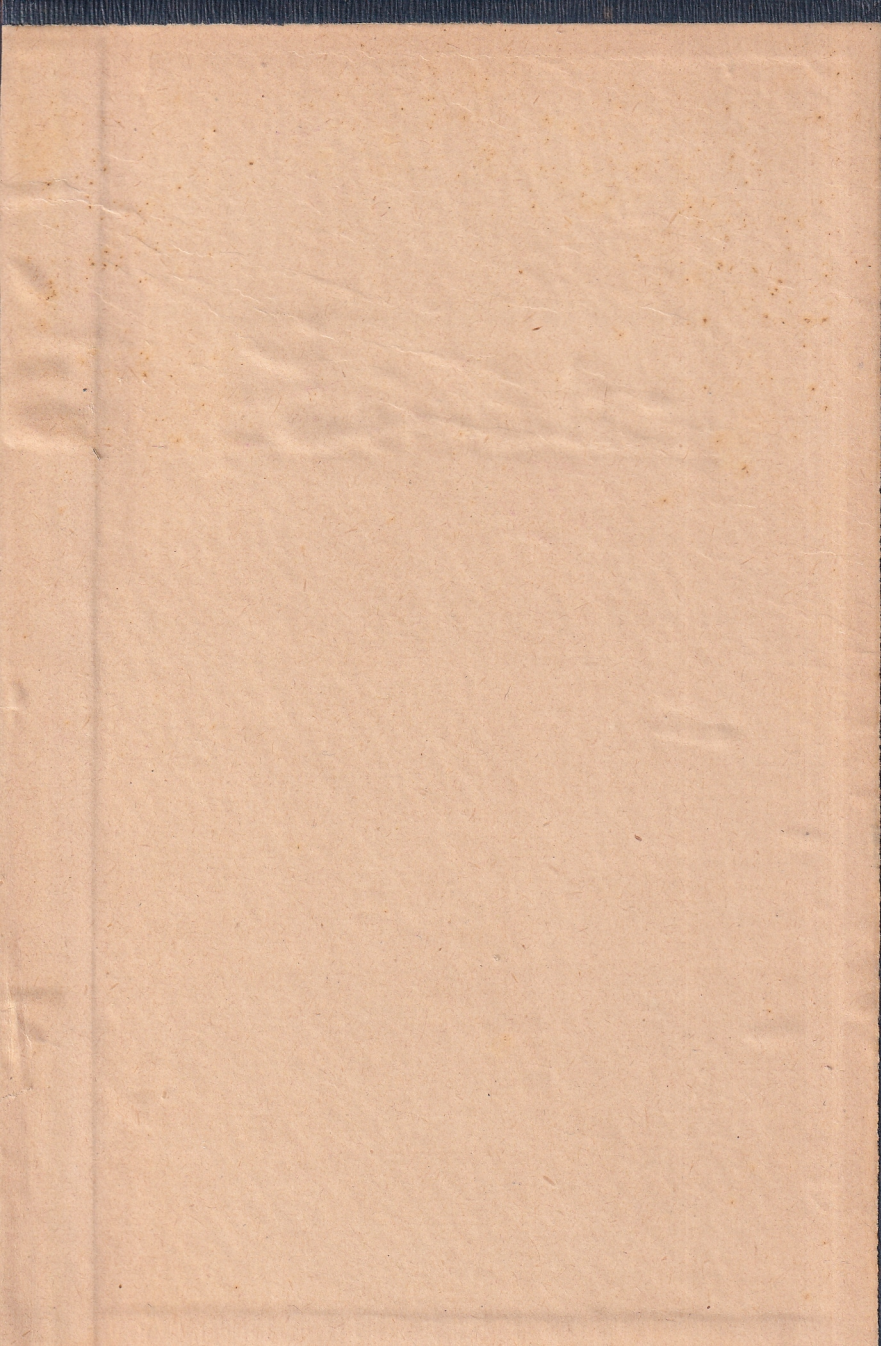
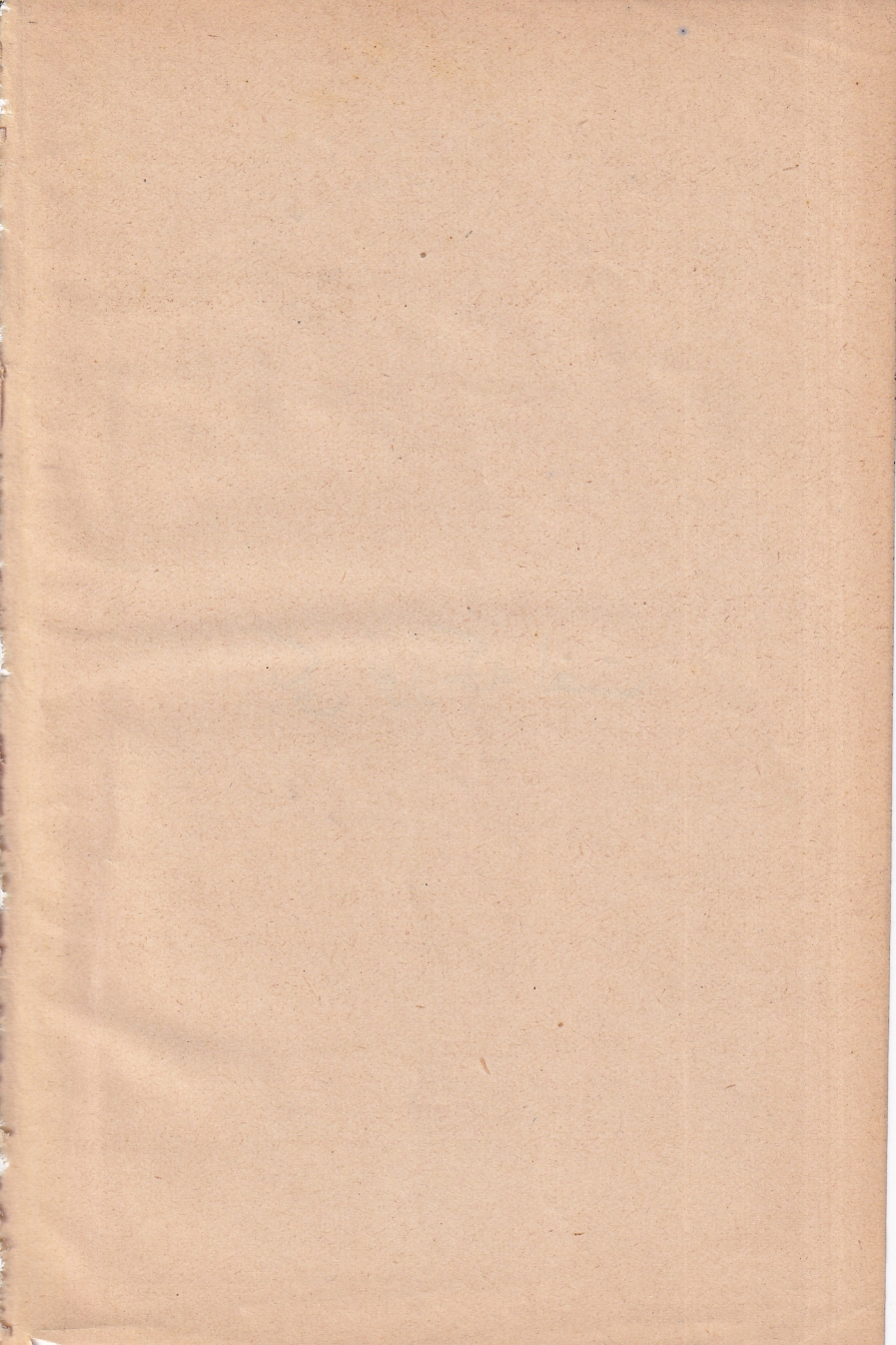

یکی تو رجبہ لغت

یکی تورجہ لغت

يکي تورکجه لغت

م. بهاء الدين

ايکنجی طبع

معارف وکالتی ملی تعلیم و تربیه دائره سنجه چوق فائده لی برائیر اولدینی
تصدیق ایدیش و مظهر تقدیر اولمشدر

استانبول - اوقاف اسلامیه مطبعه سی

تغافلہ کی تاریخ

۱۸۷۵ء

۱۸۷۵ء

میں سے لے کر ۱۸۷۵ء تک کے حالات و واقعات کی تفصیل
میں سے لے کر ۱۸۷۵ء تک کے حالات و واقعات کی تفصیل

۱۸۷۵ء

مقدمه

تورکجه ده مکمل برلغته اولان احتیاجز اودرجه آشکاردرکه آرتق بونی حس ایتمه یی اوقور یازار مان هیچ بر فرد یوق کییدر . سنه لردن بری هیمز بو اثرک ظهورینه منتظرز . هر حالده برکون - آما باقالم هانکی کون! - بو بکلدی کمز اثر میدانه چیقاجق ، بزم ده ألزده بوتون آرزولر میز تطمین ایده جک مکمل برلغت کتابی آلبته کچه جکدر .

لکن بز بو انتظار دوره سی یاشارکن اوتده علم وفن دور میور ، نوره وحقیقته دوغرو متصل قوشیور . بوقوشولان مدنیت یوللر نده ایسه بردوزی یه یکی احتیاجلر ، یکی فکرلر دوغیور ، بولری افاده ایدن یب یکی کلهلر اورتایه چیقیور و صوکره حدود ، ملیت نه در بیلمه یی بو یکی شینلر دونه دولاشه بلاتکلف غریب دن آیانمزده قدر کلیور ، ایستر ایستمز دیلمزه کیوریور ، حتی ، مع الاسف ، بزه هیچ لزومی اولمایانلرینه ده یول آچیور . بویله لکله مان هرکون غزنه و کتابلرده اوکمزه چیقان وهنوز هیچ بر تورکجه لغته کیرمه مش اولان بوکله لک عددی بوکون آشای یوقاری ایکی اوچ بیکی بولیور .

ایشته اون ایکی سنه اول باصیلان بو کتابی عادتایکیدن یازارجه سنه بر چوق یکی کلهلر ، مثاللر و مجاز تعبیرلرله توسیع ایده رک و جمنی ده برخیلی بو یولته رک تکرار نشر ایتمکدن مقصد منر بالطبع هیمزک بکلدی کمز اومعظم آتری میدانه کتیرمک دکل آنجق دیلر مزده دولاشان شو یکی کلهلری هم بر یره قید ایتمک ، هم لسان مزده بولونان یرلی یا بانجی بوتون کلماتی احتوا ایدن بر آزشه یارار بر کتایجمنه وجود و یرمک و کیتدکجه ساده لشه رک کوزلله شن تورکجه مزده ده بو صورتله اولسون پک ناچیز بر خدمت کورمکدن عبارتدر .

اشارتلىر

آ.	آلمايچه .	فیز .	فيزيك .
ا.	ايتك .	كيم .	كيميا .
او.	اوليق .	ل .	فعل لازم .
اڭ.	اڭكازچه .	م .	مجهول .
ب.	باقكز .	ه .	اسم فعل ويا مصدر .
ت.	تلفظ ايديكز .	مته .	فعل متعدى .
تر.	توركجه .	مچ .	مجاز .
تو.	توسيعاً .	مذ .	مذكر .
ج.	جمع .	مشه .	فعل مشاركت .
جج.	جمع الجمع .	مط .	فعل مطاوعت .
ح.	حال .	مو .	موسيقى .
حج.	حرف جر .	مؤ .	مؤات .
حده.	حرف ندا .	مه .	مهمالات .
حر.	حرف ربط .	ى .	يابانچي كله .
د.	ادات .	يتاه .	ايتالمايچه .
ر.	روسجه .	يو .	يونانچي .
س.	اسم .	،	عيني معناده كى كله لرى آيبرر .
سپا.	اسپانيولجه .	؛	فرقى معنالى آيبرر .
سخه.	اسم خاص .	.	بركله نك باشليجه معنالىرى آيبرر و جمله نك بيتديكى كوسسترر .
ش.	اسم اشارت .	—	ماده باشنده كى كله نك عيئاً يرخى طوتار .
صه.	صفت .	*	مشتقاتك باشنده بولنور ؛ حكمى كنديسندن صوكره كلن نقطه يه قدردر .
ضه.	ضمير .	و	اوراده كى (او)
ط.	طب .	و	اوزون دهك (او)
ظز.	ظرف زمان .	و	اوزوم » (او)
ظمه.	ظرف مكان .	و	اوپك » (او)
ع.	عبرى .	ك.	كبه » (ك)
عا.	ديكر معنالىرى علاوه ايديكز .	گ.	گكى » (گ)
هته.	عدد ترتيبى	ك.	اكر » (ك)
عهد.	اسم عدد .		
عوو.	عوام لسانى .		
غ.	لسانزده غير مستعمل .		
غله.	غلط .		
ف.	فعل .		
فا.	فارسى .		
قد.	مفرد .		
قلا.	فلسفه .		

بعض حرفلرك اوستنده ايكي حركه وارد ، او حرف هر ايكي حركه ايله
اوقوناييلير ديمكدر .

تورکجه لغت

۱

خفیف هوالردن سوکره (هه، هه) شکلنه
قلب اولتور: بخنده برکهره جک دیکله سه که!

آهه روپلان [فر. سه. هواندن خفیفه
لاولمادیغی حالده روزکارک

سطحاری اوستنده وقوع بولان تضییق
سایه سنده هواده اوچاییلن ماکنه، طیاره.

آهه رودروم [فر. سه. طیاره لرك تجربه
لایدلیدی ویا هوالاندیغی بر

آب [فارس. سو. عالم - : عشرت
مجلسی. - وتاب، تازه لك، رونق،

طراوت. - ودانه: قسمت، قدر، مقدر
اولان رزق. - شور: آجی سو. -

شیرین: طاتی سو. - طرب: شراب.
- روان: آقار سو. - زر: آلتون صوفی

- زندگی، - حیات، - بقا: اوپله بر
صوایمش که بولوبده ایچنلره حیات سمرمدی

ویررمش. ع. سه. آغستوس آبی.
ع [حد. موافقت إفاده ایدر: ا! هایدی

ا! اوپله اولسون. تصدیق بیان ایدر:
ا! اوراسی اوپله. حیرتله إستیضاح ایچون

قوللانیلیر: ا! سوکره نه اولمش؟ خشنوده
سزلق وعدم ممنونیت بیلدیرر: ا! آرتق

چوق اولیورسك. ا! جام، اولورر.
ع [ع. سه. بابا، والد، پدر، * لاپ: *

آب [بر پدردن، والده سی بر پدیری آیری.
* آبا عن جد: بابادن وغله.

آب ع. سه. تازه ویا قورو اوت. مرعاه
آب آب ع. سه. بابالر، پدرلر.

[س. ألفبانك برنجی حرفیدر. همزه ألف
ا [دنیلن همزه (ه) یه مسند خدمتی کورور.

همزه، ألفك اوستنده اولدیغی زمان (هه)
ویا (وو)، آلتنده اولدیغی زمان ده دائمی

(تی) اوقوندیغندن کله تك باشنده (هه)
یرینه ساده جه (ا) وکندیسندن سوکره

بر صائت کله ین مکسور ألف یرینه ده (ا)
یازمق ده دوعریدر. ایکی ألف برلشدیکی

وقت بری حذف ایدیلر لرك دیگرینك اوستنه
مدم قونوز: (آ) و بولا ألف ممدوده

إسمی ویریلیر. أبجد حسابنده (ا)
عددی کوستر.

- [حد. قیصه جه اوقونور. اوقشارکن،
ا [خطار، تکدیر، عتاب و مؤاخذه

ایدرکن قوللانیلیر: آ ایکی کوزم، بونی
بویله می یاباجقدك! تأسف و توکل إفاده

ایدر: آجام کیمه نه دیرسك!
- [حد. یوقاریکی (آ) دن ده اوزون

ا [تلفظ ایدیلیر، تعجب بیان ایدر:
آ! بونی ده کیم ایدیردی! صبرسزلق،

حدت و إفعال إفاده ایدر: آ! آرتق
چوق اولیورسك!

- [د. فعللردن سوکره کلیر. تصدیق و
ا [تأکید بیان ایدر: اولور آ! دنیاده

هرشی ممکندر! تشویق، تعجیل و تشجیع
إفاده ایدر: چاغیرسه کز آ: برصائتدن

سوکره (یا) شکلنده قوللانیلیر: چاغیرسه یا!

آبانی [ع. صاری ایبکله ایشله نیش بر
لوع قش ، آبی صاریق .

آباطیل [ع. بوش و بی اساس اولان
شیلر .

آبالسه [ع. ویا آبالیس . شیطانلر ،
ایلدیلر .

آبتابه ف. بچوان قوغه سی .

آبتداء [ع. باشلامه ، آغاز ایتمه ،
باشلانغیچ ، باش . ظن : ائک

أول : ابتدا بواشی کوردم . * ابتدائی :
باشلانغیجه منسوب و متعلق .

آبتدار [ع. سرعتله تشبث ، مباشرت ،
مسارعت ، مبادرت .

آبتداع ع. بر شیء ایجاد ایتمه .

آبتدال [ع. چوق قوللانمه ، دایما
قوللانیلوب بیاغیلاشمه ،

اعتباردن دوشمه ، یک بول و قیمتسز اولمه :
قارپوزک بو سینه کی ابتدالی . * ابتداله

اوغراتق : قیمتدن ، اعتباردن دوشورمک
ع. سقطلانمش ، قوبروغی کسيلمش

آبتر [ذریقی و آبی نامی قالماش .

آبتسام ع. ظرافت و لطافتله کولومسه مه

آبتصار ع. قلب کوزیله کورمه ، بصیرت

آبتغاء ع. آرزو ، طلب ، تمنی .

آبتلاء [ع. دوشگونلک ، دوشگون و مبتلا
اولمه : ایچکی به ایسلامی اولماسه !

آبتناء [ع. بر شیء اوستنه بنا ایتمه ،
بر شیء داینامه : إدعاسی نهیه

ایتنا اییدیور ؟ عربجه ده یایی یایق
معناسنه در . * ابتناء : دایانهرق ، ایستناد

ایدرک : بونی نهیه ابتناء بویله یاپدیگز ؟
[ع. ه. فرح ، سونچ ، سرور ،

آبتهاج [ع. پک شن اولمه .

آبتهاال ع. تضرع و نیاز ، یاورمه .

آباء ع. آب اسمک حالت نصیدر .

آباء [ع. عدم تنزل ، رد ، إمتناع ،
إجتنب ، إستنکاف . إيا ایتک :

راضی اولماق ، قبول ایتمه مک .

آبایل [ع. بربری آرقاسندن کیدن
دوه ویا قوش سوروسی .

آباته [ع. برینه کیجه پی کچیرتمه ،
برینی بربرده ویا برآوده باریندیرمه

آباحه [ع. ویااحت . مباح ایتمه ،
رفع حریمیت : إباحه ایتک .

* إباحی : هر شیء مباح عد ایدن . *
إباحیون : هر شیء مباح عد ایدنلر .

آباد ع. ایدلر ، صوکی اولمیان زمانلر .

آباد [ف. ص. معمور ، شن . ترکییلده
بر شیء کثرتله بولندیغی محلی

کوستر : شمس - : چوق کونش کورن
بر . * آبادان : شن ، معمور . * آبادانی :

آبادانلق : معمورلق ، شئک .

آبادی [ف. ه. هندک دولت آباد شهرنده
بر نوع یازی کاغدی .

آباریق ع. ایریقار ، صو قابیری .

آبارور [ف. ه. لامبانک اوستنه قونان
لو آیدیلنی آشانی ویرن

مختلف شکلده معدن ، قوماش ویا کاغددن
معمول آلت ، عا کسه .

آباقه س. عیجه ، عم .

آباق [ف. رد ایتک . یاغامق ،
مخالفت ایتک .

آباندیرمق ف. (دوهی) چوکرتمک .

آبانلامق [ف. بونوک آدیم آتمق و بویله
آدیلرله اولچمک .

آبانق [ف. بر شیء اوستنه قیامق ،
چوکرک ، بوکرتمک ، صارمق ، اکرک

آبانوز [س. آغیر ، سرت و سیاه بر
آغاج . - کسيلمک : سرتلشوب

صاغلاماشق .

آبداله بكزر . * آبداللهق : بدلالق ، حماقت ،
سررسملك ، صافدرونلق .

عبدان [ع. س. بدئلر ، جسملر ، جسملر ،
وجودلر ، تنلر .

آبدان [قاف. س. باغچه صولامغه مخصوص
قهغه. سمدك قاونى ، مثانه .

آلدست [ف. س. نماز قیلمق ایچون
روحہ شرع آغز، یورن،

بوز و دیرسکاره قدر قول و آياقلى ييقامه
و باشه مسخر اتمه . - بوزمهق : دفع حاجت

ایتمک . - ویرمک : اُیحه آزارلامق . *
آبدستلک : رنه ع قصه حه . * آبدستان :

آبدست ابریقی . * آبدستخانه : آبدست
آلغه مخصوص محار ، دفعه حاجت اندوختی

یر، آفاق یولی . * آبدستسز: آبدستی اولمایان
مح: محماتدن احتیاج: اتمه من .

ع.ص. أك عجيب و أك خارق - العاده اهلاز ش

ع.س. خارق العاده بر شیء
آخلافه اداکار قالمیقه

بنّا، مأثره . ج . أوابد . غل . آبدات .

ع.م. تعظیم ، تجلیل و تکریم
معناشنه قولانیلیورسده یا کاشدر
سریجده بو ماده نك افعال دكل. تعجیل
ع.م. مستعمل. دو غره سی، تحمل در .

ع.م. عریجه ألفبا حرفلینى احتوا
البدن مشهور سکن کله دن

سیدر: أبجد، هوز، حطی، کلن، سعفس

پری صرہ ایله برلر ، اونلر ، یوزلر ،
مکالامزینہ ترقی ادا اشد - خوان:

تخصیصك هنوز ابتداسنده بولونان .

محاش ع.س. بحثلر. ب: بحث.
ع.س. دكيزلر، دريالر معناسنده

البحار | قول الانيل يورسده عربجهده بحر
كله سنك بو وزنده جمعي يوقدر . ب : بحر .

الحجر ع. س. دكيزلر .

ع.س. دومانلر ، بحارلر ، تصعدات .
النجره [ب : بخار .

ع. س. صوکی اولمایان زمان مستقبل .
[مقابلی : ازل : ابتدائی اولمایان

زمان ماضی . * إلى الابد : أبدہ قدر ، دائما . *
 ابد الابد : هیچ بروقت ، أصلا . * من الازل

وقت ، أصلاً .
ع. جناب حق داعم ایتسون

بند الله [معنائه دعا در .
[ع.م. یوقدن وجوده کتیرمه ،

كبي حيواناتك ايكنهسي ، ديكبي ؛ إبره -
الحياط : ترزي ايكنهسي ، كندی ايشي
براقوب پهر عشقنه ديكر لرينك ايشي كورن -
* إبري : إبرهسي اولان (نبات) .

ع.س.س. وذهب إبريزي : خالص
إبريز [لاتون] .

آبريز فاه.س. آياق يولي .

ع.س.س. ايپكدن ياپيلان ايليك
أبريشم [إبريشم] .

ع.س.س. قوللي و أمريكلي صو
إبريق [قاي ، إبريك] * إبريقدار :
إبريك ايله صو دوكن ؛ وقتيله سرايده
لكن ، إبريكه مأمور اولان ، إبريقجي باشي -

أبزار ع.س.س. بزرلر ، بهارات .

ع.س.س. كبه اولان ديشي .
آلسن [س.س. حامل ، مشتمل] .

ع.س.س. صو يوزنده يوزن .
آبسوار [س.س. صو يوزنده كي قبارجق] .

ع.س.س. وجودك عارضى ويا
أبسه [طبيعى هر هانكي بر چوقورنده
طويلانان ايرين] .

ع.س.س. بونامده كي نبات ايله
أبسهنت [قو قوتولش بر نوع ايچكي] .

آبشار فاه.س. صو شارلتيسي .

إبشار ع.س.س. مژده ويرمه ، تبشير ايمه .

ع.س.س. كمي قلاووزي . صو
أبشناس [يولجي] .

ع.س.س. بصرلر . ب : بصر .

ع.س.س. فسخ و لغا ، قالديرمه
إبطال [بطل وحكمسز براقه . چوروتمه] .

ع.س.س. بعدلر ، اوزاقلقلر
أبعاد [مساقلر . مفردى : بعد] .

ع.س.س. اوزاقلاشديرمه ، طرد .

ع.س.س. زياده بعيد و اوزاق اولان .
أبعد

إسقاط : مطلوبك بر قسمي ويا بوتونى
هبه ويا تنزيل صورتيله إبره . - سندی :
آراده الاجق ويره جك قالماديعي كوسترر سند

أبراج ع.س.س. برجلر ، قلهلر ، قلعه برجلري

إبراد ع.س.س. صوغوتمه ، حرارتى لزاله ايمه .

ع.س.س. صالح وتقى و صاحب خير
أبرار [و حسنات آدملر ، ديندارلر] .

ع.س.س. برينك يميني بالتصديق
إبرار [صادق عد ايمه ، دوغرو قبول
ايمه : إبرار يعين] .

ع.س.س. ميدانه چيقارمه ، إظهار .
إبراز [خصومت : دشمنلى كوسترمه] .

آبراش ص.س.س. آلاجه بنكلي (آت) .

ع.س.س. رجا وتكليفده بيقدير نجه به
إبرام [قدر إصرار ايمه : إبرام ايمه ،
يا عيال يا جفم . يكيدين قوت و متانت كسب ايمه]

أبرد ع.س.س. زياده صوغوق و بارد اولان .

أبرش ع.س.س. بنكلي ، آبراش .

ع.س.س. مسكين علتنه مبتلا اولان ،
أبرص [وجودنده يرير يياض لكه بولونان]

ع.س.س. شاشيرمش ، نه يابه جفنى
أبركار [اييلمه ين] .

ع.س.س. قاش ، حاجب ، دالغلى
أبرق [ويا دامارلى بر نوع كاغد و يا خود]

ع.س.س. قاش . - لامق : حارهلى ، ويا دامارلى
اوله رق بويامق . - ي صنم : قان قوروتان
اوتى . ج.س.س. آبروان .

ع.س.س. يوز صويى ، يوز آقلى ،
أبرق [عرض ، ناموس . شرف ، حيثيت] .

ع.س.س. يالوارمق ، حيثيتي يالعال ايتك .
- دو كك : يالوارمق ، حيثيتي يالعال ايتك .
أمثال و أقرانسه باعث شرف اولان ،
كزيده : آبروى ملت .

ع.س.س. ايكنه ، سوزن . چيچكلرده
أبره [غبار طلى مبيضة ايصال ايدن]

ع.س.س. * إبره مقناطيسيه : پوصله يا خود
قبله نما ايكنهسي . * إبره هوام : آرى

أبليس ع.س. شیطان . مح : خبیث
 لائق ، شیطنه کارانه . * ابلیسانه : شیطان
 شیطانہ یا قیشہ جق صورتہ ، شیطانجہ .
 ج. ابالسہ .

ابن ع.س. اوغل ، ولد ، فرزند . ج.
 [بنون و أبناء . - وقت : زمانہ آدمی .
 - السبیل : یولجی . ج. أبناء سبیل .

أبناء ع.س. [بنون و أبناء . - جنس :
 [هم جنسهم اولان افراد بشر .
 [فاس . آبانوز ، بر نوع سرت ،
 آبنوس [غیر و سیاه آفاج .

أبنیه ع.س. بنار ، پاییلر .

أبو ع.س. [حد . عوام لسانده : آی نهدر
 [بو؟ ابو نهدر؟ مقامنده أدات تعجیدر

أبو ع.س. « أب » بابا [سمك حالت
 [رفعیدر . نصی : آبا . جری : آبی .

البشر : حضرت آدم . - جهل قاریوزی :
 حنظل دیسلان آجی بر میوه . - طیلون :
 خطمی نوعندن بر چیچک .

أبواب ع.س. [بواب ، قاپولر ، برکتایک
 [مختلف أقسامی .

أبوت ع.س. [بالباق ، آتالق ، پدرلك
 [حالی .

أبود ع.س. أبدر ، نهایتسز وقتلر .

أبورجوبور ع.س. [لذتسز و صحتہ مضر
 [اولان یینه جک شیئرلر .

صاچہ صاپان سوزلر ، هذیان .

أبوق صابوق ع.س. [صاچہ صاپان ،
 [مناسبسز . س. هذیان

قبیلندن سوز : أبوق صابوق سویلنیوردی .

آبونه ع.س. [معین بر مدت ایچون غرتہ
 [وسائرہ کی نشریاته ویا بر شیئی

استهلاک ویا استعماله مشتری اولان .

أبوين ع.س. آنا ، بابا ، پدر و والده .
 ع.س. [چو جوق دوغورتان قادین ویا
 أبه [طیب ، قابل ، قابله . - اوریکه سی :

أبغض ع.ص. بغض و نفرتی چوق اولان

إبقاء ع.م. دائم ویا قیلمه : إبقای
 [نام ایچون چالیشیلیر . کندلی

حالده ، برنده برافه ، عزل ایقیوب ما -
 موریتده برافه . * إبقاء : إبقا صورتله .

أبکار ع.س. بکرلر ، قیز اوغلان قیزلر .
 [برنجی دفعه سویلنمش مضمونلر .

أبکم ع.ص. دیلسز ، تکلمه غیر مقتدر
 [أپسم ، أخرس . * أبکمیت :

دیلسزلک . * أبکمی : دیلسزلک .

أبگون ع.ص. [ماوی و آبکونه : صو رنکندہ ،
 [ماوی ، مائی ، کوک .

أبگیر ف.ص. صو بریکمش محل ، کول

أبگینه ع.س. [شیشه ، صراحی ،
 [قدح ، آیینہ ، مہرات .

أبلا ع.س. [بویوک همشیره ، دائره اسکیمی
 [جاریہ .

أبلاغ ع.م. [یتیشدیرمه ، واردیرمه ،
 [ایصال . چیقارمه ، طولدیرمه :

دها ویریکز ، اوتوزہ [ابلاغ ایدیکز .

أبلق ع.ص. [دکرمی ، طولغون چهره لی .
 [س. کنج ایریسی .

أبلد ع.ص. ذکاسز ، قابا ذهلی .

أبلغ ع.ص. زیاده فصیح و حد کاله
 [زیاده یقین اولان .

أبلق ع.ص. [الاجہ بولاجہ . رنکارنک .
 [س. آلاباجاق ات .

أبلوقه ع.س. [دکزدن محاصره : متفقین
 [دونانعلی یونانعلی - ایدی .

أبله ف.ص. سیویلجہ ، کوچوک چییان .

أبله ع.ص. [أحتی ، صافدرون ، بون . *
 [أبلهانه : بدلاجہ ، أحتجہ . - فریب :

أحتی آلداتان . * أبلہی : صافدرو نلق ، بونلک

س.س. [یلکی قوللاقم ایچون آلدہ
 [طوتولان ایپ .

وضع حمل ایدہ جک قادینلرک اوغورماسنه مخصوص اسکمله. سوز=سی: چوق سوبله یین
[حد. روم ایلنده مستعمل بر آدات
آیه ندا: آیه قارداش!

قیژدی ریجی ، فنا سوز سولهین . * آتاقلق :
دوشونمکسزین سوز سولهین وه ایشه
صالدیران آدمک حالی ، ملاحظه سزلق .
آتالق [عنوان . بابالق . لالا ، مربی .

آتامین فر . س . ایجه ، سه برهک قوماش .
آتاش [ع . ص . صوبک کیرمسنه ویا
چیقماسنه مانع اولان .

آتباع [ع . س . برینه تابع اولوب هر
خصوصده کندیسندن آیرلمايانلر .
پپرولر ، طرفیکرلر . اوشاقلر ، خدمتچیلر .

آتباع [ع . س . بر کلنهک آرقاسندن لفظاً
اوکا مشابه اولهرق ایراد اولتان
لفظ مهمل : آت مات ، کدی مدی کبی .

آتباع [ع . م . اویجه ، تابع اولمه ، ائتمال .
اقتدا ، اقتفا . * آتباعاً : اویارق .
[ع . م . برلشمه : بر فیکرده اولمه .
[ع . م . ایچک : برلشمک . سزلق .

برلک و موافقت ققدانی . * ائتادی :
برلکه ، ائتاده منسوب ومتعلق .

آتحاف [ع . م . هدیه ورمه ، اهدا
اوغلنه بر کتاب اتحاف ایتدی .

آتحاذ [ع . م . ایجه ، قبول ائمه : سوزخی
سند ائتاذ ایتدی . عد و اعتبار
قوللانمه . دوشونمه ، قورمه : حيله سینه
قارشى بر تدبیر ائتاذ ایتدی .

آتدیرمق [ع . م . آتغه سوق و اجبار ایتک .
لفظشقیقیرتمق ، صیچراتمق .
دومان : قورقوتوب قاچیرمق .

آتر [ع . م . کئولک برحاض ایله ائتمه
لجندن حاصل اولان اوچیجی برمایع .

آتراب [ع . س . تربلر ، برعصرده یاشایانلر .
دوستلر ، ارقداشلر .

آتراک [ع . س . ترکلر . ب : تورک .

آتربه [ع . س . ترابلر ، طوپراقلر .

آترینه [ع . م . کوموش بالغنک ایریسی .

آپولت [ع . م . عسکرلرک رتبه وصفلرینه
کوره صیره ، ایپک ویا یوکدن
اوموزلرینه طاقدقلری علامت .

آپه ریتیف [فر . س . ائتمایی آچان شی ،
آچار .

آپیقو [ع . م . کینک طویلانوب دمیر آلق
اوزده حاضر بولونماری . مچ :
حاضر ، تنیک ، جست وچالاک .

آت [ع . م . ببنک ، قوشی و یوک ایچون
قوللانیلان حیوان ، بیکیر ، فرس ،
اسب . - اوبناتق : هنر و معرفت

کوستارمک . - بالیخی : هیو پوتام دنیلن
ایری حیوان . - قفالی : احمق ، بیسنر .
- قولانی : ماروله بکزر بر نبت . -

کستانه سی : بر جنس یخز کستانهک آغاجی
سوس ایچون باغچلره ، یوللره دیکیلر .

آت [ع . م . ذی روحلرک بدننده کیمک ایله
دری آراسندهکی ماده . میوهلرده
قبوق ایله چکردک آراسندهکی قسم . تن ،

بدن . - شفتالیسی : آتی چکردکنه یاپیشیق
اولان شفتالی . - صوی : آتک قاینادلمسندن
حاصل اولان صو . - کسیمى : خریستیانلرک

بو یوک پرهیز یورطیسی ، قارناوال . -
میدانی : وقتیله یکچیرلره ات توزیع
ایدیلن میدان . * آنسز : آریق ، لاغر .

آتال [ع . م . بابا ، پدر ، والد . یاشلی وعترم
آدم . آتالر : آبا و اجداد ، اسلاف .
آتالر سوزی : ضرب مثل . - بک : بک بابا .

آتابلی [فر . س . بریره یرلشمش اولان ،
ایتمکن ، متوطن .

آتاتیزمه [ع . م . مفید اولان اصلاحاتی
دولتتک اجرا آتندن بکلهین
نظریه سیاسی .

آتازه ر [فر . س . قاتقات رافلری بولونان
او اشیاسندن بری .

آتاشه [ع . م . سفارت معینده کاتب ملازمی
[ع . م . میلایر : سفارته منسوب
ضابط . - ناوال : سفارت بحریه ضابطی .

آتاق [ع . م . دوشونمکسزین همایشه آتیلوب
صوقولان ، ملاحظه سز ، مهور .

إتساع [ع.م. بولالما، كنيشلمه. إتساعاً: معناسى كنيشله يەرك .

إتسام [ع.م. قيزغين دميرله تمغالامه : متصف اوله : فضائل إتسام . فضائل ايله متصف .

آتش [ف.س. اوت ، نار ، حرارت ، قيزغىنلىق . غضب ، حدت . چوق فعال و جوال : آتش كې آدم . - ايتك : تفك ويا رويولور بوشالتمق . - آلق : پاتلامق ، طوتوشمق ، بردن قيزمق . - بوسكورمك : حدتله باغيروب چاغيرمق . - ويرمك : ياقمق ، طوتوشديرمق . * آتشمه ويرمك : ياقمق ، مجر . فساد قاريشديرمق . - بهاسنه : بك بهالى . - بالىنى : ساردالياسى ياپيلان بر جنس كوچوك بالىق . - بوجكى آرقاسنده فوسفورى اولوب آرا صره پارلايان بوجك . - افشان ، - فشان : آتش صاجان . - آنكىز : آتش إلقا ايدن ، پك شدتلى . * آتشبار : آتش ياغديران . * آتشماز : آتش ايله اويناين حقهباز . * آتشمپاره : آتش پارچهسى ، قعلجم ، شراره ؛ قابنه صيغماز ، حشرى ، تك دورماز آدم ويا چوجوق . * آتشمپرست : آتشمه طاپان ، زردشقى . - پرستلك : آتشمه طامعه ، آتشمه طاپانلرك مذهبي . * آتشتاب : آتش كې حرارتلى ، ضيالى . - تر : قىزمى شراب . * آتشمجى : آتشمى ياقوب اداره ايدن . * آتشمخانه : آتش يانان ير ، اوجاق ، آتش پرستلرك عبادتخانهسى . * آتشمخرام : سرعت و حرارتله يوروين . * آتشدان : اوجاق ، مانغال . * آتشمدم : سوزى ويا سسى محرق اولان . - زبان : فوق العاده مؤثر سوز ويا شعر سويلهين . * آتشمزده : باقلمش ، ياقيلان . * آتشمزن : ياقىچى ، باقان . * آتشمزده : چاققان . * - سخن : سوزى مؤثر ، خاطر قيراجق صورتده سوز سويلهين . * آتشمكاه : آتشمه طاپانلرك عبادتخانهسى . * آتشمكده : زردشتيلرك آتش ياقدقلىرى معبد ، اذركده . * آتشمكيره :

ماشا . * آتشمك : آتشملى . * آتشمى : آتش رنكنده ، جهنم زبانيسى . * آتشميان : زبانيلر . * آتشمك : آتش يانان ير ، كلخان آتش قورغمه مخصوص قاب . ص . آتشمه يارار ، جهنملك . * آتشمنديرمك : آتش ويرمك ، طوتوشديرمق ، زياته قيزديرمق ، (فسادى) تشديد ايتمك . * آتشمندك : طوتوشمق ، آتشم آلق . مجر . چوق قيزمق : آزمق ، * آتشملى : حرارتلى ، قيزغين ؛ جست و جاللا ، زياته سرعتلى و جانلى . * آتشمين : آتش رنكنده : آتشمين آطلاس ؛ آتشدن ايتمش كې پك قيزغين و حرارتلى ، حديد ، شديده .

إتصاف [ع.م. بر صفتله موصوف اوله . إصفتالامه : فضائل ايله إتصاف . إتصال [ع.م. ييتشمه ، اولاشمه ، تماس ، طوقوغمه ، قريبت ، يقينلىق ، يان . إعتاب [ع.م. يورمه ، يورغونلىق ويرمه ، - ذهن : ذهن يورمه .

إتفاق [ع.م. اويوشمه ، آكلاشمه ، موافقت ، بر فكرده اوله : إفاق ايدهمدك : اويوشامادق . راست كيش ، تصادق . - آرا : رأيلرك برلشمسى ، بر هيئت اعضاسنك هپ بر فكرده بولونماسى : بو ايشه إفاق آرا ايله قرار ويرلدى . * إفاقاً : راست كله ، تصادق اولهرق ، قضارا . - پذير : إفاق قبول ايدن . - سزلق : اويوشامازلىق ، عدم موافقت . * إفاقى : إفاقته منسوب واوندن نشئت ايدن ، تصادق . * إفاقيات : راست كله ، تصادق اولان شئلر .

إتقا [ع.م. صاقينمه ، إجتنب ، تقوى ، إلهدن قورقه .

إتقان [ع.م. شهبه سز ، أبى وصالام ليبله . تيقن ، إلمئنان .

إتقان ع.س. دوغرولق ، صحت تامه .

آئق [س.م. نسجده آريشك اوستنه كان لوميكلكه آتيلان آرغاج تلى . بويوك

يابا . اوموزه ويا آرته يه آتيلان شي . *
 آتقيا لاق : مكيكه آتقياي آتارق طوقومق .
 [ع.ص.س. متقيلر ، الله تعالى دن
 آتقيا] قورقارلر . ب : متقى .

آتك [س. آتوايك ويا برشيئك آك آشاغى
 قسمى ، ذيل ، دامن . -- ، -- ،
 طولوسى : چوق بول : آتك آتك پاره صرف
 آيديسور . -- اوپمك : بر بويوك آدمك
 آلبسه سنك آتكى اوپمك ، مچ : تملقى
 اتمك ، ذليل اولق . * آتكى بلنده : حاضر ،
 مهيا . -- سيلكمك : چكمك ، مناسبى
 كمك . * آتكنه پايدشمق : حمايه سنده
 ياشامق . * داغ آتكى : داغك اووه ايله
 برلشدى . برلر ، داغ دجى . آكسيك :
 قادين ؛ طاققه نسا . * آتكك : بلدن
 آشاغيسى اورتن آتواب ، آتوايك آتته
 كييلن پارچه . * آتكه مك : برينك آتكى
 اوپمك ويا اوپر كى ياقمق .

[ع.د. دايامه ، يادلامه : عصاصنه
 آتكاء] آتك ايدرك سوزه باشلادى .

آتلاقق [ف. برينى آتلامغه اجبار وسوق
 آيتك . كچيرمك ، صامق : بر
 خسته لنى آتلاقق . باشقه غزته لده اولمايان
 برحوادى نشر ايدرك ديكرلرينه تفوق ايتك .
 [ع.د. اولدرمه . زيان و اسراف
 آتلاف] ايتمه . بوزمه ، محو و خراب ايتمه .

آتلامباچ .س. چوچوقلرك آتلايه اويونى .

آتلامق [ف. آت كى فبرلاق ، صيچرا -
 امق ، كچمك : آشمق . اوتيه
 كچمك . يالكنر برغزته ده ويا ديكر غزته لده
 چيقان حوادى قچيرمق .

[س. آتلاق فعلى ، آتلايش . --
 آتلامه] طاشى : چامورى ويا صويى
 كچمك ايچون اورته لرينه قونان بويوجك
 طاش ، آتلاقچ .

آتلانغيج [س. باصوب اوته سنه كچمك
 ايچون صويك ويا چامورك
 ايچنده بولونان آتلامه طاشى .

[ف. آت صاحى اولق . آت كى
 آتلاقق] شاخلاقمق . آته بيمك .
 اونودلق . فته . آتلانديرمق .

آتلمق [ف. طرح ورمى اولونمق . اعتبار
 ايدن دوشمك . سوزه قاريشمق ،
 تهوړله مداخلة ايتك . تخته كى شيئر
 چارپيلوب بوكولمك . چيقارلق ، قوغولمق .

[س.ص. آته بيمش ، سوارى . --
 آتلى] قاريجيه : بر نوع بويوك قاريجيه .
 [ص. آتى چوچقه اولان . توه بول و
 آتلى] دولغون : آتلى جانلى .

آتم [ع.ص. پك تام و مكمل ، نقصانسز ،
 قصورسز .

آتماجه [س. آليشديرلار قوشلاره سالدير -
 ايلان بيريجى قوش .
 [ع.د. بيتيره ، تماعلامه : اولا
 اتمام] لوظيفه كزى اتمام ايديكز .

آتمق [ف. برشيئى الدن براتوب آز چوق
 ايدرلاقق . ايچريدن طيشارى به
 چيقاروب دفع ايتك . براقق ، ترك ايتك .
 آچمق ، سرمك . اوستنه آلق . اورتمك .
 صولمق ، دوشورمك ، غائب ايتك : خالى
 رنكى ، حيوان توخى آتدى . صاچق ،
 سرميك : تخم آتمق . دوكمك ، قومق :
 آنباره ذخيره آتمق . عطف و اسناد ايتك :
 قباحق بكا آتدى . تأخير ايتك : ايشى
 يته يارينه آتدى . اورمق . اوزاتمق .
 اساسسز سوز ويا يالان سوز سويلمك .

آچلمق ، سوكمك ، بر شيئك بر طرفى
 فبرلايوب قابارمق . پره نده دن : آداتمق .
 جان : چوق آرزوايتك ، كوكلدن ايسته مك
 چكه : جان چكيشمك . سوز : دوقو -
 ناجق سوز سويله مك ، صولاتمق ، طاقلمق .
 طاش : نكته لى سوز سويله مك ، عليده
 اعتراض ايتك . طوب : سرمايه يى غائب
 ايتك ، افلاس ايتك . قاشيق : ايشا ايله
 ييمك . قباغى : بر بره كيدوب يرلشمك .
 كوز : كوزله اشارت ايتك ، طمع و غبطه
 ايتك ، سرعتله كوزدن كچيرمك . لاف : :

اوتهدن بریدن کوروشمک ، کوزه لک
ایتمک ، طاغلق . نعره : باغیرمق . بابانه

— صایماق ، إعتبار ایتمه مک . شفق :
صبح اولمه باشلاق . * آتوب طاوتق :

بی پروا . اصلدن شیئر سویلهرک اوکونمک .

آتْمَک [س. ویا آتمک . مختلف حیواناتدن
ایپیلان خورک پیشمشی ، خبز ،
نان ، پیه جک ، چیمک ، طعام ، کچینه جک
شیء . مأموریت ، ایش .

آتوغرافی [یو. س. لال مختلفه یی
مادیه سی نقطه نظرندن تدقیق و توصیف
ایدن علم .

آتولورثی [یو. س. هر عرقک اصلی ،
منبعی و اخلاقی آراشدیران
و اولنری منشألرینه کوره توصیفه
چالیشان علم .

آتوم [ی. س. ذره ، بر ترکیبه کیره ییله .
جک بر عنصرک آک کوچوک
قسمتی تشکیل ایدن و غیر قابل تقسیم
نظریله باقیلان بر جزء جسم .

آتوف [فر. س. مختلف اشیایی قوروتوغه
مخصوص کوچوک قرون ؛ بخارله
تطهیر و تعقیمه مخصوص آلت . عوام
لساننده : اوتو .

إتهام [ع. س. بر آدمه تهمت و قباحث
إسناد ایتمه . * إتهامی :
إتهامه منسوب .

إتهام [ع. س. بر تهمت و یا قباحثک
إسنادی آلتنده بولومه . *

آتی [ع. س. کلن ، مستقبل کله جک
زمان . * آتیا ، ایلریده ، زیرده .

إثیان [ع. س. ایراد ایتمه ، کتیره
لورود ، وصول .

آیحی [ع. س. آیی نشان آتوب اوران ،
اشناچی : قارداشم آیی آیحیدر .

آیتش [س. آتمق فعلی و طرزی . تفاخر
مقصدیله سویلدش .

آتیشدیرمق [ؤ. چابوق چابوق چیمک .
[سوکوب صایمق .

آتیشمق [ق. اوروشمق ، بر برینه سوکهرک
غوغا ایتمک .

آتیق [س. سوت و یوغورت چالقالامغه
مخصوص یاییق .

آتیکت [آ. س. محتویاتی ، قیأتی الخ .
ایلدیرمک ایچون چوواللرک ،
شیشه لرک و سائرتهک اوستنه یاپیشدیریلان
یازیلی کوچوک کاغذ . مراسمه عائد شکلر
آتیکته رعایت لازم میدر ؟

آتیم [س. بر سلاحک آتماسی . قورشون
امنلی . سلاحک بر دفعه آنداخی

ایچون لازم اولان باروت و سائره .
آثات [ع. س. او اشیاسندن هر بری ،
جهاز بیت ، قاب قاجاق ، مفروشات

[ع. س. اثرلر ، نشانلر ، أسکی
زماندن قالله مصنوعات بشریه .

— عتیقه : أسکی زماندن قالله مصنوعات همه
[ع. س. ثارلر ، إنتقاللر ، اوجلر .
آثار [مفردی : ثار .

إثبات [ع. س. مصاغلاملاشدیرمه ، قوللندیرمه
اثبات و محکم قیلمه ، دلیل
ایرادیله صحیحی میدان قومه ، وار ایتمه ،
موجود برافه ، إنلهار ایتمه . س. دلیل . برهان
عق . [ع. س. نشان ، علامت ، تألیف ،
اثر [إختراع ، تصنیع ، بر آدمک وجوده
کتهدیکی شیء ، کتاب . فعل ، عمل ،

تأثیر . أسکی زمانلردن قالله مصنوعات
بشریه . حدیث شریف . تاریخ ، وقایع .
سیر کتابی . — نفیس : عینی جسدن اولان
آثارک هپسنه فائق اولان اثر ، یک یوکسک
بر معرفت و مهارتی کوسترن اثر ، شاه
اثر ، شهرکار ، شه دوور . — طراز : وقعه
نویس ، تاریخ یازان . ج. آثار .

اثر [ع. س. ایز ، مسلک ، کیدیش .

اُتقال [ع. س. یوکار ، آغر شیئر
[آغرلقلر ، اشیاء . مفردی : ثقل .

اَثَقَلَ [ع.ص. زباده ثقیل، دها چیرکین. اَقابا، جان صیقیجی.]

اَثَمَ [ع.ص. کنهکار، قباحتی، صوحلی.]

اَثَمَ [ع.ص. کنه، صوح، جرم. ج. اَثام.]

اَثْمَار [ع.ص. ثمرلر، میوهلر، محصولات. ب: ثمر.]

اَثْمَان [ع.ص. ج. مفرد کی قوللانیلیر. ب: ثمن.]

اِثْمَدَ [ع.ص. آنتیمون، سوره عاشی.]

اِثْنَاء [ع.ص. آرا، آرائق، وقت، هنکام، صره: کوك کوره دیکی اِثْناده. اِثْنای مناقشه ده: مناقشه ایدلدیکی صره ده.]

اِثْنَاعَشْرَ [ع.عد اون ایکی. عوام لسانده اِثْناش تلفظ اولنور.]

اِثْنَيْن [ع.عد ایکی. بازار اِثْنی. * اِثْنینت اِیکیک، اِیکیدن عبارت اوله.]

اِثْنِيَه [ع.ص. اِثْنالر، مدحدر، ستایشلر. ب: ثناء.]

اِثْوَاب [ع.ص. ثوبلر، اِثْنانک کیهیجی شیلر، روبالر، جامه لر. * اِثْواییجی:]

اِثْوَابَه صاتان، بویوک برذاتک اِثْوَابَه ایشلرینه باقان. * اِثْواییجی: اِثْوَابَه صاتانک صنعت و تجارتی. * اِثْوَابلی: اِثْوَابَه کاش.

اِثْوَار [ع.ص. کائناتی طولدیران و کافئ اِثْوَار اِجسامه نفوذ ایدن، حکمتشناسانجه ضیا، حرارت و الکتریقه. الخ. واسطه نقلیه خدمتی کورن غیر قابل وزن، اِثْوَاتیق بر جسم سیال مفروض.]

اِثْمَ [ع.ص. کنهکار، قباحتی، صوحلی.]

اِجَ [ع.ص. معده سی بوش اولوب ییکه اِشْتِهائی اولان؛ طویماز، طمعکار، حریص. فقیر. قارنه، — آجینه: بوش معده ایله، دها برشی ییجه دن.]

اِجَابَتَ [ع.ص. برینک رجا ویا دعوتی قبول، موافقت، دعوته اِجابت.]

اِجَارَتَيْن [ع.ص. ایکی کرا، ایکی اِجاره: — معجله، — مَوْجله.]

اِجَارَه [ع.ص. میری یه ویا وقفه ویریلن اوزرنده بنا بولونان اراضینک عشرینه مقابل ویریلن ویرکی. * اِجاره معجله: پشین کرا. * اِجاره مَوْجله: ایلریده ویریله جک کرا.]

اِجَازَتَ [ع.ص. اِذن، رخصت، مساعدده. تحصیلدن صوکره خواجهره ویریلن یازی ودرس تعلیمی حَقْنده کی مأذونیت. * اِجازتنامه: شهادتنامه، دیپلوما.]

اِجَال [ع.ص. اِجللر، غایتلر، وعدلر، اِمدتلر. ب: اِجل.]

اِجَالَه [ع.ص. جولان اِبتدیرمه، دوندیرمه، اِولاشدیرمه: اِجاله قلم.]

اِجَامَ [ع.ص. صیق اورمانلر، چالیللر، آرسلان یتاقلری.]

اِجَانِبَ [ع.ص. یابانجیلر، اِنجیلر. باشقه اِمدکترلر منسوب اولانلر.]

اِجْبَارَ [ع.ص. جبر ایتمه، زورلامه، مجبور ایتمه: بنی اِجبار ایتکیز.]

اِجْبَال [ع.ص. جبیلر، داغلر. ب: جبل.]

اِجْتِبَاءَ [ع.ص. سچوب طویلامه، اِختخاب اِو اِختیار ایتمه.]

اِجْتِرَاءَ [ع.ص. جرات و جسارت ایتمه، جراتلنمه: بوک اِجترا ایده من.]

اِجْتِرَارَ [ع.ص. حیوان) کویش کتیرمه.]

اِجْتِسَارَ [ع.ص. جسامتلنمه، یورکلنمه: اِصْدیعَه اِجتسار ایده من.]

اِجْتِمَاعَ [ع.ص. طویلامه، برلشمه، برآریه کله: مجلس اِجتماع ایدیور.]

اِجْتِنَابَ [ع.ص. صاقینوب چکمنه، اِحتراز، توقی: فنالقدن اِجتنب لازم.]

اِجْتِنَاحَ [ع.ص. اِکله، میل ایتمه. — سجدده آللرینی یره قویاریق دیرسکلرینی آچمه.]

اِجْتَوَارَ [ع.ص. جوار، قرب، قومشو اولمه: بو اِجتوارک سببی؟]

اجتهاد [ع.م. چالشمه ، سعی وغیرت ؛ ائمه دینک آیات ، حدیث و قیاسه توفیقاً مسائل شرعیہ بی تعینہ اولان جهد و اقدامی . فکر ، قناعت : بم اجتہادم بویله در .

أجداد [ع.م. جدلر ، بویوک بالار : بو ترقیاتی أجداد من کورمدی .

أجر [ع.م. برایش مقابلنده ویریلن شیء . مکافاة اخرویة ، ثواب .

اجرت . مثل : أهل وقوفک برایش ایچون تعین ایتدیکی اجرت . مسمی : مقاوله و بازارقله تعین ایدیلن اجرت . ج . اجور ، آجار .

أجراء [ع.م. آقیمه . قوه دن فعله چیقارمه . یایمه ، حصوله کتیره . مأموری : بر حکمک نیک قراریخی فعلاً تطبیق ایدن .

أجرات [ع.م. ایشلر ، علیات ، تطبیقات : والینک إجراآت .

أجرام [ع.م. ذی روح اولمیان جسملر . سمانیه : فضا ده بولونان أجسام ، یلدیزلر . ب : جرم .

أجرت [ع.م. أمک مقابلنده ویریلن پاره و سائرہ ، کونده لک ؛

پاره . * مکتب اجرتی : اوقومتی ، ییجک و یاقمق ایچون مکتبه ویریلن پاره . * اجرتسز : پاره سز . * اجرتی : پاره ی ؛ برایش مقابلنده پاره آلان : اجرتی مأمور

أجزاء [ع.م. جزلر ، پارچهلر ، قسملر . أدویه ده قوللانیلان ماده لر .

أجزاء طبیه ، جلدلنه مشین کتاب و سائرہ [ع.م. أجزاء طبیه صاتان ،

أجزاء [ع.م. صیدلانی ، أدویه یایان . * أجزاء حلیق : أدویه و أجزاء طبیه یاپوب صائمه صنعتی . * أجزاء خانه : أجزاء دکائی .

أجساد [ع.م. جسدلر ، وجودلر ، تنلر . ب : جسد .

أجسام [ع.م. جسملر ، أبعاد ثلاثی حیوانی اولان شیئلر . ب : جسم .

أجناف [ع.م. جفنلر ، کوز قیقلاری . کبریکلر . آصمه چیققلاری ، قینلر

أجل [ع.م. وعده به مربوط ، وعده سی کلدیکنده یایلاجلق اولان .

أجل [ع.م. سبب ، علت . * او أجلان : او سبیدن . * لاجل التدقیق :

تدقیق ایچون .

أجل [ع.م. معین اولان وعده ، اولوم . موعود : معین و مقدر اولان

أجل . - قضا : قضا سببیله کلن اولوم . [ع.م. پک بویوک ، جلیل و عالی .

أجل [ع.م. أشرف . - مخلوقات : انسان . بویون طوتوله سی ، اوکوز

أجل [ع.م. سوروسی .

أجلاً [ع.م. صوکره دن ، کچ ، وعده سی کلدیکنده یایلق اوزره . * أجلاً و یا عاجلاً : ایر و یا کچ .

أجللاء [ع.م. نفی ایتمه ، سورکونه کوندرمه . نارد ، تبعید .

أجلاس [ع.م. ائورتمه ، إقعداد : عجم شاهنی تحتہ إجلاس ایتدیلر .

أجلاف [ع.م. جلدلر ، سفیلر ، أراذل ناس ، بالدیبری چیلقلر .

أجلال [ع.م. اولوق ، عظمت . حرمت و تعظیم .

أجله [ع.م. جلیللر ، اولولر ، عظمت صاحبعلری . أجله رجال دولت :

دولتک بویوک آدملری . [ع.م. قارنی آج اولان کیمسه نیک

أحلیق [ع.م. حلیق . قیتلق . حالی . طوپلامه . إتفاق ایتمه .

أجماع [ع.م. ائت : ائمه و فقهانک امور شرعیہ بی تعینده کی إتفاقلری .

أجمال [ع.م. قیصالنه ، إختصار ایتمه . إختصار . * إجمالاً : مختصر

اوله رق ، خلاصه طریقله . * إجمالی : إجماله منسوب ، مختصر اولان .

أجمعین [ع.م. هپسی ، جمله سی .

أَجَلٌ ع.ص. دها کوزل ، اُک کوزل :
[أجل ناس کیمدر ؟]

أَجْناس [ع.ص. جنسلسر ، نوعلسر ،
چشیدلر : أجناس مختلفه .

أَجْنَبِي [ع.ص. یابانچی ، مسافر ، طشهرلی .
* أجنبت : یابانچیلیق .

أَجْمَتَه [ع.ص. بر شرکتک مختلف محللرده کی
[مأمورلرندن بری . بو مأمورك
إداره خانه سی . ب : آژان .

أَجْنَحَه [ع.ص. جناحلسر ، قنادلر . ب :
جناح .

أَجْنَه [ع.ص. حیندلر ، آنالری قارننده
[اولان چوجقلر .

أَجْنِي [ع.ص. جن طائفه سندن بر فردکه
[شیمیدییه قدر کورن یوقدر .

أَجْوَبَه [ع.ص. جوابلر : أجوبه مسکته .
ب : جواب .

أَجْوَد ع.ص. دها آبی اولان .

أَجْوَر ع.ص. بر جنس خیار .

أَجْوَر [ع.ص. أجرلر ، کفاتلر ، اجرتلر .
[جمع الجمعی : اجورات .

أَجْوَف [ع.ص. ایچی بوش ، قوف . عجمه
[چوق جاهل . عین الفعلی واو
یاخود یا اولان أفعال عربیه یه دئیر .

أَجَه ع.ص. إختیار آدم ، آق صفاللی .

أَجْهَار [ع.ص. إفشا ، نشر وإشاعه ایته .
[اشکار سولیهه ؛ سسله اوقومه .

أَجْهَل [ع.ص. پک جاهل ، نادان :
[اوی ؟ أجهلک بریدر .

أَجِي [ع.ص. طاتلینک ضدی . سرت ، خوشه
[کیمه یین . ع.ص. ألم ، کدر ، درد .

أَجْرِي . مصیبت . إنتقام ، اوج . *

أَجْزِاق : آجیمسی ، آز آجی . * آجیمسی
[چقارمق : إنتقامی ألمق . * قویروق

آجیمسی : فنا بر خاطره ، فنا بر حس ویا
[آرزوی إنتقام . * آجیلیق : آجی شیئک
حالی ، مهارت ؛ سرتلک ، شدت . *

آجیمتراق : آجیمسی ، آجیه چالان .

أَحْیَاف ع.ص. جیفه لر ، لاشه لر .

أَحْیَال [ع.ص. جیللر ، ملتلر ، قبیله لر .
[عصرلر . نسللر . علی مدی
الاحیال : دائم ، علی الدوام .

أَحْیَمَق [ف. جان یاقق ، اغرتیق . اذیت
[لورمک : جانمی آجیمتدک .

أَحْیِر [ع.ص. اجرته چالیشان ،
[کونده لکی .

أَحْیِرْغَمَق [ف. آجیوب مرحمت ایتمک .
[حمایه ایتمک .

أَحْیِرْغَه ع.ص. بیان تورپی دنیلن نبات .

أَحْیِیقْ یَاس [ع.ص. درد ، ألم ، کدر ؛ ماتم ،
[ماتلی ، مؤثر ، دوقوناقلی .

أَحْیِیقْلاَنَقْ [ف. درد کورمک . یاسلی
[اولوق ، ماتمه بولومتق .

أَحْیِیقْمَق [ف. ییکه إشتهاسی اولوق ، آجلق
[دویق . مه : آجیدیرمق .

أَحْیِیْلانَقْ [ف. آجیلیق پیدا ایتمک ، آجی
[اولوق .

أَحْیِیقْ [ف. اغریتمق . مرحمه کلک ، ألم
[دویق : او چوجغه چوق
آجیرم . آسیرمک ، قبیله مامق : أمکمه
آجیرم . آجیلیق پیدا ا .

أَحْیِیْدِیرْمَقْ [ف. مرحمه کتیرمک .
[آجیمنی موجب او .

أَحْیِیْمَقْ [ف. تأسف اولومتق : بو قیزک
[حاله آجینیز .

أَحْیِیْنَه جَقْ [ع.ص. شایان تأسف ، مرحمت
[ایدیلرک : آجینه جق حال .

أَحْیِیَو [ع.ص. آقنه فرقنک معاملات
[صرفیه سی . أسهام ، تحویلات
وسائرک مبادله سندن ایدیلن إستهفاده ، تمتع .

أَحْیِیَو [ع.ص. آناختار . إشتها آچغه مخصوص
[ایچی ، ترشی وسائره . آپه رتیف .

أَحْیِیْرْمَقْ [ف. باشقه برینک یاردیمیه
[آچمق . أراضی بی سوروله .

نائل اولامادن اولمك . - آغز : برچچك .
 سه بر شبعك طيش و كندش طرفي . خارج .
 ايشمنزلك . موقه قادرو خارچنده قالان .
 امور حساسيه ده كي نقصان . - سويلك :
 هيچ برنقطه سي كيزلمه دن دوس دوغرو
 بيلدirmek : فكر كزي آچيق سويلدركن . *
 آچيقدن آچيغه : هر كسك كوزي او كنده ،
 علناً ؛ هيچ برشي كيزلمه دن . * آچيغه
 اورمق : ميدانه چيقمق .

آچيقلامق [ف. ميدانه چيقارمق و
 چيقمق . شيوع بولمق .
 آچيقلق [س. آراق ، مسافه . فرحلق .
 چايقيلق حالي .

آحاد ع. سه. أحدلر ، برلر ، واحدلر .

أحاديث ع. سه. حديثلر ، پيغمبرمرك
 أحاسن ع. سه. أحسن اولان شئيئر ،
 أحسن لك آييلري .

إحاطه ع. سه. أعرافني قوشاتمه : بو شهر
 إحاطه ايديله من . أعرافيله قاو .
 راق ، اتمق : فكر بوني إحاطه ايده من .
 وقوف تام : رياضياتده إحاطه سي وارد .
 إحالة ع. سه. بر ايشي برينك عهده سنه
 ترك ايتمه . مزايده و يا مناقصه
 نتيجه سنده بر ايشي طالبنه ويرمه . *
 إحالة : إحالة صورتيه ، مزايده و يا مناقصه
 نتيجه سنده طالبنه ويرهرك .

أحب ع. سه. زياده سوكيلى اولان ،
 قابل ترجيح .

أحباء ع. سه. حبيبلر ، دوستلر ، برينك
 سوكيليرلي .

أحباب ع. سه. دوست ، محب ، صديق .
 * أحبابلق : دوستلق ، محبك .

أحبار ع. سه. خبرلر ، يهودى عالملى ،
 إلمخاملرى . مسرتلر ، آييلكلر .

أحباس ع. سه. حبسلر ، ياتاق اورتولرى .
 كوموشدن حلتلر .

جك حاله كيتيرتمك . آغز : - سويلكه
 مجبور ايتك . * كوز آچدبرماق : دائما
 صيقيشيدن براق هيچ برشي بايدبرماق .
 آچق [س. جلا ، پرداخت . * آچقچي :
 آچق [جلا ويرمى .

أچلمق [ف. قبالى بر خالان آچق برحاله
 كچمك . تميزلتمك . كيقلتمك ،
 صيقتيدن قور تولمق ، كنيشلهمك . كشف
 راز ايتك . بحثي كچمك . باشلامق . منحل
 اولمق . آرا - : بوزوشمق .

آچماز [س. سطرنج و داماده قارشیده كنى
 مغلوب ايدهك او يون ، حيله .

آچمق [ف. فتح و كشاد ايتك . اورتوبى
 قالدurmق . دلمك ، قازمق . بر
 شيشه نك مانطاري چيقارمق . يامق .
 كنيشلمك . تارلابى قابل زرع بر حاله
 قومق . جلا ويرمك . تأسيس ايتك .
 درميان ايتك . دردينى دوكمك . چوزمك .
 آچق بر حاله كلك . خمور - : خمورى
 يوقفه حالنه قومق . آغز : - سويلك ،
 إظهار لسان ايتك . * آغز آچماق :
 صوصمق . آل - : ديلمك . بايراق - :
 عصيان ايتك . چيغير - : يكي بر اصول
 كوسترمك . دفتر - : إعانه طولامق .
 فال - : فاله باقق . يول - : ديكرلرينه
 رهبرلك ايتك . قلم - : يونتق .

آچمه [س. قابل زرع حاله كيتيرلمش تارلا .
 قويونك باغاغه آچيلان دليك .

آچمق [س. كبر چيقارمغه مخصوص شى .

أچيق [س. قبالى اولمايان . كندش .
 اورتوسم . چيلاق . سبرك .
 بلوطسز ، براق . آشكار ، واضح . فرحلى .
 قويو اولمايان . چايقين طبيعتلى ، عفت
 خصوصنده لاهالى . منحل ، بوش .
 استحكامسز . بوزوق . اسمسز : آچيق
 بونو . آل - : جومرد . - صاچيق :
 پریشان قيافته . - كوز : اويانيق ،
 چيريكلى . كوزى - كيمك : آرزوسنه

ع.م. بر شیدك شمره سی دینی
إحتباس ع.م. بر ایشه تخصیص و تعیین ایتنه.

ع.م. ضبط ایتنه ، طوئمه ،
إحتباس طوئومه . = بول : إدرار
 طوئومه سی .

ع.م. کبزلمنه ، صاقلامه ،
إحتجاب اورتومنه ، کورومنه مه .

ع.م. إدعا ایدیلن شیئی
إحتجاج إلیات ایچون دلیل ایراد ایتنه .

ع.م. حجات ایچون بویوز
إحتجام ریابشدیرلمسی ایستمه .

ع.م. ویا إحتراس . صاقنمه ،
إحتراز چکمنه ، تحفظ ، إجتنب .

ع.م. شدتلی آرزو ، عشق
إحتراس و کین کبی روی تسیج و
 تحریک ایدن شیئر ، پاسیون .

ع.م. حیاتی قازانق ایچون
إحتراف برصنعتله مشغول اوله .

ع.م. یانمه ، طوتوشمه .
إحتراق

ع.م. حرمت ، صایفی ، رعایت ،
إحترام تعظیم ، توقیر .

ع.م. حسابه چکمه ، مجازات .
إحتساب أضافك أوزان و أکیالنه

نظارت ایدن . إحتساب آغامی دائره
 بومأموری . = آغامی : داروغه ، شهرآمینی .

* إحتسابیه : بادیه عائد رسوم .

ع.م. حواس واسطه سیله
إحتساس لروحه حاصل اولان تأثر .

ع.م. طنطنه ، دبدبه ، دارات .
إحتشام حرمتکارانه قورقو ، تواضع .

ع.م. حاضر اوله . اولمک
إحتضار لاوزره بولومنه ، جان چکیشمه .

ع.م. اودون طوپلامه :
إحتطاب خذنك حق إخطابی وارد .

ع.م. عظمت ، طنطنه ، غلبه
إحتفال لقله اجرا ایدیلن حرمت

و تعظیم . بر یوم مخصوصده یاییلان
 عمومی مراسم .

ع.م. محقر نظرله باقه ، کوچوک
إحتقار لویا سفلی بولمه . خور کورمه .
 حقارته قاتلامه ، تذلل .

ع.م. حق اولان شیء ایچون
إحتقاق چکیشمه ، إدعای حق یولنده
 نزاع ایتنه .

ع.م. شریغه قوللامه ، ییقامه .
إحتقان بر عضوده قان طوپلامه سی .

ع.م. ذخیره و سائرینی او -
إحتکار جوزکن آلوب صاقلایه قر
 بهالی ایکن یوکسك فیأله صاتمه .

ع.م. سن بلوغه ایرمه ،
إحتلام لویقوده صو إقتضا ایتنه ،
 دوش آزمه .

ع.م. پرهیز ایتنه ، مضریکلردن
إحتیاء چکمنه : إحتاء آبی بردارد .

ع.م. کوتورمه ، یوکلنمه ،
إحتیال تحمل ایتنه ، مساعدده ایتنه .

ممکن اوله ، ایمکان ، عقله قرین اوله .
 حقیقته مشابهی بولومنه : یارین بایرام
 اولمق إحتالی وارد (ممکندر) . ح .
 اولاییلیر ، بلکه : إحتال ، آقشنامه
 حرکت ایدر .

ع.م. ایچنه آلمه ، إحاطه ایتنه ،
إحتواء جامع اوله ، بو کتاب برچوق
 حقائق إحتوا ایدر .

ع.م. لزوم ، إقتضا ، صوک
إحتیاج درجده لازم اولمه : بو شهر

ایچون برسنه ماهیه إحتیاج وارد . یوقیق ،
 ضرورت : زوالی إحتیاج ایچنده قیورانور .
 همت ، لطف و معاونت إنتظاری : اونك
 کیمسویه إحتیاجی یوقدر .

ع.م. تدبیری بولومنه ، بصیرت .
إحتیاط ایلریده کوریله حك لزومه منی

صافلانان شیء : إحتیاط آقده سی . * إحتیا -
 طاً : بلکه لازم اولور ملاحظه سیله ،

إحتیاط طریقیله . * إحتیاطسزلق : تدبیر -
 سزلك ، إحتیاطه رعایت ایتنه یش . *

إحتیاطلی : تدبیری داورانان . * إحتیاطی :
 إحتیاطه منسوب .

إحتيال ع.م. خيله ایتمه. خيله به مراجعت.

أحجار ع.م. حجرلر، طاشلر.

أجیه ع.م. معبا، معناسی پک کوچ
آکلاشیلان سوز وسائر.

أحد ع.م. بر، یک، واحد. يوم الاحد:
پازار کونی. مؤ: إحدى.

أحداث ع.م. ایجاد و اختراع ایتمه.
میدانه چیقارمه، حاصل ایتمه.
یکی برشی و وجوده کتیرمه.

أحدیت ع.م. برك، اللهك بركی،
لوحداثیت. بارگاه احدث.

أحرار ع.م. حرلر، سرپست اولانلر:
لأحرار امت. * أحرارانه:

حر اولانلره یاقیشه حق صورتده.
ع.م. قازانمه، نائل اولمه: مشیر

أحراز ع.م. رتبه سی إحراز ایتدی.
ع.م. یاقه، آتش ویرمه.

أحراق ع.م. یاقه، آتش ویرمه.

أحرام ع.م. حاجیلرک کیدکلری
دیکیشسر آتواب. چارشف

و یورغان کبی قوللانیلان یوک یایی.
عربلرک بوروندکلری اورتو.

أحرى ع.م. دهها مناسب، دهها لائق،
دهها شایان.

أحزاب ع.م. حزبلر، طائقلر، قسملر.

أحزان ع.م. حزنلر، کدرلر.

أحساس ع.م. عربجهده بر شیئی دویمه،
[حس ایتمه، آگاه اولمه،

بیلمه معناسنه ایسهده بژده (حس
ایتدیرمه) معناسنده قوللالمقدهدر.

أحسان ع.م. آییلك ایتمه، باغشلامه،
[بخشش. الاحسان بالتام:

پاییلان آییلك تام اولمالیدر. = دیده:
آییلك کورمش اولان، منتدار.

أحسن ع.م. دهها کوزل، پک کوزل.

أحشاء ع.م. انسان و با حیوانک
ایچنده بولان باغرضاق، جگر
کبی شیئلر. باغرضاق.

إحصاء ع.م. صایمه، تعداد ایتمه:
فضائی نا قابل إحصادر.

إحصاص ع.م. حصه ویرمه، پای
ایچیقارمه: إحصاص غنائم.

إحسان ع.م. تقویه ایتمه، دیوارله
چویرمه. عقیف اولمه. اولئمه.

إحضار ع.م. حضوره کتیرمه؛ حاضر.
لامه. محکمه یه جلب و دعوت.

* إحضاریه: محکمه یه جلب ایچون
آلان خرج.

أحفاد ع.م. حفیدلر، اوغل اوغللری:
لأولاد و أحفاد.

أحق ع.م. دهها حقلی، دهها مستحق:
بو قادین هپسندن أحقدر.

إحقار ع.م. محقر نظرله باقمه، خور
کورمه: إحقار موت.

إحقاق ع.م. حق یرینه کتیرمه.
خصمه تقوق ایتمه. حقنه غلبه

چالدیدرمه: إحقاق حق ایتدی.
ع.م. پک حقیر: عبد أحقر.

أحكام ع.م. حکملر، أعرار: أحكام
قانونیه بویلهدر.

إحكام ع.م. صاعلاملاشدیرمه، قوت-
لندیرمه، متین قیلمه.

إحلاء ع.م. طاتلیلاتمه: سودی شکرله
قاریشدی یارق إحلا ایدرلر.

أحلام ع.م. حلملر، رؤیالر، خولیالر،
لویقوده کورولن شیئلر.

أحلى ع.م. دهها طاتلی: شکره محتاج
لؤلماق شکردن أحلىدر.

إحلیل ع.م. ذکرک دلیکی، مجرای بول-
ع.م. س.ج. یوکلر، أثقال. آغیر

أعمال لشئیئلر، أشیا، آغیرلق.
ع.م. زیاده مدح و ثنایه لائق،

أحمد دهها، پک ممدوح.

أحمر [ع.ص. غیر منہی، قیزیل، سرخ .
[موت أحمر : قانلی اولوم .
[ع.ص. قیزارمه، قیزیللق : إحمرار
نیک - بختیار، طالعی .

اختراع [ع.ص. دوشونه دوشونه بولونان
بر ترتیب ایله موجود وسائلی
قوللانارق اورتنه إعجاز کار بر شیء
چیقارمه، مثلی کورولمه مش بر شیء وجوده
کتیرمه : تلسز تلغراف، طیاره و تلسز
تلفون شایان حیرت برر إختراعدر . محج :
اصلی اولمیان بر شیشئی اصلی وارمش کبی
کوسترمه، یالان اویدورمه : بو مکتوبک
مندرجائی اوک إختراعاتیدر . * إختراعی :
إختراعه متعلق * إختراعاکارانه : إختراع
ایده یلنه یاقیشیر بر صورتده، إختراعه
متعلق ویا مقتدر .

اختصار [ع.ص. قیصالتمه، فضله تفصیلاتی
آتارق حال طبعیده براهه . *
إختصاراً : قیصالتارق .

اختصاص [ع.ص. خاص اولمه، صورت
مخصوصهده بر شیشئه مالک
بولونمه . دانما بر شیشئه مشغول اولمه : علم
وصنعتک یالکز بر شعبه سیله اوغراشمه .
انتساب * إختصاصی : إختصاصه منسوب .
* إختصاصیون : علمک بر شعبه سنده کسب
رسوخ ایدنلر .

اختصاص [ع.ص. جنکشمه، غوغالشمه،
إختصاص دشمنلر، مخاصمه .

اختیاض [ع.ص. بویانمه، بر رنگه کیرمه .

اختیاض [ع.ص. خضوع، کوکل آخقلقی،
اسرفرو، تواضع .

إختطاب [ع.ص. برینه شانلانمه : برینی
عائله سندن برقادینی تزویجه
دعوت ایتمه .

إختطاط [ع.ص. (یوزده) چیز کیلر پیدا
اولمه، یناقلرده آیوا توبی
چیقمه باشلامه . بر یری إشغال ایتمه
و اورایه خطر چیزمه .

إختطاف [ع.ص. قاپمه، زورله آلمه .
- بصر : کوز آلمه، قالماشدیرمه .

أحمر [ع.ص. غیر منہی، قیزیل، سرخ .
[موت أحمر : قانلی اولوم .

إحمرار [ع.ص. قیزارمه، قیزیللق : إحمرار
لشفق دکل کورون .

أحمق [ع.ص. عقلسز، بدلا . بون . *
[أحمقجه : آز أحمق ؛ أحمق کبی .
* أحمق : بدلاق .

أحوال [ع.ص. حاللر، اولیشلر، بولو-
نیشلر : أحوال عالم . ب : حال .

أحوال [ع.ص. شاشی .

إحیاء [ع.ص. دیرلتمه، جانلاندیرمه،
[شئلندیروب إعمار ایتمه . قوت
ویرمه . آییلک ایدرک سوندیرمه .
محصولدار قیلمه - کرده : وجوده کتیر-
لمش، تأسیس و إعمار اولونمش ؛ لطف دیدمه .

أحیان [ع.ص. حینلر، وقتلر، زمانلر .
* أحياناً : آرا صره، وقت وقت .

أخ [ع.ص. قارداش، برادر . محج : دوست،
رفیق . ج : إخوان، إخوة .

إخافه [ع.ص. قورقونمه . تهدید ایتمه :
[چوجوقلری إخافه ایتمه ملیدر .

أخار [ع.ص. آفتق، دوزکون . پرداخت
[قولاسی .

أخبار [ع.ص. خبرلر، دوران ایدن
[شایعهلر . ب : خبر .

إخبار [ع.ص. بیلدیرمه، خبر ویرمه .
[نامه : بر ماده یی خبر ویرمه
مخصوص ورقه . * إخباریه : مخالف نظام
برشیشئی خبر ویرمه إعطا اولونان پاره .

أخت [ع.ص. قیز قاردهش، همشیره .
[محج : عجه، رفیقہ . ج : أخوات .

أختاپود [ع.ص. بر نوع دکیز حیوانی .
[سرطانہ بکزه ین چیان .

إختبار [ع.ص. صوروب خبر آلمه . بر
[شیشئی تجربه ایتمه . آبی بیلمه .

إختداع [ع.ص. آلداتمه . خدعه استعمال
[ایتمه .

اختیان [ع. ص. آذاتمه ، خیانت ایتمه .

إخدار [ع. ص. اویوشدرمه ، حسنی إبطال ایتمه .

إحدود [ع. ص. ایز ، اثر ، قامچی ضربه .

اولان قبارجق . ج. أخادید .

أخذ [ع. ص. آله ، قبول ایتمه . - ثار :

أوج آله . - وإعطا : آلیش ویریش ، داد وستاد . - وکرفت :

یاقالامه ، طوتمه .

آخر [ع. ص. باشقه ، دیگر ، غیر : وقت

آخره تعلیق ایدلدی . * تعبیر آخرله : دیگر بر تعبیرله .

آخر [ع. ص. صوک ، صوکره کی ؛ آک

آخر [صوکره ، عاقبت . - زمان : صوک

زمان . * أواخر عمرنده : عمریک صوک

کونلرنده . أول و - هر وقت . * آخر

الامر : آک نهایت ، صوکنده . * آخرین :

صوکره کیلر . * أولین و آخرین : أول کیلر

و صوکره کیلر ، متقدمین و متأخرین . - بین :

صوکنی دوشون ، کورن ، عقللی .

إخراب [ع. ص. خراب و بزباد ایتمه .

تخریب دها چوق قولالانیلر .

إخراج [ع. ص. چیقارمه : بو چوجنی

مکتبدن إخراج ایتدیلر .

إستحصل ایتمه .

إخراجات [ع. ص. بر مملکت محصولنک

مملک سائرهبه کوندیلن

قسمی . مقابلی : إدخلات .

آخرت [ع. ص. اوبر دنیا ، حیات مستقبل ،

اولومدن صوکره انسانک ایچنده

بولوناجنی عالم . * آخرته کیتمک : اولمک

آخرته منسوب . ص. آخرتک

أخروتک [ع. ص. اولادله آلنان اوکسوز .

أخروس [ع. ص. دیلمسز .

أخروی [ع. ص. آخرته منسوب . * حیات

أخرویات [ع. ص. آخرته متعلق ایشلر :

أخرویات ایله مشغولدر .

اختفاء [ع. ص. کیزلنمه ، صافلانمه : اوج

کون اوندی اختفاء ایتدی .

اختلاج [ع. ص. تیزمه ، سکرمه . -

قلب : یورک چارپنیتسی ،

عین : کوز سکیرمه سی .

اختلاس [ع. ص. چلمه ، سرقت . -

وقت : علی العاده مشاغل

آراسنده دیگر بر شیئله اوغراشه بیله جک

وقت بولمه .

اختلاط [ع. ص. قاریشمه . کوروشمه ،

مناسبت . * اختلاطدن ممنوع :

باشقه لریله کوروشمسی منع ایدلش .

اختلاع [ع. ص. بر هدیه ایله بوشانمه .

لرینی محروم ، تجرید ایتمه .

اختلاف [ع. ص. اویمایدش ، عدم توافق :

آرا : رأیرلک باشقه باشقه اولماسی .

اختلال [ع. ص. قوانین حکومتی مخالفتله

قاریشیقلاق وجوده کتیرمه :

شیخ سعید إختلالی بر آنده باصدیرلدی .

آکشیمة ؛ قاریشمه .

اختیار [ع. ص. آکشیوب مایالانمه .

اختناق [ع. ص. بوغولمه ، نفس الاماره .

رحم : ذکا و حساسیتک

موقه آهنگی بوزماسندن عبارت بر

سیکیر خسته لغی ، ایستیری .

اختیار [ع. ص. سچمه ، انتخاب : شرین

آراسنده آهون شر اختیار

ایدیلر . قائلانمه : إزواپی اختیار

ایتمه . إختیارم ائدن کیتدی . بلا - :

ایستیمه ریک ، ایراده سی اولمق سزین . *

إختیاری : کوکل رضاسیله اولان ،

مجبوری اولمیان .

إختیار [ع. ص. یاشلی ، قوجه مش ، پیر .

لغی : یاشلیان ، پیری . *

إختیار لاتق : قوجاتق . * إختیار لاتق :

یاشلی اولق ، قوجاتق .

إختیال [ع. ص. مغرورانیه یورومه .

کبرلنمه ، قورولمه .

خصائل ؛ ائيبلك ايتك و فناءلقدن چكندك
ايچون تعتيبي لازم كان قواعدى اوكره دن
علم : علم اخلاق . * اخلاق : علم اخلاقه
منسوب . * اخلاقسن : اخلاق بوزوق
اولان ويا هيچ اولمايان . * اخلاقيون :
اخلاق ايله اشتغال ايدن علما .

اخلاقيات [ع.ص. اخلاقه تعلق ايدن
مباحث و مطالعات .

اخلال [ع.ص. بوزمه ، خلل و يرمه .

اخلامور [س. چيچكى كوزل قوقان بر
آناج كه سوس ايچون يوللره
ديكيلير و چيچكى قايناديلارق ايچيلير .

اخلص [ع.ص. زياده خالص وياك اولان ،
يك خلوصى .

آخو [ع.ص. صاج و صفالى آنى اولوب حرمته
شاين اولان .

آخوات [ع.ص. اختلر ، همشيرلر . محب
محبيلر . ب : اخت .

آخوان [ع.ص. آخار ، قارداشلر ، صادق
دوستلر ؛ بر مذهب ويا طريقه
منسوب اولانلر . ب : آخ .

آخوت [ع.ص. قارداشك ، مودت .

آخور [س. باخود آخير : حيواناته مخصوص
محل ، دام ، اصطبل .

آخوف [ع.ص. زياده قورقولو .

آخيار [ع.ص. خيرلر ، آنى و فضيلتكار
اولانلر .

آخير [ع.ص. زياده آيى اولان .

آخير [ع.ص. صوكره واقع اولان ، صوك .
* آخيرا : آك صوكره ، صوك
زمانده ، چكنده .

آد [س. اصلى آت در . اسم ، نام : آدك
آنه ؛ شان و شهرت : آدى ضاى بللى
بر آدم . اعتبار ، حيثيت : آدى بوزولدى .
* آدى چيقمق : آيىلكنده ويا فناءلكنده
شهرت قازانمق : بر انسانك آدى چيقاچمنه
جانى چيقسين ، ديرلر . ملائق : بر اسم

[ع.ص. باشقه ، ديكر ، سائر ،
اخرى . غير . مسئله . : باشقه مسئله .

آخس [ع.ص. دهادنى ، دهالچى ،
دها خيس ، دها جبرى .

آخشاب [ع.ص. خشيلر ، كراستلر . ص.
تخته دن معمول : آخشاب او .

آحشام [ع.ص. ب : آقشام .

آخص [ع.ص. آك خاص ، آك باشلى .
آخص آلام : باشليجه آلم .

آخصر [ع.ص. يشيل ، سبز .

آخطار [ع.ص. خطرلر ، تريكلر .

إخطار [ع.ص. خاطره كتيبرمه . بيلديرمه .
برينك خاطرينه كتيبرمديكى ،
غفلت ايتديكى بر شيئنه نظر دقتنى جلب
ايتمه . بونى بسا إخطار ايدن اولمادى .

آخف [ع.ص. دهه خفيف ، آهون .

إخفاء [ع.ص. كيزلرله ، صافلامه : صلاح
إخفا ايتك ممنوعدر .

آخفش [ع.ص. كوچوك كوزلو ، ضعيف
نظرى . يالكن كيجه كورن .

آخكر [ع.ص. كول ايله قاريشيق اينجه
لقور .

إخلاء [ع.ص. بوشالتمه : إخلای سبيل .
تخليه دهه مستعملدر .

أخلاء [ع.ص. خليللر ، دوستلر .

إخلاص [ع.ص. غرضسن محبت ، صميميت ؛
رياضت عبادت . — مند : ريادن
برى اولان دوست .

آخلاط [س. بيانى آرمود .

أخلاط [ع.ص. خلطلر . ب : خلط .

أخلاف [ع.ص. خلقلر ، برينك يرينه
چكنلر . ب : خلب .

أخلاق [ع.ص. انسانده بولونان احوال
لروحيه و ذهنيه ، شمائل ،

قویق. * آدی بلیرسنز : کیمسه نك بيلمديكى
وطايدايغى. — لی : برآدی اولان، مشهور.

آدا س. ب : آله .

آداء [ع.م.م. بوزج ویا بوزج کبی اولان هر
هائیکى بر شئیى اودمه؛ قیلمه :
دین ، نماز ، شکران آداسی .

آدا [س. طرز، اسلوب : آداسنده کی ساده لك
کیمسه ده یوقدر . شیوه ، ناز : آداسی
چوقدر ، طوقونما . طور ، قوروم : اونك
آداسیده هیچ چكلمز .

آداس آدیلر ، تربیه لر، خیالر . آداب
آداب [معاشرت . ب : آدب .

آدپتاسیون [آی. س. بر شئیى دیگرینه
بر اثری یكى بر مقصده كوره اویدورمه .
آدات [ع.م.م. آلت . باشلی باشنه معناسی
اولمایان كله ویا حرف .

آداتق [ف. بریخی نذر ایتمكه سوق و إجبار
ایتمك .

آداجیو [یتا. س. مو. آغیرجه ، تمکین ایله ؛
ایولله چالینان هوا .

إدارة [ع.م.م. چوریمه ، دوندیرمه ،
عولاشدیرمه . قولانمه . کچیمه .
تصرف . یتمه . س. برناظر ، آمر ویا مدیرك
أمری آلتنده بولونان هیئت مأمورین و بو
مأمورلرك بولونقلاری دائره . — جی :
إداریه رعایت ایدن ، إسرافدن چكین .
— خانه : برایشله مشغول اولان هیئتك
بولوندیغی محل . — لی : تصرفه رعایت
ایدن ؛ تصرفه آلویریشلی .

آداس [س.م.م. آدی بر ، همنام . *
آداش [آداشلق : بر إسمده اولان ایكى
كشینك حالى وینلرنده کی مناسبت .

آداق [س. مقدس بر یره بر شیء ویرمك
ایچون ایدیلن نذر ، وعد : تز
ویره نه آداغم واردر .

آدامق [ف. مقدس بر یره برشی ویرمك
ایچون عهد ایتمك .

آدام الله [ع.م.م. الله دائم ایتسین معناسنه
إعداد .

إدامه [ع.م.م. دائم ویا باقی ایتمه ، دوام
ایتدیرمه : آبی دوشون بو کونکی
حالكی إدامه یه قادر دكلسك .

إدانه [ع.م.م. اودونج ، بوزج یاره ویرمه .
إقراض . * إدانه : بوزج
اوله رق ، اودونج .

إدانی [ع.م.م. أدنالر ، دنی و آلتقار ،
أسافل کروهی ، آیاق طاقی .

آدب [ع.م.م. حسن تربیه ، نزاکت ،
إظرافت ؛ حیا ، أدبیات علمی .

— یرلری : بذك اورتولمسی لازم کلن
محللری . * آدبسنز : اوتانماز ، عارسنز
تربیه سنز ، حیاسنر . * آدبسنزجه : آدبسنزه
یا قیشاجق طرزده . * آدبسنزلك : آدب
و تربیه نقصانی ، حیاسنزلق ، عارسنزلق .
— لی : تربیلى ، نازك . * آدبی : آدبیانه
تربیه و نزاکته منسوب . * آدبخانه :
آیاق یولی ، آبدستخانه . * آدبلنك : آدب
و تربیه صاحبی اولمق .

آدباء [ع.م.م. آدیبلر ، نازك و ناموسلی
آدملر . أدبیات ایله إشتغال ایدنلر
— [ع.م.م. طالعك یوز چوریمسی
إختسنزلق ، پریشانلق ، طالعسنلك

آدبیات [ع.م.م. شعر ، إنشاء ، قواعد
السان و بوکا مائل علملره
متعلق آثار .

آدیون [ع.م.م. آدبیاتله مشغول اولانلر
— [ادبا ، أدبیات منتسبینی .

إدخار [ع.م.م. إحتیاج زمانی ایچون صاقلامه
بریکدیرمه ، طوبلامه .

إدخال [ع.م.م. ایچری قومه ، صوقه ،
کیردیرمه .

إدخالات [ع.م.م. بر مملکته ممالك
— [سأثره دن کلن محصولات ،
منسوجات و سایرله کبی شیئرلر .

إدراء [ع.م.م. خبردار ایتمه ، برینه بر
— [شیء اوکره تمه .

إدراج . ع.م. ایچنه صیقیشدیرمه .

إدراج . ع.م. بول ، سیدیك .

إدراك [ع.م. آكلامه ، آكلایش ، عقل ایردیرمه . ایریشمه ، قاووشمه ، كاله ایرمه .

آدرس [آ.م. كندیسنه مکتوب

یری کوسترن یازی؛ برینك اقامت ایتدیگی محل .

إدعاء [ع.م. دعوی ایتمه . بر سوزده

إعناد ایتمه . كندیسنه عائد اولمایان

برحق ایستمه . برتعظمك كندی حقنده کی

فکری . - جی : إدعا ایدن ، عنادجی ، خودبین . - لی : إقتدار دعواسنده اولان ،

أدعيه [ع.م. دعالر ، نیازلر : أدعية

إدغام [ع.م. تشدید ایله ایکی حرفی بر

ایتمه : دلیل یرینه دل کبی .

إدقان [ع.م. کیزلی ، کومولو شیئرلر ،

إدله [ع.م. دلیللر ، إشارتلر ، برهانلر : أدله قایمه .

آدم [ع.م. (ت : آدم) . انسان ،

بشیر . مرد و ناموسلو کیمسه :

یهوده اوغراشمه ، او آدم اولماز ؛ لیکن

محمد تام بر آدمدر . مأمور ، اوشاق :

دها آدمی کلدی . طرفدار : مدیر بکک

آدمیدر . - اولادی : اصيل ، تربیه لی و

مرد اولان . - عقلی : تام ، مکمل

اوله رق ، ایشه یارار . - ، - سنده !

إستخفاف تعبیریدر ؛ بر شیئه اهمیت

ویرلدیکینی إفاده ایدر . * آدجه ، آدجه .

سنه : إنسانه یاقیشاق صورتده . *

آدمجیل : آلیشقین (حیوان) . * آدمجیلین :

آدجه سنه * آدمی : إنسانه منسوب

و متعلق ، إنسان ، آدم . * آدمیان :

آدملر ، إنسانلر . * آدمیت : إنسانیت ؛

ناموسلو برآدمه یاقیشیر حال . * آدمجفن :

آجیناجق برحالده بولونان إنسان . * آدمجق :

کوچوک و حقیر آدم . * آدمسنز :

کیمسه سنز ، یاردیجیسنز . * آدمسنزلق :

کیمسه سنزلك ، یالکزلق .

آدمان [ع.م. فاء آدملر ، بشرلر .

إدمان [ع.م. دوام ایده ایده برشی حقنده

إدمنه [ع.م. دماغلر ، بینلر .

أدنه [ع.م. درینك ایکنجی یعنی بشرنك

آلتنده کی طیفه سی .

أدناس [ع.م. دنسلر ، پیدسلکر ، کیرلر .

أدنی [ع.م. ویا أدنا . دها دنی و آلقاق

أدوات [ع.م. أدالر ، آلتلر ، آوادانلرلر :

أدوار [ع.م. دورلر ، زمانلر ، عصرلر :

أدویه [ع.م. أدالر ، علجلر : أدویه

أدهان [ع.م. دهنلر ، سوروله جک یاغلر .

إدیهان [ع.م. یاغلاعه . قوقولو یاغ سو-

أدیهان [ع.م. قاره یاخود قویو یشیل .

أدهم [ع.م. صو طوپلاکاسندن متحصل

أدهنیت [ع.م. بزرلر ، غدهلرک إلتها-

أذیان [ع.م. دینلر . ب : دین .

أدیب [ع.م. تربیه لی ، نازک . أدیبانله

أدیبان . * أدیبانه : بر أدیبه

أدیم [ع.م. یوز .

أدیم [ع.م. یورورکن بر آیاغک دیکرینه

أدیم [ع.م. اولان مسافه سی (تممینا ۸۰

أدیم [ع.م. یورورکن بر آیاغک دیکرینه

أدیم [ع.م. اولان مسافه سی (تممینا ۸۰

أدیم [ع.م. یورورکن بر آیاغک دیکرینه

سانتيمتره (— — — : ياواش ياواش ،
 آغير آغير . * آديعلامق : آديمله اولچمك .
 [فر. آبريلبركن سويله نيلن نزاكت
 آديسو] ومودت تعبرى .
 آذله [ع.س. آذيت ، جفا ، جور ، اييجيتمه ،
 جان ياقه .
 آذابه [ع.س. آريتمه : معدنرك اذابهسى .
 ايتك : آريتمك .
 آذار فاس . واذار . مارت آي .
 آذاقه [ع.س. طانديرمه : كويا بكا كوثر
 اذاقه ايده چك .
 آذان ع.س. اذنلر ، قولاكلر ، كوشلر .
 آذان [ع.س. عبادته دعوت ايجون منارهدن
 لباغيريلان معروف كلات .
 آذر [فاس . آتش ، اوت ، نار . —
 پرست : آتشه طابان ، مجوسى ،
 زردشقى . — كده : آتشه طابانلرك معبدى .
 * آذرى : آتش پرستلىكه منسوب ومتمعلق .
 آذرگون فاس . آي چيچكي .
 اذعان [ع.س. ايعامت وادنيقاد . آكلايش ،
 احس ايديش .
 اذكار ع.س. ذكرلر . ب : ذكر .
 اذكار [ع.س. خاطره كتيومه ، آكديرمه ،
 ياد ايتديرمه .
 اذكياء ع.س. ذكيار . ب : ذكى .
 اذل [ع.س. دهيا ذليل و آلتقى اولان :
 اذل ناس .
 اذلال [ع.س. اچالتمه ، تحقير ، تذليل :
 الله متكبرينى اذلال ايدر .
 اذله ع.س. ذليل ورسواي اولانلر ، اذلاء .
 اذن [ع.س. رخصت ، مساعده ، دستور ،
 اجازت . اخراج . قوغه : خد .
 متجيسنه اذن ويردى . * اذلتسز : اذنى
 اولمايان ، مساعدهسز ؛ هفتقه باشنده
 مكنتدن چيقامايان . * اذلى : مساعده

ويرلمش ، رخصت آلتش . * اذلتسه :
 مأذونيت آلتنه ويريلن ورقه .
 اذن ع.س. قولاق ، كوش . ج . آذان .
 اذنب [ع.س. ذنبلر ، قويروقلر . ب :
 ذنب .
 اذواق [ع.س. ذوقلر ، طاتلر ، نشهلر .
 لذتلر . ب : ذوق .
 اذهاب [ع.س. ذهبلر ، آلتونلر .
 يومورعه صاريلرى . ب : ذهب .
 اذهاب [ع.س. قالديرمه ، قابوب كوتورمه ،
 كيدرمه . يالديزلامه .
 اذهان ع.س. ذهنلر ، عقللر . ب : ذهن .
 اذيال [ع.س. ذيللر ، اتركلر ، علاولر ،
 قويروقلر ، مابعدلر .
 اذيت [ع.س. اييجيتمه ، جفا ، مشقت :
 چكمك : يورولمق ، زحمته
 قاتلامق . * اذيتلى : زحمتلى ، يوروجى . *
 اذيتسز : مشقتسز ، قولاي .
 ازر [ع.س. اركك ، مرد . قوجه . ذكرلى
 لوانا . وسكار آدم . — اوغلى . — چوق
 مرد آدم . ايش — ي : آلتندن ايش كلن ،
 ايشى سون . — وارمق : قوجهيه وارمق ،
 اولتمك . — سز : قوجهسز . قيزى — ه
 ويرمك : قيزى اولنديرمك . سوزينك — ي :
 سوزينى ، وعدينى طوتان . — كيشى :
 اركك انسان .
 ار [ظن . كچ . قابىلى ، تيز ، اركن :
 ار كچ بركون اولور .
 آرا [فاس . زينت ويريجى ، تزيين ايدن .
 دل : دلبر ، محبوب . سجن — :
 سوسلى سوز سويله ين . مجلس — : سوزلريله
 مجلس شانديرن .
 آرا [ع.س. رايلىر ، فكرلر ، كوروشلر .
 لب . فدا . رأى .
 آرا [ع.س. ويا آره . بين ، فاصله ، مسافه :
 لايكى كمويك آراسى بش كيلومترودر .
 اثنا ، زمان : او آراده يرندن قالقدى .
 فرصت : هيچ آرا ويرمدي . مناسبت :

آراضی [ع.س. أرض، طوبراقل، یرلر.
ب. فد: أرض.]

إراقه [ع.س. دوکه، آفیتمه: ایدر إراقه
دم حسرتکه چشنام.]

آزال [س.س. بر برینه یقین اولان آله لک
لهیت جتمعه سی.]

آرالاتق [ف. آره سی: آچدی ربق،
سیرکاشدی ربق، یایدی ربق.]

آرالا شمع [ف. سیرکاشمک، داغلمق.
مته: آرالا شدی ربق.]

آرالا مق [ف. آرا ایدوب آیدر بق، آتق،
آراق ایتمک: قاپویی آرالا یکن.]

آرالا نطق [ف. تنها اولق: سیرکاشمک،
ایرا کنده و متفرق اولق.]

آرالق [س. ایکی شی: آره سنده کی مسافه،
بوشلق: تمته آرالغندن باقمه.]

وقت، فرصت، دار سواقی، فاصله،
إنقطاع. —: وقت وقت. * آرالقده:

دیگر ایشلر آراسنده. * آرالغه کیتمک:
هدر اولق، نافله یره محو اولق. بر—:

کونک برنده، بروقت، بر زمان، او—:
او آشاده، او صرده: او آرالق

بر ایش ایستدم.

آرام [ف.س. دیکلمه، راحت، حضور،
سکون. إقامت. * آرام ساز:]

إقامت ایدن. اوطوران. * آرامسز:
راحتسز، یورغون. —: کاه: دیکلمه جک

محل، اوطورولان یر، مسکن، منزل.
* آرامگاه آیدی: مزار.

آرامش [ف.س. دیکلمه، راحت، سکون،
حضور.]

آرامق [ف. بولق ایچون اوغراشمق،
تخری ایتمک، کوز کزدی ربق:]

یوقدر، یهوده آراما. ایستتمک: حقیقی
آرابورم. هأمول ایتمک، وار ظننده

بولونق: بزده اوپله شی: آراما. یوقلامق.
میدانه چیقارمغه چالیشمق: سز غوغا

آرابورسکسز. باتق، اهمیت ویرمک:
بن اوپله شی: آرامام. * کوهده آرارکن

آرامن بوزوقدر: آرامن آچیقدر. آردی
—: سی کسيلمک: دوام ایتمه مک. —: سنی بولق:

اوزلاشدی ربق. بر—ده: برلکده، برابر.
—دن چیقارمق: خارج براقق. —ده

صرده: بعضاً، وقت وقت. —: صوئومق.
آرقامی آرانما یوب اونودلق. —ده

قالق: مسئول اولق. —: یه قومق: توسیط
ایتمک. —: یه کبرمک: توسیط ایتمک. —

ویرمک: کسمک، فاصله ویرمک، کسيلمک.
[ع.س. کوسترمه: ییادی رمه. إرأئه]

إرأئه [طریق: یول کوسترمه.
—: انسان ویا أشیا نقله مخصوص

آرابه [واسطه. —: جی: آرابه یایان;
آرابه سورن آدم. —: جیلق: آرابه یایانک

صنعتی، آرابه سورنک صنعتی.
[ف. تخری و تقیتیش ایندی ربق.]

آراندی ربق [آرزو ایندی ربق.
[ف. برینک یاردیمله آرامق،

آرأتمق [یرقلاقمق: طلب و تخری ایتمه.
یرمک: کن کیده یی آراز.]

أراجیف [ع.س. إرجافر، یلان و فنا
[ع.س. راجاندی رمه. فنا قوقه.

إراحة [روزکاره معروض قالمه. تنفس
ایته. اوله. اوده. —: برشیمک وجودی

حس ایتمه.
[س. کوچوک چوجوقدر ییدیر.

آراروت [یلن و بر کوکدن چیقاریلان
بر نوع ناشاسته.]

إرادت [ع.س. ایستک، آرزو.
[ع.س. ایستمه، دپله. —: امر،

إرادة [فرمان. * إرادى: إرادیه متعلن
[ع.س. أزدلر، زیاده رسوایل.

أراذل [ناموسسز. ب: أزدل.
[ف.س. بزغمش، دونامش.

آراسته [سوسلی. * آراستی: بزنگک.
[ف. اوتنده بریده آرامق،

آراشدی ربق [تقتیش و تخری ایتمک.
آغز—: فکریخه دولایسیله آکلامغه چالیشمق

برده بولق : مأمولك خارجنده آراد یغی
قولایجه آله کچیرمک .

آرامل [ع.س. آرمالر ، بکارلر ، قاریسزلر
ب: آرمل .

آرامله [ع.س. آرملهلر ، قوجاسز قالمش
قادیئر . ب: آرمله .

آرامیده [ق.ص. ویا آرمیده . راحتده ،
سکون حالنده بولونان :
کوکلم آرامیده دکلدز .

آرانلمق [ف. تحری اولونق ، ایستلمک ،
أهیت و برلک .

آرانق [ف. تحری اولونق ، کندی کندیته
آرامق ، اوستی باشی یوقلامق .

آرایش [ق.ص. سوس ، زینت : چیچکلر
یاغیه نک آرایشیدر .

آرانک [ع.س. آریکلر ، پادشاه تختلری .
ب: آریکه .

آراینده [ق.ص. دوزن ویرنجی ،
سوسلیجی .

آرایجی [س. تحری ایدجی . معاینه
لاموری . - فشنگ : یانارق

صاغه صوله حرکت ایدن اکلنجه فشنگی .
[ع.س. فائضله آرتیرمه ، نمالاندیرمه :

آرباء [إربای مال یتیم .

آرباب [ع.س. ربیلر ، صاحبار . ب :
رَب . تر . فد . أهل ، لائق ،

صاحب إقتدار : بزه بوايشك آربابی لازم .
[ع.س. دُر : أربع . دَرْت . جهات

أربعة [أربعة : دَرْت جهت .
[ع.س. قرق . کانون اول طقو -

أربعین [زندن کانون ثانی اون یدیسنه
قدر تعداد اولسان قرق کون . چله :

أربعین چیقارمق .
[ی.س. دها استفادهلی کورو -

آربیتراژ [اندیکی ایچون برقیقه دیکريله
تبدیل ایتمکدن عبارت بورسه معاملهسی .

آریاغ [س. آفسون ، سحر . * آرباغی :
[اوفوروجی ، سحر باز .

آریاغان [س. بیان آریهسی .

آریه [س. حبوباتدن معروف حیوان می ،
شعیر . - شعیره : آریه شکلنده

مقارنه خموری . - صوی : ببرا . - لامق :
حیوان یدن خسته لانتق . - جق : کوز

قیاقلرنده چیقان سیولایجه : ناملو اغزینه
یاقین بولونان نشان آلتی . - جی : آریه

صانان . * آریه جی قومروسی : ظهوراته
تابع اولان : آریه جی قومروسی کبی دوشونمه .

- لق : حیوان دیشارنده کی نشان ؛ علمیه
عائد محصصات ؛ طوپراغی قوتلی اولان تارلا .

آرت [س. حرکتله نجه : آرد . کری ،
آرقه . صوک ، وراء . * اوکنه

آردینه بائماق : دوشونجه سز حرکت ایتک .
* آردنجه ، آردی صره : آرقاسندن . *

آردینه دوشمک : آرقاسندن کیتیم ،
تعقیب ایتک . * آردینه قویماق : إنتقامی

آلق . صه آرقه طرفده کی : آرت آیانی ،
آرت قاپو .

آرتام [ع.س. برشیئی خاطرلماق ایچون
پارمغه ایلیک باغلامه .

آرتامق [ق. صوکه قالمق . اولاد وعیال
فوتندن صوکره یاشامق .

آسکیدن باقی قالمق .

آرتباط [ع.س. باغلانمه ؛ مناسبت ، تعلق :
[وطننه إرتباطی واردر .

آرتجاء [ع.س. اوومه ، امید اجه : إرتجای
[خلاص ایله .

آرتجاء [ع.س. تیرتیره . هیجانیه کله ،
چالقاغه : إرتجاء دریا .

آرتجاء [ع.س. کری دوکمه . إهندا .
[جورس . مخالف جهته حرکت ایدن

هرشی : إرتجاء سیاسی . ترقیه مخالفت
ایدک ماخی بی تکرار یاشامق ایستینلرک

حرکتی : إرتجاء مطلا ازیلر .
[ع.س. حرکتیه کله ، صارصلمه ،

آرتجاف [ع.س. دیرنمه ، تزلزل .
[ع.س. حاضرلانتسزین آئیده

آرتجبال [شعر ، سوز ویا نطق سویله .
* إرتجبالا : حاضرلانتسزین ، بداهه .

إرتحال [ع.م. نقل مكان ایتمه ، کوچ ایتمه . اوله : إرتحال داربقا .
إرتداء [ع.م. بر اورتویه صارخه ، بورونعه : إرتدای نسوان .
إرتداد [ع.م. دونعه ، رجوع ، دیندن دونعه : یکی إرتداد ایتدی .
إرتداف [ع.م. تعقیب ایتمه ، (دشمنه) آرقه دن هجوم ایتمه .
آرتدیرمق [ق.م. چوغا لقم ، بریکدیرمک .
یوکسلتمک : م : آرتدیرمق .
إرتیساس [ع.م. فاش ایتمه ، بر سری خلق آراسنه یایمه .
إرتیسام [ع.م. إطاعت ایتمه . حقّه یالوارمه . غل : رسی چیقمه .
إرتیشاء [ع.م. رشوت قبول ایتمه . إرتشا ایلله لسانه کلدی .
إرتیشاح [ع.م. صیزمه ، آئه .
إرتیشاف [ع.م. آئه ، نفسی ایچنه چکهرک ایچمه : إرتشاف آب صاف .
إرتیصاد [ع.م. دقتله مشاهده ایتمه ، کوزه تله مه .
إرتیضاء [ع.م. راضی و ممنون اولمه ، اختیار ایتمه ، موافقت .
إرتیعب [ع.م. قورقه ، اورکه : مرتکبلر عدالتدن إرتیعب ایدرلر .
إرتیعاد [ع.م. تدرمه ، قورقه .
إرتیعاش [ع.م. ویا إرتعاش : تدرمه : إرتعاش دست ببر .
إرتیفاع [ع.م. یوکسلمه ، قالدیرله ، (خسته لق ، کین) زائل اولمه . یوکسلک ، مزیت عطی ، مرتبه جالا . غیبت . دکرک یوزندن یوقاری به دوغرو چیقیش : یو داغک إرتفاعی بیک متره در * . إرتفاع : یوکسلکجه .
آرتق [ع.م. دها ، غیری ، بوندن زیاده ؛ ایددی ، اولله ایسه ، آلو برر ، یتر .
إرتقاء [ع.م. یوکسلمه ، ترقی ایتمه .
درجه درجه چیقمه .

إرتکاب [ع.م. (بر جرم) ایشلمه .
إرتکاض [ع.م. چالقامه . جینک آناسنک قازنده تترمه مه می .
آرتمه [س.م. آرتق فعلی . آرتان شی .
إرتیاب [ع.م. فضله : دونکی یکدن آرتمه .
إرتیب [ع.م. شمه ، تردد .
آرتیست [ی.م. رسام ، هیکل تراش الخ .
کری سربست صنعت صاحی اولان . صنعتکار .
آرتیق [ع.م. فضله ، زیاده ؛ آرتان ، کری قالان . س.م. فضله کلوب آرتان شی : یک آرتیقی . * آرتیقلی : زیاده لک .
إرث [ع.م. میراث ، وارثه قالان ترکه و اموال . کول . آسکی شی .
کوک . آنا بابادن إنتقال ایدن خسته لق و سائره . * إراث : میراث طریقله . *
إرثی : إرثه منسوب ، آنا بابادن إنتقال ایتش .
إرجاع [ع.م. کری چویرمه ، کری ویرمه .
إرجاف [ع.م. خلنی تشریک ایچون تلاش لو قورقوی موجب خبرلر نشر ایتمه ، اونی قورقویه دوشورمه . یالان و فنا سوز . ج.م. آراجیف .
أرجح [ع.م. دها راجح ، ترجیحه شایان : صو ببرادن أرجحدر .
أرجمند [ع.م. معزز ، محترم ، شرفلی ، حیثیتی : استاد أرجمند .
أرجوان [ع.م. قویو قیرمزی برچیچک .
*** أرجوانی** : أرجوان رنگنده اولان .
أرجه [ع.م. آرکنجه ، بر آرکن : نظر . آرکنجه کایرسه کز کوروشورز .
أرحام [ع.م. رحلر ، دول یتاقلری : أرحام امهات . أقربالقار .
أرحم [ع.م. دها مرحمتلی : أرحم الراحمین : مرحمتلیرک أك مرحمتلیری ، الله .
إرخاء [ع.م. کوشتمه ، صلیویرمه .
سیرعتله قوشمه .

أرزاق [ع.س. رزق، رزقك ايجه بك
شيلر ، تعينات .

إرشاد [ع.م. دوعرو يوله سوق ،
إيقاظ . حق يولى كوستاره .

أرشته [ع.م. مخوردن كسمه بر نوع
أو ماقازناسى .

أرشد [ع.م. دوعرو يوله دها يقين ،
حال و حرکتی دها آبی اولان .

آرشیدوک [ع.م. یاخود آرشیدوق .
آرستاريا خاندانی پرنسارینه

ویریلن عنوان . * آرشیدوشس : پرنسارله
ویریلن عنوان ، بر آرشیدوکک قاریسى .

آرشین [ع.م. ویا آرشون : تخمینا اوموزدن
لایمقى اوچلرینه قدر اولان مسافه

ذراع ، ۶۸ سانتیمترهك اوچلو . * آرشینلاق :
آرشینله اوچمك ، بویوك آدیملرله یوزورك .

أرصاد [ع.م. رصدلر ، دقت وفتیشلر .
اب : رصد .

إرسان [ع.م. قوت و متانت ویرمه ،
ترمیمین ایتمه .

أرض [ع.م. یر ، طوپراق ، زمین ، ملکیت ،
ایقام . اوزرنده پاشادیمز کره

سیاره . * أرضی : یره ، طوپراغه منسوب .
[ع.م. قالدیرمه ، راضی و خشنود

إرضاء [ع.م. ایتمه ، کوللی ایتمه .
[ع.م. سوت آخیرمه ، امدیرمه :

إرضاع [ع.م. چوجغی کیم إرضاع ایدیور ؟
أرضه [ع.م. آناج قوردی .

أرضیه [ع.م. بر عجله مدت نظامیه سندن
فضله قالان اشیا ایچون آلنان اجرت

أزغن [ع.م. اتمق ، سونه په ؛ دلی ،
چیلدین . مؤ. رعاه .

إرغاب [ع.م. برینه بر شی آرزوسى
التمین ایتمه .

إرغات [ع.م. ویا ایرغاد : رنجبر ، ایشچی .
[ع.م. منسوجاتده عرضانی آتیلان

آرغاج [ع.م. ایبلرک ، اتقى . مقابل : چوز-
کو ، آرایش . * آرغاجلامق : آرغاج اتمق ،

صارمق ، آتقیلامق .
[ع.م. ویا ایرغلامق ، ایرغا-

إرغلامق [ع.م. لایمقى : یرنده اوینامق ،
قیمدلامق ، صاللامق .

آرغالی [ع.م. بیان قویولی . داغ قویولی ،
داغ کچکسى .

إرغاندى [ع.م. یرنده اوینامه ، صاللامه ،
قیمدلامه .

إرغانق [ع.م. یرنده اوینایوب طورمق ،
قیمدلامق ، صاللامق .

أرغنون [ع.م. کلیسارده چالینان بر
نوع چالغی ، اورغ .

أرغوان [ع.م. آرجوان ، فرفیر ،
قیزیل رنگلى معروف چیچک .

* أرغوانی : أرغوان چیچکی رنگنده ،
کوزل و بارلاق قیزیل ، منکشه رنگنه

یقین قویو قیزمزی ، فرفیری .
[ع.م. ویا آرغیدال ویا آرغادال :

أرغید [ع.م. بلی ، کچک ، بوغاز .
[ع.م. ضعیف ، درمانسز : آر-

أرغین [ع.م. غنیمیدر دارغینمیدر بیلمم !
[ع.م. رفقهلر ، شرکترلر ،

أرفاق [ع.م. قومپایار .
[ع.م. بری حقنده مرحمتی داورامه .

إرفاء [ع.م. رخاوت ایچنده یاشاره ؛ هر
کون توالته دقت ایتمه .

أرفع [ع.م. دها واک یوکسک : أرفع
درجات .

أرق [ع.م. صویولی ، خرق ، جدول .
[ع.م. ویا ایرق : نسل ، صوی ،

إرق [ع.م. ایل ایرقلری : اویمقلر .
[ع.م. جزئی اویقوسزلق .

أرق [ع.م. جزئی اویقوسزلق .
[ع.م. (قان وکوز یاشی) دیندیرمه ،

إرقاء [ع.م. قوروتمه .
[ع.م. رقلر ؛ یازیلر ؛ رسملر .

أرقام [ع.م. رقیق ، شریک ؛ معاون .
[ع.م. قفادار .

آرقوری [ع.م. غلغلی آیقیری : اکری ، بر
یاندن اور بر یانه کچن ؛ ترس .

أرقه [ع.م. صرت ، ظهر ، کرى ، وراء .
[ع.م. حامی ، کوزه دیجی ؛ حمایه ،

اُرم [ع.س. چوله دیگیلن طاش . جنت :
هر طرف بر باغ اُرم .

اُرعان [ع.س. ویا اُرمغان : هدیه ،
پیشکش ، برکنار .

اُرمک [ق. یتیشمک ، نائل اولمق . ولی
اولمق : اوآدم اُردی .

اُرمود [ع.س. اُرمود آغاچنک میوه سی . *
اُرمودی : اُرمود شکلنده اولان .

اُرموز [ع.س. کمی قاپلامه لری آره سنده کی
چاقلاق .

اُرمونیک [ی.س. هوا تضییقیله چالینی
کورولکی ویپانوکوی برچالغی .

اُرمه [ع.س. کمی تجهیزاتی . حکمدارلره
مخصوص برطاقم اُشارتی حاوی رسم .

اُرن [ع.س. یتیشن ، واصل اولان . ولی
اولانلر : اُرنلر * اُرنلر : درجه ولایت نائل
اولانلر : اُرنلرک همیتله .

اُرناود [ع.س. روم ایلینک بعضی جهتلرنده
ساکن قوم .

اُرنب [ع.س. طاوشان . ج : اُرناب .
اُرنب قانی طور دیریجی برکوک ،

اُرنیقا [ع.س. قانی طور دیریجی برکوک ،
اوکوز کوزی .

اُرواء [ع.س. کافی درجه ده صولامه . (بر
شعری) تقریر ایتدیرمه .

اُروانه [ع.س. بوز دیشی دوه .

اُرواح [ع.س. روحلر ، جانلر ، اسپریتلر :
اُرواح که تحفه خدادر .

اُره [ع.س. بیچتی محلی .
بیچتی : دستره — خانه :

اُریب [ع.س. ذکی ، فراستی ، عقلی .

اُریتمق [ق. یتیشمق ، تمیزلهمک .

اُریتمک [ق. مایع حالنه قومق . چوق
ضعیفلا تمق . م : اُریتمک .

اُریزیهل [ی.س. دیلاحتی ، درینک
سطحنده کی اِلتهابدن عبارت
پیس بر خسته لُق .

اُریس [ع.س. چفتجی ، زراع .

اُلتماس : آرقه سبز برشی یا پامازسک . — دن
یه : کیزیلجه . — سنده دولاشمق : بر
شیمی اُله کچیرمهک چالیشمق . — کزیده
بولونان : آرقه قابو .

اُرقه لُق [ع.س. بلدن یوقاریسی اورتن
لباس . حاللرک یوک طاشمق
ایچون اُرقه لرنه قوبدقلری آلت ، حمل
سمری ، آرقه لیچ .

اُرکاب [ع.س. پندیرمه : عسکر و مهمات
لواپورلره اُرکاب ایدلدی .

اُرکان [ع.س. رکنلر . عسکری باشلر .
آداب ، رسوم : نه یول بیلیر نه

اُرکان . — حرب : بروردو ، فرقه ناک الخ .
سوق و اداره سی تنظیم و تأمین ایدن ضابطه .

اُرکچ [ع.س. فرونجی کورکی . اُرکک کچی ،
تکه .

اُرکک [ع.س. دیشی مقابلی . کوچلی ، قوتلی .
قوجه ، زوج . برچفت حکمنده

اولان شیئلرک دلیکسز اولانی : اُرکک
آناختار . * اُرککجه : اُرککه یا قیشاجق

صورته . * اُرککسز : قوجه سی و یا حامی سی
اوله جق بری بولونمایان . * اُرککک :

اُرکک انسان و یا حیوانک حال وصفتی ؛
سن بلوغه وصول ؛ یکیتلک ، جسارت .

اُرکن [ع.س. کچ مقابلی . آلیشلمش
اولان وقتدن اول : دها اُرکندر ،

عجله ایتکیز . باشلانغچنده و یا اوکا یقین :
صباحلری اُرکن قالقارم . دیگر برشیته

مقایسه ده : دها اول : قاریوز اوزومدن
اُرکن چیقار . * اُرکنجه : آز اُرکن . *

اُرکنجی : هرشیئی اُرکن یا مقی و ایشلمک
عادتنده اولان .

اُرگ [ع.س. سن بلوغه واصل اولونده
اُرنوز اولمه یین ، بکار . * اُرگنلک :

بکارلق ؛ یوزده چیقان سیویلجه ؛ طول
قادینک بکاره واردیننده بکارلق حق اوله رق

ویردیکی هدیه .

اُرگین [ع.س. اولمش ، یتیشمش ، کماله
ایرتمش : اُرگین یمیش .

إريس ع.س. پرنس .

آريستوقرات [ف.س. آريستوقراسى به
منسوب ويا طرفدار .

آريستوقراسى [ف.س. أسيزادملر ،
كبارلر وممتازلر صنعى .

أريق [ص. ويا أريغ . أتى ، ياغى سوزلمش ،
ضعيف . تميز ، پاك . * أريقلىق :
ضعيفلك : تميزلك . * أريقلامق : ضعيفلامق .
* أريقمق : أتى ، ياغى سوزولوب ضعيفقالمق .

أريك س. أريك آغاچنك معروف ميوهسى

أريگن [ص.س. آغزده أريسه ن لطيف
و لذيق (ميوه) . فوندان .

أريكه [ع.س. تخت ، سريز . — ببرا ،
— آرا : تخته زينت ويرن .

أريلمق [ف.س. خسته لقدن قالقمق ،
أيلشمك ، شفاياب اولمق .

أريمق [ف.س. تميزلتمك . ضعيفلامق ، شفاياب
اولمق .

أريمك [ف.س. مايع حالنه كچمك ، ضعيفلا-
مق ، داغلمق ، أسكيوب پك

اينچلمك (قاش) . يوركنك ياغى — :
چوق اوزولمك . * أريمه : مايع حالنه كچمه .

أريخك [ص.س. اوشه ن ، تئبل ، محجوب ،
لاوتافاج .

أرينق [ف.س. تميزلتمك .

آز [ص.س. چوق اولمايان ، جزئى ، قليل ،
سه يرهك . ح. برآز : آز مقدارده ،

جزئى وقت : برآز بلكه يك : * آزيجق :
أهميتسىز مقدارده ، جزئيه . — چوق :

كافى درجه يه يقين .

آز [ف.س. حرص ، طمع .

أز [ف.س. «دن» معناسنه أدا تدر .

أزئو [ف.س. يكيدين . أزآن جمله : او جمله دن
اوله رق . * أزسرنو : يكي باشدن .
* أزدل وجان : جان ويوركدن . * أزقديم :

أسكيدن . أزهر جهت : هروجهله . هرهجته دن

إزاء ع.س. اوک ، قارشى .

آزاجق [ص.س. ياخود آزيجق : پك آز ؛
جزئى مقدار .

آزاد [ف.س. كوله لكدن ويا أسير لكدن
قوروتلش . سربست ، حر ، أسا .

رتدن قورنارمه . چوجقارلك مكشيدن
صاليويرلمسى . — لق : كوله ويا جاريه نك
قويويرلمسى ، سربستلك .

آزادگى [ف.س. قيددن مبرا اوليش ،
سربستى .

آزاده [ف.س. حر ، سربست ، مبرا ،
عارى . — دل : كوكلى بر شيئه

مربوط اولمايان . — سر : باشنده غائله
اولمايان . * آزادى : حرىت ، سربستلك .

آزار [ف.س. ايحيتمه ، تعذيب . دل — :
ايحيدين . — كوكل ايحيدين . مردم — : آدم

درد و كدرى موجب . تر : س.س. چمقيشمه ،
تكدير . — لامق : تكدير ايتك .

آزار [ح.س. مكرراً آز مقدارده ، تدريجاً ،
ايلاواش يلاواش . — كثرثا مكرر

قوللانيلير : آزار آزار وييريكز .

آزار [ع.س. بلدن آشاغيسى ستر ايدن
لفوطه ، پشتال .

آزالمق [ف.س. أكسيلمك ، بو چشمه نك
اصوينى چوغالاچغنه آزاليور .

إزاله [ع.س. كيدرمه ، يوق ايتمه . إزاله
ايكر : قيز بوزمه .

إزبار [ع.س. تخيير ، إشعار : كيفيت
مرجهنه إزبار ايلدى .

إزبانديد [ع.س. حيدود ، پك ايرى جئلى
لوقورقونج : إيزبانديك برى .

أزبر [ف.س. ذهنده حفظ ايدوب اوقومه ،
كتابه باقمايلاق . — جى : درسى

آكلامدن حرفى حرفنه حفظ ايدن . —
له مك : حفظ ايتك ، أزبر اوكرنك :

درسكى أزبرلدكجى ، ياوروم .

إزدحام [ع.س. غلبه لق ، بريره برچوق
خلتمك طويلاناسى .

[ع.س. عدم تنزل ، حقارت :
إزدراء [نظر إزدرا ، چشم إزدرا .

[ع.س. چفتلشمه ؛ اولمه ،
إزدواج [تأهل . — ایتمک : اولمک .

[ع.س. چوغاله ، آرتمه ، تزاید :
إزدیاد [إزدیاد عمر وإقبال دولتلی .

[ف. قیزدیرمق . آبارتوب
آز دیرمق [باشدن چیقارمق ، شیمارتمق ؛
فتلاشدیرمق . چاشیری کیرلی بر حاله
قومق . م : آز دیرمق .

[ف.س. ایجنمش . — دل :
آز رده [کوکلی ایجنمش ، محزون ،
مکدر . دل — : ایجنمش کوکل .

[ف. آز ویرمک ، أسیرکه مک ؛
آز رغمنق [دریغ ایتمک .

[ع.س. مائی ، کوک رنکی .
آزرق

[ف.س. آتش رنکسند ،
آز رگون [قیرمزی .

[ع.س. دیدیرکین ایتمه ، تعجیز
إزعاج [ایتمه ، جانی صیقمه .

[ع.س. دوکوشوب بوزوشمق .
آز غاشمق

[ع.س. آرمش ، متهور ، حشاری :
آز غین [آز غین آت .

[ع.س. زقاقلر ، سوقاقلر .
آزقه

[ع.س. دها زکی . دها لکسز ؛
آزکی [دها فضیلتکار : زاهد آزکی .

[س. کویلولره مخصوص اوغولتولر
آزگی [بر سس .

[ع.س. زکیلر ، لکسزلر ،
آزکیاء [عادلر : آزکیای اهل طریقت .

[س. دونکلک بویوک صوی ،
آزکیل [ایش بلیق .

[ع.س. ابتداسی اولمایان زمان ماضی .
آزل [من الازل : آزلدن ، تا أسکیدن

بری . * آزی : آزله منسوب ، ابتداسز .
* آزلیت : ماضیده ابتداسزلق .

[ف. ویا : آزلمک . مغلوب اولوب
آزلمک [یاصیلا قالمق . توز حالته کچمک .

صیقیشهرق یاصیلمق ؛ مغلوب ، مقهور و
پیشان اولق . ظلم کورمک . * آزیلوب
بوزولمک : سیقیشهرق قیورانق ، تردد و
إحتراز کورمک . عده — : آجلاندن
بایغینلق حس ایتمک .

[ف.س. دنهش ، تجربه ایتمش ،
آزما [عالم . کار — : تجربه دیده .

[س. ویا ایزمارید . برجس کوچوک
إزمارید [بالیق . ایچلمش جیغاره اوجی .

[س. طاشمش دره ، سیل . صوسدی
آزماق [نک فضله صویه یول ویرن یری .

[ع.س. زمنلر ، وقتلر .
آزمان

[ع.س. پک ایری . مختلف جنسلردن
آزمان [دوغان ملز .

[س. صاری آهو طودی ، برجس
إزماوله [آغاچ چیلکی .

[ف.س. دنهش ، تجربه : آزما-
آزمایش [ایش قلم : قلم تجربه سی .

[ف. آز کوروب بکنمه مک .
آز مسامق [استخفاف ایتمک .

[ف. جوشمق ، طاشمق . شیمارمق .
آزmq [دوغرو یولدن چیقمق . شہوتی غلبه

ایتمک . سرتلشمک ؛ فتلاشمق . قودورمق .
صاراروب تمیزلنمه مک بر حاله کلک .

مختلف الجنس ایکی حیواندن دوغمق . دوش
— : صو اقتضا ایتمک .

[ف. دوکوب توزه تحویل ایتمک .
آزمک [یاصیلا تمق . چوق اذیت ویرمک ،

ظلم ایتمک . صویک ایچنده قاریشد یراق
آزیمک . چیکنه مک . * لاقیردی بی آروب

بوزمک : آغیزده دولاشدیرمق ، کم کوم ایتمک .
آزمند [ف.س. حرایس ، طمعکار .

[ع.س. زمانلر ، آنلر ، قرنلر . *
آزمنه [آزمنه قدیمه : أسکی زمانلر .

[ف.س. تجربه اولونمش . کار
آزموده [— : ایش کورمش ، تجربه لی .

* آزمودکی : کار دیده مک .
آزمه [س. ایکی مختلف جنسدن دوغمش :

لوان آزمه سی (کدی) .

جگنی کوستار. — الحركه : حرکات تنظیم
ایدیلوب باشلادیغی بر .

آسا [فاد. کبی . جنت : جنت کبی .
کل : کل کبی .

آسابیع [ع.س. اسبوعار ، هفته لر .

آساتده [ع.س. استاذلر ، معلملر ؛
ماهرلر ، اوسته لر .

آسارت [ع.س. آسیرلک . کوله لک ،
قوللق . حریده طوتیلانک حالی .

آساریر [ع.س. آوج و آئنده کی چیز کیلر .
سر کلکسنک جمع الجمعی .

آساس [ع.س. تمل . أصل . حقیقت .
وضع : تمل آتیه . * آساسا :

تملندن ، آساسندن ، أصلندن . — سز :
أصلسز ، چوروك . — لی : صاغلام ، متین ،

دوغرو ، صحیح . * آساسی : أصل و تمله
منسوب . * آساسلاندیرمق : تملی آتقم ،

آساسی قورمق ، تحقیق ا . * آساسلاقمق :
تملشمک ، صاغلاملاشمق ، تحقیق ا .

آساطیر [ع.س. اسطوره لر ، مضاال
مقوله سی شیلر ، حکایه لر :

آساطیر الاولین .

آساطین [ع.س. اسطوانه لر ، ستونلر ، دیرکلر .
[برجمعتی ایلری کلن آرکانی .

آسافل [ع.س. أسفلر ، خلعتک آشانی ،
لبایانی طاقی : آسافل ناس .

آساله [ع.س. آقیمه ، سیلان اینتیرمه .
[إسالة دموع : کوز یائی دوکمه .

آسالیب [ع.س. اسلوبلر . ب : اسلوب .

آسامه [ع.س. آرسلان .

آسامه [ع.س. عسکرک بالخاصه یکیکچرینک
قیدی . اونک آسامه سی اوقو .

آسامی [ع.س. آسامی ب : ایمم .

آسان [ع.س. آسان ، سهل : هر مشکل
[ع.س. آسان اولور .

آزمه [ع.س. زماملر ، یولارلر . ب :

آزمه [ع.س. آزمش اولان شیء : طومانس
[ع.س. بادم آزمه سی .

آزواج [ع.س. زوجلر . ب : زوج .

آزوی [ع.س. یابان مرسینی نک بر جتسی .

آزوت [ع.س. رنکسز ، قوقوسز ،
[طالتسز بسیط بر غاز : آزوت

آزهار [ع.س. زهرلر ، چیچکلر : —
[نوبهار : بهار چیچکلری .

آزهر [ع.س. پک بیاش و بارلاق . جامع
[ع.س. : مصرده مشهور بر مدرسه .

آزی [ع.س. یاخود آزو . دوز ویای دیش .
[ع.س. : یه آلمق : آلابیلدیکنه

آزیمق [ع.س. یولدن صایمق ؛ حدنی تجاوز
[ع.س. : چوق بوی پیدا ایتک .

آزیشمق [ع.س. تدریجاً بر برله طوتوشمق ؛
[ع.س. : غوغا ویا فنالق آرتمق .

آزریق [ع.س. یینه جک شیء ، یینی ، طعام ،
[ع.س. : لذیذ ، مأکولات ، رزق .

آزیک [ع.س. آزمش ، بوزوق ، باصله ش :
[ع.س. : قارپوز ، آزیک پورتقال .

آژان [ع.س. دولتک ویا بر باشقه سنک
[ع.س. : ایشلرخی کورن : تحصیلدارلر ،

سفیرلر حکومتک آژانلریدر . ب : آجنته .

آژدر [ع.س. قورقونج بر حیوان موهوم ،
[ع.س. : بویوک سیلان .

آژدَرها [ع.س. ویا آژدها . موهوم
[ع.س. : قورقونج حیوان .

آس [ع.س. مرسین آغاجی . تر . سه قاقم
[ع.س. : دنیلن بر حیوان .

آس [ع.س. عئل ، ذکا ، دوغوغو . صحت .
[ع.س. : قوقو ، رایحه .

آس [ع.س. آساس ، تمل ، أصل . بر
[ع.س. : عددک اوستنده بولونان رقم که او

عددک قاچ دفعه کندنی نفسنه ضرب ایدیلله .

اسانس [فر. س. ذات ، جوهر ، عين ،
ايله انسان قوقولو روح ، ياغ : كول
ويا شير اسانسى .

اسانسور [ى. س. بنالرده انسانلرى و
اشياى كندى كندينه يوقارى يه
قالديران ويا آشاغى يه اينديرن كوچوك قوليه .

اسانيد [ع. س. اسانيد معتبره . ب : اسناد .

اسانت [ع. س. كوتوك ايمه : كوردېكى
اييلىكه اسانت ايديور .

اسايش [فا. س. راحت ، حضور . صلح
وسلام عمومى : آسايش بركلدر .

اسب [فا. س. آت ، باركير ، فرس .
* اسبران : آت قوشديران . =

سوار : آله بنيمش .

اسباب [ع. س. سببلر . لوازم ، وسائط :
اسباب سفرية ، اسباب مدافعه .

اسباط [ع. س. سبطلر ، حفيدلر . = بنى
اسرائيل : يهود قبيلهلرى .

اسبال [ع. س. غله كوندرمه ، يوللامه .

اسبق [ع. س. اولوكيندن ده اولكى :
اسبق ازمير واليسى .

اسبوع [ع. س. هفته . * اسبوعى : هفته .
لق ، هفته ده بواقع اولان .

اسبير [س. آت اوشاغى : آرايه جينك
ايانده او طوران آدم .

اسبانيولهت [فر. س. بر پنجره نك چر -
چوهسى اچوب قپامعه

يارايان صابلى اوزون ديمر .

اسپاتى [س. اسفابيل كاغنده سينك :
اسپاتى بكي ، ايكيلىسى .

اسپازموز [ى. س. سيكيرلر عارض اولان
سكرينك و اختلاج .

اسپاناق س. معروف بر سبز نك اسمى .

اسپانيا [سخ. اوروپا نك جنوب غربيستنده
لر دولتدر . (۵۰۴,۵۰۰) كيلو
متره مربعى سطحه و ۲۱ ميليون نفوسه مالكدور .

استتاليه [ى. س. خسته خانه .

اسپرماچت [ى. س. بر نوع موم . بالينه .
نك باشند چيقان ياغ .

اسپرى [س. طوغانك خويليسى ، تربيه
قبول ايتيز جنسى .

اسپنچيار [س. اجزاجى . * اسپنچيا -
رى : اجزاجيلق .

اسپوتتانه [ى. س. خارجى بر تائير ايله
اولقسزين كندليكندن ،

اختيارى ، طوبى . ظاهرى بر سبب
اولقسزين كندليكندن حاصل اولان ،

وجود بولان ، يايان ، غريزى : قلبك
جركى اسپوتتانه در .

اسپه رانتو [ى. س. دوكتور زانهوف
قونان بين الملل لسانك يالكر اون آلتى

قاعدهسى واردر .

اسپير [ى. س. حيوانلر باقان اوشلق ،
سايس .

اسپير تو [س. كئول : كئولى حاوى
امايغ ، روح . كبريت .

اسپيرى [ى. س. روح يشر .

اسپيريت [ى. س. اولولرك روحلر يله
مناسبتده بولونديغى ادا

ايدن ، اسپيريتيزمه ايله اوغراشان كيسه .

اسپيريتوآليز مه [ى. س. نفسك رو -
حانق ، غير هيولى

بر حقيقت اولديغى ادا ايدنلرك مذهب
فلسفيسى . لايتنيچك اسپيريتوآليز مه سى .

اسپيريتوآليست [ى. س. نفسك بر
حقيقت اولديغنه

قائل اولان كيسه .

اسپيريتوآل [ى. س. ذكى ، فطين ،
حاذق : اسپيريتوآل

بر آدم . بديع ، لطيف : اسپيريتوآل بر جواب .
[ى. س. اسپيريتلرك مذهبي :

اسپيريتيزمه [اسپيريتيزمه مجموعه سى .
اسپينوز [س. سوغلى كوچوك بر قوش .

آستانه [ف.ا.س. آشيك. پايتخت : وقتيله
تكيه . مركز .
استانبوله علم اولمشدى . بويوك

استاوروز [ع.م. خاچ ، صليب .

استاوريت [ى.س. اوموزنده خاچ رسمى
بولونان دكيز باليغى .

استباحه [ع.م. حلال ومباح عد ائمه .
بر جماعتك قانئى هدر ايدوب
قتلرئنه جواز ويرمه .

استبانه [ع.م. واضح و آشكار اوله ،
لوضوح ويرمه .

استبداد [ع.م. هيچ بر قانونه تابع
اولقسزئنه كيفه كوره حكم
ائمه . - كارانه : استبدادله ، مستبد
ياقيشير صورته .

استبداع [ع.م. برشيئه يكي و غريب
نظريله باقمه .

استبدال [ع.م. دكيشديرمه ، بر شيئه
بدل ديكيرئى ايستمه ، آلمه .
آسكى عسكرلى يكيلرله دكيشديرمه .

استبراء [ع.م. ادراردن صوكره آلتى
تميزلمه . بر ثبته نك حامله
اولوب اولماديغئى آلامق ايچون حيز
كورونجهيه قدر تقريدن اجتناب ائمهسى .
استبرق [ع.م. صبرمه تلرله مزئنه قالين
اييك قماش .

استبشار [ع.م. آئي بر خبردن سوئخه :
تشرئفكزئى استبشار ايتدك .

استبصار [ع.م. دقتله مشاهده ائمه ،
كيزلى برشيئى تدقيق ائمه .

استبطان [ع.م. آراشديرمه ، نفوذ
اچمه ، ايچنه كيرمه .

استبعاد [ع.م. اوزاق عد ائمه ، اوزا
قلاشمه . احتمال ويرمه .

استبقاء [ع.م. بقاو دوامئى آرزو ائمه .
برشيئى محافظه ائمه .

استبام [ع.م. كيزلى ومهم اوله .

آسپيون [ى.ا.س. احوالى آلامق ايچون
دشمنلر آراسئنه قاريشان ،
برديكرئى كوزه تلئنه وسيله يوب ياپدقلىرى
باشقه سنه بيلديرن ، خفيه ، جاسوس .

استاتو [ى.س. هر هانكى بر شركت ويا
جمعيتك حركتته دائر نظامنامه .
سيغورطه شركتك استاتوسى .

استاتىستيق [ى.س. تقدير عددئيه
لمساعد اولان حادثات
اجتماعيئى بر اصول دائره سنده طولامق
اشتغال ايدن علم (ويركى ، حكوميت ،
محصولات زراعيه وصناعيه ، نفوس ، الخ) .

استاد [ف.ا.س. معلم ، اوكره ديغئى ، بر
قنده ويا صنعتده ماهر ، يدطولى
صاحب . استادانه : استاده ياقيشير صورته .

استاده [ف.ا.س. طورمش ، قائم : استاده
لموقع تعظيم .

استاذ [ع.س. ب : استاد .

آستار [س. بر آتوباك ايچ يوزنده كى قماش .
بويلا وسائرهدن اول سورولن قبا
بويلا طبقهسى . - لامق : آستار كچيرمك .
استار [ع.س. پرده ، اورتو .

استاسيون [ى.س. انسان ويا آشيا
آلمق ويا اينديرمك ايچون
دمير يولى تره نلرئنه دورديغئى محل ، موقف .

استاقوس [ى.س. معروف دكيز حيوانى
كه آتى بياض ولذيددر .

استامپه [ى.س. آغاج ويا باقير اوزرئنه
لحك ايدلكدن صوكره بريره
باصيلان رسم . تمغا ، قالب . بو تمغايى
اوراجق آلت : استامپه اورمق ، باصق .
آستان [ف.ا.س. آشيك ، عتبه . درگاه ،
ادرار ، بارگاه .

استانبول [سخ. درسعات ، قسطنطينيه .
توركيه جمهوريتك آك بويوك
برشهرى . آسكى عثمانلى ايمپراطورلغئى پايتخت .

استنباه [ع.م. توبه تکلیف ایتمه .

استتار [ایتمک : اورتونمک ، صاقلانمق .

استتمام [ع.م. اِکمال ایتمه ، بیتیرمه ، بر شیک بیتیرلمسی ایستمه .

استثقال [ع.م. برینه صوئوق معامله ایله کنندیسندن خوشلانمدیغی آکلامته . آغیرلاشمه . ثقیل عد ایتمه .

استثمار [ع.م. ایشلمته ، ثمره سی آلمه ؛ ایستثمار قیمتلندیرمه ، ایشلمته : آنا- دولیده کی معدنلری ایستثمار ایتمک لازمدر . کندی منفعتی ایچون برینه آلداتمه : چوق امنیت کوسترن برمشتیری بی ایستثمار جار دکلدر .

استثناء [ع.م. قاعده دن خارج طوتمه . بلا- : استثناسیز . * استثنائی : استثنایه مذسوب .

استیجاب [ع.م. برینه ایستدیکنی ویره رک ایمنون ایتمه . رجالری تصویبکا- رانه دیکلمه . سه اولغون جواب ، بر طلبک ایسعافی .

استیجاره [ع.م. سیغمنه ، حمایه وملجأ طلب ایتمه .

استیجازه [ع.م. إذن ایستمه ، جائزه ایستمه : آمرندن استیجازه .

استیجاب [ع.م. بر یردن کتیرتمه . کتیرلمسی ایستمه . جلب ایتمه ؛ جلبه چالیشمه : استیجاب دعوات .

استیجواب [ع.م. صوروب جواب ایستمه . إفاده سی آلمه . سوپلتمه .

استیجانه [ع.م. مواد عضویه تک تحجری ، طاش حالته کیمسی .

استیحاله [ع.م. محال اولمه : مقصد کوزک ترویجی درجه استیحاله دهر : قابل دکلدر . انقلاب ، تحول .

استحسان [ع.م. آبی بولمه ، بکنمه ؛ تقدیر و تصویب ایتمه : او آتری هر کس استحسان ایدیور .

استیصال [ع.م. حاصل ایتمه ، آله کچیرمه ، چیقارمه : پانجار- دن شکر استیصال ایدیور .

استحضار [ع.م. حضوره دعوت ایتمه ، جلب . خاطرلامه . حاضرلامه . جم. استحضارات : خاطرده طوتولان معلومات أشعار و سائره .

استحقار [ع.م. حقیر نظرله باقمه ، کوچوک وآلجق بولمه .

استحقاق [ع.م. لیاقت ، حقق وشایسته اولمه : مکافاتنه استحقاق کسب ایتدی . سه حق ایدیلن مبلغ : استحقاق کوز نه طوتیور ؟

استحکام [ع.م. قوی و متین اولمه . املک تکک بر قسمی مدافعه ایچون تحکیم ایدیلن و ایننده عسکر بولونان موقع مخصوص .

استحلال [ع.م. حلال عد ایتمه ، حلال ایتمه سنی ایستمه ، حلاللاشمه : استحلال حقوق . شرعاً آلمه ، نکاح ایتمه .

استحمام [ع.م. حمامده ییقانمه : هر صباح استحمام ایتمک عادتیدر .

استیجاء [ع.م. اوتانمه ، حجاب : استیجاء نسوان . برنی حیاتده برافه .

استیخاره [ع.م. خیر طلب ایتمه . بر ایشک آبی ویا کوتو اوله جغفی آکلامق اوزره رؤیایه یاتمه .

استخبار [ع.م. خبر آلمه ، طوتمه : بونی نره دن استخبار ایتدیکر ؟

استخدام [ع.م. قوللانمه : او ایشده کیمی استخدام ایدیورلر ؟

استخراج [ع.م. چیقارمه ، چیقارتمه . ترجمه ایتمه . تقال ، تجومدن احکام چیقارمه .

استخفاء [ع.م. صاقلانمه ، کیزلتمه : آشای جدالده استخفا ایتمک .

استخفاف [ع.م. خور کورمه . صایلا : او زواللی بی نه دن

استغفار ابدیورسکن؟ بر شیئه قیمتسر
و اهمیتسر نظریه باقه: بو ایشی ستر
پک او قدر استغفار ایتمک.

استخلاص [ع.م. بر شیئک تمیز وخالص
اولسنی ایسته مه. غله
قورتارمه: استخلاص وطن.

استخلاف [ع.م. برینی کنندی یرینه
کچیرمه: بنی استخلاف ایدن.
استخوان فاسه کیمک، عظم.

استداره [ع.م. دونه. دولاشمه، مدور
اوله: استداره قمر.

استداری ع.م. دونه رک واقع اولان.

استدامه [ع.م. دوامنی ایسته: استدا-
مه حیات، استدامه صحت.

استدانه [ع.م. بوج ایتمه، بوج
ایله پاره آله.

استدبار [ع.م. آرقه چویرمه. اولجه
بیلیمه یین بر شیئی نهایت
اوکره نه. تعقیب ایتمه.

استدراج [ع.م. برینی درجه درجه
سوق ایتمه. آلداتمه.

استدراک [ع.م. آکلامه، درک ایتمک
چالیشمه. اولاشمه. ایریشمه.

استدعاء [ع.م. ایسته، طلب ایتمه،
بالوارمه. عرضحال. برینی
کتیرتمه. — نامه: بر شیئی ایسته مک
ایچون بر مقام رسمییه ویریلن عرضحال.

استدلال [ع.م. دلیل ایله آکلامه.
استدلالا: استدلال طریقیله.

استدکار [ع.م. خاطرلامه. یادکار،
خاطره، هدیه.

استدلال [ع.م. دلیل وخور کورمه.
تعقیب ایتمه.

استر [فاسه. قصراق ایله اُرکک مرکبدن
دوغان حیوان، قاطر.

استراحت [ع.م. راحتلمه، دیکلمه.
شغلدن بری اوله.

استراق [ع.م. چالمه، سرقت: استراق
مضامین، استراق اشیا.

استراقان [ع.م. اولو طوغش قوزونک
قیویرحیق توپلو پوستندن
پایلان کورک: بوکا بکزه ین قوماش.

استرجاء [ع.م. یالوارمه، رجا و نیاز
ایتمه.

استرجاع [ع.م. برینه ویریلن برشیئی
کری آله. رجوع و توکل.

استرحام [ع.م. شفقت و مرحمت نیاز
ایتمه، یالوارمه. — نامه:
استرحامی حاوی کاغد.

استرخاء [ع.م. کوشه مه، سولپوکک
پیدا ایتمه: استرخای عضلات.

استرداد [ع.م. کری ایسته مه، کری
ارد اولونماسی طلب ایتمه.

استرزاق [ع.م. رزق و نفقه ایسته مه.

استرشاء [ع.م. رشوت طلب ایتمه.

استرشاد [ع.م. دوغرو بر یول تعقیب
ایتمه، إرشاد و هدایت آراهه.

استرقاب [ع.م. غله چکمه مه، برینه
قارشی رقابتده بولونه.

استرقاق [ع.م. آسیر طوتمه، کوله
ایتمه. کونمزده استرقاق ممنوعدر

استرک [فاسه. مرهین یاغی و صمغی.

استرلین [ان.م. تخمیناً یوز یکریمی غروش
آلتون پاره قیمتنده اولان
انگلیز لیراسی.

استرواح [ع.م. قوقلامه، قوقوسنی
احس ایتمه. بر نباتی تکرار
جانلاندرمه.

استرونکیلو [ع.م. لیماریددن بوپوک
سیوری بورنی بر بالیق.

استرهاب [ع.م. قورقوتمه.

استرھان [ع.م. رهن ایستمه . برآلتون ساعت استرھان ایتمی .

استریدیہ [ی.س. ایکی قبوق آراسنده بولنور کوچوک دکن حیوانی

استرینغہ ی.س.س. چیتدن ماندرہ قاپوسی .

استزادہ [ع.م. آرترلماسی ایستمه : استزادہ عمر و اقبال .

استزارہ [ع.م. برینک زیارتی ایستمه : استزارہ آجا .

استسخر [ع.م. اکئمہ ، استسزایتمہ : استسخر ایچارہ لرلہ استسخر ایدلز .

استسعاد [ع.م. اوغورلو عد ایتمہ : استسعاد قدوم .

استسقاء [ع.م. صو ایستمه : یاغور دعاسی ایتمہ . بدندہ صوطولانمہ .

استسلام [ع.م. اطاعت ایتمہ ، دوغرو بولی تعقیب ایتمہ .

استشارہ [ع.م. دانیشمہ ، مشورت ایتمہ : استشارہ سنت سنہدر .

استشعار [ع.م. قیلانمہ . غنا : استعلام ، اشعارینی ایستمه .

استشفاء [ع.م. شفا طلب ایتمہ ، علاج آرامہ : معدن صویندن استشفاء

استشفاع [ع.م. شفاعت طلب ایتمہ ؛ برینک توسطنی ایستمه .

استشفاف [ع.م. ایچندن کورہ رک برشینک اصلی اوکرہ نمکہ و اوکا نفوذ ایتمکہ چالیشمہ .

استشمام [ع.م. قوقلامہ ، قوقو حس ایتمہ ، اوزاقدن قرینہ ایله آکلامہ .

استشهاد [ع.م. شاهد کتیرمہ ، دلیل عد ایتمہ . شہید اولمہ .

استصحاب [ع.م. برینی دوست و رفیق ایتمہ ، انتخاب ایتمہ . برینی تعقیب ایتمہ ، اوکا مربوط اولمہ . یانہ آلمہ . * بالاستصحاب : یانہ آلاق .

استصعاب [ع.م. کوچ عد ایتمہ .

استصغار [ع.م. کوچوک و حقیر کورمہ : آرباب صنعتی استصغار ایتمہ ملی .

استصواب [ع.م. آبی و دوغرو بولمہ ، تصویب : استصواب رأی .

استضلال [ع.م. برینی بوزمغہ چالیشمہ ، ضلالتہ سوق ایتمہ .

استطاب [ع.م. آبی ولطیف بولمہ ، بکنمہ . آبی شینلر آرامہ .

استطاعت [ع.م. کوچ یتیمہ ، طاقت ، قدرت . * علی قدر الا .

استطاعہ : کوچ یتدیک ، آلدن کلدیک قدر .

استطالہ [ع.م. اوزامہ : استطالہ مدت فرقت . بر عضوک اوزاماسی .

استطیاب [ع.م. برندن علاج ایستمه ؛ دوقتورہ دانیشمہ .

استطراد [ع.م. موضوعدن اوزاقلاشمہ . موضوعدن اوزاق برفقرہ . *

استطردی : استطرادہ متعلق .

استطلاع [ع.م. برینی طایغہ چالیشمہ . خبر آلمہ : استطلاع حقائق .

استظلال [ع.م. کولکہ سنہ اوطورمہ ؛ کولکہ آرامہ . صیغمنہ .

استظهار [ع.م. یاردم ایستمه ، آرقہ آرامہ . حاضر ومہیا اولمہ .

استعاده [ع.م. عادت ایدیمہ ، آلیشمہ . حق تعالی یہ صیغمنہ .

استعاذہ [ع.م. اعوذ باللہ دیمہ .

استعارہ [ع.م. اودونج آلمہ ، عاریت اولورق قوللانمہ . مشابہت

علاقہ سیلہ وقرینہ مانعہ ایله برکلہ نک معنای ماضع لہنک غیریدہ استعمالی : کلہ تشبیہ ایدرک یاناغہ کل دیمک کبی .

استعاضہ [ع.م. بدل ایستمه .

استعانہ [ع.م. یاردم ایستمه : اللہدن استعانہ ایدرم ، باشقہ سندن دکل .

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعانه

استعجاب [ع.م. حیرته قائمه ، تعجب ایتمه ، شامه .

استعجال [ع.م. (برایشته) عجله ایتمه . عجله : استعجال ایتمک .

استعداد [ع.م. قابلیت ، اهلیت ، میل ؛ موسیقی به استعدادی وار .

استعدادار [ع.م. عفو طلب ایتمه . بیان معذرت .

استعطاف [ع.م. برینک عاطفتی نیاز ایتمه ؛ استعطاف اُلطاف .

استعظام [ع.م. بویوتمه ، بویوک نظریله باقمه . بر شیئک عظمتنه حیران اولمه . تکبر .

استعفاء [ع.م. عفو طلب ایتمه ، بر شبندن عفوئی ایستمه . نامه : عفو طلبی حاوی ورقه رسمیه .

استعفاف [ع.م. فنالقدن صاقیمه ، امتناع ، عقیف اولمه .

استعلاء [ع.م. دها یوقاری به چقمه ، یوکسلمه : استعلاء ذکا .

استعلام [ع.م. بیلیمسی ایستمه ، خبر آلمه . صورمه : استعلام کیفیت .

استعمار [ع.م. بریره إسکان ایتدیرمه . بر یری مهمور ایتدیرمه .

استعمال [ع.م. قوللانمه : عسکرلر اسلحه استعمالی بیلرلر .

حسن - : آبی قوللانمه : نفوذنی حسن استعمال ایدر . سؤ - : فنا قوللانمه ؛ یمیتی سؤ استعمال .

استعناد [ع.م. کچی آزی به آلمه ؛ عنادله تعقیب ایتمه .

استغاثه [ع.م. امداد یاردریم ایستمه ، آمان ! دیه باغیرمه .

استغراب [ع.م. غریب بولمه ، تعجب ایتمه : کال استغراب ایله .

استغراق [ع.م. دالمه هرشیئی قاورامه . غایه بی تجاوز ایتمه ، إفراطه وارمه .

اوله : وجد ایچنده ماسودان بی خبر اوله : ارباب تصوفک حالت استغراقی وارد .

استغفار [ع.م. کناهارک عفوئی ایستمه ؛ توبه و استغفار ایدیکر .

استغفر الله [ع.م. اللهدن مغفرت ایسترم ؛ معناسنه اولوب کوسترین

حرمت وتعظیبه مقابل محویت ایچون سولاق تعبیر : تشکر ایدرم . - استغفر الله .

استغلال [ع.م. املاک وسائره کبی عفارک حاصلاتی بورجه رهن اوله رق

داینه ترک ایتمه .

استغناء [ع.م. محتاج اولمامه ، وازیکه ؛ چک قدر زینکین اولمه . نازلانمه ، عدم تنزل کوسترمه ؛ کبر ونخوت ؛ اونک

استغنامی ده چکلمز ها !

استفاده [ع.م. فائده لئمه ، فزانه : بو ایشدن استفاده ایدیلر . - لی :

کارلی ، فائده لی .

استفاضه [ع.م. یایلمه ، شیوع بولمه ؛ غل : فیضلنه ، فیض آلمه :

قرآندن استفاضه ایدیکر .

استفتاء [ع.م. فتوی ایستمه ، مفتی به مراجعت ایتمه .

استفتاح [ع.م. آچمه ؛ باشلامه : استفتاح کلام . یاردریم طلب ایتمه .

استفراش [ع.م. غل . برجاریه بی اوطه لق ایتمه ، یتاغه آلمه .

استفراغ [ع.م. قوصمه ، قی ، غثیان ؛ استفراغ ایتمک .

استفسار [ع.م. برشیئک ایضاحی ایستمه ، صورمه : استفسار خاطر .

استفهام [ع.م. صوروب آکلامه . سؤال ؛ اشارتی (؟) . * استفهامی :

استفهامه منسوب .

استقامت [ع.م. دوغرولق ؛ استقامتدن آیرلمه . اوزانمه ، جهت .

استقبال [ع.م. کیدوب قارشیلانمه . ایتک : کیدوب قارشیلانق . * استقبالا : کله چک زمانه ، آتیا ، ایلریده . * استقبالی : کله چک زمانه منسوب .

استیقراء [ع.م. خصوصی وقوعه لردن عمومی بر نتیجه چيقارمقدن عبارت اولان طرز محاکمه .

استیقرار [ع.م. دیکلمه ، یرلشمه ، تأسس ایتمه . قرارلاشمه .

استیقراض [ع.م. غله ، فاضله پاره آله . بوج ایتمه .

استیقضاء [ع.م. بر مسأله نك كنهيه وارمه ، تعمیق ایتمه . بر ایشی إهتمامله یایمه . تدقیق و تحری .

استیقطار [ع.م. دامله دامله آقیتمه ، اینیقندن چکمه .

استیقلال [ع.م. کیمسه یه تابع اولمامه ، یاشلی باشنه اولمه : تورکیه نك استقلالی لوزان معاهده نامه سیله تصدیق اولونمشدر . آزیسماسه . * استقلالی : استقلاله منسوب .

استیکبار [ع.م. بویوک بولمه . غرور . استیکبار لانمه ، بورنی بویومه .

استیکتاب [ع.م. برندن بر شیئی یازمسی رجا ایتمه . بر شیئی کندیسنه بری طرفندن دیکته ایتدیرتمه . غله . یازیسی تطبیق و معاینه ایچون برینه یازی یازدیرمه .

استیکشار [ع.م. چوق کورمه : قازانجی استیکشار ایتمک .

استیکراء [ع.م. کرالامه ، إکترا : بوآوی یی استیکرا ایتدک

استیکراه [ع.م. کره و بر باد کورمه : ایکرغه ، تیکسینمه .

استیکشاف [ع.م. برندن بر شیئی کشف و إفشا ایتمسی طلب ایتمه . دشمنك أحوالی آکلامغه چالیشمه : استیکشافات عسکریه .

استیکمال [ع.م. تماملامه ، بیتیرمه ، نقصانی إکمال ایتمه .

استیکناه [ع.م. غله . کهنه وارمه : استیکناه حقائقه چالیشور .

استیلا غمیت [ی.س. صولرك بیلی ومته . دی سقوطندن مغاره لرك زمینده تشکلی ایدن و یوقاری به اوزانان طاشلر .

استیلا قنیت [ی.س. مغاره لرك طواننده تشکلی ایدن و آشای صارقان طاشلر .

استیلام [ع.م. آل ایله دوقونوب اوپه رك زیارت ایتمه .

استیلزام [ع.م. لازم عدا ایتمه . ضروری بر نتیجه اوله رق ایجاب ایتمه . بوراده کونشك غروبی هر یرده کونشك غروبی استلزام ایتمز .

استیع [ع.م. دیکلمه ، قولاق ویرمه : ایشیتمه : دعواسی استیع ایتدیلر .

استیماله [ع.م. اكله ، میل ایتمه : کونک آله ، جذب ایتمه .

استیمداد [ع.م. یاردم و إمداد ایستمه : کیمسه دن استیمداد ایتمه .

استیمرار [ع.م. ثابت اولمه ، سورمه ، عینی حالده دوام ایتمه : بو حالك استمراری جائز دکلدر . یکوب کیتمه . * استمراری : استمراره منسوب ، سوروب کیدن .

استیمزاج [ع.م. غله . رأی و فکر یوقلامه ، صورمه : فکر کزی استمزاجه کلدن .

استیمساک [ع.م. نفسی ضبط ایتمه ، إحتراز ایتمه .

استیملاک [ع.م. کونکی قایمه ، قازانمه . صاحبك رضاسی اولسون اولماسون بر ملکك حکومت طرفندن قانوناً إشتراسی .

استیمناء [ع.م. غیر طبیعی طرزده منی آقیتمه . استیمناء بالید : آل ایله منی آقیتمه .

استیمهال [ع.م. مهلت ایستمه : دایندن استیمهال ایتمک نیتنده ایدی .

استینابه [ع.م. برینك کندیسنه وکیل اولماسی ایستمه . * استنباه

طریقيله : بر حکمه دیگر بر حکمه یی
توکیل ایارک : شاهدلرک استنابه طریقيله
إفاده لری آلدی .

استناد [ع.د. دایانمه ، کوکنمه : بو
إدعا کرده نه یه استناد ایدیور-
سکز ؟ * استناد : دایانارق ، کووه نه رک
- کاه : دایاناجق ، کووه نه جک یر .

استناره [ع.د. نورلانمه ، ضیاداراولمه :
إسزدن استناره یه کلدیم .

استنامه [ع.د. اوپور کی یایمه . او-
یوغه چالیشه .

استنباء [ع.د. خبر ایستمه ، صورمه .

استنباط [ع.د. بر سوزدن ویا حر-
کتدن ضناً بر شی
آ کلامه ، بر معنی چیقارمه : مکتوبدن
شونی استنباط ایدیورم که ... مسأله یی
تنویر ایتمه : کشف ، إختراع .

استنتاج [ع.د. نتیجه چیقارمه : بوندن
بر شی استنتاج ایده مدم .

استنجاه [ع.د. طهارتلمه .

استنساخ [ع.د. نسخه سی ، صورتی
چیقارمه ، یازمه .

استنشاد [ع.د. برندن شعر اوقوماسی
ایستمه .

استنشق [ع.د. آبدست آلیرکن بورنه
صو چکمه .

استنصاح [ع.د. نصیحت طلب ایتمه .

استنصار [ع.د. یاردیم ایستمه : بز
الکزاللهدن استنصار ایدرز .

استنطاق [ع.د. سویلتمه : سؤال
صوروب جواب آله . *

استنطاق : استنطاقه منسوب و متعلق .

استنغه [ی.س. کی یلکئلرینک یوقاری یه
طاو پلانماسی .

استنسکاف [ع.د. رد ایتمه . إمتناع ،
چکمنه . مغرور اولمه .

استواء [ع.د. مساوی اولمه ؛ دوز اولمه ،
إعتدال . خط - : أرضک
مرکزندن کچن و قطبلر خطنه عود اولان
بویوک دائره نك أرض اوزرنده کی مفروض
ایزی : خط إستوا أرضی مساوی ایکی
نصف کره یه تقسیم ایدر .

استوار [ع.د. متین ، صاعلام ، قوی ،
حکم . * استواری : صاعلاملق .

استوایسینه [ی.س. ثروت ، صحت ،
إضطراب کی أحوال
و عوارض خارجیه یه لاقید قاهره یالکزر
عقل و إرادنه ک کوستردیکی یولی تعقیب
ایچون بوتون آیلکی ثبات ، جهد و عزمده
بولان زه نونک مذهب فلسفیس . رواقیه
مذهبی : استوایسییه : زه نونک مذهب
فلسفیسنه طرفدار اولان فیلوزوف ؛ مح .
صارفلماز ، عزمکار آدم .

استوابع [ی.س. بیاض معدنی بر ماده که
بویاجیلانده قوللانلییر .

استوفو [ی.س. ویا استوریه . آلات و أدوات
تطهیرنده قوللانلیان قباکتن
و کنویر پارچه لری .

استوج [ی.س. جراح و مهندس آلاتی
و بو آلاتک قوطوسی .

استور [ی.س. بر یای واسطه سیله
اینوب قالقان پتجره پرده سی .

استوریه [ی.س. قباکتن و کنویر
پارچه لری . ب : استوپو .

اوچنده اوستو اورولو بر قورشون پارچه سی
بولونان و صاپی ایپدن ویا ایجه تلدن
یاپیلان آلت ضرب .

استه آرین [ی.س. یاغلی أجسامک جو-
هری که عادی درجه حرارتده
أریمز . استه آرین موم إعمالنه یارار .

استه تیک [ی.س. عومیتله کوزللیکدن
و کوزللیک بزدده تولید
ایتدیکی حسدن بحث ایدن علم .

استهجان [ع.د. قبیح و محل شرف
عد ایتمه .

استبداء [ع.م. هدايت و ارشاد ایسته .]

استهره اوتیپی [ی.س. اولجه متحرک حرفله دیزلمش اولان صحیفه لری آغوش بر معدن واسطه سیله ثابت و یکپاره بر حاله تعویل صنعتی .]

استهره اوسقوپ [ی.س. ایچنه قونان لرذن باقیلنجه قیارتمه کوسترین آلت .]

استهریلیزه [ی.س. ویره جک اولان خبره لردن قورتارلمش، تعقیم ایدلمش : استهریلیزه سوت .]

استهزاء [ع.م. اکلنمه ، آلاي اتمه : کیمسه بی اتمه صاقین استهزا .]

استهلاک [ع.م. هلاک و تلف اتمه ، بیترمه، صرف اتمه، توکتمه .]

استهلال [ع.م. یکی آی کورونمه . بر خطابه نک ، بر نطق فاتحه می ، مقدمه می .]

استه نوغرافیا [فر.س. سویله تن سوز- لری سرعتله یازمق ایچون معین بعض اشارت لر قوللامه صنعتی .]

* استه نوغراف : استه نوغرافیایی بیلن . [ع.م. کرا ایلله طوتمه ، کرا لامه : اطه ده بر او استیجار ایتدک .]

استیدان [ع.م. إذن ایسته ، دانیشه : استیدان اتمه دن یاپام .]

استیصال [ع.م. کوکندن قوبارمه . وجودنی ایحما : آشقیایی استیصال ایتدی .]

استیضاح [ع.م. ایضاحات ایسته . * استیضاحاً : ایضاحات طلبیچون .]

استیعاب [ع.م. ایچنه آله : پوشیشه قاچ اوقه استیعاب ایدر . قابلامه ، طوتمه : بو آغاج لر دیکیلیرسه ایکی دوئم بر استیعاب ایدر .]

استیف [س. صره ، دیزی : منتظم بیغن . * استیفی بوزماق :

طوری و وضعیتی دیکشدرمه مک . [ع.م. تماماً و کاملاً آله :

استیفاء [بوتون مطلوبی استیفا ایتدی . فر. صره لامق ، دیزمک :

استیفله مک [اودونلری استیفله ییکز . [ع.م. ضبط اتمه ، صاحی اوله :

استیلاء [قابلامه ، یایله . * استیلائی : استیلايه منسوب .]

استیم [ی.س. ویا ایستیم . ماکینه لری تحریک ایدن صو بخاری .]

استیماتور [س. کومر و کارده تقدیر قیمت ایدن مأمور ، محن .]

استیماره [س. تقدیر قیمت . کومر و کده اتمه تجاریه به بها بیجه .]

- جی : کومر و کده تجار مالنه قیمت بیجن مأمور ، محن .]

استیمان [ع.م. آمان و حمایه ایسته : چته استیمان ایتدی .]

استیمبوت [ان.س. کوچوک واپور . آستین فا.س. أثوب قوی ، یک .]

استیناس [ع.م. آلیشمه ، انسیت پیدا اتمه ، الفت اتمه .]

استیناف [ع.م. (بر دعوايه) یکیدن باشلامه ؛ دها عالی بر محکمه به مراجعت اتمه . * استینافاً : استیناف صورتیله . * استینافی : استینافه منسوب .]

استیمهال [ع.م. مستحق و أهل اوله . لیاقت ، استحقاق : عهدۀ استیمهال .]

آسحر [ع.س. ج. سحر لر ، صباح و قتلی . ج. سحر .]

آسحیاء [ع.س. ج. سخیلر ، جومر دلر . ع.س. آرسلان ، شیر . * آسدا الله :

آسکد [حضرت علی . فر. آسمنی موجب اولمق ، هبوب ایتدیرمک .]

آسکدیرمک [هبوب ایتدیرمک . ع.س. آسارت .]

- اِسْر** [ع.س. بر خطك ايكي اوچلرندن بر
 اِسْر سطح اوزرينه اينديريلن عمودلر
 آراسندهكى مسافه : اِسْر افق .
اِسْر ع.س. اِدرار طوتوقنى .
اِسْراء [ع.م. كيجه لين يورومه . غدا .
 اِسْراء اِرسال ، كوندومه .
اُسْراء ع.س. جم. اُسْيرلر . ب : اُسْير .
اُسْرار [ع.س. سرلر ، كيزلى شينلر ، عقلك
 ايره ميه جكي ايشلر .
 اُسْرار [س. كيف ويرييجى بر ماده . -
 اُسْرار [كش : اُسْرار چكن ، ايچن .
 اُسْرار ع.م. كيزلеме ، كتم .
اِسْراع [ع.م. چابقلانديرمه ، تعجيل و
 تسريع ايتمه .
اِسْراف [ع.م. لزومسز يره پاره ، مال
 وسارمه يي صرف و اِتلاف ايتمه .
اُسْرافيل ع.س. دوت ملكدن برى .
اِسْرائيل [ع.س. حضرت يعقوبك لقبي .
 بنى اِسْرائيل : عبرانيلر .
اُسْرب [ع.س. قورشون . بوكله اصلا
 عربجه دكلر .
اُسْرع ع.ص. دها وپك سريع .
اُسْره [س. مكسور او قوتقى ايچون حرفلرك
 آلتنه قونان اِشارت .
اُسْريك [ص. اصلى : اوسروك . مست ،
 سرخوش ، آزغين ، قيزغين .
اُسْريك [ف. سرخوش اولق ، آزموق ،
 قيزمق .
اُسْطار [ع.س. جم. سطرلر ، يازى صره لرى .
 سطور دها مستعملدر .
اِسْطار ع.م. غدا : يازمه ، تحرير .
اِسْطَبْلُ ع.س. ويا اِصطبل : آخور .
- اِسْطَرلاب** [ع.س. ويا اصطراب : اُزمنه
 اِسْطَرلاب قديمده اُجرام سماويه نك
 اِرتفاعى اَلْمَقْدَه قوللانيلان آلت .
اِسْطَقْس [ع.س. عنصر ، اصل ، جوهر .
 عناصر اُربعه دن هر برى .
اِسْطوانه [ع.س. ديرك ، عمود . قاعده لرى
 مدور . * اسطوانى : اسطوانه شكلنده .
 ع.م. مسعود و بختيار ايتمه : لطفكز
 اِسْعاد هيمزى اِسْعاد ايتدى .
اِسْعار [ع.س. جم. سرلر ، نخلر . غلاي
 = : بهاليق ، قيمتده يوكسكلك .
اِسْعاف [ع.م. ايش بيطيرمه . غدا : برينك
 اِسْعاف طلب ورجاستى قبول ايتمه .
اِسْعد [ع.ص. دها سعيد ، دها بختيار و
 مسعود .
اِسْف [ع.س. آجيه ، كدر ، حزن :
 هيچ اُسْف ايتيكز . * اُسفا :
 حد . وا-اُسفا ، ايواه ، يازيق !
اُسْفار [ع.س. جم. سفرلر ، يوله كيديشلر .
 كتابلر ، جلدلر .
اِسْفالت [ى.س. طاش يرينه سوقاقلره
 و شوشلره دوشه ن اُسْمِر و
 بارلاق بيتوم نوعندن بر ماده .
اُسْفَل [ع.ص. دها آشاغى و آچاق اولان .
 * اُسْفَل السافلين : جهنم .
اِسْفَنَاحِيَه [ع.ص. اِسْپنق جنسندن اولان
 نباتات .
اِسْفَنَج [ع.س. سونكر . اِسْفنجى سونكره
 بكَزْدِن ، سونكر جنسندن .
اِسْفيداج ع.س. استوبج .
اِسْفِينَقْس [س. موهوم بر جانوار ،
 اِرسلان شكلنده قادين باشلى
 بر صنم . اَبُو الهول .
اِسْقاء [ع.م. صولاهه : صومسز يرلر
 نهرلره اِسقا ايديلير .
اِسْقاپارمه ع.س. كى يي طوپدن كرامله .

استاچه [ی. س. کمی دیره کنک آباغی .

استقار پین [ی. س. آچیق ، دابانی پک ایجه خفیف قوندورا .

استقار چه [ی. س. کمی یوکنک پک صبقی استیق .

استقار صو [ی. س. کمینک کوترو کر .

استقار طه [ی. س. بعض کاغد او یونلر نه بر طرفه بر اقیلان کاغدلر .

استقار موز [ی. س. کورک طافلمق ایچون قایق و صداللرک یانلرینه صوقولمش تخته چیموی . بر جنس یالیق .

استقاره [ی. س. آغاج ویا دمیردن پار - مقلق ویا قفس شکنده یالیش بر شی .

استقاط [ع. م. دوشورمه ، حکمسز براقه ، ایطال . محروم ایته . بر نوع صدقه . - جنین : قصد آچوجوق دوشور - مک ویا دوشورتک جنایتی .

استقالرا [س. کمی آرمه می مر دیونی ؛ سفائن حریبه نک صولنده کی تشریفات مر دیونی .

استقاله [س. آلات موسیقیه پردلرینه یارمق آلیشدرمه تعلیمی .

استقام [ع. س. ج. سقمیلر ، مرضلر ، خسته - لقلر . - دمویه : قان خسته لقلری .

استقانبیل [س. بر نوع کاغد او یونی .

استقاندیل [س. دکرک عمقی آکلامغه یارار آلت . عمقی اولجه .

استکنه ، نیت و مقصدی آکلامغه صاواشه ، یوقلامه : عتلهجه بی استقا - ندیل ایدیور .

استقر لات [س. پک قیر مزی وندیك چوخه سی .

استقریم [س. قلیچ و میچ تعلیمی .

استقور بونوت [ی. س. سبزه سزلکدن او متجدد طوزلو ات

یکدن چیقان و دیش آتلیرنک دوکولسیله آکلاشیلان قان بوزوقلمندن عبارت بر خسته لک که بالخاصه کمچیلرده کورولور -

استقور پیت [س. غقر به بکزمین دیکنلی و لذت بر بالیق .

استقور چونه [ی. س. رچی یاپیلان بر جنس قارا کوک .

استقور می [س. ویا اوسقورمو . قیشین چیقان معروف بالیق که چپوز بوندن اولور .

استقونطه [س. ویا استقونطو : وعده دن اول بورجی اوده ن بر

بورجلیه ویریلن مقدار ، قیدر برمه یایی -

استکات [ع. م. صوصدیرمه ، سکوتد مجبور ایته . قاندرمه .

استکان [ع. م. یرلشدیرمه ، مسکن و منزل کوسترمه : استکان مهاجرین .

استکته [س. اسپینوزه بکزر و اوندن ده موئس کوچوک بر قوش -

استکات [س. آتلی دوکولمش اولدیغی حلاله شکل اعلیسی بوزولمیان

انسان ویا حیوان کیکاری . پک ضعیف آدم -

استکله [س. دکرز قیسیسنده واپورلرک یناشدقلری محل ، قصبه ویا

شهر . بنلرک انشاسیچون موقه چاتیلان کراستلر . کمینک صول طرفی .

استکمله [س. آقاقلی ، اوستی حصرلی آرقه لقسمز مندالبه . کوچوک ماصه

اسکی [ص. قدیم ، یکی اولمیان ؛ شیمی کیندن اول ، سابق . مزمن .

قدملی . یاشلی . بوزوق ، خراب ، ویران -

* اسکیلر : اسکی آدملر ، متقدمین ؛ اسکی پوسکو اولان اشیا . * اسکیدن : اسکی

زمانده . - پوسکو : پیرتیق پیرتیق ، چاپوت . - قورت : چوق تجربه لی قورناز -

- تمام - طاس : شیمی کی حال اسکیسندن تمامیه فرقتسذر ؛ اسکیدن نه ایسه شیمی ده اولبه . * اسکیجه : آز اسکی .

* أسكيجي : أسكي شينئر ألوب صاتان واونلری تعمیر ایدن . * أسكيلك : أسكي شينك حالي . * أسكيمسي : أسكي به بکزر ، أسکيجه .

أسکيتمك [ف. قوللانهرق يکيلکدن چيقسارمق ، أسکی حالنه قومق . مزمن حالنه کتيرمک .

أسکيمك [ف. اوزرندن چوق زمان کچمک ، حکمی کچمک ، بوزولمق ؛ خراب او . قد پيدا . مزمن او . قوجامق .

أسلاف [ع.م.ج. سلفلر ، بر ملتک کچمشلری : أسلاف هر شينده تقليد ايديله مر .

إسلامك [ع.م. بر شينی ديكرنك اينجه صوقه . برينه بريول تعقيب ايتدبرمه

إسلام [ع.م. إطاعت و إنقياد . مسلمان دينی ، دين محمدی . * إسلامی : إسلامه منسوب . * إسلاميت : غل . مسلمانلق ، دين اسلام .

أسلحه [ع.م.ج. سلاحلر . * أسلحه أسلحه [نارايه : آتشی سلاحلر ؛ أسلحه جارجه : ياراييجی سلاحلر .

أسلم [ع.م. دها صاغلام و أمين . آك دوغرو : أسلم طريق بودر .

أسلوب [ع.م. طرز ، اصول ، يول . طرز إفاده ، سليقه . ج. أساليب .

إسليم [ع.م. ب . ستم .

إسم [ع.م. آد ، نام . بر شخصی ، بر حيوانی ويا برشيني کوسترمکه يارايان کله . * إسماً : يالکز نام ايله ، فعلاً اولمايلاق : إسماً معلمدر ، فقط درس و يردی يوقدر . * إسمسز : آدی اولمايان . * إسمى : إسمه منسوب . ج. أسماء .

أسماء [ع.م.ج. إسملر ، آدلر . ب : إسم .

إسماع [ع.م. ايشيتدبرمه . دويورمه : إسمعی إسماع ايدهمدم .

أسماك [ع.م.ج. سمکلر ، باليقلر .

آسمان [ف.م.م. کوک ، سپهر ، فلك . سما . آسمانی : سمايه منسوب ، آچيق مائی .

أسمخ [ع.م. دها سميج وجومرد .

أسمر [ع.م. آتشدن قاورولان بياض بر کاغذک اوزرنده کی قارايه ميلال قويوجه رنگ : بوغداي رنگی . — جه : آز أسمر . — لك : قارايه چالان رنگ . — مسمی : أسمره ، بوغداي رنگينه مائل . مؤ. سمراء .

أسمك [ف. هوا بر طرفدن ديكر طرفه حرکت ايتمک ، وزان اولمق . آکسزين خاطره کک . بردن ظهور ايتمک . قسمت اولمق . * أسوب صاوورمق : حدتله سرت سويلک ، غضب ايتمک . يرنده يللر — : نام ونشانی وآثری قالماق .

أسن [ع.م. صاغ ، سالم . صاغلام . صاف ؛ ذکی ، عاقل . قاغی نك ديشکيلي .

أسن [ع.م. دها ياشلی .

إسناد [ع.م. نسبت وعطف ايتمه . إفترا . فعل ايله فاعل ، مبتدا ايله خبر بيننده کی نسبت . * إسنادی : إسناده منسوب .

أسنان [ع.م. سنلر ، ديشلر . ياشلر . — عسکريه : قرعه سنه لری .

أسنتمك [ف. کرکين برشينه آلاستيقيت ليرمک . غير إختباری آغز آچوب قابايدبرمق . اوصانديرمق ، تعجيزا .

أسنمك [ف. آکريلوب دوغرولمق ، لاستيقلي اولمق . جان صيقيتبسندن ويا اويقودن غير إختباری آغز آچوب قيامق . * أسنه مه ، أسنه ييش : أسنه مک فعلی .

أسوار [ع.م.ج. سورلر . حصارلر . ب : سور .

أسواق [ع.م.ج. سوقلر ، چارشولر ، بازارلر . ب : سوق .

آسود فاس. راحت. حضور.

آسود ع. ص. سیاه، قارا.

آسوداد [ع. م. سیاهلانه، قارارمه، قارا اوله.

آسودکی [فاس. راحت، حضور. آرام، آسایش.

آسوده [فاس. راحتلشم، غلله سز. خاطر: جمعیت خاطره مالک. دل: کولکی راحت. — نشین: راحت اوطوران.

آسویچره [سخ. مرکزی اوروپاده بر. جمهوریتدر. ۱۴,۲۹۷ کیلو متره مربعی سطحی ۳,۸۸۶,۰۰۰ نفوسی وارد. مرکزی برن شیریدر.

آسهال [ع. م. یورک سورمسی، لینت، عمل.

آسه لپسی [ی. س. آتسیه پتیک مواد قوللا. تخم سزین میقروبلری بر طرف ایدن تداوی اصوللرینک هیأت عمومی.

آسهام ع. ص. ج. سهملر. ب: سهم.

آسهل [ع. ص. دهاپک قولای، آک قولای: آسهل طریق بودر.

آسه تیلن [ی. س. بیاض و پارلاق ضیا ویرن. و صارمساق کبی قوقان غاز.

آسی فاس. محزون، غمناک.

آسی س. بویوک برادر، آغا بک.

آسیا [سخ. دنیانک بش قطعه سندن بری که پک آسکیدن مسکون اولوب مدنیت حاضره نك بشیکیدر.

آسیاب [فاس. ویا آسیا. صو دکرمنی. * آسیابان: دکرمنچی.

آسیب [فاس. بلا، مصیبت، آفت. — رسان: بلایه چاتدیران.

آسیل [ی. س. آکشی، حامض. آی چیچی. [ماویسنی قرمزیه تحویل ایدن.

آسیده س. بر نوع عرب یمنی.

آسیر [ع. س. طوتساق، محاربه ده دشمن. آلنه دوشن، پاره ایله صاتین

آلنان انسان، کوله، خلایق. دوشکون، مبتلا. * آسیرانه: آسیره یا قیشیر صورته.

— جی: کوله، خلایق آلوب صاتان. — جیلک: کوله و خلایق تجاری. — لك: کوله لك؛ آسارت. دوشکون لك. جاسرا.

آسیر گمک [ف. ویا آسیر که مک. قورومق، صاقلامق، صیانت ایتمک.

دریغ ا.، آجیبوب ویرمه مک، قیلاماق. سوزنی: — رأینی فاده دن چکینمک.

آسیل [ع. ص. بیضی، دولغون و پارلاق (سیما).

آش [فاس. یمک، طعام، غذا. آق: طاووق کوکسی. سوتلو: — سود.

لاج. صاری: — زرده. قارا: — عاشوره. نازی: — نازلان.

قائمق: ایش بوزمق. * آشپز: آشچی. * آشخانه: مطبخ، آش اوی.

آش [ع. ص. چفتک بهری، مثل، مانند، بر شیئه تمامیه بکزه ین؛ مسلوی،

آفران؛ آرقداش، دوست، یار. * دول آشی: صوک، مشیمه. — دوست: آحاب.

* آشسز: آشی اولمایان، مثلی بولونمایان. [ع. س. پارمقله، کوز، قاش

آشارت [و سائره ایله پایلان حرکت. ایما، کوسترتمه. علامت، نشان. ج. اشارات.

آشاعه [ع. م. یایمه، نشر: آصدسز حوادث آشاعه ایتمک. ج. إشاعات.

آشاغی [ع. ص. تختاق، یوقاری مقابلی؛ نقصان. دون. آلحق، بیاغی.

آلت طرف؛ آلت. زبر. — یوقاری: تخمیناً، آکسیک زیاده.

أشتمال [ع. صاریلوب اورتومعه ، بورومعه ، شامل اولمه ، إحصاءه .

أشتمام [ع. ص. قوقلامه ، چکمه .

أشتمه [ع. ایستک ، آرزو ، تر .
ت : (إشتهاء) : یکه ایستکی
اولمه : چوق إشتهام وار . — آچق : ییک
آرزوسی ویرمه : صلاحه إشتها آچار .
— سی کلک : آرزوسی او یاغق ، هوسلنمک .
— سی قاقچق : آرزوسی قالماق ، کیف قاقچق .

أشتمهار [ع. شهرت قازانمه ، مشهور
اولمه : چاقق إشتهار ایتدی .

أشتی [ع. س. باریشقلق ، صلح وسلام .
— پرور : صلحی إلتزام ایدن .
— کورمه چکی کله ، اوزلمه .

أشجار [ع. س. شجرلر ، آغاچلر .
— مشره : یمیش ویرن آغاچلر .
— شجرلر ، أملر ، کدرلر ،
— آندیشه لر .

أشجع [ع. ص. دها شجیع ، دها یکیت ،
پک جسور .

أشجی [ع. س. ییک پیشین ، عادی لوقنطه چی .
— باشی : اوسته آشجی .

أشخاص [ع. س. جم. شخصلر ، آدملر .
— ب : شخص .

أشد [ع. ص. دها شدتلی ، پک قوتلی .
— احتیاج : پک زورلو احتیاج .

أشدیرمک [ع. ص. خفیفجه قازدیرمق .
— قوشدیرمق ، تسریع ا .

أشر [ع. ص. دها شیرر ، پک شیرر ، شری
چوق : أشرناس .

أشراء [ع. س. جم. شیررک جمعی . ب : شیرر .

أشراب [ع. ص. ایچیرمه ، ضمناً آکلامه .
— ایما : کلیه چکی إشراب ایتدی .

أشرار [ع. س. جم. شیررلر ، فئسلر ،
— یارامازلر . ب : شیرر .

أشراط [ع. س. جم. شرطلر ، نشانه لر ،
— علامتلر . ب : شرط .

أشاغیلامق [ع. ایچک ، دوشمک ،
— تنزل . إعتباردن دوشمک .

أشام [ع. ص. ایچن ، شارب . می آشام :
— شارب ایچن .

أشباح [ع. س. شبحلر ، شخصلر ، جسملر .
— بویوک قاپولر . اوزاقدن
کورونن شیئر ، خیال لر .

أشباع [ع. ص. قارتی طویورمه . شعرده
— کلمه بر حرف علاوه ایتمه .

أشباه [ع. س. شہلر ، نظیرلر ، مثللر .
— ب : شبه .

أشبو [ع. ایشته بو ، شو . حال حاضر :
— إشبو مارت . (آرتق قوللا تلیور) .

أشبه [ع. ص. دها بکزر . دها مشابه
— و ممائل .

أشبه [ع. ص. لوندانه آدلی ، سربست طورلی ،
— قبا دای .

أشپورطه [ع. س. بر نوع یایوان سپت .

أشبهاء [ع. ص. شبهه ایتمه ، إرتیاب .
— بکزه پیش . بلا : — شبهه سز .

أشداد [ع. ص. کسب شدت ایتمه .
— قوتلی اولمه ، آرمه . بویومه .

أشتر [ع. ص. دوه ، چل . * اشتریان :
— دوه چی .

أشتراء [ع. ص. صائین آلمه . مبايعه .

أشتراک [ع. ص. اورتاقلق ایتمه ، قاریشمه .
— هم حال اولمه ، إتحاد .

أشتعال [ع. ص. طوتوشمه ، پارلامه ،
— آولنمه ، یالینلامه .

أشغال [ع. ص. مشغول اولمه ، اوغراشمه
— بر ایش ایشلمه .

أشتقاق [ع. ص. أصل اولان بر کله دن
— دیگر کله لرک آیرماسی .

أشتیکاء [ع. ص. شکایت ایتمه ؛ تظلم ،
— حال یانمه .

أشرف [ع.س.ج. شريف، محترم
و معتبر اولانلر . ب: شريف.

إشراق [ع.م. (كونش ، يوز) پارلامه :
إشراق آفتاب . ج: آيدىلاتمه .
ضيلانديروب پارلامه : نور كالاتيله عالمى
إشراق آيلدى .

إشراك [ع.م. حق تعالى به شريك قوشمه ،
مشركلك .

أشربه [ع.س.ج. شرابلر ، ايجكيلر .

أشرف [ع.ص. زياده شريف ، پك نجيب ،
پك مشهور . - ساعت : اوغورلو
ومسعود ساعت .

أشعار [ع.س.ج. شعرلر ، منظوم ومقفى
سوزلر . ب: شعر .

إشعار [ع.م. بيلديرمه ، خبردار ايتمه :
إشعار حقيقت حال .

إشعال [ع.م. پارلامه ، طوتوشديرمه ،
ياقه ، شعله لنديرمه .

أشعه [ع.س.ج. شعاعلر ، ضيالر ، پرتولر .
ب: شعاع .

أشغال [ع.س.ج. شغللر ، ايشلر ، كوجلر .
تعطيل - غرهو .

إشغال [ع.م. ايشده بولونديرمه ، اوغرا-
شديرمه ، مشغول ايتمه : اوني

إشغال ايدن مسئله بودر . ايشدن آليقويمه :
يهوده سزى إشغال ايتمه . حقلى حقسز

پريرى إستيلا ايدرك اوراسنى جسممه :
إنكليزلر مصرى إشغال ايتديلر .

أشفاق [ع.س.ج. شفقلر ، آقشام قرا-
كلقلى : شفقترلر ، مرحمتلر .

أشفته [ف.اس. مفتون ، عاشق : آچيق
مشربلر ، اويناق .

أشفق [ع.ص. دها شفقتلى ، پك مرحمتلى :
أب أرحم وأشفق .

أشفيه [ع.س.ج. شفالر ، دوالر ، علاجلر .
ب: شفاء .

أشقر [ع.ص. قويو آل . قيزيل صاچلى
آدم . بوتوكده آت .

أشقياء [ع.س. شقييلر ، سفييلر ، بدبختلر ؛
حيدودلر . ب: شقى .

أشقين [ص. كجكين ، متجاوز . اولنرك
عددى يوزى أشقيندر .

أشك [س. درت آياقلى معروف حيوان ،
جار ، مركب . * أشكجك ويا

أشهجك : كوچوك أشك . * أشكجه ويا
أشكجه سنه : أشكه ياقشير صورتده ، قباجه

وبدلوجه . * أشكجى : مركب سوروجيسى ،
أشكه مولوز وساره طاشييان . * أشكك :

قبالق ، بدلاق ، حماقت : مناسبتسزلك . *
أشكلمك : قبالق ايتك ، كندينه مركب
تدارك ايتك .

أشك [ف.اس. كوز ياشى . - تحسر : حسرتدن
آقان ياش . - شادى : سويجندن آقان

ياش . * أشكبار : كوز ياشى ياغديران ،
چوق آغلایان . * أشكيز : كوز ياشى

دوكن ، آغلایان . - أفشان : ياش دوكن .
[ف.ص. آچيق ، بللى ، ميدانده ،

أشكار ظاهر . * آشكارا : عيان ،
ظاهر . * آشكاره : ح. آچيقدن ، آشكار .

أشكال [ع.س.ج. شكللر . ب: شكل .
[ع.م. شهبلى ومغلق اوله . غدا .

إشكال زورلاشديرمه . كوجلشديرمه .
[س. ويا ايشكيل . شهبه ، وسوسه ،

إشكيل ظن . * ايشكيللى : وسوسه لى . *
ايشكيللنمك : شهبه يه دوشمك ، وسوسه ا .

إشكبه [س. ويا ايشكنبه : اوت ييهن
حيوانلرك معددهسى : قارن ،

معدده . - جى : إشكبه صاتان ؛ دكانده
إشكبه چورباسى صاتان . - دن آتق :

اويدوروب سويلك . ص. إشكبه شكل و
چمپنده : إشكبه صورتلى .

إشكنجه [ف.اس. مجرمين ومظلومينه قانون
خارجنده ايديلن هر نوع

أذيت ، عذاب وجزا .
[ص. أشن ، چابوق يورويشلى ،

أشكين [يوروك : أشكين آت ينى آريير .
س: حيوانه مخصوص بريورويش ، يورغه .

جهان - : جهانی قاریشديران . - کاه ،
آشوبکه : قاراغاشالق محلی ، اغتشاش یری .
[ع.ص. برینه شهادت ایتدیرمه ؛
اشهاد] شاهد کتیرمه : سزی ایشهادیدرم .

آشهب [ع.ص. قیر رنگنده (آت) .
ع.ص. دهایی طانخش ، دها نامدار .
آشهر] آشهر شعرای زمان .

آشهرل [ع.ص. قیرمزی ایله قاریشیق قویو
[ع.ص. مائی ، آلا ، مؤ : شهلا .

آشه ملک [ع.ص. قاریشیدرمق ؛ خفیفجه آشمک ؛
[ع.ص. آرامق ، آراشدیرمق ، تعمیق .
آشهی] پک لذتلی .

آشی [ع.ص. دها و پک آرزو اولونان .
[ع.ص. مختلف جزدن دیگر بر آغاچه
آشوی] صوقولق و اونک عصاره سیله یسلنمک

اوزره بر آغاجدن ویا نباندن آلنان کوچوک
دال ، یپراق وسارمه . بر انساندن ویا
حیواندن آلنارق دیکرینه نقل ایدیلن ذی
حیات آنسیجه ؛ بومقصده یاییلان عملیات .
بعض علتله قارشى قومق ایچون تلغیج اولونان
ماده . - بویاسی : صارى ویا قیرمزی بویا
طوپراغی . - عاشی : آشی بویاسنک معدنی .
* آشبیجی : آشیلایان ، آشی اوران . *

آشیلایمق : آشی اورمق ، برینه ساری بر
علت کچیرمک . * آشیلایمه : آشیلایمق فعلی ،
یکی آشیلایمق آغاج ؛ ص. آغاجی آشیلایمق .
آشیلایمه ویشنه ؛ بوز ایچنده صوغودلش ؛
آشیلایمه صو . * آشیلایمق : کندینه آشی
اوردورمق ، آشی اورولمق ؛ ساری بر علت
قایمق . * آشیلای : آشی اورولمق ، آشیلای
نمق ؛ بر علت قایمق .

آشیاء [ع.ص. جم. شیئر ، موجودات . هر
نوع او آشیلایسی : چاشیر ، صندوق
وسارمه . بوك ، حمله . غیر ذی روح مواد .
[ع.ص. یوهه ، مسکن . فردوس
آشیان] - : مسکنی جنت اولان . *

آشیرمه [ع.ص. آشیرتمق فعلی . قولان .
[ع.ص. یاشمغک اوست پارچه سی .
چالینمق . اوستدن آتیلان .

آش پیدا ایتمک ؛ جفت اولمق .
آشلمشك [ع.ص. معادل و مشابه اولمق . معامله
نسلیه ده بولونمق .

آشلمک [ع.ص. قازیلوب چوقورلاشمق ؛
بوراسی نهدن آشلمق ؛

آشمار [ع.ص. کوز قریقه ، اشارت ؛
آرقداشنه ایشمار ایتدی .

آشمام [ع.ص. قوقلاتمه ؛ ضمناً حس ایتدیر-
مه : کله میه جکنى ایشمام ایتدی .

آشمنق [ع.ص. یوکسک بر یرک اوتنه سنه
کچمک ، آتلاقی ؛ کچمک ، تجارز
ایتمک . پک چوغالق . (آرکک حیوان)
ایشیدنه بینمک . باشدن - : آرقق . زیاده-
سیله چوغالق . * آشه : آشمنق فعلی ،
حرور ، تجاوز .

آشمک [ع.ص. قازمق ؛ کزیمک ؛ سفره مسا-
[ع.ص. رعیت ایتمک .

آشمه [ع.ص. قومسال یرده چیقان صو
پیکاری .

آشمنراز [ع.ص. تقلص ، تقبض ، بوزو-
شمه . قورقه . نفرت . استکراه .

آشنا [ع.ص. بیلدک ، طانییق ، دوست ؛
او ، آشنالرمزدنر . واقف ، خیبر :
آدیبات غربیه یه آشنا . کار - : ایش بیلر .
تر . س. عو . ایسمی ذکر ایدمک ایستتمه یین
شیء ، معهود : آشنادن وارمی ؟ - لق :
إلتفات ، حال و خاطر صورمه . - یی :
بیلدیکک ، معارفه ، إلتفات .

آشنع [ع.ص. دها شنیع ، پک چیرکین ،
منفور و مکروه .

آشمنک [ع.ص. ویا آشینمک . آیاغیله یری
قازمق ؛ طوپراغی قاریشیدیرمق .
دفع حاجت ایتمک .

آشنه [ع.ص. یوصون . * آشنیه : یوصون
قییلندن اولان نباتات .

آشواق [ع.ص. جم. شوقلر ، شدتلی آرزولر .
[ع.ص. شوق .

آشوب [ع.ص. قاراغاشالق ، کورولتو .
[ع.ص. قارغشله سبب اولان :

آشیرمق [ف. یوکسک برشیئک اوستندن
کچیرمک، آتلاتق، صاومق؛
دفع ایتک. قابوچ کوتورمک؛ سرقت
ایتک: حدی تجاوز ایتک.

آشیری [ص. حدندن فضله: آشیری
درجده جسور. اوتہ سنده
اولان: ده کیز آشیری. کون: ایکی
کونده بر. او: برآو اوتده.

آشیق [ص. بر شیئک اوزرندن آشمش.
س. قویونک ایاقارندن چیقاریلان
کوچوک کیمیکردن هر بری که چوجوقلر
بونلرله اویون اوینارلر. — آتق: یاریشه
چیقماق، رقابت کیریشمک. * آشیق بک
اوتورمق: ایشی راست کیتماک.

آشیک [س. قابونک آلت قسمی تشکیل
ایدن آغاج ویا طاش.

آشیندیرمق [ف. سورتہرک بوزمق،
چقورلاقم، اوستنده کی
چیچک، رسم، یازی وسارہی ییواش ییواش
سیلمک. قابوسنی آشیندیرمق: اوصاندیرمق.
آشینیق [ف. سیلینمک، بوزولق، چقور-
لاقم، یتک.

إص [س. ویا ایص: صاحب، مالک.
إصنک، معموریت.

إصابت [ع.م. دوغرو واروب ایریشمه،
إصابت راست کله. دوغرو رأی ومطالعه
لعهده بولونمه. موفق اولمه. — عین،
— نظر: کوز دکه. ح. پک مناسب، پک
آبی، آبی اولدی.

أصابع [ع.م. ویا أصابع، اصبوع.
إصبعار، پارمقلر، ب: إصبع.
ع.م. غل. برقالبه دوکه: إصاعه
إصاعه سیم وزر.

أصالت [ع.م. کواکو، ثابت و راسخ
اولمه. زادکانلق. بحایت.
بالذات کندی ایشیچون کندی نامنه حرکت.
* أمالة: وکالت طریقله اولمایارق، بالذات
کندی نامنه. * أمالتلو ویا أصالتی:
صوی ونسب صاحبی، نجیب؛ سفیرلره و

کبار أجنبیلره وریلن عنوان.

أصبع [ع.م. پارمق، آنکشت. اوچو
پارمقی. بوکله نک ألفیله باسی
حرکه لرک اوچی ده قبول ایدر.

أصمور [س. بیان زغفرانی. پک قیرمزی
بويا. برنوع قوش یمی.

أصح [ع.م. دها صحیح، أك صاغلام:
أصح روایات بودر.

أصحاب [ع.م. صاحبار، مالک ومصرف
اولانلر. فخر کائنات افندیمری
کورنلر وصحبت نبویه لرینه نائل اولانلر.

إصدار [ع.م. بر آمر صدور ایتدیرمه،
چیقارمه: إصدار فرمان.

أصداف [ع.م. صدقلر. ب: صدف.

أصدقاء [ع.م. صدیقار، صمیمی دوستلر:
أصدقای دولت بونلردر.

إصرار [ع.م. بر فکر ویا إدعاده ثبات
ایدوب دونمه، آیاق دیرمه.

إصسز [ص. ویا: ایصسز. صاحبسز،
خالی: معموریتدن محروم.

إصطبار [ع.م. صبری و متوکل اولمه؛
ثبات ایتمه، قاتلانمه.

إصطبل [ع.م. آخور.

أصطفاء [ع.م. سچمه، انتخاب ایتمه.
برشیئک أك اییسنی آلمه.

إصطلاح [ع.م. برکله ناک فنی معناسی.
موضوع لهنک غیرنده استعمال
ایدیله ایدیله مثل حکمنه کچمش تعبیر.

غیر مستعمل غریب و مغلق لغت. —
پارالامق: سویلرکن غریب کلمه لر قوللانق.

إصطلاحپرداز: غریب و مغلق لغتلر قوللا-
نان، تکلفلی إفادهیه مائل اولان. إصطلاحی:

کلمات و تعبیرات فنییه متعلق.
[ع.م. آوه چیقماق؛ بالیق طوعه:

إصطیاد [ع.م. برای إصطیاد.
[ع.م. مکله کیتمه. اوستنه چیقار-

إصعاد [ع.م. یوکسلتمه.

زياده ، على الخصوص ؛ حقيقة . * أصلى
فصلى يوقدر : اويدورولشدر ، أساسسزدره .
* أصلسز : أصلى و حقيقى اولمايان ،
يالان . * أصلى : أصله منسوب ، ابتدائى ،
قديمى ، أساسى ، ذاتى . * أصلاً :
أساساً ، سوى و نسب جهتله . * أصلاًه
هيچ ، هيچ بر وقت ، قطعاً .

إصلاح [ع.م. ايليشديرمه ، دوزلته .
* إصلاحچيز : قابل إصلاح .
جم : إصلاحات : بوتون فئالقرى قالديرمق
و يولسز ايشلرى دوزلتكم ايچون صرف
ايديلن مساعى وإجراآت : إصلاحات عدليه .

أصلح [ع.م. دها ويا پك ائى ، مرجح .
أصلزاده [فا.ص. صوبلى ، نجيب ، نسب .
[ع.ص. باشنك اوک طرفنده كى صا-
أصلع [چلرى دوکولش اولان .

أصلمق [ف. بر يره ايليشديريلوب
[صارقيدلىق . صارقلمق .
صلب ايله إعدام اولونمق . تعجيز ايدر .
جهسنه طلب ايتكم . صاريلوب براقامق .
* أصلمه : تعجيز ايدرنجهسنه طلب وتكليف .
مسلط اوله ؛ أصلمق فعلى .

أصم [ع.ص. قولاغى ايشتمز ، صاغير ،
[سسسز ، صداسز . واحد قياسى ايله
نسبت مشترکسى اولمايان (عدد ويا مقدار) .

أصمق [ف. يوكسك بر يره ايليشديريلوب
[صارقيتوق . إعدام ايتكم ،
صالانديرمق . تعليق وتأخير ا . قولاق - :
ديكلمك ، سوز قبول ا . مته ، آصديرمق .

أصمه [ص. أصلمش ، أصلى : أصمه
[كوپرو . صه . أصمق فعلى .

أصمه [ص. چارداغه أصلمش اوزوم آغا-
[جى . على الاطلاق اوزوم آغاجى .
آق - : چارداغه صاريلان بياض كل .

أصناف [ع.ص. صنفلر ، نوعلر ، زمهرلر .
[صنعتكران طاقلىرى . ترفده .
صه بر صنعتله ويا دكانچيلقله كچين . *

أصعب [ع.ص. دها كوج و صرب ،
[أك كوج : أصعب امور .

إصغاء [ع.م. دقت ايتمه ، ديكلمك ايچون
[أكيله . غدا قبول ايتمه . إسعاف :
رجاسنى إصفا ايتديلر .

إصغار [ع.م. كوچوك دوشورمه ، تذليل
[ايتمه : اوفى إصغار ايتيكز .

أصغر [ع.ص. دها و پك كوچوك . =
[أولاد : أك كوچوك چوجوق .

أصف [ع.ص. وزير . أصفى : وزيره
[منسوب و متعلق اولان . *
أصفانه : وزيره ياقيشير صورتده ، وزيره
شايشته اولان .

إصفاء [ع.م. صاف و تميز قيلمه ،
[اينيقدن چكمه .

أصفار [ع.ص. صفرلر ، حسابده هيچه
[إشارت اولان نقطهلر .

أصفر [ع.ص. صارى ، زرد . محبوب
[أصفر : آلتون .

إصفرار [ع.م. صارارمه . صارى اوله :
[إصفرار شمس ، إصفرار أوراق .

أصفى [ع.ص. دها ويا پك صاف اولان .
[ع.ص. صفيار ، قلبى پاك ،
أصفياء [مسلكى درست اولانلر .

أصقى [س. كلين اوطله سنه سوس ايچون
[أصيلان شيئرلر . أصلمغه مخصوص
شىء . پانطولونى اوموزه آسان ياغ . تعويق ،
إمهال ، تأخير . بنانك أكرتق يه آلمسنه
أصلى طورماسنه يارديم ايدن ترتيبات .
مزايده و مناقصه كاغدلىرينك بر مدت
معامله كورمه مسى .

أصل [ع.ص. كوك ، يديخ . ديب ، كوتوك
[بن . تمل ، أساس ، قاعده . بر
شيئك بللى باشلى قسعى . مبدأ ، مصدر ،
باش ، بر شيئك چيقديغى ويا باشلاديجى
ير . منبع . سوى ، نسب : أصل ونسلى
بلليسز بر آدم . حقيقت ، صحت : بوخبرك
أصلى يوقدر . صه . حقيقى ، أساسلى ، خالص ،
صافى . حه . أساساً ، ذاتاً ، باشليجه ، أك

أَصْنافُهُ: أَصْنَافُهُ يَأْتِيهِ جَقٌّ صَوْرَتُهُ: أَصْنَافٌ
أَرَأَسْنَدَهُ. * أَصْنَافِلُق: أَصْنَافُكُ حَالُ وَصْفَتِكَ.

أَصْنَامٌ [ع.ص. صَمَلَر، بَتَلَر، مَشْرَكَارَك
طَائِدَقَلَرِي صَوْرَتَلَر، هَيْكَلَر.

أَصْنَتِي [ع.ص. صَوْرَتِي بِرَاقِش، تَعْلِيْق،
تَأْخِيْر: اِيْنِي أَصْنَتِي بِرَاقِه.

أَصْوَاتٌ [ع.ص. صَوْتَلَر، صَدَا وَصَسَلَر.
ب: صَوْت.

أَصَوَّبٌ [ع.ص. دَهَا دَوْغُرُو، دَهَا مَصِيْب:
أَصَوَّبُ أَقْوَالُ بُوْدُر.

أَصُوْلٌ [ع.ص. أَصْلَر، بِرْعَلْمَك، بِرْصَنْعَتَك
قَوَاعِدُ اِبْتِدَائِيَّةٍ سِي. كَوَكَلَر،
أَسَاسَلَر. اَسْلُوْب، طَرْز، يُوْل: تَرْتِيْب،
نَظَام، قَاعِدَه. يَأُوْا شَلَقْ، نَازَكَانَه طُوْر. *
أَصُوْلَاجِقْ: يَأُوْا شَجَه جَقْ. * أَصُوْلَسَز:
نَظَام وَتَرْتِيْبِيَّة مَقَايِر، نَظَامَسَز.

أَصُوْلِيْمُوْنٌ [ع.ص. اِيْلَه اِشْتِعَال اِيْدَن عِلْمَا.
[ع.ص. صِهْرَلَر، قِرَايْتَلَر، دَامَادَلَر،

أَصْهَارٌ اَنْشَتَلَر، كَرِيْمَه وَيَاهْمَشِيْرَه قُوْجَه لَرِي.

أَصَى [ع.ص. فَائِدَه، كَار، تَمَتَّع.

أَصِيْبِي [ع.ص. أَصَان، صَلْب اِيْدَن. بِر
اِيْشِي تَأْخِيْر اِيْلَه يِن.

أَصِيْلٌ [ع.ص. مَتِيْن، اِيْبِيْجَه كَوَكَلَشْمَش،
نَاسِب صَاحِبِي، نَجِيْب. كَمُئِدِي

تَايْمَنَه حَرَكْت اِيْدَن. * أَصِيْلَانَه: نَجِيْب بِر
كِيْمَسَه يَه يَأْتِي شَجَه جَقْ صَوْرَتُهُ. * أَصِيْلَزَادَه:

نَسَب صَاحِبِي، صَوْبِلِي، نَجِيْب. ج. اَصْلَاوَه.
[ع.ص. أَصْلَمَقْ فَعْلِي، مَصْرَاَنَه

أَصِيْلِيْش [ع.ص. طَلَب وَتَكْلِيْف، مَسْلُط اَوْلِيْش.
[ع.ص. ضَايِع اِيْتْمَه، غَائِب اِيْتْمَه،

إِضَاعَه [ع.ص. ضَايِع اِيْتْمَه، غَائِب اِيْتْمَه،
تَلْف اِيْتْمَه.

إِضَافَتٌ [ع.ص. يَان يَانَه بُوْلُوْنَان اِيْكِي
اِسْم يِيْنِنْدَه كِي عِلَاقَه. بُو

اِسْمَلَرْدَن بَرِيْنَه مَضَاف دِيْكِرِيْنَه مَضَاف
اِلَه دِيْنِيْر.

إِضَافَه [ع.ص. يُوْقَارِيْكِي لَفْتَك عِيْنِيْدُر.
[ع.ص. قَاتْمَه، عِلَاوَه، ضَم وَ اِلْحَاق.
* إِضَافِي: ضَم وَعِلَاوَه وَ اِلْحَاقَه مَتَعْلَق.

أَضْحَكُهُ [ع.ص. شَاقَا، كَوُوْلُوْنَه جَك شَيْء،
لَطِيْفَه. مَسْخَرَه لِق.

أَضْحَى [ع.ص. قُرْبَانَلَر، عِيْد =: قُرْبَان
يَا بِرَايِي. مَقْرَدِي قُوْلُوْلَانْمَاز.

أَضْدَادٌ [ع.ص. ضِدَلَر، مَقَابِل وَ مَخَالِف
اَوْلَان شِيْئَلَر.

أَضْرَبَ [ع.ص. دَهَا مَضَر، دَهَا ضَرَرَه
بَاعَث. بِكْ ضَرَرْلِي.

إِضْرَارٌ [ع.ص. ضَرَرَه صَوْفَه، زِيَانَه
اَوْغَرَا تْمَه: بَنِي إِضْرَار اِيْتِيْكَز.

إِضْطِرَابٌ [ع.ص. عَذَاب، صَقْنَقِي.
[ع.ص. اِجَالَقَاتْمَه، وَسُوسَه، أَذِيْت

پِيْج وَ تَاب: إِضْطِرَابَم وَار. = آوَر:
إِضْطِرَاب وَ يِرَن.

إِضْطِرَارٌ [ع.ص. مَجْبُوْرِيْت، چَارَه سِزَلَك،
إِجْتِيَاج. * إِضْطِرَارِي:

مَجْبُوْرِي، إِجْتِيَارِي اَوْلَمَايَان.
[ع.ص. ضَعْفَلَر، قَاتَلَر، بِرْشِيْئِي

أَضْعَافٌ [ع.ص. مَثَلِي يَابَان فَضْلَه لَقَلَر.
[ع.ص. ضَعِيْفَلَاتْمَه. اِيْكِي قَات

إِضْعَافٌ [ع.ص. مَضَاعَف قِيْلْمَه.
[ع.ص. دَهَا ضَعِيْف، دَهَا

أَضْعَفٌ [ع.ص. قُوْتَلَسَز، بِكْ عَاجَز.
[ع.ص. دَمْتَلَر. = أَحْسَلَام:

أَضْعَاشٌ [ع.ص. رَابِطَه سِز، قَارِيْشِيْق رُوْيَالَر.
[ع.ص. دَوْغُرُو يُوْلْدَن بِك اَوْزَاق

أَضَلٌ [ع.ص. اَوْلَان. بِك زِيَادَه خَطَاَدَه بُوْلُوْنَان.
[ع.ص. ضَلْعَلَر، قِيُوْرَغَه كِيْجَكَلَرِي.

أَضْلَاعٌ [ع.ص. بِرْشَكْل هَنْدَسِي يِن تَحْدِيْد اِيْدَن خَطَلَر.
[ع.ص. ضَلَالَتَه دُوْشُوْرْمَه، دَوْغُرِي

إِضْلَالٌ [ع.ص. يُوْلْدَن چِيْقَارْمَه.
[ع.ص. كِيْزَلْمَه، نَظَرْدَن صَاقِلَامَه،

إِضْهَارٌ [ع.ص. اِيْتْمَه: إِضْهَار غِيْظ.
[ع.ص. چِكِيْلُوْب كِيْتْمَه،

إِضْمِحْلَالٌ [ع.ص. غَائِب اَوْلَه، مَحُو وَ نَابُوْد
اَوْلَه، دَاغْلَمَه.

أَضْيَافٌ [ع.ص. ج. ضِيْقَلَر، مَسَافِرَلَر،
زَاوَرَلَر، دَعُوْتَلِيْلَر.

أَضْيَقٌ [ع.ص. دَهَا دَار وَ ضِيْق اَوْلَان.

إطارة [ع.م.م. اوچورمه، طبران ايتديرمه،
كوندرمه، يوللامه .

إطاعت [ع.م.م. أمر وتنبیه کوره حرکت
ایتمه، دیکاهمه، إتیقاد . *
إطاعتسز : إطاعت ایتمه، سرکش .
* إطاعتسزلك : سرکشلك . * إطاعلی :
أمر و تنبيه کوره حرکت ایدوب خارجه
چیقمايان، سوز دیکاه یوب مخالفت ایتمه،

إطاله [ع.م.م. اوزاتمه . * إطاله لسان :
دیل اوزاتمه، ناموسه دوقونور
سوز سولمه، حدی تجاوز ایتمه . *
إطاله ید : آل اوزاتمه، غصب .

أطبَّاء [ع.م.م. ویا اطلیه . طبیب، هکیمر،
علم طی بیلنلر .

أطباق [ع.م.م. طبقلر، بویوک صحنلر، یماک
تپسی ویا تختلری، قیقلر .

إطراء [ع.م.م. مباغله لی مدح و ثنا :
ذکاسی اطرا ایدیورلر .

إطراد [ع.م.م. بریخی نقی و إجلا ایتمه .
بریلله بحثه کیریشمه .

إطراد [ع.م.م. بربری تعقیب ایتمه ؛ اییجه
مربوط اولمه ؛ منتظم بر طرزده
جریان ایتمه . براسلویده کیدن . — سز :
برنسق واسلویده کیمه، تر تیسز و طرز
جریان بوزوق اولان . — سزلق : هیچ
براصوله تابع اولمازلق، جریانده بوزوقلق،
قاعده سزلك .

أطرار [ع.م.م. طره لر، آللك اوستنده کی
صاچلر ؛ بوقلرلر .

أطراف [ع.م.م. طرفلر، بانلر ؛ اوخلر ؛
قیقلر . * أطرافلی : آرقه لی ؛
تفصیلاتی، مفصل : أطرافلی معلومات . *
أطرافلیجه ، بالأطراف : مفصل اوله رق ،
تفصیلاتی : بونی أطرافلیجه یازملی .

إطعام [ع.م.م. یماک بدیرمه، طعام ویرمه ؛
محتاجی اطعام ایدرلر .

إطعامیه [ع.م.م. فقیرلره یماک بدیرمک
ایچون مؤسسات و ققییه
تخصیص اولنان مبلغ .

أطعمه [ع.م.م. طعاملر، یماکر، آشله :
أطعمه نفیسه .

إطفاء [ع.م.م. سوندیرمه، آتش وآلوی
باصدیرمه : یانغینک إطفاسی .
تسکین : إطفای آتش إختلال . تأدییه :
إطفای دیون : بورجلرک فاقض ورأس المال
ایله برلکده آزار آزار تأدییه سی .

إطفائیة [ع.م.م. یانغین سوندیرن آلائی
وهیئت : إطفائیة غروی .

أطفال [ع.م.م. جم. طفللر، چوجوقلر . —
بهار : تازه چنلر، چیمچکلر .

أطلاس [ع.م.م. جغرافیا خریطه لرخی ویا بر
قنه مخصوص شکل و رسملری
حاوی مجموعه . ب : أطلس .

إطّلاع [ع.م.م. اوکره نمه، ظانیه، آگاه
وخبردار اولمه . کسب — ایتمک :
معلومات آلمق، واقف او .

إطلاق [ع.م.م. صالیورمه، قویورمه، باغلی
اولانی چوزوب صالیورمه ،
تخلیه سبیل . عفو و صفح . بوشامه، قیددن
قورتارلق عمومی بر صورتده قوللانمه ،
شموللندرمه . نام ویرمه، تسمیه . — عنان :
عنیت . — لسان : آغزه کانی سویلمه .
— ید : خبر ایشلمه . * علی الاطلاق :
عمومیت اوزره ، علی العموم ، مطلقا .

أطلس [ع.م.م. اوستی ایپک آلتی پاموق
قماش، آملاس، دیبا . دوز ،
خاوسز ، توپسز . فلک — : ییلدیزلردن
خالی ظن اولنان فلک . خریطه و سائر
اشکال مجموعه سی . ب : أطلس .

إطماع [ع.م.م. طعمه دوشورمه، حرصلندیرمه
مه . دیکری علیهنه قیشقیرتمه .

إطمینان [ع.م.م. امنیت ؛ آمین اولمه ؛
إعتقاد و ربط قلب ایدوب
سکون بولمه . محقق بیلمه ؛ بویله اولدیغنه
إطمینانم واردر . — قلب : قلباً انسانوب
شبهه ایتمه مه .

إطباب [ع.م.م. سوزی اوزاتمه ، لزومسز
تفصیلات ایله خشوه نومه .

- اظنان** [ع.م. معدنی برسس چیقارتمه ، اوتدرمه ، چینلاتمه .
- أطوار** [ع.م. طورلر ، صورت و طرز حرکتلر . أفعال ، أوضاع .
- أطواق** [ع.م. طوقلر ، کردنلکلر ، زینت ستکلر ، زنجیرلر ؛ حلقه لر .
- أطول** [ع.م. پاك اوزون : أطول عمر ايله معبر اولكز . مؤ : طولی .
- أطه** [ع.م. ویا آدا . أطرافی صو ايله چو . ریلش قره پارچه سی ، جزیره .
- أطهار** [ع.م. طاهرلر ، تمیز ، پاك ، عقیف و فضیلتكار اولانلر .
- أطهر** [ع.م. زیاده پاك و تمیز اولان .
- أطبیب** [ع.م. دها آبی و كوزل اولان : أطيّب ملبوسات .
- أظافیر** [ع.م. چم. ظفرلر ، طیرناقلر ، پنجه لر .
- أظرف** [ع.م. زیاده ظریف اولان .
- أظفار** [ع.م. ظفرلر ، طیرناقلر ، پنجه لر .
- أظلاف** [ع.م. چم. ظلافلر ، (حیوانلرده) چنتال طیرناقلر .
- أظلال** [ع.م. چم. ظللر ، كولكلر .
- أظلم** [ع.م. دها قارا كلق . دها ظالم : البادی — باشلايان دها ظالمدر .
- إظهار** [ع.م. كوسترمه ، میدانه قویمه ، مافی البال ، آشكار ایتمه . — مافی الضمیر ، میدانه قویمه . یالاندن كوستریش ، صائیش .
- أظهر** [ع.م. دها ظاهر و آشكار : — من الشمس : كونشدن دها آشكار .
- أعاجم** [ع.م. چم. قوم عربدن اولمیان كیمسه لر . ب : أعجمی .
- أعاجیب** [ع.م. چم. اعجوبه لر ، تعجب ، اولنه حق شئلر : أعاجیب حادثات .
- إعادة** [ع.م. كری كوندرمه ، كری ویرمه . قلمكزی إعادة ایدیورم .
- تكرار لامه : إعادة محاكمه . آسكى حالنه كتیرمه : إعادة صحت و عافیت . مقابله ایتمه : إعادة زیارت .
- أعادی** [ع.م. چم. عدولر ، دشمنلر .
- إعارة** [ع.م. موقه و اودونج ویرمه : أرقداشنه بركتاب إعارة ایتشدی .
- إعاشه** [ع.م. یاشا تدریمه ، یسلمه ، كچیندریمه : أولاد و عیالی إعاشه .
- أعاضم** [ع.م. أعظملر ، پاك بویوك اولانلر : أعاضم حكما .
- أعالی** [ع.م. أعلالر ، پاك یوكسك اولانلر : أعالی مفتون خصالیدر .
- إعانه** [ع.م. یاردیم و معاونت ایتمه . یاردیم ایچون ویرلن شیء . * إعانه : یاردیم و معاونت اولق اوزره .
- إعتاق** [ع.م. آزاد ایتمه : إعتاق عبد .
- إعتبار** [ع.م. حرمت و رعایت . قیمت . شرف و حیثیت . فرض و تقدیر و تخمین . اهمیت ویرمه . صایمه . دن دوشمك . حرمت و محبتی غائب ایتك . * نظر إعتباره آلق : اهمیت ویرمك . * إعتباریه : نقطه نظرندن . * بو إعتبارله : بوندن دولایی . * إعتباراً : باشلا یارق ، بدأ ايله : بو كوندن إعتباراً . — سز : إعتباری ، شرف و حیثیتی اولمیان ، سوزینه و كندیسنه اهمیت ویرلین ، سوزی كچمین . — سزلق : شرف و حیثیت فققدانی . — لی : شرف و حیثیتی اولان ، حرمت و رعایت نائل بولونان . * إعتباری : حقیقی اولمیان ، نسبی .
- إعتدال** [ع.م. مساوات تامه ، موا . زنت : اورته حالد اولمه .
- یاواشلق ، ملائمت . شدت و إفراطدن سالم بولونمه : إعتدال أفكار . تناسب ، اویغونلق . * إعتدال السزلق : إعتدالک بولنماسی .
- إعتذار** [ع.م. برعذر ، برمانع و برهانه درمیان ایده رك عفو دیلمه .
- إعتراض** [ع.م. برینه مخالفت ایتمه . مشکلات چیقارمه . غله بر فكر و یا رأی چورونمكه قالمقه .

إِعْتِرَاف [ع.م. بر شیئی دیش ویا یاپمش اولدیغی تعریراً ویا شفاهاً إقرار. عناد ایتیوب حق تسلیم : إعتراfi قصور .

إِعْتِزَال [ع.م. برکناره چکمه. مأمو- ریتنی براقه .

إِعْتِزَام [ع.م. صورت جدیدده قصد و نیت ایتمه ، قطعاً قرار ویرمه .

إِعْتِسَاف [ع.م. (بولدن) صایمه ؛ راست کله کیمته. زورلامه ، مجبورا .

إِعْتِصَام [ع.م. برشیئی طوتمه ؛ یاقلامه ، مربوط اولمه . فغالقندن إجتنب ایتمه . حمایه و ملجأ آرامه .

إِعْتِقَاد [ع.م. کوکل باغلامه ، ائمانه . قلباً تصدیق ، ایمان ، قناعت . سز : امور دینییه اینانمایان ، ملحد . لی : امور مذهبییه اینانان .

إِعْتِكَاف [ع.م. مقدس بریره قیابوب عبادتله مشغول اولمه .

إِعْتِلَاء [ع.م. یوکسلمه ؛ یوکسک مرتبه لره نائل اولمه .

إِعْتِمَاد [ع.م. بر شیئی دایانمه ، إستناد ایتمه ؛ کونکمه ، امنیت . *

إِعْتِمَاد : کونکهرک اینانارق ، امنیت ایدرک . - نامه : دولت متبوعه سی طرفندن کندیسنی طاندرمق ایچون بر سفیره وریلن نامه .

إِعْتِنَاء [ع.م. دقت و إهتمام ایتمه ، اوزه نمه ، إقدام ؛ بوایشه إعتنا ایدیکز .

إِعْتِيَاد [ع.م. آلیشمه ، عادت ایدیکمه ، الفت .

إِعْجَاب [ع.م. حیرتی موجب اولمه ، حیرتده براقه .

إِعْجَاز [ع.م. بریتی عاجز وضعیف قیلمه ، معجزه دوشورمه : قرآن بوتون بلغای عربی إعجاز ایتدی . باشقه سنک یاهمه جفی و اولامیه جفی شیئی یاقمه و اولمه . * إعجاز کارانه : معجزه قیلندن اولان .

إِعْجَال [ع.م. عجله ایتدیرمه ، صیقیشدیرمه . چابقی یاپدیرمه .

أَعْجَم [ع.م. س. جه. أهل فرس ، ایرانیلر . لب : عجم .

أَعْجَب [ع.م. دها عجیب ، پک غریب و تحف .

أَعْجَز [ع.م. زیاده عاجز و قدرتسز .

أَعْجَم [ع.م. عرب اولمایان ؛ ایرانی ، ولسان عربی آبی سویله یه مهین . * أَعْجَمی : عرب اولمایان حیرتی موجب اولان شیء ،

أَعْجُوبَه [ع.م. خارقه ، شاشیلاجق شیء .

أَعْدَاء [ع.م. جه. عدولر ، دشمنلر : أعدای ترقی دائماً آزیلر .

أَعْدَاد [ع.م. جه. عددلر ، صایلر . لب : عدد .

أَعْدَاء [ع.م. حاضرلامه ، بریتی برایشه مستعد ، مقتدر اوله جق بر : حاکم کیممه . * إعدادی : إعداده منسوب .

أَعْدَائِيَّة [ع.م. وقتیلهرشدیه دن صوکره کی مکتب ؛ اورته مکتب .

أَعْدَام [ع.م. یوق ایتمه ، وجودنی قالدیرمه ، اولدیرمه .

أَعْدَل [ع.م. دها عادل . حکمت و کیفیته وسط حاله دها قریب .

أَعْذَار [ع.م. عذرلر ، بهانهلر ، مانعلر : أَعْذار واهیه سردی .

أَعْذَب [ع.م. دها لذیذ و طاطلی .

أَعْرَاب [ع.م. جه. بادیه نشین عربلر . * أعرابی : بادیه نشین عرب .

إِعْرَاب [ع.م. سریده کله آخرلرینک اوغرا دیغی تبدلات .

أَعْرَاش [ع.م. جه. عرشلر ، تختلر : چاتیلر ، پاوینیولر ، چادرلر .

أَعْرَاض [ع.م. جه. ب : عرض .

إِعْرَاض [ع.م. یوز چویرمه ، إجتنب : قبیاحدن إعراض ایتلی . اوزاقلاشمه . مخالفت ایتمه .

أَعْرَاف [ع.م. س. جنت ایله جهنم آرا - سنده کی محل .

أَعْرَفَ [ع.ص. دها عارف وعالم .

أَعْرَبَ [ع.ص. دها عزیز و قیمتی . اعتراف : الله عزیز ایتسین معنانه دعار .

أَعْرَأَ [ع.س.ج. عزیزلر ، مقتدر اولانلر . نادر و قیمتی شیئلر .

إِعْزَاز [ع.م. آغیرلامه ، إكرام و حر- مت ایتمه . * إغزاز : آغیرلایارق ، حرمت و إكرامله .

إِعْزَام [ع.م.غ. یوللامه : اون کیشیک بر مقرزه إعزام ایتدیلر .

أَعَزَّه [ع.س.ج. عزیزلر ، محترم و مکرم اولانلر : أعزة کرامدن .

أَعْسَر [ع.ص. پک زور و چتین ، تعمی پک کوچ . صولاق .

أَعْشَار [ع.س. عشرلر ، محصولاتک اونده برلری و بونلردن حاصل اولان وازدات : تورکیه ده آشعار قالمشدر . واحدک اونه تقسیمندن حاصل اولان جزملر . * آشعاری : واحدک اون جزئه و هر جزئکینه اونه تقسیمی قاعده سنه منسوب .

أَعْصَاب [ع.س.ج. عصبلر ، سیکپورلر : بوتون أعصاب کرکیندر .

أَعْصَار [ع.س.ج. عصرلر ، وقتلر .

أَعْضَاء [ع.س.ج. عضولر . ب : عضو . تر.س. بر هیئت ، بر جمعیتی تشکیل ایدن أفراددن هر بری . - لق : بر مجلس ویا هیئت اعضاسنک مأموریت ، حال و صفی .

إِعْطَاء [ع.م. ویرمه ، بخش ایتمه . أخذ و إعطا : آلیش و یریش .

إِعْطَاف [ع.س.ج. عطفلر . ب : عطف .

إِعْظَام [ع.م. بویوتمه ، بویوک کورمه ، لزومندن زیاده اهمیت ویرمه ، مبالغه ایتمه : مسئله ی إعظام ایتیکزر .

أَعْظَمَ [ع.ص. دها و پک بویوک .

أَعْظَمِيتَ [ع.ص. بر رقلمک دیکر رقندن بویوک اولماسی .

أَعْقَاب [ع.س.ج. عقبلر ، خلفلر ، اولاد اولادلری ، حقیدلر .

أَعْقَلَ [ع.ص. دها عقلی ، اُک عقلی .

أَعْلَا [ع.ص. پک یوکسک ، دها رفیع ، ابالا ، بلند ، پک آبی . پک کوزل ، نفیس .

إِعْلَاء [ع.م. یوکسکتمه ، یوقاری یه قالدیرمه : إعلا کلمه الله .

إِعْلَال [ع.م. کلمات عربیه ده حروف علی قواعد مخصوصه سنه توفیقاً

تبدیل ایتمه . * إعلائی : إعلاله منسوب . [ع.س.ج. علملر ، بابرقلر ،

أَعْلَام [سنجاقلر . حدود علامتلی . یوکسک داغلر ، قبیله رؤسای . أسماء خاصه .

إِعْلَام [ع.م. بیلدیرمه ، آکلاتمه . دوائر رسمیه دن بر تعریراتک

آلتنه یازیلان دائره ویا مجلس قراری . حکمه قراری ، إحتوا ایدن مهری برورقه .

إِعْلَان [ع.م. إظهار ایتمه ، میدانه چیقارمه ، آشکار ایتمه . بیلدیرمه .

خلقه بیلدیرمک مقصدیله هر هانکی بر ماده یه دائر غزته یه و یریلن ورقه ویا بو ماده یی إحتوا ایتمک اوزره آرییجه نشر اولنان بر کاغذ . - حرب : بر دولتک دیکرینه ندیسیله حرب ایده جکئی رسماً بیلدیرمسی .

أَعْلَمَ [ع.ص. دها آبی بیلن ، دها عالم ، دها واقف و دانشمند اولان .

أَعْلَى [ع.ص. ب : أعلا .

أَعْمَمَ [ع.ص. دها عمومی ، پک شامل و محیطه لطف الهی أعمم در .

أَعْمَا [ع.ص. ویا أعمی . کور ، کوزی کورمه یی ، نابینا . مج . جاهل .

أَعْمَاء [ع.س.ج. أعمالر ، کورلر ، کوزی کورمه ییلر ، مج . جاهل و نادانلر .

إِعْمَار [ع.م. شنلندیرمه ، معمر و آبادان ایتمه . بر شهری أهالی ایله

طولدیرمه ، إسکان ایتدیرمه .

أعماق [ع.س. عمق، درينلكلر. چوللكلر حدودلری، نهایتلری.]

أعمال [ع.س. عمللر، فعللر، ایشلر. — أربعه : جمع، طرح، ضرب، تقسیم.]

إعمال [ع.س. یاغه، ایشلمه، إحداث ایتمه، وجوده کتیرمه؛ قوللانمه.]

أعمده [ع.س. ج. عمودلر، دیرکلر، ستونلر. ب : عمود.]

أعمى [ع.س. ویا أعمى. کور، کوزی کورمه یین. ج. جاهل.]

أعناق [ع.س. عنقلر، بویونلر، کردانلر. یاپراق صاپلری.]

أعنه [ع.س. ج. عنانلر، دیزکینلر.]

أغنى [ع.س. یعنی، دیمک ایسترم معناسنده لفظ عربیدر. مضارع مفرد متکلم صیغه سیدر.]

أعواض [ع.س. ج. عوضلر، بدللر.]

أعوام [ع.س. عاملر، سنه لر، ییللر : شهر و أعوام.]

أعوان [ع.س. ج. عونلر، یارداقلر، یار- دیجیلر، عونه : أعوان یزید.]

أعوج [ع.س. أکری بوکری، کچ.]

إعوجاج [ع.س. أکریلک، کجک، دوغرو حرکت ایتمه، أکریلک.]

أعور [ع.س. برکوزی کور، یکچشم، صوقور، تک کوزلو.]

أعیاد [ع.س. ج. عیدلر، بایراملر.]

أعیان [ع.س. ج. عینلر، کوزلر، چشملر. مجلس مبعوثانک مقرراتی تدقیقه مأمور اولان مجلسک هیئت عمومیه سی ویا

أعضاءسندن بهری. بر. ملکستک ایلری کلنلری، أشراف، معتبران. اولجه قائم مقام خدمتی کورن اداره مأموری.]

أعین [ع.س. ج. عینلر، کوزلر، منبعلر.]

آغ [ع.س. قفس کبی اورولن اورکو، شبکه : بالیق آغی.]

آغا [ع.س. اوقویوب یازمق ییلمه ینلره ویریلن عنوان، بویوک. آمر، رئیس.]

بک، اوشاقلرک بویوک. — بک : بویوک برادر. آق : — : زنجی اولمایان حرم آغاسی.

ایچ — سی : أسکی وزرانک ممتاز اوشاغی. حرم — سی : حرمة کبروب چیقان طواشی.

بلوک، طابور — سی : أسکیدن ژاندارمه یوزباشیسی، بیکباشیسی. طمرق — سی :

أسکیدن حیسخانه مدری. قابو — سی : وقتیله دائره صدارت خدمه سی. — قابوسی :

یکچیری آغاسنک دائره سی. قول — سی : أسکیدن یوز باشی ایله بیکباشی آراسنده بر رتبه. — لق : آغا عنوان، حال وصفی :

ج. کرم و فضل، علو جناب ؛ کبر، غرور، عظمت.]

إغاثة [ع.س. یاردم و معاونت ایتمه.]

آغاج [ع.س. کوکده سی، کوکلری واسطه سیله یره تثبیت ایدلمش آشاغیسی.]

چیلاق، تپه سی دال ویا پاراقلرله دوناش نبات، شجر، درخت. کراسته، قخته.

دیرک، صیریق. — چیلکی : کوزل قوقولو برمیوه. — قاقان : قارغه دن کوچوک بر قوش که اکثریا آغاجک قبوغنی غاغلار. —

قاوونی : لیونه بکزر برمیوه. — لاله سی : آغاجده یتیشن لاله. * آغاجلق : آغاجی چوق اورمانسی محل، قورو.

آغارتمق [ع.س. بیاضلاقم، تمیزله مک. صولدیرمق. ج. صاچ صقال.]

— : إختیارلامق : زمتمله عمر کچیرمک. صقالی دکرمنده : — : هیچ بر شی اوکره.

نمکسزین إختیارلامق. یوز : — : خوشه کیده جک یارارلق کوسترمک.

آغارمق [ع.س. بیاضلاقم، تمیزلنمک. صولق. شفق سوکمک.]

آغارمه [ع.س. شفق، فجر، طاک.]

آغاز [ع.س. باشلامه، بدأ، شروع.]

أغالیط [ع.س. ج. اغلو طاهر، انسانی شاشیر. ته جق خطای سوزلر، یا کلتاجلر.]

— باشلی : پک جدی ، وقار و حیثیت صاحبی . آئی : — آلدنن چاپق ایش چیقماز . — کک : دایانلایه جق بردرجه بی بولق ، زور کورونمک ؛ حیثیتنه دوقونق . * آغزینه کیتمک : کوجمک .

آغز [ع.ص. آلدننده بیاض برنشانی اولان آغز (آت) . اوزاقدن پارلایان و بیاض اولان شی . کوزل ، نجیب . مؤنثی : غراء دهها مستعملدر : شریعت غراء .

آغراء [ع.ص. برینه بر شی آرزوسی ویرمه ؛ تحریک ، تشویق ایتمه . آزدیرمه ، قیشقیرتمه .

آغراس [ع.ص. جم. غراسلر ، نباتلر ، دیکیلمش آناج و فدانلر .

آغراس [ع.ص. دیکمه ، طوپراق ایچنه صوفه : آغراس اُشجار .

آغراض [ع.ص. جم. غرضلر ، مقصدلر ، نیتلر . هدفلر ، غایهلر ؛ آرزولر ، میللر ، ذوقلر . ب : غرض .

آغراق [ع.ص. بوغمه ، غرق ایتمه . حدی و مبالغه ایتمه : سزک بو سوزکرده آغراق واردر . آغراقیات : مبالغه لی سوزلر .

آغراندیسبان فر.ص. بویولمه ؛ آرتیرمه .

آغرب [ع.ص. دهها و پک غریب و عجیب ، پک تعف .

آغرشاق [ع.ص. ایکک آلت طرفنده کی تخشته ویا کیمکدن معمول تکرلک . یووارلاق و شیشکینجه شی . * آغرشاقلاتق : آغرشاق کبی بر تومسک حاصل ایتمک . شیشوب یووارلاق .

آغرلاتق [ف. ثقلتی آرتدیرمق . اکرام و اعزاز ایتدیرمک .

آغرلاشدیرمق [ف. دهها آغرا ایتمک . آرتدیرمق ؛ کوجلشدیرمک .

آغرلاشمق [ف. دهها ثقیل و کران اولق ، ثقلی آرتمق .

آغیر [ع.ص. آغیرلر شرقیلر ، نغمه لر ، آغانی] هوالر .

آغیرار [ع.ص. توزلی اولمه ، طونوق و کول رنگینده اولمه . غدا . خاطر قاله ، کوجنمه ، دارله : ایشتدیی سوز اِغیرارینی موجب اولمش .

آغیاء [ع.ص. جم. غیالر ، أحقار . ب : غی .

آغذاء [ع.ص. غدالانمه ، ییوب بسلنمه . تغدی دهها مستعملدر .

آغتراب [ع.ص. غریبه کیتمه ، وطنندن چیقوب کیتمه .

آغترار [ع.ص. دقتسز اولمه ؛ آلداتمه . برینی غافل اولامه . غدا . غرور لایمه .

آغتسال [ع.ص. غسل ایتمه . ییقامه .

آغتشاش [ع.ص. آلدایچیلقدنه برندن شبهه ایتمه . آلداتمه . غدا . قارغاشاق ، عصیان .

آغتصاب [ع.ص. غصب ایتمه ، زورله آلمه ؛ جبراً ضبط ایتمه .

آغتمام [ع.ص. مغموم و مکدر اولمه ، کدرلنمه ، غصه لایمه .

آغتیمام [ع.ص. یقما ایتمه ، ضبط ایتمه : آغتمام اولونان اسلحه ومهمات . استفاده ایتمه . — فرصت ایتمک : فرصتی قاچیرماق .

آغده [ع.ص. قاینایوب قویولاشمش شکر وسائر ، معجون . — لاشمق : قویولاشوب آغده حالنه کچمک .

آغدیرمق [ف. قانداوب قویولاشدیرمق ، لروچتلندیرمک .

آغذیه [ع.ص. ویا آغذیه : غدالر ، یینوب ایچمه لک شیلر .

آغیر [ع.ص. ویا : آغیر . خفیف مقابلی . اوزنده چوق کلن ، ثقیل ، کران ، کوچ ، زور ، اذیتلی . پک اهمیتلی . قیمتلی ، بجالی . یاواش . وقور ، حیثیتی محافظه ایدن . وخیم ، مخاطرلی . فنا ، کریه . طوقناقلی ، کوجه کیدن . آزا ایشیدیر .

كسب وخامت ايتك . وقار و تمكين پيدا ايتك ، دها اوصولو عاقل اولوق . فنا قوقغه باشلامق ، بوزولوق .

آغزلامق [ف. اكرام و حرمت ايتك . ياواشلامق .

آغزلامق [ف. ثقیل ویا وقارلی اولوق . اكرام و اعزاز اولومق .

آغزلق [س. ثقلت ، وزنده آغر اولان يطأت، وقار ، تمكین . اوردونك مهيات و لوازماتی . هر نوع آغر اشیاء . كلينه ویریلن پاره ، مهر معجل . اویقوده باصان كابوس . صیقینتی ، صیجاق هوانك دورغونلغی .

آغری [س. اضراب ، وجع ، درد و آلم : كوز آغریسی . — طومتق :

دوغوراجق قادین اضراب چككمك باشلامق . * ایلك كوز آغریسی : ایلك سويلن ، ایلك ایتلا ، ایلك اولاده . * قارن آغریسی : باش بلامی . * آغریلی : دردی ، اضرابلی .

آغری ع.س. بك خوش ، لطیف و كوزل .

آغریتمق [ف. اضراب ویرمك . باش — تصدیع و ازعاج ايتك .

آغریتمق [ف. اضراب ویرمك : فنا حاده باشم آغرییور .

آغریمه [س. قویونلرك خسته لق موسسی .

آغز [س. ویا آغیز . انسان ویا حیوان یوزلرینك آلت قسمنده ، ایکی

چككمك کیکی آره سنده بولونان ، ییوب ، ایچمكك و سس چیقارمغه یارایان دلیك ، غم ، دهان . ایچی بوش شیئلرك آچیق طرفی . آلات جارحه تك كسكین طرفی . مبدأ ، مدخل ، باش . نهرك دكیزه دوكونلیدی یز . كنار ، اوج . یکی دوغو-

بران حیوانك ایلك سودی . — آچدیرمق : باغیرتمق ، سويلنمكك مجبور ايتك . —

آچدیرماق : سوز سويلنمه مك . — آچمامق : صوصوق ، بر شیء سويلمه مك . — آرامق : دولایسیله فكرینی آلامغه صواشقم .

* آغیزه آلق : ذكر ، ذم ویا فصل ايتك . * آغیزینه باقق : سوزینه اهمیت ویرمك .

* آغیزینی بوزمق : كفر ايتك ، قابا سوزلر سويلك . * آغیزینی پویرازه آچق :

امیدی بوشه چیقمق . * آغیزه دوشمك : اظرافه یاییق : كپازه اولوق . — صاتمق :

آتوب ، طویق ، تفاخر ايتك . * آغیزك صوخی آقیتمق : ایمرندیرمك . * آغیزله

قوش طومتق : هر شیئی مكمل یاییق . — قوللامق : هر هانکی بر طرزده ایداره

كلام ايتك . * جان آغیزه كك : قورقو و هیجانه طوتولوق ، صبری توكنمك .

* آغیزینی طومتق : بر شیء سويلمه مك . * آغیزی آچیق : شاشیقین ، آواناق .

— آغیزه : اویغون ، تام تامنه ، دولو . * آغیزه آلتماز : قبا و غلیظ . * بر

آغیزدن : هپ بردن . * آغیزی بوزوق : كفر باز ، فنا سوزلر سويلین . * آغیزینی

یچاق آچماز : چوق مكدر . — پرسنکی : ایكیده بر سويلین سوز . * آغیزدن :

یازی ایله دكل سوزله . * آغیزی وار ، دلی یوق : حلیم و سلیم . — غله لکی : بوش

كورولتو . * آغیزی قارا : منافق .

آغزلق [س. جیغاره ایچمكك مخصوص آلت . آلات موسیقیه تك

آغیزه كلن پارچه سی . ییش كوفه لرینك اوستنه قونان قسم .

آغستوس [س. سنه تك سكزنجی آیی .

آغشته [ف. بولاشمش ، بولاشیق : آغشته خون : قان بولاشمش .

آغضان [ع.س. ج. غصنلر ، شاخلر ، آغاج دالری . ب : غصن .

آغضاب [ع.م. قیزدیرمه ، غضبه كتیرمه ، حدتلدیرمه .

آغفال [ع.م. اونومه ، إهال ايتمه ، قیدسز لقله برشیئی ترك ايتمه .

برینی قیدسز ايتمه . غلا آداتمه : بخمی آغفال ایدمكك سكز ؟

آغل [س. ب : آغیل .

آغملق [ف. يوكسلمك ، يوقارى قالقمق -
تيجر وتصد ايتك .

آغمه [س. ييلديز ؛ شهاب .

إغنء [ع.م. زنكين ايتمه ، غنى ومتمول
إقيلمه ؛ محتاج براقامه .

أغنم [ع.س.ج. غنملر ، قويونلر ، ماريالر -
قويون ، كچى وسائر حيواناندىلر
ويركى وبويركىدن حاصل اولان واردات .

آغنوستيسيزمه [فر.س. فكر بشرى
قاوراياماياغنى إدا اين مذهب .

أغنى [ع.ص. دها غنى وزنكين .

أغنماء [ع.س.ج. غنملر ، زنكيسنلر «
مالدار اولانلر . ب : غنى .

أغنية [ع.س. ويا يانك تشديديله وهر
ايكى صورتده ألك كسريلهده
اوقونور : شرقى ، توركى ، هوا . ج. أغنى .

آغو [س. زهر ، سم . - آغاجى : زقوم
آغاجى . - اوتى : بالديران .

آغو [حده چوققره مخصوص خطاب
تلطيف ، آغوجقده دينر .

إغواء [ع.م. خطايه دوشورمه ، إغفال
ايتمه ، صاپديرمه ، آلداتمه ، آيارتمه .

أغوال [ع.س.ج. غوللر ، ناكهائى
فلاكتلر ، فضالر ، شيطانلر «
مختلف شكل آلان يريلر . غول يسانيلر «
وجودى اولمايان حيوانلر .

آغوش [ق.اس. قوجاق . در - ايتك :
قوجاقلامق : هم - : قوجاق
قوجاغه صارلمش .

أغيار [ع.س.ج. غيرلر ، باشقملر ، يابانجيلر
أجانب . رقييلر .

آغيل [س. قويون ، ماندا وسائر حيواناته
مخصوص أطرافى چيتله محاط و
اوستى آچيق اولان محل ، ماندره . * آى
آغيلي : آيك طرفندهكى هاله ، خرمن ماه -
آغيلمق ف. يره ياتوب حيوان كپي تپلنك .

إغلاء [ع.م. بهالديرمه ، نرخی تزييد
ايتمه . بهالى صاتون آله .

آغلاتمق [ف. بريى متأثر ايدهرك كوز -
لرندن ياش آقيلمق .

آغلاشمق [ف. هپ برابر آغلامق ؛
بربريى آغلاتمق .

إغلاط [ع.م. خطايه دوشورمه ، بريى
آلداتمق اچون اوغراشمه .

إغلاف [ع.م. برشيته بر حفظه تدارك
ايتمه . غلافه صوقه .

إغلاق [ع.م. (قاپي ، مخرجى) قپاهه .
بريى مجبور ايتمه . غل . كلامى

أغلل [ع.س.ج. غللر ، بويونه كچيريلن
دمير حلقه لر ، لاله لر .

أغلل [ع.س. غللر ، آغاجلر آراسنده
آقان صولر .

آغلالمش [ص. دائما شكايث ايدوب
اغلارجه سنه قونوشان .

آغلامق [ف. كوزلردن ياش آقيلمق ؛
يأس و ماتم ايتك . يالواره رق

ايستمك . آغاج و بالخاصه آصمه حقنده
سويلنيركه بودانديغى زمان عصاره سى آقار .

آغلامه [س. آغلامق فعلى . بكا . كريبه .
- طوتديرمق : آغلامغه باشلامق .

أغلب [ع.ص. أك قوتلى ، أك چوق ،
كشير : أك محتمل .

أغلظ [ع.ص. دها قابا و غليظ .

أغلف [ع.ص. سنتسز . ج. قاتيلالمش ،
حسسنز (قلب) .

أغلمه [ع.س.ج. غلاملر . كنجلر ،
اوغلانلر ، دليقالمير .

أغلوطه [ع.س. انسانى شاشيرتجق
خطالى سوز ، ياكلتاج .

إغماض [ع.م. كوز قپاقلرني ياقلاشديرمه ،
(كوز) قپمه ، كوز قپاقلرني

ياري قپايهرق باقه ؛ برشيته كوز يومه ،
اوكا تحمل ايتمه . كوزمه منزلكه كله . -

عين ايتك : كوزمه منزلكدن كلك .

آفتاب [ف.ا.س. کونش ، شمس . مج. پک
کوزل شخص ، پک پارلاق چهره .
آفتاده [ف.ا.س. دوشکون ، دوشمش ،
دوشکونلک ، عاشق . * افتادی :
دوشکونلک ، عاشق .

آفتان [ف.ا.س. دوشه رك . آفتان و خیزان :
دوشه قالقه تعییرده مستعملده .
آفتتاح [ع.م. آچه ، کشاد . باشلامه ،
دیباجه ، مدخل .

آفتیان [ع.م. فتنه یه ، إغشاشه تشویق
ایته . تحریک ایته .

آفتیحاص [ع.م. کال دقت و إهتمام ایله
معاینه ایته ، آراشدیرمه .

آفتیحار [ع.م. اوکمنه ، غورلانمه ،
مباهات ، شرف عد ایته .

* مایه الافتخار : کندسیله إفتخار اولونان ،
* مع الافتخار : سینه رك ، سینه سینه .

آفتراء [ع.م. یالان ، برینک علیهنده یالان
اویدرله ؛ اوکا اصلی اولمایان
برقیاحت اسناد ایته . - جی : یالان
و اصلسز قیاحتلر اسناد ایدن .

آفتراس [ع.م. (بیرتجی حیوان) آویخ
بیرتمه ، پاره لاهه .

آفتراق [ع.م. آیرمه ، تقسیم اولمه ،
داغلمه : درد إفتراق اولماسه !

آفتقار [ع.م. فقیر اولمه ؛ محتاج اولمه .
بوئوک إحتیاج .

آفتحام [ع.م. برینی إسکات ایته ، اونک
آغزینی قپامه .

آفتخم [ع.م. دها حرمتی ، دها معتبر ،
دها شرفی .

آفراخته [ف.ا.س. قالدیرمش ، قالدیرلش ،
یوکسلتمش .

آفتراد [ع.م. ج. فردلر ، تک اولانلر ،
برلر . شخصلر . عسکرلر .

آففراد [ع.م. تجرید ایته . آیرمه . یاپ
یالکن مشغول اولمه .

آفراز [ف.ا.س. یوکسلتن ، یوقاری قالدیران ،
ألفك حذی و فأنك کسريله دخی
تلفظ اولنور : سرفراز : باش یوکسلتن ، ممتاز .

آغیم [س. آباغک طوبوق طرفنده کی بوخی .
* آغیمی : بوخی یوکسک (آیاق) .
آغات [ع.م. ج. آقتلر ، بلالر ، مصیبتلر :
آفات سهویه .

آفاتلاتیق [ف. صبری توکتمک ،
بیقرار ایتمک .

آفاتلامیق [ف. کورولتو و باطردی ایتمک .
آغزندن قاچیرمق ؛ آغزینی
بوزمق ، سوکوب صایمق .

آفاتله [ع.م. فوت ایته ، آلدن چیقارمه ،
قاچیرمه ؛ اولدیرمه ، غائب ایته .

آفاجان [ع.م. پک یاراماز (چوچق) .

آفایم [ع.م. آفخملر ، پک شرفی ،
حرمتی و مکرم اولانلر .

آفاده [ع.م. آکلاتمه ، اوکرتمه ، سویلمه ،
بیان ایته . آکلاتمق یولی ، آکلا-
دیش ، صورت تقریر . برینه بر شیئده
فائده لی اولمه و اوکا إستفاده ایتدیرمه .

آفاضل [س.ص. ج. أفضللر ، پک ممتاز
اولانلر : أفاضل علما .

آفاضه [ع.م. دوکمه ، سرپمه ؛ کنارلرینه
قدر غولدیرمه ؛ فیضلندیرمه ؛
فیضه نائل ایته .

آفاعی [ع.م. ج. أفعیلر ، ییلانلر .

آفاق [ع.م. ج. أفاقلر . ب : افق . *
آفاقکیر : افقلری طوشمش ، عالمه
یایلمش ، شایع .

آفاقت [ع.م. خسته لخدن قالقمه . او-
یقودن اوایامه ، سرخوشلخدن ،
باغینلخدن آیلمه .

آفاق [ع.م. ص. غله هوای ، دردن تپه دن
سوز . اویره قتیف . * آفاقیات :
دردن تپه دن سوزلر ، اویره قتیف شیئر .

آفت [ع.م. بلا ، مصیبت ، داهیه . پک
کوزل اولان محبوبه ، دلیر . *
آفتزده : بر مصیبت و اغرامش ، مصاب .

آفتله [ع.م. فتوا ویرمه ، فتوا ایله بر
مسئله یی حل ایته .

إفراق [ع.م. آبرومه ، تفريق . *
إفرازات : بدنك بر يردن ويا
بر ياره دن چيقان آفتي .

أفراس [ع.س.ج. فرسار ، آتار ، أسبلر ،
باركبر .

أفسار [ف.ا.س. ويا فسانه : أسلسر حكايه ،
أفسانه [ماصال . — پرداز : ماصل
اويدوران . — كو : ماصل سويله ين .

إفراط [ع.م. حد اعتدالي تجاوز ائمه ،
بك ايلري وارمه ، مبالغه .

أفسر [ف.ا.س. تاج ، إكليل ، ديهيم .

إفراغ [ع.م. (قان، صو) دوكه ، (برمايي)
بر قابله آفتمه . باشقه برشكل
و هيئته قويه .

أفسرده [ف.ا.س. ويا فسرده : طوكش ، منجمده ،
جامد . حسسز ، قانسز : —
دل : يوركي طوكش .

أفربج [ع.ص. فرنك ، آوروپاي . *
[داه الافرنج : فرنكي علتي . افرنجي :
فرنكلره منسوب ؛ فرنكي علتنه متعلق .

أفسوس [ف.ا.حد. حيف ، يازيق ، دريغ ؛
تألم و تحسر أداتي .

أفروخته [ف.ا.ص. طوتوشمش ، يارلامش ،
شعله لئش . دل — : كوكلي
يانيق . شمع — : ياعش موم .

أفسون [ع.ز.ع.ت. آرباغ . * أفسونجي :
بوكوجي ، سحر باز ، اوفوروجي ، آرباغجي .
* أفسونچيلق : بوكوجيلك ، اوفوروجيلك .
سحر بازلق ، رقيه خوانلق . * أفسونكر :
اوفوروجي ، بوكوجي . * أفسونلامق :
بوكوله مك ؛ اوقومق . * أفسونلي : كنديني
اوقوتوب بوكولئش ويا باشقه سنك بوكوسي
تأثيرنده قالمش اولان ، مسحور .

أفروز [ف.ا.ص. يارلادان ، تنوير ايدن .
ياقان ، طوتوشديران : دل
أفروز : كوكل ياقان .

أفشاء [ع.م. ميدانه چيقارمه . (برخري)
نشر ائمه ، ياعه ؛ (برسري)
فاش ائمه : إفشاي راز درون .

أفريده [ف.ا.ص. يارادان ، مخلوق . *
[فرد آفريده : هيچ كيمسه .
[حد. تحسبن ، تقدير و تلطف
مقامنده قوللايلير . بعضاده

أفشان [ف.ا.ص. صاچان ، سرين ، داغيتان ،
سيلكن : زر — : آلتون سرين .
دامن — : آلك سيلكن .

إستهراده مستعملدر .
آفرين [ف.ا.ص. يارادان ، خالق : جهان
— : جهاني يارادان .

أفصح [ع.ص. دها فصيح و بليغ اولان .
— العرب : حضرت محمد .

آفرينش [ف.ا.ص. خلق ائمه . يارامه ؛
[خلقت ، ياراديلش .

أفضال [ع.س.ج. فضلر ، أوصاف حميده ،
مزيتار . ب : فضل .

آفريننده [ف.ا.ص. ياراديجي . يارادان .
أفزا [ف.ا.ص. چوغالتان ، آرتان .

أفضل [ع.ص. دها فضيلتي ، دها مرجح
[دها بويوك مزيتي . أك أعلى .

أفزايش [ف.ا.س. چوغالسه ، آرمه ،
تزاييد ، تكثير .

أفضليّت [ع.س. أفضلك ، دها فضيلتي
[اوله ، رجحان .

أفزون [ف.ا.ص. ويا فزون . چوق ، كثير ،
[متعدد . * أفزوني : چوقلتي ،
كثرت ، قروني .

إفطار [ع.م. اوروچ بوزمه ، آچه .
[قطع صيام . رمضانده اوروچي

إفساد [ع.م. فساده اوغرامه . قيام
[ايتديرمه ، فتنه و قارغاشلق

آچارکن بینن طعام . اوروج بوزمه زمانی .
— لق : إفطاره مخصوص .

إفطاریه [ع.س. إفطارا یچون حاضر لاشمش
ایک و سائر . إفطارده
بولونانله دیش کراسی اوله رق ویریلن پاره .
[ع.س. ج. فاعلر ، عملر ، ایشلر .
ب : فعل .

أفعی [ع.س. أنکرک ییلانی .

أفغان [ق.س. ایکلمه . ناله ، فریاد ،
باغریشمه . ب : فغان .

أفغان [سخ. أقوام آریه دن بویوک برقوم
مسلم .

أفق [ع.س. نظرمزک طوردیغی و أرض
ایله سمانک برلشمش کبی کوروندیکی
حل . ج. آفاق : بوتون جهان ، دنیا ،
عالم : شهرتی آفاق طوتدی : نامی بوتون
جهانه یایلدی . * افتقا : افقه موازی
اوله رق . * افقی : افقه منسوب ومتعلق ،
صو سطحه موازی اولان ، عمودی ذیلین
سطحه عمود اولان .

أفقر [ع.س. دها وپک فقیر اولان .

أفک [ع.س. ویا افکه ، أفیکه . بالان ،
إفکرا ، بهتان ، کذب . ج. أفانک .

أفکار [ع.س. ج. فکرلر . ب : فکر .
تر.س. دوشونمه ، اندیشه ،

وسوسه ؛ نیت ، مقصد . — سز : هیچ
بر فکری اولمایان ، عقلسز ، بدلا . —
سزلق : فکردن محرومیت ، بدلاق ،
عقلسزلق . — لانتق : مأیوس و مکدر
اولق ، همراهه دوشمک . — لی : فکر و
رأی صاحبی اولان ، عقللی ؛ محزون ،
مکدر ، مأیوس . — عومیه : خلقک دو-
شوندیکی : هر مملکت ، أفکار عومیه نک
آرقه سنده یورور .

أفکار [ق.س. ویا فکار . یاره لی ، کو-
توروم . دل . — یورکی یاره لی .

أفکن [ق.س. دوشورن ، ییقان ، یره
آتان . سایه . — کولکه سالان .

أفکسند [ق.س. دوشورلش ، ییقلمش ،
یره آتلمش ، دوشکون ،
یچاره : بندۀ أفکسند .

أفل [ع.س. غروب ایدن ، باتان .

أفلاح [ع.س. موفق اولمه ، مظهر سعادت
اولمه . غل ، فلاح بولمه ، سلامته چیقمه .

أفلاس [ع.س. فقیر اولمه ؛ بورجی اوده یه
میوب طوب آتمه ، مفلس اولمه .

أفلاطون [سخ. أک بویوک حکمای یو-
نانیه دن سقراطک تلمیذ
عرفانی و آرسطونک استادیدر . بج . حکیم ،
فیلسوف . * أفلاطونی : أفلاطونه و اونک
فلسفه سنه منسوب و متعلق ؛ ص. آچیق
موره چالان رنکده ، لیلای ایله أرغوانی
آراسنده .

أفلاق [سخ. رومانیه بی تشکیل ایدن ایکی
مملکندن برکی دیکری یغداندر ،
* أفلاقی : أفلاق آهالیسندن اولان .

أفلاق [ع.س. خارق العاده بر شیء حاصل
ایتمه ، برأثر نفیس وجوده کتیره :
مرتبه إفلاقه واصل اولان شعرا أندردر .

أفلاک [ع.س. ج. فلکدر ، کره لر ، سمار ،
زمانلر ، هوای نسیمیلر .

أفناء [ع.س. بوق ایتمه ، معدوم ایتمه ؛
إعما ، توکتمه : إفنای حیات .

أفندی [س. اوقویوب یازمستی ییلنلره
ویریلن برعنواندر . صاحب ،
مالک ، مولا ؛ سید ، چلبی ، خواجه .
حاکم شرع ، قاضی ، منلا . دها زیاده
تعظیم ایچون بعض عنوانلره علاوه اولنور :
خاتم أفندی ، پاشا أفندی ، بک أفندی ،
رئیس — : سابقاً خارجیه وکیل . حد :
تریه لی ، ادیب ، صاحب وقار ، چلبی ؛
أفندی آدمدر . * أفندیسز : صاحبسز ،
حامیسز . * أفندیلک : صاحبک ، مالکیت ؛
أفندی صفت و عنوانی ؛ تریه ، وقار ؛
چلبیلک ؛ لطف ، آیلک ؛ بکا بر أفندیلک
ایتمش اولورسکز .

أفواج [ع.س.ج. فوجلر ، بولوكلر ، جـا .
عترلر ، طاقلر . ب : فوج .

أفواه [ع.س.ج. فـلر ، آغزـلر ، دهانـلر .
منفذلر ، آغزه بـكـزه ين هـر نوـع دليـكلر .

آفوروز [س. بر خرستيانك كليسدان
خارجـه آلباسـى . — لامق :
كليسدان خارجـه آتـمق .

أفول [ع.م. غروب ايتمه ، باتمه .

أفه [س. آغا مقامنده مستعمل اولوب
زيبكلره إطلاق اولتوره .

إفهام [ع.م. آكلاتمه ، بيلديرمه : إفهام
إفهام (مرام) . تفهيم (دها قوتليدر .

أفه كيمف [آ.س. حقيق ؛ حقيقه
موجود . خدمت ووظيفه
مهيا عسـكرـك حقيقـي مقداري : بروردونك
أفه كـتـيـنـي .

أفتده [ع.س.ج. فؤادلر ، قـلبـلر ، يوركلر .

أفـيش [فـر.سـ عـمـوـي بـر مـرحـلـه پـايشـديـريـلان
إعلان .

أفيكه [ع.س. يالان ، كذب ، إفترا . ب :
إفك . جـ. آفـاكـ .

آفيون [س. خشخاشدن چيقان اويوديحي
بر ماده .

آق [ص. بياض ، سفيد ، قاراك ضد .
عـجـ : تـيـمـز ، پـاك ؛ بـياض لـكـه : كـوزـه

آق دوشمك . — ايله قارهـي سـجـمـك :
چوق زحمت چكمك . * يوز آق : ناموس ،

موفقيت . — آصمه : بياض كل . — ايلغين :
قبوغي دباغنده قوللاييلان وقوملق يرلرده

يتيشـن . بر آغـاج . — بابا : تپـهـسـي تـوـلـسـز
وياض ، بوئي كـردانـلقـي پـيرـيـحي بـرقـوش ،

فسر ، كركـنـز . — باليق : كفاله بـكـزه ين
كول باليغـي . — پـلـين : آجـي بـرـنـبات . —

جـكـر : نـفـس آلمـه ، قـانـي تـيـز لـمـكـه يـارـايـان
وكوكسده صاقلـي بـولـونـان عـضـو ، رـثـه . —

خردل : خردله بـكـزه ين بـياض دانه . —
خشخاش : شروبي پاييلان برنوع خشخاش .

— ديكـن : ميوهـسـي اـسـهـال وـيرن ديكـنـلي

بر نبات . — سلمـن : جيوه ايله قـلـوردن
مركب بر طوز اولوب خاصـه سـمـيهـسـي

زياده در . — طاوشان : بر جنس چوله
صيچاني . — عـنـبر : عـنـبرك بـياض جنـسـي .

— كـونـلك : آردـيـج آغـاجـك صـمـغـي . *
آقلى : بياضلق ؛ يوزه سورولن دوزكون .

* يوز آقلى : لكـهـسـزلك ؛ ناموس . *
آقلى : بياض لكلى ، بياض چيزكـلي .

آقا [س. ايران توركلري آراسنده (آغا)
يرينه مستعملدر .

آقادهميا [آ.س. ادبا ، علما وصنعتكاران
جميعي ، علوم وفنون انجمنـي .

آقار [ص. دائما جريان ايدن ، آقان ،
روان : آقار صـو .

أقارب [ع.س.ج. أقربلر ، يقين اقربا ،
خـصـلـر .

آقاسيا [آ.س. صالحيم كي قوقولو چيچكي
اولان ، يول وباغـهـلـري سـو .

أقاصي [ع.م. أقصالر ، زياده بعيد
و نهايته اولانلر . ب : أقصا .

أقاليم [ع.س.ج. اقليملر ، كره ارضـك
منطقهـلـري ، مـلـكـتـلـر . ب : اقليمـي .

إقامت [ع.م. قاله ، بر يرده اوتورمه ،
ساكن ومقيم اوله . * إقاـ .

مـتـكـاه ، إقامـتـكـه : اوتورولان محل ، مسكن .
[ع.م. إقامت ايله بر لغتدر ؛ فقط

إقامه] لسانزده محل إستعمالي باشقـدر .
اوتورمه ، إسكان : بورايه بر يولوك إقامهـسـي

لازمدر . آيـاقـده دورـبرـمه . ميدانه قويـمه ،
ايراد : دلائل إقامهـسـي . دوغرولـتـه ،

يرلشديرمه . إقامه دعوى : دعوى آچه .
[ع.س.ج. اقمونلر ، أسلـلر ، ذاتـلـر ،

أقائيم [رـكـنـلـر . بو كله أصلا عـرـيـبه
اولمايوب خارجدن كله در .

أقاويل [ع.س.ج. قول كله سنك جمـي
اولان (أقوال) جمعنك جمـعـيدر .

قوللر ، لقرديلر ، كلاملر ، كلمـلـر ، سـوزـلـر .
[ع.س. بخت ، طالع ، سعادت :

إقبال [إقبالي وارمش ! رادامك ايشـيـ

دوغرو كيتمه ، حالى ابنى اولمه . يوز چورمه ، توجه ايتمه ، باقه . ايستك ، آرزو : چيلكه اقبال وارى ؟ * اقبال - پرست : اقباله بك آرزوكش اولان واونك ايچون هر شيئي فدا ايدر اولان . * اقبال - پرستلك : جاه و اقبال حرص و طمعى . * اقبالسز : بختسز ، طالعسز ، ياشلرى ترس كيدن . — مند : مسعود ، بختيار ، جاه و رفاهه نائل .

أَقْبَح [ع.م. دها قبيح و چيركين . ع.م.م. چم. قترلر ، ناحيلر ، طرفلر ، ائتار] جانيلر . بقعلر ، بلاد . ائطار . ايله مترادفدر .

آق تارمق [ع.م.م. بركتابدن عاربه بعض اقباس] فقرلر آله ، عازيت آله . استفاده ، استعاره . * اقباساً : استفاده طريقيله ، استعاره ايديرك .

إِقْتِحَام [ع.م.م. كورى كورينه آتلمه ، شدت و مشقتله صالديرمه . رينه حقارت ايتمه . غله يكمه ، برطرى ايتمه ، كوكس كرمه : ائتحام مشكلات .

إِقْتِدَاء [ع.م.م. برخى تقليد ايتمه ، اويعه . ائتداء : اويارق ، تقليد ايديرك . ائقدار] طاقت . غله ، ذكا ، علم ، مهارت . — سز : قوت و طاقتى اولمايان ، آلدنن ايش كلمه ين ، عاجز ، مهارتسز ، — سزلى : قدرت و طاقت يوقلنى ، عجز . * ائقدارى : قوت و ائقداره منسوب .

إِقْتِرَاب [ع.م.م. ياقلاشمه ، دها يقينه ايدملك اوزره بولونمه .

إِقْتِرَاح [ع.م.م. بداهه (شعر ويا نطق) سويله . ج.م. ائترحات : بولوله سويلشمش اشعاو و سائره .

إِقْتِرَاض [ع.م.م. اودونج آله . برينك شهرتى لكهدار ايتمه ، ذم و غيبت ايتمه ،

إِقْتِرَان [ع.م.م. ياقلاشمه ، بيتيشيك و مربوط اولمه ، شريك اولمه : سوزوك حقيقتيه ائتران ايتيور .

أَقْتَرِيس [ع.م.م. تياروده اويونجى قيز ويا قادين .

إِقْتِسَام [ع.م.م. ياقلاشمه ، بولوشمه : مالى بيلنلرنده ائقسام ايتديلر .

إِقْتِصَاد [ع.م.م. حدوسطى به رعايت ايتمه ، اعتدال اوزره حركت ايتمه ؛ تصرف ، اداره . * علم ائقتصاد : ثروتك ائستحصالى ايله توزيع و ائسلا كندن بحث ايدن علم .

إِقْتِصَار [ع.م.م. قناعت و ائكتفا ايتمه . ائقصه كسمه .

إِقْتِضَاء [ع.م.م. لازم كله : سزكده بولونماكن ائقتضا ايدر . ائحتياج ؛ ايشه يارامه : برابر كيتمك ائقتضا ايتيز . * ائقتضاسنه كوره : ايجانه كوره . * ائقتضاي حال : ائجاب حال . — سز : لزومسز ، مقتضى اولمايان . — لى : لزوملى ، مقتضى .

إِقْتِطَاف [ع.م.م. (ميوه) طويلامه ، باغ بوزمه . برايشك نتيجه سندن استفاده ايتمه : سزينك ثمره سنى ائقتطاف ايتدى .

إِقْتِفَاء [ع.م.م. برينك آرقه سندن كيتمه ، اوني تقليد ايتمه . * ائقتفاء : ائقتفا ايدرك ، پيرو اولدرك .

أَقْتَمَق [ع.م.م. ويا ائقتمق . جريان ايتديرمك ، آقمه سنه سبب اولمق ، ائساله ايتمك .

أَقْتَمَه [ع.م.م. ويا ائقيتمه . حيوانك آلدنن بورنه اوزانان لكه و نشان . برنوع خور يمي ، كوزلمه .

أَقْتَوَر [ع.م.م. تياروده اويونجى آدم . بروقهده بررول اوينايان .

أَقْتَى [ع.م.م. كوتورو ايش ايچون ويريلن آل امكى ، اجرت .

أَقْبَح [ع.م.م. (ت: آقا) . بياضمى ، آقراق ، آقسى . — با كجه : بياض و تميز . — آناج : برنوع بياض آناج .

أَقْبَح [ع.م.م. وقتيله تداول ايدن كوموش سكه ، پول ؛ نقد پاره . آق —

أقرع [ع.ص. باشنك صاچي دو كولش
اولان . چيلاق (داغ) .

أقسايق [ق. طوبال ايتك . نقصان براقق ،
بوخبركز ايشمي آقسايدى .

أقساق [ع.ص. طوپال . آقساقلىق : طوپاللىق .

أقسام [ع.ص.ج. قسملر ، يارچهلر ؛
جزءلر . ب : قسم .

أقسامق [ق. طوپاللامق ، ائي كيتمه مك ،
قصورى حركت ايتك . كرى
وناقص قالمق ، ايلرله مەك : ايشم آقسايدى .

أقسه [ق.ص. برنفالغك هجوى ، نوبت ،
صيتمه نوبتى : يكي بر آقسه دن
قورقولور .

أقسيلووم [ي.و.ص. بذاته آشكار اولان
حقيقت ؛ مبدأ ، قاعده :
كل جزء دن دها بويوكدر ، كبي .

أقسيدون [ي.و.ص. مالى ويا تجارى بر
ايشده حصه ، سهم . *
أقسيدونر : مالى ويا تجارى بر ايشده بر ويا
بر قاچ حصه يه مالك اولان .

أقشام [س. كونشك باتماسى وقتى ؛ كونك
صوك قسمى ؛ اوكله دن صوكه كى
وقت ، شام ، مسا . كونشك باتماسدن

ياتيله حق زمانه قدر اولان وقت : بو
أقشام بزه كلزميسك ؛ — صباح ،
صباحى : هر أقشام هر صباح ، على الدوام .

* أقشامجى : أقشام ايركن ياتان ؛ أقشاملرى
ايچكى ايچمك معنادى اولان . * أقشاملارين :
أقشام وقتى . * أقشاملق : أقشامه

مخصوص : بو أقشاملق توتونمزده وار
قهوه مزده . * أقشاملامق : بوتون كونى
بر ايشده ويا بر عجلده كچيرهك أقشامى ا .

أقشعرار [ع.و. اوپريره .
أقشعرار : أشعار ؛ قيليرك اوپريرمى .

أقضا [ع.ص. ويا أقصى : ائك اوزاقده
بولونان ، ايراق ، بعيد : مسجد
أقصى . ائك مهابتده اولان ، صوك : أقصى شرق .

كوموش باره . اوافق — : بوزوق باره .
— سزلك : باره سزلق ، زوكورتلك .

أقچيل [ع.ص. بياضه مائل ، بياضمراق .

أقخوان [ع.ص. و قخوان : يپاديه
دينلن نبات .

أقداح [ع.ص.ج. قدحلر ، بارداكلر ،
قوپهلر . إداره — : ايچكى ايچمك .

أقدار [ع.ص.ج. قدرلر ، بر شيئك معين
مقدارلىرى . ب : قدر .

إقدار [ع.و. برينه بر شيئى ممكن قيلمه ،
مقتدر ايتمه . غله معيشتنى توسيع
ايله ضرورتدن قورتارمه : اونى إقدار
ايدمهديلر .

أقدام [ع.ص.ج. قدملر ، آياقلر .
ب : قدم .

إقدام [ع.و. بر شيئيه جسورانه تشبث
ايتمه ، قارشى جسور اولمه .
ثبات و دوام ايله سعى ايتمه : بويوك
ايشلر إقدام ايله باشايلير .

أقدس [ع.ص. يك مقدس ، دها مبارك ،
قدسيته ائك يقين .

أقدم [ع.ص. دها قديم . يك أسكى . دها
اوكله ، دها ايلرى ، دها اهميتلى .
بوندن — : بوندن اول . * أقدمجه : اولجه ،
آز مقدم .

إقرار [ع.و. ديل ايله سويلمه ، إفاده ،
بيان ؛ تصديق ، تسليم ، قبول .
قرارلاشديرمه . إعراف : جرمى إقرارايتدى .

إقراض [ع.و. اودونج ويا بورج ويرمه :
نه قدر إقراض ايتديلر ؛

أقران [ع.و.ج. قنرلر (رتبه) ، لياقت و
شجاعته (أش و مماثل اولانلر .
ياشده مساوى ، همعصر اولانلر ؛ رقيبيلر .
* بين الاقران : امثال آراسنده .

أقرب [ع.ص. دها قريب ، يك يقين .

أقرباء [ع.و.ج. قرييلر . آرارنده نسب
جهتيله مناسبت بولونانلر ،
خستلر ، قومشولر .

أَقْصَر [ع.ص. دها و پك قيصه : أَقْصَر طريق بودر .

أَقْصِيرِمَق [ع.ص. ف. ب : أَكْصِيرِمَق .

أَقْضَى [ع.ص. فقهده دها عالم ، دها مقتدر : أَقْضَى الْقَضَاءُ .

أَقْطَاب [ع.ص. ج. قطيار . ب : قطب .

أَقْطَار [ع.ص. محله آزالنده ايكنه ، اييليك توتون وساژه كي اوافق تفك شيئر صاتان .

أَقْطَارِمَق [ع.ص. ج. قطرلر ، طرفلر ، جانبلر ، ناحيهلر ، بقعهلر ، بلاد . مركزندن چمك اوزره دائره محيطنك ايكي نقطهسي بيننه وصل اولونان خط مستقيمير . اقطار ايله مترادفدر .

أَقْطَارِمَق [ف. بريردن بريره ويا برقابدن ديكرينه نقل ايتك ، طا .

شيق . دور ايتك . بوزوقلرلر يرينه صاغلانلرني قويارق كيهره ميدلري دوزلتمك : قيدش كلهدن دامي اقطارملي . آرايهرق آلت اوست ايتك ؛ آلتني اوستنه چويرمك .

أَقْطَارْمِه [ع.ص. آشيانك بريردن بريره ويا قره يه چيقارلمقسزين بر كيمدن ديكرينه نقلي . دام كره ميدلرينك يكيدن تنظيم ويا كالي . - ايتك : برواپوردن ديكرينه چمك ويا يوكله مك .

إِقْعَاد [ع.ص. اوغورتمه ، برني هرهانكي بريره يرلشديرمه .

أَقْلَ [ع.ص. دها ويا پك آز . * أَقْلَى : أَكْ أَز . - قليل : أَزْكَ أَزَى ، أَكْ أَشَانِي . لا . - هيچ اولمازسه .

إِقْطَال [ع.ص. آزالتمه ، مقدارني تنقيص ايتمه . كوچوك واهون بولمه . آز ويرمه ، آز كستيرمه .

أَقْلَام [ع.ص. ج. قلملر ، يازي آلتلري . دائرهلر . ب : قلم .

أَقْلَامِق [ف. بياضلاتق ، اغارتمق ، تميزه چيقارمق .

إِقْلِيد [ع.ص. آناختار ، مفتاح .

إِقْلِيم [ع.ص. أسلاكك قبول ايتديكي يدي منطقه دن بري . عرض ، برملككنك عرضي موقعي ودرجه حرارت اعتباريله حالي . مملكه ، قطعه ، بقعه ، ديار .

أَقْلِيم [ف.ص. يكي بر اقليمه آقليا تاسيون [آلشديرمه . استيناس

إِقْلِيم : آقليا تاسيون باغچه سي . [ع.ص. ج. قاشلر ، يوكدن ، ياموقدن بزرلر ويا منسوجات . ب : قاش .

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

أَقْشِه [ف. هر هانكي بر مابيع آشاني دوعرو حركت ايتك ، جريان ، سيلان ايتك ؛ صيزمق ؛ هر هانكي برشي

آكنى بللى ايتمهك : كىزلى برشى ياپوب
كىمسه به سىز دىرمهك . * آكسىز : يىكپاره ،
پارچه سىز ، بوتون . * آكلى : علاوه ،
پارچه لى . * آكلتمك : پارچه ، آك علاوه
ايتدىرمك . * آلكك : پارچه علاوه .
* آكله : آلكك ايشى ؛ ص . آكله يرمك
ياپلىش ، آك اوروش .

آك [س . كنىشلك ، پهن ، عرض ؛ قاشك
كنىشلكى ، عرضى . * آكنه :
عرضى اوله رق ، يانلاماسنه . * آكنه
بوينه : هم اوزولغنه هم يانلاماسنه ،
عرضاً وطولاً ؛ جنه لى ، ياقىشىقلى .
* آكسىز : آكى و عرضى چوق اولماين
دار . * آكسىزجه : براز آكسىز دار
اولان . * آكسىزلك : آك و عرض نقصانلى ،
دارلى . * آكلى : كنىش ، وسعتلى .
* آكلىجه : آكى زياده اولان . * آكلىك :
كنىشلك . * آكلتمك : كنىشلك . *
آكلىشمك ، آكلىشتمك : آك پيدا .
كنىشله مك . * آكلتمك ، آكلىتمك :
كنىش و آكلى اولق .

آك [د . مبالغه لى تفضيل ادا تيدر : آك
كوزل ، آك تميز .
آك [س . يوزك رنكى ، بت ، بىز :
يغداى آكلى .

آك [ص . دها دوغروسى (اوكا) مفعول
إليه ضمير يدر . بهضاً « آكه »
صورتنده بازىلار . ايكىسى ده متروكدر .

آكابر [ع . س . ج . آكبرلر ، رتبه ، منزلت
و فضيلتجه بويوك اولانلر .

آكاذيب [ع . س . ج . اكدوبه لر ، يالانلر .

آكارم [ع . س . ج . آكرملر ، پك نجيب
و عاليجناب اولانلر .

آكارى [ح . اوتەيان . * آكارى بكرى :
اوتە برى .

آكاسره [ع . س . ج . كسارلر ، اسكى عجم
پادشاهلرىنك اسملرى .

آكال [ع . ص . چوق يىهن ، اوبور .
ط . اطرافنده كى اتلرى چوروو .
توب عو ايدن (ياره) .

آراسنده كى اختلافى صلحاً حله مأمور
بين الملل معروف جمعيت .

آقورد [يتاس . هر هانكى بر چالغى نك
دوزكون و آهنگدار اولمى ،
دوزنى . - جى : آلات موسيقيه به دوزن
و آهنگ وىرن اوسته .

آقوستيك [فر . ص . فیز . صدایه منسوب
و متعلق . س . صدانظريه سى .
صدانك هر هانكى بر محله انتشارى .

آقوم [ع . ص . دها دوغرو ، پك مستقيم .

آقونپانينان [فر . س . بر سسه ويا نغمه به
اويدورولان آلتارك آهنگى .

آقونت [فر . س . بر بورجه مقابل على -
الحساب تأديات .

آقونومى [يو . س . بر آوك اداره سنده ،
مصرفده انتظام ؛ تصرف .
قونومى يا . اقتصاد . - پوليتيك : علم
اقتصاد : ب . اقتصاد .

آقونيت [فر . س . قورد بوغان دينلن
نبات . آقونيتين : بونباتدن
چيقان برماده سميه .

آقوى [ع . ص . ياخود آقوا . زياده قوى ،
پك قوتلى .

آقوياء [ع . س . ج . قوى و قوتلى اولانلر .

آقيا [س . لوفر آزمائى دينلن بر نوع
بالق .

آقين [س . آقارجه سنه شدتلى حركت ويا
جهوم ؛ چابول و يغما ايچون دشمن
ملكه نه جهوم . - = : غلبه لكه ، كروه
كروه ، فوجا فوج . * آقينچى : يغما و غارت
ايچون دشمن ملكه نه جهوم ايدن سوارى
عسكرى . * آقينچىلق : آقنجىلرك حال وصفق ؛
آقين صورتيله يايلان حرب و تخريب .

آك [س . بين ، دماغ ؛ فكر ، ذهن ؛
ذكا ؛ خاطر ، حافظه .

آك [س . نقصانك ايكالچون علاوه ايدىلن
پارچه ، يامه . ياره نشانك كنارى .
- اورمق : آكله مك . * آكنى بللى ايتك :
يجمه ميوه فويابى ميدانه چيقارمق . *

آگاه [ف.اص. ويا آكه : معلوماتی ،
خبر ، واقف : بحقیقتہ آگاه
عیسك ؟ اویانیق ، متیقظ . دل :- قلبی
اویانیق . آگاهی : آگاهلق ، معلومات ، وقوف ،
خبردارلق ، تیقظ ، اویانیقلق ، بصیرت .

إكباب [ع.م. میل ایتمه . بر شیئہ
صرف دقت ایتمه ، مربوط اولمه .

أكبر [ع.م. دها وپك بویوك . أعظم :
شیخ :- عی الدین عربی .

— اولاد : أك بویوك اوغل . ج. اكابر :
بویوكلر ، مقامات عالیہ دہ بولونانلر ، اشراف .

إكتاب [ع.م. برینه بازی اوكره تمه ،
یازدیرمه ، تعلیم کتابت .

إكتاف [ع.م. ج. كتفلر ، اوموزلر ،
اوموز كیكلری .

إكتتاب [ع.م. (بر كتاب) یازمه .
برینه بر شیئہ امر ایتمه .

إكتحال [ع.م. كوزه سورمه چكمه .

إكتراء [ع.م. كرا ایلہ طومعه ، كرا لامه .
إستكراء كبی قوللانیلیر .

إكتساء [ع.م. كییمه ، كییمه : یكی
اللبسه سی إكتسا ایتدی .

إكتساب [ع.م. قازانمه ، تحصیل ایتمه ،
ایدنمه : إكتساب ثروت .

إكتفاء [ع.م. زیادہ ایستمه تمه ، قناعت
ایتمه : بونكله إكتفا ایدرمی ؟

إكتناف [ع.م. إحاطه ایتمه . بر شیئہ
هر طرفدن قوشاشمه .

إكتیان [ع.م. مستور و كیزی اولمه .
صاقلامه ، كیزلهمه .

إكتیه [ع.م. كهنه ایرمه ، برشیك
اصل و حقیقتنه واصل اولمه .

إكتواء [ع.م. داغلامه ، كی ایلہ یاقه .

إكثار [ع.م. چوغالتمه ، آرتریمه .
— كلام : چوق سویله .

أكثر [ع.م. أك چوق ، دها زیادہ :
أكثر ناس بویله در .

أكثری [ع.م. أك زیادہ ، أكثریا ،
أكثریت و عمومیت اوزره .

أكثریا [ع.م. أك چوق وقتده ، چوق
كره ؛ صبق صبق .

أكثریت [ع.م. چوقلق ، أك بویوك
قسم . نصفندن زیادہ سی .

— آرا : رأیلك هیچ اولمازسه یاریدن
بر فضلہ سی .

أكدار [ع.م. ج. كدرلر ، قساوتلر :
أكدار دهری چكمه بن وارمیدو ؟

أكدی [ع.م. ویا ایكدی . دعوت اولو .
نمادن ضیافته كیدن دالقائوق .

آلشیق ، مانوس . * أكديك : دالقائوق .
قلق ، كاسه لیسلك .

أكدیرمق [ف. خاطرنه كتیرمك ؛
اونوتدیرماق . چوق

بكره مك : بو قوماش ایكلی بی أكدیریور .

أكدیرمك [ف. تخم سریدیرمك ، زرغ
ایتدیرمك .

أكدیرمك ف. برجهته میل ایتدیرمك .

أكذوبه [ع.م. یالان .

أكز [س. (ت : آیهز) . حیوانه بینمك
ایچون اوزرینه قونیلان شیئہ ،

سرج ، زین . * أكرلی : صیرتده أكری
بولونان . — اورمق : حیوانك صیرتنه

أكر قومق . — ملك : أكر اورمق .

أكز [ف. حر . (ت : آیهز) . أدات
شرطدر ؛ كرك ، خواه ، ایستر .

بعضاً ألی حذف ایدیلیر ، (كز) قالیر .

إكراء [ع.م. كرایه ویرمه : او دکای
دها دون إكرا ایتشلر .

أكراد [ع.م. ج. كردلر .

إكرام [ع.م. حرمت ، إعزاز ، تعظیم
ایتمه ، آغزلامه ، خبر خواه و جومرد

كورونمه . تعظیم و إلتفات ایچون برشیئہ
ویرمه : برز قهوه إكرام ایتدیلر . بايهك

پازارلق خارچنده مشتری بی ممنون ایتك
ایچون ترك ایتدیكی آقچه : سزه دها اوچ

لیوا إكرام ایدہ بیلیرم . * إكراماً :

حرم و تعظيم ايچون ، آغزلامه صورتيله .

إكراميه [ع.س. : إمانه ويا هديه . حرمين
— سى : وقتيله دولغون
معاشلى مأموريندن سنهده بر كسيله رك
حرمين شريفينه كوندريلن ياره . صايعينك
پازارلق خارچنده مشتريه ويا واسطه
اولانه ويرديكى ياره . اصحاب سنداته شر-
كتلر و سائر طرفندن ويريلن مبلغ :
دمير يولى إكراميهسى . ياپيلان ايليك ويا
فنائق مقابلنده ويريلن شى . بر جانين
بولانه ويا خبر ويرهه ويا غائب اولمش بر
شيشى إعادة ايدهنه ويريلن ياره .

إكراه [ع.س. : برينه نفرت و إكراه ايتديكى
بر شيشى ياپديرمه . ايكره نه ،
تيكسينمه ، نفرت : آرتق سزدن إكراه
ايدنيورم . إكراه : ايستمدىي حالده ،
جبرا : رضاسى خلافنده .

أكرتمك [ف. : ويا اكبرتمك : (ت : اير-
تمك) . ايك ايله ايسليك
بوكديرمك .

أكرتى [ص. (ت : أبرهتى) اودونج
آلنان ، قوللانانك كندى مالى
اولمايان : أكرتى آته بينن چابوق اينر .
يرلى وثابت اولمايوب موقت اولان : لامبانك
آبازورى أكرتيدر . صنعى : أكرتى صاج .
بناي- به آلق : تعمير ايچون دستكلره
اصلى طومق . - اوتورمق : ايليشمك .
* أكرتيك : برشيتك مستعار ، صنعى ويا
موقت اولماسى .

أكرچه [ف. : ويا كرچه (ت : ايرهچى) .
أكرچه : هر نه قدر ... اولسهده ،
واقعا . ايسهده : أكرچه سويلدكسهده
ممکن دكل آكلاتامادق .

أگرك [س. : تارلانك صونخا آقيتمق ايچون
آچيلان خندق .

أكرلتى [س. (ت : ايرهلى) . سرخسيه
إفصيله سندن برجنس اوت .

أكرملك [ف. : ايك ايله بوكولمك .

أكرم [ع.س. : دهاكرم ، پاك جومرد
وسخى : پاك عاليجناب . *

أكرمك [ف. : ويا أكريرمك ايك ايله
ايسليك بوكمك ؛ يوك ويا
پاموغى ايسليك ياقق .

أكره [س. : ويا ايكره : كچه دن بر نوع
تسلكى .

أكرى [ص. (ت : ابرى) . دوغرو
اولمايان ، چارپيق ، بر طرفه
ميل ايدن . صدق و إستقامتى اولمايان .
بالان : أكرى سوز . - باقق : غيظ وكين
ايله باقق ؛ شاشى باقق . - بوكرى : هر
طرفى چارپيق . بوينى- : محزون ، شايان
مرحت ؛ بر نوع چيچك ، ابرى نركس .
- چهره : أكشى صورت ، عبوسى . *
چهره أكريسى : شدت ، غضب . *
أكريلتمك : أكوب بوكمك ، أكرى برحاله
قومق ، چارپيق . * أكريلك : چارپيقلق ؛
إستقامتسزلك ، حيله . * أكريلك :
چارپلق ، أكرى اولمق .

أكرى [س. : بال پتى قوبارمغه مخصوص
كوچوك چنكل .

أكرىتمك [ف. : أكرى ايتك ، اكمك . چهره
- : أكشى صورت كوسترمك .

أكرىجه [ص. : آز أكرى اولان . پك
دوغرو اولمايان .

أكرىچه [س. : بالدير سيكيدى ، عرقوب .
أكليل الملك دنيلن نبات .

برجنس سيورى سينك .

أكرىم [س. : ويا ايكريم . أكرك آلتنه قونان
كچلى آتاج . كوچوك كرداب .

أكرز سليس [ى.س. : تعليم و تربيه ،
اوكره نه ، اوكره نه ؛
برصناحته چالشمه . اوكره تيلن قاعده لره
آلشقم ايچون طلبه يه ويريلن وظيفه .

أكره ما [ى.س. : درينك متدائيا صولانما-
سندن ويوزلوب دو كوله سندن
عبارت جلد خسته لقلىرى .

اگزیژان [ی.س. چوق دقت و اهتم
ایسته هک عادتده اولان.

اگسء [ع.م. کیدیرمه ، ائواب ویرمه :
اوکا برجبه اگسا ایتدیلر .

اگسالامق [ف. ویا آگسالامق . تقلید
ایتمک ، برینک تقلیدینی
یابهرق اکنتمک . صوتاریلق ایتمک .

اگسانتیریک [ی.س. بربری ایچینده
بر اولمایان دائره لره منسوب . مرکزدن
اوزاق بولونان . عرف و عادتده مخالف اولان .
س. عرف و عادتده اهمیت ویرمه یین ، بعض
غریب حرکتلی کورولن آدم .

اگسپر [ی.س. برایشده ، بر صناعتده
وقوف تام صاحبی اولان ؛ بر
حاکمک ویا طرفینک برحسابی تدقیق ویا بر
ایش حقنده رأینی بیان ایتمک ایچون تعیین
ایتدکلری آدم .

اگسیره س [ا.س. چوق سرعلی (یولچی
ویا یوک نقلنده) . =
ترهن : آرتوقف و چوق سرعتله کیدن ترهن .

اگسترا [ی.س. معتadden فضیله اولان
اشی . مبالغه بیان ایدن برأدات .
اگسر [س. (ت : آنسر) . دمیرچیوی ،
چیوی یاپان و صانان . = لیمک : دمیر چیوی
قاقدیرمق ، چیویلتیمک . = لیمک : چیوی
چاقق ، اگسرله میخلامق .

اگسز [ص. یکپاره ، پارچه سز ، بوتون ؛
اگسز چوراب .

اگسز [ح. و آگسزین . عتمده ، فکرده
لوق ایکن ، بردن بره ، بغتته ،
ایرتجاللا ، بالبداهه . آپ ، آپ آگسزین ؛
بردن بره ، هیچ خاررده یوق ایکن . ب. آک .

اگسه [س. باشک آرقه طرفنک صاچلری
آلتنده کی قسمی . = سنه یینتمک :
جبر و تضییق ایتمک ؛ مسلط اولمق . =
سی قالین : عنادجی . = لیمک : سرعت و
شدتله یاقالامق ، آله کچیرمک ، طوتمق .

اگسه لانس [ی.س. وکیلرله ، ناظرلره ،
سفیرلره ویریلن عنوان .
اگسیتیمک [ف. ویا اگسیتیمک : آزالتمق ،
[ع.س. خارق العاده برقوق حائز
اگسیر [ظن اولونان جسم موهوم .
بعض آدویه ایله شکر و عطر یادن مرکب
حاضر شروب . بر شیءک ایتحصانه سبب
مجرد و مؤثر اولان ماده .

اگسیک [ص. تام اولمایان ، ناقص ؛
بوپاره اگسیکدر . قصوری :
بو حریفک غالباً عقلی اگسیک . مفقود ،
معدوم : یاردیمی اگسیک اولسون .
قصور ، عیب : اگسیکی کدیکی یوقدر :
تام و مکملدر . وزی تام اولمایان : =
لیرا . نقصان ، موجود اولمایان ؛ یوسفرا
طامتمک اگسیکی چوقدر . = ایتمک : آرقه سی
کسمک : مکتوبلرکزی اگسیک ایتمیکز .
= اولمق : یوق اولمق : اونک اییلمکی
اگسیک اولسون . = اولما : صاغ و دائم
اول ، یا شا . ح. نقصان و ناتمام اولمق :
اگسیک سویلیورسکیز . * اگسیکسز :
تام و بوتون ، نقصانی اولمایان ، قصورسز ،
آردی آرقه سی کسيلمه یین . * اگسیکلمک :
نقصان براقق . * اگسیکلمک : اگسیک
و ناتمام اولمه ، عیب ، قصور ، نقصان .
غیبوت ، معدومیت : الله اگسیکلمکی
کوسترمین !

اگسیلمک [ف. آزالتمق ، یوق اولمق .
اگشی [ص. اغزی بوروشدیران ، حاض ،
ناخوش : اگشی صورت . س. اگشی شیء ،
اگشیلک . * اگشیجه : آز اگشی . *
اگشیلک : اگشی شیءک حالی ، حموضت .
* اگشیلی : اگشیسی اولان . * اگشیمک :
اگشییه چالان . * اگشیمسی : اگشییه
بکزه یین ، آز اگشی . * اگشیتیمک :
اگشی بر حاله قومق . * یوز اگشیتیمک :
خشنودسزلق و انفغال کوسترمک . *

آكشمه مك : اكشى ياقمق ، اكشى قاتمق .
* اكشمك : اكشى اولق ، تخمر ايتك ،
بوزولق ؛ مسلط اولوب اذيت ويرمك .

آكلمق

آكلمك : زرع ايدلك ؛ تخم آتلمق .
بو تارلار اكليدر .

آكلمك

آكلمك : (ت : آيسلمك) . ميل
ايتك ، چارلق ، بوكولمك .

آكلمك

آكلنجه : [سه] انساني اكلنديره جك
[شي] . پك قولاي ايش .

آكلنجه

هر كسك استهزاسنه معروض آدم . — لي :
خوشجه وقت كچيرمه سبب اولان ، شن ،
جان صيقماز .

آكلنجه

آكلنديرمك : [فه] آوومق ، جان صقتمه
يستي كيدروب فرح
ويرمك . خوشه كيده جك شينلر ياقمق .

آكلنديرمك

* آليقومق ، كرى براقق .
[فه] ذوق وصف ايتك ، اكلنجه
ايلاه وقت كچيرمك . توقف
ايتك ، بنمله اكلنيورسكز ؟

آكلنديرمك

آكله : [عه] عارض اولديغي بر عضوي
يئوب بيتيردن برياره ، يئيرجه .

آكله

آكله : [عه] چوق يئنلر ، او بورلر .
[فه] طورديرمق ، آليقومق ،
توقيف وتوقيق ايتك .

آكله

آكله : [عه] تاج ، آفسر ، ديهم .
[عه] بيتيرمه ، كاله ايرديرمه ،
تاهلامه ، تكميل ايتمه .

آكله

آكله : [فه] خاطره كستيرمك ، ياد ايتك ؛
ذكر ايتك ، آغزه آلق .

آكله

آكله : [فه] زرع ايتك ، تخم سريمك ؛
صاچق ، سريمك . سه ب : آتكم .

آكله

آكله : [فه] ميل ايتديرمك . اقطاع ايتك .
چويرمك ، قيويرمق . باش — :
سرفرو ايتك ، محجوب اولق . بويون — :
اطاعت ايتك . كلاهي — : كيغلنمك ،
كيفلي بولونمق .

آكله

آكله : [عه] دها مكممل وقصورسز
اولان ، دها ويا پك كلالى .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

آكله : [فه] او تورمق ، مكث و آرام
ايتك .

آكله

- اَكْمَلِيَّت** [ع. س. مكمليت، قصور سزلق، مكمول و قصور سزاولانك حالى.]
- اَكْنَف** [ع. س. ج. كنفار، جانبلر، يانلر، ناحيه لر.]
- اَكِنْدَى** [س. (ت: آينتى). آكه دن چيقان ايجه تالاش.]
- اَكْوَان** [ع. س. ج. كونلر. ب: كون.]
- اَكُول** [ع. ص. چوق يك يين، اوبور، پيس بوغاز.]
- اَكُومُولَاتُور** [فر. س. قوه الكترىكيه طوبلايان ولزومنده بو قدرتي جريان شكلنده إعاده ايدن الكترىك آلتي.]
- اَكْه فَا. وَاكْهَى.** ب: آكا، آكاھى.
- اَكْه** [س. (ت: آيه) دمير وسائره يونتمغه مخصوص ايجه ديشلي آلت، تورپو، سوهان. — جى: دمير وسائره ي تورپوله ين ايشى. — له مك: تورپو ايله يونتمق.]
- اَكْه** [س. ياخود آلك: يئاغك چكهي اورتن آلت قسمى.]
- اَكْهَى** [س. ويا آكو و ايكى. قبور غلرك آك آلتده كيلرى، ضلع، پهلو.]
- اَكْيَاس** [ع. س. ج. كيسلر، پاره كيسلرى، طور به لر. ب: كيس.]
- اَكْيَال** [ع. س. ج. كيللر. (حبوبات) اولچولرى. ب: كيل.]
- اَكْيَپ** [فر. س. عيى ايشده چالیشانلرك هيئت عموميه سى، طاقم.]
- اَكْيَچ** [س. آغاچ دالريخى آكه مخصوص قانجه.]
- اَكِيد** [ع. ص. صاغلام؛ محقق. صريح و قطعى. * أكيداً: صاغلام صورتده؛ صراحة و قطعياً.]
- اَكِير** [س. برنوع يابان مرهيدى.]
- اَكِيرْمَق** [فر. آشك باغرمق. ج. آشك كې باغرمق. مته آكيرتمق.]
- اَكْيز** [س. اكينك بيلدكن صوكره يرده قالان قسمى.]
- اَكِيلِيچ** [س. ياخود ايكيليچ: باغ صارماشيغى.]
- اَكِين** [س. تارلارده بيتن حبوبات، مزروعات. * اكينجى: آكوب چمكله مشغول اولان چفتجى، فلاح.]
- اَكِين** [س. آرقا كيكينك اكيليرى.]
- اَكِينج** [س. اور، تومسك، سكيل، آت بكى.]
- اَكِينْدِرِيك** [س. آرقه ي اورتن شىء، قاپوط و سائره نك ده وريك ياقه لرى.]
- اَل** [ص. قوبونبه، طورىنك آچيق رنىء پارلاق قيرمى. برنوع ييلايق. يوزه سورولن پنپه دوزكون.]
- اَل** [ع. س. خدعه، حيله، مكر.]
- اَل** [ع. س. عائله، اولاد: آل رسول. خاندان، سلاله.]
- اَل** [ع. عربيه حرف تعريف اولوب كله لرك اولنده بولنور.]
- اَل** [س. وجود بشرك بيلدكن پارمق اوجلرينه قدر امتداد ايدن قسمى، يد، دست. بعض آلتارك تفرعاتندن اولان قسم. آل ايله ياپيلان ايشك بردفعه لغى. صره، نوبت. تصرف، مالكيت. إقتداره إختيار، إرادت. مداخله. دخل. — آتقى: قاريشمق، كيريشمك. — آچقى: ديلنمك. * آل آچقى: جومرد، سنجى. — آلتنده: حاضر، مهيا. — آلتندن: كيزليجه. — آلقى: كاغد اويوننده بردفعه قازاتمق. * آله آوجه صيغماز: بك ياراماز، حاشارى. — آله ويرمك: برلكده چا. ليشمق. — اوزاتمق: آلفه تشبث ايتمك. — اوغوشد برمق: شاشيروپ قالمق. — ايتمك: إشارت ايتمك. * آلد ايتمك: آله كچيرمك، قازاتمق، نائل اولمق. — ايشى: آل ايله يالپاش شىء. * آله باقىق.

صدقیه محتاج ، پاره وهدیه به منتظر اولوق .
 * آلی بایراقلی : آدیسز ، شیریر . — برلکی :
 إتفاق ، برلک . * آلی باندہ : خدمتہ
 مہیا . * آلی بوش : ایشسز ، هیچ بر
 شیئی اولمایان . * آلی پک : خسیس . —
 چابوقلانی : حقہ بازلق . — چکمک : واز
 چکمک . — دہمک : وقت وفرصت بولوق .
 * آلدن : صرہ به تابع طومایارق ، برینک
 آلدن . * آلدن چیقارمق : صاتمق ، دفع
 ایتک . * آلدن چیقمق : فوت ، غائب اولوق .
 * آلدن کلک : یابایلمک ، إقتداری داخلندہ
 اولوق . * آلدہ : تخت تصرفہ ، قازانلش ،
 حاضر . — قالدیرمق : اورہ جق اولوق ؛ دعا
 ایتک . * آلہ چکمک ، کیرمک : طوتولوق ،
 یاقالاتمق ؛ تصرفنہ موقوفیت حاصل اولوق .
 — وارمق : وقت وفرصت بولوق ، جسارت
 ایتک ، قیسیم . * آلہ ویرمک : إخبار ،
 تسلیم ایتک ، یاقالاتمق ، غمازلقلہ خبر
 ویرمک . * ایکی آلی بوکرندہ : مایوس
 و حیران . * خام آلی : کوزل قوقولو
 معروف چیچک .

آلا [ص. قاریشیق رنکلی ، آلاجه ،
 [رنکلی : آلاکوز . — بالیق : طاتلی
 و صوٹوق سورلدہ بولنور بر بالیق . — قارغه :
 قارا وکول رنکندہ بر قارغه .

آلا [ی. د. بعض تعبیراتک باشندہ بولنور
 و (اصولنجہ ، طرزندہ ، واری)
 معنایرنی إفادہ ایدر : آلا تورقہ : تورک طرزندہ ،
 تورک واری . آلا فرانجہ : فرنک اصولنجہ .

آلا حدہ ہایدی ، ہیا : آلا قوزوم .
 آلا [ع. جل إستفہامیہ دہ حرف تنبیہ در :
 [آی ، شیمدی ، بیلش اول کہ ...
 آلا [ص. آچیق مائی ، آچیق کوک رنکی :
 آلا [آلا کوزلو .

آلا [ع. إستثنا بیان ایدر ، دن باشقہ ،
 [دن ماعدہ : اولسادینی صورتدہ ،
 عکسی حالندہ ؛ باخصوص ، ہلہ : میومدی
 چوق سوہرم ، إلا چیلکی (بو معنادہ ایلدہ
 تلفظ اولنور) . مطلقا ، ہمہ حال .

آلا [ص. کیمیک یانلرینک ایریج سطحی ،
 [عومیتلہ یانلری ، بوردا مقابلہ .
 ج. شدتلی تکدیر .

آلات [ص. آلتلر ، آوادانقلر .

آلاجه [ص. قاریشیق رنکلی . — قارا -
 کلق : یاری قارا کلق . — لوق :
 قاریشیق رنکلی اولان برشیڈک حالی . — لی :
 رنکلی مختلف . — لاتمق : مختلف رنکدہ
 لکملر پیدا . سہ بر قاچ رنکلی ایپلیکدن
 یاپلش طوقومہ بز .

آلاچوق [ص. تورک عشایرینک چالی چیر -
 پیدن یابدقلمری مسکنلر ، اوہ .

آلارغه [ص. آچیق ، اوزاق . حد :
 [ق. اوتولہ مہمک ، آلودہ

آلازلامق [قیزارتمق ؛ دہیرلہ یاقق ، کی .

آلازلامہ [ص. بر نوع ییلانجق .

آلاف [ص. ج. ألفلر ، بیکلر ، هزارلر .

آلام [ص. ج. الملر ، کدرلر ، دردلر :
 [آلامی ہرآن تزیید ایتکدہ .

آلامان [ص. إستمداد ، شکایت أدائی .
 [ص. امان ، مہمد : مرحمتسز مسک
 آلکدن الامان .

آلان [ص. اورمان ایچندہ آچیققلریر .
 [ص. قارما قاریشیق ، کورولتولی :

آلان تالان اولوق .

آلان [ع. ظن . شیمدی ، شیمدیکی خالدہ ؛
 [هنوز ، حالا ، دہا ، بوآنہ قدر .

آلاستیق [ی. ص. طوبیلانوب اوزامق و
 [آسنہمک إستعدادینی حائر .

آلاو [ص. شعلہ ، آتشدن چیقان یالین ،
 [لہب . غدا . آلو . — لاتمق :
 شعلہ لہمک . یالین پیدا ایتک .

آلاویرہ [ص. قاریشیققلق ، ہرج و مرج .
 [آدن آلہ آقطارمہ ، آمہہ باصمہ

«طلومیه». واپورلرده کومور نقلی ایچون قوللانیلان ایسکه .

آلای [س. طوپ ، غلبه لق ، کروه ، جماعت ، کثرتی مئدار ، برچوق شیلر : بر آلای جهلا . دبدبه ایله اجرا اولونان مراسم : دوکون آلای . بر قاج طابوردن مرکب قوه عسکریه . استیزا . - ایتمک : اکلنمک . - : طاقم طاقم ، کروه کروه . - مالای : هپ بردن ، طاقیله . * آلایچی : هرکسه اکلنمکی سون ؛ هکاتب عسکریه ده ایمتجانی ویره مدیکندن دولای آلایه اعزامی لازم کن ساکرد . * آلایی : دبدبه لی ، طنطنه لی ، استیزالی ؛ اکلنجه لی ؛ مکتیدن چیمه اولمایوب آلایدن یتیشن ضابط .

آلایش [ف.س. زینت ، دبدبه ، طنطنه ، کافلی کوستریش . بولاشیقلى .

آلب [ص. بکیت ، قهرمان ، دلاور ، جسور ، پهلوان .

آلبا [ع.س. جم. لیلیر ، عقلیلیر ، خردمندلر .

آلباب [ع.س. ب. لیب .

آلباس [ع.م. اورتمه ، برینه بر لباس کیدیرمه .

آلبت [ع. ویا آلبت . مطلقا ، همه حال ؛ عاقبت ، نهایت : آلبته کورورز .

آلبسه [ع.س. لباسلر ، روبازر ، جامه لر .

آلبوم [ع.س. فوطوغراف ویا قارت پوستال قویقم ایچون ایچرلینده بیضی ویا مستطیلی کسبک کوزلر بولونان برنوع کتاب . موسیقی مجموعه سی . ایچنده رسم ویا اشعار بولونان دفتر .

آلبومین [فر.س. طبیعتده مبدولا بولونان ویا یومورطه نک آقی ، قانک

سیرومنی تشکیل ایدن برآز طوزلو ماده .

آلیاقه [س. یکی ایله دوه آره سنده بر نوع حیوان ؛ بو حیوانک قیلندن

یا لیش یوک قاش .

آلت [س. اوست مقابلی ، تدت ، زیر ؛ کرى ، مابعد . صوک . آشغیده

بولونان . - آلتیه : بربرینک آلتنده . *

آلتنه آلق : یکمک . - اوست ایتمک :

قاریشدرمقی ، قارمه قاریشقی . - ایتمک :

یکمک ، ایزام ایتمک . - باشنده : هان آلتنده . - طرف : صوک قسم ، مابعد .

* آلتده قالمق : یکمک ؛ مئتدار اولق .

* آلتلی اوستلی : آشاغیللی ، یوقاریباقلی .

* آلباق آلتی : یول اوستنده بولونان . *

آل آلتندن : کیزلیجه . * بیتیق آلتندن کولمک : خفیفجه اکلنمک . * حصیر آلتی :

ایهال ، عدم اجرا . * صان آلتندن صو یوروتمک : بللی اولمایاقق عرزده حبله ایتمک .

* قهوه آلتی : خفیف صباح یئکی ؛ قهوه آلتی ایتمک : بو یئکی ییمک . * بر آلتی :

بودروم . * آلتلن : یازی یازمقی ایچون کاغذک آلتنه قونان مقوا و سائر .

آلت [ع.س. بر ایثی یایقم ایچون قوللانیلان ماکنه ، اودانلق و سائر . عضو . مجر . سبب ، واسطه .

آلتیاس [ع.م. قاریشیقلى ، شبه وتردد .

آلتجاء [ع.م. صیغنه . - کاه ، - که : صیغنه حق بر .

آلتحاق [ع.م. بیتیشمه ، اولاشمه .

آلتحام [ع.م. آبی اولمه ، قیامه (یاره) .

آلترویزمه [فر.س. دیکرلرینه محبت ، غیر آندیشک .

آلتروئیست [فر.س. کندنیدن باشقه سی دوشون و سون ، غیر آندیش .

إلتزام [ع.م. کندنیه لازم عد ایتمه ، اختیار ، طرفکیرلک ایتمه .

موجب اولمه ، إنتاج . حکومت وارداتندن بعضیلرینک کندی حسابنه اوله رق تحصیلنی کفیل اړائه سیله اوزرینه آلمه . * بالالتزام :

ایش ایدینه رک ، صورت مخصوصه ده . * إلتزاماً : إلتزام طریقله . * إلتزامی :

بر نبات . — طوب : عنبر چيچكي ، غازيمه .
 — قويروق : قيل دوكن ديلن بر قوش .
 — كوكي : پكوانه ديلن بر جنس كوك .
 * آلتونلامق : آلتونله قاپلامق ، ياندزلامق .
 [ع.م. آلونمه ، پارلامه . قانك .
إلتهاب] خسته بر عضوه هجومندن
 متحصل وجع ، حرارت و قيزارمه . *
 إلتهاي : إلتهابه منسوب و متعلق .

آلتس [آ.س. پرنس و پرنسسلره و بريلن
 عنوان . بو عنوانی طاشيان آدم .
آلتی [س. ويا ايلتی . قاروش قاريلرينك
 هر بری ، زوج برادرينك قاريلسي .
 [ع.م. بشدن صوكره کی صای ، سته .
آلتی] شش ، ٦ . * آلتيشر : هر دفعه .
 سنده آلتی . * آلتيلق : ثقلی ، طولی .
 قيمتی الخ . آلتی اولان : آلتيلق قوزو .
 — پارمق : آلتنده آلتی پارمقی اولان .
 پالاموت باليغناك بويوك جنسی ، توريك .
 بر جنس قماش . — پاتلار : مكرر
 آتشی طابجه ، رويولور .
 [ع.م. تعمير و اصلاح ايدلمه .
إلتيام] برلشمه ، بری ديكرينه منطبق
 اولمه . (ياره) اولكه ، قابانمه .
 [ع.م. بريني مدافعه و حمايه ايتمه .
إلجاء] غدا . جبر ايتمه ، إجبار ، مضطر براهه .
ألجك] س. آلدیوه .

ألجه [ص. پارلاق فيرمزیه مائل رنگده
 آله چالار طورى (آت) .
ألجاقق [ص. يك يوكسك اولمايان .
 [ألجاققه : ألجاقق بر ميندر .
ألجارق [ص. دها آلجاق ، ألجاققه : ماصه
 برآز ألجارق اولمش .
ألجاق [ص. ويا آلچق : يوكسك مقابلي .
 [دون ، پست ، قيضه بويولو .
 ع.م. دنى الطبع ، فرومايه ، ذليل . خسيص ،
 بنتی . قورقاق ، نامرد . — كوكلى : متواضع ،
 كبرسز . * ألجاققه : آز ألجاق ، چوق
 يوكسك اولمايان ؛ ح. دنى اولانلره ياقيشه .
 جق صورتنه ، رذيلانه ، داناشله . *
 ألجاقلق : يوكسكلك مقابلي ، پستی ؛ ع.م.

بريشیى إلتزامه آلان . * إلتزامی : إلتزامه
 منسوب . * صيغه إلتزاميه : يازملى
 و سوملى كبی لزوم بيان ايدن صيغه .
إلتصاق [ع.م. پايديشه ، بيتديشه . برلشمه ،
 قاوشومه : إلتصاق خطی .
إلتفات [ع.م. بر طرفه يوز چويرمه .
 [إهتمام ايتمه . اظهار توجه ،
 خاطر صورمه ، لطفكارانه آشنالقی . *
 إلتفاتجی : هر كسه إلتفات ايدهرك خاير .
 لرخی تطيب ايدن ، ملتفت . * إلتفاتسزلق :
 إلتفات ايتمش ، عدم إلتفات . * إلتفا .
 تكارانه : إلتفاتجياره مخصوص بر طورله .
إلتقاء [ع.م. تصادف ايتمه ، قارشيلاشمه ؛
 بولوشمه ، قاوشومه .
إلتقاط [ع.م. اوتهدن بریدن طوپلامه ؛
 [تصادف بولمه ، راست كله .
إلتماس [ع.م. نیاز ايتمه . برندن بر
 شيئي اصرار ايله ايستمه ،
 رجا ، إسترحام ، طلب .
إلتماع [ع.م. ايشلدامه ، پارلامه .
 [قايمه . (رنكى) دكيشمه .
آلتمش [ع.م. اون كره آلتی ، ٦٠ ، ستين ،
 [شصت . * آلتمشر : هر دفعه .
 سنده آلتمش . * آلتمشلق : آلتمش جزه دن
 مركب ؛ آلتمش ياشنده ؛ آلتمش پاره قيمتنده .
آلتمك [ق. آلكدن كچيرتمك ، بالواسطه
 آلدهك : بو اونی آلتلی .
آلتيجی [ص. بشنجيدن صوكره كن ،
 [سادس ، ششم .
آلتو [فر. هو . كمانله ويولونسئل آراسنده
 بويوك كان ؛ بوكلو ايله باريتون
 آراسنده نفسله چالدير برده لی باقير آلت ؛
 قادين سسنگ آك قباسی .
إلتواء [ع.م. بوكولمه . (نهرك) طولاً .
 [شيقلی بر مجراسی اولمه . صارلمه .
آلتون [س. ويا آلتين : معروف قيمتدار
 [معادن ، زر ، ذهب . ص. آلتوندن
 معمول : آلتون ساعت . — باباسی : پك
 زلكين . — طوبی : پك كوزل چوجوق ،
 نور پارچه سی . — اوتی : طبله مستعمل

دناات ، ذلت . قورقالتق . * آلچاقالتق : ایندیرمک ، آزالتمق ، تدنی ایندیرمک .

آلچالمق [ف. أملك ، اینمک . مح. تنزل اینتمک ، اورتکاب مذلت ، تذلل . س. صنایعه مستعمل معروف

آلچمی [بیاض توز ، حبس .

الحاج [ع.م. إبرام ، إصرار ، صیقیشدیرمه ، ع.م. حاجی .

الحاح [ع.م. إبرام ، إصرار ، صیقیشدیرمه ، زورلامه .

الحاد [ع.م. طریق حقدن آیریله ، کفره تمایل ، جناب حقدن وارلغنه ، اینانمایش ؛ دینسزک ، اعتقادسزلق .

الحاصل [ع.م. کلامک نتیجهسی اولهرق ، حاصلی ، خلاصه کلام .

الحاظ [ع.م. برینه یاندن باقمه ، کوز اوجیله باقمه .

الحاق [ع.م. قاتمه ، ضم و علاوه ایتمه . بیتیشدیرمه .

ألحال [ع.م. طرز . شیمیدی ، شیمیدیکی زمان .

ألحالة هذه [ع.م. طرز . شیمیدیکی حالده ، بوکونیکی کونده ، هنوز ، حالا ، آلیوم .

ألحان [ع.م. ویا لحن . لحنلر ، ازکیلر ، نغمه لر . صناعة الالحان : موزیک ، موسیقی . ب : لحن .

ألحذر [ع.م. صاقین ، صاقینه لم ، صاقینکزه : الحذر من السارقین : خرسز لردن صاقینکزه .

ألحق [ع.م. جوغروسی ، حقیقه ، بحق : الحق بوسکا لایقدر .

ألحكم لله [ع.م. حکم الله کدر معناسنده توکل و تسلی تعبیردر .

ألحمد لله [ع.م. الله حمد و شکرلر اولسون : صاودق بلائی الحمد لله .

ألنح [ع.م. إلى آخره ترکیب عربیسنه إشارات اولوب سائر لری ویا آلت طرفده تا صوکنه قادر بویلهدر معناسنه کلیر .

آلداتمق [ف. حيله ايله قانديرمق ، اغفال اینتمک ، اویون اینتمک . دولانديرمق

یالان سویلیک . سوزنده دورماق . آلدادان [ع.م. حيله ايله قانديران ، اویون ایدن ، یالان سویله یین ، مغفل .

آلدادیجی [ع.م. اغفال ایلدیجی ، حيله کار ، یالادیجی ؛ ظاهراً ائی کورون .

آلداعی [ع.م. دعا ایدن ، دعاچی ، علماصنفنک (بنده کز) معامنده قوللاندىقلری تعبیردر .

آلداتمق [ف. حيله ايله قانلق ، یاکلیش دوشونمک ، یالانه ایناتمق .

آلدیرمق [ف. آلفه سوق اینتمک . صیغله یرمق ، اهمیت یرمک . دلیرمک .

آلدیوهن [ع.م. آلی صوئوقدن ویا کیردن عفاظه ایچون اورتن دری ویا قوماشدن معمول شی ، آلك ، آلكه ، ع.م. زیاده لذیذ اولان ، لذتیك آلد : چوق : آلد لاذن .

ألزام [ع.م. معارضهده خصمی إسكات چلمه . إلزام ایتدیرمه .

ألزم [ع.م. پك لازم ، پك مقتضی ؛ هرأوه بر ماكنه ألزمر .

ألزمت [ع.م. پك لزوملی اولان شیتك حالى . صوك درجهده لزوم و إقتضا : بوماكنه نك ألزمیتك آشكاردر .

ألست [ع.م. دكلى معناسنده عربجه بر تعبیردر . روز ألست : ابتدای خلقت بشر . — بریکم : بن سزك ربكز دكلى ؟

آلستا [ع.م. يتا . حاضر ، مهيا !

ألسلام [ع.م. صلح و سلامت . * والسلام : آرتق سلامدن باشقه

دیههك برشی قالمادی ، ایشته بوقدر : بویله اوله جق والسلام .

ألسنه [ع.م. جم. لسانلر ، دیلر .

إلصاق [ع.م. یاپیشدیرمه : بو ظرفه پول إلصاق اینلی . بر شیئی دیگرینه بیتیشدیرمه ، ربط ایتمه : دهر یوللرنك إلصاقی .

إلقاء [ع.م. براهه، قومه، آتمة: نفسي
إلقاء] [تلكه يه إلقاء ايتدي. ج. إلقاءت:
إغفال، إفساد: بر طاقم إلتا آتة قاپلش!
ع.س. ج. لغبلر، عنوانر. تر. قد.
ألقاب] [أحباب رتبةك عنواني.

إلقاح [ع.م. منمر قيلمه. كبه براهه.
ع.س. حاصل كلام، كلامدن مراد
ألقصه] [اولان شودر كه.

أقول [فر.س. شرايدن ويا تخمر ايتمش
ديكر ما بعا تدن تقطير ايله آنان مابع.
ع.س. ي.س. ايسير تولو ما بعا تانك سؤ
أقوليك] [استعمالندن متولو خسته لغه
طوتولش اولان.

ألقيش [س. آل چير يارق ويا يوكسك سسله
ياشاديه باغير ارق ايديلن تقدير
وتحسين. * ألقيشلامق: تقدير وتحسين.
ع.س. بر شيئي آلههك ايجون قوللا نيلان
ألك] [آلت. * ألكاهمك: ألكدن
كچيرمك، آلهمك.

ألكيترو [ع.س. بر جريان ألكيتريتك
ع.س. بر جسمه نفوذ ايتديكي
نقطه، اوج.

ألكيترون [ع.س. منفي ألكيتريكي ايله
ع.م. اولان وقابل تقدير
مادي بر وارلغي بولونمايان صوك درجه
كوچوك بر عنصر.

ألكيتريكي [ع.س. ويا ألكيتريك. بوتون
أجسامك بعض أحواله
جوارلرندهكي خفيف آشيائي جذب ايتمش،
قفلجملر چيقارمق، حيوانلرده رجفة
عصبية يه سبب اولمق خاصه سي. * ألكيتريكي
ألكيتريته منسوب ومتعلق. * ألكيتريقت:
ألكيتريقلشديرمه، ألكيتريقلشمه.

ألكم صاغمه [س. شعاعات شمسياهك
ياغور حالته كچن بولوتلر
اوزرنده إنكسار وإنعكاستدن حاصل اولان
ويدي رنگ كوسترن علامت حويه كه بو
حادثه اثناسنده كوش دائما ألكم صاغمه يه
باقان راصدك أرقه سنده بولنور، قوس قزح.
قسطان، قسطناني، قسطنانيه.

أصلا [ع.م. ميدان اوقومه تعبيري،
كوكه نوارسه چيقسين: قارشيمه
چيقه جق وارسه اصلا!

أطاف [ع.س. لطفلر، نوازشلر، حسن
معامله لر: — سبجانيه.

ألطف [ع.م. دهالطيف ودها خوش اولان.
ع.ج. الله اسير كسين.
ألعياذ بالله] [ع.م. لغو ايتمه، بوزمه، قالديرمه،
حذف ايتمه، هيچ حكمنه اينديرمه.
ع.س. ج. لغزلر، بيلمجه لر،
ألغاز] [معيار: ألغاز مشكاه.

ألغرض [ع.م. حاصل كلام، مقصدم
شوكه، شوني ديكي المسترم كه.
ع.م. بيبك عددي، هزار،
ألف] [ع.س. ١٠٠٠. ج. آلف، الوف.

ألف [ع.س. ألقبانك ايلك حرفنك
إسمى: (ا). بو حرفك أصل
شكلي شودر: (ء). بوكاده همزه ويا ألف
همزه نامي ويريلير. بزم ألف ديديكمن شو
شكده كي (ا) ألف حرفنك كندينه مخصوص
بر صداسي يوقدر. يالكيز (عاقل)
كله سنده كي عينك فتحة سي اوزون اوقونور
ويا همزه (ء) يه مسند خدمتي كورور:
أ، إ، كبي. ب: ا.

ألفاظ [ع.س. ج. لفظلر، كلمه لر، سخنلر،
سوزلر. ب: لفظ.
ع.س. برلسانك بوتون حرفلري بر
ألبناء] [آراده كوسترن ترتيب: بو حرفلري
هجا لا يوب اوقومه اصولي بيلدين رساله.
ع.س. انسي، ألبشمة، قونوشمه،
ألفت] [كوروشمه. إختلاط. دوستلق.
ع.س. عشق وسودادن چيلديران،
ألفته] [أشفته. س. فاحشه، ناموسسيز
قاري. ج. ألفتكان.

ألغراق [ع.م. انوداع!
ألغية] [ع.س. بيبك بيتي قصيده.

عقلار ویرسین : دلیجه ، بدلاجه حرکت
ایدنلر حقنده . — کرم : محرومیت حالنده ،
ناچار قالدیغی زمان سویله بن توکل و امید
تعبیری . — ویرسین : آبی بر شی' اله
کچیره نلره بیسان ممنویت و تبریک ایچون
بعضاده لطیفه و استهزا ایچون سویلنیر :
الله ویرسین ! ایشک ینه یولنه کیردی .
بسم : — : الهک ایشمه . حسنا : — : الله
بزه یتر . علم : — : الله بیلیر .

آلی [عد. بش دفعه اون . * آلیشر :
هر دفعه سنده آلی . * آلیجی :
آلینک صهرسی ، ۴۹ دن صوکره کن . *
آلیک : آلی قیمتنده ویا یاشارنده اولان .

آلم [عد. سه آغری ، صابجی ، وجع ، جسم
چکیلن مادی اضطراب . کدر ،
درد . جم. آلام .

آلما [عد. ویا آلم . یشیل ، صاری ، بیاض
و قرمزی رنگلرده اولان معروف
میوه ، تفاح ، سیب . بر. سی : پاتالسه
بکرزه برسزه . — باش : برجنس اوردک .
— جق : اویلوق کیمکینک باش طرفی ؛
چیقینتیلی کیمک : بناق ، چکه ، غرتلاق آلماجی .
— کورک : تلکی پوستندن کورک . قیزیل
— : روما شهری . — لق : آلم آغاچلری
حاوی یاغچه . — لی : آلماسی چوق ، آلمادن پالیش .

آلماس [عد. معروف ذی قیمت طاش ،
جوهر ، کوهر ، بجه . پک سوکیلی
و قیمتدار : آلماسم ، آلماس یارم . — پارچه سی :
پک کوزل چوجق ویا قیز . * آلماسپاره :
آلماس پارچه سی .

آلماستراش [اف. سه . آلماس کبی یوتولش
اولان مقبول بر جام ،
بلور ، قریستال . ص. بو بلور دن معمول :
آلماستراش بر باردق .

آلماسیه [عد. شکر ، ات صوبی و سائر دن
یاپیلان بلور کبی پارلاق و شفاف
بر طاتلی .

آلمان [عد. آلمانیالی ، جرمانیالی . * آلمان
آلمان : نلق : آلمان حالی .

آلکن [عد. کوجلکه إفاده مرهم
ایدن ، بکمه .

آلگون [اف. ویا لکونه . آل رنگنده ،
قویو و پارلاق پنبه .

آلاق [ص. حبله کار ، دوزن باز ؛ سوزنده
طورماز ، دوزک . مه : آلاق
بوللاق : قارمه قاریشیق .

آلشکم [و. آل ایله دوقونمق ، آل
شفاقی ایتمک ؛ دوکوشمک .

آلغرو [یتا. مو. شوخ ، شدید و جانلی .
آلغره تو : آلغرو دن ده
آز سرعتلی .

آللق [عد. قادینلرک یوزلرینه سوردکاری
آل دوزگون . آل رنگی .

آللمک [اف. ویا آله مک . آل طوقوندمق ،
آل ایله طونمق ، آله قاریشدمق ؛
آل ایله یوقلامق ؛ اورسه له مک ؛ طوقونمق .

آللمه [ص. ویا آله مک . آل ایله سچلمش ،
منتخب : آله مک کومور .

آلنمک [اف. آل ایله طوقونمق ، قورجا .
لانمق ؛ اورسه لنمک . قوغلمق .

آلوسیناسیون [ای. سه . حقیقی بر شیتک
مرضی بر حس ، ضلال ، وهم : هر رؤیا
بر آلو سیناسیون در .

آله [عد. سه . یرله کوکی یارادان مولی ،
تکری ، رب ، خدا ، ایزد . —

آعلم : الله دها آبی بیلیر . — اکبر : الله
بویوکدر . — : حیرت ، تعجب و
إنفعال إفاده ایدر . — ایتمسین : الله لایق

کورمه سین . — بر ، سوز بر : ویریلن
سوزدن دونولمه جکسی تأیید مقامنده . *
الهدن بول : جزاک الله ویرسین . *

الهدن قورق : اوتان ، یامعه ، عییدر !
* الهدن قورقاز : ظالم ، إنصافسز . —

سلامت ویرسین : کیدنلره ، مشکل بر
وضعیتده اولانلره دعا . — عشقنه ، —
حقیچون ، الهکی سورسه ک : یمین تعبیر .
لریدر : الله عشقنه دوغروسنی سویله ! —

آلن [سه. قاشلرله باشك ساچلری آوا -
سندەكى آچىقلىق ، ناحيه ، جبين ،
پيشانى ؛ اوڭ جەت ، جبهه . * آلنى
آچىق : ناهوسلو . = يازىلى : طالع ،
مقدرات . * آلنك دامارى پاتلامش :
حياسز . = ترى : ناهوسكارانه چاليشمه ،
أهك . * آلنلق : آلنه طاقيلان سوس ؛
بنالرك جبهه سەنە آصيلان لوحه .

آلنمق [فە. ايچرلههك . سويلەن سوزى
اوزرينه آلەرق متأثر اولمق .

آلو [سه. آتشدن چيقان يالازە ، صيحاق
اھوا ، يالين ، لھب . مزراق او -
جندەكى بايراق . = لئك : آتش آلمق ،
آلو چيقارمق ، طوتوشمق ؛ مجر شدت
كسب ا ، غضبه كلك .

آلو [فە. سه. أريك ؛ لسانزده أريك جنسندن
اولان شيلرە ديشير : زردالو .

آلو [مە. تلفونده چاغريلانك نه ايستيور -
سكز معناسنه ويرديكى سس .

ألواح [عە. سه. جە. لوحلر ، تختلر ، دوز
سطحلر ؛ اوزرينه يازى يازيلان
ورسم ياپيلان شيلر .

ألوان [عە. سه. جە. لونلر ، رنكلر ، چشيدلر .
سه. رنكلارنك ، ألأجەلى .

ألود [فە. سه. بولاشمش ، بولاشيق ، دالمش
مستغرق . مرحمت : = مرحمتلى .

ألوداع [عە. اللهه ايصالرادق ، اللهه
أمانت اولك .

ألوده [فە. سه. بولاشيق ، بولاشمش .
= دامن : آتلى بولاشيق ،

عفتسز : * ألوده خون : قانە بولاشمش ،
قانلى . * ألودكى : بولاشيقلق .

ألوف [عە. عد. ألفلر ، بيكلر ، هزارلر .
ب : ألف .

ألومينيوم [آى. سه. بياض ، خفيف
ومتين اولوب كوموش كمي
پارلايان و ۶۵۰ درجەده أريسن بر معدن .

ألوهيت [عە. سه. اللهلق ، تكريلق ، مەبودلق ؛
الوهيتى منكرلرە واردر .

آلمانيا [سخ. مەركزى اوروپا دولتارندن
بريدر . مساحه سطحه سهى
۵۳۶,۲۹۷ كيلو مترو مربعى ، نفوسى آلتش
ايكى ميليوندر . كومور ، قورشون ، قالاي
دمير ، چيتقو الخ . كبي چوق زنكين
معدنلرى واردر . حرب عوميده فرانسه
ايله متفقارينه مغلوب اولهرق ۲۸ حزينان
۱۹۱۹ ده وەرساي معاهده سهى امضالادى .
يك چوق تضميناته محكوم ايديله ركە مستملكاتى
آلساس لورەنى غائب ايتدى . لهستانك
چانلانماسنه راضى اولدى .

آلمزده [فە. سه. دردلى ، كدرلى ، غم ديده .
ج : آلمز دكان .

آلمق [فە. آخذ وقبول ايتك . كوتورەك ؛
سيل كوپروى آلدى . ايدتمك .

إشترا ا ، صاتين آلمق . إستيعاب ايتك :
بويشيه ايكى اوقه سيركه آليز . چويرەك ،

إحاطه ايتك . كسمك : بويندن بر آز
آلمى . قازانمق : نام آلمق . آكلامق :

فهم آلمايور . صوغوق : = اوشومك .
خسته لق : = خسته لفة طوتولمق . آتش

طوتوشمق ، مجر بردن حدتلمك .
لوستنه : = درعهده ا . اوزرينه : =

آلمق ، خويلاقم . بويننه : = كناهنه
كپرەك . سوز : = وعد ايتديرەك ؛ سوز

مويلكە مساعده آلمق . نفس : = تنفس ا .
فرحلامق . كوز : = كوزى قاماشدبرمق .

كوكل : = تلطف و خاطرئى خوش ا .
اوكنى : = توسعنه ويا وقوعنه مانع او .

ميدان : = فرصت بولمق . بول : = ايلرلههك .
فە. ويا آلههك : ألكدن كچيرەك .

آلمك [يك دقتلى بر صورتده آراشدبرمق .
صچمك . ألكەدن كچيرەك صارمق : ايبيليك
آلههك . م : ألتك .

آلمگ [سه. ايبيليك صارمفه مخصوص آلت
كه بريلك اوستنده قولايجه دونر

براقچ دكنكندن عبارتدر .
سه. ويا آلهه . ألكدن كچيرلمش ،

آلمه [آلتش . سچلمش .

الويرمك [فه. كافي كلمك ، ينيشمك .
اويفعون دوشمك ، موافق
كلمك . وقوع بولق . * آلويرر : يتر ،
آرتق ايستمز .

اليوم [ع. فاز. بوكون، بوكوني كونده.
[ع. ص. حالاً، هنوز.
اليوى [ع. ص. فيحه منسوب و متعلق:
[ع. ص. عروق آليويه.
آليويرمك [ف. عجله آلق. هان صاتون
[ع. ص. باغلى قويون قويروغى. قيجى
آليه [تشكيل ايدن قبا آتار. ج.
آلايا و آليات.
آليه [ع. اوکا معناسنه ضمير عريدر.
[موى: بيان ايديلن، كنديسندن
يحت اولونان، اينا اولونان. مؤه موى لياها.
تئينه: موى اليهسا. ج. موى اليهم.
[س. علاج، دوا، مداوات، چاره،
أم [درمان. اصلی (آم) در. مناسبتر.
لکندن دولايي متروکدر.
[ف. و. م. يم. ايمک مصدريک مضارع
أم [مفرد متکلميدر: تورکم، آييم.
أم [ع. س. آنا، والده، مادر. سبب:
[الحياث: بوتون فنالققرک سبي
اولان ايچي، مسکرات. — الدنيا: قاهره.
— النور: حضرت مريم. — النجوم:
صمان يولى، کهکشان. — قرآن: سورة
فاتحه. — القري: مکه مکرمه.
ج. امات و امهات.
أما [ع. ج. تورکجه ده: أما، بعضاً: أما
[اوقونور. فقط، لکن: اوقور أما
يازاماز. تعجب و إعظام أدائی اولور:
أما يادک ها!
أما بعد [ع. بوندن موکره، کله لم مقصد منزه.
[آي. س. برشي حقه ده بر ذوق
آما تور [و ميل دويان؛ صنعت اتخاذ
ايجه مکه برابر شعره، صنايع نفيسه يه الخ.
مراقبي اولان: بوهر آما تور تابولسيدر.
[ع. س. اولديرمه، إفتنا ايجه:
إماته [إماته وقت.
[ع. س. ج. أمثلر، آک زياده
أمائل [بکزه يئرلر. افضل و معتبر اولانلر.

* الامائل: بويوکلر، ذوات معتبره.
[ع. ص. هدف اوزرينه اوق و قورشوت
آماج [آتمق ايچون ديکيلن تخته. *
آماجکاه: هدف محلى، هدفک بولونديغي يره.
[ع. س. ج. أمجدلر، مجد و شرف
أماجد [وغزتلى چوق اولانلر.
[ع. ص. حاضر، هميا. * آمادى:
آماده [آماده لک، مهيا لى، حاضر لى.
[ع. س. أميرلک، بکلک، پرنسلک.
أمارت [أميرک حال وصفى.
[ع. س. علامت، نشان، اثر:
أماره [اورته ده هيچ بر أماره يوقدر.
ج. أمارات.
[ع. ص. أمر ايديجي، مجبر:
أماره [نفس: — انسانى ذوق ولذت
حسيه يه سوق ايدن نفس وشهوت.
[ع. س. إحتراسلر، عشق و کين
أمارات [کبي روى متأثر ايدن حرکتلر.
[ع. س. ج. مکانلر، محاللر، موضعلر،
أماکن [يرلر، موقعلر.
[ع. س. ج. أمالر، اومهلر، اميدلر:
أمال [أى توکمنن آمال!
[ع. م. بر طرفه ياثيرمه، ميل ايتديرمه.
إماله [قيسه اوقوتمق ايجاب ايدن بر حرکتک
غير طبيعى اولارق اوزون اوقوتماسى.
[ع. س. جماعه نماز قیلديران ذات:
إمام [امور دينيه و مذهبيه ده کنديسنه
اويولان، مقتدايه و پيشوا اولان ذات:
إجتهد ايديوب صاحب الراى اولان ذات.
— بايلىلى: زيتون باغلى باطليجان يمي.
* إمامت: إماملق: إمامک صنعت وظيفه سى.
[س. چپوغه اغزلق مقامنده طاقيلان
إمامه [کهرابوساثره پارچه سى. تسبيحک
اوجنده کي اوزونجه دانه.
[د. فرياد و استمداد ايچون قوللانيلير:
أمان [آمان يارنى! خوف، رجا و نيازه
دلالت ايدر: آمان اويله ديمه! عفو طلبى
بيلدير: آمان پاشام، بکا باغيشلا! تنبيه
علامتى اولور: آمان چوجغه باقک! حدث،
شدت، إفتعال بيان ايدر: آمان يتر

آرتق ! جمده (أمانك !) شكلي آلير :
أمانك دوستلر ، يتيشك !

أمان [ع.م. امنیت، حمايه. — ويرمهك :
مساعده ايتمهك ، آجيامق. *
الامان : يوقى برآجييان ، مدد ، مرحمت !
في — الله : الله سلامت ويرسين .

أمانت [ع.م. امنیت ايديلن كيمسه يه
براقيلان شي ، وديعه . دوائر
دولتدن بعضيلرينك لاسي : شهر أمانتي :
شهر ايشاريله مشغول اولان دائره . *
أمانة : أمانت اوله رق ، أمانت صورتيله . *
أمانجي : كنديسنة أمانة توديع اولنان
أشياي برعجلدن ديكرينه اجر تله نقل ايدن .
أمانى ع.م. امنه نك جمعي . ب : امنيه .

آمپر [ى.م. فيز . دوغروسي : آنپر .
الكتريك جريانلرينك شدتده
واحد قياسى . — ثور : الكتريكلده مقدار
واحد قياسيسى (جريانك شدت بر آنپر
اولديغنه كوره ناقل بر ساعتده قطع ايدن
الكتريك مقدارى) . — متره : برالكتريك
جريانك شدتي اولچمكه مخصوص آلت ،
غالوانو متره .

أمپوزه [ى.ف. وسائره . دوغروسي :
أمپوزه . ب : أنپوزه .

أمپول [فر.م. دوغروسي : آنپول .
برالكتريك لاهباسنك ناقلنى
إحتوا ايدن جامدن قاب .

أمت [ع.م. أهالى ، طائفه ، گروه ،
جماعت . ج.م. امم .

أمثال [ع.م. اويمه ، تابع اوله ، إعاءات
وإنقياد . * أمثالاً : اويارق ،
تابع اوله رق ، إعاءات و إنقياد طريقيه .

إمتحان [ع.م. دهنه ، تجربه ، چاليشوب
چاليشمقلرى آكلاشلمق
اوزده مكتب طلبه سنك كچيرديكى معاينه
وتفتيش . صلاحيت ويا عدم صلاحيت
كشنى ايچون واقع اولان معاينه وتفتيش .
* إمتحانه چكمك : إمتحان ا .

إمتداد [ع.م. اوزامه ، اوزون سورمه ،
اوزيوب كيمه .

إمتزاج [ع.م. اويمه ، كچينمه . طبعاً
وحساً موافق ومطابق اوله .
قاريشه بيلمه . آليشمه .

إمتصاص ع.م. ائمه ، مص ائمه .

أمتعه [ع.م. ج.م. متاعلر ، صاتيلاجق
شيئلر : أمتعة تجاريه . ب : متاع .

إمتلاء [ع.م. طولمه ، طولغونلق : إمتلاي
معدده . قان طوللانمه .

إمتناع [ع.م. كچينمه ، ايستمه مه فراغت
ايدوب كرى طورمه : مضبطه يي
إمضادن إمتناع ايدويور . إمكناسلق .

إمتنان [ع.م. برينه پاييلان آييلكلرى
ذكر وتعداد ايدوب باشنه قاقه .

إمتياز [ع.م. سائرلندن آيرله ، تفوق ،
برايش ايچون برآدمه ويا برشرسته

ويريلن مساعده مخصوصه كه آرتق اوعينى
ايشى باشقلىرلر پايام . إستفنا ، معافيت .
— لى : سائرلندن فرقلى بولنان ، ممتاز ؛
حقوق إستثنائيه مظهر اولان ، إمتياز
صاحي . * إمتيازي : إمتيازه منسوب ومتعلق .

أمثال [ع.م. ج.م. مثاللر ، اورنكلر ، نمونهلر .
مفرد كى قوللانيله رق : شبيهه ،
نظير ، نمونه : أمثالى يوقدر . * أمثالسه :
أمثالى اولميان ، بي نظير ، ائى يوق .

أمثله [ع.م. ج.م. مثاللر ، اورنكلر ، نمونهلر .
ب : مثال .

أمجاد [ع.م. ج.م. مجدلر ، شرف وعزت
صاحي اولانلر : أمجاد إسلاف .

أمجد ع.م. بك مجد وشرف صاحي .

أمجه [س.م. آل برلكيله وعومك يارديميله
كورولن ايش : أمجه كوني .

أمجيك س.م. همه ، بستان ، شدى .

إحماء [ع.م. غل . يوق ائمه ، عوايمه :
بو اوراقى إحما ايديكز .

میلیون کیلو متره مربعیدر . عموم نفوسی تخمیناً (۲۰۵) میلیوندر . اوروپا قطعه - سندن درت دفعه بویوکدر . سکنه سی اوروپا مهاجرلرله آفغولساقسونلر ، اسپانیولر ، پورژ دینلن یرلیرلر تشکیل ایدر . آلتون ، کوموش ، الماس ، باقیر معدنلری واردر .

آمریقان [ع.س. آمریقان کلن معروف قبا بز. ص. آمریقاییه منسوب .

آمزجه [ع.س. ج. مزاجلر ، طبیعتلر ، خویلر ، مشربلر . ب : مزاج .
آمزیرمک [ع.س. چوغفه مہ ویرمک ، ارضاع ایتک .

آمزیک [ع.س. مہ نیک تپسی . چوچقلره مہ یرینه ویریلن واوجنده مہ شکندنه برلاستیک بولنان شیء . کوچوک لریق لوله سی . * آمزیکلی : چوغفه مہ ویرن قادین ، لوله لی (لریق) .

امساک [ع.س. آله طومک ، یاقلامه . صاقلامه ، ضبط واداره ایتک ، منع ایتک ، ضبط نفس ایتک ، احتساب ، احتراز . اوروجه باشلامه زمانی . خست ، پرهیزکارلیق ، ریاضت . * امساکیه : امساک وقتلریخی کوسترر جدول .

أمصار [ع.س. ج. مصرلر ، بویوک شهرلر ، مملکتلر .

امصاص [ع.س. مص ایتدیرمه ، ایتجه چکده یرهدرک یوتدیرمه ؛ امدیرمه .

امضاء [ع.س. بر کاغذک آلتنه اسمنی یازمه . مکتوب ، سند ، تحریرات کبی بر کاغذک آلتنه یازیلان اسم . * امضالاتق : بر یازینک آلتنه برینه اسمنی یازدیرمق ، امضا ایتدیرمک . * امضالاشمق : بر برینه امضا ویرمک ، امضا ووروب آلمق . * امضالاتق : قبول وتصدیق مقامنده بر یازینک آلتنه کندی اسمنی یازمق . * امضالاتق : آلتنه اسم یازلمق ، امضا ایدلمک .

امطار [ع.س. ج. مطرلر ، یغورلر ، بارانلر . ب : مطر .

آمد [ع.س. کله ، ورود ایتک ، وصول . شد : کیدوب کله ، ایاب وذهاب . جی : وقیتله باب عالیده مابین ایله مخابره قلمنک رئیس ، مجلس وکلا باش کاتبی . * آمدی : کلش ، وصول ، ورود .

امداد [ع.س. یاردیم ، معاونت . جی : یاردیم و معاونت ایدن . * امدادی : امداده منسوب .

امدیرمک [ع.س. اتمک سوق ایتک ، اتمیر-مک ، مص ایتدیرمک .

آمر [ع.س. آمر ایدیمی ، بیویچی ، فرمان ایدیمی . هر هانکی بر مسأمرک مافوق . * آمرانه : آمره یاقیشه جق - صو رتده ؛ آمره یاقیشیر طرزده وقوع بولان . ج : امرا .

آمر [ع.س. بیوروک ، فرمان ؛ بویوک بر امردن یازیلان و بر آمری احتوا ایدن ورقه . - حق : اولوم . - قوی : آلدینی آمری اجرایه مجبوراولان . ج. اوامر .
أمره [ع.س. ایش ، مصلحت ، شیء . * **آمر** [آخر الامر : اکنهایت . اول - ده ، ابتدای - ده : اکن اول . * نفس الامر : اساس ماده ، برشیک حقیقی ، جوهری . - نامه : بر آمری احتوا ایدن کاغذ ویا مکتوب . ج : امور .

امرا [ع.س. امیرلر ، بکر . یوزباشی ایله پاشا آراسنده کی فرمانلی ضابطلر : بیکیباشی ، قائمقام ، میرآلای .

امرار [ع.س. یکیزمه : امرار وقت : وقت یکیزمه .

أمراض [ع.س. ج. مرضلر ، علتلر ، خسته قللر . ب : مرض .

امرد [ع.س. یوزی هنوز توپسز اولان جوان . شباب . - دها صقالی بیغی چیقماش دلیقانی .

آمریقا [س. ۱۴۹۲ تاریخنده کریستوف کولومب طرفندن کشف اولوبان دنیانک بشده بر قسمی که شمالی و جنوبی آمریقا نامیله ایکی پارچه دن مرکبر . بو ایکی قسمک مساحت سطحیه سی (۳۸)

أمعاء ع.س.ج. معالر ، باغز صاقلر .

إمعان ع.س.ج. جهد وسعی ، إهتمام ، دقت .

أمك س. چالیشمه ، سعی ؛ زحمت ،

یورغونللق . چالیشمه حق ، اجرت .

چكمك . * أمكدار : أمك و خدمتی كچمیش ،

چوق خدمت ایتیش . * أمكدارلق :

أمكدارك حال وصفتی . * أمكداش : سعی

وعمل آرقداشی ، قاپو یولداشی . * أمكسز :

زحمتسز ، قولای . أمكسز اوغل : اوکی

چوجوق . * أمكلی : زحمتلی ، زور ، چوق

سعی وجهده محتاج .

إمكان ع.س.ج. ممكن اوله ، دائرة إقتدار

داخلنده بولومه . عدم إمكان :

ممکن اولمايیش . * إمكانسز : إمكانی

اولمایان ، محال . * إمكانسزلق : إمكان

اولمايیش ، محال اوله .

أمكلكم اف. یورو مکه چالیشمق ،

(چوجوق) ایکی آل وایکی

آیاقله یورو مکه .

أمکن ع.س.ج. مهما ممکن : ممکن اولدینی

قدر ، نه قدر ممکن اولورسه .

أمکنه ع.س.ج. مکانلر ، محللر ، یرلر ،

موقعلر . ب مکان .

أمل ع.س.ج. امید ، آرزو ، حرص ،

امتل طمع . طول : حدندن چوق فضله

شیثله نائل اولمق آرزوسی ، حرص چاه .

إملاء ع.س.ج. غل . طولدیرمه .

إملاء ع.س.ج. سویلیوب یازدیرمه . برلسانی

إملايه كلمهك : إصلاحی ممكن اولماق . *

إملاسنز : إملاسی اولمایان ، دوغر و یازماش ،

یا کلیش . * إملاسنزلق : دوغر و یازمايیش ،

إملا یا کلیشلقی .

أملح ع.س.ج. ملحزر ، طوزلر .

أملاك ع.س.ج. ملکلر ، تملك اولنان ابنیه

و أراضی . ب : ملك .

أملمك اف. چکیلوب مص اولونمق : هر

أمم ع.س.ج. امتلر ، بر پیغمبرك دینه

دعوت ایتمهك من طرف الله مأمور

اولدینی جماعتلر .

أمك اف. نفسله اینجه چكمك ، مص ا .

عج. قاتی : صورمق ، نهسی وارسه

آلمق ، مجال برافماق . * أمه : أمك فعلی ،

مص ایدیش . متب : أمدیرمك ، أمزیرمك .

أمن ع.س.ج. امنیت ، قورقوسزلق ، راحتلق ،

آسودکی ، آسایش .

أمناء ع.س.ج. أمینلر ، إعتقاد اولوناچق

ذاتلر ، معتمدلر .

أمنا ع.س.ج. امنیتله ، قورقوسزجه ، آمین

اولمق : آمنا کلدیلر .

أمنا ع.س.ج. ایناندق ، بر دییه جكمز یوقدر ،

تصدیق ایدررز .

أمنیّت س. غل . قورقوسزلق ، آمینلك ،

کوکنمه ، إعتقاد ، وثوق . *

أمنیّتسز : امنیتدن عاری ، إعتقاده غیبرلاق ،

کیمسه به امنیت و إعتادی اولمایان . *

أمنیّتسزلك : آمینتك بولونمايیشی ، إعتقاد

شایان اولمايیش . * آمینتلی : امنیت و آسایشی

اولان ، إعتقاد و امنیتله لایق ، آمین .

أمنیه ع.س.ج. آرزو ، ایستنك ، اوومه ،

أمل ، مقصد ، نیت .

أموات ع.س.ج. میتلر ، اولولر ، بحیات

اولانلر . ب : میت .

أموال ع.س.ج. ماللر ، تملك اولونان

شیثلر . — منقوله : نقل اولونا ییلر

شیثلر . — غیر منقوله : أراضی و أملاك .

أمواه ع.س.ج. مائلر ، صولر ، آبیلر .

أموخته اف. قاصه . اوقومش ، اوكرشمش ،

متعلم اولان .

أمور ع.س.ج. أمرلر ، نستهلر ، شیثلر ،

خصوصلر ، ایشلر ، وظیفه لر . —

آشنا : ایش ییلر ، آکلاییشلی . — دیده :

تجربه لی . — ساتمق : ایش ایدنك ، وظیفه

بیلمك ، اهمیت و یرمك .

آمورازی [آی. سه. سیلان دم ، زف ، قان ضیعی .

آمورتیسمان [قر. سه. بردینک ، بربورجک ، تدریجاً اطفاسی .

آموز [ف. سه. بیلن ، اوکره نیش ؛ اوکره دن ، تعلیم ایدن . - کار : اوکره دیعی ، معلم . - کاری : معلمک ، اوکره دیجیلک .

أموّمَت ع. سه. آنالق ، والدلهک .

آمونیاق ی. سه. نیشادیر روحی .

أَمْهَات [ع. سه. جم. املر ، والدلر ، آنالر . منبعلر ، اصللر ، نمونه لر ، قالبلر . برعلمک أك معتبر ومشهور کتابلی .

إمهال [ع. سه. مهلت و زمان ویرمه . بری حقنده مرحمتلی بولونمه .

أَمی [ع. سه. اوویوب یازمق بیلمه ین ، جاهل . آنایه منسوب .

أَمیال ع. سه. جم. میللر . ب : میل . آمیخته [ف. سه. قاریششمش ، مخلوط ، قاریشقی اولان .

أَمید [ف. سه. آرزو ایدیلن برآییلکی بکلمه ، أمل ، اومه ، اومو . آرزو ایله بکله من شی . - بخش : امید ویریجی ، اومدیریجی . - بخشانه : امید بخش اولانه یاقیشه جق برصورتده . - سز : امیدی قالمایان ، مایوس ؛ حیانتدن امید کسپلمش اولان : امیدسز خسته در . - سزلك : مایوسیت ، امید قالمایش . - کاه : امید یری ، برشی امید اولونان محل . - وار : امیدلی . - واری : امید وارلق . - ی کسمک : امکانسزلق قناعتیله برآییلکی آرتق بکله مه مک ، مایوس او . - عوام لساننده (اومود) شککندهده تلفظ ایدیلیر .

أَمیر [ع. سه. باش ، بک ، رئیس ؛ بویوک امیر] برخاندانه منسوب . ج : امرا .

أَمیرال [آی. سه. أك بویوک بحریه قوما - ندانی . * آمیراللق : بحریه قوماندانلقی .

آمیز [ف. سه. قاریشقی ، حاوی ، شامل . عبرت - : عبرت آنه حق شی .

آمیزش [ف. سه. اختلاط ، امتزاج ، کچینیش ، معاشرت ، ایتلاف .

أَمیک [س. سه. آمکدن چوروین یر ، آمه بره سی ، اثری .

أَمین [ع. سه. اوایله اولسون ؛ یارب ، قبول آیه ! - خوان : آمین دیه ن ، بر شیعی تصدیق ایدن .

أَمین [ع. سه. امنیت صاحبی ، قورقوسز ؛ برینه امنیت و اعتماد ایدن ؛ شبهه ایتمه ین ؛ کندیسینه اعتماد اولونان . * آمینلک : آمین اولانک حال وصفی ؛ امنیت . * شهر آمینی : بر شهرک ایشلرینه باقان أك بویوک ذات . * دارالفنون آمینی : دارالفنونک بالعموم ایشلری اداره ایدن آمر . * صندوق آمینی : وزنده دار . * آلا ی آمینی : بر آلا یك حساباتی تنظیمه مأمور ضابط . * بولوك آمینی : بربولوك حسابنه باقان اونباشیک فوقنده کی عسکر . ج : امانه .

آن [ع. سه. و اوان . ج. آونه . پک آز بر زمان ، لحظه ؛ دم . * آن آفا نا ، آن بان : کیتدکجه ، تدریجاً . * الان : شیمیدیکی حالده ، حالا ، هنوز .

آن [ف. سه. کوزللك جاذبه سی ، ملاحظت ، صباحت : حسن وان .

آنا [س. سه. ویا آننه ، آنه . بر ویا بر قاق چوجق ویا یاورو طوغورمش اولان قادین ویا دیشی حیوان ، والده ، مادر ، ام . بر آنا شفقتی کوسترن : او قادین فقیرلر آنا سیدر . بر شینک باشلیجه قسمی : آنا دفتر . اوکی - : اصل والده اولمایان بابا زوجه سی . قاین - : زوجک ویا زوجه - نك آناسی . سوت - : چوجوغه سوت ورن یابانجی قادین . بویوک - : آنا ویا بابانك آنه سی . - بابا کوی : هرکس بر برینی غائب ایده جک درجهده غلبه لقی کون . - دن دوغا : چیرچپلاق . - لقی :

آنانك حال وصفقى : آنایرینی طوتان قادین .
 [ع.س. قاب قاجاق ، تجره ، صحن ،
 إناء [دستی وسائرہ . ج. آوانی .

[ع.س. ترك معاصی ایله حقہ رجوع
 ایتمہ ؛ ندامت ایتمہ . برمرشدہ
 مراجعت ایدہرك طریقته کبرمه . برینك
 یرینه دیکرینی إقامہ ایتمہ ، توکیل ،
 تقویض . ب : إستناہ .

[ع.س. ج. دیشیار ، قادینار ، قیزلر .
 إناث [فد : انثی .

[س. بر جوق یورو یتیشدربوب
 آناب [قارتلاشمش (حیوان) . ج. تجره
 دیدہ ، اوستہ ، قورناز . * آناجلاہق :
 ایشلردہ تجره صاحبی ، اوستہ اولوق .

آناجیل [ع.س. ج. إنجیلر . ب : إنجیل .
 آناختار [س. مفتاح ، آچار ؛ آچغہ ویا
 قورمغہ ویا سووککه یاریان
 آلت . شيفره حلندہ قوللائیلان جدول ،
 شيفره مفتاحی . واسطہ ، آلت .

آنارالله [ع. الله منور قیلسین .

[ی.س. فردك ، حكومتك هر
 آنارشى [تورلو وصایتدن آزاد اولهرق
 سیریتجه إنكشافی قبول ایدن مسلك
 سیاسی وإجتاعی . حكومتسزلك . باشسز بر
 ملتك حالى كه حكومت نفوذی هیچہ اینش
 ویا تأثیرسز قالشدر . قارغشلق .

[فر.س. آنارشیه طرفدار
 آنارشییست [اولان .

[ع.س. منور قیلمہ ، آیدیلانديرمه ،
 إناره [نورلانديرمه .

[س. دانهلری رایجہلى برنباتكہ
 آناصون [يعض مسكراته قاریشدیریلر .

[سخ. (آسیای صغری) نامیلہ
 آناطولی [معروف بر شبه جزیرہ اولوب
 تورکیہ جمهوریتنك أک مهم وأک فیاض
 بر قطعہ سیدر . * آناطولی : آناطولی
 أهالیسندن اولان .

[س. بر آقینتینك ویا روزکارك بر
 آنافور [مانعہ یه چاربارق کری دوئمہ .
 سندن حاصل اولان هکسی جریان . عو :
 پاره سز ، باد هوا ، آچیقدن . — دن یکینمک :
 پاره سزجه هیچدن یاشماق .

[فر.س. بر جسمك مواد مرکبه سنی
 آنالیز [آییرمه ، تحلیل : صویک ، هوانك
 آنالیزی . برکتابك ، برنطقك خلاصہ سنی ،
 آنام [ع.س. خلق ، ناس ، مخلوقات ،
 إنسانلر . بین الانام : خلق آراسندہ .

[ع.س. ج. آنملر ، پارق اوجلری :
 آنامل [آنامل آرای تعظیم اولدی .

[س. آمریقادن چیقمه لذیذ وکوزل
 آناناس [رایجہلى برمیوه .

[ع.س. بئلك ، خودبئلك ، غرور ،
 آنایت [کندینی بکنمه .

[ص. مغرور ، جاهل ویا یانی : براق
 آنانی [شو آنانی بی ! آنائیذك بریدر . *
 آنائیلك : غرورله قاریشیق جهالت ،
 یایاغیلق ، عاديلك .

[ع.س. خبر ویرمه ، إخبار ایتمہ :
 إنباء [کیفیتك إنبائی متمنادر .

[ع.س. نباتاتی بیتربوب بویوتمه :
 إنبات [تخملری إنبات ایدن قوت !

[س. ذخیره ، أشیا ، مهمات و
 آنبار [سائرہ وضع و حفظنه مخصوص
 محل ، مغازه ، دهبو ؛ کیملردہ أشیا قویغہ
 مخصوص محل . — جی : آنبارك محافظه
 وإداره سنه مأمور اولان .

[سپاه.س. بولوندینی لیمانی ترك
 آنبارغو [ایتمه هك ایچون بر کچی یه
 کوستریلن موقت ممانعت .

آنبارکمان [ی.س. یوکلمته ، تحمیل .

[ی.س. أشیایی پاکت ویا بالیه
 آنبالاثر [ایوب ویا صندوغه قیوب صارمه .

[فاه.س. رفیق ، شریک ، اورتاق :
 آنبار [حقك آنباری یوقدر .

آنبان فاه.س. ویا آنبانہ . داغارجق ، چانطہ .

آئېرباريس [س. قادين طوزلغى دىنلن نبات ، بربريس ، زرشك .

آئېريون [ى. س. تشكه باشلايان جنين . مجر بويى كوچوك قىمى و اهمىتى آز آدم .

اينبساط [ء. يايلا ، آچملا . ممنون و مسرور اولملا . فراخلاملا ، اىچ آچملا .

اينبات [ء. كوندرمله ، دير يايلا . غلام ايلرى كلك ، نشأت ايتمه .

اينبوه [ء. س. ايجه بورى . * ائبويى : ايجه بورى شكندله اولان .

اينبور [س. آتشى قار يشد براق طوتوشد برفله مخصوص دمير او كسو .

اينبوه [ف. س. غلبه لق ، اذحام ، كثر ، جماعت ، گروه .

اينبياء [ء. س. چم ، نيلير ، پيغمبرلر ، رسوللر . ب : بچى .

اينبيق [ء. س. اسپيرتو ، عطريات و سائرله تقطير يته مخصوص آلت .

اينپوزان [ى. س. ويا آمپوزان . قورقو و حرمت تالقين ايدن ، حرمت و محبت جاب ايدن : ائپوزان بر سيما . روحه بويوكلك و هيچان و يرن : ائپوزان بر رسم بچيد .

اينپوزه [ى. ف. ويا آمپوزه . خوشه قبوله اجبار ايتك ، زورلامق : قرارلر كنى حكومهته ائپوزه ايدردىكز .

اينپهرمه آيلى [ف. س. صويك كچمسنه [س. ساعده ايتمه ين شى : مشمع ، لاستيك ائپهرمه آيلىدر .

اينپيريزمه [ى. س. منبع عرفانمى يالكىز [مجرده بولان مذهب فلسفى ، تجربيه مذهبي . ضدى : دوغما تيزمه .

اينپيريست [ى. س. ائپيريزمه طرفدارى [اولان فيلوزوف ويا طبيب .

اينپيريك [ى. س. نظريه يه دكل مجريه يه [استناد ايدن . تجربى ،

اختبارى . س. بوتون فكلرلى تجربهدن چيقاران فيلوزوف .

اينتاج [ء. س. چيقارتمه ، بر نتيجه [استحصلا ايتمه ، موجب اولملا . كرده : باشقلا بر شپيئك نتيجه سى حكمنده اولان .

اينتارى [س. باصمه و سائرهدن ياييلان [معروف اوزون لباس . * ائتا-ريك : ائتارى يه مخصوص . * ائتارىلى : ائتارى كيميش .

اينتاش [ء. س. تخمك شيشوب قابارمى ، بر نباتك يئتمه سى ، سورمى .

اينتانت [ف. س. آكلاشمه ، اويوشمه [اوزلاشمه ، ايتلاف .

اينتباه [ء. س. اويانملا ، اويانقلق ، ثيقظه [عدم غفلت .

اينتشار [ء. س. صاچملا ، يايلا ، داغلملا [صاچلر ويا براقلر] دو كوله .

اينتجار [ء. س. كندى كندى اولديرمه [اتلاف نفس .

اينتجال [ء. س. باشقلا برينك اثرى ، [فكرى ، سوزنى بئسمه .

اينتخاب [ء. س. سچمه ، آييرمه . * ائتخاي : [انتخابه منسوب و متعلق .

اينتذار [ء. س. آدامه ، نذر ايتمه .

اينتراسيت [ى. س. قيصه آوله كوچ [ايانان قوقوسز و دو مانسز بر كومهور .

اينتراقى [ى. س. بر تياترو پيه سنك [پردەلر آراسنده كى مدت : [استراحت زمانى .

اينتريهت [ى. س. ترجمان . بر ديكرينك [آرزو و مقاصدى بيلديرن .

اينتروپو [ى. س. ائتمعه تجاريه نك ده بو [ايدلدىكى محل .

اينتريتمه ن [ى. س. ائى حالده طومه ؛ [بر شپيئى حسن حالده طوئق ايچون ايديلن مصرف .

آنتروپتور [ی. س. بر الکتریک جور-
آلت ، آناختار .
آلت ، آناختار .

آنترلین [ی. س. سطر آراسی . سطرلری
آتچق ایچون آره لرینه قونان
معنی لوحه .

آنترویو [ا. س. برغزته جینک خبر آلق ،
فکرلرینی آکادیوب نشر
ایتمک مقصدیلر برینی زیارتی ، ملاقات .
بو ملاقاته عائد مقاله .

آنتره [ی. س. ایچندن کچیلرک بریره
کیریلن محل ، مدخل . دهلیز .

آنتره [ی. س. فائده ، منفعت ؛ فائض .

آنترهسو [ی. س. منفعت ، فائده .
— جی : منفعت و استفاده سنی
آرایان و دوشونن .

آنترهن [ی. س. سریع و جانلی طرز
حرکت ، بشاشت ، نشاط ؛
بو آمده آنترهن واردر .

آنتره نور [ی. س. انسانلری سپوره ،
حیوانلری قوشویه حاضرلایان .

آنتریغان [ی. س. حیللر ایدن : آنتریغان
بر آدم .

آنتریقه [فر. س. حیللر ، دسیسه . — جی :
دائما حیللر ایدن ، حیللر کار .

آنترع [ع. س. چکوب چیقارمه ، قویارمه .
تجربید .

آنترساب [ع. س. دائره تعلق و معیت
داخل اولمه ، ارتباط .

آنترساق [ع. س. نظام اوزره دیزله ،
دوزگون اولمه . آنترساق اشیاء ،

آنترشار [ع. س. داغلمه ، یالمله ؛ کوزل
بر قوقو آنترشار ایتدی ؛ بر
خبرک آنترشاری . نعم ایتمه : آنترشار معارف .

آنترظار [ع. س. بکلمه ، کوزلمه ؛ ایکی
ساعتدر سزه آنترظار ایدیورم .

آنترظام [ع. س. نظام و صریه قونمه .
* آنترظامسز : نظام و صریه
قونامش ، ترتیبسز و قاریشیق اولان .

* **آنترظامسزلق** : نظام و صریه قونمه .
مش ترتیبسز بر شیتک حالی .

آنترعاش [ع. س. دوشدکن صوکره قالمه ،
اوبوشوقلمقدن صوکره جانلی

و کیفی اولمه ، جانلاقمه .
[ع. س. قیاسمه ، قیاسمه ، ترفع

آنترفاخ [ایتمه : آنترفاخ بطن .
[ع. س. فائده ایتمه ، سبیلنمه .

آنترفاع [ع. س. فائده ایتمه ، سبیلنمه .
[ع. س. آثار صنعت و فکر حقنده

آنترقاد [بر حکم ویرمه .
[ع. س. بر یردن آخر محله کوچمه ،

آنترقال [تبدیل مکان ایتمه . کچمه ؛ سرایت .
درک و فهم ایتمه . سرعت : ایمالی ویا

کنایه لی اوفاق برسوز ویا حرکتدن درحال
مقصدی آکلامه . * سریع الانتقال : چابلق

آکلار . توسیع : — اراضینک بقین وارث
بولونمادیغی تقدیرده اقریایه انتقال ایتسمی .

حقنده کی تعامل واصل .
[ع. س. اوج آله ، أخذار ایتمه ،

آنترقام [آجی چیقارمه . * آنترقامجی : اوج
آلیجی ، آجی چیقارمغه میال .

آنترقاء [ع. س. خسته لقدن قالقوب آیی
بر حاله کیرمه .

آنترکاس [ع. س. باش آشاغی دوشومه .
[ع. س. تکرار خسته لغه طوتولمه .

آنترماء [ع. س. بر نسله منسوب اولمه .
[ع. س. حاست ایتما : حاستلی .

آنترماء [ع. س. صوکه وارمه ، نهایت بولمه ،
[ع. س. توکنمه ، بیتمه . صوکه ، نهایت ،

آنجام ، عاقبت . * نهایتی : صوکه منسوب .
[ع. س. بر یولی تعقیب ایتمه .

آنتره جان [ع. س. قاجیرمامه ، برشیقی
چابوق یا قالاامه : آنتره فرصت .

آنتره ریت [ی. س. باغرماسقلرک ایلتهایی .
[ی. س. حراق و علاقه

آنتره رسان [اویاندیران ، جالب دقت .
[ی. س. حشرات بوینوزی ، قرن .

آنترن [تلسز تلغرافده مستعمل اوزون
الکتریک ناقلی .

آتی پاتی [ی. ص. طبیعی نفرت و کراهت ، شمشیراز ، کراهت .

آتی پاتیک [ی. ص. ضد ، مخالف ، طبیعتیه . خوشه کیمه یین ، کریمه .

آتی پیرین [ی. ص. صیتمه یه و الام عصبیه یه قارشى علاج .

آنتیمه [ی. ص. بر مخلوقك جوهرى تشكيل ایدن شیء .

آتی سه پسی [ی. ص. میقروبلری تحریب ایدن تدای اصوللرینك هیئت مجموعه سی .

آتی سه پتیک [ی. ص. میقروبلرك چوغا . لمسی ویا قوقنى توقیف

ومنع ایدن مواد : سوبلیمه ، نیترات دارژان ، پرماتانان دو پوتاس ، قلوو فورم کبی .

آتی شانبری ی. ص. مدخل ، دهلیز ، مایین .

آنیموان [ی. ص. ۴۴۰ درجه یه دوغرو آرییه ن مایعسی بیاض و

کورهك بر معدن اولوب مطبوعه حروفاتك ترکیبته داخلدر .

آنی [ی. ص. دیشی ، فیز ویا قادین ، قاری . ج. اناث .

انجاء [ع. م. قورتارمه ، سلامته ایردیرمه : انجای اهل سفینه .

انجاز [ع. م. (بروعدی) ایفا ، اجرا ایتمه ، یرینه کرتیرمه .

انجام [ف. ص. صوك ، آخرکار ، عاقبت : الله انجامنی خیر ایلدین . - کار :

ایشك صوکی ، آخر الامر .

انجذاب [ع. م. چکلمه ، جذب و جلب اولونمه ، سورولکنمه .

انجزة [ع. ص. ایصیرغان اوقی . * انجری : حراوت قیارجقلری ، ایسیلك .

* انجریه : ایصیرغانك وجوده کتیردیکی قیارجقلره بکزه یین بر نوع جلدخسته لئی .

انجرار [ع. م. چکلمه ، چکیلوب سورو - کلنمه ، اوزامه ، منجر اولمه .

آنجق [د. یالکز ، ساده ، مجرد ، تک : ایستدیکیکی آلاجنم ، آنجق اوصولو

طور . بالخاصه ، صرف : آنجق سزك ایچون کلدیم . کوچ حال ایله ، دارا دار ، کوچ

بلا : ایشته آنجق یتیشه بیلدم . فقط ، لکن ، آما : بونوک پیارده مرض اوچاجقدی ،

آنجق هوا مساعده ایتدی . اوقدر ، اونك کبی . ع. م. پارلامه ، جلاله ، سورولمه ،

انجلاء [ع. م. آچلمه ، داغلمه : (ایش) تنور ایتمه . س. ملک اوقی ؛ بونك کوسکندن

آنجلیقجه پاییلان رچل . ع. م. ج. نجملر ، بیلدیزلر ، کوبلر . ب : نجم .

انجماد [ع. م. غلا ، طوكمه ، بوز طوكمه ؛ قاتیلاشمه .

انجمن [ف. ص. مجلس ، جمعیت ، شورا . انجمن دانش : آقاده میا .

آنجه [ک. آنجق ك مخففیدر . اونك کبی ، اوقدر ، اویله جه .

انجیل [ع. م. حضرت عیسی یه نازل اولان کتاب سماوی . * انجیلی : انجیل

شریفه متعلق ومنسوب اولان .

آنجیلان [ک. اویله جه : اوهرتبه ده ، اوصورتله ، اوقدر .

انحا [ع. م. ج. طرفلر ، جانبلر ، أنطار . نیات . یوللر . قد : نحو .

انحداب [ع. م. قابورلاشمه . قابورلانمه . ع. م. صاعمه ، برطرفه میل ایتمه ؛

انحراف [دکیشمه ، بوزولمه ، قیققلق . مزاج : کیف سزك ، نشئه سزك .

انحصار [ع. م. حصر اولونمه ، برتجاری ویا بر خدمتی برکیمسه یه ویا بر

شرکته تخصیص ایتمه . یالکز بریشته ویا برکیمسه یه مخصوص اولوب باشقه لرینه

شمولی اولمامه . ع. م. آخه ، آشغیلامه ، آچلامه . قوئدن دوشمه ، قوجامه .

انحلال [ع. م. چوزولمه ، آچلمه ؛ داغلمه ، بوزولمه ، آریمه .

انحناء [ع. م. اکرله ، بولکه ، اکلّه ، چارپله .

أندَر [ع.م. پك نادر و پك آز بولنور
اولان، پك سيرك .

أندَر [ف.م. ايچنده، دروننده، ده :
محال — محال : تماميله امكناسز .

أندراج [ع.م. اولمه، سونمه . غله، درج
بومباحثكده اندراجي لازمدر . ب : درج .

أندراس [ع.م. ائري نحو وزائل اولمه،
سيلنمه : اندراس مدراس .

أندرون [ف.م. برشيئك ايچي، داخلي ؛
ايچ يوز . حرم داره سي .

أندفاع [ع.م. دفع اولومنه، ايتلمه،
صاوولمه، مندفع اولمه .

أندك [ف.م. آز، جزئي، قليل . —
ساله : كوچوك ياشلي .

أندكس [س.م. اسپانيا و پورتوگال
مملكاتري ؛ اسپانياك جنوب

قسمي . * أندلسي : أندلسه مندوب .

أندماج [ع.م. آي دوزه لئلمش اولمه . غله
ايچنه كيرمه، يراشمه .

أندمال [ع.م. باره) آي اولوب قياغه،
اوكله .

أندوخته [ف.م. قازانلمش، بريكدير-
لش، ييغلمش، إدارا اولونمش .

أندود [ف.م. سورولمش، ايشلشمش،
صيواعمش : زر أندود .

أندوز [ف.م. قازانان، إكتساب ايدن .

أندوسمان [آ.م. ياخود آندو . حق
تصرفي ديكر برشخصه نقل

ايتك ايچون آمره محول بر سندنك ويا بر
پوليچه تك آرقاسنده كي امضا .

أندوكسيون [آ.م. خصوصي وقعه .
لردن عمومي بر نتيجه

چيقارمقدن عبارت طرز تعقل، إستدلال،
إستقراء : علوم تجربه ده أندوكسيونك مهم

برروي وارد . برمغناطيس ويا جريانك تأثيري
آلتهده برجريان الكهربي إستحصال ايتمه .

أندوه [ف.م. ويا آنده . غم، كدر،
قايغو، تاسه . * أندوهكين

إنخساف [ع.م. (آي) طوتوله . بصردن
محروم اولمه . — ايتك،

إنخسافه اوغرامق : هيچه تنزل ايتك،
كورونمز اولق : هر ظفر صوك مظفريتك

يائنده إنخساف ايدر .

إنخلاع [ع.م. خلع اولومنه، هوتعندن،
مأموريتندن قالديرله .

إنخناق [ع.م. بوغولمه، بونالمه .

أند [س.م. عين، قسم ؛ آداق، نذر، عهد.
— لاشمق : بربرينه عين ويرمك،

عهدلشمك . — ايچمك : عين ايتك . —
ويرمك : عين ايتك . — لي : عين ايتش،

تعليف اولونمش .

أنداب [ع.م. باره قايانوب ائري قالمه .
ب : نديه .

أنداخت [ف.م. آتسه، رمي ايتمه ؛
سلاح بوشالتمه . * أنداخته :

آتلمش . برطرفه براغلمش .

أنداد [ع.م. نذر، بكره نذر، أمثاللر،
نظيرلر . بي . — أمثالسز، بي ماند .

أنداز [ف.م. آيچي، راي، آتان،
آتمش . سلاح . — نفر .

أندازه [ف.م. اولچو، مقياس ؛ آتمش
سانتيمتره بوينده آرشيئندن

كوچوك بر اولچو . — يه كلز : اولچويه،
حسابه اويعاز، عقل ياتماز . — سز :

اولچوسز، اولچوله مش ؛ چوق، حسابسز .
— له مك : أندازه ايله اولچمك، اولچوب

يچمك، تممين وملاحظه ايتك .

أندام [ف.م. بدن، وجود ؛ بوي، قامت ؛
بويك لطافت وانتظامي، يچيم .

* أندامسز : بويسز، يچيمسز . * أندامي :
بويلو بوصلو، يچيملي .

أندانت [آ.م. معتدل ايله . معتدل
برحر كته چالينان هوا .

أندانتينو [آ.م. أندانتهدن ده جاني
برحر كته . بويه چالينان هوا .

أندبند [ف.م. پارچه پارچه، بوغوم
بوغوم . محجوب، اوتانمش .

و آندوهناك : غلی ، كدرلی ، قایغولی .
[س. چالی ، چاللیق یر . فاحشه لرك
بولو دینگی محل .
آندیش [ف. ص. دوشون . * آندیشناك :
دوشونجه لی ، مكدر ، قایغولی ،
وسوسه لی . دور : - اوزاغی دوشون ،
مدبر . عاقبت - : صوكنی دوشون .
بد : - فنا دوشون .
آندیشه [ف. ص. دوشونجه ، تفكر ؛
[وسوسه ، مراق ؛ غم ، كدر ؛
شبهه . - سز : دوشونجه لی اولمیان ،
غمسز ، مراقبیز . - لی : دوشونجه لی ، غلی ،
كدرلی ، مراقلی . * آندیشی : دوشونوش .
آندیق [س. ویا آندوق . صیرتلانك برنوعی .
[ع. ص. برینه بر شیدن صافتمسی
[خبر ویرمه ، بر شینگ ضررلری
عذورلری ، تهلكه لرخی كوسترمه :
هر پیغمبر قومی إندار ایتشد .
آنزلی [آ. ص. قدرت ، قوت ؛ ثبات ؛
[خاصه . * آنزلیك : جانلی ،
عزمكار ، شهامتلی .
آنزال [ع. ص. ایندیرمه ؛ می اینه سی ،
[خروجی .
آنزروت [س. دیکنی بر آغاجدن چیقان
[قرمزی ویا بیاض صمغ .
آنزواء [ع. ص. بر كوشه چكمه ، چكلمش
[پاشامه ، دنیادن آل چكمه .
آنژین [ق. ص. بوغاز إلهایی ، خناق .
[آنژین دویو آترین : قلب أطرافنده
حاصل اولان بوغوجی اضطراب . خناق صدره .
[ع. ص. بشر ، انسان ؛ انس و جن ،
انس [انس و ملك .
[ع. ص. آلیشمه ، الفت ، آلیشیلق .
انس [ط. ص. : انسیت ا .
[ع. ص. ج. نسبلر ، صوبلر ،
انساب [خصللر . غذا . لغارتمه
جدولزینك عددلری .
[ع. ص. ج. نسبلر ، ذریتلر .
آنسال [ب : نسل .

إنسان [ع. ص. آدم ، بشر ، حیوان ناطق .
[ناموسلی و وجدانی آدم : بنده
سنی انسان ظن ایتشدم . ص. غایت تربیه -
لی و انسانیتلی : چوق انسان چوجوق -
انسان العین : كوز بکی . * انسانجه :
إنسانه یاقیشه جق صورته ؛ انسانیته
موافق ، انسانیتلی . * انسانلق : انسانیت
آدمیت ، انسان حالی . * إنسانی : آدمه ،
إنسانه منسوب و متعلق .
إنسانیت [ع. ص. بر إنسانه یاقیشان ،
[أیلك ، خیر خواهلق : سزده
هیچ انسانیت یوقی ؛ طبع بشر ؛ نوع
بشر . * إنسانیتسز : إنسانه یاقیشان
فضیلتلردن محروم اولان . * إنسانیتسزلک -
إنسانیتك یوقلغی ، حسیات نجیبه إنسانیه
مغایر أحوال و حرکات . * إنسانیتلی : إنسانه
یاقیشان قضائی حائر ، وجدانی ، خیر خواه .
[ع. ص. زیاده مناسب و موافق
أنسب [اولان : آنسی بودر .
أنسبه کتور [ق. ص. مختلف خدمات
[عمومیه ده تفتیش و نظارت
وظیفه سنی کورن .

أنسانیته [آ. ص. بر آن دوام ایدن ،
[بر آنده وقوعه کین . ثانیه نك
بر کسینه توافق ایدن زمان : بو زمان
ایچنده آنان رسم .
[آ. ص. هر هانکی خصوصی بر
أنستیمو [مقصدك (بالخاصه أدبی ویا
[علمی) ترقیسنه خدمت ایتك ایچون تأسیس
ایدیلن جمعیت ، دیوان . بویله بر جمعیتك
إجتعاكاهی اولان بنا .

إنسجام [ع. ص. آقسه ، ریزان اولمه -
[کلامده) آهنگ ، سهولت ،
دوزگونلک .
[س. ص. تشریحده دوقومه یه بکزه یین -
أنسجه [حیوانی و نباتی تشکلات عضویه -
بو گله عربجه دکل اویدورمه در .

إنسداد [ع. ص. قپانمه ، طیفانمه .

إنسلاّب [ع.م. سرعته قومه. غل. حو. و رفع ایدله، منسلاّب اوله: إنسلاّب راحت، إنسلاّب امنیت.

إنسلاخ [ع.م. صیوریلوب چیقمه، صو. یونغه: روح تندن — ایدر. ع.م. کیرمه، دخول ایتمه. بر یول طوتوب کیتمه.

إنسلاّل [ع.م. سیواشمه، کورولتو. سزجه صیوریلوب کیتمه.

أنسیّت [ع.م. غل. آیشیقلى، آیشمه، مأنوس اوله.

آنسیقلوبه دى [ی.و.س. بوتون معلوماتك هیئت عمومیه سی. باجمله علوم وصنایعدن بحث ایدن اثر، محیط المعارف. **إنشاء** [ع.م. خلق ایتمه، حاصل ایتمه. یاپعه. بر شیئی اختراع، تخیل و تصور ایتمه. قلمه آله، بر عباره، بر کلام ترتیب ایتمه. (بر بنای) یانغه باشلامه. مکتوب، سند و سائر نمونه لرخی حاوی کتاب. * إنشائی: إنشایه، یایی به منسوب.

إنشاء الله [ع.م. الله دیرسه، حق تعالی ایسترسه معنا سنده بر تعمیدر.

إنشاد [ع.م. برینه أشعار اوقومه، تقریر و ایراد ایتمه.

إنشئات ع.م. داغلمه، آیرله.

إنشراح [ع.م. یایلمه، کنیشلهمه، راحت ایتمه، آچلمه، سوخته.

إنشعاب [ع.م. آیریلمه، داللاغه، دال بوداق پیدا ایتمه.

إنشفاق [ع.م. یاریلمه، بولونغه؛ (دیوار) چاتلامه.

إنشلال [ع.م. متزاید بر شدتله آتیه؛ بارداقدن بوشانیرجه سنه یانغه.

أنصار [ع.م. جم. ناصرلر و نصیرلر، یار دیمجیلر، معاونلر، مدافعلر.

* الأنصار: فخر کاشات أفندیمزه یار دیم ایدن مدینه منوره أهالیسنك لقبی.

إنصاف [ع.م. عادل اوله، عدالتله حرکت و معامله ایتمه. * إنصافه کلک: حقسنزلقدن واز کچمک. * الانصاف: إنصاف قالمادیی! * إنصافسنز: حقسنزلق ایدن، عدالتله حرکت ایتمه ین، مرحمتسنز.

إنصافسنزجه: مرحمتسنزجه، وجدانسنزجه. * إنصافسنزلق: مرحمتسنزلک، وجدانسنزلق.

* إنصافکار: حقسنزلقده اعتدالدن آبرلمایان، براز مرحمت ایدن، إنصافی. * إنصافکارانه: اعتدال ایله مرحمتله پاییلان، واقع اولان.

* إنصافی: مرحمتلی، وجدانلی. * إنصافلیجه: آز حقسنزلق ایدن، بر آز وجدانلی.

إنصیاب [ع.م. دوکومه، یایلمه.

إنصرّاح [ع.م. عیسان و آشکار اوله؛ آچیغه چیقمه.

إنصرّف [ع.م. تصریف اولونغه، إعراب قبول ایتمه.

إنضباط [ع.م. تقریه و تنکیم اولونغه. غل. انتظام و ضبط و ربط ایچنده بولونغه. — مأموری: قوانین و نظاماته إطاعت و رعایتده قصور اولماسنه باقان.

إنضمام [ع.م. ضم اولونغه، قاتلمه: إنضمام رأیکزله یاییلایدیر.

إنطاق [ع.م. سویلتمه، نطقه کتیرمه. حق: بیلمه یرک و ایسته میرک دوغروبی سویلهمه.

إنطباع [ع.م. باصلمه، طبع اولونغه، رسم اولونغه. مج. حواس ایله قلب و روحده حاصل اولان تأثیر.

بوملاقات بنده آیی بر إنطباع براقدی. [ع.م. غل. اویمه، اویغون و موافق

إنطباق [کلمه: بویارچه لر إنطباق ایدیور.

إنطفاء [ع.م. سونمه، منطفی اوله.

إنطلاق [ع.م. صالیوریله، کونده رله، إذن ویرله. یتمه، چکلمه.

إنطواء [ع.م. بوکولمه: صاریله.

أنظار [ع.م. سم. نظرلر، باقمه لر. ب: نظر.

[ع.س.ج. نعماء ، دوهلر ، قويونلر ،
إنعام حیوانات اهلیه .

[ع.س.ه. ایلک ، لطف ، منت ،
إنعام فضل و إحسان . ج. إنعامات .

[ع.م. معدوم اولمه ، نحو اولوب
إنعدام کیممه ، یوق اولمه .

[ع.م. برطرفه چکمه ، ایشدن
إنعزال چکمه ، عزلت اختیار ایتمه .

[ع.م. اکرله ، بوکولمه ؛ میل
إنعطاف ایتمه ؛ إنعطاف نظر .

[ع.م. قرارلشدیرمه ، عقد ایدلمه .
إنعقاد غدا تشکیل اولونمه ، قورولمه ؛

جلس إنعقاد ایتدی .

[ع.م. کری چوریلله ، بریره
إنعکاس چارپوب کری دونه ، عکس

ایتمه ؛ إنعکاس صدا .

[س.ه. اجرلشدیر کوردیریلن ایش .
آنغاریه تعلیمدن باشقه عسکره کور -

دیریلن ایش . مج. کولکسز ، ایستیمه رک .

[فر.س. عهد ، وعد ، سوز .
آنغازمان آز سورن اهمیتسز محاربه .

[س.ه. آچیق قرمزلی رنگده بر
آنغیت جنس قوش . * آنغیدی ؛

آنغیت قوشی رنگینده قاش و سائره .

[س.ه. چیتدن آرایه .
آنغیج

[ع.م. پک یاقینده کچن . - الذکر :
آنف برآزول ذکر اولنان . - البیان :

دمینجک بیان اولونان . * آنفآ : دمینجک ،
برآز اول ، آز یوقاریده .

[ع.س. بورن . هرشیئک اوک قسمی ،
آنف اوج . * آنفی : بورنه مذسوب .

[ع.م. کچمه ، برخی آرقهده براته .
إنفاذ (بر آمری) ایفا و اجرا ایتمه .

[ع.س.ج. نفسلر ، صولوقلر .
إنفاس ب : نفس .

[ع.م. برشو ویا برکیمسه ایچون
إنفاق پاره صرف ایتمه . غدا بسلمه ،

کچیندیرمه ، نفقه ویرمه .

[ع.م. آچلمه ، کشاده اولمه ،
إنفتاح إنکشاف ایتمه . ضدی : إنسداد .

[ع.م. شفق سوکمه ، صباح اولمه ،
إنفجار طاک یری آغارمه .

[ع.م. کدردن صوکره کی سونچ .
إنفراج تسلیه ، تعزیه ، فرج .

[ع.م. یالکز ، تک اولمه ؛ مرکب
إنفراذ اولمامه . یالکز مشغول اولمه .

* علی الانفراد : برر برر ، آیری اوله رق .

[ع.م. آیرله .
إنفراق

[ع.ص. زیاده نفیس ، پک مقبول ،
أنفس لطیف ، قیمتی و لذتی اولان .

[ع.س.ج. نفسلر ، روحلر ، جانلر .
أنفس ب : نفس .

[ع.م. کنیشلهمه ، بوللانمه .
إنفساح راحتلانمه ، نفس آله ؛ کوکس ،

قلب کنیشلهمه .

[ع.م. آیرله ، بوزولمه ، فسح
إنفساخ ایدلمه . حکمسز قاله .

[ع.م. بوزولمه ، فساده اوغرامه .
أنفساد

[ع.ص. نفسده حادث اولان ،
أنفسی دوشونولش شیئه نسبتله دو -

شونه ، فردی ذهنه عائد بولونان .
سو بژه کتیف . ضدی : آفاق ؛ او بژه کتیف .

* أنفسیات : نفسده حادث اولان شیئر .
[ع.م. آیرله ، تقسیم اولمه .

[ع.م. ترک ایتمه . معزول اولمه .
إنفصال

[ع.ص. پک فائده لی و نافع اولان .
أنفع

[ع.م. کوچمه ، قیرله ، خاطر
إنفعال قاله ؛ کوسمه ، متأثر اولمه .

[ع.م. آیرله ، انفصال ایتمه ؛
إنفکاک یرینی ترک ایتمه .

[ی.س. چوق متمدارده
أنفلاسیون اوراق نقدیه إخراجی .

[فر.س. نزله شکننده صالغین
أنفلوآنزه بر خسته لق .

[ع.م. آکلاشلمه ، منفهم اولمه .
إنفهام

آنکبه [س. اووه لق یرک چیقیش
وانیشی. * آنکبه لك: اینیشی،

چیقیشی، یامری یومرو.

آنکبین [س. فاسه بال، عسل.

آنکر [ع. ص. پک منفور، پک چیرکین،
مستکره: آنکر آصوات.

آنکر [س. یانی آنکنارک سودندن
چیقان ساقز. غدا چنکل ساقزی.

آنکرک [س. پک زهرلی ییلان.

آنکروس [سخ. آسکی عثمانلیلرک مجارلره
ویردکرلی اسم.

آنکسار [ع. قیرله. بر محلدن دیکرینه
چیرکن ضیانک تبدیل إستقامت
ایتمی: آنکسار ضیا. بحر کوجمه،
قلب قیرله. غدا بددا، لعنت.

آنکساف [ع. (کونش، آی) طوتو-
له. کسوفه اوغرامه.

آنکشاف [ع. آچلمه، ظاهر و آشکار
اولمه. تدریجی، متزاید
یایله: آنکشاف علوم. تجلی.

آنکشت [ف. س. پارمق، اصبع. —
بدندان، — برهان: پارمقی
ایصیران، متحیر، متعجب. — نما:
پارمقله کوستریلیر، مشهور.

آنکشت [ف. س. یوزوک، خاتم.

آنگل [س. مانع، حائل. — اولمق: مانع
اولمق، مشکلات چیقارمق.

آنگلتره [سخ. اوروپانک شمال غربیسنده
بولونان بویوک بریتانیانک

جنوب قسمی که بریتانیا قرالغی تشکیل
ایدن اوچ قطعه نك آك بویوک و آك
زینکیندر. مساحت سطحیه سی ۱۵۱۰۱۵
کیلومتره مربعی، نفوسی اوتوز آلتی میلیوندر.

انگلیز [س. آنکتره لی. ص. آنکتره به
و انگلیز قومه هندوب و متعلق.

* انگلیزجه: انگلیز طور و اصوله
مخصوص. س. انگلیز لسانی. ح. انگلیز

آنفی ته آتر [فر. س. بر تیاترونک صحنه
قارشیسنده بولونان قسمی.

بر مدرسک درس ویردکی یرکه سامعینه
مخصوص صره لری کری یه دوغرو کیتدکجه
یوکسلیر.

آنفییه [ع. س. چورومش توتون توزی که
بورنه چکیلیر. * آنفییه جی:
آنفییه یاپان و صاتان.

آنقاض [ع. س. چربنا ییقینیلری، ییقیندی،
ییقیشمش بر بنانک کراسته سی.

آنقباض [ع. بوزولمه، صیقیشمه،
طوپلانمه. مکدر اولمه. قبضلق.

آنقراض [ع. بیتمه، سوئمه، محو
اولمه. زوال بولمه.

آنقسام [ع. تقسیم اولومنه. بولومنه.
قسملره آیرلمه.

آنقضاء [ع. بیتمه، توکنمه؛ اتمام
و اكمال اولومنه.

آنقطاع [ع. کسپلمه، قیرله. آراسی
کسپلمه، توکنمه.

آنقلاب [ع. آلت اوست اولمه، ترس
دومنه؛ ییقمه، ده ویرمه،
ییقلمه، ده ویرله، انتظامی بوزمه؛
اولکی حاله مخالف دیکر بر حاله صوفه.
دنیا ایشلرینه، فکرلره و یا خصوص حکومتلرک
پاداره سنه عارض اولان دیکشکلک.

آنقلاع [ع. س. کوکندن قوبارلمه، سوکولمه.

آنقونسیمیان [فر. ص. من غیر شعور
واقیع اولان، دائرة
یدراکک خارجنده قالان: فیزیولوژیک مهم
برجوق حادثات آنقونسیمیاندر.

آنقھال [ع. ضعیف و مجالسز دوشمه.

آنقیاد [ع. اطاعت ایتمه، رام اولمه،
بویون آنکه: آمره آنقیاد.

آنک [ص. آتیش، بورولمش، ایکدیش
اولمش (حیوان).

آنکار [ع. بیللمه، طانجامه، اعتراف
و تصدیق ایتمه، رد ایتمه.

طورنده ویاخود لسانيله . * انگیزلک :
انگیزلره مخصوص طور و حال .

انگنار . سه معروف سبزه .

انگور [فاه. س. اوزوم ، غنپ . آب - :
پاده ، می .

انگول فاه. ص. تئبل ، مسکین ، عاجز .

آنکته [فر. سه. هر هانکی بر اداره
مأموری طرفندن اجراسی امر
اولونان تحقیقات و تعریات ؛ شبیهی بر
مسئلهیی تنویر ایچون اجرا ایدیلن تدقیقات .
آنکه سمان [ی. سه. پاره و اوراق آلوب
صندوغه قویعه .

انگیز [فاه. ص. قاریشدریجی ، قوباریجی ،
ایراث ایدیجی . قتنه - :
فساد قاریشدیران .

انگین [ص. ویا آسکین . واسع ، کنیش .
اکلی . سه. آچیق ده کیز .

انگ [ف. ویا آنه مک . بورمی ، حیوانک
حصیه لرینی چیقاروب آرککلسکی
کیدرمک .

انه [ع. سه. پارمی اوجی . - پیرای تعظیم
اولدی : آلام .

آنمؤذج [ص. سه. مثال ، اورنک ، نمونه .

انوار [ع. سه. چه نورلر ، ضیالر ، آیدینلقلر .
ب : نور .

انواع [ع. سه. چه نوعلر ، چشیدلر ،
درلورلر . ب : نوع .

انوانتهر [ی. سه. اموال ، اشیاء و اوراق
دفتری . دفتر قسم . کارو
هریخی آکلامق ایچون مغازه ده کی امتعه نیک
قیمتی حاوی دفتر .

آنور [ع. سه. نیک نورلی ، دها پارلاق ،
نیک ضیادار : روی آنور .

آنویم [ص. ایسمیز ، ایسمی بللی و مذکور
اولمایان . - شرکت : یالکیز
مقصد تشبیهی بللی اولان شرکت .

آنه [س. ویا آنه ، آنا . ام ، والده ،
مادر . ب : آنا .

آنه [ع. سه. بیتیره ، نهایته ایردرمه ؛
یتیشدیرمه . برایشکر رسمی بردارودن
ماقوکه یازلمسی : ترفعی اینها ایتشلر .

آنهار [ع. سه. چه نهرلر ، ایرماقلر ، چایلر .
ب : نهر .

آنهدام [ع. سه. بیقلمه ، هدم اولونمه ،
چوکمه ، خراب اولمه .

آنهیزام [ع. سه. بوزولمه ، مغلوب اولمه .
قاچمه . بوزغونلق ، فرار :
یونان اوردوسسنگ اینهزامی . * اینهزامه
اوغرامق : بوزولق .

آنهیماک [ع. سه. بر شیدک تمامیه اوزرینه
دوشمه ؛ صوک درجه ده اوکا
چالیشمه ؛ بویوک برآرزو ایله تشبیه
غل . میل : موسیقی به اینها کی زیاده در .

آنه ستمه زی [فر. سه. حسن ایتیمک خاصه سندن
آز ویا چوق محرومیت ،
بطلان حس . قلور و فورم ایستعالی آنه ستمه زی
تولید ایدر .

آنیاپ [ع. سه. چه نابلر ، کویک دیشاری .

آنیده [طز. همان او آنده ، درحال :
آنیده چوجوقلرده کلدیلر .

آنیس [ع. سه. رفیق ، آرقداش ، کورو -
شولن (انسان) ، همدم .

آنیشته [س. ویا آنشته . همشیره ویا خاله
قوجه سی .

آنی قونی [ص. سه. اولدقچه ، لایققله ،
خطاری صاییلر درجه ده ،
عریض و عمیق ، عادتا .

آنیک [س. ویا اینیک ، حیوان یاوروسی ؛
کویک آنیکی . * آنیکلک : یاورولامق .

آنیلین [ی. سه. نیل دینلن چویدک تقطیر -
نده کشف ایدیلن و بوکون
معین کومورندن چیقاریلان رنگسز ویا
آز آسمرمی بر مایع . آنیلین بویاجیلقلده
مستعمل نیک مهم بر ماده ابتدائی در ؛
بوندن مختلف رنگلر چیقاریلیر .

آنین [ع. سه. ایکلهمه ، ایکلکی ، آه و آنین .

آواز [ا. س. قاره و دكيزده حيوان ويا بايق
طولمه ايشى، صيد؛ آوده اورولان
ويا طولان حيوان. مج. زحمتزجه آله
پكن آي بر شى، غنيمت. — جى :
آو طوتان، آولايان، صياد.

اواسط [ا. س. مج. اوسطار، اورتهده كيلر
اورته زمانلر : تموز اواسطنده اوراده يز.
اوامر [ا. س. مج. امرلر، يسوروقلر،
بيورلديلر. ب : امر.

اوان [ا. س. زمان، وقت، هنكام : اوان
شباينده.

اواناق [ا. ص. آليق، بدلا، چايق قانار،
شاشقين، سرسم. * اواناقلق :
شاشقينلق، سرسملك.

اوانتا [ا. س. منفعت، فائده، استفاده :
بوايشده بر اوانتاسى واردر.

اوانتورييه [ا. فر. سرگذشت پيشنده
قوشان : اُنتريقهلى حيات
سورن.

اوانى [ا. س. مج. انالر. قابلر، قاچاقلر :
اوانى سيم وزر.

اوائل [ا. س. مج. اوللر، ايلك وقتلر،
ايك اولكى كونلرى، اول زمانلر.

اوباش [ا. س. مج. وبلشر، كلخان بكلىرى،
اياق طاقللرى، چاپقن كروهى،
آشاغى طيقهدهكى انسانلر، سفلة الناس.

اوبژه [ا. س. كوزه كورون، حواسى
متأثر ايدن هرشى؛ هرهانكى
برشى؛ ماده، موضوع، مطلب؛ مراد،
مطمع، مرام؛ فكرى إشغال ايدن شى.
فد. عين؛ متعلق؛ تصور.

اوبژه كتيّف [ا. ح. اوبژه ايله منا-
سبق اولان، اوبژه نك
ايچنده بولونان، آفاقى، خارجى، حقيقى.
(ضدى : سوبژه كتيّف : أنفسى). س.
دوربينك آشيابه متوجه طيش جاي؛
قوطوغراى ماكنه سنك عدسه سى.

اوبستروكسيون [ا. س. برپارلمتوده مصالح
تشريعيه نك سسيپينه
بالالتزام مانع اولمق ايسته ين اقليتك تعبيه سى.

اوپ [ا. س. قاره و دكيزده حيوان ويا بايق
طولمه ايشى، صيد؛ آوده اورولان
ويا طولان حيوان. مج. زحمتزجه آله
پكن آي بر شى، غنيمت. — جى :
آو طوتان، آولايان، صياد.

اوپ [ا. س. ايچنده او طورولان، ياليلوب قالقيلان
محل، مسكن، دار، بدت. كوچوك
پارچه لره آيرلمش بر شيك هر پارچه سى :
(سطرنجده) فيل اوى. بر شيك يرلشديكى
يووا : يوزوكك طاش اوى. صوى،
سلاله، خاندان، عائله، فامليا، خانمان،
— بارق : چولوق چوجوق. اهل وعيال.
— جه : بوتون آوده كيلرله برابر. آش
— ي. مطبخ. آق : — كوجيه عشيرت.
قارا : — متمكن عشيرت. جان — ي :
قلب. آخرت — ي : او بردنيا.

اوپ [ا. ص. مفرد غائب ضميريدر. مج.
اوللر، آنلر.

اوپ [ا. ش. ويا اول. مفرد غائبه مخصوص
اولوب بعیده إشارت ايچوندر. قريب
ايچون (بو) ايكيكى اورتهسى ايچون (شو)
قوللايدير. بعضاً (عينى) معناسنه كيلر :
پكن جمعه كلدى، همان اوكون كيتدى.
زمان ومكانه دلالت ايدن اسلامرله ظروف
زمانيه ومكانيه تشكيل ايدر : اوساعتهده،
اوجهتهده. بعضاً تعظيم مقامنده قوللايدير :
اول خداى لم يزل حقيقچون !

اوپ [ا. ح. صبرسنزلقله برابر انكسار و انفعال
بيان ايدر : او ! ايشته بواولماز !
عوضاً مكرر قوللايدير : اواو نه اوليوسكر !

اواخر [ا. س. آخرلر، صوكلر، آيك
صوك كونلرى : مائس اواخرنده.

اواره [ا. ص. اوتدهده بريده دولاشان،
بوش كزن، سرسرى، سرگردان
ايشسز، كوجسز. — لك : سرسريلك.

اواره [ا. س. ساحلدن آچلمه. ح. د.
اچيل.

اواريا [ا. ت. س. بركى به ويا يوكنه عارض
اولان خسار و ضرر.

اوبك [س. بیغین ، طوپ ، كومه ، طاقم .
== : كومه كومه .

اوبور [ص. چوق یهین ، قولای دو عایان ،
پیس بوغاز .

اوبوس فر. س. قیصه طوپ .

اوبه [س. برقچ بولوکی کوچه چادیری ؛
چادیر خلقی .

اوبه لیسك [ی. س. همان اهرام شكلنده
دردت یوزلو برآیده . —

اوبه لیسكلر اکثریتله یکپاره طاشدن
پاییلیدی . اوزلرلنده هییه و غلیفلر یعنی
حیوان و مختلف اشیا رسملری واردر .
علما بونلری آتیق قسماً آکلاییلمشلردر .
منشأری موسدن اولکی زمانلره قدر
چیقاریلیر . مصرده معبدلرک ، سرائلرک
مدخلنه قونور و عومی میدانلری سوسلردی .
استانبولده سلطان احمد میداننده بولردن
كوزل بری واردر .

اوپ [آد. (او) ایله باشلایان بعضی صفتلرک
باشنده بولنور و مبالغه إفاده
ایدر : اوپ اوزون .

اوپ س. كوكس ، صدر ، سینه .

اوپتیمیسمه [ی. س. دنیاده هر شیئك
آیی اولدیغی و یا هیچ اولمازسه
آیلكك فنالعه غالب بولوندیغی ادعا ایدنلرک
سیستمی . تو. هر شیئی آیی كورمه اولان
میل . * اوپتیمیست : هر شیئی عومیتله آیی
طرفندن باقان .

اوپسیمون [ی. س. بردن پایلامایان و یا
مالك اولونامایان بر چوق
شیئر آراسنده انتخاب .

اوپمك [ف. اوستنه دوداقلری قومق ،
تقبیل . خفیفجه طوقومتق . هت.
اوپدرمك .

اوپوچك [س. كوچوك و سوغلی بر بوسه ؛
بكا بر اوپوچك ویرسه كه .

اوپورتونیزمه [ی. س. مناسب فرصتلردن
استفاده ایدرك مقصده

دها آمین بر صورتده اولاشیق اینچون مشكل
أحوالده پرنسپلرک شدتی تخفیف آیلک
لازم كلدیكى ظن ایدنلرک بولتیقه سی .
اوپورتونیزم طرفداری .

اوپوش [س. اوپمك فعلی ، اوپمه ، بوسه .
* اوپوشمك : بربرینه بوسه
ویروب آلق ، بربرینی اوپمك ؛ باریشمق ،
مصالحه ایتمك ؛ هت. اوپوشدرمك .

اوپهرا [یتاء. س. وزنلی ، وزنسز شرقیلردن
مركب بعضاً دانسله قاریشیق
اوركسترایه ایدورلمش محاوره سز برتئاترو
منظومه سی . بومنظومه لك اوینادیغی تیاترو .
== قوميك : قسماً جدی قسماً هزلی ،
شرقیلی و مكمله لی پیس .

اوپهرا تور [ی. س. ویا اوپراتور . عملیات
جراحیه وسائره پایان کیمسه .
[د. أدات تصدیقدر . های های ،
اویله در . تصدیق ایدرم ، نعم ، یلی .

اوت [س. صاپ ایله برابر هوائی قسملری
هرسنه قوروپوب دوشن یوموشاق
نبات ، گیاه . دوا ، علاج . حیوان یئی .
سمیز == : معروف بر سبزه . * اوتلاقق :
حیوانلری كز دیروب اوت یدرمك ، هت.

اوتلاتدیرمق . * اوتلاق : حیواناتك اوتلامسینه
مخصوص یر ، مرعی ، اوقی چوق چاپر . *

اوتلاقیه : اوتلاقلرک کراسی ، بو اوتلاقلردن
آلنان واردات . * اوتلامق : حیوان كزهرک
یردن اوت ییمك ؛ حجه . برصایحینك صادیقی
شیئرلردن یاره سز برر ایکیشر آلوب ییمك ؛
حجه . حیوان کبی یاشامق . * اوتلاقق :
حیوان كزهرک اوت ییمك ؛ یینوب بیتیرمك ،
اوت پیدا ایتمك . * اوتلق : اوتله مستور
یر ، چاپر ؛ اوتلرک بولوندیغی یر ؛ فالیه
دلکینه مخصوص باروت .

اوت [س. ویاخود اود : آتش ، نار .
[قیلیری دوشورون علاج . * آغز
اوتی : فالیه دلکینه قونان باروت .

اوتاد [س. حجه . وتدلر ، قازیققلر ، دیركلر .
== بلاد : سرکارده بولونالار .

جوغى) صیجرا دارق صوصدیرمق، اویالامق.
مته. اوتدرمق. م. اوتلق.

اوتمك [ف. اویونده قارشیدنده کینی مغلوب
ایدهرك قازاتمق. یکمک.]

اوتمك [ف. ترم ایتمک : قوشلر اوتر؛
چالینمق : سس چیقارمق ؛ مجه

چوق لقردی سويلك، كوهزه لك ایتك .
بوروسی = : سوزی یکمک . مته. اوتدرمك .

اوتو [فر. سه. اوتوموبیل كله سسنگ عیغی
معنايه كن مختصر شكلى .

اوتوبوس [فر. سه. بر شهرك مختلفه
سمتولینه یولجی طاشییان

و كندی كندینه حركت ایدن آراهه ،
اومنیوس اوتوموبیل .

اوتو [سه. آلبسه و قلاشلری دوزه لیمك
ایچون قوللائیلان قیزغین دمیر

آلت . بو آلتله آلبسه و قلاشلره ویریلن
پرداخت . بر درینك تویلرینی قاوروب

یاقه . = جی : اوتو یاقوب صاتان، قیزغین
اوتو ایله چاشیر ، آلبسه و سائرینی

دوزه لئق واونلره قالب ویرن . دریلرك
تویلرینی یاقوب اوتولهن . = لهك : اوتو

ایله دوز لیمك ؛ تویلرینی یاقوب تمیزلهك ؛
ل. اوتولیمك .

اوتوراق [سه. اوتورمه ، آرام ، درنك .
اوتورولاجق یر . بر شیتك

یره كلهك طرفی ، قاعده سی . دفع حاجت
ایچون قوللائیلان قاب . * اوتوراقیق :

تقاعد معاشی . * اوتوراقلی : قاعده سی
کنیش اولقله یرنده صاغلام طوران ؛

وقور و متواضع .

اوتورمه [سه. اوتورتولمش ، یرلشدیرلمش
وضع اولوغش . سه. بر نوع كمك .

اوتورشمق [ف. ویا اوتوروشمق .
سكوت بولمق ، باتشمق .

اوتورمق [ف. معقذك اوزرینه یرلشمك ،
الكلشمك ، ساكن اولمق ، إقامت ایتك .

ایشسز وقت کچیرمك . كمینك دیجی قومه
دیمك ؛ چوكمك . مته. اوتورتیق .

اوتار ع. سه. ج. وترلر . ب . وتر .

اوتارمق ف. اوتلاتمق ، بسلمك .

اوتاغ [سه. ویاخود اوتاغ : حکمداران
وسائر مه مخصوص بویوك چادیر .

* اوتاغی : اوتاغ دئیلن بویوك چادیری
پایان وصاتان ؛ اوتاغی قوران عسکرلردن بهری .

[سه. حیا ، شرم ، محجوبیت . *
اوتاندیرمق : برینی محجوب ایتك .

اوتانمسی موجب او . * اوتانغاج : چوق
اوتانوب صیقیلان ، بر جمعیده لقردی

سویله مه ین ، اوتانان . * اوتانماز : عارسز ،
حیاسز ، هیچ محجوب اولمیان . * اوتانمق :

كوتو برایش ویاسوزدن ویا بهر هانکی برحر كتن
صیقیلارق قیزارمق ، محجوب اولمق . *

اوتانمه : اوتانمق فعلی ، محجوبیت ، خجالت .
* اوتانهجق : سه. كندیسنده اوتانمق خاصه سی

اولان ، اوتانه بیلیر ؛ اوتانغی موجب ، باعث
خجالت ، تكلیفی ، یابانچی ، كندیسندن

اوتانیلیر . * اوتانیق : اوتانغاج ، محجوب .
* اوتانیلقق : محجوبیت .

اوتزی [سه. ویا اوتزو : مضموم اوقوتمق
ایچون بعض حرفلرك اوستنه

قونان إشارت : (۶) .

اوتشمك [ف. ویا اوتوشمك : قارشى
قارشیه ویا هپ بردن اوتكم .

اوتل [ی. سه. یولجیلرك ایندكلى دوشه لی
او . بویوك برذاتك إقامتكاھی .

اوتلگن [سه. ویا اوتله كن : چوق اون
برجنس كوچوك قارا قوش .

اوتلگن [سه. هواده چوق دولاشان
بر قوش ، اوشاق قایان .

اوتلمك [ف. ویا اوتلهك : سويلین
هر شیئه دیکلمكسزین اوت

دیوب تصدیق ایتك .
[سه. (ت : اوتلو با آ)
قاره قورینه .

اوتق [ف. ویا آووتق : اكلندیروب
اویالامق . إغفال ایتك . (چو-

اوتوموبیل [ی. س. بخار، الکترونیک، حرکت ایدن آرایه.

اوتومه [س. آتشده آلازلانش تازه بوغداي.

اوتون [س. عفو، مغفرت.

اوتنه [ظمه. اوزاقچه برحله ایشارت ایچوند.

اوتز [هر برینه اوتوز، هر دفعه سنده اوتوز. — لق: اوتوز غروش، پاره

اوتوز [س. اوتوز دکرده اولان؛ آکی ویا بویی اوتوز مزه، آرشون الخ. طولنده اولان؛

اوتوز [س. اوتوز یاشنده اولان. — نجی: یکریمی دوقوزدن صوکره کلن عدد درجه سنده.

اوتوسقوب [ی. س. مجرای سمعینک معاینه سنه یارایان آلت.

اوتوسوغچستیمون [فر. س. انسانک نفسنه ایتدیکی تلقین.

اوتوش [س. اوتسک فعلی و طرزی، لحن، تعی.

اوتوشمک [فر. بر برینه قارشى ویا هپ بردن اوتسک.

اوتوقاری [س. بویوک سیاحت اوتوموبیلی.

اوتوقانون [ی. س. ایچنده طوب بولونان زهرلی اوتوموبیل.

اوتوقرات [ی. س. مستبد، غیر مقید سلطان، ملک، حکمدار.

اوتوقراسی [ی. س. مطلق و مستبد بر حکمدارک حکومتی.

اوتولمک [ف. اویونده غائب ایتک، یکلمک. * اوتوله: اوتولمک فعلی.

اوتومات [ی. س. زنبهر کار واسطه سیله جانی برجسمک حرکتی تقلید

اوتوماتیک [ی. س. میخانیکی وسائط ایله ایدن ماکنه؛ کندی کندینه دوشونوب حرکت ایدمه یین آدم، قالین قفالی، بودالا.

اوتوماتیک [ی. س. میخانیکی وسائط ایله ایشنله یین.

اوتور [ح. دولایی، آجلدن، سببیه: خسته لغندن اوتورو کله مدی. نه دن اوتورو: نه سببه مبی.

اوتوریته [فر. س. مشروع قوت و اقتدار، شوکت، نفوذ؛ سیادت،

ولایت. ید، پنجه: بر بابانک، بر آمرک، بر قانونک اوتوریته سی. حکومت ممثلی،

بویوک مأمور.

اوتوز [عد. اوج کره اون. اوتوز: هر برینه اوتوز، هر دفعه سنده

اوتوز. — لق: اوتوز غروش، پاره اوتوز دکرده اولان؛ آکی ویا بویی

اوتوز مزه، آرشون الخ. طولنده اولان؛ اوتوز یاشنده اولان. — نجی: یکریمی

دوقوزدن صوکره کلن عدد درجه سنده.

اوتوسقوب [ی. س. مجرای سمعینک معاینه سنه یارایان آلت.

اوتوسوغچستیمون [فر. س. انسانک نفسنه ایتدیکی تلقین.

اوتوش [س. اوتسک فعلی و طرزی، لحن، تعی.

اوتوشمک [فر. بر برینه قارشى ویا هپ بردن اوتسک.

اوتوقاری [س. بویوک سیاحت اوتوموبیلی.

اوتوقانون [ی. س. ایچنده طوب بولونان زهرلی اوتوموبیل.

اوتوقرات [ی. س. مستبد، غیر مقید سلطان، ملک، حکمدار.

اوتوقراسی [ی. س. مطلق و مستبد بر حکمدارک حکومتی.

اوتولمک [ف. اویونده غائب ایتک، یکلمک. * اوتوله: اوتولمک فعلی.

اوتومات [ی. س. زنبهر کار واسطه سیله جانی برجسمک حرکتی تقلید

ایدن ماکنه؛ کندی کندینه دوشونوب حرکت ایدمه یین آدم، قالین قفالی، بودالا.

اوتوماتیک [ی. س. میخانیکی وسائط ایله ایشنله یین.

اوتوماتیک [ی. س. میخانیکی وسائط ایله ایشنله یین.

جی — : اوجوز صاتان ویا اوجوز شی
آرایوب آلان آدم . — لاتیق : فیئاتی
تنزیل ا . ، قیمتی ایندیرمک . — لامق : فیئاتی
تنزل ایتک ، قیمتی اینک . — لق : فیئاتک
آشانی بر درجده اولماسی ، دون فیئاتله
صاتله ، آهونیت ؛ هرشدک اوجوز و آهون
فیئاتله صاتلیدیغی یر . آناطولینک بعض
یرلری چوق اوجوزلقدر .

اوج [س. ویا اوج : آل آياسی و پارمق
اچیلری ، هشت ؛ اوجک ایتیباب
ایتیدی ممدار . — : بول بول . —
آچق : دیلنک . * اوجک ایچنه آلمق :
آلنده ، حکمی آلتنده بولوندیرمق . *
آوجی کیدیشمک : آله یاره کچه جکشی
تقال ا . * آوجی یالامق : محروم قالمق .
* آله اوجه صیغاز : آفاجان ، یاراماز . *
آوجلامق : آوج ایچنه آلمق ، آوجله قاورامق .

اوج [س. عد. ایکیدن صوکره کلن صایی ،
سه ، نلته ، ۳ . * اوجر : بهرینه
اوج ، هر دفعه سنده اوج . * اوجلشمک :
اوج یاپدیرمق ، اوجه ایلان ایتدیرمک .
* اوجلشمک : اوجه بالغ او . * اوجلک :
اوج عددینک قیمتنده اولان . * اوجله مک :
اوج یایمق ، اوجه ایلان اوجلو : اوج
پارچه و سائرده عبارت ، ایتقامیبلده
اوج بشلکی کاغد . * اوجنچی : ایکنجیدن
صوکره کلن درجده . * اوجنچیلک :
اوجنچی اولوش .

اوجار [ص. اوجان ، غاز حالنه کچه رک
هوايه قاریشان . برنوع کوکرجین .

اوجاری [ص. صوکره درجده چاقین ،
آزغین ، پک حشاری ، سور توك .

اوجاق [ص. صاریلان ، صارماشان (نات) .

اوجقور [س. طون ویا شالوارک اوجقورلغنه
کچیریلوب بله باغلانان قوشاق .

— لق : طون ویا شالوارک یوقاری قسمی
کنارنده اوجقورک کچه سنه مخصوص اولوق ؛
بایراقلرده ایپک کچه سنه مخصوص دیکیشلی
اولوق . اوجقور کچیرمک مخصوص دکنک .

سورمک . * دیلک اوجنده : عتمله کلدیکی
حالده برتورلو سوبله نه مین : ایمی دیلک
اوجنده دولاشیور .

اوج [س. انتقام ، ناز . اوج آلمق :
انتقام آلمق .

اوجا [س. متمدک اوستنه تصادف ایدن
کیمک ، قویروق صوقوی .

اوجاع [س. ج. وجعلر ، اغریلر ،
صانجیلر . ب : وجع .

اوجاق [س. آتش یانان یر . معدن آر-
یدیلن یر ، قالحانه . کیره ج
یاقیلان یر . طاش ، معدن و سائرده ایتحصالی
ایچون آچیلان قویو . باغچه نک آیرلش بر
پارچه سی . بویوک خاندان وعائله . عسکر
صنق : یکیکچری اوجاغی . یورت ، مسکن ،
ماوی : تورک اوجاغی . اوجاقلی : تورک
اوجاغنه منسوب . * اوجاغنه دوشمک :
اوتجا ایدوب حمایه ایستمک . — سوندرمک ،
اوجاغنه انجیر دیکمک : محوینه سبب اولمق .
* اوجاقلی : اوجاقلری تمیزلین آدم . *
اوجاقلق : آتش یانان یر ؛ چاتیده آچیلان
بویوک باجا ؛ تمل دیرکی .

اوجرا [ص. ویا اوجراق . پک اوجده
اوکنارده بولونان یر .

اوجر مک [ص. بحث ایتک ، یادس طوشمق .

اوجشیمک [ص. بریله بحث طوشمق .
یادس طوشمق .

اوجک [س. کوچوک او . * اوجکر :
کوچوک و فقیرانه او .

اوجگیر [ص. یوکسک بریرک اوستنه
چقمقش اولان ، عالی بر درجده یه
واصل اولان .

اوجمند [ص. طوی ، کومه ، ییغین .
ص. طوی ، ایداره لی ، اوینی
آبی بر حالده بولوندیران .

اوجوز [ص. بدل و قیمتی آز اولان ،
آهون . ح. آز بدل مقابله نده ،
آهونجه ؛ بج. آز زحمتله ، پک قولای .

تشویق ، تلطیف و نوازش مقامنده استعمال
اولونور . اوخ اولسون ! نه آئی اولمش ،
معناسنه اولوب ایستلمه یین برحالك وقوعه
ممنونیت إفاده ایدر .

اوخشامق [ف. ویا اوخشامق . سومك ،
تلطیف ایتك . آكدیرمق ،
برشیئه آذربکزه مك . * اوخشامه : اوخشامق
فعلی ، تلطیف ، نوازش . * اوخشامق :
سولمك ، تلطیف اولومق .

اود [س. آتش . ب : اوت .
[س. معده یه صفراء دوکن محفظه .
اود [حج. جسارت ، شجاعت . * اودی
قویق ویا باطلامق : چوق قورقق .
[س. یاندیغی وقت کوزل بر قوقو
اود [نثر ایدن آغاج .

اوداء [ع. س. حج. ویدیلر ، محیلر ، دوستلر ،
[س. س. کیلیر ، احبابلر .
اودشمك [ف. آله جق ویره جکی قالماق ،
[حسابلاشمق .

اودلك [ص. قورقاق ، یوركسز ، جبین ؛
[بیلریم نه اودلکدر .

اودون [س. آتش یاقق ایچون کسسیلین
[آغاج ، خطب ؛ دیرك . حج. قالین
قفالی ، حسسز . * اودونجی : اودون کسن
وصاتان . * اودونلق : اودون قونان و
صاقلانان یر .

اودونج [س. ینه ویرمك اوزره آلنان
[ویا ویریلن آچقه وسائره .

اوده اون [آی. س. اولجه آتنده شاعرلره
[موسیقیشنا سانك کندیلرنی
دیگلتدکری محل . یازسده برتیارونک لسمی .

اوده مک [ف. ویرمك ، تأدی ایتك ؛
[قیمتی ویرمك ، تضمین ایتك .
اوده مه ، اوده یش : اوده مک فعلی ، ویرمه ،
تأدییه . تضمین . مه . اوده مک . م . اوده مک .

اودیسه [آی. س. یونان شاعری مشهور
[هومره عطف ایدیلن بر منظومه .
غریب و تهلمکلی هر حکایه ، غریب و مختلف
بر سورو وقعه .

اوجقون [س. آتشدن اوچان آتش
[بارچه جنی ویا قفلجیم .

اوجقونق [ف. اورمك ، قورقق ،
[توحش ایتك .

اوجله مه [ص. اوچ قات ، اوچه بوکولمش .
[س. برجنس اوافق یونجه .
طقوز طاشله اوینانان معروف او یون .

اوجاق [س. جنت ، فردوس ، بهشت .
[ف. قنادلر واسطه سیله هواده

اوجق [طورمق وحرکت ایتك . حج. سرعتله
کیمك ، چوق قوشمق . آشیرلق . یووارلانوب
درنجه بریره دوشمك . زائل اولق . غاز
وبخار حالنه کچمك . مه : ب : اوجورتمق ،
اوجورمق .

اوجورتمق [ف. اوچغه سوق ولبجار ایتك
[یقوب عو ایتك . غازویا
بخاره تحویل ایتك . برشیئه قلبجله ویا
بیچاقله اوزارق بردن بره کسمك . برشیئی
سرعتله آله رق اورته دن یوق ایتك .

اوجورتمه [س. چوجوقلرك هواده او-
[چوردقلری معروف اویونچاق .

اوجورمق [ف. اوچغه سوق ولبجار
[ایتك . غاز ویا بخار حالنه
تحویل ایتك . حج. چالمق ، آشیرمق . حج.
چوق مدح ایدرك عیوقه چیقارمق . حج.
سرعتله کوندرمك .

اوجوروم [س. بك صارپ ویدی اولان
[چوقور ، یارلی یر . *
اوجوروملی : اوجورم ویارلری چوق (یر) .
[س. دوداقلرده چیقان بیاضمسی
اوجوق [قبارجق . * اوجوقلامق :
دوداقلرده قبارجقلر پیدا اولق .

اوجونق [ف. ویا اوجقونق . اورمك ،
[قورقق .

اوجیجی [ص. (ت : اوجوجو) . اوچان ،
[طیران ایدن . غاز حالنه کچن .
[د. برصفتیدن قورتولندیغنه دلالت
[ایدر ، سولنج و ممنونیت ادا تیدر .

آغستوس بوجكى. = قوشى: اوراق بوجكشك
 بويوكى. * اوراقچى: اوراقله اكين ييچن.
 * اوراقلامق: اوراقله اكين ييچمك.
 [ع.س.ج. ورقلر؛ ياپراقلر،
 اوراق] كاغذلر. ب: ورق.

اورام [ع. س. ج. ورم، شیشلر، یومرولر،
لب : ورم.

اورانوتان (س. زبازدی : اورانوتان).
 اُولجہ حیوانات موجودہ نیک
 انسانہ اُنک یقین اولانی ظن ایدیلن سوماترا
 وورنہ ٹونک بویوک برمایوئی . شیمدی
 علما انسانہ یقین اولان حیوانک ژیبون
 اولدیغی اِدا ادرلر .

اورانیوم [۱۔۔۔ اوران دن استحصال
ایڈیلن معدنی بر جسم لسیطہ
اور پر مک [۲۔۔۔ توپیلر دیکن کبی اولهرق
دیسلری قمارهق]

افوت] - باص ایتمک : برقباحتی اطرافه
دو یورمادن کیزلیجه قایاتمی .

اورتاق [سە شىركەت، تىجارەت اۋرۇقلاشى .
 بىر قۇشۇننىڭ بىرلىككە كىرىشەن .
 قارۇشۇن ھەربى : اورتاقلىرى كىچىكەن مەنە .
 * اورتاقلاشۇق : ھەمىشە شىركەت ،
 اورتاق اۋىق . * اورتاقلىق : شىركەت ،
 مەشەرت . - لاشە ، - لاشى : بىرلىككە ،
 اورتاق اۋىق : بىرلىككە اۋرۇقلاشى بايلىم .

اورتائے اوجہ [ص. اورتہ دہ ، اورتہ یاشدہ
اولان . وسطی .

اور تانچہ [س. ژاپون یادن کلمہ بر چیچک ،
ژاپون کلمی .

اورتمك [ف. اوستنه براور تو چكوب ستر
اورتمك. و محافظه ايتك : يتاغى اورتمك.
صافلامق ، كتم و اخفا ايتك : قباحتى
اورتمك. قپامق : پرده لى اورتمك. مه.
اورتمك. م. اورتمك.

اورتمك [ف. چوغالتمق، جنسلريني آرتدير-
مق، يتيشديرمك : آنقره
يچيلارني اورتمك لازم.

اودیہ [ع.س.ج. وادیلر ، درملر ، داغلر
آراسنده اولان یرلر .

اور [ف.ص. کتیریعی، صاحب، حامل، موجب، باعث، تاب :- قدرت صاحبی، قوتی. پیام :- خبر کتیرن. رشک :- غطه بی موجب.

اور [سہ انسانک بعض پرلرندہ حاصل اولان
یارہ سزو التہایسز شیش. آغاچ - ی:
آغاچک اوستندہ کورولن یوموق کبی شیش.
* اورلامق: اورپیدا ا. - ی: وجودندہ
اور ی ویا شیشی اولان .

اور [س. خندق ؛ اوکنده خندق بولونان
طوبراق طایه .

اقر . سد پرده ، سد ، حائل .

اورا [سہ حدودی کوسترن یوکسہ جاک
تپہ ، نشان .

اور [ح. اور اچق کبی حاضر طورمہ ؛
طوغن قباروب شکارہ قصد ایتمہ .

اورا [ظلم، اوزاق بری، کوسنتر، اویر،
او محل، او جهت: اورا آدماری
زن کیندر، اورا ناک هوا سی، ایدر۔ = ده:
اویرده۔ = دن: او محلدن۔ = یه: او محله۔

ضمائر شخصیه ایہ برلکدہ قول لایئیرسہ اسم
اولور : اورا کزدہ نہ وار ؟ اورا : بکا
ای کیور ؟ اورا سنی سن دوشون ! = لری :
اویرلر ، او جہتلر = لی : او عملکتلی ،
او عمللر . مقابلہ : (بورا) در .

اور اتمق [ف. ییوب یوتمق ؛ سسیلوب
سہ یورمک .

اور اتوریو [یتا۔۔۔ دینی بر موضوع
اوزینہ ترتیب ایدیلن
علی الاکثریازی فاجعه لی بر موزیقہ پارچه سی،

اُوراد [ع.س.ج. وردلر ، معین وقتلرده
قراعتی وظیفه ایتخاذاولونان آیات
کریمه ، اسماء حسنی ، ادعیه وسائرہ .

اوراق [سه نصف دائره شكندہ چلیكدن
برآلت اولوب اكينلری بچمك
ایچون قولانیلیر. اكين بچمه ، حصاد .
حصاد موسمی ، اوراق زمانی . = بوخچا :

اُورْتو [س. اورتمك ايچون قوللايىلان شى.؛
پوشىيده . چاقى وبوكا بىكزهين
شېئىر . - جى : اورتى ياپان ، اورتى ،
ستر و اخفا ايدىن . - سز : اورتوسى
اولمايان ، اوستى آچىق . - لو : اوستنده
اورتوسى اولان ، اورتولمىش ، مستور ، قپالى .

اورتوپه دى [يو . س. بىزىك يېغىمىز لىكلىرىنى
دوغرو تىق و بونلر مانع
اولق صنعتى .

اورتودوقس [ى . س. دين حقيقىه موافق
اولان . س. دىانت ايشلرنده
مستقيم الرأى ، راشد ، رشيد .

اُورْتوْمَك [ف. اوستنه براورتو چكوب
ستر اولولمىق . يوزينه اورتو
اورتمك . (قىز) آدمىن قاقچىغا باشلامق .
كتم و اخفا اولولمىق .

اورته [س. وسط ، ميدان ، اوچلردن
مساوى درجده اوزاق اولان
محل ويا زمان : يولاك اورتىسى ؛ يازك
اورتهسى . بوتون كىنارلىنه مساوى مسا-
فده اولان محل : ميدانك ، سالونك
اورتهسى . بر مېدان و بر مېتھان ھان
مساوى درجده اوزاق محل ، يارى :
كتابك اورتىسى . يارى ، نصف : قارپوزى
اورته سندن كىسمى . - يە دوكمك : ميدانه
چىقارمىق . - دن قالدېرمىق : يوق اىتمك .
ص. آزاده ، متوسط : اورته قات ، اورته
بوى . - اوپونى : ميدانده اوپنانان عادى
تيا تروى اوپونى . اولو- : ايلويسى كرىسى
دوشونمىكسىزىن . - ايلچى : سفير كىبرىك
مادوننده اولان سفير . - لامىق : اورتىسى
بولمىق ، اورتى سندن بولمىك ، آيىرمىق .
- لامىق : اورتى سىنە وارلىق ، يارىسى بىتمىك .
- لق : بر نقطه دن كوزلە كورولن محدود
بر محل : اورتىلق آغاردى ، صباح اوليور ؛
اورته لىق طوبلايىكز . خلق ، ناس ، عالم :
بوكون اورتىلقدە برسويىچ وار .

اُورْجِين [س. ايتىر

اُور [ف. ص. كىتىن ، صاحب ؛ موجب ؛
پيام . - : خبر كىتىن . رشك . - :

اُورْد [ف. ص. محاربە ، حرب ، جنك .
* اوردكاه ، اوردكه : جنك
يرى ، ميدان حرب .

اُورْدَك [س. معروف حيوان ، وزه ايچنه
صودومك ايچون قوللايىلان قاب .

اُورْدِه [ف. ص. نقل اولولمىش ، كىتىلمىش
اولان : اوردۀ زبان .

اُورْدِه [ع. ص. وريدلر ، دامارلر . ب .
وريد .

اوردينو [ي. ص. امر وحواله .

اُورْس [س. اوزرنده دمير وسائرە دوكونلر
برطرفى سيورى آغير دمير آلت ،
سندان .

اورسا [ي. ص. كىينك پروواسنى روزكارك
آسدىكى جهته ياناشدىرمىق . -
آلاندا : بردن بره صوله دونمه . - بوجه :
كىينك كاه صوله كاه صاغه دونەرك يورومسى .

اُورْسِه لِمَك [ف. ويا اورسەلەمك . آز
آسكىتمك ، بوزمىق : آلسە-
كزى اورسەلەمىكز . زدەلمك ، برەلەوب
بوزمىق : كوفەلر مېوہلرى اورسەلر .
صارصمىق ، طاقتى كىسمك : بوخستەلىق بىك
اورسەلدى . مە . اورسەلتمك . م . اورسەلتمك .

اورشيت [ى . س. خايلارك اىلتھاي .

اورغ [ى . س. باشلىچە كىلسارده چالينان
بوپوك برچالغى ، ارغنون .

اورغان [س. قالين ايپ . - جى : ايپ
ياپوب صاتان آدم .

اورغان [ى . س. واسطه و آلت خدمتى
كورن شخص ويا شى : حاكم ،
قانونك اورغانىدر ؛ فلان غزته فلان
فرقه نك اورغانىدر .

اُورْغُون [س. اورولمىش ، مجروح ؛ مصاب .
يارە ، جريعه . كوكل قاپدېر-
مىش ، طوتولمىش . برصرەسى دوشورولەرك

س. ايپ نردبان .

حيله ايله ، هيچدن آلدە ايديلن مهمجه شئ : دون كيجه قارده آي بر اورغون اوردى . * اورغونلق : دوچار اولمه ، طوئولمه ، ابتلا .

[سه قورقو ، خوف ، دهشت . اور-
اقرق] فلهك : قورقوتق ، تهديد .

[سه ياي ، بنا ، معمارلغه عائد
اقرك] ايش . اورك ايى : چيري .

اورگسترا [يو . سه . تياتروده صحنه ايله
سيرجىلر آراسنده چالغىچيلره
مخصوص محل . چالغى چالان موزيقيچيلر
هيئي . تياترونك زمين قاتنده موزيقيچيلره
آك بقين اولان ير .

[ص . قورقاق ، بردن بره خيلانوب
اوركك] قورقان : اوركك قاطير . *

اورككلك : اوركك انسان وياحيوانك حالى .

[ف . برشيئدن بردن بره قورقارق
اورمك] صيچرامق ، چكيمينك ، اجتناب
وتباعد ايتك ؛ بن بوايشدن اوركيورم .
مه . اوركوتكم .

[سه (ت : اوركونتسو) .
اورگمىدى] بردن بره حاصل اولان
قورقو وتترمه .

[يتاس . استاوريت آزماني
اورگموز] دينلن بويوك برجس باليق .

[سه اورولمش صاچ و سائر : تل
اورگو] اوركوسى .

[سه دوهنك صرتنده كي قباريق
اورگوج] و بواكبكره هر نوع تومسك .

تبه . * اوركوجلك : اوركوج اوزرينه
قونان سمر . * اوركوجلكمك : اوركوج
پيدا . قاتبورلاشمق . * اوركوجلى :
اوركوجى اولان ، تومسكلى .

[سه صور طاشدينى زمان
اوركون] اوتده بريده بريكوب قالان
كوچوك كولرك هر برى .

[سه اكرك ايچون يوك ، كتن
اقركه] و سائر طاقيلارق بله صوقو-
لان تپهسى چتال دكنك . آبه - سى :
طوغورتغه مخصوص اسكمله .

اورمك [ف . اولنديرمك ، تزويج ايتك :
شوقى قومشو قيزيله اورديلر .

اورمان [سه آغاجلى بويوك وكنيش
ير ، قورو ، غابه ، بيشه .
* اورمانجى : اورمان مأمورى ؛ باش
قوربجى . * اورمانلق : اورمانه بكره بن
صيق آغاجلى ير .

[ف . ضرب ايتك . اولدرمك .
اورمق] يارالامق . چارمق ، آتمق :
آرقداشنى يره اوردى . (قاپوي) چالمق .
يتك . ايراث حضرت ايتك ، طوقونق ،
تأثير ايتك : كومور باشمه اوردى . (ساعت)
چالمق . يوكلكمك . حرباً تخريب ايتك .
طامق ، قومق : حيوانه شوباشلغى اوروكز .
جانيلره پرتغه اورولور . سورمك ، طلا
ايتك . قاقق ، صوقق : شورايه بر چيوى
اورملى . اصابت ايتديرمك . صالديرمق ،
متوجه اومق : باليقلر قارايه اوردى .
كلك : بو اوطايه هر صباح كوئش
اورور ، چنارك كولكهمى بورايده اوروور .
دليلكه : - يالاندن دلى كى حركت ايتك .
آچيغه : - ميدانه چيچمق . اولته : - دور-
مايوب بر باندن او بر يانه كيدوب كلك .
باش : - مراجعت ايتك . باشه : - باش
آغراسى ويرمك . بويون : - قفا كسمك .
دم : - بحث ، ادعا ايتك . پوسته - ي : -
صويق . يوزه : - برينك عيى يوزينه
قارشى سويله يرك محجوب ايتك . مه . اور-
درمق ، اوردرمق . م . اورلق . ب . اورولمق .

[ف . ايليك ، شريد كى شيتلىرى
اورمك] بربرى ايچنه كچيرمك : چوراب ،
حصير اورمك . آغ كى كوز كوز يايغق :
دانته لا اورمك . بر شيئى بر قاچ بولوكه
ايراق يكدىكرينه كچيرمك : صاچ اورمك .
قماشك بيرتمش ويا سقطلامش اولان يرى
بالى اولمايه جق صورتده دوزلك . ديوار
ايشا ايتك ويا ديوارك بوزولمش يرى
تعمير ايتك . مه . اوردرمك . م . اورمك .
* اورمه : اورمك فعلى ؛ ص . اورلمش ،
خرجه ياپلمش .

اورنك [س. اوكة قونيلارق عيني يالغە چاليشلان شى، نمونه، مشق. چشيد، جنس، نوع. * اورنكلك: اورنك اولغە شايان، اورنك اولەرق قوللانلان.

اورنك [ف.س. تخت، سرير. = نشين: اوزنك] تختە اوطوران.
 اوزوب [س. عو. ب: ربع.
 آورويا [س. س. كره أرضك بش قطعه - وسعتنه نظراً ك مدنيى، ك غلبه لغى.
 = لى: آورويا اھالىسىدن اولان.
 اوروج [س. كوندوزين يوب ايچمه مە، صوم، صيام. * اوروجسىز: اوروجى اولمايان. * اوروجلى: اوروج، طوتان، صائم.
 اوروجى [س. قاشارك يېرتىشنى ويا دەلىكلەرنى اورەك تەمىرايدن.
 اوروش [س. اورمق فعلى و غزى. * اوروشمق: دوكوشمك، غوغا و محاربه. * اوروشد يرمق: دوكوشد يرمك، * اوروشمە: دوكوشمە، غوغا، كورش.
 اورولمق [ف. ويا اورولمق، وورولمق. اورمق فعلنك جەھولى. عاشق اولمق: بركنچ قىزە اورولدى. برەلمك، زدەلمك: بو شىفتاليلرك ھان ھېسى اورولمىش. ب: اورمق.
 اورومجك [س. معروف حيوان، عنكبوت. اورومجكلەك: * اورومجكلەك: اورومجك آغلارلە طولق، كېدېشمك.
 اورومك [ف. اولومق، خاولامق، باغ يرمق. * اورومە: اولومە، خاولامە.
 اورەمك [ف. پك چابوق يېتىشوب ياللىق، چوق مەقدار دە حاصل اولمق، تورەمك. مە. اورەمك.
 اوزومى [س. اورە دنيلن جوهر بول ايلاھ قانك زەرلىمىسى.
 اوز [س. بر شېئىك ايچى، لې، مغزى، [اصلى، جوهرى، مايەسى. قلب، نفس. چىيانك ك آلت طبقە دە كى جراحى. كندى، ذات. ص. خالص، صاف، حقيقى.
 = سى سوزى اويعون: درست، صميمى.
 = لى: اوز وجوهرى اولان، لزوجىلى، پايدىشقان.
 اوز [ص. آي، صالح. حليم. موافق، اويعون. س. آيىلك. موافقت. صلح.
 اوزاتمق [ف. اوزون ياللىق، بوخى آرەدە يرمق. ايزىرى دەغر و كوتورەك، تەميد ايتك. تآخير ايتك، اوزون سورد يرمك: بوايشى دەا زيادە اوزاتمايىكز. بر شىئى توسيع ايدەرك حقتە لزوجمىز يره تفصيلات ويرمك: سوزى اما اوزا - تيورسكز ھا! كسميوب صاليويرمك: طرناق اوزاتمق مودادر. چوق سويلەمك، مشكلات چيقارمق: اوزاتمە، ياپ شونى والسلام! چوق شى ايستمك: آرتق اوزاتمە! آل - غضب نيتيلە تجاوز ايتك. مە. اوزاتد يرمق. م. اوزادلق.
 اوزار [ع. س. ج. وزرلر، يوكلر، حموللر. كىناھلر، خطا، جنايتلر.
 اوزاق [ص. يقين اولمايان، بعيد، دورە آمريقا بزە چوق اوزاقدەر. ھان اھكانسز: بو ايشى اوزاق كورويورم. اويماز، باشقە، بىكرەم: بومال نمونەسىدن چوق اوزاقدەر. * اوزاقلق: يقين اولما. ييش، ايراقلىق، فرق، تفاوت. ح. اوزاق بر محلدە: س. ايراق محمل. * اوزاقتن ياللىق: سىيرجى قالمق، قاراشماق، حصە

اوز رلك [سه توتسى مهاننده قوللانيلان
بر نوع تخم .

اوزك [سه اوكوز آرابه سنك اوقى . -
كبي آدم : دوغرو ومستقيم .

اوزك [سه چكرلك ، كوك ، چيپانك
اوزى ، آغرشانى .

اوز گج [سه ايپ نردبان .

اوزگون [سه اوزولوش ، خسته . بر نوع
باليق . * اوزكونك : خسته لق ،
زبونلق ؛ اذيت ، محنت .

اوزگه [سه باشقه ، غبرى ، آخر ؛ بام
باشقه : محبت اوزگه حالتدر ،
كرفتار اولمايان بيلمز . يابانجى .

اوزلاشمق [فه اويوشمق ، آراده
اويغونلق حاصل ايتك .
* مه اوزلاشديرمق : ايكي ويا ده زياده
شخصك آراسى بولمق ، اونلرى بارلشديرمق .
م . اوزلاشمق .

اوزلشمك [فه اوز پيدا ايتك . قوبو -
لاشمق ، آغده لاشق .

اوزلك [سه لب ، جوهر ؛ لزوجت ،
اوزلى اوله .

اوزلك [سه توتسى ، بخور ، كونك .
[فه ويا اوزولمك . آنديشه ايتك ،
اوزلك [مضطرب اولمق . ايسته ييلن
برشيئى آله كچيره مه مكدن صيقلقم . بيتاب
دوشمك . آسكييوب بوزلق .

اوزلكمك [فه اوز پيدا ايتك . قاق
جراحت حاصل ايتك ، آغده
لاشمق . كورولمك ايستتمك .

اوزله مك [فه كورومكى آرزو ايتمك ،
[كورهبجى كلك ، عشق وشوق
ايله ايستمك .

اوزمك [فه اضطراب ويرمك ، جان
صيقق ، اذيت ويرمك ، معذب .

اوزن [سه دقت ، ايهتام ، تسكف . - بز :
چوق دقتله وزه نرك پايلان سوس .

اوزندى [سه ويا اوزوتو . جان صقنئيسى ،
[اضطراب ؛ آنديشه ، مراق ؛

مندا اولماقم . * اوزلجه : آرز اوزاق اولان .
* اوزاقلاشديرمق : بربردن آييارق
اوزاغه دوشورمك ، اوزاغه سورمك . *
اوزاقلاشمق : اوزاغه چكلمك ، بعيد او ،
آييارلق بربردن اوزاق دوشمك .

اوزاق [فه اوزون اولمق ؛ سورمك ؛
[كرى قالمق . * اوزامه و اوزا -
ييش : اوزاقم فعلى . مه ب : اوزاتمق .

اوزان [عه سه جه وزنلر ، طارتيئر ،
[آغيرلقلر . ب : وزن .

اوزان [سه لافون ، هرزه وكيل .

اوزانمق [فه اومتداد ايتك . اوزون او -
[تورمق ، بويلي بوييه ياتمق .

اوزبك [سه مستقل امير ديمك اولوب
وقتييله بونا مده كى بربك اطرافنه
طولانان موغول عشيرتلى . بونلره ۹۲
عشيرتلدده دنبر .

اوزدك [سه آغاجك كوكنه يقين يرلىرى ،
[كوتوك . آكيز ، آكيز صافي .
[سه ياخود اوزدتك : كوپه ، دانه ،
[اصقى .

اوزر [سه اوست ، فوق ، برشيئك يوقارى
[قسمى ؛ يوز ، طيش طرف :
اوزرى توزلويدي . آرقه ، صرت ؛ عهده ،
ذمت : مسئوليت اوزرينه آلدى . يان :
اوزركده پاره وارمى ؟ قيافت ، اوست
ياش . ح . دائر ، متعلق : غزته جيلق اوزرينه
قونوشولدى . كوره ، تبعية ، [امثالاً :
ويريلن امر اوزرينه دونديلر . شرطيله :
پونى كرى ويرمك اوزره آلمشدم . نيتيله ،
مقصديله : طياره آلمق اوزره پاره طوللا -
يورلر . كيتمك اوزره در : همان كيده جكدرد .
بيتيمك اوزره در : همان بيته جكدرد . كبي ،
مخلو ، طرزده ، يولده ، وجهله : اولجه ده
بيلديرلديكى اوزره . * اوزرينه آتمق :
[سناد ايتك . * اوزرينه دوشمك : دائمى
صورته مشغول اولمق ، [برام ايتك . *
اوزرينه وارمق : [إصرار ايتك .

آذيت ، جفا ، عذاب . * اوزونتولو :
صيفيتىلى ، مراغى ، اندىشەلى ؛ كلفتە
ياپلىش .

اوزنگى [س. حيوانە بىندىكى زمان
آياقلىك ئىستاناد ئىتدىكى دەپىرلەردىن
ھەربىرى ، ركاب . * اوزنىكىلەمەك : آتە
اوزنىكى ويا مەھموز اورمىق .

اوزنىك [ف. تەكلىف و ئىھتام ايلە چالېشىق ،
ئىختيار كلفەت ايتىك ؛ چابالامىق ،
اوغراشمىق . مە. اوزندىرەك .

اوزۇك [س. يوزۇك .

اوزۇم [س. آسمە مېۋەسى ، غىب ،
ئىكۈركە بىر چوق ئىچكىنىك
ئىمەلنە يازار .

اوزۇن [ص. قىسەنەك خىدى ، بويى
چوق ، طوبىل . چوق سۈرۈن ،
مىدىد . — اوزادى ، — اوزادىيە : پەقەت مەفصل
غەرىزى ، غەرىزى ، دورودراز . — سۈرەك :
چوق زمان دوام ايتىك . — ايتىك : ئافە
يە اوزاتىق ، پەقەتلىرىيە وارمىق ، نازلاشمىق ،
— طوتىق : اوزاتىق . — بويلى : مەفصل .
— ئالى : — خىرىز . * اوزۇنچە : اولدىقچە
اوزۇن . * اوزۇنلىق : اوزۇن بىر شەيئە
خالى ، بوي ، طول .

اوزۇن [يۈ. سە. مولدا لىمۇسەنەك تەكشۈرۈش
حاصل اولان بىرغاز .

اوساخ [ع. سە. ج. وسىخلىر ، كىيىلەر ،
پەسلىكلەر ، مەردارلىقلار .

اوساط [ع. سە. ج. وسطار ، اورتەلەر .

اوست [س. آلت مائىلى ، يوقارى طرف ،
فوق : مەسەنەك اوستى . طەيش ،
سطىخ خارخى : قارپۇزك اوستى ، آمىر ،
مافوق . قىيافت : اوستى تىمىز بىر آدم .
صە. يوقايدە بولغان : اوست قات ، اوست
دوداق . آلت : — قارما قارىشىق . * اوستىنە
آلتى : يۈكلىنىك ، دەرغەدە ايتىك . — اوستىنە :
ھېسەنە بىردىن ؛ بىر دىكىرىنىك اوستىدە .
— باش : قىيافت . * اوستىنە ويرەك :

مەتسۇر اولىق ، فەسلە اولارق ويرەك .
— چىقىمىق ، كەك : غەلبەچلىق ، تەقۇق ايتىك .
* اوستىنە مال ايتىك : اھمىت ويرەك .
* اوستىنە وارمىق : ئىسارار تەدبىدە بولۇش .
— اوستىنە ياتىق : باشقە سەنە غەلبە
كۈرى ويرەمەك كەندىنە مال ايتىك ، غەلبە
ايتىك . — ياندە : اوستىنە طرفە دوغرى
ياندە * اوستىنە يۈرۈمەك : ھۇجۇم ايتىك .
* باش اوستىنە : ھەرمەت ، ئىپادە ، قەبۇل
ھەمراقتى ئىپادە ايدىن بىر تەبىر . * تەپە اوستى :
باش آشاغى . * قالپۇر اوستى : مەتاز قەسىم .
* مەكتۇب اوستى : آدرس ، طرفەك اوزۇرىنە
يازىلان مەل و غەنۋان . * يول اوستى : تام
يولك اوستىدە بولۇغان ؛ جادە . * نە اوستىكە
لازم : نە وظيفەك ، سەن نە قارىشىپۇرسىك ؛
اوستىرايلىا [س. بىش قەتەنەك ئالدى
ئىنگىلىز مەستەلەك سىدىر . ۷۹۳۰۰۰۰ كىلو
مەترە مەرىپى سىطىخە ، ۵۴۳۷۰۰۰ نەفسە
مالكەدر . مەركىزى قەتەرلەر .
— اوستىرايلىا [س. سە. ئاسىي اوستىرايلىا مەجلىس
اوستىرايلىا [س. بىرلەش اوروپايلىك مەركەزىدە بىر
دولتەدەكە ۸۰۰۰۰ كىلومەترە مەرىپى سىطىخە ،
آلمان غەرق ولسانندە ۶۴۰۰۰۰ نەفسە
مالكەدر . مەركىزى وپانەدە .
اوستۇرە [س. تەراش ايتىكە يارايان پەقەت
كەيىن بىر آلت .
اوستۇن [ص. تەقۇق ايدىن ، اوستى كەنە
فائىق ، غەلبە . قەتچە ، نەسب .
— كۈرى : سىطىخى ، يالاندىن . * اوستۇنلەك :
غەلبە ، تەقۇق . * اوستۇنلەك : اوستۇن
ئىشارىتى قەتچە . * اوستۇنلى : اوزۇندە
اوستۇن ئىشارىتى بولۇغان .
اوستۇنچ [س. آلت و ادوات جىراحىيە
طاغى و مەھفەزەسى .
اوستىنە [س. ھەرقاندى بىر سەنئەتە ماھىر
اولان كىمەسە : قەدىن خەدمەتچىلىرىك
باشى ، يەكچىرلەردە اورتە خەتە . صە
سەنئەتە ماھىر ، آلداتماز ، چوق بىلىم .
— لىق : مەھارت ، سەنئەت ؛ خەدەق :

اوص [س. إدراك، ذکا، عقل، فراست. یاواشلق، حلم؛ أدب و تربیه، حسن حرکت. — بهاسی: بدلاجیه یا پیلان ایش یوزندن ایدیلن زیان. * اوصلاقمق: عقللاندیرمق، تربیه ایتماک؛ یومشاقمق.]

أوصاف [ع. س. ج. وصفار، صفتلر: — جلیله. ب: وصف.]

أوصان [س. بزرکینلک، فتور، بیقنقی، بو معناده اوصانچ قوللانیلیر.]

أوصانچ [س. بیقان، بزرکین، بیقدیران، اوصان و برن. غدا. بیقنقی، بزرکینلک.]

أوصانق [ف. بیقمق، بزمک، بیزار او. ملال و فتور کتیرمک. مته. اوصاندیرمق. م. اوصانلق.]

أوصانلق [ف. عقلالاق، أدب و تربیه ایتماک. حلیم اومق. مته. اوصاندیرمق. ح. ویا اوصلو. عقلی، ذکی،

أوصلی [فطین. أدبی، تربیهلی، حلیم، ملایم. * اوصلیجه: اولدقجه تربیهلی و ذکی و حلیم. * اوصلیلق: اوصلی اولانک حالی، تربیه، حسن حرکت. ع. س. ج. ویا اوت. اوکوز، مانده، صغیر.]

أوضاع [ع. س. ج. ویا اوت. اوکوز، مانده، صغیر. اوضاع و اطواری یولنده.]

أوضح [ع. س. ج. ویا اوت. اوکوز، مانده، صغیر. اوضح و آشکار اولان.]

أوط [س. ویا اودا. اؤک بولمه لرندن بهری. قلم، دائرة. — باشی: بر خاندکی اوطلرک إداره و محافظه سته مأمور آدم. — جی: دوائر رسمیه ده هر قلمک خدمتنه مأمور آدم. — لقی: نکا. حسن اوله رق قوللانیلان جاریه.]

أوعیه [ع. س. ج. ویا اودا. اؤک بولمه لرندن بهری. قلم، دائرة. — باشی: بر خاندکی اوطلرک إداره و محافظه سته مأمور آدم. — جی: دوائر رسمیه ده هر قلمک خدمتنه مأمور آدم. — لقی: نکا. حسن اوله رق قوللانیلان جاریه.]

اوغلامق [ف. ویا اووالامق. آل ایله اوعوب کوجولمک، اوافق اوافق یایمق: تارخانیهی اوغلامق.]

صنعتکارلک، صنعتکارک حالی، خدمتیجی باشلیق. — لقی: مهارتلی، معرفتلی، شیطانجه دوشونولمیش.

اوسته له مک [ف. اوسته قومق، آرتیق، ضم اولونمق. غلبه چلق. عودت و رجعت ایتماک، نکس ایلماک.]

أوسط [ع. س. ج. اورته ده بولنان، اورته حاللی، معتدل. ج. اواسط.]

أوسع [ع. س. ج. ده زیاده واسع، دها کیش.]

أوسقور [ی. س. (إنسکلیزجه ویده، پروانه معناسنه اولان سقور کله سندن) واپورک قیچنده کی پروانه.]

اوسکیره [س. طولانی قواطه.]

اوسکوف [س. آق دکن آطه لیلرینک کیدیکی تیه سی ده ورک، اوجی پوسکوللی بر نوع طاقیه.]

أوشاق [س. چوجوق؛ دلیقانی، شاب؛ خدمتیجی. * اوشاقلی: خدمتیجی. حد. ویا اوش. کوپکری قوغق اوشون قوللانیلیر. اوش اوش: کوپک

اوشرمک [ف. طوپلامق، ییغمق. صالدرمق، تسلیم ایتماک.]

أوشقون [س. ویا آشفین. یچی قولای دینلن نبات.]

اوشمک [ف. طوپلامق، ییغمق. تجمع، تحشد ایتماک.]

اوشن [س. تنبلک، تکاسل. * اوشنچ: تنبل، اوشه نن، اوشنکن. * اوشندیرمک: تنبل ایتماک. * اوشنکن: تنبل، اوشه نن. * اوشنمک: تنبلک ایتماک، یا یعنی آرزو ایتماک. * اوشنیک: تنبل. * اوشنیکک: تنبلک، تکاسل.]

اوشوشمک [ف. هر طرفدن هجوم ایدمه. رکه و قوشو شارق طوپلامق.]

اوشومک [ف. صوغوق حس ایتماک. صوغوقدن متاثر اومق. مته. اوشومتک.]

اوغلدامق [ف. ويا اوغولدامق. كورولتو-
لو، بوغوق و قاريشيق

بر سس ويرمك .

اوغلدروق [س. دول يتاغى ، مهبل ،
يومورمهلق .

اونماج [س. ويا اونماق : تازه تارخانه .

اونمق [ف. برجمى اوزرنده آل كز-
ديرمك آووجه صيتمق

صيزلايان يرلى اونمق لازمدر . آووج ويا
پارمقىلر آراسنده ايلرى كرى حركتله
صيقشيدىراق اوفاق دانه حالنه قومق :
ترخانه اونمق . صيق صيق برشى سورمك
تميزلك ويارلامق : تپسى ليون قابوغيله
اوغكز . مه. اوغديرمق ، اوغديرمق .

اوغور [س. سعادت ، خير ، يمن ،
سوينچ : — اوله : خير اوله .

يول : بو اوغورده جانى ويرم . — لر
اولسون ، — لر اوله : الله سلامت ورسين .

— سز : خيرسز ، يمنسز ، مشئوم . —
سزلق : خيرسزلىق ، يمنسزلىك ، بركتسز-

تت ، شامت ، نخوست . — لى : بركتلى ،
خيرلى ، مسعود ، ميمىن .

اوغوز [ص. طوسون . صافدل ، احمق .
اوغوز آي ، حسن حال صاحي .

اوغوشدۇرمق [ف. بر شىئى ديكري
ايچنده باصدىراق

چويرمك ويا بربرينه سورتەرك اونمق :
آللى اوغوشدۇرمق . مج. آل — : حيرته

قالوب نه ياياغى بيله مەك .

اوغولمق [س. كورولتولو قاريشيق
وبوغوق سس .

اوغين [س. صو كچمك ايچون ديوارك
دينه آچيلان دليك .

اوف [حد. وجع ، يورغونلىق ، كدر ،
تأسف ، ياس بيان ايدر : اوف !

بيتم . اوف ! يارى !

اؤف [حد. بزكينلىك و اوصانته حالنده
قوللانيلير : اؤف ! بوده نه بيتمز

شى مش ! اوف ! براق الله عشقنه !

اوغان [س. چغتايجه ده رب و الله
معناسندر .

اوغراتمق [ف. بر بره يوللاركن ديكري
ايكيجى برجمله كوندرمك .

دوچار و كرفتار ايتمك : باشى بلایى
اوغراته جقسك ؟ قومق : آدمى اوغراتمش .

اوغراش [س. غوغا ، صاواش .

اوغراشدىرمق [ف. مشغول ايتمك ؛
غائله و مشكلاته

صوقق : او آدم بزي دهاجوق اوغراشدىراق .

اوغراشمق [ف. بربريله معارضه ايتمك .
چكيشمك . دواملى

بر صورتده فنالق ايتمك چالشمق : آرتق
يخله اوغراشمايىكز . مشغول اولق : نه

ايله اوغراشمايىكز ؟

اوغرامق [ف. كچركن كيتمك ويا كلك :
بزه ده اوغرايىكز . دوچار

و كرفتار اولق : بر بلایه اوغرادم . فيزلامق ،
چيتمق : كوزلى ديشارى يه اوغرامش .

اوغرى [س. اوغراييلان محل . چيزكى ،
خط ، يول : صان اوغرىسى .

كهكشان ، صان يولى . خرسز . * اوغر-
يلامق : خرسزلىق ايتمك . * اوغرايلايين

حه خرسزجه سته . * اوغريلق : خرسزلىق ،
سرقت ، حراملىك .

اوغل [س. اركك چوجوق ، اين ، پسر ،
ولد ، فرزند . * ايل اوغلى :

خلق ، يايانچى . * قصبه اوغلى : دسيسه كار .
* كوپك اوغلى : خائن ، حيله كار : زبازدى :

كوپولو . * هين اوغلى : حيله كار ، پاك
دساس . * اوغلق : اولادلىق ، اوغللك

صفت ووظيفهسى .

اوغلاق [س. برياشنه قدر اولان كچى
ياوروسى .

اوغلامق [ف. اوغولتلى برسس ويرمك ؛
قولانم اوغلايور . *

اوغلامه : اوغولق .

اوغلان [س. اركك چوجوق ، پسر ،
اوشاق ، دليقانى ، شاب .

اوق [حد. نفرت وإستكراه بیان ایدر:
اوق! نده فنا قوقوور!

اوقاق [ف. برشیئی دها اوقاق بر حاله
قویق، کوچولمک.

اوقاق [ص. پک اوقاق، پک کوچوک.
تقه چک: کوچوک.

اوقارق [ص. آز کوچوک، دها کوچوک،
کوچوکجه.

اوقاق [ص. کوچوک. بویوک مقابلی.
تفک: کوچوک، چلیمسز؛

س. کوچوک واهیمتیز شیئر: چارشیدن
اوقاق تفک آلد. * اوقاقلامق: اوقاق

اوقاق پارچهلره آیرمق. * اوقاقلی:
کوچولمک؛ اوقاق پاره؛ مج. بیت، کهله.

* اوقاقلی: درونده اوقاقلی بولونان. *
ایریلی اوقاقلی: ایچنده هم کوچوک هم

بویوک بولونان.
اوقاقلامق [ف. اوقاق اوقاق ایتمک،
اوقاق اوقاق پارچهلامق،

دوغراق، پارالامق.
اوقاق [ف. کوچولمک: قار طوی اریدکجه

اوقاق [ص. کوز قیاقلرینک ایتهاندن
اوقاق. مته اوقاق.

اوقاق [ف. اوقاق پارچهلره آیرمق.
داغلامق: بابات ایتک اوقاق.

اوقاق [ی. س. کوز قیاقلرینک ایتهاندن
اوقاق عبارت خستهلق، رمد.

اوقاق [ص. عدجه دها وافر ودها بول
اوقاق. مؤ. وفری.

اوقاق [ص. دها موافق وایغون اولان.
س. حدت، غضب. — جی:

اوقاق [ص. حدت، غضب. — جی:
عکسی، تیز، مهور. — لی:

قیزمش، حدتلی، غضبلی. — لیمک:
قیزمق، حدت ایتک، غضبه لیمک.

اوقاق [ف. اوصانمه وبقمه نتیجهسی
اوقاق. اوقاق دیمک.

اوقاق [ف. یورغونلق، کدر و یأس
تأثیرله آه و اوقاق دیمک.

اوقاق [ف. جکرلرده کی هوایی دوداقلری
صیقراق آز چوق تضییق و

سرعتله دیشاری سوق ایتک. سوندیمک.
نفس ایتک، اوقاقوب اوقاقومک. صولومق.

برشیئی نفسله شیشیرمک. نفسله چالغی
چالمق: نی اوقاقه مک. مته: اوقاقه مک. م:

اوقاقه مک.
اوقاقومک [ف. آسمک. اوقاقوب خسته نک

اوقاقومک [اوقاقومک. م. اوقاقومک.
ریمک: هوا ایله طولوب شیشمک، قیامق.

اوقاقومک [س. خسته اوقاقوب چیلرک خسته یه
اوقاقومک. اوقاقومک. م. اوقاقومک.

اوقاقومک [س. خسته لره اوقاقوب اوقاقومک.
روکی: خسته لره اوقاقوب اوقاقومک.

اوقاقومک [س. بر دفعه اوقاقومک. نفس
اوقاقومک. ویا هوا. بر. — توتون: بر

اوقاقومک [س. بر نفسلک.
اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقاقومک [س. یایله آیلان اوجی دمیرنی دکنک،
اوقاقومک. تیر. اوقاقومک. بکزه ین هر نوع

اوقه [ت : اوققه] درت یوز درهمدن عبارت بر آغیرلق . — لق : براوقه نقلنده اولان ویا براوقه استیعاب ایدن . — لی : آغیر ، بویوک ؛ وقارلی ، اهمیتلی ، آغیر باشلی . — یکی : برکیلو گرام .

اوقیانوس . س . بحر محیط .

اوقیانوسیا [س . س . آسیانک جنوب شر - قیسنده داغئیق بر طاقم کوچوک آله لردن مرکب اولوب اوسترالیا اسمیله ده یاد اولنان بر قطعه .

اوک [س . ایلری طرف ؛ یوزه کلن جهت ، آرقه مقابلی . یوز طرفنده کی میدان : اؤمرك اوکی باغچه در . کله چک زمان ، استقبال : اوکمز یازدر . حضور ، پیشگاه ، نزد : آسیرلری قوماندانک اوکنه کتیردیلر . ص . اوکنه بولونان : اوک دیشلر . ظه .

باش طرف : اوکنه کیدیوردی . * اوکی آلمق : وقوعنه مانع اولمق ؛ طور دیرمق . * اوکنه کچمک : ایلرله مکنه مانع اولمق . * اوکه دوشمک : قلاغوزلق ایتمک . * اوکه قاتمق : اوکنه کوتورمک ؛ قوغلامق .

* اوکی کسمک : اوکنه چیقماق . * اوکنه باقمق : محجوب اوله رق جواب ویرمه مک . — آیاق : مشوق . * اوکی آردنی بیلیر : صایغیلی . * اوکنه کلن هرکس .

اوک [س . ذی روح سیمی ، صیحه ، یا یغره ، آواز . شرقی سویله . شهرت ، نام ، صیت . قورو — : ساخته شهرت . * اوکی : مشهور .

اوکا [ضه . ویا آکا . (او) نك مفعول ایلییدر : اوکا بر سوزم وار .

اوکارمق [ق . آینی بی دوندیرمک ، شفا ق . آینی اولمق ، شفا بولمق ،

اوکالمق [کچمک : یاره می اوکالدی .

اوکجه [ظ . اولجه ، مقدمات ، اول ، اولدن ، پشین : اوکجه او کیتدی .

اوکچه [س . طوبوغک آرقه طرفی . قوندره لرده طوبوغک آلتنه تصادف ایدن یوکسکجه قسم .

اوقسید [یو . س . بر جسم بسیطک مولد الحوضه ایله ایتراجندن حاصل اولان مرکب .

اوقسیرن [یو . س . هوانک قابل تنفس قسمنی ویشده برینی تشکیل ایدن جسم بسیط ، مولد الحوضه .

اوقشامق [ق . برینه خوشه کیده چک طرزده شفقت و محبتله سوزلر سویلک ، آل ویا دوداق سورمک ، سومک : چوجوقلری چوق اوقشاماملیدر . بر آز بکزه مک ، آکدیرمق . ب : اوخشامق .

اوقلاغو [س . ویا اوقلاوا : خور آچغه مخصوص یو وارلاق چوبوق .

اوقومتق [ق . اوقومغه سوق و اجبار ایتمک . اوکرتمک ، درس ویرمک . تلقین ایتمک . اوقویوب اوقله می ایچون برخواجه به کوساترمک . تحصیل ایتدیرمک . [س . اوقوماسنی بیلیر . اوتن . **اوقور** [ترنم ایدن .

اوقومش [ص . عالم ، تحصیل ایتش ، درس کورمش .

اوقومق [ق . حرفلری طوبولایارق اولره آیری آیری بررس ویرمسی

بیلیمک . یازلمش ویا طبع اولونمش بریازی

کله رخی تلفظ ایدره ک ویا ایتیه رک کوزله سوزمک . تحصیل ایتمک : عرنده برشی

اوقومامش ! دعا اوقویوب اوقله مک . شرق ویا تورکی سویله مک . کفر ایتمک . میدان

— : مسابقه دعوت ا . مه ب : اوقومتق . [ص . اوقونه بیلیر ، اوقوماسی **اوقوناقلی** [قولای اولان .

اوقومتق [ق . قرائت ایدمک : یو یازی اوقومتق . اوقومتقاز . کندینی اوقورو -

کچی به اوقومتق . تلفظ اولومتق : یو کله ناصل اوقونور ؟

[ص . اصول مخصوصه سنه توقیفاً **اوقویچی** [اوقویان . شرقی ویا تورکی

سویله یین ، خواننده . (دوکونه) دعوتچی . — کرمک : دعوت ایچون دولاشمق .

اؤكلمك [ف. باغیرمق، چاغیرمق، آتمق. شرقی سویلك. اوتك. ترم. اس. كونك اورته سی، ظهر. اؤكله [ظهرده اوقونان آذان. — اوستی: اوكله یه دوغرو. — ین: اوكله وقی. ص. خیرسز. شفا بولماز، آی اوتماق [اولماز، إلتیام قبول ایتمز. اوتماز [اس. آی اولماز، إلتیام بولماز، إصلاح اولوماز، خیرسز. اومتق [ف. آی اولق، كچمك، شفا بولق. فلاح بولق. ف. مدح ایتمك، ثناسنده بولونمق. اؤگمك [ف. مدح، اوکوش، مدح و ثنا، ستایش. * اوکوجی: مدح و ثنا ایلیجی، ثنکار. اس. ویا اوکندره. چفت اؤگندرك [سورکن اوکوزلری دور. تمکده قوللانیلان اوجی ایکنه لی دکنك. کوچوکنه: بیزلنكچ، دها اوزوننه: مسستره و آردا ده نیر. اؤگنمك [ف. ویا اوکونمك. کندنی و متکبر اولق، کندینه کوکنمك. ص. آی، خوش، تمیز. سه. صو اؤگوز [آلق ایچون بوزه آچیلان دلیك. اوگوز سه بویوك پوهو قوشی. اس. ویا اوکون. برینك اوکنه اؤگوز [قونان بر مقدار آت، اتمك، پورسیون، پای، حصه. اس. نصیحت، وعظ، بند: اؤگرت [— ویرمك، اوکوتله مك: نصیحت ایتمك. ف. آزوب اونه تحویل ایتمك، اؤگومتك [طحن ایتمك. بحر. چوققه ین یعی هضم ایتمك. * اوکوتمه: طحن، قیدیریش بوغدا یوسائر. مه. اوکوتدرمك. ص. اوکره نمش، تربیه اولمش، اؤگور [آلیشمش (حیوان). ص. اوکده، ایلریده بولنان، اؤگور [مرتق، سابق.

اؤكدوج [س. مژده چی، خبر کوتورمك ایچون اوکدن کیدن. اس. رهن: بخت، یادسه قونولان شی. ف. ویا اوکره تمك. تعلیم ایتمك. برینه بیلمدیکی بر شیئی بیلدیرمك. تأدیب ایتمك: یاپ، یاپده بن سکا اوکره دیرم. عئل: بر بول کوسترمك. ف. ویا اوکوردیمك. کو. اؤگردیمك [کسدن سس چیقارهرق آغلامق. غل. هونکوردیمك. ف. ویا اوکورمك. قوصمق اؤگرمك [ایچون اوغراشیرکن آغزدن سس چیقارمق. کوکسدن باغیرمق، یوکورمك (صیغیر). ف. ویا اوکره تمك. وقوف اؤگرمك [پیدا، تعلم و تدرس ایتمك. تحصیل. آلیشمق. استفاده. اس. ویا اووهز. آییجه اولدقچه ینمه ین معروف میوه. ص. کیمسه سز، یتیم. — لك: اؤکسز [کیمسه سزلك، یتیمك. ف. اوکسورمك [اوکسوروك موجب یایق. مه. اوکسورتمك: اوکسورمکی موجب او. اس. جکرلرده کی هوانك اؤکسوروك [بردیره کورولتو ایله دیشاری چیقماسی. ف. آرزو ایتمك. تاسه لاق، اؤکسومك [کندی اوکسوز و غریب کوروب محزون اولق. اس. اوستنه یایشقان بر معجون اؤکسه [سورولمش بر دکنك که قوش طومغه یارار. اس. ویا اویکن: آف جکر، اؤگن [رته. — باشی: غیرتلاق. ف. آلیشمك، آی اولق، اؤکلمق [إلتیام بولق: اوکلار یاره.

* من أوله إلى آخره : أولندن صوكنه قدر. مؤ. اولی. ج. مؤ. اول، اولیات. ج. مذ. أولین ویا أولون.

[ع.ص. برنجی اوله رق، برنجی **أولا** درجه ده، هرشیئدن اول، ابتدا، **أك اول** : اول بن اونی طانییورم.

ع.ص. ب : **أولى**.

[ف. بویوتک، تعظیم و تقدیس **اولاتق** ایتک. آخرلامق، عزت و اکرام ایتک. بزى طراغه کچیرمک.

[س. أفلاقی، روم ییلینک رومانیا. **اولاخ** لیلرله همجنس برصنف اهلایسندن اولان. * اولاخجه : اولاخ لسانی ؛ اولاخله مخصوص طرز وحالده. اولاخلق ؛ اولاخلرک بولوندیغی محل، اولاخ جنسیق.

[ع.س. ولدلر، چوجوقلر ؛ سالله، **أولاد** نسل : اولاد رسول. تورکجه ده مفرد اوله رق قوللانیلیر : اوغل، قیز، چوجوق. قاچ اولادی وار ؟ — وعیال : چولوق چوجوق. — لئق : اوغللق، بنوت، اولاد کبی باقیلان یابانجی چوجوق. * اولادیت : اولادلق.

اولار ضه اولر، آنلر. متروکدر.

[س. بیتیشمه، اتصال. * **اولاش** اولاشدیرمق : بیتیشدیرمک، اتصال ایتدیرمک ؛ قاووشدیرمق. * اولاشدیری : بیتیشیک اوله رق، متصل. * اولاشمق : اتصال پیدا ایتک. بیتیشمک، واصل اولق : هکستوم یرینه اولاشدی. قاووشمق : باباسنه اولاشدی. * اولاشیق : بیتیشیک، متصل، پیوسته : وصول بولش. [ص. اولایلن، ممکن الوقوع : **اولاغان** اولاغان ایشدر.

[س. دره، وادی ؛ صو جدولی. **آولاق** آویری.

[ص. قریب، یتیشله بیلن. * **اولاق** آل اولاغی : ائک یتیشدیکی مسافه. س. تاتار، ساعی، پوسته.

[ف. سجمک، ائک آیدینی **اوگورتلمک** آیدیرمق ؛ انتخابله تعینان.

ف. کچیرمک، ائی ایتک.

[ف. (حیوانی) تربیه ایتک، **اوگورتک** آلیشدیرمق.

[ف. (حیوان) یاریش ایتک، آلیشمق، **اوگوردشمک** اعتیاد ایتک.

اوگوردی طز. مقدم، ده اؤل.

اوگورغه س. بل یمکی، سلسله الفقار.

[س. کویش کتیریمی بویونوزلی **اوگونز** معروف حیوان، اوچ باشنده کی طوسون، ثور. ج. قالین قفالی آدم. — لک : حماقت، قالین قفالیق.

اوگولده مک ف. (حیوان) خویلامق.

[ص. (ت : اووهی) . اوزمقابلی. **اوقی** — بابا : اوز بابا اولمیان آنا قوجه سی. — آنا : اوز آنا اولمیان بابا قاریسی. — چوجوق : باشقه زوج ویا زوجهدن طوغمش. — قاردهش : اوکی بابا ویا آنانک اوغلی ویا قیزی.

[س. کورجینه بکره یین فقط **اوقیک** براز ده اویوک برقوش.

[ش. اسم اشارت اولان (او) نک **اول** نهایتنه (ل) علاوه سیله حاصل اولش عینی معناده بر اسم اشارتدر. استعمالی آندردر : اول بابده.

اؤل س. ایضلاق یر. باناقلق، چامور.

[ع.ص. برنجی، ایلک ؛ آسکی، **اؤل** کچمش ؛ اؤلجه، کچمش زمانده ؛ ده ا مقدم. س. باشلانغیج، ابتدا :

مسئله نک اولی وار ؛ بومعناده ج. اوائل.

— آمده : ایشک ابتدا سنده، هرشیئدن

اول * اوللری : آسکی زمانلرده، اؤلجه.

أك : — **أك ابتدا** — **بأول** : هرشیئدن **اول** — **وآخر** : هم ابتدا دن هم صوکره دن.

اولام [س. طاقم ، بولوك . — :طاقم
طاقم ، بولوك بولوك .

اولامق [ق. آو طومتق ويا اورمق . م.
آو لامق : آو كى آلە كچيرمك ؛
ج. غافل ياقالامق .

اولامق [ق. بيتيشديرمك ، آكلە مك ،
قاوشديرمق ؛ طولايارق باغلامق ،
صارمق . م. اولامق .

اولامق [ق. باغ قىليزلىرىنىڭ پىلارىنى قيرمق .

اولامە [ص. سىسلى ، بىرىنە متصل .
آكلەنوب اوزادىلاجق ، آكلە .

اولان [ص. كائىن ، واقع ، وقوع بولان .
— اولدى : ايش ايشدن كچدى ،
ايش بيتىدى . * وای بزه اولانلر ! :
واى باشمزه كلنلر .

اولايچى [س. ايچى چكەك چىلە يابان
ايچىچى .

اولت [س. صالحين خستەلق .

اولترا [ى. د. برچوق آجنې كلەلرک اولنه
داخل اولدق إقراط ومبالغه
بيان ايدر : — مودەرن : آشیری عصرى .
— مىقروسقوب : عادى مىقروسقوپك
كورەمدىكى آك كوچوك مىقروبلرى قويو
بر زەمین اوستندە پارلاق اولدق ترسەنە
كورن آلت .

اولتا [س. بالىق طومغه مخصوص آلت .

اولتيا قوم [ى. س. بردولتك دىكرىنە ايتدىكى
صوك وقطى تكىلفكە عدم
قبولى حالندە حرب ظهور ايدر . بوزولماز
شرطلر ، صوك سوز ، بلاغ اخير .
— ظر. مقدما ، اوڭجە ؛ دها اول ،
اولدق اولدن آقدم .

اولچر [س. آتش قارىشديرمغه مخصوص
دمير ، كل برى . * اولچرمك :
آتشى اولچر ايله قارىشديرمق .

اولچر مە [ق. بالواسطە اولچمك .

اولچك [س. ربع كىلە ، شينيك ؛ حبوبات
اولچمك ايچون قوللانيلان اولچو .

اولچمك [ق. برمقدارى ، معلوم اولان
ديكر برمقدارلە مقايىسە ايدهرك
قيمتى تقدير ايتك ؛ اولچوسنى آلمق . ج.
ايى دوشونمك ، طارتمق ، ايى تخمين ايتك .
اولچوب ييچمك : درىجە ملاحظە ايتك .
مە. اولچدرمك . م. اولچلمك . مشە اولچوشمك .

اولچو [س. ويا اولچى . مساحە ، مقايىسە ،
مقايىسە ايچون انتخاب اولنوب
كندى جنسندن اولان شىئىلرک تخمينە
يارايان مەدار ، اولچەك آلت . تخمين ؛
ذكر ، قدر و إعتبار . — آلمق : آكسى
بويى تعيين وقيدە ، عبرت آلمق . بوى
— سى : درایت درجەسى . بويىك — سى
آلمق : درایتىزلىكنىڭ ، بىرىكسىزلىكنىڭ
درجەسى آكلامق . آخىرىنك — سى ويرمك ؛
حديثى بىلديرمك . — سىز : حدسىز ، حسابسىز ،
آلا بىلدىكنە ، إعتدالسىز ، اولچوسى اولمايان .

اولچوم [س. مساحە ، مقايىسە ، موازنە .
تخمين و تقدير . طور وادە ،
رفتار ، روش .

اولدۇچە [ج. كافي درجەدە ، خيلى . آيى ؛
اولغلم اولدۇچە عقلليدر .

اولز [س. ياورو ايكن يوكەنن اوغلاق .

اولسى [س. ويا اولىسى . صوكنجيدن
اول اول اولان . — سەنە : كچن
سەندەن اولكى سەنە .

اولش [س. پاى ، حصە ، بولە ، قسمة .
* اولشديرمك : پاى و تقسيم
ايتك ، توزيع ا . * اولشديرى : سىرك
اولدق ، شورايە بووايە ، يىرىر : اولشديرى
ياغور ياغدى . * اولشمك : پايلاشمق ،
بولوشمك .

اولطە [س. ويا اولتسا . بالىق طومتق
ايچون قوللانيلان ايپ .

اولغون [ص. اولمش ، كمالە ايرمش ،
ايتشمش : اولغون آرمود .

اولقدر [ك. اولقدر ، چوق ، اومقدارده .
اولچە بولكە مەروكدر . يرينە (اوقدر)
قوللانيلير .

أولك ص. أوه مخصوص و لایق .

أولك [ص. بر دوتك درنده بری كه اون آرشون مرعیدر . باغچه ویا بوستانك بولمزلدن هر بری . صو مجراسی . تارلارده صابان یولی .

أولكر [ص. کیچه لر ی سباه طوبلو كورون یدی ییلدیرك هیئت مجموعه سی ، ثریا ، یدی قاردهلار .

أولكر [ص. خاو ، توی : اولكرسز شفتالی ده واردر .

أولگون [ص. نباتاتك حرارتدن پور - سومه سی . اوله جك درجه ده یورغون ، بی تاب : اولگون بر حالده یاتاغه کیبردم .

أولكه [ص. مملكت . برحكومتك اداره سی آلتنده بولنان یر ، قلمرو .

أولكى [ص. برنجی ، ایلک ؛ صوكنجیدن مقدم . ایلکی ، قدیم .

اولمادق [ص. وقوع بولماش . أمثالسه اولمادق ایش دكلدر .

اولماز [ص. إمكنسز ، محال : صانكه اولماز اولماز بر ایشمش كبی . اولور - : راست كله ، هرکیم ویا هرته اولورسه : اولور اولماز آدمك كاری دكلدر .

اولماش [ص. وجود و وقوع بولماش ؛ كاله ایرمهش ، خام .

اولمز [ص. أبدی ، وفات ایتمز ، جاوید ، دایانقلی ، متین ، صاعلام . - اوغلی : چوق صاعلام .

اولمش [ص. وقوع بولمش ، واقع . كاله ایرمش ، یتیشمش .

اولمش [ص. وفات ایتمش ، جانی چیقمش : اولمشلركك جاننه دكسین .

اولمق [ص. برحالدن دیگر بر حاله کچمك : شراب سرکه اولدی ، مدیر

هفتش اولدی . وقوع بولمق ، واقع اولمق : دیشارده نه اولیورنه جائز ، مناسب و موافق اولمق : بویچه کیتسه اولورمی یا قیشمق ، اویق : بو بوتین آیاغه اولیور . یالقمق :

اولیه آتواب اولورمی ؛ كاله ایرمك ، یتیشمك . ممكن اولمق : دیديكك هیچ اولورمی ؛ وار و هو جود اولمق ؛ پارام اولسون اولماسون کیدرز . * اولان اولدی : ایش ایشدن کچدی . * اولدم اولالی ، اولدم اولاسی : تأسکیدن ، بك چوق زماندن ، دوغدیغندن بری : اولدم اولاسی خیر - چیندر . * اولدی بیتدی : آرتق کچدی . * اولسه اولسه : أك نهایت ، أك صوك إحتمال اولمق : اولسه اولسه بر کاتب اولور . * اولورسه او قدر اولور : اوندن زیاده سی اولماز . مه ، اولدرمق .

اولمك [ص. مرد اولمق ، وفات ایتمك ، جان ویرمك ، ترك حیات ایتمك .

صولوب بوروشمق ؛ سرتلکی و قاتیلنی کیتمك . بك مضطرب اولمق . حکمی قالمامق . مه . اولدرمك : مج . متساموت و طاقتی کسمك ؛ چوق جان صقمق ، اذیت و جفا .

اولنمق [ص. ویا اولونمق : أفعال مطاوعه بی تشکیل ایچون عربجه مصدرلرله برلکده قوللا یلیز : إحسان اولونمق .

اولنمك [ص. تزوج ایتمك ، أو بارق صاحب اولمق ، مه . اولندیرمك . * اولنه : تاهل ، لیزدواج .

اولو [ص. بویوك ، ایری ، کبیر ، بزرگ : اولو جامع . - اورته : آشکاره ، آچیقدن آچیغه . - لق : بویوكك ، عظمت .

اولو [ص. اولمش . میت ؛ جانی چیقمش ، قوتسز ، تنبل ، قالب ، مسکین ، صولوق ، پزدمده . سه . اولمش انسان ، جنازه .

اولو [ص. ویا اولی . صاحبز ، متصف اولور اولانلر . * اولوالامر : امر صا - حبلی ؛ * اولوالقوه : قوتلی آدمیر . جعدر ، مفردی یوقدر .

اولور [ص. اوله یلیز . ممکن و محتمل ، ممکن الاجرا : بو اولور ایشمیدور - اولماز : دکه ، راست كله . * اولورینه باقمق : ممکن اولدیغی قدر یاقمق .

اۋلوس [سە. بۈيۈك عىشپىرت ، بۈيۈك قوم ويا امت .

اۋلۇشمق [ف. (كوپكېر) باغپرىشقى ، ايكېر كېي ھې بىردىن آجى آجى فرياد ايتىك .

اۋلۇفەر [سە. نىلوفر چىچى .

اۋلۇق [سە. ياغور سولرىنك آقاسى ايچون دامارك كىنارنىدە بولنان بىر طرفى آچىق بورو وبوكا بىزەين سائر شىئىلر ، اوزونچە اوزىق ، يىو .

اۋلۇم [سە. حياتك يىتۈپ طورمەسى ، مامات ، وفات ، موت . بوحياتك صوكنىدە اولوم اولماسە ! غو وخراب ايدىن سىب ، تەلىكە : حرب تجارتك اولومىدر . * اولومئە صوصامق : يىلە يىلە كىندىنى تەلىكە آتمق . — دىرم : حيات ومات .

اۋلۇمچىل [سە. اولومە سىب اولان ، مەلىك ، پادى موت .

اۋلۇمق [ف. (كوپكېر) ايكېر كېي آجى سىسلە آغلار كېي باغپىرق . قورقونچ بىر

اۋلۇيت [سە. اولى صفتىك ئىسم مەنسۈنى اولان اولۇى دن اولۇيت : اولالاق ، دىھا مەستەد ، دىھا لائق ، دىھا مەنسەب اولوش ، رىجان ، تەقىم : او اولۇيت ايلە بوکا مەستەقدىر .

اۋلەجق [سە. مەمكىن الاجرا ، قابىل ، مەتمەل ؛ مەقدىر : اولەجق اولور . * اولەجنى : صوك فىئات : اولاجنى سويلەك دە آلام . اولەجنى نەدر ؟

اۋلى [سە. بىرئەنەك دىوار ويا چىتەلە عىط اولان زمىن قىسمى ، حولى .

اۋلى [سە. اۋبارق صاحى ، مەتەل . * اولىلىك : اولى اولانك حالى .

اۋلى [سە. ويا اۋلا . دىھا موافق ، دىھا مەنسەب ، دىھا لائق ؛ مەرجە .

اۋلى [سە. ويا اۋلا . بىرىجى . اول كەلە سەنەك مەنشىدر . ب : اول .

اۋلى [سە. ب : اول

اۋلى [سە. اولجە وقوع بولان شىئىلەر مەنسۈب و مەتمەل ، ايلك زمانلەر مەنسۈب ، بىرىجى درجەيە عائد : تەحقىقات اولى . سايق ، سالف ؛ اصلى ، بدى . ج . اوليات . ب : اوليات .

اۋلى [ظن . ايتدالرى ، اىسكىدن : اولى بويە ياپارلردى ، شىمدى بىلىم !

اۋلىيە [سە. ج . ولىلر ، كرامەت صاحى اولانلر . آلهە دەھايقىن بولونانلر .

اۋلىيات [سە. ج . بىر وقەيە مەخل عاتك مەبادىسى : عىبا بو وقەنەك اوليات نەدر ! ب : اولى .

اۋلىغارشى [يۈ. سە. اۋلىە بىر شىكل حكومت مەنھىرە دى قدرت كىچۈك بىر زمەنەك آلىندە بولنور .

اۋلىمىياد [يۈ. سە. ايكى اولمىيەك اۋلۇى بىر ھەت . آراسىندە كىچىن دىت سەنەك

اۋلىن [سە. ج . اولك جىمى . اولكىلر ، اۋلىن اۋلىن ايتدا كىلر ؛ اۋلىكى زمان آدملىرى . ب : اول .

اۋماج [سە. تارىخانەك تازەسى .

اۋماجە [سە. كىسىلەش اولان آغاچك ىردە قالان كوكلىرىنك قىسم فوقانىسى .

اۋماجى [سە. ويا اۋما ، اۋما ، اۋماجى . كىچۈك چۈچۈقلرى قورقۇتمق ايچون اۋىدورولان قورقۇنچ بىر شىخس موھوم .

اۋمانىزىمە [ى . سە . اۋسكى لسان وادىيات اۋما ايدىنلرە مەزھى .

اۋمانىتە [ى . سە . تەدرىسات تالىەنەك بىر قىسمى .

اۋمىرە [سە . قويو قەھۋە رىكەندە طۋپراق بويا .

اۋمىسەمق [ف . اۋمىدە دوشمەك ، اۋمىدە اۋمىدە بولونمق .

اۋملەت [ف . سە . دو كۈلۈش غورطەدن ياپىلان بىر نواع يەمەك .

اوباشى [س. طاهرده مانغه قوماندانى ،
نفرک بر درجه فوقنده کى عسکر .

اونتولوزى [ى. س. مجردات ووجدانيات
موجود وحقىق شئلرله اوغراشان قىسى .

اوندهلق [س. اونده بر ويريلن ويا آلتن
اجرت ، وقتيله محصولاتدن

اونده بر ويريلن ويرى ، عشر . *
اوندهلقى : وقتيله محصولاتك اونده برينى
طوبلايان مأمور ، ملتزم ، اعشارجى ؛ عموم
حاصلاتك اونده برينى آلىق اوزره چالیشان
ايشجى .

اونس [ى. س. فرانسهده (۳۰،۹۵ غرام)
انگلتيرهده (۲۸،۳۵ غرام)
ثقلتنده بر اولجو .

اونك [ف. س. ايه پکيرلش آصق . غل.
هونك : اوزوم اونكى .

اونگن [س. عناد . * اونكول : عنادجى ،
حصر ، معند . * اونكوللك :
عنادجىلق ، معندلك . * اونكوشمك :
عناده بينمك ، معندلك ايتمك ، اصرار كوسترمك .
اومق [ف. ويا آوونقى . اويالانقى ،
آلداتلىق ؛ سبه قالىق (اينك) .

اونوتديرمق [ف. اونوتماسنه سبب
موجب اولق ؛ عفو ايتديرمك : بوجركتك
بوتون قباحترلىكى اونوتديردى .

اونوتعان [ص. اونوديجى ، هيچ برشيئى
عقلنده طوتامايان .

اونوتقى [ف. بر شيئك ذكرينى ، خاطره .
سنى غائب ايتمك : چوجوقلر
اوقودقلىرىك چوغنى اونوتتولر ، خاطردن
چيقمق : آدى اونوتدم . دالغينقله پراقتى :
كتابى قلوپده اونوتدم . اهل ايتمك :
وظيفه سنى هيچ اونوتماز . مته اونوتديرمق .
م. اونودلق .

اونيفورما [س. رسىي آلبسه ، آلاى
آلبسه سى ، بر صنف افراده
مخصوص عىنى شكلده كى آلبسه .

اومق [ف. اميد ايتمك ؛ انتظارنده
بولونقى . ظن ايتمك ؛ اينانقى .
بكلمك . مته اومدرمق . م. اوملق .

اومنيوس [ى. س. عادى يول اوزرنده
عبنى زمانده برچوق يولجى
طاشيان آرا صره طورارق مشتري آلان
ويا يولجى اينديرن آرايه .

اومنى [ى. د. = پوتان : قدار مطلق .
= پرهزان : هريرده حاضر . =
سييان : هرشيئى بيلن .

اومو [س. اميد ، امل ؛ انتظار ، بكمه ،
اومعه ، ترقب .

اومورغه [س. كينكك آك آلتنده باشدن
قيچه اوزانان دمير ويا آناج
طبانكه كينكك تمليدر . ب : اوكورغه .

اوموز [س. قولك آك يوكسك نقطه سى
جوارى ، كستف ، دوش ، عاتق .
= اوپوشمك : همان مساوى درجده اولق .
* اوموزه اورمق : يوكشمك . = اوموزه :
چوق صقيشمق . = ده طاشيق : چوق
حرمت ايتمك . = سيلكمك : آلديرماق ،
اهيت ويرمه مك . لاقيردىيه = ويرمك :

اهميتله ديكله مامهك . = لامق : اوموزه
آلىق ، اوموزله دايانارق يارديم ا . = لقى :
اوموزه مخصوص اونيفورمه ، آپولت وسائره .
اؤن [س. اوكدولش ، توز حالنه كيتيرلش
حبوبات وسائره ، دقيق . *

اونلامق : اون سىمك ، اونه بائيرمق ،
بولامق . * اونلق : اون قونولان محل .
* اونلى : اون ايله ياللمش ويا اونه ياللمش .

اون [عد. طقوزدن صوكره كلن عدد ،
۱۰ . اون يارمى قارا : افاسترا
ايدن ، ناموسسز . * اونر : بهرينه اون ،
هر دفعه سنده اون . * اونلق : اون قسمدن
مركب ؛ اون غروش ، اوقه وسائره قيمت
وچمند اولان . * اونلى : اون عددنى
حاوى ، اون بىكلى ايسقامبيل كاغدى .
* اونخى : طقوزنجيدن صوكره كلن .

اونامق [ف. ترجيح ايتمك ، بكنهرك
ايستمك .

آوودلق [ف. اغفال ايدمك ، اكلند -
بريلهرك او يالاق ، صوصد يرق .

آوورت [س. يئاغاك ايچ طرفده كي بوش
يرى . - ايتك : كبرلنك ،
غورلانايق . * آوورتلى : صورت آسان ،
تكبر ايدن ، عظمتلى .

آووقات [ى. س. محكمه ده اجرت مقابلنده
برينك حقوقى مدافعه ايدن
ذات . دعوى وكيلى ، محامى . ع. چكلى
جربنده ، سفسطه جى . * آووقاتلى :
دعوى وكيلنك صفت و صنعتى . ع.
شارلانايق ، سفسطه جيلق .

اوولامق [ف. فيرلايوب هجوم ايتك :
سكى سرچه يه اوولادى .

اوولوسيون [ى. س. بوتون آشكال
حياتيه نك تدريجا تحول
ايتديكى قبول ايدن نظريه ، تكامل .
داروين اوولوسيوني مدافعه ايتشدر .

اوومق [ف. ب : اوغق .

اووه [س. ويا اووا . حصرا ، دوز ير ،
دشت . - لق : اوواسي چوق
اولان ير .

اووهز [س. ب : اوكر .

اووهرتور [ى. س. بويوك بر موسيقي
پارچه سنك باشنده بولنان
قسم ، مقدمه ، آچه .

اووهلامق [ف. ب : اوغلامق .

اوهام [ع. س. ع. وهملر ، ظنلر ، اسا -
سسيز شئلر . ب : وهم .

اوهق [حد. او كسوروك سنك تقليدندن
عبارت اولوب استريزه ده دلالت ايدر .

اويا [س. ايبك ، كتن ويا ايبليكدن
ياپيلان ، آواب و چاشيرلرك كنارينه
ديكيلن اويمالى سوس . - لى : اويا ايله
مزين : اويالى يعنى .

اويار [ص. اوياسى ممكن ، قابل تسويه :
بو ، اويار ايش دكل . مثل ،
مانند ، بكزر : اونك اويارى يوقدر .

اويالامق [ف. اويا ايله تزئين ايتك .
مشغول ايدرك بر شئي
اونوتدirmek ؛ آلداتق . كچيكدirmek :
بخى نهدن اويالا يورسك ؟

اويالاندirmek [ف. يالان سوزلرله آلدادارق
وقت كچيرمك .

اويالانق [ا. اشغال اولونق ، آلداتق
كچيكك : چوق اويالاندى .

اوياندىرمق [ف. اويقودن قالدirmek ،
ايقاظ ايتك : بخى آلتيده

اوياندىريكن . ع. غفلتدن قورتاروب ارشاد
ايتك ؛ تنوير اذهان ايتك : معارف خلق
اويانديرر . معمور بر حاله قويق : شو
اسكى مكنتي اوياندىريكن . آتشي جانلاندى -
يرمق : مانغالى اوياندىرك بقالم .

اويانق [ف. اويقودن قالقق ، بيدار
اولق : بوصباح آلتيده اوياندىم .
ع. غفلتدن قورتولوب طريق سلامتته كيرمك .
علم و معرفت اوكره نرك ظلمت جهالتندن
قورتولق : مكنتيلر سايه سنده خلق اوياندى .
ببتمك ، سورمك : مايدانولر اوياندى .
(فساد) ظهور ايتك .

اويانيق [ص. اويقوده اولمايان . كوزى
آچيق ، ذكى . ظلمت جهالتندن
قورتولارق تنوير فكر ايدن .

اويخته [ف. ص. اصلمش ، اصيلى .

اويخو [س. ب : اويقو .

اويدirmek [ف. ويا اويدورمق . دوزه ليمك ،
يزلشديرمك ، توفيق و تطبيق
ايتك ، يولنه قويمق . ايجاد و تصنيع ايتك .
تدارك ايتك . * اويدورمه : اويدورمق
فعلى . ع. ايجاد و تصنيع اولونمش ، يالان .
م . اويدورلوق .

اويرمك [ف. دقتله معاينه ايتك . *
اويروب چويرمك : دوغرو
سويله ميوب تردد ايتك : لاقيردى اويروب
چويرميكز ؛ دقت و ترددهلر بر شئيك او نهسه

بریسنه بائق ، معاینه ایتک : اویردی
چویردی ، نهایت آچدی .

آویز [فاه. ص. آمیلان ، اصلی بولونان .
دل - : کولکی چکن .

آویزو [سپا. س. اولجه أمر کوتورمه مأمور
خفیف طونده کی ، بوکون اوزاق
استاسیونلرده بولونان واپور .

آویزه [فاه. س. موم ، لامیه و سارهی
حامل اولدییی حالده ضوانه آمیلان
بلور ویا معدندن زینت .

اویصال [ص. هرکسه اویان ، مخالفت
ایتمهین ، سوز آکلایان .

اویغور [س. بویوک برتورک قبیله سی که
اؤل اول تمدن ایتش و خط
استعمال ایدرک تورکجه یی یازمشد . جنکیز
خاندن صوکره موغوللرله قاریشوب چغتای
نامی آلمشدر .

اویغون [ص. موافق ، مطابق ، مناسب .
اوجوز ، آهن . * اویغونسز :
ناموافق ، غیر مطابق ، مناسبستسز ؛
تریه سز . * اویغونسلق : مناسبستلک ،
تریه سزلک . * اویغونلق : موافقت ،
لیاقت ، مناسبت .

اویقو [س. حواسک اویوشماسی نتیجه سی
حاصل اولان دیکلمه ، سکون
وراحت ، نوم ، خواب . غفلت . جهالت .
— باصق : اویویاجق بر حالده بولونمق ،
اویقولک . — کسديرمک : برآز اویویارق
اویقوی دفع ایتک . — یه دالمق : اویومق .
— آچلمق : اویقو آرزوسی زائل اولق .
— داغلمق ، قاچق : اویومق آرزوسی
قالمامق . — یه وارمق : اویومق . — دن
قالمق : اویاتمق . — جی . چوق اویویان ،
اویقوی چوق سوز . — سز : اویویه مایان ،
اویویامه مش اولان . — سزلق : اویویامه ،
سهر . — لق : قونداقده کی چوجقلرک
آوجنده طویلانان شیئر ، قوزولرک
بوغازنده کی زلر .

اویلوق [س. دیز قیاغندن قالجه یه قدر
اولان قسم .

اویلوم س. اویولمش ، اویمه لی .

اویله [ک. اوطر زده ، اوصورنده اولمک
کبی . — جه : طبق اونک کبی ،
اوطر زده . — ایسه : اوتقدرده ، اوحالده .
— سی : اوتورلوسی . — لک : اوطرز ،
اوصورت .

اویماق [س. بر اولوسی تشکیل ایدنه
قسملردن هر بری .

اویماق [ف. موافق و مطابق کلک ، توافق
ایتک : بویارچه بویایه اویدی .
باشقه سنک فکر و آرزوسنه اشتراک ایتک .
اوکا اویارسه کن عقلکزه شاشارم . تابع
اولق ، ایتمال ایتک : نمازده امامه
اویولور . یاقیشمق ، کلک : بو آلبسه بکا
اویدی . قرارلشمق : بازارلق اویدیجی ؟
مت. ب : اویدرمق .

اویماق [ف. اویوق و چقور قازمق : کوسنیکلر
یری اویار . بر شیئی چقور ،
کیرینتیلی چیقینتیلی و یادرین اوله رق قازیمق ،
یوتتمق ویا کسمک : بوکوملکک یاقاسنی
برآز اویوکسز .

اویمه [س. اویماق فعلی ، اویولارق یاییان
زینت . — جی : اویمه یاییان .

اوینامق [ف. قلداتمق ، تحریک ایتک ،
یرندن صارصمق ، یرنی
دکیشدیرمک ؛ اویونه سوق و اجبار ایتک ؛
دانس ورقص ایندیرمک : آلداتمق ، اغفال
ایتک . عقلنی قاچیرمق . صقال اوینامق :
بیوب یوتتمق .

اویناش س. سوکیلی ، دلبر ، معشوق .

اویناشمق [ف. بربرله اوینامق ، بو-
غوشمق . شہوت تأثیرله
جلوه لشمک ، شقالشمق .

اویناق [ص. متحرک ، یرنده دورمایان .
— ثباتسز ، متلون . شوخ ،
عشوہ باز ، ناموسی برآز شہبہ لی . س.
بوغوم ، مفصل . * اویناقلق : یرنده دور

مايوب اوينايان بر شيك حالى . شائسزلىق ؛
 عشمه بازلىق ، شوخلىق ، آچىق مشربلك .
اوينامق [ف. قلدامق ، حركت ايتك .
 اويونله اكلنمك . كيف ونشئه
 ايله صيچرامق . وقت غائب ايتك .
 هيچانه قالمق ؛ يورمك اوينادى . لطيفه
 ايتك ، اكلنمك ؛ خله اوينامه . تياتروده
 بر پيه سى تمثيل ايتك . قومارده طالعى
 ده نه مك . بر اويون . — حيله ايتك .
 آلداتمق . مه . اوينامق .

اويومتق [ف. اويوقيه ياتيرمق . اويوق
 اورمك . جان صيقچى سوزلرله
 اويوق كستيرمك ، اوصانديرمق ، ييقديرمق .
 سورونجه ده براقق . ايندوتيرمه ، قلوروفورم
 و سائر تائيريله برى كندندن كچيرمك .
اويور [ران ، اويويان ، دورغون ، راكه .
 [س. وجوده عارض اولان برچوق
 اويوز [كوچوك چيپانلرك تائيريله قا-
 شينمقدن عبارت برخسته لق . ص. اويوز علتته
 مبتلا . مج. مسكين ، مردار ؛ اويوزك بريدن .
اويوشمق [ف. اويوشوق برحاله كلك ،
 لاشمق . تئبل اولمق . اوزلاشمق ، ايتلاف
 حاصل ايتك ، دوزمك . مه . اويوشدurmق .
 م. اويوشلمق ؛ اوزلاشمق ، آزاده اويغو-
 نلق حاصل اولمق .

اويوشوق [ص. حسي ابطال ايديله رك
 [حس ايتن و دويعاز برحاله
 كلن ، محدود . مج. تئبل . * اويوشوقلىق ؛
 اويوشوق برحالده بولومك ، حسسزلك ،
 خدر . مج. تئبللك ، رخاوت .

اويوق [ص. ايچى چقور اولان ، اويو-
 [لمش . س. ايچى اويولش شى ،
 قوف ير ، اين ، مغاره . باغ قورقولنى .
 * اويوقلامق ؛ ايچى اويوب بوشالمق .
 * اويوقلامق ؛ ايچى اويولمق .

اويوقلامق [ف. طووروركن آرا صره
 [اويوقيه دالمق ، ايميزغاتمق ،
 پيشكلمك . مه . اويوقلامق .

اويوك [س. ويا اويوق . ياعنه تپه .
 [تومسك . بوستان قورقولنى .

اويولغه [س. يول يول وسيرك ديكيش .
 [لامق ؛ هوقت و سيرك
 ديكيشله بارچهلر بربرينه طوتدurmق ؛
 يي-لان كى دالغالانارق حركت ايتك .
 — مق ؛ يول يول ديكيش ديككم .

اويوم [س. اويوق ير ، اويغق فعل
 [وطرزي . — اويغق .

اويومتق [اولمق ؛ كرى قالمق . مه
 ب ؛ اويومتق . م. اويومتق ؛ اويوقيه
 وارلمق ؛ آچيقدنه اويونماز ؛ اويويوب
 قالمق ؛ اوكله يه قدر اويونماز .

اويون [س. اكلنمك و وقت اولدurmك
 [ايچون چوجوقلرله بويوكلى
 مشغول ايدن اكلنق ، لعب ، لهو ، بازى .
 حساب ، ويا تصادف اوزينه مۇسس
 اكلنجه ، قمار . بعض كيمسه لرك عموم
 مواجهه سنده كوستردكلى هنر و معرفتله
 افعال و حركاتك هبئت عموميه سى . بر اويو-
 نچينك ويا آقتورك اويون اوينامقده كى
 طرزي . حيله ، دولاب . — ياقمق ، ايتك ؛
 آلداتمق ، دولاب چويرمك . — آلمق ؛
 اويونى ويا پارتي قازاتمق . — چيغarmق ؛
 اويون ايجاد ايتك . * اويونباز ؛ اويون
 اوينايان ، حيله ايدن ؛ دوباراجى . *
 اويونچى ؛ هرهانكى بر اويونى اوينايان ؛
 آقتور ، آقتريس ؛ قمارباز ؛ حيله كار ؛
 رقص ايدن ويا شرق سويلين .

اويونچاق [س. برچوجونى اكلنديرمك
 [يارايان شى . لزوم و اهميت
 اولمايان شى . غايت قولايلىش . مج. كنديسيله
 اكلنلين كيمسه ؛ بن سنك اويونچاغمك
 دكم . * اويونچاقى ؛ اويونچان ياپوب صانان .
اويوندى [س. ت ؛ (اويونتو) . اويور
 [كسى مسكين دوران ، تئبل ،
 عاطل ؛ نه اويونتودر بيليرم .

اويون [فر. سه آهرو پلان ديسلن
 [طيارمه ويريلن ايلك اسم .

اهل [ع.ص. صاحب ، مالك ، متصرف
اولان : اهل ثروت . ماهر ،
استاد ، مقتدر ، بجزیکلی : اهل آدمدر .
بربرده ساکن اولان . قاری قوجه دن هر
بری . — بیت : خانه خلق ، فاملیا ، عائله ،
اهل الله : ولی ، اولیا . — حال : وجد
و حال صاحبی . — دل : کوکل ایشلرندن
آکلایان ؛ عارف بالله . — دنیا : عادی دنیا
آدمی . — سنت : پیغمبر منزله اصحابه عمل
و اعتقادده اوایلر . — طریق : برطریقته
منسوب . — قبله : مسلمان . — کتاب :
کتاب منزله دن برینه اینانان . — وقوف :
آبی معلوماتی اولان . ج. اهالی .

اهلاك [ع.م. هلاك و تلف ایته ؛ تلف
ایتدیرمه ، غائب ایتدیرمه ،
(مالی) صامه .

اهله [ع.س.ج. هلالر ، یکی آیلر ، هلال
شکلنده اولان شیئر .

اهلی [ع.ص. آلیشیق و مونس اولان ،
وحشی اولمایان : حیوانات اهلیه .

اهلیت [ع.س. مهارت ، لیاقت و اقتدار ؛
منسوبیت ، افریالق .

اهم [ع.ص. دها مهم ، دها زیاده دقت
و اعتنایه لائی وشیان .

اهمال [ع.م. ترك ایته ، براقه ، استعمال
ایتمه ، اهمیت و برمه مه ، مساعه :

وظیفه اِهْمال ایدلز . * اِهْمالخی : دانغا
ایشی ترك ایدن ، ایشنه اهمیت و برمه مه ،
دقتسز : چوق اِهْمالچی چوجوقدر .

اهمیت [ع.س. غله قیمت ، دکرلیك .
دقته شایان اوله : بومستلنهك
اهمیتی وارد . * اهمیتسز : قیمت و دکرلی
اولمایان ، عادی ، دقت و اعتنایه لایق
بولونمایان . * اهمیتلی : مهم ، دکرلی ، اغر ،
نظر اعتباره آلمغه شایان : اهمیتلی مسئله .

آهن [ف.ا.س. دمبر ، حدید . * آهنریا
ویا آهنشکس : مقلطیس ، دمبر
قایان معدن . * آهنسکر : دمپرچی ، حداد .

آه [حد. ألم ، کدر ، ندامت ، تأسف ،
آجی بیان ایدر . * آهی طوتمق :
بددعاسنه اوغراق ، انتقامی آلتق .

آه [الله لفظ جلالتنه بدل اولارق یازیلان
و الله اوغونان برایشارتدر .

آه [حد. ایجاب آتایدسر . اوت ، پکی
معناسنه کلیر : آه اوله اولسون !

آها [حد. عو. ها ، کرچك ، ایشته اوراده
آل : آها پاپوجلرك !

آهار [ف.ا.س. آق دوزکون .

أهالی [ع.س.ج. برعبلده ساکن و متمکن
اولانلر . برملکستده او طورانلر :
آناطولی أهالیسی . خلق ، ناس ، عوم :
اولا أهالینك استراحتی .

إهانت [ع.م. تحقیر ایته ؛ حقارت و
استحقاق . خیانت .

إهداء [ع.م. طریق حقه داخل اوله ،
ناقل هدایت اوله ، دین اسلامی
قبول ایته .

إهتزاز [ع.م. بر موسیقی آلتی تلرینك ،
معدنی لوحه لرك و الخ. سرعتله
تنزله مه سی که صدای حاصل ایدر . خفیفجه

صارصیلوب صاللامه : یابراقلرك اهتزازی .
* اهتزازی : اهتزازه منسوب و متعلق .

إهتِام [ع.م. متادی بردقت ؛ سعی و غیرت :
بوایشه اهتِام ایدیکسز .

إهداء [ع.م. برهدیه کوندومه ، ویرمه ،
تقدیم ایته ، سوق ایته .

أهرام [ع.س.ج. هرمار ، مصرده اُسکی
زماندن قاله مخروطی الشکل عظیم
وجسم بناور . قاعده سی هر هانکی برزو
کثیر الاضلاع اولوب وجهاری اهرامك رأسی
دیلن عینی بر نقطه ده برلشن مثلشردن
عبارت برشکل هندسی .

أهریمن [ف.ا.س. زردشت دیننه منسوب
اولانلرك اعتقادنده شروظلمت
منبعی . — ایزد : خیر و نور منبعی .

أهسته [ف.ا.س. یاواش ، بطی ، آغیر .
ح. یاواش یاواش ، عجله سز .

ایبلیک [سه خروسك باشنده کی قرمزی
آت. چاوش قوشی، هد هد.
* خروس ایبلیکی: خروس ایبلیکینه بکره یین
برنوع قرمزی چیچک.

ایپ [سه کنویروسا ره تلرینیک بوکوله رک
بر آرایه کلسندن حاصل اولان شی.
هبل، رسن، ریسپان. — اوجی: سر رشته.
أماره، وسیله. * ایپه اون سرمک:
بیهوده بورولوق، هیچ برشی یاپماق.
* ایپه چکمک: آصمق. * ایپله قویویه
اینلمز: کووه نلر، اعتماد اولونماز. *
ایپدن قازیقدن قورتولش: شیرر، جانی.
* ایپنی قیرمیش: آزعین. * ایپسز: ایپه
اولمایان؛ چاقین، کلخان بکی. * ایپسز
صایسز: سرسری، سفیل؛ صایغیسر
اولمایان، لاهالی.

ایپک [سه طود یارایغیله بسله من وایک
بوجکی دیسلن حیوانک حاصل
ایتدیکی ایجه وارلاق تل، حریر، قز. سه
ایپکدن معمول. ایپک کبی. * ایپکچی:
ایپک یه شیرین ویا صانان. * ایپکخانه:
قوزه دن ایپک چیتقاریلان محل. * ایپکی:
ایچنده ایپک بولنان، ایپکه یایلمش.

ایپلمک [سه ویا ایپله مک. ایپله صاراق
باغلامق.

ایپلمک [سه ویا ایپله مک. تخطر وتذکر
ایتمک. صایوب ملاحظه وصیانت
ایتمک. آرایوب صورمق، اعتبار ایتمک.

ایپلیک [سه کتن، یاموق، ایپک، یوک
وسا ره دن یاپیلان و دیکیشه
یارایان ایجه تل، خط، رشته. غله یوک
ایپکی: یوک ایپلیکی. — : تل تل. *
ایپلیکی بازاره چیقمق: رذیل و رسوای
اولوق. * ایکنه دن ایپلیکه قدر: بوتون
تفرعات و تفتایله. * یاموق ایپلیکیله
باغلامق: شویله بویله حل ایتمک، هوقت
بر چاره بولوق. * ایپلیکچک: رشته
علقی، دودغای. * ایپلیکخانه: ایپلیکه
یاپیلان محل؛ حبسخانه. * ایپلیکلنمک:

ولبط ایدن نهر. * اینکیز آباغی: اون
ایکی پوصه آیریلان و ۳۰۵ میلتره طولنده
اولان بر اولچو، قدم. — عاقی: أسافل
کرومی. — یولی: آبدستخانه، دفع حاجت
ایدیله جک محل. — دیره مک: إصرار
و تعند ایتمک. اوک: مشوق. — آلتی:
هر کسک کلوب کچدیکی یر. — اوسقی:
آیاقده. — باصمق، کرمک: إصرار ایتمک.
— باغی: مانع، آنکل. — تری: بر یره
کیده رک بر ایشی یابانه ویریلن اجرت.
— سورومک: کیده جکی یره کیتیمه رک
بیهوده وقت کچیرمک. * آباغه دولاشمق:
فلاکتی موجب اولوق. — قابی: قوندره،
پوتین. * باشدن آباغه: یوقاریدن آشایی.
* خروس آباغی: طپا چیتقاره جق بورغو.
* سوز آباغه دوشمک: أرافه یایلمق.
* صاغ آباق قابی دکل: إعتاده لایق دکل.
* آیاقداش: یولداش، آرقداش، هپا.
* آیاقلاندرمق: تحریک و تشویق ایتمک.
إختلاله سوق ایتمک. * آیاقلاق: آباغه
قالقمق: عصیان ایتمک، إختلال چیتقارمق؛
قیام و ادعا ایتمک، قالقیشمق. * آیاقلق:
ستون قاعده سی، جانباز نعلینی. * آیاقلی:
آباغی اولان، یوکسک (حیوان)، متحرک،
سیار. * آیاقلی کتبخانه: چوق شی
ییلن، علامه.

آیالت [سه بر الینک اداره سنده اولان
مملکت؛ بر دولت اولک سمنک
برنجی درجه ده کی تقسیمانندن هر یری.

آیام [سه جم، یوملر، کونلر، روزلر.
تر. فد، زمان، هنکام: او آیامده
بویله یایسلیردی. نفوذ، إقتدار: آیام
اونکدر. * آیام رئیس: زمانه کوره حرکت
ایدن. کینک سیر و حرکتنه مساعد
روزکار. — اوله! (زبازدی: هیامولا)
کیجیارک دمیری آلیرکن سوبلدکری شرق
کبی بر شیتدن ایکی سوز.

ایبلیق [سه آرکک پیلجیک ایکدیش
ایدلمشی. سه ایبلیق آئنده اولان.

ایپلیکری میدان چیقماق ، قاش داغلق ،
بوزولق .

ایپنوتیزمه [ی.س. نوم صنعیه عاڈ
حادثاتک هیئت عمومیه سی .

ایپنوتیزه [ی.س. نوم صنعی ایله اویوش
ایتمک : بوزولگه اویوش .

ایپنوز [ی.س. صنعی واسطه لرله دعوت
ایدیلن اویقو .

ایپوپوتام [یو.س. درت متره طولنده
چپلاق و قالین دریلی داغا
صوده یاشایان و آفریقا نهرلری ساحلرنده
بولونان ایری بر حیوان . ایپوپوتامک
دیشلری فیل دیشندن دها و دها
قیمتداردر .

ایپودروم [یو.س. آت و آرایه قوشوسنه
مخصوص محل ، قوشوری .

ایپوقوندری [ی.س. انسانه یأس و حزن
ویرن سیکیر خسته لغی ،
قارا سودا .

ایپه قا [ی.س. جنوبی آمریکاده چیقان
قوصدیریمچی بر کوک .

آیت [ی.س. علامت ، نشان ؛ قرآن کریمک
هرجه سی . ج. آیات .

ایت [ی.س. کوپک ، کلب . ج. آدبسنر و
اخلاقسنر آدم . - خیاری : ابوجهل

قارپوزی . - درنکی : کورولتوسی ، حا .
ریلتیسی چوق اولان جمعیت ، حایطه جمعی .

- دیرسکی : آریاجق . - یاناغی : خذله
جمعی . - سوروسی : خذله کروهی . *

یابانک ایتی : آدبسنر ، خائن . * ایتلک :
کوپکلک ، آدبسنرلک ، اخلاقسنرلک .

ایتالیا [سخ. اوروپانک جنوبنده بردولندر .
۲۸۶۶۱۰ کیلومتره مربعی سطحه

۳۶۷۴۰۰۰ نفوسه مالیکدر . بوملکسنده
دمیر ، کورکورت ، حرمر ، پرنج ، شراب ،
زیتون یاغی چیقار .

آیتام [ی.س. ج. یتیملر ، آناسی باباسی اولمش ،
بلوغه ایرمهش کوچوک چوچقار .

آیتدیرمک [ف. ت : آتدیرمک (.
بالواسطه ایتک ، ایتکه

سوق و إجباز ویا مساعده ایتک : طبع
ایتدیرمک ، چیش ایتدیرمک .

ایتیکال [ع.م. ویا ایشکال . یتمه ،
آشینمه ، اویوله .

ایتیلاف [ع.م. ویا ایتلاف . اویوشمه ،
دوستلق . الفت ؛ موافقت .

آیتق [ف. سويلک ، دیمک .

آیتک [ف. ت : آتک (. باقمق ، ایشله
مک ، قیلیمق ، بر فعل و حرکتده

بولونق . قیمتنده اولق ، دیمک : بویانو
ندایدن ! بالغ اولق : ایکی کره ایکی درت ایدر .

آیتک [ف. دیمک ، سويله مک . دوغروسى :
آیتق . مه . ب : ایتدیرمک .

آیتک [ف. قاقق ، ایلری به سورمک ، زور-
لامق ، دورتمک . مه . ایتدیرمک .

ایتیشمک [ف. بربری ایتک ویا قاقق .
جان یاقارق شاقلاشمق :

اویناشمق . بوغوشمق : ایتیشمکدن چا-
لیشمغه وقتلاری یوقکه ...

ایتیمک [ف. کسکین و سرت اولق ،
قیلاغیلانق ، دیمک کلک .

ایشار [ع.م. إختخاب و ترجیح ایتمه .
اکرام و إعزاز ایتمه . غل . بذل

سخاوتکارانه .

ایجاب [ع.م. إقتضا ایتدیرمه ویا ایتمه ،
سبب اولمه . غل . لازم کله :

ایجاب ایدرسه یازوسکن . سلبک ضدی .

ایجاد [ع.م. إختراع ایتمه ، وجوده کتیرمه ،
خلق ایتمه ، یوقدن وار ایتمه .

کشف ایتمه : یکی برماکنه ایجاد ایتمش .

ایجار [ع.م. کرایه ویرمه : اوی قاچه
ایجار ایتدیکز ؟

ایجاز [ع.م. عبارده یی لزومندن زیاده حال
طبیعیتمک دوننده قیصالدارق

زور آکلاشلیر بر شکله صوغه ، قیصه
کسمه ، إختصار .

ایجماع [ع.م. آجیمه ، آغریتمه ، وجع
ویرمه .

صوي چايچ ايچر . توتون وتونب كينك
دومانى ايچنە چكك . آند : — عيىن ايتك .
قانى : — اولدرمك ، إنتقام آلق .
ايچيرمك : عا . اورمق : ياناغنه بر توقات
ايچيردى . م . ايچلمك .

ايچون [ح . ويايچين . سب و غايه بيلدرر
اوروپايه كيتماك ايچون حاضر لاند .
اوغورنده ، يولنده ، لهنده : وطن ايچون
چاليشيور . قسم بيان ايندر : الله ايچون
سويله ! سوديككرك باشى ايچون . نيچون :
(نه ايچون) نه دن ، نه سبدن ، نه مقصدله :
نيچون تلاش ايدويورسك ؟

ايچيم [س . ايچمك فعل و طرزي ، ايچمه .
ايچمكه يارايان شيشك لذتى . بر
دفعه ده ايچيلن مقدار ، بودوم . * ايچيملى :
ايچيمى ابي ، لذتى ؛ ابي ويا فنا طعملى .
ايچين ب : ايچون .

ايچ [حد . دوه ي چوكرتمك ايچون چيفاريلان
سس : خيزلى نفس . * ايخلاقمق
وايخلاق : دوه ي چوكرتمك .

ايد [س . قوقو ، رايحه ؛ ايس ، دومان ؛
عود . — آغاجى : كوزل قوقوسى
ايچون ياقيلان معروف آغاج ، عود آغاجى .
ايدروته راي [ى . س . صيچاق وياصوئوق
صو ايله تداوى .

ايدروژن [ى . س . ب : مولدالماء .

ايدروفيل [ى . س . صوايچن ، صوامن .

ايداع عم . امانت ويرمه ، توديع ايتمه .

ايدلمك [ف . اولونمق ، ياللق ، قيلنمق :
بره چوق اكرام ايدلدى .

ايدلمك [ف . ت : ايتك .) . كنديسى
ايچون بولوق ، تدارك ا . ؛ بر
شيكك صاحب ومالكى اولوق ، اكرتساب ا . :
برچفتلك ايدندى . ايتخا ايتك .

ايدە آل [ى . س . آتبق فكرآ موجود
اولان : ايدە آل بر شخصيت .

[س . طيشك ضدى ، داخل : قوطونك
ايچنە نه وار ؟ لب ، مغز ، كويك :
جويز ايچى ، كستانه نك طيشى ديكىلى ،
ايچى لذتليدر . قلب ، وجدان : ايچم
صيقليور ، ايچم كوتورميور . قارن ،
معدە : ايچم آليور . * ايچى ياللق :
آجلقندن راحتسزلىق حس ايتك . * ايچى
ايچنە صيغمامق : يرندە دوراماق ، فعال
كورونمك . — چكك : آه ايتك . * ايچى
سورمك : اسهال اولمق . * ايچندە :
اورته سنده ، آراسنده ، مياننده : توركلر
ايچندە . ظرفنده : برلسان اوچ آي ايچندە
اوكره نيله مر . — ايچه : بربرى ايچندە :
ايچ ايچه ايى اوطلسى وار . ص . داخل ،
دروى ، ايچ طرفنده كى : ايچ قاپو . —
يوز : برشيكك حقيقى ، ماهيتى : مسئله نك
ايچ يوزى معلوم دكل . * ايچرك : ايچ
طرقده بولونان .

ايچره [س . ايچ طرف ، درون ، طشره
مقابلى . ظ . ايچندە ، داخلندە .

ايچرى [ص . داخل ، دروى . س . ايچ
طرف ، داخل ، درون ؛ معدە ،
يورك : ايچريم آليور : معدەم قبول
ايچيور . حبسخانه . — طيقمق : حبس ا .
ظ . داخلندە ، درونده ، داخله ، درونه :
ايچرى كل ؛ قاپودن ايچرى كيردى .

ايچقيرمق [ف . ب : هيچقيرمق .

ايچكى [س . مسكرات نوعندن ايچيله جك
شى ؛ عنرت : ايچكى يه آليشيق .

ايچكيل [ص . وياچكين . داخل ، دروى .

ايچلك [ص . ايچرى يه مخصوص . س . داخل ،
كوملكك اوستنه كيشلن خرقة .

ايچلى [ص . ايچى صاغلام وطولو اولان ؛
هان هر شيشندن متأثر اولان ، يوركى
يوققه . كيندار . — طيشلى : تكليف سز ، لابللى .

ايچمك [ف . برمايى يومتق ، شرب ونوش
ايتك . عشرت ايتك ، مسكرات
قوللاقمق . چكوب يومتق : قورو طوپراق

کمال تامه مالک اولان : ایده آل برکوزلک .
آنحقی خالده یاشایان اعظمی کمال نمونه سی ؛
بو نمونه به اویان حقیق برشی . غایه کمال .
غله مفکوره .

ایده آلزومه [ی . س .] إدراکات خارجیه ده
دفعه ، بلاواسطه معلوم
اولان اشیایی تصوراتدن عدایدن و « أنا »
خارجنده کی اشیانک حقیقت متشخصه سی
إنکار ایله ین مذهب فلسفی . تصویریه ، مفهومیه .
[ی . س .] ایده آلزومه طرفداری
ایده آلیست [اولان . ص .] : فلسفه .
[ی . س .] تصورات و مفهومات
ایده اولوژی [علمی .

[ی . س .] ایده اولوژی طرفداری .
ایده اولوغ [بجه (مقام استزاده) خیالات
فلسفیه و مجردات ایله اوغراشان .

ایدی [ی . س .] بیدلر ، آلر ، دستلر .

ایدیج [ی . س .] ویا ایدیش . ب : ایکدیش .
ایدیل [ی . س .] بدوی و روستائی حیاتی
نظمًا ویا نثرًا توصیف و تصویر
ایدن صنعتکارانه مختصر و مؤثر حکایه .
بویله تصویر و حکایه ایدیلک لائق منظره
ویا حادثه استطرادیه . اکثریا عاشقانه
کوچوک چوبان شعری ، قصیده راعویه .
سریع التأثير صاف و تمیز عشق .

آیدین [س .] تورکیه نك زنکین و بویوک بر
ولایتی . ص . آبی ، قرلی . واضح ،
آشکار . ضیادار ، منور . مسعود و مبارک .
کوزک : استدیکنه ، سودیکنه قاووشانه
سویله ن تن تبریک تعبیری . * آیدینلامق .
آیدینلق ، ضیادار و منور او . * آیدینلق :
ایشیق ، نور و ضیا ، مهتاب . ص . ضیادار .
ایذاء [ع . م .] ایحیتمه : اذیت ایتمه .

ایر [ب . آر ، ارسن .

[س .] نفعه ، لحن . - لاق : شرق
[پ .] و تورکی سویلک ، تغنی ایتمک .

ایراث [ع . م .] سبب و موجب اولمه ، ویرمه .
میراث براقه .

ایراد [ع . م .] کتیرمه ، نقل و ذکر ایتمه ،
[ص . م .] صورمه . برملک کتیردیک یی پاره ؛
پاره کتیرن املاک و عفار .

ایراق [ص .] اوزاق ، بعید . اوزاقده .
[*] ایراقلاشدیرمق . اوزاقلا .
شدیرمق ، تبعید . * ایراقلاشمق :
اوزاقلاشمق . * ایراقلاق : اوزاقه
کیتتمک . * ایراقلق : اوزاقلق ، بعد و مسافه .

آیران [س .] یوغوردی صولاندیراق یا پیلان
[ایچکی .] * آیرانی قبارمق : آزیتمق ،
کندینی بویوک کورمه . * آیرانلق : دالاق .
- دیلسی : احمق ، بون .

ایران [س .] تورکیه نك شرقنده لسان
فارسی ایلله متکلم مملکت ، عجمستان
۱۶۵۰۰۰ کیلو متره مربعی سطحی واون
میلیون نفوسی وارد . نفوسنک ۲۵۰۰۰۰۰ ی
کوجیه در . * ایرانی : ایران اهلیندن ،
عجم . * ایرای : ایرانه منسوب ؛ ایرانی .
[س .] برکون صوکره ، متعاقب ،
ایرته [صوکره .] - لک : برکون صوکره یه
قللق . - سی سنه : برسنه صوکره .

آیرتی [ب : اکرتی .

[ی . س .] باغچه صولامفه
ایریغاتور [مخصوص طلومه . تطهیر-
تده قوللائیلان بر نوع شیرینغه .

ایرکک [ف .] بریکمک ، بریکرک تعفن
ایتمک . قورقودن بردنبره بر
آز کری چکیلرک طورمق .

ایرکک [ف .] بریکرک طورمق .

ایرکن [ب : ارسن .

[س .] ویا ایرکینق . بریکمش
ایرکندی [صو ، چرکاب و سائر .

[س .] ویا ارسن . کاله ایرمش .
ایرگین [اولمش : ایرکین میوه .

[ف .] شرقی و تورکی سویلک .
ایر لاق [تغنی ایتمک .

ايرىك [ص. ويا ايرىك. ايرىش، اولمش. اركن ييتىش (ميوه).]

ايرىم [ص. ايرمه: ايرهك مسافه. فال. آچه، تقال. * كوز ايرىمى: كوزك كوره يلهك مسافه.]

ايرىن [ص. يارەدن آقان قۇيو مابىع، جراحت، قىچ. * ايرىنلىك: ايرىن باغلامق، تقيج. ا.]

ايز [ص. بر. انسانك ويا حيوانك كچدىكى كوستر يردەكى آياق رىسمى، يىوار-لانان ويا سۈرۈكلەن شەيئەلەك آرقەلەندە براقدىلىرى ئىش، علامت، نشان. — جى: ايزدن آكلايان و اونی تعمىسەن بر شى چىقاران؛ بوى سقاوت. — لەمك: ايزىنى آراق، تعقيب، كشف، كشف، سزەمك. ايزە [ص. خراب، قۇيتو، پىس (ير).]

ايزد [ص. زردشت دىنە منسوب او-لانارك اعتقادندە خىر و نور منبى ويا مەرىپىتىكى ايرانىلر بولۇسى بەد-الاسلام جناب حقە ويرەشاردر.]

ايس [ص. دوماندن چىقان سياه مادە؛ ايسانان اودون و سائرە قوقوسى. * ايسلەمك: ايسە طومق، برآز ياقارق ايس قوقوتق. * ايسلەمك: ايسدن قارارق، ايس قوقق، ايس قوقوسى المق. ايستادە ب: اىستادە.]

ايسترغ [ص. قطبلردن قوشش ايرى. سابىج بور كىتەسى: ايسرغىلر كىلر اچون چوق تەلەكەلدرلر.]

ايستر [ص. كرك، خوا، ايستر او كىتەين، ايستر باشقەسى كوند-سەين. — ايستمز: رضاسى اولسون اولماسون. — ايستر، ااختيار، آرزو. ايستك [ص. اىشتا: صوبە ايستك وارى؟]

ايستمك [ص. طلب ايتىك، دىلەمك: آرزو ايتىك، آراق: نە ايستيورسكز؟ چاغىرق، جلب و دعوت ايتىك: برى كەلدى، سنى ايستيور. لزوم]

ايرلىق [ص. برى دىكرەن اوزاقلاشمق. بولونك، تفريق اولونق، تقسيم ايدىك. انتخاب اولونق، سچىمك. چكىمك. لكى بوزمق. يارلىق، چانلامق.]

ايرماق [ص. ويا ايرىمق. دكرە دوكون بويوك آقار صو، نهر.]

ايرمك [ص. (ت: ارمك). ييتىشمك: االى آغاچە ايرمىور. نائل اولق، ائە كچىرمك: مەرادىنە ايردى. ولايت مەتبەسى بولق: ايرىش بر ذات. آياغى صوبە: — عقل باشە كلك، مەتبە اولق. — آل: — فرصت بولسق. باشى كوكە: — چوق سويىك. عقل: — قاوراق، آكلامق. * عقل ايرىم: آكلاماز. مە، ايردىرمك. [ص. حبوباتدن وبالخاصە بەدايدن ايرمىك. ايرىلان ايرى دانەلى اون.]

ايرى [ص. تفريق ايدىش، آره لىقى، منفرد، مستقل، باشقە، غىرى. — غىرى: تكليف و تكلف. — : هر برى ايرى اولدق، منفرد. * ايرىچە: باشقەچە. ايرى اولدق. * ايرىلىق: فرق، مفاقت، هجران؛ مېايت، مخالفت. * ايرىلاشمق: منفرد او، ايرلىق.]

ايرى [ص. بويوك، جسيم، جەلى، قو-چامان: ايرى آدم. بچ. سرت. ايرى سوز. — يارى: بويلى بوسلى. * ايرىچە: اولدچە بويوك. * ايرىلك: بويوكلك، جسامت. * ايرىلى: ايجندە بويوكلىرى بولونان. * ايرىلى اوفاقلى: بويوكى كوچوكى قارىشىق. * ايرىلاشمك: ايرى و جەلى اولق، بويومك.]

ايرىش [ص. ويا آريش. آراچە مەمالى. طوقونان قماشك اوزون ايلىكى. يوك آرابەسنىك اوق.]

ايرىشمك [ص. ييتىشمك، واصل اولق. كمال بولق، اولسق. مە. ايرىشىدىرمك: عا، خبر ويرمك.]

ايرىق [ص. بر نوع اوت.]

چالیشه چالیشه آیی بر حاله صوقولان :
ایشلک بر یازیسی وار . طیقانیق اولمایوب
آیی ایشله یین : ایشلک چوبوق .

ایشله مک [ف. ویا ایشلمک . ایش کورمک
مشغول اولق ، چالیشمق :
عمله کونده سسکنز ساعت ایشلر . نفوذ
ایتک ، کیرمک ، تأثیر ایتک : بوصوغوق
جکرمه ایشله دی . حرکت ایتک : ماکینه لک
هپسی ایشله یور . کلوب کچجیسی چوق
اولق : اوکمزده کی جاده صباحه قدر ایشلر .
ایرن پیدا . : یاره سی حالا ایشله مکده در .
نقش و تزیین . : مکمل بر حاله قومق :
بو قابوی آیی ایشله مشلر . مه . ایشله تمک .
م . ایشله تمک .

ایشله مه [سه . ایشک ویا صیرمه ایله ایشله
نمش ، رنگ ویا آلتله رسم ویا
حک اولوغش شی . — لی : ایشک ویا صیرمه
ایله تزیین ایدلمش .

ایشمار [سه . عوه . اشارت ، ایما . ایشمار
ایتک : کوز قیرقمق .
ایشه مک [ف. چیش ایتک ، تبول ایتک .
مه . ایشتمک : طونه ایشه تمک :
چوق قورقوتمق . م . ایشه تمک .

ایشیتمز لک [سه . ایشیتمه ییش ، ایشیتمه
مه . ایشیتمز لکه کلک :
ایشیتیمور کبی ورونمک . زباززدی :
ایشیتمه مز لک .

ایشیتمز لک [ف. دویمازلقدن کلک ؛
صاغراغه اورمق .

ایشیتیمک [ف. دویمق ، استماع ایلک .
سسکزی ایشیتدم . دیکلمک :
یهوده یوروه . ایشیتیمک ایسته میور . خبر
آلق : کلدیکنزی دها بوکون ایشیتدم .
لاقیردی : — تکدر ایدلمک ، معاتب اولق :
یا یا مام صوکره لاقیردی ایشیدیرم . مه .
ایشیتدیرمک . م . ایشیدلمک .

ایشیق [سه . آیدنلق ، ضیا . موم ، قندیل .
ص . منور ، ضیادار .

ایشیل [ح . مکرر قوللایلیر ، بر شیئک
پارلدادیغی تصویر و افاده ایدر .

و احتیاج اولق : بورایه بریاراق ایستر . *
ایستمز : لزومی یوق ، حاجت یوق . مه .
ایستتمک . م . ایستتمک ، ایستلمک .

ایستری [یوه . سه . ذکاک و حساسیتک
موقه قاریشوب بوزولماسندن
عبارت سیکیر خسته لغی .

ایستهریک [یوه . سه . ایستهری یه مبتلا اولان .
ایسه [ف. هوجودیت بیان ایدر : دیدیکک
دوغرو ایسه ... صیغه شرطیه
زمانلرینک تشکیله یارار : کلیرسه ، کیدر
سه . حالبوکه : بن اولی بکلیوردم ، او
ایسه صاوشمش . یرده ، بدل : بوغولقدن
ایسه یوزمه مک اولادر .

ایش [سه . بر مشغولیته اساس اولان هر
شیء ، عمل ، کار : دنیاده هرکس
بر ایشله مشغول اولور . خدمت ، وظیفه ،
مشغولیت : کندیسنه بر ایش آرایور .
— آدمی : ایش یالغاسی بیلن . — اوله :
حانکه بوده بر ایشمی ؟ — ایچنده — وار :
کیزلی بر غایه وار . — ایشدن یکمک :
هرشی اولوب یتیمک ، آرتق یا باجق برشی
قالامق . * ایشه باقق : ایشه مشغول
اولق . — چیقارمق : اهمیتز بر شیئدن
بر مسئله احداث ایتک : باشمه ایش
چیقارمه . — کوچ : مشغولیت : مرانغوزلغی
ایش کوچ ایدیش . * ایشچی : ایش
ایشله یین رنجبر ، عمله . * ایشچیلک :
رنجبرلک ، عمللک ، ایش ایشله یینک حال .
ایشه صرف ایدیلن املک : ایشچیلکی ده جا .

ایشته [د . باق ، نا . نتیجه بیان ایدر :
ایندی : ایشته ، آندیم ، مسأله
بودر . کوز اوکنده ویا یوقاریده کچن ویا
آشاغیده کله جک اولان بر شیئه اشارت
ایتکه ده یارار : ایشته قلم ، آلدده یاز !
ایشته نیم شرطلرم .

ایشطین [سه . طوپراق قندیل .

ایشلک [ص . کلوب کچجیسی چوق اولان :
ایشلک سوقاق . چوق ایشلن ،

ایکله ین یارالی بی ایشیدیورمیسک ؟ حزین
وقورقونج برسس ویرمک : کونک کوردلجک
داغلر ایکیلیور . آغلار کبی بوغوق سسله
قریاد ایتک : طنبور ایکله مک . آه و آدین
ایله ایرلامق . بویوک برعذاب اپچده قیوراق ؟
کیجه وکوندوز ایکله یورم . مه . ایکله تمک .
ایکن [ف. حال صیغه سیدر . اولدیغی حالده
اورده کلدی : اورده بولوندیغم زمان . کنج
ایکن چالشیالیدر : کنجسکده ، کنج
اولدیغی زمان .

ایکینجی [عد. برنجیدن صورکه کنن ،
ثانی : ایکینجی آی .

ایکیندی [س. اوکله ایله آقشام آراسنده کی
نماز وقتی . ایکیندی اوستی :
ایکیندی وقتی : * ایکیندین : ایکیندی وقتی .
ایکینه [س. دیکیش دیکمه یارایان اوجی
سیوری و دلیکلی ایجه اوزون
معدنی آلت . دیکن ، باتان شی . آری ،
عقرب و سائره کبی حیواناتک صوقدیغی
شی . بعضی آتلیک سیوری ایجه قسمی :
تفنگ ، دوغن ایکنه سی . ایکنه یه طاقیل
مچوهر . — آردی : برنوع دیکیش . —
ایپلیکه دونمک : پک ضعیفلامق . — دن
ایپلیکه قدر : بوتون تفرعایله . طوپلو . —
دلیک یرینه کوچوک برطوبی اولان ایکنه ،
طوپلو . یورغان . — سی : بویوجک ایکنه .
— جک : دوغن ربط ایدن سیوری دهر
— دان : ایکنه محفظه سی ، ایکنه اک .
— مسک : ایکنه لرله طودرمق ، ایکنه
ایله دلمک .

ایکی [عد. بردن صورکه کنن صابی ،
ایشین ، دو ، ۲ . * ایکیش :
هر برینه ایکی ، هردفعه سنده ایکی . *
ایکیلک : ایکی قیمت وثقاتنده اولان . *
ایکیله مک : چفت یاغی ، آشنی تدارک اه
* ایکیلی : ایکی شیئدن مرکب ، ایکی شیئی
حای : إسقانبیل کاغدلرنیک ایکی بنگلیسی .
ایکی [س. یاخود ایک . یاخود نوک وسائر
بومکله مخصوص چلیک .

ایقاع [عد. غله وقوع بولدیرمه . إحداث
ایتمه . — فساد : فساد چیقارمق .

ایقان [عد. شبهه سز بیلدیش ، یقین بیلمه .

ایقتیول [ف. س. مختلف جلدخسته لقلرنده
قوللانیان کوکردلی بریاغ .

ایقل [مه. مکرر قوللانیلیر . انسان ویا
حیوانک بوغولورجه سنه نفس آلدیغی
إفاده ایدر .

ایقیدی [س. وضع حمل ایده جک قادیجک
ویا إقتاضی اولانک صیقینه سی .

ایقینمق [ف. نفس صالیورمه رک صیقینوب
زورلامق .

ایگ [س. قوقو ، ایس ، رایحه .

ایگده [س. زیتون بیوکسکنده تک چکر-
دکلی قیرمنی رنکلی میوه .

ایگدیش [س. (ت : ایدیش) . حایه لری
چیقارمش آت . ایکدیج .

ایگدین [ص. قووش ، بوزوق ، چوروک ،
جیلق (یوهورطه) .

ایگرنج [ص. مکرره ، سویمسز ، منفور :
ایکرنج بریوز . إستکراه ایدن ،

ایکره نن : ایکرنج طبیعت . س. إکراه ،
ایکرنه ، تیکسینمه .

ایگرنمک [ف. تیکسینمک ، إکراه و نفرت .
مه . ایکرندیرمک . م . ایکرنلک .

ایگرنه جک [ص. تیکسینمه بی موجب ،
مستکره : ایکرنه جک شی .

ایگره مک [ف. باغیرمق ، بوکورمک :
بوغالر ایگره یور .

ایگریک [ص. چوق بوکورون و باغیران
(حیوان) .

ایگله مک [ف. درین و بوغوق برسسله
عکس ایتک .

ایگلدی [س. ویا ایکلی . ایکله یدیش ،
درین و بوغوق عکس صدا .

* ایکلدی : درین و بوغوق عکس صدا
ایله ایکله ین ، طنین آنداز .

ایگله مک [ف. ویا ایکلمک . ألم و إضطرابی
حزین سسلرله إفاده یه چالیشمق :

سوردی. — کلک : نشأت ایتک ، چیقماق.
— کیتک : ترقی ایتک. — وارمق : حدی
تجاوزا. ، چوق اولق : آرتق ایلری
کیدییورسکز. * ایلرلک : ایلری کچمک ،
ترقی و تفیض ا. م. ایلریلتمک .

ایلغار [س. دشمن طویراغنه وقوع بولان
هجوم ، آقین . باشی بوش بر
حیوانک درت اهل قوشمه سی. — جی :
آقینجی ، چاپوچی . — لامق : چاپه لچلیق
ایچون دشمن طویراغنه آقین ایتک .

ایلغیم سالغیم [س. اوزاقدن صو کبی
کورونیر ، پوساریق .
ب : سراب .

ایلغین [س. برنوع آغاج . * ایلغینلق :
ایلغین اورمان . آق ایلغین : صولاق یرلرده
یتیش و آچیق پننه چیچک آجان نوعی که
یاپراقلرنده قدرت حلواسی بولنور .

ایلغینجار س. ییائی کراز ، آجی کراز .
آیلق [ص. آیده بر چیقان ، شهری :
برآیلق : برای یاشامش اولان ، وقوعندن
اعتباراً برای کچمش اولان . س. برآیلق
خدمته مقابل ویریلن اجرت ، معاش . *
آیلقلی : ایلق ایله خدمت ایدن . —
باغلامق : معاش تخصیص ایتک . — چیقماق :
معاش ویرلمک .

ایلك [ص. برنجی ، مقدم ، اولکی : ایلك
طوب ؛ ایلك چوچوغی . ح. أك
اول ، أك باشده : ایلك سزكلدیكر . بعضاً
تاكید ایچون قوللایلیر : — ایلتدا ، —
اول ، — اوکجه : أك اول . * ایلكلك :
برنجیلک ، اولکیلک . * ایلكین : أك
اول ، ایلتدا : بن ایلكین اولیله آکلادم .
[د. دوغروسى . لا . بالخاصه ، هله ،
ایلله] باخصوص . ب : لا .

آیلیمق [ف. باغینلقدن ویا سرخوشلقدن
کندینه کلک . م. آیلتمق .

[س. ص. بردن طوغش ایکی قردش ،
ایکینز] توأم . — طوغورمق : دنیایه ایکی
چوچوق کتیرمک ؛ بجه . چوق عذاب واذیت
چکمک . — لی : ایکی دانه اولان ، چفته .
— له : چفته ، ایکیزلی .

ایل [س. (ت:أل). مملکت ، دیار ، ایالت :
روم ایلی ، قوجه ایلی . قبیله ،
عشیرت . ص. یانجی ، بیگانه ، آغیار .
— عالم : یابانجیلر ، یانجی خلق ، یانجی
آدملر : ایل عالمه کپازه اولمک معناسی یوق .
* ایله کونه قارشى : یار و آغیاره قارشى .
ایلاد ع. م. دوغورمه . دوغورتمه .

ایلاف [ع. م. آلیشدرمه ، الفت و انسیت
ایلتدیرمه . س. عهد ، معااهده ،
معاوله ، عهد و میثاق .

آیلاق [حد. بوش کزن . بر ایشده
اولمایان . * آیلاجی : بالی باشلی
برایشی اولمایوب کونده لکچیلک ایدن ایشجی .
[ف. بریره کوتورمک ، نقل ا.
ایلتمک] شو مکتوبی پوسته یه ایلتکز .
آلوب کوتورمک ، چالمق : بزم کتابلری
ایلتمشلر .

ایلیجی [س. ویا آلیجی . بردولتک دیگر بر
دولت نژندنه کی وکیلی ، سفیر .
بویوک ایلیجی : سفیر کبیر . اورته ایلیجی :
بویوک ایلیچینک مادونی .

ایلری [ظ. اوکه دوغرو ، کری مقابلی ،
اوکده ، قدام ، پیش : ایلری
کیدیکز . ص. اوکده بولنان : ایلری خط .
مترقی : آلمانیا هر دولتدن ایلریدر . زمان
حقیقیدن زیاده کوسترن : ساعتم یش دقیقه
ایلریدر . مقابلی کری . اوک طرف ، کله جک
زمان ، مستقبل : ایلریغز قیشدر . — کن :
نفوذ و اقتدار صاحی اولان . * ایلریده :
اوکده ، باشده ؛ — استقبالده ، آتیده :
ایلریده ینه کوروشورز . — آلمق : اوکه
کچیرمک . — چیقماق : قارشى لامق . —
سورمک : اوکه دوغرو سرق ا. ، درمیان
ویا تکلیف ایتک : نهایت شو فکری ایلری

ایلیشیک [س. مناسبت ، ارتباط : اونکه هیچ بر ایلیشیکم یوقدر . مانع ، آنکل : دها بر ایلیشیکی واری ؟ * ایلیشیکنی کسمک : حسانی قطع ار ، آله جفی ویره جکی قالمماق . * ایلیشیکسز : ایلیشیکی قایان ، قیدسز ، آزاده .

ایلیق ص. نه صیجاق نه صوئوق (صو) .
ایلیک [س. کیکلرک ایچنده بولنان ماده . * ایلیکه ایشلمک ، کچمک : درین بر تأثیر اجرا ایتک : فائق ایلیکنه ایشلمش . — صیرلامق : درین بر آغری دویق . — کبی : پک یوموشاق ویک لذتی . مردار . — آرقه کچکی ایچنده کی ماده . دوکجه کچمک ایچون آلبسیه آچیلان یاریق . * ایلیکه مک : دوکجه یی ایلیکدن کچیره مک لباسک آچیق ییرنی قپماق ، قاوشدیرمهق . * ایلیکی : دوکجه لر ایلیکیرینه کچیرلمش . قاوشدیرلمش .

ایلیمق [ف. آز صوئومق . ایلیق اولمق ، صوغوغی قیرلمق .

ایلیندیرمق [ف. آز صیجاق یا قیق ، ایلیقلامق ، ایلیق یا قیق .
ایما ع.م. ضماً ، إشارتله آ کلامه .
ایما [إشارت : بوسوز کلمه جکنه ایمادر .

ایمان [ع.س. ج. یمینلر . صاغ آلر . قدرتلر ، قوتلر . إقباللر .

ایمان [ع.س. ایمانه ، إعتقاد دینی : اللهک موجودیتنه ایمانی واردر . * ایما . نسز : ایمانی اولمیان ، ملحد . مرحمتسز ، ظالم . یاغسز ، یوان . * ایمانسزجه : ایمانسزه یاقیشیر صورته ، مرحمتسزجه ، غدارانه . * ایمانسزلق : دینسزلک ، إحداد ، غدارلق .

ایمبات س. جنوب غریبدن آسن روزکار .

ایمپراطور [آ.س. حکمدار . برآیپرا .
ایمپراطورلق : ایمپراطور نامنی طاشییان بر حکمدار طرفندن إداره اولونان دولت !

ایلمک [ف. ایتک ، ایشلمک ، یا قیق .
ایلمک [س. قولای چوزولن دوکوم . *
ایلمک [ایلمکلامک : بویله بر دوکوم یا قیق . * ایلمکی : قولای چوزوله جک صورته دوکوملنمش .

ایلمندی [س. ت) : ایلیتی . ایلیشدیرمه ، طوتدیرمه .
ایلؤل [س. سننه ک دوکوزنجی آینک ایلسمیدر .

ایله [ح. یاخود ایلان ومختصراً : له ، لن [یازیلیر . إلتاق ایچوندیر ، برابرلک بیان ایدر : بنله کلیرمیسک ؟ سبب ، واسطه ، آلت ، طرز و کیفیت إلخ بیلدیرر : حدتله یا قیق ؟ مکتوبله بیلدیرمش ؟ قلمله یازمش ؟ زورله قازانمش . حر . ده . ده . ده .
ی : أحمد ایله بن : أحمد و بن ، أحمدده بن ده . إجراسیله إشماری : إجراسی و إشماری . اولقله ، کیتکه : اولماسنه بناء ، کیتسی اوزرینه . عینی زمانده : کلسیله کیتسی بر اولدی : کلیرکن کیتدی . تأکید ایچون (برابر) کله سیله برلکده قوللانیلیر : بنله برابر کیدرمیسک ؟

ایلی [ص. ایلیق ، صوغوقله صیجاق آراسی ، نه صوغوق نه صیجاق .
ایلیتمق [ف. صیجاقی صوغومق ، صو . غوغی برآز ایصیتمق .

ایلیجق ص. آز صیجاق .
ایلیجه [س. قدرت حامی ، طبیعی صیجاق صولی حمام ، قابلیجه .

ایلیشدیرمک [ف. ایکنه کبی برشیئله طوتدیرمق ؛ طاقق .
ایلیشمک [ف. طاقیلوب قالمق ، طاقلمق : ایلیشدی . کچرکن بریره موقتاً اوطوریویر . هک : سن شورایه برآز ایلدش ، بن شیمدی کلیرم . طوقونق ، صاتاشمق ، چاقق ، تعرض ایتک : کنج قیزلره ایلیشمه ییکز . هت . ایلیشدیرمک : عا . ایکنه کبی برشیئله طوتدیرمق ، طاقق .

ایمپراطور عنوان وصفی . * ایمپراطوری :
ایمپراطوره منسوب و متعلق . * ایمپراطو-
ریجه : ایمپراطورک قاریسی ؛ ایمپراطورلق
ایدن قادین .

[حر. بناءً علیه ، دیککه ، ایشته ،
ایندی] بنابرین ، بویله اولدیغی حالده .
خلاصه و نتیجه چیماريله جغنه إشارتدر .
آرتق ، غیری .

ایمرتمک [ق. ویا ایمره تمک . کوزل ویا
لذیذ برشی کوره رک إشتهاسی
قیارمق ، شدتله آرزو ایتمک : کویه کزه
ایمره ندیم . بو اوزومله ایمره نلزمی ؟ مه .
ایمره ندیرمک . م . ایمرتمک .

[ق. ایتمک مصدرینک ماضی نقلیسی :
ایمش] مسأله بوایمش .

آیمق [ق. صعود ایتمک ، دولاشوب دور
ایتمک . سرخوشلشدن کندینه کلک .

ایمک [ق. اولمق ، اولونمق . مستعمل
اولمایان صیغه لرینی اولمق فعلی
تضمین ایدر .

آمین [ع.ص. زیاده میمنتلی ، زیاده یمن
صاحبی اولان . صاغ طرف .

آیمه ع.س.ج. إماملر ، جماعت باشلری .
[ق. ویا ایمیز کنیمک . او-

ایمیز غنمق] قلامق . سونمش کبی دورمق .

ایمیک س. تپه ده کی یومشاق یر . بنغلداق .

این [س. یر آلتنده ییانی حیوان مسکئی :
آیی ایی .

این [ق. بو. قریبه إشارتدر . بعد ازین :
بوندن صوکره .

ایناق [ص. معتمد ، سوزینه صادق .
مشاور ، مستشار . س. رأی ،
إستشاره .

اینان [س. قناعت ، امنیت ، إعتاد .
ایمان ، اعتقاد . کلک : قناعت
حاصل او . - اولسون ! اینانکز .

اینانج [ص. سوزینه اینانلیز ، آمین ،
معتمد ، شایان إعتاد .

ایناقم [ق. دوغرو دیه قبول ایتمک ،
ایمان وإعتقاد ایتمک ، قبول و تصدیق ایتمک .
راحت ایتمک ایچون اللهه ایناق لازمدر .
مه . ایناندریمق . م . اینانلق .

ایتی پوف [س. عو. قیمتسز و اهمیتسز
شیئر : اینتی پوفدن برهنا .
عادی ، صاچه صایان ، کولونج سوزلر :
اینتی پوفدن برنطق .

ایخالیز [س. بیان صارمساق و صوغانی که
تورشوسی یاپیلیر .

ایخچیرمق [ق. ب : هیچغیرمق .

ایخلمک [ق. اینجه اولمق . ظرافت و اینجه لک
کوسترمک : مه . اینخلمک .

اینجه [ص. قالیندن آز اولان : اینجه دوداق ؛
اینجه قوماش . قابا اولمایان ، نارین .

ظریف : اینجه ایش . چابوق آ کلاییشلی ،
یوکسک تریه لی ، پک ذکی : اینجه آدم .

آ کلادلشاسی کوچ : اینجه فکر . مؤثر ،
کسکین . اینجه آغری . - یک : إهتاهله

حاضر لاش یک . - ساز : عود ، کان ،
قانون . کانچه ، دف و سائر دن مرکب چالغی

طافی . - دن - به : کبزی طرف لرینی
آراشدیرارق ، دریندن ؛ بللی اولمایاجق

طرزده : اینجه دن اینجه یه آلائی ایتمک .
- آله یوب صیق طوقومق : کنهنه وارمغه

چالیشمق ، پک ایلرینه کیتیمک . - جک :
پک اینجه و خفیف . - رک : نازک ، نارین .

- لک : اینجه شیئک حالی ، ظرافت ،
نزاکت ؛ خفیف لک ، کسکین لک . ح . اینجه

اولرق ؛ مدققاته .

اینجی [ویا اینجو . - إستریده نیک ایچندن
چیقان وزینت مقامنده قوللایان
معروف سرت و بارلاق جسم . - دانه سی :

پک کوزل چوجق .

ایجتیمک [ق. جان آجیتیمق ، اذیت ویرمک ؛
اوی ! ایجتیدیکز . خاطر

قیرمق : بنی ایجتیمیکز . زدمک : آدن
دوشدم ، قولی ایجتیدم .

اینیک [س. ویا اینیک. یبریخی حیوان یاوروسی، کوپاک اینیک.]

ایو ص. ب: آی.

ایوا [س. معروف میوه که انواعی اولور، سفرجل. — لق: آیوا باغچه سی.]

ایوآ [ع. یولشدرمه، اسکان ایته. منزل و ماوی قازاندرمه.]

ایوالله [ع. حد. اوت، پکی، اویله او-لسون؛ الله ایصلارلاق. تشکر

ایدرم. منت خدایه. کیمسه یه آیوالله یوق: مستغنی. آل کلاهی، آیوالله ده ایچنده. — دیمک: راضی او. توکل کوسترمک.

ایوان س. کوشک، سالون، دیوان.

ایواه [ع. حد. یازیق، هپسات: آیواه، ایشمزینه برباد اولدی. آیواهلر اولسون: یازیقزلر اولسون.]

ایوز [س. حیوانلری صوقارق قاناتان بر جنس سینک.]

ایوگی س. آغاج اویمغه مخصوص بالطه.

ایویدی [ص. عجول، صاوروق. * ایو-یدیلک: عجولق، صاوروقلق.]

ایویرمک [ع. قوشدیرمق، عجله و شتاب ایستدیرمک. دوندیرمک، چویرمک.]

ایویک [س. قاره با تمایوب اوزرنده یورومک ایچون آیانلره طاقیلان اوزون

تخته قایدیراق، سیی.]

ایهام [ع. بر عبارتی بر ویا بر قاچ معنی چیقاق صورتده فنا ترتیب

ایته، بر قاچ معنی به کن بر کله استعمال ایدرک بری و هم و شبهه دوشورمه.]

آی [س. معروف ییریخی وحشی حیوان، دب. ع. ایری و قبا آدم: آیینک بری.]

آی [ص. فائده لی، تمیز، موجب ممنوعیت شیئرک اوصافنه، آیینک صاحب

بولنان: آی بابا. اخلاقه موافق اولان: آی حرکت. فائده لی، نافع، کارلی: آی ایش. کافی، بتیشیر: اوچ متره تاش سکا

اینجیر [س. ایچنده بر چوق چکر دکلی اولان معروف میوه، تین.]

ایچمیک [س. ایچینمش. بره نمش بر. ع. دیزک آلتنده کی ایچمه کیمک.]

آینده [ع. کلبی، کن. خوش: کلفتسر، کلشی کوزل.]

ایندیرمک [ع. آشاخی کوتورمک و آلمق: داغدن اودون ایندیرمک.

آزالمق، تنزیل: مصرفکزی ایندیریکز. آلمق، قومق: پاره یی جینه ایندیردی.

هت. ایندیرمک. [س. صیغیرک دیشیسی، ایکی سنه

دوغوران دوکه، بقره. * اینکچی: سودینی صامق ایچون اینک بسله یی آدم؛

اینک چوبانی، اینکک: اینککله مخصوص محل. [ع. یوقاریدن آشاخی کیتمک و یا

ایتمک: کک: ترندن ایندیلر. دوشمک، آزالق: آتمک فیائی اون پاره ایندی.

قونق، مسافر اولق: یوچیلر بزه ایندیلر. نزول إصابت ایتمک. هت. ایندیرمک.

ایجه [س. اینک فعلی. تنزل، قلیج، نزول، داملا، سگته.]

آینه [س. آشینک مشابهی، صورتلریخی عکس ایندیرن مجلا سطح وبالخاصه

مجلا جام، کورکو. — جی: آینه یاپان و صاتان؛ ع. حمله کار. — لی: آینه سی

اولان؛ ع. کوزل، سوسلو.]

اینهان ص. اوبور، اکول.

اینی س. کوچوک قاردهش.

اینیسیلیا [آی. س. بر شیئی ایلمک حرکت و تشبث ایده نک خصلتی. مبادعه.]

اینیسیلیه [آی. س. بعض اسرار ویا کیزی ایشاره واقف اولان.]

اینیش [س. اینک فعلی و طرزی. یوقوش اینیش: تمایلی، یوقاریدن آشاخی به

دوغری میللی اولان بر. — آشاخی: اینیش اینرکن، اینیشده.]

ب

[ب. ألفبائك ايكنجى حرفيدر . ابجد
ب حسابهنده ايكي عددي كوستر .
تور كچهده كلهرك نه اينده (پ) كجي او قونور .
سبب ، كستاب .

[ب. فاج. ه ، يه ، ايچون ، ايله . دست
ب بدست : آل اله . ماه بماه : هر آي .
آيدن آيه . تابصباح : صباحه قدر .
ب. ه ، يه ، ايچون ، ايله : يعق .
ب. حقيه . بالواسطه : واسطه ايله .
بأي وجهه كان : هر نه وجهه اولور سه .

[ب. ع. ع. عربجهده (ب) حرفنك اسمي .
ب. فاج. ايله ، له ، مع : با امر ساي .
ب. با تبحريات ، با كال .

[ب. ع. قاپو ، در ، مدخل : من الباب
باب الى الحراب : قاپودن همراهه قدر ،
هپسي ، كافه سي . بر كستايك تقسيم اولدغي
اقسامدن هر برى : برنجي باب . خصوص ،
كيفيت ، ماده : بوياده برشي سويليه هم .
- عالي : اسكيدن صدرتله برقاج نظارتك
بولونديغي دائره . تر . سين ، اوغور .
- طومتق : ميتين عد اتمك .

[ب. آتا ، پدر ، والد ، أب . مسن ،
بابا محترم آدم . زنجيلرده كورولن صرعه
كجي بر حال : - سي طومتق : عصيلاشمك ،
دلير كجي اولوق . باش ، طوپ ، كره :
طرازان باباسي . بكتاشي شيخي . ص . خير
خواه وسويلى : بابا آدم . آناج مقابلي ،
أركك : بابا هندی . آخو - ، آغا - :

[ب. اختيار لامش ، قوجاهش آدم . او كسوزلر
- سي : او كسوزلره ، يتيملره باقان ، آيلاك
ايدن . - لق : پدرلك ، آتالق ، اوكي
ويا قاشن پدر ؛ ص . صاف و صافدرون .
- لي : صرعه يه بكرز بر علق اولان .
- يانه : بابا جه سنه ، ياشلي برآمده ياقيشير
صورتده . - يكيك : كنج ، دليقاني ؛
ص . قوتلي وجسور . س . ك . خلاط باغلانان
تك ويا چفت اسقارموز باشي .

آيدير . او يغون ، مناسب : بو ألبسه اوکا
أبي كلدی . صحتده : بز آييز ، سزده
أبي ميسكر ؛ * آيجه : اولدجه أبي .
* آيلاشمك : أبي ياتق .

[ب. تفريق ، تميز . - اتمك :
آيبرت [تفريق اتمك . * آيبرتلامق :
تفريق و تميز . ، انتخاب . ، سچمك .

[ب. تفريق . ، بولمك : بونی
آيبرمق [اوجه آيبرمق لازم . سچمك :
بولردن بريخي آيبريكز . بوشاتمق : قاديخي
قوجه سندن آيبرددير . چكمك ، محروم . :
بو كرنجی سوديكندن آيبرمالی .

[ب. سرخوشلقدن قور تولمش ،
آييق [كندينه كلكش ، عقلي باشنده .

[ب. سچمك ، تميزلك : آييقلا
آييقلامق [شيمدی پر نچك طاشنى .

[ب. أبي اولوق ، صحت بولوق .
آييلشمك [آراسي دوزلك . مه . آييلشد .
يهرمك . م . آييلشمك .

[ب. أبي اولان شينك حال
آييلك [و صفق ، أبي بر شي ياتغه
اولان ميل ، خير خواهلق ، مرحمت ، كرم ،
احسان : بدن بو آييلي بگه مه . حلميت ،
حسن معامله ، طائيلق : تورك آييلكه قانار .
صحت و عافيت : خسته لق آييلكه دوندى .

[ب. موعسى كول رنكندنه
اييود [بر جسم بسطدر . ايصيدلديغي
زمان ماوى بخار نشر ايدر . كشافتي
۴۹ ، در . بوكسك درجهده حرارته معروض
قالير ايسه اوچار .

[ب. رسم ، عادت ، اصول ، دأب ؛
آيين [مراسم مذهبيه ، عبادت . شهر - :
شنك ، دونانما .

[ب. سه . آينه ، مرآت . كوركو .
آيينه [* آيينه اسكندر : اسكندر
رومينك كويا بوتون دنياي ايچنده كور -
ديكي آينه . - دار : آينه طويجي .
- دان : آينه محفظه سي .

با بلخانه [س. کارخانه ، فحشیات یری ، محل فسق ، بابوللا .

بابو بچ [ع. س. بابادیه ، ایتحوان . - کلبی : ایت بابادیه سی .

باتاریه [ای. س. ویا بطاریه . درت طوبی اولان طوبچی بلوی . الکتریک - سی : برقاچله یدیشیه سنک هیئت مجموعه سی .

باتاق [س. باتیلان محل ، چامورلی یر . حمام حوضی ؛ کول . قارا - : اوردکه بکزر بر جنس صوقوشی . ص. قورتارلسی غیر ممکن ، امیدسز : باتاق یاره ویا مال . صویه باتان . * باتاقلی : چامورلو وصولو یرلری اولان . * باتاقلی : آلدیغی بورجی اوده مه یوب باتیران . * باتاقلیق : باتاقلینک صفق . * باتاقخانه : یاره باتیریلان یر : ساده دلانی صویغه مخصوص قومارخانه ، فحشیات محلی : باتاقخانه کبی بریر . * باتاقلق ویا بطاقلق : وصولو وچامورلو یر .

باتقین [ص. باتمش ، چوکمش . ایشی خراب ، مفلس .

باتمان [س. ویا بطمان . مقداری هربرده مختلف مایعات وحبوبات اولجوسی .

باتمق [ف. ایچنه کبرمک ، دالمق ، صابالمق : صویه ، چاموره باتمق . غروب ایتمک ، نظردن غائب اولمق : کونش باتدی . غرق اولمق . محو وغائب اولمق : بوتون پاره سی باتدی . إفلاس ایتمک : بوشرکت یقینده باتاجق . کبرمک ، نفوذ ایتمک : آیاغه دیکن باتدی . طوتونمق ، فنا تأثیر ایتمک : اونک سوزی بکا باتماز . مستغرق اولمق : تره ، بورجه باتمق . بوزولمق . کورولز وایشیدلز اولمق : نامی باتدی . مت. ب. باتیرمق . باتی [س. کونشک باتدیغی یر ، طرف ؛ اوطرقدن آسن روزکار .

باتیرمق [ف. صوقق ، کبردیرمک : آله ایچنه دالدیرمق : صویه ، چاموره باتیرمق . صویک ایچنه دالدیرمق : واپوری باتیردی .

محو ایتمک ، بیتیرمک : بوتون شروتی باتیردی . إفلاس ایتدیرمک : عجی دیرکتور بانقهی باتیردی . ذم وقده و تزئیف ایتمک : حریق آما باتیردیکز ها ! م. باتیرلمق .

باتیق [ص. باتمش وچوکمش ، چوکوک : باتیق کوزلو .

باح [س. ویرکی . باجدار : ویرکی طوپلایان .

باجاق [س. قالمچهدن آیاغه قدر اولان . قسم . اوزرنده اوغلان رسمی بولنان إسقامبیل کاغدی . آو کویکی . آلا - : سکیلی آت . * شیطانک قیچ باجاقی : چفته لی ، مضر آدم ، حيله کار . * باجاقلی : بویلو و یوکسک . * باجاقسز : باجاقی اولمایان ، بویسز ، بدیق ، مسکین .

باحناق [س. ویا باجاناق . ایکی همشیره نک ازواجلی . باجناقلی : باجناق لر آراسنده کی مناسبت .

باجه [س. دومانک چیقماسنه مخصوص طوغله . ویا طاشدن ویا خود معدندن پاییلان . بوروکبی شی ، تپه بخره سی . صویولی ، لغم کبی شیلرک سطح آرضده کی دلیکی . باش - دن آشمق : بویلامق .

باجی [س. آبالا . یاشلی قادین . زوجه ، رفیق . شیش زوجه سی .

باحث [ع. ص. بحث ایدن ، بربحثی حاوی ، جامع . دائر ، متداثر .

باحور [س. تموزده تصادف ایدیلن یازک کونک صیجاقی : آیام باحور .

باختر [ف. س. خاور مقابلی . غرب ، مغرب .

باخصوص [ف. ح. خصوصیه ، آک زیاده ، علی الخصوص ، هله .

باد [ف. س. یل ، روزکار ، ریخ . - بدست : مفلس ، صفر الید . -

هوا : بلدش ، یاراسز (زیانزدی : بداوا) .

باد [ف. ویا بادا . اولسون ، اوله : هرچه باد آباد : نه اولورسه اولسون . - زن : یلپازه .

بادیه [ع. س. چول، قیر، صحرا. — پیا: چولده جولان ایدن. — نشین: چولده اوطوران.

بازل [ع. ص. بزل ایدیچی، لطف و احسان ایدیچی اولان.

بازن الله ع. اللهک اذنیله.

بار [ف. س. یوک، حوله. — کران: آغیر یوک، صیقنتی. دفعه، کره: هر بار: هر دفعه. میوه یمیش: برک و بار: یاپراقله یمیش. — اولق: صیقنتی و یرمک.

بار [ف. ص. یاغدیران، سرین. آشک: — کوز یاغی دوکن.

بار [ا. ه. س. اوئل و سائره کپی عمومی محلرده بولونان و اوزرنده ایچی صاتیلان دستکاه. بویله بر دستکاهی اولان محل: کچ وقتله قدر ایچیلوب دانس ایدیلن یر.

بار ع. ص. صادق و دیندار اولان.

باراق [س. تویلو، قیللی چوقه، کبه. بر نوع آو کوپی. آغاجله صاریلان بویوک آصمه.

باراقه [ف. س. تخته دن یاییلان موقت مسکن، صوند برمه.

باران [ف. ص. یاغور، مطر، رحمت. — دیدنه: کورمیش کچ یرمیش. * بارانی: یاغورلق.

باربود س. زارله اوینان قمار.

باربونیله [س. بر جنس قیر مریلی لذتی بالیق. بر نوع قصولیه.

بارچاق [س. قیلچ قیضه سنک الی محافظه ایدن سپری.

بارد [ع. ص. صوغوق. ح. لطف افسز، ناخوش، صوغوق: بارد معامله.

بارداق [س. صو و سائره ایچمه مخصوص قاب، قوبا، قدح. دسقی.

بارده ی. س. فوچیچی کسیری.

بارز ع. ص. ظاهر، آشکار، عیان.

بادات س. شکرلی یرالماسی. دوزطبان.

باداشمق [ف. اصلی: باغداشمق. اویغق، مطابق کلمک، اویوشمق.

بادام [ف. س. بادم. بادامی: بادم شککنده: بادامی کوز.

بادانه [ی. س. کیرچله بیاضلاتمه. — ایتمک: کیرچله بیاضلاتمه. سطحی تعمیر. یوزه افراطله سورولن دوزکون.

جی: بادانه ایدن. — لاتمق: بادانه ایتدیرمک. — لامق: کیرج ایله بیاضلامق. — لی: کیرچله بیاضلاتمش؛ چوق دوزکون سورولمش.

بادبان [ف. س. یلکن، شرع. — کشا او: یلکن آچمق: عزیزمتا. — غضب حالنده صدور ایدن

بادره [خطا. قلیچک، نامولک اوجی. بالبداهه، بی تکلف سویله بن کلام. غل. مصیبت، فلاکت.

بادم [س. معروف میوه که تازه ایکن قبوغیله قورودقتن صوکره یالکیز ایچی یشیر. — کوز: سورملی، اوزون، آهو کوزی: کور اولور، بادم کوزلو اولور. * بادامی: معینه بکزمه یین، معینه شککنده اولان. * بادمک: بادم آغاجلی بولونان یر. * بادجک: بوغازک طرفینده کی بزلر، لوزتان. سوکسو.

بادیجان ف. ص. یاغلیجان. معروف سبزه. — [ف. س. روز کارلرک نره دن کلدیکی کوسترن آلت.

باده [ف. س. شراب، صهبا، خمر، می. — نوش اولق: شراب ایچمک.

بادی [ع. س. ح. سبب، علت، موجب، سبب اولان، اقتصا ایتدیرن: اوخبر بادی فلاکتی اولدی. ابتدا، اول، ایلک: بادی نظرده.

بادی [س. آوردک. ح. آوردک کپی: بادی بادی یورومک.

بادیا [س. آغاجدن ویا مشیندن بر نوع بویوک صو قانی، کردل.

بارسام [س. ویا وارسان . بر نوع اوفاق بالیق . اوروشی شدلیدر .

چارساما [س. کوزل قوقولی لیون یاپراقی [س. یاپراقلی، یرده بویور بر نبات که نانه کبی بعض یمکره قونور .

بارع ع.ص. مکمل ؛ ممتاز ، فائق .

بارق [س. عائله ، خاتمان . او = صاحبی : عائله صاحبی ، متاهل . * بار - قلاتمق : او بارق صاحبی اولق .

بارقه [ع.ص. شیمشک ، ییلدیرم پارلیسی : بارقه حقیقت .

بارقه [ی.س. بویوک صاندال . = جی : صندالجی ، قایقچی .

بارک الله [ع. الله مبارک ایتسون [ع. معنایسته دعار .

بارگاه [ف.س. ویا بارکه . إذله کیریله . بیلجهک یر ، عتبه ، سده .

بارکش [ف.ص. یوک چکمن ، یوک قالد : بران . آغیر شیئر طاشییان .

بارگیر [ف.ص. یوک طوتان ، یوک قالد : بران . س. بیکیر ، یوک حیوانی .

بارلام [س. استارموس آزمانی بالیقکه [ع. ضیده بکزر .

بارو [ف.ص. قلعه دیواری ، حصار برچی ، سور ؛ ملجأ ، سپر .

بارو [ف.س. آووقاتلر صنفی ، صره بی .

باروت [س. توز حالنده ویا دانه دانه [س. معروف بیاض ویا سیاه ماده مشتعلکه اسلحه ناریده قوللایلیر .

چابق حدت ایدن . * باروتخانه : باروت [ع.ص. مخصوص محل . * باروتلق : باروت قونان قوطی ، باروت محفظه سی . * بارودی : باروت رنکنده ؛ قویو زیتونی .

بارور [ف.ص. میوه لی ، عیش ویرن : فائده لی ، نافع ، آبی نتیجه ویرن .

باروسقوپ [ی.س. هوا ایله محاط [س. اولان بر جسمک هوا حریفدن ایتیلدشی کوسترمک ایچون فیزیکده

قوللانیلان خصوصی ترازی .

بارومتره [س. تضییق هوا یی کوسترن [س. بناء علیه چیقیلان ارتقاعی اولچمهک یارایان و تحولات هوا یی تیقریجی اوله رق اولدن خبر ویرن آلت ، میزان الهوا .

بارون [ی.س. ویقوتلک دوننده و شو [ع.ص. لوالیه نک فوقنده اصیلزاده لک عنوان

بارئ [ع.ص. یارادیجی ، خالق ، آفریننده ؛ [حق تعالی .

باری [ف.ص. هیچ اولمازسه ، بر کره ، بردفعه اولسون : شونی یاز باری .

باریتون [ی.س. ته نور ایله باصو آراسته کی [س.س. آلتو ایله باصو آراسته نفسله چالینیر یا غدن معمول برده لی موسیقی آلتی .

باریش [س. باریشمه ، اوزلاشمه ، مصالحه ، ترک مخصوصه . * باریشمق :

اوزلاشمق ، دشمنلنی ترک ایدوب آبی کچینمک ؛ (رنک تخته و سائر) [متراج .

مت. باریشدیرمق . * باریشیق : باریشمش ، مصالحه اتمش ؛ اوغون ، متمزج .

باریک [ف.ص. اینجه ، رقیق ، دقیق . نازک : فکر باریک .

باریلک [د. باری ، باریم ، هیچ اولمازسه . [ع.ص. زبازدی : باریلیکم .

باریمق [ف. صیغیمق ، [تجرا ، سپر [ع.ص. آلتنه کیرمک . مت. باریندیرمق .

باریوم ی.س. کوموش بیاضنده بر معدن .

باز [ف.ص. آچیق . سر = : بائی آچیق . [س. اوینادیجی ، اوینایان : دلباز ، حیله باز . س. طوغان دیلن قوش . = دار : طوغانجی .

بازار [ف.ص. غله بازار . آلیش ویریش ؛ [س. آلیش ویریش ایدیلن یر . بات

ویا بیت = ی : آسکی آشیا آلتوب صاتیلان [ع.ص. : بازار یرنده آلیش ویریش

ایدن . هفته نک برنجی کونی ، یوم الاحد . [س. : هفته نک ایکنجی کونی ، یوم

الاثنین . = لاشمق : فیات قرارلاشدیرمق [س. : لایق : فیات قرار

لاشدیرمق ایچون قونوشمه . = اتمک :

باش [س. وجود بشرک آك بوكسك قسمی و حیوانك اوك طرفی كه بین ایلله حواس سائرہ آلتلرینی حاویدر ، رأس ، سر ، كله ، قفا . بر شیئك آك یوكساندیری : داغ ، تپه باشی . اوج : همه ، چیبان باشی . بر شیئك باشلادیغی ، چیقدیغی ، باشلانغیچ ، مبدأ ، منبع : کوپری باشی ، صو باشی ، آی باشی . طوب اولان شیء ، كله : بر باش صوغان ، بر باش شكر . بر باش تنباکی . کنار : صوفرا باشی . اوك طرف : یمینك باشی . جانلی حیوان عددی : رأس : اون باش قویون . عقل ، ذکا ، ذهن . — آشاغی : باشی آشاغه کیش ، ترسنه دونمش : مقابلی : باش یوقاری . — بلاسی : باشه بلا اولان صفتیلی ایش ویا شیء . — اوجی ، یانی باشی : پاك یاقین یر . — اوستنه : پی . باشه . — تمامی تمامه ، تاس تمام . * باشدن باشه : بر اوجدن او بر اوجه ، سراپا . * باشی بوزوق : سیویل ، عسکر اولمیان . * باشی بوش : ایشسز کوجسز دولاشان ، سرسری ؛ باغلاماش . * باشدن ، یکی باشدن تکرار ، یکیدن ، ایتدادن . * باشدن آياغه : تپه دن طیر ناغه ، بوتون ، کمیل . * آدم باشنه : هر آدمه . * اغیر باشلی : تمکیللی ، وقارلی . * آچه باشی : آچه فرقی ، اسقونطو . اوست — : قیافت . * ایش باشی : ایشچیلرک باشی . * بر باشنه یالکز باشنه : کندی کندینه ، یاردیمچیسز ، تک اوله رق ، آرقداشسز . دیک — : عنادچی . سرت ققالی . دمیر — : عیناً محافظه ویا اعاده سی ایجاب ایدن ، ضیاعنه مساغ اولمیان اشیاء و سائرہ ؛ دمیر باش آلات ویا حیوانات . * عقلی باشنده : عقللی . * قوش باشی : قوشك باشی بویوکلکندنه قار و یا ات پارچه سی . * یانی باشنده : همان یاننده . * کندی باشنه : یالکز اوله رق ، هستتلا . — آلق : قور تولق ، رها بواق : ایشدن بر تورلو باش آلامیورم . — اورمق

فیثات قرار لاشدیر منه چایشحق . — لغی کسمک : فیثاتده مطابق قالب ایشی بیتیرمک . **بازرگان** [ف.ا.س. (ت : بزرگان) آلبش ویریش ایدن ، تاجر ، آفندی ، آغا مقامنده یهودیلره ویریلن عنوان . **بازگون** [ف.ا.س. ویا بازکونه : ترس ، معکوس ، باش آشاغی . **بازلماج** [س. طاقلیسی بول قالین ساج کوزله مه سی . **بازن** [ی.س. ویا پازن . یومشاچه اکثریا توپلی برنوع باصمه . **بازو** [ف.ا.س. قولک اوموز ایلله دیرسك آراسنده کی قسمی . — بند : قوت ویا زینت ایچون بازویه باغلانان نسجه . **بازی** [ف.ا.س. اویون ، آکلنجه . * بازیکر : اویون اوینایان ، کوچک ، رقاص ، چنکی . * بازیگری : کوچکلك ، چنکیلک . **بازیچه** [ف.ا.س. اویونچاق . چوجوق اویونچاغی . **باش** [ع.س. ضرر ، زیان ، محذور ، زحمت ، زورلق : باس یوق . **باس** [ب. ایلله باشلایان ثقیل هالی ایدر : باس باباغی . ب : یس . **باستون** [س. صوبا ، دکنك ؛ آنده طاب . شینان ظریف دکنك . **باستیقہ** [ی.ا.س. سرن ویا قابلامه یه آچیلان دلیک . آباق طورنه . **باسط** [ع.ص. یاییجی ، یایان ، بسط ایدن . اوزادوب آچان . **باسکول** [ی.س. اغیر یوکلری دارتمغه یارایان ترازی ، قاپان . **باسو** [ی.س. یالکز قبا سس چیقارمغه مخصوص کیریشلی ویا باقر آلت . **باسور** [س. قالین باغصاغك ایتراپندن دولایی ورادن قان و جراحت کلسی . مایاسیل . **باسمیل** [ی.س. اکرسی ویا دوغرو بر دکنك شکلنده اولان تک حجره لی و حرده بیی عضویت .

صراحت ایتک ، یوقلامق . * باشنه
اوزمق : باشنی راحتسز ایتک : کومور
باشنه اوردی . — ایتک : غلبه چالمق ،
حسابی طوللامق . — باشه ویرمک : محرمانه
کوروشمک ، کیزلیجه مذاکره ایتک . —
باغلامق : انتساب ایتک ؛ آسین باشاقلاتق .
* باشی باغلامق : اولندیرمک ، اوردمک .
* باشه چیقارمق : بیتیرمک ، اکیال ایتک .
* باشدن چیقارمق : آزدریمق ، فنا یوله
سوق ایتک . * باشدن چیقماق : آرمق .
باشی خوش اولماق : خوشلانماق ، راحتسز
اولق . * باشدن صاموق : دفع ایتک ،
قوغق . — قالدیرمق : سرکشک ایتک .
— قالدیراماق : مشغولیتدن وقت بولاماق .
* باشه قالمق : ایلیکی یوزه اورمق . —
قومق : نفسی قدا ایتک ، وقف وجود
ایتک . — کوسترمک : ظهور ایتک . *
باشه کلک : بریلا ایصابت ایتک ، اوغرامق .
باشه کن چکیلیر . — کوز یارمق :
بجرمه مک ، یوزه کوزه بولاشدیرمق . —
ویرمک : کورونمکه باشلامق . — ییمک ،
باشک آتی ییمک : بر شیئی اصرار ایله
ایسته یه رک ایزعاج ایتک . * باشچی : قویون
ویکی باشلرینی اوتولیوب ویا پیشیروب
صاتان . * باشسز : باشی اولمایان ؛ آمرسز ،
رئیسسز . * باشسزلق : آمرسزلق ؛ باشی
اولمایان جماعتک حالی .

ص. هپسنگ اوستنده اولان : باش
باش : قوماندان ، باش وکیل . اهمیتسز
اولورسه نهایته کلیر : اشچی باشی . باشلیجه ،
آک مهم : باش ایشمن بوالملی .

آق. بجرمک ، باشه چیقارمق ؛
باشارمق : ایتام ؛ تسویه ایتک .

ص. آسین باشی ، سنبله ، خوشه .
باشاق : * باشاقلی : تارلارده قالان
باشاقلری طولایان ، خوشه چین . * باشا -
قلاقمق : باشاق پیدا ایتک .

ص. غیر منتظم عسکرک
باشبوغ : قوماندانی .

ص. که دیگر ، غیری ، سائر ، آخر :
باشقه [باشقه دفعه . دیگر تورلو ، فرقلی :
او ایش باشقه در . — سی : بر دیگری .
... دن : — استثنایان ایدر : اوندن
باشقه کیمسه کلیه جک . — : یکدیگرینه
اویمایان ، مختلف . — جه : آیری اوله رق ،
منفرداً ، آیریجه ، مخصوصاً ، صورت
مخصوصه ده . — لق : مغایرت ، اختلاف .
— لاشمق : باشقه شکله کیرمک ، دکیشمک ،
تغییر ایتک ؛ بوزولغه یوز طوقق : بوات
باشقه لاشمش . — لق : مغایرت ، اختلاف .
باشلامق [شیک ایلک قسمی یایق .
مت . باشلامق : عا . چوجنی مکتبه ویرمک .
باشلانغیج [شرت ، افتتاح ، مبدأ .
باشلامق [ف. مباشرت اولونمق . باش
باشلامق : پیدا ایتک . م . باشلانلق .
ص. ریاست ، آمریت ، سرکرده لک ؛
باشلق : رئیس . باشی محافظه اییون
باشه کچیریلن شی . حیوان ضبط و اداره
ایچون باشه طاقیلان کم . دیرک تپه لکی .

ص. باشی اولان ؛ بوارلاق وصیق :
باشلی [باشلی لخنه . اهمیتلی ، مهم : آک
باشلی ایشمنز بودر . — باشنه : کنندی
باشنه ، مستقلاً .

ص. آک اساسلی و اهمیتلی . حه .
باشلیجه [آک زیاده ، بالخاصه .

ص. آباق قابی . * باشماقلی :
باشاق [آباق قابی بایان و صاتان .
* باشاقلق : اولری سلطانلره ویریلن
تخصیصات ، خاص آربه لق .

ص. ویا باشلیه . دارالفنونده
باشولیمیه [درس اوله ده صاحب امتیاز
اولان ، باقاولریا آله ایدن ، یوکسک تحصیلی
تعقیب ایده بیله جکی اثبات ایله یین .

ص. ویا بیه : ایلری کلن ، متحیز ،
باشه [صوکرده دن باشا ، پاشا اولمشدر .

ص. — ایتک : دایاق آتمق ، دوکک :
باص [باص ایتدیلر صوبای .

باصامق [ص. مردیوهن درجه سی، قدمه :
اون باصامق مردیوهن .

باصان [ص. قره :- آغراق ، كابوس .

باصادی [ص. قیمه و آت صویله پیشمش
سیره : بامیه ، قباک باصدیسی .
کول :- اسقرده پاشن آت ، پرزوله .
دال :- آغیرلغیه دالی آکن .

باصدیرمق [ف. باصقی آلتنه قویق ،
تضییق ا. طبع ایتدیرمک .
سوندرمک . کچمک ، تفوقا : قورنازلقده
آرقداشلرخنی باصدیردی . باصغنه سوقا .
اورت باص ایتمک ، صاقلامق . سولمک ،
دیغک : چوجنی کورویمه ماشاء اللهی
باصدیردی . م . باصدیرلمق .

باصدیرم [ص. باصدیرمق فعلی . طوزوچنله
باصدیریلوب کونشده تورودلش
آت . - سنی چیقارمق : چوق دوکمک .

باصر [ص. کوریمچی ، کورن : قوه باصره :
کورمک قوتی .

باصره [ص. کورمک قوتی و خاصه سی .
کوز ، چشم ، عین .

باصریق [ص. آتکلری تاشله باصدیرلش
آلچق چادیر .

باصقی [ص. تضییق ایدمک ، صیقاقق
آلت ، منکنه ، جندره ، معصره .
قالب . صابلی کسکی . تمغا ، صیق ، تضییق .
باصدش . * باصقیچی : تولپندر سائر
اوزرینه مختلف شکله قابلرله رسم باصان .

باصقیج [ص. باصامق ، مردیون .

باصقین [ص. فائق ، غالب . آغر . ص.
آکسزین اوستنه وارمه . - ویرمک : آتی
جهومه اوغرامق ، قباحات ایشلرکن طوتولمق .
[ف. چیکننمک . آزلک ، صیقلمق ،
باصلمق] تضییق اولونمق . باصقینه
اوغرامق . تسکین اولونمق ، سوندیرمک .
تمغا و قالب اورولمق .

[ص. باصلمش ، قالب اورولمش ،
باصلی] مطبوع : باصلی تولپند .

باصمق [ف. چیکنه مک . قالب اورمق .
قباحات ایشلرکن اوستنه واروب

طوتمق . طواغی قولوچقه اوطورتمق .
آکسزین اوستنه وارمق ، هجوم ایتمک ،
آتمق ، اورمق : دایاغی باصدی . قومق :
کتابه آل باصمق . طبع ایتمک . صیقمق ،
تضییق ایتمک . چوکمک ، اوتورمق : بونانک
برطرفی باصمش . استیلا ایتمک ، صارمق ،
طوتمق : آتش ، اویقو ، حرارت باصمق .
باغره :- قوجاقلامق . آل :- لئوسه لره
مسلط اولان برنوع ییلاچغه طوتولمق . *

آیاق باصامق : أصلا اوغرامامق . قلاي :-
شم ایتمک ، سوسمک . آغیر :- یاواش
یورومک ؛ کندی لهنه چویرمک . یاغره
:- کورولتی ، شاته ایتمک . بام تلنه :-
قیزدیرمق . آی :- آی باشی طوتمق ، تبین
ایتمک . سره قدم :- غائب اولمق . *

آیاقلر یره باصامق : چوق سونمک . چوروک
تخته یه :- غفلت ا. ، شبهلی و تهلکلی بر
ایشه کیریشمک ، آلدانمق . آل :- عین
ایتمک . مته ب : باصدیرمق . م ب : باصلمق .

باصمه [ص. باصمق فعلی . یاموقدن ایچمه
منسوجات . طبع . ص. مطبوع .
باصلمش . - قالب : عینا ، طبق طبیقینه .
- خانه : مطبعه ، دارالطبع . - جی :
قالب باصان ، باصمه یابان و صاتان .

باصیق [ص. آلچق و صغنتیلی : بو اوطه ناک
طاوانی باصیقدر . پلتاک : باصیق دیل

[ص. مغایرحق و حقیقت ، صحیح
اولمایان . بوش ، بیوده . ص. یالان ،
کذب ، بطلان .

باطن [ص. ایچ . داخلی . ص. ایچ یوز ؛
سر ، راز . * باطناً : ایچ یوزدن ،
داخلاً ، سرآ . * باطنی : داخلی ، درونی ؛
سر و حقیقته منسوب ؛ ظاهری مقابلی .

باطی [ص. ب : بای .

باعث [ص. سبب ، هوجب ، علت .
ص. کوندرن ؛ حرکت کتیرن ، حرکت

باغِ تلاق] سنہ بر نوع یہاں اور دکی ۔
صوچوللغی ۔ سنکخوار قوشی

باغِ چَق [س. يوك آرابه سی اوقنك
چتال یری .

باغرداق [س. و یا باغرداق. قونداق
باغی؛ قادینلرک عادت بزى.

باغردان [ص. باغرمستی موجب اولان .
دوه :- ديك بوقوش، صاب

طاشیل اولورسه : نعل دوکون .

باغرساق [س. ویا باغرساق. قارونک
ایچنده معدودن و راه کیدن

اینجه و قالین اوزون مجرا ، معاء ، روده .

باغِرمق | مق ، هایقیرمق ، نعره آتمق

* باسروپ چاغىزىقى : تۈرۈسۈ، يايغۇر،
ايتمەك . يۈزە - : باغراق اوركۈتمەك ،
باغراق ئورۇنلاشتۇرۇش .

باغرمه

باغ

بر چوق کیشی بر لکده کورولتو ، یاغره

باغشش باغشلا نوب هبه ایدیلن

۱۰۰. هبه ا. ، باد هوا ویرمک.

بِإِحْسَانٍ مِّنْكَ . إِيَّاهُ يَرْجِعُونَ .
 أَلَا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَتَبْتَ ؟

باغشلا دی . الله اوزون عمرلو ایتمک .

باغلامق | ایتک. دمق، دنکی، حیوانی
باغلاسیکنز. صارمق: باراسنی باغلادیلر.

و سدا ایتک : اکن دانه ، سوت قاماق
قیماق ، سدا ایتک : صوینی باغلادی . حاصل

معايش باغلامق . قلسچ . طاقق . آل .

دوز لتك . باش :- : البشله مشغول
قاوشدیرمق . باش :- : صاچلرینی و باشنی

باغ [ف.ا.س. بو يو ك باغچه، بوستان، فردوس،
روضه. * باغبان : باغچوان، باغ

بکجیسی . * باغستان : باغلق ، باغچه لک یر .
[س .] اوزوم آغاچلری بولونان یر .

باغ | اوزوم آغاجی. - بوزومی : باغلرده کی
اوزوملرک طویلاندیغی موسم . * باغچی :

باغ ایشلرینی کورن .
[س. باغلایه جق شی ، رابطه . صاران

باع : لویا ایچنه آلان شی ، صارغی : یاتاق
باغی ، بویون یاغی . باغلامش دمت : اوت

باغی ، برباغ یونجه . * دیزباغی چوزولمك :
چوق قورقۇق . مناسبت ، علاقه .

باغاث فر. س. سیاحت ویا حرب اشیاسی.

۱۔ باغان] جنین ساقط ، دوشن یاورو ۔

باغچوان [س. باغچه یه باقان و اوئی اداره
ایدن. باغچوانجی دیمک یا کلیشدر.

باغچه [فا. س. كوچوك باغ . س. ايچنده
چيچك ، سبزه ويا آغاچ بولنان

محل . - لك : باغچه‌لری چوق (یر) .

باغداس | و صول آياغی صاغ او یلوغک
آلتنه آلهرق او طورمه . - قورمق : بو

وضعیته او طور مق. * باغدا شمع : باغداش
وضعیته او طور مق. ؛ او مق. ، مطابق کلمه ؛

او یوشمق ، اوزلاشمق. زبانزدی: باداشمق.
[۹]. خصمك باحاغی كندی

باغدا لامق | باجاغيله صاراق خصمی
بره ییقمق .

باغدامق [ف. بر برینه کچیرەرك باغلامق.
تعویق ، تعقید ایتمک .

باغری [سه قره جگر. هرشیئتک ایچ و اوک
طرفی. * باغره باصمق: قوجا قلامق.

* باغری آچیق : پڑمردہ ، پریشان حال .
* باغری پانیق : باغری قرہ : مکر

و مایوس . غدا . کوکس .

باغ باغ کورولتو . باغ باغ باغرمق :
باغ ارق چوق کورولتو اتمک .

باقته‌ری [فر. سه. میقروب، بائته‌ریبولوژی: میقروبرله‌ی اشتغال ایدن علم، مبحث حوینات .

باقدیرمق [ف. بائغه سوق و اجبار ایتمک. آلمق. خدمت و اداره ایتدیرمک. تداوی ایتدیرمک. فالجی‌یه مراجعت ایتمک. [اس. بائیردن یا بلمش قوللی قاب: باقراج [سوت باغراجی .

باقلا [اس. ویاقله. معروف سبزه. زنجیری تشکیل ایدن مدور ویا بیضی‌الشکل دمیر حلقه . — یی چیقارمق: اغزینی آچارق هر شیئی سویلک؛ اغز بوزمق، شتم ایتمک. — دویمک: فال بائق. اغزنده — ایصلانماز: بوش بوغاز. — چیچکی: آچیق یشیل .

باقلاوه [اس. یوققه‌دن یا ییلازق آرالینه بادم ویا جویز قوندقدن صوکره شربتله‌ئن معروف طاتلی. — شکننده: همین شکننده .

باقلداق [اس. چوروک حبوبات دانه‌لی: بورچاق باقلداغی .

باقلمق [فر. نظر اولونمق. اهمیت ویرلمک، نظر اعتباره آلمق. خدمت ایدلمک: بو چوققلره باقلمیور. یوزینه بائنماز: پک چیرکین .

باقق [فر. نظر ا.، کورمک. اعتبار ا. اهمیت ویرمک. اویتمق. خدمت ا. دقت و اعتنا ا. بسله‌مک، بچیندیرمک: عائله‌سنه آبی باقار. مطالعه و تتبع ا. : درسنه باغیور کله‌مز. تداوی ا. : معاینه ا. : شو ما کینه بر بائنگز. متوقف او. : آرتق اوراسی درایته باقار. یان، اکرى: — نفرت و خصومتله نظرا. اغزه: — سوزینه اویتمق، * یوزه بائنامق: — إلتفات ایتمه‌مک. * قصوره بائنامق: خوش کورمک. م. ب: باغدیرمق. م. ب: بائلمق .

باقنمق [فر. اطرافنه بائق؛ شاشیروب قالمق. شاشیرمق .

باغلامه [بل: — کوکنمک. طاتلی‌یه: — آبی بیتیرمک. پاموق ایلیککله باغلامق: موقه چوروک بر تدبیر ایله حل ایتمک. صاغلام قازیغه: — صاغلاملاشدیرمق. کوکل: — مسومک، عاشق اولمق. یورک یاغ: — سوجیک، فرحلامق. کوز: — حیلله ایله آلداتق. م. ب: باغلامق. م. ب: باغلامق. [اس. باغلامق فعلی. بوزوق و طنزوره نوعدن کوچوک ساز. باغلان [اس. قانادلی قیمرمی بر نوع قاز .

باغلامق [فر. ربط و بند اولونمق. بر لاشیئه مربوط و علاقه‌دار اولمق، طوبولق، تعهد آلتنه کیرمک. بصیرت: — کورمه‌مک، غفلت ایتمک .

باغلی [اص. ربط اولونمق، طقائمش، زوجیه‌یه غیرمقتدر. آلی یاغی: — ایستدیکی یا پامایان. * باشی: — نکاحلی. * کوزی: — کورمز، بی خبر .

باغمق [فر. بوکو و سحر یا بئق. افسونله‌مک .

باغه [اس. قابولومغه جنسندن اولان دکر حیوانلرینک قابوغی. ص. باغه‌دن یا بلمش باغی .

باغی [ع. ص. حقسزلق ایدن، عاصی و سرکش، طریق حقدن آیریلان. * باغیانه: باغی اولانه یا قیشه‌حق صورته. * باغلیک: سرکشک، عاصیک .

باق [اس. کلنه باق، آباغه قالمق، دقت [معناسنه قوماندادر .

باقاناق [اس. قویون و صغیر کبی حیواناتک چتال طیرناغی .

باقارا [فر. برانکینه ایله دیکراویونجیلر آراسنده اویشانان کاغد اویونی .

باقالوریا [ی. سه. دوغروسى: باقولوره. باشلییه عنوانی بخش ایدر؛ یوکسک تحصیله دوام ایده‌بیلیمک ایچون اهلیت امتحانی .

شوق . مه . بالاندیرمق : باله بولاھق ، چوق مدح ایدوب ایمره ندیرمک .

بال [ع.ص. یورک ، قلب ، قوٰد ، خاطر ، کوکل * مانی البال : کوکده کیزی اولان شیء .

بال [ف.ص. قنادر ، جناح . قول ، بازو . ویال : قول وکردن : قد و قامت . پرو - : قنادر : اقدتار .

بالا [س. یاورو ، چوجوق ، پالاز : سوکر - جین بالاسی ویا پالازی .

بالا [ع.ص. یوکسک ، رفیع ، یوقاری ، عالی . قد - : یوکسک بوی . - پرواز : حدی بیلمز . - تر : دها یوکسک .

بالابان [س. اوینادیلان آبی . ص. ایری ، جشلی . داوول طوقاغی . * بالابانلاشمق ویا بالابانلامق : ایریشمک .

بالا تفاق [ع.ص. ایتفاق اوزره ، اوو - شارق ، متفقاً .

بالا خیره [ع.ص. صوکره دن ، صوکنده ، بعده ، اُک نهایت .

بالار [س. انجه تخته ، پداوره .

بالاست [فر.ص. دمیر یوللرینک ترا - ورسلرینی صیقیشدیرمق ایچون آرالرینه دوکولن چاقل طاشی وقوم .

بالا اشتراک [ع.ص. اشتراک اوزره ، اور - تاقلن صورتیه ، برلشهرک .

بالاق [س. تیلکی آتیک ، یاوروسی .

بالچاق [س. یاخود بارچاق : قیلچک قبضه سپری .

بالچیق [س. یابیشقان و آياغی طوتان چاموری : اوزلو طوپراق ، لوله چی آلمش خرما .

بالدیر [س. دیز قپاغی ایله آباق مفصلی آراسنده کی قسم . بوقسمک آتی . * بالدیری چیپلاق : أسافل ، اوباش .

بالدیراق [س. طون وشالوارک بالدیره تصادف ایدن یری .

باق [ع.ص. فنا بولمیان ، اولکی حالی اوزره]متد و مستمر اولان . دائمی ، صبرمدی ، زائل وغائب اولمیان : دنیا فانی آخرت باقیدر . س. قالان ، حسابدن آرتان هقدار ؛ آلات طرف ، مابعد . ح. آرتق ، بوندن باشقه : باقی دعا .

باقیچی [ص. باقان ، خدمت و تقید ایدن . س. فالچی ، اوفوروکچی ، رمال .

باقیر [س. ویا باقر . تمیزلندیکی وقت طونوق قیصری رنکده اولان معروف معدن . نحاس ، من . مطبخ طاقلری . ص. باقیردن معمول . - چالاق : زهر پیدا ایتک . اسکی باقیرک طاقیردییسی ، اوله آدمک لاقیردییسی .

باقیش [س. بائق فعل و طرزی . نظر ، نکه . * قوش بائیشی : یوقا . ریدن آشاغی بائیش . * آرسلان ، شاهین بائیشلی : مهیب ، قورقونج . * آهو بائیشلی : سوزکون کوزلو ، چشم مخمور . * بائیشمق : بربرینه باقق .

باقیم [س. باغه ، بائیش . فکر ، رأی ؛ جهت ، صورت . * بر باقیمه : بر نقطه نظره کوره ، من جهت .

باک [ف.ص. قورقو ، دهشت ، خوف ، بیم . بی - : قورقلان ، احتراز ایتمین ، آمین .

باکره [ع.ص. ویا باکر : قیز اوغلان قیز .

باکوره [ع.ص. موسندن اول یتیشن میوه ، ترفنده .

باکی [ع.ص. آغلایان ، کریان ، اشکبار اولان .

بان [س. بعض بوجکیرک ویاخاصه آرینک]چچکلرکن طوبلادقلری مواد ایله وجوده کتیردکاری طاقلی معروف ماده ، عسل ، آنکبین . - قباغی : قاندایلوب یدین ایری قباغ ؛ حج . آواناق ، آبدال . * بالمی : بال ایله یاپلش ، ایچنه بال قا . ریشمش ویا اوسته سورولمش . * بالانلق : بال پیدا ، بال کبی طاقلی او ، طاتیلدا

بالديران [سه آغو اوق . صو بالديرانی :
ارزنه . کوچوک : تفت (نبات) .

بالديز سه زوجه همشیره سی .

بالش [فاه سه ياصديق : ويره رك سكا نواله
— پهلو سنی ايتيورمی بالش .

بالصبره [سه يار اقلر اوزرنده حاصل اولان
برنوع قدرت حلواسی .

بالطه [سه اودون كسمكه مخصوص آلت
قاطعہ . — اصمق : مسلط

اولق . — يی قاپويه اصمق : تبرلش اولق .

— صاپی : معاون ، يارداق . بر — يه

صاپ اولق : برایشه كيرمك . — يی طاشه

اورمق : بيلمه يه رك برينك يوزينه قارشى

كنديسنه طوقوناجق سوز سويلك ، فنا بر

خطا ايشلمك . — كيرمه مش ، —

كورمه مش اورمان : دها هيچ كسيمله مش ؛

مح . هنوز دوقونولامش (ايش) . —

ايله يوتولش : قيا آدم . آغاج آغيز —

ديل : نه ديديكی بيلمز خوبرات . — جی :

بالطه ياپوب صانان ؛ اولجه طايرورلك

اوكنده بالطه طاشيان عسكرك ؛ وقتيله

سرای خدمه ستك برصنقى ؛ بالطه سی اولان

حريق مأمورى ؛ اودون كسن وياران .

— لامق : بالطه ايله كسمك ؛ ييقوب

دهويرمك ، داغ دهويرر كبی ايش بيتيرمك ؛

قيروب كچيرمك ، خراب وريباد ، اوته سنی

بريسی سقطلامق . — لق : آهالينك

كسمه سته مساعده ايدلمش كوچوك اورمان .

— لی : وقتيله يول آچغه ، موانعی بر

طرف ايتكه هامور (عسكرك) . — باشلی :

ك . باش بودوسلامه سی عمودی بروضعينده

اولان سفينه .

بالغ [عه ص سن بلوغه ایرن : عاقل بالغ .

ايريشمش ، واصل اولمش . واريجی ،

يتيشيجی . يکون ، مجموع . صوك مرتبه يی

بولان ، فائق : قدرت بالغه . * بالغاً مابلغ :

زياده سيله ، مع زياده ، فراخ فراخ ، بول

بول : آیده يوز ليرا بالغاً مابلغ كافيدر .

بالغام [سه ب : بلغ . — آتمق : اورته لغی
بولانديرمق ، شبهه دوشورمك .

بالقان [سه صارب واورمانلی داغ ؛ سلسله

جبال . سه . روم ايلى ي غربدن

شرقه قطع ايدن جبال كه بوكا اضافه

روم ايلى يه بالقان شبهه جيزيرمسی دنيز .

* بالقانلق : بالقانلری اولان ، داغلق .

بالقون [فره سه بنالك جبهه سنده چيقتیلی

بريردرکه اوکند مپارمه لغی اولور

وبنا داخلنه بر ايکی مدخلی بولنور ، شهنشين .

بالو [يتا سه ايچنده رقص ايديلن محل ،

رقص مقصديله طويلانان جمعيت :

بو آقشام يهراپالاسده برالو وارمش ، ماسکلی

— : دعوتليرك يوزرنده ماسكه بولونان بالو .

بالون [ی سه هواده اوچغه مخصوص

آلت ؛ بوكا بکزمين چوجوق

اويونجانی . ك . ايدن پايان بويوك بوماق .

باليق [سه صوده ياشايان معروف حيوان كه

انواعی يك چوقدر . — آئنده :

نه ضعيف ، نه شيشمان ، نارين وصيق آتلی .

— صيرتی : دوز اولمايوب يوقاری يه دوزو

يووورالاجه اولان : باليق صيرتی شوسه .

— ياغي : مورينا بالغندن چيقاريلان

وسميزلك ايچون ايچيلن ياغ . * باليقجيل :

طورته جنسندن برقوش ، بوتيار ، سپيتره

ابوالخزين . * باليقجين : باليق ايله كچين

كوچوك برقوش . * باليقخانه : باليق صايلان

ورسمی آلتان محل . * باليقلامق : باليق

كبی يان صيچرامق ؛ مهلك علتلرده ده لنمك .

* باليقلاوه : باليق ياتاغی ، صويك باليغی

چوق اولان طرفی .

بالين [فاه سه ياصديق . — پرست : تنبل

سه . : ياصديق اوچی ، باش اوچی .

بالينه [فر سه بر جنس مملى باليق ؛ بو

باليفك كيمكلى ؛ قادين آلبسه سنده

قوللانيلان ايجه ويایى كيمكرك .

باليوز [سه ايری چكيج . وقتيله سفير

باليوز : قونسلسوس ، جنرال ، آميرال .

باليه [سه صازلی وصيقيچه باغلی آشيما

باليه : دنکی .

باقق [ی. س. موجودینک اسمیله یادایدیلن
بو یوک چاپده آسکی برطوپ .
برشی ایچنده ایصلاقمق . هته
باندیرمق .

بانقو فاه . س. بویوک قادین ، خاتون .

بانی ع . س. بنا ایدن ، مؤسس .

بانیان [ی. س. هندستانده براهامذهباندن
برینه منسوب : بانیانلر قابلیت
تجاریه لرله ممتازدرلر .

بانیو [ی. س. حمام ، صویه کیرمک و ییقایمق
ایچون یاپلمش خصوصی محل ، حمامه
کیرمه . ییقایمه . ییقایمغه مخصوص بویوک قاب .

باؤباب [ی. س. آفریقاده یتیش دنیاك
اؤ بویوک آغاجی .

باوول [ی. س. یولچیلقده ایچنه آشییا
قونان دریدن چانطه ، والیز .

باه [ع . س. شہوت . * باهنامه : شہوت
انکیزرسملری و یازیلری حاوی مجموعه .
* باهی : شہوته منسوب : قوه باهیہ .

باهی [ع . ص. ظاہر ، عینان ، آشکار ،
بللی . ضیادار ، تابناك ؛ کوزل .

بای [ف . س. زنکین ، بك ، غمی ، مشمول .
— وکدا : زنکین و فقییر . * بایلق :
زنکینك ، وسعت و قدرت . دول یتاغی ، رحم .

بایات [ص. تازه لکی غائب اولمش ، تازه نك
ضدی . موده سی کچمش . لذتسز ،
طالتسز . * بایاتلامق : بایات اولمق ،
آسکیمک ، تازه لکی کچمک . هته . بایاتلامق .

بایاغی [ص. عادی ، خاص اولمایان ؛ دون ،
آشاغی : چوق بایاغی آدم .

بایّ حال [ع . ح. هر حالده ، هر ناصل
اولسه ، همه حال .

بایر [س. سطح مائل ، اینیشلی یر . —
طوری : چوق بهارلی برطوپ ؛
ج. قبا و آواناق . * بایرهمسی : بایره بکزر .

— جین : بایر قوشی .

بایراق [س. مہراق کبی اوزون بردکنک
طاقلمش برملتك علامت مخصوص
صه سنی حاوی قشاش . * بایراقدر : بایراق

بالیه من [ی. س. موجودینک اسمیله یادایدیلن
بو یوک چاپده آسکی برطوپ .

بام [د. (ب) ایله باشلایان ثقیل جھالی
کله لک اولنه کله لک مبالغه بیان
ایدر . بام باشقه : چوق باشقه . ب . م .

بام فاه . س. طام ، چاقی ، قبه .

بامبو [س. صیجاق مملکتلرده یتیشن و ۲۵
متره یه قدر اوزان قامیش ، هزارن .

بام تلی [س. آلت دوداغک آلتنده کی
قیلار . چالغینک قالین تلی . * بام
تلنه باصق : قیزیرمق .

بامیه [س. معروف سبزه . آماسیه — سی .
قورو و کوچوک جنسی .

بان [ف . (ج) معنا سنه در . فارسیده بعض
کله لک نهایتنه علاوه ایدیلیر .
باغبان : باغچی . پاسبان : بکچی .

باندروول [س. انحصار آلتنده بولنان
شیلره پایشیدیریلان تمغالی
کاغد : جیغاره پاکستلرده باندروول واردر .

باندیره [یتا . س. ویا باندیرا . کینک ملیتی
کوسترن سنجاق ، بایراق .

باندو [س. ویا باندا . عسکری موسیقیه
طاقی . ایجه ساز .

باندیرمه [س. پکمز ایچنه باندیرلمش جویر
صوجوغی .

بانغر [مه . مکرر قوللانیلیر و چوق
آغلاندیغی فاده یه بارار : بانغر
بانغر آغلایوردی .

بانقنوط [ی. س. برناقه طرفندن چیقا .
ریلان و ایستندلیکی زمان بدلی
تادیه ایدیلن کاغد پاره ، قائمه .

بانقه [ی. س. مؤسسۀ مالیہ ؛ صرافلق
ایدن بویوک شرکت .

بانک [ف . س. سس ، صدا ، آواز . بانک
[تغاز : آذان محمدی .

بانسگر [ی. س. بویوک صراف ، بانقه
صاحبی . بانسکیه .

بانسکیه [ی. س. قومارده دیگر او یونجیلره
قارشلی او یونی اداره ایدن ،
بانقه جیلق یابان .

پوتلرك بولونديغى ير . * بىتكده : بىتپر - ستلرك طاپندقلرى محل .

بىتخصميص [ع.م. باخصوص ، هله ، على الخصوص .

بىت [ف.م. (بدرت) ك مخفى . دها كوتو ، بىر دها فنا : بو ، اوندن بىر . دها كوتو حال : الله بىزندن صاقلاسين .

بىتخامه [ع.م. مۇشى : تمامها . هپ ، بوتون ، تىكميل .

بىتول [ع.م. اركلردن چكىنهن (قادين) ، حضرت حريم وفاعله .

بىت [ع.م. داغىتمه ، يايغه ، صاچه . فاش ايتمه ، اظهار .

بىتشره [ع.م. ويا بىر . كوچوك سيويلجه .

بىج [س.م. بخارجه جهاز ، هبه معانسه اولوب اولجه ويانه شهرىنىك اىسميدى .

بىجا [ف.م. بىرنده ، مناسب ، لائق ، اويغون . نا : اويغونسىز ، مناسبسىز .

بىجائيش [ف.م. دكيشدېرمىسى .

بىجرمك [ف.م. مهارتله باشقارمق ، حسن اتسويه ايتمك ، موفق اولمق ،

اويدىرمق ، يايابىلىمك . اولدىرمك ، قتل ايتمك م . بىجرمك . م . بىجرمك .

بىجريك [س.م. استعداد ، چالاكك ، موفقيت .

* بىجريكلى : مستعد ، كارگذر . * بىجريكسىز : آلندن ايش كلەين ، عاجز .

بىججه [س.م. آرياقچى ، سيويلجه .

بىجىلغان [س.م. آتلك آياغنده چيقان غير قابل تداوى برياره وچاقلاق ؛

مهلك (ياره) .

بىجچه [ف.م. انسان ويا حيوان ياوروسى .

بىجچه [ج.م. بىچكان : چوچوقلر ، ياورولر .

بىجيز [س.م. قالمق بوتنجوغيله اوينسانان بر اوپون ، بىچىچ .

بىجار [ع.م. ج . بىجرلر ، دىزىلر ، دريالر .

بىجت [ع.م. صاف ، ساده ، خالص : صهباى بخت . عربى : خالص عرب .

طاشيبان ؛ جنكاور بوقبيله رئيسى . * بايراقلى : بايراغى حامل اولان . * آلى بايراقلى : اديبىز .

بايرام [س.م. ويا بايرام . مسعود و مبارك

عدايدىلن كون ، عيد ؛ مسرت ، شهر آيين . * بايراملاشمق : بايرام دىلن

كونده بىرىنى تېرىك ا . ؛ يكدىكرىنه صارىلارق اوپوشمك . * بايراملق : بايرامه

مخصوص ؛ بايرام هديهسى .

بايرمق [ف.م. زىنكىن اولمق ، ثروت پيدا ايتمك ، زىنكىنلەك .

بايصونغور [س.م. بىرجىس بىرىجى قوش .

بايساع [ع.م. صاتان ، صايغى : غزته توتون بايى .

بايغىن [ع.م. كىندىندن كچمىش ، بايلىش ؛ مجالسىز ، جائىسىز ؛ مخمور ، مستانه

(كوز) . صولوق ، قىرسىز : بايغىن رنك . * بايغىنلىق : بايلىش اولانك حالى ، درمانلىق ،

بايلىلر كې اولوش .

بايقوش [س.م. پك فائدهلى ايكن نامىلەسە

منجوس عدايدىلن كىچە قوشى .

بايىلىمق [ف.م. ويا بايلىق . كىندىندن كچمك .

صولمق . چوق كولمك . پك خوشە كىتمك ، زياده سومك . بن بوكوللرە

بايىلىرم . مته بايىلىتمق .

بىر [ف.م. هندستانده وآفريقاده بولنور

لوشى پول پول بىرىجى بىر حيوان .

بىر [س.م. بىر كې قابازوب قورولمق ،

زىبازىدى : بوبورلىك .

بىك [س.م. كوچوك چوچوق ؛ يايغه چوچق ؛

چوق كوزل ، سوسلى وسويعلى .

* كوز بىكى : كوزك اورته سندهكى كوچوك

يووارلاق ؛ بىج . چوق سوكىلى اولان .

بىت [س.م. بىكز ، چهرە رنكى : اوفى كورونجه

بىتى بىكزى اوچدى .

[ف.م. مىشركارك طاپندقلرى رسم

بىت [وھىكل ، صن . سوز سيويلەھىن .

زىبازىدى : پوت . * بىتپرست : بىتە طاپان ،

مىشرك . * بىتتراش : پوت بايان . * بىتخانه :

بخت [فاه. س. طالع، قدر، قسمت. —
سیاه : قاراطالع. بد. : طالعسز.
نیک : طالعی یاور. * بختسز : طالعسز،
قسمتی اولمیان. * بختلی : مسعود، طالعی
مساعد اولان.

بختیار [فاه. ص. بختلی، طالعلی، مسعود،
محفوظ. — لق : مسعودیت.
بختشا [فاه. ص. وختشا. باغشلیان، ویرن،
موجب اولان : صفا بختش. خطا :
عفوایدن. — ایتک : باغشلامق، إحسان ا.
عفو ایتک.

بختشا [فاه. ص. ویرن، بختش ایدن،
باغشلیان ؛ عفو ایدن.

بختشایش [فاه. ص. باغشلاش، ویریش،
إحسان ایدیش ؛ عفو.

بختشیش [فاه. ص. باغشش، إحسان،
اجرتدن فضله ویریلن عطیه.

بختشده [فاه. ص. ویرن، إحسان ایدن،
عفو ایدن.

بخل [ع. ص. ناکسک، جبریک، خسیسک،
طمعکارلق.

بخور [ع. ص. توتسو، کونلک : — لق
و — دان : اینچنده توتسو یا قیلان
قاب. — لامق : توتسوله مک.

بخیل [ع. ص. خسیس، جبری، ناکس،
طمعکار.

بد [فاه. ص. فنا، کوتو، یاراماز، ردی ؛
قبیح، چیرکین ؛ س. کوتولک،

فقالق، شر، قبیح. — آختر : میلدری،
طالعی فنا. — أخلاق : خوی و أخلاق

کوتو. — اسلوب : اصولی، طرز حرکتی،
یولی فنا. — اصل : صوبی کوتو، اصلی

فنا. — آموز : فقالق اوکره نن. — آندیش :
فنا دوشونن. — آیین : رسم و آیین مذهبی

کوتو. — بخت : طالعسز. — بختلق :
طالعسزلیک. — بو : فنا قوقولو، قوقان.

— بین : فنا کورن. — تر : زیاده بد،
قبیح اولان. — ترین : دها زیاده فنا.

— جنس : جنسی فنا و صوبسز. — چشم :
نظری دکن، حسود. — چهره : چیرکین،

بحث [ع. ص. آراشدیرمه، تدقیق. —
أولجه وقوع بولان برادعا اوزرینه حقی
چیقانه ویرلمک ایچون اورتیه قونان شی،
اوکدول. — ایتک : بر ماده حقنده سوز
سویلیک. فکر بیان ایتک.

بحر [ع. ص. دکنز، دریا. بویوک کول
ویا نهر. شهر وزن. بحر، چوق

بیلن، معلوماتی واسع اولان. — سفید، —
متوسط، — روم : آق دکنز. — سیاه :

قره دکنز. — آجر، قیزیل دکنز، شاب
دکنزی. — محیط : طیش دکنز، بویوک

دکنز. — الظلمات : بحر محیط اطلاسی. بحر.
آبجر، بخور، بخار. آبجار شکلنده کی جمی

یا کلیشدر. * بحرآ : دکنز طریقله. *
بحری : دکنزه، کیمجیلکه، دونانمایه هندسوب؛

س. برنوع دکنز اووردکی. * بحریه : دونانمایه
معلق ایشر.

بحران [ع. ص. برخسته لق آئناسنده بردنره
ظهور ایدن ایلک ویا فئالق.

حریده، سیاستده، تجارتده تهلکلی وقایعه
مصدر اوله بیلجه چک پک مهم برآن وزمان :

بحران وکلا، بحران مالی.
[ع. ص. آق دکنزله بحر محیط هندی

بحرین [یعنی بحر عمان. بر روایتیه نظراً
ده آق دکنز ایله قره دکنز.

بحسب [ع. د. إعتبارله، کوره، نظراً،
جه، جهتنجه، مقصدیله :

بحسب الزیارة : زیارت مقصدیله.
[ع. د. حقیله، لا آتی وجهله، تمامیله :

بحق [وظیفه سنی بحق ایفا ایدر.
[فاه. ح. حقیچون. * بحق خدا :

بحق [خدا حقیچون.
[فاه. ح. حکمیله، حکمنجه : بحکم

بحکم [قدر : قدر حکمنجه.
[ع. ص. بحرلر، دکنزلر، دریالر.

بحور [ب : بحر.
[ع. ص. کول.

بحیره [ع. ص. رطوبتلی شینلردن حرارت
بخار واسطه سیله یوکسلن بوغو.

کریه المنظر. — حال: حالی کوتو، دوشکون.
— خصال و — خلق: خوی و طبیعتی فنا،

شریر. — خوی: خویی فنا. — خواه:
هر کسک فنا لغی ایسته یین، غرضکار.

— دعا: فنا دعا، علیده ایدیلن دعا،
لغنت. — راه: فنا یوله صاپان. — رأی:

رأی فنا اولان. — رفتار: کیدیشی فنا.

— زبان: آغزی پیس، کوتو سوز سویله یین.

— سیرت: کوتو خویلو، أخلاقسز.

— فرجام: صوکی، عاقبتی فنا. — فرما:

فنالق وعیب ایشلمسی أمر ایدن. — کار:

ایشی کوتو. — کردار: کوتو طبیعتی،

خویسز. — کان: سؤظن صاحبی، موسوس.

— کو: فنا سوز سویله یین. — کوهر:

ایچی، طبیعتی فنا. — لقا: چیرکین یوزلو.

— نام: فنا آد قازانان، کوتولکله یاد

اولونان. — نژاد، — نسل، — نهاد:

صویسز، رذیل، اصلی فنا.

— [ع.ص. آیزمه، برطرف ایتمه.

بد] لابد: محقق صورتده، شبهه سز،

حسب الضروره.

بد [ع.ص. باشلامه، آغاز: ایشه بد

و مباشرت تاریخی ندر؟

بد اوت [ع.ص. بدویک، کوجبه لک؛

چول حیاتی. چول.

بدهت [ع.ص. هر هانکی بر ماده یه دائر

بردن بره سوز سویله. *

بالبده: آکسزین، یکدن، بردنبره،

آئیده، دوشونمکسزین، دوحال،

ایزجالا. ظاهر و عیان اولوب دلیل و اثباتدن

مستغنی قاله. * بدهته: بردنبره،

آکسزین، هیچ دوشونمکسزین.

بدایت [ع.ص. اول، ابتدا؛ باشلامه.

محکمه: —: بر دعوانک ایلیک

کورولدی محکمه. بدایه: ایلیک

دفعه اوله رق.

بدایع [ع.ص. ج. بدیعلر، یکی شینلر:

بدایع طبیعتی بر سیرایت!

بد [ع.ص. آیک اون بشنجی کیجه می.

بدر [ع.ص. غراء نمونیک وقوع بولدیغی یرو.

بدرقه [ع.ص. دلیل، رهبر، قلاغوز،

یول کوسترن.

بدستان [ع.ص. قیمتی اشیاء و مجوهرات

ع.ص. یکی شی، زمان سعادتدن

بدعت [ع.ص. صکره حادث اولان دینی شی؛

بدعت حسنه، بدعت سیئه.

بدل [ع.ص. قارشیلیق، عوض، بر شینک

یرینی طوتان شی؛ اشیاء بدلی،

حیوان بدلی. خدمت عسکر یهیه مقابل

ویریلن پاره. * تعیین بدلی: عسکره

تعیینات یرینه ویریلن پاره. * بدلا:

بدل صورتیه. * بدلی: تعیینات پوصله.

لری آلب صاتارق تجارت ایدن.

بدن [ع.ص. اعضاسز کوکده؛ جسم،

تن؛ آغاجک دالسز بوداقسز

قسمی؛ دیوار، سور. نفس، ذات،

شخص، کندیلک: بدنندن صرف ایتمک.

* بدنا: بدنیله، جسمیه، شخصاً. *

بدنی: بدنه منسوب.

بدوق [ع.ص. مکتوب ظرفلرینک اوستته

یازیلان اصلی مجهول بر کله.

بعضیای مراسلاته ماور ملک اسمیدر برلر.

بدوق [ع.ص. ویا بدیق. آیاقلری قیصه،

بودور. س. آرت آیاقلری قیصه

اوزون توپلو کوچوک برصرتلان.

بدوی [ع.ص. چولده یاشایان. *

بدویت: چولده یاشایانلرک حالی.

بدهت [ع.ص. و بدیده. ظاهر، مشهور،

بدهتار [ع.ص. کورونور، عیان.

بدیع [ع.ص. ائمال و نظیری اولمایان

خارق العاده برشی؛ ایجاد و خلق

ایدن؛ یکی، غریب و خارق العاده، نادیده،

کورولوب ایشیدله مش.

بدیعه [ع.ص. نظر تحسین و تقدیری جالب

یک یکی برشی. ج. بدایع.

بدیهه [ع.ص. دوشونمده دن بردن بره

سویله تن کوزل سوزه باشلانعیج.

بدیهی [ع.ص. فکره کندیلکسندن کلن؛

دایلسز آشکار اولان.

بدیهیات [ع.س. دلیل و اثباته محتاج اولمایان آشکار شبتلر .

بذر [ع.س. تخم ، حب ، اکیله جگ دانه ، ج. بذور .

بذل [ع.س. بول بول ویرمه ، صاچه : بذل همت ؛ بذل جان .

بر [ع.س. اوزره ، علی . بروجیه بالا : یوقاریده کی وجه اوزره . بر معتاد : آیشلمش اولدیغی اوزره .

بر [ع.س. کوکس ، سینه ، صدر : سیمین بر : کوموش کوکسلی . ییش ، حیوه : درخت بی بر : میوه سز آغاج .

بر [ع.س. کوتورن ، آلان . * دلبر : کوکل آلان ؛ نامه - : مکتوب کوتورن .

بر [ع.س. بوتون عددلرک ایلمکی ، واحد ، یک ، تک ، مساوی ، فرقسز : بش یارمق بردکل ، هپ بر ، ایکیدی بر . فعللرک اولنده (بر کره) معناسته اوله رق لزوم

یافته ایدر : برکیده لم ده کور . مبالغه بیان ایدر : او یله برغزا اشدلکه ... * بربر ، برز برز : تکر تکر ، دانه دانه صایارق .

* ایکیده بر ویا ایکیده برده : صیق صیق ، کثیا ، هردائم : ایکیده برده بزه کایدی .

* بره بر : چوق مؤثر ، پک نافع : بو علاج قولاق آغریسته بره بردر . * بر چوق : خیلی ، مبالغه لی مقدارده : بر چوق

مکتوب آلمش . * بردن : بردعه ده : یونی بردن ایچملی . * بردن بره : بر اوغوردن ، دفعه ؛ نا کهان ، آکسزین :

بردن بره قالدی ، کیتدی . * برده : هم ده ، او یله اولسه ، ولوکه : برده کورمش ، نه چیقار ؟ تعجب وحیرت بیان

ایدر : برده نه کوردم ! برده نه باقیم ! * بردها : بر دفعه ده ، تکرار : بردها سویلمیسکز ؟ * بر زمان ، بر وقت :

آسکیدن ، یکمش زمانده ، وقتبله : بر زمان برغوشه برأ تک صاتیلبرمش . * بر قاق : نه آز ، نه ده پک چوق ، بر مقدار : بر قاق

کتاب آلدیم . * برله : آئیده ، درحال .

* بری ، بریسی : غیر معین بر کیمسه : دون سزی بری صوردی . * برآزدن :

بر مدت صوکره : سنی برآزدن کورورم . * بریجک : همان بردفعه ، برکز : اوی بریجک کورسسم ؛ بر دانه جک : بریجک

یاوروم ! * بردهاسنده : باشقه دفعه ، باشقه وقت ، تکرار وقوعنده : بردهاسنده سکا سویلرم . * او بر : برآزدها اوزاقده کی ، اوته کی ، دیگر : یارین دکل او بر کون ؛

اوبرینی ویریگز .

بر [ع.س. قارا ، دکیز مقابلی . برأ : قارا طریقله . * بری : قارایه منسوب .

بر [ع.س. خلوص نیت ، معصومیت ؛ لطف و احسان ؛ تقوی .

بر [ع.س. بغدادی ، خطه . بره و بره [ع.س. آیشلمه ، یافت ، خسته لقدن قالقمه .

برابر [ع.س. برلکده بولنان ؛ مساوی ، مشابه ، مطابق ؛ برحذاده ،

برتسویه ده اولان : صو ایله برابر . سه رفاقت ، معیت : اونک برابرنده در . ح . برلکده : برابر کلک . - لشمک : برابر اولق ، برحذاده بولونق ، مساوی و مشابه

اولق . - لک : مساوی و بر حذاده اوله ؛ موازنه .

بر [ع.س. نشان و امتیاز و برلدیکی برات [مبین فرمان . لیله - : فخر کائنات

آفندیزه نبوتک تبلیغ بیوردلیغی شعبانک اون بشتنجی کیجه سی .

برادر [ع.س. اؤلک قاردرش ، آخ . مح . دوست ، محب . * برادرانه : قاردشله

یا قیشه جق صورتده قاردشجه ، دوستجه . براده [ع.س. صو صوغوتغسه مخصوص

براعت [ع.س. فضل ، فضیلت ، کمال ، عزت ، جودت ، سمو کمال . - استهلال : مقدمه ده منته ماده مجبوتیه

دائر ایما . تو . آبی و کوزل بر دلیل ویا

ایما : تورکیه ده جمهوریت اعلانی تورکلرک
حر و مسعود یاشایاجقنه براعت استهللادر.
* [ع.س. معراج نبویه وکوب جناب
براق] رسالتیناهی به تخصیص بیوریلان
دابه فوق العاده سباهیه .

براق [ع.ص. پک یارلاق : بولانیق او-
لمسایان ، صاف : براق صو.
بلوطسز ، آچیق : براق هوا . * براقلق :
صاف و آچیق اولیش .

براقیق [ق. ترک ایتمک ، طوطماق .
لقومق . بوشماق . امانت ا .
صالیویرمک ، مساعده ایتمک ؛ خوش کور-
مک : براق جانم ، آرتق زورلامه ایشته .
آج : پمک ویرمه مک صقال - قویو -
یرمک . کار - : فائده سی اولیق ، کار ویرمک .
م . براغلمق . مته . براقدیرمق .

بران [ع.ص. کسکین ، کسچی : تیغ - :
کسکین قیلدج .

برانداز [ع.ص. یوقاری به قالدیروب آنان ،
بر طرف ایدن .

برانغار [س. عسکرک صاغ جناحی .
جوانغار : صول جناحی .

برانیا [ع.ص. صحرا و قیره متعلق ،
بیانی . خارجی . احکام شرعیه به
وعایت ایتمه یین .

براوو ی . س. آفرین .

براهمه [ع.س. جم. برهمنلر ، براهما مذ-
هینه تابع اولانلر ، هند
و مجوسی رئیس روحانیلری .

براهین [ع.س. جم. برهانلر ، دلیللر ،
مجتدلر : براهین قاطعه .

برای [ع.ص. ایچون ، مقصدیه ، لاجل :
برای سیاحت و تجارت .

برایا [ع.س. جم. برهملر ، خلق ، ناس ،
انسانلر ، مخلوقات .

برائت [ع.س. بری و وارسته اولمه .
بر دعوانک نتیجه سنده پاک
و ایلدشکسز چیمقه : محکمه ده برائت

قازاندی . - ذمت : ذمتده بر شی
اولمیش ، معصومیت .

برباد [ع.ص. پریشان ، خراب ، ویران ،
تلف و هلاک اولمش . تره . پیس ،
فنا ، ملوث . * بربادلق : پریشانلق ،
خرابلق ، پیسلک ، مردارلق .

بربر [س. تراش ایدن ، صاج کسن .
آفریقانک آقطار شالیه سنده بو-
لوان بر قوم . - جبه : بربر قومنک
طرز ، اصول و لساننده . * بربرستان :
بربر قومیه مسکون یر . * بربری : بربر
قومنه منسوب .

بربط [ع.س. لاوطه دنیلن چالغی .

بریا [ع.ص. آیاقده ، قائم ، آیاق اوزرنده .
[س. صاج و صقال دوکن کل نوعندن
بر علت .

برتر [ع.ص. دها یوکسک ، رفیع ، اعلی ،
اوستون . * برترین : ائک زیاده
یوکسک و رفیع اولان .

برج [ع.س. قلعه ، حصن ، قلعه فله سی ،
اکثریا مدور یوکسک بنا . مداد
شمسک منقسم اولدیغی اون ایکی قسمدن
هربری . هر هانکی بر شکل و صورت
إزائه ایدن و کندیسنه خصوصی بر ایم
ویریلن کواکب ثابته کومه سی : دب اکبر
برجی . جم . برج .

برجا [ع.ص. یزنده ، تام ، صیخ و منا-
سب اولان . یا - : ثابت قدم .

برجسته [ع.ص. متین و لطیف .

برجک [ع.ص. ویا بریچک . بر دانه چک .
یا لکز بر .

برجیس [ع.ص. مشتری نامنده کی
سیاره . آلبرجیس .

برخانه [ع.ص. بویوک و غیر منتظم ،
اسکی ویا خراب او ویا بنا .

برخای [ع.ص. یاراماز ، خایلاز ، هایطه .

برخوردار [ع.ص. سعی و غیرتک ثمره -
سنی اقطاع ایدن ؛ مسعود .

برد [ع.س. صوفوق، سرما. = العجوز: قوجه قاری صوفوخی.

بردار [ف.اص. اصلمش، مصلوب. میوه‌لی، شمردلی.

برداشت [ف.اص. قالدیرلش، رفع اولونمش، معروض.

بردوام [ف.اص. دوام اوزره، دائم، باقی، متمادی، متوالی.

بردوش [ف.اص. اوموز اوزرنده، اوموز- لانمش، اوموزده. خانه-:

اوی اوموزنده، سرسری.

برده فاس. اسیر، کوله، طوتساق.

برده [ع.س. عربلرک کسیدکلی بر نوع خرقة. قصیده-: کعب بن

زهیرک حضور نبویده اوقودیغی قصیده مشهوره.

برر [ع.د. هر دفعه سنده بر، بهرینه بر: حصه مزه بر لیرا دوشدی.

برزخ [ع.س. ایکی دیکز آراسنده بولونان وایکی قارای ربطایدن دار دیل:

پاناما برزخی. ارواح امواتک قیامته قدر بولوناجقلی محل. مح. ص. چوق کوچ،

زور، بالای.

برص ع.س. آبراشلق علی.

برطرف [ف.اص. دفع اولونان، برطرفه آتیلان. زائل، مندفع.

= ایتمک: اورتهدن قالدیرمق، دفع ا. ح. شویله طورسون، لازم دکل: لطیفه برطرف.

برعکس [ف.اح. عکسنه، ترسنه، خلافتنه: ایش برعکس اولدی.

برغاموت [ع.س. پورتقال جسنندن بر میوه که بوندن پاک لطیف بر

قوقو استحصال ایدیلیر.

برف [ف.اس. قار، نلج. * برفین: قاره منسوب. شیر برفین:

قاردن آرسلان.

برق [ع.س. شیمشک، بارقه. = اورمق: چاقق. = انداز: پارلایچی.

برقرار [ف.اص. قرارلی، یرلی، دائمی، دواملی.

برقع [ع.س. یاشمق، پچه؛ یوز اورتیسی. ج. براق.

برک [ف.اس. یابراق، ورق. بی-ونوا: آلدده آوجده قالمامش.

برک [ع.ص. قاتی، سخرت، صاغلام، مئین. ح. پک، صاغلام اوله رق.

برکات [ع.س. ج. برکتلر، إحسانلر. = ویرسون! : صایحینک

مالنک بدای آلینجه سوبلدیکی برسوزکه خبرلی اولسون معناسنه برتمی تعبیریدر:

جواباً: برکتی کور ویا بول! دیرلر. [ع.س. یانار داغ. * برکانی:

برکان [ع.س. إحسان، نعمت الهمیه: میمنت، سعادت، خیر. بوللق،

فیض. = ویرسین: اللهه حمد اولسون، نه آئی که. * برکتلی: بول، خبرلی،

میمنتلی. * برکتلی اولسون! : بیک یه نلره سوبیله بن بر تعبیردر، جواباً: سرده

بویوزک، دیرلر. [ف.اس. خاطردن چیقارلمه مق

برگذار [ع.س. اچچون ویریلن هدیه. [ف.اص. سسچمه، منتخب:

برگزیده [ع.س. معکوس، ترسنه دونمش. [ف.اص. معکوس، کول. صو

برگشته [ع.س. حوض، کول. صو. بریکینتییسی.

برکه [ع.س. حوض، کول. صو. بریکینتییسی. [ف. بر اولق، اتحاد ایتمک،

برلشمک [ف. بر اولق، اتحاد ایتمک، [س. احدث، بروتک اولسه.

برلک [س. اتحاد، اویوشمه. * آل برلکیلر: مشترکاً، برلکده. = اولق: اویوشمق،

اتحاد ایتمک. ص. براوقه وسائر قیمتنده اولان. [س. إسقامبیل، دومینو و سائرده.

برلی [بر اشارتلی اولان کاغذ، پول و سائرده. [ف.اص. کنج، جوان، دلیقانی:

برنا [پیر و-: کنج و اختیار.

برنجی [ع.د. ایلک، أول، اولسی؛ اُک
برنجی، مهم، باشلیجه. * برنجیک :
— یا : یالین آیاق .

برهوا [ع.د. هوایه کیتمش، غائب اولمش،
اوچورولمش، نابود .

بری [ق.ط. بو طرفده، یاقینده، دها یاقین،
اوتیه مقابلی . بری کل : ع.د. یاقینده
بولونان : بری طرف . دن — : دن اعتباراً :
نه وقتدن بری بوراده سک؟ اوتیه — : اوافق
تفک بعض شیئر . اوتیه دن — : اُسکیدن بری .

بری [ع.د. سالم، قورولمش، معاف،
آزاده ؛ پاک و منزه .

بریان [ع.د. کباب قاوورمه .

بریج [ا.د. برنوع کاغد اویونی .

برید [ع.د. تاتار، پوسته .

بره یز [ا.د. ساج ویا آغاچ دلمک ایچون
قوللانیلان آلت، قیریق .

بریق [ی.د. ایکی دیرکلی یلکن کیمسی .
کوجوکی : بریغانتین .

بریکدیرمک [ق.ط. طوبیلاق، جمع ایتمک .
م. بریکدیرمک .

بریکمک [ق.ط. طوبیلاق، بیغلمق، تراکم
ایتمک، شیشمک .

بریکندی [س.د. ویا بریکینتی . بریره
بریکمکه حاصل اولان شیء .

بیریکت [ی.د. کومور توزندن یاپیلان
طوغلا شکنده کومور .

بریکی [ع.د. یاقینده کی، بو طرفده کی .
مقابلی : اوتیه کی . اوتیه کی — :
هرکس، هرکیم اولورسه .

برین [ع.د. یوکسک . رفیع .

بریّه [ع.د. چول، صحرای، بیسابان .
بریّه الشام : شام چولی .

بریّه [ع.د. بحریه مقابلی، قره عسکری :
قوة بریه .

بریّه [ع.د. خلق، ناس، انسانلار،
مخلوقات . ج. برایا .

برنجی اولیش، باشده بولونجه .
[ع.د. ویا بورنوس . عریلرک
اوستدن کیدکری برلباس .
قوللی و باشلاقلی حمام حولیسی . برنوع
قادرین یلدرمه سی .

بروات [ع.د. ج. براتلر، امتیازسندلری .
ب : برات .

بروت [ی.د. خام، ایشلمه مش . ثقات :
طاراسی چیقارلماش ثقات .

بروج [ع.د. ج. برجلر . ب : برج .

برودت [ع.د. صوغوق، صوغوقلق،
برد، سرما . ج. منافرت،
خوش کچینمه ییش، صوغوقلق .

بروز [ع.د. آچیغه چیقمه، میدانه
چیقمه، ظهور .

بروم [ی.د. اجسام بسیطه دن بری که
دکیز صولردن چیقاریلیر . فنا بر
قووقوسی واردر .

برومور [ی.د. بروم ایله اجسام بسیطه دن
دیگر برینک ترکیبی . برومور
دارژان فوتوغرافیلقده مستعملدر .

برونز [ی.د. باقیر، قالای و توتیادن
یاپیلان خلیطه، تونج .

برولشیت ی [س.د. نفس بورولرینک ایلتهانی .

بره [س.د. تضمینق ایدلمه سندن دولایی وجودک
بربرنده حاصل اولان چوروک . —
لمک : بره حاصل ا، چوروتک، زده لمک .

بره [حد. ع.و. آی، یاهو، بکا باق : بره
حسن نه یاییورسک اوراده !

برهان [ع.د. دلیل، حجت، اثبات .
ج. براهین .

بره قفاست [ا.د. قهوه آلتی .

برهمزده [ع.د. قارما قاریشیق، آلتی
اوستنه کتیللمش .

برهمن [ع.د. براهما مذهبنه منسوب .د.
هندو و مجوسی رئیس روحانیسی .

غير بريانتين [ی. س. صاچلری پارلاتمق ایچون قوللانیلان قوقولو یاغ .

بَر س. پاموق ویا کتندن طوقومه .

بَر [س. وجودك بعض یئرلرنده پیدا اولان غدره لر ، میجرک دانه لر .

بَر [س. جمع مشکلم ضمیری ، نحن ، ما ؛ بَر کلدک ، اچک قابوی . — بزه : کندی کندیمزه . — ده : بزم اوده ، بزم مملکستده ؛ بزدخی . — جه : بزه کوره .

بَرادی س. کونکیل یا نوت .

بَرآز [س. بَر آلوب صانان * بزارستان ؛ بَرستان ، چارشویری ، بدستان .

بَر [ع. س. تخم ، سبزه یا خود چیچک تخمی . س. بزرور .

بَر [ف. ص. بویوک ، عظیم ، اولو ، کبیر . یاغلی ، رتبه لی . * بزرکان : بویوکار ، بزرکر .

بَرگوار [ف. ص. جلال و عظمت صاحبی ، فاضل ، عالی ، بویوک مرتبه لی .

بَرستان ف. ص. چارشویری .

بَرک [س. سوس ، زینت . * بزکی : سوسله یی ، دونادیجی .

بَرگین [ص. بقمش ، اوصامش ؛ ما یوس . یادبرغامش ، رغبتسز .

بَرلیه [س. نخوده یکزه من معروف سبزه که آغتریا یشیل اولور .

بَر [ف. ص. مجلس ، عشرت مجلسی ، ضیافت . * بزمکاه ویا بزمکه : ضیافت و عشرت محلی ، سیریری .

بَرَمک [ف. ص. یقماق ، اوصانمق ؛ ما یوس ، ییزار و متنفر او ، فتور کتیر . هک . هت . یزدیرمک .

بَرَمک [ف. ویا بزمهک : سوسله مک ، تزین ا . چکی دوزن ویرمک .

بَرَمکی [ص. بزه تعلقی اولان ، بزم تصرفزده بولنان .

بَرَن [ص. سوس ، زینت ؛ کلفت ، غیر طبیعی حال . اوزن — : اوزنرک

کلفتله یاییلان زینت . * بَرَمک : سوسلنمک ، تزین ا . ، دوناتمق ، آراسته اولمق .

بَریر [س. — یاغی : بویاجیلقده قوللانیلان کتن تخمی یاغی .

بَریقچی [ص. غدا . مزه یی . او یونده حبله ایدن . مغالطه یی .

بَریقماق [ف. ص. یقماق ، داریره قیصلماق ، غیقلانوب حال کک ، تزویره قاقچق . * جزیم بزیقادی : ایچم صقادی .

بَریک [س. براق دسته إسقامبیل کاغذیه اوینان او یون .

بَس [د. (ب) ایله باشلایان خفیف هائی کله لرک اولنه کله لرک مبالغه بیان ایدر : بس بللی . ب : باس .

بَس [ع. ف. ص. کافی ، یتر ، آلورر ، کافیدر ؛ او قدر ، بر قدر ، یالکیز .

بَس [د. ویا بوس . ب ایله باشلایان صفتلرک اولنده مبالغه بیان ایدر : بوس بوتون (بسبوتون) .

بَسا [س. آرنارود عهد وچانی ؛ خصم لر آراسنده عهد وچانله یاییلان متارکه : آرنارنده برآیلق بسا واردر .

بَساتین [ع. س. بستانلر ، باغچلر .

بَساط [ع. س. دوشمه ، کلیم ، سجاده ، بویوک خالی .

بَسالت [ع. س. یکیشک ، بهادرک ، جسارت . ابراز بسالت اتمک .

بَسائط [ع. س. بَساط اولانلر ، مرکب اولمایانلر ؛ دوز ، عارضه سز ، ساده شیئرلر .

بَسَمَن [ع. س. فارسی بوستان دن معرب . بستانی ؛ بوستانجی ، باغچوان .

بَسَمَن [ف. ص. دوشک ، یتاق .

بَسَمَن [ف. ص. باغلی ، قپالی ، مربوط . س. برشرقینک مقام و آهنگی . — کار :

کفته لر بستمه یعنی آهنگ اویدوران موسیقی شناس . مقابلی : کفته . * بستمکی : مربوطیت ، باغلیق ، قپاللیق .

بَشَارَت [ع.س. أجسامك كوزلكي .
[تر.س. چیرکین قیافت . عجبوہ
یکی چقمہ شی ، تازه بلا ، بدعت .

بَشَارَت [ع.س. آبی خبر ، مژده . مژده .
کثیره نك آلدیغی هدیه ، باغشش .
[ع.س. کولر یوزلیك ، رفق ،
بَشَاشَت [لطف . شادلق .

بَشَر [ع.س. إنسان ، آدم ، مردم .
[بشر . إنسانیت . البشر : إنسانلر .
* ابوالبشر : حضرت آدم . * سیدالبشر :
حضرت محمد . * بشری : بشره منسوب .
[بشری : بشریت : إنسانلق .

بَشَره [ع.س. درینک طبقه خارجیسی .
[ع.س. آبی خبر ، مژده ، [نجیل
بشری [شریف .

بَشَوَش [ع.س. غلہ . کولر یوزلو .

بَشیر [ع.س. آبی خبر کتیرن ، مژده چی .
[مژده پتیشدیرن .

بَشِمِک [ع.س. کوچوک چوجوقلری ایچنه
پاتیروب صاللا یارق اویوتدقلری
معروف آلت ، مهد ، کهواره . * أجل
بشیک : اولوم تہلککسنه معروض مناره چی
[سکله سی وسارہ کبی شی .

بَصَر [ع.س. کورمه ، رؤیت . عین ،
[کوز . قلب کوزی . جہ . أبصار .
* اولوالأبصار : کوروب آکالایانلر ، بصیرت
صاحبلری . * بصری : رؤیتہ منسوب .

بَصْره [ع.س. ولایتک مرکزی ایدی .

بَصَل [ع.س. صوغان .

بَصیر [ع.س. کورچی ، بصیرت صاحبی
[اولان ، کوروب آکالایان .

بَصیرَت [ع.س. قلب کوزیلہ کوروش ،
[ذکا و فراست . دلیل ، برهان ،
حجت . * بصیرتی باغلامق : غفلت ایتک .
* بصیرتسز : قلب کوزیلہ کورمہ یں ،
فراستسز . * بصیرتسز لک : قلب کوزیلہ
کورمیش ، غفلت . * بصیرتلی : قلبی

بَسْط [ع.س. یایعه ، سرمه ، آچہ . بیان
[وفاقد ، اوزون اوزون آکلاتہ .

بَسْمَلَمک [ع.س. ییوب ایچہ جککی ویرمک ،
[إنفاق وإعاشه ایتک ؛ سمیر -

تک ؛ قبارتق . متہ بسلتمک . ل . بسلتمک .
[ع.س. اولادلق [تخاذ اولونان

بَسْلَمه [خدمتچی قیز .

بَسِم [ع.س. بامدن مخفف [سمیلہ معنا .
[سنه در . — الله : اللهک [سمیلہ .

بَسْمَله [ع.س. «بسم الله الرحمن الرحيم» جمله
[شریفه سنک [سمی .

بَسی [ع.س. هرہانکی بر جسمه ایستہ نیلن
[وضعیتی ویرمک ایچون اوتہ سنه
بریسنه قونان آغاچ ، دمیر طاقوز وسارہ .
[ع.س. حیوان سمیرده جک یر . — یه قومق :
سمیرتک . * [بسلی : سمیر ، مخصوص
تاو لادیش ، تاو لی .

بَسی [ع.س. چوقلق ، کثرت ، برچوق .

بَسیمار [ع.س. چوق ، کثیر .

بَسِیْط [ع.س. یایغین ، واسع ، کنیش .
[مرکب اولمایان . ساده ، دوز ،
عارضه سز .

بَسِیْطه [ع.س. سطح ، سطح ارض . ارض .
[ارتفاع تختہ سی . * [بسِطه
شمسیه : افق وبا شاقولی بر سطح حدک
اوزرنده بولان وساعتلری کوساترن چیز -
کیلره ینہ اوزرنده کی بر مرکک کولککسی
دوشمکله کونک ساعتلری [ارائہ ایدر .

بَسِیم [ع.س. کولر یوزلو ، دائمًا متبسم .

بَش [ع.س. درتدن صوکره کی عدد ، خسه ،
[پنچ . — قاردش : طوقات . *

بَشَر [ع.س. هر دفعه سنده بش ، بهرینه بش .
* [بش لک : بش اوقه ، غروش وسارہ
قیمتندہ اولان . * [بشلمه : بش قات ایتہ ،
تخمیس . * [بشلی : بش عددی حوی
اولان ، خماسی ، مخمس ؛ [سقامبیل کاغد -
لرینک بش بشکلبسی . * [بشنجی : دردنجیدن
صوکره کان ، خامس .

کوزیله کورن ، بر شیشک ماهیتی آکالیوب
تدبیری داورانان .

[ع.س. ویا بضاعت . آلتوب
بضاعه صاتیلان شیء ، مال ، متاع .
غدا معلومات ، سرمایه . * قلیل البضاعه :
علمی ، سرمایه سی آز . جم . بضائع .

[ع.س. جم . بضاعه لر ، مال لر ،
بضائع متاع لر . ب : بضاعه .
بط ع.س. اوردک .

بطاریه س. ب : باتاریه .

[ع.س. بطاقلق ، بطاقلی وسائر .
بطاق ب : باتاق ، باتاقلق الخ .

[ع.س. تبیل ، ایشسز ، حیلانز .
بطال بیوده . فاده سز . جسور ، قهرمان .
غدا حکمسز ، اهمیت قالماش ؛ ایشله مر ،
یک بوپوک . س. برایشه متعلق اوراق .
— ایتک : حکمسز و قیمتسز بر حاله قومق .

[ع.س. ایشسز لک ، عطالت .
بطالت جسارت ، قهرمانلق .

[س. اوزری توپلو ویا توپسز
بطانیه یوک ویا پاموق اورتو .

[ع.س. یواشلق ، آغر داورانم ،
بطانت ضدی : سرعت .

[ع.س. بر خرستیان اوردوسنک
بطریق جنزالی . ب : بطریق .

[ع.س. قوت ، شدت ، جسارت .
بطش عنف وشدتله یاقالامه .

[ع.س. أساس و حقیقتی اولمایان
بطلان شیء ، یالان ، بیوده لک . — حس :
حسک ، بطلالی ، برعضوک حسدن محرومیتی .

[س. ویا باتمان . مقداری هیرده
بطمان باشقه براولچو ویا ثقلت .

[ع.س. قارن ، ایچ ، شکم . نسل ،
بطن صوی . قبیله نك کوچوک . جم .

بطون . * بطنی : قازنه منسوب .
[ع.س. جم . بطنلر ، قاونلر ، داخللر ،

بطون نسللر . ب : بطن .

[ع.س. آغر ، یاواش ، کچ . بطی
بطی الهضم : هضمی آغیر . بطی الحركه :
آغیر حرکت ایدن .

[ع. عیناً ، عینله ؛ عباره
بعبار بها و یافاده بی دکیشدیر مکسزین .

[ع.س. کوندومه ، یوللامه . یکیدن
بعث دیريله . اوردو .

[ع.س. بر پیغمبرک خالق دین حقه
بعث دعوتو مأمور یورلسی ، رسالت .

[ع.ظ. صوکره ، ایلریده . — الظهر :
بعد اوکله دن صوکره . — ما ، من — ،

فیما : اوندن صوکره . — آزین ، — ذا :
بوندن صوکره . * بعده : اوندن صوکره ،
متعاقباً .

[ع.ظ. بر چوق وقت صوکره ،
بعد بعد نهدن صوکره .

[ع.س. مسافه ، اوزاقلق . فکر
بعد اولاغی ؛ ذکا و فراست .

[ع.ک. برقاج ، برمقدار ، بر قسم ،
بعض بر طاقم : بعض آدمیلر بویله

دوشونورلر . بعض الیالی : برکیجه . — ،
بعضاً : آرا صره ، بعض کره . (بعضی)

شکلنده یازارلر : بعضیسی ، بعضیلری .
[ع.س. یاردیميله . بعون الله تعالی :

بعون الله تعالی نك یاردیميله .

[ع.س. اوزاق ، ایراق . غیر مأمول .
بعید الاحتمال : احتمالن اوزاق .

[ع.س. عینله ، ناصلسه اوپله ،
بعینه اولدیقی کبی : بعینه یازمش .

[ع.س. جم . باغیلر ، زوربالر . ب :
بعات باغی .

[ع.س. پک چوق ، صوکرده ده ،
بعایت پک زیاده .

[ع.س. بر دیره ، آکسزین ، غفله
بعته بکلنمدیکی حالده : بعته کلدی .

[ع.س. ص. بغداد أهالیسندن ؛
بغدادی بغداده منسوب و متعلق .

تر.س. بر بناده بولمه دیرکرنک اوستنه آراقلی
دار تحتلر چیویله یهرک و اوزرلری صیوانارق
پایلان دیوار ، طاوان وسائر .

بغدان [سخه رومانیایی تشکیل آیدن
ایکی مملکتدن بری .

بغدای س. ب : بوغدای .

بغض [ع. س. کین و نفرت ؛ عداوت ،
خصومت . — یتک : کین طومق .

بغل [ع. س. قاطر ، آستر . ج. بغال .

بغی [ع. س. حقسزلق ، ظلم ، زوربالق ،
آزغینلق ، سرکشک . حقندن عدول .

بغیر [ع. د. آداب سلب . بلا ، بی ، سزه .
— حق : حقسز .

بقاء [ع. س. دوام ، ثبات ، اولکی حال
اوزره قاله . داربقا : آخرت .

بقاع [ع. س. ج. بقعه لر ، اقلیم لر ، مملکت لر ،
تارالار ، طوپراق لر . ب : بقعه .

بقال [ع. س. سبزه چی . غدا ، پرئنج ، شکر
و بوکا مائل شیئر صائنا .

بقایاه [ع. س. ج. بقیه لر ، فضله قالان شیئر .
غدا . سنه سنه تحصیل اولونامایان

ویرکی لر و واردات . سلاح آلتیه آلتیه مایان
قرعه افرادی . ب : بقیه .

بقر [ع. س. صیغیر ، اوکوز لر و ایندک لر .
صیغیر جنسی .

بقره [ع. س. اینک . ج. بقرات .

بقعه [ع. س. اقلیم ، مملکت ، یر ، طوپراق ،
تارالا . ج. بقاع .

بقل [ع. س. سبزه ، یشمیلک .

بقله [ع. س. فول دینلن معروف سبزه .
عربجهده باقلاء یازیلیر .

بقم [ع. س. قرضی آجاج بويا ، خاص اولمایان
بويا . زباززدی : باققام .

بقیه [ع. س. آرتان ، کریهه قالان . *
بقیه السیوف : قلیچدن قورتولوب

قتل اولوناماش اولانلر . ج. بقایا .

بگ [ع. س. بویوک ، زنکین ، متمول ، ایلی
کلن آدم . آمر ، رئیس ، حاکم ،
پرنس . إسقامیل کاغدلرینک برلیسی . قائم مقام ،
میرالایرله پاشا زاده لر و زنکینلره ویریلن

عنوان . * آلائی بی : و قتیله ژاندارمه آلائی
قومانداننک عنوانی . کلخان بی : چاپقین ،
تربیه سزورذیل .

بگ [ع. س. ویان . تنده کی وبالخاصه یوزده کی
ظریف لکه ، بنگ ، خال ، شامه .

* آت بی : جلدک اوستنده کوچوک قبارتی .
— دوشمک : لکه پیدا اولمق . * بکلی ،

بنلی : بر ویا برقاچ بی اولان ، لکه لی .
— بکاء [ع. س. آغلامه ، کوز یاشی دوکه ،

بکاء [ع. س. آغلامه ، ناله ، کریه .
— بکار [ع. س. زوجه سز یاشایان آدم . بیکار

— شکنده یازمق یا کلشدر .
— لقی : اولی اولمایانک حالی .

بکارت [ع. س. آرکک کورمه مش قیزک
حالی ، قیزلق .

بکام [ع. س. آرزو و مقصدینه نائل اولان ،
مسعود ، بختیار .

بککاش [ع. س. آقران ، کفو ، معادل .
— بککاشلق : مساوات .

بککاشی [ع. س. حاجی بککاش ولیه
منسوب طریقتده اولان .

لائید ، زند . * بککاشیک : بککاشی طریق
ویو طریقتده اولان منسوبیت .

بکچی [ع. س. بریشی بکچین ویا محافظه
سوقاقلرده طولاشوب محله ی بکچین آدم .

بکر [ع. س. طوقونلماش ، بوزولماش ،
قیز اوغلان قیز ؛ آرکک کورمه مش .

فکر : — دها اول کیمسه طرفندن إفاده
ایندله مش اولان فکر ، اوریشنال .

بگری [ع. س. چوق ایچی ایچن ؛ ایچییه
دوشکون آدم ، سرخوش . *

بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .
— بگزه [ع. س. یوز ، چهره ، وجه ، یوزک

بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .
— بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .

بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .
— بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .

بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .
— بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .

بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .
— بگریک : ایچییه دوشکونک ، سرخوشلق .

بکزمک [ف. بر شیئی دیگرى کبی
یا پاق، تشبیه ایتک؛ عینى
یا عتی؛ تقلید ایتک؛ یا کیهلرق بر شیئی،
برینى دیگرى ظن ایتک. اینجا بنه باقق،
هر هانکى بر صورتله تسویه ایتک.
اولدرهک. * بکزمه: بکزمک فعلی،
تشبیه، تقلید. م. بکزدلمک.

بکزه مک [ف. مشابه اولمق. بر شیئه
* بکزه پیش: مشابهت. م. ب: بکزمک.
[س. ویا بنک. بک کبی لکه.
بکک] —: ص. بن (بک) کبی
اوافق اوافق نقطه لى. * بنکلى: اوافق
اوافق بنلى، لکه لى.

بککتمک [ف. انتظارده براق، بکلمکه
مجبور ایتک. بر بکچی
قویارق نظارت آلتنه آلدیرمق. م. بککندیرمک.
[ف. هپ برلکده مشترکا
بککشمک] بککه مک.

بککک [س. بک صفت و عنوانی؛ أصالت.
بر بکک اداره سى آلتنده بولنان
ملکت. بطنیه. حکومه عائ، دولتک مالی،
میری. * بکککچی: وقتيله دیوان هایون
قلمنک وئیسى.

بککه مک [ف. ویا بکلمک. برینک ویا
بر شیتک کلکسه قدر بر یرده
قالمق: دشمنی بککه مک، امر بکلمک.
اومق، امید ایتک. بونی سزدن بککه مزدم.
محافظه و صیانت ایتک، قورومق: جبجاء
نه بی بو کیجه سز بککه ییکز. حاضر
و مهیا اولمق: اوتومویل سزى بکایور.
تأخیر ایتک: بو ایشی یا پاق ایچون یازه
قدر بکلملى. م. بککه تمک، بککه لکک:
انتظار اولمق، اومولمق. * بککه مه:
بککه مک فعلی، انتظار، قورومه، بکلمکه
مخصوص عمل. * بککه یی: انتظار ایدن،
محافظ. بککه پیش: بککه مک فعل و طرزى.
انتظار، قورومه.

بگندى [س. باطلیجان ییکی. خنکار
—: صاری بر چیچک.

بگنمک [ف. آبی بولمق، تقدیر ایتک؛
خوش شلاق: بو قوقوی
بکندیکزى؟ سچمک، انتخاب ایتک:
بو یوز وکلردن برینى بکنکیز. * آدم
بکنمه مک: کیمسه بی اهل و مقتدر
بولمه مق. * کندینى بکنمش: خودیسنده
مغرور. * بکنمه و بکنیش: بکنمک
مقلى؛ تقدیر، انتخاب، سچمه، ترجیح.
م. بکنلمک. م. بکندیرمک.

بک [س. بدتک اورته سى، چیچک اوست
طرفی؛ قارنک آرقه سى. ایکی
یوکسک طاغک آراستده کی قسم. — ص.
توقلى: ایدار یولنده بر نوع سیلان
مخاط. * بلنى بویک: بر باد ایتک،
فتوره دوشورمک: بوفلاکت حریق بلنى
بوکدی. — ویرمک: دوز بر شیتک
اورته سى چقورلاشمق: دیوه ک بل ویردی.
— باغلامق: کونکمک.

بکل [س. طویراغی قازمغه مخصوص ایکی
چتال دمیرله بر صاپدن عبارت
آلت. * بلله مک: بل ایله بریری قازمق.
م. بلله تمک. م. بلله تمک.

بلایه [س. غم، کدر، مصیبت، آفت؛
جزا، غایت مشکل ایش، بویوک
غائله. — یه اوغرامق: کدری موجب
برحاله چاتمق. * باش — سى: چان صیقچی
ایش ویا آدم. — کش: بلاچکن، درده
دوچار اولان. — لى: صیقینتیلی و مشکل:
بلالی ایش؛ آشفته دوستى. — زده:
بلایه اوغرامش.

بلا [ع. د. سز، سزین، ایغیر. — سبب:
سبب سز. — بدل: بدل سز.

بلاد [ع. س. ج. بلبلر، مملکتلر، دیارلر.
ب: بلده.

بلادت [ع. س. بدالات، قالین قفایلیق؛
—: بدلات، اذعان سزلى.

بلاغ [س. ایریش، تبلیغ اولنان شیء.
—: اخیر، اولتیماتوم.

- بلاغت [ع.س. ائی سولیک . تیپیچ
و ایتناع ایتک قابلیتی . کلامک
حسن صورتله و دورگون اوله رق إفاده سی .
ع.س. بونلک ، حماقت ، ملا -
بلاغت [حظه سزلق ، صافلق ، ساده دللک .
ع.س. ج. بلیه لر ، فلاکتلر ، کدرلر ،
بلاياء [ب : بلیه .
بلیل [س. چوق کوزل اوتن معروف
قوش ، عندلیب ، هزار .
بلجیقا [سخه اورویانک غربنده کوچوک
بر دولت اولوب مرکزی
بروکسل در ۳۰۴۴۳ کیلومتره مربعی سطحه
۷۴۷۸ نفوسه مالکدر .
بلد [ع.س. شهر ، مملکت ، خطه ، قصبه .
ج. بلاد ، بلدان .
بلدان [ع.س. بلدلر ، شهرلر ، مملکتلر .
ب : بلد .
بلده [ع.س. شهر ، قصبه ، مملکت .
بلده طیه : مدینه منوره .
بلدی [ع.س. شهره منسوب ، شهر و یا قصبه
أهالیسندن اولان . یرلی ، محلی .
بلدی [ع.س. شهر ایشلرینه ، بر بلده نک
امور و خصوصات تنظیفیه ، تربیدیه
و سائرهنه باقان دائره .
بلسان [ع.س. پلسنک آغاجی .
بلسم [ع.س. پلسنک یاغی . بلسمی :
پلسنک یاغنه منسوب و متعلق .
بلش [ع.س. (بلاشی) دن غلط : بادهوا ،
پاره سز .
بلطفه [ع.س. — تعالی حق تعالینک لطف
و عنایتیه : بلطفه تعالی قور تولدق .
بلع [ع.م. یوتنه ؛ ائمه ، من ائمه :
سونکر صوی بلع ایدر .
بلعوم [ع.س. غیر تلاق .
بلغاء [ع.س. ج. بلیغ اولانلر ، بلاغت
صاحب لری . ب : بلیغ .
بلغم [ع.س. أخلاط اربعه نک بری ، بالغام .
* بلغمی : بالغامه منسوب و متعلق ؛
- بالغام رنگینده .
بلک [س. اوزرندن یول کچن تیه .
بلکه [ح. و بلیکم . اومولور ، احتمال ،
اولاییلیر : نه ییلیر سسک ؛ بلکه
بوکیجه قار یاغار . حق ، اولی بالطریق :
سکا دکل بلکه بکاده ویرمیه جک . غلط
اولارق (بلکه لکیم) ده دیرلر .
بللمک [ق. اوکره نمک ، حفظا ، عقلمده
طوتیق . ظن ا . م . بللمک :
ع . بللی ا . میدانه چیقارمق . م . بللمک .
ب : بل .
بللمه [س. بللمک فعلی ، اوکره نه . آتک
بلنه قونان کچه و سائره .
بللور [س. غایت بارلاق و شفاف طاش و یا
پک صاف و تمیز بیاض جام ،
قریستان . * بللورکی : صاف و شفاف .
ب : بلور .
بللی [ص. ظاهر ، آشکار ، بایی ،
میدانده : هوانک بوزاجنی بللی
ایدی . — باشلی : معتبر ، معروف ، خاطری
صاییلیر ، باشلیجه . * بسللی : آب
آشکار . * بلیسز : مجبول ؛ نابدید
غیر معین ، فرق اولونه ماز .
بلند [ع.س. یوکسک ، رفیع ، عالی .
— همت : سعی و همتی عالی .
بلور [ع.س. شفاف معدنی بر ماده ؛ پک
صاف و تمیز بیاض جام . *
بلوری : بلوره منسوب و متعلق .
بلوط [ع.س. میشه آغاجی . پلاموط .
* بلوطیه : میشه جنسندن اولان
نباتات .
بلوغ [ع.م. وارمه ، ییشمه ، ارسکلمک
سننه ایرمه ؛ کمال .
بلوف [ا.س. آلداتمه و یا قورقوتمه
مخصوص سوز و یا حرکت .
بلوک [س. ب : بولوک .
بله نورازی [ی.س. بلصوئولقنی ، اعضای
تناسلیه نک ایتابی .

بنات [ع.س.ج. بنتلر، کریملر، قیزلر، دخزلر. — دهر: مصیبتلر، فلاکتلر. — نعلش: دب اکبرک یدی ییلدیزی.]

بنادر [ع.س.ج. بندرلر، مرسلر، لیانلر، اسکالر. ب: بندر. — ف.ا. قسولاغک آشاعیسنده کی یوموشاق قسم.]

بنام [ف.ا.ص. مشهور، نامدار، ناملی: شاعر بنام، دلی حسین نامیله بنام. — ع.س.ج. یارمقلر، بنانهلر، یارمق بنان اوجلری. * مشار بالبنان: یارمقله کوستریلن، مشهور، ممتاز.]

بنانه [ع.س. یارمق، یارمق اوجی. — ع.س. قیز، دختر، کریمه. — الارض: چاقل طاشی. — الشفه: سوز، کلام. — العین: کوز یاشی. — الفکر: ضرب مثل، حکمت، مثل. — العتب: شراب.]

بنج [ع.س. باک اوقی دیلن اویقو کتیرن وکوز بیکی اچان برنات.]

بند [ف.ا.ص. باغ، یولار، قید، رابطه. — باغلامه، ربط: هر خصوصده امری آلتنه آله. بوغوم. مقاله. ققره، ماده. صو بریکدیرمک ایچون ایکی داغ آراسنه یاپیلان سد: صو مجراسی ایچون یاپیلان کمر. — باغلایان. پای: — آیاق باغلایان، بوقاغی. باغلانمش، باغلی: زنجیر: زنجیرله باغلی.]

بندر [ف.ا.ص. ویا بندرگاه و بندرکه. — لیان، تجارتگاه اسکله.]

بندرک [ف.ا.ص. کوچوک اسکله، لیان و بوغاز آغزینده یاپیلان کوچوک قلعه. غلامدرک.]

بندگان [ف.ا.ص.ج. بندهلر، قوللر، عبدلر. ب: بنده.]

بنده [ف.ا.ص. باغلی، أسیر، عبد، کوله، قول: بنده دینه: أسکی کوله. منتسب، منسوب، تابع: او، فلانک

[د. اوت، های های، پکی، نعم. بلی (فارسیدن مأخوذ بر کله).]

بلید [ع.ص. احمق، بدلا، عقلسز، اذعانسز، بوک.]

بلیرسز [ع.ص. بلای اولمایان، فرق او- لومایان، مشکوک.]

بلیرمک [ف.ا. کورونمکه باشلامق؛ ظاهر و آشکار اولمق، میدانه چیقمق.]

بلیغ [ع.ص. فصیح، نافذ. دوزکون و ممنوع بر صورتده إفاده مرام ایدن. دوزکون و ممنوع اولان.]

بلیک [ع.ص. صاچ اورکوسی.]

بلیک [ع.ص. ویا بدین. شاشقین، کوز- لرخی آچوب باغه قالان، متحیر. * بلیکملک: شاشه قالمق؛ بردن اویقودن قالدق و آلیق باقنمق.]

بلیه [ع.س. بلا، مصیبت، آفت، کدر، داهییه. ج. بلایا.]

بکم [د. ب ایله باشلایان خفیف هالی کلهلرک باشنده مبالغه بیان ایدر: بمیاض. ب: بام.]

بن [ع.ص. ضمیر شخصه بک مفرد متکلمیدر. — آنا، من. نزاکت ایچون بنده کز دئیر. * سنلی بنلی کورووشمک: تکلیفسزجه سن، بن دییه قونوشمق.]

بن [ع.س. اوغل، ولد، زاده: أحمد بن محمد: محمدک اوغلی أحمد.]

بن [ف.ا.ص. دپ، کوک، تم، آلت طرف، قیچ. بی سرو: — بائسز، قیچسز، مناسبسز. آغاج: کلن: کل آغاجی.]

بناء [ع.س. یایی پامه، قورمه، تأسیس. — یایی، مسکن و سائره. — اسناد، حایامه. * بنابرین: بونک اوزرینه، بناء علیه. ج. آبنیه.]

بناء [ع.ص. مبنی اولهرق، دایانارق. — بناء: بوسیدن دولای، بوسبیه بناء: بوسیدن دولای، بوسبیه مبنی. بناء علیه، بناء علی ذلک: بونک اوزرینه، بوندن دولای؛ ایدم.

بَئزِن [ض. «بن» ضمير برك مقعول بهی -
بخی طانیور میسکز؟]

بَئزِن [ع. س. ج. اوغلر ، ولدلر ، بخی
إسرائيل : إسرائيل اوغلری .]

بَئزِن [ف. س. تل ، أساس .]

بَئزِن [ع. س. یاپی ، بنا .]

بَئزِن [ع. س. جسدك یاپیدی ، هیكلی ،
بنای وجود ، بذك شكلی وصورتی .]

بَئزِن [صیح البئیة : بنیه می صاغلام . بذك
مضموم تلفظ غلطدر .]

بَئزِن [ع. س. بنا ، یاپی . ج. بخی .
ش. قریبه إشارتدر : بوكتاپ ، بوأو .]

بَئزِن [ب. * شو بو : اوتته بری ، اوتته بریکی .
* شوندن بوندن : اوتته بریدن ، هر
شیدن . * بونه ؟ ب : نه .]

بَئزِن [ع. س. (عوض أبو) پدر ، بابا ، آتا .
بوأ بالهوس : هوسه تابع .]

بَئزِن [ف. س. ویا بوی : قوقو ، رایحه . *
بوأ خوشبو : کوزل قوقولو . عتبر =
عتبر کی قوقان .]

بَئزِن [ی. س. زهرلی اولمایان و انسانه طو .
بوأ قومئان ، آلتی متره دن زیاده طوله
مالك بولونان قائده لی برییلان ؛ قادیلرک
بویونلری اطرانده طاشیدقلری اوزون کورک .]

بَئزِن [ع. س. جوڑ = : کوچوک هندستان
بوأ چویزی .]

بَئزِن [ع. س. قپوچی . بوابلق : قاپوجیلق .
بوادی [ع. س. ج. بادیلر ، صحرالر ،
قیرلر . ب : بادیه .]

بَئزِن [ع. س. تلف ، هلاک ؛ سقوط ،
إنهدام . * دارالبوار : جهنم .]

بَئزِن [ع. ب : باقی . وقس علیه البواقی :
بواقی [قالانلری ده بوکا قیاس ایت .]

بَئزِن [س. باقیچی و قوقولو بردانه در که
بوأ دوکولرک یملکره قوور و بوکا قارا
بوردنیر . شیل = : ایچی بوش وچکر -
دکلی معروف سبز .]

بَئزِن [ع. س. پرور : منسوبینه حسن
معامله ایدوب اوللری بسله ی . = پرورانه :
بند پروره یاقیشیر صورتده . = پروری :
بند پرورلک . = لک : قوللق ، کوله لک .
= نواز : منسوبینه آبی معامله ایدن .
بندکی : بنده لک : قوللق ، عبودیت .
ج. بندگان .]

بَئزِن [ی. س. معدن کوموری قطرانندن
چیقان اوچوچی برمایع . بئزین
قوماشلرک یاغی آلیر .]

بَئزِن [ع. س. یوزوک پارماغی . آدسز
بئصر [پارمق .]

بَئزِن [س. یکی دوغان چوجغک باشلک
یوشماق قسمی .]

بَئزِن [ع. س. منکشه ، بنفشه .
بئفسج [ع. بالذات ، کندی کندینه ؛
کندیسی .]

بَئزِن [ف. س. منکشه ، کوزل قوقولو
بئفسه [کوچوک ماوی چیچک .]

بَئزِن [ف. س. بان دینلن برنات وتخمی که
آفیون کی اویوشدیران مکیفه -
تدندر . * بئکی : بئک تیریا کیسی .]

بَئزِن [ع. س. ب : بئک .
بئک [س. کندینی چوق بکه نئک حالی ،
غرور ، کبر ، آنانیت .]

بَئزِن [ض. بن ضمیر بک مضاف إلیهی ،
بئم [تملیک و منسوبیت بیان ایدر :
بئم قیزم .]

بَئزِن [ف. بئدر ادا عاسنده بولونق ،
بئمنه مک [کندینه مال ایتمکی ایستمک .]

بَئزِن [ض. ملکیت بیان ایدن ضمیرک
بئمنکی [مفرد متکلمیدر : ایشته سزک
قلمکز ، هانی بئکی ؟]

بَئزِن [ع. س. اوغلاق . اولادلق .
بئوت [ع. س. ج. بئلر ، ولدلر ، اوغلر .]

بَئزِن [ع. س. ج. بئلر ، ولدلر ، اوغلر .
بئوی [ع. س. اوغله منسوب و متعلق .]

بوجوق [س. ولادت عيسى يورتيسى -
[اصلى بولغاچهدر] .

بوجوق [س. يارم ، نصف ، نيم . آ -
يارى - آريچى ، برمقدار .

بوحو [س. ب : بوهو .

بود [س. فاس . وجود ، وارلق ، كينونت -

بودوبود [فاس . وجود وعدم ، وارلق
ويوقلق .

بوداجق [س. كوچوك بوداق .

بوداق [س. آغاجك دال اولهچق سوركونه
وفليزى . اينجه وكوچوك دال ،

غصن ، شاخ . تختهد دال ايزى . -

اوزى : تازه سوركون . ديش - : برنوع
آغاج . ب : دال .

بوداقلانق [ق. بوداق پيدا اتمك -

چتاللاشوب مشكلشمك -
پوروزلنك : مشكله بوداقلاندى .

بودالا [س. آحق ، عقلسىز ، بوك ، ابله .

بودامق [ق. لزومسىز دالارنى كسمك -

بوداقلارنى قىصاقتق . آصمه
- : بوش لاقيردى سولك . م . بودامق .

بودجه [س. بردولتك ، برداثرهك واردات
ومصارفنك اولدن تقدبرى .

بودوروم [س. ير التنده مخزن .

بودور [س. قيصه وقالينجه ، بويست -

بودور آدم : بودور آغاج .

بودوسلامه [س. كينك باشى قيجى
تشكيل اتمك اوزره

اومورغهك هر ايى اوچنه ديكيلن دمير
ويا آغاج ستون .

بوديزمه [س. بوداك تأسيس ايتدىكى
دين . * بوديست : بودا

ديفته منسوب اولان .

بور [س. سورولمكه ياراماين چوتور ير ،
قيراج باير ، چوراق ير ، شوره زاره

بورى . - اجسام بسيله دن برمعدن -

بوبردك [س. برجىس بلبل .

بوبرك [س. بول افراز ايدن آلتركه عمود
فقارنىك طرفينده ومعدنهك
آلتنده بولنور . اصلى : بوكرك .

بوبريه [س. اكليل جبل دنيلن برنبات .

بوبين [س. آلكتريك جريانى ايچون
اوزينه معدنى اينجه تل صاريلان

ايچى بوش استوانه . بوشكلده اولان شى :
كاغد بويى .

بوت [س. باچاغك اوستى ، قالين قسمى .

بوت * قادىن بوتى : بريك .

بوتون [س. ويا بستون . هپ ، كاهه ،

جمله ، تسكيل ، جميع : بوتون
توركار ، بوتون خلق . نقصان اولمايان ،

تام : بوتون بر اتمك . ييكپاره ، صوم .

هرمردن بوتون برستون . - ، بوسيو -
تون : تماميله ، كاھلا ، كلياً . * بوتونلك :

تسكيل ا . ، تماملامق .

بوتيه [س. قويويچى پوطهسى .

بوتين [س. ب : پوتين .

بوجا [س. ويا بوجى . ده يرمه ، آقتار -
مه ، نقل ايته . - ايتك : بردن

چويروب آقتارمق .

بوجاق [س. كوشه ، زاويه ، طرف ،
اوجراير . * بربوجاغه طيقلمق :

احتقا ، انزا و خلوت ايتك . * اوجى
بوجاغى يوق : نهايتىز ، بك كيتيش . -

- : يرير ، هرطرفده . كوشه - : هرير .

بوجك [س. كوچوك حيوان ، حشرات ،
هامه . - قابوچى : ماوى ايله

يشيل آاستنده پارلاق برنك . * بوجكشمك :

بوجك پيدا اتمك . بوزولمق . * بوجكلى :

بوجكى اولان ، بوزوق .

بوجور [س. اوافق تفك ، بودور .

بوجورغاد [س. آغير شئلىر قالدېرمق
وچك كده قوللان آل .

بوردر [ی. س. بر حسابك تفصیلاتی
حاوی ویا بردوسیه نك اوراقی
مشعر جدول : معاش بوردروسی .

بوردرمق [ق. ایکدیش ایتدیرمك ،
اړككككنی كیدرمك ، ائتمك .
[ی. س. اَصْراده لرله آهالی
بورژوازی] آراسنده بولونان برصنف
خلق ، معتبران طاقی ، طبقه سی .

بورسه [ی. س. اَسْهام ، تحویلات ، ذخیره
وسائره آلئوب صائیلان و معاملات
صرافیہ اجرا اولونان محل . ذخیره بورسه سی .
بورغاق س. قاریشیق ودولاشیق شیء .

بورغو [ی. س. دونهرك دلمكه ، طیما وسائره
چقارمغه مخصوص آلت . - لاق :
بورغو ایله دلمك .

بورقوتمق [ق. ویا بورغوتمق ، عضوك
برینی بورارق ایجیتمك .

بورقولمق [ق. ویا بورغولمق و بورقق :
بورولوب ایجیتمك .

بورك [ی. س. یوقسه ایله قیمة ، پندیر
و سائره دن پایلان آزیق .

بورمق [ق. دوندروب بومك ، بارمقلر
آراسنده قیورمق : بیق بورمق .
قیوروب ایجیتمك : قولی بوردی . صایجیمق :
قارم بوریور . ایکدیش ا : آت بوردیلر .
قوروتارق بوروشدیرمق : خام اووهز دلیلی
بوردی . قولاق : - إخطار و ایقاظ ایتك .

بورمه [ی. س. بورمق فعلی ، دوندیرمه ،
قیوریمه . ایکدیش ایتمه . حزنون
شكلی ، بوروق اولان شیئلرك شكلی .
موصلق . برنوع خورطالیدی . ص. قیویریق ،
بورمه لی ، آئمش .

بورن [ی. س. یوزك آغز ایله آلین آراسنده کی
چقینتیلی قسمی که قوقوحس ایدن
وتفسه یارایان برعضودر ، آئف . اوج :
قلمك ، واپورك بورن . ده کیزه اووالیه
دوغرو ایلریش یوکسك قارا پارچه سی :
بوز بورن : آلچاغنه دیل دیرلر . * بورنی
بویوك : کبرلی ، عظمتلی . * ایت بورنی :
بیانی کل . * بورنشك دیدنده ، اوچنده :

بورا [ی. س. بردیرمه ظهور ایدن هویت ،
صاغناقلی وشدتلی روزكار .

بورام [ی. س. بویز ، بومحل . بورام ، بوراك ،
بوراسی : بورام آغریور ، بورا كده
نه وار ؟ بوراسی نره سیدر ؟ جهت ، نقطه :
اصل بوراسی لازم ؛ بورالینخ آیه آكلایك .

بوراسیت ی. س. تنكارلی مانزیا .

بوراق [ی. س. آلچی طاشی ، تنكار معدنی ،
بوریت سود ، بوراقس .

بوراق [ص. زراعته غیر صالح ، شوره
زار (یر) .

بورام [ح. مكرقوللانیلیر . - - : شدتله
دونهرك كردابلر تشكیل ایدن :
بورام بورام قاریاغیوردی . شدت وصفنتیله
ظهور ایدن ؛ إفراطله : بورام بورام تر
دوكدی .

بورانجه [ی. س. صیغیر دیلی آنواعندن بر
نبات .

بورانی س. پرنجه قاریشیق إسپناقی یغی .
[ص. طاشلق چاقیللق یر . س.
بورتلاق دوموز یابوروسی .

بورج [ی. س. عاده ایدلمك شرطیله آنسان
فائضلی ویا فائضسز پاره ، دین ،
قرض . * بورجه کیرمك : اودونج پاره
آلمق . * بوخك بورجیدر : وظیفه مدر .

بورجلاتمق [ق. بورجه کیرمك ، بورجلی
او . نه قدر بورجلاندیکز ؟

بورچ ی. س. سبزه لی آتلی روس چورباسی .

بورچاق [ی. س. حبوباتدن معروف یوورلاق
دانه . جلبان .

بورچین س. کییک دیشیسی .

بوردا [ی. س. کمتك عیش یانی . - ایتك :
یان یابه یاناشمق .

بوردفور [ی. س. کنارلرده کی سوس ،
چرچیوه . قاش کنارلرده کی
نقش وسائره . - لو : کنارلری سوسلو .

بوزوروقراسى [ى. س. بوزورلر قىوت
بوزوروقراسى] و نفوذى (استهزا).

بوزوروم [س. بورمه ، قيوپروب قوپارمه؛
بوزوروتى، صانجى، — قوپارمى؛
شدتله صانجىمق .

بوزوروم [س. قاتلامه، قاتلايش، بوزلمش؛
بوزوروم : بر بوزوروم قايماق .

بوزورومجك [س. قوزو و سائره كې
بوزورومجك شى .

بوزورومك [ق. صارمق، استيلا، إحاطه،
ايتمك، قابلاشق : اورتهلغى
دومان بورودى. داغ باشى سىس بورودى.

بوزورون [س. ب : بورن .

بوزوروتتق [س. باغصاقلرى بورارجهسنة
قازنده حس اولونان وجع .

بوزورومجك [س. اييك تلى ، خام اييك .
بو اييكدن معمول بز .

بوزورومك [ق. صارمق ، اورتونمك ،
بر اورتويه صارمق .

بوزى [س. ويا بورو. قورشون ، دمير،
ساچ و سائرهدن پايلان ايچى

بوش استوانه: صو بوروسى. نفسله چالنان
معدنى چالغى. بو اتله ويريلن امر ويا

إشارت : يات بوروسى، قاروانه بوروسى.
ج. بوش، صاچه شى . — كې اوتمك : فنا

ويوكسك سسله سولمك، باغىرمق . * بورىسى
اوتمك : سوزى كچمك ، إقبالده اولمق .

* آغاچ بورىسى : استراھونيه . — چيچى :
بورى كې تىنجى بر چيچك . — زن :

(ت : بورازان) بورى چالان .

بوز [س. طوكش صو ، جمد . ج. يك
بوز] صونوق شى : — كې آدم . — طونمق ،

— باغلامق : طونمق . — كىلمك : طوكه
قالمق ؛ چوق اوتامق : بوسوزى ايشيدىجه

بوز كىلدى . — كې ات : ياغليجه اعلا
وتميز ات . — خانه : بوز پايپلوب صايتلان

ير : پتير وات كې شىيئلرى بوزولمقندن
محافظة ايچون صاقلادقلىرى محل ، صونوق

هوا ده بوسى . — لائق : بوز پيدا . ،
دومانلاق ، بوزلى كې كوروتمك . — لى :

يك يقينده ، يالى باشنده . — بورنه : بربرينه
چوق صوقولارق ، باش باشه . * بورندن

دوشمك : چوق بكزه مكم . * بورنى سورتولمك ؛
كبرى قيلمق . — شيشبرمك ، بورنى قىمارمق ،

بورنى بويومك : كبرلتمك . * بورندن كلك ؛
چوق زحمت چىكمك . * چيچىكى بورنده :

يك تازه . * دانا بورنى : يرالتنده نباتاتك،
چيچكرك كوكلىرى كىس بر بوجك . * قارغه

بورى : دمير چىنكل .

يوزندوروق [س. ويا بورندوق : سرت
و حشارى حيوانلر ك

بورنى صيغمغه مخصوص قيصاج .
يوزنسالىق [س. حشارى حيوانلر ك بورنه

اورولان نخته قيصاج ويا
ايبىدن اوركو .

يوزنوز [س. ب : برنوس .

يوزنه [ى. س. وسعتى چوق اولمايان، محدود،
آز ذكى اولان : بورنه بر آدم .

يوزو [س. ويا بوزى . ايچى بوش استوانه،
أنبويه : غاز، صو، صوبا بوروسى .

نفسله چالينير اكثريا باقردن معمول آلت .
[ى. س. يازى ماصهسى . ايشلر ك

يوزو تنظيم واداره ايدلىكى محل .
[ى. س. ويا بوش . بويوك ايكنه لى

يوزوش [قادين جوهرى ، حليهسى .
[ق. دوزكون برشىيى

يوزوشديرمق [صيقارق غير منتظم
برحاله قومق . يوزى چيزكىلر حاصل ايدمك

درجه ده عدم ممنونيتدن بوزمك . ديلك
طوبلانوب چىكماسنى موجب اولمق : بوزام

هوشموله دىلى بوروشدىردى .
[ق. دوزكون برشى غير

يوزوشمق [منتظم قيرمه لى برحاله كبرمك ؛
صولمق ؛ بوزولوب چىكمك ، تقبض ايتمك .

بوزوشوق [ص. چىكلوب بوزلمش ،
تقبض ايتمش ؛ دوزكونلىكى

بوزولمىش : بوروشوق صورت .

يوزوروق [ص. بورولوب ايچينمش . آغز
بوروشدىران .

توركلر يونان اوردوسنى بوزديلر . عقلنى
اويناتق . حكمسىز براقق : يىمنى ، بازارلىق .
بوزدى . آبدست : — : دفع حاجت ا ،
ايشه مك . اغز : — : فنا سوزلر سويلك ،
سوكك . شاقايه : — : جدى ايكن لطيفيه
چويرمك . عقلنى : — : چيلديرمق . هته
بوزدرمق . م . ب : بوزلق .

بوزمك [ف . طوپلايوب دارالتمق ، صيقمق .
اغز : — : بكنمه مك .

بوزمه [ص . بوزمك فعلى ، چكوب
دارالتمقن حاصل اولان بوروشو .
قلق ، قيريقلق . — : چكيلوب دارالتمش ،
بوزولمىش اولان ، بوزمه لرى بولونان .

بوزوشمق [ف . دارلق ، آرا آچلمق .
هته ، بوزوشديرمق . * بوز
وشمه : آرا آچلمه .

بوزوشوق [ص . آراسى آچلمش . *
بوزوشوقلق : آرا آچيقلىق ،
برودت ، منافرت .

بوزوق [ص . بوزولمىش ، فئالشمش .
معطل . يقيقى ، ويران ،
خراب ، نظامسىز ، قوقش . اوراق پاره .
اخلاقسىز . — : دوزن : ترتيبسىز . — : پرده سز
طنبوره . * بوزوقلىق : بوزوق اولان
شيئك حالى ؛ فئالق ؛ اوراق پاره .

بوزوك [ص . چكيلوب دارالتمش
صيقشيديريلوب طوپلاشمش ،
بوروشوق . — : مقعد .

بوزولمك [ف . چكيلوب طوپلاشمق ،
صيقشوب دارالمق . بوروشومق .

بوزوم [ص . بوزمه ، تخريب . باغ بو .
— : زوى : اوزوملرك طوپلانمى .
* بوزومه دوشمك : غير مأمول ترس
بر جواب آلارق محجوب او .

بوزومچه . — : برجنس كرتشكه .

بوزونتو [ص . ويا بوزندى . بوزولمىش
بوزولمىش [شيدن قالان پارچهلر ، دو .
كونتو ، آقاز ، خرابه . — : برجنس
وصفى ايچنده فنا برحاله دوشمش اولان :
ناظر بوزونتوسى .

بوز قويمغه مخصوص ير ، بوزخانه ، بوز
محل . — : بوزلاشمش ، طوكش ؛ ايچنه
بوز قوشمش ؛ شافالغنى غائب ايدرك بوز
رنكىنى آلمش .

بوز [ص . توز ، طوپراق وكول رنكند
اولان : بوز عبا ويا چاكت .

بوزا [ص . اكشمش دارى خوردن ياپيلان
بر مشروب .

بوزارمق [ف . بوز رنكنه كيرمك .
قېزاروب : — : پك اوتانارق
رنكندن رنكه كيرمك .

بوزاغى [ص . ويا بوزاق . سوتدن كسيلمه مش
اينك باوروسى . * بوزاغىلا .

مق : (اينك وسايره) باورولامق ، دوغورمق .
[ص . فسق واخلال ايدن . اويون : — :

بوزان [ص . خويسز ، آرقداشلرينه اويمايان .

بوزجه [ص . بوز رنكنه مائل ، كول
رنكى . — : قازلاماش چاليلق
طوپراق ، خام تارلا .

بوزراق [ص . بوزجه ، بوز رنكنه
چالان .

بوزغون [ص . بوزولمىش ، پريشان ،
خراب ، مغلوب ، منهزم .
— : بوزوله ، پريشانلىق ، مغلوبيت
— : ويرمك : صينق ، مغلوب اولق .
* بوزغونلىق : پريشانلىق ، خراب ؛
مغلوبيت ، هزيت ؛ بوزوشوقلىق ، قطع
مناسبت ، برودت .

بوزلق [ف . فئالشمق ، دوزكونلىكى
ويا كونلىكى غائب . خراب
او . ضعيفلاق . چورومك . فسق ايدلك
محجوب او . معطل او . مغلوب اولق .
[ف . فئالشديرمق . فسق ا .

بوزمق [ص . دوزكونلىكى كيدرملك . پاره ي
اوراق اقسامه تبديل ايتك . خراب ا .
ييقمق . اخلال ا ، معطل ا ، ايشلمز
برحاله قومق : ماكنه ي بوزدى . ضرر
ويرمك ، طوقونق : چوق يچك معددى
بوزار . محجوب ا . ترس جوابكزله
جوجقى بوزديكر . مغلوب وپريشان ايتك :

[د. ب ایله باشلايان صفتلرک باشنده
بوس] مبالغه بسان ايدر . — بوتون :
تماميله ، كاملاً .

[ف.ا.س. اوپمه . — ايتك : اوپك .
بوس] ص. اوپن . دست — : آل اوپن .

[ي.س. وجود بشرک اوست
بوست] قسمي ؛ بوقسمي کوسترن رسم
يا هيكل .

[ف.ا.س. باغچه ، چيچك باغچه سي .
بوستان] تر. س. سبز باغچه سي ،
قاوون ، قارپوز . * بوستانجي : بوستاني
محافظه ايدن بکجي ؛ قارپوز قاوون ساتان .
[ي.س. ايکي قطعه ارض آراسنه
بوسفور] صيتيشمش اولان دار ده کيز .
بوغاز ايچي .

[س.ر. روم ايلينک هنتهای غرب
بوسنه] شاملنده برعثماني ايلاتي ايککن
۱۹۰۸ء اوستريايه ترک ايديلن ۱۹۱۹ء
يوغوسلاويايه يعنى صربلره کچن ۱۳۴۸
نقوسلي داغلق بر مملکت .

[س.ص. ويا بوشناق . بوسنه لي ،
بوسنياق] بوسنه اهالييسندن . *
بوشناچه : بوشناقلره مخصوص ، اولرک
لسان ، طرز واسلوبنده .

[ف.ا.س. اوپمه ، قبله . — کاه :
بوسه] اوپولهجک ير ، تعظيم محلي .

[ف.ا.س. اوپمه ، تقبيل ايمه . دست
بوسني] — : آل اوپمه . دامن — : ائتک اوپمه .

[ص. ايچنده برشي اولمبان ، تمي :
بوش] بوش او . قوف : بوش قنديق .
معنائيز ، صاجا : بوش لاقيردي . إشغال
ايدله مش ، طوتولامش : بوش ير ، بوش
آرايا . ايشسز ، هشفله سز : بوش کز مک .
* بوشده : ايشسز ، آچيقد . — دوشمک :
بوشامق ، شکاي بوزولق . — بولونق :
دقتسزک ، غفلت ايتک . آلي — : ايشسز ،
زوکورت . باشي — : سرليست ، بريره
باغلاماش ، يينسز ، عقلسز . — بوغاز :
گوهزه . بوم — : ايچنده هيچ برشي

يوق . * بوشنه ، — بوشنه : بيهوده ،
نافله . * بوشه آلق : اکرتيه آلق .
— دورماق : مشغول اولق ، برشيئر
قاريشديرمق . * بوشه چيقمق : بيهوده
يورولق ، آلده ايدمه مک .

[ق. قاري ي قوجه سندن آير .
بوشامق] تمي ، تطليق ايتديرمک :
محمد قاري ي بوشايدير . م. بوشامق .

[ف. ايچي بوش براقق ، تخليه
بوشامق] ايتک . ير قابدن ديگر قابه
دو مک ، آقارمق . (تفتك) آتمق . اکر
— : حيوان کيدرکن اکرک آلتندن يانه
قاچار کجي آف وتلهکلي برحر کتده بولونق .

[ق. بوش قاق : بوأ بوشا .
بوشامق] لدی . آقق . دوکک . يايلىق .

[ق. (قاري ي) تطليق ايتک ،
بوشامق] براقق : قاري سني بوشادی .

[ق. شدته ياغق ؛ آقق . قور .
بوشامق] تولق . تطليق اولونمق .
(سلاح) باتلامق . جوشمق ، ايچنده کي
صايوب دوکک ، تشق صدر ايتک .

[ق. براقق ، فراغت ايتک .
بوشلامق] واز کچمک ، آل چکمک .

بوشناق س. ب : بوسنياق .

[س. دائماً بوي کله سيله برليکده
بوس] قوللانيلير : بوي بوصي يرنده .
* بوصلي : بويي کله سيله قوللانيلير :
بويي بوصلي : ايري ياري ، ياقيشقلي .

[س. (بولغارجه) رئيس ، باش .
بوغ] باش — : سرکرده .

[س. صيغير آغيري ، طوسونک
بوغا] بويوک . قره — : ماندا آغيري .

[س. بر نوع بورک . — جي :
بوغاچه] بوغاچه ساتان ويابان .

[س. بوينک اوک قسمي ، حلقوم ،
بوغاز] کلو . کردن . ايکي جبل آراسنده کي
کچيد ، دربند ، عقبه . ايکي قارا آرا .
سندکي دار دکيز : چناق قلعه بوغازي .
هر شيئک دار يري : شيشه نک بوغازي .

آلتامق : حريفي اما بوغديرلر ها ! صويه
دالديرارق غرق ايتك . آل ، ايپ وسايره
ايله صيقمق . ايپني صيقمق ، بوكاتمق :
صوص آراتق ! نى بوغاجقسك . مستغرق
ايتك ، دالديرمق : بورجه بوغدى .
لاقيردىيه : اصل مسئله لاقيردى ايله
قاريشديرارق اورتمك . برقاشيق صوده :
شدلى كين و عداوتى اولمى : آلدن كلسه
اونى برقاشيق صوده بوغار مته بوغدرمق .

بوغمى [س. بوغلمه، صيقليله، اضطراب
قانديريلارق آلتايلان .

بوغو [س. صو بخارى . - لامق : بخارله
اورتولمك . - خانه : قوزه
بوچكلرنى بوغوب اولديرمك ايچون قوللا-
نيلان بوغو محلى .

بوغوق [س. بوغولش؛ بوغولمقده اولان
بركيسه نك چقاردىغى سسه
بكرهين: اوزاقدن بوغوق بر سس كليور .

بوغوم [س. بوغولش بر؛ مفصل ،
كميكلك و يناق برى . قاهشارك
دوكومى ، عقده : ساز بوغومى .

بوغون [س. قبه و طوانلرده دوماق
چكمك مخصوص دليك .

بوفه [س. سوفرا طاقلرينه مخصوص
دولاب؛ اجتماع محفلنده يمك
وايچكيناك بولونديغى محل ، ماصه؛ دمير
يولى استاسيونلرندهكى لوقنطه .

بوق [س. انسان ويا حيوان ترسى ،
نفس، قذورات، غايط؛ پيسلك .

ضرر . معادن جروفى . * بوقنى چكمك .
نتيجه سيئسنة قاتلامق، مضرتى كورمك .
* قاز بوقى: اچيق ترشه رنى . * بوقلىق :
فالق ، فساد ، كراحت ؛ كوبرهك ،
چوپلك . * بوقلامق : كيرلتمك ، عطف
قباحت ا . * بوفلاشمق : قنلاشمق .

بوق [س. ربع ليتره حجمده بيرافدى؛
بوقدحك محتوياتى . بر بوق ايچدى
سرخوش اولدى .

يهك ، يم : حيوانك بوغازى چيقدى :
يمى تدارك ايدلدى . - ايپنى : استانبول
بوغازى . پيس - : او بور ، آبور جوبور
يهين . - - - - - كلك : بربرينك بوغازينه
صاريلارق غوغا ايتك . - دن كيمه مك :
سويكى بولونمايدىغند ييه مه مك : صيق -
ايتك : زورلامق ، اجبار ايتك . *
بوغازينه صارلق : اوستنه هجوم ايتك .
* بوغازه دورمق : يوتاماق ، ياراماق .
- طوقلغنه : يالكر بوغازى دويورمق
شرطيله اجرتمز . - كسن : صو ايله
برابر اولان حصار . - لايان : باتاقخانه .
- لامق : حيوان كسمك ، ذبح ايتك .

بوغاى [س. آستار . آستارلق بز ، ايجه
آمريقان بزى .

بوغان [س. بوغازى صيقارق نفس آلدير-
مايان . غرق ايدن .

بوغچه [س. اشيا حفظنه مخصوص صارغى،
بويله بر صارغى ايچنه قونمش
هديه لك قماش ، آلبسه وسايره . - جى :
بوغچه ايله اشيا كرد يروب ساتان . - لامق :
بوغچه صارمق .

بوغداى [س. ويا بىغداى . حبوباتدن
ايتك يامغه مخصوص دانه ،
حنطه . مثقالك يتمش ايكيده برى .

بوغشمق [س. ويا بوغوشمق . بربرينك
بوغازينه صاريلارق غوغا
ايتك ويا اويناشمق؛ چكيشمك ، مناقشه ا .

بوغلمق [س. ويا بوغولمق . بوغازى
طيقسانه رق نفس آله ماق .
صوده تلف ، غرق اولمى . زور نفس آلمق .
بك فنا صيقلمق .

بوغماجه [س. بوغازى طيقسايارق نفس
آلديرمايه جق قدر شدتلى بر
اوكسوروك ، بوغماجه اوكسوروكى .

بوغماق [س. بوغوم برى ، مفصل .
* بوغماقلى : بوغوملى ، مفصلى .
س. طويغاره بكرز كوزل برقوش .

بوغمق [س. بوغازى صيقوب نفس آلدير-
مايه رق اولديرمك . قانديرارق

دو کلی

ی. س. نفیله چالینیر ، سسی
نوکلو [خاتلی ویرده لی معدنی بورو .

بفرمك [ف. قيوورمق، اكرمك: ايليك - م.
قاتلاوب دو شيرمك. قيرمق.

كانغداك بر كوشه سى بو ككىز. اكمك، مقوس،
ومنجى اتمك. بل: - يأس وفتور ويرمك،

چوق یورمق . بویون :- یاوارمق ، نظم
وافتقار . ، دوداق :- آغلامق . قول :-

قيويروب غلبه ام ، بورمق .
[س. (ت : بوكونتو) . بوكله

بوفندی | حالی ، دو-روم ، عتده .
بوکهرک بایلان دیکیش .

دو گنمک [ف. و جعدن قیور ائق . صو
ایر کیلوب بریره طویل ائق .

اویویہ قالمق ، زیبارمق ، قیورلمق .

دو گونہ سحر ، افسون ۔ - جی : بوکو
بابان ، سحر باز ، آریاخی ۔

بقا گور - نده قانع: عاجز و محروم

قالمق . داغك باغرى و - ی : اوکی ویانی .
 ۱۳۰ طوده . ککیز بر نوع

بق گورتلن میوه ویرن چالی و میوه سی،
[ف. آتی محافظه ایچون باری

بۇ گۈرەمك
پېشىرەمك . سېزەننى آتشدە
ر آڭ اولدۇرەمك .

بقوگوردك [س. ويا بو بردك . برجنس
يليل .

بقوگوزك س. غل. بوبرك. ب. بوبرك.

بقوگورجیہ [س. واپو کروجیہ. و صولہ یہ
بکزر دھا کوچوک دانہ .

بقوگورمک [۹. (مانده ، صیغیر
وساثره) باغیر مق .

بوفکوم [بوکوله جک شی^۲ مقدار ی . س. بوکمک فعلی ، بر دفعه ده

بوغونله مك [9. صويك او كنه سد
چكوب صويي اير كديرهك.

سہ پرانغہ ، کوستک ، زنجیر ،
حمہ انک آباغہ اورہ لان سند .

* بوقاغیلامق: بوقاغی اور مق. * بوقاغیلی:
یلسکاری بیاض (حیوان).

ی. س. کنیش آغزی بوینی پاک
[بقصه شیشه .] بوقال

بوقس [اذ.س. بعض قواعدہ تبعاً ایدیلین
بومروق غوغاسی . * بوقسور :

بوقس اوینیان، یومروق غوغامی ایدن .
[س. رنکدن رنکه کیرن بر

بوفلمون | جنس کار . چورلدکجه باشقه
بررنک کوسترن قماش . شباسز و متلون آدم .

بوقله [ی. س. قیوریلش صاچ هلزونی :
نه کوزل بوقله لرك وار !

بۆك [ص. ويا بون. أحق، بدلا، شاشقين،
آواناق. * بوكسيمك : آلقلا -

شوق . * بوكلك : بدلالق .
ش . « بو » نك مغعصول إلهيدر :

شکوة [ص. بوکامش ، معنوه ، فرقت .
بوکا باقمه ، بوکا باق .

بوناں * بوکاہتی : بوکاہش اولانک
حالی ، عتہ .

بوكالتيق بويوك بر صيقيقتي يه صوفيق.

نوكا لمق

۵. بوغولور کبی اولوق .
۶. اختصار لقدرن حه حوق کبی

بؤكامق | او. ؛ عقل نقصان ، مختل
و شاشقین او. آلقلاشمق . بولوب - :

بکنمه مک ، شیپارمق .
[اصه . آکری . دائمنا آکری

بوفکری صفتیله براسکرده قولالانیلیر :
 اکر ی بوفکری بر بول * بوفکری بول :

اكريلي ، اوعوجاجلي .
[ف. بورلق ، اكريلك . انحناء]

بو کلمت | پیدا ایتک. صانجیدن قیو یرملق.
[س. قات، قیوریم. * ایکی

بہ معلوم | بوکاوم : ایک قات ۔ ۔ ۔
حلقہ حلقہ .

— تکاک : قوصاحق کبی اوملق . قارغشەلىق ،
اختلال ، فتنە .

بۇلانىق بولمىق [ف. بولانىق برحاله قومق ،
قارلشدىروب براقلغنى كيدىرمك . بولاندى
ويرمك . معدە :— سۇۋظنە ، شەبەيە
دوشورمك ، وسوسە ايراشتمك . تشویشا .

بۇلانق [ف. بولانىق اوملق . بولوتلاق .
براقلغنى غائب ايتك . قوصەجق
كبی اوملق ، معدە قارىشمق ، ايچ دونك .
آبی فرق ايتخ اوملق . مغبر اوملق . كوز :—
قان اوتورمق . آرایە فتنە دوشمك ، قارىشمق :
اورتەلىق بولاندى .

بۇلانىق [ص. بولانمش اولان ، بولوتلى .
صاف اولمايان ، آبی فرق ايده مەين .
فرسز ، رونقسز . قان اوتورمش . — صوده
بالیق اولامق : قارىشقلقدن استفاده ا .

بۇلدوغ [ا. س. آلت چكەسى اوزون قوجە
قفالى قيصە باجاقلى برکوپك .
ا. س. روسيەدە بىچاركانك
ديكتاتورلىكى طرفدارى .

بۇلغار [ا. س. ويابلغار . روم ايليدە مسكون
برقوم . — جە : بولغارلسانندە
اولان ، بولغار طرزواصولندە ، بولغارلرك
تسكلم ايتدىكرى لسان . * بولغارستان :
روم ايلندە آدرنەولايتزلە طونە شەرى آراسندە
بولونان بر قراليت . ۹۹۵۰۰۰ ۶ نقوسى
واردە . مركزى صوفيه شەرىدر .

بۇلغارى [ا. س. كوچوك ضنبوره ، ساز .
ا. س. عقل ايله بولمق استعدادى .
بۇلغو [ا. س. اكلايش ، ادراك . عرفان ،
وجدان . كشف ، اختراع ، ايجاد .

بۇلغور [ا. س. دوغروسى : بورغول . قيرلش
بولغداى كە پىلاوى مشهوردز .
ص. قارىشيق ، شوش . آلاق
بۇلاق [— : قارما قارىشيق .

بۇلمق [ف. آبارق آله كپيرمك : آرادىغىزى
بولدىكىزى ؟ تصادفاً آلدە ايتك .

بۇل [ا. س. ويا بوكلەك . صغير وسائر
حيواناتى فنا صوقان ماوى برسپنك .
زهرلى اورومچك . — جك : پوم پوم اورومچكى .
ص. كنىش ، واسع ، چوق ، مېذول .
بول [— : فراخ فراخ . — دوغرامق :
بىدل و اسراف ا . ؛ برچوق شى وعدا . —
كىسەدن آتق : لا قىرديله سماحت كوسترمك .
سوزى :— كوهزه ، ياكشاق . * بوللا تاق :
توسيع . ، كنىشلمك ، مېذول ا . ، چوغالتق .
* بوللا تاق : توسع . كنىشلمك ؛ چوغالتق ،
مېذول اوملق . * بوللا شقم : بول ومېذول
او . ، چوغالتق ، كنىشلمك . * بوللق : كنىشلك
وسعت ؛ كثر ، چوغلق ، فيض وبركت .
بول [ا. س. چيش ، سىدىك ، ادرار . —
ايتك : ايشەمك .

بۇلاشدىرمق [ف. سوزمك ؛ تلويث
ايتك ؛ خستەلغى سىرايت
ايتدىرمك . يوزينە كوزينە :— بجرەميوب
برباد ايتك .

بۇلاشقم [ف. سوزمك ، كىرلنك ، ملوث او .
خستەلىق سىرايت ا . ، علت
سارەيە طوتولانرله اختلاط ا . كپرىشمك ،
تشبث ا . ، صارمق . قارىشمق .

بۇلاشيق [ص. برشى سوزولمش ، آلودە ،
ملوث . سارى بر خستەلغە
طوتولمش . س. سوزولن شى ، لوث . كپىلى
مطبخ طاقى .

بۇلاق [ا. س. يردن بولانارق چيقان صو ،
قالىق ، پىكار .

بۇلامق [ف. بوللا تاق ، توسع ايتك ،
كنىشلەمك .

بۇلاماج [ا. س. اون ايله ياپسىلير بر نوع
يىمك .

بۇلامق [ف. سوزمك ، صيواق . تلويثا . ،
كىرلنك . باتيرمق .

بۇلامە [ا. س. قويو پكمز .

بۇلاندى [ا. س. ويا بولاتى . معدەنك قار .
يشماسندن متولد قوصمە حسى .

بولۇش [س. بولمق فعلی و طرزی . عقل ایردیرمه ، إدراك . کشف ، إيجاد .

بولۇشدىرمق [ف. ملاقات ابتدیرمك . بربرى بولمغه سبب اولمق . بولوب = تدارك ايتك ، آریوب آله کچیرمك .

بولۇشدىرمك [ف. بايلاشدىرمق ، اولشدىرمك

بولۇشمق [ف. بربرى بولمق ، برآوابه راست كلك : دون يولده بولوشدق .

بولۇشمك [ف. حصه لره آيپاراق بايلا-شمق ، نصيب آلق ، مقاسمه

ايتك : آلدقلى محصولى بولوشدىلر .

بولۇك [س. بولۇنمش برشېئك برپارچهسى

دائرە . فرقە ، طائفە ، جماعت . برطابورك منقسم اولدىغى باشلىچه اقسامدن هربرى .

بولۇندىرمق [ف. موجود وحاضر طومتق

إحضار و تهيئه ايتك .

بولۇنۇلمق [ف. موجود اولمق . تدارك اولونمق . إمداده يتشمك .

بولۇنغاز [ص. آله كچمىسى زور ، نادر ، نادیده . اعلا ، أنفـس ، ممتاز .

بولۇنغز [ص. تقسيم قبول ايتمز ، پارچه - لانمز . لايتجزا .

بولۇنمق [ف. آزاركن آله كچيرليك . كشف

إختراع اولونمق . وجوده كستيرمك . يادىم ايتك ، إمداده يتشمك .

بولۇنمك [ف. حصه لره آيرلمق . تقسيم

بوليچه [س. يهودى قاريلرنسه ويريلن عنواندر . ماداما ، فوقونا كى .

بوم [د. بعض صفتلرك باشىنده تاكيد

بوم بوم . بوم بوش .

بوم بوم [ع.س. بايقوش .

بوم بوم [ف.س. ير ، زمين ، طوپراق : بوم شورە : چوراق ير .

يولده بر قلم بولدى . غائب اولان برشېئى تكرار آله كچيرمك : كىتابكزى بولدىكزى ؟

وارمق ، يتشمك ، قارشىمق : ياش يوزى بولدى ؛ هله بر يازى بولالم . دوجاراولمق ،

اوغراق : بلاسى بولدى . تدارك ايتك : اولاياره بولمى . راست كلك ، كوروشمك :

قاردشى بولدم . كشف و ايجاد ايتك : آيى بر اصول بولدى . حس ايتك : ذوق

بولمق . حكم و تقدير ايتك : بو آرى آيى يوليورم . تصويب ايتك : بوايشى ناصل

يوليورسكن ؟ آزالرى = : اوزلاشدىرمق ، جاريشدىرمق . آزالقى = : فرصت دوشورمك .

اللهدن = : اللهك جزاسنه اوغراق . وجود = : پيداولمق ، ميدانه چيقمق . يوز = :

آزىمق ، حدنى تجاوز ايتك . سوز برى = : ديدىكى اولمق . * بولدىچه بولماق : دها

فضله سنى ايسته مك . هت . بولدىرمق . م . بولمقى ، ب : بولونمق .

بولمك [ف. حصه لره ، بولوكلره آيپرمق ، كسمك ، آيپرمق ، پارچه لامق .

هت . بولدىرمك . م . بولمك ، ب : بولونمك .

بولمه [س. بولمق فعلى . آيپرمه ، تقسيم

بولمه [كسمه . بويوك بربردن آيرلمش ير . برمحلى آيپران شى . اوپله .

بولۇندى [س. ويا بولونشو . بولۇنمش شى . بولمه ، بولن شى .

بولۇت [س. هواده معلقهده دوران

توبر ، ميغ . بولوته بكزهن دومان ويا توز ييغىنى . مج . قازارتان ويا دومانلانتان

برده . متحرك جانلى مخلوقات كىتله سى . * بولوتدن تم قاغىق : قولايچه ، چارچابوق

خويلاشمق . = كى : چوق سرخوش . * بولوتلى : بولوتله قاپلامش ، بولوتلىق ؛

دومانلى . * بولوتلانمق : بولوت پيدا ، دومان و بوغو قاپلامق . آيى كوره مەمك .

بولۇز [ى .س. ويا بلوز . عمله وطلبه نك

بولۇز [كسيدىكى بزدن كوملك . قماشدن

ياپىلىش قادين جا كىتى .

بومبا [س. ایچی باروتله دولو و فتیلی کره شکنده خبره .

بومبار [س. قویون و سائرته کالین باغریاغی . بو باغریاق طولد . ریلار قاپیلان یئک .

بومباردمان [ی. س. دوغروسی بومباردمان . بومبا ایله هجوم ایتمه . طوپ آتمه . — ایتمک : طوپه طومق . — ایکی دیرکی فیچی آینه . بومبارده [لفلی یلکن کیمسی .

بونامق ف. ب : بومامق .

بونبون [ی. س. باشلیجه شکرله پالیش چقولاته ، فوندان کبی شکرلر ، شکرله لر : چوجغه برآز بونبون کتیرک . — زینت مقامنده قوللانیلان بونجوق [اورته لری دلیک جامدن وچوک کره جیکلر . قادین آتوانیه طاقیلان سیاه و کوچوکاریده واردر . — علی : چوجوقلره عارض اولان حواله .

بونجه [ک. بو قدر ، بو درجه ده ، چوق : بونجه زماندر کوروشمدک .

بونجیلاین [ک. ویا بونجه لاین . بو قدر ، بومقدارده . بویله ، بوخالده .

بون ژور [ی. س. صباح سلامی . صباح شریفلر خیر اولسون یرینه .

بون سؤار [ی. س. آفشام سلامی . آفشام شریفلر خیر اولسون یرینه .

بونک [ش. (بونون) . (بو) نک مضاف [ایله یدر . شونک بونک لاقیر دیسنه قولا ق آصمه .

بونو [ی. س. قیصه وعده لی ، آز فائضی سند : اوده نهجک بونوسی وار .

بونو [ش. (ت : بونو) . (بو) نک مفعول بهیدر : بونی بکا سوبله .

بو هو [س. باقوشک بویوکی ؛ طاووق وسائرته نک دشمنی بیر فیچی برقوش . — اوزونلق ، ارتقاع . قد ، قامت .

بوی [نوع ، جنس ، بویوکلک ویا کوه چوکلکده درجه : قارپوزلر برقاچ بویدر ؛

هیسی بر بویدر . — : جنس نه ، بویوکلکته کوره ، مختلف قامتده . بر عشرتک اویمای .

— آتمق : اوزامق . — آلمق : اوزامق ، بونی اولچمک . — چکمک ، — سورمک : اوزامق . — کوسترمک : معرفت صامق .

* بونک اولچوسنی آلمق : حدی ، ذکر نه آکلامق . — اولچوشمک : رقابته کیریشمک .

* بوی پوصی یرنه : تناسب آندامه مالک . * بویجه : اوزونلق جهتندن .

* بوینه : طولاً ، اوزونلقجه : بردوزییه متصل . * بویلی : بوی اوزون اولان .

مفصلاً ، اوزون اوزادییه . — ویرمک : (نهر) آدم بویندن درین اولماق . * بویداش : ایکیمسی بر بویده . — اونی : عربجه (حلبه) دیسین بر اوت . * بویلاقمق :

بوی قازاندیرمق ، اوزاتمق ؛ بجه اوزاق بر یره کوندیرمک . * بویلاشدیرمق :

اوزاتمق ، بوی ویرمک ؛ بوی بوی تفریق و ترتیب ایتمک . * بویلاشمق : بوی پیدا ، اوزامق ، بویلاقمق . * بویلامق :

طولاً اولچمک ، یول بویجه کیمشک ؛ کیدرک کیرمک : جانی حبسخانه بی بویلا دی . *

بویلاقمق : بوی پیدا ایتمک ، اوزامق : بو چوجوق آماده بویلان دی ها !

[ی. س. اینکیز مستمسک کتیده یولی بوی [خدمتچی . اوغلان .

بوی فام . قوقو . ب : بو .

بوی [س. اوزون آياقلى زهرلى بر او - روجک . رتیلا .

[س. رنگ ویرمک مخصوص ماده ، مایع ویا مخلوط ، صیغ ، فام .

— اورمق : بویا سورمک . یاغلی ، صولو : بویالری یاغده و صوده آلدیکنه

کوره رسم . — جی : بویا سورن ، پایان قوندره بویایان . — خانه : بویای جکانی .

— دلیق : تلون ایلمک . — تمق : بویا سوردیرمک . — لامق : بویابه بولامق . — مق : بویا سوره رک

رنگ ویرمک . کوز — مق : آلداتمق . — مه : تلون ؛ ص . ساخته ، حیللی .

— لانتق : تلورن ایدلک ، قانه — نحق :
قانلائق : اورتللق قانه بویاندی .
بویان [س. میان آغاجی . — بالی ، —
سوکى : میان .

بوی سقاوت [ا.س. کنج ایزجیلردن متشکل
جمعیتک اعضاسندن اولان .
بویقوتاز [ای.س. برفکر سیاسیدن دو-
لایى مناسبتی کسمه ، آلیش
ویریش ایتمه .

بقیله [ح. قریه إشارتدر . بوتورلو ،
بوطر زده ، بونک کبی . ص. بوحال
وصفده اولان . بوندن — : بوندن صوکره .
شویله — : هر نه صورتله اولورسه ، اولدقجه ،
ایکیسی اورتیه سی . — جه : طبق بوضو-
رتله ، عینیه بوطر زده . بوهنوال اوزره .
— لک : بوطرز ، بویکیدیش ، بوججه .

بویوز [س. کەویش کتیرن بعض حیوا-
ایدن سرت وعروطی الشکل قسم . بوجکرك
باشنده بولنان بویوزده بکزر یومشاق
و ایجه شیء . بویوزدن یاپیلان بورو ،
نقییر . حجات اییون قوللانیلان آلت .
— آغاجی : أرغوان . — اوقى : چوپلمه .
— چکمک : حجات ایتمک . یکى — ی :
خروب دنیلن میوه . کییک — ی : طی
بر نبات . — لی : بویوزی اولان ؛ بجه
زوجه سی ناموسسز اولان ، پزه ونک .

بویون [س. ویایون . باشی اوموزلره
ربط ایدن بدن قسمی . بعض
قابلك یوقاری ودار قسملری . ذمت ،
تعهد ، مسئولیت : کنهای بویونمه . *
بوینه آلق : درعهده ایتمک . — آیمک ،
بویمک : یالوامق ، تظلم ایتمک . — اورمق :
إعدام ا . — اوزاتق : تسلیم او . — باغى :
یاقابه باغلانان قاش ، قراوات . — بوران :
صارى آصمه یه بکزر بر قوش ، شتراق ،
کویچکن . — بورجی : وجیبه ، فریضه .
— قاشیمق : اوتانمق . — کسمک : إطاعت
ایتمک . تاببع او . — ویرمک : مطیع
ورام اولق .

بویوندوروق [س. آرایه ی چکمک
ایپون حیوانلرک بویینه
یکیریلن آغاج . قهر ، تحکم ، أسارت .
— آلتنده : أسارتده ، قهر چکمکده .

بویونک [ص. ویایونک . کوچوک ضدی ،
ایری ، اولو ، کبیر ، عظیم ،
بزرک : بویونک او . قدر و اعتباری یوکسک ،
جلیل ، عالی : الله بویونکدر ، بویونک آدم .
یاشلی ، مسن : او ، سندن بویونکدر . کنیش
واسع ، بول : بویونک تارلا ، بویونک دیکیزه
— سویلمک : مغرور او . تفاخر ا . ج . بو-
یونکر : أعظم ، اکابر ، رجال ؛ یاشیلیر .
* بویونکک : اولولق ، ایرلیک ، عظمت ،
جسامت . قدر و اعتبار کثرتی ، علو ،
فیخامت ؛ یاشیلیق ؛ کنیشلک ، وسعت ؛
شدت ، قوت ؛ کبر ، عظمت ، غرور :
بزهده بویونکک طاسلایور .

بویونکلنمک [ق. کنیدی بویونک کو-
غرورلاقمق ، کبرلنمک .
سترمک ، عظمت صامق ،

بویونمک [ق. بویونک اولق . نشو ونما
بولسق : بوفدان بویودی .
یاشلائمق : چوجغمز بویودی . بوی آتمق ،
اوزامق : کوچوک بویور . رتبه جه ترقی
ایتمک . کنیشله مک ، بوللاشمق : آشیلر
قالقجه اوعله بویودی . شدتی آرتمق ،
أهمیت کسب ایتمک : غوغا بویودی .
چوغالمق : تروقی بویودی . تربیه کورمک ،
تربیه آلمق . داغده — : تربیه سز وقبا او .
بویونلق [س. بویونه صاریلان شیء ،
بویون صارغیسی .

بها [ح.د. روم ایلی لساننده قوللانیلیر
به [حرف ندادر : به جانم ؛ به آدم ؛ بعضاً
آیلده قوللانیلیر : آیه جانم !
آه اوکا ، اونده ، اونکله . محکوم به :
به [اوکا حکم اولونمش . معمول به :
اونکله عمل اولونان ، مرعی . مؤ : بها .
جه بهم . تشنه : بهما .

بها [ق.ا.س. قیمت ، ذکر ، فیء . — یه
چیقمق : قیمتی آرتمق . — دن

دوشمك : اوجوزلامق. آتش — سنه : چوق
بہائی . یوق — سنه : پك اوجوز . قان

— سی : دیت . قان — سنه : حیاتی تہلکہ یہ
قویارق . بی — بہا تقدیر اولونامایاجق
درجہده قیمتدار . — بی : قیمت و قیاتی
چوق . — لاشمق ، — لائق : قیمتی آرمق ،
قیاتی یوکسلمک .

بہجت [ع.س.س. حسرت ، شطارت . جمال ،
کوزلک ، حسن و بہاء .

بہاء [ع.س.س. کوزلک ، ظرافت ، جلال ،
حسن ، جمال ، رونق .

بہر [ف.ا.ک. هر ، ہریر : ہرینہ بش
غروش ایستیور ، بہر جلد .

بہادر [ف.ا.س.س. جسور ، جسارتلی ،
یکیت ، دلاور ، قہرمان . *
بہادرانہ : یکیتہ یاقیشہ حق صورتہ ،
یکیتجہ ، دلاورانہ .

بہرہ [ف.ا.س. حصہ ، پای ، نصیب ،
قسمت : علمدن بہرہ سی یوقدر .

بہار [ف.ا.س. ایلک یاز ، فصل ربیع .
کھنہ — : کوز . ہرمد — : ہرمد
تازہ ، داغا بہار .

بہشت [ف.ا.س.س. جنت ، اوچاق ، فردوس .
آشیان : جنت مکان . *

بہار [ع.س.س. کوزلک . بوبر و طارچین
کری شیئر . صاری پایادیہ .

بہشتی : جنتہ منسوب و متعلق ، جنتلک .
[ی.س.س. مختلف رنگلی و ظرف

بہاریہ [س.ع. ایلک بہاری توصیف
ویا برداتی مدح ایدن قصیدہ .

بہ غونیا [ی.س.س. مختلف رنگلی و ظرف
یا پراقلی برنات .

بہانہ [ف.ا.س. وسیلہ ، سبب . ساخته
اعتذار ، اصلسز عذر .

بہ اللادون [ی.س.س. طبابتہ مستعمل زہر .
لی برنات کہ میوہ سی کرازہ
بکزر . عوام لساندن بل دام دہ دنیہ .

بہایم [ع.س.س. بہیمہ لر ، درت آیاقلی
حیوانلر . ب : بہیمہ .

بہ مول [ی.س.س. نوطہ بی یاریم سس قبا .
لاشدیران بر اشارت .

بہبود [ف.ا.س. آیلک ، صاغلق .
[ع.س.س. حیرت ، شاشقینلق . بانک

بہی [حد. ہی ! آی ! اکثر یا حدت
و انفعال بیان ایدر : بہی بودالا .

بہت [ع.س.س. ضمیمہ معنامی باشقہ در .
بہت [ع.س.س. بالان ، افترا ، کذب ، باطل .

بہیم [ع.س.س. شن ، شاطر ، مسرور .
کوزل ، جمیل ، ظریف ، ملیح .

بہتان [ع.س.س. بالان ، افترا . * بہتانچی :
[بالان اویدوزان ، افترا ایدن .

بہیمج [ع.س.س. ظریف و نازین قادین ویا
ظریف . ج. بہائر .

بہتر [ف.ا.س. و بہترین . اک آی ، اک
اعلا : آنفس .

بہیرہ [ع.س.س. قیز . ج. بہائر .

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہیمہ [ج. بہائم . * بہیمیت : حیوانلق .
[ف.ا.س. زیادہ آبی و مقبول اولان ،

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہین [ع.س.س. مستحسن .
[ف.ا.س. سلب و نقی بیان ایدر . سبز .

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہی [ج. بہرہ : بہرہ سبز . پروا : پروا .
سبز . تاب : طاقسبز . * بیحضور :

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہیمج [ع.س.س. شک : شبہ سبز .
* نوا : نصیبسز . وایہ : ملجاسز .

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہیابان [ف.ا.س.س. قیر ، چول ، صحراء ، دشت .
[ع.س.س. نشین : چولده ساکن . —

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بہیابان [ع.س.س. چولارده دولاشان .
[س.س. موسیقیدہ بر مقام اسمیدر .

بہتون [ی.س.س. صو کبہرہ جیلہ ، صو ، چاقل
طاشی ، قومدن مرکب برخرچدر

بیاتی [ی.س.س. دخی دنیہ .

بی اختیار [ف.ا.ه. کندی ایستکسزین،
إرادهمسی انضمام ایتمکسزین.
بلا اختیار دخی دنییر.

بی آداب [ف.ا.ه. آدبیز، آدی اولمایان.
* بی آدابه : آدبیزه یاقیشیر
صورتده . آدبیزجه .

بی آرام [ف.ا.ه. راحت وحضوردن محروم
راحتسز، مضطرب .

بیاض [ع.س. آقلق، سفیدلک. تر. غله.ص.
آق، سفید. مسوده نك تمیزه
چکلمشی. — ایتمک، بیاضه چکمک: تبیضا.
* بیاضلاقمق : آغارقمق . * بیاضلامق :
آغارقمق، بیاض اولمق . * بیاضلق : آقلق :
قارک بیاضلغی . * بیاضمتراق، بیاضمسی :
بیاضه چالان، آز آق، آق کبی کورون .

بیاع [ع.س. پراکنده ساتیش یایان
کوچوک تاجر .

بیاغی [ع.س. ویایاغی. عادی، خاص اولمایان
دون، آشاغی. — آدم: حبشیسز،
عرفانسز، قبا. ح. عاداتا، شقاسز، شهسز:
بحم بیاغی صیتهم وار. تا کید ایچون اولنه
(باس) کتیریلیر: باس بیاغی . * بیاغیلق :
عادیلک، آشاغیلق: یایدیغکنز بیاغیلقدرد.

بی آمان [ع.س. آمان ورمییچی، صرمتسز
اولان، آمانسز .

بیان [ع.س. إفاده ایدوب آکلامه : آچیق
سویلمه، بیلدیرمه .

بینلو [ی.س. اوچاق ویاراف اوستنه قونان
کوچوک زینت آشیمسی .

بی پروا [ف.ا.ه. پرواسز، هیچ برشیگدن
چکنمز، قورقوسز، صاقنامز .

بیت [ع.س. او، خانه، مسکن، منزل.
ایکی مصراعدن عبارت منظومه .
— الله، — الحرام : کعبه معظمه . — المال :
وقتیله خزینه مالیه : ورثه سی معلوم وحاضر
اولمایانلرک اموالی حفظ ایدن اداره . ج.
بیوت. منظوم قطعه معنا سنده ج. آیات .
[ع.س. پیس انسانلرله برچوق حیوانلرک
بیت وجودده یاشایان بوجک، کهله .

* تخته بیقی: تخته آرالقلرله ناهار یانان و انسانلری
ایصیران معروف حیوان، تخته قوروسی .
— بازارى : آسکی آشیانک آلتوب ساتلیدیغی
یر . — نیکی : کیزلی برقصور وعیب . *
بیتلی : اوزرنده بیقی اولان، پیس . *
بیتله مک: بیتلیری آیقلا یوب قیرمق . *
بیتلنمک: بیت پیدا، کندى بیتلیری
آیقلا یوب قیرمق .

بی تاب [ف.ا.ه. قوتسز، مجالسز، بیتکین،
بورغون .

بیترمک [ف. ویاییتیرمک. صوکه ایردیرمک،
تماملامق. محو وهلاک ایتمک.
بیتشیدیرمک، طوبراقدن چیقمسینه سبب
اولمق. م. بیترمک. مه. بیترمک .

بیترمه [ع.س. ایتمام، ایکال. کسمه،
کوتوری، مقطوع .

بیتريم [ع.س. ایتمام، ایکال. صوکه، انجام،
آخر، یایان .

بیتشمک [ف. ویاییتیشمک. بربرینه
طوقونق اوزره یاقلاشمق،
یناشمق. مه. بیتشیدیرمک .

بیتشیک [ع.س. بربرینه طوقونه جق صو-
رتده یاقلاشمش، ملاصق .

بیتشکین [ع.س. بیتمش، طاقق قالماش،
محو وخراب اولمش .

بیتسمک [ف. صوکه ایرمک، تمام اولمق .
توکسمک. محو وپریشان اولمق.
چوق سومک. استهزا ایله حیرت ایتمک،
یاللق، شاشمق: بن بویله شیکه بیترم .
صوکه درجه یورولق: یازا یازا بیتدم . تخم
طوبراقدن طیشاری چیقمق. مه.ب. بیتیرمک .

بیتوت [ع.س. کیجه لمه، کیجه قلله.
کیجه بی بربرده کچیرمه .

بیتوم [ی.س. أرضک سینته سنده بولونان
قارا وقاتی ماده ویاصارمتراق
مایع . بیتوم یایا قالدیرملرینه دوشه نیر .
[ع.س. بوتون، تسکیم، یکپاره .

بیتوی [ح. بوینه، بر دوزیه، اولمه
بیتمه: اولمه بیتمه قاپومدن کیتمه .

بیتیک [ص. بیتمش ، بخو اولمش ، پاك يورولمش ، اميدسز ، فنا خسته .

چاره [ف.ص. چارهسز ، زوالی ، دردمند ، مسكين ، چارهسی قلنامش .

بچاق [س. كسه جك آلت . — بچاغه [لكك : بربرينه بچاقله هجوم ا .

— بچكه دایامق : مضطر قالمق . آغزینی — آچاز : پاك ما یوس ومكدر . * بچاقی : بچاق یابان وصاتان . بچاقلامق : — ایله یارالامق .

[س. دسترنك بویوكی . * بچوئییی : بچق ایله تخته یاران .

بچمك [ف. كسمك ، یارق ، قطع ا . ، اوراقله كسمك . (ترزی قاش)

كسمك . اولچوب — : ملاحظه ، تدبیر ، مقایسه ایتك . پای — : قیاس ا . عبرت آلق . بول — : مبالغه ، بذل ا . كسوب — :

حل وقصل ا . بها — : قیمت تخمین ا . م . بچمك . مه . بچدیرمك .

[ف.ص. امثالسز ، بی نظیر ، شریكسز ، بچون [سبب صورولماز . — وچرا :

خدای متعال ، حاكم مطلق . [س. بچمك طرز و صورتی : آلبسه نك

بچیم [بچلمه سنده کی شكل و صورت . آندام ، كوستیش . طرز ، اسلوب . اوراق و قق .

* بچیمنه كتیرمك ، قویق : اویدورمق . * بچیمسز : چیرکین ، یاقیشفسز . * بچیملی :

یاقیشیقلی ، كوزل . [ف.ص. فائدهسی اولمایان ، ثمرهسز ، بچاصل [نتیجهسز ، بوش .

[ف.ص. حدسز ، چوق ، صوكی بچد [اولمایان ، غیر محدود : سهاده کی

ییلدیزلر بچد و حسابدر . [ف.ص. كندیدن كچمش ، چیلغین ، بچود [بالیش ، مدهوش .

[ف.ص. سكود آغاجی . — بچنون : بید [صالحیم سكود .

بیداء [ع.ص. قورقونج وتهلكلی چول . [ف.ص. ظالم : عدالتسز . س. ظلم ،

بیداد [جور . — كر : ظلم ایدیجی .

بیدار [ف.ص. اویاتیق ، متیفظ ، اویومایان . * بیداری : اویاتیلق ، تیفظ .

بیدرنك [ف.ص. علی العجله ، بلا تأخیر ؛ س. سرتعی ، سریع .

بیدریغ [ف.ص. اسیرکننه بن ، مبذول ، مصروف : لطف و همشكر

بیدریغ بیورماسی نیازله . [ع.ص. شطرنج اویوننده پیاده

بیدق [طاشی ، پایتاق . [ی.س. ایچنه پتول ، بنزین

بیدون [وسائره قونان تنكهدن قاب . عسكركرك طاشیدیغی برنوع تنكه مطره .

بیر [ع.ص. قویو ، چاه . ج. آبار . [ی.س. آرپه صویندن پایلان مسكر .

بیرا [خانه : بیرا ایچیله جك یر . [ف.ص. بختسز ، طالعسز ، ییلدیزی

بیروز [دوشكون . [ف.ص. كوك ماویسی رنكندنه

بیروزج [برنوع جوهر . [ف.ص. ویا برون . طیشاری ، خارج .

بیرون [درون و بیرونی : ایچی طیشی . [س. ایكنه نك كچمسی ایچون اوچكه

بیز [دللیك دن دمیر آلت : قوندره جی ییزی . [ف.ص. بیقمش ، اوصاش ، رنجیده ،

بیزار [خاطاری قیرلش ، فتور كتیرمش . [ی.س. قبض ایدیجی برتوزكه

بیزموت [اسهاله قارشى قوللانلیز . بیست [ف.ص. یكرمی .

[ی.س. آق یارمقده قوللانیلان بیستوری [كوچوك جراح ییغای .

[ی.س. مساوی قطرده ایکی بیسیقهلت [تكركلكن عبارت اكثریا

آیاقله تحريك ایدیلن برنوع آراهه . بیش [ف.ص. چوق ، كثر ، زیاده .

اوستنه: قوم کبی قاینار غلبه لقی. — کوز اوقی: محموده، سقمونیا. * بیکرله، بیکرجه: پک چوق. * بیکک: بیک غروش ویا درهم ویا آرشون قیمتنده اولان؛ بیک درهم، استیعاب ایدن شیشه. * ییکنجی: بیک درجه سنده اولان.

[فاه. ایشیز کوجسز. مشغور. بیکار] لیتسز. ب: یکار.

[س. ویا بوکار. یردق چیقان صو، بیکار] صویک چیقدی ی.

[فاه. مرادینه ایرمهش، خائب، بیکام] خاسر، مرانه نائل اولماش.

[فاه. یابانجی، بیلدیک اولمایان، بیگانه] یاد. * بیکانکی: یابانجیلق.

[س. طابور قوماندانی. * بیگباشی] بیکباشیلق: بیکباشی رتبه سی.

[عد. هریرنه بیک، هر دفعه سنده بیکر] بیک. شولره بیکر غروش ویریکز.

[فاه. کیمسه سز، آشیز، بیکس] دوستسز، یتیم. * بیکسک: کیمسه سزک، حامسزک، طوللق ویتسک.

[فاه. شهبه سز، شکسز، بی گمان] بللی، مسلم.

[فاه. آکسیکی اولماق، بی کم و کاست] اوزره، تمامیه.

[س. آخش آت، ایکدیش. آغانک، بیکیر] بیکیری: متجاسر. — جی:

بیکیر سورجیسی، کرا ایله بیکیر ویرن.

[س. قطران ایله قیلدن مرکب بیلار] برمعجون که قلفاته یاران.

[ی. س. کنارلرنده لاستیک بیلاردو] بولنان یشیل اور تولوخوصی

برماصه اوستنده قیل دیشندن معمول یووالاقلر واوزون دکسکر واسطه سیله

اوینانان اویون؛ اوزرنده بو اویون اوینانان ماصه.

[ی. س. واپوره و ترنه بینه بیلماک بیلت] ویا براویونه کیره بیلماک ایچون

بیشه فاه. اورمان، میشه لک.

[ع. س. آیش کله سنک مؤنیدر. بیضاء] بیاض، آق. البیضاء:

پاره؛ بوغداي. * البیضان: سود و صو. ید. — آیلک، قوت و قدرت.

[ع. س. بریومورطه. قلب، اورته. بیضه] چه بیضات. * بیض: یومورطه؛

چه بیوض.

[ع. س. یومورطه شکنده اولان. بیضی]

[ع. س. دوغروسی: بیطار. حیوانلرک، بیطر] امراض و تدوایسنه و تیمارلی

اصولونه واقف آدم، آت و مواشی طبیی. * بیطره: بیطارلق، بیطار صناعتی.

[فاه. هیچ بر طرفی التزام، بیطرف] ایتمه ین، طرفدارلق ایتمه ین.

[ع. س. صاعه، فروخت. بیع]

[ع. س. بر خلیفه ویا حکمدارک، بیعت] خلافت و حکومتی قبول ایدوب

حاکم اولدیغی تسلیم وعلناً اقرار ایتمه.

[ع. س. کلیسا، حورا. بیعت]

[ان. س. إسقاراده قیزارتمش ویا بیفتک] صوباده پنشیرلمش اوکوز آق.

[ی. س. آسید قارونیک، بیقارونات] املاچی: بیقارونات

دوسود هضمی تسهیل ایدر.

[س. اوصاعه، بزمه، نفرت: بیققینلق] یوایشدن بکا بیققینلق کلدی.

[ق. اوصامق، بزماک، متفر او. بیقمق] م. بیقلماق. مه. بیقیدرمق.

[س. اوصانج، بزمه، نفرت، بیقندی] بیقمه، کلال.

[عد. اون کره یوز، ۱۰۰۰، ألف، بیک] هزار. پک چوق: سکا بیک کره

سویلدیم. — دره دن صو کتیرماک: پرچوق واهی عذرلر سردا. — جان ایله: کوکلدن، یوره کدن. — بر آبی بر آیاق

(بیلهمه من اسکدن) کلک : بیلدیکی حالده
بیلهمورمش کبی کوروتمک، نجاهل، زبازدی:
بیلهمه منلک .

[ف. بر شیعه دائر وقوفی او. :
بیلهمک] بویله اولاجغنی بیلیدری، وقوف
کسب ا. آلامق : کلدیکی کزی صوکرده دن

بیلدم، طانیق، آشنا چیقماق، تشخیص ا. :
سزی بیلهمدم، کیمسکز؟ خاطرلامق :
شیمدی بیلدم. ظن ا.، بر فکر وذهابده
بولونمق : بن اونی ناموسلی بیلیردم. فعل
اقتدارلی تشکیلنه یارار : یازا بیلهمک،
اوقویا بیلهمک. مسؤل طونمق : بن، یالکز

سنی بیلیرم، باشقهنی طایجام. شبهه لثمک،
اسناد ایتک، بوفنالیی اوندن بیلیرم.
فرض = : وظیفه عدا. بونی کندیمه فرس
بیلیرم. * کندینی = : محویشکار و تربیالی
اولمق. * کندینی بیلهمه مک : متواضع اولماق؛
باغین یا تمق. * چوق بیلهمش : ذکی،
قورناز، حیلکار. * سز بیلیرسکز : ناصل
ایسترسه کز او یله اولسون. * بیلهمه بیلهمه
بیلهمه ک : فرقنده اوله رق، قصد. * بیلهمه یه رک :
ایستهمه رک. * بیلهمه بیلهمه : تمامیه فرقنده
اوله رق، ایستهمه رک. * بیلهمش اول : خبرک
اولسون، * بیلن بیلیر : اربانه معلومدر .
* بیلهمه، بیلیمش : بیلهمک فعلی، وقوف. م.
ب : بیلهمک. مته ب. بیلدیرمک .

[ف. معلوم اولمق، طانلمق،
بیلهمک] مته بوله کیمک

[ج. حق، ولو، دخی : بونی برچوق
بیلهمه] بیلهمه آکار : نرده قالدی سن .
* بیلهمه سنجه : برابر نده، برلکده، معیتنده .

[س. بیلهمه طاقیلان آلتون
بیلهمه زیک] اوساره دن معمول حلتنه. حلقه
شکلنده اولان شی : قویو بیلهمه زیکی : قویونک
اغزنده کی طاش .

[ف. آلات قاطعه یی کسکین بر
بیلهمه مک] حاله کتیرمک . دیش = :
چوق قیزمق، انتقام حسی بیلهمه مک .
م. بیلهمه مک. مته ب. بیلهمه مک .

اجرت مقابلنده آلتان وره . * بیلتمچی :
بیلتم صاتان، طویلايان ویا یوقلمه ایدن .

[ف. بیخاف و متاس کبی کسبی
بیلتمک] بر آلتی کسکین بر حاله تیرتمک .

[س. کچن سنه، برسنه اول : بیلدیر
بیلدیر] بوقدر صوئوق اولماشدی .

[س. چوللق ویلهمه یه بکزه یین
بیلدیر جین] آئی پک لذتی بر قوش .

[ف. آکلامق، خبرورهمک.
بیلدیرمک] ایشعار ایتک. م. بیلدیرمک .

* بیلدیرمه و بیلدیریش : آکلامه، خبر
ورمه، ایشعار .

[س. بیلان، طانیلان یا بانجی
بیلدیگ] اولمایان، آشنا. معروف،

مالوف : اوبزم بیلدیکدر . = چیقماق :
طانیشمق. * بیلدیکندن شاشماق : اصرار،
بیلدیکی یا تمق، اوج آلمق. * بیلدیکندن
کری دورماق : دشمنلق ایچون ایستدیکی
یا تمق، ادا سنده اصرار ایتک .

[ف. بربری بیلهمک، طانیشمق.
بیلشمک] معارفه پیدا ایتک .

[س. آلت قولهم برلشدیکی یر . =
بیلک] کبی : بیلک قالینلغنده .

[س. علم، معلومات، معرفت،
بیلگی] وقوف، مهارت، درایت، نشان.
* بیلکیلک : علامت، نشان، اماره،
داهقا. * بیلکیل : عارف، ذکی،
حاذق، معرفتلی .

[س. آلت قاطعه یی بیلهمه یه جک
بیلگی] آلت . بیلکی طاشی، قایشی .

[س. عالمک صاتان . عالمک
بیلگیج] ادا سنده بولونان. * بیلکیچلک
بیلکی طاسلامه، عالمک ادا ایتمه .

[س. کشفی باشقهنی ترکه اولونمیش
بیلهمجه] قیالی سوز، یا کلتاج، لغز .

[ص. بیلهمین، جاهل، نادان .
بیلهمز] ایشکار ایدن . کندینی = : کبرلی،
جری، جاهل. = لک : بیلهمه یش،
جهل، عدم وقوف. * بیلهمز لکدن

[ع.ص. قورقو، دهشت، رعب، هول،
بیم] خوف، تهرلكه .

بیمار [ف.ص. خسته، كفسيز، غلیل . —
خانه: خسته وادی اولانله مخصوص
محل . — ستان : دارالشفا، خسته خانه .
— ی : خسته لق، مرض .

بی شهابا [ف.ص. خاطر، كوكل صایما یارق،
چكنمكسزین، بی پروا، بلا تقید .
بی منت [ف.ص. ایتدیکی آییلكلری باشه
قاغانان، منتسز .

بین [ع.ص. آرا، میانه : بینلری آچیقدر .
* مابین : آراده اولان شیء . — :
ایکیسی اورتھسی . — الناس : انسانلر
آراستنده . * بیننا : آرازمده .

بین [ع.ص. قفا طاسی ایچنده بولنان كول
رنكندھ کی ماده . عقل، شعور،
ذكا . — داغلق : عقل پریشان او . —
براغلق : یورمق، إزجاج . * بینی ده لیمك :

كورولتیدن چوق راحتمسز او . * بینه كبرمه مك :
آكلا یاماق . * قوش بینلی : عقلی ایرمز ،
إدراكی آز، سبكمغز . * بینسز : عقلسز .
بین [ع.ص. آچیق، آشكار، واضح ،
بدیعی . مؤ . بینه .

بین [ف.ص. كوریچی . دور . — : اوزاقدن
كوریچی آلت . خرده . — : كوچوك
شیئلری كورن آلت ، میقروسقوب .

بینا [ف.ص. كورن ، كوریچی ، مشاهده
ایدیچی . چشم . — : كورن كوز .

بیندیرمك [ف.ص. بینمكه سوق ویا إجبار
ایتمك . اوستنه چیقارمق .
ایلری سورمك . وسائط نقلیه دن برینه
قویمق ، صوقق . * بیندیرمه ویا بیندیریش :
بیندیرمك فعلی وطرزی .

بینك [ع.ص. بینمكه مخصوص : بینك آت .
— : طاشی : اوستنه چیقیله رق
آته بینیه لك طاش .

بینمك [ف.ص. اوستنه چیقمق : آته بینمك .
— : وسائط نقلیه دن برینه كبرمك :
اوتوموبیله بینمك . عناده . — یكدیكرینه

قارشى اصرار ایتمك . دالنه . — : صیدیشدیرمق ،
تضییق ایتمك ، مسلط اولمق . كوپلره
— : چوق حدت ایتمك . م . بینلمك .
مته . بیندیرمك .

بینو قل [ی.ص. بریای واسطه سیله
بورنك اوستندھ دوران ویا
صاپندن آل ایله طوتولان كوزلك .

بینونت [ع.ص. ایکی شیء آراستنده مسافه ،
آراق . فرق ، إختلاف .
بیننه [ع.ص. آشكار ، دلیل ، برهان
قوی ، شهادت قطعی .

بینی نه یاه [ف.ص. صوكسز ، پایانسز ،
توكمنز ، نهایتسز .
بینمها [ع.ص. ایکیسی آراستنده .
بینماده اویوشدیلر .

بینمچی [ع.ص. آته آبی بینن ، فارس .
* بینمچيك : آته بینمكده
مهارت ، فروسیت .
بینیش [ع.ص. آته بینمك فعل وطرزی .
كننش جیه .

بیوت [ع.ص. چم . بیترل ، اولر ، خانه لر .
ب : بیوت .
بیوتك [ف.ص. ویا بویوتك . بیومسنه
یاردیم ایتمك ، یتیشدیرمك ،
تریسه ایتمك : بو چوجنی او بویوتدی .
إعظام ایتمك : ایشی اما بویوتدیكز ها !

بیور [ف.ص. أفندیم ؟ لطفاً بردهاسویلیك،
نه دیدیكز ، آكلامادم ؟
بیورتمق [ف.ص. ویا بویورتمق . حواله
ایتدیرمك عرضالکی بیورت
ده بورایه كتیر .

بیورلدی [ع.ص. برنوع آمرنامه . بیکباد
شیء یه قدر ضابطسانك
رتبه سی بیلدیرن آمرنامه .

بیورمق [ف.ص. ویا بویورمق . حواله ا .
— : آمر ایتمك . سویلك : نه
بیوریورسكز أفندیم ؟ كیتمك ، كلك ،
كچمك : ایچری یه بیوركز . — : یچمك ، آلمق :

طاتلیدن ده بیوركز . ایتمك ، ایلنك ، یاقق :
زحمت بیورمایك ، إرسال بیورسكز .

کوچوک برچیچک که ایجا بنده خاشلا بارق
ایچیلیر. صاری: یاراقلری ده صاری اولانی.
پاپارہ [س. آتمکدن و پندیر صویندن پاپیلان
یک. — بی یک: آزار ایشتمک.
پاپازی [س. برنوع کوهلک بز، فابریقه
بوروجی.

پاپاس [س. روم رئیس روحانیسی. قایر
اوکندہ آباق سیمکه مخصوص
اوتدن توبلی وقبائی. — یخنیسی: زیتون
یاغلی و صوغانی بالیق یکی.

پاپاغان [س. تک توك لاف سوبله بن
آزبرله بن، نه سوبلدیکی بیلنه بن.

پاپافینغو [س. پاپافینغو چوبوغی اوز-
رنده کی سر نه آچیلان یلکین.
پاپوج [س. ویا پاپوش: آیاق قایی،
قوندره، اوکسه سز ترک.
آسکی: — دکر سز شی. * ایکی آیاغی
بریا بوجه صوقق: چوق صیقیشدیر هرق،
مضطرب ار. پاپوجی دامه اتلق: اعتباردن
دوشمک. — سز قاقچ: زور قورتولوق.
پاپوره [س. ایکی، اوچ چغت اوکوره
چکیلن اغیر صابان.

پاپهل [س. عوام لسانده برلیرالق کاغد پاره.
پاپیروس [س. اولجه نیل ساحلنده
شیمدی ده حبشستانده وسوریه
ده الح. بولونان برنات که بوندن مصر لیرله
آسکی ملتر اوستنه بازی یازیلاچق شبتار
یایارلردی. بوندن یاپلش بر شی اوزرینه
یازیلان آل یازیسی.

پات [س. یای بریشله اورولدیقی زمان
حاصل اولان سسی تقلید ایدن
برکله در. بردن بره، آکسزین: — دیه
دوشرسه: بردن بره کلیرسه. یای چایر
چیچکی، قادم پاتی. — کوت: دایاق
سسسی تقلید ایدر.

پاتالس [س. ویا پاتاتا: معروف برنوع
نبات که آمریقای جوبیدن ۱۵۳۴
سنه میلادیه سنده اوروپایه نقل ایدلشدر.

بیوروق [س. آمر، فرمان، حکم.
طوتق: إعطاعت و امثال.
فامه، طول، آزمله. — زن:
بیوه [طول قادین.

بیهودگی فامه. بیهوده لک، فائده سز لک.
بیهوده [فامه. فائده سز، بوش، نافله:
بیوده ایش. — نافله یره،
بوشنه: بیوده اوغراشیورسک.

بیهورش [فامه. شاشقین، سرسم، دلی،
مجنون، عقلی غائب ایتش.

بییق [س. اوست دوداق اوزرنده چیقان
قیلار، شارب. پوس: — پوستک
قیلارینه بکره بن بییق. — آلتندن کولمک:
خفیفجه اکنمک. یش: — موشموله.
پالا: — پالا ییمنده اوزون وسرت بییق.
تر: — بییقی یکی چیقمش. * بییقلاشق:
اوست دوداق اوستنده قیلار بیتمک،
بییقلی اولق.

بیولورثی [س. اجسام عضویه نك
حیاتندن بحث ایدن علم.
* بیولورثیست: بیولورثی ایله اشتغال ایدن.

ب

ب [س. ألفبایک اوچنچی حرفیدر. بو حرف
أصلًا فارسی اولدیغیچون آجد
حسابنده یری یوقدر.

پا [فامه. ویا پای. آیاق. — بر جای:
پا، ثابت، آیاغی یرنده. — برهنه:
یالین آیاق. — بسته: آیاغی باغلی، مقید.
— نهاده: آیاق باصمش. — بند: آیاق
باغی، کوستیکی.

پاپا [س. قاتولیک کلیسالیرنیک بر مجلس
طرفندن متجب آک بویوک رئیس،
حضرت عیساک وکیل. روم پاپاسلرینیک
یسملری باشنه قونان برعنوان: پاپا یورکی.
پاپادیه [س. قویون کوزی دینلن اورته سی
صاری کنارنده کی یارقالری بیاض

پاتَن [ای. س. دوز بر یرده قایا یلمک ایچون آیاق قابنک آلتنه کچیریلن تکر. لیکلی آلت .

پاتنته [ای. س. اضماف تذکره سی. برات، تابعیت و حمایت تذکره سی. سفائنه حرکت یتدکری برک احوال صحیه می جقنده ویریلن تذکره. — لی : بر دولتهک تابعیتی آلتنده بولوندیغی مین تذکره سی اولان.

پاتیر [مه. کورولتی بیان ایدر، یا مکرر ویا کوتورکله سیله برابر قوللایلیر: پاتیر پاتیر پاتلا ی، پاتیر کوتور یورو یورلردی. ف. پاتیردی ایتک. آل ویا پاتیر دامق [ایاغی یره چاربارق سس چیقارمق. مه. پاتیر دامق .

پاتیردی [س. آل وایاف اورارق حاصل اولان کورولتسو: پاتیردی ایتیکز. کورولتولو وقاریشیق حرکت، شمته، اختلال، عریده، زورباق، طغیان، انقلاب: پاتیردی اولمش، خبرک واری؟ — چیقاق: قارغشلق ظهور ایتک. — به ویرمک: کورولتو ایله قور. قوتمغه چالیشمق. * آیاق پاتیردیسی: قورولان، خصمی قورقوتما ایچون بالاندن کوستریدن صولت: آیاق پاتیردیسنه قولاق آصاز. * آیاق پاتیردیسنه بابوج براقق: کورولتولو قورو لافدن قورقوب قایچمق، چکلمک. * پاتیردیلی: کورولتولو، شمته لی.

پاتینار [ای. س. بوز کبی، آسفالت کبی. دوز بر یرده قایمه .

پاچوره [ا. س. آسکی بزو سارئه پارچه سی. قیمتسز و اهمیتسز شیء. — به چویرمک، دوندرمک: بر باد وکپازه ا. قاحشه، شرموطه. — بنبلی: کوتوفکرلی. — جی: پاچوره طوپلایوب صانان.

پاچوز [س. گفاله جنسندن بریالیق .

پاچه [س. یا طولون ویا شالوارک آشاغی قسیمی. حیواناتک دیزدن آشاغی اولان قسیمی و بوندن یاییلان یمک حیوانلرک

پاتادن [ح. ویا باتادق: بردن بره، آکسزین، بغته: پاتادن کایرسه! ف. دایاق آتمق، دوکمه .

پاتاقلامق [عجله الله سوپورمک .

پاترون [ای. س. صنایع ویا تجاری بر مرئوسه ک باشی، رئیس .

اورنک، مودل .

پاتره [مه. چاتره ایله برابر قوللایلیر، براز، یاریم یامالاق معنا سنه در: فرانسزجه یی چاتره پاتره سویلر .

پاترییوت [ای. س. وطنی سون و اوکا فائده لی اولمغه چالیشان .

پاتسقه [س. پاموقدن یاییلان ایجه، بیاض و دوزکون بز .

پاتلاتمق [ف. سس چیقازته رق یارمق ویا چاتلاتمق. (تفنگ) آتمق. چیقارمق، طیشارییه فیلاتمق: کوزکی پاتلاتیرم. چوق جان صیقمق: إصراری إنسانی پاتلاتیر. طوقات آتمق. زوولایارق یارمق: پویننی پاتلامش .

پاتلاق [ص. پاتلامش، چاتلامش، یارلمش، فییرلامش، یاریق، چانلاق: پاتلاق داوول. فییرلامش، دیشاری چیقمش: پاتلاق کوز. — ویرمک: بردن بره ظهور ایتک، آکسزین میدانه چیقمق .

پاتلامق [ف. سس ویره رک چاتلامق، تضییق ایله یارلق، آتمق. طیشاری فییرلامق: کوزی پاتلادی. زوردن یارلق: پوتنی پاتلادی؛ طومورجق پاتلادی. چوق صیقلمق، صیقنیدن محو اولمق: یتر آرتق پاتلایاجم. بردن بره ظهور ا. دیرکن بر فورطنه پاتلادی؛ بردن قیزارق باغیرا باغیرا سویلکه باشلامق: نهایت دایانامایوب پاتلادی. چوق بیوب ایچمک. اود: — چوق قورقمق. قباق باش: — باشی درده کیرمک، آجیسی چکمک. پاتلامدک! : نه عجله ایدیورسک. مه. ب: پاتلامق .

پاتلانغیج [س. تفنگ کبی پاتلار چوچق اویونماجی .

پارچه لرنده کی پوستلردن یاییلان کورک . —
کونی : دوکونک صوگ کونی . یاغه — او :
بوغوشمق ، غوغا . — لری صیغامق :
جدی حاضر لانتق ، ایشه کیرلشمک . — جی :
قویون وسائرہ پارچهلری اوتوله یوب صاتان
ویا پارچه یکی پیشبرن .

پاد [ی. س. کورک بونش پار -
چه سنک ویا فصلک اوفاق
برقیمی : فقره ، بند .
پاراف [ی. س. بر امضایه اویلدورولان
چیز کیرلر ، امضا . پارافه :
پارافله ایشارت ایتک .
پارافین [ی. س. بیاض ، صلب بر ماده که
موم ایمانه یارار .
پاراگتہ [ی. س. کینک سرعتی آکلامق
ایچون قوللانیلان آلت .
پاراوانا [ی. س. جریان هوایی کسمک
ایچون قپونک اوکنه قونان بز
ویا کاغد قاپلی متحرک بر قاچ چرچیوه دن
هرکب شیء ، سپر .
پارپول [ی. س. قودوز حیوان . یاربوللاهی :
اوقوشم صو ایله قودوزه
افسون یایمق .
پارپه [ی. س. قالقان بالینگک یاوروسی .
پارپیر [ی. س. اورتاق ، شریک . برلکده
دانس ایدن ایکی کیشیدن بری .
اویونده عینی طرفده اویانیان ایکیدن بری .
قوجه ویا قاری .
پارتی [ی. س. عینی مقصدله برلشن
اشخاصک هیئت عمومیه سی ،
حزب ، فرقه . اجتماعی بر اکلنجه ویا
ضیافت ایچون بریره دعوت ایدیلنلر هیئت .
استاده . براویون ، بر ماچ .
پارتیزان [ی. س. برینه ، بر پارتیه الخ .
مربوط صادق اولان ، طرفدار :
اونک پارتیزانیدر . * پارتیزانلق : طرفکیرک .
پارچه [ی. س. قسطعه ، پاره ، جزء
بولوک : اکمک ، اودون پار -
چه سی . کربز ، کوزل ، قیمتدار اولان
(شخص ویا شیء) : آبی بر پارچه ! اهمیتیز ،
حقیر وناییز اولان : کاتب پارچه سی . هر
هانکی بر اثرک برقیمی . موسیقی بر اثر :
کوزل بر پارچه چالندی . بر — : آز وقت ،
برآز : بر پارچه بکلیک : آز مقدار : بر
پارچه صو : آزییق ، جزئیحه : بر پارچه

پاداش [ی. س. مکافات ، اجر . تر . س.
آیقاداش ، یولداش .
پادزهر [ی. س. زهره قارشلی علاج .
آغونک تأثیرینی ازاله ایدن .
پادشاه [ی. س. ویا پادشاه . حکمدار .
* پادشاهانه : پادشاهه یاقیشیر
صورتده ، پادشاهه لائق اولان . *
پادشاهلق : پادشاه عنوان وصفی . *
پادشاهی : پادشاهه هتسوب .

پادشاه [ی. س. ویا پادشاه . حکمدار .
* پادشاهانه : پادشاهه یاقیشیر
صورتده ، پادشاهه لائق اولان . *
پادشاهلق : پادشاه عنوان وصفی . *
پادشاهی : پادشاهه هتسوب .

پادشاه [ی. س. ویا پادشاه . حکمدار .
* پادشاهانه : پادشاهه یاقیشیر
صورتده ، پادشاهه لائق اولان . *
پادشاهلق : پادشاه عنوان وصفی . *
پادشاهی : پادشاهه هتسوب .

پار [ی. س. پارلقی تصویر ایدر . مکرر
قواللانیلیر : اوستنده کی صبرمه لر پار
بار بارلا یوری . باریل باریل دخی دنیور .
پاراپت [ی. س. کویشته سی .
پاراتور [ی. س. بنایی صاعقه تخریباتدن
محافظه ایدن آلت ، سپر صاعقه .
پاراچول [ی. س. دینکیملسز آصمه آراهه .
ایکمی آکریسی دینلن سفینه .
پارادوقس [ی. س. هرکسک قبول ایتدیکی
برفکره مخالف فکر : کره
أرضک حرکتی اوزون مدت بر پارادوقس
تلقی ایدلدی .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

پارادی [ی. س. اولومدن صوکره حقیق
مسلمانلرک کیده جکی یر ،
جنت . بریتاتورنک ائک یوکسکده کی موقعی .
پارازیت [ی. س. بر باشقہ سی سایه سنده
باشایان انسان ، حیوان ویانبات .
پاراشوت [ی. س. یوکسک بر بردن اینن
انسانک سقوطی آغیرلاشدیرمه مخصوص آلت .

حاكمارك صنداليه لريله دعوى وكيلىرىنىڭ بولوندىلىرى پراساندەكى محل. هيئت حاكمه. حكامه مخصوص دائره. بۆرسەدە مېايىيە. جيلرك بولوندىغى محل.

پارل [مە. ويا پاريل. پارلىقنى تەسۋىر ايدىر، مكرر قوللانغىلىر: پاريل پاريل پارلاپور.]

پارلامتق [ف. پارلامسى موجب اولق، پارلاق: پارلاق برحاله قومق: تېسىق، پوتىنلرخى پارلاندى. آلوندىرىمك، طوتو-شديرمق: شىو آتشى پارلاتىكز. راق وسائره ايچمك: بر، ايكي قدح پارلاتدى. اوزىكى: آتە ديزكىن ايتىك.]

پارلاق [ص. پارلابان. ايشىقلى، منور. نفوذلى، شانى، كوزل: پارلاق بر مأموريت. شفاف، براق: پارلاق صو، جام. * پارلاقلىق: پارلامه، جلا: ايشىق، ضيا؛ شفافلىق، براقلىق: كوزلك، نفوذ، شان.]

پارلامتق [ف. شدتلى برضيا صاچق، ايشىلدامق: كوش پارلار. جلالى اولوب ضياق چوق عكس ايندىرىمك: كوكسندەكى نشانلر پك پارلايوردى. ياقى، طوتوشمق: آتش بردن برە پارلادى. نفوذ و اعتبار قازانمق: آز زمانده چوق پارلادى. بردنبرە حدت ايتىك: خويى قنادر، چابوق پارلار. فيرلايوب اوچق: شورادىن بر بيلدىرجين پارلادى.]

پارلاممتو [ى. ويا پارلمتو. قوۋە تىقى-ايغىيە تىمىل ايندىن مجلس.]

پارلاماق [س. آراسره پارلامق، شەشە پاش اولق، يالاچق.]

پارلى [س. وياپارلى. پارلامه، لمعان؛ جلا، پارلاقلىق.]

پارلمانتر [ى. پارلامتوبە منسوب اولان، پارلامنتوسى بولونان: پارلمانتر حكومتدە وكيلىر مجلسە قارشى مسؤلدورلر. دشمنه بر تىكلىقده بولونمغه ويا شرائط درميان ايتىكە مأمور ايدىلن مرخص، ايلچى، ضابط الخ.]

راحتسىز. — داغلمش، قېرىلمش: آلدن دوشدى پارچه پارچه (بىك پارچه) اولدى. الماس-سى: پك كوزل. بر-جق: آزيچق. -لى: پارچهسى اولان، يىكپاره اولساين، اكلى، يامالى؛ بچ. طوقناقلى، كىنايەلى، ايمالى: بوسوزكز پارچەلى دوشدى. -لامق: پارلامق، دوغرامق، يېرىمق، اوفاق اوفاق كىسمك. -لامق: پارچه پارچه اولق، دوغرامق؛ چوق چالیشوب اوغراشمق، فدای جان.

پاردون [ى. س. برىخى ايچىدە جك برشى؛ اپلدىغى زمان استغفاي قصور ايچون سويلەنن تزاكت تعبيرى. عفايدرسكز.]

پارده سى [ى. س. آلبىسەنك اوستنە كىيىلن ايازلىق ايچە وخفیف پالتو.]

پارش [ف. س. ب: فارس. پارس [ف. س. قاپلان نوعندن ييرىخى بر حيوان.]

پارسا [ف. س. ص. زاهد، متقى، عابد، صالح، اهل تقوى.]

پارسال [ف. س. كين سنه، بيلدىر. تر. ص. اسكى پوسكى (آتواب).]

پارسه [ى. س. بختش طوبلامق ايچون كىزدىرىلن تېسى؛ بوسورتله طوبلانان بختش آچقەسى.]

پارسەك [ى. س. ويا پارساك. أرض ايله شمس آراسندەكى ۱۵۰ ميليون كىلومتەرلەك مسافەتى برثانيەلك برزاويه ايچىندە كورە بىلمك ايچون دورولان ير.]

پارشومن [ى. س. اوزرىنە يازى يازمق اويياصمق ايچون حاضرلامش قويون ويا كچى دريسى.]

پارق [ى. س. خلك كىزوب دولاشماسنە، تنفسنە تخصيىس ايدىلن آغاجلى، چىلى، چيچىسكى تزه ىرى. طوپچىنىك، آرزاق ومهماتك بولوندىغى محل.]

پاركە [ف. س. كوچوك تخته پارچەلرندن اياپىلان مزىن دوشەمە. محكمەدە]

پارمزان [ی. س. پارم شهری جواریده
سوت و زغفراندن پاپیلان
برنوع پینبرک یاسی .

پارمق [س. انسناک و بعض حیوانلرک
أل و آیاقلری نهایتنده بولنان
متحرک اقسامدن هر بری : بر آلدده بش
پارمق واردر . بر تکررلکک چوققلرندن
هری . بر پارمقلی تشکیل ایدن تخته
و دمپرلردن هر بری . قدمک اون ایکیده
و آرشوناک یکرمی درتده بری . بر مایعدن
بر پارمقله آلتیه ییلن مقدار : بر پارمق بال .
مداخله ، دخل ، مشارکت ، تشویق :
بومستلده اونکده پارمقی وار . آدسز :
یوزوک پارمقی . آغزینه بر - بال چلقق :
امیده دوشورماک . آلتی - : آئنده آلتی
پارماغی بولونان ؛ چوققلی برقاش ؛ پلاموت
بالغناک ایریمی . - ایصیرمق : شاشه
قلمق ، تعجب . . * پارمقی آغزنده :
شاشمش قالمش ، حیرتده . - اوزومی :
اوزونجه بر اوزوم . - قاریشیدیرمق :
مداخله . * پارمقلق : تخته ویا معدندن
پاپلش صره چوققلردن عبارت بولمه ،
قورقولق ، مانع و سائره . * پارمقلامق :
پارمق قورقوندیرمق ، تحریک و اغوا . ،
دورتمک .

پاروله [س. عسکرلر بیتنده بیلنن کیزلی
سوز . اوران یسا .

پاروهنو [ی. س. اولکی خالنه نسبه
پاروهنو] بویوک بر روتنه نائل اولان ،
صوکره دن کورمش .

پاره [ف. س. پارچه ، جزء ، قطعه ، عدد .
پاره * یکپاره : بر پارچه . - لامق ،
- لانتق : ب : پارچه لامق ، پارچه لانتق .
[س. غروشاک قرقده بری . آچمه ،
پاره] نقد ، ثروت . - ایتک : رواج
بولاق . - ایتیز : قیمتسز ، اهمیتسز .
- ایله دکل : باد هوا ، پک اوجوز . - بوزمق :
بویوک پاره یی کوچوکلرینه تحویل . ،

- بیك : لزومسز یره صرف و اصراف .
- قیرمق : چوق پاره قازانق . - کسمک :
پارا باصمق ؛ قازانق . چیل - : یکی
باصلمش پاره . - سز : زوکورت . - لی :
زنسکین . ایکی - لاق اواق : محو و تلف او . ،
قلمامق ؛ حیثیتی قیرلیق . - لانتق :
ثروت پیدا . .

پاریا [ی. س. کرک منشأ اعتباریه کرک
پاریا] براهما جعبیتندن إخراج صورته
حقوق دینی و اجتماعی سندن محروم قالانلر
هندستانده ویریلن اسم . دیگرلرینک
منقوری اولان انسان .

پازار . س. ب : بازار .

پازوال [س. دیکچیلرک دیزه کردکلری
قاییش .

پازواند [س. چارشی ویا محله بکجیسی که
عمجه (پاسان) دن غلطدر .

پازوند [س. (فاه بازوبنددن غلط)
قوچلق ، بازوبند .

پازی . س. یانی پانجار ، سلق .

پاس [س. رطوبتدن دمیر اوزرنده حاصل
اولان قویو قرمزی رنگده حمض
حدید . کیر : دیش پاسی ، دیل پاسی .
- - : آیاق قابلرینک توز و چامورینی
تمیزلکه یارایان شی .

پاس [ی. س. اویونده هر یکی آلدده قونان
پاس] پاره ؛ « بن اوینامایاجم » معناسی
إفاده ایدن بر تعمیر . برنی اویوتیق ایچون
مانیاتیزماجیلرک یابدقلری آل حرکاتی . سپه
طوپک عینی قلعه یه منسوب اویونجیلر
آراسنده آلتوب ویرلمسی .

پاساپارولا [ی. س. برقطعه نیک باشنه ویریلن
واغزندن آغزه بوتون عسکره
بیلدیریلن أمر . بوخبر پاسا پاروله اولدی :
آغزندن آغزه هرکسه یایلدی .

پاساپورت [ی. س. آجینی مملکتلرینه
کیده جکلره ویریلن یول
تذکره سی ، مرور تذکره سی .

پاساق [ی. س. کبری و بیچیمسز روبه ،
* پاساقلی : کبری و بیچیمسز
روبان ، قیافلی ، چاپاچول .

پاساوان [ی. س. رسمی ویرلش ویا
رسمدن استئمالیش ماکولاته
ویریلن مرور مساعدهسی .

پاسیمان [ف. س. کچه بکچیمسی . نکیمیان .
زبانزدی : بازواند .

پاستکل [ی. س. رنگلی قورشون قلمی ؛
بوئله قورشون قلمیله یاپیلان
رسم . بونکله رسم ایتمک صنعاق .

پاستنه [ی. س. نخوردن یاپیلان مختلف
شکل ولتده قوراییه کی شیئر .
[س. خرسیتیانلرک بایرامی .

پاستقالیه [لق : پاسقالیه یه مخصوص .
[ی. س. هرهانی برمؤسه طرفندن
پاسو [نقلیه وسائر اچرتندن استفاده

ایچون بعضیلرینه ویریلن مساعدهسی حاوی
ورقه : پاسوسی وارد ، واپوره ، تراهایه
باره ویرم .

پاسیلیان [ی. س. آذا ، جفا ، إشکنجه
اوپا برعلیه جراحیه کورن .
[ف. س. صاچان ، داغیدان ، سرین .

پاش [زر - : آلتون سرین .
[س. وقتیه ملکیه دن وزیریه
پاشا [وعسکریده لآن میرلواند یوقاری

اولان رتبه اصحابه ویریان عنواندر .
[لق : پاشا رتبه وعنوانی .

پاصدیرمه [س. ب : باصدیرمه .
پاطلیجان [س. مور رنگده معروف
سبزه . بوستان - ی :

یوورلاق جنسی . کبر - ی : اوزون جنسی .
[ی. س. چینده ، ژاپونیده ، اقضای
پاغود [شرقه معبدلره ویریلن اسم .

یافته [س. افاق معدن لوحهسی ویا یاشلی
چپوی ، قیاره . زمین رنگنک
غیری رنگده بویوک بنک . بویوک بر

خریطه یی تشکیل ایدن قسملردن هریری
ویده ییوخی آچق ایچون قولانیلان آلت .

پاک [ی. س. حضرت عیسانک تبرکار
دیرلمسی مناسبتیه یاپیلان بایرام .

پاک [ف. س. تمیز ، لکسز ، قصورسز ،
حیله سز . مپارک ، مقدس . * پاکق :
تمیزلک ، لکسز لک ، عفت .

پاکبو [ی. س. مکتوب ، بولجی و اشیا
طاشیبیان واپور .
پاکت [س. برلکده باغلامش ویا صارلمش

شیئرک هیئت مجموعه سی ، دسته ،
دمت . - ایتمک : باغلا یوب صارمق .
[ف. س. اتمک ، تمیز ، ناموسلی ،

پاکدامن [عقیف .
[ف. تمیزلک ، تمیزه چیقارمق ،
پاکلامق [تبرئه ایتمک . بوشالتمق ،

بتیرمک ، سیلوب سوپورمک . وجودی
اورتدن قالدیرمق ، بچرمک ، ایشی بیتیرمک .
مت . پاکلامق . مط . پاکلامق .

پاکیزه [ف. س. تمیز ، طاهر ؛ لکسز ،
خالص . لطیف ونازک .
[س. یاصی قلیچ . قلیچلامه قونان

پالا [یاصی کیریش وسائر . - چالمق :
بوشنه یورولمق ، کزیمک . - صاللامق :
تک کورکه قایق یورومتک . ص . پالا شکندمه

اولان : پالا بییق .
[س. قاز ، اوردک کی بعض حیوانلرک
پالاز [یاوروسی . ص . سمیز ، یاغلی .

قوش - ی : بریوغاز خسته لی که آشی ایله
قابل تداویدر . - لامق : سمن پیدا . ،
سمیرمک (طیور یاوروسی) .

پالاس [مه . یاندواس ایله برلکده قوللا
نیلیر . - یاندراس : علی العجله
دیرلنوب طولانارق ، آتی اولدرق .

پالاسقه [س. فشنگ قومغه مخصوص
محفظه . - لی : بلنده پالاسقه سی
بولنان عسکر .

پالامار [س. قالین خسلاط . - کوزی :
کچینک باشنده وقچینده کی خلط
دلیکلری . - ی قوبارمق : سوباشمک .

پالاموت [س. میشه آغاجنک ییشی ،
بو میوه نک قبونجی .

پامبوق صاتان و آلان . * پامبوغلی : اینچنده پاموق بولونان بز ، خرقة و سائرہ .

پان [ی.د. بعض یابانچی کله لرك باشندہ] اولور برآداتدر . — اسلامیزمه : بوتون اسلاملردن بردولت تشکیلی سیستہ می .

— جرمانیزمه : بوتون آلمان عرقندن اولانلرك تك بردولت تشکیلی اتخسندن عبارت سیستہ م . — آله نیزمه : بالغانلرده و آطهلرده بولونان بوتون یونانیلری برلشیدیرمه چالیشان سیستہ م .

پاناسه [ی.س. مادی و معنوی بالعموم] راحتسزلقلره قارشى علاج ، دوای کل .

پاناما [ی.س. مرکزی آمریقادہ بتیشن بردفانك پاپراغندن اورولش غایت یومشاق شایقه .

پانایر [س. برمحله معین زمانلرده قورولان] عمومی بویوك بازار .

پانتالون [آیاقلردن کچیریله وک کیملن ایکی باباقالی وکمرلی آلبسه ایچدوی .

پانتوفلا [ی.س. اوغله اینچنده کیملن] آیان قابی ، ترلك .

پانتہ اون [ی.س. یونانیلرله رومالیلرك ایستدکری معبد .

پانتہ ایزمه [ی.س. الله ایله کائناتی برعد] ایدنلرك مذهبی ؛ وحدت وجود . — اسپینوزا پانتہ ایزمه مدافعی در . * پانتہ ایست : پانتہ ایزمه طرفدارى .

پانجار [س. معروف سبزہ که شکر ایمالنه] یارار . — کسلمک : اوتانارق قیزارمق ؛ پك محجوب اولمق .

پانجور [س. یکی اصولده پاییلان پیجره] ققمی . — لی : پاجوری اولان .

پانداتلیف [ی.س. کردانلق کبی قوللا] بچوهر و سائرہ .

پاندومیمه [س. یالکیز اوضاع و اشارتله] اوینانان کولونج اویون .

پانزهر سب : پادزهر .

پالامود [س. ویاپالاموت . معروف بالیق که کوجوکنه قارا بالیق ؛ بویو- جکته : توریک ؛ دها بویوکنه ؛ آلتی پارمق ؛ بطالنه : زندان دلن ، پچوطة ؛ آلتی پارمق طوزلانمشنده لاکرده دیرلر .

پالان [س. بینک حیواننه اورولان قاشسز ،] یومشاق آکره . * پالاندوز : فاسه . پالان یابان و دیکن (سمرجی) .

پالاندیز س. موصلق طاشی ، زانق طاشی .

پالانقو [س. برقاج دلیلی چفته مقاره که آغیر یوکری قالدیرمه یارار .

پالانغه [بتا.س.ک. بر خلط واسطه سیله] مقهره لردن تشکیلی اولونان دونایم

پالانقه [س. آناج و طوپراقدن یانلش] واوکنه خندق قازنش کوجوک حصار ؛ بوحصارله محاط واروش .

پالاؤره [س. کوکرته نك آلتنده کی ایکنجی] قات . — جی : یوکسکدن آتوب طوتان ، اویدورمه شینلر سویله یین .

پالیم [س. حیوانك قویروغنه کچیریلن] آکره مربوط قوزغون .

پالدير [مه. کولدور کله سیله برلکده] قوللانیدیر : — کولدور : کورولتوایله .

پالطو [س. ویا پالتو . قیشین اوستدن] کیملن قالین قاپوت .

پالوده [فاسه . زبازدی : پالوده . نشاسته] وشکرله پاییلان پلته .

پالته [ی.س. بربرنده اش پارمک کیمسی] ایچون برده لیکی اولان تخته ویا پورسلندن ایجه بر لوحه که اوزرنده رساملر بویالری قارشدیرلر .

پالهنک [فاسه . ایپ ، کمند ، قایش ،] دیز کین .

پامال [فاسه . آباق آلتنده چیکنمش] اولان ، ایمال . محقر ، ذلیل .

پامبوق [س. ویا پاموق . بز ، باصمه و سائرہ] ایمالنه یارار نباتی ، یومشاق ، خفیف و بیاض برماده ، قطن ، پنبه . — جی :

پانسییون [ی. س. اوطورمق ویمک ایچون
ویریلن اجرت. إقامة ایدیلن
ویمک یه ن محل. مکتب. * پانسییونر:
پانسییونده اوطوران، مکتبلی.

پان قره آس [ی. س. باغرساغه یاغلر
اوزرینه اجرای تأثیر ایدن
ونکمز و یا پیشقان بر مایع دوکن بز،
لوز المعده.

پانوراما [ی. س. قبه سندن تنویر ایدلمش
یو اولاق بریانک دیوارلرینک
ایچ طرفنه کرلین یویوک برسم لوحه سی که
مرکزنده بولونلر یوکسک برنقطه دن حقیق
بر منظره کورور کبی اولورلر. بولوحه نک
بولوندی بنایوکسکک بر بردن کورولن
شهر ویا کویلرک منظره سی.

پانه [ی. س. رنده لشمش اتمک توزینه
بولاشمق: قوتله ت پانه.
[ف. ص. آياق قومش؛ آياق باصمش
پانه اده اولان. داخل، واصل.

پانه تریک [ی. س. برینی مدح ایدن نطق؛
إفراط درجده مدح.
[ی. س. برچوق کیمسه لره سرائت
ایدن سببسز آتی قورقو.

پاوییون [ی. س. کوچوک بنا ویا کوچوک
اؤ: خسته خانه پاوییونلری.

پای [س. حصه، قسمت، قسیم، پارچه،
بولوک. تکدیر. — ایتمک: بولو-
شمک. — بیچمک: مقایسه ایتمک. کسندیدن
— بیچمک: قیاس نفس ا. — ویرمک: فنا سوزله
قارشیلق ویرمک. * پایخی آلق: تکدیر
ایشیتیمک. — آنداز: آياق آتان، آياق
باصمش؛ برذاتک کچه جکی یره دوشه ن خالی
وساثره. — بند: حیوانلرک آباغنه اورولان
باغ. — زن: آباغنه پرانغه اورولش. *
پایلامق: آزار لایق. — پایلاشمق: بولو شمک،
پای ا. * پایلامق: تکدیر ا. آزار لایق.

پای [ف. ص. یاخود پای. ب. با.
[ف. ص. نهایت، اوج، صوک، انجم.
پایان [بی. — صوکسز، نهایت اولمایان.

پایتاق [ف. ص. اکر ی باجاقلی. سطرنج
اویننده پیاده طاشی.

پایتخت [ف. ص. بردولتک باشلیجه شهر ی که
قوای عمومیه سنک مرکزیدر.
تورکیه جمهوریتک پایتختی آقره در.

پایدار [ف. ص. ثابت، محکم، قوی، متین،
تکلی، آییجه یرلشمش. — لایق:
ثبات، آییجه یرلشمه، سورکلیلک.

پایدوس [س. استراحت، تعطیل. —
ایتمک: موقت ویا دائمی صورتده
تعطیل ا. — وقتی: استراحت زمانی.

پایمال [ف. ص. ویا پامال. آياق آلتنه آلمه.
آياق آلتنده قالبو چیککنمش.
محقر، ذلیل. — ایتمک: آياق آلتنه
آلوب چیککنه مک.

پاینده [ف. ص. ثابت، برقرار، تکلی.
تر. س. دستک، دایاق.
پایواند [س. کوسستک، آتمک آباغنه
اورولان باغ.

پایه [ف. ص. مرتبه، درجه. —
ویرمک: آدم یرینه قومق.

پایه [س. دیلی طونوق، سویلرکن پیه.
لهین. — لک: دیلی طونوقلی،
لکنت لسان، ککه مک لک. — له مک:
په لکه سویلک، لکنت لسانه تکلم ا.

پایت [س. ویا پیت. خفیف صدایی
تصویر ایدر، چیت ایله برلکده
قوللانیلیر. چیت — یوق: هیچ سس یوق.
[س. ویا پیتیر. چیتیر ایله برابر
قوللانیلیر. کوچوک لارک دوزکون
و سیریل قونوشماسی تصویر ایدر: چیتیر
پیتیر قونوشیوردی. س. قیلدن آلمک.

پیتردی [س. خفیف کورولقی، پاتیردینک
خفیفی. چیتیردی پیتیردی یوق.

پترول [ی. س. تنویر، تسخینه و هو تورلری
تحریکه یارایان، قایلردن سیزان
ویا قویولردن چیقاریلان قابل اشتعال
یاغلی بز مایع که بالخاصه آسیا و آمریکا ده
بولنور: ناکونک پترول قویولری مشهوردر.

پراچول [ی. س. ایکی آغاچی قائماً بر برینه
ربط ایچون قونولان اُکری
آغاچ ویا دمبر .

پراضه [ص. معروف سبزه : قارتال پرا -
ص. سی لذتیه مشهوردر .

پراغما تیزمه [ی. س. قیمت علمیه بی حقیقتکه
مته آسی اولارق قبول ایدن
مذهب فلسفی .

پراگنده [ص. داغنیق ، پریشان ،
متفرق . عسکرک طابورندن
آیریلوب بر محلهده متفرق بولونان جزئی .

پران [ف. ص. اوچیچی ، طائر : پریشان
نغمه لر پران اولور کویا اُنیندن .

پرانغه [ص. مجرملرک آياغنه اورولان زنجیر .
— بند : آياغنه پرانغه اورولمش .
— لی : آياغنده پرانغه اولان .

پرپی [ص. سیلان طاشی . بالدرانک قورت ،
قاپلان بوغان نوعاری .

پرپیت [ص. اُسکی پوسکی ، پری پری -
ص. آنقره نک ییاغی شایاغی .

پرتاب [ف. ص. ویا پرتاو . آتله ، ضیجرا -
مه . آتلیق ایچون آلتان خیز -
ف. برهله مک ، کیمکه دو قونقسزین

پرتمک [أی ایچیتمک ، بورتمق .

پرئو [ف. ص. ضیا ، شعاع ، نور ، پار -
لا تلیق ؛ بر جسم منیر اطرافنده

کورونن تل تل آیدینلق . — افشان ویا

— فشان ، — آنداز : آیدینلق صاچیچی ،

ضیا ونور نشر ایدن ، ضیادار ، منیر .

— سوز : اشیایی بویولتن وکونشک شعاعی
آلتنده یاقان جام .

پرئی [ص. اُسکی اُشیا ؛ بلی - ، خرتی - :

ص. بیرتیق کله سیله برلکده

پریتیق [قوللائیلیر . اُسکی و بیرتیق ،
فرسوده : یرتیق پریتیق برچاکت .

[ص. آلتنک اوستنده کی اوزون صاچلر -
تپهده براقیلان صاچ . حیوان

پرچم [ص. سی . جوان : قندیل چیچکی نوعندن
یله سی .

پتک [ص. بالی آلتش کوج ، کوزلو موم
تکرلکی . آقبون پارچه سی ، پتکی .

پخته [ی. س. یلک خاوا سی .

پچه [ص. قادینلرک یوزلرینه اورتدکاری
سیرک طوقونش اورتو ، نقاب .

پچه [ف. ص. یاورو ؛ چوجوق ، اوغلان .
— مغ - : میخانجه چی راغی ، دایر .

پچه تا [ی. س. اسپانیانک برفرانسز فرانسی
قیمتنده کوموش پاره سی .

[ف. ص. بدشمش ، بدشکین . تجربیه لی .

پخته [نا - : خام ؛ تجربیه سیز .

پختی [ص. ویا پختی . قویولاشمش مایع :

قان پختیسی . * پختیلا تقی ، پختلا -

شدیرمق : قویولاشدیرمق . * پختیلا تقی ،

پختیلا شقی : قویولاشیق ، پختی حالنه کچمک .

پداورا [ص. کره میت آلتنه قونان اینجه
تخته . قوطیچی تخته سی .

پندر [ف. ص. بابا ، آب ، والد ، آتا . قان
— : قان آتا ، زوج ویا زوجہ

نک بابا سی . * پدرا نه : بابایه یا قدشیر

صورته ، بابا کبی . — لک : آتالی ، بابالق .

[ف. ص. وداعلا شمه . — ایتمک :

پدرود [وداعلا شقی .

[ف. ص. قبول ایدن ، آلان ، بولان :

پذیر [ختم - : بیتن . قبول ایده بیلیر ،
مستعد : تربیه - : تربیه مستعد .

[ف. ص. قبول ایدن ، مستعد ، قابل :

پذیرا [پذیرای ختام اولق : بیتمک .

[مه . اوچیچی تصویر ایدر ، مکرده

پر [قوللائیلیر : — دیدی ، اوچدی .

— لامق : اورکوب اوچق .

[ف. ص. قنساد ، جناح . اُکثریا بال ایله

پور [برابردر : پروبال . اوچان ، اوچیچی .
شب - : کچیجه اوچان .

[ف. ص. طولو ، مملو . ترکیبلرده طولولق

پر [و کثرت بیان ایدر . — خون : قان
ایله طولو . — غضب : چوق حدتلی .

پراتیقه [ص. سفائنه احوال صحیه لرینک
یولونده اولدیفی مشعر قرآننه .
لردن ویریلن تذکره .

دوشوب بره لشم، چارلش، اكری بوكری.

پرسست [ف.ص. طایچی، طایان. آتش = :
مفتون و مبتلا. می = : ایچی یه دوشگون.

پرسستار [ف.ص. خدمتچی، قول، بنده،
بسلمه، خلاقی.

پرسستش [ف.ص. طاینجه، عبادت،
فوق العاده محبت، مفتونیت.

* پرستشکار : طاینان، عبادت ایدن.
چوق سون، دوشگون. * پرستشکارانه :
طاینانه ویا چوق سونه لائق و شایسته،
عبادت درجه سنده بر محبتله. * پرستشکاری :
طاینجه درجه سنده محبت، مفتونیت.

پرسش [ف.ص. صورمه، سؤال = خاطر
ایتمک : خاطر صورمق.

پرسسک [س. سوز آراسنده مناسبتلی
مناسبتسز سویله بن (آفندیه
سویله یم) کی کلمه لر.

پرکار [ف.ص. زبازدی : پرکل. اولچمه
ویا داتره چیزمه یارار ایکی باجاقلی
آلت. = ی آچق : باجاقلی آچارق بویوک
آدیغلره یورومك. = لاهق : پرکارله اولچمك
ویا چیزمك، تاصارلامق، ترتیب.

پرگاله [ف.ص. بارچه، باره : برجس
ایپلیك قماش.

پرکاله باش [س. یووارلاق تخته کسمكه
مخصوص دستره.

پرگل [س. ب : پرکار.

پرگنده [س. کوچوك بریق نوعی.

پرکی [س. بیر تیچی برجس كول بالیغی.
دکیز = : بونك بویوكی.

پرلاق [س. بیر تیچی قوشلری طومق ایچون
قفسله طیشاری براقیلان قوش.
کوچوکنه چیقرتقان، دکنكه باغلیسنه
پتالیه دیرلر.

پرلانه [س. ویا پرلانه، پرلاتی. چوق
صفحه لی (فاسه تالی) آلتی

برچیچك. * دکیز پرچی : یکباره توقلی وقیلمی
دکیز بوجکی : آشیه، دکیز یوصوی.

پرچین [س. چپوی چاقدیغی زمان دیگر
طرفه چیقان اوجنك یاصی بر
حاله کتیرلمسی، ویده لی چپونك آرقه سنه
صومون کچیرلمسی : کوچوك جانواردن
آلتان رسم : مقابلی : سرچین. = ایتمک :
حج. تقویه ا.، صاغلاملاشدیرمق. = لی :
پرچین ایدلمش. * پرچینلمك : چپونك
سیوری اوجتی یاصیلامق. ویده یه صومون
کچیرمك. تقویه ا.، صاغلاملاشدیرمق.

پرخاش [ف.ص. غوغا، کورولتو، نزاع،
محاربه، جنك. * پرخاشجو :
غوغاجی، کورولتو آرایان.

پرداخ [س. چلا، پارلاقلی. تراشدن
صوکره قیلارک اوستره ایله ترسنه
آلماسی. = ایتمک، ویرمك : پارلامق.
* پرداخلامق : چلا ویرمك، پارلامق.

پرداخته [ف.ص. دوزلدلمش، ترتیب
اولونمش : پرداخلی، پارلاق.

پرداز [ف.ص. دوزیچی، ترتیب ایدمی.
مصاحبت = : ایش کورن. کار = :
عیم شهبندری. * پردازی : دوزیچیلک،
ترتیب ایدمیچیلک.

پرده [ف.ص. قپوونچره یه آصیلان اورتو.
بریری نظردن ستر ایدن اورتو
ویا بولمه : بورایه برتخته پرده چکملی.
برشیتی ایکی یه بولن حائل، زار : بون
پرده می. موسیق آلتلرنده هریری برسس
چیقارمغه مخصوص دوزن. مقام، آهنگ.

ناموس، عفت. اهل = : ناموسلی. = سی
ییرتیلش : ناموسسز اولمش. = جی،

دار : پرده آچوب قپامغه هأور
اولان. = سز : پردسی اولمایان، ناموسسز،
عفتسز. = سزلك : پرده نك بولونمایشی؛
ناموسسزلق. = لی : پردسی اولان،
برزار ایله اورتولمش، ناموسلی. = لئمك :
پرده لی او، اوستنه پرده چکلمك.

پرس [س. تأکید ایچون ترس لغتیه
برلکده قوللانیلیر : ترس = :

اوسق يۈنۈش ئالاس ؛ يالگىز اوسق
يۈنۈش چوقچە صفحەلىسنە : روزە ؛
دەئاشاغىسنە : قراوانە ؛ آز صفحەلىسنە :
فلەنگ دىرلر . ص . پرلانطە ايلە مزين :
پرلانطە يوزوك ، پرلانطە تاج .

پرلانغىچ [س . قامچىلاندىغى زمان او-
تەرك دۈن دلىكى طوپاج .
[ى . س . مانغازدن چىقان
پرمانغانات] حامضكەلجى . پرمانغانات
دو يوتاسيوم مؤثر بر مضاد تعفندر .

پرۈتستان [س . قاتولىك كلىساىنە مەربوط
اولمايان ، پاپاي ، غىزلىرى
صنملىرى طائىيان و رەبائىت قبول ائىمەين
خرستىيان مذهبە تابىم . * پرۈتستانلىق :
پرۈتستان مذهبى .

پرچە س . ايغە خلاط ، يدك خلاطى .
پرچى [ى . س . آو اولامق وسائره ايچون
ويريلن تەجرىرى مساعده .
[س . ويا پرئار . مېشە آغاچى
نوعندن چاى : پرئار كومورى .
[س . صولاق بىرلەردە تېشىر معروف
پرئىج] حبه . باقر و قالادىن مەركب بياض
معدن . ص . بومعدن معمول : پرئىج مانغال .

پرۈتستۈ [س . بر شئى غلبىنە قىيامى
بىلدېرن قرار ، تىشت . يو
قرارى حاوى بياننامە .

پرئال [س . ويا پرئار . مېشە آغاچى
نوعندن چاى : پرئار كومورى .
[س . صولاق بىرلەردە تېشىر معروف
پرئىج] حبه . باقر و قالادىن مەركب بياض
معدن . ص . بومعدن معمول : پرئىج مانغال .

پرۈتۈپلانما [ى . س . مولدا الحوضە ، مولدا الماء
قاربون ونىترۈژەندن مەركب
يىم سىياك و ياپىشقان چاىلى بر مادەكە بوتون
ذى حيات اعضا بورادن نشو و نما بولور .
[ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرئال [س . ويا پرئار . مېشە آغاچى
نوعندن چاى : پرئار كومورى .
[س . صولاق بىرلەردە تېشىر معروف
پرئىج] حبه . باقر و قالادىن مەركب بياض
معدن . ص . بومعدن معمول : پرئىج مانغال .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرئال [س . ويا پرئار . مېشە آغاچى
نوعندن چاى : پرئار كومورى .
[س . صولاق بىرلەردە تېشىر معروف
پرئىج] حبه . باقر و قالادىن مەركب بياض
معدن . ص . بومعدن معمول : پرئىج مانغال .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرئال [س . ويا پرئار . مېشە آغاچى
نوعندن چاى : پرئار كومورى .
[س . صولاق بىرلەردە تېشىر معروف
پرئىج] حبه . باقر و قالادىن مەركب بياض
معدن . ص . بومعدن معمول : پرئىج مانغال .

پرۈردىكار [ى . س . كافە مخلوقاتى بىسلە
اين جناب حق .
[ى . س . بىسلە نكش : نان و نعمتىلە
پرۈردە . تربىيە اولمش ،
تېشىدىرىلش : او فلانك پرۈردە سىدر .
[ى . س . بىسلە مە ، بىسلە نوب
پرۈرئش] بويومە . تربىيە . ترقى و تقيض .
* پرۈرئش : تربىيە كورن ، تربىيە اولنان .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پرۈر [ى . س . رسمى بر وثىقە نك
اصلى ، سىياسى برەمزا كرىيە
پرۈتۈقۇل] اشتراكايدىنلر طرفندن إمضا ايندش رسمى
بر وثىقە ويا مەعاھدە نامە نك مسودەسى .
مذاكرات سىياسىيە ضبطنامەسى .

پروژه کتور [ی. س. بر حزمه ضیائیه
چهارمغه یارایان آلت.

پروژه کسیون [ی. س. تنویر ایدیلهرک
عکس استیریلن رسم.

پروسیا [سخ. آلمان جمهوریتنه منسوب
بر مملکت اولوب ۷۶۸ ۲۹۴
کیلومتره مربعی اراضیه و ۹۴۰۰۰ ۳۶
نفوسه مالکدر.

پروغرام [ی. س. بر مراسمک تفصیلاتی
بر مسابقهک شرائطی ،
درسارک طرز ترتیبی الخ. بیلدیرن یازی
ویا جدول . یا پیلاجق شیئرلرک پلائی ،
طاسلاخی . مقصد ، غایه ، پروژه : او ،
پروغرامندن هیچ انحراف ایتمز .

پروقه [س. اکرکی صاج . — لی : باشنده
اکرکی صاجی اولان .

پروکار [س. بربر ، صاج ، صقال
کسودوزلق . — لق : بربرلک .
پروله تاریا [ی. س. بالکز ایشیله ، محصول
سعیله کچین و یاشایان
بچارکان صنفی .

پروله تر [ی. س. یالکز امكنك کتیر-
دیکی یاره ایله کچین و یاشایان
فقیر ، بچاره .

پرووا [ی. س. دهنمه ، تجربه . کمینک
باش طرفی : پرووا دیرکی .

پروین [ف. س. سمادهکی یدی ییلدیزک
هیئت مجموعه می ، ثریا ، اولکر .

پره بولی [س. بالدن چقان کوزل قوقولو
قارا بر ماده .

پره زانته [ی. ف. آلتق ایچون اوزاتمق .
عرض ایتمک . برخی طایفیدیرمق ،
تقدیم ایتمک : کل سنی پره زانته ایده م .

پره ستو [ی. س. مو . سرعتی ، یک
سرعتی معنسانه بر کله .

پره ستمیز [ی. س. سحر و جاذبه . نفوذ
و اعتبار . سحر و طلسمه
بکزمین تأثیر : پره ستمیزی غائب ایدیور .

پره سه [س. حذا ایی ، افق اولچو
آلتی که تسویه یه یارار . — یه
آلتق : دوزلکنی تعیین ا . عجز اولچوب
یچمک ، ملاحظه ایتمک . حال ، درجه ،
کرته : ایش بو پره سه یه کلسین . — سنه
کتیرمک : صره سنه دوشورمک . — سنی
بولق : تاونی بولق .

پره نس [س. و یا پرنس . اورویاده
حکمدار خاندانه منسوب
اولانلره ویریلن عنوان ؛ قادین اولورسه
(پره نسس) دنیبر .

پره نسلیب [ی. س. فکر ، طرز رؤیت :
پره نسلیب [پره نسلیب یی فدا ایده من .
رسم ، سنت ، قاعده اخلاقیه . أساس ،
اصل ، اولیه ، مبدأ ، مصدر .

پره نین [ف. س. آز و خفیف یمکله اکتفا
ایتمه . خرسیتانلرک آیام مخصوص-
صده ات و یاغ کبی شیئرلردن ایجتبانی .
حرماندن ایجتنب . تقوی . — ی بوزمق :
آغزینیه کنی سویلمک . — جی : دائما پره نین
ایدن یاخود پره نین توصیه ایله بن . — کار :
حرماندن ایجتنب ایدن ؛ هتیق . — کارلق :
حرماندن توقی و ایجتنب .

پری [ف. س. جن طائفه سنک غایت کوزل
اعد اولنان جنس لطیفی .

پری [ص. پک آسی و بیرتیق . — یرتی :
پری [اسکی پوسکو شیئر .

پریچک [س. کلید دیلی . برتوع صرعه ،
پری علی .

پریز [ی. س. الکترتیق قوتی هر هانکی
بر طرزه قوللانمغه ائویریشلی
ترتیبات : بو اوده اون سسورنی ایکی
پریز واردر .

پریشان [ف. س. داغنیق : اوراق پریشان ،
زلف پریشان . قاریشیق .
مکدر ، محزون ، مغموم . — حال : حالی
پریشان اولان ، آجینه جق برحالده بولونان . *
پریشانلق ، پریشانی : داغنیقلق ، ایتظامسزلق ،
محزونیت ، مغمومیت ، الم و اضطراب .

پسندیده [ف. ص. بکنلمش ، مقبوله یکمیش ، یکی چیقمش .

پسوس [س. طوبراق قندیل .

پسی [س. ویا پسی . کدی ، هره . — : کدی ، کدیله چاغرمغه مخصوص

تعبیر . یاضی وائی لذیذ بر باقی .

پسیمقوز [ی. س. عوموبتله ذهنی خسته لقلره ویرین اسم .

پسیمقولوژی [ی. س. فلسفه ناک روحدن قسمی ، علم احوال روح . * پسیمقولوغ :

پسیمقولوژی ایله اوغراشان .

پسین [ف. ص. ائک صوک ، اخیر ، کریده کی ، صوکره کی ، مؤخر .

پیش [س. بعض ائلسه ناک یانلرینه قونان پارچه : پیشی آنتاری .

پیش [س. آرقه ، آرت . پشینه دوشمک : آرقه سندن کیمک .

پشت [ف. ص. آرقه ، ظهر . = بر دیوار حیرت : حیرتله آرقه سی دیواره

دایامش ، متحیر .

پشتمال [س. چکمه جه . صرافلرک آچقه تخته سی .

پشمال [س. بلدن آشاغیسنه صاریلان اکثریا توپسز سیله جک ویا بویوک خاولو ،

قوطه . = قوشاقق : چیراقلقدن اوسته لغه کچمک . * پشمالیق : بردکانی ترک ایده ناک

اونی طوتاندن آلدیغی پاره .

پشرو [س. هوسیقیده بر مقام مک مقدمه سی : عشاقی پشروی . پهلوانلرک کورشه

باشلادقلری زمان پادقلری تماش . بر قوغان ایچنده آتیلان مرهیلر . زورزاده . اولماز :

فنا بر آلتله آبی ایش کورولمز .

پشطو [س. یاخود پیشطوو ، طبایحه . دوزر : روولور .

پششک [س. آرمغان ، هدیه . = چکمک : خوشه کیمه ن بر شیئی اهدایه

ویا تکلیف قالمیق .

پشکیر [س. آل سیلمک مخصوص ایلمکدن طوقومه ؛ خاولو ، پتیه .

پسین [ی. س. سیغورطه ایتدیره ناک سیغورطه ایدنه بورجلی اولدیغی پاره . تجارت

وزراعی تشویق ایچون دولتک بر شرکته ویردکی مکافات . قیمتلی بر کاغذک إخراج

فیثاتیه پیاسه فیثاتی آراسنده کی فضله لق .

پریمادونا [یتا . س. اوپه راده برنجی مغنیه ، شادیه .

پژمرده [ف. ص. صولش ، قورومش ، بوروشمش ، آکیمش ، خراب

اولش . آسکی ، پیس ویرتیق .

پس [ف. ص. ایددی ، دیمککه ، بناء علیه ، بو حالده . (آرتق قوللانمبور)

پس [ف. ص. پست دن غلط) . آلقی ، آشانی ، باواش سسله ، باواش ،

تیزک عکسی . * پسپایه : بایاغی ، عادی .

پس [ف. ص. کری ، آرقه ، آرد . * پیش

پس [و. پسی : اوکی آردی .

پست [ف. ص. آلقی ، آشانی ، دون ، یاواش . حقیر .

پستان [ف. ص. ممه ، ثدی .

پستنگرانی [م. صاچه صایان . اهمیتیز : لاقیر دیلرله خی اوایلادی .

پستیل [س. قابی ، آریک کبی میوه ازمه سنک یوققه حالنده قورو-

دلشی . مح. پستیلی سرمک ، چیقارمق : چوق دوکمک ، شدله دوکدک ازمک .

پسر [ف. ص. اوغل ، آرکک اولاد ؛ اوغلان ، غلام .

پسک [س. دیش کیری ، دیش پاصی .

پسمانده [ف. ص. کری قالمش ، کبریده بولونان ، آرمش ، آرتق ، بقیه .

پسند [ف. ص. بکنمه ، تقدیر ، تحسین .

پسند [ص. بکنن . خود : = کندی بکنمش . مشکل : = بر شیئی زور بکنن .

عوام : = عوامک بکندیکی . دل : = کوکاک ایتدیکنه موافق : دون سایه صالدی باشمه

بر سرو سر بلند - کیم قدری دلری ایدی رفتاری دلپسند - فضولی .

پکمن [اس. قاندايلوب قويولاشمىش
اوزوم صوبى ويا شيره .

پلاتونيك [ى.ص. افلاطونك فلسفه سنه
منسوب اولان . صرف
مفكوروى اولان ، خيالى : پلاتونيك عشق .

پلاتين [ى.ص. كوهوشه بگزىر آسمرهمى
بياض ، يوهشاق وسهل التصفيح
برمعدن كه ۱۷۷۵ درجده اوير و برچوق
حامشلك تاثيرينه مقاومت ايدر .

پلاحقه [اس. چاپول ، يغما ، غنيمت .
جى : چاپولجى ، يغماجى .
[فا.ص. چوله بگزىر قيا قماش .

پلاس [اره : چوله بگزىر قيا قماش
پارچهسى : بر پلاسياره يده قناعت ايدر .

پلاسترون [ى.ص. مچ اوبناركن ضربه
كوكسه قونان ايچى قيتق طولو مشين ويا
بزدن معمول كوكسلك . برنوع بويون باغى .

پلاسمان [ى.ص. ير بوله ، يرلشديرمه .
صاومه . بر سرمايه يي قاضى
كتيره جك طرزده قوللاعه .

پلاسه [ى.ص. سپه = شوت : معين بر
كوشه دن حسابلى اوله رق قلعه يه
صوقولان ومدافعه سى مشكل اولان طوپك
اوشكلده سوقنى إنتاج ايدن سريره ضربه .

پلاقه [ى.ص. دكيز اورته سنده ياصى
قيا : معدن لوحه سى ، ياپراغى .

پلاكى [اس. زيتون ياغى وصوغانله پيشمش
باليق ويا فصوليه .

پلان [ى.ص. بر شينئى كوچوك همياسده
كاغد اوزرنده كوسترهمه . انشا
ايديله جك بر بنانك رسم وشكى . ترتيب .
تدبير : پلانى نه اولديغى دها آكلاما داق .

پلانچته [ى.ص. مساحه تخته سى .

پلانيه [اس. ويا پولانيه . ياصى واوزون
مرانغوز رنده سى .

پلاو [اس. پرنج ويا بولغور صوده بيشدكدن
صوكره اوزرينه قيزغين ياغ خاشلا
تمقله حاصل اولان معروف يلك .

پشم [اس. فاس. يوك ، يپاغى .

پشمين [فا.ص. وپشمينه . يوكدن ، قيلدن
صوفدن معمول ومصنوع اولان .

پشه [اس. سيورى سينك . جبين .

پشه كار [اس. اويونجى . حقّه بازى :
حقّه بازله عماره ايدن اويونجى .

پشيز [اس. آچه ، پول ، مانغر .

پشيمان [فا.ص. ايتديكى شينه نادم اولان ،
حقيقى صورتده آسف و ندامت
ايدن . = اولق : ياد يغنه تأسف اه *
پشيمانلق : ندامت ، تأسف .

پشين [اس. ياراسى اولدن ويريلن ، ويره سيه
اولمايان ، معجل : بوكون پشين
يارين ويره سيه . اوكدن واقع اولان : پشين
جواب . ايشلمه دن اول ويريلن : او كراسى

پشيندر . اولدن ، اولجه : بن سكا پشين
سويله يم . * پشينجى : پشين باره ايله آلان .
[ص. طوتوق ، بجرىكسز ،

پشريق [مسكين .

پشرونه [بتا.ص. (ت : پاترونا) . وقتيله
دوناهما قوماندانلرينك رتبه سى ؛
شيمديكى رتبه لره كوره لوا ايله قريق آراسى .

پشريق [اس. روم و ارمى كليسا لرينك
اك بويوك رئيس روحانيسى .
= خانه : بر پشريقك اوزورد يغى محل ويا اداره
خانه سى . پشريقك : پشريق صفت ومسندى .

پك [ص. سرت ، قاتى . صاغلام ، خيزلى ،
قوى . مرحمتسز . مبالغه بيان ايدر ؛
چوق زياده ، غابت معنارينه كايير : پك

كوزل . الى = : خسيس . = : چوق
چوق ، نهايه النهايه . * پكچه : زياده جه ،
چوقچه ، خيزليجه .

پكسما د [اس. چوق پيشمش قورو اكك ،
غاله تا . زبازدى : پكسيمه ت .

پكشمك [ف. سرتلشمك ، قاتيلاشمق .
صيقديشمق ، طيقماشق ، انقباض .

پكلك [اس. سرتلك ، قاتيلان ، قوت ،
منازات ، قبض ، انقباض ، خسيسلك .

پلٽڪ [ص. حرقلری آبی تلفظ ایدمه یوب
(ر) پی (ل) الخ. کبی سویله ین.
حد. بوضورتله تلفظ ایدهرک : پلٽڪ سویلر .

پلٽمه [ص. نشاسته شکر و صوابله یاییلان
طاطلی . ص. محه پک کهوشک و در-
مانسز : وجودم پلٽه کبی .

پلٽمک [ص. آقالیم حارهده بویوین بر
نوع سیاه و بویوک آغاج .

پلٽک [ص. فاسه . قاپلان .

پلوترون [ی. س. س. قلعه جینک قلعه
کوشه لرندن کیره جک طوی
توقیف ایچون یره اوزانارق فیرلاماسی ،
بالیقلامه آتلامه سی .

پلیج [ص. طاووق یوروسی . محه تازه ،
کوزل و سوغلی شی .

پلید [ص. پيس ، مردار ، ملوث ،
ناپاک : یزید پلید .

پلین [ص. آبی و کوزل قوقولی برنبات .
آق ، قارا پلین .

پناه [ص. صیغینه جق یر ، ملجأ : اللهدن
باشقه پناهم یوقدر . حمایه وصیانت
ایدن ، حامی : عدالتپناه : عادل . صیغینه ،
إلتجا . پناهگاه ویا پناهکه : صیغینه جق
یر . * پناهی : حامی اولانه ، حمایه وصیانت
ایدنه منسوب .

پنبه [ص. آچیق آل ، کل رنکسندہ :
پنبه یاناق ، دوداق . توز- :
بورنکک دها آچیغی . * پنبه سی : آچیق
آل رنکسکه چالار ، فاسه . پاموق : - زار :
آقی پاموقلی بوروججک اوستی صرف
بوروججک بز .

پنتی [ص. جر یلکدن مسکین بر حالده
باشایان . پيس و ذایل . * پنتیله مک :
جر یلکدن مسکین و پزمرده برحاله کلک .

پنج [ص. عد. بش ، ۵ . خمسہ . * پنجاه :
الهی ، ۵۰ .

پنجره [ص. هوا و ضیا کیرمک ایچون
دیواره آچیلان دلیک .

پنجشنبه [ص. زبازدی : پرشنبه . هفته
نک بشنچی کونی .

پنجم [ص. و پجمین . بشنچی .

پنجه [ص. غلہ . پنجه . آل آیاسیله بش
پارمغک ایچ طرقلرنک هیت مجموعہ
عہ سی . بعض حیوانلرک اوک آیاقلرنک
پارمقلرله طرناقلری . سطوت ، قوت .
کاغد اوزرینه باصیلان پنجه شکلی ، طغرا .
- آتمق : تسلط ا . غصب ایچون بر شیئہ
آلی اوزاتمق . چاقیر - : غاصب ، زوربا ،
مرتکب . - - : یریر قیزارمش . - لی :
زورلی ، غاصب ، قوتلی . - لشمک : مبارزه
ایتمک ، پنجه پنجه یه غوغا ایتمک . - ملک :
آل اوزادوب قلمقی ، یاقالامق ، غصب ایتمک .
[ص. فاسه . اوکوت ، نصیحت . - نامه :
نصیحتی حاوی ورقه .

پندار [ص. خیال ، تصور ، ظن ، زعم ؛
عجب ، غرور .

پنگان [ص. قان فنجانی ، حجامت هاوانی .
بر نوع طاس .

پنهان [ص. کیزلی ، خفی .

پنیال [ی. س. شیش ، مچ کبی آزانوود
شیشی .

پلو [حد. توکورمکی تصویر ایدر ، تحقیر
آداتیدر . تو ! توف ! کبی .

پوبلا [ص. بعض اوردکلرک ایجه و یو-
مشاق تویی . بو تويدن یتاق .

پوپولر [ی. حد. خلقه منسوب اولان ؛
جمهوری ؛ محبوب الانام ،
هرکسک خوشنه کیدن .

پوپا [یتا. س. کینک قیچی . - سنه سیر
ا . روزکاری قیچه آلارق کیتمک .

پوت [ص. شیش ، قباریق . - قیرمق :
مناسبتسمز سوز سویلک ، آغزدن
برینسه طوقوناجق برشی قاقیرمق . -
کلک : مرهمه مطابقی چیقمامق ، صوکی
کلک هک . کوچوک صال ؛ صغیر دامانک
تخته دوشمه سی . ص. پوتلی ، قیرمه لی .

پورتِه [ی. س. برائسانك آل ایله پاپلش ویا فو توغرا امله آلمش تصویرى.

پورت قوی [ی. س. اکثریا دریدن قایانان و ایچنده کاغد، أوراق و سائره قویق ایچون بولملری بولونان شیء.

پورتقال [س. معروف لذیذ میوه. پورتقاله: * پورتقال شرابى. * پورتقالی: پورتقال رنگنده، ترنجی دیمک ده دوغرودر.

پورتکیز [سخن-ایپانیانک جنوب غربنده و بحر محیط آغلاسى ساحلنده آصور، مادرله برابر ۸۸۷۴۰ کیلومتره تربیعنده، ۵۵۴۸۰۰۰۰ نفوسى حاوی بر مملکت. مرکزی لیزبون در. — جبه: پورتکیزلیارک طرز واصلونده ویا لساننده؛ پورتکیز لسانی.

پورت مانتو [ی. س. ألبسه آصمق ایچون دیواره تثبیت ایدلش چیوبی ویا چنگلی تخته و سائره.

پورت مونه [ی. س. ایچنه باره قونان وحبیده طاشینان جزءدان.

پورتو [ی. س. پورتکیزده چیقان پک مشهور بر شراب.

پورتوئوك [ص. دوز اولمایان طاشلق (بر). س. بر شیتك اوستتنده کی قبارچقلر: ديلك پورتوکی.

پورتچك [ص. قیوبریق، قیوبرلش. ص. صاچ قیوبریغی، لوله. قش و سائره نك کسیدیلکی بردن صارقانلار.

پورتزولا [ی. س. حیواناتك کوس پارچه که اکثریا ایسقاراده پیشیریلر.

پورسله [ی. س. بر نوع طوبراق که اولوب فیتجان، طباق و سائره اعمالنه یارار. چینی، فغفورى. تلغراف تلریخه دیرکله ربط ایدن فیتجانلر.

پوت [س. اوچ، درت تل اییکدن بو- کولمش اییلک. خاچ. ب. بت.

پوتالونبه [س. ویا باتالومبا. برآغجک صمغی اولان صاری بویا.

پوره [س. داغدن داغه تفنکله ویریلن خبر؛ نغیر عام.

پوتره [ی. س. انشاآ آتده قوللانیان بویوجک دیرکار ویا شمندوفر دمیری ییچنده اوزون دمیر چورقلر.

پوتلامق [ف. (دوه) طوغورمق، یاو- رولامق.

پوتور [س. ویا پوطور. بوروشوق و غیرمهلى شیء. قیچنده قیرماسی چوق وکنیش، پاچالری دار بر نوع پانتالون. پوتلی. ص. بوروشمش و قیرمالی.

پوتوق [س. پوتلی؛ قیرمالی وکنیش. پوتوقلاقم: بوروشمق، پوت او. فارس. معدن آریخکه مخصوص طو- پرتله پراقدن ویا معددن قالب.

پوچ [س. قوروق صوتوی. بوش شیء، اوافاق شیء. — اولق: هبا وهدر اولق. ناعص و یاغیشقسز اولق.

پوجا [بتاء. س. کیمنك باشی روزکاردن آچق؛ آچق ایچون قوماندا. — لامق: روزکار و ده کیزک شدتدن ایلری کیده میوب دونمک. حج. سندمک.

پلود [ف. س. قماشك آراغی، اکنه آتیلان اییلکی، تاز مقابلی.

پودوق [س. یکی دوغمش دوه باوروسی.

پودینگ [از. س. حیوانی ویا نباتی شیتلرک اون ویا نشاستهلى مواد ایله قاریشدرماسندن حاصل اولان، یومشاق ویا مریجه پیشیریلن ویا قاینایلان عک.

پور [ص. ویا پورت. دوز اولمایان، طاشلق یر، غیر مستوی.

پورتایف [ی. س. قولاییمه قابل نقل اولان: پورتایف قاریولا.

پورت پلوم [ی. س. معدن قلم اوچلریشک طاقلماسنه مخصوص صاب.

پوزينه فاسه ماعون ، شېك .

پوس [فاسه اوپمه ، تقبيل ايتمه . - ايتك : پوس] اويك . تر . ب : پوص .

پوسات [اسه اساسحه ، زره ، طاقم . صويتاري ، قلاون . * پوساتجي : اورتو اويوننده پوسازيق] اوزاقدن صو كې كورون ير ، ايلغم صالحيم . ب : سراب .

پوست [اسه حيوان دريسي ، جلدي . مسند . عادي كورك ، غوجوق . * پوستي سرمك : چسوق اوخومق اوزره بريره يرلشمك : قاري قوجه كاديرلر ، اوه پوستي سرديلر . * پوستتي چيقارمق ، پوستنه صان طولديرمق : اولديرمك ، اعدام . غل . پوس . ب : بېسيق . - نشين : وقتيله بردركاك ، تكيه نك شېخي .

پوستال [اسه كنش هست ، بابوج . عجمه سورتوك قاري .

پوستكي [اسه اوستنده قاييلري بولنان بكنه ين . - صابديرمق : برينه ايچندن چيقلماز برايش يوكلتمك .

پوستمه [اسه بريردن ديكر بريره نقل ايديله جك مكتوب ، امانات ، ياره وسارمه نك هيئت مجموعه سي ؛ اونلري نقل ايدن آرايه ، حيوان وسارمه ؛ بونلرك آلنوب ويرلمرله تخصيص ايديلن دائره ؛ مناسبت ، محابره . لك . اسقارموزلره ويريلن عمومي ايسم . بروظيفه ايفاسنه مهيا اولان بر ويا برقاج عسكرك : قاپوده كي پوسته يي چاغريكز . - ايتك : بريني محفوظاً قره قوله كوتورمك ويا كوندرمك . - يي كسمك : قطع مناسبت ا . - يي اورمق : غصب ا . - جي : پوسته يي نقل ايدن و ايچنده كي مسكايب ، امانات وسارمه يي صاحبليونه توزيع ايدن . - خانه : مكتوب وسارمه نك قبول وتوزيع اولونديغي محل .

پورسيون [اسه بر كلك جزئي . بر لوقنطه ده يك چيكه كيده نه ويريلن هر هانكي بر مقدار ات ، اكجك و سارمه .

پورصوق [اسه طوبراغى قازان تيلكي جسمامتده وحشي برحيوان . ص . بوروشوق ، سوليوك : پورصوق عيش . اف . بوروشمق ، سوليومك ، پورصومق] كوشه يوب صارقق .

پورغايف [اسه اسهال ويرن علاج ، مسهل : هند ياغي . - در .

پورنوغراني [اسه حيا و عفته آدييات ؛ حياسزلي ، فحش ، فسق و فجور آدياتي .

پوروز [اسه دوم دوز اولماسي لازم كان برشيك اوزرنده كي اوافق تفك چيقينتيلر : بو تخته اي رنده نسه مش ، پوروزليدر . ايليشيك ، مشكلات . قصور . - لي : پروزي ، قصوري اولان . * پروزي ايش : دوزله جك ، آيرتلاناجق مشكلاتي بولنان ايش . - سز : پروزي اولمايان دوز ، قصورسز . - لئك : كيريندي و چيقينتي پيدا ايتك ؛ زورلاشمق .

پورزه [اسه نخود ، بقله ، پاتاس وسارمه آزمه سندن پايالان برنوع چوربا . فاسه . معذرت ، اعتذار ، عذر . پوزش] - پذير : معذرت قبول ايدن .

پوزيتيف [اسه مثبت و محقق اولان ، مجرب وقايه استناد ايدن . س . بر جامي چوخه پارچه سنه سورتورك استحصال ايديلن وزانداشارتيله كوستريلن آلكتريق ، قوغرا ايلقده اوستنه حساس ير كاغد ، بريليكيول الخ . وضع ايديلهرك ضيايه كوستريلن برنه غايفدن استحصال ايديلن رسم . قائده لي و نافع اولان شي .

پوزيتيوزمه [اسه اوكوست قوت طرفندن وضع و تاسيس ايديلن فلسفه ، ايشاييه ، رافضيه مذهبي .

آغاچلرده حاصل اولان يوصون . مهنك
باشنده كي قېوق .

پنوصلاقمق [ف. پوص پيدا ا. : صوئوق
صودن شيشه پوصلاندي .

پنوصله [س. ايچي يازيلي كوچوك كاغد ،
ويريشي كوسترر كاغد پارچه سي . = لق :
پوصله يازمغه مخصوص كاغد . ب. : پوصوله .

پنوصمق [فا. چوكمك ، سېشمك . پوصويه
ياقمق ، طوزاق قورمق .

پنوصو [س. بردن دشمنه هجوم ايتك ويا
تفنگ آتمق ايچون صاقلانيلان
ير . = قورمق : دشمنه تعرضه ساعد
بر يره صاقلانمق .

پنوصوال [س. ويا پوزوال . ينجيچيلرك
اولچيسي .

پنوصوله [س. ويا پوصله . ايره سنك
اوجي دائما شاهله دونن برآت
كه دكيزلرده كيچيلره يول كوسترمكه يارار .
= بي شاشيرمق : نه ياياجني بيله مهنك .

پوصه [س. صوبي و ياغني آلنان هوا
طوري . = لانمق : پوصه حاصل ا. ،
ترسب ايتك .

پوطور [س. ب. : پوتور .

پوغامه [س. طوبي يوقاري قالديرمغه
مخصوص آلت .

پوف [م. بردن علوتوشان شيتك چيقاردیغی
سسسي تصوير ايدر .

پوف [م. اوقله كي تصوير ايدر : پوف
ديدي ، مومي سونديردی .

پوف [م. استكره و نفرت بيان ايدر .
پوف ! نه قوقو بو !

پوف [م. يره دوشن ويا اوستنه اورولان
قيا بر شيتك چيقاردیغی سسسي تصوير
ايدر . * پوقلامق : قيا بر شيتك يره دوشركن
ويا اوستنه اورولوركن چيقاردیغی سسسي ايله
دوشمك ويا پاتلامق .

[فاد. حيوان دريسندن ياللمش
پوستين لباس ، كورك ، فروه .

پوسكورتك [ف. پوسكورمكه سوق
و اجبار ا. ، دشمني

كړي يه دفع ا. .

پوسكورمك [ف. دوداقلري براصيفه رق
آغزده كي صوبي نفس
تضييقيله اطرافه داغيتمق ؛ اطرافه صاچوب
يالق : يانار داغلر كول و آتش پوسكورر .
م. آتش = دمير يالاوب آتش = : حدت
وغضبله باغبارق چوقسرت سوزلر سويلك .

پوسكورمه [ص. پوسكورولن صويلك
ذرائي كي داغيتيق : پوس-
كورمه بن (بك) . س. پوسكورولن شي .

پوسكول [س. يوقاري طوپ آشاغي سي
تل تل اولان شي ، وقتيله

فسه طاقيلان تل تل نوكمه ايريشمدن
معمول معهود نسنه . م. مشكلات ، موانع .
= لي : پوسكولي اولان ، مشكلاتي چوق ،
داللي بوداقي . = لي بلا : بلارك اكر يراي .

پوسكي [ص. (ت : پوسكو) . اُسكي
صفتنك معناسي تاكيد ايچون
برلكده قوللائيدير : اُسكي پوسكي .

پوسميده [فا. چورومش ، چوروك ،
اويولمش .

پوش [فا. كيمه ، كيمشم . سيه = :
قارالر كيمشم . كيملن : سر = :
باشه كيملن شي ، باش اورتوسي ؛ پا = :
اياغه كيملن پاوج . اورتن : عيب پوش .

پوشش [فا. اورتو ، اورتهجك شي .

پوشق [س. عسكركلرك وقتيله باشلرينه
صاردقلري خفيف صاريق .

پوشيده [فا. اورتو : ياناق پوشيده سي .
ص. اورتولمش ، مستور .

پوص [س. ويا پوس . هوانك آلتي
طبقه لرنده حاصل اولان دومان ،
خفيف سيس . ميوه لرك اوستنده ، صوئوق
صوبارداغلك اطرافنده بولونان خفيف بوغو .

تخلق؛ مدارا. — جی: یوزه کولمکی بیلیر.
* پولیتیک: پولیتیکه په منسوب.

پولیچه [ی.س. اوپله برورقه درکه دائن او نکه
برمېلنی کندی اهرینه ویا بر شخص ثالث
اهرینه تادیبه دعوت ایدر، تره.

پولیس [ی.س. غموک امنیت و آسایشی
تأمین و محافظه په مأمور اولان.
بریزک وقوع بولاجق هر هانگی بر ضررینی
تضمین ایتک ایچون بر اجرت مقابلنده
تنظیم ایدیلن مقاوله نامه.

پولیعون [ی.س. سلاح لک تجربه ایدلیدی
عمل.

پوماطه [ی.س. کوزل قوقولی بر نوع مرهم
ویا معجون.

پوماق [ی.س. روماینده بولغارجه کوروشن
بر جماعت مسلمه.

پومبول [ی.س. کورپه یا: رونک سسمیز و
طومبالاق ارانی: — بر چوجق.

پونتو [ی.س. ویا پونطو. مطبعه حروفاتک
پویوکلکی إفاده ایدن واحد قیاسی:
الکزده کی یکی تورکجه لغت سکیز پونتو
حرف لره ترتیب ایدلشدن.

پونتون [ی.س. اکرتی کوپری یا یق و بانان
بجملری آصق په آلمق ایچون
قوللانیلان بویوک دوه، کوپری دوه سی.

پونج [ی.س. قونیاق ویا سارقوقلی بره کک
چای، لیون صوبی، شکر الخ.
ایله قاریشماندن حاصل اولان مشروب.

پونزه [ی.س. مرمر، دمبر، تخته تمیزلکه
مخصوص سونکر طاشی.

پونژه [ی.س. آستارلق ویا کوملکک
اینجه قاش.

پونضموال [ی.س. یا یاغنی شیئی تام
وقتنده بیان.

پونه پوه [ی.س. آلفیش و تقدیر ادا تیدر:
بن اوپله پوه پوه کله هم.

س. آوجی ایصلیغی.

پوفکر مک [ی.س. پوفله مک، سسله صو
اوفله مک.

پوفله مک [ی.س. نفسله اوفله یه رنک سوندر-
مک. موی، یکی پوفله مک.

پوفور [ی.س. سرین برور کارک آسیشی
تصویر ایدر: پوفور پوفور آسور.

پوکر [ی.س. آهریقادن چیقمه بر نوع
کاغد اویونی.

پول [ی.س. ایججه، کوچوک، یووارلاق
ویارلاق معدن لوحه سی. اک کوچوک

پاره. مدور معدن لوحه. تخته دن ویا
کچیکدن طاوله طاشی. بالیقارک صر تلزنده کی

لوحه جقار. مکتوب، غزنه، سسند کبی
شیلره پایشدیریلان قیمتی کاغذر. یووارلاق

کوچوک بنک. بر شیئی پایشدیرمقده
قوللانیلان خوردن یا بلش مدور لوحه جقار.

— : پولی، اوزونده پولی اولان،
شکلی. * پولچی: پول صتان.

پول [ی.س. اوفله یه رنک شیشیرلش جامدن
معمول: پول شیشه.

پولاد [ی.س. چلیک. — خانه: چلیک
فابریقه سی، چلیک دوکولن یر.

پولانیا [ی.س. تخته لک کنسارلری
دوزنمکه یارایان اوزون رنده.

پولقا [ی.س. بوهمیادن چیقمه بر نوع
دانس، رقص. بو دانسی اجرا

ایتک ایچون چالنان هوا.
[ی.س. چفت سورمه یارایان آغیر،
دمیر صابان.

پولوه ریزاتور [ی.س. بر مایعی پک
اینجه دامالار حالنده
أطرافه صاچغه یارایان آلت.

پولپ [ی.س. بورنک ایچنده وسارچوقور
معاللرده حاصل اولان یومشاق
بریش، آختاپود.

پولیتیکه [ی.س. بر حکومتی اداره ایتک
صنعتی، سیاسیات. یوزه کوله،

ياقشېر صورتده ، يکميته . * پهلوئلق :
کور شجايک ، يکميتهک .

په لوش [ای.سه. برطرفنده اوزون تويلری
اولان و قدغه به بکړه دین قاش .

پهله [ف.سه. یان ، جنب . هزار صندوقه
سنگ یان طاشی . تلکی دريسنگ
یانلرندن چيقان کورک .

په ليکول [ای.سه. پک ایجه دری. اوزوم
دانه سنگ ظرفی . فوتوغراف
جیلغه مستعمل حساس وایجه ژه لاتین اوراق .
[ف.سه. اک ، عرض ، کنیشک .ص.
پهن کنیش ، اکلې ، واسع .

په نالتي [ای.سه. سپ. فوت بولده قلمه دن اون
سکر یاردا مسافه ایله تعدید
ایدیلن محل داخلنده یاپیلان خطاره ویریلن
اوروش جزاسی .

په ناوړ [ف.سه. وپهین . اکلې ، عریض ،
یاغین اولان .

په نی [ان.سه. برشیلینک اون ایکیده بری
قیمتنده ټکلیز پاراسی .

په یژار [ای.سه. منظره . قیر منظره سی
عرض ایدن رسم .

پی [س. بر شیشی آلمان اول بالاخره
آله جغی تأمین ایچون اولدن ویریلن
برمقدار پاره : پی آچه سی . — اورمق :
مزایده په اشتراک ایتک . * پیلشمک : پی
ویرمک و آلمق . * پله مک : پی ویرمک ،
تقرر ایدن مقدارک بر قسمی ویرمک .

پی [ف.سه. ایز ، آرت ، عقب . — در :
پی بربری آرقاسندن ، بربری متعاقب ،
تدریجاً . پیدری صورتنده یازلیز .

پیای [ف.ح. تدریجاً ، آزار آزار ،
بربری متعاقب .

پیاده [ف.سه. یایا یورون عسکر صنفی .
یایا یورون . خفیف بر چفته
قایق . سطر نجه اوک صره ده کی طاشارک
هربری . مجر معلوماسیز ، وقوفسز : علم
وقنده پیاده در .

پياز [ف.سه. صوغان : پیازی کباب . تر .
س. اوزرینه زيتون یاغی و سمرکه

[ف.سه. و بویا . سرعتله یورون ،
پويان [قوشان : دالمش .

پویرا [س. تکرلیکک اورتسندهارمقلرک
مربوط اولدینی پارچه .

پویراز [س. شمال روزکاری . * آغزینی
پویرازه آچق : نافله بکلمک .
— لامق : شالدن اسمکه باشلامق .

په لیسین [ای.سه. حیوانلرک عصاره معدویه
سند بولونان وهضمی تسهیل
ایدن باشلیجه حامل .

په په [حد. استزایله تقدیر و تحسین
آداتیدر : په په ماشالله .

په داغوچیا [ای.سه. ویا په داغوژی .
چوجوق تأدیب و تعلیم
ایتک معرفتی .

په داغوغ [ای.سه. چوجوق تربیه و تعلیم
ایدن کیمسه . عقلا .

په دال [ای.سه. آیانله قوللانیلان وپیانونک
سستی تعدیل ایدن مانیوه لا .
بریسیقلمتک تکرلکلینی چویرمک ایچون
آیاقلرک باصارق قوللاندینی پارچه لک هربری .
کوچوک طبع ماکنه سی .

په رون [ای.سه. بونوک بر بنانک اوکنده
آز بوکسکجه کنیش میدان .
استاسیونلرده تره نلرک طور دقلری میدانه
کیرمک حققی ویرن بیلت .

په ریسقروپ [ای.سه. بر مانعک اوستندن
کورمه کارایان دوربین .

په سیمیزمه [ای.سه. هر شیئی یأس آور
برشکلده کورمک اعتیادی .
فنا لکک آیلکک غلبه چالدينی ویا بوتون
کاشانده فنا لعه دغوړو مدهش بر میل بولو
ندينی ادعا ایدنلرک مذهبی . * په سیمیزست :
بومسلیکه منسوب وطرقدار اولان .

پهلوق [ف.سه. یان ، جنب . بدناک ایکی
یانندن هربری .

پهلوان [ف.سه. کورشچی . یکیت ، جسور ،
دلاور . * پهلوانانه : پهلوانه

— ايتك : حاصل ا. ؛ ايديك : يكي بر خوي پيدا ايتدي . غدا پيداهلامق : پيدا .

پيله [س. ايجه وياضي ايتك . بورك : سوت پيدهسي ، اسپناق پيدهسي .

پير [ف.س. اخيار ، ياشلي . شيخ ، ميدانه طريقت چيقاران . برصعتك هذسوب

اليهي عد اولونان ذات : حضرت نوح كيجيلرك پيريدر . — هغان : ميخانه جي

مرشد . — اول : آقرين سكا ؛ * پيرانه : اختيارلره ياقشير صورتده .

پيرا [ف.ص. دوزيحي ، دوناديحي ، تزيين دوزيحي ، ترتيب و صرهيه قوسيحي .

پيراسته [ف.ص. دونادلمش ، مزين . ف.س. و پيراهون . چوره ،

پيرامن [كسار ، اطراف . ف.س. كوملك ، قيص .

پيراهن [ف.ص. دوناتمه ، تزيين . سوس وزينت ويرمه .

پيراليش [ف.ص. دوناديحي ، تزيين . ف.س. زينت ويريحي .

پيرايه [ف.س. زينت ، زيب . — بخش ، ساز : زينت ويرن .

پيرپيري [س. آرباب صنعتدن اولان . ف.ص. عادي و غبا (آدم) .

پيرو [ف.ص. برينك آرقهسي صره كيدن ، تابيع ، اقتدا .

پيروهي [س. ويا پيروكي . اينچنده آژ اينچيري بولونان خور يكي .

پيره [س. ايصيريحي و صيچرايحي معروف كوچوك حيوان ، برغوث . — لئك : پيره پيدا ا. ، پيرهري آيقلاقم ،

خويلاتقم . — لي : اوزرنده پيرهسي اولان . خويلاتمش ، شهبهيه دوشمش .

پيره زن [ف.ص. قوجه قاري ، عجوزه . ف.س. كوملك ، قيص .

پيرهن [ه. پارلاق برشيتك ايشلدامسي . ف.س. كوملك ، قيص .

پيريل [ه. تصوير ايدر و هكرر قوللانيلير : پيريل .

دوكولن فاصوليه خاشلاماسي . مح. خوشه كيدهك سوز ، قولتوق : باق بن پيازه كله مم : طاتلي سوزلره آلداتم .

پياسه [س. كزمه ، طولاشمه ، كزجه . ايتك : كزك . ميدان ،

آچيقاق . چارشى فيئاقى ، رايخ ، رخ . مسكوكات ، اسهام وسايره قيصق .

پياطه [س. ي . س. يك طباعى . ف.س. شراب بارداغى ، قدح .

پياله [نوش : عشرت ايدن ، ميخوار . ف.س. خبر ، معلومات . پيام بر :

پيام [خبر كيتيرن ، پيغمبر . س. قرعه ايله مصابت ايدهك

پيانقو [شينه راضى اولورق اولدن معين برهقدارده پاره ويرمك معاملهسي . اصحاب اسهام نامته چكيلىن قرعه . — جى : پيانقو

ايشيله مشغول اولان . [س. معروف بر نوع چالشي .

پيانو [موسيقيده (ياواشجه) معناى . فاده ايدن ايتاليانجه بركه . * پيانديست :

پيانو چالمقده ماهر اولان . [س. ويا پيو . توتون ايچمكه

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

پيب [س. زنادن دوغان چوجق ، ولدزنا . هرشيئك اوافاغى ، نقصان قالمشي .

الکتریک لامبالری پېرینل پېرینل یانوردی .
پېرینا س . یاغی آلمش زیتون بوسه سی .

پېزیول [ی . س . آلتی کنیش اوستی دار
فوجی . ساچدن اسطوان قاب .

پېژاما [ی . س . هندستانده کییلن خفیف ،
بول پانطالون . او ایچنده کییلن
پانطالونله جا کتدن عبارت خفیف آلبسه .

پیس [ص . تمیز اولمایان ، کیرلی ، مردار .
چپرکین ، کوتوه ، عیوب ، مستیجن .

— اغزی : کفر باز . — بوغاز : اوپور .
* پیسلک : مردارلق ، نجاست . *

پیسلهک : مردار و بریا . او ، کیرلک ،
یستلهک . * پیسلهک : پیس ، تلویث
او . * پیسلهک : پیس او ، کیرلک .

پیسیمت [حد . کدی قوغق ایچون قو -
الانلیز . ی . س . قوشو ایچون
احضار و تسویه ایدلمش بول .

پیستون [ی . س . برطلوبه نك ویا بخار
ماکنه سی اسطوانه سنك
ایچنه سورتونه رک کیروب چیقان متحرک
دمیر قول .

پیستقویوس [س . باش باپاس ، متره پولید .
— خانه : دائره سی .

پیش [ف . س . اوک ، ایلری . ظمه اوکده ،
ایلریده . — نظر . کوز اوکنده .

پیشانی [ف . س . آان ، جبهه .

پیشدار [ف . س . عسکرک اؤ اوکده کیدن
قسمی . مقابلی : دمدار .

پیشدی . س . برنوع طوپ اویونی .

پیشرو [ف . س . اوکدن کیدن ، قلاغوز .
ب : پیشرو .

پیشکار [ف . ایش باشنده اولان . ب :
پیشه کار .

پیشگاه [ف . س . بر شیک اوکنده اولان
میدان ، حضور : پیشگاه
عالیه : اکثریا ظرف اوزرینه یازیلیر .

پیشکش [ف . س . هدیه ، تحفه . ب :
پیشکش .

پیشگیر [ف . س . ب : پیشگیر .

پیشکین [ص . آپی پیشمش . کماله ایرمش ،
اولمش . تجربه کزرمش ،
تجربه لی ، کار دیده . اوصلال (آدم) .

پیشمانیه [س . تلگری دهافیه ویکدیگرینه
دها یایدیشی کتن حلواسی .

پیشمک [ف . قاینایارقینه جاک خاله کلک ،
آتش واسطه سیله یمک حاکم .

لائق . آتش تأثیری آلتنده بولونارق لازم
اولان متناهی املق : طوغله لر پیشدی . کماله
ایرمک ، اولق . تجربه حاصل ایتک : انسان

ایش کوره کوره پیشر . حرارتدن
قیزاروب إلتها بلائق : چوجغک باجاقلری
پیشمش . تقررا : ایش پیشدی .

پیشوا [ف . س . اقوال و أفعاله إقتدا
و اتباع اولونان کیمسه ، رئیس
امام ، آمر .

پیشیه [ف . س . شغل ، حرفت ، صنعت ،
ایش . عادت ، مهتاد ، خوی .

شقوت - : شقاوتی عادت ایدیش .
— کار : صنعتکار ؛ حقه باز .

پیشیرمک [ف . آتش تأثیری آلتنده
بولوندی اریق ایشه یارایاجق

ر حاله کتیرمک : چوربا ، قهوه پیشیرمک .
اولدی رملق ، کماله ایردی رملق . قرارلاشدی رملق ،

بجرمک : او ایشی پیشیردک . قیزارتوب
إلتها بلندیرمق . آتش تأثیری آلتنده طوتارق
متانت ویرمک : طوغله پیشیرمک .

پیشیریم [س . بردفعده پیشه جک مقدار ؛
بر پیشیریم فاصولیه من وار .

پیشیمک [س . تر و حرارتدن وجودک بعض
یرلرندکی قیزاریقلق ویا یاره .

پیشیم [س . بردفعده پیشه جک مقدار .
پیشیمک فعل و طرزی .

پیشین [ف . س . مقدم ، اولکی ، اسی ،
قدیم . ب : پیشین .

پیلوت [ی. س. بر کیمیک ویا طیاره نیک رهبری ، قلاغوزی .

پینما [ف. ص. اولچیچی ، اولچن . باد :- پیک چابوق کیدن .

پینمان [ف. ص. عهد ، شرط ، معامله . شکن : عهدی بوزان ، سوزنده دورمایان .

پینمانه [ف. ص. قدح ، شراب بارداغی ، اولچک ، اولچو .

پینیس [ی. س. میدیه جنسندن دیوک بر دکیز بوجکی .

پینیکلمک [ف. او یوقلاوق ، ایمیز غاتمق : نه پینکلیورسک به !

پینیر [س. سوتدن پاییلان معروف آزیق که انواعی واردر .

پینوست [ف. ص. اولاشمه ، اتصال ، دست کرم :- کرم له متصل آل .

پینوسته [ف. ص. اولاشمش ، اتصال پیدا ایتمش . ح. دائم ، متصل .

پینوند [ف. ص. اولاشمه ، اتصال ، ارتباط ، تعلل ، رابطه ، باغ .

ت

ت [س. آلفبانک دردیجی حرفیدر . ائبد حساسنده ۴۰۰ عددی کوستور .

تورکجه کله لک نهایتنده بولنور و حرکه لنیرسه (د) اولور . قورت : قوردک ، قورده کبی .

ت [ع. د. حرف قسمدر . تورکجه ده یالکیز (تالاه) کلمه سنده مستعملدر .

تا [ف. د. انتها بیان ایدر و فارسی ب آتیه له ویا تورکجه مفعول ایمله و بعضاً فضله

اوله رق (دک) (قدر) کله لریدن برینک علاوه سیه قولانیلیر . تابصباح : صباحه دک .

تابقیامت : قیامته قدر . تاموصله : تاموصله قدر . غایه و علت بیان ایدرک (که) (آدایله

بر لکده قولانیلیر : (تاکه) . ویا (تک) تلفظ اولنور : آچیق سویله ، تاکه هرکس

آکلا سین ؛ تک سن آکلا یاسک دیه تکرار ایدییورم .

پیسریق [ص. ویا پیسریک . جیلدیز ، جانسز ، اوتانغاج ، بجریکسز ، طوتوق ، طوکوق .

پینغاله [ف. ص. قدح ، باردق ، شراب قدچی .

پینغام [ف. ص. مکتوب ویا آدم واسطه - سیله برندن کن ویا کیدن خبر .

پینغامبر [ف. ص. ویا پیغمبر . خبر کتیرن ، نبی ، رسول . * پیغمبری : پیغمبره منسوب و متعلق .

پینغوله [ف. ص. گوشه ، بوجاق ، زاویه . نشین ، - کزین : برکوشه

یه چکیلوب اختیار عزلت ایدن .

پینک [ف. ص. مکتوب ویا ذکره کوتوروب کتیرن . - ائل : عزرائیل .

برسیاره نیک اطرافنده دوتن ییلدیز : قمر ، ارضک پیکیز ؛ مشتری نیک بشیکی واردر .

مجر برینک حرکتته تابع اولان .

پینکار [ف. ص. دوکوشمه ، جنگ ، جدال ، حرب .

پینکار [ویا بوکار . یردن قانیان صو . منیع . کوزک - ی : کوزک

بورن طرفنده کی اوجی .

پینگان [ف. ص. اوق و مزراق کبی شیئرلک باشارنده کی مدیر .

پیک پوکت [ا. د. ص. جییدن آشیران ، یان کسیچی .

پینگر [ف. ص. یوز ، چهره ، صورت . اپری :- غایت کوزل یوزلو .

پینکه [س. قهوه خانه لرده اطورمغه مخصوص سد ، مصطبه .

پیکه [ی. س. قیارتنه رسمی و بنکلی ، پاموق قاش .

پیل [ی. س. کیمیوی بر عکس العملده حصوله کن قدرتی جریان الکتریکی یه

تحويل ایدن آلت : تلفرافخانه لرده اکثریا لقلا نشه پیلی قولانیلیر .

پیل [ف. ص. فیل . - تن : فیل وجودی ، ایری و قوتی آدم . * پیلان : فیلچی .

تا [ف.ا.ص. قات. دوتا: ايكي قات. يكتا: تا برقات، تك، فريد.

تاء ع.س. ت حرفك عريجه اسميدر.

تاب [ف.ا.ص. قوت، مجال، طاقت، قدرت:

تاب [تاب وتوام يبتدى. بى: — مجالسز.

قيوريم، بوكلوم: تاب زلف. آيدىلق،

تور، ضيا، پارلاقلى: تاب خورشيد.

حرارت، صيجاقلىق: تابى. غضب،

خشم. كوزلك، تازلك، طراوت، ألم،

كدر. ص. ضيادار، منور؛ پارلايان،

پارلادان: خورشيد جهانتاب: جهان

پارلادان كونش. — آور، قدرتى يتن،

مقتدر. — خانه: خسته خانه.

تابان [ف.ا.ص. پارلاق، منور، ضيادار،

روى: — پارلاق يوز.

تايدار [ف.ا.ص. ضيادار، منور، پارلاق؛

حرارتلى، صيجاق، قيزغين.

تاىستان ف.ا.ص. ياز موسمى، صيف.

تابش [ف.ا.ص. پارلامه، ضيا، پارلاقلىق:

تابش [تابش مهر جمال.

تابع ع.ص. تبعيت ايدن، آرقهسى

تابع [صره كيدن، لطاعت ايدن.

ج. تبعه، توابع.

تابيعين [ع.ص. آتيجق صحابه كرام ايله

نقل احاديث ايدمىلن.

تابىلت [ى.س. دوز وياصى برشكله قوتمش

تابىلت [يىنه جك ويا يوتولاجق برماده:

چولالاتا تابىلى، سولقاتو تابىلى.

تابىلو [ى.س. بز، تخته وسائره اوزرىنه

تابىلو [پايىلان رسم. تياتروده هرهانكى

برآنده سبرجىلره كوسترىلن موقع واشخاصك

هيئت مجموعەسى. نظره چارباق مهم بر

تأثير اجرا ايدن اشيانك هيئت عمومىهسى:

شوتپەدن ابي بر تابىلو كورمك ممكندر.

تابىلك [ف.ا.ص. پارلاق، منور، ضيادار،

تابىلك [اورتەلىنى تنوير ايدن.

تابنده [ف.ا.ص. پارلايان، منور، ضيادار:

تابنده [تور، يىنارله تابندهدر.

تابوت ع.س. اولونقلنه مخصوص صندوق.

تابيد [ع.س. دائم وياق ايتمه، صوكسز

تابيد [وزواسىز قيلمە، ابدى حاله قومە.

تاپيوقا [ى.س. مانيوقا دينلن بر كودن

تاپيوقا [استحصا ايدىلن نشاسته كه

كوزل، خفيف يكي اولور.

تاتار [س. اولجه بر تورك قومنىك اسمى

تاتار [ايكن بالا خره عموم مغوللره

وقريم، قازان توركارينه ده يونام ويرلمشدر.

— بورى: ايچى قيمەلى خاشلار صوده

پيشمش خور پارچەلرندن عبارت برىغا كه

اوزرىنه يوغورت دو كولهرك يىنير.

تاتار [س. پوستل نقل ايدن، قاصد،

تاتار [بريد. — جق: ايسيرىچى كوچوك

برسينك كه يازين انسانى راحتسز ايدر.

تاتارى [ص. پيشمه مش ويا آز پيشمش

تاتارى [آت). مکتوب نقلنه

آلىشدىرلمش.

تاثر ع.س. برى تعقيب ايتمه. غل.

تاثر [برشيكك تأثيرى طويغ، برشيئدن

اثر آله، حزن، كدر، إفعال.

تاثير ع.س. اثر و نشان براقه، ايچنه

تاثير [ايشلمه. طوقومە، يوركه ايشلمه:

بو سوزكز بكا چوق تأثير ايتدى.

تاج ف.ا.ص. حكمدارلر باشلىرىنه كيد.

تاج [كلى مرضع باشلق. مشايخ

سرپوشى. كلين باشلىقى. قوش سرغوجى.

* تاجدار: تاجه صاحب اولان، تاج كين.

* تاجدارانه: تاجدار اولانه ياقيشير

صورتده، تاجداره لائق. * تاجدارى:

حكمدارلىق، تاجداره منسوب. ى.س.

سپ. ساحه نك يان چيز كىلى.

تاجر ع.س. آلم صائله مشغول اولان.

تاجر [تجارته اشتغال ايدن. ج. تاجر.

تاجيك [س. تورك مملككتنده بولسان

تاجيك [ايرانلىلره ويريلن ايمم.

تاجيل ع.س. مهل بخش ايتمه، مهلت

تاجيل [ويرمه. مقابلى: تعجيل.

تاریخ [ع.م. شایان تذکار حادثات
و وقایع حکایه سی : تورک
تاریخی ، ادبیات تاریخی . بر وقعه نك
وقوع بولدینی ویا بر شیمك بازلدینی زمان
مکتوبك تاریخی . بروقه نك انجد حسابیه
زمان وقوعی کوسترن مضراع ویا بیت .
* تاریخی : تاریخه منسوب ؛ تاریخه
کچه جك درجه ده اهمیتلی .

تاریک [ف.م. قارا کلق ، مظلم : شب
[تاریک . * تاریکی : نوردن
محرومیت ، ظلمت .

تاز [ف.م. قوشمه ، قوشش . مرادق
[تک ایله برابر قوللانیر : تکز تاز .

تازه [ف.م. کنج ، کورپه . یکی .
[یسانلاماش ، قورومامش . *
تازکی : تازه لك ، تازه اولان شیئك حالی ،
کنجلك . — لشمك : تازه او ، تازه لك
پیدا . — كنجلشمك . — ملك : تازه
یاقق ، تازه لك ویرمك ؛ تکرار و بکیدن
یاقق . — لشمك : تازه بر حال کسب آ ،
یکیشمك : کنجلشمك .

تازی [ف.م. ص. عرب ، عربی . أسب
[— : عرب آتی . لغت تازی .

تازیانه [ف.م. قامچی ، قسیر باج . تللی
[چالغیلری چالغه مخصوص کو-
چوك كيك . عجم آلت ، واسطه ، سبب
تازیانه آشوق .

تاس [د. ت ایله باشلایان صفتارك باشنده
[تأکید بیان ایدر : تاس تمام .

تاسارلامق [ف.م. ویا تصارلامق . ذهنده
[بر می ترتیب ایدوب
حاضراقم ، قورمق ، قرارلامق ، تصورا-
[ع.م. غل ، تملشمه ، اساسلا-
[شمه ، تشکل ، وجوده کله .

تاسیع [ع.م. طوزنجی . * تاسعاً :
[طفوزنجی اولارق ، ۹نجی درجه ده .

تأسف [ع.م. آخیمه ، کدر ایتمه :
[بوکا چوق تأسف ایتدم .

تأخر [ع.م. کری قاله ، کچیکمه : حرکتی
[برکون دها تأخر ایتدی .

تأخیر [ع.م. کری براقه ، کچکدیرمه :
[بواشك تأخیری چاخر دکدر .

تأدب [ع.م. أدب و تربیه آله . حیا
[ایتمه ، اوتانمه : حضورکرده
تأدب ایدرم . * تأدباً : أدب و تربیه
رعایت ایدرك ، اوتانه رق : تأدباً جواب
ویرمدم .

تأدیب [ع.م. أدب و تربیه ویرمه .
[توبیخ و تکدیر ، اوصالاندیرمه .
* تأدیباً : أدب و تربیه اوکرتك مقصدیله ؛
تکدیر ایدرك . * تأدیبی : توبیخ
و تکدیرمه منسوب .

تأدیه [ع.م. اودمه . بورج ویرمه ،
[أدا ایتمه : بورجی تأدیه ایتدم .

تار [ف.م. قرا کلق ، مظلم : شب تار .
[س. تل ، ایلیك : تار زلف .
آرش ، آرزاج مقابلی : تارو بود . —
عنكبوت : اورو جك آغی .

تاراج [ف.م. یغما ، غارت ، چاویل .
[* تاراجکر : یغماچی ، چاپوچی .

تارخانه [س. (ت : تارخانا) . یوغورت
[ایله اون ، طومانس صوبی
وسارنه لك قاریشدرماسندن حاصل اولان
خوروکه قورودقدن صوکره اوفالانارق چوروا
کبی پیشیریلیر .

تارک [ع.م. ترک ایدن ، براقان ، واز
[چکن : دنیا : دنیادن آل چکن .

تارلا [س. حیوانات وسارنه آلمکه مخصوص
[محدود یر ، طوبراق . باغنه نك
سبزه ، چچك آلمک ایچون آبرمش قسمی .
[ف.م. یوکسك طام ویا قبه ،
[چارداق ، کوک ، سما .

تارمار [ف.م. ویا تارومار . قارمه قار-
[یشیق ، داغنیق ، پریشان :
زلف تارمار .

تاره [ع.م. کره ، دفعه . * تارة :
[بعضاً ، بعض کره ، آجیاناً .

تالی [ع.صه تعقیب ایدن ، آرقه دن کن . نتیجه . قرآن کریمی اوقویان . قضیه ناک ایکنجی قسمی . مقابلی : مقدم .

تألیف [ع.م. برلشدیرمه ، بر آرایه طوبیلامه . باریشدیرمه . ترتیب و تحریر ایتمه . کتاب ، اثر . = بین ایتمک : آرالرنی بولوق ، اوزلاشدیرمه ، باریشدیرمه . * تألیف کرمده : تألیف اولونمش ، ترتیب و تحریر ایدلمش ، اثر .

تالیوم [ی.س. ۱۸۶۱ تاریخنده کشف ایدیلن بیان بر معدن .

تام [د.ت ویا ط ایله باشلایان بعض کلمه لرک اولونده تأکید و مبالغه معنا . سنی إفاده ایدر . تام طاقیر : بوم . بوش .

تأمل [ع.صه . بوتون ، نقصان اولمایان ، اکسسکسز . مکمل ، کامل : تام . آدم . ح. تمامیه ، بلا نقصان : تام بر سنه اولدی ، هیچ بر خبر یوق .

تأمل [ع.م. دین دوشونمه ، اظرافلیجه ملاحظه و تفکر ایتمه : بوائشی ایجه تأمل ایدیکز . بلا : دوشونمکسزین . * تأملسز : اولدن دوشونمکسزین ، ملاحظه . سز . * تأملسزک : دوشونمکسزین ، عدم ملاحظه و تفکر . ج. تأملات .

تأمین [ع.م. امنیت ویرمه ، آمین قیلمه صاغلاملاشدیرمه ، شبهه بر اقامه ؛ قورقولما باجق برحاله قومه : آتیسنی تأمین ایتدی . ج. تأمینات : محتمل ضرری قار . شلاباجق باره ، امنیت حاصل ایتمک ایچون ویریلن سوز ، باره وسائره .

تأنیث [ی.س. مایعاته مخصوص بویوک قاب . ایچنده سریع آتشلی ماکنه لی تفنک بولونان زهرلی و درت تکررلکلی بر اوتوهوبیل که ایک دفعه اوله رق ۱۵ ایلول ۱۹۱۶ ده انکیزلر طرفدن قوللانلشدیر .

تائی [ع.م. عجله ایتمه ، یاواش کیتمه ، تمکین ایله حرکت .

تاسه [س. غم ، کسدر ، درد ، قایغو . چکمک : آسف ایتمک . = سنی چکمک : غمی چکمک . = سز : قایغوسز ، قیدسز . = لی : قایغولی ، مکدر . = لایعق : کدرلتمک ، مغموم او .

تاسیس [ع.م. تمللشدیرمه ، اساسلا . شدیرمه ، قورمه ، یایمه ، وجوده کتیرمه .

تافتا [ی.س. ایکی طرفی بر سر تجمه ایپک قوماش ، جانقس . = پاپیون : ونک یومشاغی .

تافت [ی.س. فکر ایجملکی ، ذکا ، فطانت ، ذوق صائب .

تاقسیمتره [ی.س. بر آرابانک قطع ایشدیک مسافه یی ، اجرتی ویا ایچنده اوطوریلان زمانی کوسترن آلت .

تاءکد [ع.م. قوت بولمه ، صاغلاملاشمه ، تحقق ایتمه ، تصدیق اولومنه .

تاکه اومتیره [ی.س. بر یرک سرعتله طوبوغرافیاسنی آلمقده قوللانیلان آلت .

تاکید [ع.م. صاغلاملاشدیرمه ، تقویه ایتمه ، تکرار یازمه . *

تاکید : صاغلاملاشدیرارق ، تقویه ایده . رک ؛ مکرراً : تأکیداً یازلدیغی حالده .

تالاز [س. دالغه ، موج . ایپک کبی یومشاق و بیاض شینلرک قاریشوب قیامرسی . = لایعق : ده کیز دالغه لایعق .

تالامق [ی.س. یغما و غارت ایتمک .

تالان [ف.س. یغما ، چاپول ، غارت .

تالان [ص. آلان کله سیله برلکده قورقاریشیق : اورنه لق آلان تالان اولدی .

تالار [ی.س. کوموش آلمان پارسی : آسکی تالار اوج مارق قیمتنده ایدی .

تالاش [ع.م. کدرلتمه ، دردلمه ، آچیمه : بوکا چوق تالم ایتدی .

تائیس [ع.م. آیشدیرمه ، انسیت
ایتدیرمه : وحشی حیوانلرک
تائیس پک زوردر .

تاو [س. هرهانکی برماده نك ایشلنه جك
وتسویه ایدیله یله جك حال وقوامی .
نم ، رطوبت . سمیزلك . — یی قاچیرمق ؛
وقتنده استفاده ایدمه مك . — ویرمك ؛
نملندیرمك . — هکتیرمك : استفاده اید-

یله جك برحال قومق . — خانه : فقراتك
صیفیناق یری ؛ آتشله تسخین ایدیلن
چیچكلك ؛ هرهانکی برماده یه ایشلنه یله جك
ویا قوللانیلا یله جك حال وقوام ویریلن
محل . — سامق : تاوی کچمك ، رغبتنه
خلل كك ، وقتی كچمك . — لامق : تاو

ویرمك ، صو سیرمك ، رطوبتلندیرمك .
— لامق : تاوه کتیرلمك ، ایشلنه یله جك
حاله کتیرلمك ایچون ایصیللق ، ایصلاقمق ،
رطوبتلنمك ؛ سمیرمك . — لی : تاوینی

بولمش ، قوامنه ككش ؛ نلی ؛ سمیز ، دولغون .
[س. ویا طوان . آچی ویا تختهدن
تاوان]اپیلان وقپالی پر محلك اوست

قسمی تشکیل ایدن علی العاده دوز
بر سطح . * اغز تاوانی : عاماق . *
اوطنهك تاوانی باشه ییقلمق ، چومك :

بردن بره چوق عجوب و متاع اولمق .
* تاوانلامق : اوطنهك تاوانی یایمق .

تاوه [س. ویا تاوا . ایچنده اوته بری
قیزازیلا ییلان اوزون صاپلی مطبخ
آلی . معدنلرک ایدلمسنه مخصوص قاب .

کیرهچ سوندوردکری تگكنسه . تاوهده
پیشنمك . طوزلهده دیز صوینی تجر
ایتدردکری اولکرك هربری . بالیق — سی :

تاوهده قیزازیلان بالیق یغی .
تاویل [ع.م. قپالی اولان بر شیئی
آچه ، ایضاح ایتمه . باشقه

بر معنی ایله تفسیر ایتمه : شیمدی
سوزنی تأویله قالدی .
تاهل [ع.م. اولمه ، او بارق صاحی
اوله : بر دها تاهل ایتیز .

تایب

[ع.م. توبه ایدن ، توبه کار .

تاید

[ع.م. قوت و متانت بولمه ،
صاعلاملاشمه : بوخبر تأییدا تمیدی .

تایید

[ع.م. قولندیرمه ، صاعلاملا
شدیرمه : هکتونی تأییدایتدی .

تایب

[ف.م. صیتمه ، حما . — زده ؛
صیتمه به طوتولمش .

تایبه

[ع.م. ج.م. تیسعلر ، یمن عرب
حکمدارلرینك لقبی .

تبادر

[ع.م. بردن خاطره كله معنا سیله
قوللانیلیورسده یا کلدشدر .

تبادل

[ع.م. برینی دیگر بله دیکشدرمه .
مبادله دها دوغرودر .

تبار

[ع.م. محو و هلاك ، تلف .

تبار

[ف.م. صوی ، نسل ، اصل ،
نسب : عالی : — آبی صوبلو .

تبارك

[ع.م. (ایسی مبارک اولان الله)
معناسنه ککن (تبارك الله)

تبارك

شکندنه و ایستجسان بلیغ مقامنده قوالا-
نیلیر : پروازکه بیك تبارك الله .

تباشیر

[ع.م. (فجرک) ایلک کورونیشی .
برشیکک باشلانغیچی . — صبح :

تباشیر

صباحك ایاك آیدیلغی .

تباشیر

[ف.م. یومشاق و بیاض برماده .
قارا تختیه یازمق ایچون بو

تباعد

ماده دن یاپیش کوچوک چوبوق .
[ع.م. اوزاقلاشمه : کوزلرک
بر لحظه کولدن تباعد آلمز .

تباه

[ف.م. ویا تبه . محو و خراب
اولمش ؛ برباد ، مضحجل . — محو ،
اضمحلال ، خرابیت .

تباین

[ع.م. تضاد ، تخالف ، تناقض ؛
ایکی شی آراسنده کی فرق و اختلاف .

تجیل

[ع.م. تعظیم ، تکریم ، بویتمه ؛
روح کالی تجیل آیلدم .

تجر

[ع.م. بر شیئک ایچنه دالمه ،
کهنه وارمغه اوغراشمه .

تجهر

[ع.م. بوغو حالنه کچمه ، بوغو-
لانه . کولاک ایله توتسولمه .

تجهر

[ع.م. بوغو حالنه کچمه ، بوغو-
لانه . کولاک ایله توتسولمه .

ذمت ایتک : معصوم اولدیغی ، برایشده
ایلیشکی بولونمادیغی اثبات ایتک .

تَبَس [س. دفع ، تسکین . نزاع ، آتش
تَبَس اختلالی تبس ایتک .

تَبَسْم [ع.م. کولومسهمه ، کولر کبی
اوله : سوزینه تبسم ایتدی .

تَبَسْی [س. اوزرینه چای ، قهوه فنجان
وسائرہ قونان دوز ، یاصی سطح .
— قورمق : مجلس عشرت ترتیب ا .

تَبَسِیر مک [ف. حرارتدن دوداقلر قیابرق .
تَبَسِیمک [ف. دفع ایتک ، تسکین ایلک :
آتش احتلالی تبسیدیلر .

تَبْشِیر [ع.م. خبرلی رخزورمه ، مژده
لورمه : ولادتی تبشیر ایتدیلر .
تَبْصِص [ع.م. یالتاقلانمه ، آلتاقله یلورمه :
تبصص نامرده یا بیشیر .

تَبْصَره [ع.م. دقتله بائه ، کوزل دوشنوب
ملاحظه ایتمه .

تَبْصِرہ [ع.س. انسانک ذهنی آجان وایی
آکلاتدیران شیء .

تَبْعاً [ع.ح. تابع اولهرق ، او یارق :
سائرلرینه تبعه ایشی دوزه تبور .

تَبْعَه [ع.س.ج. بر دولتک حکمی آتته
بولنان اهای . مفردی : تابع .

تَبْعِیت [ع.س. تابع او . اویمه . *
تَبْعِیة : او یارق ، تبعیت ایدرک .

تَبْعِید [ع.م. اوزاقلاشدیرمه ، اوزاغه
سورمه : اون تبعید ایتدیلر .

تَبْعِیض [ع.م. تفریق ، تقسیم . پارچهلره
آیرمه . * بالتبعیض : قسماً .

تَبَل [س. قیوریم ، قات ، بوروشوق ،
چین .

تَبَلْر [ع.م. بلورلاشمه ، بلور کبی طوکه :
شکرک تیلری .

تَبَلْش [س. غله تیرلش . بریرینه کچمش ،
قارمه قاریشقی . — اولق :
برنی متادیاً تصدیق ا . مسلط او .

تَجِیر [ع.م. بوغو چیقارتمه ، بوغوبه
تحویل ایتمه . توتسولمه . علل
ساربه نك عدم سیراتی ایچون بولاشیق
شیئلری آنو ماکنه سندن کچیرمه .

تَجِیل [ع.م. برنی جریک ایله ایتام
ایتمه ، بخله نسبت ایتمه .

تَبْدُل [ع.م. دیکشمه ، باشقه ر شکله
کیرمه : بو شهر تبدل ایتش .

تَبْدِیل [ع.م. دیکشدیرمه ، باشقه برشکله
قویقه : بولری تبدیل ایلدیکز .
* تبدیلاً : دیکشیدیرمه صورتیه . تر .

تَبْذِیر [ع.م. اولدیغی بللی ایتکسزین کزن .
اسراف ایتمه ، داغیتمه :
تَبْذِیر اموال ، تبذیر نقود .

تَبَر [ف.س. باطله ، بر صابه کچیرلش
هلال شکنده کی آلت چارحه .
— دار : تبری ، بالطلی عسکر .

تَبَر [ع.م. آلتون ویا کوموش قوی .
آلتون ویا کوموش چوبوق .

تَبَرْد [ع.م. صوغومه . تبرد ایتک :
صوغومق .

تَبَرُّع [ع.م. بر شیئی هدیه اولهرق
ویرمه . س. هدیه ، صدقه .
* تبرعاً : هدیه اولهرق .

تَبَرُّک [ع.م. مبارک عد ایتمه ، اوغور
صایقه . * تبرکاً : اوغورصایارق .

تَبَرِّی [ع.م. اوزاقلاشمه ، چکلمه ،
سوموب یوز چویرمه : تبری
ایلشدر الفت ارباب غفلتن . اهل بیته
مخالفت . مقابلی : تولی .

تَبَرِید [ع.م. صوغوتمه . محبت آزالتمه :
خی سندن کیمسه تبرید ایدمه .

تَبَرِیک [ع.م. مبارک اوله دیه دعا ایتمه ؛
برموقتیدن ویا خبرلی برایشدن
دولای برینه خوشنه کیده جنگ سوز سويله :
بایرامکوزک ، موفقیتکزی تبریک ایدرم .

تَبَرِیه [ع.س. اصلی : تبره . قورتارمه ،
اطلاق ، تخلیص ؛ سلامت ،
عصمت ، نزاهت . قورتاران حکم . * تبرئه

— آتمق : اوفكه لئك . آجیسی — دن
چیقماق : جان چوق یاتماق . قان — یه
صیچرامق : زیاده حدت . — اوستی بلك :
باش آشانغی دوشمك . — جامی : تاوان
وقبه دن آیدنلق ویرن جام . — دن طرناغه
باشدن آیاغه ، سرتاپا . — دن طرناغه
دوناتمق : شدتله تكدیر . — کوز : یوقاری
باقان . — لك : وقتيله قاغوق ، فس کی
شیئرلك تپه سنه دیکیلن دوکمه ، نشان ،
نظرلق . — لی : باشنده طوپ توی بولنان ،
سرغوجی اولان : بجه سوسلو ، تام ، مکمل ،
تپه (تپکدن امر الزامینك مفرد
تپه [غاچی می ؟) یالکیز شو تعمیرده
مستعملدر : تپه تپه قوللانتق : آرزو
ایدلدیکی کی آسیرکمه بهرک ، خیربالا یارق
قوللانتق ، جیجیغی چیقارماق .

تپه لک [ف. ویا تپه له مک. دوکمه. اولدر مک.
م. تپه لک. مه. تپه لک.

تپه له [ص. تپه تشکیل ایدمك صورتده
ایفعلمش. تومسك، طاشقین.

تپیر [س. قیل آلك، بیکیر. — لک :
اینجه آله مک.

تتابع [ع.س. بلا فاصله بربری آردیجه
کله ، تعاقب : تتابع : اضافات.

تسانت [ف.س. ویا تهت آنت . ایکی
کیشی آراسنده باش باشه
محاوره ، مشافهه . ایکی کیشیلک قنایه .
ایکی کیشیلک جای طاقی .

تنبع [ع.س. دینجه تدقیق و تحقیق ایتمه ،
آردینه دوشوب آراشدیرمه .

تیره [س. ویا کتره . بزی طوقورکن
باموغنی چیریشلدکاری بیاض ساقز.
بیان اژدر دیکنی ، آلاجه کره ، کوان .

تسینمك [ف. ب : دیکسینمك .

تتمه [ع.س. نقصان اولان شیئی ا کال
او تمام ایچون علاوه اولونان شی .
تام ومکمل اولمق ایچون إقتضا ایدن شی .
پر اسمك معناسنی إتمام ایدن کله .

تتمیم [ع.س. بتدیرمه ، تماملامه ، ا کال .

تبلیغ [ع.س. ایریشدیرمه ، اولاشدیرمه ،
یتیشدیرمه ؛ بیلدیرمه .

تبلی [ع.س. اوغلغه قبول ایتمه : احمدی
تبلی : تبلی ایتشدی .

تبول [ع.س. ایشمه ، صودوکمه .
— ایتك : ایشمهك ، صودوکمك.

تبه [ف.ص. ویا تبه . محو و خراب اولمش ،
برباد . مضحل . محو ، إضمحلال .

تبیان [ع.س. واضح و آشکار قیلمه ،
آچیق إفاده ایتمه .

تبیین [ع.س. واضح و آشکار اولمه ،
آکادشلمه ، میدانه چیقمه .

تبلیض [ع.س. بیاضلاتمه ، آغارتمه . بر
یازینك صورتی تمیز برکاغده
چکمه ، إستنساخ ایتمه .

تبیین [ع.س. واضح و آشکار قیلمه ؛
تبیین حقیقت ایچون .

تبشیمك [ف. بربرلینه چفته آتمق .
اوروشمق ، غوغا ایتك .
بربرخی چکمه بهرک خرلاشمق .

تیمك [ف. چفته آتمق ، (حیوان) آرت
آیاغیله اوزمق . قیمتی بیلمه مک ،

قاچیرمق : آياغنه كن نعمتی تپدی .
یکیدن ظهور ایتك : خسته لخی تپدی .
کری به دوغرو تضییق ایتك . قطع ا .
چیکنمه مک : آیلرجه او یولی تپدی .
حورا — : اوینامق ، رقص ایتك . مه .
تپدیرمك . ل. ب : تبیمك .

تیمه [س. غله تکه . چفته ، حیوانك
آرت آياغیله اورماسی . — آتمق :
آیاقله اورمقی . آقار صودون بر یول ایله
آلنان طورغون صو .

تبیمك [ف. آیاقلرخی حدتدن بره اورارق
صیچرا یوب خویسرلانتق . مه .
تپندیرمك . * تبیمه : تبیمك فعلی .

تپه [س. ویا دپه . یوکسکجه بر ، داغك
کوچوک . ذروه ، برشیمك یوکسك
نقطه سی : داغك ، مناره نك تپه سی . باشك
آك اوست نقطه سی . طوپ توی ، سرغوج .

تَتَوُّجُ [ع.م. تاج کیمه ، باشنه تاج
قویه : رسم تتوج .

تَتَوَّجُ [ع.م. تاج کیدیرمه ، برینک
باشنه تاج قویه .

تَتِيزُ [ص.م. زور ممنون اولان ، خویش ،
هرهانی بر شیدن قولای قولای
خوشلانامایان ، مشکپسند ، بکنمه بن .
— لک : خویشزلق ، مشکپسندلک .
— لئک : خویشزلق ایتمک ، بر شیدن
قولایچه خوشلاناماز برحاله لک ، بکنمه .
هک : مشکپسندلک ایتمک .

تَتِيكُ [ص.م. تیز جانلی ، چابک حرکت
ایدن . نازک . — داورانمق :
چابک طویلانمق . * تیکلک : تیزچانلیق ،
چابک داورانمق . — تفنکده کی مره ناک
باروتنه آتش آلدیران کوچوک دمیر آلت .
* تیککی بوزمامق : هیچ غلطانمق .

تَتِيكُ [ع.م. ثبات کوسترمه ، تقویه
ایلمه ؛ صاعلاملاشدیرمه .

تَتَمِيَّتُ [ع.م. تأکید ، تقریر ، ثابت
قیلمه : کونئی تثبیت ایدیکز .

تَتَقِيْبُ [ع.م. دلمه ، دلیک آچمه .

تَتَقِيْلُ [ع.م. آغیرلانمق ، آغیرلغی آرتد-
یرمه .

تَتَلِيْثُ [ع.م. اوچه ابلاغ ایتمه ، آقایم
ئلهیه ایناتمق .

تَتَلِيْمُهُ [ص.م. ایکییه دلالت ایدن لفظ :
بلدین : ایکی بلده .

تَتَجَارُ [ع.م. ج.م. تاجرلر ، تجارتله مشغول
اولانلر . تره فد : تاجر .

تَتَجَارِبُ [ع.م. ج.م. تجریه لر ، دهنمه لر .

تَتَجَارَتُ [ع.م. امتعه آلوب صاتمق ،
آلیش ویریش ایتمق ؛ آلیش
ویریشن حاصل اولان کار وفانده . *
تجارتکاه : تجارت محلی ، تجارتی چوق اولان
یر . * تجارتنلی : کارلی ، فائده لی . *
تجادی : تجارتیه منسوب و متعلق .

تَتَجَاسُ [ع.م. جسامتلمه ، جراتلمه .

تَتَجَانِسُ [ع.م. غدا. مجانست ، بر جسنیدن
اولمق : تجانسانمق .

تَتَجَاوُزُ [ع.م. آشمه ، اوتدسنه کیمه .
تعرض ، باشقه سنک حقنه طو-

قنوب ظلم ایتمق . — کارانه : حقنه تعرض
ایتمک صورتیه واقع اولان . * تجاوزی :
تجاوززه منسوب .

تَتَجَاهُلُ [ع.م. بیلمز لکه کله ، بیلمز کی
کورونمق . — دن لک : بیلمیور
کری کورونمک .

تَتَجَبَّرُ [ع.م. کبر و تعظم ایتمق ، کبرلیمه .

تَتَجَبِّرُ [ع.م. قیریق ویا چیقیق بر کیکی
دوزه لیمه : تجبیر عظام .

تَتَجَدَّدُ [ع.م. یکیلیمه ، یکی اولمق ، تازه-
لیمه . — ایتمک : یکیشمک .

تَتَجَدِّدُ [ع.م. یکیشیمه ، تازه لیمه . —
قید : یکیدن قید ایدیرمه .

تَتَجَذِرُ [ع.م. برعددک جذرنی آلمه .

تَتَجَرَّبُهُ [ع.م. دهنمه ، صنامه . کورکو .
— ایتمک : دهنمه . * تجربی :

تجربیه منسوب . . . تجارب .

تَتَجَرَّدُ [ع.م. یالکزن اولمق ، متاهل اولما-
مه . ماسوادن قطع علاقه ایدوب

الله متوجه اولمه . صویونمق ، چیلاق
وعاری اولمه . — اوراق : یابراقلرک دوکولمسی .

تَتَجَرِّدُ [ع.م. صویوب چیلاق برانمه .
آیبرمه . — تمه ربط قلب ایتمق .

تَتَجَرِّمُ [ع.م. جریمه اوغاتمه ، جزایه
چاره دیرمه : مظنونک تجریمی .

تَتَجَرَّوُ [ع.م. قسملره آیراسه ، اجزایه
بولونمق . برشیمله اکتفا ایتمق .

تَتَجَزَّهُ [ع.م. قسملره آیرمه ، اقسامه
تقسیم ایتمق . غدا. جزالندیرمه .

تَتَجَسَّدُ [ع.م. جسم پیدا ایتمق ، وجود
بولمه ، کوکده لیمه .

تَتَجَسَّسُ [ع.م. آراشدیرمه ، یوقلامه ؛
سراشیرنی آلامق چالیشمه .

تَتَجَسَّمُ [ع.م. جسم پیدا ایتمق ، کوز
اوکنه کله ، کورونمق .

تَجَسُّم [ع.م. وجود ویرمه ، جسم کو۔ سترمه : خیال کردہ تجسیم ایدیکز۔

تَجْدُد [ع.م. غدا، یالاندن جسارت کو سترمه؛ عناد و سرکشاک ایتمه۔

تَجَلُّو [ع.م. گوروتمه ، آچیلوب روشن و عیان اوله . عالم غیبدن بعض خصوصات مشہود اوله . بخت ، طالع ، قدر۔

تَجَلِّید [ع.م. مشین قاب کچیرمه ، جلدلہ : کتابلر کزی تجلید ایتدیریکز۔

تَجَمُّد [ع.م. غدا، طوکه . صوغوقدن قاتیلاشارق بوز حالی المہ۔

تَجَمُّع [ع.م. ہر طرفدن طویلانمہ ، برلشمہ ، بریکمہ : میدانده تجمع ایتدیلر۔

تَجَمُّل [ع.م. بہاء ، جلال ، رونق . اہبت ، اِحْفال . حسن حرکت . ادب ، افس ، بشاشت ، لطافت، جمہ تجملات۔

تَجَنُّس [ع.م. داغ کچیبسی . آزعین حیوان۔

تَجَنُّش [ع.م. چیلدیرمه ، دلیرمه ، مجنون تجن : طلعت تبجن ایتمش۔

تَجَنِّیس [ع.م. ایکی معنالی سوز سویلہ ، جناس قوللانمہ۔

تَجْوِید [ع.م. قرآن کریمی قواعد قرائتہ رعایۃ او قومق علمی۔

تَجْوِز [ع.م. جواز ویرمه ، اذن ویرمه ، جائز کورمه ، مساعده ایلہ۔

تَجْوِیف [ع.م. ایچی بوشالتمہ ، اویمہ ، اویوق حالتہ قویمہ۔

تَجْهُّز [ع.م. حاضرلایمہ ، مالزمہ تدارک ایتہ : تجھز سنینہ۔

تَجْهِیز [ع.م. لازم اولان شیئلری تدارک ایتہ : آرزاق ، اسلحہ و سائر مهماتی تمام لایوب حاضرلایمہ ۔ - میت : چنازہ نک مالزمہ سنی تدارک ایتہ۔

تَجْهَمِل [ع.م. برینہ جہل اِسناد ایتہ . جہالتی یوزینہ اورمہ۔

تَحَاشی [ع.م. قورقوب چکنمہ ، اِحتراز : بو مسئلہدن تحاشی ایدییور۔

تَحَاُف [ع.م. یمین ایلہ عہد و میثاق . خصمیدن ایکسینہ یمین ویرمه۔

تَحَايَا [ع.م. ج. تحیہلر ، سلاملر ، آشنا . لغزلر : اِهدای تحایا ادرز۔

تَحْت [ع.م. آشاخی ، زیر ، آلت . عربی اِضافتارده بو کلمہ نک صوکه حرفی دائما مفتوح او قونور : تحت الارض : یرک آلتندہ ؛ تحت البحر : دیکیزک آلتندہ ، دیکیزک آلتندن کیدن کمی۔

تَحْتَانِی [ع.م. آشاخی بہ منسوب و متعلق ، آشاغیدہ بولونان۔

تَحْتَم [ع.م. پک لازم و واجب اولمہ . درجہ وجودہ بولونمہ۔

تَحْجَرُ [ع.م. طاش سسیلمہ ، طاش اولمہ . طاش کبی سرتلشمہ۔

تَحَدُّث [ع.م. صوکردهدن حاصل اولمہ ، لایوق ایکن وار اولمہ۔

تَحْدِیب [ع.م. قانبورلاشدیرمه۔

تَحْدِیث [ع.م. نقل و روایت ایتمه . لسان شکرانلہ بیان ایتہ۔

تَحْدِید [ع.م. حدود اعرین ایتہ . برشیئی تعریف ایتہ۔

تَحْذُر [ع.م. صاقینمہ ، اِحتراز ایتمه : فنالقدن تحذر لازمدر۔

تَحْذِیر [ع.م. صاقیندیرمه ، حذر ایتدیرمه : چو چوقلری یالاندن تحذیر ایتلی۔

تَحْزُن و تَحْزُس [ع.م. صاقینمہ ، قوروتمہ۔

تَحْرُک [ع.م. قلدانمہ ، اوینامہ . حرکت . لنمہ۔ - اعصاب : سیکبر اویناماسی۔

تَحْرِی [ع.م. آراشدیرمه ، یز قلامہ : آثار عتیقہ ، معادن تحریسی۔

تَحْرِیر [ع.م. یازمه ، فلمہ آلمہ . دفترہ کچرمہ ، قید ایتمه : تحریر املاک . * تحریر : یازی ایلہ . جمہ تحریرات : مفرد اولارق تورکدهده رسمی مکتوب۔

تَحْرِیص [ع.م. اِزومندن فضلہ آرزوکش و طلبکار قیلیمہ۔

تَحْرِیض [ع.م. قاندرمه ، تشویق ، ترغیب و تحریک ایتمه ،

قيشقيرتمه : عسكرلرك حربيه تحريضي .

تَحْرِيف [ع.م. تبديل و تغيير ايتمه ، دكيشديرمه ، بوزمه .

تَحْرِيك [ع.م. حركته كيتيرمه ، او -

تشويق ايتمه ، آياتمه . حركه لنديرمه .

تَحْرِيْم [ع.م. حرام ايتمه ، منع ايله .

خمرك حكمت تحريمي ظاهر در .

* تحريمه : افتتاح تكبيرى . * تحريمى :

بر شيشى حرام ايتمه فعلنه منسوب .

تَحْزُن [ع.م. محزون و مكدر اولمه ،

كدر ايتمه ، حزنه قالله .

تَحْزِيْب [ع.م. طويلامه ، برلشديرمه .

بر يارتي تشكيل ايتمه .

تَحْزِيْن [ع.م. محزون و مكدر ايتمه .

تاسالانديرمه .

تَحْسُر [ع.م. حسرت چكمه ، اُنن كيدن

و اُلده ايلمى آرزو اولونان شئ

ايچون اضطراب چكمه .

تَحْسُس [ع.م. بر خبره قولاق ويرمه ،

حواس ايله آ كلامغه چاليشمه .

غدا طويغه ، قلمبا حس ايتمه .

تَحْسِيْن [ع.م. كوزل بولوب تقدير ايتمه ،

بكمنه ، مدح و ثنا ايتمه .

تَحْشِد [ع.م. طويلامه ، تجمع ايتمه ،

بريكمه : عسكرك تحشدى .

تَحْشِيْد [ع.م. طويلامه ، جمع ايتديرمه ،

بريكديرمه : عسكر تحشيدى .

تَحْشِيْه [ع.م. كتاب كنارينه بر كله

ويا فقره حقنده يازى يازمه .

تَحْصُل [ع.م. حاصل اولمه ، وقوعه كله ،

نتيجه صورتيله پيدا اولمه .

تَحْصِيْن [ع.م. بر مستحكم عمله قيانمه ،

استحكام ايچنه چكلمه .

تَحْصِيْل [ع.م. ايدنه ، آله كيتيرمه ،

حاصل ايتمه ، قازانمه . ويركى

وايرادى طويلامه . اوكرنمه ، علم و معرفت

قازانمه . * تحصيلدار : ويركى و وارداتى

طويلامغه مأمور اولان . تحصيلدارلق :

تحصيلدارك صفت و مأمورى . * تحصيل :

تحصيله منسوب و متعلق . * تحصيليه :

طوبلا دقلرى ياره دن تحصيلدارلر و يرلن حصه .

تَحْف [ص. غريب ، كورولمه مش : تحف

شى . * مناسبتسز ؛ كولونج ،

آكلنجه لى : تحف آدم . * تحفه كيتمك :

عجائب بولمق ، شاشه قالمق ؛ خوشالاق .

ح. غريب و كولونج بر صورتده : تحف

سويليور ، تحف اولدى . تحف ! : عجائب !

غريب ! ع. ب : تحفه .

تَحْفِي [ص. چوراب ، منديل ، لوانطه

كسي شيلر ساتان .

تَحْفُظ [ع.م. صاقمنه ، حذر ايتمه ؛ علل

ساريه دن قورونمه . * تحفظخانه :

علل ساريه لى بر حملدن كان يولجى لرك قرانته

بكلدكلى محل . * تحفظكارانه : كندى

مدافعه و محافظه ايتك مقصدينه بناء ؛

كندى مدافعه و محافظه مقصيده .

تَحْفُلُق [ص. غرايت : ايشك تحفلى

نرهده ... لطيفه ، شاقا ، كو-

لهك شئ : تحفلى اولسون ديه سويليورم .

تَحْفَه [ص. هديه ، پيشكش ، آرمان .

يكي پيدا اولش ترفنده شئ ،

ناديده مال . ح. تحف .

تَحْقِيق [ع.م. صحيح و حقيق اولديغى

ميدانه چيقمه ، ظاهر اولمه .

تَحْقِيْر [ع.م. حقارت ايتمه ، اهميت

ويرميوپ ذليل كورمه . قدرتي

نزىل ايده جك بد معامله ده بولونمه .

- آميز : تحقير ايله قارشيق ، تحقيرلى .

تَحْقِيْق [ع.م. حقيقى آرامه ، صحيح او-

لوب اولماديغى آ كلامغه چاليشمه .

حقيق اولديغى ميدانه چيقارمه . * تحقيقا :

كر چكدن ، صحت و حقيقت اوزره ، صحيحا .

تَحْكَم [ع.م. حكم سورمه ؛ كيفنجه

حركت ايتمه ، حاكم كسمله .

تَحْكِيْم [ع.م. غدا . صاغلاملاشديرمه ، قوى

و عكم برحاله قومه . حكم نصب

ايتمه . - حال : بر شيعك بولونديغى حالده

بقاسنى التزام .

تَحَلُّلُ [ع.م. حل اوله ، اجزاسی ایرله :
تخلل أجسام .

تَحَلُّی [ع.م. سوسلنمه ، زینتلنمه ، دونا تمه :
تخلی نسوان ؛ فضیلتله تخلی .

تَحْلِیف [ع.م. عین ایتدیرمه ، عین ویرمه :
شاهداری تحلیف ایدرلر .

تَحْلِیل [ع.م. بر جسم مرکبک اجزاسی
آییرمه : تحلیل خرده بندی ؛

تحلیل کیمیوی (دوغروسی : کیمیوی) .
[ع.م. سوسله مه ، تزیین ، دونا تمه :
تخلیه فضائل عالیله ایله تخلیه ذات .

تَحْمِض [ع.م. آکشیما ، آکشیلاک پیدا
ایتمه : دمیړک تحمضی پاس یاپار .

تَحْمَل [ع.م. چکمه ، قاتلانمه ، یوکانمه :
اوقدر نازه تحمل ایدلن . — سز :

تحملی اولمایان ، چکمه بن ، قاتلانمایان .
— کداز : تحمل برافمایان .

تَحْمِی [ع.م. صاقیمه ، پرهیز ایتمه ،
ایستعمالدن چکیمه ، قوروتمه .

تَحْمِید [ع.م. شکرایتمه ، حمد و ثنا ایتمه ،
الحمد لله دیتمه .

تَحْمِیس [ع.م. بریتی قیزدیرمه . (أت)
قیزارتمه .

تَحْمِیص [ع.م. (قهوه) قاوورمه . ترمه .
دوکلوش قهوه صاتیلان محل .

تَحْمِیق [ع.م. احق عد ایتمه ، حماقت
ایستاد ، حققه نسبت ایتمه .

تَحْمِیل [ع.م. یوکانتمه ؛ إحاله ایتمه :
بوایشده سکا تحمیل ایده منلر آ !

تَحْمِیْط [ع.م. (اولوی) علاجلامه .
حیوانات جسدلرنی قوروتمه .

تَحْوُل [ع.م. دکیشمه ، باشقه تورلو
اوله : هوا تحوّل ایتدی .

تَحْوِیل [ع.م. دکیشدیرمه ، تبدیل :
اندازه بی متریه تحویل ایتلی .

بورج سندی . مالی و تجاری برایشه اشتراك
حقق و برن بر نوع سندن ، حصه : ایکی

شمندوفر تحویلی آلدن . جه تحویلات .
[ع.م. چمه ، تیملر ، سلاملر ، دعالر :

تَحْیَات [ایتحاف تعیات ایدرز .

تَحْیِر [ع.م. حیرتده قاله ، شاشمه ، حیران
اوله : دمیسته ایدم تحیرمدن .

تَحْیِز [ع.م. بر طوتمه ، موقع مخصوص
اوله . ایعتبار و اهمیت پیدا ایتمه .

تَحْیِیه [ع.م. سلام ، دعا ، آشنالاق . جه .
تعیات و تعایا .

تَحَاْلَف [ع.م. اویسامه ، ضد اوله ،
باشقه لاق : آراده تحالف وار .

تَحْت [ع.م. حکمدارک اوتورماسنه
مخصوص قولتوق ، سریر . —

روالی : بر مرکزه ایستناد ایدن اوزونجه
بردیرک اوجلرینک قالقوب ایغسندن عبارت

چوچق اویونی . — روان : کبارلرله خسته .
لرک نقلنه مخصوص کوچوک بر قلبه .

* تختگاه ، تختکه : تخت محلی ، پای تخت .
— آشین : تختده اوتوران .

تَحْتَه [ع.م. ایجه آغاج لوحه سی ؛ کراسته ،
خشب . کورک طولومنک یاریسی .

ص. تخته دن معمول : تخته قاشیق . —
بیدی : انسانی صوقان معروف حیوان .

جدول — سی : چیز کی چیزمه یارایان ایجه
و دوز تخته . داما ، سطرنج — سی :

اوزرنده بوایونلر اویسانان خانهلی تخته .
قیده — سی : قیده یتیشدیرمه مخصوص

اوافق طورباق سطح . مانغال ، صوبا — سی :
بولرک آلتنه قونان معدن قاپلی تخته .

یازی — سی : مکتبلرده اوزرینه تابشیرله
یازیلان قارا تخته . — پوش : اولرک دامارنده

چاشیر سرمهک مخصوص دوزیر . — صقال :
اکلی ویاصی صقال . بر — ده : دفعه .

تَحْمِیْم [ع.م. مهرله ، مهرباصمه . یازدیق
مکتوبی تعتم ایتدی .

تَحْمِجِیل [ع.م. اوتاندیرمه ، محجوب ایتمه :
خی تحجیل ایدیورسکنز .

تَحْدِز [ع.م. اورتوتمه ، تستر ، اورتو
طوتوتمه : تحذر آبکار .

تَحْدِیر [ع.م. (قادی) اورتوب آرکسندن
قاچیرمه ، ستر .

تَحْدِیش [ع.م. طبرناقله یرتمه ، طبر .
مالامه . جه . تهسیج ایتمه :

تخدیش آذهان ، تخدیش آفکار .

تَغْرِيب [ع.م. خراب ایتمه ، بوزمه ، بیقمه ، معموریتی إعما ایتمه : معموره لری تغریب ایتمه ملی .

تَحْسِیر [ع.م. غائب ایتدیرمه ، زیانه اوغرائمه : بر تاجری تخسیر .

تَحْشُش [ع.م. برینک حضورنده کنندنی کوشش : کوچوک طوتمه ، تواضع ایتمه .

تَحْشَن [ع.م. قبا و سرت داورانمه ، خشونت کوساترمه ، درشت اولمه

تَحْصُص [ع.م. مخصوص اولمه ، تخصیص اقلنمه ، إختصاص .

تَحْصِیص [ع.م. خاص قیلمه ، حصص اوتعیین ایتمه : اوکا بر او

تخصیص ایتدیلر . * بالتخصیص : تخصیص ایله ، تخصیص ایدرک ، آبیزارق . *

تخصیص : خصوصاً ، علی الخصوص . *

تخصیصاً : تخصیص صورتیه . ج. تخصیصات : بر دأره ، هیئت ویا فرده آیریلان پاره : معارف تخصیصاتی .

تَخْطَر [ع.م. غله خاطره کتیرمه ، خاطر لاهه : ماضی بی خطر نهیه یارار

تَخْطِیْط [ع.م. بر شیء اوزرینه خطلر چیزمه . — آراخی : طویوغرافیا .

تَخْطِئَه [ع.م. برینی خطا ایله إتهام ایتمه : بی نهویه تخطئه ایدیوسکزی ؟

تَخْفِیْف [ع.م. خفیفلتمه ، آغرلغنی آزالتمه : تخفیف جزا . قولایلاشدیرمه :

تکلیفکزی برآز تخفیف ایدیکز .

تَخْلُص [ع.م. قورتولمه ، خلاص اولمه . برخلص قوللانمه .

تَخَلُّف [ع.م. کریده قالله ، آرقه سنده قالله . غله دیکشمه .

تَخْلُق [ع.م. خوی و خلق پیدا ایتمه : أخلاق حمیده ایله تخلق ایتلی .

تَخَلٍّ [ع.م. برندن ویا برشیندن آیریلوب قورتولمه . بریله برطرفه چکلمه .

تَخْلِیص [ع.م. قورتارمه . تمیزله . قورتولمه . — کریان : یاقایی قورتارمه .

تَخْلِیْط [ع.م. غله قارلشدیرمه . آشویش ایتمه ، بوزمه : سودی صو ایله تخلیط ایدنلریك چوقدر .

تَخْلِیْف [ع.م. برینی کنندی یرینه یراقه : باش کاتجی تخلیف ایتدی .

تَخْلِیل [ع.م. اُکشیمه : اُکشیک پیدا ایتدیرمه .

تَخْلِیَه [ع.م. بوشالتمه ، بوش یراقه : اوی تخلیه ایدیکز . تخلیه سبیل :

بر عجوسی قویورمه ، سرلست یراقه .

تَحْم [ع.م. بوشالتمه ، سرلست یراقه : حاصل اولان دانه ؛ نطفه .

تَحْمَر [ع.م. اُکشیمه ، مایه لیمه : شراب ، خور تخمر ایتدی .

تَحْمَه [ع.م. معدده دوغولغنی ، إمتلا ، معدده فسادی ، هضمزلق .

تَحْمِیر [ع.م. مایه لندیرمه : شرابی ، خوری تخمیر ایتک .

تَحْمِیس [ع.م. بش قات ایتمه ، بشه بوله . بر یرینه اوچ مصراع

تَحْمِین [ع.م. تقریری اولورق تعیین ایتمه ، ظن ایتمه . * تخمیناً : تقریری اولورق ، آشاغنی یوقاری . * تخمینی :

تخمینه منسوب .

تَحْوِیْف [ع.م. قورقوتمه ، اورکوتمه ، تهدید . بر خائنی تخویف .

تَحْیَل [ع.م. بعض علامتله نظرآ تصور ایتمه . ذهنده برشینده وجودورمه .

تَحْیِیر [ع.م. ایکی شیندن برینی سجمکه یراقه ، سجمه سنه مساعده ایتمه .

تَدَاوِیر [ع.م. سجمه تدبیرلر . ب : تدبیر .

تَدَاخُل [ع.م. بربری ایچینه کیرمه ؛ بر بورجک تقسیطلری وقتیه

ویرلیوب صوکره کبرلرک وقتیه قاریشمه . تداخلده قالمق : ویریه لیوب بریکمک :

معاشاتم تداخلده قالدی .

تَدَاوُك [ع.م. آراشدیروب بوله ، حاضر لاهه : آرزاق و مهمات تدارک .

تَدْوِيرُ [ع.م. چويرمه، دونديرمه : تدوير امور. يواو لاق ياعه .

تَدْوِينُ [ع.م. متفرق اشعار و سائرېه طوبلاوب ديوان ترتيب ايتمه ، مرتب ومنظم بويوك كتابلر جمع و ترتيب ايتمه .

تَدَهْلِيْشُ [ع.م. اوركوتمه ، شاشيرتتمه . دهشت ويرمه ، چوق قورقوتتمه .

تَدَهْيْنُ [ع.م. باغلامه ؛ كوزل قوقولى باغ سورمه : جامه عېدى تدهين .

تَدْنُ [ع.م. ديندار اولمه ، ديننده ثابت ومئين اولمه ، تقوايى التزام ايتمه .

تَذَاكِرُ [ع.م. سرجه تذكره لر. ب: تذكره . قرار سزلق ، قاريشقلىق ،

تَذْدَبُ [ع.م. انتظام سزلق ، تردد . انتظام سزلىق ، تردد .

تَذْكَارُ [ع.م. آيتمه ، ياد ايتمه ، خاطره كتيرمه : تذكار ماضى .

تَذْكِرُ [ع.م. خاطره كتيرمه ، برائش ايچون قونوشمه .

تَذْكِرَه [ع.م. بوضله ، ورقه . برائش ايچون يازيلان كاغد ؛ رسمى

ورقه . رساله ، مشاهيرك ترجمه حالى حاوى كتاب : تذكرة الشعراء . - حى : اُسكى

زمانده دعاوى خلاصه سنى قيد ايدن مأمور . - لك : تذكرة يازمغه مخصوص (كاغد) .

تَذْكِيْرُ [ع.م. ذكر ايتمه ، خاطره كتيرمه . بركله يى مذكر اولدوق قوللامه .

تَذَلُّ [ع.م. كندى خوار و حقير كو . سترمه ، كندى آلق طوتمه .

تَذْلِيلُ [ع.م. ذليل وحقير ايتمه ، تحقير ايله : نفسكزى تذليل ايتمه يكر .

تَذْوُقُ [ع.م. ذوق آلمه ، طاتمه ، صفاسنى سوزمه ، ذوقياب اولمه .

تَذْهِيْبُ [ع.م. بالديزلامه ، آلتون ورق سورمه . بوكتائى تذهيب اديكر .

تَذْيِيلُ [ع.م. ذيل علاوه ايتمه ، اوزاتمه ، بركتائى صوكنه برتمه يازمه .

تَرْ [ع.م. درينك دليكرندن چيكان صو ، عرق . - دوچمك : ترمك ؛ معجوب

* تداركلى : لازم اولان شينلرى وقتيله حاضرلايان : سفر ايچون تداركلى داورانلى .

تَدَاعَى [ع.م. بربريخ چاغيرمه ، چاغريشمه . تداعي خواطر : برفكرك ديكرى دعوت ايتكسندن عبارت برفعل ذهنى . تداعى آفكارده ديرلر .

تَدَافِعُ [ع.م. كوكس كوكسه حرب ايتمه ، دو كوشمه ، ايتيشمه . كندى محافظه ايدهرك تعرضه مقابله ايتمه . * تدافعى : تدافعه منسوب .

تَدَاوُلُ [ع.م. قولالانله ، برندن ديكرىنه كچمه ، آلدن آله دولاشمه .

تَدَاوَى [ع.م. كندى آي ايتمه چاليشمه ، علاج آلمه .

تَدْبِيرُ [ع.م. برايشك عاقبتى دوشونهرك حصول وموفقىي اسبابنه نشبث .

بر ايشك باشه چيقيماي ايچون قورولان دوزن . - سز : تدبيري اولمايان ، ايشك

عاقبتى دوشونمه ين . - سزلك : ايشك صوكنى دوشونميش . - لى : احتياط ايله

حركت ايدن ، برايشك عاقبتى دوشون .

تَدْرِْسُ [ع.م. درس آلمه ، اوقومه ، اوكرمه : نه تدرس ايديور ؟

تَدْرِیجُ [ع.م. درجه درجه ايلرلتمه ، كوتورمه . * بالتدريج ، تدريجا :

درجه درجه ، آزار آزار ، ياواش ياواش . * تدريجى : تدريجه منسوب ، ياواش ياواش

اجرا اولونان .

تَدْرِیْسُ [ع.م. اوقومه ، درس ويرمه : سز نه تدریس ايدیورسكز ؟

تَدْفِنُ [ع.م. غل. دفن ايتمه ، كوممه .

تَدْقِيقُ [ع.م. اوفالتمه ، ايجلتمه . ايجه دن ايجه يه يوقلايوب حقيقت آزماه :

تَدْمِيرُ [ع.م. محو وهلاك ايتمه ، بديرمه : اشفيناك ، اعدانك تدميرى .

تَدَنَّى [ع.م. اچالمه ، آشاغيلامه ، تنزل : اديتاده ، فيثاتده تدنى وار .

دوزلتن: قلمتراش؛ یونولش: الماستراش؛
الماسله یونولش بلور.

تراشیده: قازلمش اولان. نا — :
تریسه، قبا، یونولمامش.

تراضی: رضالاشمه، بربرخی راضی
ایتمه، اویوشمه. بالتراضی:
رضای طرفین ایله.

تراطور: ویا تاراتور. جویز،
فندیق، اتمک اپچی، صارمباق
وسرکه ایله یاپیلان صالحه.

ترافع: حاکمه دعوی اتمه.

تراقتور: چکمکه مخصوص ماکنه.
چفت سورمکه یارایان بنزین
ویا غاژله متحرک ماکینه.

تراکم: بریکمه، جمع اولمه،
طوبلانمه: تراکم ایدن یاره لر.

تراکیب: ترکیب، ترکیبیلر. ب: ترکیب.
تراپیته: طاوولک کوچوکی. — جی:

تراپیه: مبادلہ، دیکشمه. — جی:

تراپیه ایشیرلیه مشغول اولان.

تراموای: ایدن یولجی طاشیمغه مخصوص
بویوک آرایه: الکتریق تراموایی.

تراش: هستی به یکمش کبی کوروندیکی
حال. أفعال حیاتیه دن بغضلارنیک تعطل لیلله
تأثیرات خارجیه به قارشی حسسنزلک حالی.
کشدندن یکمه، وجد و استغراق.

ترانس آتلاتیک: [ی. س. بحر محیط
آسکی ویکی دئالر آراسنده سفر ایدن یولجی
واپوری. ص. بحر محیط آتلاسنیک اوته سنده.

ترانسپورت: [ی. س. لئیوغرافیه یازینک
کاغذدن طاشه نقلی.

ترانسساندان: [ی. س. جلیل، رفیع،
سامی، عالی، عظیم، متعال.

او. صوئوق — دوکک: مناسبتر بر سوز
ویا حرکتدن صیقلقم. — ه یا حق: ترلک
اوزره پاتاغه کیرمک. — آلیشیدیرمق:
تر قوروتیق. — لی: بدنده تر بولونان،
تلی، بولصولو. ب: ترلک، ترلک.

تر [ص. یکی چیشمش، یکی ترلش. — بیقلی:
دییقلری هنوز چیشمش.

تر [ف. ص. یاش، تلی، صوللو. چشم —:
ایضلاق کوز. تازه، کورپه، طراوتلی.
میوه تر، کل تر.

تر [ف. ص. فارسی صفتلره إلحاق اولنان
تفضیل آداتی: بالاتر: دها یوکسک.

تر [د. مبالغه ایچون ت ایله باشلایان
توریکه صفتلرک باشنده بولنور:
تر تمیز: چوق تمیز.

تر [ع. ویا تبر. تیره کی تصویر ایدر
ومکرر قوللایلیر: تر تر تیره یوردی.
[ع. ص. طوبراق، توز. * تری:

تراب: [طوبراغه منسوب ومتملق.
تراجیم: ع. ص. ترجمه لر. ب: ترجمه.

ترایه: [ی. س. ویا تراسه: بر اؤک
چاتیسندن کی دوزلک. طبیعی
صورته یوکسکلیلوب دوزلتمش یر.

ترخی: [ع. کوشک داوارانه، تنبل اولمه،
غیرتسنزلک و اهل کوسترمه.

ترادف: [ع. ص. بربرینک آردی صره کیمه.
بربرینه یارديم ایتمه. مترادف
اولمه. ایکی ویا دها زیاده لفظ برمعنایه کله.

ترازو: [ف. ص. (ت: ترازی). طاری آلی،
میزان. موازنه، اعتدال. — یه
اورمق: تأهل ایتمک. صو — سی: صوی

موازنده طومغه مخصوص محل.
[س. اوسطره ایله قیلری قازیمه:

تراش: [صقال — ایتمک: صقال قازیمق،
ج. اهمیتسز بر سورو لافله جان صیقمق.
دیکنه —: خام تکلیف. * تراشی

آغارمش: قوجه مش.
تراش: [ف. ص. یوتمه، سطحی بر صورتده
کسمه. ص. یونتان، یونتارق

تَرْتِیبُ [ع.م. دیزله، صره لئه، غلا، عاڊ
اوله، دوشمه، تعلق ایتمه :
بکا ترتب ایدن وظیفه .

تَرْتِیب [ع.م. صره به، نظامه، دوزنه
قومه ؛ حاضرلامه : صوفرای
ترتیب ایدیگز. تشکیل . صره ، نظام .
تصور ، نیت . فصل ، صف ؛ أوراق
نقدیه نك برنجی ترتیبی . بر طیبیک معا-
لجات و تلمیحاتی : دوقتورك ترتیبی بویله در .

* ترتیبی : ترتیب و تنظیم ایتمسی بیلان .
— ساز : ترتیب ایدیچی . — سز : ترتیب
و نظامی اولمیان ، قارمه قاریشیق ، غیر
منتظم . — سزك : عدم انتظام ، قاریشیق
لق . — کرده : ترتیب و تنظیم ایدلمش ،
قورولمش : بوپلان اولك ترتیبكردمسیدر .
* ترتیبی : نظام و ترتیبی یرنده ، اولدن
قورولمش ، صورت مخصوصه ده دوشونولمش .
بو ، ترتیبی بر خرسزلفدر . * ترتیبیه :
مطبعه جیلقد هروفاك دیزلمسی اجری .

تَرْتِیل [ع.م. (قرآن کریمی) اصول
و قاعده به رعایتله او قومه .

تَرْجَمَان [ع.م. برلسانی دیگر لسانه نقل
ایدن . برینك آرزو و مقاصدینی
بیلدیرمكه مأمور اولان .

تَرْجَمَه [ع.م. بر لسانی دیگرینه نقل :
اسویچره قانون مدنیسی تورکجه به
ترجمه ایتدیلر . * ترجمه حال : برکیسمه نك
سرگندشتنك ، أحوال خصوصیه سنك ویا
وظیفه و مأموریتلرینك تاریخچه سی .

تَرْجِی [ع.م. اوومه ، امید ایتمه . یالوارمه .
رجا و نیاز .

تَرْجِیح [ع.م. برشیئی دیگرندن اوستون
طوته ؛ دها زیاده بکتمه :
علم ماله ترجیح ایدیلیر . — بلا مرجح :
سببسر ترجیح .

تَرْجِیع [ع.م. کری کوندومه . تکرار
ایتمه . — بند : قافیه لری مختلف
برقاج قسمدن مرکب اولان و هر قسمك
نهایتده عینی بریت تکرار ایدیلن منظومه .

[ی.م. قایش ، دیشلی
ترانسمیلیسیون] چرخ و ساثره واسطه
سیله برماکنه قسمك حرکتی دیگرینه
کچیرمه ؛ بوکچیرمه یه یاردیم ایدن شی .

تَرَانِسِیْت [ع.م. دوغروسى : ترانزیت .
اشیائی دخول رسمی و بر-
مکسزین بر شهردن ویا بر حملکندن کچیرمه .
[فاه.م. نغمه ، مقام . — پرداز :
نَرائه] نغمه و مقام ترتیب ایدن .

تَرَاوِزْ [ی.م. دمیر یوللرنده رایلك
آلئنه عرضاتی اوله رق قونان
آخشاب ویا دمیر طیان .

تَرَاوِیج [ی.م. رمضان کچه لرینه مخصوص
یکرمی رکعتك نماز .

تَرَب [ع.م. دوست ، رفیق ، آرقداش .
[هم عصر ، معاصر . ج.م. آتراب .
[ع.م. مزین طاقیه ، فس آلئنه
کییلن بزدن سرپوش .

تَرَبَه [ع.م. طوبراق ، مزار ؛ مزارلق .
[بویوك آدمرك و مظنه گمراهك
قبرلری اوزونه پایلان بنا . — دار : تره
خدمتی کورن . ج.م. تراب .

تَرْبِیع [ع.م. درده بولمه ؛ درده ابلاغ
ایتمه ، قاتلامه . قرك درده
بری . بر مصراع ویا بیتك اوچ ویا ایکی
مصراع ضمیمه درده ابلاغی . * تربیعاً :
مربع اوله رق ، طول و عرضی حسابلایارق .

تَرْبِیَه [ع.م. قابلیت طبیعیه ، ذهنیه
و اخلاقیه سی ینکشاف ایتدیرمه .
جمعیت بشریه نك عرف و عاداتی بیلمه .
یتشدیرمه ، بویوتمه . آلیشدیرمه ، الفت
ایتدیرمه . خفیف بر جزایه اوغرتمه .
یومورطه ، لیون و ساثره ایله بعض یمکله
لئت ویرمه . — جی : تربیه ایدن . — سز :
تربیه سی اولمایان . — سزك : تعلیم ،
تربیه و ادب فقدانی . — کرده : تربیه
کورمش . — لی : ادبی ، اخلاق کوزل ،
عقیف ؛ تربیه سی اولان (یمك) . تر.م.
آرابه بارکیلرینك دیزکینلری .

ترج [ع.م. س. کدر ، ألم ، اندیشه ، حزن :
فرح کلیر ترج کیدر .

ترجم [ع.م. مرحمت ایته ، آجیمه . *
ترجاً : ترجمه ، آجیبارق .

ترجیب [ع.م. مرحبا دیعه ، سلام ویر -
مه ، آشنالی ایته .

ترحیل [ع.م. یوله چیقارمه ، حرکت
ایتدیرمه ، بر یردن بر یره
کوچورمه .

ترخیص [ع.م. رخصت واذن ویرمه .
۱۹۲۶ افرادی ترخیص ایدلدی .

ترخیم [ع.م. طرز تلفظی تخفیف ایته ،
بعض کله لک برایکی حرفی حذف
ایدرک تلفظی قولایلاشدیرمه .

تردامن [ع.م. ناموسسز ، ملوث ، عفت
و عصمتدن بری ، بولاشیق .

تردد [ع.م. ایتمه ، اوزاقلاشدیرمه .
(بریره) دوام ایته ، کیدوب
کله . سولک ایستدیکنی قولایحه بولاماه :
آکلاتیرکن تردد ایدیوردی . پایه جفی
ایشده قاراسز بولونمه : بیلم نهدن تردد
ایدیور . بی - ، بلا - : دوشونکسزین ،
هان قرار ویرمه .

ترددی [ع.م. قیمت و مزیت مادی و معنویه
سنک شعشعه سی غائب ایته ؛
طبیعتی دیکشدرمه : جنایت بر علامت ترددیدر .

تردید [ع.م. کری کوندومه ، شدتله رد
دوشونولمش بریشی بردها ذهندن کچیرمه .

تردیف [ع.م. یانته قاتمه ، برابر کوند -
مه . * تردیفاً : یانته قاتهرق .

ترذیل [ع.م. غل . رذیل ورسوای ایته :
او آدبسی ترذیل ایتدیلر .

ترزبان [ع.م. حاضر جواب ، نطوق :
قلم بر ترجمان ترزباندر .

ترزی [ع.م. آلپسه بیجوب دیکن ، خیاط .
- خانه : ترزی دکای ؛ دیکیش
دیکیلن محل . * ترزیلک : ترزی صنعتی .

ترس [ع.م. یوزک ضدی ، آرقه ؛ آلت
قاعطه لک کسمر طرفی . عکسم ؛

خلاف . پیسلک . * ترسی دونمک : شله
شیرمق ، بوزولمق ، منفعل او . * ترسنه

دونمک : کری به عودت ایتک . پاپوجی -
کیدیرمک : قورقوتوب شاشیرتارق قاچیرمق .

ص . معکوس ؛ یوزی آرقه ، آرقه سی یوز
اولمش . معند ، فنا خوینی : ترس بر آدم .

اوغورسز ، مشئوم : ترس ایش . ضد ،
مخالف : ترس جواب . - طرفندن قالمق :
ایشی عکسی کیتمک . آشکه - بیدیرمک :

ترذیل و تشبیر ا . ایشی - طوتق : ایشه
مناسبتسز بر یرندن باشلامق . ح . دوغرو

اولمایارق ، خلافتنه : کتابی ترس طوتق ،
چورای ترس کیمک . * ترسلک : عکسیلک ؛
آکرلیک ؛ ضدیت ؛ اوغورسزلی ؛ خویمسز

لق ؛ سر تلک . * ترسلک : تیکدیر ا . ،
آزارلامق ، درشت سوزله جواب ویرمک ،

پیدسله مک . * ترسلنمک : عکسیلک ا . ،
آزارلامق ، سوء معامله ده بولمق .

ترس [ع.م. قورقو ، خوف ، بیم .
* ترسناک : قورقویه طوتولمش .

ترسا [ع.م. خرسستیان ، تصرانی . - پیچه :
خرسستیان چوجوغنی .

ترسان [ع.م. قورقان . - : قورقارق ،
قورقه قورقه .

ترسانه [ع.م. سفائین یا - لان محل . - لی :
بحریه لی ، ترسانه یه منسوب .

ترسب [ع.م. غل . طورله ، مایعلا
ایچنده کیلر دینته چوکمه .

ترسیم [ع.م. چیزمه ؛ رسمنی یا مه :
شومنظره یی ترسیم ایده بیدیرمیسکر

ترش [ع.م. آکشی . - رو : آکشی
صورتلی . ترشی ده بوکله دندر .

ترش [ع.م. صیزمه ، مساماتدن دامله
حالنده چیقمه ، ترمه .

ترشه [ع.م. آچیق یشیل : ترشه بر او .
آچیق یشیل رنگی : ترشه یه بویامق .

ترشی [ع.م. (ت : تورشو) . سرکه ویا
طوزلو صو ایچنه قومش سبزه ،
عیش و سائره : بویر تورشیسسی .
- اولمق : یورغونلقدن و تردن کیوشمه مک .

* ترشیدنی قورمق : دریغ ایدوب صا-
قلا یارق هدر ایتك . ص . كبوشك ، ایصال-
نوب یومشامش . = باشلی : خروس عقاللی .
* ترشیچی : ترشی بابوب صاتان ؛ ترشی
قوران . * ترشیلیق : ترشی یامغنه
مخصوص و آویریشلی .

ترصد [ع.م. دقتله باقمه ، كوزتمه ،
انتظار ایتمه : ییلدیزلری ترصد .
ترصیم [ع.م. قیمتدار طاشلر قاقه .
وزن وقافیهجه ألفاظی بربرینه
اویدرمقدن عبارت صنعت لفظیه .
ترصین [ع.م. متین و محكم قیلمه ،
صاغلاملاشدیرمه : بر موقعی
ترصین ایتك .

ترضیه [ع.م. راضی و خوشنود ایتمه .
عفو طلبی ایچون کوس-تریلن
معامله ندامتکارانه : مادامکه متجاوز
سزسکز ، اوکا ترضیه ویرملسکز .

ترطیب [ع.م. رطوبتلندیرمه ؛ ایصلاقمه .
طراوت ویرمه ، سیریلندیرمه :
ترطیب قلب .

ترغیب [ع.م. رغبت ایتدیرمه ، آرزو
وايستك ویرمه : آونی-ایغلی .
ترفنده [ف.ص. (ت : تورفانده) . مو-

سمندن بك اول یتیشن میده
و سائره : موسمی کچدیکی حالده بولونانلره
دهدنی ، صولك ترفنده . اصلی تانك فتجیلهدر .

ترفع [ع.م. یوكسلتمه ؛ علاه ایتمه .
رتبهجه بردجه یوقاری چیقمه .
* ترفیعاً : ترفیع صورتیله ، رتبهسی بر
درجه یوقاری چیقادیلار .

ترفیق [ع.م. باننه ویرمه ، آرقداش
ایتمه ، معیتله قاتمه . * ترفیقاً :
ترفیق ایدرك .

ترفیه [ع.م. بری بوللق ایچنده یاشاتمه .
زنکین و مستراح قیلمه .

ترقب [ع.م. بكمه ، انتظارده اولمه .
كوزتمه . = فرصت : فرصت كوزتمه .

ترقص

[ع.م. صیجرامه ، رقص ایتمه .
[ع.م. ایله یلهمه ، ایلری کیتمه ،
[آرتمه ، چوغلامه . یوكسلمه . =
پرور : ترق طرفداری . = شكن : ترقینك
علینده بولونان .

ترقیق

[ع.م. اینجلمه . یومشاتمه ، رفته
[کیتیرمه . نازكانه إفاده ایتمه .
[ع.م. رقم آتمه . یازمه : ترقیم
[جواننامه یه ایتدار قلندی .

ترقیم

[ع.م. صیق سطرلرله یازمه . یویامه .
[براسم ویا رقی بوزمه ، چیزمه .
قیدینی = ایتك : قید اولندیغی یردن
إسمی چیزمك .

ترك

[ع.م. براقه . واز کچمه . بوشامه .
[= ایتك : براقی ، بوشامق .

ترك

[ع.م. ب : تورك . جر . اترك .

تركب

[ع.م. برشی دیگر برشی ایله
[براشوب ایتراج ایتمه : صو
ایکی جسمدن تركب ایدر .

ترکه

[ع.م. اولانك براقدیغی اشیا ، مترو
[كات ، مخلقات .

ترکی

[ع.م. اكرك آرقه طرفی : اكرك
[آرقه سنه باغلانان شیء .

ترکی

[ع.م. ترك امتنه ویا لسانته منسوب
[و متعلق . س . شرقی . ب : تورکی .

ترکیب

[ع.م. مختلف شیئلری بر آرایه
[کیتیرهرك یکی بر شیء حاصل

ایتمه . براقج شیئك قاریشماسندن حاصل
اولان شیء ؛ براقج کلامك فقره . برلشدیرمه .
مقابلی : تحلیل : آیرمه . = بند : قافیهلری
مختلف براقج قسمدن مرکب اولان وهر
قسمك نهایتنده باشقه بریت ایراد ایدیلن
منظومه . * ترکیبی : ترکیبه منسوب .

ترلا

[ع.م. ب : تارلا .

ترلتمك

[ف. ترلتمسنی موجب اولوق .
[تر دوکدیرمك . صیقینییه

دوچار ایتك ، چوق یورمق .

تړولیک [ع.م. دورولمه ، براق بر حاله
[کټېږمه . شفا بولمه ، ایلشمه .

[ع.م. بر شعر تقریر ایتدیرمه .
[دقتله دوشونمه ، تأمل ایتمه .

صولامه ، اړوا . * یوم التریه : قربان
بایرامی عرفه سندن اولمې کون .

تړه [س. صلاطه کې ین آر یاقیجی براوت .
[اوتی : بعض یمکاره قونان قوقولو

معروف اوت ، دره اوتی . فرنک — سی : لاتین
چیچکی . — یای : آیرانی سوزولش سوت یای .

[ع.م. ج. صاچه صاپان سوزلر ،
تړهات [مالایعی ، هذیان ، هرزه .

تړه مولو [ی.م. موسیقیدیه بر نوطه
[اوزرنده سسک تړه مسی .

[ع.م. ج. معنا وما لیسر سوز . ج.
تړهه [ترهات : صاچه صاپان سوزلر .

[ع.م. غل. قورقوتمه . ترهیی :
[ترهیه هندسب : مجازات ترهیییه .

[ع.م. برجنس آفیولی معجون ،
تړیاق [پاد زهر . قاس . تریاک .

[ع.م. آفیون استعمالنه آلیشقی .
تړیاقی [چوځه مکيفات استعمال ایدن :

قهوه تریاکیسی . ج. خولیسر ، تیز ،
ترس ، چاق قیزار .

تړیبون [ی.م. سوز سولنه ین یوکسک
[محل . اجتماع محالرنده ممتاز

ذوات ایچون آیریلان یوکسک یر .
[س. اٹ صوبنه دوغرامش اتمک .

تړید [صوبینه — : طانسز ، یاعسز .
ج. پاک ضعیف ومجالسز .

تړیشین [ی.م. طوموزک عضلاتنده بولونان
[برقورک بعضاً انسانره کچهرک

تریشینوز دینلن بر خسته لقی تولید ایدر .
[ی.م. کوز کوز اورولش قماش .

تړیقو [اورکولو اوزون چپوعلری بولونان
برنوع چوځه . ص. بوچوځه دن پیلش :

تړیقو پانطالون .
[ه.م. ویا تیریل . تتره مکی تصویر

تړیل [ایدر ، مکرر قوالیلیر : صوئو قودن
— تتره یوردی . ص. باره سز ، زوکورت .

تړلک [س. چورایسز کبیلن واوستنه
[قوندره چکیلن دریدن خفیف

وانجه آیاق قانی . اوکچلی اوکچسز دری
ویا قماشدن یاپیلان او ایچنده کیمکه مخصوص

خفیف آیاق قانی ، پانتوفلا .
[ق. ویا تړلهمک . تړ دوکمک ، بدنک

تړلمک [دلیکلرندن طیشاری صو چیقمق .
غلتمک : چاهلر تړلش . چوق یورولق ،

اوتامق . بیغی — : یکی چیقمق .
[س. ییاق فستق آغاجی . بولکله

تړمشتی [ساقز آغاجندن چیقان یاغ .
[ی.م. ایچنده کی حیوا واسطه .

تړمومتړه [سیله هوایا صویک درجه
حرارتی کوسترن آلت ، میزان الحراره .

تړمیم [ع.م. اصلاح وتعمیر ایتمه ، اوکارمه .
[ی.م. برشمندو فرویا تراوای

تړمینوس [خطنک نهایت نقطه سی .
[ی.م. عینی بولوقو موثیف طرفندن

تړن [چکیلن دمیریول آرا به لرینک هیئت
مجموعه سی ، قطار .

تړنج [س. ویا تورونج . بر نوع آجی
[پورتقال . — مه : کوچوک ،

یووارلاق وکوریه مه . * تړنجی : تړنج
ویا پورتقال رنگینده .

تړس [ع.م. خوش بر سسله اوتمه ، نهی
[ایتمه : قوشلر تړم ایدر .

تړنوق [ی.م. آیاقلری قازوورده ک آیاغنه
کې تویلو ښک ایری کوپک .

تړوپ [ی.م. جماعت ، زمره ، شرمه ،
[فته ، کومه . بر تیاترونک

صنعتکارلری هیئت .
[ع.م. رواج ویرمه ، اعتباری

تړویج [آزیرمه . قبول ایتدیرمه ،
کیرمه : ترویج مرام .

تړویج [ع.م. تسکین ایتمه ، راحتلندیرمه .
[آقشام برینی زیارت ایتمه . (قلبی)

فرحلا ندیرمه . راحتلندیرمه .
[ع.م. تسکین ایتمه ، راحتلندیرمه .

تريلده مك [ف. صوئوئدن تتره مك ، چوق اوشومك .

تريمستري [ي. س. اوچ آيلى مدت . اوچ آي ايچون ويريلن باره . اوچ آيلى ايش .

تريو [ي. س. اوچ قسمدن مركب بر . موسيق پارچه سى .

تريومويرا [ي. س. بوتون نفوذ . اوچون اوچ قولتى وطنداشك برلشمه سى .

تز [ص. س. سريع ، مستعجل ؛ سريعا ، چاباق ؛ تزكل ؛ - ائدن ؛ چار چاباق . - چالى ؛ عجله جى . آله - : سمات .

تزاجم [ع. م. بربرينه صيقيشمه . غلبه لق . ايتمه ؛ تزاجم امور ، تزاجم افكار .

ترايد [ع. م. آزمه ، چوغالمه . زياده . اشمه ؛ مروتى تزايد ايندى .

تربد [ع. م. كوپوكلنمه ، كوپورمه ؛ تربدماء ، تربد فم . قايقاقلانمه ؛ تربد لين

تربير [ع. م. يازمه ، تحرير ايتمه ؛ كيفيتك . تربيرى رجا اولنور .

ترك [س. بعض محللرده محروقات پرينه . قولالايان قورو صيغير ترسى .

صيعير پيسلىكى ؛ * تركلى ؛ اوزرنده ويا ايچنده ترك بولونان ؛ سرت ؛ تركلى هوا .

تزگاه س. ب. : دستكاه .

تزكيه [ع. م. تظهير ايتمه ، معايدن خالى . وبرى قيلمه ؛ تزكيه نفس .

برينك حسن حال صاحبي اولديغى ميدانه چيقارمه ؛ برينى تزكيه ايتك . مالك زكاتنى ويرمه .

- سى بوزوق ؛ فنا طامخش . - سنى دوزلمك ؛ حالى اصلاح ايتك .

تزلزل [ع. م. صارصلمه ، صاللانمه ، اراغالانمه ؛ زلزليه اوغرامه ،

زغردامه . - انسان ؛ ديشارك صاللانمه سى .

تزوج [ع. م. اولنمه ، نكاحله قارى آله ؛ كوزل برقيزله تروج ايندى .

تزويع [ع. م. اولنديرمه ، قوجهيه . او قيزى بوليقالاييه تزويج اينديلر .

تزويز [ع. م. يالان سويله ، حيله ايتمه ، ج. تزويرات .

تزهده [ع. م. زاهد ويرهيزكار اولمه ، تقوايه دالمه ، صوفيلانمه .

تزهه [ع. م. غله ؛ چيچكلنمه ، اوافاق قيارچقار وجره لر حاصل اولمه .

تزين [ع. م. سوسلنمه ، زينتلنمه ؛ دستكاه چيچك تزين آيلر .

تزييد [ع. م. آرتيرمه ، چوغالمه ، زياده . لشديرمه ؛ شروختى تزييد ايندى .

تزييف [ع. م. ساخته وقلب نظر يله باقه ، چورتكمه ، بوزمه .

اكلمنه ؛ كيسمه يى تزييف ايتمه يكر .

تزين [ع. م. سوسلمه ، زينتلنديرمه ؛ بوسالونى كيم تزين ايندى ؛

تسأل [ع. م. صدقه ايستمه ، ديلمه ؛ تسأل ممنوع ومذمومدر .

تساقط [ع. م. (ياپراق وسارمه) بربرينى . متعاقب ، برر برر دوشمه .

تسامح [ع. م. يكديكيرينه مقابله ؛ ايبلكه طائلى معامله ايتمه ؛ كوز يومه ،

برينك قصورينه باقمه . مسامحه .

تساوى [ع. م. بر مقدارده ، مساوى اولمه ؛ تساوى ليل ونهار .

تسليم [ع. م. سبحان الله ديهرك حق تعالى يى تزييه و تقديس ايتمه .

نمازدن صوكره الحمد لله وسائر ديركن پارمقار آراسندن قايديريلان بر ايبلكه

كچيرلش دانهرك هيئت عموميه سى . - بوجكى ؛ قنقشه .

تسبيك [ع. م. (بر معدنى) آريجه واوتى بر قابله دوكمه .

تسبيل [ع. م. بر شيعى مقصد ديندارانه ايله فى سبيل الله وقف ايتمه .

تستّر [ع. م. اورنومه ، كيزلنمه ، صاقلانمه ؛ تستر تسوان .

تسجد [ع. م. مقام تعظيمده سجده ايتمه ، باشى يره قوعه .

تسجيع [ع. م. مشور اولهرق قافيه لى سوز سويله ويا يازمه ؛ آخلى بربرينه اويعون فقره لر ترتيب ايتمه .

تسغیر [ع.م. محکمه دفترینه قید و تحریر ایتمه ؛ کندایسنه

رسمیت و برلک ایستتیلن بر شینک دفترینه قیدی : آجی شریکتر تسجیل ایدلدی .

تسغیل [ع.م. آشاغیلاقمه ، آچا - قلانديرمه : بر آدمی تسغیل .

تسجین [ع.م. غدا. حبس ایتمه ، زندانه آتمه : بر جانی تسجین ایدیلیر .

تسقیف [ع.م. چاقی یاقه ، طاوانلامه : اوطاهی تسقیف .

تسحیر [ع.م. سحر یاقه ، آلدتمه . بویوک و جاذب برقوتله جلب ایتمه .

تسقیه [ع.م. صولامه ، صو ویرمه .

تسخیر [ع.م. تذلایل ایتمه ، آچالتمه . غدا. ضبط و ایستلا ایتمه .

تسگره [س. نقلیاتده قوللانان قوللی . تخته. بر تکرارکلی نقلیه آراهسی .

تسخین [ع.م. ایضیمه ، آتشدن قیزیرمه : صالونی ، صوبی تسخین .

تسکیت [ع.م. صوصدیرمه ، سکوت ایتدیرمه .

تسدید [ع.م. برینی آیلکه و حقه توجیه ایتمه : تسدید ناس .

تسکین [ع.م. راحتلدیرمه ، یاتشدیرمه . جزمه . إشارتی قومه .

تسدایس [ع.م. آلتییه بولمه ؛ آلتییه هر بیتنه ایکیشر بیت دها إلتاق ایددرک آلتیشر مصراعی فقره لر یاقه . بو شکله قونان منظومه .

تسلسل [ع.م. زنجیر کبی بربری آردنجه تعقیب ایتمه : تسلسل جبال .

تسری [ع.م. اوطهلق و چاریه ایدینه اوطهلق کبی قوللامه .

تسلط [ع.م. حکم و نفوذ مالک اوله . حاکمانه و آمرانه حرکت ایتمه .

تسریب [ع.م. کوندرمه ، یوللامه ، سوق ایتمه ، سوروب یوروتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسریر [ع.م. سوبندرمه ، مسرور ایتمه : بیلسه کز بی نه قدر تسریر ایتدیکز .

تسلط [ع.م. آوولمه ، راحت اولمه ، مطمئن اوله . امیدله دفع غم ایتمه : نافله تسلی ویرمه ، برآز تسلی بولدی .

تسریع [ع.م. غدا. سرعتلندیرمه ، عجله ایتدیرمه : حرکتکیزی تسریع ایتمکز منفعة کز إقتضاسنددر .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسطیح [ع.م. دوزلتمه ؛ سطح حالنه قومه : کره نک تسطیحی .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسطیر [ع.م. یازمه . تألیف ایتمه ، چیز کیرلر ، خطلر چیزمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسع [ع.م. آتساع .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسعه [ع.م. دوقوز (طقوز) . ج. تسعون .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسعیر [ع.م. نرخ قومه ، (ماکولانک) قیانی تثبیت و تنظیم ایتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. آوولمه ، راحت اولمه ، مطمئن اوله . امیدله دفع غم ایتمه : نافله تسلی ویرمه ، برآز تسلی بولدی .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلط [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

تسلی [ع.م. تسلیم آلمه ، تصرف ایتمه .

- وفات ، اولوم . — طاشی : بکشتاشیلارک
طاشیدقاری بلغمی طاش . جر. تسلیمیات :
جسته جسته ویریلن مبالغ و سارمه .
- تسلیمیت [ع.م. نفسی الهک اِراداتنه
یراقه . رضا ، توکل .
[ع.م. غل. زهرلنه ، آغولانه :
تسمم] استریدیه ایله تسمم ایددی .
- تسمیم [ع.م. زهرلنه ، آغولانه : حامض
قاربون هوایی تسمیم ایدر .
[ع.م. سمیرنه ، یاغلانه : قاز-
تسمین] لری تسمین ایدوب اولنه کسملی .
- تسمیه [ع.م. آد ویرمه ، اسم قومه :
بوکا نه تسمیه ایدر ؟
- تسويد [ع.م. قارالامه ، قاروتنه . مسوده
اولارق یازمه : برمادهی تسويد .
[ع.م. آلدانه ، اغفال ایتمه .
تسویل] جر. تسویلات . تسویلات نفس .
- تسویه [ع.م. بر جوق شیئلری بربرینه
[مسای و مماثل قیلمه . اولره
عینی قیمتی ویرمه . حل و فصل ایتمه ،
بیتیرمه ، بجرمه ، برشیئه بکرتنه ، باشارمه .
أراضی دوزلتمه . ویرمه ، اوده مه : بور جزئی
تسویه ایدیکنز .
- تسمهیل [ع.م. قولایلاقمه ، قولایلاشدیر-
مه ، قولای وآسان ایتمه .
[ع.م. کوندرمه ، ارسال ایتمه :
تسمیار] مکتوبک تسیاری .
- تسلیب [ع.م. غل. قیدسزلق ، إهمالچیلک ،
تساح ، تلبلیک .
- تسمیر [ع.م. یوللامه ، کوندرمه . سیر
ایندیروب یوروتنه .
[ع.م. آقیمه ، سیلان ایدیر-
تسمیل] مه : تسلیل دماغ نه لازم !
- تسابه [ع.م. بکزه مه ، مشابه اولمه .
[ع.م. چکیشمه ، غوغا ایتمه .
تساجر] (أشیا) بربرینه قاریشمه .
- تشارک [ع.م. اور-تق اولمه ، اورثاقلق
ایتمه ، مشارکت .
- تساعری [ع.م. کندخی شاعری کوسترمه ،
شاعری طوقی طاقتمه .
- تساکل [ع.م. بربرلینه بکزه مه ، شکل
و صورتجه براولوب بکزشمه .
- تساکلی [ع.م. بربرینه حاللرندن شکایت
ایتمه ، دردلشمه .
- تسأم [ع.م. مشغوم و اوغورسز عد
ایتمه . خسوفدن تشأم ایدلن .
[ع.م. برشیئه دائر بربرلینه
تساور] دانیشمه ، مشاوره .
- تسبٹ [ع.م. برایشه پاییشمه ، صارله ؛
تدارک کورمه ، برشیئک قیلمده
اولمه ، اوته بری ایتمه ، باشلامه .
- تسبیه [ع.م. برینی تقلید ایتمه ، اوکا
بکزه مه ، آکدیرمه .
- تسلیب [ع.م. بری حفتهه عاشقانه
شعرلر ترتیب ایتمه ، شعرله
مدح ایتمه .
- تسبیه [ع.م. بکرتنه . لا- : بکرتماک
کبی اولماسون .
- تشت [ع.م. چاشمیر یقاهغه مخصوص
بوویوک لکن .
- تشت [ع.م. آیرله ، داغلمه : تشتت
آرا ، تشتت افکار .
- تشتیت [ع.م. آیرمه ، داغتمه : ایشی
بودرجه تشتیت ایتمه ملی .
- تشییع [ع.م. جسار تلندیرمه ، جسارت
ویرمه ؛ عسکری تشییع ایتملی .
[ع.م. بیلمه ، قلاغی ویرمه :
تشخیزسیف ، تشخیز آذهان .
- تشخیص [ع.م. تعیین و تفریق ایدنه .
[ع.م. خاطره کله ، غل. شخص
صورتنه کیرمه ، تجسم ایتمه .
- تشخیص [ع.م. برشیئی صریحاً کو-
سترمه ؛ بردیکنندن تفریق
ایتمه ، تعیین ایتمه . سچوب طایفه :
تشخیص أمراض .
- تشدد [ع.م. شدت پیدا ایتمه ، آزمه ،
سرتلاک کسب ایتمه .

تشديد [ع.م. شدتلنديرمه، قوتلنديرمه. قوی و محکم قيلمه. عرجهده بر حرفی ایکی کره اوقومتی ایچون اوستنه علامت مخصوصه سنی قومه.]

تشرع [ع.م. شریعته مطابق عمل ایتمه، شریعته اویمه.]

تشریف [ع.م. (یوکسک بر شیئک) اوستنه چیقمه. شرفه نائل اولمه، شرفلنمه.]

تشریح [ع.م. (بر اولو بدننی) پارچه-لامه. کسمه و پارچه-لامه یاردیمیه انسان ویا حیواناتک ترتیب و ترکیب بدنلرنی تدقیق ایدن علم. — خانه: تشریح-پایلان محل.]

تشریع [ع.م. شریعته إسناد و نسبت ایتمه. غدا. وضع قانون. * تشریعی: تشریعه منسوب و متعلق. قوه تشریعیه: قانون وضع ایدن قوت: مجلس اعیان و مبعوثان.]

تشریف [ع.م. شرفلنديرمه؛ ورود، عزیمت. ج. تشریفات: رسمی عادت، رجال و مأمورین دولتك مراسمه ایلریده ویا کریده بولونماسی. * تشریفاتجی و تشریفاتی: رتبه و نشانلرک توجیهاتنه نظارت، تشریفات دائره-سنة ریاست ایدن و احتجاب رتبه-نك صره ایله بولملرنه باقان.]

تشریق [ع.م. شرقه دوغرو کیتمه. ۱۲، ۱۳ نجی کونلری. — ذی الحجه نك ۱۱،

تشریک [ع.م. غدا. اورتاق ایتمه. — مساعی: براسکده چالیشمه. — کانون ثانیدن إعتباراً اوننجی — اوون برنجی آیلرک إسمیدر. برنجیسنه: — اول، ایکنجیسنه: — ثانی درلر.]

تشعب [ع.م. شعبله آیرله: چاتا-الاشمه، داللاشمه.]

تشعل [ع.م. طوتوشمه، بارلامه، آلونقمه.]

تشعیب [ع.م. شعبله آیرمه، داللا-نديرمه، چتاللاشديرمه.]

تشعیل [ع.م. طوتوشديرمه، بارلامه، آلولنديرمه.]

تشفی [ع.م. شفا بولمه، راحتلنمه؛ حرصی و حدتی آلمه. * تشفی صدر: إلتقام آلارق راحتلنمه.]

تشفییه [ع.م. دوغروسى: تشفی. غدا. شفا ویرمه، راحتلنديرمه.]

تشکر [ع.م. شکر ایتمه. نعمته، آیلکمه مقابل مدح و ثناده بولنمه.]

تشکیل [ع.م. بر شکل و هیئته کیرمه، تشکیل اولونمه، وجوده کله: یکی بر شرکت تشکیل ایتیش.]

تشکی [ع.م. شکایت ایتمه، حالی یانمه: حالندن تشکی ایدیپور.]

تشکیل [ع.م. شکل و هیئت ویرمه، وجوده کیرمه، یانمه: مجلس تشکیلی.]

تشمیر [ع.م. طویللامه. یوقاری یه قالد-یرمه، صیغامه. — ساق: پاچه-لری صیغامه. — ساعد: قوللری صیغامه.]

تشمیل [ع.م. عجله ایتمه معناسنه ایسهده بزهرکسه یانمه، تعمیم معناسیله قوللانمقدیز. عرجهده بو وزنده اولیه بر معناسی یوقدر.]

تشمیم [ع.م. قوقلانمه، برینه قوقلانمق برشی ویرمه.]

تشنج [ع.م. سیکیلرک چکیلوب بوزو-لمه، ایسپازموس. مرکزی بوین عضلاتی اولان روماتیزمه آغریسی. * تشنجی: تشنجه منسوب و متعلق.]

تشنگی [ع.م. صوصامه، عطش.]

تشنه [ع.م. صوصامش، آرزوکش، ایستکلی، هوسکار: بوکا ذاتاً کندیبی تشنه. — دل: یورکی حرارتلی، نك ایستکلی. — لب: دوداغی قورومش، نك صوصامش. ج. تشنکان.]

ويا بالصدفه : راست كله ، بالتصادف .
* تصادق : راست كله واقع اولان .

تَصَادُم [ع.م. چارپيشمه ، مصادمه .
[ف. ويا تاصارلامق . ب :
تَصَارِلَامِق [تاسارلامق .

تَصَارِيف [ع.س.ج. تصريفلر . ب :
تصريف .

تَصَاعُد [ع.م. يوقارى چيقمه ، قالقمه :
[بخارك ، بالونك تصاعدى .

تَصَانِيف [ع.س.ج. تصنيفلر . ب :
تصنيف .

تَصَاوِير [ع.س.ج. تصويرلر . ب : تصوير .

تَصْحِيح [ع.م. صحيح قيلمه . ايلتمه ؛
[دوزتمه . ياكيشي دوزولتمه .
تَصْحِيف [ع.م. يازى ويا قرانده خطا ،
ياكيش يازمه .

تَصَدُّق [ع.م. تصادق ايتمه ، بريله قارشى
[قارشى يه بولونمه .

تَصَدُّر [ع.م. كوكسى قيارتمه . باش
[موقى اشفال ايتمه ، باشده
بولونمه ، ايلريده يورومه .

تَصَدَّق [ع.م. صدقه ويرمه .

تَصَدَّى [ع.م. (بر ايشه) ياناشمه ،
[تثبت ايتمه : بوكا تصدى ايتكىز .

تَصْدِير [ع.م. (بريازينك) باشنه بر
[عنوان ويا بر مقدمه قومه .

إصدار ايتمه ، صدور ايتديرمه ، صدورى
موجب اولمه : فرمان تصديرى .

تَصْدِيع [ع.م. يارمه ، ايكى يه آييرمه .
[غدا . باش آغريسي ويرمه ؛

تعجيز ايتمه : برينى تصديع .

تَصْدِيق [ع.م. برينك سوزلرينه ايتانه ؛
[حقيقى عد ايتمه . كرچكدر

دعیه : سوزى تصديق ايتدى .

تَصْرِف [ع.م. صاحب اولمه ، تملك
[ايتمه . كندى كيغجه حركت

ايتمه . اداره ايله قوللانمه ، إقتصاد .
بر قاديته معامله جنسيه ده بولونمه .

[ع.م. برينك فنا برصورتده شان
تَشْنِيع [وشهرت ، عرض و ناموسى

إخلال ايتمه . قذح ايتمه . عيلايه .

تَشْوِش [ع.م. قاريشمه ، قاريشوب
[شوریده اولمه : تشوش

اهور ، تشوش اذهان .

تَشْوُق [ع.م. شدتلى بر آرزو كوسترمه ،
[شوقلنمه : كال تشوقله .

تَشْوِير [ع.م. برينك يوزيني قيارتمه .
[كوسترمه ، اشارة ايتمه . طو-

توشديرمه : ميده تشوير حرارت نيده تأثير
صدا - فضولى .

تَشْوِيش [ع.م. قاريشديرمه ، قارما
[قاريشيق ايتمه : تشويش اذهان .

تَشْوِيق [ع.م. ايستك ويرمه ، شوق
[وغيرته كيتيرمه : معارفه تشويق .

تَشْهِد [ع.م. نمازده التحيات دعاسى
[اوقومه . حج . مقدارى : يك آز .

تَشْهِير [ع.م. برينك اعمال و افعالى
[بيلديرمه ، اعلانمه ، شهر-

تلنديرمه . بر محكومى غلبه لق بر محمله خلقه
كوسترمه . هر كسك كوزى اوكنه سرمه :

اشيائى تشهير ايتديلر . - سلاح :
سلاح چكمه .

تَشْطِيط [ع.م. شيطانلق ايتمه ، شيطانجه
[حر كنده بولونمه .

تَشْهِيد [ع.م. شيعى مذهبنى قبول ايتمه .
[شيعه دن اولمه .

تَشْهِيد [ع.م. (بر بناي) يوكسلتمه
[و محكم ايتمه . حج . صاعلاملشديرمه :

روابط دوستانه نى تشييد .

تَشْهِيد [ع.م. يوله چيقان كيمسه ايله
[برلكنده بر آز يول كيمسه .

برينى پخيرمه : دوستمى تشييع ايتدك .

تَصَاحِب [ع.م. رفاقتنده ياشامه ؛ دوست
[اولمه . غدا . حمايه ايتمه ، صاحب

چيقمه : اونى نه ديه تصاحب ايدييورسكز ؟

تَصَادَف [ع.م. بربرينسه راست كله .
[تصادفا : دوزغوسى صدقه

تَصْرِیح [ع.م. آپ آچیق سویلہ ، افکارینی آچیقجه بیان ایتمه؛ ظاهر و عیان قیلمه: بونقطه یی تصریح ایتلی.

تَصْرِیْف [ع.م. دیکشمه . برایشده سربست حرکت ایتک ایتقناری . کله لرك شکلدن شکله کیرمسی .

تَصَعُّب [ع.م. کوجلشمه ، کوجلک پیدا ایتمه . - ایتک : کوجلشمک .

تَصَعَّد [ع.م. یوکسلمه ، چیقمه (بخار و عقوقوت حنقنده) .

تَصْعِیب [ع.م. کوجلشدیرمه ، زور- لاشدیدرمه : بواشی اوقدر تصعب ایتیه ییکز .

تَصْعِید [ع.م. چیقمه . اریتمه . برجسمی صلب حالندن دوغروندن دوغرویوه غاز حالنه کچیرمه .

تَصْغِیر [ع.م. کوچولتمه . تورکجه ده بر اسمک آخرینه (جک ، جق) ادا تارلندن برنی اِلحاق ایتمه : یاوروجق .

تَصْفِیح [ع.م. (برایشی) تدقیق و معاینه ایتمه ، هرجهتتی ملاحظه ایتمه ، اِنسانلری طایفه اوغراشمه .

تَصْقِی [ع.م. غلہ ، صافیلتمه ، صافیلک پیدا ایتمه : تصقّ قلب .

تَصْفِیْح [ع.م. یاصیلاتمه . لوحه حالنه قویعه . آل چیرمه .

تَصْفِیر [ع.م. صاری یه بویامه . اِصْلِیق چالدرق (بر حیوانی) چاغیرمه .

تَصْفِیْف [ع.م. صره لاهمه ، دیزمه ، ترتیب ایتمه . (قوش) اوچارکن (قنادلری) آچمه . مطبعه حروفاتی سطر و یا صحیفه حالنه قومه ، دیزمه .

تَصْفِیْه [ع.م. بولانیق بر مایبی برق ایتمه . خالص ایتمه ، تمیزله : تصفیّه درون . حساباتی دوزلتمه .

تَصْلُب [ع.م. قاتیلاشمه ، سر تاشمه ؛ صلابت و متانت پیدا ایتمه .

تَصَلَّف [ع.م. کندینی مدح ایتمه . یالتاقلانمه ، تملق ایتمه .

تَصْلِیب [ع.م. برینی خاچمه کیرمه : چارمیخه قومه . قاتیلاشدیدرمه .

تَصْلِیه [ع.م. صلی الله علیه وسلم دیه دعا اوقومه .

تَصْمِیم [ع.م. دوئمکه مک اوزره نیت ایتمه ، قرار قطعی ویرمه ، قرار لاشدیدرمه .

تَصْنَع [ع.م. کندینه چکی دوزن ویرمه ؛ دوزگون سورونمه .

تَصْنِیع [ع.م. بر شیشی صنعتله کوز- لاشدیدرمه ، ترتیب و تنظیم ایتمه . باقمه ، تدوی ایتمه . اویدرمه .

تَصْنِیْف [ع.م. ضنفله آیرمه . (بر اثر ، بر کتاب) یازمه .

تَصْوُر [ع.م. فکر (صورت ویرمه ، تمیل ایتمه ، خاطره کتیرمه .

نیت ، مرام . * تصویری : تصویره منسوب .

تَصْوُف [ع.م. کمالک ، اِستغراق اولاشان و اِنسانی الوهیته اِستمرار اُنکیز بر صورتده ربط ایدن بر نوع تأملاتدن عبارت اولدیغنی ظن ایدنلرك وحس ایتد- کلرینی اِفاده ایچون کله بولامادقلرینی اِدعا ایلینلرك مذهب فلسفه سی .

تَصْوِیْب [ع.م. صواب و دوغرو عد ایتمه . (رایخی) اِی بولمه . تصدیق ، تنسیب ، بکنمه .

تَصْوِیر [ع.م. صورت ویرمه ، رسمنی اِیامه . کوزل تعریف ایتمه . رسم ، صورت : تصویر کزی کوردم . - جی : تصویر یایان . جم ، تصاویر .

تَصَادُّ [ع.م. بر برینه ضد و عکسی اولمه ، اِختلاف . عباره ده بر برینه ضد ایکی معنایی جمع ایتمه .

تَضَاعُفُ [ع.م. ایکی قات اولمه ، چو- غاله : کدرم تضاعف ایتدی

تَضَرُّر [ع.م. ضرره اوغرامه ، زیان ایتمه ، ضرر دیدمه اولمه .

تَضَرُّع [ع.م. تذلل و خشوع ایله ، اِلحاق کوکل ایله یالوارمه .

تَضَرِير [ع.م. ضرره صوقه ، زیان ایتد-
یرمه : برینی تضریر .

تَضْعِيف [ع.م. بر او قدر دها علاوه
ایته ، ایکی قات ایته .

تَضْلِيل [ع.م. دوعرو یولدن آیرمه ،
صایدیرمه ، آیارمه ، آزدیرمه .

تَضْمِنْ [ع.م. محیط ، حاوی و شامل
اوله : بوجمله نك تضمین ایتدییکی
معنا نهدر ؟ ضامن و کافل اوله .

تَضْمِينَ [ع.م. ضرر و زیانی اوده مه .
باشته سنك سوزینی ، بیت
وسائره سنی کندی یازیسی ایچنه درج ایته .

تَضْيِيق [ع.م. صیقیشمه ، دارلاشمه :
تضیق معیشت ، تضیق زوار .

تَضْيِيع [ع.م. غائب ایته . تلف و زیان
ایته : تضییع اوقات .

تَضْيِيق [ع.م. دارلاشدیرمه ، صیقیشد
یرمه ، زورلامه ، صیقیه ،
داره قومه : آلاچقیلیر کندیسی چوق
تضییق ایدیورلر .

تَطَابِق [ع.م. او یغون کله ، اویمه :
را ایلر مزده تطابق وار .

تَطَاوُل [ع.م. اوزامه ، اوزانکه : تطاول
نهار . برینك حقوقنه تجاوز ،
ظلم .

تَطَايُر [ع.م. اوچوشمه . بر جسم
تسخینه غاز حالنه کچمه .

تَطْبُب [ع.م. هکیمک ایته ، طبابتله
مشغول اوله .

تَطْيِيق [ع.م. اوبدورمه ، بکزه تکه ؛
قارشیللاشدیرمه . موقع فعله
قویه : قانونی تطبیق ایده جکیز . * تطبیقاً
اویدورارق . بکزه تهرک ، امثال ایدرک .
* تطبیق : تطبیقه منسوب .

تَطْحِيْن [ع.م. اوکوتمه ، آزمه .

تَطْرُب [ع.م. تورکی سویله مه ، چالغی
چالمه . سورجه ، شوقلنمه .

تَطْرُق [ع.م. آرزو ایته . غل ، یول
بوله ، حلول ایته .

تَطْفُل [ع.م. دعوت ایدله دنیمك چیکه کله ؛
دالقاو و دلق ایته .

تَطْلِيق [ع.م. بوشامه ، براهه : قاریسی
تطلیق ایتدی .

تَطْمِين [ع.م. غل ،طمئنان و امنیت
ویرمه ، تأمین ایته .

تَطْوَع [ع.م. اختیاریاً اطاعت ایته .
برشیعی آرزوسیه یاپمه .

تَطْوِيل [ع.م. اوزاتمه . — کلام :
سوزی ، کلامی اوزاتمه .

تَطْهِيْر [ع.م. تمیزله ، هر شیدن اول
قلبکزی تطهیر ایدیکیز .

تَطْيِر [ع.م. طوتولان فالی اوغورسز عد
ایته ، تشام ایته .

تَطْيِيب [ع.م. آبی و خوش ایته ؛ لطف
ایله معامله ایته : — خاطر
ایتمک : توکلنی اتمق .

تَظَاهِر [ع.م. کورونمه : حقیقت تظاهر
ایتدی . بربرینه یاردیم ایته .

تَظَرُّف [ع.م. ظریف کورونمک ایسته مه ؛
کوزلاشمه ، تزین ایدله .

تَظَلُّل [ع.م. کولکه لئمه ، کولکه سنده
بولونمه ، کولکه آلتنه کیرمه .

تَظْلُم [ع.م. برینك ظلمندن ، حقسز لغندن
شکایت ایته . — حال ایتمک : حالندن
شکایت ایتمک .

تَظْلِيل [ع.م. کولکه لندیرمه .

تَظْنُّن [ع.م. ویا تظنی . ظن ایته ، دو-
شونمه ، بر فکر حاصل ایته .

تَعَادُل [ع.م. برینه عدیل اوله ، دنك
کله .

تَعَادِي [ع.م. بربرینه دشمن اوله .
آرا آچلمه .

تَعَارُض [ع.م. بربرینه ضد اوله . تخالف ،
تناقض ، تضاد .

تَعَارُف [ع.م. طانیشمه ؛ بربرلینی
یکیدن طانیجه .

تَعَاوُد [ع.م. بربرینه یاردیم ایته .
تعاون .

تَعَاظِفُ [ع.م. بر برینه شفقت و محبت ایتحه .]

[ع.م. و بریشمه، مبادلہ، بر برینه و برمه : تعاطی افکار .]

تَعَاقِبُ [ع.م. بر بری آردنبجه کیتمه : تعاقب لیل و نہار .]

[ع.م. یوکسلمه . = پرور : تعادلی بی التزم ایدن ، سون .]

[ع.م. یوکسک اولسون دیمکدر : تعالی الله تعالی ، حق تعالی .]

[ع.م. معاملہ ، یکدیگریلہ ایش یگریته متقابلاً معاملہ ایتحه ؛ انسانلر آراستده اسکیدن بری جریان ایدن معاملہ .]

[ع.م. کورمه نزلکدن کله ؛ کورلک تعامی طاسلامہ .]

[ع.م. بر برینه یارديم ایتحه ؛ انسانلر آراستده تعاون ضروریدر .]

[ع.م. عهد ایتحه ، سوزلشمہ . تعاہد کعب یورغونلق ؛ زحمت ، مشقت ، اذیت . ج.م. أعاب .]

[ع.م. قوللق ایتحه ، عبادتہ تکلفلہ سعی و اہتمام ایتحه .]

[ع.م. صورتی آکشیتمہ ، آکشی تعبس یوز کوسترمہ .]

[ع.م. إفادہ ، بیان ؛ ہنر ، بو تعبیر نکتہ بی تعبیردہ در . بر روایی ایضاح ایتحه . سوز ، جملہ ، فقرہ ؛ آبی بر تعبیر قوللاندی . = جی : روایلری ایضاح ایدہ رک اونلردن بر معنی چیقاران . = نامہ ؛ روایا تعبیر ایدن کتاب .]

[ع.م. ایجابات حربیہ بہ کورہ تعبیه عسکری بر ساحلہ دہ ترتیب و استخدام ایتک صنعتی . تر. مجہ موفقیت ایچون قوللانیلان وسائل .]

[ع.م. شاشمہ ، حیرت . شایان تعجب = : حیرتہ دکر .]

[ع.م. عجلہ ایتحه ؛ جابج بیتمہ . تعجیل سنہ یک زیادہ سعی ایتحه .]

[ع.م. عاجز برراقہ . غلہ . راحتسنر تعجیز ایتحه ، صفتی ویرمہ .]

[ع.م. عجلہ استدیرمہ ، جابج یالپاسی ایستمہ . صیقیشدیرمہ .]

[ع.م. خور یایمہ ، یوغورمہ . تعجین علاجلری خور ایتحه .]

[ع.م. صایمہ ، بر برر ذکر تعداد ایتحه ؛ أوصافی تعداد ایدیلہ خہ .]

[ع.م. چوغلہ ، تکثر ایتحه ، برقاچ اولمہ ؛ تعدد زوجات .]

[ع.م. اوتہدہ کیمہ ، تجاوز ؛ تعدی ظلم ، جور ، حقسنزلق .]

[ع.م. إفراط و تفریطدن ، سہو تعدیل و خطادن خالی قیلیمہ ؛ تسویہ ایتحه ، دوغرولتمہ ؛ جزیحہ تبدیل ایتحه .]

[ع.م. تجاوز استدیرمہ . بر فعلی تعدیہ متعدی یایمہ .]

[ع.م. عذر بیان ایتحه ، مشکل تعذر و غیر ممکن اولمہ .]

[ع.م. إعذاب ایتحه ، اذیت تعذیب ویرمہ ؛ روحی تعذیب ایدر .]

[ع.م. اصلی اولمایان عذرلر بیان تعذیر ایتحه ، بہانہ آرامہ .]

[ع.م. ساتاشمہ ، تجاوز ایتحه ؛ تعرض دشمنک اوزرینہ کیتمہ . *]

[ع.م. تعرضہ منسوب . تعرضی : تعرضہ منسوب .]

[ع.م. خبر آلمہ ؛ بیلینمہ . تعرف تعرفہ ؛ اصل (تعریفہ) در .]

[ع.م. قیئات ، زمان و سائرہ کوسترن جدول ؛ واپور تعرفہ سی .]

[ع.م. صویونمہ ، چبلاق اولمہ ؛ تعری بر شیئدن بری واری اولمہ ؛ و ذائلدن تعری ایتمکدر .]

[ع.م. عربلشدیرمہ ، عرب تعریب لسانہ صوقہ .]

[ع.م. کنیشلمتہ . دولایسیلمہ تعریض بر شیئی صوقوشدیمہ . معمالی بر صورتہ یازمہ ؛ برینہ کسناہ و اعمادہ بولونمہ ؛ طوقوناجق سوز سویلمہ ؛ بو بکا

تعطیل ایندیلهر . مأمورین ، طلبه و غلبه ناک
استراحتی ، ایشسزلیکی : اوچ کون تعطیلیمز
وار . کسمه ، طور دیرمه : تعطیل اشغال ،
تعطیل تأدیات ، تعطیل حرکات . *
تعطیلنامه : برغزته ناک تعطیل ایدلدیکنی ،
آرتق چیقارلاماسی لازم کلدیکنی مبین
أمرنامه .

تَعْظُمُ [ع.م. بویوکلک صاتمه ، عظمت ،
کبر ، قورولمه .

تَعْظِیمُ [ع.م. بویوتمه ، آغیرلامه ،
حرمت ایتمه : اوکا تعظیم ایدرز .
* تعظیماً : حرمت ایدرک ، احترام مقصدیله .

تَعْشُرُ [ع.م. فنا قوقمه . = ایتک :
بوزولار ق فنا قوقو نشر ا .

تَعْشُرُ [ع.م. عقل ایتمه ، آکلامه ، ادرک :
نه دنسه بونی تعقل ایده مدی .

تَعْقِیبُ [ع.م. آرقاسی بر اقامه : آشقیایی ،
اوراقی ، حادثات دهری تعقیب ایدرلر .

تَعْقِیدُ [ع.م. دوکومله مه ، عباره یی
مغلط یاپمه : عدم وضوح .

تَعْقِیمُ [ع.م. عقیم ، ثمره سز بر اقامه .
میقروبلردن قورتارمه .

تَعْلُقُ [ع.م. ارتباط ، ایلشیک ، علاقه ،
مناسبت . آسیلی اولمه . جر .
تعلقات : اقربا و خصم لار .

تَعْلَلُ [ع.م. معذرت و بهانه سرد ایتمه ؛
یالاندن وسیله لر اویدیرار ق بر
ایشدن قاچیمه ؛ بورجی ویرمه کده
تعذر ایدیور .

تَعْلَمُ [ع.م. اوکره نه ، بلله مه : شیمدی
سز نه تعلم ایدیور سکز ؟

تَعْلِیقُ [ع.م. آصمه ، ایلشدیرمه . تأخیر .
محاکمهی یازینه تعلیق ایندیلهر .
بالخاصه ایرایرلرک یازدیغی بر نوع یازی .

تَعْلِیلُ [ع.م. علت و سبب کوسترمه .

تَعْلِیمُ [ع.م. بلله تمه ، اوکره تمه ، اوقو تمه .
عسکرلکده ممارسه ایچون أفراده

بر تعریفدر . * تعریفاً : دولایسیله بر
شیئی صوقوشدیرار ق ؛ طوقونا جق صورتده .

تَعْرِیْفُ [ع.م. اطرافیه آکلامه ،
علامت لری ذکر ایدرک
یلدیرمه . بر ماده یی اطرافیه آکلاتان جمله
ویا فقره . عربجه ده بر اسمک اولنه حرف
تعریف قومه .

تَعْرِیقُ [ع.م. ترلتمه .

تَعْرِیْهُ [ع.م. صویعه ، چپلاق بر حاله
قومه : تهمتدن تعریه .

تَعْزِیرُ [ع.م. آزارلامه ، تویخ و تسکدیر
ایتمه ؛ حد شرعی داخلنده یعنی
سکساندن دون دکنک اورارق تأدیب ایتمه .

تَعْزِیْهُ [ع.م. ویا تعزیت . مصیبه او -
غرایانی صبر و تحمله تشویق
ایدرک تسلیه ایتمه . = نامه : تسلی ایچون
یازیلان مکتوب .

تَعْسِرُ [ع.م. کوجلشمه ، زورلاشمه ؛
بوایش کیندجه تسر ایدیور .

تَعْسِیرُ [ع.م. کوجلشدیرمه ، زورلا -
شدیرمه . تضعیب دهامستعملدر .

تَعَشُّقُ [ع.م. عاشق اولمه ، عشقه
طوقولمه ؛ برینه تعشق ایتک .

تَعَشِیرُ [ع.م. اونه تقسیم ایتمه ؛ اونده
برینی آلمه .

تَعَصُّبُ [ع.م. عناد ، تعند ، تمرد ؛
کندی مذهبی چوق سوه درک
باشقه لریشک کیلری چکه مه مه . * تعصبکار :
تعصبه متصف .

تَعَصِیرُ [ع.م. صیقوب صویخی آلمه ؛
اوزومی تعصیر ایدرلر .

تَعَطُّرُ [ع.م. قوقو سورومکه ، ائی قوقمه .

تَعَطُّفُ [ع.م. بری حقنده خیر خواهلق
عبت کوسترمه .

تَعَطِیرُ [ع.م. کوزل قوقو ایله قوقو تمه ؛
تعطیر مشام ایتک .

تَعَطِیلُ [ع.م. ایشسز و کوجسز بر اقامه .
ایشلمز بر حاله قومه ؛ برغزته یی]

یابدیریلان حرکات . ج . تعلیمات : خط حرکتی کوسترور اوامر . * تعلیمی : عسکره تعلیم یابدیران ، معلم . — خانه : عسکرک تعلیم ایتیمسنه مخصوص محل . * تعلیمی : تعلیم ییلان ؛ تعلیمات آتش ؛ اوکره دلمش . * تعلیمنامه : عسکری تعلیملرنک نه صورتله اجرا ایدیله جگنی بیلدیرن کتاب ؛ اوامر و تنبیہاتی حاوی ورقه .

تعمد [ع.م. قصد و نیت ایتمه ؛ ایستیه ریک و بیله ریک یاپمه . * تعمداً : قصداً ، بیله ریک و ایستیه ریک . * تعمدی : قصد و نیتله بیله ریک و ایستیه ریک واقع اولان . کرم [ع.م. غلہ عمویشمه ؛ جملہ به شامل اوله ؛ دانس تعمم ایتدی .

تعمیر [ع.م. یوزوق برشیئی دوزلتمه ؛ بر بنا ویا خطایی تعمیر اه .

تعمیق [ع.م. دریغلمه . پک زیاده آراشد یروب لایقیله تحقیق ایتمه .

تعمیم [ع.م. عومه عائد و شامل قیلمه ؛ عمومی برحاله قومه . * تعمیماً : عومه عائد اوله جق صورتده .

تعمیه [ع.م. کلامک معناسی رضی ، ایمالی و قیالی برحاله قومه .

تعند [ع.م. غلہ عناد و اصرار ایتمه ؛ دیدیکندن دوغتمه .

تعوذ [ع.م. صیغتمه ؛ التجا ایتمه ؛ اعود بالله دیمه .

تعوض [ع.م. تلافی ایتمه ، عوض و بدل قبول ایتمه .

تعوق [ع.م. بکیمکه . منع ایدانه .

تعوید [ع.م. نظره و سائرہ قارشی نسخہ ؛ رقیه ، حرز .

تعویض [ع.م. برشیئک بیرنه دیکر ایشی ویرمه ؛ ضررخی اوده مه . ایلریده بیرنه قوئمق اوزره اودونج باره آله . * تعویضاً : تعویض صورتیله .

تعویق [ع.م. کری براقه ، بکلمته ، آلیقومه ، طوتمه ، تأخیر .

تعهد [ع.م. ایتام و دقت ایتمه . یایاجتمه سوز ویرمه . اوزرینه آله . برشی حقتده ایتامات مخرطه . — لی : حقتده پک زیاده ایتام ایدیله جگنه سوز ویریلن (مکتوب و سائرہ) .

تعیش [ع.م. کچیمه ، یشامه ؛ تعیش آلت قولای دکدر .

تعین [ع.م. آشکار اوله ؛ میدانہ چیقمه ؛ آکلاشلمه ؛ خسته لق تعین ایتدی .

تعیلب [ع.م. برخی برقیاحت ، برجرم ایله ایتام ایتمه ، عیلامه .

تعین [ع.م. کوسترمه ، بللی ایتمه ، بالخاصه تحدید ایتمه ؛ کونی سن تعیین ایت . مأموریتہ کچیرمه . ترسمه .

عسکرلره ویریلن ییه جک اوزاق . ج . تعینات . * تعینچی : تعینات توزیع ایدن ؛ عو.ج . ناموسسز .

تعان [ع.م. بربرخی آلداتمه . یوم — : قیامت کونی .

تعافل [ع.م. دقتسز و بیلمز کبی کو . رونمه ؛ یالاندن غفلت کوسترمه .

تعذی [ع.م. دوغروسی ؛ تغذی ؛ بسلنمه . صاحبین ییه .

تعذیه [ع.م. دوغروسی ؛ تغذیه ؛ بسله مه . تعذیه ؛ صاحبین ییه جک ویرمه .

تعریب [ع.م. برخی ملکیتدن چیقار . مه ، هجرت ایتدیرمه .

تعزیر [ع.م. آلداتمه ، اغفال ایتمه .

تعزیم [ع.م. اوده مکه إجبار ایتمه ، اوده نه جک شیئی اوده تمه .

تعزل [ع.م. غزل سویلمه ویا یازمه . خوشه کیده جک سوز سویلمه .

تعسی [ع.م. اورنومنه ، بورومنه . نقشیه ؛ اورتمه ، بورومه .

تعشیش [ع.م. آلداتمه ؛ حیلہ ایتمه . برماله حیلہ قاریشدیرمه .

تعضب [ع.م. غضبه کله ، حد تلنمه .

تَفْرِیح [ع.م. فرحاندیرمه، سویندیرمه
[إشراح ویرمه .

تَفْرِیح [ع.م. یاورولری اولمه ، (یومور-
طه‌دن) چیقمه ؛ تخمدن
چیقمه ، نشو و نما بولمه .

تَفْرِید [ع.م. إختلاط ناسدن چکینه‌رك
[إزواي إختیار ایتمه ؛ آیرمه .

تَفْرِیش [ع.م. دوشمه‌مه ، یاغمه ، بر
[شیئله اورتمه .

تَفْرِیط [ع.م. إهمال ؛ إسراف . غدا
[حدایعتدالك دوننده بولونمه .

تَفْرِیع [ع.م. آچلمه ، إتكشاف ،
[داللاع، اولشدیرمه، توزیع .

تَفْرِیق [ع.م. آیرمه ؛ سچمه ؛ آیری
[طوتمه ؛ تيك ویدی تفریق .

تَفْسُخ [ع.م. آیرله ، داغلمه ، چورو-
[یوب دوکولمه . فنا قووله .

تَفْسِرَه [ع.م. خسته‌ك إدراری .

تَفْسیر [ع.م. ایضاح ، شرح و بیان .
[قرآنی ایضاح ایدن کتاب .

تَفْصِيل [ع.م. اوزونجه و اطرافيله بیان
[ایتمه . * تفصیلاً : اوزونجه
اوله‌رق ، ایضاح‌تله .

تَفْضِيل [ع.م. دیکرینه نظراً برینه
[مزیتجه اوستون نظریله باقمه ؛
برینی ویا و برشیئی دیکرینه ترجیح ایتمه .

تَقْطُن [ع.م. دوشونمه ، تخطر ایتمه .

تَقْدُّ [ع.م. غائب اولمش بر شیئی
[آرامه ؛ آرایوب صورمه .

تَقْفَه [ع.م. علم فقه اوگرنمه ، فقهه‌اولمه .
[آکلامه . عقل و ذکانهک تهذیب .

تَقْكَ [ع.م. اوفاق‌صفتيله برلكده قوللا-
[نیلیر معناسی تأکید ایدر . اوفاق
— بر آدم : کوچوك یاییلی . اوفاق —
ایشلر : کوچوك ، اهمیتسز . معنایی ده-
زباده کوچولمك ایچون تقه‌جكده ده‌نیر :

اوفاجق تقه‌جك : کوچوجك .

تَفَكُّر [ع.م. دوشونمه ، دریغمه ملا-
[حظه ایتمه ، فکرم ایتمه .

تَفَنُّك [ع.م. ویا توفك . آشباب برقونداق
[اوزونجه یرلشدیرلمش معدنی

اوزونجه بر بوریدن عبارت ، اوزاقاره
قورشون آتقمه مخصوص ، قولایچه طاشینیر
برسلاح . * تفنکیجی : تفنك یاپان و تعمیر

ایدن ؛ آسکیدن سرایده یکجیلک وظیفه‌سی
کورن . * تفنكخانه : توفك حفظنه
مخصوص محل . * تفنكك : توفك قویغمه
مخصوص تخته دوزن .

تَفَنُّن [ع.م. مختلف صنفاره آیرلمه ،
[تنوع ایتمه . بر فنده مهارت
کسب ایتمه ؛ فوننده ید طولی صاحب اولمه .

تَفْوُك [ع.م. اوسته چیقمه ، اوست
[کله ، اوستون اولمه ؛ اوکا تقوق
ایتمك برآز زوردر .

تَفْوَه [ع.م. (سوز ، نطق) سولمه .
[تورکجه‌ده فنا سوز سويلکده
مستعملدر . جم. تقوهات . تقوهاتده بولمق

مناسبتسز ، مسؤلیتی و فنا برطاقم سوزلر
سويلك ، سوکوب صایق .

تَفْوِیْض [ع.م. (برایشی برینه) حواله
[ایتمه ، عهده‌سنة ویرمه .

تَفْهَجْكَ [ع.م. تأکید ایچون اوفاجق
[ایله برلكده قوللائیلیر .

تَقْهَم [ع.م. تدْرِیجاً ، آزار آزار آکلامه .
[سوء : فنا آکاشلمه .

تَقْهیم [ع.م. آکلامه : مسئله‌یی کندیسنه
[ایجه تفهیم ایتدیلر .

تَقْضُ [ع.م. غدا . فیض بولمه ، ایلرله :
[مکتبه کیدن تقیض ایدر .

تَقَابُل [ع.م. بولوشمه ، یوز یوزه کله ؛
[قارشی قارشیه بولونمه : ایکی
دشمن تقابل ایدنجه . قارشیلق اولمه :

آلدیغی پاره یاپدیغی ایشه تقابل ایتور .
[ع.م. بربرینه یاقلاشمه . بربرینه
تقارب [یقین کله .

تقاریر [ع. س. ج. تقریر لر ؛ إفاده لر . ب :

تقاسیط [ع. س. ج. تقسیط لر ، مختلف وعده لر ده اوده نه جگ بورجلر .

تقاص [ع. م. اوده شمه ، صاییشمه ، حسابلاشمه . عو . — توقاص . :

تقاضا [ع. م. (بورجی) اوده مئک ایچون برنی صیقیشدیرمه . غل . سرزنش :

تقاطر [ع. م. طامله طامله آقه ؛ تقاطر سرشک حسرت .

تقاطع [ع. م. بر بردن آیرلمه . غل . بر برنیک اوستندن کچمه .

تقاعد [ع. م. علیل ویا مسن اولماسنه بر مأموریک تقاعد اولماسی . * تقاعدیه :

تقاویم [ع. س. ج. تقویم لر ، روزنامه لر . ب : تقویم .

تقبض [ع. م. بوزوله ، طوبلانوب چکلمه ؛ قبض اوله .

تقبل [ع. م. آله ، قبول ایتمه ؛ (جناب حق دعای) قبول ایله .

تقبیح [ع. م. قبیح وچبرکین کورمه ، عد ایتمه ؛ بکنمه مه .

تقبیل [ع. م. اویمه ؛ بوس ایتمه ؛ حجر اوسودی تقبیل ایتمک .

تقدس [ع. م. پاک اولمه ، تمیزلنمه . دیانته معزز و محترم اولمه .

تقدس [ع. م. پاک و مبارک اولسون ؛ معزز اولسون ؛ تقدس ایشمه .

تقدم [ع. م. ایلری کیتمه ، ایلریده بولونمه . یوز باشی ملازمه تقدم ایدر .

تقدیمه [ع. س. تقدیم اولنان شیء ، هدیه ، برکذار .

تقدیر [ع. م. حق تعالینک واقع اوله جق ایشیملری ازلدن تعین ایتمی :

نه یا یالم ، تقدیر بویله ایش ! بکنمه ، تحسین ایتمه ؛ خدمتی تقدیر ایتدیلر . قیمت ییجه . عبارته ده نهنا بر لفظ ویا ترکیب علاوه ایتمه . فرض ، تخمین ، احتمال ، صورت ، حال : او تقدیرده . * تقدیراً : تقدیر ایدرک ، قیمت ییچرک ، قدر و قیمتی آکلایه رق ، تقدیر صورتیله . * تقدیری : تقدیرده منسوب .

تقدیس [ع. م. پاک و تمیز طوتمه ، تمیزله . معزز و مقدس طوتمه . حمد و ثنا ایتمه . پاک زیاده حرمت ایتمه .

تقدیم [ع. م. ایلری سوروب اوک کچیرمه . برنیک اوکنه قومه ، تعظیم ایله ویرمه . بر آدمک اسم وصف و مأموریتی دیگر بر ذاته سویله رک او آدمی طانتدیرمه . یقلاشمه . یاقین کله : **تقرب** [ع. م. رمضان تقرب ایدیور .

تقرر [ع. م. یرلشوب بایدار اولمه . قرار لاشمه . محکم صورتده یرلشمه .

تقریب [ع. م. یاقلاشدیرمه ؛ آتش باروته تقریب ایدلر . مناسبت ، وسیله بهانه : بر تقریب ایله صاووشدی . تخمین . * تقریباً : تخمین اوله رق ، آشاغی یوقاری ، تخمیناً . * تقریبی : صحت اوزره اولمایوب حقیقته مهما ممکن قریب اولان ، تخمین .

تقریر [ع. م. یرلشدیرمه ، تأسیس ایتمه ؛ بیان و إفاده ایتمه ؛ آکلانمه ، طرز تفهیم : اونک تقریری پاک کوزلدز . بر ایشی رسماً یازمه ، راپور . سیاسی نوطه . بر مال صاحبک مالی صانتدیرمه دائر مأمور رسمی حضورنده کی اعتراف و إفاده سی . — شفاهی : سفرائک افاضلر و پردکاری نوطه . — لک : اوزرینه تقریر یازیلایق کاغده .

تقریض [ع. م. برنی مدح ویا ذم ایتمه . بر آشک مدح و ثنایی حقنده بویوکردن بری طرفندن یازیلان یازی ، مثالله .

تقریظ [ع. م. حیسانده اولان بر آدمی مدح و ثنا ایتمه .

تَقْوَا [ع.م. ویا تقوی. کناهدن صافمنه،
کندینی کوزمنه، پرهیزکارلق.
اهل-: پرهیزکار و متقی کیمسه.

تَقْوَس [ع.م. چارپیلوب اکرله. یای
شکلنه کیرمه.

تَقْوَى [ع.م. قوتلنمه، قوت پیدا ایتمه.
ایمدادله قوتی آرتمه.

تَقْوِیس [ع.م. اکوب اوق یایی شکلنه
قومه؛ مقوس ایتمه.

تَقْوِیم [ع.م. دوغرولمه، بیجمه قومه،
ترتیب. وقوعات یومیایی ذکر
ایدن ورقه. أجرام سماویده دایر معلومات
ورن رساله. جم. تقاویم.

تَقْوِیه [ع.م. ویا تقویت. قوتلندیرمه،
قوتی آرتیرمه؛ تأکید و تصدیق

تَقْوَى [ع.م. اللهدن قورقان و مناهیدن
اجتناب ایدن، پرهیزکار.

تَقْوِش [ع.م. ابرین پیدا ایتمه، ایریلنمه؛
یارهسی تقیح ایتدی.

تَقْوِش [ع.م. یاغلامه. اوغراشمه،
اوستنهدوشمه، جهد و ایهلم ایتمه.

تَقْوِید [ع.م. قید و شرطله یاغلامه،
منع ایتمه، حصر ایتمه.

تَك [ع.م. چفت اولمایان، چفتک جبری،
بر؛ یالکمز، تنها. راحت،

ساکن: او آدم تک دورماز. — توك: سیزک،
کندی کندینه، یاردیمسز. — توك: سیزک،

نادر. ح. تاکه، صرف، مقصدیله،
محضا، یترکه: تک اوزولمه سین دیه هر

ایستدیکنی پایدیم؛ برآی صوکره اولسون
تک اولسون. بر. — آتمن: برقدح ایچمکه.

تَك [ع.م. قوشمه، سکیرتمه. (تاز، پو)
ایله برلکده قوللانیلیر: تک و تاز.

تَسْكَطُ [ع.م. اوتنه بری ده قوشه رق تخری
فالاس. دالقاتوقلق ایتمه.

تَسْكَاتُر [ع.م. چوغلامه، آرتمه، تعدد
ایتمه. وقوعده کثرت، چوقوق.

تَسْكَافُف [ع.م. (مایع) قویه لاشمه،
صیقلاشمه، کشف پیدا ایتمه.

تَقْسِیط [ع.م. برقاچ قسمة آیریلان
بر بورجك هر پارچه سی. جم.
تقسایط.

تَقْسِیم [ع.م. قسم قسمة آیرمه، پارچه-
لامه. صوئک آیرلدینی محل.

بومله. آلات موسیقیه ایله اجرا ایدیلیر
پر نوع آهنگ.

تَقْشِیر [ع.م. قابوغنی صورمه، چیتارمه،
ع.م. قیصالتمه. عدم کفایه،

تَقْصِیر [ع.م. ائتمدارسزلق. ایهال، تنبلیک،
قباحث، صویج. جم. تقصیرات: الله

تقصیراتی عفو ایتسین.

تَقْطِیر [ع.م. طامله طامله آقیتمه،
ایلیقدن چکمه.

تَقْطِیع [ع.م. کسمه، پارچه لاهه. شعری
بحرنه کوره تقاعیله آیرمه،

هر بر پارچه سی فاصله ایله اوقومه.
[ع.م. قافیله ای براد ایتمه، قافیله

تَقْفِیه [ع.م. قافیله ای براد ایتمه، قافیله
اویدرمه.

تَقْلِب [ع.م. دونه، دیکشمه، تبدل،
تحوّل: تقلبات امور.

تَقْلَد [ع.م. طاقه، قوشاشمه. درعهده
ایتمه، مشغول اولمه.

تَقْلَص [ع.م. چکیلوب طوبلانمه: تقلص
عضلات، تقلص اعصاب.

تَقْلِیب [ع.م. دوندیرمه، دیکشدیرمه،
چویرمه، آلت اوست ایتمه.

تَقْلِید [ع.م. برینسک ویا بر حیوانک
یادیلغنی عیناً یاغنه ویا یاغنه

چالیشمه: اوضای تقلید. نمونه ایتخاذا:
باباسنی تقلید ایدیور. بر مؤلفک، بر

رسامک الخ. اسلوبی، طرزنی قوللانمه
چابالامه: فضولی بی تقلید. بر شینک ساء

خنه سی یاغنه، برینک حرکاتک عینی یا یارق
اککنمه. قوشاشمه، طاقه. تر. ص. ساخته:

تقلید آلتون. * تقلیدی: تقلیده منسوب.
[ع.م. آزالتمه، تنقیص: کومورک

تَقْلِیل [ع.م. آزالتمه، تنقیص: کومورک
مقدارخی تقلیل ایدیکنز.

عج. دوشونمکسزین سولیک؛ یالن قاچیرمق.
م. تکرلنک : یووارلانمق ؛ عج. آخرت.
یورومک ، اولمک .

تکرلما [س. صاچه صایان سوز : اونک
تکرلملری چوقدر .

تکرمان [س. دکومن دینلن اسم مکانک
اصل آدی بودر .

تکری [س. ویا تاکری وطاکری . الله ،
خدا . * تاکرینک کونی ؛
بوتون کون . * تاکریلق : س. الوهیت ؛
ص. الوهیت متعلق ؛ تاکریلق سوز : دوغرو
و انصافی سوز .

تکریر [ع.م. تکرارلامه ، بردها یاقه
ویا سولمه : برسوزک تکریری .

تکریم [ع.م. تعظیم و حرمت ایتمه ،
بویوتمه . * تکریمآ : حرمت
و تعظیم مقصدیله ، حرمت ایدرک .

تکسر [ع.م. بر چوق بارچهلره آیرلق
اوزره قیرمه . نازکشمه ،
مدنیاشمه .

تکسیب [ع.م. برینه برشی قازاندیرمه ،
کسب ایتیرمه .

تکسیر [ع.م. برشیئی کوچوک بارچهلره
آیرلق اوزره قیرمه . نازکشدیرمه .

تکشل [ع.م. کفیل و ضامن اولمه
کفالت ویرمه ، تعهد ایتمه .

تکفور [س. ویا تکیر . حاکم ، آمر ؛
تکیر داغی ، تکفور سرابی .

تکفیر [ع.م. کفر اسناد ایتمه ؛ کافر
دیمه ، کفرینه حکم ایتمه .

تکفیل [ع.م. کفیل ایتمه ؛
آرقداشی تکفیل ایتدی .

تکفین [ع.م. جنازه بی کفنه صارمه ،
کفنلمه : تکفین و تحمیز .

تگک [س. سیرک و مویت دیکیش . *
تککله مک : تکل اورمق ،
ایلشیدیرمک ؛ قبا و سیرک دیکمک .

تککس [ع.م. ککسلمه ، کیرجه تحول
ایتمه ، کیرج حالنه کچمه .

تکاسل [ع.م. تنبک ، اوشنمه ، إهمال ؛
وظیفه ده تکاسل اولماز .

تکالیف [ع.س. چه . تکلیف : تکالیف
حریبه . ب : تکلیف .

تکبر [ع.م. کسندینی بویوک کورمه ،
اکبرلنمه ، بویوکک صاعته .

تکبیر [ع.م. حق تعالینک عظمتی یاد
ایدهرک (الله اکبر) دیمه . —
کتیرمک ، آلق : الله اکبر دیمک . —
خوان : تکبیر کتیرن .

تکثر [ع.م. چوغالنه ، چوق اولمه ،
آرتمه : تکثر اموال ، اولاد .

تکثیر [ع.م. چوغالنه : تکثیر واردات .
— سواد : نافله شی یازمه .

تکشیف [ع.م. قویولاشدیرمه ، شفا .
فلغی کیدرمه .

تکدر [ع.م. کدرلنمه ، صیقیلمه . بو .
لانمه ، دونوقلاشمه .

تکدیر [ع.م. بولاندیرمه . برنک چاشی
صقمه ، کدرلندیرمه ؛ آزار .

لامه . * تکدیری : تکدیره منسوب .

تکذیب [ع.م. یالن اسناد ایتمه ، یالاندر
دیمه : بر خبری تکذیب .

تکر [ع.م. چفت اولمایارق ، برر برر ؛
تکر کلکز . — : برر برر .

یووارلانغی تصویر ایدر مکر ایله برابر
قوللانیلمز : تکر مکر آشانی یووارلاندى .

تکرار [ع.م. دیدیکنی بردها دیمه ؛
سوزنی تکرار ایتدی . یکیدن

باشلامه ، بردها یاقه . * بتکرار : بردها .
ترجمه . یته ، بر دفعه ده : تکرار کیت .

— لاق : بردها یاقی . یکیدن باشلامق . بردها
دیمک . مه . تکرار لاتق . م . تکرار لاتق .

تکرر [ع.م. بردها اولمه ، وقوع بولان
اشی یته وقوع بولمه .

تکرلک [س. دائره شکندنه اولان شی ؛
آرایه تکرلکی .

تکرلک [ف. ویا تکرلهمک . یووارلامق
یووارلاق برشیئی تحریک ا .

[ع.م. بیتیرمه ، کاله ایردیرمه .
[ص. بوتون ، هپ .

تکمیل

[س. ایچی او یولش آغا جسدن
[و یا طاشدن قاب ؛ کیمکن ظرف .
— قازینتمی : اختیاردن اولمش جلیز چوجق .

[ع.م. عرب اصولی اوزده برینه
[اوقومه .

تکینه

[ع.م. وار اوله ، وجوده کله ،
[موجود اوله .

تکون

[ع.م. یاراتمه ، خلق ایتمه ؛
[وار ایتمه ؛ وجوده کتیرمه ؛

تکون

خلقت ، یارادیش : تکون اشیاء .

[س. کچینک آرکی ؛ بورولماش
[آرکک اوغلاق .

تسکه

[ص. سیاهه میال قویو چیز کبار
[وبسکرله قاریشق (رنک) .

تسکیر

[ص. بکمتا ، بر دانه ، بی مثل .
[بوش ، ارواح وجنلردن خالی .

تکین

[ع.س. وقتیه درویشلره مخصوص
[مسکن ، خانقاه ، درگاه ، معبد ،

تسکمه

زویه . دایانیه جق شیء . — دار : تسکیده
اوطوران . — کاه : دایاناجق یر ، استراحت

مخصوص محل . — نشین : تسکیده اوطوران .

[س. اییک ، کتن کی مواد نسجیه بی
[تشکیل ایدن ایجه ، اوزون شیء ،

تل

تار ، صاب : بر — اییک . مختلف قطرده
معدندن یاپیلان ایجه و اوزون شیء : باغیر تل ،

صیرمه تل . بعضی آلات موسیقیده سس
و یرن معدندن و یا باغیر صاقدن یاپیش ایجه ،

اوزون شیء ، کیریش : کان تلی . ص. تلدن
یاپمه ، تل کبی ، تل تل : تل قفس ، تل

قدائف . * تلر طاقنق : سونخ . —
کاری : تلی تختیه قاقارق یاپیلان سوس .

* هر تلدن چالقی : هر شیئی بیلماک . —
اورمق ، — چکمه : تلغراف و یرمک ، تلغرافله

بیلدیرمک . تلغرافنامه . * تلمسز : تلمسز
تلغراف و یا تلفون ، تلی اولمایان . * تلی :

تل طاقنمش . * تلی بیک : دلشمن ،
هوپی . * تلی پوللی : جیجیلی ییجلی ؟

[ع.م. مشقتلی برایشه قاتلاقمه ،
[زمته کیرمه : تکلفه نه حاجت !

اوزمه ، کوستریش یامه ، کوستریشلی بر
حاله قومق ایچون اوغراشمه : بو یازیده

تکلف وار . بلا — : اوزنکسزین ،
طبیعی اوله رق .

[ع.م. سولهه ، لاقیردی ایتمه :
[آلماجه و انکیزجه تکلم ایدر .

تکلم

[ع.م. کیرجه چویرمه . کیرج
[حاله صوقه .

تکلیس

[ع.م. زور برشیعی برینه
[یوکتکه قالقمه : بکالیق جلیق

تکلیف ایدیور . تدقیق ایچون برشیعی
ایلری به سورمه : حکومت مجلسه بر قانون

تکلیف ایتدی . انتخاب و قبوله عرض ایتمه :
بر نامزد تکلیف ایتدی . فیات و یرمه :

چفتنه اون لیرا تکلیف ایدیور . تکلفی ،
إحترازی و رسمی معامله : آرمزده تکلیف

یوق . حکومتک تأدیسه سی امر ایتدیکی پاره ،
و یرکی . جم . تکالیف ، تکلیفات . * تکالیف

حریه : عسکرک إحتیاجاتی ایچون بعض
خصوصی حاللرده بر قانونه توفیقاً اهلیدن

عیناً آنان اوزاق ، حیوانات و سائره کی
و یرکیار . — مالا بطاق : طاقت کتیرمه جک

آغیر تکلیف . خام — : یک مناسبتسز
تکلیف . * تکلیفسز : یاقین ، صمیمی ،

لاابالی : تکلیفسز دوست . * تکلیفسزجه :
صمیمی اوله رق ، لاابالیانه . * تکلیفسزلک :

لاابالیک . * تکلیفی : یاقین و لاابالی اولمایان ،
یابانجی : تکلیفی برمسافر .

[ع.م. تاج کیدیرمه ، برینک
[باشنه چیچکدن بردارمه قومه .

تکلیل

[ع.م. کاله ایرمه ، بلا نقیصه
[اوله : لسانک تکمل ایدیور .

تکمل

[ع.م. کیزلنه ، صافلامه ، پوصیه
[ایتمه : تمکن صیاد .

تکمش

[س. آیاقله اورمه . مج . ضربه .
[آتمق : برینه آیاقله اورمق .

تکمه

— ملک : تکمه ایله اورمق ، تکمه آتمق .

قبلا برصورتده سوسلنمش . * تلندیرمهك :
 تل طاقق : (جیغاره) انچمك ، تودرمك .
 * تله مك : تل ایله تزیین ا. ، سوسله مك ،
 تل طاقق .

تل [ع.س. تپه ، كومه ، طاش ، طوبراق
 ییغینتیمی تلال ، تلول .

تلاتین [س. روسیاده چیقان برمشینكه
 كندینه خاص برقوقوسی وارد .

تلاحق [ع.م. بری برینه بییشوب
 ملحق اولمه . بربرینه قائله :
 علم تلاحق افكار ایله ترقی ایدر .

تلاش [ع.س. اضطرابله قاریشیق عجله ؛
 كورولتو : تلاش ایتمك . *
 تلاشی : اعتباردن دوشمه ، پریشانلق .

تلاصق [ع.م. یاییشمه ، بربرینه یا-
 پدیشیق اولمه .

تلاطم [ع.م. (دالغله) چارپیشمه ،
 بربرینه چارپه : تلاطم امواج .

تلاعب [ع.م. بریله اوینامه ، اونكله
 اكلنمه ، جلوه اشمه .

تلافی [ع.م. فوت اولان شیئی برینه
 كیتمیرمه ، تعمیر . * تلافی
 مافات : قاجیریلان فرصتی آلد ایتمه .

تلاق [ع.م. بربرینه قارشى كلوب بو-
 لوشمه ، برلشمه ، ملاقی اولمه .

تلال [ع.س.ج. تللر ، تپه لر ، طاش ،
 طوبراق ییغینلری . ب : تل .

تلائو [ع.م. (ییلدیز) یارلامه ، یارلدا-
 مه . (آتش) قفلجیم صاحمه .

تلامذه [ع.س.ج. وتلامذه : هرايكیسی ده
 تاناك فتحیله در . شا كردلر ،
 لمیدلر . ب : تلمیذ .

تلاوت [ع.س. (قرآن) اوقومه : سورة
 فاتحه یی تلاوت ایدیورلر .

تلاوم [ع.م. بربرینه قباحه بولمه ،
 بربرینی مؤاخذه ایتمه .

تلاهی [ع.م. اكلنمه ، اوینامه ؛ مشغول-
 لیتدن فراغت ایتمه .

تلبیس [ع.م. کیینمه ، اورتونمه : یكى
 اثواب تلبس ایتش .

[ع.م. اورتمه ، برینه ألبسه
 کییدیرمه . شبهه ، مهمیت .

[ع.م. (لیمك) دینه ندا ایتمه :
 عرفاتده حجاجك تلبیه سی .

[س. أكسیك ، نقصان . -
 كلك ؛ نقصان ظهور ایتك .

[ع.م. غله اوپمه ، آغزینی اوپمه .
 بعد التلیم : اوپدكن صوكره .

[ع.م. ایلشمه ، اُت پیدا ایتمه ،
 آتله اورتولسه : تلحم عظم .

[ف.اص. آبی ، مر . * تلخكام :
 مكدر ، مأیوس . * تلخی :
 آجیلوق . * تلخرو : اكشی صورتی ، ترس
 طبیعتی . * تلخكو : آجی سوز سولیلین .

[ع.م. خلاصه ایتمه ؛ زبده .
 سنی ، خلاصه سنی چیقارمه .

وتقیله پادشاهه عرض اولوناچق مصالحه
 خلاصه ایدلمسی وبو خلاصه ی حاوی تقریر .

[ع.م. ذوق لذت طویمه ، خوشلا-
 نمه : موسیقیدن تلذذ ایدرم .

[ع.م. یاپیشقان وجیویق اولمه .
 لزوجت پیدا ایتمه .

[ی.س. ییلدیزلری ترصدمه
 یارایان آلت ، دوربین .

[ع.م. ایلنكله نازكانه معامله
 ایتك : دوستلره تطفف
 دشمنلره مدارا .

[ع.م. ایلنك ایدرك كوكلی
 آله ، لطف ایتمه . یومشامه .

[ع.م. اكلنوب وقت كچیرمه ،
 اوینامه ، اوپولنه مشغول ارمه .

[ع.م. لعنت اوقومه : دقت
 ایت ، ملتك سنی تلعن ایتسین !

[س. اوزاق برمسافه یه الكتر
 يك واسطه سیله خبر نقل
 ایدن آلت ، واسطه مخبره . * تلغرافی :
 تلغرافه مخبره ایدن مأمور . * تلغرافنا
 مه : تلغرافله كان خبری حاوی ورقسه .
 * تلغرافی : تلغرافه منسوب .

تَلْفَرَام [ی. س. تلفراف واسطه سیله نقل اولنان خبر .

تَلَف [ع. س. یوق ایتمه ؛ بیهوده یره ، توکتمه ، نحو ایتمه ، اولدرمه ، بوزمه ، خراب ایتمه . ج. تلفات : اوللاره حرب عومی تلفاتی یکریمی میلیون یکیدی . * تلفات و یرمک : عسکرجه ضایعاته اوغرامق .

تَلْفُز [ع. س. اصواتی آغز واسطه سیله کلام شکلنه کتیرمه ، سویله مه .

تَلْفُوغَرافی [ی. س. فوتوغرافی ایله ایتمش رسملرک الکتریکه اوزاغه نقلی .

تَلْفُون [ی. س. اوزاقیدن قونوشمغه مخصوص آلت که تلی ویی

المنزی واردر . — ایتمک : تلفونله خبر و یرمک ویی قونوشمق .

تَلْفِیق [ع. س. جمع ایتمه ، هپ بر یره کتیرمه ، بر یرینه ضم ایتمه .

تَلْقُب [ع. س. کندیسسه اصل اِسْمَنْدن باشقه بر اِسْم و یرمه ، لقبلامه .

تَلْقِی [ع. س. آله ، بر صورتله قبول ایتمه ، بر کونا نظرله باقمه : بو امری ناصل تلقی ایتدی ؟

تَلْقِیب [ع. س. لقب قومه ، لقب وضع ایتمه ، لقبلامه .

تَلْقِیَح [ع. س. آشی اورمه ، چیچک علتنه قارشى انسانى آشیلامه .

تَلْقِین [ع. س. برینه سویلوب آکلاتمه ، تعلیم ایدوب قبول ایتدیرمه : بونی سزه کیم تلقین ایتدی ؟ مزار باشنده امام کلبه شهادتی ذکر ایدوب اولویه اِخْطارده بولومه .

تَلِکِی [س. ویا تیلیکی . طاقوق و سائر حیواناتک دشمنی اولان حیله کار و قورناز بر حیوان . حیله کار آدم . * تَلِکِیلِک : حیله کارلیق ، دسیسه ؛ تیلیکیلرک طولوب بولندیقی یر .

تَلْمَذ [ع. س. غلام شاکردلک ایتمه : تلمذ ایتمه . علم حقوق .

تَلْمِیْسِح [ع. س. بختی کچمه یین بر شخص ویا شیئی دوشوندیرن سوز ویا عبارده .

تَلْمِیْذ [ع. س. شاکرد ، چراق ، معلمدن علم تحصیل ایدن . تابع ، پیرو . ج. تلامیذ و تلامذه .

تَلْمِیْع [ع. س. مختلف لسانلره سویلنمش شعر : سعدینک تلمیعاتی واردر .

تَلْمُون [ع. س. رنکدن رنکه کیرمه . ثیاب . تسزلق ، دونکک ، قراوسزلق .

تَلْوَه [س. قهوه ایللکدن صوکره فنجا . نیک دیننده قالان تورقی .

تَلْوِیْث [ع. س. مردارلغه بولاشدیرمه ، کیرلتمه ، بدسلتمه . ج. بوزمه ، فنا بر حاله قومه : الیمنزی تلویث ایتدی .

تَلْوِین [ع. س. بویامه ، رنگ و یرمه : بو بنایی صاری به تلوین ایدیکن .

تَلْهَب [ع. س. پارلامه ، آلولتمه ، طوتو-شمه ، اِلْهَاب .

تَلْهَف [ع. س. قوت اولان برشی سببیه مأیوس و مکدر اولمه ، آم و فغان ایتمه ، یانوب یاقلمه .

تَلْهِیْب [ع. س. آلولندیرمه ، آتش یاقمه . طوتوشدرمه .

تَلْمِیْن [ع. س. یوموشاتم ؛ لیزت و یومو-شاقلق و یرمه ، اِسْمَال و یرمه .

تَلْم [ع. تمام اولدی ، بیتدی معناسینه عربجه فعل ماضی .

تَمَآئِل [ع. س. بکزه مه ، بکزه یش ، مشایه و مساوی اوله .

تَمَآئِیل [ع. س. جم. تمثاللر ، صورتلر ، شکللر ، تصویرلر . ب : تمثال .

تَمَادِی [ع. س. اوزامه ، سورمه ، یتوب توکمنمه : تمادی عمر .

تَمَارِض [ع. س. یالاندن خسته اوله ، کندینی مرض کوسترمه .

تَمَاس [ع. س. بر برینه دو قونمه ، دکه : اَلَمْ اَلَنه تماس ایدنجه .

تَمَآشَا [ع. س. باقوب سیر ایتمه ، مشاهده ایتمه : اولاه جهانی بر تماشا ایت .

— کاه: سپر، اکلنجه محلی. — کر: سیرجی.
 [ع. س. بیتمه، اکل، بیتیرمه،
تمام اکل ایردیرمه. ص. بیتمش، ختامه
 ایرمش، نقصانسز. تام، بوتون: بو
 کتاب تمام دکلر. حاضر، مهیا: تره
 تمامدر. اوغون، موافق: بو آلبسه بکا
 تمامدر. * ح. پک آغلا، مناسب: تمام!
 اوپله اولسون. * تمامیه، تمامه، تمامها:
 بوسوتون، کاملاً. نا: — بیتمه مش.
 * تماماً: بوتون اوله رق، نقصانسز.
 * تمامی: تمامه منسوب. * تمامیت:
 تماملق، بوتونلک. * تماملاق: اکسیکی
 اکل ار، بیتیرمک. * بالتام: اکسیک
 و نقصان اولما یارق تمامیه.
تایل [ع. س. بر طرفه اکل، بر طرفه
 یا تمه. بر جهته التفات ایتمه،
 میل و محبت کوسترمه.
تاش [ع. س. کار ایتمه، قازانمه، فائده لئه.
 کار، قازانج.
تمثال [ع. س. صورت، رسم، تصویر،
 خیال. جم. تمایل.
تمش [ع. س. بر شکل و صورته کیرمه،
 بر شکل و صورته تجسم ایتمه.
 بروحمک کسب مادیت ایدرک انسان شکلنه
 کیرمسی: روحلر بعضاً تمثال ایدرمش.
تمشیل [ع. س. بکزه تمه، تشبیه. مثلی
 عینی یاقه، کتاب باصمه. مثال.
تمجید [ع. س. تعظیم و ثنا ایتمه، آغیر
 لاهه. صباحه قارشى مناره لرده
 او قونان دعا. — پیلاوی: بیقیدیران شی.
تمدح [ع. س. کندینی مدح ایتمه، او-
 کونه: تمدح آبی برشی دکلر.
تمکین [ع. س. مدنیلشمه، شهری اواه؛
 بادیه نشینلکدن واز کچمه.
 معارف، صنایع و سائرده ایلر یله، ترقی
 ایتمه، حساً و فکرآ ایتجلمه.
تمدید [ع. س. اوزاتمه، ایلریه سورمه:
 سیواس خطنک تمدیدی.]

— [ع. س. اولمش و قورومش خرما. —
تمک [هندی: بویوک و سرت بر آناج
 و بونک میوه سی که زیاده جبه میخوش،
 لذیذ و مسهلدر. زیانزدی: دمیر هندی.
تمرد [ع. س. عناد ایتمه، قارشى دورمه،
 دیک کله: تمرد ایتیکیز.
تمرر [ع. س. دوداقلرک بلا اختیار
 تتره مسندن عبارت خسته لق.
تمرین [ع. س. اوکره تیلن قاعده لره آلیشدر.
 مق ایچون طلبیه ویریلن وظیفه.
تمزق [ع. س. ییرتلمه، پاره لانه،
 رخنه دار اولمه: تمزق اوراق.
تمزیق [ع. س. ییرتمه، رخنه دار ایتمه،
 پارچه پارچه ایتمه.
تمساح [ع. س. کرتشکه، بیجمنده ایری
 و ییرتجی حیوان، نهنگ.
تمسخر [ع. س. مسخره لق ایتمه، بری
 مسخره یه چوروب ذوقلنمه.
تمسک [ع. س. باقه لاهه، طوقتمه، صالیه:
 دلیل قوی به تمسک. سند.
تمسکین [ع. س. مسکینلشمه، مسکین اولمه،
 مسکینلک کوسترمه.
تمشق [ع. س. ذل. مشق آله و یازمه،
 مشق تقلید یازی اوکره تمه.
تمشیت [ع. س. و تمشیه. یورتمه، ایلر یلمه،
 ایلری یه کوتورمه: تمشیه امور.
تمغا [ع. س. ویا دامغا. هر هانکی برشیپک
 و بو نشانی باصه جق آلت. — لاق: تمغا
 اورمق: قوبولری تمغالامش.
تمکن [ع. س. بربره یرلشمه، قوتلشمه،
 قویجه تثبیت ایدله.
تمکین [ع. س. وقار، آغر باشلیق،
 ثبات، ثنات. * تمکینلی:
 وقارلی، آغر باشلی: چوق تمکینلی آدمدر.
تمل [ع. س. دیوارک طوبراق ایچنده بولونان
 قسمی که صاعلام بر طبقه اوستنده
 طورور. اصل، اساس: بو ایشک تملی
 چوروک. — آتمق: تملی یاغنه باشلامق.]

طوتقی : برلشمك ، تملشمك ، پایداری اولمق . — **ویری :** اوچاقلق ، بجز ، برشیک بللی باشلی قسمی . * **تلمیز :** تمل اولمایان ، اصلیز ، یالان . * **تملی :** اساسلی ، دائمی ، سورکلی ، اسی ، قدیم . * **تملشمك :** برلشمك ، تمل طوتقی ، باقی وداقم او .

یرش : [ع.م. دالقاوولق ؛ یالتاقلانم ، تلبصص ، مداهنه .

یرش : [ع.م. مستقل ؛ برشیئه متصرف و مالک اولم ، ملک ایدیمه .

تملیح : [ع.م. طوزلامه . کوزل و ظرف کوزل شعر سوله . سوز آراسنده صنعت ادبیه .

تملیک : [ع.م. ملک صاحبی ایتمه ، متصرف ایتلمه ، ملک قازاندیرمه .

تمنا : [ع.م. سلام و آشنالق مقامنده صاغ ائلی اولما چکمه صوکره آله کتیر- مکدن عبارت حرکتکه آرتق متروکدر .

تمنی : [ع.م. ایستتمک ، آرزو ، طلب ؛ تمنی [مطلب ، آرزو اولنسان شیء . دعا ، رجا .

تمش : [ع.م. برعضوک ویا بدنک بر موت [پارچه سنک چورویوب اولو حالته کیمسی .

تمش : [ع.م. دالغه لانه ، چالقانه ؛ دریا موج ایدر .

تمش : [سنه شمسیه نك كانون ثانیدن اعتباراً ایدیمسی آیی .

تمش : [ع.م. مال و ثروته مالک اولمه ، مال ایدیمه ؛ تجارتله تمول ایتیش .

تمش : [ع.م. صولاندیرمه . یالاندیرلانه .

تمش : [ع.م. اساساً حقسن بر شیعی بالاغله تصویر و وفاده ایدرک حقلی کبی کوسترمه .

تمش : [ع.م. سرمه ، آچمه ، دوشمه .

تمش : [ع.م. مهلت ، وقت ویرمه . بری تمهیل [حقنده رحیم اولمه .

تمیز : [ص. کیرلی اولمایان ، پاک ، نظیف ؛ تمیز [یقانمش . پاک اولمق . — **جه :**

اولدیمه تمیز . — **لاك :** پاک ، طهارت . تمیزلک : تمیز برحاله قومق . بیتیرمک .

یرش : [ع.م. سائرلندن آریلارق آیی تمیز [بر موقع طوتمه ؛ آفرانی آراسنده تمیز ایتدی .

یرش : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

تمیز : [ع.م. آریمه ، مایع حالته کچمه .

ده کی کله لرك تلفظجه اويغونسز و غير
متناسب بولونكاسی .

تَنَاقُصُ [ف.م. أكسيلمه ، آزاله : سن
تزايد ، عمر تناقص ايدر .

تَنَاقُضُ [ع.م. بربرخی بوزوب خراب ایتجه .
بر سوزك ديكر بر سوزی

چورو عسی ، مبايت : افتاده سنده تناقص وار .

تَنَاقُوبُ [ع.م. برشيئي صره ايله ياپمه .
صره ايله دكيشمه ، نوبتلاشمه .

تَنَاقُورُ [ف.م. بدن قالين وجسامتلی اولان ،
ايری ، وجودلی .

تَنَاقُولُ [ع.م. آله ، نائل اولمه . آلب
يجه : طعامی ، ميوه يي تناول .

تَنَاهِي [ع.م. توكنمه ، بيتمه ، نهايته
اوامره ، ختام بولمه .

تَنَبَاكُو [س.م. زبازدی : توبه کی ، نارکيله
ايله ايچيلن توتون .

تَنَبُّتُ [ع.م. يردن بيتمه ، يردن چيغمه :
اشجار و نباتات تنبت ايدر .

تَنَبَّلُ [ص.م. چاليشقانك ضدی ، اوشه نن :
آغر داورانان . — خانه : تنبلرك

بولونديغي ير . * تنبللك : تنبلک حالی .
* تنبللشمك : تنبل اولوق .

تَنَبُّوْ [ع.م. نبوت دعواسنه قالقيشمه :
مسيلمه الكذايك تنبؤی .

تَنَبُّهٌ [ع.م. اويقودن اويانمه ، عثلی
باشنه آله : غفلدن قورتولمه .

تَنَبِيْهٌ [ع.م. اويانديرمه ، ايقاظ ، كوز
آچديرمه ، عقلی باشنه آديرمه ؛

أمر و يا نهی ایتجه . سيكيرلری تبييح ایتجه .

تَنَبَّهٌ [س.م. آلسه و سائرهنك اوستنه
ديكيلن سوس ، دانتهلا .

تَنَبَّهٌ [س.م. كوئش و ياغوردن عفاظه ايدن
اورتو : واپورك تنبه سی .

تَنَجْرَهٌ [س.م. يگ پشهرمه مخصوص قاب .
— كبابی : بر نوع آت يمي .

تَنَدٌ [ف.م. سرت ، قاتی ، شدلی . —
باد : سرت روزگار ، — رو : سرت

چهره لی ، — خو : سرت طبيعتی .

تَنَدَرٌ [ا.م.م. لوقوه و تيفی تعقيب ايدن
وايچنده صوو كومور بولنان آرايه .

تَنَدَرَسْتُ [ف.م. صااعلام وجودلی ،
خسته لقدن سالم ، صحت

وعافيتده . * تندرستی : صاعلام وجودليلق .

تَنَدُورُ [س.م. دوغروسی : تاندير . اوزرینه
يورغان اورتولش والتهه مانغال

قونمش بر نوع بويوك ايسكمه دركه قيشين
بدن و اعضاي ايصيتممه يارار . — نامه :

تندورك اطرافنده سويله نن ويا اوقونان
ماصال ، اصلی فضلی اولمايان شی .

تَنَزُّلٌ [ع.م. ياواش ياواش ایتجه . كبر-
سزلك ، كوكل آلقاقلنی .

* تنزلا : كبر سزلكله ، كوكل آلقاقلله .

تَنَزُّهُ [ع.م. اكلنمك ايچون كزوب دو-
لاشمه ، تفرج : تنزه واپوری .

تَنَزِيلُ [ع.م. اينديرمه ، آشاغيلتمه .
بريغمبره ايننوحی ، قرآن كريم .

تَنَزِيْهٌ [ع.م. قبايح و نقائصدن بری ایتجه .
حق تعالی نك نقائصدن بری

اولديغی اقرار و اعتراف ایتجه .

تَنَسُّمٌ [ع.م. تنفس ایتجه ، باشامه . غل-
روزگار استشام ایتجه .

تَنَسِيْبُ [ع.م. غل . مناسب كورمه : اورايه
سزی تنسيب ايتديلر .

تَنَسِيْقُ [ع.م. تنظيم ایتجه ، نظامنه قومه ،
دورلته ، اصلاح .

تَنَشِيْرُ [س.م. اولو ييقامغه مخصوص تخته .
— هلك : هلاك اولوق .

تَنَشِيْطُ [ع.م. شئلنديرمه ، كيفلنديرمه :
تنشيط قلوب ايچون .

تَنَصُّرٌ [ع.م. دين عيسوی ی قبول
خرستيان اولمه .

تَنَصِيْرُ [ع.م. ايتديرمه ، خرستيان ايتديرمه .
— مساوی ايکی قسمه .

تَنَصِيْفُ [ع.م. آييرمه ، ياری به بولمه .
— بکزه تمه ، بر شعرک

تَنَظِيْرُ [ع.م. نظيره سی و تقليدي ياپمه .

تَنْظِیْف [ع.م. تمیزه ، بیدارگی قالدیرا-
رق یا کلامه . ج. تنظیمات .

تَنْظِیم [ع.م. نظممانه قومه ، دیزمه ،
صره لامه . دوزه لته . ترتیب ایتمه ،
قلمه آله : بر استعدا تنظیم ایتمدی .
تنسیق ، اصلاح : امور عدلیه بی تنظیم
ایندیلر . ج. تنظیمات . * تنظیمات خیره :
سلطان عبدالحجید زمانده رشید پاشانک
عرضیه اجرا و کاخانه خطیه اعلان
اولونان اصلاحات که تبعه نك تأمین مال ،
جان و ناموسی و قانون حضورنده مساوا-
تی اساسنه مستنددر .

تَنْعِیم [ع.م. ناز و نعمتله پاشامه ، نعمت
ایچنده بولومه .

تَنْف [ع.م. چادیر آنکریخی قازیقلمره
اغلاقلری اییلردن هربری .

تَنْفِیْ [ع.م. نفرت ایتمه ، قاچمنه ؛
ایکرمه ، تیکسینمه ، اکره ایتمه .

تَنْفِیس [ع.م. نفس آله ؛ استراحت ایتمه ؛
یورغوئلوق چیقارمه . — خانه ؛
استراحت مخصوص محل .

تَنْفِیر [ع.م. نفرت ایندیرمه ، ایکردن-
یرمه ؛ بجی او ایشدن — ایتمدی .

تَنْقِیح [ع.م. کوزدن کچیره رک دوزلتمه .
تصحیح ایتمه ، آزالتمه .

تَنْقِید [ع.م. غدا ، آثار ادبیه ، صنایع و سائر
حقنده بر حکم ویرمه ، انتقاد .

تَنْقِیص [ع.م. آزالتمه ، ایندیرمه ؛ برآز
دها تنقیص ایدیگز .

تَنْقِیْط [ع.م. نقطه لامه ؛ بر عساره بی
اشارات مخصوصه ایله ایبرمه .

تَنْقِیه [ع.م. تمیزله ، سچمه ، انتخاب .
غدا اچتمان .

تَنْک [ق.ص. دار ، ضیق . — دست ؛
زوکورت . — دستی : زوکورتلک .

— دل : یورکی دار ، مضطرب . — چشم :
آج کوزلو . * تنکی : دارلق : تنکی دل :

تنکی معیشت . * تنکسناي : صفتی ،
دارلق ؛ صفتیلی یر .

تَنْکَر [ق.ص. بوراقس دینسلن معدن که
قیوجیلر لهیم مقامنده قوللانیر .

تَنْکَرُ [ع.م. تبدیل قیافت ایتمه . طامنا-
یاجق درجه ده دیکشدرمه .

تَنْکَه [ع.م. دمیردن ایجه بیاض لوحه .
تنکدن پالیش قاب : غاز تنکهمی :

ص. تنکدن معمول : تنکه ایریق . — بجی :
تنکدن قابار یاپان و صاتان .

تَنْکِیْج [ع.م. غدا . نکاح قیمه ،
اولندیرمه : ج. تنکیجات .

تَنْکِیر [ع.م. تبدیل ایتمه ، طامناهیج
بر حاله کتیرمه . بر اِسْمی

حرف تعریفسز قوللامه .

تَنْکِیل [ع.م. سائرلینه عبرت و مثال
اوله جق بر جزا ترتیب ایتمه .

تَنْقِیق [ع.م. کوزل یازمه ، حسن تحریر ،
ظریف بر صورتده قلمه آله .

تَنْوُر [ع.م. نورلامه ، آیدینلق اوله ؛
کونش دوغدی ، اورته لقی تنور

ایتمدی . وضوح کسب ایتمه ، اچلمه :
مسئله کیتدکجه تنور ایدیور .

تَنْوُر [ع.م. آنمک پیشیرمه مخصوص
طوبراقدن یوورالاق قرون .

تَنْوُرَه [ع.م. مولویلرک سماع آشناسنده
کیمیدکری کنیش آنکلی لباس .

تَنْوُع [ع.م. تورلوتورلواوله ، نوعلمه ،
متنوع اوله .

تَنْوَمَد [ق.ص. وجودی ، کوکده لی ،
بوئی پوصلی ، کوچلی قوتلی .

تَنْوِیر [ع.م. آیدینلاندیرمه ، نورلاندیرمه ؛
سوقاقلر آلکتریکله تنویر ایلدلی .

* تنویری : تنویره منسوب و متعلق .
[ع.م. اویتمه ، اویقویه واردیرمه .

تَنْوِیم [ع.م. ایدنوتیزمه ایتمه .

تَنْوِین [ع.م. عربجه اِسْمَلَرک آخرنده
(آن ، این ، ون) کبی اوقونان

چفته حرکه : سائلاً ، لمصلحه .
[ق.ص. یالکز ، تک ، وحید ؛ خالی ،

تنها ایصسز . س. بوش بر . — جبهه :

ایصسزجه ، سسسزجه . — لاشمق : بوشا-
لمق ؛ غلبهلق چکلمک . — لق : بالکسزلق ؛
بوش یر . ص . کیمسه نك بولونمادیقی ،
ایصسز : اوراسی نھسالق بر یردر . تک
و : یاپ یالکسز .

تین [ع.س. اژدها ، بویوک ییلان .
تین [دراغون دینلن جمله کوییه .

تو [حد . تحقیر و ترذیل ایچون قوللا-
تو [یلیر : تو ، الله جزا کی ویرسین !
[ع.ص. قوللر نك توبه سی قبول
توَاب [ایدن (جناب حق) .

توابع [ع.س. تابعلر ، اطاعت و ایتدا
ایدنلر ، عونہ . خدمه ؛ ملحقات .

تواتر [ع.م. بر خیرک آغز دن آغزه شیوعی ؛
ییلیم ، بویله بر تواتر وار .

توافقی [ع.م. غیر چار و ایمکسز اولان
برطام انسانلرک معین بر خصوص حقنہ

درمیان ایتدکاری عینی سوز ویا فکر ؛
بومسئله تواتر ایله ثابتدر . * تواتراً :

آغز دن آغزه یاییلاق ، تواتر صورتیله ؛
آمرقایه کیتدیکی تواتراً ثابتدر .

توارث [ع.م. میراث قونمه ؛ میراث
قاله ، ارثاً ایشغال ایتمه .

توارد [ع.م. بربری آردنجه کله : توارد
ایدن خبرلر . ایکی شاعرك تصادفاً

وبلا خبر عینی شعری سولیلری .
[ع.م. بر شیمک آرقه سنه کیزلنمه ،

تواری [ع.م. نظر دن صافلامه : تواری قر .
[ع.س.ج. تارخیسلر ، زمانلر ؛

تواریخ [ع.م. طاعن لایمغه لائق وقوعاتی
حالی کتابلر . ب : تاریخ .

توازن [ع.م. وزنده ، طاریتیه بر کله ،
[دنگ اولمه .

توازی [ع.م. بری دیگر نك قارشیسنده
بولونمه ؛ (خطلر) موازی اولمه .

تواضع [ع.م. آلحق کولکلیک ، کبرسز-
لک ، محویت . * تواضعکار : کبرسزجه .

توافر [ع.م. چوغالمه ، بریکمه ، آرتمه ،
تزیید : توافر ثروت .

توافق [ع.م. اویغون کله ، بر برینه اویمه ؛
سوزی حرکتیه توافق ایچیور .

توالی [ع.م. بربری آردنجه تعقیب ایتمه ؛
موقفیت خبرلری توالی ایدیور .

* علی التوالی : آراسی کسسیلمکسزین ،
بر برینی متعاقب .

توأم [ع.م. ایکیز : بوا یکی چوجوق
[توأمدر . بحر ، آش ، ممائل .

توان [ع.م. کوچ ، قوت . * توانا ؛
[کوچلی ، قوتلی . * توانسکر ؛

زنکین ، غنی .
توبر کولوز [ی.س. بالخاصه آق جکر-

وجوده کتیردیکی خسته لق .
[لره هجوم ایدن برباسیلک

توبه [ع.س. کنهادن رجوع ایدهرک بر
[لره ایشله مکه نیت . — شکن :

ایتدیکی توبه بی بوزان . — کار : توبه
ایدن . — لی : توبه ایش .

توبیخ [ع.م. آزارلامه ، تسکیر ،
[تعزیر : کندایسنی شدتله

توت [ع.م. قاه .س. طوت دینلن معروف میوه .
[فارسیده تود ده یازیلیر .

توتدزمک [ع.م. دومان چیقارتمق . جیغلا-
[ره — : ایچمک .

توتش [ع.م. (دامار ، سیکیر ، ایپ
[وسائره) کریلوب سرتلشمه ، کرله .

توتسور [س. ویا توتسی . آبی قوقو یایق
[ویا آفسون یایق نیشله یاقیلان

توتش ، بخور . آشپانی بخارله تطهیر وتقیم
ایدن آلت . — خانه : بوا لک بولوندیقی

توتسویه ویرمک ، دومانه بوغق ،
بخور یایق . م . توتسولتمک . م . توتسولتمک .

توتمک [ع.م. دومان چیققمق ، دومان چیقار-
[مق : بوصوباده نه فنا توتیور .

کوزده — : پک زیاده آرزو اولونمق ، حسر-
قی چکلمک : خیالی کوزمده توتیور .

توتون [س. دومان ، غاز . یاقیلاق دور-
[مانی تنفس ایدیلن معروف

یپراق . — ایچمک : قیلمش توتونی کاغده

تورپو [س. معدنلرى زندهلىك و پرداخت
انسانى اوزەن شى. — ملك : تورپو ايله
دوزلكك ويا پرداختلامق .

توروع [ع.م. منبىئان توقي اتمه، پرهيز كار،
اورع و تقوى صاحبي اولمه .

تورك [س. آسياده باشايان مرد و يكييت
بو يوك ير قوم. ص. بو قومە

منسوب اولان. — تورك كلكسى تورەمكەن
مشققدر. بولاسمه تاريخده ايلك دفعە اوله رق

چينيليرك (توكيو) ايسمىله ياد ايتىكلرى
تورك شعبە سنده تصادف ايدييورز. بوندن

اول وصوكره تورك جنسە منسوب اولدىقلى
خالده تورك آديله اككايوب سياسى ويا قومي

باشقه عنوانر طاشييان برچوق شعبەلر
واردر. تورك آدينك بوتون تورك شعبەلرە

عمومى اسم اولماسى دها مؤخر دورەلرەدر.
اسلاميتك ايلك عصرندە بر طرفدن اسلام

مهاجماني، ديكر مارفدن چينيليرباشده اولق
اوزره مختلف شرق قوملرينك تضيقىقاسى

آراسنده قالان وداخلاده مختلف رقابتلر
و احتراصلرله صارصيلان توركلر توكيو،

اويغور، توركش كبي ناملر آلتندە مختلف
سياسى ھېئتلر تشكيل ايتىكدن صوكره ياواش

ياواش اسلام دائرە سە كيرمىشلر و غزويلىر،
قارا خانيلر دولتلىرە سلجوق ايمىراورلغى

وجودە كىتمىشلردر. آناطوليكنك ايتىلاسى
و توركشمسى آناطولى سلجوقيلرينك اثر يدر كە

مؤخرآ او خاندان عثمانى خاندان و اوقىدە
توركىيە جمهوريتى استخلاف ايتىمىشدر.

ك. ز. فؤاد. * توركشدير مەك : تورك
ا.، تورك جنسيتنە صوقق. * توركشمەك :

تورك اولق، تورك جنسيتنە دخول ايتەك.
* توركلك : تورك جنسيتى، تورك مملكىتى :

آناطولى توركلكىدر .

تورجكه [ص. تورك قومە، لسانىە
منسوب و متعلق و بو قومەك

طرز واصولنە موافق : تورجكه لغت. س.
تورك لسانى : تورجكه چوق كوزل بر لساندر.

ح. تورك لسانندە : تورجكه سويلەكيز .

صارارق ويا چوبوغە قوبارق يا قوب دومانى
تنفس ايتەك. — يالغى : ايسلمىش يالغى.
* توتونجى : توتون اكن و صاتان. *
توتونجىك : توتونجى صنعتى. * توتونلك :
دومانە ويرەك، توتونلەمەك .

توتيا [ع.م. ماوعىسى بياض معدنى بر
جسم بسيط. ب : چىنقو .

توتيق [ع.م. محكم قيلمە، صاغلاملا-
شد يرەمە. اعتادە لائق اولدىغىنە

حكم اتمە : عهد و پيمانى توتيق .

توجە [ع.م. يوزنى بر جهته چويرمە :
قيله يە توجه. ميل، محبت، حسن

نظر : اوکا توجهى واردر .

توجيه [ع.م. بر جهته چويرمە، دوغر-
لتمە. رتبە ويا منصوب ويرمە.

معنا ويرمە، تأويل، (برايشە، برشيئە)
برشكل ويا برصورت ويرمە. برسوزلە ايكي

ميان معنا افهام ايتەك صنعت آديەسى .

توخش [ع.م. وحشى ويا ياراماز اولمه،
حيوانلاشمە. غلە اوركە،

قورقە : انسان آرسلايدن توخشايدر .

توحيد [ع.م. بر ايتە، برلەكە تنزىل
ايتە، بر و نظيرىز قيلمە .

يالكر ويكانە نظريە باقە، برالله اينامە .

توحيش [ع.م. اوركوتە، اوركوتوب
قاچماسى موجب اولمه .

توديع [ع.م. غلە براقە، امانت، تسليم ايتە :
مكتوبى پسته يە توديع ايت .

* توديعا : توديع صورتيە، امانت ايدرك .

تورات [ع.م. حضرت موسى يە نازل
اولان كىتاب سىماي .

توران [سخ. توركستان و تاتارستان جهتلر-
ينە ويريلن اسم . * تورانى :

تورانە منسوب و متعلق .

توربين [ى.م. بر قاصە ويا بورو ايچنە
ايچنە كيون جريان (صو، استيم ويا هوا)
متعدد قوغە ويا قنادلرە چاربارق دوغرودن
دوغرويه و يا عكس العمل ايله اونلرى تحريك
ايدر. بر توربين ايله ايشلەين واپور .

— لشدیرمک : تورکجه یه چویرمک ، عربی و فارسی کله لرله مغلق بر طرزده یازلمش

تورکجه یازی یی ساده تورکجه یه چویرمک. — لشمک : تورکجه یه چویرمک .

تورکستان [سخ. تورکارک و وطن اصلیمی

بخارا ، خیوه ، خوقند خانقلرینی و تاشکند و قیرغیز جهتلرینی حاویدر .

تورکوف [سخ. ویا تورکی. تورکرله مخصوص

شرق : تورکوچاغیرمق ، سولیک . * برینک

تورکیسی چاغیرمق : اوکا دالقاووقلنی ایتک .

تورکیه [سخ. آناعولی و شرقی تراکیاده

مرکزی آنقره اولوب اون ایکی میلیون نفوسی واردر .

تورلو [سخ. ات ایله مختلف جنسده

سبزه لریک برآراده پیشه مندند حاصل اولان یمک . ب : درلو .

تورم [سخ. غدا. ورم علتنه ، سل الرئیة

طومله : زواللی تورم ایتدی .

تورنوسول [ی. سخ. چیچکاری ، آی

چیچی کبی دالما کونشه دون نباتاته ویریلن اسم. بویایچی برماده .

تورنوا [ی. سخ. سپه مغلوب اولانک ساحه دن

بقه لریک هیئت عمومی سی .

تورنه [ی. سخ. سپه مختلف مملکتلره وقوع

عمومی سی .

تورنیکه [ی. سخ. یالکیز پیاده لریک ویا

بردفعه ده تک برکیشینک کچمسی ایچون یوللریک اوستنه ویا مدخللره قونان

عودی برمحور اوزرنده متحرک خاچ شکننده افقی برمانع : تونلک تورنیکه سی .

[سخ. قانون ، نظام ، یاساغ . ب :

توره [طوره. — لامق : قانونه تطبیق ا.

[سخ. اوتهدن بریدن طوبالانمش ،

توره دی [اصلی نه اولدیغی بللیسز ،

چاققین . تورودی دخی دیرلر .

توره مک [سخ. غایت ایجه طوپراق ، اون حالنده

توز [بولسان هرشی . ص. غایت ایجه

دوکولمش : توز شکر . — ایخک : اورتهلغک

توزلانمسه سبب او . — ی دومانه قاتاق :

سرعتله قوشمق ، اورتهلغی توز ایچنده

براقاق ، قارما قاریشیق ، آلاق بوللاق

ایتمک . — قوباران : چوق روزکاری یر .

اوزرینه — قوندیرماق : حقتده اک اوقاق

برقصور بیله قبول ایتمه مک . * قولاق توزی :

قولانک شقاق ایله برلشدیکی یرده کی چیققی .

* توزارمق : توز حالته کیرمک . * توزاق :

توز قالدیرمق . * توزان : توزی چوق

اولان یر . * توزلاشمق : توز حالته کچمک .

* توزلامق : توز اولق ، اوزرینه توز

قونمق . * توزلق : بالذیری ویا آیاغی

توزدن محافظه یرن پاچالق ، که تر . *

توزلو : توزه بولانمش . * توزندی : توز

کبی ایجه شی .

توزیع [سخ. تقسیم ایتمه ، آیرمه ،

داغیتمه : مکتوبلر توزیع ایلدی .

توس [سخ. توك کله سیله برلکده قوللا-

توسل [سخ. آیرمه ، واسطه اوله .

توسل [سخ. غدا. کنیشه مه ، آچیق ،

کنیش ویا ییق اوله : توسع معده .

توسل [سخ. حق تعالی یه تقرب ایده جک

توسل [عمل ایشلمه . کیزلی اوله رق

تَوَفِير [ع.م. چوغالتمه، آرتهرمه، تزید ایتمه. تصرف ایتله.

تَوَفِیق [ع.م. اویدوزمه، مناسب دو-شورمه. دوزلتمه، باریشدرمه.

جناب حق قولنه یاردیم ایتمه، عون الهی : ومن الله التوفیق: یاردیم الله یهدن * توفیقاً : اویدوزارق، تطبیق ایدهرک.

تَوَقَات [س. آل ایچی. آل ایچیله اورو-لان ضربه، سله. — آتق : اورمق. * توقاتلامق : توقات آتقی.

تَوَقُّع [ع.م. بکلمه، امید و انتظار ایتمه. اومجه : توقع کرم.

تَوَقُّف [ع.م. طورمه، مربوط و متعلق اولمه، تعلق ایتمه.

تَوَقُّی [ع.م. صاقینمه، چکینمه، احترازه : فقالقدن توقی ایدیکیز.

تَوَقُّیْت [ع.م. وقت تعیین ایتمه، برایشک کونخی تثبیت ایتمه.

تَوَقُّید [ع.م. (آتش، لامبه) یاقه. طو-توشدیرمه : توقید نار.

تَوَقُّیر [ع.م. تعظیم و احترام ایتمه، آغیرلامه : مسافرلرنی — ایدر.

تَوَقُّیع [ع.م. اُسکیدن برات و فرمانلر-دهکی نشانه پادشاهی. بو

نشانهی حاوی فرمان و برات. * توقیعی : فرمان و براتلره توقیع نشانهسی چکن مأمور.

تَوَقِّیف [ع.م. طوردیرمه، آلیقومه. حبس ایچون طوتمه، یاقالامه.

تَوُك [س. ویاتوی. انسان و حیوانلرک درسی اوزرنده ییستق شی،

قیل، صاچ، بعض قاشلارله میوه لرك او-سنددهکی خاو. * تویرلر اوزرهرک : چوق

قورقق، اوزرهرک. دیلده — بیتمک : (سویلمکدن) آرتق اوصاف کلمک. * توی

دوزمک : آیلشمک، اوسق باشی دوزتمک : * توکلتمک : توی پیدا ایتمک : بح. پاره

صاحی اولتی. [ف. بیشرمک، هیسنی صرف ایتمک. صفری : — ایللاس

ایتمک. نفس : — بیپوده یره سویلمک.

آشیرمه. غل. صارلمه، قوللانمه، باش اورمه، مراجعت ایتمه : بر طاقم حیللره توسل ایتدی. * توسلاً : توسل ایدرک. [ف.م. آزعین و سرت آت : بر توسن. توسن باد پیا.

تَوَسِیْط [ع.م. آرایه قومه، واسطه. [تخاذ ایتمه : اونی توسیط ایتیکیز.

تَوَسِیْع [ع.م. کینیشلمه، یایمه. بوللا-شدیرمه : توسیع طریق، خیال.

تَوَسِیم [ع.م. تنک اوزرینه نشان ایتمه. [تسمیه یرینه استعمالی خطادر.

تَوُشَه [ف.م. کفاف نفس، آزیق، رزق. طعام، ذخیره. — دان : ایچنه یول یئگی قونان قاب.

تَوُشِیْع [ع.م. کوزلشدیرمه، تزیین ایتمه، شرح و تفسیر ایتمه.

تَوُصِیْف [ع.م. اوصاف و علائقی تعداد و بیان ایتمه.

تَوُصِیل [ع.م. بر شیئی دیگرینه صیق [صیق برلشدیرمه : اولاشدیرمه، بیتیشدیرمه.

تَوُصِیه [ع.م. بر شیئی یایمغه تشویق ایتمه : اوکا سیاسته قاریشماهسی

توصیه ایتدم. کوزتمسنى، حمایه سنى رجا ایتمه : اونی معارف و کیلنه توصیه ایتدیلر.

بو یولده یازیلان مکتوب. — نامه : توصیه مکتوبی.

تَوُضِیْح [ع.م. آشکار قیلمه، آچیق [افاده ایتمه، تنویر ایتمه.

تَوُطْن [ع.م. وطن و مسکن [تخاذ ایتمه، یرلشمه : تورکیه ده توطن ایتدی.

تَوُظِیف [ع.م. وظیفه تعیین ایتمه. یرینه [مأموریت یرمه.

تَوُعِید [ع.م. شویله یایارم، بویله یایارم [دییه قورقومه، تهدید.

تَوُغ [ف.م. آت قوبروغی قیلندن یالیش [سرعوج که اولجه پاشالره و بریلریدی.

تَوُغُل [ع.م. ایلر یله (بر علمک) [ایلر یسنه وارمه، پک مشغول اولمه.

تو كسه مك [ف. بر شيئه چارپوب سور-جك. قايب آقسامق.]

توكل [ع.م. ايشلارنى إرادة إلهيه ترك ايدورك حكم قدره راضى اولمه.]

توكلى [ص.ح. يهوده، راست كله، نافله يره، مقصد سز.]

توكنمنز [ص. بيتمز، چوق، كثير: الله سكاتوكنمنز عمرو برسان.]

توكنمنك [ف. بيتك، قالماق، تسكميلي صرف اولوغق: پاره توكندى.]

توكوزمك [ف. آغز دن آتمق. يوزينه - : تحقير و تزدل ا.]

* توكوردىكى يالاق: ويردىكى سوزدن جايق، دونمك.

توكوزوك [س. آغز ده كندىلك سندن حاصل اولان صو. *]

توكوروكى قورومق: چوق سويلك و ينه ديكلته مەمك. * توكوروكى يوتقى: جاني چكمك، ايمزتك.

توكيل [ع.م. وكيل تعيين ايتمه، برىخى وكيل ياقه: سزى توكيل ايتدم.]

تول [ى.س. ويا - غرهك. اينجه ياموق ويا اييك ايسليكيله طوقوشك]

پك اينجه و سيرك بز ويا قماش. اينجه ياموق و سيرك]

تولبند [س. اينجه، يوشاق و سيرك بز، تول.]

تولد [ع.م. دنياه كله، طوغه، آناسنك قارندن چيقمه.]

تولهران [ى.س. مناسبات حياتيه ده بالخاصه دين ايشلارنده مسامح، متساهل.]

تولهرانس [ى.س. مسامحه، تساهل، هر كسى كندى ديننده سريست براقه.]

تولى [ع.م. ويا تولا. برىخى دوست طو-تمة، سومه. اهل بيت نبوى يه حجت. مقابلي: تبرى.]

توليت [ع.م. برىخى متولى نصب ايتمه. متوليلك: توليت برافى.]

توليد

[ع.م. طوغورمه، دنياه كشيهرمه؛ طوغورمه. ح. وجوده كشيهرمه؛ سبب اولمه، حاصل ايتمه: بومستله كى بومستله ايتدى؟]

تومبار [س. دويه: كوپرينك تومبارلى هر سنه تعمير ايدىلير.]

تومبك [س. اوراق يوهرو. تومبك، داربوقه.]

تومبلى [س. يوك ييغىنى، اوزرته يينيلن خفيف آت يوكى.]

تومبلك [س. ويا دونبلك. آغز يره بر دورى كريلش اولان كاسه]

شكندە كى چالغى. * عقلا دونبلكى: هر شيشى بيليرم اداستنده بولونان جاهل.]

تومسك [س. يوهروش، اوراق كومه. ص. بوشكده اولان.]

تومن [س. اصلى تومان. بويوك كومه، اون بيسك مقدارنده (شى)؛]

فرقه. ايرانده اون بيسك آتجه يعنى آللى غروش قيمتنده آتون سكه. - - : كومه]

كومه، بىكلرجه.

تون [ى.س. صىجاق و معتدل ده كيزلرده طوتولان بر باليق كه بعضاً ۵ متره]

اوزونلغنده ۹۰۰ كيلو آغزلغنده اولور. آتى ايدير، تازه وطوزلو يئير، سارداليه]

كبي زيتون ياغندهده صاقلانير.

تونبكي [س. ناركيه ايله ايجيلن توتون. تيباكو ده يازارلر.]

تونبولا [ى.س. ويا تومبالا. پيانقو نوعندن برجس قوماركة قازا- نان عينا حصه سنى آلير.]

تونج [س. باقير ايله قالاك قاريشماسندن حاصل اولان معدن. پونج.]

ص. تونجندن معمول: تونج (طونج) طوب. سز. آفريقا ك شالنده جزائر]

تونس ايله طرابلس غرب آراستنده بر مسلمان مملكتى اولوب فرانسزلرك تحت ايشالندهدر. ب: كديك.]

تُونَك [ص. طاقوق و بوباكبزر حيواناتك
اوزرنده تونده كلرى صيريق .

تُونَل [ى. س. يرك آلتنده اويولارق
آچيلان يول : سميلون تونلى .

تُونَه مَك [ف. ويا تونكه هك . تونك
دينين صيريق اوزرنده دورمق .

تُونَوَات [ى. س. تميزلنكه وياش دوزلنكه
مخصوص طاققلى حاوى جهاز
بيت ، ماصه . ياش دوزلنك و كينمك حركى .

تُونَه [ع. م. فرض و تخمين ايتمه ، وهمه
دوشمه ، تخيل ، ظن ايتمه .

تُونَه م [ع. م. وهمه دوشورمه ، برينه
بر فكر ، بر ظن ويرمه .

تُونى [س. درى اوستنده بيتن اينجه قيل ؛
خا و . ب : توك .

تُونِيْج [ع. س. چيچكك يشيل اولان خاريجى
قسمندن ماعداسى كه اطرافنده
رنكلى ياپراقلر وارد .

تَه [ف. س. ديب ، قهر ، جانب اسفل ؛
ته دريا ، ته جام .

تَه اَجم [ع. م. بربرينه هجوم ايتمه ، آتله ،
هجوم ايتمه ؛ اووشومه .

تَه اُفت [ع. م. بربرى اوستنه چوكمه ؛
آتله ؛ (كليك آلوه) آتله .

تَه اُلك [ع. م. چوق آرزو وهوسله آتله ؛
برشينه چاليشوب دوام ايتمه .

ته اودوليت [ى. س. افق و شافقوى زا-
قوللاييلان آلت .

ته اوقراسى [ى. س. حكيم لائى ،
ولايت لائيه .

تَه اُون [ع. م. خور و حقير كورمه ،
اهميت ويرمه مه ، تحقير ايتمه ؛
إهال آيله . آنديشه ايتمه .

ته ايزمه ى [س. برالله ايمان و اعتقاد .
ى. س. عضلانك اضطرابله كرمه .

ته تانوس [سندن عبارت خسته لى ، كزاز .
ع. م. كيجه اويومايوب نماز

تَه جَد [قيلمه ؛ كيجه قيلنان نماز .

تَه جى [ع. م. هسالامه ، حروف هياي
بربرينه اورارق او قومه .

تَه ديد [ع. م. قورقومه ، قورقو ويرمه ؛
داياقله تهديد ايدنيورلر .

تَه ديه [ع. م. تهديدله قاريشيق ، قورقوديغى .
ع. م. هديه ويرمه ، ياغشلامه ،

تَه ديب [ع. م. يوتمه ، دوزه لته ؛ بر
چوچغى تريه و آدم ايتمه .

تَه ز [ى. س. ويا تز . دارالفنونلرده ،
مكتبلرده ايلرى سورولن ويا علناً

تَه ز [ع. م. صارصلمه ، قلدانمه ،
إهتزاز ايتمه ، تترمه .

تَه ز [ع. م. صارصمه ، قلدانمه ، سيلكمه ،
إهتزاز ايتديرمه ، تترمه .

تَه قَمِيك [ى. س. برصناعته ويا بر علمه
عائد اولان : ته قنيك تعبيرات . س.

تَه لا [ى. س. چاكتلرك كوكس وياقه لرينه
قونان قيللى سرت قماش .

تَه لَم [ع. م. آكلنمه ، استهزا ايتمه ، برينى
آجى استهزالرله آزمه .

تَه لَكه [ع. س. هلاكى موجب حال ،
زبان ، خرابى . اولوم .

ته له ياقى [ى. س. خواس خمشك ياردىغى
اولقمسزين يكدىكرندن او-

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
زاقده بولونان ايكي دماغ آراسنده كى

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
معاشرت ، إنتقال فكر ؛ حقيق بروقه نك

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
تام وقوى آتاسنده يوزلرجه كيلو متره

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
اوزاقده بولونان بركىسمه طرفندن اووقعه-

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
نك حس ايدلمسندن عباوت برخالت ذهنيه

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
ويا روحيه كه او آتده بومعلوماتك حصولى

ته له مَتَره [اولقمسزين يكدىكرندن او-
مادۀ عديم الامكاندر .

ته له مَتَره [ى. س. برارصده اولاشلمان
برنقطه آراسنده كى مسافه يني

ته ليل [ع. س. لاله الله جمله شريفه سنى
اوچمكه مخصوص آلت .

ته ليل [ع. س. لاله الله جمله شريفه سنى
ذكر ايتمه .

تەمپو [ى.س. موسىقى ھوارلىرىنىڭ سىزىغى
ويا اغىر چاليناچىنى كوستىرىمىدە
قوللانغان بىرگە .

تەنور [ى.س. ئاك يوكسكك اركك سىسى .
بويىلە بىرسى اولان مەنى .

تەمىت [ى.س. سوچ ؛ ھوز تىن ايتەن ،
ظن و وھم آلتىدە بولغان جرم ،
قباحت . * تەمىتسىز : قباحى اولمايان .
* تەمىتى : بىر قاباحت ايشلىشى اولماسى ظنى
آلتىدە بولغان .

تەنبا [ى.س. مەدە و بارىغا قىلاردا كىيىن
ياصى بىر نووع قورت كە بىراق مەترە
طولندە اولور .

تەننىت [ى.س. تەبرىك ، تەسىد .

تەننىس [ى.س. ب : لان تەننىس .

تەنود [ى.س. يەھودى اولمە ، دىن يەھودى
قبول ايتە .

تەنور [ى.س. بىر ايشە ملاحظە سىزچە
صاليرمە ؛ بىردن بىرە خەتلىمە .

تەنوين [ى.س. بىر شىئى قولايلاشدىر مە ،
خەتلىتمە . غل . اوجوزلاشمە .

تەنى [ى.س. بوش ، خالى . — دست :
ئالى بوش ، زوكورت . بىج . علم
ومەرتدن مەروم ، بوش : او آدم تەنى
دەكدر . سىبىسىز ، مەقسەسىز ، يەھودە :
بىنى سويللىسى تەنى دەكدر .

تەنىج [ى.س. ھىجانە كە . جوشمە : او
سوزلىرى ايشىدىنچە تەنىج ايتىش .

تەنىج [ى.س. ھىجانە كەتيرمە ، جوشد
يرمە : موسىقى بىزى تەنىج ايدىر .

تەنىيە [ى.س. خاىرلاشمە ، تادارك ايتە :
أسباب موفقيت تەنىيە ايدىرە .

تەناترو [ى.س. ايچىندە غىيە ويا مضحك
حكاية و اثرلر موقوع تەناترو تەناترو
قونان محل ، بوخلەدە اويناغان اويون .

تەنيت [ى.س. چىنىك جنوب غرىبىسىدە پىك
مرتفع بىر مەلىكت .

تەنمىس [ى.س. قوروتقە : صىتمە مەنبە
اولان باتاقلىقلار تەنمىس ايدىلىر .

تەپ [ى.س. غىنى جىزدىن اولان شىئىلر
اوصاف اساسىسىنى جمع ايدىن
ايدە آل تەنە ، مودەل . خطوط مەيزەك
ھىئەت غومبەسى : ئىنكلىز تەپى . بام باشقى
بىرخەندە بولغان يوز ويا شىخى : بوآدم
باشلى باشى بىرتىدىر .

تەپى [ى.س. ياغاركن سىس كىي اورتەلغى
قابلايان قار .

تەپ [ى.س. اوق ، سەم . — آنداز : اوق
آتان . — قضا : قدر اوق .

تەپ [ى.س. تەرمەكى تصوير ايدىر ، مەكر
قوللايلىر : تەپ تەپ تەرمەك .

تەپامولا [ى.س. خلاط چىكمە . — ايتەك :
خلاط چىكمەك .

تەپتوتون [ى.س. آلدیون و پوتىنلرى
قوپچالامغە مخصوص چىشك .

تەپتوشون [ى.س. شىشەلر مائىطار
لرئى چىقارمغە مخصوص
بىر نووع مەدىيە ویدە .

تەپپىد [ى.س. ويا تەپپىدىن . كوچىوك
باچىوان قازمەسى .

تەپرە [ى.س. پاموقدن پايلان ايسلىك . بو
ايسلىكىدن مەمول : تەپرە چوراب .

تەپرە [ى.س. قارا كلىق ، مەظلم ، بولانىق .
— نەخت : نەختسىز ، طالەسىز .
— دل : يوركتەندە دىردى اولان .

تەپرىل [ى.س. زوكورت ، قوقوز : اوکا
باقە ، تەپرىلك بىردىر .

تەپىز [ى.س. كەسكىن . چاباق : تەپىغ :
— كەسكىن قىلىچ . — رەقتار : چاباق
يورون . — آب : كەنداب ، خامىز كەبرىت ،
ياقچى صو .

تەپىز [ى.س. زىنازدى : (تەز) . چاباق ،
سەرعتلە ، مەجلە : تەپىزكل ! — آندەن :
چار چاباق ، سەرعتلە . — لك : كەسكىنلىك ،
چابىقلىق ، صەرسىزلىق . — لىمەك : صەرسىزلىق
لىمەك . مەجلە ايتەك .

تەپىزە [ى.س. والدەنك ھەشیرەسى : تەپىزەك
بىزە كلىرسە سويلرەم .

تیسر [ع.م. قولایلاشمه، قولای اوله.
نصیب ومیسر اوله.

تیسغ [ف.ا. قلیچ، بالا. — بند: قلیچ
باغلایان. — زن: قلیچ اوران.

تیسغ [س. دیکچی ایکنه سی، ییز.
چچکارده آلت تأنث — ایکنه سی:
دانتهله ایشلمکه مخصوص ایکنه. * تیغلامق:
ایکنه، شیش صابلامق؛ ایکنه باتار
کبی اغریق.

تیسفوس [ی.س. غلبه لقی یرلرده برآنده
برچوقلرینی اولدرن مختلف
ساری خسته لقلره وریلن اسم.

تیسقظ [ع.م. اویاتمه؛ عبرت کوزینی
آچه، انتباه.

تیسقن [ع.م. محقق اوله رق ییلوب طایفه؛
یقیناً بیلمه، آکلامه.

تیکت [ا.ه.س. شمدوفر، واپور وسائر
بیلی.

تیکسینمک [ف. زبانزدی: تیتسینمک.
ایکرمک، نفرت ایتمک.

تیکه [س. پارچه، یامه، لیه. —
پارچه پارچه.

تیم [ا.ه.س. براویونده برطرفی تشکیل ایدن
ورلکده اویتایان اویونجیلر طاقی.

تیمار [س. برخسته یه ویا بر حیوانه باقمه،
اونلرک خدمتی کورمه. تمیزلهمه:

یوباغی تیمار ایتلی. عشرینی آلق اوزره
وقتیه سپاهیلره وریلن اراضی. — جی:

کندیسنه وریلن اراضیدن عشر آلان؛
جراح یماغی. — خانه: دلیلر خسته خانه سی.

— خانه جی: دلیلره باقان مأمور ویا خد-
منجی، کلابی.

تیمم [ع.م. صو بولونمایان یرده تمیز
طوپراقله آبدست وغسل آلمه.

تیسمن [ع.م. یمن وسعادت عد ایتمه،
تبرک ایلمه. * تیمنا: یمن

وسعادت عد ایدهرک.
[س. قویو کول رنکنده ماوعسی
تیموز بر معدن. ب: دمیر.

تین [ع.س. ایجیر و آغاجی. والتین و الزیتون:
ایجیر وزیتون حقیچون.

تین [م.ه. قصه آدملرله ویا سه هدرک
لیورویشتی تصویر ایدر ومکرر

قولانیلیز: تین تین کیدیوردی.
[س. طورنا بالیقی بویوکلکنده

تینقه [پک لذتی بر بالیق.
[ص. مسکین، قلیقسز، سو-

تینمولوز [ص. مسوک: تینمولوزک بری.
[س. پوستندن انجه کورک یاپیلان

تیسون [کوکوک بر حیوان.
[ع.س. چول. ییابان، بادیه.

تیه [غرور. ج. آتیه.

ث

ث [س. ألفبانک بشنچی حفریدر. تورکجه ده
عربیدن آلان کله لرده بولنور و عربجه ده

اولدیگی کبی تیه یاقین برسسله پلتمک
اوقونامایوب س کبی تلفظ اولنور. ائجید

حسابنده ۵۰۰ عددینی کوسترر.
ثاء ع.م. ث حرفنک عربجه اسمیدر.

ثابت [ع.ص. قیملداتمایان، یرنده طوران:
سوزنده ثابتدر. ثبوت بولمش،

تحقق ایتیش: أرضاک حرکتی فنا ثابت
اولمشدر. سواده یرنی دکیشد یرهن ییلدیز.

— قدم: بایدار، بولوندیغی یردن آبرمایان.
ج. ثوابت: سیاراتک غیری اولان،

یرلرندن قلدایمان ییلدیزلر.
[ع.س. اوج، انتقام. أخذ — ایتک:

ثار [اوج، انتقام آلق.
[ع.ص. اوته سنی بریسی دین. نفوذ

ثاقب [ایدن (فکر). پارلاق (ییلدیز).
[ع.ص. اوچنجی، ایکنجیدن صوکره

ثالث [کن. شخص: — طرفینک غیری
اولان، اوچنجی درجه ده کن. * ثالثاً؛

اوچنجی اوله رق، اوچنجی درجه ده. *

ثالثه : وقتيله ملكيه رتبه لرنيك اوچنجي درجه سي ؛ ساعت ثانيه سنك آلمشده بری .

ثامن [ع.ص. سكرنجي ، يدنجيدن صوكره كان . * ثامناً : سكرنجي اوله رق . سكرنجي درجه ده .

ثاني [ع.ص. ايكنجي ، برنجيدن صوكره كان . * ثانياً : ايكنجي درجه ده ، ايكنجي اوله رق . * ثانيه : وقتيله ملكيه رتبه لرنيك ايكنجي درجه سي . ساعت دقيقه سنك آلمشده بری .

ثبات [ع.ص. قيلدامامه ، يرنده ، سوز و عهدنده دورمه . * ثباتسز : ايشنده وسوزنده دورمايان ، متلون .

ثبته [ع.ص.غ. قيد ايجه ، يازمه . - دفتر : دفتره قيد .

ثبوت [ع.ص. ميدانه چيقمه ، تحقق و تقرر ايجه . - ثبوتق : تحقق .

ثخن [ع.ص. قالينلق : دوشمه تخته - لرنيك نخي اوچ ساتيمتره اولمي .

ثخانت [ع.ص. قالينلق : بوخالينك ثخانتی [چوق فضله در .

ثخين [ع.ص. قالين ، كثيف ، قابا : بو قماش اوته كيندن دها ثخيندر .

ثدي [ع.ص. قادين ميمسي . ج. ائداء ، ائد . شدوة : اركك ميمسي .

* ثديي : ميميه منسوب و متعلق .

ثراء [ع.ص. رطوبتلي طوپراق ، طب ثراء : (اولولر حقننده) طوپراغي ابي اولسون . اين الثراء والثريا : ير نرده ، كوك نرده !

ثرب [ع.ص. انسان وحيوانده بولونان [ايچ ياغي . ج. ثروب و اشرب .

ثروت [ع.ص. زكنينيك ، رفاهت ، رفاهيت ، يسار ، يسارت ، سامان . پاره ، مال ، ملك .

ثريا [ع.ص. نصف كره شماليده ثور برجنك باش طرفلارنده طوپولو يدي ييلديزدن مركب جمله كوكييه ، يدي قارده شلار ، اولكر ، پروين .

ثعبان

[ع.ص. ايری واوزون ييلان .

ثعلب

[ع.ص. تيلكي . داء الثعلب : صاج اغيران خسته لنی .

ثغور

[ع.ص. جم. سينورلر ، حدوده حدود - ده كي شهرلر . مفردی : ثغور .

ثقل

[ع.ص. ويا ثافل . طور تو . تلوه . نجس ، قذورات . * ثقلی : طور تويه و قذوراته متعلق : مواد ثقلیه .

ثقات

[ع.ص. جم. ثقلر ، قلبك اعتقاد و اعتقاد ايتديكي شيئلر . معتمد دوستلر . ب : ثقه .

ثقب

[ع.ص. دله . نفوذ ايجه ، آكلامه .

ثقبه

[ع.ص. دليك ، قتال ، جرا ، بورو جم. ثقب .

ثقله

[ع.ص. جم. ثقیل اولانلر . ب : ثقیل .

ثقلت

[ع.ص. آغراق ، يوك ، بار : بو طاشك ثقلی يوز اوقه در .

ثقلتي

[ع.ص. صققي ، ملال : هواده برثقت وار . -

ثقلتي

[ع.ص. برجسمك هر هانكي بر جمده كي ثقلتنك عيني جمده كي صو ثقلتنه نسبي :

ثقلتي

[ع.ص. دميرك ثقلت اضافيه سي ۷۸ در .

ثقلين

[ع.ص. انسانلره جنلر . غله عرب ايله نجم . سيد الثقلين : پيغمبر .

ثقه

[ع.ص. اعتماد ، امنيت ؛ اعتاده شايان آدم ، معتمد . ج. ثقات .

ثقیل

[ع.ص. آغر ، کران . صقنتيلي . چركين . تلفظي آغر اولان .

ثلاثون

[ع.ص. ويا ثلاثين . اوچ كره ثلاثين : اوتوزي تماملامه .

ثلاثه

[ع.ص. ويا ثلثه . اوچ ، ۳ . * مذاهب ثلثه : اوچ مذهب .

ثلاثي

[ع.ص. اوچلي ، اوچ شيئندن مركب ماده اصليه سي اوچ حرف اولان (فعل) . نصر ، كتب كي .

ثلاثي

[ع.ص. اوچده بر : اوتوزك ثلثي اوندلر . س . نسخ يازيسنه بکیرر برجنس قالين يازی .

ثلثان [ع. عدد. اوچده ايکي ، ايکي ثلث :
[اوتوزك ثلثاني يكرميدر .

ثلج [ع. س. قار ، برف . ج. ثلوج .

شم [ع. ط. صوكره ، بعد . * شم التدارك :
[تداركذن صوكره ، صوكره دن .

شمار [ع. س. ج. شمركر . ميوهلر ، محصوللر .
[كارلر ، نتيجهلر . ب : شمركر .

شمان [ع. عدد. سكر عددی ، ۸ . صحن
[— : علميه رتبه لرندن بری .

شمانون [ع. عدد. ياخود شمانين . اون كره
[سكر ، سكر ، سكرسان ، ۸۰ .

شمر [ع. س. ميوه ، محصول . كار ، فائده .
[نتيجه . ج. شمار . جج . شمار .

شمره [ع. س. بر ميوه . چوچق . تر .
[ميوه ، محصول ؛ فائده ، كار ؛

نتيجه : سعيكرك شمره سي . ج. شمركت .
[ع. س. سكرده بر . آتمش دردك شمي

شمن [سكردن : تجار تكرك شمي خدر .
[ع. س. بها ، قيمت ، بدل . ج.

شمن [آتمان : مفرد كسي قوللايلير .
[ع. ص. بهائي ، قيمتدار ، ذي قيمت :

شمين [در شمين ، كوهي شمين .
[ع. س. مدح ، اعظيم ايله ياد ووصف ؛

شناء [سزى چوق شنا ايدر . — خوان :
[مدح ايديجي . — كار : مدح ايدن ،

حرمته ياد ايله ين . — كارانه : شناكاره
[لايق صورته . — كاري : شناكارلق .

— ور : مدح وشنا ايدن . — ورانه :
[شناوره لايق صورته . — وري : شناورلك ،

شناوره منسوب اولان . ج. اُشبه .
[ع. ص. ايكي جهتي ، ايكيلى . اصلاً

ثنائي [ايكي حرفي اولان (كلمه) .
[ع. ص. خالق الخير وخالق الشر

ثنوى [تامييله ايكي خالق طايبيان ، زنديق .
[ع. س. مدح ، آبي حركت ، اوک

ثنييه [دیش . ج. ثنايا .
[ع. س. (بالخاصه اعمال خيريه نك)

ثواب [مكافات . مكافاة اخرويه يه لائق
[اولان عمل خير ، * ثوابي : خيری .

ثوابت [ع. س. ج. ثابتلر ، سهاده يرندن
[قلدا مايمان ييلديزلر .

ثواقب [ع. ص. ثاقبلر ، پاك پارلاق (ييلد-
[يزلر) . ب : ثاقب .

ثوب [ع. س. لباس ، روبا ، جامه .
[أخلاق . ج. اثواب ، ثياب .

تور [ع. س. اوکوز ، بوغا ، اوکوز رسميله
[کوستريلن بر برج .

ثياب [ع. س. ج. ثوبلر ، لباسلر ، روبالر .
[طاهر الثياب : أخلاق حميده

صاحي . ب : ثوب .
[ع. ص. اُرکک کورمش ، يکارتی ازاله

ثياب [اولومش (قادين) . ج. ثيابت .

ج

ج [س. ألفبائک آلتنجي حرفيدر . ايجد
[حسابنده ۳ عددی کوسترر . جيم

قارنده بر نقطه : قارا جاهل .
[ع. س. وچاي . ير ، محل ، موقع .

جا [ع. س. جايجا : ييرر . * جاي سؤل :
[صورولاجق شئ .

جا [مکتوب ، اوراق وسائر تاريخلرنده
[جاذی الاولى يه علامتدر .

جبابا [س. باد هوا ، پاره سبز ، مجانا : بوده
[سکا بندن جبابا !

جابر [ع. س. قيريق کيمکری يرينه قويان
[قيريقجي . ص. زورلايان ، اجبار

ايدن . * ابوجابر : اُتمک .
[ع. س. اوقاف اچاره لريله ، ويرکو

جاني [و عشر طوپلايان .
[س. يوغور تله خييار ، سرکه ،

جاجيق [زيتون ياغدن ياللمش صلاطه .
[س. شارلاتان ، آغز غلبه لغيله

جادالوس [حق قازانمغه چالیشان .
[ع. س. ص. بوکوجي ، سحر باز ،

جادو [ساحر . ب : جادی .
[ع. س. بويوک يول ، طريق عام ،

جادء [شاهراه : بک اوغلي جاده سي .

[د. جاولاق صفتیله برلکده قوللا-
جاس] نیلیر ، مبالغه بیان ایدر . —
جاولاق : چیر چپلاق .

[ع.ص. خفیہ ، کیزلی خیبرلر
جاسوس] اوکره نرک ویا اُممراره واقف
اوله رق خبر ویرن : جاسوسلر اُعدام اولنور .
[ص. یارادییی ، یایییی ، ایدییی :
جاعل] جاعل الظلمات والنور .

[س. ویا جلو . تکرلک یارمقلرندن هر
جاغ] بری ؛ تکرلک میلی .

[د. حمام کورولتوسی کبی غلبه لغک
جاغل] اوغولتیسنی تصویر ایدر .

[س. ویا جاف جوف : آغز غلبه
جاف جاف] لغی ، شاتافات . * جاف
جافلی : شاتافاتی .

[ع.ص. جلب ایدن ، کندینه چکن :
جالب] جالب دقت ، جالب مرحمت .

[ع.ص. اوطوران . جلوس ایدن :
جالس] جالس تخت قرالی اولدی .

[س.خ. داود (عم) ایله محاربه ایدن
جالوت] ایری بر آدمک اُسمعی اولوب
جسامت بدنه علم اولمشدر .

[ف.ص. بارداق ، قدح ، مشربیه . — می :
جام] شراب قدسی . — جم : شرایک کویا
موجدی اولان جم ویا جمشیدک سحرلی قدسی که
آیینه اُسکندر کبی موهوماتدندر . تر.ص.
پنجره لره طاقیلان شفاف جسم ؛ ص. بوجسمدن
یابلش : جام بارداق . — کویکی : آچیق یشیله
مائل رنگ . — کوز : طمعکار ، حریص ؛
برجنس کویک بالیغی . * جاجیی : جام یاپان ،
آلان وصاتان .

[ع.ص. طوکش ، کثیف ، صلب ؛
جامد] بی حیات جسم جامد . مشفق اولمایان .

[س. ویا جامادان . چاپرازدو کملی
جامدان] وخرجلی قیصه یلک .

[ع.ص. جمع ایدن ، طوپلایان ؛ ایچنه
جامع] آلان ، حاوی . س. مسلمانلره
مخصوص عمومی عبادتگاه . * جامعیت : بر
شیئک حاوی و محیط اولماسی .

[س. مزاردن چیقارق کیجه لری
جادی] صورت مخونه ده طولاشان خیال
که اُعتقدات باغله دندر ، وامپیر . فنا خویلی
چیرکین قوجه قاری ، عجوزه .

[ع.ص. جذب ایدن ، چکن ؛ کوکل
جاذب] آلان : نه جاذب کوزلرک وار !

[ع.ص. (قوة جاذبه) دن مخفف .
جاذبه] کوکل جذب ایدن خاصه ، لطافه

قت ، حسن و جمال . اوپله بر قوت که اونک
تأثیر یله اُجسام وعینی بر جسمده کی اقسام
بربرلرینی جذب ایدرلر . * جاذبه عمومی
قانونی ویا نیوتون قانونی : بوقانونه کوره
بوتون اُجسام طبیعت کتله لر یله مبسوطاً
ومسافه لرینک مرابع لر یله معکوساً متناسب
اوله رق بربرلرینی چکرلر . — لی : کوکل
آلان ، چوق سویلی .

[مه. فائده سز باغیروب چاغیرمه ،
جار] مکرر قوللانیلیر ؛ جار جار ایدوب
طورمه ! صدا ، ندا . — جی : دلال ،
منادی . — لامق : کوه زه لاک ا. ، چسوق
سویلیک ؛ دلالق ا. .

[س. قادیلرک اورتوندکاری چارشاف :
جار] ایپکلی برچاره بورومش .

[ع.ص. قومشو ، دوست ، مشتری .
جارّ] ج. جیران . ص. چکن ، سورکله یین .

[ع.ص. جرح ایدن ، یاره لایان .
جارح] ج. چوروتن .

[س. عو. یلنمه . اوله . * جار-
جارطه] طهی چکمک : اولمک .

[ع.ص. آقان ، جریان ایدن : ماء
جاری] جاری . کچمکده اولان حال :

ماء جاری . تداولده بولنان ، مستعمل :
نظام جاری .

[ع.ص. یاره ایله آلنان خدمتی
جاریه] قیز ، خلیق . ج. جواری .

[ی.ص. داوول ، ترنیت ، زیل
جارباند] کبی شیئر علاوه سیله تشکیل

ایدیلن برنوع آمریقا اورکستره سی .

[ع.ص. کسن ، قرار ویرن ؛ کسده
جازم] یروب آتان : زای جازم .

فاسه. جامله اور تولش ير .
جامكان [جاملي دولاب. جاملي بولمه .
 ع. سه. مانده ، صوصغيري . چ .
جاموس [جواميس .

فاسه. روبه ، آلبسه ، چاشير .
جامه [خواب : باتاق . — دان : اتواب و
 چاشير قومغه مخصوص صندوق وسائره .
 — شوي : چاشير ييقايان ، چاشيرجي . —
 كاه : اتواب وچاشير دكيشديره جك محل .

فاسه. روح حيواني ، حياتك اصلي
جان [ومنيحي اولان قوت : تنده جان
 وادر . كوكل : سني جانن سورم ؛ جانم
 برسياحت ايستبور . قوت ، قدرت : سنده
 هيچ جان يوقى ؛ سوكيلي وغريزه ، دوست :
 اوبم جانم جكرمدر . — آتمق : پاك زياده
 آرزوايتكم . * جانخا آتمق : زور قور تولمق .
 — آلمق : اولديرمك . — چكيشمك : اولمك
 اوزره بولونمق . — چيقمق : اولمك . —
 صيقمق : اوزمك ، راحتسزا ، صيقتي
 ويرمك . — قالماق : كولسكدن بايىلاجق
 حاله لكك . — ويرمك : اولمك : وطني اوغريته
 جانخو يرر . ديريلتمك : جنب حق بردامله
 صويه جان ويرر . * جاننه صوصامق : نفسى
 تهرلكيه قومق . — آجيسى : يك آجيناچق
 شى ، يوركر آجيسى . — آزار : جان ايچيدن .
 — آلاجق نقطه : ايشك اك مهم ونازك برى :
 مسئله نك جان آلاجق نقطه سى بوراسيدر . —

اوى : قلب ، يورك . — نخش : حيات وفرح
 ويرن . اونلر — جكردرلر : پاك ويشيرلر .
 — خراش : كوكله عذاب و اضطراب ويرن . *
 جاندن ، جان و كوكلدن : جدى و صميمي
 بر محبتله . * جانسپار : جاني فدا ايدن .
 * جانسپارانه : فدا كارانه . * جانسوز :
 جان ياقان . * جانفرسا : جان داياناماياجق
 درجسه ده . * جانفزا : جاننه جان ويرن ،
 فرحفزا . — كداز : كوكلى يېزار ايدن . —
 هوليله : جان قورقوسيله ، خلعجاله . *
 جانهاين : قاني صيچاق ، سويغلي ، وفاكار .
 — يولداسي : صميمي آرقداش . — جانهاش
 باشه : هر كس آنيچق كندى جاني وياشنى

دوشونه جك طرزده . — اربكي : يشيل و طاتي
 بر اريك . * جاني جنازه : بردري برميكه ،
 پاك ضعيف . * جانسز : جاني اولمايان ،
 ضعيف و نحيف . * جاني : جاني اولان ،
 ذي روح ؛ قوتلي ، تاثيرلى .

ع. سه. جن ، عفريت . جن ايله عيني
جان [معناده در : انس و جان .

فاسه. وجانانه . معشوقه ، محبوبه .
جانان [محبوب العارفين اولان وجود مطلق .

اس. ييرتجي حيوان . طوموز ،
جاناوار [خنزير . مجه . پاك غدار و قييجي .
 — لق : ييرتجي حيوان صفتي ؛ غدارلق .

ع. سه. يان ، طرف ، جهت . لين .
جانب [الجانب : اويصال . * جانبدار :
 دشمندن تحفظ مقصديه برقطعه عسكريه نك
 يانلرنده بولونديريلان مفرزه . * جاني :
 يانه منسوب و متعلق .

اس. بدنا مهارتلى اويونلر ياپان .
جانباز [آت آلوب صاتان . قورناز ،
 حيله كار . — لق : ايپده ويا آت اوستنده
 مهارتلى اويونلر ياپانك صنعتي ؛ آت آلوب
 صانع تجارتي ؛ حيله كارلق .

فاسه. جاني ، ذي روح . دري .
جاندار [اس. وقتيله ضبط وربط و آسايشه
 باقان ضبطيه ، ژاندارمه .

فاسه. برينك يرينه او طوران
جانشين [اوكيل ، قائم مقام .

مه. جوانغول ايله برابر تاكيد
جانغل [ايچون قوللاندير ، كورولتولو
 برسسى تصوير ايدر .

اس. انجه وبارلاق ايپك قوماش .
جائفس [ص. بوقوماشدن يالاش .

قديرمك ، قوت بولمق ؛ كندينه
جانلامق [لكك ، آيلق ؛ رواج بولمق ،
 معاملات آرتقمق ، ييكيدن حيات بولمق ،
 فعاليت كوسترمك ، شلنمك . مه. جانلانديرمق .

ع. سه. ص. جنائيت ايشلهين ؛ جاني
جاني [جزاسز قالماز .

ص. عو. قيمتسز ، دكر .
جاوالاجوس [سز ، اعتبارسز .

جاورس [ع.س. اُسکین ایچنده بولونان بر جنس قاراجه داری .

جاولاق [ف. چلاق (اُسکرتیا (جاس) کلمه سبيله برلکده تأسکيد ایچون قوللانيلير : جاس جاولاق : چير چيلاق . * جاولاقلق : چيلاقلق ، توليسزلك . [ف.ا. ص. ويا جاود ، جاودان ويا جاويد [جاويدان ؛ جاودانه ويا جاويدانه ؛ جاودانی ويا حاويدانی : باقی ، دائمی ، أبدی ، سرمدی .

جاه [ع.س. قدر ، منزلت ؛ اعتبار ، منصب : حب - منصب محبی . [ع.س. سعی و جهد ایدن ، آلدن جاهد [کادیکي قدر چالیشان .

جاهل [ع.س. بیلمه یین ، نادان ، خبر - سز ؛ اوقومامش ؛ کنج ، تجربه سز . * جاهلانه : جاهله یاقیشیر صورتده ، جهالتله وقوع بولان ، جاهلجه - سنه . * جاهلک : بیلمزک ، علمدن محرومیت ؛ کنجک ، تجربه سزک . * جاهلی : جاهله منسوب ، ظهور اسلامدن اولکی کفر و ضلالت دورینه متعلق . * جاهلیت : جاهلک ، ظهور اسلامدن اول خلقک کفر و ضلالتده بولونقلری زمان .

جایر [مه. مکرر قوللانيلير و بر شیعئک شدتله یاندیغی ویا بیرتلدیغی تصویر ایدر : جایر جایر یاقدی . - دامق : یانان ، ییرتیلان اشیاء و قاپانان قاپو کبی سس چیقارمق .

جائز [ع.س. ایشلنمه سندنه بأس اولمایان ؛ عقله ، قانون و شریعتیه موافق اولان ، مساعده لی ؛ ممکن ، قابل .

جائزه [ع.س. یول ییه جکی . سیاحلره ، شاعرلره ویریلن هدیه ، عطیه . [ع.س. دوغروسى جائع . آج ، آجیقمش : کلب جائع .

جایگاه [ف.ا.س. محل ، مسکن ، مقام . [ف.ا.س. یر طوتان ، واقع اولان ، جایگیر [یرلشن ، پایدار .

جایق [ف. وان کچمک ، دنمک : فکرندن جایغان . مه. جایدیرمق .

جَبْ [ع.س. قویو ، صهرنج ، چوقور . جم. جباب ، آجباب .

جَسَار [ع.س. جبر و ظلم ایدن ؛ مغرور ؛ قوت و قدرت صاحبی . * جبار : رانه : جباره یاقیشه حق صورتده . جم. جبارره .

جِبَال [ع.س. جم. جبیلر ، داغلر . - شاهقه : یوکسک داغلر .

جَبَان [ع.س. قورقاق ، یورکسز ، اودلک ، آلقاق ، جبین .

جَبَانَت [ع.س. قورقاقلق ، آلقاقلق ، اورککلک ، یورکسزک .

جِبَايَت [ع.س. ویرکیلرک و سائر وار - دات دولتک تحصیل ، جایلیک .

جَبِخَانَه [ع.س. طوپ ، تفنگ مرهمیسی ، باروت و سائر . - لک : ایچنده مرعی ، باروت و سائر بولونان محل .

جَبَر [ع.س. زورلامه ، زور ، قهر و غفله معامله ؛ غرور . علوم ریاضیه نک بر شعبه سی اولان علم جبر . - نفس او :

کسندیکي زورلامق . - مافات : قاچیریلان بر شیئه بدل دیکر بر شیئه آلد ایتخه . * جبراً : زورله ، رضاسی آلفسزین . * جبری : زورله یایدیریلان ، رضاسی او - لقسزین یاپیلان ؛ علم جبره منسوب و متعلق ؛ جبریه مذهبنه منسوب .

جَبْرَائِيل [س.س. ویا جبریل . رسل کرايه وحی تنزیل و تبلیغ ایدن .

جَبَرَوَت [ع.س. حق تعالی نک قدرت مطلقه سی . کبر و عظمت .

جَبْرَه [ع.س. صوبی آلمش اوزوم ویا سائر میوه پوصه سی .

جَبْرِیل [س.س. ب : جبرائیل .

جَبْرِیَّه [ع.س. اراده جزئییه یین اُنکار ایدن بر مذهب .

جَبِل [ع.س. داغ . * جبلی : داغه منسوب ، داغلی . جم. جبیل .

جِدَال [ع.س. غوغا ، جنك ، مباحثه ، مناقشه ، مجادله .

جِدَاو [ع.س. حيوانك ايكي اوموزنيك باشى . جداغوده ديرلر : جداو ياراسى .

جِدَاوِل [ع.س. ج. جدوللر ، صوآرقلىرى ، قناللر . ب : جدول .

جَدَرى [ع.س. جيمك ضميميله ده دوغرودر . چيچك علقى . * جدري كاذب :

صو چيچكى . تلفيح — : چيچك آشيسى . [ع.م. بورن ويا قبولاق كې بر جَدَع [ع.س. عضوك قطعى .

جَدَل [ع.س. بحثده منازعه . مناقشه ده خشونت ، مهارت .

جَدَوَل [ع.م. صو آرق ، قنال ؛ چيز-يلهرك خانهلره آيرلش دفتر

ويا كاغدد . — تختهسى : چيزكى چيزمكه يارايان دوز تخته . ج. جداول .

جَدِه [ع.س. بويوك آنا ، بويوك والده ، آنا ويا بابانك آنهسى .

جَدَى [ع.س. كچى ياوروسى ، اوغلاق ؛ اون ايكي برجدن برى .

جَدِيد [ع.م. يكي ، قوللانماش ، يك آز زماندن بىر معلوم ويا موجود اولان .

جَدِير [ع.م. لائق ، شايان ، شايسته ، سزاوار ، مناسب ، خاص .

جُدَام [ع.س. مسكين علقى .

جَذَب [ع.س. كندينه چكمه : بى كوزلىرى جذب ايدييور .

جَذْبَه [ع.س. وجذب . روحسك حيزت و مسرتة قابيلارق صانكه جسدن

خارج بولنوردمش كې اولماسى . جَذَر [ع.س. كوك ، اصل ؛ كندى مثلنه

ايدن رقم ؛ مثلاً اوچ طقوزك جذودير . ج. جذور .

جَذْوَر [ع.س. ج. كوكار ، اصللر ، جذرلر . ب : جذر .

جَر [ع.س. اوچوروم ، يار ؛ قلعه ديوارى بويىجه قازلمش خندق .

جَبَلت [ع.س. اصل ، ياراديلش ، خلقت ، طبيذت ، طبيعت ، خوى .

جَبِلَى [ع.م. خلق ، طبيعى ، ياراديلشده اولان : بوحال اوند جيليدر .

جَبِه [ع.م. زره ، دمير حلقه و پولدن يايلىش جنك لباسى . — پوش :

زره كين . — جى : أسكى عثمانلى اوردوسنك زرهلى صنفه منسوب عسكر . — لى :

زرهلى عسكر ، قافلهلى محافظه ايدن سوارى . [ع.س. بر نوع اوزون لباسكه

جَبِه [علميه دن اولانلر كيپرلر . [ع.س. آلن ، ناصيه ؛ اوك طرف .

جَبِهه [ع.س. جبهى : آلنه منسوب . [ع.س. قيريق ويا چيقيق اولان

جَبِيرَه [ع.س. عضوه صاريلان تخته . [ع.س. آلن ، ناصيه . چين — :

جَبِين [ع.س. آلن بوروشولغى . ص. آلقاق ، قورقاق ، يوركسز .

جَبِين [ع.س. سيورى سينك و أمشالى كې صوقوجى حيوانلر ك اسم عمومىسى .

* جَبِينك : سيورى سينك وسايره دن تحفظ ايچون ياناغك اوستنه آچيلان تولدن

اورتو ، ناموسيه . [ع.س. كوكده ، بدن ، جسم . — لى :

جَبِه [ايرى ، جسم . ج. جث . [ع.م. إنكار ايمه . مثبت اولمايان ؛

جَحْد [ع.م. عقيم (أراضى) . [ع.س. جهنم ، ظامو ؛ شدتلى

جَحِيم [ع.س. آتش ، جهنم آتشى ؛ نار جهيم . [ع.س. دده ، بويوك بابا ، آنانك

جَد [ويا بابانك باباسى . — بجد : سلاله جه . [ع.س. غيرت ، سعى ، چاليشوب

جَد [چابالامه . * جدآ : كرچكدن ، حقيقه ، جدى اولهوق ؛ چوق . * جدى :

حقيق ؛ آغير طبيعتلى . [ع.م. آبرى ، آيرلش . — دوشمك :

جَدَا [آبرى واوزاق بولونمق . [ع.س. ديوار ، ايكي ىرى آيبران

جِدَار [زار ، حجاب . ج. جدر .

مه. مكر قوللاينلير و كورولتى
جر [تصوير ايدر .

جر [ع.س. چكمه ، سوروكه : صابانى
او كوزلر جرايدر ؛ جر منفعت .

طلبة علومك نفقه لرنى طولاماسى . حرف

— : عربجه تعلق ايتدكلرى اسمى مكسور

او قوتان با ، من ، عن ، ل و سائر كهى
حرف ويا اذات . — ائقال : ماكينه فنى .

جراب [ع.س. داغارجق . (نباتات
و تشرېحه) طوربا كهى حفظه .

جرأت [ع.س. يكيئك ، جسارت . *

جرات [جرأتات : جسارت بولان ،
ايدن . * جرأتلى : جسور ، يكيك .

جرّاح [ع.س. علم طبك چيلاق ويا آلات
ايله مجهز ائلك مداخله سنى ايجاب

ايدن شعبه مخصوصه سيله مشغول كيمسه .

* جراخلق : جراحك صنعتى . * جراحي :

جراخلغه منسوب و متعلق .

جراحّت [ع.س. ياره . جراخلق . علم

جراحه : علم طبك چيلاق ويا

آلات ايله مجهز ائلك مداخله سنى ايجاب ايدن

قسمى .

جراحّت [س. ايرين . — باغلامق : ايرين
ايدن . * جراحتلامق : ايرين

طوتمق . * جراحتلى : ايرينلى .

جراد [ع.س. چكركلر . جراده : بر

چكركه . بجه ياغماجى كروهى . —

البحر : تكه دينلن ديزر حيوانى .

جرار [ع.س. دينلنجى . چكن ؛ آوقه سندن

مجهز غلبه لى اوردو ، جيش جرار . — لق :

ديلنجيلىك .

جرانته [س. پوليجچينى دور و حواله
ايدن (كيمسه) .

جرائد [ع.س. بجرئده لر ، غزته لر . —

جرام [ع.س. بجرئده لر ، صوجلار ،

قباحتلر ، جنايتلر . ب : جرئمه .

جرب [ع.س. اويوز علقى . — العاين ،
— الاجفان : كوز قاقلرينك ايچنده

چيغان سيويلجه لر . * جرئى : اويوزده منسوب .

جربزه [س. ناطقه پردازلق ، بجرئيكلىك .

جربزه [لى : ناطقه پرداز ، بجرئيكلى ،

س. بجنس چول صيچان .

جربوغه [جبلز چوچق .

جرتاوى [ص. بوش و بيوده شيئللرله

جرتلاق [سوين ، خود پسند .

جرتلامق [ق. بوجك كهى جرجر ايتك ،

جرتلامق [اوتك . بجه . كوهه لك ا .

جر جر [س. اوراق بوجكى . بجه . كوهه زه ،

جر جر [ع.س. ياره لاهه . چوروتمه ، رد

جرجى : جرحه منسوب و متعلق .

جرس [ع.س. چاك . حيوئلك بويينه

جرس [ع.س. برودومده ايچيله چك شى

جرعه [وعلى الخصوص باده .

جرلاق [ص. آجى سسلى (كوه زه) .

جرلاق [س. قازغه . اوجاق چكركه سى .

جرلايق [س. كوچسك بر آو قوشى كه

جرم [ع.س. جسم ، هرھائى بر حجمه

جرم [مالك اولان هر شى . بجه . اجرام .

جرم [ع.س. جنايت ، صوچ ، قباحث .

جرم [جمى : جروم ويا اجرام ايسه ده

جرم [بزه جرائم اوله رق قوللانمقده دركه بوده

جرم [ع.س. يوقاريكى كلمه ايله عيى

جرم [معنا ده در . يالكنز بزه (لا) ايله

جرم [برلكده قوللاينلير : لا — : محقق صورته ده ،

جرم [شبه سز ، آلتنه .

جرؤف [ع.س. معدن پوصه سى ، پسلىكى ،

جرؤف [دمير بوقى .

جرئى [ع.س. جرأتلى ، جسور ، يكيك ،

جرئى [كوزى ييلماز . * جرئى اللسان :

سرئست سوز سويلين . * جرئى القلم :

سرئست يازان .

مسلمان ملک کی کہ آلتی میلیون نفوسی وارد رہے۔
مساحت سطحیہ سی ۷۵۰ بیگ کیلو متره
مرییدر .

[فارسہ آوارق وضعنه مخصوص
جزدان] قاب . ب : پورت فوی .

[ع.س. مد] متابی . قمرک تاثیریلہ
جزر [دکن صولریشک قارہیہ دوغرو
یوکسلدکدن صوکرہ تکرار آلماسی .

[مہ. آت ، بالیق کیبی شیئرلک
جزر] قیزاریرکن چیقصادقلری سسی

تصویر ایدر و مکرر قوللانیلیر . — دماق :
قیزاریرکن ، یانارکن و یایازارکن سس چیقمارق .

[ع.س. متفاعلن جزیشک مفتعلن
جزل] قالماسی و بو جزلردن مرکب

وزن : بحر جزل .

[ع.س. ویا جزمہ . قطعی عنم
جزم] اونیت ، حکم ، قرار . سکون

اشارتی : (۵) .

[ع.س. قهوه پیشیرمکہ مخصوص
جزوه] اوزون صاپلی قاب .

[ع.س. آطہ ، ہر طرفی صو ایلہ
جزیرہ] قوشامش قرہ . * الجزیرہ :

مہ زوپوتای دزین دلجہ و غرات نہرلری آرا-
سندہ کی پر . شبہ : — یاریم آطہ ، یالکزیر

طرفی قرہیہ مربوط اولوب دیکرلری صو
ایلہ محاط اولان آطہ . * جزیرۃ العرب :

عربستان شبہ جزیرہ سی .

[ع.س. قویروق یاغینک قیقیرداغی .
جزیق] ص. جیزلایان ، حس ایدن .

[ع.س. چوق ، بول ، کشیر : اجر
جزیل] جزیل ، صبر جمیل .

[ع.س. ویرکی ، خراج . — کذار :
جزیہ] ویرکی ویرن ، خراجہ باغلی .

[ع.س. کلئیک ضدی . آز ، آز
جزنی] مقداردہ . جزئہ منسوب . ج .

جزئیات : اوافق تفک شیئر . * جزئیہ :
آز مقداردہ ، یک آز ، اہمیتسز صورتہ .

جزئہ منسوب و متعلق .

[ع.س. جسورلق ، یکیشک .
جسارت] * جسارتلنمک : جسارت

آلق . * جسارتلی : جسور ، یکیت .

[ع.س. وایجرا . ما ایلہ برلکدہ قوللا-
جری] نیلیر : ماجری : یکن ، وقوعہ
کلن شی ، وقوعہ .

[ع.س. آفہ . یکمہ ، مرور ؛
جریان] وقوعہ . — ایدن : وقوعہ بولان .

[ع.س. مزروع تارلا ، وادی .
جریب] سطح اولچسی .

[ع.س. عجیہ ، معجزہ . ترغلا-
جریحہ] یارہ . — دار : یارہ لی .

[ع.س. مزراق اوپونی . مجر . فارہلر-
جرید] اوپنایور : قوشوشور .

[ع.س. غزتہ . سواری قولی .
جریدہ] اوزرینہ یازی یازیلان طومار .

فہرس . حرب — سی : وقوعات حربیہ نک
کونی کونہ قید ایدلدیکی دفتر .

[ع.س. صوچ ، قباحہ . جزای
جریہ] نقدی ، تضمین .

[ع.س. قسم ، پارچہ ، بولوک . قرآن
جزء] کریمک اوتوز قسمندن بہری . بر

کتباک آیری آیری چیقان قسملرندن ہری .
— فرد : بر جسمک آک کوچوک قسمی ،

ذرہ . جہ . اجزاء .

[ع.س. قباحہ و کناہ مقابلندہ برینہ
جزاء] ایدیلن عذاب و عقوبت و برشیئہ

مقابل ویریلن مکافات . تورکجہدہ یالکزیر
عذاب ، عقوبت معناسہ حصر ایدلمشدر .

* جزاسی بولق ، چکمک ، جزا کورمک :
جزایہ دوچار اولق . قانون — : مجازاتک

درجاتی تعیین ایدن قانون . * جزای نقدی :
بر قباحہ قارشی ویریلن پارہ . روز — :

قیامت کونی . * اللہ جزاسی ویرسین :
بلاسی ویرسین معناسہ بددعادر . * جزاء :

جزا اولہرق . — لاندیرمق : جزایہ دوچار
ایتمک ، جزا ویرمک . — لائق : جزا کورمک .

[ع.س. قصاص . مجر . ظالم آدم ،
جزار] غدار ، خونخوار .

[ع.س. جہ . جزیرہلر ، آطہلر . سبخہ
جزائر] آفریقہ . نک شالندہ بحر سفید

ساحلندہ فرانسرلرک لاشعائندہ بولنان بر

جَسَامَت [ع. ص. بویوکلك، ایریلک .
* جسامتی: بویوک، ایری .
[ف. ص. ویاجسبان. لائق، سزاوار،
شایسته، یاقیشیر .

جَسْت [ف. ص. آرامه، آراشدیرمه . *
جست و جو، جستجو: آرا-
شدیروب صورمه، تفتیش و تحقیق . ص.
تَبِيك، اُلی آياغی چابوق حرکت ایدر .
(چالاک) ایله برلکده قوللانیلیر: جست
و چالاک: فعال، تَبِيك .

جَسْتَه [ف. ص. صیجرامش، فیلامش،
آتلامش. صیجرامه، آتلامه .
تر. —: آزار آزار، تدریجاً، تقسیط
تقسیم. برجسته: (بانك فتحيله) اُبی،
لطیف، اُعلا: شعر برجسته .
[ع. ص. بدن، وجود، تن: جسد
جَسَد [ب. روح .

جِسَر [ع. ص. کوپری، قنطره .
جِسْم [ع. ص. بدن، کورده، تن. ابعاد
ثلاثیه مالک اولان شیء . *
جسم: بدنجه، وجودجه، جسم، اعتبارله .
* جسمانی: بدنه منسوب، روحانی مقابلی:
آلام جسمانی و روحانیه .
[ع. ص. جسامتی، یکیت . —
جَسُور [لق: یکیتلك، مردلك .
[ع. ص. ایری، وجودلی، بویوک،
جَسِيم [لقوجامان: جسیم برایش .

جَعَلی [ع. ص. غدا، یازمه، ساخته:
جعلی بر محبت .

جَعَتَاي [س. ویاجعتای. تورکستان، ماوراء-
النهرجه تیرلنده کی قومه واورالده
سویله ن تورک لساننه ویریلن اِسْمِدِر .
* چغتایچه: چغتای لسانده وطرزنده .

جَعْرَافِیَا [ی. س. اُراضی، اقلیم وسائر
نقطه نظرندن اَرْضی توصیف
ایدن فن . * جغرافی: جغرافیا فننه
منسوب و متعلق .

جَفّ [ع. — القلم: بردن، هیچ دو-
شونمکسیرین، بلا ملاحظه .

جَفَاء [ع. س. هیرانده براقه، وفاسزلق .
جفای، التزام ایدن . — پیشه: معتادی
جفا اولان . — کار: جفا ایدن . — کش،
أذیت چکن .

جَفَر [ع. س. دوغروسی جیمک فتحيله در .
[کویا غائبدن خبر ویرن بر علم
موهوم . * جفری: جفره منسوب .

جَفْن [ع. س. کوز قپاغی، جم، آجفان .
[د. وجفن. ثقیل همحالی کله لرك
آخرینه علاوه ایدیلرک مضغری
تشکیل اولنور: اوواجق: کوچوک اووا;
یاوروجفن: کوچوک یاورو .

جَق [د. وجک. أدات اِنتِهَادِر . (۴۰۰)
[قدر) معناسی افاده ایدر: بووایه
—: بووایه قدر: اوتیه جک: اوتیه
قدر . بوتون، هپ، عوم: أوجک:
بوتون أو خلقی .

جَك [د. وجکز. خفیف همحالی اِسْمَلَرک
[معنایرینی کوچولون بر اُدا تدر .
کدیمک، کدیچکن: کوچوک کدی .

جَکَر [ف. ص. آق: —: کورکسده بولنان
[جکر: قره: —: صفره اِفْرَازِیدن
جَکَر . — آغزه کلك: چوق قورقق . —
یانق: چسوق آجیمق . — اوتی: ده کیز
قطانق . — پاره: —: کوشه: پک سوکیلی .
* جکری یش پاره اتمز: — پک دکرسمز .
— جی: جکر صاتان . — سوز: جکر
یاقل، آجیقلی .

جَلّ [ع. جلیل و عزیز اولسون معناسنده
[فعل ماخیدر: جل شانه .

جَلَاء [ع. س. وطنندن آیرله، غربت .
[ع. س. پارلتمه، پرداخت، پار-
[لاقلق: معدنلره جلا ویریلیر .
— بخش: جلا ویرن . — دار: جلالی،
پارلادلمش، پارلاق . — جی: پارلاقلی ویرن .

جَلَاب [ع. س. کل صوفی . مهبل کبی
[قوللانیلان برصوف .

جَلَاتِين ی. س. ب : ژه لاتین .

جَلَاد [ع. س.] انسان قتل ایدن ، آسان ، کسن . ع. ب. پک مرحمتسن .

جَلَادَت [ع. س.] بیکیتلک ، بهادرلق ، صبر ، قوت ، متانت .

جَلال [ع. س.] و جلالات بویوکلک ، اولوق ، عظمت : جل جلاله .

— لی : جابق قیزار ، آتشی ، سرت طبیعتلی .

جَلالی [ع. س.] ۴۷۱ تاریخ هجریستدن

تاریخ جلالی . اون برنجی قرن هجری اوائلنده

آناطولیده ظهور ایدن آشقیایه ویریلن صفت .

[د.] خفیف همالی کله مرده : جلین .

جَلالین [تشییه و تمثیل بیان ایدن حاللر

تشکیلنه خدمت ایدر : اوجالین : اونک

کبی ؛ بجله یین : بنم کبی .

جَلْب [ع. س.] چکی ، جذب . کتیرتمه ؛

دعوت ، إحضار : اونی محکمه دن

جلب ایتدیلر . محکمه یه دعوت پوصله سی .

* جلبنامه : محکمه یه دعوت تذکره سی .

جَلْب [ع. س.] قویون کتیرته رنک قصابلره

صاتان بویوک تاجر .

جَلِباب [ع. س.] اوسته کییلن پک کنیش

لباس ، کوملک ، فراجا .

جَلْبِنْد [ع. س.] اوراق وضعنه مخصوص

کوزلو بویوک جزءدان .

جَلِبِه [ع. س.] قایش یولار ، کم قایشی ،

جلبر .

جَلد [ع. س.] دری ، مشین . کتاب قایی ؛

بویوک برکتایک باشلیجه اقسامندن

بری : بو کتاب ایکی جلددر . — سز :

قابسز . — ملک : کتابه قاب کچیرمک ،

مت . جلدلتمک .

جَلغار [ع. س.] ویا جیوغار . یوقوشلرده

آرابه یه قوشولان ایکنجی

چفت حیوان .

جَلَق [ع. س.] قویش ، بوزوق ، چوروک

(یمورطه) . صولاش و فنا لاشمش

(یاره) . بوش ، ییوده . — چیقماق :

یومورطه بوزوق ظهور ا. ؛ ع. ب. بوزولماق ،

نتیجه سز قالمق ، برشیئه یاراماق .

جُلُوس [ع. س.] اوطورمه ؛ تخته کچمه .

جُلوه [ع. س.] إحتراس ایله سویلن دلبر .

جُلوه [ع. س.] نه وضع و حرکت ؛ حسیات

شهواییه یی غیجیقلایان سوز و ناز . — کار ،

— ساز ، — کر ، — لی : جلوه ایدن ،

نازنین . — کاه : تجلی و ظهور محلی . تجلی :

جلوه ربانیه . — نما : جلوه کوسترن ؛

— نما اولوق : ظهور و تجلی ا .

جَلی [ع. س.] آچیق ، ظاهر ، آشکار ،

میدانده . قالین و اوقوناقلی بر

نوع یازی .

جَلِیس [ع. س.] برلکده اوطوران ،

رفیق ، همدم . ج. جلساء .

جَلیل [ع. س.] اولو ، بویوک ، عظیم ،

رفیع ، بزرک : رب جلیل .

جَم [ع. س.] بویوک عدد ، غلبه لق ، چوق ،

جم طوپ . — غغیر : انسان غلبه لغی .

جَم [ع. س.] حکمدار ، شاه . موهوم شراب

و عشرت موحدی .

جَماد [ع. س.] طاش کبی بی حیات اولان

شی . ج. جمادات .

جَمادی [ع. س.] شهر قمریه نك بشنجی

و آلتینجی آیلرینک اسمی : غله .

جَمادی الاول ، جمادی الآخر . ع. ب. جمادی .

الاول : سوابق احوال : بن اونک جمادی .

الاولی بیلیرم : آسکیدن نه اولدیغی .

جَماع [ع. س.] چفتلشمه ، مقاومت جنسیه .

جَماعت [ع. س.] برآرایه طویلانش انسان

کروهی ؛ برآمده اویارق نماز

قیلانر ؛ بر مذهبه تابع اولورق بر هیئت

تشکیل ایدنلر .

جَمال [ع. س.] طاتلی کوزلک ، یاقیشیقلیلق ،

یوز کوزلکی ، حسن .

جَمهیر [ع. س.] جمهورلر . — متحده :

براشمش خلق غلبه لقلری .

ب : جمهور .

۶ [ع.س. جم. جمله، مجموع، طاقولر. **جمل** : ب. جمله .

۶ [ع.س. مجموع، بریکیش. هپ، بوتون : **جمله** : جمله عالم. برحکمک إفاده سی : الله کریم در. * جمله کوبیه : هر هانکی برشکلی کوسترن و کندیسنه خصوصی بر اسم طاقیلان ثابت ییلدیزلردن مرکب غروپ : دب اُسبر. * باجمله : هپ، بوتون، تکمیل. * فی الجملة : الحاصل، خلاصه کلام. از. —، ازان : — جمله دن بری. * جمله : هپ، بوتون، کافه، جیعا. جم. جل .

۶ [ع.س. جم. جمع. ب. جم. **جمع** : [ع.س. خلق، اهالی. قوم، غلبه لک. **جمهور** : قول واحد قانع اولان عالم. جمعی. * جمهوری : ملت، عوامه مخصوص. ۶ [ع.س. اویله بر حکومتدرکه **جمهوریت** : اوراده ملت، کندی طرفندن بر مدت معینه ایچون انتخاب اولمش وکیللری واسطه سیله اجرای حاکمیت ایدر : توریکی بر جمهوریتدر .

۶ [ع.س. بوتون، هپ، کافه. * **جمیع** : جیعا : هپ، بوتون، تکمیل. [ع.س. کوزل، خوب، دلبر. ذکر **جمیل** : — : مدح، اییلسکه یاز. مکتب چوچوقلرینسه مکافاتک دونشده اوله رق ویریلن ورقه .

۵ [ع.س. کوزله کورونمز اجسام لطیفه دن **جن** : عبارت برجنس مخلوقات ؛ پکذکی وقطین : جن کبی، جن فکری . — طومق : موازنه عقلیه یی غائب ا. ، دلیرمک. * جنی : جنه منسوب ؛ جن طائفه سندن بر فرد .

۶ [ع.س. تعظیم و شرف تعبیریدر **جناب** : حضرت : جناب حق . عالی : — : یوکسک یارادیلشلی، آصیل، تمیز، نجیب. علو : — : شرف و عزت نفس، نجابت، سخاوت.

۶ [ع.س. غسل اقتضا اشد برن حال. **جنابت** : — : بو حالده بولونوب هنوز

۶ [ع.س. قفا طاسی . أخشاب **جسمه** : کاسه، قاوله . جم. جامم .

۶ [س. ویاجیمجیمه . کوچوک ونقیس **جسمه** : برجنس قارپوز .

۶ [ع.س. آتش خاندنه کومور. شباطده **جمره** : آزار آزار آرتان حرارت. مناسک حیدن اوله رق بر دفعه طشاش آتلماسی . التهابلی برچیپان .

۶ [ص. پک خسیس و طمعکار ؛ الی **جمری** : صیق، مسکین، پینتی .

۶ [ع.م. طولیلامه، اوتهدن بریدن بریره **جمع** : کتیرمه ؛ ییغمه. بردن مالک اوله . برچوق عددلرک طولیلاوب برعدد تشکیل ایتمسی، قره جمله . بردن زیاده اشخاص، حیوان و اشیاکی کوسترن اسم ؛ تورکجه ده اسمک آخیرنه (لر)، عربجه ده (ون، ین، ات)، فارسیده (ان) کتیریلهرک جمع تشکیل ایدیلر . اسم : — : اوردو کبی مفرد اولدیغی حالده جمع معناسی إفاده ایدن اسم . — : الجمع ذاتاً جمع اولان برکله نک بردها جمعی : مصرف، مصارف، مصارفات کبی. * جمعاً : بریره طولیلامق صورتیه ؛ طویدن، هپ بردن. * جمعلندیرمک : جمع یلماق، آخیرنه (لر) علاوه ایتمک. * جمعلنمک : کله جمع اولمق. جم. جموع .

۶ [ع.س. پخشنبه دن صوکره کلن کون؛ **جمعه** : طولیلامه، هفته . — ایرتسی : جمعه دن صوکره کلن کون، یوم السبت. — لقی : جمعه کوننه مخصوص .

۶ [ع.س. طولیلامق، بریرده بولونیش؛ **جمعیت** : هیئت، جماعت : جمعیت بشریه، جمعیت طبعیه . عینی برحله برچوق آدمه لک طولیلامه سی ؛ دوکون . ذهناً طولیلامه ، یالکیز برشیئه حصر افکار ایتمه . سوزک بر قاج جهتن دن مشابیه و مناسبتی جامع اولماسی. — خاطر : ذهن و فیکرک طولی بولونماسی. * جمعیتکاه : طولیانیلاحق یرلی . — لی : طولیلاو، وجوه عیدیه ایله مناسبت و مشابیهتی جامع، آهنگدار .

بیستاقامش اولان . شتم و تعزیر ایچونده قوللایلیز : جنابتک بریدر .

[ع.س. جم. جنتلر ، باغچه لر . ب : جَنَات] جنت .

[ع.س. قوش قنادی . انسان قولى . جنّاح] اورده قولى . صیانت ، وقایه ، حفظ ،

حمایه ، ملجأ . * جنّاحین : ایکی قول . * ذوالجنّاحین : دنیا و آخرت معمور . با — : ایکی همشیره یی طوتان آرککلر ، باجاناق .

[ع.س. اوزربنه اولوقونان تسکره ، جنّازه] تابوت . اولو . جنّازه آلای .

[ع.س. مناسبت ، بکزه یش ؛ جنّاس] بریشئی لطیفه طریقیله باشقه معناده اولان الفاظله آکاتمه ؛ لاستیکلی سوز .

[ع.س. یورک ، قلب ، کوکل ، جان . جنّان] * خاص الجنان : صاف قلبی .

[ع.س. جم. جنتلر ، باغچه لر . جنّان]

[ع.س. برینک نفسنه ، اعضاسنه جنّایت] مالنه و ناموسنه ضرر و زیان و برن فعل ؛ دینی ، اخلاقی و مدنی قانونلره تجاوز . * جنّایتکار : جنّایت ایشله یین . * جنّایتکارانه : جانییه یاقیشیر صورتده .

[ع.س. یان ، طرف ، پهلو . ذات جنّب] الخب : جکر زارینک الّهائی .

[ع.س. قیملدانان ، متحرک . جنّبان] ح. قیملدانارق ، دهره نهک .

[ع.س. قیملدانمه ، حرکت ، او . جنّبش] یناهه ، دهره نهک . ذوق ، آکلنجه .

[ع.س. عربلرک قوللاندقلى بر جنّیه] نوع پک آکری قما .

[ع.س. باغچه . قیامتدن صوکره جنّت] مؤمن و صالح اولانلره من طرف

الله موعود محل ، فردوس ، بهشت . مجر . پک مفرح و هوادار محل . * جنتلک :

جنته لائق اولان . * جنتلی : جنته نائل اولان ، مرحوم . — مکان : مکانی جنت اولان .

[ع.س. دلیلک ، موازنه عقلیه ده جنّت] بوزوقلق . سوز و حرکتده فوق العاده لک .

[ان.س. ائی تربیه کورمیش ، جنّتلمن] خوش صحبت ، نازک و کبار آدم .

[ع.س. مجازات نأدیبیه یی مستلزم جنّحه] اولان فعل .

[ع.س. عسکر . * جنّدی : عسکری ، جنّد] سواری ، سپاهی ، آنه ائی ییئن .

* جنّدیلك : سواریلرک قوشو او یونی .

[س. چماشیر اوتولمکه مخصوص جنّدره] ایکی اسطوانه دن عبارت آلت .

باسق و پرداخت ما کینه سی . داردره ، بوغاز . قالین اوقلاوا . مجر . صیق و دار محل . — یه قومق : تضییق آلتنده طوتمق .

صو — سی : جوق قوتلی تضییق آلتی . [ی.س. آجنّدرلرک مشیر ، فریق ، جنّرال] لوارتیه سنده کی ارکانه و بریلن عنواندر . باش ، عمومی ، سر : — قونسو- لوس : باش شهنیدر .

[ع.س. آرلرنده ثابت و مستمر جنّس] مشابّهت بولونان مخلوقاتک هیئت

عمومیه سی : آت جنّسی ، کوپک جنّسی . صوی ، نسل ، عرق . قوم ، قبیله . إسمک مذکر و مؤنث اولیشی . درلو ، نوع :

قاج جنّس خاوبار وار ؛ صوی ائی : جنّس آت . * جنّسی : جنّسه منسوب . * جنّسیت : بر جنّسه منسوبیت .

س. سیوری سینک . جنّس

[ع.س. حرب ، دشمن ایله دوکو- جنّک] شمه ، محاربه . * جنّکجو :

حرب آرایان . * جنّکشمک : محاربه یه کیریشمک ، مجر . اوغراشمق ، دیدیشمک .

[ع.س. جنّکچی ، حرب ایتیمکده جنّمگاور] ماهر ، طبعاً جسور و خریه

آلیشیق اولان . — لک : س. حرب وضریه

آلیشیق اولانک حالی . [س. ویا چینغل . آصمه ناک جنّکل] صوکره دن سوردیکی صالقیملرک

بهری . اوزوم صالحینک کوچوک کوچوک
دالاردن هریری ، چیمیک .

جنگه [ع.س. قلعجیم کبی اوافق آتش
قوری .

جَنُوب [ع.س. قطب ییلدیزنه باقلدی
زمان آرقهده قالان جهت .
مقابلی : شمال . * جنوباً : جنوب جهتند .
* جنوبی : جنوبه منسوب ، جنوب طرفنده .

جُنُوب [ع.س. جنابت اوله ، ییقانغه
محتاج اوله .

جُنُود [ع.س.ج. جنادر ، عسکرلر ،
اوردولر : جنود ظفر نمود .

جُنُون [ع.س. دلیرمه ، عقلی باشندن
کیتمه ، مجنون اوله .

جَنُوز [ع.س. اُسکی جنوه حکومق وَاها-
لیسی : جنویرلردن قاله .

جَنین [ع.س. صاقلی اولان هر شیء .
آناسنک قارندهکی چوجق .

إسقاط = چوجوق دوشورمه . ج.
أجنه ، أجنن .

جَو [ع.س. هوا ، هوای نسیمی . ج.
جواء . * جوی : هوایه منسوب .

جَو [ع.س. آریه ، شعیر . * جَوین :
آریه دن : نان جَوین : آریه آکمی .

جَو [ع.س. آراهه ، آراشدیرمه : جست
وَجو . آرایچی ، آرایان : جنگجو .

جَوَاب [ع.س. سؤاله مقابل کلام ؛
او بویله برکلامی حاوی مکتوب

ویا تذکره . = رد : عدم قبول یولنده
ویریلن جواب ، منفی جواب . حاضر = :

بلا تردد هر سؤاله جواب ویرمه . *
جواباً : جواب اوله رق ، جواب مقامنده .
* جوابنامه : جوابی حاوی مکتوب .

جَوَاد [ع.س. جومرد ، سخی ؛ اَصیل
طبیعتی ، کریم .

جَوَار [ع.س. قومشولق ، یاقین یر :
شهرک جسوارنده . ص. یاقین .

جَوَارِح [ع.س.ج. جارحلر ، أعضاء
بدن وبالخاصه أللرله آیاقلر .

جَواری [ع.س.ج. جاریلر ، قیزلر ،
خلایقار . ب : جاریه .

جَوَاز [ع.س. جائز اولمه ، اِذن ،
رخصت : بوکا جواز یوقدر .

جَوَال [ع.س. ویا جواله . قوشان ،
دولاشان ، جوق سیاحت ایدن .

جَوَامِد [ع.س.ج. جامدلر ، بی حیات
اولان شیئرلر . ب : جامد .

جَوَامِع [ع.س.ج. جامعلر ، عبادت
محلاری . ب : جامع .

جَوَان [ع.س. کنج ، تازه دلیقانی ، برنا .
نو = : پک کنج . = نخت : نختی آچیق ؛

بختیار . * جوانلق : کنجلك ، شباب .
* جوانمرد : کریم ، سخی ، اَصیل ، نجیب .

* جوانمردانه : جوانمرده یاقیشه جق صو-
رتده . * جوانمردی : کرم ، سخاوت ،

نجابت ، جوانمردلك . * جوانی : کنجلك ،
صغر سن .

جَوَانِب [ع.س.ج. جانبلر ، طرفلر ،
ایانلر . ب : جانب .

جَوَاهِر [ع.س.ج. جوهرلر . ب : جوهر .
تر . س. قیمتی طاش ؛ آلماس .

ص. قیمتی طاشلردن معمول . = یومور-
طلامق : مناسبتسز سوزلر سویلك . = جی :

قیمتی طاشلر آلوب ساتان .

جَوَائِز [ع.س.ج. جائزهلر ، عطیهلر ،
احسانلر . ب : جائزه .

جَوَجُوك [ع.س. طاقلی ؛ کوریه . س.
صقالك بام تلی . صوغانك

اورتہسی .

جَوَجِه [ع.س. بوی پک قیصه اولان ،
بودور : جوجه آدم

جُود [ع.س. کرم ، سخاوت ؛ جومردلك ،
آل آچیققلنی .

جَوْدَام [ع.س. سفلی ، قبا وجاهل آدم .

جَوْدَت [ع.س. اَبلیك ، صلاح ، ملاحه .
سمو کمال ، فضل ، شرف ،

عظمت ، تقدم . أوصاف عاليه : جودت قريعه ، جودت فسكر .

جَوْر [ع.س. حقسزلق ، ظلم ، غدر . اَذَا ، جفا ، ستم .

جَوْرَا [س. كوچوك ، باغران آتماجه . سازه بكرز معدنی تللی برچالغی .

جوزب [م. وجور ياداق . بردن چامور كې شيلتره باتمغی تصوير ايدر .

جورجونا [س. شن ، كورولتولو واكلنجه . لی هوا . سرخوش اويونی ؛ غوغا ، پاتردی ، كورولتو ، رذالت .

جورنال [س. ويا ژورنال : مشهوداتی مبین ورقه ؛ خفيه لرك منسوب اولدقلری مقامه ويركاری كاغد . *

جورنالچی : جورنال ایدن ، خفه ، قلملرده مأمورينك موجود ويا غير موجود اولدقلری دفتريته قيد ایدن مأمور .

جورۇم [س. طوپلانوب كله ، جمعيت . بالايق جورۇمى .

جَوَز [ع.س. تازه ايكن اوستنده يشيلير قابوغي بولونان معروف ميوه ، قوز . - بوا : كوچوك هندستان جويۇزى .

— هندی : بويوك هندستان جويۇزى . تره جويۇز .

جَوَزاء [ع.س. اون ايكي برجدن برىكه ايكيز قارداشلكلنده كوستريلير .

جَوَش [ف.س. قاينامه ، غليان ، جوشمه . فتنه ، فساد ، اضطراب ؛

چالقامه ، راحتسز اوله ؛ دم پر نه . * جوشه كلك : جوشمق . - وخروش :

جوشمه ، غليان . * جوشان : قاينان ، دالغه كې حركت ایدن . * جوشش :

قاينامه ، جوش ايتمه . [ص. جوشمش ، طاشمش ؛ جوشقون [غليانه گلش ، متهور . *

جوشقونلق : طاشقونلق ؛ جوشمش ، تهور ايتمش آدمك حالى .

جوشمق [ف. طاشمق ، فيضان ايتك . هيچان وتهوره كلك .

جَوَشَن [ف.س. زره . - پوش : زره كين . - شكاف : زره پارالايي .

جَوَع [ع.س. آجلىق . - الكاب : طويق ييلمن آجلىق خسته لى .

جَوَعان [ع.ص. آج ، آجيقمش ، معددهسى پوش ، چايغ .

جَوَف [ع.س. اويوق . بوشلق ؛ اورته ، ايچ ، قلب .

جوكهى [ي.س. قوشو حيوانلرينه يينهرك اوللرى قوشديران .

جَوَلاَن [ع.س. دولاشمه ، اوتيه برىيه كيدوب كله . * جولانكه : دولاشيلان ير ، كيدوب كليش محل .

جَوَمبه [س. ديواردن ديشارى چيقمش پنجره ، شهشين . غل . شاييش .

جَوَمَرَد [ص. آلى آجىق ، سغى . - لك : سخاوت ، آل آجىقلى .

جَوَنبُور [م. ويا جونبول . صويك ايچنه دوشن شينك چيقاردىنى سسى تصوير ايدر . - دامق : طوم ويا

فوجى ايچنده صاوينايهرق جانبور جوبور ايتك . - دى : صويك ايچنه دوشن شينك چيقاردىنى سس . - (جمهور) جماعت :

غلبه لىق وكورولتو ايله .

جَوَنبَاداق [م.س. بردن صويك ايچنه دوشن شينك سسى تصوير ايدر .

جَوَنبَلاق [س. بويوك طاقلاق . * جونبالاغى آتمق : آخرته

يوارلاق ، اولمك .

جَوَهَر [ع.س. هر نوع ماده ، كندى نفسيره قائم اولان شئ ، ذات .

طيفت ، جبلت . خاصه . استعداد طبيعى . آلماس ، ذى قيمت طاش . سوس ايچون

طاشقيلان قيمتدار شئ ، حليه . قليچك ناهليسندهكى خارولى دالغهلر . - فرد :

برجسى تركيب ایدن غير قابل انقسام جزلردن بهرى . - دار : جوهرلى ، خاصيتى اولان ، ذات و مايهسى مقبول اولان ؛

قيمتدار طاشارله مزهين بولنان، إستعدادلى.
— فروش : جوهر صانان . * جوهرى :
جوهره منسوب ومتعلق .

[فاسه . ويا جو . نهر ، آقار صو ،
جوى] ايرمق ، دره . صه . آرايى ،
آراشديران . * جوياء ، جويان : آرايان ،
طالب . * جوينده : آراشديرى .

[فاسه . نهر ، چاي ، آقار صو ،
جويبار] ايرمق ، دره .

جوين . س . ب : جوز .

[د . جهت واعتبار بيان ايدر : أهليتجه ،
جهه] ياشجه . كوره ، قاليرسه : بنجه :
يكا كوره . طرز ، اصول ولسانه دلالت
ايدر : توركيه : تورك لسان وطرزنده .
صفتلارك آخريته علاوه ايديلير ايسه آزلق
إفاده ايدر : كوزلجه : آز كوزل ، بومعناده
بعضاً (جك ، حق) ده علاوه ايديلير :
كوزلجه جك ، يواشجه جق . تشبيه ، تمثيل :
إنسانجه : بومعناده بعضاً (سنه) ده علاوه
ايديلير : إنسانجه سنه ، بويله جه سنه .
مقدار : ذره جهه : ذره قدر . فعلبره
إلتحاق ايدر ك رابطه تعقيبيه و رابطه
توقيفيه تشكيل ايدر : قيزنجه : قيزدجه .
بوتون ، هپ ، عوم : أوجه محكمه يه
كيدرز : بوتون أو خلق : أوجكه ددير .

[ع . س . ج . جهتلر ، طرفلر . —
جهات] أربعه : شرق ، غرب ، شمال ، جنوب .
[ع . م . د . دين ايچون حرب ايتمه ،
جهاد] دين دشمنيله جنك ايتمه .

[ع . م . آچيق واشكار سويله ويا
جهار] اوقومه . جهر . * جهاراً :
جهراً ، آچيقجه ، آشكار اوله رق . شيوع ،
معروفيت ، تواتر .

[ف . ع . د . ويا چار . درت ، أربعه .
جهار] يار : صحابه رسول الله دن درت
ذات : أبوبكر ، عمر ، عثمان ، علي .

[ف . س . ويا چارشنبه . صا .
جهار شنبه] ايدن صوكره كان كون .

[ع . س . بر شيئه لازم اولان آلات
جهاز] وآدوات ومهمات . كليته عائد
أشياء وسائر . برأوك أشيائى . سياحته
عائد أرزاق . آلات وآدوات . اولوي
كومك ايچون إقتضا ايدن شيئلر . برمينك
تجهيزاتى . — لامق : كليتك جهازينى تدارك
وإحضار ايدهر ك ويرمك .

[ع . م . بيلمزك ، نادانلق ؛ علم
جهالت] ومعرفتن محروميت .

[ف . س . عالم ، دنيا ، كائنات ، أرض ،
جهان] يروزي . ايكي : — دنيا وآخرت .
— آرا : جهاني تربين ايدن ، عالمه زينت
ويرن . — آغرين : جهاني يارادان . —
أفروز : جهاني يارادان ، دنيا يه نور وضيا
ويرن . * جهانيان : جهانك بكجيسى
ومحافظي اولان حكمدار . * جهانياني :
حكمداره منسوب ، حكمدارانه . — بين :
جهانك هر برشيئي كورن . — پناه : عالمك
صيفنديغى محافظ . * جهانتاب : عالمي
پارلاتان . * جهاندار : عالمك صاحب
ومتصرفي ، حكمدار . * جهاندارى :
حكمداره منسوب ، شاهانه . — ديدنه :
جهاني كزوب كورمش . — كرد : جهاني
دولاشمش . * جهانسكير : دنيا يه ضبط ايدن .
* جهانسكيرانه : جهانسكيره باقيشير صو .
رتمه . * جهانغطاغ : بوتون جهانك
إطاعت ايتديكي . — نما : چاتينك اوستنده
هر طرفي كورن يوكسك تراچه .
* جهانيان : دنيا خلق .

[ع . س . يوز . يان ، طرف : او
جهت] جهته نه ايشك وار ؟ ير ،
محل : اوجتهلره ياغور ياغامش . صورت ،
نقطه نظر ، طرف : اوجهندن حقك وار .
سبب ، وسيله ، بهانه : عميلكي جهتيله .
أوقافجه ، وظيفة ، معاش . * من جهته :
بر جهتهجه ، بر باقيمه كوره .

[ع . س . سعي وغيرت ، چاليشمه ،
جهد] چابالامه ، إقدام .

[ع . م . برينه يوكسك سسله سويله .
جهر] * جهراً : آچيقدن ، علناً ،

سوس . بعضاً ييجى ايله برابر قولانيلير :
جيجى ييجى . * جيجيل : قيمتسز سوسارله
مزین : جيجيل ييجيل برمانتو .

جيجيق [مه.عو. (جوجوگدن مى ؟)
يالكز شو تعبيرده مستعملدر :
جيجيغى چيقارمق : تاماميله استفاده ايتمك ،
تپه تپه قوللارنارخ خير يالامق ، ايشه ياراماز
بر حاله قومق .

جيجان [سخ. آئمه ولايتنده شهلان
قطع ايدرك بيرسفيده دوكونل برنجر .

جيد [ع.ص. فاضل ، فائق ؛ آبى ، خوش ،
لطيف : آثار جيده .

جيران [ع.س. جم. چارلر ، قومشولر .
مشتريلر . ب : چار .

جيرو [ى.س. برسندك الاخقى طرفندن
بر ديكرى نامنه چورلمسيله
آرقاسنه بوكا دائر شرح ويرلمسى : سندنمى
شريكنه جيرو ايتش .

جيز [د. ات اووكا بركز شيلرك يانار
كن چيقاردقلى سسى تصوير

وتقليد ايدر : جيز ييز كوفته سى . يورك
- ايتك : ياتق ، صيزلامق ، چوق آجيمق .

- لامق : جيز جيز ا . : يورك صيزلامق ،
ياتق ، چوق آجيمق ؛ جام كې سرت بر
شى كسيليركن سس چيقارمق .

جيزير [د. وياجيزيرتى . يزاركن قلمك
لو كسيليركن جامك چيقاردىغى

سسى و امثالنى تصوير ايدر : آلته قلمى
آلمش جيزير جيزير يازيور . - داتق :
يازق ، جيزيقديرمق .

جيش [ع.س. عسكر ، اوردو ، محاربين .
سس ، صدا .

جيجاره [ى.س. ويا سيجاره . غايه ايتجه
كاغده صارلمش توتون . فرنك

- سى : ساده توتون ياراقلرينك صارلمسيله
حاصل اولان جيجاره . - لق : جيجاره
ايچمكه مخصوص آلت .

جيفه [ع.س. لاشه ، لش . - خوار :
لش ييهن . جم. جيف ، اجياف .

يونسك سسله . * جهري : عيان و آشكار
اولان ، يونسك سسله واقع اولان .

جه سنه [د. كې ، صورتيله : آدمجه سنه ،
[آدم كې ، انسانيتله ؛ كوز -
لجه سنه : كوزلكله .

جهل [ع.س. بيلمزلك ، علمسزلك . *
[جهلا : بيلمه يهرك ، بيلمكسز .
[ع.س. جم. جاهلر . ب :
جهلا وجهله . جاهل .

جهنم [ع.س. فسالق ايدنلرك آخرته
[عذاب كوره جكبرى محل ، طامو .

* جهنمك : جهنم عذابنه لائق ؛ همامك
آتش يانان برى . * جهنمى : جهنمه منسوب .

جهود [ف.س. يهودى . مج. عنادجى
[و غرضكار (كيمسه) ، غله چيقيت .

جهول [ع.ص. يك جاهل و بيلمز اولان ،
[نادان .

جهيز [س. ويا چيز . جهازدن غلط .
[كينك اشيا ولوازامتى .

جى [د. بعض كلهلرك آخريشه كلهرك
[يايان ، ساتان ، ايشله تن والجمعناسى

إفاده ايدر : كاغدى ، آراباجى .
[ع.غ. ايسلك ، كوزلك ،

جيات [ع.س. كوزلك ، كوزلكك ،
[تمزلك : جيات هوا .

جيب [ع.س. كوملكك آچيقلقى ، ياريغى .
[قلب . اوته برى قويغى ايچون

اليسه ده بولنان كوچوك طوربه كې شيلر .
برقوسك بر اوجندن كچن بردارنه قطرينه

ديكراوجندن تيزيل ايديلن عوده تمام :-
جيبك قطره تماس ايتديكى نقطه ايله مركز

دائرة آراسنده كى قطر پارچه سى .
[ى.س. قوللرى اوزامش

جيبليون [وفوق العاده تكمل ايتش
بويوك مايونلر جنسى .

جيجوز [مه. يوقلق و فقدان بيان
[ايدر : يارهلر جيجوز .

جيجى [ع.س. (چوقق لساننده) آبى ،
[كوزل ، قاقا مقابلى : جيجى

بك . چوجوق آلداتان قيمتسز و شاتاقاتلى

جیویق [ص. صولو و مناسبتسز (کیمسه)،
قار. بوزوق: جیویق بومورطه. ح. مکرر اوله رق
لزوجل و پایدشقان شیئرلی تصویر ایدر: آلری
جیویق جیویق یاغ ایچنده. — لامق: پایدشقان
برشیئی آووج ایچنده صبقارق قاریشدیرمق.
— لانق: پایدشقان برحال آلمق؛ مح. مناسبتسز
سوزلر و حرکتلرله چکمز برحاله کلک.

جیویلدا مق [ف. اوراق قوشلر و یا
اوتوشمک، جیویجو ایتمک.

جیویلدی [س. و یا جیویلدی. اوراق قوش
و یا بیلجیئرک اوتوشمه سی.

جیمیاق [تصویر ایدر: قوشلر جیمیاق
جیمیاق باغریشیورلر. دایاق ییهن چوجوقلرک
و یا بک کوچوکلرک باغیرماسی ده إفاده ایدر.
چوجوخی جیمیاق جیمیاق باغرتدی. سه چاپلاق.

چ

چ [س. آلفبانک یدنجی حرفیدر. ایرانیلر
کندی لسانلرچون ایجاد ایتمشادر.
بونى صوکردهن تورکرده قبول ایتمشدر.
[ف. چوق چالیشمق، اوغراشمق؛
چابالامق] آل آباق اوینادوب دپرتمک.
[ف. ص. سریع، خفیف؛ آزمانده
چابک] چوق مسافه قطع ایدن. —
دست: آلی چابوق اولان.

چابوق [ص. سریع، عجله لی. ح. سرعتله،
سرریعا؛ چابک کل: چار. — بک سرعتله،
درحال. * چابوچاق، چابوچاق: علی العجله،
سرعتله. — عجله ایله، سرعتله. —
اولک: عجله ایدک؛ کچ قالمایک. * چابوقلق:
سرعت، عجله؛ آل چابوقلقی: خفه بازلق.

چاپ [س. مجسم برشیئک قالینلغی. اسطوانه
شکلنده اولان شیئرلرک قطر داخلیمی.
بنانک و یا عرصه نک بویوکسکی و یا حوددی

[ع. سه. انسان کروهی، ملت،
جیل قوم، قبیله. نسل، بطن، عصر:
جیلا بعد جیل: نسلدن نسله. جم. آجیل.
[د. آسمایه لاحق اوله رق نسبت،
جیل قرینت و سببیت بیان ایدر: اولو جیل:
اولوی موجب. آخیل: بیاضه یقین. عداوت
ویدیجیلک بیلدیرر: آدمجیل، طواشیجیل.
[س. دوغروسی: جیران. کیمک
جیلان] نوعندن چوق قوشان کوچوک
برحیوان، غزال.

جیلنر [ص. ضعیف، نارین، قوتسز:
لپک جیلنر برچوچق.

جیم [س. ج حرفنک اسمیدر.
جیمناستیک [ی. سه. اعضای بدن
قوتلندیرمک ایچون
یا پیلان حرکات.

جین [ا. سه. بوغدا، آریه ویولافدن
چکیلن برنوع إنکلیز راقیسی.
[د. اسملره لاحق اوله رق نسبت
جین بیان ایدر: بالیقجین.

چینبیز [س. و یا جنبس، جنیستره. قیل
یولغنه، باتان دیکن و سائر
کبی شیئرلی چیقارمه مخصوص آلت.
[س. و یا جیموه. کوموشی رنگده
جیوا] معدنی مایع بر جسم که تحت الصفر
قرق درجده تصلب ایدر.

جیواطه [یتا. سه. ویده لی و صومولی آز
چوق قالین چیوی.

جیو حیو [س. بومورطه دن چیقمش
اوتوشمه سی. کورولتو. — لی: کورولتولو،
شماله لی؛ جانی، غلبه لکی: اک جیو حیولی
زمانده گلش بندن باره ایستور. صیجاق،
قیزغین، حرارتلی: کونک جیو حیولی وقتنده
[ع. سه. جم. جیشلر، عسکرلر،
جیوش] اوردولر. ب: جیش.

جیوه لک [س. اویناق، دورمایوب صیجرا.
یان یاورو: دوه جیوه لکی.
یکچیریلده خدمت و ملازمت ایدن دلیقانی.

چاپا [س. ویا چاپا. ضرورتاتک ایچندکی اوتلری تمیزلک مخصوص ایخه وکنیش یوزلو دمیر آلت. خرج قاریشد. یرمغه مخصوص آلت. قولاقی دمیر، لنگر. لنگر رسمی. - جی: چاپه چاپا. لایان، رنجبر؛ یکچری عسکرینک بر صنفی. - لامق: چاپا ایله قازدیرمق. - لامق: چاپا ایله اوتلری تمیزلک، قازمق. - مه. اورمه و ضربه سسی: چات **چات** [دیدي، توقاتی یایشدیردی؛ چات قاپی چالندی. چانلامه، پاتلامه. بات ایله برابر سیرک معناسی إفاده ایدر: چات بات وقوع بولور: آرا صره وقوع بولور دیککر.

چاتاق [ص. بربرینه چاتمش، چانیشمش. [س. داغارک بربرینه چاتوب دره حاصل ایتدکاری محل.

چاتال [س. ایکی یه آیدریش دال وسأره. ایگ ییمه ده قوللانیلیر دیشلی آلت. ایکی معالی؛ شهلی: چاتال ایش. * چاتاللاشمق، چاتاللاقمق: ایکی یه آیدر یوب چاتال اریق: اوراده یول چا. تاللاشیر. ج. شهلی و مشکوک اولمق: ایشته شیمدی مسئله چاتاللاشدی.

چاتانا [ی. س. ماکینه ایله ایشلر کوچوک چاتانال. صاندال. کوچوک ایستمبوط.

چاتر [مه. کراسسته وکیمک کبی شیئرک قیریلیر ویا یرلشیرکن چیقاردقلری سسی تقلید و تصویر ایدر: بنا چاتر چاتر ییقیلدی. - داق: چاتر سستی چیقارمق: بی بر صیقدی، کیمکرم چاتر دادی. مه. چاترداق. - دی: چاتر سسته بکزه بن کورولتو: قورو تختلر چاتردی ایله یانار.

چاتراپاترا [مه. یالان یا کلیش: چاترا چاتراپاترا [پاترا تورکجه سویلر.

چاتقی [س. چانیلان و قورولان شیء ویا [آرقوری باغلانان شیء.

چاتقین [ص. زنکین ویا نفوذی برینه [منسوب: دیره کتوره چاتقیندر.

کوستر پلان، خریطه. تفنک ویا طوب ناملیسنک قطر داخلیمی. ج. جته، جیم: ایری چاپده برآدم.

چاپاچول [ص. بول پاچالی، قیافتسز، بیحیسمز، باساقلی.

چاپارز [س. چاپراستدن بوزمه. آنکل، مانع، حائل، سد. - لق: ممانعت، مشکلات. - لی: آنکلی.

چاپاری [س. ایکته سسی چوق اولطه.

چاپاق [س. کوزدن آقان و اطرافنده، قورویان قویوجه مایع. دوکمه دمیر و سائره نکل اطرافنده قالان پروز. * چاپاقلاق: چاپاق پیدا. ا. چاپاق طوتمق.

چاپان [س. ویا چاپار. تاتار، اولاق.

چاپاناق [س. چاپیرلمش مال، قاقچ

چاپراز [س. بر نوع یلک. آرقوری اولان شیء. دستره نکل دیشلرینی آنکمه مخصوص آلت. - لاهه: آرقوری اولان، بربرینی قطع ایدن.

چاپراشیق [ص. آرقوری وضعیتده او. [نوب بربرینه قاریشان.

چاققین [ص. خوواره، سفیه، قاریلره صاتاشان، عشرت ایدن و قار اوینایان؛ سرسری، دربر. آچیق آشکینی اولان (آت). ج. سر بسست طبیعتی، شاقاجی، غزلکی سون، خوشه کیده جک طوری، سوعلی (إنسان): بو چو جق چوق چاققین در. * چاققینلق: سفاهت، خوواردالی؛ سوعیلیک.

چاقوت [س. آلبسه پارچه سی؛ پاچاره. پشه آکلن پارچه. آسکی پوسکی شیئرلر.

چاقول [س. یغما و غارت، دشمندن چاقول آلان مال، غنیمت. * چاپو-لجی: یاغما ایدن. * چاپولامق: آقین ایتک، دشمن طوپراغنده یغما کرلک. ا.

چىچىكى : چادىرە بىكزەين بىرچىچىك . —
اوشاغى : بىر نواع صمغ .

چار [ف. اعد. دوت ، ۴ . — يا : دوت
آياقلى حيوان . ب : جىھار .

چار [ف. س. چارە ، مدد ، علاج . —
ناچار : ايسىتر ايسىتمز .

چار [ى. س. وقتيله روسيه ايمپراطورلىرىنە
ورىلدىن بىر عنوان . چارە-ويج :

چارىك اوغلى . چارىن : چارىك قارىسى .

چار [م. چابوقى صفتىك اولنە كلىپ اُدت
تاكىددر : چار چابوق .

چارپارە [ف. س. زىبازدى : چالپاسار .
اويناركن پارمقلىر طافىلان زىل .

چارىدېرمىق [ف. اوردىرمىق ، مصادمه
ايتىدىرىك . چالدىرمىق .

چارپىق بىر حالە قوموق ، اكىرىلتمەك . اويناىتىمى .

چارپىلىق [ف. اكىرلىق بوگولمىك . جن

شرىنە اوغرامىق .

چارىمىق [ف. شدتله اورمىق : يورەكم
چارپيور . مصادمه ايتىك :

ديواره چارىدى . طوقات ايتىمى . آشپرمىق :

يان كىسچىلىر ساعىتى چارىدىلر . باشە

اورمىق : حمام چارىدى . كوزە : — نظر

دقنى جلب . كوئىش : — كوئىشك حرارتىندىن

راحتسىز اولمىق .

چارپىمە [س. چارپىمىق . ضربه ، صدمە .
ص. قاقارق يالىش .

چارپىندى [س. شدتله اورمە . خايجانە
يورىك چارپىندىسى .

چارپىمىق [ف. اورومىق : شدتله اوينا .
مىق ، خىلجانە كلىك .

چارپىشىمىق [ف. اوروشمىق ، طوقوشمىق .
طوقوشمىق ، مقاتله ومضـا .

رەبە ايتىك . * چارپىشىق : بىر بىرنە چارپىش ،

قارىشىق ؛ چارپىق ، اكىرى : غىرىمتىظم .

هتە چارپىشىدىرمىق .

چارپىق [ص. اكىرى بوكرى ، مائل ،

چارپىلىق [ف. چارپىلىش . جن طوتىش .

ترس ، اوغورسىز .

چاتلاق [س. پارچەلىرى آيرىلماق اوزرە
بىر شىئە حاصل اولان چىزىكى

كېى قىرىق : چاتلاغى بىللىسىز . ص. چىزىكى

كېى بىر قىرىق بىدالامىش : بوبارداق — در .

چاتلامىق [ف. چاتلاق پدا ايتىك . چات

چەلانتىق . چوق قوشارق اولمىك . پىك

مضطرب اولوب چاتلايه جىق بىر حالە كلىك .

دامارى : — حىياسى قالمىق ، اوتانامىق .

* طاش چاتلاسه : غىرىمكىن شىئىلر وقوعە

دە كلىسە . * چاتلاسه پاتلاسه : هرتە

ياپسە . مته چاتلاتىمى .

چاتلىق [ف. قورمىق ، بىر بىرنە رىبط ايتىك :

هان بىر قولبە چاتدىلر ؛ عىسكر

توفىك چاتدى . يوكلىتىك . چىقىشىمىق ،

مؤاخذه ايتىك . غوغا چىقارمىق ؛ اورمىق ،

چارپىق ؛ اوغرامىق ، راست كلىك : اما

بىلايه چاتدىق ها ! ياقلاشمىق : قىش چاتدى .

ايتىساب ايتىك : زىتكىن بىر آدمە چاتدى .

پارچەلىرى موقە دىكىمىك ويا طوتدىرمىق .

كىف : — ذوق ايتىك . مته چاتدىرمىق .

م. چاتلىق .

چاتلە [س. چاتلىق فعلى . موقە ايللىشىدىر .

المىش پارچە و سائره . بىر نواع

دوشمەك قاش : اسكدار چاتلەسى . دىرمە : —

اوتەدن بىردىن طوبىلانمىش ، غىرىمتىظم .

چاتى [س. بىر بىرنە باغلانمىش شىئ . بىنانك

اىك اوستىندەكى اورتو . قىدىد ،

اسكلىت ، بدن كىكلىرىك هىئت عمومىيەسى .

چاتىشىمىق [ف. اوج اوجە قاوشمىق ،

ايللىشىمىك . طوقوشمىق ، بىر .

بىرنە چاتلىق ، مصادمه ايتىك . (كوپىك)

چىقىلشلىمىك . مته چانلىشىدىرمىق .

چاتلىق [ص. قاوشوق ، بىر بىرنە بىتىشىك :

چاتلىق قاش . اكشى ، عبوس :

چاتلىق صورت .

چاچارون [س. كوزە ، شارلاتان ، چوق

سويلەين ، كورولتوجى .

چادر [س. ويا چادىر . بزدن ويا مشعدىن

پايسىلان موقت اقامتىكاه . —

چارچور [ص. ضایع، تلف، هدر، یازیق: بر طوپ باتیسقه چارچور اولدی.]

چارداق [ص. ویا چارطاق. درت دیرک اوستنه خفیف مالزمدن باپالان باغچون ویکجی قوبله می. آصمه وسائر صارلق ایچون یاپلمش چاق.]

چارشاف [ص. یورغانه قاپلانان ویاتاغه سیریلن بز. آسکیدن تستر ایچون قادینلرک کیمدیکری اورتو.]

چارشنبه [ص. ویا چهارشنبه. صالیدن صوکره کن کون. — قاریسی: موهوم برجن: حج. قورقونج قیافتلی قادین.]

چارشی [ص. ویا چارشو، چارسو. آلیش ویریش محلی، بازار، سوق. — چارمیخ [ص. خاچ شکنده دارآغاجی. * چارمیخه کرهک: اولدیرمک.]

چاروب [ص. فاس. سوپورکه. چاره [ص. برغایه واصل اولغه یارایان شی. — برشیئی پایه بیلیمک إقتداری. واسطه: تدبیر؛ مدد، یاردیم؛ علاج. — جوی: چاره آرایان. — ساز: چاره دوشون، بولان. — سز: چاره و تدبیری قالماش اولان، چاره سی بولونامایان؛ ضروری، ألزم؛ بیچاره، محتاج؛ ح. مطلقا، همه حال.]

چاریجه [ص. وقتیله روسیا ایمپراطورینک قاریسینه ویریلن اسم.]

چاریق [ص. کوبیلیرله عسکرلرک آیاقلرینه قاق؛ چاریق شکنده إسقارپین. اینیشلرده آغز یوکلای آرابه لرک تکرلکرینک آلتنه قونان شی.]

چاریک [ص. درتده بر، ربع. سا. — عتک، مجدیته تک الخ. درتده بری. زبازدی: چهیره ک.]

چاسار [ص. اولجه آلمانیا ایمپراطورینه ویریلن عنوان ایدی.]

چاشنی [ص. زبازدی: چشنه. لذت، عات؛ برشیئک لذتی آکلامق ایچون آغزه آلنان بر مقدار شی. — طوتمق: نمونه یایمق. * چاشنیکی: یتمک لذته باقان، نمونه طوتان.]

چاشیت [ص. ویا چشیت، جاسوس. — چاشیتله مک: اخبار، شکایت ایتک. جاسوسلق ا.]

چاغ [ص. زمان، هنیکام، موسم؛ بوی، تناسب؛ یاش. فاس. بولاشیق چوقوری، لغم، صویولی.]

چاغافوس [ص. دکیزینکجی.]

چاغرمق [ص. باغرمق، هایقبرمق؛ اتغی ایتک، یوکسک سسله او قومق: تورکی چاغرمق. مته، چاغرمق. م. چاغرمق. ب: چیغیرمق.]

چاغریشمق [ص. هپ بردن باغیرمق؛ بربرینی چاغرمق.]

چاغل [ص. صویک کوپوره رک کورولتی قوللانیلیر: صولر چاغل چاغل آقار.]

چاغللا [ص. یشیل قابوخیله برابر تازه خام بادم.]

چاغلار [ص. کوپوره رک کورولتو ایله آقان صو، شلاله.]

چاغلالمق [ص. صو کوپوره رک کورولتو ایله آتمق.]

چاغلایان [ص. یوکسک بریردن کورولتو ایله دوشن صو: نییاغارا چاغلایان.]

چاغلایق [ص. یردن کورولتو ایله قاینایارق آقان صو: قاینارجه.]

چاغللامق [ص. چاغلالمق، کوپوره رک کورولتو ایله آتمق.]

چاغلدی [ص. کوپوره رک و قاریشسارق دوشن صویک چیقاردی سس.]

چاق [ص. ویا چاق، جهک. تا، قدر، دکین: اورایه چاق، کورویه.]

جهك؛ چاق بويوسونلر؛ بويونوجيه قدر.
چاغ ده ده نير .

[ف. قافديرمق، ميخلاتق،
چاقدیرمق [بج. عشرت ايتديرمك؛
ضمناً آكلاتق، اشراب ايتك .

[ص. ويا چاقير . ماوی چيز کيلي
چاقير [الارنکسند . — نچه؛ طوتديغی
قويارير آلير؛ هرشيئدن اوستفاده ايدر.
س. بر نوع طوغان .

[س. شراب، می، باده. چاقرکیف؛
چاقر [آز سرخوش .

[ف. برلکده راق و سائر
چاقدیرمق [ایچمک . عشرت ا .

[س. آياغه کيلان برنوع شالوار.
چاقشير [قوشلرک آياغنده کی توپير .

[س. ويا چاقيل . اوافق اوافق
چاقيل [طاش پارچه لری، چاقل طاشی ده
ديرلر . * چاقلق؛ چاقلی چوق اولان ير .

* چاقلدامق؛ چاقل طاشلرينك كورولتوسنه
بکزر برسس چيقارمق .

[س. صو دکرمنك اوست طاشنه
چاقلداق [تماس ايدرک دائمی کورولتو
چيقاران تخته پارچه سی، کورولتی چيقاران

چوجق اويونجاغی . بعض حيوانلرک وراسی
أطرافنده کی قيلره ياييشان قورو پيسلک .

[س. طاشدن قلعچيم چيقارمغه
چاقاق [مخصوص چليک آلت؛ چاقاقلی
تفتکک زنبركی . — طاشی : سرت

وپارلاجه برطاش . * چاقاقلی؛ چاقاق طاشی
وزنبرکله آتش آلير اسی برتفنک .

[ف. قاقق؛ صوفق؛ ميخلامق .
چاقق [باغلامق . چاقاغی طاشه اورمق .
يرلشديرمک . کچيرمک، قبول ايتديرمک .

آراق آراق شدتی وجع ويرمک . پارلامق .
عشرت ايتک . م. چافلمق .

[س. چاقق فعلی . اوروب چاقه رق
چاقه [ياپيلان قويوجی ايشی، قويوجيلرک
چاققده قولاندقلى قالب .

[س. قلم، طرناق و سائر کسمکه
چاقی [يارايان کوچوک بيچاق .

[س. و چاقين . شمشک ، برق .
چاقیم [— چاقق؛ برق اورمق .

[ف. يارايق ، ييرتيق . — ايتک؛
چاک [ييرتق، پاره لاق . — : پارچه
پارچه . — کربان؛ ياقه ييرتيقی .

[س. سس چيقارمغه مخصوص معدنی
چاک [آلت، جرس، ناقوس؛ کليساچاکی .
* چاکنه اوت طيقامق؛ برینی نحو ايدوب
سسسی کسمک، نفوذنی فيرمق .

[مه. لزومسز بر چوق لاقيرديار
چاک [سويلیکی تصوير ايدر ومکرر قوللا-
نيلير؛ چاک چاک ايدوب طورمه !

[ف. قول، کوله، عبد .
چاکر * چاکرانده؛ چاکرجه سنه .
— پرور؛ قول بسله ين وقايران . — پروری؛

چاکر پرورلک . — زاده؛ قول وينده نک
چوججی . — لک؛ قوللق . — نواز؛
قولی تلطيف ايدن . * چاکری؛ قوله
منسوب ومتعلق .

[ح. اولنده بولنديغی اسمک طورمايوب
چال [اويناديمغه دلالت ايدر؛ چال چکه .
شدته قاورامغه ده دلالت ايدر . — باقه ايتک؛

شدته ياقه سندن قاورامق، باقه سنه ياييشمق .
[ح. اولنده بولنديغی اسمک شدت
چالا [وسرعتله استعمال ايدلديکنه دلالت

ايدر، صاللامق معنا سنه ده کلير . — قلم؛
متصل يازهرق؛ — کورهک؛ سرعتله کورهک
چکه رک . — قاشيق دوزمايوب ييه رک .

[ص. سربيع الحرکه . — آله آياغنه
چالاک [چابوق . جست و چالاک .

[ف. ص. سربيع الحرکه، آله آياغنه
چالاک [چابوق . اکثريا مترادفی (جست)
ايله برابر قوللا نيلير؛ جست و چالاک؛ تيز

چاللی . * چالاکی؛ تيز جانليلق .
[س. اويون اويشارکن زيل کبی
چالپاره [پارمقاره طاقيلان تختلر . بر

نوع دکز بوجی .
[ف. اورديرمق، سس چيقا-

چالديرمق [رتمق؛ چالنی چالديرمق .
چالديرمق، سرعت ايتديرمک .

چالغی [ف. اورولق، آشیرلیق، آهنگدار
[سسلرچیقارلیق، سس ویرمک؛
(سس) کلک : قوللغه بر شیء چالیندی :
بویله برشی ایشیتدم .

چالی [س. یاپراقسز اینجه داللی نبات :
چالی سوپورکه سی . — قوشی : آری
قوشنک بر نوعی ، شقراق . — چرپی : چالی
قیبیلندن شیئر . * چالیلیق : س. چالیسی چوق
اولان یر : ص. چالی ایله مستور .

چالیشقان [ص. چوق چالیشان، چالیشمغی
سون ، سعی و غیرت ایدن .

چالیشمق [ف. سعی و غیرت ایتمک ،
چابالامق . ایش کورمک ،
ایشله مک . م. چالیشدیرمق .

چالیق [ص. چارپیق ، اکری ، مائل .
بوزولمش ، صولمش ، اوینامش .

چالیم [س. قورولمه ، کیدیش ، طور .
قلیجک کسکین یوزی .

چام [س. یاپراخی دائمایشیل قالان تخته سی
إنشا آتده قوللانیلان معروف فائده لی
آغاچ که مختلف نوعلری اولوب آلی متره
ارتفاع قدر یوکسلیر . — ساقزی : بو آغاجدن
چیشان ریچینه . — ده ویرمک : قبالق ا .
یوط قیرمق . * چاملق : چامی چوق اولان یر .

چاماریوا حدک . آرمه یه چیقمق قومانداسی .

چاماشیر [س. کوملک ، فانیله ، دون ،
چوراب کی شیئر . — جی :
چاشیر ییقایان ویا دیکوب صاتان .

چاچاق [س. قوللی صوقابی .

چامور [س. طوبراغک صوایله قاریشمسندن
حاصل اولان شیء . — لاقق :
چامور سورمک ، صیواق ، چامورله طولی . مق .
چم . لکلمک ، إتهام ایتمک . — لقی : چامورلی
اولان یر : باچه لری چاموردن محافظه ایدن
شیء . — لی : چامورلی اولان ، چاموره بولاشمش .

چامیج [ص. خرچین ، اوفاق تفک . س.
قورو اوزوم . اوفاق کوز پیک .
بیاضی چوق کوز .

چالغی [س. موسیقی ، آهنگ . موسیق
آلتی . ساز طاقی . * چالغیچی :
چالغی چالان ؛ چالغی آلتی یاپان وصاتان .

چالقار [س. معدده بوزان شیء . مهمل .
[یاموق قوزده سنی تمیزلمک مخصوص
سپت دولاب ، چرچر ، جین .

چالقاق [ف. ییقاییارق تمیزله مک ؛ ییقاش
برشیئیی یکی برصودن کچیرمک .
تمیزلمک ایچون قابور ایچنده صاللامق :
بوغدا یی چالقاییکیز . ایچنه صو قویارق
صارصمق : بارداغی چالقاق . یومورطیی ،
سوق دو مک . فنا ایتمک ، صاللامق و صارصمق :
واپور بزی چوق چالقادی . کوبک آتمق .
برشیئیی ایلری کری ، صاغه صوله آشانی
یوقاری دواملی سورده قلد اتمق . م. چالقاق اتمق .
م . چالقاق اتمق .

چالقانی [س. چارپندی ، تلاطم . معدده
بوزوقلی ، سورمه .

چالمق [ف. آشیرمق ، سرقتا . بر چالغیدن
[آهنگدار سسلرچیقارمق : قیزی
پیانو چالیور . چرپق ، برپارچه سی کسمک ،
چلمک : آنکک شوراسندن برآز چالمی .
طاندیرمق . خیزله اتمق ، چارپق : آئنده کی
بارداغی یره چالیدی . آل : — چرپق . قاپو
: — اورمق . عقل : — مفتون و تسحیرا .
باقیر : — زهر پیدا ایتمک . چاک : — چوق
کورولتوا ، إعلانا . — توزی : — سوپورمک .
دودوکی : — هوفق و مظفر او . طوبوق : —
یورورکن طوبوقلری بر برینه چارپق . هر
تلدن : — هر شیئیدن معلوماتی اولق . هوا
: — سام اورمق . پالا : — سورتمک .
ویناتق ، صاللامق ، تحریک ا . قوللانتق :
کورمک ، صویا ، قلیچ چالمق . بوروشدیرمق :
دیلی چالمق . برشیئیه برآز بکزه یوب یاقلاشمق ،
میل ایتمک . قیرمزی به چالیور . درست سویله یه
میه رک باشقه بر لسانی آکدیرمق : دیلی
روجه یه چالیور . ساعت اورمق : ساعت
یکرمی دردی چالیدی . آغزینه بر یارمق بال
: — طاتلی یالانلرله آو اتمق .

چان س. ب: چاك.

چاناق [س. طوبراقدن يا يوان قاب. —
اوانى خانه. — طومق: ديلنمك. * ديلنجى
چانانجى: كشكول. * چاناقلق: كجى ديراكر.
نده كى ترصد محلى، مناره ده اذان او قونان محل.
چانطه [س. مشيندن ويا بزدن ياپيلان
چانطه سى. مح. — ده ككليك: حاضر،
آلده ايدلش (شى).]

چانغال [س. طاقلمش فضله شى. ديكر
برقويونه ائمزيريلن آنا سز قوزو.
مه. معدنى بويوك بر كورولتى
چانغر [تصوير ايدر: چانغير چونغور.
— دامق: معدنى بر كورولتى چيقارمق.
— قى: معدنى كورولتى.]

چانغل [مه. ناموزون و قىسا برس
تصوير ايدر: چانغل چونغول.
[س. حبوباتدن معروف دانه:
چاودار [چاودار اكجى.]

چاوش [س. اولجه دوائر دولته و حكم
داران نردنده بولونان ضابطانه
ديردى. اوباشينك فوقنده و باش چاوشك
آلتمده اولان زنبه. عمله و سائره باشى.
— اوزومى: چوق مقبول بر جنس اوزوم.
[س. تربيه كورمه مش طوغان
چاولى [و شاهين ياوروسى.]

چاون [س. حيوان دريسندن ويا آلت
چاوسلندن ياپاش قيرياج.
چاه [فاس. ويا چه. قويو، بئر؛ چوقور.
— زخندان: چكه چوقورى.]

چاي [س. برنهره دوكونل كوچوك صو.
مح. چايى كورمه دن پاچه لرى
صوامق: وقتندن چوق اول حاضرلانىق.
خاشلانارق صويى ايچيلن معروف يابراق.
* آله چايى: ديش اوتى ديلن نبات.]

چاير [س. اوزنده يشيل اوت بيتن محل؛
چايرده حاصل اولان تازه اوت.
— لئق: يشيل اوتلرله مستور.]

چايلاق [س. آوجى قوشى دنيمن ايرى
بر قوش. مح. قايابوزجى.]

چپ [د. چوره ايله برابر: — چوره:
بوتون اطرافى، فير طولايى.]

چپرشمك [ق. صيقشقم، بربرينه
كچمك، كئتمنمك.]

چپرشمك [ص. طولاشيق، بربرينه
كچمش، كرفت.]

چپكن [س. قوللرى ياريق برنوع صالته.
— اصلى: چاپقان.]

چپل [س. چوپ، توز. قاريشيق
فورطنه. — هوا: قارلى. قو.
يو، كثيف: بولانيق.]

چپلاق [ص. ويا چپلاق. بدننده آلبسه
اولميان، عريان، برهنه؛ توكى
دوكولش. زينكسز، ساده. اكرى او.
رولمامش. زوكورت، قوپوق. بالديرى: —
آياق طاقى، ارادل. چپر، — چپريل: —
آنادن دوغه، بوتون بوتون چپلاق.]

چه [د. چوره ايله برلكبه: — چوره:
داير مادار، اطرافنده ب: چپ،

چپمچ [س. كچى ياوروسى، بر ياشنده
كچى. برنجى قاچيدن يعنى
چفتلشمه دن صوره كى ديشى كچى.]

چپيل [ص. كوزلرى آغريل و چاپاقلى،
كپرپكارينك ديجى يارالى.]

چتارى [س. بر ايپكاه اوچ باموقدن
منسوج يرلى قماش.]

چتر [فاس. چادير، خيمه.]

چتره فيل [ص. س. بوزوقه بر شيوه
ايله قونوشمه: ديلي — در.]

چتلق [س. س. بر نوع مرلكچ.
— س. اكشريا اكچيلار ك قوللاندقلىرى]

چتله [اورتاردن ياريلش بر چفت چو.
بوق كه اوزنده كرتيكلر بولنور.]

چته [س. هيئت، جماعت، گروه؛
مفرزه. چاپولجى و آقينيچى طاقى.
— جى: چته يه منسوب.]

چَتین [ص. ویا چیتین. سرت، قاتی؛
چینلشمک : زور، کوچ؛ درشت. *
چینلشمک : سرتلشمک، زورلاشمق.
* چیتینلک : سرتلک، درشتلک.

حَسَج [ص. حبوبات ییغنی : نیسان یاغار
صاپ اولور، مایس یاغار = اولور.

حَجَن [ص. چرکسه قریب بر قوم.

حَدِیک [ص. بر نوع خفیف آباق قایی
که صاری مشیندن یاپیلیر.
= پاپوج : زنه آباق قایی، مست پاپوج :
علما آباق قایی.

چَر [ص. ویا چیر. چسلاق ایله برابر
قوللانیلیر. ب : چسلاق.

چَرَا [ص. اولتلاق، مرعی. = که،
کاه : اولتلاق یری، جاییر.

چَرَا [ص. نیچون. چون ایله برلکده
استعمال اولنور : چون و چرا :
ناصل و نیچون؟

چَرَاغ [ص. قندیل، موم و مشعله
کی واسطه تنور : چراغی یاقق.

چَرَاغ [ص. اوبارق صاحبی اولان.
اویوک برنعت و احسانه، بر
وظیفه ویا مأموریتسه نائل اولان. اوده
اوطوروب تقاعد معاشی آلان : بیک غروش
معاشله چراغ بیوردی.

چَرَاغ [ص. ویا چیراق. براوسته نکیاننده
خدمت ایدن، شاگرد، تلمیذ.

چَرَاغْمَان [ص. بالقجیلرک پله سی. اوزرنده
مشعله یاقیلان قسله ویا
دمیر دیرک.

چَرَب [ص. سمیز یاغلی. لین، موا.
لق. = زبان : دلباز.

چَرِیدِرْمَق [ص. یاواشجه اوردیرمق.
کنارندن آز کسدیرمک.
تمیز صو ایله ییقامق. بویالی ایبله چیز-
دیرمک، نشان پایدیرمق.

چَرِیشْدِرْمَق [ص. ویا چیرپیشدیرمق.
اینجه دکنکله خفیفجه

اورمق. چایق چایق و دقتسز یازمق. *
چیرپیشدیرمه : بویله یازیلان یازی.

چَرِیْمَق [ص. یاواش و آز اورمق. صو-
ثوق صو ایله ییقامق. بر

آز کسجمک، بویالی ایبله چیزمک. *
چرینتی : اوینامه، خلجان : ده کیزک ساحله
خفیف خفیف چارماسی. م. چیرپلق.

چَرِیْمَق [ص. اوینامق، تتردهمک، تلاش
وهیجانه دوشمک.

چَرِی [ص. قورو دال و بوداقلر : یونغه،
آغاجدن یونولش تالاش، رنده
توزی. دولکرلرک تخته یی چیزمک ایچون
قوللاندقلری بویالی ایپ. * بر چرپیده :
بر اوروشده، بر دفعه ده. * چرپیدن
چیمقمق : حدی تجاوز ایتمک.

چَرِیْیَی [ص. یازمه ییمیلری بویاتدقندن
صوکره تمیز صوده چرپان.

چَرِچَر [ص. ویا چیر چر. دائمی بر
اینجه سسس چیقاران شیء،
اینجه سسله آقان صو. کوهزه. اوقلاوا،
مردانه. اوت چکرکسی. قوزه سیتی.

چَرِچِی [ص. اوفاق تفک اشیا : بویله
اشیا صاتان.

چَرِچِیوه [ص. بر شیشئی اینجه آلمق
اوزره دمیردن ویا آخشابدن
یاپیش شیء : پنجره، رسم چرچیوه سی.
باصمه جی دستکاهی.

چَرَخ [ص. زبازدی : چارق. تسکرلک،
دونه رک ایشله یین مدور آلت.
فلک، أفلاک. بخت، طالع. = فلک :
سحر، طالع : یانارکن دونه رک آتش
صاچان دونامافشنکی. * چرخجی : بالخاصه
واپور ماکینه لری ایشله تن : بیحاق بیله یین.

چَرَحَه [ص. عسکرک صف ایلریسنده
إجرا ایتدیکی تعلیم. حرکت
دوویه ایله حرکت ایدن شیء.

چَرَز [ص. یمکدن صوکره ییین پنینر،
لیمیش و ساساره. = لیمک : آز
برشیء ییوب آجلغی کیدرمک.

چَغَانَه [س. چنگی دڭكزى ، بر نوع چالپاره : چنگ و چغانه .

چَغَتَاي [س. ماوراءالنهر طرفلارنده كى تورك قومنه و سويلدكلى لسانه ويريلن اسمدر . * چغتايچه : چغتاي قومنه منسوب و شايان . حر. چغتاي قومي طرز ، اصول ولساننده . س. چغتاي لسانى . صه تكلولمايان ، يكدىكرينه مساوى **چغت** ايكي عدده آيرماسى ممكن اولان .

س. برطاقم تشكيل ايدن ايكي شىء ، زوج : بر چغت پوتين ، بر چغت اوکوز . بر ارككلاه برديشى . — اولاق : اشنى بولوب بر چغت تشكيل ا . — ايتك : اشنى تدارك ايدوب چغت يايقى . — چوبوق : تارلا ، باغ ، اوکوز و سائر . — سورمك : طوبراغى ايشله مك . ماشا كى ايكي قوللى آلت . * چغتجى : طوبراغى ايشله ين ، زراع . * چغتجيك : طوبراغى ايشله مك صنعى . * چغتلىديرمك : چغت يايقى ، ارككلاه ديشى ي ياقيندن برلشديرمك * چغتلىشمك : چغت اولاق ، اركك ديشى به اشمق .

چَغْتَلِك [س. بر صاحبك تصرفنده بولونان تارلالرله ، مرعى ، اورمان و سائر دهن مرك بر قسم اراضى .

چَغْتَه [ص. ايكي قات ، ايكيلى ، ايكي طرفلى . ايكي ناملىسى اولان او تفنكى . صندالك ايكي كوركى . حيوان تيمهسى . آتاك آللنده بر نشان . — لى : چغتەسى اولان ، اوغورسز ، مشئوم ؛ آللنده نشانى اولان (آت) ، تپن ؛ حجر . حيله كار ، دساس ، دوزباز .

چَغُوت [س. ويا چقيقت . دين موسوى به منسوب ، يهودى . * چيفيتلق : يهوديك .

چَقَال [س. ويا چاقال . كوپكه بكنر بر نوع ييرتجى حيوان .

چَك [ى. — برينك بر یرده كى آله جغه محسوباً اورادن كندى ويا بر باشقهسى نامه پاره آلمغه يارايان بر نوع

چَرَك [فاه. س. كير ، پاس ، پيسلك ، مردارلق .

چَرَكاب [فاه. س. زبازدى : چركف . پيس و مردار صو .

چَرَكْس [س. قافقاس اقوام اسلاميه . سندن بر قوم . * چركسجه : چركس لسانى اوزره ، چركسلرك طرز و اصولنده ؛ چركس لسانى ؛ چركسلرك اصولنه مطابق .

چَرَكف [س. بر يكمش پيس و مردار صو ؛ بولاشيق صويى . تر . ييه سز و اديسز . * چركفه طاش آتمه ، اوستك صيچرار : اديسزه طوقومه ، باشك بلایه كيرر .

چَرَكِه [س. ايكي ديركلى خفيف چشكاه اوبهسى ، چاديرى .

چَرَوِش [س. اريدلمش صغيراغى و آى . باغى : عادى باغ .

چَرَى [س. جند ، عسكر . — باشى : چكناكه لرك مختارى .

چَسبان [فاه. ص. ويا چسبان . لائق ، ياقيشير ، مناسب ، شايسته .

چِسْت [فاه. ص. ويا چست . سر يع الحركه ، چويك ؛ اكثريا چالاك ايله برابر قوللانيلير : چست و چالاك بردليقانى .

چَشَم [فاه. س. كوز ، عين ، دیده . نور چشم : كوزمك نورى .

چَشْمَه [فاه. س. صو اقان يركه يا داغما آقار يا موصلى بولنور .

چَشْنَى [س. طات ، لذت ؛ ضربخانه ده تعيين عيار . بر سورودن آلنان بر قايچ قويونك مقدار وسطيسى . بر قايچ

نوع اوندن ياپلان اچك نمونهسى . — طومتقى : بر سوروده كى قويونك مقدار وسطيسى تعيين ايتك ؛ اچك نمونهسى

يايىقى . * چشنيلنمك : لذتى يرينه كلك . * چشنلى : اجزالى ، قاپسوللى ، لذتلى .

[س. نوع ، تورلو ، جنس ، چشيت اورنك . — : تورلوتورلو .

سند . بر كيمسه نك ، نژنده كندى
پاراسى محفوظ بولونان بر بانكره ويردىكى
تأديه امرى ، پوليجه .

چكچك [س. دوت تكلرلكلى آل
آزابه سى .

چكدرى [س. كوركلى قايقارلك بر نوعى
كه عماره لرده قوللانيليردى .

چكديرمك [ف. نقل ايتديرمك ، طا-
شيتيق ؛ سوروككتمك .

أديت ا. چكهرك سوكرمك ، چيقارتمق .
صندالى تعريك ايچون كورك قوللانديرمق .
ديشى يه ارىكى بيلديرمك .

چكديرمه [س. كوركاه حركت ايدر تك
ديرلكى نويوك قايق .

چكردك [س. ميوه نك ايچنده كى تخم .
داناه ، قيراط . * چكردكدن

يتيمشه : كوچوكلاكدن برى ايشك ايچنده
بولونارق صنعت صاحي اولم . * چكر-
دكانمك : چكردك پيدا ايتك .

چكرگه [س. ضرورعاه ميسلط اولان
صيجرايى بر حيوان ، جراد .

چكلمز [ص. تحمل اولونمز ، طاقتورسا :
اونكده چكلمز بر حالى وار .

چكلكمك [ف. سوروككتمك ، جر اولتمق ؛
تحمل ايدلك . طويلانتمق ،

بوزولمك . بر طرفه كيتمك ، كرى دونمك ،
رجعت ايتك . داغلمق ، هر برى بر طرفه
كيتمك . استعفاستى ويرمك .

چكلاير [ص. قابل تحمل : اونك نازى ده
چكلاير شيعى ؟

چكلمجه [س. برماصه نك چكيلهرك آجيلان
كوزى . كوچوك صندوق .

كوچوك ليان .

چكلكمك [ف. طوتوب اوزاتمق : شو ايجى
چك . جذب و جذب ا. : صرافلر

اوقالغنى چكياور . سوروكليوب كوتورمك :
آزابه چكلك . طوتوب كوتورمك ،
سوروكلكمك : آرقداشنى بر كناره چكدى .
قاچوب كيتمك ، سيويشمك ، شو پاره ي

آلده طورمه چك . نفسله جذب ا. :
دومان ايچكه چكمه . صوقولش بر يردن

چيقارتمق : قايچ چكلكم ، قوبودن چيقارتمق :
صوچكلكم . كيمك : چيزمه لر ينى چككنجه

كيتدى . كيتروب ويرمك : كنديسنه كوزل
برآت چكديلر . منم ا. ، قورتارتمق : شو

چوچنى قوماردن چكلمى . قاتلانمق ، تحمل
ا. : خسته لق ، زيان چكلكم . ياقى ، انشا

ا. : ديوار ، سد چكلكم . چيزمك : چيزكى ،
خط چكلكم . يازمق ، رسم ا. : صح چكلكم .

سورمك : بنايه بويما ، قاشلاره راستيق
چكلكم . ارىكى ديشى يه آشيرتمق . طارتمق :

شو چووالى چك باقلم . ويرمك : ضياقت
چكلكم . كوندرمك ، كشيده ا. : تلغراف

چكلكم . دارالمق ، بوزولمك : بوفالنه چكرمى ؛
زخته ، مشقته ، درده ، كدره اوغرامق :

نه چكديكى بر بن بيليرم ، برده الله .
بكره مك ، آكديرمق : قاردشنه چككش .

آرزوا . ، ايستمك : ايچم چكياور . آل :-
واز چكلك . فراغت ا. ايچ :- آه ا. ،

حيقلاقمق . داياق :- دوكمك . پيشكش :-
هديه ا. سينه يه :- قاتلانمق ، تحمل ا. :

صورتى :- عينى چيقارتمق . دم :- ايچمك ،
عشرت ا. ؛ كوكرچينلر اوتك . آهنى :-

بلايه ، فلاكته اوغرامق . حسرتى :-
كورمه مكدن ياقى ، مضطرب او . كناهى

:- عذاب كورمك . آغنى يه كورهك :-
بيوده يورولمق . * چكمه مك : قيصاقتمق .

متب : چكديرمك . م . ب : چكلكم .

چكمه [س. چكلكم قىلى . يازنخانه كوزى .
ص. كوزل ومنظم : چكمه بورن .

چكسنگ [ف. احترام ايتك ، صافتمق :
نه دن چكسنيورسك ؟

چكه [س. يوزك آغرك آلتنه تصادف ايدن
قسمى ، ذفن . كوه زلك . - چالمق :

كوه زلك ا. ، چوق سويلك . - آتمق : حالت
نزهه اولمق . چال :- يورولمان متصل

سويله ين . - سى دوشوك : كوه زه . -
ياريشديرمق : لاقيرديده ياريشه چيقيق -
يورمق : بيوده سويلك .

قاریشدیرلش وضو ویریلرک سرتلشدیرلش
دمیر ، پولاد . ص . چلیکدن معمول .

چلیم [س . چالیم ، طور ، آدا . آندام ،
جنه . * چلیمسز : ضعیف ،
جلییز ، آندامسز .

چلیمسکیر [س . کلید و سائره کی شیئر
ایپکی و مزه صوفراسی .
ایپان و صاتان . — صوفراسی :

چمدیک [س . ویا چیمدیک . یارمق اوجاریله
صیقارق آز بونجه . * چیمدیکامک :
یارمق اوجاریله صیقارق آز بونجه .

چمرمک [ف . صویه کیرمکه حاضرلانتق ؛
یاچه لری صیغامق . بر ایشه
صورت جدیدده تشبیه حاضرلانتق .

چمشیر [س . زبازدی : شمشیر . طراق
وقاشیق اعالنه ، حکه یارابان
سرت بر آجاج . ص . چمشیردن یاپلش .

چحقیرمق [ف . پدسلاک ، بعض حیوانلر
دفع طبعی ایتک .
چمهک [ف . صویه دالوب چیقارق ییغاقق ؛
باتمق ، کومولک .

چمن [ف . س . شیشل وقیصه اوتلرله مستور
یر ؛ آجاج و چیچکی اولان چایر ،
یشیلک . باصدیرمه یه قونان بر اوت . *

چنزار : چنک ، چنله اورتولش یر .
چمتو [ی . ص . صو ایله قاریشوب هوایه
سرتلشن انشا آتده مستعمل بر طوپراق .

چمنار [س . کولسکسی و عمری چوق بر
نوع بویوک آجاج . — لق :
چنار آغاجلری حایر محل .

چنبر [س . تختهدن ویا دمیردن یاپیلان
دائره ویا حلقه . باشه باغلانان
یعنی . فلکک — ندن کچمک : پک چوق

تجربه کورمش ، محنت چکمش اولسق .
کرم و سرد کورمک . — ملک : چنبر کچیر .
مک . — لی : چنبری اولان .

چنتمک [ف . ایجه ایجه دوغرامق ؛
دیش دیش ایتمک ، چنتیک
یا یق . م . چنتلمک .

چکه مزك [س . زبازدی : چکه مه مزك .
باشقه سنی فیصقامه ، حسد .

چکی [س . طارقی ، وزن ؛ ایکی یوز کیلو .
درت قنطار . ترتیب ، انتظام .
دوزن : سوس ، زینت .

چکیکج [س . چپوی چکمهک و قانغه
یارابان آلت .
چکیشدیرمک [ف . غیت ا . ، علینده
سوز سولیک .

چکیشمک [ف . بر برنی چکمهک . بر برله
آغیز ویا آل غوغاسی ایتک .
جان — : اولمک اوزره بولونمق .

چکین [س . اوموز باشیله بویون آراسی ،
* چکینه آلق : اوموزلامق .
چلاچه [س . داغنده قوللانیلان بویالی
أجزا .

چلب [س . یاخود چالاب . الله ، مولا ،
خدا ، معبود ، تکرری .

چلبز [س . ویا چبر . خاشلاشم یومرطه
و یوغورت و براز باغله یاپیلان مک .
* آفندی ، آغا ، پک . اولجه شهنزاده لره

چلبی [دخی بولسم ویریلیدی . آسکیدن
قونییه ده مولوی شیخی ، تربیه لی و نازک آدم .
* چلبیلک : آفندیک ؛ ظرافت ، نزاکت .

چلیمتیک [س . برنج تارلاسی . قیوغی چیقاق
رلماش پرنج .
چلمک [ف . مهارتله اوراق دوشورمک ،
چارمق ، اورمق . عقل — :

چلیمنی چوپرمک ، یاتیرمق ، قاندرمق .
[س . جواهرله سوسلشمش سرغوج ؛
چلنک [چلنک طاقق .

چله [س . ایرلشیم و سائره دمق ؛ وتر ،
زه ، پای کبریشی .
چله [س . قرق کونلک ریاضت . محج اذیت ،
مشقت ، صفتی .

چلیپا [ف . خاچ ، صلیب .
چلیک [س . سرت دکمک . کولکنمک
اوزره یره کومولن نبات . خلاط

باغلامغه یارار آلت . آزمقدارده قار بولنه

چوبان [س. حيواناتى اوتلادان . جام
ساقزى — آرمغانى : کوچوك
هديه . — آلداتان : اوزونجه قويروغى
متصل اوينانان بر قوش . — ييلدیزی :
زهره سيارهسى . * چوبانجه : چوبانه
لاٲى برصورتده . * چوبانلق : چوبانك
صنعت وايشى .

چوبوق [س. اوزونجه دكنك . توتون
ايچمكه مخصوص ايچى دهليك
اوزونجه بر دكنك كه بر اوجنده کوچوك
بر لوله بولنور . دكنك شكلنده معدن .
قشاش اوزنده اوزون اوزون چيزكيلر .
* چوبوقچى : چوبوق بايان وصاتان . *
چوبوقلامق : دكنكه اورارق دوزلتمك
وتوزى سيلكمك .

چوپ [س. اوت ، صان وساٲرهك پك
كوچوك بر پارچه جى : كوزمه
چوپ باتدى ؛ كبريت چوپى، صان چوپى .
اوزوم چوپى : اوزوم دانهسنه مربوط
كوچوك صاپ . سوپرونتو . * چوپچى :
سوپرونتو طويلايان . * چوپلك : سوپرونتى
دوكولن محل، مذبله . چور — سوپرونتو
كې شيلر ، اوتېرى . — آتلاماز : مراقلى .
— چاتان : مقدر ، قسمت ويرن . *
سوندېره چوپى : چوجق اويونلرندن برى ،
* نانه چوپى كى : پك ضعيف . *
چوپلمك : شوندى بوندن آز برشى ؛ پيك ؛
كوردىكى ايشدن آز برشى ؛ استفاده ايتك ،
اوافق برشى قازانق . * چوپلهمه : بوينوز
اوتى ، دانا قيران ، قاراجه اوت .

چوپره [س. بالىق قىلچىغى ؛ صيق چا .
بالىق كې شيلر . — باليغى :
طاش باليغنه بىكر يوواللاق بر بالىق .

چوپور [س. يوزى چيچكدن بوزلمش ،
چيچك بوزولغى بولنان .

چوتره [س. ياضى مسكرات قابى ؛ ياضى
قاب . — باليغى : ياضى بورنلى
اوافق مرجان .

چنتيان [س. اوزون وكنيش كويلو
قادين شالوارى .

چنتيك [س. چنتله ديشى كې شى .
عيب ، نقصان ، قصور . *
چنتيكهك : كرتك ، ديش ديش ايتك .
چند [فاد. بر قاچ ، بعضى : — كون
مقدم : بر قاچ كون اول . *
چندانى : او قدر ، اودرجهده ، اومرتيهده .
چنغراق [س. کوچوك چان . * چنغر .
دامق : چنغراق كې سس
يورمك . * چنغرىق : چنغراق سسسه
پكزىن صدا .

چنك [فاد. پنجه . معروف موسيقى
آلى ، هارپ ، عود ، ايقلىق .
چنكال [نچىسى ، چنكل .

چنگانه [س. ت : چينكانه . كوجبه
بر قوم . بوقومه منسوب
اولان . بچ. عارسز ، حياسز ؛ پك طمعكار .
— جه : چنگانه يه ياقيشه جق صورتده ؛
حياسزجه ؛ طمعكارلقه ؛ چنگانه لساننده .
— لك : چنگانه جنسىق ؛ حياسزلق ،
عارسزلق . طمعكارلق .

چنگل [س. دميرك ويا دمير تلك اوجى
اكريلتيلهرك ياپىلان آلت كه
برشيشى آصمغه يارار . ص. چنكل شكلنده
اولان . * چنكللى طافق : برايشه قاريشوب
آرتق اوتى براقامق .

چنگه [س. كويلرده كلينى قارشيلاركن
سويله دكلى مقام .

چنگى [س. اويون اوينايان قيز ويا قادين ،
رقاصه ، اويونچى .

چوال [س. ويا چووال . اون ، شكر ،
كومور ، حبوبات وساٲره وضعه
مخصوص بويوك طوربه .

چوالديز [س. ويا چووالديز . چووال
اوواكا مماثل شيلرى ديككه
مخصوص اوجى ياضى واكرى بويوك ايكنه .
[فاد. کوچوك وايجه دكنك ويا
چوب [تخته پارچهسى .

چوتۇر ص. ياصى ؛ ياصى بورلى .

چوتۇق س. دىشارده قالمش آغاچ كوكى .

چوجۇق [س. ويا چوجوق. اوغل، قىز،
 اركك ويا قىز اولاد. عقلى ايرمه ين ،
 تجربه سىز ، جاهل . حويپا مشرب . كىچ ،
 دلىقائى : آبى برچوجوقدر . * چوجوقچە :
 چوجغە ياقشيش صورتده . * چوجوقلىق :
 چوجوق حالى وزمانى ، طفوليت ، صباوت ؛
 چوجوقچە حرکت .

چوخە [س. ويا چوقە . معروف يوك
 قاش . - دار : خدمتى ،
 مأمور . قابو - دارى : بردارەنك ايشلىرى
 ويا اوراقنى تعقيب ايدن مأمور . ص.
 چوخەن ياللىش : چوخە چاكت .

چور [س. ايخە ، كوجوك چوب وچالى
 چىرى . * كىترىاچوب ايله برلكده
 قوللانلىدېر : - چوپدن تا : ضعيف كراسته دن
 ياللىش ، دايانقسىز . چىردن چوپدن دىخە ئېر .
 [س. آياق ايله باچاغك برقىمى
 چوراب] اورتىن شى : يوك ، ايلك ،
 تيره چوراب . بچ . - اورمك : باشنە ايش
 آچق ، مشكالاھ صوقق . - سوكونكى :
 چوراب سوكونلور كى بر برىنى متعاقب قو -
 لايخە وقوع بولان شى .

چوراق [ص. محصولات يتىشدېرمكە غير
 ير . * چوراقلىق : چوراق ير ، شورە زار .

چوربا [س. ات صويى ، پىنج ، مرچك
 وسايرەدن ياسلان وقاشيقلە اچچىلن
 صولونىك : تارخانه چورباسى . حيوانلىرى
 سميرنىك اچچون يديريلن صولونىم : كپك
 چورباسى . ص. قارمە قاريشيق : ايش چوربا
 اولدى . - لق : چوربا يانغە يارار . - جى :
 چوربا ياپوپ صانان ، خرستيانلرده بر كوك
 بويوكى ، ايلرى كلى . يكيچىرلرده
 يوزباشى يە معادل ضابط .
 [س. دكرمن طاشنە دانە دوكن
 چورتۇ] تترەك خونى .

چورك [س. ترە ياغ ، يومورطە ، اونله
 ويا نخود خوربلە ياپىلان آتمكە
 بىكز شى كە استريا مدور اولور : قندىل
 چوركى . مدور شىكلده هرھانكى برشى .
 - اونى : قوقولو كوجوك قارا دانە ،
 حبة السوداء . * چوركلىمك : چورك كى
 مدور برشكل آلق : يىلان چوركلىنېر .

چورندى [س. سرعتلە دونن خونى
 شىكلندە صويغىنى ، كرداب .
 چورنىمك [ف. بوزمق ، چورومكە ترك
 ايتك . اعتباردن دوشورمك ؛
 جرح وابطال ايتك . تىرلىككە قومق .

چوروك [ص. بوزلارق قىلالاشمش ،
 چورومش : چوروك ميوە .
 اعتباردن دوشمش ، صاغلام وامېن اولماين ،
 مردود : چوروك سوز ، چوروك دعوا .
 تحصيل اولونماز : باتاق : چوروك پاره .
 - تخته يە باصمق : نفسى تىرلىككە قومق .
 س. برە ، مورارنى : وجودى چوروك
 ايتىندە . * چوروكلك : چوروك اولان
 شىئەك حالى ، چوروك شىئەككە آلتىدىنى محل .
 [ف. بوزلارق قىلالاشمق ،
 چورومك] نفسخا . : آغاچ كوكلىرى

چوق رطوبتلى طوبراق ايتىندە چورور .
 برەلىمك ، تضيقدن مورارمق : دايانق
 صوكرە بوتون وجودى چورومش . رد
 اولونمق ، جرح وابطال ايدىمك ، بوشە
 چىقمق : دعواى چورودى . اوژون مدت
 قالمق : عىبسدە چورودى . اعتباردن دوشمك .
 تحصيل اولونامامق ، باتمق : فائىلە ويردىكى
 پارالر چورودى . مت چورونمك . م . چورودىمك .
 [س. كىنار ، اطراف . استريا
 چورە] صرە ايله ايشلىنىش مىندىل .

چپە : - دارأ مادر ، فيرطولانى .
 [س. بومبار ياغى ، اىچ ياغى :
 چوز] قوزونك چوزى لذتلىدېر .

چوزگىن [س. چارشاقلق بز . مئسوجاتدن
 [ف. دوكونم ويا ياغ اچلىمق .
 چوزونمك] كوشە يوب يومشامق ،
 ارمىك . بچ . مشكل برايش حل اولونمق .

ح. صيق صيق ، فضله ، زياده : چوقلق
بزه كلز .

چوقا [س. مرسين باليغنه بكنزين قارا
و بويوك بر باليق .

چوقال [س. زره ، جبه . صرلى چوملك ،
طوبراقدن قولپلى قاب .

چوقار [س. طوبوز ، قالين چوماق .
(زبازدى : چومار) ايرى
باشلى چوبان كوچكى .

چوقق [ف. درين قازمق . چوقومق .
[س. يرده آز ، چوق درين

چوققور [و. كنيش اويوق . قوبو ،
بئر . مزار . بر آياغى — ده اولق : ياشا .

ياجق آز زمانى قالمق . * چوققورنى قازمق ؛
ورطايه دوشورمكه چاليشمق . ص. اويولمىش ،

درين قازيلىش . — لانتق : چوققور ياپمق ،
درينلشديرمك . — لاشمق ، — لانتق :

درينلشمك ، چوققور اولق ، چومك . — لىق ؛
اويوقلىق ، چوكلوك ، درينك ، چوققور .

لرى اولان ير .

چوققولاته [ى. قاقاو و شكردن
ياپىلوب قاتلاشديرىش

معدى خور .

چوقه [س. ب : چوخه .

چوقرتمه [س. — آغ : ده كيزك ديينه
اينديريلن و اوجىلرندن

بردنبره قالديريلان آغ .

چوقرتمك [ف. ديز اوسته دوشورمك ؛
اينديرمك . اوروب اوطورتق .

چوقكشمك [ف. هر طرفدن بردن كلوب
چومك ، طوپلانوب ايتك .

چوقك [س. نهرلك طاشدقلىرى وقت
[ف. اوهلرده براقدقلىرى طور تو .

چومك [ف. ايتك ، قونق ، ديينه دو-
شمك . باقمق ، چوققورلىق

پيدا ايتك . باصمق ، قاپلامق : سيس
چوكدى . اختيارلايوب قوتدن دوشمك .

اوستنه — : آباتمق . ديز — : ديزلى يره

ا. دوكوم وسايرى اچق ،
چوزمك [س. سوكم . طوقوناجق شينك

چوزكيسى دستكاهلامق . حيوان ياوروسنى
دوشورمك . باياندای — : دورامامق ، قالقوب

كيتمك . مته . چوزديرمك .

چوزمه [س. چوزمك فعلى . ايتك بر
[نوعى : چوزمه چارشاف .

چوزفك [ص. دوكمى ويا باغى اچلمش ،
كوشه مش ، ايتك باشلامش .

چوزپريشان و بزمده قياقتلى : چوزوك بىرى .
[مه. عو. اشكى طوردرمق ايچون

چوش [قوللايلىر . تربيه سزجه و بدلاجه
حر كشته بولونلرده سويلير .

چوغالمق [ف. آرتمق ، تكتير ايتك ،
[زياده لشمك . مته . چوغالتق .

چوغور [س. پانجار . سهواً هاوجه ده
[بو اسمى ويريرلر . — جق :

صغير جق قوشنىك اسم صحيحى ، چكره
قوشى .

چوق [ص. آز مقابلى ، مقدارجه زياده
[اولان ، فضله . ح. پك زياده ؛

هر وقت ، صيحه . بويوك مقدار ،
قسم اعظم : انسانلرك چوغى قئالغه ميالدر .

اوزون مدت : اولهلى چوق اولمادى . آز
— : تخميناً ، آشاغى يوقارى ، ممكن مرتبه .

* آزه چوغه باقمق : اولوريله قئاسات
ايتك . — : نهايه النهايه ، اك چوق :

بو سياحت چوق چوق بيش كون سورر .
* چوقدن : چوق زماندن برى : سزى

چوقدن كورميورم . — شى : ترده ، حيرت
و تعجبيله تخف ايش ، غريب شى ! —

كورمك : چوق عدايدرك ياقيدشيرامامق ،
چكمه مك . * نه وار نه چوق : نه وار

نهيوق ، نه خبر ؟ * چوقه : چوقه ياقين ،
آز زياده : بو چوريا بكا چوقه در ؛ چوق

مقدارده ، زياده جبه : داغلره چوقه قار
ياغدى . * چوقسامق ، چوقسيمق : چوق

عد ايتك ، استكثار ايتك . * چوقاقمق ؛
كنديسنه چوق كورمك . * چوقلق : زياده لك

بوللق ، كثرت ؛ غلبه لق ، لزدحام ؛

چو لوق [مه. دائما چو چوقايه برلكده
قوللايسلير. — چو جوق :
اولاد و عيال .

چولها [س. بز، چوخه وسائر طوقيان.
صو-سي : ايت باينى .

چومار [س. اصلى : چوئاق . ايرى باشلى
چوبان كوپكى .

چوماق [س. اصلى چوئاق . باشنده
طوبوزى اولان دكسك .

چومز [س. وقتيله مدرسه لرده كرك
مدرسه يه كرك طلبه به خدمت
ايله رك علم اوكرنمكه چالیشان شاگرد .

چوملك [س. اصلى : چومك . طوپراقدن
قابل . — كبابى : برنوع ات يئمكى .

چوملكمك [ق. قالجهرل بالديرلرگ اوستنه
كله جك صورتده دورمق .

چون [قادر. كى ، مثلى ؛ مادام كه ،
چونكه ، ناصل ، نجه ، — وچرا :
ناصل و نچون ، اسباب و علل . نى — :
امثالسىز ، نظيرى اولمايان ، نى مانند .

چونكول [س. اوافاق بائاقلى ، چامورلو
كوچوك كول .

چونكه [قادر. ت : چونكو . سبب
و علت بيان ايدر . اولدوغندن
اولدينى ايچون : كيده ن ، چونكه خسته در .

چويرمك [ق. دونديرمك ؛ آلت اوست
ايتمك . كرى دونديرمك ،
اعاده ايتمك . اطرافى قوشاق . نقض ايتمك .
كرى آلمق . بوزمق . ديكشديرمك . قلب
ايتمك : بوراسى حاورايه چويرديكز . يوز
— : ائتفات ايتمه مك ، دارلمق . مه .
چويرتمك . م . چويرلمك .

چويرمه [س. چويرمك فعلى . شيشده
چويرمه چويره پيشيريلن قوزو .

چويرندى [س. ويا چويريدى . مختلف
احبوانك قاريشديرلماسندن
حاصل اولان مخلوط ذخيره . كرداب .

چويك [ص. سر يع حركتلى ، جست
وچالاك ، متين ، صاعلام ، قوى .

دايا يارق طورمق . مه . چوكدرمك . دوهى
چوكدرمك : ديزلرني بوكديرمك يره او-
طورمق . * چوكونشو : چوكن شى ، طور تو .

چوگن [س. ويا چوغان . چاشييده
و حلوا ده قوللايلان بر كوك .

چوكوج [س. چككچ ناهى ويرديكمز
آلتك اسم اعلى سى بودر .

چوگوز [س. اكين ايچنده بيتن بويوك
بر ديكن . ايرى كان .

چوكوك [ص. چوكش ، باتش ، چو-
قورلاشمش : چوكوك كوز .

چول [س. صوسز و اولسز اووه ، بيابان
ص. صوسز و نباتسىز .

چول [س. قيلدن معمول قاش ؛ حيوان
اورتوسى . — طوماز : دوامسىز ،

ثباتسىز ، قدر بيلمز .

چولاق [س. قول ويا آلى سقط ياخود
اسميك آدم . ص. بر قولى

ويا آلى سقط ويا اكسيك اولان ؛ سقط ،
بوزولش . * چولاقلىق : قول ويا آل
سقطلى ، اكسيكلىكى .

چوليا [ص. بر آياغى سقط اولان . آلى
ياقيشيقسىز ، بجرىكسىز .

چولتارى [س. بالان اورتوسى .

چولك [س. كرداب .

چوللامق [ق. كمينك اوزرنده غايت
بو يوك دالغهرل چاتلامق .

چوللامه [س. قاياغى خورلاشمش تجرده
بشيريلن ات و يك .

چوللامق [ق. برشيتك اوستنه آباتمق ،
قياقمق ، ياتمق ، يينمك ،

اوستنه يينمك اونى قلدانامايلاق برحاله
طومتق و جبر ايتمك . چول اورتومك .
مسلط اولمق .

چوللق [س. صوك بهارده اولانان يله .
نك بويوكى برقوش . باقاجا .

* صو چوللقى : بوكا بكوز صول قوشى .

چە [فادە. (ت : چی) . نه : — فادە :
نه فادە (سی وار ؟) .

چە [فادە. لاحق اولدیغی فارسی اسملرک
معناسی تصویر ایدر : باغچه .

چە [سە. چەستان اهلایستدن اولان :
چە قومی ، چە لسانی .

چهار [فا. عد. دوت عددی . — یار :
صحابه کرامدن خلفای راشدین .

چهارشنبه [فادە. سەب : چارشنبه .

چەرە [فاس. یوز . وجە ، صورت .
اُکشی یوز ، دارغینلیق . — ا :
یوز اُکشیتمک . — زوکوردی : چپرکین .

چهریز [سەب : جهاز .

چیمان [سە. بندنک طبیعی ویا عارضی بر
چوقورنده طوبلانان جراحتله
فیزارتیدن عبارت التهاب : قان چیمانی . بو

التهابدن قالان یاراییزی : بغداد، حلب چیمانی .

چیت [مە. ویاچت . خفیف فقط سرت
بررسی تصویر ایدر و بعضاً

پیت ایله برابر قوللانلییر . چیت پیت یاغور
داملا یوردی . سە سرت وقیصه کوچوک بر

سس : اورته لقمه چیت یوق . * چیتلاقمق :

چیت سسنى چیقارتق : باره قمرکی چیتلامه ؛
پک آز افشا آتده بولونمق ، بر آز آچق ،

خفیف ترتیب سولمک ، بجملاً آکلاتمق . *
چیتلامق : چیت ا .

چیت [سە. چالی ، دکنک و سائرهدن
اورولمش موقت بولمه .

چیتا [سە. ایکی اوچ پارمق اکنده دار
واوزون تخته .

چیتاری [سە. مرجان بالیغنه بکزر یوز
درهمک بر بالیق .

چیتلنیک [سە. کوچوک یووارلاق قارا
بر میوه . یالانچی آبانوس .

چیتیمک [ف. ویا چیتیله مک . آلدە اوغا
رق ، سورته رک ییغماق .

چیتیمیک [سە. اوزوم صالقیمنک کوچوک
دالرندن بهری ، چینغل .

چیتی [سە. چنتیک . * چیتیلی : اوفاق
چنتیکی اولان ، چیتیلی قاوون .

چیتیر [مە. ویا چتر . خفیف و کورک
بررسی تصویر ایدر ؛ بعضاً

پتیر ایله بعضاً مکرر قوللانلییر . چیتیر پتیر
سویلیوردی : کورک بر سسله دوز کونجه

ودانه دانه . چیتیر چیتیر فستیق ییوردی .
[سە. بر نباتک اعضای مولدهدن

برخی ویا هر ایکسنى حاوی
اولان قسمی که اکثریا پارلاق رنگلرله

مزین اولور . چچک آچان ، ویرن نبات :
کول ، مینه ، فولیا بر چچکدر . چچک

رسمی . انسانک بدننده اوفاق اوفاق
دلیکلر بر اقان خستلیق ، چچک علیق .

بج . حیلکار ، آلاق : او یله چچکسک که
قوقلایانک بورنی دوشر . بعض شیدلرک

خلاصه سی و زبده سی : کوکورت چچکی .
* چچکی بورننده . پک تازه ، یکی قویا .

رلمش . — بوزوغی : چوپور . — صوی :
قووقلو چچکلردن تقطیر ایله آلنان صو .

* صو چچکی : چچک علتنسک خفیف ،
چدری کاذب . * چچکک : چچک

قویغنه مخصوص ظریف قاب ، چچک سا -
قسیمی ؛ قیدشک چچک صاقسیلرینک حفظ

ایدلدیکی محل ؛ چچک تارلاسی ، باغچه سی .
* چچکلنمک : چچک آچق .

چچیجه [سە. پدرك همشیره سی ، خاله .

چیدام [سە. صبر ، تحمل ، نبات . *
آجی یه دایاقق ، قاتلامق .

چپر [مە. چلاق ایله برابر قوللانلییر .
[ب : چپلاق .

چپرا [سە. آتش یاقق ، اورته لغی آید .
[ینلاقم ایچون قوللانیلان جام

آغاچنک یاغلی و ساقرلی پارچه سی .

چپرک [سە. ب : چاریک .

چپر کله مک [فە. قونداقده کی چوچو -
قلرک آلرینی و آباقلرینی

قارشیلایلی چکمک .

چيركى فا. سه. مهارت ، خداقت .

چيركىن [ص. كوزل اولمايان ، قبيح ؛
[كو تو، مذموم . * چيركىنجه :

آز چيركىن . * چيركىنلنمك : چيركىن
كوستر مك . * چيركىنلشمك : چيركىن او .
* چيركىنلنمك : چيركىنك پيدا ايتمك .
* چيركىنلنك : چيركىن اولانك حالى ؛
كو تولاك ، فناق .

چيروز [سه. قورودلمش اسقورمو باليغى .
بج. قورو و ضعيف كيمسه .

چيره [فا.ص. مهارتلى . = دست : بجر -
يكللى ، آلندن ايش كلير .

چيريش [سه. بر كوكدن يايلان و يا -
پيشدير مقده قوللا نيلان بر
نوع اون . * چيريشلەك : چيريش
سورمك . * چيريشلى : چيريش سورلمش .
چيزكى [سه. خط ، درينلكدن وكتيش
لكدن صرف نظر اوزونلقجه
اولان مسافه .

چيزمك [ف. چيزكى چكمك . حذف
[و ترقين ايتك . مته چيز -
ديرمك . م. چيزمك .

چيزمه [سه. چيزمەك فعلى . چيزيش .
چيزكى ، يول ، خط . چوق
اوزون قونجلى معروف آياق قابى .

چيزمك [سه. چيزمكدن حاصل اولان
چيزيك [اثر ، خط ، يول . ص. چيزلش .

چيس سه. قدرت حلواى .

چيش [سه. سيديك ، بول ، إدراة . =
ايتك : ايشەك . * چيشى
كلك ، اولق : ايشەكجى كلك .

چيشيك سه. طواشان ياوروسى .

چيغ [سه. داغلردن يوورالانوب دوشن
[قار كومه سى . يوكسك چيت .
چادير بولمەسى . يوكسك سس ، كورولتو .

چيغريشمق [بر برىنى چاغيرمق .
هپ برلكده باغيرمق .

چيغريق سه. آلا قارغه .

چيغلدى [سه. قاريشيق حيوان سسارى .
كورولتو ، فرياد .

چيغلق [سه. فرياد ، فغان ، باغيريشمه ،
ولوله ، ياغيره : بر چيغلقدن
قويدى ؛ نه ايدى آكلايه مادم .

چيغيت [سه. و يا چيگيت . قابوقلى
چكردك . پاموق تخمى . يوز -
ده كى چيل لكه سى .

چيغير [سه. چيغ يورالانيركن آرقا -
[سندە براقدى ايز . يول ،
طريق . طرز ، اسلوب : بده يكي بر چيغير .

چيغير [سه. يكي بر يول طوق ، يكي بر
اصول بولاق ؛ دالات ، رهبرلك ايتمك .
* چيغيرندن چيغقى : بوزواق ، برباد

اولق ، إنتظامى غائب ايتمك : ايش
چيغيرندن چيغدى . = غان و چيغيرتقان :
اوتەرك ديكەر قوشارى دعوت ايدن قوش .

چيغيرمه [سه. قوال نوعدن پردەسىز
كوچوك دودوك .

چيغيرمق [ف. جلب و دعوت ايتك ،
چاغيرمق ، سسلنمك .
هته چيغيرتمق . م. چيغيرلىق .

چيقار [سه. منفعت شخصيه : او يالكن
چيقارينه باقار . ص. آچيق ،
سالم ، آمين : طوتديغ چيقار يول دكلر .

چيقارمه [سه. چيقارتمق فعلى . اوزرنده كى
[صمغلى رسمى ديكر بر
كاغده نقل ايديله ييلن كاغده .

چيقارمق [ف. إخراج ، ديشارى آتمق :
[أودن چيقارديلر . كوستر -
مك : قيزى كوروجيه چيقارمق . چكمك ،

سوكمك ، يولسق : ديش ، آغاج ، قيل
چيقارمق . خلاصه سى آلمق ، إستحصا
ايتك : كلدن ياغ ، پانجاردن شكر چيقارمق .

يوكسلتمك ، قالديرمق ، يوقارى يه كوتور -
مك : دردنجى قاته چيقارديلر . حاصل . ،
يتيشدير مك ، و برمك : آظنه پاموق چيقار بر .

هيدهانه قووق ، نشر ا . : آيلىق بر مجموعە

چىقارملى . ايجاد و اختراع ا . : زراعتى
تسهيلى ايچون تراقثور چىقاردىلر . نتيجه
آلىق ، استنتاج ، استنباط ا . : بوندن نه
چىقاربيورسك ؟ پيدا ا . ، انتخاب ا . : يىكى
برخوى چىقاردى . اوقومق ، سوكم : بن
بويازي يى چىقارامادم . آكلامق : بوتلغرافدن
برشى * چىقارامادم . اوستندن قالدېرمىق ،
صويونمق : شاقھسى ، چاكتى چىقاردى .
برخستىلغك علامتارنى ميدانه قويومق :
چىچىك ، قيزامق چىقارمق . يتشىديرمك :
يوميكتىب بويوك آدمىلر چىقارمىشدر . آجى
— : انتقامى آلىق ، تلافى * مافات ا .
آكمىكى — : يىهچكى قازانمق . آكمىكى
طاشدن — : هرايشى ياپايلىمك . آلدن — :
صائق ، ويرمك ، كىندىنى غىروم ايتمك .
اويون — : ميدانه براويون قويماق ، اويون
بولمق . ايش — : برغائله ، مسئله لحدث
ايتمك . باشدن — : آزديرمىق . ديش — :
يىكى ديش پيدا ا . ديل — : آكلنىمك .
ذوقنى — : صفاسى سورمك . سس — :
سويلك ، اعتراض ا . * سس چىقارماق :
راضى او . . طاش — : اوست چيىقمق .
بوقنى — : ايشى صاربه صارديرمىق . قاش
ياپام دىركن كوز — : بوسبوتون برباد ا .
كوز — : كور ا . كوزدن — : صرف
وتلف اولماسنده باس كورمه مك ، فدا ا .
ياكلش — : خطاسى بولمق . بوجك — :
ايسك بوجكى يسلمك . يىچك — : يىچكى
حاضرلايوب اوكنه قومق . مته چىقارتمق .
م . چىقارلمق .

چىقيرلىق [س . بر محور اطرافنده دونن
برنوع چرخ : قويو چىقيرلىق .

چيىقمق [كچمك : اوطه دن چيىقدى .
دېشارى ، سوقاغه كىتمك : كىنچ قىزلر
يالكن چىقمازلر . بربرده مأمور ومستخدم
اولمق دن واز كچمك : قابريقه دن ، عسكر -
لكدن چيىقدى . صوكنه وارمق ، كچمك ،
يىتمك : مارت ، قيش چيىقدى . قورنولمق :
عبس دن چيىقدى . نشأت ايتمك ، يىتىشمك :

حربيه دن چيىقم . اوزاقلاشمق : صددن
چىقىيورسكن . يىتمك ، نشوونما بولمق :
بوغداى توپراقدن چىقار . يوكسلىمك ،
يوقارى قالمق : داغه چىقىدىلر . اصابت
ايتمك : پىناقو بزه چىقمادى . دوغق :
كونش چيىقدى . ويرىمك : معاش دها
چىقمادى . دوپولمق ، لانتشار ا . : برلاقېردى
چيىقدى . نشر اولونمق : ايكى يىكى غزته
چيىقدى . ايجاد ايدىمك : يىكى بر ماكنه
چيىقدى . حضوريته وارمق : محكمه يه
چيىقدى . آيرىمق ، ترك ا . : يوزوك پارما .
غمدن چيىقميور . خلاصه سى آلىق ، استحصا
ايدىمك : شىكر يانجاردن چىقار . نتيجه
آلىق ، استنباط ايدىمك : بوندن نه چىقار ؟
فيئائى آرىمق ، بهالىق : غاز ، شىكر چيىقدى .
مال اولمق : بويله بر او قاچه چىقار ؟
تحقق ا . ، دوغرولغى آكلاشمق : ديدىكم
چيىقدى . آيىلىكى ويا فئالىغى آكلاشمق :
قاوونلر ناصل چيىقدى ؟ ظهور ا . ، ميدانه
كلك : او ايش دوشوندىكمز كى چيىقمادى .
كفايت ا . ، يىتىشمك : برقوستوم اوچ متره
قماشدن چىقار . وارمق ، كىتمك ، اولما -
شمق : بو يول نريه چىقار ؟ يىزدن
اوينامق : قولى چيىقمش . صادر اولمق :
امر چيىقدى . صوابق : بو رنك ثابتدر ،
قطعيآ چيىقماز . آدى — : فنا شهرت بولمق .
آرادن — : زائل و مندفع او . اصلى — :
دوغرولغى آكلاشمق . آلدن — : قاچىق ،
قوت وضايىع او . بوجنايت حلىمىك آلدن
چيىقمش : حلىمى چانى . اوسته — : تفوق
ايتمك ، كچمك . اوسطه — : مهارت كو -
سترمك . باشدن — : آرمىق . باشه — :
موقفىتله يىتمك . باشه باش — : دنك كلك ،
تام تمامه يىتىشمك . باره دن — : ييهوده
صرف ايتىش اولمق . جانى — : اويلىك ،
چوقاذيت چىكمك . خاطر دن — : اونودلىق .
قارشى — : قارشىلامق . كوزدن — : آرتق
سويله مك . يوله — : كلكه ويا كىتمىك
باشلامق . يولدن — : صابىق ، فنا يوله
كىتمك . قوقوسى — : دوپولمق . زيوانه دن

== : چوق قيزمق . عقل باشندن = :
 حدث ا ، دليور كي اولمق ؛ حيرت ا .
 كوزى = : كور اولمق ، سقطلاق ،
 باتلاق . رايندن چيغماق : راينده ثابت
 و اصرار ا . م . چيقلماق . مته . چيقارمق .
 چيغمه [س . چيقمق فعلی . چوميه ،
 شهنشين . حمام حاولوسى
 وسيله جك . ص . ايجاد اولونمش : يكي چيغمه
 بر هوتور .

چيقيدى [س . ويا چيقتى . ديشارى به
 فيرلاش شى ، ديرسك .
 چيقيش [س . چيقمق فعل و طرزي .
 تكدير ، چيقيشمه . حمله ،
 صولت ، آتلا .

چيقيشديرمق [ف . يتشديرمك ، حد
 ا . : باره ي چيقيشديرمام .
 چيقيشمق [ف . كيريشمك ، تشبث ا . :
 يتشمك ، كافي كلك : باره ي چيقيشميور .
 تكدير ا . : آزارلامق : بكا نه چيقيشيور .
 سك ؛ اوني پايللا .

چيقيق [ص . فيرلامش ، برندن اوينامش .
 * چيقيقچي : چيغمش اولان
 عضولرى يرينه قويان .
 چيقتين [س . بوغچه ، ياك ؛ بر بوغچه يه
 ويا بزه صاريلى اولان شى .

چيگ [ص . پيشمه مش . اولماش ، خام ،
 تجر به سز ، آليشماش ، عجبى ،
 لطافتدن عارى . س . بخارك تميعندن حاصل
 اولان صو دائلرلى ، ژاله ، شبنم .

چيگدم [س . بياض ، صارى و پنبه چيچكلى
 لربنيات ، عتره ، اوريقان .

چيگنه [س . پيشمه مش . اولماش ، خام ،
 تجر به سز ، آليشماش ، عجبى ،
 لطافتدن عارى . س . بخارك تميعندن حاصل
 اولان صو دائلرلى ، ژاله ، شبنم .

چيگده [س . ظاهر آيگده يه بكرز ميوه ،
 غدا . حناب .

چيگره مك [ف . ويا چيگره مك . اويقو
 قاچاق ، اويويامامق .

چيگسكين [س . ويا چيسكين . پك ايجه
 چيك ، كولش كورور كورمز
 تجر ايدن ايجه قيراغى .

چيگسئمك [ف . اويويامامق ، سهرعلتنه
 مبتلا اولمق .

چيگسئدى [س . ويا چيسئدى . چيك كي
 ياغان پك ايجه ياغور .

چيگسه مك [ف . ويا چيسه مك . چيك
 ياغق ؛ چيگه بكرز ايجه
 ياغور ياغق .

چيگك [س . پيشمه مش اولان شيشك
 حالى ، خالمق . ج . صوئولق ؛
 قبالق ، تجر به سزلك ، عجميك .

چيگئمك [ف . ويا چيگئمه مك . ازمك ،
 باصمق ، ديشله ويا آياغله
 ازمك ، قهر و تضيق آلتنه آلمق . لاقير .

ديي = : سوزني آچيقجه سويليه مه مك .
 مته چيگئتمك م . چيگئتمك ويا چيگئنه مك .

چيگنه ميك [س . آنانك ياورو اغزينه
 ويرديكي آزيق .

چيل [س . بياض لكه ، يوزده حاصل اولان
 نقطه نقطه اُسمرلك . بشكلى
 بر جنس ككليك . ص . بياض رنگده
 بشكلى اولان : چيل طاووق . يكي ،
 بارلاق : چيل يارا . * چيلتمك : يوزده
 چيل پيدا اولمق .

چيلان [س . عتاب ويا چيگده دنيلن ميوه .
 نك پك قيرمزى و ايرى جنسى .

چيلك [س . لذيد و كوزل قوقولو معروف
 ميوه . داغ چيلكي : بونك يابايمسى .

چيم [س . قيصه وصيق ليشل چاير . نبا .
 تاتك ايلك چيقان كورپه فليزلى .

* چيملنديرمك : اكريله جك تخملى فليز .
 لننجيه قدر آيرى بر برده بولونديرمق .

* چيملنك : فليزليك . اَلفبانك يديجى
 حرفى اولان (چ) ك اِسِمى .

چيما [س . خلاط اوجى ، پالامار : چيما
 آتمق . = جى : واپور و اِسكله .

لرده چيمايى آتوب طومتقلىه موظف كيجى .

مه. بلور ويا معدن چينان اينجه
چين [سسي تصوير ايدره، اكثريا مكرر
 قوللايندير: بارداق اورولوچمه — اوتر .
 ص. صحیح، صادق. — صباح :
چين [صبح صادق : چين صباحی بورايه
 كلش، كيمساي كوره مددن كيتمش .
 اف. س. قيوريم، بوكوم : چين
چين [زلف. بوروشوق، بوروشمه ،
 — جين : آلن بوروشوقی . — ابرو :
 قاش چاتيقلى. ص. طوپلايان، دوشيرن :
 خوشه — : باشاق طوپلايان. خرده — :
 قرينتى طوپلايان .

[سنه ۱۹۱۲ سنه سنده جمهوريت
چين [اعلان ايدن ۲۷۶۸۰۰۰۰ نفو-
 سه مالك بويوك بر آسيا دولتيدير . چين
 مدنيتده دنيانك اك اسكى بر قطعه سيدر .
 فقط بوكون اجني نفوذى آلتينده حال
 انحطاطده در . اهاليسك قسم اعظمى
 قونفوشيوس ديننده در . بودا مذهب سا-
 لك اولانلرده بولنور . صوكره پك چوق
 مسلمان ، بر آزده يهودى و خريستيان
 وارد در . * چينجه : چينيلرك طرز واصو-
 لنده ويا چينه منسوب . حر چينيلرك
 لساننده . سه چين لسانى . * چينى :
 چين اهاليسندن اولان . * چينى : چينده
 ياپيلان اوائى ترابيه ؛ ديوارلرى قاپلامق
 ايچون ياپيلان مجلا و بويالى طوپراق لوحه :
 كوتاهيه چينيسى . اوسق مينه لى طوغله :
 چينى صوبا .

چيناقوب [سه. لوفرك كوچوك اولان
 بر جنس باليق .

چينغار [سه. غوغا، كورولتو . —
 چيقارمق : غوغا، كورولتو .

چينغل [سه. ويا چنكل . اوزوم صا-
 لقيمينك كوچوك پارچه لرندن
 هر برى ، چيتيميك .

چينقو [ى. سه. توتيا . ماومتراق بياض
 معدنى بر جسم بسيطدر .
 جالانيرسه پك پارلاق كوزل برنك آليز .

كشافتى ۷،۱۲ در ، ۱۹،۴ درجه ده اُربر .
 چان اورتوسى اوله رق كنيش لوحه حالنده
 قوللايندير . تلغراف تللىخى ، دمير تللىرى
 اُرشم چينقو بانيوسندن كپيره رك ياپاولر .
 ص. چينقودن ياپاش : چينقو ليكن .

چينقوغرافيا [ى. سه. طاش يرينه
 چينقو قوللانمقدن
 عبارت بر نوع اصول طبع .

چينلامق [اف. ويا چينه ليمك . اوتك ،
 چين چين . قولانغم چينلامدى .

چيوغار [سه. زراعت چفتى ، طوپراغى
 ايشله ين اوكون چفتى .

چيوغه [سه. صغير بونوزى .

چيو [سه. ميخلامق ايچون قوللاينلان

سيورى دمير ، اكسر . *

چيولك : چيوى ايله ميخلامق . * چيو-
 يلتمك : ميخلامق . * چيويولتمك : ميخلامق .

مجر بر يرده صاپلانوب قالمق ، كچيكك ،
 چوق او طورمق .

چيويت [سه. هندده وينده چيقان
 قويو ماوى بويا .

چيمان [سه. قرق آياق و عقرب كى
 حيوانلر . مجر. صاريشين و خائن

(كيمسه) . ييلان — : زهرلى حيوانات ،

موزيات . * چيمايچى : شجرة التين .

ح

ح [سه. الفبانك سكرنجى حرفيدر .

ح [توركجه ده هان ه كى اوقونور .

نقطه سز اولدييچون حاء مهمله دخی ددير .

عربيجه كله لره مخصوصدر . ابجد حسابنده

۸ رقمى كوسترر .

حاء [سه. ح حرفنك اسم عربي سيدر ،

حاء مهمله ده ددير .

حاج [ء. سه. حجه كيدن ، كعبه شريفه ي

زيارت ايدن . اكثريا حرف تعريفله

الحاج شكلنده قوللايندير . بوتك يرينه

ایچیه تدقیق ایتک. — خانه : ترسانه نیک
 عملیات مکتبی حکمنده کی قاپریق سی که
 ایچنده صبیان بولوکاری چالیشدی ریلدی.
 آلیوم : مکتب ملغا اولوب برینه کدکلی
 ضابط نامرد مکتبی قائم اولمشدر.

حادی عَشَر ع. عدد اون برنجی.

حاذق [ع. ص. ماهر، استاد، صنعتی
 [أبی بیلمن : طبیب حاذق. *
 حاذقانه : ماهرانه، حذاقتله.

حار [ع. ص. صیحاقت، حرارتلی، قیزغین؛
 یاغیچی : بلاد حاره.

حارس [ع. ص. بکچی، محافظ، حامی؛
 حارس وطن. جم. حراس، حرسه.

حارق [ع. ص. طوشمش، یانان، یاقان.
 یاغیچی : افکار حارقه.

حارقه [ع. ص. آتش، نار؛ حارقه سودا،
 حارقه ندامت.

حاریل [ع. ص. مکرر قوللانیلیر، بردوزی به
 بوینه، تلاشله : — ییوردی.

حازم [ع. ص. حزم و بصیرت صاحبی،
 احتیاطلی، عقللی.

حاس [ع. ص. حس ایدن، دوپان، دو-
 یوجی، دویغولو.

حاشیا [ع. ص. سویلی کوچوک یاراماز،
 کتخانی : های حاشیا های !

حاسد [ع. ص. حسد ایدن، قیصقانان
 حسود. جم. حساد، حسده.

حاسر [ع. ص. حسرت چکن، مرامنه
 نائل اولامایوب محروم قالان.

حاسه [ع. ص. دویغو، انسانده کی بش
 دویغودن بری. جم. حواس.

* حاسیت : دویق خاصه سی.

حاشا [ع. نفی، استثنا، تبعید و تنزیه
 [أداتیدن : الله کوسستمسین،

اوزاق اولسون، مستثنی : أصلاً، قطعياً،
 هیچ بر وقت : حاشا، بن بویله بر شیء

سویلدم. — حضور کزدن : قایا برسوز
 سویلنجهکی زمان قوللانیلیر : حاشا
 حضور کزدن بو اؤک آبدستخانه سی نره ده؟

تورکجه ده حاجی کله سی ده مستعملدر.
 — الحزمین : ابضای هیچ ایتدکن صوکره
 مدینه ده روضه مطهره رسالتپناهی ده
 زیارت ایدن. مؤ. حاجه.

حاجات [ع. ص. جم. حاجتار، برینک محتاج
 اولدیغی شیئر.

حاجب [ع. ص. قاپوچی، بواب. اُسکی
 ملوک اسلامیه ده اؤک بویوک
 مأمور. جم. حجاب. قاش. جم. حواجب.

حاجت [ع. ص. احتیاج، لزوم، إقتضا؛
 تکلیفه نه حاجت : تکلیفه
 نه لزوم وار. لازم اولان شیء. محتاجلیق،
 ضرورت. دفع : — آبدست بوزمه. —
 مند : احتیاج و ضرورت اولان، محتاج.
 جم. حاجات، حوایج.

حاجز [ع. ص. آبیان، بولن. حجاب :
 بدن داخلنده آق جگر لرله باغیر.
 صاقلر آراسنده کی پرده، زار.

حاجی [ع. ص. حاج دن غله. حجه کیشمش
 اولان، حاج : حاجی علی. —
 اونی : قان قورودان دینلن نبات. — بابا :
 حجه کیشمش اولان إختیارلره و بالخاصه
 یاشلیجه عربلره و یریلن اِسْم. * حاجیار
 یولی : صهان اوغریسی، کلهکشان.

حادث [ع. ص. کسکین، سیوری، سرت؛
 شدید و إلتیالی.

حادث [ع. ص. ظهور ایدن، وقوعه کن،
 قدیم اولمایوب صوکره دن میدانه
 چیقان ویا وجوده کن، مخلوق : عالم
 حادثدر. یکی، نو ظهور.

حادثه [ع. ص. واقعه، یکی برشیء، ایلاک
 دفعه ظهور ایدن، ماجرا،
 وقوع بولان حال و کیفیت. بو کله
 (حادث) ک مؤثیدر. جم. حوادث : تورکجه ده
 مفرد اوله رق خبر، واقعه معناسنده
 قوللانیلدهدر : یکی نه حوادث وار.

حاده [ع. ص. آرمش معدنی تل یا ممتق
 ایچون قوللانیلان دلیکلی معدن
 لوحه. * حاده تدقیقدن کچیرمک : ایچدن

س. قاضی ؛ والی ، آمر ؛ حکمدار ، امیر ؛
 أفغان حاکی . — مطلق ، — حقیقی ؛
 جناب حق . * حاکنه : حکم ایدرک ،
 آمریت طوریلہ ؛ حاکنہ لائی ویافیشیر
 اولان . * حاکنک : حکم و آمر ایتہ ؛
 بائیک ، قاضیق . * حاکییت : حاکنک ،
 آمریت ؛ تورکیده حاکییت ملیہ وار .
 [ع.ص. حکایہ ایدن ، نقل ایله یں :
 حاکی] بر افسانہ یی حاکی کتاب .

حاکی

[ع.ص. شیمیدیکی زمان ، ماضی
 و مستقبل اولمایان . اولوش ،
 بولونوش ، صورت ، کیفیت : حاملدن
 خبرک یوق ، سن نه حالده سک ؛ بحال ،
 قوت ، طاقت : اورایه کیده جک حالم
 قالمادی . صوفیونک جذبہ سی : وجد و حال .
 درد ، کدر ، ألم : حالی بر الله یسایر .
 اهل — : وجد و حال صاحی ، اهل دل .
 — آشنا : حالدن آکلار . باشنه — کک :
 صفتقیه اوغرامق ، مشکلات چکمک .
 اونی قاندر برجه یه قادر ییلمز سک باشمه نه
 حال کلدی . * او حالده : او تقدیرده ،
 او صورتده ، او وقت . همه — : مطلقا .
 — بوک : اوایله ایکن ، حقیقت شودرک :
 بکا لیموناظه ویریور ، حال بوک بن دها
 یک بییدم . حال بویله ایکن : بویله او .
 لدیغی حالده . در — ، فی الحال : هان ، او
 آنده ، بردن ، چار چابوق . * شیمیدیکی
 حالده : شیمیدیلک ، بو کونکی کونده .
 عرض — : حالی سویله مه . * عرضحال :
 بر مقامه ویریلن إستدعا ، إسترحامنامه .
 * علی حاله : کندی حالنده ، بولوندیغی
 حالده ، حالی اوزره . کندی حالنده :
 باشقه لرینه قاریشمایان . لسان — : حالنک
 إفاده ایتدیگی شی . نه — ایسه : هر نه
 — ایسه : هر نه صورتله اولدیسه .
 * هر حالده : نه اولوسه اولسون ، هر
 ناصل اولسه . ج. احوال . ع.ص. شیمیدیکی ،
 حاضر : سال حال . * حالی : حاله
 منسوب ، شیمیدیکی : سنه حالی . * حالا :
 شیمیدیکی حالده ، شو آنده . * حالداش :

[ع.ص. کنار ، پرواز ، برکتابک
 حاشیه] صحیفه لری کنارینه ویا آلتنه
 یازیلان یازی ، هامش . بر اترك متنی
 شرح و ایضاح ایدن کتاب ، تألیف .
 [ع.ص. حصول بولان ؛ وقوعه
 حاصل] کن ، پیدا و ظاهر اولان ؛
 بیتن ؛ نتیجه مقامنده اولان ؛ ثمره . *
 حاصلی ، الحاصل ، حاصل کلام : نهایت ،
 فی الجمله ، نتیجه ده ، خلاصه کلام . * حاصلی
 تحصیل ایتیک : بیهوده یورولاق . ج.
 حاصلات : هر هانکی بر ایشدن حصوله
 کن شیشلر ، تمتع ، فائده ، ثمرات ، وار .
 دات : تارلا ، پوسته حاصلیق . * حاصلسز :
 ثمره سز ، فائده سز ، بوش .

[ع.ص. کوز اوکننده اولان ، بالذات
 حاضر] بولنان ، حضورده اولان ؛ مهیا
 آماده . یاپیش بر حالده صاتیلان . شیمیدیکی
 حال حاضر . — جواب : دو حال مناسب
 جواب بولوب سویله یں ، سریع الانتقال .
 — ه قونق : امکسز برشی آله کچیرمک .
 ج. تام صیراسیدر ، نه آی اولور : حاضر
 کشکن شونی ده آل باری ! ج. حضار :
 حاضر بولونانلر . — جی : دیکلمش البسه
 صاتان . — لاق : حاضر ایتک . — لاق
 هر شیئی تدارک ایدوب مهیا بولونق .
 — لق : لازم اولان شیشلری تدارک ،
 تدارکات : سیاحت ایچون حاضرلق کو .
 رویور ، حاضرلقده بولنیور . — لوپ :
 صوده پیشمش یومورطه .

[ع.ص. قازان ، حفر ایدن . س.
 حافر] حیواناتک آباق طرناغی .

[ع.ص. حفظ ایدن ، صاقلایان ؛
 حافظ] قرآن کریمی اوزردن اوقویان .

[ع.ص. حفظ ایتمه ، صاقلامه
 حافظه] خاصه سی ، قوه حافظه : حا-
 فظه سی قوتلی .

[ع.ص. انسانی کولر یوزله قاز-
 حافی] شیلایان . یالین آباق یوروین .

[ع.ص. حکم ایدن ، دعوی فصلنه
 حاکم] مأمور اولان . اوستده بولونان .

حائِف [ع.ص. عدالتسز ، ظالم ، باغی ، طغانی . ج. حافه ، حیف .

حائِل [ع.ص. ایکی شیء آراسنده ویا بر شیء اوکسندده پرده اولان : اوکسندده کی بنا حائل اولیور ، کوردهیور .

حَب [ع.ص. دانه ، تخم ، چکرک : یو-تولاجق یووارلاق علاج . * حب یوتقمق : بیتشمک ، محو اولمق . ج. حبوب .

حَب [ع.ص. سوکی ، محبت : حب وطن . ج. - جاه : منصب سوداسی .

حَبَاب [ع.ص. صو قبارجینی ، انسانک تعقیب ابتدیی مقصد وغایه .

حَبْدَا [ع.ص. نه کوزل ، نه خوش ، نه لطیف : نهاعلا ! نهسوعلی !

حَبَس [ع.ص. آلیقومه ، بربره قایامه ، دالیورهمه : جانیلری حبس

ایدرلر . طوتمه ، ضبط ایتمه : ادراری حبس ایتمه ملی . بربره قایوب دیشاری چیقارامه : پاره کزی حبس ایتمیکز ، ایشلدیکز . تر .

س. حبسخانه ، محبس : برآیدنبری حبسده-در . ص. حبس اولونمش . * کوزحبسی : نظارت آلتندده بولوتمه . * حبسخانه :

جانیلری ، مئتملری قیادقیزی محل ، محبس . سخ. آفریقاناک شرفنده منک

حَبَش [ع.ص. قارشسی ساحلنده کوچوک برملیک اولوب اون ایکی میلیون قدر اولان اهلایسی اکثریت اوزره خرسیناندر . حبش اها-

لیسندن اولان * حبشی : حبشه منسوب .

حَبْط [ع.ص. غله مباحثه ده اسکات ایتمه : خصمنی ایکی سوزله حبط ایتدی .

حَبَل [ع.ص. کبه قالمه . غضب ، حدت ، کدر ، حزن ، آسف ، غم .

حَبَل [ع.ص. ایپ ، اورغان . خلاط . دامار ، شریان . ج. حبال .

حُبْلَى [ع.ص. کبه (قادین) . ج. حبالی .

حُبُوب [ع.ص. ج. حبلر ، دانهلر : تخملر . * حبوبات : ا کله صالح دانهلر .

حُبُور [ع.ص. کوکل فرخانی ، سونشیج ، سرور ، نشئه ، کیف .

حال آرقداشی ، قفادار . * حالاشمق : دردلشمک ، حسبحال ایتمک . * حالانق ، حالانمک : یکی بر حال پیدا . ، دکیشمک ،

حالی آیشلشمک ، کندندن کچمک . * حالیا : شیمدیکی زمانده ، شیمدیکی حالده .

حالا [ع.ص. شیمدی ، آلان . هنوز ، دهها : او ایشی حالا یاعدکی .

حالات [ع.ص. ج. حالتلر . ب : حالت .

حَاث [ع.ص. حال ، صورت ، کیفیت ، اولسانک و بولونسانک صورتی و تورلوسی : تقدیر . - نزع : جان چکیشمه .

حامِد [ع.ص. حمد و شکر ایدن .

حامِض [ع.ص. آکشی و سرکه کی اولان : اککره . * حامضیت : آکشیلک .

حامِل [ع.ص. یوکلو . کبه . حائز . صاحب ، متصرف . طاشییان ، کورون .

عهدهسندده بر بولسجه بولنان . ج. حمله . * حامله : طاشییارق ، کوروره ک ، نقل ایدهرک . * حامله : کبه (قادین) . ج. حوامل .

حامی [ع.ص. حمایت ایدن ، قوریان ، صاحب چیقان : حامیسی چوقدر .

حَانِث [ع.ص. یعنی بوزان ، بمن عهدهسندده قالدان ، یعنی یربته کتیرمه ین .

حَانِطَال [ع.ص. عو . بول ، قاپا و یچیمسز .

حَاوِی [ع.ص. ایچنه آلان ، شامل ، قاپلایان : بوتون کهلری حاوی بر لغت .

حَاوِیَا [ع.ص. آتشده قیزدیرلدندن صورکه بربره لهیم سورمهک یارایان چکیچ شکندده کی دهر آلت .

حَاوِی [ع.ص. شاشیرمش ، خیرتده قالمش ، قرار ویرمه ین . - بائر : عقلی غائب ایدهرک نه یاهه جغنی بیله مه ین ، صاپتان .

حَاوِی [ع.ص. مالک ، صاحب : طاشییان : اهمیت : اهمیتی .

حَاوِی [ع.ص. دیوار ، جدار .

طاش و اودون کبی حسسز ، دکر سز
شینلر . ج. آجبار .

جَـرَـوِ [ع.س. حجره منسوب . اوفاق
جَـرَـوِ اوفاق کوزلی اولان .

جَـرَـه [ع.س. کوچوک اوطه . کوچوک
جَـرَـه دولاب . جانی ماده لک باشلیجه
عضوی . - جَـرَـه غشا ایله محاط بر
پروتوپلاسم کتله سندن متشکل اولوب بر
نوانی حاویدر .

جَـزَـ [ع.س. آله جغه مقابل برینک مالی
ضبط ایتمه معامله سی ، جَـزَـ .

جَـلَـ [ع.س. کلین اوطه سی ، کردک .
جَـلَـ جیمک سکونیه غلطدر .

جَـمَـ [ع.س. برجسمک بویوکاکی ، جسامت .
جَـمَـ : بویوکاکیجه ، جته جه .

جَـهَـ [ع.س. بر حج . سنه . ذی الحجه :
سنه غمیه نک صوک آبی .

جَـرَـه [ع.س. کوچوک ده لیک وایوق .
جَـرَـه : جَـرَـه حیرات .

حَدَـ [ع.س. سینور ، ایکی دولت طور اغانک
برلشدیکی بر . درجه ، مرتبه .

حَدَـ [ع.س. قدر و اعتباری ، دگری : حدی
بیلمز ؛ حدم اولمایارق . تأدیپ شرعی .

حَدَـ [ع.س. ترکیب ایدن ایکی قسمدن بری .
جبرده تناسب ویا معادله لی ترکیب ایدن

قسملردن بهری . * حدی بیلدیرمک :
تأدیپ ویا تکدیر ایتک . - ذاتنده :

أساساً ، ذاتاً ، طبعاً ، فطره . - سز :
حدی اولمایان ، چوق .

حَدَاثَت [ع.س. یکیکلک ، کنجک ، تازه .
لک . - سن : یاش کوچوکلیکی .

حَدَاث [ع.س. دمیرچی .
حَدَاث [ع.س. جَـهَـ حدیقلر ، باغقلر ،

حَدَاتِق [ع.س. باغ ، بوستانلر . ب : حدیقه .
حَدَبَ [ع.س. قانبور ، پومرو . * حدیبت :

حَدَبَ [ع.س. قانبورلق ، یومرولق .
حَدَّت [ع.س. غضب ، شدت ، سرتلک .

حَدَّت [ع.س. اوفکه ، تهور : پر . - چوق
قیزمش . * حدتلندیرمک : قیزدیرمک .

* حدتلنمک : قیزمق ، اوفکه لیمک .
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن
حَدَـ [ع.س. بوغدا ، آرپه و سائردهن

حَدَث [ع.س. آبدست و غسلك تجديدى
[اقتضا ايتدين وقعه و حال .
انسان پىسلكى ، غافط . يكي شى . كنچ ،
دليقانى . ج. اُحداث .

حَدَس [ع.م. ظن ، تخمين ، وهم ؛ اِدراك
[تصور ، فهم سريع . * حد-
سيات : ممكن اولان شئلر ، ممكنات ، فرضيات .
[ع.س. كوز بىكى . ص. حدقى :
حَدَقَه [كوز بىكنه منسوب .

حُدُوث [ع.م. وقوع بولمه ، ظهور ايتمه ؛
[صوكره دن پيدا اولمه .

حُدُود [ع.س. ج. حدودلر ، سينورلر .

حَدِيث [ع.س. تازه ، يكي ، كنچ . ج.
[حداث ، خدثاء . بر واقعه نك
حكايه سى ، روايات لسانيه ، سنت . مدا-
وله ، مذاكره ، مشافهه ؛ خبر ، قصه .
فضى كائنات اُفنديمىزك مبارك كلامى ويا
بر فعل و حركى . ج. اُحاديث .

حَدِيد [ع.ص. اوفكهلى ، حدتلى ، تتييز ؛
[شدتلى ، كسكين . س. دمير ، آهن .
* حديدى : دميره منسوب ؛ دمير دن يالاش .
[ع.س. ميوه باغچه سى ، آغاچلى .
حَدِيقَه [اُطرافى ديوارله چورلمش باغچه .

[ع.س. قازشى ، مقابل . خط
حَدَاء [مستقيم كندى استقامتى اوزره
تديد اولونماسندن حاصل اولان جهت ،
استقامت ، دوزلك : يوللرده كى آغاچلر بر
حذاده ديكيدير . * حذايه لكسك : تام
قارشيسينده ويا دوز بر خط اوزرنده
بولونمق : تام حذايه كلنجه تتيكى چاك .
تسويه آلتى ، چرى پرهمسى .

حَذَاقَت [ع.س. صنعتده مهارت : بزم
[دوقتورك حذاقنى مسلمدر .

حَذَر [ع.م. صاقمنه ، احتراز ، قاجمنه .
[يان كسيچيلردن حذر ايديكيز .
[ع.م. طى ايتمه ، كيدرهمه ، سيلمه ،
حَذَف [اورته دن قالديرمه .

حَر [ع.س. صبحاق ، صبحاقلق : حر
[شديد ، حر نار جهنم . ج. حرور .

[ع.ص. اُسير اولمايوب سر آزاد
حَر [اولان ، ايستديكى فعلى و حركى
يا ائتمده مختار اولان . حرىت سياسيه دن
مستفيد اولان . س. حرىتى ائنده اولان
كيمسه . ج. اُحرار .

حَرَاث [ع.س. چنچى ، اُكينچى ، طو-
[پراغى ايشله يوب اُكين اُكن .

حِرَاثَت [ع.س. چنچيلىك ، زراعت ؛
[اُكينچيلىك ، طوپراغى ايشلمه .

حَرَارَت [ع.س. صبحاقلق : كوشك
[حرارتى ، صوسزلىق : طوزلو
شئلر حرارت ويرر . آتش ، يانمه :
خسته نك حرارتى آرتدى .

حِرَاسَت [ع.س. حفظ ايتمه ، قورومه ؛
[بلكمه ، محافظه .

حَرَاقَه [ع.س. وقتيله دشمن سفان و بلا-
[دينه آتش و برمكه مخصوص كى .

حَرَام [ع.ص. شرعاً ممنوع : مسكرات
[حرامدر . تجاوز ايدلمسى ، طو-

قونولاسى ممنوع ، مقدس ، مبارك : مسجد
حرام . س. شرعاً استعمالى ممنوع اولان
شى : حرام ياك . = زاده : مناسبات
غير مشروع دن طومش . * حرامى :
خرسز ، حيدود ، قطاع طريق . * حرا-
مىلك : خرسزلىق .

حَرَب [ع.س. ايكي ملت بيننده ويا عىنى
[بر ملتك بر برينه مخالف ايكي

قسمى آراسنده مسلح غوغا ، جنگ . *
حرباً : حرب ايدرك . * حربگاه : جنگ
ميدانى . * حربى : حربه منسوب ؛ س.
تفنىكي دولدورمه و تيمزلكه مخصوص دمير
چوبوق . ج. حروب .

حَرَبَه [ع.س. قيصه مزارق ، سونكو .
[جى : قيصه مزارقلى عسكر .

حَرَبِيَه [ع.س. وقتيله امور عسكرىه ايله
[مشغول اولان دائره دولت ،
شيمدى (مدافعه مليه) نامى االمشدر .
ضابط يئيشديرمه مخصوص مكتب على .

حَرَث [ع.م. چفت سورمه ، طوپراغى
[ايشله مه ، تغم صاچه . تر . بجه .

صناعی ، علمی آثاردن استفاده خصوصنده کوستریلن ایتنا و ایتام ، تدرب ، تمرن ؛ ذهنی و اخلاقی تعلیم و تربیه ، تهذیب و تادیب ؛ صناعی و ذهنی آچلمه حالی ؛ سعی و اقدام ثمره سی اولان کال .

حَرَز [ع.س. ملجأ ، مأمن ؛ آفاتدن و طلمسم کبی شیء . — جان : جانی محافظه ایدن طلسم .

حَرَص [ع.س. قیزغین و دویمق بیلمز آرزو ، طمع ؛ شهوت ، برشیئک لزومندن زیاده اوستنه دوشمه ، آچ کوز . لیلک . * حرصلائیق : قیزغین و دویمق بیلمز برآرزویه قایللیق ، طمع ا . قیزمق . مته . حرصلاندیرمق . * حرصلی : حرصی اولان ، قیزغین ، آرزغین .

حَرَف [ع.س. الفبایی تشکیل ایدن ایشارتلردن هربری ؛ بویشارتلر . دن برنی کوسترن معدنی کوچوک دویمه مطبوعه قالی . بومعنده جمع اجمعی قوللانیلیر : حروفات باصمه سی برکتاب . سوز ، کلام : جامع حروف : محرد . — آنداز : سوز آتان ، طوقوناقلی سوز سویله ین ، اوتکه کنه بریکنه سوزله ساتاشان . * حرفیکیر : هرایشده عیب و نقیصه آریان ، معارض . چه حروف .

حَرَف [ع.س. چه . حرفتلر . ب : حرفت . **حَرَفَت** [ع.س. انسانی کچیندیرن ، آل روبا ماکنه ایله پاییلان ایش . مدار رزق اولان کار صنعت .

حَرَق [ع.س. یانه ایزی ؛ بر قشاش اوزرنده کی یاتیق علامتی . **حَرَقَت** [ع.س. (قادن ویا کوزده کی الخ .) حرارت .

حَرَقَه [ع.س. اوبلوک کچکنک باشی . * حرقفی : بوکچکه منسوب .

حَرَکَات [ع.س. چه . حرکتلر ، حرکتلر . **حَرَکَت** [ع.س. قیملدانه ، ده بره نمه ، اویسمامه ؛ یاپراقلر حرکت

ایتمور . ایش ایشلمه ، عمل ، داورانه ؛ ناصل حرکت ایده جکیز ؟ طور ، معامله ، کیدیش : حرکتی بکندمد . یوله چقیمه ، عزیزمت : یارین حرکت ایده جکیز . برپایه علمیه .

حَرَکَه [ع.س. برحرفک ناصل اوقوناجغی کوسترر ایشارت ، صائت : ضمه ، فتحه ، کسره ، جزمه . — له مک : صامت حرفلرک اوستنه بویشارتلردن برنی قومق . مته . — لندیرمک . م . — لئمک . چه . حرکات .

حَرَم [ع.س. هرکسک کبرمسنه مساعده اولونمايان محترم و معزز یر : — شریف : کعبه و جواری . اسلام اولرنده قادینلر دائیره سی ؛ زوجه . * حرمسرا : قادینلر دائیره سی ، حرمسرای .

حَرَمَان [ع.س. محروم اوله ، محرومیت ؛ طالعک مساعده سزلیکی .

حَرَمَت [ع.س. بوزولماسنه مساعده ایدلمه ین مقدس شیء . قادین ، زوجه . شرف ، حیثیت ؛ رعایت ، اکرام ، اعتبار : مسافره حرمت ایدیلیر : برشیئک شرعاً حرام اولماسی : شرایک حرمقی . * حرمة : رعایت مقصدیله . * حرمتی : شرف ، حیثیت و وقار صاحبی ، بویوک ، اوقه لی . * حرمتلیجه : اولدجه بویوک . [ع.س. تنبیه . مکه ایله مدینه . **حَرَمَین** [ع.س. بررتبه علمیه . — شریفین : مکده کی کعبه ایله مدینه ده کی روضه مطهره نبوی .

حُرُوب [ع.س. چه . حربلر ، غوغالر ، جنسکلر . ب : حرب .

حَرُور [ع.س. کونشک قیزغینلیی . کچجه لین آسن صیجاق روزکار . * حروری : حرارته منسوب : قوه حروریه . [ع.س. چه . حرفلر . * حروفات : طباعته مستعمل دویمه حرفلر .

حَرَوْن [ع.س. ایلرلییه جک یرده طوران ویا کیری کیدن (حیوان) ، سوکی و اقناعی کوچ . زبازندی : حارین .

حَرَى [ع.ص. مناسب ، لائق ، خاص ، سزا ، مستحق .

حَرِيَّت [ع.ص. حرکت ا. ویا اجتماعه مک ، انتخاب ایلیمک اِقتداری ؛ استقلالیت ؛ اَسارتک ضدی ؛ آزادلیق ؛ حریت ویرلز ، آلئیر .

حَرِير [ع.ص. ايبك . * حریری : ايبكه منسوب و متعلق ؛ ايبكدن ياپلمش ؛ ايبك كې يومشاق .

حَرِيص [ع.ص. حرصلى اولان ؛ برشيئى لزومندن زياده رغبت مذمومه ايله ايستين ، طمعكار .

حَرِيف [ع.ص. مسلكداش ، صنعت آر-قداشى ؛ زبازدى ؛ هريف: عادى وياغى آدم ؛ آدم ؛ آكلاميورميساك به حريف ؟ * حريفانه : اُسلانچي ، هرکس مصرفدن كندى حصه سنى ويرهرك ؛ زبازدى ؛ اُرفانه .

حَرِيق [ع.ص. ياغين ، آتش . * حريق لزه: ياغينه اوغرامش ، ياغيندن ضرر كورمش ؛ ج. حريقزدكان .

حَرِيم [ع.ص. برى ايچون مقدس اولان شينلر ؛ حرم دائره سى . بر اوك ، بر سرياك جوارى .

حَرْب [ع.ص. جماعت ، اِنسان طائفه سى ، فرقه ، گروه . برينك فرقه سنه منسوب اولان آدملر . بولوك ، قسم .

حَزَم [ع.ص. قرار قطعى ، ثبات . متين و دوغرو رآى ، عزم قوى .

حَزْمَه [ع.ص. دمت ، باكت ، كوچوك دنك . * حزمه ضيايه : پروژه كتور

كې برنور منبعندن چيقان ضيادار ستون .

حَزَن [ع.ص. اُسف ، غم ، كدر ، قلبا ، فكرآ و روحآ چكيان معنوى اضطراب . — اُنكيز ، — آميز ، — آور ، — افزا : حزن ويرن ، حزنلى ، حزنه سبب اولان .

حَزيران [ع.ص. سنه شمسيه نك كانون - ثابندن اعتبارآ آلتنجى آيى .

حَزِين [ع.ص. مكدر ، مأيوس ، متأسف ؛ حزنلى ؛ حزن و كدرى موجب

اولان : حزين برمنظره . حه حزن وكدرله ، محزون اولدق : حزين حزين او قويوردى .

حَس [ع.ص. دوغرو . حواس واسطه سيله اُشياى خارجيه نك تاثيرينى دوغره

يارايان ملكه . اِنسانده بش حس واردد : كورمه ، ايشيمه ، قوقلامه ، طامه ، دوقومه . — ايتك : بو بش حسك بريله دويمق ،

درلك ايتك : كوزل برقووق حس ايديورم ؛ روحآ دويمق : برمسرت ، برقورقووق حس ايتك ؛ تقدير ايتك ، آكلامق : منظره نك

كوزللكى حس ايديورميسكز ؛ — قبل الوقوع : وقوعه كله جك برشيئى سوق طبعى ايله مبهم صورته اولدن حس ايتمه ، * حسى : دوغويه متعلق ، دوغويو ايله آكلاشيلان . ج. حواس .

حَسَاب [ع.ص. برچوق عددلرك بر آرايه طوبلانسندن نه نيجه چيقاجعى

آكلامق ايچون ياپلان معامله : پاره سنى حساب ايديورم . آلاجق ويا ويرم جك : متعهدك حسابنى تدقيق ايديكز . تخمين ،

تقدير : اونك حسابى دوغرو چيقدى . صاييه متعلق قواعد و معاملاتن بحث ايدن علم : علم حساب . — ويرمك : آكلامق ، ايضاح

ا. ، سببى سويلك ، آلدیغنى ويرديكى كوستومك . * حسابنى كسمك : آلاجقى ويرمك جكي بريره قيد ا. . * حسابه چكمك :

حساب صورمق . * حسابيه كلك : اويمق . * بالحساب : حساب ايدرك . * على الحساب :

آچيقتن ، ايلريده حساب ايدلك اوزره .

* عندالحساب ، لدى الحساب : حساب اولوندقده ، حساب ايديلنجه . * يوم الحساب ،

روز : — قيامت كوني . * حسابيچى : ائى حساب ايدن ، اِداره لى . * حسابسىز :

صايبسىز ، بكچوق ؛ حه حساب ايتكسزين . * حسابلاشمق : آلاجق ، ويرمك جك حسابنى

كورمك . حسابلامق : حساب ، تقدير ، تخمين و ملاحظه ا. . * حسابلى : حساب

حَسَنَاء [ع.ص. کوزل (قادین) . حسن و جمال صاحبه سی .

حَسَنَات [ع.ص. ج. حسنہ ل. ب. حسنہ .

حَسَنَه [ع.ص. عمل خیر ، آی ایش ، آییلاک ، صدقه . ضدی : سیئه .

حَسَنی [ع.ص. أحسنك مؤنثی . دها کوزل .

حَسَنیات [ع.ص. حَسَنیات : کوزل ایشلر ، امورخیریہ .

حَسَنین [ع.ص. إمام حسن و إمام حسین أفندیلر مؤنثی .

حَسَوْد [ع.ص. حسدجی ، قیصقانچ ، چکه مهین . * حسودانه : حسوده

یا قیصقانچ صورتده ، حسدجیلکله .

حَسِیَات [ع.ص. روحك حواس واسطه سیله خارجی آشیان دویدیغی

تأثرات : حسیات نجیبه ، قلبیه .

حَسِیْب [ع.ص. ذکری ، معتبر ، محترم ،

حضرت یاراماز ، راحت دورماز ، ضعیفی مشکل ، سرت .

حَسْأَش [ع.ص. أسرار ایچن ، أسرار کبی شیئر قوللانان .

حَشَر [ع.ص. طوبیلامه . قیامت . * الحشر : انسانلرک قیامت کونده طوبیلا

نمائی . * یوم الحشر : بوتون انسانلرک دیریله جکری کون . = ونشر : طوبیلاوب

داغلمه . = ونشر اولق : دوشوب قالقمق ، انسیت ایچک ، اوغراشوب طوروق .

حَشَرَات [ع.ص. ج. کوچوک حیوانلر ،

حَشَفَه [ع.ص. أرككك آلت تناسلنك

حَشَم [ع.ص. معیت ، یاننده بولونالار ،

حَشَمَت [ع.ص. ج. کوچوک حیوانلر ،

حَشَو [ع.ص. طولدیرمه ، طولدیرمغه یاراد

یان شی . عبارۀ لاحقه ، اوزون

اولونغش ، دوشونولمش ، دوشون . * حساسی : حسابه متعلق ، اداره لی ، حساسی بیلیر . ج. حسبان ، حسابات .

حَسَاس [ع.ص. جوق حس ایدن ، پک

حَسَاس [ع.ص. جوق و قولای متأثر اولان :

حَسَب [ع.ص. قیمت ، مزیت مخصوصه ،

حَسَب [ع.ص. شرافت شخصیه ، ذکر . مناسبت ،

حَسَب [ع.ص. دوستلق حسبیله .

حَسَب [ع.ص. دوغروسی (حسب) . کوره ،

حَسَب [ع.ص. نظرآ ، بناء ، جهتیله ، إقتضاسنجه :

حَسَب [ع.ص. موسم : موسمه کوره . = حال : کورو

حَسَب [ع.ص. حسبنالله : الله بزه یتر .

حَسَب [ع.ص. = الله : الله رضاسیچون ،

حَسَب [ع.ص. غرض و عوضدن بری اوله رق .

حَسَب [ع.ص. قارشیلیقسز ، عوضسز ، الله

حَسَب [ع.ص. رضاسیچون ؛ مجاناً .

حَسَد [ع.ص. کندیستک اولماسی ایستدیکی

حَسَد [ع.ص. آبی برشیئی باشقه برینک آله

حَسَد [ع.ص. ایچ چکمه ، ایکلمه ، اوزونتو ،

حَسَد [ع.ص. صیقینتییسی ، کدر ، زحمت ، تأسف .

حَسَد [ع.ص. کوره جکی کله ، إشتیاق . = چکمک : پک

حَسَد [ع.ص. آرزو ایدیلن بر شیئی آله کچیرمه مەکن

حَسَد [ع.ص. اوزولمک . * حسرتده : حسرتده دوچار اولان .

حَسَد [ع.ص. حسرتکش : حسرت چکن ، مشتاق .

حَسَم [ع.ص. کسمه ، کسوب آتہ ، حل

حَسَم [ع.ص. و فصل ایتمه : حسم دعوی .

حَسَم [ع.ص. طبیعی ، روحی ویا صنعای

حَسَم [ع.ص. اولیله بر نظام و آهنگدکره

حَسَم [ع.ص. انسانه درین بر ذوق و حیرت إلهام ایدر ،

حَسَم [ع.ص. کوزللك ؛ آییلاک .

حَسَم [ع.ص. کوزل ، وجهه : = کوزل یوز .

حَسَم [ع.ص. اعمال حسنه : کوزل ایشلر .

وفائده سز سوز. اعضای داخلیه نك صورت
 انتساجی. قیریلجه ق شیلرك آراسنه قو-
 نان صان و سائرہ. * حشوی : خشوہ
 منسوب ؛ معنائیز سوزلر سویله یین. *
 حشویات : کلام آره سنده : «شیء ، مثلاً ،
 سوزم یابانه» کی سویله یین لزومیز سوزلر.
 [ع.س. قورو اوت . أسرار
 حشیش] اِسْمَنْدَه کی ماده. اصلی : حشیشہ.
 حشیشہ [ع.س. بر اوت . عصاره سی
 حشیشہ] سکر ویرن و أسرار دنیلن
 بر نبات .

[ع.س. طاش ، چاقیل . اعضای
 حصاة] داخلیه نك برنده حاصل اولان طاش.
 [ع.س. اُکین بیجه ؛ اُکین بیجه
 حصاد] زمانی ؛ اوراق وقتی .

[ع.س. محاصره ، قُشَاتْمَه ، اطرافی
 حصار] چوریمه . مستحکم محل ، قلعه .
 [ع.س. حکمده متانت ، صلا
 حصافت] بت و مکنّت . رأی متین .
 [ع.س. قوی و متین اولمه ؛
 حصانت] عقیف و عصمتی بولونمه .

[ع.س. قیزامیق . بولکده کی ص
 حصبه] مفتوح اولارقدده اوقوناییلیر .
 [ع.س. صیقیشدیرمه ، دار بر یرک
 حصر] ایچنه آلمه . حرکتن منع ایتمه ،
 اطرافنی چوریمه . تقصیر ، تقید . وقف ،
 تخصیص ایتمه ؛ اوغراشمق اوزره آیریمه ؛
 کونده ایکی ساعتکیزیده یوکا حصر ایدیکنز .
 [ع.س. بکلک ، اِنقباض ؛ اِدرار
 حُصْر] طوتوقلغنی ، اِحْتِباس .

[ع.س. قلعه ، مستحکم یر ،
 حصن] حصار . ج. حصون .

[ع.س. حاصل و پیدا اولمه ،
 حُصُول] وجوده کله . — بولق : وجوده
 کلک ، حاصل اولق . * حصولپذیر : حصو-
 لی ممکن ، حاصل اوله ییلیر ، حصول بولمش .
 حُصُون [ع.س. ج. حصنلر ، قلعه لر .

[ع.س. پای ، نصیب ، بهره : بن
 حصه] حصه می آلدیم . — دار : حصه

صاحبی . بر شرکتہ سرمایه قویانلردن
 هر یری . — لشمک : پایلاشمق . — مندہ
 حصه سی و بهره سی اولان . — یاب : نصیب
 و بهره بولان : لطفکیزدن حصه یاب اولدم .
 [ع.س. یره سیرمه مخصوص ایچمه
 حصیر] سازدن اورولمش دوشه مه .
 — لامق : حصیرله دوشه مک . — لی :
 حصیرله دوشتمش ، حصیر قابلی (صاندالیه ،
 شیشه و سائرہ) ، دایچانه .

[ع.س. حیوانلره دها ییشیل ایکن
 حصیل] یدیریلن آریه اُکینی .

[ع.س. مستحکم ، متین ، قوی ،
 حصین] محکم : حصن حصین .

[ع.س. ج. حاضر و موجود اولان
 حضار] (انسانلر) . حضورده بولو-

ناملر : حضار کرام .

[ع.س. ثابت مسکنی اولانلرک
 حضر] اِقامت ابتدکاری مملکت . سفر
 و حربک عکسی ، صلح و آسایش . *
 حضرده : وقت صلحه . * حضری :
 حضره منسوب . * ماحضر : آئده حاضر
 بولونان شیء .

[ع.س. مقام تعظیمده بویوکاره
 حَضَرَت] وزیریلن عنوان : حضرت
 پیغمبر ، حضرت علی . علی العاده قاتیلرک
 (حضرتلری) شککنده اِسْماری نهایتنه
 کلیر : پاشا حضرتلری ، احمد بک افندی
 حضرتلری . تعظیم و تلمطیف ایچون قلندرانه
 برکله خطاب کیده قوللاییلیر : حضرت !
 بوایشک نتیجه سی نه اوله جق ؟

[ع.س. حاضر اولمه ، موجود
 حُضُور] بولونمه : محکمه ده حضورکز
 لازمدر . اوک ، پیشگاه : حضورنه کیمسه فی
 قبول ایتمیور . راحت ، آسایش ، آرام :
 حضور قلب ایله . وقتیله پادشاه معرضی ،
 مثول : حضوره چیقیدی . حاشا — دن :
 (فنا بر سوز سویلنجهکی زمان) حضور-
 کزدن اوزاق اولسون معنائنه کلیر .

[ع.س. زیر ، اُک آشماغی .
 حَضِیض] داغک اُتکی . اوج مقابلی ،

حَفَلَه [ع.س. انسان غلبه لنى ، جم ، جم ، غفير ، جمه ، لجه .

حَقِيد [ع.س. اولاد اوغلى ، طورون . جم . أحقاد : حقیدلر ، أخلاف ، ذريت .

حَفِيرَه [ع.س. چوقور ، دليک ، او يوق حفره ، جب . جم . حفار .

حَفِيز [ع.س. محافظه ايدن ، صاقلایان . حفيظ الله : الله صاقلاسون .

حَق [ع.س. الله . عدل و انصاف : حقدن آيرلمايکيز . بر انسانه عائد اولان

شىء : بو بىم حقدرد . دوغرو و کرچک شىء ، باطل مقابلي : حق بودر . اهاک

وزحمت قارشيلغى : آنا بابا حق ، عمله حق . باي ، حصه : آتش حق ، حق نار . —

ایتمک : قازانمق . — قازانمق : حقلى چيقمق . ويرمک : حقلى چيقارمق ، تصديق . —

قوشى : اسحق قوشى . — اوران : پنبه قوشرو . * حقنى يىمک : آلاچغى و برمه مک ، فضلى تسليم ايتمه مک . *

الحق : دوغروسى . * بحق : حقييله . * بغير حق : حقسز يره . * ناحق يره :

حقسز يره . * حقنده : دائر ، متعلق : اونك حقنده نه سويلنيور ؟ * حقيچون :

عين تعبيرى : الله حقيچون . جم . حقوق : کرک اشخاص ، کرک اموال نقطه نظرندن

هيئت اجتماعيه مناسباتى تنظيم ايدن قانو- نلرک هيئت عموميه سى . ص . دوغرو ، کرچک : بوسوز حقدرد . عدالته موافق .

* حقا : حقيقه ، فى الحقيقه ، دوغروسى . — بين : حقه رعايت ايدن . — پرست :

حقه طابيان ، عدالتى سون ، دوغرودن آيرلمايان . * حقسز : دوغرو اولمايان ، باطلی التزام ايدن ؛ ح . عدل و انصافه

مطابق اولمايارق . * حقسزلق : اکريک ، عدالتسزلىک . — شناس : حق طابيان ، حقه رعايت ايدن . — شناسانه : عادلانه .

حقه رعايت ايدرک . — کذار : حقدن آيرلمايان . — کو : دوغرو سويله بن . *

حقلاشمق : بربرينه حقنى ويره رک آلاچق

قرک وياديگر بر سياره نك محرکى اوزونده ارضه اک يقين برمسافده بولونان نقطه .

حَطَب [ع.س. اودون . جم . أحطاب . حط : خوشالتمه ، ذوقياب اولمه :

بولنه شيدلردن حظ اتمم ، هو- سيقيدن حظ ايدرم . بخت ، طالع ، نصيب . سعادت ، قيمت . سوينيج ، سرور . جم .

حظوظ : حظوظات . [ع.س. جم . حظائر ، سوينيجار . ب : حظ . جمع الجمعى : حظوظات .

حَظِيرَه [ع.س. اطرافنده ديوار ويا چيت بولونان آغل ، مزارستان و سائر .

حظيرة القدس : جنت ، فردوس . بولکله يي بعضاً (حظيره) ده تلفظ ايدرلر . جم . حظائر .

حِفَاز [ع.س. جم . حافظلر ، حفظ ايد- ليچيلر ؛ ايزردن ييلنلر . ب : حافظ .

حَقَر [ع.م. قازمه ، چوقور ايمه : قويو ، تمل حقر ايتمک .

[ع.س. قازلمش چوقور ، او يوق ، حفره : دليک ، جب . جم . حفر .

حَفَرِيَّات [ع.س. قازمغه متعلق ايشلر : خرابهلرده حفریات .

حَفْض [ع.م. بر کله نك صوڪ حرفى مجرور ، مکسور ايتمک .

[ع. صاقلادى . حفظنا الله : الله لى صاقلادى ، صاقلاسين !

حَفْظ [ع.س. صاقلامه ؛ صيانت و محافظه ايمه : بويوزوکی ابي حفظ ايدکيز .

آزيرله ، خاطرده طوتمه : درسکزي حفظ ايدرميسکيز ؟ * تحت الحفظ : محافظه آلتنده ، ژاندارمه ، پوليس ، عسکر رفاقتنده .

— صحت : طابيتک ، انسانلرک ياشادقلرى يرلردن ويو يرلرى يشرک انکشافنه اک

مکمل صورتده يارديم ايده جک اصلاح چاره لرندن بخت ايدن قسمى .

[ع.س. جم . حافظلر ، محافظلر ، حَفْظَه : بکيجيلر ؛ ايزردن ييلنلر . انسانک

افعالنى يازمغه مامور اولان ملکلر .

ح. صَحیح ، صحیحاً : حقیقت بو حاکمیت
ملیه ائی شیمش . * حقیقه : کرچکدن ،
صحیحاً . * حقیقتسز : وفاسز . * حقیقتلی :
صادق ، وفاکار .

[ع.ص. صَحیح و دوغرو اولان ،
حَقِیق] ساخته ویا مجازی اولمایان .

[ع.ص. قازیمه ؛ بر شئیك یوزندن
حَك] کسیچی بر آلت ایله برارینی
قالدیروب کیدریمه ؛ یازی قازیمه .

[ع.ص. حَك ایدن ، قازان ؛ معدن
حَكَاك] وچشیر کپی شئیاری اوپان .
* حکاکلی : معدن و سائر اوزرینه
قازمق صنعتی .

[ع.ص. چ. حا کَلَر ، حکم ایدنلر ؛
حکام] قاضیلر ، والیلر . ب : حاکم .

[ع.ص. ویا حکایت . بر واقعه نك
حَکَایِه] خصوصات وکیفیاتنی بیان ایتمه ،
آ کلامه ، نقل ایتمه ، بویساندن متحصل
کلام ، حقیق ویا اویدورمه سرکذشت
و وقوعات ، رومان . — حی : حکایه آکار-
تمغی سون آدم . — نویس : حکایه یازان .

[ع.ص. امر ، قوماند ، اراده ؛
حُکْم] بورالری اونک حکمی آتنده در .
بعدالتدقیق ویریلن قرار ؛ محکمه نفیسه
حکم ایشدی . آمریت ، حاکمک : بورا-
ده کیمک حکمی چاریدر ؛ قوت ، اهمیت ،
نفوذ ، تأثیر ؛ اوکی شئیاری حکمی یوقدر .
ایجاب ، إقتضا : قانون حکمنجه . منزله ،
مثابه ، مقام ؛ اونک بایدینی هیچ حکمنده در
— سورمک : حکومت اتمک ؛ جاری اولق .

* حکمی کیمک : حکمی نافذ و جاری
اولق ، قوت و تأییری قالماق . چ. احکام ؛
أوامر ، نظامات ، قوانین . * احکام
چیقارمق : غائبدن خبرلر ویرمک . *
حکماً : حکم جهتیله . * حکمدار : حکم
صاحبی ، شاه ، پادشاه . * حکمدارانه :
حکمداره لائق صورته . * حکمداری :
حکمداره منسوب ؛ حکمدارلق . *
حکمران : حکم سورن . * حکمرانی :

ویره جیک قالماق . * حقلماق : حقندن
کلیک ، غلبه چالمق . * حقلی : حق ،
آلاجی اولان ، عدل و انصافه حقارن ،
دوغرو ، کرچک .

[ع.ص. خور کورمه ؛ خورلامه .
حَقَّارَت] برینی ایجتیمک ، کوچوک
دوشبورمک ایچون قصداً سویلنه ن سوز
و یاپیلان حرکت . — کورمک : بویله بر
سوزه ویا معاملیه معروض قالمق .

[ع.ص. حقه رعایت ایتمه ، حقه
حَقَّانِیَّت] حقارن معاملیه ؛ عدالت ،
انصاف . اویدورمه برلغندر .

[ع.ص. چ. حقیقتلر ، ثابت وی
حَقَّالِق] شبهه اولان شئیاری . ب : حقیقت .

[ع.ص. کیزیلی کین ، غرض ،
حَقْد] عداوت ، بغض . چ. حَقَّاد .

[ع.ص. بیقنامه ، شیرینغه . إحتقان
حَقْنَه] ایدیلن علاج . چ. حقن .

[ع.ص. چ. حقلر . ب : حق .
حُقُوق] کوچوک و یووارلاق قوطو .

[ع.ص. کوچوک و یووارلاق قوطو .
حَقَّه] مرکب قویغنه مخصوص قاب .
توکورک — سی : توکورمکه مخصوص
قاب . — باز : آل چابوقلغیله بعض معرفتلیر
کوسترن ؛ بجه حیلکار ، دوزباز .

[ع.ص. قدر و اعتباری اولمایان ،
حَقِیر] خوار ، ذنی ، ناچیز . تواضع
ایچونده قوللانیلیر : بو عبد حقیر . *
حقیرانه : قدر و اعتباری اولمایان برآمده
متعلق و شایسته اولان و اوله رق .

[ع.ص. حق صاحبی اولان . حقلی ،
حَقِیق] مستحق ، لائق ، سزا .

[ع.ص. بر شئیك أصل و کنیی ؛
حَقِیقَّت] مسئله نك حقیقی آ کلاشیله مادی .
ثابت و واقع اولان شی ؛ کونش دوغمشدر ،
بو بر حقیقتدر . ماهیت . صداقت ،
وفادارلق ؛ او چوجوغک حقیقی واردر .
کاشات و الوهیت حقننده کافه تشبیها
و مجازاندن عاری و ظاهر اولان دوغرولق ؛
شریعت ، طریقت ، معرفت ، حقیقت .

حکم سورنہ منسوب : حقوق حکمرانی .

* حکمنامہ : بر حکم و قراری حاوی ورقہ .

حکَم [ع.س. فصل دعوی ایچون طرفیندن حاکم انتخاب اولنان کیمسه .

حکَم [ع.س. ج. حکمتلر ، معرفتلر : حکم الہیہ ، حکم خفیہ . ب : حکمت .

حکماء [ع.س. ج. حکیملر ، علما ، ہر شیئی بیلنلر . ب : حکیم .

حکمت [ع.س. حکیمسک ، عقل کامل ایلہ علم عالی ، تدبیر ، علم و معرفت ، بیلگی . فلسفہ . قول ، مثل .

سر خفی ، نہ اولدیغی آکلاشلماز شیء : اُلبت بوندہدہ بر حکمت واردلر ! حد .

غریب شیء ! عجائب ! — طبیعیہ : اجسامک خواصندن بحث ایدن علم ، فیزیک . — آمیز : حکمتلہ قاریشیق ، حکیمانہ . — شناس : حکمت بیلن طانییان ، حکمتہ واقف .

حکمیات [ع.س. ج. حکمت و فلسفہ یہ متعلق حکیمانہ سوزلر .

حُکومت [ع.س. بر ملککی اِداره ؛ اوی اِداره ایدن ہیئت ؛ شکل سیاسی ؛ تورکیہ بر حکومت جہوریہ در .

— مرکزیہ : پای تختدہ کی حکومت . — محلیہ : طشرہدہ کی حکومت .

حکیر [ع.س. یوللی ایسکلی قاش . قماشک ایشک یوللری .

حکیم [ع.س. عالم ، ہر شیئی بیلن ؛ طبیعی تدقیق و تنسیع ایدن ؛ فلسفہ ایلہ اوغراشان . طبیب ، دوقتور . — مطلق :

اللہ . * حکیمانہ : حکیمہ یاقیشہ جق صورتدہ . [ع.س. چوزمہ ، قاراشیق برمسالہ بی فصل ایتمہ ، قرار و یروب نتیجہ

چقارمہ : دعوامزی حل ایتدیرمہ دک . اُریتمہ : بویویای صودہ حل ایدیکیز . ایضاح و تفصیل ایتمہ : بومعیایی کیم حل ایدہ جک ؟ بر جسمک ترکیبی بوزمہ ، تحلیل . * حلی : حلہ منسوب .

حَلَج [ع.س. پاموق آتان . * حلا جلاتمق : پاموخی حلاجہ آتدیرمق . *

حلاج جلاتمق : پاموخی آتوب قابارتمق .

حَلال [ع.س. شرعاً اِستعمالی جائز اولان شیء ، حرام اولمایان . نکاح حلی زوجہ . ح. حلال اوله رق . — زاده : مشروع زوج ، زوجہ دن دنیایہ نکاح . * حلالاشمق : بر برینہ حقن حلال ا . * حلاللق : تزویج حلال اولان . * حلاللی : زوجہ .

حَلال [ع.س. مشکلاقی حل و فصل ایتمہ دہ یک ماہراولان : حلال مشکلات .

حَلالی [ع.س. بر نوع یرلی بوروشوق بز . اُسکی زمان ساعقی . ص. حلالی بزندن پایش : حلالی کوملک .

حَلالوت [ع.س. طاتلیق ، شیرینلک ، لذت . — بخش طات ، لذت و یرن .

حَلَزون [ع.س. قبوقلی سوموکللی بوجک . ساعت زنبری کبی کیتدیکہ دارالان دائرہ شکلی . قوللاغک بوشکلده اولان قسمی . واپور پروانہ سی . * حازونی : حازون شکندہ اولان .

حَلَف [ع.س. عین ، آند ، قسم .

حَلَفا [ع.س. اُلیافندن ایپک تقلیدی شیشلر یاپیلان اوت .

حَلق [ع.س. بوغاز . وادی . حروف . * بوغازدن اوقونان حرفلر .

حَلقوُم [ع.س. طعامک معدہ یہ کیتماک ایچون بوغازدن کچدیک یول ، بوغاز . راحت . : لاتی لوقوم شکرلہ سی .

حَلقہ [ع.س. ہر هانکی برما دہ دن یاپیلان اوورته سی بوش اولان دائرہ . * حلقوی : حلقہ شکندہ اولان .

حَلَم [ع.س. صبر ، رحم ، طبیعت یا واشلفی . حدت و غضبک عکسی .

حُلَم [ع.س. رؤیا ، خیال ، دوش ، عالم معنی . ج. اُحلام .

حَلو [ع.س. طاتی ، لذتی خوش ؛ ہر کسک خوشنہ کیدن سویلی (انسان) .

حَلوا [ع.س. اون ، یاغ و شکر دن یاپیلان عک . — خانہ : حلوا پیشیرمک مخصوص تجرہ ، یا قزغان .

حُلُول [ع.م. کیرمه ، کلوب چاتمه : رمضانك حلولی . ایته ؛ تناسخ اعتقاد باطنجه برروحك ویا برجسم لطیفك بریدنه ایته سی ، تجسم . * حلولی : الوهیتك تجسمی اعتقادنده بولونان .

حُلُویات [ع.م. جم. طاتلی ولتلی اولان شیئر ، طاتلیر ، شکرله لر ، ع.م. برنوع لباسكه انشاالله جنتده کیمله جکدر . طلاق ثلثه ایلله بو- شانان قارینك تکرارنكسی آرزو ایدیلر سیه ابرتسی کونی بوشامق اوزره بر دیگرینه نکاح اولونمسی . الیوم جاری اولان قانون مدنی احکامنجه اشبو اصول ملغاندر .

حُلُی [ع.م. جم. حلیله ، زینت ایچسون مستعمل شیئر . سوسلر ب: حلیله . ع.م. قوجه ، زوج . مؤ. حلیله : حلیل قاری ، زوجة .

حَلیم [ع.م. طبیعتی یاواش اولان ، یو- مشاق خویلو .

حَلیه [ع.م. ظاهر ، برإنسانی تمیز ایدن اوصاف ظاهره و خارجیة ، سوس ، زینت . پیغمبرمرك اوصافی و بوندن باحث کتاب ، حلیة خاقانی .

حَمَا [ع.م. صیتمه ، اعضای بدنی آتش کبی یاқан ویا اوشودن خسته لقی ، تیفسوس . * حمای تیفوئیدی : بالخاصه کنجلره عارض اولان ساری برخسته لقی که اوچ دوره تقسیم اولنور ، درجه حرارت قرقی بولور .

حَمَار [ع.م. آشك ، مرکب . جم. حمیر . اص. بحر بکلی ، آلدنن ایش کلیر ، اوشنمز .

حَمَاسَت [ع.م. یکیتلك ، جسارت حرییه ، عزم و متانت . قهرمانجه شعر . ع.م. احمقاق ، بدلاق ، آوا- **حَمَاقَت** [ع.م. ناقلق ، سرسملک : بوايشده چوق حماقت ایتدی .

حَمَل [ع.م. یوک طاشپیان ، نقل ایدن جم. قبا و تربیه سز . قطاری :

یوک تره نی ، مارشاندیز . * حمالیه : جمال اجرق .

حَمَام [ع.م. کورکچین . * حمامه : بر کورکچین . کورکسک تام اورتیه سی . ع.م. یقانعنه مخصوص محل . * **حَمَام** [قدرت حمای : قابلیجه . * حمایچی : برحمام اداره ایدن ، کندیسینه صو اقتضا ایتش اولان .

حَمَائِل [ع.م. اوموزدن آرقوری آسیلان شی . نسخه ، طلسم .

حَمَایِه [ع.م. قورومه ، حفظ و صیانت ایته : آماجی حمایه ایدرمیسک ؟ ع.م. مدح و ثنا ، تهظماً و تشکراً **حَمْد** [ثنا ، شکر ، شکران . * الحمدلله : شکر الله . اولسون : شکرلر اولسون . * له الحمد : الله شکرلر اولسون .

حَمْدَلَه [ع.م. الحمدلله . . . جملة شریفه سی ذکر ایته .

حَمَرَاء [ع.م. قیرمزی ، قیزیل ، سرخ . * الحمراء : قیزیل سرای ، آندلسک غرناطه شهرنده بولونان عربلردن قالسه مشهور آبنیه مصنعه .

حَمَرَه [ع.م. ویا حمزت . قرمزلیق ، قیز- یلاق . ییلا بئق خسته لغی .

حَمَض [ع.م. آکشیملک ، ککره لک . حامضک برأساسله ترکبندن چیقان ماده کیمیویه .

حَمَق [ع.م. بدلاق ، عقلسزلیق ، بولکلک . حماقت ایله مترادفدر .

حَمَقَاء [ع.م. احمق جمعی اوله رق ایستماعالی یا کلیدشدر . دوغروبسی : حمق در .

حَمَل [ع.م. کوتورمه ، طاشیمه . کیمه لک . قازنده کی چوجق . میوه . انسان ، عطف : جواب آلامايش-مزی نیه حمل ایدرسکزن ؟ وضع - دوغورمه . - کاب : قادینک کبه ایتش کبی قارینک شیشمه سی خسته لغی . جم. حمل ، احوال .

حَمَل [ع.م. یوک ، ثقلت ، آغزلیق . جم. احوال ، حموله .

حَمَل [ع.س. قوزو. اون ایکی برجیدن
حَمَل : بری : برج حمل .

حَمَلَه [ع.س. صالدرمه ، هجوم ، صولت .
بردهدهه طاشینان شی .

حَمَلَه جی [س.ت : حاملاجی . قایقچی ،
کورک چکن . وقتيله سراي
قایقچیلری .

حَمَوْضَه [ع.س. اُکشیلک ، ککره لک .
مولدالحوضه : ب : مولد .

حَمُول [ع.س. صبرلی ، حلیم الطبع ،
چوق صبر و تحمل ایدن .

حَمُولَه [ع.س. یوک حیوانی ، مکاری .
آئیده کی کله ییده باقکر .

حَمُولَه [ع.س. یوکلہ . کئی یوک . ب :
حمل . حانک فتحيله یا کلیشدر .

حَمَوی [ع.س. صیتمه یه منسوب و متعلق :
علائم حوییه .

حَمِیَّت [ع.س. حدث ، شدت . ناموسه
طوقونان شی . انسان بالخاصه
علی شرف و حیثیت . — جاهلیه : حق
و حقیقته قارشى اعتقادات باطله یی محافظه

ایتمک غیرت جاهلانله سی . * حمتلی :
حمت صاحبی ؛ عسکرده ملازم اولره

ویریلن عنوان . * حمتمند : حمت صاحبی ،
* حمتمندانه : حمت صاحبنه یاقیشیر صورتده .

حَمِید [ع.س. مدح و ستایشه لائق . حمد
و ثنایه سزاوار اولان (الله) .

حَمِیر [س.خ. وقت جاهلیتده یمن جهتلرنده
ساکن بولونان و تبايعه دینلن بر

قوم . * حمیری : بوقومه منسوب اولان .

حَمِیوی [ع.س. پرهیزه متعلق : تدابیر
* حمیویه . * حمیویون : پرهیزه

اهمیت ویرنلر .

حَمِیَه [ع.س. حمت . * حسب الحمیه :
حمت إقتضاسنجه . ب : حمت .

حَمِیَه [ع.س. خسته لاق سببيله ییکدن قسماً
ویا کاملاً چکیمه ، پرهیز .

حَمِیَه [ع.س. قینا . صاچ ، صقال ، آل ،
ایاق بویامقده قوللانیلان نباتی برتوز .

حَنَان [ع.س. پاك مرحمتلی اولان الله
تعالی : یا حنن !

حَنَبَلِی [ع.س. امام حنبلی نك مذهبنه
متعلق اولان : مذهب حنبلی .

حَنَجَرَه [ع.س. غیر تلاق باشی . * حنجری :
غیر تلاق باشنه متعلق .

حَنَطَه [ع.س. بوغداي . ج. حنط .

حَنَظَل [ع.س. أبو جهل قارپوزی . آجی
خیار ، ایت خیاری .

حَنَفَاء [ع.س. ج. حنیفلر . ب : حنیف .

حَنَفِی [ع.س. امام أعظم أبو حنیفه یه
منسوب ویا مذهبنه تابع اولان .

حَنَك [ع.س. آغز طاوانی ، طاماغ . چکه .
* حنکی : طاماغه منسوب .

حَنَوُط [ع.س. میتك جسمنی چورومیه .
جك برحاله کتیرمکده قوللا .

نیلان اجزا .

حَنِيف [ع.س. دین حقه تابع اولان ،
وحدته ایزانان ، بعثت نبویه دن

اول عرب ایچنده وحدت إلهیه یه معتقد
اولانلره ویریلن إسمدر . ج. حنفا .

حَنِین [ع.س. ایلکمه ، آه و آدین ، شدتلی
آرزو ، هیچقیراق .

حَوَّاء [س.خ. حضرت آدمك زوجة ط .
هره سی : حوا آنامز .

حَوَاجِب [ع.س. ج. قاشلر . ب : حاجب .

حَوَاذِث [ع.س. ج. حادثه لر ، یکی ظهور
ایدن شیئرلر . ب : حادثه .

حَوَارِیون [ع.س. ج. حضرت عیسی نك
خرستیانیلغی نشر ایدن

اون ایکی تلیذی .

حَوَاس [ع.س. ج. حاسلر ، حس ایدیعی
قوتلر . — خمس : انسانده کی

بش حس . غلہ . — خمسہ .

حَوَاشِی [ع.س. ج. حاشیئلر ، کتاب
کنارینه و صحیفه آلتته یازیلان

یازیلر ، کنارلر . معیت . ب : حاشیه .

حوافر [ع.س.ج. حافر، پنچلر، طر-
حوافر] نافر. ب: حافر.

حواله [ع.س.ج. بری اوزرینه چورمه،
سپارش ایته، ترك وتقویض
ایته: او ایشی بکا حواله ایتدی. صالدرمه:
باشنه اوپله بر صویا حواله ایتدی که...
بر مبلغ تأدیه سنک اوچنجی بر کیسه سیه
چورلمسی: اوندن آلاچغی سزه حواله
ایتدم. أوراق رسمیه نك عاقد اولدقلری
دائرله کوندولمسی و کوندولمسنه دائر بر
طرفلرینه یازیلان کلمات و اعلام. مانع، حائل:
بورایه بر تخته حواله ایستر. چوجوقلره
عارض اولان بر نوع صرعه خسته لقی.
* حواله: حواله طریقله. — نامه:
بر مبلغ صرف ایچون ویریلن تجربری أمر.

حوالی [ع.س.ج. طرفلر، جهتلر، جوار:
او حوالی ده یاغور یاغمدی.

حواج [ع.س.ج. حاجتلر، احتیاجلر،
ضرورتلر، ایشلر، احتیاجات
طبیعیه، آشیا، یوکلر و یا مطبخ طاقی.
ع.س.ج. بالیق، بویوک بالیق.
حوت] اون ایکی برجدن بری.

حوری [ع.س.ج. ویا حور. انسانلره
جنتنده موعود اولان کوزه
قیزلردن بری.

حوزه [ع.س.ج. کنسار، طرف، ناحیه:
ملک، مملکت، جانب. دوز
و آچیق ده کیز ساحلی: اوزکی حوزه سی،
حوزه فحمیه. (حوضه) یازمالی.

حوصله [ع.س.ج. قوش قورصاغی. تر.س.
آکلاییش، قابلیت ذهنیه،
عقل، ذهن: بونی حوصله المایور.
قارنک آلتنده قالچه کیکلر نك آراسنده کی
یر. * حوصلی: حوصله منسوب.

حوض [ع.س.ج. صو بریکدیرمهک ایچون
صورت مخصوصه ده قازیلان ویا
یاپیلان چوقور. ب: حوزه.

حؤل [ع.س.ج. قوت، قدرت. سنه.
أطراف، حوالی.

حولی [ع.س.ج. ب: آولی.

حویصل [ع.س.ج. جلد آلتنده کی قیاس.
جقار: حویصلات عرقیه.

حوین [ع.س.ج. میقروب، کوزه کوروغز
کوچوک حیوان. حویات منویه:
منیده کی حیوانجقار. ج. حویات.

حی [ع.س.ج. دیری، چانی، حیاتده اولان.
جناب حنك بر صفی: یا حی.
* حیاء: دیری اوله رق، اولدیرمهک سزین.
ع.س.ج. اوتانمه، خجالت، محجوبیت:
حیاء، عار، ناموس، أدب. * حیاسز:
اوتانماز، عارسز، أدبسز.

حیسا [ع.س.ج. یاشاتسون. حیاک الله: الله
سکا عمرلر ویرسون!

حیات [ع.س.ج. چانی بر مخلوق حالی.
دیریلیک، جانلیق: حیوانی
ویا نباتی وظائفی کورمهک مستعد اولان
بر عضوک حالی، صاعاق، حیوانی وارلق:
بویله بر وارلغک مدتی، عمر: شخصی
بر وارلغک معین بر قسمی: چوجوقلق
حیاتی: هر هانکی بر یاشده اولان انسانک
دها یاشاق ایچون بکلدیکی وسعی مدت:
یاشاییش. — بخش: حیات ویرن، عمری
آوتیران، پک مفرح. * حیاتی: حیاته
منسوب و متعلق: مهم: حیاتی بر مسئله.
ع.س.ج. اوسقی قپالی آولی، بویوک
حیاط] صوفه، سالون.

حیث [ع.س.ج. ظرف مکان: اوراده، او محله.
من حیث: اودرجه ده که... من حیث
المجموع: جمعا، مجموعی إعتبارله.

حیثیت [ع.س.ج. اعتبار، قدر، شرف،
دکر. * حیثیتسز: دکر، قدر،
و اعتباری اولمایان.

حیدر [ع.س.ج. آرسلان. جسور آدم. *
حیدرانه: آرسلانه یاقیشه حق
صورتده. * حیدریه: اکثریا درویشلرک
کییدکری قولسز جا کت.

حیدود [ع.س.ج. انسان صویان، قاطع
طریق، حرامی. — لق:

غیری اولان جانلی مخلوق : او انسان دکل بر حیواندر . بولک طاشیمقده و آرایه چکمکده قوللائیلان مخلوق . بدلا ، اذعانسز احمق انسان : حیوانعیسک ، نهسک ؟ بو معناده صفتده اولور : حیوان حریف !

* حیوانجه : حیوان کبی ، اذرا کسز او- لانه یاقیشیر صورته * حیوانلق : حیوا- نك حال و صفتی ، اذرا کسزلك ، بدلالق .

* حیوان : حیوانه منسوب . * حیوانیت : حیوانلق ، ذی روح حال و صفتی .

خ

[ع.س. ألفباناك دوقوزنجی حرفیدر . تور- کجهده هان (ه) کبی اوقونور . اکثریتله عربجه کلهلرده بولنور . اجمده حسابنده ۶۰۰ عددنی کوسترز .

[ع.س. خ حرفنك اِسْم عربیسیدر . خاء معجمده دئیر .

[ع.س. خ چیکنهین . شکر- : شکر خایهین ، شکرکبی طائی سوزسویلهین .

ژاژ- : صاچا صاپان سوز تفوه ایدن .

[ع.س. ویا خاتام . تانك کسریلهده دوغرودر . مهر ، تمغا ، اوزرنده برمهر بولونان یوزوك . ج. خواتم .

[ع.س. بیتیردن ، اِکال ایدن ، نهایت ایردیرن : خاتم الانبیا ، انبیانك

صوکنجیسی حضرت پیغمبر . مهرلهین .

[ع.س. صوك ، قرار ، عاقبت ، خاتمه انجام . - چمك : بیتیرمك .

بركتناك صوك فضلی . - كش : خاتمه چکن ، بیتیرن ، اِکال ایدن .

[ع.س. قادین ، اِعتبارلی قاری ، خاتون خاتم ، بانو ، سیده .

[ع.س. بری اوزون دیگرکی قیصهاییک خطک بربری عموآ قطع ایستندن

حاصل اولان شکل ، استاوروز ، صلیب ، چارمیخ . * خاچواری : خاچ شکلنده

آلده سلاحله خرسزلق ، داغ باشلرنده ، بوبولک یوللرده کنل کچی تهدیدله صومعه ، حرامیلك ، یول کسیمیلك .

[ع.س. شامش ، حیرته قالمش . حیران - اولوق : شامه قالمق .

[ع.س. شاشیرمه ، شاشیروب حیرت قاله . نه یاپه جغنی بیلهمه .

- آنکیز : حیرت ویرن ، عجیب و غریب اولان . - زده : حیرته قالمش ، شامش .

[ع.س. بر جسمك اِشغال ایتدیکی حیر - یر ، میدان . - حصوله کلاک :

حاصل اولوق .

[ع.س. ویا هزارن : صیجاق حیران املکلتلرده یتیشن اوزون

یاپراقلی قامیش .

[ع.س. قادینلرك آی باشلرنده حیض قان ضایع ایتسی ، عادت ، آی باشی .

[ع.س. حقسزلق ، جور ، ظلم ، حیف اذدر . جد . یازیق ، هیات !

* حیفا : یازیق ، واه ، آیواه .

[ع.س. ج. حیللر ، مکرلر ، آلدلر . حیل اتمق ایچون قوللائیلان شیملر .

[ع.س. آرایه کیرمه : بعض حیللوت - موانع - ایتدی ، کلهمدم .

[ع.س. بری آلداتمق نیتیه یاپیلان حيله شی . اوپون ، مکر ، دوبارا :

پکا چوق حيله ایتدی . صافیق کیدهده جک شی ، ساخته کارلق : یاغلره حيله قاریشد-

برییورلر . - باز ، - سساز : حيلهچی ، دوباراجی . - سسز : حيلهسی اولمایان ،

صاف ، خالص . - کار : حيله ایدن . - لی : ساخته ، صاف اولمایان ، حيله

قاریشدرلمش . ج. حیل .

[ع.س. وقت ، زمان ، هنکام ، آن ؛ حین اوموسم . - حاجتسده : لزومنده .

* حینا : برکون . ج. آحیان .

[ع.س. زبازدی : حیوان . حس حیوان و حیاته مالک اولان . انسانك

ص. بويله بر قاشدن ياپلش اولان . — لئمك :
خاره پيدا ايتمك .

خاريلتي [مه. كورولتوك مترا دقيدر :
خاريلتي خاريلتي كورولتو ايسته م .

خازن [ع. ص. خزينه دار ؛ محافظ ، بكجي :
خازن خازن كنچ وفا .

خاسير [ع. ص. (تيجارته) غائب ايدن .
خاسير يولي شاشيران . زيان كورن .

خاسيف [ع. ص. رنكي اوچوش وضعيفلا .
خاسيف [مش . چوكمش (كوز) .

خاشاك [ف. ص. چوپ ، سوروتوي . خس
خاشاك [و خاشاك : چورچوپ .

خاشيع [ع. ص. متواضع ، مطيع ، متأثر .
خاشيع [* خاشعا : متواضعانه .

خاشلامق [ف. اوستته قاينار صودوكمك
خاشلامق [و يا قاينار صويه صوقق .

فنا خالده ايصيرمق ويا تكدبر ايتك .
ضرره اوغراتمق ، باتيرمق . مه . خاشلاتمق .

م . خاشلاتمق .
[ص. صوده خاشلاتمش ات ؛

خاشلامه [پرنج اوني ، سود و شكردن
ياپلش برنوع طاتلي .

خاشه [ص. اكر اورتوسي .
[ع. ص. عموي اولمايوب مخصوص

خاص [اولان : بومعامله اوكا خاصدر .
ممتاز و مكرم اولان . حكمدارك ذائنه

مخصوص اولان ؛ صاف ، پاك ، تميز ،
خالص ، حيله سز ، تام عيار . جم خواص :

ممتاز و مستثنى صنف .
[ص. وقتيله سراي خدمتنده بو-

خاصكي [لنان بوستانجي صنف .
[ع. ص. بر شيئه مخصوص اولان

خاصه [قوت ، تأثير و حال : كهربارده
چكمه خاصه سي وارد . طبيعت مخصوصه .

جم خصائص . * بالخصاصه ، خاصه :
صورت مخصوصه ده ، آريجه . ص. حكمدارك

ذائنه مخصوص عسكري .
خاصه [ص. برجنس پاتيسقه .

اولان ؛ خاچ شكلنده اوله رق . * خاچالا-
مق : آغاچدن برخاچه ميخا يارق اولد يرماق .

خاخام [ص. يهودي لرك ديني رئيسي ، ياشي
و عالمي ، كاهن .

خادم [ع. ص. خدمت ايدن ، خدمتجي .
[الحرمين الشريفين : مكه و مدينه .

نك خدمتجيسي ، اولجه خليفه لره ويريلن
عنوان . جم . خدم ، خدام . تر . ص. آلت

تناسلي ايشله مين اركاك ، طواشي . —
آغاسي : وقتيله سرايده بولونان عرب

طواشي . — ايتمك : ارككي چوچق
ياپاميه حق بر حاله قومق .

خار [ف. ص. ديككن . خس و — : چالي
خار [چرپي . — زار ، — ستان : ديككي

چوق اولان ير ، ديككنلڪ .
[ف. ص. مهرم كبي سرت وقاتي طاش ؛

خارا [مهرم ، رخام .
[ع. ص. طيش ؛ بر شيئك طيش

خارج [طرفي ، بيرون . اجنبي مملكت ؛
طيشاري . * خارجا : طيشاردن ، طيش

طرفدن . * خارجي : خارجيه منسوب
و متعلق ؛ دول اجنبيه ايله اولان مناسباته

داير . * خارجيه : اولجه دول اجنبيه ايله
مناسبات سياسي سه ده بولونان نظارت ،

شيمدي خارجيه و كالفي .
[ف. خرجا . ، صرفا

خارجامق [اولومنه سبب او ، اولد يرتمك .
[ع. ص. بيرتان ، ياران ، اوت سنه

خارق [بريسنه كيرن . يالانجي . عادت
اوزره جاري اولمايان ، نادرا وقوع بولان ؛

قواعد و عاداته مخالف اولان ، ايشيديله مش .
تكميله اولاشان . * خارق العاده : عادت

و طبيعتك خلافنده . جم . خوارق .
[ع. ص. عادت اوزره جاري اولمايان ،

خارقه [ايشيديله مش شي . كاله ايرمش
اولان انسان ، داهي . غريب شي .

خارلامق [ف. آتش پارلا يارق اوله يانمق ،
[طوتوشمق ، يانمق .

خاره [ص. دهير ، قماش و سائر اوزرنده كي
[دالغلي چيز كيملر ؛ دالغلي قماش .

خاصیت [ع. ص. قوت ، تأثیر ، طبیعت مخصوصه : بونک نه - ی واردر .

خاطر [ع. ص. فکر ، ذهن : مسئله

قوة حافظه . کیف ، حال : خاطری صورتیکی ؟ متوینت ؛ محبت ؛ خشنودی :

خاطرکن ایچون . یاپارم ؛ خاطر ایچون لاف سولیز . إعتبار : اونك خاطری واردر .

آرزو ، ذوق ؛ کوکل ، قلب . - ه کلمک : دوشوندیکی بولمق . - دن چیققمق :

اونوتوق . - یایقمق : نمون اتمک . - قیر- مق : کوچندیرمک . - صایقمق : حرمت

اتمک . - قالمق : کوچنمک . - صورمق : نتیجه ناصل اولدیغی صورمق ؛ برخسته به

هدیه کوندیرمک . - ی صایلییر : اهمیتلی ؛ حرمتلی . جمعیت . - فکر طوبولوغی . در

- اتمک : خاطرلامق . صفای : - کوکل راحتلی . * مرعی الحاطرة : خاطری صایلییر ،

سوزی کچر . - شناس : خاطره رعایت ایدن . - شناسانه : خاطره رعایت ایدرک . - لاتمق :

برینك خاطریته کتیرمک . - لامق : دو- شوندیکی بولمق ، خاطره کتیرمک ،

ذهنده طومتق . - لی : سوزی کچر ، خا- طری صایلییر . - مانده : خاطری قالمش ،

کوچنمش . - نشان : خاطرده قالان . - نواز : خاطر یاپان ، کوکل آلان . جر . خواطر .

خاطره [ع. ص. خاطره کلن شیء : بر

خاطره ، ذهنده قالمش اولان شیء ، خصوص ، کیفیت : خاطرة أيام رفاه .

خاطف [ع. ص. قاپان ، آلوب کوتورن ، غصب و نهب ایدن . حیرت

و دهشت ویرن : برق خاطف .

خافق [ع. ص. اوران ، چاریان ، چیر- پینسان . * الحافقان : شرق

و غرب . * الحوافق : جهات أربعة أصلیه .

خافی [ع. ص. کیزی ، مستور ، اورتولو . * الحافی : شیطانلر ، اجنیلر .

خاقان [س. چین ، موغول ، تاتار ، تورک

خاقانی : خاقانه منسوب ؛ مشهور بر شاعرک آدی .

خاك [ع. ص. طوپراق ، تراب ، مزار . -

ایله یکسان اتمک : ییققمق . طو- پراقه بر اتمک . - پای : آیاق طوپراغی ،

توزی ، بعضاً (سز) یرینهده قوللانلییر . * خاکدان : دنیا ، کره ارض . *

خاکسار : توز ، طوپراق ایچنده قالمش ، پریشان ، دوشکون ، حقیر . * خاکروب :

یری سوپورن . * خاکریزه : طوپراق پارچه سی ، حقیر . * خاکزاد : طوپرا-

قدن حاصل اولمش . * خاکی : طوپراغه منسوب . * خاکی نهاد : متواضع .

* خاکیان : انسانلر ، خاکیلر .

خاکستر [ع. ص. کول ، رماد . * خا- کستری : کوله منسوب .

خال [ع. ص. بعض انسانلرک وجودنده

لکهلر ، بن . دایی ، والده قاردشی .

خاله [ع. ص. باقی ، دائم ، أبدی ، ازیلی ، دائما بر یرده قالان .

خالص [ع. ص. خیله سز ، صاف ، بوزو- المامش . قورتولمش . بیاض .

* خالصاً : خلوصله ، سوء نیتله دکل . * خالصانه : خلوصله ، صمیمیتله ، غرضسز ،

عوضسز . * خالصیت : خالصلک ، دوغرو- لقی ، خیله سزلك : قلبنك ، سوزنك خالصیتی .

خالط [س. طامسه ، کوپکک بوینشه

طاقیلان حلقه ، طوق .

خالق [ع. ص. خلق ایدن ، یارادان ، یوقسدن وار ایدن (الله) . *

خالقت : یارادیقیلق : خالقت جنساب حقه مخصوصدر .

خاله [ع. ص. ت. خالا . والده همشیره سی .

تورکجه ده : پدرک همشیره سی .

خالی [ع. ص. بوش ، صاحبسز ، نهبا عاری ،

بری . ایشسز . - دورمق : کری

قالق. کورولتودن خالی دورماز: کورولتوسز قالماز. * خالیاً: بوش اوله رق.

خالی [س. یوکدن و ساثره دن اکثریا بر موده له کوره یاپیلان، دوشه مه لری و مریدونه لری اورقن یایی. * خالیچی: خالی یاپان، آلان و صاتان. * خالیچه ویا قالیچه: کوچوک خالی.

خام [ف. ص. پیشمه مش، چیک، کاله ایرمه مش: خام آرمود. تجربه ورمه مش، عجبی: خام آدم. زحمت و یورغونلغه تحمل ایده مهین. بوش، پیوده، مناسبتمز: خام تکلیف. ایشله. تمه مش: خام طوپراق. * خاملامق، خاملاشمق: اوزون مدت راحت ایتمکدن ایشه، یورغونلغه دایانامازو. * خاملق: چیکلک، کاله ایرمه مش اولان شیک حالی، عیملک: یورغونلغه دایانامازلق. * خام خام: خام خوم: دیرلانله. — خلط: خام قاپا، بچیمسز.

خامس [ع. ع. بشنجی. * خامساً: بشنجی اوله رق، بشنجی درجه ده. * خامسه: ملکی رتبه لرك أك اشاعیسی.

خاموش [ف. ص. سسینز، ساکت، صوصان. * خاموشی: سسینلک، سکوت.

خامه [ف. ص. قلم، کلک. — ران: قلم یوریدیچی، یازان. — ران او. : یازمق. — کذار: یازلمش.

خان [ع. ص. یولچلرك اقامتته مخصوص بنا: تجارتله مشغول اولانلرك ایش کوردکاری برچوق اوطه لی بنا، آپارتمان: دردنجی وقف خان. ف. ص. امیر، حکمدار. * خانلق: حکمدارلق، امارت؛ بر خانک حکمی آلتنده اولان حکومت و مملکت: خیره خانلق.

خاندان [ف. ص. اصیل و بویوک عائله. * کریم و اصیل اولان کیمسه: خاندان آدم. * خاندانلق: اصالت، مکرملک، مسافرپرورلک.

خانیق [ع. ص. بوغاز، داغلر آراسنده کی کچید. دار سوقاق. ص. بوغان. * خانقاه [ف. ص. درگاه، تکیه، زاویه. ف. ص. خانکاه دن معرب.

خام [س. قادینلره مخصوص تعظیم تعبیر. یدر: زوجه. — آلی: کوزل قوقولو بیاض بر چپچک ویا آناچی. — بوجکی: کل غنجه لرینی کسن قرمزی، سیاه بشکلی بر بوجک. کیولی: — بیاض و یومشاق تازه پنبیر.

خامان [س. عائله، خاندان، سلاله، أو ایتدی. * خامانوسوز: خامان یاقان: حریق خامانوسوز. بی: — مسکن و مأوا سی اولمیان، یولچی اولان.

خانه [ف. ص. بیتوت و اقامته مخصوص محل، أو، بدت، دار. برشیک منقسم اولدیغی قسملردن بهری: داما، طاولا خانه سی. بر عددک صاغدن صوله دوغرو رقلرینک هریری: آحاد، عشرت خانه سی. بعض ايسملره الحاق اولونارلق اسم مکان تشکیل اولنور: باروتخانه: باروت یاپیلان محل. خسته: — خسته لرك بولوندیغی محل. — بردوش: اوی اوموزنده، سری سری. — خراب: اوی ییقلمش، پریشان حال: جاهل، مفلس. بی: — مسکن و مأوا سی اولمیان، یولچی اولان. * خانکی: اوه منسوب و متعلق، اوده یاشار.

خاو [س. ایجه توی: آیوا، سجاده حاوی؛ بوتلاشک حاوی دوکولش. ف. ص. مشرق، شرق. سهوا مغرب رینه ده قوللانلیر.

خاورا [س. یهودی معبدی، سیناغوغ. ع. ص. کورولتوسی چوق اولان محل.

خاوی [ص. ایجه تویلی اولان. ص. تویلی سیله جک: یوز، حمام خاویلیسی.

خاویار [س. بالیق یومورطه سندن یاپیلان لذت برماده مغذیه.

خَائِب [ع.ص. محروم، ناامید، بی بهره .
* خَائِبًا : محروم اوله رق .

خَائِف [ع.ص. خوف ایدن، قورقان،
قورقش . * خَائِفًا : قورقارق .

خَايِلَاز [ع.ص. تنبل، اوشه نن : خايلاز
طلبه . — لقي : تنبللك .

خَايِر [د. ويا خير : رد و انكار إفاده
ايدر . مقابلي : اوت .

خَائِن [ع.ص. خیانت ایدن، امنيتی سوؤ
إستعمال اوله ين، نانسكورلك ایدن،
دوغرو حرکت ايتمه ين، غدر و حيله يه
صايان . وطننه فنالق ایدن . * خَائِنَانَه :
خائنجه سنه . * خَائِنُك : خیانت .

خَايِه [ف.ا.س. ت : خايا . ذكرك آل تنده كي
يومورطه ، خصيه .

خَايِيْدِه [ف.ا.ص. آغزده چيكنميش . چوق
قوللانديغندن بيقلمش اولان
(سوز، تعبير وسايره) .

خَبَائِث [ع.ص. كوتولك، فنالق، حيله،
شريرلك : خباثتي كوستردى .

خَبَاز [ع.ص. اتمك ياپوپ ساتان، اتمكجي .
* خَبَازَان : اتمكجي اصنافي .

خَبَائِث [ع.ص.ج. آچاقلقلر، زذالتر،
فنا و مردار حرکتلر . * ام
الخبائث : شراب .

خَبَر [ع.ص. صوك و تازه حوادث ؛ وقوع
بولان برشي حقنده ايلك آلانان
فكر، حس و معلومات ؛ علم، وقوف،
بيلكي : بر شيئندن خبري يوق . حديث
شريف . ميتدا ويا مسنداليه إسناد اولونان
صفت . حدثك وقوعي بيان ایدن فعل ويا
جمله . ي- : معلوماتي، غافل . قارا
- : اولوم وسايره كي شيئرله دائريرين
خير . - دار : معلوماتي اولان، واقف،
آگاه . - لشمك : بربرينه خبر كوندرمك .

خَبْرَه [ع.ص. ويا خبرت . برشي حقنده كي
معلومات و تجربه . اهل- :
بر شيئي چوق آيي بيلنلر، برايش حقنده
مكمل تجربه و معلوماتي اولانلر .

خَبْر [ع.ص. اتمك، اتمك، نان .

خَبْط [ع.ص. شدتله دوكمه، اورمه .
- ايتمك : مباحثه ده خصمي
صوصديرمق، مغلوب و ايزام ايتمك . غدا،
خطا، ياكلمه .

خَبِث [ع.ص. كوتو، فنا، آچيق،
مردار ؛ صويسز، معسد .

خَبِير [ع.ص. معلوماتي، آگاه، خبردار،
واقف اولان .

خَتَام [ع.ص. خبايت، صوك، قرار ؛
بيتمه، توكنمه . — بولق،
- پذير اولق، ختامه ايرمك : بيتمك .
- ويرمك : بيتيرمك .

خَتَان [ع.ص. آلت تناسلك تپه سنده كي
درينك كيسيلمسي، سنت . *
خَتَانَت : سنتچيلك .

خَم [ع.ص. مهرله مه، مهر باصمه . برشيئي
بيتيرمه، ايكال ايتمه .

خَمَلَه [ع.ص. قازنك آشايي قسمي . *
حتلي : بو قسمه منسوب .

خَجَالَت [ع.ص. اوتانمه، قيزارمه، صيقيلمه،
اوتانوپ شاشيرمه . ب : خجل .

خَجَسْتِه [ف.ا.ص. اوغورلو، مسعود، مبارك .
- فال، - طالع : مسعود .

خَجَل [ع.ص. اوتانمه، قيزارمه . خجالت
ايلاه عيني معنادر .

خَجَل [ع.ص. ويا خجلان . محجوب، او-
تاشمش، صيقيلمش، شرمنده .

خَد [ع.ص. ايرماق . ج. اخذه . ياناق،
چته ؛ ج. حدود .

خُدا [ف.ا.س. الله، تكري . اُفندي،
صاحب . — پرست : الله طا-

پينان . — داد : الله و بركيسي، إحسان
إلهي قيبيلندن اولان : بر إستعداد خدا داد .

خُدَام [ع.ص.ج. خادملر، خدمتچيلر .
جينيخي خواجه لرك جينلري .

خُداوَنَد [ف.ا.س. اُفندي، صاحب، مالك .
- كار : آفر، حكمدار .

خدايانگان [ف.ا.س. معاصرینی ببنده ممتاز اولان حکمدار. جناب حق.

خدای [ف.ا.س. جناب حق هه منسوب و متعلق. کندیلکندن اولان، طبیعی: — نابت: آنکلسزین کندیلکندن ییتن؛ کندی کندینه ییتشن.

خَدَر [ع.س. اویشمه؛ اویشوقلق، تنبلیک. ظلمات.

خَدَش ع.س. طرمانه.

خَدِشِه [ع.س. ذهن طرماناکی، وسوسه، مراق، راحتسزلیق.

خَدِه [ع.س. آلداتمه، اویون، حيله، خَدِه [دولاب. — کار، — کر: دو- لایی، حيله جی، آلداتیجی.

خَدَم [ع.س. ج. و خدام. خادملر، خد- مکارلر. ب: خادم.

خِدَمات ع.س. ج. خدمتلر. ب: خدمت.

خِدْمَت [ع.س. (ت: هیزمت). برینک حسابنه ویا منفعتنه یاپیلان ایش، ایش کورمه. وظیفه، مأموریت: خدمت عسکریه. * خدمتی کورمک: برینک ایشلرینی یایق، احتیاجلرینی تأمین ایتمک، باقی و تربیه ایتمک. * خدمتی: برینک ایشلرینی کورن، ایش یاپان. * خدمتکار: برینک خدمتنده بولونان. ج. خدمات.

خَدْمَه [ع.س. ج. خادملر، خدمتکارلر، بر دائره نك ایشلرینی کورنلر. — عربجه ده بو کله مفردد و قادی بیل- زکی معنا سنه در. جمعی ده خدم، خادم و خدمات در. بزم قوللاندیغمز کجی خادمک جمی دکدر.

خَدَنک [ف.ا.س. اوق، تیر، سهم. أصل معناسی قاین آغاجیدر.

خَدِیعه [ع.س. حيله، یالان، آلداتمه، اغفال، اویون، مکر.

خَدین [ع.س. دوست، آرقداش، همد، رفیق. ج. آخذان.

خَدِو [ف.ا.س. وزیر. پادشاه. مصر والیسنگ عنوانی. * خدیوانه:

خدیه یاقیشیر صورتده. * خدیوی: خدیوه منسوب. * خدیویت: مصر والیسکی. [ع.س. برینی ترک ایتنه، اوکا یاردیدن واز کچمه.

خَدَلَه [ع.س. ج. خاذلر، دوستی بر اقوب قاقچ و یاردیغمز بر اقی عادتده اولانلر، نامردلر، رذیللر، دغوسلر، عمن وزنده خذال در.

خَر [ف.ا.س. آشک، حار، مرکب. — بنده: آشکجی، قاطرجی، مکاره جی. پوشته: بالیق صرغی شکلنده چاقی.

خَر [مه. ویا خیر. کوکسدن چیقان قیصیق سس ویا کوپکک قیزدیقی زمان چیقاردیغی صدایی تصویر ایدر. — کور: منازعه، مجادله، غوغا. — چیقار- مق: غوغا چیقار مق.

خَراب [ع.س. ویران ایتنه، ییقمه، بوزولش، ییقلمش. مست: — چوقچه سرخوش. خانه: — اوی ییقلمش.

خَرابات [ع.س. ج. خرابلر، ویرانه لر. میخانه: بر خرابات اهلری. * خراباتی: وقتی میخانه ده کچیرن، سرخوش، عشرت و سفاهته مبتلا.

خَرابه [ع.س. آسکی اُنیه ییقینتسی، ویرانه؛ پک خراب و ییققی او. — زار: ویرانه لك، هر طرفی یامش، ییقلمش، ویران اولمش یر. — نشین: ویرانه ده اوطوران. * خرابیت: غله ویرانلق، خرابلق.

خَرَج [ع.س. ویرکی، رعایانک آدا ایتد- کری آقچه. * خراج کسمک، خراج باغلامق: ویرکی ویرمکه مجبور ایتمک. — کذار: خراج ویرن. تر. صاتیلغه چیقارمه، مزایده ایله صاتیش: خراج مزاد صادیلر.

خُرَاج [ع.س. بذاک مختلف یرلرنده چیقان چیبان، یاره.

خراخر [ع.س. ج. خردلی معناسنه اولان
خرخره نك جمعیدر. ب. خرخره.

خَرار [ع.س. بویوک چووال .

خَرَزَا [ع.س. صغیر اودنده کی قاتی شی که
صاریغله دواذر دیرلر .

خُراسان [ع.س. کره مید ویا طوغله توزیله
کیرچدن یاپیلان خرج .

خُراسانی [ع.س. آسکی زمانده صاریقدن
طاشقین خواجکان قاوغی .

خِرَاش [ع.س. طبرمالایان ، دیرتان .
دل — کوکل اوزن .

خَرَّاط [ع.س. چیقریقچی .

خُرافات [ع.س. ج. خرافلر ، حصاد
اولمش میوهر . صاچه صاپان

سوزلر . أصلسز ، خیالی ، افسانه قبیلندن
حکایه لر ؛ غریب و تحف مصالحلر .

خُرافه [ع.س. اینانلساز ، اویدورمه ،
دوزمه ، یالانچی ، خیالی حکایه

وروايت . ج. خرافات .

خَرَّاگُورْرا [ع.س. خرکوردن اویدور-
مه . کورولتو ، شمانه

و غوغا ایدلمسکده اولدیغی تصویر ایدر ؛
برده نه باقالیم ! ایچریسی خَرَّاگُورْرا !

خِرام [ع.س. صاللانهرق نازله یورومه ؛
ناز وادا کوسترمه .

خِرامان [ع.س. صاللانهرق ناز وادا ایله
یورون .

خَرَبَق [ع.س. چوپله مه . — . آبیش : آق
چوپله مه . — . آسود : قاراسی .

خَرتاوی [ع.س. وقتیه سپاهیلرک کیمیدکاری
طوبارلاق کچه کلاه .

خَرْتُوج [ع.س. طوپ داننه سی ، مرمیسی .
(فرانسیزجه قارتوش دن) .

خَرْتی [ع.س. برتی ایله برابر قوللانیلیر ؛
— . برتی : آسکی پوستکی شیئرلر .

خَرْج [ع.س. دیرکی ، رسم : إعلام
خرچی . کیرج ، قوم وسائرهدن

یاپیلان مخلوط . برائوایی تماملایان وسوسله

ین شیئرلر : بوقوستومه نه قدر خرج کیدر ؛
صرف ایتمه ، بوزمه : تکمیل یارامی خرج

ایتدم . برشیپنک وجوده کلسنه یارایان
مواد : یسک خرجی : آت ، یاغ ، شکر

وسائره . ایش ، یاپیلایله چکشی* : طیاره به
بینمک اونک خرجی دکلدلر . — راه : یول

مصرفی . — عالم ، — عام : هرکسه آلور-
یشلی ، هرکسک قوللانایله چکی : ایپکلی

اثواب خرج عالم دکلدلر . وکیل — : مصرف
مأموری . * خرجلق : پاره . * خرجلی :

کیرج ، قوم و سائره مخلوطیله یاپلش ؛
خرج ایله سوسلشمش ؛ مصرفی . * خر-

جی : عادی ، اوجوز .
[ع.س. مشیندن بویوک هکبه .

خَرْج [ع.س. مشین صندوق .
[ق.س. صرف ایتمک ، بوزمق .

خَرْجامق [برینی بالالانزام تهلهکبه
دوشورمک ، دولایسیله اولدیرمک .

خَرْجامق [ق.س. مصرف ایتمک .

خِر چین [ع.س. سرت ، تتیز ، عنادجی ،
بدخسوی . * خرچینلق :

سرتلک ، تتیزلک ، عناد .
[ع.س. خردلی . اوپویان انسان

خَر خَره [و یا کدینک خرتلیسی . صو-
لرک زمزمه سی .

خَرْد [ع.س. عقل ، ذهن ؛ درایت . بی
— : عقلسز ، آحمق . — مند :

عقللی ، عاقل . — مندانه : عقلدیجه ، عاقلانه .
[ع.س. اوراق ، کوچوک ، ایجه .

خَرْد [ع.س. سال : کوچوک یا شلی . —
خاش ، — مرد : پارچه پارچه .

خَرْدال [ع.س. ویا ع. خردل . معروف
یا قیچی حبه . دوکولش خر-

دالدن یاپیلان وائلره سورولن معجون .
— لایاسی ، یاقیسی : خردالدن یاپیلان لایا

ویا خردال توزی صیوانشمش کاغد . *
خردالیه : خردالی شیرا .

خَرْدَوَات [ع.س. ج. اوراق تفک اهمیتسز
شیئرلر ؛ دمیردن آسکی آلات .

کورولتو. * خردلیجی : غوغا چیقاران ، غوغاجی .

خرم [ف.ا.ص. مسرور ، شادان و خوش حال
اولان . هفرح ، کوکل آچان . -
گاه ، خرمکه : مسرتلی یر .

خرما [ف.ا.ص. معروف میوه که صیجاق
حملهکتلرده اولور ، تمر .

خرمان [س. حبوباتی صاندن تمیزله مک
ایچون پاپیلان علیات . تمیزله مک
حبوبات دمتلری . بوعلیاتی یاقق ایچون
حاضرلاندان میدان . آکینلرک خرمانده دوکوله
موسمی . آیری آیری صره لانتش کتاب
فورمه لری ویا توتون پیراقلری کپی شیلری
مقصده کوره ترتیب . - ایتمک : بربرینه
قاریشدیرمق . - دوکمک : دانه بی صایدن
آییراجق علیاتی یاقق . - صاوورمق : دانه بی
هوالاندیره رق صاندن آیرمق ، تمیزلک .
- صوی : توزه ، طوراغه قاریشان حبوبات .
* خرمانجی : حبوباتی صاندن آیران ، توتون
پیراقلری ویا فورمالری خرمن ایدن ایشجی .
* خرمانلامق : برچوق شیلری قاریشدیره رق
مقصده کوره ترتیب ایتمک ؛ بردارده اوزرنده
دونوب قوشمق .

خرمهوره [ف.ا.ص. قاطر بوئوغی .

خروات [س. خروالستان اهلایسنندن
اولان . * خرواتجه : خروات
طرز ولساننده ؛ خروات لسانی .

خرؤب [ع.ص. وخرنوب . کچی بوئوزی
دنیلن میوه .

خرؤج [ع.ص. چیقمه ؛ دیشاری چیقمه .
قاپودن ، اطاعتدن خروج .

خرؤس [س. طاوغک آرکی . تفنکده
چاقق تپه سی . ماندال . -

اوتمک : صباح اولمق . - عقللی : نه یاپدیغی
بک بیلمه ین . - پینا : کلینجک بالیغنه یکرر
بربالیق . * خروسجق : یایان تره سی نوعی .
* خروسلامق : خروس کپی قاباروب قورولمق .

خرؤش [ف.ا.ص. شهابه ، کورولتو ، چاغلی ؛
خروش دریا . * خروشان :

[ف.ا.ص. اوافق و اهما بتسزشی . ایججه
خرده] و دقیق معنی ، نکته . ص. پک

اوافق و قریبتیدن عبارت اولان : خرده ایجی .
- بین : کوزله کوروله میه جک شیلری کورمه که
یارایان آلت ؛ اُک اوافق شیلری کوره بیلن ،
مدق . - بینانه : مدققانه ، ایججه دن ایججه به .
- بیی : آتیجق خرده بینله کوروله بیله جک
درجه ده کوچوک . - جی : اوافق تفک شیلر
آلوب صاتان . - چین : اوافق تفکی ،
قیریتیلری طوپالایان . - دان : نکته و دقایق
آکلایان . - فروش : خرده صاتان ، چرچی .
- کیر : سوله ن سوزده قصور وعیب
آرایان . - لئک : اوافلق ، پارچه پارچه او .

خرس [ع.ص. دیلسزلک .

خرستیان [س. حضرت عیسی نک دیننه
تابع اولان ، عیسوی ،
نصرانی . * خرستیانلق : عیسویت ، نصرانیت .
[س. باشقیرلرک مالی آشران ،

خریمز [ساق . آت . ی : اوستی باشی
یریتق وفتا کیمسه . - یتاغی : خرسزلی
ومالری صاقلایان کیمسه ویا یر . - لاهه :
کیزلیجه ، خرسزجه .

خرسند [ف.ا.ص. ویا خرسنده . قسمته
راخی وقانع اولان ، قناعسکار .

خرطوم [ع.ص.ت. هورتوم . فیل بوزی .
طولومبلره طاقیلان صیوروسی .

خرق [ع.ص. یاریق ، یریتق .

خرقه [ع.ص. قیصه باموقی لباس . - پوش .
خرقه کین ، درویش .

خرگاه [ف.ا.ص. بویوک چادیر ، اوتاق .
کینیش یر . - ماه : آی اغیلی ، هاله .

خرگله [ف.ا.ص. هنوز آلبشماش حیوان ؛
وبویله حیوانلرک سورسی .
ج. تربیه وادی اولمایان کیمسه .

خرلاشمق [ف.ا. چکه مزلکدن بربریلله
اوغراشمق ، سوز آتیشمق ،
کویک کپی غوغا اتمک .

خرلدی [س. ویا خیرلیتی . کورولتولو
نفس آلوب ویرمه ؛ غوغا ،

اورن آلتی بیک غروشلق مقدار. ذی قیمت
 اشیادن عبارت یوک. — دار : خزینه ناک
 اداره و محافظه سنه مأمور. ج. خزائن.
 [فاس. چوپ. — وخشاک : چور
 خَس چوپ. — وخار. جالی چری.

[ع.س. ویا خسارت. زیان. ضرر.
 خَسار — دیده: ضرر و زیان کورمش.

[ع.س. خسیسک، جریک. —
 خِسْت طبع: طبیعتده کی جریک.

[فاس. صحتی بوزوق اولان،
 خِسْت کیفسز، مریض. — خانه:

خسته لرك تدای اولوندقلری محل. — دل:
 قلبی خسته، دردمند. — لانتق: خسته،

کیفسز اولوق. — لق: علت، مرض.
 — لقلی: اوستنده خسته لق اکسیک اولمایان.

[ع.س. ویا خسران. خسار،
 خِسَر زیان، ضرر، خسارت.

[فاس. پادشاه، سلطان، حکم
 خِسَر و دار. * خسروانه: شاهانه.

[ع.س. أرض کونشله قمر آراسنده
 خِسُوف ایکن کولکسنک قمر اوستنه

دوشمندن عبارت حادثه، آی طوتولسی.
 آیک قسماً و یا تماماً قارارمنه کوره خسوف

یا جزئی و یا کلی اولور. خسوف و کسوف اون
 سکز سنه و اون بر کون صوکره اوقات

معینهده تکرار وقوعه کلیر.
 [ع.س. ناکس، جبری. عادی،

خَسِیس بایاغی، آلق، قیمتسز.
 خَسَب ع.س. اودون، کراسته.

[ع.س. آل مزراغی، قالین و قیصه
 خِسْت حریره. فاس. طوغله.

[ع.س. معروف نبات که آفیون
 خَشخاش — استحصانه یارار. *

خشخاشیه: خشخاش قییلندن اولان.
 [ع.س. قاؤن و قاربوزک سرت قالان

خِسَر بیساض یری و طاتسزی. ج. قبا
 انسان. مه. بعض قماشلرک چیقاردقلری

سسی تصویرایدر. — داتق: سرت کاغذ،
 قماش و سارمهی اوینادارق سس چیقارتق.

گورولده، چاغلدایان: سیل خروشان؛
 ص. کورولتو ایده رک ویا ایدن، تلاشی.

[ع.س. کنه اوتی دنیلن نبات که
 خِرْوَع تخمندن هند یاغی چیقاریلیر.

[ع.س. ویا خریده. آرکک طوقو.
 خَرِید تمامش قیز. دلینمه مش اینجی.

خَرِیدار فاس. آلیجی، مشتری.

[ع.س. آیینک دوداغنه و آزعین
 خَرِزِمَه حیوانلرک آغزینسه کچیریلن

قایش ویا دمیر حلقه. بورن حلقه سی.
 [ع.س. کره أرضک ویا بر

خَرِیطَه قسمنک رسمی. طوره، دا.
 غارجق. ایپک بوجکله ناک یومورطه لرخی

صاقلامغه مخصوص کیسه.

خَرِیف ع.س. صوک بهار، کوز.
 [ع.س. ویا خیز. سرعت؛ شدت.

خَز [قوت؛ پرتاو. * خیزی آلتی:
 حرص و شدتی تسکین ایتک.

[ع.س. کراسته بیچمه مخصوص
 خَزار بیچی. — جی بیچی ایله کراسته بیچن.

[فاس. صوک بهار، کوز؛ صارا.
 خَزان رمه زمانی. ج. اختیارلق.

— دیده: خزان موسمی کورمش. صو.
 لش، صاراومش.

[ع.س. خزینه؛ مجوهراتک صا.
 خَزانه قلاتدینی محل؛ کیلار، مغازه،

ده بو. آلبسه دولابی.
 خَزائِن ع.س. ج. خزینلر. ب. خزینه.

[ع.س. آرقده قاله، آیرله.
 خَزَع کسمه، آیرمه.

[ع.س. طوبراقدن یاپیلان چناق
 خَزَف چوملک کبی شی.

[ع.س. طوبراقدن یاپیلان شیئر.
 خَزَفِیه بونلری یامق صنعتی.

خَزَنه س. ب. خزینه.
 [ع.س. پاره و صو وضع و حفظنه

خَزِنَه مخصوص یر. دقینه. و قتیله

خَشَرْدِي [س. سرت قماش ، کاغذ و سا-
رُهدن چيقان سس .

خَشَعه [ع. س. اولان آنانك قارنندن
چيقاريلان چوجق .

خَشَك [ف. قورو ، يابس . — جان :
إذعانيز ، إدراكيز : — سر :

قاچيق ، ديوانه . — سال : قچطوغلاسنه سي .
خَشَم [ف. س. غضب ، حدت . — آلود ،

خَشَم [ع. س. ناك : حدتي ، غضبي .
خَشَمَت [ع. س. ويا خشونت و خشانت :

سرتك ، قباليق ، قاتيلق .
خَشَنُوْد [ف. س. راضى و ممنون ، قانع .

خَشَنُوْد [ع. س. * خشنودى : ممنونيت ، رضا .
خَشُوْع [ع. م. تواضع ، كوكل آلچاقلىقى :

خَشُوْع [ع. س. خشوع و خضوع ايله .
خَشَوْنَت [ع. س. سرتك ، قاتيلق ، قبا-

خَشَوْنَت [ع. س. لىق ، درشتلك . — طبع :
خوى سرتلكى . خشانت و خشنتده عيى

معناده در .

خَشِيْن [ع. س. سرت ، قاقى ، خشونتلى ،
درشت . — الطبع : سرت خويلو .

خَشِيْت [ع. س. ويا خشيه و خشان .
خَشَوْت [ع. س. قورقو ، خوف ، مخافت .

خَصال [ع. س. چ. خصلتار ، خويلار ،
طبعتار ، أخلاقار . ب. خصلت .

خَصائِص [ع. س. چ. خاصيتلر ، برشيئه
مخصوص اولان كيفيتلر .

خَصائِل [ع. س. چ. خصيله لار ، صاچ
دمتلى . غل . خصلتار . ب. :

خصلت .

خَصَلَت [ع. س. خوى ، طبيعت ، مشرب
[(اي ويا کوتو) . چ. خصال .

خَصْم [ع. س. دشمن ، عدو ؛ مخالف
طرف . چ. خصوم . ب. خصم .

خَصِم [س. اقربا و متعلقان اولان :
اونك خصم و افراسى چوقدر .

خَصْماء [ع. س. چ. خصيللر ، دشمنلر .
(دعواده) مخالف طرفلر .

خَصْوَص [ع. س. برشيئه خاص اولان
شيئك حالى . ايش ، ماده ،

كيفيت . طلي اوزرينه محكمه دن برکيمسه
نك شهادتى ويا تقريرى ديكاهمك اوزره

كوندريلن هيئت . * خصوصاً : خصوصى
اوله رق ، خاصه ، هله . * خصوصى :

عمومى اولمايوب آيرى برشخصه ويا شيئه
عائد اولان ، ذاتى ، شخصى . * خصوصيت :

خصوصى اولان شيئك حالى ، منسوبيت
إختصاص ، برينه مخصوص اوله .

خَصْوَْم [ع. س. چ. خصملر ، دشمنلر ، مخالف
طرفلر . ب. : خصم .

خَصْوَْمَت [ع. س. دشمنك ، عداوت ،
منازعه : بكا خصومق وار .

خَصْوى [ع. س. خادم ، اوككلكى نزع
ايدىلش . بورديرلش حيوان .

خَصْصِيْه [ع. س. غل . برشيئه ، برينه خاص
اولان كيفيت ، حالت مخصوصه .

خَصْم [ع. س. دشمن ، عدو . دعواده
مخالف طرف . چ. خصماء .

خَصْمِيْه [ع. س. خايه . تشبه : خصميتين .
خَضاب [ع. س. آللى و صاچلارى بويامق

ايچون قوللانيلان بويما .
خَضِر [س. حضرت إلياسك لقبيدر :

خَضِر [ع. س. خضر إلياس : أسكى ۲۳ نيسان .
زبانزدى : خضر آللهز .

خَضْرَاء [ع. س. أخضر ك موئى . يشىل ،
يشيل ونك .

خَضْرَت [ع. س. يشىلك ، يشىل سبزوات ،
اوتلر ، يشىل بويما .

خَضُوْع [ع. س. تواضع ، خشوع ، آلچاق
كوكلليك .

خَطّ [ع. س. چيزكى : يازى . كنيشلكدن
دورنيلكدن صرف نظرله مستقيماً

اولان مسافه . برچيزكى يه بكره ين شيتلر :
دمير يول ، تلغراف خطى . تازه بيتمش

يبيق و صقال . — دست : آل يازيسى . —
آور : ينافلى هنوز توپلنمكه باشلايان

(كنيج) . — سبز : دلقانلىلرك اوست
دوداغنده يكي بيتن ايجه توى .

خَطْء [ع. س. دوغرو اولمايان شئ ،
ياكلش ، ياكيشلق ؛ كناه ،

قباحت ، یا کله ، ایستیه‌رک پاییلان قصور .
 * خطاء : یا کلیش اوله‌رق ، سهواً . —
 بخش : قباحترلی عفو ایدن . — پوش :
 قباحترلی اورتن . — کار : خطا ایدیچی .
 [ع.س. نطق ؛ برینه سوز سويله ،
 خطاب] توجیه کلام ایتمه ؛ لاقردیسی
 برینه ویا بر قراج کیمسه‌یه تخصیص ایتمه .
 — عزت : الله طرفندن برینه سوز سويلنمه .
 * خطاباً : برینک یوزینه سويلیه‌رک ،
 توجیه کلام ایده‌رک .
 [ع.س. خطیبک ؛ فصاحتله نطق
 خطابت] سويله .
 [ع.س. کوزل یازی یازان کیمسه .
 خطاط] * خطاطی : خطاطک صنعق .
 [ع.س. خطیبهر ، صوجار ،
 خطایا] قباحتر ، کناهر . ب : خطیبه .
 خطباء ع.س. خطیبهر . ب : خطیب .
 خطبه [ع.س. خطیبک منبرده اوقودنی
 کلام . برکت‌یاک باشنده کی مقدمه .
 خطَر [ع.س. تهلیکه ، مخاطره . پر — :
 تهلیکه‌سی چوق . — ناک تهلیکه‌لی .
 خطف [ع.س. قایمه ، آشپز مه ، سرقت .
 جن و شیطان قایمه‌سی .
 خطمی [ع.س. معروف چیچک که قوروسی
 خاشلانهرق ایچیلیر .
 خطور [ع.س. عقله کله ؛ خاطر مه ،
 ذهنمه خطور ایتدی .
 خطوط [ع.س. چیزلر ، خطلر ، چیز کیلر ،
 چیزلر . ب : خط .
 خطوه [ع.س. آدیم . اولچو عد اولونان
 ؛ اعتباری آدیم .
 خطّه [ع.س. اولکه ، دیار ، مملکت ،
 قطعه ؛ خطّه یمانیه ؛ یمن قطعه‌سی .
 خطیب [ع.س. جامعلرده خطبه اوقویان .
 فصاحتله نطق سويله بن .
 خطیر [ع.س. بویوک ، عالی ، یوکسک ،
 حسیم ، مزیتجه مساوی .
 خطیره [سهواً حظیره برینه قوللانیلان
 برکله‌در . ب : حظیره .

[ع.س. دیوارلرک یابیلیرکن آراسنه
 خطیل] قونان آغاچ ویا طوغله .
 خطیبه [ع.س. قباحث ، صوج ، کنه .
 یا کلیش . ج . خطایا .
 خفاء [ع.س. پرده ، ستر ایدن ، کیزله‌ین
 شی . ج . أخفیه .
 خفاش [ع.س. یاراصه ، کیجه قوشی ؛
 رنجیده اولور دیده خفاش ضیادن .
 خفاف [ع.س. زیانزدی ؛ قواف . آقاق قانی ،
 ترلیک و سائر صاتان ویایان .
 خفایه [ع.س. خفیه‌لر ، کیزلی شیلر ،
 سرلر ؛ خفایای قلب .
 خفت [ع.س. خفیفک ، ثقلت آزلیگی ؛
 تهاتسزلیق ؛ شدتده کی آزلیق .
 بر شینک آز اهمیتلی اولیشی . عقلنه —
 کتیرمک ؛ چیلدیرمق .
 خفتان [ع.س. زهرهک آلتنه کییلن پاموقلی ؛
 اوسته کییلن اوزون لباس ، قافتان .
 خفته [ع.س. اویموش ، نائم ، یاتمش ؛
 مار خفته ؛ اوپور ییلان .
 ج . خفتکان .
 خفض [ع.س. نحو غریبده حالت جر .
 جر ده مستعملدر .
 خفقان [ع.س. چارمه ، اورمه . (یورک)
 اوینامه .
 خفی [ع.س. کیزلی ، صاقلی . مقابلی ؛
 جلی . * خفیا ؛ کیزلیجه ، صاقلی
 اوله‌رق . * خفیات ؛ کیزلی شینلر ، سرلر .
 خفیف [ع.س. آغر مقابلی ، ثقلتی آز
 اولان ، جدی وهم اولمایان .
 خفیه [ع.س. کیزلی تحقیقات ایش-لرنده
 قوللانیلان مأمور .
 خفیه [ع.س. کیزلیجه ، صاقلی اوله‌رق .
 خانک ضمیمه ده دوغرودر .
 خل [ع.س. سرکه .
 خلاه [ع.س. بوشلق ، بوش یر ، هوا .
 سز محل . آقاق یولی ، آبدستخانه .
 خلاخیل [ع.س. ج خلخاللر ، قادیلرک
 طاقدلری کوموش حلقه‌لر .

خَلاص [ع.س. قورتولمه، سلامت. صوك. — اولوق، بولوق : قورتولوق.

[ع.س. الك صاف قسم، زبده. خلاصه] بر حکمه نك صوك قراری؛ اورون برشیئك نتیجه وزیده سی. — جی: اوراق خلاصه ایدن مأمور. * خلاصه: مختصراً، آز سوزله.

خَلَاط س. قالین ایپ، کبی ایچی.

خِلَاف [ع.س. قارشى، ضد، عكس: مغایرت؛ یالان، کذب، خطا؛ سوزمده خلاص یوقدر. * خلافة: ترسنه؛ عكسنه. — العاده: اصول و عادتك خارجنده او- له رق. * خلافيكبر: عكسنى، ضدنى التزام ایدن، مخالف. * خلافاً: عكسنه، ترسنه.

خِلَافَت [ع.س. فخر كاشات أفنديمه وکالت صورتيله بوتون اسلامه ملره امامت و آمریت و شریعتی حمایه وظيفه سی. خليفه نك مدت حكومتی: لزوم سزلفنه بناء توركلر خلافتی قالد برديلر. * خلافتنه: خلافتك استنادكاهی اولان. * خلافتنهایی: خليفه يه منسوب.

خِلَاق [ع.ص. یارادیچی، یارادان. — عالم: عالمی یارادان جناب حق، [ع.س. ج. خلیلر، آراقلر، قر- آرا، خلال] جہلر، فتحهلر، بوزوقلقلر. آرا، آراق. — رمضانده: رمضان ایچینده. — الدیار: أولرك ایچی.

خِلَال [ع.س. دیش قاریشیدیراجعی؛ دیشلر آراسنده کی یک قیر ینتیلری.

خِلَالَت [ع.س. حقیق و صمیمی دوستلق [خانك فتحيله ده دوغودر.]

خِلَان [ع.س. ج. خلیللر، صادق و صمیمی دوستلر، أخلا.

خِلَاق [ع.س. ج. خليفه لر، یارادلش اولان شیئلر، مخلوقات، طبیعتلر، خویرلر. تر.س. جاریه، خدمتچی قیز ویا قادین. ب: خلقت.

خَلَجَان [ع.س. تترمه، اوینامه. یورك اوینامه سی حقنده قوللا ییلر.

خَلْخَال [ع.س. شرقده قادینلرک طو- پوقلری اوستنه طاقدقلری کوموش حلقه.

خَلْد [ع.س. أبديت، أزليت؛ حیات أبديه، بقا. جنت: خلد برین.

خَلَدَّ [ع.س. أبدياً محافظه ایتسین مقامنده دعادر: خلدلله: الله اونی دائماً محافظه ایتسین.

خَلْط [ع.ص. قاریشیدیرمه؛ فنا سوز سويله، هذیان ایتمه. — ایتمک: قاریشیدیرم: هذیان ایتمک: آراتق خلط ایدیسور؛ نازلانمق: خلط ایتمه، بو ایشی یاپ.

خِلْط [ع.س. قاریشان شیء. بدن انسانده فرض اولونان درت عنصردن بهری. * خلطی: خلطه منسوب و متعلق. ج. أخلاط.

خِلْعَت [ع.س. بر بویوک طرفندن مکافات اوله رق برینه کیدیریلن قافتان.

خَلْف [ع.س. برینك آرقاسندن کلن، برینك برینه قائم اولان. * خیر الخلف: خیرلی اولاد.

خُلْف [ع.س. یالان وعد، یا کلیش خبر. سوزده طورمامه.

خُلَفَاء [ع.س. ج. خليفه لر؛ برکیمسه دن صوکره منصبه یکنلر. بر مأمور معیتنده کی معاونلر. فخر کاشات أفنديمزدن صوکره امیرالمؤمنین اولان ذوات کرام.

* خلفاء راشدین: ابوبکر، عمر، عثمان، علی. [ع.ص. کری یه و آرقه يه منسوب و متعلق اولان.

خَلْق [ع.ص. یاراتم، یوقدن وار ایتمه؛ ایجاد، اختراع، قورمه. بر ملت تشکیل ایدن انسان غلبه لنی: تورکیه خلقی. انسانلر، جمیت بشریه: بوتون خلق ایشیتدی. غلبه لق، جماعت، گروه.

بر چوق خلق طوبیلاشمسدی. * بین الخلق: عموم آراسنده. * خلقاً: یارادیلدیشجه، بدناً.

خَلِیج [ع.س. کورف، قوی، نهر، ساحل، کوچوک کمی.]

خَلِیطَه [ع.س. بر قاج شیدن مرکب ماده: آتون و باقی خلیطه می.]

خَلِیَم [ع.ص. چاقین (چوچوق)؛ آدیز لکندن دولای باباسی طرفندن طرد ایدیلن؛ عفتسز، آدیزسز.]

خَلِیْمَه [ع.س. برینک برینه کین وکیل، باب عالی آفلامنده کی کاتب، فخرکائنات آفندیزدن صوکره امیرالمؤمنین اولان ذات، چه خلفاء.]

خَلِیْقَت [ع.س. ویاخلیقه، یارادلمش شیء، مخلوق، جبلت، طبع، طبیعت، مزاج، سحیه، شیمه، طینت، مشرب، چه، خلائق.]

خَلِیل [ع.س. حقیق و صمیمی دوست، محب، یار، چه، اخلاء و خلائن.]

خَلِیلَه [ع.س. خلیلک مؤنثی، حقیق دوست، اولان قالدین، زوجه، هم، قیوریم، کج، قبه.]

خَم [ع.س. کوپ، بویوک دستی، می، شراب کوی، خانه: شراب کوی، پلرینک بولوندیق یر، میخانه.]

خَمَار [ع.س. سرخوشلقدن صوکره کن باش، آغریسی و برسملک.]

خَمَاسِی [ع.ص. اصل اوله رق یش حرفدن مرکب کلمه، بشلی.]

خَمْبَرَه [اس. (ت: خمبارا، قومبارا)، ایچی باروتله ملو دمیر؛ چوچو قورک ایچینه پاره آتدقاری قاب، جی: خمبره آتان، خانه: خمبره یاپان فابریقه، ص.س. بورندن سویله یین، * ختملق:]

خَمِخِم [ص.س. بورندن سویلش.]

خَمَر [ع.س. شراب، باده، می، * خمری: خمر، شرابه، باده به متعلق.]

خَمْس [ع.س. بشده بر، برشینک بش، قسمندن بری.]

خُلُق [ع.س. خوی، طبیعت، مشرب، جبلت، شجاعت، غضب، * خُلُقًا: طبیعتجه، اخلاق جهتیه، چه، اخلاق.]

خِلَقَت [ع. یارادیش، یاراته، فطرت؛ یارادیلشده کی حال، خلق طبیعت، ع.ص. خلقتیه یعنی یارادیلشده]

خِلْقِ [منسوب و متعلق، جبلی، * خلقت: خلق و جبلی اولیش.]

خَلَل [ع.س. بوزوقلق، اکسیملک، نقصان: بزمه بولونا کز ایشمه خلل ویرمز. آراق، آچیلم، رخنه، بوشلق، فتحه، فرجه، پذیر: خلل قبول ایدن: حقیق دوستلق خلیلپذیر اولماز، چه، خلل.]

خَلَوَت [ع.س. تنهابه چکمه، یالکیز اولمه؛ تنهابه محل؛ حماک خصوصی محلی. عبادتله مشغول اولیق اوزره بر حجریه قاپانه. ایتمک: یالکیز قالمق ویا بریله قونوشمق اوزره بر یره چکیلرک ایچری کیمسه یی آلماق. * خلوتخانه: خلوت محلی. سرای: تنهابه اوطورمغه مخصوص کوشک. کاه: خلوت محلی، تنه یر. کزین: اختیار خلوت ایدن، بر کناره چکیلرک عبادتله مشغول اولان. نشین: خلوتده، تنهاده اوطوران. * خلوتی: غدا، خلوته پاک اهمیت ویرن بر طریقه منسوب.]

خُلُود [ع.س. حیات ابدیه، ابدیت، بقا، سرمدیت، دائمیک.]

خُلُوص [ع.س. صمیمیت، دوغریلق، حسیات و افکارک صافلیق، یارانه، مدافنه. چاقق: یاراق، دالقاووقلق ایتمک. * خلوصکار: برینه صمیمی محبتی اولان، دوست؛ خلوص چاقان، مدافن. * خلوصکارانه: صمیمی بر محبتله؛ مدافنه ایله. * خلوصکارلق: صمیمی محبت، براری؛ دالقاووقلق.]

خَلُوق [ع.ص. آبی خویلو، اخلاق حمیده، صاحبی، هرکسله نایت آبی کچنینر.]

ع. عد. بش . ۵ . بش قسـمـدن
خمسه [مركب منظوم اثر .

خمسى س. برجس كوچوك باليق .

خمسین [ع. عد. ألى عددی . ۵۰ . قیش
موسمندن بر دوره .

خـمـور [س. صوايله اونك ويا اوئه بـكـز
برشيك قاريشدیرماسندن حاصل
اولان شی . أصل، جوهر، مایه . سـز :
مایه سز (أكمك) . سز بايرامی : موسويلرك
مایه سز أكمك ييدكلى بايرام .

خـمـیـزه [ف. س. أسنه مه : طور ومعامله
استثقل . چكمك : أسنه مك .

خـمـیـده [ف. ص. أكری، چارپيق، قابور،
بوگولمش : قد خمیده .

خـمـیر ع. س. خور، مایه .

خـمـیـس [ع. س. هفته نك بشـجـى كوفى ،
پنجشنبه : يوم الخمیس .

خـنـادـق [ع. س. چ. خندقلر ، تارلارك
كسنارینه قازیلان چوقورلر .

خـنـازـیر [ع. س. چ. خنزیرلر ، طوموزلر .
ب : خنزیر .

خـنـاس ع. س. شیطان .

خـنـاق [ع. س. بوغاز خسته لى . * خناق :
بوغاز خسته لغنه منسوب ومتعلق .

خـنـى ع. ص. ويا خنشا . هم أركك هم
لديشى، أرككك وديشليك علائى
جامع (نیات) . * خنشايت : هم أركككك
هم ديشليك .

خـنـج [ص. طولو، مملو . * خنجاخچ :
طوب طولو .

خـنـجـر [س. اوجى أكرى و سـیـورى
بر نوع بويوك ييچق .

خـنـدـان [ف. ص. كولن، مسرور، شن .
— رو : كولر يوزلو، يشوش .

— : كوله كوله، كوله رك . * خنداخند :
عموميته سوركلی كوله ي تصويرلايدر :
خندا خند برجلس : بويته كولوب آكه تن .

خـنـدـق [ع. س. چوقور، شهر وياتارلا كندا .
رينه قازیلان چوقور . چ. خنادق .

خـنـده [ف. س. كوله، استيزا، آكلنمه .
— فرما : كولديرىچى .

خـنـزـیر [ع. س. طوموز . چ. پيس وقاى
يوركلی، خائن : اوئه خنزیردر ،

بن بيليرم . — لق : طوموز طبعی : خائلك ،
معدليك : غدارلق . * خنزیره : ديشی طو-
موز : چ. خائن قارى . چ. خنازیر .

خـنـكـار [ف. س. پادشاه، سلطان، شيريار،
حكمدار . ملا : مولانا .

خـو [ف. س. ويا خوى . خلق، طبيعت ،
عادت . ب : خوى .

خـواب [ف. س. ت : خاب . اويقو، نوم،
رؤيا . — آلود : اويقوسى كلىش ،

اويقو باصمـش . * خوابكه ، خوابكه ،
خوابستان : اويقو اويوناجق محل ، ياتاق

اوطه سى . — جاويد : أبدى اويقو ، موت ،
اولوم . * خوابنك : اويقولو، اويقو باصديرمش .

— ديدہ : بلوغه ايرمش، بالغ . * خوابيده :
اويومش ، اويقويه دالمش : طفل خوابيده .

خـواتـين ع. س. چ. خاتونلر . ب : خاتون .

خـواجـه [ف. س. (ت : خوجا) . أفندی،
آغا ، چلبى ، صاحب . معلم ،

مدرس . صاريقى أفندی، منلا . * خوا-
جى : أفندیك ، آغالق . چ. خواجكان .

* خواجكانلىق : أسكيدن باب على قلم
أفنديرينه ويريلن بويوجك بر رتبه .

خـوار [ف. ص. (ت : خار) . زبازدى :
خور . حقير ، ذليل ، إعتبارسز .

يہ چى ، يہ ين .

خـوارـج [ع. س. چ. خارجيلر ، عايلر ،
زوريار ، باشقه ملت ومذ-
هبدن اولانلر .

خـوارـده [ص. ويا خوارده . چاپقين ،
سغيه ، سرسرى ، آباش .

ذوق وصفا اوغرندہ چوق پارا صرف ايند .
قنا قاينك دوستى . — لق : چاپقينلىق ؛
سفاهتده مسرفلك .

— بین : بالکن کندی کورن ، مغرور ، کبرلی . — پرست : کندی نه طاپتان ، کندی پک بکن . — پسند : کندی بکنمش ، مغرور . — رای : کندی رای و فکرله ایش یاپان ، معند ، سرکش . — سر : عنادجی ، سرکش . — فروش : کندی پک مدح ایدوب دیکرلرینه صانتان . — کام : کندی رای وهوسنه تابع اولان .

خُور [فاه.ص. حقیق ، ذلیل ، بی اعتبار فنا معامله ایتک . — طومتق : کوزتک ، فنا قوللایمق . — باق : ایستحقار ایتک . یین ، اکل ایدن کوفته . — کوفته یین ، حج. دوزن باز . — لق : حقات ، ذلت .

خُور [س. کونش ، شمس ، خورشید . — وماه : کونش وآی .

خور [مه. کورولتو ایله بولجه آقان شیتک چیقاردیغی سسی وایورکن آغزدن چیقان صدایی تصویر ایدر .

خورا [س. رقص ، اوینامه ، صیچرامه . — تپک : رقص ایتک .

خورتلامق [ف. خورت خورت دیه جادی اولوب خورت خورت دیه باغیرمق .

خُورشید [ف. کونش ، شمس .

خورلامق [ف. خور وحقیر طومتق ویا قالین برسس چیقارمق .

خُورلدامق [ف. اویورکن بوغازدن کورولتو ایتک .

خوروز [ص. ت : خوربات . قبا ، خوریات [کوفلی ، آلنه ایش باقیدشمايان ، بر شیتی آبی محافظه ایدمه یین .

خوش [فاه.ص. کوزل ، آبی ؛ غریب ، تنف : اونک خوش بر آدی واردی . * خوشا : نه آبی ، نه کوزل ! — آمد : خوش کلدیکن مهناسنده خطا پدر .

[سخ. (ت : خازم) . بحر خزرک شرفنده کی قطعه ، خیره خانلغی .

خَواریق [ص.س.ج. خارقه لر : آنبیان خوارقی ظهور ایدر ب : خارقه .

خواست [فاه.س. (ت : خاست) . — استعدا ، رجا ، نیاز . * خوستکار : طالب .

خَواص [ص.س.ج. خاصه لر ، محرملر ، بویوک ومعبر اولانلر . أهل — : کویا بعض أسرار وحکمتنه واقف اولغله معجزه کبی شیئر وجوده کتیرن . ب : خاص .

خَوَاطِر [ص.س.ج. خاطرلر ، فکرلر ، دوشونجه لر ، عقله کلن شیئر .

خَوَاقین [ص.س.ج. خاقانلر ، پادشاهلر . — تورکجه دن معبردر . ب : خاقان .

خوان [فاه.س. ت : خان . یک ، طعام ، مائده . — یغما : اصحاب احتیاجه ویریلن یک ، عومه کشیده قلنان ضیافت . صوفره ، یک ماصه سی . ص. اوقویان .

خَوَانَدَه [فاه.ص.س. ت : خاننده . شرقی سوله یین . ج. خواندکان .

خواه [فاه.س. (ت : خاه) . ایستک ، آرزو . دل — : کویک آرزوسی . ص. ایسته یین ، آرزو ایدن . خیر — : ایملک ایسته یین . بد — : کوتولک ایسته یین . د. کرک ، ایستر : خواه کافر خواه مؤمن طوت بودر دیم نیم — فضولی . — نا — : ایستر ایستمز ، طوعاً وکرهاً .

خواهر [فاه.س. (ت : خاهر) . همشیره ، قیز قاردهش . — زاده : یکن ، همشیره زاده .

خواهش [فاه.س. (ت : خاهش) . — ایستک ، آرزو . * خوا — هشکر : ایستکلی ، آرزوکش .

خَوَب [فاه.ص. کوزل ، خوش ، دلبر . — رو : کوزل یوزلو .

خود [فاه.س. کندی ، ذات ، نفس . — آندیش : نفسی دوشون . — بخود : کندی کندی نه ، کندیلکندن .

— آمدی : برینه خوش کلدیکن دیمک
 رسمی . — آب : خوشاف ، شکر و بول
 صو ایله پدشمش قورو میوه . * خوشبو :
 کوزل قوقولو ، آبی قوقان . * خوشجه :
 آییجه ، کوزلیجه . — حال : حال و وقتی
 آبی ، مسعود . * خوشکوار : لذیذ ،
 طاطلی . — نوا : کوزل سسلی . — کورمه :
 دارلماق ، مساحه ایتمک ، یاغماق . کولکی ،
 خاغازنی . — ایتمک : ممنون ایدرک قاندرمق ،
 ممنونیتنه سبب اولمق . بر — اولمق : غریب
 بر حال آلمق : بو سوزی اوندن ایشیدنجه
 برخوش اولدم . * خوشلاشمق : آیلک ،
 راحتلق حس ایتمک ، حظدویمق ؛ کیفی بوزمه
 غریب برطور و حال آلمق . * خوشلاندرمق :
 ممنون و خوشنود ایتمک ، حظ ایتدیرمک .
 * خوشلاقمق : ممنون و خوشنود اولمق ،
 حظ ایتمک ، سومک . * خوشلق : آیلک ،
 کوزللك ؛ تحفلق ، غریلک ؛ نشئه سزلك .
 خوشاف [ع.س. ویا خوشاب . شکر
 و بول صو ایله قانداشلش
 قورو میوه : اوزوم خوشافی . * خوشا-
 فک یاغی کسلیمک : بوزولمق ، بر جواب
 بولاماق ، اوتانمق .
 خوشمریم [ع.س. طوزسز تازه پنبیره
 پاییلان بر نوع یمک .

خوشمنود [ع.س. ب : خوشنود .

خوشه [ع.س. صالحیم ، باشاق . — چین :
 تارلاده قالمش باشاقلری طوبلایان
 باشقه سنک مالیه کچین .

خوطوز [ع.س. قادیلرک باشلرینه قوعق
 ایچون غرهپ ، یعنی وساره دن
 یایدقلری سوس . قوش تپه می . بر نوع
 آبنیه تزیناتی .

خوف [ع.س. قورقو : خوف ودهشتله .
 * خوفآ : قورقاروق ، چکینه رک .

خولیا [ع.س. قوروتی ، خیالات : یته خولیا
 لره دالمشسک ، نهدر بودوشونجه ؛

خوموردانلق [ع.س. صورت آصارق متصل
 سویلنمک ، مرلدانلق .

خون [ع.س. قان ، دم . * خوناب ویا
 خونابه : قانلی صو ، کوز یاشی .
 — آشام : سفاک ، قان ایچن . — آلود :
 قانلی ، قانه بولاشمش . — آفشان : قان
 صاچان ، سربن . * خونبار : قان یاغدیران .
 — بها : قان بهاسی ، دیت . * خونخوار :
 قان ایچن ، ظالم . * خونریز : قان دوکن .
 * خونین : قانلی . * خونی : قانلی ، قان
 دوکمه مائل .

خونه [ع.س. ج. خاشر ، خیانت ایدنلر .
 ب : خائن .

خونی [ع.س. آغزی دار بر قایه مایع
 بوشالقمده قوللانیلان آلت .

خوی [ع.س. طبیعت ، جبلت ، عادت .
 * خویسز : آبی خوی اولمایان ،
 تربیه سز . * خویلی : فنا خوی اولان ،
 خرچین : خویلی آت .

خویرات [ع.س. ب : حوریات .

خویش [ع.س. ت : خویش . کنندی ،
 ذات ، نفس . خصم . ج .
 خویشان : اقربا .

خویشاوند [ع.س. خصم و اقربان اولان .
 — ی : خصمق ، اقربالق .

خویلاقمق [ع.س. فنا خوی پیدا ایتمک ؛
 کوجنمک . شبه لیمک ، آلمق .

خیابان [ع.س. چیچک باغچه سنک یولی .
 ایکی طرفی آغاچلی یول .

خیار [ع.س. بر ایشی یاپوب یاغماقده
 سربست ، مستقل و مختار اولم .

تر . کوزل قوقولو معروف یشیل صالاتلق .
 — جق : خیار شکندنه مرضی بر شیش .

خیسات [ع.س. تری ، دیکیشجی .

خیاطه [ع.س. تریلک ، دیکیشلیک .

خیال [ع.س. انسانک ذهننده حاصل اولان
 صورت وهیئت ؛ کورولن فقط طوتولامایان

شکل وهی . بر انسانک صوده ویا آینه ده

بیریکسر ، اوغورسز . — لی ، آئی ، فائده لی ، مبارک ، اوغورلو . — لاشمق : خیرینی کور دییوب بازارلغه برنه نایت ویرمک . * خیری : خیره منسوب . * بالخیر : خیر ایله ، آیلکله .
خیرات [ع.س. هر کسه فائده سی طوقونق و ثواب قازانق ایچون یاپیلان ایشار ؛ مؤسسات خیره .

خیر لاشمق [ف. بربرله چکیشمک ؛ کوپکلر کبی غوغا ایتمک .

خیر لامق [ف. خیرلی ایله بوغازدن سس چیقارمق ، خورلامق . غوغا .

خیرلتی [س. بوغازدن کورولتوایله چیقان سس ؛ چکیشمه ، غوغا .

خیر لدامق [ف. خیر خیریه سس چیقارمق ؛ کوکسم خیرلدا یور ، نه یاپایم ؟

خیره [س. دونوق ، بولایتی : خیره چشم . شاشقین ، حیران : خیره سر ، خیره رای . بیهوده ، عبث : خیره کو . — لکم : بولانق ، قارامق .

خیز [س. سرعت ، شدت ، آتی شدتلی حرکت : خیزله قاپوی قاپادی ، کیتدی . نفسک هوقت و احتیاصکاری حرکتی ، غیرت نفس . — ینی آله مامق : کندیسنی ضبط ایده مه مک ، سرعتنی آزالتامایوب دورامامق . بح. نفسنی یکه مه مک ، شوق و آرزوی دفعه موفق اوله مامق ، محروم قالمق . — آلمق : سرعتلنمک . * خیزنی آلمق : سرعتلنمک ؛ بح. آرزو و هوسنک شدتی قیرمق .

خیز [ف.ص. قالقان ، قالقچی . صیجرا بحی . سحر : — صباح آرکن قالقان .

خیزاب [ف.ص. دالغه ، موج .

خیزان [ف.ص. قالقان ، صیجرا یان . اqtان و خیزان : دوشه قالقه .

خیزران [س. زیانزدی : هزارن . برنوع هند قامیشی .

خیشوم [ع.س. ککن ، بورن دلیکنک یوقاریسی . * ص. خیشومی .

حاصل اولان صورتی . مهم بر صورتده خاطره کن شی* . قوروتی . آشیایی فکر آ کوز اوکنه کتیرمه قوتی . قره کوز او یونی . * خیالچی : قره کوز اوینادان . * خیالی : خیاله منسوب و متعلق ؛ قره کوز او یونی اوینادان .

خیالت [ع.س. کورولن و فقط طوتولامایان شکل و هی ، شکل بشر .

خیام [ع.س. بح. خیمه لر ، چادیرلر .

خیانت [ع.س. خائثک ، امنیت اعتمادی سو ایستعمال ایتمه ؛ وعدو تعهدنی نقض ایله حیله کارلغده بولونمه . مملکتی علینده دشمنه خدمت ایتمه ؛ خائثک . * خیانتکار : خیانت ایدن . * خیانتکارانه : خیانتله ، خائثه یاقیشیر صورتده . * خیانتک : خائثک ، وفامزلق ؛ حیله کارلق .

خیلت [ع.س. آلداتمه ، آلداتمه . عدم موفقیت ، محرومیت ، مأیوسیت . — الامل : بوشه چیقان امید . — زده : محروم .

خیر [مه. کوپک غوغاسی کبی کورولتو . کور ایله برابر قوللانیلیر : اؤک ایچنده خیر کور آکسیک دکل .

خیر [س. آیلک ، آئی اولان شیء ، آیش ، شر مقابلی . فائده ، منفعت . — ایشلمک : آیلک ا . — ایتمه مک : بر شیئه یارامامق ، فائده سی کورولمه مک ، نتیجه سز قالمق ؛ آیش بر شیء اوله مامق : اوچوجوق خیر ایت . — ی قالمامق : آرتق ایشه یارامامق قوللانماز حاله کلک . — ی یوق : ایشه یاراماز ، فائده سز . ص. آئی ، خیری ؛ فائده لی ، مفید ؛ مبارک ، مسعود ، اوغورلو . — آندیش : آیلک دوشون . — خواه : هر کسک آیلکلی ایستین ، آیلک ایتسنی سون . — خواهانه : آیلک ایدنه یاقیشاجق صورتده ، آیلکی سونه یاقیشان ویا مخصوص . — خواهی : خیر خواهلق ؛ آیلک ایستینک حالی ، آیلک . — سز : کیمسه یه وکندینه آیلکی طوقونمایان ، بر فائده تآمین ایده مه یین ،

ایچری به منسوب و متعلق ؛ آوه و عائله به
عائده . * داخلیه : بر دولتش داخلده کی
ایشلرینه باقان دائره : داخلیه وکالتی .

[فاه.س. ویرکی ، إحسان ، ویریش ،
داد صاتبش . — وستاد : آلیش ویریش .
فاه.س. عدل ، انصاف ، حق ، عدالت ؛
داد ایشتکاه ، تظلم ؛ فریاد و فغان .
— خواه : عدالت ایستهین . — کر ،
— کستر : عادل .

[فاه.س. عادل مطلق اولان باری
دادار [تعالی : دادار جهان .

[ف. ویا طادامق . بر شیئک
دادامق [طاتی آلرق آلیشعق ، مداوم
و مبتلا اولق . مه. داداندیرمق .

[فاه.س. قارنداش ، برادر ، قاردش .
دادر * دادرانه : قاردشجه ، برادرانه .
فاه.ص. ویریش ، إعطا اولونمش .
داده [قرار : قراری ویریش . ویرکی .

[س. چوجوق باقان قادین ، دایه .
دادی * دایلیق : دادی صفت ووظیفه سی .
ع.س. بویوک آو ، قوناق ؛ محفل ،

دار [مکان . — السلام : جنت ، بغداد
شهری . — فنا : دنیا . — بقا : آخرت .
* دارین : دنیا و آخرت . — الامان :
صیغینه حق بر . — الحرب : حرکات حربیه
صحنه اولان منطقه . — الفنون : مملکتینه
کوره فاکولته ویا قوللج دینلن ویوکسک
درسار ویرن مکتبلر غرونی ، مدرسه
کلیه . بر دارالفنونک بولوندیغی بنا :
ایستانبول دارالفنونی .

[فاه.س. آسیلاچقار ایچون دیکیان
دار [دیرک : دار آغاجی .

[فاه.ص. طوتان ، صاحب ، مالک ؛
دار [دفتر : دفتر طوتان ، ب. دفتر دار .
* مانداز : مال صاحبی ، زینکین . س.
حرب ، غوغا . — وکیر : غوغا .

[ص. ویا طار . بول وکتیش اولمایان ،
دار [صیق : دار سوقاقی ، دار آلبسه .
آز ، یتیشمهین ؛ صیقینیلی : دار وقت .
صبرسز ، عجله جی : ایچی دار آدم . س.

[س. قالینجه ایپکی قاشلار
خیشرتی [ویا کاغدلرک سورتونمستدن
حاصل اولان کورولتو .

[ف. قالینجه ایپکی قاشلار
خیشردامق [ویا کاغدلر بر برینه
سورتونهرک سس چیتارمق .

[ع.س. ایپلیک ، لیف ، تل . *
خیط [خیطی : تل شکلنده اولان .

[ع.س. آت . سواری ؛ کروه . سر
خیل [رئیس ، سرکرده .

[ص. چوق ، بر چوق ؛ اونی کور .
خیلی [میله خیلی زمان اولدی . *
خیلیدن خیلی : ایچه چوق ، بالغا مابلغ .
* خیلجه : چوچقه ، ایچه .

[مه. بورندن سویله ناک سسنی تقلید
خیم [ایدر و مکرر قوللانیدیر . * خیم
خیم : بورندن سویلهین .

[ع.س. چادیر . — کاه : چادیرلرک
خیمه [قورولش اولدیغی محل . —
نشین : چادیرده اطوران . ج. خیام .

[ع.س. چ. آتار ، سواریلر ، ب. خیل .
خیول

د

[س. ألفبانک اونجی حرفی اولوب آبد
د [حسابنده درت عددی کوستر .
ایتدی ، کیتدی کبی بعض تورکجه کله لرده
(ت) کبی اوقونور .

[ع.س. مرض ، خسته لق ؛ علت ،
داء [درد . — الکلک : قودوز خسته نی .

[ع.س. عادت ، اصول ، طرز ، قاعده .
داب [دیرین : آسی عادت . ج. أدوب .

[ع.س. یوک و بینک خیسوای
دابّه [ج. دواب .

[ع.ص. دخول ایدن ، کیدن ؛
داخل [ایچنده بولونان . س. ایچ ،
ایچ طرف . رتبه علمیه دن بری . * داخله ؛
ایچریدن ، ایچیدن . * داخلی : ایچه ،

داری [ا.ه. حبوباتدن دانه لری پک اوفاق بر جنس ذخیره . * داریسی باشکه : انشاالله سنده نائل اولورسک معناسنه کنی تعبیری . دینه — ا.ه.ک : بیتورمک ، توکتمک .

دارین [ا.ه.ه. ایکی قوناق؛ دنیا و آخرت : دارینده مسعود اوله سک .

داس [ا.ه.ه. اکین ییچمکده قوللانیلان اوراق . — زرین : آلتون اوراق؛ یکی آی .

داستان [ا.ه.ه. ویا داستان . یکمیش شیمارک حکایه سی ، ماسال ؛ بر وقعه و یا حالی حکایه و تصویر ایدن عادی منظومه .

داش [د.ه. اسمارک نهایتنه إلحاق اولونور، رفاقت و مشارکت بیان ایدر : یولداش : یول آوقداشی .

داعی [ا.ه.ه. دعا ایدن ، دعاچی ؛ جلب و دعوت ایدن ، سبب اولان .

داعیه [ا.ه.ه. جازم وقاع سبب ، باعث ، مدار ، علت : داعیه تفوق .

داغ [ا.ه.ه. قیزغین دمیر ایله اورولان تنغا ، نشان ؛ یاقی ، کی ؛ یاره ،

جربحه . — درون : ا.ه.ه. یاره سی . — دل : کوکل یاره سی . * داغدار : قیزغین

دمیرله نشانلنمش ، داغلی ؛ یاره لی ، پک متأثر . * داغلامق : قیزغین دمیرله تنغا

اورمق . دمیرله یاتاق ، کی ایتیمک . مته داغلامق . * داغلی : قیزغین دمیرله تنغا

اورولمش ؛ ب : طاعلی . تر . سه . جبل . ب : طاع .

داغستان [س.ه. قافقاسیه ده بر مملکت که اولجه آلبانیا دیرلردی .

دافع [ا.ه.ه. دفع ایدن ، اوتیه آتمان ، صاوان ، کچیرن ، صاوشدیران .

داقتیلوغرافیا [ا.ه.ه. یازی ماکینه . سیله یازمق صنعاعی .

* داققتیلوغراف : یازی ماکینه سی ؛ بوما . کینه ایله یازی یازان .

ضرورت ، اضطراب صیغیتی ؛ مجبوریّت : دارده قالمق ؛ دارکورمک . ه.ه. کوچ حال

ایله : اورادن دار قاقچیلدی ، تره نه دار یتیشدی . ا.ه.ه. — : چوق یاره ویرمق ،

خسپس . * داره کتیرمک : صیقیشدیرمق ، مجبور ایتمک . * داره کلمک : صیقلمق ،

مجبور اولمق ؛ عجله یه کلمک . — دارینه ، دارادار : زورله ، کوچ حال ایله ، آ.ه.ه.ه. — لاتمق : بولغنی ، کنیشلک کنی آزالتمق .

— لاشدیرمق : دار یاتاق ؛ مضایقه یی آرتدیرمق . — لاشمق ویا — لاتمق : دار اولمق ، کنیشلک کنی غائب . ؛ صیقلمق ،

مضطرب اولمق . — لاق : دار اولان شیشک حالی ، ضیق ؛ صقنق ، اضطراب ؛ ضرورت ،

احتیاج ، فقر ؛ دار محل . * داراجاق : پک دار .

دارا [ا.ه.ه. کیمانیان دنینلن ملوکک طقوزنجیسی . ه.ه. حکمدار ، ملک .

دارات [ا.ه.ه. دبدبه ، شان ، شوکت ، شکوه ، حشمت .

دارالمق [ا.ه.ه. بولغنی کیدوب دار اولمق ، قیصیلیمق . آزالتمق : وقت دا-

رالدی . ضرورت و احتیاج ایچنده قالمق . مته دارالمق .

داربیز [ا.ه.ه. رطوبتی ، صولاق یر . — لی : طوبراغی صولاق (تارلا) .

دارچین [ا.ه.ه. بهار ایدن معروف لذیذ و یا ایچی قابوق .

دارغین [ا.ه.ه. ویا طارغین . کوجنمش ، دارلمش . قیزغین ، حدتلی . *

دارغینلق : کوجنمه ، خاطر قاله ؛ حدت .

دارفلل [ا.ه.ه. قره بوره بکزه یین معروف بهار .

دارلمق [ا.ه.ه. ویا طارلمق . کوجنمک ، پایلامق . تکدیر ایتمک ، آزار-

لامق . قیزمق ، حدتلمک . مته دارالمق .

دارنده [ا.ه.ه. صاحب ، مالک ، طوتان . طاشیدان .

دارو [ا.ه.ه. علاج ، دوا .

دال [ع. د حرفك إسمی. مجر. اكری، چاریق، قانور.

دال [ع. دالالت ایدن، کوسترن: شو حالی ذکاسنه دالدر.

دال [س. بوداغک بویوک؛ آغاجدن ایلک آیریلان قسملر، شاخ، غصن. مج. بوداق صالمق: شعبه‌لره آیرلوق، اطرافه یایلق، آیه یلشمک؛ چوغالمق. * بر دالده دورماق: ثبات ایتمهک، قرارخی بوزمق. * دالدن داله قوتمق: ثباتسزلوق ایتمک، بر فکردن دیگرینه کچمک. * داللی بوداقلی: چیره‌شیک، زور، مشکل، داغنیق. * داللانق: دال بوداق صالمق؛ شعبه‌لره آیرلوق؛ مج. بویوبوب زورلاشمق، پروزلشمک؛ مته. داللاندرمق: تصعب و اعظام ایتمک.

دال [س. ویا دالی. آرقه، صرت، ظهر، کری. * دالنه بینمک: مسلطاو.

دالیا [س. واحد قیاسی اعتبار اولونان عدده وصولده سویله تن تعبیر: دالیا بیک. ی. سیلیدیز جیجکی.

دالیان [س. ویا طالبان. صو اوستنده بالیق طوتمغه مخصوص چارداق. بالیق طوتولان یر. — کبی: اوزون بویلی، کوزل، متناسب الاعضا، یاقیشقلی: دالیان کبی دلیقانلی. — تارلاسی: آغ یری. * دالیانجی: دالیانده اولایان بالیقچی.

دام [ف. طوزاق، آغ. مج. برخی آلد. اتمق ایچسون قورولان حیل: دام تزویر. تر. س. ب: طام.

دام [ع. دام اولسون: دام هلکه: دام ملکی دام اولسون.

داما [س. آلتش دوت خانعلی تخته ایله اوینانان معروف اویون. مج. دیمک: بیتیرمک، آرتق ده ایلریسنه کیده‌مه‌مک. — طاشی کبی اویناتمق: کینی اوله‌رق ایکیده برده یرندن قلدا تمق.

داماد [ف. س. کریمه، کریمه مقامنده اولان همشیره ویا برادر زاده قوجه‌سی.

دامار [س. ویا طلمار، طهار. وجود

قاب، شریان، ورید. برجسمده آغاج دال و بوداغی کبی اطرافه یاییلان چیز کیلر ویوللر. طوبراغک ایچنده کی معدن فیلزلی. خوی، طبیعت؛ عناد، عکسیک. — ی طوتمق: عکسیک ایتمک، عناده باشلامق. — ینه طوتمق: کوجنه کیتمک، حدت ایتمک. — ینه کیرمک: خوش سوزلر سویلبه‌رك مراهمی ترویج ایتدیرمک. قان آلاجق: — چوق ایتفاده لی شی. * آنلک: ی چاتلاشمق: اوتانماز. — لی: داماری اولان، چیز کیلی، نقشلی. — سز: داماری اولمایان؛ طبیعتسز. **د اما سقو** [س. ایکی یوزلو اینک ویا یوک وکتن قاریشیق دوشمه‌لک قماش.

داماق [س. ویا طاماق. آغیز ایچنک دماق اوست طرفی. * طادی داماغنده قالمق: لذتی او بوداماق.

دامان [ف. ب: دامن.

دام‌جان [ی. س. ویا داماجانا. شراب او سائر کبی مایعات قومغه مخصوص بویوک قابکه اکثریا طیش طرفی حصرله اورولو اولور.

دامغا [س. ب: تمغا.

دامن [ف. س. آتک، ذیل، لباسک بلدن آشاغی اولان قسمی. — بوس: آتک اویغ. — آتک اوین. — بوسی: آتک اویغ. — درمیان: آتکی بلنده، خدمته حاضر، مهیا. — کش: آتکی چکن، طویلايان، بر ایشه قاریشایان. — کیر: برینک آتکینه ساریلان، ایستمداد ایدن.

دامیز [س. حیوان یتیشدیرمه مخصوص **دام**، آخور. — لقی: دول آلمق ایچون بسله‌ن حیوان.

دان [ف. د. ظرفیت بیان ایتمک ایچون عربی و فارسی اسمله لاحق اولور. نمک: — طوزلق، جزء: — دریدن و سائر دن

دانیارقه [سخ، آلمانیانك شالده بر شمه جزیره ایله آطه لردن مرکب مستقل کوچوك بر دولت اولوب ۳۶۲ ۴۴ كيلو متره مربعی اراضیسی ۳۲۸۹۰۰۰ نفوسی وارد . — لی : دانیارقه آهالیستدن .

داو [س. آفریقاده یتیشن صامتراق ویا سوتلی قهوه طونده قویو آسمر چیزکیلی اتجستندن سریعحرکه بر حیوان . ق.ا.س. طاوله و سائره اویونلرنده **داو** [نوبت . اویونده سورولن پاره .

داودی [ع.ص. قالبنجه ، کوزل و مؤثر قرآن ویا شرقی اووقمق .

داور [ق.ص. عادل ، منصف و فاضل اولان پادشاه ، وزیر ویا حاکم . جناب حق . * داورانه ، داوری : حاکم و وزیره منسوب و متعلق .

داورائق [ق.و یا طاورائق . آیآغه قالمق ، آیآغه صیچراق . مقابله ایتمک اوزره حاضرلائق . سلاحه آل آتمق . سعی و تشبث ایتمک ، زورلامق . خسته لقدن قالقوب قوتلشمک ، إفاقت بولمق . هر هانکی بر طرژده حرکت ایتمک : تدبیری داوراندی . آغیر — : تآی ایله حرکت ایتمک . تنبک — : حاضر و مهیا بولونمق . کوشک — : یک صیقیشدیرمامق ، مساعحه ایله معامله ایتمک . * مت. داو . راندرمق : آیآغه قالدیرتمق ، قارشی طور . درمق ، جسارت و یرمک . * داورانه ، داورانیش : داورائق فعلی ، حرکت ، مشوار ، معامله ، تدبیر . * آغیر داورانیش : مساعحه . * صوغوق داورانیش : بد معامله .

داؤل [س. ویا داوول ، طاول . ایکی طرفنه قورو دری کریش قاصناقدن عبارت برآلتکه طوقاقله چالینیر و یاننده آکثر یازورنا بولوز : رمضان داولی .

داولومبار [س. یاندن چرحلی واپورلرک چرخلرنی اوزتن محفظه .

یاپیلان پاره چانطه سی ، جلد بند . غلط اولورق بعض تورکجه کله لرده علاوه اولنور : ایکنه دان . صوکره برده لق کتیریلرک ایکنه دانلق دئیر . ص. بیلن ، بیلیر : سخن — : سوز بیلیر . نا — : جاهل .

دانا [س. ویا طانا . اینک یاوروسی .

دانا [ق.ص. عالم ، معلوماتلی ، بیلن . — یی : دانالق ، عارفک ، عالمک .

دانتهله [ی.س. ایپلیک ، ایپک ، صیرمه و سائرهدن یاپلش ده لیک ده لیک خفیف اورکو .

داندینی [مه. بیکری صیچراتوب اکلند . یرمکده و بعضاده تمسخرده فولانیلیر . ص. هوپیا . — بیک : هوپا آدم .

دانس [ی.س. وجودی بر موزیقه ویا سسه اویدورارق ، موزون و متوالی حرکتلرله اویناتمه .

دانش [ق.ص. بیلکی . علم ، معلومات . — پذیر : بیلکیلی ، معلوماتلی . — مند : علم و معرفت صاحبی ، عالم . * دانشور : عالم .

دانغلاق [ص. قابا و تربیه سز ، ایری چشلی عقلسز و سرسم .

دائق [ع.س. درهم دینلن پارانک آلتیده بری .

دانک [ق.ص. درهمک آلتیده بری .

داننده [ق.ص. بیلن ، معلوماتلی ، خبر . دار ، عالم : داننده سرائر .

دانه [ق.ص. زیانزدی : تانه . حبه ، تخم : دانه سیمک . باروت قوتندن استفاده ایدیلرک طوپ و سائره ایله آتیلان جسم ، صرمی ، کله . تر. عدد ، مقدار : ایکی دانه لیون ، یش دانه پورتقال . — : هر بر دانه سی آیری اولورق . —

یه کیک : آسین باشاق باغلامق . — چین : دانه طویلايان . — لک : دانه دانه ایتدیر . مک . — ملک : دانه دانه ایتمک . — لی :

دانه لری اولان ، دانه لری بر برندن آیری اولان .

ء [ع.ص. دورايدن ، دونوب طولاشان .
دائر تر. حقتده ، باحث ، متحاق ؛
أديباته ، سياحه دائر. * دائراً : دونهرك ،
دولاشارق . * دائراً مادار : چپه چوره ،
دوت بر طرفي .

ء [ع.س. كافه نقاطي مركز ديلين بر
دائرة نقطهيه مساوي مسافده بولونان
برحيط ويا منحنى ايله محاط سطح مستوي .
بربنا ايچنده برقاج اوپلهدن مركب قسم .
خدمات عوميه ايله اشتغال ايدن شعبات
دولتدن هر بيرنك بولونديغي بنا و محل ؛
پوليس دائرهسي ، بلديه دائرهسي . بويوك
أو ، قوناق . برأمر معنويك حكمي جاري
اولديغي محل : أدب و تربيه دائرهسنده سوز
سويلير . * دائروي : دائره شكلنده اولان .
چ. دوائر . تر. س. خوانندهرك جالديغي
برقاصناغه كرلش دريدن عبارت معروف
چالغى ، دف .

ء [ع.ص. دوام ايدن ، أكسيك اولمايان ،
دايم سوركلی : ح. هر وقت ، دائماً ،
بلافاصله . * دائمی : دوام اوزره بولونان ،
باقى ، سوركلی . دوام ايدن ، أكسيك
اولمايان : دائمى مشتري .

ء [ع.ح. هر وقت ، على الدوام ، بر
دايما دوزيه : دائماً بورايه كلز .
ء [ع.ص. بورج ورن ، إقراض ايدن ؛
داين آلهجقلى . مقابلي : مديون .
ء [ع.س. دادى ، چوجفه باقان قادين .
دايه * دايي : دايه لك .

ء [س. ويا طايي . والده برادري .
دايي ياشليجه ، قهرمان ويشكين (آدم) .
كجى قيودانى ، سوارى . قبا = يكييت ،
قهرمان . * داييلىق : دايي قرايتي ؛ آغا-
لق ، يكتليك .

ء [ع.س. آبي . - اكبر ، - اصغر :
دُب ايني جله كوكبيه لك إسمى .
ء [ع.س. دري تربيه ايدن صنعتكار .
دباغ زبازردى : تاباق .

ء [ع.س. حيوان دريلديني سپيليوب
دباغت تربيه ايتك صنعتي .

ء [حد. آتى سورمكده قوللانيلير .
داه - - : (چوقق لسانده) آت .
ء [ع.ص. فوق المعاده ذكى و فطين
داهي اولان ؛ ملكات بشرية لك أك
يوكسك درجه سيله متصف اولان ، نادره
زمان ، فريد عصر . حاذق ، تحرير . قور-
ناز . چ. دهاق .

ء [ع.س. مصيبت ، فلاكت . چوق
داهيه قورناز آدم . چ. دواه .

ء [س. ويا طايان . داياناچ دكنك ،
داياق صوبا . دوكله ايچون قوللانيلان
دكنك . برشيئه داياديلان دستك ، پاينده .
ضرب ، اورمه ، دوكله = آتمق : دوكله
* داياقلامق : دستك قومق ، پاينده
اورمق . * داياقلق : داياق جزاسنه لائق .
ء [ص. ويا طايالى . ياصلامش ، داي-
دايالى اتمش . دوشه لي = آشياسى
دوشمش ورنى يرينه يرلشديرلش .

ء [ق. ويا طايامق . إستناد ايتدور-
دايامق لك ، تطبيق ايتك : هرديوهنى
ديواره دايايكز . دستك قومق ، ياصدامق .
قباجه وناكتسز برطرزده ويرمك ، آله
طوتوشديرمق . * مه . داياتمق : إستناد
ايتديرمك ، جواب ويردرك قارشى قومق .
ء [ق. ويا طاياتمق . برشيئه يوكلنهرك
دايامق طورمق ، آغيرلغى ويرمك ،
ياصلاتمق : آغاجه داياندم . كوكسك ،
إعتاد ايتك : سزه دايايوردى . ثبات
ومقامت ايتك ، متانت كوسترمك ، طورا-
بيلمك : او موقعده ايكي كون داياندى .
سورمك ، باشامق ، بوزولمامق : بو اثواب
چوق داياندى . صبر و تحمل ايتك : ايسته
يوكا دايانامام . وارمق ، اولاشمق : ايشك
اوجى اوكا داياندى . زورلايارق ايتك ويا
قالديرمق .

ء [س. ويا طايانيق . دوام ، عمر ،
دايانيق بقا . ثبات ، متانت . * داي-
نيقسز : دوامسز ، چوق سورمز ، منانتسز .
* دايايىقلى : دواملى ، چوق سورر ،
متين ، قوتلى .

دَسَاغْخَانَه [فاسه حیوان دریلرینک تربیه اولوندیغی محل . زیانزدی : تاباغخانه .

دَبْدَبَه [ع.س. کورولتی ، پاتیردی . غلہ . حشمت ، جلالت ، طنطنہ ، دارات . ع.س. قیچ ، مقعد ، سفرہ . بر دبر [اشک صوکی . برشیشک کرلیسی . دَیستان فاسه . مکتب ، مدرسه .

دَبُور ع.س. غرب روزکاری .
دَبُوی [س. عسکرک اساجه و آلبسه آنباری . ده بو .
دَبَه [ع.س. دیجی یووارلاق باغراج : یاغ ، بال دہسی .

دَبَه لَمَمَک [ف. آرقه اوستی یرہ یاتوب ایکی طرفہ چابالامق .
دَبِر فاسه . کاتب ، منشی ، یازیچی .

دَپَرَمَک [ف. یرندن اویناتق ، صیچرا . تمق ، قلداتق ، تحریک ا .
دَپَرَشَمَک [ف. اوینامق ، قلداتق ، حرکتہ کاک : ینہ دردلم : پرشدی .
دَپَرَمَک [ف. قلداتق ، حرکتہ کلک ، چابالامق . إهتزاز ایتک .

دَپَرَمَک [ف. قلداتق ، حرکت و إهتزاز ایتک ، چابالامق .
دِشَار [ع.س. اوست لباس . یتاق اورتوسی . غلہ . بوللق ، کثرت . مہمت : مرحمت چوق .

دَجَاج [ع.س. طاؤق . خروس ، طاؤق ویلیلیج جنسی . ج. دجج .
دَجَال [ع.س. قیامتہ چیقاجق وحضرت عیسی طرفندن قتل اولونہجق یالانچی شخص .

دُجَه ع.س. قاراکلی ، ظلمت .
دُخان ع.س. دومان ، توون . ج. آدخنہ [فاسه قیز ، کریمہ . رز :
دُختر [آسمه نك قیزی ، شراب ، باده .

دُخُل [ع.م. کیرمه ، قاریشمہ ، مداخلہ ؛ آئیر ، نفوذ ؛ نیت ، فکر : ینم بوالیشده بر دخل یوقدر . تعریض ، إعتراض ؛ واردات ، ایراد . * دخلک : رجا ایدرم ، یالواریم . دخلکده دبرلرہ .
دُخمه فاسه . مزار ، قبر ، تربہ .

دُخُول [ع.م. ایچری کیرمه . * دخولیہ ؛ بر یرہ کیرمک ایچون ویریلن اجرت ؛ بر مملکته کیرن اشیادن آلنان رسم .
دُخی [ج. کذلک ، هم ، عینی وجهله ، اونک کبی ، اوتہ کیلر کبی : بونی بن دخی بیلمیورم . إفاده سندن دخی آکلا- شیلیور . إختصاراً (ده) صورتندہ ده قوللانیلیر : بن ده بیلمم .

دُخیل [ع.ص. یابانچی ، صیغتی . صمیمی لالابی . س. کیزلی مقصدونیت .
دُخله . دخیلک ویا دخلک : رجا ایدرم ، یالواریرم .

دَدَه [س. بویوک بابا ، جد . مولوی طرہ . یقتندہ درویش ویا شیخ . بویکله یی فارسی ظنیله جمعندہ (دکان) شکلہ صوقانلر واردر .

دَر [ف.ج. ده ، ایچیندہ ؛ ظرفیت بیان ایدر : = پدش : اوکده . = خاطر : خاطرده . سه قاپو ، باب . فارسیده یرتمق معناسنه اولان (دریدن) مصدرندن أمر حاضرده اولور ، ترکیبلرہ کیرر . پرده = : پردہ یی یرتان . صف = : صفلی یاران .

دَر [ف. (ایمک) مصدرینک مضارع مقرر غائبدر . جمعی : (دولر) . منفیسی دکلدر ، دکلدرلر ، دکلدردر . (وار) کله سیله برلشهرک موجودیت بیان ایدر : اوراده آتش واردر . منفیسی : (یوقدر) : بوراده راحت یوقدر .

دَر [ع.س. ایخیلر معناسنه اسم جمعدر . (در) برتک ایچی دیمکدرکه بونک جمعی : (دره ، درات) در . = ناسفته : دلنہ مش ایچی . = یتیم : برصدفده یالکیز بولونان بویوجک ایچی . = أفشان : ایچی سرپن .

درد قیمت ویا ثقلننده اولان . * درتلی :
درد بئك وسائر سسی اولان ؛ درد بشكلی
اویون كاغدی . * دردر : بهرینه درد ، هر
دفعه سنده درد : دردر دردر كلسكز .

دَرَج [ع. س. صوفه ؛ آراسنه سیقیشدیرمه ؛
غزته یه یازمه .

دُرُج [ع. س. قوطو ، صندوق ؛ جواهر
قووطوسی .

دَرَجَه [ع. س. باصاق ، مرتبه ، پایه ، رتبه .
داره نك ۳۶۰ پارچه سندن بهری ،
ترموتره وسائر نك منقسم اولدیغی اقسامدن
هربری . نه : نه قدر ، نه مرتبه . او :
او قدر . — : یاواش یاواش ، تدریجاً .
بر : یه قدر : معین ویا ممکن اولان حده قدر .
دَرِحال [ع. س. ظن ، همان ، آوانده ، آئیده ،
درعقب : درحال کیتدی .

دِرَخْت [ع. س. آغا ، شجر .

دِرَحْش [ع. س. پرتو ؛ ضیا ، پارلامه ،
پارلق ، نور ، پارلقی .

دِرَحْشان [ع. س. پارلاق ، ضیادار . پار-
درخشان : لایان : در درخشان .

دِرْخُور [ع. س. لائق ، مناسب .

دَرْد [ع. س. کدر ، آجی ، آغری ، ألم ،
اذیت ، زحمت ؛ ایچ صفتتیبسی .

— لشمک : بهرینه دردنی دویمک . — لی :

کدری اولان ، کدرلی ؛ علیل ، مریض .

— مند : درد و کدری اولان ؛ زوالی ، بچاره .

— مندانه : دردمنده مخصوص طرزوحالده .

— ناك : دردلی ، کدرلی ، محزون .

دَرْدانه [ع. س. اینجی دانه سی . بجه پك كوزل
وسوعلی چوجق .

دَرْدَسْت [ع. س. طومعه ، آلدۀ ایتمه . ص.
آلدۀ اولان ، یاپلمقده بولنان .

دَرْدَنجی [ع. س. رابع : دردنجی سنه .

دَر [ع. س. جم. درهلر ، بویوك اینجیلر .
— بار : اینجی یاغیدیران ؛ كوزل
سوز سویله یین .

دَر آغوش [ع. س. قوجا قلامه ، صارمه .
— ایتك : قوجا قلامق .

دِرَاز [ع. س. اوزون . دور و — : اوزون
اوزادی یه ، برتقصیل .

دُرَاعَه [ع. س. یوكدن اوکی یاریق برنوع
لباس ، فراجه ، بینیش .

دِرَاغُون [ع. س. برصنف سواری عسکری .
— بجه . پاره سز .

دُرَاق [ع. س. یاخود : دراکی . اولکرسز
شفتالی جنسی .

دَرَاك [ع. س. چوق درك و فهم ایدن ،
آکلاهی ، آکلاهی .

دِرَام [ع. س. کولونج و قورقونج تیارو
پیه سی . بجه مدهش بر وقعه ،
فاجعه ، مصیبت ، فلاکت .

دَرَأَنبار [ع. س. آنباره قونمش ، —
— ایتك : آنباره ، مخزنه قویغق .

دِرَاهِم [ع. س. جم. درهلر ، کوموش آقچلر ،
اوچ دنکدن عبارت وزنلر .

دِرَايَت [ع. س. ذکا ، معلومات ، فطانت ،
— ایتك : اقتدار . * درایتسز : درایتی

اولمایان ، بجریکسز . * درایتلی : عقللی ،
مقتدر ، بجریکلی ، معلوماتلی .

دَرَبَار [ع. س. درگاه ، قاپوچلی . بر بویوك
ذاتك قاپوسی اوکی .

دَرَبَان [ع. س. قاپوچی ، بواب .

دَرَبَدَر [ع. س. قاپو قاپو کزن ، سرسری .
— لك : سرسریك .

دَرَبَنَد [ع. س. بوغاز ، طار کچیدو بوراده کی
— ایتك : قاراقول . — جی : بوغاز محافطی .

دَر پِیش [ع. س. اوک ، اوکسده ؛ کوز
— ایتك : اوکسده بولنان . — ایتك :

نظر مطالعه یه آلق ، کوز اوکسده طومتق .

دُرْت [ع. س. ایل ایله صارلق ؛ ایجه
— ایتك : عد. اوچدن صوکره کلن عدد ،

خمسه مک ، اوسته دوشمک ، چوق اهمیت

و برمک . — کوزله بکامک : صبر سز لقله ،

شدله ، اهمیتله انتظار ایتك . — باشی معمور :

هر ایشی بولنده ، مسعود ، بختیار * درتلك :

— ایتك : ایتك .

— ایتك : ایتك .

— ایتك : ایتك .

— ایتك : ایتك .

دَرَزْ [ف.س. قوری دیوارک طاشلری آراسنه
خرج طولدروب تسویه ایته .

دَرَزْخِیْر [ف.س. زنجیرده ، زنجیرله باغلی .
ایتمک : زنجیره اورمق .

دَرَلُو [س.س. ویا تورلو ، دورلو . نوع ،
جنس ، چشیت : بوده باشقه
درلوسی . طرز ، صورت : بیجم : نه درلو
حرکت ایتملی بیلم . اتلی و برقاج نوع
سبزه لی یمک . بر : — : بر نوع : (منفی
جمله لرده) : هیچ بر وجهله : کندیسنی
بردورلو قاندرامدم . — : چشیت چشیت .

دَرَزْی [ع.س. برقومک اسی . چه . دروز .
[ع.س. برشی اوکرتمک ایچون معلم
درس دن تدْرِیجاً آنان وظیفه . تنبیه ،
تلقین ، تعلیمات ، عقل : بودرسی کیمدن
آلدک . — ویرمک : اوکره تمک ؛ عجم عقل
ویرمک ، یول کوسترمک ، تنبیه ایتمک *
درسخانه : درس ویرمکه مخصوص محل . *
درسخوان : درس اوقویان ، شا کرد .

دَرْم [ف.س. وقتیه دوت ، پش غروش
قیمتته بر سکه ، باره . — خریده :
پاره ایله صاتین آلمش .

دَرْم [ف.س. دوغرو ، خطاسز ؛ صاغ ،
درست سالم . ح. دوغرو خطاسز اوله رق .
* درستی : صاغلق ، سلامت ، صحت ؛ دوغرولق .
دُرْشْت [ف.س. سرت ، قبا ، قاتی .
طوقناقلی * درشتی : سرفک ،
قاتیلیق ، قبالق ، خشونت .

دَرْمَان [ف.س. علاج ، دوا ، چاره :
دردینه درمان آریور . قوت ،
طاقت : ارتق بنده درمان قالسادی . *
درماندی : بیچاره لك عجز . * درمانده :
بیچاره ، عاجز ، صقنییه اوغرامش .

دَرْع [ع.س. جنمکده کیلن زره .

دَرْمِیَان [ف.س. اورته ده ، آراده بولنان .
ایراد و بیان ایتمک : معذرت درمیان ایدیور .
دَرْن [ع.س. اور ، ورم ، سل الرئه .

دَرْعَقَب [ف.س. طرز . عقیدنده ، آرقاسی
صره ؛ آنیده : درعقب کیتدی .

دَرْنَدِه [ف.س. بیرتجی ، بیرتان ، مفترس :
شیر درنده .

دَرْعُهْدِه [ف.س. اوزرینه آلمه ، تعهد
ایته : بونی کیم درعهده ایدر؟

دَرْنَك [س.س. ویا دیرنک . جمعیت ، ولیمه ،
محفل ، انجمن . دوکون : خوربات
درنکی زورناسز اولماز . * قارغه درنکی :
أسافل جمعیتی .

دَرَفْش [ف.س. بایراق ، سنجاق ،
علم ، رایت . — کالویانی :

دَرْنِگْش [ف.س. تائی ، تأخر ؛ بکلمه ،
طوبه ؛ آرام ، استراحت .

کاوه اِسْمَنْده بر آدمک اولکلکندن یاییلان
وجوهرات ایله تزین ایدیلن مشین بایراق .
دَرْک [ع.م. بتشمه ، باقالامه ، آله کچیرمه .
برشیتمک معناسی آکلامه ، تفهم .
[ف.س. معلوم ، آشکار ، ظاهر :
دَرْکار [بوایشک بویله اوله جفی درکاردی .

دَرُو [ف.س. آکین بیجمه ، حصاد :
موسم درو ، هنکام درو .

دَرْگَه [ف.س. ویا درکه . تسکبه ، خاکناه ؛
قاپویری ، قاپو اوکی .

دَرُوَازِه [ف.س. قاپو ، قاعه قاپوسی .

دَرْگَنَار [ف.س. کشاره یازلمش اولان
پازی ، هامش ، حاشیه .
کنارده بولنان .

دُرُود [ف.س. آسین بیجمه . دعا ، سلام .

دَرْکِه [ع.س. آشغاییه اینیله جهک باصامق .
ضدی : درجه .

دُرُوس [ع.س. چه . درس . ب : درس .

دُرُوع [ف.س. یالان ، کذب ، صدقه
مخالف افاده .

دَرِي [س. انسان و حیوانك آتی اورتن
شئ، جلد. حیوانانك یوزولمش

و هنوز تریه کورمه مش پوستی. میوه نك
ایجه قابوغي. بر. — برکيك: پك ضعیف.
* دریلنك: دری پیدا ایتك.

دَرِي [ف. س. عجم لسانك آسکی زمانده
سویلتن قصیح واطینی.

دُرِي [ع. ص. پارلاي، درخشان، نورانی،
شعشعه دار: کوکب دری.

دَرِيَا [ف. س. ده کیز، بحر. — دل: قلبی
ده کیز کبی کنیش اولان، متحمل.

دَرِيَاب [ف. س. فاد. عقل، درایت، ذکاوت.

دَرِيچِه [ف. س. فاد. کوچوک قابو: پنجره.

دَرِيده [ف. ص. ییرتمش، چاك اولونمش،
هتاك اولونمش: کریبان دریده.

دَرِيغ [ف. س. آلدن کلن ایشی امتناع
ایدوب اجرا ایتمه، آسیرکمه.

دَرِيغ [ح. آیواه، خیف، آه، آمان. * دریغا:
یازیق، آیواهلر اولسون! بی: — آسیرکنمه، ی.

بذل اولونان: همتکری بی دریغ بیورک.

دَرِي [ص. دیی اوست سسطحندن اوزاق
درین [اولان، عمیق: درین قویو. کریلرم

وایچریلره دوغرو کیدن: درین یاره، درین
نظر. چوقور، قویو: درین اووه. کندی

جنسی میاننده بویوک و صوک درجه ده اولان،
قویو: درین بر اریقو، درین برجهالت.

آکلاشلماشی کوچ: درین برمه. چوق
معلوماتلی، نافذ: درین برمتفکر. دوقوناقلی،

حزین، مؤثر: سسك اویله درین که دیکلدکجه
اوی بن آوونور، آلدانیم. اطرافلی، ایجه دن

ایجه به: درین تحقیقات. س. درینك، عمق:
پك دینه کیتمه. ح. درین اوله رق، عمیقاً.

* درینلنك: دینی اوست سسطحندن آشاغی به
دوغرو اوزاقلاشدیرمق. * درینلشك:

کیتدکجه درین اولیق، دیی اوست سسطحن
آشاغی به دوغرو اوزاقلاشمق، کریلره

وایچریلره دوغرو کیتمك و اوزاقلاشمق. *

دِرَوغمان [س. ترجمان، برلسانی دیکرینه
نقل ایدن.

دِرَوگِیست [ی. س. اجزاء کیمیویه
و بونلره مسائل شیئرلر
صاتان، عطار.

دَرَوْن [ف. س. ایچری، داخل، ایچ
طرف: قلب، یورک. — بین:

انسانك بورن، قولاق کبی اعضاسنك ایچری
کورمکه مخصوص آلت. * درونی: ایچ

طرفه منسوب؛ یورکه منسوب، قلبی.

دِرَوْنَد [س. ب: دربند.

دِرَویش [ف. س. حق تعالی نك عشقچون
فقر و تواضی قبول ایدن،

وقتيله طرُق علیه دن برینه ایتساب ایدن.
فقیر و محتاج کیمسه. متوکل، قناعتکار

و متواضع. * درویشانه: درویش اولانه
یا قیشاجق صورتده، درویشجه: توکل

و تواضعه. * درویشلك: درویش حال
و صفی: توکل و صافدرونلق.

دَرِه [س. ایکی داغ آراسنده کی چقور
دره [محل: کوچوک چای. دام اولونقی.

— بکی: وقتيله بر قاج کویه حکمی کچن
نفوذلی آدم. — اوتی: یمکله قونان قو.

قوی بر اوت. — دن تپه دن: اوتده دن
بریدن، شوندن بوندن. — بیک: دن صو

کتیرمك: بر چسوق سبیلر، معذرتلر
کوسترمك، اعلل ایتمك. * سوقاق: می:

یاغور صولرینك طوپلانونب آقدیغی یر.

دُرِه [ع. س. ایچی دانه سی.

دِرِه دَنُوت [ا. س. هیچ قورقوسی او.

ایلمایان: چوق قوتلی آسلیج
ایلمش پك بویوک حرب کیمسی، ییلماز.

ایلك دره دَنُوت ۱۹۰۶ تاریخنده بیتمشدر.

دِرِهَم [ع. س. آسکی اوقه نك درت یوزده
دری. تقریباً یش غروش کوموش

پاره قیمتده عربلرک آسکی کوموش سکه سی.
عج. ایکی. — برچکردک: إفراط درجه ده ایتنا

ایله کینوب سوسلنمش آدم. ج. دراهم.

ایش ماصه سی . قاره ده یاپیلان کیملرک اوطور
ماسنه مخصوص کراسته دن ترتیبات . بویوک
آلت طاقی : طور نادسته کاهی . * دستکاهدان :
دستکاه باشنده بولونارق آلیش و یریشی
إدارة ایدن .

دستگیر [ف.ا.ص. یاردیجی ، معین ، آرقه ؛
دوشه نك آلتی طوتان .

دستمال [ف.ا.ص. آل سیله جگ یاغلق ،
مقرمه .

دستایه [ف.ا.ص. سرمایه .

دستور [ع.س. وزیر ، مشیر ، بویوک دفتر .
قاعدۀ اساسیه ؛ قوانین دولتی
جامع کتاب . = العمل : مقتضاسیله عمل
اولوناجق قانون ، قاعده .

دستور [ف.ا.ص. اذن ، رخصت . زردشت
دیننك رئیس روحانیسی . حد ،
دستور : اذن و یرك کچلم ، مساعده ایدك ،
کیمسه اولماسین ، آچیلک ، صاولك . جین
و پری شرتدن قور تولوق ایچونده قوللانیلیر .
قبا برسوز سویلنه جکی زمان (دستورک)
دینلرده واردر .

دسته [ف.ا.ص. دعت ، طوتام . صاب ، قبضه .
هاوان آلی . = سنك : بویا آزمک
مخصوص طاش .

دستی [ف.ا.ص. صو وسائر قویغه مخصوص
طوپراق قاب .

دستیار [ف.ا.ص. یاردیجی ، معین . *
دستیاری : یاردیم ، معاونت .

دستیینه [ف.ا.ص. بیله نیک .

دسکره [ف.ا.ص.ت : تسکره . خسته ، طاش
وسائر نقلیه یارایان تخته .

دسم [ع.س. یاغ . * دسمی : یاغه منسوب
و متعلق : مادۀ دسمیه .

دسیسه [ع.س. خيله ، خدعه ، آل آلتیدن
یاپیلان ایش . = کار : خيله ایدن ،
دساس . ج. دسائس .

دشت [ف.ا.ص. صحرا ، اووه ، بیابان ،
قیر ، چول .

درینلک : دیک اوست سطح دن اوزاق
اولیشی ، کربلره و ایچریلره دوغرو اوزایش .
[ف.ا.ص. خرسز ، حرامی ، سارق . *
دزدی : خرسزلیق .

دزدار [ف.ا.ص. قلعه محافطی .

دسائیر [ع.س. ج. دستورلر . ب : دستور .

دساس [ع.ص. دسیسه ایدن ، خيله ايله
الذاتغه چالیشان .

دسالیس [ع.س. ج. دسیسلر ، خيله لر .
ب : دسیسه .

دسپوت [ی.س. ویا ده سپوت . کندی
کیفنه کوره اداره ایدن حکمدار :
نهرن اک ظالم برده سپوت ایدی . روم
پدیسقپوسی ویا متره پولیدی . = خانه : روم
پدیسقپوسنك آوی و داتره سی .

دست [ف.ا.ص. آل ، ید . تر : آلی ایشه
یاقدیشان ، ماهر ، استاد . *
تردستی : مهارت .

دستار [ف.ا.ص. صاریق ، عمامه . = بند :
صاریق صاران . = چه : دستمال ،
هندیل ، یاغلق .

دستان [ف.ا.ص. مکرو خيله ، تزویر ، هرزه .
حکایه ، قصه . ب : داستان .

دستاویز [ف.ا.ص. اوفاق هدیه ، کوچوکدن
بویوکه ویریلن هدیه .

دستباز [ف.ا.ص. طاوله ، قار کبی او یونلری
چابوق اوینیان ، قار باز .

دستبرد [ف.ا.ص. قوت ، قدرت ، قهر .
قدرت غالبه ، غلبه .

دستیوسی [ف.ا.ص. آل اویمه رسمی .

دسترس [ف.ا.ص. نائل ، موفق . = اولق :
آله کچیرمک ، موفق اولق .

دستره [س. تخته وسائر کسمکه مخصوص
اینجه دیشلی دمیر آلت .

دستک [س. برشینک ییقلمامسیچون او
شینک اورولان دایاق .

دستگاه [ف.ا.ص.ت : تزکاه . طوقومه آلتی .
آرباب صنعتک اوکنده بولنان

دشمن [ف.ا.س. عدو، خصم، یاروالمایان؛
اُسکی دوست دشمن اولماز .

دشنام [ف.ا.س. سوکمه، طعن .

دشوار [ف.ا.س. کوج، زور؛ کاردشوار .
* دشواری : کوجلک .

دُعاء [ع.م. حق تعالی به یالوارمه، نیاز .
— جی : دعا ایدن، یالواران . —
کوی : دعاچی . ج. اَدعیه .

دَعَاوی [ع.س. ج. دعوار، ب. دعوا .

دَعْوَا [ع.س. دوعروسی : دعوی . مدار
مراجعت : علمیمده دعوا ایتمش . محکمه
حضورنده محاصمه، مرافعه . حل ایدیلجهک
مسأله : اُیک دعواسی، هندسه دعواسی .
إدعا . — وکیلی : آووقات . — جی : دعوا
ایدن، مدعی، مشتکی . — لی : حقنده
دعوا اولونان، منازع فیه؛ إدعاسی بو .
یوک . ج. دعادی .

دَعْوَت [ع.س. چاغیرمه . جلب، جذب؛
خیافت؛ دعا . * دعوتچی :
دعوت ایدن، برینه دوکونه وسائرهمیه
چاغیرلمقده اولدیغی خبر ویرن . * دعوتلی :
دوکونه، ضیافته چاغیرلش، مدعو .

دَعْوَتیه [ع.س. دعوتچی یه ویریلن بخشش .
محکمه یه جلب ورقه سی .

دَعْدَغَه [ع.س. کورولتو، پاتیردی، بیهوده
تلاش و اضطراب؛ دغدغه حیات .

دَف [ع.س. ت. تف . زلیلی بوللی بر
چنبره کرلش دریدن عبارت چالغی .
ج. دغه قویق : کورولتو ایله عالمه إعلان .
دَفَاتِر [ع.س. ج. دفترلر، برلکده دیکلمش
کاغذ مجموعه لری .

دَفَائِن [ع.س. ج. دفینه لر، کومولو آلتون
و ذی قیمت شیئرلر .

دَفْتَر [ع.س. دیکلمش کاغذ مجموعه سی .
معاملات، حسابات و سائرتهک
قییدینه مخصوص بیاض کاغذ مجموعه سی .
حسابات، اسامی، وسائرهمی حاوی کاغذ،

یوصله، لیسته : اُشیا دفتری، اسامی
دفتری . — خانه : دولتک املاک و اراضی
ایشلریله اوغراشان دائرهمی . — دار :
برولایتک پاره ایشلرینی اداره ایدن . —
کبیر : برتاجرک معاملاتنی کوسترن دفتر .
دَفْع [ع.م. اوتیه ایتمه، قاقیویرمه،
سوروب صاومه؛ ویرمه؛ برطرف
ایتمه، اورتدن قالدیرمه . — حاجت :
آبدست بوزمه .

دَفْعَه [ع.س. کره، مره . ج. دفعات .
* بالدفعات : دفعات ایله، چوق
کره، مکرراً .

دَفْعَه [ع.س. بردن، بردفعه ده؛ بوتون
بورجلرینی دفعه ویردی .

دَفَن [ع.م. کومه، خماره صومعه : جنا .
زهی دون دفن ایتدیلر .

دَفْنَه [ع.س. یابراقلری کوزل قوقار، شنلکله
ده تزییناته یارار طقلان جنسندن
کوچوک برآغاج . شجرالغار .

دَفَه [ع.س. ت. تفه . اُکرک طرفیننده کی
یووارلاق اُتکی . دی کی یووارلاق
شیء . چولها ترکاهنک طراغک قورولدیی
یایی . ایکیجی دولابی، چرنی . چرخه
صارلش بویوک ایسک طوره سی . آلتون،
باقر وسائر یابراقلری دسته سی . — جی :
یوکسک فائضله پاره ویرن، مرابجه جی .
— لی : صیق طوقونش بز .

دَفِین [ع.س. کومولو، مدفون .

دَفِینه [ع.س. بره کومولش آلتون وسائر
ذی قیمت شیء . کسیرلی قدر،
قیمت و دگری اولان آدم و یا مال . ج. دفائن .
دَف [ع.م. چانه، اورمه . — باب : قاپو
چالمه . من دق دق : اورانه اورورلر .

دَقَائِق [ع.س. ج. دقیقه لر، آکلاشلهمی
کوج اولان خصوصلر .

دَقْت [ع.س. دقیقه لر، ایجه لک؛ صرف
ذهن ایتمه، اِهتمام ایله باقمه،
تجسس، اهمیت ویرمه . فکر ایجه لکی .
إتقان و احکام، دوعرولق، صحت . *

دگرمی [ص. مدور، دیورلاق، اکی بونی بر: بر دگرچی تولبند.

دگزن [ص. ویا ده کیز. کره أرضك اَك د بوبوك بر قسمی اورتن طوزلو

صو ییغنی، بحر، یم، دیا، دالغه، دگیز صولرینك چالقالامسی: بو کون

ده کیز واردر. — آشی: ده کیزك اوتیه سنده. — اوق: ده کیزك دینده یین

اوتلر؛ قنایه و سائره طولدیرمغه یارایان بر جنس اوت. — طومق: کینك صاللا

نماسندن ایچ بولانوب فنالاشمق. — قطا ئی: کوکسی یوشاق ایچون خا لاناوب

ایچیلن بر جنس ده کیز اوق. — قویونی: آی بالیغی. — قیسی: ده کیزك قارا ایله

برلشدیکی بر. — کوپوک: خفیف و بیاض بر طاش. * دوت طرفی ده کیز کسيلمک:

حیرته قلوب نه یاباغی شاشیرمق. * دکره قالمق: بر لیمان حرکت ایتک.

دگزن [ص. اهمیتز، عادی. دار. اهمیتز، کوسترن، طبیعتسز،

خویسزلق ایدن، مناسبسز. — لك: اهمیتسزك، عادیلک: طبیعتسزلق، خوی

سزلق. — لئك: طبیعتسزلق و مناسبسزلك. — دگش [ص. ویا دگیش. تبدیل، برشی

لویروب یرینه دیگر برشی آله؛ مبادل، تراپه.

دگشدرمك [ف. ویا دگیشدرمك. بر اقبوب یرینه دیگر برشی الق. برشی

دیگر یله تبدیل ایتك چاشیر دگیشدرمك. باشقلاتق، تغیر ایتك.

دگشمك [ف. ویا دگیشمك. باشقه باشقه تورلو اولق: قاشك رنکی دگشدی.

چاشیر دگیشدرمك، برنی چقاروب دیگرنی کیمك: سز دگیشدی: برنی

بر حاله کچمك: هو دگشدی. مه. دگیشدرمك، تبدیل ایتك: بو آتی نه دگیشرم نه صاتارم: بونی

دنیاده بر شیئه دگیشم.

دقتسز: دق اولمایان، ایشی دوغرو، درست یاپمایان، ایشنه اهتماله باقمايان؛

دقتله یالماش، کیشی کوزل. * دقتسزلك: اهتمام ایتیه ییش، کیشی کوزل ایش کوروش.

* دقتی: ایشی اهتمام ایله تمیز وایی یایان، دوغرو اولماسنه چوق اعتنا ایدن؛ اعتنا

و اهتمام ایله یالیش. * دقتلیجه: اولدجه دقت و اهتمام ایله.

دقیق [ص. ایجه، اوفق، نارین، نازك. آکازشلماسی وقته محتاج. حس ایدلمز، طوملامز. س. اون.

دقیقه [ص. ایجه فکر، نکته. بر ساعتک آتمشده بری. دائره

درجه سنک اقسامندن بهری. — سنج، شناس: مشکل ایشاری طاران، آکازیان.

دک [ح. اذات ایتبار. قدر، یلی، تا. صباحه دک: صباحه قدر.

دکان [ص. ب. دکانلر. ب. دکان. اوتیه بری صاتمغه مخصوص

دکان محل. * دکانچی: بر دکانده اوطوروب اوتیه بری صاتان. ب. دکان.

دگدیرمك [ف. ویا دگرمك. طوقوندر. قیمت ویردیرمك. اولاشدیرمق، واردر.

مق، ایصال ایتدیرمك. سوزی طوقوندرمق، ایما و تعریض ایتك.

دگر [ص. قیمت، بها. قدر، اعتبار، لشری، حیثیت، اهلیت، اقتدار.

ص. قیمتنده اولان: جهان دگر، دیالر دگر برلطف. شایان، شایسته: اوقونمه

دگر بر کتاب.

دگرمك [ف. ب. دگرمك. هر هانکی بر قوه محرکه

ایله متحرک بغدادی سائره اوکونک مخصوص ماکینه؛ بوماکینه نك

موضوع بولوندی بنه. قهوه سائره بی توز حالته ستریمک یارایان آلت. * دگرمچی: بر دگرمی ایشله تن.

دَكشِيك [ص. دكشمش، باشقه لاشمش؛
مبادلله ايدلمش .

دَكِل [د. أدات نفى : دكلم ، دكلكسك،
دكل ايدى . ايش آكلا ديفنگ كي

دكل . اونى سويله ين بن دكلم سنسك .
دكل يازمغه ، او قومغه بيله ايتدارى يوق .

دَكِمَك [ف. طوقونق ، تماس ايتك .
اولاشمق . وارمق .

ايتك . ايصابت ايتك . قيمتنده اولق .
تقابل ايتك . قارشيلق اولق .

دَكَمَه [ص. دكك فعلى . ص. اولور او-
لماز ، راست كله ، هر ، هر كيم ،

هرنه اولورسه : دكمه آدم بوياشى ياپاماز .
دَكِنَك [س. انجه دوبا ، عصا : دكنككنه

دكنايسور . داياق ، كوتك :
او سوزدن آكلاماز ، دكنك ايسستر .

* دكنكجي : قابقچيلرك ويا حاملرك باشى .
دَكِين [د. أدات انتها : تا ، الى ، قدره :

صباحه دكين ، كيدنجه يه دكين .
دِل [ف. ص. كوكل ، يورك ، قلب . -

آرا : كوكلى سوسله ين كوزل ،
محبوبه . - آرام : كوكله راحتلق ويرن

كوزل . - آزار : كوكل انجيدن . -
آشوب : كوكلى فساده دوشورن . - آگاه :

قاي اويايق ، بصيرتكار . - آور ويا
دلاور : يوركلى ، جسور ، يگيت . -

اؤيز : كوكلى آصيلي طوتان . - باز ويا
دلپاز : كوكل آكانديرن . * دلبر : كوكل

كوتورن ، كوزل ، معشوقه . * دلبرسته :
كوكلى برينه باغلى اولان ، عاشق . *

دلپنيز : كوكلك قبول ايدجه كي ، مقبول .
* دلپسند : قلبك بكنديكي . * دلریش :

كوكلى يارالى . * دلساز : كوكل ياپان ،
لطف ايله معامله ايدن . * دلسوخته :

يوركى ياتي . * دلسوز : كوكل ياقان ،
بك آجيقلى و مؤثر . * دلشاد : كوكلى

خوش و مسرور . * دلشكار : كوكل
آولايان ، جذب قلوب ايدن . * دلشكاف :

يورك دلن . * دلشكسته : كوكلى قيرلش .

اورته ، يارى معناسته دم كايير : - شب :
كيجه ياريسى .

دَلَاك [ع. ص. حماده مشتري ييقايان
و كيسه سورن خدمتجي .

دَلال [ع. ص. ناز ، جلوه ، عشوه .

دَلال [ع. ص. هر هانكي برشيئى اهالى يه
خبر ويرمك ايچون چارشى

وسوقا فلرده يوكسك سله باغيران ، منادى .
صايحي ايله آليجي آراسنده واسطه اولان .

* دلاليه : دلال اجرى ، حق .

دَلالَت [ع. ص. رهبرلك ، يول كوستره .
دليل و علامت اولمه : بو

سوزى عقللى اويا ديفنه دلالت ايدر .
دَلال [ع. ص. دليل ، دلایل ، دلالت ايدن

شيلر . ب : دليل .

دُأَمَنَد [ص. ويا توليند . بك انجه بز .

دُأَشَنَك [ف. ص. كوكلى دارالمش ، جان
صيقلمش ، مغموم ، مضطرب .

دُأَشَنَك [ف. ص. كوكلك ايسنديكي ، كوزل ،
مرغوب ، آرزو اولونان .

دُأَشَر [ف. ص. يورك طيرمالايان ، بك
خجوع : دلخراش برهنظره .

دُأَشَر [ف. ص. كوكل ديله مسى ، ايستكى ،
آرزوى قلب : بروجده دلخواه .

دُأَشَر [ف. ص. يورك قائل ، بك دردى ،
مكدر و مغموم .

دُأَشَر [ف. ص. كوكل ويرمش ، عاشق .
تر . س. طومه جي مقوله سى آدملرك

عاشقلىق دعواسيله باشلرينه باغلا دقلرى
بويالى منديل .

دُأَشَر [ف. ص. برينك كوكلى آلمش ،
محبوبه ، معشوقه .

دُأَشَر [ع. ص. پيغمبر آفنديزك حضرت
عليه و يرديكرى استر . كيپرئى .

دُأَشَر [ف. دليك آچديرمق ، دلكه
سوق و اجبار ايتك .

دُأَشَر [ف. ص. كوكل قايان ، كوكل آلان ،
هر كسى كنديسنه مفتون ايدن .

دليستان [ف.ا.ص. کوکل آلان، کندينه مفتون ایدن.

دليشکفته [ف.ا.ص. کوکلی آچلمش.

دليقروز [ف.ا.ص. کوکلی پارلادان، سوينديرن، قلبه فرح ويرن.

دليفريب [ف.ا.ص. کوکل آلدان، کلنديرن.

دليفسکار [ف.ا.ص. کوکلی يارهلی و مجروح اولان، عاشق.

دلقين [ع.س. برنوع دگيز حيواني. سهاده بر جمله کوکيه.

دلق [ف.ا.ص. درويشله مخصوص آسکی عباويرتيق جبه، خرقة. = دلقپوش: آسکی عبا ويا خرقة کيین.

دلک [ع.م. آل ايله اوغمه، اوغوشديرمه. سورتمه.

دلکش [ف.ا.ص. کوکل چکيجی، جذب ايديجی.

دلکشيا [ف.ا.ص. کوکله فرح ويرن، مفرح، کوکل آجان.

دلگیر [ف.ا.ص. انجيمش، کوجنمش، خاطري قالمش. قلبده يرلشوب چايق اونودلمايان، مؤثر.

دلگُرده [ف.ا.ص. قلبی اولمش، دويغوسز، حسسز.

دلگ [ف.ا.ص. دلگ آچق. مه. دلديرهک. م. دلتمک: دلگ پيدا ايتمک.

دلشيشين [ف.ا.ص. خوش، لطيف، مقبول، کوکلده ير طوتان.

دليواز [ف.ا.ص. کوکل اوخشايان، خوشه کيدن، لطيف، مرغوب.

دلو [ع.س. صوقوغه سی. اون ايکی برجدن برينک اسمی.

دلی [ع.ص. عقل وفکری يرنده اولمايان، ديوانه، مجذوب، آزغين. مبتلا، دوشکون. بيانی. = صاچه سی: معناسز

وهناسيتسز سوز. = دولو: رابطه سز، بی سروبن: زیر، = قيزيل: = آدم عقللی چيله غين، بياغي دلی. * دلگ: دلی اولانک

حالی: دوشونمکسزين ياپيلان ايش، حرکت ويا سوز: دلگ ايدوبده صاقين يونی اوکا سويله ميه سک! * دليجه: دلی کبی: هر شيتک مضرری، يانيسي: س. جبو بادن سياه بردانه که ييه نه سکر و سر سملک ويرر: ح. دلی کبی، مجنونانه.

دلير [ف.ا.ص. يکيت، جسور. * دليرانه: يکيتجه: يکيته ياقيشير صورتده.

دليرمک [ف.ا.ص. دلی اولق، چيلديرهق. چوق قيزمق. سودايه طوعلق. مه. دليرتمک.

دلشيمن [ع.ص. دليجه طوري، طور و حرکتده پک سربست و تکليف سز اولان.

دلشيقانلی [ع.س. بلوغه يرمش آرک کنجی، يکيت، جسور و کور بوز کنج.

دليک [ع.س. بر جسمده آچيلان چقورلق: بر جسمه ديگر طرفی کوروله جک

صورتده ياپيلان اويوق. حبسخانه. * دلگه طيقمق: حبس ايتک. ص. دلنمش، دلگلی: دلگ ياره.

دلگ [ع.س. قلاغوز، رهبر، يول کوستريجي، هر هانگی بردعوایي اثبات ايتک

خدمت ايدن شیء، برهان. سند. نشان، علامت. ج. دلائل.

دم [ع.س. صولوق، نفس. = واپسين: صوک نفس. آن، وقت، ساعت، زمان: نه ایدی او دملر! = بدم: دایما، متصل، آن بان. = بسته: نفسی طوتو-

اش، ساکت سويله يه جک سوزی بولا. مایوب قالان: خطيب دهبسته. = چکماک، دهلتمک: ايچکی ايچماک، عشرت ايتک.

* دهنده: تاونده.

دم [ع.س. قان، خون. سفک. = قان دم آقیتمه. ج. دماء.

دم [ع.س. قويروق، ذنب، دنبال. = دار: قويروق طوتان، ب: دمدار.

دماء [ع.س. ج. دهلر، قانلر. ب: دم.

دم [ف.ا.ص. هروقت، آن بان، صيق

دمادم [صيق، متصل، دائمی.

پرانغه ، زنجیر . ناملی . — طرامق :
روزكارك شدتدن دمكيزك دبنده كي واپور
دمیری برنقطه ده دورا مایارق سوروكانمك .
— یری : لیان ، مرسی . آق : — چكیجله
دوكولمش دمیر . قارا : — قابله دوكولمش
دمیر . آرکك : — سرت دمیر . دیشی : —
یومشاق دمیر . — قاپان : مقناطیس . — قابو :
نهرلده كیلرك كچمسته مانع اولان قیالق ،
سد وشالاه . — قیری : دمیررنكخی آكدیر
آت طونی . ص . دمیردن یاپیش : دمیرقاریوله ؛
چوق سرت ودایانیقلی : دمیر چاریق . —
باش : بر محله دائمی بولونماسی لازم كان
ودكیشمی اصلی جائز اولمایان آشیما ،
آلات ، حیوان وسائره ؛ جزء دكیشمه یین
دائمی شیء ؛ دیدیكندن دونمز ، عنادجی .
— جی : دمیردن آلات وأدوات یاپان . *
دمیری : غله دمیر رنكبنده اولان : دمیری
قیر : دمیر رنكبنه چالان قیر (آت) .
— یول : اوزرینه اوزون دمیر چوقلر
دوشمنش خصوصی بریولدرکه اوستنده بخار
ویا آلكتريك ماكنه لرله چكیلن متعدد
آزایه لر حرکت ایدر .
— [ظن . بر آز اول : دمیین بریسی
دمیین کلدی ، سزی صوردی .
— [ظن . يك آز اول ، همان بر
دمیینجك] آز اول : دمیینجك كیتدی .
— [حج . ابتدا بیان ایدر :] استانبولدن
دن] آقرمه . مرور و عبور : بورادن
كچدی ، قارادن کلدی . فاعلیت ، صدور
و حدوث : بونی سزدن بیلیرم ، بو خبر
نره دن ؟ علت و سببیت : صیتمه دن ،
دیشلرندن راحتسز . بر شیئك نه دن
یاپلدیغی کوستر : طاشدن کوبری ،
دمیردن ابلی . برکله ، بر شیئنه منسوبیت
إفاده ایدر : علمادن ، تجارندن بر ذات .
نسبت و مقایسه یه یارار : بالدن طاتلی ؛
چیچكدن کوزل ؛ بوندن آبی . طرز ،
صورت و اسلوب بیان ایدر : آچیقندن :
آچیق اولق اوزره ، ظاهرآ ؛ بردن : دفعه
بر دفعه ده ؛ یکیدن : تکرار باشلا یارق ،

دَمار ع.س. هلاك ، ضیاع ، تلف ، محو .
[ع.س. بین ، مغز ، قفا طاسی
دماغ] ایچنده بولنان یومشاق شیء . عقل ،
شعور . * دماغچه : بیهك آرقه طرفنده کی
قسمی . * دماغی : دماغه منسوب ومتعلق .
دُمبلك س ب : تونبك .
[س. برلكده باغلانمش شیئلرك
دمت] هیئت عمومی . باقه ، حزمه .
آکین باغی : بردمت چیچك ، بردمت یونجه .
* دمتلك : دمت حالنه قومق ، دمت یاقق .
[ف.س. اوردونك آرقه سی دشمنك
دُمدار] تعرضندن وقایه ایدن قوت .
[ع.س. حذت ، غضب . حذله
دمدمه] چیقیشمه . كفر ، حقارت .
قیروب کپیرمه .
[ف.س. آرقداش ، رفیق ، دوست .
دَمَساز] — ی : دوستلق ، آرقداشلق .
[س. شام شهرينك] اسمیدر .
دَمَشِق * دمشقی : شاهده یاپیلان
یقاق ، قیلیچ وسائره ذیر .
[ع.س. کوز یاشی . کوز یاشی دوکه ،
دمع] آغلامه . جم . دموع .
[ع.س. برتك کوز یاشی داملاسی :
دمعه] دمعۀ عاشق .
[ف. وقت کچیرن ، یاش-ایان :
دَمَكْدار] فلوت چالارق دمکدار اولور .
[ع.س. قان چیمایی .
دَمَل
دَمُوع ع.س. جم . کوز یاشلری . ب : دمع .
[ع.ص. قاتی دیگر أخلاطنه ،
دموی] غالب اولان ، قانه منسوب .
[ف.ص. بیتش ، سورمش ،
دمیده] یتیشمش . نو : — یکی یتیشمش .
[س. ویادهور ، بیور . صنایعده برچوق
دمیر] شیئلرك إعمالنه یارایان ماومسی
کول رنكبنده بر معدن ، حدید ، آهن .
کیمی اولدیغی یرده طور دیرمق ایچون
دکزه آتیلان دمیردن آلت ، لسكر .

دو [ف.ع.د. ایکی، ایشین. — جهان :
دو [ایکی عالم، دنیا و آخرت .

دواء [ع.س. علاج، معالجه، دارو .
چاره، تدبیر، درمان، ج. آدویه .

دواب [ع.س. ج. دابه، حیاوانلر . ب :
دابه .

دوات [ع.س. زبازدی : دیویت . قلم
قویق ایچون اوزون صابی و او-
جنده مرکبه مخصوص برده حقه سی بولونان
معدندن معروف آلت .

دوائتو [ای.س. ویا دوئتو . ایکی سس
و یا ایکی آلت ایچون موسیقی
پارچه سی که عینی معنی یه کان دوغونک برار
دها کوچوکیدر .

دوار [ع.س. باش دوغمه سی خسته لغی .
دوار [ع.ص. دور ایدن، چوق دون :
جسم دوار .

دواق [س. ویا دواق . کلینارک یوزلرینه
اورتدکاری تللی سوسلی اورتو ؛
کوچوک چوغقک یوزینه اورتولن اورتو .
دوال [س. آری قوغاننده حاصل اولان
جروف .

دوال [س. آلتی حقوا ایله بسلنمش اوستی
صیرمه لی ایشلمه .

دوا لیزمه [ای.س. یکدیگرینه قارشی
داغمی مجاهده له بولونان روح
ایله جسم، آیلسلکه کوتولک الخ . کبی
کائنانده چفت عنصرک موجودیتی قبول
ایدن دینی و یا فلسفی سیستم، ثویه،
زندقه . * دوا لیست : بوسیستم طرفداری .

دوام [ع.س. دائم اولمه، برخلده بولومه
[سورمه . ثبات، متادی سعی .
برایشه، برماموریتیه کیدوب کله، ملازمت
* علی الدام : متادی، بلا فاصله . بر-
سون، دائم، غیر منقطع : توجھکز بر
دوام اولسون . * دوامیز : دوام ایتمه،
سورمه، ایشنه کیمه، ثباتیز . *
دوامی : دوام ایدن، ایشنه کیدن، ثباتی .

جددآ . اُزبردن : اُزبر اوله رق . * بردن
بره : آنسزین، بغته . — باشقه : دن
ماعد . — دولای، ناشی، — اوتوری :
سبیلله . — یانه : ظرف، دایر، متعلق .
* یوندن بویله : ایلریده، قیابعد .

دنازیر [ع.س. ج. دینارلر، آلتون سکه لر .
ب : دینار .

دناکت [ع.س. آخافلق، عادیلک، نیا-
غیلق، ذلت . * دناشکار :
دن و آخافق طبیعتی . * دناشکارانه :
دن اولانه یا قیشه حق صورتده .

دنباله [ف.ا. س. ویا دنبال . قویروق،
دنب .

دندان [ف.ا. س. ویا دندان . دیش،
دیشه بکزه ن چیقیتیلردن هربری .
دنس [ع.س. پیسلک، کیر، مردارلق .

دنک [س. حیوانک برطرفنه قونان یوک
[مقداری، تجار اشیاسندن هربری،
بالیه . درهمک درتده بری . ص. موازنه لی،
متوازن : بو حیوانک یوک دنک دکل ؛
مساوی، آش، کفو، اوسزه دنک اولاماز .
قاری قوجه دنک اولمی . * دنکشمک :
دنک اولق، توازن ایتمک .

دنی [ع.ص. دن، آخاق، ذلیل . *
دنی [دنی الطبع : آخاق طبیعتی .

دُنیا [ع.س. ادنی اسم تفضیلنک مژئیدر .
[پاشامقده اولدیغمز عالم، کائنات .
کره ارض . اهل- : آخرته دکل یالکیز
دنیا ایشلرینه اهمیت ویرن . تارک- :
دنیا ایشلردن آل چکمش آخرت آدمی .
- یه کتیرمک : دوغورمق . — پرست :
دنیا به طایپتان، پک مربوط اولان . —
دار : دنیا ایشلریله مشغول اولوب ثروت
صاحب اولان . — لق : دنیا به مخصوص
ویا شایان ؛ مال، ملک، ثروت، پارا .

دُنیوی [ع.ص. ویا دنیا . اخیروی .
[ای.س. اوچنچی بیاضک اوستنده بو-
دو [نونان موسیقی نوطه سی .

مخصوص آلت . ايچى بوش ، اينجه واوزون شى : دودوك مقارناسى . بچ . دودوكى چالچق : قازانچق ، مستفيد اولق . استونا ايچون سرسم ، برشى بيلمز مقامنده تو . لايلىلير : دودوكم سنده !

دور [ع.س. برشيئك كندى عورى اطرا- فنده حركتى ، دونمه : چرخلك دورى . برشيئك اطرافى دولاشمه : كعبه ي دور ايدرلر . برمككتك هرطرفى كزوب دولاشمه : والى دوره چيقدى . برقابدن ديكرينه نقل ، آقارمه : زيتون باغى بوقابه دور ايديكز . بر شبيئى ديكرينه ويروب تسليم ايمه : ياراي كيمه دور ايتديكز ؟ زمان ، عهد ، عصر : جمهوريت دورى ، فتوحات دورى . برزمانك منقسم اولديغى اقسامدن بهرى : حانك اوچ دورى واردر . - ايتك : باشدن نهايته قدر او قويوب بيتيرمك : بوكتايى بش كره دور ايتدم . - ابواب : قابو قابو دولاشمه . - زمان ، - فلك : طالع ، قدر .

دور [ع.س. ح. اوزاق ، بعيد . دورادور ، ودرار : اوزون اوزاديه . - انديش : ايلريسي دوشون ، عقللى ، تد . بيري . - بين : اوزاقلرى كورمكه مخصوص آلت : ايشك نه اولاجغى اولدن كوروب تخمين ايدن ، ايلريسي كورن .

دوران [ع.س. دونوب طولاشمه ، جولان ، زمان ، طالع ، قدر : باق نه حاله قويدى دوران بى !

دورلش [ع.س. دورتمك فعلى . تشويق ، ترغيب ، اغوا .

دورلشديرمك [ع.س. بربرى آرقه سندن ايتك ، متصل سويلهرهك ، كوسترهك بر ايشى زورله ياپديرمق .

دورلشمك [ع.س. بربرى دورتمك ، برشيئه نظر دقتى جلب ايچون بربرى دورتمك .

دوان [ع.س. سكردن ، قوشان ، سرعتله يوروين . ح. قوشارق ، سرعتله . ع.س. بچ . ديوانلر ، شاعر ديوا- نلرى . ب : ديوان .

دواهي [ع.س. بچ . داهيه لر ، آفتلر ، بلالره . ب : داهيه . ع.س. بچ . دائره لر ، حكومت شعبه لرى . ب : دائره .

دوباره [ع.س. طاوله زاولرينك ايكي سنده ده ايكي نقطه لى جهتك اوسته كلسى . حيله ، خذعه ، اويون . - بچي : حيله كار ، دساس ، اويونچى .

دوبا [ع.س. آلتى دوز ، كنيش و بويوك دكيز واسطه نقليه سى . كوپرى قورمقده قوللاييلان ايچى بوش جسم . برونوع ايني پوسكول .

دوپليكانتا [ع.س. برسندك ، بر مکتوب وسايرهك نسخه ثابيه سى .

دوتا [ع.س. معروف ميوه . ايكي قات ، بوكولمش ، قابو- رى چيقمش : قامت دوتا .

دوتدري [ع.س. عو . طورمايوب سويله ين ، كوهزه . - ليلا : كوهزه قارى .

دوچار [ع.س. ملاقى اولمش ، اولاشمش ، چامش ؛ دوشكون ، كرفتار ، مبتلا ،

دود [ع.س. قورت ، بوجك . - القز ، الحيرير : ايشك بوجكى . - وحيد ، شريضى : تهنيا دينلن اوزون سويليجان .

دود [ع.س. قورت ، بوجك ، دومان ، دخان .

دوداق [ع.س. آغزك آلت و اوستنده بولنان اوديشلرى اورتن پارچه لرى ،

شفه ، لب . كنار . * دلبر دوداغى : بر نوع خور طاتليسى .

دودمان [ع.س. صوى ، قبيله ، خاندان ، عائله ، سلاله .

دودو [ع.س. خاتم ، قادين . ياشلى قازيلره ويريلن عنوان .

دودوك [ع.س. كرك نفسيله كرك بخارله اينجه ويا قالين سس چيقارمغه

دوغرودن . — سی : آچیقهجه سی ، اُک
دوغروسى ، دوغروجه سی .

دَوَزَخ [ف.ا.س. طامو، جهنم ، * دوزخی :
جهنمه منسوب و متعلق اولان .
دَوَزْدِلْمَك [ف. دوز و مستوی ایدلمک ،
تسویه ایدلمک .

دَوَزْکُون [ص. تسویه ، ترتیب و تنظیم
منظم . س. یوزه سوروان آقلق .

دَوَزْلَتْمَك [ف. دوز و مستوی ایتک .
ترتیب و تنظیم ایتک .
إصلاح و تعمیر ایتک .

دَوَزْلَک [س. ایندیشی یوقوشی اولمایان
یر ، دوغرواق ، إستقامت .
دوز اولان شیئک حالى ، سادهلک .

دَوَزْلَمَك [ف. ویا دوزله مک . دوزومستوی
یاپتی ، تسویه ایتک .

دَوَزْلَمَك [ف. ویا دوزله مک . ترتیب
و تنظیم اولونمق ، یولنه
کیرمک . دوز و مستوی ایدلمک . إصلاح
و تعمیر اولونمق .

دَوَزْلَمَك [ف. دوز ایدلمک .

دَوَزْمَك [ف. یاپتی ، ایشله مک . ترتیب
و تنظیم ایتک . وجوده

کتیرمک . عو . معامله جنسیه ده بولونمق .

دَوَزْمَه [ص. ساخته ، یالاندن اویدورلمش ،
صحیح اولمایان : دوزمه سوز .

دَوَزْن [س. نظام ، ترتیب ، حسن معاشرت .
اویدورمه سوز ، خدعه ،

صنیه . آهنگ . چکی : — سوس ، زینت .
بوزوق : — نظامسز ، آهنگسز .

دَوَزْیَنَه [س. اون ایکی عددنده اولان
شیء : بردزینه قاشیق ، حاوول .

دَوَسْت [ف.ا.س. یار ، محب ، صدیق ، سویلن
کیمسه ، محبوب ، محبوبه ،

معشوق و معشوقه . مشروع اولمایان
زوج ویا زوج ، مترهس . * دوستانه :

ص. دوستلقله واقع اولان . ح. دوست
و محبه لائق ویا قشیر اولان ، دوستجه ،

دَوَرْتَلَنگَج [س. حیوانلری دورتمکه
مخصوص اوکندره .

دَوَرْتَمَك [ف. سیوریجه برشیعی بریره
باتیرمق . ایتک ، ایلری سو-
رماک . تشویق ایتک ؛ زورله یاپدیرمق .

دَوَرَك [س. آغزی یایوان قاب .

دَوَرْمَك [ف. ییقلقم ، یووارلاق ،
دوشورلمک ، باش آشاغی چورلمک .

دَوَرْمَلَك [ف. قاتلاق ، منتظم بر صو-
رتده طوبیلاق ، صارمق .

دَوَرْلُو [س. ب : درلو .

دَوَرْمَك [ف. قاتلاق ، منتظم بر صورتده
طوبیلاق ، صارمق . م. دورلمک .

دَوَرُو [ف. ایکی یوزلو ، مرأی .

دَوَرُوم [س. قاتلامه ، ده شیرمه ، بوکوم ،
قماش و سائر نهک قات یری ،

قات چیز کیسی ، بر قاتلامه مقداری . لوله :

بردوروم قیاق . — : بوکوم بوکوم .
دَوَرِيك [ص. چویریلوب یاتیرلمش ، قاتلا-

دَوَرِيك [نمش ، یاتیق : دوریک یاقه .
س. چویراه ، چویریلوب یاتیرله .

دَوَرِيْم [س. قاتلامه ، بوکله ، إختنا .

دَوَرِيَه [س. علمیه مخصوص بررتبه .
دور ایدن عسکر ویا مفرزه .

دَوَز [ص. ایندیش یوقوشی اولمایان ، مستوی .
دوزلمش . دوغرو ، مستقیم . ساده ،

زینتسز . دوریک اولمایان . س. ایندیش
یوقوش ایندیشی ویا مرد یودنی اولمایان .

دَوَز [ف.ا.س. دیکن ، دیکچی . پالان : — :
دَوَز [پالان دیکن . دیکمه آلت اولان :

چوالدوز : چوالدیز . دیکلمش . زر : — آلتین
تل ایله دیکلمش .

دَوَزْتَمَك [ف. دوزومستوی یاپتی . تنظیم
و ترتیب ا. یولنه قومق .

دَوَزْجَه [ص. ساده ، عادى ، زینتسز .
ح. سادهجه ، تکلفسز ،

دوشك [س. ياتاق ، ديكنمك ويا اويومق
ايچون اوزرينه ياتلان شلته .
دوشكوز [ص. دوشمش ، آشاغى به
اوجوز . ثروت و راحتى غائب ايتمش .
مبتلا ، دوچار : عشرته دوشكوزدن .

دوشمك [ف. يوقاريدن آشاغى به دوغرو
كندى ثقلتيه سوروكنمك :

آدن دوشدى . طوركن ويا يوروركن
يره ييقلمق : چوجفه باقك دوشمسين .
اولق : خسته دوشدى . ضعيفلامق ، قوندن
دوشمك : زوالى كنچ چكديكى آجيلردن
چوق دوشدى . شدت آزالق ، خفيفلهمك ،
كسيلمك : روزكار دوشدى . ياتق : داغله
قار دوشمش اوله جق . قيمتجه آشاغيلامق ،
اوجوزلامق : ذخيره فيئالى حالا دوشمدى .
آتلق ، قاپاتق ، صيغتمق ، دخالت ايتك :
اوجاغنه ، آياغنه دوشمك . ايسستميه رك
اوزرينه وارمق : دشمنك اوستنه دوشدى .

صارقق : صاچلارى اوموزلرينه دوشمش .
كندى ايچنه آتقى ، طوتولق ، ياقالامق :
طوزاغه دوشمك . تصادف ايتك ، واقع
اولق ، وقوع بولمق ، ظهور ايتك ،
چيقمق ، اصابت ايلك ، راستلامق : بايرام
اون درت نيسانه دوشيور ، بولكر دوشرسه
بر اوغرايك ؛ ايشم دوشرسه كليرم .
ياقيشمق : اوکا اويله ديمك دوشر ؛ علميمده
بولونمق سزه دوشيرى ؟ ثروت ، اعتبار
وراختى غائب ايتك : دوشمش برعائليه
منسوبدر . اوغراق ، طوتولق : اويله بر
درده دوشدمكه . برلكده كيتمكه باشلامق ،
قاتلق : اوكره دوشدى اوينه قدر كيتدك .
تصادفاً اولاشمق : اله ايني برسجاده دوشدى .
خطايه — : ياكلماق ، خطا ايتك . آردينه ،
آرقه سنه — : تعقيب ايتك ، آرقه سنى
برانماق . آندن — : ضعيفلامق . آندن ،
آياقدن — : ايش ياپماياجق حالده بولونمق ،
طاقتمز قالمق ، كوتوروم اولق . اوستنه
— : مسلط اولق ، چوق اوغراشمق .
حسابدن — : تنزيل ايتك . كوچوك — :

دوستجه سنه . * دوستجه : ص. ده دوست
كبي ، دوست اولانه ياقيشير صورتده .
* دوستدار : ص. بريى دوست طوتان ،
محب ، عاشق . * دوستلق : دوست حالى ،
محبت . * دوستى : س. دوستلق .

[س. كيروب چيقمق ايچون بركى
دوسه ايله اسكاه و سائره آراسنه
قونان تخته .

دوسيه [ى. س. بر شخصه ويا هر هانكي
برمعامله به عائد اورا قك مجموعى .

دوش [س. رؤيا ، واقعه : دوش كورمك .
— آزمق : إحتلام اولق .

دوش [س. اوغراهه ، چاتمه ، دوچار
اوله . راستلامه ، تصادف .

دوش [س. بوش بوكور ، قابورغه
ايكيليكنك آلت طرفى : دوش اتى .

دوش [ف. س. اوموز ، كتف . خانه بر — :
اوى اوموزنده ، سرسرى .

ى. س. دوئوق صو دوكونمه .

دوشتمك [ف. يري قابلاقمق : اوطه به
هرم دوشتمك . تفریش

ايتك ، اشيائى يرلرينه قومق ، مفروشانه
تجهيز ايتك : صالونى دوشتديكيزى ؟ سرمك ،

يايىق : ياتاغي دوشتديلري ؟ مه . دوشتديرمك .
[ف. ويا دوشيرمك . طوپلامق ،

دوشيرمك جمع ايتك . قاتلامق ، صارمق .
[س. ويا دوشيرمه طوپلامه ،

دوشيرمه جمع . قاتلامه ، صارمه .
س. مه . اوتهدن بريدن طوپلانا عسكر .

[س. دوشيرمك فعلى . بردعه ده
دوشيريم طوپلانا مقدار .

[ى. س. بر دوقه نك قارىسى .
دوشش سانه — : آتلاس جنسندن

صرف ايهكلى قاشلار .
[ف. س. طاوله زارلردن هر

دوشش ايكيسنكده آلتى اشارتلى
طافلرنك يوقارى به كلسى . مجر . واست

كله ، ابنى تصادف .
[س. ويا دوشوش . دوشمه ،

دوشش سقوط . تصادف ، راست كله .

دوشيزه [فاء. قيز، باكر، قيز اوغلان قيرلىق. كوزدن] : توجه غائب ايتكم .

دوق [انسه. كيملىرى انشا و تعميره مخصوص صنعتى حوض. يوكاتمك و يابوشالتمق اوزره كيملىرى ايچنه آلان صنعتى حوض .

دوق [سه. يلىكن بزىنىك جنس اعلاسى. دوشه مهلك قالين قماش .

دوقتور [سه. برقا كولته نك اك يوكسك درجه سنى إخراج ايدن. طيب، حكيم . هر هانكى برشيئده بك عالم اولان .

دوقتورا [ى. سه. دوقتور رتبه سى ، درجه سى .

دوقه [سه. آوروپاده پرنسلىكك دوننده اصالت عنوانيدر . بر دوقه لكك حكمدارى . - لق : دوقه عنوان وأصالى. بر دوقه نك اداره سنده اولان محل .

دوگدى [سه. اورمغه و يادوككه مخصوص آلات ، كسر و بالطه كې شينلرك آرقه لر زنده كى طوقاق .

دوكمك [فه. مايع و سائره يى قابندن ديشارى يه آتمق ، يايتمق ، بوشالتمق : دستيده كى صوبى يره دوكمك .

دوشورمك : قيشين آغاچلر ياپراقلىرى دوكرلر . صابچق ، سىرپك : طاووقلره يم دوكم . آقيتمق : كوز ياشى دوكمك .

بندده سيويلجه كې شينلر چيقارمق . ارمش معدنه قابله بر شكل ويرمك . صولو خمورى صيچاق ياغك ويا تېسېنىك

اوسته آتارق پيشيرمك : لوقه ، قذائف دوكمك . يىغمق ، سوق و اعزام ايتكم : حدوده عسكر دوكيورلر . آياغنه صيچاق

صو : - حسن قبول ايتكم . تر : - ترلهمك . صو : - ايشهمك . قان : - اولديرمك ، قاننى ، جاننى ويرمك . كوز ياشى : -

آغلامق . يوز صوبى دوكمك : ذئله يالوارمق . مته دوكرمك . مط . دوكونمك .

دوكمك [فه. اورمق ، ضرب ايتكم . قيرمق . آتشد . يرمشالتمش معدنه اورامق بر شكل ويرمك . اورمق ، چالمق . طويه

محبوب اولمق ، يوزى قيزارمق ، حيثيق قيرلىق . كوزدن] : توجه غائب ايتكم . * دوشوب قالتمق : برلكده ياشامق . * دوشه قالقه : دوشوب قالقارق ، زحمله .

دوشنمك [فه. يايلمق ، انبساط ايتكم . اوزون اوزادى يه آكلاتمق .

كيرمك ، قويولمق . مندر ، ياصديق ، خالى ، پرده ، قنابه كې شينلرله دوناتمق . قابلاقمق .

دوشورتمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوشورمك [فه. يوقايدن آشاغى يه إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر . إسقاط ايتديرمك : چوقق دوشورتكم متنوعدر .

دوگون [س. بر چوچغسك دوغديقي
وياضت اولديقي ويا برآدمك
اولنديكي كون پاپلان شنلك و مرامم ،
ولييه ، سور .

دوگونمك [ف. كندى كندى دوكمك .
ياسندن باشنه و سائر
برلرينه اورمق .

دوگه س. هنوز دوغورماش كنج اينك .
دوگي [س. ويا دوگو . ديكده دوگولمش
لپرنج . دوگوله مشق : چلتيك .
دول [س. رحك ايچنده كي باورو ، جنين .
نسل ، عرق ، صوى ، اورو .
— اشى : صوك ، مشيمه — . ياتاغي :
رحم . — دوش : تناسل ، اوبارق ، اقارب .

دول س. ب : طول .

دول ع. س. ب. دولتر . ب : دولت .

دولاب س. ب : طولاب .

دولار [ى. س. آهر يقانك . يوز چنته معادل
بر كوموش ياره سى كه تخميناً
آلتون يكرمى بيش غروشمز قيمتمنددر .

دولت [ع. س. بر حكومه و مشترك
قانونلره تابع اولان منتظم بر
ملت (ويا ملت غروپ) . بخت ، طالع ،
سعادت : دولت واقبال ايله . جاه و نعمت ،
ثروت و سامان . * دولتخانه : او ، قو .
ناق . * دولتى : رفاه و سعادت و نعمت
صاحي ، وزير و مشير كي بو يوك رتبه
صاحبه و برين عنواندر . ب. دول .

دولگر [س. آنبه نك اخشاب قسملريني
ياپان اوسته ، بجار .

دولة [ع. س. دولت كاهى عربجه بويله
يازيلير . ب : دولت .

دولي [ع. ص. دولته منسوب و متعلق :
مناسبات دوليه .

دوم [د. د ايله باشلايان تور كجه صمترك
باشنه كچورك مبالغه و تأكيد
بيان ايدر : دوم دوز : چوق دوز .

ويا قورشونه طومتق . مة . دوكدرمك .
م . دوكلك . مط . دوكونمك .

دوكمه [س. دوكمك فعلى . اريديلهرك
دوگولمش دمير . ص . اريديلوب
شكل و برلش .

دوكمه [س. دوكمك فعلى . ص . قيزغين
ايكن دوگولمك ياپلش (دمير) .

دوكمه [س. آلبسه نك ايكي قسمي بربرينه
ربط ايتمه يارايان قماشله
مستور ويا غير مستور كچكدن ، تختة دن
و سائر ددن پاپلان يوارلاق ويا بيضى
شىء ، قوچمه . يوارلاق شىء . اور ،
يوسمو . — ملك : دوكمه ايليكه كچيرمك .

دوگن [س. خرمانده اكيصلارى دوكمه
مخصوص آلتى طاشلى آلت .

دوگندى [س. ويا دوكونتو . دوگولمش ،
پراكندنه شىء . ساحاك
براز ايلريسنده دالغه قيران طاشلر .

دوگوشمك [ف. بربريله غوغا و مضاربه
ايتمه ، مة . دوگوشدرمك .

دوگولمك [ف. ويا دوكلك . مابيع و سائر
قابندن ديشارى آقق ،
آتلق . دوشمك : ديشلرى دوگولدى .

نهایت بولق ، منصب اولق : سقاريه
قره ده كوزه دوگولور . سوق و تحشيد ايدملك ،
ييفلمق : قازايه عسكر دوگولدى . يايلىق :

مسلمانلر قراتك اوتة سننه دوگولدكلى
زمان . چيقمق ، فبرلامق : بوتون خلق
سوقاغه دوگولمش . اوستنه دوشمك ،

مراق ايتك : بوتون كنجلر و اختيارلر
دائمه دوگولدى ، منقلب و منجر اولق .
ايى رذالته دوگولدى . اريدلمش معدنه

قالبدنه بر شكل و برلك . پاك آسكيمك ،
قويوب خراب اولق : ياليلر دوگوليور .

دوگوم [س. اريتمه ، قالبه دوگمه : اذابه .
* دوگومخانه : آرمش معدنلره
ايستيلن شكلى و برمكه مخصوص محل .

دوگوم [س. ايكي شيمك برلكده باغلا .
مناسندن حاصل اولان باغ ، عقده .
* دوگومله ملك : دوگوم ياپارق باغلامق .

دُونَكِي [س. ت : دونكو . بر كون اولى . قدمسىز ، پك يېڭى ، كىچىك .
دُونَك [ق. ويا دونولمك . دور اولونمق .
نكول ايدىلك ، جايلىق ،
واز چىلكم .

دُونَم [س. ويا دونوم . عرضى وطلولى قرق
آرشودن عبارت اراضى اولچوسى .
دُونَمَك [ق. دور ايتمك . كرى كىتمك
ويا كلك . دكيشمك ، تحول
و تغير ايتمك . واز چىمك ، جايىق ،
نكول ايتمك . بكمزەمك . اُسكى دېنى
براقارق دىكر بر دين ايله متدين اولق .
دُونَمَه [س. دونمك فعلى . عودت . جايە .
تحول ، تغير . وازچىمە ، نكول .
دين دكيشديرمە . يهودى ايكن مسلمان
اولان كېمسە .

دُونُور [س. زوج وزوجه آنالرى : دو-
نورمك قېزى اوغلمك قارىسىدر .
دُونُوش [س. كرى كله ، عودت . *
دونوشين : دونركن ، عودتدە .
دُونُوم [س. دونمە ، دور . رجعت ،
عودت . كره ، نوبت . ب : دونم .
دُونُولُ [س. ويا دونولو . حقارت كورن
آدمك وقوع بولان تىكلىق اوزرىنە
خصمىلە قلىچ ويا طبائىچە ايله اوروشماسى .
دَوَه [س. معروف بويوك حيوان . چل ،
ايىل ، شتر . — باغىردان : طاشلىق
يوقوش . — توكى (تويو) : آچىق بوزويا
قهوه رنكندە . — تىمارى : دقتىز ،
اوستون كورى ايش . — دېشى : برجىس
نار . — دىكى : يابان ائىكسارى . —
دوشلى : قارىنىسز (آت) . — دەه قولاق :
نسبە پك جزئى ولاشئى حكمنده اولان .
حدە يوق . ! : مفرط ومناسبتىز برسوزە
قارشى استىزا تعبىرى . — قوشى : بدنك
آغيرلىقى و تويلرىنك آزلغى دولايىسىلە
اوجامايان ايرى برقوشكە تويلرى شاپقە
تزيىناتندە قوللايدىلر .
[حج . ظرفيت زمانىە إفادە ايدر : آيدە
دە [بر چىقار ، كوندە ايىكى دفعە كلىر ؛

دُومان [س. يانان بر جسمدن چىقان
اويچىندە بعض غازلرلە صو
بخارى ، كوهور قېرىنتىلرى و سائر مواد
بولونان كوزلە كورولور توتون ، دخان ،
دود : اودونك دومانى كوزلرى ياقار . هوا .
دەكى سىس ، پوس ، بولانئىقلىق . ميوە ،
بارداق و سائرەينى قابلايان ايچمە بوغو .
مسكراتك دماغە ويردىكى سرسملك .
— آتديرمق : قورقوتوب قاچىرمق . *
دومانلامق : دومانە طونمق ويا اصمق ؛
قارارتمق . * قىقايى دومانلامق : ايچكى
ايچمەك ، سرخوش اولق . * دومانلامق :
دومانده قارارمق ، بولانمق . * كوز
دومانلامق : ابي كوره م اولق . *
دومانلى : دومانى ، سىسى وبوغوسى اولان .
* دومانلى قفا : سرخوش .

دُوم [ى . س . تەلەكلى يارا آچىق
ايچون قوللانيلان بر نوع حرمى .
دُومَن [س . كىچىكە استقامت ويرن آلت .
عج . صوك . اُك كرى .
دُون [س . ايچىندە بولوندىغىز كونك بر
اولكىچىسى ، اُمس ، ديروز .
دُون [ع . س . آچاق ، ذليل : دهر ، دون .
[س . اشاغى : دون قيات . آلتدە ، اشاغيدە .
دُوناما [س . مشترك مقصدلە برلكدە
كىيلر جمرعى . بر قوماندان آلتندە بولونان
حرب كىيلرىنك جمرعى . بر حكومتە
عائد اولان بوتون حرب كىيلرىنك هيئت
ججوهەسى . شتلك ، شهر آيين .

دُونانيم [س . ك . بر ديركە ، سمرنە الخ .
[س . حادئ خللاط ، مقررە وسائرە .
دُونديرمك [ق . ت : دوندورمك . چو .
يرمك ، دور ايتديرمك .
كرى يە يوللامق .

دُونَك [ص . سوزندن دونن ، عهدندە
[دورمايان ، ثباتسىز ، متلون .
دُونىگ [س . موشموشلە دنيلن معروف
ميوە .

حالا ، هنوز ، الآن : دها یا تامادی ؛ دها بوراده میسک ؛ دها کلدی لری ؟

دَها [ع.س. ملکات بشریه نك و اربابه جی
اُنک یوکسک درجه ، خارق العاده ذکا .

دُها ت ع.س.ج. داهیلر . ب : داهی .

دَهان ف.ا.س. اغز ، غم .

ده ایزمه [ی.س. و حیی انسان ایدرهك
دینه اینانلرك سیستمی . ژان ژاق روسو
ده ایزمه مدافعیدی . * ده ایست : ده ایزمه
طرفداری اولان .

ده بارقان [ی.س. برکی بی ، واپوری ،
واغونی بوشالته ، تخلیه .

ده پو [ی.س. بانکره تودیع ایدیلن پاره .
اشیا قونمه و محافظه ایدلکه
مخصوص محل . — زیتو : رهن ، ودیعه ؛
تأهینات ، ضمان .

ده تر مینیزمه [ی.س. انسان آرزو
و اراده سنك سرپست
و حر اولمادی ، متقدم بر طاقم سبیلرله
تحدید ایدیلدی اِدعاسنده بولونلارك
مذهبی ، ایجابیه مذهبی .

ده نه کتور [ی.س. هرچ موجه لرخی المغه
از.س. بعض جنایتلرده تعقیب
و تحری به مأهور پولیس .

ده نه کتیو [از.س. بعض جنایتلرده تعقیب
و تحری به مأهور پولیس .

ده زه نفکسته [ی.س. هوانك ، اوطه نك
عفوئی کیدر مه ، تطهیر .

ده زیده راقوم [ی.س. جمعی : ده زیده راتا .
نقصاتی تلافی ایده جك اولان شیء : صلح ،
ترقیك ده زیده راقومی در . شایان آرزو بر حال .

دَهر [ع.س. عصر ، زمان ، قرن . إقبال ،
طالع . جهان ، عالم ، طبیعت .

دَهره [ف.ا.س. زیانزدی : طهره . دستره
کبی دیشلی واکری بودامه بیجاغی .

دَهره [ع.س. روحكده جسدله برلکده
اولدیکنه اینانان ، ملحد .

دونوشده : دونرکن ، عودت ایتدیکی زمانده ؛
یاغورده : یاغور یاغارکن ، یاغور یاغمده
اولدیغی بر زمانده . ظرفیت مکانیه بیان
ایدرك سکون معناسنی تضمن ایدر :
یاغورده ، دولابده . عدد نسبی إفاده ایدر :
یوزده بش : یوز پارچه دن بشی مقصوددر .
عند ، یان ، خانه ، ملکیت ، قوم الخ
معناسنی تضمن ایدر : کتابکز بنده در ؛
یزده مسافردلر ؛ سزده آی توتون بیتشیر ؛
اونلرده بویه عادت یوقدر . تورکجه مصدر-
لره إلحاق اولنورسه ایسترار ، سورکلك
بیان ایدر : برکتاب یازمقده در : متصل
کتابخی یازیور . اسم فعل ویا مصدره
علاوه اولنورسه « خصوصنده » معناسنه
کلیر : معرفت سویله ده دکل پایمه ده در .

ده [حر. عطف ایچوندر . و ، هم ، دخی :

آلکده باقك ، کلكده کوروك . ضم
و علاوه بیان ایدر ، دها ، کذلك : پك
کوزل آکار و سویلرده ؛ سزده کیدك .

فقط : سمیزده قوتسز . بر — : شوده

وارکه ، بوندن باشقه ، بر دفعه دخی ؛
ولوکه ، اولسه بیله : برده یازی یالکر
مهرام آکلامعه دکل باشقه لرینك فکریخی

آکلامعه یازار ؛ برده سز سویلیك ؟ برده
اویله دیشم بوندن نه چیقار ؟ سن — :

چوق اولیورسك ، ایلری کیدیورسك .
آدم سن — : اهمیت ویرمه ! قولاق آصمه !

نه اهمیت وار! آمان سن — : آرتق ایچی
صیقورسك ؛ اوف ! بیقدم سندن .

[حد. ویا دی . هایدی ! ها ! یا ! —

ده — : ها شویله سویلسکه ، یا یا !

ف.ا.عد. اون ، عشر . — ساله : اون

دَه [سنه لك ، اون یاشنده .

دَها [د. ویا دها . مقدار و زمان علاوه سنه

بر ساعت دها بکله پك . باشقه ، زیاده ،

آرتق : دها نه وار ؟ دها نلر ! صفتلرك

باشنده مقایسه یه یازار : بو اوندن دها

کوزلدنر . شیمدی به قدر : دها خسته

اولمادی . یکیدن ، تکرار : بردها کیتسین .

ده ژونه [ی.س. صباح یځي ، قهوه آلی . اوکله یځي معنا سنده کلیر .

ده ژهنه ره [ی.س. معنا ، ماده بوزو - لمش اولان ، متردی .

ده سر [ی.س. یمک اک صوکنده یه نن پینیر ، میوه کې شینلر .

ده سی [ی.د. اجنبی لسانلرنده بعض کله لک باشنه قونان و برشیئک

اون ایله تقسیم کوسترن هجا . * ده سیغرام : غرامک اونده بری . * ده سیلیتره : لیتره نک

اونده بری . * ده سیمرت : متره نک اونده بری . * دوپل ده سیمرت : ایکی ده سیمرت

طولنده تقسیماتی جدول تخته سی .

ده شست [ع.م. حیرته قالمه ؛ دوچار خوف و تلاش اوله ، اورکجه

— آنکیز : اورکون ، قورقونج .

ده شلمک [ف. ویا ده شلمک . ده لیمک ، یاریلق ، پاتلامق .

ده غوتان [ی.س. اشتیای کیده رن ؛ کریه ، بقدریان ، یوران ، جسارتی قیران .

ده فه تیزمه [ی.س. ظفره ایمانی اولمایانلرک فکر و مذهبی . * ده فه تیست :

ده فیه تیزمه طرفدار ، بوزوغی .

ده قادان [ی.س. سه نبولست مکنتبه منسوب محررلره ویریلن اسم .

دهقان [ف.س. کویلو ، چفتچی . کوی مختاری .

ده قور [ی.س. سوس ، ذیت ، برتیا ترونک سوسلری . تو کوستریش ، ظواهر .

ده قولته [ی.س. بونی ، اوموزلری بر ازده کوکسی آچیق .

ده لتا [ی.س. مثلث شککنده آله که بر نهرک ، دکیزه دوکوله چکی یرده

ایکی یه آیرلسیله تشکل ایدر .

ده لکه [ی.س. ویا ده لکه ، دلکه . نائب ، اوکیل ، مرخص : ملتک ده لکه لری .

ده لیلر [ع.م. بر بنایه کیرمکه واسطه اولان محل ، قابو ایله بنا آرا - سنده کی آراتی . ج. دهالیز .

ده ماغوزی [ی.س. عوام ناسی اوقشایان سیاست . موقع اقتدارک

عوام ناسه ترک ایدلریکی بروضیت سیاسی .

ده ماغوغ [ی.س. توجهی قازانمق ایچون ملتک منفعتی کو - زه تیر کې کورونن .

ده موده [ی.س. موداسی کچمش : ده موده بر آلبسه ، ده موده پوتین .

ده موقرات [ی.س. ده موقراسی اساسا - تنه مربوط اولان .

ده موقراسی [ی.س. او یله بر شکل حکومت که بوتون قوت و حاکمیت خلکک آئنده در .

دهن [ع.س. یاغ ، پومادا . ج. آدهان .

دهن [ف.س. اغز ، غم ، دهان .

دهناء [ع.س. چول ، اووه .

ده نه مک [ف. ویا ده مک . تجربه ایتک ، صنایع . مه ده نه مک .

دهور [ع.س. ج. دهرلر ، زمانلر ، مدتلر ب : دهر .

ده وریک [ع.م. دوریلش ، یاتیریلش ، یاتیق ، چویریلوب قاتلاش .

ده وریم [ع.س. چویرله ، قاتلاعه ، لختنا ، بوکوله .

ده ویرمک [ف. ویا دویرمک . ییقمق ، بر یانه یاتیرمق ، دوشورمک ، باش

آشای چویرمک . جام — : نک قبا و مناسبتسر برشی سولک ، غاف یاتیق ، پوت قیرمق .

دی [ع.م. ویا ده . ها ! هایدی ! دیمک فعلنک امری .

دیار [ع.س. ج. مملکت ، خطه ، اولکه . دارکله سنک مختلف جملرندن بری .

دیار [ع.س. بری ، برکیسمه .

دیاقوز [ع.س. متره پولیده ملازمت ایدن کنج پایاس ، شماس .

دیان [ع.م. مکافات و مجازات ویرن ؛ حاکم . (اسماء حسنادندو) .

ديتره مک [ف. ويا تيتيره مک. چابق
چابق فاصله سز قلدماق ،
اوينامق . چوق قورقمق . چوق اوشومک .
اوزينه : — چوق سهووب زياده قورومق .
يرکوک : — چوق بويوک بر قورقو مستولی
او * ديتره مه : رعشه ، لرزه . مه ديتره تمک .
ديتمک [ف. ايسليك ايسليك آييرمق ،
پارچه پارچه آچق ، قوپارمق .
ديجور [ف. پک زياده مظلم وقاراکلی
اولان : شب ديچور .

ديدار [ف. يوز ، چهره : عرض ديدار
ايتمک . کورمه ، ملاقات .

ديده [ف. کوز ، عين ، چشم . ص.
کورمش : جهان : — جهای کور-
مش . — بان : بکجي ، محافظ . جر . ديدکان .
ديديرگين [ص. يرني بکنمه ين ، يرني
يادرغايان . — اولق : راحتسز اولق .

ديديشمک [ف. بربري ديتمک : غوغا
ايلاه يکديگريني راحتسزا .
ديديتمک [ف. پک زياده جهد ايتتمک ،
چوق اوغراشمق .

ديدي قودي [س. (ت : دهدي قودو)
سوزلر ، قيل و قال .

ديديک [س. سويلنمش سوز ، قطعي سوز .
ديديکي ديدکي آدم : سوزنده
اصرار ايدين ، سوزندن دونه ين .
دير [ص. مناستر ، کليسا ، صومعه .
ميخانه ، ميکده .

دير سک [س. قولک بوکولديکي محله کي
خارجي قسسي . بر ديوارک ،
بريولک دونه ک زاويه تشکيل ايتديکي محل .
ديرک [س. ويا ديرک . دوز ، اوزون
وقالين آغاج : اخشاب ويا
کارکير ستون .

ديرکن [ح. (ت : ده رکن) . او ائنانده ،
او صره ده : ديرکن ايچري
کيردي . مقصد و هوسيله ، آرزوسيله ،

ديانت [ع. س. ديندارلق ، احکام دينيه
ومذهبيه رعایت ، فعل تقوی .
حسن ديني . دين . * ديانسکار : ديانتي ،
احکام دينيه و مذهبيه رعایت ايدين ،
ديندار . جر . ديانات .

ديب [س. ايچي اويوق بر شيمک آشماي
طرفي : قويونک ، بارداغک ديي .
اوستنده بويوک برصو ييغيني بولونان صا-
غلام طبقه : ده کيزک ديي . يوکسک شيمک
زمينه بر اشديکي محل : داغک ، آغاجک
ديي . بربرک اک کري طرفي . مقعد ، دبر .
اصل ، اساس . * دينه داري ايتمک :
ييتيرمک ، توکيتمک . * ديبسز : ديي
اولمايان ، اصلسز ، اساسسز ، يالان .

ديبا [ف. ويا ديباج . ع. س. داللي ،
چيچکلي برنوع اييک لاش .
ديباحه [ع. س. نقشي اييک لاش . يوز ،
سيما . برکتايک مقدمه سي .

ديچک [س. قننکک او هوزه دايانان اخشاب
وقالين قسسي .

ديبک [س. طاش و کوتوکدن بويوک
هاوان : بوغداي ديکي .

ديپلوما [س. برکيمسه يه درجه لياقت
ومزيتي تصديقاً برهيئت ويا
بر مکتب طرفندن ويريلن شهادتنامه .
— لي : ديپلوماسي اولان ، شهادتنامه لي .

ديپلومات [ی. س. بين الملل مناسبات
ومنافي اداره ايتمکده ماهر
اولان . * ديپلوماتلق : ديپلوماتک مسلکي .

ديپلوماسي [ی. س. ملتله آراستده هنا-
سياتي اداره ايتمک علمي ؛
آجنبي ملتله اويوشوب آکلاشمه ؛ هر
هانکي بر مذاکره يي اداره ايتمک مهارتي .

ديپوزيتو س. ب. ده پو .

ديت [ع. س. مقتول ايچون وارثه ويريلن
قان بهامي ، خونها .

ديترک [ص. ويا تيتيره ک . آلي آياغي
تيتير اولان ، دائما تيتيره ين .

ایسترن : دوزلتهیم دیرکن بوزدی .
 دیه دوشونورکن : قاچالم دیرکن یاقالاندق .
 دیرلاقمق [۱. جان صیغاجق مناسبتسز
 [۲. سوزلر سولمک .

دیرلک [۱. حیات ، یاشایش . یاشاق
 ایچون لازم اولان شیء ، نفقه ،
 معاش ، کچینه ، معاشرت . — دوزنلک :
 آیی کچینه ، حسن امتزاج . * دیرلکسز :
 امتزاجسز ، کوروشوله من .

دیرمک [۱. (ت : دهرمک) . جمع ایتمک ،
 طوبیلاقمق ، دیوشیرمک .

دیرمه [۱. (ت : دهرمه) . طوبیلامه ،
 دیوشیرمه . ص. اوتهدن بریدن
 طوبیلاقمق . قیمتسز ، عادى ، عاجز :
 دیرمه عسکر . — چاتمک : اوتهدن بریدن
 طوبیلانارق چاتمک ، دایئیسز کراسته دن ،
 چور چویدن یایلمش : دیرمه چاتمک او .
 [۲. خرمان صاوورمه مخصوص
 دیرن [۱. قالین بابا .

دیرندی [۱. (ت : دهرندی) . اوتهدن
 بریدن ده ییلش عادى شیلر .
 دیرمه چاتمک شیء . غیر منظم عسکر .
 دیره کتور [۱. (ت : دهره کتور) . بر اداره ویا مؤ .
 [۲. سسه نك الخ باشنده اولان
 ذات ، مدیر .

دیره کتیو [۱. (ت : دهره کتیو) . ویا دیره کتیف .
 [۲. تعقیبی لازم کن خط
 حرکت . عمومی تعلیمات .

دیره مک [۱. (ت : دهره مک) . آباق دیره مک :
 [۲. عناد و اصرار ایتمک .

دیره مک [۱. (ت : دهره مک) . قارشى طورمق .
 [۲. اعتراض و مخالفت ایتمک .

دیری [۱. (ت : دهری) . حى ، زنده . آیی
 پدشمه مش ، چیک . قوتلی ،
 جانلی . سرت ، درشت : دیری سوز .

دیری ژابل [۱. (ت : دهری ژابل) . ایستیمیلن یره سوق
 ایدیله بیلن بالون ، زه پلین .

دیریلتمک [۱. (ت : دهریلتمک) . جانلا-
 ندیرمق . ششلمدیرمک ،
 اعزاز ایتمک .

دیریلک [۱. (ت : دهریلک) . اولودیرلن قوت
 وطر اوت کسب ، تازه لشمک .

دیریلک [۱. (ت : دهریلک) . حیات ، یاشایش .
 [۲. سرتلک ، درشتلک .

دیریم [۱. (ت : دهریم) . حیات ، یاشایش . اولوم-
 دنیاىی : عالم فانی .

دیرین [۱. (ت : دهرین) . ویا دیرینه . آسکی ، قدیم
 [۲. (ت : دهرین) . آسکی عادت .

دیز [۱. (ت : دهر) . باجاغک قسم سفلاسى اولوغه
 برلشدیرن قسم ، رکبه ، زانو .

دیز [۱. (ت : دهر) . دیزک اطرافنده چورابی طوتد-
 یرمه مخصوص باغ ، انکلتزه نك مشهور

دیز [۱. (ت : دهر) . اوزون مدت علم و فن تحصیل ایتمک . —
 بر نشانی . — چوروتمک : اهتمام ایله

دیز [۱. (ت : دهر) . چومک : دیزلری ویا بر دیزی یره قویارق ،
 طورمق . — دیزه : دیزلر تماس ایده جک

دیز [۱. (ت : دهر) . صورتده یان یانه . * دیزلرینه قایلمق :
 دیزلرینه سازیلاراق یالو اومق . * دیزلرینک

دیز [۱. (ت : دهر) . باغی چوزولمک : چوق قورقق . * دیزی
 دپینده : یاننده ، یقیننده . — لک : دیزه

دیز [۱. (ت : دهر) . قدر این قیصه یوتور .
 دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . قالین باغیر صافلرک

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . عفونتسدن متولد و قاللی
 افرازات ایله مترافق ساری بر خستلقله

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . قانلی باصور .
 دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . قانلی باصور .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . صره یه قودیرمق . صره-
 [۲. (ت : دهرلر) . ترتیب ایتدیرمک .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیزلر [۱. (ت : دهرلر) . ویا دزدز . حلاج آلتندن چیقان
 [۲. (ت : دهرلر) . سسه بکزه کورولتی . ویزری .

دیفتری [ی. س. قوش پالازی دینلن ساری بر خسته لئق .

دیک [ص. غودی وضعیتده اولان. صارب. تیز ، سرت ، یوکسک : دیک سس . سرت و حدتلی : دیک باقیش . هعسد . خرچین ، عکسی : دیک قفالی . آشاغیدن یوقاری به دوغری واقع اولان : دیک تراش . — باقق : سرت و حدتله باقق . * دیک دیکنه ، دیکنه : ضدینه ، عکسکه ، ترسنه .

دیکتاتور [ی. س. بوتون قوتلری نفسنده جمع ایدن کیمسه .

دیکته [ی. ق. کله لری دانه دانه سویله رک برینه بازدریمه . تلقین ایتمه . زورله قبول ایتدیرمه .

دیکدیرمک [ق. ایپلیک وایکنه واسطه سیله پارچه لری بربرینه ربط ایتدیرمک . یره صوقدیرمق ، غرس ایتدیرمک . دیک طور دیرمق ، رکز ایتدیرمک . ق. طور دیرمق . کسمک . دیکدیرمک [تسکین ا، راحتلاندیرمق . دیگر [ق. ص. باشقه ، آخر : بحث دیکر . — کون : باشقه تورلو .

دیکسینمک [ق. ویا تیکسینمک . غله . تیتسینمک . اکره ایتمک .

دیکلمک [ق. پارچه لرایکنه ایله بربرینه ربط ایدلمک . آياقده طورمق . طوروب کیممه مک . آياقده ، غودی بر وضعیتده طور دیرلوق . یره کوهولمک ، غرس ایدلمک : آغاج قیشین دیکیلیر .

دیکلدیرمک [ق. استراحت ایتدیرمک . تسکین ایتمک . قالی : اولمک ، وفات ایتمک .

دیکلنمک [ق. سکونت بولمق ، راحتلا . تمق ، یورغونلغی کیدرمک .

دیکله مک [ق. ایشیتمک ایچون قولاق اویرمک . اهمیت ویروب قبول ایتمک : سوزی کیم دیکر .

دیکمک [ق. کوکنی طوپراغه صوفق ، کوکلنمک اوزرد یره کوممک .

دیزمان ص. قوجامان ، ایری .

دیزمک [ق. صره لامق ، مطبعه خروفتای ترتیب ایتمک . قورشونه : برینی قورشونله اعدام . م. دیزلمک .

دیزل [ی. س. قوه محرکه خدمتی کورن آلمان ایجادی بر ماکینه .

دیزی [ص. صره لامسه . صره لامش ، بر صره تشکیل ایدن شی : بریزی اینجی . بری دیکرینک آرقاسنده طوران ایکی عسکر . * دیزی : ترتیب اولونمش . دیزیتالین [ی. س. دیزیتال دینلن نباتات جوهری که چوق مؤثر بر زهردر .

دیسیدپلین [ی. س. نظام و انتظام ، صیق بر اطاعت تأمین و تأسیس ایتمک ایچون ذهنی ، اخلاق و جسمانی تعلیم و تربیه ، تهذیب و تأدیب ؛ معلومات ، تمرین . ضبط و ربط ، انتظام . س. آغزده کی کیمک دانه لرندن هر دیش [بری که ایصبرمغه ویا یکی آزمکه یارار . چنتیک . دستره و چرخ کی شیلرک سیوری چقتیلرندن هر بری . دانه : صارمساق دیشی ؛ دیش دیش باغ . — اونی : آله چاپی . — بادی : دیشله قیر .

بیلایلین یومشاق قابوقی بادم . — بوداق : غیر مئمر بر نوع آغاج . — بیللمک : قیزمق ، بر فئالق ایتمک ایچون فرصت بکلمک . — کچیرمه مک : حکمی آلتنه آلاماق ، ایستدیککی یاپدیراماق ، سو . زنی دیکلتمه مک . * دیشجی : دیش هیکمی ، دیش خسته لقلرینه باقان . * دیشسز : دیش وچنتیکی اولمیان ، دیشلری دوکولمش . * دیشلی : دیشی اولان ؛ سوزنی کچیرن ، ضرر ویره یلن .

دیشلمک [ق. یادیشله مک . دیش کچیرمک ، ایصیرمق . م. دیشلمک .

دیشی [ص. ص. آرکک مقابلی . آلات دیشی و آدواتدن بر شئی ایچنه آلان آلت : دیشی آختار . یومشاق ، ملایم : دیشی سوز . * دیشیلی : دیشیسی اولان .

بالىغى : ياصى بر بالىق . — چىقارمق :
 استىزا ايتك . — پىنبرى : دىل شىكلندە
 تازە پىنبرى . * دىلى طوتوق : ھەر آغزىنە
 كلى سويلەمەك . * دىلە دوشمك : كو-
 تولكى اطرافە ياللىق ، فنانلى دويولق . *
 قوش دىلى : كەلەك ھىجلىرىنە فضلە بر ھىجا
 علاوہ ايدرك سويلەنن اويدورمە لسان .

* دىلە كلك : سۆشەرت قازانمق ، سويلە-
 مەك . * كوپك دىلى : قزىللىق اوقى .
 كوچوك : — بوغازدەكى كوچوك ات پارچە-
 سى . * دىلباز : سوز بولوب طاتلى طاتلى
 سويلەنن ، پىسىرىق ھىقابلى . * دىلسىز :
 دىلى اولمايان ، ايكىم ؛ سكوتى ، ساكت .
 * دىللى : چوق و آينى سويلر ، كۈەزە . *
 دىللى دودوك : دورماوب سويلەنن كۈەزە .
 [سە قاديىلارك عضو تناسلى ايچىندەكى
 دىلاق] دىلچىك ، بظر .

[سە بظر ، دىلاق . كوچوك دىل
 دىلچىك] شىكلندەكى آلت .

[سە آرزو ، تىنى ؛ استىك ، مطلوب :
 دىلك] سزدن بردىلكم وار .

[سە سويلشمەك ، مكلە ،
 دىللىشمەك] مصاحبە ايتك . يابانچى
 دىللىلە قونوشمق .

[سە دىلە كلك ، دىل پىدا ايدە-
 دىللىنمەك] رك سوز سويلك . چوق
 سويلك . ادبىزلاك ايتك . مەھوم اولق ،
 دىلرە دوشمەك .

سە ترجمان .

[سە دىللىم دىللىم كىسمەك ، آيىر-
 دىللىمك] مق : قارپوزى ، قاوونى دىلرلر .
 [سە آل آچوب ايسىتىن ، سائل ،
 دىللىنچى] فقير . ھىج ھىشەئى ايسىتىن ،
 ايسىستەمكدن اوتانمايان . * دىللىچىلك :
 دىللىچى جال وصفى ؛ عارسزلىق .

[سە دىللىمكە سوق ايتك ،
 دىللىندىرمك] دىللىچەك حالە كىتىرمك .

[سە دىللىچىلك ايتك . دىللىنر-
 دىللىنمك] جەسنە ايسىتە يەك آلە كچىرمك .

غرس ايتك . قالدىروب ايچمك . آياقەدە
 طور دىرمق ، غودى بروشىتە طور دىرمق ،
 ايكىنە واپىلىك ايلە پارچەلرى برىرىنە
 ربط ايتك . كوز : — ثابت بر نقطە يە
 دقتلە باقى . ھىج قىصقانمق ، حرص و طمعلە
 آلە كچىرمك ايسىتەمك . توى : — اك صوك
 قنالىغە ياقى .

[سە كىسمەك ، طورمق : روز-
 دىكمك] كاردىكىدى ، آغزىدىكىدى .

[سە بعضى نىباتك اوزىندە بولنان
 دىكن سرت و سىورى چىقىنىق ، شوک ،
 خاۋ : دىكنىز كول اولماز . آرى وسائىرە
 ايكىنەسى . ھىج مانع ، انكل . — : دىم
 دىك : تويلرم دىكن دىكن اولدى .

[سە اسكى پاپوچ تعمير ايدن .
 دىكىچى] * دىكىچىلك : دىكىچى صنعق .

[سە عو . ياقىش ، چاپقىنچە باقىش .
 دىكىز] ايتك : دقتلە باقى .

[سە دىكمەك فعل و صنعق .
 دىكىش] دىكىلەجەك شى : دىكىشم
 وار ، كەم ، ھىج . — طوتدىرامامق : يرلشوب
 قالامامق ، موقق اولامامق ، ايليشەمەك .
 * دىكىشىچى : دىكىش دىكن ، تىزى
 قادين ، مودىسترا .

[سە ايكىنە واپىلىكە دىكىلەش .
 دىكىلى] ركز اولونمش : دىكىلى طاش .

[سە دىكمە ، دىكىش . — خانە :
 دىكم] آلەسە دىكىلن محل .

[سە بوتمغە ، سوز سويلكە يارايان
 دىل] آغزەدەكى معروف عضو . لغت ،
 لسان . دىكەز دوغرە ايلرلىش اوستى دوز
 اوزون قوملىق . إفادە ھرامدەكى طور
 مخصوص : شاعر دىلى . افترا ، غيبت ،
 مذمت . كوچوك بردىل شىكلى آكدىران
 ھىشى : — ترازىنك ، كلىدك دىلى . — آلتى :
 قوشلرە ، كوكرجىنلرە عارض اولان بر
 خستەلق . — اوچندە اولق : سويلنەجەك
 قدر خاطرە كلكشكن ىنە قاچىق : آدى
 دىلك اوچندەدر . — اوزاتمق : برىنك
 علپەندە سويلك ، لسانا تجاوز ايتك . —

دېله مك [ف. ايستمك ، آرامق ؛ آرزو ايتمك : دېله بدن نه دېلر سهك .

[س. اوزون اوزون آيرلش پارچه- لرك هرېرى : قاوون دېلېمى .

دېمك [ف. سويلك : نه ديدى ؟ برشىء ايدى . اسم ويرمك : عربچه ده آته نه ديرلر ؟ نقل وروايت ايتمك : اويله ديرلر يوق = رد ايتمك ، قبول ايتمه مك .

دېمك [حر. بر ملاحظه ويا محاسبه ك : نتيجه سى بيلدير . ايدى ، بناء عليه . = كه : خلاصه ، نتيجه شودر كه : دوشونيورم ، ديمك كه وارم . = اوليوركه : يعنى ، بوندن شو آكلاشيليوركه : ديمك اوليوركه خسته سكر . نه = نه = اولسون ؟ : او ناصل لاقيردى ، اويله شيئى اولور ؟

دېمومت [ع.س. دوام ، سورمه ، دائم او برقرار اولمه .

[س. ورويلسكنه دوقوشش ياموق ويا ديمى : يوك بز ويا قماش وسايره .

دين [ع.س. بوتون موجوداتى يارادن بر خالق ايمان ، اعتقاد ، حرمت ، عبت ، عبادت و اطاعت ؛ بويله بر اعتقاددن متولد افعال ، اعمال ، اخلاق و حسيات . * ديناً : دين خصوصنده ، دينجه ، دين نقطه نظرندن . = پرور : دينه خدمت و مظاهرت ايدن . = پناه : دينى قورويان ، صانت ايدن . * ديندار : احكام دينيه به رعایت ايدن . * ديندارلق : احكام دينيه به رعایت . * دينسىز : دينى اولمايان ، ملحد ؛ ممرحتسىز . * دينى : دينه منسوب .

دين [ع.س. بوج ، اوده نمك اوزره برندن آلنان ياره . ج. ديون .

دينار [ع.س. آسى زمانك بر نوع آلتون پارده سى كه بر ليرا چاريكى قيمتنده ايدى . برقرانسز قرانغه معادل صرب پارده سى .

دينامو [آ.ك. تريك قوتنه تحويل ايدن ماكينه . اصلى : دينامو الكتريك در .

ديناميت [آ.س. مص ايديجى ماده ايله قاريشمش نيتروغيليسريندن مركب پاتلايىجى برشىء .

دينج [ص. وجودى صاعلام ، قوتدن دو- شمه مش ، توانا ، تندرست .

دينلمك [ف. (ت : ده نيلىمك) . سو- وروايت اولونمق .

ديمك [ف. ويا دمك . اسم ويرمك : بوكا نه ديدير ؟

دينه [آ.س. كونك اورت سنده ويا نهايتنده يمين ييمك .

ديو [د. ويا ديه . ديهرك ، كويا ، سوزده ، ظنيله ، ادعاسيله ، بهانه سيله .

[ف.س. (ت : دهو) . شيطان ، جن ، عفریت . = آينه سى : بويوك كوسترن

آينه . كندىنى = آينه سنده كورمك : كندىنى بويوك ظن ايتمك ، مغرور و خودبين اولق .

ديوار [ف.س. ت : ديوار . طاشدن ، طوغله ويا كريچدن ياپيلان سد ، جدار .

ديوان [ع.س. بويوك مجلس . بر شاعرك اشعارى قافيه لرينه كوره حروف

بها ترتيبيله جامع اولان مجموعه . = حرب : عسكرى محكمه . = حرب عرفى : اداره

عرفيه اعلان ايديان بر مملكتده قورولان محكمه عسكريه . * ديوانچه : كوچوك

مجموعه اشعار . * ديوانخانه : كنيش صوفه . * ديوانى : ديوانه منسوب . ج. دواوين .

ديوانه [ف.س. دلى ، مجذوب ، بدلا ، آليق . = لك : ديوانه اولانك

حالى ، دليك ، آليقلىق .

ديوت [ع.س. قاريسسك ناموسىز لغنه قاتلانان و مساعده ايدن .

ديون [ع.س. دينلر ، بورجلر : دين .

ديويت [س. يان باشنده قلم وضعه اسكى اصولده معدنى حق .

ديه [د. ويا ديه . ديهرك ، كويا ، سوزده ، ظنيله ، ادعاسيله ، بهانه سيله ؟

ذاتی [ع.ص. ذات، اصل وجوهره منسوب و متعلق. ذات و شخصه مخصوص، شخصی: امور ذاتیه. توریکده (ذاتاً) یرینه قوللانیلیر: ذاتی خسته ایدی. * ذاتیات: شخصه عائد خصوصیات، شخصیات.

ذاکر [ع.ص. ذکر ایدن، دائماً ذکر و دعا ایله مشغول اولان.

ذال [ع.ص. ذ حرقنک عربجه ایدیر. ذال معجمه دخی دیر.

ذاهب [ع.ص. کیدن، کیدیلجی. بر فکر و ظنه قایلان: کیده. جکته ذاهب اولش.

ذاهل [ع.ص. اهلجی، مسیب.

ذائق [ع.ص. طادان، لذت دویان. قوه ذائقه: طات دویق حبی.

ذائقه [ع.ص. انسانده کی بش حسدن طات دویق حبی.

ذباب [ع.ص. سینک، مکس.

ذبح [ع.ص. بوغازلامه، قربان ایتمه. — قربانین: قربانلری کسمه.

ذبحه [ع.ص. قوش پالازی دئیلن خسته لک.

ذبحیه [ع.ص. کسین حیوانلر ایچون صاحبندن آلنان پاره، رسم.

ذبیح [ع.ص. قربان ایدلمش. بوغازلامش، قربان ایدلمکة تخصیص اولونمش.

ذخائر [ع.ص. جم. ذخیره لر، ایلریسی ایچون صاقلانان شیئر.

ذخیره [ع.ص. ایلریسی ایچون صاقلانان شیئر. جم. ذخائر.

ذراع [ع.ص. دیرسکدن اووته پارمق اوجنه قدر اولان طول، آرشین. — أعراری: متره.

ذروه [ع.ص. تپه سی، أوج. (ذ) نك ضمیله ده دوغرودر. جم. ذری.

ذره [ع.ص. پك كوچوك پارچه. آره نك یوزده بری. ذره ما: هیچ، أصلا.

ایچون، مقصدیله، آرزوسیه: کولسون دیه سولدم؛ بکا نه دیه باقیورسکز؟

دیهیم. فاس. تاج، اکیلل.

دیپاپازون [ی.ص. موسیق آلاتی عیار ویرن ایکی قوللی چلیک آلت. مختلف سسلری ویرن دیپاپازونلرده واردر.

دیپافرام [ی.ص. آلات بصیرهده آنجق لزومی قدر ضیاءکچکسمنه مساعده ایدن اورتهسی دلیکی برلوحه.

دیوپتری [ی.ص. عدسه لرده قوت واحد قیاسیسی.

دیپت [ی.ص. خسته لقی سبیلله ییکدن دیپت (قسماً) ویا کاهلاً اجتنب. بعض مملکتلرده مصالح عمومه نك مذاکره ایدلدیکی سیاسی مجلس.

دیپهز [ی.ص. مو. اوکنده بولوندیقی نوطه یی یاریم سس یوکسلتن بر ایشارت.

ذ

ذ [ع.ص. الفبائک اون برنجی حرف اولوب لسانمژده (ز) کبی اوقونور. ایجد حسابنده ۷۰۰ عددی کوستور.

ذا [ع.ص. شو، بو، شو، هکذا، کذا؛ بویله، بونک کبی. بعد: بوندن صوکره.

ذا [ع.ص. صاحب معنائنه اولان ذونک حالت نصیدر.

ذات [ع.ص. کندی، نفس. اصل، عین، جوهر. معتبر و معزز اولان کیمسه. * بالذات: کندیسی. ص. صاحبه، متصرفه، اهل: — الزوج: قوجلی (قاری). — الجنب: جکر زارینک إلهایی. — الرئه: جکر إلهایی خسته لقی. جم. ذوات.

ذاتاً [ع.ص. ذاتی، طبیعی و جبلی اوله رق: اونک ذاتاً اویقوسی آزد. کندی. یلکندن، اساساً: ذاتاً کله جکدی.

ذَمَام [ع.ص. چوق ذم وفصل ایدن .
فصال ، چكيشديريجي .

ذَمَام [ع.ص. جم ذميهلر ، عيب ومذموم .
اولان افعال . ب : ذميه .

ذَمَّت [ع.ص. انسائك كورديكى حايه ووقايه
حمايه يي تاامين ايدن اتفاق ، معاهده
وميثاق . كفالت وضمان . مسئوليت . وجدان .

عهده : ذمته باره كچيرمش ؛ بو ايش بيم
ذمتمده در . بورج ، دين : شوق قدر ذمتي
چيقدى . برى الذمه : تبرئه ذمت ايتمش ،
ايليشيكسنز . جم . ذمم .

ذَمَّم [ع.ص. جم . ذمتلر . ب : ذمت .

ذَمِي [ع.ص. حايه كورن ، رعيه . دولت
اسلاميه تابعيتندنكى غير مسلم .

ذَمِيم [ع.ص. ذم وتقيجه لائق ، بكنلمه ين ،
مذموم . شايان تقبيح .

ذَمِيمَه [ع.ص. كوتو خوى وبافعل . مذموم
شي . جم . ذمام .

ذَنْب [ع.ص. گناه ، صوج ، قباحه
ايثم ، جنايت . جم . ذنوب .

ذَنْب [ع.ص. قوبروق ، دنباله . نجم ذوالذنوب
قوبروقلى ييلديز . جم . اذئاب .

ذَنْوَب [ع.ص. جم . گناهلر ، قباحتلر
جنايتلر . ب : ذنب .

ذَو [ع.ص. صاحب ، مالك ، متصرف .
متصف اولان . ذوالوجهين : ايكي يوزلوه

ذوى العقول : عقليلر ، انسانلر . ذواربعه
الاضلاع : دوت ضلعلى . مؤ . ذات . جم . ذوى .

ذَوَات [ع.ص. حالت جري : ذى . نصي : ذا .

ذَوَابَه [ع.ص. برچم ، زلف ، كيسو . يله
جم . ذواذب .

ذَوَات [ع.ص. جم . ذاتلر ، نفسلر ، صاحبلر
بريشيله متصف اولانلر .

ذَوَالْفَقَار [ع.ص. پيغمبر اُفتنديوزك حضرت
عليه ويردكلى قليج .

ذَوَالْقَرْنَيْن [ع.ص. مشهور اسكندره ويريلن
لقيدون : اسكندره ذوالقرنين .

ذَوَالْمَعَاشِين [ع.ص. هم قره ده هم دكزده
ياشايان حيوانلره دنيير .

ذُرِّيَّت [ع.ص. نسل ، صوى . اولاد
واحفاد . اونك ذريي قالمادى .

ذُرْبَعَه [ع.ص. وسيله ، بهانه ، واسطه ،
سبب ، مناسبت . جم . ذرايع .

ذَقَن [ع.ص. چكه . جم . اذقان .

ذَكَاء [ع.ص. نفوذ فكر ، ذهن كسيكلىكى ،
سرعت انتقال ، زيركلك .

ذَكَوَتْ [ع.ص. ذكاء ، آلاييش معنسته
قوللايورسه قده عرپجه ده

بويله بركله يوقدر .

ذَكَر [ع.ص. آگه ، ياد ، خاطره كتييره .
توصيف ايتكسزين ايسما ازانه ،

ايمان . قيصه قيد ، بيان و افاده : پاره نك
مقدارى ذكر ايندشمش ، يوقاريده ذكر

ايتدك . الهك ايسملرى بربري متعاقب
مثلا يوز كره ، بيك كره سويله : اُسكيدن

تسكيه لرده ذكر ايدرلردى . - چيل : مدح ،
ايلهكله ياد : دون ذكر چيله كچيدى : مكسبلرده

چوجوقلره ويريلن مكافات . جم . اذكار .

ذَكَر [ع.ص. انسان ويا حيوانك اركبي .
اُرككك آلت تناسلى . جم . ذكور .

ذُكُور [ع.ص. جم . ذكرلر . ب : ذكر .

ذِكِي [ع.ص. كسيكين فكرلى ، قطين ،
ذيرك ، چايق وسريلع آلاييشلى .

ذِكْ وَذِكْ [ع.ص. خوراق ، اچاقلى . اطاعت ،
تواضع .

ذَلَّت [ع.ص. اچالمه ، آشاغى مرتبه وطبعته ده
بولونمه ، اچاقلى .

ذَلِك [ع.ص. شو ، اوتكه (اوزاغى كو -
ستر) . مع ذلك : بونكله برابر ؛

بشاء على ذلك : بونك اوزرينه ؛ كذلك :
بويله ، بونك كبي .

ذَلِيل [ع.ص. حقير ، اچاق ، دنى ، شايان
تحقير . مطيع .

ذَم [ع.ص. تقبيح ايتمه ؛ برى تعييب ايتمه ،
كوتولسكى سويله ، اخلاقى فصل ايتمه .

ذِمَام [ع.ص. التزام ، تعهد ، فريضه ،
مجبوريت . جم . اذمه .

ذَوَاب [ع. س. ج. ذَوَابِلر ، برچلر ،
کیسولر، یله لر . ب : ذَوَابِه .
[ع. م. اُرْمِه ، مایع حالنه کله .
ذَوْبَان : ایتک : اُرْمِک .

[ع. س. طات ، لذت ، قوه ذائقه .
ذَوُق : خوشلانمه ، حظ طویعه . اُکلمجه ،
کیف ، صفا ، جنبش . اُی ، کوزل و ظریف
شیئری آلا یا بیلیمک استعدادی . * ذوقلتمک :
اُکلمک ، استهزا ایتک . * ذوقیاب : ذوق
بولان ، متلذذ اولان . * ذوقیات : ذوق
وصفایه ، طرب و اُکلمجه یه عائد شیئلر .
* ذوقنه باق : ذوق وصفاسیله مشغول
اولوب ایشه قاریشماق . * ذوقنی چیقارماق :
صفاسی سورمک . * ذوق چیقماق : لذی
طویولماق ، صفاسی سورولمک . * ذوقه کیتیمک :
خوشه کیتیمک . * ذوقنه مجبور : ذوق وصفایه
دوشکون .

[ع. س. عزیمت ، تبعاعد ، غائب
ذَهَاب : اولمه . دوشونجه ، ظن .

[ع. س. آلتون ، زر . * ذهی : آلتونه
ذَهَب : منسوب ، آلتوندن معمول ، زرین .

[ع. م. مشغولیتدن دولایه برشیئیی
ذَهْل : اونوتمه .

[ع. س. انسانده درک و فهم ایتمه ،
ذَهْن : آلامه قدرتی . حافظه . ج. آذهان .
* ذهنی : ذهنه منسوب ، ذهناً یا بیلان .
* ذهنیت : عقل و ذهنک بولوندیغی حال ،
حالت ذهنیه .

[ع. م. مشغولیتدن برشیئیی
ذَهْوُل : اونوتمه . حیرتده قاله .

[ع. م. «ذو» نك حالت جریدر . =
ذی : قیمت : قیمتلی . = الید : متصرفی ،

واضع ید . = الحجه : عربی آلیرینسک
اون ایکنجیسی ؛ = القعه : اون برنجیسی .

[ع. س. قورت ذیلین ییرتیجی حیوان
ذَب : که قویونلره مسلطدر . ج. ذئاب .

[ع. س. یره طوقونان قسم ، آشاغی
ذَبِل : طرف . اُنک ، قویروق . برکتاب

وساثره نك نهایتده کی علاوه . اصل اولان
برقسمک اوزامسنه سبب اولان قسم . هاشم .

[ع. س. ألفبایک اون ایکنجی حرفی اولوب
ر : آئیمد حسابنده ۲۰۰ عددینی کوسترر .
اصل تورکجه ده بو حرفله باشلایان کله
بولونمادیغندن اُسکی تورکلر بو کبی کله لرک
باشنه محاسیله آهنکدار بر (ا) علاوه
ایدرک (روم) یرینه (اوروم) الخ . دیرلردی .
راء [ع. س. ر حرفنک عربجه اِسْمِیدر .
راء مهمله دخی دذیر .

[ع. س. ربط ایدن ، باغلایان باغ .
رابطه : برجه نك ایکی قسمتی یکدیگرینه
ربط ایدن اُدت ویا کله . علاقه ، مناسبت
نظام ، ترتیب . = سز : مناسبتسز ، نظام
سز ، ترتیبسز . = لی : مناسبتلی ، سوزی
و صحبتی یرنده ، اوسقی باشی دوزگون ،
منتظم : رابطه لی بر آدم . ج. روابط .

[ع. ع. دردنجی : فصل رابع .
رابع : * رابعاً : دردنجی اولورق .

[ع. س. رتب ملکيه نك صوكدن
رابعه : ایکنجی درجه ده اولانی .

[ی . س. ویا راپورت . بر شیئ
راپور : حقنده کی تحقیقات و مشهوداتک
نتیجه سی بیلدیرن یازی : مفتش راپورنی
ویردی . هکیملرک ویا متخصصلرک ملا-
حظاتی حاوی یازی .

[ع. م. شایان ترجیح (فکر) .
راجح : ذکر و قیمت زیاده اولان .

[ع. م. رجعت ایدن ، دون .
راجع : مناسبت و اعلیق اولان ، متعلق دائره .

[ع. م. یایا ، پیاده . معلوما تسز ،
راجل : بضاعه سز : کیمیاده راجلدر .

[ی . س. ویا راجا . هند پرنسلینه
راجه : ویرین عنوان .

[ع. م. رجا ایدن ، نیاز مند .
راجی : بدنی ، ذهنی فعالیتدن

راحت : فراغت ، دیکلمه : شیمدی

برآزده راحت ایدک. اندیشه سزلك ،
 غاڭله سزلك ، رفاه : راحتكز یرنده می ؟
 — یوزی کورمك : اضطرابسز ، غاڭله سز
 پاشماق. ص. غاڭله سز ، اضطرابسز ،
 آسوده : راحتیسكز ؛ اویغون ، قوللانیشتی ،
 رفاهی موجب : واپور تره ندن دها راحتدر .
 — طورمق : مشغولیتدن فارغ اولمق ؛
 فنانق ، یارامازلق ایتمه مك ، سكوتی
 محافظه ایتمك. ح. تر. آسوده و مسترخ
 اولهلق : اوتومویل ایله راحت کیدیلیر .
 سهولت و قولایلقه : یو ماکنه چوق
 راحت ایشلر . — : بول بول ، فراح
 فراح . * راحتسز : راحت اولمایان ،
 مضطرب ؛ خسته ، کیفسز ؛ راحت قو-
 للالایان ، اویغونسز ؛ راحتسز ایتمك :
 راحتی بوزمق ، تعجیز ایتمك ، کیفی
 قاجیرمق ، جانی صیقمق . * راحتسزلق :
 اضطراب ، کیفسزلك ، خسته لق . *
 واحتلامق : راحت ایتمك ، دیکلنمك ،
 یورغونلقلق ، استراحت . ا. سکولت
 پیدا ایتمك . * راحتلق : استراحت ،
 دیکلنمه ، اویغونلقلق ، موافقت .

راحت حلقوم [ا. س. زبازردی : لاتی
 شکردن یا پیلان یومشماق ، خور کبی
 لزوجتلی بر شکرله .
 [ا. س. اوزون بر سیاحت یارایان
 راحله] یینک حیوانی .

[ا. ص. رحم ایدن ، مرحمتلی .
 راحم] ارحم الراحمین : جناب حق .

[ا. س. قائده ، منفعت . غلا. تر.
 راده] درجه ، مرتبه ، کرته : حقسز-
 لغهده بر رادهیه قدر تحمل اولتور . ساعت
 بش راده لرنده : بش صورلنده ، بشه یقین .
 [ا. س. بر بورونک انتشار
 رادیاتور] سطحی آتیرمغه یارایان
 آلت . رادیاتور ، اوطه لری تسخین وبعض
 موتورلری تبرید ایچون قوللانیلیر .
 [ا. د. بعض کله لرك باشنده
 رادیو] بولنور : — تلغرافی : تلسز

تلغرافی . — تلفونی : تلسز تلفون .
 — غرام : تلسز تلغرافله کوندیرلن خبر .
 [ا. س. کثیف أجسامه نافذ
 رادیوم] غیر مرئی شعاعات چیقاران
 بر معدنکه ۱۸۹۸ ده موسیو ومادام کوری
 وبه مون طرفندن کشف ایلشدور .
 [ا. س. سر ، کیزی و صاقلی شی ؛
 راز] راز دل ، راز درون .

[ا. ص. (ری) شهرندن اولان ؛
 رازی] فخرالدین رازی . سره منسوب .
 [ا. س. رزته دنیسلن دره اوی
 رازیان] نوعندن بر اوت .

[ا. س. باش ، قفا ، سر . اوج ،
 رأس] تپه : رأس جبل ، رأس زاویه .
 باش ، رئیس . ده کیزه دوغرو کیزن صارپ
 قره پارچه سی . باشلانغیچ ، ابتدا : رأس
 سنه . جانی حیوان عددی : یوز رأس
 قویون . یوکسك مقام : رأس کار ، رأس
 امور . — المال : فائض کتیرن پاره ،
 سرمایه . * رأساً : کندی کندیتنه ، کندی
 باشنه ، مستقلاً ؛ بر دائره لك برایشی
 کندیلکندن اجرایه تشبیه : بورادن معارف
 وکالتنه رأساً یازدیلر . * برأسه : کندی
 باشنه ، مستقلاً . ج. رؤس .

[ا. س. قازمغه یارایان دمیر آلت .
 راسپه] ایتمك : قازمق . — طاشی : کبی
 کوکرتلرینی تمیزلدکری یومشماق سونکرطاشی .
 [ا. ص. دوغرو . حقلی . صاغ ،
 راست] صول مقابلی . چپ و — : صول
 و صاغ . س. دوغورلوق ، استقامت . مو-
 سیقیده بر مقام . * راستکو : دوغرو
 سویله یین . * راستق : دوغورلوق .

[ا. س. تصادق . — کلك : تصادق
 راست] ایتمك . — کله : تصادق . —
 کیتمك : بلامانع موفقیتله ایلریله مک . —
 کتیرمك : موفق ایتمك . الله ایشکزی
 راست کتیرسین . * راستلامق : تصادق . ا.
 [ا. س. قادینلرك قاشلرینه سور-
 راستیق] دکری قاره بویا . — چکمك :
 قاشلره راستیق سورمك . — طاشی : آنتیمون .

رافَت [ع.ص. اِيلَك ، آجيمه ، مرحمت ، اسيركه مه .

رافَض [ع.ص. ترك ايدن ، آتان : رافض راه صواب .

رافِضَه [ع.ص. عسگر چاققلى كروهى . شيعه دن برقرقه دركه اولجه زيد بن على به بيعت ايتدكلى حالده صوكره دن بعض اُسياب غير مشروعه به مېنى كنديسى ترك ايلشالردر . * رافضى : رافضه قره قه سنه منسوب .

رافِع [ع.ص. قالدبران . جنساب حقه ده اطلاق اولنور : يا رافع !

رافِه [ع.ص. قولاي ، قوللايشلى ؛ زحمتسز وقوع بولان .

راقِم [ع.ص. يازيچى ، يازان . سر برنقطه . نك دكزدن اولان ارتقاعى .

راقِ [ع.ص. سرخوشلق ورن و اكثريا اوزومدن چيقاريلان پرايچى .

رايَك [ع.ص. سواري ، آته بينمش . كى ، آرابه وسارهر يولچيسى .

* **راكبًا** : بينمش اولديقى حالده .

راكَت [ع.ص. بيضى بر آغاجه كريلن اُغدن عبارت وته نيس دينل طوب اويوننده مستعمل بر آلت .

راكِد [ع.ص. دورغون ، حر كنده اولمايان ، ساكن : ماء راكد .

راكِع [ع.ص. اكلكش ، قيامش ؛ ديز چوكمش . ركوع ايدن .

رام [ع.ص. مطمع ، منقاد : بوتون خلق امرينه رام اولدى .

رامِيَه [ع.ص. ياناشمه ، يان يانه ككه . - ايتك : ياناشوب تماس ا .

رامِشگر [ع.ص. ويا رامشى . چالغيجى سازنده ، مطرب .

رامي [ع.ص. آتان ، اُنداخت ايدن .

ران [ع.ص. فادس . اويلوق ، فخذ . سورن ، سوق ايدن ، يو- ريدن ، اوينسادان : حكمران :

ران [ع.ص. سورن ، سوق ايدن ، يو- ريدن ، اوينسادان : حكمران : حكيم سورن .

راسِخ [ع.ص. ثابت ، متين ، پايدار ، اعكم ، صاغلام . علم وفنده يد طولى صاحي . - فى العلم : معلوماى صاغلام .

راسِم [ع.ص. چيزن ، رسم ايدن .

راسِمَه [ع.ص. رسم ، عادت ، داب : راسمَه تبريك . جمعه ده مرسوم ككه سنك جمعى اولان (مراسم) مستعملدر .

راسِيو ناليزمه [ع.ص. وحى اُنكار اوهر شيعى عقل ايله

ايضاح ايدن مذهب فلسفى .

راشِد [ع.ص. دوغرو يولدن كيدن ، حق دينى قبول ايتمش اولان (كيمسه) .

راشِى [ع.ص. رشوت تكليف ايدن ويا اورن .

راشيتيك [ع.ص. فنا لغدى يوزندن كيمك خسته لغنه مبتلا اولان .

راصد [ع.ص. دقتله باقان ، كوزله ين ، بوضوده طوران . اجرام سهاويه نك

حركات وسارهرسى تدقيق ايدن .

راضِى [ع.ص. رضا ورن ، خشنود اولان ، موافقت ايدن .

راطِب [ع.ص. غل ، رطوبتلى ، ياش ، عىلى . دوغروسى : رطب ورطيب .

راعِدَه [ع.ص. كورله ين (بولوط) . جر . رواعد .

راعِوى [ع.ص. چوبانه منسوب ومتعلق : قصيده راعويه ، ايديل .

راعى [ع.ص. رعى ايدن ، اولاتان ، چوبان ، صيغير تماج . اداره ايدن .

راغ [ع.ص. كوزل باغچه : باغ وراغ . اصل معناسى : داغ اُنكى .

راغِب [ع.ص. رغبه ايدن ، ايسته ين ، آرزو ايدن ، طالب .

راف [ع.ص. اوزرينه برشى قورعق ايچون ديواره ميخلانان ويا بر دولابك قاتلرخى تشكيل ايدن تخته ؛ بوايش ايچون

برقاج صره تختهدن يابلاش شى . ه . رف ، رفر ، مرفع . قره آتازهره .

رافادان [ع.ص. قيوغيله برابر مسوده آز پيشمش يومورطه .

رَبِّ [ع.س. ربه: الله: ربه! سن مرحمت ایت!
رَبِّ: ربه: نعم اللهم. آمان باری! نه یایام!
صاحب، آفندی، مالک. = البیت: أو
صاحبی. (رَبِّیه: امانت اولک) ده دیرلر.

رَبَا [ع.س. رفاض، گذشته، نما.

رَبَا [ع.س. قابیجی، قاپان. * دلربا: کوکل
رَبَا [قاپان، پک کوزل دلبر. آهنبیا:
مقنطیس. * کهربا: صمان قاپان: آغزلق،
تسبیح و سائر یاییلان صاری ویا سیاه
قیمتدار خفیف طاش.

رَبَاب [ع.س. کمانه ایله چالنییر بویوک کمان
رَبَاب: نوعندن برچالغی.

رَبَاب [ع.س. عهد، مقاوله، معااهده.

رَبَاب [ع.س. باغ. قلب، فکر، تسکینه
رَبَاب: منزل، قوناق، سیکیر.

رَبَاعِی [ع.س. اصلاً دوت حرفی اولان
رَبَاعِی: (فعل). س. دوت مصراعلی قطعه.

رَبَّانِی [ع.س. الله منسوب، الهی.
رَبَّانِی: عارف بالله، واصل بالله.

رَبَّج - رَبَّج [ع.س. قازانج، کار، استفاده.
رَبَّج: فائض. ج. ارباح، رباح.

رَبْط [ع.س. باغلامه: ربط قلب.

رُبْع [ع.س. درتده بر. یاریم آرشدینک
رُبْع: درتده بری، (اوروب). ج. ارباع.

رُبْعِیّه [ع.س. آسکی بر آلتونک درتده
رُبْعِیّه: بری که اون غروش قیمتده ایدی.

رَبْقَه [ع.س. ایلک، کند باغی. ج. ربق،
رَبْقَه: ارباق و رباق.

رَبَّنَا [ع.س. رب، جملہ مخلوقاتک ربی
رَبَّنَا: اولان حق تعالی: ربنا حقیچون.

رُبُوبِیَّت [ع.س. الوهیت. آفندیلک،
رُبُوبِیَّت: صاحبک، مالکیت.

رَبِّ [ع.س. ربه، الله، حق تعالی:
رَبِّ: یا رب! نه یایام؟

رَبْلَب [ع.س. اوکی اوغل، امکسز.
رَبْلَب: مؤ. ربیبه: اوکی قیز.

راندەوو [ی.س. بولوشولاجق محل. ایکی
راندەوو: او یا ایکیدن زیاده کیشدینک
عینی ساعت وعینی محله بولوشمق اوزره
سوزلشمسی. موعد تلاق، موعد ملاقات.
[ع.س. کوکی طیده مستعمل معروف
راندە: برنات: راند چینی.

راوی [ع.س. روایت ایدن، نقل و ذکر
راوی: ایدن: بوحدیشک راویسی کیمدر؟
[ع.س. ویا ره. یول. مسلك، اصول:
راه: راه محبت. ب: ره.

راهب [ع.س. مناسترده اوطوران نصارا
راهب: پاپایی. مؤنثی: راهبه. ج. رهبان.

راهوان [ع.س. انسانی صارصایان برنوع
راهوان: حیوان یوروشی. بویله یوروش
(حیوان). ج. بویوروشله، راهوان اوله رق.

رای [ی.س. دمیر یولی نك دمیر ویاچلیک
رای: چوبوخی: رای دوشه مک.

رَای [ع.س. کورمه، نظر، مشاهده.
رَای: العین: کوزیله کورمه مک. فکر،
مطالعه، ظن، برشی حقنده حاصل اولان
حس: بوایش حقنده رأیکز نه در؟ =
ویرمک: دوشوندیکی مطالعه سنی بیلدیرمک؛
موافقت. رضا کوسترمک. = طویلایمق:
علاقه دار اولانلرک برایش حقنده کی فکر-
لرینی بریره جمع ا. ج. آراء.

رایت [ع.س. یایراق، سنجاق، علم. ج.
رایت: رایات: رایات اسلام.

رَایج [ع.س. ویا رائج. رواجده اولان،
رَایج: خلق آراسنده کچن، سورولن،
آیی صاتیلان. س. معتبر اولان فیئات.

رایحه [ع.س. ویا رائحه. قوقو، بوی: فولیانک
رایحه: رائحه سنی پک سورم. ج. روائح.
[ع.س. رشوت آلان ایله ویرن
رائش: آراسنده واسطه اولان.

رایعه [ع.س. دهشت ویا حیرت ویرن
رایعه: شی. ج. روائع.

رائق [ع.س. براق، صاف، آجیق، سلیس.
رائق: کوزل: اشعار رائقه.

رایگان [ع.س. بادها، زحمتسز و قارشیلغی
رایگان: ویرلیه رک آله کچن.

رَبِيع [ع.س. ايلك بهار. — الاول :
عربي آيلرينك اوچنجيسى ؛
— الاخر : دودنجيسى .

رُتَب [ع.س. ج. رتبلر . ب : رتبه .
رتبتملو [ع.س. ويا رتبلى . باهلى . پطر-
يقبلره ويريلن عنواندر .

رُتَبَه [ع.س. بايه ، منزلت ، صره ، ترتيب .
رتبه [قدر ، درجه . مأمورين وضابطانه
مخصوص درجه : فريقلك رتبهسى ، رتبه بالا .
رُتَق [ع.س. تعمير ايتمه ، قيامه ، لهيميله مه ،
تكرار ديكمه . — فتق : ايشلرى
إداره ، إصلاح ، دوزلتمه .

رُتَقَاء [ع.س. قرجى بيتيشيك اولوب
جماعه صالح اولمايان (قادين) .

رُتَيَلَاء [ع.س. زهرلى بويوك اورومچك .

رَجَاء [ع.س. أمل ، اميد . يالوارمه .
قورقو . — جى : يالواران .

رِجَال [ع.س. ج. رجلر ، آدملر ، پيادهلر .
ايلرى كلنلر . ب : رجل .

رَجَب [ع.س. عربي آيلرينك يدينجيسى .

رَجَحَان [ع.س. دها مرغوب و دها آر-
زو ايديلير اولمه . أفضليت :
آلتونك كوموشه رجحانى واردر .

رَجَز [ع.س. عروضده هر مصراعى دوت
مستفعلن دن عبارت بر بحر .

رَجَس [ع.س. پيسلك ، مردارلق . مردار
و مذموم ايش ، فعل مكروه .
ج. أرجاس .

رَجَعَت [ع.س. غل . كرى دونمه . رجعه :
بوشانان قارى يي تكرار آلمه .
[ع.س. ييكدن حيات بولمه ، اولو-
مدن صوكره ديريله .

رَجَفَان [ع.س. تترهمه (أرض) . (كوك)
كوردولدمه . حرب ايچون صبر-
سزلقدن تترهمه . قلداتمه ، تحريك ايتمه .

رَجْفَه [ع.س. جرکت ، تترهمه ، صارصامه .
حرکت أرض ، زلزله .

[ع.س. (بالخاصه ياشلى) آدم . أهل .
ج. رجال ، رجله .

رَجُل [ع.س. آياق ، باجاق . حيوانلارك
آرد آياغى . زمان ، دهر . ج. أرجل .

رَجُل [ع.س. پياده . آدم معناسنه اولان
رجل يرينده قوللانيلير .

رَجْم [ع.س. طاشلامه ، اولديرمه . قوغمه .
تكدير . مرمى . ظن ، تخمين .

ج. رجوم .

رُجُوع [ع.س. عودت ، كرى دونمه .
چايغه ، سوزندن دونمه .

رَجَوَلِيَّت [ع.س. ويا رانك ضميمه :
رجليت ، رجوليت . آر .

سكلك ، أولك .

رَجِيم [ع.س. طاشلانمش . قوغولمش .
ملعون . الرحيم : ملعون (شيطان) .

رَجِيَّة [ع.س. دوقتورك خستيه ويردىكى
علاجلارك اسملرخى حاوى پوصله .

رَجَل [ع.س. شكرله قاينساديلان ميوه :
ويشنه ، چيلك رچلى .

رَجِيْنَه [ع.س. چام كى بعض آغاچلردن
آقان ياپيشقان ماده .

رِحَال [ع.س. ج. رحالر ، منزللر . يول
ايشلارى . دوه أكرى . ب : رحل .

رَحْل [ع.س. منزل . أشيا ، پالان ،
أكر . ج. رحال .

رِحْلَت [ع.س. برغلدن ديكرعله كچمه .
سياحت ، كوج . اولمه ، وفات .

رَحْلَه [ع.س. اوزرينه اووقومق ايچون
كتاب قويغه مخصوص آلقق ماصه .

رَحْم [ع.س. دوغروسى رانك ضميمه در .
أجيمه ، مرحمت ، رأفت ، شفقت .

رَحْم [ع.س. دول ياتاغى . قان رابطهسى .
أقربالِق . ج. أرحام .

رَحْمَان [ع.س. ويا رحمن . حق تعالى .
* رحمانى : رحمانه منسوب .

رَحْمَت [ع.س. أجيمه ، أسيركهمه ، رحم ،
مرحمت . جناب خفاك كنهاللى

عفو ايتمى : الله رحمت أيليه . * رحمة الله
عليه : الله اوکا آجيسين . تر .س . ياغور .

* رَحْمَتِكَ ، رَحْمَتِي : مرحوم ، اولمش ، وفات ایتمه ، اِسْم کبیله قوللانیلیر : رَحْمَتِي يَك تَتَبَيَّرْدِي .

[ع.س. آبی جنس صاف و جید رَحِیق [شراب .

[ع.س. بر مملکتیدن دیگرینه رَحِيل [عزیمت ، مهاجرت ، کوچمه ، طاشینمه . رحلت ، اِرتحال .

[ع.س. آجیبان ، مرحمت ایدن ، رَحِيم [اَسیرکین ، مرحمتی .

رُح [ف.س. یشاق ، عذار .

[ع.س. (شطرنج اویوننده) قوله . رُح [موهوم برقوش .

[ع.س. کوشکک ، سولپوکک ، رَخاء [دیکنمه . بولق ، راحتق ، رفاه .

رُخاء [ع.س. روزکارک خفیف اَسنتیسی .

رُخام [ع.س. مرمز .

[ع.س. کوشکک ، سولپوکک ، رَخاوت [اِهال ، تیکاسل ، تئیلک .

[ف.س. آت طاقی . یول ، سفر رَحْت [و خانه طاقی . منتشه طاقی .

[ف.س. ویا رخساره . یاق ، رُخسار [عذار ، خد : رخسار یار .

[ف.س. حرمت و اطاعت ایچون رُخسوده [یوزخی سورمش اولان .

رَخْش [ف.س. آت ، اَسب ، فرس .

[ف.س. ویا رخشا . پارلاق ، رَخشان [تابان ، ایشلدا ییجی اولان .

[ف.س. رَخشان معنسانه در . رَخشنده [پارلاق ، تابان ، لامع .

[ع.س. اِذن ، مساعده . * رُخَصَت [رَخِصْتنامه : رخصت رسمیه بی حاوی ورقه .

[ف.س. ییقیق یر ، کدیک ، فرجه . رَحْده [ع.ج. خلل ، زیان ، ضرر . = دار :

یقلمش بری بولنان ، خله یز اولان ؛ متضرر . [ع.س. اوجوز ، اِهون . یوهشاق .

رَحِیص [سرایع ، آنی (اولوم) .

[ع.س. ایتمه ، تبهید ایتمه ، چوپرمه . رَد [جرح و اِبطال . قبول ایتمه ،

اِعاده ایتمه . اِنکار . رِداء [ع.س. اورتونه جک شال عبا و سائره ،

[ع.س. ماننو . ج. اُردیه . رِداَت [ع.س. فناق ، کوتولک ، پایاغیلق ،

[فاسدک : رِداَت خلقت .

[ع.س. (حیوان) صاغریسی . عرو . رِدف [ع.س. قاذیه نك روی دئیلن صوگ

حرفندن اول کلن (ا. و. ی. حرف مدی . رَدِي [ع.س. کوتو ، یاراماز ، بوزوق :

[اَخلاق ردیه . آزعین . رَدیف [ع.س. تعقیب ایدن . حیوانک

و اِحتیاطدن صوکره کی صنف عسکری . رَدیف [ع.س. قناقلر ، کوتولکلر ،

[اَخلاقلر . قد : رذله . رَذیل [ع.س. اَخاق ، ذی ، عقر ، رسوای ؛

[اَشاغی ، بیاغی . ج. رذلاء . رَز [ف.س. اوزوم آغاجی ، آصمه ، کرم .

رَز [دختر : شراب ، باده ، می . رَز [ع.س. اصلی : اُز . پنج . ب :

رَز [اُز . رَزاق [ع.س. کافه مخلوقاتک رَزقی و یرن

[الله : رزاق عالم . رَزاق [ع.س. برجنس اوزوم .

[ع.س. اَغراق ، جدیت ، ثبات ، رَزانت [متانت ، اِصابت رآی .

[ع.س. اَسباب معیشت ، برکونلک ، رَزق [ع.س. ایلق ذخیره ؛ تعیین ، غذا ،

قوت ؛ یشنه جک و اِچیله جک شیئر . ج. اُرزاق . رَزَم [ف.س. غوغا ، جنک ، محاربه . *

رَزَم [ع.س. غوغا ، جنک ، محاربه . رَزَنه [ع.س. دوه اوتی نوعندن بر نبات که

[ع.س. دوه اوتی نوعندن بر نبات که رَزَنه [یساندسی و بوستاندسی اولور .

رژه [س. قابو و پتجره قنادلرنيك اوزرنده
دوندكاري مدور و ديسرسلكي دمير.
ع.ص. آغر، ميتين، ثابت : رأى
رزين رزين.

رژي [ی.س. بعض دولتلرده توتون ،
بعضآده طوز ايشلارنى قونترولى
آلتنده بولونديران دائره ، اداره انحصاربه.
ق.ص. يتيشن ، ايريشن ، اولاشان.
ر.س. مدد : امداده يتيشن .

رسا [ق.ص. يتيشديرن ، يتيشديرلجي .
مژده : مژده يتيشديرن، مژده جي.
ع.س. خبر ، مکتوب ايلچيلك .
رسالت [پغمبرلك . — پناه : پغمبر ،
رسول . آشاغي کله ايله بردر . لسانمژده
معنارى آيريدر . ج. رسالات ، رسائل .

رساله [ع.س. مکتوب . آز حقيقهلى
کتاب ، مجموعه . ج. رسائل .

رسام [ع.س. رسم ايدين ، رسم يايان .
* رساملق : رسم يايغى صنعتق .
ق.ص. ايريشديرن ، اولاشديران ؛
رسان [کوتورن : مژده رسان .

رسائل [ع.س. ج. رساله لر . ب : رساله
و رسالت .

رستاق [ع.س. ويا وارانك فتحيله : رستق .
وياخود : رزداق ، رزداق .
اوزرنده کويلر بولونان برقطعه ارض .
کوى ، کويلر .

رستخيز [ق.ص. ياخود رستاخيز : قيا .
مت ، محشر .

رسته [ق.ص. قورتولمش ، آزاد ، خلاص
بولمش . ج. رستكان .

رسته [ق.ص. بيتيش ، بويومش ، نشو
ونما بولمش : سيزه رسته . نو- :
يکي بيتمش ، يکي يتيشمش : ميوه نورسته .

رسل [ع.س. ج. رسوللر ، پغمبرلر .

رسم [ع.س. ايز ، اثر ، علامت . يازمه ،
چيزمه . بلان ، طاسلاق ، قروكى
شكل ، تصوير . تصوير يايغى فن صنعتق :
رسم اوكره تيور . تعريف . طرز ، اصول .

عادت . امر . آلاى ، آيين ، کوستريش :
رسم کشاد ، رسم کيجد (بومعهاده جى
مرسومك جى اولان مراسيم در) . وبرى ،
ياج . ج. رسوم . * رسمى : برحکومت
ويا بر مقام طرفندن بيلدريين ويا امر
اولونان هرشي حقنده سويلنير ؛ حکومندن
صادر اولان ؛ دولت نامه يايلان . تسکيفسز
ولابالى ولمايان . * رسمآ : رسمى برصو-
رتده . * رسمجي : رسم يايان ، فوطوغراف
چکن ، آلان . * رسميات : رسمى ايشلر
ومعامللر . * رسميت : رسميلک .

رسن [ق.ص. ايپ ، خلط ، اورغان . —
ر.س. بند : خلطله يايغى .

رسواى [ق.ص. رذيل ، مسخره ، محقر ،
خلق ياننده بى اعتبار .

رسوب [ع.س. بر مايهك دينه چوکن
طورق ، تلوه .

رسوخ [ع.س. صاغلام و ميتين اوله .
کننه وصول و وقوف .

رسؤل [ع.س. پغمبر ، نجى . ايلچى ،
سفیر .

رسوم [ع.س. ج. ايزلر ، اثرلر ، نشانلر ،
علامتلر . پلانلر . ب : رسم .

رسومات [ع.س. رسمك جمع الجمعى . کو-
مروك دائره سى . ويركيلر .

رسيد [ق.ص. دفتردن بوزمه . برميلهك
قيدينى ترقين ايتمه ، حذف ، ايعا .

رسیده [ق.ص. ايريشمش ، اولاشمش .
نو- : يکي يتيشمش .

رش [ع.س. سريره ، پوسکورمه . سرى-
بهرك صولامه . ج. رشاش .

رشاد [ع.س. دوغرو يولده بولومعه .

رشادتلو [ص. ويا رشادتللى . مشايخه
ويريلن عنواندى .

رشاش [ع.س. ج. سرپنليلر ، خفيصه
ياغورلر ، پوسکورمه لر . قد : رش .

رشته [ق.ص. تل ، اپيليك ، خيط . را-
بطه ، علاقه . ارلرده يوققه دن
کسيلن برنوع شعريه ويا مقارنه ، آرشته .

رَصِين [ع.ص. قوی، متین، محکم، صاعلام، خسته، مضطرب].

رِضَاء [ع.ص. خشنودلی، منوئیت، موا-فقت. إرادة، ایستک، اختیار، توکل. = جو: خشنودلی تحصیلنه سعی ایدن. = داده: رضا ویرمش، موافقت ایتمش. = مند: راضی و خشنود اولان، رِضَاع ع.ص. (چوچق سوت) اُممه.

رُضْوَان [ع.ص. قبول، رضا. سرور، جنتک قابوچیبسی].

رَضَى [ع.ف. رضی الله عنه: الله اوئندن راضی اولسون].

رَضِيع [ع.س. ۹۴۵هـ چوچق. سوت برادر. ج. رضع].

رَطَب [ع.ص. یاش، تازه. نازک (کنج)، و یابس: مناسب، مناسبتسز، صاچه صایان (سوز). ج. رطاب].

رِطْل [ع.س. ۲۵۶۴ غراملق ثقلت. ج. أرطال].

رُطُوبَت [ع.س. نمکیک، ایصلالقلق، وجودک رخاوقی].

رَطِيب [ع.ص. رطب کلمه سیله عینی معناده. ر. ب: رطب].

رُعَاف [ع.س. بورندن آقان قان].

رَعَايَا [ع.س. ج. رعیه لر، اولادیلان سورولر. بر حکومتک حکم و اداره سینه تابع اولانلر، تبعه].

رِعَايَت [ع.س. حفظ ایتمه، کوزه تمه، اولاتلامه. صایمه، اعتبار ایتمه: هر کسک حقوقنه رعایت ایتمی.

آغیرلامه، حرمت، إکرام. تورکلر مسافرلرینه چوق رعایت ایدرلر. * رعایا یتسزلاک: حرمتسزلاک، صایغیسزلق. * رعایتسکار: حرمت و اعتبار ایدن. * رعایتسکارانه: حرمت و اعتبارله. *

رعایه: صایارق، حرمت و اعتبار ایدرک. **رُعْب** [ع.س. قورقو، خوف، دهشت].

رَشَح [ع.ص. صیزمه، آله، ترله مه. * رشحه: دامله، تر، عرق].

رُشْد [ع.ص. حقیقی یولده یورومه، دو-غرولق؛ دوغرو حرکت ایتمه. عقل و تمیز صاحی اولمه. بالغ اولمه. * رشدی: رشده منسوب و متعلق؛ سن رشده واصل اولان چوچوقلاره مخصوص.

رُشْدِيَّة [ع.س. ابتدائی مکتبیدن صوکره کیریلن مکتب، مدرسه. شمعی رشديه اورته مکتب دینور.

رَشْك [ع.س. قیصقانمه، حسد. = آور: حسد و غبطه یی موجب.

رِشْمه [ع.س. زنجیردن کم].

رُشَوْت [ع.س. ایشنی کوردرمک ایچون برینه ویریلن هدیه. رانک فتح و کسریله ده دوغرودر.

رَشِيد [ع.س. ایمی سسوق ایدن، ایمی عاقل، بالغ].

رِشِم [ع.س. بر تخمک مایه، نباتیه سی اولان دانه جک. تخمک، اوچنده کی یکی سورن اوفاجق چیم. جنین. نباتاتک ایلک سورکونی معناسنه اولان (رشم) ک اسم تصغیر ایدر. ب: وشم.

رَصَاد [ع.ص. رصد ایدن، دقتله باقان، أجرام سماویه نك حرکات وسائرہ. سنی تدقیق ایدن].

رَصَاص [ع.س. قورشون، رصاص أسود. = آبض: قالای].

رَصَانَت [ع.س. صاعلاملق، مہانت، محکمک: رصانت بنا.

رَصْد [ع.ص. کوزتمه، باقمه. شکاری دقتله باقمه. = خانه: أجرام سماویه نك سير و حرکاتی تدقیق ایچون یالمش بنا. = کاه: رصد محل، رصدخانه. * رصدی: رصده منسوب و متعلق. ج. أرصاد].

رَصِيف [ع.ص. متین، قوی، متین او-لهرق یالمش. س. رقیب، رفیق. طاش دوشمنش یول، شوسه.

رَعْد [ع.س. كوك كورله مېسى. — اندازه: كوك كورلر كې سس چىقاران. كورلېن. ج. رعود.]

رِعْشَه [ع.س. تتره مه، تشنج، اړنجاف. — دار: تتره ين. زبازدى وانك فتحيله در.]

رَعْنَا [ع.ص. كوزل، لطيف، خوش: رَعْنَا دلبر رعنا. كل: — ياريى صارى ياريى قيرمىزى كول. ح. پك آيى، پك آعلا: رعنا بيلير سگزن.]

رَعْنَى [ع.م. اولتلامه، اولتلامه. باقه، سورويى محافظه ايته.]

رَعْيَه [ع.س. اولتلاديلان سورو. بر حكومه تابع اولانلر، تبهه، زير دستان. ج. رعايا.]

رَغَائِب [ع.س. ج. رغيه لر، آرزو اولنان لاشيئلر، هديه لر، بويوك احسانلر. ليله: — فخر كائنات آفتديمك رحم مادده دوشدكلرى كيجه كه رجيك ايلك جمعه كيجه سته تصادف ايدر.]

رَغَبْت [ع.س. شدتلى آرزو، خواهش. قبول. اعتبار. — ايتمك: شدتله ايستمك. * رغبتدن دوشمك: ايستمنز اولمق، اعتبارى غائب ايتمك. — يوريليرى؟ ايستك وارمى؟]

رَغْدَوَرَعْد [ع.ص. قولاي، سعيد، مغبوط، رختيار (حيات).]

رَغْم [ع.م. بر شينى ياقعده دويولان نفرت، كره، كراهت. * رَغْمَا: آرزوسى خلافت؛ ترسنه، ضدته، عداينه. رَغْيَه [ع.س. آرزو اولونان شى. رَغْيَه [ع.ص. هديه، احسان. ج. رَغائب. رَفَادَه [ع.س. ياصديق. ياره به قونان قاتلامش بز.]

رَفَاقَت [ع.م. بريتك آرقداشى اولمه، آرقداشلىق، يولداشلىق: حسب الرفاقه.]

رَفَاه [ع.م. وجود، فكر و ثروت حسن حالده اوله رق حيات سورمه، قو. لايقله و راحت كچنمه، وسعت معيشت.]

رَفَاهِت [ع.س. وجود، فكر و ثروتك خوشه كيده جك حالده بولو. نيشى. قولاي و خرش كچنيش.]

رَفَاهِيَت [ع.س. عينا رفاهت معناسنه در: اخلقموزك رفاهيتي مكميلدر.]

رَفْت [ع.ف.س. كيتمه. كيتمه. آمدو: — كلوب كيتمه. كيتمشدر يرينده قوللايلير.]

رَفْتَار [ع.ف.س. كيديش، كوزل يورويش، صالحه رق بورومه: رفتارناز كانه.]

رَفْتَه [ع.ف.ص. كيتمش، كچمش: آيام رفته. — كيت كيده، تدريجا.]

رَفْسِيَه [ع.س. اخراج اولونان مالدن آلنان رسم. مقابلي: آمديه.]

رَفْع [ع.م. قالديرمه، يوقارى چيقارمه، يوكسيلمه: رفع لوا. قالديرمه، آله، بوزمه: او اصولى، رتبه سى رفع ايتديلر. برعددى كندى نفسنه ضرب ايته. برحرفه او تره قويده.]

رَفْعَت [ع.س. يوكسلكك، يوكسلك مرتبه. انسانك مظهر اولديغى اعتبار. * رفعولو: بيكباشيلرله رتبه ثابته احياننه ويريلن عنواندر: رفعت صاحبي.]

رَفْق [ع.س. ياولشلق، طاقتلىق، ايلك، خيرخواهلق. شفقت، مرحمت.]

رَفَقَاء [ع.س. ج. رفيقلر، آرقداشلر، يولداشلر، دوستلر. ب. رفيق.]

رَفْقَه [ع.س. رانك اوچ چركه سى ده جائزدر. شركت، قوميايا. ج. ارفاق.]

رَفِيض [ع.ص. ترك ايدلمش، قائده سزعد ايديله رك آلمش، براغلمش.]

رَفِيْع [ع.ص. يوكسلك، بوجه، بلند؛ يوكسلك مرتبه ده اولان مؤ. رفيعه.]

رَفِيْق [ع.س. آرقداش، شريك، دوست. قوجه، زوج. مؤ. رفيقه: زوج.]

رَفِيَه [ع.ص. سعادت حال ايچنده ياشايان، آبي وكوزل كچين.]

رَق [ع.د. قالين هالى كله لرله اخلاق اولونارق تصغير بيان ايدر: اوفارق: اوفاجق. صيغه التزاميلرك مفرد غائب لرى نهايته كله رك رابطه حاليه تشكيل ايدر: يازارق ب: رك.]

رَق [ع.د. قالين هالى كله لرله اخلاق اولونارق تصغير بيان ايدر: اوفارق: اوفاجق. صيغه التزاميلرك مفرد غائب لرى نهايته كله رك رابطه حاليه تشكيل ايدر: يازارق ب: رك.]

رَق [ع.د. قالين هالى كله لرله اخلاق اولونارق تصغير بيان ايدر: اوفارق: اوفاجق. صيغه التزاميلرك مفرد غائب لرى نهايته كله رك رابطه حاليه تشكيل ايدر: يازارق ب: رك.]

رَق [ع.د. قالين هالى كله لرله اخلاق اولونارق تصغير بيان ايدر: اوفارق: اوفاجق. صيغه التزاميلرك مفرد غائب لرى نهايته كله رك رابطه حاليه تشكيل ايدر: يازارق ب: رك.]

رَق [ع.د. قالين هالى كله لرله اخلاق اولونارق تصغير بيان ايدر: اوفارق: اوفاجق. صيغه التزاميلرك مفرد غائب لرى نهايته كله رك رابطه حاليه تشكيل ايدر: يازارق ب: رك.]

رَقَّ

ع.س. قوللق ، كولهلك ، عبودیت .

رِقَاب

ع.س. ج. رقبه لر ، بونولر ، اكسه لر .
كوله لر ، اُسیر لر .

رَقَابَت

ع.م. عربجه ده ياقه ، كوزتمه ؛
برشیعی بكمه معناسنه ایسه ده

بزه باشقه در : برویا براقاچ کیشی ایله برلکده
عینی شیئی ایستمه ؛ باشقه لرینک یایدینی
یایمق ویا اونلری یایدقلری شیئرله کچمک
حرصی ، قیصقانچلیق . برشیئده ویاخالصه
برقادینک محبتی قازانمقده یاریش : بوایی
کنج آراسنده رقابت و'ردر .

رَقَاص

ع.م. رقص ایدن ، اوینایان .
س. دیوار ساعتک صاغه صوله
حرکت ایدن اوزون وشاقولی قولی .

رُقَبَاء

ع.س. ج. رقیبلر . ب : رقیب .

رَقَبَه

ع.س. بویون ، کردان . اُسیر ،
ج. رقب ، رقب ورقات .

رَقَّتْ

ع.س. حلوملاعت ، طاتلیق . آجیمه ،
اشفقت . ایجه لك ، نارینك ، بوققه لق .

— آمیز ، — آنکیز : آجیقلی ، مؤثر .

رَقَص

ع.س. اوینامه ، صیجرامه . رقصان :
رقص ایدن ، اوینایان .

رُقْعَه

ع.س. تعمیر ایچون قوللائیلان بارچه .
اوزرینه یازی یازیلایق کاغذ .

تذکره ، مکتوب . هدف ، نشن تخته سی .
فکری صاقلامق ایچون قوللائیلان إفاده .

(رانك كسريله : یازینك برنوی . ج. رقاغ .
ع.س. زبازدی : (راقام) . یازمه ؛

رقم یازی . برقاش اوزرینه چیزلمش رسم .
عددلری کوسترن إشارتلردن هر بری . —

هندی : ۱ ، ۲ ، ۳ الخ . * رفزده : یازلمش ،
عمر ، مذکور . * رفزن : یازان ، چیزن ،

قید و إشارت ایدن . * رفکش : رقم چکن ،
یازان . ج. ارقام ، رقم .

ع.م. یاتمه . اوومه . إستراحت
رُقُود ایتمه . طورمه .

رُقُوم

ع.س. ج. رقلر . یازیلر . برقاش

اوسته چیزیلن رسملر .
رُقُود

رَقِيب

ع.س. عینی برشیعی ایسنه ینلرک ویا

برایشده أمثالنه تفوق ایتمک ویا اونلرله بر
اولق ایستین . بکله ین ، کوزتله ین ؛ محافظ ،
بکچی . ج. رقباء .

رَقِيبَت

ع.س. كولهلك ، قوللق ، عبودیت .

رَقِيق

ع.م. ایجه ، نارین ، بوققه . حلیم ،

طاطلی ، حساس (قلب) . اُسیر ،
كوله . — اللفظ : سوزی طاطلی اولان ،

— الحال : زنکین اولمایان . ج. ارقاء .

رُقْمِه

ع.س. سحر ، بوکو ، افسون . —

رُقْمِه [خوان : اوفوروجکی ، ج. رقیات .
اد. خفیف هجالی صفتله لاحق اوله رق

رَاك

ع.س. اوزنکی ، خا کپای . — دار :

رِکَاب

اوزنکی طوتان . ج. رکب .

رِکَاكْت

ع.م. بك ایجه اوله ، (جسماً

[و فکراً] بک ضعیف اوله .
دیلده طوتوقلق ، تام ودرست سویلیه میش :

رکاكت لسان . کلامده ربطسزلق ، قاریشیقلى .
ع.س. ییغین ، کومه ، کتله .

رُکْمِه

ع.س. دیز ، زانو . ج. رکب ، رکبات .

رُكْز

ع.م. دیکمه ، قورمه ، یره

[صاپلایوب دیکمه . — خیام :
چادیر قورمه .

رُكْعَت

ع.س. عبادت ائناسنده آیاقده

[ایکن أولا آلرینی دیزلرینه
دایا یارق اکلهدن و صورکه سجده یه

قیامهدن عبارت حرکت .
ع.س. برشیئك اك قوی جهق ،

رُكْن

ع.س. دستک ، مسند . عود ،

ستون . برشانك گوشه سی . جوهر . بر
هیئتک اك اهمیتلی وقتلی افرادندن

هر بری . ج. ارکان .
ع.م. بینمه ، راکب اوله .

رُكُوب

ع.م. نزول : بینوب ایجه .

رُكُود

ع.م. طورمه ، قیملد انمامه :

رکود هوا ، رکود ماء .

رَمَل [ع.س. قوم، ريك. علم الرمل :
واسطه سيله غيبدن خبر ويرمك علمي .
چ. رمال ، ارمال .

رَمَل [ع.س. هر مصرای دوت فاعلان دن
حرکب شعر وزنی .

رَمُوز [ع.س. چ. رمز، اشارت، معناسی
کیزی اولان کله لر . ب : رمز .

رَمَه [ع.س. فاس. حیوان سوروسی : رمه آهو .

رَمَى [ع.م. آتمه ، انداخت ایتمه ، زورله
چیقارتاراق اوزاغه آتمه .

رَمیده [ع.س. فاس. اورمکش ، قورمکش .

رَمیم [ع.س. چورومش ، قوردلانش
(کیمک) .

رَنان [ع.س. ایکله یی ، آغلارکن سسسی
یوکسلتق . چینلایان .

رَنخ [ع.س. زحمت ، مشقت ، اذیت ،
آغری ، درد ، محنت .

رَنجَبَر [ع.س. چفت سورمک ، چاپالاق ،
طاش و طوپراق نقل اتمک کبی

آغر ایشارده قوللانیان کونده لکچی .
[ع.س. ایچیمه ، ایچیدیش ،

رَنجش [ع.س. زحمت و اذیت ویریش . آغری ،
درد ، کدر .

رَنجور [ع.س. خسته ، مریض ، دردی :
عاشق رنجور ، دل رنجور .

رَنجه [ع.س. فاس. اذیت ، زحمت ، مشقت .

رَنجیده [ع.س. ایچیمش ، قیرلمش .
[ع.س. خاخر : دارلمش ، کونمیش .

رند [ع.س. قیدسز و لایالی اولان .
ظاهرآ کنهاکار باطنآ اهل تقوی

اولان ، اهل دل . * رنده : رند اولانه
یاقیشه جق صورتده .

رنده [ع.س. (ف) . نخته لک پروزی آلرق
دوزلتهک ایچون قوللانیان آلت .

پدیر ، طووب و سارهی اوفالامق مخصوص
کرتیکلی آلت . — ملک : رنده دن کچیرمک .

رَنگ [ع.س. آجسامدن عکس ایدن
ضیانک کوزه و جرا ایتدیکی

رُكُوع [ع.م. نماز قیلارکن آلرشی
دیزلرینه دایایارق آ کله حرکتی .

رَکِک [ع.س. ایجه ، ضعیف . قاریشیق ،
قصوری (افاده) . تام و درست

سویلمه یی . — العلم : آز بیلن .

رَم [ع.س. اورمکه ، رعشه . — کرده :
اورکوب تتره یی ، رعشه دار .

رِم [ع.س. ایلیمک ، یرده بیتن اوتلر .
طوپراق ، رطوبتی طوپراق .

رُم [ع.س. آندیشه ، إهتام ، نقید .
[ع.م. (کیمک) چورومه ، قورد .

رِمَت [ع.س. لانه .

رِماح [ع.س. چ. مزارقلر . ب : رخ .
[ع.س. کول ، آتش کولی . کثیر

رِماد [ع.س. الرماد : عالی جناب ، مسافر پرور .
* رمادی : کول رنگنده اولان .

رِمال [ع.س. چ. رمللر ، قوملر . ب :
[ع.س. رمل .

رِمَال [ع.س. قومه چیزیلن خطلر و —
[ع.س. سطله سيله کویا غیبدن خبر ویرن .

رِمَان [ع.س. نار دینان معروف هیوه .
* رمانی : نار چیچکی رنگنده .

رِمَايت [ع.م. (مرمی و دانه) آتمه .

رُمح [ع.س. مزارق ، قارغی . چ. رماح ،
[ع.س. ارماح .

رَمَد [ع.س. چپاق . کوز خسته لغی ،
[ع.س. اوفتلی .

رَمَن [ع.س. برینه کوزله و سائره ایله
ایدیلن إشارات ، ایما . کنایه ،

مجاز . برشی افاده ایدن رسم ، شکل
و سائره . چ. رموز ، رموزات .

رَمَضان [ع.س. عربی آیلرینسک دو قو —
[ع.س. زنجیسی که اوروج آیدر .

رَمَق [ع.س. بیتمش بروجوده حیاتک
[ع.س. صوک نفسی . قویون سوروسی .

آز برشی ، جزئ مقدار : ایشک بوزولماسنه
[ع.س. رَمَق قالمشدی . چ. ارماق .

نډېر مه ، بر باغچه ټك ويا بر بڼاك اطرا -
فنده كې ستولې محل . * رواقي : حكما
يوناينه دن زه نونك مسلكنه تابع اولانله
ويړيلن صفتدر .

[ف.ص. آقان ، كيدن ، يوروين :
روان] آب روان . روح ، جان . -
بخش : جان وېرن ، تازه حيات بخش ايدن .
[ف.ص. يورويحي ، آقيحي ، كيديحي ،
روانه] اولقي : كيتمك ، يورومك .

[ف.ص. ايرميك شكر و يومورطه دن
رواني] بيايلان بر نوع خفيف طاتلي .
[ع.ص. نقل و حكايه . خبر ،
روايت] شايعه ، سوز : اويله بر
روايت وار . ج. روايات .

[ع.ص. ج. رائحه لر ، قوقولر .
رواح] آب : رائحه .
روباه ف.ص. تيلكي ، ثعلب .

[ع.ص. ويا اوروبا . لباس ، كپيله جك
روبه] شي . اثواب .
[ي.ص. هندستانده بر شيلين
روبيه] (كوموش سسكنز غروشمز)
قيمتنده كي كوموش پاره .

[ي.ص. مارينوني طرفندن
روتايف] ايجاد ايديلن طبع مكنه .
[ع.ص. جان ، جوهر حيات . حر-
روح] كت ، قوت . بر ماده دن چيقا .

ريلان خلاصه : نانه روحي . - الله :
عيسي ابن مريم . - الامين : جبرائيل .
- القدس : تثليثك بابا واوغلدن نشأت
ايدن اوچنچي شخصي ، سنت . اسپيري .
- پرور : روحه قوت ويروب بسيله ين .
* روحسز : جانسز ، قوتسز ، تاثيرسز .
* روحلاند يرمق : جانلاند يرمق ، قوت
وحيات وېرمك . * روحي : جانلي ، قوتلي ،
مؤثر . * روحي : روحه منسوب . *
روحلانقي : قوت وحيات بولق ، جانلانقي .

[ع.ص. استراحت ، مرحمت ، آجيمه .
روح] خفيف روزگار آسپنتيسي . مسرت .
* روحاني : لطيف ، خوش ، كوزل .

تأثير ، لون ، محلول ضيا موجه لر ښك عصب
بصر اوزرنده حاصل ايتديكي حس ، تأثير .
صورت ، طرز ، شكل ، ظاهر ؛ جنس ،
ماهيت ؛ وضعت عموميه : ايشك رښكي
دكيشدي . - آتقي : صولق ؛ حدندن
بكرزي صارمق . - وېرمه مك : كيزله مك ،
يلكي ايتمه مك . * رښكدن رښكه كېرمك :
صيق صيق رښكي دكيشمك ؛ صارمق ،
قيزارمق ، چوق صيقلق ، اوتانق . *
رښكارنك : تورلو تورلو رښكده اولان ،
ملون . * رښكسز : رښكي اولمايان ؛ بچه
شباتسز ؛ حالي ، خوږي آكلاشيلا ميان .
رنګين [ف.ص. رښكلي ، ملون ، بچه كوزل ،
لطيف . مصنع ، مزين .

رنين ع.ص. ايكلتي . صدا ، كورولتو .
رو [ف.ص. كيدن ، يوروين . تيز-
چاق كيدن .

[ف.ص. ويا روي . يوز ، چهره .
رو] سطح ، يوز : روي زمين : بر
يوزي . - براه : متهې عزيت ؛ مستعد ،
آماده ، حاضر . - برو : يوز يوزه ،
قارشى قارشى به . - كردان : يوز چويرن
- مال : يوز سورن ؛ يوز سورمه . -
پوش : يوز اورتوسى ، پچه ؛ يوزى اور-
تولو . - سياه ، - سياه : قاره يوزلو ،
رذيل . - نما ، - نمون : يوز كوسترن ،
ميدانه چيقان ، ظهوره كن .

[ف.ص. جائز ، لائق ، مناسب . نا-
رو] - غير جائز ، غير مناسب .
[ع.ص. ج. رابط لر ، قيدير .
روابط] بندير . ب : رابطه .

رواة ع.ص. بچه . راويلر ، حكايه جيلر .
[ع.ص. بچه . راويلر ، متين وقويلر .
روايب] معاشلر ، آيلقلر .

[ع.ص. سوروم ، اعتبار . بكن
رواج] قيمت و بها ، رايج .

روافض ع.ص. بچه . رافضيلر . ب : رافضه .
[ع.ص. اوسقي اورتولو و اوكي
رواق] آچيقي ير ، صالحاقي آلق ، صو-

رُوستا [ف.ا.س. کوی، قریه. * روستای:

رُوستا] کویه منسوب و متعلق، کوبلو.

روستوپولی [ص. زبازدی: اوروستو-
پولو. حبله کار، مکار.

رُوسجِه [ص. روسلرک طرز و احواله
موافق. س. روس لسانی.

رُوسیه [سج. اورویانک شمال شرقنده
بویوک بر مملکت که آسیای

روسیه داخل اولدیغی حالده ۲۲,۴۷۹,۵۰۰
کیلو متره مرعنده اراضیه و ۱۸۰ میلیون
نفوسه مالکدر. اراضینک بش یوچوق
میلیون و نفوسک ۱۳۰ میلیون اورویای
روسیه در. — لی: روسیه اهلایسندن اولان.

رُوش [ف.ا.س. کیدیش، یوروش، طرز،
قاعده، اصول، طریق.

رُوشن [ف.ا.س. بلای، بدیی، آشکار.
منور، ضیادار، آیدین. —

دل، — ضمیر: قلب نور حقیقتله منور،
حقائق روحانیه واقف. * روشنی: پارلاقلیق،
دیدلر: — کوزلر آیدین! — بیان: آچیق
و فصیح بیان آیدن.

رُوشنا [ف.ا.س. ضیادار، منور، آیدین.
— یی: پارلاقلیق، آیدینلیق.

رُوضه [ع.س. صو ایله مستور چن، پاک،
بول نباتات ایله مستور باغچه،
صوی، چنی بول باغچه. * روضه مطهره:
حضرت محمدک مدینه دهکی مرقدی. ج.
ریاض، روضات.

رُوغَن [ف.ا.س. یاغ، دهن، سمن. —
زیت: زیتون یاغی. — ساده.

رُوغَنی [و یا روغن. آیاق قابن پایسلان
پارلاق دری.

رُؤف [ع.ص. و یا رُؤف. مرحمتی، آبی،
شفیق.

رُوقه [س. اوزونجه یاپراقلی صلاطه مقامنده
یهن بر نوع بهارلی اوت.

رول [ی.س. بر اوینده بر آقتورک او-
ینایاجنی قسم. برینک یایاجنی،
کوره جکی ایش، وظیفه و سواره.

رُوحانی [ع.ص. جانه منسوب و متعلق،
غیر مادی، غیر جسمانی.

* روحانیت: روح اولان شیئک حالی. روحک
جسدن آیرلش حالی. موجودیت روحانیه.

رُود [ف.ا.س. ایرماق، چای، دره، بر نوع
ساز، کانچه؛ ساز تلی، کیریش.

— یار. بویوک ایرماق، نهر.

رُوده [ف.ا.س. باغرساق.

رُوز [ف.ا.س. کون، یوم، نهار. —
افزون: عمری اوزادان، حیات بخش.

— جزاء قیامت کونی. — مره: هر کونکی،
دائی. — نامه: هر کونک وقوعات قید

اولونان دفتر، محاسبه مأمورلرینک دفتری.
— نامه: بر مجلسده مذاکره ایدیله جک

موادی کوسترن جدول؛ هر کونک وقو-
عاتی ویا واردات، مصارفی قیده مخصوص
دفتر؛ غزته؛ تقویم.

رُوزگار [ف.ا.س. زمان، وقت، هنکام،
عهد. غل، یل، باد، رخ.

رُوزَن [ف.ا.س. ویا روزنه: پنجره.

رُوزه [ف.ا.س. اوروج. — خوار: اوروج
یهن. — دار: اوروج طوتان.

روزه [ی.س. کول شکلنده باغلانان
قوردهلا. بعض نشانله علامت

اوله رق یا قایدیکنده طاشینان قوردهلا.

رُوزی [ف.ا.س. رزق، قوت، آزیق، نصیب.
— رسان: رزق یتیشدیرن، الله.

رُوزینه [ف.ا.س. کوندهک، یومیه. ص.
یومی.

رُوس [س. یاخود: اوروس. روسییا
اهلایسندن اولان، روسیه لی.

رُوس [ع.س. ج. باشلر، راسلر، کوچوک
بر رتبه توجیهی مبین محررات

رسمیه. علمیه رتبه سی، پایه.

رُوسا [ع.س. ج. رئیسلر، باشلر، رئیس.
ف.ا.س. زبازدی: اوروسیو، فاحشه،

روسپی [قچه، نامه سبز قالدین، زانیه.

رَوَلَت [ی. س. برنوع قوماړه قازانان ، لړبیلیانک دوار برسطح اوستنده کی نوم وړلرک بری اوزرنده دورماسیله آلاشیلیر .

رَوَم [ی. س. اصلاً رومالیاره ویریلن ییزانس جهتنه منحصر قالمشدر . شیمدی ایسه برقسیمی یالکیز تورکجه ، قسم اعظمی الهنایقا دنیلن یونانجه قونوشان یکی روم جنسیتی . — ایلی : بالقان شبه جزیره سنده کی مملکتلره ویریلن عمومی اسم . * رومجه : روم جنسینه منسوب و متعلق ، روم طرز ولساننده ، روم لسانی . * روملاشمق : روم اولمق . * رومی : روم جنسیتنه منسوب و متعلق ، وقتیلره روم دنیلن قطعه یه منسوب ویا بوقطعه اهالیسندن اولان .

رَوَم [ی. س. تقطیر معامله سی ائناسنده شکردن چقان وملاس دنیلن قویو اسمر رنکده غیر قابل تبیلر شرویدن استحصا ایدیلن سرت برابچکی .

روماتیزما [ی. س. مفصللره ، عضلات و صیزیدن عبارت خسته لق .

رَوَمال [ف. س. ویا رویال . یوز سورن . رومالی : یوز سورمه .

رومان [س. رومانیا اهالیسندن اولان . * رومانجه : رومان اصول ولسانی اوزره ؛ رومان لسانی .

رومان [ی. س. حقیق ویا اویدورولمش حکایه . دوزمه ماعال .

رومانتیک [ی. س. قلاسیک محرورلرک اوضع ایتدکری اصول و اسلوبدن اون دوقوزنجی عصر بدایتنده آیریلارق یازی یازمغه باشلایان محررلره دایر . ض. غریب ، مصنع .

رومانس [ی. س. مؤثر وریق بر موضوعه عااد شرقی ، تورکی .

رومانسک [ی. س. رومانه بکزه بن ، غریب ، مصنع ، خیالی : یوازروی بلیکه فضله رومانسک بولاجقسکر . س. رومان قهرمانلری کبی خیالپرست .

رومانیا [س. س. اورویانک شرقنده افلاق ، یغدان ، ترانسولانیا و بسارابیا قطعه لرندن مرکب برقرایت اولوب مرکزی بکرش در . ۳۰۴۰۰۰ کیلومتره مربعی سطحه ۱۶۲۰۴ نفوسه مالکدر . کلیتی مقداده حیوانات ، حیوانات وغازی واردر .

رَوَنده [ف. س. کیدیچی ، یورویچی ، چوق یوروین : رونده آت .

رَوَنق [ع. س. پارلاقلی ، کوزلک ، آب وتاب ، بهاء ، جمال ، حسن ، ظرافت ، تجمل ، جلال ، سناء . — افزا : برشیئک لطافتی ، و پارلاقلی آرتیران ، کوزلشدیرن . * رونقلی : بارلاق ، کوزل ، لطیف .

رَوی [ف. س. ویا رو . یوز ، چهره ، سیم . — نکار : برنوع زینق ؛ برجنس پنیه اوزوم .

رَویا [ع. س. اویقو ائناسنده ذهنه کن افکار وخیالانک هیئت مجموعه سی ، دوش ، عالم معنی : بوکیجه بررویا کوردم .

رَویت [ع. س. باغه ، کورمه ؛ نظرات ایجه . — هلال : یکی آی کورمه .

رَویت [ع. س. برشیئق دقتله معاینه . احتیاج ، لازم اولان شیء . بصیرت .

رِه [ف. س. ویا راه . یول ، طریق ، رسم ، قاعده ، قانون . * رهبر : یول کوسترن ، قلاغوز . * رهرو (- رهو) : یولچی ، یوله کیدن . * رهزن (- زهن) : یول کسیچی ، قطاع طریق . * رهزنی : یول کسیچیلک . * رهگذار ، رهگذر : کچه جک یول ، کچید . * رهنا : یول کو- سترن ، قلاغوز . * رهیاب : یول بولان . رهیاب دخول او . : کیدرمجک یول بولمق .

رِه [ی. س. موسیقیده صول آناختارینه رِم کوره دردنچی چیز کیده کی نوطه .

ره آلیز مه [ی. س. عمومی فکرلره حقیق برر موجود نظریله باقان مذهب فلسفی . * ره آلیست : بومذهب منسوب و متعلق ویا طرفدار .

رەفە رەندوم [ى.س. يېڭى مەلۇمات تېلى
ئىچۈن بىر دېلۇماتىك ھىكۈ-
مىتتە كۈندۈردىكى تەلغراف و سائىرە . مەنەف
عمومىيە مائىمىسائىل ھىقندە ئىعطائى رەئى ھىق .

رەقلام [ى.س. صائىلاجى ھىرھانىكى بىر
شەيئە مەدھى ھائى ھائى يازى ،
غەزەبە و بىرىلەن ، دىۋارە ياپىشەن بىرىلەن .
ئىعلان . - ياقى : مەدھ ئايدىك ھىر كىسە
ئىن طائىمغە چالېشەم .

رەقور [ى.س. سەپۈردە غەبى جەنس ۋاقا .
رەقور يەككە ئاكە مەكىلى ، ئاكە فائىق :
يوزمە رەقورى .

رەقولتا [ى.س. طوپراقىن ئالەن مەھسۇ-
لات : فەندىق ، اوزوم رەقولتاسى .

رەكستور [ى.س. بىر دارالفونۇك ۋىيادىنى
بىر مۇسسەكە باشى ، مەدىرى .

رەمورق [ى.س. بىر آراپە طەرفەندە چەكىلەن
دەيگەر آراپە .

رەموركور [ى.س. ھىرھانىكى بىر ۋاسطە
لوقوموتىف و سائىرە .

رەھن [ى.س. بىر بۇرجەك قاراشىلغى ۋىلىق
اوزەرە ئالاجىلى يە ئامانە و بىرىلەن
شى . جە . رەھون ، رەھان ، رەھىن .

رەھائىش [ى.س. ئايلەك غائەب ئايدىلەك
ئاجىسىنى چەققارمىق ئىچۈن
اۋىئانان ئايدىگەنچى اۋىيۇن : رەھائىش مەچى .

رەھۋ [ى.س. ۋارەيىيە تە تەيئەتۈرلەندەكى
مەخلف تەبەلۈرە بىكەزەن و عومى
بىر مەخلەدە اۋىيۇچىلەر طەرفەندە خەلقە كۈستەرىلەن
مەۋقە ۋاشخەصەندەن عەبارە مەنظەرلەرە و بىرىلەن
ئىسم : دۈن آقشام ھەپ بىرلەككە تەيەپاشەندەكى
رەھۋىيە كىتەشەك .

رەھەرائىس [ى.س. سەلاملاق ئىچۈن
ۋەجۈدى ئەكەركە ۋىيادىزلىرى
بۈكەركە ياپىلان ھەركەت ، ھەرمەت .

رەھەندۈك [ى.س. كۈمەلەككە ئىچىنە
قۇنان پائىسەققە جەندىسەن
قالەن بىر قاش .

رەھا [ف.س. خەلاص ، قۇرتۇلمە . - ۋىاقى :
قۇرتۇلمىق . - مەيەب : قۇرتۇلان .
[ى.س. جە . ياپاسلەر ، رەھبانلەر .
رەھابىن : ب . رەھبان .

رەھاۋى [ف.س. رەھا يەنى اۋرۇقە شەھرىنە
مەنسۇب . سەندۇقلى كۈچۈك
چالغى . مۇسەقىدە بىر مەقام .

رەھب [ى.س. قۇرۇقچە ، خەۋف .
[ى.س. يەك قۇرۇقچى . جە . رەھابىن ،
رەھبان : رەھابەنە .

رەھبان [ى.س. كەشىش ، تارەك دىنە ، رەھب ،
رەھبان : رەھبە . رەھبەك جەمە . رەھابىن .
رەھبانىيەت [ى.س. كەشىشكە ، ياپاسلىق .
رەھبانىيەت : رەھبانىيەت : دۈرغەندە

رەھپس [ى.س. چوق سەغلام ، ئىچىنە
چەكەن كىيىلى يۈك ۋىيەك قاش .
[ى.س. سۈكەرەندە دۈزەلمە : بۈ
رەتۈش : فۇتۇغرافىك رەتۈش ئايدىك .

رەدىنغوت [ى.س. دىزەقلىرىكە ۋاسىتە
قەدر ئايدىن تام ئاتىلى ،
آرقاسى يەتەرچەكلى ، بىلەندە دىكەشلى جەكت .

رەئىسۋور [ى.س. بىر تەتۈرۈك خەمەت
داخىلە سەنى تەنظىم ۋە ئادەت .

رەئىم [ى.س. ۋەسە ئايدىلەن ۋىيە تەقەب
رەئىم : اۋلۇنان بىر ۋاقىم قۇۋاينەن ۋە تەنظىمات .
بىر دۈلەتكە شەككە ھەكۈمەت . ياشەمەندە ۋىيە تەخەسە
يەك ، ئايدىكەندە رەئىم ئايدىلەن قەعدە .

رەسەپتور [ى.س. تەلغرافىيەدە دىگەر
طەرفەندە ۋىيەلەن ئىشارەت
ۋىيە ھەھەنەكى بىر تەئەبىرى ئالغە مەخسۇس آلت ،
ئەخە : فۇنۇغراف رەسەپتورى .

رەسەپسە [ى.س. پارە ، ئاشىا و سائىرە
ئالغە تەبىرى مەشەر مەقبۇس .

رەفەكستور [ى.س. سە ۋىيەبى عەكس
ئەتەدەن آلت ، عەكسە .

رەفورم [ى.س. ۋىيە رەفورم . دۈزەلمەك
مەقسەدىيە ۋەجۈدە كەتەرىلەن
دەكەشكەك ، ئىسلاھات .

رھین [ع.ص. مرھون، رھن اوله رق قرین، مقارن: = تصویب بیوریلیرسه: تصویب ایدرسه کیز.

رھیمه [ع.ص. مدیون طرفندن داینه تأمینات مقامنده براقیلان أما- نت، قارشیلیق، تأمینات. برقیبله رئیسنگ تأمینات اوله رق باندنه توقیف ایتمدیکی کیمسه. ج. رهاش.

ریاء [ع.ص. ایکی یوزلیک، دوشوندیکی شیئنگ غیر یسسی سویله مه ویا یاعه، یالاندن کوستریش. * ریاکار: ایکی یوزلو، مراش. * ریاکارانه: ریاکاره یاقیشیر صورتده، مراشیکله.

ریاح [ع.ص. ج. ریحار، روزکارلر، اسیئتیلر. قوقولر.

ریاحین [ع.ص. ج. ریحانلر، قوقولی بوتون نباتات، فسلکنلر.

ریاست [ع.ص. رئیسک، باش و سرکرده اوله. = پناه: ریاست مقامنده بولنان.

ریاض [ع.ص. ج. روضه لر، ب: روضه.

ریاضت [ع.ص. نفسی قیرمه، ذوق وصفادن آل چکه رک زهد و تقوی مقصدیله قناعتکارانه یاشامه.

ریاضی [ع.ص. علم ریاضی، علم الریاضیات: حساب، هندسه، جبر، هیئت الخ. کبی علوهک هریری. * ریاضیون: علوم ریاضیه ایله اشتغال ایدنلر.

ریال [ع.ص. کثرتله یمن وحوالیسندنه تداول ایدن کوموش اون غروش قیمتندنه (بعضاً یکریمی بشدهده چیقار) جمیدیه بو- یوکسککندنه آوستریانک کوموش سکهمی.

ریان [ع.ص. بولجسه صولاتمش، صویه قاتمیش. کوزل، منظره سی خوش.

ریت [ع.ص. شک، شبهه. تقلبات امور، احوال الدهر.

ریح [ع.ص. یل، روزکار، بندنه کی صیزی. قوقو. ج. ریاخ.

ریحان [ع.ص. فسلکن. قوقولی هر نبات. ج. ریاحین.

ریخته [ف.ص. دوکولش، آقیدلش: خون ریخته.

ریختیم [ف.ص. دکنیز ساحلی طاش وقومله طولدی ریلاروق وجوده کتیریلن محل.

ریز [ف.ص. دوکن، آقیدان، صاچان، سمرین: خونریز: قان دوکن.

ریزان [ف.ص. آقوب دوکولن، آقان، جاری. = اولق: آتق.

ریزه [ف.ص. دوکونتو، قیرینتی، صاجینی. چین: اوافق پارچه لری طوبلا- یان. = خور: دوکونتولری یه یمن.

ریسمان [ف.ص. ایپ، خلط، اورغان، رسن.

ریش [ف.ص. یاره، جریحه. صقال. ص. یاره لی: دلریش: یورکی یاره لی. ع.ص. توی، ثروت. حیاته ریش: مقتضی اشیاء. ج. ارایش.

ریشخند [ف.ص. کوله، استنزا.

ریشه [ف.ص. صاچاق، پوسکول، نباتاتک کوکندنه کی پوسکول. = کیر: کوکشمش.

ریع وریعان [ع.ص. آرتمه، برکتلنمه: شیئک اک گوزهل وایی قسمی.

ریف [ع.ص. منبت و محصولدار مملکت: شهر کنارانده کی مملکت.

ریق [ع.ص. ویا ریهه. صالیا، توکوروک. ج. اریاق.

ریک [ف.ص. قوم، رمل: یازی یه دوکو- لن ایتمجه قوم. غله. ریخ. * ریکدان: یازی یه دوکولن قومک قوندی قاپ.

ریم [ع.ص. وقتیله لسان عوامده روما شهرینه ویریلن اسم.

رین [ع.ص. پاس، کیر، کنه ایشلمکدن
متولد قسوت قلب .

رینغه [س. بر جنس پیاض بالیق که
قوروسی مشهوردر .

رئوی [ع.ص. آق جکره منسوب ومتعلق .

رئه [ع.ص. آق جکر . * سل الرئه ،
ذات الرئه : آق جکر خسته لقلری .

رئیس [ع.ص. باش ، آمر . بر جماعتسه
ریاست ایدن . کمی قپودانی .

ز

ز [س. ألفبائك اون اوچنجی حرفی اولوب
ایچید حسابنده ۷ عددی کوستر .

زا [ف.ص. ویا زای . دوغوریچی ،
دوغوران .

زاء [ع.ص. ز حرفك عربجه إسمیدر .
زاء معجمه دخی دیر .

زاپارتا [یتا.س. باتاریه نك یایلم آتشی .
شدتلی تکدره : بی ییک .

زاج [ع.ص. دمیر ایله حامض کبریتدن
حاصل اولان ماده . کبریتیت حدید .
= قهریس : کوز طاشی ، کبریتیت نحاس .

زاجر [ع.ص. منع ونهی ایدن .

زاحف [ع.ص. یورغون (حیوان) . ییلان
سببی سورو نهرك یوروین :
حیوانات زاحفه . جمه زواحف .

زاد [ف.ص. دوغمش ، دنیایه ککش .
زاد نو- : یکی دوغمش . * پریزاد :
پریدن دوغمش . لسان مادر- : آنادن
دوغنجه اوکره ییلن لسان .

زاد [ف.ص. آزیق ، رزق ، قوت . =
زاد راه : یول طعاعی .

زاد [ع.ص. زیاده اولسون معناسنده فعل
ماضیدر : زاد عمره .

زادگان [ف.ص. زاده نك جمعیدر : تور-
نجه ده اصل ، بنجیب معنا-
سند قوللانیلیر . * زادكانلق : اصالت .

زاده [ف.ص. دوغمش ، مولود : پری-
پریدن دوغمش . حرام- : ولد
زنا . حلال- : مشروع اجتماعدن دوغمش .
حاصل اولمش : زاده طیم : طبیعتدن
دوغمش . س. اوغل ، این ، ولد : شیخ
= : شیخك اوغلی . جم. زادكان .

زار [ف.ص. آغلایان ، ایکلهین : بلبل
زار . ضعیف ، درمانسز : جسم
زارم . س. آغلامه ، ایکلهمه ، ناله ، فغان :
= : ایکلهیه ایکلهیه ، آغلامه آغلامه ،

یانیق یانیق ، حزین حزین . عو. زاری زاری .
[س. اینجه پرده ، اورتو ؛ اینجه
زار دری . بر مینوه ویا سبزه نك داخلی
اقسامی بربرندن آیران اینجه قابوق :
صوغان زاری .

زار [س. طاوله اویوننده مستعمل ،
اوزونده آلتیه قدر نقطه لر ایشارلی
کیمکدن مکعب .

زار [مه. (زور) کله سیله برلکده قوللانیلیر
ایسترا ایستمز معناسنه کایر : زار
زور بونی یایاچقشك .

زار [ف.د. بعضی اسلامك نهایتنه کلهرك
مکان یسان ایدر : کل- : کل
یری ، کلهستان : کار- : جنگ یری .

زارع [ع.ص.س. چفتچی ، زرع ایدن ،
اکین اکن . جم. زراع ، زارعون .

زارغنه [س. اوزون بورلی ، مائی کیمکی
ییلان بالغنه بکرز بالیق .

زاری [ف.ص. آغلامه ، صیلامه ، فغان ،
ایکلهمه ، ناله : زاری دل .

زاغ [ف.ص. قارغه ، غراب .

زاغ [س. قلیج ویاغاغه بیلهمکه ویریلن
جلا، تیلاغی . * زاغلامق : قیلاغیلامق .

زاغار [س. ویا زاغر . آو کوپکی . آوی
بولوب چیقاران کوپک .

زال [ف.ص. آق صقاللی اختیار . سنه
مشهور ایران قهرمانی رستمک باباسی .

زانغور [مه. مکرر قوللانیلیر . تتره مکی
تصویر ایدر- = تتره مک .

زائو [ف.ا.س. دیز. = زن ، = زده ، =
برمین: دیز چوکن ، دیز چوکش .
= بزائو : دیز دیزه .

زانی [ع.ص. زنا ایدن ، فعل زانی ارتکاب
ایدن . مؤ. زانیه .

زاویه [ع.س. کوشه ، بوجاق . برعابدک
ایچه چکادیکی خانه ، تکیه
و خانقاه . = نشین : زاویه ده او توران منزوی .
ایکی خطک تلاقی سندن حاصل اولان آچیقلىق .
ج. زوایا .

زاهد [ع.ص. هر شیئدن احتراز ایدن ، برهیز-
کار ، زهد و تقوی ایله مشغول ،
عابد ، متق . * زاهدانه : زاهد اولانه
یا قیشیر صورتده . ج. زاهد .

زاهر [ع.ص. یارلاق ، لامع و براق :
نجم زاهر .

زاهق [ع.ص. بیهوده ، عو اولان ، فانی .
ثباتسز ، قرارسز . ج. زهوق .
زایچه [ف.ا.س. سیارات ایله ییلدیزلر حقنده
معلومات ویرن جدول .

زاید [ع.ص. صوکرده ن قاتیلان ، علاوه
اولونان : حرف زائد ، فضله ، لزومسز :
بو مصرف زائددر . حسابده جمع ایشارقی .
ج. زوائد : س. لزومسز و فضله شیئر :
بونطقده برچوق زوائد واردر .

زائر [ع.ص. زیارت ایدن : زائر کعبه .
ج. زوار : بریری کورمه کیدنلر :
آمریقادن شهرمه برچوق زوار کدری .

زائیل [ع.ص. دائم و باقی اولمایوب زوال
وفنا بولان . کچن ، مرور ایدن .
زبارمق [ف. ویا زبارمق . عو. یاتوب
ایچدی ، زباردی .

زبان [ف.ا.س. دیل ، لسان . لغت ، لهجه :
زبان فارسی . * زباندراز : دیل
اوزادان ، حدی تجاوزله علییده فنا سوز
سویله یین . * زباندرازی : زباندرازلى . *
زبانزد : بین الناس سویانمکده اولان ،
لا قیردی آراسنده قوللانیلان .

زبانہ [ف.ا.س. ترازی و سائر دلی . آتش
یالینی ، آلو . = کش : آلوله یین .

زبانى [ف.ا.ص. اهل جهنمی آتشی آتفه
مأمور اولان مخلوق مخوف .

زبد [ع.س. سود قیماغی . تره یاغی .

زبد [ع.س. إحسان ، هدیه .

زبدہ [ع.س. ب. زبد . برشیئک علاقه سیمى ،
خلاصه سى : نتیجه . ج. زبد .

زبر [ف.ا.ص. وست . زیرو = : آلت اوست .
= دست : آل اوستنده بولونان ،
غالب ، حاکم ، زبردست مقابلی . * زبرین :
اوستنده کی : لب زبرین .

زبرجد [ع.س. زهره نوعندن معروف
ذی قیمت طاش .

زبقین [ع.س. ویا زبقین . بویوک بالیقلىرى
اورمغه مخصوص سیوری حریمی .

زبل [ع.س. ویا زبله ، زبیل . قیشتی ،
حیوان ترسی .

زبیلایى [ع.ص. پک ایری و قورقونج ، پک
اوزون بویلی ، ایزبان دیت .

زبور [ع.س. حضرت داوده وحی اولنان
کتاب سبای ، مزامیر داود .

زبون [ف.ا.ص. ضعیف ، قوتسز ، درمانسز .
* زبونلامق : ضعیفلامق . *
زبونلق : ضعف .

زبونکش [ف.ا.ص. ضعیفله و قوتسزله
رحمت ایتمه یین ، اوللری ازن .

زبیب [ع.س. قورو اوزوم .

زبیل [ع.س. حیوان ترسی ، قیشتی . =
اولقى : تلف اولقى . ب. زبل .

زجاج [ع.س. صیرجه ، جام . * زجاجی :
چاهه و صیرجه یه مذسوب و متعلق .

زجر [ع.س. تکدیر ، مؤاخذه ، توبیخ .
منع و نهی ایتمه . قوغه . غل . زور .

زجریه [ع.س. زجر : آذیت ، مجازیه ایشلرده
قوللانمیه . * زجرآ : زورله ، مجازات قصدیه .

زجریه [ع.س. مسکراتدن آلتان رسم :
زجریه کورموکی (لغت مولده) .

زحاف [ع.س. عروضة بر حرفك استاطيله
وذلك تبديلي .

زحف [ع.م. (چوقق) برده امكه مه .
(پيلان) برده سورومه .

زحل [ع.س. كونسك اطرافنده دون
سياران دن برى كه اطرافنده بر
حلقه سى و زرد ، فارسيد كيوان ديولر .

زحمت [ع.ص. صفتق ، اذيت ، راحتسزلق .
زور ، يورغونلق . — ايتك :

يورولق ، صفتق يه كيرمك : يهوده زحمت
ايتديكز . — ويرمك ، زحمته صوقتق : يورمق ،
راحتسز ايتك . * زحمتسزجه : زحمت
و اذيت چكمكسزين ، قولاجه .

زخار [ع.س. ويا زاخر . طولو ، طاشقين ،
جوشقون : بحر زخار .

زخارف [ع.س.ج. زخرفلر ، تزئينات .
— الدنيا : دنيا اذواق وغرو-
رى . ب : زخرف .

زخرف [ع.س. آلتون ، تزئينات ، نباتاتك
مختلف رنگلىرى . ج. زخارف .

زخم [ف.ا.س. ياره ، جريحه . اورمه ، ضربه .
* زخمدار ، زخماك : يارهلى ، مجروح .

زخه [ف.ا.س. اوزنيكلرك اصيلديغى قايش .
تلى چالغىلى چالمقده قوللايلان

كميك ، توى و سائره پارچه سى ، مضراب .

زده [ف.ا. اورمق ديمك اولان زدن فعلندن
اسم مصدر اولوب زبازد كبي بعض
تركيبلرده بولنور .

زده [ف.ا.س. اورولش ، اوغرامش ، دو-
چار ، كرفتار اولش . مصيبت .

— : مصيبتيه اوغرامش . سر- : باش
كوسترمش . سرزده ظهور اولدى : باش
كوستردى . ج. زدكان .

زده مك [ف.ا. اورمق ، بره ملك . ضهره
اوغرايمى . م.ل. زده لمك .

زور [ف.ا.س. آلتون ، ذهب . آلتون ياره ،
نقد : سيم و زر . — آدود : آلتون

سورولش ، يالديزلانمش . — باف : صيرمه
ايله طوقونمش . — تار : آلتون تل ،

صيرمه ؛ كولش شعاعى . — ترى : صير-

مه ايله ايشلنمش . — قشان : آلتين
صاچان ، سرپن . — كار : آلتين ويا صيرمه

ايله ايشلنمش . — كر : آلتين ايشله-
ين ؛ آلتون شينلر يان ، قويوچى .

— كون : آلتين رنگنده ، آلتين رنگلى .
— نشان ، قليچ و سائره اوستنه قاقه

آلتونله ايشلنمش يازى ، دال و سائره .
— دوز : آلتون و صيرمه ايله ايشله ين ،

نقش ايدن ؛ صيرمهلى .

زرّاع [ع.س.ج. زارعلر ، چفتجىلر ،
چفت سورنلر . ب. زارع ، زراع .

زرّاع [ع.س. زرع ايدن ، چفت سورن .
چفتجى ، حارث ، حراث ، فلاح .

ج. زرعه ، زراعون .

زرّاعت [ع.س. چفتجىلك ، اكينجىلك :
توركيه زراعت مملكيتدر .

زرّاعى [ع.ص. زراعته منسوب ومتعلق :
وسائط زراعيه .

زرّافه [ع.س. اوزون بويلى بياض زمين
اوزونده بويوك آسمر بىلكلى

بر حيوان كه آلتى متره يرتقاعنده كى آغاج
بايراقلىنه قدر يتيشه بيلير .

زرد [ف.ا.س. صارى .

زردالى [س. ويا زردالو . شكلا ارىكه
لذتجه قابلى يه بكره ين ميوه .

زردشتى [ف.ا.س.ص. زردشت ديننه
منسوب ومتعلق ، آتشپرست .

زردوا [ع.س. دريستن كورك ياييلان بر
جنس كوچوك حيوان .

زرده [ف.ا.س. اينجه زعفران قونان برنوع
پرنج طائيسى . — چار ، — چوپ :

زعفران يرينه زرده يه قونان و بويلا كى
قوللايلان صارى بر كوك . غله زرده چال .

زرزوات [ع.س. غذا اوله رق قوللايلان
هرنوع نباتى محصولات .

زرّع [ع.م. اكمه ، تخم صاچه . يتيشمش
حيوانات اكيملش تارلا . ج. زرّوع .

زرق [ع.س. ماوى ، ماى رنگ ، ماويعسى .
غله . رياه ، نمايش عابدانه .

سورمك . * زفتلنك : زفت سورمك ،
ج. خرسزلق ايتك ، چالاق ، چالوب ييك :
ينه برخيلي پاره زفتلنديلر .

زفير [ع.س. نفس و برمه . * اُسكيلره كوره
غريدن اُسن برروزكار .

زُقاق [ع.س. يول ، سوراق . ج. اُزقه .

زُقوم [ع.س. (ت : زيقيم) . ميوه سي
آجي برجس آغاج . جهنم آغاجي .

* زقوملائق : (مقام تحقيره) ييك .

زُكاء [ع.م. صاف ، تيز ، عفيف و مستقيم
اوله ، اهل صلاح اوله .

زُكاة [ع.س. مالاك شرعاً قرقده برندن
و بريلن صدقه . صافيت ، تيزلك .

زُكام [ع.س. نزله . * زكامه طوتولق :

نزله اولق . * زكاملي : نزله لي .

زُكي [ع.ص. لكه سز ، صاف ، خالص .
فضيلتكار ، عادل .

زُك [ع.م. قائمه ، سورجه . سويلر كن
خطا ايتمه . (حيات) يكمه .

زُلازل [ع.س. ج. زلزلر ، برصاللامالري .
ج. مضيتلر ، فلاكتلر .

زُلال [ع.ص. قولايجه قايان ، ماء زلال :

براق ، طاتلي و هضمي قولاي صو .

زالال البيض : يومورطه آقي . * زلالی :

يومورطه آقينه منسوب و متعلق .

زُلام [ع.ص. ياره طومكايان ، زوكوزت ،
قوقوز ، ياره سز .

زُلزله [ع.س. ويا زلزال . بركاني قوتلرك
اُثيريله قشر ارضك بر قسمنك

صارصلماسي ، حركت ارض . ج. زلازل .

زُلعيد [ع.س. تسكدير ، توبيخ ، آزارلامه .
تهديد ، قوروقومه . — ييك :

آزار ايشيتك . — ويرمك : آزارلامق .

زُلف [ع.ف.س. يوزك ايكي طرفندن صارقان
صاچلر : زلف تارمار .

زُلف [ع.س. ويا زلفي . درجه ، مرتبه .
مجاورت ، قرب .

زُلفه [ع.س. برشيتك تپه سنده بولنان پو .
سكوكچك : بايراق زلفه سي .

[ع.ف.س. كوكوزت ايله صيچان
اوتندن مركب مخلوط .

زُرنیخ [ع.س. زرنیخ دنیلن مخلوطكه
قيلاري دوشورمه ده قوللانيلير .

زُروا [ع.س. صاچه صايان سوزه صارمساقلي
— لامق : يك كولونج

و مناسبتسز سوزلر سويلك .

زُره [ع.ف.س. اسلحه جارجه تاثيرينه
قارشى قويق ايچون كييلن تل

لباس . حرب كميلرينه قاپلانان چليك
لوحه . — پوش : زره كيين .

زُرهلي [ع.س. اوزرينه چليك لوحه لر قا .
پالاش بويوك حرب كيسي .

ص. اوزرنده زره بولنان ، زره كيين .

زُرين [ع.ف.س. آلتونن عبارت ويا مصنوع ،
آلتونن پالاش . آلتون رنكسندك .

س. كوزل قوقولو برچيچك .

زُشت [ع.ف.س. چيركين ، كربه المنظر ،
قبيح : روى زشت .

زُحف [ع.ص. زبازدى : زحاف . درحال
اولديرن (زهر) . برصنف عسكرك .

آلتى و اوستى بر كنيشلكده اولان فس .

زُعامت [ع.س. قوت ، اقتدار ، نفوذ .
نام ، شهرت . بويوك تيجار .

زُعفران [ع.س. صافران دنيلن صاري
رونكلي نبات . * زعفرانى :

آجيق صاري .

زُعم [ع.س. دوعرو ويا ياكليش برفكر ،
ظن ، وهم .

زُعماء [ع.س. ج. زعيملر ، كفيللر ،
رئيسلر ، وكيللر . ب : زعيم .

ع.س. بويوك تيجار صاحبي . رئيس ،

زُعيم [ع.س. كفيل . ممثل . ج. زعماء .

زُفاف [ع.م. (كايي قوجه سنك اوينه)
كوتورمه . كردكه كيومه .

زُفت [ع.س. زفت صورتنده يازارلر .
چام آغاجندن چيقاويلان رچينه لي

پايشقان بر ماده . (مقام تحقيره) : نه

يهم ؟ زفتك بكشي يه ! * زفتلنك : زفت

نقش کبی شیئر بونک اوسنتہ یاپیلیر :
خالینک زمینی لاجورددر ؛ آل زمین اوز-
رندہ بیاض آیلہ ییلدیز تودک بایراغیدر .
طرز بیان ، اسلوب افادہ ، آدا : بر غزل
نو زمین . مال ، مفہوم : یول : شو
زمیندہ بر شی یازیکیز . * زمیندار :
ہندستاندہ بر مملکت حاکم و والیسی .

زن [ف.ا.س. قادین ، قاری . = دوست :
زن [قادینلردن خوشلانان ، زنیارہ .

زن [ف.ا.س. اوران ، کسن ، باصان ، ضرب
ایدن ؛ چکن ، آتان .

زن [ع.س. غیرمشیروع صورتدہ جماع .
* زناکار : زنا آیدن ، زانی .

زن [ع.س.ج. زندیقار ، آخری لاسکار
ایدنلر ؛ مشکروم لحدلر ، دینسزلر .

زن [ع.س. ویا زنارہ پایاس قوشاخی .
ج. زناپر .

زن [ف.ا.س. (تکریلردہ قولالنبیلر) .
اورارق . طعنه : سوکدرک .

زن [ف.ا.س. قادین طاقہ سنہ منسوب ،
متملق ویا مخصوص .

زن [ع.س.ج. زنازلر ، پایاس قوشاقلری .
ب : زناز .

زن [ع.س. قورولدقیدن ، بوکولدکدن
لویا صیقیشدیرلدقیدن سوکرہ

کندی کندینہ عکس طرفہ حرکتہ ،
آچلمغہ مستعد معدنی یای : ساعت زنبری .

زن [ع.س. چوق کوزل قوقولو ہم
بیاض بر چیچک .

زن [ع.س. آشک آریسی . ج. زناپیر .
زن [ع.س. دہلیک آچغہ مخصوص آلت .

زن [لامق : زنبہ اورمق . مہ . = لامق .
[ع.س. اوتہ بری طاشیمغہ مخصوص

زن [حصیرکوی اورولمش قاب ، ج. زناپیل
[ع.س. (ت : زانیارہ) . قادینلرہ

زن [مناسبت جنسیہ دہ بولونغی
سون ، قادیلرک آرقہ سندنہ دولاشان وبوکا

منہمک اولان آدم .

زلوبیہ [ع.س. برنوع طاتلی خور .

ز [ع.س. ویا زیولہ . اوکوزک بویوندورو-
قدن چیقمہ سنی منع آیدن چوماق .

ز [ع.س. یولار ، دیزکین . مجملہ : ارہ .
* زمامدار : یولاری طوتان ،

یدارہ آیدن . ج. آزمہ .

زمان [ع.س. وقت ، ہشکام ، چاغ ،
عصر ، دہر ، آن ، دور ، عہد .

زمان [موسم : چیلک زمان . بر . = بر
زمانلر : بروقت : وقتیلہ ، آسکیدن . =

زمان [وقت : وقت ، آراصرہ . کل = کیت
= : زمان ، کچدیکہ ، مرور زمانہ ، کیت

کبدہ . ہیچ بر . = أصلا ، قطعاً . *
زمانا : زمان اعتباریلہ . * زمانی : زمانہ

منسوب . ج. آزمہ .

زمانہ [ع.س. عصر حاضر ، شیمدیکی
زمان : زمانہ چوجینی : عصری

چوجق . بخت ، طالع . آسکیمش خستہلق .
[ع.س. یک قیمتدار یشیل بر آتش .

ز [ع.س. (بوکلہ أصلاً عربیہ دکلر) .
* زمردی : زمرد رنگکندہ اولان . *

زمردین : زمرد کبی یم یشیل اولان .
[ع.س. جماعت ، انسان طوی .

زمرد [صنف ، جنس ، نوع . فرقہ .
[ع.س. مبدول (ص) . س. مکدہ

زمرد [مبارک برقیونک اسمی .
[ع.س. آرسلا ناک بوکورمہ سی .

زمرد [کوک کورلہ سی . تغنی ، ترنم ،
ترانہ . ج. زمانم .

زمستان [ف.ا.س. قیش ، فصل شتا .
[ع.س. یر آلتندہ اوطلہ ، بودروم .

زم [کیزی یوللو استحکام .
[ع.س. ویا زمنہ . وقت ، زمان ،

زمن [دہر ، قرن . ج. آزمان .
[ع.س. شدلی صوغوق . زبازدی :

ز [ع.س. (ظرفاسی : قیشین
صوغوقلردہ انجہ آتوابلہ دولاشان .

زمین [ف.ا.س. یر ، ارض . قاش وسائرہ نک
[بوتونئی قابلاپان رنگ کہ رسم ،

زنج [ع.س. مصر ك جنوننده ، نيلك منبع
طرفلارنده وديشستانك داغلق
اراضيسنده كي سياهيلاه وريلن لاسم . *
زنجي : زنجيه منسوب و متعلق .

زنجفيل [ع.س. زنجفيل دينلن آجي كوك .
ب : زنجفيل .

زنجف [ع.س. ابلسه كنارينه ديكيلن
كورك ، كوركدن صايوان .

زنجفر [ع.س. سورور ، قورشوندن ياپيلان
قمر مزي بوي ، قر.س. مينيووم .

زنجفيل [ع.س. هندستانده چيقان بهاد
راتدن معروف آجي بر كوك .

زنجير [ع.س. (ت : زنجير) . بري برينك
ايچنه كچمش دمير حلقه لردن

متشكل باغ . مجرملرك آياغنه اورولان دمير ،
پراغنه . — بند : زنجيرله باغلي ، پراغنه يه

اورولمش . — لاسك : زنجيرله باغلاق ؛
زنجير كي صره لاق . ل . زنجيرلنك .

زنجدان [ع.س. چا . چكه . چاه . — چكه
اورته سنده كي چوقور .

زند [ع.س. چاقاق . بيلك ، بيلك كچي .
ديكن آغاجي .

زند [ع.س. مجوسي ديننك واضعي اولان
زردشتك براقديني كتاب .

زندان [ع.س. قارا كلتي وهواسز محبس .
— دنلن : چوق بويوك پالامود

بالغي ، بچوطه . * زندانجي : زندان بكچيسي .
[ع.س. مجوسيلرك دستوري

زند اوستا [ع.س. اولان كتاب . زند .

زنده [ع.س. ديري ، جالي ، برحيات .
دينچ ، چويك . چ . زندكان .

* زندكاني : ديريلك ، حيات ؛ معيشت ،
ياشايش ، تعيش : مدار زندكاني . *

زندكي : ديريلك ، جانليق .
[ع.س. ملحد ، دينسز . ثنوي .

زنديق [ع.س. مرثي . چ . زنداقه ، زندايق .
مه . ويازغل . شدتلي صارصينقي

زنغر [ع.س. تصوير ايدر ومكرر قوللائيلىز ؛
زنغر زنغر تتره يوردي . — دماق : شدتله

صارصيلوب سس ويرمك : روزكاردن

چاملر زنغردايور . مه . زنغردامق . — دي ؛
شدتله صارصلمه ، تترمه . ب : زانغر .

زننگ [ع.س. پاس ، باقير ، دمير
وسايره پاسي . * زنكار :

باقير پاسي قبيسلندن اولان كوز طاشي ،
كبريتت نحاس . زنج ، سياهilar . * زنكار :

آفريقانك شرقنده سياهilar مملكتي . *

زنكي : سياهي ، زنجي .
[ع.س. مالي وپاره سي چوق اولان ،

زننگين [ع.س. باي . * زنكىنجه ؛
اولدجه زنكىن ويا آ زنكىن . * زنكىنك :

ثروت ، غنا . * زنكىنله مك : چوق مال
وپاره صاحبي اولق .

زنه [ع.س. قادين جنسي ، طائفة نساي . — جي ؛
قادين آتواي صانان .

زنهار [ع.س. ويا زينهار . آمان ، صاقين ؛
زنهار اوپومايه سك .

زوار [ع.س. چ . زائرلر ، زيارته كلنلر ،
زيارتچيلر . ب : زائر .

زوال [ع.س. كچه . آردى كسيلمه . هلاك
اولمه . فنا بولمه . آشاغيلامه ،

تدنئ : هركللك برزوالى وارد . صوج ،
مسئوليت : ايلچي يه زوال اولماز . (كوش

غريه) ميل اتمه . — وقق : كوشك نصف
النهار كلديكي وقت . * بدير : محو وهلاك

قبول ايدن ، بقاسز ، فاني . * زوالسز ؛
محو اولماز ، باقي ، دائمى .

زواللى [ع.س. بدبخت ، بيجاره . عاجز ،
مسكين ، إقتدارسز .

زوايا [ع.س. چ . زاويلر ، كوشلر . هنال .
ستترلر ، تكيه لر . مدرسلر .

زوايد [ع.س. چ . فضله ولزومسز شيلار .
عربجه ده حروف اصليه اوزرينه

علاوه ايديلن فضله حرفلر .
[ع.س. عو . كنديدسندن باشقه سي قولاي

زوپه [ع.س. بكنمه ين صوكره دن كورمش
شيق لك .

زوج [ع.س. چفت ، آتش قارينك وجه سي ،
خليل . چ . ازواج . مؤ . زوجة ؛

لكاح ايله آلنان قاري ، حليله . * زوجي ؛

قارى وقوجه يە متعلق . * زوجيت : قارىلق وقوجه لىق .

زَوْجِيْن [ا.س. قارى وقوجه : زوجين آراسىندە آھنەك لازىمدر .

زُود [ا.س. چابىق ، چالاک ، سىرىع . ھ. سىرىعاً . * زودى : چابىقلىق ، سىرىع .

زور [ا.س. زحمت ، راحتسىزلىق : قىلىنىدىن زورى وار . كوجىك ، مىشكلات ،

إضطراب : سىدىك زورى . مجبوريت ، إضطراب : نەزورم وار ؟ قوت : بوتون زورىنى صرف

ايتىدى . — لو : كوجلۇ ، قوتلى . — ايلە : جىبرا .

زور [ا.س. كوج ، مىشکل ، زحمتلى : پارا قازانمى زوردر . ھ. بىك مىشكلات

ايلە : بوايش زور ياپىلىر . عدم بىك مىشكلات ايدر : بوايشى سن زور ييارىسك ! دار

دارينە ، آتجىق : واپورە زور يتيشە بىلەك . — زورىنە : كوج حال ايلە ، آتجىق . *

زوراكى : عر . زورلە ، جىبرا ، ايسىمىەرك . — لامىق : قىرمىغە ، زورلە آچمىغە و آلمىغە چاليشمىق :

قابوئى ، قىلمەنى زور لامىشلىر ! إجبارا ، چوق إرام ، سىقىشقىدىرمىق : بىنى بو قدر زور لامايگىز .

— قاس : قوت ، مىكىت : زور بازو . زور [ا.س. عىف ، جىبر . — مىد : قوتلى .

زور [ا.س. يالان ، ياكلىش . قوت ، جىبر . * بازور : زورلە ، جىبرا . شىهادت

— : يالان يره شىهادت .

زوربا [ا.س. جىبر وزور ايلە مىعاملە ايدىن ، برايشى حقىرعائىت ايتىەرك زورلە

يايدىرمىق ايسىتىن ، جىبار . راحت طورماز ، ياراماز . — لق : زورلە مىعاملە .

زورق [ا.س. عىس ، قايق ، مىندال .

زورنا [ا.س. أكثريا داوول ايلە برلىسكە نفسلە چالينان كىسكىن سىسلى بر

چالنى . مىناسىتىسز وكوۋەزە آدمىن كىنايە اولور . — كىي : چوق سىرخوش .

زوزك [ا.س. كۈمەز ، بوش بوغاز . خفىف مىشرىب ومىناسىتىسز .

زوقە [ا.س. بالىق طومىغە مىخصوص بالىق شىكلەندە اوچى ايكىنەلى قورشون .

— مى يوتىمىق : آلدانمىق ، قاپلىق .

زُوكُورُت [ا.س. پارە سىز . مىقلىس . * چىركىن چىرە زوكوردى : چىركىن

صورتلى . * زوكورتلىك : پارە سىزلىق . * زوكورتلىك : پارە سىز قالىق .

زُه [ا.س. باي كىرىشى . شىپىت ، غىمطان . غىمطاندن سوس . تىختەرك

كىنارلىندە بولغان انجى پرواز . * زىلە مەك : كىنارىنە زە چىكمەك .

زُهَاد [ا.س. ھ. زاهدلىر ، پرهىز مىصلىبلىرى . ب : زاهد .

زَهَادَت [ا.س. مىجناب حقە عبادت ايتىك ومىنزويانە إىسار حىيات ايتىك

اىچون دىيالى تىركايتە . پرهىز ، إحتراز ، إعتدال . حىيات مىنزويانە . زهد وتزهد .

* زىهادتلىق : مىتىق ، پرهىزكار ، وقىتىلە مىشايتە ويرىن عنوان .

زە پىلىن [ا.س. ويا : چە پىلىن . قابىل سوق وادارە مىعدنى آلمان بالونى .

زُهْد [ا.س. دىيا شىبىللىرىنى إستىخفاف ، إتحقىر . پرهىزكارلىق ، إعتدال .

زَهْر [ا.س. (ت : زىهر) . اىچنە ايشلىد .

زهرى [ا.س. مىجناب عىضى سوز اولدىرن ويا بوزان مادە ، سم ، آغو : سىترىكىن بىك مؤثر بر

زىهردر . ھ. مىصلىب و مىخلاقە مىضر اولان مىرشى : إسپىرتو برىزىمىر . — آب ، —

آبە : بىك آجى وزىهرلى صو : ھ. آجى ، دردىكدىر . — آلود : زىهرلى : ھ. بىك آجى

وجان ياقىچى ، مىؤلم . — آمىز : زىهرلى ، آجى . — بار : بىك آجى ، زىهر ياغدىبران .

— خند : آجى كۈلمە ، إستىزرا ايلە كۈلۈش . — ناك : زىهرلى ، آجى .

زَهْر [ا.س. چىچىك ، شىكوفە . ھ. زىهر ، ازىھار . مىجىلجى : ازىھار .

زَهْرَاء [ا.س. زىھرىك مىؤش : بىياخلىقلە پارلايان ، بىمىياض . پارلاق .

زَهْر [ا.س. بىچىچىك . كوزلىك ، مىجال .

زَهْر [ا.س. اود ، مىفرا . مىجسارت ، ايكىتلىك . — چاك : اودى قوپىش .

زیا [ف. ص. سوسلی، زینتی. یا فیشیقلی، کوزل: روی زیا.

زیبق [ع. س. جیوه. = جلو: طائلی سلمن. * زبقي: جیوه به مذسوب.

زیبکه [س. قره دکن ساحلی اهلایسناک کیدکاری لاز پوتوری.

زَبَك [س. آفه قیافتنده اولان، آیدین و خداوند کار ولایتلرنده قیافت

اصلیلرینی محافظه ایدن تورك اهالی به ویریلن اسمدر. * زیبکجه: زیبک طرز و اصولنده.

زیبلاق [ف. صیچراتق، حویلاتق: چو جوغی او قدر زیبلاقمه.

زیبکند [ف. ص. یا فیشیقلی، کوزل: دایر زیننده.

زیبمیدی [ص. حیدود، یریتیق یریتیق قیافتلی. مسکین، میسمیتی.

زیبین [س. کوچوک چو چو قله کیدیریلن قیصه پاموقلی خرقة.

زیب [مه. مجهول و غیر مأمول بر طرفدن بردن برده چیقیریرمکی تصویر

ایدر: زیب دیه او رتیه بر آدم چیقیدی. مکرر اولورسه صیچرامعی تصویر ایدر:

زیب زیب صیچرایوردی. = طاشی: یره دوشونجه بر قاق دفعه صیچرایان یو-

وارلاق اوراق طاش. = پاداق: بردن بره، آکسزین، ایدایدلمه دک بر زمانده:

زیب پاداق ایچری کیردی. ص. چیلغینجه حرکت ایدن یکیت.

زیبیر [ک. جلی کوتلی: زیبیرک بری.

زیت [ع. س. زیتون یاغی. هرهانکی بر مادهدن چیقاریلان خلاصه، روح،

یاغ. ج. زیت.

زیتون [ع. س. معروف سیاه میوه. * زیتونلوق: زیتون آغاجلرینی

حاوی باغچه. * زیتونی: سیاهه مائل قویو یشیل رنگده اولان.

زنج [ع. س. کوا کیم حرکتلرله موقعلرینی کوسترن جدول.

زهره [ع. س. بیاضلق، کوزل لاسک. کونشک اطر افتده دوشن سیاراتک ایکنجیسی، چویان ییلدیزی، ناهید، وه نوس. * امراض زهرویه: قرلکی کبی خسته لقلر.

زهی [ف. ا. حد. نه خوش! نه کوزل! نه غریب! نه عجیب: زهی تصور باطل!

زهر [ع. س. کوچوک چیچک.

زئی [ع. س. منظره، شکل، هیئت خارجه؛ قیلیق، قیافت. قوستوم. مودا،

عادت. زانک فتحیلده دوغرودر. ج. آزیاء. ع. س. آرتمه، چوغالیه. فضله،

زیاده [باقی، آرتان مقدار: بونک زیا- ده سنی نه یالما؟ ص. چوق، دها چوق:

اونک تجربه سی زیاده در. لزومسز، بوش، نافله، فضله: بولا قیردیلر زیاده در. ح.

چوق، پک، آشبری درجه ده: زیاده طمعکار. دها: اوسندن زیاده مراقلیدر.

= ایتک: چوق اولق، حدی تجاوز او. سیله: پک چوق: زیاده سیله تمیز بر

چو جق: لزومندن فضله اوله رق: ایستد- یکنی زیاده سیله آلدی. آکسیک: هر

تورلو معامله: آکسیک زیاده حلال اولسون. ج. آز زیاده، براز چو جقه، خلی:

زیاده ج. راحتسزدر. = لشمک: چوغالمق، آرتقم. مه. زیاده لشدیرمک.

زیارت [ع. س. کورمکه ویا بریله کورو- شمه کیتمه: زیارتده قصورمر

یوق. حجازه کیتکمدن مقصدن روضه مطهره یی زیارتدر. * زیارتجی: زیارت

ایدن. * زیارتگاه: زیارت محلی.

زیان [ف. ص. ضرر، نقصان، خسار: بوا یشده زیان ایتدم. * زیانسز:

زیانی اولمایان؛ اولدجه آبی، ضررسز، کوتو وضرر اولمایان: زیانسز بر چو جق:

* زیانکار: ضرر و زیانی موجب، مضر. [ف. ص. سوس، زینت. = آور:

زیب [سوسلندیرن، زینت ویرن. = افزا: زینت و لطافتی آرتدیران، کوزلشدیرن.

آجی ماده . مج . قارا کلقی و آجیلقدن ده کنایه
اولور : اورتهلق زیفیر کبی . * زیفیری :
ص . زیفیر ونکنده : زیفیری قارا .

ز ی ق ز ا ق [ای . س . ص . کیرینتیلی و چیقینتیلی
خط منکسر . * زیقزاقواری : آکری
بوکری ، کیرینتیلی چیقینتیلی .

ز ی ل [س . دفه ویا پارمغه طاقیلان معدنی
چغت پولار . موزیکه ده داوول
ایله برابر چالینان معدنی چفته لوحه لر .
چیفراق : آلسکتریک زیلی .

ز ی م پ ا ر ه [س . سرت قوملی طاش معدنی .
ب : سمپاره .

ز ی ن [ف . س . حیوان آکری ، سرچ .
ز ی ن [ع . س . ویا زینت . سوس ، زیب .
تجمیل ، تزین ، کوزلشدیرمه .

ز ی ن ت [ع . س . ویا زین . سوس . کوز-
لشدیرمه . زینتاک : سوسله مک .

ز ی ن ه ا ر [ف . ب : زنهار .

ز ی و ا ن ه [س . ایکی پارچه یی بربرینه ربط
ایدن ایچی بوش میل و بربری
ایچنه کچن ایکی شیئه آچیلان اویوق .
دکرم طاشنک اورته سنده کی قازیق .
جیغاره نک اوچنده کی کوچوک کاغد بوری .
ژیوانه لی جیغاره . مج . دن چیقمق :
قیزمق ، صاقمق ، چیلدیرمق .

ز ی و ت [ع . س . ج . زیتلر ، زیتون یاغلی .
ب : زیت .

ز ی و ر [ف . س . سوس ، زینت . - افزا :
زینتی تزید ایدن .

ز ی و ف [ع . س . ج . قلب آچمه . مفردی :
زیف : لسانزده قوللانار .

ز ی د [ع . آرتسون ، چوغالسون مناسنه
فعل ماضی : زید قدره .

ز ی ر [م . ویا زر . جان صیقچی و سوزکلی
سسی تصویر و تقاید ایدر و مکرر
قوللانیلیر : قارشیمده زیر زیر ایدوب طور-
مه ! - دلی : آدم عقللی دلی ، نام دلی .
- فاج . آلت ، آشاغی ، آلتده .

ز ی ر [- زمین : یر آلی . - اداره سنده :
اداره سی آلتنده . - وزیر : آلت اوست .
- دست : آل آلتنده ، تحت حکمده
اولان ، تابع : تبعه و زیر دستان .

ز ی ر [ع . س . چالغینک آک ایچمه قلی .
مقابلی : ب .

ز ی ر ا [حر . چونکه ، شو سببه مینی که .
سببیت و تعدیل بیان ایدر : کله مر
زیرا خسته در . آسکیدن (زیراکه) صو-
رتنده ده قوللانیلردی .

ز ی ر ت [م . پیرت ایله برابر قوللانیلیر :
- پیرت : ایکله بر ، صیق صیق .

ز ی ر ت ا ی و ز [س . ع . دلیجه ایش کورن
عقلسز و مناسبتسز (کیمسه) .

ز ی ر ز و پ [س . ع . دلی ، چیلغین ، قاجیق :
اوکا باقه ، زیر زوپک بریدر .

ز ی ر ل ا ق [ص . زیرلق ایدن ، مناسبتسز
سوز سوزله یین . س . چوق
باغیران بر بوجک .

ز ی ر ل ا م ق [ف . ویا زیرلدا مق . فنا بر
سسله باغیروب چاغیرمق :
اشک کبی زیرلایوب طورمه !

ز ی ر ا ی [س . فنا برسسله چیقاریلان کو-
لو وولو ، دیرلغی ، غوغا ، نزاع .

ز ی ر ک [ف . ص . عقللی ، ذکی ، آکلایدشلی .
* زیرکی : زیرکک ، آکلایدش ،
اویانیقلق .

ز ی ر ی ن [ف . ص . آلتده کی ، آشاغیکی ،
آلت ، تحتانی .

ز ی ف و س [س . یردن صیجیرایان چامور
پارچه سی . ص . ج . بوش ، نافله .

ز ی ف ی ر [س . جیغاره اغزلقی ایچنده توتون
دومانندن حاصل اولان قارا ویک

ژ

[س . آلفباناک اون دردنجی حرفی اولوب
ژ [ایجد حسابنده (ز) کبی یدی عددنجی
کوستور .

ژاردنیمیه [ی.س. ایچنه چیچک آکلک اوزره بر صندوق ایتوا ایدن سوسدن معدود جهاز بیت ، آتاک .
 ژاژ [ف.س. هرزه ، هذیان ، لزومسز و باطل ساز . سوز . دوه دیکتی . - خا ، -
 خای : هذیان ایدن ، مناسبتسز سوزسویله یین .
 ژاله [ف.س. کیجه پاپراقلرک اوزرنده دامله دامله مایع حالته کچن صو بخاری ، چیک ، شبنم .

ژاندارمه [ی.س. آسایشک محافظه سنه مأمور عسکر .
 ژرف [ف.س. درین ، عمیق . - بین : اهل دقت اولان .

ژنده [ف.س. پارچه پارچه یامالی . یامالی آلبسه . - پوش : آسکی و یامالی اثواب کین .

ژنک [ف.س. اختیارلقدن و یا داوغینلقدن یوزده حاصل اولان بوروشوق .

ژنگار [ف.س. باقر یاسی . کوز طاشی .
 ژنکدان [ف.س. چاک ، چیغراق ، دف پولی .

ژورنال [ی.س. یومیه دفتری . کیده مهم وقوعاتک قید اولوندیقی دفتر . برینک فئالقی حقنده بویوک برآدمه ویریلن کاغذ . غزته ، جریده .

ژوری [ی.س. خصوصی بر مسئله یی تدقیق و معاینه مأمور اولان هیئت . برعویه حکم ایتک اوزره حاکم اولدوق انتخاب اولونمش و طنداشلر هیئت ، هیئت عدول .

ژورقو میسر [ی.س. انفلاس ایشلری تدقیق ایچون محکمه نک تعیین ایتدیکی مأمور .

ژولیده [ف.س. قاریشیق . بر برینه یکمش ، پریشان : ژولیده موی .

ژوده زی [ی.س. سطح ارضی و یا بر قسمی و یا ارض اوزرنده کی بر مسافه یی اولچمکه یارایان علم ، علم هیئت ارض .

ژه اولوژی [ی.س. کره ارضی تشکیل طبیعت و وضعیتن و بو وضعیتی تولید ایدن آسپادن بحث ایدن علم ، علم الارض .
 ژه نست [ی.س. وجودک ، بالخاصه آل و قوللرک حرکتی ، اوضاع ، اطوار .
 ژه لاتین [ی.س. ویا جلاتین . حیواناتک کی اقسامنک قاینا تلماسندن حاصل اولان شفاف بر ماده .

ژه نه راتقور [ی.س. تولید ایدن ؛ بخار قازغانی .

ژریان [ف.س. قیزغین ، کوکره مش ، جو-شمش : شیرژیان .

ژیوه [ف.س. جیوه ، زیبق ، سیماب .

س

س [س. آلفبانک اون بشنجی حرفی اولوب آچمده حسابنده ۶۰ عددی کوستوره .
 سا [ف.س. ویا سای . سورن : جبین سای : آلتی سورن . ده (آسادن مخفف)
 مانند ، مشابه ، کی : عنبرسا .

سابع [ع.س. یوزن : حوض سابح .

سابع [ع.س. یدنجی . * سابعا : یدنجی درجه ده ، یدنجی اوله رق .

سابق [ع.س. کچن ، یکمش ، اولکی : دور سابق . مدیر . : اولکی مدیر . ده اولکی اولورسه : آسبِق .

ایلریده ، اوکده بولونان . مقدم . - الذکر : ذکر کی کچن . س. یکمش زمان : سابقده و قتیل . * سابقا : بوندن اول ، اولجه .

سابقه [ع.س. یکمش شیء . اولجه واقع اولان کیفیت و یا قیاحت ، اولجه

ایشلمش جرم . - لی : ده اول برجرم و یا قیاحت ایشلمش اولان . ج. سوابق .

سابوتار [ی.س. یاپدیغی ایشه بیله بیله فئالقی قاریشدران و یا کسندیسنه

تودیع ایدیلن آشیایی یوزان عسله نك
ایشلدیکی تاموسسزجه حرکت .

ساتر [ع.ص. ستر ایدن ، اورتن .

ساتن [ی.س. ویا ساتن . یومشاق ویا اولاق

اینجه اییکلی قماش ، اطلس .

اطلس کبی بارلاق هرهانکی قماش .

دوشس : اطلس چنسندن صرفایک قماشله

[س.ص. دمبر لوحه . ص. ایججه دمبر

ساج لوحه دن یالیش : ساج صوبا .

آباق : آلتنه آتش اوسته تنجه وسائره

قوان مثلث شکلنده دمیردن اوچ آباقی سهپا .

[ع.ص. سجده ایدن ، یره اکیلن ،

ساجد مقام تعظیمده یره قاپانان .

ساجوله [ی.س. آغاچدن پاییلان دوکمه چی

قالی .

ساجور [ع.س. بوکوجی ، سحر باز . ص.

قالی جلب وجذب ایدن .

[ع.س. دره و دکیز قیدیسی ،

ساحل کمناری . * ساحلخانه : سا-

حله کی او .

ساحه [ع.س. میدان : آچیق یر ، دوز

وکنیش محل . آوی .

ساخته [ع.ص. قلب ، تقلید ، یامعه ،

یا لاندن اویدورمه ، دوزمه . * ساختکی :

ساخته نك ، قلبیق . - کار : تقلید ایدن ،

چیقاران ؛ قلب آقچه یاصان ؛ ایضا ، مهر

وسائره یی تقلید ایدن . - نك : اویدورمه

ودوزمه شیئک حالی . - وقار : یالاندن

وقارلی کبی کورونن .

[ع.ص. طبیقبان ، یولی قاپایان . س.

ساد آق صو دئیلن کوز پرده سی .

[ع.س. ج. سیدلر ، بر قومک بویوک

سادات لری ، پیغمبر مژک تسبلرندن اولان .

[ع.عت. آلتنجی . * سادسا :

سادس آلتنجی اوله رق ، آلتنجی درجه ده .

[ع.ص. مرکب اولمایان ، بسیط .

ساده سوسدن عاری ، کافقتسز ، عادی ،

دوز : ساده آلبسه ، ساده افاده . شکر سز :

ساده قهوه . ایچنده پیتیری ویا قیمه سی

اولمایان : ساده بورک . صافی ، تمیز ،

خالص ، دوغرو . تر . یالکیز ، آنجیق :

ساده یی دکل سیده چاغیر یورلر . -

یاغ : سوتدن چیقاریلان یاغ . - دل :

تمیز یورکلی ، حیلله بیلمز ؛ بون ، بر آز

آحق . - دلانه : تمیز یورکلی یه یاقیشاجق

صورته ، حیلله ایتمه وک . - رو : یوزی

تویسز ، تازه (دلیقسانلی) . - لوح :

ساده دل ، بون . * سادکی : ساده نك ،

زیتسز نك ، صافی نك .

[ع.ص. سروره سبب اولان ، سو-

سار یندیرن : پیام سار ، اخبار ساره .

سار قاده محل و مکان بیان ایدر و اسمله

سار لایق اوله رق بر شیئک کثرتله

بولوندی یی بری کوستر : کوه سار داغلق بر .

سارا فاه . خالص ، صافی : عنبر ساوا .

ساربان فاه . دوه چی ، دوه سوروجیسی .

سارت [س.ص. حصیر خلط .

ساردلا [ی.س. ویا ساردلیه . فیچی ویا

تنیکه ایچنده حفظ اولونمش بالیق .

ساردونیا [ی.س. معروف چیچک .

[ع.ص. چالان ، خرسزلق ایدن .

سازق [س.ص. خرسز ، اوغری ، دزه ، حراچی .

[ع.ص. سرایت ایدن ، بولاشان :

سازی اورم ساوی بر خسته لقدر .

[س.ص. ایججه قامیش . - لقی : سازی

ساز وقاییشلی بر ؛ سازله مستور .

[ع.ص. چالقی . ایججه - : عود ،

ساز قان ، کن ودفدن عبارت چالقی

طافی . * سازنده : بر ساز چالان ، چالغیچی .

[ع.ص. یابان ، دوزن ، اویدوران :

ساز چاره - : چاره سی بولان . نا - :

اویامایان ، موافق اولمایان ، مخالف ،

معکوس : طالع ناساز . - کار : موافق ،

اویغون . - کاری : موافقت ، اویغونلق .

[س.ص. طائی صوده چیقان بویوجک

سازان [بر بالیق .

بیاض شدن و چکیلوب قوی عاقدن کنایه
اولور: سازز کی چاشیر، سازز کی چاموره
ساقسو نیا [پایلان پورسلن طباق و سائر
[س. ایچ. طوبراق قونارق چپچک

ساقسی [لیمون و سائر دیکیلن قاب
[ساقط [قالمایان، ملغا، مقسوخ .

ساق [س. صولایان . ایچیه چک شی
[ویرن، بر مجلسده ایچی داغیدان .

— نامه : ساقیه خطایا سویله ن قصیده .
[س. س. نهر ، قنال ، صوبولی .
ساقیه [ایچیه چک شی ویرن قالدین ویلا
قیز . کیلره صو ویرن دوبه .

ساکت [س. ص. سکوت ایدن ، صوصان ،
[سس چیقارمایان .

ساکن [س. ص. اویشامایان ، قلدامایان ،
[حرکتسز . اقامت ایدن ، او-
توران . راکد ، دورغون . اوصلو ،
حلم . اوزرنده جزمه پولونان حرف .

چ. سکان ، سکنه .

سال [ف. س. سنه ، ییل ، اون ایچی
[ایلی مدت . — حال : بو سنه .
* سالخوردده ، سالدیده : یاشلی ، مسن .

سالار [ف. س. رئیس ، یاش ، سردار ،
[سمر کرده : — طاقه : طاقه ربیسی .

سالاموره [ی. س. طوزلو صوکه پندیر
[و سائرده بوزولماق
ایچون ایچنده طوتارلر .

سارلب [س. س. بر شیخی زورله قویاران ،
[آلان ؛ چالان ، یغما ایدن . منفی .

سالب [س. بر نباتک کوسکندن چیقان اون ،
[بو اونله پایلان صیجاق مشروب .
[س. س. یکن ، یکمش . — الذکر ،

سالف [— البیان : ذکر ، بیانی یکن .
[س. ص. یوروین ، بر یول تعقیب
سالک [ایدن ، ایشک (یول) . مرید .

سالم [س. ص. صاعلام ، صحتده . قصور-
[سز . ماده اصلیه سنده (ا. و. ی.)
حرفلری بولونمایان کله . * سالما : صاعلام
و صحتده اوله رق .

[س. س. یوکلوب پایلان و داغیلان
ساطع (کونش، قوقو، تون؛ برق ساطع .

ساطور [س. (ت : ساطیر) . اورمقله
[کسن آغیر و بویوک بیجاق .
چ. سواطیر .

ساعت [س. بر کونک یکریمی درتده
[بری . کونک معین بر وقتی .
آن ، زمان . وقت وزمان کوسترن آلت .

قیامت . * ساعتلق : ساعت سورن ؛
دها بر ساعتلق یولز وار . چ. ساعات .

[س. س. قولک دیرساک ایله آل
ساعد [آراسنده کی قسمی : ساعد سیمین
* ساعدین : قوشک ایکی قنادی . چ. سواعد .

[س. س. سخی ایدن ، چالیشان . خبر
ساعی [ویا مکتوب کوتورن . چ. سعاة .

ساعر [ف. س. قدح ، پیاله ، جام . —
[زرین : آلتین قدح .

سافر [س. س. سفر ایدن ، بولجی : مرور
[سافر ، قافله سافره .

[س. ص. آشانی ، آچاق . چ. سفال ،
سافل [سفلان ، سفله ، سافلون .

[س. س. باجاشک دیز ایله طوبوق
ساق [آراسنده کی قسمی . آغاجک یردن
دالترینه قدر اولان قسمی . بر نباتک صایی .

[ی. س. معدن کوموری قطرا-
ساقارین [نندن استحصال ایدیلن صوده
آز ، فقط اسپیرتوده تمامیه آریسه ن

* شکرلی بیاض بر ماده : بر غرام ساقارین
۳۰۰ غرام شکره معادلدر .

[س. بعض آغاجلردن صیزان یاپیشقان
ساقز [بر ماده . جام : — جام آغاجندن
چیقانی ، رچینه . چنکلی . ی. کنکردیکنک

صمغی . یر . ی. نفت معدنی . لبان . ی. :
کونلک . قره : — قره کونلک . خصوصی

بر آغاجندن صیزان بر صمغ که آغزده
چیکترلر . — آغاجی : بو صمغی ویرن
آغاج . — بادی : جزائر بحرسفیددن

ساقز آطه سنده چیقان ایچیه قابوقلی دیش
[بای . — بلبلیسی : طوزله قاورولمش نخود .

سالماسترا [ی. س. پیستونک اطرافنه
قونان معدنی چنبر ویا
پامو قدن اورولش شبتلر .

سالنامه [ف. س. هر سنه او سنهیه عاڭد
وقوعات و تقویمی ، اشارات
جویه ، فلکیه و سائره یی کوسترمک اوزره
نشر ایدیلن بر نوع کتاب ؛ تقویمله برابر
ماهورین دولتک اسلامرخ حای کتاب .
[ف. ص. طاتلی سوزلو حرائی ،
سالوس [ریا کار . * سالوسی : ریا .

ساله [ف. ص. ییلق ، سنه لک ؛ یاشنده . پیر
[صد .- یوز یاشنده ؛ اختیار ؛ پنجاه
- : آلی یاشنده .

سالیما [س. ویا صاییه . آغز دن آقان صو ،
صولو توکوروک : سالیامی
آقیور . - ایتک : ک . بر طرف دن دیگر
طرفه چکمک ، مائلا سورمک .

سالیانغوز [ی. س. قابوقی سومو موکو
[بوجک ، حازون .

سالیانه [ف. س. هر سنه ویریلن بر نوع
تکلیف میری .

سام [ف. س. آلکم صاغه ، قوس قزح .
[حضرت نوح اولادندن بری .

سام [ع. ص. زهرلی ؛ نباتات سامه . صیحا
[روز کار ، سام یلی .

سامان [ف. س. ثروت . راحت ، آرام .
* سامانسوز : ثروت وراحت
حو ایدن : حریق سامانسوز . خسرو :-
پیشان حال ، آرامسز .

سامح [ع. ص. سماحتلی ، جومرد ، سخی ،
کریم ، رحیم ، حلیم ، صالح .

سامع [ع. ص. ایشیدن . دیکله یین . یالکن
[دیکلمک اوزره بربرده بولونان .

سامعه [ع. ص. ایشیتمک حسی ، قوی ،
[قوة سامعه .

سامی [ع. ص. یوکسک ، یوجه ، رفیع .
[ج. سامون ، سمات . مؤ. سامیه .

سان [ف. د. بکزر ، مثل ، نظیر ، شبیه ،
[کبی : یکسان : برکبی .

ساناتور یوم [ی. س. خسته لرله آیلشمک
باشلایانلرک ایچنده بولو .

ندقلری صخی مؤسسسه : ساناتور یوملر
ترجیحاً دکن کسنا لرلر نده ویا داغلرده آچیلیر .

سانتریفور [ی. ص. مرکزدن اوزا قلاشمغه
چالیشان ، بر مرکز اظرافنده

دوین هر جسم حماس استقامتده قور تولوب
قاچمغه ساعیدر ؛ بوجسمی اوزا قلاشدیران

قوته « سانتریفور قوت : قوة مبدئة عن
المرکز ، قوة دافعة » دئیر . * سانتریفو .

ژور : بو قوت سایه سنده پاموق ، یوک
وسا ئره یی بر قابک جدارلرینه صیقشدیرارق

سوزوب قوروتغه ویا برخلیمه نك عناصرخی
آپیرمغه یارایان آلت .

سانتیم [ی. س. یوزده بر . فرانک یوز
[قسمندن بری .

سانتیمتره [ی. س. متره دینلن اولچونک
[یوزده بری .

سانح [ع. ص. فکره ، خاطره کن . هیچ
[سعی ایتهدن کن (شعر) .

سانحه [ع. ص. خاطره کن فکر و ملاحظه ،
[دوشونهدن دوغان فکر .

ساندوایچ [ان. س. آرالرینه بر پارچه
[صوجوق ویا خاویار قونان

تره یاغی سورولش ایجه ایکی دلم اکمکدن
عبارت آزیق ، یینتی .

سانسار [س. طبور اهلیه دشمنی بر حیوان
[که در یسندن کورک پاییلیر .

سانساسیون [ی. س. روحنک حواس
[واسطه سیله اشیان

آلدیغی انطباع . سانساسیون یاقق : اهمیتلی
بر تأثیر حاصل ایتک . * سانساسیونل :

هیجانی موجب .

سانسقریت [ی. س. هندستانک مقدس
[اسانی .

سانسو آلیز مه [ی. س. بوتون فکرلرک
[انطباعاتدن نشأت

ایتدیکنه طرفدار اولان مسلك فلسفی .
اذواق حواس عشق .

سائنسوا لېست [ی. س. سائنسوا لېزمه
مسلكونه منسوب ويا
طرفدار اولان .

سائطور [س. قانون دنيلن چالني به بکزر
تللري چوق برچالني .

ساهر [ع. ص. اويقوسمز، کيجه اويويامايان،
سهره مبتلا .

ساهره [ع. ص. أرض، سطح أرض .
توکنمه ين منبع . چول . جهنم .

ساهرور [ع. ص. قرك اطرافنده کي دائره،
هاله . آی آغيلي . اويوياماه .

سای [ف. ص. ب : سا .

سایبان [ف. ص. ويا سایه بان . کولکه لک،
اوستي اورتولو چارداق، تنقه .
چادير . سج . حامی ، حافظ ، ملجأ .

ساعر [ع. ص. سيرايدن ، يوروين . کچن،
تداول ايدن ، منتشر . ديگر ،
غير ، باشقه . - في النوم : اويورکن فرقنده
اولمقسين دولاشان ، يوروين ، ايش ياپان .

سالیس [ع. ص. اوچ سنه لک تکه .

سالیس [ع. ص. (ت : سالیس) . آته
باقوب تيار ايدن خدمتجي .

سائق [ع. ص. اوکنه دوغرو ايتن ، سوق
ايدن ، کوتورن .

ساعة [ع. ص. سوق ايدن ، ايتن حال ،
سب ، کيفيت : ساعه جهالت .

ساعل [ع. ص. دوران . ديلنن ، صدقه
ايسته ين ، ديلنجي . چ. سأل .

سايه [ع. ص. مایع ، جاری : بومعه ده چ. سوائل .
کولکه . حمایه ، صیانت .

ساکه [ع. ص. دار : کولکه کلي ، کولکه ايدن .
کاه : کولکه لک یر . - کستر : کولکه

سالان ، کولکه ايدن . - نشين : کولکه ده
اوتوران ، سج . حمایه آلتنده بولونان .

سب [ع. ص. سوکه ، طعن ، دشنام . -
ایتمک : سوکک .

سببا [ع. ص. یمنک اسکی ومشهور برشهری
اولوب بلقيسک پايتختی ایدی .

سبابة [ع. ص. شهادت پارمعي .

سبات [ع. ص. اويقو ، استراحت . باه
يغينلق ، دالغينلق ، کمنديندن
کچه ، له تاروی .

سباح [ع. ص. سبح ايدن ، ابي يوزن .

سباحات [ع. ص. يوزمک صنعتي . يوزمه .
دوغروسى سينک کسريله در .

سباع [ع. ص. چ. سباعر ، وحشي حيوانلر .
آرسالار . ب : سبع .

سباعي [ع. ص. يدي قسمدن مرکب ،
يديلي . بويوک ، جسيم ، ايرى .

سباق [ع. ص. (عبارده نک) اوست طرفي،
ماقبلي . - وسباق : عبارده نک
اويغونلغي ، آلتنک اوستنى طوماسى .
رابطه ، قيد .

سبائك [ع. ص. چ. سبيکالر ، ارمش معدن
پارچه لری . ب : سبيکه .

سبب [ع. ص. بر شيئک وار اولمىنى ،
حصول وقوعى ايجاب ايدن

شيئ ، باعث ، موجب : حرکتک سببي
آکلايامادم . واسطه معيشت . وسيله ،

بهانه : دانسه کيتمک ايچون سبب آرايور .
* لسبب : برسبیدن دولايي . * سببلمک :

کچينمک ، تعيش ا . * سببت : سبب اوله ،
ايجاب ايتديرمه : بوجنايته کيم سبببت

وبردى ؟ چ. اسباب .

سبب [ع. ص. جمعه ايرتمى .

سبحان [ع. ص. جناب حق . سبحان الله :
الهي تعظيم و تحييل : سج .

حيزت و تعجب مقامنده ده قوللايلير :
سبحان الله ! بوناصل ايش ! * سبحانى :

الهي ، رباني .

سبحه [ع. ص. تسبيح دنيلن ۹۹ دانهل
ديزي . تسبيح دانسه ي .

سبزوات [ف. ص. ييشيل ، اخضر : برک سبز .
فام : ييشيل رنگلي .

سبزوات [ع. ص. چ. باميه ، دومانس کي
يچکده قوللايلان ييشيلکلر ،
سبزله ر . غل . زوزه وات .

سَبَّاءَ [ف. ص. اوزون کیریپکی (کوز): چشم، عین سیلا.

سَبَوُ [ف. ص. صو ویا شراب باردانی، دستبسی: سبوی تپی.

سَبَوُح [ف. ص. یک بویوک حمد و ثنایه لایق اولان. (جناب حق)،

سینک قتیلهده دوغرودر.

سَبَوِ [ف. ص. حبس ایتمه، بری اسارتہ کوتورمه. اسیر ایتمه.

سَبَیْکَه [ف. ص. آریدلمش معدن پارچهسی، چوپوخی. چ. سبائک.

سَبَیْل [ف. ص. ویا سبیلہ. یول، طریق. واسطه، چاره. * ابن السبیل:

یولخی، سیاح. * ابنای سبیل: یولخیلر. فی = الله: حق یولنده، خیر و ثواب ایچین.

یول اوستنده صو ایچمکه مخصوص محل. * سبیلچی: وقتیلہ سوققلرده قیریه ایله

کزه رک هر کسه بادھوا صو داغیدان و بووسیله ایله دیلہ تن آدم. * سبیلخانه:

کلوپ کچنک صو ایچمهسی ایچون یانلمش بناکه پنجره لری اوکنده متعدد صو قابیلری

بولنور. (مقام استخفافده) سبیلخانه باردانی کبی نه دیزلدیکز، دیرلر. چ. سبیل.

سَبَا [ف. ص. ویا سبایا. اوستنه طبله و سائرہ قونان اوچ آفاقلی آلت.

سَبَار [ف. ص. تسلیم و ندا ایدن، ویرن. * چانسپار: چانچی ویرن.

سَبَارِش [ف. ص. ایصار لامه. معاشدن برینه تخصیص ایدیلن مبلغ.

بر پاره نک تأدیہ سنی بر یره حواله ایتمه. [ف. ص. (اصلی): سی پاره: اوتوز

سَمَارَه [جزء]. کلام قدیمک بر جزئی. [ف. ص. حمد، ثنا، شکر. =

سَمَاس [کذار: حمد ایدن، هتشکر، منتدار. تشکر.

سَمَیَا [ف. ص. ویا سیمه. عسکر، لشکر، جند. = سالار: سردار، سرعسکر.

سَمَیَا [ف. ص. عسکره منسوب آدم. سَمَیَا [اسکی برصنف سواری عسکری

که تیمار نامیله آلدیغی اراضی عشرینه

سَبَزَه [ف. ص. یس-یلک، چمن. ییکده قوللائیلان ییشیلک، زرزوات. = زار: چنلک.

سَبِط [ف. ص. (برودیلرده) قبیلہ. اوغلک اوغلی. تورون، حفید. *

سَبَطِین مکرمین: امام حسن و امام حسین. چ. اسباط.

سَبَع [ف. ص. ییرتچی حیوان. آرسلان. چ. سباع، أسبع.

سَبَع [ف. ص. یدیده بر، یدنجی قسم. چ. أسباع.

سَبَعَه [ف. ص. یدی، ۷. مؤ. سباع. * سبعی: یدیده بر کن.

سَبَق [ف. ص. کچه، اول واصل اوله. تقدم ایتمه. اولجه کچمش و وقوع

بولش اوله: سبق ایدن خدمات. [ف. ص. یاریشن اول اورتهیه

سَبَق [قونان شی. چ. أسباق. [ف. ص. ماضی: کچدی. ماسبق:

سَبَق [کچن، تقدم ایدن شی. [ف. ص. کچه معناسیله سبق یرینه

سَبَقَت [قوللائیلورسه ده یاکاچشدور. سبقت ایدن دیلمه لی، سبق ایدن دیلی.

سَبَک [ف. ص. معدنی آریتوب بر قالبه دوکمه. عبارہ نک طرز و تربی.

سَبَک [ف. ص. خفیف، چابوق، سریع. تمکینسز. * سبکبار: خفیف

یوکار. * سبکپای: آیاغنه چابوق. * سبکپرواز: چابوق اوچان. * سبکرو:

چابوق کیدن. * سبکروح: خفیف جانلی، کوروشمسی طازلی. * سبکسار: عقلی

آز قفاسی بوش. * سبکسر: فرومایه، سفیه. * سبکمزاج: بر دالده دورمایان،

عقلسز و اویناق. * سبکمز: خفیف یدلی، عقلسز.

سَبَل [ف. ص. هنوز یره دوشمه مش یاغور. بورن باشاق. نظرده کی بولانیقق.

سَبَل [ف. ص. چ. سبیلر، یولار، طریقار. چاره لر، واسطه لر. ب: سبیل.

مقابل ایجابنده کندی حیوانی ، دولت
جیخانه و معینایله حربه کیدردی .

سپت [ا. قاهیش ، ساز و سائردهن
سپت] یاپلان قاب . سپتک إحتاوا ایتدیکی
مقدار : بر سپت چیلک . ص . سپت کبی
اورولش : سپت آرایه . — قوای : یاپوان
کجر . مج . سپتده یاموق یوق : معلوماتسز ،
جاهل ، بی خبر . * سپتلمه : سپت شکلنده
اورولش ، آرقیری کسدرمه .

سپت [ا. قاس . قالقان ، آردینه صغینیلایق
سپت] شی . کونش ، یاغور و روزکاره
مانع اولاجق شی . دشمن صرمیاتی توقیف
ایده جک طوبراق و سائر ییغینی . — آلق :
بر سپر آرقاسندن کندی مدافعه اتمک .
— صاعقه : بناری صاعقه نک تجربیاتندن
عافطه ایدن آلت ، یاراتنهر .
[ا. قاص . سپارش اولونمش ، ایصار
سپرده] لانتش . ترک و إعطا اولونمش .

سپتک [ا. دکرمن طاشنک دلی .
سپتک] ویا سرپکن . سرپین شی .
[صولو : قاوله قاریشیق یاغور .
[ا. قاس . قوناق ، مسافرخانه . بکچی
سپنچ] قلبه سی . دنیا ، دار فنا .

سپتد [ا. قاس . توتسی ، اوزرلک تخمی .

سپور [ا. س . طوپ اوپونی ، آوجیلیق ،
نشانیلیق ، یاریش و الخ . کبی
آچیق هواده خوشجه وقت کچیرمه مخصوص
آکلنجه و اوپون که یالکیز وجود بشرک
تکملنه دکل تربیه فکریهده خادمدر .
* سپور کسمن : هر درلو سپوری سون .

سپیه [ا. قاس . ویا سپاه . عسکر ، لشکر ،
سپیه] جند . * سپهدار : سر عسکر ،
سردار . * سپهسالار : سر عسکر ، رئیس الجیش .
[ا. قاس . کویک ، آسمان ، فلاک .
سپهر] مج . طالع ، قدر ، بخت .

سپیه کولاتور [ا. س . بانقه و تجارت
قازانچ] احتماله کوره باره ، قیمتدار اوراق
و سائر آلوب صاتان .

سپیه کولاسیون [ا. س . بانقه و تجارت
قازانچ] احتماله کوره باره ، قیمتی اوراق
و سائر آلوب صامقندن عبارت معاملات
صرافیه . نظریه ، فرضیه .

سپی [ا. س . دریلری سختیان یامق ایچون
سپی] اجرا ایدیلن عملیات ، دباغت .

سپید [ا. قاص . بیاض ، آق ، سفید .
سپیده دم] [ا. قاص . صبح آیدیشلغی ،
صبح وقت .

سپت [ا. ع . عدم . مؤ . آلتی ، ۶ ، مذ . سته .
سپتاد] آلیش ویریش ، آلیم صایم .

ستادی [ا. س . تخمین مسافه آلتی .
ستار] [ا. ع . اورتن . قوللرینک کناهلرینی
اورتن حق تعالی نک وصفیدر .

ستار [ا. ع . س . پرده . ج . ستر .
ستاره] [ا. ع . برشیعی اورتن ویا نظردن
کیزلرین هرشی . پرده ، پنجه .
ج . ستار .

ستاره [ا. قاس . ییلدیز ، کوکب ، نجم .
ستاره] — شمار ، — شناس : منجم .
[ا. قاس . ویا سه تاره . اوج تللی
ستاره] بر نوع طنبوره . آهنگ ، نظام .

ستار [ا. س . نامزدلرله میتدیلرک بعض
ستار] وظائفک ایفاسنه مجبور طوطولدفقری
تجربه دوری : کنج دوقنورلر ، آوقاتلر
ستار یاپارلر . * ستار ییهر : ستار نی یابان .

ستان [ا. قاص . آلان ، قبض و ضبط ایدن .
ستان] جان : — جان آلان .

ستان [ا. قاص . ایسملره إلتحاق ایدرک عمل
ستان] و مکان کوسسترر . کلستان :
کلاک ، کل یری . سنکستان : طاشلق یر .

ستایش [ا. قاس . مدح و ثنا ، ذکر جمیل :
ستایش] حرکتکنر شایان ستایشدر .

ستاینده [ا. قاص . مدح و ثنا ایدن .

سِتَد [فاس. ویا ستاد. آلمه، آلمش :
داد و ستد. ب : ستاد.

سِتَر [ع.م. اورتمه، قپامه، کیزلمه. —
حقیقت : دوغروی کیزلمه.

سِتَر [ع.م. پرده، اورتو. قورقو.
عفت. ج. ستور، آستار.

سِتَر [س. اوکی ایکی دوکسه لی و دیک
یا قالی چوخه آئواب.

سِتَر [ع.م. برشیئی اورتن ویا نظردن
صافلابان هر شیء، پرده، ستاره. ج. ستر.

سِتَرِیکسِن [آی.س. قارغه بوکن دیلان
جوز مقی خلاصه سی که

مؤثر بر زهردر.

سِتِم [فاس. ظلم، حقسزلق. جور و جفا.
مژاخذ. کوجه کیده جک معامله. —

ایتمک : دو قوناق سوزسولیک، قیریلدیغی
آکالاتق. * ستمدیده : جور جفا و ظلم

کورمش، مظلوم، مغدور. * ستمرسیده : کند.
یسنه ظلم و حقسزلق ایدلمش. * ستمکار :

ستم ایدن، ظلم و حقسزلق ایدن. *
ستمکر : حقسزلمه، ستمه گرفتار اولان.

* ستمکش : ظلم کورن، حقسزلق چکن.
[فاس. مدح و ثنا اولومش.

سَمُودِه [مدوح. شایان مدح : اوصاف
ستوده. سیرت ستوده. — شیخ : آبی خویلو.

سَمُور [فاس. آت، آشک، قاطر کبی
ایدنک حیوانی.

سَمُور [ع.م. ج. سترلر، پردلر، اورتولر.
ب : ستر.

سَمُون [فاس. منفرد بر یایی ویا بر بنایی
طوتمق ویا سوسوله مک ایچون

اوزونلغی قالینلغندن ده اچوق اوله رق
طاش، طوغله و آششادن یاپیلان و علی-

العاده بر قاعده، بر شافت و بر باشلقدن
عبارت بولونان میتین بر دیرک. عمود،

رکن : ویا خود بر ترمومتره نک ایچینده کی
جیوا ویا اسطوانوی بر مایع کتله سی

ویا یوکسه لن بردومان پیغی کبی بویله بر
ستونه بکزه ن هر هانکی برشی. شاقولی

رقلر خطی. بر غزته ویا کتاب حقیقه سنک
شاقولی قسملردن هر بری.

سِتُون [ع.م. ویا ستین. آلمش، ۶۰.
ستین سنه : آلمش سنه.

سِتَوِه [فاس. ملول، مکدر، متالم،
یورغون، عاجز، فتور کتیرمش.

سِتَه [ع.م. مذ. آلتی، ۶. مؤ. ست.
ج. ستون، ستین. * سته شور :

أرضک برج ثورده بولوندی می نیشان آینک
فیرطنه لی آلتی کونی. علمایه مخصوص بر بایه.

سِتِی [ع.م. سیدی دن مخفف. خاتم،
سختی خاتون.

سِتیزه [فاس. ویا ستیز. غوغا، جدال.
— جو، — کار : غوغاچی.

سِتیل [س. حیوانلره صو ویردکاری
بویوک قوغه، باقراج. زنجیره

آصیلان قهوه و بخور مانع الی. زیت
قزغانی. بر برلرک، ایچینده کی صو ایله

مشتیریلرینک باشلرخی ییقادقلری آصمه
باقر قاب ویا کوکم.

سِتین [ع.م. آلمش. ب : ستون وسته.
— اوزرنده نماز قیلنسان

سَجاده [خالی و سائر. — نشین :
سجاده ده اوتوران، وقیله مشایخه مخصوص

بر پوست ویا مقامده بولونان.
[ع.م. زندانچی، حبسخانه ما-

سَجَان [موری، غاردیان، طومروچی.
— اوزرنده نماز قیلنسان

سَجاوند [فاس. قرآن کریمده طرز
قراشته عائد بعضی اشارات.

سَجایاه [ع.م. ج. سچیلر، خویلر،
طبعیتر. ب : سچیه.

سَجده [ع.م. عرض عبودیت و تعظیم
ایچون آکیلوب یرلره قپامه.

— کاه : سجده ایدیله جک یر.
[ع.م. نثرده فقره صوکارینک

سَجج [ع.م. نثرده فقره صوکارینک
قافیه طرزنده توافق، موزون

نثر : یمن چوللرنده، عدن قابولرنده ...
یا کایش یوله کیدیورسکز، حقیقتدن

اوزاقلاشیورسکز. بو وجهله توافق ایدن
صوک کله لر. ج. أسجج.

سَحَايا [ع.س. کله سنك جمعی اوله رق قوللا نیلیور سه دیا کایشدر. ب. سحاه. ع.س. اورته لئك آیدینلا نغمه باشلا. **سَحَر** [دیغی صباح وقی. * علی السحر: صباح ایرکندن. = خیز: صباحلین ایرکن قالقان. = کاه: صباح وقی. ج. اسحار.

سَحَر [ع.س. بوکو. بوکو قوتی حاشر. **سَحَر** [اولان چاذیه. = آمیز: بوکو ایله قاریشیق؛ فوق العاده بر قوه چاذیهی حاشر. = باز: بوکوجی. = ملك: بوکونك تأذیری آلتنه صوقق.

سَحَق [ع.س. دوکمه، توز حالته قومه، آزمه. = ایتك: دوکك، آزمك. **سَحَوْر** [ع.س. رمضانده اوروج طوتمق ایچون کون دوغمان اول یین ملك. **سَحَاء** [ع.س. ویا سخاوت. جومردلك، آل آچیققلی. * سخاكار: جومرد، آلی آچیق.

سَخَافَت [ع.س. عقل، فکر، قابلیت واهلیت آزلغی. قریحه دارلغی. **سَخَانَت** [ع.س. صیجافلق، حرارت. ایصیتمه آتشی. **سَخَاوَت** [ع.س. ویا سخاء. آل آچیققلی، جومردلك. * سخاوتلی: آلی آچیق، جومرد.

سَخَت [ع.س. قاتی، سرت، چتین، خشین: دل سخت. کوچ، زور، دشوار: کار سخت. قوتلی، متین، محکم: بازوی سخت. = دل: قاتی یو. رکلی. * سختگیر: صیق طوتان.

سَخْتِیان [ع.س. تربیه لی دری، بالخاصه کچی [دریسی. ص. سختیانندن یالیش. **سَخَن** [ع.س. سوز، لفظ، کله، لا، قیردی. = آرا، = پرداز: دوز کون سوز سویله یین، فصیح. = چین: بریردن سوز طوبایلوب دیکر بره نقل ایدن، غماز، تمام. * سختندان: سویلدیکی ییلیر، کوزل سوز سویلر. = سنج: سو-

سَجَل [ع.س. اوزرینه یازی یازیلان طو. مار. خاطره سی محافظه ایدنك ایستنه تن بعض احوال وحرکاتک قید ایدلد. یکی عمومی ویا خصوصی دفتر. محکمه ده عهود و مقاولات کبی موادک قید اولوندیقی دفتر. تو. ترجمه حال. ج. سجلات. **سَجَن** [ع.س. زندان، محبس، حبسخانه، طومروق. ج. سجون.

سَجُود [ع.س. ج. بره قیامه. برای تعظیم برینك اوکنده آکله. طایفه. **سُجُون** [ع.س. سجنلر، زندانلر، محبسار. ب: سجن. **سَجیم** [س. قناییدن بر آز دها قالین او. رولش ایپ.

سَجِيه [ع.س. خلق، طبیعت، خوی، طبیعت، فطرت، مشرب، شیمه، قاراقتر. ج. سجایا، سجات.

سَجَکین ص. سچلمش، منتخب، کزیده. **سَجَلِیا** [س.س. ایتالیانك جنوبنده آق ده کیزك آک بویوک آطه سی.

سَجَلِیَسْتِین [س.س. سچلیا آطه سیله ایتالیانك جنوبنده بولسان ناپولیتانه خطه سندن مرکب دولت که شیمی یوقدر. **سَجَمَک** [ف.س. آیسینی آیرمق، انتخاب. ایتماک: فرق وتمیز ایتماک. مت. سچدیرمک. ل. م. سچلمک.

سَجْمه [س.س. آیسینی آیرمه، انتخاب ایتما. ص. آک آیلری آیرلش، انتخاب اولونمش: سچمه عسکر، سچمه قارپوز. **سَحَاء** [ع.س. کتاب جلدلک مخصوص ایچمه دری. بین زاری. سینك فتحیه تلفظی غلطدر. ج. اسحیه.

سَحَاب [ع.س. ب: بولوت. ج. سحب. * سحابه: بولوت، ج. سحاب. **سَحَار** [ع.س. بوکوجی، سحر یاپان. ج. سحر کبی فوق العاده بر قوت ایله جذب و جلب ایدن: چشم سحر.

زینی دارتارق سویله یین . * سخنور : آیی
سوز سویلر ، قصیح .

سخونت [ع.ص. صیجاقان ، حرارت .
صیتمه حرارتی .

سخی ع.ص. جومرد ، آلی آچیق .

سخیف [ع.ص. ضعیف ، عاجز . خفیف
(طوقمه) . عقلی آز .

سخین ع.ص. صیجان ، یاقیچی .

سک [ع.ص. قیامه ، طیقامه ، کچلمن حاله
سک [قومه . س. مانع ، حائل . نسبه
یوکسکجه بردوزلک : باغچه سدی . ناملو
ایچنده یولور آراسنده کی یوکسکک . مرور
وتجاووزی منع ایچون چکیلن دیوار : سد
چین . داغ . ج. آسداد .

سکاجت ع.ص. ساده لک .

سکداد ع.ص. دوغورلق ، إصابت ، دقت .

سکداد [ع.ص. طپسا ، طیقاج ، تامپون .
أسباب معیشت . * سکاده : برطیقاج .

سکدایی [ع.ص. آلتیدن مرکب . سکاسی
الوجوه : آلتی وجهلی .

سکدره [ع.ص. گویا دیناره وطنلری اونو-
تدیران نبی إسمنده چوق لذتلی
برمیوه ویرن شجرة النبق اورمانجی ، بشنین ،
خندقوق . * سکدره المنتهی : سمانک یدنجی
قائنده برهقام . ج. سدر .

سکس ع.ص. آلتیده بر .

سکفه [ع.ص. قاپو ، باب ، در ، مدخل ،
مخرج .

سکده [ع.ص. قاپو ، قاپونک آشیکی . صره ،
سکمله . مرتبه ، منزله . ج. سکده .

سکید [ع.ص. دوغرو ، حق ، مطابق
عدل ، صوابی : دوغرو هدفنه
إصابت ایدن : رأی سکدید . ج. سینک
ضمیله : سد .

سکدیر [ع.ص. اوطنه نك دوشمه دن یوکسک
اولان او طور یلاچق محلی .

سکدیه [ع.ص. آشیا ، خسته ویا یارده لی طن-
شیمغه مخصوص اورته سی بز ویا
تخته ایکی اوزون قولدن عبارت تسکره ویا
تخت روان . ب : تخت .

سکر [ع.ص. باش ، رأس ، قفا . رئیس .
اوج : سر رشته : ایپ اوجی . ذروه ،
تپه : سر کوه : داغ تپه سی . - بزمین :
باشنی یره قویارق . - از : نو : یکیدن ،
یکی باشدن . ص. باش ، برنجی . - محرر :
باش محرر . - آغاز : باشلانچیج ، ابتدا .
- آفران : باشنی یوکسلتن ، سائرلرندن
تمیز ایدن ، ممتاز . - آفککنده : باشنی
آکن . - آمد : باشده بولونان ، ایلری
کان ، ایلریده اولان . - انجام : باشه کان
وقعه عبرت بخش . - آنداز : باشنی آتان ،
فدا کار ، باشندن قورقاز ، بی باک و بی پروا .
- آنکشت : یارمق اوجی . - آهنگ :

باش چالغیچی . - بزمین : باشی یره آکیش .
- بسر : باش باشه . - بلند : باشی یو-
کسک ، عالی ، ممتاز . - بند : باشه
باغلانان ویا صاریلان شی : شیشه طاپاسی .
- بها : باش حساسی ، دیت . - پوش :
باشه کییلن شی . - تاج : باش تاجی .
آک عزیز و محترم کیسه . - تسر : باشدن
باشه ، بوتون ، کاملاً . - چشمه : چشمه
باشی ، چشمه صوینک منبعی . - حد :
حدود باشی ، ایکی دولت طویراغنک برلشد .
یکی خط بووی . - حددار : حدود محافطی .
- داده : باش ویرمش ، باش کوسترمش .
- دفتر : دفترک باشنده اولان ، آک باشده
بولونان : سر دفتر آریاب هنر . - رشته :
ایپ اوجی ، حجر ، فرصت ، وسیله ، بهانه .
- زده : باش اورمش ، باش کوسترمش ؛
سر زده ظهور اولوق : باش کوسترمش ،
چیقویورمش . - شار : آغزینه قدر دولو ،
مالامال . - عسکر : وقتیه عسکرلرک آک
بو یوک قوماندانی ، حریه ناظری ، شیمدی
مدافعه علیه وکیل . - قراز : سر آفران .
- فرو : باش آکجه . - کار : ایش باشی ،
ناظر و مدیر کبی مأور . - کش : إطاء

سَر اِج [ع. س. (ت : ساراج) . اکر
سراجخانه : سراجلر چارشیشی .

سَر اِچ [ع. س. کوچوک سرای .

سَر اِدِک [ع. س. قماشدن چادیر ، باویون .
توز و دومان کردای .

سَر اِسِر [ع. س. ح. باشند باشه ، کلیا ،
بوتون . س. بونه تللی برقاش .

سَر اِسِمه [ع. س. ویا سراسیمه شایر مش .
عقلنه خلل ککش ، حیرت زده .

سَر اَوِیل [ع. س. سروالر ویا سرویلر ،
پاک کنیش یا نطالونلر ، کولوتلر .

سَر اِی [ع. س. حکمدار مسکنی و دانه سی .
بویوک قوناق ، حکومت قوناقی .

سَر اِیاء [ع. س. ح. سربلر ، دشمن اوزرینه
کوندزین عسکرلر .

سَر اِیت [ع. س. کچمه ، بولاشمه . انتشار ،
انتقال : قتالغی زره سرایت
ایتمسین ده ...

سَر اِیَر [ع. س. ح. سربلر ، کیزلی شیئر ،
درونی و کیزلی فیکرلر .

سَر اِینده [ع. س. ایرلایان ، تغنی و ترنم
خواننده .

سَر باز [ع. س. جسور ، یکیت ، پرواسیز .
س. ایرانده بر صنف عسکر .
سربازی : یکیتلک .

سَر بال [ع. س. کوملک ، قمص .

سَر بَسْت [ع. س. حرکت ایتمک ویا ایتمه .
مک اقدارنده اولان ، حر .

آزاد : انسان دنیا یه سربست اوله رق
کلشدر . ممانعت کورمه ین : سربست تجارت .

اوتانما یه رق و صیقیلما یه رق حرکت ایدن :
چوق سربست بر چو جوق . ح. صیقیلما قسزین .

انسان بو باغچه ده سربست دولشه ییلیرمی ؟
آچیقچه : سربست قونوشالم . = ترجمه :

مالا ایدیلن ترجمه . * سربستی : سر-
بستلک ، آزادلیق ، حکم آلتنده بولونما .

سَر بَسْتِه [ع. س. باشی باغلی ، اورتولو ،
قاپالی ، کیزلی .

عتمیز ، عنادچی ، عکسی ، عاصی .
لوحه : بر کتاب و سائر نهک اک باشنه
پازیلان یازی ویا چیزیلن رسم . = مست :
سرخوش ، = مستی : سرخوشلق . = نامه :
مکتوب ، کتاب و سائر باشنده کی عنوان .

سَر [ع. س. کیزلی طوتولماسی لازم کان
سَر [شیء . علقک ایرهمیه جکی ایش : سر

خلقت . آالین ویا آل چیز کیدی . =
اولق : اورته دن غائب او . کیزلماک . *

سَر ا : کیزلیجه ، محرمانه . = داش :
برنک سینی صاقلایان ، محرم و معتمد .

چ. آمرار . ب : آمرار .

سَر ا [ع. س. ویا سرای ، بویوک قوناق .
ص. تغنی و ترنم ایدن ، ایرلایان :

نغمه سرا : نغمه پرداز .

سَر ا [ع. س. مسرت ، سونبج ، ممنویت .
ضدی : ضراء . فی لضراء والسرائ ،

فی الشدة والرخاء : ایدار و اقبالده ، معیشت
دولغنده و کیشلکندنه .

سَر اب [ع. س. چولرده اوزاقده کی اشیایی
معکوس بر شکلده کوسترن

طبیعی بر رؤیت خططاسی که سما دخی یه
عکس ایدرک اوزاقدن برصو سطحی کبی

کورو نور . اوزاقدن بویله صو کبی کورون
یر ، پوساریق ، ایلغیم صالغیم .

سَر اِیستان [ع. س. دنیا ، عالم سقلا .
[ع. س. ح. سربالر ، کوملکلر ،

سَر اِیل [ع. س. ح. سربالر ، کوملکلر ،
غومیتله) ائوابلر ، زهرلر .

سَر اپا [ع. س. ح. باشند آیاغه قدر ،
تکمیل ، بوتون ، هپ . تماما ،

کاملا ، هپسی : سوبلدکلری سربا بالاندر .

سَر اِپرده [ع. س. پادشاه چادیری . بویوک
قوناقلرده حرم ایله سلاملق

آراسنده کی ویا قاپوده کی پرده .

سَر اِج [ع. س. ایشیق ، قندیل ، مشعله ،
چراغ ، آلت تنویر : سراج واه

هدایت . کونش . = اللیل : آتش بوجکی .
چ. سرج .

جاناواردن انسان رسم : کوچوگمندن
اولورسه پرچین .

و [ف.ا.ص. قیومزی ، قیزیل . تر.س.
سرخ [قرمزی مرکب. = سر : قزلباش .

و [ف.ا.ص. قیومزی صو ، قان ،
سرخاب [شراب . اوردک .

[ف.ا.ص. هست ، سکران . ایچی
سر خوش [ایچوب سرسم اولان . عیاش .

[ف.ا.ص. آتلی برجامتک باشی ،
سرخیل [آمری . بح. باش ، رئیس ،
کزیده : سرخیل ادبا .

[ف.ا.ص. صوئوق ، بارد : آب سرد .
سرد [لطافتسز ، سرت ، خشین ، چیرکین :
سردمعامله . صوئوق : کرم و سردده باقلماز .

[ع.م. (اقسام کلامی) صنعتله ترتیب
سرد [و تنظیم ایتمه . دله . قالدورلامه ،
آلمه . غل . بسط ، ایراد و بیان ایتمه ،
بیلدیرمه ، کوسترمه . طوره قسزین متوالا سویله .

[ف.ا.ص. ویا سردابه . برآلتنده
سر داب [سرین اوطله ، مخزن .

[ف.ا.ص. سر عسکر ، قوماندان .
سردار [اکرم : اُسکیدن مشیر ایله

سر عسکر آراستنده بر موقعی اولان قو-
ماندان که حرب زماننده عموم عسکره باش
قوماندانلق ایدردی . قیر-ی : اُسکیدن
آسایشی تأمینه مأمور بولولک باشی .

[ف.ا.ص. باشه قاقه ، تکدیر ،
سرزنش [تقزیر ، چیقیشمه : بکا
سرزنش ایتمه ییکز .

[ف.ا.ص. سرسم . سر . انسانی
سر سام [سرسم ایدن بین علی .

[ف.ا.ص. اوتونده بریده کزوب
سر سری [دولاشان ، دربدر ، آواره .
* سرسربانه : سرسریجه ، دربدرجسه .
* سرسریلک : دربدرلک .

[س. بدلا ، آلیق . اونوتقان ،
سرسم [خاغاننده بر شی طوتامایان .
نه ییاجغنی شاشیران ، عقلنی طوبلایامایان .
* سرمملک : آلیه لاشمق .

[ف.ا.ص. داملا داملا
سریشدیرمک [صولامق ، داغیتق ،
صاچق : یاغور سریشدیرمور . آزار ازار
اولشدیرمک : آلاجقیلرینه برآز پاره
سریشدیردی .

سرپکن . س. ب : سپکن .

[ف.ا.ص. سریمک فعلنک مجهولی ؛
سرپلک [ب. سریمک . ل. اوزانارق
یابلق ، آچیلوب صاچلمق : نه دن بو قدر
سریلوب سرپلشکم : کلششمک ، اکنه
بوینه بویومک : چوجوق سرپلدی . یورکه
صو- : فرحلامق .

[ف.ا.ص. ویا سیمک . اویه
سرپک [بریه صاچق ، آتارق داغتمق :
قوشلره یم سرپرلر ، دوکونده پاره سرپرلر .
بر دال ، آل و سائره ایله صوی دامله
دامله داغتمق : یوزینه صو سرپکز .
ل. سرپلک ، آزار آزار ، دانه دانه
صاچلمق : یاغور سرپور . کلششمک ،
اکنه بوینه بویومک ، بوی آتمق :
چوجوق شویکی آی ظرفنده اپی سرپدی .
مته . سرپدیرمک . م. سرپلک .

[س. سرپیلن بر شیئک دانه
سرپندی [و داملا لری . آز خفیف
و اینجه یاغور . کری قالان مقدار .

[ص. قاتی ، چتین : سرت تخته .
سرت [کسکین ، شدتلی : سرت توتون .
خیرچین ، خشین ، تیتیز ، حدتلی : سرت
آدم ، سرت خوی . یومشاق اولمایان :
سرت قاش . شدتلی ، زورلی : سرت هوا .
* سرتلشمک ویا سرتلنمک : سرت اولمق ،
قاتیلاشمق : شدت و قوی آرتمق : ده
کسکین اولمق : حدت و شدت کوسترمک .
مته . سرتلشدیرمک ، سرتلندیرمک .

سرج . ع.س. حیوان اگری .

[س. معروف بر نوع کوچوک
سرچه [قوش . آلك آك کوچوک یارمقی .
[س. مکبک میلی . پراکنده
سرچین [شیئلر . سسچمه . بویوک

سِرِشْت [ف.ا.س. طبیعت، خلقت، طینت، خوی، طبع.]

سِرِشْتَه [ف.ا.س. یوغورلش، مخلوط، قاریشیق. مخمر.]

سِرِشْک [ف.ا.س. کوز یا شی، دمع.]

سِرْطَان [ع.س. اون ایکی برجدن بری. معروف تلمکلی چیلان.]

سِرْعَت [ع.س. چابوقلق، آرزو و قنده چوق حرکت. = اِنتقال: سوزک معناسی، مدلولی چابق آکلامه. * سرعتله: چابق، سریعاً.]

سِرْعُوْج [س.ب: صورغوج.]

سِرْف [ع.س. لزومسز صرفیات. عینی معناده اِسرائ ده مستعملدر.]

سِرْفَه [ع.س. آغاجی کیرن قورد، طریل.]

سِرْفَرُو [ف.ا.س. ذلیلانه اِنقیاد، باش آکمه: کیمسه سرفرو ایتمه.]

سِرْقَت [ع.س. چاله، خرسزلق ایتمه. دوغروسى سینک فتیح رانک فتیح ویا کسریله در.]

سِرْگِشْت [ف.ا.س. برینک باشندن کچن وقععه، ماجرا، برجه حال.]

سِرْگِرَان [ف.ا.س. باشنه آغزلق کان، سر-خوش، مخمر، سرسم.]

سِرْگِرْدَان [ف.ا.س. باشی دوشمش، سرسم، متحیر، آواره.]

سِرْگِرْدَه [ف.ا.س. باش، رئیس.]

سِرْگِرْم [ف.ا.س. قفاسی قیزمش، سرخوش: سرکرم عشق.]

سِرْکُوب [ف.ا.س. باشه اورمه، باشه اوراجق شی.]

سِرْکَه [س. اکشیمش اوزوم صوی.]

سِرْگِی [س. سریان و یا بیلان شی. بر شیعئ سرمه یارایان یر:]

قارپوز سرکیسی. بر مملکتک ویا بوتون جهانک هر درلو آشپاسنی سروب خلقه

کوسترمکه مخصوص اولان محل. بر نوع سنده [ص. سرلش، دوششمش، یایلش. خسته، دوشکون.]

سِرْگِیْن [ف.ا.س. فیشقی، کوره. = اوقا: بر نوع صارماشیق، سرمق.]

سِرْمَلْک [ف.ا.س. یایلق، دوشمهک. اوزانوب یایلق! خسته لانوب یتاغه دوشمهک. دوکولمک، دوشمهک. م. آچلمق، دوشمهک: یتاقلر سرلدی.]

سِرْمَلُوْحه [ف.ا.س. برکتاک و سائره نک اُک باشنه یازیلان یازی.]

سِرْمَلِی [س. ویا سرلی. سرلش، یایلش، دوششمش: یتاقلر سریلیدر.]

سِرْم [ع.س. قالین باغرساغک آشاغی قسمی. اَلْهَاب: = باصور.]

سِرْمَا [ف.ا.س. صوفوق، قیش، شستا. تیش موسمی.]

سِرْمَايه [ف.ا.س. اِنسانک تصرف ایتیدی اَمال. فائض کتیرن مبلغ.]

پاره قازانق ایچون تجارتده ایشلدیلن آقچه. بر شیعئک اصل دکری. قازانلش علم و هنر. = داره سرمایه مالک، سرمایه لی.

سِرْمَد [ع.س. یک اوزون (کیجه). دوام ایدن، دائمی، دوامی.]

سِرْمَدِی [ع.س. دائمی، أبدی، زوالسنز. باقی (الله).]

سِرْمَدْک [ف.ا.س. یایق، دوشتمک. دوشورمک. یزه یا تیرمق.]

ترکا، بر افاق. لشی: = بایلتاجق درجه ده دوکمک. مه سر دیرمک.]

سِرْمَق [ف.ا.س. قیل اوجی، جزئ، قیل قدر. هیچ، أصلا.]

سِرْمَه [ف.ا.س. قاش و کوزه سورولن آسیاه توز، کحل. = دان: سورمه قای.]

سِرْن [س. اسطوانه شککنده اوزون و قالین جام آغاجی.]

سِرْنَا [ف.ا.س. معروف چالغی، زورنا. زن: زورنا چالان.]

سِرْنِگُون [ف.ا.س. باش آشاغی اولان، معکوس، طالعسنز، بدبخت.]

تکرم ایچون چالارق وسویلیه رک یاپیلان
آهنک . کیجه قوندیری ، لیلیه .

سَرَهَنک [ف.ا.س. چاوش ، قواص .

[ع.س.ص. اسکی سوریه اها لیسندن .
سَریانی] بو اهلایه منسوب ومتعلق .

* سَریانجه : سَریانی طرز و اصولنده .

[ع.س. تخت ، اوزنک . راحت
سَریر] دوشکی . تسکیره . — آرا : تخته

زینت ویرن . سلطنت سورن .

[ع.س. کیزی شی . درونی و کیزی
سَریره] فکر ، سر . چه . سَرائر .

[ع.س. فن طبک علی قسمنه
سَریری] منسوب ومتعلق . * سَریریات :

فن طب تحصیل ایدنلرک علیات وتجربه
کورمارینه مخصوص خسته خانه .

[ع.س. سرعتی ، چایق ، آز و قتده
سَریسع] چوق ایش کورن . — الحَرکه :

چایق حرکت ایدن . * سَریعا : سرعتله ، چایق .

[ع.س. آز صوئوق ، صیجاق ویا
سَرین] صوئوق اولمایان ، لطیف . *

سَرینلک : خوشه کیده جک لطیف هوا ؛
آقشام سَرینلککنده براز کزکز . *

سَرینلشمک ، سَرینلکم ، سَرینلکمک : خفیف
ولطیف برصورته و غوموق . مه . سَرینلتمک .

سَریوم ی . س . معاذندن بر جسم یسبط .

[ع.س. عسکری مقرزه ، سواری
سَریه] بلوکی . جاریه ، اوطلق . چه . سَریایه .

سَریز ض . جمع مخاطب ضمیری .

[ع.س. یوقلق و سلب بیان ایدر ، إلتحاق
سَریز] ایتدیکی اِسمله برابر صفت اولور ،

بی ، نا ، بلا اداقلرینه معادلدر . تربیه — :
تربیه سی اولمایان ؛ عقلسز ؛ عقلی اولمایان ، دلی .

[ف.ا.س. ویا سزوار . لائق ، مناسب
سَریا] چسبان ، شایسته : اوکا علامه

دینسه سزادر . — واری : لیاقت ، لایق
و مناسب اولمه .

[ف. بللی ایتک . حسن ایتد
سَریر مک] یرمک ، دولا یسیله آکلاتمق .

[ف.ا.س. آلن یازیسی ، قدر ،
سَریوشت] تقدیر . سَرینامه ، عنوان .

سَریو [ف.ا.س. تورکجهده سَریوی ویا سلوی
دیر . مزارلقارده چوق بولنان

اوزون و دائمًا ییشیل آغاجلرک اِسیمی . —

آزاد : اوزابوب کیدن سَریوی . — روان ،
— ناز ، — خرامان : اوزون بویلی ، دلبر

محبوبه دن کئایه در : سَریو نازم کیم بویوتدی
بویله بی پرواسی . — سیمین : آیک دکزه

عکس ایدن اوزون ضیاسی ، کوموش سَریوی .

سَریوچ ع.س. سرجار ، آت اکرلری .

[ف.ا.س. تغنی ، نرم : سَریو دحزین .
سَریود] شرق ، تورکی .

سَریور ع.س. سونبچ ، هسرت .

سَریور [ع.س. ویا سورور . حیوا مرکباتندن
قیزیل زرنیج : تللی سَریور .

[ف.ا.س. برجامتک باشی ، رئیس ،
سَریور] ایلری کئی . — کائنات پیغمبرمن .

[ف.ا.س. سَریورلی چوق اولان
سَریوستان] محل ، سَریویک .

[ف.ا.س. جناب حق طرفندن خبر
سَریوش] کترین ملک ، جبرائیل .

[ی . س . ویا سه روم . قانده و سودده
سَریوم] بولنان و یختیلاشدقن صوکره

آیریلان مایع . معین برخسته لغه قارشلی
آشیلانمش اولان بر حیوانک قانندن اِستحصال

ایدیلن سَریوم او خسته لغک تداویسه چون
قوللانیلیر : قوش پالازی سَریوی .

[س . مزارلقارده چوق بولنان
سَریوی] یاز قیش ییشیل آغاج ، سلوی .

[س . پارمقلر آچیق اولدنی حالده
سَریه] باش پارمغک اوچندن شهادت یار .

مغذک اوچنه قدر اولان مسافه .

[ع.س. کوبک . بزورک اورتیه سفده کی
سَریه] یر . چه . سرر ، سرات .

سَریه سَریه مه . آچارق و یایارق .

[ی . س . کیجه لین آچیق هوا ده ،
سَریه ناد] برینک پنجره لری دینده عرض

مَرْكِي س. سزمه ، آكلامه .

سِرْمَك [ف. بللى اولمىق ، دولاييسيله
آكلاشلمىق ، حس ايدىلك .

سِرْمَك [ف. دولاييسيله وضمنآ آكلامىق ،
خفيف صورتده حس ايتىك .

سَس [س. انسانك ويا حيوانك جىكرلرندن
سسس و آغزندن چيقان صدا . قولاغه

چاربان هر نوع صدا : داوولك سسى .
كورولتو ، پاتېردى . = چىقارمىق : اهمال

ومساعه . ، برشى سويله مه مك ، سكوت
ايتىك ، = چىقمىق : خبر ظهور . * سسى

چىقمىق : سويلك . * سسى كسك :
صوصمىق ، كورولتو ايتىك مك . = ويرمك :

چاغيرانه جواب ويرمك : چاغيرمىق . *
سسسىز : صداسى اولمايان ؛ كورولتو

ايتىن ، ساكن ، ساكت : سسسز بر
آدم ؛ كورولتو ايتىكسىز ، سسى ايشيد .

لميرك ؛ سسسز صداسىز چايشيور . *
مسله مك : ديكه مك ، قولاق ويرمك . *

سسلتمك : چاغيرمىق ؛ چاغيرانه جواب ويرمك .
سست [ف. ص. يومشاق ، كوشك ،

سست [ياواش ، ضعيف : سست پىچان .
سسس [س. خور كىك . سسى قازىغنه

سسستره [ويا تخته لى دوزكون بر صورتده
راسيه ايتىك يارايان آلت .

سَطَح [ع. س. بر شئىك طيش يوزى :
[صويك سطحى . طول وعرضى

اولان فقط عقى بولونمايان شكل . * سطحآ :
اوستدن ، طيش يوزندن . * سطحى :

طيش يوزه منسوب ومتعلق . * سطحىآ :
طيش يوزندن ، اوستدن ، جزى . * سطحيجه :

طيش يوزندن ، جزىجه . ج. سطوح .
سَطَر [ع. س. بر صره يازى ، كله ديزيسى .

سَطَر [ج. سطور ، اسطار . جج. اساطير .
سَطَرَنج [ع. س. خار . شطرنج . معروف

سَطَرَنج [اوپونكه داماتخته سى كى خانلى
بر تخته اوستنده اوينايز . بو تخته كى خانلى

شكل . ص. بوشكلده اولان . * سَطَرَنجلى :
سَطَرَنج تخته سى شكلنده خانلى اولان .

سَطَوَات [ع. س. هجوم ، تهورله آتلمه ،
صولت : عسكرك سطوق .

سَطُوَح [ع. س. ج. سطحر . ب. سطح .

سَطُور [ع. س. ج. سطرلر . ب. سطر .

سَعَادَت [ع. س. شقاوتك ضدى ، بختيارلىق ؛
مسرت : مسعود حال . *

سعادتخانه : بويوك وعترم بر ذاتك اوى ،
دولتخانه كى . * سعادتلى ، سعادتلو :

سعادتى اولان ، بختيار ، مسعود . *
سعادتمند : بختيار ، مسعود .

سَعَال [ع. س. اوكسوروك . = ديكى :
بوغماجه اوكسوروكى .

سَعَايَت [ع. س. نعيمه ، غيبث ، طعن ،
اقترا .

سَعَتَر [ع. س. زاتر دنيلن نبات . = برى :
ككيك اوتى .

سَعَد [ع. س. تحسك ضدى . ع. س. اوغور
كتپن شى ، مباركلك . ج. سعود .

سَعْداء [ع. س. ج. سيدلر ، بختيارلر .

سَعْدِين [ع. س. اوغور عدايدىلن مشترى
ايله زهره سياره لرى .

سَعِر [ع. س. (حبوبات) ماكولات وامتنعه .
(نك) معين قياتى ، نرخ . ج. اسعار .

سَعِه [ع. س. كنىشلك ، بوللىق ، زكنكىنلك ؛
ثروت ورفاهت . طاقت ، قدرت ،

قابليت ، اقتدار . * سعه حال : ثروت ، يسار ،
اقتدار . سىنك فتحيله ده دوغودر .

سَعَى [ع. س. چاليشمه ، چابالامه . قوشمه .
تعاون .

سَعِيد [ع. س. بختيار ، اوغورلو ، مبارك ،
فرخنده . عندالله مقبول اولان .

سَعِير [ع. س. آتش ، نار ، آلو .

سَفَاد [ع. س. حيواناتك چفتلشمه سى .

سَفَارَت [ع. س. ايلچىلك . سفيرك عنوان
[صفت وعلى . * سفارتخانه :

ايلچى قوناغى ، بر سفير ايله معيتىك
بولوندىلرى دائره رسميه .

وسائره . طعام ، ياك ، خوان . مقعد .
دبر . — جی : سفره خدمتی كورهن .

سَفْسَطَه [ع.س. ظاهرًا صادق حقیقتده
— جی : دائماً كاذب قیاس و دعوالرله حق
قازانق ایسته بن . — لی : كاذب قیاسات
و براهین ایله مزوج .

سَفْط [ع.س. سیت . بالیق پولی . ج.
— اسفاط .

سَفْكَ [ع.س. آقیتمه ، دوکمه . سفك دماء :
قان دوکمه .

سَفَلَه [ع.س. ج. سافلر ، آشای طبقهده
بولونانلر ، آلچاقلر ؛ عاجزلر .

سَفَلَه [ع.س. آشای قسم ، تحت . * سفلة
الناس : اك آشای صنفه منسوب
اولان انسانلر ، اسافل ، اوباش .

سَفْلِ [ع.س. آشایده بولنان ، آلچاق ،
تختانی . دون ، فرومایه ، بابایغی ،

اعتبارسز . قیافتی پیس ، بوزوق و پریشان .
[ع.س. اسفلک مؤثی . يك دون

سَفْلِ [ع.س. آلچاق . ب : اسفل .
و آلچاق .

سَفْلِیَات [ع.س. بابایغی ایشلر ، آلچاق
و آشای شیئرلر .

سَفْلِیَّت [ع.س. آشایغیلق . آلچاقلق ،
فرومایه لك . پرمرده قیافت .

سَفْن [ع.س. ج. ویا سفائن ، سفین .
سفینه لر ، کیمیلر . ب : سفینه .

سَفُوف [ع.س. توز علاج .
[ع.س. ج. سفیلر ، آلچاقلر .

سَفْهَاء [ب : سفیه .
[ع.س. آق ، بیاض . بحر — :

سَفِید [ع.س. ایلچی . — کبیر : بویوک
ایلچی .

سَفِیل [ع.س. (بوکله عربجهده یوقدر .)
دنی ، حقیر ، ذلیل ، رذیل .

بدبخت ، ضرورت و سفالت چکن ، آجینه .
چق حالده بولونان ، شایان مرحمت .

سَفِینَه [ع.س. کبی ، کشتی . بحر . سفن ،
سفائن و سفین .

سَفَاك [ع.س. قان دوکیچی ، خونریز .
[ع.س. و سفاله . چناق ، چوملك كبی

سِفَال [ش. * سفالیاره : چناق یارچاسی .
[ع.س. آلچاقلق ، سفیللك . فوق .

سَفَالَت [ع.س. العاده ضرورت وصفتی .
[ع.س. بدلالق ، أحققلق . تربیه .

سَفَاهَت [ع.س. سزلک ، حیاسزلق . مالی پیروده
یره اسراف ایتمه . ذوق واکلهجه به میل .

سَفَان [ع.س. ج. سفینه لر . ب : سفینه .
[ع.س. ایلك صائیش . — ایتمك :

سَفِتَاح [ص.س. یارالمق ؛ ایشه باشلامق .
* سفتاحلامق : ایشك یلك اجراسته مباشرت .

سَفْتِنَمَك [ع.س. بیتلی کبی مسکین مسکین
قاشینمق ، قپردانمق .

سَفْتَه [ع.س. دلنش . نا — : دلنه مش .
[ع.س. دلناسفته : دلنه مش ایچی .

سَفَر [ع.س. یولچیلق ، سیاحت . محاربه به
سَفَر [کیتمه . محاربه ، حرب . مقابلی :

حضر . — طاسی : بربری اوستنه قونوب
باغلانان و قولایچه طاشنانن ياك قابلری

طاسی . — طاسی : یولچیلقده لازم اولان
اشیا . — بر : حربه حاضرلانش (عسکر) ،

حربه حاضرلانش ویا حرب ایتمکده اولان
(دولت) . — بركك ، — بری : حربه

حاضرلانان ویا حرب ایتمکده اولان دولت
ویا عسکرک حالی . ج. اسفار . ترس .

دفعه ، کره : بوسفر یی عفو ایت ! *
سفری : یولچیلغه مخصوص ویا محاربه به

منسوب و متعلق ؛ اوروج و نمازك تخفیفی
ایجاب ایدن یولچیلق حالته متعلق .

سَفَر [ع.س. کتاب ، جلد . بالخاصه
سَفَر [کتاب مقدس جلدی . ج. اسفار .

سُفَرَاء [ع.س. ج. سفیرلر . ب : سفیر .
[ع.س. آیه . ج. سفارج .

سَفَرَجَل [ع.س. (ت : صوفرا) . طعام
و ایچون اوزرینه صحنلر قونان

مشین و یا بز . اوزرنده ياك ینن ماصه ، تپسی

سفيه [ع. ص. بدلا ، آحق . تريه سز ،
 سفيه [آديسز . قبيح (سوز) . ج. سفهاء .
 سقاء [ع. ص. صو طاشيبان ويا قويون
 قيرمزي باشي كوچوك برقوش . = قوشی :
 سقام [ع. ص. ج. سقمير ، مرضلر ، علتلر ،
 خسته لقار . ب : سقم .
 سقامت [ع. ص. بوزوقلق ، سقطلق ،
 يا كليكشلق ، نقصانلق .
 سقانداال [ی. ص. ويا اسقانداال . اوتاناچق
 چيقماسندن متولد كورولتو ، ديدی قودى ،
 قضیحت ، رذالت . بر سئو مثالک تحريك
 ايتديكي غيظ و غضب .
 سقر [ع. ص. جهنم آتشي .
 سقط [ع. ص. ايشه ياراماز شي ، كوتو
 وفائده سز شي . حساب يا كليكشي ؛
 إفاده ويازي يا كليكشي . قباحث ، خطا .
 تر. ص. اعضاء بدنندن برى ناقص ويا غليل
 اولان : بوادمك كوزى سقطدر . خطالى ،
 فنا ، تهلكلى ، قصورى ، بوزوق : سقط
 ايش ، سقط قاش . * سقطلامق : غليل
 ويا ايشه ياراماز برحاله قومق ، بوزمق .
 * سقطلامق : غليل و ايشلمز اولق ،
 بوزولق ، قصورى اولق . * سقطلق :
 غليل و ايشلمز برحالده بولومق ، بوزولق ،
 فنالق ، قصور ، يا كليكشلق . ج. اسقاط .
 سقط [ع. ص. رحمدن دوشن چوجق .
 چاقاق طاشندن چيقان شراره .
 سقطات [ع. ص. ج. دوشوك اولان يرلر ،
 لقصورلر ، نقصانلر .
 سقطره [ع. ص. يمن ساحيله آفريقاساحلى
 آراسنده براطه .
 سقف [ع. ص. دام ، چاق ، آاورتوسى
 ج. سقوف ، سقف .
 سقم [ع. ص. خسته لق ، مرض ، علت .
 ج. اسقام ، سقام .
 سقمونيا [ع. ص. مسهل كبي استعمال
 ايديلن نبات . بيك كوز اوق ،
 اينجه محموده .

سكر [ع. ص. برجنس كرتسكه . بوكرتسكه .
 سقمقور [ع. ص. رنكسند برجنس تولبند .
 سقوٹ [ع. ص. دوشمه ، نزول . صارتقه .
 سقوف [ع. ص. ج. سقفلر ، داملر ،
 طاوانلر . ب : سقف .
 سقى [ع. ص. ايجسه جك شي ويرهه .
 صولاهه ، اروا .
 سقيم [ع. ص. خسته ، مريض . خطالى ،
 يا كليكش ، دوعرو اولمايان .
 سگك [ع. ص. كوپك ، ايت ، كلب .
 سكارى [ع. ص. ج. سكرانلر ، هست
 وسرخوش اولانلر . ب : سكران .
 سگال [ع. ص. دوشونمه ، آنديشه ، فكر .
 بد - : فنا فكرلى ، بد آنديش .
 سگان [ع. ص. بر محله ساكن اولانلر ،
 اهالى ، سكنه . ب : ساكن .
 سگاه [ع. ص. مو. أصلی : سگاه . كردى
 ايله بوسلك آراسنده بر پرده .
 سكب [ع. ص. صو دوكه . معدنى آرخه ،
 قالبه دوكه . دائمى ياغور .
 سگبان [ع. ص. آو كوپكلى اداره ايدن .
 يكيچريلره منسوب بر صنف عسكر .
 سگته [ع. ص. كسليمه ، طورمه ،
 انقطاع . = يه اوغرامق :
 طورمق ، آردى كسليمك . ضرر ، زيان ،
 خلل . تنفس و جريانه خلل كلكسرين
 حس و حركتى بردن بره طوردر بران نرف -
 الدم دماغيدن عسارت خسته لق . قانك
 جگرلره ويا باشقه برعضوه دو كوله سى ،
 داملا . = دارة ضرره اوغرامش ، رخنه داره .
 سگدير مك [ع. ص. بر آياق اوستنده يو -
 روتوك ، صيچراتق . بر
 شيشي آزا صره صيچرايه جق صورته يره
 ويا صويه تماس ايتديره رك آتق .
 سكر [ع. ص. سبرخوشلق ، هستلك .
 سكر [ع. ص. شكر .

سکرات [ع. س. ج. سکره ناک جمی . - الموت : اولومک تقریبیه حاصل اولان سرسملک ، حالت نزع ، احتضار .

سکران فاصه سرخوش ، هست .

سکرتمک ف. قوشمق .

سکر دیم [س. کری تمه . یا یا قوشوسی .

یولی : یولی : قلعه بدئلرنده محفوظ

یول . خان اوله لری اوکنده کی کزینتی .

سگروک [ص. غله سیرهک . صیق اولمیان

صقال . نادر ، آز بولونان . چه صیق

اولمایارق . نادرآ . * سکرکجه . پک صیق

اولمیان ، آز آراقلی ، آز ، نادرجه . *

سکرکشدیرمک : آراسی آچق : آزالتمق :

زیارتلرکزی سکرکشدیردیکز . * سکر-

کشمک : آراسی آچلمق ، نادرآ وقوع

یولق ، آزالق . * سکرکک : بربرندن

آبری وآچق اولمه ، ندرت ، آزلق .

سگرمک [ف. یهتزاز ایتک ، اویناق ،

قیدرامق : کوزم سکریدی .

سکز [عد. دیدن صوکره کلن عدد ،

۸ . * سکز : هر دفعه سنده سکز .

— لک : سکز قسم ویا جزءن مرکب ،

سکز قیمتده . — لی : سکز بشک وسائرهی

حای . — نجی : یدنجیدن صوکره کلن .

سکسان [عد. (ت : سکسهن) . سکز

هر دفعه سنده سکسان . * سکسانلک :

۸۰ قسم وجزءن مرکب ، ۸۰ غروش وسائر

قیمتده ، ۸۰ یاشینده . * سکساننجی :

۸۰ درجه سنده اولان .

سکسمانت [ای. س. اوزرنده بر دائره ناک

سکسمانت [آلتیده بری (۶۰ درجه)

بولونان برآلت که زاویه لری ومسافه لری

اولچمه یارار ، سکستان .

سکسک س. برنوع طوغان .

سکمک [ف. برآیق اوستنده صیجریارق

یوروموک . خفته قوشارق کیتمک .

سکسات [ع. س. سکته ناک جمی . طورمه ،

قلدالمامه . هقابلی : حرکات .

سکینه [ع. س. ساکنلر ، ساکن اولانلر

برمحلده اوطورانلر .

سکنی [ع. س. اوطورولانر ، مکان ، خانه ،

قوناق ، مسکن . م. بریره اوطور-

مه ، ساکن اولمه . قابل : — اوطوریلایلیر-

سکوت [ع. م. صوصمه ، سویله مه مه .

* سکوتی : سکوته منسوب ؛

صوصان ، آز سویله بن .

سگود س. معروف آغاج . ب : سوکوت-

سکون [ع. م. طورمه ، قلدالمامه . راحت ،

حرفک حرکه سز اولماسی .

سکونت [ع. س. دورغونلق . راحت ،

آرام ، آسایش . دینه .

سکه [ع. س. یاره لره اورولان تغا . ضرب

سوقاق ، بویوک یول ، آغاجقلی یول . *

سکه الحدید : دهر یولی . — زن : یاره

ضرب ایدن . — کن : مسکوکاتک قالبی

قازان . تره . مولوی کلاهی .

سکی [س. دیرک آیققلی ، کرسی طاشی .

آتک آیاغنده کی بیاض : سکیلی آت-

سکین [ع. س. بیچاق . ج. ساکین .

سکیمت [ع. س. ویا سکینه : راحت ،

آرام . إعتد . طاتلیق .

سل [س. ویا سیل . یاغوردن حاصل اولان

شدتلی صو آقنیتیسی .

سل [ع. م. چیقارمه ، برشیئی دیکرندن

یاواشجه چکمه : سل سیف .

سل [ع. س. ورم دنیلن علت . * سل

الرته : آق جکر وری .

سلاحقه [س. س. سلچوقیلر : سلاحقه

ایران .

سلاح [ع. س. هجوم ویا مدافعه یه یارایان

آلت . — آتمق : تفنگ بوشا-

لتمق . — آنداز : نفر ، تفنگ ایله مساح

عسکر . — خانه : سلاحلرک قوندیغی ،

شواذب و معایب فقدانی . صحت و عافیت .
 أمن و امان ، امنیت و اطمینان . راحتلق .
 سَلَب [ع.س. زورله آلمه ؛ سرتق ، یغما .
 نفی ، اینکار ، نبی ، منع . =
 ایتک : بوزمق ، قاچیرمق : راحتقی سلب
 ایتدک . * سلبی : نبی و اینکاره منسوب .
 سَلَجَوُق [ع.ص. وقتیلله ایراند و آنا .
 دولیده حکومت سورن
 آل سلجوقه منسوب .

سَلَخ [ع.م. یوزمه ، دریسنی صویه .
 عربی آیتک صوک کونی . *
 سلخخانه : قویون ، اوکوز و سائر حیوا .
 ناک کسلدیکی محل . زبازدی : سلخانه .

سَلَسال [ع.س. طاقلی و لذیذ صو .
 سَلَسَیل [ع.س. ایچیمی طاقلی ایچی ،
 شراب . جتده برچشمه .
 سَلَسِلَه [ع.س. زنجیر . ترتیب ، سیاق ،
 انسق ، نظام . برصره تشکیل
 ایدن شی : سلسله جهال . رتبه صره سی .
 ذریت دقتری . جه . سلاسل .

سَلْطان [ع.س. پادشاه ، حکمدار . وقتیلله
 و کریمه لرینه ده ویریلن عنواندی .

سَلْطَنَت [ع.س. پادشاهلق ، دولت ،
 حکومت . دبدبه ، طنطنه .

سَلَف [ع.س. تقدم ایدن ، برهوقی ویا
 مأموریتی ده اول ایشغال ایدن .
 جه . أسلاف : یکمشر ، أسکی آدمار ، اجداد .

سَلْک [ع.س. ایجیلری دیزمکه مخصوص
 اییلک . دیزی ، صره . ترتیب .
 تعقیب ایدیلن یول ، مسلک . جه سلوک ، أسلاک .

سَلِلَه [ع.س. ویا سلیله . آچیق آل ایله
 اورولان طوقات : — آتمق ، اورمق .

سَلْم [ع.س. آسودکی ، اسلام .

سَلْم [ع.س. پشین تآدیات . سلام . قیوغی
 دباغته قوللانیلان بر آغاچ .

سَلْم [ع.س. باصاماق ، مر دیوهن . برشیتک
 استحصالنه یارایان واسطه .

صانلانیغی محل . * سلاحدار : أسکیدن
 بویوک آدمارک سلاحداری محافظه مأمور .
 * سلاحدور : سلاحدی آدم ، جنسکاور ،
 طشره زادکانندن اولوب أسکیدن سرایده
 پادشاهک خدمتده بولونان تفنکچی . *
 سلاحداندرمق : سلاح ویرمک . * سلا-
 حدانلق : اوزرینه سلاح آلمق ، سلاح
 ایدیمک . * سلاحداق : سلاح قویغفه
 مخصوص محل ویا هشپندن معمول قاتقات
 کوزلری بولونان برنوع قوشاق . جه . أسلحه .
 سَلَاست [ع.س. طاتلیق و یومشاقلق ،
 سهولت و آهنگ ایله تلفظ
 اولونمه خاصه سی : سلاست کلام ، سلاست آلفاظ .
 [ع.س. جه . سلسله لر ، سطرلر .
 سلاسیل] شمشک قیویرینیلیری . بولوتلر .

سَلَاطین [ع.س. جه . سلطانلر ، پادشاهلر .

سَلَف [ع.س. وسلافه . صیقیلمادن اول
 اوزومدن آقان عصاره . اک
 اعلال شراب . بر شیتک اک ای قسمی .

سَلالَه [ع.س. خلاصه سی ، زبده سی ، لی .

سَلام [ع.س. قضا وبلادن مصون وبری
 اولمه ، سلامت ، امنیت . صلح ،
 آسایش . آشنالق ، تحیه . * السلام علیک :
 صلح و سلامت سننگ اوستکه اولسون

معناسنه سلام وتمنی تعبیریدر ؛ جمعه ده ،
 السلام علیکم دیر . * والسلام : قرار
 و نتیجه بیلدیر ، ایشته بو قدر معناسنه

کلیر : قالدیر ، ایچ والسلام . * دارالسلام :
 جنت ، وقتیلله بغداد شهری . = سلا-
 ملا .

شق : بربرینه سلام ویرمک ، آشنالق
 ایتک . * سلاملاق : سلام ویرمک ، عرف
 و عادتیه کوره حرمت و محبتی بر ایشارت

ویا حرکتله آکلاتمق . * سلاماق : بویوک
 قوناقلرده ارکک مسافرلره مخصوص دآره ،
 حرم مقابلی ؛ أسکیدن پادشاهلرک جمعه
 کونلری جامعه کیدوب کلسی مراسمی .

سَلامَت [ع.س. صاغ و سالم اولمه ؛
 صحتده بولونمه . نقائص ،

سَلَنْدِير [ی. س. ایچی بوش و ایکی طر-
فی قبالی اسطوانه .

سَلَوْتُ ع. س. تسلیه ، تعزیه ، فرج .
[ع. س. یورویش . طرز حرکت .
سَلَوُكْ] اهل طریقدن اوله . — اتمک :
بر یوله کیرمک ، بر صنفه داخل اولمق :
عسکر لیکه سلوک ایتدی .

سَلَوُی ع. س. بویوک بیلدیرجین .

سَلَه [ع. س. زبانزدی : سهله . آغزی پک
سَهت [آچیق سَهت ، ایشپورطه . — باق :
سَهت ، سنبیل و سائره یاپان .

[ع. س. سلاستی ، رکاکتسز ،
سَلِیس [سهل و روان : سلیس عباره .
[ی. س. خام ایکن آسور ،
سَلِیسِیوم [تبلر حالنده قورشونی بر .
رئیکه مالک اولان اجسام بسیطه دن بر معدن که
کثافتی ۲،۳ اولوب ۱۲۴۰ درجه ده آذیر ،
الکتریک فرونده طیران ایدر ، قشر
أرضک قسم اعظمی بونک مرکبات تشکیل آیلر .
[ع. س. خوی ، طبیعت ، خلق ،
سَلِیقَه [سجیه ، طبع ، طبیعت ، شیمه ،
مشرپ ، فطرت . کوزل سویله و یازمه .
ده کی استعداد طبیعی .

[ع. ص. صاغ و سالم ، طوقولماش ،
سَلِیم [بوزولماش ، کامل ؛ هر تورلو
مؤاخذه دن ، عیب و قصور دن مصون ،
صیت و شهرت برنده ، صحیح ، دوغرو ،
درست . — القلب : دوغرو قلبی ، وجدانی ،
تمیز یورکلی . ج. سلماء .

[ع. ص. صرمه دالری اولان آسکی
سَلِیمِیه [بر جنس قاش .

[ع. س. سینک کسری وضیمه ده دو-
سَم [غرودر . آغو . — الفار : صیچان اوق .
— قاتل : پک مؤثر زهر . ج. سموم ، سم .
[ع. س. آت کبی حیواناتک طرناخی :
سَم [سم سمند .

[ع. س. یلدیزلرک حرکت ایتدیکی
سَماء [نامتناهی فسحت ، فضاء ؛ فضاءک

باشلرمزک اوستند بر قبه کبی کورون
قسمی . کوك ، آسمان ، فلك ، سپهر .
ج. سموات . * سمائی . ب : سمائی .

[ع. س. ج. نشانلر ، علامتلر . فضائل
سَمَات [سمات : علائمی فضاءلدن عبارت .

[ع. ص. جوهر دلک . حلم ، رفق .
سَمَاحَت [طبیعت آیلدی . خیرخواهلق .

* سماحتی ، سماحتلو : جوهر د ، طریق
علمیده قاضی عسکرلک پایه سی إحراز ایدلره
ودولتلو عنوانیه برابر وقتیلر شیخ الاسلامه
وبریلن عنواندی .

[ع. س. اوزرینه صخر قونان بز .
سِمَاط [صوفرا ، یمک ماصه سی ، خوان .

[ع. س. ایشیتیمه . حسن صیت .
سَمَاع [* سماعاً : ایشیده رک ، ایشیتیمه
طریقیلر . * سماعی : ص. ایشیتیمه آسانه
هستند ، مستعمل ، ایتیادی (کلام) ؛
س. بر قطعه دن عبارت اولان شریقلر .

[ع. س. شرقی ، تورکو . چاللی ،
سَمَاع [آهنک ، قوئسر . وقتیلر مولوی
درویشلرینک نای ، قدم و سائره چالارلق
إجرا ایتدکری ذکر و آیین . * سماعخانه :
مولوی درویشلرینک دونه رک ذکر و آیین
إجرا ایتلرینه مخصوص کنیش محل و میدان .
سینک فتحیلده دوغرودر .

[ع. س. صیجاق مملکتلرده یتیش
سَمَاق [کوچوک بر آغاج که قورودولارلق ،
توز حالنه قونان یایراقلری دباغتمده
و بویاجیلده مستعملدر .

[ع. ص. ویا سمائی . کوكه و سمایه
سَمَوی [منسوب و متعلق : کتب سمایه .

[ع. س. حیوان طرناخی آشیندیران
سَمَپاره [سرت شی . — کاغدی : اوز .

رینه سرت بر طاش توزی یاششدیرلش
کاغدرکه تخته و یادمیرلری جالامعه یارار .
ب : زیمپاره .

[ع. س. جهت ، طرف ، یول ،
سَمَت [استقامت . طرز حرکت . — الرأس :

سمانک انسانک باشی استقامتنه تصادف
ایدن نقطه سی . مقابل . سمت قدم . ج. سمتوه

سَمْتَرِاش [ف.ا.س. ت : صوت تراش . حیوان طرناقلری کسمکه مخصوص آلت .

سَمْحاق [ع.س. قفا طاسنک سطح خارجسی اورتین دری .

سَمَر [س. یوک طاشییه بیلک ایچون حیوانلرک اوستنه قونان شی . پالان ، حال آرقه لقی . — لی : قبا وغلیظ (آدم)؛ اورکوجلی (بورن) . — یدویرمک : تمایل ایتمک . — یدویمک : کوچی یتشمه مک . — یخی دایامق : آخوره چکمه مک . — جی قوغه لقی : قالین ساز .

سَمِرَه [ع.س. سمرت . سمرلک ، أسمر رنک : سمرت لون ، سمرت وجه .

سَمَسار [ع.س. ویا سیمسار . آلیجی ایله صاتیجی آراسنده واسطه

اولان ، دلال ، قومیسوونجی . * سیمساریه : سمسار اجرق ، حق . جم. سمسار ، سمسار .

سَمِع [ع.س. ایشیمه . ایشیمه حسی ، ایشیدیلن

شی . شهرت . * سمعاً : ایشیده رنک ، دیکلیرنک . * سمعاً وطاعة : باش اوستنه

امرکزه ایشال ایدیلرک ، کال ایتقیدله . * سمی : ایشیمک حاسه سنه منسوب

ومتعلق : حس سمی . جم. اسماع ، اسمع ، وجج : اسماع ، اسماع .

سَمَاک [ع.س. بالیق ، ماهی . جم. اسماک .

سَمَن [ع.س. ت : سه من . تره یاغی . اُرغش یاغ . سمیزلک ، یاغلیلق .

— کلک ، — پیدا ایتمک : سمیرمک . جم. سمون و آسمن .

سَمَن [ف.ا.س. یاسمین دینلن کوزل قوقولی بیاض چیچک . * سمئر : کو .

کسی یاسمین کبی بیاض اولان . * سمبو : یاسمین قوقولو .

سَمَد [ف.ا.س. آت ، قولات . ع.س. ویا سمدل : هند قوشی .

سَمَنَدَر [ف.ا.س. کویا آتشد یاشار موهوم بر حیوان که خرافات ایرانیه ده مذکوردر . صو کرتنکله سی .

سَمَو [ع.س. یوکسکلک ، رفعت ، یویوکلک .

سَمَوَات [ع.س. جم. ویا سماوات . سمار ، کوکله ، آسمانلر . ب : سماء .

سَمَوْت [ع.س. سمترلر ، یوللر . ب : سمت .

سَمَوْر [ع.ف.ا.س. ت : سامور . اکل -

اللحوم مهلی کوچوک بر حیوان که دریسندن کورک یاپیلیر . بو حیوانک توپلی

دریسی . ص. بودرینک رنکسند اولان ، بودریدن یاپیش اولان : سمور کورک .

سَمَوکین [ا.ز.س. دینه لرده ونیم رسمی چوخندن آچق جاکت .

سَمَوم [ع.س. سام یلی ، اولدیریجی صیجاق روزگار . جم. سمام .

سَمَوم [ع.س. سملر ، زهرلر ، آغولر . ب : سم .

سَمَی [ع.س. یوکسک ، عالی ، مرتفع . هم نام ، آداش . مؤ. سمیه .

سَمَمِیح [ع.س. حلیم ، شفیق ، متساهل ، مؤنس جومرد . جم. سمحاء .

سَمَمِید [ع.س. ویا سمیت . خلقه شکلنده خاص اوندن یاسیلان لذتلی آتمک .

تخلیصیه سمیدی : دکرده باطامیان سمید شکلنده مانطار .

سَمیر [ع.س. ویا سمار . کیجه لین بریله صحبت ایدن : رفیق ، آرقداش .

متصف معناسیله بعض ترکیبلرده بولنور : وزیر معالی سمیر : معالی ایله متصف وزیر .

سَمیر مَل [ف. سمیز اواق ، سمن پیدا ایتمک . مت. سمیرتمک .

سَمیز [ص. آفی ویاغی چوقه ، بسلی ، آئنه دولغون . — اوت : معروف

سبزه . — لک : یاغلیلق ، سمن . — ایشیدن : دیکه ین . جناب

سَمَمِیع [ع.س. حق . جم. سمعاء .

سَمَین [ص. سمیز ، یاغلی : بازوی سمن ، لحم سمن .

سَن [ض. مفرد مخاطب ضمیر شخصی . سَن [* سنجه : سکا کوره .

سنج [ف.اص. طارتان، وزن ایدن. سخن
سنج : سوزنی طارتارق سويله ين.
سنجاب [ف.اص. تيون دنيلن و آغلجلوده
حيوانك قورشوني تويليلسي. * سنجابي :
سنجاب رنكنده ، قيوو قورشوني .
سنجاق [س. وياسانجاق. بويوك بايراق ،
رايت . هر ولايتك باشليجه
تقسيماتندن هر برى . كچمك صاغ طرفى .
جمهوريت اوردوسونك هر آلاينده بولنان
واوزرنده آيات كريمه يازيلي اولان آل بايراق .
— بوغقى : استمداد اشارتى اولق اوزره
سانجاق اورتهدسندن بوغولارق كشيده اولونقى .
— پوسته سى : بوتون كى مرتبانتك ايكي
مساوى قسمندن تك نومرولو اولانلرى .
— كوندرى : كچلرك باشنده و قىچنده
بولونان سانجاق ديركى . * سنجاقدار :
سنجاق طاشيدان عسكر .
سنجان [س. ويازيحان. ساقزلى وديكنلى
چالى ، موسى آغاجى .
سنجيدہ [ف.اص. طارتلمش ، وزن
سنجيدہ اولونمش . مجرايى دوشونولمش .
سند [ع.اص. اوزرينه استنادايديلن شى ،
مسند ، دستك . اعتمادكاه ، ملجا .
بر بورجى ويا حق بيلديرن مصدق كاغد .
دليل ، برهان . — لشمك : سندالوب ويرمك .
سندان [ع.اص. اورس ، اوزرنده دمير
دوكولن آلت .
سندس [ع.اص. اييك قاش ، ايجه ديبا ،
نازك آغلس .
سندہ ملك [فل. آياق اوستنده آي طو-
رامايه وق صالانق .
سندھي [ى.اص. افلاس ايشلرينه باقى
تعيين اولونان وكيل . اعضاسى بولونديغى
بر هيئتك منافعى محافظه ايجون انتخاب
اولونان كيمسه .
سندھي [ى.اص. مشترك منافع اقتصاديه-
نك مدافعه سيجون تشكيل
اولونان هيئت .

[ع.اص. ديش . ياش ، عمر : سن
سن رشد ، سن كال ، سن شيوخوت .
* سنأ : ياش اعتباريله .ج. انسان .
سماء [ع.اص. يوكسلكك ، بويوكلك ،
عظمت ، جلال . كوزلك ، پارلاقلى .
[ع.اص. برنوع نبات . — مكي :
سماء [پاراغى مسهل اولان نبات .
[ع.اص. سنيك كله سمنك جعى :
سنيك [حيوان طيرناغلك اوجلرى .
سنابل [ع.اص. سنبله لر ، باشاقلر .
سمنامكى [س. پاراغى قوتلى مسهل اوله رق
قوللاييلان بر نبات .
سمنان [ع.اص. مزراق ، سونكو وسايره
دهميرى . بيلكى طاشى .ج. اسنه .
سنيك [ع.اص. حيوان طيرناغلك اوجى .
[ج. سنايك .
سنيكى [س. زبازدى : زانبوقه . بويوك
سندال ، صندال ، ماوونه ، سنبوق .
سرخ آطه لر دكزنده ردوس جوارنده
كوچوك بر آطه .
سنبلى [ف.اص. معروف چيچك . * سنبلى :
سنبلى [سنبلى رنكنده : خفيف بولوتلى ،
ياغورسىز ، خوش وسرين (هوا) ؛ وقتيله
شيخ سنبلى سنايك طريقتنه منسوب اولانلره
ويريلن صفتدى .
سنبله [ع.اص. اون ايكي برجدن برى . باشاق .
سنت [ع.اص. پيغمبر آفنديرك افعال
او افعال شريفه لرى . ختان ،
ذكرك اوجنده كى درى كسمه . * سنجى :
سنت عملياتى ياپان . * سنتله مك : بيتيرمك ،
سجندہ كينى سيلوب سورورمك .ج. سنن .
سنتيمه [پ.اص. كچي به كيرن صولرك
طوبلاندغيك آك اشاغى قسم .
— قوبوسى : بوسوي بوشالمتق ايجون
قوللاييلان طلوميه بورولرينك نهايتلنديكى
چوقور بر . — اورتوسى : سنتيمه يوللرينى
تميز طومتق ايجون اوزرلرينه قاپانان قيصه
تختهلردن اورتو .

سَنقور س. شاهين.

سَنگ [ف.ا.س. طاش، حجر. = خارا :
حرمر، طاشی. * سَنگدل :
طاش يورکلی، حرمرتمیز. * سَنگسار :
رجم، طاشلامه. * سَنگستان : طاشق. ير.
* سَنگین : طاشدن ياپلش.

سَن [ع.س.ج. سَنقلر، مرغوب و مقبول
سَن] اولان عادتلى. ب. سنت.

سَنوبيزمه [ی.س. شهرت بولان هرشيئه
ساخته و بودالاجه حيرت.
[ع.م. ذهنه کله : خاطر مه اويله
سَنوح] سَنوح ايتدی.

سَنوخ [ع.م. برشيئده ثابت قدم اولمه.
[س. ويا سينير. حدود، سرحد :
سَنور] سينورده طويلانان عسکر.

سَنوى [ع.م. سَننده برواقع اولان.
[سَنه به منسوب و متعلق.

سَنه [ع.س. ارضك كوش اُطرافنده برکړه
دوغمي مدق، ييل، سال.ج. سَنين.
[ف.ا.س. بويوك تيمسي. تورکجه ده سيني
سَنی] شکنده ده يازيلير.

سَنى [ع.م. يوكسك، جليل، رفيع،
سَنى] [ع.ا. يوجه. بارلاق، كوزل.

سَنى [ع.م.س. اهل سنت مذهبدن اولان :
سَنى] توركلر سَنيدر.

سَنين [ع.س.ج. سَننه لر، ييلير. ب. :

سَنيور [ي.ا.س. ويا سينيور. اُفتندی،
[موسيو. قرتكرك آشاغی
طبقه سى افرادينه ده دئير.

سَنو [ف.ا.س. طرف، يان، جانب. = بسو :
[طرف طرف، هر يانده، هر طرف ده.

سَنوء [ع.س. کوتولك، فئالق، اُذيت،
[مضرت. م. فنا، مضر، مقصد،
مؤذى. = حرکت : کوتو حرکت، =

أخلاق : أخلاق بوزوقلى : = نيت : نيت
فئالق، بوزوق نيت. جى : أسواء ايسه ده
يزسيئنه، قبيحه معناسينه اولان (مساءة)

کله سَنك جى اولان (مساوى) کله سنى
قوللانيرز : مساوى أخلاق، دبرز.

سَوَا [ع.د. دوغروسى : (سوى). غيره
دن باشقه، مستثنا.

سَوَاء [ع.م. بر، مسارى. اورته ده
بولونان.

سَوَائِق [ع.س.ج. سابقه لر، کچمش اولان
وقعه لر. ب. سابقه.

سَوَاحِل [ع.س.ج. ساحلر، دكينز قيميلىرى.
[ب. ساحل.

سَوَاد [ع.س. قارا، سياه، قارا رنگ.
[برشيئك أكثريتى. جسيم سوروه
شخص، فرد. = البلد : شهرک قرا و قصبانى،

سور خاريجى کنار عىلاقى. = وأسود العين :
کوز قاراسى. = وسوداء القلب : قلبك
ديى، درين یرى، عمق قلب.

سَوَار [ف.ا.س. م. يينمش، يينيچى، آتلى.
[أسب. : آته يينمش.

سَوَارِى [ف.ا.س. سفينه نك برنجى قاپدانى،
[قوماندانى. آتلى عسکر.

سَوَال [ع.م. صورمه. دليلمه، صدقه
ايستمه. صورولان شى. ج. أسئله.

سَوْبَرَه كَتيف [ی.م. دوشونولن
اويزه کتيفه مقابل دوشوننه عائد و مناسبى
اولان، أنفسى؛ ذهنى، خيالى. س. أنفسيه

اولان شى. (ضدى : اويزه کتيف : آفاقى).
[ی.م. برشيئك آلتنده

سَوْبُسْتَر اَوم [ی.م. بولونان، اونك اساسى
تشكيل ايدن شى.

سَوْبَقُونَسِييان [ی.م. خفيف ويا مظلم
شعورى اولان.

سَوْبُك [س. چوق س. يدیکنك آقاسى
ايچون يشيك آلتنه قونان قاب.

سَوْبُليمه [ی.م. ويا سوبليمه قوروزيف.
[پك آز مقدارى چوق قوتلى

آنتى س. پتك اولان ککړه مى، ياقيجى
وپك زهرى برماده. (يومورله آتيله سوت
بونك پانزهريدرلر.)

سۈبلىمىنال [ى.ص. شعوريت حدودىدىن
ئۆتسىيەن ئاشىكىنى ئاشامايان ؛ فەھم وادراك
ايدىلىرى كېي اولان .

سۈبوانسىيۈن [ى.ص. دۆلەت طرفىدىن
اوغزى تەنك سۈبوانسىيۈنى وادىر .

سۈبۈ [ى.ص. اسطوانە شەكىلدە ، اوزونچە ،

سۈبۈ [ى.ص. قاۋون چىكىرىدىن پايسلان
سۈبۈيە [ى.ص. مەركەب بالىنى . طەباندن
كچەرك پانطولونى ئاشاغىيە چىكىن وكركىن
طوتان مەشەين ويا قاش . - دونايىم : بر
طورو ويا باستىقەدن كچىرىلەن خۇلاط . -
آرمەلى : دىركەندە افقى سىرتلىرى بولونمايان
(كىيىمى) ، مەقابىلى : قىيا سۈرتۈ آرمەلى .

سۈپاپ [ى.ص. برمايى بىرطولمەنك ويا
سۈپاپ [ى.ص. مەھەندى بىر آلتەك ئىچىنە
صوققە وىسۈكرە اورادىن تەكرارچىقارماق
يارايان تەختەن ، باقىر ويا مەعدىن بىرئوع
كۈچۈك قاپاق . * ئامبىت سۈپاپى : بخار
قازغانلەندە باطلاقمە مانع اۋاقى ئىچۈن فەزلە
بخارى كەندىلىكەندىن قاچىران تەرتىبات .

سۈپۈزگە [ى.ص. تەيزىلىكە قوللانغان
سۈپۈزگە [ى.ص. وچالەند ، تۈيدىن وسائەردىن
پايسلان اورتەلىق سۈپۈزگەك آلت . سوقاق
- سى : بىجە . سۈپۈزگە قارى .

سۈپۈرمەك [ى.ص. سۈپۈزگەك ئايە تەيزىلىك .
تۈكەتمەك . بىر شەيدىن ئىش بىراقاق ، ھەپسى
تۈكەتمەك . ھەتە سۈپۈزگەك : سۈپۈرمەك
سوق ، ئىجبار ويا مەساعىدەتەك ، باۋاسطە
سۈپۈرمەك . م . سۈپۈزگەك .

سۈپۈزگە [ى.ص. ويا سۈپۈزگەك . سۈپۈزگە
سۈپۈزگە [ى.ص. ئايە تەيزىلىكە ۋەقت چىققان
تۈز وسائە . قاش پارچەسى ، زىزە وات
قېۋىقى وسائە كېي چۈرچەپ . فاحشە .
* سۈپۈزگەك : سۈپۈزگەك آلتەك .
ير ، مەنەلە ، چۈپەك .

سۈت [ى.ص. قاندىلىك ودىشى حيوانلىك
سۈت [ى.ص. مەلەندىن چىققان لەيدە و بىياس

مايە ، لېن ، شىر ، حەلب ، نىباتاتەك بەغىزلىرىدىن
آقان بىياس مايە . - بىياس : قار كېي ،
زىيادە آق . - لىيان : پەك ساكن و دورغون ؛
اورتەلىق سۈت لىيان اولدى . - آنا ،
تەينە : بىرچۈجىكى ئامىرىن وئەندەندىن باشقە
برقادىن . - اۋى : چۈبان مايەسى دىنلەن
براۋتەكە اونىكە پەندىرپايدىلەر . - اورغونى :
سۈت طوقۇمەش (چۈجەك) . - بابا : سۈت
آندەك قۈجەسى . - قارداش : غەنى
قادىندىن سۈت ئامىن چۈجەك . - دېشى :
چۈجەكلەندە ئايەك چىققان وىدى ياشىندە
دەكشەن دېش . - قوزۋىسى : پەك تازە
و كۈرپە چۈجەك ، سۈتەن كىسىلەمەش قوزۋە .
* قوش سۈدى : بولونمايىمەش حال اولان
شى . * سۈتەن كىسىلەك : چۈجەك آرتەك
مە وىرەمەك . - وىرەك : ئامىرەك . *
سۈتلاچ : (سۈتلىك) سۈت ، شەك
و پەندىن پايسلان طاتلى . * سۈتلىك :
ئىچى سۈتلىك ، قوزۋىلىك ئىچىندە سۈت
كېي بىياس عەقەلەر . * سۈتلىچە : بىرچەس
سۈتلىك .

سۈتاش [ى.ص. ئاۋاب وچاشىلىرىك بەغىز
سۈتاش [ى.ص. لىيان دىكىلەن اۋستى

سۈتەك [ى.ص. ئاۋاب ، سۈتەك ، سۈتەك ،
سۈتەك [ى.ص. دىل : - يانەش يۈرەك .
- دىل ، دىل سۈتەك : يۈرەك يانەش .

سۈد [ى.ص. فائە ، سۈد ، سۈد ، سۈد ،
سۈد [ى.ص. كە : - نە فائە . - مەندە
فائەلى ، كەلى ، قازانچى .

سۈدا [ى.ص. وياۋودا ، طۈز كېي بىرماۋە
كىمىيەكە چاشىر بىقمامدە قوللا
ئىلەر . - ، - ووتەر : آسەد قارۋىنىكىلى
صۈ : وىسكى ، سۈدا ئايە ئىچىلەر .

سۈد [ى.ص. وسۈدەك ، خۇلاط آربەندە
سۈد [ى.ص. بىر . خەز ، غەم ، كەندە .
شەت مەل ، عەشەق ، ئىتلا . ھوس ، آرزۈ .
عەشەق و ئىتلادىن ايلەرنى كەن خەستەلىق .
قارا : - مەرق ، مەخۇلىيا ، دائىما خەز
وساكتەك طورمەنى مۇجەب اولان خەستەلىق .

سورنی [ی. س. آنکستریک تنویراننده
اوجنه لامبا طاقلمق اوزره
آنا تلدن آریلان چیمقه .

سورج [س. یورورکن آباق بر شیئه
چار یارق دوشه جک کبی اوله .
خطا ، یا کله . * سورجک : آباق بر شیئه
چار یارق دوشه جک کبی اولق . یا کلق .

سورک [س. دوام ، بقا . * سورکسز ،
دوامسز ، چوق سورمه ی .

* سورکلی : چوق سورن ، دوام ایدن .

سورگوز [س. سورولمش طورای دوزلق
آلت . سورولمکه قابونک

آچیلماسنه مانع اولان دمیر ویا آغاج .

یوللری باصدیرق دوزلقمکه قوللایلان

آغیر دمیر اسطوانه ویا طاش . بویوک ماله .

— ملک : سورکوی سورمهک ؛ سورکوی
کزیره رک دوزلقمک .

سورگون [س. نفی ، طرد ، إجلال .
محل نفی ، منفی . برناتک

اوته سندن بریسندن چیقان ایجه وکوره

دال . قوغالامه . ص. قوغولمش ، سورولمش

مطرود ، منق .

سورمک [ف. طوقند براق کزیره مک .
طلا ، صیواق . یورتمک ،

سوق . قوغالامق . طرد ، نفی وتعبدا

صبا نله طویراغی آلت اوست . کچیرمک ،

إحراز . عمر سورمهک . صاتمق ، صرف .

بوراده إنکلیز مالی سورولمز . اتمک ،

تماس ایتدیره رک ایلریتمک : جزوه ی آتسه

سوروکز . اوزامق ، دوام اتمک : بو

صیقنق چوق سورمز . وقت ، زمان یکمکه :

چوق سورمز ، شیمدی نرده ایسه کلیر .

إمهاله دوچار اوو . نشو و نما بولمق ، یرن

یتمک : آکینلر سوردی . آل : — : طوقونق ؛

باشلامق . م. سورلمک . هت . سوردرمک .

سورمه [س. سورمهک فعلی . کوزه سو-
رولن سیاه بویا ، کحل . قاپونی

قپاق ایچون سورولن دمیر ویا آغاج . ماصه
ویا یخانه کوزی . إسهال ، لیت . — دان :

کوزه سورولن سورمهک قوندیغی قاب .

— زده : عشق اورغونی ، عاشق . — کر ،

— کران ؛ سودالی ، عاشق ؛ مفتون .

(أسود) کله سنگده مؤنیدر . * سودای :

سودایه منسوب ومتعلق .

[س. آفریقانک وسطنده و حکاری
کبیرک جنوبنده بر مملکتدر .

ایچنده نیژهر ونیسل نهرلری آقار . *

سودانی : بو مملکته منسوب ، سودانی .

[ف. ص. سورمش ، سورولمش . رخ

سوده — : یناغی ، یوزنی سورمش .

[ع. س. شهر وقصبه لک اعرافنده

سور [بوکسک دیوار . ج. أسوار .

[ف. ص. دوکون ، شنگ ، جمعیت .

سور [ضیافت : ترتیب سور .

[ع. س. ج. قرآن عظیم الشانک سور-

سور [لری . ب : سوره .

سوراخ [ف. ص. دلیک ، کدیک .

سورالیماتاسیون [ی. س. برخسته نک

رنی طبیعی برصورتده آرتیرمه قدن عبارت

اصول تداوی : سورالیماتاسیون ایله تداوی

بالخاصه ورم خسته لغنده آبی نتیجه لر ویرر .

[ی. س. حیرت ، بهیئت . هیچ

سورریز [یکلمه یین سورینج ، فرح ،

کیف ، سرور ، صفا : بو اونک ایچون

کوزل بر سورریز اولاجق .

سورتمک [ف. ویا سورتولمک . تماس

سورتمک [ایتدیرلمک . طوقاناق صو-

رتده سورلمک . بورنی — : کبری ، عظمتی

قیرلمق . برنی غوغایه مجبور ایده جک

حرکتده بولونمق .

سورتمک [ف. طوقندیره رق سورمهک .

[اوتده بریده طولاشمق .

سورتمک [فل . ویا سورتولمک . سو-

سورتمک [رولدرک یکمک . بهانه

آرامق . بولاشمق .

[س. اوتده بریده طولاشان

سورتوک [ناهوسسز قاری ، فاحشه .

سوره [ع. س. قرآنك ۱۱۴ فصلندن هر
 بری : سوره یوسف. ج. سور.
 سوری [س. ویا سورو. برلکده کزن
 طوبو حیوانلر. غلبه لق ،
 جماعت. بر چوق ، بر خلی : بر سورو
 یالان. * سوریچی : حیوان سورن ، کرا
 ایله حیوان ویرن.
 سوریه [س. بحر سفیدک شرقنده برخطه
 وسیعه که فرانسه ماندا سنده در.
 سوز [س. کله ، لفظ. لاقیردی ، قول.
 خبر ، حوادث. وعد ، تعهد.
 حکم ، نفوذ. دیدی قودی. اویشمه ،
 مقاوله. بحث. — آتق : ضمناً طوقونق ،
 طوقوناق سوز سولمک. — آچلمق : بحثی
 کچمک. — آکلاتق : قالدیرمق. — آیاغه
 دوشمک : دیولوق ، شایع اولمق. — ایتک :
 قرارلاشدیرمق. — دوشمک : بحث کچمک.
 — دیکمک : نصیحت قبول ا. ، إطاعت ا.
 — طومتق : وعدنده صادق اولمق. —
 قالدیرمق : فنا سوزده تحمل ایتک. —
 کسمک : ایشی بیتیرمک ، قرار ویرمک.
 — ندن دونمک : وعدنی ایفا ایتمه مک.
 — کچیرمک : دیکلمک ، ایستدیکنی بایدیرمق.
 — کوتورمک : قابل تعریض اولمق. —
 ویرمک : وعد ایتک. — ی یابانه آتامق :
 اهمیت ویرمک ، اعتبار ایتک. آتالری :
 ضرب مثل. — آبه سی : لاقیردیی بول
 اولان. — ینک آری : وعدنده طوران.
 — اهلی : کوزل سوز سویله یین. — بر
 الله بر : آمین اول وعدمدن دونم. —
 برلکی : اویشمه ، إتفاق. بویوک-مه
 توبه : الله کوسترمسین. — آرازمده ،
 بینمزده : کیسه ایشیتمه سین ، کیسه یه
 سویله مه. — دده : صانکه ، کویا. — کلیشی :
 تمثیلی : مثلاً ، فرضاً. — کوتورمق :
 دیسه جک یوق ، پک آعلا. — م اوکا ،
 — م یابانه : بری حقه ند آغیر بر شی
 سویلنه جکی وقت ایراد اولنور : سوزم
 اوکا اوکوز کنی بر آدم. — م سوزدر ،
 — م سوز اولسون : قطعاً سوزمدن

— ملک : قاپونک سورمه سی سورمک ؛
 سورمه چکمک. — لی : سورمه سورولش ؛
 سورولور برشیئی اولان ؛ سورمه کش (قاپو).
 سورنا [ف. س. زورنا. — زن : زورنا
 سورنا چالان ، زورناچی.
 سورناتورهل [ی. ص. طبیعت قوتلرینک
 فوقنده اولان. س. سور-
 ناتورهل اولان شی. ج. خارق العاده :
 سورناتورهل بر مهارت.
 سورفو [س. ب : سوری.
 سورفومک [ف. یرده چکه رک کوتورتمک ،
 سوروکلمک.
 سورفومک [س. بر نوع آغ ویا اولطه.
 سوروشدیرمک [ف. ایکی شیئی بربرینه
 طوقوندیرارق تحریک ا.
 سوروشمک [ف. بربرینه طوقونق ،
 بربرینه سورومک.
 سوروکلمک [ف. یره طوقوندیرارق
 تورمک. مه. سوروکلمک. ل. سوروکلمک ؛
 یره سورونه رک حرکت ایتک ؛ ج. وقت
 کچوب بر تورلو نتیجه لئه مه مک ؛ پیوده
 یره کیدوب کله رک وقت غائب ایتک.
 سوروم [س. رواج ، اعتبار : بو مالک
 سورومی یوقدر. مه. تأکید
 ایچون سورومک فعلیه برابر مکرر قوللا.
 نیلیر : سوروم سوروم سورونیور.
 سورومک [ف. قالدیرمقسزین یره سو-
 اره رک چکمک : ترلکلی
 آتکلرینی سورویور. برابر کوتورمک.
 آیان : تعیین اولوندی یره کیتمک
 ایستیه رک پیوده وقت کچیرمک.
 سورونجه [س. چوق اوزاتمک ، تأخیر.
 دده قالمق : اوزایوب
 کیتمک ، برتورلو نتیجه لئه مه مک ، بیتمه مک.
 سورومک [ف. هیچ قالمقسزین داغما
 یره تماس ایدرک حرکت
 ا. ؛ سوروکلمک. ضرورت وسفالت ایچنده
 شرفسز برحاله یاشماق. مه. شوروندیرمک.

دوغم. — يوق : ديهه چك قالماسى ،
اعتراض اولونماز. ساز و — : اكلنجهلى
جمعيت. — جى : اعتراضچى ، معترض .

سوز [ف.اس. يانمه ، طوتوشمه ، آتش .
دل : يورك يانمىسى . پر — :
آتشلى . — ناك : ياقىچى ؛ مؤثر ، حزن
آنكىز : س. موسيقيدە بر مقامك ايسى .
* سوزنده : ياقىچى ، محرق ، پاك مؤثر .
ص. ياقىچى ، محرق ، ياقان : * دلسوز :
يورك ياقان و فقه دلسوز كر بلا .
[ف.ص. ياقان ، محرق ، ياقىچى :
سوزان آتش سوزان .

سوزمار [ف.اس. كار ، كرتشكه .
سوزسمك [ف. طوس اورمق ، (حيوان)
باشيله اوروب ايتمك .

سوزسن [ف.اس. صوسام دنيلن نبات كه
چيچكى مختلف رنگده اولور .
سوسىيالىز مه [ى.س. وسائط و منابع
استحصاليه ب. جماعته

مال ، اموالى هيئت اجتماعيه به اعاده ،
مساعى مشتركة و مواد استهلاكيه بى هر
كسه تقسيم ايدرك ، صنايع ده دهموقراتيك
بر قوتترول آلتنه آلاق جمعيت بشريه بى
بام باشقه بر شكله صوفق ايسته ينلرك
مسلكى . قارل مارقس عصرى سوسىيالىز-
مه نك مؤسسارندن بر يدر .

سوسىيالىز مه [ى.س. سوسىيالىز مه
سوسىيالىست [مسلكنه طرفدار
اولان : سوسىيالىست بر مبعوث .

سوسىيولوژى [ى.س. حادثات اجتماعيه
دن باحث علم . سو-
سىيولوژى پاك يكي بر علمدر . * سوسىيولوغ
ويا سوسىيولوژيست : سوسىيولوژى ايله
اشتغال ايدن عالم .

سوفراژت [ى.س. هم جنسلىرى
ايچون راي و يرمك
حقى و حق ارككلرك بوتون حقوقى
ايسته ين قادين .

سوفلور [ى.س. تياترو صحنه سنده اوپون
اوپنپانلره ويا بر شى تقريير
ايدلره سويليه چكلىر كملرلر فيصلالان .

سوق [ع.م. اوكه دوغرى ايجه ، آرقه دن
دورتوب سورمه . اولاشديرمه .
كوندرمه ، اؤسال . — الجيش : بويوك
عسكرى قوتلرني سوق و اداره ايتمك فنى .

سوزش [ف.اس. يانمه ، باقمه . تاثير ،
حزن ، عظيم تاثر . * سوزشلى :
آتشلى ، مؤثر ، حزنلى .

سوزگج [ى.س. سوزمهك يارايان آلت .
* چوبان سوزگجى : بر چيچكه .
[ى.س. ويا سوزكو . بر نوع ايجه
سوزگى [سوزكج .

سوزلشمك [ف. بر بيرنه سوز و يرمك ،
قرار و يرمك . معارضه
ايتمك ؛ بر بيرنه سرت سوزلر سويلك .

سوزلمك [ف. سوزكجدن كچيرك تصفيه
اولونمق . (قوش) قنادلرني
اويناقمىزين سسمنجه اوچق . كورولتو-
منزجه قايار كى صاوشوب كيتمك . ب.
حركت نازليجه طورمق ، قورولمق : قارشيمده
كلين كى سوزلمه . چوق ضعيفلامق :
خسته لقدن سوزلدى . (كرزلر) يارى قپاتمق .
[ص. ويا سوزلو . سوز و يرمش
سوزلى [ويا آلمش ، سوز ايتمش .
[ف. سوزكجدن كچيرمهرك تور .

سوزمك [تيلرني توقيف و مايى تصفيه .
يوقايدن آشاغى ايجه تدقيق و معاينه ايتمك .
[ى.س. سوزمك فعلى . ص. سوزو-
سوزمه [لمش ، سوزكجدن كچيرلمش .

سوزن [ف.اس. ايكنه ، ايره .
[ع.س. ميزان كوكن . يوك ويا
آغاچ كچين قورت ، كوره .
اصل ، كوك ، منشأ ، منبع . جم. سيسان .

سوق [ع. س. چارشى، بازار. = الحرب : حرب ميدانى. ج. اسواق.]

سوقاق [س. شهر وقصبه لرده اولر آرا- سنده كى يول.]

سوقيات [ع. س. عسكر، اوراق ومهمات سوق ايتما يشارى. دأره سى.]

سوكش [س. سب وشتم، دشنام.]

سوكلون [س. (ت : سولون). بر آز طاوغه بگزير لارلاق وكوزل رنىكلى، اوزون قويروقلي بر قوش.]

سوكمك [ف. بر شيشى كوكندن ويا اولدينى يردن چيقارمق،

آييرمق. ديكيشنى بوزمق. پيلمسى كوج اولان بريدن چكمك. زورله اوقويايلمك :

چوجوق يازى سوكمكه باشلادى. ائقباضدن قورتارارق عمل ايتديرمك. ظهوره، كو-

رونكه باشلامق. شفق : اورتىلق آغارمغه باشلامق. مته. سوكدرمك. ل. سوكامك.

سوكمك [ف. سب وشتم. مته. سوكدرمك. ل. سوكلك. مته. سوكشمك.]

سوكند فاس. آند، يمين، قسم.

سوكسندى [س. (ت : سوكوتو). سوكش شى، سوكوك.]

سوكوت [س. ويا سوكود. اكثرياصولاق يرلرده يووين معروف آناج.]

سوكوش [س. صوده قاينامش ات : كردان سوكوشى لذتلى اولور.]

سوكوك [س. سوكش شى، ديكيشى بو- زولمش ير : سوكوكارى تعمير.]

سوكون [س. بريدن بره ظهور. = ايتك : كورونمكه باشلامق.]

سوكه [س. قابو وپنجره يرلرنده ديواره ريط اولونان چرچيونه ك هر بر ضلعى.]

سوكه [س. طاشى : بو چرچيونه ك اوستنه كلن اوزون يكاره عماش. = لك : سوكه كى قوللاينلان، سوكه يه يارايان.]

سوكى [س. محبت، عشق، شفقت. = سوكىلى : سويلن، محبوب، دوست، عزيز.]

سولپوك [ص. سرتلكى. هتاتى كيتمش، كيوشه مش، صارقش، پور- سوش. * سولپومك : كيوشه مك، صارقق.]

سولكو [ص. كيوشك، صارقيق، صو- لوق، بوروشوق : سواكوبز.]

سولو [ى. س. ويا صولو. تك بر آرتيست لار قندن سويله ن ويا چالينان پارچه.]

سولوك [س. قان آمن معروف حيوان : سولوك طونق.]

سولوكن [س. قيرمزى بويا، قيرمزى مينيوم معدنى. محض رصاص.]

سولومن [س. معروف بر زهر، آغو. طاتلى : قالومل.]

سولينه [س. قاشق بوجى ديلن ماسول صدق بجرى بر بوجك.]

سومتز [س. بر نوع خفيف بغدادى.]

سومرمك [ف. هپسنى طوبلاوب ييمك. عجم. سيلوب سوپورمك.]

سومسوك [ص. مسكين، سونه په.]

سومك [ف. برى ويا بر كيمسه ايچون حقيقت، دوستلغى، ميللى، آر- زوسى اولمق. عاشق اولمق. خوشلاق،

حظاء. اوقشامق، تلطيفقا. مته. سوديرمك. ف. ويا سوممكورمك.]

سومكرمك [ف. بوزنده كى سوموكى طيشا- رى آتمق : كورولتو ايله سومكورمه مى.]

سومك [ف. ممتى بورونله قاقارق ائمك. دورتوب قاتق.]

سومنائبول [ى. س. تماميله ايقوده وكونوشان كيمسه، سائر فى المنام.]

سوموك [س. انسان ويا حيوانلرك بور- نندن آقان يايديشقان ماده.]

* سوموكو : بورتنده ووداغى اوستنده چوق سوموكى اولان : سوموكلى بوجك

سومه [س. سومك فعلى. محبت، حب، اوداد : اونك سومه سته باقه !]

سومن [ى. س. اوزنده يازى يازمق ايچون ماصه نك اوستنده والك

سومن [ى. س. اوزنده يازى يازمق ايچون ماصه نك اوستنده والك

آلتنده بولونان کوشه لری مشینلی بره قوا
پارچه سیله سونکر کاغدنن ویا بوکا بکزر
شیئلردن عبارت اولان آلت .

آی. سه. آسکی اوت میندریرینه
سومیه [قاروله یه قونان یایی شلته ویا
بوسوبوتون دمیردن یایی آلت .

آ. سه. دوز ، دوغرو. بر. برابر.
سوی [علی السوی: بردوزی. هؤ. سویه.
* سویا: بردوزی. مساوات اوزره .
آ. سه. سون ، محب ، عاشق .
سویجی [برقادینه عاشق اولان (قاری).
آ. سه. ویا سوداء. = القلب:
سویداء [عشق قلب. غدا. قلبده کی
اسائن. تخمک کوبکی .

آی. سه. مختلف اوچ و بعض کره
سونات [درت پارچه دن مرکب موزیکه
هواسی: موزارک سوناتلری .

آ. سه. ویا سونه په: مسکین، اوستی
سونیه [باشی مردار ، پیس .

آ. سه. بر شئی ایچنه طالديرمق
سوندا [صورتيله معاینه یه یارایان آلت .

آ. سه. ویا سونکندرمک. یانان
سونڈرمک [بر شئیک یاغاسنه نهایت
ویرمک ، اطفای ایتک: مومی سوندرکنز .

آ. سه. دکیزدن چیقاریلان خفیف
سوننگر [و مساماتی بر ماده که مایعاتی
طوتمق خاصه سنه بناء آوایشلرنده قوللانیلیر .

آ. سه. ویا سوله مک. لقردی. ا.
سویلیمک [دیسمک. آکلاقمق ، خبر
ویرمک. شکایت. : والله آنه مه سویلیم.
إخطار و تنبيه ایتک. بویوک: قورولق،
تفاخر. ا. هت. سویلیمک: سویلیمک سوق
وإجبار. ا. إقرار و إعتراف ایتدیرمک .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکیمک. یانمقده اولان
سونمک [شی آرتق یاغاقمق .

آ. سه. سونمش ، آرتق یاغایان .
سونوک [طونوق ، پارلاق اولمایان . ج.
شانسز ، شهرتسز: سونوک وظیفه .

آ. سه. سونمش ، آرتق یاغایان .
سونوک [طونوق ، پارلاق اولمایان . ج.
شانسز ، شهرتسز: سونوک وظیفه .

آ. سه. یشیل باشلی قیل قوبروق یابان
سونه [اوردکی. اُرکک اوردک .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

آ. سه. ویا سونکی: تفنیکک اوچنه
سوننگو [طایقیلان آلت جارحه. کاخدا
نده کی آتشی قاریشدیرمغه مخصوص اوزون
دمیر. = له مک: سونکی ایله اورمق .

سہماہ [ع.س. وسہمی. دب اکبر برجہ
عائد بر ییلدیز.

سہماہ [ع.س.چ. سہماہ. تیرلر، اوقلر.
ب: مہم.

سہپا [ف.س. ویا سہپا، سہا. اوچ آیاقلی
شی. ب: سہپا.

سہپتیک [ی.س.ص. آشکار بر صورتہ
اثبات ایدیلہ مہین ہر شیئند
شہبہ ایدن: سہپتیک بر عمر.

سہر [ع.س. اویانیققلق، اویامامہ.

سہزون [ی.س. موسم. صولردہ مدت
اقامت: ویشی، دہ، قارلسبادہ
۲۱ کونلک بر سہزون.

سہقہر [ی.س. مفرط بر غیر تکشکلہ
دینی ویا فلسفی بر مذہبک ویا
بر فرقہ نک آفکارینی تعقیب و مدافعہ ایدن.

سہل [ع.س. قولای. = متنع: ظاہراً
قولای کورون و فقط سویلنمسی
چوق زور اولان سوز. * سہلا: قو-
لایقلہ. اہلاً و سہلاً: خوش کلدیگز،
صفا کلدیگز.

سہلولوید [ی.س. کافوری ایلہ یاموق
باروتندن پایلان بر مادہ
کہ سرت، شفاف و دایانیققلی اولوب طراق
وسائرہ ایمالندہ قوللانیلیر. یکانہ منا-
سبتسزلکی چابوق طوتوشاسندہ در.

سہم [ع.س. اوق، تیر. چ. سہماہ. اقراض
اولونان آچہیہ مقابل آلنان سندکہ
نامی، دہ وارد. حصہ، پای، نصیب.
چ. سہماہ. برقوقس ایک اوجنی ریطایدن
وترک اورتہ سندن قوسہ اقامہ ایدیلن عمود.
[ف.س. قورقو، دہشت. * سہمانک:
کشم] قورقو، دہشتی، مدہش.

سہنپاتی [ی.س. ویا سہمپاتی. برنی
دیکرینہ دوغرو چکن السالر
آراستہ کی طبعی میل وجاذبہ. سہنپاتیک:
سہنپاتی تلقین ایدن، سویلی، جاذبہ لی.
[ی.س. اورکسسترا طرفندن
سہنفونی] چانلق ایچون بستہ لٹش علی-

العاہدہ درت مختلف تہمودن عبارت موسیقی
پارچہ سی: آیدینک، موزارک، بدتوہ نک
سہنفونیلری یک مشہور در.

سہو [ع.س. خطا، پاکیش، غلط. سہوآ:
پاکیشقلق، پاکیشلر، خطا.
* سہویات: خطا، پاکیشلر.

سہولت [ع.س. قولایلی. = بخش:
قولایلی ویرن. * سہولتی:
قولای قوللانیلیر، قوللانیلی.

سہی [ف.س. دوغری، دوز، سرو سہی،
قد سہی.

سہیل [ع.س. جنوب جہتندہ کورولن
مشہور پارلاق بر ییلدیز.

سی [ی.س. موسیقیدہ بدنجی نوطہ. بو
نوطہ کی کوسترن اشارت.

سیسات [ع.س.چ. سیئلر، کنہا،
صوچلر. ب: سینہ.

سیساح [ع.س. سیساحت ایدن، شہردن
شہرہ کزن.

سیاحت [ع.س. اوزون یولچلیق، یولچلیق
ایتمہ. * سیاحتنامہ: برآمدک
یولچلیق انسانندہ کوزوب کچیردیک شیلرہ
دائر یازدیغی اثر. زبانزدی سینک فتحیلہ در.

سیادت [ع.س. اقتدار، نفوذ، آمرک
صفق. فخر کائنات آفندیگز
نسب مبارک کرینہ انتساب، امیرک. *
سیادتلو: نسب پاک پیغمبری بہ انتسابی اولان.

سیمسار [ع.س. کزن، طولاشان. ایستہ
نیلن برہ نقل ایدیلہ بیلن. متحرک،
قیلدار. بویوک مفسازہ لردہ. مشتیرلرک
اشیاسی پاکت علنہ کوتوون.

سیسارہ [ع.س. منظومہ شمسیمینی تشکیل
ایدن و کونشمز اطرافندہ دور
ایدن ییلدیزلردن ہربری.

سیاست [ع.س. بر دولتی اداره ایتمک
صنعتی. حکومتہ تعلقی اولان
امور. او امورک صورت اداره سی. ماہرانہ
مارز حرکت، جزا، مجازات، اعدام جزاسی.
پولتیقہ. میدان: اعدام و سائر مجازا.
تک اجرا ایدلدیکی محل. * سیاست:

سیاست نقطه نظریدن ، پولتیقهجه . *
سیاستگاه : حکومتك اجرا آت سیاسیه سنك
محل ابقاعی . * سیاسی : سیاسته همنسوب
و متعلق . * سیاسیات : امور سیاسیه ،
پولتیقه ایشلری . * سیاسیون : پولتیقه
ایشلریله اشتغال ایدنلر .

سیاق ع.ص. قلیجلی . فلیججی . جلاد .
[ع.ص. ترتیب ، سلسله ، نسق ،
سیاق] نظام ، وصل ، اتصال . سوزك
كلیشی . — كلام : كلامك تسلسل و انتظامی :
— و سیاق : بر عبارتك آاقی اوستی
منتظم وایغون اولماسی . طرز ، اسلوب :
بو سیاقده بر شی یازیکن .

سیال [ع.ص. آقان ، آقیجی ، مایع :
جسم سیال ، نور سیال .
[ع.ص. آقان شیء ، ماده سیاله .
سیاله] سیاله برقیه : الکتریک جریانی .
[ع.ص. (شی) کله سنك مئی سیدر .
سیان] آسواء ایکیمی بر ، مساوی :
ها او ، ها بو بجه سیاندر . زبانزدی
سینك فتحیله در .

سیاه [ع.ص. ویا سیه . قارا : بحر سیاه .
[س. زنجی ، سیاهی . * سیاهلانتق :
قارارلنتق . * سیاهلانتق : قارارلق . *
سیاهلق : قارالقی ، قارا رنگ . سیاهبخت
و سائر . ب : سیه .

[ع.ص. آما . — زنجدان : آمایه
سیلب] بکزه تیلن عجب به چکه سی .

سیمپسی س. کیمجی دودوکی .
[س. آطنسه ولایتده شالدن
سیحان] جنوبه آقان و چوقور اووهی
قطع ایدرک بحر سفیده دوکوان بر نهر .
[س. ماوراءالنهرده جیحون
سیحون] نهرینه موازی اولارق آقان
و آرال کولنه دوکولن بر ابرماق .

سیمخ ع.ص. کباب شیشی .
[ع.ص. آندری ، بک ، ایلری کلن ،
سیمد] صاحب ، رئیس . نسیب نبوی به

منسوب اولان . — لك : نسب پاك جناب
پیغمبری به همنوبیت .

سیمدیک [س. چیش ، مثانه دن دوکولن
س.و . * سیریکلی : چیشلی .
[ع.ص. سیر . س.و . حرکت ، کیمه .
سیر] کیمه ، کیمه . تماشا . غنچه لر
آچیلدی سیراغ ایدك آی اهل دل : فضولی .
اوزاقدن باقوب قاریشنامه . آکلنجه .
— جی : کورولمکه شایان برشیئی سیرایدن .
اوزاقدن بابوب قاریشمایان .

[ع.ص. سیرتک . سیرتک ، اخلاق و اوصاف .
سیر] پیغمبرمرك افعال و اخلاقیله ترجمه
حالتدن بحث ایدن کتاب .

[ع.ص. طوق ، طویش اولان . *
سیر] دلسیر : یورکی طرق ، قاعش .
[ع.ص. صویه قاعش ، تسکین
سیراب] حرارت ایتیش . صولو ، آبدار .
[ع.ص. کیمه ، تفرج . تماشا .
سیران] — کاه : سیرری .

[ع.ص. برآدمك احوال معنویه سی ،
سیرت] اخلاق و آلواری ، طبیعتی .
ترجمه حال ، سرگذشت . ج. سیر .

سیرتو ی.ص. برنوع رقص .

سیرك ص. صیق اولمایان : سیرك دیش .
[ع.ص. آسکی رومالیر زماننده
سیرك] عمومی اوونلره تخصیص ایدیلن
محل . ایچنده جانبازلق کوستریلن قبای
ودا تروییر .

سیركك س. اویقوسزلق ، سهر .
[ع.ص. سیركك فعلنك دوغروسی
سیركك] بودر . ب : سیركك .
[ع.ص. ویا سیركك
سیركك] اویقودن صیچرایوب او -
یانتق ، خلجانله تتره مك .

[ع.ص. عینی ماده به داتر برچوق
سیركك] کیمسه لره کوندریلن مکتوب .
[ع.ص. بیت وسائر بوجكلك دوکدهی
سیركك] تقدم ، بوجك يومورطه سی .

سیروقو [ی. س. غایت صیجاق آسن بر روزگار، سموم، سولانو. سیزموغراف [ی. س. زلزله لرك ساعت، ایدن آلت. سیزس [س. هواده طوپلو صو بخاری، سیزسام [س. جراتر بحر سفیددن بر آطه. سیزستم [ی. س. ویا سیستم. برلکده کورمک ایچون برطاقم شیئرلرک ویا قسملرک منظم صورته بر آرایه جمعندن حاصل اولان ترتیب، جمله، مجموع. اساسات، حادثات، نظریات، معتقدات و سائردهن مرکب منتظم برکل، جمله. بر طریقت، بر مذهب تشکیل ایتک اوزره بر آرایه طویلالتش دوغرو ویا یاکلیش اساساتک هیئت عمومی، مجموع آقیسه وقواعد: ده قارتک سیستمی.

سیستیت ی. س. مشابه نك إلتھابی. سیغار [ی. س. توتون یابراقلردن یاپیش ایچلمک یارار، فرک چیغاره سی. ب. چیغاره. سیغورطه [س. معین و منتظم بر اجرتہ غرق الخ. تهلک لرندن اموال منقولہ ویا غیر منقولہ نك تأمین؛ بویله بر تأمینات درعهده ایدن قومانیایا. — جی: آبیه و سائرہی سیغورطه ایدن. — لی: قضایہ قارشی تحت تأمینہ آلمش. سیغه تیف [ی. س. بویانک ایچنه قاتیلان قورو ییجی برتوز. سیف [ا. س. مالک قیقم، سیغورطه سی لیمانده تسلیم ایدیلہ جکی بیلدیرن بر کله. سیف [ا. س. قلیچ، تیغ، شمشیر. سیوف، آسیاف. * سیفی: قیلجه یعنی عسکرلکه منسوب.

سیفتمینمک [ف. مسکین مسکین قپردانق، سیفون [س. قادن قابه مایع نقل ایتک بوکولن و بوکولش یرنده فنا قوقو کلمه مک ایچون دایما صو بولونان بوروکه مطبخ، آبدس: خناه و سائرہ مجرالرنده بولونور.

سیقلون [ی. س. پاک بویوک بر سرعتله دونه لک تبدیل موقع ایدن قاصرعه. سیکریک [ف. ویا سیکیرمک. خفیف ص. ویا سینسی. کیزی، صاقلی. سیکسی [ا. س. انسانه کیزلیدن ضرر ویرن. سیکگین [ص. هضمی قولای، قولای هضم اولنور.

سیکلمک [ف. (حیوان) درین درین ایکله مک. سیکمز ص. هضم اولونماز. سیکمک [ف. ویا سینمک. کیزلنمک، اولونمق. کچمک، نفوذ ایتک. قورقوب بوزولمک. ایتمک، داغامق (شیش).

سیگمک [ف. دیواره ایشه مک. قیزمق، آزمق. سیکه تین [ا. س. تکررلکی آیاق قابیری واسطه سیله قایمه. بوسپوره آلیشقم ایچون چالیشیلان ویا قاییلان یر. سیک [ی. س. قارواستنده یورومک ایچون قوللائیلان تحتدن برنوع اوزون آیاق قابی، ایویک.

سیگیر [ا. س. ویا سینیر. حرکت وحسا. سیته نافلک خدمتی کورن بیاض بر قوردون شکلنده کی عضولردن هر بری، عصب. سکیره طوقونق: جان صیقمق، تیتیزلندیرمک. — لی: عصی، سیکیری اولان؛ عصی المزاج.

سیگیل [ا. س. پنسلکدن صویک یوزنده حاصل اولان یشیل قبارجق. آلدہ وآیاقده چیقان اوفاق قبارجق.

آلدہ وآیاقده چیقان اوفاق قبارجق.

سیکلیجه [س. ویا سیویلجه : اوافق چیان .

سینل [ع. س. یاغوردن حاصل اولان صو، س. ج. شدتله کان شیء .

سینلاب [ف. س. و سیلابه . سل صوبی ، سل کبی شدتله جریان ایدن صو .

سینلان [ع. س. آله ، جریان : سینلان دم .

سینلانی [س. سینلان آله سنده چیان اولدجه قیمتلی برطاش .

سیلکمک [ف. صالایه رق اوستنده کی توزلری ، عیشلری و سائرہ فی دوشورمک . مته سیلکدیرمک .

سیلکمه [س. ات ویا طلیحان ایله یاپیلان یلک : یلک : طلیحان سیلکمه سی .

سیلکندی [س. ویا سیلکندی . اور . یکه ، ایراش .

سیلکینمک [ف. حیزله صارصیلارق او . سنده کی توز ، فارو سائرہ فی دوشورمک . صالایه رق تمیزلنمک . اورمک .

سیلکی [س. خلجانله اویانعه ، اویقوده صیجرامه . ص. فترهک ، مرتعش .

سیلگی [س. سیله جک شیء ، بز ، حاولو و سائرہ .

سیلمک [ف. تمیزلنمک . اوزوندن بزکیپریمک . یاش بر شیئی قوروتقی .

ونده ملک . آشیندیرمق . بوزمق ، خذف اتمک . کیله و سائرہ نک اوزونده کی فضلہ فی

آله رق کنسارلریله دوم دوز یایمق . مته سیلدریمک . ل . م . میلتمک .

سیلمه [س. سیلمک فعلی . ص. تمیزلنمش ، رنده لنمش ؛ اوستندن فضلہ فی آتمش ؛ آغزینہ قدر طولو .

سیلندری [س. مردانه ، اسطوانه .

سیلندی [س. ویا سیلینتی . سیلمه او حکم آتری .

سئلہ [ع. س. ج. سائلر ، دینجیلر ، سؤال صو رائلر . ب : سائل .

سیله جک [س. حمام خاویسی .

سینی [ف. س. طوقات ، شمار . = خور : طوقات یهین .

سینلیجی [س. تختلری رنده لیب دوز . لہین . سیمک ایشلرینی یاپان .

سینلیک [س. سینلمش ، بوزولمش .

سیم [ف. س. کوموش . کوموش پاره . ص . کوموشدن یاپلمش . * سیمبر : کوسکی

کوموش کبی بیاض اولان . * سیمین : کوموش تنلی . * سیمکش : حاده دن

کوموش تل چکن . * سیمکشخانه : صرمه تلی یاپیلان محل . * سیمین : کو .

موشدن یاپلمش ، کوموش کبی بیاض .

سیم [م. س. ایله باشلایان کله رک باشنده سیم : مبالغه بیان ایدر : صیم سیاه .

سیمیا [ع. س. چهره ، یوز ، بکیز . ملک : ملک یوزلو ، کوزل .

سیمیا [ع. و لاسیماء . هله ، علی الخصوص ، باخصوص . ب : سی .

سیماب [ف. س. خبوه ، زیبق .

سیمبرغ [ف. س. ایران قدیم اساطیرنده جسیم وموهوم برقوش ایسی .

سیمسار [س. دلال ، آلیچی ایله صایچی آراسنده واسطه اولان .

سیممیا [ع. س. اساسمز وموهوم بر علم باطل . ماژی بلانش .

سینا [س. مصره یاقین برشبه جزیره که اوزونده طورسینا واردر .

سینسی [س. ب : سیکری .

سین فاین [ی . س. ایرلاندانی لکتیره دن آلیقاروق مستقل برجهودیت

یایغنه چالیشان ملی حرکت . * سین فاینره : سین فاین طرفداری اولان .

سینک [س. ویا سینک . معروف قنادلی حیوان که انواعی واردر .

سینه [ف. س. کوکس ، صدر .

سینه کور [ی . س. معاشلی فقط هیچ برخد . معنی اولمایان مأموریت ، وظیفه .

[ی. س. سینه‌ما] سینه‌ما، توغراف کله سینه
مختصری. آلمانلر کینسو ویا
ویا کین توپ دیرلر.

[ی. س. سینه‌ما توغراف] اوله رق الشمس بر صره
فوتوغرافیلاری بویولته رک دائمی حرکت
تأثیریتی ویرن پک بویوک بر سرعتله
و ضیا واسطه سیله کینیشجه دوز بر لوحه
اوزینه عکس ایتدیرن آلت. بویکی
مناظرک کوسترلدیکی صالون ویا بنساکه
مختصر آ سینه‌ما دیرلر.

سینی س. بویوک تپسی.

[ص. اوجی اینجه و کسکین؛
سیوری] اینجه و اوزون، بویلی.
— عقلی: دلجه، زبر زوپ. — سینهک:
صوقیشی انسانک فنا حالده جانجی یاقان
و صیتمه آشیلایان مضر حیوان. * سیوه
برتک: اینجلتوب سیوری اینک، سیوریلتمک.
* سیوریلجه: سیویلجه. * سیوریلشمک:
اینجه و سیوری اولق، بوی آتمق. *
سیوریلک: اینجه و سیوری اولان شیدک
حالی: اینجه و اوزون بویلیلق. * سیوه
ریلمک: آدم او، میدانه چیقماق، ترقی ا.

[س. حذف، لغو، فسخ. —
سیوش] بیلی: بر دور قرینک صوک
سنه‌سی یئی بهر ۳۳ سنه قریه و دوت
آیده شمسیه ایله قریه آراسنده غائب اولان
بر سنه یه دنیبرک اصطلاحات مالیه مژدندر.
[ص. لزوجتی، یاییشقان،
سیوشیک] قایار، معجز، آبرلماز.
[ع. س. ج. سیفلر، قلیجیلر.
سیوف] ب: سیف.

[ف. اصولجه قایچق. کسب
سیویشمک] لزوجت اتجک.

[ی. س. ص. عسکر ویا خواجه
سیویل] اولمایان، ملکی، باشی بوزوق.
[ف. ص. ویا سیاه. قارا. — بخت:
سیک] بدبخت، طالعسنز. — وش: قارالر
کیدمش. — چرده: آسمر، قارا یاغز.

— خانه: زندان، قاراللق یر. — دل:
کوکلی قارا، کوتو یورکلی. — رو: یوزو
قارا، رذیل، رسوای. — روز: بختسنز،
بدبخت. — فام: قارا رنکلی. — کار:
صوچلو، قباحتی، کتیکار.

[ی. س. فلسطینده مختار
سیلیونیزمه] بر موسوی دولتی قورمه
صاواشان مذهب.

[ی. س. سیلیونیزمه مذهب
سیلیونیلست] طرفدار ویا منسوب.

[ص. ایکسی بر، مساوی، موازی.
سی] لسانخوده بونک مثنی‌سی اولان
سیان کله‌سی مستعملدر.

[یتا. س. کوره‌کری عکسنه ایشله.
سیلیا] ده رک صندالی کری یه دوغرو سوقا.
[ص. فنا، کوتو، بد، ردی:
سی] اعال سیئه.

[ع. س. فنالق، خطا، کناه، عمل
سیسه] شر. صوچ، قباحت، جه‌سیئات.
[ا. س. ایستیمی قورودارق
سییو پرهیت] انبساطی آرئیران ترتیبات.

ش

[س. ألفبانک اون آلتنجی حرفی اولوب
ش] ایلچد حسابنده ۳۰۰ عددی کوستور.

[ص. پاشا و یا شاسون کله‌لری یرینه
شا] آلقیش مقامنده قوللانیلیر.

[ع. ایستدی معناسنده فعل ماضیدر.
شاء] بالکن ان شاء الله تعبیرنده مستعمل
اولوب اکر الله ایسترسه دیکدر.

[ع. س. بوروشدیریمی بر ماده.
شاب] دیزی: بحر احمر. بحر. —

کسیلمک، — کبی طوکی: شاشیروب قاله
قالق. — علی: صیغیرک طرناغی دوشورن
برعلت. قیزیل: — پارلاق لعل رنک. *
شابه او طوروق: مشکلاته اوغراق، مضطر
قالق. * شایخانه: شاب چیقاریلان یر،
شاب اوچاغی.

آیاقلرخی یوقارییه قالدیرحق ، بحج. بردن بره
قیزوب جسارتله هجوم و تعرض و ضعیفی آلق.
[ع.س. مساحه ایشلرنده قوللا-
شاخص] نملان نشان.

[ف. ص. م. ممنون، مسرور : کوکل شاد

ساد [اولا بقدر . * شادان ، — مان ،
— ناك : ممنون ، — نحل : — اش :

آفرین ، ماشا الله معنا سنده کلمه تحسیندر .

نام : مشهور و قابل احترام اولوں میں سے
 کہ آجیق شخصہ وصف اولور. * شادمانی :

* شادی : سوينیچ ، مسروریت .

شاداب [تر و تازه ، طراوتلی .

شادِ روان [سہ اورتہ سندنہ شارلتی ایلہ
صوآقان حوض .

شادیہ [ع.س. مؤ. آہنکدار و کوزل سلسلہ
تورکی و شرقی سویلہ یں ، مغنیہ .

شاذ [ع.ص. قاعده کلیه اویمان ، مستثنی ، قاعده خارجنده اولان .

شار ۴۰۰ برمایعک بول بول کورولتو ایلله
آغاسی، تضره، ایلدر و مکر، قه و لانسلیله:

شار شار آقپوردی . شاریل شاریل ده دنیور .

شار | شهر دن غلط برکله .

شارِب : اچھن : شارب اللیل والنهار .

شاربون [ی.س. حیوانلردن انسانلره ده
کهن وقارا قمارحق دنیلن بر

خسته لق اولوب اكمثر يا سينك ايصير ماسيله

بالخاصه بغداديه خاص برخسته لوقه دانه لرده

شارقة

شرح ایدن : بر شینک

شرح [فاریشیق پرلری ایضاح ایدن .
ع.ص.ص. قانون وضع ایدن .

۵۱۰

جاءه

شارطِر [ع.ص. ماهر، حاذق، ظریف، قهرمان، حيله کار، شیرین.]

شاعر [ع.ص. شعر یازان و بالخاصه یوکسک بر قوّه خیالیه، دوز کون و وزون بر افاده مالک اولان: عبدالحق حامد تورکیه نیک شاعر اعظمیدر. آنه بر ساز آلوب اوتده بریده اویدورمه بیتلر سوله یین. * شاعرانه: شاعره یا قیدشعق دورته، شاعرلر شعر إلهام ایدمک قابلیته: شاعرانه برمنظره. چه شعراء.]

شافت [ی.س. بالخاصه محوری اطرافنده دوتن و حرکت نقل ایدن اوزون، اسطوانوی چوبوق، کمینک پروانه سی تحریک ایدن دهر میل.]

شافِع [ع.ص. شفاعت ایدن، قبالی. ایچون یالواران، عفو طلب ایدن.]

شافعی [ع.ص. امام شافعی حضرتلرنیک مذهبنه تابع و منسوب.]

شافی [ع.ص. شفا و یرن، آب ایدن، جگر قناعت بخش، مقنع، کافی.]

شاق [مه. اورمقدن چیقان سسی تصویر و تقلید ایدر. — : اوزونجه شاقلایان ماشایه بکزر تخته پارچه سی.]

شاق [ع.ص. کوچ، زور، مشقتی: خدمات شاقه.]

شاقِت [س.ص. ویا شاقط. ابو مرینا دینلن برجنس بیلان بالبعی.]

شاقِر [مه. برقوشک اتمه سی، یاغورک شدتله یاغاسی، یاروق زیلرلرنیک چیقاردیغی سسی الخ. تقلید مکرر قوللا نیلیر: شاقِر شاقِر بلبلر اویوردی. * شاقراق: شاقِر شاقِر، طاقلی و نشئه لی لاف سوله یین، ببل کپ اوتن. * شاقردامق: شاقِر شاقِر ا، جویرلر قاریشدر یا یکن چیقان سس کپی سس و یرمک؛ مه. شاقردامق. * شاقردی: بوصورتله چیقان سس: یاغور، جویر شاقیردیسی.]

شاقلابان [س.ص. صوتارلیق ایدرک هر قالبه کیرن خفیف مشرب.]

شارِق [مه. یاصی برشینک سرت بر یره چارچاسندن چیقان سسی تقلید ایدر.]

شارِق [ع.ص. یوکسول پارلابان (کونش، بیلدیز و الخ).]

شارِل [س.ص. ویا شاریل. صویک بول بول آقاسی تصویر ایدر و مکرر قو- لانیلیر: شارل شارل صولر آقار. * شارلدامق: بول بول آقارق سس چیقارمق.]

شارلاتان [س.ص. کزه رک علاج صاتان، دیش چکن. جاهل حکیم. خلق کوه زلسکه آلداتان یالانچی. * شارلاتانلق: شارلاتانک حالی.]

شارِلدی [س.ص. ویا شارلیق. صویک بول بول آقارکن چیقاردیغی سس. آفر. س. اوستی دوز آلتی قیو- یرجق ایلیک قاش.]

شاشالامق [ق.ص. حیرته قالمق، سر- سمله مک، نه یاهجفی بیله مه مک.]

شاشقین [س.ص. شاهه قالمش، نه یاهجفی بیله مه یین. سرسم. آلیق. * شاشقینلامق: شاشقین اولمق. * شاشقینلق: نه یاهجفی بیله مه نیک حالی؛ سرسملک، آلقلق.]

شاشمق [ق.ص. حیرته قالمق: بواشه یولدن آیرلن، یا کلق، سیر طبعیسی تعقیب ایتمه مک: بوساعت هیچ شاشمازه. * شاهه قالمق: درین حیرته دوشمک. * بیلدیکندن شاشامق: عناد، إصرار و ثبات ا. * شاهه جق ثی! : شایان حیرت برشیئه قارشى ندا.]

شاشی [س.ص. کوزلری عینی استقامتده باقارن، آحول.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاشیرمق [ق.ص. ویا شاشرمق. یا کلق، بر تورلو دوغروسی بولا- مامق، ایچندن چیقامامق: حساسی، یولی شاشیردم. نه یاهجفی بیله مه مک: یخی و رونجه شاشیردی قالدی. صرعه سی غائب ا. مه. شاشیرمق.]

شاقلاقمق [ف. قامچي و سائرهي شدتله صارصارق شاق ديه سس چيقارتقم. ل. شاقلاقمق.]

شاقول [ع. برابريك اوجنه آغبرشي باغلانوب براقلديغي وقت آلدیغي وضعيت. * شاقولی : يوقاويدن آشاغیيه عودا اينی.]

شاقه [س. وبا شاقا. لطيفه، مزاح. آغز - سي، آل - سي : برخی اوزمك ويا براز قیزدیرمق ایچون سوله ن سوز ویا آل ايله دو قونوب طوطقدن عبارت حرکت. آشك - سي : بوصورتله پایلان حرکتك قاباسی. - جی : شاقا و لطیفه ایدن ، شن. - لاشمق : بربريله شاقا و لطیفه ا. ، اكلتمك ، بربرینه طاقلمق.]

شاکر [ع. شکر ایدن ، کوردیکی ایللی اونوتمايوب ولی نعمتی خیر ايله یاد ایدن : شاکر نعمت.]

شاگرد [ف. صناعت ویا برعلم تحصیل ایدن ، طالب ؛ بر استاده ملازمت ایدن ، لامیذ.]

شاکي [ع. شکایت ایدن ، مشتکی.]

شال [س. اوموزه آتیان ، بونیه ویا بله صاریلان انجه يوك قاش : بوقاشدن قوشاق. کشمیر کچیسى قیلندن معمول پك قیمتدار قاش. ص. بوقاشدن یا پلش.]

شالوار [س. چوخه دن ویا قاشدن اوسته کییلن بول برنوع طون.]

شالو پای [س. ایکی دیرکلی کوچوک کچی.]

شام [ع. بحر سفیدك شرقنده کی سوریه قطعه سنده مشهور بر شهر.]

شام [ع. قوقلایان ، قوقو حس ایدن : شام قوه شامه.]

شام [ف. آقشام. - وسحر : آقشام صباح. * شامکاه : آقشام وقتی.]

شامپانیا [ی. فرانسه آیالتدن برینك اسمی و بو آیالتده چیقسان پك مقبول بیاض شراب.]

شامت [ع. اوغور سوزلق ، یمنسزلك ؛ مشتم اوله.]

شامج [ع. یوکسك ، مرتفع ، عالی : جبال شامجه. مغرور.]

شامدان [س. ب : شامعدان.]

شامل [ع. هپسی احتوا و احاطه ایدن ، صاران ، عومه عابد اولان.]

شامه [ع. قوقو دویمق خاصه سی ، قوه شامه.]

شان [ع. حال ، حالت. طبیعت ، داب. شیء ، ایش. منصوب ،

وضعیت اجتماعیه. * ماشانك : نه حالده سلك ؟ * شأیت : حقیقت ، بر شیئك حقیقی

حقیقی ، وارلقی ، وجودی. ج. شوون. [س. (اوستده کی لغتك عینی ایسه ده

شان] تورکجه ده معناسی فرق لیدر.)

حال ، کیفیت. حق. شهرت ، حسن صیت ، اعتبار ، حریت. کوستریش ، چایم.

مرتبه ، عظمت ، قدر. * شانسر : شان و شهرتی اولمایان ، کوستریشسر.

شانتاژ [ی. رذالت و بحالتی موجب بر شیئی افشا ایشك تهدیدیه

برندن پاره ، مأموریت و سائره قویارمه. شانتوز [ی. شرقی سسولمک صنعتی

اجرا ایدن قادین ویا قیز. [ی. دکیشن ، تحول ایدن.

شانتران [ع. شانترانی : رنکدن رنکه کیرن ، متلون.]

شانس [ی. طالع ، بخت ، نصیب. شانس سعادت ، میمنت. بر شخصه

نظراً حادثانك آیلیمکه ویا کوتولکه دوعرو میل مفروضی.]

شانقیری [ی. قاپانمایان یاره لره ویریلن اسم. سرطان ، آکله.]

شانو [ی. برتیا نروده آقتورلرک اوپون اوینادقلری بر ، حکنه.]

شانه [ف. طراق. - زن : طرایعی. س. ویا شوق. ایشیق ، ضیا ،

شاقوق [ع. شعله.]

شاه [ف.ا.س. ویا شه. پادشاه، حکمدار. شاه ایران پادشاهی. باش، برنجی: شاهراه: بویوک یول. سطرنج اویوننده سطرنج طاشلرندن برینک اسی. — اثر: شهکار، ب: اثر نفیس. — مردان، — ولایت: حضرت علی نك اقاییدر. * شاهانه: حکمدار لایق ویا یاقیشه جق صورتده؛ شاهه منسوب و متعلق؛ نفیس و مکمل؛ ح. پک مکمل اوله رق. * شاهباز، شاهبال الخ. ب: شه. * شاهلائق: ب: شاخلائق. **شاهد** [ع.س. بر شیئی کوزیله کورن و برآماده دایر کوردینی و بیلد. یکی شیئی حضور محکمه ده سویله ین. بر شیشده حاضر اولان، بولونان. فخر کائنات آقندیزه وصف اولور. ملک. بر محرک دلیل مقامنده ایرادایدیلن فقره سی. — زوره: یالان یره شهادت ایدن. ج. شهود. **شاهد** [ف.ا.س. کوزل قاری، محبوبه. — بازار: مبتدل دلبر. — باز: زپرست.

شاهدانه [ف.ا.س. کوزل و بویوک اینجی شاهدانه [دانه سی. ایری دانه.

شاهق [ع.س. یوکسک، مرتفع، شاخ: جبال شاهه.

شاهقه [ع.س. داغ تپه سی، ذره جبل. ج. شواحق.

شاهمردان [ف.ا.س. غایت آغر و بویوک اطوقاق.

شاهنامه [ف.ا.س. ویا شهنامه. پادشاهلرک ترجمه حاللری حاوی کتاب.

شاهی [ف.ا.س. پادشاهه منسوب و متعلق. شاهلق. ناشسته ایله یومورطه دن

یایلان برحلو. ایرانک کوچوک برپاره سی. برنوع اسی طوب. مرمر. — اینجه پاتیسقه.

شاهین [س. وقتیه آو ایچون تربیه ایدیلن اقصه غالی بیرتیجی برقوش.

شایاق [س. قباچه دو قونمش یوک قماش. — بو قماشدن معمول.

شایان [ف.ا.س. مناسب، لائق، جسمان، مستحق، یاراشیر، یاقیشیر.

شایبه [ع.س. پدسلک، کیر، لکه. قصور، نقصان. فلاکت. ج. شوائب.

شاید [ف.ا.س. شرط و احتمال بیان ایدر، آگر، بلکه، بالقرض، اولورکه.

شایسته [ف.ا.س. لائق، یاراشیر، شایان، سزاوار: شایسته تلطیف.

شایع [ع.س. شیوع، بولان، دیولان، بیلین، هرکسک معلومی اولمش.

شایعه [ع.س. نشر ایدیلن، اطرافه یا. حصه دارلر آراسنده مشترک: حصه شایعه.

شایگان [ف.ا.س. لائق، یاقیشیر اولان، شایان. بول، واسع، مبذول.

شب [ف.ا.س. کیجه، لیل. — یلدا: سنه نك اُك اوزون کیجه سی. —

شبه [ع.س. کیجه پارلایان. * شبانروز: کیجه و کوندوز مجموعی. * شبانگاه:

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شبهه [ع.س. کیجه و قق. * شبانه: کیجه لک، کیجه وقق اولان: ضیافت شبانه، صحبت شبانه.

شبهه [ع.س. کیجه قوشی، یارامه. * شبتاب: آتش بوجکی. * شب چراغ: کویا

شَبَان [ع.س. قیش، زمستان. فصل: قیش
شَبَان [موسمی. * شَتائی: قیشه منسوب.
شَبَاب [ع.س. عجله، سرعت، چابلق.
شَبَاب [ایتمک: عجله ایله آتلق، توشق.
شَبَابان [ع.ف.ص. عجله ایدن، توشان،
چابق اولان؛ آتیلان.
شَبَر [ع.ف.ص. دوه، جل. = کره: دوه
شَبَر [ایله کدی: قارماقاریشیق، غیر
متناسب؛ زوراک، لاقیاد وتواضع. = باره
بر دوه یوک اغیرلق. = بان: دوه جی،
دوه چویان. = مرغ: دوه قوشی.
شَبَم [ع.م. سوکمه، سوکوب صایه.
شَبَم [آزارلامه. = ایتک: سوکوک.
ج. شتوم.
شَبُوم [ع.س.ج. شتمار، سوکوب صد
شَبُوم [یملر، آزارلاملر. ب: شتم.
شَبِی [ع.ص. شیتیک جعی. مختلف، متفرق،
شَبِی [آیری آیری، داغنیق: مواد شتی.
شَبِیت [ع.ص. شتی: مفردی. لغت
آفیه یاق.
شَبْجَاع [ع.ص. جسور، یکیت، قبا
شَبْجَاع [دانی، بهادر، دلیر. ج. شجعان
شَبْجَاعَت [ع.س. یکیتلک، بهادراق،
جسارت، بهالت، حماسه.
شَبْرَ [ع.س. آغاج. ج. اشجار.
شَبْرَه [ع.س. بر آغاج. بر کیمسه نک
شَبْرَه [سالاه سنی کوسترن آغاج شکلنه
مشابه جدول، سلسله نامه. = لی: نسل
ونسبی شجره ایله مصدق اولان.
شَبْجَعَان، شَبْجَعَان [ع.ص. شجیعلر،
شَبْجَن [ع.س. دل، بوداق. آسف غم،
آندیشه. ج. شجون، اشجان.
شَبْجُون [ع.س. ج. یا اشجان. شجنلر،
دال بوداقلر، فرعلر، شعبلر.
شَبْجِیع [ع.ص. یکیت، جسور، بهادر.
ج. شجعاء، شجعان، اشجعه.
شَبْم [ع.س. ایچ یاغی. = ولحم: یاغ
شَبْم [وات؛ ج. غرائیت. ج. شحوم.

شَبَان [ع.س. چوبان.
شَبَان [ع.س.ج. کنجبلر، جوانلر. ب:
شَبَان [شاب.
شَبَبُوی [ع.ف.ص. مختلف رنگده معروف
چپک.
شَبَس [ع.س. بویوک قابو. اوزاقدن
کوروون شتی. خیال. ج. اشباح.
شَبَر [ع.س. قاریش: ۲۲-۲۴ سانتیمتره.
شَبَر [مدت حیات. ج. اشبار.
شَبَر [ع.ف.ص. کیجه کیدن، کیجه یول
یورون: دزد شبرو.
شَبَش [ع.س. حیوان آغزینه طاقیلان کم.
شَبَس [ع.م. طومک، اشتهاسنی آله.
شَبَس [لیقمه، اوصافه، صیقله.
شَبَعَان [ع.ص. طوق، طوعش.
شَبَك [ع.س. مایعونه بکزر قیچی قیرمزی
حیوان.
شَبَكه [ع.س. طوزاق، آغ، بالیق آغی.
شَبَكه [ع.س. شبکه حدیده: برملک تده کی
دمیر یوللرینک هیئت مجموععه سی. یارمقلق.
ج. شباک.
شَبَه [ع.س. مثل، نظیر، بکزر
شَبَه [اولان شتی. = جزیره: بر
طرفدن قارایه مربوط آله: آناتولی بر
شبه جزیره در. ج. اشباه.
شَبَه [ع.س. ذهنک هر هانکی بر شتی
شَبَه [حقنده قارسیز لقی، شک، تردد،
ایناغامغه، میل، عدم اطمینان. قورقو.
احتراز. = کوتورمک: حقنده شبهه
ایدلک: ایکی کره ایکی نک درت ایتدیکی
شبهه کوتورم. = یوق، نه، اوکا
= می وار: تصدیق تعبیرلری. = سز:
حقنده هیچ شک وشبهه ایدیه یین صاغلام،
صیحیح؛ حد پک صاغلام بر صورتده: شبهه
سز بوکون حرکت ایده جکدر. = لئمک:
شک وشبهه دوشمک، تردد ووسوه اه
مه شبهه لندیرمک.
شَبِیه [ع.ص. بکزر، نظیر، مماثل، مانده.

شد [ع.س. تشديدنيلن علامت: (س)
شده [كه مكرر اوقونا جت حرفلرك
 اوستنده بولنور. - ل: اوزرنده شده
 بولونان؛ ب. قويو، خالص: شدهلى آشك.
شديد [ع.ص. سرت، ذوصولت، قاتى.
 قوى. ثابت، مستمر. صيق
 مساعده سز، آلم، تحملى زور. كشيغ.
 - الباس: جسور. مؤ. شديده. ج. شداد.
 [ع.س. فذكت، مصيبت، بلا.
شديده [ج. شدايد.

شدر [ع.س. معدن اوجاغندن چيقاريلان
 آلتون پارچه لرى. كوچوك
 ايخيلر. ييله زيك وسايره كى رنگلى جام
 ايشلرى. ج. شذور.

شذوذ [ع.م. آيرمه، تفرد، تجرد.
 قاعديه مخالفت، بوزولق.
شذور [ع.س. ج. شذرل، آلتون پارچه
 لرى، كوچوك ايخيلر. ب. شذر.

شر [د. نهايتلرنده (ى) بولونان عدد
 و تقسيم بيان ايدر: آلتيشر، يديش.
شر [ع.س. كوتوك، فناق، حق سزاق.
 ظلم، جور، غوغا، حرب. ج. شرور.
شر [ع.س. ص. فنا، پك ياراماز، كوتو،
 مضر. ج. اشرا، اشراء.

شر [ع.م. صويك آقاسنى تصوير ايدر
 او مكرر قوللايلير: شرشر آقق.
شراء [ع.س. صاين آلمه، مبايعه. بيع
 او: - آليم و صايم.

شراب [ع.س. ايخيله جك شى؛ ايچكى
 اوزومدن ياپيلان معروف ايچكى.
 خمر، باده، مى، صهبا. ج. اشربه.
 * شرابخانه: شراب يامق ايچون اوزوى
 صيقمغه مخصوص محل؛ شراب مخزنى؛
 بويوك شراب فيچيىسى.

شرابيل [ع.س. باط-لاديني وقت ايچندن
 برچوق دانلر فيرلايان حرمى.

شرارت [ع.س. فناق، شريرلك، كوتوك.

شحنه [ف.ا. ضابطه مامورى، صو
 باشى دوغرومى شينك كسريله در.

شخص [ع.س. انسانك كورون شكل
 و هيئتى، هيئت جسمانيه سى.

نفس، ذات. كيشى، فرد. متكلم،
 مخاطب و غائب صورتلرندن بى. اوزاقدن
 كورولن شى. - ثالث: دعواده طرفيندن
 اولسايان. - معنوى: شركت و قومبايى
 كى فردى بر شخصيى اولمايوب وجوديت
 قانونيه و نظاميه سى اولان معنوى پروارلق.
 * شخصياً: ذاتى و صورت ظاهره سى
 اعتباريله، كندى شخصى نقطه نظرندن.
 * شخصيات: شخصه عائد سوزلر و ايشلر،
 بىنك خصوصيت احواله متعلق شيلر.
 * شخصيت: شعورى فرديت، موجوديت
 فرديه: شخصيت بشريه حرمت لازمدن.
 هر شخصه خاص اولان طبيعت: حاكملر
 هر تورلو شخصيتدن توقايتليرلر؛ شخص،
 ذات، آدم: او باشلى باشنه بر شخصيتدر.
 ج. اشخاص.

شد [ع.م. قوشمه، صيقمه، صيق صيق
 باغلامه. تقويه، تايد و تايد
 ايتمه. - رحال: حركت ايتك.

شد [ف.ا. س. كيتمه، كيديش. آمد-:
 كلوب كيتمه، ياپ و ذهاب.

شدد [ع.س. يئنده حميرلر حكمة دارانندن
 عنف و شدتيله و پك متين و جسم
 بنالر، سدرل انشا ايتديرمله اشتبار ايدن
 بر شخص. * شددانه: شداده لائق،
 پك متين و جسم.

شدايد [ع.س. ج. شدتلر، شديده لى،
 اديبارلر، فلاكتلر، مصيبتلر.

شدت [ع.س. سرتك، قولك، زياده لك.
 چوقلق. صيقيلى، زورلق.
 فوران، صولت. ج. شدد. مصيبت،
 فلاكت، اديبار. ج. شدايد. * شدتلك:
 شدت كسب ايتك، زياده لشمك، آرقق؛
 صيقيلاشمق، زورلاشمق؛ سرتلاشمك.
 مت. شدتلنديرمك. * شدتلى: شديده،
 سرت، پك، زياده؛ صيق، مساعده سز.

شرح [ع.س.د. کنیشلایته، بسط ایتمه،
ایتمه (آتی) کسمه، (قاپوی) آچمه.
عرض ایتمه. ایضاح، بیان، توسیع، تفصیل
تاویل، تفسیر. ج. شروح.

شرح [ع.س.د. ات پارچه سی. غدا. کسمه
ویارمه اثری. دبلم، پارچه.
[ع.س.د. انسان جماعتی. ج. شرا.
شرذمه] ذم، شراذیم.

شرر [ع.س.د. ج. و شرار. آتیدن قیر.
لایان قیغلیچیلر. ب: شراره.
[ع.س.د. قیورغه میککرینسک
اوکندنه کی قیغرداق. فلاکت.

شرط [ع.س.د. قاعده اساسیه. بر شینک
متوقف علیهی، بر شینک اجراء.
سنگ متعلق اولدیغی دیگر شی. برپازار.
لغک اجراسنگ متوط اولدیغی معاهده،

قید. طلاقله ایدیلن عین. — واقف: بر
صاحب وقف مال موقوفی تعلیق ایتدیکی
ماده. ج. شروط. ویا (شریطه) نك جعی
اولان: شرائط. * شرطاشمق: طرفین
شرطلرنی بیان ایدرهك مقاوله لشمك. *
شرطلاق: تیز اولمایان برقانی برقاج دفعه
یقمامق. * شرطلی: برشرطه باغلی اولان،
مشروط؛ طلاق ایله عین ایشم. *
شرطنامه: شروطی حاوی مقاوله نامه.

شرط [ع.س.د. علامت، نشان. بر شینک
باشلانغیجی. بر شینک ایشمه
یارامایان و آتیلاجق اولان قسمی. ج. اشراط.
[ع.س.د. هجومه باشلایان عسکر.
شرطه] مساعد روزگار. ج. شرط.

شرع [ع.س.د. قانون الهی. شریعت،
حق تعالی نك وضع ایتدیکی عادت
و آیین. * شرعاً: شرع شریفه توفیقاً.
* شرعی: شرعه منسوب و متعلق. *

شرعیات: شرع شریفه عائد ایشلر.
[ع.س.د. مجد، کرم، عزت، جلال،
شرف] بویوکلك، عظمت، یوکسلك.
افتخار ایدهك شی؛ — اہتیار، ممتازیت.
فضل، قیمت. — افزا: شرف آرتیران.
— بخش، — بخشا: شرف ویرن. — رسان:

[ع.س.د. و شرده. قیغیلجیم. —
شراره] پاش: قیغیلجیم صاحبان.
ج. شرارات.

شراست [ع.س.د. غوغاجی اولمه، سوز
آكلامامه، کچیمه مه، تیتیزلك.
[ع.س.د. یلکن، کمی یلکنی.
ج. اشروع، شرع.

شرافت [ع.س.د. قدرو شرف صاحبی اولمه،
اعتبار، ناس عندنده معتبر
اولمه. شریف اولمه. صوی، اصالت، نجابت.
[مه. آنی سرت برسی تصویر
ایدن: شراق دیه قاپو آچلدی.

شرائط [ع.س.د. ج. شریطلر، مشروط
اولان خصوصلر، شرطلر.
[ع.س.د. ج. شریطلر، قانونلر،
شرایع] نظاملر. ب: شریعت.

شرایین [ع.س.د. ج. شریانلر، دامارلر.
[ع.س.د. ایچمه. — مدام: دائمایچمه،
سرخوشلق. اکلو — نیجه، ایچمه.
[ع.س.د. ایچمه و بر یری صولامه
و قتی. ایچکی.

شربت [ع.س.د. بر دفعه ده ایچیلن شی.
بر یودوم. شکرلی صو، ایچیله.
چك طالتی شی؛ — ویشنه شرتی، مسهل.
کوبره صوی. * شربتجی. لیموناطه و سائر
کبی شینلر صاتان. * شربتلك: شربت

پانغه آویریشلی. * شربتلی: ایچنده شربت
اولان، کندینده زهرلی حیواناتك صو.
قاسنه مانع اوله جق بر خاصه بولونان.
* شربه: صو دستیس.

شرپ [مه. ویا شریاداق. بر شینک
سرعتله قیادیغی ویا کسیدلیکی
تصویر ایدر.

شربت [ع.س.د. (شر) ك مؤنثی. فنا،
یاراماز، خیرچین. زبانزدی
شینك کسرله در.

شربت [ع.س.د. حدت، فوران. هیجان.
شدت، حرارت، قیزغینلق،
کنجلك آزعینلغی.

شرف یتیشدیرن. — ساع : شرفله ساع
اولان. — سوح : شرفله سوح ایدن .
— صادر : شرفله صادر اولان . — صدور :
شرفله صدور ایدن . * شرفلندیرمک :
شرف ویرمک ، قیمت و اعتبار قازانیرمق .
* شرفلنمک : شرف و اعتبار قازانق ،
قیمتی آرتیق . * شرفیاب : شرف بولان ،
شرفله نن . * شرفیه : شرف قازان ،
قیمتی آرتان بر یردن آذان یاره .

شرفاء [ع. س. ج. شریفلر ، ناس بیننده
معتبر اولان کیسه لر . ب : شریف .
ع. س. منساره لرده آذان وقوان
شرفه یر . ج. شرفات .

شَرَق [ع. س. کونشک دوغدیغی طرف ،
شرق . مشرق . شرق جهتنده کی یرلر .
ج. اشراق . * شرقاً : کونشک دوغدیغی
طرفدن . * شرق : شرقه منسوب ؛ شرق
ملککتوری اهلایسندن ؛ شرق روزکاری .
* شرقیون : شرقیلر ، شرق اهلایسی .

شَرَقِی [ع. س. صدا ایله چیقاولیلان آهنگدار
سلسله ؛ أصوات ، سوزلره کوره
اویدورولان هوا . آهنگ مخصوصه توقیفاً
سلسله ویا آلات موسیقیه دن بریله ترم
ایذک اوزره ترتیب اولونان منظوم پارچه .
* شرقیچی : شرقی سوله نن ویا ترتیب ایدن .
ع. س. جناب حقه شریک ونظیر
شَرِک [ع. س. فرض وقبول ایتمه ، کفر ، مشرکک .

شَرِکاء [ع. س. ج. شریک ، اورتاقلر .
شَرِکَت [ع. س. اورتاقلق . تجارت ایچون
آشکل ایدن هیئت .

شَرِگیل [ع. س. ج. شریر .
شَرِل [ع. س. آذکورولتو ایله آغنی تصویر

شَرلامق ، شَرلامق : شَرل شَرل آتق .
[ع. س. سیسام یاغی . آله ،
شَرلاغان [ع. س. آفتی ، سیلان ، جریان .
شَرلوب [ع. س. یوغولتی یومورطه .

شَرَم [ع. س. اوتانما ، حجاب ، خجالت .
شَرمسار ، شَرمنک ، شَرمنده : اوتانماز ، عارسز . *
محجوب ؛ اوتانماق بر ایشده بولونان .
[ع. س. یاراما ، آدینسجه جربزه لی .
شَرمت [ع. س. ج. چاقی راهوان .

شُرُوح [ع. س. ج. شرحلر ؛ مشکلاقی
بیان وقاریشیقلنی ایضاح ایچون
تألیف اولونان کتابلر . ب : شرح .

شُرُور [ع. س. ج. شرلر ، ضرر وکسدره
سبب اولان شیئرلر . ب : شر .
شُرُوط [ع. س. ج. شرطلر ؛ شرط .

شُرُوع [ع. س. باشلامه ، بدأ ایتمه .
شُرّه [ع. س. ویا شراعت . برشیئه زیاده
دوشکونلک . حرص وطمع .

شُرّهان [ع. س. پک حریص ، آج کوزلو .
[ع. س. قیرمنی قان طهاری . ج.
شَریان [ع. س. ویا شرید . ایپکدن ، پامو .

شَرِیت [ع. س. یوکدن ایتمه ، دار
واوزون طوقومه . برشریت کبی دارواوزون
پارچه : برچلیک شَریت . * شَریتلیمک :
شریت کچیرمک ، شریتله تزیین ایتمک .

شَرِیحّه [ع. س. ات دیلیمی .

شَرِیر [ع. س. کوتولک ایدن ، مفسد ،
شرایشله نن . ج. آشراو ، آشراء .

شَرِیط [ع. س. خرما آغاجی قیوغندن ایپ .
[ع. س. دمیتر تل . اورکو ، شَریت .

شَرِیطه [ع. س. ههبری . ج. شرائط .

شَرِیعت [ع. س. قانون الهی ، شرع شریفه .
[ع. س. دوغو یول . ج. شرائع .

شَرِیف [ع. س. شرف صاحبی ، مبارک .
[ع. س. خلق بیننده معتبر اولان ،
أصیل ، نجیب . سلاله پیغمبرییه منسوب .

شَرِیک [ع. س. اورتاق ، تجارت آرقداشی .
[ع. س. اورتاق ، تجارت آرقداشی . ج. شرکاء .

شیرینغه [ع.س. بریره صو وعلاج صیقمغه مخصوص آلت. — ایتک :

بریره صو ویا علاج سوق ایتک .

شست [ع.س. تیر آندازلرک باش پارمقارینه کچیردگری یوکسوک . اولطه .

شست [ع.س. ییقامه . (شو) ایله برلکده قوللائیلیر : شست وشوی جامه .

شست [ع.س. ییقامش ، تیزلش ، جامه شسته ، روی ناشسته .

شش [ع.س. آلتی ، ۶ . — وسه : آلتی و اوچ . مج. دو : — حسن تصادی

شش [ع.س. آلتی باشلی طوبوز . صو . غانجیق دینلن آلت حرب .

ششخانه [ع.س. ب : شیشانه . ایچی آلتی ییولی تفکک ، مج. آلتی

قاوال اوستی : — آلتی باشقه ، اوستی بام باشقه عجیب قیافت .

ششدر [ع.س. فاد.س. دنیا ، عالم .

ششم فاعده . آلتنجی ، سادس .

ششت [ع.س. آلتش ، کانکش زهکیری . ششت یرینه قوللائیلیر .

شط [ع.س. بر نهرک ساحلی ، قیسی . سخر. قرات ایله دجله تک برلشمه

صندن حامل اولان نهر ، شطالعرب .

شطارت [ع.س. شتک ، شوخلق معناسی یا کلیدشدر . اصل عربجه می :

حیله ، قورنازلق ، مهارت دیکدر . * شطارتی : جست و چالاک ، شن و شوخ .

شطحات [ع.س. مج. هزلیات .

شطرنج [ع.س. ویا سطرنج . داما تخته سی کبی بر تخته اوزرنده

اوینانان او یون .

شطف [ع.س. ویا شطفات . یخی یوزینه قارشی مدح ایتمه ، مداهنه ،

قولتوق ویرمه ، دالقاوولقی . سوس ، قینت . * شطفالی : ستایشکارانه ،

سوسلو ، طمطراقلی .

شعار [ع.س. علامت فارقه ، نشانه تمیز . علامت ، اثر : شعار

إنسانیت . یاولا ، سراللیل . ترکیبلرده حائز ومتصف معناسی إفاده ایدر : مرحمت

شعار : مرحمتلی . مج. شعر ، أشعره .

شعاع [ع.س. برمنیع ضیادن چیتان تل تل ضیا . مج. أشعه .

شعاع [ع.س. لسانزده قوللائلیان شعیره نیک جمعیدر . آداب ، ارکان ،

عادات ، آیین . حج آرکانی ، مناسک حج .

شعب [ع.س. قبیله ، جماعت ، قوم ، طائفه . مج. شعوب .

شعب [ع.س. داغ یولی . طوپراق ایچنده کی صویولی . بوبوک قبیله . مج. شعاب .

شعبان [ع.س. عربی آیلرینک سکرنجیمی : شعبان المعظم .

شعبنده [ع.س. حقه یازلق ، آل چاقاقیله یاپیلان معرفت . — باز : حقه باز .

شعبه [ع.س. دال ، (آغاجک) بوداقلری . قوملر ایچنده صو آقینتیمی .

یاریق ، چاتلاق . قول ، بولوک ، قسم . بوبوک بردارنه نیک آیرلش اولدینی قیسردن

هریری . مج. شعبات ، عربجه ده کی شعب وشعاب جوملری قوللائلانز .

شعر [ع.س. قیل ، موی . مج. أشعار .

شعر [ع.س. برشیء حقنده کی معلومات . حسن . موزون و مقفی سوز ،

بیت . مج. أشعار . * شعرآ : منظوم و موزون اوله رق ، نظم ، شعر ایله .

شعراء [ع.س. مج. شاعرلر ، موزون و مقفی سوز اویدر مقده ماهر اولانلر .

شعری [ع.س. قیل کی ایجه داماولره منسوب . مؤ. شعریه .

شعریّت [ع.س. بوزورلرک ، ایچنده کی مایمی یوقارییه چیقارمق

خاصه و قوی .

شعریّه [ع.س. غل. شهریه . پک ایجه مقارنه که چوربایی یاپیلیر .

شعشعه [ع.س. ضیا ، پارلاقلی ، شمشک چاقارکی بارلامه . کوستریش ،

* شفات : شفافلق : بر جسمك نظر و ضيانك
كچمنه مساعد اوايشي .

شفاه [ع.ص. شفعلر ، دوداقلر . بر شيك
كنارلري .

شفاه [ع.ص.ج. اغزند ، سوبيلهرك ،
يازي ايله اولمايارق ، سوزله .

شفاهي [ع.ص. اغزند اولان ، يازي ايله
اولمايان : امر شفاهي .

شفقالو [ع.ص. ويا شفتالي . اكثريا الما
بو يوكل كنده كوزل قوقولي

ولذتي معروف ميوه . ياره = : اورته سندن
ايكي يه بولون جنسي . ات = سي : اورته .

سندن بولون = يني ، دراق = : تويي جنسي .
ج. عو . بوسه ، اوپوچك . بعضيلري

شفقتلي تلفظ ايدرلر .
[ع.ص. ويا شيفره . حرفله ويا

شفره [كلمره ورييلن اسم يارقمه آيجي
قوللانان ايله آلان ايجون معلوم اولور .

شفعاء [ع.ص.ج. شفيعلر ، رجاجيلر .

شفعه [ع.ص. صايلاجق بر مال ويا هلدی
عيني ماله حصه دار ، مشترك ويا

قومشو اولانلرك عيني ياره ايله صائين آلمق
اوزره ديكر ايجيلره ترجيح ايدملري حق .

شقق [ع.ص. كوش باتدقدن صوكره كي
آلاجه قارا كلق زمان كه تور كچده

ياكلش اوله رق فجر معنا سنده قوللايلير .
= سوكمك : اورته لق آيدنلاقمه باشلامق .

ج. = آتديرمق : ييتيروب توكتيمك . قورقو .
آجيه ، صرحت . ج. اشفاق .

شفقت [ع.ص. آجيه ، صرحت ، آجيه رق
واسيركه يرك سومه ، محبت .

شقوي [ع.ص. دوداق ، بر شيك كنارلي .
[ج. شفوات ، شفاه .

شفيع [ع.ص. برينك نائل عفو اولماسي
ايجون توسط ايدن ، آرايه

كيرن . مشترك ويا مجاور برملك ويا مالك
ديكر طالبلره قارشى عيني فيأله كندينه

صايلاسي حقي حائر اولان .

ظاهري سوس . = لانديرمق : پارلاق
و مزين بر حاله قومق ، مطمئن ياقمق .
= لي : پارلاق ، مطمئن .

شعله [ع.ص. آلولى اودون ، آلو . خيزه
دار ، = زن : آلولى ، آلونش .

كبر : آلونوب طوشان ، پارلايان .
= آتديرمك : آلونديرمك . = لئك :

آلونك ، طوشمق .
[ع.ص.ج. شمبلر ، قبيلهلر ، ملتلر .

شعوب [ج. شعب .
[ع.ص. ذكا ، إدراك ، آكلامه ،

شعور [فهم . بي . = إدراكسز .

شعير [ع.ص. آربه .

شغاف [ع.ص. قلبك ايجي ، قلبك زاري .
* شغافي : يورك زارينه منسوب .

شغف [ع.ص. قلبك داخلي ، قلبك زاري .
غينك فتحيله ده دوغرودر .

شغف [ع.ص. شدتلي عشق و علاقه ،
إحتراص ، إنشغاف .

شغل [ع.ص. اوغراشه جق شي ، مشغوليت ،
امش ، جهد ، سعی ، عمل ، اثر .

غينك ضهيله ده دوغرودر . ج. اشغال ، شغول .
[ع.ص. ويا شغف . باش ، رئيس ؛

شغف [هدير . = دور كسترا : براوركسترايي
إداره ايدن . = دو غار : بر إستاسيونك

ايشلرين تنظيم ايدن باش مأمور .
[ع.ص. خسته لقدن قورتولوب آي

شفاء اوله ، إعادة عافيت . علاج ، دوا .
ج. اشفيه . = بخش : شفا ويرن ، آي

لشديرن . = پذير ، ايلش ييلن ، قابل
تداوى . = خانه : خسته خانه ، دارالشفاء ،

تيارخانه ، بيارخانه . = رسان : شفا
و عافيت ويرن ، آي ايدن . = ساز : آي

ايدن ، شافي .
[ع.ص. توسط ، آرايه كيرمه .

شفاعت [حمایه . * شفاعتجي : شفا .
هت ايدن .

شفاق [ع.ص. جام كه ايجندن ضياونظر
كچمنه مانع اولمايان ، شفيف .

شكاف [فاه. پيرتان، ياران : دلشكاف :
شكافى ياران . سه پيرتيق ،
يارايق ، چاتلاق .

شكال [فاه. داور آياغنه اورولان
كوستك .

شكايت [اه. عدم ممنونيت بيان ايتنه ؛
مايوس اوله ؛ بر حقسنلغه
قارشى دعوى ايتنه . * شكايجي : شكاي
و دعوى ايدن . * شكاينامه : شكاي
حاوى ورقه .

شكر [فا. بايجاردن ويا شكر قاميشدن
چيقاريان مهرور طائى ماد .

شير و — : سوتله شكر ؛ مج. اويغون ،
موافق . * كل يشكر : كل طائيسى .

— بار : شكر ياغديران ، صاچان : برخنده
شكر بار . — خند : شكر كې طائى كولو .

مسهمه . — ونك : شكر رنگينده ، صارى به
چالان بياض . مج. بوزوق ، آهنگسز .

— ريز : شكر صاچان ، دوكن ، پك طائى .
— كفشار : سوزى شكر كې طائى . — لب :

دوداغى طائى . * شكرلك : شكر قومق ،
قامق . * شكرله : شكرلش ميوه وسارمه .

* شكرلك : شربتلك صوبى اوچارق
شكرى ميدانده قالمق ، شكرى قالمق .

شكر [اه. ايليك قارشى كوستريلن
خشنودلق ، حد ، تشكر . — كذار :

شكر ايدن ، ايليك بيلن نعمت شناس . —
كذارى : ايليك بيلمه ، نعمت شناسلق .

شكران [اه. ايليك بيلمه ، نعمته
قارشى تشكر ، منتدارلق .
ضدى : كفران .

شكرانه [فاه. كورولن ايليك قارشى
منتدارلق علامق ، نشانه منتدارى .

شكست [فاه. قيرمه ، لنگسار ، كسر .
لنزام ، مغلوبيت . ص. قيران .

چانه . — : قدح قيران .

شكسته [فاه. قيريق ، قيرلش . منهزم
مغلوب . منفصل ، مكدر .

— دل : قلبى قيرلش ، مكدر . سه . تعليق
يازيسنك بر نوعى .

شفيق [اه. سون ، آجيبان ، مرحمت
ايدن ، شفقلى .

شق [اه. (شمشك) سهامى ياروب كچمه .
(نبت) بيتمه . (ديش) چيقمه .

كورونه (چغر) . (اولونك) نظرى ديكلمه .
يارمه ، دله . چفت سورمه . — شفه :

آغز آچمه ، دودقارلى برى برندن آيبرمه .
سه . ياريق . چاتلاق . ج. شقوق .

شق [اه. دويلو بر شيك بر قسمى ،
بر شيك ياريسى . ياماج . ايكي

احتمالدىن برى : بو ايكي شقندن هانكيسى
رجيج ايدرسكز ؟

[اه. سفالت ، فلاكت ، طالعسزلك ،
بدبختلىق ، شقاوت .

شقاق [اه. مخالفت ، اتساقسزلىق ،
مجادله ؛ اختلاف ، منافرت .

شقاق [ير : صاغ شقاق .
كوز ايله قولاق آراستده كى

شقاوت [اه. شقاء ، بدبختلىق ، فلا-
كت ، سفالت ، طالعسزلك .

غله شقيلك ، حيدوداق ، اشقيالق .
[اه. س. ج. شقيقه نك جمعى . بو-

شقايق [يوجك برچيچك .
[اه. س. ج. شقار ، ياريقار ، چا-

شقوق [لاقر . ب : شق .
[اه. س. قاشدن اوزون پارچه . كو-

شفه [چوك تذكره ، مكتوب . ج. شقق .
[اه. س. س. بيجاره ، بدبخت ، طالعسز ،

شقى [سفيل . حيدود . عصيان وسر-
كشلك صاپان . ج. اشقياء .

شقيق [اه. آنا بابا بر برادر . ايكي به
يارلش بر شيك ياريسى .

شقيقه [اه. اوزه شيره . باشك برطرفى .
يارم باش آغراسى . ج. شقاقى .

شك [اه. شجه ، ظن ، تردد .

شكار [فاه. آلامه آو . ص. آولايان .
جان . — : جان آولايان . دكرلى ،

قيمتدار ، چالب طمع : شكار برشى دكل .
— كاه ، شكارستان : آوبرى ، آوى چوق
آولان ير . — كنان : آولايى .

شكفته [ف.ا.ص. آچامش. كل. = آچلمش
كل. نا. = آچلماش. نو. =
يكي آچلمش.

شكل [ع.ص. صورت ، بجم ، هيئت .
نوع ، تورلو ، جنس ، چشيت .
بر كتابك ايچنده كي رسملردن هر برى .
رسم ، پلان . ج. اشكال . شكلا ؛ صورتيه
يحييمجه . قيافتهجه .

شكم [ف.ا.ص. قارن ، بطن . * شكمرست :
قارننه طاپنيرجه سناهيت ويرن ،
بوغازينه حراقلي . * شكمرور : ييوب
ايچمكي چوق دوشونن ، بوغازينه دوشكون .

شكميه [ف.ا.ص. ب : إشكميه .

شكن [ف.ا.ص. قيران . خاطر = : خار
قيران . پچان = : عهدني بوزان .

شكنج [ف.ا.ص. بولكوم ، قيويريم .

شكنجه [ف.ا.ص. ب : إشكنجه .

شكور [ع.ص. چوق شكر ايدن .

شكوفه [ف.ا.ص. چيچك ، زهره .

شكوك [ع.ص. شكر ، شهره لر ، تردد لر .
ب : شك .

شكوه [ع.ص. اولولق ، عظمت ، شوكت .
مهابت ، جلال .

شكوى [ع.ص. وياشكوا . دردني افاده
وييان ايتمه . شكاييت ،
موضوع شكاييت .

شكيب [ف.ا.ص. صبر و تحمل . * شكيبا :
شكيبنده . صبر ايدن ، متحمل .
نا. = صبر سز .

شكيمه [ع.ص. كم . إطاعت سزك . برحق سز .
لغك معنى . شديد الشكويه ،
قوى الشكويه : منقاد اولمز ، الفت و انسيديت ايتمز .

شلاله [ع.ص. چاغلايان . ج. شلالات .

شلنه [ع.ص. ويا شيلته . ايچنه ياموق ،
يوك ويا قيل طولديرلمش قاش كه
اوزرنده ياتيلير ويا اوطورولور .

شلم [ف.ا.ص. (شالغام) . شكلا صوغانه
يكزه ين سبزه نوعندن معروف
بر كوك : شالغام طور شيشي .

شم [ع.ص. قوقلامه ، قوقله .

شمايت [ع.ص. برينك باشنه كلن فنالغك
توليد اينديكي مسرت .

شمايه [ع.ص. (ت : شامانا) . كورولتو
باطردى ، ولوله ، ياپغاره . = لي :
كورولتولو .

شمار [ف.ا.ص. صايي ، حساب ، تعداد .
بي = : صاييسز ، پك چوق .

شمار [ع.ص. ويا شمار . آچيق آووجله او .
رولان طوقات . آتق ، = يلك .

شمارتمق [ع.ص. ويا شيمارتمق . عارسز ا ،
يوز ويرهرك خوييسز ايتك ،
آزديرمق : بوچوجغنده شيمارتيدير .

شماريق [ع.ص. يوز بولمش ، عارسز ،
آزمش : شيماريق چوجق .

شمال [ع.ص. صول طرف ، صول آل .
خوى ، طبيعت . يوزني كونلشك
دوغديني طرفه چويرن آدمك صولنه كلن
طرف . * شمالا : شمال جهتندن .

شمانديرا [ع.ص. اكثريته كچيلري باغلامق
ايچي بوش دمير فوجي . موقع استعملانه
كوره مختلف شكللى واردر . كيجه قنديلنك
ايچنده كي مائطار .

شمايل [ع.ص. چ. شميله لر و شمايلر ، خويلر ،
طبيعيلر . ب : شمال .

شمى [ع.ص. ظن . ب : شيمدى .

شمرده [ف.ا.ص. صاييلامش . تعداد اولو .
نمش ، معدود .

شمس [ف.ا.ص. كوش ، آفتاب . = آباد :
كوشى چوق ، چوق كوش
كورن . سپر = : يوزى كونلشدن محافظه
ايدن باشلق ، شايقه سپرى . * شمسبه :
كونلشدن (وياغموردن) تحفظ ايچون قوللا
نيلان معروف آلت .

شمشاد [ف.ا.ص. چمشير آغاجي .

شَمَشَك [ع.س.ج. ويا شمشك . بولوتلك
الكتر يكندن حاصل اولان
ضياك آن وكيچي بارلدیسی: شمشك چاقق.
شَمَشِير [ع.س.ج. قلیج ، سيف ، تیغ .
— بران : كسكين قلیج . تر .
س. چشیر كله سنك غلطی .
شَمَم [ع.س.ج. بال موی . موم ، چراغ .
— كافور : كافور دن موم . * شمعدان
(شامدان) : اوزینه موم دیکیلن آلت .
شَمَعَه [ع.س.ج. (ت : شاما) . بر موم .
[موملی قیتل ، مومه باتیرلش
قیتلن یاپلش .
شَمَلَه [ع.س.ج. بوتون وجودی صاران مانتو .
یوك کليم .
شَمُوس [ع.س.ج. شمسیر ، کونشار ،
— آفتابیر . ب : شمس .
شَمُول [ع.س.ج. شامل و حاوی اولمه ،
[قابلامه . دلالت ایتمه . هپسنی
إحاطه ایتمه ، هپسنه یایلمه . عالم — : عالمی
قابلامش . * شمولندیرمك : شمولی اوله جق
حاله کتیرمك ، عمومی ایتمك . * شمولی :
إحاطه لی ، چوق کنیش .
شَمَسَه [ع.س.ج. برکزه قوقه . پك آز هقدار :
[عشق إلهیدن برشمه .
شَمِیم [ع.س.ج. کوزل و آب قوقو . عنبر — :
عنبر قوقولی .
شَمَن [ع.س.ج. ممنون ، فرحلی ، کولر یوزلو ،
شَمَن [کیفی . معمور ، مسکون . مفرح ،
فراح . * شَمَنك : مسروریت ، ممنونیت ؛
معموریت ؛ دونا نومه ، شهر آیین . * شَمَنلَمك :
یوزی کولمك ، سوخك ؛ مسکون و معمور
او . مته شَمَنلندیرمك .
شَمَاس [ع.س.ج. طانییان ، بیلن ، معلوماتی
[اولان : تاریخ — : تاریخ بیلن .
صایان ، رعایت ایدن : خاطر شناس .
شَمَاعَت [ع.س.ج. چیرکینلک ، فسادلی ،
[کوتولک ، خبائت ، رذالت .
شَمَاوَر [ع.س.ج. یوزیمی ، یوزن .

شَمَالِیع [ع.س.ج. شیعهلر ، قبیج وفنا
[شیلر . ب : شنیعه .
شَمْنَه [ع.س.ج. کون ، یوم ، روز . جمعه
[ایرتسی کونی .
شَمُو [ع.س.ج. ایشیدیمی ، ایشیدن . دور
— : اوزاقدن ایشیدن آلت ، تلفون .
شَمِیع [ع.س.ج. کوتو ، فنا ، آشیری
[درجه ده بد و قبیج ؛ اوتانه جق .
فعل شَمِیع : اركك اركك ناموستنه
داوقونق ایشی .
شَمِیعَه [ع.س.ج. غایت کوتو وفنا ایش .
[أخلاقه مغایر حرکت . ج. شَمَالِیع .
شَمُو [ع.س.ج. ویا شول . نه اوزاق ونه یقین
[اولان شیلره إشارتدر : شوکتاب .
شونی ، شوندن ، شونك ، شونلر ، شوکا .
* شوندن بوندن : اوتهدن بریدن ، مختلف
شیلر . — قدرکه : آنجق ، مع هذا . (شول)
شکلنده إستمعلی نادر در .
شَمُو [ع.س.ج. یاخود شوی : یبقامه . ص.
[یبقایان ، تطهیر ایدن .
شَوَارِب [ع.س.ج. شاربیر ، بیقلر .
ب : شارب .
شَوَارِع [ع.س.ج. شاربیر ، جاده لر ،
[بویوك یوللر . ب : شارع .
شَوَال [ع.س.ج. عربی آیلرینك اونیجیسی .
شَوَالِیه [ع.س.ج. ایک قویلی قیصه کونه ویا
[سپت : کومور شوالیه سی .
شَوَائِح [ع.س.ج. شاهلر ، یوکسك
[داغلر . ب : شاهه .
شَوَاهِد [ع.س.ج. شاهلر ، إنبات ایچون
[ایراد اولنان مثاللر .
شَوَاهِق [ع.س.ج. شاهلر ، یوکسك
[اولانلر . ب : شاهقه .
شَوَائِب [ع.س.ج. شائبلر ، لکهلر ،
[چرکلر . ب : شائبه .
شَوَخ [ع.س.ج. شن ، اویناق ، نازلی ،
[شیوه لی . * شونی : شوخلق ،
ناز ، شیوه . — مشرب : طور و حال شن .
شَوَر [ع.س.ج. طوزلو و چوراق بر . غوغا
[یاطر دی ، کورولتسو ، چیغلر .

مرکز استنادی . * شوکتی ویا شوکتلو :
قوت و اقتدار صاحبی . * شوکتیاب :
شوکتك عائد و راجع اولدینی .

شوگران [فارسه] بالدران اسمنده کی
شول [س] شو لام اشارتک ل ایله
شوم [ع] ویا شوم، اوغورمز، مشوم،
شوم [فلاکت، طالعسرلک .

شومینو [ی] ایش بولق ایچون سو-
شومینو [قائلده دولاشان عمله . دیر
یولی مستخدمینی .

شومینه [ی] ایچنده آتش یاقیلان
شومینه [اوجاق؛ باجا .

شوالیه [ی] عسکری بر صنفه
شوالیه [منسوب اعضا : مالطه
شوالیه‌لری . بارون رتبه‌سینک دوننده
بولونان درجه‌به منسوب اسیلزاده . بر
آشانک حاحلی .

شوون [ع] ویا شوون . شانلر ،
شوون [شیلر، ایشلر، حاللر، شرطلر .
شوون [ی] متعصب وطنپور ؛
شوون [مفرط وغوغایی وطنپورلکه
صابلا نوب قالان کیمسه .

شوونیزمه [ی] متجاوز بر طرزه
شوونیزمه [مفرط وطنپورلک .
شوهر [ف] قوجه ، زوج . - وزن :
شوهر [زوج و زوجة .

شوی [ف] یقانه ، یقین . ب : شو .
شویله [ح] طرز و حال تمثیلده دلالت
شویله [ایدوب متوسط بعدده بولونانه
اشارتدر . اوزاق ایچون : اوپله ، یقین
ایچون : بویله . - بویله : ایکیمی اورته‌سی ،
نه پک آبی نه پک فسا . - طورسون :
دن صرف نظر، ایسته‌مه ، بکله‌مه : یازمق
شویله طورسون اوتمومفه بیله اقتدار
یوق . - که : بروجه آتی . - جه : شو
وجهله ، شو طرزه . - لک : شو طرز،
شو اصول . شورایه ، بورایه : شویله

- افکن : اختلاله ویروب قارمه قاریشیق
ایدن . - آنکیز : کورولتسو قویاران ،
غوغا چیقاران .

شورا [س] شو محل ، شوریر . ضمیره
شورا [مضاف اولور : شورام، شوراک،
شوراسی . شوراسی دوزله‌ت : شوریری ،
شونقطه‌ی . * شوراده : متوسط اوزاقلده
بر محلی کوسترر . * شوراده بوراده :
اوتده بریده ، مختلف محله‌ده . - جق :
یقینجه و معین محله اشارت ایدر : شو-
راجقه بر چشمه وادر . - لی : شو-
برلی ، شو محل اهاایسندن .

شورا [ع] ویا شوروی . مجلس . رأی ،
شورا [مانیسمه ، مشورت .

شورش [ف] قارغشلق ، نزاع ،
شورش [اختلال ، عصیان .

شوره [ف] مثبت اولمایان ، چوراق
شوره [یر . - زار : چوراق یر .

شوری [ع] ب : شورا .
شوریده [ف] قاریشیق و پریشان .
شوریده [ع] مفتون ، عاشق . - بخت :
طالعسر . - حال : حالی پریشان . -
خاطر : خاطری قاریشیق ، پریشان .
* شوریدی : قاریشیق ، پریشانلق ؛
عج مفتونیت ، ابتلا .

شوسه [ی] طاشله قومدن بالیق
شوسه [صرق اوله‌رق یالیش یول .

شوفور [ی] اوتوموبیل سوق و اداره
شوفور ایدن . بخار ماکینه‌سی
قازغانک آتشی یاقان .

سوق [ع] شدتلی آرزو . کیف ،
سوق [نشته . تر . ت : شاق) ایشیق .
- دل : موسیقیده سلطان سلیم ثالثک
ترتیب ایتدیکی مقام . * شوقلی : بویوک
آرزوسی اولان ، هوسکار ، کیفلی ، نشته‌لی .
سوک [ع] دیکن ، خار . - الظهر :
سوک [بل کیمی . جم اشواک .

شوکت [ع] قوت ، نفوذ ، اقتدار .
شوکت * شوکتپناه : قوت و قدرک

ویریلن ورقہ رسمیه . بر فن ویا صنعتی
 اجرایہ اؤقتداری اولدیغنه دائر برینه
 ویریلن تصدیقنامه . بر آدمک حسن حال
 اصحابندن اولدیغنه دائر بر بردن ویریلن ورقہ .
 [ع.س. ذکا ، نفوذ فکر ، قوت ،
 شہادت] قدرت ، انرژی . * شہادتلی :
 ذکی و قوتلی .

[ع.س. حلب شہرینک لقی :
 شہباز] حلب شہباز .

[ع.س. آجندی بردولتک تجارتکاه
 شہبندر] اولان بر شہرندہ اقامت ایدن
 تبعہ سنک حقوق و تجارتی مدافعہ و محافظہ
 ایتک اوزره بردولت طرفندن تعیین ایدیلن
 مأمور ، قونسولوس . — خانہ : شہندرک
 دائرہ رسمیه سی . — لک : شہندرک صفت
 و مأمورتی ، قونسولوسلق .

[ع.س. بال ، غسل . کوچ . کام :
 شہد] لذتی داماغندہ قالمش ، شیرین کام .
 شینک ضمیمہ ده دوغوردر . ج شہاد . *
 شہداب ، شہدایہ : بال شہری .

[ع.س. ج. شہیدلر ، دین ایچون
 شہداء] جان ویرنلر . ب : شہید .

[ع.س. (ت : شہتانه) . یابان شہداد
 شہدانه] نه سی ، کنویر تخمی . ایری
 دانہ لی ایچی .

[ع.س. شہکار . ب : اثر
 شہدقور] نفیس .

[ع.س. آی ، قمر ، یکی آی . ج.
 شہر] شہور ، أشهر . * شہری : آیہ
 منسوب ، آیہ براولان ، ایلق . ج. ہر آی
 [ع.س. بویوک بلدہ ، جیم قبضہ .
 شہر] — آماچی : بویوک برشہرک ایشلرینہ
 باقان دائرہ . — آمینی : بودائرہ نک رئیسہ
 بلدیہ رئیسہ . — آرا : شہرہ زینت ویرن .
 — آشوب : مملکتی فسادہ ویرن . —
 آیین : شہر دونادیلالوق اجرا ایدیلن شہلک ،
 دونانما . — لی : شہر اہالیسیندن . *
 شہری : شہرہ منسوب ، شہر اہالیسیندن ؟
 نازک ، تربیہ لی .

کلسہ کہ ! ہا — ! : آرزو ایدیلن بر شہلک
 حصول یولماسیندن متزلزل متوئیتی افاہہ
 ایدر ، ایشتہ بویلہ اولور ، ایشتہ شہیدی
 اولدی ، پک آیی اولدی ، بندہ بونی
 بکلیوردم معنارینہ کلیر .

[ع.س. شاہ ، پادشاہ . ب : شاہ .
 شہ] * شہا : آی پادشاہ ! * شہباز :
 بویوک بیاض طوغان ، عجم ، یکیت و شانی
 قہرمان . * شہبال ، شہپر : قوش قنسا .
 دینک اک بویوک و اوزون تویی . *
 شہبیت : بر غزلک اک منتخب ویا شاعرک
 اسمی حاوی اک صوک بیٹی . * شہترہ :
 بقلہ الملک دینلن بر نبات طی . * شہراہ :
 بویوک یول ، جادہ . * شہزادہ : پادشاہ
 اوغلی . * شہسوار : آتلیلر سروری ،
 پک ماہر بینہچی . * شہکار : ب : اثر
 نفیس . * شہنشاہ : زمانک دیگر حکم
 داورلرندن اک قوتلی و عظمتلیسی اولان
 پادشاہ . * شہنشین : چقمقہ ، جوہا
 (زیارزدی : شانیس) . * شہوار : حکم
 دارہ لایق ویا یاراشیر ، جنسلی آراسندہ
 اک اعلا اولان شیء ، ایری ایچی دانہ سی .
 * شہی : شاہہ منسوب .

[ع.س. پارلاق آلو ، شعلہ . —
 شہاب] ثاقب . کیچہلری ہوادہ دوشر
 ویا آقار کبی کورونن شعلہ کہ فسادہ
 موجود اجرام صغیرہ نک کرہ ارضک اطراف
 فندہ کی ہوا یہ سرعتلہ چارپارق طوشماسیندن
 حاصل اولور .

[ع.س. کوردیکی و یقیناً بیلدیکنی
 شہادت] حضور حکمکہ دہ افاہہ و بیان
 اجمہ . دلالت اجمہ . اقرار و اعراف .
 ازکان اسلامدن اولان «شہد ان لا ایلہ
 الا اللہ و اشہد ان محمدآ عبده و رسولہ»
 کلام شریفی . ہادیات ، ہوجودات ، مرئیات ،
 کوزلہ کورولان شہتیلر . عالم — : دنیا ،
 جہان . دین اوغوروندہ فدای جان ایدوب
 شہید اولمہ ، شہیدلک : حضرت عمرک
 شہادت . * شہادتنامہ : مکتبہ کی فتوی
 اووقو یغنے دائر بر مکتب شہا کردینہ

شهرت [ع.ص. معروفیت، صیت، اشتهار، نجات، آد، صان، اوک، نامدارلق. بوتون اهلایه شمعونی اولان فیثک حالی. مخلص ویا لقب. * شهرت شعاره: شهرتله متصف، مشهور. * شهرت کیر: شهرتی عالمی طوتان، اشتهار ایدن. * شهرتی: مشهور، نامدار. * شاه: حکمدار، پادشاه. * شهریار: شهریاری: حکمداره منسوب.

شهریه [ع.ص. شهریه دن غلط. ب: شهریه. شهلاء [ع.ص. اشتهالک مؤنثی. قیرمنی ایلله قاریشیق قویو ماوی. تر. (نازکانه) شاشی، یان باقان. * شه ما [ع.ص. یالکن ایشاته یارایان و اشیانک مناسبات و وضعیتی کوسترن قبا و بسیط شکل، لوحه، جدول و سائر، طاسلاق. * شهوات [ع.ص. شهوتلر، ایستکلر، شهوات [آرزولر. ب: شهوت. * شهوان [ع.ص. حرصه، شدتله ایسته یین، حریص، آذواق حواهی سون. * شهوانی [ع.ص. ویا شهوان، شهوته منسوب و متعلق. ب: شهوان. * شهوت [ع.ص. آرزو، ایستک، حرص، دیشینک آرککه وار ککک دیشی به اولان میل طبعیسی، نفس. — آنکیز: شهوت تحریک ایدن. — پرست: شهوته دوشکون. ج: شهوات. * شهود [ع.ص. حاضر اولوب کورمه، کوروب مشاهده ایتمه. عالم: مادی وجهانی اولان بوعالم. * شهر [ع.ص. ج: شهرلر، آیلر. ماهر. شهر [ب: شهر. ع. * شه ویوت [ع.ص. ایشوچیا قوزوسنک یوک: بویوکدن پایلان قاش. * شهر [ع.ص. آرزو و اشتهایی جالب. * شهر [ع.ص. شدتله ایسته یین، شهوان. * شهید [ع.ص. دین اوغورنده جان ویرن. * شهید [ع.ص. محاربه ده اولان (مسلمان). * شهر [ع.ص. شهرتی، مشهور، نامدار، مشهر: شاعر شهر.

شهریق [ع.ص. نفسی ایچری به چکمه، نفس آله. ضدی: زفیر. * شهر [ع.ص. نسنه، هرمانکی بر ماده. * شهر [ع.ص. هر وار اولان ویا وارلقی تصور ایدیلن جانمیز بر ماده، بر فعل، بر حرکت برایش، رحادثه الخ. بویکون برشی کوردم، برشی یاپدم، بوناصل شی؟ بر: غیر معین بر ماده. جوق: عجائب، تحف! هرشی: هرزه اولورسه: سز هر شیئه قایلشایکون. ج: اشیاء، چماشیر، آلیسه، یولچینک صندوقی، سبکی، دلیکی، اوک ماصه سی، قولتوغی، قانا په سی، پرده سی الخ. * شیاطین [ع.ص. ج: شیطانلر، دیولر. ب: شیطان. * شیب [ع.ص. صاچ صفال آغرمه، اختیار- لاهه. — وشیه: آق صاچلر. ج: اختیار. * شیب [ع.ص. اینیش، میل. تر. ص. تللی برنوع قاش. * شیبیدیق [ع.ص. ترک جنسندن اوکجه سی باصیق قوندره، ایاق قای. * شیب [ع.ص. صویک داملاماسنی ویا آتی و سیریع بر حرکتی تصویر ایدر: شیب دیه کلدی. شیبیر شیبیرده دیر: آلفندن شیبیر شیبیر تر داملا یوردی. * شیدمه [ع.ص. خلطیدن ویا چلیک تلدن اورولمش آغلره دیرککه سفائنده خصوصات مختلفه ده قوللایلیر. * شیم [ع.ص. یاشلی، اختیار. معلم، پروفیسور، دیره کتور، دویشارک باشی. قبيله، عشیرت و جماعت رئیس. — الحرم: حرم نبوی هیئتینک رئیس. — الاسلام: وقتیه امور دینی و محاکم شرعی به نظارت ایدن و صدر اعظم دن صوکره اک بویوک رتبه بی حائر اولان ذات. * شیخوخت: اختیارلق، پیرلک. ج: شیوخ، اشیاء، مشایخ. * شید [ع.ص. دلی، دیوانه، عشقندن عقلی غائب ایتمش. — شی: شیدالاق، دلیلک.

شهرت [ع.ص. معروفیت، صیت، اشتهار، نجات، آد، صان، اوک، نامدارلق. بوتون اهلایه شمعونی اولان فیثک حالی. مخلص ویا لقب. * شهرت شعاره: شهرتله متصف، مشهور. * شهرت کیر: شهرتی عالمی طوتان، اشتهار ایدن. * شهرتی: مشهور، نامدار. * شاه: حکمدار، پادشاه. * شهریار: شهریاری: حکمداره منسوب. * شهریه [ع.ص. شهریه دن غلط. ب: شهریه. شهلاء [ع.ص. اشتهالک مؤنثی. قیرمنی ایلله قاریشیق قویو ماوی. تر. (نازکانه) شاشی، یان باقان. * شه ما [ع.ص. یالکن ایشاته یارایان و اشیانک مناسبات و وضعیتی کوسترن قبا و بسیط شکل، لوحه، جدول و سائر، طاسلاق. * شهوات [ع.ص. شهوتلر، ایستکلر، شهوات [آرزولر. ب: شهوت. * شهوان [ع.ص. حرصه، شدتله ایسته یین، حریص، آذواق حواهی سون. * شهوانی [ع.ص. ویا شهوان، شهوته منسوب و متعلق. ب: شهوان. * شهوت [ع.ص. آرزو، ایستک، حرص، دیشینک آرککه وار ککک دیشی به اولان میل طبعیسی، نفس. — آنکیز: شهوت تحریک ایدن. — پرست: شهوته دوشکون. ج: شهوات. * شهود [ع.ص. حاضر اولوب کورمه، کوروب مشاهده ایتمه. عالم: مادی وجهانی اولان بوعالم. * شهر [ع.ص. ج: شهرلر، آیلر. ماهر. شهر [ب: شهر. ع. * شه ویوت [ع.ص. ایشوچیا قوزوسنک یوک: بویوکدن پایلان قاش. * شهر [ع.ص. آرزو و اشتهایی جالب. * شهر [ع.ص. شدتله ایسته یین، شهوان. * شهید [ع.ص. دین اوغورنده جان ویرن. * شهید [ع.ص. محاربه ده اولان (مسلمان). * شهر [ع.ص. شهرتی، مشهور، نامدار، مشهر: شاعر شهر.

شیر [ف.ا.س. لبن، سوت. آرسلان، آسد. خدا؛ حضرت علی. — وخورشید: آرسلانله کونش، ایران دولتنک بولسمده برلشانی. * شیرانه: آرسلانله لائق و منا. سبب، آرسلانجه، مردجه. — پنجه: مهلك برچپیان. — خوار (خار): سوت آهن، هنوز سوت ایله بسله بن. — دار: سوت ورن، سوتلو. — دن: حیوانات مجزئه نك ایکنجه معده سی. — دل: آرسلان یورکلی، جسور. — روغن: شیرلاغان، سیسام یاغی. — ستان: آرسلائی چوق اولان یر. — کیر: نیم هست، یاری سرخوش، کیف اولش. — مرد: جسور، هادر؛ دنیا و آخرتدن آل چکهرک ذکرالله ایله مشغول اولان.

شیرازه [ف.ا.س. کتباک دیکیشاری بو. زولماق ایچون ایکی اوجارنه قونان ابریشمدن اورولش شربت. نظام و انتظام، ضبط و ربط. — بند: نظام و انتظام ورن.

شیره [ف.ا.س. (ت: شیرا). تخم ایتمه. مَش اوزوم صوی.

شیرین [ف.ا.س. طائی، ملیح، پاک کوزل اولمادیغی حالده سزیلی و جاذبه لی. — آدا: لطیف ادالی. — زبان: طائی دیلی. — کار: لطیف معامله لی. — کام: طادی داماغنده قالمش. * شیرینلک: سوزعلیلک، جاذبه.

شیش [س. ایجه اوزون دمیر ویا تخته: شیش کبابی. اوجی سپوری سلاح: شیش صابلامق. چوراب و سائره اورمه مخصوص دمیر ویا یکیکدن اوزون ایکنه: چوراب شیشی. نه — یالسین نه کباب: هیچ برطرف ضرر کورمسن. * شیشله مک. شیش صابلامق، صولق، شیشه کچیرمک. م. شیشله مک. بدناک برطرفنده پیدا اولان قباریق، اور. ص. قبارمش: شیشمش.

شیشقو [س. ص. عو شیشمان، ملحم.

شیشک [س. ایکی سنهک قوزو. برنجی دفعه دوغوران دیشی قوزو.

شیشکین [ص. شیشمش، قباومش: شیشکن صورت. مچ. دارغین.

شیشمان [ص. وجودلی، وجودی شیشکین، ملحم. ایری یاری.

شیشمک [ف. شیش پیدا ایتک. قیار. مق، یوکسلمک، طاشمق.

سمیروب ایربلشمک، شیشمان اولق.

شیشه [س. صیرچه قاب. جامدن یالمش آغزی دار واوزونجه قاب. ضیاسی طولیلامق ایچون لامبه نك اوستنه کچیریلن شی. — ایجه چیتا. پول. — پک ایجه اوله رق یالمش غیرمنتظم و عادی جام قاب. — خانه: شیشه یاپیلان یر.

شیشیرمک [فت. شیشکین برحاله قومق. صویک اوکنی قاپ یارق تسویه سنی یوکسلمک، قبارعتق. اوراق بر موضوعی بویوتهرک واوزاتارق یازمق. آوروت. — قورولق، تفاخر. ا. قازنی. — کبه براتی. صورتی. — دارغینلق کوسترمک، صومورعتق. م. شیشیرمک. م. شیشیرمک.

شیطان [ع.س. إبلیس، شخص لعین. ص. پاک عقلی، ذکی و قورنازه: پاک شیطان چوقق. — آراباسی: بعض نباتاتک هواده اوجوشان ایجه واوزون تویلو قوزالاغی؛ دهمربولی اوستنده کندنی کندینه کیدن کوچوک آراهه، دره زین، بیسیقلت. — تویی: برکیمسینی باشقعلرینه سزدیرن حال: اوند شیطان تویی وار. — طیزناغی: طیزناق دیلبردن قالقان پاک ایجه دری. * شیطانک قیچ باجناغی: جین قسکرلی پاک یاماماز چوقق. * شیطنت: شیطانلق، حيله، فساد، قننه. * شیطنکارانه: شیطانقله، حيله ایله، مفسدانه. ج. شیاطین.

شیعه [ع.س. بر کیمسه نك طرفداران و جماعتی، فرقه. حضرت علی و خاندانی طرفدارلری. ج. شیعی، اشیاع.

ماوالر . * شیولمک : مائل بر وضعیت آلق ، سطح مائل هیئت کرمک .

[ع.س.ج. شیخلر ، جماعت و قبیلہ شیوخ ریشلری . ب : شیخ .

[ع.س. دو بولہ ، ایشیدلہ ، دا- شیوع غلمہ ، یالہ ، انتشار .

[س. طوب آرابه سی اوتنسک شیو غار اوکنه قونان آغاج .

[س. دیرک و سرن و عملانه شیو غین یارایان بر نوع چام آغاجی .

[ف.س. ناله ، قغان ، آه و آیین ، شیون ماتم ، یأس .

[ف.س. کوزلره مخصوص ناز شیوه و آدا ، عشوه . طرز ، قاعده ،

قانون ، اسلوب . باز ، کار ، کر : نازی ، جلوه لی ، عشوه لی .

ص

[س. آلفبانک اون یدنجی حرف اولوب ص آنچید حسابنده ۸۰ عددی کوستور .

[د. صایله باشلایان بعض صفتلرک صاب باشنه کلهرک مبالغه بیان ایدر : صاب صاری ، صاب صاغلام .

[س. ویا صبان . چفت سورماک صابان ایچون قوللایلان معروف آلت .

[ع.س. صبر ایدن ، تحمل ایله یین . صابر بر آجییه ، بر حقسنزلغه قائلانان .

ج. صابرین .

[ع.س. هوازنه ایچون کیمسک صابوره آلتنه قونان آغراق . صاقرا .

[ع.س. صامش ، شاشیرمش . آبوق صابوق : صاچماپان (سوز) ، هذیان .

[ی.س. زیتون یاغی ، ایچ یاغی صابون الخ . کبی شیئلرک ایچنده کی

حاض ایله پوآس ویا سودانک امتازاجندن حصوله کن بر ماده که آل وچاشیر

میمزلمک ، یاغ چیقارمقه یارار . * صابونخانه : صابون پایلان یر . * صابونلامق : صابون

[ع.س. شیعه دیلان طائفه منسوب : شیعی مذهب شیعی ، شیعی المذهب .

[ف.س. نیایدیغی بیلمز ، چیلغین ، شیفته میتلامقون . شیفتکی : مفتونیت .

[ی.س. کوزل ، تمیز ، ظریف ، مو- شیق دایه موافق کیمش : شقی یاک .

[م.س. مکرر اولارق پارلقی و معدنی شیقیر باره نک چیقاردیغی سسی تصور

ایدر : ییلدیزلر شیقیر شیقیر پارلایور .

[ع.س. یاک بایاغی صورتده سوسلنه شیللق رک اوتده بریده دولاشان

سورتوک قاری .

[ی.س. آلتون باره ایله تقریباً شیلین آلتی غروش قیمتنده ایتکیلرک

کوموش سکسی : برستارلیغ یکر می شیلیدر .

[ع.س.ج. شیمهلر ، خلقلر ، خوئلر . شیم ب : شیمه .

[ظ.ز.ا. حاله دلالت ایدر . شیمدی بو آنده * شیمدیچک :

هان بو آنده ، هان بر آز اول . * شیمدیکی : بو زمانه کی ، بو آنده کی .

* شیمدیلك : شیمدیکی حاله ، زمانه کوره ، بو آن ایچون : شیمدیلك بو قدر .

شیمشک س. ب : شمشک .

[ع.س. خلق ، خوی ، طبیعت . شیمه ج. شیم : کریم الشیم .

شین ع.س. عیب ، لکه ، نصرر ، قباحه .

[ع.س. ش حرفک اسمیدر . ترد . شین بعض صفتلره علاوه ایدیلرک او

صفتله ایتصاف بیان ایدر : صارشین .

[س. قولسز بر نوع قابوت ، شیندل پلهرین .

[س. حبوبات اولچکه مخصوص شینیک اولچو .

[س. (ت : شو) . اینیش ، سطح شیو مائل : استحکاملرده کی سطح

سورمك، صابونله ييقامق. مته. صابونلاتمق.
* صابونيه : نئاشسته حلواسى .

صاپ [ص. ايب ، تل . نساتاتك يردن
ايوكسه لن و دالره ، ياپراقاره ،
چيچكلره مسند خدمتى كورن قسمى ،
ساق ، ميوه يى داله ربط ايدن باغ : آرمود
صاي . آلتلره طاقيلان اوزونجه آغاچ :
بالطه صاي . بر آلتك طوتوله چق يري .
يچاق صاي . بر بالطيه — اولاماق : بر
ايش صاحي اولاماق ، برموقع طوتاماق .
* ايدىز صاپىز : مناسبىز .

صاپان [ص. ويا صپان . طاش آتمغه
مخصوص آلت . بر آغير يوكى
طازتمق ويا چمككده قوللايىلان ايب .
— باليغى : كوپك باليغك دستره بورلى
: يوك جنبى .

صايمق [ف. دوغرى يولى براقوب صاغه
صوله كيمك . مجر. ضالالته
دوشمك ، آزمق . سوزى دكشديرمك .
عقلنى بوزمق ، آبوق صابوق سويلنمك .

صابر [مه. بربرنى متعاقب يره دوكون
شيتلرى تصوير ايدر ومكرر قو-
للايىلير . آرمودلر صابر صابريره دوكونلى .
[ص. صايمش ، دوغرى يولى
صاينغين . شاشيرمش . ضالالته دوشمش .
— بويوك باليقره صاپلادقلى
صايقين . آلتكه زيقين ديه معروفدر .

صايلامق [ف. صاينه قدر صوتمق ،
صاينه [بايىرمق ، صوتمق ، ديكملك .
مه. صايلاتمق : صوقديرمق . ل صايلاتمق :
صاينه قدر كيرمك ، باتمق . مجر. برفكرده
إصرار ايدوب طورمق .

صايمق [ف. باشقه بر إستقامت آلمق ،
يول دكشديرمك . دوغرو
يولدن آيرلىق . ميل ايتمك . اعتقادى
بوزمق . م. صايلمق : باشقه بر إستقامته
دونولمك .

صايه [ص. يولك اوستنده اولمايوب برآز
صايلارق كيديله : صايه بر كوى .
تتها و ستمىز : صايه ير .

صايشمق [ف. راحتىز ايتك ، تعرض
ايتك . غوغايه وسيله آرا-
مق . مسلط اولمق . بولاشمق . شاقا
ايتك ، شاقا طريقيله صارقنيتلىق ايتك .

صاتان [ص. باجاق . بوت .
صاتلمش [ص. ويريلوب ياره سى آلمش ،
نذر ايدلمش .

صاتمق [ف. ياره مقابلنده برينه برشى
ويوكرمك . يوق ايكن وار كى
كوسترمك ، ايسته يهرك تفاخر ايتك : بزهدهمى
معلومات صاتاجقسك ؟ اوراق بر وسيله
ويا حيله ايله آلداتارق برينك رفاقتندن
ويا ازعاجاتندن قورتولمق ، نزاكتله باشدن
صاومق : ديمك بى ده صانديكز . آغز :
يالانى دوغرو كى كوسترهرك اينانديرمغه
چالشمق . آوورت : صورت ايتك .

كندى : بويوك كوسترمك ، مدح .
سوزنى درهمله : آغز آغز و پك آز
سويله مك : قيمتلى وفاندهلى سوز سويلمك .
مه. صانديرمق : فروخت ايتديرمك ،
بازاره ، مزاده چيقارمق . م. صاتمق :
فروخت ايدلمك ، رواج بولمق ، سورولمك ؛
پرنده دن آتيلوب آلداتمق ، آلدادلق .

صاتون [ص. ويا صاتين . آلمق فعليه
برابر قوللايىلير : آلمق :
پاواسى ويرهرك برشى آلمق ، مبايعه ،
إشترا ايتمك .

صاتي [ص. صايش ، بيع ، فروخت .
— يه چيقارمق : صاتمغه چيقارمق .
[ص. صاتمك ، فروخت . كوستر-
صايش [يش ياعه .

صاتيلق [ص. صايلمق چيقارلمش .

صايم [ص. صاتمك ، بيع ، فروخت :
بوكون آليم صايم اولمادى .

صاج [ص. باش قيللري . * عرب صاحي :
قيويرجى صاج ، مجر. قارماقاريشيق ،
ايچندن چيقلماز ايش . — قيران : صاچلى
دوكن خستلىق .

أطرافه دولامق. عجله وتلاش ايله باقلامق:
سلاحه صارلدی. برنی قوللری آراسنه
آلمق. تشکر و نیاز مقامنده اویمک ،
قیانق : آککنه صارلدی . درت آل ايله
— : بویوک برغیرتله چالیشیق ، تامایله
اوستنه دوشمک ، بنهسه مک .

صارم [ع.ص. کسکین ، قالمع . سيف — :
کسکین قلیج .

صارماش [ح. — طولاش اولمق : بر
برینه صیقی صیق صارلمق .
صارماشق [قل. بربرینه صارلق ،
قوجاقلاشمق .

صارماشیق [س. دال ، دیوار وسائر یه
صاریلان نبات وچیچک .

صارمان ص. آزمان ، ایری ، قوجامان.
صارمساق [س. کسکین قوقولی معروف
سوزه .

صارمق [فت. أطرافنه دولامق. مهرانکی
برشیئیی برکاغد ، بر بوغچه
وسائر ایچنه قویارق اورتک . قوشانق.
صارغی ايله باغلامق . قوجاقلامق . آلمق ،
استیعاب اتمک : بوایشه عقم صارمادی .
اولاشمق : آتش صاغاچه صاردی . یاغیشمق ،
اوغون و موافق کک ، یاراشمق . خوشه
کیتمک ، بکنلمک . سوزله برینه ایلیشمک .
صارمه [س. صارلمش . یاپراق دوله سی .
قوزو باغرساغندن پاییلان یتمک .
پهلوانلقدده باجائی خصمک باجاغنه صاراق
دوشورمک چالیشمه اویونی . صارمق فعلی .
ص. صارلمش ، صاریلیر .

صارمق [ف. بورونمک . صاریق وسائر
باغلامق ، قوشانق .

صارنیج [س. صهرنج دن غلط . یاغیر
صوبی بریکدریمک مخصوص
مخزن . کیملرده ایچنه صو قونان ساچ خزینه .
یتیمه . یلسکینلری ایستینغه
صاره وله [ابدوب طولیلامق .

صارو [س. ویا صاری . اکینلره صاران
برنوع صیغیرجق قوشی .

صاری [ص. یشیل ايله بورنقال رنگی
آراسنده ویا آلتون ، کورکورت
رنگنده برنک : لیون صاری رنگده در .
صاچلری صاری اولان . بکزی صولوق . —
آصمه : آری قوشاک برنوعی . — اوت :
برجنس تخت . — صبر : برنبات . —
قنات : برجنس لوفر بالیغی . — چیزمه لی
محمد آغا : هوتی مجهول آدم . آلتین ،
لیرا . * صاری عراق ، صاریعی : صاری یه
چالار ، صاری یه بکزر . * صاریجق :
آلاجه صیغیرجق . * صاریجه : آز صاری ،
صاری یه مائل : س. یابانی آری * صاریشین :
صاری صاچلی ، ماوی کوزلو ویاض تلی .
صاریق [س. باشه صاریلان تولبند
وسائر . * صاریقلی : باشنده
صاریقی اولان ، علمه دن ، خواجه .

صاریلق [س. صاری برشیئک منظره سی .
بکزرک صارارماسی موجب
اولان بر خسته لق . اکین خسته لغی .

صاریلی [ص. ایچنده صاری رنگی بولنان .
برشیئه صارلمش اولان .

صاریم [س. یازه وچیقق باغی ، صارغی ،
لفافه ، صارمه .

صاسی [ص. رطوبتدن کن کوف وچو-
روک قوقوسی و بویله قوقان .

صاعد [ع. ص. یوکسه لن ، یوقازی
چیقان . مؤ. صاعده .

صاعقه [ع. س. ییلدرم . سپر : ییلدرم
دوشمه سنه مانع اولان آلت .
ج. صواعق .

صاغ [ص. باشامقده اولان ، حی . دبی ،
جانلی . وجودی صحتده . صغلام ،
متین . آمین ، قورقوسز . قاریشیق اولمایان ،
خالص . — آچمه : آلتین پاره . انسان
و حیوانلرده قلبک عکسی جهتهنده بونان
قسملره دیزر . س. صاغ جهت ، صاغ طرف .
اوغور ، میمنت . — آیاق قابی : امنیت
و اعتماد شایان . * صاغی صولی یوق :
دوغرو لیکن طرز حرکتی آکلاشماز .
* صاغنه صولنه باقماق : دقت ایتمه مک .

صاغلق [ف. مەيى صيقارق سودىنى آلق.
صاغلق [آلدادارق پارەسى چىكىك .
مە صاغدىرىق . م. صاغلق .

صاغمه [س. صاغنى فعلى . الەم - :
ب : الەم صاغمه .

صاغناق [س. بىردىن بىرە كىن ياغور ويا
صاغناق [ص. وزيان .

صاغى [س. قوش تىسى ، قوش پىسلەي .

صاغىملى [ص. صاغىر ، سودى آلتىرە
صاغىملى [صاغال : صاغىملى قويونلار .

صاف [ع. ص. تىزى ، خالص : صاف سوت .
غىل وغىشدىن عارى ، سادە دل .

صافىل [درون : ايچى صاف اولان ، بوك . *
صافىل : يوركىندە كوتولك اولمايان . *

صافىلە : صافىل اولانە ياقىشە حق صورىدە ،
سادە دلجە . * صافلىق : سادە دلاك ، بوكلك .

* صافى : ص. خالص ، تىزى . ياك : بىرغىشلە
قارىشىق اولمايان ، طارەسىز : مصرقى

چىقىدقن صوكرە كار قالان . * صافى غونە :
كىنك يولچىيە مخصوص قىلىنك طونەسى ،

رسوم طونەسى .
صافىر [ي. س. كىملىك مركزى تىقلىنىشى آشاغى

صافىر [ايندىرەك دىكرە تىقلىنىشى تىزىد
ايچون سىنىتتە سە قونان مەدىن ، طاش ،

قوم وسائىرە .
صاقار [ص. مىشوم ، اوغورسىز . س. آتك

صاقار [آللىندەكى اوراق آقىتمە .

صاقاغى [ص. عبارت خستەلىق .

صاقىر [مە. شىتلى تىزەمكى تصوير ايدىر
صاقىر [و مكرىر قوللايلى . - دامى :

صاقىرغە [ص. كوپك وسائىرە حيوانلارە
ياپىنىشان بوجك ، كىنە .

صاقساغان [ص. آلاجە قارغەدىن برازكو
چوك قارالى بىاضلى بىرقوش .

صاقلامق [ف. كىزىلك ، ستر ، اخفا ،
صاقلامق [كەم ايتىك . كوزەلك ،

قورومق ، وقايە وصيات ايتىك . حفظ ا ،
حفظ طوتىق . مە صاقلامق . ل. صاقلامق .

يورويوب كىمك . * صاغلىق : دىرىلك ،
حىت : صحت وعافىت ؛ خبر ، معلومات :
صاغلق ويرمك : توصيه ايتىك ، كوستىرمك .
* اوستىكوزە صاغلق : اللهسىز اسىركىدىن !
* آلەك ، آلەكوزە صاغلق : آفرىن ! نە
كوزل يالغىشسىز !

صاغلاق [ف. اى اولق ، اعادة عافىت
ايتىك .

صاغلىج [ص. كىلەن ويا كوكىك صاغىندە .
كەيدىن قلاغوز ؛ بر كوكى

ويا كىلەنە اولمە اصول وعادىتى اوكرەدىن .
- امكى : بوشە كەيدىن ايتامدىن كىنايە اولور .

صاغىر [ص. نولاغى دوغماز ، ايشىتمەز .
ايچى طولو اولدىغىچون سىس

چىقارمايان . قىلى ، سىد اولونمىش . بوغوق
بر سىس ويرىن .

صاغىرى [ص. حىوانك بىلە قويروغى
آرەسندەكى قىسمى . مائەلە .

صاغلاق [ص. خستە اولمايان ، غلىتمەز .
كەرچەك . صىج . تام ،

قصورسىز . آمىنىت ايدىلە بىلىر . صحتە يارايان ،
دوقونمايان . مەنىن ؛ داياىقلى . - قازىغە

ياغلاق : آمىن برحاله قومق . * صاغلاق -
ملاشدىرىق : صاغلاق ومىكم برحاله قومق ؛

صحتى آلامق ؛ تحقيق وتدقيق ايتىك ؛
تأمين ايتىك . * صاغلاقلىق : غلىتدىن رى

اولمە ، صحت وعافىت ، دوغراقى ،
كەرچەكلك : ايتىماد و آمىنىت : مەنىنىت ،

مىكملىك ؛ داياىقلىق ، صلابت ؛ صحتە يارار
اولمە . ل. صاغلاقلامىق .

صاغلاقلىق [ف. قوتلىندىرىمك . تأمين ا .
صاغلاقلىق [مىكملىك ا . صاغلاقلامىق .

ل . م . صاغلاقلامىق .
صاغلى [ص. صاغظرف اولان . - صوللى :

صاغلى [ص. صحت وعافىت . ياشا .
صاغلىجاق [يىش ، دىرىلك . * صا .

غلىجاقلى : الله سلامت ويرسىن ، صحتلە !
صاغىلان [ص. سوت ويرىن ، صاغىلان

صاغلاق [ص. ايتىك وسائىرە .)

صاقلی [ص. کینلی، مخفی، مکتوم، خفی، آشکار اولمایان، محفوظ.

صاقینغان [س. هرشیدن چکین، صاقینان، محترز، متوق، مجتنب.

صاقیمق [ف. چکنمک، حذر ایتمک. کندینی کوزه تمک، حفظ

ووقایه ایتمک. صیانت و حایه ایتمک، کوزه تمک. صاقین [مه. زنهار، آبی دقت ایت، اولمایا که: صاقین اورایه کیتیمه.

سکر! صاقین ها! [س. آکینلری صاراتان برخسته لق. صاڭ [ا. کینه صاڭ اورمش.

صال [س. یان یانه باغلانمش کراسته لرك صا [صو اوستنده دوران هیئت مجمو.

عهسی که نقلیاده قوللانیلیر. صالاجق [س. اوستنده اولویقسانان کرهوت، تنشیر.

صالاش [س. باراقه حالنده موقت دکان: بوستان صالاشی.

صالاشپور [س. پاتیسقه نك سیره کی وایجهسی.

صالاق [س. اسکی برنوع جنگ طوقاغی. ص. بدلا، آتمق، سرسم.

صالاموره [س. ب: سالاموره. صالیه [ص. کیوشك، سولپوك.

صالت [ص. عو. تك، بر، یالکز، ساده: صالت بن كله جك دكلم. ح.

آبجق، یالکز، شودرکه: اوایش اولاجق، صالت بن كوره میه جكم.

صالتیه [س. كوپك وكدی كبی حیوانلرك آرت آياقلری اوزربنه اوطورارق

اوک آياقلری قالدیرملری. س. بر جنس قیصه چكین. — ایتمک: کرکین برخلاطی

برآز قویویروب قاقچیرمق. صالچه [س. طوز، بهارات وسائر ایله پاییلان یمك صوی. طوماتس

— سی: طوماتس صویندن پاییلان پلته. صال [ع. ص. یارار، یاقیشیر، آبی:

او بوایشه صالحدر. صالاجیق

حائر. عادل، عقیف، منصف، مستقیم. اهل تقوی، متقی. ج. صالحون، صلاح

ایسه ده بزهان عینی معنایه کلن صلیح کله سنك جعی اولان (صلحاء) بی قوللانیورز.

صالحات [ع. س. جم. آبی ایشلر، شرعاً و اخلاقاً بمدوح اولان اعمال.

صالیرمق [فل. هجوم، آتلق. مه. هجوم ایتمک، تسلیط.

صالغین [ص. سالان، هجوم ایدن. ساری، هرکسه چکن. یتیلای ویرکی.

صالقیم [س. اوزومده اولدینی کبی برمحور اطرافنه طوبالانان چچنگاو میوه لرك

هیئت مجموعه سی. هونك. قاریشیق صاج. صالقیم شکنده مائی چچکلر ویرن و آصمه

کبی صاریلان آغاج. — سکوت: دالیری آشغینی صارقان سکوت آغاجی. — صا.

چاق: پزمرده، پریشان حال و قیافت. صالقیمق [ف. کوشه یوب صاروق.

صاللا [ص. باش: یورورکن بلا اختیار باشی صاللان (إنسان، حیوان)،

— یاتی: دوشونجه سز، ملاحظه سز، صایغیسز. — صرت ایتمک: یوکلتمک،

صرتنه اورمق. صاللامق [ف. اوینساق، قلداتمق؛ ایشی تأخیر ایتمک. بشیک

— : اتمک ویرمک. قاقوق: — : مدانه ایتمک، قوبروق: — : یالتاقلامق، تبصیمص

ایتمک. قصداً دعوت ایتمک. * صاللاماق: اهمیت ویرمه مک، صایعماق. مه. صاللامق.

ل. صاللامق: قلداتمق، اوکه آرقه یه، صاغه صوله حرکت ایتمک؛ دوشمک اوزره

بولونمق: قایینه صالانیور. صالاندیرمق [ف. آصمق، صلباً إعدام

ایتمک. ایشی سورو. نجهده براقق.

صاللی [ص. صال کبی آسنه بوینه بویوک، یایوان.

صالمق [ف. یایمق، سرمک: کولکه صالمق. کوندیرمک: خبر صالمق. سوق

صامسه [اس. برنوع خور داتلیسی که بعضاً اینجه جیزده قورلر .

صان [اس. شهرت ، اعتبار : آدی صانی . حساب ، تعداد . پارچه ، قطعه . یوقلامه .

صانامق [اف. حرمت و اعتبار ا. ، صایق . استهزا ا. اوه لاهق ، دوغراق .

صانجاق [اس. سنجاقك ا. دوغرو ا. ملاسی بودر . ب : سنجاق .

صانچی [اس. بدن داخلنده اینجه کسکین آغری . قارن آغریسی . * صانجیلاقمق : صانچی یه طوتولمق . * صانجیق : اینجه وکسکین بر آغری ایله آغریمق .

صانسار [ب : سانسار .

صانع [ع.ص. یابان ، خالق ، یارادان . حقیقی : الله .

صانغی [ع.ص. سرسم . شاشقین . * صانغیلامق : شاشقینلامق ، سرسم اولمق . * صانغیلق : سرسملك .

صانگه [ح. (ت : صانگی) . فرض اکلندك . کویا ، گانه : صانگه بن سولیم . مثلاً ، بالفرض ، یعنی : صانگه بویله یاپسه ق دهامی ننا اولور ؟

صانق [اف. ظن ا. ، فرض و تخمین ا. ، عداوتك : او یله صانیورسك ؟

صانی [اس. ظن ، فرض ، وهم ، خیال . صانجی : دوشونمق ، فنده بولونان .

صاوات [اس. کوهوش اوستنه ایشله بن قره نقشلر .

صاواش [اس. غوغا ، جدال . — یری : میدان حرب . * صاواشمق : مجادله ، غوغا ا. ؛ وغراشمق ، چالیشمق .

صاواق [اس. ویا صواق . صویك تقسیم اولو دینی . ده کی حوض ، مقسم .

صاوان [ع.ص. کچن ، دوامدیز . آرقیمتلی ، دکر دیز .

صاورمق [اف. صالمه قاریشیق حبوباتی روزکاره قارشق هوایه

ایتمك . هجوم ایتدیرمك . تأخیر و اّمهال ایتمك . قومق ، براتیق ، آتمق : اّمککی فرونه صالمق . قویورمك ، اوزاتمق : صاج صالمق . هجوم و تعرض ا. : آغین کویك آدمه صالار . آقین ایتمك : دشمنه صالمق . م. صالیدیرمق .

صالمه [اس. صالمق فعلی . ص. باشی بوش کزن . موصلانسز : صالمه صو .

صالنجاق [اس. اوستنه بیدوب صالانمغه یارایان شی . ایکی نقطه دن آسیلی اولدغی حالده صالانایان چوجق یتاغی .

صالندی [اس. ویا صالنتی . اوینامه ، حرکت . خفیف دالغه . * صالندیده ؛ شبهلی . * صالندیلی : برآز صالانان ، متین وارطوراقلی اولمایان .

صالمنق [اف. یوروورکن برصاغه برصوله امیل ایتمك .

صالون [ای.ص. مسافر قبولنه مخصوص اوطله آثارصناعت تشهیرایدیلن مکان : رسم صالونی . سرکی ، معرض — آدمی : آداب و قواعد معاشرت اشنا نازك آدم .

صاله [اس. صوفه ، دیوانخانه . بویوك اوطله : یك صالاهسی .

صالی [اس. هفته لك ا. چنجی کونی : صالیدن صوکره چهارشنبه کلیر .

صالیق [اس. خبر ، معلومات : صالیق اویرمك . اوچی زنجیرلی طوپوز .

صالیویرمك [اف. قویورمك ، اذن چیقاروب براتیق ، قاچیرمق . ضبط ایده میهرک براتیق ، قاچیرمق : قهقهه یی ، ایی صا .

لبویردی . قویورمك ، صارقتمق ، ایندیرمك ، اوزاتمق : صقال-صالیویرمك .

صامت [ع.ص. سکوت ایدن ، صوصان . سس سس ، سس چیقارماز . جائسز .

صامسون [اس. دوغروسی : صکسون . وقتیه دشمنه صالدمق

اوزره غوغاده قولانایان اری کویك .

«رایه قربان تقدیم ایتک خدمتیه موظفدی
و افرادینک قیافت مخصوصه لری واردی .

[ع.ص. دوشغرو (فکر و حکم) :
صائب] افکار صائبه .

[ص. خسته ، مریض ، کیفسز .
صایری] * صایریلق : خسته لق ، مرض .

[ع.ص. قویوچمی . * صیغت :
صایغ] قویوچمیلق . جم. صیاغ .

[ص. صایی ، حساب . حرمت ،
صایغی] رعایت . ادب . دوشونجه ، ملا .

حظه ، احتیاط . خاطره رعایت : جانم
. زده هیچ صایغی یوقی ؟ * صایغسز :

خاطره رعایت ایتنه بن ، تربیه سز : *
صایغلی : خاطره رعایتکار ، حرمتکار .

[ع.ص. اوروج طوتان .
صائم] صایمازلق .

[ع.ص. صایمازلق .
صایمازلق] حرمتسزلاک ، تعقیب ،
عدم رعایت .

[ق. تعداد ایتک ، حساب صوفق :
صایق] صوکره دن ویردیکمی صایمور .

میسکز ؟ حرمت و رعایت ایتک . مقبول
و معتبر طومق : بونی صایمام ینه بیورک .

نظریله باقی ، اعتبار ایتک : یالانجی بی
آدمدن صایمازلر . اهمیت ویرمک : اوهراسمی

چوق صایار . احتیاط و احتراز ایتک ،
لذر ایتک . سوکوب : کفر ایتک .

هیجه : اهمیت ویرمه مک . مه صایدیرمق .
ل.م. صایلق : خاطرنه حرمت و رعایت

ایدلک : بجه شدلی و اهمیتلی اولق .
[س. عدد ، رقم . صایغ ، تعداد .

صایی] حساب ، محاسبه . * صایغی :
اغنامی صایان مأمور . * صایینسز : عدد

و مقداری بللی اولسایان ، صایلامش .
حسابسز ، تعداده کلز .

[ق. حسابلاشمق . محسوب
صاییشمق] ایتک ، حسابه کچیرمک .

[ق. اوقسوده ویا خسته
صاییقلامق] ایکن صاچه صایان سوزلر

سوللک . اولما باجق شیشلر دوشونمک ،

آ تارق بربردن آیرمق . برقاب داخلنده کی
مایعی مکرر آ یوسکسکن ینه ایجه دوکهرک

هوالاندیرمق ویا فیچینک آلتنده کی موصلقدن
چکوب اوستنه آتمق : لخنه تورشوسنی

آرا صره صاورورلر . قاریشدیرمق ، آلت
اوست ا . هوابه قالدیرمق ، اوچورمق .

سویاک ، آتمق : یالان صاورمق . آسوب
- : آتوب طومق ، قیزارق باغیروب

چاغیرمق . قایچ - : قلیجه اورمق ، حمله .
کولنی - : یوق ایتک . ل.م. صاورملق .

[ص. بدلا ، آحق ، عقلسز ،
صاؤزوق] ملاحظه سز .

[ق. تأخیر ایتک ، آوومق ،
صاوسالامق] یایمق ایسته مه مک .

[ق. کیشیدیرمک ، آتلا-
صاؤشدیرمق] آتمق . قورتولق ،

یاشدن آتمق .
صاؤشاز ص. کیمز ، آبی اولماز .

[ق. کچمک ، مندفع اولق ؛
صاؤششق] سیویشمک ، کیزلیجه قاقچق .

[ح. چکیل ، دستور ، یول
صاؤل] ویر ، واردا !

صاؤلوق ق. صاقوب برطرفه چکلمک .
[س. سنجاغی دیرکه چکمه مخصوص

صاواله] ایجه ایپ .
[ص. کچمش ، مندفع اولمش ،

صاومیش] فوت اولمش .
[ق. دفع ایتک ، قوغق ، اذن

صاومق] اورمک . آتلاقمق ، کچیرمک .
بن نوبتی صاودم . نازکانه دفع ایتک :

شو مسافرلری صاوایمده کل.م. ل. کچمک ،
زائل اولق : یاره سی صاودی . تأثیر ایتک .

[س. خبر . مزده . بشارت . کوچوک
صاوا] اورس ، بیلکی اوریسی . - بجی :

خبر کوتورن ، مزده ویرن .
[س. وقتیلله اغنام رسومی مأموری .

صایا] میری ماندیراجی . - اوچاغی :
میری ماندیراجیلر صنی که آسکیدن پیرامورده

سویلك ویا ایستهمك : سز نه صایقلایور.
سكزن الله عشقنه !

صایلی [ص. صایلیسی بللی ، صایلمش.
معین. معروف، نامدار. محدود.

صایلیلر [ص. مشهور، نامدار. معروف.
صبا [ع. شرفدن آسن خفیف و لطیف
روزگار. ج. أصباء ، صوات .

صباح [ع. کوندوزك باشلاقچی ؛
کونش طوغماسی ایله زوال
بیننده کی وقت . * آقشامه صباحه :
آقشام اولمازسه صباح ، پك یقینده . *
صباحه چیققم : صباحه قدر یاشایایلمك .
ظن. صباح وقی : صباح ایركن قالقمالی ؛
بو کونکی ویا یارینکی صباح : صباح
کلدیکنمی ؟ بو صباح ؛ صباح کلک : یارین
صباح . * علی الصباح : چین صباحی :
صباح پك ایرکندن . * صباحلری : صباح
وقی ، صباحلارین . * صباحکی : صباحه
عائیتی اولان . * صباحلاق : کیجه
اویوما یارق صباحه قدر اطورمق . مه .
صباحلاق : صباحی بولدیرمق . *
صباحلارین : صباح وقی .

صباحَت [ع. کوزلك ، لطافت .
صباوت [ع. هر نه قدر چوجوقلق ،
طفولیت و طفولت معناسنه
قوللانیورسه قده عریجه ده بویله برکله
یوقدر . صیوت کله سی ده چوجوقجه سوز
و حرکتدن کنایه اولان چوجوقلق معناسنه در .

صبايا [ع. ج. صییلر ، قیزلر .
ص [ع. صباح ، صباح وقی ، فجر.
صبح [* صبحدم : صباح وقی ، علی-
الصباح . ج. أصباح ، إصباح .
صبر [ع. باشه کان فلاکتیه قاتلانمه .
آجی په تحمل ایتمه . تلاش کوستر .
میوب بکلمه : نه یایایم ، صبر ایده میورم .
عصاره سی طیده مستعمل بر نبات .

صینغ و صینغه [ع. بویا .

صینغه و صینغه [ع. دین ، واقیز .

صبور [ع. چوق صبرلی .
صی [ع. کوچوک آرکك چوجوق .
هو. صیه . ج. صیان ، أصیه .
صبیان [ع. ج. صییلر ، کوچوک چو .
جوقلر . ب : صی .

صبیح [ع. لطیف ، کوزل ، شیرین ،
ظریف ، ملیح ، جمیل ، بهیج .
صبیّه [ع. کوچوک قیز چوجق . ج. صبايا .
صبا [ع. یاشی کچمش آشك یاوروسی ؛
دها کوچوکنه قولون دیرلر . دیگر
بعض حیوانات یاورولرینه ده بو ایسمی
ویرلر : کیمك صپاسی . اوچ آیاقلی
مردیون . صایحی طبله سنك آياغی . صیواجی
و بویاجی اسکله سی .

صح [ع. دوغرودر معناسنده بعض
أوراق رسمیه په چکیلن إشارت .
صحابت [ع. قورومه ، حفظ و وقایه
ایتمه ، التزام ، هدافعه ایتمه
معنلارنده قوللانیر رساقده عریجه ده یالکیز
آرقداشلق ایتمه معناسنه در .

صحابه [ع. ج. صاحبلر ، بیغمبر مژك صحبت
نبویه لری شرفنه نائل اولانلر .
صحاره [ع. دری ویا مشین صندوق .

صحاری [ع. ج. صحارلر ، قیولر .
صحاف [ع. کتابچی . اصل معناسی
او قورکن خطا ایدن دیمکدر .

صحائف [ع. ج. صحیفه لر . ب : صحیفه .
صحب [ع. ج. صاحبلر ، آرقداشلر ،
دوستلر . مالک اولانلر ، متصرفلر .
صحبَت [ع. مناسبت ، إختلاط ، قوتو-
شمه . بریره طوبیلا نه رق اوتهدن
بریدن بحث ایتمه . سوسیه ته .

صحت [ع. عافیت ، وجودجه بی حالت
بولونمه . دوغرولق . صاغلاملق ،
کریچکلك . * صحتلر اولسون : حمامدن

چيقارمه ، تراش اولانلره الخ . سويله من برتعبير . * صحنی : صحنه منسوب .

صحرأ [ع.س. اووه ، قير ، چول ، ييان . نشين : صحرا ده اطوران . * صحرأئ : قيره منسوب . چ. صحرأ .

صحف [ع.س. چ. صحيفه لر . ب : صحيفه . كتيب ساويه دن باشقه بعض انبيايه نازل اولان صحيفه لر ويا لوحه لر كه هر بری بر امر إلهی بی حاوی ایدی .

صحن [ع.س. درنجيه قاب . طباق . = الدار : اوك اولوسى . چ. صحن . تره . (ت : صاحن) . ايچنه يك قونان معروف باقير قاب ؛ برصحن طولوسى يك ، برصحن پلاو ؛ يك نوعی ، تورلوسى : آفش-امه اوچ صحن يكمز وار . * صحنلق : صحن قويمه مخصوص محل ؛ مرهيوه نك دونديكى نقشه ده كى آچيقلق .

صحنه [ى.س. تيارو اويوننك اويناندينى عمل .

صحو [ع.س. سرخوشلغى كيتمه ، آييلمه ، كرندينه كله . فكرآچيقلغى .

صحيح [ع.س. (ت : صاى) . دوغرو ، صاغلام ، قصورسز . خسته لغى اولمايان ، صحتده . غريجه ده حروف اوليه سى مياننده حرف علت بولونمايان فعل . ح. كرچك ، كرچكدن ، حقيقه . * صحيحاً : كرچكدن ، حقيقه . * صحيحلديرهك : صحيح برحاله قومق . * صحيحلشمك : كرچك و دوغرو او . ، صحتى تبين ايتمك ، تصديق اولونمق .

صحيفه [ع.س. بر كتاب وبا دفتر ياراغى ويا ياراغ-ك بر يوزى . چ. صحف ، صحائف .

صحيمون [ع.س. چ. حفظ الصبحه فتنه اهميت مخصوصه ويرتلر .

صحيه [ع.س. صحنه متعلق ايشلرله مشغول اولان دائره .

صحرأ [ع.س. قاي ، بويوك عاش . صويوزنده كورولن طاشلق . چ. صخور . *

صخره : برقايا . صخره الله : بيت مقدسده انبياي بنى اسرائيلك عبادتكاهى . چ. صخور ، صخرات .

صخور [ع.س. چ. قايلار ، بويوك طاشلر . ب : صخر .

صد [ف.ع.د. يوز ، ۱۰۰ ؛ = هزار : يوز ييك . = بار : يوزكره . = برك : يوز ياپراقلى ، قاتملى . = باره : يوز يارچه . = چندان : يوز اوقدر .

صدا [ع.س. أصلى : صدی . سس ، صوت ، آواز ، عكس صدا : بر يره چاربارق كرى دونن سس . = نويس : غراموفون . چ. أصداء .

صدارت [ع.س. وقتيله صدر اعظم مقامى ، رياست وكلا . * صدارتپناه : صدارت مقامنده بولونان ، باش وكيل . * صدارتپناهى : صدر اعظمه منسوب .

صداع [ع.س. باش آغريسي . * صداعى موجب اولوق : تعجيز ايتمك ، برينك باشى آغريتمق .

صداق [ع.س. جهاز ، نكاح بدلى . زوجه مهرى ، كاين . چ. أصدقه .

صداقت [ع.س. حقيقى و صميمى دوستلق . مروطيت مستمره ، دائمى عبت وعلاقه .

صدد [ع.س. نيت ، مرام . قونوشولان مسئله ، مباحثه زمينى ، موضوعى مقصد .

صدر [ع.س. كوكس ، سينه . قلب . برشينك اوك قسمى . برمكانه اك معتنا بر ، باش كوشه . باش وكيل . قاضيسكر . بر كيتابك عنوان ، اسمى . كونك ويا هوسمك الخ . باشلا-ييجى . = اعظم : باش وكيل . = نشين : باشده اوطرران . * صدرى : سينه يه منسوب . * صدرين : آناطولى وروم ايلي قاضيسكر-لرى . چ. صدور .

صدره [ع.س. كوكس ، سينه ، كوكسك اك يوكسك قسمى .

صدغ [ع.س. شقاق . شقاقلى اورتن صاچلر . نشينه : صدغان . چ. أصداغ .

عربلر بزم صراحی دیدیکمۇ شیئە برنجی
نوناك تشدیدله قنینه ویا زجاجه اناء ویا
قارافه دیولر.

صراط [ع.س. یول، یچی یولی. =
مستقیم: کویا جنهمك اوستنه
کریش قیلدن ایخه قیلچیدن کسکین
برکوپری که بونی یکه بیلن جننه کیدرمش؛
دوغرو یول، طریق هدایت.

صراف [ع.س. پاره ایش-لریله مشغول
اولان و پاره بوزان کیمسه.
بچه، ماهر، قورناز. * سوز صرافی، آدم
صرافی: لاقیردیلك آدمه لرك آیدسنی کوتو-
سندن آبرایان کیمسه. * صرافیه:
پاره بوز ماسنه مقابل صرافك آلدیغی اجرت.

صرب [سج. اسلاو جنسندن بر قوم؛
یوغوسلاو. * صربیجه: صرب
لسانده، صرب طرز و طورنده؛ صرب
لسانی. * صربیستان: یوغوسلاویا،
صربلرك اوطوردناری مملکت. * صربی:
صربیستان اهالیسندن اولان. صربییه: صربستان.
صرت [س. کوسک مقابل جهتی، آرقه،
ظاهر. یاماج اوستی. طاییه
شیوی. * صرتن آتق: یوکدن قور-
تولق، باشدن صاووق. * صرتیه آلق:
یوکلنمك، درعهده ایتك. * بالیق صرتی:
اورتهسی قباریق کینارلری باصیق اولان.

* برینك صرتندن کچینمك: اونك ضررینه
قازانارق یمك. * صرت صرتیه ویرمك:
برلکده چالیشمق. * صرتی دایاق:
کوکنمك. صاللا-ایتك: قالدروب صرتیه
آتق، یوکلنمك. * صرتی قوی: اوشو-
میة جك درجهده کینمیش. * صرتلانق:
صرتیه آلق، یوکلنمك.

صرتار [س. اوموزلری قالین دریلی بر
کیر. = بالیغی: کول ایزماریدی.

صرتارمق [ف. صرتی بر بره دایاوب
جسارت کوسترمك، قیامرق.

صرتلان [س. قورته بکوز بیرتیجی بر
چیقاریر. حیوان که اولولری مزاردن

[ع.س. هیدیه و استریدیہ کی
صدف حیوانلر. ایچندن ایجی چقان
دکز بوجکی. بو بوجك قابوخی. بو
قبویدن یالیش. * صدقچه: بو بوجك
کوچوک وعادیسى.

صدق [ع.س. دوغرولق، حقیقت، خلوص،
مخالصت، سلامت قلب.

صدقه [ع.س. فقرلره ویریلن شیء:
نهایت صدقه یه محتاج اولدی.
زمان سعادتده فقرا ایچون طوبلانا
زکات. ج. صدقات.

صدمه [ع.س. ضربه، چارپه، اورمه.
بردن باشه دکن فلاکت. پاطلامه
ج. صدمات.

صدور [ع.س. ج. صدر اعظم، صدرلر،
کوکسلر. ب: صدر.

صدور [ع.م. صادر اولمه، ظهور ایتمه.
وقوعه کله، چیقمه.

صدیق [ع.س. دوست، حقیق دوست،
یار وفادار. ج. اصدقاء، صدقاء.
ع.ص. دائما دوغرو سوله بن.
صدیق [ع.م. وعدندن هیچ دونه بن. مستقیم.
د. ویا صیر. صیقلام کله سیله
صربلرلکده قوللانیلیر: = صیقلام:

یک ایصلاق. س. چساق و چوملک کی
شیتلرك سیزمامسی ایچون اوزرلرینه سو-
رون بویا. آینه لرك آرقانه سرولان بویا.
[س. آشوشات غدایه تأثیریه
صراجیه [ع.لی العاده بوین غده لرینه
عارض اولان بر خسته لقی که ورمه مستعد
قیلار. داء الخنازیر.

صراحت [ع.س. صافقت، قاریشیق
اولمایان برشینك حال وصفی.
آچیقلىق، وضوح، آچیق إفاده. * صراحه:
آچیقندن، ظاهر، تصریحاً، آچیقندن آچیفه.
[س. صو شیشه سی. بعضیلری
صراحی [بو کله یه عربجه دیولر.
عربجهده بویله برکله یوقدر. صاف شراب
معناسنه: صراحیه ایله داماجانا معناسنه
یانك تشدیدیه: صراحیه کله لری وارد.

صرچه [ص. مختلف آلتلر اعلالنه یارایان
شفاف برجسم ، جام . جامدن
یالیش تله بکزهین پارلاق قیل .

صرصر [ع. ص. شدتلی (صوئوق) ،
سرت (روزگار) .

صرعه [ع. ص. انسان باغین دوشورون
بر نوع خسته لق . * صری :
صرعه مذبوب ومتعلق .

صرف [ع. ص. خرج ایتمه ، برشی آلوب
ایرینه پاره ویرمه . قوللانمه ، استعمال
ایتمه . چورمه ، اوزاقلادیرمه . کلاتک
تبدلاتندن بحث ایدن برعلم . بو علمک قواعدینی
حاوی کتاب . * صرقی : علم صرفه منسوب .
* صرقیات : صرف اولونان شیئلر ؛ بر
دفترک مصارف قسمی . * صرقیون : علم
صرف ایله اوغراشانلر .

صرف [ع. ص. خالص ، صافی ، ساده ،
محض : صرف یالاندیر . ح. منحصراً ،
یالکنز ، آنجق ، مجرد ، بالخاصه : صرف
سزی کورمک ایچون کلدیم . * صرفاً :
صورت قطعیه ده ، کلیاً ، بالکلیه ، تمامیه :
صرفاً انکار ایدیور .

صره [ص. ویا صیره . ترتیب ، نظام :
صره ایله کلکنز . دیزی ، صنف :
برصره ایجی . صنف ، درجه ، مرتبه :
صره سنه قویکنز ؛ بنی اولنرک صره سنه
قومایک . سطره : صره صره یازیلر . نوبت ،
بربری ارقاسندن یاییلان شیئک وقت معینی
ترفیع صره سی ؛ دهانم صره مکلدی .

صره [ص. ص. همناسب ، اوینغون رهوافق زمان : شیمیدی
صره سی دکل . فرصت : صره دوشورمک ،
صره سی کلک ، صره کوزه تمک . سچلمه یه رک
صره سیله صرف ایدیلن ، آلنان ویا ویریلن
شی : صره کومسوری ، صره قاپووی .
اوطورلق ایچون یالیش اوزونجه تخته ،
قنایه : مکتب صره سی . ص. بر صره
تشکیل ایدن : صره اولر ، صره سرویلر .

آردی - ، ارقه سی - : ارقه سندن ،
متعاقباً . اوکی - : اوکندن . یانی - :
یانیله ، برابرنده . آرا - ، آراده - ده :

بعضاً ، وقت وقت . - ایله : منتظماً ،
بربری ارقه سندن ، برصره تعقیب ایدرک .
- سنده : نظامنده ، ترتیبنده ، مناسبتلی
اوله رق ، وقتنده . - سیله : یولیه ،
صورت مناسبه ده . - ده : آشاده ، ایکن .

- سز : وقتسز ، ترتیبسز ، قارمه قاریشیق ،
یولسز ، مناسبتسز . - لامق : دیزمک ،
صره یه قومق ؛ بربری متعاقب سولمک
ویا یاقق ؛ چوجوق بریره طسوتونارق
یورومک باشلامق ؛ مه - لائق ؛ ل .
- لائق . - لی : مرتب ، منتظم ؛ دیزلش ؛
یولنده . - واری : بر دیزی صورتده ،
صف شکنده ؛ ح. بردیزی تشکیل ایده جک
صورتده ، صره ایله .

صره [ع. ص. پاره کیسه می . وقتیه هر
سنه حکومت طرفندن حرمین
عترمه نه تبرعاً کوندریلن پاره وسائره .
- آمینی : بوتبرعای یرلینه کونورن آدم .

صریح [ع. ص. آجیق ، آشکار ، واضح ؛
شبه وترددن سالم . خالص ، صافی .
صریر [ع. ص. باغیرمه ، آجی سس ؛
(دیشلرک ، قلمک الخ) غچیردییی .

صغب [ع. ص. کوچ ، زور ، چتین ،
مشکل . قوتلی ، زورلو .

صعوبت [ع. ص. کسوجک ، زحمت ،
مشکلات . * صعویتلی :
زور ، زحمتلی .

صعود [ع. ص. یوکسلمه ، یوقاری چیقمه ؛
دومان سله یه صعود ایدر .

صعید [ع. ص. مصر ، مصر علیا .
قسمی ، مصر علیا .

صغار [ع. ص. ص. صغیرلر ، کوچوکلر ،
صغیرا . ب : صغیر .

صغائر [ع. ص. ص. صغیرلر ، کنه یی آز
اولان قباحتلر .

صغیر [ع. ص. کوچوکلک . - سن : یاش
کوچوکلکی .

صغری [ع. ص. ویا صغرا . (اصغر) ک
مؤثی . زیاده کوچوک اولان .

بر قیاسك حد اصغریخی حاوی قضیه .
مقایلی : کبری .

صغیر [ع.ص. كوچوك ، اوقاق ؛ هنوز
سن بلوغه ایرمه مش. مؤ. صغیره
ج. صغار ، صفراء .

صغیره [ع.ص. كوچوك كناه . ج.
صفائر .

صَف [ع.ص. صره ، دیزی . = حرب :
[عسکرلرک بربری آرقه سنده ایکی
صره اوله رق طور ماسی . = بسته : صره
ایله دیزلش . * صفزن : دشمن صفارینه
هجوم ایدن ، جسور . * صفشکن : دشمن
صفارینی قیروپ بوزان . ج. صفوف .

صفاء [ع.ص. صافلیک ، براقلی : صفای
[خاطر . راحت ، حضور ، آندیشه .
مزلیک ، آکلنجه : صفا سورمک . * صفا
کلدیگر : کلنه سویله بن لئفات تعبیری ؛
جوائی : صفا بولدق . * صفای خاطرله : کوله رک
وا کلنه رک . کیجه = آقشاملری آچان بر
چیچک . = بخش : صفا ویرن ، آکلندیرن .

صفات [ع.ص. ج. صفتلر ، وصفلر ،
کیفیتلر . ب : صفت .

صفائح [ع.ص. ج. صفیحه لر . ب : صفیحه .

صِفَت [ع.ص. حال ، کیفیت ، صورت :
[فضیلت آک بویوک صفتدر . بر اسمی
تعیین وتوصیف ایچون اولسمه علاوه اولونان
کله : کوزل شهر . تر . یوز ، چهره ، سیمه ؛
نه مال اولدغینی صفتدن بللی . ج. صفات .
[ع.ص. اوزاقلاشمه ، یوز چورمه .
صفح [عفو ایتمه : عفو وصفح .

صفحات [ع.ص. ج. صفهلر . متعاقب
[تحولات ، صور ، مناظر .

صفحه [ع.ص. برشیئک یوزی ؛ کتابک
[صفیحه سی . ایئجه وکنیش جسم ،
لوحه . * تر . وجه ، متوالی تحول ، تفرع ،
صورت ، منظره . ج. صفحات : متوالی
تحولات ، وجود ، صور و مناظر : بومسئله نک
مختلف صفحاتی وارددر .

صَقْدَر [ق.ص. دشمنک صفارینی بوزان
[جسورانه ، بهادر . * صفدرانه :

صَقِر [ع.ص. بر اشارت عددیه . صقر ،
بر عددک صاغنه قونورسه اونک
قیمتی اون دفعه بویوتور . صولده = :
هیچ دکری اولمایان . * صقری توکتمک :
درمان وتوقی قالماق ، تلف اولق ، بیتمک .
ص. بوش ، خالی ، تبری . = الید : آلی
بوش ، آلنده ، آوجنده برشی قالماش ،
تبری دست . ج. أصقار .

صَقَر [ع.ص. سته قریه نک ایکنجی آبی :
[صفراخیر .

صَفراء [ع.ص. قره جبرک افران ایتدیکی
[یشیلمسی صاری رنگده آجی
بر مایع ، اود . * صفرائی : باشی دون ،
کوزی قاراران . * صفراوی : اوده
منسوب و متعلق .

صَفَرَت [ع.ص. صاریلق ، بکزاوچوقلغی .
[صاری ، صاری رنگ .

صَفَره [ع.ص. کینک دینه قونان آغراق .
[ب : صافرا .

صَفْصاف [ع.ص. سوکوت . قامیش . *
[صفصافی : سوکوت نوعندن .

صَفَوَت [ع.ص. صافلیک ، تمیزک ، پاکلیک :
[صفوت قلب ، صفوت درون .

صَفُوف [ع.ص. ج. صفلر ، دیزیلر ،
[صرلر . ب : صف .

صَفَه [ع.ص. آکراوستنه قونان یصدیق :
[صره ، جامع بیکه سی . ج. صفف .

صَفِي [ع.ص. خالص ، صاف ، تمیز ، پاک ،
[پاکیزه ، قاریشماش . منتخب .

صمیمی دوست . مؤ. صفی . ج. أصفیاء .

صَفِيحه [ع.ص. (برشیئک) دوز وکنیش
[طرفی ، یوزی . معدن لوحه سی

ویا یاپراغی . ایئجه تخته ، ایئجه دوز
طاش . ج. صفائح .

صَفِير [ع.ص. ایصلیق ، کولک یاقوت دنیلن
[قیمتدار طاش .

صَقاق [ع.ص. چکه آلتی .

صمیم [ع. س. بر شینک اساسی قسمی ، صافی * عن صمیم القلب : یورکدن ، جان وکوکلدن ، یورکک ایچندن . * صمیمی : حقیقی ، قلبی ، خالص ، ریاسز . * صمیمیت : ایچ و طیش بر لبی ، خوص ، عفت .

صمناب [ع. س. خردل تریه سی .

صنادید [ع. س. ج. صندیلر . أفندیلر ، کبارلر ، باشلر ، رئیسلر . بهادرلر ، قهرمانلر .

صنادیق [ع. س. ج. صندوقلر .

صناعت [ع. س. بر فیکرک هوکم فعله کلس چون معلومانک تطبیق ؛ طبیعت قارشی انسانده کی قدرت ومهارت ، اوسته ق : دمیرجیلک ، مرانغوزلق برر صنعتدر . * صناعی : صنعته منسوب ، طبیعی اولمیان ، یا یله . ج. صنایع .

صنایع [ع. س. ج. صنعتلر . ب : صناعت . صند [س. ویا صندل : هندستاندن کین برنوع قوقولو آغاج .

صندال [س. ویا صندال . حرب کیمیلرنده ۷ : ۱۲ چفته یه قدر کورکله حرکت ایدن فلقه ؛ یولجی و برارده یوک طشییان بویوجک تسکینه . * صندالچی : صندال قوللانان .

صندالی [س. اورویا حکمدارلرینک [تختی .

صندالیه [س. قولسز ویالکزد دایاناجق آرققلنی اولان اسکمله .

صندل [س. ب : صند .

صندوق [ع. س. (ت : صنادیق) . آلهسه وسائر ه حفظنه مخصوص تخته وسائر دن پاییلان محفظه . باره وضعنه مخصوص محل ، خزینه ، وزنه ، ریختیم یامق ایچون دیکرک دینه ایندیریلن طاش کتله سی . * امنیت صندوقی : رهن ایله باره إقراض ایدن مؤسسه . = : آمینی

* صلیبی : صلیبه منسوب ومتعلق ؛ اهل صلیب هیئتته منسوب .

ص [ع. س. ج. اصملر ، صاغر اولانلر . ج. صم [مرغوب اولمیانلر . ب : اصم .

صماخ [ع. س. ایشیتمه قنالی . قولاق بو . اشلنی ؛ قولاق . ج. اشمخه .

صمام [ع. س. وصامه . طبیا ، طیقاج .

صمان [س. ویا صمان . حبوبات صانی . * صمانلق : صمان قویغنه مخصوص محل . * صمانلی : صمانی حاوی اولان ، صمانله قاریشیق . * صمانی : صمان رنکسندنه ، صمان رنکی . = آلتندن صو یوروتمک : هیچ بللی ایتمکسزین حبله ایتمک . = اوغریسی : صمان یولی ، کهمکشان . = قاپان : کهربا . صموت [ع. س. سکوت ، صوصمه .

صمد [ع. س. جناب حق . آچاغه رصوسزلنه تحمل ایدن .

صمدانی [ع. س. حق تعالینک قدرت ازلیمه منسوب ومتعلق . * صمدانیت : الوهیت ، تکرلیق .

صمصام [ع. س. ویا صمصامه . چوق کسکین (قلیج) .

صمغ [ع. س. (ت : زاق) . بعض آغا . اوته بری یاپیشدیرمق ایچون بو ماده ک ازیلداسیله حاصل اولان صو . * صمغلامق : صمغ سورمک ، صمغ ایله یاپیشدیرمق . صمغلامق . م . صمغلامق . * صمغی : صمغ حائنده اولان ، صمغ خاصه سی حائر بولونان . [ع. س. وصول . سرتلشمه ، قا . صمیل [تیلاشمه ، دیم دیک اوله .

صملاخ [ع. س. قولاق کیری .

صم [ع. س. قولاق قنالنک طیقاقماسی ، صاغراق .

صموت [ع. س. چوق سولامه یین ، سکوتی سون ، سکوتی .

صموت [ع. س. سکوت ، صوصمه ، صمت .

وزنه دار. — سیت : بوتون او آشیایی.

* مال صندوقی : دولت وزنه سی. * صندوقکار : صراف ، تبحار و یا شرکت وزنه داری. * صندوقلی : ایجه قاپلامه تخته سی ؛ بر نوع زینت آلتونی.

و. [ع.س. ایش ، کار ، پادیش ، فعل ، صنع] عمل : صنع الهی. * صمعی : یاقه ، اویدورمه ، ساخته ، طبیعی اولمایان : صنعی دیش.

[ع.س. ماموسه ایله یاییلان ایش. صنعت] اوسته لئق ، هنر ، معرفت . کلامده جناس و استعاره کبی شیدلر : صنعت لفظیه. * صنعتکار : صنعت صاحی ، بر صنعت اجرا ایدن ، آرتیست . اوسته ، ماهر. * صنعتگر : صنعتکار. * صنعتلی : صنعتله پالیش ، مصنع.

[ع.س. حالرینه ، رتبه ، درجه ، صنف] اهمیت و طیفه تارینه کوره اشخاص و آشیانک ترتیب ایدلکاری صره ، مرتبه ، طبقه ، شأن ، درجه ، طایفه ، زمره . نوع ، جنس . شکل . بر معلک اوکنده عینی درسری کورن طلبه . عسکرک انقسام ایتدیکی شعبه لردن هر بری : پیاده صنفی ، طوپی صنفی . ج. اصناف ، صنوف.

[ع.س. بت ، مشرک لک طاپندقلری صمم] رسم و یا هیکل . ج. عادتا طاپینیر کبی سویلن کیمسه . ج. اصنام . * عبده اصنام : بت پرستلر ، مشرک لک.

و. [ع.س. مساوی ، شبهه ، نظیر ، صنو] معادل ، آش ، کفو ، قرن ، مثل.

[ع.س. چام فستیقی آغاجی . چام صنوبر] فستیقی قوزالاغی . ج. صوبری : چام بویننده کنایه اولور. * صنوبری : چام فستیقی قوزالاغی شکنده ، مخروطی الشكل.

صنوف [ع.س. ج. صنفلر ، ب : صنف .

[ع.س. ایش ، عمل ، فعل . صنئیه] اویدورمه ، ایجاد ، افترا و حیلله ایله قورولان دولاب ، دوزمه ایش : اینانمایکیز ، بو برصنئیه در . ج. صنایع .

[ع.س. رنکسز ، رایحه سبز ، دهمسز ، صو] شفاف مایع . صنایع مایع . نهر ، کول ، دکیز . میوه دن چیقماق مایع ، عصاره . یکنک مایع قسسی . بعض نباتات دن تقطیرله چیقاریلان مایع : نانه صویی . قیمت دار طاشلرک شفافتی ، بر اقلنی : ایچینک صویی . چاغ ، وقت هنکام ، اشنا . ساعت یش صولرنده . — ویرمک : تاولاق . * صولر قارارمق : آقشام اولمق . * آرپه صوی : بیرا . * آغزینک صویی آقق : ایرمه مک . * آقار صولر طورمق : هیچ بر شی . دینه مه مک ، اعتراض اولونامامق . * آیاغی صویه ایرمک ، دیمک : عقللانیق ، منته اولمق ، حقیقی آقلاقمق . * آیاقلره قارا صواچمک : چوق یورولمق . — اقتضا ایتک : دوش آرمق . — ایتک ، کوسترمک : (کبی) ایچنه صوچمک ، ایشلمک . — ایتک : برخسته لئق کلمک . — باشی : مایع ؛ صولرک تقسیمه ، بر یرک ضبط وربطنه باقان آدم ، چفتلاک کهیاسی . * باشدن صوغوق صولر دوکولمک : پک متاثر و محجوب اولمق . بر یوتوم ، بر ایچیم . : حقندن چایق کننیر ایش و یا آدم ؛ پک کوزل شی . بیک دره دن — کتیرمک : وسیله لر ، بهانه لر ایجاد ایتک . — ترازسی : صویک کونک لرده کی تضییقی آزالتمق ایچون ترتیباتی حاوی قله . — تره سی : روقا ، بهارلی بر نبات . چوق — کوتورمک : حقندن سویلنه چک چوق سوز بولونمق ، مناقشه یه پک مستعد اولمق . — دن : اهمیت سیز ، بوش : صودن بر جواب . — دوکک : ایشه مک . — دوکونمک : غسل ایتک . — سموری : سمور دیزان حیوانک برجنسی . — یه درشمک : ج. نتیجه سیز قالمق ، هیچه ایتک . — یه صابونه طوقو . — نامق : ضرر ویره چک برایشه قارایشامق . — صیغیری : ماندا . — طاشی : ی.س. کیجه لک لره قونان چیچکلی ، نقشلی بر شرید ، قاش پووان . قارا — : کوزه کلن برخسته لئق ؛ حیوانک آیاغنده حاصل اولان خسته لئق ؛ ایچندن ایشه یه رک زینی قایدیران

صو . = قوشی : صوده یا یاایان برقوش ،
 اوردك . = كسمی : كیمك دكیزله اولان
 حداسی . * صویجه كیتك : اویق ،
 مخالفت ایتمك . یوركه = سړلك : فراحلق
 كلك . = لی : صوی اولان ، آدار ،
 ایچنده چوچه صوی بولونان ؛ صوی بویا :
 صو ایله ازیلن بویارله یالیش رسم . *
 صویجه : ایچنده آز صوی اولان .

صَوَاب [ع.س. دوغرو ودرست حرکت ،
 دوغرو فکر ورای . = دیده : دوغرو
 و مناسب کورولش ، تصویب ایدلش .
 صَوَات [ع.س. جایده حیوانلره صو
 ایچیریلن محل .
 صَوَاتِق [ع.س. (حیوانلری) چایرده
 ایشلمك .

صَوَارِف [ع.س. ج. تبدلات ، تحولات .
 صَوَارِمَق [ع.س. صو وبرك ، صولامق .
 صَوَاعِق [ع.س. ج. صاعقه لر ، ییلدیریملر .
 صَوَب [ع.س. طرف ، جهت : صوب
 والا لرنه ارسال قلندی .
 صوب [ع.س. صوی اسمیله برلکده قوللا
 نیلیر . صوی : اقربا و تعلقات .
 صوبا [ع.س. بر محلی ایصیتق و یا یك
 پیشیرمك ایچون ایچنده آتش
 یانان قاب . قیشین چیچكارك بوزولمامسی
 ایچون ایچنده آتش یانان چیچك حفظنه
 مخصوص جاملی اوطه .

صَوْبَر [ع.س. تری ایلسه به سیرایت
 صَوْبَرَا [ع.س. ایتدیرمهك ایچون قولتوق
 آلتنه قونان انجه لاستيك .

صَوْبَا [ع.س. قالینجه دكنك . قاشلرده
 صویا [ع.س. یول وچوبوق ، دایاق ، كوتك .
 = آتمق : دوكمك . = یك : دوكمك .
 صَوْبَارَه [ع.س. چوجوقلرك او قودقلىرى
 كوچرك جزء ، كوچوك رساله .
 صَوْت [ع.س. سس ، صدا ، بانك ؛
 باغرمه ، آواز ، ندا . * صوتی :
 سسه منسوب و متعلق . ج. اصوات .

صَوَج [ع.س. قباحات ، خطا . كناه .
 جرم ، جنایت ، جنحه .
 صَوَجُوق [ع.س. بومبار ایچنه طولدیریلوب
 قاریشدیرلش قییمه ات . اییه دیزیلرك
 قاینار بكمزه و یا شكر شیرتنه باتیرلش
 جویز ایچی ، بادم و سائره : جویز صوجوغی .
 = اولق : چوق فنا ایصلاقی . * صو .
 جوغی چیقارمق : چوق دوكمك .

صَوْر [ع.س. بویونوزدن یالیش بورو .
 قیامتده اِسْرَافِلك اوفله یه كی
 بورو . س.ج. سوریه ساحلنده بر شهر .
 صَوْر [ع.س. ج. صورتلر ، شكللر ، هیئتلر .
 ب : صورت .

صَوْرَت [ع.س. شكل ، دیشایدن كورو .
 نیش ، منظره . یوز ، چهره ،
 سیما . طرز ، روش ، كیدیش ، اسلوب .
 حال ، تقدیر . رسم ، تصویر . نسخه ،
 مثل ، عین . = ایتك : صورتی اكشیدوب
 آغیر و كلفتلی داورا اتمق ، عبوس چهره
 كوسترمك . = آصق : صومورتمق :
 صورتی اكشیده رك طورمق . * صورتی
 چكمك : نازینه قاتلامق ؛ عینی چیقارمق .
 * صورتا : ظاهرآ ، كورونیشده . = پذیر
 بر صورت آلان ، حاصل اولان ؛ صورتیز
 او . : حصول بولق . * صورتسز : چیر
 كین ؛ عارسز ، اوتانماز . * صورتنا او . :
 یوز كوسترمك ، حاصل او . ، وجود بولق .
 * صورتیاب : شكل بولان ، حصوله ،
 وقوعه كن . ج. صور .

صَوْرُشْدُرْمَق [ع.س. هر طرفه صومق ،
 تفتیش و تحقیق ایتك ؛
 آ کلامغه اوغراشمق .

صَوْرَغُوج [ع.س. باشه طاقیلان طوغ ،
 چلنك : بعض قوشلارك
 تپلرنده کی اوزونجه توی .

صَوْرْمَق [ع.س. چالیشمق ، آراشدیرمق ،
 خبر ، معلومات ایستك . خاطر : = برنك
 نه حالده اولدیغی سسوال ایدرك نزاكته

کوسترمک، مناسب برهديه ايله تطيبه .
 هته، صودرمق . م . صورلق . مضارعی :
 صورار . دوداقلری اوزادارق بر مایه
 ایچنه چککک ؛ مضارعی : صورو . مش
 صورشق : بربرینه صورمق .
 صوروُق [س . سؤال . = کون : عشم،
 روز حساب .

صوری [ص . صورت ظاهرده . کورو .
 نیشده . حقیق و درونی
 اولمایان ، خارجی : دوستلغی صوریدر .
 صورتغان [ص . صورت ایدن ، یوز
 آکشدن ، یوزی کولهین .
 صورتیق [ف . یوز آکشیتمک ، عبوس
 طورمق .
 صوصاق [ص . صوصاش . عطشان ،
 تشنه .

صوصام [س . معروف حبه . = یاغی : صو .
 صامدن چیقان یاغ ، شیرلانغان .
 صوصامق [ف . صویه ایستکی اولق ،
 سزلغه دوچار اولق ، تشنه وعطشان اولق .
 شدله آرزو ایتمک : اولومنه ، اجلنه صو .
 صامق : اولومنی ، اجلنی آراق ، ایسته مک .
 قانه = قان دویمک ایسته مک . هته . صوصاتق .
 صوصُمق [ف . سکوت ا . ، لقردی سو .
 یله مه مک . هته . صوصدرمق .

صوغان [س . (ت : صوان) . معروف
 لذتی و یاقینچی سبزه . صوغان
 شکنده اولان کوك : لاله صوغانی . آریه .
 جق = کوچوک باشلی صوغان . * اوکوز
 صوغانی : برنسات . صفاله = دوغرامق :
 یوزه کولوب آکلمک . * صویوب صوغانه
 چورمک ، دوندیرمک : آئنده آوجنده
 اولان آلوب هیچسز براقق . * صوغانلق :
 صوغان دیکلی یز . * صوغانلی : صوغانله
 یاپلش : صوغانلی ییخی .

صوغلجان [س . (ت : سولوجان) .
 طوبراق ایچنه کیرن اینجه
 قورت ؛ انسانک باغصاقلری ایچنده
 یاشایان برنوع قورت .

صوغوق [س . ب : صوئوق وسایره .
 صوغوم [س . طومنه ، کوز طوقلغی ،
 قناعت . * صوغومسزلق :
 طومازلق ، آج کوزلیلک .

صوف [ع . س . یوک ، پیانی . یوکدن
 معمول قماش .
 صوفا [س . اوک اوپه قپولری اوکنده کی
 محل ، دیوانخانه . چشمه لرك
 یاننده کی سد .

صوفته [س . آسکیدن مدرسه یه دوام ايله
 تحصیل علمه چالیشان .
 صوفرا [س . ب : سفره .

صوفی [ع . ص . تصوفه هندسوب . تصوفله
 مشغول . زاهد ، متقی . *
 صوفیاق : دیندارلق ، زاهدلک ، متقیلک .
 ج . صوفیون . ب : تصوف .

صوقاق [س . ب : سوقاق .
 صوقق [ف . ایچنه کیردیرمک ، قومق .
 صاپالاق ، باتیرمق . ایشه

یارمق = : برباد ایتمک ، بوزمق . یورن = :
 لزومسز و مناسبسز یره کیدوب مداخله
 ایتمک ، قاریشمق . کوزینه = : حدت
 و تمکدیرله کوسترمک . ل . ایصیرمق ،
 ایکته سنی باتیرمق : یخی آری صوقدی .
 آلداتارق فنا برشمی صامق . جان یاقق ،
 ریجیده ایتمک : صوفمایچه دوراماز . * هته .
 صوقدرمق . ل . صوقلمق وبا صوقولمق :
 آرایه کیرمک ؛ حلول ایتمک ، بر قولایخی
 بولوب برینه یاناشمق ، أحباب اولمق .

صوقوشدُرمق [ف . زورله طیقیشدیرمق
 صولله ویرمک .
 صوقوشُمق [ف . دار بریره صوقولوب
 کیرمک ، یرلشمک .

صوقولغان [ص . هریره صوقولان ، کیرن .
 هرکسسه چابق احباب
 اولان ، کندیخی سودیرن ، مونس .
 صوقوم [س . قویروق صوقومی : قیچ
 میکی .

صوڭ [ف. رنك و لطافتنى غائب ايتك. صوملق] صاراوب قورومق. سولپومك، ستمك. رنكىنى آتمق. مە. سولدىرمق.

صوڭ [ص. صوبى اولان. مچ. جان صولۇ] صىقاجق حركىتلاردا بولونان.

صوڭ [ص. نفس دارلغىنىه طولان. نفس دارلغى. س. نفس دارلغى.]

صوڭ [ص. نفس : صولوق آلىق. نفس آلمىغە يەشسىدېرەمبەرك، دار نفس

آلەرق، چوق عىجلە و نلاش ايله. — آلدېرماندن : نفس آلمىغە وقت براققسىزىن،

ھەن، عىجلە ايله. * صولوغى دار آلىق : قاچىق، كىندىنى قورتارمق. اودىن برچىقىدى،

صولوغى آلمىغە آلدى : كىندىنى قوشارق، عىجلە ايله آلمىغە دار آتدى. ص. رنكىنى

آتمىش، طراوىق قاچىش : صولوق چەرە. * صولوقلانمىق : راحت ايتك، دېكلىمىك.

صوڭ [ص. چوقچىلر ك باشىدا چىقان برنوع چىقان. قوش تېلەكى.

صوڭ [ف. زىمىتىن صولوق صولوغى صولۇمق] صىق صىق نفس آلىق،

نفسى كىسىلىك. مە. صولۇتمىق : اذىت ايتك، يورمق.

صوم [ص. يايىق دېشى. ص. ايچى بوش و اوسىق قابلامە اولمايان. ايچى

طولۇ، بوتون و يېكپارە : بو قوردون صوم آلتىندىر.

صوم [ص. اوروج.]

صوماكى [ص. برنوع رنكىلى مەرم.

صومە [ص. ويا صومع. عبادىكە، غەلىكە، زاوېە. — نشىن :

عبادىكەدە اوطوران، منزوى. چە. صومع. [ف. صورت، دوداقلىرىنى

صومورمق] اوزادارق عبوس دورمق. صومورداق [ف. سولۇنمىك، مېرىلدانمىق

صومورمق] ف. يوز قاباروب دارغىن دورمق.

صوڭ [ص. كىرىدەكى، آخر، انجام، عاقبت، پايان، ختام، نھايت : سىنەك صوڭى. مەشىمە، دول اشى. ص. اڭ كىرىدەكى، واپسىن، صوڭەكى : صوڭ نفس. * صوڭىز : نھايتى اولمايان، ابدى، پايانسىز، نېتىجەسىز.

صوڭ [ف. كىرىك بىان ايدىر، بىعدە، شو نورز : برآز اوطور، صوڭە كىدىرسىك.

— يە : زمان آتى يە. اڭ. — اڭ نھايت، عاقبت. — دن : من بىعد، مؤخرآ،

بالاخره : صوڭەدن خبر آلمىش. — دن : عقىبنده : بن كىلدىن صوڭە سىز

كىدىرسىك. بوندن : بوندن بولمە، بوآندن ايتىبارآ، ايلرىدە. — سى : آلت طرفى،

ايلرىسى : دھا صوڭەسى وار؛ صوڭەسى ناصل اولدى بىلىم. — لرى : صوڭ زمانلىرى.

— كى : مؤخر، اخىر، صوڭەدن كىن، صوڭە واقع اولان : او صوڭەكى ايشدر.

صول [ص. اشىخا و حيواناڭ قىل طرفى. موسىقىدە بىشنى نوطە

ص. صولدىكى : صول آل.

صولاق [ص. صول آل ايله ايش كورن. ص. صولو ير : صولاق تارلا.

صولاق [ف. قوشلر ك كوچوك صو قانى. [ف. صو وىرمەك، صوسىرمەك،

صولامق] صو دوكمەك. تادىه ايتك، اوددەك. مە. صولاتمق.

صولانمق [ف. صو پىدا ايتك، ياش وىرلىك. اڭدە ايتكە صاوشمىق : كىتابلارە

صولانمە. صاوشمىق، طاقلىق، شەئى قىسما تسكىن ايدەجك سوز سولۇلمەك

ويا آل شاقامى ايتك، مچ. جىوقلىق ايتك، جان صىقىجىق حركىتلاردا بولۇتمق. آغىر

— : ايمىرىمەك. مە. صولاندىرمق : برآز صو قاتارق صولو برحاله قومق، صولوايتك.

صوڭ [ص. صالدىرمە، آتلمە. آنى شەكولت [ف. هجوم. شدت، تهور. قوت.

صومون [ص. یووارلاق آتمک. یومرو
[شیء. ویدهلی چپوی به کپیرلمک
مخصوص درت کوشه ویدهلی دمیر پول .
صون [ع.م. محافظه ، حفظ ، صاقلامه .
وقایه : صون الهی .
صوندیرمه [ا. سستی اورتولو اوکی
آچیق محل .

صونغور [ص. آق طوغان .

صونوق [ق. ویرمک ، اوزاتمی ، تقدیم
ایتمک : مه صوندرمق .

صونوق [ص. صونمش ، جلاسمز ، قر-
سز ، بوزلو ، طوکوک .

صوی [ص. عرق ، نسیب ، سلاله ، ذریت ،
احفاد . جنس ، درلو ، نوع :
اوصوی مالیز قالمادی . ص. نجیب ، اصيل :
صوی آدم . * صویسز : نسلنده نجابت
اولمایان ، رذیل ، فرومایه . * صویلی :
نجیب ، اصيل . = صوب : جنس وعرق ،
خصم ، اقربا وتعلقات .

صویتاری [ص. خلقی کولدایروب اکلند-
یرن ، مسخره . * صو-
یتاریلق : مسخرهلق .

صویغون [ص. صویغه ، صویغمه ، سلب ،
غصب . = ویرمک . حیدود ،
غاصب آنه کچوب صویولوق . ص. صویو-
نمش ، چپلاق . * دوکون صویغونی :
قادیلره خدمت ایچون صویونمش دوکون
خدمتچیسى . * صویغوللق : دوکون خدم-

متی ، چپیلاقلق .
[ق. آلبسه سنی چیقارمق ، چپلاق
صویق [ص. اراقق . آیقلاقی ، قابوغنی
چیقارمق . دریسنی یوزمک . اوستندده
قیمتدار نهیمی وارسه زورله آتی . یالنا-
قلانارق حیسله ایله آلدنن تدریجاً یاره-نی ،
مالی آتی . برنام قادیلر بیچاره نی صویدیلر ،
صوغانه چویردیلر . * صویجی : صوبان ،
برینک برصورتله مالی ، یاره سنی آشیران ،
خرسز . ل. م. صویولوق .

صویندی [ص. ییلوب آتیلان شیء ،
قابوق .

صویونق [ق. آلبسه سنی چیقارمق ،
چپلاق قالمق . چاشیر
دکشدیرمک . کندی آلبسه-نی چیقارارق
ایش آلبسه سنی کیممک .

صوئوق [ص. ویا صوغوق . حرارت
فقدانی . صیجافک ضدی .

صوئوق [ص. یارد . حرارتک فقدان ، ضیاع
ویا تناقصنک ویردیکی حس . = آلمق :

اوشویوب خسته لانتق . = اولمق : هوا
صوئومق . = باصمق : اورتلق صوئویویور-

مک . * صوئوقه : آز صوئوق ، خیلی
صوئوق . * صوئوقالاق : صوئوق آتی ،

اوشومک ، صوئوقدن خسته اولمق . *
صوئوقلق : صوئوق شیدلرک حالی ؛ سیریمز

ویارد معامله ؛ یکدن صوکره بینهن او-
زوم ، قارپوز وخوشاف کبی شیدلر ؛ حمامک

صوینوب کیممک مخصوص طبیش طرفی . *
بل صوئوقلقی : مجرای بولک إلتاهی .

صوئومق [ق. صوئوق اولمق ، صیجافلغنی
غائب ایتمک . آرتق آرزو

ویمیل حس ایتمک ، آرا آچلمق ، پیغمق :
بن بواشدن صوئودم . مه ، صوئومق .

صهباء [ع. ص. شراب ، باده . صاری ایله
قرمزنی آراسنده برزک ، قولا .

صهر [ع. ص. قادین جهتیله اولان مناسبت :
داماد ، قاش برادر ، اوکی اوغل .

* صهری : بومناسبتیه متعلق . * صهریت :
بومنا-بتدن متولد قرابت .

صهرنج [ع. ص. زبازدی : صارانچیج .
یاغور صولرنی طوبیلامق ایچون

او آلتنده پایلان مخزن .
[ع. ص. آوجی : صیاد ؛ بوناوانه

صیاد [ع. ص. قویوجیلق . * صائع :

صیاعت [ع. ص. قویوجیلق . * صائع :

صیامت [ع. ص. قورومه ، حفظ ، وقایه :

سزى کیم صیانت ایدهجک ؟
[ع. ص. آبی ویا کوتو شهرت .

صیت [أیلکده شهرت ، نیکنام ، اشتهار .

صیریتغان [ص. داندیشلری کوستره وک
چپرکین چپرکین کولن .

صیریتق [ف. دیشلری کوستره وک
صوئوق صوئوق کولسک .

اولسک . مناسبتلری ، عیب وقصوری بر
طرفدن کورونمک .

صیریق [س. اینجه اوزون آناج : حال ،
فصولیه صیریقی .

صیریم [س. اینجه ویومشاق دری دیلمی .
— خلاطی : صیریدن خلاط .

صیزدیرمق [ف. آزار آزار مسامتندن
صیزدیرمق . برندن پاره قویارمق . سرخوش

ایدوب اویوتق .

صیزلامق [ف. دریدن آجی آجی آغریق ؟
صانچیمق . مته . صیزلامق .

صیزلامق [ف. شکایت وتظلم ایتک ؟
— آغلاشمق .

صیزلدی [س. شکایت ، آغلاشمه ؛
— خشنودسزلق ، عدم مثنویت .

صیزمق [ف. داهله داهله چیمق ، ترشح
ایتک . سرخوش اولوب اویومق .

صیزندی [س. برقابک مسامتندن داهله
— داهله چیقان مالبع .

صیزی [س. اینجه ودرین آغری : قوه
— لارمده برصیزی وار .

صیلسقه [ص. قارنسه صو طولمش . پک
ضعیف وقورو . لاغر ، اویق .

صیغ [ص. چوق درین اولمایان . * صیغلق ؛
— صویک درین اولمایان یری .

صیغ [ع. سجه صیغله ، شکلر ، طرز لر .
— ب : صیغه .

صیغامق [ف. پاچه لری ویا آلسه ک قوه
— لارخی یوقاریه طویللاق .

صیغامق [ف. آلدیرمق ، استیعاب
— اوستنه آل سورمک ، مسح ا .

صیغشدرمق [ف. زورله آلدیرمق ،
— استیعاب ایتدیرمک .

صیغمه [س. اوشویوب یاغده دن عبارت
— خسته لق ، حماء . — لائق :

صیغه یه طو تولق . — لی : صیغه یه طو تولمش .
— ص. کافی درجه . — خرشه

صیجاق [ص. صوئوق اولمایان ، ایصیغمش ،
— صیجاق حر ، کرم : صیجاق هوا ،

صیجاق صو . س. حرارت ، صیجاقلق .
— حمام . ایصیغمش محل . * صیجاغی صیجاغنه :

تام وقتنده ، تانوده . * صیجاقلق : حرا
— رت ، گرمی .

صیچان [س. معروف حیوان ، فاره . *
— فندیق صیچانی : پک کوچوکی .

* بجه صیچانی : بویوکی . — اوق : فاره .
— لری اکبرتن برترکیب . — دیشی : چماشیر

کنارلرینه یاپیلان اینجه و سیوری اویا . —
— قولاغی : برچیچک . — یولی : یرآلتی لغمی .

صیچرامق [ف. اولدینی یردن یردن
— هوایه قالقلمق ، زیپلامق

بر یردن دیگر یره آلتق . مته . صیچرامق .
— قل . دفع طبیعی ایتک ؛ بریاد

صیچمق [و. مره دار ایتک . مته . صیچیر
— مق ، صیچیرتمق : وجم . چوق قورقوتق .

صیحه [س. باغرمه ، نعره ، آواز .
— ع . م . آو ، شکار . — ماهی : بالیق

صید [ع . م . آولامه . — کاه : آو علی .
— ع . س . اجزاجی علاج صانان .

صیدلانی [ج . صیانه .
— ع . س . اجزخانه .

صیدله [ع . س . اجزخانه .
— ب : صر .

صیرمه [س. حاددن کچیرلمش کوموش
— تل ، بونک یالدرزایی . —

کش : (دوغورسی سیمکش) کوموشدن
— لی : صیرمه ایله ایشانمش

ویا سوسلنمش .
— ع . س . اولمه ، قیلنمه ، حالدن

صیرورت [ع . س . حاله تحول .

صيفشوق [ف. صيق صيقه يرلشمك؛
بريره زورله كيرمك .

صيفمق [ف. ايچنه كيرمك ، آلتق ،
صيفماق : طاشقينيق ، صيرسزلق ايتمك . * قابنه
آله آوجه صيفماق : پاك سر كوش و خشارى و .
صيفه [ف. شكل ، صورت . فعلك آئناى
صيفده آلدىغى شكلوك هر برى :
ماضى ، مضارع الخ . جم . صيف .

صيفغيمق [ف. ايتجا ايتمك ، داياقق :
صيفغيمق] اونك نيردن اللهه صيفغيم .
صيفير [س. او كوز ، اينك كبي حروان
كه بونلره قارا صيفيرده دئير .
= ديلي : برنات ؛ صيفير ديلنك ايسانمشى ،
= كوزى : پايديه نك برنوعى . * صيفير-
تماج : صيفير چرباى . = چق : برقوش .
= لى : بجر ، احمقاق ، بلاهت .

صيفين [س. كيكك ايرى جنسى .
صيف [ع. س. ياز . * صيفى : ياز دوسمه
منسوب و متعلق .
صيفيه [س. يازين او طورولان قيرآوى ،
كوشك : رلى .

صيق [ص. ييتيشيك بربرينه ياقين . دار .
چوقچه وقوع بولان . = بوغاز
ايتمك : برينى شاشيرتوب دوشونمسه وقت
براقادن ايتديكىنى زورله پايديرمق . ح .
بربرينى متعاقب . = : از فصله لرله ،
دواعلى صورتده : بزه صيق صيق كليردى .
ضدى : سبرك . * صيقلاشمق : بربرينه
ياقلاشمق ؛ بر . نى متعاقب وقوع بولاق .
= صيقلاشديرمق . * صيقلاشق : صيق
وقوع بولاق ، تعاقب ايتمك .

صيقشديرمق [ف. ويا صيقشديرمق .
ايله اولدوسنى برلسنى صيقمق تضيق ايتمك .
زورلامق . صولله آله ويرمك .

صيقشيمق [ف. ويا صيقشيمق . بر-
آلتق . دارلاشمق . مجبور و مضطر قالمق .

صيقئل [ع. س. جبالا ويرمكه مخصوص
آلت . جلا ويرن آدم .

صيقلام [ص. يالكيز صيرصيقلام : چرق
اصلاق تعبيرده مستعملدور .

صيقلمق [ف. صيق برحاله قوتق ، تضيق
اولونمق . مضطرب او . اوتانمق ،
محجوب او . ضرورت چككم . ايچى = :
بوركى دارالمق ، نشئه سى قاقچى . جائى = :
كفى قاقچى ، كدرلنمك ؛ كوچنمك ، قيزمق .
[ف. دارالمق ، تضيق ايتك .

صيقمق [آل ايله تضيق ايدرك صويى
چيقارمق . زورلامق . صقنى ويرمك .
مضطرب ايتمك . (سلاح) بوشاتمق . ايچ ،
جان = : كدر ويرمك ، قيزديرمق . ديش
= : صبر ، ثبات و غيرت ايتمك .

صيقندى [س. داولق ، ضرورت . كدر ،
حزن ، اضطراب . ثقلت ،
آغرلىق . * ايچ ، جان صيقنديسى : نشئه-
سزلك ، حزن ، غم ، كدر .

صيقشمق [ف. كندى كندى صيقمق ،
صيقشمق] زورلامق ، ايقينمق .

صيقى [ص. دار . سرت ، قاقى . عجله :
صيم = : پاك دار ، چوق صيقشيمش . =
صيقى به : پاك صيق اوله رق . = فقى :
صميمى ، دواعلى ، يالكيزجه . ح . دار
اوله رق ، زورله : صيقى ياغلايكيز . *
صيقى صيقى : عجله و تلاشله ، بويوك بر
دقتله ، قوت و شدتله ، بربرينى متعاقب ،
دفعاتله : صيق صيق سزى صورويردى .
س . صقندى ، اضطراب : جان صيقسى . نوق-
العاده مضايقه ، زورلق : صيق كورميجه ،
صيقى به كليجه . شدت ، تضيق ، صيق
آلتند ، بويومك . آلهجه ناريه نك اغزندن
صيقى يقي صوقولان زورساره . قورو = :
قورشون . سز يالكيز باروت وصيق ايله آتمه .
[د . ص ايله باشلايان كلمه لك اولنده

صيم [مبالغه بيان ايدر : صيم صيقى .
صينار [ص. بيلدك ، طائيدى ، همجنس ،
بر صويدن اولان .

شو صحنی صیبریکز . چکه رک چیقمارمق :
 قلیچی صیبردی . بزک بر اوجندن طوتارق
 آل ایله اوزونجه بر بارچه بیرتمق .
صیبرندی [ص. بارمقله طویلانجه
 قویاریلان اوزونجه بز پارچه سی .
صیبریق [ص. عارلانوب اوتانمایان .
 دری ویا قیوخی صیبرلمش .

ض

ض [ص. ألفبانك اون سكرنجی حرف اولوب
 ايجد حسابنده ۸۰۰ عددی كوستور .
 يالكر لسانزه كيرن عربجه ككلرده بولنور .
 بو حرفك عربجه عجاب بر راز تلفظی
 اولديغندن بز بونی كاه (ز ، ظ) ، كاه
 (د) كي اوقوروز . بولغته (د) كي
 اوقونالرينك يانا باشنه ايكي نقطه آراسنده
 بر (د .) إشارتی قونشدر .
ضابط [ص. قوتله طوتون ، قوتلی ،
 متين . آرسان . اوردوده عسكره
 قوماندایدن؛ ضبط وربط وإداریه مقتدر .
 ج. قا. ضابطان . ج. ع. ضبط .
ضابطه [ص. قاعده عومیه ، قانون .
 شهرك ضبط وربط وإداره سته
 بانان دائره ، پولیس .

ضاحك [ص. د. ع. س. كولیچی ، كولن .

ضاد [ص. د. ع. س. ض حرفك لمسی .

ضارب [ص. د. ع. س. ضرب ایدن ، دوكن .

ضال [ص. د. ع. س. صابتمش ، دغر و یولدن

ضامن [ص. د. ع. س. كفیل : سزه كیم ضامن

ضایع [ص. د. ع. س. غائب اولمش ، تلف اولمش :

ضایعات [ص. د. ع. س. ج. غالب و تلف اولان

ضایعات [شیتلر ، ضرر وزیان . إنسانجه

ضایعات [تلفات : یونان اوردوسنك ضایعاتی .

صينامق [ص. دهنهك ، تجربه ايتك .
 قوقلايهرق طانچغه چالیشمق .

صينامق [ص. دهنهك ، تجربه ايتك .
 * صينامش : مجرب .

صينديرغی [ص. ویا صیندیغی . مغلوب

صيری [ص. صرب صیندیغی : وقتيله صربلیرك

بوزولدقلى [ص. بوزمق ، مغلوب ایت .

صينديرمق [ص. ییلدیرمق .

صينغين [ص. دوكونك پریشان پراکنده

صينغين [ص. آطه لر : داغیق آطه لر .

صينمق [ص. قیرلوق ، داغلق . مغلوب

صينيق [ص. قیریق ، بوزوق داغیق ،

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

صيو [ص. دیوارلره سورولن خرج

ضَبَّ ع. س. کرتشکله .

ضَبْطُ [ع. س. صیق طوتمه ، تصرف ایتمه .
فتح : عدنی ضبط ایده جکدی .

زورله آله ، غصب : بوتون مالی ضبط
ایتدی . إشغال : بوایش برهفته می ضبط ایدر .
ذهنه صغیرمه ، آکلامه . قید ایتمه .
مصادره ایتمه . دوغرولق ، قطعیت . =
وریط : آسایش ، إنتظام . * ضبطنامه :
إفادات و مقرراتک قید اولوندیقی ورقه .

ضَبْطِیَّه [ع. س. مملکتک ضبط وربطنه
باقان ، پولیس ، ضابطه .
ژاندارمه نفری .

ضَجَرَتُ [ع. س. ملال ، جان صقند-
یسی ، اضطراب ، فئالق .

ضَحْکُ [ع. س. کولمه ، خنده . = آور:
جالب خنده ، کولدیرن .

ضَحِیَّ [ع. س. قوشلق وقتی .

ضَحَامَتُ [ع. س. بویوکک ، ایریکک ،
قوجه مانلق : ضخامت عظام .

ضَحْمُ [ع. س. بویوک ، قوجه مان ،
ایری ، جثلی . مؤ. ضخمه .

ضِدُّ [ع. س. برشیٹک عکسی و مخالفی اولان
شیء . ترس ، عکسی ایش . چاره ،
تدبیر . ص. مخالف ، مبین : بویونک
ضدیدر . منفور ، مکروه : بویله معامله
ضدمدر ، ضد اکبرمدر . * ضدینه کیتمک :
خوشلانماق : پیلاوی آوجله ییمک ضدمه
کیدر . * ضدینه باصق : قیزیرمق ،
عکسیلک ایتمک : هر مسئله ده ضدمه باصیور .
* الضدان لایحتمعان : بربرینه ضد ایکی
شی برآویه کتیر یله من : آتشله صو کبی .
ج. آضداد . ثنیه : ضدان ، ضدین .

ضِدِّیَّتُ [ع. س. غل ، عکسیلک ، مخالفت ،
مابیت ، خصومت ، دشمنلق .

ضِرٌّ [ع. س. ضرر ، زیان ، مضرت ،
خسارت ، خسران . آفت .

ضَرَاءُ [ع. س. ضرر ، زیان ، مضرت ،
شر ، سؤ ، بلیه ، آفت .

ضَرَاعَتُ [ع. س. تواضع ، محویت ،
تبعیت : آچالمه ، تذال .

ضَرْبُ [ع. س. دوکه ، اورمه . تمغا
وری . = مثل : مشهور سوز ، آتار سوزی
جمعی : ضروب امثال . * ضربخانه : پاره
کسیلن ، پاره یه تمغا اورولان محل .

ضَرْبَانُ [ع. س. اورمه ، چارمه ،
اویناهه : ضربان قلب .

ضَرْبُهُ [ع. س. اورمه ، اورووش .
مصیبت ، بلیه ، آفت ، عقاب ،
عقوبت ، عذاب . ج. ضربات .

ضَرَرُ [ع. س. زیان ، خسار . = کورمک ،
چکمک ، = ایتمک : ضرر
وزیانه اوغرامق . = دیده : ضرر کورمیش .
* ضرری یوق : بأس یوق ، اهمیتسز
برشیء ، برشیء دکل . = سز : ضرری
اولمایان : اولدجه آبی . = لی : مضر ؛
ضرر کورمیش . متضرر .

ضَرَسُ [ع. س. آزی دیشی . ج. اضراس ،
ضررس .

ضَرْطُ [ع. س. یلتمه ، اوصورمه . *
ضرطه : عو. اوصوروق . * ضرطه
چکمک : اوصوروق . ضرطه یی چکمک : اولمک .

ضَرْوَبُ [ع. س. ج. ب : ضرب .

ضَرَوَاتُ [ع. س. چاره سزلک ، ایستر
ایستمز یایمه ، اضطراب ،
إقتضاء ، إلجاء ، لزوم ، وجوب ، حاجت ،
إحتیاج ، فقر ، مسکنت ، سفالت . *
بالضروره : ایستر ایستمز ، ناچار ، چاره-
سز . ج. ضرورات .

ضَرَوْرِيَّ [ع. س. مقتضی ، قطعی لزوم ،
مجبوری . مؤ. ضروریه .

ضَرِیحُ [ع. س. مزار ، قبر : نورالله
غریبه . ج. ضرایح .

ضَرِيرُ [ع. س. آنادن دوغمه کور ،
اغمی . ج. اضرأ ، اضرار .

ضَعْفُ [ع. س. قوتسزلک ، درمانسزلق ،
ضعیفلاک : ضعف بصر .

[ع.س. ایکی قات، ایکی مثل: دوت
ضعف] ایکی نك ضعيفدر. ج. اضعاف.

[ع.س. ج. ضعيفلر، درمانسزلر،
ضعفاء] خسته لر. ب: ضعيف.

[ع.س. ضعف، درمانسزلق.
ضعفیت] ضعيف اولانك حال، قوتسزلك.

[ع.ص. قوتسز، درمانسز.
ضعيف] إعتبارسز، دكرسز، اهميتسز:

قول ضعيف. * ضعيفلامق: قوتسز
براقق. * ضعيفلامق: قوتسز ويا درمانسز
قالق. * ضعيفلك: قوتسزلك، درمانسزلق.
ج. ضعفاء.

[د.ع.م. ويا ضلال. دوغرو
ضالالت] يولدن صايغه، يولى غائب ايمه.

غائب اوله: ضلاله دوشمك.

[د.ع.س. قبولوغه يكمي. برشك
ضلع] هندسينك اطرافنده كي خطرلر
بهری: مثلثك اوچ ضلعی وارد. ج. اضلاع.

[ع.م. علاوه، قائمه. آرتيرمه:
ضم] معاشكزه ضم ايتسينلر. قاتیلان

مقدور. برحرفه ضمه (ه) إشارتي قومه.

[ع.س. وضاده. برعضوی صارمغه
ضداد] یارایان باغ، صارغی، لفافه.

[ع.م. كفيل اوله، مسئولیتی او-
ضمان] زرينه آله: كفالت، ذمت.

[ع.س. ج. ضميرلر، ب: ضمير.
ضمائر]

[ع.س. ج. ضميرلر، قاتلمش، علاوه
ضمائم] اولونمش شيتلر. ب: ضميمه.

[ع.س. برشيتك ايچي، داخلي،
ضمن] اورته سي، كويكي. غل. مقصد.

* ضمننده: حقدرد. * ضمناً: آچيقدن

اولماياريق، قبالی صورتده، استدلال

طريقيله، دولاييسيله. * ضمنی: آچيقدن

اولماياريق، دولاييسيله آكلاتيلان؛ مؤ. ضمني.

[د.ع.س. برعضوك بسللمه-
ضمور] مسندن دولاي قورويوب قالماي.

[ع.س. حرفلرك اوستنه قونان بر
ضمه] إشارت: (ه)، اوتره.

[ع.س. درونی فکر، وجدان.
ضمير] كوكلده كيزلی اولان شی. بر

إسمك يرينی طوتان كله. ج. ضمائر.

[ع.س. ضم وعلاوه اولونان شی.
ضميمه] ج. ضمايم.

[د.ع.س. ايشيق، ضياء، نور.
ضوء] آيدينليق. ج. أضواء

[ع.س. ج. نظامات، قوانين.
ضوابط] عربيجهده ضوابط شونلردو:

همزه، وصل، مده، شده، جزمه.

[ع.س. آيدينليق، ايشيق، نور.
ضياء] = پاش: نور صاچان، پارلاق،

شعشه دار. = دار: منور، مضی،

پارلاق. ج. أضواء.

[ع.م. غائب وعو اوله، تلف.
ضياع] = أبدی: اولوم، وفات.

[ع.س. ج. ضيعه لر، قوبه لر. ضعتلر.
ضياع] أراضی. ب: ضيه.

[ع.م. مسافر قبول ايمه. غل.
ضيافت] برينه إكرام اولق اوزره

يمك يديرمه، يمكه دعوت. مكلف يمك:

ضيافت چكمك، ويرمك.

[ع.س. قريه، صنعت، صناعت.
ضيعة] أراضی. ج. ضياع.

[د.ع.س. مسافر، زائر، مدعو.
ضييف] ج. ضيوف، أضياف.

[ع.س. دارلق، قساوت، صقندي.
ضييق] = نفس: نفس دارلنی. =

صدر: كوكس طوتولنی.

[ع.ص. دار، صقيشيق.
ضييق]

[ع.س. ج. ضيفلر، مسافرلر،
ضيوف] مهمانلر. ب: ضيف.

ط

[ع.س. ألفبائك اون طقوزنجي حرفي اولوب
ط] انجيد حسابنده ٩ دددينه علامتدر.

عربيجه كلهلره مخصوص اولان بو حرفي بز

توركيجه كلهلرده كاه قالين (ت) كاه (د)

کبی اوقورز . بولغنده (د) کبی اوقونانلرک
یانی باشنه ایکی نقطه آراسنده بر (د.)
شارتی قونمشدور . تورکجه و عربجه کلهرده
إشارتسز اولانلر (ت) کبی اوقونور .

طاء ع.س. (ط) حرفک اسم عربی سیدر .
طاب [ع.ف. آئی اولسون معناسنده . طاب
[ع.ف. ویا طبان . آیاغک آلی .

طابان [پوتینک آلتنده کی کوسله . منات
جسارت . مقاومت . قلیچ دیمیری . هر
شیتک اساس وقاعده سی تشکیل ایدن شی
نهر یتاغنک درین یری . تارلا طوپراغی
یاصدیرمغه مخصوص آلت . * طابانسیز :
ثباتسز ، جسارتسز ، قورقاق . * طابانکیش :
طابان تپن ، یایا یوروین . = ایجیری :
یاصی قورو ایجیر . دوز = ارغورسز ،
مشئوم . = طابانه : تمامیه ضد . دال =
بالدیری چییلاق . * طابانه قوت : قاچقدن
باشقه چاره یوق ! * طابانی قالدیرمق : قاچق .

طایب [ع.ص. طبع ایدن ، یک پیشین ،
[ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایب [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو
طایع [ع.ص. طبع ایدن ، باصان : بو

آلیق : ذوق و لذت طویق . * طادینی
قاچیرمق : مناسبتسزلیک ا . ، إفراطه وارمق .

* طادینه باقق : طاتلی اولوب اولمادیغی
معاینه ایتک . * آغزینک طادینی قاچیرمق ،

بوزمق : نشسته سی ، کفنی قاچیرمق ، مایوس
ومکدر ایتک . * طادی داماغده قالمق :

لذتی اوئولماق . * طادیرمق : لذتیه
باقدیرمق ، برآز یدیرمق ؛ حس ایتدیرمق ؛

دویورمق : الله اولاد آجیدی طادیرماسین .
* طاتسز : لذتسز ، صمان کبی ، شکری

آز ویا هیچ یوق : بوسودولاج طاتسز
اولش ؛ حالنده خوشه کیده جک بر شی

بولونمایان ، سوزنده و صحتنده بر لذت
اولمایان : طاتسز آدم . * طاتسزلامق :

طاتسزلق ایتک ، صوثوق و مناسبتسز
معاملاتده بولومق . * طاتلامق : طاتلی

ایتک . * طاتلامق : طات پیدا ایتک :
اوزوملر طاتلانندی . * طاتلی : آجینک

ضدی ، خوشه کیده جک لذتی اولان :
طاتلی چیلک ، قلبه و فکره خوش کلن ،

لطیف : طاتلی خاطر ، طاتلی سوز ، کوزل ،
سویلی و هوس : او یک طاتلی برقیزدور .

خفیف ، معتدل : طاتلی بر روز کار ، طاتلی
یک : صورامزده هر آقشام بر طاتلی

واردی . * طاتلیجه : آرز طاتلی ویا طادی
چوچه . طاتلیلشدیرمق : طات ویرمک .

* طاتلیلشمق : طات و لذت پیدا ایتک .
= طاتلیلق : طاتلی شیتک حالی ؛ شیرینلک ؛

لطف ، آیسک . * طاتلیسمی : طاتلی به
بکزر . * طاتلیق : آغزه آلوب لذتیه

باقق ، چاشنیسینه باقق ؛ حس ایتک ؛
بجربه ایتک ، دهنه مک ؛ چکمک ، دوچار

اولمق . * طاتیم : چاشنیسینه باقق ایچون
آغزه آلان مقدار .

طاحون ع.س. دکرمن . ج. طواحین .
طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .

طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .
طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .

طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .
طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .

طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .
طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .

طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .
طادانلق [ع.ت. طادینی طاتوب آلیشمق .

أسكیدن اولدنی كبی ، هیچ بر شیء
دكشمه مش و دوزله مش . * قفا طاشی ؛
بیی لحاطه ایدن قفا كبی ، قحف . —
طراق : بحر ، یلی پیری : طاسی طراغی
طوپلاق : پلی پرقی طوپلایوب صاوشمق .
— كباب : اوافق اوقاق كسیلمش ائدن
یاییلان یك .

طاسلاق [ص. قیلسر و چپلاق . بر
كیسی ، بر اترك باشلیجه آقسانی كوی-
سترن قبا شكلی ؛ ایلک پلان ؛ هنوز
اكال و اصلاح اولوغامش شیء . آووقات
طاسلاغی : كندی آووقات كبی كوسترمك
ایستین . * طاسلاقچی : دوكرله جك ویا
لعمال ایدله جك شیئرلك قابلی ، موده ای پلان ،
طاسلامق [ق. كنه یسندده اولمیان بر
بیکیتلك طاسلامق .

طاش [ص. انشاآته یاریان سرت وصلب
جسم ، حجر ، مثانه وسائرده
حاصل اولان ماده صابیه . یوزوك ، كوپه
وسائرده قونان قیمتدار طاش . دامه
و سطرنج پولی . ص. طاشدن معمول ،
طاش كبی سرت : طاش یوركلی . —
آتمق : ایما ایله طوتوناقلی سوز سولتك .
— آتوب قوی : دولماق : زحمتسزجه آله
كچیرمك . — اوجاغی : طاش چیقاریلان
یر . باغره — با-حق : آجییه قاتلامق .
* بالطه بی طاشه اوردق : فرقنده اولمق سزین
برینك هواجه سسندده خوشنه كیتیمه جك
قنا -وز سولتك . — جاتلاسه : نهده اولسه ،
غیرمكن شیء ممكنده اولسه . — چیقار-
مق : مهارتیه تفوق ایتك . * طاشه
طوتمق : طاش آتارق قوغلاق ؛ طاشده
بیسله مك . — علقی : بوره كرده قوم
خ ته لغی . * فال طاشی : فالچارك قو-
للاندق لری طاشلر . * كوزلری فال طاشی
كبی آچ . : حیرت و دهشته دوچار او .
— كسیلمك : پاك سركلشمك ؛ شاشا قالمق .
* طاشچی : اوجاقدن طاش چیقاران ویا

طار تاقلامق [ق. چكرك خیرالامق ،
اصارصق .

طار تیشمق [ص. ایتمك ، چكیشمك .
ق. غوغا ایتمك ، دوكو .

طار تمق [ص. وزن ایتك ، ثقلاتی آكلا-
مق . بر قاج دفعه حیزله
چكوب براتی : دیزكین طارتمق . آجیه
دوشونمك : سوزنی طارتمان - سولیه .
دكری ، قیمتلی آلامق ایچون سزدریمه رك
برنی ایتخان ایتك ، یوقلامق : حریفی
طارتم ، بواشی بجره دیه جكی آكادم .
ثقلاتی صالایه رق آلدن تخمین ایتك . *
مه . طارتمرق . م . طارتمق .

طارقی [ص. طارتمق ایشی ، وزن . موازنه
تخمین . قرار . * طارتمسز :
صارلماش ؛ دوشونجه سز . * طارتمیلی :
طارتمش ؛ موازنه لی ؛ آبی دوشونولش .

طار چین [ص. ویا دارچین . بهارادن
معروف یاقیچی ولید قیوق .
طارید [ص. طرد ایدن .

طار طغان [ص. پریشان ، داغنیق ؛
طار طغان صاریقی . مهالغه
ایچون غارمه طغان (طارمه طاغنیق) دیر .
[ص. ویا دارغین . كوجنمش ،
طارغین [منفعل . جدتلی ، مغیر

طارق [ص. چاقل طاشلریله قاله
باقان . كیجه كان . صباح ییلدیزی .
[ص. قبه ، كنبه ، طام ، سقف
طارم [قبه سها ، كوك : هوای چیشندن
چاك اولور بو نیلكون طارم - نفی .

طاره [ص. ویا دارا . طارییلان بر
[ص. ایتك قابی : طاره سی چیتاویكزه
[ص. عارض ، بردن بره میدانه
طاری [چقان . حسابده اولمیان ،
غیر مترقب ، غیر منتظر . — اواق : عارض
اواق : كوزلینه بر حستلی طاری اولدی .
[ص. ویا طس . آلقی یوورلاق

طاس [معردن قاب : حم طاسی ، چروبا
طاسی . آسی حمام آسی — هم شیء

دریدن کوچوك طوربا . كويلي قاينلارك
ايچىندە چوققىلارنى طاشقىلارنى مشين طوربا .
[د.د. داغىلىق . اطرافە يايىق ،
طاشقىلىق] صاچىق . تقسيم ايتىك ، آبرى
آبرى ويرىك : موزع مكىتوبلرى طاشقىلىق .
پرىشان ايتىك ، پوسكورىمىك : روزگار
بولوتلىرى طاشقىلىق . م. داغىلىق . ل. دا.
غلىق . بين داغلىق : سرسم اولىق .

طاشقىن [د.د. ويا داغىلىق . پرىشان ،
طاشقىلىق] راكىندە . انتظامسىز . *
طاشقىلىق : تاشت ، پرىشانلىق : ترتيبسىزلىك ؛
انتظامسىزلىق .

طاشقىلىق [د.د. ويا طاشقىلىق ، طاشقىلىق . خرو-
طاشقىلىق] سىك دىشىسى . ب : طاشقىلىق .
طاشقىلىق [د.د. حدىنى تىجاوز ايدىن ، آز-
طاشقىلىق] غىن . عاصى ، سىركىش .

طاشقىلىق [د.د. كىر ، كىر شىكلەندە اولان ھىر
طاشقىلىق] نوع يايى . * چار : - آصمە
وساثرە ايچون يايىلان دىرت كىردىن عبارت
يايى ، چارداق . * طاشقىلىق : کوچوك كىر .
- ظفر : مىرامم ائىناسىندە مظفر بىرقوماندە .
نك ، آئىتىدىن كىچىسى ايچون يايىلان ۋىر
غالىبتىك يادكارى اولان مەزىن ومىصنع كىر .
جى . طاقات .

طاشقىلىق [د.د. سىرت شىئىلارك بىر بىرىگە چارداق .
طاشقىلىق] سىندىن چىققان سىسى تصوير ايدىر :
طاشقىلىق قاپو چالغىدى . جانە - ايتىك :
آرتىق دايانامامىق .

طاشقىلىق [د.د. كورولتو . توتون چو-
طاشقىلىق] بوغى سىلىكلىك ايچون
وقتىلە قوللاندىقلىرى طىلە . مېمبەدە خرو-
قايى بىرلىشىدىمىك ايچون اوزۇرلىرىگە اوومىغە
مىخصوص طاشقىلىق .

طاشقىلىق [د.د. قوت ، ائىقتدار ، بىرلىشىشى
طاشقىلىق] يايىلىمىك قىدرى ، طوق ، كوچ ،
زور : بىندە طاقات قالمادى . - كوتورىمىك :
تەمىل . قوت تىمىك . * طاشقىلىق : تەمىل
ايدىنلەن ، دايانامامىز .

طاشقىلىق [د.د. قورو وسىرت بىرسىسى تصوير
طاشقىلىق] ايدىر ومىكرى قوللانلىلار : آياغىندە

طاش يوتىتان . * طاشلامىق : طاشە طوشىق ،
طاش آتقى ، سوز آتقى ؛ مە . طاشلامىق .
* طاشلىق : طاشەلە دوشىشمىش مىل ؛ طاشى
چوق اولان ىر ، قىزىلارك قورصاغى ، قاتى .
[د.د. غو . خىصىمە ، خابە ، آر كىكك
طاشاق] يومورطەسى . * طاشاقلى :
جى . جىسور ، مىرد .

طاشقىن [د.د. طاشمىش ، آرتىش ، جو-
طاشقىن] شىمىش . جوشقون ، آزغىن .
* طاشقىنلىق : جوشقونلىق ، آزغىنلىق ،
خىداناشلىق .

طاشقىن [د.د. آرتىق ، قىلە كىك . نىر
طاشقىن] ياتاغىنە صىغامايلاق اطرافىگە
يائىلىق . قاندىن طىشارى دو كولىك . جوش
و خروشە كىك ، آرتىق .

طاشقىن [د.د. نقل ايتىدىمىك ، بىرىدىن
طاشقىن] بىر ىرە كوتورىمىك .

طاشقىن [د.د. طاشما-نى موجب اولىق :
طاشقىن] ياغور درەلى طاشقىن .

طاشقىن [د.د. بىر ىردىن بىر ىرە كوتور-
طاشقىن] مىك ، نقل ايتىك . بىر ىرە
كوتورىمىك . اوستىدە بولوندىرىمىق مە . طاشقىن .

طاشقىن [د.د. كوچ ايتىك . بىر ىرە
طاشقىن] صىق صىق كىتىمىك . بىر ىر
كوتورىمىك . نقل اولونىمىق . اوستىدە
بولوندىرىمىق . * دوشونوب طاشقىن :
اطرافىلە ، آيىچە دوشونىمىك .

طاشقىن [د.د. طاعت ، تەبىئەت ، ائىقتىدار .
طاعت] تقوى ، عبادت . جى . طاعات .

طاشقىن [د.د. يومورچاق ، وبا . طاعونى :
طاعون] طاعونە مىنسوب ومىتعلق .

طاشقىن [د.د. ويا داغ . ارنىك يوكسىك
طاشقىن] تپەلىرى ، جىل . - كىي دىلىقائىلى ،
- بارچەسى : ابرى يارى ياقىشقىلى كىچى .
* آرادە قازى طاشقىن وار : چوق بويوك
قىرقلار وار . * طاشقىن : طاشقىن چوق اولان
مىل . * طاشقىن : طاشقىن اھالىسىندىن اولان .
[د.د. ويا طاشقىن . درىدىن طوربا .
طاشقىن] بىر نوع ذىخىرە اولچوسى . - جىق :

نعلینارله طاشلار اوستنده طاقز طاقز یورو-
یوردی . — طوقورده دیز: اوسته لر طاقز
طوقور ایشلیورلر . طام : — بوم بوش .
— دامق : طاقردی ایتمک ، قورو و سرت
برسس چیقارمق . مه . طاقردامق . — دی:
سرت و قورو کورولتو : کسرلرک طاقیر-
دیسنی ایشیدیورمه سکز؟
طاقشديرمق [۱] ف. سوس ایچون طاقق .
بربرینه چاتدیرمق .
طاقلاق [۲] ویا طاقلا . (تاقلاق ،
تاقلا) . باشی یره قویارق
وجودی برطرفدن دیگر طرفه آتمق . تپه
: — یووارلانمه ، باش آشاغی کیمیه .
طاقلداق [۳] . دکرمن طاشنه دانه ویرن
[۴] و دایما کورولتو ایله حرکت
ایدن تخته دن آلت .
طاقلمق [۵] ف. آصلیق ، هعلق اولمق .
قونولق ، کچیرلمک . لطیفه .
آرقه سندن کیمک . تآخرا ، ایلدشوب قالمق .
طاقم [۶] . برلکده قوللانیلان شیئر :
چای طاقی . برقاچ کیشیدن مرکب
هیئت . برعسکری بولورکنک منقسم اولدیغی
قسملردن هر بری . زمره ، صنف ، گروه .
هقدار ، قسم ، بعض : برطاقم آدهلر ، بر
طاقم سوزلر . جیغارهلق . * جکرطاقی :
آق و قارا جکر برلکده . * طاقچه :
هپ برابر ، یوتون طاقم . * طاقیله :
هیئتیه ، اولدیغی کبی ، تکامیله ، مجموعاً .
طاقق [۷] ف. آصمق ، یتیشدیرمک . قومق ،
دیکمک ، ربط ایتمک . کیمک ،
قوشامق ، اوستنه آلمق . کچیرمک ، تطبیق
ایتمک ، یاپیشدیرمق . آد- ، لقب- :
اسم ، لقب ویرمک . برخی دیگرینه- :
آزارلرینه نفاق صوفق ، طوشدیرمق .
قولب- : وسیله وعذر بولق ، یاقیشاجق
برسب کوسترمک . * طاقه : طاقق فعلی؛
ص- صوکرده دن علاوه ویا إلحاق لیدلمش ،
اکرتی : طاقه صاج . * طاقنق : کندینه
طاقق ، یاقیشدیرمق ، مناسب کورمک :

عظمت طاقنمش . مه . طاقدیرمق . م .
ب : طاقق .
طاقوز [۸] بر اوجی سیوری دیگر اوجی
کنیش قاما .
طاقه [۹] ع. طاقک کله سنک عربجه اصل
[۱۰] املاسی بودر . پیچره ، دلیلک .
طاقیه [۱۱] . باشه کیلن بزدن کوچوک
[۱۲] فس کبی شیء . — جی : طاقیه
یاپان وصاتان . — جی قالبی : قالین اُکسه دن
کنایه اولور .
طاك [۱۳] . صباح ، فجر . — یری آغارمق :
[۱۴] صباح اولغه باشلامق .
طاكری [۱۵] سخر . ب : تکرری .
طال [۱۶] د. ص. چپیلایق ، یالین ، عاری : طال
[۱۷] قلیچ . — طبان : آیاغی چپلاق ،
آدبسر کروهندن .
طال [۱۸] ع. — عمره : عری ووزون اولسون
[۱۹] چله سنده قوللانیلیر .
طالاش [۲۰] . تخته ویا معدن دوزلتیلیرکن
[۲۱] چیقان قیرینتی و دوکوئی .
طالاشمان [۲۲] د. ص. هر کسه چانان ،
خویسز ، غوغاجی .
طالاشمق [۲۳] د. ف. ایتیشهرک و بربرینی
ایصیره رق بوغوشمق .
غوغا ایتمک .
طالاق [۲۴] د. ص. معدنه ک صولنده بر
[۲۵] وقعی اولان آب چرچه سی ، طحال .
طالامق [۲۶] د. ف. یاقق ، صوفق ، آجیمق .
ایصیرمق . تالان و یغما
ایتمک . طوتوب أسیر آلمق .
طالان [۲۷] س. یغما ، غنیمت . آلان- :
[۲۸] قارمه قاریشیق ، آلت اوست .
طالب [۲۹] ع. ص. طلب ایدن ، ایسته ین .
[۳۰] ایسته کلی . علم تحصیلنه اوغرا-
شان ، شاکرد . ج. طلبه . صوکنجی
معناده جمعی مفرد کبی قوللانیلیر .
طالديرمق [۳۱] د. ف. ایچنه صوفق ، بالدیرمق .
[۳۲] کوکلندیرمک ایچون آغاجی
طوبراغک ایچنه صوفق .

طاملا [د.د.س. ویا داملا . برماییدن آیر . یلان کوچوک یووارلاق قسم ، قطره : یاغور داملاسی . پک آز مقدار : برداملا صویله ویرمیورلر . داملا اوله رق قوللا نیلان علاج . بردن بره عارض اولان نزولدن عبارت خسته لقی . پک اوراق بر شی . — — : آزار آزار ، قطره قطره . — یاقوت : یاقوتک کوزل و نکلیسی . * طاملا تئق : داملا داملا آق تئق ؛ تقطیر ایتک . * طاملا تئق : داملا داملا آتق ؛ آز یاغق ؛ بردن بره کلیویرمک . بزاطو - زرکن اوده طاملادی . * بورندن طاملاتق ؛ چوق بکره مک . * بورندن قان طاملاتق ؛ چوق اذیت چکمک . — لقی : طاملارده یاغور صولرینک آقارق طولاندیقنی یر ؛ علاجی دامله دامله آقیداجق آلت .

طامو [س.ج.ه.م. : آخرته آییلر اوچاغه ، کوتولر طامویه کیده جگه .

طان طون [مه. : طوپ، داوول . سسی کی بوش کورولتو . * طان طونه کیتمک : هبا ، هدر و عو اولق ؛ کورولتو ایچنده غائب اولق .

طانغر [مه. : کورولتو ایله یووارلاقنی تصویر ایدر . مانغر ویا طونفور ایله برابر قوللا نیلیر ؛ قوچیلر طانغر طونفور یووارلاندی .

طانه [د.د.س. ویا دانا . اینک یاوروسی . بورنی : طویرانک آلتنده سیزه و سائر مزروعاتک کوکئی کسن بر بوجک .

طایتیق [ف. : بیلدیرمک ، آکلاتیق ، معارفه پیدا ایتدیرمک . قبول ، تصدیق و اعتراف ایتدیرمک .

طایشیق [ف. : بربری طایتیق ، معارفه پیدا ایتک . ل. : استشاره ، فکر ایتق .

طایشیق [د.د.س. : مذاکره ، مشاوره ، استشاره . موافقت ، مقاوله .

طایتیق [ف. : بیلیمک ، معارفه سی بولونق . س.ج.ه.م. : فرق ایتک . قبول

طالع [ع.د.س. : یوکسه لن ، چیقان . بخت ، قسمت ، قدر . * طالع سز : بدبخت ، قدوس سز ، قسمتی اولمایان . * طالع لی : طالی اولان ، بختیار .

طالغه [د.د.س. ویا دالغه . روز کارک قار . یشدیروب قالدیردیقنی دکیز ویا بونوک نهر صوبی ، هوج . — لاندیرمق : دالغلی یاغق ، تئوج ایتدیرمک . — لائق : دالغه پیدا ایتک ، تئوج ایتک . — لی : طالغه سی اولان ، تئوج .

طالغیج [د.د.س. : هر هانکی بره مقصده چالیشیق ایچون صویک دینه طالان .

طالغین [د.د.س. ویا دالغین . طالمش ، کندیندن کیمش . عقلی باشندن کیمش ، اونوتقان .

طالقاق [د.د.س. ویا دالقاق . منفعتی تامین ایچون بریخی داملا مدح ایدوب تحققلریله آکلندیرن ، اونک اوندی یوب ایچیرک باره سیله کیشین حیثیت سز کیمسه ، کاسه لیس ، طفیلی . مداهن .

طالمق [د.د.ف. : ایچنه صوقولق ، باتق . توبه سزجه کیرمک . کندیندن کچرک بیوش یاغق ، اونومق . برایشله مشغول اولق . درین دوشونجه یه وارمق .

طالقه [ی. : درت تکرار سکی خفیف آرابه .

طالیون ی.س. : خطمی .

طام [د.د.س. ویا دام . بنا اورتوسی ، سقف . آخور ، محبس ، قودس . * دامدن دوشر کبی سولیک : صره سز ویک مناسبت سز لاق سولیک .

طامات [د.د.س. : برنوع بیان اوردکی .

طامات [ع.د.س. : بانئ صوکی بللی اولمایان صاحبه صایان سوزلر .

طامار [د.د.س. ویا طمار . پ : دامار .

طاماق [د.د.س. : آغزک اوست جهتی . پ : داماق .

و تصدیق و اعتراف ایتمک. اطاعت ایتمک. م.
طائلمق، طائندحق: معروف اولمق، بیله، مک.

[د. س. عشرت مجلسنده عشق ویا
طاو] صحته پاده نوش اوله. قمارده اوکدوله
هم ایتمه: طاو دیدی.

طاور [د. س. اهلی حیوان؛ قویون.
قویون ویا پچی سوروسی.

طاوان [د. س. وبا طوان. ب: تاوان.

طاورانق [د. ب: داورانق.

طاوس [د. س. توکری و قوروغی کوزل
آیاقلریله سسی چیرکین بر قوش.

طاوشان [د. س. معروف حیوان، آرلب،
ايله آلامق: بر شیشی تلاشسزجه، اصولله
آلده ایتمک. = اویقوسی: کوزلرک یاریسی
آچیق اولمق او یونان اویقو. = بوق:
چ. نه فائده سی نه ضرری اولان. اینجه ایشلر
پایان مرافغوز.

طاوشانچیل [د. س. طاوشانی قالدیروب
آلایان قارا بر قوش.

طاوق [د. س. ویا طاغوق. خروسلک
دیشیسی، دجاج. * ا-وچ
ویا اسپنچ طاوغی: پک کوچوک طاوق.
* بچ، نمچه طاوغی: طاوقدن چوق فرقلی
وینکلی برجس کومس قوشی که چیرکین
بر باغیرماسی وارد. * داغ طاوغی:
پایان طاوق. = قازاسی: کوزه عارض
اولان خسته لانی. = کونی: اکثریا آلده
چقان سیکیل. = کوسکی: طاوغک کوس
آتمدن پایلان معروف سوتلو طائی. * هند
طاوغی: هندی دیدیکمز ایری طاوق.
* طاوقچی: طاوق یتیشدیرن وسانان.
* طاوقچیلیق: طاوق آوب صائمق ویا
یتیشدیرمک ایشی.

طاؤل [د. س. ویا داوول. ب: داول.

طاوله [د. س. آت آخوری. اوتوز پول ایکی
زارله اوینانان معروف او یون.

طاوه [د. س. ب: تاره.

طاهر [د. س. تمیز، نظیف، پاک: قلب
طاهر، قلوب طاهره.

طای [د. س. ویا تایی، آت یاوروسی. یوکک.
دنکی. چیقیر قلی صیفه شدران آباق.

طایر [د. س. اوجان، اوجیچی، بران.
د. س. قوش، مرغ، طیر. چ. طیور.

طایع [د. س. کندی آرزوسیه پایان،
طوعاً اجرا ایدن، مطیع. *

طایعاً: ایسته یه رک، کندی آرزوسیه.

طائف [د. س. طواف ایدن، دونوب
طرافلشان. س. کیجه دوریه سی.

طائفه [د. س. مکهمکرمه جوارنده مشهور برقصه.
د. س. بولوک، جماعت، گروه.
قبیله، قوم، کیمجیلر. چ. طوائف.

طایه [د. س. ویا تایی. چوجفه باقان سودنه.

طب [د. س. داملامغی تصویر ایدر: طب طب
داملا یوردی.

طب [د. س. صحتک محافظه سی و امراضک
تداویسیله اوغراشان فن ویا صنعت.

طب [د. س. عدلی: مسائل حقوقیه یی تنویر ویا ضاحه
خدمت ایدن طب. * طباً: فن طیه تطبیقاً،
فن طب قاعده و اقتضاس. چ. * طی: طیه
منسوب. بولکده طاک ۳ حرکه سی ده چا نرذر.

طبابت [د. س. غدا. حکیمک، طبیبک.

طبّاخ [د. س. آشچی، یمک پیشین.

طبّاخْت [د. س. آشچیلیق، یمک پیشیره
صنعتی.

طبّاع [د. س. ویا طایع. خلق، سجه،
طبیعه، طبیعت. خوی، عادت.

طبّاع کله سنکده جمیدر. ب: طبع.

طبّاعت [د. س. طبع ایتمک، باصمق
فن و صنعتی.

طبّاق [د. س. آت یایوان قاب، بر طبّاق
طسولوسی شی. بر یاپراقیدن
عبارت کاغذ، طبقه ده دئیر: ب: دباغ.

خانه لرده مرضك نوعی و صورت تدایوی
مشر جدول .

طَبِيب [ع.س. فن طب تحصیل ایتش اولان،
هکیم؛ خسته لقلری تدایو ایدن
ذات . علم . جر . اطباء ، اطمه .

طَبِيعَت [ع.س. حقیقه موجود اولان
اشیائك هیئت عمومی سی .

بو هیئت عمومیك بعض قانونلرینه تابع
اولان قدرت . مخلوقاتك ماهیتی، یارادیلش،
خلق ، جبلت ، جوهر . خوی ، عادت .

ذوق ، حراق ، ظرافت . * طبیعجه : ذوق
سلیمه موافق . * طبیعتله : کندیلکندن
بالطبع ، ذاتاً . * طبیعتسز : کوزلی

چیرکیندن فرق ایدمه یین ، ذوق سلیمی
اولمایان . * طبیعتلی : ذوق سلیم صاحبی ،
حسن طبیعتله مالک . * طبعی : طبیعتله

منسوب . * طبیعات : طبیعتله متعلق
شیئاردن بحث ایدن علم . * طبیعون :
علوم طبیعه ایله توغل ایدن علما . بو کله

عربجهده طبیعه شکلنده یازلدینی ایچون
ترکیبلرده شوبله اولور : ماوراءالطبیعه ،
ما فوق الطبیعه : طبیعتك اوته سنده ، فوقنده
اولان شیئر . جر . طبايع .

طَبِيب [ع.س. طبیب بیئشدرمهك مخصوص
مکتب عالی . = لی : طبیعه
مکتبی شاگردانندن .

طِب [مه. خفیف اورمقی تصویر ایدر :
یورکی طپ طپ ایدیور .

طِبِر دَاق [ف. اورمق، اویناق . خفیفجه
باصارق یورومك .

طِبِر دِی [س. اوینامه ، اورمه . خفیف
مه. خفیف و چاقب یورومکی

طِبش [مه. تصویر ایدر و مکرر قوللانیلیر :
س. شیشه و سائرهك اغزینه طبقا -
طِیه [دقلری مانظار .

طَحَال [ع.س. دالاق .

طَبِيع [ع.س. جر . طبیعتلر ، خویلر ،
عادتلر ، سجیلر . ب : طبیعت .

طَبِخ [ع.س. پیشیرمه . * طبعی :
پیشیرمهك منسوب . * طبخیه :
پیشیرمه اجرق .

طَبْع [ع.س. باصمه ، طبع ایتمه . طبیعت ،
خلق ، سجیه . * بالطبع : طبیعتله ،

طبعی اولورق . * طبعخانه : کتاب و سائر
باصیلان محل ، باصمه خانه ، مطبعه . *
طبعه : بردقه باصلمه . جر . طبايع .

طَبَق [ع.س. ایچنه یك قونان یابونچه
اواز درین قاب . جر . اطاق .

طَبَق [ع.س. برشیئك عینی : بکزری ،
اویغون . ح. عینیه ، تمامیه ،
بوتون بوتون اویغون اولورق . (طبق)

صورتندهده یازاولر : بونك طبقه سی ایسترم .
طَبَقَات [ع.س. جر . طبقه لر ، قاتلر . صنفلر ،
درجه لر . ب : طبقه .

طَبَقَه [ع.س. قات . اوك قاتی . درجه ،
زمره ، صنف . جر . طبقات ، طباق .
س. توتون و یا چیغاره قوطوسی :
توتون طبقه سی .

طَبِيق [ص. عینی ، تمامیه بکزری . ح.
عینیه ، تمامیه . ب : طبق .
طَبِل [ع.س. داوول . قولاقده سس

طَبِل [آلان طنسان زار . جر . طبول ،
اُطبال . * طبلهاز ، طبلزن : داوول چالان .

طَبِلَه [س. تختهدن یابلشم دوز برصفحهك
بعض صایحیلر آشیلارینی اوستنه
قورلر . برطبلهده بولنسان یك مقداری .

چیغاره كولنی سیلکمهك مخصوص قاب .
مانغال و صوباكی شیئرلر آلتنه قونان معدن
قابلی تخته . ترازوی کفه سی . دوز و مدور

اولان شی : دبرك طبله سی . = کار : یك
طبله لرخی برلرینه کیتروپ کوتورن خدمتچی ؛
آلدیغی آشیایی کزدیرهك طبله سنده صاتان .
طَبَلَه [س. عسکرک هرگون ییه بی ارزاق
مقدارینی کوسترن جدول . خسته

دوزلتدیرمك ، نهر ویا دكیزك دینی تمیز-
لتمك . * طراقلامق : بوجهله طویراقلری
دوزلتمك ، ویا صویك دینی تمیزلمك .

[م. معدن شیلگردن چیقان سسی
طراق تصویر ایدر .

[ف. صاچ وصالك تلریخی طراق
طرامق] دنیان آلتله تمیزلهیهك بربرندن

آییرمق ؛ هرهانکی برشیئدن طراق کچیرمك .
هرطرفه دقتله باقارق معاینه دن کچیرمك .

سرقتمقصدیله قاریشدرمق ، دقتله آرامق .
نهر ویا دكیزك دینی تمیزمك . دهیر - :

کچی روزکار ویا آفتیقه قاییلارق دمیری
سورولمك . مط. طارامق .

[س. طرامق قعی . طوبوغرافیا ده
طرامه] چیز کیلرله خریطه ترسیمی اصولی .

- خاویار : دیش دیش برجناس خاویار .
طرانپا [یت. م. مبادله ، برشیئی دیگر

[س. طرامقدن چیقان سوپوروتو ،
طراتی] دوکولن قیلار ، توزلر وسائره .

[م. ویا طیرینق : پشین صاییلان
طرائق] یاره نك سستی تصویر ایدر :

طیرینق یاره پی صایدی .
طراوت [ع. س. تازمك ، ترونازه اوله :

چنك ، چهره نك طراوتی .
طرائق [ع. س. چ. طریقتلر ، یوللر ؛ حالار ،

طراز وحرکتلر . ب. طریقت .
طرب [ع. س. سونج ، فرح ؛ سوئچدن

(ویا کدردن) کلن جوشقونلق .
- آنکیز : مسرت و شادمانی یه سبب اولان .

[س. بویوک اوراق . جراح بور-
طریان] غوسی . - آتمق : حرص

و طمعه چارچاق ییوب یتیرمك ، نوارسه
ییوب یوتیق ؛ قیروب کچیرمك . * طریابچی :

آکین یچن . * طریانلامق : طریانله یچمك .
طربوش [ع. س. باش کسوه می ، وقتیه

[ع. س. آتمه . قومه . صورمه .
طرح] بر عددی دیگرندن چیقارمه .

ترتیب ، تنظیم ایتمه ؛ بریاچی طرح ایلدی .

[ع. س. دالاق دنیلن عضویك
طحال] شیشمه سندن عبارت خسته لق .

[ع. م. اوکوتمه . * طحنیه :
طخن] یغدی وسائره یی اوکوتدیرمه اجرق

[ع. س. اوکودلمش حبوبات ، اون .
طحین] داری اونی . شکرلی صوابله

قاریشدرلمش داری اونی . - حلوانی :
داری اونیه یاییلان معروف طاتی . *

طحینی : طحین رنکسکده اولان طحین رنکی .
[س. نردبان پارمقلی . -

طربازان] بابایی : بوپارمقلهك بر او
جنده کی قالین آغاج .

طراپزا [س. ماضه ، نك ماضه سی ،
طراپزا] صوفرا .

طرار [ع. س. یان کسیچی ، دولندیرچی .
طراز] ایشلمه ، ایشلمش آلبسه .

[ع. س. سوس ، زیب وزینت . صورت ،
طرز ، اسلوب . کوزل بر فکری حاوی

عباره . فاضه . سوسله یین ، طوئادان .
دوزلتن ، نظام و انتظامه قویان : شاعر

بدیعه طراز . * طرازنده : نقش ایدن ،
سوسلندیرن .

[س. طرامقدن متحصل بروز . آز
طراز] سس قیصیلقی . - لائق : بروز-

لتمك ؛ آز سس قیصیلق : سسکیز طراز لاش .
[س. صاچ وصال دوزلتمك مخصوص

طراق] آلت . طوقوماجیلقده مستعمل
طراغه بکزه یین دیش دیش آلت . یوک

وسائره یی آچوب دیمک مخصوص ماکینه .
صویك دینده کی چامورلری تمیزلمك مخصوص

آلت ، بو خدمت ایچون قولالاییلان ماکینه لی
دوبه . ماشلری دوزلتمك مخصوص اوافق

دیشلی چلیك قلم . طراق شکلنده باغچوان
آلتی . بعض قوشلرک باشنده بولونان

تپه لك . آل وایاق پارمقلرینك مربوط بو-
لوندقلری کیمیکلر . برنوع دكیز بوجکی ،

یالیزلرده قولاق کچی قنادرقلر . * بیك
طراقده بزی وار : مختلف ایشلری وار .

* طراقلامق : طویراقلری دیشلی بر آلتله

توزیم، تقسیم، تعین: ویرکی طرح ۱۱.
— افکن، — انداز: قوران، ترتیب
ایدن، مؤسس.

طُرْخان [ع.س. ویا تورخان. اصل و شریف
آدم، پرنس، شف، رئیس.

طَرْحُون [ع.س. کوکی آبی قوقان بر
جنس نبات: استراغون.

طَرْد [ع.م. قوغه، دفع، تبعید.
عسکر لکدن و مأموریتدن
چیقارمه، آتاه.

طَرْدِیه [ع.س. بر مثنوی آراسته سو-
یلنه غزل و سائره.

طَرَز [ع.س. شکل، صورت، عجم.
اصول، اسلوب.

طَرطیل [ع.س. آغاچله مسلط اولان
کوجوک قورت. بو قورت
شکلند، نقش، سوس.

طَرَف [ع.س. یان، جهت. بر، مملکت،
قطعه. عند، نزد. اوج،

نقطه، نهایت. قبی: نهرک اوتیه طرفنده.
یوز: کاغذک بو طرفنده: بویوزنده. مخالف

ویا محاصم اولانلرک هریری، فرقه. آلت: —
مابعد. اوست: — ماقبل: فضل، بقیه.

او: — اوراسی. بو: — بوراسی. ی: —
هیچ بر طرفدن اولمایان. —: جهت

جهت، هر یانه. * طرفدار: بر طرفی
إلتزام ایدن. * طرفداری: طرفدارلق،

ایبی مخالف فرقه دن بریخی إلتزام ایدیش.
* طرفکیر: طرف، طوتان، طرفدار.

* طرفکیری: طرفدارلق. * طرفلی:
یان و طرفی اولان، غیر تکشانی بولونان.

چ. اطراف.
طَرَف [ع.س. ویا طرفه. کوز قپاغنسک
سرعتله قاپانوب آچلمسی. باقیش.

طَرَفَنده [ص. ت: تورقادا] وقتندن
اول کاله ایرن، یتیشدن

(میوه و سائره). صوک: — موسمی کچدکدن
صوکره کی (میوه و سائره).

طَرَفَه [ع.س. ویا طرف. کوز قپاغنسک
سرعتله قاپانوب آچلمسی، نظر.
* طرفه العینده: پاک آزر بر زمانده، بر لحظه ده.

طَرَفَه [ع.س. یکی و نادر شی، عجائب
شی. یکیک، ندرت. یهودیلرجه

اکلی مشروع اولمایان شی. ع.س. یتنه مهین،
طوفونولامایان شی: بوده می طرفه اولدی!

طَرَفِین [ع.س. ایکی قسم، ایکی جهت،
ایکی اوج، ایکی نهایت ویا یوز.

طَرُق [ع.س. ج. طریقار، یوللر. ب: طریق.

طَرَقاز [ع.س. قاپونک آرقه سنه سوروون
دمیر ویا آچ سوروکو. — لامق:
قاپونک طرقازی سورمک.

طَرَمالامق [ف. طرناقله چیزمک. راحتسز
ایتمک: بو فکر ذهنی طرمالایور.

طَرَماتَمق [ف. طرناقلی ایلوشدیرره رک
چیقماق: کدی آغاچه طر-
ماندی. دیک یره چیقماق: تپیه طرماتَمق.

طَرَمِیق [ع.س. چنک کبی دیشلری اولان
رنوع زراعت آلتی. کوجوک

چنک. طرناغک چیزدیی چیزکی. — لامق:
اوزندن طرمیق چنک، طرمالامق.

طَرَناق [ع.س. پارمقارک اوجنده کی سرت
کیمک. اوجنده اوفاق بر
چیقینتیمی بولونان دمیر. — طاقق: بر

اوجندن صیقجه باقالامق، ضبطنه چالیشمق.
— کچیرمک: اجرای نفوذ ایتمک؛ یاقالامق.

آله آلمق. * تپه دن طرناغه: باشدن
آشاغی، سرایا.

طَرَه [ع.س. بر کوزه لک آلتنه دوکولن
قیورجق صاچ لوله سی.

طَرِی [ع.س. کوریه، تر و تازه، هنوز
رطب، یومشاق (آتمک).
ع.س. عارض و طاری اوله،

طَرِیان [کلیورمه: طریان مرض،
ع.س. یول، جاده. — عام:

طَرِیق [ع.س. یول، جاده. هرکسک کچیمک
عومی جاده.

طَرِیق [ع.س. یول، جاده. هرکسک کچیمک
عومی جاده.

طغرا [ع.س. ایچنده پادشاهلرک اسمی بازلی بر شکل مخصوص . طومار . ایپ کبی اورولش هندیل ویا قوشاق : — کش : طغرا یا عقیده اوسته .

طغرول [ع.س. ویا طوغرول . آق ویا چاتر طوغان . اسم خاص ده اولور .

طغیان [ع.س. حدی تجاویز ایتمه ، ظلم (قان) قاینامه . آزعینلق ، برکشک .

طفره [ع.س. صیچرامه . بالا پروزلق . طریق علمیده ترفیع . — فروش : بالا پروزلق ایدن ، اوست پرده دن آتوب طوتان .

طفل [ع.س. کوچوک ، کوچوک باشده کی جقجه ، چوجقه لائق . * طفلانہ : چو . چوجقلق : کوچوکک ، صباوت .

طفلان [ع.س. باغچه لرده یتیمشدریلن کوچوک بر آغاچ .

طفولیت [ع.س. ویا طعولت ، چوجقلق ، کوچوکک ، صباوت ، صغرسن .

طفیلی [ع.س. دالقاوق ، کاسه ایس . سورکون (نبات) . * طفیلیات : باشقارینک ضررینه بسله نن حیوانان و نباتات .

طقسان [د.د.عد. (ت : دو قسان) . طغوز کره اون ، ۹۰ . * طغسانر : هر دفعه سنده طقسان . * طقسانلق : طقسان یاشنده ، طقسسان قیمتنده . *

طقسانجی : طقسسان درجه سنده اولان . طقسانر : هر دفعه سنده طقسان . * طقسانلق : طقسان یاشنده ، طقسسان قیمتنده . *

طقوز [د.د.عد. (ت : دو قوز . سکرذن طقوز : هر دفعه سنده طقوز . * طقوزلق : طغوز یاشنده اولان ، طقوز غروش ، اوقه وسائرہ قیمتنده اولان . * طقوزلی : طقوز قسمندن مرکب . * طقوزنجی : طقوز درجه سنده اولان .

طلا [ع.س. سوروله جک شیء ، باغ ، قطران . شراب . مایع حالنده آلتون . * طلاکار : یاندریجی ، یاندریلایان .

طلاب [ع.س. طالبلر ، شاگردلر .

ایچون طوتدینی یول ، مسلك . طریقت ، بر عارف باللهک طوتدینی یول . سبب ، واسطه ، وسیله . * اولی بالطریق : دها اعلی ، اولویتله ، نعم المطلوب . ج . طرق . **طریقت** [ع.س. یول ، راه ، دینی یول ، مسلك ، مذهب . سیرت ، سلوک ، نهج . ج . طرائق ایستده بر طرق قوللائیور .

طریل [ع.س. چیلایق : فقیر ، پارسز . تتره کی تصویر ایدر : طریل تتره یوردی . * طریلامق : پارسز ، چیلایق قللق .

طرس [ع.س. قاز سسنی تصویر ایدر . حه . صوص ، سکوت ! س . سکوت : اورته لفته طرس پیس یوق ! * طرسلامق : طرس دیه سس چیقارمق .

طشت فاسلکن . — زرین : آلتون لکن .

طشره [ع.س. بر شیشک طیش طرفی ، خارج . ولایات . — لاق : پای تختک غیر اولان یرلر ، ولایات : بری خلق ، صرعنه ، حواله . — لی : ولایات اها لیسندن اولان .

طعام [ع.س. یماک ، آش . * طعامیه : بعض تکیه لرک فقرایه یماک یدیرمهک مخصوص وارداتی .

طعم [ع.س. یجه ، آکل . طات ، لذت : بومیه نک طعمی ناصلدر ؟

طعم [ع.س. یماک ، یینی . چاشنی . زهر . غذا ، ییجهک . طبات ، لذت . طعامه دعوت .

طغن [ع.س. سوکمه . غیبت ، افترا ایتمه . ذم ، قدح .

طعنه [ع.س. سوکمه ، ذم ، افترا : طعنه اغیار چکمکدر ایتمه بریار ایچون — قصولی . — زن اولق : سوکمهک .

طغاة [ع.س. ج . طاغیلر ، طغیان ایدلر .

طَلَق [ع.م. بوشامه؛ نکاحی بی برافه،
نکاحک فسخی.]

طَلَاَق [ع.م. سرپست سویلش،
سلاست : طلاق لسان.
کولر یوزلیک.]

طَلَاوَت [ع.م. حسن، لطافت،
شیرینک، کوزلک، طلاوت آدا.]

طَلَب [ع.م. ایستمه، آوامه. آرزو،
رغبت، میل. * طلبکار :
ایستنه ی، آرایان، آرزو ایدن.]

طَلَبَه [ع.م. چ. ایستنه یلر، طالبلر،
مکتب چوچقلری، ب : طالب.
طَلَح ع.م. صمغ آغاجی.]

طَلِسم [ع.م. بر نوع موهوم شی که
ایلمدکده دقینه وسائر کشف
ایدیلوب میدانه چیقار یلامازمش. ع.م. آن
و خارق العاده بر قوت و تأثیر حائر اولان
شی : آلتین کوتلی بر طلسمدر. چاره،
تدبیر : بواشک طلسمی بولامادق. *
طلسمی : طلسمله یالیش، أسرار انکیز
بر قوت و تأثیر ایله وجوده کتیرلمش. بولکه
أَسْلاً عربجه دکدر؛ عربجه تلفظی ده
باشقه تورلور. چ. طلسم، طلسمات.
طَلَع [ع.م. چیچک کرمه ذریجی حکمنده
اولان صاری توز.]

طَلَعَت [ع.م. منظره، یوز، چهره،
دیدار : اشتیاق طلعت یار.]

طَلَق [ع.م. وضع حمل اوجاعی. یومشاق
لویض بر ماده که توزی اجزا-
جیلقد و صنایعده مستعملدر. چ. اطلاق.]

طَلُوع [ع.م. طلوعه، (کونش) کو-
رونه : طلوع شمس. ع.م.
بر فک ک قبلده، مفکرده طوغماسی.]

طَلِيعَه [ع.م. پیشدار، دشمنک احوالی
کشف ایدن عسکر. کشاف.]

طَم [س. باقییر جلاسی. = چرخ : بو
طَلَح ع.م. صمغ آغاجی.]

طَمَار س. ب : دامار.

طَمْتُ [ع.م. عادت کورمه، حیض.
طَمْطَرَاق [ع.م. لفظده طنطنه، دبدبه،
شعشه، پارلی.]

طَمَع [ع.م. حرص، آج کوزلیک. چوق
بر آرزو و حرص ایله ایستمک. * طمعاً :
آج کوزلیک سببیه، حرص ایله. *
طمعکار : آج کوزلو؛ مال و نقدی چوق
سون، بخیل.]

طَمَلَه س. ب : طاملا.
طَن [ع.م. کسکین معدنی برسسی تصویر
ایدر : طن طن ایتک.]

طَنَّاَز [ع.م. آکله بن، هستری.
طَنبُور [ع.م. اینجه واوزون صابی یو-
وارلاق قارلی بر چالنی. *
طنبوری : بو چالنی چلمده ماهر کیمسه.
* طنبور : طنبورک کوچوکی.]

طَنَظْه [ع.م. معدنی سس؛ عکس.
حشرات ویزلیمسی. غل، کو-
رولتو، هارلی، دبدبه، آلاش، کلفت.
* لی : دبدبه لی.]

طَنغَر [ع.م. تنجره، صحن کبی شینلرک
چیقاردیغی سسی تصویر ایدر،
یا مکرر ویا طنغر منغر شکنده قوللانیلیر.
طنغر منغر سالایور. * داتق : طنغر
دیه سس چیقارمق، سازچالمق. = دامق :
طنغردی ایتک. * طنغردی : کورولتولو
قورو سس.]

طَنین [ع.م. معدنی سس. حشرات
وهوامک ویزلیمسی. قولاغش
چینلاماسی. = آندا : طینلایان، چینلا-
یان، ویزلایان.]

طَوَاشِی [ع.م. حرم آغاسی، خادم
آغاسی.]

طَوَاف [ع.م. اطرافنی دولاشمه؛ بر
شینک اطرافده دونه.]

طَوَال [د.م. دهر جرونی.]

طوپال [ص. برآياڭى سقط ويا قيصة اولان. * طوپاللامق: — يورومك

طوپالاق [ص. يووارلاق، مسدور. يووارلاق ياموق دنكى.

طوپچى [ص. طوپ قوللانان عسكەر. * طوپچيلىق: طوپچينك صنعت

و وظيفهسى. * طوپخانه: طوپ دوكونلر. وقتيله طوپچى صنفك اداړه مركزيهسى.

طوپراق [ص. اړضك اوزرنده كى ماده صلبه كه صو ايله قارلش پيرسه

چامور اولور. ير، اړض. مملكت. اړاضى، — باصدى: بر قصبه كېرېدن

آلان دخوليه رسمى. قارا: — مزار. ص. طوپراقدين ياپلش، طوپراق رنكنده.

* طوپراقلامق: اوزرنه طوپراق اورتمك. [ص. برلكره اجتماع اه.

طوپلاشمق [ص. بر يره جمع اولق. ق. بر يره ييغوب طوپ

طوپلامق [ص. ايتك: اودون طوپلامق. يوقارى قالديرمق: ايتكلركى طوپلايك.

بريكديرمك: ياره طوپلامق. قوپاروب بريكديرمك، ثمره سنى آلق: اوزوم طوپلامق.

يرده كى شينلرى قالديرمق، ترتيبه صوفق: ياتاقلىرى، اورته لنى طوپلايك. دعوت و جلب

ايتك. كندى: — آيلاشمك: عقللى باشنه آلق. مته طوپلاقمق، طوپلانديرمق.

طوپلاقمق [ص. قل. بر يره كلوب بريكماك، قل. اجتماع ايتك. چوغالق.

بوزوشمك، دارلاشمق. ايشلرخى يولنه قومق. سميرمك. اوستى باشى دوزلته.

رك حرمتكارانه بر وضع آلق. م. بر يره جمع و تحشيد ايدلك. دوشوشمك،

قاتلانمق، قالديرمق. م. طوپلانمق. [ص. ويا طوپلو. اوچنده برطوپى

طوپلى [ص. اولان. اوستى باشى منتظم. سمير. طوپلانمش، داغنيق اولمايان. دير-

لى: — انتظام پرور، عقلى باشنده. ص. طوپلو ايكته.

طوپوز [ص. اوجى يووارلاق صوبا. طوپوز [قيصة و قالين (آدم).

طوامير [ص. سم. طومارلر، جلدلر، كستابلر. ب. طومار.

طوائف [ص. سم. طائفه، قوملر، ملتلر؛ بولوكلر، فرقهلر.

طوب [ص. (طو) ايله باشلابان كله لرك اولونده هبالغه و تأكيد بيان

اير: طوب طولو. [ص. سم. سعادت، عين، ميمت؛

طوبى [ص. سم. سعادت، عين، ميمت؛ جنتده برآغاج. سم. طوبيات.

طوپ [ص. يووارلاق شى؛ چوجوقلر. طوپ اوينار. طوپلانمش قاش

وسايره. بويوك دانه و شرابل آتان طوپچى سلاجى. طوپك چيقاردىغى / سس. سم. —

آتمق: افلاس ايتك. * طوپى آتمق: اولمك. * طوپدن: هپسنه بردن، جمله.

آلتين: — قاترلى زرين ديلين چيچك. آلتين طوپ: چوق كوزل وسوملى چو-

جوق. — چكر: غانبودن ده قوتلى آخر طوپلو سفينه. * طوپه طومتق: طوپ

دانه سيله دوكمك. * قار طوپ: قارك يووارلانماسدن حاصل اولان مدور ييغين؛

كولكده يتيشن بر چيچك؛ بياض تومبول چوجق. — كې: بلا تردد، هان. ص.

يووارلاق، مدور: — چهره. طوپلانمش، مجموع: طوپ يكون. جمله سى، هپسى:

طوپنه يوف! [ص. چوجوقلرك ايله ويا قير. طوپاچ [ص. باچله دوندركلرى محروط

شكلنده كى اويونچاق. قايق كوركمنك طوپارلاق يرى. قيصة و بودور (آدم).

طوپارلاق [ص. يووارلاق. طوس: — [ص. تماميله مدور. ص.

جبخانه آرابه سى. [ص. طوپ و جمع ايتك،

طوپارلامق [ص. بر يره طوپلامق. طوپاز [ص. بر نوع شفاف صارى

طوپاق [ص. يووارلاق شى؛ برطوپاق. طوپاق [ص. حيوان آياغك طوپوغي.

طوپوغرافیا [ی. س. بریری سطحده کی اوستنده خطرله کوسترمک فی ، بر یرک خطوط ایله ابراه و توصیف .

طویوق [کیمی . جای آغزینک آز اوتنه سنده قومارک نیغلامدن حاصل اولان سد . دیرک و سرنلرک اک آشاغیسی .
— چالمق : ایکی آياغک طوپوقاریخی یورورکن بر برینه چاریمق .

طوت [د. س. ویا دوت . معروف میوه که آغاجنک یاپراقارلیه ایپک بوجی بسلیئر .

طوتار [س. ویا طوتاریق . فوق العاده حدت و عناد . صرعه خسته اخی .

طوتام [س. بر دفعه ده بردن دولان مقدار . بر طوتام اوت . آوجک استیعاب ایتدیکی مقدار . حال . طور .
قولب ، طوتاجق یر . * طوتاملاق : قاچ طوتام اولدیغی اولچمک .

طوتامق [س. مسلک ، مشوار ، حال وطورده اطراد ، ثبات .
طوتولاجق قولب ، صاپ . * طوتامسز : مسلکسز ، ثباتسز .

طوتساق [ص. حریده اسیر ایدلمش .
* طوتساقلق : حرب اسیرلکی .

طوتقال [س. بعض مواد عضویه دن چیقاریلان پاک یاپیشقان بر ماده . * طوتقاللامق : طوتقال سورمک ، طوتقال ایله یاپیشدیرمق . * طوتقاللی : طوتقال سورولمش .

طوتقون [ص. طوتولمش ، دوچار اولمش . مبتلا ، دوشگون ، عاشق اولمش .
سیرست سوز سولیه یه مین ، صیقیلان منزول ، مفلوج . طورغولق . طیقانه کسوف و یاخسوفه اوغرامش : طوتقون آی .
[فت . آله آلاق ضبط ایتمک ،

طوتق [آله بولوندیرمق . آله یکچیرمک .
یاقالامق . طوقونق . سرسم ویا سرخوش ایتک ، طوقونق : دکیز طوتق . نکاح

آلتنده بولوندیرمق . تصرفنده بولوندیرمق .
قوز ایتک ، نظرله باقی . عد و اعتبار ایتک . باشلامق . کراملق . إشغال ایتک ، قاپلامق . قپاق . صافلامق ، حفظ ایتک . قوللامق ، استخدام و استعمال ایتک . ضبط و استیلا ایتک . حساب ایتک . صایق . عارض اولق ، یاقالامق . انتساب و سلوک ایتک : بر ایش طوتوق . دیکلمک ، قبول ایتک ؛ ثبات و دوام ایتک . یاقق ، حاضر . لامق ، بسلمک ، یتیشدیرمک : خور ، بوجک طوتوق . قوللامق . قورمق ، دو . شونمک ، ذهنه یرلشدیرمک . ل . آغزیننه باشلامق : باشم طوتدی . کوک صالمق ، نشو و نما بولق . ایشلمک ، آبی آت براتق : بو بویا طوتماز . اویق ، موافق . کلک : ایکی سوزکن بر برینی طوتیور .
آل آباتق : ایش یاپایسه جک بر حالد بولونمق . آل اوستنده : اعزاز و اکرام ایتک . خوش : حسن معامله ایتک .
طاماری : عناد ایتک . قفا : صورت ایتک ، داربله رق کبر و عظمت کوسترمک .
لقردییه : لقردی ایله مشغول ایتک . یر : یرایشغال ایتک ، ایشه یارامق . یوز : توجه و میل ایتک ، تحول ایتک ؛ صیقلماق ، اوتانماق . یول : بر یوله ، بر مسلک سلوک ایتک : اوده بویولی طوتمش . آغزله قوش : غیرممکنی یاپا . جق قدر اثر درایت کوسترمک . اوزون : سوزی ، ایشی اوزاتق ، مشکلات چیقارمه قالمق . خور : فنا قوللامق ؛ یراتمق . سوز : نصیحت دیکلمک . سوزینی : وعدینی ایفا ایتک . شاهد : برینی شاهد کوسترمک . طرف : طرفدار . لق ایتک . کوز : موافق بولق ، شاپان قبول کورمک . یرینی : یرینه کچمک .
م . طوتدیرمق : علاوه ایدیکز : عناد و اصرار ایتک ، مصرأ ادا ایتک : ایسترم دبه طوتدیردی ، بر خسته لق طوتدیردی ؛ یاقاتدیرمق ؛ آل طوتوندرمق . آهی :

انتقامی آلتی . دعاسی : — تأثیرنی کو-
سترمک ، الھدن ایستدیی و قوعه کلک .
کندی وجودینه یابیشدیرمق : سولوک طوتوق .
[س. بجشه قونان شی . رهن ،
طوتو [رهنه قونان شی .

طوتوشدیرمق [فته . بربرینه طوتودرمق ،
لندیرمک ، یاقق . غوغا ایتدیرمک . اصول-
له جق آلنه ویرمک ، صیقیشدیرمق .

طوتوشمق [مشه . بربرینی طوتوق .
ایتمک . باشلامق ، آشبت ایتمک . غوغابه
طوتوشدیلر . آنکی : — تلاشه دوشمک ،
به یایاجغنی شاشیرمق .

طوتوق [صه سربست حرکت ایدمه یین ،
مفلوج . عجوب . قیصیق .
طوتولش ، قپالی . بعلی ، آغر .

طوتولمق [فه . ویا طرئلق . یاقالانق .
کراانق . خدمت آلتی . طیقانق . حرکت
ایتمز اولق . قیصیلیمق . (آی ، کولش)
قارارمق . دوچار و کرتار اولق : خسته لغه
طوتولمق . آلتی ، کوجنمک ، ایچریله مک ،
قیزمق : بو سوزه فنا حالده طوتولدی .
مقبول و معتبر اولق ، صایلق : بو او یون
طوتولماز . دعوانی غائب ا . مغلوب اولمق :
نهایت کندی إقراریه طوتولدی . شاق
و مبتلا اولق ، اورولق : برقیزه طوتولش .

طوتوم [س. حرکت ، معامله ، طور :
اونک . وتومی بکنیمورلر .

طوتونق [فته . موفق و بایدار اولمق :
وجودینه یابیشدیرمق ، قومق ، صارمق ،
باغلامق : یاشمق طوتوندی . قوللانق :
سولوک طوتونق . ل . صارمق ، طوتوب
یابیشمق ، توسل ایتمک .

طور [مه . تاکید و مبالغه ایچون طوایله
باشلایان بعض کلرک اولنه کلیر :
طور طوب اولش .

[س. آغ ، اورکو . صه آغ شکنده
طور [یابیش : طود قوشاق .

طور [صه عجی . کمال بولمامش . خام ،
طوی .

طور [صه . جبل ، داغ . طور سینا
دئیلن مشهور داغ .

طور [صه . صورت حرکت ، طرز ،
آدا . کوستریش ، ساخته حرکت .
چ . اطوار .

طوراج [صه . برجس سولکون .

طوراق [س. کومور یاقدقلری طوپراق
کیندی و چوقوری .

طوراق [س. طوریلاجقیر ، مقام ،
[مکان . مسکن ، مأوی . *
طوراقلامق : سولیرکن تردد کوسترمک .

طورامان [س. جاهل ، تربیه سز و قبا
کنج ایریسی .

طوران [صه . قلدانمایان ، ثابت ،
[ساکن . موجود ، کائن .

طوربا [س. ایچنه اوتهری قومق ایچون
یز و سائردهن یابیش بویوک
کیسه . بدناک برطر فده پیدا اولان صارقی
شیش . خصیه ظریف . — لاتی : طربا پیدا .

طورب [ای . محروقات کبی قوللایان
آزچوق کومورلشمش نبات مواد .

طورپ [ای . نباتاتدن بهارلی و یاقیچی
بیاض ویا قیرمزی برکوک .

طورپیدو [س. کبی غرق ایتمک مخصوص
دکیز لغمی . — بوط : سیار

طوریسولرله مجهز خفیف و غایت سریع
کوچوک سفینه .

طورپیل [ای . ده کبز ایچنده إنفلاق
ایدن آلت حریه .

طوریپیقور [ای . طورپیل دوچمکه ،
قوغغ و آتغغه مخصوص

کوچوک واپورکه سرعتی زیاده اولور .

طورتو [س. ویا طوری . برمایک دینه
چوکش شی ، چوکوتو ، پوصه .

طوردرمق [د.د.د. بکلمتک. إقامة. ، طورور بر حاله قومق . آياقده طورمغه آليشديرمق .

طورشو . س. ب : ترشی .

طورغون [د.د.د. ويا دورغون . طو . ران ، ساکن ، راکد . بطی ، آغر . يورولش ، اوصانمش ، فتور کيترمش . * طورغونلق ؛ حرکتسزلک ، سکون . بطائت ، آغراق . يورغونلق ، اوصانچ ، فتور ، بيقمه . حيرت ، شاشقينلق . ص. کنج بچريکسز خوواردده . آليشماش خرکله .

طورلمق [د.د.د. دينه چوکک ، سوزلمک . بکلنلمک ، توقف ايدلمک . طورلوق [س. ايچنده کومور ياقيلان چوقور . طوپراق کلبه .

طورمق [ف. قلدامامق ، سکوتنده بو . لومتق . حرکتدن فارغ اولمق . توقف ايتک . کسلمک ، دڭک . ايليشوب قالمق : ييديمک بوغازمه طوردي . شبات ايتک . اوطورمق ، اقامت ايتک . راحت اوطورمق ، کورولتي ايتمه مک . بکلمک ، صبر ايتک : طورک بر آق ؛ طوراميورم . ايشنده دوام ايتک : آشچيکز طورويورم ؟ بولونقمده دوام ايتمک . کتابلرکسز اوده طورويور . شاشمق ، حيرته دوشمک : يوق ايشيدنجه طوردي . استمرار بيان ايدر : يازا طورمق ، اوقويا طورمق : ياز . مقده ، اوقومقده دوام ايتک . * آقان صولر طورر : هيچ ديهجک يوق ، برشی * دينه من . * ايچم طورميور : صبر ايده . ميورم . بوش — : هيچ برشی * ياقامق . * تک طورماز : راحت طورماز ، يارامازلق ايدر . ديل — : صوصمق ، سکوت ايتک . ذهن — : حيرته قالمق . راحت — : يارامازلق ايتمه مک . * سويله طورسئون . بريانه طورسون : قطع نظر ، صرف نظر ، اوندين ماعدا . قارشى — : مخالفت وسر . کشلک ايتک . * کوزکه طورسون : کور

اول ! * ديزکه طورسون : کوتوروم اول ! * معدهيه — : هضم اولونا مايوب قالمق . [س. ويا تورناويدا . ويدالري طورناويدا] چويرمهک مخصوص آلت .

طورنج . س. ب : ترنج .

طورنو [ی.س. يوارلاق شيلري ايشلمک مخصوص دستکاه . دوکجه جي و باقيرجي چرخي . س. برنوع بويوک قوش . مصر — طورنا [س. قره لکک . — باليقي : بر جنس باليقي . — غاغاسي : برچيچک . — قطاري : سورو ايله کزنلردن ، بربري آرقه سندن قاينلردن کنايه . — قيري : کول رنکته چالار آت طوني . — کچيدي : بهار قيرطنه سي . — کوزي : براق صاري . — يي کوزدن اورمق : اک کوزل واک آبي بر شيشي آله ايتک (لطيفه طريقيه) . — جي : يکيچري اوجاغنده برصنف .

طورو [د.د.د. براق ، آچيق ، صاف : طورو صودن کچيرمک . — لامتق : صودن کچيرلمک .

طوروق [د.د.د. دروه ، تپه . کومه . صاف ، براق ، * طوروقلامق : تپهله طولديرمق . * طوروقلامه : تپهله ، کومهله . د.د.د. طوروق ديه چوکوب چوکک . ب. اوصلامق . مه طورولمتق . [س. چوجفک چوجفي ، حقيده ، حقيده . ايکي ياشنده دوه .

طورا [س. اويون اوينامق ايچون منديلدن ويا قوشاقدن اورولش شی . داوول چالمغه يارايان طوقاق وسائر . دمت ، باغ ، پاکت : برطورا ايلپليک . دام — سي : صاچاق کناري .

طورو [د.د.د. ويا طوري . قاره ايله قيزيل آراسنده آت ريکي .

طوروش [د.د.د. ويا طوريش . طور . طور ، حال ، هيئت .

* طوعاً : ایسته‌یه‌رك ، كندی رضاسیله .
* طوعاً وكرهاً : ایستر ایستمز .

طَوْع س . ب : توغ .

طوغان [د.ص. قوش طومتق ایچون
آلشیدیریلان یریحی قوش .

* طوغانجی : طوغانلری بسلیوب اونلره
نظارت ایدن ؛ یکیچیرلره برصنف عسکر .

طوغرامق [د.ف. بارچه پارچه کسمک ،
پارچه لاق . مه طوغرامق .

طوغرامه [د.ص. بارچه پارچه کسمه ،
پارچه لاق . بچلمش ، طوغرامش
کراسته دن پاییلان ایش . — جی : طوغرا .
مه ایشلریله مشغول اولان . قاپو ، چر-
چیوه و سائره یابان .

طوغری [د.ص. ویا دوغرو : دوز ،
آکری اولمایان . کرچک ،

عققی . خطاسز . حیلله ایتمک . ناموسلی ،
عقیف . ح . هیچ صاء سزین . کرچکدن ،

یالان اولمایارق . حیلله سز . خطاسز ،
یاکلیشسز . استقامتله ، خالصانه . س .

حقیقت ، دوغرولق . استقامت بیان ایدر :
غریبه دوغرو . درجه اعتباریله تقریه دالات

ایدر : قرق یاشلریله دوغرو . دن — یه :
بلاواسطه . — جه : دوغروییه بکزر ؛

هیچ دولاشابوق ، بلاواسطه . — لاشمق :
دوغروی سویله مک ، حقیقتی تسلیم ایتمک .

* دوغرولمق : آکری بی دوغرو یایمق ؛
یاکلیشی دوزه لیمک . — لقی : دوزلك ،

استقامت ، کرچکک ، صحت ؛ یالان
سویله مینک حالی ، راستکولق ؛ ناموس

عفت ، خلوص ؛ حیلله سزک ، صفوت ؛
یاکلیشسزلق . * دوغرولمق : دوز و مستقیم

اولق ؛ قاقوب قائماً دورمق ، بر پره
توجه ایتمک ، بر استقامت آلمق ؛ دوزمک .

یوزنخی چویرمک ؛ تحقق ایتمک .
طوغله [د.ص. فرونده پیششمش بر نوع
کرپیچ . — خرمانی : طوغله

پاییلان یر . آتش — سی : آتیشه طیانیر
جنسی . ص . طوغله دن یاپلمش .

طوریك س . پالامود بالیغنک بویوکی .

طورینا س . اورکینوز دینلن بربالیق .

طوز [د.ص.مرت ، قیریلایلیر ، قورو و صوده
اربر ککره سسی بر ماده که ینکله

لذت و یرر . حمضیات و قلوئیادن بعضیلرینه ده
بو اسم و یریلیر . لذت ، طات : بو صحتک

هیچ طادی طوزی یوق . * ینکلیز طوزی :
مسهل برعلاج . — روحی : مرمرلی تمیز .

له مکده قوللائیلان حامض قلو رماء . *
طوزی قورو : مستغنی . — سز : طوزی

اولمایان ؛ لذتسز ، طاتسز . — لاق :
طوز سزیمک ، طوزله برابر باصدیرمق ؛

مه طوز لاق . — لقی : طوز قوغغه
مخصوص قاب . — لوق : طوزی چوق ؛ بهالی .

* طوزلا : طوز چیقاریلان محل . * طوزلیجه :
ارلدیجه طوزلو ؛ بهالیجه .

طوزاق [د.ص. حیواناتی قوتوب یاقالامق
ایچون قوللائیلان آلت ، دام .

پوضو . حیلله ، خدعه .
طوس [د.ص. (طو) ایله باشلایان بعض
صفتلرک باشنه کلیر . تاکید

ومبالغه بیان ایدر : طوس طویارلاق .
— یاش ویا بویونوزله اورمه :

طوس [د.ص. یاش ویا بویونوزله اورمه ؛
دوقوچ طوس اورویور .

طوسباغه س . قیلوباغه .
طوسقا [د.ص. ویاطوسقه ، جنوبی آرنائودلق
أهالیسندن اولان .

طوسون [د.ص. دانه لقدن هنوز قورتولمش
ایکی باشنده قارا صیغیر ،

کنج بوغا . کوربوز و سوبی دلیقانی .
د.ف. س . زبازدی : دودو . پاپاغان .

طوطی [د.ص. کوزل سویلر محبوبه . —
قوشی : کوهزه . — نامه : بم اصل و اساس

اویدورمه سوزلر . تر . س . اولجه قازین و خانم
کله لری یرینه قوللائیلیردی : فاطمه طوطی .

شیمدی یاشلیجه آرمی قازلرینه دنیر .
طوع [د.ص. إطاعت ایتمه . ایسته‌یه‌رك
برشی یایمه ، آرزو ایله حرکت .

اقتدار : طوق يشر . بعض قوشلارك
بوينلارنده حلقه رسمنده كي چيز كي .

طوقات سه ب : توقات .

طوقاج سه چيريجي طوقاغي .

طوقاق [سه آغاجدن باشي طوپوزلو
آلت . قاپو چالغنه مخصوص
دمير آلت . چاشيري دوكمكه مخصوص
ياصى تخته . چكيچ كي اورمغه يارايان
صابلي يورالراق قالين آغاج . — كي :
طومبول و كوربوز چوجوق .

طوقورجين [سه بوغداي دمقي ييغيني .
كلين جه ازي ققسي .

بر نوع بونجوق اويون .

طوقوز [سه طوق ، صيق (قاش) . عده
ب : طقوز .

طوقوش [سه دكيش : — تراپيه ،
مبادله تعميرنده مستعملدر .

طوقوشمق [دهده بربرينه طوقونئق ،
پيشمق . مه طوقوشدرمق .

طوقومق [دهده نسج ايتمك دستكاهده
ايليلكاري بربرينه چاتارق
اورمك . مكيك : — بونه كيدوب كلك . اينجه
آله يوب صيق : — اينجه دن اينجه يه تحقيقاتده
بك ايلري كيتمك . مه طوقونئق .

طوقومه [دهده طوقومق فعلی ، نسج .
طوقومه سي صيق بز . مندر
اورتوسي ، ياتاق چارشاقي كي نوللاييلان
خصوصي طوقونئق شي . سه بو طوقو .
مهدن يايلىش .

طوقوناق [سه ايشلمه ، تاثير ، كچه .
باشه اورمه . اضرار ،
بوزمه . * طوقوناقلي : ايشله ييجي ، مؤثره .
باشه اورييجي ، سرتجه ؛ مضر ، بوزان .

طوقونئق [دهده آل ايله دكمك . دكمك ،
ايليشمك . آل سوروب بوزمق . ايشلمك ،
تاثير ايتمك . كوجه كيتمك . اينجيتمك .

[دهده ويا دوغئق . دنيايه كلك ،
طوغئق] آنا رحمدن چيغمق . افقدن
سياه يوكسلمك . ظهور ايتمك ، حاصل
اولئق . سانئ اولق . اينجه ، قلبه ،
يوركه : — سنوح ايتمك ، سانئ اولق .
* طوغديغنه پشيمان : بك تئبل .

طوغمه [دهده طوغئق فعلی . دنيايه كله .
افقدن كورومغه . سه طوغمش .
دنياهه كلش . آنادن : — طوغيشنده ،
سوكرده دن اولمه دكل : آنادن طوغمه كور ؛
چيرپل چيلاق ، آناستدن دوغديغني كي .
[دهده طوغولان ير ، ولادت
طوغئق] محلي ، وطن . طلوع يري ، مشرق .

طوغورغان سه چوق طوغوران .

طوغورمق [دهده دنياهه كيتيرمك ،
توليد ايتمك . طقوز : —
بو يوك بر صبر سزقله انتظارده بولونئق .
مه طوغورمق : طوغورماسنه يارديم اه ،
كبه بر اقوب چوجوق يايديرمق .

طوغوش [دهده طوغمه ، ولادت . ظهور ،
غوشلي : اصيل ، نجيب . نجاشي . * طو-
غوشلي : اصيل ، نجيب . نجاشي .

طوف عده سه ب : طواف .

طوفان [دهده سولرك دنيايك هر طرفنده
طاشاسي . شدئي ياغور .

طوق [سه طومئش ، قارئي طويورمئش .
طولو . طولغون ، صيق ، قالين
و سرت : طوق قاش . — كوزلو :
قناغسكار . سه كچي ويا قوزلورك كردانندن
صارقان كوبه كي ارون دانه . * طوجّه :
طولغونجه ، قالينجه . * طوقلق : طومئش
اولانك حالي ، شيع ؛ صيقلق ، قالينلق .
* بوغازي طوقلغنه : يالسكر قارئي طو-
يورمه مقابلنده . * طوقلي : كرداننده
كوبه سي صارقان (قوبون ويا كچي) ؛
بر باشنه كيرمئش قوبون .

طوق [دهده كردانلق . طاشا : طوق
اسارت . قدرت ، طاقت ،

طول جهتيله، بويجه، اوزونلقجه. * طولی: طوله منسوب ومتملق.

طولاب [د.د.س. ویا دولاب. اوتیه بری قویمغه مخصوص برقاق قاتی او آشپاسی. قویودن صوچکمه یارایان تربیتات، چرخ. حرم ایله سالملق آراسنده اوتیه بری آلوب ویرمهک مخصوص دیواره یرلشدیرلمش آشباب متحرک راق. حیلہ، خدعه. قاش اوزرئنده دوت کوشه شکل. برجنس میشه دیرکی. برنوع چالقی قوطیسی. * طولابه قومق: طوزاغه دوشورمک، آلداتقی. = قورمق: حیلہ دوشونمک، دیسیسه ایتمک.

طولاش [د.د.س. بربرینه کیرمه. طولای. شبق. آنکل، مانع. صارماش = اولق: صارماشوب اوپوشمک.

طولاشدیرمق [د.د.ف. دوندیرمک. هدغه دوغوجه کور تورمیوب صایا بولاردن کچیرهک سوق ایتمک. کزیرمک. صارمق، چورمک. سوزی دوغوجه سوله میوب باشقه فکرلره قاریشدیرمق. قوشاتقی. إحاله اه، مسلط ایتمک. صارمق. بربرینه قاریشدیرمق.

طولاشمق [د.د.ف. دونمک، اطرافنده کزیمک، سیاحت اه، آغزندن آغزه یایلق.

اوتیه برییه صایقی. قاریشمق. آیاق = آیاقلر بربرینه چارپوب سرخوش کبی یورومک. آیاهه = مانع وآنکل اولق؛ نانکورجه برحرکتک جزاسنه اوغراق. اوکنده، آردنده = بریشی آلدیه ایتمک، آکلماغه اوغراشمق، دوت = مضطرب او.، اویایه یویایه باش اوومق. دیل = درست سولییه مه مک، سرخوش کبی سوله مک، سوزنیک انتظامی محافظه ایدیه مه مک. ذهنی = شاشیرمق. مه ب: طولاشدیرمق.

طولاشیق [ص. طولاشان، صایه. طولاق [د.د.س. آیاغک بالدرقسمنه طو. لانان اوزون قاش.

تجاوز وتسلط ایتمک. عائد اولق. راحتسزاه. حزن ویرمک. سرخوش ایتمک. * صویه صابونه دوقونماق: هیچ بریشیه قاریشماق، هیچ برطرفه ضرری اولماق. م. طوقونولق مه. طوقوندیرمق: ودولایسیله فکرنی برینه إحساس ایتدیرمک، ایما ایتمک.

طوقه [ی.د.س. باغ، ربط ایدیهک شیء؛ بر شینک ایکی اوجی یکدیگرینه ایلیشدیرمکه مخصوص بویوجک قویجه. = ایتمک: قاشدیروب باغسلامق، آل آله ویرهک بری دیگرینک آلی صیقیق؛ عشرت آتسانده قدخلری طوقوشدیرمق.

طوک [د.د.س. بوز، بوز باغلامه. = چوزنمک: بوز آریمک. = یاغی: ماکینهلره سورولن وسائر بوکی ایشلرده قوللانیلان ایچ یاغی.

طوکدیرمه [د.د.س. بوز حاله کچیرمه. بوزله صوغوتیله رق طوکمش بر حاله کتیریلن شکری، سود، شربت وسائر: قاتماق طوکدیرمه. طوکدیرلمش، بوز حاله کچیرلمش: طوکدیرمه پاچه.

طوکره [د.د.س. باش قوناغی، کپک.

طوگمق [د.د.ف. مایع طوکوب بوز حاله کچیمک: صولر طوکدی. چوق اوشومک: آلرم طوکدی. مه. طوکدیرمق.

طوگوز [د.د.س. ب: طوموز.

طوگوق [د.د.ص. طوکمش، بوز باغلامش. پوصلو، براق اولمایان، دومانی، جلاسنز، مجر، روحسز، صوئوق. * طوگوقلاتیق: طوگوق بر حاله کچیمک.

طؤل [د.د.ص. قوجه سز قاری، آرمل. = قاتقی: قوجه سی اولمک.

طؤل [ع.د.س. اوزونلوق، بوی. اوزون مدت: بول عمر: غمراوزولتی، چوقلقی. = أمل: بیتمن توکنمز حرص وآرزو،

طبع. مبدأ إنتاج اولونان برنقطه دن کچن نصف النهار ایله هر هائیکی برعکس نصف النهاری آراسنده کی خط استوا درجه سی. * طولای:

[د.د.د. برصارغيتك بهرصاريليشي .
طولام] بر دفعه صارلغه كفيات ايده .
جك مقدار : اوج طولام تل .

[د.د.د. اطرافنه صارمق .
طولامق] احواله . ، يوكلمك . مسلطا .

[د.د.د. اوکي آچيق چوخه آنتا .
طولامه] ري . پارمق اوجنده چيقان شيش .

[د.د.د. بر نوع اوجي طو .
طولاميق] زاغي ، آغي .

[د.د.د. طولانديرمه ، اغفال .
طولان] دسيسه ، حيله . يالان ايله

برابرده قوللانيلير : يالان طولانله آلدانيور .
[د.د.د. ويا طولانباچ . دونه

طولانباچ] دونه كيدن ، طولاشسيق .

[د.د.د. چويرمك ، احاطه
طولانديرمق] ايتكم . حيله وديسه

ايله آلداتوب آلدن پاره سني آلق .
[د.د.د. حيله وديسه

طولانديريجي] ايله عالمي صويمقي
عادت ايدتمش اولان .

[د.د.د. دونوب دولاشمق ،
طولانق] ايليشمك . صارمق .

[د.د.د. بويي چوق ، بويي ،
طولاني] طولی عرضدن زياده . ح .

طول اعتباريله ، بويجه ، بويته .
[د.د.د. ويا دولايي . چوره ،

طولايي] حول ، اطراف . خط مستدير ،
دايره . دن :- سبندن ، آجلدن ، سبيله ،

دن ناشي . * طولاييسيله : بالئاسبه ؛
طوغريدن طوغريه اولمايارق ، مناسبت

دوشوره رك . فر :- چپ چوره ، دايرأ
مادار . دائر ، متعلق ، حقتنه : سزدن

طولايي بعض شيلار موردی .
[د.د.د. بوش اولان شيتك

طولديرمق] ايچنه قوبارق طولو ايتكم .
ايملا ايتكم : بارداغي صو ايله طولديرمق .

بر چوق شيلار قومق ، طيقمق : معده كزي
آبور جويورله طولديرمايك . ياري طولش

پرشيني ده زياده قوبارق تماملامق .
چوقور بريري . طاش و طوپراق و سائر

ايله دوزله مك . اسلحه ناريه مرعي قومق
چله :- قرق كون خلوت ، عبادت ورياضت

ايتكم . عجب . چوق جفا چكمك . چوقور :-
اولمك ، دفن اولونمق . مه . طولديرمق .

[د.د.د. ايچي بوش اولمايان ،
طولغون] طولش . شيشكين ، قباريق .

حدكفايه دن چوق فضله : طولغون معاش .
شكايت ايده جك شيلري چوق ، منفعل .

آته :- شيشايجه ، طيقناز .
[د.د.د. بوشلغى دفع ايدلمش .

طولمش] مملو ، پر . چوق قيزمش .
تحمل ايده ميه جك بر حاله كلش . طولمادن

قالقمايان نوبت قاينى .
[د.د.د. بوش اولان شيتك ايچنه

طولق] بر شي قوبارق بوشلغى قالمامق .
بريكمك ، ييغلمق ، اوشوشمك . قبارمق .

شيشمك . تمام اولق . بوش يري قالمامق .
كوزلر :- آغلاياجق حاله كلك . يورك :-

مكدر و منفعل اولمق . قولاق :-
ايشيتكمكه خبري اولق .

[د.د.د. طولق فعلی . ايچي پرنج ،
طولمه] قيمه و سائر ايله طولديرمش

قباق ، قوزو و سائر . صه . طولديرمش :
طولمه باغچه . - يي يومتق : بر يالانه

اينامق : بن بو طولمهي يوتمام .
[د.د.د. ايچي بوش اولمايان . بريكمش

طولو] اولان . چوق ، كشير . ايچنده
باروق ويا قورشوق بولونان : طولو تفنك .

- ديزكين : آلاييلديكنه قوشارق . س .
بر قايي طولديران مقدار : آوج طولوسى .

كوچوك و بووارلاق بوز دانه لري . ياغوردن
قاچوب طولويه طولوق : اوراق برصيفنتيدن

قالچام ديركن ده قئاسنه چاتمق .
[د.د.د. ديكيشمز قاب ياپدقلىرى

طولوق] بوتون قوبون ، پچي ، صغير
دريسى : صو طولوغى ، پكمز طولوغى .

[د.د.د. ايچي بوشالتمش تام حيوان
طولوم] پوستى : پشير طولومى . بويله

بر دريدن يالمش و بر اوجنه دليكمي دو .

طومبالاق [ص. یوورالاق، شیشمان،
تومبول.

طومباله [ص. برنوع اویون. ب. تومبول.

طومبای [د. ویا طومبای. دیشی
صو صغیری، دیشی مانده.

طومروجق [ص. ویا طومورجق. آغا-
جلورده نشوونما بولونجه
بوداق اولاجق قباریق.

طومروق [ص. آغاجک فلیز ویره جک
نقطه سنده حاصل اولان
شیشکینلک، طومروجق، غنجه، کوتوک.
محس، زندان. آیاغه کچیریلن کوتوکدن
عبارت لشکینجه آلتی. مکعب شکلنده
ایری طاش، آغاج و سائر. * طومرو-
قلاغق: طومروق پیدا ایتک.

طومشریق [ص. قوش آغزینه یم ویرمک.
ق. غاغا ایله بربرینک پیتی
طومشقیق [آیقلاقم.

طوموز [د. خنزیر دینلن حیوان.
ج. پیس، عنادجی؛ غدار،
ظالم: نه طوموزدر بیلیمز سناک! - لقی:
عناده حرمتمز سناک، عنادجیلیق، غدارلق،
ظالمک: ینه طوموزلوق اوستنده؛ بو آدم
دیلیمز میدر، نه دن سولیموز؟ - طوموزلفندن.

تون [د. ویا دون. روبه، لباس.
بلدن آشاغیسینی اورتن لباس.
حیوان رئیکی. * طونسز: هیچ برشیشی
اولمایان، قویوق، شیللیق. * طونلوق:
ایچ طون یاغعه یارار.

تون [ی. ویا تون. بیگ کیلو غرام
تون [تقلشنده اولچو واحد قیاسیمی.
ویا هر هانسی بر آلتدن چیقان صدانک آچا.
لوب یوکسلمسی، صوت، لحن. طرز
حرکت، تکلم و افاده.

طوناق [د. تزیین ایتک. قندیلر
آصه رق موسوله مک. سوکوب
صایق. کیمی سیسره حاضر لاق. شهر
آیین اجرا ایتک. مه. طونادیرمق. م.
طونادلق. ل. طوناق.

دوک طافلمش چالغی که اوفله یرک چالغیر.
ایکی تحتہ دن عبارت کورک پارچه سی.
= چیقارمق: حیوانک دریسنی سقطلامان
صومق. * طولومنی چیقارمق: هلاک ا،
یوزمک. = کبی: شیشکین.

طولومبه [ص. صوفی بر طرفدن چکن
دیگر طرفدن ویرن ماکینه.
دکیز صومنی قبارتان قاصرغه. شریغہ.
= طاتلیسی: طولومبه بکزر بر آلتله
صیقیلار ق دوکولن خورطاتلیسی. = جی:
طولومبه قوللانان ویا تعمیر ایدن ویاپان،
ج. تریه سز، آدیسز.

طولی [ص. ویا طولا. أطول کله سنک
مؤشی: اک اوزون. ید. =
معلومات، مهارت، إقتدار.

طوم [ص. داوول سسی کبی صدالری
تصویر و تقلید ایدر و اکثریا
مکرر قوللانیلیر.

طومالتس [د. یملکه لذت ویرن
معروف قیرمزی سبزه.

طومار [ص. اسطوانه شکلنده بوکولش
دری، کاغذ و سائر، کتاب،
دفتر. ص. اسطوانه شکلنده.

طومالمق [د. برجی کیندکی چیقاق.
قیچی یوقاریه قالدیرمق.

طومالیسج [د. ویا طومانیج. چقنتیسی
اولان، اورکوجلتمش.
طومانیسج داغی.

طومان [ص. بول وقیصه ایچ طونی.

طومنب [ص. دوشن برشیک چیقاردیغی
سسی تصویر و تقلید ایدر.

طومبا [ص. یاتوب راحت ایتکی بیلدیرن:
ساعت اونه کلنجه هایدی طومبا.

طومباز [ص. آلتی دوز و کورکته سز قایق.
دوبه.

طومباق [ص. تونج ویا باقیرایله قاریشقی
آلتون. ص. بویله برخلیطه.
دن یاپلش: طومباق لکن لانی.

کوزی = : آج کوزلیکی زائل اولق ،
قناعت ککک ، متب : طوبورمق . م . طویولق .
[د.د.ف. آجلفی کیدرمک ؛
طویورمق] بسله مک . م . طویورلوق ؛
آجانی کیدرمک .

طویورمق [د.د.ف. ایشیندیرمک . آچق ،
[اقتشایمک . م . طویورلوق .
[د.د.س. طویمه ، قاقه ، شبع .
طویوم] قناعت . = لق : طویاجق مقداره ؛
طویغه یارایان ؛ یغما ، غنیمت .
طهاترت [ع.س. تمیزلک ؛ دفع حاجتدن
[صوکره ییقایه .

طهور [ع.ص. پاک تمیز و تمیزلیجی ؛
[شراب طهور .

طی [ع.م. بوکه ، قطع ایتمه : طی بلاد .
[مکان : برمکانک هر طرفی دوله .
شق ویا قرق کونلک یولی مثلاً برآنده قطع
ایدیویرمک . = زمان : خارق العاده برقولته
اون سنه لک زمانک ایلریسته کیدیویرمک .

طیار [ع.ص. اوچیجی ، اوچان . غازه
[منقلب اولان : جسم طیار .

طیاره [ع.س. هواند خفیف اولمادیغی حالده
[ماکینه قوتیه هوانده اوچان
واسطه نقلیه ، هوا کیمسی ، آنه ووپلان .

طیب [ع.س. قوقو ، کوزل قوقو . چ .
[اطیب ، طیوب .

طیب [ع.ص. آبی ، خوش . پکی ، اعلا .
[صحتده اولان . مؤ . طیه .

طیر [ع.س. قوش . چ . طيور .

طیران [ع.م. اوچه . غازه تحول ایتمه ؛
[اتر چاق طیران ایدر .

طیریون [ع.س. چ . قوشار علمیه مشغول
[اولان عالم .

طیش [د.د.س. خارج ، بیرون ، ایچ مقابلی .
[ص . طیشاریده کی ، خارجی . *

طیشلی : طیشی اولان ، خارجی . * ایچلی
طیشلی : تکلیفسیز و محرم .

طیشاری [د.د.س. خارج ، طیش طرف ،
[ایچری مقابلی : طیشاریسی

[د.د.س. ویا دوناعه . طوناق
طوناعه [فعلی . شهر آیین ، شلک . حرب
سفینه لری هیئت مجموعه سی .
[ب . ب . تونج .

طونلاته [س . بیک کیلوغرامدن عبارت
[مایعات ، ذخیره ، بکی جمله سی
واحد قیاسی : قرق طونلاته لوق برماوونه .
[س . ایکی هوازی دیوار اوستنه
طونوس [آتیلان کمر .

طونه [س . اورویانک اورتیه سندن چیقارق
[قره . دکره دوکولن بویوک برنهر .

طوی [س . قازدن دهه بویوک یابانی بر
[قوش . چ . تجربه سز ، کورکوسز .

طویت [ع.س. نیت ، مرام ، قصد ،
[مقصد .

طویغار [س . تارلا قوشنک بر نوعی ،
[چایر قوشی ؛ تپلی طویغار .

طویغان [ب . ب : طوغان .

طویغو [د.د.س. ایشیمته ، طویمه . حس .
[ذوق . = سز : طویغوسی

اولمایان ، حسسز ، تأثیرسز ، خبرسز ،
[دراکسز . = لو : حس ایدن ، متأثر اولان ؛
معلوماتی ، خبردار .

طویل [ع.ص. اوزون ، مدید ، چوق
[سورن . عروضده بر بجر مخصوص .

طویله [ع.س. حیوان قطاری . آخور .
[چایرده حیوانک آباغنه باغلانان ایپه

طویماز [د.د.س. ایشیتمز ، آکلمازه .
[اوردم = : آدیرمایان ؛ چابوق

آکلمايان ، حسسز ، دو یغوسز .
[د.د.ص. قناعت ایتمز ، آچ کوزلو ،

طویماز [طویق بیلمز .

طویمق [د.د.قل . ویا دو یغ . ایشیتمک ،
[قولانله حس ایتمک . متأثر

اولق ، حواس خسدن برله حس ایتمک .
[متب : طویورمق . م . طویولق ؛ ایشیدمک ،

شیوع بولق ، میدان چیمق ، حس اولونمق .
[د.د.قل . آجلق منسدف اولق .
طویمق [قائم : صویه بر تورلو طویامورم .

صوتوقي؟ ح. خارجه ، خارجه . — چيقمق :
دفع حاجت ا. — كيتەك : سياخته چيقمق .
[ع. س. خيال . روياده كورون
طيف خيال . ج. طيوف .

طيفون [ي. س. چين ديزلرلده وقوعه
طيفون] كن شدلي قاصرغه .

طيفنمق [ف. ايتەرك زورله صوتوق . حبسه
طيفمق] قومق . چاكنه اوت : — برى
برباد ايتك ، سس چيقارتماق ، ايشى
بوزمق . ل. طيلمق .

طيق [م. ايجە وطوق برسسى تصوير
طيق] وتقليد ايدر .

طيقهلى [ص. قپاش ، طيقاش ، مسدوده
طيقالى بورو ، طيقالى آغزلق .
طيقز] بوطوله يك طيقز اولمش .

طيقاج [م. برشىنى طيقامغه مخصوص
طيقاج] مانطار ، بز ، آغاج طيبه .

طيلسان [ع. س. زاهدلرك صاريقلردن
طيلسان] صارقان صاريق اوجى .

طيقامق [ف. برشىنى طيبه ايله قپامق .
طيقامق] آغزنى : — سكونه مجبور ايتك .

طين [ع. س. چامور ، بالچىق .

لاقيردىي آغزىنه : — هان جوابى ويرەك
سوزنى رد ايتك . چاكنه اوت : — ايشى
بوزمق ، برباد ايتك ، سس چيقارتماق .

طيناز [س. اوت ييغىنى .

طيقانق [ف. قپاش . اشتهاسى قيريلارق
طيقانق] ييههەك . نفسى طوتولمق .

طينت [ع. س. خلقت ، ياراديلش ، جبلت ،
طينت] فطرت : طينى بوزوق .

طيقانق [ص. قپاش ، طيقاش . *

طينلامق [ف. چيقان سس برمدت دوام
طينلامق] ايتك ، طنين آنداز او .

طيقانق [ع. س. قپاش ، طيقاش . *

طيناز [ص. سس چيقارماز ، كورمه مزلك
طيناز] و ايشيتمه مزلك ، حليم .

طيقانق [ف. سس چيقارمق . برشى
طيقانق] سويلك ، دارلق .

طيقور [ع. س. ج. طيرلر ، قوشلر ، مرغلر .

طيقور [م. ويا طيقور . قورو وكورولتولو
طيقور] برسسى تصوير وتقليد ايدر ،

طيوف [ع. س. ج. طيفلر ، خياللر : بر
طيوف] شبك بو ، زيرنده كسوفك ،

قانايور . — دامق : طيقردى ايتك ، قورو
كورولتولو برسس چيقارمق ؛ هـ . طيقر -

سيرانسكى اولقده طيوفك . — حامد .

دامق : آياقلركنى طيقردا تمايكز . * طيقردى :
قورو كورولتو : طيقاق طيقردىسى . *

طيقرينه قومق : دوزلەك ، منتظم ايشلەتك .
* طيقرينده : يولنده ، منتظم ، دوزكون :

ايشى طيقرينده در . * طيقرينده كيتەك :
منتظم صوتوده جريان ۱۰ ح دوزكون ،

سلاسته ، ترددسز : طيقر طيقرجواب ويرەك .
[ف. آغز قپالى ايكن خفيفجه

طيقسيرمق] آكسيرمق .
[س. آغز قپالى ايكن خفيفجه

طيقسيريقي] آكسيرمه .
[ف. طيقه باصه صوتوق .

طيقشديرمق [عجله ايله چيكنه مەدن
يوتارق يەك يەك .

ظ

ظ [س. الفسانك يكرمىچى حرق اولوب
ظ] ايجد حسابنده ۹۰۰ عدينى كوسترر .
عربجه دن آلنان كله لرده بولشور . تور كچه ده
(ز) كې اوقونور .

ظاء [ع. س. (ظ) حرفنك اسم عربى سيدر .

ظالم [ع. ص. ظلم ایدن ، غدار ، مرتد سز. ج. ظالمون ، ظلام ، ظلمہ . * ظالمانہ : ظلم ایلہ ، غدارانہ ؛ بر ظالمہ یاقیشیر صورتہ . * ظالمک : ظلم ، حق سز. لق ، غدر ، مرتد سزک .

ظاہر [ع. ص. آشکار و میداندہ اولان ، آجیق : بو بر امر ظاہر در. بدیہی ، مثبت . مؤ. ظاہرہ . ج. ظواہر . — او. : ظهور . ا. میداندہ چیققم . س. بر شیتک میداندہ و آجیقده اولان صورتی ، کورو. نبشی ، باطن مقابلی : بو آدمک باطنی اللہ بیلیر اما ظاہری پک آبی کورونیور . تر. حہ ایلہ ، شہ سز : اولہ در ظاہر ! * ظاہراً : ظاہری اولارق ، کورونیشدہ . * ظاہری : ظاہرہ اولان ، طیشدن کورونن، صوری ؛ مؤ. ظاہریہ .

ظرافت [ع. ص. کوزلک ، لطافت ، نا. زکاک . تربیہ لی طور و حرکت ، کبارق . اینجہ لک .

ظرف [ع. ص. قاب ، قلیف ، محفظہ . فنجانی قسماً اینجہ آلان قاب . اینجہ مکتوب قونان و صورکہ پایشیدریلان قاب . زمان و مکان بیان ایدن کلہ . * ظرفندہ : اینجندہ ، اثناسندہ : اوج کون ظرفندہ . * ظرفیت : بر کلہ نک ظرف اولماسی . ج. ظروف . **ظرفاء** [ع. ص. ج. ظرفیقلر ، کوزل شیتلر ، لطیف اولانلر . ذکیلر ، قطنیلر . **ظُرُوف** [ع. ص. ج. ظرفلر ، قابلر . ب : ظرف .

ظریف [ع. ص. کوزل ، لطیف ، نازک . ذکی ، قطن . * ظرفانہ : نازکانہ ، ظریف اولانہ یاقیشہ جق صورتہ . * ظرفلک : نازکک ، کوزلک ؛ نازکانہ معاملہ . ج. ظرفاء .

ظفر [ع. ص. نائلیت ، موفقیق . مظفریت ، غالبیت . — یاب : موفق ؛ غالب . **ظُفَر** [ع. ص. طرناق . پنجه . ج. اظفار . **ظُفَر** [اظفار .

ظُفَر وَ ظُفَرَه [ع. ص. کوز خستہ لخی . کوزلری اورتن دری .

ظُل [ع. ص. کولکہ ، سایہ . تصاحب ؛ حمایت . ج. اظلال ، ظلال . **ظِلَال** [ع. ص. ج. ظللر ، کولکلر . حمایتلر . ب : ظل .

ظلام [ع. ص. قراکلی ، ظلمت . **ظَلَام** [ع. ص. چوق ظلم ایدن ، ظالم ، ظلوم ، غدار . **ظلم** [ع. ص. (قویون کبی حیواناتده) طرناق . ج. ظلوف ، اظلاف .

ظلم [ع. ص. بر شیتک سوء استعمالی . حق سزاق ، غدر ، کوتولک ، فثالی ، عدالت سزک ، تضییق ، جور و جفا . * **ظلماً** : ظلم ایلہ ، حق سز اولہرق ، جور و جفا ایدہرک ، زورلہ .

ظلمات [ع. ص. ج. ظلمتلر ، قارا کاکلر . لامک فتحی و سکونیلده دوغرودر . * بحر الظلمات : بحر محیط اطلاسی . **ظلمانی** [ع. ص. قارا کلفہ ، منسوب و متعلق ، قارا کلق اولان .

ظُلمَت [ع. ص. قارا کلق : ظلمت لیل . لامک ضعیلده دوغرودر . ج. ظلم ، ظلمات .

ظُلوم [ع. ص. چوق حق سزاق ایدن ، غدر ، ظلام . **ظلیل** [ع. ص. کولکلہ ، کولکلہ لی (محل) . ظل : قویو کولکلہ .

ظن [ع. ص. فکر ، فرض و تخمین . تصور ؛ احتمال . صائمہ . شبہہ ، تردد . حسن : — آبی فکر . سو : — فنا فکر . غالب : حقیقته قریب اولان ظن . ج. ظنون ، اظنانین .

ظُنُون [ع. ص. ج. ظنلر . ب : ظن . **ظَنَه** [ع. ص. شبہہ ، تردد . ج. ظنن ، ظنائن .

ظواہر [ع. ص. ج. ظاہرلر ، کورونیشلر ، خارجی منظرہ لر .

ظہر [ع. ص. آرقہ ، صرت . (بر شیتک) سطحی ، یوزی . بیدک حیوانتک صرتی . (بر کتابک) حرفیاً معناسی .

عاجزانہ : عجز و اقتدار سزاقلہ ، حقیرانہ .
* عاجزی : عاجزہ عائد و منسوب .

[ع.ص. عجلہ ایدن ، عجلہ جی .
عاجل] مستعجل ؛ سریع . شبہ مدبکی

حاضر ، وقتی ، زمنی . آجل مقابلی . *
عاجلاً : سریعاً ، جاپی ، درحال ، عجلہ ایہ .

[ع.س. و قتلہ یمن جہت لرنده
عاد] مسکون بولونکش بر قوم قدیم .

[ع.س. آلیشلمش شیء . اصول ،
عادت] رسم ، ہر کس طرفندن رعایت

اولونان حال . قادیلارک آی باشیسی . *
علی العادہ : عادت اولدیغی اوزرہ . *

فوق العادہ : عادتک اوستندہ اولہرق ،
آیریجہ ، صورت مخصوصہ ، * خاروق العادہ

ایشیدلمش بر طرزدہ وقوعہ کن . ج. عادات .
[ع.د. عادت اولدیغی اوزرہ . بیاغی ،

عادتا] ہر وقتیکہ کبی . دوزجہ .

[ع.ص. عدالت کوسترن ، جور
عادل] وجفا ایتمہین . * عادلانہ :

عادل اولانہ یاقیشیر صورتہ .
[ع.ص. عادت اولان ، ہر وقتیکہ .

عادی] بیاغی ، دکرسمز . * عادیلک :
بیاغیلیق ، آشغیلیق ، دکرسزلک .

[ع.س. شین ، نقیصہ ، اوتانہ جق
عار] شیء ؛ اوتانہ ، حیاء ، شرم ، — سزہ :

اوتانمایان ، حیاسزہ . — سزجہ : اوتانمایارق .
* عاوسزلانلق : عاوسزلق ایتمک ، اوتانما .

یاق حرکت ایتمک . * عاوسزلق : حیاء .
سزلق ، اوتانمازلق . — لانلق : اوتانلق .

[ع.ص. کن ، وقوع بولان . ذاتی ،
عارض] طبیعی و حقیقی اولمایوب تصادفی

حاصل اولان . تصادفی وقعہ . داغ ،
بولوت و سائرہ کبی کورمکہ مانع اولان

ہرشیء . یاناق : عارض جانان . * عارضی :
ذاتی و خلقی اولمایوب صوکرہ دن ظہور

وتعلق ایدن . ج. عوارض .
[ع.س. عارض ک مؤنثی . عارض

عارضہ] اولان حال . قضا . ج. عوارض .
[ع.ص. بیلن ، آکاہ ، واقف ،

عارف] آشننا . — بالائہ : حق ایچندن

قوة الظہر : کردہ بولونان کوکشیلہ بیلہ جک
قوت ، احتیاط قوتی . ج. ظہور ، اظہر .

[ع.س. اوکلہ ، زوال وقتی . صلاۃ
ظہر] الظہر : اوکلہ نمازی . * قبل .

الظہر : اوکلہ دن اول . * بعدالظہر :
اوکلہ دن صوکرہ . ج. اظہار .

[ع.س. بر استعدا وسائرہ نک
ظہریہ] آرقہ سنہ یازیلان یازی .

[ع.س. ظاہر اولہ ، کورونہ ،
ظہور] میدانہ حقیقہ . حاصل اولہ ،

وجودہ کلہ . * ج. ظہورات : آکسزین
وقوعہ کن حالر ؛ پروغرام خارجندہ

وقوع بولان شیئلر . * ظہوری : اورتہ
اویونندہ مقلد . * ظہوری نوی : اورتہ

اویونی طاقی .
[ع.ص. آرقہ چیقان ، معین ، مدد .

ظہیر] رس ، حامی : سکا ظہیر اولورزہ .

ع

[ع.س. ألفبانک بکری . برنجی حرق اور
ع] لوب ایچمد حسابندہ ۷۰ عددینہ دلا .

لت ایدر ، عریجہ دن آلمان کلہ لردہ بولنور .
تورکجہ عادتاً ہمزہ کبی اوقونور .

[ع.ص. عبادت ایدن ، طاپان ، زاهد .
عابد] * عابدانہ : عابدہ یاقیشہ جق

صورتہ . ج. عبدہ ، عباد ، عابدون .
[ع.ص. کچیجی ، کچن . * مارین

عابر] عابرین : کلوب کچنلر . مؤ . عابرہ .
[ع.ص. آزاد اولمش ، حر . إختیار .

عائق] کسچ قیز . یاورو قوش . ج. عوائق .
[ع.س. قیل دیشی . باغہ .

عاج] ع.ص. عجراحی ، قدرت و اقتداری
عاجز] اولمایان ، اہلیتسز ، بحریکسز .

ضعیف ، غیر مقتدر . غلہ شاشقین ،
حیران . تواضع طریقہ بن یرینہ قوللا .

نیلیر : عاجزلی : بن . ج. عواجز ایسہ دہ
یز یا کیش اولہرق عجزہ قوللانیز . *

طانيان ، عاشق خدا . * عارفانه : عارف
أحوال و أمرار اولانه ياقيشاق صورتده .
[ع.ص. چيلاق. حر. (آنديشه دن)
عارى آزاده . خالى ، برى .

عاريت [ع.ص. اودونج ، إعاده ايدملك
اوزره آلان شى . * عارية :
اودونج اولوق ، كرى ويرمك اوزره .

عازم [ع.ص. عزم و نيت ايدن ، قطعى
قرار ورن ، بريره حركت ايدن .
[ع.ص. عذ. اونجى . عشر طوبلايان *
عاشر : عاشرا : اونجى اولوق .

عاشق [ع.ص. مبتلا ، برينه طوقون ،
عاشق : يانيق ، برنجى چوق سون .
ساز شاعرى . * عاشقانه : عاشقه ياقيشه حق
صورتده . جم. عاشاق ، عاشقين ، فا. عاشقان .

عاشوراء [ع.ص. محرمك اونى . اوكونده
پيشيريلن يقدای طاتليسى .

عاصف [ع.ص. ويا عاصفه . شديد ،
متهور ، سرت (روزگار) .
فيرطنه ، كردباد . جم. عواصف .

عاصم [ع.ص. ممنوع ، منهى ، ياننه ياقلا .
شيلاميان . عاصمه : مدينة نك لقي .

عاصى [ع.ص. عصيان ايدن ، سرکش .
شقى ، حيدود . كنهكار . جم. عصاة .

عاطر [ع.ص. قوقولرى سون : نسيم
عاطر ، خاطر عاطر .

عاطف [ع.ص. ميل ايدن ، آكيلن .
برينه ميل و محبتى اولان . ايكي
جمله ويا كلمه يي بربرينه و بط ايدن .

عاطفت [ع.ص. سببسن محبت ، ميل طبعى ،
سه نپاي ، مهاودت ، خيرخواهلى ،
حسن ظن . جم. عواطف ، عاطفات .

عاطل [ع.ص. خراب و تلف اولمش ، بوزولمش ،
مخرب . فائده سز ، غير نافع ،
باطل ، بوش ، بيهوده . تنبل .

عافيت [ع.ص. صحت بدن ، تندرستى :
عافيتده اولمق . = اولسون ! :
ييوب ايجنلره ، ييقناوب تراش اولانلره
(استهزا ايله داياق ييه نلرده) . سويله ن
تراكت تعميرى .

عاقبت [ع.ص. صوك ، آخر ، نهايت ،
انجام : بوجايقينك عاقبتى نه
اولاجق ؟ نتيجه . ح. آك نهايت ، بالآخره .
* عاقبة الامر : ايشك صوكنده ، نهايت الامر .
= آنديش : صوكنى و نتيجه سنى دوشون .
= بين : صوكنى كورن . جم. عواقب .

عاقد [ع.ص. عقد ايدن ، باغلايان ،
دوكومله ين . معااهده ، مقاوله
وسايره عقد و امضا ايدنلرك هربرى جم. عاقدين .

عاقِر [ع.ص. قيصير (قادين) . محصول
ويرمن . چوجقسز (آدم) .

عاقل [ع.ص. عقللى ، اوصول . ذكى ،
فطين . بالغ ، سن رشنده واصل
اولمش . جم. عقلاء ، عاقلون . كورى مختيارى .
جم. عقال . * عاقلانه : عقللى يه ياقيشير
صورتده ، عقلليجه .

عاكسه [ع.ص. ضيائى عكس ايتديرمه
مخصوص آلت ، ره فلكيتور ،
عاكسة النور ، مرآت مرجعه .

عاكف [ع.ص. بر شيننه إقدام ايله
چالیشان . اعتكاف ايدن .

عال [ع.ص. يوكسك ، مرتفع . * عال
[العال : پك يوكسك ، بالاتر .

عالم [ع.ص. دنيا ، جهان ، كائنات . يارادلش
شيتلرك هيئت مجموعه سى . خلق ،
إنسانلر . خصوصى حال و كيفيت . جمعيت .

= آب : عشرت مجلسى . = معنى : رؤيا .
= ارواح : روحلوك دنيا سى . = غيب :
كورونمخين شيتلر جهانى . = لاهوت :

الوهيت عالمى . * كندى عالمنده : كندى
حالنده . = آرا : عالمى تزيين ايدن . =
آفرور : جهانى پارلاناتان ، بوتون عالمه

نور صاچان . = پناه : عالمك ملجأى .
* عالمتاب : عالمى پارلاناتان . * عالمنوز :
جهانى ياقان . * عالمكبير : جهانى طونان ،

دينيى ضبط ايدن ، بوتون عالمه ياييلان :
شهرى عالمكبير اولدى . * عالمى : جهان
منسوب و عائد ، دنياوى ، دنياوى ، دهري ،
هوندهن ؛ لائيك . * عالميان : دنيا دهكى
إنسانلر ، خلق . جم. عوالم ، عالمين .

عالم [ع.ص. بیلن، طانییان، چوقاق و قومش اولان، علم ایله مشغول بولنان، علمونه آشنا اولان. طریق علمی منسوبندن. * عالمانه: عالیه یا قشیر صورتده. چ. علماء.]

عالی [ع.ص. یوکسک، بوجه. جلیل، رفیع، سامی، عظیم، متعالی. برنجی نوع (مال). — تبار: اصل و نسلی یویوک، شریف. — جاه: یوکسک بر موقعده اولان. — جناب: شرف و حیثیت صاحبی، مکرم، سخی؛ رذالتدن کلیاً اجتناب ایدن. * عالیشان: شان و شرفی یوکسک اولان. * عالیقدر: قدر و قیمتی یوکسک. — کهر: جبلت و فطرتی یوکسک. — مقام، — مکان: مقام و مکانی بوجه. — منقبت: شریف و جلیل. — همت: همتی چوقاق و یوکسک اولان. مؤ. عالیه: بر شینک اڭ یوکسک قسمی: چ. عالیات. [ع.س. سنه، سال، ییل. * عامی: عام (سنوی. چ. أعوام.)]

عام [ع.ص. عمومی، مشترک، هرکسه عائد، جمله یراجع: طریق عام، خواصه مخصوص اولمایان، عادی: خرج. — هرکسه اولیریشلی، اوجوز. * مؤ. عامه: هرکس، بوتون خلق، عامه الناس، چ. عوام: قبا و جاهل خلق، آحاد ناس. مقابلی: خواص. * عامی: عامی: عوامه مخصوص، عادی. * عامیانه: عادیجه، قباجه.]

عامر [ع.ص. معمور، آبادان، مسکون. رسمی: مطبوعه عامره.]

عامل [ع.ص. عمل ایدن، ایشلهین، ایشچی، فاعل. سبب، مؤثر. والی، متصرف. چ. عمال، عمله، عاملون. بر کلمه نڭ اعرابنه یعنی آخرینک تبدلنه سبب اولان دیگر کلمه. چ. عوامل.]

عائد [ع.ص. عودت ایدن، دونن. تعلق: مناسبی اولان، راجع: بوقلم کیمه عائددر. برخستنی زیارت ایدن.]

عائده [ع.س. کار، قازانچ، فائده. ایراد. چ. عوائد، عادات. مفردی قوللانماز.]

عائق [ع.ص. آلیقویان، تأخیر ایدن، منع ایلهین. ماهر، صنعتکار. * ع.س. مشکل، مانع، اذیکل. چ. عوائق.]

عائله [ع.س. بر آدمک متعلقاتی، فامیلیا، اهل بیت، عیال. چ. عائلات.]

عباء [ع.س. یوکدن یا پلش قبا قماش. بوتماشدن یا پلش اوزون خرقة. ص. عبادن یا پلش: عبا ترک. آل. — حضرت پیغمبرک عیالی. — پوش: عبا کپین. [ع.س. چ. عبدلر، بندهلر، کولهلر.]

عباد [ع.ص. عباد الله: الهک قوللری. عباد الله: اوجوز صاتیلان بر شینئی آلمغه هرکسی تشویق ایچون قوللانیلیر: بش غروشه عباد الله.]

عبادت [ع.س. قوللق، بندگی. دین، دیانت، آئید، عبادیت. طایفه، پرستش. إغاعت، إقباد. * عبادتخانه: عبادت ایتمک مخصوص محل، معبد. * عبادتگاه: عبادت یری، معبد. * عبادتکار: عبادت ایدن. چ. عبادات. [ع.س. مرکب، مشکل: بو قومیه اوچ کیشیدن عبارتدر. بر شینک عینی، تاکندیس: تکلم سولیکدن عبارتدر.]

عباره [ع.س. بر فکری آکلتیق ایچون قوللانیلان کلام. بر إفاده نڭ ترکیب لفظیسی. بر قاج جمله دن عبارت فقره. * بعبارتها: عیناً عبارده سیله. چ. عبارات.]

عَبَث [ع.س. اویون، شقا. بیهوده شی، مالایعی، صایجه: عبثله اشتغال.]

عبد [ع.س. کوله، بنده، قول. حق تعالینک یار آدینگی انسان. چ. عباد. [ع.س. چ. عابدلر، عبادت ایدنلر. عبده: ب: عابد.]

عبر [ع.س. چ. عبرتلر، حرمتلر. إنتباهه سبب اوله جق و قعلهلر، درسلر.]

عبرانی [ع.س. ص. بنی اسرائیل قومنه دندن. * عبرانیجه: عبرانیلره منسوب؛

عبرانیلرک لسانده ، طرز و اصولنده ؛
عبرانی لسانی .

عِبْرَت [ع.س. إخطار ، تنبيه و نصیحت
زنی آچان ، اینتهایی موجب اولان وقعه ،
حادثة . درس . — ألقى : بویله بر وقعه
دن درس آلاق اوکا کوره حرکت ایتک .
— آمیز : عبرتله قاریشیق ، عبرتی موجب .
— بخش : عبرت ورن . — نما ، — نمون :
عبرت کوسترن . * عبرة : عبرت اولوق
اوزره : عبرة للسرائین : سائرلرینه
عبرت اولوق ایچون . ج. عبر .

عِبْرَدِیت [ع.س. قوللق ، کولهک ، بنده .
لک . إلتساب ، خلوص ،
إطاعت مفرطه ؛ مقام تواضعده : معارفه .
عِبْرور [ع.س. یکمه (زمان) . (نسل)
سونه ، قورومه . (برهبری) یکمه .
عِبْرُس [ع.س. اکشی صورت ، چاتیق
چهره ، سرت یوز . * عبوس -
الوجه : سرت چهرهلی . * عبوست :
یوز اکشیلکی ، چهره چاتیقلغی .

عِمید [ع.س. کوچوک قول ، بنده جک .
* عبیدانه : بنده جکه لائق طرزده .
عَمیر [ع.س. هر نوع عطریاتدن مرکب
قووقو : دامن باد صبا ایلسه پر
مشک و عبیر . — نفی .

عِتَاب [ع.س. آزارلامه ، توبیخ ، تسکدیر ،
پایلامه . ترسله مه .

عِتاق [ع.س. ویاعتق . سربست براغلمه ،
آزاد ایدلمه ، حراولمه . صالیورلمه .
ع.س. قابو آشیکی . نردبان باصافی .
عَتَبَه [ع.س. آشیکی اویولن مقام . ج. عتبات .

عِترت [ع.س. فاملیا ، عائله ، اقربا و
تعلقات ، اهل بیت .

عِثق [ع.س. ب : عثاق .

عِثقاء [ع.س. ج. عثقلر . ب : عثیق .

عَثَه [ع.س. بوکامه ، سرسم اوله ، بوکا .
عَثق . — کتیزمهک : بوکامق .

عَثِیق [ع.س. آسکی . آزاد اولمش (کوله)
ع.س. عالجناپ ، کریم . حضرت ابو
بکرک لقی . مؤ. عثیقہ . ج. عثقاء .

عَثَرَه [ع.س. آتاق قایمه . سورچه ، یا کله .
خطیثه ، سیئه . ج. عثرات .

عُثمَانِلی [ع.س. وقتيله دولت عثمانیه تبعه -
اسندن اولان . جسور ، چومرد ،
صاحب کرم . برنوع طاووله اویونی . *
عثمانلیجه : عثمانلی لسانی . ص. عثمانلیلره
منسوب ومتعلق ؛ عثمانلیلره مخصوص طرز
واصولده ویا عثمانلی لسانده . * عثمانلیانی :
عثمانلیلره منسوبیت ؛ جسارت ، علوجناپ .
ع.س. سلطان عثمانه ، عثمانلی دولتنه ،
عثمانی [ع.س. قومنه ، لساننه منسوب . *
عثمانیان : ف.س. ج. عثمانلیلر .

عُجَالَت [ع.س. عجله ايله یاپیلان شی ؛ بر
مسافره ایلک اکرام اولونان شی .
* عجاله : ح. چار چاپوق ، عجله ايله ،
هان ، ماحضردن .

عُجَائِب [ع.س. عجیبه لک جعی . ب : عجیبه .
تر.ص. غریب ، تحف ، شاشاجق ،
عجیب : عجائب المیش ، بو عجائب آدم . تر .
ح. غریب شی ؛ ! تحف ؛ ! عجائب ؛ اولله
دیدى ها ؛ ! عجل — : پک غریب ، چوق
تحف وکولونج .

عُجَب [ع.س. درین حیرت ، تعجب ، شاد
شده . مدهش ، غریب ، خارق العاده :
تعجب ایشدر بو ؟ ح. عجا : عجب یارین
کلیری دیرسکیز ؟ ج. اعجاب .

عُجْب [ع.س. کندین چوق سومه ، خود -
بینلک ، غرور ، خودپسندلک .

عُجْبا [ع.س. شبه و تردد بیلدیریر ، آیا ؛
عجا بزه ده کلیرلری ؟

عُجْز [ع.س. إقتدارسزلق ، بچریکسزلیک ،
ضعف . إظهار — ایتک : ضعفی
إعتراف . وجودک کری طرفی ، قیچ ،
صاغری . بریتیک صوک کله سی . ج. اعجاز .

عُجْزَه [ع.س. ج. عاجزلر ، إقتدارسزلر ،
بچریکسزلر ، ضعیقلر . ب : عاجزه .

عَجَل [ع.س. دانا ، بوزاخی . ج. عجول ، عجل] .

عَجَلَه [ع.س. سرعت ، چابوقلق ، استعجال ، عجله] شتاب . علی العجله : چار چابوق .
- ایتمک : چابوق داورانق . - به یکک : دار وقتہ تصادف ایتمک . - ایله : چابق ، تلاشله : عجله ایله آسکی پوتینلری کییمشم !
- جی : عجله ایدن ، صبرسن ، ایچی دار .
عَجَلَه [ع.س. عجله ایله ، چار چابوق ، صبر ، سنزقله ، عجله ، سرعته ، علی الفور .

عَجَم [ع.س. عرب اولمیان قوم ، ایرانلیلر ، موسیقیده بر مقام . سخن ایران . * عجمستان : ایران ، عجم طوپراخی ؛ عجمجه قونوشولان یرلر . * عجمی : عربک غیری اولان اقوامه منسوب ومتعلق : ایرانی ، ایرانلی ؛ تجربه سنز ، ماهر اولمیان ، مبتدی ؛ پیانجی . * عجمیلک : تجربه سنزک ، مها . رتسنزک ، مبتدیملک ، یابانجیلق .

عَجْن [ع.س. یوغورمه .

عَجْز [ع.س. اختیار قادین ، قوجه قاری . * بردالعهجوز : قوجه قاری صو . نوغی . ج. عجائز .

عَجُول [ع.س. عجله ایدن ، عجله جی ، صبر . سنز ، ایچی دار .

عَجِيب [ع.س. غریب ، تحسف ، موجب حیرت . مؤ. عجیبه .

عَجِيبَه [ع.س. حیرتی موجب اولان شیء ، غریبه ، معجزه . ج. عجائب .

عَجِین [ع.س. یوغورلش شیء ، خنور ، معجون . ج. عین .

عَد [ع.س. صایعه ، تعداد ، اعتبار و اتخاذ ایتمه ، صایعه . حکم وطن ایتمه . نظریاه باقیه : بن اوئی انسان عد ایتم .

عَدَاد [ع.س. حساب ، صای ، تعداد : او ، علما عدا دینه کیره من .

عَدَالَت [ع.س. هرکسه حقنی ویردیرن فضیلت : عدالت بر مملکتک تمیلدر .

عَدَاوَت [ع.س. دشمنلک . خصومت . کین ، غرض ، بغض .

عَدَت [ع.س. قوجه سنز قالان بر قادیسنک تکرار اولنک ایچون شرعاً بکلمه شیبور اولدیغی مدت .

عَدَد [ع.س. صای : بیلدیزلرک عددینی الله بیلیر . رقم ، مقدار : ۳ ، ۵ . قطعه ، رأس ، دانه : بش عدد قلم . * عددی : عدده منسوب . ج. أعداد .

عَدَسَه [ع.س. مرچسک دانه سی . مرچک دانه سی شکلنده جام که دورین وسائرہ یانغنه یارار . * عدسی : عدسه منسوب ومتعلق . ج. عدسات .

عَدْل [ع.س. ظلم ایتمه هرکسک حقنی تسلیم ایتمه ، عدالت ، دوعرولق ، داد : العدل اساس الملک . مساوات . * عدلی : عدله منسوب . * عدلیه : عدالته متعلق ایشلرک کورولدیکی دائره ؛ یکریمی کوموش غروش قیمتنده برآ لئون .

عَدَم [ع.س. یوقلق ، فقدان . بولوغامه ، اولمامه . - إطاعت : إطاعتسنزک . - إقتدار : إقتدارسنزاق .

عَدَن [ع.س. جنت ، إقامتکاه . جنات : - إقامتکاه ابدینک باغچلری .

عَدَن [ع.س. یمنک جنوننده بر قصبه که اینکیلیرلرک ایشغالنده در .

عَدُو [ع.س. دشمن ، خصم : عدوا کبر . واوک شده سی قالدیریلارقه : او . قونور : عدوی جان . ج. أعداء .

عَدَوَان [ع.س. عداوت ، حقسنزلق ، ظلم ، غدر .

عَدُول [ع.س. صایعه ، اوزاقلاشمه : طریق حقدن عدول . کری

دوئمه ، رجعت ایتمه . مساوی اولمه . س.ج. عادلر . هیئت : بر دعوایه حکم ایتمک اوزره انتخاب اولونمش و طنداشرلر هیئتی ، ژوری .

عَدِید [ع.س. چوق ، کثیر : دلائل عدیده .

عَدِیل [ع.س. مساوی ، ثقلت و مقدارجه مساوی ، نظیر ، آش ، آفران بی : - أمثالسنز .

[ع. ص. فقير ، محروم . — الامكان :
عديم] [امكانسز . — الاقتدار : اقتدارسز .

[ع. ص. جزا . آذيت ، بويوك
عذاب] [صيقندی ، ألم ، وجع ، حزن ،
غم . عقوبت ، ايشكنجه . ج. اعذبه .

[ع. ص. ياناق ، رخ . ياناغي اورتن
عذار] [آيوا تويي . * كاعذار : كل
ياناقي ، پنبه ياناقي . ج. عذر .

[ع. ص. طائي ، لذيق . بئرا لعذب :
عذب] [طائي قويو . لسان عذب البيان .

[ع. ص. ايشله ن بر قصورك عقوى
عذر] [ايچون درميان اولسان سبب ،
بهانه ، معذرت . عفو : عذر ديله مك .

[ع. ص. مانع ، آنكل : عذرم واردى كله مدم .
قصور ، عيب ، سقطلق : ايشله مديكنه
كوره مطلق بر عذرى وارد . — خواه :
عذر ديله ن . ج. اعدار .

[ع. ص. قيز اوغلان قيز ، دوشيزه .
عذراء] [دلينه مش ايچسى . اوزرنده
يورونمه مش قوم . * العذراء : حضرت
سريم . ج. عذارى .

[ع. ص. طائليق ، لذت ، لطافت :
عذوبت] [عذوبت لسان ، عذوبت افاده .

[ع. ص. بغداد وبصره جهتلىنه
عراق] [عراق عرب ، ايرانك غرب جهتنه
عراق عجم دبير . موسيقيده برمقام مخصوص
* عراقى : عراقه منسوب و عراق اها .

[ع. ص. عراقى : عراقه منسوب و عراق اها .
ليسندن اولان .

[ع. ص. ج. عروسلى ، كليئر .
عرايس] [ب : عروس .

[ع. ص. ج. عريضلر ، عرض
عرايض] [اولنان خصوصلر : ب : عريضه .

[ع. ص. عراق ، شام ، جزيرة العرب ،
عرب] [حجاز ، يمن ايله مصرده واقف .
يقانك شالنده بولونان اقوامك ايسى .

[ع. ص. ج. عرب ، تر . س. زنجى ،
— عرباء : خالص عرب . * عربيه منسوب ، عرب
سياهى . * عربجه : عربيه منسوب ، عرب
اصول و طرزنده ؛ عرب لسانى . * عربستان :
عربلك مسكون اولدينى مملكت . * عربى :
عرب قومنه و يالساننه منسوب ، عرب لسانى ،

[ع. ص. ج. عربيت ، عربيات : ادييات
عربيه ، عربجه يه داير علوم ، كتب و مطوعات .

[ع. ص. ج. چول عربلىرى ، عرب
عربان] [بدويلرى : يمن عربانى .

[ع. ص. غوغا ، كورولتو . — جو :
عربكه] [غوغا آرايان ، غوغاجى .

[ع. ص. ب : آرايه .
عربكه] [س . ب : آرايه .

[ع. ص. طوياللق .
عرج] [ع. ص. تحت ، چاق ، دام . ديرك ،

[ع. ص. استون . چادير . باوييون .
عرش] [استون . چادير . باوييون .

[ع. ص. ج. حشر و نشر ميدانى .
عرصات] [ع. ص. ج. حشر و نشر ميدانى .

[ع. ص. آئينه ياغغه يارايان بوش
عرصه] [ير . ج. عرصات .

[ع. ص. برينك اوكنه قويوب كور .
عرض] [سترمه ، تقديم ايته . سويله ،

[ع. ص. ج. آكلاتمه . — محضر : برارش
عرض] [سترمه ، تقديم ايته . سويله ،
حقنده عموم خلق ويا بر جماعت طرفندن
تنظيم ايديلن عرضحال . ع. ص. اك ، كيشليك ،

[ع. ص. كره ارض اوزرنده برموقعك
عرض] [كره ارض اوزرنده برموقعك
طول مقابلى . كره ارض اوزرنده برموقعك
خط استوايه اولان اك قيصه مسافه سى كه
خط استوانك شالنده ويا جنوبنده اولديغنه

[ع. ص. كوره عرضى ياشمالى يا جنوبى اولور . خط
عرض] [كوره عرضى ياشمالى يا جنوبى اولور . خط
استوا ايله قطب نقطه سى آراسنده كى مسافه
طقسان دوجيه تقسيم اولونمشدر . * عرضاً :
عرض جهتيه ، كيشليكجه . * عرضى :

[ع. ص. عرضيه منسوب . — حال : ب : عرضحال .
عرضه منسوب . — حال : ب : عرضحال .

[ع. ص. نيك نام ، شان و شرف ،
عرض] [نيك نام ، شان و شرف ،
اهل . — : ناهوسلو . * عرضنه كچمك :

[ع. ص. ناهوسلو . * عرضنه كچمك :
عرضه منسوب . — حال : ب : عرضحال .
ناهوسنه طوقوقق ، فعل شنيع اجرا ايتاك .
ج. اعراض .

[ع. ص. ذاتى و فطرى اولمايوب بر
عرض] [ذاتى و فطرى اولمايوب بر
شيشده بعضاً موجود و بعضاً غير

[ع. ص. ج. كيفيت . تصادف .
عرض] [ذاتى و فطرى اولمايوب بر
موجود اولان حال ، كيفيت . تصادف .
قضا ، فلاكت . احوال منقوله . تصادفاً
ايدولن كار . * عرضى : ذاتى و جيبلى اولما

[ع. ص. ج. كيفيت . تصادف .
عرض] [ذاتى و فطرى اولمايوب بر
يوب صوكره دن حاصل اولان ، اكرقى ،

إنشكاكى ممكن : خسته لق عرضى بر حالدر .
ج. اعراض .

عَرْضُحَال [ع.س. برایش ضمننده بر مقامه
لو رین استدعا، عریضه، تذکره .

عَرْعَرْ [ع.س. آردیج، داغ سرویسی .
آرزو .

عَرْف [ع.س. عادت بلدهیه و ایجاب حاله
کوره اولان حکم و اجرات .

* عرفی : عرفه منسوب، شریعی نك ضدی .
* إدارة عرفیه : فوق العاده احوالده قوانین

عادیه موقه تعطیل ایدیلرک قوه اجرائیه نك
إدارة عسکریه به تودیعیه تأسیس اولونان

إدارة . بر نوع قاروق . * عرفا : عادت
بلدهیه و ایجاب حاله کوره .

عَرْفَاء [ع.س. ج. عرفلر، صاحب معلومات
اولانلر . ب : عرفی .

عَرْفَات [سخ. مکة مکرمه به یقین برداغ
که عرفه کوئی اوستنه چیقارلر .

عَرْفَان [ع.س. بیلمه، بیلش، آکلایش،
حقیقته وقوف، معرفت .

أسرار الوهینه و حقائق أشیایه وقوف .
[ع.س. بایرامدن بر کون اولکی

عَرْفَه [کون . مکة نك یاننده کی داغ .
[ع.س. تر. اوزوم و سائر هن تقطیرلر

عَرْق [استحصا اولونان اسپیرطو،
راقی . — چین : تر ایچن و باشه کییلن

تاقیه . * عرفی : تره منسوب . * عرفیه :
تفتیکدن یابییلان ایجه کچه کلاه .

عَرْق [ع.س. کوك، اصل دامار . نسل،
ذویت، سلاله، صوی . ج. عروق .

عَرْقُوب [ع.س. اوچک و تری، آکریجه
(سیکیر) . ج. عراقیب .

عَرْك [ع.س. اوغوشدیرمه . یوغورمه .
تجربه .

عَرْنَه [ع.س. بییلغان علی .
[ع.م. یوقاری چیمکه، یوکسلمه .

عَرْوَج [معود، بیننه : عروج عیسی .
[ع.س. کاین، بر آرککه یکی

عَرْوَس [ارله ن کنج قیز . ج. عرائس .

عَرْوَض [ع.س. شعرك اوزانندن بحث
ایدن علم . علم عروض .

عَرْوَق [ع.س. ج. عرفلر . ب : عرفی .
[ع.س. قوغه، دستقی و سسائر

عَرْوَه [قولی . قیمتدار شی .
[ع.ص. چپلاق، برهنه : طفل

عَرْيَان [ع.س. صبیۀ عریانه .
[ع.س. دریزی چوق ایجه برجنس

عَرْيَانِي [أریک : عریانی آریکی .
[ع.س. چارداق، برنوع صاندن

عَرْيَش [أو، صوندیرمه، صالاش .
[ع.ص. کنش، واسع، آکلی .

عَرْيَض [— عمیق : آکنه یونه، اوزون
اوزادی، ایجه دن ایجه، اظرافلیجه .

عَرْيَضَه [ع.س. کوچسوکدن بویوکه
یازیلان مکتوب .

عَرْيَف [ع.ص. معروف، مشهور . صاحب
[ع.س. عرفان، عارف .

عَرْي [ع.س. شرف، اعتبار، قدر و قیمت .
* عز و شرفله وداع ایدیلر سولنلر .

عَرْيَة [ع.ص. عزیز اولسون معناسنه فعل
ماضیدر : عز نصره .

عَرْء [ع.س. صبر، حسن مثال اوله جق
[ع.ص. جنازه مراسمی، تعزیه یارقی .

عَرْءِمْ [ع.س. ج. عزیه لر . ب : عزیه .
[ع.س. بکار، آرکن، مجرد . بحریه

عَرْب [تفذکچیسی . ج. عزاب، اعزاب .
[ع.س. قیمت، قدر، شرف

عَرْت [و اعتبار . قوت، قدرت، إقتدار .
ندرت، آزلق . — نفس : إنسانک کندی

قیمت ذاتیه سی، شرف و مرتبی حقدنه کی
حسی . * عزتله : وداع ایدیلر سولنلر .

— مند : عزت و شرف صاحبی . — یاب :
شرف و حرمت بولان، اکرام کورن .

عَرْرَائِيل [سخ. قبض ارواحه مأمود
اولان ملک، ملک الموت .

عَرْل [ع.م. مأموریتندن چیقارمه : نخی
عزل ایدیلر، نه یاییم ؟

عَرْلَت [ع.س. بر طرفه چکمه، تنجابه
[ع.س. اوتورمه . لزوا . * عزلتکاه :

تنباحه اوتوزیلان بر، محل انزوا. *
عزمتکونین: کندیلکندن تنها. اوتورمغی
ایسته یوب برکناره چکیلن. * عزمتنشین:
تنهاد، اوتوران، منزوی.

عزم [ع.س. قصد، قطعی نیت. قرار:
بوایشی بیتیرمه عزم ایتدم.
[ع.س. محل، اسناد، نسبت: عزو
نقصان، عزو قیاحت.

عزمت [ع.س. بکارلق، آرکنلک.
عزمت [مجردلک: عزومت موقتہ.

عزومت [ع.س. برینه حل و اسناد
عزومت [اولونان شیلر، مفتریات.

عزومت [ع.س. صاحب قوت و اقتدار، قادر،
عزیز [قدیر، قوی. محترم، مهجول،
مفخم، مکرم، موقر. آز بولنور، نادر،
نفیس، قیمتدار، چوق سوکیلی. — لک:
موزیلک، آکلنملک ایچون ایدیلن اذیت،
فئاللق. — ولی، صاحب کرامت. چه اعزه.

عزومت [ع.م. یوله چیقمه، متوجها
عزومت [حرکت ایتنه: برلینه عزیمت.
عزیمه [ع.س. ثبات، قرارده قطعیت.
[ع.س. افسون، طلسم. چه عزائم.

عزومت [ع.س. اونس، چه عسکرلر. ب:
عساکر [عسکر.

عزومت [ع.س. کوجلک، زورلق. صقندی،
عسکر [فقیرلک. سینک سکونی ده جائز.

عزومت [ع.س. مشکل و تهلکلی حال
عسرت [موقع و وضعیت. زورلق،
دارلق، صقنلق: عسرت تنفس: نفس
داولقی. ضرورت، فقر.

عزومت [ع.س. چه مفردی: عاس. کیجه
عسرت [دوریه کزن پوسته، افراد.

عزومت [ع.س. وطنلک محافظه سیچون مسلح
عسکر [اوله رق خدمت ایدن وطن اولادی،
جند، جیش، لشکر. بومسلح محافظلردن
بری. — جه: عسکره یاقیشه جق صورتده؛
عسکره یاقیشان. — لک: عسکرک صفت
و وظیفه سی. * عسکری: عسکره منسوب.

عسکت [ع.س. بال: عسل مصق. شمع
عسکت [عسل: بال موی.

عشیر [ع.س. چه عشیرتلی. ب: عشیرت.
عشیر [ع.س. یشیل اوت، چایر. اوتلاق،
عشب [مرعی. چه أعشاب.

عشیر [ع.س. یوله چیقمه، متوجها
عشیر [حرکت ایتنه: برلینه عزیمت.
عشیر [ع.س. ثبات، قرارده قطعیت.
[ع.س. افسون، طلسم. چه عزائم.

عشیر [ع.س. اونس، چه عسکرلر. ب:
عساکر [عسکر.

عشیر [ع.س. کوجلک، زورلق. صقندی،
عسکر [فقیرلک. سینک سکونی ده جائز.

عشیر [ع.س. مشکل و تهلکلی حال
عسرت [موقع و وضعیت. زورلق،
دارلق، صقنلق: عسرت تنفس: نفس
داولقی. ضرورت، فقر.

عشیر [ع.س. چه مفردی: عاس. کیجه
عسرت [دوریه کزن پوسته، افراد.

عشیر [ع.س. وطنلک محافظه سیچون مسلح
عسکر [اوله رق خدمت ایدن وطن اولادی،
جند، جیش، لشکر. بومسلح محافظلردن
بری. — جه: عسکره یاقیشه جق صورتده؛
عسکره یاقیشان. — لک: عسکرک صفت
و وظیفه سی. * عسکری: عسکره منسوب.

عشیر [ع.س. بال: عسل مصق. شمع
عشیر [عسل: بال موی.

عشیر [ع.س. اونس، چه عسکرلر. ب:
عساکر [عسکر.

عشیر [ع.س. کوجلک، زورلق. صقندی،
عسکر [فقیرلک. سینک سکونی ده جائز.

عشیر [ع.س. مشکل و تهلکلی حال
عسرت [موقع و وضعیت. زورلق،
دارلق، صقنلق: عسرت تنفس: نفس
داولقی. ضرورت، فقر.

عشیر [ع.س. چه مفردی: عاس. کیجه
عسرت [دوریه کزن پوسته، افراد.

عشیر [ع.س. وطنلک محافظه سیچون مسلح
عسکر [اوله رق خدمت ایدن وطن اولادی،
جند، جیش، لشکر. بومسلح محافظلردن
بری. — جه: عسکره یاقیشه جق صورتده؛
عسکره یاقیشان. — لک: عسکرک صفت
و وظیفه سی. * عسکری: عسکره منسوب.

عشیر [ع.س. بال: عسل مصق. شمع
عشیر [عسل: بال موی.

عشیر [ع.س. اونس، چه عسکرلر. ب:
عساکر [عسکر.

عشیر [ع.س. کوجلک، زورلق. صقندی،
عسکر [فقیرلک. سینک سکونی ده جائز.

عشیر [ع.س. مشکل و تهلکلی حال
عسرت [موقع و وضعیت. زورلق،
دارلق، صقنلق: عسرت تنفس: نفس
داولقی. ضرورت، فقر.

عشیر [ع.س. چه مفردی: عاس. کیجه
عسرت [دوریه کزن پوسته، افراد.

عشیر [ع.س. وطنلک محافظه سیچون مسلح
عسکر [اوله رق خدمت ایدن وطن اولادی،
جند، جیش، لشکر. بومسلح محافظلردن
بری. — جه: عسکره یاقیشه جق صورتده؛
عسکره یاقیشان. — لک: عسکرک صفت
و وظیفه سی. * عسکری: عسکره منسوب.

عشیر [ع.س. بال: عسل مصق. شمع
عشیر [عسل: بال موی.

عشیر [ع.س. اونس، چه عسکرلر. ب:
عساکر [عسکر.

عشیر [ع.س. کوجلک، زورلق. صقندی،
عسکر [فقیرلک. سینک سکونی ده جائز.

عشیر [ع.س. مشکل و تهلکلی حال
عسرت [موقع و وضعیت. زورلق،
دارلق، صقنلق: عسرت تنفس: نفس
داولقی. ضرورت، فقر.

عشیر [ع.س. چه مفردی: عاس. کیجه
عسرت [دوریه کزن پوسته، افراد.

عشیر [ع.س. وطنلک محافظه سیچون مسلح
عسکر [اوله رق خدمت ایدن وطن اولادی،
جند، جیش، لشکر. بومسلح محافظلردن
بری. — جه: عسکره یاقیشه جق صورتده؛
عسکره یاقیشان. — لک: عسکرک صفت
و وظیفه سی. * عسکری: عسکره منسوب.

عشیر [ع.س. بال: عسل مصق. شمع
عشیر [عسل: بال موی.

دوغرومی سویلیورسک؛ چوق رجا ایدرم،
— اولسون؛ تقدیر و تحسین تعبیری،
آفرین؛ استنزا مقامنده؛ قولالیلیر؛ بر
شیء ایچنه سویلنیر. * پیر عشقنه؛
پهوده یره، بش پارامز، بادهوا. *
عشقکیزه، عشقنه؛ حشکیزه، اونک
حشقنه، محبتنه (عشرت ایدیلیرکن).

عشوراء ع.س. ب: عاشوراء.

عشوه ع.س. غل، ناز، آدا، شیوه.
[— کار، — کر: ناز و آدا ایدن،
نازی، شیوه کار.
ع.س. اونجی، اونجی قسم. —
عشیر او قومق؛ قرآندن برپارچه او قومق.
دوست، رفیق، زوج.

عشیرت ع.س. قبيله، بابا جهتندن یقین
ع.س. دنک، چپوق، صویا.

عصا درویشلرک آللرنده طاشیدقاری صویا.
بعض مذهب رئیسارنک اوزون و مزین دکنکی.

عصابه ع.س. یاره ایچون صارغی، انسان
[سوروسی، قیرمزی سراب.

عصاة ع.س. چ عاصیلر، زوربار، جناب
[حقق امرینه قارشى کئلر.

عصاره ع.س. میوه صویو، اوزوم،
[لیون، پورتقال عصاره سی.

عصافیر ع.س. چ، عصفورلر، سرچه
[قوشاری، ب: عصفور.

عصب ع.س. سیکیر، چ. أعصاب.

* أعصابه طوقونق: حدت
و صفتقاری موجب او. * عصبی: سیکیرلری

یک چاپوق متأسر اولان. * عصبیت:
سیکیرلیک، برشیئی مدافعه و التزامده کی

فرط غیرت: عصبیت ملیه، دینه.

عصبه ع.س. سیکیر، پدر طرفندن آقربا
[اولالر، شرعاً میراث آلامایان

آقربا. برینک فرقه سی و عونیه سی، چ. عصبات.

عصر ع.س. زمان، دور، قرن، هنکام.
[ایککندی وقتی. * عصری: عصره

منسوب، دور حاضره اویان، زمانه آدمی ویا
خانمی، یکی قفالی، موده رن. چ. أعصار.

عصفور ع.س. سرچه قوشی، علی الاطلاق
[کوچوک قوش. چ. عصافیر.

عصمت [نزاهت. عیب و کنه اولان
شیئلردن اجتناب. معصوملق. — پناه،

— ماب: ناموس و عفتک استناد کاهی
حکمنده اولان، یک عقیف قادین. *

عصمتلی: عفت و ناموسی اولان؛ قادینلره
ویریلن عنوان: عصمتلو خانم آقندی.

عصیان ع.س. عاصی اولمه، طغیان،
[سرکشلک؛ آوامره اطاعت

ایتمیوب آقلاقمه، حکومت و مأمورلرینه
قارشى قیام. کنه. ایم.

عصیده ع.س. شکرله نشاسته دن یاپیلان
[برجنس خلوا.

عصاده ع.س. ارتفاع آلتلرینک درجه.
[لرینی کوسترن قول.

عضال ع.س. تداوی سندنده اظهار عجز
[ایدیلن مرض.

عضد ع.س. قولک یوقاریکی قسمی، بازو.
[چ. أعضاد.

عضله ع.س. قلعی بوتون حرکاتی تولید
[ایدن سیکیرلی آت. * عضلی:

سیکیرلی آت منسوب. چ. عضلات.

عضو ع.س. بر حیوان ویا نباتک بر وظیفه
[حیاتیه ایفا ایدن قسمی: کوز

عضو بصردر. * عضوی: عضوه، عضوی
اولان اجسامه، حیوان و نباته منسوب

و متعلق ویا عائد. * عضویت: ذی حیات
برجسمی یا شاتان أعضانک هیئت عمومی سی،

هیئت عمومی نك حیائنه مقتضی وظائفی
مشترکاً ایفا ایدن بر برینه تابع أقسامدن

مرکب برجسم عضوی.
عطاء ع.س. باغشلامه، إحسان، هدیه،

چ. أعطیه.

عطار ع.س. کوزل قوقولر، اجزاء طویه،
[ایککنه، ایلیلک و سائر هساتان.

عطارد ع.س. کونشک اطرافنده دوین
[سیاراتک برنجیسی.

عطالت ع.س. ایشمنزک، بوش طورمه،
[ایشمنز قاله.

عَطَايَاء [ع. س. ج. عطیه لر ، بخشش لر ، پیشکش لر . ب : عطیه .

عَطَر [ع. س. کوزل و لطیف قوقو . یاپرا- قو قو لی نبات . = شاهی : [ادرشاهی دنیلن و مور پر چیچک آچان نبات . = ناک : کوزل قوقولو . * عطری : کوزل قوقویه منسوب و متعلق . * عطریات : کوزل قوقولور .

عَطْسه [ع. س. آقصیرمه ، آکصیرمه .

عَطَش [ع. س. موسزلق ، حرارت .

عَطْشان [ع. ص. صوصامش ، یامش . [قورومش (طوپراق) . برشیخی شدتله ، جان و کولدن آرزو ایدن ، تشنه . مؤ . عطشانه ، عطشی .

عَطْف [ع. م. آخه ، چویرمه . میل ایتدیر- مه ، توجیه ایخه : عطف نظر . حل ، إسناد : برکله ویا جمله یی اوستنده کی کله ویا جمله یه ربط ایتمه . * عطفی : عطفه منسوب و متعلق .

عَطُوف [ع. م. برینه محبت و شفقتی اولان . * عطوفی : عطوفه منسوب .

عَطُوفْت [ع. ل. شفقت ، مرحمت . * مرحمتی . وقتیله رتبه بالا اصحابنه ، صهریتی اولان فریقاره ، دارشورای عسکری رئیسنه ، دولتلو عطوفتلو : سرعسکره و صهریتی اولان مشیران و وزیرایه القاب اولوردی .

عَطِیه [ع. س. بخشش ، هدیه ، هبه ، موهبه ، عطاء . ج. عطایا ، عطیات .

عَظَام [ع. س. ج. عظامر ، کیکلر . ب : عظیم ، عظیم .

عَظَامْ [ع. س. ج. عظیمه لر ، دهشتلی حادثه لر : مهم شیئر . ب : عظیمه

عَظْم [ع. س. کیک . ج. عظام . برشیئک عظم [بویوک قسی . ج. أعظام .

عَظْم عَظْم [ع. س. بویوکلک : بویوک عَظْم عَظْم [بوی ، ایریلک .

عَظْمَاء [ع. س. ج. عظیملر . ب : عظیم .

عَظْمَاء [ع. ص. ب : عظمی .

عَظَمَتْ [ع. س. بویوکلک ، اولوق ، جلال ، جدالات ، رفعت ، سمو ، ابهت ، جزالت ، عزت ، فخامت ، کبریه کبریاء . غله غرور ، خودفر و شلق . دبدبه ، طنطنه ، دارات . * عظمنلی : بویوک ، اولو ، جلال صاحبی : کبرلی ، مغرور ؛ طنطنه لی ، دبدبه لی .

عَظْمِی [ع. ص. ویا عظاما . أعظم صفتک مؤنثیدر . اک بویوک . ب : أعظم .

عَظْم [ع. ص. بویوک ، اولو ، جیم ایری ، ججه لی . جزیل ، کبیر . آهیتلی ، مهم . مدمش . ج. عظماء ، عظام . مؤ . عظیمه .

عَظِیمه [ع. ص. عظیمه ک مؤنثیدر . س . مهم و چوق دهشتنی وقعه . چوق مهم برشی . بویوک و مهم (چنایت) . ج . عظامم .

عَفَارِیت [ع. س. ج. عفریتلر ، قورنازلر ، جراثیمکارلر ، شیطانلر .

عَفَتْ [ع. س. ناموس ، حیسا ، عرض . کبیزلک ، صافیت ، خلوص نیت .

زهد ، نزاهت . حرامدن امنتاع ، ورع . * عفتلی : عقیف ، نیزه ، نیره شروع شیلردن مجتنب ؛ قادیاناره القاب اولور ، رتبه جه عصمتلی دن آشاغیدر : عفتلی خاتم آفندی .

عَفْرِیت [ع. س. قورناز ، جراثیمکار ، حایله کار . شیطان . یک قوی ،

ضر و شیرر جین . = کسامک : یک چوق حدت ایتمک . ج. عفاریت .

عَفْو [ع. م. برینک صوچی باغشلامه ، قیاحتی سیمله : قصوری عفو

ایدیکز . معذور طومعه ، استثنایه : یارین کزیمکه کیدیله جکسه بی عفو ایدیکزه

عزل ایتمه : مأموریتدن عفو ایتدیلر .

سهموی : قوه تشریعیه نك مستحق جزا

اولان بروقه یی باغشلا یان ، تعذیباتی طور-

دیران ، ویرلش حکماری إسقاط ایدن قرار وحرکتی : عفوعموی اعلان ایدیلیرسه

برچوق محبوسلر قوروتولور . * عفو ایدر-

عقد [ع.س. کردانلق، ایچی کردانلق .
ج. عقود .

عقد [ع.س.ج. عقدملر . ب : عقده .

عقدہ [ع.س. دوکوم، بر ایشک زورلنی،
مشکلی . انسانک چوق اوغرا -
شدینی حالده آلدہ ایدہ مدیکی ایش . بز
و یومرو . - کشا : مشکل حل ایدن .
* عقدی : عقدہ به منسوب . ج. عقد .

عقر [ع.س. (بر قادیکنک ویا طوبراغک)
قیشیرلنی، محصول ویرهیشی .

عقرب [ع.س. زهرلی بر حیوان . ساعتک
عقبه [قصه ایرهسی . اون ایکی برجدن
بری . ج. انسان عقرب کبی صوقان
آدم . ج. عقارب .

عقل [ع.س. اوایله برخاسه که انسان اونیکه
آکلار ویا حکم ایدر، هوش،
خرد، ذهن : عقل انسانی حیواندن تفریق
ایدر . آکلامه، فهم و إدراک، ذکا :
اونک بویله شیئره عقلی ایرمر . دوشونمه،
تفکر، ملاحظه : ایشته بونی عقل ایدہ -
مدم . قوه حافظه، خاطر : او وقعه حالا
عقلمدہ در . رأی، تدبیر، طریق تسویه :
سکا بو عقلی کیم اوکره تدی ؟ - ألمق :
دانشمق، رأی صورمق، قوه مقبکه
استیعاب ایتمک : بونی عظم آلمایور ! -
اوکره تمک : یول کوسترمک، نه یایاجنی
ییلدیرمک . - اوکره تمک : اوصلاقمق،
عبرت آلوب متنبه اولق . - اول : چوق
عقللی و ذکی : جناب حق . - ایتمک :
دوشونمک . - ایرمک، ایردیرمک : آکلار
یایلمک . - باشده اولق : سکوتله دو -
شونمک حالده اولق، یایدیغی ییلمک :
او وقت عظم باشمدہ دکلدی . - باشه
کلمک : آیلق، کندینه کلمک : اوصلاقمق .
- باشدن فیلامق، کیتیمک : کندینه
غائب ایتمک، دلی کبی اولق . - بالغ :
سن رشده واصل اولمش اولانک عقلی .
- دیشی : یکریمی یاشنده چیقان دیش .

سکن : اعتراض و مخالفت ایدیلہ جکی زمان
جمله نك باشده ایراد ایدیلہ ایر : عقواید سکن
برشی سویلیه حکم، فکر کیزی یکنمیرم .
[ع.ص. مرحمتی، داغما عفو ایدن،
عفو] صوج، قباحث باغشلايان .

عفوئت [ع.ص. چورومه، قوقه . فنا
عفو، قوقو، میاسما : بو اوطلده
عفونت وار . * عفونتلندیرمک : چورو -
تمک، فنا قوقومتق . * عفونتلمک :
چورو یوب فنا قوقق . * عفونتلی : چورو -
یوب فنا قوقان، فنا قوقولو .

عفیف [ع.ص. عفت و ناموسی اولان، تیز،
نزیه، حرامدن مجتنب، مستقیم،
عقاب [ع.ص. عذاب، جزا، مجازات،
عقوبت .

عقاب [ع.س. دکیزط و شایجیلی دیگر حیوا -
عقاب [ع.س. ناتی آولایان قوش . برجه - کوکیه .
[ع.س. ایراد کتیرن دکان، او
عقار و سائرہ . ج. عقارات .

عقاقیر [ع.س.ج. علاج مقامندہ قولانیلان
کوکیز . فد. عقار .

عقال [ع.س. حیوانک آباغنه اورولان
کوستک . باشه صاریلان قوردون .

عقائد [ع.س.ج. عقیدہ لر، اعتقاد اولو -
نان شیئر . ب : عقیده .

عقب [ع.س. آباغک اوکیه می . اوغل،
طورون : آغداد . اخلاق . هان
آرقه دن کن : عقبندہ اوده کلدی . در
- : هان، درحال . ج. أعقاب .

عقب [ع.س. ویا عقبی . آخرت، داربقا،
برفعاک أجری، مکافات ویا مجازاتی .
[ع.س. تیه، یوقوش . غلہ مخاطره .
عقبه [ترلمکلی آن . ج. عقاب .

عقبی [ع.س. ویا عقبیا . (برشیئک) سوکی،
عاقبتی . ب : عقببا .

عقد [ع.م. باغلامه، ربط و بند ایتمه .
قرارالاشدیروب تعهد آلتنه آلمه .
(یازارلنی) اویدیرمه . (برکوپری و سائرہ)
إنشا ایتمه . نکاح ایتمه : عقد نکاح .
قورمه : عقد مجلس . ج. عقود .

بزم تثبیت ایتدیکمز ایش عقیم قالدی .
[ع.س. دوهی ، استرجی ، محمل ایله
عکام]جه کیدن خدمتجی .

[ع.س. چارمه ، اورمه ، چارنوب
عکس]کری دونه . ضد ، ترس ،
خلاف . * عکسنه : ترسنه ، ضدنه .
* بالعکس : یوسیتون ضدی اولق اوزره .
* عکسی : ترس ، ضد ، مغایر . عنادیجی ،
یکجمنز . خویشز . اوغورسز ، منجوس .
[ع.س. رتبهجه یوکسکک ، رفعت ،
علاء]یویوکک . اصالت و نجات .

[ع.ف. عالی اولسون معناسته فعل
علا]ماضیدر : حق جل وعلا .

[ع.م. برخسته لغک تدایوسی . مؤثر
علاج]دوا . غل . چاره . — پذیر : تدای
ایدیله بیلن ؛ چارهسی بولونابیلن .

[ع.س. ایلشیک ، لعلق ، مناسبت .
علاقه]عشق و سودا ، محبت ، کوکل
باغلامسی . — دار : ایلشیک ، مناسبت
و ع.س.سی اولان ؛ ذی مدخل . — لی :
مناسبت ، رایلیشیک و علاقہسی اولان ؛ عاشق ،
دلداده . ج. علاقئق .

[ع.م. ویا علامه . پک عالم ، هرشی
علام]بیلن : علامه جهان .

[ع.س. برشینک بلمسبه سبب
علامت]اولان نشان ، اشارت . اماره ،
ایز ، اثر ، رمز ، اشارت : دفته دالی
صلحه علامتدر .

[ع.م. ویا علانیت . آچیقجه
علائق]حرکت ایدن ، هر یاپدیغی
کوستن . ب : علانیت .

[ع.م. ویا علانی . شهرت ،
علانیت]اشتهار . ظاهر و میدانه اولمه .
برشینک طیش یوزی ، منظره ظاهریه
و خارجهسی . * علانیه : آچیقجه ،
عوم مواجهه سنده ، علنا .

[ع.س. قاقه ، آربرمه ، ضم .
علاوه]برغزیده فضلجه ضم ایدیلن
کاغدویا کوچوک برنسخه . برکتبه صوکردهدن
ضم ولونان قسم . امضا آلدقدن صوکره

— قوطیسی : هر کسه عقل اوکره تن .
* عقلا : عقل ایله ، عقلجه ، عقله
نطبق اولوندقده . * عقلسنز : عقلی او .
اسایان ، آحق ، بدلا . * عقللی : عقلی
اولان ، ذکی ، فطین ؛ تدبیرلی ؛ اوصلو .
* عقلی : عقله منسوب و متعلق ، عقل
ایله آکلاشیلان ، نقلی مقابلی . * علوم
عقلیه : علوم طبیعیه ، ریاضیات . *
عقلیات : عقل ایله کشف و تحقیق اولونابیلن
معقولاتدن عبارت خصوصات : عقلیات
ایله نقلیات آراسنده فرق واردر . * عقلی
صره : کندی عقلنجه : اوکا کوره ،
کندی رأی و تدبیرله . ج. عقول .

[ع.س. ج. عائلر . ترسه فده . عقلی
عقلاء]یکینن . * عقلا دونه لکی :
بر شیئ یلمدیک حالده کندیجی بیلیر کی
کوسترمک ایستهین . * عقلالق : عقلا
یکینه ، چوق عقللی کی کورونمک ایسته
عقللیاق صاته .

[ع.س. ویا عقمه . قصیراق ، عقامت ،
عقم]ارکک ویا دیشینک چوجق اولماسی .
[ع.س. جزا ، عذاب ، آذیت :
عقوبت]عقوبته دوچار او . ج. عقوبات .

[ع.س. ج. عقدلر ، دوکوملر ، قرار
عقود]ویریلوب ربط اولونان ایشلر .

[ع.م. یاره لایان ، ایصیران ، آز
عقور]غین (حیوان) : کلب عقور .

عقول ع.س. ج. عقلر . ب : عقل .

[ع.م. بر دیگرنک آرقه سندن
عقیب]کلن . * عقیبنده آرقهسی صره .

[ع.س. ایمان ، اعتقاد ، قناعت
عقیده]دینییه : عقیدهسی یوزوق .
ج. عقائد . * علم عقائد : الوهیت و سا
ثردن بحث ایدن علم .

[ع.م. بر جنس قیرمهی قیمتلی
عقیق]طاش : عقیق یوزوک .

[ع.م. قصیر (قاذین) . گمره سز ،
عقیم]محصول و یرمهین (اراضی ، فکر) .
چوجقسز (آدم) . نتیجه سز ، گمره سز :

مکتوبك زیرینہ یا زیلان شی * علاوہ :
قائہ ورق ، ضم ایدہ رك ، ضمیمہ * — لی :
صوکره دن ضم وعلاوه اولومش ، آریلش
قسم ویا یرلری اولان . چ . علاوات .

عَلَّاق [ع.س.ج. انسانك ایلدیشکی اولدیغی
شیشلر ، مناسبات ، روابط .
ب : علاقه .

عَلَام [ع.س.ج. علامتله ، نشانلر ، اماره لر .
ب : علامت . — سما : تورکجه
الکم صاغمه — مندن غلطدر .

عَلِبَه [ع.س. صاغیمده مستعمل دربدن
قاب . قوطو ، توتون طبقه سی .

عَلَّت [ع.س. مرض ، خسته لی ، کیفسزلك .
سبب ، موجب . مقصد ، غایه .
نیت . حروف علت : (ا . و . ی) . *
علتی : علای اولان ، بر مرضه مبتلا ؛ عذرلی ؛
سقط . چ . علل .

عَلَف [ع.س. حیوان می . اوت ، صیان .
چ . أعلاف . علوفه .

عَلَق [ع.س. باپیشان ، ایلدیش . س .
چ . سولوكلر . ب : علقه .

عَلَقَه [ع.س. بر سولوكل . چ : علقات ،
علق .

عِل [ع.س. چ . علتله ، سببلر ، هوجبلر ،
مرضلر . ب : علت .

عِلْم [ع.س. بیلگی ، معلومات ، وقوف ،
معین بعض شیشلر حقیقده انسانك
حقیق ، مثبت ، مبرهن بیلگیسی : بوکا
بنم علم کافی ذکلی . تدقیق و تنسیع اوزرنه
مؤسس معلوماتك هیئت عمومیه سی : علمك
ترقیسی . محدود برشی حقیقده کی معلوماتك
هیئت مجموعه سی : علوم طبیعیہ . نظریات .
— وخبیر : بر شیئہ دائر ویرلن ورقه
رسمیه ، تصدیقنامه ؛ مقبوض بوصله سی .
— حال : عقائد دینیہ یی اوکره دن کتاب .
* اولوالعلم : عالمر . * علمی : علمه
منسوب ومتعلق ؛ نظری ، علمی ، مقابلی ؛
طریق علمی به ، علمایه مخصوص . * علمیه :

فقه ، احکام شرعیه واموردینیہ ایلہ مشغول
اولانلر صنعی . چ . علوم .

عَلَم [ع.س. نشان ، علامت ، إشارات .
علم : حدودی کوسترن نشان . یوکسك
داغ . دوداقده کی چاتلاق . سنجاق ، بایراق .
اسم خاص . مناره تپه سی . صاریفك آلتون
تلی . * علمدار : بایراق طاشییان ،
سنجاقدار . * علمداری : علمداولق ،
بایراقدارك وظیفه سی . * علمی : علمه
منسوب . * علمیت : علم واسم خاص اولق
کیقیتی . چ . أعلام ، علم .

عَلَمَاء [ع.س. چ . عالمر . قواعد دینیہ
اولیات ایلہ مشغول اولانلر .

عَلَنَّا [ع.س. آچیقجه ، کیزلمه کسزین ،
هرکسك کوزی اوکنده ، میدانده .

عَلَنی [ع.س. آچیقده و میدانده اولان ،
کیزنمه یی ، هرکسك کوزی اوکنده
وقوع یولان ؛ محاکمه علنیه ، مزاید
علنیه . ح . آچیدن ، میدانده ، علناً :
اوفرکری علی سوبیلور . * علنیت :
آچیقده و میدانده اوله .

عَلَو [ع.س. ب : آلو .

عَلَو [ع.س. یوکسكك ، بویوكك . س .
یوکسلمه ، رتبه جه بویومه —
جناب : سماحت ، کرم ، عالی جناباق .
— شان : شان یوکسككلی . — همت :
همت بویوككلی .

عُلَوَان [ع.س. کتاب ای . می و کتابه سی ،
امکتوب آدرسی . غدا ، تقاضا ،
اوکوتمه . — صامق : اوکوتمك .

عُلُوفَه [ع.س. وقبله عسکر معاشی .
— می : معاشی . چ . علائف .

عُلُوفَه [ع.س. حیوان می . چ . علف :
عینك ، ولامك ضمیمه .

عُلُوم [ع.س. چ . علملر ، ب : علم .

عُلوی [ع.س. یوکسكك ، رفیع . سمایه ،
روحانیات ومعنویاته منسوبه

و متعلق . * علویات : روحانیات و معنویات
عائد شیعار . * علویت : یوکسکک ،

یوچه لك ، بئلك ؛ معنویت ، روحانیت :
علویت افكار

علیم [ع.ص. چوق ییلن ، دانا ، خیبر ،
واقف . مؤ. علمیه .

علوی [ع.ص. حضرت علی أفندي عزه
منسوب و متعلق .

علیمه [ع. علی حرف جریله (۵) مفرد
مذكر غائب ضمیرندن مرکب اونك
اوزرینه معنا سنه در : رحمة الله علیه : اللهك
رحمتی اونك اوزرینه اولسون . مبی :
اوزرینه بنا اولونان شی ، موضوع بحث .
مدعی : اوزرینه دعوا اولونان ، حقنده
إدعا ایدیلن . مؤ : علیها . تشنه : علیهما .
چه : علیهم .

علی [ع.ص. یوکسکک ، بویوک . نجیب ،
مشهور ، بلند . مؤ. علیه .

علیین [ع.ص. ویا علیون : سباهه أك
یوکسکک موقع . ملنكر .

علی [ع. حجة ، اوست ، فوق ، اوزره .
كل حال : هر حالده . = مراتبهم :

عجم [ع.ص. بابا قاردهشی ، عجه . = زاده :
عجه اوغلی ، قیزی . چه . اعمام .

رتبه لرینه و درجه لرینه کوره ، صره سیله .
= الاطلاق : عمومیت اوزره ، مطلقا . =

عجم [ع.ص. علیه السلام تعبیرنك مختصری :
حضرت عیسی (ع) .

حاله : اولدیفی کی ، حالی اوزره ، کندی
حالنده . = الخصوص : باخصوص ، خصوصا

عما [ع.ص. ب : عی .

= الانفراد : برر برر ، آیری آیری . =
التحقق : بمحقق صورتده ، صحیح اوله رق .

عماد [ع.ص. دیرك ، ستون : عمادالدین :
دینك دیرکی . چه . اعمده .

= السویه : مساوات اوزره ، متساویا . =
الدوام : دائمی صورتده ، متادیا . =

عمارت [ع.ص. معمور ایچه . سه . وقتیهله
فقرايه و مدرسه لرده او قویاتلره

= العمیایا : کور کورینه . = العجله : عجله
ایله . = الماده : عادت اوزره . = الصباح :

ویرلنك اوزره فودوله ، چوربا و سائر
پیشیرمه كه مخصوص محل .

ایرکدن . = التوالی : بربری آزدی صره ،
متوالیا ، متادیا . = لعموم : عمومیت

عمال [ع.ص. عاملر ، یا یخیلر ، چا .
ایشانلر ؛ ولایت والیلری .

اوزره . = الغفله : غفلت اوزره . = ملء الناس :

عمامة [ع.ص. صاریق ، باشه صاریلان
شی . چه . عمام .

هرسك كوزی اوکنده . = الفور : در .
حال ، بدن ، دفعة . لا = التعین : تعیین

عُمان [ع.ص. بحر : جزیره العربك جنوب
بئنه کی بویوک دکنز . بحر محیط ،

و تخصیص ایتمک . مزین ، مهم برصورتده .
= ای حال : هر حالده ، هرناصل اولسه .

بویوک دکنز . * عمانه الملق : درین دو
شونكه باشلاقم .

= اتفصل : تفصلا ، مفصل اوله رق .
= ا. أس والعین : باش اوستنه . = طریق

عُجمه [ع.ص. ویا عوجه . بابا قاردهشی .
= زاده : عجمه نك قیزی و یا اوغلی .

الهنول : اكانجه طریقيله . = كلا (کلی)
التقریرین : هرایی تقدیرده .

عُمد [ع.ص. قصد ، نیت ، قرار . برشیثی
آصور و تصمیر ایدره ك یا عه . تعمده .

علیا [ع.ص. اعلی نك مؤشی . دها یوکسکک ،
دها نجیب ، دها مشهور .

* عمدآ : قصدآ ، ایستیره رك و بیله رك .

علیک [ع. علی حرف جریله ك مفرد ضمیر
مخاطبندن مرکب سزك اوزرکزه

معنا سنه در : السلام علیکم : سزه . سلام
اواسون . و علیکم السلام : سزه ده .

بربرینی یارمائی، کسمہ سی و دیکمہ سی کی حرکتی: دون خستہ عملیات اولدی، خستہ به عملیات یاپدیله. مقردی: عملیه: نادراً قوللائیله: برعملیه جراحیه. بونک برینه عملیات کلمه سی ده مستعملدر.

عموجہ س. ب: عجمہ.

عمود [ع.س. دیرک، ستون. مسند، قاعده، یوقاریدن آشاغی به دوز این خط، شاقول. عائله رئیس. * عموداً: عمود وضعیتده، یوقاریدن آشاغی به دوز بر وضعیتده اولرق. * عودی: یوقاریدن آشاغی به بروضعت آلمش ارلان، شاقولی. ج. آعمده، عمد.

عموم [ع.م. هرکسه عائد وشامل اولم. کلیت. بوتون انسانلر، خلق. هپ، بوتون، جملة. * علی العموم: عمومیت اوزه. * بالعموم: بوتون، هپ. کافه. * عموماً: بوتون، عمومیت اوزه، علی العموم. * عمومی: عومه منسوب ومتعلق؛ هرکسه عائد وشامل اولان؛ مشترک. * عمومیت: علة، عمومیلک، هرکسه عائد وشامل اولم.

عممه [ع.س. پدر همشیره سی که تورکجه ده خاله دیر.

عممی [ع.س. وبا ع. کورلک، کور. حرک، نایبانی: کوزلرینه عی طاری اولدی.

عمسماً [ع.س. کور کورینه: عیاً قتل. تورکجه ده پک مستعمل دکل.

عمیق [ع.ص. دیرن، عریض و: اوزون اوزادی به، دوز ودراز.

عمیم [ع.ص. عومه، عائد، عمومی، عام: عجم الاحسان.

عن [ع.س. دن. — أصل: أصلندن.

عن القلب: یورکک ایچندن، جان وکوکلدن.

— الغیاب: غیباً، حاضر اولقسزین، کورمکسزین و طانیقسزین. — قصد: فصدله، ایسته بهرک. — قریب: یقینه.

عمده [ع.س. دستک، دایانلاجق شی: خلایق قرقه سنک عمدلری. براور. دونک البجیسی، پارلمانتر. برایشه مأمور آدم. — استنادکاه: عمده آملی بو ایدی.

عمر [ع.س. یاشایش، حیات. یاشانیلان مدت: عمرده ایچکی قوللاشمشدر. حقیله واین یاشامه: آطه ده یاشامق برعمردر. یاش، سن. تر.س. خوشه کیده چک تخف، غریب شی: حریفک حکایه آکلاتماسی عمردر.

عمران [ع.س. برعلیکتی معمور وآبادان ایدن شی. — مهوریت، مسعودیت، رفاه. مدنیت، ترقی، سعادت حال: نائل عمران اولمق. * عمرانی: عرانه منسوب ومتعلق.

عمق [ع.س. درینک. سطحندن دیبه قدر اولان مسافه. أجسامک أبعاد ثلثه سندن بری: عرض، طول، عمق. عجز، نفوذ و إدراك ایدیلمه یین شی: عمق قلب. * عمقا: درینک جهتیله، ج. اعماق. [ع.س. ایش، فعل، کار، مشغله. **عمل** موقع فعل و اجرایه وضع ایتمه.

(علاج) تأثیرینی کوسترمه. نیت، طرز حرکت: اولنک علی پوزوقدر. وجوده کستیرلمش ایش، اثر. — إسهال. * دستورالعمل: انسانک حرکتینی اویدوراجتی قاعده سالمه. * علمانده: ایشدن قالمش، ایش کوره خ، معطل. ج. اعمال.

عمله [ع.س. ج. مقردی اولان عامل بو معناده قوللانماز. ریچبر، ایشچی. کونده لکه چالیشان.

عملی [ع.ص. نظری اولمایان، برعلمک ویا صنعتک قواعد و اساساتنه رعایتله بالفعل یاپیلان (ایش و سائره). عمله منسوب ومتعلق.

عملیات [ع.س. ج. نظری اولارق اوکره. — نیکدن صوکره بالفعل یاپیلان شیئر، تجربه لر، اجرات و تطبیقات. بر قدرنک، بر عاملک کندی اثرینه وجود ویرن حرکتلری. — برجرا حک خستنه نک

— يد : آلدن . * عنه : اوندن ؛ مؤنثی
عنها . * عنما : او ایکیدن . * عنهم :
اولردن . * عناء : بزدن ؛ عنکم : سزدن .
* عنها منها : شسوندن بوندن ، شوبو ،
اوته بری ؛ شوبله بوبله ایدرک .

عناء [ع.س. ویا عنیه . زحمت ، مشقت ،
مشکلات ، صعوبت ، عسرت .
عئاب [ع.س. زیانزدی ؛ خناب . قرمزی
قبوئی بر نوع میوه .

عناد [ع.س. مخالفتده لزومندن زیاده
إصرار . — جی : عناد ایدن ، معند .
* عنادینه : زورله ، زور زورینه ،
ایستمدیکی حلد : انسانی عنادینه آلا تورقه
موسیقی به باغلابورلر .

عنادیه [ع.س. حقائق اشیایی انکار
ایدلرک مسلکی .

عناصر [ع.س. ج. عنصرلر . ب. عنصر .
عناق [ع.س. بوینه صارله ، صارماشمه ،
قوجاقلامه ، معانقه .

عنان [ع.س. دیرکین . ج. عنن ، أعنه .

عنانت [ع.س. معاملات جنسیهده عدم
إقتدار .

عنایت [ع.س. إعتناء ، إهتمام ، تقید .
هت ، سعی . إلتفات . لطف ،
أییک . * عنایه : اییک اولورق ، لطفاً .
* عنایتکار : تقید و إهتمام ایدن ؛ لطف
و کرم صاحی . * عنایتکارانه : عنایتکار
اولانه یاقیشه حق صورتهده . * عنایتلی :
اییک ایدن ، لطف صاحی . ج. عنایات .
عنب [ع.س. اوزوم . بنت — : اوزوم
قیزی ؛ شراب .

عنب [ع.س. آله بالیفنک باغراساقلرنده
تکاثف ایدن یومشاق و یاپیشقان
مسک کبی قوقان کول رلکندنه بر ماده .
— بالیقی : بوی یکریمی پش مترهده واران
و باغراساقلرنده عنبر دیشلن ماده بولونان
بالینه بالیفنه مشابه پک ایری باشلی بر بالیق ،

آله بالیقی . — چیچی : حبالمسک دیشلن
صاری رنکلی و پک کوزل قوقولو یو وارلاق
بر چیچک . مسک ایله — ! : پک مناسب ،
پک اویغسون ، پک آعلا ! — بار : عنبر
یاغدییران ، کوزل قوقو نئیر ایدن ؛ زلف
عنبر بار . — بو ، — بوی : عنبر قوقولو ،
ایری دانلی هند پرنجی . * عنبرین :
عنبر کبی قوقان ، عنبردن عبارت . *
عنبریه : یایلا چیچی ، عنبرلی و کوزل
قوقولو شی ؛ راقی .

عنبه [ع.س. اوزوم دانه سی . کوزیکندنه
چیقان سیویلیجه . ج. عنبات .
* عنبی : اوزوم شکندنه اولان .

عنتری [ع.س. ب. انتاری .

عند [ع.س. نزد ، یان . یاننده ، نزدنه ؛
عندالله ضمایع اولماز . حالنده ،
تقدیرنده ، وقوعنده : عندالتحقیق . کوره ،
نظراً : نم عندمده برقیقی یوقدر . نسبه ،
قیاساً : کونشک عندنده قمر بر ذره در . *
عندی : بر اساسه مستند اولمایان ، کبی ،
ذاتی ، شخصی : عندی سوز . * عندیات :
بر اساسه مستند اولمایارق سوبله ن
کبی شیئر ، سوزلر .

عندلیب [ع.س. بلبل .

عنصر [ع.س. کوموش ، باغر ، دمیر ،
آزوت الخ . کبی تحلیل اولوندا
ماز جسم بسیط . هر هانکی مادی بر
شیئی تشکیله یارایان اصل ، اساس . ج.
عناصر . * عناصر اربعه : آسکیلر طرفندن
قبول ایدیلن درت عنصر : هوا ، آتش ،
طوپراق ، صو .

عنفتات [ع.س. ج. عننه لر ، روایتلر ،
اوتهدنبری ایشیدیلن شیئر .

عنفته [ع.س. بر خصوص آغزندن آغزه
یکه رنک نقل اولونجه ، روایات
لسانیه ، سمعیات . تفرعات ، تفصیلات ؛
بن او مسئله بی عنفته سیله بیسلیرم .
ج. عنفات .

عُنف [ع. س. سرتك ، قبالق ، شدت ، جبر. * عُنْف : سرتكك ، قبالقه ، منسوب. عُنْفك او چ حركة سده جاژرد. عُنْفوان [ع. س. = شَباب : كنجلكك اڭ پارلاق وفتي .

عُنُق [ع. س. بون ، كردان. چ. اَعناق . عُنْقا [ع. س. دوهوم بر قوش . چ. اِسْمى وار جسمى يوق شي .

عُنْكَبُوت [ع. س. ويا عُنْكَب . اوروجك . چ. عُنْكَب ، عُنْكَب . **عُنْوان** [ع. س. كِتَاب ، رساله وسايره نك اِسْمى . مَكْتُوب ادرسى .

عُنْود [ع. ص. عُنَادجى ، معد ، مصر : چوق عُنُود بر آدم .

عُنُوة [ع. س. زورلامه ، قهر ، جبر ، قسر. * عُنُوة : زورله ، جبرآ .

عُنْيِد [ع. ص. عُنَادجى ، معد .

عُنْيِف [ع. ص. سرت ، شدتلى ، خشين . قبا معامله ايدن .

عُنْيِن [ع. ص. معاملات جنسيه مقتدر اولمايان .

عَوَارِض [ع. س. چ. عارضه لر ، علت لر ، قضالر ، بلالر . ب. عارضه .

عَوَارِف [ع. س. چ. عارف لر ، عالمر ، ايش آكلار اولانلر . ب. عارف .

عَوَاصِف [ع. س. چ. عاصف لر ، فورطنلر سرت روزكارلر . ب. عاصف .

عَوَاطِف [ع. س. چ. عاطفتلر ، سبسيز محبتلر ، حسن ظنلر . ب. عاطقت .

عَوَاقِب [ع. س. چ. عاقبتلر ، صوكلر ، انجاملر ، نتيجه لر . ب. عاقبت .

عَوَالِم [ع. س. چ. عالمر . ب. عالم .

عَوَام [ع. س. چ. عاملر ، هر كس ، قبا او جاهل خلق ، آحاد ناس . ب. عام . = پسنده : آياق طاقنك يكنه چي بر طرزده ، عادى و قبا .

عَوَامِل [ع. س. چ. عاملر . بر كنه نك آخري دكيشديرن شيئر . ب. عامل .

عَوَائِد [ع. س. چ. عائدلر ، ايراد ، كلير : تخصيصات ، معينات .

عَوَائِق [ع. س. چ. عائقلر ، مشكلر ، مانعلر ، اُنكلر . ب. عائقه .

عَوْد [ع. م. كرى كنه ، رجعت ، عودت ، لهنه ويا عليهنه دوته .

عُود [ع. س. اودون . ياقلدينى زمان ابي قوقو نشر ايدن بر آج . معروف چالنى . * عودى : بوچالنى مهارتله چلان . **عَوْدَت** [ع. م. كرى كنه ، رجعت . لهنه ويا عليهنه دوته ، عود .

عَوْرَت [ع. س. اُنسانك كوسترلمسى عيب اولان و حرام صاييلان ىرى ، وجودك كوك ايله ديزلر آراسنده كى قسمى . ممنوع اولمايان ، آچيق محل . ياريق ، چاتلاق . تر. س. (ت : اورات) . قارى ، مرئه ، زوجه . = بازارى : جاريه بازارى . چ. عورات .

عَوَض [ع. س. بدل اوله رق و يريلن شي . قارشيلق . بلا . = : بر بدل مقابله .

بلنده اولمايق ، بلا بدل . * عوضاً : قارشيلق و بدل اوله رق ، يرته . چ. اعواض .

عَوْغُو [ع. س. كوك حاولاماسى . هذيان . خله شته سى .

عَوُق [ع. م. طوردومه ، توقيف ايمه ؛ وازكچيرمه ، منع ايمه . س. مانع ، اُنكل . چ. اعواق .

عَوْن [ع. س. يارديم ، نصرت ، امداد . * بعونه تعالى : جناب حقك يارديميله .

يارديم ايدن ، يارديمچى . چ. اعوان .

عَوْنَه [ع. س. چ. يارداقچيلر ، قفادار اولانلر : عونيه سيله برلكده داغه چيقدى .

عَهْد [ع. م. سوز و يرمه ، درعهده ايمه . س. آند ، عيْن ، قسم ، حلف :

عهدم اولسون . عقد ، وعد : عهد ايتدم بايمالى . مقاوله ، سوزلشمه ، معاهده .

ميشاق . زمان ، دور ، هنكهم ، عصر . فرمان عالى ، خط هايون . = جديد : انجيل . = عتيق : تورات . = لشمك :

سوزلشمك ، بربرينه قارشى تعهد آلتنه
كيرمك . — نامه : معاهده شرائطنى
و طرفينك امضاسنى حاوى ورقه . * عهدى :
عهده منسوب و متعلق . جر . عهود .

عِيَان [ع.س. كندى كوزيله كورمه فعلى ،
معايينه . ص . ظاهر ، آشكار . —
بيان : آپ آچيق ، آشكار صورتده . * عيانى :
كوزيله كورن . زبازدى عينك فتحيله در .

عَيْب [ع.س. خطا ، قصور : بومالك هيچ
برعبي يوقدر . لكه ، اوتاناچق
شىء : عيبدر ، ياما يكر . تر . ص . اوتانغى
موجب ، محلل أدب : عيب ايش . — جوء
هر كسك عيبنى آرايان . * عيبسز : قصور .
سز ، لكه سز . * عيبكو : هر كسك عيبنى
سويله ين . * عيلاشق : برسوز ، حال
و حركتى عيب كورمك : بويله ديمه يكر ،
عيلازلر . * عيلاشق : تعيب اولونق :
يامالى آلبه كيبن عيلاراز . جر . عيوب .
* سزارالعيوب : آلبسك قصورلرى
اورتن پالتو .

عَهْدَه [ع.س. اوستنه آلمه ، سوز و برمه ،
وعد . وظيفه ، بر آدمك دائره
اقتدار و مداخله سى . تحريرى تعهد .
مستوليت : او ايش نم عهده مده در . *
العهدة على الراوى : مستوليت روايت ايدنه
عائددر . — سندن لكك : باشه چيقارمق ،
موفقيتيله پيتيرمك .

عَهْوَد [ع.س. جر . عهدلر ، سوزلر ، وعدلر ،
آندلر ، يمينلر . ب : عهد .

عِيَادَت [ع.م. بر خستى زيارت ايتمه ،
خاطر صورمه .

عِيَاذ [ع.س. ملجأ ، ملاذ . صيغمه ،
إلتجاء . * عياذالله ، العياذالله :
اللهه صيغمه ، اللهه صيغندق .

عِيَار [ع.س. آلتون و كوهوشك خالصلى
درجه سى : بوقوردون اون سسكز
عيارنده در . مسكوكاتك وزنى تام اولماسى .
ساعتك دوغرو كيمسى : بوساعتك عيارى
بوزوقدر . برمقياس ايله بروزنك ، براولچوك
معايينه و تصحيحى : قنطار كزى بلديده
عيار ايتديريكز . درجه ، مرتبه ، قيراط :
بو عيارده برآدم . — ايتك : دوزلشمك .
— جى : عيار ايدن ، دوزالغن . زبازدى
عينك فتحيله در . جر . عيارات .

عِيَار [ع.ص. حيله كار ، طولانديرى ،
دساس ، حيله باز ، مكار .

عِيَاش [ع.ص. چوق ايچكى ايچن ، بكرى .
* عياشلىق : بكريلك .

عِيَال [ع.س. جر . عائللر ، بر كيمسه نك
باقعه مجبور اولدغى انسانلر ،
فامليا . قارى ، زوجيه . زبازدى عينك
فتحيله در . بونك برمفردى عائله ، ديكرى
عينك فتجى ويا نك كسرو تشديديله عيلدر .
صو كنجيسى توركيده قوللانماز . *
اولادو — : چولوق چوجق . * كشيرالعيال :
عائله سى افرادى چوق .

عِيد [ع.س. بايرام . — فطر : شكر ويا
رمضان بايرامى : — اذحى : قربان
بايرامى . * عيديه : بايرام هديه سى .
بخشش . جر . اعياد .

عَيْسَوَى [ع.ص. حضرت عيسى به ، خرستيان
دينته منسوب و متعلق . ع.س.
خرستيان ، نصرانى . * عيسوت : خرستيانلق .

عَيْش [ع.م. ياشايش ، ياشاهه . س .
لأىكك ، غرا . طرز حيات ،
ذوق و صفا . — وعشرت ، — وتوش :
يئوب ايچوب آكلنمه ، سفاقت ، جنبش .
زبازدى عينك كسريله در .

عَيْن [ع.س. كوز ، چشم . دليك ، فتحه .
ايكنه دليكي . برشيك جوهرى ،
اصلى . چوره ، سيما . فنا نظر تاثيرى .
منبع . طبق ، صرف ، محض : بوده اونك
عينيدر . خانه ، آت و تجره كهي معين
و مشخص اولان شىء . پشين پاره ، نقد .
إصابت — : نظر ديمه . * بعينه : تماها ،
تا كنديسى ، پك بكزرى ، عينيله ، طبق .
* رآى العين : كندى كوزيله . * طرفه .
العينه : كوز قياغى سريعا اينديروب
آچنجه به قدر كچن زمانده . * قرآلعين :
سوينچ ، كوز آيدنلغى . * قيرالعين :

گوزی آیدین ، شاد و مفتخر . * عین البقین :
کوروش کبی . * عینله : طبقیسی ، بعینه ،

تسمایله . — بقر : (اوکوز گوزی) اتلی
وصولو بر آریک . * عین الشمس : قیمتلی

برطاش . — صفا : آی چیچکی . * عین-
الفضل : عربجه فعللرده ایکنجی حرف اصلی .

* عیناً : طبقیسی ، تمامی ، عینی اوله رق ،
تقدراً : پارامی عیناً عاده ایتدی ؛ اولدیغی

کبی ، طبق طبقیسنه ، هیچ بر بری دیکشد-
یرمکسزین ، تسمایله : عیناً بوسوزلری

سویلدی . * عینی : کوزه منسوب و متعلق ؛
أمراض عینییه ؛ تر . بکزه نی ، تسمایله

کندیسی ، طبقیسی ؛ بو اونک عینیدر .
* آشای عینییه : تبارک کومروک رسمی

یرینه بر اقدیغی آشیا . * عینیت : بر شینک
اصلی ، طبقیسی و ناکندیسی اولماسی ؛

بونک عینیتی ایشات ایتلی . جم . آعین ،
عیون ، آعیان . * آعیان : بر مملکتک

ایلری کلنلری ؛ مجلس آعیان اعضاسی .
[ع . بویوک بر دائره ده آشای

عِوَاض] خدمتلرده قوللایلان .
عُیُوب ع . س . جم . عیبلر . ب : عیب .

عِیُوق [ع . س . سهاده (کچی) دینلینیلدییز .
عغل سنانک پک یوکسک یری :

سسی عیوقه چیچوردی .
[ع . س . جم . عینلر ، کوزلر ، دیدلر ،

عِیُون] چشملر . ب : عین .
ع غ

غ [ع . س . ألفسانک بیکری ایکنجی حرفی
غ] اولوب ابجد حسابنده ۱۰۰۰ عددینه

علامتدر . تورکجهده بر سائندن سوکره
اکثریا بر همزه (۱۰۰) کبی اوقونور .

صوغوق یرینه صوئوق ، پاپاغان یرینه پاپا-
آن ، قیردیغی یرینه قیردیغی دیز .

[ع . س . آلبسه باغقه بارایان
غاباردین] بولکول قاش . قوللو اوزون

مانتو ، انبرمه آلی ، هشمع .
[ع . س . آلدادیجی . حیلکار . تبیل ،

کسلان ، قلیل المزم .
غابه [ع . س . اورمان ، قورو . محط اراضی

جم . غاب ، غابات .
[ع . ایکی آخشاب یابینک قوتله

غاجر] بر بری تصدیق ایتسندن چیقان
سسی تصویر ایدر ، مکرر قوللانیلیر :

واپور اِسکله یوکلنجه غاجر غاجر سس
چیقاریوردی . غاجر غوجور ، غاجرتی ده دیز .

[ع . س . مغاره ، این . فخر کائنات
غار] اُتدیزک مکئی ترکه مجبور اولدقلرنده

حضرت ابوبکرله برابر صافلاندقلری مغاره .
یار — : حضرت ابوبکر . ی . س . دمیریولی

تره دلیرنک حرکت و مواصلت ایتدکلری محل .
[ی . س . اوتومویل ، بدستقلت کبی

غارار] شینلرک باریندقلری اورتولومحل .
[ی . س . ضمان ؛ تضمن ، تکفل .

غاراتی] کفالت . صاتیلان شینک قصورسز
تسلم ایدله چکنه دائر صایجی نک ایلیجه

قارشى تعهدی .
[ع . س . آقین ، چاپول ، یغما ،

غارت] غنیمت . جم . غارات .
[ی . س . بر قطارک فره نی

غارد فره] قوللانان دمیریولی مأموری .
[ی . س . چاشیر و آلبسه کبی

غارذ روب] شینلری اِحتوا ایدن اوطه
ویا دولاب . برینک تکمیل آلبسه طاقلری :

اونک زنگین بر غارد روی وارددر . آیاق یولی .
[ا . س . بر باغچه ده ویا

غاردن پارتی] بارقده ترتیب ایدیلن
کبارانه خصوصی اکنججه .

[ی . س . قوولجی ، نورنجی ،
غاردیان] محافظ ؛ حبسخانه غاردیانی .

[ی . س . ویا غارصون . اُرکک
غارسون] چوچوق . برقهوده ، بر

لوقنطهده الخ . خدمت ایدن کیمسه .
[ی . س . برشینتی سوسله مک ،

غارنیتور] تمامالاق ایچون قونان شیء .
آلبسه نک ویا عینک غارنیتوری . مطبعه حیلقلده

صفه لری یکدیگر ندن آبیرومق ایچون آرالرینه

قونان ديمير ويا آخشاب پارچەلەر. برفورباي
صيقيشدىرمق ايچون قوللايىلان بوتون پارچەلەر.

غازيزون [ى.س.س. اقامت ويا مدافعه
عسکر ويا بوشهر : غازيزون ديكشديرمك.

غاز [ى.س.س. هوا كى خفيف وعادى درجه
حرارت و تضيقده تبدل ايتمه ين
اوچيچى بر جسم. معدن كومورندن استحصال
ايديلن ، تنوير و تسخينه يارايان وقوه محرکه
خدمتى كورن قابل استعمال جسم. هوا
غازى . پترول . پترول لامباسى ، ايشيق
ايجه تول ، تولىند .

غازوز [ى.س.س. برنوع غازلى و كوپوريجى
شرىت .

غازومتره [ى.س.س. ايجه غاز آلان بويوك
غازه منتظم بر تضيق ويرر .

غازه قاس. دوزكون .

غازى [ى.س.س. صه غزا ايدن ، اوردونك
باشنه كچن ، مجاهده ايله ين ،
فاتح : غازى مصطفى كمال پاشا توركيه نك
ايلك رئيس جمهوريدىر . * غازيك : غازى
اولانك صفى . جم. غزاة .

غازينو [ى.س.س. دوغروسى : قازينو .
كوروشمك ، اكلنمك ، ايچمك
و دالس ايتمك ايچون كيديلن عمومى ير :
سراى بورى غازينوسى . - جى : بوبله
برىرى طوتان و اداره ايدن .

غاشيه [ى.س.س. پرده ، اورن شى ، ظرف.
اكر اورتوسى كه غلط اوله رق
تور كچده خاشا دنير .

غاصب [ى.س.س. غصب ايدن ، زورله آلان ،
زوروا ، ظالم . جم. غاصبون .

غاغا [ى.س.س. طيوره اغز خدمتى كورن
سيوريجه كيمك ، منقار . صه پاياغان
بورى كى اوستى براز محب اولان : غاغا
بورن . * غاغلاشمق : غاغا ايله غوغا .
* غاغلامق : غاغا ايله اورمق .

عاف [ى.س.س. بچريكسزلك ، مهارتسزلك ؛
مجبوبىق موجب مناسبسزلك :
عاف ياقمق .

عافر [ى.س.س. عفو ايدن : جناب حق
عافر الذنوبدر .

غافل [ى.س.س. تبيل ، دقتسز ، ائديشه سزه
بى خبر ، غفلتده بولونان . *
غافلانه : غافل اولانه ياقشبر صورتده ،
دقتسزلكله ، بى خبرانه .

غالا [ى.س.س. خفيف رسميتله قاريشيق
بويوك اكلنجه : غالا البسسى .

غالان [ى.س.س. داغا قادينلره سوقولق
وخوشه كيمك ايستين . س.
عاشق ، سون .

غالب [ى.س.س. غلبه ايدن ، خريده مظفر
اولان ، اوستون . دها قوى :
ظن غالب . * غالبا : اكلثريا ، اكل قوى
احتماله كوره ، مامول ايدلديكنه نظراً :
غالبا يانغور ياقه حق . * غالبا نه : غالب
صفتيله ؛ غالب اولانه ياقه حق صورتده .
* غالييت : غالب كله ، محاربه و مجادله ي
قازانمه ، اوستونلك .

غالوانومتره [ى.س.س. مقناطيسىلى بر
ايكنه نك انجرافى سايه .
سنده جريانلرك شدتى اولچمكه مخصوص آلت .

غالوانيزه [ى.س.س. بر طبقه قوايله قابلاقمق
ايچون چنقوباييوسنه بايرلش .

غالوش س.ب : قالوش .

عالون [ى.س.س. دوت بوچوق ليتره لك
بر اكلنلر اولچوسى . پياض
ويا صارى صيرمه ، ايپك ويا يوك شريد ؛
ايبسه خرچى .

غاله تا [ى.س.س. بكسماد ، فرونده نورودلمش
كوچوك اكلمك .

غاله رى [ى.س.س. اوزون واورتولو ير .
كوزل لوحه لرله نفيس اشيا
وسائرهنونكسيون ويا يوك شيدلرك بولوديقى
محل . تياتروده سيرجبلره مخصوص بالقون .

قار اوینایانلری سیرایدنلر. یارآلتنده آچلمش دار اوزون اورتولو یول.

غالی [ع.ص. بهالی، آخر قیمتی. قاینان. س. آچنی وآلای دوز کبی.]

غالیه [ع.ص. مسک ایله عنبردن یالمش کوزل قوقولو سیاه بر ماده. غالیه قام : غالیه رنگلی. — مسک : یته او ماده اولوب زبازدی : قالد مس در.]

غامر [ع.ص. خراب. غیر ضرر و ع (مملکت). عامر مقابلی.]

غامض [ع.ص. مبهم، آ کلاشیلماز، قایالی، مغلق (سوز) : اسرار غامضه.]

غامضه [ع.ص. غامض مؤنثی، آ کلاشلماسی زور اولان شیء؛ سر. جم. غوامض.]

غانبوط [ی.س. اولدیکجه آخر طوبارله قطعده سنینه حریبه.]

غانغرَن [ی.س. ویا قالقران. یومشاق لبر قسک حیات عضویه دن تامیله محروم قالماسی که جوارینه ده سرایت اچمالی واردر.]

غانغه [س. زلیسز عرب دق.]

غائب [ع.ص. حاضر اولمایان، نظر دن نهان اولان. موجود اولمایان، ضایع، نرده اولدیغی بیلنمه یین. صرفده اوچنچی شخص : یازدی، یازدیله. —

ایتمک : ضایع ا.، آلدن قاجیرمق، نره به قویدیغی، نه یاپدیغی بیله مه مک. کندیخی ایتمک : کندیندن کچمک، عقلی باشندن کیتمک. * غائبانه : کیزلیدن، خبری اولمق سزین؛ آرقه دن، شخصاً غایمادیقی حالده، یوزینه قارشى اولما یارق.

غایت [تر.ح. (عربجه ده غایه شکلنده یازیلیر. تورکجه ده اولک معناسی فرقلیدر. ب. غایه). چوق، زیاده، صوک درجه ده : غایت بویوک. * غایتله، غایتده : پک، صوک درجه ده : غایتله اوصول. * بغایت : نهایت درجه ده : بغایت قورناز. * غایه الغایه : اک صوک درجه ده، نهایت النهایه : کونده غایه الغایه سکر ساعت چالیشیرلر.]

غایدا [س. بولغارلرک چاندقلری معروف زورنالی طولوم چالغی.]

غایط [ع.ص. انسان یدسلکی، ترمی، حدث. بویکه صفت اولمادیغی چون مواد غایطه دیمه ملی، غایطیه دیملی.]

غایله [ع.ص. فلاکت، مصیبت. بلا، اوغراشدیریجی وصف قیلمی ایش. محاربه.]

غایه [ع.ص. صوک، انجمام، عاقبت؛ أجل، آخر، حد، مدی، نهایت، منتهی. واریله جق نتیجه، هدف، مقصد، مطلوب، مقصود، مراد، غرض، هنوی، قصد، مرام. * غائی : غایه به منسوب ومتعلق. جم. غایات.]

غَب [ع.د. صوک. دن صوکره : غب المواجهه : مواجهه دن صوکره. * غباً : آرا صره، نادراً، سیره ک.]

غبار [ع.ص. ویا غبره (غینک ضمی بانک سکونیه) توز. — آلود : توزلو، توزه بولاشمش، توزلانش.]

غَبَاوَت [ع.ص. بدلاق، قالین قفالیق، جهالت، حیوانلق.]

غبراء [ع.ص. آشیرک مؤنثی : طونوق رنک، کول رنکی. * الغبراء : أرض، یر.]

غِبْطَه [ع.ص. بر دیگرینه نظراً عینی آیدلکدن استفاده ایتمک آرزوسی. ایرمه. ایقبال، سعادت. — آور، —

أفرا : ایرندیرن، ایرتمکی موجب. — کش : ایرتن، غیظه ایدن.]

غَبَب [ع.ص. (اوکوزک) صارقان کردانه. غَبَب چکه آلتی. جم. غبابغ.]

غَبْن [ع.ص. حيله، آلدانه، یالایلیق. — فاحش : چوق وقبا آلدانه. —

ع.ص. قالین ققالی، بدلا. آحمق، آواناق. جم. أغبیاء.]

غَمَّان [ع.ص. قوصمه، استفرغ، قی. — ایتمک : قوصمق. عربجه ده قلب وفیکرک تهییجی بوللانماسی معنا سنه در.]

غذاء [ع.ص. دوغوسی غذاءدر. انسان بسله یین ماده لر. عادت از زره

غیر افوفون [ی. س. براسطوانه واسطه - سیله شرقیلر، اورکستره پارچه لری تکرار ایدن مکمل فونوغرافی،
غیر افومتره [ی. س. خریطه وسائره آلترکن آوازی اوزرنده زوویه لری اولچمکه مخصوص آلت.

غیر افیت [ی. س. قورشون قلمی یاییلان برنوع طبیعی کومور معدنی.

غیر افنک [ی. س. بر شیئی خط ویارسم ایله تصویر، رسم خطی.

غیر ام [ع. س. عشق، سودا، إحتراس، شدتلی آرزو-زحمت، جزاء مصیبت.

غیر ام [ی. س. کیلونک بیکده بر قسیمی که درهنگ تقریباً اوچده بریدر.

غیر امت [ع. س. بورج، دین، ویرکی، رسم، جر، غرامات.

غیر اموفون [ی. س. قرصلر واسطه سیله سس و برن برنوع فونوغرافی

غیر آن [ع. ف. کورله یین، کومورده یین، خوموردایان: شیر غران.

غیر اندی [ی. س. کینک اورتہ دیرکی، باشدن ایکینچی دیرک.

غیر انیت [ی. س. مختلف رنگلی چوق سرت قایا، طاش.

غیر ائب [ع. س. جر، غربیلر، غربی، و عجیب اولان شیئرلر، ب. غربیه.

غیر ب [ع. س. کونشاک باتدیغی طرف، بزم مملکتیمزه نسبتاً آوروپا.

* غرباً: باطی جهنتندن، غرب طرفندن.

* غربی: غربه، آوروپایه منسوب و متعلق.

* غریبون: ممالک غربیه اهلایسی، آوروپالیلر، جر، غروب.

غیر بای [ع. س. جر، غریبلر، ییانبجیلر، آنجیلر، ب. غربی.

غیر بال [ع. س. قالیبور، * غربالی: قالیبور شکنده اولان.

غیر بت [ع. س. غربلک، ییانبجیلر، ییانبجی یو، وطن خارجی، * غربتچی: غربتشدہ، ییانبجی یولرده کزن، * غربتزدہ: مملکتی خارجنده بولنان.

غیر ب ایچدیکی شیئرلر: کونده اوچ جیغاره ب. غدامدر. جر، ذهنی و اخلاقی تکمله یارديم ایدن شی: علم ذهنک غداسیدر. - لائق: یلک، بسانمک. - لی: بسله ییچی. * غدائی: غدايه منسوب، جر، آغذیه. ر. غدر، غدر و ظلم ایدن، جفا کار. غدار [خائن، وفاسیز. یلکه بهالی صائنان، صویچی (تاجر). * غدارانه: غدارجه، جفا کارانه، مرتجعترجه، خاشانه. - لقی: ظلم و ستم، وفاسزلیق، خیانت. غداره [ع. س. کوچوک طبایحه، جر، غدارات.

غُدَد [ع. س. جر، غده لر، ب. غده.

غَدَر [ع. س. خیانت، وفاسزلیق، ظلم، مرتجعترک، حقسزلیق.

غَدَوَه [ع. س. صباح، فجر ایله طلوع شمس آراسته کی زمان.

غَدِه [ع. س. بوین و قاصیقه پیدای اولان بز ویا شیش کبی شیئرلر، جر، غدد.

غَدیر [ع. س. کول، دورغون صو. کوچوک ایرماق، جر، آغدره.

غَدیره [ع. س. بلیک، صاچ اورکوسی، جر، غدائر.

غَدَاء [ع. س. زبازدی: غدا. انسانی بسله یین ماده لر، ب. غدا، جر، آغذیه.

غَدِه [ع. س. آتقی: اوته دن بریدن قوتو. شحق، لاف ایتمک.

غَدَرَاء [ع. س. آغرک مؤثی. آلتنده بیاض برلکسی اولان (حیوان)، بیاض اولوب اوزاقدن پارلایان شی.

غالی، جلیل، شریف، رفیع الشان: شریعت غراء، جبل، ظریف، هلیج.

غَرَاب [ع. س. قارا قارغه، جر، آغریه.

غَرَابَت [ع. س. برکله نک ویا بر إفاده نک تحلفی. غریبلک، آجنبلک.

تحفلق، عجبائیک: بونک غربت نره سنده.

غیر اده [ع. س. بویوک طوریای، جر، غرائر.

غرت [۱] طوق برسی تقلید و تصویر
ایدر : غرت غرت کسمک .

غرتلاق [۲] بوغازده کی آق جگر بوروسی ؛
بوغازده تنفس بوروسی .

غرت [۳] ع. س. ج. غره ل. ب : غره .

غرس [۴] ا. م. ا. م. دیکمه : غرس
اشجار .

غرض [۵] ع. س. هدی . غایه . مقصد .
آرزو ، میل . کیزی خصومت ،

کین ، سؤ نیت . منفعتدن عاری اولما یان
مقصد . * غرضاً : غرض و خصومه بناء .

* غرضکار : کین و خصومتی اولان ، کیندار .
* غرضکارانه : غرض و خصومه قابیلر ق ،

کیندارانه . * غرضکارلق : بدخواهلق ،
نقسانیت . * غرضلی : کین و نقسانیتله

اولان : غرضلی سوز . ج. اغراض . *
اغراض نقسانیه : شخصی خصومتلر ، سؤ نیتلر .

غرفه [۶] ع. س. یوکسک صالون . ج. غرف .
عرق [۷] ع. م. بوغولمه . صویه باتمه ،

باتیرمه . بوغمه . نوره . ایتک :
نور ایچنده براتق .

غرماء [۸] ع. س. ج. غریملر ، آلاجقیلر .
غرماء [۹] خضلر ؛ رقیبلر . ب : غرم .

غرمند [۱۰] ع. م. کورلرین ، حدت و شدتله
باغیران : پانک غرمده .

غرموب [۱۱] ع. م. باتمه ، کورونمز اولمه ،
افول ایتمه : کونش غروب

ایدر . زوال بولمه . س. کونشک باتمه سی .
غرمک جمعی . ب : غرم .

غرموپ [۱۲] ع. س. هدی برنظرده کورولمه .
ایبلن اشخاص ویا اشیا کومه سی .

عینی فکر ، عینی مفعول الخ . ایچون
چالیشانلرک هیئت عمومی سی : اطفائییه

غروپ . بریردن دیکرینه کوندوریلن مهرلی
پارا طور یاسی . طریچیده طابور و بولوک

معادل تعبیه جزء تامی .
[۱۳] ع. م. یهوده شیئلره اعتماد ایدوب

غرمور [۱۴] آلدانمه ، غفلت ، ضاللت ،

غوایت ، عظمت ، کبر ، بوش شیئلرله
تقخر . — لائق : عظمت پیدا .

غروش [۱۵] ع. س. قرق باره دن عبارت
سکه . * غروشلق : برغروش

قیمتده اولان : بر لیرا یوز غروشدر .
[۱۶] ع. س. اوج ، درت یارمق

غروغرهل [۱۷] کینیشلکننده شربت .
غرون [۱۸] ع. س. برجس اپیک قاش .

غرمه [۱۹] ع. س. حیوانک آلنده کی بیاض لکه .
ایکی آی . ایلک اورتلق آیدینلا .

نمائی . عربی اینک برنجی کونی .
[۲۰] ع. س. آرزولری برینه کتیرلمدیکه

غرمه و [۲۱] تکرار ایشه باشلاماق اوزره
عمله نک ویا بعض کیمسه لرک ایشلرینی

براهلری ، تعطیل اشغال .
[۲۲] ع. م. یانجی ، اجنبی . زوالی ،

غریب [۲۳] کیمسه سز . عجیب ، بام باشقه .
غریب غریب : پک مؤثر بر صورتده ، پک

حزین . — پرور : کیمسه سز لری حمایه
ایدن . * غریبسه هک : کندنی حمایه و صید

نتدن محروم ، کیمسه سز و یالکز قالمش
کوروب متاثر اولمق . * غریبک : یابا .

نجیق ، کیمسه سز لک ؛ ییچاره لک . —
نواز : کیمسه سز لری تلطیف و تطیب

ایدن ج. غرباء .
[۲۴] ع. م. اولجه کورولمه مش عجائب

غریبه [۲۵] شی ، خارق العاده وقعه . ج. غرائب .
[۲۶] ع. م. خوی ، طبیعت ، جبلت .

غریزه [۲۷] کندیلکنندن حاصل اولمه .
موهبة طبیعت . سوق طبیعی . ج. غرائز .

غریزی [۲۸] ع. م. فطری ، جبلی ، خلقی ،
طبیعی ، طبیعتک ویردکی .

کندیلکنندن حاصل اولمش ، سوق طبیعیدن
حاصل اولان : حرارت غریزه .

[۲۹] ع. م. بوغولمش . باتمش . ایچنه
غریق [۳۰] دالمش : غریق عصیان .

[۳۱] ع. م. آله جقلی ، داش ، مقرض .
غریم [۳۲] خصم ، رقیب . ج. غرماء .

غش [ع.س. حبله ، خدعه ، خیانت ، غل
ایله برابر قولالایله: غل و غش.
غشاء [ع.س. ظرف ، اورتو ، قین ، زار ،
غشائ: زاوه منسوب. ج. اغشیه.
غشاه [ع.س. اورتو ، پرده .

غشی [ع.م. یالیه ، کندیدن کچه .
غشی اولدی ، غشی کلدی .

غضب [ع.م. زورله آلمه ، ضبط ،
قائم: مالی غضب ایتمدی .
سه زورله آلمان شی . * غضباً : زورله
آلار ، غضب ایدرک ، جبراً ، قسراً ،
قهرآ ، کرهآ . * غضباً عنه : اوکا و غماً .
* غضباً عنک : سکا و غماً .

غصص [ع.س. ج. غصه لر ، کدر لر ،
آندیشه لر . ب : غصه .

غصن [ع.س. آغاج دالی ، بوداق ، شاخ .
ج. غصون ، اغصان .

غصون [ع.س. ج. غصن لر ، آغاج دالری .
ب : غصن .

غصه [ع.س. کدر ، آندیشه ، صیقندی ،
تاسا ، قاینو ، غم . بوغازده قالان
و نفسه زورلق ورن هرشی . ج. غصص .
غصین [ع.س. کوچوک دال ویا بوداق .
غصین مزهر .

غضاريف [ع.س. ج. غضروف لر ، قیقیر-
داقلر . ب : غضروف .

غضب [ع.س. جدت ، قیزمه ، اوفکه .
ایتمک : غضبه کلک ؛ قیزمق .
* غضبه او غرامق : فلاکته دوچار او .
* اللهک غضی : شیریر ، چوق فنا آدم ؛
آفت ، مصیبت . * غضبلندیرمق : اوفکه-
لندیرمک ، قیزدیرمق . * غضبلنمق :
اوفکه لیمک ، قیزمق . * غضبلی ، غضبناک :
اوفکه لی ، قیزغین .

غضبان [ع.م. جدتلی ، اوفکه لی ،
قیزغین ، حدید .

غضروف [ع.س. قیقیرداق . * غضروفي :
قیقیرداغه منسوب .

غریو [ع.س. باغرمه ، فریاد و فغان ،
چغیریشمه ، چیغلغی : غریو صبیان .
ع.س. دو غروسی : غزاة . دین
او غورینه حرب ، جنگ . ج. غزوات .

غزاة [ع.س. ج. غازی لر ، هیئت سفریه یه
ریاست ایدن لر ، فاتح لر . ب : غازی .

غزال [ع.س. اؤلک کبیک ، آهو . کبیک
یا زوروسی . مؤ . غزاله . ج. غزله .

غزته [ع.س. جریان ایدن و قایع کوی
کونته یا زیلار ق خلغه اوقومتق
ایچون نشر اولونان ورقه ، جریده . سیا-
سی ، آدی ، فنی و اخ . حوادث و یرن وساله .
جی : غزته یازان و نشر ایدن ؛ غزته
صاتان . جیک : غزته یازانک هسلکی
و حال ؛ غزته صاتانک صنعتی .

غزل [ع.س. عشق و محبته ، معشوقه
و محبوبه و عیش و عشرته دائر
سویلتن شعرکه درت ، بش بیتدن عبارتدر .
تر .س. ویا غزل : آغاجک اوزونده قورویوب
دوکولن یاپراق : غزل یاپراقی کبی دوکولمک :
یره دوشوب سرلمک . * غزلنمک : یاپراق لر
سارادوب دوکولمک .

غزلیات [ع.س. ج. غزل قبیلندن اولان
اشعار : سعدینک غزلیاتی .

غزوات [ع.س. ج. غزوه لر ، آقین لر .
چاپول لر ، بلاچقه لر . ب : غزوه .

غزوه [ع.س. آقین ، چاپول ؛ دین دشمنی
اوزرینه سفر . ج. غزوات .

غزوی [ع.م. غزایه ، حربیه منسوب
و متعلق . ب : قزوی .

غسال [ع.س. ص. اولو ییقایان ، مرده شو .
* غسالق : اولو ییقایا عیلق .

غسل [ع.م. چاشیر ییقامه . (بدنی ،
اولوی) ییقامه ، تطهیر اتمه .

غسل [ع.م. معامله جنسیه دن صوکره
بدنی آداب مخصوصه سی اوزره
ییقامه . * غسلخانه : بدنی ییقامه
مخصوص محل . عریجه ده یوقاریکی کله ابله
بر معناددر ، تورجه ده آیرلشددر .

ع.س. مظفریت، رجائیت، تفوق، غلبه [اوستونلک. مجاز مرسل. — لک:]

(ت: قالابالیق) ایزدحام، کثرت؛ انسان طوبی، یعنی ص. کثرتی، چوق، اهلایسی چوق. * اغز غلبه لکی: بیهوده بر چوق سوز. * غلبه لک ایتک: ییغلق، طوبلانق. ع.س. یا کله، خطا، سهو. —

غَلَطَ [فالش: پک قبا یا کلیش. — مشهور: هرکسک یا کلیش تلفظ ایتدی کله. چ. غلطات.]

ع.س. خطاده اولان، آلدانان. غَلَطَان [غالط. فاص. یووارلانان.]

ع.س. غلیظلک قبالق، سرتک، غَلِظْتَ [خشونت، عنف.]

ع.س. ویا غلغل، کورولتو، شباته، غُلْغُلَه [چیغیریشمه: غلغله اطفال.]

ع.س. سنت دروسی. غُلْغَه

ع.س. چ. غلاهر. ب: غلام. غَلِمَان [جنت خدمتچیلری.]

ع.س. شپوته اولان شدت میل، غَلِمَتْ [فرط شهوت.]

ع.س. حدی تجاوز ایتمه، مبالغه، غُلُو [إطراء، إقراط، إغراق. (دینده) متهصب و مقرط اولمه.]

ع.س. حیوانات اولرنده بولونان غُلُون [لزوجلتی برماده: غلوتن پک مغدیدی.]

ع.س. ویا غلیقوز. قسوزو غُلُو قوز [اوزومدن و سائر میوه لردن استحصال ایدین و شکر خسته لغنه مبتلا اولانلرک ایدارنده بولونان قاهیش شکرندن دها آز طاتی برشکر.]

ع.س. ذخیره، محصول، اوکراسی غُلَه [ایرادی. آل آمی. — دان: ذخیره آنباری. چ. غلات، غلال.]

ع.س. قاینامه، فوران، طفیان. غَلِیَان [جوشمه. * غلبانه لک: جوشمق.]

ع.س. یومشادیچی و آریا پیشقان غَلِیسَرِیْن [برمایع.]

ع.س. ایری، قالین، قبا: الفاظ غَلِیْظ [غلیظه. شفاف اولمایان.]

ع.س. آوسلان، شجیع، جسور. غَضَنْفَر * غضنفرانه: جسورانه، آوسلانه یا قشیر صورتده.

ع.س. حدتی، قیزغین، شدتی، غَضُوب [اوفکلی.]

ع.س. اورتو، اورتونه چک شی. غِطَاء [چ. اغطیه.]

ع.س. الدیرمه، باتیرمه. غَطَس [ع.س. قوللرینک کنه اهری عفو]

ع.س. ایدن: الله غفار الذنوبدر. غَفَّار [ایدن: الله غفار الذنوبدر.]

ع.س. عفو، مرحمت. غُفْرَان [ع.س. ویا غفله، دالغینلق، بوش]

ع.س. بولونمه. إهال، أنسیان، أندیشه. غَفَلَتْ [سزلک. غفله، علی الغفله: آکسزین، بردبره، خبرسزجه.]

ع.س. غفار، عفو و مرحمت ایدن الله. غَفُور [ع.س. اورتق؛ إحاطه ایدن. حارسر،

ع.س. محافظ عسکرلر. جم: — انسان غلبه لقی، بونوک جاعت، کروه. غَفِیر [ع.س. برشیقی تعمیره ویا اورتکمه]

ع.س. کیزی کین و غرض، خصومت. غَلَّ [ع.س. و غش: کین و حیلله: اونده]

ع.س. جزا ایچون بونیه طاقیلان غَلَّ [زنجیر. برانقه. کپچه. چ. اغلال.]

ع.س. بهالیق، یوکسک قیات. غَلَاء * غلای اسعار: بهالیق.

ع.س. غلادن غالی نک جمی. دینده غَلَاة [متعصب و إقراطیور اولانلر:]

غلات شیعه. غَلَات [ع.س. چ. غله لر. ب: غله.]

ع.س. قین، محفظه. ظرف، غِلَاف [قلیف: سنجاغک غلای.]

ع.س. اوغلان، ارکک چوجوق. غَلَام [ع.س. کوله، بنده. * غلامپاره: (ت: قیولامپارا) لوطی، اوغلان سرن. چ. غلمان.]

غُمُودَه [ف.ا.ص. او یومش، خوابیده غُمُودَه
خاك غفران : اولمش، مرحوم.

غُنه [ع.ص. ككزیدن كلن سس، صدا.

غُنی [ع.ص. زنكین، صاحب ثروت.
كیمسه به محتاج اولماین. تر. ص.

چوق، بول. غنجه: بولجه. ج. اغنیاء.

غُنیْمَت [ع.ص. چالیشان آله یکن شیء

مال. تصادفی وفاده لی حال. مامول ایدلمه یکن

منفعت، نعمت غیر مترقبه.

غَواشی [ع.ص. ج. پرده لر، اورتولر.
ب: غاشیه.

غَواص [ع.ص. دالغیچ. دكیزدن ایچی
چیقارن کیمسه.

غَواض [ع.ص. غاضه لر، آ کلاشلماسی
كوج شیئر، سرلر، غامضات.

غَواثِل [ع.ص. ج. غائله لر. ب: غائله.

غَوْبَه [ع.ص. ساردلیه جنشدن برنوع بالیق.

غَوْث [ع.ص. ویاغیث. یاردیم، معاونت.

مدد. یاردیمی، مددكار معناسیله کبار

اولیاء الله حقنده قوللانیلر: غوث اعظم.

غَوْجُوق [ع.ص. قالین كوركلی بالطو،
كوركلی قاپوط.

غوددام [ان.ص. لئكیزجه كفره فرانسه ده
لئكیزلره ویریلن لقب.

غُور [ع.ص. دیب، قهر. غل. کنه،
حقیقت. بعید الغور: حسود.

غُور غُور [ع.ص. باغز صاقلر ك غورلاماسندن
حاصل اولان سس.

غُورِق [ع.ص. قولوچقه اولمش: غورق طاوق.
* غورقلامق: قولوچقه اولمق.

غُورلامق [ق. غورغور ایتك: قارم
غورلایور، ایشیدییور میسكز؟

غُورلدامق [ق. باغز صاقلر غورغور ایتك.
* غورلدی: باغز صاقلر ك

غورلاماسی، قازنك غورغور ایتكسی.

غُم [ع.ص. حزن، كدر، آسف، درد،
قانیو، قلباً فکراً و روحاً چكیلن

معنوی اضطراب، تاسه. — یك، —

چككم: محزون اولمق، كدر ایتك. —

آباد: حزن وكدری بول. — آلود: كدرلی،

حزلی، قانیو ویرن. — خور: غم یین،

كدرلی. — دیده: غم كورمش، مغموم،

مكدر. — زده: محزون، مكدر. *

غمكسار: غم وكدری دفع ایدوب تسلی

ویرن، آرقداشلق ایدن: س. آرقداش،

رفیق، همد. ج. غوم.

غُمَاز [ع.ص. برینه ایترا ایدرك ضرر
ویرن، منافق. — لق: منافق.

غُمَز [ع.ص. كوزله، قاشله ایشارت، كوز
قیقه. ایترا ایدرك ضرر ویرمه،

منافق ایتك. — لامق: منافق ایتك.

غُمَزَه [ع.ص. كوز قیقه. كوزك سرعته
قپانوب آچلماسی. كوز سوزه رك

لطیف برطرزده باقیه.

غُمُوم [ع.ص. ج. غلر، كدرلر، آسفلر،
المر. ب: غم.

غمین [ف.ا.ص. غلی، محزون، كدرلی،
مكدر، مغموم.

غُنا [ع.ص. اصل املاسی: غنی ویاغینك
فتیحله: غناه. ثروت، زنكینك،

رفاقت، وسع حال. تر. اوصاج، بیقه.

— كلك: اوصافق، بیقمق.

غُناء [ع.ص. شرقی، تورکی، ابرلامه،
هوا. ج. آغانی.

غُناج [ع.ص. يك شیوه لی و شوخ.
شیوه كار.

غُنايم [ع.ص. ج. غنیمت لر. ب: غنیمت.

غُنَج [ع.ص. شوخلق، شیوه كارلق. ناز،
شیوه، عشووه.

غُنْجَه [ف.ا.ص. آچلماش چچك، بالخاصه
كلك آچلماشی. — دهان:

آغزی غنجه کی كوزل و سومیلی اولان.

— لب: دوداغی غنجه کی اولان.

غُم [ع.ص. آرك ویا دیشی قویون. ج.
اغنام، غنوم.

چیقان رچینه که اسپیر تو ایله قاویشدیر یلارلق
تختلری جلاده قوللانیلیر .

غومبا ی . س . حصیر خلط ؛ لیف خلط .
غوی [ع . ص . عادی ، آزرغین ، کمره ،
ضلاتنده اولان .

غیاب [ع . ص . حاضر وموجود اولمامه ،
کوز اوکنده بولونمامه ، اوزاقلان-
شمه . غائب اوله . عن الغیاب : کنندیس
حاضر وموجود اولمادیغی حالده . * غیاباً :
حاضر وموجود اولمادیغی ؛ عا کمه ده بو-
لوندیغی حالده . * غیابی : کنندیس حاضر
اولمادیغی حالده یاپیلان معامله یه منسوب .
[ع . س . یاردیم . معاونت . ب :
غیاث] غوث .

غیب [ع . س . کیزی اولان ، کوزه کورو-
نمە شی * . * غیباً ومشهداً :
غیابنده وحضورنده . * غیبی : کوزه
کورورنمە شیئرە متعلق .

غیبت [ع . ص . علییده سوز سوله مه ،
چیکیشدیرمه . فصل ومذمت .
* غیبتی : علییده سوز سوزولنمە ، چیکیشدیرن .

غیبت [ع . س . موجود اولمایش ، بربردن
اوزاقلاشمه . إثبات = ایتمک :
عکمه ده طرفیندن برینک کنندیسنه [سناد
قباحت اولوندیغی کون وساعتده باشقه
برده بولوندیغی إثبات ایتمک .

غیبوبت [ع . س . غائب اوله . کوزاوکنده
اولمایش : غیبوبتدن استفاده
ایدوک سزی آلداتمشلر .

غیجیر [مه . دیشلرک بربرلرینه ، آلك
تمیز بریارداغه ویا صاچه الخ
تضییق ایله سورتولسندن چیقان سسی
تصویر وتقلید ایدر ومکرر قوللانیلیر .
= داتمی : غیجیرییه بکزر سس چیقارتمی .
= دامق : غیجیر غیجیر ایتمک . * غیجیر-
تی : غیجیردایاق چیقان سس : پوتینلرک
غیجیرتسی . = = : یکیلکدن کنایه
اولور . س . ساقزه الاستیقیت ویرمک ایچون
ایچنه قونان ماده .

غوریل [ی . س . ماغونک برنوعی که هپسندن
برویوسکیدر . بوی انسانک بویندن
یوسکک اولور . قوللری ایری وقالین ،
باچاقلری قیصه در . قورقاق وآز ذکیدر .
انساندن قورقار ، قاچار . یادالانیرسه
کنندینی پک وحشیانه برصورتده مدافعه
ایدر . آفریقانک واطب اورمانلرندە بولور .
[س . کردانده حاصل اولان اور .
غوشا] حیوانک کرداندن یاپیلان کورک .
[ع . ص . صویه دالمه . نفوذ ایچون
برشیئی تعمیق ایتمه ، آجه آلامه .
[ف . س . ت : قاوغا . جنک ، حرب ،
غوغا] عماریه ؛ نزاع ، مضاربه ، چکیشمه .
= جی : داتما غوغا چیقاران ، کچیمسز .
= لی : غوغا ایتش ؛ دارغین .

غوغوق [س . بویله بوسسله اوتن قوش .
[بریلە اکنمک ایچون ده سولنیر .

غول [ا . ه . س . پ . یکدیگرینه افقی بر دیرکله
مربوط ایکی عودی دیرکله قوت
بولده برصائی قازانمی ایچون طوی بولرک
اواسندن اوتیه کچیرمک لازمدر . طوی
بودرکار اواسندن ویا افقی دیرک اوستندن
آشیرمه حرکتی . فوتبول وهوکیده طوپک
علی اصول قلعه یه کیره رک صای اولماسی .
= پوست : فوتبول وهوکیده قلعه تک هیئت
عومیه سی تشکیل ایدن دیرک وآغلر . =
کیر : قلعه جی .

غول [ع . س . آتی فلاکت ، قضا . شیطان ،
مختلف شکلره کیرن پری . ج . اغوال .

غولف [ا . ه . س . پ . کوچوک سرت طوپلر
اور اوجی طوپوزلو دکنسکرله
ایکی کیشی ویا چنت طرفندن قیرده ویا
کنیش بربرده اوینانان بر اویون که ممکن
اولدیغی قدر آز ضربه لرله طوپلری یرده
بولونان کوچوک دایکله صوققندن عبارتدر .

غومالاستیق [ی . س . قوروشون قلسی
غومالاستیق] چیز کیرلری سیلمک
یاوایان قاقوچوق بارچه سی .

غومالاقه [ی . س . ویا لاک . هندستانده
برچوق آغاچلردن مایع حالنده

غیری [ع. ص. غ. باشقه ، دیگر ، آخر .
غیری یوقدر . آیرلیق ، فرق : آرامزده آیری
بنده طاق قالمادی . ب : غیر .

عیطان [ع. ایللیک ویا ایپکدن قالدیجه
بوکجه : باوق غیطان .

غیظ [ع. ص. حدت ، غضب ، قیزمه .

غین [ع. س. (غ) حرفنک اسمیدر .
معجمه ، — منقوطه دیرلر .

غیوب [ع. س. ج. غیبلر . ب : غیب .

غیور [ع. ص. سعی و اقدام ایدن ، پک چوق
چالیشان . پک حمتلی . * غیورانه :
غیوره یا قبشه جق صورت و طرزده .

ف

ف [ع. ا. الفبانا بکری اوچنچی حرفی
اولوب اجمد حسابنده ۸۰ عددینه
مساویدر .

ف [ع. ص. ع. عربجه ده صره ، ترتیب و تعاقب
ایفاده ایدر : یوما فیوما . نتیجه
بیلدیر : اوده اولورسه قنم المطلب .
فاعله دکیشدیکنی کوستر : ساله فقال :
اوکا صوردی ، اوده دیدی . آخرق إستفها .
مندن صوکره ایعدی ، دیمک معناسنه
کلیر : أقرأته : دیمک اونی کوردک .

فا [ع. ص. صول آناختارینه کوره موسیقیده
باشنچی چیزکی اوززنده بولنان نوطه .

فاه [ع. ص. ف حرفنک اسم عریسیدر .

فابریقه [ع. ا. ایچنده ماکنسه و آل
ایله بالخاصه کلیتی مقدارده
مختلف شیئر پاییلان محل ، اعمالاتخانه ،
کارخانه ، معمل ، مصنع : شکر ، کاغذ
جام فابریقه سی . — جی : فابریقه ایشله تن .

فاتح [ع. س. آجان ، فتح ایدن . برملکت
لضبط ایدن : استانبول فاتحی .

فاتحه [ع. س. باشلانقیج ، مدخل . قرآن
کریمک برنجی سوره سی .

غیجیق [ع. ویا غیجی . قاشینمقله برابر
بانمه . غیدیق . * غیجیقلامق :
غیدیقلامق ؛ شبه و تردده دوشورمک ؛
بولایش ذهنی غیجیقلاور .

غیداق [ع. م. یومورطایان طائوگک باغیر .
ماسنی تقلید ایدر : غیدغیدغیداق .

غیدیق [ع. ا. انسانک بعض برلرینه پارمقله
بردن طوقونارق اونی کولدیرمه
وخویلاندرمه . * غیدیقلامق : غیجیقلامق .
پارمقله طوقونارق کولدیرمک ویا خویلاندر-
مق ؛ تشویق ایتمک . ل. م. غیدیقلاق .

غیر [ع. ص. باشقه ، دیگر ، آخر ، ماعدا .
غیری شکلنده ده قوللایلیر : نیم
سندن غیری کییم وار ؟ سندن غیرسنه
أمنیم یوق . یابانجی ، بیلدیک اولمایان .
ج. آغیار . ح. آرتق : غیری نه ایسترسه ک
سویله . — آندیش : کندیندن باشقه سی

دوشون . — آندیشک : باشقه لرینی دو-
شونمه ، عدم اغراض . عربی صفتلرک
باشنده سلب ونقی بیان ایدر : — جائز :
جائز اولمایان . — طبعی : طبعی اولمایان .

— مقتدر : اقتدار سز . * بغیرحق : حقسنز
اولورق . * من غیرحد : حدی اولما یارق .
* غیرآز ... دن باشقه : غیرآز گذشته :
گذشته دن باشقه . * غیره : دیگری ، اوندن
باشقه سی . * غیرهم : دیگرلری ، اولردن
باشقه . — ذلک : بوندن باشقه . * الی
غیرالنهایه : صوی کلمه مک اوزره دوام
ایدرک . ب : غیری .

غیرت [ع. م. قیصقانمه ، چکمه مه . سعی
اولقدام . همز و مقدس برشیته
تعرض و تجاوز ایدلدیکنی کورمکدن متولد
حسن نجیب : غیرت وطنیه سه طوقوندی .
— کوتک : طرفدارلی ایتمک . حد . غیرت !
ها غیرت : داوان باقام ! برآز دها زورلا
باقام ! * غیرتسز : غیرتی اولمایان . *
غیرتکش : قیصقاج ؛ چالیشان ؛ حمتلی ؛
طرفدار . * غیرتلمک : غیرته کلک ؛
چالیشمق ؛ قیصقانق ؛ حیت کوسترمک .
* غیرتند : غیرتلی .

فاروق [ع.ص. حضرت عمر ك لقبى . حقى
باطلدن آيبرمقده پك ماهر .
* فاروقانه : فاروق اولانه ياقيشير صورتده .
* فاروقى : حضرت عمره وعدالته منسوب .

فاره [ع.ص. صيچان .

فاس [سخ. آفريقانك شغال غريبسندده
۶۰۰۰۰۰۰ كىلو متره تربيسنده
۸۴۳۰۰۰ نفوسه مالك ، قسم اعظمى
قراڤنه نك ، قسم شىماليسى طنجه ميسنتى
اولق اوزده اسپانيانك حمايه سنده بر
اسلام حملكتى .

فاسته [ع.ص. الماسك تراش اولمش
وجهرندن هربرى .

فاسد [ع.ص. بوزولمش ، فنا اولمش :
فكر فاسد . مفسد ، نفاق دو -
شورن ، فساد قوياران . چه . فساد ؛
دوغروسى : فسدى .

فاسيق [ع.ص. فسق و فجور صاحى ، كنهكار ،
شهير ، فاجر ، شقى . چه . فسقه .
[ع.ص. حقى ايكن طويولوب منتشر
اولان ، شيوع بولان . = ايتك :
ميدانه چيقارمق ، يايىق ، هر كسه سويلك ؛
سرى فاش ايتدى .

فاشر [مه. ايپكى بر قاشه پروزى بر
ألك سورولمسندن چيقان سسى
تصوير ايدر و مكر قوللايلير .

فاشينر مه [ع.ص. ايتالياده بر نوع على
طرفدار اولان . * فاشيست : فاشيزمه
طرفدار اولان .

فاصيل [ع.ص. فصل ايدن ، آيبران ، بولن :
خط فاصل .

فاصيله [ع.ص. آراتق ، آوا ، آيبران شىء .
= سز : آردى آراسى كسيلمه ين .
مو. كيريش و تلارك طولى . چه . فواصل .

فاضل [ع.ص. فضيلت صاحى ، كال اهلى ،
فريد ، فائق ، صالح ، چه . فضلاء .
[ع.ص. يارادان ، خالق ، آفريننده .

فاطر [قدرت فاطره : حلق يارائمه قوتى .
فاطوره [ع.ص. ب : فاتوره .

فاتوره [ع.ص. صايلان اُمتعه نك قلم قلم
مفصل جدولى . اورنك ، نمونه .

فاجر [ع.ص. فنا خويلو ، فاسق . عياش ،
سفيه . خيبت ، رذيل ، شير ،
طاغى ، شقى . يالانچى ، كذاب . چه . فجرة .

فاجع [ع.ص. انساني دردلى ايدن ،
اجيقلى ، كدر ورن .

فاجعه [ع.ص. فاجع ك موخى . آفت ،
مصيبت ، بليه ، فجيعة . حزين
و اجيقلى تياترو ايوونى . = لى : اجيقلى .

فاحش [ع.ص. اخلاقسز ، اخلاقه مغاير ،
فاسق . بويوك ، جسم ، ايرى .
مفرط ، مبالغه لى .

فاحشه [ع.ص. قجبه . ع.ص. شىعات ،
قباحت ، عيب ، عار . چه . فواحش .

فاحشه [ع.ص. صاچلى دنيلن كوكرجين .
چه . فواخت .

فاخر [ع.ص. موجب فخر اولان ، شالى
و شرفلى . مكمل . قيمتدار .

فار [ع.ص. صيچان ، فاره . * سم الفار :
صيچان اوتى .

فارش [ع.ص. اولرده ايچنه سوپروتنى
طوبلانان قاب . عفتسز قادين .

فارس [ع.ص. آتلى ، سوارى . ماهر ،
بييجى ، مقتدر . سخ. ايرانك
جنوبنده بر خطه . * فارسى : ايرانه ،
ايرانك لسان و قومنه منسوب و متعلق .
ايران لسانى ، عجمجه .

فارغ [ع.ص. بوش ، بوش قالمش . ايشى
بئيتيرمش ، ايشسز . واز كشمش ،
چكشمش . راحت ، آسوده . بر ملكك
تصرفى حقى باشقسه ترك ايدن .

فارفار [ع.ص. (عربجه فرقه دن) ، ثباتسز .
[ع.ص. خفيف مشرب ، تمكينسز ، اويناق .
= لق : تمكينسز لك .

فارق [ع.ص. آيبران ، فرق و تميز ايدن :
فارق نيك و يد .

فارماصون [ع.ص. فارماصونلق دنيلن
بوتون دنياه يايلىش كىزلى
بر جمعيت اعضاسندن اولان . دينسز ، منكر .

فاعِل [ع.س. ایشله ین ، یاپان . مؤثر .
بر فعلک إفاده ایتدیکی ایشی یاپان .
— مختار : إختیاری آئنده اولان . — مستقل :
بر جری بالذات ایشله ین ویا حصولنه
سبب مطلق اولان . — مشترک : بر جریمک
إجراسنه إشتراکی اولان . ج. فاعلون : فعله .
فاعِلِیت [ع.س. ایشله ین و یاپانک حالی .
مؤثرک ، تأثیر .
فاق [ع.س. عربجه فح کله سنک غلطیدر .
طوزاق ، قابان ، آغ . * فاقه
باصمق : طوزاغه طوتولق ، یاقانق . ب. فح .
فاققون [ی.س. نیکیل ایله قاریشیق بیاض
بر معدن خلیطه سی .
فاقه [ع.س. فقر و إحتیاج ، ضرورت .
فاکِهه [ع.س. میوه ، عیش . * فاکهته
الشته : آتش . ج. فواکه .
فال [ع.س. اوغور ، یمن طومعه . فاله
باقق : غریب بر طاقم اصوللره
إنسانک طالعنه عائد شیئر سولیک . — خیر :
آبی فال ، آبی علامت . * فالجی : فاله باقان .
فالبالا [ی.س. آلبسیه ویا برده به سوس
اولدوق قسوان قیرمالی دار
اوزون قاش .
ی.س. بر پرده عائد سسک آبی
فالسو [و تام چیقماهی . بر شیشه ایدیلن
قصور ، خطا .
فالقیه [ع.س. طوبی آتشله مک ایچون آغزلق
باروق قویغنه مخصوص محل .
قام [ع.س. رنگ ، لون . کبود : کوک
رنگ . * کفام : کل رنگنده .
ی.س. عائله ، خاندان . زوجہ ،
فاملیا [قاری : بوخام کیمک فاملیاسیدر ؟
ی.س. هر هانکی بر دین ویا بر
فانا تیک [فکره إفراط ایله طرفدارلق
ایدن ، متعصب .
ی.س. طنطنه ، دیدبه ، سوس .
فانتازیه [عربلرک کانقنیه ویردکری اسم
ی.س. یوک کومک . یوزغان یریشه
فانله [قوللانیلان یوک بطایه . ایجه یوک
قاش . ص. بو قاشدن معمول .

فانوس [ع.س. کره ویا سطوانه شکلنده
جام قنای ایچنده موم یاقمه
مخصوص جامی محفظه یوک فنار . ج. فوانیس .
فانی [ع.س. فنا بولان ، داعی و سرمدی
اولمایان . یاشلی ؛ هر می .
فاووری [ی.س. یوزک ایکی طرفندن
اوزاتیلان صقال .
فایانس [ی.س. اوزرنه جلا سورولش
طوپراقدن قاب . ب. پرسلن .
فایمحه [ع.س. کوزل قونو . ج. فوامح .
فایده [ع.س. منفعت ، کار ، قازانچ . خیره
امید ، ایشه یارامه : اودن فایده
یوق . إستفاده لی ققره . — سز : فایده سی
اولمایان . — نمک : منفعت کورمک . — لی :
نفع و فایده سی اولان ، قازانجلی . ج. فواید
فایراب [ع.س. واپورلرده آتشی چوغالتق
ایچون آتشیجاره ویریلن قوماند .
فایز [ع.س. فوز و ظفر بولان ، مرادینه
نال اولان ، برهوقیت قازانان .
فایض [ع.س. بولق چوقلق ، طاشقینلق .
اودونج ویریلن پاره یه مقابل
انان کار ، نما ، گذشته .
فایطون ی.س. کوروکلی آرابه .
فایق [ع.س. دیکرلرینه تقواقدن ، هرجه
اوستون . أعلا ، کزیده .
فایل [ی.س. کندیدن ایجه ایجه
چیز کیلی ایپک قاش .
فایوقلوق [ع.س. اوکلهدن صوکره
ساعت بشده ایچیلن چای
ویا یه ن خفیف یمک .
فایها [ع.س. پاک أعلا ، نه ای !
ی.س. دوغروی : فقی . کنج
فتا [دلیقایی ، یکیت ؛ مرد . ج. فتیان .
فتاح [ع.س. مظفر ، غالب . آچان .
فتاده [ع.س. ویا افتاده . دوشمش ،
دوشگون . مبتلا ، دوچار ؛
فتاده عشق و علاقه . ج. فتادکان .

فَتَان [ع.م. فتنه وفساده تشويق ایدن .
اغفال ایدن ، آلداتان . عقل وقلبي
چكن ، انسانى تسخير ایدن ، جاذب .

فَتَان [ف.م. ويا افتان . دوشه ورك ،
بيقىلاق . — وخيزان : دوشه قالقه .

فَتَانَه [ع.م. آلتون و كوشى معانيه
يا ايان طاش ، محك ، مصداق .

فَتَاو [ع.م. چ. فتوالر ، مفتينك و يردى
شرعى جوابلر . ب : فتوى .

فَتَح [ع.م. آچه ، كشاد ايتمه : فتح باب .
باشلامه ، بدأ ايتمه : فتح كلام .

فَتَح [ضبط و تسخير ايتمه ، استيلا ايتمه : فتح
بلاد . س. ظفر ، غلبه ، فوز ، نصر ،

فَتَح [استيلا . بر حرق اوستون ايله اوقومه .
— ميت : اولومك سببى آكلامق بچون

فَتَح [برميتك آچيلارق معانيه سى . * فتحنامه :
برفتحه دائر يازيلان منظومه : دشمنك

فَتَح [هزيمتى ييلديرمك ايچون يازيلان مكتوب .
* فتحي : فتحه منسوب : فتح حقنده

فَتَح [يازيلان قصيده . چ. فتوح . جج. فتوحات :
ظفرلر ؛ فتح اولونمش مملكتلر .

فَتَحَه [ع.م. عربجه كاهلرك اوستنه قونان
اوستون اشارق .

فَتَرَاك [ف.م. آت آكرينك آرندهكى
قايشلركه اشيا باغلامغه يارار .

فَتَرَت [ع.م. زبانزدى فانك كسريله در .
او يوشوقلق ، ضعف . ايكي يغمير ،

فَتَرَت [ايكي صيتمه نوبتى آراسنده كچن زمان .
وقتيله برپادشاهك تختدن اينديريلهرك ديكر

فَتَرَت [برينك چيهارلسنه قدر كچن مدت . چ. فترات .
[ع.م. قيرمه ، يارمه ، آيرمه ،

فَتَق [چاقلاتم . البسه نك ديكيشلريني
سوكه . فجر . قاصيق ياريغى دينلن علت

فَتَق [بوغمئاده غلط اولمق فانك كسريله در .
رتق فتق امور : ايشلرى دوزلمه ،

فَتَق [اصلاح ايتمه .
فَن [ع.م. چ. فتنلر . ب : فتنه .

فَتَنَه [ع.م. بلا ، عنت ، آياتمه ، آز-
ديرمه . نفاق و شقاق ، شوش ،

فساد ، قارشيقلق ، اختلال . دينسزلك ،
جنائت . مجازات . جنت . كوزل يوز ، كوزل

كوز ؛ كوزل قادين : فتنه زمان . آرا
بوزان ، قارشيديريغى : فتنه جهان . —

آميز : فساد قارشيديران . — آنكيز : فساد
قوياران . — جو : فساد آرايان . چ. فتن .

فَتَو [ع.م. ويا فتوى . برمساله حقنده
مفق طرفندن يازيلان فقره شرعيه .

فَتَو [— خانه : مشيخت اسلاميه دارهسى .
فَتَوَت [ع.م. شرف نفس ، عزت ، كرم ،

فَتَوَت [نجابت . جود و سخاه ، جودت
و سخاوت . مردلك ، يكتيك ، كنجلك ،

فَتَوَت [دليقانليق . * فتوتلى ويا فتوتلو : فتوت
صاحي ؛ عسكربهده قول آغاسى و يوز

فَتَوَت [باشيلره ملكيهده رابعه و خامسه رتبه لرى
آصحابه و يريلان آلقاب ايدى . * فتوتمند :

فَتَوَت [فتوتلى ، كرم و سخاه صاحي .
[ع.م. چ. فتحلر ، ظفرلر ، غالبيلر .

فَتَوُح [ب : فتح .
فَتَوُحات [ع.م. چ. مظفريتار ، ضبط ايد-

فَتَوُحات [يلن مملكتلر . فتوحك جمعدر .
[ع.م. كوشلك ، رخاوت ، ضعف .

فَتَوُر [بيقمه ، اوصاعه .
فَتَوُى [ع.م. ب : فتوا .

فَتَى [ع.م. ب : فتا .
فَتَيِل [ع.م. زبانزدى فانك كسريله در .

فَتَيِل [ويا فتيله . لامبه و قنديلرده يانا-
جق مادهي آموب يوقارى يه ورن ياموق

فَتَيِل [اوركو . يوو اوراق غيطان كبي شئ . اوغلق
چيقاريلان يوو اوراق درى كبرى . ياره لره

فَتَيِل [قونان تقتيك . * فتيللى آلق : طوتوشمق ؛
چ. بردن بره حدتلوب تلاشه دوشمك .

فَتَيِل [بورندن — — كلك : يادىغى فنا لك
صوكره دن برور ضررلرى چكملك .

فَتَيِل [— ويرمك : تشويق . ا . طوتوشدرمق ،
قيزديرمق ، آزديرمق . چ. فتائل .

فَج [ع.م. ايكي داغ آراسندهكى يول ،
[ع.م. بوين ، بوغاز . چ. فجاج .

جَافَة [ع.س. بردن بره باصديران ، خبرتده
[براقان ، آكسزین یا قالا یان شیء .

جَاة [ع.س. بردن بره ، آپ آكسزین ،
ناكهانی اوله رق : جَاة وفات
ایتدی . فانك فتحی ده جازردر .

جَر [ع.س. صباحه قارشى افقك كون
طوغیشی طرفدره حاصل اولان آید-
ینلق . — شمالی : نصف کره شمالیده قطبه
یا قلاشدقه دها صیق کورولن غریب بر
حادثه جویه که مختلف منظره لرده اولور .
باشلیجه سی ایلچ ایچه یارلاق قوسلر شکلنده
مشهود اولانیدر . بعضاً بوقاج کون دوام
ایدر . شکلی سرعتله دکیشیر . بو حادثه
مقناطیسیت ارضیه ایله مناسبتداردر ؛ ایره
لری چیلدیرتیر . مقابلی : جَر جنوی .

جَرَه [ع.س. ج. فاجرلر ، کنساهکارلر ،
سفیهلر . ب : فاجر .

جُور [ع.س. عیش وعشرت ، سفاهت ،
فحشیات ، معصیت ، کراه .

جَمیع [ع.س. آجیقلی ، مصیبتلی ، قور-
قونج ، هائل ، هدهش ، منحوس ،
الیم ، مؤلم ، حزن آور ، محزن .

جَمیعَه [ع.س. مصیبت ، بلیه ، آفت ،
داهیه . لکبت . ج. جَمایع .

جُش [ع.س. آذبه مخالف اوتانیلاجق فعل
وحرکت ، زنا ، فسیحه . *
فحشیات : مغایر آدب و اخلاق اوتانیلاجق
حرکات ، فضلیح .

جَل [ع.س. آغیر ؛ آر ، اُرکک . حماست
وشهات صاحبی آدم . بیتلر ، حدیثلر
ورویاتلر نقل ایدن کیسه . ج. فجول .

جَم [ع.س. کومور ، اودون کوموری .
— الحجر : معدن کوموری . قاربون
دنینلر جسم بسیط . * فحی : کومور نکهنده .

جُواء [ع.س. ویا فجوی . معنی ، مفهوم ،
مال . * فجواسنجه : مفهوم نه کوره

فجول [ع.س. ج. فجیلر . ب : فجول .

فَاح [ع.س. قایان ، طوزاق ، آغ . تورکجه ده
بونک یرینه غلطی اولان (فاق)
قوللانیلیر . ب : فاق .

فِخام [ع.س. ج. فد : فِخَم . ب : فِخَم .

فِخامَت [ع.س. عندالناس اعتبار ، قیمت ،
دکر . * فِخامتلو : وقتیله
صدر اعظم ایله خدیو مصره ورنسلره
ویریلن ألقاب ایدی .

فِخْد [ع.س. اویلق . ج. أفتخاذا .

فِخْر [ع.س. اوکونه ، بوبرنیه ، شرف ،
تشری ، تعظم ، عز ، عزت ، نیا-
هت ، جلالت ، شهرت ، مزیت ، فضیلت .
— عالم : حضرت پیغمبر . * فِخْری : مجرد
عجدوشرف ایچون قبول ایدیلن دیا ویریلن
صفت ، عنوان ووظیفه : فِخْری همجهریلک ،
فِخْری مدرساك ، فِخْری ریاست ؛ معاشسز ،
پاراسز : فِخْری خدمت . * فِخْریه : مزیت
وفضیلتلرنی تعداد ایدرک کندیلرینی مدح
یولنده اُسکی شعرانك یازدقلری قصیده .

فِخْم [ع.س. بویوک ، جسم ، عظیم ،
کبیر ، جزیل . اعتبار ونفوذ صاحبی
معتبر . مهم . قوتلی ، نافذ . ج. فِخام .

فِخْور [ع.س. کندینی مدح ایتک اعتبار-
دنده اولان ، اوکونن ، متمددح ،
متاجد . فِخْورانه : کندینی مدح ایدرک ،
اوکونه رک ، قورولارق ، فِخْور اولانه یا-
قیشاجق صورتده .

فِخْمِ [ع.س. غلغله چوق قوتلی ، اعتبار ونفوذ
صاحبی اولان : دولت فِخْمیه .

فِداء [ع.س. بر آسیری قورتارمق ایچون
ویریلن شیء ، فدییه . قربان .
جانی ، نفسی — ایتک : پایانسز ، فوق العاده
برصداقت کوسترمک ، جانی فدییه اولورق
ویرمکه ، قربان ایتکه آماده بولونعق . —
ایتک : بوتون بوتون ووروب هیچسز
قالقی ، آسیرکه مه مک ، اوغورینه صرف ؛
تلف ، هدر ایتک : سزک ایچون اویقوی ،
راحتی فدا ایتدم . « حاصلی آی شه اقلیم

بينيش . — لك : فراجه ياغنه مخصوص
و آلويريشلي . — لي : فراجه كيميش .

فَراخ [ف.ص. بول ، كنيش ، واسم :
بر و بحر فراخت . — دست :
كريم ، جوامرد . — كام : مسعود . *
فراخي : بولق ، اوجوزلق . * فراخلاق :
كنيشلهك ، آچلق ؛ مه . فراخلاندرمق .
* فراخلق : آچيلاق ، كنيشلك .

فَراخی [س. انضباط عسكری مأمور ليله
پوليسلرك بويونلريته طاقدقلى
ياويم آي شكندنه اوستي يازيلي معدنى لوحه .
[ع.س. چه . فردوسلر ، جنتلر ،
فراديس] ب : فردوس .

فَراز [ع.ص. قاچه ، اذيسر صاوشوب
كيتمه ، فر ، قورتولمه . * فرارى :
فرازه منسوب ؛ قاچيش ، قاچاق ؛ عسكـ
فرايرلى : خدمت عسكريه دن قاچانلر .

فَراز [ف.ص. يوقوش ، چيقيش . فراز
[و نشيب : يوقوش ، اينيش . صه
يوكسـ . لاق : سر فراز : باشى قالديران ،
ممتاز . يوكسك نقطه ويا موقع : فراز
آسمان ، فراز عرش . * فرازي : يوكسلك
* سر فرازي : ممتازيت . * فرازنده :
قالديران ، يوكسلدن .

فَراست [ع.ص. نفوذ فكر ، سرعت انتقال ،
بصيرت ، صداقت ، ذكا ،
فطانت ، لبابت . بر انسانك چهره سندن
اخلاق و استعدادي آي كلامق علمى . زبانزدى
فانك فتحيله در .

فَراست [ع.ص. ويا فروست ، فروسيت .
[بينيجياك . ييكيتك ، مردك ،
شجاعت ، حمايت ، بسالت .

فَراش [ع.ص. ياتاق ، دوشك ، يايقي ،
[شله . حصير ، خالى . اسير . :
ياتاقدن قالقمايان خسته . چه . فرش ، فرش .
[ع.ص. دولهين ، دوشمه جي ،
فراش [سويورن ، خدمتجي .

فَراشت [ع.ص. كهبه مضامه و روضه
[مطهره سويورنچيسينك خده .
[ع.ص. چه . فرعونلر ، متكبـ
فراغنه [مصر ك اسكى حكمدارلى .

وفا . سكا جامده فدان بنده فدا . خاقانى .
* فدائى : مهم برمقصد ايچون جانى وير .
مكه حاضر بولونان . — كار : كندنى ويا
منافع شخصيه سى اسيركه مهين ، فدا ايدن .
— كارانه : جانى فدا ايدرجه سته ، منافع
ذاتيه سنى فدا ايدرك . — كارى : فدا كار .
لق : جانى ، منفعتى فدا ائمه ، فدا كار
اولانك حالى وصفق .

فَدان [س. دها بك كوچوك آغاچ ،
[نباك و بالخاصه آغاچك تازه سى :
قرنيل فدانى ، سروى فدانى . آغاچك
كوكندن چيقان سوركون ، تازه نبال .
اوتدن بويوك آغاچدن كوچوك نبات :
كل فدانى . فيدهك بويوكى ، برسته لكى .
كوچوك چوجقار حقنه كورپه فدان ،
نو نبال ديزر . اوزون بويوك كوربوز
دايقانلرلدن كنياه اولور : فدان بويوك ،
اندن كى دلقانلى . * فدانلق : ايچنده
چوق فدان بولونان ويا تئمدن فدان
يتيشد بريان ير ؛ تازه ياغ .

فَدان [ع.ص. بويوندوروغه قوشولش
[برچفت اوكونز ؛ ۲۵۰۰ آرشوندن
عبادت تارلا اولچيسى . برتوع عرب دونى .
[ع.ص. بر اسيرى قورتارمق ايچون
فديه [ويريلن شى ؛ فدا : فديه نجات .
[ع.ص. خلاصه ، مختصر ، مجمل ،
فدلكه [ملخص : فذلكه تاريخ . جله ،
اجمال ، حاصل جمع ، مجموع . اوراق تحقيقه ك
آلته يازيلان خلاصه .

فَر [ف.ص. نور ، ضياء ، پارلاقلى ، آيدنلق :
فر [فر ويردى جهانه مهر حسنك ؛
كوزينك قرى . زيب و زينت . شان
و شوكت : فر دولت : بويوك بر كليه
مضاف اولورسه تشديد ايله اوقونور :
ساق وير اول يياله . آسه فر و تاب .
[ع.ص. قاچه ، فراز . كر و فر :
فر [جوم و فراز .

[س. اسكيدن مسلمان قادينلرينك
فراجه [سوقاقده كينيكارى اوست لبابه .
علمانك كينيكارى كنيش و بك بول

فَراغ [ع.م. واز یکمه ، براقوب ترك ايتمه . استراحت ايتمه . هيچ بر ايشله مشغول اولمامه . آسوده لك ، آزاده لك ، راحت : فراغ : بال : كوكل راحت . بركلك حق تصرفي آخره ترك ايتمه .

فَراغت [ع.م. واز يكمه ، صرف نظر ايتمه ، ال چكمه : دعواسندن فراغت ايندى . استراحت : كوشه فراغت .

فَراق [ع.م. آيريلق ، آيرله ، سويشنارك آيريلق ، افتراق ، مفارقت ، هجران . * فراقى : هجرالى ، مؤثر ، حزين .

فَراق [ع.م. او كنده آتكلرى بولونمايان بلى صيق اركك آلبسه سى .

سياه مراسم آلبسه سى .

فَراقيه [ع.م. سوديكنندن آبرى دوشه نك آلامنه دائر سويلديكى منظومه .

فَراموش [ع.م. اونوتمه ، نسيان ، خاطر-دن چيگمه . - ايتمك : اونوتماق .

فَرانجالا [ع.م. مختلف شكلده خاص اولدن ياپلش بياض اكمك .

فَرانسز [ع.م. فرانسه اهااليستندن اولان ، بولرك جديسته منسوب بولونان . فرانسا آلتى . - جه : فرانسلرك طرز واهولنده ولساننده ؛ فرانسلر لسانى .

فَرانسوى [ع.م. فرانسلره ويا لسانده بلارينه منسوب ومتعلق .

فَرانسه [سخر . اورويانك غرينده بويوك پارىس در . مساحت سطحيه سى ۵۵۰۰۰۰ كيلومتره مربعى ونفوسى ۳۹ ۲۱۰۰۰۰ در .

- لى : فرانسه اهااليستندن اولان .

فَرائق [ع.م. فرانسلر آلتوننسك يكرميده برى كه كوموش پاراضله دوت برچوق غروندن برآز فضلجه برقيمتى واردى . * فرائقلى : فرائق قيمتنده .

فَراوان [ع.م. چوق ، بول ، كشير ، آخبرى ، وافر : آشك فراوان .

فَرايد [ع.م. چ. فريده لر ، پك بهسالى اينجيل . ب : فريده .

فَرائض [ع.م. چ. فريضة لر . ب : فريضة .

فَربه [ع.م. سمير ، ملحجم ، اتلى . * قربه : قربه : سبزلك ، ياغليلق .

فَرَتوت [ع.م. فاصه . بوكاق ، معنوه .

فَرَج [ع.م. ياريق ، چاتلاق . قاديئره ديشى حيوانلرك آلت تناسلى . چ. فروج .

فَرَج [ع.م. ويا انفراج . كدردن صوكره ككن مسرت ، سوينج ، سلوت ، تسلى .

فَرَجام [ع.م. فاصه . صوك ، عافيت ، انجمام . - بد . - نا . - صوك اياي اولمايان .

فَرجه [ع.م. ممنونيت ، آنديشه دن آزاده اولان فركك حالى .

فَرجه [ع.م. ياريق ، آراق . نظرى اويايلايان خوش منظره ، پانوراما .

فَرچه [ع.م. كيره جك ير ويا برآراق بولان . - ياب : كيره جك ير ويا برآراق بولان .

فَرچه [ع.م. ويا فووجه ، فبرجه آلبسه نك توزلرخي ويا ديشارى تميزله يدجك .

فَرچه [ع.م. بويلا سورده جك آلت . - لامق : فرچه ايله تميزله مك . مه . فرچه لامق .

فَرَح [ع.م. سوينج ، سرور ، خبور ، مسرت ، بهجت ، كوكل آچيقلق ،

فَرَح [ع.م. انصراح ، ايتجاج ، حظ ، محظوظيت . - آور : فرح ويرن ، سوينديرن . - آفزا :

فَرَح [ع.م. مسرت آتديران . - بخش : سوينج ويرن . - بولق : سوينجك ، آچلق .

فَرَح [ع.م. فرحلاقمق : سوينجك : مه . فرحلاقمق ، فرحلانديرمق . * فرحلق : كوكل آچيقلق ،

فَرَح [ع.م. انصراح درون . * فرحناك : سوينجلى ، شاد ، سرور ؛ موسيقيده بر مقام . - ويرمك : سوينديرمك ، آچق . - وفخور :

فَرَح [ع.م. ممنوناً و مفتخرأ .

فَرَحان [ع.م. سوينجلى ، مسرور ، شاد ، شادان . شن ، نمون .

فَرُخ [ع.م. فاصه . اوغورلو ، مبارك ، متيمن . * فرخزاد : ولد مسعود .

فَرخنده [ع.م. مبارك ، متيمن ، مسعود . - ياي : ياغى اوغورلو . - راي : راي مبارك . - طالع : طالع

یاور ، مسعود . — قال : میمنت واوغوره
علامت اولان .

فرد [ع.س. تک ، یالکز اولان شیء ،
بجرد ، منفرد ، متفرد ، متوحد .
شخص ، نفس . — آفریده : بر شخص مخلوق .
هر : — هر کس ، هر شخص . تک بیت .
جزء : — تک برپارچه ، جزء دقیق ، ذره ،
هیا ، موله کول . چ. افراد : شخصلار .
* افراد عسکریه : ضابط اولمایان نفرلر .
* فردانیت : غلا ، برلک . * فردیت :
غلا ، وحدانیت ، تکلیک .

فردا [ع.س. یارین ، ایرتسی کون . آتی ،
کله جک زمان ، آخرت ، قیامت .

فردوس [ع.س. یاغچه ، جنت . —
آشیان : جنتلک ، مرحوم .
[س. کوچوک طوبی ، کوچوک ذیک :
بر فرده اییک .

فرز [ع.س. سطرنج اویوننده برطاش .

فرزانگی [ع.س. علم و عرفان . تقوق ،
رجحانیت ، ممتازیت .

فرزانه [ع.س. حکیم ، فیلسوف ، عارف ،
عالم . قیودات نفسانیه دن عاری
و مجرد اولان ، درویش مسلککنده بولنان .

فرزند [ع.س. اوغل ، ولد . چوجوق ،
اصی ، طفل . چ. فرزندان .

فرس [ع.س. آت ، اسب . — البحر :
صوآقییری ، هیپوگرام . چ. آفراس .

فرس [ع.س. بالخاء قبل الاسلام ایرانیه
و ایرانیلیره إطلاق اولنوردی .

* فرسی : اسکی ایرانیلره منسوب . *
فرسیات : فارسی لسان ، قواعد و ادبیات .
فرسا [ع.س. آشیندیران ، آسکیتن ، نحو
ایدن ، بیترین . طاقت : — طاقت
براقیان ؛ خرد : — عقل بر اقایان .

فرسان [ع.س. چ. فارسلر ، آتلیلر ،
سواریلر . ب : فاوس .

فرستاده [ع.س. کوندولمش ، مرسل ،
مرسل ، ایلیچی . چ. فرستادگان .

فرسخ [ع.س. مختلف قیمتده بر اولجو .
بعضاً (۴۴۴۴) بعضاً (۵۵۵۵)
متره حساب ایدیلیر . لک اوج میل بجرى .
— : بول بول ، یک چوق .

فرسنگ [ع.س. فرسخ . ب : فرسخ .
[ع.س. آسکیمش ، پیرانش ،
فرسوده] آشینمش : جامه فرسوده .

فرش [ع.س. دوشمه ، یایمه ؛ خالی ،
طاش و سائر دوشتمه . یاییلان
شیء ، یاییقی ، شلته ، خالی ، حصه . یریوزی ،
قیر ، صحراء : عرش و فرش . چ. فروش .

فرشته [ع.س. ملک . آینی و ملائم طبیعتلی ،
معصوم ، بیگناه . — خصلت ،
— سبت ، — سیرت ، — صفت : خوی
و طبیعتجه ملک کبی اولان . چ. فرشتگان .

فرصت [ع.س. بر شیشی یاغچه سبب
و وسیله اولان حادثه ، وقعه
و یا وضعیت امور ، بر شیکل اجرا سنه مساعد
اولان اویغون و موافق وقت و حال ، استفاده
ایتمک صره سی ، آلدن قاجیرلما یاجق فائده لی
وقت و حال و مناسبیت : بوسزک ایچون آبی
بر فرصتدر ، قاجیرمایکیز . — یاب : فرصت
بولان ، آلهه فرصت یکن .

فرض [ع.س. بر نتیجه آلدن ایتمک ایچون
محتمل و یا حقیق اولارق قبول
ایدیلن بر تخمینده بولومه ، عد و اعتبار
ایتمه ، طومه ، بر خصوصى بر دهوایه مو-
ضوع و اصل قیلمه : کوزل بر کوشکم
اولدیغی فرض ایدیکیز ؛ بنی بوراده یوق
فرض ایدک ؛ فرض ایدک که راضی اولدی ،
نه یاپارسکز ؟ اجرای واجب و ترکی معصیت
اولان خصوص دینی : نماز هر مسلم ایچون
فرزندر . ضروری ، واجب : اونى زیارت
ایتمک فرض اولدی . بالفرض : دعوایه
آساس اولق اوزره ، طوتالم ، شویلهجه
دوشونهلم : بالفرض بن وایشه راضی اولسه
سن نه یاپارسسک ؟ — عین : هر فردک آدا
ایتمی لازم کمن امر الهمی . — کفایه :
هر فردک آدا ایتمی لازم کمن امر الهمی .

محال : اولمايلاق برشيئي اولاجتمش كبي
دوشونه : قرض محال اولارق كوش بر
كون طوغماسه ... * قرضا : قرض وتقدير
صريتله ، قرض ايديكزكه ، قرض ايدمهكه ،
طوتالمكه : قرضاجمزده بيك ليراض اولسه .
* فرضي : قرض وتقدير وتخمين اساسنه
مستند اولان : ملاحظات فرضيه . *
فرضيه : تصوير مدعا ايچون ايراد اولنوب
حكيمي قطعي وصحيح اولمايان مسئله فنيه .
* فرضيات : سه . ج . صحيح و واقع اولمايوب
قرض وتقدير اوزرينه مبنى اولان شينئر .
ج . فروض .

فرط [ع . سه . مبالغه ، حد معروفى تجاوز ،
فرط اخيري درجه ، إفراط ، زياده :
فرط عبت ، فرط اشتغال .

فرع [ع . سه . دال ، بوداق ، طومورجق .
برأصلك نتيجه سى . ايكنجى در-
ج . ده اهميتى اولان شئ ، شعبه . * فرعى :
اصله عائد اولمايوب فرعه منسوب ومتعلق
اولان . ج . فروع .

فرعون [ع . سه . أسكى زمانلرده مصر ملو-
ج . يك مغرور وعنود آدم . ج . فراعنه .
فرغانه [سخ . ماوراءالنهرك شرق جنوبى
رطوبتلى وچامورلو اراضى .

فرير [ع . سه . ويا برفير . أرجوان ، ار-
غوان ، منكشه رانكنه ياقلاشان
قويو قيرمى . * داءالفرير : قيزيل عللى .
* فريرى : منكشه يه يقين قويو قيرمى
ولسكه ، ارغوانى .

فرق [ع . سه . آيرىلق ، باشقعلق ، خلاى ،
اختلاف ، مغايرت : قارله بوز آرا-
سنده فرق وارد . مقدارجه زياده لك :
بوايى قماش آراسنده فيثانجه نه فرق وارد ؟
- ايتك : سجمك ، آيرىلق ، تفريق ايتك :
ياز كزى اولنك كسندن هبىچ فرق ايدمه-
ميورم : طابق ، تشخيص ايتك : سزى
قارا كلقدنه فرق ايدمه دمدم ؛ خفيف وايجه
برشيئي آكلامق ، درك وحس ايتك :

زلزله اولدى ، قرق ايتديكزى ؟ * فرقنه
وارىق : قولاي آكلاشلماز ايجه برشيئي
آكلايىلىك ، كورمك ويا حس ايتك :
بزقونوشوركن براز اوزاقده برى دول-
شيوردى ، فرقنه وارديكزى ؟ بلا-
فرقسز ، بربرينك عبنى اولارق . * فرقلى :
آرالرنده فرق بولونان ، چوق بركزه مز ؛
دها آيى ؛ آيىلك يوز طومش : خسته مز
بوكون فرقليدز ؛ ديكشمش : سزى چوق
فرقلى بولدم . * فرقليجه : براز ديكشمش
ويا آيىلشمش .

فرق [ع . سه . صابى ، صقالى ، ديشارى
آيبران چيزكى ، خطه غله باش تپه سى .
فرق [ع . سه . ج . فرقلىر ، انسان كروهلرى .
ب : فرقه .

فرقان [ع . سه . خير ايله شر ، حق ايله
باطل آراسنده كى فرق كوستن
هر شئ . قرآن كريم . * يوم الفرقان :
بدر غزاسى . * فرقائى : قرآن كريم
منسوب ومتعلق .

فرقت [ع . سه . زبازدى قانك كسريله در .
دوستلردن وسأره دن آيرىلق ،
فراق ، افتراق ، مفارقت . * فرقزده :
سوديكسندن آيرىلش .

فرقتين [ع . سه . ك . كوركته سنك آلتنده ۳۲۰
۵۰ يادها زياده طويى بولونان
سرعتلى واداره سى قولاي اخشاب حرب
كيسى . سفائن حربيه نك برنوعى .

فرقدان [ع . سه . فرقك تنبيه سى . قطب
شماليه يقين ايكي بيلديز .

فرقه [ع . سه . جماعت ، طاقم ، انسان
عسكريه . ج . فرق .

فرلامق [ع . سه . شدتله آتقى . بر كنارنى
قيرمى . فيثاتى يوكسلكمك .

فرلاق [ع . سه . قيرىلق پارچه ، كنار . چو-
جوقسلك طوياج اويونى . سه
يوكسك : فيثائل فرلاقدر .

فرلامق [ع . سه . ويا فبرلامق . بردن بره
چيقدق : قوش قفسدن فبر-

لادی . آكسزین سیچرامق : یرندن فیرلا-
یارق قولندن طوددی . فیئاتی آرتیق ،
چیمق : شکرینه فیرلادی . بر طرفی
قویق : طباعك كناری فیرلامش .

فرلايش [س. بردبره چيقارق آتيليش ،
سیچرایش .

فرما [ف.ا. بیوران ، آمر ایدن ، آمر .
حکم = : حکم ایدن .

فرمان [ف.ا. آمر ، تحریری آمر پادشاهی ،
برات ، بیوردی . * فرمانبر :
آلدینی آمری اجرا ایدن . * فرمانروا :
آمری یورون ، حکمی جاری . * فرمان
فرما : آمر بیوران ، حکم ایدن . * فرمانی :
فرمانی حامل اولان . * فرمانی ضابط :
بیكباشی واوندن یوقاری اولان امرها .

فرمانده [ف.ا. آمر ویرن ، آمر .

فرمایش [ف.ا. آمر ایتمه ، بویورمه .

فرمژوپ [ی.ا. آلدیوه نلوده اولدیغی
کسی آركکلی دیشلی دوکه .

فرمنه [س. خرجه ایشلمش دارویو-
وارلاق یائی یلك . خرجه
ایشلمش اصناف وسائریه مخصوص آلبسه .
= جی : خرجه آلبسه دیکن ترزی .

فرموده [ف.ا. آمر ، فرمان ، إزاده .
اصلی : آمر بیورلمش معناسته در .

فرتك [ف.ا. آوروپائی . = اوزومی :
[كوچوك قرهزی دانلی معروف
اوزوم . = ایجیری : قابوخی دیکنلی ،
ایچی پاك چوق كوچوك چكردكلی فقط
لذتی برمیوه . = یائی : برچچك . *
فرنكجه : فرنكارك طرز و اصول ویالسانده ؛
فرنك لسانی . * فرنكستان : فرنكلك
بولوندیغی مملكت ، اوروپا .

فرنگی [ف.ا. آوروپالیره منسوب
و متعلق . ساری پیس برعلت .

ك . صویك دیشاری چیماسیچون یالی
كوتوكندن بوردايه آچیلان دليك . =
اولوغی : بویوی بوردای کیرلته دن دكیزه

ایندیرن اولوق . = لومباری : ینه عینی
مقصد ایچون یالی کوتوكی اوزونیه آچیلان
دایك . = موریلهری : بودلیكلك قباقری .
* فرنکیلی : فرنکی غلته طوتولش .

فروخ [ع.ا. شن ، نمون ، مسرور ،
بشوش ، منشرح ، منبسط ، مبهج .

فروخت [ف.ا. صاعه ، بیع : بوتون
املاک فیروخت ایتدی .

فروز [ف.ا. ویا آفروز . پارلادان ، آیدینلا-
تان . * دلفروز : قلبه فرح ویرن .

فروزان [ف.ا. پارلاق ، منور ، نجم
فروزان ، مصباح فروزان .

فروزنده [ف.ا. پاولادان ، آیدینلا توب
تنویر ایدن .

فروسیئت [ع.ا. ویا فروست ، فراست .
بینجیك ، آتہ بینمك علمی .

فروش [ف.ا. صاتان . خود = :
کندخی صاتان ، یوکسك

کوسترن . معلومات : بیلدیگی آکلارارق
معلوماتی کورونمك ایسته ین .

فروش [س. صاچاق و طاولارله یا پیلان
اویمه لی سوسلر .

فروع [ع.ا. سه اولاد و أحفاد ؛ اصول
مقابلی . ب : فرع .

فروع [ف.ا. نور ، ضیا ، ایشیق ،
شعله : فروغ آفتاب ، فروغ حسن .

فر ومانده [ف.ا. کری قالمش ، قشور
کستیرمش ، عاجز .

فر ومایه [ف.ا. صویسز ، اصل ونسج
آلچق ، بد اصل .

فرون [س. ویا فورن . ایچنده آلمك
وسائر پشیریلن قیزغین یر .

فرونهاده [ف.ا. تنزیل ایدلمش .

فروه [ع.ا. ویا فرو . کورک : فروه
بیضا : بیاض کورک . ج . فراه .

فروه [س. ویا فریک . چیل و بیلدیرجین کچی
قوشارك یاوروسی .

فره [ی.ا. بردلیك اغزینی کیشلمك
یارایان معکوس مخروط شکلنده

چلیک آلت ، آغاچ و معدن کسن دیشلی
کوچوک چلیک چرخ .

فرهن [ی. س. بر ماکینه ویا آرا بانک
حرکتی اغیرلاشدیران ویا عامیله
طودیران آلت .

فرهنک [ف. س. علم ، هنر ، معرفت ،
ادب . غله . لغت کتابی .

فرهیم [ی. س. ماکینه لری باغلا دقلری
دوکه دمیردن متین چرچیوه .

فریاد [ف. س. ندا ، استمداد نعره سی .
آه واین : شکایت ، صیقلانعه .

یاغره ، کورولتو . — خوان : مددا یستین .
— وس : فریاد ایدنک امدادینه یتیشن .

فریب [ف. س. آلداتان . * دلفریب :
کوکل آلداتان ، شیوه کار .

فریبکده [ف. س. آلداتان ، مغفل .
[ی. س. کمینک صو سطحندن

فریبورد [یوقاری اولان قسمی .
[ع. س. تک ، منفرد ، دیگرلرندن

فرید [آریش . أمثالسیز ، قیاس قبول
اتمز ، فاضل ، فاخر ، فائق : فرید دهر .

فریده [ع. س. چوق قیمتی انجی . ج.
[ف. س. فراید .

فریضه [ع. س. فرض ایله عینی معناده .
دیجه اجراسی واجب اولان

خصوص . وارلردن هر برینه شرهآ دوشن
حصه . تو . اجراسی ضروری اولان وظیفه :

بونم ایچون بر فریضه در . * فریضه ذمتمدره
بوچک بورجیدر . ج. فرائض .

فریغورنیفیک [ی. س. صوفوق حاصل
ایدن : آتک محافظه .

سیچون فریغورنیفیک ماکینه لر قوللانیلیر .
[ف. س. ویا فرقه . آلداتمش ،

فریفته [غغال ایدمش ، آلداتمش .
[ع. س. انسان گروهی ، جماعت .

فریق [تر . برقرقه عسکریه قومانداننک
رتبه سی و بورتی بی حائر ذات . * فریقک :

فریق رتبه سی .
[س. آتشد قاورولوب بین یشیل

فریک [بغدا ی دانه لری : ب : فره .

فریکسیون [ی. س. وجودک بعض
ایرلرینی قورو قورویه

آل ، فورچه و سائر ایله ویاخودده یاغلی
بر ماده ایله اوغوشدیرمه .

فریل [ع. س. دوغمکه کی سرعتی تصویر
و تقلید ایدر و مکرر قوللانیلیر :

أطرافده فریل فریل دنیوردی .
[س. روزکارک تأثیریه دوتر

فریلداق [برنوع چوجوق اویونجاغی .
صوبا بورولرنک اوزرنده کی شایقه . تجدد

هوا ایچون جاملره طاقیلان پروانه . ج.
حیله ، دولاب . — چوریمک : حیله انجک .

فزا [ف. س. آریران ، چوغالدان : فرحفا ،
[ج. س. جانفزا : انشراح ویرن .

فزایش [ف. س. آریرمه ، تزئید .
[ع. س. قورقو ، خوف ، دهشت .

فزع [صقنیده بولان آدمه معاونت .
[ف. س. افزون . چوق ، کثیر ،

فزون [زیاده . * فزونی : چوقلق ، کثرت .
[س. باشه کیلن . کسوه : مصریلیر

فس [حالا فس کیلیر .
[ع. س. بوزوقلق . — أخلاق : أخلاق

فساد [بوزوقلنی . تلف ، خسارت ، ضرر ،
خسران . فتنه ، شقاق ، اختلاف . — قاریشدیرمق :

بوزمغه چالیشمق . — چیقارمق : قاریشیق
وجوده کتیرمک ، اختلاف حاصل ایتمک .

اهل — ، آریاب — : آسایشی بوزانلر ،
اختلال ایدلر . — آمیز : فساد قاریشدیران ،

اختلاف چیقاران . — آنکیز : فسادله
قاریشیق ، موجب خسران .

فسانه [ف. س. ویا افسانه : مصال ، اصلسیز
[و خارق العاده حکما .

فستان [س. بلدن دیزه قدر چوق تیرمه لی
[برنوع لباس : قادیلرک کییدکی

سوسلی آنتاری . * فستانلق : فستان
یاغنه یارایان . * فستانلی : فستان کیمیش .

فستق [س. معروف آغاچ و میوه سی .
[س. کبی : سمیز ، بالیق آتلی ،

کوزل وجودلی . * فستق : فستق رنگنده

اولان ، آچيق يشيل . * شام فستقي :
سرت قبولي اچي يشيل فستقي . * چام
فستقي : قوز لاقد چيقان ويلاوه قارىشد.
بريلان اوزونجه و بياض فستقي . *
آمرىقان فستقي : اپك قوزه سى شكلنده كي
فستقي . مه . عو . فلان كله سى تعقيب ايدرك
شو بو معناسه كلير : فلان فستقي .

فستكيژ [مه . فلان كله سى تعقيب ايدرك .
فلان] : شوبو ، اوت بى .
[مه . س . كنيشك ، بولاق ، آچيقلق .
فسحت] مسكنلر آراسنده بوش ميدان
[مه . برلشمش شيلري آييره ،
فسخ] بوزمه ، داغيتمه ، فك ، فصل ،
تفريق . لبطال ، ازاله ، محو . نقص :
اوقانوني فسخ ايتديلر .

فسكه [مه . ج . فاسدر ، مفسدر .
فسر [مه . ميدانه چيقارمه ، آچه ؛
برشيئي آچيجه اياض ايتمه .
فسرده [فا . س . ويا آف . مرده . طوكش منجمد .
[مه . دل : قلى طوكش ، حسسه .
فسق [مه . ويا فسوق . منيات ايشله مه .
سفاهته دله ، اوامر ايله دن
احراق ، اوجا ، مخالفت ، خيانت . دين
سزك ، اخلاقسزلىق . فجور .

فسقيّه [س . حوضك اورده سنده ويا كنار .
لرده اولان صوبى بوقارىيه
فيشقيردان تربيات .

فسلگن [س . كورل قوقان كوجسوك
ياپراقلى نبات ، ريحان .
فسوس [فا . حد . ويا افسوس . حيف ،
دريغ ، بازق .

فسوز [فا . ويا افسون . سحر . بو .
* فسوزك : ساحر . ب . افسون .
فسيح [مه . كنيش ، واسع ، آچيق ،
وسيع ، متسع .

فشاز [فا . ويا افان . ساچان ، سهرينه
آتش فشان .

فشر [مه . ويا فش . صوبك آلاسى ويا
برقاشك سوروعسى تقيد و تصوير

ايدر و مكرر قوللانيلير . — دى : قاش ،
صو ، ترك و سائره كچى بر شوك حركت
حالنده چيقاردى سس .

فشك [س . ويا فشك . تفكه قونوب
آتيلان باروت ، قورشون
وقوعاندى عبارت شى . دونهلرده و شلكلرده
ياقيلان كاغد و باروتدن ياپلش مختلف نو .
علاوه آتش اويونجاقلرى . طومار اولمش ،
كسندى اوزرتده يوراولانمش شى . *
فشكخانه : فشك باييلان و حفظ اولوان
محل . * فشكلك : فشك طاشيمغه مخصوص
مشيندن محفظه .

فص [مه . يوزوك طاش اوى . ايكي
كيكك برلشديكى بر . كوز بكي .
فانك ضميمه ده دوغوردر . ج . قصوص .

فصاحت [مه . فكريني آچيق ، واضح ،
صريح برطرزده إفاده ويان
ايتمه . صراحت ، وضوح ، اطناب . قابليت
بيان ، اهليت خطيبه . — برداز : فصا .
حتله سوز سويله ين .

فصاد [مه . قان آليجي ، قان آلان .

فصال [مه . فصل و ذم ايدن ، برينك
عيونى صايوب دوكن .

فصال [مه . سوتن كسمه .

فصحاء [مه . ج . فصيحلر . ب : فصيح .

فصند [مه . قان آله .

فصل [مه . آييره ، آييره . كسمه ،
قطع . حكم ، قضاء : حاكم دعوايى
فصل ايتدى . باب ، بركتابك باشليجه
تقسيماتندن هريرى . موسم . مفصل ،
بدنك اويشاقي برى . بر دفعه ده چالينسان
پيشرو و شرقى و ساه . مجموعى . تيارو
اويونتك باشليجه افسامندن هريرى . غيبت ،
چكيشديرمه . — مشترك : ايكي سطحك
برلشمه سندن حاصل ولان خط . ج . فصول .
[ف . برينه ويا اوشجه سوز سويلك .
فصلدامق] كيزليدن تلقينده برلومقى .

[ع.س.] یاواش سسله سویله نن
فصلدی [سوز، لافیردی .

[ع.س.ج.] فصلار، یوزوک طا-
فصول [شارینک اولری . ب : قص .

فصول [ع.س.ج.] فصلار . ب : فصل .

فصولیه [ع.س.] ویا فصولیه . معروف سیزه
که قورودقدن صوکره ایچنده کی
دانه لری ده ینیر مواد مقدره دندر .

[ع.ص. صریح، واضح، آچیق .
فصیح [کلامی آچیق ولیکت وخطادن

سالم اولان . * فصیحانه : فصیح اولانه
مخصوص طرز واصلوده، فصاحتله .ج. فصحاء .

[ع.س.] عائله، ابون . برجسندن
فصیله [اولان نباتات مجموعی .ج. فصائل .

فضاء [ع.س.] (ت : فظا) . کنیش اووه،
فضاء [بر . اجرام سماویه آراسنده کی

بوشلق . * فضائی : فضایه منسوب و متعلق .
فضاحت [ع.س.] (ت : فظا) . حیاء،

فضاحت [خجل، فضیحت، عار .
رسوایلق . = لسانیه : اوتانیلاجق طرزده

سوز سویلش .
فضائح [ع.س.ج.] (ت : فظا) . فضیحه لر .

فضائح [ب : فضیحه .
فضائل [ع.س.ج.] (ت : فظا) . فضیلتلر .

فضائل [ب : فضیلت .
فضل [ع.س.] (ت : فظل) . فضله،

فضل [زیاده، آرتیق، باقی، بقیه .
تقوی، تغلب، تقدیم . براعت، مزیت،

فضیات، مازیت . آییلاک، لطف، إحسان،
نعمت، منت، موهبه . طرحدن باقی قالان،

حاصل طرح .ج. فضول .
فضلاء [ع.س.ج.] (ت : فظلا) . فاضلار .

فضلاء [ب : فاضل .
فضلات [ع.س.ج.] (ت : فظلات) .

فضلات [فضله لر، ب : فضله .
فضله [ع.س.] (ت : فظله) . آرتیق،

فضله [باقی، بقیه، فضل : فضله سنی
اوکا ویریکز . زائد، لزومسز : بوندن صو-

کره سی ده فضله در . ح. چوق، حددن
زیاده : فضله سویلیووسکز .ج. فضلات .

[ع.س.] (ت : فظول) . بیهوده
فصول [و فائده سز شی . باشقه سنک

ایشنه مداخله . حقسز ونامشروع حرکت
تجاوز کارانه . * فضولا : حقسز و غیر

مشروع اوله رق، تجاوز کارانه، زوربالقه :
اومی فضولا ضبط ایتدی . * فضولی :

کنندینه عائد اولمایان شیئرله قاریشان ؛
ح. حقسز اوله رق، تجاوز کارانه . فضلاک

چعیدر، ب : فضل .
فضول [ع.ص.] زیابزدی : قودول . حدی

فضول [تجاوز ایدن، متجاوز ؛ هم
کل هم فضول . * فضوللق : حدی تجاوز

ابدیش، تجاوز کارانه طور و حال .
فضّه [ع.س.] کوموش، سیم . * فضی :

فضّه [کوموشدن معمول .
فضیه [ع.ص.] ذلیل، قبیح، رسوای،

فضیه [شنیع، چیرکین : قول فضیح .
فضیحه [ع.س.] مذلت، شین، عار،

فضیحه [حیاء، عیب، قبیحه . ذلیلانه
فعل و عمل .ج. فضائح، فضایل .

فضیلت [ع.س.] انسانده آییلاک ایتمکه
وفالقدن چکنمکه اولان ثابت

و مستقر استعداد، میل و قابلیت . دوغرولق .
براعت، ذکر، مزیت، فضل . عفت

و عصمت . خصلت عالییه، سجهیه رفیعه،
مزیت سامیه . خاصه منیفه . * فضیلتلی :

فضیلتلو : صاحب فضیلت، علمایه ویریلن
ألقاب .ج. فضائل .

فطام [ع.م.] سوتدن، مهمدن کسمه .
فطانت [ع.م.] آکلامه، ضبط ایتمه،

فطانت [قولای آکلایش، زیرکک،
بصیرت، حذاقت، ذکا، کیاست، لیاقت،

نهایت . * فطانتلی : آکلایشلی، فطین .
فطر [ع.س.] اوروج آچمه . اوروج بوژان

فطر [آدم] . عید : رمضان یارای .
فطرت [ع.س.] یارادیلش، خلق، طبیعت،

فطرت [جیلت، خلیقت، مزاج، طبع،
سجهیه، شیمه، طینت، مشرب .ج. فطر .

[ع.س.] یوقاریکینک (عینی) . رمضان
فطره [یارامنده ویریلن صدقه .

فَطْرَى [ع.ص. خلقی، جبلی، طبعی، یارادیلیدشدہ اولان: قابلیت فطریہ.

فَطْنَت [ع.ص. ذکا، فطانت، حذاقت، بصیرت، رأی و تدبیر، رشد، رزانت، حکمت. ج. فطن.

فَطِير [ع.ص. مایہ سز آکسک. ضدی: خنجر. بر نوع پاستہ.

فَطِين [ع.ص. ذکی، اویانیق، آکلاییشلی، بصیر، عاقل، فہم، لیب.

فَظَاعَت [ع.ص. چیرکینک، بیچیمسزک، شناعت، قبح، قباح.

فِعَال [ع.ص. چہ فعللر، عمللر، کارلر، ایشلر، أفعال. ب: فعل.

فِعَال [ع.ص. چوق ایشلہن، دائما فعل و حرکتدہ بولنان، ایشکدار.

فِعْل [ع.ص. ایش، کار، عمل، صنع، صنیعہ؛ حدث و زمانہ دلالت ایدن کلمہ. * بالفعل: فعلاً، حقیقہ.

* فعلاً: ایشلہ یوک، حقیقتدہ، شخصاً؛ فعل و عمل جہتیلہ، بالذات. * فعلی:

فعلہ منسوب، حقیقہ اجرا اولونان. * فعلیات: حقیقہ اجرا اولونان شئیملر، وجودہ کتیریلن ایشلر. ج. أفعال وفعال.

ج. أفاعیل.

فِعَالِه [ع.ص. ج. فاعللر، یا یحیلر. ب: فاعل.

فِعَان [ع.ص. ایکلمہ، فریاد، باغیروب، چاغیرمہ، ندا. ح. فریاد! آمان!

فَغْفُور [ع.ص. اوللری چین ایخراطورلرینک اِسْمِیدی. * فغفوری: چینی.

فَقَار [ع.ص. ج. فقارلر، اوکوروغہ علی نك قلیچینک اِسْمِیدر. * فقاری:

اوکوروغہ یکیکنه منسوب و متعلق. * عود فقاری: آکسہدن قوروق صوقومنه قدر وزن ان اوکوروغہ یکیکری.

فَقَاهَت [ع.ص. علم فقہدہ رسوخ و معلومات، فقہرک. * فقاهتی: فقہدہ

رسوخ اولان؛ مفتیارہ ویریلن القاب.

فَقْد [ع.ص. یوقلق، بولونمامہ، عدم موجودیت، بر

شخصک ویا بر شئیک بولونمایدیشی، غیب، غیبت، غیاب: فقدان عقل.

فَقْر [ع.ص. یوقسولق، فقرلک، ضرورت، احتیاج. = الدم: قانسزلق.

فَقْر [ع.ص. قاینامہ یی تصویر و تقلید ایدر او مکرر قوللاییلیر: فقر فقر قاینایور.

اوزاقدن بر شئیک پارلایوب دالغہ لاندیغی تصویر ایدر: قوملر فقر فقر پارلایور.

حال سکونده اولمایوب دالغہ اویانان وقلدایان شیئرلی تصویر ایدر: قورتلر فقر فقر

اوینایوردی. = دماق: قاینامق، یرنده دورمایوب مہادیأ اوینامق؛ یارلدامق.

فَقْرَاء [ع.ص. ج. فقیرلر، محتاجلر. ب: فقیر. تر. س. فذ. فقیر، محتاج،

یچارہ، زوالی. * فقراتی: یوقسولق، فقیر اولانک حالی.

فَقَرَات [ع.ص. ج. فقرہلر. ب: فقرہ.

فَقْرَه [ع.ص. اوکوروغہ یکیکلرندن بر بوشوم، بند، مادہ. حکایہ، قصہ. بر

کتاب ویا بر اترک نقل و اشارت ایدیلن قسمی. ج. فقر، فقرات.

فَقْط [ع.ص. ایی فکر آواسنده فرق، تضاد، تخالف، تناقض بولوندیغی

خبر ویرر: یک چسوق چالیشماک، فقط تنبلدہ اولماک. یالکز، آنجیق، لیکن،

آما، شوقدر وارکہ. * مسائل شرعیہ علمیه علمی؛

علم دین و شریعت.

فَقْهَاء [ع.ص. ج. فقہار. ب: فقیہ.

فَقِي [ع.ص. او قومش آدم. بیلن.

فَقِير [ع.ص. زنکین اولمایان، یوقسول، زوکورت، محتاج، ضرتدہ بولونان. یچارہ، زوالی. متواضعانہ (بن) دیکدر. * فقیرانہ: فقیرہ یاقیشہ جق

صورتده ، عاجزانه . — خانه : (مقا
تواضعده) سوز سويله يه نك اوى .

فقيه [ع.ص. علم فقهه آشنا اولان . ذكى ،
فطين ، فهم . ج. فقهها .

فك [ع.ص. بوزمه ، فسخ : فك رابطه
آييرمه ، فصل ، تفرق . مشكل
حل ايمه . قوپارمه ، قيرمه : فك مهر
قورتارمه : فك رهن . س. چكه كيكى .

فكار [ع.ص. يارهلى ، مجروح . * دل -
فكار : يوركى يارهلى .

فكر [ع.ص. دوشونجه ، تصور ذهني ،
إخبار ، إدراك . خاطر . ذهن ،

عقل . رأى ، ظن ، اعتقاد ، زعم ، وهم ،
مراد ، مقصد ، نيت . * فكرآ : فكر

ايله ، دوشونهرك ، ذهناً . — سز : فكر
ورأى اولمايان ، عقلسز ، دوشونجه سز ،

— لى : فكر ورأى اولان ، عقللى ، ذكى .
* فكري : فكره منسوب ، دوشونهرك

وجوده كتيبيان : آثار فكريه . ج. افكار .
[ع.ص. تأملدن چيقان فكر ،

فكرت [دوشونمه . احتياج ، آنديشه ، هم .
فكن [ع.ص. ب : افكن .

فكنده [ع.ص. ويا افكنده . بر طرفه
آتمش ، براغلمش .

فلاح [ع.ص. قورتولوش ، خلاص ، سلامت ،
نجات . س. هادت ، بختياولو ،

حظ ، بخت ، نصيب ، نعمت ، ميهنت .
[ع.ص. چفتجي . راع ، حراث ،

فلاح [اكن اكن ويچن . كويلو .
[ع.ص. اكينچيلىك ، چفتچيلىك .

فلاحت [حراثت ، زراعت .
[ع.ص. طاش آتمسه مخصوص

فلاخن [آلت ، صاپان .
[ع.ص. ويا فيلار ، خفيف و اوسقى

فلار [قسماً آچيق آياق قاب .
[ع.ص. كتن و سائرهي دو كپ

فلارز [تمخنى آييرمه مخصوص طوقاق .
[ع.ص. ج. فيلسوفلر ، حكيملر ،

فلاسفه [آسوده حيات سوردلر .

فلاطون س. ب : افلاطون .

فلاكت [س. بلا ، داهيه ، مصيبت . *
فلاكتزده : بلايه دوچار اولمش ،

مصيبت كورمش . — لى : فلاكتي موجب .
[س. آيتا . شكلى ورنكي مختلف ،

فلامه [اوچقورلنى كنيش ، روز كارلنى
يعنى اوجى سيورى اوراق ايلات بايراغى .

فلان [ع.ص. هرهانكى بر شخص ، برى ،
[غير معين برشى . وسائره . —

فلكيز ، — فالان ، — فستيق : شو بو ،
اوته برى . * فلاجه . غير معين برشى

ويا شخص : فلاجه بويله ديش . * فلانجي :
شوقدرنجي : فلانجي بابك فلانجي فصلى .

فلاندره [اى . س. ك. حرب كبلر نك غراندى
ديركنه چكيلن اوزون واكسز

قرمزي قورده لاسكه اوچقورلغده بر آي
ييلديز واردر .

فلج [ع.ص. موفقيت ، مظفريت . تقسيم .
[نصف . تر . س. اينجه ، داملا ، نزول ،

وجودك بر طرفك طونوقلنى ، حسدن ،
[رادى حركتدن قسماً ويا تماماً محروميت

عربجهده فالج ديرلر .
فلجان س. ب : فنجان .

فلد مارشال [اى . س. آلمانيا ، روسيه
[و انكلترده اك بويوك

عسكرى رتبه .
فلذلك [ع.ص. بوسببدن ناشى ، بناء

فلذلك [عليه ، شونك ايچون .
[ع.ص. قال اولماش معدن ، كوپله .

فليز [اريمش باقر . ج. فلزات .
[ع.ص. ياره ، اچه ، سكه . —

فلس [اخر : قرمى (باقىر) ياره . *
فلس احره محتاج : چوق فقير ، بش ياره سز .

چر فلوس .
[س. سوريه قطعه سنده بحر

فلسطين [لوطك سالنده لبنان ايله بحر
سفيد آراسنه صيقيشمش انكليز مانداسى

آلتند ۷۷۰۰۰۰ نفوسی حاوی بر یهودی
ملکیتی اولوب مرکزی قدس شریفدر .

فلسفه [ع.م. موجودات، اصولات، علل
و اسبابک علم عمومی، علم
حکمت، حکمت و معرفت عشق . بر علمک
دساتیر اساسیه سی . مشهور بر فیلسوفه عاقل
خصوصی بر مسلک . سکونت و برودت
مزاج ؛ آسودگی . مصیبت صبر و تحمل
و توکل . * فلسفی : فلسفه به منسوب . *
فلسفیات : فلسفه به متعلق افکار و مطالعات .

فلفل [ع.م. قره بوبر .

فلق [ع.م. فجر . انسانک آیاتلری
صیقیدریوب دایاق آتفه مخصوص
بردکنک اینله بر ایدن عبارت إشکنجه
آلی ؛ زبازدی : فلاقه .

فلک [ع.م. کره ، کروی هر جسم . کوک،
سما ، آسمان ، کره سما . اسکیرک
اعتقادنجه هر سیاره به مخصوص کوک
طبقه سی . نه :- طوقوز قات کوک . طالع ،
بخت ، قدر . - دوشکون : بدبخت . *
فلکک چنبریدن یکش : چوق شیء کور-
مش ، تجربه دیده . * فلکزده : طالعک
قهرینه اوغراش ، بدبخت . * فلکی
فلکه منسوب ، هیئت شناس . فلکیات :
سما به علم هیئت متعلق شیئر . فلکیون :
علم هیئتله اوغراشانلر ، ازیاب هیئت . تر .
سک . یووارلاق کوتوک ، قیزاق . چ. افلاک .
* [ع.م. ویا فلوک . کبی ، صندال ،
فلک] قایق . چ. فلائک .

فلیکه [ی.م. سک . کورکله ویا یدکنله حر-
کت ایدن کوکرتهمز کوچوک کبی .

فلیکی [س. ویده چوبرن آناختار . طور .
ناویدا .

فلمنک [سخ . آلمانیانک شمال غریبسنده
۳۴۱۸۱ کیلومتره مربی سطحه
۶۸۴۱۰۰۰ نفوسه مالک کوچوک برملکت .

فلیطه [ی.م. قیصه آوجی تفنکی . بر
نوع قیصه تفنک .

فلوزت [ا.ف. خوشجه وقت کچیرمک ،
نفسی تطیب ایتمک ایچون
برخی سورکبی کورونه ، ایتامات نازکانه
و عاشقانه بولونه . س. بو صورتله سور
کبی کورونن شخص و بالخاصه قادین .

فلورجین [س. باشی بویوک غاغاسی قالین
اسپینوزه بکزر بر قوش .

فلورین [ی.م. تخمیناً کوموش اون
اغروشمز قیمتنده آوستریا یاره سی .

فلوریه [س. صاریلی یشیلی کوزل سلی
بر قوش . صاری بر چیچک .

فلوس [ع.م. چ. فلسلر ، یاره لر ، آچقیر ،
سکالر . ب : فلس .

فلوش [ی.م. چله حالنده صنعی اینک
پوکر او یوننده کاغد دوزنی .

فلوق [ی.م. ک . مثلث شکلنده یلکن .

فلوکه [ی.م. کوکرتهمز صندال . ب :
فلکه .

فلیز [س. آغاج و سارنده تازه سورکون .
ملک : باغ فلیزلرنی کسمک .
- لنمک : فلیز پیدا ایتمک ، یشرمک .

فلیق [س. آبی و بیاض جنس تفتیک .

فم [ع.م. آغز ، نهر آغزی . منفذ .
[غنجه - : آغزی غنجه به بکزه بن .
* فی : آغزه منسوب . چ. افواه .

فن [ع.م. نوع ، صنف ، باب ، طبقه .
[صناعت ؛ علم ، معرفت . حیله ،
خدعه . - حرب : محاربه اصوللریدن باحث
فن . * فنا : علم و فته تطبیق ایدرمک ،
فتحه ، فن جهتله . * فی : فته منسوب
و متعلق . مؤ. فنیه . چ. فنون .

فنا [ع.م. یوق اولمه ، زوال بولمه ،
هلاک اولمه . - بولق : محو او .

یوق اولق . - پذیر : زوال بولان ، دائم یاقی
اولمایان . دار - : دنیا . آغوش - : مزاج .

فنا [ص. آبی اولمایان ، کوتو . - سنه
[کیتیمک : کوچنمک . - لاشدیرمق :
بوزمق ، فنا بر حاله قومق . - لاشمق :

فَوَاحِش ع. س. ج. فاحشه لر . ب : فاحشه .

فَوَاد [ع. س. قلب، يورك ، دل . مسرور
الفؤاد : يوركي شن . * فؤادی :
كوكلدن اولان، قلبی ، صمیعی . ج . آفتده .

فَوَّارَه ع. س. فسقيه .

فَوَاق [ع. س. حالت إحتضارده اولانك خر-
لئیسى ، جان چكيشمه . ج. آفوقه .
[ع. س. ج. فاكهه لر ، يمشلر ،
فواكه] میوه لر . ب : فاكهه .

فَوَّایَه [ی. س. تیارولرده پرده آرالرنده
اهالیكك طولاندیغی یر . -
ده زاقئتور : آقتورلرك ، مؤلفرك وبعض
ممتاز ذواتك بولوندیغی محل .
[ی. س. ج. فائده لر ، منفعتلر .
فوائد] ب : فائده .

فوب [ی. س. مالک واپورده تسلیم ایدیلر-
جكی بیلدیرن قیری اون بورد
كله لر ينك ايلك حرفلرندن مرکب إنكلیزجه
بر كله : فوب هامبورغ . ب : سيف .

فَوْت [ع. س. قاجیرمه ، بر دها آله كچمه .
ملك اوزره غائب ایتمه . اولوم .
فرصت - ایتمك : فرصت قاجیرمق .

فَوْت بول [ی. س. س. ویا فوتبول . هوا
یوجك آياق طوی . اون بشر (راغی) ویا
اون برو (آسوسییه شین - صوکر) کیشیلک
ایکی طاقم طرفندن کیشیش بر میدانده
اوینانان طوب اویونی که بونده هر طاقم
طوبی مخاصم طرفك قلعه سنه آتغه چالیشیر .
راغیده اویونچیلره طوبی و مخاصم طرف
افرادنی آل ایلر طوتمغه مساعده واردر .
بواویولرك اویانیدیغی میدانه ستادبوم درلره

فوتوغرافیا [ی. س. ویا فوتوغرافیا .
ضیادن متأراولان حساس
برلوحه اوزرینه رسم نقیبت ایتمك صنعق .
بوصورتله آئیش رسم . * فوتوغراف :
ماکینه ایلر چیقارایش رسم : ایکی قطعه

بوزولق ، فنا برحاله كلك ، کوتو اولق ؛
خسته آغیرلاشمق ؛ اوزرینه فنالق كلك .
- لق : آیللكك ضدی ، کوتولك ؛ کیفسز-
لك ، راحتسزاق ؛ بایله ؛ ضرر ، زیان ، غدره .

فَنَار [یو. س. ویا فنر . (ت : فنر) .
ایچنده موم ، لامبا و سائره یانه .
بیللك ایچون اطرافى جاملى محفظه . کیچه
صفائیه یول کوسترملك ایچون ساحلرده
ویا منفرد قیالر اوزرنده یانان آیدینلقلر .
ساعتك ایچنده بر آلت . - بایقی : کوپك
بالیقنك کوچوکى .

فَنجَان [س. ت : فلجان . قهوه وسائره
ایچمه واسطه اولان کوچوک
قاب . - بوركى : یوورلاق شكلده کوچوک
بر بورك . * فنجانلق : فنجان طولوسى ،
ویا او مقدار آلان : بر فنجانلق جزوه ،
یش فنجانلق تپسى .

فَنَد [ف. س. حیلر ، دسیسه ، خدعه .
[ع. س. بویوك داغ .

فَنَدِیق [س. ویا فندیق . سرتمجه قابوقلى
ایوورلاق ویا اوزونجه معروف
میوه . - صیچانی : پك کوچوك صیچان ،
پك کوچوك چوجق وسائرده دنه کنایه
اولور . - آلتینی : سلطان أحمد ثالث
زماننده ضرب اولونمش کوچوك آلتین
سکه ، عجم . پك قیمتلى کوچوك وسویملى
شیء . * فندیقى : فندیق تجارتیله اوغرا-
شان ؛ عجم . عشوهمیله ، جلوه سیله آلداتان ،
قوكت . * فندیقلق : فندیق آغاچلریله
مستور یر . * فندیق : غله . فندیق قابوغى
رنكندنه ، فائكدالك ضمیله عمریمده اولور .
معناسنه کلیر وجمی : فنادیق اولور .

فَنَر س. ب : فنار .

فَنُون ع. س. ج. فنلر . ب : فن .

فَنِيكَه [سخ . عكادن طرابله قدر إمتداد
ایدن شیمدیی سوریه نك ساحل
قسمندن عبارت آسكى برملكت .

و تعبیراته ویریلن شکل ، تثبیت ایدیلن قاعده ، دستور .

فورمه‌ن ی . س . بر فابریقه‌نك ایش باشیسی .

فوروز [س . بر دفعه‌ده چیقاریلان بالیق مقداری : بر فوروز بالیق .

فوروم [ی . س . مصالح عمومی‌نی مذاکره ایچون وقتیهله روماده خلقک طوبولاندیغی محل . بازار یری ، عمومی ایشلرک کورولدیک ی .

فوز [ع . س . غالبیت ، مظفریت ، موفقیت ، سلامت ، خلاص ، نجات ، قورتولوش .

فوسفور [ی . س . رنکسز ، شفاف ، چابوق اشتعال ایدر ، قاراء کلقدہ پارلار ، قوقوسی صارمساغکیرکینه بکزر بر جسم بسیط .

فوصور [مه . چوبوق ایچرکن چیقسان سسی تصویر ایدر و مکر قوللایلیر : فوصور فوصور چوبوق ایچوردی .

فوطه ویا فیطا . پشمال .

فوغه [یتا . س . طوبلره آتش قومانداسی . ایتمک : آتش ایتمک .

فوق [ع . ظم . اوست ، یوقاری ، = : اوستده کی ، دها یوقاریده اولان ، مادون مقابلی ؛ آسر . = الحد : حددن آشقین . = العاده : عادتك خارجنده ، صورت مخصوصه‌ده . = الغایه : صوكدوجه‌ده . = مایتنور : تصور ایدیله ییله جک درجه‌نك اوستنده . = المأمول : امیدک خارجنده . بو کله نك قافی دائماً مفتوح اوقونور .

فوقانی [ع . ص . اوستده اولان ، یوقاریده بولنان : فوقانی ایکی اوطه .

فوقس تروت [ی . س . دوت حرکتله اویشانان برنوع دانس .

فوقور [مه . ویا فیکیر . قاینامنی تصویر وتقلید ایدر ، مکرر قوللایلیر .

فول [ع . س . باقلا . = بحرئ : فول چیچکی . * کرید فولی : بوبوک

فوتوغرافکیزی ایستورلر ؛ ماکینه ایله رسم چیقاران . * فوتوغرافی ماکینه‌سی : بو طرزده رسم چیقارمغه یارایان ماکینه . * فوتوغرافخانه : فوتوغرافی ماکینه‌سیله رسم چیقارمغه مخصوص محل . * فوتوغرافی : ماکینه ایله رسم چیقاران کیمسه .

فوج [ع . س . گروه ، جماعت . = ، آقین : بولوک بولوک ، آقین آقین . ج . افواج .

فودرا [س . ایلسینی دیک طوطق ایچون بعضی یرلرینه قونان سرت بز . **فودلا** [س . ویا فودوله . پیده کبی ایچمه و دوز عمارت آکیمی .

فور [ع . س . قاینامه ، غلیان . هیجان . * علی القور : هان ، درحال .

فورا [ی . س . = ایتمک . برما کینه‌نك آقسا . منی آیدرمق و آچق . صومونی ترس چویروب چیقارمق . یلکن آچق . **فوران** [ع . م . قاینامه ، غلیان ایتمه . (دامار) اورمه . (صو) فیشقیرمه .

فورچه . س . ویا فیرچه . ب : فرجه .

فوزس [ی . س . ایچنده بویوک بر ذات اولدیغنه دلالت ایتمک اوزره کی دیرکنه چکیلن سنجاق .

فوس ماژور [ی . س . مقاومت و بر . طرف ایدیله‌مه‌ین سبب عارضه ، مانعه ، قوه قاهره ، ید غالبه .

فورطنه . س . ب : فیرطنه .

فورغون [ی . س . بر ترهنده ایشیا ویاغون .

فورما [س . ویا فورمه . بردفعه‌ده باصیلان صحیفه‌لری صحیفه‌لری مجموعی . بو صحیفه‌لری صیقیشدیرمغه مخصوص دمیرچنبر .

فورمالیته [ی . س . عادت و قاعده‌یه ویا برلش . اصوله رعایت ، مطابقت ، مراسم .

فورمول [ی . س . هر هالنکی بر حرکت نمونه اولق اوزره کلمات

فویا [ای. س. ویا فویه. الماسارک آلتنه قونان
انواعندن بر چیچک .

فوله راسیون [ای. س. بر قاج دولتک بر
سی. بر قاج هیئتک اتحادی. سپه بر عملکته
عاند آک یوکسک سپور تشکیلاتی .

فهرس [ع. س. ویا فهرست . بر کتاپک
ایچنده نهلر بولوندیغی کوسترن
و کتاپک یا باشنه یا نهاییته قونان جدول .
اشیانک آسامیسی حاوی دفتر .

فهم [ع. س. آ کلامه ، ادرک . — ایتمک :
آ کلامق . * فهمی : فهمه منسوب .

فهمینز مه [ای. س. ویا فهمینسیم . جمعیت
پیشریه ایچنده قانینک
وضعیت اجتماعی سنی اصلاحه ، حقوقی
توسیع و اغراضا شالارک مسلکی . *
فهمینست : فهمینز مه طرفدار اولان .

فهنول [ای. س. معدن کوموری قطراننک
تقطیرندن حاصل اولان باغلردن
چقاریلان بر ماده که مضاد تعفن اولدیغی کبی
بعض علاجلاردهده قوللانیلیر .

فهنومن [ای. س. حواس ویا وجدان واسطه
سیله حس ویا درک ایدیلن
هر شی . نظر ویا خیاله چاربان طبیعی بر
وقعه ، حادثه .

فهم [ع. س. ذکی ، فطین ، آکلاییشلی ،
بصیر ، عاقل ، لیب .

فی [ع. س. ایچنده ، ده . — سبیل الله :
الله یولنده . — نفس الامر : حقیقتده .
— زماننا هذا : بوکونکی کونده . — الجملة :
نهایت ، خلاصه کلام . — الحقیقه :
حقیقتده ، حقیقه . — مابعد : بوندن
صوکره . — الواقع : واقعا . وقتیله تاریخک
باشنده قونوردی : فی ۲۳ تموز ۱۹۲۶ .

فی [س. غل . فینات ، بها ، قیمت ، فی میری ،
فیء مقطوع .

فیاض [ع. س. طاشان (سیل) . چوق
کریم ، چوق نجیب . فیض و برکت
وبوللق ویرن . — مطلق : جناب حق .

چیچکلی یاسمین . — بهار : یابان آسمه سی
انواعندن بر چیچک .

فول [س. طائوقلرک یومورطلامسینه
مخصوص محل که ایچنده بریومورطه
بولور . * قوللق : طائوقلرک یومورطلا-
ملرینه مخصوص محل .

فولاد [ع. س. چلیک .

فولقور [ای. س. (انه قولق : خلق .
لور : علم) . خلقک عنعنات
وعاداتیله اشتغال ایدن علم . بر مملکتک
عننه لر یله تورک و ماسالارنک هیئت جموعه سی .
[ای. س. بر قاج پوس عرضنده
فولقون دمبر ویا چلیک لاهه .

فوله [ای. س. کینک سرعتی تعیین ایچون
پارا کته ایله قوللانیلان قوم ساعتی .

فولیا [س. غایت کوزل قوقولو یش صاری
یا بر اقدن عبارت چیچک .

فوموار [ای. س. جیغاره ایچمه مخصوص
محل .

فومیست [ای. س. باشقهری آداتارق
آکلنمکی سون .

فوند [ق. س. بر نوع طوپ وزنی . آلمان
فوندى : ۱،۲۳۵۷ ، اوستریا
فوندى : ۱،۰۳۱۱ لیبریه معادلدر .

فوندان [ای. س. صوبی چوق اولوب آغیزده
آریسه . س. ایچی صولو
شکرله ، آریکه .

فوندو [یتا. س. ک. دمیرله ملک ایچون ویریلن
قوماندا . ی. س. بر دولتک
چیقاردی سهام .

فوندا [س. چاللیق . — طوپراغی : چو-
ر دین دال ویا پراق کبی شیئلردن
حاصل اولان کوبره . — لقی : چاللیق بر .

فونوغراف [س. صدای یازوب صاقلایان
صوکره عینله ینه تکرار
ایدن ماکینه . ب : غرافوفون .

فونیا [س. ویا فونیه . طوپ آتشله مک
مخصوص قاپسول .

فیزیولوژیا [ی. س. ویا فیزیولوژی. حیوانات و نباتاتک وظائف عضویه سندن بحث ایدن علم، علم وظائف الاعضا.]

فیزیونومی [ی. س. یوزده کی خطوطک چقان معنی. چهره، سیما، عین.]

فیستول [ی. س. شیشن و آقان بر نوع اقلرله اتصال پیدا ایدرک اولرک افرازاخی خارجه چقارور.]

فیسکه [س. اورته پارمغی باش پارمغک اوزرنده تضییق ایتدکن صوکره بردن فیولاتارق اورولان ضربه. دکنک وسائر ضربه سندن حاصل اولان بیاض قیارجق.]

فیشتیق [س. حیوان کوبره سی. * فیشتیق: کوبره لرک سرلدیکی بر.]

فیشتقیرمق [ف. مایع و ضیا شدتله بر یردن فیرلامق، چیمق.]

فیشتقیریق [س. صوی شدتله دیشاریه فیولاتان آلت. شیرینغه.]

فیشتقین [س. آغاچلرک دیبلرنده چیققان سورکون.]

فیصل [ع. س. قرار، حکم قطعی، قضاء. سکین قلیچ. حاکم. — پذیر: بر حکم قبول ایدن، حل و فصل اولونابیلن.]

فیض [ع. س. برکت، بولق، کثرت، نفس. سخا. نعمت، إحسان. موهبه، هدیه، عطیه. — بخش: فیض ورن.]

فیضان [ع. س. برکت و بولق کثیرن: باران. فیض رسان. ج. فیوض. جج. فیوضات.]

فیضان [ع. س. بولق، فضله لق، فیض. (نهر) طاشمه.]

فیطه [س. ک. ایکی کورکی برآدم طرفندن چکیلن بوی غایت اوزون خفیف و نازین فلک که ۱۰ هجفته لیس اولور.]

فیفاء [ع. س. ویا فیفات، فیف. صوسز صحراء، چول. ج. فیافی.]

فیت [س. فبالغه تشویق، إفساد. قارده آله جق و بره جکی قباءه. * فیتله مک: فیت و بره، إفسادا. * فیتله یی: إفساد ایدن، اورته لغی قاریشدران.]

فیچی [س. ویا فوچی. دار اوزون تختله ردن یاپلش چنرلرله صارملش ایکی دیلی یووارلاق قاب: شراب فیچیدی. فیچینک محتویاتی: بر فیچی یاغ.]

فیده [س. آیری بر یرده تخمدن یتیشدر. لدکدن صوکره تر لایه دیکلمک اوزره چقاریلان فدان. — مک: سیزه فدان دیکلمک.]

فیده ر [ی. س. مختلف نقطه لرله الکتریق نقل ایدن اکثریتله چفت تل.]

فیرطینه [س. ویا فورطنه. بالخاصه دیکزده هوانک شدتله قاریشماسی،

صرصر، تندباد: دیکزده فیرطنه وار. عجز، اختلال، هرج و مرج: بنمدن درحال بر فیرطنه کچدی. شدتلی مناقشات: دون

مجلسده بر فیرطنه قویدی. تحملی مشکل تهلیکی حادثه، حال ویا وضعیت: بزدها نه فیرطنه لر آتلااندق!

فیرکته [ی. س. قادیلرک صاچلارنی طوتدر قوری ایکی باجاقلی تل.]

فیرما ی [س. بر بخار تخانه مک اسم و عنوانی. قاصه. مظفر، غالب. طالعی،

فیروز [س. سعید. — بخت: مسعود.]

فیروزج [ع. س. ب: فیروزه.]

فیروزه [ف. س. ویا پیروزه، کوکره نیکنده رنکینده. قیتمتی طاش. — قام: فیروزه

رنکینده. قیة. — قام: کوک.]

فیزيك [ی. س. اجسامک خواص سندن، حاللرنی تعدیله میال قانونلردن

وطبیعتلرنی تعدیل ایتمه بر حرکتلردن بحث ایدن علم، علم الطبیعیات: بو علمی حاوی

کتاب، کتاب الطبیعیات. بنیه، جبلت، مزاج، طبیعت، فطرت. ص. طبیعی، مادی.]

فیزیوغرافیا [ی. س. ارضک واوراده فیزیوغرافی: بونکله اشتغال ایدن

توصیف. * فیزیوغرافی: بونکله اشتغال ایدن

فيق [مه. صيق صفتيله برلكده قوللا-
نيله رق مهنا سني تا كيد ايدر :
اولر صيق فيق كوروشورلر .

فيك [ي. يان بوكرو لجه سي ، آق بورچاق .
قارا : - بر نوعي .

فيكستور [ي. س. سب. معين بر مسابقه
غروپنك پروغراي .

فيگوران [ي. س. برتاتور پيه سنده لاف
سويله معين يالكرز كنديني
كوسترن اويونجي .

فيل ع. س. معروف جسيم حيوان .

فيلاتور [ي. س. ايچنده ايسك ، ياهوق
ويوك بوكولن مؤسه .

فيلاتروپ [ي. س. انسائلي سون و
اولرك ايلكتنه چايشان .

فيلاطه [س. آلات موسيقيه دن ياندن
چالينير برنوع دودوك .

فيلده قوس [ي. س. تيره : فيلده قوس
قائله ، چوراب .

فيلدير [مه. سرعتله دونوب طولاشميني
او حركتي تصوير ايدر ومكرر
قوللانيلير : فيلدير فيلدير كوزلر .

فيلسوف [ع. س. ويا فيلوزوف . فلسفه
اييله اوغراشان ، حكيم ،

عاقل ؛ آسوده و منزوي بر حيات سورن .
فلندر مشرب ، دنيايه اهميت ويرمن ، لائالي .
اعتقاد سز . * فيلسوفلق : فيلوزوفلك حالي ؛
فلندر مشربلك ، قيد سزلق ، اعتقاد سزلق .

فيلم [ي. س. ويا فيليم . فوتوغرافيلقده ،
سينه ماتوغرافيلقده قوللانيلان ايجه
وشفاف زار كسي برشي . سينه ماده كوستر-
يلن منظره ، وقعه وسائره : دون كوزل
بر فيلم سيز ايتدم .

فيلو [ي. س. بر قاچ حرب سفينه سندن
مركب دوناتما ويا بوتون دوناتما .

فيلوتيل [ي. س. ك. ايجه دوناتما كه طور-
ايدو ومخربلردن تشك ايدر .

فيلوز س. باليقجي شهاديره سي .

فيلولوجيا [ي. س. ويا فيلولوژي . السنه
وآثار آدييه يي تدقيق وتثقيد

اييله اوغراشان علم . بر ويا برقاچ ملتكه
حيات ذهنيه ، اجتماعيه وصناعيه سني تدقيق
ايدن علم . فيلولوغ : بو علم اييله اوغراشان .

فيله [ي. س. س. هر هانكي بر اويونده
مستعمل آغ .

فيله تو [س. حيوانك بل كميسي طرفندن
چيكان ات .

فيله نج [ي. س. ايكي بور يي يكد يكرينه
ربط ايدن چنبر .

فيليفران [ي. س. كاغد اعالمنده قوللا-
نيلان قالبر اوزرينه نقشلر

ويا حرفلر شكندنه صاويلالوق تثبيت ايديلن
باقر تلر واسطه سيله كاغذه اورولان تمغالر ،
نشانلر ، كاغذك ايچنده كورون حرفلر
وشكللر : اوراق تفديه نك فيليفراني .

فيما بعد ع. غز. بوندن صوكره . ب : في .

فينسكير دك [ص. عو. اويتاق ، قيوراق ،
هوپا مشرب ، دليشمن .

فيمو [ي. س. پك كوچوك . ايجه ، نازك ،
ظريف ، كزيده . س. برنوع كو-
چوك كوچك جنسي .

فيوض ع. س. ج. فيضلر . ب : فيض .

فيونعه [ي. س. قورده لا ، شريد وسائرده دن
ياپييلان برنوع سوسلو دو كوم .

فته [ع. س. كروه ، جماعت ، بولوك ، طاقم ؛
فته قيله .

فيه [ع. اونك ايچينه ويا ايچنده ، اوكا
داثر . منازع - : منازعه لي . مختلف

- : حقنده اختلاف اولونان . مؤ. فيهله
تنينه : فيهما . ج. فهم .

ق

ق [س. الفبا نك يكرمي دودنجي حرفي اولوب
ايجد حسابنده ۱۰۰ عددينه دلالت
ايدر . حركه لنديكي زمان املاده اكثريا

غینه قلب اولونور : قیرمق : قیرمغه .
فقط تلفظ ایدیلیرکن بوده غین کبی کله نك

ایچنده بر صاڤندن صوکره خفیف ویا ثقیل
همزه کبی اوقونور : قریقک (قریقک - قری

این) آتی ؛ قولاغک (قولاک - قولاهین)
ده لیکي ؛ سواقاغک (سواقک) چاموری .

قآن [س. خان ، خاقان . اصل موغول
قآن] و تاتار حکمدارلرینه مخصوص

ایکن صوکره دن چین ایمپراطورلرینه
تخصیص اولونمیشدر .

قاب [س. ایچنه اوتیه بری قونان حفظه ،
ظرف ، قلیف ، صحن ، طباق ،

چووال و سائره . اورتو ، یوز : کورک
قابی . قباق ، جلد : کتاب قابی . - قاجاق :

مطبوعه و صوفرا طاقلری و سائر قابلر . * آیاق
قابی : آیاغه کییلن چیزمه ، قوندره الخ .

* قابنه صیغهاق : صبرسزلق کوسترمک .
* صاغ آیاق قابی دکل : مفسدک بری .

قاب [د. بعض صفتلرک باشنه کله رگ مبالغه
آیدر : قاب قارا .

قاب [س. مسافه ، بر قوسک اورته سندن
قابی] اوجارندن برینه اولان مسافه سی .

قابا- قبابق ب : قبا ، قباق .
قابان [ی. یاغورلی زمانلرده کییلن

قابان] قوللو و قوقولاتلی مانتو .
قابجق [س. چیچک لک دیلرنده کی ییشیل

قابجق] قسسی . حبوباتک اریج دریسی .
قبران [س. کوتوک ، آخاج . اوچسک .

قاب [س. تنبل ، کوشک .
قابض [س. قبض ایدن ، آلان . تحصیل

قابض] ایدن . قبضق ویرن .
قابیل [س. قبول ایدن ، آلان : قابل

قابیل] اصلاح . فلان شکلی ویا حالی
آلایین ، مستعد ، استعدادی اولان : قابل

تنظیم ، قابل خطاب . ممکن : قابل دکل . آیه .
قابلو [ی. طوبراق ویا صو آلتنده کی

قابلو] تجرید ایدیش معدنی تلغراف ویا
تلغون تلی . - غرام : قابلو ایله کوندربلن

تلغرافنامه : دون بر قابلو غرام آلدیم .
قابلو باغنه [س. سرت قابوقلی معروف

قابلو باغنه] بکزرجه . ب : قابلیجه .
قابلی [س. اوستنده قانی وعظمه سی واور-

قابلیت [س. استعداد ، لیاقت . * قابلیتسز :
بولونعه . اقتدار ، لیاقت . * قابلیتسز :

استعدادسز ، لیاقتسز .
قابوتاژ [ی. ساحلرک کوچوک مسافه .

لیمانلری آراسنده کیملرک سیر و سفری .
قابورغه [س. کوكس کیمکیرنک بل

ایمکنه] اربا طندن حاصل
اولان هیئت . بو کیمکردن هر بری . کیمک

اومورغه یه طوتدورولان اکری آغا جاری .
قابوق [س. بعض میوه لرک ظرفی ، قابی .

بعض حیواناتک خارجی حفظه سی .
برشیعی اورتن سرجه اورتو : ا کیمک قابو-

غی ، قندیق قابوغی ، چیبان قابوغی . -
یاغلامق : اوستنده قابوق پیدا ایتک ،

قابوقلاقمق . * بوجک قابوغی : موره چا-
لان پارلاق بر رنگ .

قابینه [ی. بر دولتک هیئت وکلاسی .
بر دوقتورک ، بر ایش آدمنک

الخ . چالیشمه بری : آروقاتک قابینه سی .
قاب [ی. قولسز ، قوقوله تالی ویا

قاب] قوقوله ته سز مانتو .
قاباقتق [ی. بری واسطه سیله قایاق . او-

بر حاله قودرمق . حبس ایتدیرمک ، بر
برده قیالی طوتدیرمق . تعطیل ایتدیرمک .

سد و بند ایتدیرمک . اورت یاض ایتک :
مسئله یی قاپا تیدیلر . صرف کندی نفسنه

حصر ایتک : بر قاری قایاتمش . مزایده
و مناقصه ایشلرنده ویا هر هانکی بر صا-

تیشده قولای بولارق اوجوزجه آله کچیر-
مک ویا او ایشی کمدینه تأمین ایتک .

قاپالمه [س. قاتمق فعلی . ص. قاپادلمش .
بری طرفندن بریره قاپادلمش
و باشقعلریله مناسبتی کسيلمش قادين ،
مترهس . بر قولاي بولوناوق کيزليجه
و اوحورحه آلمش (شيء) .

قاپاروز [ع. ع. قاپق صورتيله آله كچير-
يلن باده-وا شىء، اورغون.
جى: بولاه شيتارك آرقه سنده قوشان.

قاپاق [سەبىر شىئەك اوستى قايىغە اۈر-
تىمكە يارايدان آلت : تىجرە ، لىم،
كوز قايىغى . ايكي آنبارلى اخشاپ حرب
سقىنىدەكى كىيىندە ۸۰ : ۱۰۱ طوبۇلنوردى.
* قايىغى آتقى : غىلجە قاچۇپ كىتىمك ،
قۇرۇتۇلۇق ؛ لىتجا لىتىمك ، صىغىنمۇ . - اۈر-

رمق : کیزمک ، اورت باص ایتمک . *
تجرده : پیشیروب قایانده یمک : فقیرانه
ماشاق . * تجره یووارلاشم قایاغی بولش :

(تزییف یوللو) ایکی اویغون قفادار . *

آسکی بر تفک ؛ طویلرک مهمات آرایه سی .
[قایلی] قاعش . اوکی طقاعش ، کلمن
اورتولو ، مستور ، قایلی

بر حاله قونمش: بویول قاپالیدر. ایشله خ
اولمش: قاپالی فرون. آچیق اولمایان :
قاپالی دکان. بولملا: قاپالی هوا. مغلق،

کوزی = : منجر بہ سبز ، عجمی ، آلیشہامش .
 رعنلی ، مبہم : اوراسنی قاپالی کچدی .

قايماق ، كيدرماق ، سدايتماق : قاپوئي ، دليكي ، موصلغي قايماق . بر شيئي قاپوسي

پسنى ، قايماقى اخ ايله اورتمك : دىكى ،
قوطين قايماق . اورتمك ، اوستنه پرده
چكمك : يوزىنى قايماق . كچلمز ايشله من

بر حاله قومى : يولى ، قويونى قاپامق .
حبس ايتك : دلى يى ، جاني يى بر او طه يه
قاپامش . ايشله مسنى منع ايتك ، تعطيل

ایتمک : او غازیونی ، فابریقه‌ی قاپادیلر
بجشندن صرف نظر ایتمک ، سوزینی ایتمه -
هک : او بحثی قاپایکتر . چوقور بر شیدنی

طولدرمق : بو قویوی قاباملی . دوزه لتوب
یتیرمک ، ایلدیشیک براتمامق : او حسابی
چوقدن قیادق . کوز : - : کورمه منزلکه

كلهك ، اويومق . كوزلريني :- اولمك ،
اويومق . دكاني :- آليش ويريشدن
چكلمك . قابوسني :- كيمسه ني قبول اتمه مك .

ل. م. ب : قايماق . م. ب : قايماق .
 قايماق قايماق . بول تازە صو-
 غانە باسلان ات عىر . آتواب

طافی. قاپو. - جه: بوتون اوخلقی،
طوپدن. - جی: ألبسه وسأره ساتان.

قاپان : س. فاره ، قوش و سائرہ طومغه
یارایان آلت . * قاپانجه : کوچوک قوش

قايانق [ف. آچىق بر شىئەك آچىقلىغى كىدىرلىك، سىد اولونق : قابو

فاپا بڈی، اور نوک، اوسدنه پود چھکھا،
ایشله مز و کچلمز بر حاله کلک، کندیسنی
حیس ایتمک، ایچنده بولونق، ایچنه کیر-

مك. تعطيل اولوغى : او غنمه قاپاندى .
 بىشندن صرف نظر ايدىمىك . طولدىرلىق .
 حساب كسىلىمىك ، ايليشىك قالماعى . حيوان

ديزاري اوستنه دوشمك . ياره ايندشمك .
بولوتله اورتولمك . آياغنه = : يوزي آياغنه
سورهك يالوارمق . آياغنه دوغرو اكيلاه .

قاپايچه [كاری مكلف كورك. س. وقتيله رجال حكومتك كييد. رك رجا ايتك.]

قايانيق [ص. هر طرفي قايالي اولان نظا.
رتسز : قايالي براو . بولوتلي .
دونوق ، مظلم ، كوردوشمكدن صيقييلان ،

محبوب، مغموم، مکدر۔
 قاتلان [سہ رئیس، باش، کچی سوا۔
 ریشی، قوماندانی، بے قیودان۔

قايچاق [بو يوک چنکل . طلوه به جي چنکلی .
[ق. زورله آلماسنه مانع

قاپدير مې | اوله ماعق، آلاير مې: آلاير مې: آلاير مې
كچيكي كويكه قاپدير مېش . فائق بر قوتك

بلااختيار تائيرينه طوتدرمق : كوكاي بر كوزله ، صندالى آفئىقىي قاپديرمق .

قاپسول [ى . س . بارونه آتش ويرمهكه يارايان اجزالي محفظه . يوتو- لاجق بعض علاجلره مخصوص اوراق قاب . اف . قاب كچيرمك . اورتمك . **قاپلامق** [هر طرفى احاطه ايتك . يوز و آستار كچيرمك . بر شيئك اوستنه معدندن اينجه بر طبقه كچيرمك . اطرافه ياللق . لحتوا ايتك . مته . قاپلامق .

قاپلامه [س . بر شيئك اوستنه قاپلانان طبقه . ص . اورتولو ، اورتوباش ، اوستنه اينجه بر طبقه كچيرلش : قاپلامه قوردون . هر طرفه ياللق : قاپلامه سيزى . جى : قاپلامه ايشى يايان .

قاپلان [س . ويا قاپلان . كدى يه بكنز رابرى وييريجى حيوان . نمر ، پلنك .

قاپلق [ف . زورله آلتىق . فائق بر قوتك تائيرينه طوتولق : صويك جر- يانس قاپلىدى . اعتماد ايدرك آلدانلق : اويغى : اونك طاتلى سوزلرينه قاپلدم .

قاپليجه [س . اينشده يردن چيقان صيغاق بر صو بولونان جام .

قاپلىق [ف . زورله آلتى ، غصب ايتمك ، بوردن بره سرعت وشدله آلتى . اوزاقدن چكوب آلتى : ميقتايس ايكنه ي قاپار . تماس ايله كندينه كچيرمك : خسته لق ، تم قايىق . ايصيرمق : كوپك باجاغى قاپدى . بولوتدن تم = : اوراق بر شيئدن خولانلق ، وسوسه ايتك . كورولتولى پرايشدن ويا غلبه لقدن استفاده ايدرك كندينه بر متعت تامين ايتك : بوايشده اوده ابي بر كلاه قاپدى .

قاپله جه [س . كوشه قايماجه : بر نوع چوجق اويونى .

قاپمو [س . ويا قاي ، قيو . بر بنانك ويا اوطنه نك كيريلوب چيقيلان پرى ، باب ، در ، مدخل ، مخرج ، سدقه : باغچه قاپدى ، اوطنه قاپوسى . سوقاق = سى :

بنانك سوقاغه آچيلان قاپىسى . دائره رسميه ، مراجعتكاه : سر عسكر قاپوسى . پانا = سى : باب على . آغا = سى : يكي - چرى آغالغى دائرئسى . بر خدمتچينيك خدمت ايدوب قارتى طويوردى پى ، او . ايش ، خدمت . طاولا اويونشده بربرى اوستنده ايكي طاش : شش قاپوسى . = آچق : باشلامق ، رهبرلاك ايتك . * قاپويى بويوك آچق : چوق مصرفه كيرمك . = آغاسى : آق آغلارك بويوكى . = وغلانى : قاپو كهياسك مهينده خدمه : سفارتخا . نهك دوائر رسميه دهكى ايشلرخى تعقيب ايدن كوچوك مأمورى . = دن باتلق : آوه قايماق ، اودن چيقيماق . جمله = سى : قشله كى بويوك بر بنانك بويوك وعومى قاپوسى . = چوقدارى : قاپو كى تخداسى مهينده مأمور . = خاقى : وقتيله ياشا . لرك معيقى . دمير = : صارب داغلر آرا . سنده كى تهلكى كچيد ، بوغاز . = طولاشمق : هريره باش اورمق ، مراجعت ايتك . = قولى : وقتيله آلتى پياده ، آلتى سوارى اوچاغى . = كى تخداسى (كهباسى) : دوائر رسميه نك ايشلرخى تعقيب ايدن مأمور . = يايق : سويليه . جكى ويا ايسته بهجى شيئه زمين حاضرلاق ، طاولده ايكي طاشى بربرى اوستنه كچيرمك . = يولداشى : عيى يرده خدمت آرقداشى . = جى : رسمى بر دائره نك ويا بويوك بر بنانك قاپوسى بلكه ين و مراجعت ايدنلره جواب ويرن . * قاپوجى باشى : بر رتبئه مخصوصه . = لائق : قاپو . بولوب بر ايشه كيرمك . مته . قابولانديرمق : بر ايشه قويمق ، قاپو بولوب يرلشديرمك .

قاپوت [س . عسكرلرك اوزرلرينه كييد . كبرى قالين پالطو . اويونده هيچ آل آلامايارق يكلمه . اوتوموبيلك موتورينى محافظه ايدن معدنى قايق .

قاپورتا [يتا . = انبار آغلرلرنك اوزرينى اورتن آچاج ويا چرچوه .

قاپوسقه [س. ويا قاپيسقه : لخنه يىكى . لخنه .]

قاپيسج [س. ياورو ايكن يوكله ن دوكة . قاپيتاليسست [ى. س. سرمايه صاحبي اولان ؛ ايشلره قويمش و ياتيرمش اولان .]

قاپيتونه [ى. ص. طولديريلارق و يرير چوقورلاشديريلارق ديكلمش اولان قولتوق و سائر .]

قاپيتولاسيون [ى. س. اسكى عثمانلى سنده ياشايان خرستيانلوك حقوقنى تنظيم ايدن مقالوه ويا امتيازات : تووكيه جمهورى قاپيتولاسيونلرى قالديرمشدر .]

قاپجى [س. زورله ، بردن شدتله آلان ، جذب ايدن . برقاپيه باقان .]

قاپيش [س. قابعه نك طرزى . = : قاپيش [قاپارق ، قابيه قابه .]

قاپيشمق [ف. سرعتله هربرى بر قسمى ويا بر دانه سنى آلتق : چو . جوقار آلارلى قاپيشديلر .]

قات [س. صره ، طبقه . قاشك قيريم قات [يرى ؛ قاتلاشمش قاشك هر بر طبقه سى . آلبسه چاشير و سائر طاقى . مثل : آلد . يفنك بش قاتى ويردى ؛ بر قات دهيا جايشكن . دفعه ، كره : صوصمق سويلسكدن ييك قات ايدير . قوش معدة سى .]

قاتاقوللى [س. عو . حيله ، دويارا ، فساد ، حق باغيجلىق .]

قاتاله پسى [ى. س. حساسيت خارجيه ايله حركات لارايه نك معطل بولوندىنى بر حال خصوصى . قاتاله پسى يالكنز تعفنك موقود يتيله اولومدن فرق ايديلير .]

قاتل [س. قتل ايدن ، اولديرن : سم قاتل [قاتل . انسان اولديرن چالى .]

قاتلامق [ف. قات قات ايتك ، دوشيرمك . م . قاتلامق .]

قاتلامق [ف. قات قات ايدمك ، دورمك : بوشاش ابي قاتلامامش .]

ايستر ايستمز قيبوله مجبور اولق ، تحمل ايتك : بر بابا اولادى ايچون هر شـ يته قاتلاير . م . بوكولمك ، ايتك : دمير زور قاتلاير . م . قاتلانديرمق .]

قاتلق [ف. م . علاوه وغم ايدمك ، قارشى ل . ايتحاق . قارشىمق : اوده بزه قاتلدى .]

قاتمر [س. قات قات اوليش . مى : ص . قات قات اولمش ، صيق وچوق يپراقلى حاوى : قاتمرلى كل ؛ ايكي قات ، مضاعف : قاتمرلى يالان .]

قاتمق [ف. ضم و ايتاق ايتك ، ايچنه قارشىدير . مق : شرابه صو قاتمق . ترفيق ايتك ، يانه ويرمك : قافله ي محافظ قاتمق . اوكنده سوق ا . ، آرقه سننن كيتمك ويا قوغلامق : دشمنى اوكنه قاتدى . حيوانى چيفتلىشديرمك . كيجه ي كوندوزه = : كيجه وكوندوز چالشمق . خلقى بر برينه = : قارغشلىق چيقارمق .]

قاتود [ى. س. بر پيك ويا بر آتپولك مننى قاطى .]

قاتوليك [ى. ص. ويا قتوليك . روما ويا ايتكلتره كليسا سانه منسوب اولان .]

قاته درال [ى. س. بر يسق و بوسك نفوذى آلتنده كى يرلرده بولونان كليسالرك اك بويوكى .]

قاتى [س. سرت ، خشين . قورو . شدتلى . م . مرحمتسز . ح . چوق ، زياده ؛ قوت وشدتله ؛ خشونتله . * قاتلاشمق ، قاتلاشق : سرتلىشمك ، سرتلىشمك ، درشت و خشين اولق . م . قاتلاشديرمق . * قاتلىق : سرتلك ، درشتلك ، خشولت ؛ قورولق ، ييوست ؛ شدت ، منات ؛ خداولق ، مرحمتسزلك .]

قاتيشمق [ف. بر برينه قارشىمق . ماللىرى برلشديرمك ، اورتاق اولق . م . قاتيشديرمق .]

قايىق [س. ايتك ايله برابر ييىن شى ؛ پنبير ، زيتون و سائر .]

قائىلىق [۱]. قايلاشمق ، سرتلشمك .
قائىلىق [۲]. قوياشمق . ياغىن برحاله كلك ،
قوتلىز و درماسز قالىق : كولمكدن قاتلىدى .
قائىم [۳]. قائمه ، قاتيش ، قارىشىد يرمه ،
قائىم [۴]. ضم و إلحاق . چفتلىشىد يرمه . *

قويچ قايىمى : قوياولرى چفتلىشىد يرمك
ايچون قوچلرى سورويه قائمه ، صاليويرمه ؟
بونك موسى .

قاجاق [۱]. سە آلت . چكى قاجاقلرى : چكى
قاجاق [۲]. آلتلىرى . قاب — ب : قاب .

قاج [۳]. عددى سؤال ايچوندۇر : قاج
[۴]. سنه اولدى ؟ كثرث ، مبالغه و خوشنود .
سزلىق إفاده ايدىر : جانم قاج كره سويله جىكر ؟
بكى ، دها قاج كون قالملىق ! بر — :
غير معين و فقط از مقداردهى عدده دلالت
ايدىر ، بعضى ، بر مقدار : سزى بر قاج
كيشى صوردى . * قاجه : قاج غروشه ،
قاجىق ندر ؟ بن سنى قاجه آلېرم : بنجه
بش پاره ايتىزىك . * قاجلىق : قاج غروش ،
اوقه و ساره قيمتند ؟ * قاجلى : قاج عدد
و سائردهن مركب ؟ * قاجىچى : قاج درجه
و مرتبه بولونان : سنه نك قاجىچى اينده بزا .

قاجارولا [۱]. سەك . صابىلىك تجره مى .

قاجاق [۱]. قاجش ، فرار ايتىش . كيزليجه
قاجاق [۲]. قاجىرلىش ، كرك رسمى و يرلمهش :
قاجاق اشيا ؛ قاجاق توتون .

قاجاماق [۱]. قاجيلاجق ير ، ملجا ،
قاجاماق [۲]. مخرج ، يول ، وسيله ، بهانه ،
عذر ، ذريعه ، سبب ، واسطه ، حيله .
بونك بر قاجاماق يولى يوقى ؟ تعطيل ،
ايته كيمه مه : آرا صره قاجاماق ايدىيور .
— كوسترمك : چكشمك . مصر اونندن
يايىلان بر نوع ييه جك . حيواناتك مرهاده
بارينه ييله جكى ير ، كوچوك آغىل .

قاجان [۱]. طز . نه وقت ، وقتاكه ، نه
قاجان [۲]. وقتكه . بو كله متر و كدر .

قاجر [۱]. سە هربرى قاج ، نه ندر ؟ *

قاجق [۱]. فرار ايتىك ، صاووشمق ،
قاجق [۲]. قوشارق كيتىك . دورمق ،
اجتناب ا . چكشمك : مصرفدن قاجيور .
براز بر طرفه ميل ايتىك ، كيتىك : بود يوار
براز صاغه قاجيش . زائل اولمق : كينى
قاجدى . نفوذ ايتىك ، كيرمك : قولاغه
صو قاجدى . كورونعه مك ، اور تونك :
أرككدن قاجيور . آغزدن — : دوشونمكدن
سويلنمك ل . قاجنمق : چكشمك ، اجتناب
ايتىك . هت . قاجيرمق . ب : قاجيرمق .

قاجاق [۱]. سە ب : قاجاماق .

قاجيرمق [۱]. فرار ايتدىرمك : آدم
قاجيرمق [۲]. قاجيرمق . كوسروك رسمى
ويرمكسزىن بر يره كيزليجه برمال صوقق
ويا اورادن خارجه چيقارمق : كوسروكدن
مال قاجيرمق ، توتون قاجيرمق . دوشونمكدن
غفلتله سوز سويلك : آغزدن فنا برلاف
قاجيردى . قوت ايتىك : فرصتى قاجيرمق .
برينى قاجغه مجبور ايتىك : سويله به سويله به
نهايت كندىسى قاجيردق . كوسترمه مك :
قارىسى بندن قاجيرر . آلتنه اوستنه — :
قارمه قارىشىق ايتىك . آلتنه — : اوستنه
ايتىك ، پيسله مك . طادىنى — : حدى تجاوز
ايتىك ، جان صيقمق . عقلى — : چيلدىرمق ،
دلبرمك ، قيز — : ولېسنگ ويا كندىسنگ
موافقتى اولمكسزىن بر قيزى آلوب صاووشمق .
هت . قاجيرمق . م . قاجيرمق .

قاجيشمق [۱]. فد . بردن داغىلوب هربرى
قاجيشمق [۲]. بر طرفه قاجق .

قاجيق [۱]. دلى ، عقلى باشندن قيرلامش ،
قاجيق [۲]. بر طرفه قاجش ، چارپىق .
* قاجيقلق : دليلك ، خفيف مشربلك .

قادا سترا [۱]. سە ويركى به اساس تشكيل
قادا سترا [۲]. ايدن املاك دفتري وياج دولى
كه آراضيسنگ وضعيت ، وسعت و قيمتى
إرائه ايدىر .

قادر [ای. سه. اولش بر انسانك ویا حیوانك جسدی؛ لاشه، جیفه. ع. ص. قدرت صاحبی، مقتدر اولان؛ قدر الله هر شیئه قادر در.]

قادر [ای. سه. مطبعه حروفاتك دو-لدورامادیغی سطرئ تامالایان، حرفله عینی بیچیمده وققط اولردن برآز آلتق اولان معدن پارچه سی.]

قادر [ای. سه. ویا قدرغه. کورک ویا یلک: نه متحرک آسکی حرب سفینه سی. ع. ص. عبدالقادر کیلانی حضرتلر-ینک طریقته منسوب.]

قادر [ای. سه. درت چفت طرفندن او-لینان برنوع دانس؛ بودانسه مخصوص موزیقه هواسی.]

قادر [ای. سه. ایلریده کی قسم. آکرک اوکی. اوردونک پیشداری. جه. قوادم.]

قادر [ای. سه. آرککک آشی، رقیقه، زوجه. اولی خانم. * قادینق: کوچوک قادین. * قادین قادینق: درلی طوبلو خانم. * قادینجه: قادین طرز واصلونده. بوتی: یومورطه به بولامش برنجی، قیمه لی کوفته. — کوبکی: اون یاغ وشکردن یاپیلان کوچوک مدور اورته سی چوقور کوبکه بکزر برطالق. — ننه: بویوک آنته؛ بجه طور وحرکتی قادین نه به بکزه. ین تنپور آدم.]

قادر [ای. سه. جه. پیسلک، نجاست.]

قار [ای. قیشین سدان پارچه پارچه دوشن ویا بیاض رنگده اولان طوکش صو دامالاری. — طومتق: یاغان قاردن یرلر بیاضلاقی. — چیغیری: قارده آچلمش کچمید. — حلواسی: قار ایله پکمزدن یاپیلان شیء. — طوی: قاردن یاپیلان طوب؛ بو طوبه بکزر یوورلاق برچیچک؛ بیاض، سمیز وکوزل چوجوق ویا کیمسه. — قوشی: برجنس قیرلانغیچ. — قویوسی: یاز ایچون قار صاقلادقاری بر. — باغدی: اوستنه قار یاغش کبی رنگده اولان.]

قار [ای. سه. اولش بر انسانك ویا حیوانك جسدی؛ لاشه، جیفه. ع. ص. قدرت صاحبی، مقتدر اولان؛ قدر الله هر شیئه قادر در.]

قار [ای. سه. مطبعه حروفاتك دو-لدورامادیغی سطرئ تامالایان، حرفله عینی بیچیمده وققط اولردن برآز آلتق اولان معدن پارچه سی.]

قار [ای. سه. ویا قدرغه. کورک ویا یلک: نه متحرک آسکی حرب سفینه سی. ع. ص. عبدالقادر کیلانی حضرتلر-ینک طریقته منسوب.]

قار [ای. سه. درت چفت طرفندن او-لینان برنوع دانس؛ بودانسه مخصوص موزیقه هواسی.]

قار [ای. سه. ایلریده کی قسم. آکرک اوکی. اوردونک پیشداری. جه. قوادم.]

قار [ای. سه. آرککک آشی، رقیقه، زوجه. اولی خانم. * قادینق: کوچوک قادین. * قادین قادینق: درلی طوبلو خانم. * قادینجه: قادین طرز واصلونده. بوتی: یومورطه به بولامش برنجی، قیمه لی کوفته. — کوبکی: اون یاغ وشکردن یاپیلان کوچوک مدور اورته سی چوقور کوبکه بکزر برطالق. — ننه: بویوک آنته؛ بجه طور وحرکتی قادین نه به بکزه. ین تنپور آدم.]

قار [ای. سه. جه. پیسلک، نجاست.]

قار [ای. قیشین سدان پارچه پارچه دوشن ویا بیاض رنگده اولان طوکش صو دامالاری. — طومتق: یاغان قاردن یرلر بیاضلاقی. — چیغیری: قارده آچلمش کچمید. — حلواسی: قار ایله پکمزدن یاپیلان شیء. — طوی: قاردن یاپیلان طوب؛ بو طوبه بکزر یوورلاق برچیچک؛ بیاض، سمیز وکوزل چوجوق ویا کیمسه. — قوشی: برجنس قیرلانغیچ. — قویوسی: یاز ایچون قار صاقلادقاری بر. — باغدی: اوستنه قار یاغش کبی رنگده اولان.]

جەل قارپوزى : قارپوزە بىزەين كوچوك
برميوه ، حنظل .

قارت [ص. وقتى كچمىش ، قاتىلاشمىش ،
بوروشمىش . كىنجىلكى وطراوتى
غائب ايتىش ، كچكىن : قارت كلىن . *
قارتلىق ، قارتلاشق ، قارتلانق : قارتلىق
پىدا ايتىك ، كىنجىلك طراوتى كچمىك . *
قارتلىق : قارت اولانك حالى .

قارت [ى. س. برچوق كاغد طبقەسى بر
برى اوستىنە ياپىشىدىرىمقندىن حاصل
اولان ايچە مقوه . پوستە ايله كوندىرىلن
آچىق غىزارە ورقەسى ، قارت پوستال .
إسقامبىل كاغدى . لوقنطەلرە بولونان
يىك لىستەسى . خرىطە . — وزىت :
اوستىندە بركىمسەنك نام وشەرتى يازىلى
اولان كاغذ ، ورقە ، زىاوت ورقەسى .

قارتال [س. ويا قرتال بر نوع يىرتىچى
بويوك قوش ، عقاب ، ئىمر .

قارتوغراف [ى. س. جغرافىياخرىطەلرنى
ياپان .

قارتوق [طراغى : كوچوك سوركو .

قارتون [ى. س. كاغذ وياچاورە قىرىنىنلرە
ياپىلان قالپن ويا قارت ، مقوا :
سرت قارتونلر بعضاً اودون وحى دمىر
بىندەدە قوللانلىلر . — پىيەر : تخته ايشلر .
ندە تىزىناتە ياران سىرتلىشىرىلش قارتون .

قارچىغار [س. موسىقىدە بر مقام .

قاردىنال [ى. س. ياپانك مختىب وود — تشار .
لرى اولان يتىش پاپاسدن
بر . ؛ اوغوانى رنك قاردىنلارك رىسمى
قوستوملرىنك وىكىدور .

قاردىياق [ى. س. قلب خستە لغنە مېتلا
اولان . قلبە منسوب ومتعلق .

قارساق [س. تىلىكىە بىكوز قازى بىياز
بر حىوان كە پوستىندن كورك
اولور . * آفرىقا قارساغى : طرابلس تىلكىسى .

قارشى [س. برشىنك مقابلندە بولان بر
وياشى . ؛ خدا : صوبانك قار .

خدمەتندە بولونان مامور . — قونجولوس :
جادى ، وامپىر . — لامق : قاراوتىق ،
سىلاناق ؛ يازى اوكرەنك ايچون يازمق .
— لامە : سىلاناق ، يازى اوكرەنك ايچون
يازىلان يازىلر . — لق : سىلانق ، سىلانە
رنك . — هلىلە : قوتلى مسهل اولان بر
نبات . — يل : شىال غرىبدن آسن روزكار .

قارا [س. ويا قرە . كره ارضك صوابك
يان قسى ، طوپراق وطاش ايله
مستور الان ىرى ، بر . — واپورى :
دمىرونلى ترەنى . باشدن — ايتىك . واپورى
باشدن قارايە اوپورتىق . — سولرى :
ساحلنن اوچ ميل آچىقە قدر اولان دەكيز
سولرى . ب : قارە .

قارابىنە [ى. س. بويوك چاپدە قىصە
اسكى برتقىك . سوارى تىقىك .

قاراقتىر [ى. س. ذهنى راخلاقى مىزىلارك
مجموعى ؛ سىجە ، فضىلت ،
مىزىت ؛ طبيعت ، خلق . * قاراقتەرىستىكە :
بىان ، تعريفى ؛ تعينە يارايان شى .

قارامبول [ى. س. وياقارانبول . بىلاردودە
ايتىلن بريىلانك كىدوب دىكر
ايكىسەندە طوقونماسى . قارانبول ايتىك :
دونوب دولاشوب برىرىنە چاقىق .

قاراماندولا [س. پارلاق برىز . ص. بو
بزدن يالمش : — پوتىن .

قاربور اتور [ى. س. اير قاربور بخارلە
هوانك ويا تنوير غازىنك
تمامىلە إشباعنە يارايان آلت . بوغلىاتدن
مقصد آلودە دهازىادە شدلى برپاى وىرماك
ويا پائلايىچى برخلىطە وجودە كىتىرمكدور .
[س. طبيعتندە تصادف اولون بر
جسم بسيط .

قاربون [س. تخمىنآ كوموش اون دىرت
غروش قىمتندە روس پارەسى .

قاربوناتى [س. حامض قاربون طوزى .

قارپوز [س. مەروفى صولو ميوە . قارپوزە
بىزەين مەدور شى . * بو .

قارغى [س. اوجى دميرلى قاميشدن اوزون مزراق. * قارغىلى: قىشنىكلىك.

قارغين [س. برنوع بويوك رنده.

قارفيچه [ي. س. انشآ اتده قوللانيلان اورتە بويده دمير چيوى.

قارقاس [قر. س. ك. سيار طورپيدورلك انداختنه مخصوص چرچوء، ققس.

قارمق [ق. صوقق، كيرديرمك، قورچه. لامق، قاريشديرمق. اسكىمك.

قارموق [س. بويوك قانچە.

قارمىق [س. چاي آغزلارنده باليقچى سدى.

قارما [س. قاريش، = قاريشىق: بربرينه كچمىش، غيرمنتظم.

قازن [س. كوكسك آلتى، آشاغى قسمى، بطن، شكم. رحم. ايچ، باطن:

هر كسك قازنده كنى الله بيلير. ايچى بوش طيشى قازن كي براز شيشكىن اولان شى:

قازنلى صراچى. = آغزيسى: وجع، صابىچى؛ باغروب چاغبرلارە قارشى سويلەنن خشنود.

سزلق تعبيرى. * قازنى بووننده: قازنى شيش كيه قادىن. * قازنى كئيش: متحمل.

* جيم قازنده برنقطه: چاهل. * قازنى يارىق: اورتەسى ياريلاق ايچنە قىيمە قونمش ياطليجان يىكى. * قازنلامق: قازن قازنە، يان يانە كلك: واپور يىختيمە قازنلامش.

قارنجە [س. ب: قارنجە.

قارنداش [س. ويا قاردش. بر آ نادن بر بابادن ياخود آناسى ويا

باباسى آيرى اولدوق دوغانلر، برادر، همشيرە. اش، اقزان. اوز: = آنا بابا

بر برادر ويا همشيرە. بش: = طوقات، شامار. = قان: دم اخوين، دم الشعبان

دينلن برنبات. * قان قاردشى: صىمى، يقين دوست. * قاردشجە: قاردشە ياقيشير

صورته، قاردش كى، قاردشجە سنده

هيىنى. س. برشيىك يوزى وجبەسى مقلا يلنده بولونان: اوم ميدانه قارشيدىر.

ضد، مخالف: انسانيتە قارشى برحرکتده بولونما. مقابلنده، جبەسى خذاسنده:

ميدانه قارشى اوطورويور. خلافنده، عكسنە. = چيىقم: استقباله كيتەك.

= طورمق، قومق، كلك: مخالفت ا.، هليپنده بولونمق. = قارشى يە: تام خذا.

سندە، مواجهه سنده. صباح: = صباحه دوغرو، صباح وقتتە يقين برزمانده. يوزە

= اوكونده، مواجهه سنده، وجاهاً. * قارشيلاشديرمق: مقابله ايتەك، موازنه

ايتەك. * قارشيلاشمق: قارشى قارشى يە، يوز يوزە كلك: بوى اولچوشمە؛ اوده.

شمك. * قارشيلامق: قارشيسنه چيىقم، استقبال ا.؛ جواب ويرمەك؛ مذاقە ا.

مقابل حرکتده بولونمق؛ سرت بى ادبانه جواب ويرمەك. * قارشىلىق: برشيىك بدل

اولاجق، تقابل ايده جەك شى، بر معامله يە قارشى ياپيلان معامله، مقابله بالمثل، بدل،

عوض؛ جواب؛ اعتراض؛ بى ادبانه جواب؛ بر مصرفه تخصيص اولونمش ايراد. *

قارشىلقلى: هرايى طرفدن وقوع بولان، مقابلنده مثلى اولان: قارشىلقلى محبت؛ قارشى قارشى يە اولان؛ جوابلى: قارشىلقلى تلغراف.

قارغشە [س. فتنه، فساد، نزاع. =

قارغشە [لق: فساد، غوغا.

قارغو بوت [ي. س. ويا ساده جە قارغو. تخصيص ايدلمش كى، واپور.

قارغە [س. معروف قرە قوشكە چوق ياشار. = ايتەك: قورومش

كوسله سنى ايضلا توب طلوبه يى ايشلەتمك. = جق: كوچوك قارغە. = جق بورغە جق:

القباىك اك صوكننده بولنان اويديرمه شكل؛ غايت فنا يازى. = بوون: اوجى آكرى

دمير، تل بوكدكلىرى قيصاج. = بوكن: قوصديريچىى برجوز. = دوكلى: خذله

جمعى. = دان: يوشاق قابوقلى بادم.

دیر. * قارنداشلامق : فدان کؤکدن
فلیزلر سوروب آزاق. * قارنداشلق :
قاروشلار آراسنده کی مئاسبت؛ دوستلق، محبت.

قاروچه ی. بر نوع آرابه.

قاروره [ع. شیشه؛ کوچوک شیشه.

قارون [س. بخ، اسرائیلدن غایت زنگین

قاره [ی. دوت مساوی ضلعی و دوت

قاره [ا. اوشک صو اولمیان قسمی،

قاره وله [س. بویوک تنگنه. نظامات

قاری [ی. قمری یور، هندوغفرانی

قاری [س. اُرککک رفیقہ سی. زوجہ.

قاری [س. انسانک دیشبسی، مره.

قاری [س. اوقویان، قرائت و مطالعه

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

قاری [س. ایدن. ج. قارئین. قرآن عظیم.

وترتیبی بوزمق. تشویق و تحریک ایتک،
افساد ایتک؛ هر کسی بر برینه قاریشدیردی.
برخی برایشک ایچنده کوسترمک، اوندن
بعث ایتک، برایشه صوقق؛ رجا ایدرم،
بوایشه بخ قاریشدیرمایک.

قاریشلمق [ق. مداخله ایدمک؛ الهک

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قاریشمق [ق. مزج و خلط اولوغق.

قازمير [ى.س. بر نوع يوك قماش. بو قاشدن ياپىش.

قازەين [ى.س. سوددەكى آلبومىنىڭ قىسمى. اعظمى تشكىل ايدىن مادە.

قازەمات [ى.س. بر لىستىحكامدە مە. آلتىندە ياپىلان قىلە يىر.

قازىتىق [ق. اويدىرمق، حك ايتىدىرمەك. تراش ايتىدىرمەك.

قازىق [ى.س. يىرە قاقلىق اوزرە اويى كى دىم دىك شى. حىلە، اويون. — آتقى، — اوينامق: حىلە ايتەك،

آلداتماق. دمير: — قطب يىلدىزى. صاغ (صاعلام): — إعتاد اولوناجى شى، سند قوى: ايشكى صاغ قازىغە باغلا. — قاقق:

بر يىرە يىرشوب اوزون مدت قالىق. * ايسىدن قازىقىدن قورنولش: پەك چوق جزا كورمىش، إعدامدن قورنولش، چاغ.

* قازىقى: حىلەكار، آلداتارق إضرار ايدىن. * قازىقلاقمق: قىزىق مال وىرە. رك آلداتماق، بر قازىغە اوطوردارق

إعدام ايتەك.

قازىقى [ق. برشىڭك اوست قىسمى ياواش ياواش قالدېرمق، اويىق. حك ايتەك. دېيىدن تراش ايتەك.

قازىندى [ى.س. قازىقىدن حاصل اولان تصحيح اولونمىش يىر. * تەكنە قازىندىسى: إختيارلقدە دنيايە كىتىرىلن چوقچ.

قاس [مە. ق ايلە باشلايان بعض كەلەرەك باشەنە كەلەرەك تاكيد و مبالغە بيان ايدىر: قاس قاتى.

قاسانيهت [ى.س. (كستانەدن). قىل كستانەنەك طيش قابوغي شەكلىدە اويولش ابكى پارچەدن عبارت بر آلتەك سىس

چىقارماق ايچون بارمقلارە كچىرلەرەك برىرنە چاويىلىر: إسپانىول دانسلىرى قاسانيهت ايلە اجرا ايدىلىر.

اوستىندە كىر و ياسدن حاصل اولش خفيف پروز و دلىك، پاس يىنىكى. مچ. پەك مەتوا. ضع شخص. كىتىرىدن كىنايە اولور:

قازىغە كىي قازىيور. — لاتىق: قازىغە پىدا ايتەك، اويوشمىقن بدنەك بر طرفنە ايتەكلەر بايىور كىي اولىق: پاسدن پروز لىك و دلىنەك. — لى: قازىغەسى اولان:

پاسدن پروزلر و دلىكلر پىدا ايدىن. [ى.س. اوستىندە ياپىلان دمير قازيوله] ويا تخته كره وەت.

قازىيەر [ى.س. طرىق، مىسلك، سلك، حرفت، صناعت، شغل.

قاز [ى.س. اورەكەدن بويوجەك معروف قوش. — پالازى: قاز ياوروسى. مچ. احمق، بدلا. — آياغى: مەتەدد قوللىرى

اولان چىشكى: صلاتەلق بر اوت. — بوقى صارىيە مائل اچىق يشىل رەك. — قنادى: پهلوان اويولنرەدن برى. * قازى قوز

آ كلامق: إدرا كىسەزلىكەن ياكلىش آ كلامق. [ى.س. ويا قازاق. عسكرى. روسيەدە قازاق] بر صنف سوارى عسكرى.

قازان [ى.س. ب: قوغان.

قازانچ [ى.س. ويا قازانچ. قازانلان شى، فائەدە، كار. چاليشاروق آلە كچىرىلن شى، كىسەب. * قازانچىلى:

كارلى، إستفادەلى.

قازانق [ق. ويا قازانق. كار ايتەك، ايدەنەك، إستفادە ايتەك. فائەدە كورمەك، اوغرامىق، دوچار اولىق: يىمىندە علت قازاندى. مە. قازاندىرمق.

قازىمق [ق. قازمە و سائر آلتەلە يىرى ائىمەك. حفر ايتەك، اچىق. چلىك قلم و سائرە ايلە اويىق، حك و نقش ايتەك. * قازمە: قازمق فعلى:

اويىمە، حك، يىر قازمغە مخصوص آلت. ص. اويولاروق ياپىش، مىكوك. مە. قاز. دىرمىق. م. قازلىق.

قاسكەت [۱. س. سېر شەمسى ارىك سېر بوشى. * قاسك : قاينا. مش مشىندىن ويامەندىن ياپىلان سېر بوش.

قاسىم [۲. س. آيىران ، تقسيم ايدىن . س. تەشەن ئانىنىڭ يەككىرى ئالتىنچى كۈندىن باشلاپ يارق نېسانىڭ يەككىرى اوچنە قىدر دوام ايدىن مدت . = پاقى : صوك بهارده آچان مەختەلەرنىڭ سەسلەپ بېرىپ چىچەك ، قىزىراتەم .

قاسى [۳. س. سەرت ، قاتى ، خەشىن ، چىتىن . قاسى قەلب : قاتى يۈرەك .

قاش [۴. س. ئىنسانىڭ كۈزلىرى اوستىندەكى ئىچە قىلار . ارىك ارىك و ارىك . دندەكى چىقىنىتىلار . * قاشلىرى چاتىق : صورت آصىق ، سەرت بېرىپ چىچەك كۈستەمەك . * قاسە كۈز آراسىندە : بىر آندە ، ھانە ، دىرال . = بايىم دېرىن كۈز چىقارمىق : بىر ئىشى بايىم دېرىن بوزمىق . يۈزۈكك طاشە مەخسۇس اوبۇغى . * كۈزۈكك او . سىتەدە قاشىك وار دىمەك : بىرنە ئىچىنە چىك بىر شىئە سۈپەتە مەك ، پەك خوش طومىق . = قورسە : ئى . س . پاموق ويا يۈكەن لاسىكىلى ئىچە قاينى قانلەسى . = پووان : ئى . س . چاشىرە دىكىلەن نەقشلى ئىچە شىرىت ، بىر نەوع صو طاشى .

قاشاغى [۵. س. حيوان ئىچىملىك مەخسۇس اوچى كىنىشچە و كىرىكىلى و اوزونچە صاپلى آلت . * قاشاغىلاقم ، قاشامىق : قاشاغى ايلە تەمىزلىك ، تىيار ايتەك .

قاشان [۶. س. حيوانلارنىڭ ئىشە مەنى . = قاشان : بىرى : حيوانلارنىڭ يول اوزۇندە يەككە كىرى مەل . قاشاندىرىق : حيوانلارنى ئىشە تەك . ل . قاشامىق .

قاشىر [۷. س. ويا قاشار . ياغلى و لذىلى معروف يۈرۈرلۈك پىشىر .

قاشقارال [۸. س. يارالچە و تەكرەك پىشىر . رولت اويۇندە پىر آلت .

قاشمىر [۹. س. كەشىر شالى تەقلىدى اولان يۈك قاش .

قاشىق [۱۰. س. ئىچىلە چىك شىئەلىرى آغزە كۈتۈرۈمكە مەخسۇس آلت ؛ بىر قاشىقنىڭ ئىستىباب ايتىدىكى مىقدار . = آتەق : ئاشما ايلە بىك . بىر = صودە بوغىق : مېالە ايلە عداوت ، مەخسۇمەت كۈستەمەك . = دىشى : خانە خەلق ، عىبال . * قاشىقچە وىرۈپ صاپىلە كۈز چىقارمىق : ئىطرادىزلىق كۈستەمەك ، بىر طرفدىن ئىلىك دىكىر طرفدىن كۈتۈلۈك ايتەك . * آغزىنىڭ قاشىقى دىك : خەندىن ، تەمەلەندىن قەسلە .

قاشىقچى [۱۱. س. قاغاسى قاشىقچە بىكزەين بىرچىنىس اوردەك .

قاشىمىق [۱۲. س. بىزنىڭ بىر بىرنە طىرانغى ويا دىكىر بىر شىئە مەكرۇر سۈرۈمكە .

قاشىنىمىق [۱۳. س. كىچىشەك ، طىرانغى مەكرۇر سۈرۈمكە . جاقى داياق ايتەك ، غوغايە وىلە آرامىق . مە . قاشىندىرىق .

قاصد [۱۴. س. قەصد و نىيەت ايدىن . مەكتۇب و خەبەر كۈتۈرۈن ، سەمى .

قاصر [۱۵. س. قەيسە . = الەيد : ئىقتىدارسىز حاجز . * قاسىرائە : حاجوانە .

قاصىرغە [۱۶. س. پەك شەتلى ووزكار ، كەردابە عاصف ، عاصفە .

قاصىق [۱۷. س. چىكۈپ قىصالىق ، دارالتمىق . قاصىق : كەسىلەتەك . قاصوب قاورمىق : قىنا خالەدە جەبە و تەضىيق ايتەك . م . قاصلىق .

قاصىناق [۱۸. س. تەختەندىن كىنىشچە چىنە . بوشىكلەدە نەقش ايشلەك مەخسۇس آلت . بوچىنەردە ايشلەن نەقش .

قاصىندى [۱۹. س. ئالەسەنى دارالتمىق ايجون اوردولان دىكىش .

قاصە [۲۰. س. پارە ، اوراق و سائرە خەفظە مەخسۇس دەپەر دولاب . مەغازلەردە قاصەنىڭ بولۇندىغى پارەنىڭ تەسلىم اولۇندىغى مەل . مىندوق ، خەزىنە ، بىردەرلەك پارە آلۇپ وىردىكى مەل . اويۇنلەردە پارەنى نەزەندە طوتان آدم . مەطبەلەردە دۈككە خروقاتە مەخسۇس كۈچۈك كۈچۈك ۵۰۰

کوزه منقسم تخته . — دار : قاصه ایشلرینه باقان ، پاره آلوب ویرن .
قاصیق [س. قازنک آلت طرفنده باجاقلرک کؤکده یه برلشدیکی محل .

ع.ص. کچیریجی .

قاضم

[ع.ص. ایفا وادا ایدن . — الحاجات : قاضی جناب حق . س. حاکم ، دعواده حکم ایدن ، حاکم الشرع . * قاضیلیق : قاضینک وظیفه سی ؛ قاضینک حکم ونفوذینک اولاشدینی یرلر .

قاضی عسکر [س. وقتيله دائره مشیخته ده ایکی بویوک موقعدن بری :

روم ایلی ، آناتولی قاضی عسکری . بو اِسْمده کی پایه یی اِحراز ایتش ذات .

— لك : طریق علمینک اُک بویوک پایه سی .

[ع.ص. بوتون ، هپ . * قاطیبه : قاطیبه]

قطعه و قاطیبه .

[س. آشکله قیصر اقدن دوغان حیوان ، قاطر]

— استر . مج. خائن ، اَدبسنز ، تریه سز . — طرناغی : صاری چیچک آچان بر نبات . — قویروغی : سوکی دنیلن نبات . — جی : قاطر لر بی کرا ایله ایشلنن ،

قاطر سوروجیسی .

[ع.ص. قطع ایدن ، کسن . طور . قاطع]

— دیران . برهان : — قطعی دلیل .

ج. قطاع . * قطاع طریق : یوچیلیری چوروب صویان خرسزلر .

[ع.ص. اطوران ، اطورچی . * قاعد]

قاعدا : اطوروش اولدینی حالده .

[ع.ص. تمل ، اساس . اصول ، قاعده]

نظام . برشیئک وقوعنه شرط و دستور اولان خصوص . برعلمک مستند اولدینی اساسلردن هر بری . ج. قواعد :

صرف ونحو قاعده لری . * قاعده : اصول وقاعده سنه توفیقاً ، اصولاً .

[س. ایکی تخته تکرلکی غیجیرتیلی قاغنی]

— آرابه . اصلی : قاکلی . ب. قاک .

[ع.ص. ق حرفنک اِسْمیدر . موهوم قاف]

بر قوشک یا شادیغنی داغ : اغلب

احتماله کوره قافقاس داغلری . بورنی — داغنده : متکبر ، مغرور .

[ع.ص. برلکده کیدن یوچیلر جماعتی ، قافله]

کاربان باشی ؛ بر صنفدن اولانلرک باشی :

قافله سالار ادبا . ج. قواقل .

[ی.ص. ویا قافه ئین . قهوه دن قافه این]

چیقاریلان و قلبه قوت ویرن طبابنده مستعمل بر ماده .

[ی.ص. ویا قافه قوسر . قافه شاتان]

اهالینک ییچکی ایچسه رک سوله نن شرقلیری دیکلیه رک وقت کچیردیکی کوچوک مقیاسده تیاترو کبی بریر .

[ع.ص. بیتده صوک حرفلرک نوافق . قافییه]

— جی : قافییه اویدوران ، شاعر ، ناظم . ج. قوافی .

[س. چوقولاتا یاغنه یارایان بر آغاج قاقائو]

میوه سی که توز حالنده اولدیغی زمان سوتده ویا صوده دخی اویدیله ییلیر .

[ق. اوته سندن بریسنندن قاقشدرمق]

— ق. بربری دورته رک ایتک ، قاقشقمق]

— خربالاشمق .

[ع.ص. بر حیوان که پوستندن کورک قاقم]

یاپیلیر . بو پوستندن یاپیش کورک .

[ق. اوارق صوقق ، اورمق ، قاقمق]

ایتک . برشیئک اوستی کوموش و سائر ایله ایشله مک . معدن لوحه لرک آرقه سندن اوروب یوزخی قابارتمق . باشه

— : یاپدینی ایلیکی یوزینه اوارق محجوب ایتک . قازیق : — بریدن هیچ آیرلماق .

[س. قاتق قلی . قاقلمش کوموش قاقه]

و سائر تلرله مزین . قابارتمق .

[س. بیاض بر قلیف ایچنده بولو قاقوله]

نان قازا کوچوک دانه لی بهار . عربجه سی : ققل ولامک تشدیدله : قاقله .

[س. چوچق لسانده نجاست ، انسان قاقا]

پیسلیکی . کوتو ، فنا : قاقا بیک . قاقیمق]

ق. آزارلامق ، پایلامق ، دولمق .

قاک [س. تکرلک ، مدور شی . طبله . وقتبله جانلرک بوغازینه کچیریلن طومروق . * قاکلی : ایکی تخته تکرلکلی اوکوز آراباسی ، قاغی .

قا کر مق [ف. بوکرک زورلامق ، قویار . مق . قاصمق ، طوبلامق .

قال [ع. سوز . قیل و- : دیدی قودی ، کشف و کو . * قاله آلتاز : بحث ایتمک دکن ، اهمیت ویرلز ، اهمیتسز . قاله : سوزله ، سوبله رک ، شفاها . مقابلی : قلم .

قال [س. معدن کولچهرینی ازیته رک تمیز . لمه : باقیری قال ایتمک .

قالا بالق [س. غلبه لق ، طوبلو انسان کومه سی ، بر چوق انسانلر .

قالاص [س. آوستریا اورمانلرندن چیقارک رومانیانک (غلاص) اسکله سندن کلن کراسته : قالاص تخته سی .

قالافات [ت. س. هک . ویا قلفات . ایکی قابلامه تخته سی آراسی او-

ستوبو ایله دولدوروب زیفته لیه رک صو کچمز بر حاله قویقدن عبارت عملیه . = یری : تکرلک قالافات ایلدیکی یر . مج . ساخته سوس ویا تعمیر : معدنی قالافات ایتمک . * قالافاتلامق : قالافات عملیه سی یاقق . مج . چکی دوزن ویرمک ، تعمیر ایتمک . مه . قالافاتلامق . م . قالافاتلامق . تر . وقتبله یکچیری آغاسنک کیبیدی قرضی سیرپوش .

قالاق [س. حیوانک بورن دلیکی .

قالای [س. باقرک اوستته سورولن معروف بیاض معدن . کوستریشدن عبارت سوس ، آساسمز فضیلت . تکدیر ، پایلامه . آتمق : پایلامق . = یمک : تکدیر ایشیتیمک . = باصمق : کفر ایتمک ، سوکک . * قالایچی : باقیر قابله قالای سورن ؛ ساخته کار . * قالایتمق : قالای سوردیرمک . * پایلامق : قالای سورمک ؛ یالاندن سوسلامک ؛ پایلامق ، سوکک . م .

قالایلامق . * قالایلی : اوستنده قالای اولان ؛ بالادن سوسی بولونان ، ساخته .

قالب [ع. س. ت : قالیب . ایچنه اریده . لمش اوله رق دوکولن ماده یه بر شکل ویره یبله جنک صورتده اویولمش شی . بعض شیلره بر شکل مخصوص ویرمکده قوللانیلان آلت . بر قالبدن چیقمش او- لان شی . بر قالب صابون . جسم انسانی ، بدن : قالبی دیکلندیرمک : اولمک . یالکیز شکل و صورتدن عبارت شی ، هیولا : قالب کبی بر آدم . یا-مه = : بر شیشک عیناً صورتی . * باصمه قالبی : تولبدن ویا قش اوزرینه رسم باصمه یارایان قالب . * قالبی باصمق : بلا تردد قوتله تأکید و تصدیق ایتمک . * قالبدن قالبه ، بیک قالبه کیرمک : شکلدن شکله کیرمک ، بر شیده ثبات ایدمه مه مک . * بر قالبه دریمک : بر چاره سنی بولمق . * قالبیچی : قالب یایان ویا برشیئی قالبه چکن . * قالبلامق : قالبه چکمک مه . قالبلامق . ج . قوالب .

قالبره ی [س. تفشکک چاپی ، قطرداخلیسی .

قالبور [س. صمان و ساره ی تمیزلمکده قوللانیلان دلیکلی بر آلت ، قابا آلت . = لاق : قالبوردن کچروب تمیزلمک . مه . قالبورلامق . ل . قالبورلامق .

قالپاق [س. دری و قشادن یاپیلان باش کسوه می : چرکس قالپاغی .

قالتابان [ف. س. پزونک ، یالایچی ، شار- لاتان ، ناموسمز ، شاقلابان .

قالتاق [س. حیوان اکری . ناموسمز

قالچه [س. باجاغک اوست طرفده اویناق یری .

قالچین [س. عبادن توزلق ، چیزمه آلتنده کییلن چوراب .

قالدیرمق [ف. یوکسلتمک ، اولدینی یردن یوقاری یه آلمق : باشکی قالدیرمه . فسخ ، زاله ، رفع ولغو ایتمک : او عادی قالدیردق . نقل ایتمک .

طاشیق ، کوتورمک : مالکزی نه وقت
قالدیراجقسکز . آياقلانديرمق . متحمل او :
بو قدر حقارتی قالدیراماز . آوی اوچورمق ،
یوواسندن چیقارمق . آبی ایتک : خسته بی
اوچ کونده قالدیردی . فیکردن چیقارمق ،
قطع امید . ، واز کچمک : بوکون کیتکی
قالدیر . آل : — اورمق ، اورمغه حاضر .
لانمق . آلرخی : — دعا ایتک . اوموز : —
تجاهل . ، بیلمه نرلکدن کلک . باش : —
عصیان ایتک . پوسته : — ترتیب ایدوب
کوندرمک . طائی : — قاچق ، قوشمق .
یلکنلری : — یلکن آچوب کیتمک .
یورک : — معدده بولانديرمق . مته قالدیرمق .
قالدیریم [ق-جی] . — شاعری : عادی شاعر .
— قارغیسی : سورتوک قاری .

قالسیموم . — صامتراق بیاض بر معدن .
قالغه [س] . ویا قلفه . معامله تدریسهده
خبری اولمادیقی حالده آشیه انشاسنی درعهده
ایدن . بر قلمده قدملی کاتب ، خلفا . بر
دارنده چایه لرک باشی . علی العموم خلا .
یقاره وریلن عنوان .
قالقان [آلت] . — بالیغی : شکلی قالقانه
بکزه بر یاصی ولژند . بالیق .
قالقمق [ا] . اوطوردیغی و یاتدیغی بردن
طوراجق بروضعت املق . یانمق وضعیتی
بوزاق اوطورمق . اویانمق . عصیان و طغیان
ایتک . برق اولمق ، فسخ اولونمق : اوعادت
قالقدی . تشبث ایتک : یخی حقمدن محروم
ایتک قالقدی . خسته لقدن آیشلمک :
خسته مزدها قاقمادی . یوکسلمک : بو
اوجنه باسمه او بر اوجی قالقار . حرکت
ایتک : واپور قاچده قالقور . بولوندیغی
بردن آباق : قوطونک و ستهده کی دری
قالقمش . ظهور ایتک . برفوظنه قالقدی
طلوع ایتک . آیاغه : — قیام ، عصیان ؛
حرمت ایتک . دکیزه : — بحرآ سفره

چیقمق . * دوشه قالغه : بیک زحمتله .
قالقوب قالقوب او : رمق : پک حدت ایتک .
مراقی : — مراملانمق .
قالقیشمق [ف] . ویا قالقشمق . هوسلنمک .
کیریشمک ایستمک : بر طیاره یا مغه قالقیشمش .
قالقیق [ص] . قالقمش ، دیک ط وران ه
[ایتیق مقابلی : قالقیق یاقه .
[ف] . قامت ایتک ، ساکن ولق ؛
قالمق [بیتوت] . : بویکجه بزده قالکوز .
هرهائی بر حالده بولونمده دوام ایتک :
ترقی به دشمن اولان بولوندیغی حالده قالبر .
دورمق ، توقفا : — بولوندیغی بزه قالکوز .
تأخر . ، کیکیمک : بویکدیشله قیده قاللا
جغز . انتتال . ، کچمک : اوکا باباسندن
برخیلی یاره قالدی . بر یا بر قاق قسیمی
آلندقدن صوکره اتمق : بوتون ماللیغی
صاندیلر ، کندلر نه یالکوز بر او قالدی .
ترك اولونمق ، برانمق : اوایش اولبلهجه
قالدی . بر حال پیدا . ، بر حاله کیرمک :
یتیم قالدی ، اوچ کون آج قالدی . محروم
او ، یا مغه ، استفاده ایتک هقتدر اولان
مامق : آکلنجه در قالقدی ، رلکوزدن قالدیگز .
پرت . : بونی ایشدیمجه شاشدر ، قالدی .
إصابت . ، عائد او . : بونی یانمق سزه می
قالدی ؟ ورغونلقدن کیده مده : — بوستر
قالدی . آز- ، دیکیش : — وقوعی پک
یقین اولمق . چوق یاقلاشق : ار قالدی
دو-ه جکدم . * اوست باش قامق :
اثنوا اسکیمک . اوز-ه : — عهدنه
دوشمک . ایشدن : — ایش-نی یا مامق .
پکا قالسه : پکا کوره نجھ ، نیم رای
دفکریمجه . * یلدکندن قالمامق : — او
ایتک ، آلدن کلنی یاغ . حسرت : —
کوره مز اولمق ، محروم اولم . خاطر : —
کوجنمک . طرکه : — درین حیرته دوشمک .
قاس قانی : — دیم دیک کسیمک کوز
: — حسد ایتک . یانسه : — جزاسز
قور تولمق . * قالدی که : کلنج ، کللم . بالا
: — آک صوکنده . فالافالا سمنی دلک ؟

جنبیه. اویونده غلبه. طوپك كریسی
قایان ۱۰ یاق.

قامارا ۱۰ ی. ویا قاره. کوچوک واپور
۱۰ اوطه سی. مجلس مبعوثان.

قاماروت ۱۰ ی. قامارایولجیلرینه خدمت
ایدن و قامارلره باقان.

قاماریلا ۱۰ ی. — ۱۰ یانیاسیراینده نفوذلی
برحزب. تو: هرهانی بر

دولتک امورخی ۱۰ دره ایدن دالقاووق آلاهی.
۱۰ بول ضیادن کوزلر موقه

قاماشمق ۱۰ کورمز برحاله ککک. دیشلر
کسمز اولق. مه. قاماشدیرمق.

قامبؤر ۱۰ ص. ویا قانبور. ب: قنبور.

قامبیال ۱۰ ی. وعدهلر سندات تجاریه تک
(پولیچه لرك) اسم عمومی.

قامبیو ۱۰ ی. آجنی مسکوکائی اوزرینه
تنظیم ایدیلن واد مسکوکاتک

تداول ایتدیکی محله اوده نه چک اولان
چک، شانز. — فیثائی: چک فیثائی.

قامپانا ۱۰ ی. کملرده واردیا تبدیلی
ساختی بیلدیرن چاک.

قامپاوند ۱۰ انه. س. — ما کینه: ایکی
دها زیاده سیلندیری حاوی

ما کینه که المستیم اولا کوچوکه صوکره
صره ایله بویوکرینه کچرک اجرای فعل ایدر.

قامت ۱۰ ی. بوی: قامت بالا. قامه
۱۰ صورتندده قولانیلیر: موزون

القامه. — کتیرملک: آذان اوقویوب قد
قامه الصلاة دیمک. * قامتی آرتدیرمق:

طلبدده ایلریه کیتیمک.

قاجچی ۱۰ ی. بردکنشکک اوجنه باغلانش
دری، ایپ وسائرده دن عبارت

آلت، تازیانه. * قاجیلامق: قاجچی
ایله اورمق: یوزه یاغور ویا روزکار

چارمق: برایشی یوروتمک، تعقیب ایتیمک.
۱۰ ی. ویا قامیش. ساز، ایچی

قامش ۱۰ ی. بوش وودوکوملی برنات. آرککک
آلت تناسلی. ماصوره. سولینه دینلن صدق.

* شکر قامیدنی: عصاره می شکر اعانله

قاله ۱۰ ی. قالمق فعلی. یاتمه. ص. آرتان،
۱۰ فضلہ نالان. ۱۰ انتقال ایتش، کچمش:

بابادن قاله بر چفتلک. ۱۰ ی. آرتش اولان قسم، بقیه.
۱۰ علامت، نشان، اثر.

قالوره ۱۰ ی. قالاورا. یامه لی پاپوج
۱۰ وسائر مشینه متعلق شیئر.

— خانه: آسکیچی دکائی، محلی. ۱۰ ی. حرارت واحد قیاسیسی.
۱۰ برکیلوگرام صونی صغردرجه دن

بر سانتیفراده چیقارمق ایچون لزومی اولان
مقدار حرارت.

قالوريفر ۱۰ ی. بر تک اوجاق و توزیع
۱۰ بوزیلری واسطه سیله برآوی

بر بنا وسائرده صیجاق صو ویا هوا ایله
ایصیتغه مخصوص آلت ویا ترتیبات.

قالوش ۱۰ ی. ویا غالوش. پوتینک اوستنه
۱۰ کیلین یاریم قوندده.

قالومل ۱۰ ی. برنوع مسهل. قالومل
۱۰ ایچلیدی زمان طوزلو شیئرینمز.

قاله ۱۰ ی. آکسیک اولق اوزره، اول:
۱۰ بره بش قاله کلمکز.

قالیق ۱۰ ی. ناتم، آکسیک، ناقص:
۱۰ قالیق جمله. س. آکسیکک، نقصان.

قالین ۱۰ ی. ایجه اولمایان، کثیف، قبا،
۱۰ غلیظه قویو. مج. تریه می نقصان.

— قفالی: ذکائی اولمایان، غبی. *
قالینلاقی، قالینلاشدیرمق: قالین برحاله

قویق. * قالینلاشمق: قالینلق پیدا. *
قالینلق: ایجه لکک ضی، قطر بویوککک،

کثافت، غلظت: قبالق، ذکاسزلق، حاققت.

قالینوس ۱۰ ی. لورکه بکزر بریالیق.

قالیون ۱۰ ی. ایکی اوج آنباری آخشاب
۱۰ بویوک حرب سفینه سی. *

قالیونجی: بوسفینه تک سرباستدن هربری،
منسوبین بحریه دن هربری.

قاما ۱۰ ی. ویا قامه. اوجی سیوری تخته
۱۰ چپوی، طاووز. اوجی سیوری

ایکی طرفی کسکین دوز ییچاق، آکریسی:

يارايان قاميش . — بايرامى : يېم-وديلرك
قاميشدن قېلەرلر قايانلار عقيبندەكى بايرام-
ملرى . * بورن قاميشى : ققيرداغى . —
حلواسى : بال آغده سندن حلوا . — قولاق :
قولاقلىرى دوزگون آت . * قامشجق :
آلوى طوبىلابوب برنقطه يە اولقەمكە مخصوص
قامش ويا آكرى بورى . * قامشلىق :
قامشى چوق اولان ير .
[ى.س. شرقى آسيان قامەللى
قامليا] اسمندە بر مىسيونرك اوروياپه
كتيردىكى كوچوك بر آغاچ وچىچكى : بياض
قامليار چوق مقبولدر .

قامو [ص. ياخود قو . بوتون ، جميع ؛
هپ : قامو عالم .

قاموس [ع.س. لغت كتابى . بحر محيط ،
دكيز . كرداب . جر . قواھيس .
[ى.س. قهوه وسارە پيشبرمكە
قامينه تو] مخصوص اسيرتو طاقى .

قاميون [ى.س. بنزين ايله ايشلەين بر
نوع يوك آراباسى .

قان [ص. دامارلر ايچندە بولونان قيرمرى
مايع . حرب ، جنك ، غوغا ،
دشمنلك ، خصومت . — آرامق : قصاص
ايستەك . — اغلامق : يك متأثر ، محزون
مكدر و دلخون اولق . — آقق : حرب
و قتال وقوع بولق . — آلق : برينك
دامارندن قان آقتمق . — ايتك : قتل ايقتاع
ايتك . — ايستەك : ديت طلب ايتك .
— بهاسى : ديت . — تر ايچندە قالمق :
چوق ترمك . — چاناغى : چوق قيزارمىش
كوزدن كنىايە اولور . — دويمك : آدم
اولد بومك . — صولانق : فقرالدمە دوچار
اولق . جر . بوكامق . * قانە صوصامق :
آدم اولد بومك آرزوسندە بولوغق . * قانە
صوصامش : اولوميله نتيجه لئەجك حر كتمە
بولونان . * قانى صيچاق : سوغلى . —
طاشى : كويا قانى ديدن برن عتيق . — طومق :
قاتل جنايتك تأثيريله نە ياپاجنى شاشيرمق .
— قاينامق : درونى سومك ؛ جوش و خروشه
كلك . * قارداش قانى : برنەت وياچيچك .

— قورودان : عبدالسلام دنيلن نيات .
— قوصمق : چوق عذاب وصفتى چكەك .
— كودمك : اولد برن اولد بومك ايستەك .
— كوكده ي كوتورمك : محاربه ويا منازعه
يوزندن يك چوق آدم اولمك ، قتل عام اوه .
— كيتەك : چوق عذاب چكەك ، چوق
قان آقق . * قانە كيرمك : سبب هوق
اولق . ايكي الى قانده : مفسد ، اخلاقسز ،
جانى . * قانلامق : قانە بولاشد بومق .
* قانلانق : قانە بولاشمق ؛ يوزه قان
كلك ؛ جانى اولق . * قانلى : قانە بولاشمش ،
قانە بويامش ؛ جانى ؛ بدندە قانى چوق ،
دموى . * صيچاق قانلى : سوغلى ، مونس .
* صوثوق قانلى : سوغسز ، تلاشسز ، متأنى .
[س.ك. كيمك باش قيچ بودوسلامه لرى
قانا اوزوندەكى قدم اشارتى .

قانايە [ى.س. ويا قنایه . آياقلىرى ، آرقەسى
لويانلرى بولنان ايكي اوج كيشيك سدير .

قانات [ص. ب : قنات .

قانارا [س. ويا قاناره ، قناره . يينە جك
حيوانلرك كسيلدىكى محل ، سلخانه .

قاناريا [س. ويا قناريه . قاناريا آطە لرندن
كلە كوچوك صارى بر قوش .

قانال [ى.س. ويا قنال . انسان ايله قازلمش
صونولى ، اروا جدولى : سويش
قانالى . ايكي ساحل آراسنه صيقلمش دكيز
موزامبيك قانالى . غاز ، بخار بوروسى .
جر . يول ، واسطه : بو ياره لر هانكى
قانالدىن كلدى ؟

قاناليزاسيون [ى.س. قانال آچه . ير
قاناليزاسيون] آتندە صو ولغم
يوللرى يايە : استانبولك قاناليزاسيونى .

قانامق [ؤ. قان آقق ، قان چيقمق . مته
قانامق] قاناسمق .

قاناويچە [يتا.س. ويا قناويچه . قالين و
سيريك كنىر برىزى ، نقش ايشلمكە
مخصوص دليك دليك بز : قاناويچه ايشلمكە .

قاناى [ى.س. ناموسسز ورذيل . ص.
اخلاق وحسيايجه ذليل اولان .

قانت [ع.ص. إطاعت و عبادت ایدن؛ عابد، اتقی. مؤ. نانتہ.]

قانتارمه [س. ویا قانتارمه، حیوانک آغزینہ اور ولان خفیف کم.]

قانتین [ی. س. عملہ، مکتب چوجقلرینہ عسکرلرہ و محبوسلرہ اوتہ بری صانان دکان.]

قانبجہ [س. اوجی چنکلی دمیر. — یی طابق : مسلط اولق، یانندن آیرلساق. — لامق : قانبجہ یی کچیرمک، ج. مسلط اولق.]

قانبجیغہ [س. ویا قانبجوغہ. اکرک اوک قاشنک باغی وبا طوقہ سی.]

قانبجیق [ص. ویا قانبجوق. دیشی. خائن، چنٹہ لی، دونک طبیعتی. * قانبجیقاق : خیانت، سوزندہ طورمایش؛ دونکک : مرد اولان قانبجیق ایتمز.]

قانبجیلار [یتا. س. برشہندرخانہ نک امور رسمہ سی ایفا ایدن مأمور، مدیر. — یا : شہندرخانہ امور ومعاملات رسمہ سی ایفایہ مخصوص قلم.]

قاندیری [س. سپت وسائرہ اور مکہ مخصوص ساز و سکود دالی.]

قاندہ [ظہ. ویا قندہ. زبازدی، خاندہ، ہانیدہ. نرہدہ : قاندہ ایسہ کلیر.]

قاندیرمق [ف. إقناع ایتمک، إرضا ایتمک، دھنی چویرمک، ایناندیرمق. دیورمق. م. قاندیرمق.]

قانع [ع.ص. قناعت ایدن، بر شیعہ اکتفا ایدن. انسانان، یقین حاصل ایدن : سبز بوکا قائمہ یسکز؟]

قانعال [س. بر چوق دفعہ چوریلرک چورک کبی یاپلش تل ویا ایپ. بویلہ بر شیعہ ہر بر چوری : بر قانعال تل. * قانعاللامق : بر چوق دفعہ چوریلرک دائروی بر شکلہ صوفق. * قانعاللامق : حلقہ حلقہ طولی لامق. — دیکنی : دودہ نک یدیکی بر نبات.]

قانعرن [س. ب : ظاعرن.]

قانتق [ف. دویمق : صوبہ قاندی. * قانہ قانہ : دویا دویا، بول بول : بر

دستی صوبی قانہ قانہ ایچدی. قناعت کتیرمک، راضی اولق. ذہنی یاق. — اینسانق : نہ سویلسہک نافلہ قانایور. مہ. قاندیرمق : سزائی قاندرامازسکز.

قانو [ی. س. ک. آجاک کوکدہ سی اویولارق پاییلان کوچوک صندال، خوری.]

قانون [ع. س. حکومت طرفندن قبول ایتدیریلن ویا برجماعت طرفندن قبول ایدیلن مجبوری و ضروری اصول

و قاعدہ : مناسبات بشریہ ویا بردولت ایچندہ کی افرادک مناسبات شخصہ سی تنظیم ایدن بوکی قاعدہ لک ہیئت عو. مہ سی : قانون مدنی، عربی شرائط آلتندہ عربی نیماجک تولدی اعتباریلہ طبیعی

بر حادثہ نک منتظم آ و مکرر آ وقوعی : طبیعت آشبیادن متحصل لوازم ضروریہ : جاذبہ قانونی. دوز بر تختہ یہ اوچر اوچر کرلش تلردن عبارت معروف چالغی.

عسکرک ضبط و ربطنہ باقان مأمور. * قانوناً : قانونہ توفیقاً، نظاماً. * قانون. نسامہ : بر مادہ حقندہ فقرات قانونیہ یی جامع کتاب ویا رسالہ. * قانونی : قانون. نہ منسوب و متعلق، قانون شناس ؛ قانون و نظام وضع ایدن. * قانونیت : قانون و نظام حکمنہ یکمسی. ج. قوانین.

قانی [ظہ. وبا قنی، خانی. اُک زیادہ ہائی مستعملدر. ب : ہائی.]

قانیقسامق [ف. ویا قانیقسمیق، قانیققمق. قان دویککہ مائل اولق.]

* قانیقسامش : تکرر ایدہ ایدہ آلیشمش، بر شی حس ایتمز اولمش : تسکدیر کار ایتمیز، قانیقسامش.

قاو [س. میشہ و سارہ اوزندہ حاصل اولان برماطارکہ چابوق طوتوشمق ایچون إحضار ایدیلر. — کبی : قورو و خفیف، چابق آتش آلیر.]

قاوارا [س. ویا قوارہ. اوصوروق، یلنمہ، جارطہ.]

شدومك ، دفع هجرانله ملاقات ايتديرمك :
الله اولادلكرزه قاوشدرسون .

قاوشمق [۱. برلشمك ، بربرينه چاتمق ،
اتمك ، بربره كلوب تماس ايتك . كوروشمك ،
ملاقات ايتك ، فراق و هجرانن صوكره
ملاق اولمق : سودكرينه قاوشدى .

قاوۇ [۱. ايچى بوش شى ، قاب .
[۲. اسكيدن باشه كييلن پاموقلى شى .
— صالماق : برينك هر ديديكى تصديق
و قبول ايدرك مدهانده بولونمق .

قاوقاز [۱. هندبا . ب : طالقاق .
[۲. دانا طبلى ديكى و بوكا
بكنر ديكىلى اوت .

قاولاق [۱. قيوغى دوشمش ، قباروب
[۲. دوكلوش : قاولاق آغاج .

قاوولامق [۱. قباروب پارچه پارچه
[۲. دوكلومك : يوزى قارلادى .

قاووليچ [۱. قاصيغى شيشمش ، فتقلى .
[۲. معروف ميوه . — ايچى :

قاوُن [۱. پنبه چالار صارى رنگ . *
آغاج قاوُن : رچلى يايىلان بر نوع ميوه .
[۲. قهر ايدن ، جبر ايله بن .
[۳. غالب ، مظفر . ازاله ايدن .

قاھر [۱. سخر . خطه مصرية نك مركزى
اولان شهر ، القاهرة .

قايا [۱. ويا قيا . سرت و بويوك طاش .
[۲. سرت ، قاي : قاي كوكل .

قاياچق [۱. كوچوك قايا . غلات سرت
[۲. بر نوع قاين آغاجى .

قايار [۱. بوژ اوزرده يورومك مخصوص
حيوان نعلنى . — ايتك : حيوان نعلنى

آتشده بر آز دوزلتمكدن صوكره يكيكن
اورمق ويا نعلك چيولرغى دكيشديرمك .

قاياسه [۱. قولانك اكردهكى طوقيه
ايلىشه چك قايشى .

قاياغان [۱. بر نوع ياصى و بويوجك
[۲. سياه طاش . يازى طاشى .

قايان [۱. سريع ، شديد . س . داغلردن
[۲. شدتله آقان موقت سيل .

قاواطه [۱. وبا قواطه . آغاجدن اويو-
[۲. لمش قاب ، تكنه .

قاواق [۱. ويا قوق . اكثرثيا صو-
كنارلرنده بويون دوز و يو-
كسك آغاج . * باليق قواغه چيقارسه :
محالدى كناية اولور . * ياننده قواق يللىرى
اسمك : كسندى بويوك كورمك .

قاوال [۱. ب : قوال .

قاوانچه [۱. اسمك . ويا قاوانچو . كچيدهكى
اشيائى بر يردن ديكير بره
تقل . — ايتك : بجزعو . آشيرمق .

قاوانوز [۱. طور اقدن آغزى كنىش
اوزونجه قاب : رچل قاوانوزى .

قاوت [۱. قاوورلمش آربه ، يغداى
[۲. سائر اوني . بو اوندن يايىلان يمك .

قاورامق [۱. بوتوننى آوجنك ايچنه آلمق ،
[۲. ياقالامق . عقل ايرديرمك ،
[۳. محاطه ا . : مسئلهنى قاوريايمادى . صارمق .
ياناق بر آز قيزارمق .

قاوُرُلمق [۱. اوستى قيزاراجق صورته
[۲. پيشيرمك . كونشدن ياتمق .
خسته لقدن صيسقه قالمق .

قاوُرماج [۱. قاوورلمش قورو بوغداى .

قاوُرُمق [۱. اوستى قيزاراجق صورته
[۲. چويرمك پيشيرمك . ياتق .

قاوُرْمه [۱. ياغده قاوورلمش ات يمكى .
[۲. طلواده كندى ياغيله قاوورلمش
ات . ص . قاوورلمش .

قاوُرُوق [۱. قاوورلمش ، كونشدن قو-
[۲. رومش . خسته لقدن ايني
بويويه ممش : قاوورق بر چوقق .

قاوزه [۱. سرت قابوق ، قوف قاب :
[۲. بوغدايك قاوزهسى .

قاوشاق [۱. ايكى نهرك برلشديكى ير ،
[۲. قارشيديران ، قوياز ، ملتقى .

قاوشدُرْمق [۱. برلشديرمك ، يان
[۲. ايتك ، ايكلى بربرى اوستنه اورتمك ،
[۳. آللى كوكس اوزرته باهلامق . كورو .

لا قيد ، تا - سز ، كدر ايتخ . - لي : مكدرد ،
غناك ؛ دوشونجه لي ، موئم ، حزين .

قايغورمق [ف. قايرمق ، حمايه ايتك ،
تاسه سني چكمك . غم چمك .

ايلري - ورمك . بر ايشي يامق ، دوندرمك .

قايغين [ص. جلاي ، برداختلي ، قايديريحي .
كبه قالمش : قايفين دوه .

قايق [ص. ويا قايسق . صوبك اوزرنده
حركت ايدن تكنه كه انواعي

وارد . * قايقخانه : قايقلاري عافظه يه
مخصوص محل .

قاييل [ص. سويلين . نقل و روايت
ايدن . موافقت ايدن ، راضي .

قاييم [ص. آياقده طوران . عودي . نماز
قيلان . موجود ، باقي . برينسك

يرينجي طوتان ، يرينه كچن . * قايما : آيا-
قده اولديني حالده ، آياقده اولورق . عمو-

دي وضعيتده ، عموآ . ييقيلماش
وكسيلمه مش اولديني حالده .

قايماق [ص. سودك اوستنه طولانان ماده ،
زبده ، خلاصه ، كزیده . اوز-

لو ، انجه و پارلاق چامور . - كهي :
بك لذت و بك بياض شيدن كننايه اولور .

* قايماقلاق اوستنده قايماق پيدا او .
* قايماقلي : قايماغي اولان ، قايماغله ياپلش .

قايقي [ف. قايفين بر سطح اوستنده
عادتا آناوق تبديل موقع ايتك :

بوز اوستنده قايدم ، مرديوهن قايدى .
آقارق قورقلىق : طباق المسدن قايدى .

قايار كهي خيزلى يوروم . بر موضوعه
خفيفجه تماس ايدهرك چكمك : او وقعه

اوزرندن قايارق اصل مسأله يه كلدى .
كسمه دن چكمك : بيقاق قايدى . بر طرفه

آكرلك ، چارپلق : برآز صاغه قايمش .
كوز : شاشي باقق . ديل : سويلركن

خطا ايتك ، فنا برشي سويلك . آياق :
سورچمك . حيوان : آشمق . مه . قايديرمق .

قاممقام [ص. بر قضايي اداره ايدن مأمور .
وكالت ايدن ، برينك يرينه كچن .

بيكباشي ايده ميرالاي آراسنده رتبه .

قايپاق [ص. بر يرده طورايوب قاين .
آغديرلش ، چالينمش .

قايتاز [ص. خوتوز ، قوتاز . قوش تپه لكى .
تاتارستان اوكونى .

قايد [ص. قوماندان ، شف ، سوق
وايداره ايدن ، كوتورن . ج . قواد .

قايديراق [ص. اويون اوينامغه مخصوص
ياصى طاش . بو اويونك ايسى .

قايديرمق [ف. قايماغه سوق ايتك ،
قايماسنى موجب اولقى . آيا

غنى : فلاكتنه سبب اولقى ، موقعندن
دوشورمك . م . قايديرلىق .

قاير [ص. نهرلرده تملك طوتمايان موقت
قاير [قوم آطه سى .

قايراق [ص. طوبراغى قاين خيرسز ير .
بوزده قايبلاجق ير .

قايرالمق [ف. ايرماق قوم ايشديرمك .
اوپا قومله طولقى .

قايران [ص. اورمان آراسنده آچيق
و كنىش محل ، بويوك آلان .

قايرمق [ف. تصاحب و حمايه ايتك .
بر مأموريته يرلشديرمك ،

بر ايشه تعيين ايتك ، قولانق . م . قايرلىق .
[ى . ص . قصير ، ايعراطور معناسته

قايزر [اسم . وقتيله آلمانيا ايعراطورى .
[ص . دري و مشيندن دار و اوزون

قايش [يارچه ؛ بربرلك اوزرنده او .
صتره بيله دكلى كونه . - قيران : كوكى

سرت براوت . - كهي : چكنجه اوژايدني
حالده قومعايان : قايش كهي ات . * قايشجي :

قايش ياپان ؛ حيله كار ، دولانديرىحي .
[ص . آنى و دريسى صاريغتراق

قايسى [اولان تك چكر دكلى ميوه .
[ص . چالغايوب اكمك ايجيله ياغده

قايمانه [پيشبريلن يومورطه طائلىسى .
[ص . ويا قايفنى . غم ، غصه ؛

قايمغو [مشكل ، فكر ، اندیشه ، تاسه ،
خوليا ؛ آلم ، كدر ، قساوت : چوپانه ياغ

قايموش ، كچى يه جان قايموشى . - سز :

قاعه [ع. س. باره کی چکن کاغد. برنوع امر. ناهه؛ رسمی کاغد. فاطوره. ج. قواثم. قاین [س. آق کورکن دینن برنوع آغاج: قاین آغاجی.]

قاین [س. قارینک ویا قوجه نک برادری. زوج و زوجہ نک پدری ویا والدہ. سی: قاین آنا، قاین پدر.]

قاینامق [ف. غلیانہ کتیرمک، صوی آلتنه آتش قویارق قیقدرا بجه قیقدر ایصنمق. خاشلاق: بوجیجه بر چای قایناتالم. آتشلہ ایصیدارق ایکی باوچه بی برلشدیرمک. قورمق، ترتیب ایتک: فساد قایناتمق. محبت: بر بردن خوشلامق، صبیقی قیقی کوروشمک. مہ، قایناتدیرمق.]

قاینارجه [س. بردن چیقان صیجاق امعدن صوی حمای.]

قاینامق [ف. برلشوب امتزاج ایتک. بربربنہ ایصنمق وایمق، مناسبت پیدا ایدوب آکلاشمق، سولشمک. قایناق [س. ایکی باوچه نک بربرلرینہ پاییشدقاری محل. یردن قاینایوب چیقان صو؛ اوفاق پیکار.]

قاینامق [ف. حرارت تأثیریلہ ایصنہرق قیقدردامق؛ غلیان ایتک. قاینار صویک ایچندہ پبشمک: آت دہا قایناسامادی. یردن صو چیقمق، فوران ایتک: اورادہ بر صو قاینایور. چوق مقداردہ اولوب آقار کبی قلدامق: باشندہ بیت قاینایور. برلشمک، پاییشمق: قیریلان کیمکی قاینادی. کیزلیجه فنا شیئر ترتیب ایدمک: اورادہ بر فساد قاینایور. قیر قیر: راحت دورمایوب دیرمک. باتمق: قوجه کبی قاینایور بردی. محو اولق: بزم بارہ لردہ قاینادی. مہ، ب: قایناتمق. قبا [س. ویا قبا. شیشکین، ثقلی آز جچی بویوک: قبا آت، قبا شلتہ. تریہ سز، معاملہ سی درشت، بوتنولامش: قبا آدم، عادی، بیای: قبا ایش، غلیظہ، ادبہ معایر: قبا سوز. صبا: عاديجه

پک قبا. طاسلاق: یالکن بللی باشلی آقسامی کوسرتوب تفرعاتہ کیریشمہ بن: قبا طاسلاق برآثر. دای: جسارت صانان، یکیت. قولاق: قولاق آرقہ سندنہ کی لوزہ لرك شیشمہ سندن عبارت خستہ لق، استفاخ لوزقین. جہ: آز دہا شیشکین، یاشجه آز دہا بویرک. لاشجق: قبا اولق، طرانتی، تربیہ سنی، ایجہ لککی غائب ایتک، مہ، قبالاشدیرمق. لق: قبا شیتک حالی؛ بدطور، درشتی، عادیلک، بیایغیلی، تربیہ سزک.

قباہ [ع. س. قفتان، لباس، روبہ.]

قباحت [ع. س. صوج، چیرکین ایش، وحرکت. قصور؛ خفیف جرم. قبارشم [س. قبارتمق فعلی. ص. چیقندیلی اوله ورق یا پلمش: قبارتمہ خریطہ. قبارجق [س. ایچندہ هوا ویا صوبولنان اوفاق شیش.]

قبارمق [ف. قبا اولق، شیشمک. یوکسلمک، طاشمق. چوغالمق. ثقلی دیکشمک سزین جچی بویومک. خاوی قالقمق. قورولق، تفاخر ایتک، دیکز شیشوب دانغہ لانغہ باشلامق. صقرہ سی: ایچی بولاتمق. قولتوق: تفخیر ایتک، سونمک. کیر: یومشایوب وجوددن آیرلمغہ باشلامق. * مہ، قبارتمق: قبا وشیشکین برحالہ قومق؛ آرتدیرمق، تزیید ایتک؛ یوکسلمک؛ * قولاق قبارتمق: مراقبہ دیکلمک چالیشمق، دقتلہ دیکلمک. قبارہ [س. اورتہ سی قباریق کنیش وعدور برباشلی بولونان چبوی.]

قباریق [س. قبارمش، شیشمش. س. قبارمش اولان اوفاق بریر. قبا [س. ویا قبا. معروف سبزک، انواعی وارد: آرمود، ساقر، آصمہ، صو، بال قباغی. * بال قباغی: جہ برشی، بیلمز، آحمق، دانغہ لاق. باشنہ پاتلامق: بر قاج کیشیلہ یایلان بر ایشدن یالکن کندیشی مسؤل اولق: او

ایشته قباق بن باشمه پاتلادی . * باروت قباغی : باروت محفظه سی . — طادی ویرمک : یقیدیرمق ، اوصاندیرمق . * ص : صاریشین وراز سوعیسز : قباق براوغلان ، خام ، طاتسز ولدتسز : قباق قارپوز ، چپلاق ، آچیق : یالین آیاق باشی قباق .

قباله [ع.س. آیهلک فن و صنعتی : فن قبالة ماهر .

قباله [ع.س. ضمان ، ذمت ، کفالت . قبالة التزام تمسکی . طویدن و کوتورو صاتیش . وقتیهله موسویرلرک ات کبی بعض مستهلکاتدن ویردکاری رسوم .

قبان [ع.س. بویوک ترازوی ، باسکول . قبان زبازدی : قبان : اون قبان .

قباغ [ع.س. جم. قبیجهلر ، ناسزا اولان فعللار . ب : قبیجه .

قباغل [ع.س. جم. قبیلهلر ، جماعتلر . ب : قبیله .

قبج [ع.س. چیرکینلک ، بیچمسزلیک ، شناعت ، فظاحت ، قباحت ، رذالت . چیرکین فعل و حرکت . * قبحیات : چیرکین و کوتو ایشلر .

قبر [ع.س. مزار ، مرقد . * قبرستان : قبر مزارلق ، مقبره . جم. قبور .

قبیس [سخ. بحر سفیده اسکندرون نفوسلی برآطه در . ۱۸۷۸ تارینخنده تورکلر طرفندن اینکلتزیه ترک ایداشدر .

قبض [ع.م. آل ایله طوتمه ، آوج ایچنه . آلمه : یاقالامه ، قاورامه ، طوتمه . تصرفنه کچیرمه . تحصیل ایتمه : او یاره بی سزقبض ایدیکز . طووقولق ، پکلیک ، انقباض .

قبضه [ع.س. آوج ، آوجک آلاسیله جی بری : قیلجک قبضه سی .

قبط [ع.س. مصر قدیم اهالیسندن بر قوم . قبطی : بوقومه منسوب ؛ بوقومه هیچ علاقه سی اولمایان هندن کلن چنکانه .

لرده بز بولاسی ویرمکده بز . * قبطیجه : چنکانه لسان ، طرز و اصولنده .

قبیل [ع.س. کعبه معظمه نک بولوندیغی طرف ، جنوب . انسانک قارشیسندن بولونان افق طرف . جنوبدن آسن روز کار .

قبیله یی کوسترن پوصله .

قبیله [ع.س. اوعه ، بوسه .

قبور [ع.س. جم. قبرلر ، مزارلر ، مرقدلر . ب : قبر .

قبورغه [ع.س. ب : قابورغه .

قبول [ع.م. آلمه : هدیه یی قبول ایدیکز . برخی یانته آلمه ، إستقبال ، ملاقات ، اکرام : مسافله لرکی نهوقت قبول ایدیور . سکر : ارتکاب : یالان قبول ایتم . رضا ، موافقت : لاتین حرفلری ده قپول ایتمک . حسن : سونهرک اکرام ایله إستقبال : هر یوده حسن قبول کوردک . * قبولالاق : آلق ، ضبط و عصب ایتمک .

قبه [ع.س. کنبد ، بر بنانک اوستنده نصف کره شکلنده بولونان کارکیر

سقف . حیاتی — یاقی : عادی بر شیئه بویوک بر اهمیت ویرمک ، اوفاق برشیئی بویوتمک . — آلتی : وقتیهله مجلس عقدینه وسائر مراسمه مخصوص بر . — لی : قیه سی اولان . جم. چوقایی اویدورلمش ، سوسلنمش : قیه لی بریالان . * قیة الاسلام : بصره .

قییح [ع.س. چیرکین ، کریمه ، مکرره ، شنیع ، آشنع ، فاحش . خجالت نخش ، موجب عار .

قییحجه [ع.س. چیرکین و اوانیلاجق فعل و عمل ، قبیحه ، عیب . جم. قباغ .

قبیل [ع.س. صنف ، طبقه ، زمره : بو قبیلدن انسانلر دنیاده راحت

حيله كار (آدم) . — اوغلى : حيله كار ،
صدانتمز : قورناز . — لك : روسپولق ؛
خيانت ، وفاسزلىق ، رو . پو . طبيعى ، حيله .
قَط [ع.م. ياغور ياغمامه ، قوراقلق ؛
أجلق ، بهاللق .

قَف [ع.م. قفا طاسى . انسانك قحقى
سكز بيمكدن مركبدن .

قَد [ع.م. بوى ، قامت . سروقد : سروى
بوللى . — بالا : يوكسك بوى .

قَدائف . — ب : قطائف .

قَدَح [ع.م. صو وسائر ايجمكه مخصوص
قاب ، يارداق ، جام ، پاله . چه
أفداح . * إداره أفداح : عشرت ار ،
بر مجلسده قدسى قالدربوب اچمك .

قَدَح [ع.م. برى حقنده فنا سوز سويله ،
ذم ، طعن .

قَدَر [ع.م. طارتلىش ، اولچوماش وياتقدير
اولونمش مقدار ، كميت . رتبه ،
پايه ، مرتبه ، شأن ، سده ، منزله ، منصب :
عالى . — رتبه وپايه سى بويوك . استطاعت ،
طقت ، قدرت ، قوت ، اقتدار . مقدور ،
وسع . درجه ، طبقه : على قدر الامكان :
امكان درجه سنده ، ممكن اولدينى قدر .
ثروت ، رفاهت ، نعمت . تو . دكر ،
قيمت : قدرنى بيله مدبلر ؛ اعتبار ، حيثيت ؛
قدر و اعتبارنى محافظه ايقيور . — دان :
دكر و قيمت بيلن . — داي : قدردانلىق ،
دكرلىلىرى تقديرايتك خاصه سى . — شاس :
دكر ، قدر و قيمت طانييان . — شناسى :
قدر شناسلىق ؛ دكرلىلىرى طانييه خاصه سى .
* قدرى : قدره منسوب . چه . اقدار .

قَدَر [ع.م. اوله جق شئى اولدن تنظيم
ايدن قوت ؛ غير قابل تغير تقدير
خدا ، ممتنع القلب حكم الهمى ، قضاي
ربانى ؛ حكمت الهميه ، عنايت سبحانيه ،
سياست الهميه ؛ تقدير ، مقدر ، مقدور ؛
قسمت ، نصيب . قيمت ذاتيه ، اسليه ،
جوهرهيه . مقدار . استطاعت ، طاقت ،
قدرت ، قوت ، امكان ، اقتدار ، وسع . *

ياشايمازلر . جلس ؛ نوع ، درلوه بوقبيل
ايشلر . چه . قبل ، قبلاه .

قَبِيلَه [ع.م. عشيرت ، جماعت . چه .
قبائل .

قَبَر [ع.م. ويا قبيبر . يرنده راحت دور .
مايوب اوفاق اوفاق حركتلرله قلداغنى
تصوير ايدر و مكرر قوللايلىر : قبر قبر
اوينماق . — دماق ، — دامتق : يرنده
راحت دور مايوب اوفاق اوفاق حركتلرله
متصل قلداق . * مته . قپردامتق : اوفاق
اوفاق حركتلرله برشيئى دور مايوب اولدينى
يرده اوينماق . * قپردى : سس سز خفيف
حركت ؛ سسلىسى : طپردى ؛ دها كورو .
لئوليسى : ياتردى .

قَبُودَان [ع.م. (ت : قايتان) . باش ،
رئيس . كمى قوماندانى ، سوا .
ويى . — دريا ، — پاشا : بحريه ناظرى .

قَتال [ع.م. محاربه ، جنگ ، غوغا .
اوروشمه ، مقاتله .

قَتال [ع.م. قتل ايدن ، اولديرن .

قَتَر [ع.م. ويا قيتير . كورهك برشيئدن
چيقان سسى تقليد و تصوير ايدر
و مكرر قوللايلىر : شكرى قتر قتر بيدى .
— دامتق : قتر قتر ايتديرمك . — دماق :
قتر قتر سس چيقارمق . — دى : كورهك
سس . — اويدورمه شى . — يالان . —
آتمق : يالان سويلك .

قَتَر [ع.م. تذك ضعىده چايزدر . طرف ،
جانب ، ناحيه ، يان . بقعه ، بلاد ،
حوالى . بومعنده قطرله مترادفدور . چه . اقتار .

قَتَل [ع.م. اولديرمه . — نفس : كندىنى
اولدورمه . — عام : اله كچيريلن بر
ملكيتك عموم اهاالىسى اولدورمه .

قَتِيق [ع.م. كنان و كندير قابوغى كه مندر
وسائر ايجنه قونور .

قَتِيل [ع.م. اولديرلمش ، اورلمش ، مقتول .
مقتول دها مستملاذر .

قَهَبَه [ع.م. روسپو ، ناموس سز قارى .
ترمه رسيه طيه تلى ، فاحشه كى

قدوی : قدوره منسوب و متعلق ؛ معتزله دن بر فرقه . ج. اُقدار .

قدَر [د. (ث : قاذار) . مقدار و کثیت بیلدیر : اوکیه جکی قوروریکزه : ییه بیلجکی مقدار . تقدیر و تخمین إفاده ایدر : اولتر یوز قدردی : عدولری تخمیناً یوزدی . انتها بیان ایدر : آقشامه قدر . او — ، بو — : اومقدرده ، بومقدرده . نه — : نه مقداده ، قاچ ؛ شو — که ، شو — ورکه : مع مافییه ، بالکزه ، فقط ؛ ایجریه کیرسینلر ، شوقدرکه شایقه لریشی چیقارمیشی اونو تماسینلر .

قدَرَت [ع. —. قوت ، اِقتدار ، حول ، جاه ، شوکت ، عزت ، مقدرت ، صولت ؛ استطاعت ، طاقت ، وسع امکان . ثروت ، اُزار ، رفاهت ، رفاهیت ، وسع حال . — حلواسی : بنی اسرائیله سمان ایشن من . — حمای : قاپیچه ، ایلچه . — طوب : کورک کوراسی ، رعد . * قدورسز : اِقتدارسز ، عاجز . * قدرتی : مقتدر ، صاحب اِقتدار . * قدرتیاب : قوت یولان ، کوی ییقن : او ، برایشه قدرتیاب اولادنی .

قَدَرِغَه [س. کوره کویا لمکنله متحرک ائکی حرب کیمی .

قدُس [ع. —. پاکک ، طهارت ، نظافت ، عفت . مقدس اولان شیئک حالی ، خاصه سی ، کیفیتی ، مقدسلاک . * القدس : س. قدس شریف دی یکمز شهر . * روح القدس : ثلینک اوچنچی شخصی : آب ، این . روح القدس دلا ضمیمه ده دوغوردر . قدس [ع. معزز و مبارک ایتسین : قدس الله —ه .

قدسی [ع. —. معزز ، مقدس ؛ عالم لاوهته منسوب و متعلق حدیث حدیث — : من طرف الله اِلهام اولونان حضرت پیغمبر رفتدن سویله بن حدیث شریف . * قدسیان : عالم لاهوت سکائی ، ملکک .

قدسیات [ع. —. ج. حقه ، ملکله و عالم لاوهته متعلق شیئر .

قدسیّت [ع. —. عزیرک ، مقدسلاک ؛ جامعا لده بر قدسیت واردور .

قدَم [ع. —. آياق ، پا . بر طول همیاسیدور که مقدادی هر ملتده باشقه در ؛ اُنکلیز قدسی ۳۰۵ ، فرانسیز قدسی ۳۲۴۸ متره در ؛ تورک قدسی ۱۲۳۳ اُنکلیز قدمنه مساویدر ؛ علی العاده اوتوز بوچوق سانیتمتره لک بر طول . ج. تره . اوغور ، هیمنت ، عین . ثابت — : پایدار ، دوالی ، ثباتکار . خوش — : اوغورلو . — ران : آدم آتان ، یورون ، ایلرله بن . — رنجه : زحمت ، تنزل . — کش : ایاغی چکن ، اِجتناپ ایدن ، چکیلوب بر دها یانا نایان . — نهاده : آياق باسمش ، کش . * قدمسز : اوغورسز ، مشغوم . * قدملی : اوغورلو ، مبارک ، مسعود . * قدمی : آياغه منسوب . ج. اُقدام .

قدَم [ع. —. اُسکیک رتیبهجه اُسکی اوله : اَرالیر ، اُنک قدمی واردور قدیم اوله ، اُستداسی اولمامه ، اُزلیلاک . * قدما : اُسکیلکجه ، قدیمه . * قدمسز : رتیبه آلالی چوق اولمامش ، رتیبهجه اُسکیمه من . * قدملی : رتیبهجه اُسکی . * قدمی : اُسکیلک منسوب و متعلق .

قدَم [ع. —. یاخود قودوم . معدن دونبه لک . قدما [ع. —. س. چ اُسکی زمانده دنیابه کلش اولانلر . ب : قدیم .

قدَمه [ع. —. درجه ، مردیوهن آییغی ، باصاق ، مرقات .

قدوس [ع. —. قافک فتیح ده جائزدر . بک مقدس مبارک . یا — : الله . —. مواصلت ، کله ، سیاحتدن قَدوم [ع. —. عودت ، ورود : شرف قدومکزه مشرف اولدق . * قدومیه : سفرن عود دده برینه تقدیم اولونان هدیه .

قدوه [ع. —. شمال ، نمونه ، اورنک ، مودل ، اویولاخق ، اِقتدا اولور ناجق ذات : قدرة العلماء . قافک فتیح ده جائز .

یوقدر. راحت، فراغ یال؛ سکون، سکینت؛ کوکم بر تورلو قرار بولامایور. بر مذاکره ویا تأملدن چیقان نتیجه، حکم، صورت حل، فصل؛ مجلس دهها قرارینی ویرمدی، اوکیتمه قرار ویردی. هر هانکی بر حال اوزره بولنوب دوام ایتمه، سورک، درجه؛ بر قرارده طور-مایور، خسته من هپ برقرارده در. بر-؛ دائم، بردوام، هپ بر حال و قرارده بولونان. بر- ده؛ بر حالده، هپ بر درجه ده. بی-؛ قرارسز، ثباتسز، راحتسز، مضطرب. دوزح-؛ مکانی جهنم اولان. -کاه؛ راحت و آرام ایدیله جنگ بر. -کاه عمومی؛ حرکات حربیه ی اداره ایدن قوماندانله ارکان حربیه سنک بولوندیغی بر. -کیر؛ قراری ویرلش، مقرر. -لرنده؛ راه لرنده، صولرنده؛ ساعت بش قرار-لرنده. -سز؛ بریرده دورمایان، اویناق، ثباتسز، دوامسز، سورکسز؛ راحتسز؛ نتیجه سز، قراری ویرلشمش، نه اوله جتی بللیسز؛ متردد. -لاشدیرلق؛ قراری ویرملک، تصمیم ایدملک. -لاشدیرمق؛ قرارینی ویرملک، تصمیم ایتمک. -لاشمق؛ قرار بولق، مقرر و مصمم اولق. -لامق؛ قرار ویرملک، دوشونوب رای ویرملک، تاساولامق. -لی؛ ثباتی، قراری ویر-لمش، مقرر، حل و فصل اولونمش، نتیجه لندیرلمش.

قَرارِ مَق [ف. ویاقارارتمق. قارا ایتمک، سیاهلامق. بولاندیرمق.]

قَرارِ تَی [س. ب. قرالدی.]

قَرارِ مَق [ف. ویاقارارمق. قارا اولق، سیاهلامق.]

قَرارِ سَی [س. استاوریت بکره ین کوچوک بر بالیق.]

قَرارِ صَی [ع. ست. قرازا. قیرینتی، مقاصله کسینلن شیئدن چیقان پارچه لر.]

قَرارِ ط [ع. س. ب. قیراط.]

قَدید [ع. س. دیلم دیلم کسلمش وکونشده قورودلمش ات. پارچه پارچه اولمش البسه. غله، اتلری دوکولمش انسان ویا حیوان جسدی. مح. پاک ضعیف کیمسه.]

قَدیر [ع. ص. صاحب قوت و اقتدار، قادر، عزیز، قوی (الله).]

قَدیفَه [س. دوغروسی. ع. قطیفه. بر طرفی دوز دیگر طرفی. دیک و صیق توپلو و یومشاق قاش، پهلوش. تو. آله چوق یومشاق کلن شی. ب. قطیفه.]

قَدیم [ع. ص. آسکی، عتیق؛ زمان قدیم. آسکیدن آزلدی. * من القدیم؛ آسکیدن بری، پاک چوق زماندن بری. * قدیمآ؛ آسکی زمانده، آسکیدن بری. * قدیمی؛ آسکیدن بری موجود اولان، دائمی؛ ح. داغما، من القدیم؛ اوقدیمی بزده اوتورور. چ. قدماء؛ آسکی آدملر، آسکیلر؛ قدمای رجال دولندن فلان یاشا.]

قَرَا [ع. س. ج. قریه لر، کویلر، قصه لر.]

قَرَاء [ع. س. ج. قارئلر، اوقویجیلر. قرآن کریمی تلاوت ایدنلر.]

قَرآن [ع. س. پیغمبر آفندیزه نازل او-قرائت. -خوان؛ قرآن اوقویان، چوقج، صبی. * قرآنی؛ قرآنه منسوب. مؤ. قرآنیه.]

قَرَابَت [ع. س. یاقینلق، خصملق، اقرب صهریه؛ قادین جهنتدن اقربالق.]

قَرابین [ع. س. ج. قریانلر، تشکر ومنت مقامنده ذبح اولونان حیوانلر.]

قَرایِه [س. ویا قوراییه. سوت شکر اواندن یاپیلان شی.]

قَرَاجِه [س. ویا قره جسه. کچی به بکزر یوقاری قسمی. -بالیقی؛ استاوریت یاوروسی.]

قَرار [ع. س. طورمه، استقرار، ثابت او مستقر بر صورتده قلله او هیچ بر یرده قرار قیله ماز؛ طوراماز. بقاء، ثبات، دوام؛ او آدهک قراری]

قِرَائَت . ع. س. اوقومه ، مطالعه .

قِرَائِن . ع. س. ج. قرینه لر ، بربرینه یاقین
اولان شیئر . ب : قرینه .

قِرَب . ع. س. یاقینلق ، یاقین بولونمه ،
مجاورت ، جوار ، یان . * قربیت :
یاقینلق . * قربند : یاننده ، یاقیننده .

قِرَباج . س. اوجنه ایپ و یاقایش باغلامش
دکنک . * قریاجلامق : قریاجله
اورمق . م قریاجلامق .

قِرَبان . ع. س. حق یولنده کسینلن حیوان ،
ذبیحه ، جناب حقه ، احتفال ایله
تقدیم اولونان شیء ، تقدیمه ، نسیمه . تو .
برینک قهر وظلمیله ، ویا برشیء یوزندن
ایکلن ویا اولن کیمسه ، بر اوغوره فدا

اولان ؛ ع. باشقه سنک منافعه فدا ایدلش
اولان کیمسه . * قریانلق : قریان اولورق
کسلمکه مخصوص : قریانلق قویون . ع. قریانلق
قویون : حلیم و سسسنز آدم . ع. قریابین .

قِرَبه . ع. س. دری ویا کوسه لهدن صوقایی ؛
مطره . تر . س. (چوققلرده) قاون
شیشمسی . - جی : قاون شیشنه اوقویان .

قِرَپِمَق . ف. اوج و کئارلری کسمک ؛
تزییل و تنقیص ایتمک ؛ آزالتق .
مت . قریدیرمق . م . قریلق .

قِرَپِمَق . س. قریمق فعلی . صیغیرک دیل
قِرَپِمَه . آلتی . قوریاغحق .

قِرَپِنْدِی . س. بر شیشندن کسینلن اوفاق
پارچه لر ؛ کاغد قریپندیس .

قِرَپِیق . س. قریبلش ، کسلمش ؛ قرییق
بلییقلی ، قرییق صاچلی .

قِرَتال . س. ویا قارتال . معروف بویوک
ییرتیجی قوش ، عقاب . -
نچه سی ؛ دوکوملی برکوک . - تویی ؛ نبات .

قِرَحَه . ع. س. یاره . * قرحه آکله ؛
یاییلوب بویون یاره . * قرحه
آفرینجه ؛ قرنکی یاره سی . * قرحه ردیه ؛
إلتیای زور پیس بریاره .

قِرَد . ع. س. مایعون ، نسانس . شیطان .
ج. قرد ، اقرد ، قرده .

قِرَاغِی . س. ویا قیراغی . صوئوق هولرده
برده ویا راقلر اوستنده طوبان
صو بخاری ؛ دین صباح قراغی یاغمشدی .

قِرَاغِی . س. ویا قاراغی . قاریشدرمغه
یا یاریان آکری اوجلی دمیرچبوق .

قِرَاکَلِیق . س. ویا قارا کلتی ، قاراللق .
ضیایانک فقدانی ، آیدینلق
اولمامسی ، ظلمت . ص. آیدینلق اولمایان ،
مظلم ، تیره ؛ قارا کلتی اوپله .

قِرَال . ع. س. حکمدار ، ملک ، ملیک ،
سلطان ؛ حجاز قرالی . * قرالی ؛
قراله منسوب . * قرالیت : قراللق ، حکمدارلق .

قِرَالْدِی . س. ویا قسارلی ، قاراللی .
سیاهلق ؛ اوزاقندن قره
کورونن شیء .

قِرَالِیچَه . ع. س. قراک زوجهمسی . قرال
تختنده او طوران قادین ، ملک .

قِرَامِیون . ع. س. س. قیامق ایچوق آیاق
قابریلک آلتنه قونان پارچه .

قِرَامُوق . س. بوغدا ایچینده بیتن نبات
وقارا حبه سی .

قِرَان . ع. س. یاقینلق ، مقارنت ، ایکی
شیئک برلشمه سی . سیاراتدن ایکی
ییلدیزک بر برجه بولونماسی . صاحب -
ایکی سیاره نک بر برجه بولوندیغی زمان
دنیا به کن مسعود و بختیار .

قِرَانْتَه . ص. ویا قیرانطه . قیرله قاریشیق .
قیر بلیقلی و صفالسز اولان .

قِرَانْتِنَه . س. ساری خسته لق بولنان
برلردن کلنلرک سرایت مرضی
هنع ایچون إختلاطدن ممنوع اولورق بکلتد
یرلدکری مدت . بو ایشه نظارت ایدن
دائرة . - خانه : قرانتینه دائره سی ، قرانتینه
علی و تحفظخانه سی .

قِرَاوانَه . س. باقردن کنیشجه قاب . اینجه
ویاصی الماس .

قِرَاوَش . س. خلاق ، جاریه .

قِرَاوِیدَه . ع. س. کولرده بولونان کوچوک
برجنس استاقوز ویا ینکچ .

قرداش . س . ب : قارنداش .

قرشی [ع . قریش قبیله سینه منسوب و معلق

قرص [ع . مدور و یاصی ا کک . دائره شکله اولان شی : قرص شمس . بول شکله عود آغاجی . ج . اقراض .

قرض [ع . بوریج ، اودونج . حسن : فائض بوریج . * قرضاً : او . دونج اولورق . ج . قروض .

قرطاس [ع . ویا ق طس . کاغذ ، کاغذ طبعه سی : کاغذلر ، کتابلر ، یازلر ، قافله ضمیمه ده و غیره . ج . قراطیس . قرطاسیه [ایدیلن پاره .

قرعه [ع . حکم و قراری تصادف . برا . فیش ، مسامحه : آتانه کمرینه چوغی قرعه ایله انتخاب و لونوردی . سهم ، حصه ، نصیب ، قسمت . برشی عسکره آلو . لافنی تصادفاً بطور یادن چکیده جک کاغذک ویا بکا بکزر برشیجک حکمنه ترک ایتمکدن عبارت . اصول . = چمک : تصادفک حکمه مراجعت . = جی : قرعه چکدیرن . ج . قرع .

قرق [ع . دوت کره اون ، ۴۰ . ج . پک چوق : سکا قرق کره تنبیه ایتم . = آیاق : ایکی طرفنده پک چوق آیاقلری بولونان بر قوت . = آنباز : پک چوق شیئی ویا معلومانی احوا ایدن . = بر کره ماشاء لله : عو . پک تقدیر ایدیلن برشی ویا کیمسه حقنده سویله ن بر تعبیر . = ییل برکون : اک صوکنده ، عاقبت . * قرق : هر برینه قرق ، هر دفعه سنده قرق . * قرقلاق : قرق کون کچیرمک . * قرقه : قرق مبارک ذات . * قرقه قرقه قاریشقی : ج . اورته دن غائب او . هیچ کورونمز اوق . * قرقلق : قرق یاننده ، قرق غروش و سائره قیمتده . * قرقلی : قرق پارچه دن مرکب . * قرنجی : اونوز طقوز بچیدن صوکره کلن .

قرق [ف . قرقق . صاچلرک اوچلرخی وکنارلرخی کسمک .

قرقه [ع . قرقق فعلی . شاب علی . کسلوب آلک اوستنه برا قیلان صاچ .

قرقی [ع . قورقن و سائر حیواناتک ییا . غیسی قرققه مخصوص مقاص .

قرقیم [ع . حیواناتک ییا غیسی قرققه موسمی . * قیرقیمچی : کل آغا . جلیینه مسلط اولان بر بوجک .

قرلانغیج [ع . یوکسک یرلره چاموردن یووا یایان سیاه چاتال قو . یروقلی بر قوش . = اوقی : زرده چاو ، زرده چوپ .

قرمن [ع . کوچ . وک بر قوت . بو قورتلری کونشده قوروتازق ایستحصال ای یلن بر ماده که پارلاق و کوزل قیزیل بر ونگ وورو .

قرمری [ع . قمر رنکنده ، سرخ ، آل . س . قیزیل ونگ .

قرن [ع . بونوز ، حشرات بونوزی ، زمان ، دور ؛ دهر ، عصر ؛ نسل . * ذوالقرنین : ایکی بونوزلو ، اسکندر کبیرک لقی . ج . قرون .

قرن [ع . ج . قرینلر آبرماز رفیقلره قرناء [آرقداشلر . زوچلر . معاصرین . شریک جرم اولانلر . تر . قد . حکمد اوک یانندن ایرلمایان ، ماینچی .

قرنایت [ع . ویا قرنایت . قرن بهار دیلن سزه ، قنیط ، قرنایت .

قرناوال [ع . ویا قارناوال . ات کسمنده خرستیالرک اجرا ایتکلری شنسکلر . بو شنسکلرک اجرا ایدیلکی موسم ، زمان .

قرنبهار [ع . (ت : قارناهار) . لحنه جنسندن برسزه . ب : قرنایت .

قرنیط [ع . ویا قنیط . قرن بهار دیلن معروف سزه ، قارنایت .

قرنفیل [ع . ویا قرانفیل و قارنفیل . هار اتدن بری که کوچک سیاه و اوجی طریلی اولور . کوزل قوقولو بر

ايكى ايلق قره ديم وار . نفوذ ، اعتبار :
 قره ديسي بوزوق : اعتبار سز . قره دى آچق ؟
 برينه لزوي اولان ياره ي بر يردن آلمسه
 مساعده ايتك .

قره قول [عسك . ويا قراغول . نوبجي
 كرده كى عسكرك استراحت چون ايلوي
 خطرده دشمنى ترصد ايدن قطعه . *
 نظام قره قولى : بر قشله نك قابوسنده نوبت
 بگله ين بر قسم عسك . * قره قولخانه :
 قره غول افرادينك بولونقلرى محل .

قره گوز [ع . بونام ايله ياد ايديلن معروف
 خيال اويوننده كى اشخاصك
 اك مشهورى كه ارقداشلى حاجيود در .
 مذكور اويون . چنكاه . بر نوع باليق .
 [ي . اولورك ياقلدننى
 قره ماتور يوم [ي . بعضيلرى اولورلرني
 كوديرمكن ايسه قره ماتور يومه كوندروهك
 ياقديرمى ترجيح ايدلر .

قره مان [ع . سلجوقلرك انقراضنده
 ظهور ايدن دره بلكرك اك
 قوتليلرندن برى . وقتيله قره مان اوغلارنك
 حكم سوردكلرى قونيه جهتنده كى حوالى .
 ع . آغير واليوز . ص . پك اسمر وسياهسى .
 [ع . اوزاق اولمايان ، ياقين .
 قريپ [ع . : ياقينده ، آز زمان ايچنده .
 ج . اقرباء : مشترك بر جددن كلنلر .

قريتيك [ي . ص . بر بحران توليدينه
 مساعده اولان ، تهلكلى :
 قريتيك بر دودره يز .

قريحه [ع . استعداد ، اهليت ، فطرى
 درايت ، قابليت ، طبيعى موهبه .
 ج . قراغ .

قريز [ع . قيرالعين : متسلى ، سويخش :
 قريز [قيرالعين اولاسكز .

قريز [ي . خسته لق ائناسنده ايلكه
 ويا قنالغه دوغرو آنى تبدل . بر
 ايشك تهلكلى آنى ، بحران .

قريستال [ي . پك تميز و پك براق
 [ي . بياض جام ، بلور : باقارا
 قريستالى يك مشهوردر .

چيچك . ك . آغير اشيا آلوب ويرمك
 ايچون بر قاز آياغى ايله بوكا مربوط يالانغه .

قروكى [ي . طاسلاق ؛ بر يرك قباچه
 خريطه سى . بر رسامك ايلك
 فكري . بر اترك طاسلاغى ، خطوط اساسيه سى .

قروم [ي . ۱۵۱۴ درجده اريسن
 معدنى بر جسم بسيط اولوب ثقلت
 اضافيه سى ۶،۹۲ در .

قرون [ع . ج . قرنلر ، بوينوزلر ، دهرلر ،
 عصرلر . ب : قرن .

قرونومتره [ي . پك دوغرو كيدن
 بر نوع ساعت .

قرووازور [ي . دشمن آريان ،
 دونانميه وهبرك ايدن
 سرعتلى حرب كيمى .

قروى [ع . ص . كويه ، قرييه منسوب
 ومعتلق .

قره [ص . سياه . ارضك صو اولمايان
 قسمى . ب : قارا .

قره [ع . سوينچ وفرح و برن شى .
 * قره عين ، اولادم : بكا اميد
 وتسل و برن ياوروم . * قره العين : صوره سى .

قره اوزوت [ي . قاش آغاجى قطرانندن
 قاشن آغاجى ايله چيقاريلان
 آنسىه پتيك . برت قوقولو رلكسنز برمايم كه
 ورمه ، ديش آغريسنه إلخ . توصيه ايدلير .

قره پ [ي . خام ايكدن ويا يوكدن
 ويا يوكدن اياپيلان ايكى يوزى بر اينجه
 وسه برهك قاش . = دوشين : عادى قره پدن

دها صيق اولان ايلك قاش . = داور :
 قره پدن دها اينجه و دها قيويرجق ايلكى
 قاش . = دولن : بوقاشلرك يوكليسى .

* قره پون : قره پدن آز فرقلى عيى جنس
 قاش . = دوساته : خللى كوملكه
 بگزين قابله .

قره دو [ي . برينك فكرلرينه وطور
 وحركته تمل تشكىل ايدن
 اساسات : ايسته . بنم سيامى قره دوم بودر .

قره دى [ي . اوده مك قدرتى حقه ده كى
 صيت وشهرت . نأديه مدتى :

— دی : قزغانك دینه یابشوب قالان
یایق محلی .

قزل ص. ویا قزیل . ب : قیزیل .

قزل [قورومش آغاچ یاراغی . *
قزلنمك : آغاچك یارقاری قورومق .

قزوی [ویا غزوی . ساز ویا حصیردن
یایلش قاب : پرچ قزویمی .

قس [قیاس ایت معناسنه امر حا .
قس [ضرر : وقس علیه البواقی : کری
قالانده اوکا قیاس ایت .

قسام [ع. س. ترکی ورت بینه تقسیم
قسام [ایدن شرعی مأمور .

قسامه [ع. س. عین ، قسم ، حلف . با .
ریشمه ، متاركة ، مهاده . ج. قسامات

قساوت [ع. س. مرهمتسزلك ، یورك قا .
تیلغی . جفا ، غم ، كدر .

— چكك : صیقلق ، سراق و كدر اتمك .
* قساوتلنمك : غم چكك ، كدرلنمك .

* قساوتلی : مغموم ، مكدر .
قسر [ع. س. زورلامه ، جبر ، قهر . *

قسر [قسراً : زورلایق ، جبراً ، غصباً ،
قهرّاً ، كرهاً .

قسط [ع. ص. عدل ، انصاف ، عدالت ،
نصفت . صواب ، سداد ، قوام .

حصه ، پای ، قسمت . — الیوم : هر كونه
إصابت ایدن معاش ویا اجرت مقداری :

وظیفه مه كیده مدیكیم ایچون معاشمدن اوچ
كونلك قسطالیوم یایدیلر .

قسطاس ع. س. ترازی . ج. قساطیس .

قسطان [ع. س. ویا قسطای ، قسطانیه .
الكم صاغه . قوس قزح .

قسطر [ع. س. كونك ، طویراقدن پایلان
بورو . ج. قساطر .

قسطله [ع. س. آقان صویك كورولتوسی ،
اوغولتوسی .

قسطنطنینیة [ع. س. قسطنطنیه .
قسطنطنیه .

قس [ع. س. پاچه ، بولوك ، قالاندن
قسم [ایرلش یارچه : اومرك بو قسمی

قریسموس [ان. س. میلاد عیسی مژاسیتیله
۲۵ كاخون اولده
وقوع بولان یورطیلر ، شندلكر .

قریش [ع. س. بین العرب مقبول ، معتبر
و بویوك برقیبله .

قریك [ان. س. ویا قریكك . صوبالارله
اوینانان برنوع طوپ اویونی .

قریم [ع. س. قره دیزك شمال ساحلنده بر
شبه جزیره .

قریم طرطر [ای. ص. (اصلی : قرم دو
تازتر) . فوچیلر داخلنده

قالان طوزلو شراب طور تیسنك تصفیة
ایدلشندن چیقاریلان مسهل برماده ،

بی تازترات دو پوتاسیوم . ع. رسوب .
الجر ، طرطیر .

قرین [ع. ب. قریب ، یاقین ، آیرلارزرقیق ،
آرقداش ، همد ، خیم . آش .

قرین قبول بیورمق : قبوله آش ایتك ،
قبول ایتك . زوج . هم عصر . شريك

جرم . حكمدارك مقری ، مایینچی . ج. قرناء .
[ع. س. ایپاوجی ، اماره ، علامت ،

قرینه [اشارت ، استخراج و استنباطه
وسيله : او جناحی ایشلدكلرینه قرینه لر

واردن . تأویل ، تفعیل : بوجله قرینه ایله
آكلاشیلیر . ج. قرانق .

قریه [ع. س. کوی . ج. قرا .

قز [ع. س. ایپك . خام ایپك . دودالقر :
قز [ایپك بوجی . اصلاً عربجه دكدور .

قزاز [ع. س. خام ایپك تاجری .

قزح [ع. س. شیطان . بولوتلره ریاست
ایدن ملك . قوس : — : الكم

صاغه ، قسطان .

قزحیه [ع. س. كوزك روكلی و یوورالاق
عضوی ، دائرة بؤبؤ العین .

قزغان [ع. س. زبازدی : قازان . تنجرك
بویوك . ایستیم حاصل ایدن

بویوك معدنی قاب . طبع ما كینه لرنده
باصلمغه كیدن كاغذك صارلدیغی اسطوانه .

اَكْسِيكَلَك : وظیفه كزده قصور ايتيكنز .
عجز ، ضعف ، قصر . تو . عيب ، عذر ،
نقصان ، سقطلق : بو ما كينه نك برقصوری
اولماسه بو قدر اوجوز ویرمزلر . صوج ،
قباحت ، تقصیرات : بونده بنم نه قصورم
وار ؟ قصوری ایتدك . — سز : هیچ
نقصانی و عذری اولمایان . مكمل ، تام .
— لی : عذری و نقصانی اولان ، ناتمام .
[ع.س.ج. قصرلر ، كوشكلر .

قَصُور [ب : قصر .

قُصُوی [ع.ص. اقصی نك مؤثی . بك
اوزاق ، اك اوزاق . آخر ،
اخیر ، صوك ، نهایت : مرتبه قصوی .

قُصِه [ع.س. حكايه ، سرگذشت ، روایت ،
[حدیث ، خبر . ج. قصص .

قَصْمِیده [ع.س. یدی ویا اون بیتدن
مركب عرب منظومه سی . —
پرداز ، — سرا ، — كو : قَصْمِیده یایان ،
تغی ایدن ، سوله یین . ج. قَصْمِید .

قَصِر [ع.ص. قِصه ، بوی كوچوك . —
البصر : اوزاقدن كوزی كورمه یین .
— العقل : عقلی قِصه ، عقلی ایرمزلر .
— القامه : بوی قِصه ، جوجه .

قَصِیل [ع.س. یشیل اولهوق كسللمش
آرپه یاخود بقدای .

قَصِیم [ع.ص. انچه ، نارین ، رقیق ؟
چاقیقیریلایلین ، سمریم الاكسار .

قَضَاء [ع.س. حكم ، برعكمله نك حكمی .
حكم الهی . قدر ، تقدیر ، مقدور .
تو . برقاضینك ، بر حاكمك حكم ایتدیکی
یرلر ؟ بر قائممقامك اداره ایتدیکی بر قسم
ملكیت : مدانیه قضاسی . تو . هیچ
ایستتمدیکی حالده وقوعه كلن آز چوق
مؤسفف حادثه : تراموای قضای ، طیاره
قضاسی ؟ * قضایه اوغرمق : اختیاری
اولمایان برسبب تأثیریلره قیرلیق ، عور اوه ،
اولانك ، تملكهیه دوشمك ؟ * قضا صاوو-
شدیرمق : وقوع بولان ویا وقوعی ملحوظ
اولان تملكهدن قورتولمق . ایقا ، اجرا ،
ادا ، ایشلمه ، پايه ، انجام : قضای حاك-

جت : دفع طبیعی . اولجه یاپیلامایان شرعی
بروظیفه یی صوكره دن پايه : خسته لنگزدن
دولای اوروچ طر تادمیكزسه قضاسی چاژرد .
أجل = : بر قضا دن ایلری كلن اولوم ؟
ضدی : أجل موعود . از = : قضاء ،
شاید ، تصادفی اولهوق ، مأمول ومنتظر
دكل ایكن : أرقضا بورایه كلبرسه ... *
قضاء : قضا اولما یارق ، خطا ییله ،
آكسزین وقوع بولان برحادثه نتیجه سنده :
قضاء ده كیزه دوشدی . * قضا را : شاید ،
تصادفی اولهوق ، برخطا آری اولهوق ،
از قضا . — زده : قضایه اوغرامش .
سقطلاشمش ، خراب اولمش . ج. افضیه .

قَضَايَا [إحتیالی اولان كلاملر .
[ع.س. دككك . ارككك آلت

قَضِيب [تناسلی . ج. قضبان .
[ع.س. ایش ، مصاحبت ، امر ،
قضیه [خصوص ، ماده ، حاجت ، مسئله ،
دعوی : بومهم بر قضیه در . إثبات و تأییدی
مناقشه و مجادله یه محتاج ماده ، دعوی ،
مسئله . جمله : قضیه یمجاهیه : تصدیق قضیه ؟
قضیه سلبیه : إنكارى قضیه . ج. قضایا .

قَطَّ [ع.س. كدی . ج. قطاط ، قططه .

قَط [ع.ص. ویا قیط ، قیت . (فخطدن غلط) .
[آز ، نقصان ، آز بولنان ، نادو .
اَكْسِيك * قطلاشمق : آز ونادر بولانور
حاله كلك ، ندرت پیدا . * قطلق : آزلق
ندرت ؟ قحط و غلا ، بهایلق ؟ آجلق .

قَطَّ [ع.س. حیوانات فیثاتنك یوكسكلکی .

قَطَار [ع.س. اصلی قافك كسرله در .
بریرینه مربوط حیوان دیریزی .
شمندوفر آرایه لر دیریزی ، تردن . ج.
قطر ، قطرات .

قَطَاع [ع.س. كسمه ، قطع . ایکی قطر
[آواسنده قالان دائرة پاوچه یی .

قَطَّاع [ع.س. ج. قطاع الطریق : یول
كسیجیلر ، خرسزلر .

== نظر : .. دن باشقه ، شویله طورسون ، برطرفه براق : تیاترودن قطع نظر سینه‌ما بیله کورمه‌مش .

[ع.س.] (مثبت بر فکره قارشى) قطعاً [هیچ ، أصلاً : خبرکز وارمى ؟] قطعاً (أصلاً یوق) : (منفى بر جمله ده) البته ، هیچ شهبه‌سز : خبرکز یوقى ؟ قطما (البته یوق) ، أصلاًو : هیچ بر وجهله ، هیچ بر صورتله .

[ع.س.] یارچه، جزء، بولوك، مملكت، قطعاً [خطه ، جهت . أرضك بش قسمندن هر برى : آسیا قطعیه سی . *] قطعاً عسكریه : مقرزه ، كړچوك بر جزء تام . ج. قطع ، قطعات .

[ع.س.] كسدرمه ، تردد و شهبه قطعى [محل بر افغانان : قطعى جواب .

[ع.س.] كسدرمه اوله‌رق ، تردد وشهبه قطعى [محل بر افغانسزین .

[ع.س.] ط نك ضعیفه جائز . پاموق . قطن [قطى : پاموغه متعلق .

[ع.س.] ویا قاتانه ، قطانا ، آغرسواری ؛ ایری بارکیر .

[ع.س.] (ت : قذیفه) . آل قذوز قطعیه [اوسق صیق و ديك توبلو یومشاق بر قشاش . صه قطیفه دن یاپلش : قطیفه پرده . ج. قطائف .

[ع.س.] (دكيزك ، قویونك وسارنه‌ك) قعر [دیجی : قعر دریا . حقره ، چوقور ، او یوق . ج. قعور .

[ع.س.] (سلاح) چاتردیسی ؛ دیش قعقه [غیجیردیسی الخ .

[ع.م.] اوتورمه . نمازده اوتورمه . قعود [ایتمك : اوتورم .

[ع.س.] باش ، رأس ، سر ، باش کیکی . قفا [عغل ، ذکا ، فراست : اونده بونی دوشونمچك قفا یوقدر . ع.س. آكسه ، بونيك آرقه طرفی . آت — لی : آتمق . — آلاماق : آ کلا یامامق . بوش — لی : وقوسفزه معلومانسز ، جاهل . — طومق : صورت — ایتمك ، سرتك ، عكسبك ا . ؛ استخفاف

[ع.س.ج.] قطیفه لر . تل تل قطائف [دوكولش خور ویا بوندن یا — یلان طاتلی . ت : قاداتیف .

[ع.س.] محور أرضك ایكى مقابل قطب [نقطه لرندن هر برى . — ییلدیزی : قطب نقطه سنه بك یاقین اولان ودمیر قازیق دینلن ثابت بر ییلدیز . پرنس ، امیر ، بك ، رئیس ، (برایشك) محوری . عارف بالله اولان مرشد اعظم : قطب العارفين . * قطعی : قطبه منسوب . * قطیبت : ایره‌ك قطبه دوغرو دونه‌سی خاصه‌سی . ج. اقطاب .

[ع.س.] ط نك ضعیفه جائزدر . بان ، قطر [طرف ، محل . أرضك و سماك بر جهتی ، قطعیه سی ، حوالی ، بقعه ، قتر .

دايره‌ك مركزدن كچن وهر ایكى اوجی عیط دايره اوزونده بولنان خط مستقیم .

نصف — : مركزدن عیطه وصل اولنان خط مستقیم * قطراً : قطر جهتیله . ج. اقطار

[ع.س.] ط نك كسریده جائزدر . قطران [مختلف آغا جارك ، معدن كوهو .

وینك تقطیرندن قالان قویو ، قارا ، آغز قووقلی ، لزوجتلی وچینه‌لی طورقی . *

قطرانلاق : قطران سورمك ؛ مه . قطرا . نلامق . * قطرائلی : قطران سورولش ،

ایچنده قطرائی بولونان .

[ع.س.] بردامله . كوزه دامله دامله قطره [آقیدیلان مایع . — : دامله

دامله . ج. قطرات .

[ع.س.] قیقق بك آز اولان شیء ، قطره [آز برشیء .

[ع.م.] كسمه ، حذى : قطع آشجار ، قطع [قطع عضو . زوال ، انتها ، انقطاع :

قطع مناسب ، قطع علاقه . یوق ایتمه ، الفا ، ایحا ، رفع : قطع مخابره . حل

وفصل ، حسم : دعوائی قطع ایتمك . (بول) آله : اریولی اوچ كونده قطع ایتمك .

(برنهری) كچمه . (برنمككك) براوجندن اوبراوجنه كیتمه . — طریق : بول كسمه ،

حیدودلق ، أشقیالقی . — مسافه : ایلرله .

قلاش [ع.س. پك قسوزاز ؛ آديسز ،
حيله كار ، دوزن باز .

قلاص [ع.س. ب : قلاص .

قلاع [ع.س. ج. قلعه لر . برموقك عفاظله
سيچون ياپيلان مستحكم بنار .

قلاعه [ع.س. كمي يلكي ، بادبان .

قلاغوز [ع.س. ت. فلاوز . رهبر ، يول
كوستون . كوستون ، دليل ، واپورلره
يول كوستون . كلين ، كوكي و سائره يه
بعض مراسمي اوكره دن . بعض حيوان
قطارلرينك اوكنده كيدن حيوان : دوه
قلاغوزي : مركب . بوغداي ومصر باشاغناك
اوجي . بعض التلرك يول اچان پارچه سي .
— مق : تاهلنه واسطه اولق . — لق : يول
كوسترمه ، رهبرلك ، دلات ، مياچيلىق .

قلاعي [ع.س. يچاق وسائره نك كسكىنلىك .
* قلاغيلامق : بيله مك ؛ عجم
دوزلتمك ، سيوريلتمك . بيققلى قلاغيلامق .

قلا فون [ع.س. تصفيه اولونمش چام ساقزي .

قلامش [ع.س. ديكيز ساحلنده بولنان سازلقي ؛
قامشلق .

قلا فون [ع.س. آت جانبازلري آراسنده كي
صويتاري ، پوساچي .

قلاوى [ع.س. وقتيله وزرانك صاروقلري
تلى صاريق .

قلايد [ع.س. ج. قلاده لر ، كردانلقار .
قلايد ومقدمات الشعر : دئا

مقول ومعتبر اولان اشعار .
قلايل [ع.س. ج. قلايله نك جعي . آزونادر
ولان شينلر . ب : قلايل .

قلب [ع.س. يورك ، كوكل ، دل ، قواده ،
لب . كوكس ، صدر . دورق
فكر ، ايچ ، خيبر ، سرپر : قلينده نه وار
بيليرميسك ! روح ، نفس . بر شينك
اورته سي ، مركزي ، اك تميز قسسي ،
لي ، جوهرى . * صميم — ، سواد — :
قلبك باطني ، اك كيزلي و دوين يري . *

ايتك ، اهميت ويرمه مك . — دار : بريته
اويان ، بر فكرده اولان ، طرفسدار ،
غير تكش ؛ آرقداش ، دوست .

قفتان [ع.س. اوست لباسي ، خلعت . يچلمش
— : پك لائق وهناس (شي) .

ققر [ع.س. صوسوز و اوتسز چول . غير
مسكون وخالى ير .

ققس [ع.س. قوشلري ، حيوانلري الخ .
ققس [قيامق ايچون بارمقلقى اوطنه جق .
نچره لره قونان وماكلا آرالقلي چاتيلان پك
ايجه نخته لردن مركب دليك دليك اخشاب
— ده . محبس . اخشاب اوك قاپلامه سز
وتخته وصيواسز جالى . * ققسه قومق :
طوزاغه دوشورمك ، حيله ايله آلداتق .
— كسي : دليك ده شيك .

ققص [ع.س. ققس . ج. آقفاص .

قققاس [ع.س. قارا دكيزله بحر حزر
آراسنده كي داغلك اسمي .

ققل [ع.س. كليد ، سوركو . ج.
آقفاص .

ققول [ع.س. سياحتدن عودت ايجه ،
— دونه . ع.س. ج. كليدلر .

قققس [ع.س. ققنوس : كويا روزكار
اسديكه غاغاسنك دايكارندن
تورلو تورلو سس چيقان موهوم برقوش .
قلااب [ع.س. قلب ياره ياپان ، قلابزن .
قلب [ع.س. قلب ايدن ، دكيشديرن .

قلابدان [ع.س. ايبك ويا ايبليك اوزرينه
صارلمش كوموش تل .

قلاده [ع.س. كردانلق ، طوق . ج.
قلايد .

قلا سوز [ع.س. كوز كوز آيرلمش
جزءدان ، ايچنه كاغد ، اوراق
وسائره تصنيف ايديلن دولاب كجي برشي .

قلا سيق [ع.س. صنفلره منسوب ومعلق ،
مدارسى . اسكارك چيزديكى
قاعده لره مطابق . — لسانلر : بوناچمه
ولاتينجه . كالندن دولاي نمونه ايتخا ايديلن
امر ويا مؤلف : يونان قلاسيقلىخى واقومشدنر .

خفایای — : قلبك سرلری . — قیرمق :
 كوجه كیه مكج برشی سويلك ویا یایق .
 * بویوك قابلی : عظمت نفس ، شهامت
 صاحی ؛ جورمد ، — چی ؛ خوش كورن ،
 عفو ایدن ؛ عالجئاب . * قلبیا : جان
 و كوكلدن ، یوركدن . * قلبكه : قلبك
 بولوندیغی بر ، اوردونك اورتہ سی . * قلبی :
 قلبه منسوب ؛ كوكلدن ، صمیجی . جم . قلوب .
قَلْب [فسی شایقه یه قلب ایتدك .

قَلْب [ص . ساخته ، تقلید ، حقیق اولمایان :
 قلب پاره . آغر ، تنبل . یالانچی ،
 ساخته كار . جسارت صانان قورقاق .

قَلْبَزَن [ف . ص . (ت : قالمزان) . ساخته
 پاره یایان . ساخته كار ، یالانچی .
قلبه س . ب : قولبه .

قَلَّت [ع . ص . آزلق ، ندرت : انكنارك
 بوسنه کی قلی ، اینجيك قلی .
 ضعف ، سخافت : قلت عقل ، قلت اهلیت .
 جمع — : اوچدن اونه قدر جمع .

قَلْتَبَان [ف . ص . (ت : قالتابان) . بزونك ،
 [ناموس سز ، دیوت ، رذیل .

قَلَرَم [س . خ . بحر آحر ساحلنده سونشك
 یقیننده بر شهر . بحر — : بحر
 آحر ، شاب دکنی .

قَلْع [ع . ص . سوکمه ؛ برشیعی یرندن قو .
 یاروب چیقارمه : قلع مروعات .

قَلْعَه [ع . ص . بروقمك محافظه سی ایچون
 یاپیلان مستحکم بنا ، حصار ،
 حصن . — بند : برقلعه دیوارلرنك آتیق
 ایچنده سر بیست كزن و دیشار سینه چیقاما یان
 محكوم ، قباحلی . — دار : قلعه محافظی .
 [ع . ص . هیجان ، اضطراب ، تاثر ،
قَلَق [انفعال ، صقندی . اویقوسزاق .

قَلْقاس [ی . ع . ص . فول قبطی دنیان
 نبات که بر غدارد .

قَلَش [ع . ص . ویا قالمش . سوزنده
 دورمایان ، دونك ، سجه مزر .

قَلَم [ع . ص . قامش ، یازی یازمقده قوللائیلان
 قامش ، یازی یازمقده مخصوص هرشی .

کاتبلرک بولونقلری اوطه ، دأره . یازی
 یازمقده کی اقتدار ، یازی نوعی : اونك
 چوق آبی قلمی وارد : کوزل یازی یازار .
 طاش و مدیری اویقمده قوللائیلان اوی
 سیویزی چلیك چسوق . دیگر بر آغاجی
 آشیلامق اوزره بر آغاجدن قلم شکلنده
 کسامش اولان آشی . نقش ، رسم : قارا
 قلم : قورشون قلمیله یاپیلان رسم . انسا
 نلره آشیلانچق آشی نك حفظه سی . بر
 جنس آشی ، چشید : بش قلم آشی . *

قلمه آلمق : بر شیعی یازاق بیان ایتك .
 اهل — ، ارباب — : دوشوندکلرنی تحریر
 بیان ایتك مقتدر اولانلر ، محروملر . —
 چككم : چیزمك ، حذف ایتك . * قلمه
 كلمه مك : آهیتی اولماق . * جفا القلم :

دوشوعدن حکم ویرمه . * بر قلمده :

دفعه ، بردن . * قلمأ : یازی ایله تحریر

برأ . * قلمتراش : قلم کسمکه مخصوص

اوزون صابی ثابت مدیری بیچاق . *

قامدان : قلم حفظه سی . * قلمزده :

قلمه آلمش ، یازلمش . * قلمزن : کاتب ،

یازان . * قلمکار : دلبد اوسته فورچه

ایله نقشار یایان ، نقاش ، معدن ، دیوار

وسائر اوزرینه فورچه ویا قلمله رسملر ،

یازیلر و سائر نقش و حک ایدن . *

قلمکاری : قلمکار آلندن چیقمش ، قلم

ایشی : قلمکاری طاوان . * قلمکش :

قلم چکن ، یازان . * قلمی : قلمه ،

یازی ، کتبه صنفه منسوب . * قلمیه :

یازیلان یازی اجری . جم . أقلام .

قَلَمْبَك [ع . ص . مصر بوغدا یی . بر جنس

ف . ص . بروکمدارك حکمی آلتنده

بولونان یرلر ، ملکترلر .

قَلَمْدَر [ف . ص . دنیان آل چکن و سر

سریانه دولاشان و در بدر ولایالی

درویش . تقلبات امور ایله احوال دهر

دن هیچ متاثر اولمایان ، علائق دیویهدن

مبرا حقيقت بين آدم ، فيلوزوف . *
قلندراته : قلندره ياقيشير صورده ،
قلندرجه سته ، لااباليه . — لك : قلندر
طرز وحالي ، دريدوك ، لااباليك ، فيلو-
زولقي . ج . قلندران .

قلنسوه [ع . س . سيوري پهلې باش
كسوه سي ؛ كلاه .

قلوب [ع . س . ج . قلوب . محبوب القلوب ؛
هر كس طرفندن سويلن ، پوپولر .
[ي . س . موقت بر مسكن بولق ،
قلوب علوم ، آدييات ، سياسيات وسا-
ره دن بحث ايتك كې مشترك بر مقصد
ايچون طويلانان و كسندى نظام نامه لريله
اداره اولونان كيمسه لك جهيتي ؛ بر جمعيتك
طويلانديني ير ، بنا ، محفل .

قلور [ي . س . عادي درجه حرارته غاز
حالنده ، صاري ويشيلمسي ونكده
كسكين وبوغوجي قوقولو بر جسم بسيط .

قلور فورم [ي . س . لبطان خس ايچون
عمليات جراحيه ده قوللا-
نيلان اوچيچي ونكسز بر مایع ؛ قلورو-
فورم وبرمك ، قوقلاق .

قلوی [ع . س . سودا و پوتاس خواصني
جامع اولان ماده كيميويه .

قله [ع . س . دسقي . باش تپه سي . داغ ذروه
سي . قلیچك قبضه سنده كي دوكمه .
تو . يوكسك و مدور بنا ؛ ترصد قله سي .
جهانما . سفن حربه ده قله شكلنده يالاش
چليك طوب محفظه سي .

قله [ع . س . چليك چوماق . * قله زمين ؛
اسكي قلعه سوزلريله خنده قلريشك
بولونديغي يرلر .

قليج [ع . س . ويا قليج . معروف آلت
جارحه . — چكمك : قليجي قينندن
چيقارمق . — آتق ، چالقق : قليجه اورمق .
* قليجه صارمق : قليجي آلوب اورمغه
حاضرلاقمق . — طال : — قلیسز قليج آله
اولديني حالده ، يالين قليج . — باليني ؛
يورني ميچ كې اوزون بويوك باليق ، ج . ص .

اكري ، چاريق : قليج باجاقلي . *
قليجلامه : كنيش طرفي شاقولي اولق
اوزره ، ديكنه : دوشمه آغاچلري
قليجلامه قونور . آرقيري وضعيته .

قليشه [ي . س . طبع ايدملك اوزره اور
ستنده قبارغه اولهرق يازي ويا
رسم بولونان معدني لوحه ؛ باقير قليشه لر
ديكرلرينه مرجدر . قارا كلقي و طه ده
استحصاال ايديلن منفي فوتوغراف رسمي .
ج . عيني كله لرله هر وقت تكرار ايديلن
بيسايي فكر ، عاديلك : يازوب چيزديكي
قليشه دن عبارت .

قليف [ع . غلاف ، قاب ، ظرف ؛ هندر
غلفي ، ياتاق قليفي .

قليك [ي . س . ذيلر و رذيلار مجلسي ،
مجلس رذله .

قليل [ع . س . آز ، عدي چوق اولمايان ،
جزئي . مؤ . قليله .

قلينيك [ي . س . خسته نك يان باشنده
اويريلن طبي درس . طبه نك
دوقتورلق و جراخلغه آليشديني خسته
خانه . خسته نك پاره لي ويا پاره سز تداوي
ايدللكاري مؤسسه .

قلیه [ع . س . دكتر اولتريخي ياقارق چيقا-
ريلان ملح . — طوزي ؛ سوده .
— طاشي ؛ حمض سويدوم .

قمار [ع . س . (ت ؛ قومار) تصادف اويوني ،
پاره ايله اوينانان اويون . — باز ؛ قمار
اوينايان . — خانه ؛ ايچنده قمار اوينانان محل .

قماره [ي . س . قامارا .

قماش [ع . س . يوك ، ياموق ، ايپك وسا-
ره دن آغر منسوجات . تو . ج .

قماش [ع . س . طينت ، مايه ؛ قماش آشاني
بر آدم ؛ قشا آدم ، مال ؛ اونك نه قماش
اولديني بزيديلر . — الناس ؛ خلقك آشاني
طبقه سي . * هند قماش ؛ آله كچمز يك
قيمتدار شي . ج . آقمشه .

قمر [ع . س . آي ، ماه . * قمری ؛ قمره
منسوب ومتملق .

قالباق. صاری. — قیزیل. — بالیق
جنسلیرى. * قناتلارنىق: قنات پيدا ايتىك.

قناة [ع.ص. مایع بوروسی، میزاب، مجرا،
قنال. صویا، مزارق.]

قناته [ع.ص. مایعات وضعنه مخصوص
قاب. بول آغزلى دستى.]

قنادیل [ع.ص. ج. قندیلر. ب: قندیل.

قناره [ع.ص. ب: کناره، قناره.

قناطیر [ع.ص. ج. قنطیرلر، کوپرولر،
کمرلر. ب: قنطره.

قناطیر [ع.ص. ج. قنطارلر، یوز رطل
ثقلانده اولان شیئرلر.]

قناع [ع.ص. باش اورتوسی. قلب زادی.
خرما دالندن تپسی.]

قناعت [ع.ص. بیکده ایچمکده اعتدال،
اقتصاد. رضا، مسرت، سرور،

فرح، حظ، محظوظیت، إنشراح. —
ایتمک: حظ و سرور دویق. * قناعتکار:

آزه قناعت ایدن، آز شیکله منون اولان.
* قناعتکارانه: قناعتکاره یاقیشاجق طرزده.

قنایق [ع.ص. ویا قینایق. یارمق مفعلی،
یارمغک چیتلایان یری.]

قنال [ع.ص. صویولی. ب: قنال.

قنایق [ع.ص. ویا قینایق. عیلامق، ذم
ونقییح ایتک. اکلنمک.

قناویچه [ع.ص. ج. قناویچه.
ع.ص. ب: قناویچه.]

قنب [ع.ص. چچککرك دیننده بولونان
ظرف، کاس. ج. قنوب.

قنب [ع.ص. کنوبر. بز بونی قناب (ت):
قناب (قناب) شکله صواقار ایجه

سیجیم معناسنده قولانیوروز.

قنبور [ع.ص. ویا قنبور. آرقه سنده بر
تومسکی اولان. اکری، بوکولش:

صبرتی قنبور. س. یومری، تومسک؛
قنبورلق. — لاشدیرمق: برآز تومسک

یایق. — لاشمق: قنبوری چیقماق،
بلی بوکولمک.]

[ع.ص. بزم قومرو دیدیکمز قوشک
قمری [یاوروسی؛ عربلر بویوکنه قریه

دیورلر. ص. بوقوشه منسوب: ب: قومرو.
[ع.ص. (عربجه دن اویدورمه).

قمریه [اوستی اورتولو، یالاری قسماً
سیره ک قفسلی ویا اچیق اطرافنی چچکک

ویا پراقلر صارمش منفرد کوچوک کوشک.
[ع.ص. ضبط ایتمه، تحت إطاعتیه آله،

قمع [غلبه چالنه، قهر ایتمه.

ققمه [ع.ص. یووارلاق مرکب حقه سی. مج.
[قتمه — سی: مفسد، قتان.

قمل [ع.ص. کهله، بیت.

قرو [ع.ص. ب: قارو.

قزیز [ع.ص. ویا قیز، قومیز. اکشیمش
قیصرای سودی.]

ققیص [ع.ص. کوملک. ج. اقصه.

قنا [ع.ص. ویا قینا (عربجه سی: حناء).
[صاجاری، آل ویا مقلری قمری به

بویایان معروف یشیل توز. — کیجه سی:
دوکون اجرا ایدله دن اول ترتیب ایدیلن

اکلنجه کیجه سی. — یاقق: قنسا دینلن
توزی چامور حالتده یارمق اوجلرینه و سائر

یرله یاپیشدیرارق بویامق؛ مج. اظهار
مسرت. — سونک.

قناب [ع.ص. ایجه سیجیم. ب: قنب.

قنات [ع.ص. ویا قانات، قناد. قوشلرک
اوپق، بالیقارک یوزمک ایچون

قولاندقلری چفت عضو، جناح، پر.
قاپو و یچره یی تشکیل ایدن و منتشه ایله

سوکله ره مربوط بولونان متحرک تخته ویا
قپاقلردن هریری. منسوجاندن بر شیشی

تشکیل ایدن پارچه لرک هریری: پرده
قنادی. دکرمن یلککلرنیک بهری. مج.

حمایه، إلترم. بورن دلیکلرنیک یانلرنده
بولونان آت پارچه لردن هریری. * قولی

قنادی کسلمک ویا قیرلق: قوت و قدرتی

قنبوط [ع.س. لانسكار عزم، یأس، امید.
سنزلک، املسنزلک، غم شدید.
ظلم. ویا قانی، خانی، هانی.
قنی [متروکدر. ب. هانی.]

قوا [ع.س. ج. قوتلر، زورلر، قدرتلر،
طاقتلر. ب. قوت.]

قوابل [ع.س. ج. قابلهلر. ب. قابله.
قواد [ع.س. ج. قاندرلر، قوماندانلر، سوق
ایندلر. ب. قائد.]

قواس [ع.س. اوق یابان. نشابی،
آوچی عسکر. ج. قواسه.]

قواسیه [ع.س. ویا قواسیه. آبی آغاج.
قواص [معیتنده کی محافظ. حکمه
خدمتچیسی، مباشر، محضر. بانقه کی
یرلرده محافظه ماموری.]

قواطه [ع.س. برجنس یشیل طوماتس که
طوشیسیده یاپیلیر.]

قواعد [ع.س. ج. قاعدهلر. ب. قاعده.
قواف [ع.س. حاضر آیاق قایی صانان تاجر.
* لاقیردی قوافی: دیدی قو-
دیی. * قوافضانه: حاضر آیاق قایی
صائیلان چارشی.]

قوافل [ع.س. ج. قافلهلر. ب. قافله.
قوافی [ع.س. ج. قافیهلر. ب. قافیه.
قواق [ع.س. آچیق یشیل یابراقلی اینجه
اوزون بر آغاج.]

قوال [ع.س. ویا قوال. ایچی پوش اولان
شیئلره ویریلن اسم. چویان
دودوکی. ج. اوستی = آلتی ششخانه:
آلتی اوستنه اویمایان مناسبتسنز قیافت.]

قوال [ع.س. چوق سوز سوبله، کوم.
زه، لافزن.]

قوالب [ع.س. ج. قالبلر. ب. قالب.]

قنبوط [ع.س. بودور برجنس کفال بالینی.
قند [ع.س. نبات شکری. ج. قنود.
قند [اصلاً عربجه دکادر.]

قندیل [ع.س. (ت. قانذیل). قنیل
واسطه سیله ایچنده زیتون یاغی
وسائره یانان آلت. سنبلاک برتک چیچکی.
= کجه سی: مېسارک کیچهلردن بری که
مناره لرده قندیللر یانار. ج. کور = آیا-
قده طورامایاچق، باصدیغی بری کوره.
میه جک درجده سرخوش. * قندیلچی:
قندیل یاپوب صاتان؛ قندیلاری یاقغه ما-
مور. * قندیللشمک: قندیل کیچه سی
بربرینه تبریک ایتک. * قندیلک: قندیل
قومغه مخصوص محل، قندیل کوننه مخصوص.
* قندیلای: قندیلی اولان؛ قندیلای تمنا:
کیمله رک آلی آشاغی قدر ایندیره رک
مکروا ایدیلن تمنا.]

قنطار [ع.س. (ت: قنار). اشیای طار
تمغه مخصوص آلت؛ قرق دوت
اوقدن عبارت آغراق مقداری. یکی =
یوز کیلوگرام. = آغاسی: وقتیه اوزای
تفتیش ایدن مامور. * قنطاری بلند:
آچیق کوزلی، آلدانز آدم. = جی: قنطار
یاپوب صاتون؛ آلتوب صائیلان شینلری
طاراتاق بونلردن بررسم آلان بلدی ماموری.
* قنطاریه: قنطار رسمی. ج. قناطر.]

قنطارون [ع.س. برنوع صاری چیچک که
زیتون یاغیه برلکده کور-
نشده طوناتاق کسشمس یرلره آبی کلن
بر علاج یاپولر.]

قنطره [ع.س. کویری، جسر. بویوک
بنای قدس، کمر، طاق. ج. قناطر.
قنهی [ع.س. ویا خانغی، هانکی. متروکدر.
هانکی دهامستعملدر. ب. هانکی.]

قنفذ [ع.س. ویا قنفذ. کبرپی. فاره.
= بحری: دیکیز کستانه سی.]

قنوت [ع.س. إطاعت، عبادت، قوللق.
اوامر الهیه یه إطاعت.]

قواله [س. دیکیز کسانده کی صلاح .
دام یا بلش عمل .

قوالیه [ای. س. ویا قوالیه . بر قادیله
رفاقت ایدن ارنک .

قوالیه ر [ای. س. خرسیتلیق ایچون فدا
جان ایدن بر صنف متعصب
جنگاورله ویریلن اسم .

قوام [ع. س. قائم و موجود اولمه . طور .
مه : بر ملکک قوامی عدالتله
اولور . بر شیکک مدار نظام ، ثبوت و وجو-
دی اولان خصوص ، مدار کون و وجود .
بر مایهک قویولق درجه سی . هر هانکی
بر شیکک بولونماسی آرزو ایدیلن درجه سی ،
تاو ، چاغ . * قواملاق : قوامه کلک ،
قویولاشق . آرزو ایدیلن درجه یی بولق .
* قواملی : درجه لازمه یی بولش اولان ،
قوامنده اولان ، تاوولی .

قوان [س. ویا قووان . ب : قوغان .

قوانق [ف. کندینه کوکنمک ، قورولق ،
تفاخر . ، قولتوقلری قبارمق .

قوانین [ع. س. ج. قانونلر . ب : قانون .

قواوپه راتیف [ای. ص. = شرکت :
وتوزیع ایدرک تمتعی اعضا لری آواسنده
تقسیم ایدن شرکت .

قوائم [ع. س. ج. قائم لر . ب : قائمه .

قوب [مه. قوایله باشلایان بعض صفتلرک
باشنه کلهرک تأکید و مبالغه بیان
ایدر : قوب قورو .

قوب [مه. یوقاریکی کله کیبدر : قوب
قوب [قوالی .

قوباء [ع. س. طوزلو بلغم . * قوبانی :

قوباء [ص. قبا ، بطل ، حنطال . تلفظ
قوباد و شیوه سی فنا .

قوبالت [ای. س. سرت ، کوره ک و قیرمز .
اعتراق بیاض بر معدن .

قوبای [ای. س. بر آز طلوشانه بکره یین
دیری اوله رق تشریحی تجربه لرده قوللانیلیر .

قوبور [س. اسطوانه شکلنده ایچی بوش
سرخانه دلیکندن آغاشی دوغروایتن بورو .

قوپارمق [ف. زوله چکوب آیرمق ، قیر-
ایچی قوپارمق ؛ چیچک ، ارنک قوپارمق .
استحصال ایتمک ، آلمق : یاره ، مساعده
قوپارمق . کورولتولو برحال وجوده کتیر-
مک : ولوله قوپارمق . قیامت - : مج .
یاغروب چاغبارق کورولتو ایتمک . * مج .
زنجیری - : چیلدریمق . مه . قوپاریمق .

قوپال [س. قیصه و یحسز . قونت ، طویاج .

قوپال [ای. س. صیجاق مملکتلرک مختلف
یاغلاجرندن چیقان رچینه که جلا
یاغقده قوللانیلیر .

قوپچه [س. دوکه . ایلیکلک ایچون قو-
للانیلان چنکلک دیشیمی . -
لامق : ایلیکلک . مه . لامق . م . لامق .

قوپک [د. س. ویا قاپیک . کوموش روبله
انک یوزده بری قیمتنده اولان
روس یارده سی .

قوپیق [ف. آیرلق ، ارتباطی قانماق . کو-
رولتولی ویا تهملکلی برشی ظهور
ایتمک : فورطنه ، اختلال قویق . فنا حالده
آغریق : یاغرساقلرم قوپور . اود - :
چوق قورقق . کولگدن - : ایچندن کلک ،
رضاسیله ویرمک .

قوپوز [س. لاوطیه بکرز برنوع چالغی ،
ربط .

قوپوق [ص. قویقش ، ارتباطی قالماش ،
آیرلش . مج . پاراسز ، زوکورت .

قوپون [ای. س. وعده سی خلولنده بدلی
ویریلهرک قوپارلق اوزره اسمام
وتحویلاته مربوط قاقض سنندی .

قوپوناکی [ای. س. قوللی بر نوع سر تیجه
قوپوناکی [دانتلا ، دانتنه .

قوپۇى س كوپك ، زاغار .

قۇپا [ى.س. صوقدى ، بارداق . بىرقوپانك
ئاستىغابايتىدىكى مقدار . ئىسقامبىل
كاغىدندە يۈرۈك شىكلىدەكى بىشكەر .

قۇپە [ى.س. دىت تىكرلىكى واپكى كىشىلىك
قۇپە] بىر نۇوع قىپلى آراپە .

قوپىلى .ى.س.عو . كوچوك روم چوچى .

قۇپىيە [ى.س. بىر يازىك ويا بىر سىمك
ئاصلنە باقارق چىقاريلان دىكر
بىر سورتى . بىر اثر سىمىك تىقلىد ايدىلىش
غى . = دىتتى : تىكارك كۈندىركى
مىكتوبىرك تىقىق ماكنىسىلە بىر سورتى
چىقاردىق دىتتى . = ا . : سورتى چىقارمىق .

قۇت [ع.س. اصلى : قۇە . زور ، كوچ ،
طوق ، طاقت ، قىدرت : بورادىن
اوراپە كىدەجىك قۇت يوقدىر . جىلادت ،
مىنات ، لىياقت ، مەھارت . تاثير ، نفوذ ؛
سىوزلىرىدە چوق قۇت وار . خاصە ، خا .
صىت : قۇە حافظە . شدت . (بىردىلتىك)
شوكىت ، قىدرت ، حول ، مىقدورت ، ئىقتىدار
وصولتى . (بىر موقىك) مىنات ، مىناتى . بىر
(بىرىنىك) مىنات ، مىناتى ، مىناتى . بىر
ھىدىك كىندى نىفسىنە قاچ دىفە ضىرب ايدى .
يەلجىكى كۈستىن اوستىدەكى كوچوك رىقمە .

= قىلب : شىجاعت ، جىسارت . = بىرمك :
مىناتىنى آرتىدىرىق ، تقوىە ايتىك ؛ جىسارت
بىرمىك ؛ مۇثر بىر ھالە قومى . * وار
قۇتىلە : بوتون قۇتتى قوللىنارمى . *

قۇتىسز : قۇتى اولمايان ، ضىقىف ، كوشك ؛
تاثيرى آز . * قۇتىنىمك : قۇى اولىق ،
قۇوت وطاققت پىدا ايتىك ؛ ساغلاملاشمىق ،
صىحىجلىشمىك ؛ دىھا مۇثر بىر ھالە القى ؛ مە .
قۇتلىدىرىمىك . * قۇتلى : كوچىلو ، زورلو ،
ساغلام ، قۇى . جى . قۇوت ، قۇوا (اصلى : قۇى) .

قۇت [س. طالع ، ئقبال . سىعادت . بىخت .
قۇت] * قۇتىسز : اوغورسىز مىمىتىسز ،
مىنجوس . * قۇتىسزلىق : اوغورسىزلىق . *

قۇتلاىق : اوغورلو مىمىتىلى اولىق . *

قۇتلى : اوغورلو مىمىتىلى ، مىسعود ، مېارك .
قۇت [ع.س. غذا ، آزىق ، رىق ؛ ما .
قۇت] كۇلات . = لىعوت : اولمىجىك
قىدر رىق . جى . اقۇات .

قۇترا [ى.س.ك . ويا قۇطرە . طولنە
قۇترا] ئىستىلە عرضى زىادە ئارىن ياپىلى
چوق بىلىكىلىكى .

قۇتلىت [ى.س. دانا و سائرەك ائىلە بىر
قابورغە كىمىكىرى ، پىزولا .

قۇتون [ى.س. پاموق . = بىلە : پاموق
قۇتون] (پىكى) (پىلىكى) .

قۇتە [ى.س. جارى قىشاقى كۈستىرىك ؛
دون ئىككىز لىراسى قۇتە ايدىلىدى .
قۇتە رىزە [ى.س. قىزىل دىمىرلە ياتقى ،
داغلامىق ، كى ايتىك .

قۇجاق [س. اوتورلىدىق زىمان بىلدىن دىز
قۇجاق] قۇچاقلىرىنە قىدر اولان قىسم :
چوچوغى قۇچاغىنە ائىش . اچىق قوللىرلە
كوكس آراسىنە صىغىيالىق بىر دىفەدە صا .
رىلوب قالدىرىلا بىلىن مىقدار : بىر قۇجاق
اودون . كوكس ، سىيىنە ، آغوش . =
قۇچاغى : كوكس كوكسە ، بىرىنە صارىلىق .
* قۇچاقلاشمىق : كوكس كوكسە بىرىنە
صارىلىق . * قۇچاقلامىق : قوللىرىلە صارىلىق
كوكسىندە صىقىق ، دراغوش ايتىك ؛ جى .
ئىحاطە ا . ، شامىل اولىق .

قۇجامان [ص. ويا قۇجەمان . ابرى ،
بويوك ، جىسىم .

قۇجامىق [ق. ويا قۇجامىق . ئختىيارلامىق .
قۇجامىق] * مە . قۇجامىق ؛ قۇجامىق :

قۇجىشمىق [ق. بىرىنە صارىلىق . بىرىنى
قۇجىشمىق] دراغوش ا . ، مىناتىق ؛ ايتىك .
قۇجىق [ق. صارىق ، صارىق ، دراغوش
قۇجىق] ايتىك ، باغرى باصىق .

قۇجىشمىق [ق. ائىق ، خۇبىلانمىق ،
قۇجىشمىق] تىلاش ايتىك ، قوشقۇلانمىق .
مە . قۇجىندىرىق .

قۇجە [ص. بويوك ، جىسىم : قۇجە داغ .
قۇجە] ئختىيار ، ياشلى : قۇجە قارى .

برخسته لۆكه آؤغيتلقه باشلار، فلج واولومله
نريت بولور، داءالكلب . ص. قودورميش.

قودوش . س. پزونك . ديوت .

قۇدۇق . س. آشك ياوروسى ، صيبا .

قودومان [ص. بويوك ، ايلرى كلن ،
رئيس . دارغين ، حدتلى .

قوده اين [ى. آقپوندىن چيقاريلان
بر ماده . قوده اين اوكسو .

دوكى كسر .

قور [س. ايغه يانمش كومور آلتى . =

دوكمك : اودون قور براتق .

قوربايه . س. ب : غرابيه .

قۇراق [ص. قورو ، رطوبتسىز، صوسز.
قوراقلىق ، صوسزلق .

* قوراقلىق : ياغموسزلىق : تو . قحط و غلا .

قۇرباغه [س. صوده و قاراده ياشايان
معروف حيوان . = جق :

كوچوك قوربغه ؛ ديل آلتنده حاصل اولان شيش

قۇرت [س. كوپكه بگزده ين معروف يير .

پوستى و بو پوستدن ياپيلان كورك . آسكى

— : پك قورناز . = ماصالى : برىخا و يالامق

ايچون سويلتن ماصال . = آغزى : كوشه لرده

بر برينه كچه جك صورتده ياييلان ديشلى

طوغرامه . = آياغى : بر نبات . = باغرى

(هارى) : بياض چيچك آچان كوچوك بر

آغاج . = بوغان : بر نبات . = پنجه .

— طرناغى ، قان اوى نوعى . = قاپاني :

قوردى طومتق ايچون قورولان طوزاق ؛

پهلوان او بولرلندن برى . = قولاغى : بر نبات

يرده سورون بر نوع آياقسز كوچوك حيوان .

— ينيكى : نخته لرده قوردك اويدىغى ير ؛

چ. عيب ، قصور ، نقصان ، شهبلى حال :

اونده مطلق بر قورت ينيكى واردر . *

قورتلاقمق : قورت پيدا ايتك . مه

قورتلايدرمق .

قورتارمق [ف. تملكه دن سلامت چيقار .

قور : دكيزه دوشنى قور .

مشهور : آسكى : قوجه راغب پاشا . مقتدر ،
مدبر ، بويوك ، فضيلتكار : قوجه حريف .

س. زوج ، قارىنك آر ككى . = اوغلان :

آيى . = باشى : كوى اختيارلىنك باشى .

— يه وارمق : اولمك . = عيش : داغ

چيلكنه بگز بر عيش . = سز : قوجه سى

اولمايان ، طول و باهيچ اولمشمش . = لق :

اختيارلىق : زوجلك . = لى : زوجى اولان .

— لاشمق ، — لامق : اختيارلامق .

[س. آر كك قويون . چ. سويلى

قوچ [وچسور يكي . = اتمكنه . = :

سسخى ، قاپوسى آچيق . = بويونى :

بر نبات ، قوتلى چشك . = قايچى : قوچارك

قويونلره صاليورلىسى و بولك موسى . *

قوچلانق : قوچ كى ياقق ، آزمق ،

يكتىلمك . * قوچغار : دو كوش ايچون

بسانمش ايرى قزچ .

قوچاچ [س. ويا قوچاش . آرابا سورن
آدم ، آراباجى .

قوچاق . ص. صلاحتى ، شجيم ، متين .

قوچان [س. لحنه ، مارول كى شيتارك

قالان قسمى . مصرك دانلرى چنتلدىكن

صوكره قالان قسمى قوپاريلان بر پاراغك

دفتره مربوط قالان قسمى كه ايچ بندنه بو

قوپارلمش كاغذك تدقيقه يارار . ص. قوچان

نبي سرت و ديك .

قۇچۇ [س. ويا قيجى . چوچوق لسانده

كرك . قوچو قوچوده ديرلر .

قوچى [س. حويات آنبارى . بر نوع

آرابا . * قوچيجى : آراباجى .

قودامان [ص. ايرى ، بويوك ، جسيم ،

المرى كلن ، متنفذ .

قودس [س. طاوق كومبى . محبس ،

دار محل .

قودورمق [ف. قودوز اولمق . چ. آز .

قوچ قوزق ، قير .

بارچه لايلاق بر حال المى . مه . قودورتق .

قودوز [س. حيوان اتدن و بالخاصه كويكدن

انسانلره سريت ايدن مددش

قوردون [ی. س. ساعت آسمغه مخصوص زنجیر، کوستک. قالینجه غیطان ویا ایپ. وقتیلر برنجی رتبه نشانک ایپک حائل. برحاک محافظه سیچون بکچی لره بکلتدیریلن خط. بر صره تشکیل ایدن طاش و سائر چیقمتیسی.

قورسه [ی. س. بدنی دوز طوتق و الیسه بیجیملی کوسترمک ایچون آلتیه کیملن بالینه لی یلک.

قورشون [س. ماویسی کول رنکنده قوق آغر و یومشاق معدن. تفنک و طبایحه ایله آتیلان صرمی. ص. قورشوندن یاپیش: قورشون بوری. = آتق: سلاح پوشاتق؛ چ. حرصله ایسته مک؛ بررلرینک علیهنده بولونق. = دوکک: قورشون آریدوب خسته مک اوکنده صویه دوکک کویا تدای ایتک. * قورشونه دیزمک: قورشونله اعدام ایتک. = قلم: طیشنده تخفه ایچنده غرافیت دیسلن بر معدن بولنان قلم کله یازی یازمغه یارار. * شیطان قولاغنه: = آمان قنار ایشتمه. سین! * قورشونلامق: قورشون قابلامق؛ پوستلرده ویا کومروکلرده بعض اشیایه قورشون کچیرلرک تخفلامق. مته. قور-شونلاتق. * قورشونلی: قورشون قابلامش. قورشون کچیرلرک تخفلامش. * قور-شون: قورشون رنکنده.

قورصاق [س. قوشلرک برنجی معدن سی حیوانات بجزه مک برنجی کرسی، اولتی. علی الا-طلاق معدن: ده قورصاغه برشی کیر-مدی. قورو ایجه باغصاق. ایجه قورو دری: داوول قورصاغی. * قورصاقلی: کرداننده اوری اولان، خوشه لی.

قورسان [یتا. س. دکیز خرسزی. * قورسانلی: دکیز خرسزلی.

قورغاز [ص. پک ضعیف و قورو. قورقاق [ص. قوق قورقان، خوف ایدن. جسامتسز، اودلک.

قور تارمق. صحت و عافیت و یرمک: خسته لی قور تارمق تر. تمیز محافظه ا. ناموسی قور تارمق. سربست و استفاده ایدیلیر بر حاله قوق: کوه پی رهندن قور تارمق. کری آلق: سندن قور تارمق. جزدان، م ثولیدن عفو ایدیرمک: جانی قور-تاردیلر. هدر اولماسنه مانع اولق: باری سرمایه پی قور تارمق! م. قور تارمق.

قور تلیجه [س. یر پالامودی و صاره ساق اوقی دنیان نبات.

قور تولق [ف. تهلکدن سلامتیه چیقق؛ قور تارمق. خلاص ورها بولق. باغی قویاروب قاقچ: برآت قورتولش. بولو-ندی پی یردن کندی کندینه قیرلامق، چیقق: ما کینه مک قولی قورتولش. * آلدن برایش قورتولماز: هرایش یایایلیر. * ایدن قازیقدن قورتولش: سابقه لی جانی، آدیسز.

قور تولوش [س. خلاص، رها، نجات، بایرامی. قاقچه، فرار، پوشاغمه.

قور تلیه [ی. س. معاملات تجاریه و سائرده واسطه اولان کیسه، دلال. قورجه [س. قاریشدیرمه. آذیرمه. قاشیه. = لامق، = لاشدیر-مق: قاریشدیرمق، آله مک، اوتدسسه بریسه طوقونق: قورچالامایک بوزارسکز. قاشیق، آذیرمق: جیبان قورجه لامق. ایچنده ده نذر اولدیغی دوشندن درینه آ کلامغه چالیشمق: مسئله پی پک قورچالا-مایک: آ لندن چاپان اوغلی چیقار.

قورجی [س. ویا قورجی. بکچی. بکی چریلرده بر صنف مخصوص.

قورد [س. ب: قورت.

قورداشن [س. بدنک قیزاروب قبار-مه سندن عبارت خسته لق. آ لرده چیقان سرمه قان چیبانی.

قوردله [ی. س. یر قاق یارمق اکنده ایپک ماش.

قورولۇق: تىكېر ايتىك، كېرىلىك، اوكونىك.
پىك او قدر قورولۇ: عظمتى بروضيت
اللىق: كوشيه كچمش قورولش.

قورنار: ايرى، اويالىق، آلداناز.

قورنو: ايتاس. اوتقىنىكە باروت قومغه
مخصوص آلت.

قورنە: موصلق آلتندە صو برىكن
اويوق طاش: حمام قورنەسى.

حق: حمامدە يىرىكسى. — كاتى: سىلخانىدە مېرى مامور. * دوكوندە

زورنايە حمامدە قورنە قوشمى: هر كور.
دىكى جاذب ايشە صالدىراق دونىكلك.

قورنىش: بريدوارك ويا بريدرك
يوقارى قىسملىرى ويا برىنانك

سائر اقسامى سوسلەين چىقىنىتلىر. پردە.
لرى طوتىق اپچون پىجرەك يوقارىسىنە

اوزاتىلان آغاچ ويا تخته.

قورۇ: صوسىز، رطوبتى پىك آز ويا
بوسوتون چىكىلىش اولان: قورو

آغاچ، قورو اوت، قورو هوا، قورو يىر.
چوقدن طولانوب آرتىق يىشىل اولمايان:

قورو جويىز، قورو اوزوم. ضعیف،
جىلپىز، لاغر، آرىق: قورو آدم. دوشە.

نەمىش، چىپلاق: قورو تخته. سادە،
قاتىقسىز، يانندە باشقە برىشىسى اولمايان،

پىك جاندىن اولمايان: قورو برىسلام، قورو
برىتشكر. افرازاق اولمايان: قورو اوكسوروك.

بوش، اصلسىز، يېھودە، نافلە، تاقىرسىز
وسىبىسىز: قورو كورولتو، قورو لاف.

خرجىسىز: قورو ديوار. عجر، طائىز، چا.
ذېەسىز: قورو برلوحە. — ايتىك: سادە،

قاتىقسىز ايتىك. — صوغوق: قارسىز ويا.
نمورسىز صوغوق. طوزى: — ايشى بولندە،

شېھە كوتورور حالى اولمايان. — قورويە:
يېھودە يىر، بوش بوشىنە، نافلە يىر.

— قەھو: تونز قەھو. — كچىك: اوبوز
ھلقى. كل. — سى: قورومش كل رىكى. تخته

— سى: تخته يىقى. — آرتىق رطوبتى
قالمامش شى: آرمود قوروسى. — لالىق:

قورقۇق: قورقوبە دوچار اولىق؛
خوف ايتىك. اورىتىك. جىسا.

رت ايدە مەمەك. چىكىنىك، ايتراز ايتىك.
اندېشە ايتىك. قورقۇدىغىنە اوغرامى:

قورقۇدىغى شى باشنە كلك. مە. قورقۇتۇق.

قورقۇ: — تىلىكە قارشىستندە حس ايدىلن
ويا قىرىق بر فلاكتى دوشو.

تىكىدن حاصل اولان ھىچائى، اندېشەلى
والىم تائىر، اورىكە، خوف، خشيت،

ھول، ىم: اولوم قورقوسى، بالان سو.
پىك قورقوسى. — سىز: قورقوسى اولما.

يان، پرواسىز: تىلىكەسىز، مخاطرەسىز،
— لى: قورقۇقنى مەجب، تىلىكەلى. — لىق:

قورقۇداجى شى: دوشمىك تىلىكەسى اولان
بىرلە ياپىلان پارەقلىق. * بوستان قور.

قولنى: يالكن كوسترىشى اولوب آلدن
ھىچ بىر ايشى كەين.

قورقۇد: — تلو، بولاماج كې شى.
سادە اون وياغىلە ياپىلان

طائىسىز حلوا كې بىرىك. — قورقۇج،
خوف، ياوز. بومعنا ايلە علم اولور.

قورقۇج: — قورقۇبىرن، خوف، اور.
[كودن، مدھش، مھىب.

— دولامە نوعى، ات ياران،
قورلاغان] دوموز بورنى.

قورلاق: — قورولور آلت، سلاح،
طوزاق.

قورمىق: [پارچەلىرى برآرايە كىتىدە.
ركىز شىكى لازىمى وىرىمىك،

چاتىق، دوزمىك، ترتيب ايتىك: ما كىنىي
قورمىق. ركىز و تائىسى ايتىك: چادىر

قورمىق. طولىلاق: مجلس قورمىق. يىر.
لشدىرىمىك، حاضرلاق: اوردو، سوفرا

قورمىق. زىبرىكى صىقىشىدىرىمىق: ساحت
قورمىق. نيت و تصور ايتىك، ذھننە

قورمىق، چوق دوشونىك، تخيل ايتىك:
مىصوت اولغى قورومش. عقل اوكرەتىك،

تشويق ايتىك. باغداش: آياقلىرى بالدىر.
لرك آلتنە آھلق او طورمىق. مە. قور.

دىرىمىق. م. قورلىق. ل. قورلىق ويا

قورودی . ضعیفله مک . کوکی — : بحر . بر
شیتدن اثر قالماق ، تمامیه توکمک ،
نسلی قالماق . قان — : معذب او . چوق
اوزولمک . * آنک ، دیک قوروسون ؛ بددعا .
قورومق [ق . حمایه وصیانت ا ، محافظه
بوایش مصرفی قوروماز : کاری مصرفنه
یتیشمز .

قورونتو [س . ویا قوردی . اصلی ایلما دیغی
حالدده ذهنده قورولان شیء
وهم ، خیال : خسته لغی قورونتودن عبارت .
— لو : وهم وخیاله تابع ، اصلسز شیلره
ذهنده وجود ویرن .

قوری س . اورمان . ب : قورو .
قوریدور [ی . س . عینی قانک اوطله لرینی
بربرینه ربطه یارایان صرفه
ویا امر . دار واوزون کچید .

قوز [س . جوز . کاغد اویوننده آلیچی
اوزلاشمق ، آ کلاشمق : سز قاریشایلر
بز اولنکله قوزمزی پای ایدرز .

قوزاق [س . اینک بوجکینک کندینه
یایدیغی عفظله . بعض اشجارده
تخمیری حاوی طوب . یووارلاق شیء . ب : قوزه .

قوزالاق [س . سرری آغاجک بر نوع
شیء . جیلیز ، ضعیف وکوچوک قالان شیء .
قوزغون [س . بویوک قارا قارغه . —

قوزغون [دیزی : بحر جزر * قوز-
غونی : قویو سیاه * قوزغوئجق : حبسخانه
لرک قابولرنده کی دمیر پارمقلقی بجره .

قوزموپولیت [ی . س . بوتون دنیایی
وطنی عد ایدن . ملیت
فکریله علاقه سی اولمایان .

قوزموغرافیا [ی . س . ییلدیزلرک حر-
و کائناتدن بحث ایدن علم .
قوزموغونی [ی . س . کائناتک تشکیله

عابد برسیستم ویا نظریه .

ایصال لغی کیدرک قورو برحاله قومق .
— لائق : مط . کندی بدنک ویا آللرنک
ایصال لغی کیدرک . — لق : قوروشیک
حالی ، ضعیفک .

قورو [س . ویا قوری . اورمان . — جی :
محافظ ، اورمان بکچیس .
— اق : اورمانلق .

قوروت [ی . س . فریتیندن کوچوک بر
نوع حرب سفینه سی .

قورومتق [ق . قورو برحاله قومق ، صوی
چکدیرمک : باناقلق قورومتق .
قانی — : جفا ا ، اذیت ویرمک . کوکی
— : نحو اینک ، هیچ بر اثر براتمامق .
م . قورودلق . مه . قوروتدیرمق .

قورومتق [ق . ویا قورومتق . بر بکچی به
بکلتمک ؛ بکچیله ، چیتله ،
خدیقله محافظه اینک .

قورودان [س . حیوانک بورنده میک
حاصل ایدن برخسته لق .

قوروق [س . اولماش اوزوم ، اوزومک
یشیل واکشیسی .

قورولتای [س . قورولقدن . مجلس ،
آنچمن ، شورا ، دیوان .

قورولمق [ق . ل . کبر ا ، کبرلنک ،
اوکومک . عظمتلی پروضیت
آلق . م . عقل اوکردلک ، تشویق یدلک .
ب : قوروق .

قوروم [س . بنا ، رکز ، تأسیس : بو
کوشکک قوروی . خلقت .
یارادیلش : دنیا قورومندن بری . کبر ،
عظمت : قورومندن یانه وارلماز . ترتیب ،
هیئت ، شکل : او قورومده . اوچاقلرده
طوپلانان ایس . * قورولمی : کیرلی ؛ ایلی .
[ی . س . بر مجلسده ویریلن وایت
قوروم معتبر اولماسیچون بولوملغی
لازم کن اعضا مقداری ، نصاب اکثریت .

قورومساق س . دیوث ، یزونک .
[ق . یاشلغی کیدوب قوروقالق :
چاشیرلر قورومادی ؛ آغاج

قوسىم [ى. س. البسه ، اثواب طاقى .
قوسىموم * قوسىمومك : برطاقم البسه يە
مخصوص ويا ياقىشىر اولان .

قوسقوس [ى. س. پىلاولىق ، چوربالق اوراق
قوسقوس ويا وورالاق خور دانەلرى .

قوسقون [ى. س. حيوانك قوروغى آلتە
كچىرىلن واكىرە مەربوط اولان
ايپ ويا قايش . * قوسقون دوشوك : جى .
حال ىدباردە اولان . * قوسقونسىز : جى .
پرىشان . * قوسقونە قوت : قاچق .

قوش [ى. س. هوادە اوچان معروف حيوانكە
اون بىك قدر نوعى وارد .
ياشلى آتك صاغرىسىندە تونى دوكونلر .
— باشى : قوش باشى بويوكلىدە اولان شى .
قوش باشى كىباب ، قار . — پالازى : قوش
ياوروسى ، برنوع مەلك بوغاز خستەلى .
— دىلى : ھىجايە برف علاو سىلە سولەن
لسان : سولە بىرنە سوفوى لەفەنگە كى .
دېش بوداق نوعى . — سودى : بولونماز
وآلە كچىز شى . — قونماز : صوبى امىلن
سرت قابوقلى سىزە . * قوشباز : قوش
بىتىشىرن ، آلوب صاتان . * قوشچى :
وقتىلە كبرا دائىرلەندە آجى قوشلارە باقان
آدم . * قوشخانە : قوشلارە مخصوص محل
كوچوك تجرە . * قوشلاق : آلا نالجق
قوشى چوق اولان يىر . * قوشلىق : اوكلە
وقتى ، اوكلە يىكى : بويوك قوش قفسى ،
قوشخانە : پىلاولىق تجرە . * كىچە قوشى :
بايقوش : جى . كىچە اويومايان . — يى :
كنور تىمى . * قوشمار : قوش طوزاغى .

قوشات . س . بوورلان اوغلاق .

قوشاتق [ف . قوشاق و كىر باغلاقتى .
صارق ، محاصره .

قوشاق [ى. س. نلە باغلانان شى . ديواره
قوشاق فاصله ايله قونان آغاج طوغلە
وسائىرە صرەسى . قابو وسائىرەك اوقەسىنە
اورولان دىركلردن جىرى . — چوزمەك :
دفع حاجت ايتەك . * قوشاقلامق : قوشاقلە
باغلامق ، صاغلاملاشدىرمق .

قوزمولۇرى [ى. س. مەتافىزىكك كا
نىيەن و كاشاك ذەنلە
اولان مناسىتەن بحث ايدىن قسى : منتظم
بر كل اولان كاشاك قانولرىنى تفتيش
وتفحصلە اوغراشان علم .

قوزمەتىك [ى. س. وجودك اقسام خا .
رجبەسى كوزللىشدىرمەك
وتازە طوتىغە يارايان مادە .

قۇزۇ [ى. س. ويا قوزى . قوبون ياوروسى .
ميوئەك يانى باشندە بويون كى .
چوكى . اوصل ، يوشاق خويلو . جى .
اوقشامق ، يالوارمق الخ . ايسىلەيكى زمان
قوللانپان بر سوزدر : ھايدى قوزوم ،
شوايشى ياپيور ! — دىشى : چوجوقلردە
ايلك چيقان دىش . — قولاغى : رنىات .
— كستانەسى : كوچوك كستانە نوعى .
— كويى : صارى برمائطار . — جق :
كوچوك قويون ياوروسى . * قوزوجىم ،
قوزوم : ياوروم ، ايكى كوزم ، شىكرم .
— لامق : قويون يارولامق : يانى باشندە
كندى جىستىنن كوچوك بردانە پىدا .
جدول ايله چىزىلن خطك يانندە خفيف بر
كولكە پىدا اولقى .

قوزە [ى. س. ايكى بوجىكك كندىنە ياپدىقى
ايىك محفظە . يووارلاق شى .
موم اوزرىنە باصلمش مەرك بوزولماسى
ايچون اوستنە قونان قىاق .

قۇزەن [فر . س . عوجە وداينىك ويا خالە
وتىزەك اوغلى .

قۇزەى [ى. س. داغلارك كونش كورمەين
وزى . مقابلى : كونهى .

قۇزىن [فر . س . عوجە وداينىك ويا خالە
وتىزەك قىزى .

قوس [د . قو ايله باشلايان صفتلك اولنە
كلەرك مبالغە وئا كىد بيان ايدىر :
قوس قوجە او .

قوس [ى. س. ياي ، كىان . محيط دائرەك
بر پارچەسى . اون ايكى بر جىدن
برى . — قزح : الكم صاغە ، غ . قسطن ،
قسطنى ، قسطنىيە . جى . اقواس .

ياغى قوشمش . قان — : بچ . چوق اذيت
وجفا چكمك . مە . قوسدومق . م . قوشلمق .

قوشموق [س . ويا قوشونتو ، قوشوق .
قوشلان شى .

قوشوق [س . قوشولش ، قى ايدىلش .
س . قوشومق .

قوشان [س . متعدد دىمىرى بويوك بولتى .
قوشا [س . ماند برە ايچىندە حيوان قايماقە

قوشا [مخصوص بولمە . ب : قوشا .
قوشا [س . ويا قوشى . ايچىنە برشى قوشما

قوشا [مخصوص كوچوك محفظە : بويە ،
شكر ، توتون قوشوسى . كېلەك سكرە

برى اولان حبوبات اولچىسى : اوچ قوشو
آرە . طوپلو ومنتظم برشىدن كىنايە اولور :

قوشو كى او . * عقل قوشىسى : يك مفسد . قايالى
عقللى : فساد قوشىسى : يك مفسد . قايالى

— : بچ . معلوماتى اولدىنى حالده كوسترە
مەين : سرمكتوم ، ايچى بللى اولمايان .

قوشالامق [ق . ت : قوشالامق .
قوشالامق [آرقەسنە دوشمك ، تعقيب

ايتك . بكمك . خبر وىرمك ، غمازلق ا .
قوشان [س . ويا قوشان . آرى يوشاسى .

قوشان [طوب ويا طبابچەك قوشونىلە
باروتى احتوا ايدن معدنن ويا مقوادن

إسطوانە . — اوتى : يوكسوك اوتى ،
كوان . — چىچكى : آرى اوشن ، اوغل

اوتى نوعى . * آرى قوشانى : بچ . يك
غايەلىق بر .

قوشان [س . ويا قوشان . تعقيب ايدن ،
قوشان [آرقەسنە دوشن . يل — : روز .

كارك اسىنتىسنە كورە حرەكت ايدن شى :
ساعتك اوزون ايكنەسى .

قوشمق [ق . طرد ودفع ايتك ، دىشارى
قوشمق [آتمق . ردا ، كرى چوهرەك ،

قبول ايتكەك . تعقيب ا . آرقەسنە
دوشمك . غمازلق وناملق ايتك . مە .

قوغدومق . م . قوشمق .
قوغو [س . بونى اوزون غاغاسى سىياھ

قوغو [بر نوع قاز .
قوشاق [ق . بلكە قوشاق باغلامق .

قوشاق [كىينوب — : حاضرلاقمق .
ايدن قوشاق — : فقرە دوچار اولق .

قوشاق [ق . هپ برلكەدە قوشمق .
قوشاق [اوشمك . تىكپو ايتك .

قوشاق [س . اورىكە ، قورقە . خويلاقمە ،
قوشاق [پىرەنە . — لاق : بر آز

سزەرك خويلاقمە ، قورقە باسلامق .
قوشاق [ق . سرەتلە يورومك ، ايلرىك .

قوشاق [مە . إستاندا ، ضم وإضافة
ا . : خالقه شريك قوشق كفردر . برلكەدە

كوندومك ، ترفيق ا . : قافلىە بر ايتكى
زاندامە قوشمشلر . حيوانى آرابا وسائرىە

باغلامق : آراباى حاضرلامق . ترتيب وتنظيم
ايتك . مە . قوشدومق . م . قوشمق .

قوشما [س . قوشمق فىلى ، عاميانە بيت .
قوشما [قوشوق : رقص هواسى .

قوشىدى [س . يارداچىلر ، غيرتكىشلر ،
قوشىدى [عونه . طرفكېرلر ، توابع .

قوشو [س . سرەتلە يورويىش . يارىش :
قوشو [آت قوشوسى . رقص هواسى .

قوشوق [س . بر نوع رقص هواسى .
قوشوق [قوشمەك بر نوعى .

قوشوم [س . آرابە حيوانك آراباى
قوشوم [چكمە مخصوص طاقى .

قوش [مە . قوشا . باشلايان صفتلر
قوش [اولنە كىلر ، كىدومبالغە بيان

ايدن : قوش قوشە داغ .
قوش [س . اورتمەسى شيشكىنچە بر

قوش [نوع سىپت ، خرما سىپت .
ترە . انسان وياحيوان قىبورغەسى ، إسكلت .

قوش [ق . شيشمك ، قىبارمق ،
قوش [كېر ، تفخر ا .

قوش [ق . معدەدە كىنى شدتله آغزندن
قوش [طشارىە آتمق ، غشيان ،

قى ، إستفراغ ايتك . تو . قوت وشدتله
خارجە آتمق : طوپلر دىمىر وأولوم قوشار .

بچ . تفهه ا . باغىراق سولمك : برطاقم
كفرلر قوشدى . كندى كندىنە ياغى ،

بوياسى ، صونى چىقارمق : جويىز كاغده

قوغوش [س. قشله لرده ، مكتبلرده
يا تافرك بولونديغي بويوك اوپله .

قوغۇق [ص. ايچى بوش ، اويوق ،
دليلك . س. اويوق شى ، دليلك .

قوغه [س. صسو چككه ويا طاشيغنه
مخصوص آغاچدن ويا معدن
قاب . بوكا بگز قاب : سورتو قوغه سى .
ج. عو . ناموسىز ، عفتىز .

قوغه لق [س. ساز نوعدن بر جنس
حصير اوق ، تولى ساز .

قوغىجى [ص. تمام . غماز ، منافق .

قوف [ص. ايچى بوش : قوف جوسز .
ج. جاهل ، برشى بيلمه ين .

قوفانا [س. لوفر باليغناك بويوك جلىسى .

قوفه [س. خرما دالارندن ياپيلوب زيقته ين
ودجلاهده ايشله ين بر قايق .

قوق [س. غازى آلمش معدن كومورى
كه دومانى پاك آزدرد .

قوقا [س. نازجىل دىلين بويوك هندستان
جوزى آغاچنك كوكى .

قوقا [ى . س. پهروده يتيشن كوچوك بر
آغاچ . - قوقا يراقلى قهوه ، چاي
كبي منهدر . چيكننديكى زمان آغزله معدنه ك
حسى ابطال ايدر و بعضاً غذا يرينه ده
كچر . يراقلى آترله معامله ايدىليرسه
قوقا ين ميدانه چيقار .

قوقا ين [ى . س. قوقانك يراقلىرندن
استحصال ايدىلن حسى ابطال
ايدىجى برماده كه صوك زمانلرده مع الاسف
آتفه كى بورنه چكرك استعمالى مودا اولمشدر .
[س. سانسار نوعدن فنا
قوقارجله] قوقان بر حيوان .

قوقارد [ى . س. هر ملت كوره ردى
دكيش وياشلقده طاشيخان
علامت ، نشان . قوماش وياشريدن فيونقه .

قوقلاشمق [ف. بر برى قوقلامق . ج.
اوپوشمك ، بيلمشمك ، طانيشمق .

قو قلامق [ف. بورنله قوقوسى آلمق ،
قوقوسى دومغه چالشمق .

كل قوقلامق . مته . قوقلاتماق : قوقوسى
ديورمق : ج. پاك آز ويرمك ؛ (قوقوسى
بيله) قوقلاتماق : هيچ ويرمهك ، دريغ
ا . س. سيزيرمهك . م . قوقلاتماق .

قوقلا [س. ويا قوقله . بيك . ج. اوراق
تفك آدم ؛ برينك آنده اوپونچاق
اولان آدم ؛ سوسلى ، شيق .

قوقش [ص. فنا قوقو پيدا ايتش ،
بوزولش . ج. نبيل .

قوقق [ف. قوقو ويرمك . تعفن ايتك .
بوزولق . وقوى اولدن حس
ايدلك . مته . قوقوتماق .

قوقو [س. چوقوق لساننده يهورطه .

قوقو [س. بورنله حس ايدىلن شى ،
راشعه ، لكهت . لوانطه .

قوقوت [س. خفيف مشرب قادين .

قوقوروز [س. مصر بوغدىلى . ج.
سيورى وچيركين شى .
- لانتق : ديكلكه ، قورولق .

قوقوز [ص. پاره سز ، زوكورت . - لامق :
پاره سز قالمق .

قوقوله ته [س. ياغوزدن محافظه ايچون
باشه كچيريلن باشلق .

قوقوليه [س. ايلك قوزه سى . - جى :
فالجى چنكانه قارىسى .

قوقوماق [س. بايقوش جنسندن بر
قوش .

قوقونا [س. فرنك قارىلرينه ويا خاصه
روم قارىلرينه ويريلن عنوان .

قوقه [س. برنوع يكيچرى باش كسوه سى .

قوكت [ى . س. ويا قوكت . خوشه كرده .
جك شيلار يايان ، كندىخ
بكنديرمك ايستين . فندىقچى .

قول [س. اسير . كوله ، عبد . مخلوق :
اللهك قولى . وقتيله اسيرلردن
عسكره آلنان فرد ، نفر : قابو قولى .

طولنده بر مقباس . * قولاجلامق : قولاجله
اولچمك : قوللرني اوزاته اوزاته يوزمك ؛
اوزون اوزون آدملارله يورومك .

قولاحان [س. چابول و سرقت نيتيله
كزوب دولاشمه .

قولاق [س. ايشيشمه عشوي . كوش ،
اذن . برشيته اوجندن مربوط

پارچه . — اصمق : سويلدن سوزي قبول
۱.، دقتله ديكلمك . * آلى قولاغنده : حاضر ،

هيا . كوز — اولق : كوزه تمك ، دقتلى
داوراق ، حفظ وصايات ايتك . — بوكك :

تشبيه و اخطار ايتك . — توزى : قولاغك
دليكى اوسته كن شقاق قسمى . * جان

قولاغيله ديكلمك : يك دقتله ديكلمك .
* قولاغى ديك : دقلى ، ذكى ، فطين .

دوده — : يك آزشى . * مسافرى اولق :
بر آز ديكلمك . كله — يرنده : ييجىلى ،

اوستى باشى دوزكون . * قولاغه قومق :
توصيه ايتك ، ايشيتديرمك . * طواشان

قولاغى : بر اوت . * قوزى قولاغى : بر
نوع سبزه . * شيطان قولاغنه قورشون :

آمان كيمسه ايشيشمه سين ! ، نظر دكمه سين .
— طولغوللىق : ايشيشمكه حاصل اولان جزئى

معلومات . — قبارتمق : بللى ايتكسرين
ديكله مك . بر قولاقدن كيروب بر قولاقدن

چيقمق : سويلدن سوزى ، نصيحت طو-
تماق ، اهميت و برمه مك . — كيپيشده

اولق : حقيقظ بولونمق . — ورمك :
ديكله مك . * قولاغى آغير : زور ايشيدن ،

صاغرجه . * يرك قولاغى وار : برشى
نه قدر كيپيشده سويلدسه ينه ديوبلور . *

قولاقچين : باش كسوه سنك قولاغى اورتن
پارچه سى . * قولانلى : ياناغان ييچاغى .

قولان [س. اكلى قوشاق ؛ باصى ايتك .
حيوانك يلى آلتندن كچن اكزه

مربوط باغكه اكزى حيوانه ربطه خدمت
ايدر ؛ چادر كنارلرله ديكيلن اكلى شيريد .

صالينچاق ايچى . — اورمق : صالينچاقده
آياقده قارشى بللى صالانمق . — يري :

حيوانك بلنك اورته سى .

— اوغلى : كوله اولادندن عسكرك ، بعض
عسكركى خدمتارله موظف برصنف خلق . *

قولكز ، قوللرى : بن ، بنده كز . * قوللق :
بنده لك ، هوديت ؛ عبادت ، طاعت .

قول [س. انسان بدنك اوموزدن اصيلى
اولان قسمى ، اوموزدن بارمق

اوجلرينه قدر اولان قسم . حيوانك اوڭ
آياغى . السه نك قوله مخصوص اولان قسمى .

شعبه ، قسم ، بولوك : طونه نهري برقاق
قوله آريلير . آغاج دالى . درين وصيقيشيق

عسكركى خطى . امنيت و تقطيع خدمتى كورن
بر قسم عسكرك . اويونچى طاقى : ظهورى

قولى . قول كى اوزون آغاج ، دمير وسايله .
بعض آلتك صابى ، طولولاجق يري . —

اتمق : داغلمق . — آغاسى : اكيدن يوز
باشى ايله بيكباشى آراسنده بر رتبه . —

اوردو : اوردونك اك بويوك جزؤنردن
برى ، تخميناً يكرمى بيك نفر . — اورمق :

آشاغى يوقارى دولاشمق . * قولنى باغلا-
حق : عجز ، سربستجه حركته مانع اولمق .

— بورمق ، بوكك : غلبه چالق ، قهر .
— قانات قالماق : چوق يورولمق . *

قولنى قاناديني قيرمق : برشى ياپامايلاق بر
حاله قومق . — كىي : قول قالينلغنده .

— كزيمك ، قوله چيقمق : امنيت عامه
اچون بر يري دوروتفيعيش ايتك . * قوللق :

ييلكه ، قوله طاقيلان شى . * قولچى :
بكجى ، غارديان ؛ خدمتجاره قابى بولان .

* قولداش : آرقداش ، مدين ، يارداق .

قول [ع. س. سوز ، لاقيردى ، لفظ .
— ايتك : سوزلشمك . — مجرد :

إنبات اولونمايان سوز . — خود : كندى
سوزى . * قوللا : سوزله . * قولاشمك :

سوزلشمك . * قولنامه : برمقاويله هاوى
كانغد . * قولى : سوزه متملق . ج. اقوال .

قولاپه [س. آق سائز ديككى ذيلن نبات .
[س. انسان قوللرني افق اوله رق

قولاچ [س. يانه آچديبى زمان بر اوجندن
اوبر اوجنه قدر اولان مسافره . آلتى قدم

ميخانه ي ايشلتن ؛ يوزه قارشى مدح
ايدن . * قولتوقلامق : قولتوغنه كييرمك ؛
يوزه قارشى مدح ايتك . * قولتوقلى : قول
دايا باجق مسندلرى اولان .

قولچاق . يوكدن اورمه آلدوده .

قولرا . ويا قوللار . سارى برخستلىقكه
صيق صيق لاستفراغ و لغوط ايله
شدتلى وجع علامتلاردير .

قولزا . قمچىلارلان برنوع لخنه .

قوللاب . برنوع چرخ . منتشه .

قوللامق . قوزده تىك ، بىكده مك ،
ترصد ايتك . قايرىمق ،
حمايه ايتك . يوقلامق ، آراشديرمق .

قوللانق . استعمال ا . ايشلتمك .

تصرف ايتك : و برديكم باره ي اى قوللان .
يىوب ايچمكى ويا چمكى ايلج . عادت ايدىنك :
توتون ، انفيه ، واقى قوللانماز . احتياجى
تامينده بولوندىمق : بواقى ، بوخالى ي چوق
قوللاندىم . سورمك ، سوق ايتك : آرايه
قوللانق . مدارا ا . ايحسانه كوره معايله
ايتك : اوادم عكسيدىر كنديسى قوللانلى .
معايله زوجيه ده بولونق . اغز — : كندى
مقصدينه كوره اداوه لسان ايتك . بوله
— : اسراف ا . اسيركه مه مك . خور
— : ايچينمىنه ، بوزولمىنه اهميت وير-
مىرك استعمال ويا استعمال ا . قهر
آلتنده طوق . مته قوللاندىمق . قوللانق .

قوللانيش . اراحتلىق ، اويفونلىق . *
قوللانيشلى : اويفون ، استعمالى قولاي
راحت ، قوللانيشلى .

قوللىق . قوره غول . نوبجى قوللوسى .
* قوللجى : قوره غول ضابطى .

قوللكتور . دينا موده كى باقىر
ال .

قوللكتيورمه . مسائل اجتما
عه نك حلى عوملك

قولاى . زور اولمايان ، زخمتمز .

تدبير : برقولايى بولمى . حه . قولايلىق .
* قولايجه : اولدقجه قولاي ، زخمتمز ؛

ميهولته . * قولايجه جق : يك قولاي
اولدق . * قولايلاق ، قولايلاشديرمق :

قولاي برحاله قومق ، تسهيل ايلك ؛ تدبير-
مك ياقلاشديرمق . * قولايلاشمق : قولاي
اولق ، بيشمكه آز قالمق . * قولايلاق :

تسهيل . ختمه تقرب ايتديرمك ؛ كسب
ميهولته . قريپ ختام او . * قولايلاشديرمق :
قولايلاق ، تسهيل . * قولايلاق : كسب

ميهولته . بيشمكه ياقلاشمق . * قولايلىق :
زخمتمزلىك ، سهولت ؛ چاره ، تدبير ،
واسطه ؛ وقت و حال مساعدى ، ضرورت

ضدى . * قولايلىق : زخمتمزجه . *
قولايلىقى : قولايجه ، زخمتمزجه .

قولب . قابلك آل ايله طسوتوله جق
ليرى . بهانه ، سبب ، وسيله .

هر شيته بر — طابق : هر شيته ايشنه كلن
طرزده كوتلر مكم ، تاويل ا . معنايرمك ،
ذيل علاوه ايتك . يومورطليه — طاقان :

هر شيته بر بهانه آرايان ، چاناجق بريرى
بولان . — طابق : برشى ازيدورمق ،
بهانه بولمق .

قولبه . كلبه . چوبان ، بكجى وسائره
باريغاسنه مخصوص درمه چاغه
بكجى قلبه سى . يك كوچوك فقير اوى .

قولتوق . قولك اوموزه برلشديكى
يرك آلتنده كى اويوق . كنار ،
كوشه ، تنه اير . صاپا بريرده عادى ميخانه ،

قولتوق ميخانه . شعبه . قولدايامنه مخصوص
يرلر اولان بويوك صه ايله . يوزه قارشى
مدح ، مداهنه . زفاف كونى . كوئينك

كلنى قولتوقندن طوتارق اوپله چيقارماسى ؛
كلنى قولتوغه ويرمك . — قبارمق : تفاخر
ايتك . — ويرمك : يوزيشه قارشى مدح

ايتك . * قولتوغه تىك : يوزه قارشى
مدح دن خوشلاق . * قولتوقلى : ا-كى
شيتلر آلوب صانان ؛ قويتو بريرده كى

استفاده سيجون بوتون و سائط استحصاليه نك
مشتراك استعمالنده بولان سيستم : قارل
مارقس قوللكسيونيزمه نك مؤسسلر ننددر .

قوللكسيون [ى.ى. يكدىكريله منا-
مجموعه : بول قوللكسيون .

قوللج [ى.ى. ويا قوللج . شدتلى وجع ،
عيزى . قيرمق : اوغوشد يرمق .
ى.ى. بر يردن دىكرينه كچيله-
قوللار [جك محل ، كچيد ، دهليز .

قوللچقه [ى.ى. يومورطه يه ياتان ويا
ياغق اوزره بولنان وياخود
جيوجى چيقاروش اولان طاق . مج . تنبل ،
يردن قلداماز .

قوللديوم [ى.ى. سورولدىكى شينك
اوزونده درى كې بر طبقه
تشكيل ايدن مابع .

قوللورديده [ى.ى. اسقورمو باليغناك
كوچوكى .

قوللوسال [ى.ى. حندن فضله بويوك :
قوللوسال برهيكل . مج . چوق
كنيش : قوللوسال برتشيت .

قوللوم [ى.ى. ياك قولى .

قوللون [ى.ى. بر ياشندن كوچوك اشك
ياوروسى . ى.ى. عمود ؛ يازى
ستون . * قوللولايق : ياورولايق .

قوللوني [ى.ى. كيدوب ديكر بر محله
اقامت ايچون ملكتدن چيقان
اهالى . بواھالينك يرلشدىكى ملكت ، مستملكه .
ى.ى. ويا قوللا . بوز وقيزيل آراسنده
بر زنك . ى.ى. بو ونكده ات .

قولله [ى.ى. وياخود قوللا . سورولدىكى شينى
سرتلشديرن بر ماده كه عيني زمانده
ياپيشد يرمفده يازار . طوقال . ملاق :
كوملك و سائره قولاى صويه باتيراق
اوتولهك ؛ طوقال ايله ياپيشد يرمق . م .
قوللاقمق . م . قوللاقمق .

قوله [ى.ى. غدا . ب . قله .

قولهج [ى.ى. بر جاعت طرفندن تاسيس
و ادامه ايديلن و اكثريا دولتك
ياردىنى كورن اورت تدريساتيه مخصوص
بويوك مكتب : روبرت قولهج .

قوليس [ى.ى. تياتروده صحنه نك كور-
يسته بولنان قسم .

قوللوز [ى.ى. اسقورمو نك ايرى كوزلو
جنسى . كوچوكى : قوللورديده .
ى.ى. بعض قيارك اوفالانماسدن حاصل
قوم [اولان معدنى توز ، سرت دانلى بر

نوع طوبراق ، ديك ، رمل . مئسانه ويو
بركده حاصل اولان طاش . آرمود كې
بعض ميوملرده بولنان سرت و اوراق قوم
كې دانلر . قاشلارك اوستنده اوراق بىلكلر
چوقلقدن كىنايه اولور . كنى : غايت
چوق . * قومسال : قوملق ير . * قوم-
ملق : قولى چوق اولان ير . * قوملو :
قوم كې دانلر اولان ، ايچنده قوم بولنان .
ى.ى. قبيله ، طاقه ، عشيرت ، شعب ،
قوم [خلق ؛ امت ، ملت . مج . اقوام .

قوما [ى.ى. خستهلى ويا بويوك برياره
نتيجهسى اولورق اولومه ياقين
مادى بىتكىنك ، درين اويقو .

قوماار [ى.ى. داغ كللى . نختهسى قيرمى
برجنس آغاچ . ب . قار .

قوماندا [ى.ى. عسكرى امر و اداره .
حكم ؛ امر .

قومانداريه [ى.ى. قيرىك مشهورلاري .

قوماندان [ى.ى. ويا قوماندار . بر قطعه
عسكريه نك باشى : اورودو
قومانداى . و تپهسى نه اولورسه اولسون بر
كې اداره ايدن بحريه ضابطى . * قوم-
مانداى : قوماندايه منسوب .

قومانديت [ى.ى. ايله بر تجارت شركتى
كه مؤسسلرندن بر قسمى
معاملاته هيچ بروجهله مداخله ايتپهرك
ياكز مقتضى سرمايه ي وىرر .

قومانيه [ى.ى. ك . سفينه مرتبانك
ارزاق و ماسكولتى .

قومشو [۱] یاقین اولان ، یاقینده اوطو-
ران . س . برینک یاقی باشنده
یاقامت ایدن کیمسه .

قومق [۲] ویا قومق . وضع او . ا . براتی
برلشدیرمک : کتانی یرینه قو .
توک ایتمک : صوکره قومق . مساعده . ا .
براتی : ضرری یوق ، قو دیسین . نصب
وتعیین ایتمک : کندیسینی واپورلره مخلص
قومشار . یوکلمک : بومرکبه چوق یوک
قومایک . آتش : آتشی حاضرلامق ؟
طوتوشدرمق . آد : : نسیمه . ا . ادطالق .
آزایه : : توسط ایتمک . آلدن : : ترک
ایتمک ، یاپماق . اورتیه : : إظهار
إبراز ، اثبات ایتمک . اوسته : : آویرمق
فضله لاشدرمق . باش : : سردن کیمک .
بعث : : یادس طوتوشمق . برطرفه ، بریانه
: : آویرمق ، صاقلامق . بوش : : محروم
براتی . یانه : : انتقامی آلامق . یوله : :
دوزلتمک . یوله : : کوندومک . م . قومق .
قومقومه [۳] مرکب حقیقی . ب :

قوموناتور [۴] الکتریک جریان
استقامتی تبدیه یایان آلت .
قومود [۵] بر قاج کوزلو اخشاب
دولاب ، قونسل .

قومودور [۶] ای . س . ک . بولوندیغی صفینه
سنباق کشیده سنه حق
اولان لوانک مادوننده بویوک ضابط .

قوموزیرمه [۷] ای . س . بی یشک سعادت
تأمین ایچون خبرایه شرک
مسأله تقسیم دوشونلرک ، اموال
واملاک مشترک اولماسی قبول ایدلرک
سیستمی .

قومونیسیت [۸] ای . س . قوموزیمه طرفدار
اولان واکامنسوب بولنان .

قومه [۹] قومق فعلی . اولهلق ، جاویه .
ای . س . خصوصی برایشک تدقیق
قومیه [۱۰] ایچون بر جمعیت طرفندن انتخاب
اولونان هیئت . کیزلی بر مقصدی اولان جمعیت .

قومبارا [۱۱] چوققلرک بارا بریکدیر .
ملینه مخصوص قاب . خیره .
ای . س . اصلی قونیشنه زون .
قومیلنه زون [۱۲] هر هانکی بر نشینک
موقوفیتی تأمین ایچون انتخاب ایدیلن تدبیر
چاره . دون کومک یرینی طوتان برپارچه دن
عبارت قالدین ایچ چاشیری .

قومپاس [۱۳] ای . س . آیقاری ایچری دوغرو
قیوروق پرکار . مرتبک آلد
طوتدقاری سطر دیزمک مخصوص آلت .
حیله ، فساد : قومپاس قورمق . اولچوب
یجه . قورمه ، نصیم . ترتیب . بصوله .
ای . س . تجاری و صناعی شرکت .
قومپانیا [۱۴] ع . زمره ، طاق ، جماعت .

قومپره س [۱۵] ای . س . بارایی صاراکن قو-
لایلان بر قاج قانی یز .
ای . س . ویا قونیلو . خائنه بر
قومپیلو [۱۶] مقصد ایچون مشترک بالدا کره
کیزلیجه ویریلن قراو . دیسه ، فتنه .

قومپله [۱۷] ای . س . طولش ، تمام .

قومپلیان [۱۸] ای . س . دوغروس : قونپلیان .
حرمتکار ، لطیف ، سوغلی
و کبارجه بر حرکت ویا افاده ؟ ایجه نوازش ؛
نازکانه سوزلر . سلام ، تحیه ، تهنته ،
اقوال تعیلیه ، تعریظ .

قومپوت [۱۹] ای . س . شکرله یشمش میوه ،
قومپوستو : آلمان قومپوتی .

قومپوزیتور [۲۰] ای . س . موزیکه هواسی
یایان ، یسته کار : به-
توون ، موزار ایکی بویوک آلمان قومپو-
زیتوریدر .

قومندیا [۲۱] ای . س . کولونج اویون ، مضحکه .
ع . مسخرهلق . کولونج ایش .
ای . س . قویو صاری ، آچیق
کستانه وکی .

قومسرو [۲۲] ای . س . ویا قومری . کوکرجیشدن
آز کوچوک وز رنکده ، معروف
قوش ، قریه . ع . سوشن کوزل کینجیلر ؛
چفته قومسورل . ب : قری .

منفعت ایچون برای مذاکره طویلانان هیئت؛
تورکیه ده ایلک طب قونفره سی ۱ ایلول
۱۳۴۱ ده آنقرده آچلمشدر .

قونسر [ای. س. مسائل معلقه یی
قونفرانس] مذاکره و مناقشه ایدن
مختلف دولت ممثلرینک مجلسی .
قونسور [ای. س. انسانک راحت ایتمسه
قونسور] یارایان هر شیء : قونسوری
سومه یی وارمیدور ؟

قونقه تی [ای. س. شتکلرده اوتوبه بری به
سپرینل و لکارک اوقاق و یو-
ورلاق ایجه کاغذ پارچه لری .

قونقه ده راسیون [ای. س. مختاریتلری
آز چوقا محافظه
ایتمک شرطیه عمومی برقونته تابع اولان بر
چوق دولترک اتحادی . لاسویچره ، یگری
ایکی قانئونک برلشمسندن حاصل اولمش
برقونقه ده راسیون در .

قونق [ای. س. وضع اولوغق ، برلشدرلمک؛
ترک اولوغق . ب : قومق .

قونق [ای. س. سفر اتناشدن بر یره ایتمک؛
بر یری قوناق ایتمک .
اورایه موقتاً برلشمک . اوچاکن اینترک
آیاغی آغاجه ، یره و سائر یه قومق . مسافر
اولق . باد هوا دن آله کچیرمک . اینمک ،
دوشمک : کتابک اوستنه بر پارمق توز
قونعش . حاضره — : برشیئی زحمتسزجه
آله کچیرمک . میراثه — : میراث یمک .
مه قوندرمق . * اوزرینه توز قوندرماق ؛
چ. اک اوقاق برقصور ییله اسناد ایتمک .
قونسور [ای. س. مسافر ، مهمان . قونشو کله-
قونو] سیله برلکده قوللانیلیر : قونو
قومشو : قومشو اولانلر .

قونوانسیونل [ای. س. بین الملل آ کلا-
شمه نتیجه سند
مختلف مملکتلر اراضی سنده سیر ایدن تره-
نه

قونوشمق [ای. س. کوروشمک ، سولشمک؛
مکالمه ، مصاحبت . ا .
الفت ، انسیت ایتمک . مه قونوشدرمق .

قونسر [ای. س. عمومی موسیقی اکلمجه سی،
موسیقی جلدیه سی .

قونسر و اوار [ای. س. عمومیه مخصوص
موسیقی مکتبی .

قونسروه [ای. س. صیقچه ، آیه ق-
ایعش جام ویا همدن بر
قاب ایچنده محافظه اولونان ماده غذائییه
آت ، سبزه قونسروه سی .

قونسولوس [ای. س. ویا قونسولوس . شهیندر .
جزال — : باش شهیندر .
ویس — : شهیندر وکیل . — خانه : شهیندر-
لق : شهیندرلک .

قونسورسییوم [ای. س. جمعیت ، شر-
کت : بانکرلر قو-
نسورسییوی .

قونسول [ای. س. اخشایدن بر قاچ چکمه لی
دولاب ، قومود .

قونسولتو [ای. س. بر خسته نک مرضی
ایجه تشخیص وافی تدا-
وی ایتمک ایچون بر قاچ دوقتورک طویلانا-
رق مذاکره ایتمی ؛ مشاوره طبیه .

قونسولیده [ای. س. انشام اوراقی .
— جی : انشام تاجری .

قونسوماسیون [ای. س. برقهوده ویا
غازنوده ایچیلن شیء .

قونسه . قوش قورصاغی ، قات .

قونسیمانیس [ای. س. انسانی کندی
یا پدییی اینمک ویا قنا-
لقدن خبردار ایدن حس درونی . ذمت ،
ضمیر ، سریره ، شعور ، وجدان .

قونسیمتو [ای. س. برمالک کوندولدیکنی
میین واور ویا دمیر یول
یداره سی طرفندن ویریلن کاغذکه صاحبی
بونى ایرز ایده رک مالی آلیر .

قونشو [ای. س. جوارده اوطسورانلرک هر
یری ، جار . ب : قومشو .

قونفره [ای. س. منافع سیاسیه یی مذاکره
ایتمک ایچون طویلانان حکمدار
ویا سفیرلر مجلسی . مشترک بر ظاه ویا

قونوق [س. مسافر، مهمان. * قو-
نوقلامق: مسافرلکه قبول.].
ضیافت چکمک. * قونوقلک: مسافرلک؛ ضیافت.
[س. تقطیر ایله شرابدن چیقما-
قونیاق] ریلان بر ایچکی.

قووالامق ف. ب: قوغالامق.

قوه [ع. س. قوت ایله عینی معناده در.
لساعزده شو معنارلده مستعملدر.
تصور، نیت، فکر، هنوز میدانده چیقما یان
شیئ: اؤکلیده بر لیان انشاسی قوه در؛
دها قوه دن فعله چیقما دی. حس، حاسه،
خاصه. * قوه سامعه: ایشتمک حسی.
* قوه باصره: کورمک حسی. * قوه
ذائقه: طامتح حسی. * قوه شامه: قوقلامق
حسی. * قوه لامسه: طوتارق آ کلامه
حسی. * قوه حافظه: ذهنده طومتق،
خاطرلامق خاصه سی، ذهن، حافظه.
* قوه مدرکه: آ کلامق خاصه سی.
* قوه میزه: تفریق و تمیز ایتک خاصه سی.
* قوه قاهره: یدغالیه، برطری ایدیلهمه یین
سیب، مانعه، فورس ماژور. * قوه
عمرکه: برما کینه یی تحریک ایدن قوت.
* بالقوه: تصورده ویا قابلیتده اولان.
ب: قوت. ج. قوا.

قوی [ع. ص. صاعلام، آمین، صحیح:
لوعد قوی. * قوی البنیه: بنیه سی
صاعلام. قوتلی، زورلی، کوجلی. زنکین.

قوی س. کوچوک کورف.

قویرو [س. روز کاردن محفوظ، ایجریلک،
قویستو] راز قارا کلکجه: قویستو براوطه.
بوyle بر محل.

قویروق [س. حیوانلرک قیچی اوستنده
بولنان اوزونجه پارچه، ذب،
ذمبال: آت، کدی، عقرب قویروغی.
الپسهدن سازقان اوزون پارچه. صوک،
آک کربده کی. طوپ، تفنگ کبی شیئرک
کریسی. کوزک قولاق طرفنده کی اوجی.
همه برینک آوقه سندن هیچ آبرلسایان

آدم. = آجیسی، انتقام آرزوسی.
= آلتی: قوشارده بر خسته لی. * تیلکی
قویروغی: بر نوع اوزوم. * قویروغی
تتره نك: اولمک. = صاللامق: یالتالاق.
قیل: = زوکورت، یاره سز. * قویروغه
یاصمق: سبیت ویرمک. = صوقومی:
عمود ققاونك نهایتنده کی پارچه. * قویروغی
قیصمق: قورقوب سس چیقارماق.

قویلق [ف. ویا قویولق. چوق مشغول
اولق، اوزریشه دوشمک:
بوکونلرده دائسه قویولدی. کیریشمک،
باشلامق: دشمنی تعقیبه، یازمغه قویولدی.
دوکولمک، منصب اولق، قیزیل ابرماق
قارا دیکزه قویولور. وضع و القا اولونقی.
[ع. ص. دوشرو و دیک. محکم، آبی
قویم] تاسیس ایدلمش. کوزل وتام. بویلی.
قویق ف. ب: قومق.

قوین [س. قویون یازماملی. الپسه نك
اوسته قوشاق باغلان دینی زمان
الپسه ایله کوکس آره سنده حاصل اولان
جیب کبی بوشلق. جیب، کیسه. سینه،
کوکس، صدر، آغوش. = قوینه:
یاتاقده یان یانه، برلکده.

قویو [ص. پک صولو اولمایان، کشف:
قویو مرکب. آچیق اولمایان
(زنک): قویو ماوی. خالص، اصلا:
قویوتورک. * قویولا شمع: قویو و کشف او.
زنک قارایه یا قلا شمع: مت. قویو لاشدیرمق.

قویو [س. چوقور، دلیک: صو چکک
ایچون برک دینه آچیلان چوقور،
بئر، چاه. ایکنه ایله = قازمق: چوق
زور ویتتمک بیلمز برایشه کیریشمک.

قویوم [س. آلتون و کوموشدن یاییلان
سوسلی شیئر. * قویوبچی:
بوکبی شیئر یایان وصاتان.

قویون [س. آتندن، یوکندن و سودندن
استفاده ایدیلن معروف حیوان،
غنم، طاوار. اؤککینه: قوچ؛ دیشینه:
ماریا؛ یاوروسنه: قوزو؛ بر یاشنده کینه:

طوقلو؛ ايكي : شيشك ؛ اوچ : اوچ
«پرلر . مح . حلیم ، بون ، احمق .

قويون [ويا قويو . آشاني دوغرو ،
شاغنيه دوغوش وضعيته .
يوزي = : يوزي اوستي يوزي يره كله چك
صورتده . ب : قوين .

قويورمك [فء صاليورمك ، براقق اذن
اورمك ، حبسدن چيقارمق .
قهار [ء ص ، قهر ايدن ، محو ايله ين ،
باتيران . صفات الله دندر .

قهر [ء ص . زور ، شدت ، اجبار ، جبر ،
غضب ، قسر . سؤ معامله . غدا .
محو و هلاك ايمه ، باتيرمه : دشمنلرني قهر
ايتدي . برعروميت ويا مغدوريتدن چوق
مايوس ومكدراوله : اولادني غائب ايديمه
قهر اولدي ويا ايتدي . * قهرآ : زورله
جبرآ ، غصبآ ، قسرآ ، كرها ، هنة .
= لائق : چوق قهر وكدر ايتك .

قهرمان [فء ص . يكيك ، پهلوان ، بهادر .
* قهرمانانه : قهرمانه ياقيشه .
چق صورتده ، يكيكلكه ، يكيكجه .

قهقري [ء ص . بوزولاروق كرىه دونمكه
منسوب : رجعت قهقرىه .

قهقهه [ء ص . يوكسك سسله چوق كوله .
= صارماشيق كي برچيچك .

قهوه [ء ص . قاورولوب دوكلدكن صو .
= كره صوده پيشيريلهرك ايجيلن
معروف حبه . قهوهخانه ، قهوه ايجيلن
عمومي محل . = آلى : صاحلين ين خفيف
ملك . = اوجاغى : قهوه پيشيريلن محل .
= پاره سي : بخشش . = ركي : بوز ايله
قويو صارى آراسنده برزك . قورو = :
قاورولوب دوكلوش قهوه ، قهوه توزي .
= جي : قهوه ساتان ويا پيشيرن .

قي [ء ص . قوصه ، غثيان ، استفراغ .
= ايتك : قوصق .

قيا . ب : قابا .

قيادت [ء ص . قائدك ، قوماندانلق .

قياس [ء ص . بر شينك ديكرينه ناسل
اويديقى ، بكره ديكي كوسترمه ،

تشبيه ، مقابله ، مقايسه ، مماثله ؛ بر شينك
ديكريله اولان مناسبتنى تأسيس ايمه ،
مناسبت ، مجانست ، تناسب . عياره مقياس ،
ميزان . اصل ، قاعده ، طريق . جدل ،

قياس منطقي : كبرى ، صغرى ونتيجه ناميله
اوچ جمله دن عبارت منطق دعواسي كه
نتيجه سي صغرى واسطه سيله كبرى دن چيقار
يوتون انسانلر فانيدر (كبرى) ؛ سنده
بر انسانسك (صغرى) ؛ ديمك سنده فانيسك
(نتيجه) . بى = : درجه سز ، اولچوسز ،

حددن زياته ، چوق بويوك . خلاف = :
شاذ . * على القياس : قاعده . = نفس :

كندينه كوره حكم ايمه . * قياسآ :

بكره دهرك ، نسبة ، بكره دلدكه ، بكره -
دبليرسه : اوكا قياسآ بو برشي دكلدر ؛

قاعده يه تطبيقآ : قياسآ تعريف ايديكز . *
قياسي : قياسه منسوب ، قاعده يه مطابق .

قياسره [لى . ب : قيصر .
قياسره [لى . ب : قيصر .

قيافت [ء ص . هيئت ، منظره ، شكل ،
صورت . كييلن ائوايك شكلى ،

زى : آوجى قيافتنده برآدم . تبديل = :
طائغاياجق يكي برشكله كيومه . * قيافتسز :

ائوايى شكلى و صورتى يولنده اولمايان ،
يچيمسز ، صورتسز ؛ تحقير مقامنده قو .

للايلير : هادى اورادن قيافتسز حريف سنده ؛
[ء ص . قالمه ؛ دوغروله و آياقده

قيام [طورمه . حركتسز قاله . اولدكن
صوكره ديرله . تو . نشبت ، ايتدار :

باباسنى اولدرمكه قيام يتى ؛ آياقلاعه ،
قارشى كله ، هصيان ، اخلال ؛ على الاطلاق

نماز ، عبادت .
[ء ص . اولدكن صوكره ديوله ،

قيامت [نشر ، نشور ، بعث . * يوم -
القيامة : قيامت ويا نشر كوني . تو .

مصيبت ، آفت ؛ بويوك كورولتو ، باطردى
= قهرق : چوق كورولتى اولتى : ديهارده
قيامت قوبويور ، خبرك يوق .

قیب [مه. قی ایله باشلابان بعض کلهرك باشنه کلهرك مبالغه وتا کید بیان ایدر : قیب قیرغزی .

قیبمق [آق. کوز قیاغی سرعتله قیایوب آتیق . کوز- : کوزی قیایق اشارت ایتک .

قیت [س. ویا قت . یان ، عند ، نزد : اونک کیردن قیتله واولماز . ص. قحط دن . ویا قیط ، قط : آز ، نقصان ، آزیولور ، نادر : عقلی قیت ، یاراسی قیت . * قیتلق : ما کولانک ندوت ، بهالیق .

قیچ [س. آرقه طرف ، کری ، مقعد . کینک کری طرفی ، پوپه . - آتمق : چیفته اورمق .

قیچین [ح. آرقه به دوغرو ، کری کری یه ، کریسین کری یه .

قیح [س. ارین ، جراحت .

قید [س. آياغه اورولان زنجیر ، پانغه . باغلامه ، ربط ، بند ، باغ . تو . بر کاغده یازیلی اولان شئیک خلاصه سی ، نوموروسنی ، تاریخی دفتره کچیرمه ؛ بویله .

جه کچیریلن خلاصه : استدعا کتوک قیدینی بولامادق . اندیشه ، غائله ، تلاش ؛ یارا قازانق قیدینه دوشمش . حاشیه . - ایتک :

قیدینی آلق ، برلمی ویا بر شیئی دفتره کچیرمک ، یازمق . بلا- و شرط ؛ هیچ بر قید و شرطه تالیم اولمق سزین . بی- ،

بلا- : قیدسز ، غائله سز ، اندیشه سز ، ایلمیشکسز . لا- : قیدسز ، هیچ بر شیئی اهمیت ویرمه یین ، آلدیرماز ، آندیشه سز .

ترقین- : طرد ، قوغمه . - حیات : بر حیات بولوندیجه ، رشادیجه .

قیر [س. صغرا ، شهر وقریه خاوجی ، خالی ایر . بوز- : بویوک صغرا . - سرداری : قیرلرک امنیتنی ادامه ایدن .

قیر [ص. آز سیاهله قاریشقبیاض (ونک) . باقلا- ی : قورشونیه یاقین قیر . - چیل : بیاض بشکلی قیر . کوک- : ماوی به چالان قیر . دمیر- ی : قاره سی

زیادهجه اول قیر .

قیراج [ص. خام ، ایشلامه مش . خالی : غیر منبت . هقیم .

قیراط [ع.س. ویا قراط . بر خلیطه نک مجموع ثقلتنک یکرمی درنده ری وزنده کی صافی آلتون مقدازی .

بو تعریفه کوره ۲۲ قیراط آلتونده ایکی قسم ، طقوز قیراط آلتونده ده اون بش قسم هواد اجنبیه وارد . الماس واینجی بی طارقمده قوللایسلان یکرمی سانتیگرام ثقلتنده کی مقیاس ؛ دوت کچی بوشوزی

چکردکندن عبارت وزن : بو یوزوک رلانطه سی اون قیراطدر . درجه ، ماهیت ؛ ذکر : بو قیراطده بر آدم .

قیراغی [س. پک صوئوق هوارده دانه د نه طونان هواده کی صوبخاری .

قیراق [ص. ویا قییری . کنار ، قرب ؛ قی . ایراق ضدی .

قیران [ص. نحو و تلف ایدن ، مهلك . صاج- : صاج دوشورن علت .

قیرانته [ص. ب : قرانته . قیرجین [ص. حیوانلره مخصوص برنوع صالغین خسته لق .

قیرغین [ص. قیرلمش . دوشمش ، تنزل . ایتمش . کوجندش ، دارغین . حیواناته عاوض اولان ساری خسته لق .

قیرقز [س. بحر حزرک شهلنده بولونان بویوک بر تورک قوی .

قیریل [س. قیرلق ایشی . ناز ، شیوه . نازی طور ویا یوروییش .

قیرلی [س. چاوش قوشنک کوچوک ؛ قیرلی قیرلی قوش .

قیرمق [آق. بارداخی ، آینه بی قیر . مق . اولدرمک ، تلف ایتمک : دشمنک عسکرنی قیردی . دوشورمک ، تنزیل ایتک ، ایندیرمک ؛ شکرک قیاتی قیردی .

استقونطو ایتک ، ایلریده اوده نه جک بر یاره نک اوفاق بر قسمنی آلارق بقیه سی ورمک : سند قیرمق . بومک ، قاتلامق :

دېشى اولاد ، بنت . بىكر ، دوشىزە . —
 اوغلان : — ھەنوز قوجەيە واراماش قىز .
 ص . دېشى : قىز چوقۇق ، قىز قاردش .
 — آلىق : قىزى ارىكە آلىق ، ازدواج .
 — ويرمەك : قىزى ارىكە ويرمەك ، اولند .
 يرمەك . خانم : — كىنج وتريەلى قىز .
 خدمتى : — ايش كورن قىز ، بىسلمە .
 — قوشى : آغاچ قاقانك بر نوعى . — كېي :
 تريەلى ، نازك ومحبوب . — مەسى :
 ھولو شىتالىسى .

قىزارمە [س . طاورەدە قىزارىدش ات
 يىكى . ص . قىزارىدش .

قىزارمىق [ف . قىزىر مىق . قىزارمىچە
 اولىق ، اوتامىق . قىزاروب بوزارمىق :
 محجوبىتىدن رىكەن رىكە كىرمەك .

قىزاق [س . قار وبوز اوزرىندە قايغىغە
 مخصوص آراپە . چوققۇرك
 بوزدە قايىقلىرى تىختە پارچەسى . يىلى : —
 اوزرىندە كىيى ائشا اولونان دستكە . متحرک
 — : قرەيە چىكىلەجىك كىملىك آلتىنە
 سورولن دستكە .

قىزامىق [س . ويا قزاموق . اكثريا
 چوققۇرلەر غارغى اولان سارى
 بر خستەلىق كە درى اوزرىندە حاصل اولان
 قىزىرلىق كەلەر علامتلىرىدەر .

قىزان [س . كىنج ، كىنجلەر ، يىكىتلەر ، مىسلىق
 كويۇلۇق قارى : — : بوئون خلق .
قىزغىن [ص . چوقايىغىنىمەش ، پىك صىجاق .
 دارغىن ، كوجىنىمەش ، خەتلى .
 شدتلى . آزمەش ، آزغىن .

قىزىق [ف . آتشدە ايىنىمىق ، صىجاق
 اولۇق . خەتلى . دارلىق .
 آزمىق . مە . قىزدىرمىق .

قىزىق [س . بر قاچ كوزۇدن چىقىغان
 مەدەنىيىتى صىجاق صو .

قىزىل [ص . ويا قىزىل ، قىزىل . قىزىل ،
 آل ، سىرخ : قىزىل طوبراق .
 آزغىن ، مبالغەلى ، آشورى درجەدە : قىزىل
 دىلى ، قىزىل چاغل . — آتەلەر : بويۇك آتە

شو كادىرى قىرىك . شدتلى آزالىقى ، ازالە
 ايتىك : ص . بيا اوپەنىك صوغىنى قىردى .
 تىكىن ايتىك : عىنادى قىرمىق . كوجىندىر .
 مەك ، دارلىق . بارە : — : چوققۇر قازانلىق .
 بورن : — : كىرىخى ، غورونى كىدىرمەك . پوت
 — : فرقىندە اولمىقىزىن برىخى اعجىبەجىك
 خىطادە بولونمىق ، قىصور ايتىك . مە . قىز .
 دىرمىق . م . قىزىل . * كولىمەدن قىزىل :
 كولىمەدن بايلاق درجەيە كەك .

قىزىل [س . قىزىل قىلى . بويۇك ، قاتلا .
 مە . كوجىندىرمە . قاشى اوست
 اوستە بىندىرىمەك پايىلان سوس . سياقت
 دىنلن برنوع يازى . پارچەلەنمەش ، يارىلىش ،
 ائىلىش آراپە . — جى : كىچىكى ، قىزىلىش
 آراپە صانان .

قىزىلدى [س . قىزىلان شىئىك پارچەلەرى .
 بىقە قالان اوفاق شىئىلر .

قىزىتىق [ف . نازلاروق ساللانە ساللانە
 بولونمىق ؛ يوسەلىق ، ناز ، ادا ايتىك .

قىزىزانتەم [ى . س . قاسم ياقى دىنلن
 ائەس . مىلاد عىسى مەنا .
 قىزىسىمۇس [س . سىتيلە ائىكلەندە ۲۵

كانون اولدە پايىلان بايرام ، شىئىك .

قىزىق [ص . قىزىلىش ، پارچەلەنمەش :
 قىزىق قىزىق جام . س . بر عضوك
 قىزىلان يىرى : قىزىلان شىئىك پارچەسى .
 ساج ويا آغاچ دىلىكە مخصوص آلت . —
 دىكوك : داغنىق ، پرىشان (سوز) ؛
 قىزىلۇب دوكولن شىئىلردن اوتەدە بىرىدە
 قالان پارچەلەر . * قىزىقچى : قىزىلان بر
 عضوى ابى ايدن . * قىزىقلىق : آز صو .
 ئوق آلمە و سائرەدن وجوددە حاصل
 اولان خفیف واحتمىزلىق ، ئىشەسىزلىك .

قىزىم [س . چوققە حيوانات كىسىلمەسى .
 ائەسە قىزىمەسى . خرىستىيانلىك
 برەيز بوزماسى : آت قىزىمى .

قىزى [س . ئىسا طائىفەسىدىن ھەنوز قوجەيە
 واراماش اولان ، دختەر . كرىمە ،

هکبلی و سائرہ . — اما : روما شہری .
 — ہاش : شیعہ دن برطاقہ ؛ شاہ اسماعیلک
 برصنف عسکری . — خستہ لق : تہلکلی
 و ساری برعلت . — شاب : آچیق آفلا،ونی .

سہ قیل ایپ ؛ قیزیل خستہ لق دینلن
 علت کہ شدتلی قیزامغہ بکزر . * قیزیلجہ :

قرمزنی چالار رنگ . * قیزیلجہ قیامت :

ولولہ بویوک کورولتو، غوغا . * قیزیللق :

قرمزلیق ، حرمت ؛ قیزیل خستہ لق ؛ یوزہ

سورولن قرمزنی بویا . * قیزیللق اونی :

آشک قولاغی دینلن نبات .

سہ معروف قرمزنی واکشی
 قیزیلجق ایوہہ . — صویاسی : دایاق .

امہ طاووق و سائرہ قوغغده
 قیش مکرر اولہرق چیقاریلان سس .

سہ سنہ نک اک صوئوق موسی ،
 قیش شتا . صوئوق . قارا . — قیشک

اک شدتلی وقتی ، اورتہ سی . — یامق :

قیش حکمتی تمامیلہ اجرا ایتک . * قیشلاتق .

قیشی کچیرتمک . * قیشلاق : قیشین عسکرک

اوطوردینی محل ؛ قیشین حیوانانک چکلدیکی

ھواسی معتدل بر . * قیشلامق : قیش

اولق ، قیشہ دونک ، اورتلق صوغومق ؛

قیشی کچیرمک . * قیشلق : قیشہ مخصوص ؛

سہ قیشین اوطوریلان او . * قیشین :

قیش موسمنده ، قیش ایکن ، قیش وقتندہ .

صہ برینہ طاقیلارق اذیت
 قیشمر اورن ، معذب .

اف اورکودوب قاجیرتمق .
 قیشقیرتمق اورکوتک ، تلاشہ دور

شورمک ، تشویق ، تشجیع . ؛ تہیج ایلک .

اف اورکوب قاجق . اورمک ،
 قیشقیرمق تلاشہ دوشمک . ہیجانہ کلک .

ادق ایلہ باشلایان بعض کلہ لک
 قیص باشنہ کلہ لک مبالغہ و تآکید بیان

ایدر . — قیوراق : صیم صیق . مہ . کیزلی
 کولمکی تصویر ایدر و مکرر قوللائیلیر :

قیص قیص کولیوردی ؛ کوپکری بوغوشمغہ
 تشویق ایدرکن مکرر قوللائیلیر بر سس .

سہ قیزغین دمیری طوغغہ
 قیصاج مخصوص دمیر آلت ؛ استاقوز

کبی بعض حیوانلرک بر شیشی طوتوب
 صیقشیرمغہ مخصوص عضولری .

اف قیصہ اولق ؛ مختصر اولق .
 قیصالمق مہ قیصالمق .

اف صیقچی برشیتہ قایدیر
 قیصدیرمق مق ، طوتدمق ، بارمقلری

قاپوہ قیصدیرم . قایدوب صیقدرتمق .
 دار بریرده طوغق ، آلہ کچیرمک ، یاقہ لامق .

مہ قیصدیرتمق . مہ قیصدیرلمق .
 سہ روما ویزانس ایمپراطورلرنک

قیصیر اسمی . ب : قایزر ، جہ قیاصرہ .
 قیصر اق سہ دیشی بارکیر .

صہ مسکین ، محجوب ،
 قیصریق طوتوق ، عاجز ، بچریکسزہ

سہ آچیلوب قیشانان دیوار
 قیصقاج مہ دیوہنی .

صہ قیصقانان . کندیسندہ
 قیصقانج اولماسنی ایستدینکی بریشی

باشقہ سندہ کورہ رک مایوس اولان ؛ بر
 رقبیک شان ، شرف و اقبالنی چکہ مہین ؛

کندیسنہ باشقہ بری ترجیح ایدلہ جکندن
 قورقارق اوزولن ، حاسد ، حسود .

اف کندیسندہ اولماسنی ایستدینکی
 قیصقانمق بریشی باشقہ سندہ کورہ رک

أسف ایتک . عشق خصوصندہ کندیسنہ
 باشقہ بری ترجیح ایدلہ جکندن قورقارق

اندیشہ دوشمک . حسد ، چکہ مہ مک .
 دریغ ، اسیرک مک ؛ بن سزدن برشی

قیصقانام . مہ قیصقانیرمق .
 اف دار بریرہ صیقیشمق :

قیشلمق بارمقنی قاپوہ قیصلدی .
 چکیلوب قیصالتلق . (سس) چیقماز اولق ؛

طوتولق ؛ باغیرا باغیرا سسم قیصلدی .
 سہ برآووج شی ، طوتام .

اف چکوب قیصالتلق ؛ دیزکرلری
 قیصمق قیصیکر . آلتلہ صیقوب طوتمق .

آت و سائرہ قولقلریخی برلشدیرمک کریہ

یالیرمق. قیوروغنی باجاقلار آراسنه صیقیشدیر.
 مق. آزالئق، اکسیلئمک: عصرقی قیصمق.
 مة. ب : قیصدیرمق. م. ب : قیصلمق.
 قیصه [ص. اوزون اولمایان، کوتاه. بجم،
 مختصر. = کسمک. بجم. اوزانماق.
 ح. مختصر برصورتده، بجملا. = جق :
 پک قیصه. = جه : آز قیصه : مختصراً.
 [ص. دوغورمایان. حصول
 قیصیر [ویرمهین : قیصیر تارلا.

قیصیق [ص. قیصلمش، صیقیشمش.
 بوغوق : قیصیق سس.

قیصیقلی [ص. قیادن آزار آزار، چرچر
 آقان (صو). بویله چشمه.
 قیطس [ص. بالینه، قادیرغه بالینی.
 برجهله کوبیه.

قیع [ص. قویون ترسی؛ قورو کوبره.
 * قیغلامق : ترسله مک.

قیغلیجیم [ص. یانان برجسمدن صیجرایان
 کوچوک آتش پارچهسی، شراوه.
 قیقرداق [ص. برنوع یومشاق کیمک.
 قولاغک قسم خارچینسی.
 قویروق یاغنک آرمهین قسسی.

قیل [ص. انسان و حیوان وجودنده کی سرجه
 توی، شعر، دوی، پکی قیلی.
 قیل قدر ایجه ورتیق شیئلردن کنابه اولور:
 ایکیسی آراسنده قیل قدر فرق یوق.
 بوندن قیل آلدیرماق : نوبراللق ا.
 عظمت صائمق. * قیلی قرق یایمق :
 ایجه دن ایجه به مبالغه ایله تدقیق ایتک.
 = قویروق : اوردک. بجم. قویوق، زوکورت.
 یاغدن قیل چکر کی : پک قولایلقله. =
 بورن : دیکزه اوزانان پک ایجه بورن.
 = باراق : قیلی چوق برصوی اوقات آت،
 مدیالی نوعی. * بوخی قیلدن ایجه :
 چسوق مطیع. ص. قیلدن یاپلش : قیل
 چووال. * قیلانئق : قیل پیدا ایتک،
 یاشلانئق، قانت اولمق.

قیل [ص. قال نک مجھولی. = وقال،
 قال = : دیدی قودی، گفت وگو.
 (حرفیاً : دیدی و دینلدی).

قیلاو [ص. قویولرله عارض اولان مهلك
 بر خسته لق که اغزلری کویور.
 قیلجیق [ص. ویا قیلجیق. بالیق آتی
 ایچنده بولنان ایجه کیمکر.
 اکین باشقاریخی إحاطه ایدن ایجه و سیوری
 یوسکول کبی سرت اولر.

قیلمق [ص. ایتک، یایمق، ایتک : إشعار
 قیلیمق. ایفا و آدا ایتک. نماز
 قیلیمق. مة. قیلدیرمق. م. قیلنمق.

قیلیلیق [ص. قاریمک امریله حرکت
 ایدن آرکک.

قیلیق [ص. شکل، قیافت، منظره خارجیه؛
 آله سند قیلیقی برکاعد ویردیلر.
 رسم، تصویر. صورت، طرز: نه قیلقدده؟

قیم [ص. بجم. قیمتار. ب : قیمت.

قیم [ص. جامع خدمتچینسی. غلط اوله وق
 زبازدی : قیوم.
 [ص. داما و سطرنج اوپوننده طرفینک
 مساوی کلسی.

قیمت [ص. ذکر، بها، ثمن، قدر.
 اعتبار. ذی : قیمتلی. *

قیمتدار : ذکرلی، بهالی، قیمتی چوق.
 * قیمتدان : قیمت بیلن. * قیمتشناس :
 قیمت طانییان، قیمت تقدیر ایدن. بجم. قیم.

قیملداق [ص. ویا قیلداق. آزاوینامق
 براحرکت. مة. قیلداق.

قین [ص. آلت قاطعه نک قلیقی، نیام.
 * قینلامق : نین یایمق.

قیناقینا [ص. پهروده بولونان غایت
 آجی قابوقلی کوچوک براغاج؛
 بو آغاجک قابوغی که سسولفاتو بوندن
 یاپیلیر. ب. کینین.

قیود [ص. بجم. قیدلر. ب : قید.

قیوراق [ص. پک زیاده قیورلمش ایلیلک.
 بویله ایلیلکدن یاپلش بورو.
 شوق کبی تماش. دولی طویلر، تمیز، بحر بکلی؛
 جانی، آتشی : قیوراق دلیقانی. آچیق،
 اویناق، ذکی و جلوه لی : قیوراق برقادین.

قييلمق: عا. ازللك، بايق: ايچم قيبليور؛
قوت ودرمان قالماق: ديزلرم قيبليور.

قييمه [س. قيبمق فعلی و طرزی. ايجه
ايجه قيبلمش ات.

قييميق [س. اوافق ايجه و سيوري تخته
ويا كيك بارچه سي: المسه
قييميق باتدی.

قييلندی [س. قيبلمش شی. قازنده
خفيف صاجی. معدنه ازلسمی.

قيی [س. دکن كناری، ساحل: دکن
قيیسی. كنار، اوج: چایرك
قييسنده. * قيبده بوجاقده: اوتتهده بریده
كوشهده قالان. — صره: ساحل بويجه،
ساحلی تعقيب ايدرك.

قييم [س. قيبمق فعل و طرزی. بردفده
قييلان مقدار: برقييم توتون.

ك

ك [س. الفباك يكری بشنجی حرفی اولوب
ايچد حسابنده ۲۰ عددینه دلالت ايدر.
بوحرف توركيده درت تورلو تلفظ اولنور.
برنجیسی (كلام) ده کی ك كبی اوقونان كافی
عرییدر. ايكننجیسی (كبی) كله سنده کی
كاف فارسیدر. اوچنجیسی (دکیز) كله سنده کی
نون کی اوقونان كافدر. دردنجیسی (سویلكه)
كله سنده بولونان و (ی) کی اوقونان كافدر که
كله لرك اوتته سنده ویا صوکنده حرکه لنديکی
زمان بوسیسی آلیر. ایشار تلی بولونان
باشنده مثاللرله کسترلمشدر. برده (کوکرجین)
كله سنك ايكننجی کافي کبی (و) تلفظ اولونان
کافی وارسهده اندردر.

ك [ع. حجه. کبی. بهض عربی تعبیرلرده
بولنور: کاکان: اولدینی کبی: کالاول:
اولسی کبی: کالشمس: کولش کبی.

ك [ع. ض. مفرد مخاطب ضمیری در:
عليك: سنك اوزینه. ج. کم.

ك [د. تملیک بیان ایدن مفرد مخاطب
ضمیریدر: سنك کتابك. ج. کزه.

ص. ویا قیورجق. قیورلمش،
قیورجق [ا. کریلوب بولوش، او-
جاری دائره شکلنده قیورلمش. س. آتی
لذتی برجس قویون؛ بوقیونك آتی.

ق. ویا: قیورمق. بولك:
قیورمق [ب. بولك قات ايتك: كاغذك
اوجی قیورمق. صاچاری لوله لوله بولك
بچرمك، باشه چيقارمق: بونی ده قیور ایلیرسه
دییه جك بوق! قوبارمق، آلمق: صندوقدن
برآز پاره قیوردری. رقص. قیوریه قیوریه
اوینامق. استقامتی تبدیلیا، دوندرمك.
یا ئیرمق: یا قه کزی قیوریکز. م. قیورلمق:
عا. چوره کلنمك: ییلان قیورلمش یا ئیور.
[س. قاشك كنارندن قیوریلان
قیورندی [پارچه، قسم.

برشيتك اكریلوب بولون بری
قیوریم [ب. بولكوم. —: چوق بولوش.

ع. ابدی و ازی اولان الله.
قیتوم [ع. جامع خدمتجیسی. ب. قیم.
س. اوقه، یاریم رطل. نه بولكه
قیه [نه ده ألفك ضمی و قافك تشدیدیه
(آقه) كله سی عربجه دكدر؛ خارجدن كله در.

ص. غدار، مرتعز. جسور،
قییاق [یامان، یاوز. چوق، فوق العاده،
آشیری درجه ده: کندیس قییاق زنگیندر.
ح. کوزل، جسمورانه: قییاق اویون
فونار: مرتعزجه: قییاق داوانیور.

ص. ویا قیراق. یان، كنار بر،
قیراق [قرب. قیی. ابراق ضدی.
ق. اویوشمق، سووكشتمك،
قیشمق [ق. اولاشدیرمق.

ص. قیلمش، ايجه ایجه دوغراشمش
قییق [اولان: قیق ات.

ق. ايجه ایجه دوغرامق: ات،
قییمق [توتون قییمق. آجیماق، غدر
ايتك: فلک بکا قییدی. عقد، قراو-
لاشدیرمق: نکاح قییمق. فدا ايتك،
آسیرکمه مک، آجیماق و ریرمك: پاره سنه
قییدی. * قییه نامق: آجیوب فدا ایده
مه مک، آسیرکمه مک. مه. قییدیرمق. م.

[ع.س. اوقوده ایلانک اوستنه
کابوس] چوکن آغراق .

[ف.س. نکاح عقد ایدیلیرکن زوج
کابین] طرفندن تعهد اولونان نکاح
آچمه سی ، مهر مؤجل .

[ع.س. یازی یازان ، یازیچی ، محرر ،
کاتب] منشی . * کاتبانه : کوزل و دوست

یازیلش ، اصول کتابته موافق ، کاتب یاقیشه حق
صورته : کاتبانه بر إفاده . چه ، کتبه ، کتاب .

[ع.س. کتم ایدن ، صاقلایان ، سویله-
کاتم] مهین : کاتم الاسرار .

[ع.ص. یالان سویله یین ، یالانچی .
کاذب] یالان ، ساخته : قول کاذب ،
شهرت کاذبه . ضدی : صادق .

[ف.س. ایش ، فعل ، عمل ، شغل .
کار] قازانچ ، استفاده ، منفعت ، تمتع ،
فائده . ایشلمه ، تأثیر : سویلدیکم سوزلر

کار ایتدی . حرب ، جنگ : کار زار . =
عاقل : عقلایی آدمک یابه جنی ایش . = قدیم :

وقتیه یالیش اُسکی ایش . * قلمکاری :
قلم ایله نقش اولونعش . * تلکاری : تل

ایله ایشلنمش . سر : = ایش باشی . در : =
ظاهر ، آشکار ، عیان ، بللی . = بار :

ایش کوچ . * نابکار : خیلاز ، خیرسز .
بی : = ایشسز . = آزما ، = آزموده :

ایش ده نه مش ، تجربه لی . = آشنا : ایش
یلیر ، ایشدن آکلار . = آگاه : ایشه

واقف ، او یاتیق . = آگاهی : ایش ییلیر
آدمک حالی ، وقوف ، معلومات . = پرداز :

ایش بجرن ، ایران شهبندری . = خانه :
ایش یری ، ایش ایشله تن محل ، فابریقه ؛

سوت قاینادیلان ، یوغورت وسائره یاپیلان
یر ؛ فحشیات محلی . = خانه چی : ناموسسز

قاینلرک بولوندیغی آوی ایشله تن ؛ دیوث ،
پزونک . = دان : ایش بیلن . = دانی :

ایش بیلنک حالی . = دیده : ایش کورومش ،
تجربه لی . = زار : جنگ ، غوغا ، حرب ،

کار وزار . = ساز : ایش یایان ، بجرن .
= سازی : بجریکالک . = فرما : ایش

بیوران ، آهر ، حاکم . = کاه : ایش

محلی ، فابریقه . = کذار : ایش بجرن ،
بجریکلی . = کر : مؤثر . = نامه : برینک
آفغانی مهین کتاب ویا کاغد ، دستورالعمل
طوتولاجق کتاب .

[ف.د. اِسْمَارک آخرینه کلهرک فاعل ،
کار] عامل ، یایان ، ایدن معنالیخی

إفاده ایدر . حيله : = حيله یایان : *
قناعتکار : قناعت ایدن ؛ * خدمتکار :

خدمت ایدن .
[ف.د. فاعلیت ونسبت معناسیله اِسْمَارِه

گار] ملحق اولور : یادکار ، خداوندکار .

کاربان . س. ویا کاروان . ب : کروان .
[ع.ص. طاش ویا طوغله دن یالیش .

کارگیر] س. بوصوتله یاپیلش بنا .

کاریز . س. لغم ، چرکاب یولی .

[ع.س. باردق ، قدح ، جام ، بر
کاس] قدح شراب . بعض چیچکلره

حبه لِرک دیلورنده بولنان ییشیل ظرف ،
قنب . چه ، کووس .

[ع.ص. کسب ایدن ، قازانان ،
کاسب] جالیشان : الکاسب حبیب الله .

[ف.س. اُکسیکلک ، نقصان . بی کم
کاست] وکاست : نقصانمز .

[ف.ص. اُکسیک اولان ، ناقص
کاسته] اولان ، اُکسیک .

[ف.ص. روایح اولمایان ، سورور-
کاسید] مسز ، یکمز ، آرانماز .

[ف.س. چینی دن ویا بلور دن درنجه
کاسه] ویا صیججه قاب ، چناق . کاسه

شکلنده اولان شیء . = لیس : چناق
یالایان ، دالقائوق ، طفیلی ، حیثیتسز ،

رذیل ، مدهن .
[ف.س. آو ، خانه . یووه ، آشیان .

کاشانه] او طه ، حجره : کاشانه مرغان .

[ع.ص. کشف ایدن ، میدانه
کاشف] چیقاران : کاشف اصرار .

[ف.د. (ت : کهشکه) . آرزو ،
کاشکه] تعنی ، تحسر إفاده ایدر : نه

آولورودی، اوله ایدی، اولسه ایدی؛ کاشکه سزی کورمه ایدم؛ کاشکه دنیایه کسه ایدم. [ع.ص. حدیثی یکن، هضبی هضم کافلم ایدن، صوصان.

کاغد [ص. خور حاله کتیرلش هرتورلو نباتی ماده لر دن پاپیلان ایجه و قورو پاپراق که اوزرینه یازی یازیلیر،

عطیه لرده باصیلیر، صارمق ایشلرنده ده قوللایلیر. ورقه، مکتوب، نامه. او یون کاغدی، اسقامبیل کاغدی. توکوروک

— ی : غایت ایجه جیفاره کاغدی. صمان — ی : رمم قوییه ایتکه مخصوص ایجه شقای کاغد. یازی — ی : اوزرینه یازی یازمغه مخصوص کاغد. حلواجی — ی :

هادی صاری کاغد؛ حجه. اهمیتسز اوراق، اعتبارسز شی. — حلواسی : کاغد کبی

ایجه و کوروک خور دن یاپیلش یینه جک شی. — قوافی : حیلکار. — جی : کاغد

تاجری. — خانه : کاغد فابریقه سی؛ استانبولک کوزل برهسیره سی. ص. کاغددن

یاپیلش : کاغد فنار. — باره : پاره نک برینی طوتمق ایچون بر حکومت طرفندن چیقاریلان

و عجوبوری تداول ایدن قیمتلی کاغد. کاف [ع.ص. ک حرفنک عربجه اسمیدر.

کاف [ع.ص. یاران، شق ایدن. سینته — : کاف [کوکس یاران.

کافر [ع.ص. کفر ایدن، دینسز، الوهیته آینا نمانان. آیلک بیلمه یین، کوردیکی

آیلکی اونودان. دین حق قبول ایتمه یین. عجم. یامان، قورناز، بجریکلی؛ سوعلی،

کوزل. * کافرانه : کافره یانیش بر صورتده. * کافرستان : کافر لک بولندینی مملکت؛

سخه. آفریقای جنوبینک شرق سواحلی؛ هندک شمال غربینسده غیر مضبوط برقطعه.

— لک : کفر، شرک. الوهیتی لکار. ج. کفار، کفره، کافرون.

کافل [ع.ص. اوستنه آلان، وکیل، باشقه سنک امور و اداره سی

دوره ده ایدن، ضامن. کافور [ع.ص. هندستانده یتیشن کوچوک بر آغا جک صمغی که بیاض، خوش و سرت قوولی بر ماده در. عجم. ملک بیاض

شیدن کنایه اولور. * کافوری : کافوره منسوب. — یه : کافور اوقی دیلن بر نبات. [ع.ص. هپ، بوتون، جمیع، جمله، کافه [مجموع : کافه مخلوقات.

کافه [ع.ص. هپسی، جمله سی، جمیعاً : کافه [کافه بورایه کلدیلر. کاف [ع.ص. کفایت ایدن، الویرن، یتیشن. حد. آلورر، یتیشیر، آراتق ایستمز.

کاک [ع.ص. عرب چورکی. ب : کهاک. کاکل [ع.ص. آلن اوزرینه دوکولن

کاکل [ع.ص. زلف. یوزک ایکی طرفنه صارقان صاچلر. * کاکلی : زلفی. * کاکلی بلا : عجم. پوبوک درد وصفتی.

کاکنج [ع.ص. کوکی فناری دیلن بر جنس چیچک. کالا [ع.ص. قاش، متاع، مفروشات و ملو.

کالا [ع.ص. ساهه اداشیا. عجم. سرمایه، بضاعه. کالاول [ع.ص. ح. اولجه اولدینی کبی، کالاول [اولکی کبی.

کالبد [ع.ص. قالب، جسد، هیئت، کالبد [تمثال. بدن، قفس. کام [ع.ص. فاه. فاه. آرزو، مقصد، مطلوب، کام [مرام، امنیه، مراد. — آلق، نائل — اولق : آرزوسنه نائل اولق. * کامبخش : هرکسک آرزوسنی حاصل ایدن، منع، محسن. * کامبین : کام کورن، بختیار.

کامران [ع.ص. مرمانه نائل اولان، مسعوده، کامران [بختیار. * کامران : بختیارلق. کامکار [ع.ص. بختیار، صاحب اقبال. کامیل [ع.ص. بوتون، تام، نقصانلر.

کال بولش، کاله ایرمش. کنج اولمایانه تجربه کورمش، پیشکین. عروضده بریم

كاهنه : كاهنه يا نيشير مسورته ، اونك طرز واصلنده . مؤ . كاهنه . چ . كهنه .

كاهي [س . قورو بوغاچه نوعدن اوچ كوشلى چارشى بورى .

كاي [ع . هوجود اولان ، بولونان ؛ بانفالتيده كاش حريه مكته .

كائنات [ع . دنيا ، عالم ، جميع مخلوقات ، بوتون ياراديش شئيئر . فخر .

— : پيغمبر محمد مصطفى .

كباب [ع . شيشه كچيريلرك آتشدن وئولش ويا آت قيزارلش اولان شي .

كبابه [ع . قره بويره بگور برجه .

كباد [ع . آغاچ قاورنه بگورين ايرى و بومشاق ليمون .

كبار [ع . چ . كبيرلر . ب : كبير . تر .

كبار [ع . فدر . بويوك ، ائسالرك بوكسله طبله سندن اولان ، كريم ، نجيب ، عاليجناب .

متكبر ، متعظم . * كبارانه ، كبارجه : كباره ياقيشه جق صيرته . — لاشق :

كبارلر صره سته كچمك ؛ عظمت پيدا ، كبرلنك . — لق : بويوكك ، ظرافت ،

آخير باشليق ، نجابت : كبر ، عظمت .

كبار [ع . چ . كبيرلر . ب : كبيره .

كبد [ع . قره چكر . بانك سكورتده جاؤدر . * كبدى : قره چكره

ملسوب و متعلق . چ . اكباد . كبود .

كبر [ع . بويوكلك . تكبر ، تعظم .

شرافت ، نجابت . [ع . بويوكلك ، ايريك .

كبر [ع . بويوك ياش ، ايلريلمش سن .

كبر [ع . آتش برست ، عجوسى ، زردشتى .

كبراه [ع . چ . كبيرلر ، بويوكلر . ب : كبرئيك [ف . اولدومك . چ . چوق دوكله

كبرئيك [چوق آذيت ائتمك .

مخصوص . * كاملا : تماميله ، بوتون بوتون ، هپ ، تام اوله رق ، تكميل .

كامين [ع . كيزلى . صاقلى ، مخفى .

كامور [ف . مقصودينه نائل اولان ،

بختيار ، اقباللى . [ف . آرزوسنه نائل اولان ،

كامياب [مرامى بولان .

كان [ف . معدن قووسى ، معدن يري .

كآن [ع . منبع ، مصدر : كان عرفان .

كآن [ع . كويا ، صانكه ، ايش كى .

كآن [ع . كويا ، صانكه ، سوزده : كآن نى زيارته كلش .

كانون [ع . آتش اوجاغى ، صوبا ،

مانغال . شهور روميه لك قيشه

كلن ايكن اينك لاسى : — اول ، — ثان .

گاو [ف . اوکور ، تور .

گاؤر [ع . ويا كاؤور ، كاؤر ، الوهيت

ايتا ايتان ، مشرك ، غير مسلم ،

نصران . — اولق : ديشدن چيقمق .

— جه : مشركلر طرزولساننده ، فرنگجه .

كاوى [ع . ياقان ، قيزغين دميرله ياقان .

گاه [ف . ويا كه . صان ، تين . —

كاشان ، كهكشان : صان اوغريسى ،

صان يولى . * كهريا : صان قبان .

گاه [ف . ويا كه . بعضاً ، بعض دفعه

بعض وقت : گاه شوبله ، گاه بويله .

س وقت ، زمان . — : وقت وقت ،

آر صره . بى : وقتتمز . نا : —

آكسزىن . — وى : وقتلى وقتسز ،

صره صره سز . * كاهى : بعض دفعه ،

بعضا . * كاهيجه : بعضاً ، بعض كره .

گاه [ف . ويا كه . زمان و مكان بيسان

ايدر . نماز : نماز يري .

— : صباح وقتى . سير : سير يري .

گاهين [ع . غيبدن ، استقبالدن خبر

كاهين [ويرن ، متفائل ، متشائم . *

ف. تلف اولوق ، اولمک . مت.
ب. کبرتمک .

گبزه [س. آتی تیار ایتمک ، تیزلمک یارار
قیلدن کیسه .

گبزی [ع.د. اکبرک مؤنثی . زیاده بویوک
اولان . علم منطوق اصطلاحاتندن
حد اکبری حاوی اولان قضیه .

کبریاء [ع.د. بویوکلک ، عظمت ، جلال ،
جلالت ، رفعت ، سموء جزالت ،
فخامت ، عزت ، تجبر ، تصلف ، تفخر ،
تکبر . جناب حق : حضور کبریا .

کبریت [ع.د. کوکورت . اوچی بر یره
سورولدیکی زمان آتش آله بيلمک
ایچون قوسفورلی بر خوره باقیرلش چوب .
— آخر : آلتون ؛ برقه خارق العاده فی حائر
جسم که بولنورسه اجسامی آلتون حالنه
صوقاجق . * کبریتی : کبریت وجیغاره
کاغدی صاتان ؛ خسیس ، طمعکار . *
کبریتی : کورده منسوب ؛ کوکورت وکننده ،
آجیق صاری .

کبش [ع.د. قوج ، بویوک ازلک
قویون . ج. کباش ، اکباش .

گبش [ص. یکیت ، پهلوان . س. دمیر
طوقاق . ج. آلیق ، سرسم .

گبوتر [ف.د. کورکچین . — نامه بر :
مکتوب طاشبایان کورکچین .

گبود ف.د. کوک ورنکی ، ماوی .

گبه [س. یوکن یالیش قبا عبا . بوعبادن
یاغورلوق : چوبان کبه سی .

گبه [ص. قارنده یاورو بولنان ، حامل :
کبه قادین ، کبه اینک .

گی [د. تشبیه و تمثیل بیان ایدر . قار
کبی بیاض کاغد : اوپله کاغده
بیاضلنی قارک بیاضلغه بکزر ؛ آرسسلان
کبی دلیقلانی . * اوکییلر : اوکا بکزه بن
انسالار . * کلدیکی کبی : کلیر کلن ،
کلدیکی آنده .

گبیر [ع.د. بویوک ، اولو ؛ سن رشده
ایرمش ، یاشلی ، مسن . ج.

کبرا : بویوک آدمار ، یوکسک موقعلرده
بولونالار ، رجال دولت . ج. کبار : اصیل
وشریف اولانلر .

گبیره [ع.د. قتل وزنا کبی بویوک کناه .
ج. کباتر .

گبیسه [ع.د. درت سنه ده برکن وشباط
آخی یکریمی طقوز یاپان سنه .

گپازه [ص. دکرسنز ، اعتبارسنز . حیثیتسنز ،
رذیل . — ایتک : قیمتسنز ، دکرسنز
بر حاله صوقق ؛ حیثیتی قیرمق ، رذیل
ورسوی ایتک . — لک : دکرسنلک ،
اعتبارسنزلق ؛ حیثیتسنزلک ، رذالت .

گپچه [س. اوزون صایلی دریجه وبویوک
قاشیق .

گپز [س. دگیر قییسنده قایا .

کیک [س. دوکولش حبوباتک ایجه قا .
بوقلری . باشده حاصل اولان
بیاض بیاض دری پارچه لری .

کپنک [س. یوقاریدن آشاغی یه ایندیریلن
هرنوع قپاق ؛ تخته اورتو .

کپنک [س. توبلی بوغدا یوچی . کبه دن
یاغورلوق : چوبان کپنکی .

کتاب [ع.د. باصلمش ، جلدلی ویاجلدسز
اولوق بر آرایه طوپلانمش
کاغدر مجموعی . — الله : قرآن کریم . اهل
— : کتب سبایه دن برینه تابع اولان . ج.
کتب . * کتایچی : کتاب صاتان . *

کتابخانه : کتاب قوغه مخصوص بر ، کتابچی
دکانی . * کتایسز : مشرک ، ملحد .

کتاب [ع.د. ج. کاتیلر ، یازمیلر .
ب. کاتب .

کتابت [ع.د. یازمه ، یازی ، یازمق
مصنعی . کاتبک ، بر شیشی قلعه
آلتی هنر و ایتداری . بر کاتبک وظیفه
و ماموریتی : مجلس اداره باش کتابچی .

کتابه [ع.د. یوقارلیک کله تک عینیدر .
مزار طاشلرنده ویابرینا اوستنده
وسائر بوکبی بررده کی یازی . کتاب ارم
وعنوانی . — لی : کتابه سی اولان ، کرفت

شکل و چچکرله منقوشای حاوی اولان :
کتابلی طوان ، کتابلی قابو .

کتابی [ع.ص. کتابه منسوب و متعلق .
کتاب برنی محافظه مأمور . نقشی هندقاشی .
کتابی [آ.ص. آغا جلرک ایچ قابوخی ،
کاغد یاپدقاری اوز .

گتال . نشاسته لی و قولالی پارلاق بز .

گتآن [ع.ص. (ت : کتن) . معتدل
اوصیحا ق مملکتلرده یتیشن بر
بنان که الیافندن ایلیک یاییلاق دایانقلی
منسوجات طوقونور . بوندن یاپیلان بز .
— تخمی : بونباتک ویردیی تخم . بونخمدن
فن ترسیمده قولالایلان و بندر یاغی دنیلن
یایدش قان بریاغ چیقار . دانه سی طبابتده
خفیف مسهل کبی ، منقوسی مدرر کبی
قولالایلیز : اوئندن مسکن یاقیار یاییلیز .
— حلواسی : کتن ایلیکنه بکزه بن معروف
تل تل حلوا . — لایه سی : تخمک صو ایله
قاینادلشی که مسکن و هلدن کبی قولالایلیز .
ص. کتن بزدن یاییش : کتن مندیل ، کتن
چوراب . * کتایک : دکیز یوصونشک
ایجه برجندی .

گتایب [ع.ص. کتیبلر ، عسکرلر ،
اوردولر . ب : کتیبه .

کتب [ع.ص. یازمه ، تحریر . کتب
و تحریر ا . یازمق .

کتب [ع.ص. کتابلر . ب : کتاب .
* کتیخانه : کتابلرک حفظنه
مخصوص بر . کتابچی دکانی : عمومک کتاب
اوقوماسنه مخصوص محل ؛ کتاب طولایی .

کتبه [ع.ص. کتبیلر ، یازیجیلر .
ب : کاتب .

کتبه [ع.ف. اوی یازدی معناسنه اولوب
بعض کتاب وسائر نه ایئرلنده
(کینه الفقیر) شکلده کورولور ، بونی
فقیر یازدی دیکدر .

کتبخدا [ع.ف. (ت : کهیا : کاهیا)
برقوناق ویا دائره نک ویا بر

صنفایشچینک بوتون ایشلرینه یاقان وقاریشان
آمین کیمسه : فلان پاشانک کتبخداسی ؛
قایقچیلر کتبخداسی . قیو — سی : بردارنه نک
ایشلرینی تعقیب و تسریع وظیفه سیله موظف
کیمسه . کوی — سی : مختار ، قوجه باشی .
مچ . باشقهنک ایشلرینه قاریشمق ایستین :
کهیا میسک ، نه قاریشیدورسک ؟

کتف ، کتف [ع.ص. اوموز . کورک
کیمی . بچ . آکنا .

کتفییه [ع.ص. (ت : کفییه) . اویدور .
مه در . دوغورسی کوفیه در .
باشی و اوموزلری اوزتن اورتو . ب : کفییه .

کتله [ع.ص. ییفین ، کرمه ، رکام ،
چامور وسائر ییفینی . بچ . کتل .
کیزله ، صاقلامه ، سر صاقلامه ،
کتان : کتم آسار .

کتان [ع.ص. سر صاقلامه ، کیزله . کتم
کله سیله عینی معناده در .

کتن . ب : کتان .

کتوم [ع.ص. کیزله بن ، صاقلایان ، سر
طوتان : چوق کتوم برآدم .

کتیبه [ع.ص. عربجه ده سوار ی مقزده سی ،
دیپلوما ، امرنامه
معناسنه ایسه ده بز اوردو و عسکر معناسیله
قوللانیورز : کتیبه نجوم . — پرور : اوردو
یسله بن . بچ . کتایب ا .

کتیرمک [ع.اصلی : کادرمک ، کلترمک .
اوزاقدن یقینه سوق و نقل
ایتمک ، جلب و احضار ایتمک ، سوق و ایصال
ایتمک : کایرکن بزه ایکی اوقه چیلک کتیریکز ،
جانی بی محکمه یه کتیریدیلر . ایراد ، نقل ،
ذکر ا . برمثال کتیریکز . قومق ، صوقق :
میدانه کتیرمک . اویدرمق : قماش دالی
دالته کتیریکز . قلب ا . چومرک ، دوندز .

مک : فلک بز ی بو حاله کتیردی . سبب
او : بوروز کار یاغور کتیرر . ایکی اوجنی
بریره — : ایداره ا . باشاومتی . ایمانه — :
ایشاندیرمق ، نهایت قاندرمق . خاطره ، ذهنه ،
غقله — : خاطر لاق ، دوشونمک . درت اوجنی

گچر [ص. رانج، تداول ايدن، متداول؛
كچر آچھ. مقبول، رواجي،
صايلير، آرائير؛ كچرمال.

گچكين [ص. كچمش، چسوق اولمش.
ياشلي، اختيار.

گچلمز [ص. مروري ممكن اولمايان.
ترك اولونماز، براقيلاماز.

گچمز [ص. تداول ايتمز، سورومسز.
قلب. آني اولماز. غيرساري.

گچمك [فل. بر يردن بريره كيتمك،
مرور ا. كيتمك؛ اوكوزك

اوكندن كچمك. بيتمك؛ يازيكيدي. نفوذ
ايتمك، كيرمك؛ صوغوق جگرمه كچدي.

عقوا: جناب حق قولرينك كنهاندين
كچر. ترك ا. براتقي؛ خويلو خويندين

كچمز؛ خويني براتقاز. مقبول ومعتبر او،
آرائمق، سورولمك؛ بوياره بوراده كچميور،

اومال آناطوليده كچر. نفوذ وتأثير ا.
نم. كيسه سيه سوزم كچمز؛ سزك نازكز

اوكا كچر. آني او، صاوشمق؛ بوخستهلق
چاباق كچر. سرايت ا.، بولاشمق؛ عجا

بكا بوخستهلق كيمدن كچدي؛ جريان ا،
آقق؛ بونهر دها نره لردن كچر؛ زائل او،

قالقمق؛ اونك هوداسي كچدي. سبق ا.
بجئي، ذكري كچمك. بر يره، بر مقامه

اوتوزمق؛ سز كوشه يه كچمك. كلوب
كيتمك؛ اونلر سز كله دن اول كچمشاردي.

برطرفدن كيروب اوربرطفدن چيقمق؛ بو
ايبليك ايكنه يه كچميور. انتقال ا. او

چفتلك اوكا باباسندن كچدي. تقدم ا.
كريمده براتقي؛ اونك آني هپسي كچدي.

نجاوز ا.، آشمق؛ حدودي كچدي، ساعت
بري كچدي. قاياقمق، آلاقمق؛ اوراسني

كچ. آله: يافه لاقمق؛ آله كچرسه كورور؛
لصيب وميسراو، تصادفاً تصرفنه كيرمك؛

آله آني بر اوتوموبيل كچمشميدي. امش
ايشدن: هرشي اولوب بيتمك، فرصت

فوت او. ايلري: تقدم ا. بربرينه: تلاشه
دوشمك. تاوان باشه: محبوب اولمق. چاندين: اولومه راضي او،

ويره: وار قوق قوللاقمق. دنيايه: دوغورمق.
ديله: تشهير ا.، عليهنده

سوز سويلنمسه سيب اولمق. سودا: عشق
ايله سومكه باشلامق. صوكئي:

حسن صورتله تماملامق. * صوكئي كتيرمه.
مك: ايداره اوغرامق، وارنجي غائب ايتمك؛

بچرمه مك، ياياماق. قهله: اجرا،
ايشاء، تسويه ايتمك. كرى: اعاده ايتمك.

كويش: حيوان ايچنده كيني تكرار آغزينه
كتيره لك متصل چيكنمه مك. بچ. عيني سوزي

تكرار تكرار سويلمك. مراق: برآز
عقلنك هوازنه سي بوزمق، بعض اهميتسز

شيئلري درون دوشونمكه قالقمق. ندامت
: پشيمان اولمق. يونه: اصلاح

ايتمك، دوزه لتمك. يوله: دوغرو يوله
سوق ايتمك، قانديرمق. * حق كتيره:

نه كزر، يوق، الله ويره! مت. كتيرتمك.
م. كتيرمك. مت. م. كتيردلمك.

كشافت [ع. ص. صيقاق، قاليناق،
نخات. قوبولمق. قبالي،

خسونت، غلظت. كوت [ع. ص. چوقلق، بولمق. زياده لك.
اوزره، كثرله؛ چوق، پك زياده. *

كثرتلي؛ چوق، زياده. كشير [ع. ص. چوق، بول.
= المال؛ مالي

كشير [چوق. = الوقوع، وقوعي چوق.
كشيف [ع. ص. صيق، طوق. قالين،

اولمايان. قبا ونزا كئتمز. كچ [ص. ايركن اولمايان،
وقتتمز. =

قالمق؛ كچيكمك. ار: ناصل
اولسه بركون، نه وقت اولسه؛ ار كچ

هر كس اولهچكدر. * دم بچندن ويرسين؛
صوكره به براقسين. فاه. آكرى، چاربيق:

= بين؛ آكرى باقان، غرضكار؛ آنديش؛
چاربيق دوشون، بدخواه.

كچيكمك [ع. ص. كچ قالمق، بربرده اويلا
لاقمق، تاخرا. مت. كچيكديرمك

وایى ا. : علاج باشمك آغریسنی کچیردی .
نفوذ ایتدیرمك ، دیکلتمك : اوکا سوزخی .
کچیرمدی . تداول ایتدیرمك : یو یاره یی .
کچیره بیلیرمیسکز ؟ چایدیرمق ، صرف نظر
ایتدیرمك : اون فکرندن کچیرملى . بر
یاندن صوقوب اورباندن چیقارمق ، طابق :
ایکته یه ایلیك کچیرمك . ایینه صوقق :
خنجرى قلبیه کچیردی . سورمك : بر قات
بویا ده کچیرملى . قابلامق ، اورتمك :
شویورغانه بریوز کچیرکز . طابق : چر .
چیوهیه جام کچیرمك . آله : باقالامق ،
طونق : نادر برشینک صاحب اولمق . حساب
: محسوب ایتمك . دیش : فئالقاه ،
مسلط او . ذمتنه : امانت پارایی یمك .
ذهندن ، خیالندن : تصوراه ، دوشونمك ،
قورمق . قیلچندن : اولدرمك ، کسمك .
قیروب : چوق مقداره اولدرمك ،
تخریب ایتمك . کوزدن : یوقاریدن آشاغی
سرعتله وسطحجه معاینه ومطالعه ا .
اوقومق . کوکس : معزون ومایوس او ،
تاوه ا . ایچ چکمك ، مته کچیرمك . م . کچیرمك .
کچیشدیرمك [آلامتق : دون بر
قضا کچیشدیردی . سکوتله : جواب
ورمه مک . م . کچیشدیرمك .

گچیم [امتزاج ، معاشرت . رواج .
جوشن .
گچینمك [فل . ییوب ایچمك ، یاشامق :
باشقه سیله برلکده یاشامق ، امتزاج ، معا
شرت ایتمك : ایکی قاردهش اینی کچینیورلر .
مته کچیندیرمك .
گچینه [امتزاج ، معاشرت . کچینه .
گچینه [جک . آسباب ، دیرك ، معیشت .
گچینه جک [آسباب معیشت ، پاشا .
گچال [آله . کوزه کیمی . کوزه سورمه
چکن .
کحالت [طیبیلکی . سورمه جیلک .

مایوس او ، فداکاری ایتمك . کندیندن
: بایلق ، ییغود او . دالمق ، اویوقلامق .
کوکلدن : خاطرالامق ، قلبده دوغانق . واز
: صرف نظر ا . جایقم . ویز : قولاق
آصامق ، دیکلتمه مک : یزه ، یرك دینه
: چوق عجوب او . اوتانق . * کچمش
اوله : خسته یه ، قضا صاوشدیرانه سوله ن
دعا وتیريك : آرتق اوفرصتی بولامازسك ،
اوامش چوقدن بیتدی . * کچ : بکا
یاقه ، قولاق آصمه ، اهمیت ویرمه ! مته
ب : کچیرمك . م . کچمك .

گچن [مرور ایدن . آقال ، اوزایوب
کبدن : تارلانک ایچندن کچن
دره ، یول . سبق ایدن ، سابق : کچن
سنه . سه ماهی یه قاریشان شی : کچن
اونودولور . * کچنلرده : بر مدت اول ،
برقاج کون اول : کچنلرده بررؤیا کورمشم .
کچه [سه . ویا کچه . یوکدن طوقونارق
دکل دوکوله رك یاییلان عیاه . دو
شهمه یه سریلن یوک ویا اوت یایی ،
مسلوج ، حالینک طوقونارق یاییلان ایچمه سی
وخالوسزی . م . کچدن یاپلش : کچه کلاه .
اولق ، لشمك : آل ، وایاق اویو
شمق : یوک ، صاج بربرنه ایچه یاپیشارق
کچه حالى آلمق . کلاه . رتبه سنی
رفع ایله قیافتی صویوب طرد ایتمك .

گچه [ح . کچرک : واپور ساعت بشی
اون کچه قالقیور .

کچی [معروف حیوان ، ایکنجی قاتیندن
صوکره کی دیشی کچی .

گچید [سه . کچه جک یر ، یول ، مجرا :
بوغاز ، دربند . رسی :
عسکرک قوماندانلریك اوکندن کچمسی :
زبانزدی : رسم کچید .

کچیرمك [مرور ایتدیرمك ، بر یاندن
اوربانه نقل ا . بوکون طوبلری کوریردن
کچیره جکر . تجاوز ایتدیرمك : طوقلارکزی
باچه مه کچیرمك . طوردیرمق ، تسکین

مسقفاك وقفه عائد رسمى . * تونس
كدىكى : كله پير ، زنكېن طول قادين كه
پاراسى ايچون ازدواجنه طمع اولونور .
صه اكسيك ديشلى : كديك احمد پاشا .

كذا [ع. ح. بويله ، شويله ، عيني صو .
رته ، او وجهله ، اويله جه : سز
كيتمكى ايستيورسكز ، بنده كذا : بنده
كيتمك ايستيورم . كذلك ، هكذاده عيني
معنايه دو .

كذاب [ع. ص. چوق يالان سويله ين
يالانچى .

كذاب [ع. ص. حامض آزوت دينلن سرت
برمايع كه طاش تميزلده يارار .

كذار [ع. ص. كچه ، كچيش : كشتو = :
كزمه ، طولاشمه ، سياحت .

ص. آدا ، ايفا ايدين ، بچرن ، اوده ين .
دم = : وقت كچيرن ، جزبه = : ويرى

ويرن . * رهكذار : كچه جك بول . شكر
= : آداى شكر ايدين ، متشكر . كار = :

ايش بچرن . مصلحت = : ايلچى ، سفير .
كذارش [ع. ص. كچه ، كچيش : كذارش

بن . ممت برديدنك سكونه انقلايدور .
كذارنده [ع. ص. كچيريجى ، كچيرن . *

كذارنده [ع. ص. كذارنده آيام : وقت كچيرن .
كذاف [ع. ص. بوش لاقيردى ، معناى

ايشته او قدردر اول حكايه : لاف و كذاف :
كذاف بنى نهايت .

كذب [ع. ص. يالان ، دروغ ؛ افترا ، بهتان .
ارتكاب = ا . : يالان سويلك .

كذر [ع. ص. كچه ، كچيش : كچيش : كچيش
كچيرن . * رهكذر : كچه جك

بول ، كچيد ، ممر = كاه : كچيلن ير ، بول .
كذران [ع. ص. كچيجى ، كچن . كچه ،

كچيد ، ممر = كاه : كچيلن ير ، بول .
كذشت [ع. ص. كچه ، كچيش . ص. كچن .

كذشت [ع. ص. كچه ، كچيش . ص. كچن .
سر = : انسانك كوروب

كچيردى شيلر ؛ بوكي شيللرى حاوى حكايه .
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن
كحل [ع. ص. سورمه ، كوزه سورولن

کرام [ع.ص. کرعلر ، کرم و شرف صاحبیری . ب : کریم .

کرامت [ع.ص. اولیاء اللہین بعضاً صادر اولان غارق المعاده حال . کرامته حمل اولونایله جگه فعل ویا سوز : بویور . دیفکیز عینی کرامتدر .

گران [ف.ص. آخر ، ثقیل : بارکران . بهائی ، غالی : کرانبها .

گران [ف.ص. اوج ، ثنویت ، کنار . بی : کنارسز ، پایانسز ، حسابسز .

کراهت [ع.ص. ویا کراهیت . ایکره نه ، بر شیدن خوشلانماه ، نفرت ، اشمئزاز ، کره ، مباح اولدینی حلاله حرامه قریبی حسسیله اجتنابی لازم کان شهیک حالی که او شیئه ده مکروه دیر . * مع الکراهه : ایکره نه رک ، نفرتله .

کروب [ع.ص. غم ، افس ، حزن . چه کروب .

کرباس [ع.ص. پاموقدن یاییلان قماش ، بز . چه ، کرایس .

کرپدن [ع.ص. دیش سوکمه و چپوی چیقارمه مخصوص آلت .

کرپیج [ع.ص. صابون قالبی شکلنده چامور . = کسيلمک : قورویارق قاتیلاشق . ص . کرپیچدن یاپيلمش : کرپیج دیوار .

کرتک [ف.ص. کرتیک وچنتیک یاقق . مته . کرتدیرمه .

کرتسکه [ع.ص. دوغروسی کرتسکر . اقالیم معتدله وبارده ده بولور نان ، حشرات یین ، طاشلی وکوفشلی لرلی سون زاحفه دن دوت آياقلی حیوان .

کرته [یتا.ص. بوصوله تک ۳۲ قسمندن ۱۱ درجه ۱۵ دقیقه لقی هربری . = ریز : بر محلاک کمیدن ویا دیگر بر عخلدن بوصوله کرته لرینه نظراً بولوندینی جهت ؛ برجرم سہاونیک بوصوله واسطه سیله آلنان سمت زاویه سی . = ریز نقاشی : کیکلرک سلامت سیرینه خدمت ایچون خریطه اوز .

گذشته [ف.ص. یکمیش اولان ، سابق . قرضاً آلنان یارده تک فاضی . ج . گذشتگان : یکمشلر ، اسلاف ، متقدمین . [ع.ص. اویله جبه ، بویله جبه ، او . گذلک] طرژده ، هکذا . ب : کذا .

کرس [ع.ص. کری دونه . = وفر : ساخته رجعتدن صوکره تکرار کری دونه . [ف.ص. د . فاعلیت آداتیدر . آهنگر : گری دمبرچی . ف.ص. حر . (اگر) دن مخفف اولوب ینه اگر معناسنده مستعملدر .

کراء [ع.ص. بر شیک قوللانسانه بدل اوله رق ویریلن اجرت . = جی : کرایله او ، دائره وسائرہ طوتان ؛ کرایله حیوان ایشلدن . = لاقق : کرایله طوتاق ، استیجارا ؛ کرایه ویرمه ، ایجارا . [ع.ص. چه ، کرلر ، مره لر ، دفعه لر . ب : کره .

کرات [ع.ص. چه ، کرلر ، یووارلاق شیتلر . ب : کره .

کراتا [ع.ص. بوشوزلو ، بزوک ، قالتابان ، دیوت . = استقارینه آياغک کیومستی تسهیل ایدن معدن ویا کیکدن آلت . بعضاً سوکی نه اظهارده چاپقین معناسیله قوللانیلیر : های کراتا های !

کراتر [ع.ص. ساخته رجعتدن صوکره تکرار کری دونوب هجوم ایدن : حیدر کرار : حضرت علی .

کراراً [ع.ص. بر چوق دفعه ، تکرار تکرار : کندیسنه کرار آسویلدم .

کران [ع.ص. (ت : کیره ز) . علی الاکثر قویو قیرمزی معروف میوه .

کراسته [ع.ص. (ت : کده سته) . ابنیه انشاسنده قوللانیلان دیرک ، تخته وسائرہ . بعض معمولاتک ایمالنده قوللانیلان مواد : بوپوتینک کراسته سی فنا .

کراسه [ع.ص. دفتر ، (بر کتابک) فورمه سی ، جزئی . چه ، کراس .

کراکه [ع.ص. طارجه ، قادین جبه سی .

زنده موقعی تعین ایدش اولان شهاندره ،
فشار و سارنه کبی علامت و اشارت .

کرته [س. ویا کرتی . چیزیک ، لشان ؛
تارلانک صبان چیزیکی کبی اویوق
یولی . درجه ، مرتبه ، راده ؛ ایش برکزه
بوکرتیه کلکین . درجهٔ مطلوبه ، نصاب ،
قوام . — سنه دوشورمک ؛ درجهٔ سنه ،
قوامنه ، تام و قتنه راست کتیرمک . — سنی
کچمک ؛ صاموق ، تاوسامق . باروت . — سی
کرته ؛ ناهلونک اوجنده کی نشانکاه . تام
— سنده ؛ تام و قتنده ، زمانده .

کرتیک [س. چنتیک ؛ چیزیک ؛ چنتله .
کرجستان [سخ. قافقاس داغلریشک
بولونان واک کوزل لسل بشره مقر اولان
داغلق بر مملکت . — ایسأ اوچ میلیون
نفوسی حاوی برجهوریت ایسهده حقیقته
سویوتلره تابعدر . مرکزی تفلیس در .
کرجی [س. کرجستان اهالیسندن اولان .
کرجی * کرجیجه ؛ س. کرجی لسانی .
— کرجیلرک طرز ولساند .

کرچک [ص. دوغرو ، صحیح ؛ کرچک
ح. حقیقهٔ ، صحیحاً ؛ هاباق ، تمام ، آبی
خاطر مه کلدی ؛ کرچک سزه بر شیء سو-
یلیه جکدم . * کرچکدن : دوغرو اولورق ،
فی الواقع ، فی الحقیقه . * کرچکچی : حقیقی ؛
کرچکچی الماس . * کرچکه بیندیرمک :
شاقا ایکن دوغرو وجدی بر شکل ویرمک .
* کرچکلک : دوغرو لقی ، صحت . * کر-
چکانمک : دوغرو چیققم ، دوغرو لقی
تبیین ، تحقق یتمک .

گرچه [ف. ح. (ت: کرجی) . هرنه قدره
[کرچه کوزلهده سویمسزد .

کرخانه [س. ب. کارخانه .

گود [ع. الجزیره نك شرق و شمالنده
[مسکون اولان اهالیدن بر فرد .

گرد [ف. ص. توز ، نهار ، طوبراق . ص.
[دونن . تیز : — چایق دونن .
— آلود ؛ توزلی ، طوبراقلی اولان .

گرد [ف. ص. دکریمی ، مدور ؛ چوره ،
[دوره . تاه : — یووارلاق .
گرد [ف. ص. شجیم ، بهادر ، یکیت ،
[قهرمان ، دلاور .

گرداب [ف. ص. مخالف آقیتیلرک ویا
[بر آقینتی ایله آنافور صوینک
تصادمندن حاصل اولان چورینتی ، صولرک
دوندیی وچوقورلاشدیی بر . بجه . کریره ،
تهلکلی بر ، مهلبکه ؛ گرداب فلاکت .
[ف. ص. فصل ، عمل ، ایش .

گردار [ف. ص. عادت ، روش ، طرز .
گرداگرد [ف. ص. فیر طولایی ، دائرآمدار ،
[چپه چوره .

گردان [ف. ص. دونن ، دوران ایدن ؛
[سپهرگردان . رو : — یوز
چویرن ، صرف نظر ایدن . سر : —
سوسری ، مکانسز ، پریشان .

گردان [س. بونسک اوک طرفی . —
[قیرمق ؛ بونی لطیف برطرزده
اویناق . — قیران ؛ برقوش . * گردانلق ؛
گردانه طاقیلان مجوهرات ، سوس ، قلاده
طوق . ب : کردن .

گردانیه [س. موسیقیده بر ملامک
[إحیی .

گردباد [ف. ص. دونه رک آسن شدتلی
[روزکار ، قاصیرغه ، عاصفه .

گردش [ف. ص. دونه ، دوران ؛
[کردش اجرام .

گردک [س. زفاف کیجه سی کلین ایله
[سوکینک بولندقلری اوطله ،
[چله . * گردکه کیرمک ؛ سوکی اولق .

گردگار [ف. ص. فعال مطلق اولان جناب
[حق ؛ حضور کردگار .

گردل [س. ویا کردهل . آغاج ویا کوسله
[دن پاییلان صو قابی .

گردن [ف. ص. بوین ، عنق . — داده ؛
[بویون آکیش ، مطیع . —

غل . ها : كرك او كرك بو . * كركلك :
يارارلق ، لزوم ، وجوب .

كركگن [فاس . وحشى برحيوان . بو
حيوانك بورنده كي بويشوزي .
ص . بو بويشوزدن ياپلش اولان .

كركس [فاس . آق بابا ، نسر .

كركف [اس . نقش المشلكه مخصوص
درد آياقلى آلت . = المشلكه :
بو آلتك اوزرنده قماشه نقشلر ياقق .

كركمك [ف . لازم ومقتضى اولوق ، لايق
او . ياقيشمق . بوسره كركمز .

كركنس [اس . اوفاق بيريجي برقوش كه
قنادرلرنيك آنتده ماوى ،
قيرمنى تويارى واردر .

كركي [اس . كره جك آلت * حمله كركيسي :
كورك چكنك ياغي داياديغي قخته .
كركي . س . بويوك بالطه .

كركين [ص . كركش ، قورولش . چكلمش ،
بوزولاجق ، قوياق درجه يي
بولش : كركين مناسبات .

ككرم [ع . س . طبيعت وخوى كوزللكي ، عزت
نفس . اصالت ، نجابت . سخا ،
سخاوت ، جومردلك . لطف ، مرحمت ،
احسان ، عايت . * كرمكار : كرم
صاحب ، جومرد . * كرمكارانه : لطف
وكرميه ، كرمكاره ياقيشير صورته .
* كرمكارى : كرم صاحبنه منسوب ؛
جومردلك ، سخاوت : ابراز مائرمكرمكارى .
* كرمكستر : لطف وكرم ايدين .

ككرم [ع . س . باغ ، آصمه . چ . كروم .

ككرم [فاس . صيحاقت ، حار . مقابلي :
سرد : كرم وسرد .

ككرما [فاس . صيحاقت هوا ، حرارت :
موسم كرما . مقابلي : مبرما .

ككرماء [ع . س . چ . كره غلر ، كرم وغزت
صاحبلى . ب : ككرم .

اكراز ويا فراز : مغرور ، متكبر . = بند :
بويون باغى ، قلاذه . = كرش : سرکش ، معند .
[فاس . ذلك ، آسمان . ص .
گردون [دونن ، دور ايدين .

گردونه [فاس . آرايه .

گرده [فاس . ياپلش ، اينلش ، معمول .
[تأليف : تأليف اولومش .

گوز [فاس . اوزون صابلي دميرطوپوز .

گرسنه . س . ب : كراسته .

كرسينه [فاس . آج ، جوعان ، جالع .
* كرسيني : آجلق ، جوع .

كرسی [ع . س . اوسته اوطوريلان شئ ،
اويكه . خواجهرلك اوطوروب درس وبردكي
يوكسكجه محل . قاعده . مركز ، مقر .
عرشك آلتنده برطبقه سما . * كرسيلي :
متين واطورواقى : كرسيلي يازى . چ . كراسي .
[ع . س . حيوانات بختره نك معده سى .
كركش [ديشیده آلت تناسل . معده ؛
قارن . چ . كروش .

گريشه [فاس . ناز ، عشووه ، جلوه ،
غزه ، قاش وكوزله اشارت .

گرفت [فاس . طومعه ، ياقه لاهه . ص .
بربرى ايچنه كيركين ، قاريشيق .
ناي دينان موسيق آلتنيك برنوعى .

گرفتار [فاس . طوتولش ، ياقالامش .
[دوچار ، مبتلا ، دوشكون .

گرفته [فاس . طوتولش ، آلمش اولان ،
طوتوقون .

گرك [فاس . قورت ذيلن حيوان .

گرك [ص . ياقيشير ، لائق ، شايسته ،
[شايان ، اوسره كركدر . لازم ،
مقتضى ، يارار : سنك نه كه كرك . *

كركى بودر : ياقيشيرى بودر . * كركى
كي : لايق وجهله . د . ايستر ، خواه

گرمابه [ف.ا.ه. ص. صیجاق صو حای :
[کرمايه وصلنده بایلدق اوپرینک .
گرمای گرم [ف.ا.ه. قیزیشوب ایصینهش ،
ایک قیزیشمش .
گرمپه [ه.ه. دگیره دوعرو اوزانان
طاشلق بورن .

گرمشیک یبانی قیزلجق .
گرمک [ف.ه. چکوب کرکین برحاله قومق ،
چکمک واوزامش بر حالده
طوعق : ای ، چالغینک تللی کرملک . بر
شیئی آچارق اورتمک و یا اصمق : پرده ،
خالی کرملک . کوس — : کوسنمک ،
اعتقاد ا ، مقاومت ا ، قارشى طورمق .
خاچه ، چارمیخه — : إعدام ا . هـ .
کردیرمک . م . کرملک .

گرمی [ف.ا.ه. صیجاقلق . حرارت . سى
وإقدام ، غیرت ، همت .
گرمیت [ه.ه. ویا کره میت . اولری باغو-
اوستنده کى فرونده پدشمش طوپراق بارچه سى .
* گرمیچی : گرمیت یابان وسانان . *
گرمیخانه : گرمیت یاپیلان یر .
گرمک [ف.ه. ویا کریمک . قوللری ،
[باچاقلری اوزادارق وبعضاده
آسنه یرک راحتلاقق .

گرو [ف.ا.ه. اوپونده بحث طوتولان
[شى ، رهن .
گروان [ه.ه. بربری آرقه سندن کیدن
[حیوان و انسان س-وروسى .
= اوتی ؛ باش اوتی ، آسارون . = قیران :
زهره ، چویان ییلدیزی . * کروانسرای :
یولده یولجیلرک قوتنمسه مخصوص خان .

گروپ [ه.ه.ج. کروپلر ، غلر ، آند .
یشه لر . ب . کرب .
گروپ [ه.ه. إسرائیلدن صوکره کان
[مالک صنفلرندن برصنف . *
کرونی : بو صنفنه منسوب ؛ ج. کروبیان .
گروت [ه.ه. اوطوروب یاتمغه مخصوص
[یوکسکجه یر .

گروم [ه.ه.ج. کرملر ، آصمه لر . ب :
[کر م .
گروه [ف.ا.ه. جماعت ، قوم ، طائفه ،
طاقم ، بولوک ، فوج .
گروی [ه.ه. یووارلاق ، کره شکلنده
[اولان ، مدور .

گرویز [ه.ه. معروف قوقولو سبزه که یکی
[اولور ، ترشیلره قونور .
کره [ه.ه.ه. ایکره ، ایسته ممه ، نفرت
ایتمه ، خوشلانما . تییکسینه .
کره [ه.ه.ه. دفعه ، مره . بعض — :
[أحياناً چوق — : مکرراً . ج. کرات .
کره [ه.ه.ه. رانک تشدیدده جائزدر .
[یووارلاق شی ، قانک . دیانک
قارا و دکیلرخی کوسترن و برعور اطرافنده
دور ایدن یووارلاق شکل ، کره مجسمه .
کره أرض : اوزرنده یاش-ادیغمز سیاره ،
دنیا . ج. کرات .

گره [ه.ه.ه. دوکوم ، عقده .
گرها [ه.ه.ه. ایکره نرک ، تییکسینه رک ؛
[ایسته یرک ، کندنه رغما ،
خوشلانما یارق قهرآ ، جبرآ ، قسراً . طوها
و — : ایستر ایستمز .

گری [ه.ه.ه. آرقه ، آرت ، قیچ . بر
[شیئک صولک قسیمی . آلت طرف ،
مابعد : کریسی بوندن آیدر . دونمه ،
آرقه یه دوعرو حرکت : صولدن کری . ص .
آرقه ده بولنان ، صوکره کی ، مؤخر . دون .
ایلرینک ضدی : ساعت کریدر . ظه . آر-
قده ، آرتده : کری قالمق . ظن . صوکره :
شیمدن کری . = آلمق : إستراد ا . ؛
إعاده ایدیلنی قبول ایتمک : سوزکزی ،
مالکزی کری آلکز . * کریسی آلمق :
بیترمک ، آرقه سنی آلمق . یاقلری — =
کیتمک : کرها ، ایسته یرک حرکت ایتمک .
= چوپرمک ، ویرمک : إعاده ایتمک . =
دونمک : عودت ا . = طورمق : تثبیت
ایتمک ، إجتناپ ا . چکلمک ، قاریشماق ،
واز یکیمک : سنز إبراز صداقتدن کری

کریم [ع.ص. ایلک ایتسی سون ، ایلک ایدن ، خبرخواه . کبار خویلو ، اکیل ، نجیب ، حسب ، شریف ، جلیل . جومرد ، سخی . شهر ، مشهور . لطیف (یوز) : وجه کریم . * کریمانه : کریمه یاقیشاجق طرزده ، کریمه لائق وشایسته . چه کرام ، کرما .

کریمه [ع.ص. کریمه مؤنثی . سه منتخب ، کزیده و قیمتدار شیء . قیز ، قیز اولاد . وجودک قیمتدار برلرندن هربری . * کریمتان : کوزلر . چه کرام ، کرئم ، کریمات . **کریمه** [ع.ص. یاخود یانک تشدیدیه : کوچوک کریمه . کره نک اسم تصغیری . کوچوک کره ، کوچوک یوواردلاق شیء . چه . کریمات .

گریوه [ف.ص. چیقماز سوقاق . ایچندن چیقلمسی مشکل حال ، مشکلات . **گریه** [ع.ص. پدس ، مردار ، ایکنج . = المنظر : منظره سی چیرکین . **گریه** [ف.ص. آغلامه ، بکا ، آین و ناله : گریه عاشقانه .

گریه [ع.ص. گریه ک مؤنثی . سه غه ، حرب ، قتال ؛ مصیبت . چه کراکه . **گز** [ع.ص. نشانکاهک اوزرنده کی متحرک و اردر . اوقک کیریشه کچن اویوق اوجی . اراضی مساحه سنده مستعمل دوکوملی ایپ . شاقول ایچی . ایلغین آغاجی . دوغرو دال ، قدان . کره ، دفعه ، مره .

گز [ع.ص. جمع مخاطب ضمیریدر : اوزر ، تشکیل ایدر : کلیرسکز ، کیدرسکز . **گزاز** [ع.ص. عضلاتک کرلمسندن عبارت بر خستلق ، ته تانوس .

گز بره [ع.ص. کشش . آصه جق . = البئر : تره . = الحام : شاهتره . = القنات : بالدری قارا .

گردیرمک [ف.ص. هو آلدیرمق ، اکلندیر . مک ایچون اوتیه بری به

طورمایکز . = قالمق : یتیمه مه مک ؛ تأخر ایتمک ، موقتاً صرف نظر ایدیلوب اجرا اولونماق : بزم ایش کری قالدی ؛ خالی ، فارغ اولوق ؛ تحیکمک . = قومق : تأخیر ایتمک ، صوکره به براتی . = کلک : هودت ایتمک . = کیتمک : رجعت ا . ؛ تدنی ا ، آشاغیلامق ، فتلالاشمق : بو ایش کری کیدیور . = ورمک : رد و اعاده ایتمک . **کریال** [ع.ص. تووگستان تمساحی .

گریان [ف.ص. آغلایان ، باکی . آغلا . = ابارق . = اولوق : آغلامق . **گریبان** [ف.ص. یاقه ؛ جیب . چاک = : یاقه نک بیر تلماسی . = چاک : یاقه سی بیر تلمش ، آویوس ، مکدر .

گریخته [ف.ص. قاچش اولان ، فراری . **گرید** [ع.ص. آق دیزده بویوک بر آله تورکوردن نهایت یونانلیره کچمشدر . مرکزی حایه در . **گریز** [ف.ص. فرار ، قاچه . = کاه ، جای = : قاچاق بر ، مقر ، ملجأ . ص. قاچان ، ایجتساب ایدن . * مردمکریز : انسانلردن قاچان ، انسانلرله الفت ایتمک ایسته مین . **گریز** [ع.ص. چرکف لغمی .

گریزان [ف.ص. فرار ایدن ، قاچان . = قاچارق . = اولوق : قاچق . **گریز مه** [ع.ص. طوپراغک دریجه قازیلوب تمیز نئسی .

گریزنده [ف.ص. قاچیچی ، فراری ، قاچان . **گریش** [ع.ص. ویا کیریش . کریش وقو . چالغیلره کل اولور . بنانک دوشه مه سنه ، دیواوک آراسنه قونان دیرک . یایی کرن باغ ، زه . برینه . = اولوق : طانلمق ، ایلشیمک . * قولاق کیریشه او . = متیقظ بولونمق . = قلیچنه قونمش کراسته . **کریشله مه** [ع.ص. قلیچلامه وضع اولونمش .

گزیده [ف.ا.م. سچیلوب انتخاب اولونمیش،
منتخب: گزیده آمر.

گزین [ف.ا.م. سچین، انتخاب ایدن.
وحدت: و حدی اختیار ایدن.
منتخب: سچلمش.

گزدم [ف.ا.م. س. عترت.

کس [ف.ا.م. س. کیمسه، کیشی. هر: هر
هر بورد، هر بر شخص، هر کیم
اولورسه: هر کس قانونه اطاعته مجبور دو.
بی: کیمسه سیز، یتیم؛ آشمنز، دوستمنز؛
حامیمنز. نا: آلقاق، ناهرد، انسانیتمنز.
نا: (نکس)، خسیس، بغیل، پشقی.
ج. کسان. * بعض کسان: بعض آدمرو.

کساخت [ل.ق. کیک خسته لغی، سیسقه.
راشیتیزمه.

کساد [ل.ق. یوقسزلق، قیطلق، ندرت:
آقچه کساد، ایشمنزلق: اورته لقلده کساد.
وار. ل.ق. سورومسزلق، قیطلق، ایشمنزلق.

کسار [ف.ا.م. س. ایچن، ین، استهلاک
او زاله ایدن. می: شراب
ایچن. غم: برینک غمی چکن، آنیس،
صادق، دوست.

کسافت [ه.س. بولانیقلق، متور برشینک
ضیاسی، نوزی کسلمه.

کسالت [ه.س. تنبلیک، اوشمه، وخاوت.

کسب [ه.س. قازانچ، استفاده، تمتع.
پیدا ایتمه، ایدنمه: کسب کال و هنر.

کسبی [ه.س. قازانلش، صوکره دن تحصیل
اولونمیش، عارضی، فطری اولمایان.

کستاخ [ف.ا.م. س. طارسز، آدبسنز،
اوتانماز. * کستاخانه: عار-
سزجه، بی ادبانه. * کستاخلق: آدبسنزلق،
عارسزلق، تربیه سنزلق.

کستانه [س. یونانجه قاستانون دن).
طیش قابوخی یشیل و دیکنلی
ارلان معروف هیوه. آت: سی: یغن جنسی
که آغاجی سوس ایچون یول کشارلرینه

کوتورمک، دولاشدیرمق. کوسترمک،
هر طرفه باقدیرمق: کراچی به اوی گزدرمک.
امرار، ا. کچیرمک: چماشیرله اوتو کز.
دیرمک. دولاشدیرارق دوکک، سیمک:
سلاطه به برازیاغ گزدرک. کوز: اوتنه سنه
بریسنه باقی، کوزدن کچیرمک.
[ه.س. آیاقده طولاشان، یاتمایان:
کزر کزر خسته.

گزگینجی [ص. چوق کزمش، چوق
یر کورومش.

گزیمک [ف. خوشجه وقت کچیرمک ویا
حیوانله ویا آرابه ایله دولاشمق: بوکون بر
آز قیرلرده کزدم. باقی، هماینه. ا. ایکی
او کزدم، هیچ برینی بکنمدم. بولونمق،
موجود اولق: نیم شاپقهم اوراده نه
کزنیور؟ دورا، سیاحت. ا. دنیانک
هر طرفی کزمش. آردینده، آرقه سننده،
پینده، پیننده: طاللی او، آلدنجه
ایدنجه، چالیشمق. آل اوستنده: معزز
و محترم اولق. آلرده: مقبول اولق.
بوش: آواره او. ایشمنز طورمق.
دیلرده: شایع او، یاللق. * کزوب
توزمق، سورتمک: ایشمنز آشاغی یوقاری
دولاشمق. * نه کزر؟ بولونماز، یوقدر،
ترده: بزده او یله شینلر نه کزر! *
نهرلده کزنیور: نه اولدی، نرده در:
بزم کشت عجباً نهرلده کزنیور؟ م.
کولمک. مت. ب: کزدرمک. ل. ب: کزتمک.
[ف.ا.م. س. هرر، زیان، خسار.
گزند، الم، آفت.

گزندی [س. کزیمه، سیزوتماشا، طولا-
شیلحق بر صوفه، قوریدور.
[ف. دولاشمق، اکتمک ایچون
گزیمک. ایتیمک. دفع حاجت ایچون
یشاری چیمق.

گزى [س. برنوع ایپکلی و خاره لی قاش.
[ه.س. کزیدن یاللقش.

گزیمچی [ه.س. کزن، سیر ایدن، سیار.
سیاحت ایدن، سیاح.

كسكى [ص. اوفاق بالطله. دمير وساج
كسمكه مخصوص آت.

كسكين [ص. چوق كسن ، ابي ييلنمش
اولان. سرت، قول، شدتلى:
كسكين قوقو ، سركه. مؤثر، طوقوناقلى.

پروژسز. فعال، سريخ. سيورى، دليجي.
* كسكينلشمك : كسكينلك پيدا ايتمك.
قوت پيدا ا. ، سرتلشمك. فعال وجست
وجالاك اولق. * كسكينلك : چوق كسن
وييلنمش اولان شينك حالى : سرتلك ،
شدت : تاثير ، طوقوناقلىق ، فعاللك ؛
برالتك كسر طرفى ، قليجلامه وضعيت.

كسل [ص. كوشلك، بطايت، تباللك؛
رخاوت.

كسلنك [ق. قطع اولونق ، يچلمك.
قراولاشق. بوزولق : سوت
كسيلدى. بوغازلاق. طوروق ، ديكك.
چكلمك ، واز چكمك : ايشدن كسلدى.
درمانسز بولونق ، رخاوت دوجار اولق :
ديزلرم كسيلور. اولق ، يكره مك، دوغاك:
الرم بوز كسلدى ، اورته لى دكر كسلدى.
سوتدن ، ممدن — : آرتق ممدن ويرلمك،
سوت ايچمز اولق.

كسمز [ص. كسكين اولمايان ، كسمهين،
كور.

كسمنك [ق. كسكين برالتله قطع ايتمك.
يچمك. طوردرمق ، ديكك.

يرمك : ياغور روزكارى كسدى. قراز-
لاشديرمق ، حكم وتعيين ايتمك. سويلسته
مانع او. : سوزكزى كسدم. نهايت
ويرمك: بخله غايره كسدى. بوغازلاق.
ايديش ا. ، انه مك. يوتتق : قلم كسمك.
آمين وتخصيص ايتمك : مماش كسمك.
نزىل ا. ، بر مقدارنى آليقومق : حقى

كسمه. ويرمق اولق : مماشى كسديلر.
طوتق ، چيحقق : بواش نه كسر؟ آردنى

— : ترك ا. ، دوام ايتمك ، فاصله
ويرمك. آلى — : منع ا. ، قاريشدبرماق.

اميدى — : آرتق اميد ايتمهك ، مايوس
اولق. اوكنى — : ايلريله مهنه مانع او.

ديكيلير. قوزو — مى : اوفاق جنسى. —
ونكى : آچيق سياه رنگ. — فشكى :
چوق پايرديلى بر فشلك.

كُستر [ف.ص. يايان، بسط ايدن، دوشهين.
مراحم — : مرحمتلى.

كستل [ص. ويا قسطل. حصارحق، قصر.

كسديرمك [ق. قطع ايتديرمك. واز
كچيرمك ، برآقديرمق.

قيصالتقى. حكم ا. ، آكلامق : بونك
معناسى كسديرمه مدم. تخمين ايتمك. ذبح
ايتديرمك ، بوغازلاق. بوزمق : سودى
كسدردى. شرويك ايچنه اكنى قاعق:
شربتى كسدريكز. ديتديرمك : قانى
كسديرمك، اويقو — : بر آزاووبوق، كوزه
— : ياييله جكنه حكم ايتمك. م. كسدبرلمك.

كسديرمه [ص. كسديرمك فعلى. ص.
ايچنهين : كسديرمه جواب. قيصه : كسديرمه
بول. تخمينى : كسديرمه مقدار.

كسر [ص. كسمكه مخصوص دولكرا لى
كه چوبى چاقغه ده يراز. قعليچى
— : ي. بچ. هپ كشدينه يوتتق ايستهين،
منفعتپرست.

كسره [ص. قيرمه، پارچه لاهمه. بوزمه،
خلل كستيرمه : كسرناموس. كسره

اييله اوقومه. بر عددك جزئى اولان عدد.
كسره [ص. كسره. كسره ديسلن حر كه كه

جرفلك آلتنه قونور.

كسرى [ص. ساسانيان سلاله سندن
ايران قديم حكمدارى.

ج. اكاسره.

كسشمك [ق. قراولاشدirmق، ايكي كيشى
آزارلنده اويوشمق ، يئىلر-
نده كى حسابى كسمك. اويونده يكدىكرينك
طاشنى آلق.

كسك [ص. مسبانك ، بلك قالدبردينى
طوبراق پارچه سى باشقه برطرفه

نقل ايدملك اوزده بر چايردن چيقاريلان
چىلى طوبراق پارچه سى.

اوکنه چکمک . آیاغی = : مج . برینی بریره
 کیتمکدن ویا دوامدن منع ایتمک ؛ کیتمکدن
 واز چکمک ، آرتق کیتمز اولق . باش = :
 سرفروا . بوین = : اتباع ایتمک . بها = :
 قیمت تقدیر ایتمک . حد = : حد تعیین ایتمک
 حساب = : حسابی تمیزله یوب ایلیشیلک
 براقاق . سستی = : سکوت . سولرکن
 صوصوق . عقل = : آکلامق ، قاودامق ،
 تخمین ایتمک . قیصه = : اوزاتمامق . کوز = :
 یابایله جگنی آکلایوب کونکمک . * کسوب
 آغق : قطعی صورتده حل ایتمک . مه دن ،
 سوتدن = : آرتق مه ویرمه مک . م . ب :
 کسلمک . مه . ب : کسدیرمک .

کسمه [س . کسمک ایشی . لوقوم شکری .
 طوران : کسمه قایم . کسوب بکنمک شرطیله
 مشروط . س . تنکه کسمکه مخصوص مقاص .
 = لک : طاش اوجاغی ؛ آغاج کاید .
 کسَمیک [س . قیریق وایچه باشاق صانی .
 خرمانده طوبراقلره قاریشان
 باشاق پارچه سی . = سوت کسمیکی : کسلمش
 سودک قویوسی .
 کسِندی [س . کسینلن پارچه ، قیرپندی .
 استرزا ، هزل ، مستخره لقی .
 کسَمَمک [ف . کسندینه آلبسه یایدیرمقی .
 = لک : استرزا ایتمک .
 کسوت [ع . س . ویا کسوه . آتواب ،
 = لک : آلبسه ، لباس ؛ قیافت ، قیلیق .
 کُسور [ع . س . ج . کسرلر . آتوان پارچه لر ،
 = لک : قسملر ، فضله لر : یاره نک
 کسورینی ویرمیدیکز ؛ بر میلیون کسور
 غروش . قصور کله سیله قاریشدیرلماقی .
 کسوف [ع . س . قمرک اوض ایله کوش
 = لک : آره سنه کیره رک کولک سیله
 کوشی قسماً ویا کاملاً ستر ایتدی ،
 کوش طوتولماسی .
 کسَمیک [س . کسلمش . بوزولمش . قیریق ،
 = لک : یورغون . * کسَمیکلک :
 کسَمیک اولان شیئک حالی . رخاوت ، قیریقق ،
 کوشکک . بوزولق .

کَش [س . سطرنج اویوننده بر طاشی
 زورلامق تعبیری .
 کَش [ف . ص . اولدیرن ، قتل ایدن . مردم
 = : آدم اولدیرن .

کَشَا [ف . ص . آچجی ، آچان : دهنکشا ؛
 آغزینی آچان . قرحا ندیران ؛
 دلکشا . فتح وضبط ایدن : کشور کشا .

کُشَاد [ف . ص . آچه ، فتح ایتمه . رسم = :
 برنناک ایتامندن صوکره ایلک
 آچلماسی مراسمی . یایک چکیلوب آلماسی .
 برنوع طاوله اویونی .

کُشَادَه [ف . ص . آچیق ، مفتوح . فرح ،
 = لک : کشاده دل .

کُشَاف [ع . ص . کشف ایدن ، کیزی
 = لک : ووجهول اولان شیئی میدان
 چیقاران . دشمنک حالی ، اراضیسی ،
 قوتی کشفه مأمور اولان عسکر .

کُشَاکُش [ف . ص . چکیشمه ، مناقشه ،
 = لک : منازعه . اضطراب درون ،
 کدر ، غصه .

کُشَان [ف . ص . چکن ، طاشییان . =
 = لک : چکه چکه ، زورله . س .
 زنجیر یولار ویا بوند .

کُشَایش [ف . ص . آچیقق ، رونق ، قر-
 = لک : حلق . = خاطر : اچ آچیققلی .

گشت [ف.ا.س. سپر و تماشا ایته ، کز مه .
و کذار : طولاشمه ، سیاحت .
گشته [ف.ا.س. اولدیرلمش ، مقتول . چ .
کشته تکان .

گشتی [ف.ا.س. کبی ، سفینه ، مرکب بحری .
کشتیان : کیمده بولونانلر .
گشتیمان [ف.ا.س. سفینه رئیس ، قپو-
دان ، کیمچی ، ملاح .

گشف [ع.م. آچمه ، اورتولو شیئی
میدانه چیقارمه . بربری حل
ایته . مجهول برشیئی بولوب میدانه چیقار
مه : آمریقانک کشتی . اطرافیه تدقیق
و معاینه ایته . بر سر من طرف الله برآدمه
إلهام اولونمسه . یکی یاپیلاجق و یا تعمیر
ایدیله جک بر بنانک مصارفاتی اولدن تخمین
و تقدیر ایته . دشمنک احوال و اراضیسی
تدقیق و معاینه ایله . کشف ایتمک ایچون
کیدن . * کشتی : کشفه منسوب .

کشفیات [ع.م. چ. کشف یدیلوب میدانه
چیقاریلان شیئر . اختراعات .
کشک [ا.س. ات و دو کولمش بوغدایدن
یا ییلان یمک .

کشکول [ف.ا.س. دیلنجیبارک آللرنده
کزندر کاری هندستان
جویری قابوغندن یاپیش برنوع قاب . =
فقرا : سوتلی و فستقلی برطاتی .

کشمش [ف.ا.س. چکر دکسز و پک
کوچوک دانلی اوزوم .
کشمش [ف.ا.س. چکیشمه ، منازعه ،
جنگ ، نزع . قرا سزلق ، تردد .

کشش [ف.ا.س. کوزل قوقولو حبسه .
قارا کیمون ، کز بره ، جلجان .
کشود [ف.ا.س. آچیق ، آچامش اولان ،
کشوده .

کشور [ف.ا.س. اقلیم ، مملکت . = کشا :
مملکت فتح ایدن . = کشائی :
فاتحک ، جهانگیرلک .

کشیده [ف.ا.س. چکلمش . = ایتمک :
(تلغرافی) چکمک ؛ (ضیافت)
و یرمک . حرف ر آراسنده بولونان فضله چیزکی .

کشیش [ف.ا.س. راهب ، پاپاس ، تاروک
دنیا ، قارا باش . = داغی :
بروسه نیک یاننده کی یوکسک داغ ، اولمپوس .
= خانه : کشیشلرک اقامتیه مخصوص محل .
* کشیشلحه : جنوب شرقی روزکاری .

کغب [ع.س. طوپوق کیمکی . او یون زاری .
سکیز یوزلو جسم . * کغبه
وارمق : برینک آشی و مساویسی اولمق :
کیمسه اونک کغبه و اراماز : فضل و مزیتجه
اوکا بکزه به ضر .

کغبه [ع.س. مکده کی بنای مقدس .
* کعبتین : کعبه و مسجد اقصی .
کغک [ع.س. ویا کغک . حلقه شکلنده
چورک . اصلا عربجه دکلر .

کف [ف.ا.س. کوپوک : هوجئه کف
نثار .

کف [ع.س. آل ایچی ، آل آیه سی .
بیلکه قدر آل . چ. کفوف .

کف [ع.م. برشیئدن اوزاقلاشمه ،
چکمه . = ید : آل چکمه .

کفار [ع.س. چ. کافرلر ، حق دینی انکار
ایدنلر . ب : کافر .

کفارت [ع.س. برکنهای عقوایتدیرمک
ایچون ویریلن صدقه و یا طو-
تولان اوروج : استغفار و یریلن دیت .

کفاف [ع.س. یاشامقه کافی اولان شیء .
= نفس : یاشامق ایچون لازم

اولان رزق و نفقه . ص.غ. بکزر ، نظیر ، مشابه .
[ا.س. بویوک باشلی آتی اولدجه
لذتی مقبول برالیق .

کفالت [ع.م. برینه کفیل وضامن وانه .
برینک یامغه ویا آدایه مجبور

اولدیغی برشیئی یایامادیغی ویا آدا ایده مددی
تقدیرده اونک برینه ایفا و آدا ایتمکی در-
عهده ایته . = بالنفس : نفسنه ، شخصنه
قارشی کفیل اولمه . = بالمال : مالنه ،
بورجه قارشی کفیل اولمه . = متسلسله :

ایکی ویا ده زیاذه کی ینک بربرلرینه کفیل
اولماسی . سه ضامن ، ذمت . * کفالتنامه :
کفالت سندی .

کفایت [ع. س. بتیشسن شیء ، بتیشسن
مقدار . اهلیت ، استعداد ،
قابلیت . — ایتمک : اویرمک ؛ بتیشمک .
ف. س. سوز ، کلام ، لاقیردی .
گفت [و. کو : دیدی قودی .
ف. س. سوز ، لاقیردی . *
گفتار [کفتاره کلک : سوز سویلیک .
ف. س. سویلنمش سوز . برشرقی
گفته [ویا منظومه ناک موسیقیستندن
صرف نظرله یالکیز یازیبی ، إفاده سی .
مقابل : بسته .

گفچه [ف. س. کپچه دیلن آلت .
گفر [ع. م. الله و دینه متعلق شیئله
ایماننامه . جناب حقه شریک
خوشه ، مشرک . دینسزک ، ایمانسزلق .
نانکورک . سب وطن ایتمه . — ایتمک :
سویکوب صایق ، فنا سوزلر سویلیک .
گفر [ع. س. کوی ، قریه . ج. کفور .

گفران [ع. س. عریجه ده کفر ایله عینی
معنادهر ؛ تورجه ده فرقلیدر .
ایلیک بیلیمه . نانکورک . — نعمت :
ایلیک قارشى نانکورک . ضدی : شکران .
گفره [ع. س. ج. کافرلر ، الهی ، دینی
اینکار ایدنلر . ب : کافر .

کفگیر [ف. س. (ت : کوکیر) . کوپوک
آلغه مخصوص دلیکلی قاشیق .
بوپوک دلیکلی قاب ، سوزکچ .

کفن [ع. س. اولوی صاروقلری بز . *
[کفنلیمک : اولوی گفته صاروق .
س. ییز ویا ایکنه باتماق ایچون
کفنه [اله پجیریلن دمیرلی قایش .

کفو [ع. س. ص. آش ، بکوز ، مثل ،
قرن ، صنو ، شبیه ، نظیر ،
مساوی ، معادل : جناب حقه کفوی یوقدر ؛
بوقادین او اؤرکک کفوی دکلدر .

کفه [س. آتی تیمار ایتمک ایچون قوللانیلان
[کیسه ، اینجه کبره . — ملک :
کفه ایله سیلهرک تیمار ایتمک .

کفه [ع. س. ت : کفه . ترازى طبله سی . آلك
[چوقوری . ج. کفف ، کفاف .

کفیل [ع. س. ص. برینک تمهیدنی ، یاپامادیغی
تقدیرده ، ایفا ایتمی درعهده ،
ایدن ، ضامن . — بالمال : مالته کفیل .
— بالنفس : نفسنه ، شخصنه کفیل . ج. کفلاء .
کفس [ع. س. (عوض کرفیه) . باشی
کفیه [اورتورک اوموزلره صارقان اورتو .
گگرمک [ف. معدده کی غازی آغزندن
دیشاری چیقارمق .

گگره [ص. دیل بوریمی ، آجیمتراق
[اکشی . * ککره سی : آز
دیل بوران .

گگز [س. بورن دلیکشرینک بوغازه
[مفتی اولدیغی بر .
گگلیک [س. طاقودن برآز کوچوک آتی
لذتلی آق قوشی .

گکه [س. ویا ککه مه . کلهرک باش حرفلریغی
[برقاج دفعه تکرارلاما دجه لاف
سویلمه یمن . — ملک : ککه کی سویلیک .

گکش [ص. ویا کننش ، بول ، واسع .
[اکلی . فراخ . س. دهرچی
زنده سی . * کنیشلیمک : بوللاقمق ، توسیع
ایتمک ، آچمق . * کنیشک : بوللق ، وسعت ؛
آک ، عرض ؛ وسعت حال . * کنیشلیمک :
بوللاقمق . توسع ایتمک .

گکیمک [س. معروف آغیر قوقولو بر
[اوت ، کسکیمک اونی .

کل [ص. باشنده صاحی اولمایان . ج. چبلاق .
[س. باشده کی قیللری دوشورن
چیبالی بر خسته لق .

کل [ع. ص. هپ ، بوتون ، جمیع ، هر .
[— یوم : هر کون . من — الوجوه :
هر وجهله . علی — حال : هر حالده . س.
عموم ، عمومیت ، جمله ، مجموع .

گل [ف. س. کوزل قوقولو معروف چیچک .
[* کلبرک : کل باپراغی . — بشکر :
کل دچلی . * کلبن : کل آغاجی . — چهره :
کل یوزلو . — دسته : کل دمق . — رخ :

الوهيت و وحدانيتدن ، بقای روحدن بحث
ايدن علم : علم كلام . — الله . — قديم :
قرآن كريم . — كبار : مشهور سوز . مير
: — طلاقت و فصاحتله سوز سويله ين .
حاصل . — خلاصه . — نتيجه . — : الحاصل .

كلاه [س. بر نوع سرپوش كه اوجي سيوري
اولور . كلاه شكلنده اولان شي :
مناره كلاهي . حيله ، آلتامه . — ايتك :
آلداتمق . — قاچق : قاريشيقلقدن بالاستفاده
منفعتي تأمين ايتك . ايشي اويدرمق ، بر
منفعت آلد ايتك . * كلاهي : حيله كار .
كَلَب [ع. س. ايت ، كوپك . * كلبي :
كلبه منسوب . ج. كلاب .

كَلَب [ع. س. صودن قورقه خسته لني ،
قودوز ، داء الكلب . ب : قودوز .
كَلْبَانَك [ف. س. بر چوق كيشي طرفندن
بر آغزدن باغير يلاق سويله تن
دعا وسائره .

كَلْبَتِي [ع. س. (ت : كره دن) . چيوي
وسائره چيقارمغه مخصوص
دمير آلت ، قيصقاج .

كَلْبِچَه [س. مجرم ويا مظنونك ايكي
ييلكنه بردن طاقيلان دمير .
كَلْبَرِي [س. آتش وسائره ي قاريشد يرمغه
ويا چككمه مخصوص آلت .

كَلْبِك [س. دوت قنادلي آز چوق بارلاق
ونكلى كوچوك برحيوان . قويون
چكرلرينه عارض اولان برعلت . * كلبكلى :
كلبك خسته لغنه طوتولش قويون .

كَلْبُن [ف. س. كل آغاجي .
كَلْبِه [ف. س. جالي چرپيدن ويا كره يدن
ياپلش كوچوك اوپله ، قوليه .
كَلْبِير [ص. بادهاودن زحمتسزجه آله يكن .
[س. پاك اوجوز اولان شي .

كلخان [ف. س. حمامك آتش يانان يري .
قزغان اوجاقلرنك آلتنده كي
كول محلي . — بكي : چاپقين ، سرسري .
* كلخاني : كوچوك چاپقين ، كوچوك
ياراماز ، حاسبيا .

كل ياشاقلي . — ورك : كل رنكنده ، پنبه .
— رو : كل يوزلو ، كوزل . * كلزار ،
كلستان : كل آغاجلري چوق محل ، كل
باغچه سي . * كلشن : كل باغچه سي . * كلشن
سراي : كل باغچه سي ايچنده كوشك . *
كلمدار : كل ياشاقلي . * كلغچه : كل
غنجه سي ، هنوز آچلاماش كل . * كلغام :
كل رنكنده اولان ، پنبه . * كلغشان :
كل صاچان . * كلشكت : كل آغاجلريله
حزين تفرج محلي . * كلگون : كل رنكنده
پنبه . * كللك : كل آغاجلري بولونان يري .
* كللي : كل ايله حزين . — ياغي : كلدن
چيقاريلان كوزل قوقولي ياغ .

كَل [ف. س. چامور ، باليجق . يادر : —
گل [ياغي چامورده .

كَل [ع. مؤنثي . كلتا . هرايكي . كالاشقين :
[هرايكي شق . علي كالالتقديرين :
هرايكي تقديرده .

كَل [ع. س. هيچ ، اصلا و قطعاً ، بالعكس :
حاشا وكلا .

كَلَاب [ع. س. قودورمه ايله مترافق
هذيان ، بحران .

كَلَاب [ع. س. ج. كلبار . ب : كلب .

كَلَاب [ع. س. اوجي قيوريق دمير ،
چنكل ، قانجه . ب : كلابي .

كَلَاب [ف. س. كل صوي ، كلدن چيقاريلان
قوقولو صو . * كلابدان :
كل صوي سرنكه مخصوص قاب .

كَلَابِي [ع. س. تيمارخانه دليلرني اداره
ايدن . عربيجه كلاب دن غلط
اولسه كرك . توركجهده تلفظي كاف فارسي
ايله در . ب : كلاب .

كَلَاج [ف. س. نشاسته دن ياييلان ايجه
يوققه : كلاج طالتليسي .

كَلَال [ع. س. يورغونلق ، تعب . — كللك :
يورولوب ييققمق ، اوصاتمق .

كَلَام [ع. س. سوز ، قول ، لفظ . عبارده ،
ققره . تلفظ ، تكلم ، نطق .

گلدسته [ف.ا.س. کل دمی. تراجم احوال
ویا اشعار مجموعه سی.]

کَلَر [ا.س. یره سورونه رگ کزن حیوان.
ک. زیپاره کاغدی یرینه قوللا-
نیلان دری.]

کَلَس [ع.ص. کیرچ طاشی. * کلسی :
کیرچ طاشنه منسوب و متعلق.]

کَلَش [ع.ص. باشی کل اولان، کل باشی؛
لپس، اویوز؛ براق شوکشی؛

کَلَفَت [ع.س. آغز ویوروجی ایش،
مشقت، محنت، زحمت. کندیخی

زورلایارق، اوزه بهرک پایلان ایش. صرف
ایدیش باره، مصروف. رز رسمی و تکلیفی

معامله : بو کفته هیچ لزوم یوقدی. *
کلفتسز : مشتسز، زحمتسز؛ مراسمدن

عاری، ساده؛ طبیعی. * کلفتسزجه :
زحمتسزجه، قولاییمه، تکلیفسزجه.

* کلفتلی : مشقتلی، زور، مراسم ایله،
زورله پایلان، غیر طبیعی.

کَلک [ع.ص. قیلنسز، توینسز لرلی اولان.
اولاماش، کماله ایرمه مش. س.

شیشیرلمش طولومار او-تتده طوران سال.
کَلک [ف.ا.س. قلم، خامه. بو کتاب پایامک
اثر کلک بلاغتیدر.]

کَلَم [ع.ص. لاخته، قابو سقه.]

کَلِم [ع.ص. تمامالاماش عباره. کَلَنک
جمعی. ب. کله.]

کَلَمک [ف. برعکدن سویله بن ویا کندیسنه
سویله بن شخصک. ولوندی ییره

اولاشمق. عودت.، کری دوتک : کیت
آماجابق کل. * کیدوب کله : عزیمت و عودت.

باشلامق، یاقلاشمق : قیش کلدی، امتحان
کلیور. ورود، مواصلت. : تره ن یارین

کله جک. عارض او. : باشمه بر سر سملک
کلدی. اصابت او، راست کلک : باشنه

بر بلا کله جک. اویق : بو پوتین آیمه
کلیور؛ حسابکزه، ایشکزه کلیور؟

چیققی : بوندن نه کلیور؟ چوق شی کله یلر.
ایراد صورتده حاصل او. : اوایشدن سزه

نه کله جک؟ صادر او.، صدور او. : آلدن
اولیه شی کزن. تحمل او.، دایمق : اولیه

شقایه کله مم. تأثیر او. : سوزم سزه آجی
کلسین. کورونمک : بو بول بکا اوزون

کلدی. مال اولق : بو او بکا اوجوز
کلدی. آلدن : پایایلیمک : آلدن کلیر

پایایلیرم. * آلدن کان : پایایلین، قابل
ومکن اولان. ایمایه : دوزمک، اصلاح

اولونمق. ایچنه : کولکله دوتغق. ایشه
: یارامق. ایلری : ذات اتمک،

چیقماق. * ایلری کان : اشراف و اعیان
اولان. ایمانه : اینامق، ایتدا اتمک؛

بح. نهایت دوتغوییه قبول اتمک. برآریه
: دوتولامق. بورن : سورولن

ذوق و صفا صوکنده کدرلی بر حادیه ایله
زولم. آناسندن امدیکی سوت بورنندن :

چوق اذیت و صفتی چکمک. چکی به :
رافق او، یارامق. چینه : برن ظهور

ایتمک. حقدن : باشه چیقارمق، بجرمک؛
غلبه چالمق، یکمک. * خوش کلدک،

کلدیکن : کلناره اِلَفات ایچون سویلنر بر
تعبیر. دیک : قارشلی طورمق، عکسلیک

ایتمک. دیله، دلیلره : حقدنه فنا شیئر
سولیمکه باشلامق، کوتولکله شهرت بولق.

راست : تصادف او، میسر اولق.
سوزینه، دیدیکنه : سوزخی قبول او.

طولایه : آلدانامق. عقله، خاطره :
دوشونوب بولق، تخطر او، خاطرا لاق.

عهده سندن : بجرمک. قارشلی : مخلا
فت اتمک : اِستقباله چیقماق. قلمه :

یازلمه شایان او، اهمیتق اولق. کندینه
: آلیق؛ عقلالامق. لارم : ایجاب

و اقتضا او؛ نشأت او، اِستنتاج ولونمق.
وجوده : وجود بولق، تحصیل او، پیدا

اولق. یان : کیفه باقی. یرینه :
إجرا اولونمق. بوله : کسب اِنتظام او،

بح. طور و حرکتی دوزتمک. کورمه مز اِکدن،
بیلمه مز اِکدن : کورمز، بیلدن کبی

کورونمک. * بکا اولیه کلیورکه : اولیه
ظن ایدیورمکه. م. کانمک.

کلید اورمق؛ بربرينه کچيره رك ربط ايتكه .
م.ل : کلیدلنك (زبانزدی : کیتلنك) .
— ل : کلیدله قپاشمش ، بربرينه آيجه
کچمش ، صيقهشمش .

گلير [ا.س. ایراد ، واردات : آیده اون
ایك لیرا کلیری وار .

کلیسا [ا.س. :ت) کیلیسه) . کنیسه ،
خرستیان ، خرسئیانلرك مبعدی ،
خرستیان جماعتلرندن هر بری . شرق
— سی : بطریقك ریاست روحانیه سی
آلتنده بولونان اورتودوقس جماعتی .
غرب — سی : پایانك ریاست روحانیه سی
آلتنده بولونان قاتوليك جماعتی .

گلیش [ا.س. كلك فعلی ، كله . طرز ، طور .
گلیشی كوزل : راست كله .
تصادف ، وصول ، إستعداد . * سوزكلیشی :
سباق و سباق ، سوز كلیچی ، مثلاً . *
كلیشات : صورت ووع ، طرز جریان ،
أمارات ، إستعداد .

گلیشمك [ا.س. بویهك ، بوی آتمق ،
آیلشك ، آیلشك ، سیمیرك .

كليم [ا.س. مخاطب ، كندیسنه سوزسویله ن
— كیمسه . — الله : حضرت موسی .

كليم [ا.س. طوقونارك یاسلان و خالی
كی اوطه لره سریلن شی ، یایی .

گلین [ا.س. یکی قوجاه کیده جك قیز ؛
دها یکی اولمش قیز ؛ اوغل زو .

جه سی . * آرهنی کلبی : يك آغیر حرکتلی .
* کلبنك : کلبه لائق و یاقیشیر اولان ؛

کلین اولاجق یاشی بولمش : کلبنك قیز .
ج. كندی كندیسه — كوكی اولمق : اورته ده

دها بر شی یوقنن پروژله ر قورمق .
گلینچك [ا.س. كوچوك کلین . قیرلرده

چيچك . بر جنس كوچوك صاری حیوان .
— علی : إستسقای عمری .

كليموی [ا.س. بوبركه منسوب و متعلق .
— الشکل : بوبرك شكلمده .

كليمه [ا.س. بوبرك . إلتاب الكلیه ،
ذات الكلیه : بوبرك علی .

کله [ا.س. بر فکر إفاده ایدن سس ویا
سسلارك هیئت مجموعه سی ، سوز ،
لفظ ، لغت . حضرت عیسی . ج. كلات ،
كلم . * موثوق الكلم : سوزینه ایثالییر .
* نافذ الكلم : سوزی كچر ، نفوذلی .

گلنار [ا.س. نار چیچی .

گلنجه [ا.س. نقل كلام ایدلده ؛ صره .
سی كلدوده : یارایه گلنجه
دایاناماز ، هان آلیر .

کله [ا.س. باش ، قفا ، رأس . یووالاق
كلی شی : بر كله شكر . — پوش :
باشی اوزتن طاقیه . — قولاق یرنده :
بیچیلی ، مشكل .

کله [ا.س. کره دن غلط . بز كاف فارسی
كله ایله اوقوروز . یووالاق ، طوب .
طوب دانه سی ویا صرمیسی . ج. كلل .

کله جك [ا.س. ایلریده کی ، آتی ، او .
كده کی ، مستقیم : كله جك
یاز . كلیسه إنتظار اولونان : كله جك آدم دها
كدی . قضا ، قدر ، مقدر : كله جك بوزولماز .

كلی [ا.س. كله منسوب . جزئی مقابلی .
چوق ، كشییر : کلی فرق .

كلیسیا [ا.س. كاملا ، بوتون بوتون ،
تأمیله . هیچ ، أصلا ، قطعاً .

كلییات [ا.س. ج. بر شئیك مجموعندن
عبارت اولان هیئت . بر مؤ .

لفك تکمیل آثاری : کلیات فضولی .

كلیت [ا.س. بوتونلك ، تماملق . كثر .
* بالکلیه : بوتون بوتون ،

كاملا ، کلیا . * کلبتی : چوق ، بول .
* الكلیه : دارالفنون .

کلید [ا.س. قابو ، صدوق و سائر
کبی شیلری باشقه برینك آچما .

سنی منع ایدن آلت . ك . ایکی پارچه
زنجیری بربرينه ربط ایدن متحرك حیوا .

طه لی یاریم بقله شكلمده کی دمیر . آناختار ،
مفتاح . — لنك : کلید و آناختار واسطه .

سیله قپاشمق . — لملك : کلید ایله قپاشمق ،

تاملق ، مكملت ، كثرث : كمال اهميتله .
 سن : — : اوتوز ايله آلى باشلى آراسنده
 اولغونلق چاغى . * ارباب كالدن : فضيلتى
 مزيتلى ، فضل و كمال صاحبي . * كاله
 ايرمك ، — بولق : اڭ مكمل مرتبه
 اولاشمق ؛ (ميوه و سارته) اولق ، يتشمك :
 اكينلر كاله ايردى . جم . كالات . تر .
 دكر ، قيمت ، بهسا : بونك كالى نه در ؟
 * كالسز : دكرسز ، قيمتسز ، بوش ، نافله .
 [فاس . معروف چالغى : كان چالغيلرك
 اڭ مكمليدر . باي ، قوس . *
 كانكش : اوق آتان ؛ كان چالان . *
 كاني : كان چالان اوسته چالغيجي .

گمان [فاس . صانع . سزمه . شبهه
 ظن ، ريب . نى : — : شبهه سز .
 كانجه [فاس . كانه بكنر كوچوك بر
 چالغى كه سسى تلله پارغى
 باصقوله دكل طرناغى تماس ايتديرمكه چيقاره
 [فاس . كان ويا كانجه ياي .
 كانه ياي .

كمخا [فاس . برنوع ايپك قاش . — جى :
 بو قاشى طوقيان چولها .
 كمر [فاس . قوشاق . بله بر كره صاويلارق
 طوقالانان اكليچه قوشاق . بر
 دائره نك ويا هر هائى بر منجنينك بر
 پارچه سى . — بسته : بلنى باغلامش ، خد
 هته حاضر . — بند : كمر باغى . — لى :
 كمرى اولان : كمرلى قابو ؛ كمر شكند
 مقوس : كمرلى بورن . — كاه : كمر ىرى ،
 كمر باغلانان ىر ، بل .

گمراه [فاس . يولنى غائب ايتمش ، دو
 غرو يولدن صامعش ؛ ضالته .
 قالمش . تر . ويا كمرراه . بول ، كور ،
 مبدول : كمره صو . * كمرهلق : دوغرو
 يولدن صايدش ، ضاللت . * كمرهلى : كمرهلق .
 كمر تلك [اسه ويا كمرجك . بورن ، كوز
 قولاق ققيرداغى .

كردك [اسه ويا كمرجك . بورن ، كوز
 قولاق ققيرداغى .

كم [فاس . آز ، ناقص ، نقصان . فنا ،
 كوتو : كم سوز . — بضاعه : آز
 سرمايلى ؛ معلوماتسز . — بهسا : قيمتى
 آز ، قيمتسز . — پايه : رتبه سى دون ،
 قدر و اعتبارى آز . * كتر : دها دون
 دها آشاغى ؛ تواضعله (بن) ديكدر . *
 كترانه : عاجزانه ، احقرانه . * كترى :
 عاجزى ، احقرى . * كترين : اڭ كوچوك
 ويا آلچاق و حقير . — عيار : عيارى
 اكسيك ، نقصان . * كلك : فنسالىق ،
 كوتولك . — مايه : اصلى ، جوهرى دون ،
 قيمتسز ، حقير . — نام : آدى اولمايان ،
 شهرتسز ، مجهول . — ياب : آز و نادر
 بولونور ، نادیده ، ناياب . تر . — كوم
 ايتك : مترددانه سوز سويلك ، لاقيرديلى
 قاراشديرمق ، نه ديهه جكنى بيله مەمەك .

كم ع . قاج ، نه قدر .
 كم [اسه حيوانك باشى اداره ايتك ايچون
 آغزينه اورولان دمير آلت . *
 كى آزى به آلق : سركلشك ايتك ، طلا
 هتدن چيتمق .

كم [اسه . بر چيچكك كاسه سى . خرما
 چيچككنك ظرفى . جم . اكام ، كام .
 كم [اسه . لباس) قولى ، بى ، آستين .
 جم . اكام ، كمه .

گم [فاس . غائب ، ضايع ، مفقود . —
 شده : غائب اولمش . * كهميتك :
 كورولتو وقاريشقلى ايچنده غائب اولق ،
 نتيجه سز و تاثير سز قالمق ، اهميت ويرلمك .
 كا [اسه . كى ، عيى و جهله ، اولدينى
 كى . — كان : اولدن ناصلسه نه اوليله ،
 آسكيسى كى . — فى السابق : آسكيدن
 اولدينى كى . — هى حقها : حقيله . —
 ينبغى : لائق اولدينى و جهله ، كركى كى .

كال [اسه . هم جنسى مياننده اڭ يوكسك
 و اڭ مكمل بر دوجه ايريشن
 كيسه نك ويا شيتك حالت و خاصه سى .
 ايركينلك ، فضيلت ، مزيت ، سلامت .

کُنار [ف.ا.س. قبي، چوره : برك كنارى،
چاپرك كنارى . ساحل : دڭيز
كنارى. كوشه ، اوج، اوجراير : بركناره
چكلمك. قوجاقلامه، آغوش : بوس وكنار.
چرچيوه ، برشيئي لحاظه ايدن چيزكى وسائره
ص. قبييده بولونان ، اوجرا : كنارير .
ب : دوكنار .

كُناره [ف.ا.س. كنار ، قبي . ساحل .
كنار باصقبسى . قصاب چنكللى .
سلحخانه ، قناره .

كُناس [ع.ص. سوپوريچى ، سوپرو -
نتيجى ، چوپچى .

كُنام [ف.ا.س. مسكن ، آرامگاه . قوش .
يواوسى . آرسلان يتاغى ، اين .
ميشه ، ياشه . چاپير . نونك تشديدى جائردو .
كُنان [ف.ا.س. ايدرك ، ايدن ، ايديجى .
ناله - : قنان ايدرك .

گُناه [ف.ا.س. ويا كنه . جزاي موجب
اولان عمل ، اثم ، جرم ، ذنب ،
سيئه ، خطا ، عصيان ، معصيت ؛ جناب
حقك آمرينه موافق اولمايان فعل : الله
كناهلرخى عفو ايتسين . = ايشلامك :
آخترده جزاسنى كورهك برجر كنده بو .
لومق . * كناهى بوخه : كناهى بن اوستمه
آليرم . * كناهه كيرمك : كناه ايشلامك .
* كناهنه كيرمك : معصوم اولديغى حالده
بيلميه رك برينه عطف كناه قباحه اه ،
حقنده سؤزنده بولومق . بى - : كناهسز ،
قباحتسز ، معصوم . * كناهكار : كناه
ايشله ين ، قباحتى ؛ فاحشه . * كناهدره
يازيقدر : حيوانه طاش آتمه كناهدر .

كُنايه [ع.س. ائرهله مؤثر ، ظرفله مظهره
جزء ايله كل الخ . كى برمناسبتله
يكدى كرينه مربوط ايكي شيئدن برى
ويكرى يرينه قوللانمقدن عبارت شكل
إفاده ، مجاز ، استعاره ، تلويح ، تعريض :
چاليشوب قازانديغى ياره ايله چيئيور يرينه
آنلك امكنيله چيئيور ، توركيه بر ميليون
عسكره إستناد ايدئيور يرينه بر ميليون

گُمگُمشته ف.ا.ص. غائب اولمش ، ضايع .
گُمنام [ف.ا.س. نام وشانى قالماش ، آدى
باشمش . إسمى اونودلمش .

گُمشد [س. وحشى حيواناتى طومق ايچون
قوللاييلان اوچى ايلكىلى اوزون
ايب . كيمك يولارى . كوزلك زلفى .

گُمشه [ع.س. كوزلى بولانديران قر .
مزيلق . قاراصو ديلن كوزعلتى .

گُمُون [ع.س. لسانزده كيميون دنيان
جبه . = برى : قره مان كيميون .

گُمى [س. دكن ويا نهرلرده انسان و اشيا
نقل ايتمه يارايان بويوك تكتنه
كيشى ، سفينه ، كشتى ، مركب . * كيجى :
كيشى اداره ايدن ، كجى طائفه سى ، بحريه لى .
گُمِيت [ع.س. ويا كيه . مقدار ، عدد :
كجى معلوم دكل . جم . كيات .
[ع.س. قويو طورى (آت) .
گُميت [قرمى شراب . بلبل .

گُميرمك [ف. ديشله قازيق ، اويق :
فاره تختلرى كيرور .

گُميك [س. انسانلره حيوانلرك وجود .
لرينك كراسته سنى تشكيل ايدن
سرت وصلب قسمى ، عظم . بردى بر
= : پك ضعيف ، قوپ قورو . ص. كيكدن
ياپلمش : كيمك دوكمه .

گُمين [ع.ص. خفى ، مستور ، مكتوم ،
دفين ، مضرر . بيلامديكى برايشه
كيرن . پوصو طومكش . س. پوصو . *
كينساز : پوصويه كيروب كيزلنن . *
كينسكاه : پوصو يرى .

گُمينه [ف.ا.ص. عاجز ، ذليل . حقير :
معروض بنده كمينه لريدر .

كن [ع.ف. اول . = فكون : حقك اول
ديغيميله كاشاك اولماسى .

كَنز [ف.ا.ص. سوكن ، قوپاران ، قازان :
كوهكن : داغ قوپاران ، ييقان .

كَن [ف. ايكن يرينه قوللاييلير . كيدر ايكن .
يرينه كيدر كن دئير . ب : ايكن .

سونکویه دایانور؛ استانبول خلق یرینه
استانبول کبی که آماک، سونکو، استانبول
کله لری پارا، عسکر و خلق کله لرندن
کنایه در. دولایسیله سویله ن طوقناقلی
سوز: بی بر طاقم کنایه لرله خیالامق
ایستوردی. برمعنایه مخصوص اولمایوب
هرکس و هرشی حقه ابراد اولونایلن
کله. — لی: طوقناقلی، اعلالی.

کُنبد [فارسه قبه. مدور سقف ویا
طازان. قبه سما. مدور قاقق.
کنت] س. آغلارک آک یرلرینه خارجاً
اورولان مختلف شکله باقیر ویا
پرنج لوحه. * کنتله مک: بربرینه صیقچه ربطا.
گنج [ص. تازه، اختیار اولمایان،
کوپیه. کورپه: کنج آجاج. *
کنجاشمک: کنج او. کنجک قوت
و طراوتی آماق. * کنجک: تازه مک،
شباب؛ کنجک زماق.

کنج [فارسه خزینه، دینه.

کُنج [فارسه گوشه، بوجاق، زاویه:
کنج محنت، کنج غربت.

کُنجیده [فارسه صیغمش، صغیرلمش.

کُنچینه [فارسه خزینه، دینه: کُنچینه
لطف و احسان.

کُند [فارسه قبضه و بیچیمسز، قوت.
کسن، کور. ب: قوت.

کُند [س. ویا قدر. حصار، قلعه، قصبه:
تاشکند، سمرقند.

کُندم [فارسه بوغداق، حنطه. —
کون: بوغداق رنگلی.

کُنده [فارسه قوقش، متعفن. س.
چوقور، خندق. مستحکم شهر.
اختیار، بدبخت.

کُندی [ص. ویا کُندو. اوز، نفس،
ذات، خود: کُندی بکنمک.

اکثر یا ضاهر شخصیه مضاف اولور
کُندی، کُندی، کُندی — کُندیسی، کُندی،
کُندی، کُندی. بالذات او، باشقه سی

دکل: کُندیسی کلدی. — کُندیه: تک
باشمه، یالکز اولوق. — کُندیزه: بز
بزه، ایچمه باشقه لری قاریشمه سزین.
— کُدیگزه: سز آرا کرده، ایچمه باشقه.
لرینی قاریشدرمق سزین. — باشنه: کُندی.
یلکندن، کیمسه نک هداخله سی اولمق سزین،
یالکزجه. * کُندی بکنمش: خود پسند،
مغرور. * کُندی بیلمک: حدی بیلمک،
خبیر و عارف اولق. * کُندی بیلمز:
ی خبر، غافل. * کُندیدن کیمک:
بایلق، غشی اولق. — کُندی: کلک:
آلق، عقلی باشنه کلک. * کُندیدن:
کُندی رأی و تشبیه، کیمسه نک تشویق
و اجباری اولمق سزین: کُندیدن کلدی.
* کُندیلک: ذات، نفس؛ کُندیلکندن:
کُندی باشنه، کُندیدن، رأی خودیله.

کُندیر [س. کُندیر صایندن اعمال ایدیلن
برنوع کتن قناب.

کُز [ع. خزینه، دینه. دمیر قاصه.
یره کومولش دینه. چ. کُوز.

کُنعان [س. آسی فیکه قطعه سنک
اسمی: أرض کنعان.

کُنف [ع. یان، جانب، طرف،
ناحیه، جناح، قناد. حمایه،
وقایه، حفظ، صیانت. چ. اکناف.

کُنف [س. آبدستخاه، آباق یولی.
عربیجه کُنف دن غلط.

کُنگر [فارسه یوکسک رشیک تپه سی،
دُروه سی، قبه نک تپه سی.

کُنده [فارسه پایچی، ابدیچی، ایدن.
آغاز: — باشلایان.

کُنوز [ع. چ. کُنز، دینه لر. ب:
کُنز.

کُنور [س. صایندن کُندر پایلان نبات.
بوتیا نک تخمی که قوش یدر.

کُنه [س. حیوانا نک آتیه پایشان کوچوک
بر بوجک، صاقرغه: کُریک

کُنه سی. — کوز: کوچوک باتیق کوز.
— اوتی: خروج، حب السلاطین دنیلن
بر نبات که تخمندن هند یاغی چیقاریلیر.

مرکزینه آچیلان دایمك اُطرافنده بولونان
کندی جنسندن قبارمه چرچیوه . بطن ،
نسل ، ذریت . * کوبكلمك . کوبك پیدا
ایتمك . قارنی شیشك : درول و سائر
کوبك باغلامق .

گوبلنز [سه اوافق کینچ زاغار، کوچوک
کینچ آو کوبکی .

کوپ [سه طوپراقندن یاپلش اغزی
دارجه بویوک قاب : صو کوپی .
* بویاجی وی : ایشك سرعته کوروله
میکنندن کنایه اولور : او ایش
دها بیتمدیمی؟ — دور باقم، ریاجی کویپی
بو ! * کوپله بینمك : چوق قیزمق ،
حدتدن قودورمق .

کوپرو [سه ویا کوپری . بر صویک ویا
چوقور بریرك برطرفندن دیگر
طرفنه یکمک ایچون آخشاب ، کارگیر ویا
دمیردن پایلان یول . اصمه : ایکی
اوجنده کی هسنلره دهرلرله اصلمش اولان
کوپ . کوپری کبری شکلنده ارلان شی .
بورن کوپروسی کیملرده نماندان رقابتلره
مخصوص یرکسکجه محل . * کوپریچی :
کوپرو پایان وقوران .

کوپروفك [سه ویا کوپریچك، کوسك
بقیندره نولان یکمک ، کوپریچك کیچی .

کوپرشته [سه برکینك اُطرافنده کی دهر-
لرک اوستنه کچیرلش اکلیجه
قورقونق تخته سی ؛ مریدونه کنارلرنده کی
بارمقلقنرک اوستنه اوزادیلان آجاج ویا تخته .

کوپك [سه معروف حیوان ، کلب ،
ایت . حقارت تعبری ده اولور :
کوپك بری ؛ براق شو کرپیکی ! — اوغلی
(ت : کوپوغلو) ، — اوغلی — : خائن ،
آلچاق ؛ فورناز ، حيله کار . — اوغلیق
(ت : کوپوغولوق) ، خیانت ، إهانت ؛
فورنازلق ، حيله کارلق . — دیشی : اوک
دیشلرک یا نلرنده کی دیشلرک هر بری . —
کچی : لچاقچه ، ذیلانله . — مہسی :
قولتوق آلتنده چیقان چیمان . * کرپکله مک :

کینه [سه . دیب ، قهر ، غور ، عمق .
برشینك اُک یوسك نقطه سی ؛
أوج ، ذروه . نهایت ، هتتا . جوهر ،
ذات ، هین . * کینه وارمق : برشیني
اُک درین نقطه لرینه قدر تماميله قاوارمق .
آکلامق .

کینه [فا . سه . کنهك مخفی . ب : کنه .
* کنه کار : کنه ایشله یین .

کینیز ، کینیرك [فا . سه . جاریه .

کینسه [سه . خرسیتیان معبری ، بیعت .
جماعت . ب کلیساه . چ . کناؤس .

کینیش [ص . ب : دوزخوسی : ککیش .
دار اولمایان ، عرض ، اُکلی .

کنیف [سه . کنارده بولنان قپالی
محل . آبدستخانه . کنف .

کنیه [سه . لقب ، أبو ، ابن ، ام ،
بنت لفظلریله باشلایان لقب :
أبو حنیفه ، ابن سینا . برعسکرک مملکتی
قاش وکوزیله بکزیك ونکی باباسنك
إسمه ، تاریخ تولدیله تاریخ دخول
و نصبی کوسترن قید .

گو [فا . سه . ویا کوی . سویله یین ، دین .
راست — : دوزخو سویله یین . کفت
و — : دیدی قودی .

گوآر [فا . سه . ویا گوآر . هضمی و تناولی
قولای اولان . ما کولات .

کواکب [سه . سه . کوکبلر ، ییلدیزلر .
ب : کوکب .

گوآن [سه . بزوع دیکنی اوت ، قوغان
اوتی ، اژدر دیکنی .

گوآه [فا . سه . سه . شاهد . * واهی :
شاهدك ، شهادت .

کوب [فا . سه . اوران . پای — : آتاق اوران .
* کوبان : اورارق : پایکوبان .

کوبره [سه . حیوانات پنسلکی . — لمك :
طوبراغه کوبره قاریشدرمق .

گوبك [سه . قارنك اورته سنده کی چوقور .
مرکز ، اورته . بر لوحه نك

فئالاق. = لشمك : فئالاشمق ، برپاد بر
شكل آلمق ، بوزولمق. مە. كوتولشديرەك.

= ملك : مە. حەققەدە فئال سوزلر سويلوب
كوتو كوستەركە ، ذم و قدح ايتەك. ل. :
مەئامادە فئال برحالە دوشەك. م. كوتولمەك.

كوتور [مە. كورك و سرتجە اولان بر
شەئك چىقاردىغى سەي تەسۋىر
و تەقلىد ايدىر : كوتور كوتور اريك يور.
= دەمەك : بويلە بر سەس چىقارمق : تەيز
چاشىرلر كوتوردور.

كوتوردو [سە. ويا كوتوردى. كوتور
= دەمەك. صداسى. كورولتو ، شەئە ،
ولولە : پاتىردى كوتوردى ايسە. م.

كوتورمەك [ف. يەقىندى اوزاغە نەقل
و سوق ايتەك. و پاروب
آلمق : بر مەرى ناچاغنى كوتوردى. تەخەل
ايتەك ، قالدىرمق : حساسدەر ، لايتىردى
كوتورمىز ؛ بوپىز دىھا چوق صوكوتور.
شاشىمق : بوھمال بىر يەز اوقە كوتورەمىز.
آلمق ، ل. - تەيەب ا. : بوقاب آتتىق اوچ
اوقە كوتور. م. صو. = تاۋىل قبول
ايتەك : مسئلەك صوكوتور بىر قانداى.
مە. كوتورمەك. م. كوتورمەك.

كوتورۇم [صە. فاجە اوغرامش ، آياغە
= كوتورۇم. قالقوب يورۇمەين.

كوتورۇ [صە. ويا كوتورى. طوبدن ،
ھەپسىسى بىردىن ، طارىتسىز
و اولچوسىز : كوتو و بازارلىق. حە. وزن
و تەدەد ايتەرك ، طارقى و اولچاۋايە اولمە
يارق ، طوبدن : بوأشباي كوتورو آلدەم.
كوتوك [سە. آغاچك بىردىن يوكسەلەن
قالىن قىسمى. آسمەك كوتو.

كوتەسى. قالىن اودون. آنا داتەر ، آساس
دەفترى. كوتو. : آياقەدە طورامايەق قىر
سەرخوش. = كسىلەك : اوپوشوب اودون
كەي اولمق. آسكى. : تەجرىبەدە ، كون
كورەش. * جەنم كوتوكى : كەنكار ، جەنمەك.

كوتون [خە. ويا كوتىن. ارقە ارقە ،
كوتون كرىرى. مەكرر قوللانلىرە
كوتون كوتون كىدىيوردى. م. =

يىلان كوپك كەي سەنمەك ، قورقوب ذليل
بروزەيتە دوشەك ؛ تاب و تونى كسىلەك.

كوتورمەك [ف. كوتوك پىدا ايتەك.
= قىزىمق ، قودورمق ،
باغىرمق. مە. كوتورمەك.

كوتوپك [سە. الەيدىلان و ياتەرك ايدىلەن
مايەلەندىن حاصل اولان بىياز
قېزىقلر بىغىنى : صابون ، ياغ ، سوت
كوپوكى. بەزى قىزىغىن حىوانلر بىياز
صالىياسى. حىوان تىرنەك بىيازلاشەي. *
دەيز كوپوكى : لولە طاشى ؛ توشە يە چالان
مايە رەك ؛ آلدە قىزىل طون.

كوپە [سە. قادىنلر قوللانمە طاقەلرى
= سوس. بەزى حىوانلر بولمىدىن
صارقان قىلەت. م. قولاغەك = اولسون :
ھىچ اونوتما ، اوکا كورە حەركەت ايت.

كوت [صە. اوچى كسىلوب قالەنلاش
اولان ، سيورى اولمايان. مە. اور.
مەي تەسۋىر ايدىر : كوت كوت قابو اورولدى ؛
پات كوت دوكيوردى. پاتا كوتادە دەيز.
كوت [سە. مەئەد ، دىر. دىب. عو.
= جىسارت : كوتى وارسە كەلەن.
* طاق كوتى : آكرىيا آلدە چىقان
سەرت و اوراق قىلەر.

كوتاپرەقا [ى. صوماترا آطەسەندەكى
ايدىلان و قانۇچچوغە پەك يەزەن پاپىشقان
بر مادە. كوتاپرەقا قابىلورى ياغە يازار.
كوتە [فە. ويا كوتە. قىصە. = بىن :
= صوكى دوشونمىز ، تەبىرسىز.

كوتەك [سە. داياق ، صوبا. = آتەق :
= دوكەك. = چەك : دوكەك.

كوتەك [فە. اوکە قاتارق سەورەك ،
= سوق ايتەك. اوپلاتەق. صە.
قلامق ، طوتەق ؛ تەقەيب ايتەك : آناسەك
نەسەتتى كودور. كەن. = كوردەك فئال
لەي ھىچ اونوتماق ، دائىما إنتقام
حەسە بىلەمەك.

كوتو [صە. ويا كوتى. فئال ، لى اولما.
يان. حە. فئال بر صورەدە. سە.

کیتمک: ایدارده بولونمق ، نیکبته اوغراق .
 گوته [ف.ا.ص. قیصه ، قصیر . ب : کوتاه .

کوثر [ه.ص. چوق ، بول . جوهر د . سخی . جنتده برنهرک اسمی .

کوج [ا.س. قوت ، قدرت ، طاقت ، تاب ، یتمور . زورلق ، زحمت ، مشکلات . ألم ، کدر . ایش = : مشاغل ، غائله ، کاروبار :

ایشی کوجی جور وجفا دنیا کیمه قیلدی وفا- یونس امره . ایش = ایتمک : مشغول اواق ، اوغراق . * ایشی کوجی یوق :

عاطل . صه زور ، چتین ، دشوار ، صعب ، مشکل ، متعسر ، صارب : اظهاری کوج

إضاری کوج . = ایتمک : وار قوتی صرف ایتمک . * کوجنه کیتمک : دارلق ، خاطری

قالق . * کوجنه قوشمق : زورلاشدیرمق ، تضعیب ایتمک . * کوجنی یکمک : نفس

أمازیه غلبه چالق . * کوجسومک : زور لق کوسترمک . * کوجسومک : کوجلشمک ،

زور اولق . * کوجلشمک : زورلاشمق ، مت کوجلشدیرمک . * کوجلک : زورلق ،

صعوبت ، عسرت ، زحمت ، مشکلات ، فقر ، ضرورت . = کک : مشکل اولق . * کو- جلشمک : زور و مشکل او . ، کرجلشمک :

مت کوجلندیرمک . * کوجله : زورله ، زحمتله ، دارا دار ، آنجق ؛ س. قارغه بوکن ، جوزمته . = حال ایله ، = بلاه

بک زور ، بک چوق زحمتله . * کوجلو : قوتلی ، زورلی ، قوی : کوجلو قوتلی بر

آم . * کوجسز : قوتسز ، درمانسز ؛ غائله سز ، مشغله سز .

کوجن [ا.س. صرف بیاض قارنی یشیل کرکنسه بکزر برقوق .

کوجن [ا.س. توبی کاله کله مش طاوشان ایتی .

کوجنیک [صه دارلمش ، منفعل ، دار- غین . * کوجنیکلک : دارغینلق .

کوجو [ا.س. قارا قیش ، اریهین . بز دستکاهنده کی اپیلیک طراق .

کوجوک [ا.س. قوتسز ، ضعیف ، کوشک . = آی : شباط .

کوجوه [ا.س. قانداشلش بوغدا بک بور- غلمشی ، بورغول نوعی : کوجه تارخاناسی .

کوجین [ا.س. کرج ایله ، إضطرای .

کوج [ا.س. بریردن بریره طاشینمه ، نقل خانه . رحلت ، هجرت ،

إنتقال . او آشباسی . قاج = : قادنلرک ارکسلردن قاچماسی .

کوجبه [ا.س.صه داغما بریردن بریره طله شینان (قوم) ، بدوی .

کوجور [ا.س. بر یرده طورمایان ، سیار ، یرلی اولمایان : کوجرخانه .

کوجرمک [ا.س. نقل ، هجرت ایتدیرمک . قاقوب بائیرمق : قازیقی

کوجرمک . سیوب بوتیق : قوجه قازی کوجردی . آلرینه زیلر طاقارق رقص

کوجک [ا.س. ایدن . کنج ، باورو ، کوچوک شی . دوه یا وروسی . * کوچکله مک : باورو ولامق .

کوجکن [ا.س. ویا کوچن . طاشوشان قیر صا کساری . یو- : کوستیک .

کوجکم [ا.س. بر یردن بریره طاشینمق ، نقل خانه ایتمک . رحلت و انتقال ،

مهاجرت . اولمک . وفات . . ایچنه ییقلامق ، چوکمک ، باتیق : قوی کوچدی .

کوججک [ا.س. بک کوچوک اولان ؛ سوغلی کوچوک : نیم

کوججک باوروم . کوچونه کک : بک کوچوک .

کوجورک [ا.س. آز با اولدقچه کوچوک ، آز دها کوچوک .

کوجوک [ا.س. ویا کوچک . بک اولمایان ، اوفاق ، صغیر . یاشی آز ،

کنج . اهمیت و قیمتی آز ، دکرسنز ، حقیر

س. سرجه سته. = كوزلو: نانكور. = يول:
اوچي چيقلماز يول. = لك: كوزي كورم
اولانك حالي، كوز سقطلغي، غفلت،
يصر برنسلنك * كورلنك: كور ا.؛ كوزي
سقطلامق: بودومان سزي كورلنك: حك؛
كسكىنلنك: كيدرمك: چاقاي كورلنك؛
سورومته، شرف و اعتبارنه خلل و يرمك.

گور [ص. بول، چوق، مېذول: كور
[ص. چاق، آچيق، يوكسك، طنين
انداز: كور سس. آچيق، قوتلي: كور
طالع. مه. بول بر شينك سرعت، طغياني،
حكايه سي: كور ايدوب، كورليرك ييغلمق،
كور كور ايشله مك.

گور [ف. س. مزار، قبر. بيان اشكي.
= س. تان: مزارلق، مقبره.

گوراسو [ص. پورتقال قابوغي،
شكر وراق ايله ياپلان بر
نوع ايچكي.

گورتاژ [ص. س. خسته اولان انسانجي
تخيلمه.

گوربوز [ص. آبي نشوونما بولمى، كنج
ايرلسى، وجودلى، طاشقين
بر حيات كوسترن: كوربوز دليقاني.

گورپه [ص. تازه، پك كنج: كورپه
خيار، كورپه قيز.

گورتمك [ف. قورمىش، كورك برحاله
[قومق: اچكي كورتمك.

گورجى [ص. كورجستان اهللسندن
اولان. ب: كورجستان.

گوردرمك [ف. ياديرمق، ايشلتمك:
ايش كوردرمك. كوسترمك.

گوروش [ص. بربري يكمك ايچون اوغرا.
[شه: مصارعه. * كورچي:

گورش ايدن پهلوان. * كوشمك:
زبانزدى: كولشمك. بربري يكمك ايچون

اوغراشمق، مصارعه ا. هت. كورشدرمك.
[ص. قارايه كيرن دكيز: سسي،

گورفز [ص. قوى. ازمير كورفزي.
كورك [ص. ايلسهك ايچنه ويا سوس

ايچون طيشنه قاپلانان تويلى حيوان

س. چوجق. ياورو. كوچوكلك، صباوت:
كوچوكدن برى تيتزد. = دوشمك:
عاجز قالب محجوب اولمى. * كوچوكلك:
كوچوك اولان شينك حالي، اوافلاق: چو-
جوقلق، صباوت، طفوليت؛ محجوبيتى
موجب ايش، يافيشماز بر حركت، شين،
عار، مذلت: درت چوجوقله قاوى بوشا.

نماز، بوسرك ايچون كوچوكلكدر. *
كوچوكلك: تدليل ا. كوچوك نظريه باقوب
اهميت و برمه مك. * كوچوكلكو: اينده
كوچوكلى بولنان. * كوچوكلك: كوچوك
برحاله قومق، بويوك ايكن كوچوك باغ؛
اهميت و برمه مك، اهميتى آزالتمق؛ كوچوك

كوسترمك: قيزى پك كوچولتور. *
كوچولمك: بويوك ايكن كوچوك اولمق،
اوافلاق؛ مح. ذليل بر وضعيت قبول اتمك.

كوچومنجك [ص. پك كوچوجك، پك
[اوافلاق؛ پك سوغلى.

كودرى [ص. تربيه اولمى انجه و يومشاق
درى. كنيك دريسندن هشين.

كودك [ف. س. كوچوك چوجق. *
[كودكى: چوجوقلق. كنج كوله.

كودوك [ص. قورونغي قومىش، سقط،
[توبىز، اكسيك، تاغام:

كودوك هندی، كودوك كوپك.

كور [ص. كوزى كورمين، اغمى، نايدنا،
[كورمىش، سقط: بر كوزى كور

اولدى. كسكىن اولمايان: كور چاقى. ضيا سز،
قارا كلك: كور اوطة، كور قنديل. چوزو.

لوز، قاريشيق: كور دو كوم. غافل، بيخبر.
= آبه: برينك كوزى باغلانارق اوينانان.

چوجق اويونى. = اوغلى: حكايه لريله مشهور
بر شيق؛ تحكمندن كنياه اوله رق قارى،

زوجه. = بوغاز: اوبورلق. = دوكوشى:
كيسه نك كيسه دن خبرى اولمى سز آل.

ييلديكمه ياپلان ايش: بر كور دوكوشيدر
كيدىيور. = صبحان: كوستيك. = قنديل:

مح. پك سرخوش. = قايا: دكيز ايچنده
كورونمىش. = كورينه: دوشونمىك سز،

محكمه اتمك سز، بلا تبصر، بدلاقله،

دولسی، فروه. ایچنه توبلی دری قابلاش لباس.
[س. طوبراق وساره آتغه مخصوص
كوزك] اوجنده ایچنه بر دمیر لوحه
بولونان اوزونجه سایی آلت. بویچیمده
بوسیموتون دمیردن ویا تخته دن یاییلانی
آتش. حرمن، فورن، صاندال کورکی،
وئیتله کورک چکمک خدمت زجریه سی :
اویچ سنه کورکه محکوم ایلدی. آفتیبه
— چکمک : بیوده یورولمق. — کیکی :
اومو ک رقه سنده کی یایی کیک. *
کورکچی : کورک یایان ویا چکن.

كوزك [ص. پك نورو اولان و چاق
قیریلان شی]. قتر قتر یه تن
قورو سمیت ویا پکسماد. کورک شیلرک
قیریلانیه بکزر بر سس چقاران : کورک
برکوله سی وار. ح. نوبله بر سس چقار.
زارق : کورک کورک کولیوردی.

كوزك [ص. کورویش، کوستریش،
منظره، صورت خارجیه. *
کورکلی : کوستریشلی.

كوزگن [ص. جلا نومان، قائن آغاچنه
ایکزه من وبرقاچ نوعی بولونان
آغاچ : آق، الا، قارا کورکن. ص.
کورکن آغاچندن معمول؛ کوزل، کوستر-
یشلی؛ خاندان خاقانیه منتسب اولان.

كوزگو [ص. ویا کورکی، کورمه، تجربه
ایتمه، هه نهه : اونک کورکوسی
چویدر. — سز : تجربه سز، عجبی؛ عاوسز،
تربیه سز. — لو : تجربه لی، کورمش کچیر-
مش؛ آدب و تربیه سی یرنده.

كوزله مک [ص. کورولتو ایتمک. بویوک
برسس چقارمق. اولمک.

كوزله مه [ص. کورلنمک ایتمی. — دن :
کورمه کسزین، نیلمکسزین، تخمیناً.

كوزمن [ص. کورمه یی، کور. کون : —
قارا کلک، رطوبتلی. — لک :

کورمه بیش؛ کورمنلک (کورمه منلک)
کلک : کورمن کی اولمق، تهاقل، تسامح،
انعام ایتمک، آلدیرماق.

كوزمك [ص. کوزلر واسطه سیله حس
ایتمک : کوزلر هیچ برشی
کورمنلر. شاهده اولمق : بو اولماق،
فقط بزکرمیه جکز. زیارت ایتمک : برشی
کورمه کیتمک. طایقی، نیلمک : جناب
حق قلبمک ایچی کوروز. درک و فهم
ایتمک، آکلامق : کوردک که ایش فنا
کیدور، دون کری. تلقی ایتمک، بولمق :
بو ایشی ناصل کورویورسکز؟ تصادف
ایتمک، هلاق اولمق، راست کلک : کندیس
دون کوردم. اجرا، آدا، ایفا ایتمک،
یاقمق، تسویه ایلمک : ایش کورمک، حساب
کورمک، بن کندی ایشی کندی کوردم.
وروم. اوغرامق، دوچار و گرفتار او.
چکمک : بو ایشدن چوق ضرر کوردی.
مظهر، نائل، دسترس اولمق : بن اوندن
چوق ایلمک کوردم، سزدن نه کوردم.
تجربه ایتمک، ده نه مک، کچیرمک : دیانک
کره و سردینی کورمش. کزیمک، دو-
لاشمق : بو دن دنیای کورمش. آلمق :
تربیه کورمک، درس کورمک. حاضرلامق :
یولجیلق تدارکاتی کورویور. دوشونمک :
خی کوره جکمه کندی حالی کورسین.
کچیرمک : بو سنه قیش کورمک. آز
— آذر دیه بکنمه مک، — استخفاف
ایتمک. چوق : — چکه مک، یاقیشدیراماق.
خوش : — ایلدیشیک اتمه مک، مسامحه ا،
آلدیرماق، سس چقارماق. عادت : —
قاینک آلت تناسلندن قان کلک، قیز
بالغه اولمق. مکتب : — برمکتبه تحصیل
ایتمک، تربیه لی اولمق. * کوریم سنی !
تشویق تعبیریدر : هاید باقالم، اوتاندر-
مه بی. مت. کوردیمک. م. کورلمک.
كورمه [ص. کورمک فعلی. — جه :
— : دون بر طبقه منسوب ایکن نائل
ثروت و رفاه اولمش.
كوزوش [ص. ویا کوریش. کورمه،
رؤیت، بائیش. * برکوی-
روشه : برنظرده، برباقیشده، نظرده واحده ده.

گوروشمك [ف. بربري كورمك ،
بولوشمق : اونكله هر

كون كوروشوروز. صحت ، محبت ايتمك ،
قونوشمق : ايكي ساعت قدر كوروشدك .

مكلله ، مذاكره ايتمك ، سويلشمك : بو
ايش ايچون كوروشملي يز. الفت ، انسيت ،

اختلاط ايتمك : اوكمسه ايله كوروشمز .
طانيشمق ، بربري طانيق ، مهارفسي

اولق : قوموشكوزله كوروشيورميسكنز ؟
آلچقدن :- مدارا ايتمك . * كوروشمهك :

دارغين اولق ، مناسبات منقطع اولق :
اونكله كوروشميوروم . هـ. كوروشدرك :

بربرليخ كورمكه واسطه او. قونوشدومق .
گوروك [س. آتشي هوا لانديرمه

مخصوص آلت . آچيلوب
قباتق اوزره قات قات قيرلمش شي .

آرايه نك آچيلوب قپانان اورتوسي . *
كوروكله مك : كوروكله هوا سوق ايتمك ،

طونوشدومق ، مح. قيزيشدirmek ، تشديد ا.
[م. دواملي واوغولتولو

گورول [سسي تصوير ايدر : صولر
كورول كورول آقار . * كورولده مك :

دواملي واوغولتولو سس چيقارمق :
كوك كورولده يور ؛ كورولتولو سسله

باغيرمق : آرسالار كورولدهر .
گورولتمو [س. ويا كورلدي . كورولده بن

ييقيلان ديارك كورولتوسي . ياييردي ،
شاهته ، ولوله : چوجوقلر كورولتوسي .

كوك كورلسي ، رعد . قاريشيقلق ،
غوغا : ديشايرده بر كورولتو قويدى .

ـ بهكك ، كيمك : قاريشيقلق ويا كورولتو
ايچنده غائب اولمق . ـ جى : كورولتو

ايدن ، هر ايشي كورولتو ايله يايان ،
اورتلنى تلاشه ويرن . ـ سز : سسسز ،

صداسز ، ياييرديسز ، شاهته سز ، سكوت
و سكوتله وقوع بولان ؛ حـ . سسسزجه ،

سكوت و سكوتله . ـ سزجه : سسسز ،
شاهته سز ، ياييرديسز . ـ لى : شاهته لى ،

ولوله لى ، غلبه لى .

گوروم [س. كورمه ، رؤيت . * يوز
كورومى : كوكي نك كلينك

يوزنى كورمك ايچون ويرديكي هديه ،
ويا : يوز كوروملكى .

گوروجيه [س. زوجيه قارشى قوجه نك
همشيرهي .

گورومك [ف. ويا كورده مك ، كوره .
له مك . كوربه و سائره بن

كورك ايله سورده رك تميزله مك : داي ،
آخورى كورومك .

گورومز [س. كورومنه ين ، غيرمق .
او . اورته دن غائب او .

گورومك [فل . كوزله حس ايدلسك ،
مشاعده اولومتق . ظهور

ايتمك ، پيدا اولمق . صاقلانماق ، چيقمق ،
ميدانه چيقمق . ظن اولومتق ، بگزه مك .

كندى كوستره جك برشي يايلاق ويا سويلك .
[س. (كوروش) كورومك

گورونيش [فلى . كوستريش ، نمايش ،
صورت ظاهره .

گوره [د. نظرآ ، توفيقآ ، اويدوراق ،
نسبة ، قاليبره . باقيلبره ،

عند ، جـ ، اعتباريله ، إقتضاسنجـه ،
موجبـجه . بكا :- بنجه ، بكا قاليبره .

گوره [س. معدنجي اوجاغى ، طوبراق
اوجاق .

گورهمك [ف. چوق قورومق ، كورك
اولق . آيازده اوشومك .

آتشده ، كوشده يانق . مح. ايمان :-
چوق اذيت چكمك . * كوره يه قالمق :

تلف اولمق ، كيرمك .

گوره نك [س. بربردن كوره رك يايان
شيء مادت . كوركى ، تجربه .

گوريجي [س. ت : كوروجو . كورن ،
مكه كيدن : قيزى كوريجي به چيقارمق .

گوز [س. كورمكه واسطه اولان آلت ،
چشم ، عين ، ديدنه . كورمه ،

رؤيت ، باصره : كوزى كسكين . منبع ،
قائناق ، عين . قسم ، بولوك . او چ كوزلو

دکرمن . دلېک ، چوقور : ايکنه کوزی .
 — : دلېک دلېک . چکمهجه : ماصه ناک
 کوزی . کمر : کوپری کوزی . ترازی
 کفه سی . توجه ، محبت : کوزه کیرمک ،
 کوزدن دوشمک . — آتق : باقق ؛ اشارت
 ایتمک . آج — لو : حریص ، طمعکار ،
 دویمق بيلمز . — آچق : دوغق ، دنيايه
 کلک ؛ راحت ایتمک ، نفس آلتق : چالیشمق
 کوز آچامیورم ؛ دقت ایتمک ، متيقظ
 بولونق کوزکی آج . — لرنی آچق : حیرنده
 قالمق ؛ ایقاز ایتمک ، اوپاندیرمق . — لرنی
 درت آچق : پک دقتلی داوامق ؛ حیرنده
 قالمق . آچیق — : اوپانق ، قورناز ، بحریکلی .
 — ی آچیق ، — ی اودنده کیمتک : ناکل
 مرام اولامادن اولمک . ایلک — آغریسی :
 ایلک اولاد ، ایلک سولین . — آلتق : کوزی
 قاشدیرمق . اوکوز — ی : آرنیقه دنیلن
 بونوع نبات . — اوی : حضور ، میدان .
 — اوکنده : میدانده ، حضورده . —
 اوی : کوزک چوقوری . — ایتک : اشارت
 ایتک . — ایصیرمق : طایر کبی اولق .
 ایکی — ی ایکی چشمه : چوق اغلامقدن
 کنایه . — ه باقق : هرکسک حسدنی تحریک
 ایتک . — باغی : سحر ، افسون . —
 باغیچی : سحر باز . — بکی : کوزک ایچنده کی
 کوچوک یوورلاق ؛ چوق — وکیلی ، عزیز .
 — بونجوغی : نظره قارشى طاقیلان ماوی
 بونجوق . — بویامق : ساخته ، تقلیدشیلرله
 آلداتق . — بیسک — ارتق : محبوده دنیلن
 نبات . پاتلاق — : دیشاریه فیرلامش
 کوز . — ی پک : جسور . — بیکاری :
 کورک بورن طرفنده کی اوچی . — ده تومتک :
 زیاده آرزو ایتمک ، حسرتی چکمک . —
 چیقارمق : کوراء ، کوزی سسقطلامق .
 قاش یاپایم دیرکن — چیقارمق : دوزلتهیم
 دیرکن بوزمق ، بر باد ا . — دن چیقق :
 بیقلمق ، اوصالتق ؛ نظردن دوشمک . —
 حبسنه آلتق : نظردن آیرماق . خروس
 — ی : پایادیه ناک برجئسی . — داغی : کوز
 طاشی ؛ قورقو ، تهدید . دوت — له : صبر .

سزلقله . — دیکک : نظر ؛ اصابت ایتک .
 — دوغک : قیزمق ، کندنی ضبط ایدمه .
 جک حاله کلک . — دیکمک : دقتله باقق ،
 زیاده آرزو ایتک ، آله کچیرمکه چالیشمق .
 — سوزمک : لطیف بر طرزده یان باقارق
 یورک یاقق . — لر سوزمک : اویقو باصمق ؛
 حجه . ذوق ونشئدن یایغین و لطیف برحال
 آلتق . صیغیر — ی : برجئس ایری پایادیه .
 — طاشی : زاج ، کبرئیت نحاس . — ینه
 طورمق : سینئسنی چکمک . — طویق :
 حرصی توکنمک ، آرزو ایتز اولق . — ی
 طوق : قناعه تکار . — قالمق : غیظه ا .
 آله کچیرمک آرزوسنی یسله مک . قایماج — :
 چینیلرک کی کبی قویروغی یوقاریه مائل
 کوز . — ی قاپالی : تجربه سز ، پیخبر .
 — قارامق : بولانوب کورمه مک ، باشی
 دوغک ، حدتدن نه پایدیغی ویا نه سولیدیککی
 بيلمز او . — قراری : تخمین . — قورقق :
 یسلمق . — قومق : آله کچیرمکی آرزو
 ونیت ایتک . — قولاق ولق : نظارت ا .
 باقق ؛ دیکمه و آکلامغه چالیشمق . —
 قویروغی : کوزک قولاق طرفنده کی اوچی .
 — دن کچیرمک : معاینه و تفتیش ایتک ،
 سطحیجه اوقومق . — کسمک ، — ه
 کسدیرمک : بجه بیله جک کنه حکم ایتک ،
 کوکنمک . — ی کبی : پک قیمتی ، پک
 عزیز . — ه کلک : نظر دیکک . — کوره :
 علناً ، بیله بیله ، کوزله کوروب طورورکن .
 — ه کیرمک : مظهر توجه و محبت اولق ،
 توجه قازاتمق . — نوری دوکک : چالیشق
 کوزلری قنا حالده یورمق . — ینک نووی :
 چوق سودیکی . یوز — : بویوکلہ کوچوک
 آراسنده مناسب سز تکلیف سزک . — لری
 یولرده قالمق : بویوک برآرزو ایله یکلمک .
 — یومق : کورمه زلکله کلک ، مساعه ا .
 کوز قپاق ؛ اوویومق . — یلمق : قورقق .
 — یه مک : کوکنمه مه مک ، جرأت ایدنه .
 مه مک . — جی : بکچی ، نکبهان ، نوجی ؛
 جاسوس . — ده : توجه و محبت مخصوصه یه
 مظهر اولمش . — لک : اوزاق ویا یاقیندن

هسنداولان قيصه آياقلى دهر چوبوق، اولچر .
کوسکون [ص. کوجنمش . دارغين .
 [ص. کونکوب . يرندن خوشلانمايان .
 [ص. تربيه اولمش قالين حيوان
کوسله [دريسي . - طاشي: ييدکي طاشي .
 [ف. کوجنمک، دارلق . تکيته
کوسمک [اوغراق . يرندن خوشلا .
 نحاق ، بويومه مک . هت . کوسدرمک .

کوسمن [ص. ويا کوسم . غوغايي قو .
 [يون ، کچي . سورونک اوکنده
 کيدن قوچ . ص. سربست ، جسور ، لاياالي .
کوسنيک [ص. اُرککه طالب اولان
 [آزغين (دشي) : کوسنيک
 قيصراق ، کوسنيک اينک .

کوسنيک [ف. دشي قيزوب اُرککه
 [طالب اولق .
 [ص. دارغيتلق ، اغبرار ، انفعال ،
کوسو [کوجنمک ، بوزوشمه . - لو :
 دارغين ، بوزوشمش ، مغبر .

کوسه [ص. صقال وييني هيچ اولمايان
 [ويا سيرک بولونان .
کوش [ف. قولاق ، اذن . ايشيتمه ،
 [ص. دیکلمه . قولاق ويرمه .

کوشت [ف. ات ، لحم .

کوشتمک [ف. کوشک ياقق ، کرکينلکي
 [کيدرمک . شدتي آزالتمق .
کوشدلمک [ف. کرکينلکي آزالدلمق .
 [شدتنه خلل کتيرمک .

کوشش [ف. چاليشمه ، چالالامه ، جهد
 [اولندام ، صاواشمه .
کوشک [ص. آغاجلق ايچنده يازلق [ف.
 [متکاه ؛ يوکسکجه بنا . کچينک
 قيصچ طرف کورکته سنده کي قامارا .

کوشک [ص. کرکين وصيقي اولمايان . پک
 [سرت وشدتلي بولونمايان .

کوشلمک [ف. کرکينلکي کيدرمک .
 [سعي و غيرته خلل کتيرمک .
کوشلمک [ف. کرکينلکي ، صيقيلغی
 [إزالة اولونمق .

کوشمال [ف. قولاق بويکه ، تربيه ،
 [تأديب ، تکدير .

کوشنه [ص. قره بورچاق .

کوشوار [ف. کويپه . بحر . دقتله
 [ديکلوب طوتولان نصيحت .

کوشه [ص. ايکي ويا ده زياده سطح ويا
 [خطلرک براشديکي ير ، بوجاق ،
 زاويه . اوطه نك يوقاري طرفي : باش کوشه يه
 قورولق . اوج ، کنار ، اوچرا ير . -
 بوجاقده : اوتده بريده . - بند : کوشه يه
 تصادف ايدن کراستلري يکديکريته ربط
 ايتمه مخصوص دهير . - کير : برکوشه
 طوتان ، کوشه يه چکيان ، منزوي . - له :
 کوشه شکانده ؛ کوشلي اولدوق . - نشين :
 برکوشه ده اوطوران ، منزوي .

کوشه مک [ف. کرکينلکي کيتمک ، سو .
 [ليومک ، صيقيلغی غائب
 ايتمک . قوتدن دوشمک . سعي و غيرته
 فتنور کلمک .

کوف [ص. رطوبتن مواد عضويه نك
 [اوزرنده حاصل اولان ياموق کبي
 يشيل برماده سيمه . * ليمون کوفي : ماوي يه
 چالار يشيل رنگ . * کوفلنمک : کوف
 پيدا ايتمک ، بوزولق . متروک قالب اُسکيمک
 * کوفلو : کوف طومش : کوفلو پيئير ؛
 بحر . متروک قالب اُسکيمش : کوفلو آلتينلرک ؛
 موده سي کچمش ، کهنه : کوفلو فکر .

کوفتر [ص. اوزوم شيراستدن ياپيلان
 [قالين پستيل .

کوفته [ص. قيبلمش آدن ياپيلان مختلف
 [يکيلر : اسقارا کوفته سي ،
 کرميوني کوفته . - خور : شارلاتان ،
 طفره فروش ؛ چاپقين ، ياراماز : هاي
 کوفته خور هاي !

کوفکي [ص. سونکر کبي شي . -
 [طاشي : خفيف دلچکلي طاش .

کوفور [ص. خفيف روز کار اسينتي سي
 [تصوير ايدر مکرر قوللانيلير .
 کوفور کوفور روز کار اسيور ددير .

ماوئىراق . * كوكزىك : كوك زىكى
اللق ، ماوى اولق ؛ مورامق ؛ يشلى
زىكى الملق ؛ تازه لىك . * كوكلك :
ماويلك ، ماى زىك ؟

كوكب [ع. س. يىلدز ، نىجم ، اجرام
ماونىك هيرى . چ. كوكاب .
* كوكبى : يىلدز لىك مەنوب ، يىلدز
شكىلدە اولان

كوكبە [ع. س. غىبلىق ، آلاى ، دېدبە .
بىر يىلدز

كوكچ [س. زىانزدى : كىوۋەچ . لىك
بىشېرىكە مەنوب . اق . سەمە

كوكچى [س. (ت : كوكچو) . نىاتان
كوكارى وقورو اولار ساتان .

كوكچىل [س. نىيازلىقلى ماى ، مازىيە
چالار چىل زىككەندە

كوكدە [س. وود ، بدن ، جسد .
انسانك قول ، باش وباچا بىردىن
ماعدە اولان قىسمى . آغاچك بىردىن داللا نى
بىرە قدر اولان قىسمى . لى : وجودلى ،
ئىلى ، ايرى .

كوكرتە [ك. س. ت : كوكورە . كىلرە
ك. س. ت قاندا بولونان دوشەمە .

كوكرجىن [س. (ت : كوكورجىن) .
معروف حيوانكە ئوغى
وارد ، حم ، كوتور . - كىردانى : يىشلى
ايله ماوى ونايە راسىندە قىموج زىك .
* كوكرجىنلىك : كوكرجىنلىك بارىندىقلى
محل مەنوب ، كوكرجىن كومىسى .

كوكرد [ف. معروف صابى رىجىم .
كوكورت .

كوكرە [ع. اغزى كوكورەش ، آرغىن ،
قىزغىن . - مك : اغز كوپرە
رەك ، آزىق ، قىزىق .

كوكرى [س. يىشلى محصول ويا ميوە ،
يىشلىك . سېزە . - رىسى :
سېزە وىركىسى .

كوكز [ع. (ت : كوكوز) . آزمورە
چالان قويو نىمى س. بوزىك .

كوفه [س. الا - شىق داللىدىن يايىلان
بويۇچىك دىرىن قاب : ارزوم
كوفەسى . - جى : كوفە يان وىستان ويا
كوفە ايله اوتە بىر طاشىن محال . - لك :
كوفە ايله باشىندە مەنوب ، كوفە ايله
طاشىناچى درجەدە سىرخوش .

كوفى [ع. كوفە شىرىنە مەنوب . خط :
كوشەلى ، نقشلى وسوسلو بىزى .

كوك [س. اشجار ونايك يىككەندەكى
قىسمى . * دىش كوكى : دىشك
آتە كومولو لان قىسمى . بىشككە جى ،
قاعەدەسى ، اشاغى طرفى : اكسە كوكى .
تمل ، اساس ، اصل ، مەنشا . - صالوق :
كوككەشك ، كوك پىدا ايتىك . * كوككەندى
قوپارمىق : استىصال ايتىك ، كلىيا محو
ايتىك . * كوكى قورونىق : هېچ اثر
براقماق ، بىردەك ظھور ايدەمەككە صورتدە
محو . * كوككەشك ، كوككەشك : كوك
طونىق ؛ يىلشەك ، ئاسس ايتىك . *
كوككەشك : كوككەش چىقارمىق ؛ مەنوب
وشلىنى بىر بىرە مەنوب دىكەك .

كوك [س. تپە مەنوبى ماى قىبە ، سماء .
فلك ، آسمان ، سېر . جوھو :
كوككەش . بولتار ، كوككەش اوچال قوشلار
* كوككەش آزارىن بىرە بولمىق : ب
آرام . * كوككەش چىقىمق : بىك بولمىككە ؛
چوق قىزىمق . * كوككەش (رىئەل ايله)
ايتىك : قورالدا اولمىق ظھور ايتىك .
بىر - تىزەك : مەنوب بىر كوككەش اوچال .
چوق قىزىككەش ايتىككەش . * كوككەش
دىركىلىق : چوق ياغور ياغ . *
باشى كوككەش ايرەك : چوق سويىك . -
كوككەشك : بولتار چارپىشەندىن كوككەش
كوككەشكەش . * كوككەش نەياغاردە
بىر قىل ايتىك : اللھدىن كەلە بولون كىرە
ص. ماى ، آزىق ، كېرەك ، آچىق لاچوردە :
كوككەش ، كوككەش . - مەنوب : خام
ميوە . كوم : - قويو ماى ، ماس ماى ،
مورامىش ، بىرەنمەش . - ئىدىل : زىل
زورنا سىرخوش . * كوككەش : ماوىسى ،

۱. ایستیه روك، كرهآ. * كوكلولو: كندی
آرزوسيله ایش کورن؛ كندی آرزوسيله
عسکر یازیلان؛ سه بویله یازلش عسکر.
* آلقق كوكلولو: کبرسز، متواضع.

کوکم [سه اوفاق و سرت بر آغاچ. بو
آغاچ و بریدی اریکه بکزه یین
ماوی هیوه. ب: کوکوم.

کوکن [نیاتانک تخم اکیلوب فدان
اولدقاری ی، قیده لک، فدانلق.
محل اصلی، وطن، هنشا. * کوکننده
بویومک: وطنندن خارجه چیقماق، نیادن
بی خبر اولق.

کوکسار [سه آق چام آغاچی.

کوکنده [سه خربن و ملیس چنکی.

کوکنمک [ف: ت: کوهه مک).
[دایانق، إعتاد، إستناد
ایتمک. برینه ویا رشیده دایانوب کندی
امین و مصون کورمک، مغرور اولق:
بن سزه کوکینورد. کوزه کسیدیرمک،
بجهره جکی آ کلامق. م. کوکنلمک.

کوکورت [سه معروف صاری بر ماده که
صنایعه مستملدر، یاندیقی
وقت سرت برق و قوسی وارد. * کوکورتلی:
کوکورتی حاوی اولان.

کوکول [سه دلیک ایپک قوزاسی. قو.

کوکوم [قولیا ده دیرلر.
[سه: ت: کوئوم). باقیوردن
اوزونجه و قوللی صو قای.

کوکک [سه: ت: کووه). یولی قماش
اوکورکری یین بر بوجک.

کوککی [سه: ت: کووهی). اولنکه
حاضر لانش اُرکک، داماد.

ایچ: قیز اوشه آلتان داماد. مح. ایچ
کوکسندن حاللیجه: راحتسز، مضطرب،
بیزار. = فناری: کاکنچ دیلن برچیچک.

کوکیر [سه: کوپوک آلفه: سوزمه
یارایان دلیکلی آت. ب: کفکیپر.

کول [سه: یانان کومور، اودون وسا.
تره دن قلان توز، رماد، خا.

کوکس [سه: انسانک کردانیله قازی آوا-
سند کی، حیوانک اولک آیلاری

اوستنده کی قسمی. * طاروق کوکسی:

طائونک کوکسیله سوتدن یاییلان برطانی.

کرمک: کوکنمک، یایدنندن امین
بولونق؛ إفتخار ایتمک. = ویرمک: مقارمت

ایتمک. = کچیرمک: ایچی چکمک، تاوه
ایتمک. * کوکسلاک: چوچقارک کوکسلیخی

کیرلتمک ایچون اولکرینه قونان بز؛ کو-
کسه طاقیلان شی. * کوکسله مک: کوکسله

دایانارک مقارمت ایتمک؛ رد و دفع ایتمک.

کوکشل [سه: یورک، قلب، دل، فؤاد
ایستک، هوس، آرزو، میل؛

نیت: آدم اولغه کوکلی یوق. دویغو،
حس. عشق، علاقه، إبتلا: کوکل

چکیر، کوکل بلاسی. کبر، غرور:
اوزواللی ده هیچ کوکل یوقدر. خاغر:

او آدم کوکل نه در بیلمز معدنه: کوکلی
بولاندی. = آچلمق: فرحلامق. = آچیلغی:

فرح، إئشراح. = آلق: داریلان صو-
کوه دن ممنون و تطیب ایتمک، خاغر یاقق،

ممنون ایتمک. * کوکلی اولق: موافقت،
رضا کوسترمک. * کوکلی ایتمک: موافقتی

آلق، رضاسی تحصیل. = قاندرمق.
* ایکی کوکل راولق سولشمک، معاشقه.

= باغلامق: سومک، آرزولامق. =
بولاندرمق: بولانچی ویرمک؛ مح. شبهه.

لندیرمک. = بولانق: توصیفی کلک؛
مح. شبهه به دوشمک، شبهه لیمک. = بولغی:

کوز طوقلغی، قناعت. * جان وکوکلدن:

پک صمیمی اوله رق. = خوش اولق:
ممنون و خشنود اولق. = خوشلغی: ممنونیت.

* کوکلدن: قلباً، ایسته یه رک، چاندن.
* کوکلدن قوعق: ایچندن کلک، کندن.

یلکندن ایسته مک. = قالمق: قیرلغی،
دارلغی. = قیرمق: دارلتمق، کوجندیرمک.

= ویرمک: سومک، عاشق اولق. =
یلقق: ممنون ایتمک. = دارلغی: حزن،

کدر، یأس. * کوکلهجه: ایستدیک کی،
آرزوسنجه. * کوکلسز: کبرسز، متواضع؛

كوللمه [ص. ويا كوللمه . اوزوملره
عارض اولان برخسته لئكه دانه
لرك قاراروب مائطاريپدا ايتمسندن عبارتدر.
كولله . ب : كله .

كولمز [ص. كولمهن . يوزى : عبوس
الوجه ، آميق صورتلى .
كولمسه مك [ف. كولر كې اولق ، آز
كولمك ، تبسم ا .

كولمك [ف. آغز و دودا قارك آنى حركتيكه
واكثريا سسله كيئانديكي
آكلامق ، خنده ا . : بوسوزى ايشيدنجيه
كولدى . كيف و نشئه اظهار ا . : كولن
كولر . خوش و لطيف كوروعك : بوآوده
هرشى انسانه كولور . مساعد داورامق :
بوكون طالع بزه كولور . استهزا ايتمك ،
اكلمك : بوسوزى هربرده سويله سكا
كولرلر . ممنون و مسرور اولق : اويچاره
يتملرده برآز كولسون . يبيق آلتش
: يك بللى ايتمهرك كيزليجه كولمك كه
بعضا استهزا بعضاً ممنونيت ائزاده ايدر .
قيص قيص : كندني ضبط ايده موب
قورقارق و چكىنهرك كولمك . قهقهه ايله
: يوكسك سسله قاه قاه ديه كولمك .

كورك كورك : خوش و لطيف بر سسله
كولمك . يوز : ممنون اولق : زراكل
يوزى كولدى . يوزه : ترويج حرام
ايچون دوست كورونهرك مدهانه ايتك .
برينك تهديدلرته : اهميت و برمه مك .
* غالبا كولمك ايستيورسكز : جدى سو-
يليورسكز ، آلاى ايدييورسكز . * كو-
لمكدن بايليق : پك چوق كولمك . مته .
كولدرمك : عالمي كنديكزه كولدرميكز :
صاچا سوزلر سويلوب كولونج حركتلرده
بولونمايكز . م . كولمك ويا كولونمك .

كوله [ص. كولمك فعلى . آلق : كوله
كاوض او . كولمكه باشلاق .
كولوت [ى . بلدن بزه قدر اولان
فسحى كنيش ، دها آشاغيى
دار اولان پانتالون . قادين دونى .

كستر . رنكى : قورشونى و سنجايى
رنك . صه كول رنكهنده ، قورشونى :
آزاري ايشيدنجيه بكزى كول اولدى .
اولق : سج . وارينى يوغنى غائب ايتك ،
محو اولق . * كولنمك : آتش كول پيدا
ايتك : او-تنه كول دو كولمك .

كول [ص. اطرافى قارا ايله عياط بويوك صو ،
بجيره . - اوتى : صارى نيولفر
كولباصدى [ص. آتشده اسقارده ده
يشيرلمش ات . * صحن
كولباصدى : بواتك صحنده پيشمشى .

كولت [ى . دين ، ديات : عبادت ،
تعبد : مذهب . احترام .
[ى . تادب ، تادب : تهذيب
كولتور : تهذب : تربيه . حرث .

كولچه [ص. آريش معدن پارچه سى .
كومنه حالنده بولونان شى .
كولدور [ص. بويوك و تربيه سزجه بر
كورولتوي تصوير و تقليد
ايدر : يالدير كولدور ايجريه كيرديلر .
[ص. كولن ، مسرور ، شادان ،
گولر : خندان : كولر يوز .

گولش . ب : كورش .
كولشمك [ف. برابر كولمك ، لطيفه
ايتك ، شاقالاشمق .

كولك [ص. برنوع تخته قولبلى قاب ،
قولبلى كردل .
[ص. تاتاروجق كې برنوع اوقاق
كولك [ص. يورى سينك . كولك دالغا-
لانمى ، موج ، تلاطم .

كولگه [ص. ضيايه مانع اولان برجسمك
مظلم شكلى ، ظل ، سايه :
آغاج كولگه سى . رسمك ضيا آلمان يرلرته
ارولان بوي ويارنك . سج . حايه ، تصاحب .
- سندن قورقق : پك قورقاق اولق .
- لك : كولگه لى اولان محل . - لديرهك :
كولگه ايتك ، كولگه آلتنده بولوندرمق ؛
رسمه كولگه يايغى . - لئك : كولگه
آلتنه كيرمك ، كولگه پيدا ايتك .

كولوستور [ص.عو. أسكى ، كهنه ، پرمرده .

كولوك . ص. يوك حيوانى .

كولوم . ص. كولمه ، خنده .

كولونج [ص. كولسكى موجب اولان ، باعث خنده ، شايدان استيزا .

كولونك [ص. سيورى واوزون دميرلى طاشجى قازمه سى .

كوله [ص. قول ، عبد . (مقام تواضعده) كوله كز : بن ، بنده كز .

كوله جك [ص. كولسكى موجب اوله جق ، شايدان خنده ، تحف .

كوله من [ص. وقتيله كوله ردن تشكيل ايدلش اولان برصنف عسكر .

كوم . ص. كومه ، ييغين . كوچوك اغيل .

كوم [ص. كنيش و بوغوق برسىنى تقليد و تصوير ايدر . ب : كم .

كومبوز [ص. طوپ سسى كچي پك كو- رولولو برسىنى تقليد و تصوير ايدر .

ددهك : پك كورولتولو بر سس چيقارمق ، كورله مك .

كومبورتو [ص. پك كورولتولو بوغوق سس : طوپلرك كومبورتوسى .

كوج [ص. آرى پتكى . = بالى : آرمه . مش نال ، شهد رواق .

كومرؤك [ص. برملكتدن چيقان اشيادن برملكتدن چيقان اشيادن

آلان رسم ، ياره . بوكي ايشاره باقان ايداره . بولداوه مك بولوندينى بنا . *

كومرؤكجى : كومرؤك مامورى .

كومس [ص. قوشلرله طاووق وسايره نك باريندقلىرى محل . ديرمه چاتمه كوچوك او ، قولبه .

كومك [ص. ييغينلى . يارديم ، مظاهرت ، اعانه ، امداد .

كومك [ص. ديش اترلرله چيكلشمك چا- ليشمق ، ديشله ايصيروب قوبارمغه اوغراشمق . كويش كتيهرمك .

كوملك [ص. بدنك يوقارى قسمنى اور- تن چاشير ، قميص . قليف ،

اورتو ، زار ، غشاه . بطن : ايكي كوملك جدى محمد آغادر . ك . صاويلي يلكلرك

اوزرينه كچيريلن قليف . * كوملكلك : كوملك اعانه يارايان ، كوملكه مخصوص .

كوملمك [ص. قفل . ويا : كومولسك . بر شيئك ايچنه باتارق آلتده

قالق . باتمق ، چوقوره كيتمك : كوزلى كومولش . م . طوپراغه قونوب اورتولمك ،

دفن اولونمق : اولولر طوپراغه كومولور .

گومك [ص. بر شيئك ايچنه صوقق . مزاره قويوب طوپراقله اورتمك ،

دفن ايتمك . يرك ايچنه صاقلامق ، كيزلمك : پاره كومك .

كومور [ص. قبلى بريدنه ياندقدن صو- كره سسونديرين اودون .

ص . سياه ، پك قارا . = جى : كومور يابان و صاتان ، واپور قاغانلريك آلتنه

آتيلاجق كومورى اوچاقلرك اوكنه سوق ايدن افراد ؛ ص . قارا ، سياه لكلى :

كومورجى طاقق . = لك : كومور قايغه مخصوص محل .

كوموردەك [ص. آرسلان ، دوه قورقوج برسله باغرمق .

كوموردو [ص. چيقاردىنى قورقوج سس .

كوموش [ص. معروف قيمتدار بياض معدن . ص . كوموش كچي

بياض : كوموش كردان : كوموشدن معمول : كوموش قاشيق . = بالينى : آرتينه ،

چاموقه . = سروي : آيك صويه عكس ايتيسندن حاصل اولان اوزون بارلاقق ،

سروسيمين . * كوموشله مك : كوموش قابلاقق ، كوموشله يالدىزلاقق ؛ م . كو- موشلتمك . * كوموشلى : كوموش قابلاشمق ،

ايچنده كوموشى بولونان . = كوموش ارضك سينه سندن صاف اولهرق پك آز

بولنور ، هان دائما كوكورت ، آنتيمون ايله قاريشيقدن . اسوج ، نوروج وروسيه

ده معدنلری وارد. دنیاك اَك زنکین
کوموش معدنلری پورو و هکسیقاده در.
کوموش آلتونن صوکره بوتون معدنلرک
اَك سهل التصفیج اولایدیر. ٩٦٠ درجه یه
دوغرو آدیر، شاقق ١٠٥ در.

گومولو [ص. کومولش، کیزلمش،
ص. قلی: آوازه کی کومولوسر.
[ع. س. یسغین، کنله، رکام.
کومه] بریکیندی. تپه، کشید.

گون [ص. کوش، آفتاب، مهر:
گون دوعدی. نور، ضیا:
گون کورمز: ضیا آلماز، قارا کلق. =
یالینی: آتی لذتی دکریمی بر بالیق. =
دوئی: فصول اربعه نك باشلری = طو-
تولق: کسوف اولق. = طوغیسی،
طوغیشی، غل، طوغریسی: طلوع؛ شرق،
جنوب شرقی روز کاری. = دوغغق:
کونش چیقق؛ بویوک بر فائده تأمین
ایده جک فرصت اله کچمک: ینه ساکون
دوغدی. ارضک محوری اوزونده بر دفعه
دویمه سندن حاصل اولان یکریمی دوت
ساعتک زمان، یوم، روز. یکریمی دوت
ساعتک زمانک آیدینلق اولان قسمی،
کودوز، نهار، کیجه مقابلی. زمان
عهد، دور، هکام: فلان والینک کوننده
بورالری بولله دکلدی. خوشجه کچیریلن
وقت، إقبال، سعادت، راحت: زواللی

هیچ کون کورمدی. = کورمک: آیدینلق
آلق؛ پک چوق شینلر کوروب کچیرمش
اولق؛ چوق شی بیلیمک، رفاه و إقباله
ناقل اولش بولوغق: کون کورمش آدم.
یوم مخصوص، یوم رسمی؛ یورطی:
یادین خرسیتیانلرک کونی ایمش. وقت،
زمان: برکون کلیر مسعود اولور. حال:
آنی کون، کوتو کون. = آشیری: برکون
آرالقه، هرابکی کونده بر: کون آشیری
درس آلیر: برکون آلیز بر کون آلماز.
ایرتسی: = برکون صوکره. * اولکی کون:
دوندن اولکی کون. بر =، کونک برنده:
بروقت، بر زمان: برکون کله جک بونی

ده بولامایاجفز. بو: = بولوندیغمز کون،
الیوم: بوکون چهارشنبه در. * بوکونکی
کونده: شو زمانده، زمانده. او بر =:
یاریندن صوکره کی کون: او برکون جمعه در.
کونلرده بر =: کونک برنده. بر = اول:
مکن اولدینی قدر چاپوق. * کوندن
کونه کیتدکجه. * کونی کوننه: هان
عینی کونده. کچن =: برقاچ کون اول.
* بوکونلرده: شو برقاچ کون ایئنده.
= بو: تام فرستدر. * بو کونکی،
او کونکی: بو کونه، او کونه مخصوص
بو ویا اوکون وقوع بولان * بو کونلک:
بو کون ایچون. * بش کونلک: بش
کون عری سورن، بش کون آسکی،
بش کون اول یاپلش ویا وجود بولش الخ.
بش کونلک بر ایش: یاپلامسی بش کون
سوره جک اولان.

گون [ص. دباغلانمش دری، مشین،
سختیان و سائره.

کون [ص. اوله، وقوع، حدوث.
وار اوله، وارلق، وجود. =
و مکان: عالم وجود، موجودات، کائنات.
= و فساد: عالم جسمانی، دنیای فانی،
طبیعت. * کونین: دنیا و آخرت. *
سیدالکونین: حضرت پیغمبر.

کون [ص. قیچ، دبر، مقعد.

گون [ص. زک، لون (بالکز قوللا-
گون آلماز). کل =: کل رنگلی،
کل رنگنده. سبز =: یشیل رنگلی.
دورلو، نوع. دیکر =: باشقه دورلو؛
بوزوق، پریشان. کونا =: دورلو دورلو،
نوع نوع؛ زک زک، آلاجه.

گون [ص. ویا کونه. دورلو، نوع.
گون [ص. بر =: بر دورلو، بر وجهله؛
هیچ بر وجهله.

گونان [ص. صیجاقده صوبی چکیلن
کوجوک کول، راکد صو.

گوندر [ص. اوزونجه صویا؛ شیوغین.
اوکوزلری دورتمکه مخصوص

ایکڻه لی صویا. کڻک باشنه، چیچنه
دیکلن ساجاق دیره کی.

گوندرمک [ف: رسال ایتمک، یوللامق.
کری: - رد و إعاده ا.
هت. کوندرتمک. م. کوندرمک.

گوندوز [س: کونک کونشله منور
اولان قسمی، کیجه مقابلی،
روز، نهار ظن. کوندوز وفق. کوندو-
زین: کوندوز چالیشانی، کیجه دیکلملی.
کوپه: - اورتلق ایجه آیدنلق ایکن.
- لک: کوندزه مخصوص. - لی: کوی-
نوزن واقع اولان. کیجهلی-لی: کیجه
و کوندوز، دغمی صورته.

کونده [س: آياق باغی، کوستک. طو-
- د اتق: - ع. اغفال ایله یا کلش
حرکت ایتدیرمک، آلداتق.

گونده لک [س: برکونلک یشک اجرق.
- لکچی، - لکلی

ک. هلاک ایله چالشا

گونش [س: کرک ارضه کرک منظومه
شمسه مزده بولونان دیگر
سیاراته آیدنلق و صیجاقلق ورن سماوی
بارلاق بر جسم که ارض اونک اطرافند.
دور ایدر، کون، شمس، سراج، آفتاب،
مهر، خورشید. - وغق، چیچق:
صبح شردن کورونمک، طلوع ایتمک.
- باتق: آفتشام مغریده افتمک آلتنه
کچرک نظردن غائب اولق غروب ایتمک.
- طوتولق: قر ارضله کونش آواسنه.
کیره رک کوشک ضیاسنه مانع اولق.

چوق بارلاق و شمشه در هر هانکی بر
شیء: زر، شان و شرف و سائرته نک
باشلیجه منبعی: حضرت محمد عالم اسلامک
کونشیدر: حقیقت ذکاک کونشیدر.

کونشی آکدیران هر هانکی بر رسم،
شکل ویا چیچک. * آفتشام کونشی:
ترنجی و قیزیل رنگ. - اورمق، چارمق،
کچمک: کونش فنا تأثیر ایدوب خسته ا.
* دیز کوشی: دیز مهمی کبی برنات

بحری. * کونشی باچقوله صیوامق: ظاهر
و آشکار بر شیشی لنگاره، اورتکه،
کیزلمک چالیشق. - کبی: پک بارلاق،
تابا: ظاهر، عیان و آشکار. * کونشلتمک:
کونشه کونسترمک، کونشه سره رک
قورونمق. * کونشلتمک: کونشه سرلمک.
کونشده قورومق: کونشک قارشیسندم
اوتوروب ایصنمق.

کونک [س: صوسوقنه یارایان طوپراقدن
یاپلش بورو.

کونگورمک [ف: اویقو باصمق، کوی-
- شه مک، اویقودن سر-
سم اولق، صیزمق.

کونکه [س: قالین طلاش، اینجه یونفه.
کونلک [س: اکثریا حاملرده، کلیسا.
لرده یاقیلان قوقولو ماده.

کونهی [س: داغلرک کونشه باقان
یوزی. ضدی: قوزه ی.

کونین [س: ب: کون.

کونیه [س: زاویه قائمه چیزمکه ویا عمود
چکمکه مخصوص آشساب ویا
دمیر آلت، کوشه اولچیسى.

گووهز [س: ص. قوه و آز موره چالان
قیرمزی، کوزک.

کوه [ف: داغ، جبل. * کوهسار
(کھسار)، کوهستان: داغق یر.

گووهزه [س: مناسبلی مناسبسز چوق
لاف سویله یین، بوش بوغاز.
- لک: بوش بوغازلق.

گوهر [ف: الماس، جوهر: ذی
اقیمت شاش: بر شیشک اصلی
وکنی. - ریز: جواهر آقیدان، داغیدان؛
مچ کوزل سو سویله یین. - نثار: جواهر
سرین: مچ. قصیح، نطوق.

کوی [س: شهره نسبتله مک آز اوی
اولان کوچوک قصبه، قریه،
روستا. * کویلو: قریه اهالیسندن اولان؛
دیگرله برکودن اولان؛ مچ. نازک و ظرف

گہتر [ی۔۔۔ آفاق قابنک اوستی و باجاغک
آلت قسمی اورتن قماش و یادریدن
معمول توزلق ، چامورلق و سائرہ ۔

گہر [فا۔۔۔ ب : کوہر ، جوہر ۔ بار :
جراہر یا گھبران ؛ پک نافع و مفیدہ ۔
پارہ : آلماس پارچہ سی ۔ یاش : جواہر
صاچان ، سرین ۔

گہربا [فا۔۔۔ ت : کھلیار) ۔ قیمتلیجہ
برطاش کہ صاریسی و یا سیاہی
ارلور ، اوزاقدن قیل و سائرہ بی جذب ایدر ۔
گہرجلہ [س۔۔۔ باشلیجہ باروت اعلانہ
یا ریاپان بر مادہ ۔

گہریدون [ی۔۔۔ تک آیاقلی یووارلاق
کچوک و مستقل چتہ لارک
غیر منتظم حربی ۔

گہف [ع۔۔۔ مغارہ ، غار ، ابن ۔ مجر
صیغینہ جق محل ، ملجاء ، ملاذ ۔
احصاب :- بر مغارہ دہ اوزون و درین
ایقویہ یاتدقلری روایت ایدیلن مشہور
یدی کیشیلہ بر کوپک ۔

گہکشان [فا۔۔۔ صان اوغریسی ، صان
یولی دتیلن سہادہ کی شرید
کری بیاضلق ۔

گہل [ع۔۔۔ یاشی آلمش ، سنی کالہ ابرمش
کامل (آدم) ۔

گہلہ [س۔۔۔ بیت ۔ لہ۔۔۔ تک : بیتلنمک
لی : بیت طومش ، بیتلی ۔

گہن [فا۔۔۔ آسکی ، قدیم ، اختیار ،
یا شلی ۔ آسکیمش ، قولالاش ۔

گہنہ [فا۔۔۔ آسکی ، آسکیمش ، قوللا
للمش ؛ وقی ، مودہ سی کچمش ۔

گہوارہ [فا۔۔۔ بشیک ، مہد ۔ * کھوارہ
قنا : دنیا ، عالم فانی ۔

گہولت [ع۔۔۔ سن کمال ، اتوز ایلہ
اللی آراستہ کی یاش ۔

گہنیا [س۔۔۔ ت : کاہیا) ۔ ب : کنخدا
لق : کنخدا لق ۔

گہنیلان [س۔۔۔ اصل عرب آتی ، جنس
آت ، کخیل ۔

اولیان ، قبا ، حویرات ۔ * بزم کویلو :
(مقام استیزادہ) ہمشیری ؛ آرقداش ۔
* کویداش : برکودن اولان ۔

گوی [فا۔۔۔ یووارلاق شیء ، طوب
ب : کو ۔

گویا [ح۔۔۔ آدات تشبیہدر ۔ ایدعاسندہ
بولونان : گویا بر دوقتورمش ۔
ایدعا ایدیلن ، صانک ، سوزدہ : گویا بونی
سکا بن سویلمشم ۔ ظن ایدرسنکہ : گویا
شعر سویلیور (مقام تعریض و استیزادہ) ۔
آسکی طرز افاہدہ کہ ایلہ برابر دہ قولالایلیز :
گویا کہ ماسکیر یرہ ایتمش ۔
گویا [فا۔۔۔ سویلہ یین ، تکلم ایدن ،
قائل ، متکلم ۔

گویدرگی [س۔۔۔ چوق یانار بر چیبیان ،
آتش چیبانی ۔

گویش [س۔۔۔ بعض حیواناتک اولجہ یوتد ۔
فلری شیئی تکرار آغز لرنہ
کتیرہ رک چیکنہ لری ۔ کتیرہ مک :
آغز دہ متصل چیکنہ مک ؛ مجر عینی شیئی
تکرار تکرار سیرلیک ۔

گویندہ [فا۔۔۔ سویلہ یین ، قائل ،
متکلم ؛ سویلہ یچی ۔

گوینوک [س۔۔۔ اوفاق سوت قای ۔ قیلدن یو ۔
غورت طور باسی ۔ آدہ غور باسی ۔

کہ کہ کہ [فا ۔ ب : کاہ ، کوہ ۔

کہ [ح۔۔۔ اصل تورکجہ سی کیم در ۔ آلتدہ کی
جلہ بی اوستدہ کینہ ربط ایدر : ظن
ایدرم کہ آجسکز ؛ تاکہ : چالیش کہ آدم
اولاسک ؛ آلی براق کہ یازیم ، چکل کہ
کچیم ۔ سببیت بیان ایدر ، چونکہ ، زیرا :
آلدانمہ کہ شاعر سوزی آلتہ یالاندو شرح
و تفسیر اناہدہ ایدر : وقتاکہ بودولت تأسس
ایتدی ۔ اسم موصول کہی قولالایلیز : بر
چوچق کہ سوز دیکلہ منر : سوز دیکلہ مہین
چوچق ۔ می استفہامندن صوکرہ تردد و شہہ
بیان ایدر : کوزلی کہ ، کلہ جکمی کہ ؟

کہانت [ع۔۔۔ کاہنک ، غائبدن خبر
ویرمہ : کہانت حرامدر ۔

گی [ع.س. بدناک بریونی قیزغین دمیرله
باقچه ، داغلامه .

کیاست [پایہ ہیلمہ . ذکاوت، فطانت، مہارت؛

کماه فاسد اوت .

گیت [- کیدہ : کیتدجہ مرور زمانہ : -] کیتمک فعلنک امری . - - ،

بو چوقق کیت کیده عارسز اولدی . کل
زمان - زمان : برچوق وقت صوکره

کیتارا [آلتی تلی برنوع چالغی . ی. س. پارمق اوجلرله چالینن .

گیتیمک
[۹. بریردن دیگر بریره یوزومک
وارمق : اودن چارشیه

کیمتدیله . قاقچق ، براقوب صاوشمق :
آز . کت .

كیدیور . یو کسامك : یو دومان بولولاره
كیدیور . یو کسامك : یو دومان بولولاره

ايلريله مك : ايشمز ابي كيتيمور. صرف
اولونمة ، استهلاك ايلمك : بو قاريقه

چوق پاره کیتدی ، دفع طبیعی ایتک . یوق
اولق . جماع . آوایه ، آرالغ - :

تلف او. ، قاریشوب غائب اولوق . آره - :
قوجا یه وارمق ، اولنمک . آدن - : فوت

گیجہ [قسمی، شب، لیل، - قوشی: س. کوندوزک ضدی، کرنک قاراکلق

پوهو قوشی ؛ کیجه لری پک اویومایان .
- یاتیسى : کیدلمن یرده یاتلق اوزره

مسافرك : كيچه ياتيسنه ده بيورك . =
يايغي : يوز والده چيقان سيياه بر ياره .

ظن کیجہ وقتی، کیجہ لین: کیجہ چالیشیر۔
جمعہ = سی: پنجشنبہ و جمعہ کونلری آراسندہ کی

کیجہ ۔ - کوندوز : داما ۔ - لک :
کیجہ یہ مخصوص ؛ کیجہ کیلین آنتاری ۔

۱۰۰: بریرده کیجه فالق، کیجه لی
کیهرمک؛ قارا کلوق باصمق. - لی کوندوزلو:

مہادیہ، طور و دیگہ سیریں : — میں
کیجہ وقت، لیلا۔

کیجی شمشک | یانار قاشینمق ؛ آز
غ حقا لانه

کے خالہ [و یا کیکلا . لوفردن دھ -
کو چوک - بالمق .

کید [مکر، حیلہ؛ خدعہ، دسیسہ۔
خیانت، تعمد۔

گیدرمک [ف. کیتمنفی موجب او، دفع
وازاله ایتمک، صاوشدرمق.

گیدمك [ف وارلق : اورايه كيدمز :
آيه كيدمك قابل ا لسه .

گیدون [ی.س. ایک جی صنف قوم۔ دورلہ مخصوص چتال-منجاق۔]

بیسے سالہ تک اوزک تو گرامر کے استعمال سے ورنہ
 وال ایلہ طوتولان قسمی .

گیدی | قوللانیلیر : سنی کیدی سنی !

گیدایش کیمه . یوروش . طرز

گیدیشمک

بر برینه کیتمک .
[س. وجودده بیقنوب تمزلمه مکدن

پیر | حاصل اولان پیدسلک . لوٹ ، چرک
پیدسلک . — لٹک : تلویٹ ا . ، پیدسلتمک

Chand

آرایه :- میانجیلق ، توسط یتک . آله :-
تسرفه یکمک . ایشه :- برایشله مشغول
اولمه باشلاق . بربرینه :- قاریشمق ،
بربرله غوغا یتک . ذهنه :- آ کلاشلق.
* ذهنه کبرمور: آ کلامبور . ذهنه :-

او غراشه او غراشه قانديره قی ، ایستدیکنی
باید هر قی . دنگدن دنگه ، بک دنگه :-

صیق صیق دکیشمک : ایکیدہ بردہ تبدیل
فکر و مسائل اے ک : وفتابہ - وفتابہ

کورونمک . کناهه — : کناه ایشله مک .

بولونق . کوئی - : زوجه ایلہ ایلک دفعہ

کیرمک فعلی . بر شیدنک

کرهش : کیرمه کوشه .

کیرندی
ایچری یه دوغرو کیرن محلی.

گیریش [س. کیرمک فعل و طرزی ،
دخول. کیریله جاکیر، مدخل.

باشلامه ، مباشرت ، إبتدار .
[ف. صوقولق ، قاریشماق ،

بولا شفق ، مداخله ایتمك .
 ایتدار ایتمك ، باشلامق .

گیز ملک [ف. صاقلامق ، ستر و کتم ا. ۳
مقصودنی کیزلیور

گیزلیمک | ف. صاقلامق : قارشیده کی دیوارك آرقه سنه کیزلندی .

کیزی [ص. صاقلانش، مستورا، مکتوم:
کیزی قایو. ح. خفصاً. اونی

بکا کیزی سویلدی . - قپاقلی . صاقلی ،
اورتولو * کزلیجہ : صاقلی لہرق، خیمہ .

کیس [۶. س. پارہ قویغہ مخصوص کو۔
حوک طودیه . طودیه حنفی

احاطه ایدن زار .

کیدیسو - دار : صاچلی . نجم - دار :

کسہ (ت : کسہ) . کوچوک

مە - لىتىدىرەك . - لىك : مەردار ايتەك ،
پىسىلەك . - لىك : كىرلى ومىلوت اولىق ،
پىسىلىك . - لى : مەردار ، تەيز اولمايان ؛
پىس ، مىلوت ؛ مىحتاج غىسل اولان ؛
پىقاقق ايچون چىقارلىش پىس چاشىر .

کیر [آلت رجلیت . آلت تناسلی ، ذکر ،

کیر [فا. س. قبض ایدن، طوتان: جهائکیر
باسلان، انتشار ایدن: عالمکیر.

حرب ، غوغا ، جنك .

کیرپی | بسله نین اوستو دیکه نی زیانسر
که چه حمانی و دلالی

كوسك [س. ويا كوپيك. كوز قپاغىك
كوز قپاغىك

کبرج [معروف بیاض ماده که انشا

بادانه ایتمهکده یارار . - اوجاغی : کیرج

کیرج ایماننه یارایان طش. — عاتی : ایپک

- بوججكرينه عارض اولان حسته لق .
- قايماغى : قلورور دوشو دنيلىن ماده .

کیر جلی : کیر جلہ یا پلش ،

صیوانمش ویا بادانه اولمش .
[ف. ایچنه صوقق ، قومق ،

کیر دیر مت | إدخال ایتمک .
گ گن . [ص . هريره کیره بیلن ، هر کسه

* کیر کینلک : کیر کین اولانک حالی ،

۱۰۰۰. دیشاریدن ایجری به یکمک،

کیرمک | دخول ایتمک : صوفه دن او -
طایفه کیرمک . آوایه قاریشمنق : غلبه لغه

کیردی . شیئہ انتساب ایتمک ؛ داخل
ولمق : مکتبه ، عسکره کیردی . سمایت

بدوب یا بلق : مملکتہ و باکیردی، صیفمق :

یشمق : بن بوايشه کیره مم ؛ او ر مناقصه يه
کيره مم . کلک ، باشلامه : قیشت کیره مم

[ع.س. حیوانات اولچمکه مخصوص
اولچو، کیمله. ج. اکیال .

[س. تیزلیمکه قوللانیلان یشیلمسی
طوبراق .

[س. (ت: کیلر) . اوزاق وسائره
حفظنه مخصوص محل .

[ی.س. آجئنی ایلرینک باشنده
بولونان ورعدک بیک ایله ضرعی

کوسترن هجادر . = غرام : بیک غرام . =
وات : بیک وات . = آنیر : بیک آنیر .

[ع.س. غلامه هضم اشناسنده باغیر
اصاقلرک مص ایدوب جریانه

ویردیکی بیاضمی مایع . توغلامه معدده کی
اغدیبه نک هضمی ایچون ایتضا ایدن زمانک

صوکی کیلوس کلهدن دو ایچمزیر .

[ع.س. حیوانات اولچمسی . دوغوسی
کافک فتحیله در . ج. کیلات .

[ص. اشخاص صورق ایچون قوللانیلیر،
هانکی آدم: کیمدر او: کیم کلدی؛

ج. کیملر کیده جک، کیملر قالاجق؛ هر کیم:
کیم قاجارسه قورتولور، کیمک اوغلی

اولورسه اولسون، کیمی کورسه، کیمه
راست کیمسه . ایتفهام ایتکاری کیمده

قوللانیلیر: کیم ییلیر: کیمسه ییلیر: کیم
کیده جک: کیمسه کیمیز. کیمک وظیفه سی:

کیمسه نک وظیفه سی دکل . کیمه نه: هیچ
کیمسه یه تعلقی یوق . هر-، = که:

هرکس، تعجب بیان ایدر: هر کیم کلیرسه
او آلیر . تبیه یی بیان ایدر: کیمی کلیر

کیمی کیدر: کیمیز ییلیر، کیمیز ییلیر؛
بومعنا ایله اشیاء حقنده ده مستعملدر:

بو اولرک کیمی بویوک کیمی کوچوک .
مالکیت معناسیله مقام ایتکارده (کیمسه)

دیگدر: بکم کیمم واردر کیمسم بوقدره
اونک کیمی قالدی؛ کیمسه سی قالمادی .

[س. (که) کی قوللانیلان بر اسم
موصولدرکه بونک یرینه رایطه

فاعلیت ایتعمالی دائما ترجیح ایدلیمکه در:
الله کیم کائناتی یاراتمشدر یرینه کائناتی

یارادان الله .

کینل

کیل

کیلار

کیلو

کیم

کیمائوس

کیم

کیمله

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

کیم

مهر کیسه سی . حماده بدنی اوغارق کیر
چیقارده مخصوص طوریه . مجر ثروت ،
پاره ، ایتدوامالی . = دار : برینک ایجاب
ایدن یرلره پاره ورن آدمی ، وکیلخرج ؛
بعض جمعیتلرده پاره قبض و صرفنه مأمور
اولان . = له مک : حماده کیسه سورمک ؛
= لئمک : کیسه سورونمک .

[ف.س. دین ، مذهبی . بد- =
کیش ایدنیز ، ماحد .

کیشنه مک . ف. (آت) باغرمق .

[ی.س. بیسلیت ، پاره ، پول
وسائره آلوب ویرمه مخصوص

کوچوک نچره .

[س. آدم ، شخص . = زاده :
کیشی اسیل ، نجیب ، تربیلی .

[س. صحت ، مزاج: کیف صور-
کیف . حق . هوس ، آرزو : کیشنه

کوره حرکت ایدر . نشئه ، ذوق و صفا:
کیف ایتک . * کیفنه : ناصل ایتترسه .

ص. آرزو سرخوش : کیف اولمش . * کیفی
قاپچق ، بوزولق : نشئه سی قاپچق ، برآز

راحتنیز اولق . = چاتق : ذوق و صفا
ایتک . چاقیر- : نشئه لی ، سرخوش . *

کیفنه کیتمک : خوشالاق . * کیفنجه
کیتمک : آرزوسنه کوره حرکت ایتک .

= ویرمک : نشئه لندیرمک . = پیتشدرمک:
ایچوب سرخوش اولق . * کیفسز : آرز

خسته . * کیفسز لئمک : خفیف صورته
خسته لاق . * کیفلئمک : سوبخک ، نشئه لئمک؛

خفیفه سرخوش اولق . * کیفلی : نشئه لی .
[ع.س. هرناصل . = اتفق: هرناصل

کیمما [تصادف ایدرسه . = مایشاء:
هرناصل ایتترسه .

[ع.س. هوس و آرزویه تابع: هیچ
کیفی لبر نظام وقانونه اوغایان .

[ع.س. بر شیئک ناصل اولماسی
کیفیت [جهتی . ماده ، ایش، خصوص .

بر قعنه نک صورت جریانی : کیفیتک تحقیق .

کیک یتاسه اوزون ودار صندال .

کیموان [حر. أدات ممدویتدر. صوکره کی قور. تا کیم: تا که. بلسکیم: بلسکه. نت کیم: ناصل که، اولدینی کیمی. هر به کیم: هر به که]

گوشک [ص. ب: گوشک. ص. ب: گوشک]

گوشول [ص. ب: گوشول. ص. ب: گوشول. ص. ب: گوشول]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیم [ص. ب: گیم. ص. ب: گیم. ص. ب: گیم]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

گیمیک [ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک. ص. ب: گیمیک]

ل

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

ل [ص. ب: ل. ص. ب: ل. ص. ب: ل]

کیم [حر. أدات ممدویتدر. صوکره کی قور. تا کیم: تا که. بلسکیم: بلسکه. نت کیم: ناصل که، اولدینی کیمی. هر به کیم: هر به که]

کیمسه [ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه]

کیمسه [ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه]

کیمسه [ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه]

کیمسه [ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه. ص. ب: کیمسه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

کیمیه [ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه. ص. ب: کیمیه]

لا علی التعین : تعیین اوزونیه دکل ، هر کیم ویا هر نه اولورسه . لایعد ولایحصا : تعداد و صابی به کلز .

لا بآلی [ع.ص. قیدسز، غائیه سز، تکلیفسز، صایه سز، چکنمز. * لابلایانه : نیدسزلقه ؛ تکلیفسزجه ، مراسمسز : اونکله لابلایانه کوروشورز .

لا اذری [ع.ف. بيلم : قائلی مجهول اشعارک آنته قونور .

لا ب [ع. پدري بر، بر پدردن ، يالکوز بابا طرفندن (قارداش) .

لاباده [س. اوزونجه يابراق که سبزه کبی استعمال ایدیلیر .

لا بد [ع.ص. لازم ، ضروری . البته ، مطلقا ، هر حاله ، بهمه حال .

لا بد [س. ساز آناختری .

لا بلس [ع.ص. کیمش : البسه رسمیه سنی لابس اولارک .

لابوراثوار [ی. س. علمی و کیمیوی تجر به لک یاپلیدی اوطه ویا بنا . قوللا نیلاجق بر شیک حاضرا نیدی ی .

لا بون [ع. هم پدر هم والده طرفندن ، هر ایکی جهندن .

لا پ [س. روم ایلیده اولونیا جهتهده ساکن اولان آناؤدلو . * مه .

لا پیران و یومشاق بر شیک چیقاردی سسی تصویر ایدر : آت لا پ دیه یره دوشدی .

لا پچین [س. باغلی بر نوع آياق قایی : لا پچین قوندره کیمک .

لا پسوس [ی. خطا ، پاکیش ، سبو ، غلط .

لا په [س. صو ورنجندن عبارت صولوجه ییلاو . کتن تخمی و ساره دن

لا په کبی پیشیرلن علاج — کبی : قوتسز مجالسز ، کبوشک ، سولپوک : وجودم

لا په کبی . — جی : لایه بی سون ، تنبل ، قورقاق ، راحت آلیشمش ، زوره کلز .

لا پینه [س. آلی یشیلی اسقورپته بکزر لذتسز بر بالیق .

لا ت [ع.ص. قبل الاسلام عربلرک طاء . پندقلری صملردن بری .

لا تین [س.ص. اورویانک غربنده کی قاتو . لیکره ویریلن عنواندر . اسکی

بر قوم که ایلک اول روما جوارنده مسکون ایدی . — حرفلری : انکیزجه ، ایتالانجه ،

فرانسزجه بی واخل . یازمقده قوللان فرانسه حرفلری . * لایتنجه : ص. لاتین قومنه

منسوب و متعلق . ح. لاتینلرک طرز و اصولنده . س. لاتین قومنهک اسانی .

لا جرّم [ع. شبهه سز ، البته ، ناچار .

لا جمل [ع. ایچون ، سبيله ، مقصدیله . * لاجل الزیاره : زیارت مقصدیله .

لا جورّد [ف.س. قویو ماوی قیمتی بر طاش . قویو ماوی رنگ .

ص. قویو ماوی رنگده اولان . * لاجور . دی : قویو ماوی .

لا حق [ع. یتیشوب اراشان . برلشن . ضم وعلاوه اولونان . شیمیدی ،

سابق مقابلی : مدیر لاحق .

لا حقه [ع. بر شیک آخینه هم وعلاوه اولونان دیگر برشی .

علاوه ، ضمیمه ، ذیل . ج. لواحق .

لا حم [ع. آت ییمن : حیوانات لاحه .

لا دن [س. کریده چقان بر چالینک صغی که صاج بویاسی یاییلیر .

لا رب [م. ولایه داق . شدتله یاییلان بر شیئی تصویر ایدر .

لا رغو [ی. کنیش و آچیق حر . کت ، آغیر آغیر . بو حر .

کتله چالینان هوا .

لا رگه تتو [ی. مو . لارغودن دها آرزو حرکت . بو حرکتله چالینان هوا .

لا ز [س. طریزون ساحلنده مسکون بر قوم . ص. بو قومه منسوب . —

جه : لاز لسانده ویا طرز و اصولنده ؛ لاز لسانی . — ستان : قارا دیکزک جنوب

شرقی ساحلند لازرله مسکون مملکت ؛
طربزون ولایتنه ملحق بر سنجاق .

لازاره تو [ی. س. بولاشیق اولانلرک
تحریراتینه بکادکری بر ،
تحفظخانه .

لازال [ع. زائل اولماسون معناسنه
دعادر . مؤ : لازالت .

لازق [ع. ص. یاپیشان ، یاپیشقان .

لازم [ع. ص. إقتضا ایدن ، إقتضالی ،
لزومی . حدی آخره تجاوز ایتمه یں
فعل : کمک ، کیتکم . — غیر مفارق :
توکی ممکن اولمایان ، وجودی شرط اولان .
— کمک : ایجاب و إقتضا ایتمک . — مزوم :
بربرینه تعلق اولان ایکی شیء : آتشله دومان
کچی . نهمه ، نهکه ، نهسنه ، نه مزه ، نه .
کزه لازم : نه وظیفهم ، الخ ... : نه
ایستیرسه یاپسینلر سزک نهکزه لازم ؛
اونک نهسنه لازم کندی ایشنه باقسین .
لازمه [ع. س. لازم اولان شیء ، وجیهه ،
وظیفه . ج. لوازم : قوللانمغه ،
یاشامغه و سائریه لازم اولان شیئرلر ،
احتیاجات . جج : لوازمات .

لاستیک [ی. ص. ویا الاستیک . شکلی
بوزان قوت اوزرندن قالقنجه
تکرار اسکی حالی آلمق خاصه سنه مالک
اولان : لاستیک طوپ . سه بوخاصه مالک
اولان ماده دن یاپیش آیاق قابی . مرکب ویا
قوروشون قلمیله یازلمش یازی بی سبلمکه
یارایان شیء . * لاستیکلی : صیقیلنجه
اوقالان ویا چکیلنجه اوزایان ، سربست
براقیلنجه تکرار اسکی حالی آلان ؛ ج.
معنامی ایستینیلن طرفه چکیله ییلن ، ایستندل .
یکی کچی تفسیر ایدیلن : لاستیکلی سوز .

لاسیه [ع. ص. باخصوص ، بالخاصه ،
لهله ، علی الخصوص .

لاشقه [ی. س. — ایتمک : کچی خلایطی
قویوروب بوشالتمق .

لاشک [ع. ص. شبهه سز ، البته ؛ بلاشبهه .

لاشه [ف. ص. حیوان اولوسی ، جیفه .
مردار و متعفن شیء .

لاصق [ع. ص. یاپیشان ، یاپیشیق .

لاطه [س. دار ویایی اوزون کراسته .
بر نوع جبهه .

لاغ [س. ویا لاق و لاخ . مکان ، محل
آداتی : صولاق ، آولاق . — وچاغ :
مکان وزمان ، زمین وزمان .

لاغ [ف. ص. لطیفه ، شاقه مزاح ، هزل .

لاغر [ف. ص. شیشیان اولمایان ، ضعیف .
آریق : لاغر بر حیوان .

لاف [ف. ص. لاقیردی ، سوز . صحبت ،
قونوشمه : لاف ایدیلورلر ، لاف
صره سنده . بحث : اونک لافی ایتدیرمز ؛
لاقدن لافه . بوش لاقیردی ، آتوب طوتمه ،
لر و مسز و اهیتسز سوز : اولافدر ، آلدیرما .
— آتمق : قونوشمق ؛ برینه طوقوناجق
سوز سویلک . — ایتمک : قونوشمق . *
لافی ایتمک : بریشیدن بحث ا. . * لافزن :
چوق سویلک ، کوهزه ، آتوب طوتان .
لاق [آد . زمان و مکان بیان ایدن بر .
آداتدر . قیشلاق : قیشلاناجق بر .
د. فعللرک بعضاده ایملرک آخرینه علاوه
ایدیلهرک صفت تشکیل ایدیلر ؛ مخفی :
لک در : یاتلاق ، چاتلاق . ب : لاغ . ی. ص.
أطراف قارا ایله چورلمش کیش صو
بریکینتییسی ، کول ، بحیره .

لاقساتیف [ی. س. بال کچی خفیف ایسهال
ویرن سهیل .

لاقیردی [س. ویا لاقردی . لاف ، سوز .

آتوب طوتمه . بوش سوز . چکیشمه .
— بیتیرمک : قرار ویرمک . — طاشیمق :

دیددی قودیمچیلق ایتمک . — قاریشدیرمق :

فساد و نفاق قومق . — طوربایه کیرمز :

لاقیردی ایله ایش بیتمز . * لاقیردیجی :

چوق لاف ایدن ، کوهزه . ب : لاف .

لاک [ی. س. هندستانده برچوق آغاچلردن
ماینع حالنده چیقان آسمرقیرمزی
رنکده رچینه . ب : غومالاقه .

لا کرده [ی. س. آتی پارمق دیلن
پالاموط بالیفنک طوز لاشی
ع. ما: سوز یوق، دییه جک
لا کلام [یوق، ناقابل تعریض.

لا کین حر. ب: لکن.

لال [فا. ص. دیلسز، ابکم: وصف
حسنده لال اولور. لم.

لالا [فا. ص. برچوخی کوزه دوب کزیرمک
لا خدمتیه موط آدم. = لق:
لالا خدمت ووظیفه سی.

لالانغه [طاراده قیزرتیلوب شر-
بتلشمش خور یکی.

لاله [فا. ص. معروف چیچک. انک = سی:
یا نایسی، سوسن. انک = سی کبی

آچلمق: فی آدانه یاییلوب کستاخلق...
رخ: یا ناقاری لاله کبی پنبه اولان.
زر: لاله باغچه سی. = کون: لاله رنگنده،
پنبه، تر. س. اولجه عجرملرک بوینده اورولان
حلقة، اینجیر قویارمغه یارار اوجی چاتاللی
دکنک، ایکی طرفدن دومنه طاقیلان زنجیر.

لائی ع. س. ج. اولؤلر، اینجیلر.

لام [ع. س. ل حرفنک لاسی. = جم:
اعتراض، وسیله، دییه جک.

لام [ع. یالکز والد طرفندن، آنا
جهتندن: لام برادر.

لاما [ی. س. موغوللرله، تنیه-لمرده بودا
راهی.

لامبه [ی. س. طوغرامه ایشلرنده وسا-
لمبه ترده آچیلان ییو. ایچنده پترل
یا قیلان تنوبر آتی، الکتریک لامبه سی.
= لی: بریرینه کجه جک صورته کتوری
ییولی: لامباسی اولان.

لامپاسا [ص. نول، حائطال؛ دوکولمش،
داغلمش آچیق صاچیق (شیء).
= اوزون صیوانی و ییزعاجلی انک.

لاج ع. ص. پارلایان. پارلاق.

لامس [ع. ص. لمس ایدن، آل ایله طو-
لان [قوزان. * قوه لامسه: طوقو-
عقله آکلامق قوت و حسی.

لامسه [ع. ص. طوقوعقله آکلامق حسی
ویا قوتی، قوه لامسه.

لامع [ع. ص. لمعان ایدن، پارلان،
پارلاق. مؤ. لامعه: پارلای.

لامق [د. (خفیف هجارد له مک) بعض
کله لره داخل اولورق متعدی
و لازم فعللر تشکیل ایدر: طاش، طاشلا-
مق؛ تمیز، تمیزله مک. قیش، قیشلا-
مق؛ کیجه، کیجه له مک.

لامکان [ع. ص. یوسز، مکالسز،
مکادن منز، مجلسز.

لامه [س. دار، اوزون و یاصی معدن
چوبوق. = دانه: سیمی دانه لا.

لامی [ع. ص. ل حرفنه منسوب. * لامیه:
ل قافیه سنده اولان قصیده.

لانتو [ی. س. مو. بر پارچه نک آغیر آغیر
چالینجغی إفاده ایدن بر تعبیر.

لازته نیس [ن. س. ویا ساده جه تیس.
خصوصی صورته حاضر.

لانمش برحمله اویشان برنوع لوب اویون.
[ی. س. آلمانیا نک بعض حکو-

لاندتاغ [متلرنده مجلس مشورت.

لاندو [س. اوکده و آرقاده کوروکری
ارلان درت کیشلیک یایی آراهه.

لاندوهر [ی. س. آلمانیا و لاسویچره
ده ایلک احتیاط عسکری.

لانسکهنه [ی. س. ویا لاسکینه. بر نوع
کاغ. اویونی.

لانغر [ه. = لونغور: پک قبا کورو-
لونی و کوروشمی تصویر ایدر.

لانولین [ی. س. ویون یا باغیسنندن
چیقاریلان یاغلی ماده.

لانه [فا. ص. ییوا، آشیان.

لاو [ی. س. یانار داغلرندن چیقان وصو-
غودییی زمان قاتیلانسان مایع

حالنده آولی ماده.
[ص. ک. = ایتک: چکمک،

لاوا [ی. ص. ک. = ایتک: چکمک،
یضا ایتک.

لاوابو [ی. س. ییقامغه لزوی اولان
شیئری احتوا ایدن چهار.

لايق [ع.ص. ويا لائق. ياقيشان، مناسب
اولان، شايسته، سزا. س. اين
کوتو جزا: هاي الله لائقي وريين!

لايموت [ع.ص. اولمز، آبدی، سرمدي:
جناب حي لايموت.

لاييك [ی.ص. ويا لاييق. ديني اولما.
يان، عامی، عالمی: لاييق حکومت.

لب [ف.ص. دوداق. کنار. — دريا:
دکيز کناری، ساحل. * لبالب،
لبريز: آغزينه قدر طولو. * لب برلب:
دوداق دوداغه.

لب [ع.ص. ايچ، مغز، اوز. چم. ابوب.
لب [عقل، فکر، قلب، ذکا. چم.

لبالب. * اولوالالباب: ارباب ذکا، عقليلر.
لبابت [ع.ص. بصيرت، خداقت، ذکا،
قطاقت، فراست. نفوذ نظر و فکر.

لباس [ع.ص. اوسته کيله جگ شي،
رويه، ثوب. چم. البسه.

لبالب [ف.ص. آغزينه قدر طولو اولان،
لبريز، مالامال.

لبريز [ف.ص. طولو و طاشقين اولان،
مملو: لبريز هست.

لبس [ع.ص. (کلامده) تعقيد، ابهام،
ابهام، وضوح، ققدانی. والتباس
دها مستعملدر.

لبلاب [ع.ص. صارماشيق. * لبلايه:
صارماشيق چينسندن اولان نباتات.

لبلي [ع.ص. قاوزولمش نخود. — اونی:
بونخودک اوکودلشي.

لبن [ع.ص. سوت، شیر. بوغورت. *
لبني: سوده متعلق. چم. البان.

لبنان [سخ. جبل. — سوريده ييروت
جواننده يوکسک برداغ.

لبليب [ع.ص. عقللي، ذکی، فطين،
حاذق: طيب لبیب.

لبسيك [ع.ص. امر ايديزک آفنديم، بيورک،
نه امرکز وار؟

لثام [ع.ص. پچه، نقاب. يوزک آشماغي
قسمتي اورتن اووتو.

لثه [ع.ص. ديش آتی. چم. لثاک.

لاوانطه [ع.ص. کوزل قوقولو صو. مور
چيچکلي بر اوت.

لاوطه [ع.ص. بر نوع چالتي. چوجني
رحمن آلفه مخصوص آلت.
بو آلتله چوجق آلان طيب، قابل.

لاهوٓت [ع.ص. الوهيت، ربانيت، رو-
حانيت. عالم. — روحايلر عالمی،
عالم معنوي. * لاهوتي: الوهيتہ متعلق.

لاهوراکی [ع.ص. برنوع ايجه يوک قاش.
ص. لاهوراکيدن معمول.
— لاهور شهرنده پاييلان
نفيس شال قاش.

لايجزي [ع.ص. تقسيم و تجزيه قبول
ايتمز. پارچه لانماز. جزء. —
پارچه لانمسي آرتق ممکن اولمايان اک صوک
کوچوک پارچه، ذره.

لايتغير [ع.ص. دگيشمز، تبدل ايتمز،
دائما برحالده بولونور.

لايچ [ع.ص. ظاهر، آشکار. پارلايان
(ييلديز)، پارلدايان. خاطره کتن.

لايخصی [ع.ص. صايلماز، تعداد اولونماز،
لايعد، پک چوق.

لايحه [ع.ص. کورولن شي، صورت
هيئت. سياسي نوطه. هر هانکي
برشي حقنده اطرافليجه قلمه آلمان يازی.
* لائحہ قانونيه: مجلس مبعوثان طرفندن
هنوز قبول ايدلمه مشقارن پروژہ سي.

لايزال [ع.ص. زائل اولماز، آبدی،
سرمدي، زوالسز.

لايطاق [ع.ص. تحمل اولونماز، طاقت
کثيريله مز، چکيله مز. *
تکليف مالایطاق: قبول و تحملي قطعياً
ممكن اولمايان تکليف.

لايعد [ع.ص. صايلماز، پک چوق،
صاعقله ييتمز، بشمار.

لايعقل [ع.ص. عقلي باشنده اولمايان،
پاديغفي بيلمه ين. هست. —
پک سرخوش.

لايعنی [ع.ص. معنماز. مالا. — صاچه
صايان شي، عيت.

لجام [ع. س. کم ، دیز کین ، یولار ، اویان . ج. ابلجه ، لجم .

لجسه [ع. س. آنکین دکیز . کرداب . غ. بک غلبه لق جماعت . کوموش . آینه .

لخاف [ع. س. وجودی صاران قاش پار . چه سی . یورغان یشاق اورتوسی .

لخاظ [ع. س. ج. لحظ ک جعی . کوز اوجیله نظر لر ، غزهر . لحاظه صورتنده یازمق یوسوبوتون یا کلیمشدن .

لخذ [ع. س. برچوقورده یانه آچیلان مزار ، قبر . ج. لحد .

لخظه [ع. س. کوز اوجیله بر باقیش ، غزهر ، لمح ، سریع برنظر ، آن .

لخم [ع. س. آن ، گوشت ، میوه نك یننه جک یری . ج. لحوم .

لخن [ع. س. سس ، نغمه ، ازکی ، مه نودی ، موزیکه نوایی : تون ، صوتک یوکسلوب آچالمه درجه سی ، هوا . غ. طرز تکلم ؛ تلفظ خطایی . ج. ألخان ، لخن .

لخود [ع. س. ج. لخر لر ، مزار لر . ب. لحد .

لخوق [ع. س. غدا ، اولاشمه مناسبه قوللا . نیلیورسده یا کلیمشدن .

لخوم [ع. س. ج. لملر ، آملر . میوه لرك یننه جک یرلری ، آملری .

لحیه [ع. س. صقال . ریش .

لخنه [ع. س. ویا لخنه : قات قات پیراقلردن متشکل یووارلاق معروف سبزه ، قابوسقه ، کلم .

لخوصه [ع. س. یکی دوغورمش قادین . — لق ؛ بویله برقادینک حالی .

لذغ [ع. س. بیلان وعقرب کبی حیوانانک صوققه سی .

لذن [ع. س. نزد . عند . قرب ایستی .

لذنی [ع. س. علم — : علم الهی ، اسرار سبحانیه ، خفایای اموره وقوف علمی . * لذنی : علم ایستی به منسوب .

لذنیسات [ع. س. علم لذن اسراری . بر ایشک کیزلی جهتلری ، ایچ یوزی ، سر اثر ، خفایا .

لذی [ع. س. (ت : لده) . عند ، نزد ؛ وقوعنده ، آناسنده : لذی التحقیق :

تحقیق اولوندقده ؛ لذی الحاحه ؛ احتیاج کورولدکده ؛ لذی السؤل ؛ صورولدقده .

لذات [ع. س. ج. لذتلر ، طاتلر . ب. لذت .

لذائذ [ع. س. ج. (لذینه نك جمعیدر دیورلرسده . بز بویله برکله بولامادق ؛ بلکه لذتک جمعی اولان لذاذ دن غلطدر .) لذتلی و خوشه کیده جک طاتلی ولطیف شینلر . ذوقیات ، هوسات نفسانیه ؛ لذائذ دنیویه .

لذت [ع. س. طات ، چاشنی ؛ یمکک لذتی . طاتلیق ، حلو ، لطیف حس ، انبساط ، سرور ، طرب ، فرح . حظ ، صفا ، کیف . حواسلک بک خوشلانیدنغی شیء . — المی ، — دویق ، لذتی طامق ؛

کیفلنمک ، سونجک ، خوشلائق ، فرحلائق ، طادینغی دویق . * لذتسنز ؛ لذتی اولمایان ، طاتسنز ، خوشلانماز * لذتنمک ؛ طاتلائق ، لذت پیدا . * حظا ، خوشلائق ؛ مه ، لذتلندیرمک . * لذتلی ؛ طاتلی ، خوشه کیدن . ج. لذات .

لذلیک [ع. س. شونک بونک ایچون ، بو سبیه مینی ، بوندن طولای .

لذیذ [ع. س. طاتلی ، لذتلی ، لطیف ، خوش ، کوزل ، مستحسن ، مقبول ؛ بک طاتلی . ج. (لاده ک کسریله) لذاذ .

لذ [ع. س. آدات جمعدر ؛ کوزلر ، چیرکینلر . قالین هالرده (لار) اوقونور ؛

ماصلر ، کتابلر . بز — ، سز — ؛ بزم کبی سزک کبی انسانلر . اوده کیلر هپ ایملری ؛

هپ ابیمیدرلر ؟

لذجی [ع. س. مسک کچیمی کبی بر جنس لرجی حیوان .

لرزان [ع. س. تتره من ؛ دست لرزان .

لرزش [ع. س. تتره مه ، تتره یش ، رعشه ، ارتعاش ؛ لرزش اوراق .

لرزه [ع. س. تتره مه ، تتره یش . — وره ، ناک ؛ تتره من ، رعشه دار .

لُرکی [ع.س. قافقاسیاده داغستان جهتلرنده مسکون برقوم .

لُرؤجَت [ع.س. ولزوج . پایشقانلق . ویحیق ، پایدشوب اوزایان ، آغدهلی .

لُرؤق [ع.س. یاق . لازوق دخی دیرلر .

لُرؤم [ع.س. لازم اولمه ، احتیاج ، اقتضا ؛ علمک یاره تک لزومی آشکاردو . رعایت ایتمه . * لزومسز : لازم اولمایان ، ایشه یاراماز ، فضله . * لزوملی : لازم ، مقتضی ، ایشه یارار .

لسان [ع.س. دیل ، زبان . برقومک إفاده . مرام ایچون استعمال ایلدیکی کلام ، لغت ، لهجه . نطق ، سوز ، تکلم . — حال : حالندن وطوریشندن آکلاشیلان شی . * لسانه کلک : دیله کلک ، سوز سوبلر اولق ؛ علیهنده سوز سوبلنمک ویا فنا سوز سوبلنمسته سببیت ویرمک . * لساناً : آغزدن ، شفاهاً ، یازی ایله اولمایارق . * لسانی : لسانه منسوب و متعلق .ج. آسنه .

لُسُوق [ع.س. پایشمه ، پایدشوب طوتمه ، پایشیقلق .

لُسین [ع.س. کوچوک دیل .

لُش [ع.س. اولو حیوان جسدی ، لاشه ، جیفه .ج. پک فنا قوقان شی . آیاقلری لشمی لش .

لُشگر [ع.س. عسکر ، جند ، اوردو . کاه : — کاه : اوردوکاه .

لُص [ع.س. خرسنز ، اوغری ، سارق . حرامی ، دزد .ج. لصوص .

لُصُوت [ع.س. خرسزلق ، حرامیلک ، یول کسپچیلک .

لُصُق [ع.س. دوغروسی : لصوق . یاق . لُصُق : — منفط : پهلوان یاقیسی . * لُصُق : یاقیه منسوب .

لُصُق و لُصِیق [ع.س. آیرلاماز رفیق ، آرقداش .

لُطَافَت [ع.س. خوشاق ، لطیفلک ، یومشانلق ، ملاعت : هوانک لطافتی . کوزلک ، شیرینلک .

لُطَاف [ع.س. جه . لطیفه لر . ب : لطیفه .

لُطَف [ع.س. آییلاک ، خیر خواهلق . نوازش . کرم ، إحسان . مساعده : لطف بیورک . * لطفاً : بر آیلک اولق اوزده ، هر نه قدر زحمت اولاجقسه ده خوش کوروک .ج. الطاف .

لُطِیف [ع.س. ظریف ، نازک ، ایجه ، رقیق ، رکیک . خوش ، کوزل ، ملیح ، شیرین : لطیف برمنظره . آبی ، خیر خواه . جسمانی اولمایان ، روحانی : جسم لطیف . بدیع ، ایجه ، اسپیریتوال : لطیف بر جواب . یا — : جناب حق .

لُطِیفَه [ع.س. خوش و کوزل سوز ، کوه . لایره جک سوز ، شاقه . — جی : لطیفه ایدن ، کولایره جک خوش و کوزل سوز سویله بن . — کر ، — پرداز : لطیفه سویله بن .ج. لطائف .

لُعَاب [ع.س. صایا . * لعابی : صایایه ، توكوروكه منسوب و متعلق .

لُعَب [ع.س. اوپون ، اکنجه ، مزاح ، لهو ، شاقالاشمه .

لُعْبَه [ع.س. ویا لعبت . اویناهفه یارایان شی ، اوپونجاق ؛ خیال و قوقلا اوپونی . — باز : خیال و قوقلا اوینادان : حقه باز .ج. لعب .

لُعْمِیات [ع.س.ج. اکنجه لی اوپونلر . لعبه کله سندن اویدورمه بر لغت .

لُعْل [ع.س. آل رنکده ذی قیمت برطاش ، لعل تشبیه ایدلش ، حتی دوداق یرینه ده قرلالنلمشدر : ناز اولور دمبسته چشم نیم خوابکدن سنک ، شرم ایدر زنک تپسم لعل نابکدن سنک — ندیم . قیرمزی مرکب . — کام ، لعلکون : لعل رنکنده . — روان : باده . — مذاب : شراب ؛ قان .

لَعَلَّ [ع.د. بلکه، احتمالاً، اومولورکه، مامولدرکه. ب: لیت.]

لَعْن [ع.د. برینته لعنت، سب و دشنام]

لَعْنَت [ع.د. بددعا ایتمه. سب، دشنام، کفر، بددعا، قارغیمه. *]

لعنتلک: لعنت اوقومق، تلغین ایتمک. * لعنتلمه: لعنتلک فعلی، تلغین؛ ص. ملعون مردود. ج. لعنات.

لَعُوق [ع.د. بالاناجق شیء، علاج.]

لَعِین [ع.د. ملعون، مطرود، رحمت احقدن محروم: شیطان لعین.]

لُعَات [ع.د. ج. لغتلر. ب: لغت.]

لُعَت [ع.د. اصلی: لغه. برقومک إفاده مرام ایچون سویلدیکی لسان، لسانی ترکیب ایدن کلهرک هریری. برقومک لساننه عائد کافه کلمات جامع و معنارینی حاوی کتاب. ج. لغات.]

لُعَز [ع.د. غینک سکونده چاژردن. معما، بیلمجه. ج. آغاز.]

لُعْزَان [ع.د. فاصه. سووچوب قایان.]

لُعْزِش [ع.د. قایمه، سورچه. پای: آیاق قایمه سی.]

لُعْزیده [ع.د. قایمش؛ سووچش. یا: آیاغی قایمش.]

لُعْم [ع.د. یا لاغیم. بر آلتنده بر مقصد ایچون قازلش و اوستی اورتولش اوزون چوقور. پیس صولرک وقا ذوراتک آقاسنه مخصوص بر آلتنده آچیلان یول. ایچنه باروت تولدیرارق آتله مک ایچون قازلش چوقور.]

لُعُو [ع.د. بوش لاقیردی، صاچه، تره، لهو. غلام. اورتهدن قالدیرمه، فسخ، إبطال: اوقومسیون لغوایدلدی؛ دوغروسی؛ إلغاء. یمن: سوز آراستنده دوشومندن آغزدن قاچیر. یلان یمن. * لغویات: بوش لاقیردیلر، ترهات. لُعُوف [ع.د. روم بطریقارله حکومت آراستنده کی ایشاره باقان.]

لُعُو [ع.د. لغته منسوب، لغته دائر. مقابلی: اصطلاحی. * لغویون: علم لغته اشتغال ایدنلر.]

لُف [ع.د. بویکه، صارمه؛ یا کت یا پامه. ظرفک ایچنه قوممه. * لُفْأ: صاروق، ایچنه یرلشدریش اولدیغی حالده.]

لُفَّاح [ع.د. بویوک و کینیش یاپراقلی پیس قوقولو بر نبات که ویتیه بویوجیلکده قوللایلدیدی، سراج القظرب. لُفَّافه [ع.د. برعضوی وسائرهی صارمغه یارایان شیء؛ صارغی، ضهاد. ج. لفائف.]

لُفْظ [ع.د. کله، سوز. * لفظی مراد: معناسندن صرف نظرله یالکز لفظی اعتبارله سویله ن سوز. * لفظدن عبارت: مناسب. ج. الفاظ. * الفاظ غلیظه: پیس وقبا سوزلر. * لفظاً: معناسندن صرف نظرله یالکز لفظ و شکل اعتبارله: بومنظومه لفظاً کوزلنده معناه هیچدر. * لفظی: لفظه منسوب.]

لُفْظَه [ع.د. برکله، بر سوز. * لفظه جلال: الله.]

لُفْیِف [ع.د. حروف اصلیه سندن ایکی حرفی حرف علت اولان فعل. = مفروق: حرف علتلری آراستنده دیگر برحرف بولنان فعل؛ = مقرون: حرف علتلری یان یانه اولان فعل.]

لُفْ [ع.د. خفیف بهاسی: لک. صفتلرک آخرینه کلهرک مصدربت معناسیله اولردن اسم تشکیلنه یارار: فنا، فنانق؛ آبی، آبیک. اسملرک آخرینه کلهرسه اولری صفت یاپار: بایرام، بایراملق؛ جنت، جنتلک. ینسه اسملرک آخرنده هم مکان بیان ایدر: طاش، طاشلق؛ چیچک، چیچکلک؛ هم بر اسم آلت تشکیل ایدر: باش، باشلق: کوز، کوزلک. اسماء اعدادده داخل اولورق قیمت و استیعاب معناسیله اسملر و صفتلر تشکیل ایدر: آلتی، آلتیلق؛ بش، بشلک.]

لَقَاء [ع.م. برینه ویا بر شیئہ تصادف ایتمه ، راست کلمه ، تصادف . برینہ ویا بر شیئہ بولہ . یوز ، چهره ، سیمہ . مه : آئی یوزلو ؛ بد : چیرکین چهره لی

لَقَب [ع.م. بر عائله ویا شخص اسمنه علاوه اولشان اسم ، کنیه : تریاکى حسن پاشا . ج. القاب : رتبہ لی ویا مقام صاحبی برذاته مخصوص صفت ، عنوان : دولتو ، سعادتلو کی .

لَقَاق [ع.م. ویا لقلاق . لیلک دنیلن قوش . - ایتمک : بوش و بیهوده سوزلر سویلک .

لَقَاقَتَه [ع.م. لیلکک چیقاردیغی سس . ج. بیهوده سوز ، بوش لاقیردی .

لَقَاقِیَات [ع.م. ج. صایحه صاپان سوزلر ، بوش لاقیردیلر . اویدورمه در .

لُقْمَان [سخ. پک آسکی برطیبیک ویا حکما . یه نویسک اسمی . س. - روحی : غایت چاروق اوچان برووح ، آتو .

لُقْمَه [ع.م. (ت : لوقا) . اغزده چیککنه آتمک یارچه سی . صولو خوری قیزغین یاغ ایچنه آزار آزار دوکهرک پیشیریلن شیء که بالاخره اوزرینه شربت دوکولهرک ینیر .

لُقْمَه [ع.م. س. بونک برنوعی . - کوز : کوزلری لقمه کی دیشاری فیرلامش کیمسه .

لُقُوم [ع.م. ویا لوقوم . راحت حلقوم دنیلن ، نشاسته وشکرله یاپیلان لزوجتی برنوع یومشاق شکرله . برنوع قورابیہ ؛ قوش لقومی ده دبیر .

لُقِیْط [ع.م. بردن آلمش . سوقاقدہ بولونمش (چوجق) . ج. لقطا .

لَک [ع.م. د. ب : لق .

لَک [ع.م. یوز بیک عددی . ص. احمق ، ابله ، سرسم ، بدلا .

لِکَام [ع.م. کم ، دیزکین ، لجام . لامک ضمیله یا کلیشدر .

لَکَد [ع.م. تمبه ، چفته . - زن : تمبه اوران . لکزن ده دبیر .

لَکَنَک [ع.م. ویا ایلک . اوزون آیاقلی ، اوزون غاغالی بویوک قوش .

لَکَن [ع.م. آل ، یوز ییقارکن قوللانیلان ویا ایچنده برشیء ییقانان صوقای .

لَکِن [ع.م. شوشرطله که ، آتیمق ، فقط ، شوقدر وارکه ، اما : یاتیورم ، لیکن او یوایمیورم .

لَکَنَت [ع.م. تلفظده کوجک ، بلککله ؛ لسانده اکنت وار .

لَکَه [ع.م. کیرلی اثر : یاغ لکەسی . انسانک جلدی وحیوانک قیلری اوستنده کی طبیعی نشان ، شک . شهرت ، شرف و ناموسی بریاد ایده جک شیء ، شائبه ، نقیصه ، عیب . - ملک : عجز . برینک ناموسنه خلل ویرمک ، بر شیء داملا تپ ویا دوکوب کیرلمک ، پیسلمک ، لکه ایتمک . - کتیرمک : کیرلمک . - جی : آلبسه نک لکه رخی چیقاران . - دار : لکه نمش ، شرف و ناموسنه ، شهرتیه خلل کیش ، معیوب ، نقیصه لی . - سز : لکه سی اولمایان ؛ عقیف ، مستقیم .

لَکَه [ع.م. الله ایچون . رضاء : - الله رضاسیچون . لله الحمد : - الله شکر . المنة : - مفت الله ایدیلیر . الحکم : - حکم الله کدر .

لَمَح [ع.م. وضوح ، صراحت . یان کوزله باقمه . پارلامه ، پارلدامه .

لَمَحَه [ع.م. کیزلیجه آتیلان بر نظر ، لحظه ، نظره ، علامت مشابحت .

* **لَمَحَ بَصَر** کوزی سرعتله آچوب قپامق آراستده کی زمان رؤیت .

لَمَس [ع.م. طوقنمه ، آل ایله طومعه . لمس : لمس منسوب .

لَمَعَان [ع.م. ولع . پارلامه ، بارلغی ، ضیاء نور ، آیدیلنق ، نه . لکفهرار . -

ایتمک : پارلامق .

لَمَعَه [ع.م. بارلغی . - پاش : ضیا نشر ایدن ، پارلادیان .

لَمَیْزَل [ع.م. زوال بولماز ، باقی ، دائمی . سرمدی : خدای لم یزل .

لندا [ع.ص. پك اړی وېوړوك. قوجه. مان، دېو كې: لندا هر قاری.]

لنفاء [ع.ص. كړوات بیضایی معلقه طوتان وأوردۀ مخصوصه سنده دوان ایدن صار بمقار ویاړنكسز خلط ویا سائل، براق صو.]

لنفوی [ع.ص. لنفاسی چوق. * لنفوی المزاج: بیاض دریو ونارین یاپی.]

لنك [ع.ص. طویل، آقساق. * لنك: طویاللق. * لنكانه: طویالسنه.]

لنگر [ع.ص. كی دمیری. — آندان: دمیر آتان. فك. — ایتك: كی دمیری]

لآلق. [ع.ص. پك یایوان وآچیق باقیر صحن. — حر. وایله برابر: ولو: ده اولسه، ییله، ایسترسه، حق: ولوبابام اولسون.]

لواء [ع.ص. سنجاق، رایت. — متصرفلق. — اسکیدن ایکی آلایدن مركب قوه عسکریه: بویله برقطعه قوماندایدن بویوك ضابط، یا نا. لوا یا شا، میرلواده دبیر.]

لواحق [ع.ص. ج. لاحقه. ل. ب. لاحقه.]

لوازم [ع.ص. ج. لازمه. ل. ب. لازمه. — عسكرك اوزاق وایشیاسی تداركه مأمور اولان اداره. جج لوازمات.]

لواطه [ع.ص. برار ككه معامله جنسیه ده بولونقی فعل مكروهی.]

لوام [ع.ص. پك ذم وفصل ایدن. * نفس لوامه: فنالقدن صوكره دویولان وجدان عذابی.]

لوامع [ع.ص. ج. لامعه نك جمی. یاولتیار، یاولامه. ل. ب. لامع.]

لوانن [ع.ص. شرق مملكتارنده دوغمش اولان خرسیتان.]

لوائج [ع.ص. ج. لایحه. ل. ب. لایحه.]

لوازم [ع.ص. ج. لومو ذم اولوناجق افعال، تقبیحه شایان ایشلر.]

لوبوت [ع.ص. قیصه وقالین صویا. — یومشاق. قبا ویووالاق شی: لوب لوب یومورطه، ایخیر.]

لوپور [ع.ص. ایری پارچه لرك عجله ایله یوتولماسی تصویر ایدر.]

لوپاداق [ع.ص. یومشاق و قبا بر شینك یوتولدیغنه دلالت ایدر.]

لوث [ع.ص. پيسلك، مردواق، چرك، كیر: لوث فحش.]

لوجه [ع.ص. كوچوك اوطله. — اصفافك كندی ایشلر چچون طویلاغرینه مخصوص اوطله، غلطي: لوجه. — تیاروده سپر خیلره مخصوص كوچوك حجره. — فارماسو لرك محل اجتماعی.]

لوح [ع.ص. دوز تخته. — اوزینه یازی یازیلماق دوز شی. — خاطر: حافظه. — محفوظ: مقدرات السیه نك یازیلن بولوندیغی لوح معنوی. — ج. ألواح.]

لوحش الله [ع.ص. ماشا الله، بارك الله كبی تحسین تعبیریدر.]

لوحه [ع.ص. بر یازی ویا رسمی حاوی كاغد ویا بركه برچرچیوه ایچنده اولدیغی حالده دیوالره آصیلیر. — سرلوحه: بر یازینك ویا بر صحیفه نك باشنه قونان عنوان ویا قالین یازیلن إفاده: باشلق.]

لودانوم [ع.ص. مایع حالنده آقیونلی بر علاج.]

لودوس [ع.ص. ویا لدوس. جنوبدن آسن روزكار. جنوب جهتی. * لودوسلامق: لودوس آسمكه باشلامق.]

لور [ع.ص. بر نوع بیاض ویومشاق تازه پنبیر، لور پنبیری.]

لوردم [ع.ص. لوندوره شهرنك بلدیه رئیس كه هر سنه انتخاب اولنور.]

لوزك [ع.ص. آقی بیاض وپك لذیذ بر جنس قیمتی بالیق.]

لوز [ع.ص. بادم. * لوزی: بادم شكلنده اولان.]

لوزه [ع.ص. بر بادم. — اخلاط إفراز ایدن عضو، بادبجك. — ج. لوزات.]

لوستاریه [ع.ص. كوچوك لوقنطه.]

لوسترو [یتا. س. قوندره جالاسی. — جی:

پوتین بویایان و جلایدن .
لوسترومو [یتا. س. تجمار واپورلرنده

لوسیون [ی. س. وجودک هر هانکی بر
طرفنه سورولن کوزل
قوقولو صو .

لوش [ص. پک آیدینلق اولمایان ،
قارا کلکجه : لوش او .

لوٹ [ص. آتیبای عظامدن بری. — بحر :
قدس جوارنده برکول . * لوطی :
اوغلان سون ، غلامپاره .

لوع [ص. طوپراق داهلری تسویه ده قو-
لانیلان طاش سیلندیر .

لوغاریته [ص. برنوع حساب جدولی ،
نسب عدد .

لوفر ی. س. معروف برجس لذیذ بالیق .

لوق آوت [ا. س. عله سنی چالشمغه سوق
ایچون اونلره غره و یایارق
دارالصناعه لرینی قاپایان پاترونلرک انفاق .

لوقه [ص. ب : لقمه .

لوقنطه [د. س. اجر تله یک یککه مخصوص
عمل ، تمیز آشچی دکان .

لوقوم [ص. ب : لقوم .

لوقوموبیل [ی. س. خرمن ماکنه لرینی
وساثره یی تحریک ایتک

ایچون تکرلکراوزونه برلشدیرلش، عادی
یول اوزونده متحرک بخار ماکینه سی .

لوقوموتیف [ی. س. بر دمیر یولی
اوزونده واغون دینان

خصوصی آرابارلی چکن، تکرلکراوزونه
قورولش بخار ماکینه سی .

لوک [ص. بطل ، آغر ، تنبل . س. مایا .
— کبی اوتورمش : قورولش .

غومالیکا دینل هند صمغی که بویاچیلقدہ
قولالایلیبر ، لیکه . — یومورطه : آغیر .

لاشمش ، قوقش .

لوکس [ی. س. البسه ، آشیا و صوفرا
کبی شیئرله کلفت مفرطه ؟

عظمت وزینت : کلفت و اسراف ایله
وجوده کن ظرافت فائقه .

لوکون [ص. کیرچ وزیتون یاغندن دوکو-
لهرک پاییلان برنوع معجون .

لؤلؤ [ص. س. ایچی . ج. لالی . ب :
لالی .

لولولو [ص. قاندرمق ایچون سوله نین
واهی سوزلر : بکاده می لولولو ؛

بن لولولویه کله هم .

لوله [ص. بورو ، ماصوره . دورلش شیئرله
صاج لوله سی، برلوله قایماق . کاغد

کلاه : برلوله شکر . ایچلمک ایچون
ایچنه توتون طولدریلان قاب . برنوع صو

اولچرسی : ع چوالدیز بر ماصوره ، ع ماصوره
برلوله . بیاض — طوبراغی : دیکیز کوپوکی .

— جی چاموری : سوزمه بالجه یلی قیزیل طوبراق .

لولی [ص. س. کوزل چنکی ، رقص ایدن
چنکانه قیزی .

لوم [ص. س. ذم ، تقبیح ، یایلامه ،
سرزنش : لوم ایتک .

لومبار [ی. س. ک. کجیلرک مختلف عملرینه
آچیلان دوت کوشه دلیک .

لومبوز [ی. س. ک. یووارلاق و یا دوت
کوشه اوفاق قامارا نچهره سی .

لون [ص. س. زنک ، بویا : نوع ، دورلو ،
چشید . ج. ألوان .

لونجه [ص. ب : لوجه .

لونڈ [یتا. ص. سریع الحرکه ، جست و چالاک ؛
یا قیشیقلی کوزل ، بونی بوسی

برنده . * شهلوند : ایریمه یاپیلی کوزل .
* لوندانه : لونده یاقیشه جق صورته .

له د. ب : ایله .

له [ص. س. اونک ایچون ، اوکا . مغفور — ؛
عفو و غفران اولونش . برینک منفعتی

معنای: دخی بیان اید: صولو: صووی اولان؛ عقلای: عاقل؛ آقره لی: آقره اهلایسندن.

لیاقت [ع. س. لائق و شایسته اوله: اونک اهلیت: ارباب لیاقتی مسلمدر. اقتدار؛ اهل، لائق. ع. س. ج. ویا ایلی. لیلهر، کیجه لر. ب. لیل.]

لیال [ع. س. ج. ویا ایلی. لیلهر، کیجه لر. ب. لیل.]

لیام [ع. س. ج. لئام؛ فرومایه اولانلر، اچاقلار. ب. لئیم.]

لیپاری [ی. س. اسقورمویه بکزر، قاری بنگلی برنوع بالیق.]

لیپسقه [ی. س. ویا لیسقه. ایک کبی بوشاق کوزل و صاری: لیسقه صاج.]

لیپسوس [ی. س. اسقوریت بالیقنک کوچوک جنسی.]

لیت [ع. د. کاشکه، اولسه ایدی. = لعل: باقلم، بوکون یا این کبی سوزلره سورونجه ده براقه، اوایلاندرمه؛ لیت لعل ایله وقت کچور.]

لییره [س. قیمتی متحول بر اولچوکه بو کون یا کیش اوله رق یاریم کیلو غراهه ویریلن بر اسمدر. یاوند دینلن لیکیز لیره سی ۴۵۳,۵۸ غرامدر.]

لیتره [س. بردس متره مکعبندن عبارت اولان مایعات اولچوسی.]

لیتوغرافیا [ی. س. یاغلی بر مرکبه چیز. یازیلری برای طبع تضیق ایله خصوصی برطاش اوزینه کچیرمک صنعتی.]

لیث [ع. س. آرسلان، آسید، شیر. سیمای برقرقه نك اذک زیاده نظره چاربان شخصیتی. سوق ایدن، رهبرلک ایدن، رئیس.]

لیرا [س. اولجه یوز کوموش غروش قیمتندده آلتون سکه. شیمیدی یوز غروش قیمتندده کاغدیاره. = لئ: لیرا قیمتندده اولان.]

لیزول [ف. س. آتی سه پتیک کبی قوللا. نیلان یاغلی و اسمر برمایع.]

وایلیکی حسابنه حرکت، سوز و سائره، علیه ضدی: له و عایدده سوز سوله مک؛ لهنده، علیهنده شهادت ایتک. مؤ. لها، تنیه: لهما. ج. لهم.

له [ع. س. پولونیا ملکیتی، لهستان. * لهلی: پولونیا: ب. لهستان.]

لهب [ع. س. آلو. أبو: پیغمبر مرکز عجمی که علیهنده بولونان برخیشدر.]

له تارژی [ی. س. وظائف حیاتیه نك، عاداتا طورومش اولدیفته حکم ایدیلجهک درجه ده ضعیفه مسندن عبارت حال، سبات، درن باغینلق.]

لهجه [ع. س. لغت، لسان، لغت کتابی. بکز، چهره. ی. س. له لسان و طرزنده: له لسانی.]

لهذا [ع. ح. بونک ایچون.]

لهستان [ع. س. ۱۹۱۴-۱۹۱۸ حربندن سوکره مرکزی آوروپاده تشکل ایتش برجهوریت اولوب شرقتده روسیه غربنده آلمانیا وارد. ۳۸۹,۰۰۰ کیلومتره مربع کیش اووالی آراضیه و ۲۸,۲۵۲,۰۰۰ نفوسه مالکدر. مرکزی وارشووا در.]

لهسه پالسه [ی. س. تحریراً ویریلن مرود مساعده سی، مرود تکره سی.]

لهو [ع. س. اویون، اککنجه، وقت کچیره جک شی: لهو و لعب. * لهویات: اویون و اککنجه قبلندن شیئر.]

لهیب [ع. س. آلو، آتشک حرارتی، تریبه سی و موقع اجتماع سی.]

لهیدی [آی الان قادین، زوجه، رفقه. صاحبه الیت. انکلترده لورد و بارون قاری سی.]

لهیم [س. تنکه و سائره بی بربرینه یاپیشد. برمغه مخصوص قلاوی و سائره. * لهیملتمک: قلاوی و سائره ایله یاپیشدیرمق. * لهیمله مک: قلاوی و سائره ایله یاپیشدیرمق.]

لی [د. ویا لو. إلحاق ایدلدیکی کلمه صاحب اوماش معناسی ویر: سلاحی: سلاحه مالک. إتصاف، مقارنت، شمول، منسوبیت]

سوت — : یاتیق ، ساکن ، دورغون :
اورتەلق سوت لیاندز : آسایش برکال . *
لیانلاق : لیانه کیومک ؛ کسب سکونت ایتکە ،
یاتیشمق . * لیانلق : آمین و محفوظ یر ؛
سکون ، سکونت ؛ لیان : انخا اولوناییلیر ،
محفوظ ؛ ساکن ، دانغەسز .

لیون [س. یووارلاق صاری میوه که اکشی
لیون] اویا طئلیسی اولور . * لیونلق :
لیون ، چیچک و سائرەنی قیشین صوغوقدن
محافظە یخصوص جاملی محل . * لیونلی :
ایچندە لیون . لونان ، لیون صوییلە اکشیدە
لمش . * لیونی : لیون رلکندە ، آز
یشیلە چالار آچیق صاری ؛ بورنک .

لیوناطە [س. اکشی لیون صوییلە شکر
و صودن یالیش شربت .

لیچە [س. اوزون اوزون پارالتمش آشیا
پارچەسی . — : پارچە پارچە .

لین [س. یومشاق ، ملایم ، نرم . هر
یولە کلیر ، سهل الاستعمال .

لیمقوز [ی. س. کفاله بکزر یاصی کول
بالیفی .

لینت [س. یومشاقلق ، ملایمت . انقباض
ضدی ، خفیف اسهال .

لینک [س. آتک برنوع یوروییشی .

لینوینپ [ی. س. مطبوعه حروفاتی سطر سطر
ترتیب ایدن ودوکن ماکینه .

لیموله اوم [ی. س. هندکنوز برندن یاپیلان
یزه کتن یاغیله مائطار

توزی سورولەرك وجودە کتیریلن ودوشە
هەلرە سیریلن برنوع مشمع .

لیم [س. آلق ، فرومایه ، دنی . ناکس ،
خسبیس . چ. لثام .

م

[س. ألفباناک یکریمی یدنجی حرفی اولوب
م ایچد حسابندە ۴۰ عددنی کؤستر .

م [ض. مفرد متکلم ضمیر یدر . دائماًجزوم
م [او قونور . ماقبلندە کی صامت ساکن

فاه . یالایان ، یالایچی . کاسه — :
لیس [چناق یالایان ، دالقاووق .

لیسانس [ی. س. مساعده استثنایه .
باشولییه ایلە دوکتور رتبه‌ری

آراسندە بر دجه که تدریس واقامه دعوی
الخ . صلاحیتی بخش ایدر . * لیسانسیه :

لیسانس درجه‌سی استحصال ایتش اولان .
[ی. س. ایکنجی درجه‌ده تدریساته

لیسه [مخصوص مکتب : وفا لیسه‌سی .
بعض نباتاتک قابوقلرندن

لیف [چیقان ایلیلک کبی شیئر . *
لیفی : لیفه مذسوب ومتعلق . چ. الیاف .

لیقورینوز [ی. س. ایسل بالیق ، توتون
بالیقی .

لیقه [س. مرکب حقە سنه قونان خام
ایپک . تر . س . ب : لوک .

لیک [فاجر . لکن ، آما ، آتیق .
[ی. س. ماچ : مملکتک ویاغروپک

لیک [برنجیلکینه تعلق ایدن رسمی ماچ .
[ی. س. ویا لیتت . یردن چیقما .

لیگنیت [ریلان واوزونده آجاج ایزلری
کودولن برنوع معدن کوموری .

لیکور [ی. س. ایچندە اسپیرتو بولونان
هرنوع ایچی .

لیکیت [ی. س. هان قوللانایلیه جک بر
خالده بولونان : لیکیت پاره .

لین [س. کیچه . * لیللا : کیچه
وقتی ، کیچه لین . چ. لیال ، لیالی .

* لیلی : کیچه یه مذسوب ؛ کیچه مکتبده
یاتان (شاگرد) .

لیلاق [س. معروف هور ویاض رنگده
چیچک و آغاجی .

لینک [س. اوزون باجاقلی ، اوزون غاغالی
معروف قوش ، لکک .

لینله [س. برکیچه : لیلە رغائب ، لیلە
قدر .

لینلیه [س. کیچه صیغی ، سوواره .
ب : سوواره .

لیان [س. دکنزه کیملرک بارینه بیللمرینه
مساعد قویتو یر ، قوی ، مرسی .

حالده ماده دن باشقه هیچ برشی یوقدر ،
معنوی و روحانی بر سبب اول آراقی عبندر
دیه نلرک سیستیمی ، مادیه مذهبی . *
ماتریالیست : ماتریالیزمه طرفداری
اولان ، مادیوندن اولان ،

ما تپس [ص. ویا مانیز . عو. چوق
سرخوش ، صیزمش .

ما تین [ع.د. ایکی یوز . - وائف :
ایک ایکی یوز .

ما تیلنه [ی.س. طلوع شمسدن اوکله یه
قدر اولان وقت . قاضیلرک

صباحلری او ایچیده کیدکلی آثواب .
اوکله دن صوکره او یانان تیاترو ویا سینما .

ما اثر [ع.س.چ. ماهرلر . شایان تذکار
وقعه لر ، اثرلر ، مفاخر : مآثر

برکنیده ظفر ، مآثر علمیه . ب. مآثره .
[ع.س. شایان تذکار وقعه ، پارلاق

مآثره [وشانی ایش ، افتخار اولوناجق
فعل و حرکت ، مفاخرت . تذکاری بنا ،

آبد . چ. مآثر .
[ع.س. نجیب و مکمل بر طبعته

ما جید [اولان ، شان و شرف صاحبی .
[ع.س. کچن شی ، وقوعه کن

ما جرا [حال ، وقعه ، حادثه .
[س. آخر زمانده چیقاجق

ما جوج [ایکی قومدن برینک - اسمی .
[ع.س. آجرومکافاته نازل اولمش .

ما جور [کرایه و برلش شی .
[ی.س. ایکی حیوان ، ایکی رقیب ،

ما چ [ایکی طاقم ویا شرکت آراسنده مجادله .
[س. بویوک یوکری قالدیرمه

ما چونه [یارایان بخاری بوجورغاد .
[س. عو. چین - اسمیه برلکده

ما چین [قوللانیلیر برکله : چین ماچین .
[ع.س. حاصل اولان ، حصوله

ما حصیل [کن شی ، نتیجه .
[ع.س. هرته حاضر ایسه ، حاضر

ما حضر [اولان ، موجود بولنان شی .
[ع.س. عو ایدن ، یوق ایله یین :

ما حی [ماحی آرام ، ماحی ظلام .

ایسه اوستنده کی هجایه کوره خفیف ویا
ثقیل برحرکه آلیر : ایشم ، کوچم ، اوم ،
بارقم ، تورکم . جمعی ضرر .

ما [ح.ع.و. ایشته ، آل ، نا ! (فقط
ماتروکدر) . عریجه ده اسم

موصول اولوب بعض عربی ترکیبلرده بولنور :
ماقبل : اوستنده کی ؛ مابعد : آلتده کی

(شی) . - باقی : بقیه ، قصور ، قالان .
[ع.س. صو ، آب . ماء جاوی : آقار

ماء [صو . - لذیذ : طای صو .
[ع.س. رجعت اولوناجق محل حشمت

مآب [- : حشمتک مرجعی ، حشمتلی .
[س. بر نوع دوز قاشیق ،

مابلاق [معجون قاشیقی .
[ع.س. آرا ، آرائی : مابینلرنده

ما بین [اویوشمشلر . قوناغک حرم ایله
سلامتی آراسنده کی اوطله . وقتیه سرای

هایونده مقربینک بولوندقلری داتره . *
مابینچی : وقتیه پادشاهک قریبی ، مقربی .

[س. شطرنج اویونده مغلوبیت .
[ع.س. مالق : یکلمک ؛ بوزولمک .

ما تاح [اتمک : یکمک ، بوزمق . ی.س. پارلاق
اولمایان ، طونوق ، جلاسمز : مات رنگ .

[س. عو. متاع دن غلط . مال :
[اونک نه ماتاح اولدیغی بیلیر .

ما تریس [ی.س. ترتیب ایدلش مطبعه
[حروفاننک ، اوستنه باصدیربیلان

کاغده چوقوز اوله رق براققلری ایزلری
حاوی مقوا قالبکه صوکره دن بولنکله یکپاره

صیغه لر دوکولور .
ما تقاب س. ب. : مثقب .

ما تقدّم [ع.س. اولجه کچن ، تقدم ایدن
[شی ؛ کچمش زمان .

ما تم [ع.س. بر اولو ایچون اغلاشوب کدر
[ایته ، یاس ، مصیبت . * ماتزده :

مصیبتیه اوغرامش ؛ برینک وفاتی سببیه
حزن و کدره دوچار اولمش . * ماتکده :

یاس اوی ، ماتم طوتولان او .
[ی.س. کاشانده روح

ماتریالیزمه [بشرده داخل اولدیغی

ماخذ [ع. س. ج. مأخذ، برشی چيقا-
ريلان برلر. ب : مأخذ.

ماخذ [ع. س. برشی چيقا-ريلان بر، منبع؛
برشيك آنديني، چقارلديني
محل. برشی يازمق ايچون مراجعت ايديلن
كتاب، اوردق وسارته.

ماخلق الله [ع. س. اللهك ياولدقلى،
بوتون مخلوقات، جم غفير.

ماخوذ [ع. ص. اخذ، لومش، آلمش.
ج. مأخذات : آلمان شيلر.

ماخور [ع. س. موسيقده بر مقام اسميدور.

مادام [ع. دائم و باقى اولدقده : مادام
الحيات : ياشاقده. (ميمك
سكونيله) : چونكه، ايچون، دن دولاي،
بناء : مادام ايستورسكن آلكن :
ايستديككن ايچون، ايستديككزدن
دولاي. مادامكه ده دئير.

مادام [ع. س. هر اولى قادينيه و بريلن
لقب، خاتم، زوجه. ماداما.
او صاحبه سى.

مادامبول [ع. س. اصلى : مادابولام. هندده
چيقان بربزك تقليدى بائيسقه.

مادان [ع. س. آلتون دمير كچي شيلره
ويريلن اسم : باقير مادان.

مادح [ع. ص. مدح ايدن، ثنا ايله بن.

مادر [ع. س. آنا، والده. * مادرانه :
اناجه ؛ آنايه ياقيشير صورتده.
= زاد : آناندن طوغمه، طبيعى، جلى،
قطرى. * مادرى : آنايه منسوب.

مادمازل [ع. س. طاققه نسانك اولى
اولما يانلرينيه، قيزلره
وبريلن لقب : مادمازل آرييهت.

مادون [ع. س. آلت، زير ؛ برشيك
آناغيسنده بولنان جهت. بر
آمرهك آمري آلتنده اولان.

ماده [ع. س. جوهر، مايه ؛ هر دورلو
شكل ايلن قابل تقسيم، غير قابل
نفوذ، هر طرفه يالغش جوهر. برشيك
ياپلدني شى، اصل، كراسته، عنصم :

چوتولانه ناصل برماده ن بايلير. ايش،
خصوص، كيفيت : اساس ماده ششور.
بند، فتره : قانك برنجي ماده سى.

* ماده : ماده و جسم اءباريه، جسمى،
جسدى و هيولى رطرده، معنا مقبلى ؛
سوزله دكل ايشله، فعلا، ماده كوسترلك
شرطيله : بوى ماده، اءبات ايتم براز
زوردر * ماذى : ماده يه منسوب، جسمى،
جسدى، هيولى هيولانى ؛ روحانى، معنوى
اولمايان، جسمانى، فعلى، حقيقى. ج. مواد.

[ع. س. ديشى جيسوان. شير = :
ماده [ديشى آر-لان.

مادريات [ع. س. ج. كوزله كورولور،
اايله طوتولور ماذى و جسمانى
شيلر، معنويات و روحانيت مقابلى.

ماديون [ع. س. ج. ماده نك و جردندن
باشقه بر شيله ايتانمايوب
معنوياتى كلياً إنكار ايدنلر، ماذى
و جسمانى شيلره ايتانانلر.

مادون [ع. ص. اذن و يرلش، اذنى
اذن آلمش. ديولوما و ياشادتنامه
آلمش. * ماذونيت : اذليلك، رخصت، اذن.

مار [ع. س. بيلان، حيه.

مار [ع. ص. كچن، كچمش. = البيان ؛
بياني كچن. = الذكر ؛ ذكرى كچن.

مارانغوز [ع. س. ماعه و سارته كچي نخته
ايشلرى ياپان صنعتكار.

مارپوج [ع. س. ويا مارپيج. ناركيله يه
طائيلان اوزوجبه مشين بورى.

مارت [ع. س. سنه دوميه نك كانون ثايندن
اعتباراً اوچنچى آيى.

مارتاوال [ع. س. يالان، صاچه، اويدورمه
سوز هذيان.

مارتى [ع. س. كوكرچيندن برآز ده بويوك
بياض دكيز قوشى.

مارد [ع. ص. تورد و عناد ايدن، عنادجى،
ديك نقلى.

مارس [ع. س. تاولاده برى يوللرينى طوللا
مغه باشلامادن ديكرينك

تکمه یل بوللری قالدیرماسی . ج . بوزوله ،
شایعربوب قاله ، اوتانمه : مارس اولدی .
مارستان فاه . سه . خسته خانه .

مارشاندیز [ی . سه . هرصاتیلان و آلنان
شیء ، اتمعه تجاریه . یالکیز
آشیا نقل ایدن ترهن .

مارصوان [س . (هرزیفون دن غلط) .
— آشکی : بر جنس آشک .
[س . زهرلی بر غاز نشرایدن
مارصیق [بی یاغامش کومور .

مارغارین [ی . سه . قویونک ایچ یاغندن ،
دوموزوسائر حیوانات یاغرنندن
یایلان بر نوع یاغ که تره یاغی آکدیرر
[ی . سه . نشان ، علامه ، اشارت ،
مارقه [مندیل وسائر اوزرنده بولونان
حرف ویا حرفار .

مارمه لاد [ی . سه . شکرله قینادلشن
[یوه ، رچل .

مارن [س . سه . سرت اولدیغی حالده
[آکیلوب بوکوله بیلن .

ماروگن [ی . سه . دباغلامش و یونامش کچی
[دریسی . سه . بودریدن یاپلش

مارول [س . چیک ییدن و صلاته سی دخی
[یایلان معروف ییشیلک .

ماره شال [ی . سه . مشیر رتبه سی حائر
[اولان : ماره شال هیندن بوغ .

ماربول [س . حیله کار ، قورناز . * ماریو
[لق : حیله کارلق ، قورنازلق

ماریه [س . دیشی قویون . دیشی حیوان .
[قاریشیق اوافق بالیقلر .

مازغال [س . دیواره ، طوپ ، تفنک
[آتمه مخصوص یاریق .

مازوت [ی . سه . خام پتروک تقطیرندن
[قالن قابل اشتعال طور تو .

مازورقا [ی . سه . اوچ تمهولی دانس .
[بو طرزده چالان هوا .

مازی [س . براز چامه بکزر آغاج . آق
[میشه دن حاصل اولان بر اورکه
دباغنده وصاچ یوایمقده قوللانییره .

مازیت [س . سه . دکر ، مزیت ، فضیلت و
[براعت ، فضل ، کمال . چه مازیاته .
[مه . ما ایله باشلایان کله لک اولنه
ماس [کله لک مهالغه وئا کید بیان ایدره .
ماس ماوی : چوق ماوی .

ماساز [ی . سه . اعضایه یومشاقان و برعک
[ایچون وجودک مختلف اقسامی
آل ایله باصارق اوغوشدیرمه . * ماسوره :
بوصورنله اوغوشدیران آدم .

ماسبق [س . سه . کچمش شیء ، کچن سبق
[ایدن : ماسبق اونوعق .

ماستی [س . سه . کوچوک کویک . — باجاق :
[باجاقلری یک قیسه یچمسنز
[انسان . یاخی باجاق ده دیرلر .

ماسیمقه ی [س . سه . ساقز . ساقزلی راقی .

ماسوا [س . سه . الله دن ماعدا بوتون هرچو-
[دات (ماسوی الله دن مختصر) .
[وندن باشقه ، ماعدا .

ماسوره [س . قاش قام . بر نوع صو
[اولچیسکی که لوله ک ریدر .
[ایلیک صارمغه مخصوص اوافق قاش .

ماسیف [ی . سه . آغیر و قالین کوروتن .
[ایچی بوش و یا اوسق قابلی
اولمایان : ماسیف آلتون .

ماشاء الله [س . اللهک ایستدیکی شیء معنسانه
[تقدیر ، تحسین و نظردن وقایه
تعبیریدر : تعجب بمنوینت بیان ایدره
قرق بر کره ماشاء الله ! : مهالغه لیس .

ماشه [س . آتش طومغه مخصوص معروف
[الت : ویا ووشکلده کی شیء .
چ — وارکن آلکی یاقه : قولای وارکن
زرنه کیمه . — لی : ماشیه بکزر بر
آلی اولان : ماشه لی ساعت . آلی : لی :
آدیسز ، عارسز .

ماشی [س . یایا یورون ، کیدن . *
[ماشیا : یورویه رک ، آیاقله .

ماصدق [س . اوغون ، هوافق ، مطابق :
[فلان سوزه ماصدق اوله رق .

ماصه [ی. س. برویا برقاچ آیاق اوزرینه موضوع مرمر ویا آخشایدن آر آشپاسی که اوزونده ینگ نیر ویاچالیشیلیر: ینگ ماصه سی، یازی ماصه سی.

ماضی [ع. ص. یکمش، یکن. س. یکمش زمان: ماضی اونوت.

ماعدّا [ع. س. باشقه، غیری، فضله: بوندن ماعدّا نه ایسترسک؟

ماعدونه [س. ویا ماونا. بر نوع بویوک صندال. = جی: ماونا ایشله تن.

مافات [ع. س. آلدن کیدن، غائب ایدیلن مافات: = غائب ایدیلن شیئه

مقابل دیگر بر شیء آله یکچیره.

مافوق [ع. س. اوست طرف، اوستده مافوق اولان. آمر، مادون مقابلی.

الطبیعه: طبیعتک اوستنده اولان شیئر؛ مجردات، ب: مه تافیزیک.

مافی [ع. = البال، = الضمیر: کولکده کی لشیء، قلباً ایستینیلن شیء.

مافیش [ع. عربجه مافیه شیء دن غلط، یوق، قالمادی، بیتدی.

فلوس =: یاره یوق. بر نوع طاتی.

ماق [د. زمان، مکان و آلت بیان ایدن بر آداتر: یاشاق، باصه ماق.

ماقبل [ع. س. اوکده کی، اوستده کی، یکمش. مابعد مقابلی.

ماققراران [ی. س. قولسز اوزون مانتوکه قوللر یاتلرنده آچیلان یار.

یقاردن دیشاری چیقار و بوغازدن بله قدر این بر پله رین ایله اورتولور.

ماکان [ع. کماکان: اسکیدن اولدیغی کجی، هیئت اصلیه سنده.

ماکر [ع. ص. مکر و حیلل ایدن، حیلله کار.

مّا کگل [ع. س. ماکول، طعام، رزق، قوت (ج. اقوات)، اسباب

العیش: ماموریتی کسندیسنه ماکل اتخاذ ایتشدر. ج. ماکل.

مّا کول [ع. س. لسانه غذا اولان شیء، رزق، طعام. ج. ماکولات.

ماکیان [ف. س. طائوق، خروسک دیشیسی.

ماکینه [ی. س. بعض ایشلری کورمک ایچون ترتیب ایدیلش آلت.

عج. باشقه سنک آمر و ایشارتیه حرکت ایدن کیمسه: یخار = سی: بخاوله حرکت ایده.

رک بر ایش کورمکه مخصوص آلت. دیکیش = سی: دیکیش دیکمه یارایان آلت.

ماکیاژ [ی. س. صورتی بویامه، دوز-کون و سائره سورمه.

ماکیاوه لیزمه [ی. س. ویا ماشییاوه-لیزمه. ماکیاوه ل

نامنده کی آدمک پرنسیپلینه موافق اولان، وجداندن و خلوص نیتدن عاری آنترقیه لی

بر سیاست.

مال [ع. س. مفهوم، معنی، مدلول، فحوا، منطوق. آخر، حاصل،

عاقبت، مفاد، نتیجه. * مالّا: معنی و مفهوم اعتباریه، مفهوم جهتیه،

نتیجه، خلاصه اولدرق.

مال [ع. س. تحت تصرفده اولان شیء، مالک، ثروت. عقرار. ائمه،

تجار اشیاسی. ع. خویش و اخلاقسز: اونک نه مال اولدیغی ییلیرز. = صندوق:

دولته عائد یارانک بولوندیغی صندوق، وزنه. = قلمی: حسابات دولت ایله مشغول

دائرة. = مدیری: برقضانک امور مالیه سته مامورذات. = ناطق: جانی مال؛ = صامت:

چانسنمال، آلتون کوموش کجی. تر. س. اوکوز سوروسی. = پرست: مالی طایفه برجه.

سته سون حریص. * مالدار: زنکین. ج. اموال. مال [ف. ص. سورن، سورولن. رو =:

مال [بوز سورن. پای =: آباق آلتنده ازیلن، چیکنه تن.

مالا [ع. ما: اسم موصول، لا: آدات نفی. = کلام: سوز کورتورم،

دیه جک یوق، پک مکمل. = مال: طوب طولو، لبالب، عملو، مشحون. = نهایه:

نهایتسز، اوجسز، صوکسز، پایانسز.

— یعنی : معنامبز، فاندہ سبز، بپودہ، بوش،
عبث شیء؛ چ. مالایہ نیات: بوش و عبث شیلو.
مالاريا ینا. صیمتہ نك ایتالیانجہ اسمی.

مالاق .س. مانده یا وروسى، بوزاغىسى.
مالانتاندو [ی.س. یا کلیش آکاشیلیمش
ویا تقسیر ایدلش سوز،
حرکت و امر؛ سو تفهم .

مالخولیا [۴.س. قره سودا، قورونتو .
مراق . مالخولیایه دالمش .
ی.س. اوویون کاغدرینک قارمه
مالدون [قاریشیق صورتده توزیقی .

مالزیم [۴.س. ویا غله مالزیمه . لازم اولان
شیء؛ حوائج : مالزیمه ندادکی .
س. یاخود مالیسور . برقسم
مالسور [طاغلی آرانودلره ویریلن اسم .
فا.س. اوغمه، سورتمه . * مالشکر:
مالش [سورتیحی، اوغوجی، دلاک .

مالظه [سخ آق دکرده ایتایا جوارنده
کچوک بر اطه . — طاشی :
یومشاق، بیاض دوشمه لک برطاش . *
مالطیز : مالطه لی.

مالک .س. صاحب، متصرف .
مالکانه [فا.س. برینه اراضی آمبریده ن
بعض شرائط ایله ویریلن
اراضی، چفتلک و سائره .

مالکیت [۴.س. مالک و صاحب اوله .
حق تملک و تصرف .

مالوف [۴.س. الفت ایتیش، آیشمش،
خوی ایدیشمش : مالوف محنت .
س. (فا). خرج و کیرج سورمه
ماله [مخصوص دمیردن یاضی بر آلت .

مالی [۴.س. مال و ثروته منسوب و متعلق :
اقتدار مالیه یوقدر .

مالیه [۴.س. دولتک بودجه سنی تنظیم
ایدن، واردات و مصارفاتی ایشلرینه
باقان دائرة رسمیه : مالیه وکالتی .

ماما [۴.س. (چوجوق لساننده) آنا، آننه .
یه جک: شو چوجوغه ماما ویرک

[۴.س. دوغروسى : مامضی . کچن
مامضا [شیء، اولان بیتن . مضی — ؛
کچن کچدی، اولان اولدی، کچمشى اونودالم.
۴.س. تصرف اولونان شیء،
ماملک [برینک مالک اولدیغی مال .

مامین [۴.س. یهودیدن آیریش سسلانیکلی
مؤمن تقلیدی کیمسه .
۴.س. امنیت اولوناجق محل،
مأمین [ملجأ، آمین یر .

مأمور [۴.س. بر ایشه تعیین ایدلش
آدم . امر اولونمش : وظیفه
مأموره . * مأموراً : مأمور اوله رق، امر
الارق، مأموریتله : مأموراً اووریاپه
کیتدی . * مأموریت : برینه امر و حواله
اولونان ایش، خدمت، وظیفه . چ. مأمورین،
مأمول [۴.س. امید ایدیلن، اومولان .
عسکر، قابل، محتمل : بو آقشام
کلمی مأمولدر . امید، انتظار : مأمولزک
خلافنده ظهور ایشدی . * فوق المأمول :
امیدک فوقنده، هیچ بکنمیه ن : فوق
المأمول برایش ظهور ایتیمسه .

مأمون [۴.س. آمین، مخاطره و تهلکه دن
مأمون [صون، قورقوسز .

ماتو [۴.س. کنیش و اکثریا قولسز
البسه . قادین پالتوسی .

ماتی [۴.س. ب : ماتلی . ی.س.ک. بویوک
برجنس ماقاره .

ماتیلیه [۴.س. کمی سرلرینی دیرکله
اصیلی طوتان خلاطر .

مانجانه [۴.س.ک. صو قویغفه مخصوص
بویوک واضی فیجی .

ماتین [۴.س. جانفسدن ده قالین بر
جنس ایک قاش .

مانجه [۴.س. ییه جکک بایاغیسی : کیمچی
مانجه سی، کدی مانجه سی .

ماندا [۴.س. برینک کندی نامه حرکت
ایتمک ایچون دیکرینه ویردکی
وکالت . برملت ویا برقسم وطنداشار طر-
فندن تحمیل ایدیلن وظائف . تر.س. صو
صیغری، جاموس .

مانداپوست [ی. س. باشقه بر پوسته خانه دن
آلتیق اوزره بر پوسته خانه یه
تودیع ایدیلن پارایه مقابل ویریلن کاغد .

مانداتر [ی. س. باشقه بری نامه حرکت
ایتمک وکالتی حائز اولان .

ماندارن [ی. س. اورویاده چین وزیرلرینه
ویریلن اسم .

ماندال [س. بخره ویا قابو قنادی قابالی
طوتان تخته ویا دهر پارچه سی .

ماندالینه [ی. س. کوچوک پورتقاله بکزر
کوزل قوقولی معروف میوه .

ماندولین [ی. س. سازه بکزر معدنی تللی
آلافرانغه کوچوک بر چالغی .

مانده [فا. ص. قالمش . عمل : ایشدن
قالمش ، ایشه یاراماز .

ماندیرا [س. اوستی اورتولو آغیل . بجه
= کوپکی : خوبسز ، آزغین آدم .

مانشون [ی. س. صوو قدن محافظه ایچون
ایچنه آلر صوقولان کورک .

ایکی بورنک اولجی نی برلشدیرن اسطوانه
پاولتیسنی آرتدیرمق ایچون برشعله نك اوستنه
کچیریلن کوملک .

مانطار [س. رطوبتی یرلرده یتیشن بر
نوع نبات که زهرسز اولانی

آکله صالحدر . برنوع آجاج قابوغی که شیشه
وسائر طبیاسی یاییلیر .

طبیاسی . بجه اویدورمه سوز ، یالن . =
آتمق : یالن سولیک . ایچی بوش وخفیف

شیء . = لی : ایچنده مانطار بولونان :
مانطاری مشمع .

مانطی [س. قیسمه ایله یاپلش بر نوع
خورمکی .

مانع [ع. ص. منع ایدن ، برشیئک ، بر
ایشک عدم اجراسنه سبب اولان .

س. آنکل ، عذر ، معذرت : مانعی وار .
[ع. ص. منع ایدن شیء ، آنکل . بجه .

مانعه [موانع : آنکلا ، مشکلات .
[س. یانتش کومور قوغغه مخصوص

مانغال [ساج وسائر دن قاب .

مانعاز [ی. س. پک سرت وکه وره
[اسمرسمی برجسم بسیط .

مانغیر [س. باره ، آخه . نارکیله نك تنبا .
کومور توزندن یاپلش یوورلاق شیء .

مانقفا [ص. قالین ققالی ، غبی ، بدلا ،
[آلیق ، سرسم . ایری ، بویوک .

شدتلی صقاعی به طوتولش (حیوان) .

مانکن [ی. س. تخته دن ویا قوادن انسان
شکلی که اوزرینه آلپسه کچیریلیر

ویا اوستنده ثواب پرووا ایدیلیر . قوشلر ایچون
باغچه لره قونان انسان شکلنده کی قورقولی .

مانند [فا. ص. س. ویا ماننده . بکزر ،
[شییه ، نظیر ، مشابه ، اش .

مانوره [ی. س. عسکری آلیشدرمق
ایچون حربی تقلید آلیسلان تعلیم .

بر مقصدله ایلری کری یاییلان حرکات .
ایلك بهار مانوره لری . حیلہ ، دسیسه .

مانوس [ع. ص. آلیشدمش ، انسیت
ایدلش . آلیشیق . * مانوسیت :

آلیشمه ، انسیت .

مانولیا [ی. س. بیاض و کوزل قوقولو
بر چیچک و بونک آغاجی .

مانی [س. بر نوع تورکی . ی. س. ب : مایا .
[ی. س. ایستلا ، مراق . مخیله نك

مانیا [بر فکر ثابت ایله مشغول اولما .
سندن متولد جنت جزئیہ . مانی .

مانیاق [ی. س. بر مایایه طوتولش ،
[مراق کتیرمش اولان .

مانیپولاتور [ی. س. الکتریق جریانی
نقطه و خط شکلنده

ویروب کسره ک اوزاق بر محل ایله بخاربه
ایتمک یارایان آلات .

مانیپولاسیون [ی. س. آل ایله بعض
ایشلر کورمه . تونون

یابراقلیغی ائدن کچیره رک آیرمه .
[ی. س. قماش و سائر کبی

مانیفاتوره [قابریقه معمولات و منسوجاتی .

الطبیعه: طبیعتك اونه‌سنده بولونان شیء.
[ع. ص. سرگذشت. واقع اولان

ماوقع شیء: ماوقعی آكلات باقالم.
[ع. ص. آشیا نقلنه مخصوص یكری

ماونا [ع. ص. وتوز طوللق صا‌دال.
[ع. ص. ویا مان. صوبه منسوب،

ماوی [ع. ص. ویا مان. دوغروسی:
آچیق سما رنگنده، كوك، آزر، كبرده.

* ماریش: آچیق ماوی كوزلو بیاض
و صاریشین. * ماویك: ماوی اوله.

* ماوی‌ع‌تراق، ماوی‌عی: ماوی به چالان.
[ع. ص. ویا مه. آی، قمر. مهر

ماه [ع. ص. كونشله آی. - رو: آی
یوزلو. * مهپاره: آی یارچه‌سی. كره

أرضك أعرافنده قمرك بر دور تام إجرا.
سیچون لازم اولان زمان، شهر، آی:

ماه رمضان. - مهور شمسیه‌ده تشمیل
ایدرک بعضاً ماه نیشان ده دیرلر. * ما.

هتاب ویا مهتاب: آی آیدیلغی؛ آیدیللق
نشریدن بر نوع اكلنجه قشنگی؛

اكنمه، ذوقلمه. * مهتاب ایتك،
مهتابه آلق: اكنمك. * مهتابه چیمق:

مهتابده دیز اوزونده كزمكه كیتك.
* ماهچه: مناره، قبه و سائر تپه‌سنه

قوان هلال شكنده‌کی شیء.
[ع. ص. مهارتی، اوسته، بحر کلی،

ماهر [ع. ص. حافظ. * ماهرانه: مهارتله.
[ع. ص. حیوانی دورتك ایچون او.

ماهموز [ع. ص. کچه طاقیلان اوجی - یوری
دمیر. خروس کبی بعض حیوانلرک آیاقلرنک

یانی باشنده افق چیقان سرت پارچه.
زرهلی کیملرک باشنده کی اومورغه دیرسکی.

- لامق: ماهوزله دورتك.
[ع. ص. - الحق: حق اولان شیء:

ماهو [ع. ص. ایشك ماهولحق بودر.
[ع. ص. ویا ماون، ماغون. آمرقا.

ماهون [ع. ص. دن چیقان بر جنس قیمتی
آغاج. ص. بواغاجدن پالیش: ماهون ماصه.

ماهونیا [ع. ص. باغچه‌لره دیکیلن صاری
چچکلی بر آغاج.

ی. ص. كوروك ماسورلری
مانی‌فستو [ایچون تنظم ایدیلن برکیده کی

آشیا لیستہ‌سی. بر حکومت ویا حکمدار
ویا قریه رئیس الخ. طرفندن افکار،

آمال و مقاصدینه دائر نشر ایدیلن بیاننامه.
[ع. ص. كینك آلتنده کی أقسامه

مانیقہ [ع. ص. ویرن بورو.
[ع. ص. آل و طیرانلری تمیز.

مانیکور [ع. ص. ایش کوچ ایدیلن.
آل و طرانقلره باقہ.

مانیولہ [ع. ص. آخر بر شیئی قالدیرمق
ایچون براوجی اوشیك آتته

صوقولان و بو اوجك یقینده یوكسکجه
بر نقطه إستنادی بولونان دمیر ویا اخشا.

بدن ا زون فول.
[ع. ص. إفتلاق ایله ایشله‌ین

مانیه تو [ع. ص. موتورلرده إشتعاله خدمت
ایدن ما کینه.

مانیه تیزمه [ع. ص. بالخاصه دمیر وحر.
کباتی کبی بعض أجسامك

بعض قابوللره إنباعا یکدیگری جذب
ویا دفع اجتماعی خاصه‌سی. بو خاصه‌دن،

شرائط وقارلرندن بحث ایدن علم. پاس
دنیلن خصوصی بعض حرکات واسطه‌سیله

بر آدمك دیگرى اوزرنه إجرا ایتدیکی
- حقیق ویا مفروض - تأثیر و بو تأثیره

عائد تحریات و تجارب.
[ع. ص. مانیه تیزمه یان، برخی

مانیه تیزور [ع. ص. صنعتی اویقو ایله ا. یوتان.
[ع. ص. مسهل کبی وللائیلان

مانیه‌زی [ع. ص. صوده اریز، بیاض طوپراق
منظره‌سنده طائیز بر ماده

مانیه‌زیوم [ع. ص. هواده قاماشدیریجی
موشی رنگده بر معدن.

ماوا [ع. ص. دوغروسی: ماوی. یورد،
مکان، مسکن. چ. ماوی.

ماوراء [ع. ص. بر شیئك اونه‌سنده،
کریسنده بولونان. - النهر:

نهرک اوتہ‌سی، جیحونک اونه‌سنده کی خط.

یأس و امید سز لکه دوشمش اولانك حالی .
 [ف.ا.س. اصل ، اساس ، جوهر ، بنیاد .
 ماهیه] برایش ایچون لازم اولان شیء ،
 سرمایه ، بضاعه : ماهیه سی یوق نه یاپسین .
 مال ، ثروت . علم ، معلومات . = دار :
 سرمایه لی .

[ا.س. یوقاریکی لغتک عینیدر . تورکجه ده
 ماهیه] تلفظی باشقهدر . برج.مده تخمری
 تحریکه یارایان ماده . و بالخاصه اچکی تخمر
 ایتدیرمک و قیارتق ایچون ایچنه قاریشدر .
 یلان اکشیمش خور . دامیزلق دیشی
 حیوان . = لائق : ماهیه قیاریق اکشیدوب
 قیارتق ؛ بجه آرتدیرمق ، بریکدیرمک . بجه
 = لایدیرمق : ماهیه پیدا ایتدیرمک ؛ بجه
 آرتدیروب چوغاللق . = لاق : ماهیه
 مخصوص ؛ دامیزلق .

[ع.ع.د. ویا مئه . یوز ، ۱۰۰ . ج.
 ماهیه] مات ، ویا مئات .

[ع.ع.د. ویا ماوی . صوبه منسوب .
 مائی] صو ویا سها رنکنده ، کوک .

[ع.ع.د. آرزویه ترک ایدلمش . حلال
 مباح] ویا حرام اولمایان : آت آتی مباحده .

[ع.س.ج. مباحثلر . ب : مباحث .
 مباحث] مباحثه ایدن .

[ع.م.د. برشیء حقنده ایکی طرفدن
 مباحثه] سوز سویله تمه ؛ بر ماده حقنده
 هرکس کندی فکر و عظاماتی سویله ،
 مجادله ، جدال .

[ف.ا. ویا مباد . اولمایه ، الله کو .
 مبادا] ستریمه ، الله ایتمیه .

[ع.م.د. سرعتله باشلامه ، شتاب
 مبادرت] مسارعت : مبادرت قلنمق .

[ع.ع.د.د. بریله بریشی دیکشن
 مبادل] تبدیل ایدن .

[ع.م.د. بریله بریشی دیکشمه ،
 مبادله] تبدیل ایتمه .

[ع.م.د. کندیلرکنندن حرکت
 مباداهه] و تشبیه ایتمه خصلتی ، ایستیماییتوه .

[ف.ا.س. بالیق ، سمک . صید :
 ماهی] بالیق آوی .

[ا.س. بیشیک اورتوسی دینلن چانیده
 ماهی] ایکی سطحک برلشدیکی صرت .

[ع.س.د. برشیٹک کنه حقیقی ،
 ماهیت] حالی ، اصل و اساسی .

[ا.س. آیلق ، معاش . ایکی مناره
 ماهیه] آراسته قندیلرله یازیلان یازی (؟) .

[ا.س. وجودک بعض برلرینک یارلما .
 مایاسیل] سندن عبوت چاتلاقلر ، باصور .

[ع.ع.د. ویا مئین . ایکی یوز .
 مائتین] ف.ا.ص. طائی ایله اکشی آوا .

[ا.س. مائخوش بریهوه .
 مائخوش] ا.س. یملکره قونان خفیف

[ا.س. وکوزل قوقولو سیزه .
 مایدانوس] ع.ع.د. ماکول ، ماکل ، طعام ؛

[ا.س.د. قورولش صوفرا . یلک ماعه سی .
 مایده] ا.س. سنه شمسیه رومیه نك بیشیجی

[ا.س.د. اینک وقیون کبی حیوا .
 مایس] ا.س.د. قورومامش کورده سی .

[ع.س.د. صو کبی آقان شیء . صو
 مایع] حالنده بولونان . * مایعیت :

صو کبی آقان شیٹک حالی .

[ع.ع.د. برطره اکیلن ، میل ایدن .
 مایل] دوشکون ، مبتلا : دانسه نک

مائلدر . بکزه بن ، اکسیران ، چالان ؛
 صارییه مائل . * مائلیت : مائل اولان

برشیٹک حال و وضعی .

[ا.س.د. انسانه بکزه بن دوت آیاقلی
 مایون] حیوان که بعضاً ایکی آیاقلی

اوستنده ده یورور . بجه . کوچوک یوزلو تحف
 و چیرکین . = اشتهالی ؛ ثباتسز ، کل کچ

طبیعتی * مایونچق : هرکیدی آچان دمیر .
 ماینا] ا.س.د. یلکنلرک ایندیرلمسی ؛

[ا.س.د. یوک ویا یاهوقدن تریقودون
 مایو] وکوملک طاقی .

[ع.ع.د. امیدسز قلمش ، یأس
 مایوس] وفتور کتیرمیش ، نومید . *

مایوسانه : امیدسز لیکله . * مایوسیت :

مَبَادِئُ [ع. ص. ج. مبدائر ، باشلانغیچلار ، اولیات ، اصول . ب : مبدأ .
مَبَارِزُ [ع. ص. ص. بریلہ دوکوشن ، دوللو ایدن ، بهادر ، پهلوان .
مَبَارِزَه [ع. ص. ایکی کیشی آراسنده جنک ، غوغا ؛ دوللو ، مصارع ، مقاتله .
مَبَارَكُ [ع. ص. شایان تقدیس و حرمت ، عزیز ، مقدس ؛ مبارک کیچرلر .
برکتلی ؛ قویون مبارک برحواند . اوغورلو ، مسعود ، خیرلی ؛ بارامکزی مبارک اولسون .
بومعناده بعضاً (مبارکی) ددرلرلر : پو-
تینلرکن مبارکی . پک آچیق صورتده تجاوز ایدلک ایسته نه ین برشی و یا شخص حقنده ایستخفاف و لا-تهزا مقامنده قوللایلیر :
اومبارک ده حالا کلدی ؛ آمبارک برکرده پکا صورسه ک آ ! او مبارک چفتلکک ده ضررندن باشه برفانده-نی کورمدک .
مَبَاشِرُ [ع. ص. بر محکمه نک و یا دائره نک مباشر آمرینی تبلیغ ایدن رسمی مأمور . برشیته وضع ید ایدن .
مَبَاشَرَتُ [ع. ص. باشلامه ، کیریشمه ، بدا مباشرت و وضع ید ایته . جامع ، مجامعت .
مَبَاعَدَه [ع. ص. بر بردن اوز قلاشمه ، مفارقت .
مَبَالَاتُ [ع. ص. إهتمام ، تقید ، اندیشه ، اعتنا ؛ إجتهد ، سعی .
مَبَالَغُ [ب : مبالغ . ع. ص. ح. مبالغلر ، پاره لر ، آچه لر .
مَبَالَغَه [ع. ص. آ لندن کلنی یامه ، مفرط مبالغه ؛ إعتنا ، إهتمام تام ؛ اکرآمده مبالغه . بویوتمه ، تعظم ، إقراط ، إطرأ ؛ مدحده مبالغه ؛ بومبالغه عقالاً و عادةً محال ایسه ؛ خلو ، عقلا ممکن وعادةً محال ایسه ؛ إغراق دئیر . — جی : هرشیئی بویوتمکی سون ، مفرط .
مَبَانِی [ع. ص. ج. بنسار ، یایلر . مفردی بویوتدر حروف المبانی : ألفبأحرفلری .
مَبَاهَاتُ [ع. ص. إفتخار ، اوکومه .
مُبَاهِی [ع. ص. إفتخار ایدن ، اوکونن .

مُبَايَعَه [ع. ص. صاتون آلمه . — جی : بورسه ده برینک حسابنه آلان .
مُبَايِنُ [ع. ص. ضد ، مخالف ، باشقه تورلو اولان ، غیر ی اولان .
مُبَايَنَتُ [ع. ص. ضدیت ، مخالفت ، باشقه لقی ، غیر یلیق ؛ مبیانت افکار .
مُبَيِّنُ [ع. ص. باشلانغیچ . جمله اسمیه نک باشنده بولونان رکن .
مُبَيِّنَدِی [ع. ص. برایشه یکی باشلایان ، عجمی ؛ مبتدی ایلی .
مُبَيِّنْدَلُ [ع. ص. إعتبارسنز ، قیمتسنز ، حقیر ، یشیتسنز . پک بول .
مُبَيِّنَلَا [ع. ص. دوشکون ، گرفتار ، طو-تولش . عاشق ، افتاده .
مُبَيِّنِی [ع. ص. قورولش ، بنا ایدلمش . هستند ؛ إدعا کن نه یه مبتئذر ؟
مُبْتَحِجُ [ع. ص. ممنون و مسرور .
مُبْتَحِلُ [ع. ص. محترم ، معزز ، مفتخ ، مکرم ، موقر ، مأثور .
مُبْتَحَثُ [ع. ص. بر بحث و یا ماده یه دائر یازیلان مقاله ، فصل و یا باب ؛ بحث تکونن . ج. مباحث .
مُبْتَحَوْتُ عَنْهُ [ع. ص. بحث اولونان شی . ذکری کچن .
مُبْدَأُ [ع. ص. باشلامه ، باشلانغیچ ، بدا (دوغروسی : بدء) ، اصل ، رأس ، مصدر ، منبع ، نصاب ، اول .
مُبْدِعُ [ع. ص. اوزنک و أمثالی یوق ایکن برشی ایجاد و إختراع ایدن . اهل بدعت .
مُبْدَلُ [ع. ص. تبدیل اولوغش ، دکیشد-یرلمش .
مُبْدُولُ [ع. ص. صرف و إعطا اولونان ؛ اکثر اوزره بولانن ، چوق ، بول . * مبذولیت : بوللق ، چوقلق .
مُبْرَأُ [ع. ص. خالی ، بری ، عاری ، منز اولان ؛ خطا ن میرا .
مُبْرَاتُ [ع. ص. ج. مبرلر ، خیرات و حسنات انوعندن اولان شیئرلر .

مېرَد [ع.ص. آكه.

مېرَد [ع.ص. سرينه تن ، صوغوتان ؛ قارلق . چ. مېردات .

مېرَم [ع.ص. صاغلام ، محكم . ص. ولامى ؛ ممكن اولمايان . قضاى — : غير قابل اجتناب قضا .

مېرُور [ع.ص. ائى ، مقبول ، خيرى : خدمات مېروره .

مېرَهَن [ع.ص. برهان و دليل صحيح ايله ؛ اثبات ايدىلىش ، مثبت .

مېسُوط [ع.ص. ياللىش ، دوشمنش ، سىرلىش . اُطرافيله بيان اولنان .

مېشِير [ع.ص. تېشِير ايدىن ، مژده و يرن ، ائى خبرله سويندِيرن .

مېشِير [ع.ص. تېشِير اولونمش ، مژده و يرنش ، ائى خبرله سويندِيرلىش .

* عشره مېشره : جانب نېويدن جنتلك اولدقلرى تېشِير ايدىلن اون كېشى .

مېسَر [ع.ص.س. باقىچى ، كوزه دېچى . مېسِر [مكتبلرده طليه نظارت ايدىن ،

معيد ، برونه برشيئى آكلاتان . كوسروكده آرايى كاتجى . غ. بوكوجى ، سحر باز .

ب : معيد .

مېضَع [ع.ص.س. بچاق ، نيشتر . چ. مباح .

مېطَل [ع.ص. فسخ و ابطال ايدىن ، لغو ايدىن ، قانديران .

مېطَل [ع.ص. فسخ و ابطال اولونمش . مفسوخ ، ملغا .

مېعِد [ع.ص. اوزاقلاشدِيران ، تېميد ايدىن .

مېعوُث [ع.ص. كوندِرلىش ، اِرسال او- لونمش . اولمش ايكن دِيرلدىش

اولان . وطنك منافقيه مشغول اولق ايچون اهالى طرفندن انتخاب ايدىلهرك مجلس مبعو- نان دينلن مجلسه كوندِريلن ذات . قا . چ .

مبعوثان . * مجلس مبعوثان : مبعوثلردن تشكىل ايدىن مجلس .

مېعوُض [ع.ص. بغض و عداوت اولونان ، بغض و كينه دوچار .

مېلَغ [ع.ص. پاره مقدارى . چ. مبالغ .

مېلَغ [ع.ص. تبليغ ايدىن ، بر خبر ويا امرى برونه بيلدِيرن .

مېدُول [ع.ص. ايصالاش ، ايصالق ، صولانمش ، ياش .

مېنُ [ع.ص. بنا ، بنا ىرى مناسبه قوالا- نيلىورسده ياكليشدر . ب : مبانى .

مېنُ [ع.ص. انشا ايدىلىش ، بنا اولونمش .

مېنُ [ع.ص. اعراب قبول ايتمهين (كله) . ح . دن دولاي ، بناء : خسته لغنه مېنى كيدهمدى .

مېمُ [ع.ص. غير مھين ، ائى آكلاشلهيان . * مېمات : غير مھين معنالى اولان

كتايه لر : هېچ ، برچوق ، خېلى ، فلان كې .

مېهَوُت [ع.ص. متحير ، مدهوش ، خيران ، متعجب ، حائر .

مېهَوُز [ع.ص. نفس دارلغنه طوتلىش اولان ، نفس المقيده كوچلك

چكن ، ضيق النفس . غل . طيق نفس .

مېديت [ع.ص.س. كيجله چك محل . او ، مسكن ، خانه ، اقامتگاه .

مېمِيض [ع.ص.س. رحمه يومورطه لرك تشكىل ايتديكى محل . نباتاته تخم لرك

بولونديغى محل .

مېمِيض [ع.ص. تېييض ايدىن ، يازى يى مسوده دن بياضه چكن .

مېمِيْن [ع.ص. آچيق ، صريح ، آشكار ، واضح ، واضحا افاذه ايدىن .

مېمِيْن [ع.ص. بيان ايدىن ، ظاهر و آشكار ايله يىن ، بيلدِيرن .

مېمِيْن [ع.ص. بيان اولونمش ، آچيق و آشكار قىلىنمش .

مېلَعَت [ع.ص. (افكارنده) برئى تقيىب ايتمه ، تابع اولمه ، اويمه .

مېلَعَت [ع.ص. تَأَر ايدىن ، هكدر ، متأ- سف ، محزون .

مېلَحِر [ع.ص. تأخر ايدىن ، صوكره كن ، صوكره يه قالان ، صوكره كى .

مېلَدِب [ع.ص. تَأَدب ايدىن ، آدب ايله عامل اولان .

- مَتَّأَدِي** [ع.ص. اینچینمش، اذیت قونمش، اذیت چکن، صیقیلان .
مَتَّارَکِه [ع.ص. رضای طرفین ایله عیاریه . نیک موقتاً تعطیلی .
مَتَّاسِف [ع.ص. تأسف ایدن، کدر ایدن، مکدر، محزون .
مَتَّاع [ع.ص. مال، اشیا، سرمایه . غدا .
مَتَّاعِب [ع.ص. چ. زحمت و بره چک شیئر، یورغونلقلر، زحمتلر، مشقتلر .
مَتَّالِم [ع.ص. اَلْم و کدره کرفه اولان، محزون . آغرییان، خسته .
مَتَّالِیک [ع.ص. ویا مته لیک . اون پاره قیمتمنده باقر ویا نیکل سکه .
مَتَّامِل [ع.ص. دوشون، قامل و تفکر ایدن، متفکر .
مَتَّانَت [ع.ص. دایانقلق، صاغلاملق، صلابت، مکات، رسوخ، قوت .
مَتَّانِی [ع.ص. تَأَنّی ایدن، ایشنده عجله ایتیب بصیرت اوزره حرکت ایدن .
مَتَّاهِل [ع.ص. تَاهِل ایتمش، اولمش، اولی، بکار اولمایان .
مَتَّادِر [ع.ص. ظهور ایدن، حادث اولان .
مَتَّادِل [ع.ص. بربرینک یرینه چکن : نوبت ایله دکیشن؛ قارشیلقلی .
مَتَّادِلِه [ع.ص. چوق آزالان بر شیئک یرینی طومق ایچون وجوده کتیریلن شیء . آرزاج . ب : آرزاس .
مَتَّابَعِد [ع.ص. اوزاقلاشان، بعید اولان؛ بربرندن اوزاقلاشان، ایریلان .
مَتَّابَق [ع.ص. باقی قالان، آرتان، کری قالان : مقدار متباق .
مَتَّباکی [ع.ص. آغلار کچی کورون، یالاندن آغلایان . مؤ. متباکیه .
مَتَّباین [ع.ص. بربرینه ضد، بربرندن فرقلی، متخالف، متناقض، متضاد .
مَتَّبَحَّر [ع.ص. علمی دویا کچی واسع، علمک کهنه واقف .
- مَتَّامِل** [ع.ص. دکیشن، متغیر، باشقه . لاشان . تبدیل قیافت ایدن .
مَتَّبرک [ع.ص. فال خیر و مبارک عدایدن، آیی به یوران .
مَتَّبری [ع.ص. ایلدیشکی اولمادیغنی، معصوم بولوندیغنی ایبات ایدن .
مَتَّبَسِط [ع.ص. یایلان، سریلن (خالی) . فرحلانان، بمنون اولان .
مَتَّبَسِم [ع.ص. تبسم ایدن، خقیف و لطیف برصورتده کولن * . متبسمانه : کولومسه یرک، تبسمله .
مَتَّبصِص [ع.ص. تبصص ایدن، یالان- یالتاقلاقلاروق * . متبصصانه :
مَتَّبیر [ع.ص. آییجه ملاحظه و تفکر ایدن، آییجه ملاحظه و تفکر ایدرک .
مَتَّبیلر [ع.ص. بلور شکل و صورتنه کیرن، تیلر ایدن، بلورلاشان .
مَتَّبوع [ع.ص. کندیسینه تبعیت اولونان، اولونانک حالی * متبوعیت : کندیسینه تبعیت
مَتَّبیین [ع.ص. تبیین ایدن، قولای آکلا . شیلان، واضح و عیان .
مَتَّباع [ع.ص. بربری آردنجه کلن، بربری ولی ایدن، متعاقب .
مَتَّباعاً : بربری آردنجه، بربری متعاقب .
مَتَّبع [ع.ص. تتبع ایدن، (برعلی) اساسلی صورتده تحصیل ایدن .
مَتَّوج [ع.ص. تاج کییدیریلن . تاج شککنده ظرفی اولان (نبت) .
مَتَّجاسِر [ع.ص. جرات و جسارت ایدن، جری، جسور .
مَتَّجائس [ع.ص. برجنسدن اولان، هم جنس : حیوانات متجائسه .
مَتَّجاوِر [ع.ص. بربرینه قومشو اولان، یقین، قریب .
مَتَّجاوَز [ع.ص. تجاوز ایدن، حدودی آشان؛ طاشقین، فضله .

مُتَجَاهِد [ع.ص. چالیشوب چابالایان .
 مشکلاته قارشى اوغراشان .
مُتَجَاهِل [ع.ص. تجاهل ایدن ، بيلمز
 کبی کورون ، بيلمز لکدن
 کان . * متجاهلانه : بيلمز کبی کورونه دک .
مُتَجَبَّر [ع.ص. کبرله ن ، متکبر ، فخور ،
 متعاضم ، متصلف .
مُتَجَبَّد [ع.ص. مجدد ایدن ، یکيله ن
 یکی حالنه کیرن .
مُتَجَزَّی [ع.ص. پارچه لایان ، جزیره ،
 پارچه لره آیریلان .
مُتَجَسِّد [ع.ص. جسد پیدا ایدن ، جسد -
 لهن ، متأس .
مُتَجَسِّس [ع.ص. برشیئی آکلامغه چا-
 ایشان ، کیزلی شیئلری
 ارشادیران : جوق متجسس بر آدم .
مُتَجَسِّم [ع.ص. تجسم ایدن ، وجود
 پیدا ایدرک مجسم کورون .
مُتَجَعَّد [ع.ص. قیوبریلش (صاج) .
 اورسه لئش ، بوروشمش .
مُتَجَلَّی [ع.ص. صبر و ثبات ایدن ، بری
 زورلایان ، زوریا .
مُتَجَلَّی [ع.ص. تجلی ایدن ، روشن وعیان
 اولان ، کورون .
مُتَجَمَّع [ع.ص. تجمع ایدن ، برلشن ،
 طوپلایان .
مُتَجَمِّل [ع.ص. تجمل ایدن ، کوزلله .
 شن ، سوسله ن .
مُتَجَنَّب [ع.ص. اجتناب ایدن ، صا-
 قینان ، چکین ، اوزلاشان .
مُتَجَنَّب [ع.ص. تجنن ایدن ، دایرن ،
 چیلدیران ، قاچیران .
مُتَجَهِّز [ع.ص. لوازماتی کمال ایدن ،
 بریشیه حاضرلایان .
مُتَحَاب [ع.ص. سولیشن ، بربریه دوست
 اولان : دول متحابه .
مُتَحَارِب [ع.ص. بربریه حرب ایدرک
 هربری : دول متحاربه .
مُتَحَاشِی [ع.ص. صاقینان ، قاچینان ،
 کری چکین .

مُتَحَرِّم [ع.ص. واجب ، ازم و ضروری
 اولان : متحتم الايقا .
مُتَحَرِّر [ع.ص. یخیلایان ، تحتر ایدن :
 دم متحرر .
مُتَحَرِّج [ع.ص. تحجر ایدن ، طاش حالی
 آلان ، طاش کسین .
مُتَحَدِّد [ع.ص. اتحاد ایدن ، برلشن ،
 متفق . = الفکر : بر فکرده
 اولان ، = المال : عیى مآلده اولان . *
 متحدآ : برلکده ، برابرجه .
مُتَحَدِّث [ع.ص. تحدت ایدن ، میدانه
 چیقان ، وقوعه کین .
مُتَحَرِّک [ع.ص. حرکت ایدن ، قیملدایان ،
 اویشایان . حرکتی .
مُتَحَرِّک [ع.ص. حسرت چکن ، نائل
 حرام اولامایان ، محروم .
مُتَحَسِّس [ع.ص. سریع التأثر و انفعال ؟
 رقیق القلب ، رفق و شفقت
 مائل . متأثر . تأثرات معنوییه چابق حس
 ایتمک مستعد . اصل عربجه سی : بر خبره
 قولاق ورن ؛ حواس ایله آکلامغه چایشان .
مُتَحَسِّد [ع.ص. برایش ایچون طوپلایان ،
 تجمع ایدن .
مُتَحَصِّل [ع.ص. تحصیل ایدن ، وجود
 بولان ، حصوله کین : یاغور-
 لردن متحصل کولر . نشأت ، صدور و تولد
 ایدن : بو خبردن متحصل ممنوئیت . آله
 کین ، تحصیل ایدیلن (یاره) .
مُتَحَصِّن [ع.ص. تحصن ایدن ، قلعه یه ،
 مستحکم برموقه قایانان .
مُتَحَقِّق [ع.ص. تحقق ایدن ، دوغرولفی
 میدانه چیقان .
مُتَحَكِّم [ع.ص. تحکم ایدن ، حاکم
 طاقینان . کندی رأی و کیفه
 کوره حرکت ایدن .
مُتَحَلِّل [ع.ص. تحلیل ایدن ، آریه ن
 اجزاسی آیریلان .
مُتَحَلِّم [ع.ص. حلیم ، هوتس ، صبور
 کورون ، رحیم اولان .
مُتَحَلِّی [ع.ص. مجوهراته سوسله ن ،
 ترین ایدن ، کوزلشن .

مُتَحَمِّل [ع.ص. تحمل ایدن ، يوكله نن ، چكن ، قاتلانان .

مُتَحَوِّل [ع.ص. تحول ایدن ، دكيشن ؛ برحالدن ديكر حاله چكن .

مُتَحَيِّر [ع.ص. حيرته قلان ، حيران * متحيره : سياره ، ج. متحيرات .

مُتَحَيِّز [ع.ص. بر موقع مخصوص طوتان ؛ حيثيت و اعتبار صاحي اولان ؛ صاحب نفوذ : متحيزان مملكت .

مُتَخَاشِي [ع. غلطدر. دغروسي متخشي در. ب. متخشي. قورقان .

مُتَخَاصِم [ع.ص. قارشيلقي خصومت ، دشمنلق و دهوي ایدن .

مُتَخَالِف [ع.ص. بر برينه اويمايان ، مخالف بر رايده بولنان .

مُتَخَذ [ع.ص. اخذ ايدلمش ، برچوقلري آراسندن سچيلهرك آلمش اولان : تدابير متخذه .

مُتَخَشَّع [ع.ص. كندني آچاق طوتان ، متواضع ، وضع .

مُتَخَشِّي [ع.ص. برندن ، بر شيئدن قورقان ، خوف ایدن .

مُتَخَصِّص [ع.ص. خاص و مخصوص اولان ؛ بر فن و صنعتك يالكز بر شعبه سنده ايلري كيدن ، اختصاص قازانان .

مُتَخَضَّع [ع.ص. آچاق كوكلو ، وضع ، متواضع ، متخشع .

مُتَخَلِّص [ع.ص. قور تولمش اولان ، بر مخلص طاقنان .

مُتَخَلِّق [ع.ص. برينك خوئي ، طبيعتي ، اخلاقي ، عادتني آلان .

مُتَخَلِّي [ع.ص. برندن ويا بر شيئندن آيريلان ، قورتولان .

مُتَخَيِّل [ع.ص. بعض امارات و علاماته كوره ذهناً تصور و توهم ايدن ، قوروتو قوران .

مُتَدَاخِل [ع.ص. بر ديكرينه كيرمش . ايشلمش ايكن هنوز برلمه مش اولان (معاش) : معاشات متداخله .

مُتَدَارِك [ع.ص. تدارك ايدن . تهيه و احضار ايله ين .

مُتَدَاوِل [ع.ص. تداول ايدن ، آلدن آله چكن ، دولاشان .

مُتَدَاوِي [ع.ص. كندنيه علاج پايان ، كندني مداواة ايدن .

مُتَدَايِر [ع.ص. دار و متعلق معناسنه عربجه دن اويدورمه بركله در .

مُتَدَبِّر [ع.ص. بر شيئك نتائجي تفكر و ملاحظه ايدن .

مُتَدَبِّي [ع.ص. تدني ايدن ، كريله ين . آچالان ، آشاغيلايان .

مُتَدَيِّن [ع.ص. بر دين ايله متصف ، ديندار . بورجلو .

مُتَدَيِّب [ع.ص. قرارستر ، متردد ، اوتيه بر يه صاللانان .

مُتَدَلِّل [ع.ص. تذل ايدن ، آچالان . ذلته قاتلانان . برينه اويان .

مُتَدَوِّق [ع.ص. ذوق آلان ، ذوقياب اولان ، بر قاچ كره طادان .

مُتَرَاخِي [ع.ص. تنبلك ايدن ، كوشك داورانان ، اوزاقلانان ، چايان .

مُتَرَادِف [ع.ص. بر معنايه كلن ، معناسي بر اولان : ألفاظ مترادفه .

مُتَرَاْفِق [ع.ص. رفاقت ايدن ، برلكده بولونان ، آرقداشلق ايدن .

مُتَرَاكِم [ع.ص. تراكم ايدن ، طولانان ، ييريكن : نقود متراكمه .

مُتَرَتِّب [ع.ص. ترتيب ايدن ، عائد و متعلق اولان ، دوشن : عهده خرمترتب .

مُتَرَتِّب [ع.ص. ايجاب و اقتضا ايدن ، نتيجه صورتنده حاصل اولان : اهلادن مترتب مسئوليت .

مُتَرَجِّم [ع.ص. توجه ايدن ، بر آري بر لساندن ديكرينه چويرن .

مُتَرَجِّم [ع.ص. ترجمه اولونش ، بر لساندن ديكرينه چويرلمش .

مُتَرَجِّس [ع.ص. رجا و نياز ايدن ، يالواوان ، اميد ايدن ، اومان .

مُتَرَحِّم [ع.ص. حرمت ايدن ، آجيبان ، ترجمه ايله ين .

مترود [ع.ص. ترددايدن، قرارورده، يوب
دوشونن؛ قراوسز.

مترودي [ع.ص. قيمت و خريت معنويه سنك
شعشعه سنی غائب ايتش، كريله-
مش، اخلاجه بوزولش: متردي بملت.

متره پوليت [ع.ص. پيسقوروس، بر
محاك خرسستان رئيس
روحانيدي: قاضي كوي متره پوليدى.

مترس [ع.ص. عسكرى قورشولردن
محافظه ايدن طوپراق سپر.

متر احم [ع.ص. غلبه لقدن بر برلرینه
صيقشان: تراوايلرده كى كى.

متر سب [ع.ص. ترسبايدن، ديه چوكن،
دورولان.

متر ايد [ع.ص. ويا متر ايد. ترايد ايدن
آرتان، چوغلان.

متر شش [ع.ص. ترشح ايدن، صيزان،
تركي خارج چيقان.

متر لزل [ع.ص. صاوصيلان، اوينيان،
صالالان، زينغلدايان.

متر صد [ع.ص. ترصد ايدن، كوزه دن،
قوللايان، بگله ن.

متر وچ [ع.ص. تزوج ايدن، نكاح ايله
آلان، زوجه ايدين.

متر قع [ع.ص. يوكسه لن، يوقاريه
قالقان، كبرله ن.

متر قد [ع.ص. يول ايچون زاد و ذخيره
تدارك ايتش اولان.

متر قه [ع.ص. مضايقه سى اولمايوب رفاه
حال ايله كچين.

متر ساوى [ع.ص. بربريه مساوى و اش
اولان، بربرى قدر.

متر قب [ع.ص. برى، برشيش بگله ن،
كوزه دن، قوللايان.

متر ساهل [ع.ص. سوز آكلار اولان،
الح، اوبصال، ب. توله ران.

متر قب [ع.ص. كوزه ديلن، بگله نيلن.
غير: بگلنامه ن.

متر ستر [ع.ص. صاقلانوب كيزله ن،
اورتوئن، صاقلانان.

متر قى [ع.ص. يوكسه ان، درجه درجه
چيقان، (برعلمده) ايلريله ن.

متر سيع [ع.ص. وسعت كسب ايدن، بو-
لالاشان، كنيشله ن.

متر كب [ع.ص. بربريه تطبيق ايدلمش،
بربرى ايچنه صوقولش اولان.

متر سلسيل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر صرم [ع.ص. سويلك ايچون آغزى
آچشكن سويلمه ن.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر س [ع.ص. ترنم ايدن، شرق سويله ن،
ايرلايان.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر وپولين [ع.ص. بويوك بر شهرك
اوزاق عهله رنى ياقينلا.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر وپولين [ع.ص. بويوك بر شهرك
اوزاق عهله رنى ياقينلا.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر وپولين [ع.ص. بويوك بر شهرك
اوزاق عهله رنى ياقينلا.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر وپولين [ع.ص. بويوك بر شهرك
اوزاق عهله رنى ياقينلا.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

متر وپولين [ع.ص. بويوك بر شهرك
اوزاق عهله رنى ياقينلا.

متر سلسل [ع.ص. تسلسل ايدن، بربرى
تعقيب ايدن. * متسلسلا:

وَيْسَ [ع.ص. شاعرلك إدعاسنده
مَشْدِيع [لوان، شيعه دن اولان.

وَيْسَ [ع.ص. بربرينه راست كن،
مَتَصَادِف [تصادف ايدن.

وَيْسَ [ع.ص. تصادم ايدن، يكديگريله
مَتَصَادِم [چارپيشان.

وَيْسَ [ع.ص. چيقان، يوكسه لن،
مَتَصَاعِد [بر ميله طيرمانان.

وَيْسَ [ع.ص. باش كوشه يي ايشغال
مَتَصَدِر [ايدن، باشده بولونان.

وَيْسَ [ع.ص. بر ايشه تشبث و مباد
مَتَصَدِي [شرت ايدن، كيريشن.

وَيْسَ [ع.ص. تصرف ايدن، برشيئي
مَتَصَرِف [ايسنديكي كبي قوللانان،

مالك، صاحب. سر ولايت تقسيماتندن اولان
بر سنجايي اداره ايدن مأمور. * متصرف.

فلق: بر متصرفك مأموريت و صفقي؛
متصرفك تحت اداره سنده كي مملكت.

وَيْسَ [ع.ص. كنديسنده بر صفت
مَتَصِف [اولان، شو ويا بو طرزده

صفتلانش اولان. (كوزل صفتلره)
متجلي: حسارتله، كرم و سخاوتله

متصف بر ذات.
وَيْسَ [ع.ص. يتيشيك، آوالقسز،

متصل [فاصله سز. ح. بلا انقطاع،
آردى آراسى كسيلمكسز، همداء،

على الدوام: متصل سزى آرايور.
وَيْسَ [ع.ص. سرتلشن، قاتلاشان،

متصلب [صلب حالنه كچن. متين.
وَيْسَ [ع.ص. كنديني بكن، متجبر،

مَتَصَلِف [فاخر، فخور، متكبر.
وَيْسَ [ع.ص. تصور ايدلش، ذهناً

مَتَصَوِّر [قورولش و صورت ويرلش.
وَيْسَ [ع.ص. تصوفك اسرارينه واقف

مَتَصَوِّف [اولان، صوفي. * متصوفه:
متصوفين طاقى، صوفيون.

وَيْسَ [ع.ص. بر برينه ضد و مخالف
مَتَضَاد [اولان: افكار متضاده.

وَيْسَ [ع.ص. كندى مثلى ويا بر
مَتَضَاعِف [قاچ مثلى قدر آرتان.

وَيْسَ [ع.ص. شاعرلك إدعاسنده
مَتَشَاعِر [بولنان، شاعرلك صاتان.

وَيْسَ [ع.ص. اويغون، موافق اولان
مَتَشَاكِل [بربرينه بگزه ين.

وَيْسَ [ع.ص. بر شئ حقه-ده اولدن
مَتَشَايَم [فناخير ويرن. ضدى: متفاقل.

وَيْسَ [ع.ص. تشبث ايدن، بر ايشه
مَتَشَبِّث [باشلايان، كيريشن.

وَيْسَ [ع.ص. بربرينه كيرهش، قا-
مَتَشَرِيك [ريشمش اولان. بربرينه كچن.

وَيْسَ [ع.ص. برينى تقليد ايدن، كنديني
مَتَشَبِّه [اوكا بگزه تن.

وَيْسَ [ع.ص. داغيلان، آيريلان،
مَتَشَدِّت [متفرق و پريشان اولان.

وَيْسَ [ع.ص. شرعه موافق عمل
مَتَشَرِّع [و حر كته بولونان.

وَيْسَ [ع.ص. شرف قازانان، مشرف
مَتَشَرِّف [و مكرم اولان.

وَيْسَ [ع.ص. تشعب ايدن، شعبه لره،
مَتَشَعِّب [دالره آيريلان.

وَيْسَ [ع.ص. صاچ و قيلله اورتولو
مَتَشَعِّر [اولان، صاچلى، قيللى.

وَيْسَ [ع.ص. شفا بولان، كسب صحت
مَتَشَفِّى [ايدن. غيظى يكن.

وَيْسَ [ع.ص. ايلكك قيمتى بيلن،
مَتَشَكَّر [ايلكه قارشى شكر ايدن.

وَيْسَ [ع.ص. شك و شبهه ايدن،
مَتَشَكِّك [شبهه په دوشن، شبهه لنن.

وَيْسَ [ع.ص. شو ويا بوشكلى آلان،
مَتَشَكِّل [تشكل ايدن.

وَيْسَ [ع.ص. برينه شكاييت ايدن،
مَتَشَكِّى [خشنودسزلفنى بيلدين.

وَيْسَ [ع.ص. ايشه حاضرلانا.
مَتَشَهِّر [كونشه مروض قزان،

وَيْسَ [ع.ص. كونشه اوطوران.
مَتَشَهِّس [قارمه قاريشيق اولان.

وَيْسَ [ع.ص. قارمه قاريشيق اولان.
مَتَشَوِّش [راحتسز بولونان.

وَيْسَ [ع.ص. بر شيئه قارشى شدتلى
مَتَشَوِّق [بر آرزو اظهار ايدن.

مُتَضَرَّر [ع.ص. ضرر كورمش ، زیانه
او غرامش اولان .

مُتَضَرِّع [ع.ص. تضرع ایدن ، متواضعانه
یا لواړان ، رجا ایدن .

مُتَضَمِّن [ع.ص. حاوی ، شامل اولان ،
ایچنه آلان . ضامن اولان .

مُتَطَابِق [ع.ص. تطابق ایدن ، او یقون
کلن ، او یان .

مُتَطَبِّب [ع.ص. کندی یا لاندن طیب
کسی کورسترمک ایسته ین .

مُتَطَّلِل [ع.ص. کولک لکن ، کولک سنده
بولوان .

مُتَطَّلِم [ع.ص. حق سزلقدن ، ظلمدن
شکایت ایدن . ظالمانه حرکت ایدن .

مُتَعَارِض [ع.ص. تعارض ایدن ، بربرینه
ضد و مخالف اولان .

مُتَعَارِف [ع.ص. بربرلینی طانییان
یکیدن طانیشان .

مُتَعَاطِی [ع.ص. تعاطی ایدن ، بربرلینه
و بریشن ، برشی کوسترن .

مُتَعَاقِب [ع.ص. بربری تعقیب ایدن ،
بربرینک آردی صره کلن . *

متعاقباً : بربری آردنجه ، آردی صره .

مُتَعَاقِد [ع.ص. بربرله عهدلشوب میثاق
ایدن ، عقد ایدن .

مُتَعَال [ع.ص. یوکسک ، عالی ، بلند ،
رفیع ، سامی ، سخی ، جلیل ،

معظم ، مفخم .

مُتَعَاهِد [ع.ص. بربرله عهد ، میثاق
و بیان ایدنلرک هربری .

مُتَعَب [ع.ص. إتعاب ایدن ، یوران (ایش) ،
یورجی .

مُتَعَبِد [ع.ص. جناب حقه قوللق و عبادت
ایدن .

مُتَعَبِه [ع.ص. یورغونلق ، مشقت ، محنت ،
کلال ، تعب . جم. متاعب .

مُتَعَجَّب [ع.ص. تعجب ایدن ، حیرته
قالان . * متعجبانه : تعجب
ایدرک ، حیرتله .

مُتَعَدِّد [ع.ص. چوق ، بردن زیاده اولان ،
بر قاق .

مُتَعَدِّی [ع.ص. تجاوز ایدن ، مفعولنه
تجاوز ایدن (فعل) .

مُتَعَدِّر [ع.ص. عذرلی ، زور ، کوج ،
ممکن اولمایان ، محال .

مُتَعَرِّب [ع.ص. أصلاً عرب اولمایوب
صوکره دن عربلاشان .

مُتَعَرِّض [ع.ص. برینه سوزله إعتراض
ایدن . خطاسی سویله ین .

مُتَعَسِّر [ع.ص. تحملی کوج و زور اولان ،
زحمتلی ، چتین .

مُتَعَصِّب [ع.ص. برشییی إفراط و عناد
ایله مدافعه ایدن ؛ برشینده

عناد ایدن . دین خصوصنده هیچ متساهل
اولمایان . * متعصبانه : متعصبه یائیشاجق

صورتده ، هیچ مسامحه ایتمه رک .

مُتَعَظِّم [ع.ص. بویوکلک صانان ، قورولان ،
کبرلی ، عظمتلی .

مُتَعَقِّن [ع.ص. قوقان ، چورو یوب بوزو-
لان . میاسمالی (هوا) .

مُتَعَلِّق [ع.ص. تعلق ایدن ، برشیته مربوط
و منسوب اولان . طائد ، راجع ،

دار . * متعلقات : اقربا ، همنسوبین ؛
جمله ده فعلک تتمای .

مُتَعَلِّم [ع.ص. علم تحصیل ایدن ، درس
آلان ، اوکره ن ، تلمیذ .

مُتَعَدِّ [ع.ص. برایشی أولجه نیت ایدوک
قصدآ یایان .

مُتَعَدِّد [ع.ص. تعدد ایدن ، عنادجی ،
دیدیکشدن دوغمه ین .

مُتَعَوِّج [ع.ص. اکریلن ، چارپیلان ،
بوکوان ، تعوج ایدن .

مُتَعَه [ع.ص. ثمره ، فائده ، منفعت .
نکاح - : بر مبلغ مقابلنده معین

مدتله برقادیی یاننده بولوندرمق و صوکره
براققدن عبارت معامله ایستيجار که نجم

دیاونده راقضیلر آراسنده جاریدر . *

متعة الطلاق : بوشامه هدیه سی .

مُعْهِد [ع.ص. تعهد ایدن ، برایشی او-
زیرینه آلان . عسکرک آرزاق
اشیا وسائرہ سنی ویا ہرہائی بر دائرہ نک
ویا مؤسسہ نک لوازماتی تداوک اتمکی
درعہد ایدن ، قونطوراتیجی .

مُعْین [ع.ص. تعین ایدن ، واضح و آشکار
اولان ، اولان ، میدانہ چیقان . برشیئہ
تخصیص ایدلش اولان . اعیان و آشراقدن
اولان : متعینان بلده .

مُعْلَب [ع.ص. ضبط و استیلا ایدن ،
برہملکتک وسائرہ نک آحرمطلق
کسیلن ، زوربا ، غاصب . * متغلبانہ :
متغلبہ یاقبضہ حق صورتہ ، زوربالقہ .

مُعْلَبہ [ع.ص.ج (طائفہ متغلبہ دن
سوزلرنی کچیرلر . زوربالر ، غاصبلر .

مُعْیَب [ع.ص. تعیب ایدن ، اورتہ دن
غائب اولان ، اوزاقلاشان .

مُعْیَر [ع.ص. بر حالدن بر حالہ کچن ،
باشقلاشان ، دکیشن .

مُعْخَر [ع.ص. شان و شرفہ دیکرلریلہ
رقابتہ کیریشن .

مُعْخَوَر [ع.ص. آردہ لرنده فرق بولنان ،
فرقلی اولان .

مُعْخَال [ع.ص. برشی حقدہ اولدن آی
خبر ویرن . ضدی : متشائم .

مُعْخَص [ع.ص. برشیئک کنہ و حقیقتی
و تدقیق ایدن .

مُعْخَر [ع.ص. متجبر و متکبر اولان ،
قورولان ، فخور .

مُعْخَرَج [ع.ص. تفرج ایدن ، برشیئہ
ذوق و مراقبہ باقان . کزینن .
دفع غم ایدن .

مُعْخَرَد [ع.ص. تفرد ایدن ، تک اولان ،
اشی وافرانی اولمایان .

مُعْخَرَس [ع.ص. دقتلہ باقان . برینی سیمہ
سندن طائییان . غلہ آکلایان .

مُعْخَرَع [ع.ص. بر اصلدن چیقان ، دال
بوداق پیدا ایدن : برمادہ ،
بر اساسہ دائر و متعلق اولان .

مُعْخَرَق [ع.ص. بر بردن آیریلان ، داغیلان ؛
پراکینده ، پریشان .

مُعْخَرَقہ [ع.ص. (مصارف متفرقہ دن
مخفف) . اولدن تمین ایدیلہ .
مہین اوافق تفک مصارفہ قارشولق اولان مبلغ .

مُعْخَرَس [ع.ص. تفسخ ایدن ، آیریلان ،
یریدن اوینیان ، بوزولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. اتفاق ایدن ، اویشان ،
بویلہ اتفاق ایدوب برلشمش
اولان . — علیہ حقدہ اتفاق حاصل اولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. (غائب اولمش) برشیئہ
آراشدیران ، آیویب صوران .

مُعْخَرَس [ع.ص. علم فقہی تحصیل ایدن ،
فقیہ اولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. درین دوشونن ، تأمل
و ملاحظہ ایدن ، دالغین .

مُعْخَرَس [ع.ص. فن تحصیل ایدن ، فنونہ
آشنا اولان . اصل عربجہ سی :
مختلف صنفلرہ ، طبقہلرہ ، فنلرہ آیریلان .

مُعْخَرَس [ع.ص. تفوق ایدن ، اوستہ
چیقان ، اوستون ، فائق .

مُعْخَرَس [ع.ص. تقوہ ایدن ، برسوز ، بر
نطق الخ . سوبلہ یں .

مُعْخَرَس [ع.ص. تفہم ایدن ، برشیئہ آزار
آزار آکلایان .

مُعْخَرَس [ع.ص. قارشی قارشی بہ کن و بو-
لوان ، قارشیلشان .

مُعْخَرَس [ع.ص. بربرینہ یاقین اولان ،
بربرینہ یاقین اولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. یاقلاشان . بحر : —
هر مصراعہ درت دفعہ فعلون تکررندن
عبارت وزن .

مُعْخَرَس [ع.ص. برزینی قطع ایدن ،
کسن . اصلی : بر بردن آیریلان .

مُعْخَرَس [ع.ص. خدمتدن عفو ایدیلہ رک
بر مقدار معاش ایلہ کندیسنه

اِذن ویرلمش اولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. طویلانوب بوزوشن ؛
چکیلن . اِقباضہ طوتولان .

مُعْخَرَس [ع.ص. باشدہ ، دیکرلرنش اوکنده
یورویں ؛ ایلریدہ کیدن ؛ باش

مُتَقَدِّم

اولان . ایلرله بن . مرجع اولان . تقدم ایدن؛ برخی ، برشیعی کین . * منقدمین :

اسکی آدهلر . ضدی : منأخر ، چه . متأخرین .

مقرب [ع.ص. یاقلاشان . برله مناسبت مقرب] تأسیسه چالیشان . برینک محبت قلبیه سی قازانغه اوغراشان .

مقور [ع.ص. حکم صورتده قرارلاشان . کوزل تحقیق ایدیلن .

مقیلا [ع.ص. کدائق طاقینان ، قوشانان . اوستنه آلان ، درعهده ایدن .

مقیص [ع.ص. تقلص ایدن ، چکیلوب طوبلانان ، بووشن .

مقیوس [ع.ص. تقوس ایدن ، آریلش ، بوکولش اولان .

مقیول [ع.ص. بری حقدنه سوزلر او . ایدوان ، ایجاد ایدن .

مقیوم [ع.ص. دوغرولان ، دوزه لن : نهال مقوم . تصحیح ایدیلن .

مقیوی [ع.ص. قویلشن ، قوت بولان ، قوتلشن : مریض مقوی .

مقیی [ع.ص. کناهدن صاقینان ، اهل قوی . الهدن قورقان ، عاید .

مقییح [ع.ص. تفریح ایدن ، ایرینله نن ، جراحت باعالان .

مقیک [ع.ص. دیرسک دایا یاجق یا صدیق لرله برابر استراحت دوشکی .

مقیکار [ع.ص. چوغالان ، عددجه آرتان . بحر : عروضه بر وزن .

مقیکاف [ع.ص. صیقلاشوب قویولا . شان ، قالدینلاشان ، قبالاشان .

مقیکاسیل [ع.ص. اوشه نن ، تنبل داو . رانان ، تمکاسل ایدن .

مقیکامل [ع.ص. تام و کامل اولان ، بیتن ، کماله ایرن .

مقیکیر [ع.ص. کبرله نن ، کنیدی بویوک کورن ، بویوکلک صاتان .

* متکبرانیه : متکبره یاقیشاج صورتده کبر وعظمتله

مقیکتر [ع.ص. تکثر ایدن ، چوغالان ، آرتان . قوم کبی قاینایان .

مقیکدر [ع.ص. کدرله نن ، مصیبتنه اوغرا . یان ، جانی صیقیلان .

مقیکفل [ع.ص. کفیل وضامن اولان ؛ مسئولیتی او زینه آلان .

مقیکام [ع.ص. تکلم ایدن ، سوز سو . یله بن . (صرفده) برنجی شخص .

چ. متکلمین : عقائد دینی علمامی .

مقیکمل [ع.ص. تام و کامل ولان ، کماله ایرن ، متکامل .

مقیکون [ع.ص. تکون ایدن ، وجوده کن ، پیدا اولان ؛ برصورت آلان . یارادلمش اولان .

مقیکی [ع.ص. دایامش ، دیرسکلرینی دایامش ، یاننه ویا آرقه سنه یاصلانارق اوطورمش .

مقیحاق [ع.ص. بربرینک آردنجه کن ؛ بربرینی یاقه لاین ، إلحاق ایدن ، قاتیلان ، قاتیشن .

مقیلاشی [ع.ص. اویدورمه لغتدر . تلاش ایدن ، برشیننه لزومندن زیاده

اهمیت ویره رک نه یایا یغنی شاشیران . * متلاشیانه : تلاشله .

مقیلاطم [ع.ص. بربرینه چاریان ، چارپیشان (دیکیز دالغ لری) .

مقیلافی [ع.ص. آلدن قاقچیردینی شیئه مقابل دیکر برشی آله ایدن .

مقیلاق [ع.ص. تلاقی ایدن ، قاولوشان ، بولوشان ، راست کن .

مقیلبس [ع.ص. تلبس ایدن ، کیین . لباس دها مستعملدر .

مقیلذ [ع.ص. برشیندن لذت آلان ، خو . شلزانان . ذوق طویین .

مقیلطف [ع.ص. لطف ، ملایمت و نازکله معامله ایدن .

مقیلف [ع.ص. تلف ایدن ، هلاکی . وجوب اولان ، مهلاک . بوزان .

مقیلفظ [ع.ص. تلذظ ایدن ، اغزیله سوز سوله بن ، تفوه ایدن .

مقیلقب [ع.ص. تلقب ایدن ، بر لقب طاقینان ، بر لقب طاشیینان .

متلقی [ع.ص. تلقی ایدن ، آلان ، نظریله
باقان ، قبول ایدن .

متلوث [ع.ص. تلوث ایدن ، پیسله ن ،
کیرلنوب مردار اولان .

متلون [ع.ص. زنکدن زنکه کیرن ،
فکر و طور دیکشدرن .

متلهب [ع.ص. تلهب ایدن ، آلوله ن ،
آلو چیقاران .

متلهف [ع.ص. عزون اولان ؛ ایکله ن ،
آکسیک اولان برشی ؛ ایچون
أسف ایدن ، یانوب یاقیلان .

متلین [ع.ص. تلین ایدن ، یومشایان ،
خفیفله شن ، طامیلاشان .

میم [ع.ص. ایمام ایدن ، تماملایان ،
بیتیرن ، ایکال ایدن .

متماثل [ع.ص. بربریشک مثل و نظیری
اولان ، بربرینه بکزه یین .

متماجد [ع.ص. کندینی مدح ایتک
اعتیادنده اولان ، متمدح ، فخور .

متمادی [ع.ص. بلا فاصله دائم اولان ،
اتمادی ایدن ، بیتوب توکنمه یین ،
سورن . * متادیآ : آودی آواسی کسيلمکسزین ،

بلا فاصله ، علی الدوام .

متمارض [ع.ص. تمارض ایدن ، یالاندن
خسته اولان .

متماثل [ع.ص. بر طرفه آکیلن ، میل
ایدن ، تمایل ایدن .

متمايع [ع.ص. تتمع ایدن ، قازانان ،
کار ایدن .

متمايل [ع.ص. برینک صوت و هیکنه
کیرن ، کندینی برینه بکزه دن ،
اون تقلید ایدن .

متمايد [ع.ص. کندینی مدح ایتک
دنده اولان ، تماجد ، فخور .

متمدن [ع.ص. تمدن ایدن ، مدنی بر
حالدده یاشایان : اقوام متمدنه .

متمرد [ع.ص. تمرد ایدن ، دیک قفالیلق
ایدن ، عصیان آیله یین . *

متمردانه : متمرده یاقیشیر صورته ،
إصرار و عناده .

متمسخر [ع.ص. تمسخر ایدن ، بریله
آکله ن ، آلا ی ایدن .

متمسك [ع.ص. آلدده طوتان ، یاقالایان ،
ایتمایله طوتونان : شریتمه .

متممکن [ع.ص. اقامت ایدن ، اوطوران ،
عکم صورته یرلشن .

متملى [ع.ص. تملق ایدن ، مداهن ،
یالتاقلانان ، متبصص .

متملك [ع.ص. تملك ایدن ، مالک ایدینن ،
تحت تصرفنده بولونديران .

متمم [ع.ص. اتمام ایدن ، تماملایان ،
بیتیرن ، ایکال ایدن .

متمى [ع.ص. آرزو اولونان ، ایستیلن ،
مطلوب : إعطاسی متمنادر .

متمى [ع.ص. ایستین ، دیله ن ، آرزو
ایدن ، تمی ایدن .

متموج [ع.ص. دالعه لالانان ، موج ایدن ؛
درویای متموج ، لواء متموج .

متمول [ع.ص. زنکین ، ثروت و مال
صاحبی اولان ، مالدار .

متمهد [ع.ص. (برخالی یی ، برشیلته یی)
یاپوب . دوشه یین ، سرن . دوزه .
لن ، قولایلاشان (ایش) .

متمهدي [ع.ص. مهديک ایدعاسنده
بولونان ، بودعوايه قالقان .

متن [ع.ص. برآورده محرک کندی یازیلری ،
شرح و حواشیدن صرف نظرله
مؤلفک کندی سوزلری . چ . هتون .

متناسب [ع.ص. اویان ، توافق ایدن ،
یاقیشان ، بربری طوتان .

متنظف [ع.ص. موافق . آرارنده منتظم بر
نسبت بولونان . - الاعضا : بوتون اعضاسی
بربرینه اویان .

متناظر [ع.ص. بربرینه باقان ، بربری
قارشیسنده اولان .

متنافر [ع.ص. بربرندن نفرت ایدن ؛
اورکن ، قاجان ، بربرینه اویمايان .

متنافس [ع.ص. بر شیعی شدتله آرزو
ایدن ، ایسته یین .

مُنَاقِص [ع. ص. آزالان ، آزار آزار
أكسین ، ثناقص ایدن .

مُنَاقِض [ع. ص. بربرینه مبین اولان ،
یکدیگرینی چوروتن ، اوستی
آلتی طومایان (سوز ، نطق) ، ضد ،
مخالف ، متضاد .

مُنَاوِب [ع. ص. برشیئی نوبتله ، صره
ایله یابان ، نوبتله دیکشن .

مُنَاهِی [ع. ص. بیتن ، نهایت بولان ،
صوکنه واران . نا - ، غیر - ؛
پتمز ، توکنمز ، صوکنمز ، نهایتسز .

مُنَهَی [ع. ص. اوایاق ، متیقظ ، دقتلی ،
عقلنی باشنه آلمش .

مُنَهَی [ع. ص. نبوت دعواسی ایدن ،
سخ . شاعر ابوالطیب احمد .

مُنَهَی [ع. ص. تنزل ایدن ، آلچالان ،
مغیر آغیر اینن .

مُنَهَی [ع. ص. تنزه ایدن ، کزوب آکله نن .
مُنَهَی [اصلی : صولردن ، صو قییسندن
اوزاق بولنان ، باغچهلرده کزینن . محل شرف
شیئلردن اوزاق بولنان .

مُنَهَی [ع. ص. تنصر ایدن ، خرسقیان
مُنَهَی [اولان ، خرسقیانلی قبول ایدن .

مُنَهَی [ع. ص. رفاه حال ایله یاشایان ،
طاتی برحیات سورن .

مُنَهَی [ع. ص. نفوذی اولان ، سوزی
مُنَهَی [چکن معناسیله قولانیلیورسده
(نفذ) نك بو وزنی یوقدر .

مُنَهَی [ع. ص. نفرت ایدن معناسیله قوللا
مُنَهَی [نیورسده بوماده نك عربجهده

[تفعل بابی یوقدر .

مُنَهَی [ع. ص. تنفس ایدن ، صولوق
مُنَهَی [آلان .

مُنَهَی [ع. ص. طایفایاق درجهده دیکشن ،
مُنَهَی [تبدیل قیافت ایدن . * متکرا :

تبدیل نام و قیافتله ؛ کندنی بابی ایتمکسزین .

مُنَهَی [ع. ص. تنوع ایدن ، بر چوق
مُنَهَی [نوعلره و قوللره آیریلان .

دورلور دورلور ، کونا کون ، مختلف .

مُنَهَی [ع. ص. وقت وقت تکرار ایدیلن .
مُنَهَی [نافلرک تعاقبیهلہ تحقق ایدن .

شیوع بولان ، آغزندن آغزه یاییلان ،
خلق آراسنده سویله نن . * متواتر آغزندن
آغزه یاییلاق .

مُنَهَی [ع. ص. حق وراثتله بر شیئی
مُنَهَی [تصرف ایدن . میراث قالان ،

ارثا چکن (مال) : اموال متواتره .

مُنَهَی [ع. ص. بربرینک آردبجه (بر
مُنَهَی [عجله) کلن ، واصل اولان .

مُنَهَی [ع. ص. کیزله نن ، صاقلانان ،

مُنَهَی [نظرندن قاجان ، توارى ایدن .

مُنَهَی [ع. ص. توازن ایدن ، عینی ثقلت

مُنَهَی [وعنی قیمتده اولان .

مُنَهَی [ع. ص. بری دیگرینک قارشیسنده

مُنَهَی [اولان . آرلرنده کی مسافه نی

دائما محافظه ایدرک اوزایوب کیدن (خط

و سائر) . * متوازیاً : برلشمکسزین

اوزایوب کیده رک .

مُنَهَی [ع. ص. هیچ قورولمادن کبر .

مُنَهَی [سزجه کندبندن بحث ایدن

ویا سوز سویله نن ، آلقاق کولکلو ، وضع .

مُنَهَی [ع. ص. بربرینه اویفون و موافق

مُنَهَی [اولان ، اوایان .

مُنَهَی [ع. ص. توالی ایدن ، بلا انقطاع

مُنَهَی [تعقیب ایدن ، آراق و برهمکسزین

دوام ایدن . * متوالیاً : بربرینی ولی ایدرک ،

بر دوزی یه ، بلا فاصله ، آردی آراسی

کسیلمکسزین .

مُنَهَی [ع. ص. توجه ایدن ، یوزنجی بر

مُنَهَی [جهته دوندورن ، کیدن ، یوله

چیقان ، یوللانان : آتقریه متوجه اولدی .

قارشى : پتجره لرش شرقه متوجهدر . برینه

توجهی ، حسن ظن و محبتی اولان : اوزات

بکا متوجه کبی کورونور اما بیلامم . (بو

صوک ایکی معنا عربجهده یوقدر) . *

متوجهاً : یوز چوبره رک ، دوغرو ، استقلا -

مت آلاق : طرزونه متوجهاً حرکت ایتدی .

مُنَهَی [ع. ص. وحشیله شن ، توحش

مُنَهَی [ایدن ، اورکن .

مُتَوَرِّع [ع.ص. كنهان صافیان، پر-هیزکار، تقوی صاحب، متقی.

مُتَوَرِّم [ع.ص. شیشین، قباوان. سل الرّه دینان علته طولش اولان.

مُتَوَسِّط [ع.ص. آرایه کیرن، توسط ایدن، ایکسی اورته سنده بولنان.

مُتَوَسِّل [ع.ص. توسل ایدن، برصورتله تقریه چالیشان. * متوسلا؛

استناد ایدرك، وسیله انتخاب ایدرك.

مُتَوَطِّن [ع.ص. إقامة ایچون برملکیتی انتخاب ایدن، اوراده برلشن.

مُتَوَعِّل [ع.ص. توغل ایدن، مشغول اولان: ادبیاتله متوغلدر.

عریجه ده اصل معناسی: (بر علمک) پک ایلرینه وارن، پک اوزاقلره کیدن در.

مُتَوَفَّاء [ع.ص. ویا متوفی. اولمش، وفات ایتمیش. مؤ. متوفاة.

مُتَوَقَّف [ع.ص. طوران، آکله بن، یکیککن. باغلی، مربوط،

وابسته، منوط: حرکت سزک بورایه کلکزه متوقفدر.

مُتَوَفَّى [ع.ص. کندیدی وقایه ایدن، کوزدهن، چکین، صافینان.

مُتَوَكِّل [ع.ص. کوککن. اعتمادی اولان. علی الله: الله کوککن.

تو. هرایشی الله خواله ایدرك راحتنه باقان: انسان برآزده متوکل اولمالی.

مُتَوَلَّد [ع.ص. تولد ایدن، دوغان؛ حاصل اولان، چیقان.

مُتَوَلَّى [ع.ص. بر وقتی اداره ایدن.

مُتَوَهِّم [ع.ص. توهم ایدن، وهمه تابع اولان، وهلی، وهام.

مُتَهَلِّک [ع.ص. شدتله آرزو ایدن. برشیته چالیشان، عجله وتلاش ایدن.

مُتَهَرِّز [ع.ص. اهتزاز ایدن، تتره بن.

مُتَهَمِّم [ع.ص. کندیلسنه برجرم استناد اولونان، قباحتی، تهمتلی.

مُتَهَوِّر [ع.ص. تهور ایدن، صوکنی دو-شونمکسزین بردن بره حدت

ایدن؛ عقلسز و تدبیرسز جسور. * متهورانه: نتیجاسنی دوشونمکسزین بردن

بره قیزاق، عقلسز جراتکاره یاغیشاجق صورتده.

مُتَهَيِّج [ع.ص. تهییج ایدن، هیجانه کلن، هیجانلانی، جوشان.

مُتَهَيِّر [ع.ص. حاضرلانی، آماده. = حرکت: حرکت حاضرلانی.

مُتَهَيِّسِر [ع.ص. قولایلاشان، اجرای قولای اولان.

مُتَهَيِّض [ع.ص. اوپانیق، بیدار؛ کوزی آچیق، دقتلی، بصیرتلی. *

متیقظانه: کوزنی آچارق، دقتله. متیسمن: خیرامان، خیره یوران.

مُتَمِیِّن [ع.ص. میمنتلی، اوغورلو، مبارک، مسعود، برکتلی.

مُتَمِیِّن [ع.ص. صاغلام، قوی، دایانقلی، ایشی آبی طرفندن طوتان.

مُتَمِیِّن [ع.ص. مضبوط: دتین بنا. تروه، اولور اولماز فلاکتله صارصلماز،

قورقاز، ییلماز، تتره هن: متین آدم. مُتَاب [ع.ص. ثواب قازانمش، علته مقابل

مُتَاب [ع.ص. مدادومت، مواظبت، ملازمت، جهد، اجتهاد، ایمان.

مُتَابِه [ع.ص. ویا مثاب. درجه، منزله، مرتبه: لاشی مثابه سنده. أصل

عریجه ده اجتماعکاه، رجعتکاه معناسنه در. مُتَال [ع.ص. اوزنک، نمونه، تپ،

مودل. بکزه بن، شبیه، نظیره. کبی: دریا-: دریایه بکزه بن، دریا کبی.

برشینک کیفیت وکجی. عالم-: عالم معنی. عریجه ده برنجی حرف املیسی (و، ی)

اولان فعل. چ. امله. مُتَانِه [ع.ص. ایچنه سیدیک طوپلانیان

طوربا، سیدیک قاوغی. مُتَانِی [ع.ص. قرآن کریمک مجموعه ویا

مفصل سورهلرندن برینه ویا-وره فاتحه ویریلن اسمدر.

مُثَبَّت [ع.ص. اثبات اولوغمش، صاغلام، محقق، مستقر، موثوق. زائد

إشارتيه كوستريلن كيت . انكترينك
ايكي قطبندن بري . ب : پوزيتيف .

مثبت [ع.ص. آيحه تحقيق، تا كيد وتأييد
ايدلش اولان ، مؤيد ، راسخ ،

مضبوط ، متين ، مؤكد ، مقرر ، مبرهن .

مثقال [ع.ص. بر بوچوق درهمك أسكى
بروزن . يكرى قيراط .

مثقب [ع.ص. طاشه ، تخته وسارهبه
دللك اچان دمير آلت .

مَثْقُوب [ع.ص. دليشمش ، دايكلي .

مث [ع.ص. بگز ، نظير ، أش ، مانند ،
شبيه ، مشابه ، صنو ، قرن ، اونك

مثلى دنياده يوقدر ؛ سكرزدك ايكي مثليدر .
كبي : مثل نار ؛ آتش كبي . جم . امثال .

مثل [ع.ص. آداب و أخلاقه دائر حكايه ،
قصه ، حكمت ، مثل سائر ، سوز ،

قول . رمز . ب : ضرب . جم . امثال .

مثلا [ع.ص. مثال اوله رق ، فرضا ، سوز
كليشي : كوچوك بر حيوان مثلا

برقوش ؛ بنم برنده باشقه برى اولسه ايدى ،
مثلا سز اولسه ايديكز نه ياپارديكز ؟

مثلا [ع.ص. اوچلى ، اوچدن مركب .
مثلا [اوچ خطك برلشمسندن حاصل

اولان اوچ كوشه لى شكل . اوچ كره قاينا .
دلش ويا چكلمش مشروب .

مثليات [ع.ص. جم . مثلثرك خواص و
كيفياتندن بحث ايدن علم .

مثلي [ع.ص. ويا مثلى . بگز ، كبي ،
شبيه . نظير ، قيبيلندن : بو

مثلو آدملر چاليشه لرده برشى ياپامازلر .

مشمور [ع.ص. نمرة ، محصول و برن ،
مفيد ، نافع ؛ كارلى ، فائده لى .

مشمور [ع.ص. سكر جزءدن عبارت اولان ،
سكرنى . سه سكر كوشه لى شكل .

مثنوى [ع.ص. هرايكي مصراعى برقافيه ده
اولان شعر . مولانا جلال الدين

رومى نك كتاب مشهورى . * مثنويات :
مثنوى قيبيلندن اولان منظومه لر .

مثنوى [ع.ص. ايكيدين مركب ، ايكيلى .
مثنوى [ايكي شخص ويا شيئه دلالت ايدن .

مَثْوِيه [ع.ص. عمله مقابل اولان اجر
ومكافات . جم . مثنويات .

مَثُول [ع.ص. برينك حضصورنده آياقده
طوره : شرف مَثُول نازل او .

مَثِيل [ع.ص. بگز ، شبيه ، نظير ،
أش ، مانند ، مثل ، صنو .

مَجَاب [ع.ص. طلب وآرزوسى قبول
اولونان . مستجاب ده مستعملدر .

مَجَادِلَه [ع.ص. آيتشمه ، طوتوشمه ،
مشاجره ، محاصمه ، مناظره ، مناظره .

مَجَادِبَه [ع.ص. بربري چكمه ، جذب
ايحه ، چكيشمه . مصارع .

مَجَار [ع.ص. ت : ماجار . أفوام تورانيه دن
معروف قومك افرادندن اولان ويا

بو قومه منسوب بولنان . - جم : مجار
قومنه منسوب ومتعلق ؛ مجارلك اصول ،

طرز ويا لسانده ؛ سه مجار لسانى . *

مَجَارِسْتَان : مجارلره مسكون وجهه ريشه
إداره اولونور مستقل مركزى اوروپا

دولتلرندن برى كه ۸۲۰۰۰۰ نفوسى ،
۹۵۰۰۰ كيلومتره مربعى اراضيسى واردر .

مركزى بودا ايسته در .

مَجَارِي [ع.ص. جم . مجرلر ، صو يوللرى ؛
نهر يتاقلرى . ب : مجرا .

مَجَاز [ع.ص. حقيق معناسيله مناسبتدار
ديكر بر معناده قوللانيان كله :

مطالعه ذهنك غداسيدر (مجاز) ، اتمك
إنسانك غداسيدر (حقيق معنا) . * مجازاً :

مجاز طريقيه ، مجاز اوله رق . * مجازى :

مجازه منسوب ومتعلق وعائد .

مَجَاز [ع.ص. إجازات ألمش ، هاذون .
محلال ، مشروع ، جائز .

مَجَازَات [ع.ص. بر جرم وقباحتدن دولاي
عجزه ويريلن جزا .

مَجَال [ع.ص. غله قوت ، طاقت ، إقتدار ،
بنده مجال قالادى . عريجه ده

فسحت ، ميدان ، يول ، كچيد معناسنده در .

مَجَالِس [ع.ص. جم . مجلسلر ، مذاكره ايچون
طوبلانان هيئتلر . ب : مجلس .

مَجَالِسْت [ع.ص. برينك يانته ويا برلكده
لاطوره ، هم نشين اوله .

مَجْمَع [ع.ص. اجتماع ایدن ، طولانان ، بریکن ، بر آوایه کن . *

مَجْمَعَه طویل اولوق ده بربدن ، جماعتله .

مَجْتَنِب [ع.ص. اجتناب ایدن ، صاقینان ، چکینن ، اوزاقلاشان .

مَجْتَبِد [ع.ص. آیات و احادیثدن احکام چیقارابیلن ، فقهده متبحر .

مَجْد [ع.ص. بویوکک ، شان و شرف ، اولوق ، جلالت .

مَجْد [ع.ص. سعی و غیرت ایدن ، آئندن کلدیکی قدر چالیشان .

مَجْدِد [ع.ص. یکی ، ده قوللانماش ، تازه . * مجدداً : یکی اولوق .

مَجْدِد [ع.ص. س. یکیلشدیرن ، احیا و اصلاح ایدن ، محی ، مهضاج .

مَجْدُوب [ع.ص. جذب اولونمش ، چکلمش .

مَجْدُوب [ع.ص. جذبیه صاحی ، عشق السی به طوتولمش . دلی ، دیوانه .

مَجْدُوم [ع.ص. مسکین علتیه مبتلا اولان . مؤ. مجذومه .

مَجْرَا [ع.ص. ویاجرری . صریک آقیدیغی یول ، نهریتاغی . قنال . یول . چه . مجاری .

مَجْرَب [ع.ص. تجربه اولونمش ، ده نه کش . چه . مجربات : تجربه اولونمش شیلر .

مَجْرَد [ع.ص. چیبلاق . یالکز ، تک ، قرید ، وحید . موضوعدن صرف نظرله یالکز بر صفت بیان ایدن :

بیاضلق ، آیلک کبی . قاریشیق اولمایان ، خالص ، صاف . معنی : اعتباری . اولونمش ، بکار . حروف اصلییه سی بیننده حرف زائد بولونمایان . اسم معنی . تر . آنجق ، صرف ، مطلقا . پایله مجرد : علمیه ده مأوریتسز .

اعتباری بر رتبه : ایزهیر پایله مجردی . چه . مجردات : آکلاشلماسی زوراولان شیلر .

مَجْرَد [ع.ص. دیشارک پاسنی تمیزلکک مخصوص دیشجی آلتی .

مَجْرِم [ع.ص. جرم و قباحات ایشلهین ، قباحتی . چه . مجرمین .

مَجْرُوح [ع.ص. یاره لانمش . نقض و ایطال اولونمش : مقسوخ .

مَجَامِع [ع.ص. چه . مجمعلر . ب : مجمع .

مَجَامِعَه [ع.ص. جماع ایتمه ، زوجه ایله برلشمه ، معامله زوجه .

مَجَامِيع [ع.ص. چه . مجموعلر . ب : مجموع .

مَجَان [ع.ص. بادهوادن ، بلشدن کن شیء . * مجاناً : پاره سز ،

اجرتسز اولوق ، بادهوادن ، بلش .

مَجَانَبَت [ع.ص. صاقینمه ، احتراز ؛ او- زاقلاشمه : فنالردن مجانبت .

مَجَانِس [ع.ص. همجنس ، مشابه ، بکزر . متجانس ده مستعملدر .

مَجَانِسْت [ع.ص. ویا مجانسه . بکزه مه ، برجنسدن اوله ، همجنسک .

مَجَانِین [ع.ص. چه . مجنولر ، دلیلر . ب :

مَجَانِین [ع.ص. مجنون .

مَجَاوِبَه [ع.ص. برینه جواب ویرمه .

مَجَاوِر [ع.ص. قومشو . حرمین شریفینده اعتکاف ایدن .

مَجَاوِرَت [ع.ص. مجاورک ، قومشوق . حرمین شریفینده اعتکاف .

مَجَاهِد [ع.ص. جهد ایدن ، چالیشان . کرشن ، دین اوغرینه حرب ایدن .

مَجَاهِدَه [ع.ص. بریله کورشمه ، اوغراشمه . دین اوغورونده محاربه .

مَجْبَر [ع.ص. اجبار ایدن ، زوولایان : آمر مجبر ، اسباب مجبره .

مَجْبُور [ع.ص. زورله برایش یاغغه سوق و تشییق اولونان ، مضطر ، مجبر ، مقسور ، مقهور ، ناچار . * مجبوراً :

مجبور اولوق ، قسراً ، قهرآ ، کرهآ . * مجبوریته : مجبور اوله ، زور : یالان

سولکک بر مجبوریت یوق .

مَجْبُول [ع.ص. یارادلش ، خلق اولونمش ، آفریده . طول ، مملو .

مَجْتَبِی [ع.ص. انتخاب اولونمش ، سچلمش ، کزیده ، مختار ، همتاز .

مَجْتَر [ع.ص. کویش کتیرن : حیوان

مَجْتَر [ع.ص. حیوانات مجتره .

جمع [ع.ص. دوايليان محل. ايكي شيلك
برلشديكي نقطه، ملتق. مجلس،
محل، معشر. ج. مجامع.

مجل [ع.ص. قيصه، مختصر، موجز،
خلاصه، مانخص، آز كله ايله
افاده اولونمش. * مجملات: مختصر آ،
خلاصه. قيصه ج.

مجموع [ع.ص. جمع اولمش. طويلانمش،
بريكمش. اعمال اوبعدن جمعك
يكوني: مجموعي نه ايديبور؛ هپ، بوتون،
جمله، كافه: مجموع خلق. * مجموعاً: بردن،
طوبدن، كافه، جمله. ج. مجاميع.

مجموعه [ع.ص. طويلانوب بريكدرلش
اولان شيلرك هيئت عموميه سي.
علوم وفنون ويا اديباته عائد مباحثي حاوي
رساله موقوته: ايچنه اشعار وسائر قيد
ايداش اولان رساله. ج. مجاميع.

مجنون [ع.ص. چيلدين، دلي، ديوانه.
ج. بريني چيلد يراسي يه سون،
عاشق شيدا. سخته ليلايك افتاده سي اولان
مشهور قيس عامري. * مجنونانه: دلچچه،
دلنك ياياجني طرزده * مجنونيت: دليلك،
چيلغينليق. ج. مجانين.

مجنوس [ع.ص. ابرانك اسكي زردشت دنيانه
منسوب آتش پرست بر قوم.
آبه، كوشه طابانلر. * مجنوسي: دين
مجنوسه منسوب، زردشتي، آتش پرست.
* مجوسيت: مجوسيلك، آتش پرستليك.

مجوف [ع.ص. ايچي بوش، اويوق،
جوهريه تزيين اولونمش،
مجوه [الماسلي. يالكون نقطلي حرفلي
ايچيله حساب اولوندقده تاريخ چيقان
(بيت ويا عباره). * مجوهرات. الماس
ويا ديكر ذي قيمت طاشلارله مزين شيللر.

مجهز [ع.ص. تجهيز اولونمش، هر برقصاني
الك اولونارق حاضرانمش،
لزومي اولان شيللرله دونانمش: بويوك
طوبلرله مجهز بر سفينه حريميه.

مجهز [ع.ص. تجهيز ايدن، بر شيلك
لوازمي تدارك ايدوب حاضرلايان.

مجنور [ع.ص. جر اولونمش، چكاش.
مكسور اوقونان.

مجزوم [ع.ص. كسيامش. كسدبريلوب
آلتش، حكم اولونمش، يقين
حاصل ايدلمش، قطعياً قرارى ويرلمش.
اوزرينه جويمه اشارتي قونمش.

مجسم [ع.ص. جسمي اولان؛ جسم ووجود
پيدا ايتش اولان. اوزونلخ،
كنيشلكي ودرينللكي اولان.

مجف [ع.ص. ب: مجوف. س. طوبك
ايچنده كي بوشلق.

مجفف [ع.ص. قورودان، قوروديمي.

مجلال [ع.ص. اصلي: مجلى. جلالي، يارلاق؛
مرآت مجلا. تجلى ايتش، وحى
الهام اولونمش.

مجلد [ع.ص. كتابلري ديكوب اوزرلرله
قاب كچيرن صنعتكار.

مجلا [ع.ص. ديكيلوب اوزرينه قاب
كچيرلمش اولان، جلدلتمش.

مجلس [ع.ص. مذاكره ايچون طويلانمش
انسان هئتي، جمعيت. مذاكرده
بولونان جمعيت، مؤتم، ديوان، مجلس
شورى، مجمع. الفت، صحبت. حاكمرك
بولونديغي محل، محكمه. = آرا: كوزل
سوزلريله مجلسي شلملديرن، خوش صحبت،
مير كلام. ج. مجالس.

مجلوب [ع.ص. جلب اولونمش، باشقه
يردن كسديرلمش. قابلمش، جذب
ايدلمش: مجلوب التفات: التفاته قابلمش.
ع.ص. كتاب. علم فقهك معاملات
مجلله [ع.ص. قسندن مأخوذ موادى حاوي
قانون مدنى، مجموع القوانين. ج. مجلات.

مجمد [ع.ص. غ. طوبكش، بوز اولمش؛
بوزله مستور: بحر مجمد. ميمك
كسمريله: طوكديران، بوز حالته قوين.
منجمد يا كليشدر.

مجره [ع.ص. ايچنده قوقلي شيللر ياتيلان
قاب، بخوردان. ج. مجامع.

محاسب [ع.س.ص. حساب ایشلارنده ماهر
محاسب اولان : آبی بر محاسبدر .

محاسبه [ع.س.ص. برله حساب کورمه ، اوندن
حساب ایستمه . بر داتره نك

محاسبات [ع.س.ص. مشغول اولان شعبه سی . — جی :
بر داتره نك حساب ایشلارینه نظارت ایدن
ذات : برولاتك باشلیجه تقسیماتندن اولان
سنتاغلک حساب ایشلارینه باقان مأمور .
محاسبه : محاسبه جینگه مأموریت و وظیفه سی .

محاسبات [ع.س.ص. دیوان محاسبات : بالغوم
دوائر دولتک محاسباتنه باقان وقاریشان داتره .

محاسبین [ع.س.ص. جی : بهاء ، جمال ، رونق ،
ظرافت معناسنه اولان (حسن) ک

محاسبی [ع.س.ص. کوزلاسلر . اوصاف جمیله .
محاسبه : محاسبه ایدن . جی .

محاصر [ع.س.ص. محاصرین .
محاصره [ع.س.ص. مستحکم بر شهر و یا موقعی

محاصره [ع.س.ص. قوشادارق خارجله اولان هر
تورلو مواصله ، مخبره و مناسبیتی کسمه .

محاضر [ع.س.ص. جی : محضر لر . ب : محضر .
محاضره [ع.س.ص. ادبیات و تاریخ متعلق

محاضره [ع.س.ص. فقرات و لطائف ایرادی ،
وبولنره داتر مصاحبه . اصل معناسی :

محاضره [ع.س.ص. محاوره ، مذاکره ، مشافهه ؛
درحال ویریلن جواب . جی : محاضرات :

محاضره [ع.س.ص. علوم و فنونه ، تاریخ و ادبیاته عائد خاطرده
طسوتولان و صوره سی کلنجه ایراد اولونان

محاضره [ع.س.ص. معلومات : اوزاتک محاضراتی شایان حیرتدر .
محاط [ع.س.ص. چورلش ، إحاطه اولونمش ،

محاط [ع.س.ص. قوشاداشش : دیواره محاط .
محافظ [ع.س.ص. حفظ و صیانت ایدن .

محافظ [ع.س.ص. وقایه ایله بن ، بکچی .
محافظه [ع.س.ص. صاقلامه ، وقایه ، حفظ

محافظه [ع.س.ص. ایتمه ، قورومه ، صیانت .
محافل [ع.س.ص. جی : محفللر ، طوبولانیلاجق

محافل [ع.س.ص. جمعیتلر . ب : محفل .
محاق [ع.س.ص. عربی اینک صوکی ؛ صوکی

محاق [ع.س.ص. اوچ کیچه سی .
محاکم [ع.س.ص. جی : محکمه لر . ب : محکمه .

مجهود [ع.س.ص. انسانک یا یا بیلدیکی شیء ،
الندن کن ، جهد ، جد ، سعی

مجهود [ع.س.ص. کد . بذل = ایتک : بوتون
قوتی ، مساعیسی صرف ایتک .

مجهول [ع.س.ص. بیلنمه ی ، معروف و معلوم
اولمایان . فاعلی بللی اولمایان

مجهول [ع.س.ص. فعل . جبرده معلوملرک یاردیغیله میدانه
چیقاریلان . قدار ، عدد . * مجهولیت :

مجهول [ع.س.ص. بیلنمه ی شیء و یا شخصک حالی .
مجهی [ع.س.ص. کله ، ورود ایتمه . س . قدوم ،

مجهی [ع.س.ص. وصول ، ورود .
مجبیب [ع.س.ص. موافق جواب ویرن قبول

مجبیب [ع.س.ص. و اسیعاف ایدن .
مجبید [ع.س.ص. شرف و شانہ لائق اولان ،

مجبید [ع.س.ص. رفیع الشان ، نبیه ، کریم ، نبیل ،
جوزیل ، جلیل ، سنی ، شریف ، شهیر .

مجبید [ع.س.ص. مشهور ، حمید ، ماجد ، مجیب ، اصل .
س . یکریمی غروشلق کوموش پاره ، مجیدیه .

مجبید [ع.س.ص. * مجیدی : وقیله سلطان عبدالجیدک ایجاد
ایتدیکی نشان . * مجیدیه : س . عبدالجیدک

مجبید [ع.س.ص. زمانندن اعتباراً باصلمه باشلانان یکریمی
غروشلق کوموش پارا ، مجید .

مجب [ع.س.ص. اکسز ، دوز قیلیچ .
مجابا [ع.س.ص. ترجیح ، اختیار ، تقدیم ،

مجابا [ع.س.ص. تفضیل ، کور کورینه مربوطیت ،
میل ، تعصب معناسنه اولان (محاباة)

مجابا [ع.س.ص. مصدرینک (ة) سی آتیلاق : بی محابا :
برواسنجه ، بلا اختیار ، بلا قید و احتراز :

مجابا [ع.س.ص. بی محابا ره نارفتیه کیستم ده نه وار .
محادثه [ع.س.ص. قونوشمه ، محاوره ، مذاکره ،

محادثه [ع.س.ص. مشافهه ، مسامره . قونقهرانس
محاذی [ع.س.ص. قوشیستنده و بر حذاده

محاذی [ع.س.ص. بولن-ان ، قارشیستنه قونمش .
محاذیر [ع.س.ص. جی : محذور لر . ب : محذور .

محارب [ع.س.ص. جی : محارب و جنگ ایدن ، حرب
اصولنه آشنا ، جنگاور ، جسور .

محارب [ع.س.ص. دولتلر آراسنده وقوع بولان
محاربه [ع.س.ص. حرب ، جنگ .

یوقسول . بکادیکی برآیلکدن دولایرینه
بویون ائیمکه مجبور اولان : ندایسون ، اوکا
محتاجدر . * محاجلق : محتاج اولانک حال .
* محتاجیت : محتاجلق ، احتیاج . چ . محتاجین ،

محال [ع.ص. حیلکار ، دوا ، جی . دساس ،
مکار .

محسب [ع.ص. احتیاج ایدن ، نظردن
صاقلانان ، کیزلن ، اورتون .

محترز [ع.ص. احتراز ایدن ، چکین ،
صاقینان . * محترزانه : چکینه رک .

محترق [ع.ص. احتراق ایدن ، طوشوب
یانان ، یانیق .

محترم [ع.ص. حرمتلی ، معزز ، مکرم ،
شایان تعظیم و تکریم : پیرمخترم .

محاسب [ع.ص. وقتیله احتساب مأموری ؛
اوزان و اکیالک صحتی تدقیقه
مأمور اولان .

محشم [ع.ص.غ. محترم ، شایان حرمت ،
مستوجب الاحترام ، حرمت القا
ایدن ، جلیل ، هیبتلی . تر . طنطنه لی ، دبدبه لی .

مختصر [ع.ص. اولوم درجه سنده بولونان ،
چان چکیشن .

مخبر [ع.ص. مالی صافلابوب بهایه
چیقیدیغی زمان صاتان .

مختلج [ع.ص. احتلاجه اوغرامش ، بلا
اختیار تتره یین .

محمّل [ع.ص. ممکن ، قبول اولونابیلیر .
قابل ، مأمول . * محتملات :
مکن وقابل اولان شیئر .

محتوی [ع.ص. احتوا ایدن ، جامع ،
شامل ، حاوی . * محتویات :
برشیک ایچنده بولونان شیئر ، ماده لر ،
بجئر ، مندرجات : مکتوبک محتویات .

محجوب [ع.ص. اوتانان ، شرمنده ؛
اوتاناج . اورتولو ، مستور .
* محجوبیت : اوتانعه ، عارلانعه ، اوتاناجلق .

محجوز [ع.ص. حجز اولونمش ، داشک
آلاجفی تامین ایچون بیع و فراغدن
منع ایله تحت امنیت آلمش (مال زملک) .

محدب [ع.ص. قانیور ، اوستی یومرو ،
تومسک اولان .

محامه [ع.ص. بری حاکمک حضوینه
چاغیرمه . مدعی ایله مدعی
علیه دیکیوب حکم ایتمه ؛ ذهنأ تدقیق
ایدوب بر حکم ویرمه .

محال [ع.ص.ج. محالر ، برلر . ب : محل .

محال [ع.ص. ممکن اولمایان ، ایمکانسز ،
غیر قابل ، مستحیل . س . ممکن
اولمایان شی : کونشیه چیتمق محالدر .

محالته [ع.ص.ج. محالر ، یوک ویا خسته
بری عین ایله باغلامه .

محامد [ع.ص.ج. محمدلر ، مدح و ستایشه
لاایق اولان افعال .

محامل [ع.ص.ج. محملر ، یوک ویا خسته
نقلنه مخصوص تسکیرلر .

محامی [ع.ص.ص. مدافعه ایدن ، آووقات ،
دعوی وکیل .

محاوره [ع.ص. قونوشمه ، صاحبه ،
مشافهه ، مذاکره ، مکالمه .

محبت [ع.ص. صون ، محبت ایدن ، دوست
و خیرهواه اولان . س . دوست ،
یار . بر مذهب و یا طریقه اوزاقدن میل
و محبت اولان کیسه . * محبانه : دوسته لائق
ویاقیشیر صورتده . ج . ع . محبین ، فاء . محبان .

محبت [ع.ص. صون ، حب ، ود ، و داد ،
مودت ، الفت . دوستلق ،
صداقت . دوستجه قونوشمه ، صحبت .
شعف ، شفف ، عشق ، علاقه . * محبتنامه :
دوستجه یازیلان مکتوب . زبازدی میمک
ضمیلدر .

محبس [ع.ص. آدم حبس ائیمکه مخصوص
محل ، زندان ، حبسخانه .

محجوب [ع.ص. سوکیلی ، معشوق ، سولین .
مؤ . محبویه .

محجوس [ع.ص. حبس اولونمش ، محبسه
ایانمش ، توقیف ایدلمش — خانه :
حبس ، حبسخانه . * محبوسیت : محبوسلق .

محاج [ع.ص. بر شیشه احتیاجی اولان ؛
نصیحتیه ، صدقه یه عجاج . فقیر ،

سویله نه مه یڼ ، کیزلی . نا = : شرعا نکاح جائز اولغله کندیسندن قاچیلان ، حرمة کیرمه یڼ . * حرمانه : کیزلیچه ، اوته کینه بریکنه سویله مهک شرطیله ، افشا اولو . نمایاجضنه اعتقاد ایدوک : بونی سزه حرمانه سویلیورم . * محرمیت : محرم اولانک حالی ، تکلیفسزلک .

محرم [ع.ص. عربی آیلرنک برنجیسی . ص. حرام قلنمش ، تحریم ایدلمش . * محرمات : شرعا ممنوع و حرام اولان شیئر . * محرمیه : ییل باشی بخششی .

محرمه [ع.ص. (ت : ماحراما) . جیب مندلی : باشنه برحرمه باغلامش . ب : مقرمه . چه محارم .

محروس [ع.ص. تو. آسایشی تأمین ایدلمش . * محروسه (بلده محروسه دن) . شهر ، مملکت ، مدینه .

محروق [ع.ص. یانمش ، طوتوشمش ، یانغینه اوغرامش ، آلولنش .

محروم [ع.ص. بی نصیب ، بی بهره . موفق قالان . * محرومیت : تصییبسزلک .

محزون [ع.ص. قایغولی ، مکدر ، حزلی ، معصوم ، حزن ، تاسه لی . * محزونانه : غم و کدرله ، بوینی بوکدرک . * محزونیت : قایغو ، تاسه ، حزن ، غم و کدر . [ع.ص. إحسان ایدن ، آیلانک ایدن ، محسن : منم ؛ سخی ، کریم .

محسنات [ع.ص. چه . کوزل ایشار ، آیلکلر ، فائده ، فضل ورجحان .

محسوب [ع.ص. حساب اولونمش ، حسابیه کچیرلمش ، صایلش . - ایتمک : حسابیه کچیرمک . * محسوباً : حسابیه صایه رق ، صایلیق اوزره : آلاجه کوزه محسوباً شونی ویریورم .

محسود [ع.ص. حسد اولونان . سه حسدی موجب اولان شیء .

محسوس [ع.ص. حس اولونمش . * محسوسات : حس اولونان شیئر .

محادث [ع.ص. یوق ایکن صوکره دن ایجاد اولونمش ، مخلوق ، یکی .

محدث [ع.ص. احادیث نسبییه یی نقل وروایت ایدن . چه . محدثین .

محدد [ع.ص. تحدید ایدن ، حدود تعیین ایلین .

محدود [ع.ص. تحدید ایدلمش ، معین ، معرف ؛ مقصور ، محصور ، مقید . چه . قلیل العقل . نا = ، غیر = : حدسن ، نهایتسن .

مخدر [ع.ص. تخذیر ایدن ، خبر ویرن ، قورقودوب صاقیندیران .

مخدور [ع.ص. صاقیناجق ، قورقاجق شیء ، مانع . چه . مخدورات ، محاذیر .

مخدوف [ع.ص. حذف اولونمش ، یرندن ، قالدیرلمش ، سیلنمش ، آرادن چیقارلمش .

مخرب [ع.ص. عبادتخانه لرك قبله جهتنده . کی اویوق که امام اوکنده نماز قیلار . چه . محاریب .

مخرب [ع.ص. یازی یازان ، کاتب ، یازی غزته یازی یازی یازان ؛ بر اثر تألیف ایدن .

مخرب [ع.ص. یازلمش ، تحریر اولونمش . * محروات : یازلمش شیئر ، مکتوبلر .

مخربص [ع.ص. حرصلاندیران ، آوزو ویرن ، تحریک و تشویق ایدن .

مخرب [ع.ص. تحریف اولونمش ، تغییر و تبدیل ایدلمش ، بوزوق .

مخرب [ع.ص. یاقان ، سوزان . چه . آجیقلی ، طوقوناقلی ، سوزشلی .

محرک [ع.ص. برسیاره ویا قوروقلی ییلدیزک کونشک اطرافنده حرکت ایدرکن قطع ایتدیکی دائروی یول ، طریق سیاره .

محرک [ع.ص. تحریک ایدن ، حرکت کتیرن . تشویق ایدن ، آياقلاندیران .

محرم [ع.ص. ازدواجی شرعا ممنوع اولان ، کندیسندن قاچیلما یان . برینک (سرارینه واقف ، تکلیفسز . هر کسه آچیلوب

محش [ع.ص. طوبى لاجل عمل، قيامت برچوقا انسانلرك طوبى لاجل بر.]

محشى [ع.ص.ص. حاشيه يازان، بعض كله و ته يراقى شرح ايدن.]

محصيل [ع.ص. حاصل ايدن. اسكيدن اموال اميريه يي تحصيل ايدن.]

محصنات [ع.ص.ج. حرامدن چكيدنوب اهل عفت اولان قاديانلر.]

محصول [ع.ص. حصاد ايدلش، بيللمش اولان.]

محصور [ع.ص. محاصره ايدلش، اطرافى قوشاداش. محدود، مقيد.]

محصول [ع.ص. حاصل اولان، وجوده اكلن. س. طوبراقدن يتيشن شئ.]

محصولات [ع.ص.ج. بوغداى، آربه، ميوه كې طوبراقدن حاصل اولان شيئلر؛ حيوانات، صنايع و سائرته نك و يردىكى شيئلر؛ بر قلمده معامله سى پايپلان كاغد.]

محصول [ع.ص.ج. حيات؛ چوجق. لرك هيئت مجموعه سى. * محصولدار؛ محصولى چوق اولان، مثبت.]

محض [ع.ص. خالص، صاف، صرف، ساده. * محضا؛ آنجى، يالكىز، سادى، نك، مجرد؛ محضاسزى كورمه كلىش.]

محضر [ع.ص. بر چوق آدم طرفندن يازيلاروق بر مقامه تقديم ايديلن ورته. بر كيمسه نك بر يردى بولونيشى، حضور، وجود. پيشگاه.]

محضر [ع.ص. حضورته جلب ايدن، محكمه حضورته جلب ايدن، مباشر.]

محط [ع.ص. و محطه. بر شئ ايندريون محل. منزل، قوناق، استاسيون.]

محظور [ع.ص. يانته واريلمايان، تقربى ممنوع اولان، محرم، منهى.]

محظورات [ع.ص. مقدس اولان شيئلر؛ طوقور لامايان، محرم و ممنوع اولان شيئلر.]

محظوظ [ع.ص. مسعود، بختيار، ممنون، حظ، حظيت؛ مسرت، سرور، فرح، طرب، حظ، صفا، كيف، انشراح، انبساط، لذت.]

محفظه [ع.ص. بر شينك حفظنه مخصوص قوطو و سائرته.]

محفل [ع.ص. جمعيت، مجلس. طوبى لاجل بر جامعه لره حكمدارلره مخصوص محل. ج. محافل.]

محفوظ [ع.ص. صافلاش، كوزه دلش. ضرر و زياندن حفظ اولونش، صيانت ايدلش، حفظ ايدلش، ذهنده طوتولش، ازبر ايدلش. لوح - تقديرات.]

محفوظ [ع.ص. قيد و حفظ اولوندىلرى لوحه چاركة. * محفوظاً؛ عسكرك نظارتى آلتنده، محافظه تحتنده. * محفوظات؛ صافلاش، ازبر ايدلش شيئلر.]

محفه [ع.ص. (زبانزدى؛ ماحفه). دوه نك اوستنه قونولان بر نوع كوچوك قايه، نخته روان، محمل.]

محق [ع.ص. احقاق حق ايدن، حق ايرن، عادل، حق تسليم ايلهين. حلى، دوعرو، حقه مقارن اولان.]

محقق [ع.ص. تحقيق اولونش، ذليل، آلاچاق، حقارته اوغرامش، دنى. * حققات؛ قيقى بك آز اولان شيئلر.]

محقق [ع.ص. تحقيق اولونش، دوعرو لنى، او لوش، كرچك، صحيح. ح. شبهه سز، مطلقاً، همه حال، بالاترود.]

محقق [ع.ص. تحقيق ايدن، بر شينك حقيقته، دوعروسنى آرايوب ميدانه چيقاروان. * محققانه؛ محقق اولانه ياقيشير صورنده. ج. محققين.]

محقق [ع.ص. و محققه. شيرينه. حاك، آلتون و كوموشك عيارى كوسترن طاش. بر شينك قيمت و دكرى كوسترن شئ، معيار. زبا. نزدى. مهنك.]

محكم [ع.ص. قوى، صاعلام، متين. و وكده مؤبد، مثبت. مضبوط، مدقق.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

محكمات [ع.ص.ج. بر حاكم قطعى متضمن و معاييسى صريح اولان آيات قرآنيه. مقابلى؛ متشاهات.]

تقدردره برحاكم محكمه اصليه وظيفه سيله
موظف قيلير. صلح حاكميليك وظيفه
وصلاحتيلري صلح قانونيله جزا قانورك
موقع مرعيته وضعنه متعلق قانورك ايكنجي
بانده محرردر. محاكم شرعيه، بدايت
واستيناف محكمه لري ملغادر. چر محاكم.
محكوك [چر. محكوكات : قازيمه صورتيله
يايلان ايشلر .

محكوم [چر. محكم آلتنده اولان، محكمه دن
اولونمش اولان . = به : محكم وقرائي
ويرلش ، محكم كييمش . = عنيه : عليينه
محكم اولونمش ، دعوائى غائب ايتش .
= له : لهنه محكم اولونمش ، دعوائى قازامش .
محكي [چر. حكايه ايندلمش ، نقل وروايت
اولونمش ، مروي .

محمل [چر. يير ، مكان ، موضع ، مقام ،
لجاي . * نايمل : مناسب يرنده
اولمايان ، مناسب تيش . * محلي : يرلي . چر. محال .
محليل [چر. تحليل ايند ، اجزاسنى
ايبيران . حرامى حلال ايند .
محلول [چر. صاچ و صقالى تراس
اولمش .

محلول [چر. حل ايندلمش ، چوزلش .
بر اولودن . قفقه ويا ميريه
قالمش اولان (ميراث) : محلول او، تارلا .
* محلولات : بر اولونك زارنى اولماديغيچون
وقفه ويا ميريه قالدان ميراثى .
محله [چر. بر شهرك يلى باشلى بارچه لرندن
بهيرى . = لى : بر محله خلقتدن اولان .
= قاريسى : عارسى و تربيه سز قارى .

محمت [چر. مدح و ثنايه لائق حال
وحرکت . تشكر ، شكران .
چر. محامد .

محمدى [چر. حضرت پيغمبر آفنديمه
منسوب و متعلق .

محمل [چر. يوك ويا خسته طاشيمغه
مخصوص تسكره ، كوچوك قلبه ،
تخت روان . هر سنه جر مين محترمينه كوندر .

محكمه [چر. س. ايكي ويا دهها زياده
كيمسهر آراسنده ظهور ايند
اختلاف طرفيني ديكلمك صورتيله حل وحقلي به
حقنك اعطاسنى امر و حكم ايله ين بر ويا
بر قاچ حاكمدن تشكىل و تركب ايدوب
حكومتجه تعين اولونان محله ايفاي وظيفه
ايند هيئتك شخصيت معنويه سيدر . *
محكمه عمير : محكمه لردن ويرلش اولان
حكملري تدقيق ، مخالف قانون و اصول
كورده كلريني نقض و موافق بولدق لريني تصديق
ايلك اوزره تشكىل ايند بر محكمه عاليه در .
* آغير جزا محكمه سى : مرآب و اصلى
اولق اوزره ايكي به آرييلير ؛ جنابت دعوا .
لرينه باقار ؛ موقعيليك كثافت نفوسنه ،
ايشارك كثرته كوره تعدد ايدر . *
تيجارت محكمه سى : يالكز مواد تيجارويه يني
تدقيق ايله مكلفدر . * صلح محكمه لري :
صلح جزا ، صلح حقوق اولق اوزره
ايكي به آرييلير . حقوق قسمنده ايكي يوز
ليرايه قدر اولان حقوق و تيجارت دعوالري
كورولور . صلح جزاده كوچوك قباحت
وجرم دعوالرينه باقيلير . ايشارك چوق
اولديغي يرلرده جزا و حقوقه آيري آيري
حاكميلر باقار . * محكمه اصليه : ايكي يوز
ليرادن يوقاري حقوق دعوالرينه و بعض
كوچوك جرائدن يوقاري جرملره قابل تميز
اولق اوزره باقان محكمه در . ايشارك چوق
اولديغي يرلرده حقوق جزا و تيجارت دائره .
لرينه آرييلير . ايكي اعضا بر رئيسدن
عبارتدر . استنبولده يدي دانه واردر .
جزا قانوني حكمنجه اعدام و مؤبد سوركون
جزالرينه على الاطلاق آغير حبس و بش
سنه دن فضله حبس جزالريني مستلزم جرملره
عائد دعوالر اصليه محكمه لرينك جزا دائره .
لرنده و موجود هيئته ايكي اعضا ويا ملازم
دها علاوه سيله كورولور . هر اصليه محكمه سى
تؤزنده بر مدعي عمومي و لزومي قدر مستنطق
و اعضا ملازمي و مدعي عمومي معاوي بولنور .
* حاكم مفرد : محكمه كيك بعض يرلرده
محكمه اصليه تشكىلنه كافى حاكم وولونامايي

يلن هديه لر. دوه نك اوستنه قونان برنوع واسطه نقليه. ج. محامل.

محمود [ع.ص. حمدوشا وستايش اولونمش: محمودالحصال.

محموده [ع.ص. بيك كوز اوتى دنيلن نبات، سقمونيا.

محموديه [ع.ص. سلطان محمود زماننده باصلمش يكرى بش غروش قيمتمنده بر آلتون سكه.

محمول [ع.ص. بوكلنمش، حمل و اسناد اولونمش. ع.ص. موضوع دنيا

مسند اليه اسناد اولونان خصوصه دلالت ايدن لفظ، مسند، خبر، انسان حيواندر

جمله سنده انسان: مريض، حيوان: محمول در. [ع.ص. حاملته طوتولش، صيتمه لى،

صيتمه به طوتولش.

محمى [ع.ص. حمايه اولونمش، برينك تحت حمايه سنده بولونان.

محميه [ع.ص. (هدينه محميه دن). بويوك شهر، محروسه: محميه قسطنطينيه.

محن [ع.ص. ج. محنتلر. ب: محنت.

محدث [ع.ص. درد، مشقت، كلفت. حزن، غم؛ ألم، وجع. تعب، كلال.

مصيبت، آفت، بلا. * محنتزده: بلايه، مصيبت اوغرامش. * محنتسكده: محنت

چكيلن ير. * محنتكش: محنت چكن؛ مشقتله، آلمه ياشايان. ج. محن.

محو [ع.ص. يوق ايتمه، بوتون بوتون ازاله ايدوب آتري دن پراقابه.

ابطال، إلغا، ازاله، نسخ، فسخ. = ايتك، محويه يوروهك: باتيرمق؛ خراب

و برباد ايتك. = اولق: يوق اولسق، اورته دن قالمق، زائل و نابود اولق؛

باتق، خراب و برباد اولق؛ بوشنه كيتمك: بوتون املكرم محو اولدى.

محور [ع.ص. دونن شينك اورته سندن ايكن خط. = ارض: كره ارضك

ايكى قطب نقطه سندن كچديكى تصورا اولونان خط موهوم. ج. محاور.

محوسل [ع.ص. باشقه بر شينيه تحويل اولونمش، باشقه برشكل و يرلمش،

باشقه تورلو ياللمش. حواله ايدلمش، نقل، ترك و تسليم اولونمش؛ بوايش بكا محولدر.

محوسل [ع.ص. تحويل ايدن، دكيشديرن، باشقه تورلو ياپان.

محويت [ع.ص. كشيدي كوچوك طومه، هيجه صايه، تواضع.

محير [ع.ص. حيرته براقان، شاشيردان، موجب حيرت: غير عقوله؛

عقللره حيرت ويرن.

محيط [ع.ص. احاطه ايدن، هر طرفدن قوشادان، صاران. يوس يو.

وارلاق برچيزكى ايله چورلمش دوز سطح، دائره، محيط دائره. بحر: = چوق بويوك

ديز: كره ارضه بش بويوك بحر محيط واردور. [ع.ص. احيا ايدن، جان ويرن،

محى جانلانديران، ديريلتن.

مح [ع.ص. ايليك. مغز، دماغ، نخاع. شوكى ويا نخاع شوكى: مردار ايليك. ايچ، لب، اوز، خلاصه.

مخابر [ع.ص. خبر و يروب آلان، مكتوب. بلاشان: غزته مخابرى.

مخابره [ع.ص. خبرلشمه، مكتوبلاشمه: هر وقت مخابره ايدرز.

مخادعه [ع.ص. بربرينه حيله كارلى ايتمه، برينى آلتاغنه چاليشمه.

مخادعت [ع.ص. برينه دوستلق كوسترمه؛ مخالفت، مصادقت.

مخاديم [ع.ص. ج. مخدوملر. ب: مخدوم.

مخارج [ع.ص. ج. مخرجلر. ب: مخرج.

مخازن [ع.ص. ج. مخزنلر. ب: مخزن.

مخاصم [ع.ص. ص. غوغا ايدنلردن برى: دول مخاصمه: حرب ايدن دوللر.

آرالرنده دعوا اولان ايكى طرفدن برى. تذهيه: مذ. مخاصمين، مؤ. مخاصمتين.

ج. مخاصمين.

مخاصمه [ع.ص. دشمنانق ، خصوصت . دعوی ، محاکمه . عرده ، نزاع ، منازعه ، مشاجره ، جدال ، مجادله . جم. خاصات . * إعلان خاصات : إعلان حرب .

مخاص ع.ص. طوغورمه آغریسی .

مخاط [ع.ص. سوموک وبلغم کبی لزوجلی مایع .

مخاطب [ع.ص. برینه سوز سویله ن ، توجیه کلام ایدن .

مخاطب [ع.ص. کندیسنه سوز سویله ن ، صرفده ایکنجی شخص .

مخاطبه [ع.ص. سوز سویله ، برینه خطاب ایته .

مخاطره [ع.ص. نفسی ، حیاتی تهلکه یه قومه . جان قورقوسی ، تهلکه .

مخاطی [ع.ص. مخاطه منسوب و متعلق ، سوموک قیلدن .

مخافه [ع.ص. قورقو ، خوف ، خشیت ، هول . مخافه الله : الله قورقوسی .

مخالب [ع.ص. جم. مخلبلر ، بیریمی قوش ویا جانوار پنجه لری .

مخالصت [ع.ص. برینه قارشى خلوص ایله معامله ، صمیمی محبت .

مخالطه [ع.ص. کوروشمه ، دوشرب قالمه ، اختلاط ، معاشرت ، مؤالفت .

مخالف [ع.ص. موافق و اویغون اولمایان ، ضد ، عکس .

مخالفت [ع.ص. قارشو قومه ، بریله او- یوشاماها ، ضد کیتمه . ضدیت .

مخبر [ع.ص. خبر ویرن . بر غزیه یه اوتهدن بریدن حوادث طولایان .

مختار [ع.ص. انتخاب اولونمش ، سچلمش ؛ کندی اراده سی النده اولان ،

ایستدیکی کبی حرکت ایدن ؛ ممتاز . سچن ،

انتخاب ایدن . س. محله ویا کوی ایشلرینه باقق ایچون انتخاب اولونان ذات . * مختاریت :

مختار اولانک حالی .

مخترع [ع.ص. اختراع ایدن ، مخیله قوتیله اورتیه یکی برشی

چیقاران ؛ یکی برشیئی ایلاک تصور ایدن ، میدع ، کاشف ، موجد ؛ کوتنبرغ صنعت طبعک مخترعیدر . جم. یالان وساثرما ویدوران .

مختص [ع.ص. خاص ، مخصوص ، متخصص ، متعلق ، منوط ، مفرد ، خصوصی ، انفرادی .

مختصر [ع.ص. اختصار اولونمش ، قیصر ، مجمل . * مختصراً : مختصر بر

صورتده ، قیصرجه ، تفصیلاتسز .

مختفی [ع.ص. اختفا ایدن ، کیزله ن ، صاقلانان ؛ صاقلی .

مختل [ع.ص. نظام و ترتیبی بوزولمش ، قاریشمش ، بوزوق . عقلی

اویشامش اولان .

مختللس [ع.ص. اختلاس ایدن ، سرعتله قیزلیجه چالان .

مختلط [ع.ص. قاریشیق ، باشقه باشقه جنسلره منسوب اجزا و افراددن

مرکب : مختلط محکمه ، مختلط قومیسون .

مختلف [ع.ص. اختلاف ایدن ، باشقه ودرلو ودرلو اولان ،

بر برینه اویعیان : مختلف مسئله لر . قیه :

حقنده اختلاف ایدلمش ، اویوشولامایان .

مختمر [ع.ص. اکشیموب قیاران ، قانیان (خور ، شیرا) .

مختنق [ع.ص. اختساق ایدن ، نفس آلامایان ، بوغولان .

مختوم [ع.ص. مهرلی ، مهرلشمش .

مختون [ع.ص. سنت اولمش .

مخجل [ع.ص. برینی اوتاندیران ، برینک یوزخی قیزارتان .

مخدر [ع.ص. اویوشدیران ، منوم .

مخدره [ع.ص. ارككرك نظرندن اسیر- كنمش اولان قیز ؛ اهل پرده

و عقیف قادین . جم. مخدرات .

مخدش [ع.ص. تخدیش ایدن ، طیرمالایان . مضطرب ایدن ؛ مخدش اذهان .

مخلوق [ع.ص. خلق اولونمش، ياراداش، يوقدن وار ايدلمش. س. يارا. دلش شي، حيوان، انسان.]

مخلی [ع.ص. تخليه ايدن، بوشالدىن، تخليه الهوا: هوا سنى بوشالدىن.]

مخمر [ع.ص. اكشيه رك قبارمش، مايه لاش. شرابدن سر سله مش.]

مخمس [ع.ص. بش مصر اعلى قطعه. بش لاضلعلى شكل. بشلى.]

مخمز [ع.ص. تخمين ايدن، قيمت و بها بيجن، استيماتور.]

مخمور [ع.ص. شراب بخاريه حالا سرسم اولان. اويقودن سر سله مش.]

مخروش [ع.ص. سرخوش كوزى كې سوزكون: چشم مخمور. تر. ح. سرخوش كې، مستانه.]

مخزلق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مخزورلىق [ع.ص. سرخوشلقدن متولد خفيف سر. سمالك، اويقو سر سملكي. * مخزورلىق.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مذ [ع.ص. اوزاعه. اوزاعه. البنى اوزون اوقومه. ياعه، سرمه. دكيز صولرى.]

مدبرانه : مدبره یا قیسه جق صورتده ، کمال تدبیر ایله .

مَدَّتْ [ع.ص. بر شئیئک دوام ایتدیگی مدت] زمان امتداد : مدت عمرنده . زمان ، وقت ، هنگام : بر مدت صوکره ینه کلدی . وقت معین ، وعده : بوستندک دها مدتی کلدی . چه ، مدد .

مَدَح [ع.ص. آیلکنی ذکر ایدوب ثنا ایتمک] . — ایتمک : بر شخص ویا شئیئک مزیت و قیمتنی یوکسلاسمک ایچون سوز سویلک .

مَدَحَتْ [ع.ص. مدح و ثنا ، اوکجه . مدحه لائق ایش ، فعل] .

مَدَخَر [ع.ص. ویا مدخر . بریکدیلمش ؛ مدخر ط- ویا انوب صاقلانمش ؛ مدخر اوزاق] .

مَدَخَل [ع.ص. کیریلجه-جسک یر ، قاپو ؛ یا شلا نفعیج ، دیباجه ، فاتحه ، مقدمه ، استهلال . قاریشمه ، تأثیر و تشویق ، یارمق : اونک بو ایشده مدخل یوقدر . ذی : — ایشه قاریشمش اولان ، ایشده یارمغنی اولان ، مشترک ، مدخلدار . چه ، مدخل .

مَدَخُول [ع.ص. کیزلی بعض قصورلری فکراً معلول ارلان ، ضعیف العقل] . — بها : کندیسنه معامله زوجیه ده بولونولمش ؛ غیر-بها : معامله زوجیه ده بولونولماش . مَدَد [ع.ص. یاردیم ، إمداد ، معاونت ، مظاهرهت ، عون ، نصرت] .

مدد یار رسول الله . — خواه : یاردیم ایسته بن . — رس ؛ یار دیمه بیتیش ، یار دیمچی . — کاره معین ، یار دیمچی . آیواه ، یازیق ، آلمان ، حیف . مَدَر [ع.ص. إدار و سائره فی بول آقیدان مدرر یا کلیدشدر] .

مَدَرَج [ع.ص. یول ، طریق . کچی یولی ، چه ، مدارج] .

مَدَرَس [ع.ص. درس ویرن ، معلم ، علومه درس اووقودان خواجه . علمائک بر رتبه مخصوصه سی . * مدرسات : معلمائک خواجه لقی . چه ، مدرسین] .

مَدَارَسَه [ع.ص. بر برینه درس ویرمه ، درس آلوب ویرمه] .

مُدَافِع [ع.ص. مدافعه ایدن . تعرضه قارشى برینى ویا بر یری حمایه و محافظه ایدن] .

مُدَافِعَه [ع.ص. هجوم و تعرضه قارشى برینى ویا بر یری حمایه و محافظه] .

مُدَام [ع.ص. ویا مدامه . شراب ، می ، صبا ، باده . دائم ، باقی ، سورکلی ، غیر منقطع : ذوق مدام] .

مُدَانِی [ع.ص. یقین ، قریب ، شبیه ، نظیر . بی- : آشسز] .

مُدَاوَاة [ع.ص. برخسته لغی یکمکه صاوا- شمه ، خسته یه باقه ، علاج ویرمه] .

مُدَاوَلَه [ع.ص. دیکشهرک بر برینى تعقیب ایتمه . بر شئی صیق صیق یاپه ؛ آلدن کچیرمه . آلوب ویرمه ، تعاطی : مداوله افکار] .

مُدَاوِم [ع.ص. ایشنه منتظماً کیدن ، دوام و ثبات ایدن ، مواظب ، ثابت ، مصر ، مستمر] .

مُدَاوَمَتْ [ع.ص. ایشنه منتظماً کیدوب ایتمه ، مواظبت ، استمرار ، إصرار : ثبات ، صبر ، عزم ، مکانت] .

مُدَاوِی [ع.ص. برخسته یه باقان ، علاجلر ترتیب ایدن طبیب مداوی] .

مُدَاهِن [ع.ص. برینى یوزینه قارشى مدح ایدن ، طالقانوق] .

مُدَاهَنَه [ع.ص. برینى یوزینه قارشى مدح ایتمه ، مدارا ، طالقانوقلق] .

مُدَايِح [ع.ص. چه ، ویا مدایح ، مدح و ثنایه لائق اولان أفعال و حرکات] .

مَدَائِن [ع.ص. چه ، ویا مدائن . مدینه لر ، شهرلر ، ب : مدینه] .

مَدِر [ع.ص. کیرییه دونن ، قاچان . طالعیز ، بدبخت ، دوشگون] .

مَدِر [ع.ص. تدبیر ایدن ؛ ایشلرینک آری کیمه سیچون لازم کن شئیئک لری ، آسیانی آلدن دوشونوب ترتیب ایدن ، دور آندیش ؛ بر ایثی اداره ایدن] . *

مَدْرَسَه [ع.ص. درس اوقونان محل ؛ طلبه علومك ياتوب قالدقذرى ودرس چايشدقلى ير ، بنا . — نشين : مدرسهده اوطوران . ج. مدارس .

مَدْرَك [ع.ص. إدراك ايدن ، ايرن ، يتيشن . كمال بولان . بلوغه ايرمش ، بالغ ، رشيد . عقلی ايرن . * قوة مدرکه : آکلامق ، إدراك خاصهسى .
مَدْعَا [ع.ص. ويامدعى . إدعا اولان شى ؛ عليهنده دعوا اولان ماده . — عليه : دعوى ابتدئى شى . * مدعيات : إدعا اولونان شىتلر .

مَدْعُو [ع.ص. دعوت اولونمش ، چاغبرلمش ، دعوتلى . ج. مدعوين .

مَدْعَى [ع.ص. دعوا ايدن ، إدعا ايله ين ؛ دعواچى . — عومى : حقوق عوميه نامنه إقامة دعوا ايدن .

مَدْعَم [ع.ص. إدغام اولونمش ، عريجهده پان يانه بولونان بربرينك عيى ايكي حركت تشديد ايله برلشمهسى : مدد يرينه مدكبي .

مَدْفَع [ع.ص. طوپ . ايتمكه يارايان هر آلت . ج. مدافع .

مَدْفَن [ع.ص. يرآلتنده حبوبات حفظنه مخصوص محل . اولولرى كومد . كلرى محل . دىغروسى فانك كسريله در . ج. مدافن .

مَدْفُوع [ع.ص. دفع اولونمش ، إعطا ايدلمش ، ويرلمش . ج. مدفعوات : ويريلن مبالغ ، صندوقدن چيقان پارا ، صرفيات .

مَدْفُون [ع.ص. دفن اولونمش ، كومولمش ؛ كنچ مدفون .

مَدْقِق [ع.ص. تدقيق ايدن ، اينجهدن تحقيق ايدن . * مدققانه : مدقق اولانه ياقبشه حق صورتده ، اينجهدن اينجهيه آراشديرارق . ج. مدققين .

مَدَلَّل [ع.ص. دليل ايله إثبات اولونمش ؛ معناسنده قوللانيلورسهده بو كلهك عريجهده معناسى نازلى بويوتولمش (چوقق) ديمكدر .

مَدْلُول [ع.ص. كوستريلن ، دلالت اولونان ، معنى ، مفهوم ، مآل .

مَدْن [ع.ص. ج. مدينه لر ، مملكتلر ، شهرلر . ب : مدينه .

مَدَنَى [ع.ص. شهرلى ، قصبهلى . بر شهر تربيهلى ، نازك ، ائى تربيه كورمش . افرادك آزالرندهكى ايشلره تعلق ايدن : قانون مدنى . مدينه منوره اهليندن ، مدينه منسوب . * مدنيت : مدنى اولانك حالى ، مدنى برجميتك اينجه ليكلرله علوم و صنايعنه واقف اولارق ياشايش .

مَدَوَّر [ع.ص. يواورلاق ، طوپ ، كره ، دائر ، مستدير ، دائره وحلقه شكلنده . غل . دور اولونمش : مدور اهلراك .
مَدَوَّر [ع.ص. دونديرن ، چويرن ، تدوير ايدن .

مَدَوَّن [ع.ص. يازلمش ، قيد ايدلمش ؛ جمع و ترتيب اولونمش . * مدونات : يازلمش ، جمع و ترتيب ايدلمش اولان شىتلر .
مَدَه [ع.ص. آلفك اوستنه قونان و اوقى اوزون اوقونان إشارت . ب : مد .

مَدْهَش [ع.ص. حيرته براقان ، محير ، عجيب ، غريب . غل . اوركودن ، قورقودان ، دهشت ويرن .

مَدْهَوَّش [ع.ص. حيرته دوچار اولمش ، شاشمش قالمش ، مهوت ، حائر ، حيران ، متعجب . غل . قورقش .

مَدَى [ع.ص. ت : مهده . حد ، نهايت ، منتها ، غايه ، آخر . * مدى الايام : دائما . * مدى البصر : كوز ايرى ، كوزك كوره بيلديكى قدر . ب : مد .

مَدِيد [ع.ص. چوق سورن ، اوزون ، طويل . عروضده بر بجر .

مَدِير [ع.س.ص. اداره ايدن، باقان، چورن؛ اداره ايتمه هقتدر اولان . بر ناحيه نك ايشلرته باقان ملكيه مأمورى . بر دائره نك ويا هر هائى بر مؤسسه نك ايشلرته چورن ذات : باقعه مدبرى . * مدبريت : مدبرك، مدبرك صفت ووظيفه سي؛ بر مدبرك اداره ايتمه كده اولدينى دائره ، مؤسسه ويا ملكيت : فابريقه مدبريتى ، ناحيه مدبى . ج. قا. مدبران .

مَدِينَه [ع.س.ص. شهر، قصبه . مدينه منوره؛ روضه مطهره نك بولوندينى بلده مباركه . مدينه السلام : بغداد . ج. مدائن، مدن .

مَدْيُون [ع.ص. بورجولو ، دينى اولان ، ويژه چكلى ، دائن مقابلى .

مَذَاب [ع.ص. آويدلش، اذابه اولونمش؛ معدن مذاب .

مَذَابِج [ع.س.ج. مذبخر، حيوان كسيلن يرلر . ب : مذبج .

مَذاق [ع.س. طاماق ، طات مركزى .

مَذَاكِرَه [ع.م. برشى حقنده تعاطى ويره . شاكر دانك كندى كنديلرينه درسلىنى مطالعه ايتسى . - جى : مذاكره اثناسنده طلبه نك مشكلاتى حل ايدن .

مُذَال [ع.س. اوزون آنسكى (البسه) .

مَذَاهِب [ع.س.ج. مذهبلر . ب : مذهب .

مَذْبَج [ع.س. حيوان ويا قربان كسيلن محل، سلخخانه . مذبجده دئير .

مَذْبَذِب [ع.ص. تردد ايدن ، متردد ، بر قرار ويژه مين ، متخير .

مَذْبُوح [ع.ص. ذبح اولونمش ، كسلمش، بوغازلامش .

مَذَكَّر [ع.ص. اركك اولان ؛ كنديسنده ارككلك فرض ايديلن .

مَذَكَّرَه [ع.س. مرجعه ويره ملك اوزره برشى حقنده يازيلان كاغد .

مَذَكُور [ع.ص. ذكر اولونمش ، ذكر وبيخى پشمش ، ديديكمز .

مَذَكَّت [ع.س. اعتبارسزلى ، دناقت ، آچاقلىق ، آشايلىق ، ذلت .

مَذَمَّت [ع.س. عيبلامه ، شايان تقبيح اولان فعل وحركت . قصور ، نقصان ، عيب ، قباحه .

مَذْمُوم [ع.ص. ذم و تقبيح اولونمش ؛ غير مقبول ، مستحق .

مَذْنِب [ع.ص. كنهكار ، مجرم ، كناه ايشلرين ، آثم ، صوجلو .

مَذْهَب [ع.س. اعتقاد ، دنى فكر . طوتولان يول ، طريق؛ مسلک، طرز حركت . دين ؛ بر دينك باشليجه شبيهسى : مذهب حنفى .

مَذْهَبِي [ع.ص. يالديزلامش، آلتين صوييله تزيين اولونمش ، يالديزلى .

مَذْهَبِي [ع.س.ص. تهذيب ايدن ، آلتين ورقى ياپيشديرارق تزيين ايدن .

مَذَكَّل [ع.ص. علاوهلى ، اكلى . آلتنه جوابى يازلمش . * مذيلا :

آلتنه جوابى يازارق . * مذيلات : ضم وعلاوه ايديلن شئلر .

مُصَرِّع [ع.ص. آجى : كل مر دواء . س. بر نوع صمغ .

مُصَرِّع [ع.س. آدم ، اركك . ميمك اوج حره كسى ده جائز دو . مؤ. مرأة .

مُصَرِّعَات [ع.س. كنديسنده اولمايان بر فضيلتى ويا نجيب برهسى وارمش

كى كوسترمكدن عبارت عيب وقباحه ، ربا ، مداهنه ، مداوا .

مُصَرِّعَات [ع.س. آيينه ، آينه . ج. مرآيا .

مُصَرِّعَة [ع.س. انصافسزجه آلتان فائض . جى : فاحش فائضله ياره

اقراض ايدن . اصلى مالى كارله صاعه .

مُصَرِّعَة [ع.س. مغريده درويشله ويره ين اسم . زاهد . ج. مرابطين .

مُصَرِّعَات [ع.س.ج. مرهله ، كرهله ، دفعهله ، ب : مره .

مُصَرِّعَات [ع.س.ج. مرتبهله ، درجهله .

ایچون حکمه به مراجعت ایتمه ؛ حکمه ده
مخایمه اوله .

مرافق [ع.ص. یولداشلق ایدن ، برلکده
بولنان ، رفاقت ایدن .

مرافقت [ع.س. آرقداشلق ، یولداشلق ،
برلکده بولونمه .

مراق [س. بر شیئی اوکره نمک ، بيلمک
آرزو ، هوس ، مبتلا : دانسه پک مراق
واردر . بر شیئک آرایوب آیینسی بولمق
قافوسی : توتونه مراق واردر . قورونتو
تلاش ، وسوسه : قیزنک خسته لغی مراق
ایدیور . کچمش بر آجینی تخطردن
مقولد کدر ، حزن . قره سودا ، خفیف
دللیک . = صارمق : آرزو وهوس ایتمک .

مبتلاشی اولمق . * مراقه طوقونمق ، مراق
قالقمق : کچمش بر آجینی تخطرله مأیوس
و متأثر اولمق . = کتیرمک : قره سودایه
طوقمق ، برآز عقلی اویناتمق . * مراد
قلانمق : قورونتو و تلاش ایتمک ، شهبه
ایدوب قوروقمق ، * مراقلی : افاق بر
شیئدن تلاشه دوشن ، اولور اولماز شیئدن
وسوسه ایدن ، عقلی پک یزنده اولمایان ؛
هرشیئی اوکره نوب بيلمک ایستین ؛ بر
شیئک آیینسی آرایان ، دوشکون ، مبتلا ؛
چابوق متأثر اولان .

مرأقه [ع.ص. حفظ ایتمه . کوزتمه .
انفسینی کلیاً طاعت و عبادته
حصر ایتمه ، اللهدن قورقما . = یه وارمق :
ماسوادن قطع علاقه ایله حقه توجه ایتمک .

مرأقد [ع.س.ج. مرقدلر ، مرادرلر .

مرأکب [ع.س.ج. مرکبلر . ب : مرکب .

مرأکز [ع.س.ج. مرکزلر . ب : مرکز .

مرام [ع.س. آرزو ، ایستک ، مراده
مطلوب ، مطمع ، نیت ، امثیه ،
تمی ، مقصد : اونلکد . آلبت بر مرامی
واردر . ج. مرامات .

مرائی [ع.س.ج. مرشیلر . ب : مرثیه .

مرأجعت [ع.م. کری دوغمه ، رجوع ،
عودت . بر شیئ قویارمق
ایچون برینه سوز سولمه ، خطاب ایتمه ،
یالوارمه . یاریم ایستمه کیتمه ، ایستمداد .
آکلامق و ایستفاده ایتمک ایچون برکتایه
ویا بر آدمه الخ . باش اومه ، طانیشمه ،
آرامه کیتمه : یامدیئک کلهلر ایچون
لته مراجعت ایت ؛ خسته اولانلر
دوقتوره مراجعت ایتملدرلر .

مرأجل [ع.س.ج. مرحلهلر ، بر کونلک
یوللر . ب : مرحله .

مرأجم [ع.س.ج. مرحمتلر ، شفقتلر .

مراد [ع.س. ایستحصالی آرزو ایدیلن شیئ ،
ایستک ، خواهش ، دلخواه ، کام ،
قصد ، مقصد ، مقصود ، مرام ، مطلوب ،
مطمع ، امثیه ، منوی ، غرض ، غایه .

مرادف [ع.ص. باشقه بر کله ایله عینی
معناده اولان ، مترادف .

مرار [ع.س.ج. مرهلر ، دفعهلر ، کرهلر ،
ب : مره . * مراراً : بعضاً ،
آرا صره ، وقت وقت ، أوقاتاً ، أحياناً .
مرأرت [ع.س. آجیلیق ، تلخی حلاوت ک
ضدیی . بحر . آسف ، غم ،
کدر . ج. مرارات .

مرأسله [ع.م. مکتوبلاشمه ، مکاتبه ،
مخاطره . وقتیه قضائک نواب
تعینی ایچون یازدقلری رسمی مکتوب .

مرأسم [ع.س.ج. مرسوم ک جمعیدر . بز
رسمک جمعی اوله رق قوللانوروز
رسمی معاملهلر ، معتاد اولان آیینلر .
تکلف ، کوستیش . ب : رسم ، مرسوم .

مرأصد [ع.س.ج. مرصدلر ، رصد مخصوص
یرلر . ب : مرصد .

مرأعات [ع.س. رعایت و حرمت ایتمه ،
صایعه ، التفات ، إعتبار .

مرأفعه [ع.س. برینی حاکمک حضورینه
جلب ایتدیرمه ، فصل دعوی

پاره وسائرہ ؛ برسفینہ نك ضابطان وافرادی ؛
بریرا چون آیرلش افراد وسائرہ ؛ ایکنجی
قون اوردو مرتباتی .

مرآتیه [ع.س. درجه ، باصامق ، طبقه .
رتبه ، پایه ، منزلت ، منصب ؛
عائی مقام ، منزلت سنیه . قدر ، مقدار ،
درجه . چه ، مراتب . * سلسله مراتب ؛
رتبه صرہ سی . * سلسله مراتبه رعایت
ایتمک : رتبه صرہ سی کوزمک . * علی
مرآتیم : رتبہ لریته کوره ، رتبه صرہ سیله .
مرآتیل [ع.س. اولدن ترتیب ایتمه دن
درجہ لریته سوز ویا شعر سیله یں .
حاضر جواب .

مرآتیه [ع.س. رجا ایدن ، امید وار
مرآتیه اولان ، اومان ، آرزو کش .
مرآتیه [ع.س. دین اسلامی ترک ایدرک
آخر بر دین قبول ایدن .

مرآتیه [ع.س. وقتیه علوفه خوار
اولانلره ویرلن اسم .

مرآتیه [ع.س. رسمی چیقمش ، مرسوم ،
مرسوم مصور ویا بر خط ویا شکلک
بر سطح اوستنده کی رسمی معناسیله مرتسم
شاقولی ، مرتسم افقی کی تعبیرلده قوللا
نیورسه قده عربجهده اترتسم مصدرنک
جنابحقه یالوارمق ، اطاعت کی بوسبوتون
باشقه برمعناسی واردو .

مرآتیه [ع.س. ارنشاح ایدن ، صیزان ،
حسن اولونماز طرزه آقان .

مرآتیه [ع.س. رشوت قبول ایدن ، رشوت
الارق ایش کورن .

مرآتیه [ع.س. (ت : مرتزا) . انتخاب
اولونمش ، بکنلمش ، سچلمش .

مرآتیه [ع.س. تیره یں ، اورکن ، قورقان ،
مضطرب ، هیجالی .

مرآتیه [ع.س. شدتلی برهیچاندن بوتون
وجودیله آتی تیره یں .

مرآتیه [ع.س. یوکسه لن ؛ یوکسک ،
رفیع ، بلند ، یوجه .

مرآتیه [ع.س. بویوک دیرک . آتی = ظن
ایتمک : چوق چاهل او .

مرآتیه . خفیف و موقت تعمیر .

مرآتیه [ع.س. (برجسمک) یومشاقلی
اولا کیلوب بوکوله خاصه سی .

مرآتیه [ع.س. چه ، هرملر . ب : مرهم .

مرآتیه [ع.س. چه ، مراتلر . ب : مرآت .

مرآتیه [ع.س. مرآتیک ایتمه ، قلبده او
لانک غیری ناسه اظهار ایتمه .

مرآتیه [ع.س. ریا کار . ایکی یوزلو ، ایچی
طیشی کی اولمایان . * مرآتیه :
ایکی یوزلیکله ، ریا کارجه سته ، ریا کارانه .
* مرآتیک : ایکی یوزلیک ، ریا .

مرآتیه [ع.س. طاتلی ایچنده قاینادیلوب
برلکده حفظ اولونان میوه .

مرآتیه [ع.س. دوت کوشه لی ، دوت
ضلعی . کندی مثلیله ضرب

اولونمش (عدد) . س. دوت کوشه لی ،
دوت ضلعی شکل ، برعددک کندی مثلیله
ضربندن حاصل اولان مقدار .

مرآتیه [ع.س. ربط اولونمش ، باغلانمش .
بیتیشیک . ایلشدرلش . عائد ،

منسوب . متوقف ، منوط ، وابسته .
تابع ، برینه تبعیت ایدن . * مربوطات :
برشیته مربوط ، عائد ویا تابع اولان دیگر
شیئرلر . * مربوطیت : بیتیشیکلک ؛ تابعیت ،
عائدیت ، منسوبیت .

مرآتیه [ع.س. چوقق تعلیم و تربیه ایدن .

مرآتیه [ع.س. ایری ، ثقیل و قورقونج .
خبیث ، مردار ، اوغورسز ؛

بونه مرت شیء ایش ؛ براق شو مرتی .
س. قادین ، مرأة ، اصلی : مرءه . ب : مرید .

مرآتیه [ع.س. ترتیب ایدن ، حاضرلایان ،
صره یه قویان . مطبعمده دوکمه
حروفات ایله یازی دیزن .

مرآتیه [ع.س. ترتیب اولونمش ؛ صرہ یه
قونمش . اویدورلش ، قورلش .

تعیین و تخصیص اولونمش . * مرتبات :
معینات ، تخصیصات ، تخصیص اولونمش

مرتبک [ع.ص. اورتکاب ایدن ، کناه
و قیاحت اولان شیئی، قبول
ایدوب اجرا ایله یین ، رشوت آلان .

مرتبک [ع.ص. وفات ایدن برینک عاصنی
تعداد و ذکر ایدن حزین شعر
و بائطق. = خوان : مرثیه او قویان . ج. مرثی .

مرتبک [ع.ص. چاپر ، چنلک ، مخضره .
ج. مرهج . قاریشیق ، انتظار .

مرتبک [ع.ص. خلل ، اختلال ، اضطراب ،
هیجان ، فتنه ، هرج . بومعه ناده رانک
فتحه جا نژدر . هرج و = : قارمه قاریشیق ،
آلت اوست ، زیر و زیر ، اورتلق هرج
و مرهج اولدی .

مرتبک [ع.ص. دکردن چیقاریلان معلوم
قیمتدار قرمزى ماده : بیاضی
قاراسی ده اولور . ص. مرجاندن یاپیش :
مرجان تسبیح .

مرتبک [ع.ص. ترجیح ایدیش ، دهاقیمتلی
عد اولونمش ، دیکرندن اوستون
طوتولمش : الکتریق غازه مرجحدر .

مرتبک [ع.ص. دونوله جک محل ، مراجعت
اولونا جق یر . ج. مراجع .

مرتبک [ع.ص. اوفق و یو و اولاق یاضی
برحمه ، عدس . * ج. مرجکی
قرونه و برمه : ایشی پیشبرمه ، ایدورمق ،
سویشمک ایچون آکلاشمق .

مرتبک [ع.ص. اموولان ، امید ایدیلن ،
بالوارارق ایستیلن .

مرتبک [ع.ص. صفاکلدیکر ، صقلمایکر ؛
پکی ، باش اوستنه .

مرتبک [ع.ص. بر سونده قطع ایدیله جک
مسافه ، قوناق منزل ، مراحل .

مرتبک [ع.ص. آجیمه ، رحم ، فقرایه رحمت .
* مرحتمز : قاتی یورکلی .

مرتبک [ع.ص. وفات ایدوب رحمت خدایه
واصل اولمش اولان .

مرتبک [ع.ص. اذلی ، رخستی ؛ هر
درلو حرکت مآذون ایلیجی .

مرتبک [ع.ص. آرمی پیدقووسی .

مرتبک [ع.ص. صوک حرفی ترک و إسقاط
اولونمش کله .

مرتبک [ع.ص. آدم ، انسان . آر ، ارنک ،
رجل . = خدا : ولی ، عارف

مرتبک [ع.ص. یکت ، بهادر ، شجیع ؛ جمیلی ،
فضیلتی ، ناموسلو ، سوزنده طورور .

مرتبک [ع.ص. آلقاق ، جبین ، قورقاق . * مردانه :
ص. مرده مخصوص ویا لائق ، جسورانه ،
بهادرانه ؛ ح. مردهجه ، ارنکجه ، مرد
اولانه یا قیشیر و رتده ؛ ص. اسطوانه شکلنده
اولان شیء ، یوفقه آچیلان قالین و قیصه
اوقلاوا . = باز : اوروسپو ، فاحشه .

مرتبک [ع.ص. تام ارنککله .
شجاعت ، بهادرق ؛ حیت ، انسانیت ،
ناموسکارلق . * مردی : مردک . ج. مردان .

مرتبک [ع.ص. اولمش ، وفات ایش . =
اولدی : کبردی (حیوان) .

مرتبک [ع.ص. پیس ، ملوث ، ناپاک ؛
مردارایش . = لاق : پیسلمک .

مرتبک [ع.ص. پیسک ، لوث .

مرتبک [ع.ص. یکتک ، جسارت ،
مردانگی] مردک ، بهادرق .

مرتبک [ع.ص. انسان ، بشر ، آدم . =
آزار : انسان ایجیدن . =

خوار : انسان یین . = کش : آدم اولدیرن .

زاد : بنی آدم ، آدم اوغلی . = کریز :
انسانلردن قلاچان ، کیمسه ایله الفت ایتک
ایسته مین . ج. مردمان .

مرتبک [ع.ص. کوچوک آدم ، کوز
بیک ، انسان العین .

مرتبک [ع.ص. رد و دفع اولونمش .
قوغولمش . چورودلش . ملعون .

مرتبک [ع.ص. کوچوک چکر دکلی سیاه
برآریک : مردم آریکی .

مرتبک [ع.ص. اولمش ، اولو ، میت . =
دل : قلبی اولمش ، حسسز .

مرتبک [ع.ص. سنک : قورشوندن چیقان بر ماده ،
حامض اسرب . = شوی : اولو بیقایان .

مرتبک [ع.ص. یر ، زمین ، ارض . سینور ،
حدود . = بان : حدود بکجهیسی .

تشکیل ایدن ألفاظك وزن و قافیه جه بربرینه
توافقندن عبارت بر صنعت ادبیه : شاه
ما-كوت عرش پایه - ماه-جبروت فرش سایه.
[ع.س. علت ، خسته-لق ، کفیس-
مَرَض لک ، درد ، بلا . * مرضی :
خسته-لغه منسوب و متعلق . چه . امراض .
مَرَضًا [ع.س. چه . مریضلو ، خسته اولانلو .
ب : مریض .
مَرَضًا [ع.س. رضا ، قبول ، موافقت ؛
مراد ، مرام ، خاطر ، کیف .
سرور ، حبور ، محظوظیت . * ایتفاء
لمرضاة الله : الله رضاسیچون .
مَرَضِع [ع.س. سود ویرن ، اخیزن ،
آمده چو جفی اولان (آنا) ،
امریکلی قادین . چه . مرضعات ، مرضع .
مَرَضِعَه [ع.س. سود آنا . چه . مرضعات .
مَرَضِي [ع.س. رضا ، خشنودلق ، برینك
راضی اولدینی ایش .
مَرَطُوب [ع.س. رطوبتی ، یاش ، نملی ،
المصلاق .
مَرَعَا [ع.س. ویا مرغی . حیوان اوتلا نیلان
یر ، اوتلاق . چه . مرغای .
مَرَعُوب [ع.س. رعب ودهشته کرنلار ،
قورقش ، اوزكش .
مَرَعِي [ع.س. حرمت و رعایت اولونان .
الخاطر : خاطری صایلان .
مقبول و معتبر ، حکمی جاری : مرغی
اولان قرائین و نظامات .
مَرَع [ع.س. چایر . * مرغزار : یشیلکی
چوق یر ، چنزار ، چایرلق .
مَرَع [ع.س. قوش . - ایلی : روح ،
نفس ناطقه . * مرغاب : اوردك .
* مرغانه : قوش یومورطه-سی . * مرغباز :
قوش بسلوب تربیه ایدن ، قوشباز . -
روز ، - زر ، - زرین بال ، - زرین
پر : کونش . - باغ ، - بام ، - چن
- خوشخوان ، - سحر ، - شب آهنگ
- شبخوان ، - شبخیز ، - صبح : بلبل .
- زرین : سوکاون . - سلیمان : هدهد
قوشی . چه . مرغان .

مَرَزَنْجُوش [ع. ف. س. مرزنجوش .
حبق الفیل ، سمسق ،
عنقر دخی دنیلن قوقولو بر نبات ؛ مارژوان .
مَرَزُوق [ع.ص. رزق ویرلش ، بختیار ،
مسعود ، طالی باور .
مَرَسَا [ع.س. ویا مرغی . لیان ، کینک
دمیرایه-جکی محل . چه . مرغی .
مَرَسَات [ع.س. کچی دمیری ، لشکر .
چه . مرغی .
مَرَسَل [ع.ص. ارسال اولونش ، کو-
ندرلش . رسول . پیغمبر .
- ایله : کئندیسنه بر شی کوندیرلن .
مَرَسِل [ع.ص. ارسال ایدن ، کوندون ،
یوللایان .
مَرَسَلَات [ع.س. چه . کوندیرلش شیلر ،
کوندیرلن مکتوبلو و امانتلر .
مَرَسَم [ع.ص. ترسیم اولونش ، یازلش .
چیزلش . چیز کیلی (قاش) .
مَرَسُورِزَه [ع.س. مختلف رنگده جلای
بر نوع پاهوق اییلیکی .
مَرَسُوم [ع.ص. بر رسم و صورت آلمش ،
اشارتلمش ، مطبوع ، مرتب ،
مسنون . ع.س. امر ، اراده ، فرمان ،
حکم ، توصیه (وصیه) ؛ قضا و قدر ،
تقدیر ، مقدر ، مقدر . چه . مراسیم ، مراسم .
[ع.س. تشکر ایدرم مناسنه
مرغی اکنان فرانسجه بر تعبیر .
مَرَسِین [ع.س. قشین یا قزقینی دوکجه یین
یر آغاج ، آس .
مَرَشِد [ع.ص. ارشاد ایدن ، دوغرو یول
کوسترن ؛ ایقاز ایدن .
مَرَصَاد [ع.س. ویا مرصد . اجرام سما-
ویه-ك سیر و حرکتی تدقیقه
مخصوص محل ، رصدخانه . کوزه-تله-مکه
مخصوص یر ، پوشو . بویوك یول . چه . مرصد .
مَرَصَد [ع.ص. رصدخانه . کوزه-تله-مکه
مخصوص محل . چه . مرصد .
مَرَصَص [ع.ص. قورشون ویا قالای ایله
قابلاشمش اولان .
مَرَصَع [ع.ص. جواهر ایله مزین : مرصع
نشان . ایکی فقره-دن هر بری

مرغوب [ع.ص. رغبت و آرزو اولونان؛ سويان، عومك و رغبتنه مظهر؛ كوزل و خوش؛ مقبول.]

مرفق [ع.ص. ديرسك. ج. مراق.]

مرفوع [ع.ص. رفع اولونمش، يوكسلد. لمش، قالدېرلش. نهاننده كي حرفتك اوستنه ضمه قونمش.]

مرفه [ع.ص. حالي اوغون، هر احتياجي تمام، بوللق ايچنده ياشايان.]

* مرفها: مرفه بر صورتده، هيچ صفتي چككمكسز.

ميرقات [ع.ص. باصاقي، مريدون. ج. مراق.]

ميرقد [ع.ص. ياتاق. غل. مزار، قبر. ج. مراقده.]

ميرقع [ع.ص. يامهلي، يامه اورولمش. دلقي: يامهلي خرقة.]

ميرقم [ع.ص. قلم، يازي يازمغه مخصوص قلمش، تيغ ايكنه سي. ج. مراقم.]

ميرقم [ع.ص. رقي اولونمش، يازلمش؛ رقي قونمش، نورولو.]

ميرقوم [ع.ص. يازاش، هذكور، مبرور؛ نفر مرقوم.]

ميرك [ع.ص. اولوم، وفات.]

ميركب [ع.ص. بئيله چك شي، كجي، سفينه. تر.س. اشك، حمار.]

ميركب [ع.ص. برقاج شيتك قاراشماسندن حاصل اولاش. قورولمش، مرتب.]

تر.س. يازي يازمق ايچون قوللايان سياه بويا. * دها مركي قورومادي: هنوز پك يكيدير. * مركبات: برقاج شيتك قاراشماسندن حاصل اولان شيتلر.

ميركنز [ع.ص. برخط ويا سطح منحنينك بوتون نقاطه مساوي مسافده]

بولنان نقطه: دائرهك مركزي، ارضك مركزي. بر شيتك اوتره سي، وسطى: شهرك مركزي. حكمدار، والي وساثرهك اوطوردقلى محل. قمايلىك چوق فضله اولديغي ير. شعبه لري بولونان برتشكيلاتك

باشليجه اداره خانه سي: عثمانلي بائقه سنك مركزي استانبولدر. بر محله ويا شهرك امور انضباطيه سنه باقان عومي ضابطه دائره سي، قره غولخانه: سزي مركزدن ايستورلر. يول، حال، صورت، طرز: سزك فيكر كنز نه مركزدهر. = ثقلت: برجسمك تام اوترده كي نقطه سي كه هر ايكي طرفده بولونان اغير لقيلر بر برينه مساويدير. * مركزي: مركزه منسوب. * مركزي: بوتون امورك مركزدن اداره اولونماسي. ج. مراكنز.

ميركوب [ع.ص. بئيك حيواني. قوندره، صاري پاپوج. ج. مراكيب.]

ميركوز [ع.ص. ركز اولونمش، صاپلاشمش، ديكلشمش. جبلي، قطري اولورق بولونان: طبعينده مركوز اولان جسارت.]

ميرلانوس [ع.ص. مودينا نوعندن بر باليق.]

ميرلداق [ع.ص. مرايتمك، كندى كندينه يواشجه سويلنمك. خشنود سزلقى آچيقدن آچيغه سويله يه ميرهك آكلاشلماز برطاقم يواش لاقيرد لرله افاده.]

ميرلدى [ع.ص. مرايتمه، خشنود سزلقدن كندى كندينه يواشجه سويلنمه.]

ميرلنگج [ع.ص. برجس چيتلنبيك آغاجي و ميوه سي.]

ميرمت [ع.ص. تعمير و ترميم ايمه، اوه كارمه، اصلاح ايمه.]

ميرم [ع.ص. معروف، بياض و خاوهلى طاش. ص. مرمردن يالاش. =]

شاهي: ايمه، بياض و يوشاق ياقوق بز. ص. ي: آلچي. = كيرجي: ابي جنس كيرج كه بادا نايه ياراز. لك: مرمردوشلى ير.

ميرمزه [ع.ص. ت: مارمارا). چناق قلعه استانبول بوغازلى آراسنده كي دكيز. استانبولك غرب جنوب سنده بر آله.]

ميرموز [ع.ص. آچيق كله لرله افاده اوه لونغلوب رمز و اشارت ايله بيان اولنان. * مرموزات: رمز و اشارت ايله بيان اولونان شيتلر.]

مرھی [ع.س. اسلحہ ناریہ واسطہ سیلہ
ہریان آتیلان دانہ ، قورشون ، کلہ .

مروارید [ع.س. ایچی ، در ، لؤلؤ .

مروت [ع.س. اُرککک ، یکیتک ،
جسارت ، شجاعت ، جرأت ،
حماس ، شہامت ، بسالت . رجولیت . مرد
اولانہ یاقیشان خصلت ؛ غلہ ، اوغل ویا قیز
یوزندن سوینج : چوچقارکوک غائلہ سی
چکیورسکیز ، لیکن اُنشاء اللہ مروتلری
کوروسکیز ؛ قیز کزی اولند برہمشکیز نہ
مروت ! * مرومند : مروتی ، انسانیتی .

مروج [ع.س. جہ ، مرجل ، چایرلر ،
چنزارلر . ب : مرج .

مروج [ع.س. تروج ایدن ، وواجلا-
جلاندیران ، کچین ، اورتیہ
سورن . تو . یورودن ، نفوذ و اعتبار
قازاندیران : مروج افکار کوزدر .

مروحه [ع.س. ویا مروح . یلیازہ . جہ .

مور [ع.م. کیمہ (زمان) . چکیلوب
کیتہ ، اوزاقلاشمہ : مرواریدن
آی . بریرہ دوغر ویا بریرک یانندن کیمہ :
کاروان بورادن مروار ایدر . تعاقب ،
توالی ؛ جربان : کونلر ، سنہ لر مروار ایدر-
کیمہ یاشدہ ایلر یلہ یور . — زمان : مدت
معینہ قانونیہ کہ دعوانک سقوطی انتاج
ایدر . — زمانلہ : وقت کچد کیمہ ، کیت
کیمہ . * مروریہ : بر یردن کچیلر کن
ویرین رسم ؛ یول تذکرہ سی .

مور [ع.س. چچککری ملین اولہرق قو-
للا تیلان کوچوک بر آغاج .

مروی [ع.س. روایت ایدیلن ، نقل
و حکایہ ایدیلش اولان .

مورہ [ع.س. دفعہ ، کرہ ، کز . * مرہ
بہداری : بر برخی متعاقب برقاج
کرہ . * مرالہ : دفعاتلہ ، مکررآ . جہ مرآت .

مورہم [ع.س. یازہ یہ سورولہجک یاغ . مجہ .
آجی بی ، الم و اضطرابی آسکین
ایدہجکشی ؛ بوسوزنم دردمہ مرہم اولاماز .

مرہوب [ع.س. قورقونج ، مخوف ، ہا-
ئل ، مہیب .

مرہون [ع.س. وھنہ قونش ، رھن اولہرق
براغلیمش : چغتائی مرہوندر .

مریج [ع.س. (ت : مریخ) . کونشک
اُطرافندہ دون سیماراتدن بری .
حرب الہی ؛ جلال الفلک . قا . بہرام .

مرید [ع.س. عاصی ، سرکش ، معاند ،
متنہمرد ؛ متجاسر . جہ . مرداء .

مرید [ع.س. عصیان ایتدیکی زمان پاک
عارسز و حیا سز اولان . ب : مریت .

مرید [ع.س. ہرہانکی برطریقہ شیعہ
ویا مرشدک شاگردی ، تلمیذی .
* مریدانہ : مریدہ یاقیشان حال و صورتدہ .
جہ . قا . مریدان .

مریض [ع.س. خستہ ، علیل ، ضعیف ،
نا توان . جہ . مرضا (مرضی) .

مریم [ع.س. حضرت عیسیٰ نك آنہ سی .
* مریمہ : س . آٹہ چایی .

مری [ع.س. کوزلہ کورولن . غیر :-
کوزہ کورونمہ یں . * مریات :
کوزلہ کورولور شیدلر .

مز [ع.س. ضمیر اضافینک جمع متکلمیدر :
آناضر ، کدیغز . اسم مصدر دہ
إلحاق اولنور : یازمہ مز .

مزا [ع.س. مضارعک مخاطب و غائبہ
آداب نفی ایلہ آداب مضارعدن مرکبدر :
ایچموزسک ، ایچمز ؛ یازمازسک ، یازماز .
آسکی شیردہ متکلمدہ قوللائیلیردی :
اولہ سرمستم کہ اذراک ایچمز دنیا نہدو .

مزا [ع.س. بنیہ ، جبلت ، طبیعت ،
خوی ، طبع ، خلق ، یارادیلش ،
بدنک صحت نقطہ نظرندن بولوندی حال ؛
کیف . * مزاجگیر : کیفہ کورہ حرکت
ایدن ویا سوز سولہ یں . جہ . مزاجہ .

مزاج [ع.س. شاقا ، لطیفہ ، اکلندہ ،
ہزل . مہیک کسریلہ غلطدر .

مزاد [ع.س. مالی علناً صاغہ چیقاروب
مشتیریلدن ہرکیم زیادہ و بررسہ
اوکا صائمقدن عبارت معاملہ : مزاددن بر

ضویا صائون آلام . خراج کله سیله برلکده ده
قوللانیلیر : بوتون ماللر ضی خراج مزاد
صائیوریدیر . - مالی : اوجوزلغندن کسنایه
اوله رق اوراق تفک اشیایه ویریلن اسم .

مزار [ع.س. زیارت اولونان محل ، اولن
انسانی کومدکاری پر . صیغیتیلی
وقسوتلی محل : حبسخانه برضادور . انسانیک
تلف اولدیغی محل : یمن میلیونلرجه تورکه
مزار اولدی . اولوم : مزاره قیدر سزه
صادق قالاجم . - دن چیقارمق : چه
اولومدن قورنارمق . - جی : مزارقازان ،
اولو کومن . - ستان : مزارلق ، مزارلرک
بولوندیغی محل . - قاچقیق : بردری پر
کیمیک ، پک ضعیف انسان . چه . مزارات .

مزارع [ع.س. چه . مزرعه لر ، اکلیش
تارالار . ب : مزرعه .

مزامیر [ع.س. چه . مزارلر ، نایلر ، قواللر ،
زبورک سورهلری . ب : مزار .

مزایا [ع.س. چه . مزیتلر ، سوزده کی نکات
و محاسن . کینه ، حقیقت ، ماهیت ؛
بوسوزک مزایاسی صر آکلایاماز سکیز .
ب : مزیت .

مزایدنه [ع.م. مزاد ایتمه ، مزاده قوعمه ،
برشیقی آک زیاده فیثات ویره نه
صالح اوزره موقع فروخته چیقارمه .
مقایلی : مناقصه .

مزبله [ع.س. سوپرونتویری ، سوپرو-
تولک ، کوبره دوکولن پر .

مذبور [ع.ص. ذکری کچمش ، یازلیش ،
مذکور : مبلغ ضرور .

مزج [ع.م. قاریشدرمه ، قاتمه ، برمایی
دیگرله قاریشدرمه .

مزخرف [ع.ص. غ. سوسلو ، مزین .
(کلام وسائره) . چه . مزخرفات : ساخته
پارلق ایله پارلایان شیئرلر ؛ پیسلک ، مردارلق .
[ع.ف.س. اجرت ، کرا ، اجاره . قار-
مز د شلیق ، مکافات .

مزداد [ع.ص. آرتمش ، زیاده لشمش ،
چوق ؛ الله عمرکی مزادد آیلیه .

مزدجم [ع.ص. بریکوب صیقیشمش ، غلبه-
لکلی ، بربری اوستنه ییغلمش .

مزارق [ع.س. اوزون صابلی و اوچی
دمیرلی آسی حرب آلی ، قارغی .

مزرعه [ع.س. اکلیش تارلا . چه . مزراع .

مزرکش [ع.ف.ص. آلتون صرمه ایله
ایشلمه لی : پرده مزرکش .

مزروع [ع.ص. اکلیش ، زرع اولونمش .
چه . مزروعات ؛ اکینلر .

مزعج [ع.ص. اذعاج ایدن ، راحتسز
ایله یین : مزعج برآدم .

مزق [ع.م. ییرتمه ، پارچه لاهه . غه .
برینک شهرتی قیرمه .

مزکا [ع.ص. تزکیه اولونمش ، تمیزلنمش .
زکاتی ویریش (مال) .

مزکی [ع.ص. تزکیه ایدن ، صاف و خالص
برحاله کتیرن . شاهدک شهادتی

قبول ایدیله ییله جک بر حالده بولوندیغی
اثبات ایدن .

مزلقه [ع.س. قایمچی محل ؛ چوچقلرک
قیزاق قایدقلری پر .

مزار [ع.س. ویا مرمور . قوال ، قلو ،
نای . زبور سورهلری . چه . مزامیر .

مزمز [ع.ص. برایش بجرمه یین ، سوز
سویله م سنی ییلمز ، مسکین .

مزمین [ع.ص. آسکیمش ، اوزرندن
زمان کچمش ، یولشمش .

مزمور [ع.س. ویا مزار . زبور سورمه
لرینک هریری . چه . مزامیر .

مزوا [ع.ص. زاویلی ، گوشه لی . گوشه ،
زاویه . مؤ . مزواة .

مזור [ع.ص. تزویر ایدن ، ساخته کار ،
مقلد . تو . یالاجی ، مقصد .

مزه [ع.ف.س. ایچکی ایله برابر ییین شی .
طات ، لذت . آکلنجه ، لطیفه ،

استیوا . بی - : طاتسز ، لذتسز . -
لنک : استیوا . آکلنمک .

مزیات [ع.س. چه . مزیتلر ، فضیلتلر ،
خاصلر . ب : مزیت و مزایا .

مقداری. * مساحه سطحیه: بر شینک
یوزینک ویا اراضی سطحینک اولچوسو.
زبانزدی مینک قتیله در.

مسار [ع.س.ج. مسرتلر، سرورلر،
مسرت. ب: مسرت.]

مسارعت [ع.م. برشینه دوغرو قوشمه.
سرعتله تشبث و ابتدار.]

مساطر [ع.س.ج. مسرتلر. ب: مسطر.]

مساعید [ع.ص. یاردم ایدن. الیوریشلی
اویغون. موافق.]

مساعده [ع.م. یاردم، مساوت.
اذن، مأذونیت. - ایتک: اذن و یرمک.]

مساعی [ع.س. لسانزده قوللانمایان
معنی نك جمیدر. چالیشمه،

چالامه، جد، جهد، مجهود: ابدال مساعی.

مساع [ع.س. جواز، اذن، رخصت:
بونده مساع قانونی واردر.]

مساع [ع.ص. تجویز اولونمش، رخصتلی،
غیر ممنوع، مباح.]

مسافر [ع.س.ص. یولچی، سیاح. تو.

بر قصبه ویا خانه به موقتاً کان
کیمسه. صحبت ویا زیارت ایچون برینک

اوینه کیدن کیمسه. کوزه عارض اولان
لکه. - خانه: مسافرلرک قوناقلری

محل، اوتل. تو. دنیا. ج. مسافیرین.

مسافرت [ع.س. یولچیلق، سیاحت،
مسافرلک، مهمانلق.]

مسافه [ع.س. اوزاقلق، بعد، ايراقلق،
قسجت. ج. مسافات.]

مساکن [ع.س.ج. مسکینلر، خانلر،
اوتورولان یرلر، اقامتگاهلر.]

مساکین [ع.س.ج. مسکینلر، فقیرلر،
اجازلر، بحیریکسزلر.]

مسالک [ع.س.ج. مسلک. ب: مسلک.]

مسالمت [ع.م. باریشوب صالح ایجه،
برینله باریشیق یاشامه.]

مسأله [ع.س. درجه معلوتی آکلامق
ایچون بر شا کرده صورولان

[ع.س. ویا مازیت. بر انسانی
مزیت. مکافات، حرمت و رعایت لائق
و شایسته قیلان شی؛ فضیلت، فضل،
براعت، سنجیه؛ اهلیت، استمال. خاصه،
خاصیت؛ صفت. برشینک مدحتی ایجاب
ایتدیرن شی؛ بوقلمک نه مزیتی واردر.
برشینق مفید، نافع و لطیف قیلان شی؛
ادیانک مزیتی آکلایبیلدیکیزی؟ ج.
مزایا و مزیات. ب: مزیات.]

مزیت س. اتی لذتی بر بالیق.

مزید [ع.س. آرتمه، چوغلله، ازدیاد،
زیاده، نما، نمو، تکرار. صرفده

حروف اصلیه سنه حرفلر قالمش (فعل،
اسم)، مشتق. ضدی: مجرد.

مزین [ع.ص. سوسلنمش، بزکش، دونامش؛
مزین بر سالون.]

مزده [ع.س. مسرتی موجب اوله حق اتی
مژده. خبر. بویله بر خبری کتیره نه

ویریلن بخشش. - جی: اتی بر خبر
ویرن. - رس، - رسان: مژده جی.

- لک: مژده کتیره نه ویریلن بخشش.

مژگان [ع.س.ج. کیرپسکلر. مفردی
اولان مژه قوللانماز.]

مس [ع.م. برینه، برشینه الله طوقونه.
اولاشمه، چارمه (فلاکت الخ).]

حاجت - ایتک: لزوم کورولمک.

مس [ی.س. ضابطان ویا کوچوک ضابطا.
نک برلکده ییک ییدکاری سالون.

بویله جه طوبلانان ضابطان غرونی.

مساء [ع.س. آقشام رقتی. صبح و مساء:
صبح و آقشام.]

مسابقه [ع.م. ویا مسابقه. برینی
یکمک، یکمک ایچون اوغرا.

شمه؛ یاریش، قوشو.]

مساجد [ع.س.ج. مسجدلر. ب: مسجد.]

مساح [ع.س. مساحه ایدن، اراضی
اولچن، مهندس.]

مساحه [ع.س. اراضی وسائر اولچمه.
اراضی و سائر نك اولچلمش

مستتر [ع.ص. استتار ایدن، کیزلن، صافلان؛ کیزلی.]

مستثقل [ع.ص. استثقال ایدیلن، چوق آخر و صونوق معامله کورن.]

مستثنی [ع.ص. ویا مستثنا. استثنا اید. امثاله فائق، ممتاز.]

مستجاب [ع.ص. قبول اولونمش؛ مسموع؛ دعا کز مستجاب اولدی.]

مستجمع [ع.ص. جمع ایدن، حاوی، شامل، جامع.]

مستحاث [ع.ص. طوبراق آلتنده قاله. رق صافلانمش اولان.]

مستحاثه [ع.ص. طوبراق آلتنده قالب ویا نباتات. ج. مستحاثات.]

مستحب [ع.ص. سویلن، بکشیلن، مقبول، مرغوب، آبی، لطیف. پیغمبرمژك ثواب دیدیکی، بعضاً اجرا ابتدایی فعل.]

مستحجر [ع.ص. طاش اواش، طاش حاله ککش.]

مستحسن [ع.ص. کوزل، جیل، ظریف، ملیح، بمدوح، مشکور.]

مستحصل [ع.ص. غل. میدانه یوقدن بر شیء چیقاران، حاصل ایدن ویا وار اولان شیئی ایشله تن، شمر، مغل : مستهلك مستحصلی و نکین ایدر.]

مستحصل [ع.ص. غل. حصوله کتیراش، ککش، میدانه چیقارلمش.]

مستحضر [ع.ص. حضوره کتیرن. جلب ایدن؛ حاضرلایان.]

مستحضر [ع.ص. حضوره کتیرلمش. حاضرلانش، خاطره طو- تولان. * مستحضرات: خاطره طوتولوب ایجابنده سویله تن شیتلر. * مستحضرات طبیه : ایجابنده قوللائق اوزره اولدن حاضرلانش علاجلر.]

مستحفظ [ع.ص. غل. حفظ، حمایه و وقایه ایدن. یا شایجه وطنداشلردن

مرکب بر صنف عسکره منسوب. سه بو صنفدن برفرد. عربجه ده اصل معنایه؛ برشیئی صافلامسنى بربدن وچا ایدن.

مستحق [ع.ص. استحقاق کسب ایدن، لائق و شایان اولان؛ مستحق مکافات، مستحق عقوبات.]

مستحق [ع.ص. حق ایتش اولان. برینه لائق اولان جزا ویا مکافات : های الله مستحقى ویرسین.]

مستحققر [ع.ص. خوار، ذلیل، إعتبار- سز، محقور، محقر.]

مستحکم [ع.ص. قوی، صاعلام، متین، محکم. استحكامات ایله تحکیم ایداش : مستحکم موقع.]

مستحیر [ع.ص. شاشقین، حیران، متحیر، حائر، مدهوش.]

مستحیل [ع.ص. محال، غیر ممکن، ممتنع، متعذر.]

مستخبر [ع.ص. خبر آلمش، ایشید. ایش، طوبولمش.]

مستخدم [ع.ص. خدمتده قوللائیلان : رژیده مستخدمدر.]

مستخرَج [ع.ص. استخراج اولونمش، چیقارلمش اولان.]

مستدام [ع.ص. غل. دائم، باقی، متصل، ثابت، مستمر.]

مستدعا [ع.ص. ویا مستدعی. استدعا اولونان. طلب ورجا ایدیلن، مرجو. ج. مستدعیات : ایستنه شیتلر.]

مستدعی [ع.ص. استدعا ایدن؛ برشیئی طلب ورجا ایله بن.]

مستدل [ع.ص. استدلال اولونمش، دلیل و آماره ایله آ کلاشلمش.]

مستدیر [ع.ص. دائره شکله کیرن، مدور اولان.]

مستدیم [ع.ص. دوامی، سوروکی. غ. بورچلوپه مدت ویرن.]

مسترجا [ع.ص. غل. ویا مسترجی. وچا اولونان، مرجو، یالواریلان؛ امید ایدیلن، او هولان.]

و **مُسْتَعَان** [ع.ص. کندیسنک یاردیعی
ایستتمش : رب مستعان .

و **مُسْتَعَجَل** [ع.ص. چابوق یا بلاسی لازم
کأن . مستعجلاً : عجله ایله
چابق اولوق ، چار چابوق .

و **مُسْتَعِد** [ع.ص. استعداد صاحی اولان ،
بر شیئی یا چاق و یا بر نتیجه
چیقاراجق حالده بولونان ، قابلیتی ، ماهر ،
قادر ، جدیر ، أهل . حاضر ، مهیا ، حا-
ضر لاش ، متبی . تو . ذکی ، اویاتیق .
هرشیئه : هیچ برشیئن چکنمز .

و **مُسْتَعْرَب** [ع.ص. صورکردن عربلاشمش
اولان : عرب مستعربه .

و **مُسْتَعْمَر** [ع.ص. بریره انسان برلشدیرن ،
معمور ایدن ، شلمندیرن .

و **مُسْتَعْمَر** [ع.ص. انسان برلشدیریلرک
شلمندیرلش اولان .

و **مُسْتَعْمَرَه** [ع.ص. انسان و مهاجر سوق
اوسکانیله معمور ایدلش
اولان مملکت ، قولونی . چه . مستعمرات .

و **مُسْتَعْمَل** [ع.ص. قوللانلش ، اُسکیمش .
قوللانیلان .

و **مُسْتَعِين** [ع.ص. یاردیم ایستهین ، اِستمداد
ایدن . * مستعیناً : برینک
یاردیم و اعانه سنی طلب ایدرک .

و **مُسْتَعْرِب** [ع.ص. بر شیئی غریب کو-
روب تعجب ایدن .

و **مُسْتَعْرَب** [ع.ص. خارق العاده ، غیر
اعتیادی ، غیر مألوف
و غریب بولونش ، کورولش .

و **مُسْتَعْرِق** [ع.ص. غرق اولاش ، دالمش ،
باتمش : مستغرق دیون .
یک دینه کیتش ، إفراطه واردهش .

و **مُسْتَعْفِر** [ع.ص. توبه و اِستغفار ایلهین ،
کناهلرینک عفوینی ایستهین .

و **مُسْتَعْلَات** [ع.ص. چه . محصولات . محصول
کبی ایراد کتیرن مال
موقوف . ضدی : مستقات .

و **مُسْتَعْنِي** [ع.ص. احتیاجی اولمایان ، تنزل
ایتمهین . طوق کوزلو .

و **مُسْتَعِث** [ع.ص. یاردیم و اِمداد ایستهین ،
اِستمداد ایدن .

و **مُسْتَرْحَم** [ع.ص. اِسترحام اولونش ،
مرحمی طلب اولونش ، یالوارلش .

و **مُسْتَرْحِي** [ع.ص. سولپوک ، یومشاق ،
کوشک ، دوشوک ، صارقیق .

و **مُسْتَرْك** [ع.ص. کری ویریش ، اِعادہ
اولونش ، رد ایدلش .

و **مُسْتَرْق** [ع.ص. سرقت اولونش ، چا-
لینمش ، آشیراش .

و **مُسْتَرْج** [ع.ص. کولکی فرح ، اُندیشه سز ،
مطمئن ، قریالین .

و **مُسْتَرَاد** [ع.ص. آرتش ، چوغالدلش
اولان . مصراعرینه ، بعض
جزءلرینه مساوی ، برپارچه ضم ایدیلن نظم .

و **مُسْتَسْقِي** [ع.ص. اِستسقا علتنه دوجار
اولان ؛ قارننه صو طولش .

غ. یاغور یاغماسنه دعا ایدن .

و **مُسْتَشَار** [ع.ص. کندیسیله اِستشاره
اولونان ، دانیشیلان (ذات) .

و **مُسْتَشْرِق** [ع.ص. شرق مللرینک اُسنه ،
تاریخ ، اخلاق و عاداتی
تدقیق و تبصیر ایله اوغراشان .

و **مُسْتَشْفِي** [ع.ص. علتنه شفا ایستهین ،
دوا آرایان .

و **مُسْتَصْحِب** [ع.ص. برینی یاننه آلان ،
برابر کوتورن . دوغروسی :

برینی دوست ، آرتدش اِتخاب ایدن ،
برینی تعقیب ایدن ، اوکا مربوط اولان .

* مستصحاب : یاننه آلوق .

و **مُسْتَضَى** [ع.ص. ضیا آلان ، تنویر اولو-
نان : قرضمسنن مستضیدر .

و **مُسْتَطَاب** [ع.ص. کوزل ، لطیف ، مقبول ؛
کتاب مستطاب .

و **مُسْتَطِيل** [ع.ص. اوزون ، دار اوزون .
سه . ایکسی اوزون ایکسی

قیصه اولوق اوزره دوت ضلعلی و دوت
زاویه قائمی شکل .

و **مُسْتِظَل** [ع.ص. کولکه ، سایه و حمایه
ایستتمش اولان .

و **مُسْتَعَار** [ع.ص. اودونج ، اُکرتی ، کندیسنک
اولمایان : نام . مستعار .

مستفاد [ع.ص. فائده كورولش، كار ايدلش. آكلشلمش، منفهم.

مستفید [ع.ص.غ. آچان، باشلايان. ايلك ايستهين. برينك يارديمي رجا ايدن.

مستفیدی [ع.ص. فتوا طلب ايدن، مفتيدن فتوا ايتدين.

مستقر شه [ع.س. بر متره س كبي قوللايلان، چاويه.

مستقرغ [ع.ص. استفرغ ايدن، قوه صان. غله. قوصديران.

مستقدس [ع.ص. برندن بر شينك ايضا. حتى طلب ايدن.

مستفهم [ع.ص. برندن بر شيني آكلا. مق ايستهين، صوران.

مستفهم [ع.ص. آكلشيلان، فهم او. لوان، منفهم.

مستفيد [ع.ص. استفاده ايدن، فائده كورن، قازانان.

مستفيض [ع.ص. فيض آلان، تفيض ايدن، فيضلهين.

مستقبل [ع.ص. استقبال ايدلش، قار. شيلامش. قارشيسنه كچلمش.

س. كله جنگ زمان، آقي، استقبال، زمان آتي.

مستقر [ع.ص. ساكن اولان، راحت ايدن. بريره برلشن، متمكن.

مستقر [ع.ص. طورولان يو، مقر، مركز، وطن، موطن، ماوي، مسكن، بيت، دار، منزل.

مستقرض [ع.ص. استقراض ايدن، او. دويخ پاره آلان.

مستقرض [ع.ص. استقراض اولومش. بورج آلمش.

مستقرب [ع.س. شعاعا تك شفاف سطحلر. دن كركن آلدقلى شكللى

تعينه مخصوص آلات.

مستقل [ع.ص. كيمسه يه مربوط وتايك اولمايان، باشلى باشنه حركت

ايدن: توريه مستقل بر دولندر. باشقه بر شينله علاقه و اتصالي اولمايان: مستقل بر داتره ايسترم. تر. ح. مجرد، آنجق،

بالخاصه، محضا: بوني مستقل بنى قيزير. مق ايچون سويليورسك. * مستقلا: باشلى

باشنه، بريره تابع و مربوط اولمقسين: آنجق، مجرد، بالخاصه، محضا.

مستقيم [ع.ص. دوز، دوغرو، راست: عفيف، ناموسلى.

مستكره [ع.ص. استكره اولومش، كربه، مفور، ايكرج.

مستلزم [ع.ص. استلزام ايدن، بر شيني ضرورى و مجبورى عد ايدن،

احتياج و اضطرار صوتيله ايستهين، موجب، ملزم، مجبر: قانونه مخالفت

مستلزم جزاين.

مستمد [ع.ص. استمداد ايدن، يارديم و مनावوت ايستهين.

مستمر [ع.ص. سوركللى، دواملى، مصر، مراطب، متصل، باقى، دائم،

مستديم. صاعلام، قوى، متين، راسخ و مستقر، ثابت. * مستمر: سوركللى اولدوق،

بروزى يه، بلا ايقطاع، دائمى صورته.

مستمع [ع.ص. استماع ايدن، ديكلهين.

مستمند [ع.ص. محزون، مكدر، ردمند، زواللى. - انه: محزونانه.

مستميط [ع.ص. ميدانه چيقارلش، تنوير اولومش.

مستند [ع.ص. استناد ايدن، دايانان. مستند: دايانارق، كوكتورك.

مستمنسج [ع.ص. عيى چيقاران، يازان: برنوع طبع ماكينهسى.

مستنطق [ع.س. استنطق ايدن، مظنون. نه سؤال صوروب وقعلى

آكلامنه چالیشان حاكم.

مستوجب [ع.ص. لائق، جالب، سزاوار: مستوجب عتاب.

مستودع [ع.ص. توديع ايدن، بر شيني امانت براقان.

مَسْحُوق [ع.ص. سحق اولونمش؛ ازلش، دوکولمش.]

مَسْخ [ع.ص. بر شیشی باشقه بر صورته تحویل ایتمه؛ استجاله.]

مُسْخَر [ع.ص. ضبط و تسخیر اولونمش، فتح اولونمش.]

مَسْخَرَه [ع.ص. صوناری، کپازه، ردیل، عالی کندیسنه کولدرن مقلد،

کولونه جگ و خرشه کیده جگ شیلر یابان (کوچوک چوقق)؛ های مسخره های؛

— لائق : مسخره لقی ایتمک، کولونج اولق، تحققلار یاقق. — لقی : صوندارلیق، کپازه لک، رذالت؛ تحقلق.

مَسْخَر [ع.ص. تسخیر ایدن، ایصینان، قیزدیران.]

مَسْکِد [ع.ص. طیقایان، سد و بند ایدن، قاپایان، غ. درست حرکت ایدن.]

مَسْکَس [ع.ص. آلتیدن عبارت ویا آلتی به منقسم. آلت ضلعی اولان شکل.

آلتی مصرع یعنی اوچ بیتدن عبارت قطعه. [ع.ص. سد اولونمش، قاپانمش،

مَسْکُود [طیقانمش، طیقالی.]

مَسْرَت [ع.ص. سونج، سرور، جبور، فرح، انشراح، حظ، محظوظ.

ظلیت، قرة العین. — آرزو : مسرت کتیرن، — آفا : مسرت آرزویران. — بخش : سونیدیرن.

مَسْرِع [ع.ص. عجله ایدن، برخی سرعتله کوتورن ویا کتیرن.]

مَسْرِف [ع.ص. اسراف ایدن، مالی بیهرود، یره صرف ایدن. *

مَسْرِفانه : مسرفه یاقیشه جق صورته، مسرفه. * مسرفلک : مالی بیهرده یره صرف ایدنک حالی.

مَسْرُود [ع.ص. سرد و یان اولونمش، مذکور. فاس. افسون.]

مَسْرُور [ع.ص. سونمش، محظوظ، بمنون، بشوش، مدشرح.

مَسْرُوق [ع.ص. چالانمش، سرقت اولونمش، آشیرلمش : مال مسروق.]

مَسْسَرَه [ع.ص. اوچی ایکنه لی اوزون دکنک، اوکندره.]

مَسْتَوْدَع [ع.ص. تودیع اولونمش؛ امانی، آلان، امین.]

مَسْتَوْر [ع.ص. صاقلی، اورتولو، کیزلی، قاپالی؛ پچه لی.]

مَسْتَوْنِی [ع.ص. کافی و دولفون اولان : مستوفی معاش.]

مَسْتَوْنِی [ع.ص. استیلا ایدن، تحت تصرفنه کچیرن. اورتولغه یاییلان.]

مَسْتَوِی [ع.ص. دوز، دوغرو. هم مذکر هم مؤنث اولان.]

مُسْتَرْجَن [ع.ص. معیوب، قبیح؛ بی آدابانه، مستوجب عار.]

مُسْتَرْزِی [ع.ص. استیز ایدن، آکلتن. * مستیزانه : آکلنرک.]

مُسْتَرْمَلِک [ع.ص. غل. صائین آلدینی محصور. لات ویا اتمعه ی بالذات قوللا.

نوب صرف ایدن، بالذات کندیسلی ایچون اشترا ایدن، هشتاری. برقه ره، غازیو،

لوقنطه ییوب ایچن. ضدی : مستحصل. [ع.ص. صرف ایدلوب تکه.

مُسْتَرْمَلِک [دلش اولان.]

مَسْتِی فاس. مستلک، سرخوشلق.

مَسْجِد [ع.ص. عبادتگاه، کوچوک جامع، حرام : مکه، مکرّم، ده کی

مقدس بنسا، کعبه شریفه. — أقصى : قدس شریفده کی معبد مقدس.]

مَسْجَج [ع.ص. جمله لرینک آخری قافیه لی اولان (کلام).]

مَسْجَل [ع.ص. سجله کچیرلمش، مقید، دفتره قید اولونمش.]

مَسْجُون [ع.ص. حبس ایدلمش، زندانه قاپادلمش، محبوس.]

مَسْخ [ع.ص. آل ایله صیغامه.]

مَسْخَر [ع.ص. بوکویه اوغرامش، سحر. انمش، آلدانلمش. سج. کوکلی

قاپلمش، شدلی بر احترامه طوتولمش. [ع.ص. یوقاریکی کله ایله عینی

مَسْجُور [معناده در. ب : مسحر.]

مَسَطَّح [ع.ص. مجسم اولسا يوب يالكو
سطحن عبارت اولان .

مِسْطَر [ع.ص. سطر لرك دوغو كيمسي
ايچون كاغذك آلته قوتان آلت .

مَسْطَرَه [ع.ص. زاويه لرك درجاتي
اولچمكه مخصوص آلت ،
عضاده . جدول نقشه .

مَسْطُور ع.ص. يازمش ، محرو .

مَسْعَدَت [ع.ص. بختيا لوق ، سعادت :
خوياي مسعدت .

مَسْعُود [ع.ص. بختيار ، محظوظ ، سعيد ،
مرزوق ، مقبوط . * مسعو-
دیت : بختيار لوق ، سعادت حال .

مَسْفُور [ع.ص. ذكرى كشم ، يازمش ،
مذكور ، مرتوم ، مزبور .

مَسْفُوك [ع.ص. دو كولو آقيدلش اولان
(قان ، كوز ياشي) .

مَسْقَط [ع.ص. بر شيك يره دوشدي
محل . = رأس : انسانك دوشدي
ير ، محل ولادت ، وطن . ج. مساقط .

مُسْقِط [ع.ص. چوجق دوشورمكه يارايان
(علاج وسائر) .

مَسَقَات [ع.ص. ج. خان ، خانه ، كان
كبي دام ايله اورتولو اولان
شيتلر . وقفك ائيه وعقاردن عبارت
ايرادي . ضدی : مستغلات .

مَسْك [ع.ص. اركك جيلانك قازنك
آلتنده بولنان بريكسه دن چيقان
كوزل قوقولو بر ماده . ج. = كبي : پك
اعلا ، هاي هاي ! * مسكي : مسكه منسوب ،
مسك قوقولو .

مَسْكَت [ع.ص. كوزل قوقولو ميوه : مسكت
اوزوي . قوبور ديلن بر نوع
نقنك ؛ شراپنك ايچنده كي دانه .

مَسْكِت [ع.ص. صوصديران ، آغز قپادان ،
اعتراضه مجال براقيان .

مَسْكِر [ع.ص. سرخوش ايدن ، سرخوشلق
ويرن . * مسكرات : سرخوشلق
ويرن شيتلر ، راق ، شراب كبي .

مَسْكَن [ع.ص. اوطورولان ، اسكان او-
لوان ير ، ار ، بيت ، دار ،

ماوي ، منزل ؛ مقر ، موطن . ج. مساكن .
مَسْكِن [ع.ص. تسكين ايدن ، آغز صانچي
لي طورديران ، واختلانديران .

مَسْكِنَت [ع.ص. فقر و احتياج ، ضرورت .
مسكينك ، بچريكسزك ، عجز .

مَسْكُوب [ع.ص. دو كولش ، آقيدلش
(صو) . دو كولش (معدن) .

مَسْكُوك [ع.ص. سكللي ، اوزرينه تنغا
اورولاش . * ج. مسكوكات ؛
ضرب اولونمش ياره لر .

مَسْكُون [ع.ص. ايچنده انسان اوطوران ،
سكاني بولونان . غير = ؛

ايچنده انسان بولونمايان ، خالي ، ايصسز .
ربع = ؛ اسكيرك مسكون زن ايتكلري
دينانك يالكو دوتده بري كه ديكر اوچي
خالي فرض ايديلردي .

مَسْكِين [ع.ص. فقير ، حقير ، ضيف ،
عاجز ، بچريكسز ، آلدن ايش
كزن ، ميميني . جذام دنيلن علتله طوملش .
* مسكينانه : فقيرانه ، عاجزانه ، مسكينجه .
= خانه : جذام علتله طوتولانله مخصوص
بنا . ج. مساكين .

مَسْكِين [ع.ص. مسك ايله معطر اولان ،
مسك قوقولو . ب : مسكين .

مَسْلَح [ع.ص. سلاحلشمش . سلاحلي .
* مسلحاً : سلاحلي ارله رق .

مَسْلَسِل [ع.ص. زنجير واري . بريرينه
متصل وباغلي اولان .

مَسْلَط [ع.ص. اوزرينه دوشورك راحت
يوزي كوسترمه ين ، ازجاج

ايدن ، يوب بيشين ، قهرا لئنده طوتان .
مَسْلَك [ع.ص. يول ، طريق ، صراط ،
سبيل ، راه . كيديش ، روش .

رفتار ، طرز ، اصول ، ترتيب : اونك
مسلكي بكنمبورم . حياتده طوتولان يول ،
تعقيب ايديلن استقامت ، ايش ، صنعت ،
صنف : عسكرك ، آووقا لوق مسلكي . خط
حركت ، اخلاق ، وجدان و ناموس يولي ؛

مسلك صاحب برآمد. * مسلكسز: كنده
مخصوص ناموسكارانه وأخلاق بر يولى
اولمیان، ثابت برخط حرکتی بولوتایان،
متلون. ج. مسالك.

مسلم [ع. س. دین اسلام ایله متدین
اولان، اهل اسلام اولان. ج. مسلمین
مسلم [ع. س. اسکیدن متصرفك دونده کی
مسلم [ع. س. ملكیه مامورلرینه دبیردی.

مسلم [ع. س. تسلیم اولونمش، مثبت قبول
مسلم [ع. س. رتصدیق ایدلمش، إنكار و اعتراض
اولونامایان؛ اقتدری هر كسجه مسلمدر. *
مسلمات: قبول و تصدیق ایدیلن قضیه لر،
جمله لر: صویك رنكى اولمادیقى مسلماندنر.

مسلمه ان [ع. س. دین اسلام ایله متدین
اولان، مسلم؛ دیندار؛
دوغرو، غل و غشدن آزاده. * مسلمانجه:
مسلماننه یا تیشه حق صورتده، مسلمان لسان
و طرزنده؛ دوغرو، درست؛ مسلمانجه
قونوشالم؛ مسلمان لسان. زبانزدی
لاهك ضمیمه در.

مسلوب [ع. س. سلب اولونمش؛ مقصوب،
منهوب؛ محو و زاله اولونمش،
سیلینمش، چیقارلمش، قالدیرلمش. =
الراحه: راحی قاچمش.

مسلول [ع. س. قیندن صیریلوب
چیقارلمش. سل الریه یعنی
ورم دینلن علت طوتومش، ورم اولمش.
مسله [ع. س. غ. بویوك ایكنه. اویه لیسك،
مسله [ع. س. ب. اویه لیسك.

مسلم [ع. س. ویا مسمی. تسمیه اولونمش،
مسلم [ع. س. آد قونولمش. چاغیریلان، معروف،
معلوم. معهود؛ علی اسمیه مسمی. =
بالتقیض: اسمك معناسی أفعالنه اویمایان؛
رخاشك صادق، بر خرسرك آمین اسمنده
اولماسی كبی.

مسما [ع. س. چپوی، میخ. اكسر.
مسما [ع. س. چپوی، شكنده.
ج. مسامیر.

مسسم [ع. س. قولاق. غا. قلب و جگر
مسسم [ع. س. دیکیمكه مخصوص بوری. ج. مسامع.

مسمز [ع. س. یاغلی و سمنز.

مسموع [ع. س. ایشیداش، دویولمش،
شایان إسماع. = اولق؛

دیکلنكم. * مسجوعات: دویولان و خبر
آلئان شیئر، حوادثلر، شایعات.

مسموم [ع. س. ویا مسمم. زهر قاتلمش، زهر-
لنش. * مسموما: زهرانه رك.

مسمز [ع. س. یاغلی، اختیار، شیخ،
قوجامش، کچکین.

مسمند [ع. س. غل، رتبه، مرتبه، سده،
منصب، مقام: مسند صدارت.

مسمند [ع. س. مسندی سوسله بن، تزیین ایدن.
= نشین: مقامده اوطوران. ج. مساند.

مسمند [ع. س. دیرسك دایا یا جق شی،
حرفق، متسا. ج. مساند.

مسمند [ع. س. برشیتك اوستنه دایامش.
مسمند (جمله) فاعله حمل و إسناد

اولونان شی، خبر، محمول؛ = ایله؛
مبتدا، حامل، فاعل. کونش بارلاقدر

جمله سنده کونش: مسند ایله؛ بارلاق
مسنددر. ج. مساند.

مسمم [ع. س. قبارتمه.

مسمنون [ع. س. قاسس ایتمش، یرلشمش
(عادت، قانون الخ). سنت

قیلمش، سنت سنیه دن معدود؛ آمر مسمنون.
مسمونك [ع. س. دیش تمیزلیكه مخصوص

چوبوق ویا فورچه.
مسمود [ع. س. بر ماده بی قلمه آلان،

یازان، هندی.
مسموده [ع. س. بر یازینك ابتدای قلمه آلئان
صورتیكه تبیضه محتاجدر.

مسمولك [ع. س. مسوده یازمغه یارایان (کاغذ).
مسمول [ع. س. عمل، إسبال و یرن.

مسمول [ع. س. هندی یاغی مسهلدر.
مسموف [ع. س. صوسزلغنی کیده رده مین.

مسموف [ع. س. شوق، وهوشی
یکه مین، عشقنی کسکین ایده مین،

مراغه نائل اولامایان.

مَسِيح [ع.ص. قیدسز ، ایشنه باقايان ،
مَسِيح [إلهاجی ، تنبل : مسيد آدم .
 أصل معاسی : باشی بوش بر اقدامش ،
 متروک . مسيانه : تبدلجه ، قیدسزجه .
 * مسيدلک : [إلهاجيلک ، قیدسزلق ، تبللک .
 [ع.ص. حضرت عيسى نك لقي :
مَسِيح [عيسى المسيح . غ. زيت مقدس
 سورولوش . * مسيحا : ديكر بر لقي .
 * مسيحي : حضرت عيسايه هندسوب
 وعائد ، خريستان .

مَسِيح [ع.ص. قنابرشکل و صورتہ کيرمش ،
 باشقه برشکل آلمش . چيرکين ،
 چيمسز ، غلط طبيعت ، قبيح . طائسر ،
 لذتسز . آبدال ، آواناق ، آبله ، آحق ،
 سخييف وضعيف و قليل العقل .
 [ع.ص. ويا مسير . سير يري ،
مَسِيرَه [کزياله جکير . سيرا نگاه ، تفرجگاه .
 [ع.ص. صوبک آقوب کچديکي يول ،
مَسِيل [صو باتاغی .

مَسِيل [ع.ص. إساله ايدن ، آقيدان .
 [ع.ص. بو کله نك دوغروسی :
مَسْئَلَه [مسأله در . ب : مسأله .

مَسْئُول [ع.ص. کندیستدن سورولوش ،
 سؤال اولونمش . بعض ایشلردن
 ويا ياپدقلردن دولایي جواب ویرمک مجبور .
 ریتنده اولان : بر يانغين چيقواسه کيم
 مسئول اولاجق ؟ بن مسئول دکلیم . بر
 ایشک [داوه سی ، خیری و شری کندیستنه
 عائد اولان : مدير مسئول . برينک تحت
 کفالتنده بولونان : اوقادين بدن مسئولدر .
 — بالمال : مالا کفيل اولان . — بالنفس :
 شخصاً کفيل اولان . س . ايسته ن شي ،
 حاجت : مسئولک إسعافي لازمدر : ايستديکي
 ياللايدير . * مسئوليت : کندی افعالندن
 ويا برديکرنک ياللا ن ويا خودده کندیستنه
 توديع ايديلن بر شيتدن دولایي معاً ماده
 جواب ویرمک مجبوري . بن او ایشي ياعغه
 چاليشيرم اما مسئوليت قبول ايتيم .

مَسْئُول [ع.ص. کيفي سوسله ين .

مَسْأَع [ع.ص. إشاعه اولونمش ، شايع ،
 منتشر . مشترک ، عام ، عمومی ،
 هر کسک قوللاناييله چکی : متاع مشاع .
 مشترک اولوب تقسيم ايدلمهش اولان :
 ميراث مشاع . ميمک فتحيده چاژدر .

مَسَاعِرَه [ع.ص. شعر سويلشمه ، ايکي
 [شاعرك بر برينه شعر سويلسي .
 [ع.ص. چ . مشعللر ، قنديلار .
مَسَاعِل [ب : مشعل .

چنتوي طاشه تشبيه ايدرسك چنتومشبه ،
طاش مشبه اولور . مبهم ، ملتبس ، معقد .
مشت [ف.ص. يوصوق . آوج . = زن :
مشت [يوصوق اوران ، بوئسور .

مشتا [ع.ص. ويا مشتاة ، قيشلاق ، قيشين
مشتا [اوپورولاجق عجل ، قيشلق اور-
دوكاه ، قرارگاه .

مشتاق [ع.ص. آرزو و اشتياق كوسترن ،
مشتاق [برشي آرزوسيله طوتوشمش
اولان ، جان آتان : مشتاق ديدار يار .

* مشتاقانه : آرزو و اشتياقه ، جان آتا-
رق . ج. مشتاقين . ج.فا. مشتاقان .

مشمك [ع.ص. آغ كې بربرينه كيرمش
مشمك [وقايشمش اولان .

مشمكه [ع.ص. شبهه لي ، مشكوك ، مبهم
مشمكه [ملتبس ، معقد .

مشمك [ع.ص. شدتله بن ، كسب شدت
مشمك [وقوت ايدن ، آرتان ، چوغلان .

مشتراك [ع.ص. اشتراك ايدن ، اورناق ،
مشتراك [ذی مدخل ، غ. آبونه .

مشتراك [ع.ص. بر چوق كيمسهره عائد
مشتراك [اولان : يول ، ياره كې ؛

بر چوقلري طرفندن قوللاييلان . *
مشتراك : اورناقلاشي ، برلكده .

مشتري [ع.ص. اشترا ايدن ، صاوتون
مشتري [آلان . طالب ، خواهشكر .

كوشك اطرافنده دور ايدن سياواتدن
بري و اك بويوكي .

مشمعل [ع.ص. اشتعال ايدن ، طوتوشان .
مشمعل [يانان ، آتش آلان .

مشمعل [ع.ص. اشتغال ايدن ، بر ايشله
مشمعل [اوغراشوب طوان ، مشغول .

مشتق [ع.ص. ديكر برلكدهن چيقمش ،
مشتق [قرعي . ج. مشتقات .

مشتكا [ع.ص. ويا مشتكي . شكايه اولونان
مشتكا [شيء ، سبب شكايه ، شكوا .

مشتكي [ع.ص. شكايه ايدن .
مشمعل [ع.ص. هر طرفدن قاورايان ،

مشمعل [اصاران ، احتوا ايدن ، شامل ،
جامع ، حاوي .

ع.ص. ج. مشغله لر ، مشغوليت
مشاغل [موجب اولان شيتار . ب. مشغله .

مشافهه [ع.ص. دوداغلرني برينك دو-
داغلرينه ياناشديرمه ، آغز

آغزه قونوشمه ، مذاكره ، محادثه ،
محاوره ، قونفرانس .

مشاق [ع.ص. ج. مشقتلر ، محنتلر .
مشاق [ب. مشقت .

مشام [ع.ص. بورن ، قوقو آلاچق ير :
مشام [تعطير مشام ايتمك .

مشاور [ع.ص.ص. توصيه ايدن ، عقل
مشاور [اوكره دن ، يول كوسترن ،

كنديسنه دانيشيلان مستشار : حقوق
مشاوري .

مشاوره [ع.ص. طانيشمه . برقاج كيشي
مشاوره [بر يره طوپلاناوق بربرلرينك

رايخ آكلامق اورره مذاكره ده بولونه .
استشاره ، قونسولتو : مشاوره طيبه .

مشاهد [ع.ص. ج. مشهدلر . ب. مشهد .
مشاهد [ع.ص. كورولش ، مشاهده

مشاهد [اولونمش : = اولان خدمته بناء .
مشاهد [ع.ص. مشاهده ايدن ، كورن .

مشاهده [ع.ص. كوزله كورمه ، رؤيت .
مشاهده [* بالمشاهده : كورهرك ،

مشاهده ايدرهرك ، رأي العين كورمكله .
ج. مشاهدات : كوزله كورولن شيتلر .

مشاهير [ع.ص. ج. مشهورلر ، شهرت
مشاهير [قازانمش اولانلر : مشاهير نساء .

مشايخ [ع.ص. ج. شيخلر . ب. شيخ
مشايخ [ع.ص. طومش ، آريده بيلديكي

مشبع [ع.ص. قدر آريدهرك طومش (مايع)
مشبك [ع.ص. پنجره قفسي ويا باليق

مشبك [آخي كې بربرينه كيرمش .
مشبوع [ع.ص. طومش اولان ، طوق ،

مشبوع [اشتهاسي تسكين ايدلش .
مشبه [ع.ص. تشبيه ايدلش ، بكره دلش .

مشبه [ع.ص. ب. كنديسنه تشبيه ايديلن :
مشبه [ع.ص. تشبيه ايدلش ، بكره دلش .

مَشْرَف [ع.ص. شرفلنش : قدومكزله مشرف اولدق .

مَشْرِق [ع.ص. كونشك دوعديني طرف . مشرق : شرقده بولونان مملكت . *

مَشْرَك [ع.ص.س. جنساب حقه شريك قوشان . ج. مشركين .

مَشْرُوب [ع.ص. ايچلمش . س. ايچيله جك شئ ، ايچكي . ج. مشروبات .

مَشْرُوح [ع.ص. شرح و بيان اولونمش ، چ. مشروحات : ايضاح ايچون بيان اولونان شئلر ، ايضاحات .

مَشْرُوط [ع.ص. برشرطه باغلي ، شرطي ، شرط قيلمش . مؤ. مشروطه : صالماق شرطيله ورثيه ترك اولونمش شئ .

مَشْرُوع [اويغون : مشروع برلزدواج . حقلي ، قانوني ، شرعي : مشروع طلب ، مشروع مدافعه .

مَشْعَر [ع.ص. حس (سامعه ، باصره) . مناسك حج محارريك هريري .

مَشْعِر [ع.ص. ايشعار ايدن ، ييلديرن ، آگاه و خبردار ايدن .

مَشْعِشَع [ع.ص. شمعشعللي ، يارلاق ، منور ، ضيادار ، روشن .

مَشْعَل [ع.ص. ويا مشعله . لاميه ، فتر . برقاب ايچنده ايسلي آلوله يانان چيرا ، اودون و سائر . ج. مشاعل .

مَشْعَلَه [ع.ص. انساني اويا لايان شئ ، ايش ، كوچ . ج. مشاغل .

مَشْغُوف [ع.ص. عشقه طوتولمش ، عاشق ، مفتون ، شوريله سر .

مَشْغُول [ع.ص. بر شئيله اوغراشان ، ايشده بولونان ، ايش كور .

مكده اولان ، ايشغال اولونمش ، طوتولمش ، طولديرلش : بوير ، بو او مشغولدر .

طوتوق ، دولغون ، دالغين : ذهن حالا او مشغله ايله مشغولدر ؛ سزي پك مشغول كوروپوروم . - ايتك : اويا لاق ، ايش

مَشْمَل [ع.ص. اطرافندن صارلش او - لان ، برشيئك ايچنده بولونان .

* مشتملات : بر شيئك ايچنده بولونان شئلر : بودكرمن ده چفتلك مشملاتندور .

مَشْمَلَا [ع.ص. ويا مشتملا . آرزو اولونمش ، ايستملش . * مشتميات : (ه نك فتحيله) : آرزو اولونان شئلر .

مَشْمَلَر [ع.ص. ايشهار ايدن ، نام قازا - نان ، بيلين ، مشهور .

مَشْجَر [ع.ص. دالوسملريه سوسلنمش ، داللي ، بوداقلي (قاش) .

مَشْحُون [ع.ص. طولو ، ملو ، پر ، مالا مال ، طولديرلش ، يوكلدلش .

مَشْخَص [ع.ص. واضعاً كوستلش ، ديكرندن تفريق اولونمش ، معين ، معرف . متميز ، ممتاز . غل . شخص حال و صورتنه كيرمش ، تجسم و تمثيل ايتمش .

مَشْدَد [ع.ص. تشديد و تقويه اولونمش . آرتش ، شدت كسب ايتمش .

قوللنديرلش . اوزوينه شده ايشارتي قونش (حرف) .

مَشْدَد [ع.ص. تشديد و تقويه ايدن ، شدت آرتيران ، قوت و يرن .

مَشْدُود [ع.ص. قويجه و مصيقيجه باغلانمش (ياك) . قوللنمش ، شدتلنمش (قرار) .

مَشْرَب [ع.ص. طبيعت ، ياراديلش ويا - بيليش ، خلق ، سجييه ، طبيعت ، فطرت ، شيميه . خوي ، عادت ، طبيعي ميل و ذوق . كيديش ، مسلك .

مَشْرَبَه [ع.ص. (ت : ماشرايا) . صو ايچمك مخصوص قاب . ج. مشارب .

مَشْرَح [ع.ص. تشريح اولونمش ، آچلمش (قاداورا) . مؤ. مشرحه .

مَشْرَح [ع.ص. تشريح ايدن ، آچان ، آنا توميست . ج. مشرحين .

مَشْرَط [ع.ص. ويا مشراط . جراح نيشتری . ج. مشراط ، مشاريط .

مَشْرِف [ع.ص. يوكسلن . پك ياقلاشان . خراب : خرابه يوز طوتان .

کورمسنه مانع اولوق . * مشغولیت : مشغول اولمه ؛ انسانك يانمده اولدغي ايش .
 [ع.ص. دوداق ، دونهك صارقيق مشفر [دوداغی . چ. مشافر .
 [ع.ص. باشقه لرینك درد و آلمنه مُشْفِق [قارشى برآجى وصیزی دویان ، سون واجییان ، مرحلتی . * مشفقانه : مشفقه یاقیشاجق صورتده ، محبت وشفقتله ؛ مرحله ، آجیبارق : مشفقانه برنظر .
 [ع.ص. اورنك، یازی نمونه سی . = مُشَق [ایتمك : اوكره نك ایچون چالیشمق .
 [ع.ص. كوچلك ، زورلق ، زحمت ، مَشَقَّت [أذیت ، عذاب ، ألم ، إضطراب . صیغتی ، سفات . یورغونلق : مشقت چككم .
 [ع.ص. مسك . = بو : مسك قوقولو . مُشْك [فشان : مسك صاچان .
 [ع.ص. دیوارده لامبه قویغه مَشَكات [مخصوص اویوق .
 [ع.ص. كوچ ، زور ، چتین . س. مُشْكِل [إدراك و إحاطة سی و چاره سی بولونماسی ذهنه كوچلك ویرن ، حلی زور اولان شیء ، عقده ؛ إختلاف ، دعوا : اونكه حل ایديله چك برمشكلمز وار . چ. مشكلات : مانع ، آنكلار : یولده چوق مشكلاته تصادق ایتدك . * مشكلات حس ایتك : زورلق كورمك . = پسند : ب : پسند . = كشا : مشكل شیئلی حل ایدن . * مشكلتر : يك مشكل . * مشكلترین : أك مشكل : مشكلترین امور .
 [ع.ص. شكل و قیافتی یرنده ؛ مُشْكِل [ایری ، كوستریشلی : مشكل برآدم .
 [ع.ص. تشكره لائق ، مقبول ، مَشْكُور [ممدوح : خدمات مشكوره .
 [ع.ص. شبهه لی ، مبهم ، ملتبس . مَشْكُوك [فا.ص. مسك قوقولو ، عطرناك : مشكین [زلف مشكین .
 [ع.ص. قول برلرنده یارقاری بولنان مَشْلَح [كنیش اوزون اوست لباسی .
 [ع.ص. كونه كوستریش ، كو- مَشْمَس [نشه سیراش ، كونه طوتولش .

مَشْمَش [ع.ص. قابلی ، زودالی .
 [ع.ص. بال موی ايله قاپلانمش مَشْمَع [ویا اوستنه صوچكمیه چك بر شیء سورولش . س. بو صورتله یاپلمش بز ویا قاش . قازچوق ايله یاپیلان ایچنه صوچكمز یاغورلق .
 [ع.ص. تماميله إحاطه اولونمش ، مَشْمُول [محاط : مشمول نكاه إلتفات . أخلاق حسنه صاحبی .
 [ع.ص. روش ، طور و حرکت ، حال : مَشْوَار [مشواركنز خوشمه كیتیمور .
 [ع.ص. ویریلن ویا آلمان رأی مَشْوَرَت [ومطالعه : مجلس مشورت .
 [ع.ص. قاریشدریش ، قارمه مَشْوَش [قاریشقی ایدلمش . مكدر ، مضطرب ، مختل .
 [ع.ص. برخی بر شیء آرزوسيله مَشْوُوق [طولديران ، تشویق و تحريك ایدن .
 [ع.ص. بر شهیدك اولدگی محل . مَشْهَد [إجتاع علی . چ. شاهد .
 [ع.ص. مشاهده اولونمش ، كورو- مَشْهُود [لمش . مشهودات : كورولن شیئلر .
 [ع.ص. شهرت و نام قازانمش ، مَشْهُور [شهیر ، معروف ، معلوم ، بعید الصیت ، بنام ، نامدار ، اونلو ، آدلی صالحی . مح. هم جنسی آراسنده ترس طر- فندن شهرت بولش . خارق العاده ، قویو ، آدم عقللی : او مشهور بر آبدالدر . چ. مشاهیر .
 [ع.ص. یورومه ، یایا کیتمه ؛ رفتار . مَشْی [مشیا : یورویهرك .
 [ع.ص. صاج صقال آغرمه ، إختیاء . مَشْیَب [رلامه : إختیار اولمه .
 [ع.ص. اصلی : مشیئة . ایستك ، مَشْیَّت [آرزو ، إرادة . ب : مشیت .
 [ع.ص. اصلی : مشیة . یوروییش : مَشْیَّت [مشیت عسکریه . ب : مشیت .
 [ع.ص. غل ، شیخلك . = إسلامیه : مَشْیَخْت [وقتيله شیخ الاسلام مسندی .

مُصَادِمَه [ع.م. چارینشمه ؛ حربه طو-
توشمه چ مصادمات .

مُصَارَعَه [ع.م. کوروشمه ، پهلو انلق .
کورشه طوتوشمه .

مُصَارِف [ع.م.ج. مصرفلر ، صرف او-
لوان باره لر . جج . مصارفات .

مُصَاعِب [ع.م.ج. کوچ و زور اولان
شیئلر ، مشکلات . مەردی . قدر .

مُصَافَات [ع.م. صمیمی و حقیقی دوست
اولوق کچیمه ، محبت .

مُصَافَحَه [ع.م. برینه آلی اوزاتارق
آل آله طوتوشمه .

مُضَال [س. ویا ماضال . اویدورمه حکایه ؛
صاچه صایان سوز .

مُضَالِح [ع.م.ج. مصلحتلر ، ایشلر .
ب : مصلحت .

مُضَالِحَه [ع.م. باریشمه . اوزلاشمه ؛
آ-ایش ، صلح .

مُضَاهَرَت [ع.م. داماد ویا قائن برادر
اولمه ؛ قرابت .

مُضَايِب [ع.م.ج. مصیبتلر . ب : مصیبت .

مُصَب [س. بر نهرک دکره دوکرلدیکی
یر ، آغیز ، منصب . ج. مصاب .

مُصْبَاح [ع.م.ج. ایشیق ، لامپا ، فئار .
مشله . ج. مصابیح .

مُصَبَّوْع [ع.م. بویالی ، بویاغش ،
هلون .

مُصَحِّح [ع.م. تصحیح اولونمش ؛
یا کایشمنز ، خطاسنز .

مُصَحِّح [ع.م. تصحیح ایدن ، یا-
کلشلرخی چیقاران ، دوزلتن .

مُصَحَّف [ع.م. قرآن کریم ؛ کتاب ،
بالخاصه مقدس کتاب . ج. مصاحف .

مُصْحَوْب [ع.م. کندیسنه ترفیق ایدلمش ؛
برلکده کوتورولمش ، برابر .

* مصحوباً : برلکده اولدنی حالده ، برابنده .
[ع.م. حکم ایتلمه خدمت ایدن
مُصْدَق [شئ ، برشیئی تحقیق ایتمه

وَسَّ [ع.م. یوکسک (بنا) . یوکسلدلمش
مُشید و تحکیم اولونمش .

مُشید [ع.م. صاغلام و یوکسک برصورتده
بنا ایدن .

مُشیر [ع.م. امر و ایشارت ایدن . س.
عسکرلکده اک بویوک رتبه یی

حائز ذات . - لاک : مشیریت : مشیر
رتبه سی ، مشیرک بولوندیغی مقام .

مُشیمه [ع.م. دول یتاغی ، صوک .
ج. مشیم ، مشایم .

مُشین [س. تربیه اولونمش عادی دوری .
م. مشیندن معمول .

مُشْمُوم [ع.م. ویا مشْمُوم ، مش-
مُشْمُوم [اوغورسز ، متحوس .

مُص [ع.م. امه ، صوروب چکمه .

مُصَاب [ع.م. بر مصیبتنه طوتولمش ؛
کرفتار اولمش ، اوغراش

مُصَابِرَه [ع.م. برینه قارشى صبر
او تحمل ایتمه .

مُصَابِیح [ع.م.ج. مصباحلر . ب : مصباح .

مُصَاحِب [س. صحبت ایدن ، قونوشان
[همدم ؛ صمیمی آرداش .

بر بویوک ذاتک یاننده بولنوب لطیف
سوزلرله اونى اکلدن .

مُصَاحَبَت [ع.م. ویا مصاحبه . قونوشمه ،
صحبت یتمه ، الفت ، معاشرت .

مُصَاحِف [ع.م.ج. مصحفلر ، کتابلر .
ب : مصحف .

مُضَاد [س. ویا ماضاد . ییقای ییلمه مکه مخصوص
چلیک آلت : قصاب مصادی .

مُضَادِر [ع.م.ج. مصدرلر . ب : مصدر .

مُضَادِرَه [ع.م. برینک مالی ویا ممنوع
برشیئی ضبط و اخذ ایتمه .

مُضَادِف [ع.م. تصادف ایدن ، راست
کلن : ملی بایرامه مصادف .

مُضَادَفَت [ع.م. ویا مصادفه . راست
کلنه ؛ تصادف ایتمه .

مُضَادَقَت [ع.م. ویا مصادقه . دوست اولمه ،
دوستلوق ؛ حسب المصادقه .

یاوایان شیء، محك طاشی. صحیحی عموماً مسلم
طوتولان کلام: سکوت آلتیندر مصداقجه .

مَصْدَر [ع.ص. برشیشك نشئت و صدور
استدیدی محل، منبغ، مبدأ،
مأخذ. فعلك معنی جہتیلہ اصل و مأخذی
اولان كله. * مصدری: مصدره منسوب.
* مصدریت: مصدرك بیان استدیدی حدث
معناسی. * مصدریه: وقتیلہ مسكرات ایله
سائر بعض اموالذن آلتان رسم، زجریه.
ج. مصادر.

وَصَدَّقَ [ع.ص. تصدیق اولونمش، إثبات
ایدلمش: كرچكدر دنیلمش.

وَصَدِّقَ [ع.ص. تصدیق ایدن، برکلامك
صدق و صحتی إثبات ایدن.

مَضَر [س.خ. آفریقانك شمال شرقیسنده
و بحر احمر ك غربنده کی قطعہ؛
بو قطعہ نك مرکزی اولان قاهره شهری.
= ویا = بوغدادی: مصر دیدیكنز حبه؛
كوچك جنسك آتشده یا طلا دلشی. = طاوغی:
هندی. = قتیلی: وقتیلہ طوپلری آتشلركری
برنوع ایپ. بو بوك شهر، پای تخت. *
المصران: كوفه و بصره شهرلری. * مصری:
مصرلی. ج. أمصار، مصور.

وَصَرَ [ع.ص. إصرار ایدن، دیدیكندن
مصر ادومه ين. * مصرانه: إصرار ایدرك.

وَصْرَاعَ [ع.ص. ویا مصرع. شعرده بریتی
تشکیل ایدن ایکی سطر دن
هر بری. غ. قابو قنادی. = آزاده: تك
مصرع. = برجسته: تكلف سز سويله ن
لطیف مصرع. ج. مصاریم.

وَصَرَحَ [ع.ص. تصریح ایدلمش، مفصلاً
بیان اولونمش. * مصرحاً:
آچیق و عیان برصورتده، آشكار اوله رق.
مَصْرَفَ [ع.ص. برشیئی، إستحصال ایچون
لجبیدن چیقان پاره، خرج؛
مبايعاته مقابل ویریلن مبلغ. ج. مصارف.
جج. مصارفات.

مَصْرُوعَ [ع.ص. صرعیه طوتولمش.

مَصْرُوفَ [ع.ص. صرف اولونمش، خرج
ایدلمش. قولالانش: خدمات
مصرفه. ج. مصاريف.

مِصْطَبَه [ع.ص. اوطورمه مخصوص اوزون
كنیش صره، پيكه ویا طاش
طوپراقدن یا بلش پيكه به بكرز اوطوراجق
پر. قوناق، خان، كاروانسرای. لوقنطه،
هوتل. میخانه: مصطبه زندان. زیانزدی
میك فتحیلهدن. ج. مصاطب.

مُصْطَفَى [ع.ص. اك آیدسی اوله رق انتخاب
اولونمش، سچلمش، منتخب،
كزیده. فخر عالم آفندیك صفت مباركسی.
* مصطفوی: پیغمبره منسوب.

مُصْطَلَحَ [ع.ص. معنای لغویسیله دكل
الفاظ مصطلحه. تر. اصطلاحات علومه
مخصوص تعبیرات ایله طولو، ساده لكندن
عاری، تكلفی: مصطلاح سوز.

مِصْعَدَ [ع.ص. میاعاق ایچه بخار حالده
سرمك مخصوص آلت.

وَصَّرَ [ع.ص. تصغیر اولونمش، كوچو-
مَصْعَر [لدلمش: اسم مصغر.

وَصَّافَ [ع.ص. ویا مصفی. تصفیه اولونمش،
تمیزلنش: ماء مصفا.

مِصْفَاتَ [ع.ص. تصفیه آلتی، سوزكچ،
فیلتره.

وَصَّیَ [ع.ص. تصفیه ایدن، تمیزلین،
تصفیه ایتمك یاریان.

مِصْقَالَ [س. بر صره قامیشدن یا بلش
دودوك.

مِصْقَلَ [ع.ص. ویا مصقله. بارلاقمده
قولالیلان آلت، مهره.

مَصْلَ [ع.ص. ویا مصالحه سودك ایچنده
طبیعی اولارق بولونان و یختیلا-
شدینی زمان آیریلان صو.

وَصَّلَا [ع.ص. ویا مصلی. دعا و نمازه مخصوص
آچیق پر، نمازگاه. نماز سجاده سی.
= طاشی: نمازی قیلنمق اوزره اوستنه
جنازه قونان طاش.

و مصیّب [ع.ص.، إصابه ایدن، دوغرو، صائب، سلیم (رای، فکر).]

و مصیبت [ع.ص.، بویوک فلاکت، بلیه، آفت، نکبت، قبیحه، تر.]

و مصیر [ع.ص.، منجوس، ملوث، مردار؛ نه مصیبت حریف، چه، مصائب.]

و مصیر [ع.ص.، واریلان، پر، نتیجه، عاقبت؛ سربر شوکت مصیر.]

و مصیقل [ع.ص.، غم، مصقله ایله جلالتمش، جلالی، پارلاق.]

و مضّا [ع.ف.، مامضا؛ کچن کچدی، اولان اولدی، کچمش اولان وقایع آرا-]

نمایوب آرتق اونوتولسون دئمکدر.

و مضابط [ع.ص.، چه، مضبطه لر. ب.؛ مضبطه.]

و مضادّ [ع.ص.، مخالف، مخاصم، تأثیرینه قارشى قویان؛ مضاد تعفن.]

و مضاربّه [ع.ص.، دوکوشمه، اوروشمه، بری مال ویرمه دیکری خدمت ایتک شرطیله عقد اولنان شرکت.]

و مضارع [ع.ص.، حال و استقباله دلالت ایدن صیغه؛ یازارم کبی.]

و مضاعف [ع.ص.، ایکی قات، عریجه ده حروف اصلیه سندن بری ایکی دفعه تلفظ ایدیلن فعل؛ مد کبی.]

و مضاف [ع.ص.، برشیئه قاتیلوب علاوه اولونمش، ملحق، متصل، منوط.]

و مضاعف [ع.ص.، بر مضم آلان (اسم)؛ ایماسک اوی کبی؛ اوکله سنه مضاف، ایماسکله سنه مضاف ایله دیرکر. * مضافات؛ علاوه اولونان شیئر، لواحق، ضاف، محیقات.]

و مضامین [ع.ص.، چه، مضمونلر. ب.؛ مضمون.]

و مضایقه [ع.ص.، طارلق، صیقنق، کوچک، زوکورتک، یوقلق، ضرورت.]

و مضبطه [ع.ص.، وقوع بولان مذاکرات ویا تدقیقاتک نتیجه سنی حاوی اولوق اوزده قلمه آلنان و او مذاکرات ده تدقیقاتده بولونانلر طرفندن إمضا ویا تمهیر ایدیلن قرارنامه، چه، مضابط.]

و مصالح [ع.ص.، ویا مصالح. اوج، بش اوله لی کوچوک حوض؛ یالاق؛ آقان صو بورسی.]

و مصلح [ع.ص.، إصلاح ایدن، آیلشدیرن، ایی حاله کتیرن.]

و مصلحت [ع.ص.، ویا مصلحه. ایش، مشغولیت. کارلی ایش. فائده، منفعت. * مصلحتگذار؛ ص.]

و مصلحت [ع.ص.، ایش کورن، سه، سفیر وکیل، موقتاً سفارت ایشلرینه باقان ذات، ایلچی، مرخص اولمایان سفیر. چه، مصالح.]

و مصلوب [ع.ص.، صلب اولونمش، آصارق اعدام اولونمش.]

و مصلیّ [ع.ص.، نماز قیلان، بش وقت نمازنی ادا ایدن.]

و مصمم [ع.ص.، تصمیم اولونمش، قطعی صورتده نیت ایدلمش، اجراسنه قطعاً قرار ویرلمش، مقرر.]

و مصنع [ع.ص.، صنعتله ترتیب ایدلمش، ماهرانه یاپلمش؛ مصنع برقاپو.]

و مصنف [ع.ص.، کتاب تألیف ایدن، یازان. چه، مصنفین.]

و مصنف [ع.ص.، تألیف و تلیق اولونمش، یازلمش. * مصنفات؛ یازلمش اولان کتابلر، تألیفات.]

و مصنوع [ع.ص.، صنعتله ترتیب ایدلمش، ماهرانه یاپلمش. ایجاد اولو-]

نمش، ساخته، طبیعی اولمایان، اریدورمه، دوزمه. چه، مصنوعات؛ صنعتله ترتیب ایدلمش، ماهرانه یاپلمش شیئر؛ ایجاد اولونمش شیئر.]

و مصور [ع.ص.، تصویر اولونمش، رسمی. مضمون دهنده قورولمش، دوشونولمش.]

و مصور [ع.ص.، تصویر ایدن، برشیئه بر شکل و صورت ویرن. ع.ص.]

و مصور [ع.ص.، هیکل تراش. کائنات؛ جناب حق، خالق.]

و مصون [ع.ص.، حفظ و وقایه ایدلمش، محروس، محفوظ، محروز، محمی. آمین؛ جریت شخصیه تعرضدن مصوندر. * مصونیت؛ امنیت.]

مَضْبُوط [ع. ص. ضبط اولونمش، باغلی، دفتره کچیرلش، مقید. خا. طرده طوتولش. طاغنیق اولمایان، طوللو. محافظه‌لی؛ معین، معلوم. محکم، مدقق؛ مؤید، مؤکد.]

مُضْحِك [ع. ص. کولدیرن، کولونج، اکلنجه‌لی، مزاح، هازل.]

مُضْحِكَه [ع. ص. کولدیرن شی، کولونج، تیاترو اویونی، قومدیا. ج. مضحکات: کولمک واکلنمک ایچون سویله-نن ویا یاپیلان شیئر.]

مُضِر [ع. ص. ضرر وزیانه سبب اولان، ضرره صوقان، مؤدی.]

مُضِرَاب [ع. ص. ویا مضرب. بعض چالغیلری چالغه یارایان کیمک یارچه‌سی ویا توی. اورمغه یارایان هر آلت. ج. مضارب.]

مُضَرَّت [ع. ص. ضرر، زیان، غائب اولان، استفاده، خسارت.]

مُضْرُوب [ع. ص. ضرب اولونمش، دوکو-لمش. حساسده یکدیگرینه ضرب اولونان ایکی عده‌دن بری؛ دیگرینه مضروب فیه دیرلر.]

مُضْطَرَّ [ع. ص. چاره‌سز قالب باشی، صیقلمش اولان، مجبور، ناچار.]

مُضْطَرَب [ع. ص. اضطراب چکن، راحت تردد و صیقینیق ایچینده بولونان. روحاً و بدناً آغیرجه راحتسز، مکدر.]

مُضْعَف [ع. ص. تضعیف اولونمش، بر اوقدر دها آوتدیرلش.]

مَضْغ و مَضَاغ [ع. ص. چیکمه.]

مُضِل [ع. ص. اضلال ایدن، دوغرو بولدن، چورون، باغدن چبقاران، آزدیران.]

مُضْمَحِل [ع. ص. زائل و نابود اولان، محو ویریشان اولان.]

مُضْمَر [ع. ص. کیزلی، ایچینده صاقلی، مکتوم، مستور، خفی، دقین، مکتون. ج. مضمرات: ایچینده کیزلی اولان شیئر.]

مَضْمَنَه [ع. ص. صوابله آخر چالقامه. آغزه صوابله.]

مَضْمُوم [ع. ص. ضمه ایله اوقونان، اوززنده ضمه ایشاق بولنان.]

مَضْمُون [ع. ص. برشیئک ایچینده بولنان، (بریاژینک) معنی و مفهومی، مال، منطوق، فجوا، مفاد. نکته، جناس. ج. مضامین.]

مُضِئ [ع. ص. ضیادار، یارایان، یارلاق، مضي: مذب، لامع.]

مُضِيق [ع. ص. صیقان، دارلاشدیران.]

مَضِيق [ع. ص. داریر؛ بوغاز، کچید. صقندی، مشکلات.]

مُطَابِق [ع. ص. تطابق ایدن، اویان، موافق کلن، اویغون.]

مُطَابَقَت [ع. ص. اویغون و موافق کله، بربرخی طوقه، اویغونلق.]

مُطَاع [ع. ص. کندیسنه اطاعت و انقیاد اولونان، سوزی دیکه‌ن، متبوع.]

مُطَاف [ع. ص. اطرافی طولاشلمش، اطراف، قنده دونولش.]

مُطَالِب [ع. ص. ج. مطلبلر. ب: مطلب. جج: مطالبات: یسته‌ن‌شیئر.]

مُطَالَبَه [ع. ص. طلب ایتمه، ایستمه. برونن الاجنه ایستمه.]

مُطَالَع [ع. ص. ج. مطالعه. ب: مطلع.]

مُطَالَعَه [ع. ص. برشیئی دفترله معاینه و تدقیق ایتمه: مسئله‌لی آبی مطالعه.]

ایدیکز صورکه کوروشورز. دوشونه رک حاصل ایدیلن فکر و ملاحظه: بونک حقنده تمده بر مطالعه وار. اوقومه: وه لسلک تاریخی مطالعه ایتدیکوی؟ ج. مطالعات.]

مُطَاح [ع. ص. ج. مطمحار. ب: مطمح.]

مُطَاوِع [ع. ص. اویان، اطاعت ایدن، برشی: حقنده بریله اویوشان.]

مُطَاوَعَت [ع. ص. ویا مطاوعه، اطاعت، انقیاد. فکر لرده برلک، اویغونلق، اتحاد، وفاق، موافقت،

توافق، اشتلاف. فاعلی عربی زمانده مفعول
اولان فعل : چكلكم ، قور تولق كبی .

مُطَاوَلَه [ع.م. (بر قریضه نك ایقاسنی)
تاخیر ایتمه . سورونجه ده براهه .
ع.م.ج. مطیه لر ، بینك حیوانلری .
ب : مطیه .

مَطْرَح [ع.م. محل ، موقع ؛ برشی
آتیلان یر . ج. مطار ح .
ع.م. هپسی نسق واحد اوزره
اولان ، اولان ، منتظم ، بردوزی یه
ولان . عومی ، استثناسی اولمایان (قاعده) .
* مطردآ : منتظم صورتمه ، بردوزی یه .
ع.م. ایشلمش ، تزیین اولونمش
مَطْرَز [ع.م. (قماش) ، ایشلمه لی .

مُطَايَه [ع.م. لطیفه ایتمه ، شاقلاشمه ،
ملاطفه . ج. مطایبات .

مِطْرَق [ع.م. ویا مطرقه . ایکی باشلی
آخشاب چکیچ ، دمیرجی
چکجی ؛ دكنك ، چوبوق . ج. مطارق .

مَطْبَح [ع.م. يك پیشبرمه كه مخصوص
محل . ج. مطابخ .

مَطْرُوح [ع.م. طرح اولونمش ، برعددن
چیقارلمش . ترك ایدلمش ،
آتماش . اوستنه قوشمش ، وضع اولونمش ؛
تعیین و تکلیف ایدلمش (ویری) .
ع.م. طرد اولونمش ، قوغولمش ؛
مَطْرُود [ع.م. مکتبدن مطرود .

مَطْبَعَه [ع.م. کتاب و سائر باصیلان محل .
ج. مطابع .

مَطْرُوش [ع.م. تراش اولمش ویا تراشلی
معناسنه اویدورمه برکله .
ع.م. صو طولوی ، قربه ؛
تنكه ویا هشیندن صو قالی .

مُطْبِق [ع.م. برشیئی اورتن ، تمامیه
ستر ایدن ، بورون . جنون
: دائمی جنت ؛ حمای مطبقه : سور-
کلی صیتمه .

مَطْعُون [ع.م. طاعون ویا ویا به طو-
تواش . ذم و تحقیر ایدلمش .
مزاقله ده لینمش .

مَطْبُوح [ع.م. پیشبرلمش ، طبع ایداش ؛
اطعمه مطبوخه .

مَطْقَب [ع.م. دلک آجغه مخصوص بورغو-
مرانوز مطقی . ب : مئقب .
ع.م. ویا مطلی . اوزرینه (باغ
قطران ویا یالندیز) سورولمش .

مَطْبُوع [ع.م. طبع اولونمش ، مطبع ده
طبعی . نشانی ، موسوم . قابلیت و اهلیت
شاعرانه یی حائر . غله لطیف ، حسن طبیعت
موافق ، دلپسند ، مقبول . * مطبوعات ؛
غزته لر . * حریت مطبوعات ؛ فکر لر یی
درشونجه لر یی باصارق نشر ایتمك حریتی .

مَطْلَب [ع.م. ایستك ، ایسته نن شیء ،
حل ایديله جك مسئله ، سؤال ،
مشكل . ج. مطالب .

مَطْحُون [ع.م. طحن اولونمش ، او-
کودلش : حبوبات مطحونه .

مُطْلَسَم [ع.م. طلاسملی ، سحرلی ،
افسونلی : کنج مطلبم .

مَطَر [ع.م. یاغور ، باران . ج. امطار .
ع.م. ویا مطری . عطریات ایله
قاریشمش ، قوتولو . ترونازه .
ع.م. ویا مادر اباز . اوجوز آلوب
بهای صاتان ، حیله کار ، بهاجی ،
حتکر ، طمعکار .

مَطْلَع [ع.م. کونش ایله میلدیز لرك دو-
غدقلری محل ، مشرق . غ .
اوزردن اوزاقلره باقیلان تپه ، قله ؛
مردیوهن . برمنظومه ویا غزلك ایلك بیی .
ج. مطلع .

مَطْرَاق [ع.م. صوپا ، دكنك ، چوبوق ،
قیزیلجق صوباسی .

مُطْرَب [ع.م. سرور ویا حزنله
تهییج ایدن ؛ خواننده ، شرق
وتورکی سوله یین .

مَطْرَان [ع.م. پدسقوپوس ، ده پوت .

مُطْرِب [ع.م. سرور ویا حزنله
تهییج ایدن ؛ خواننده ، شرق
وتورکی سوله یین .

مُطَلَق [ع.ص. قیددن بری و آزاده ، سربست ، مستقل ، غیر مقید . عومی اولوب خاص و مخصوص اولماین . تر . بهمه حال : بو آقشام مطلق کیتمیلدسک .
[ع.ح. هر حالده ، بهمه حال ، هر مطلقاً نه وجهله اولورسه اولسون .

مُطَلَّع [ع.ص. بوشاش قاری ، تطلیق مطلقه اولونمش زوجه .

مَطْلُوب [ع.ص.س. طلب اولونان ، آله چق ، ایستینلن . إقراض اولونمش پاره ، بومعاده چ. مطلوبات . مراد ، مرام ، نیت ، قصد ، غرض ، غایه ، مقصد مقصود ، منوی ، چ. مطالب .

مَطْمَح [ع.ص.س. کوز دیکیلهرک باقیلان شیء : مطمح نظر .

مَطْمَع [ع.ص.س. آرزو ایدیلن شیء ، مراد ، مرام ، مطلوب ، امییه . چ. مطامع .

مَطْمَئِن [ع.ص.س. إطمئنان حاصل ایدن ، قلبی راحت ایتمش ، مستراح ، قیرالین ، تمامیه امنیت و قناعت ایدرک یان کن : شیمدی مطمئن اولدیگزیمی ؟

مُطَنِّطِن [ع.ص. طنطنه لی ، دبدبه لی ، احتفالی ، عظمتی ، کورولتولو ، هاوتیلی ، کوستریشلی ، آلایشلی .

مُطَوَّل [ع.ص.س. تطویل ایدلمش . اوژادلمش ، ده اوزون یایلمش .

مَطْوِی [ع.ص. قیورلمش ، بوکولمش ، ایچمه صارلمش ، دورولمش . * مطویاً : دوره رک ، قاتلایارق ، بوکهرک .
[ع.ص. تمیزلش ؛ پاک ، مبارک مظهر اومقدس : روضه مظهره .

مَظْهَر [ع.ص.س. آبدست آلمده قوللانیلان قاب . آبدستخانه .

مُظَیَّب [ع.ص. تطیب ایدلمش ، خاخری خوش ایدلمش ، کوکلی آلمش .

مُطِيع [ع.ص. إطاعت ایدن ؛ برینک حکمی آلتنده بولنن ، تابع ، متقاد .

مَظِيه [ع.ص.س. بینهک حیوانی . — ران : حیوان سوروجیسی . چ. مظایا .

مَظْهَر [ع.ص.س. چ. عدل و صوابه ضداولان شیدلر ، حقمرغلر ، انصافسزقلر ، خطالار ، عیبار ، ظلملار . مفردی اولان مظلومه (میمک فتیحی لامک کسریله) مستعمل دکلدر .

مَظَاهِر [ع.ص.س. چ. مظهرلر . ب : مظهر .

مُظَاهِر [ع.ص. یاردم و معانت ایدن ، مظاهرت ایدن .

مُظَاهِرَت [ع.ص.س. یاردم ، معاونت .

مَظْرُوف [ع.ص. ظرف ایچمه قونمش . * مظرؤفاً : مظرؤف اوله رق .

مُظَفَّر [ع.ص. حریده دشمننه غلبه چالان ، غازی ، غالب ، فاتح ، منصور .

رقینه قارشى موفق اولان : او بوندن مظفر چیقدی . * مظفرأً : مظفر اوله رق . * مظفریت : ظفر ، غلبه ، قوز ، نصر ؛

رقیه قارشى قازانیلان موفقیت ؛ زحمت و مساعی مقابلنده آلدله ایدیلن مسعود نتیجه .

مُظَلَّل [ع.ص.س. کولکلهتمش ، کولکلی ، کرکلهکجه قونمش .

مُظْلِم [ع.ص.س. قارا کلک . تاریک ، تیره . مبهم ، معقد . مشغوم .

مَظْلُوم [ع.ص. ظلم کورمش ، حقسزلغه سلیم ، ساکن . * مظلومانه : مظلومچه سته . * مظلومیت : مظلوم اولانک حالی .

مَظْمُون [ع.ص. ظن و شبهه اولونمش ، شبهه لی . هنوز آلدله دلیلی بولوعادینی حالده بر جرم ایشلدیکی ظن اولونان (کیسه) ، متهم .

مَظْنُون [ع.ص. حقنده شبهه اولونان ، شبهه لی . * مظنة سوء احمالندن : کندیسندن برفئالک ظهوری ملحوظ اولان طاقندن . ویلکی مظنون اولان .

مَظْهَر [ع.ص.س. کورمک ایچون اوستنه چیقیلان بر ، برشینک کورولدیکی محل ، ظاهر اولدیقی بر . — اولق : نائل اولق . * مظهریت : نائلیت .

مَع [ع. ح. ايله ، برابر . — هذا ، ذلك : بونكله برابر ، بوكا رهمآ . — الجماعة : جماعته برابر . — الكراهه : زووله ، ايستيمه ر. — مافيه : بوحال ايله . برابر ، بويه ايكن . — زياده : زياده سيله . — المنويه : ممنويتله . * معآ : برلكده ، برابر .

مِعَاء [ع. س. ويا معي ، باغرساق . * معاء : معاء . — باغرساغه منسوب . ج. امعاء .

مَعَايِد [ع. س. ج. معيدلر ، عبادته مخصوص اولان يرلر . ب : معيد .

مَعَايِر [ع. س. ج. معيرلر ، كچيله جك يرلر ، كچيدلر . ب : معير .

مُعَاتِب [ع. ص. عتاب و تكدير ايدن ، چيقيديشان .

مُعَاتَب [ع. ص. عتاب و تكدير ايديان ، عتاب اولونمش .

مُعَاتَبَه [ع. م. آزارلامه ، قباحتي يوزينه اوروب تكدير ايتمه .

مَعَايِين [ع. س. ج. معجوللر . ب : معجون .

مَعَاد [ع. س. عودت ، دونولن محل . آخرت ، حيات مستقبل . مبدأ و : كئين وكيديله جك اولان ير . يوم : قيامت كوني .

مُعَادَاة [ع. م. برينك دشمني اولمه . دشمنك ، عداوت .

مُعَادِل [ع. ص. برابر ، مساوي ، برديكرينه بكرز ، شبيه ، نظير ، عديل ، سيان ، موازي .

مُعَادِلَه [ع. س. مساوات ، برابرلك ، موازنه . جبرده مساوي اشارتك طرفينده بولنان مقدارلك هيئت عموميه سي .

مَعَادِن [ع. س. ج. معدنلر . ب : معدن .

مَعَاذ [ع. س. صيفينه جق ير ، لتجگاه ، ملجأ ، ملاذ . حمايه . — الله : الله صاقلالسين .

مَعَاذِير [ع. س. ج. مذرترلر . ب : مذررت .

مَعَارِج [ع. س. ج. معراجلر . ب : معراج .

مُعَارِض [ع. ص. مخالفت ايدن ، قارشى . كنن : او بكا دايما معارضدر .

مُعَارِضَه [ع. ص. بربرينه قارشى طورمه ، مخالفت ، اعتراض ، مقاومت . معانده ، مناقضه . تو . غوغا ، نزاع .

مَعَارِف [ع. س. ج. معرفترلر . ب : معرفت .

مُعَارِفَه [ع. م. طائيشمه ، بيليشمه ، الفت : اونكله معارفه من واردر .

مَعَارِك [ع. س. ج. معركلر ، جنگ ميدانلر . ب : معركه .

مُعَارِكَه [ع. م. بريله حربه طوتوشمه . اوروشمه .

مَعَاش [ع. س. ويا معيشه . ياشامه ، كچينكه مدار اولان شي ، اسباب . تعيش ، رزق . خدمته مقابل آلنان آيلاق . — باغلامق : آيلاق تخصيص ايتك . ج. معايش .

مَعَاشِر [ع. س. ج. معشرلر ، جماعتلر .

مَعَاشِر [ع. س. ج. معشرلر ، گروهلر . ب : معشر .

مُعَاشِر [ع. س. بريله الفت ايدوب خواجه .

مُعَاشِرَت [ع. م. شجه كچين ، دوست ، آرقداش . برلكده ياشايوب خوش مؤالفت ، مصاحبت ، مخالطه ، صحبت .

مُعَاشِقَه [ع. م. شدتلى بر هيچجان ايله معاشقه . چيلقينيجه سويشمه ، بربريخه .

مُعَاصِر [ع. م. س. بريله بر عصرده ، بر زمانده ياشايان . ج. معاصرين .

مُعَاصِرَت [ع. م. بريله بر عصرده برابر . ياشامه . بولونمه .

مَعَاصِي [ع. س. ج. معصيتلر ، اطاعتسز . لنگر ، كناهلر . ب : معصيت .

مُعَاف [ع. ص. عفو اولونمش . برى ، آزاد ، مستثنى ، ممتاز . * معافيت : عفو ايديلش اولمه ؛ استثنا ، امتياز .

مُعَالَجَه [ع. م. خستيه بايله ، علاج و برمه ، مداواة .

مَعَالِي [ع. س. ج. مرتبه يوكسكلكي ، مراتب . سنيه ، رتب جليله . فضائل ،

خزایا - جلال ، رفعت ، سمو ، عظمت ،
مجد و شرف معنا - نه اولان مفردی :
معلاة قوللانلاز .

معامله [ع.م. بر برله ایش پاكه : تجاری
بر حرکتده بولونمه : بکا بر دشمن کبی
معامله ایدیور . حسن - : حقنده آی
داورانمه ، آی حرکت . سو - : فنا داو -
رانمه ، فنا حرکت . بر ایش ویا اوراق
حقنده پایلاجق ایشلار : استدا کزک
معامله سی بیتیدی ؟ یاره ، اوراق نقدیه
و سائره دن استفاده ایشی . - جی :
امور صرافیه ایله مشغول آدم ، مراجه جی .
چ . معاملات .

معاند [ع.ص. مخالفت ایدن ، قارشى
طوران ، عنادجی ، عاصی ، متمد .
معاند [ع.م. مخالفت ، عنادجیلجی ، متدا
ومت ، مخالفتده اصرار ، تمرد .
معانقه [ع.م. صوماشمه ، بر برینک
بولونه صالومه .

معانی [ع.س.ج. معنی لر . ب : معنا .
[ع.م. : نحوه عائد دقیق مسأله -
لردن باحث بر علم مخصوص .

معاودت [ع.م. کرى دونه ، عودت
ایتمه ، رجوع .

معاوضه [ع.م. بر شیئی دیگر بر شیئه
بدل اوله رق و برمه ، ضر -
ریخی قارشیلانمه ، تبدیل ، تعویض ، دیکش ،
ترامپه ، مبادله . اصلی اولمادیقی حالده
تأمین منفعت ایچون آ کلاشارق پایسلان
دوبارلی ایش . * معاوضه : ترامپه
صورتیه ، مبادله طریقیله .

معاون [ع.ص. یاردم و معاونت ایدن .
[ع.م. بر مأموره وظیفه ده
یاردم و ایجابنده وکالت ایدن مأمور :
مدیر معاونی .

معاونت [ع.س. یاردم ، مظاهرت ، عون :
معاونت کزله بوایشی یایبلیرم .

معاهد [ع.س.ص. بر برله عهد و پیمان
ایدن : طرفین معاهدین .

معاهده [ع.م. دولتلر ویا حکمدارلر
آراسنده عهدلشمه ، عهد
و میثاق . - نامه : عهدنامه .

معایب [ع.س.ج. عیب شینلر ، لکهلر ،
قصورلر ، عیوب ، شوائب ،
نقائص . مفردی اولان معایب و معایبه
لسانزده قوللانلاز .

معایده [ع.م. پایراملاشمه ، پایرامده
[ع.م. بر برینی تبریک ایتمه .

معاینه [ع.م. کوزله باقوب تحقیق و تد -
قیق ایتمه . خسته اولوب او -
لمادیقی ویا خسته لغتک درجه سی آ کلامق
ایچون باقمه . - خانه : خستلره باقمه
مخصوص محل .

معبد [ع.س. عبادت ایدنه جک یر ، عبادته
مخصوص بنا . ج . معابد .

معبر [ع.س. چکید ، دربند ، کچیله جک
یر . ج . مهار ، معابر .

معبر [ع.ص. تعبیر ایدن ، رؤیالردن
معنی چیقاران .

معبود [ع.م. کشدلیسنه عبادت اولونان ،
طایپیلان ، جناب حق . یالانجی
التهک رسمی ، هییکلی ، طاغوت ، بت ،
صنم ، وثن .

معتاد [ع.ص. اعتیاد اولونمش ، آلیشلمش ،
[ع.م. عادت ایدنه نامش . س . عادت ،
خوی : آلیشیلان شی .

معتبر [ع.ص. اعتبارلی ، خاطری صایلیبر ،
معتبرم ، مبجل ، معزز ، مکرم ،
حرمتلی ، شرفلی ، حیثیتلی . مقبول ، قیمتلی .
سوزینه و معامله سنه امنیت و اعتماد او -
لونا یلیبر : معتبر تجار . قا . ج . معتبران :
اعتبارلی و نفوذلی اولانلر .

معتدل [ع.ص. نه پک چوق نه ده پک
آز اولان ، اورته حالده بولور
نان . یاواش ، سرت اولمایان ، ملایم ،
پک ایلریسنه کیتمه یین ، افراطه و ارمایان .
* معتدلانه : اعتدال اوزره ، اورته
حالده ، وسط درجه ده .

مُعْتَدِر [ع.ص.، اعتذار ایدن، عذر دله بن.]

مُعْتَرِض [ع.ص.، اعتراض ایدن، قارشى كن، موانع إحداث ایدن، مشكلات چيقاران، مخالفت ایدن. * جمله معترضه: منجانبى تماملاق ايچون بر عباره نك ايچنه صيقشديريلان جمله متممه. [ع.ص.، قوسين اشارى: ()].

مُعْتَرِضَه [ع.ص.، اويدورمه، بركله در.]

مُعْتَرَف [ع.ص.، اعتراف ایدن، اقرار ايله بن: (خطاسى) سويله بن.]

مُعْتَرَل [ع.ص.، جماعتدن آيريلوب بر طرفه چكيلن، انفصال ایدن.]

مُعْتَرَلَه [ع.ص.، قدورى انكار ايدرك نك. هب حقدن آيريلان بر فرقه.]

مُعْتَسِف [ع.ص.، اعتساف ایدن، زورلا يان، اجبار ایدن.]

مُعْتَصِم [ع.ص.، فائقدن چكين، قاچان، نفسى قورويان. طوتان، ياديشان. — بالله: حقك يارديعى آرايان.]

مُعْتَق [ع.ص.، كوله لسكدن آزاد ايدلمش، آزادلى: عبد معتق.]

مُعْتَقَد [ع.ص.، اعتقاد ایدن، كوكل باغلايان، قلباً صحتنه اينانان.]

مُعْتَقَدَات [ع.ص.، اعتقاد، ايمان، ايديلن شيئر، عقيده لر.]

مُعْتَكِف [ع.ص.، اعتكاف ایدن، كندى قافلك فتحيله مفردى معتقد قوللانماز.]

مُعْتَكِف [ع.ص.، اعتكاف ایدن، كندى عبادتله مشغول اولان.]

مُعْتَل [ع.ص.، علت صاحبي، علتى. حروف اصليه سى آراسنده حرف علت (أ. و. ي) بولونان (فعل).]

مُعْتَمَد [ع.ص.، كنديسنه اعتقاد اولونان، كوكنيلن، أمين، شايسته اعتماد.]

مُعْتَمَر [ع.ص.، زائر، حج موسى خار. جنده كه به بنى زيارت ایدن.]

مُعْتَمِنَا [ع.ص.، ويا معتنى. اهتمام و اعتنا اولونان، مهم، اهميتلى.]

مُعْتَوَق [ع.ص.، آزاد ايدلمش، آزادلى.]

مُعْتَوَه [ع.ص.، بوكامش، عته كيتيرمش، بوناق، قرتوت، معتوه بر اختيار.]

مُعْجَب [ع.ص.، كوزل، فنان، قلبي چكن، جاذب. شايان حيرت.]

مُعْجَب [ع.ص.، حيرت وشاشقينلغه سبب ارلان، حيرته براقان.]

مُعْجَز [ع.ص.، اعجاز ایدن، عاجز براقان، عجزه دوشورن، فصاحتجه چوق يوكسك بر مرتبه ده بولونان: قرآن معجز بيان.]

مُعْجَز [ع.ص.، تعجز ایدن، بيقدبران. اصلى: اختيارلايان (قادين) معنا سندر: عجزه ده بعضاً يوقاريكى كله ايله ده مترادف اولور.]

مُعْجَزَه [ع.ص.، پيغمبرلردن صادر اولان رق هر كسى عجزه دوشورن و حيرته براقان خارق العاده شئ، قوانين طبيعيه مخالف اوله رق وقوعه كن فوق الطبيعه بر حاده: عقل بشرى سببى بر تورلو آكلايامادىغى فوق العاده بر شئ. ج. معجزات.]

مُعْجَل [ع.ص.، وعده سز، مهلت سز، بلا تأخير ايشا و ادا اولونان.]

مُعْجَل [ع.ص.، نكاح عقد ايدلدكى زمان منكو. حايه درحال اعطا و تأديه اولونان مبلغ مقرر. مقابلى: مؤجل.]

مُعْجَلَه [ع.ص.، وقتنده آلتاسق ايراده مقابل پشينا آلتان پاره.]

مُعْجَزُون [ع.ص.، خور قوامنده اولان شئ. لزوجتى، ياديشقان و قيو طالى. بوياجيلرك بويان اول ياريق و چاتلاقره سورذكرى شئ. چر.]

مُعْجَزُون [ع.ص.، چيوه جاملر نك كنارلر نه سورولن تركيب بر نوع آفون تركيبى. * معجونلماق: معجون سورمك.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مُعْجَل [ع.ص.، تعديل و آسويه ايدن، دوغرولتان، بر و مساوى قيلان. — النهار: خط استوا.]

مَعْدَل [ع.ص. تعدیل ایدیش ، دوغرو -
لشلمش ، دوزلشمش ، إصلاح
اولونمش : معدل ماووز ، معدل قانون .
[ع. عدل ، دوغرولق ، حقا -
معدلت نیت . ظلم و جورک ضدی .
[ع.ص. اصلی دالک کسریله در .
مَعْدَن آلتون ، کوموش ، باقیر ودمیر
کبی شیئرله ویریلن اسم . بونلرک چیقما -
رلدینی محل . بر شیئک حال اصلیسندنه
بولوندیخی بر . تورکجه سی : مادان . صه
معدندن یاپیش : معدن صوبا . * معدنیجی :
طوبراغک آلتندن معدن چیقاران . *
معدنی : معدنه منسوب . * معدنیات : معدنه
متعلق ویا معدن قیلندن اولان شیئرلر .
= صوبی : ایچنده طبیعی حالده منحل بر
معدن بولونان صو . = کوموری : طاش
کوموری ، أصلاً نباتی اولان موادک هوا -
سز بر یرده بطائشله کومورلشمسندن
حاصل اولان قارا طاشه بکزر برکومورکه
مخروقات اولدرق قوللانیلدیخی کبی هوا
غازی لستحصالنده بارار . ج . معدن .
[ع.ص. صاییش ، حساب اولونمش .
مَعْدُود عد و إعتبار اولونمش . معین .
[ع.ص. یوق اولان ، غیرموجود ،
مَعْدُوم نابود . مقابلی : موجود : النابو .
در کالمعدوم : آز بولونان شی یوقدیغکدر .
* معدومیت : یوقلق .
[ع.ص. معدیه منسوب و متعلق .
مَعْدُوی [تو . معدیه دوزه لتن .
[ع.ص. انسانده و حیواناده برعضو
مَعْدِه درکه یینن شیئرلر ایچنده هضم
اولغه باشلار : کولیش کتیرن حیواناتک
معدیه دوت بوله لیدر .
[ع.ص. عذاب و صیقیتی ایچنده
مَعْدَب [بولونان ، متأثر .
[ع.ص. عذاب ویرن ، اذیت ایدن ،
مَعْدَب راحتسز ایتمکدن ذوق آلان .
[ع.ص. برتهمتدن بر قباحیدن
مَعْدَرَت [قورتاراجق سبب ، عذر .
زبانزدی ذالک فتحیله در . ج . معاذر .

[ع.ص. عذری اولان ، بر سبب
مَعْدُور مجبرله برشیخی یایامایان ، کندیشی
تهمتدن قورتاراجق سبب کافی اراشه سسنه
قادر اولان : = کورمک ، = طوتیق .

[ع.ص. اصلی : مدری . صوبولش ،
مَعْرَ [چیلای : عاری ، بری ، خالی .

[ع.ص. = النبی : پیغمبرمژک کوکه
مِعْرَاج [چیقما سی . * لیلَه معراج :
پیغمبرمژک کوکه چیقدیخی کیجه . عربلر
چیقیلان بر ، مردیوهن معناسیله قوللانیرلر .
[ع.ص. لغراب قبول ایدن .

مَعْرَب [مقابلی : مبی در .
[ع.ص. فی الاصل عربی اولمایوب
مَعْرَب [صوکره دن عرب لسانته آلمش ،
عربلاشدیرلش اولان (کلمه) .

[ع.ص. بر شیئه تصادف ایدیلن
مَعْرَض [محل ، برشیئک کوروندیخی بر ؛
بر شیئک کوسترلدیخی ویا سریلدیخی محل ،
سرکی ، مشهر . = تشکرده : تشکر مقامنده ،
تشکر مقصدیله . ج . معارض .

[ع.ص. تعریف اولونمش ، معین ،
مَعْرِف [بیلدیرلش ، محدود . مشروح .

[ع.ص. تعریف و تحدید ایدن ،
مَعْرِف [أطرافیه آکلادان ، بیلدیرن .

[ع.ص. علم ، بیلگی ، دانش ،
مَعْرِفَت [عرفان ، درایت ، شعور .
مهارت ، هنر . تر . دکرلی ایش ؛ ماهرانه
اویون ؛ واسطه . ج . معارف .

[ع.ص. تعیین و تخصیص اولونمش
مَعْرِفَه [اسم . مقابلی : نکره .

[ع.ص. حرب میدانی ، حرب ، قتال ،
مَعْرَکَه [ملحمه ؛ غوغا . ج . معارک .

[ع.ص. قارشی : کونشه ، روز -
مَعْرُوض [کاره معروض . عرض ایدلمش ،
کوز اوکنه قونمش ؛ تر . بیلدیرلش ،
صایلوب دوکولش اولان ، مذکور :
أسباب معروضه . سه . عرضحال ، مکتوب ،
عریضه . = عاجزانه مدر ، = چا کرانه -
مدر ، = بندکانه مدر ، = داعیانه مدر :
بویوک بر مقامه یازیلان عریضه لرک باشنه

قونان تعبیرلر . * المعروف : اقراڭ آراء
سندھ القاب . * جہ معروفات : بویوک
برذاتہ یازیلان ویا سویلہ بن شیئر .

معروف [ع.ص. معلوم اولان ، ییلین ،
مشہور . عقلک ادراک و
شرعک تحسین ایتدیکی (فعل و عمل) .
* امر بالمعروف : معروف ایله امر .

معز [ع.ص. چکی ، تکه . بوجنس حیوانات .
معز [ع.ص. چوق سوکیلی ، قیمتی ،
معز [ع.ص. غنیز . محترم ، مبجل ، مکرم ،
موقر . * معزاً : عزت و اکرام ایله ،
شرف و اعتبارله .

معزول [ع.ص. مأموریتندن عزل اولونمش
چیقارلش . * معزولاً : عزل
ایدلک صورتیله ، مأموریتندن چیقاریلان .
معزولیت : عزل ایدلش اولانک حال وصفی
جہ معزولین .

معسرت [ع.ص. کوجلک ، زورلوق ،
مشکل و خطرناک وضعیت
و حال ، عسرت ، احتیاج ، ضرورت ، فقر ،
مسکنت . سینک ضمیمہ جازرد .

معسکر [ع.ص. بر اوردونک برلشدیکی
محل ، اوردوگاه ، اشکراہ .

معسل [ع.ص. باللی ، بالہ بولانمش ،
بالالتش : ماء معسل .

معشاعر [ع.ص. اونده بر ، عشر .

معشر [ع.ص. انسان طوبلولقی ، جماعت ،
طائفه ، کروه ، جمعیت ، مجمع ،
مجلس ، محفل ، ندوه . * معشری : جماع
هتہ منسوب . جم معاشر .

معشر [ع.ص. اون قسمدن مرکب ، اولی ؛
معشر [اون ضلعلی .

معشر [ع.ص. مخصوصاتک اونده برخی
طوبیلایان ، تمشیر مأموری .

معشوق [ع.ص. عشق ایله سویلن سو-
کیلی . * معشوقیت : عشق

ایله سولمک حالی ، معشوقلیق . ب : عشق .
[ع.ص. عصمتله متصف ، عرض

معصوم [ناموسه منایر ایشاردن محنتب ،

تیز ؛ ری ، صوجسز ، قباحتسز ، بی کناه ؛
اوایشده بن معصوم . س . کوچوک چوجق ؛
صی . * معصومانہ : معصومجہ سنہ . *
معصومیت : معصوملیق ، بی کناه اولانک حالی .
[ع.ص. ویا معصیة . کناه ،
معصیت [صوج ، ایم . غ . تمرد ،
مخالفت ، غصیان . جہ معاصی .

معضل [ع.ص. چسوق زور (ایش) ؛
مهم ، حائر اهمیت .

معضله [ع.ص. پک بویوک مشکلات ویا
[مانع ، حلی زور مسأله ، مشکله .
غ . بلیه ، مصیبت . جہ معضلات : چوق
کوج اولان شیئر ، حلی زور اولان مسأله لر ؛
بلایا ، مصائب .

معطر [ع.ص. کوزل قوقولو ، کوزل قو-
قورله قوقودلش .

معطل [ع.ص. ترک اولونمش ، براغلمش ؛
ایشلدن ، قایالی ، قوللانماز .
بوش ، ایشسز .

معطوف [ع.ص. دونمش ، چورلش ؛
[میل ایتش : کوزلری سبایه
معطوف . اسناد اولونمش : بوقیاحت سکا
معطوفدر . بر حرف عطف واسطه سیله
دیگر کلمه یه ربط اولونمش .

معطی [ع.ص. إعطا ایدن ، ویرن .

معظم [ع.ص. (بر شیک) بویوک قسمی ؛
[بویوک پارچه سی .

معظم [ع.ص. بویوک ، اوی ، جسم ؛
[معظم بر بناء عظمتلی ، مفخم ،
مبجل : معبد معظم . بویونلش ، یو-
کسنتلمش ، إفراطه واردیرلش . آغر ،
اهمیتلی . جہ معظمتات : بویوک و اهمیتلی
(ایشار) : معظمتات امور ایله مشغول .

معقو [ع.ص. عفو اولونمش ، صوچی
[باغشلاکش : قصورغز معفودر .

معقود [ع.ص. عقد اولونمش ، باغلاکش ،
[دوکولمنمش ، باغلی ، دوکوملی .

معقول [ع.ص. عقله یقین . عقلک قبول
[ایتدیکی ، عقله موافق : معقول

مَعْلُوم [ع.ص. بیلین ، اوکره نلمش ، هر کسک بیلدیک (شی) . * فعل = فاعلی بللی اولان فعل . حر . اوت ، او یله ، بللی ، شبهه سز . * معلوم هیت : معلوملق ، معلوم اولمه ، بللی او- لان شیئک حالی . چه معلومات : بیلین شیئر ، بیلکی ، علم ، خبر ، و توف . * معلوماتی : علم و معرفت صاحبی .

معلى [ع.ص. یوکسک ، یوجه ، عالی ، بلند . ب : معلا .

معما [ع.ص. ویا معمی . بر شیئی مهم ، قاریشیق و قبالی کله لرله تعریف ایدرک اصلنک کشفی باشقهرینه بر اقلدن عبارت عقل او یونی ، بیللمجه ، یا کلتاج ، آ کلاشلجاسی چوق زور اولان شی ویا سوز ، سر : کائنات بر معمار .

مِعْمَار [ع.ص. اُبنیه ، اُنشا ایدن ، اهل هنر ، مهندس . * معماری : معمارله منسوب . * معماریه : معماره ویریلن حق اجرت .

معمور [ع.ص. چوق یاشامش ، چوق عمر سورمش ، اوزون عمری .

مَعْمُور [ع.ص. هر طرف سورولش ، مزروع ، اُنسانلرله طولو ، مسکون ، شرفی . دوت باشی = هیچ بر اُکسیکی یوق ، مسعود ، بختیار . * معموریت : معمور اولان یرک حالی .

مَعْمُورَه [ع.ص. هر طرف سورولش ، کوزل بنارله سوسلشمش یر ، مملکت ؛ شهر ، قصیه .

مَعْمُول [ع.ص. اِعمال اولونمش ، یاپلش ، ایشلنمش : تونجیدن معمول طوپ . چه معمولات : بر صنعتکارک ویا فابریقه نك یاپوب میدانه چیقاردیق شیئر : هرکه معمولاتی .

مَعْنَا [ع.ص. اصلی : معنی . کله ویا کلامک ویا بر حرکت و اِشارتک الخ . دلالت ایتدیک ، دیمک ایسته دیک شی ، بر تک لفظ ویا جمله ایله آ کالاتلق ایسته .

بر ادعا . اولون ، موافق ، مناسب : معقول بر فیات . عقلی باشنده ، سوزنی صحبتی بیلیر : معقول بر آدم . عقل ایله بیلین ، عقلی ، نظری : علم المعقولات : علم مابعد الطبیعه ، علم ماوراء الطبیعه ، مه تا فیزیک . * معقولات : عقلک اِدراک ایتدیک خصوصات . * معقولیت : عقل ایله آ کلاشیلان شیئک حالی . عربجه ده اصل معناسی : قوه الادراک ، قوه الفهم ، ذهن ، عقل ؛ درک اولونمش ، آ کلاشلشمش شی .

مَعْکُوس [ع.ص. عکس اولونمش . ترس چورلش ، ترسنه دونمش . عکس ایدن ، بر یره چاروب کری دون ویا چاربدیق یره صورتی کورون . ترس ، ضد . بختسز ، نصیبسز ، مشغوم ، منحوس ، خاسر ، ناساز : طالع معکوس .

مَعْلَا [ع.ص. ویا معلى . یوکسک ، عالی ، بلند ، مرتفع . قدری ، پایه سی یوکسک ، مرتبه سی عالی : مقام معلا .

مَعْلَق [ع.ص. تعلیق اولونمش ، آصیلشمش ، ایلشیدیرلش : طساوانه معلق آویزه . بوشاق ، هوا ، فضا : ییلدیزلر معلقده طورور . هنوز حل و فصل ایدله- مش : مسائل معلقه .

مَعْلَقَه [ع.ص. و قتیله کعبه معظمه یه اصلق شرفه نازل اولان قصیده . * معلقات : بولهجه آصیلان مشهور یدی عرب قصیده سی ، معلقات سبعه دنبر .

مَعْلَل [ع.ص. اِسبابی کوسترلش ، اِظهار اولونمش ، سببی بیلدیرلش .

مَعْلَم [ع.ص. تعلیم ایدن ، اوکره دن ، درس ویرن ، خواجه . چه معلمین .

مَعْلَم [ع.ص. تعلیم اولونمش ، اوکره دلش ، تعلیمی : معلم عسکر .

مُعْلَن [ع.ص. اِعلان ایدن ، عومه بیلد- یرن ، نشر ایدن .

مَعْلُول [ع.ص. خسته ، حریض ، خسته- لقی ، علتی ، سقط . * معلولیت : خسته لق ، سقطلق . چه معلولین .

نیلن فکر ، صورت ذهنیه ، طرز تفکر ، مدلول ، فحوا ، مفهوم ، منطق : بو بیتک معنا-ئی آکلایامادم. رؤیا : عالم معنی. عجز. تو. سبب ، مقصد : بویله سویلایکده نه معنا وار ؟ * معنا : معناجه ، مفهوم و مدلول إعتباریله ، ظاهراً دکل ضمناً ، معنا جهتدن ، فکر و حسابات نقطه نظرندن : بوکا معناً و مادهً امکان یوقدر.

معنی : مفهوم و مدلولی اولمیان ، هیچ بریشله دلالت اتمهین ، بیهوده ، مناسبتسز. * معنیدار : معنالی ، مدلولی و مفهومی اولان ، بر شیء دیمک ایستهین : معنیدار بر نظر ، معنیدار بر تبسم. ج. معانی. * اهل المعانی : روحک بر حقیقت اولدیغنه قائل اولانلر.

معیار [ع.ص. بر شیئک قیمتتی ، درجه صافیت و خالصیتی کوستر اولت.

معیب [ع.ص. تعییب اولونمش ، عیبلاشمش ، عیب ، عیب ، قصور ، نقیصه ، تربیه. سزک عد ایدلمش. * معیبات : عیب و تربیه سزک عد ایدلمش شیلر : باشقه لر سزک قارشیسنده کریمک معیباتندر.

معیت [ع.ص. برابرک ، برلکده بولو. معیت ، نیش ، رفاقت ، مقارنت. * معیتده : امری ، قومانداسی آلتنده اولرق یاننده : معیتده اوچ کیشی واردی. برتک امری آلتنده کی طولو هیئت : معیت کندیسندن پک ممنون. = مأموری : بر آحرک یاننده بولونان مأمور.

معید [ع.ص. طلبه نظارت ایدن. مبصر. غ. ایشه آلیشیق ، تجربه لی.

معیشیت [ع.ص. ویا معاش. یاشایش ، کچینیش ؛ کچینمه مدار اولان شیء. کوچوک بررتیه علمیده بولونانلرک مخصوصات. ج. معایش.

معین [ع.ص. یاردمچی ، یاردم ایدن : جناب حق مدینهز اولسون.

معین [ع.ص. عربجهده نظر دکمش ؛ ص. آقار صو معناسته ایسهده بز آشا. غیبکی کله تک معناسته قوللا تقدیر.

معین [ع.ص. درت ضلعی بر برتیه مساوی زاویه لرندن ایکبسی حاده و دیگر ایکبسی منفرجه اولان شکل هندسی.

معین [ع.ص. تعیین و تخصیص اولونمش ، بللی ، تثبیت ایدلمش ، اشارت اولونمش ، محدود ، تخصص. * ج. معینات : اکثریا عسکرلره طرف دولتدن ویریلن اوزاق وسائره.

معیوب [ع.ص. تعییب اولونمش ، عیبلا. معیوب ، عیب ، شائبه و نقیصه ایله دولو. * معیوبات : عیب شیلر.

معبر [ع.ص. عنبر سورولمش ، کوزل قوقولو : کیسوی معتبر ، باد معتبر.

معبر [ع.ص. عناد و إصرار ایدن. بو کله غلطدر ، معاند دیلی.

معبر [ع.ص. عنوانی ، بر عنوان ایله طائش ، عنوانی اولان.

معنوی [ع.ص. إفاده و بیان ایدلمش ، معنایه منسوب ، تقدیری ، مضمر ، قوهده اولوب فعلی اولمایان ؛ ذهنی ، إدراکی ، عقلی ، فقهی. روحانی ، غیر مادی ، غیر جسمدی ، غیر هیولی ، روحی. مجازی ، رمزی ، إستعاری. ولد = اولاد معامله سی کورن یابانچی چوجق. * معنویات : معنوی اولان ، روحیات و الهیاته تعلق ایدن خصوصیات.

معوج [ع.ص. اکریش ، نوکولمش ، معوج اکرى ، چاربتق : خط معوج.

معودتین [ع.ص. تنبیه. (قل أعوذ...)

معونت [ع.ص. ویا معونه ، معون. یار. دیم ، مدد ، إمداد ، عون ، إغانه ، معاونت ، نصرت. رزق ، آزیق ، لوازم ؛ مصارف.

معونه [ع.ص. زبازدی : ماونا. یکرى معونه [اوتوز طولق بعضاً دها بویوک صاندال که اشیا تقلنده قوللانیلیر.

و [فاس. مجوسی، آتش پوست؛ میخانه‌جی،
مُغ - بچه : مجوسی و یا میخانه‌جی چو جفی،
چومز. کوزل قیز. چ. مغان. * پیرمغان :
میخانه‌جی پیری؛ مرشد.

[ع.س. چ. مغربلر، یی-لدیزلرک
مُغَارِب] و کونشک باتدیغی یرلر.

[ع.س. ویا مغار. (ت : ما آرا)
مُغَارِه] یرا لئنده اویوق، این، غار،
کهِف. چ. مغاور، مغارات.

[س. (ت : ما آزا). بویوک دکان،
مُغَارِه] اشیای تجارتیه قوغغه مخصوص محل.

[ع.س. چ. اصلی: المغازی : حرب،
مُغَارِی] سفر حکایه‌لری، دستالری.

[ف.س. چوقور، حفره، اویوق،
مُغَاک] خزار : مغاک هلاک.

[ع.م. برنی یکمک ایچون اوغرا-
مُغَالِبِه] شمه، مصارعه ایتمه.

[ع.س. خطایه دوشورومک و یا-
مُغَالِطِه] کلتتم مقصدیه ایرلی سورولن

یا کایش عا کمه، قیاس فاسد، سفسطه.
[ع.س. اویغون، موافق و مطابق
مُغَاِیر] اولمایان، ضد، مخالف.

[ع.س. باشقعلق، اویمازلق،
مُغَاِیرَت] مخالفت : مغایرت افکار.

[ع.س. دارغین، کوسکون، قیزغین،
مُغَبِر] کرچنمش، منفعل.

[ع.س. حالنه غبطه ایدیلن،
مُغَبُوط] ایمره‌نیان، مسعود، بختیار.

[ع.س. بازارلقده آلدائمش.
مُغَبُون] ایغتنام ایدن، غنیمت بیلهرک

و [ع.س. ایغتنام ایدن، غنیمت بیلهرک
مُغَبِم] استفاده یه قالدان.

[ع.س. غدره، حقسرافه اوغرا-
مُغَدُور] مش : آلدائمش، خیانت

ایدلش. * مغدوریت : مغدور اولانک حالی.
[ع.س. اصلی ذ ایله در. بسله ییجی،
مُغَدِی] بسله یی، قوت ویرن (ع.ک).

[ع.س. کونشک باتدیغی طرف،
مُغَرِب] باتی. کونشک باتدیغی وقت،

آقشام : آفریقانک غرب جهتنده کی ممالک.
* مغربی : مغرب آهایلسندن اولان.

[ع.س. کندنی حقنده پک مساعد
مُغَرُور] فکری اولان، کندنی بکن،

کبری، عظمتی. ظن و وهم ایچنده
کورمز اولان، ص-ایبتان. آلدائمش.

کوکنه بن : کوزل-کهنه مغرور. * مغرورآ :
کوکنه رک : آلدائارق. * مغرورانه :

مغروره یا قیاشجاق طرزده، کبر و عظمتله.
- لائق : کندنی یوکسک کورهرک عظمتلی

داواراتق، تفخر ایتمک. * مغروریت :
یهوده برشیئه کوکنه رک آلدائمه؛ کبر، عظمت.

[ع.س. غرس اولونمش، دیکلمش
مُغَرُوس] (آغاچ، فدان).

[ع.س. غرق اولمش، صوده
مُغَرُوق] بوغولمش.

[ف.س. ویا مغزینه، بین، دماغ.
مُغَز] ایللیک. لب، اوز، غئل، فکری.

[ع.س. ایللیک آسیره جک آلت،
مُغَزَل] ایک. چ. مغازل.

[ع.س. ییقایاجق یر، چاشیرخانه،
مُغَسَل] ییقایغمه مخصوص قاب، بانو.

چ. مغاسل.
[ع.س. برشی ییقایغمه مخصوص
مُغَسَل] قاب. ب. مغطس.

[ع.س. باشقه شینلر قاریشدیر-
مُغَشُوش] یلاقق بوژولمش، خالص

اولایان : مغشوش یاغ. * سک. مغشوشه :
بافیر پارا.

[ع.س. اغضاب ایدن، قیزدیران،
مُغَضِب] حدقلندیرن، دارلطان.

[ع.س. ایچنده برشی ییقایغمه
مُغَطَس] مخصوص معدن ویا طاش قاب.

[ع.س. آشای حربده باشه کیین
مُغَفَر] دمبر طاس. چ. مغافر.

[ع.س. عفو، غفران، مرحمت.
مُغَفِرَت] شفقت، مسامحه، اغماض.

[ع.س. اغفال ایدن، آلدانان.
مُغَفَل] عریجهده معناسی باشقه در.

[ع.س. اغفال اولونمش، آلدائلمش.
مُغَفَل] ع.س. کیناسی، قباحق عفو

مُغَفُور] اولونمش، مرحوم.

مَعْلَطَه [ع.ص. خطابه دوشورن إفاده ويا ياكليش كلام . ج. مغالط .

مُعَلَق [ع.ص. قايالى ، آكلاشلماسى كوج ، زور آكلاشيلان .

مَعْلُوب [ع.ص. يكلمش ، غلبه چالتمش ، آلت ايدلمش : مغلوب حدت .

* مغلوبيت : يكلمش اولانك حالى .

مَعْلُوق [ع.ص. قايالى ، قاينتى .

مَعْمُوم [ع.ص. غملى ، مكدر ، محزون ، مأبوس . قايالى ، بولوتلى (سما)

* معموميت : غملىق ، مأبوسيت ؛ (سمايك) بولوتلى اولماسى .

مَعْنَرِيَا [ع.ص. بياض بر طوپراق منظره سنده اولان ، مضاد حامض ،

ملين ومسهل كي قوللاييلان صوده اوزغ ، طائىز بر معدن .

مَعْنَرِيَوْم [ع.ص. هواده يارلاق بر شعله ايله يانان ، ۶۵۱ درجه ده

أزبين كوشوش وئىكئنده بر معدن اولوب نقتل اضافيه مى ۱۷ در .

مَعْنِي [ع.ص. اغنا ايدن ، زىكبين ومستغنى قيلان .

مَعْنِي [ع.ص. شرقى سويله ين ، خواننده .

مَعْمُول [ع.ص. ويا موغول . چينك شما ننده بولونان بر قومك افرادندن

اولان . * موغولجه : معول لساننده ، معول قومنه منسوب ؛ مغوللرك اصول

و طرزنده ، معول لسانى . * مغولستان : مغوللرك ملككتى .

مَعْمِيَّات [ع.ص. ج. كيزلى ، كوزله كو- وولز ، غير مرئى شينلر .

مَعْمِيَر [ع.ص. دكيشديرلمش ، باشقه لا- شديرلمش ، تغيير ايدلمش .

مُعْيِلَان [ع.ص. بر نوع ديكئنى آغاج .

مَفَاتِيح [ع.ص. ج. ويا مفاتيح . مفتخلر ، آناختارلر . ب : مفتاح .

مَفَاخِر [ع.ص. ج. مفخرتلر . ب : مفخرت

مُفَاخِر [ع.ص. شرف وشانده بريله رقايت و ياريش ايدن .

مُفَاخَرَت [ع.ص. شرف وشانده بريله رقايت اتنه .

مُفَاد [ع.ص. مفهوم ، كلامك إفاده ايتد- يكي معنى ، مدلول ، مضمون .

مُفَارِق [ع.ص. ج. مفقرلر . ب : مفرق .

مُفَارِق [ع.ص. بربندن آيريلان ، بريخي ترك ايدن . غير = آيريلاز ،

ترك ايتمز . * لازم غير = آيريلاسى ممكن اولمايلاق صورتده لازم .

مُفَارِقَت [ع.ص. بربندن آيريله ، اوذا - قلاشمه ، آيريلق ، انفسكك ،

بر على ترك ايتنه . طلاق .

مُفَازَه [ع.ص. ويا مفاز . ملجأ ، صيفينه جق ير . چول . ج. مفاوز ، مفازات .

مُفَاسِد [ع.ص. ج. مفسدتلر ، فسادلر . ب : مفسدت .

مُفَاصِل [ع.ص. ج. مفصللر . ب : مفصل .

مُفَت [ع.ص. فاص ، باد هوا ، مجانا ، بلش .

مُفَتَّاح [ع.ص. ويا (مفتح ج. مفتاح) .

مُفَتَّاح [ع.ص. آناختار . برشيفره يي حل ايتمه مخصوص جدول . تمريناك تصحيح ايدلمش

صورتلر يي حاوى كتاب . ج. مفاتيح .

مُفَتِّح [ع.ص. پارچه لايان ، قيران ، ازن .

مُفَتِّح [ع.ص. فتح ايدن ، آچان ، دن .

مُفَتِّخَر [ع.ص. افتخار ايدن ، اوكون ، مغرور اولان ، قورولان .

مُفَتَّرِس [ع.ص. ييرتيجى ، پاره لاييجى : قاپلان مفترس برحيواندر .

مُفَتَّرِي [ع.ص. افترا ايدن ، يالاندن برينه تهمت ويا قباحت اسناد ايدن .

مُفَتَّرِيَّات [ع.ص. ج. برينه يالاندن اسناد اولنان قباحت وتهمتلىر .

مُفَتِّش [ع.ص. تفتيش ايدن ، برشيئى اهتمام ايله تدقيق وتحقيق ايدن .

* مفتشلك : مفتشك صفت ووظيفه سى .

مفتقر [ع.ص. افتقار ایدن ، محتاج ، بر شیشه احتیاجی اولان .

مفتوح [ع.ص. فتح اولونمش ، آچلمش ، ضبط وتسخیر ایدلمش . فتحه ایله قرائت اولونان ، اوستونلو .

مفتول [ع.ص. بوکولمش ، اورولمش ؛ کیسوی مفتول ، کاکل مفتول .

مفتون [ع.ص. سحرلنمش ، بویولنمش ، تسخیر ایدلمش . طوتولمش ، عقلی وقلبی جذب ایدلمش ، عاشق اولمش . دلی ، مجنون . پک چوق بکنوب حیرته قالان . * مفتونیت : مفتون اولانک حالی ، مبتلا ، حیرت ، پک بکنمه .

مفتی [ع.ص. مسائل شرعیده سورولان سؤاله جواب ویرن .

مفتحم [ع.ص. کومورلشمش ، کومور حالنه کچمش ؛ قارارمش .

مفتخر [ع.ص. غل. افتخاره سبب اولان ، مفتخری موجب . = علما : عالمک ، وجودیله افتخار ایتدکاری ذات . کائنات ، = موجودات : پیغمبرمش .

مفخرت [ع.ص. برینه شرف ویرن شیء ؛ افتخار اولوناجی فعل و حرکت ، مأثره . خاندک ضعیفه جائزدر . چه ، مفاخر .

مفخم [ع.ص. حرمتیه لایق ، محترم ، مکرم ، مبجل ، موقر ، معزز .

مفرد [ع.ص. قاچاقچ بر ، ملجأ . این المفرد : قاچاقچیر نره ده ؟ چه ، مفار .

مفردک [ع.ص. انسانک ایچی آجان .

مفردات [ع.ص. ج. مفردنک جمعی . طویلو بر شیک آیری آیری پارچه لری ، تفصیلاتی : بر حسابک مفرداتی ، مفردات پروغرامی . بسیط نباتات .

مفروز [ع.ص. آیریلش ، افراز ایدلمش ، دیکر بر شیلدن بولونمش .

مفروزه [ع.ص. بر قطعه عسکریه .

مفرط [ع.ص. افراط ایدن ، حد اعتدالی تجاوز ایدن ، مجاوز ، مبالغه لی .

مفرغ [ع.ص. افراغ ایدن ، معدن دوکهن ، دوکهنجی .

مفرق [ع.ص. صاچلرک آیرلدیغی بر . غل. باش تپه سی . چه ، مفارق .

مفرق [ع.ص. تفریق ایدن ، آیران .

مفروز [ع.ص. افراز اولونمش ، بر دیکرندن آیرلش ، بولونمش .

مفروش [ع.ص. دوشنمش : مفروش اوی دوشه مکه یارایان شیلر .

مفروض [ع.ص. فرض قیلنمش ، امر ایلکن وار کبی قبول ایدلمش .

مفروغ [ع.ص. حق تصرفی آخره ترک اولونمش ، بر اقلمش .

مفروق [ع.ص. تفریق اولونمش ، آیرلش .

مفسد [ع.ص. فساد ایدن ، فنا لشدیران ، بوزان ، اورته لنی قاریشدیران .

مفسدات [ع.ص. فساد اخلاقه سبب اولان شیء ، فساد و اخلاق سزلق تحیی . اورته لنی قاریشدیره ، منافقلق . چه ، مفاسد .

مفسر [ع.ص. تفسیر ، ایضاح و تفصیل ایدن . * مفسرین : قرآن کریمک آیات شریفه سی شرح وایضاح ایدلر .

مفسر [ع.ص. شرح ، تفسیر و ایضاح اولونمش (متن ، عباره) .

مفسوخ [ع.ص. فسح اولونمش ، حکم سز ایدلمش . * مفسوخیت : بوزوقلق ، حکم سزلک .

مفصل [ع.ص. قان المقدده قولانیلان آلت ، نیشتر .

مفصل [ع.ص. اعضای بدنک اویناق بر لردن هر بری . چه ، مفاصل .

شلیق ، بدل : بوقدر امكسكزه مقابل نه
آلدیكز ؟ محاذی ، موازی .

مقابلَه [ع.م. قارشيسنه ، حذاسنه قونمش
اولسه . (بر یازی بی دیگريله)

قارشیلانمیرمه ، برشیک دیگرینه اویوب
اویمايغنه باقه . — ایتمک : قارشیلانمیرمق ؟

قارشیلق ویرمک ، سویلدیکی ویا یاپدیگی بر
شیئه قارشى عینى سویلك ویا یایق : بکا

برنوقات اوردی بن مقابلَه ایتمک . — ده
بولوغی : بکیزی یایق ؟ بکا بولوك بر

اییلک ایتمی بن مقابلَه ده بولونامدم . خلق
قارشيسنده اُز بردن قرآن اوقومه . — بالمثل :

کورولن اییلک ویا فنالغه قارشى عیناً اویله
بر اییلک ویا فنالقی یایقه ، مثلله معامله ایتمک .

— جی : ایکی یازی قارشیلانمیرارق
بر برینه اویغون اولوب اولمايغنه باقان .

مقاتِل [ع.م.ج. مقاتلر . ب : مقتل .
مقاتِلَه [ع.م. بر بری قتل ایتمک ، اولدیرمه .

جنگ ، محاربه ؛ غوغا .

مقادیر [ع.م.ج. مقدارلر . ب : مقدار .
مقارب [ع.م. اورتَه ، وسط ، متوسط ،

معتدل ، ایکیمی اورتَه سی ،
نه بویرك نه کوچوك ، نه آبی نه کوتو .

مقاربَت [ع.م. (بریره ، برینه) یاقین
وقومشو اولمه . یاقلاشمه .

مقارِن [ع.م. بیتیشن ، متصل اولان ،
اولاشان . — حقیقت : دوغرو .

مقارَنَت [ع.م. ایکی شیئک برلشمه سی ،
مطابقتی ، اویغونلغی ؛ برشیک

دیگریله آن واحدهد و قسوع وحدوث :
مقارنت وقایع .

مقارَنَه [ع.م. ویا ماقارنا . ایرمیکدن
ایجه اوزون چوبوق شکلنده ویا دیگر

شکلرده خورکه ایالیانلرک باش یئکیدر .
— جی : مقارنه یایان و صانان ویا چوق

یین ، ایالیان .

مقاسمه [ع.م. بولوشمه ، پایلاشمه ، بر
شیئی دیگريله تقسیم ایتمک .

مقاسمه

مقَصَل [ع.م. اوزون اوزادییه بیان
اولونمش ، تفصیلاتی ، اوزون .

* مقصلا : اطرافلی اولدق ، اطرافلیجه ،
اوزون اوزادییه .

مَقْطُور [ع.م. خلق اولونمش ، یارادلش .
خلق ، جیلی ، طبیعی .

مَقْطُوم [ع.م. ممدن کسلمش .
ع.م. یاپلمش . — بر فمک اُشری

مَفْعُول [ع.م. قبول ایدن شخص ویا شیء .
ع.م. غائب اولش ، یوق اولش ،

مَفْقُود [ع.م. یوق . غیر موجود .
ع.م. درشون ، تفکر و هلا .

مَفْکَر [ع.م. دوشونیدن . دوشوندیرن .
ع.م. دوشونقه قوتی ، خاصه سی ،

مَفْکَرَه [ع.م. قوه مضکرة .
ع.م. ایده آل یرینه قوللانیلان

مَفْکُورَه [ع.م. عربچیدن اویدورمه معنا سز
برکله . ب : ایده آل .

مَفْکُوك [ع.م. فک اولونمش ، ایدلمش ،
قویارلمش ، سوکولمش .

مُفْلِح [ع.م. فلاح و سعادت بولان ،
موفق اولان .

مُفْلِس [ع.م. إفلاس ایدن . یاره سز
پولسز قالمش اولان .

مَفْلُوج [ع.م. فلجه اوغرامش ، وجو .
دینک بر طرفی طوتولمش . ب : فلج .

مَفْنی [ع.م. محو و فنا ایدن ، یوق آیله .
این ، هیچه ایندیرن .

مَفْقُوض [ع.م. تفویض و احواله اولونمش ،
تودیع ایدلمش ، محول .

مَفْهُوم [ع.م. آکلاشیلان معنی ، مدلول ،
منطوق ، فیحواء ، آکلاشلمش .

مَفْزید [ع.م. تام بر معنائی حائز . بر شیئه
یارایان ، خیری ، فائده لی ، نافع .

مَقَابِر [ع.م.ج. مقبره لر ؛ مراولقار .
ب : مقبره .

مُقَابِل [ع.م. قارشيسنده بولونان : بو
بناک مقابلنده نه وارد ؟

قارشى : اییلک مقابل کوتوك . س . قار .

مقاوم [ع.ص. مقاومت و مخالفت ایدن ، قارشی طوران ؛ دایانیقی .

مقاومت [ع.ص. قارشی طورمه ، هجومه معارضه ، معانده ، اعتراض .

مقایسه [ع.ص. قیاس ایتمه ، ایکی ویا دها زیاده شیشار آراسنده کی فرقی ونسبتی آ کلامغه ، تقدیره چالیشمه . اولچمه . برشیتیه بکنزه دهرک برقرار ویا حکم ویرمهک اوغراشمه ؛ بونی نه ایله مقایسه ایده بیلیرسکوز ؟

مقبره [ع.ص. مزارلق ، مزارستان . ب حرقی حرکه لرك اوچینی آ لیر .

مقبیل [ع.ص. خیری کن ، مبارک ، سعید ، اقباللی ، بختیار .

مقبوض [ع.ص. قبض اولونمش ، آلمش ، بد تصرفه کچیرلمش . بر . سند ، علم و خبر . ج. مقبوضات .

مقبول [ع.ص. قبول ایدنش ، آلمش .

مقبس [ع.ص. اقتباس ایدن ، برکتابدن بعض فقره لر آلان .

مقبس [ع.ص. بریردن ویا برکتابدن اقتباس اولونمش ، ج. مقتبسات .

مقتدا [ع.ص. ویا مقتدی . تقلید ایدیلن ، او یولان ، ائمتثال اولونان ، او .

کده بولونان ، پیشوا : مقتدای آرباب آدب .

مقتدر [ع.ص. کوجلو ، قوتلی ، قادر ، اقتسادللی ، ماهر ، قابلیتلی ، یاپاییلان ، بجرن .

مقتدی [ع.ص. اقتسدا ایدن ، اویان ، تابع اولان ، تقلید ایدن .

مقرب [ع.ص. اقتراب ایدن ، یاقلاشان ، دها یقینه کن .

مقصد [ع.ص. اقتصاد ایدن ، اعتدال ، اوزره صرف ایدن ، اداره لی .

مقتضا [ع.ص. ویا مقتضی . حق اولدنی ایچون ، لزومه مینی ایستتمش ، ایجاب . * مقتضاسنجه : توقیقا ، تطبیقا ،

[ع.ص. ج. کاغد ، قاش الخ کسمکه مقاص] مخصوص ایکی متحرک قوللی دهر آلت . مقاص شکلنده اولان شی . پارچه پارچه دهرلردن یاپیلان آرابه یانی . * مقاصدار : اثواب بیچن . ب : مقص .

مقاصد [ع.ص. ج. مقصدلر . ب : مقصد . ویا مقاصات . مندرک اوستنه اورتولن یوز . قیچ ، دبر .

مقاطع [ع.ص. ج. مقطعلر . ب : مقطع .

مقاطعه [ع.ص. برایشی بریشه کوتورو اوله رق ویرمه . بریری معین برکرا ایله تملیک . مزروع بریری عرصه ، باغ ویا یاغچه یاپایلمک ایچون اعشاریرینه مقطوعاً ویریلن اجاره . — لی : تارالا ایکن باشقه برشکله صوقولمش و اعشاریرینه مقابل وقفه مقطوع برکرا ویره رک هلاک ایدنلمش (بر) . * بالمقاعه : کوتورو (کونده لکله دکل) .

مقال [ع.ص. سوز ، قول ، کلام ، لاقیردی ، افسکار و حسیات یافاده ایدن کلمه سلسله سی ، عباره ، مقاله .

مقاله [ع.ص. یوقارکی کلمه ایله عریجه ده عینی معناده در . بر شیء حقنده غزیده یازیلان اوزونجه یازی ، بند : باش مقاله . ج. مقالات .

مقام [ع.ص. بولونیان محل ، موقع . منصب ، رتبه ، جاه ، مسند . بر بویوک ذاتک مزاری . موسیقیده آهنگ ، هوا . * مقاملی : آهنگلی ، دوزکون . —

طوتدرمق : یاغره ایتک ، چیرکین چیرکین یاغیرمق . هذیان ایتک . ج. مقامات .

مقامه [ع.ص. مذا کسره اولونان محل ، جمعیت و مجلس ، جلسه . مجلسده سوله تن لطق . ج. مقامات .

مقاوله [ع.ص. سوزلشمه . ایکی طرفک قرارلشدیردنی شرائطی حاوی سند . — نامه : بر مقاوله لی حاوی کاغد . ج. مقاولات .

موجبچه ، ... بناءً . * مقتضیات :
 اقتضا ایدن ، ایجاب ایلدین شیئر . بر
 حقدن دولای ویا زورله ایستتمش ؛ لازم
 و واجب قیلنمش .

مقتضى [ع.ص. اقتضا ایدن ، لزومی در-
 کار اولان ، لازم ، واجب :
 بویوکره حرمت ایتک مقتضیدر .

مقتطف [ع.ص. اقتطاف ایدلمش ، دو-
 شیرلمش ، طویلنمش .

مقتفی [ع.ص. اقتفا ایدن ؛ برینه اویان ،
 اونی تقلید ایدن .

مقتل [ع.ص. برینک قتل اولاندیغی محل ،
 محل قتل . ج. مقاسل .

مقتول [ع.ص. قتل اولونمش ، اولدیر-
 لش . ج. مقتولین .

مقدار [ع.ص. داریلوب صاییلایلین ،
 آزالوب چوغالغله استعدادی
 اولان هر شیئک حالت و خاصه سی ، قدر ،
 قیمت ؛ بانکده کی پارانک مقداری ، پارچه ،
 قسم ، بر آز ، بوندن بر مقدار ییکز .
 تر درجه اعتبار : هر کسه مقدار بجه
 معامله ایدیلیر . ج. مقادیر .

مقدّر [ع.ص. الله طرفندن تقدیر ،
 تعیین و تثبیت اولونمش ، مقدور .
 قیمت ییلمش ، تقدیر ایدلمش . س.
 قضاء ، قدر ، حکم الهی ، تقدیر ، نصیب
 قسمت . لفظاً ذکر ایدلمش اولمایوب
 سیاق کلاملدن آ کلاسیلان ، تحتنده مستتر :
 بو جله نك فاعلی مقدر در . ج. مقدرات :
 الله طرفندن تقدیر اولونمش شیئر :
 نه یایالم مقدرات إلهیه بویله ایش .

مقدّر [ع.ص. تقدیر ایدن ، قیمت ییچن ،
 محسن ، استیماتور .

مقدّرت [ع.ص. دالک ضعیفه جائزدر .
 [کوج ، قوت ، قدرت ، اقتدار ،
 طاق ، استطاعت ، امکان ، وسع :
 بذل قدرت . ثروت ، یسار .

مقدّس [ع.ص. تمیز ، پاک ، طاهر ، خطا
 و معصیتدن بری ، مبارک .
 نیت : قدس شریف .

[ع.ص. قدوم ، وصول ، کله :
 مقدم خریف ، مقدم دلداز .

مقدم [ع.ص. اقدام ایدن ، بر ایشه
 جاسارتله صاریلان ، تشبث ایدن .

مقدم [ع.ص. تقدیم اولونمش ، اوکه
 قونمش ، ایلری کچیرلمش . ترجیح
 ایدلمش ، ترجیح . دها اول . بر شیئک
 اوک قسمی . منطقهه قیاسک برنجی قضیه سی .

مقدم [ع.ص. تقدیم ایدن ، بویوک بر
 ذاته ویرن : مقدم عریضه .

مقدم [ع.ظ. اولجه ، بوندن اول ،
 آسکیدن ، آقدیجه .

مقدمه [ع.ص. (دالک فتحیّه جائزدر) .
 بر شیئک ایلک و اوک قسمی .
 بر کتابک باشنده کی یازی ، باشلانغیج ،
 مدخل ، دیباجه . اصل مقصدی آ کلاسیله
 باشلامدن اول آلیشدرمق ایچون سوبله تن
 سوز : بر طاقم مقدمه لردن صوکره نهایت
 دندی که ... پیشدار ، ایلری قره غول :
 مقدمه الجیش . ج. مقدمات .

مقدّوح [ع.ص. قدح اولونمش ، ذم
 فنا سوز سوبلنمش .

مقدور [ع.ص. جناب حق طرفندن تقدیر
 قلمش ، قدر ، تقدیر ، مقدور ،
 قضا . س. غل . برینک کوجی بتدیکی درجه ،
 کوج ، قوت : بذل مقدور . ج. مقادیر .

مقرّ [ع.ص. طورولان ، اقامت ایدیلن بر ،
 [قزارگاه ، مسکن ، سکنا ، مأوی ،
 دار ، بیت . مرکز حکومت ، پای تخت .

مقرّ [ع.ص. اقرار و اعتراف ایدن ،
 انکار ایتمین ، طایبان .

مقراض [ع.ص. اوجی آکری بر نوع
 آلت ، مقاص . ج. مقاراض .

مقرب [ع.ص. کسمکه مخصوص معروف
 یافلاشدیرلمش . س. بر
 بویوک ذاتک حضورینه کیروب

مقسط [ع.ص. تقسیطی، هری و عده-
سنده اوده نك اوزره بر قاج
قسمه آیرلش. * مقسطاً: تقسیت تقسیت،
وعده سی کدکجه؛ پارچه پارچه.

مقسیم [ع.ص. برشیتك تقسیم اولوندی بر،
قولره آیرلدیغی عمل. مصلاق،
صاواق، شاتودو.

مقسیم [ع.ص. بولونش، تقسیم اولونش،
قسماره آیرلش.

مقسیم [ع.ص. تقسیم و پای ایدن، سملره
آیران، بولن.

مقسوم [ع.ص. آیرلش، بولونش. تقسیم
اولونان عدد. — علیه: بر

مقصر [ع.ص. مقاص، کسمکه مخصوص
چفت قوللو آلت، مقراض.

مقصود [ع.ص. انساك اولاشق ایستدیکی
شیء، هدف، نیت، منوی،
حرام، مراد، مطلوب، مقصد، غرض.

مقصود [ع.ص. مقصدیله عینی معناده دو،
ب: مقصد. چ. مقاصید.

مقصور [ع.ص. قصر اولونش، قیصا-
لتمش، محدود، محصور،
مقید، مقصر. مده سز بر آلف ایله نهایت

مقصوره [ع.ص. جامعلرده یازمق ویا
قفسله چورلش عمل مخصوص.

مقطر [ع.ص. تقطیر اولونش، اینیقیدن
چکلمش: ماء مقطر.

مقطع [ع.ص. برشیتك کسیدکی ویا ییتدیکی
یر. کلام و نظمک طوراق یری.
برغزك نهایتندکی بیت: مقابل: مطلع.
هرهانی بر جسمک اورتا سندن کسیددیکی
فرضیه آلتان رسمی: مقطع شاقولی.

مقطع [ع.ص. کسمکه یارایان هر آلت،
مقاص، قیلچ کبی. تر. اوزونده
قامیش قلمک اوچی کسیلن یاصیجه کیمک.
ب: مقطه.

هر وقت چیقایلین ویا یاننده بولونان
کیمسه، قرین، مصاحب. چ. مقروین.

مقرب [ع.ص. یاقلاشدیران.

مقرر [ع.ص. قرارلاشدیرلش، تقرر
ایغش، محقق، تثبیت ایدلش:
یازین حرکت مزقردو. مؤید، مثبت،
مؤکد. ذکر اولونش، مذکور، مشروح،
مدون. چ. مقررات: قرارلاشدیرلان،
تثبیت ایدیلن شیئر، خصوصات.

مقرر [ع.ص. تقریر و افاده ایدن. سه
وفتیله رمضانلرده پادشاهک
حضورنده درس تقریر ایدن ذات.

مقرمه [ع.ص. ویا مقرم. اصلی میماک
کسیرله دو. قماش پارچه سی،
قیرمزی ویا نقشلی یوک اورتو. قراجه لی
أسکی قادینلرک باشلرینه اورتدکری دوت
کوشه بویوجک پاتیسقه پارچه سی؛
نقشلی باش اورتوسی. آل بزی. یاتاق
اورتوسی. (ماحراما) ده دیرلر. ب: محرمه.
[ع.ص. قرمه قدمه یاپلش (چاق)،
مقرنس. بوشکلده قبه.

مقروض [ع.ص. اودونج، اکرتی ویرلش.
غ. کجیرلش.

مقرن [ع.ص. چفت ایدلش، مزوج،
یاقینلاشدیرلش، قرین، مقرن،
مضای، منضم، ملحق، موصول، متصل.
— مساعده: مساعدیه آش ایدلش، مسد-
عده: — حقیقت: حقیقتله برلشمش،
حقیقت ایلش. * مقرونیت: یاقینلق.

مقره [ع.ص. ویا ماقارا، مقاره. مرکزدن
کچن بر میل اوزونده دوتن تخته دن
ویا معدندن یاپلش برتکرلک که محیطنده
آچیلان ایویق اوزوندن بر ایپ ویا زنجیر
کچه نك اغیر یوکری قولایغله قالدیرمفه
یارار. اوزونیه ایلیک، ایک وسائر
صارمفه یارایان کوچوک اسطوانه، بوبین.
— کبی: بردوزی نه غرض سویله یین. — لری
غویویرمک: قهقهه ایله بردوزی به کولمک.

مقطع [ع.ص. کسبالمش، پارچه پارچه
اولش. * حروف مقطعه : بر
برینه بیتیمه یوب آیری یازیلان حرفار .
* مقطه ، مقطعات : قیصه (شعرار ،
بیتلر) ؛ برکله یه دلالت ایدن حرفلر و اشارتلر .
[ع.ص. قطع اولونمش، کسامش .
مقطوع [پازارلق قبول ایتمین ، معین ،
ثابت : قیسات مقطوع . کوتورو . *
، مقطوعاً . ثابت برقیه تله ، کوتورو اوله رق ،
لوریدن ، هپسی بردن .
مقط ، **مقطه** [ع.ص. اوزرنده قلم اوجی
کسیلن کیک ، ب : مقطع .
[ع.ص. کوت ، قیچ ، دبر ، غ .
مقعد [اوطورولاجق یر ، صالون . ب :
مقاط . ج . مقاعد .
مقعر [ع.ص. سطحی چوقور اولان . چوقور ،
او بوق ، مجوف . مقابلی : محدب .
[ع.ص. ویا مقفی . قافیه لی ، صوکاری
بر برینه اویغون : مقفا سوز .
مقلب [ع.ص. قلب ایدن ، چویرن ،
باشقه شکله صوقان .
[ع.ص. تقلید ایدن ، عینی یایان .
مقلد [برکیمسه نك اطوار و حرکاتیله طرز
تکلم و سائره سنڭ عینی یایان . * مقلدانه :
مقلده یان شیر صورته ده .
[ع.ص. ترسنه ویا ایچی طیشنه
مقلوب [چویرلش ، باشقه شکله قونمش .
[ع.ص. قلع ایلش ، یرندن
مقلوع [ایچقارلش ، کونکندن قوپارلش .
[ع.ص. آی آیدینلقله تنویر ایلش ،
مقمر [مهتابی (کبجه) .
[ع.ص. دمیری جذب ایتک
مقناطیس [خاصه سی حائز مولد الحوضه لی
دمیر . - مقناطیس پوصوله ایمانه یازار ؛
معدن اوجا لر زنده دمیر اولوب اولمادیغی
آ کلامغه خدمت ایدر . * مقناطیسی :
مقناطیسه منسوب . * مقناطیسیت : مقنا
طیس قوت و خاصه سی ، زبانزدی : میخلاذیر .
[ع.ص. افقه موازی اولان دائره ،
مقنطر [بسیطه شمسیه .

[ع.ص. إقناع ایدن ، قاندران ،
مقنع [قناعت ویرن : مقنع سوز .
[ع.ص. وقوع ویا اجراسی هیچ
مقن [شایانوب معین ومنتظم اولان ،
مرتب ، معتاد ، مطرد ، قاعده حکمه و نمش .
[ع.ص. برنوع غایت قالین کاغد .
مقوا [ع.ص. مقوادن یایلش .
[ع.ص. یای کبی آکری ، قوس
مقوس [دائرة شکنده اولان .
[ع.ص. سویلنمش ، لا یردیسی
مقول [کچمش . سویلنن شیء ، سوز ، کله .
[ع.ص. جنس ، نوع ، تورلو ، چشیده ،
مقوله [صوی ، قبیل : بومقوله انسانلر .
[ع.ص. قوت ویرن ، قوتلندیرن ،
مقوی [مشدد : مقوی یمک .
[ع.ص. قهر اولمش ، زوره کلش ،
مقهور [بوزلش ، مسکینه مش ، جبر
و تضیق اولونمش ، صقتییه دوشورلش ،
فنا معامله کورمش ، مجبور ، مضطر ،
مغلوب ، مغضوب . نحو و هلاک .
[ع.ص. اولچمکه و طاریمغه اساس
مقیاس [اولان شیء ، اولچو ، عیار ،
میزان . خریطه اوزرنده مسافه اولچمکه
یارایان و مساوی پارچه لره آیریلان اولچو .
درجه : مقیاس الحراره ، مقیاس الرطوبه .
ج . مقایس .
[ع.ص. باغلی ؛ زنجیره اورولش ،
مقید [پرانته لی : مقید اولدی اول
آزاد کوردیکک کوکم - قضولی . دفتره
کچیرلش ، صورتی ویا خلاصه سی یازلش :
[سکزن ، استدعا کن مقیدمیدر ؟ - اولوق :
اهمیت و یروپ دقت ایتک : بوایشه سزده
برآز مقید اولک .
[ع.ص. دفتره برشیء ، بر ماده قید
مقید [ایتمک مأثور کاتب .
[ع.ص. باشقه شیئه قیاس و تشبیه
مقیس [اولوناییلیر ؛ بکزه دیله بیلیر .
[ع.ص. إقامت ایدن ، بر محله اوطو -
مقیم [ران ، ساکن .
[ع.ص. قی ایتدیرن ، قوصدیران .
مقی

مکان [ع.ص. بر، محل، جای، موضع، مسکن، موطن، درجہ، منصب، مرتبہ، مقام، رتبہ، ج. — : مکانسر، سرسری، جنت — : مکانی جنت اولان، لا — : مکاندن منزہ، * مکاناً : مکان ویر، اعتباریلہ، ج. امکنہ، اماکن،

مکانکات [ع.ص. دایانیققلق، صاغلاملق، متانت، ثبات، دوام، قدرت، تأثیر، اعتبار، ناموس، حسن حال، غ. مقام، رتبہ، درجہ، مرتبہ،

مکاید [ع.ص.ج. ویا مکاید، مکیدہلر، حیلہلر، دوبارہلر، ب. مکیدہ،

مکاییل [ع.ص.ج. ویا مکایل، مکیاللر، اوچلکلر، ب. مکیال،

مکتیب [ع.ص. چوقوقلرک تحصیل علم، و معرفت ایتلمیشہ مخصوص بنا، اصل عربچہسی : غ. یازخانہ، بورو، ب. : وادی، — کوروش : معلوماتی، تربیہلی، * مکتیپی : برمکتیبہ دوام ایدن، شاکرد : برمکتیبدن مأذون، ج. مکاتب،

مکتسب [ع.ص. اکتساب ایدن، قازانان، آله کچیرن،

مکتسب [ع.ص. قازانلش، آله کچیر، لیش، ج. مکتسبات : آله کچیریلن، قازانیلان شیئر،

مکتفی [ع.ص. اکتفا ایدن، قناعت، ایلهین، کافی عد ایدن،

مکتوب [ع.ص. یازلش، یازیلی، س. ہرہانکی برمودہ حقندہ برینہ کوندلرک اوزرہ یازیلان شی، نامہ، رسالہ، تہقیقہ، * مکتوبچی : بر وکالت و دائرہ نک ویا بر ولایتک امور تحریرہ سنہ مأمور ذات، * مکتوبجیلق : مکتوبجینک مأموریت، صفت و وظیفہسی، — لاشق : بربرینہ مکتوب یازوب کوندلرک، مکاتبہ، مخابرہ ایتک، * مکتوبی : مکتوبچی،

مکتوم [ع.ص. کتم، اولونمش، کپزی، صاقلی : نفوس مکتومہ، ج. مکتومات : کپزی طوتولوب حکومتہ

مکابرہ [ع.ص. برینہ قورولارلق، استخفاف، ایلہ معاملہ ایتہ، برینی مغلوب ایتک ایچون اوغرلاشمہ، کندلی ادعاسنک سقظلعنی، قارشیسندہ کینک دوغرولغنی بیلہ بیلہ نزاع ایتہ،

مکاتب [ع.ص.ج. مکتبلر، ب. مکتب، مکتب [ع.ص. بریلہ مکتوبلاشان، مخابرہ ایدن،

مکاتبہ [ع.ص.ج. مکتوبلاشمہ، مخابرہ، مکتیب [ع.ص.ج. مکتوبلر، ب. : مکتوب،

مکاک [ع.ص. حیلہکار، دیارہجی، آلدہ، دیجی، دوزنبار، خیش، خاش،

مکاکم [ع.ص.ج. مکرمتلر، ب. مکرمت، ویا مکاری، کرا ایلہ طو،

مکاکرہ [تولان حیوان : عسکر اشیاسنی طاشیدیان حیوان، — جی : کرا ایلہ حیوان ایشلہتن : عسکر اشیاسنی نقل ایدن حیوانلرہ باقان نفر،

مکاری [ع.ص. کرا ایلہ حیوان ایشلہتن، آدم، قاطرچی، دوجی،

مکاسب [ع.ص.ج. مکسبلر، قازانجیلر، کارلر، ب. مکسب،

مکاشفہ [ع.ص. برینہ برشی، افشا و اظهار ایتہ، ولی اللہک قلبندہ اسرار سبحانیہ نک آشکار و ظاہر اولماسی،

مکافات [ع.ص. آبی برایشہ ویا خدمتہ مقابل برینہ یازیلان آیلک ویا ویریلن شی، اجر، جائزہ،

مکافی [ع.ص. غ. برابر، مساوی، قطع، — : بر مخروطک مولدینہ موازی بروستوی ایلہ قطنندن حاصل اولان منحنی،

مکالمہ [ع.ص. بریلہ قونوشمہ، دولت، مرخصلری آراسندہ کی مذاکرہ، محاورہ، ایکی ویا دہا زیادہ لسان اوزرہ یازلش اوفاقی جملہلر، — نامہ : بوجہلری حاوی کتاپ،

خبر ویرله مش شینلر. = طومق: کیزلمک،
خبر ویرمه مک، سویلمک.

مکث [ع.ص. بر یرده قاله، بکلمه،
طورمه، توقف، اکنمه، آرام.

مکشف [ع.ص. تکشیف ایدن، قو-
یولاشدیران، کشیف بر
حاله قویان.

مکشفه [ع.ص. بخار، الکتریک وسائر
طوبلایان آلت: لید شیشه-
سی بر الکتریک مکشفه سیدر.

مکجحل [ع.ص. سورمه لی.

مکدر [ع.ص. جان صیقلمش، کدولی،
غلی، محزون. بولادیرلمش،
بولاتیق: ماء مکدر.

مکدر [ع.ص. بولادیران. حزن، غم
و کدر ورن.

مکذب [ع.ص. تکذیب ایدن، یالاتی
میدانه چیقاروان.

مکر [ع.ص. تکرله برابر قوللانیلیر ویو-
وارلاقمی تصویر ایدر: تکر مکر.

مکر [ع.ص. حیلله، خدعه، دوباره.

مکر [ع.ص. ت: مه بر. الا، آنجیق معنا-
سند، آدات، استثنادر: او، آدم
اولاماز، مکر (مکرکه) چالیشه. صو-
کره دن آ کلاشیلان بر شیئی إفاده ایدر کن
حال بوکه معناسیله قوللانیلیر: بن اونی
بالویه دعوتلی صانیوردم، مکر (مکرسه)
او ده ا استانبوله بیله کلمه مش.

مکور [ع.ص. تکرار ایدن. ایکی ویا
دها زیاده جرم ایشلین.

مکور [ع.ص. تکرار اولومش. ایکنجی
دفعه ویا دها زیاده اوله رق
پاچیش، وقوعه کش: وقوعات مکرره.
* مکرراً: تکرار اوله رق، بر دها،
تکرار تکرار.

مکرم [ع.ص. اکرام ایدن، حرمت
ایدن. سخی، جوهرمد.

مکرم [ع.ص. محترم، معزز، مبجل.
* مکرماً: حرمتله، تعظیمله.

مکرم [ع.ص. عربجه ده اخلاقی کوزل،
شریف، کریم، نجیب معنا.

مکروه [ع.ص. صفت ایسه ده بزه شرف نفس،
عزت، کرم، نجابت؛ جوهردک، سخا،
سخاوت معناسیله اسم اوله رق قوللانیلده
در. * مکرمه لی: سخی، جوهرمد: حر-
متلی، شریف؛ مدرس پایه سنک عنوان
رسمیسی. ج. مکارم

مکروه [ع.ص. ایکنج، کره، منفور.
شرعاً حرام اولمایان و فقط
استعمالی آنجیق ضرورت حالنده جائز او-
لان: آت آتی کبی. * مکروهات: مکروه
اولان شینلر. * مکروهیت: ایکنجک.

مکس [ع.ص. سینک، ذباب. = کبر:
اورومجک، اورومجک آتی.

مکسب [ع.ص. کار، قازانج، کسب،
نفع، منفعت. ج. مکاسب.

مکسر [ع.ص. یارچه لاش، تمامیه
قیرلمش. جمع: عربجه ده بر
کلمه بعض حرفلرک کرک ضم و إدخالی،
کرک اوندن طی و إخراجله ویاخورد حر-
کلرینک تبدیلی ایله تشکیل اولنان جمع.
[ع.ص. کسب اولومش، قا-
مکسوب [ع.ص. زانلمش: مال مکسوب.

مکسور [ع.ص. قیزلمش، شکسته، کسره
ایله متحرک (حرف).

مکشوف [ع.ص. آچدهش، کشف او-
لومش؛ میدان چیقارلمش،
عیان، آشکار، ظاهر. غ موضع، مبین.

مکعب [ع.ص. برینه مساوی آتی
مربع سطح ایله محدود اولان
جسم. طول، عرض و عمق بر اولان.
ایکی دفعه کندی مثبته ضرب ایدلمش
اولان: سکرن ایکنک مکعبدر.

مکفول [ع.ص. به: کفیلک تسلیمی
ویا آداسنی تعهد ایتدیکی
شیء. = عنه: کندیسنه کفالت اولونان
کیمسه. = له: کفالت خصوصنده طالب
و داین اولان.

مُكَلَّف [ع.ص. چوق اھك وكلف ايله
ترتيب ويا تزيين ايدلش او-
لان : مكلف برضايت . بروظيفه ايفاسنه
ويا بر وبركى إعطاسنه مجبور اولان .
چ. مكلفين .

مُكَلَّل [ع.ص. باشنه تاج و لكليل قو-
لش اولان ، تاجلى .

مُكَمَّل [ع.ص. كمال بولش ، تمام-
لا .

مَكْمَن [ع.ص. كېزلىپله چك ، صاقل-
يلا .

مَكْمُون [ع.ص. كېزلى ، صاقللى ، مخفى .

مَكْنَت ، مَكْنَت [ع.ص. دايانقلق ،
مئانت ، صلايت ،
سطوت ، شدت ، قوت . ماذى ويا معنوى
قدرت ، مقدوت ، وسع ، إقتدار ، طاق .

مَكْنَسَه [ع.ص. سپوركه . چ. مكانس .

مَكْنُوز [ع.ص. كومولو ، طوراغىك
آلتنده صاقللى ؛ خفى ، كېزلى .

مَكْنُون [ع.ص. اورتولو ، مستور ،
مكتوم ؛ كېزلى ، صاقللى ، مخفى .

مَكْنَى [ع.ص. كنىه لى ، بر كنىه ايله
معنى : ابوالفاطحه كې .

مَكُون [ع.ص. خلق ايدن ، يارادان .

مَكُون [ع.ص. خق ايدلش ، يارادلش ؛
ياپلش ، حاصل اولش . *
مكونات : مخلوقات ، موجودات ؛ ياپلش ،
اولش شينلر .

مَكَّة [ع.ص. بر نوع دېكن .

مَكَّة [سخ. حجازده كعبه معظمه نك بولو .
ندى شھر كه قبله مساجدين ومسقط

راس نيويذر . = پايه سى : علميه دن بر
رتبه . * مكى : مكبه منسوب ، مكلى .

مَكِيَال [ع.ص. ويا مكيل ومكيله . حيوبات
اولچى . چ. مكاييل ، مكاييل .

مَكِيدَه [ع.ص. حيله ، خدعه ، دوباره .
ب : كيد . چ. مكايده .

مَكْسِيَّات [ع.ص. چ. اويدورمه لغتدر .
كيسف ويرن شينلر ؛ سر-
خوشلق ويرن ، مسكر شينلر : راقى ،
توتون ، آفيون كې .

مَكِيك [ع.ص. آتق دنيلن ايليكى حامل مقره
كه طوقوان قاشىك چوز كىلر
آره سنده صاغه صوله متاديا تعريك ايديلير .
= طوقوق : متاديا كيدوب كلك .

مَكِين [ع.ص. اوطوران ، ساكن ومتمكن .
وقارلى ، تمكىلى . چ. مكناه .

مَلَا [ع.ص. طريلق . جماعت ، غلبه لى ،
چم خفير . * على ملا الناس :
هر كسك او كنده .

مَلَا [ع.ص. ويا ملا . بويوك قاضى ؛ عالم ،
خواجه ؛ مولويت پايه سنى حائر ذات .
علوم دينيه تحصيل ايدن ، طلبه علومدن
اولان : هايدى ، يه بقالم ملا .

مَلَان [ع.ص. طولو ، مملو ، لبريز ، پر .

مُلَابَسَه [ع.ص. قاريشمه ، مداخله .
صوقوله . مناسبت ، جهت .
= سيله : سبيله .

مَلَّاح [ع.ص. كىچى . چ. ملاخين .

مَلَّاحَت [ع.ص. يوز كوزلكى ، صباحت ،
شيرىلك : ملاحت وجه . ايلك .

مِلَّاحَت [ع.ص. كىچىلك .

مَلَّاحِدَه [ع.ص. چ. ملحدلر . ب : ملحد .

مُلَا حَظَه [ع.ص. بر كيمسه يه ويا بر شينه
دقتله باقه . باقىشمه . اطرا-
فليچه دوشونمه ، تأمل ، تشكر . = سيله :
دوشونجه سيله ، فكريله . = سز : دوشو-
نجه سز ، بيشنيز . چ. ملاحظات .

مَلَاذ [ع.ص. صيفينه جق ير ، ماحچا ، پناه .
معاذ . چ. ملاوذ .

مُلَازِم [ع.ص. بر يره ، برخدمته كيرمك
آرؤوسيله بدايتده ياره سز او
ايشى كورن . ضابطلىكك آك كوچوك رتبه سى .

خویلو ، سسمنز ، حلیم : پك ملائم بر آدم . انقباضی اولمایان .

ملايَمَت [ع.ص. ویا ملاء مت . اویغونلق ، موافقت ، وفاق ، مطابقت . یومشاقلىق ، حلم . انقباض فقدانى .

مَلَبَس [ع.ص. کیهله جك شیء ، اثواب ، روبه ، البسه . ج. ملابیس .

مَلَبُوس [ع.ص. کیمیش ، کیمیش . ج. ملبوسات .

مِلَت [ع.ص. عینی طوبراق اوستنده یاشایان مشترک منشأ ولسانه ویا پك اوزون زماندن برنی مشترک منافعه مالک اولان انسان جماعتی ، قوم ؛ عینی مملکتده اوطوران ، عینی حکومتك ادارهسی آلتنده بولونان خلق ، امت ، جنس ، طائفه ، شعب . عربجهده اصل معناسی مذهب ، دین در . ج. مال .

مَلَمَلِیس [ع.ص. آبی آکلاشامایان ، شهبازی ، مهم . مشکوک ، معقد .

مَلْتَجَا [ع.ص. صیغیناجق یر ، پناه ، ملجأ ، ملاذ ، معاذ .

مَلْتَجِی [ع.ص. إلتجا ایدن ، صیغینان ، آمان دیله یین ، مستأمن .

مَلْتَحِق [ع.ص. إلتحاق ، إلتصال و إلتضمام ایدن ، قاتیلان .

مَلْتَرَم [ع.ص. إلتزام ایدن ، حمایه ایدوب طوتان ، طرفدارلق کوسترن ؛ عهده سنه آلان ، کیریشن . إلتخاب ، إلتیار ایدن . وقتیله برحکک اعشار وسائر تحصیلی کندنی اوزرینه آلان .

مَلْتَرَم [ع.ص. لازم ، فرض و واجب عد اولونان ، مطلوب ، آرزوایدلکده ؛ بوریه کسکون ملاتردر .

مَلْتَصِق [ع.ص. إلتصاق ایدن ، بیتیشن ، قواشان . یاپیشان .

مَلْمَفَت [ع.ص. إلتفات ایدن ، یوزچوروب باقان ، حال و خاطر صوران ، اینی معامله ایدن . اهمیت ویرن ، إلتتمام ایدن .

* ملازملک : بر یره معاشسبز دوام ایتمه ، ملازم رتبه سی .

مُلازِمَت [ع.ص. بر یره ، برینک یاننه صیق صیق کیمتمه . بر ایشله دوامی صورنده مشغول اولمه ، هداوت ، مواظبت ، جهد ، چالیشمه . ایلریده معاشه کچمک اوزره یاره سبز خدمت ایتمه .

مُلاَصِق [ع.ص. یان یاننه ، بیتیشیک ، مجاور ، قریب ، متصل . یاپیشیق .

مُلاطَفَه [ع.ص. شاقلاشمه ، لطیفه ایتمه . غ. لطف ایله معامله ؛ نوازش .

مُلاعِب [ع.ص. اویون آرقد شیء ، پارتیز . ب : پارتیز .

مُلاعِبَه [ع.ص. اویناشمه ، اوینامه ، بریله شاقلاشمه .

مُلاعین [ع.ص. ج. ملعونلر . ب : ملعون .

مُلاَقَات [ع.ص. بولوشمه ، برلشمه ، قاوشمه ، کوروشمه ، آنتروپیو .

مُلاَقِی [ع.ص. بولوشان ، کوروشن ، برینه راست کنن ، قاووشان .

مَلال [ع.ص. ویا مللن ، ملالت . جان صیقنیتلی ، ضجرت ، اوصالج ، بیققینلق .

مَلَامَت [ع.ص. چیقیشمه ، آزارلامه ، ذم ، مذمت ، عتاب ، معاتبه ، تویسخ ، مؤاخذه ، تعزیر .

مُلامَسَه [ع.ص. ال ایله طوقومه ، تماس . ایتمه ، یوقلامه .

مَلامِی [ع.ص. وحدت وجوده قانع بر طریقته سالک . ج. ملامیون .

مَلاهِی [ع.ص. اویون ، موزیقه آلتاری . میمک کسر یله مله ی نك جمعی ؛ اکلندیرمه یارایان شیئرلر ، اویونجاقلر . میمک فتحیله مله ی نك جمعی ؛ اویون ، اکلیجه محملری .

مَلایِک [ع.ص. ج. ویا ملائکه (مفرده کی ده قوللانیلیر) ، ملاکیر . ب : ملک .

مُلامِع [ع.ص. اویغون ، موافق ، مطابق ؛ دیدیککون عتله ملائدر . یومشاق

مَلْتَقَا [ع.س. ویا ملتقی . بولوشیلاجق محل ،
 راندهوو . یوللارک چاتالاندیغی
 یر . ایکی صویک برلشدیکی محل .
مَلْتَقِط [ع.ص. یردهکی شیئی قالدیروب
 آلان ، تصادقاً بولان .
مَلْتَقِی [ع.ص. قاوشان ، برلشن ؛ راحت
 ککن ، تصادق ایدن .
مَلْتَم [س. یازن قره دن آسن منتظم موسم
 روز کاری . دیکزدن آسننه ایمباط دیر .
مَلْتَمَسَر [ع.ص. ایتماس اولومش ، رجا
 وإصرار ایله طلب ایدلش .
مَلْتَمِس [ع.ص. إصرار ایله رجا وطلب
 ایدن ، ایتماس ایدن .
مَلْتَوِی [ع.ص. ایتوا ایدن ، آکیلن ،
 یوکولن ، زبقراتی تشکیل ایدن .
مَلْتَب [ع.ص. آلومش ، طوتوشمش ؛
 إلتاب پیدا ایتیش .
مَلْتَب [ع.ص. إلتاب ایدن ، آلوله نن ،
 شیشوب قیزاران .
مَلْتَف [ع.ص. یانان ، طوتوشان . محزون ،
 مکدر ، یانوب یاقیلان .
مَلْتَم [ع.ص. ایتیم بولان ، ایتلشن ،
 اوکولان ، قایانان .
مَلْجَا [ع.س. إلتجا اولونا جق بر ، صیغینه .
 جق محل ، پناه ، ملاذ ، معاذ ، مقر .
مَلْج [ع.س. طوز ، تمک . بر حاضده
 مولد المانک بر معدنله تبدیل ایدلمسندن
 حاصل اولان مرکب . چ. املاح .
مَلْجِد [ع.س. حقدن صاپوب باطل
 بر مذهبه سالک اولان ، اللهک
 وارلقنه اینسانمایان ، دینسز ، ایمانسز ،
 خارجی ، رافض .
مَلْجَق [ع.ص. ضم و علاوه اولومش ،
 قاتلش . تابع ، عائد ، مضاف ،
 منضم . مربوط ، مداوم ، ملازم : ملحق
 ضابط . غ. حاشیه ، ذیل . چ. ملحقات ؛
 ضم و علاوه اولونان شیئرلر ، بر مرکز
 تابع یرلر .
مَلْجَم [ع.ص. شیشمان معناسنده قوللا-
 نیورسه قده یا کلیشدر . بولغتمک

یرینه سمین کله سی قوللا نغ دها دوغرودر .
مَلْجَمَه [ع.س. بویوک حرب ، محاربه ؛
 قوصوه ملجمه کبرای .
مَلْجُوظ [ع.ص. ملاحظه وتفکر اولومش ،
 خاناره کلش اولان ، متصور ،
 محتمل ، ممکن ؛ بوایشده بر فنانق ملحوظ
 دکلدر . چ. ملحوظات ؛ دوشونولن ،
 تصور ایدیلن ، محتمل و ممکن اولان شیئرلر .
مَلْج [ف.س. چکرکه ، جراد .
مَلْجَص [ع.ص. زیده و خلاصه ایدلش ،
 مختصر ، مجمل ، موجز .
مَلْز [س.ص. بر بیاض ایله بر زنجیدن
 طوغش . جنسی قاریشق ، مخلوط .
مَلْزَم [ع.ص. مباحثه ده سکوتیه مجبور
 ایدلش ، صوصدیرلش .
مَلْزَوْم [ع.ص. موجود اولان بر شیئله
 مطلقا برلکده بولونماسی ایجاب
 ایدن ، اوندن قطعاً آیریلما یان : آتشله
 حرارت لازم ملزوم قییلندندر .
مَلْس [س. یلی چوقور آت .
مَلْش [س. ایکی قوزوسی اولان دیشی
 قویون .
مَلْطِف [ع.ص. لطیف ایدن ، آیلشدیرن ،
 ناز کلشدیرن ؛ یومشادان .
مَلْعَبَه [ع.س. اویون ، اویونجا . *
 ملعیه صیان : چوجوق اویون-
 بجاقی . چ. ملاعب .
مَلْعَقَه [ع.س. قاشیق . چ. ملاعق .
مَلْعَعَت [ع.س. لعنته سزا اولان . فعل
 و حرکت . * ملعنتکارانه ؛
 لعنته سزا ایشارلر یا پناه یاقیشاجق صورته ده
 حیل ملعنتکارانه . چ. ملاعن .
مَلْعُون [ع.ص. لعنته اوغرامش ، بغض
 ولعنته مستحق . تو . چوق
 کوتو . چ. ملاعن .
مَلْعِی [ع.ص. ویا ملعا . إلتا ایدلش ،
 فسخ اولومش . قالدیرلش .
مَلْفُوظ [ع.ص. تلفظ ایدلش ، سزینلش .
 چ. ملفوظات ؛ سزینلش سوزلر .

رسه ، افتدار ، آلبشقیلق . خاصه . غه .
عادت ، داب ، دیدن . چ . ملکات .

مِلک [ع.س.ج. ملتسلر . بین الملل : ملتزل
مِلک آراسنده جریان ایدن ، وقوع
بولان (شیء) . ب : ملت .

مِلَمَع [ع.ص. آلاجه بولاجه ، وئکارنک .
مِلَمَع . تورکجه و عریجه دن مرکب
نطق ویا سوز . تر . بولاشیق ، صیواسیق ،
برباد ، ملوث .

مِلَوَان [ع.س. ویا الموان : کوندوزوکیجه .
مِلَوَان * مادام الموان : الی الابد .

مِلَوَث [ع.ص. کیرلی ، بولاشیق ، پلس ،
مِلَوَث حردار : ملوث برایش .

مِلَوَحِیَه [ع.س. بزم ملحیه دیدیکمز
مِلَوَحِیَه سبزه . خطمی .

مِلَوُک [ع.س.ج. ملکر . * ملوکانه :
مِلَوُک حکمداره منسوب ، شاهانه .

مِلَوُل [ع.ص. جانی صیقلمش ، مکرر .
مِلَوُل عو . ملین ملین نه باقییورسک ؟

مِلَوْن [ع.ص. بویالی ، بویامش ، رنگلی ،
مِلَوْن رنکارنک ، کونا کون .

مِلَوْن [ع.ص. تلین ایدن ، رنگ ورنه ،
مِلَوْن بویایان : ملون دم .

مِلَهَم [ع.ص. ب : سرهم .
مِلَهَم وحی و الهام اولونمش ، او .

مِلَهَم کردلمش ، ذهن و قلبه تلقین ایدلمش .
مِلَهَم قویون و توزولر باغرمق ،

مِلَهَم [مه] دیمک .
مِلَهَم س . بجزیکسز ، چپاچول .

مِلَهَم [ع.ص. بر ملت عائد ، بر امته خاص
مِلَهَم اولان ، جنسی ، وطنی ، مدائعه ملیه .

* ملیت : جنسیت ، طائفت ، قومیت .
مِلَهَم کوزل ، شیرین ، جیل ،

مِلَهَم طریف ، بیج : اوصاف مطلوب .
بهی حائر ، جید . غرحد . چوق کوزل !

مِلَهَم [ع.س. ملک ، حکمدار ، قرال .
مِلَهَم مؤ . ملیکه . چ . ملکاء . ب : ملک .

مِلَهَم [ی.س. بر نوع کوزل قوقولو اوت
مِلَهَم که بعضاً لیوناظه قاریشدریلیر .

مِلَهَم بر ظرفه صالمت : مکتوب
مِلَهَم ایچنه قوتمش . * ملفوفاً :

بر ظرفه ویا بر مکتوب ایچنه قونارق .
* ملفوفات : ظرفه ایچنده کی شیئر .

مِلَهَم [ع.س. یولفه مخصوص جیمبز .
مِلَهَم غه . قامش قلم ، اوروجمک .

مِلَهَم [ع.س. کرپه دن ، ماشا کی ایکی
مِلَهَم قوللو آلت . چ . هلاقط .

مِلَهَم [ع.ص. لقبلانمش ، تلقیب اولونمش :
مِلَهَم أبو جهل لقبیه ملقب .

مِلَهَم [ع.س. انبیه و اراضی کی بریشک
مِلَهَم تصرفنده بولونان ، مالی اولان شیء :

بو بنا اونک ملکیدر . بر حکمدارک
تحت حکمنده اولان یرلر . میمک کسری ده

چاژدر . * ملکدار : ملک صاحبی ؛
حکمدار . * ملکداری : ملکدارلق ؛

حاکمیت ، حکومت . * ملک : ملک ،
ملکیت اداره اصوله منسوب . * ملکیه :

ملکیت اداره ایشلریله اوغراشان مأمورن
صنی چ . املاک .

مِلَهَم [ع.س. جسده هیچ علاقهدی اولما .
مِلَهَم یان روحانی ، غیر هیولی

بر مخلوق ، فرشته . چ . پک کوزل
و سوبلی ، حلیم ، سسبز و معصوم کیسه .

— خصلت : ملک خوبلو . — سیم : ملک
یوزلو . — الموت : عزرائیل . * ملک :

ملکله منسوب . چ . ملائک ، ملائکه ،
ملائکه کله بی لسانزده ملک یرینه مفرد

کی ده قوللانیلیر .
مِلَهَم [ع.س. حکمدار ، سلطان ، ملک ،

مِلَهَم [قرال : * ملکانه : حکمداره
منسوب و متعلق ، ملک یاقشعجق صورتده .

مؤ . ملک . چ . ملوک .
مِلَهَم [ع.س. سلطنت سماویه ، ملکوت

و دها کوزه کورنمه یین بو کی شیئر
عالی ، عالم غیب . غه . حکمدارلق ،

قراللق . ملکوتی : عالم غیبیه منسوب .
مِلَهَم [ع.س. بر ایشی پایه پایه حاصل

مِلَهَم اولان مهارت ، اوسته اتق ، مما .

برخی طوتان ؛ بر دولته و یا شخصه وکالت
ایدن ، نائب ، وکیل . بر مؤلفک اثرینی
نشر ایدن ؛ برغزته و یا مجموعه یی اداره ایدن .
بین شیئری آته ، قانه و سائرمیه تحویل ایدن .
[ع.ص. یاردم ایدن] امداد ایدن ،
محمد [یاردمچی .

ممدوح [ع.ص. اوکیش ، مدح و ثنا
ایدمش . محمود ، مشکور .
[ع.ص. اوزالمش ، تحدید ایدمش ،
ممدود [چکامش ، اوزون اوقوش .

ممر [ع.ص. یول ، کچه جک یر ، کچید .
[ع.ص. ناس : خللق کچیدی یول .

ممزوج [ع.ص. قاریشمش ، قاریشیق .
[ع.ص. مزج اولوش ، قاریشدرلمش .
[ع.ص. امساک ایدن ، خمیس ،
ممسک [جری ، بتیل ، آلی صیق .

ممسوخ [ع.ص. صورتی چیرکین برشکله
صوقولش ، پیچیمسز ، چیرکین .
[ع.ص. اینک یلمی ، اینک مملرینک
ممش [صالانان طور به سی .

ممشا [ع.ص. ویا ممشی . آباق یولی ، کنف ،
آبدستخانه ، خلا .

ممضا [ع.ص. ویا ممضی . امضالامش ،
امضای حاوی ، امضالی : ممضی ورقه .
[ع.ص. امضا ایدن ، بربره ، برکاغذ
ممضی [آلتنه امضایی آتان .

ممکن [ع.ص. اولایلین ، یایلایلین : دنیاده
هر شیء ممکندر . * ممکنات ؛
ممکن اولان شیئلر . - مرتبه : اولایلیدیکی ،
یایلایلیدیکی قدر ، امکان درجه سنده .

ممدحه [ع.ص. طوز چیقار یلان بر ، طوزله .

مملکت [ع.ص. بر حکمدارک اداره سی
آلتده بولونان ویا بر تک
حکومتله اداره اولونان یر ، حکمدارلق ،
اولسک ، دولت . خطه ، دیار . بلده ،
قصبه ، شهر . برینک دوعدایی ویا تملی
اوطوردیتی یر ، محل ، کوی ، شهر : قا .
بیقچیلر ، بلدیچیلر آرا صره مملکتلرینه
کیدولر . * مملکتلی : برشهر ، بر کوی
أهالیسندن اولان ، همشهری . جم . ممالک .

[ع.ص. یومشادان ، یومشاقلق
ملین [ویرن . یک خفیف مسهل .

[ع.ص. اولوم ، وفات ، موت ،
مات [انتقال إلی رحمة الله .

[ع.ص. بکزه یین ، مشابه ، نظیر ،
مماثل [مانند : بو و بوکا مماثل شیئلر .

مماثلت [ع.ص. بکزه یدش ، مشابهت .

[ع.ص. یابه یابه آلدله ایدیلن
ممارسه [مهات ، إقتدار ، آل آلیشیقلی ،

تجربه ، اجرا ، استعمال .

[ع.ص. تماس ایدن ، طوقونان .

مماس [ع.ص. بر قوسه تماس ایدن خطه .
[ع.ص. یولداشلق ، برلکده کیتمه .

مماشاة [اویمه ، اویغوللق .

[ع.ص. غر . وعدهدی ، یورجی ،
مماطله [اوزادوب کچیکدیرمه .

ممالک [ع.ص. جم . مملکتلر . ب : مملکت .

[ع.ص. جم . مملوکلر ، خدمتچیلر ،
ممالیک [اسیرلر . ب : مملوک .

[ع.ص. مانع اوله ، قارشى طورمه ،
ممانعت [رد ایتمه ، مخالفت .

[ع.ص. تمیز ایتمش ، دیگرلرندن
ممتاز [آیرلمش ، متمیز ، مستحق اعتبار ،
أمانته فائق ، إمتیازلی ، کزیده . *
ممتازیت : ممتازلق ، إمتیاز .

[ع.ص. إمتثال ایدن ، آلدیغی امره
متمثل [تبعیت و اطاعت ایدن .

[ع.ص. إمتداد ایدن ، اوزایان ،
ممتد [اوزون ، سورکلی ، دواملی .

[ع.ص. إمتزاج ایدن ، قاریشان ؛
ممتزج [اویان ، اویغون . جم . هرکسله
خوش کچینن .

[ع.ص. طولاش اولان ، طواغون .
ممتلی [معدده طواغونلغنه مبتلا .

[ع.ص. إمتناع ایدن ، چکینن .

[ع.ص. امکانستر ، محال ، مستحیل ، غیر
ممکن ، منهدر ، یانه یا اشلایلاماز ، وارایلاماز .

[ع.ص. تمثیل ایدن ، بکزه دن .
متمیل [بر دیگرینک هممانده بولونان ،

مملو [ع.ص. طولو، طولش، پر، لبریز، مشحون].

مملوك [ع.ص. كوله، قول، عبد، اسير، بنده، چاكر. غ.ص. برينك، مالي و ملكي اولان. * مملوكانه؛ مملوكه منسوب و با شايسته اولان، چاكرانه، بندهكانه. * مملوكيت: كولهلك، اسيرلك، بندهلك، قوللق].

ممنوع [ع.ص. منع اولونمش، ياساق، اجراسي تجويز ايدلمهين. * ممنوعات: ممنوع اولان شيئلر. * ممنوعيت: ممنوع اولان شيئك حال وصفي، ممنوع اولمه. ممنون [ع.ص. فكري راحت، كوكلو، فرح، فرحلي، دلشاد، محظوظ، مسرور، منتشر. خوشلانمش، راضي، خشنود: حالندن ممنون اولانلر آزدر؛ سزندن ده يك ممنون ايشكزندن ده. كووديكي انعام و احسانه قارشى مديون، متदार. * ممنوناً: ممنون اولهوق، سوننهرك. * ممنونيت: سوينج، محظوظيت؛ خشنودلق؛ متدارلق].

ممه [ع.ص. سود و برن عضو؛ ميمه ويا ميمه باشنه بكمزهين شي. قولاق = سي؛ قولاغك صارقان بارچهسي. قيز = سي؛ بر نوع هولوشفتاليسي. كوبك = سي؛ قولتوق آلتنده چيقان فنا برچييان. لك؛ سودى عافظه ايچون ميمه طاقيلان طوريه. = لي؛ ميمهسي اولان. ضرب مثل؛ آغلا. مايان چوجغه ميمه و برنرلر.

ممر [ع.ص. بر ايشي ماهرانه ترتيب و تنظيم ايدن؛ دوزلقن، قولايلا شديران. غ. آجان، يايان، سرن. ممر [ع.ص. ترتيب و تنظيم ايدلش؛ دوزلنلشمش، قولايلا شديرلش. غ. آچلمش، سرنلش، يايلاش].

ممهوز [ع.ص. مهرلشمش معناسنه ايسهده مفعولى ممهور اولاماز. مختوم ديملى. ميميت [ع.ص. ايمته ايدن، اولدين، هلاك ايدن، مهلك].

ممر [ع.ص. تميز ايدن، ايني کوتودن ميميز، آييران. س. بر قلمده يازيلان يازيلري اوقويوب دوزلنمكه و قونتروله مامور اولان. اجتماعنده شاكرانه سؤال ترتيب و ايراد ايدن. * قوه ميمزه: تميز خاصهسي].

من [ع.ص. دن، دنبري. = اوله لي آخره؛ ايتدا سندن صوكنه قدر. = الباب الى المحراب؛ قابودن محرابه قدر، هپسي، كافهسي. = بعد؛ بوندن صوكره. = جهته؛ بر جهتن. = كل الوجوه؛ هر وجهله. * من غير حد؛ حدم او. لماريق. ب: عن].

من [ع.ص. ايلك ايتمه. ايديلن بر ايلكي من؛ خاطرلنمه، باشه قاقه. س. بعض آغاجلرك قانيلاشمش طاتلي عصارهسي، قدرت حلواسي. ايكي رطله معادل برنقلت، بطمان. و بريلن، هديه ايديلن شي، هديه، عطيه، موهبه. لطف، ايليك، احسان، نعمت. * بمنه تعالى، بمنه الكريم؛ أللهك لطف و احسانيله، كريميله، يار. ديميله، عون و عنايتيله، عنايت ائيميه ايله، توفيق رباني ايله].

منابر [ع.ص. ج. منبرلر. ب: منبر].

منابع [ع.ص. ج. منبعلر. ب: منبع].

مناجاة [ع.ص. محرمابه مكله، محاوره. جناب حقه نياز، يالوارمه. جناب حقه نيازى متضمن يازى].

منادا [ع.ص. ويا منادى. ندا ايديلن شخصك ويا شيئك اسمى؛ يازى ياخود، يارب؛ يا اسماء ما اجملك؛ اى سنا نه كوزلسك؛ مثاللرندهكى رب، سنا كله. لري منادا و (يا) حرف ندادن].

منادمت [ع.ص. بريله برابر اچمه، اونك ايمك آرقداشي اولمه].

منادى [ع.ص. دلال، بر شي؛ اعلان ايتك ايچون باغيران].

منار [ع.س. ایشیق بولونان یز، چولده بولی کوسترن اشارت، میل.

مناره [ع.س. آیدینلق، علی، نور بری، کجیلره یول کوسترن دکیز قناری، علی الاطلاق قنار. جامعلرده آذان اوقومقه مخصوص ایجه ویوکسک قله. زیانزدی میمنگ کسریله دو. ج. منارات، مناو، منائر. ع.س. غوغا ایدن، غوغاجی، منازع نزاع چیقاران.

منازع فیه [ع.س. حقتده اختلاف و منازعه [ع.س. غوغا، نزاع، خصومت، مجادله. = جی: کورولتو چیقاران.

منازل [ع.س. ج. منازلر. ب: منزل. مناسیب [ع.س. یاقیشان، یاراشان، او. عجانس، لائق، شایان.

مناسبت [ع.س. آراده کی نسبت، علاقه، یاقیشیق، او یغولتق، مطا. بقت، موافقت، وفاق، مجانست، قیاس، تناسب: سویلدیگیله یاپدیغی آراسنده هیچ بر مناسبت یوندر. قرابت، منسو. بیت، رابطه: اولک بزه برآز مناسبتی وارد. سبب، وسیله، بهانه: نه مناسبتله کلش؟ مناسبت دوشرسه آکلاتکن. نه! = آ: نهدن دولایی، اوله شی عی اولور. هیچ امکانی وارمی؟ = آلق: یاقیشیق، او یغی، موافق و مناسب او. * بالمناسبه: بر مناسبت گتیره رک، وسیله ایدرک، بر بهانه ایله. * مناسبتن: مناسبتی اولایان، او یغونمز، هیچ موافق اولمایان بر زمانده بر شی سویلین ویا پایان. ج. مناسبات: ایکی کیشی ویا دولت آراسنده کی علاقی، روابط، مهاملات و سائر: مناسبات شحصیه من ایدر، مناسبات دولیه مرده اوله قطع = ایتمک، دارلق، آتق، قو. نوشماق، هیچ بروجهله مناسبتده بولونماق.

مناسیر [ع.س. راهب و راهبیرک دنیادن چکیلوب اوطوردلمی محل، صومعه، دیر.

مناسک [ع.س. ج. حج آشناسنده یاپیلان بعض مراسم.

مناسیم [ع.س. ج. یولر، طریقار، اثرلر، علامتار. مسلیکلر، قد، غ. منسم.

مناصب [ع.س. ج. منصبلر. ب: منصب. ع.س. یاری یاری به بولمه. *

مناصفه [ع.س. مناصفه: یاری یاری به.

مناطق [ع.س. ج. منطقه لر. ب: منطقه.

مناظر [ع.س. ج. منظره لر. ب: منظره.

مناظره [ع.س. اصول و آداب دائره سنده مباحثه، مجادله، جدال.

مناعت [ع.س. صاریلق، چیتنلک، ضبطی زور اولان یرک حالی.

منافات [ع.س. ایکی ویا ایکییدن زیاده شیئیلرک بربرلینه اویمارلی، تضاد، تئاف، عدم اتحاد، تناقض.

منافذ [ع.س. ج. منفذ لر. ب: منفذ.

منافرت [ع.س. سولیشمه، بربرندن نفرت ایتمه، ضدیت.

مناقرت [ع.س. مباحثه، مجادله، مخاصمه، جدال، خصومت، نزاع و منازعه، مشاجره.

منافسه [ع.س. بر شیشی تعقیبده بریله یاریش چیقمه اشتیاقله ایستمه.

منافع [ع.س. ج. منفعتلر. ب: منفعت.

منافق [ع.س. ظاهرًا مؤمن باطنًا کافر، ایکی یوزلو.

منافی [ع.س. مغایر، مخالف، اویمایان، ضد، متناقض، غیر موافق.

مناقب [ع.س. ج. منقبه لر. ب: منقبه.

مناقشه [ع.س. مجادله، منازعه، چکیشمه، جدال: حرارقلی مباحثه. غ.

برندن مفصل حساب ایستمه.

منتشر [ع.ص. تنبيه ايدن ، آگاه و خبردار
منميه [ايلاه ين . اويانديران ، ايقاظ ايدن ،
اويوشوقلغى كيدون . س. انسانى ايسته ييلن
ساعتده اويانديرمغه مخصوص چينغراقلى
ساعت ؛ ورو ساعتك ايكنه سى .

منت [ع.ص. لطف و احسان ، ايليك ،
منمت [اهمت . جائه : — : دها ايني يا !
كاشكه اويله اولسه ، اولويشله ايسترم ، دها
ممنون اوله رق قبول ايدرم ، يويوك بر ايليك
عد ايدرم . ايليكى باشه قاقه : ارتق اولنك ده
منقى چكه ميز . كودوان ايليكه قارشى حمد
وشكر : اللهه منت ! — ايتك : ايليكى
بكلمك ، داهما منتدار و محجوب بروضعيته
بولونقى : او كيمسه منت ايتمز . ي. — :
ايتديكى ايليكى باشه قاقايان ، كريم . *
منتدار : كوردديكى ايليكه قارشى منتشر
اولان . چ. من .

منتان [س. باصمه و سائردن پاييلان بر
منوع كوملك .

منتج [ع.ص. انتاج ايله ين ، حاصل ايدن ،
برشيئتك حصولنه سبب اولان ،
بر نتيجه ويرن : منتج هوقيت .

منتجر [ع.ص. انتحار ايدن ، كندني
اولديرن .

منتجل [ع.ص. انتحال ايدن ، باشقه سنك
اثرينى كندى مالى كوي كوسترن ،
بخسه ين .

منتخب [ع.ص. انتخاب اولونمش ، سچلمش ،
كزيده ، مختار ، مصطفى . *
منتخابات : انتخاب اولونمش ، سچلمش ،
كزيده شيفار .

منتخب [ع.ص. انتخاب ايدن ، سچن .
برملكيتك مبعوثى انتخاب ايدن .

منتسب [ع.ص. انتساب ايدن . برشيئه
بر علاقه دولاييسيله قريب
و منسوب اولان .

منتسق [ع.ص. نظام و صره ايله ديز .
لمش ، منتظم ترتيب ايدلمش .

منتشر [ع.ص. انتشار ايدن ، آجيلان ،
سريلان ، ياييلان ، داغيلان ،

منتقصه [س. (اويدورمه لغتدر) . برشيئى
اك از فيئات ايله اعطايه
طالب اولانه احواله ايتك اوزره مسابقه يه
قويه : ات ، اودون مناقصه سى .

منكحه [ع.ص. نكاح ايتمه . نكاح قيمه .
منال [ع.ص. آله پچيريلن ، قازايلان شى ؛
مال و منال .

منام [ع.ص. اويقو ، نوم ، سبات . حلم ،
رويا ، دوش .

منان [ع.ص. عبادينه چوق ايليكگر
ايدن الله . خيرخواه ، سخي .

مناو [س. ويا ماناو . نازه يعيش صاتان .
مطرا باز .

منابره [ع.ص. نوبت ايله خدمت كورمه ،
نوبتلمشه ، بريله نوبتله حركت
ايتمه . * منابره : نوبتله ، صره ايله .

مناوله [ع.ص. برشيئ تقديم ايتمه ، آل
اوزادوب ويرمه ، صونكه .

مناهج [ع.ص. چ. منهاجر . ب : منهاج .
منهى [ع.ص. چ. نهى و تحريم اولونمش
ممنوع و غير مشروع شيفار .

منايا [ع.ص. چ. منيهلر ، قدرلر ، نصيبلر ؛
اولوملر ، اجللر .

منبت [ع.ص. نباتات بيتيره ن ، بويوتن ،
محصول ويرن (بر) ، قوه انباتيه سى
مكمل ، محصولدار .

منبت [ع.ص. برشيئتك بيتيدي بر ، نباتات
بولونان محل . چ. نبات .

منبر [ع.ص. جامع ايچنده خطيبك خطبه
او قوماسنه مخصوص مردوده نلى محل .
زبانزدى ميمك فتحيله در . چ. منابر .

منبسط [ع.ص. آچلمش ، يالمش ،
آچيق ، منشرح ، فرح .

منبع [ع.ص. بر صوبك قايناديني ير ،
ييكار ، قايناق . برشيئتك حاصل
اولدينى محل ، مصدر ، محل ظهور . چ. منابع .

منبعث [ع.ص. ايلرى كن ، نشئت ايدن ،
ظهور ايله ين .

منتشہ [ع.ص. فرصتدن استفاده ایدن ،
منتشہ [برشیعی همان یا قالیان .

منتشہ [ع.ص. نہایت ، لان ، بیستن ؛
منتشہ [آرتق اوتہ سنہ کچہ ، بن ، صوک
درجہ بی بولان . صوک : منتشی صنف .

منتشہ [ع.ص. داغماش ، سرپلش ، صا
منتشہ [چلمش ، منظورم اولمایان ، وزنہر .

منتشہ [ع.ص. جذب اولونان ، چکیکن ،
منتشہ [سورولکھن : قلب منجذب .

منتشہ [ع.ص. چکماش ، سورولکنش .
منتشہ [چکرک برارکو تورولش . چکیکن ،

برابر کو تورولن ، واروب نہایت بولان ،
برسبب ایجابیلہ برنتجہ بہ واصل اولان .

منتشہ [ع.ص. بارلایان . آچیلوب روشن
منتشہ [وعیان اولان ، کندنی کوسستن .

منتشہ [ع.ص. علم نجوم ایلہ متوغل آدم ؛
منتشہ [سیلدیزلرک حرکات و وضعیتندن

کویا احکام چیقارن رمال : کل منجم کذاب .
منتشہ [ع.ص. انجماد ایدن ، طونان .

منتشہ [ایکنجی میمک فتحیلہ : طوکش ،
بوز اولش . دوغروسی : ب : غ ، مجمد .

منتشہ [ع.ص. ت : ماججینق . وقتیلہ
منتشہ [طاش آتقندہ قوللانیان

عجربہ آتی . ایکیجی چیقربی . صوطولای .
منتشہ [ع.ص. تہلکدن قورتاران .

منتشہ [ع.ص. یوقاریدن آشنی اینن :
منتشہ [سیل منجدر .

منتشہ [ع.ص. انحراف ایدن ، صایان ،
منتشہ [خط مستقیمدن آیریلان ،

برطرفہ میل ایدن ، اگری کیدن ، مائل .
— المزاج : راحتسز ، کیغسز . شبہ — :

ہندسہدہ ایکی ضلعی موازی دیگر ایکسی
غیر موازی اولان شکل .

منتشہ [ع.ص. صیقیلان ، دارده اولان .
منتشہ [چوراشی ، قوشادلش ؛ یالکز

برشیہ مخصوص ، دائرہ تعلق معین . *
منتشہ [باشقہ لرینہ شمولی اولمایارق ،

یالکز ، سادہ : دون بوتون کون منحصراً
سزدن بحث ایتدک .

نشر اولونان : آثار منتشرہ . إشاعہ ،
إفشا وإعلان ایدیلن (خبر) .

منتشہ [س. آچیلوب قیاناں شیملری بر
منتشہ [برینہ ربط اتمکدہ قوللانیان

و بر محور اوزندہ متحرک ایکی پارچہ دمیردن
عبارت اولان آلت .

منتشہ [ع.ص. (هر شيك) اورته -
منتشہ [سی : منتصف شتا .

منتشہ [ع.ص. انتظار ایدن ، بکلیہ بن
منتشہ [کوزہ دن . منتظرآ : بکلیہ رک .

منتشہ [ع.ص. کوزہ دیلن ، بکلینلن ، مأمول :
منتشہ [حصولی منتظر در .

منتشہ [ع.ص. تنظیم ایدلش ، صریہ
منتشہ [قوشش ، تربیلی ، دوزکون .

مرتب ، مضبوط : منتظم بر آوردو .
منتشہ [ع.ص. انتفاخ ایدن ، شیشن ،

منتشہ [قباران : بطن منتفخ .
منتشہ [ع.ص. استفاده ایدن ، حصہ

منتشہ [چیقاران ، منفعت تأمین ایدن .
منتشہ [ع.ص. بر طرفہ آیلان ، قوغو .

منتشہ [لان ، دفع و طرد ایدیلن ،
چیقاریلان .

منتشہ [ع.ص. تنقید ایدن ، برینک خطا
منتشہ [لری بولوب میدانہ چیقارن ،

اونی لوم و ذم ایدن . ب : تنقید .
منتشہ [ع.ص. انتقال ایدن ، کچن ،

منتشہ [میراث قالان . بر یردن دیگر
یرہ نقل ایدن ، مهاجرت ایدن . اولن ،

وقات ایدن .
منتشہ [ع.ص. انتقام آلان ، اخذ مار

منتشہ [ایدن ، اوج آلان .
منتشہ [ع.ص. پئس قوقان ، کریہ برقوقو

منتشہ [نثر ایدن ، متعفن ، قوشش ،
بوزوق . میمک کسریدہ جائزدر .

منتشہ [ع.ص. ویا منتشی . صوک ، نہایت ،
منتشہ [اوج . برشیٹک غایہ سی ، آرتق

اوتہ سنہ وارلماسی ممکن اولمایان یری .
منتشہ [ع.ص. چاپول ، بغما ، نہب ،

منتشہ [غارث ایدن ، آشیران .

منحط [ع.ص. هبوط ایتش ، چوکش ، چوکوک ، چوقور: منحط اراضی.]

منحل [ع.ص. حل اولونمش ، چوزلمش ؛ حل اولان ، آرینه : صوده]

منحل [آچیق ، آچلمش (ماموریت ، وظیفه) : بزم قلمده میزلك منجلدر.]

منحنی [ع.ص. اکری ، چارپیق ، مائل ، محذب ، مقوس ، قانبور ، کمرلی : خط منحنی.]

منحوس [ع.ص. اوغورسز ، شامتلی ، اینسز ، مششوم : طالع منحوس.]

منخر [ع.ص. بورن دایکی ؛ بورن . ج. مناخر و مناخیر.]

منخسف [ع.ص. کره ارضک کولک سنه کیر، کله قسماً ویا کاهلا]

کونشک ضیاسندن محروم قالدق قاران (آی) . دها مقتدر برینک یاننده سونوک

بر حاله قالان .

منخیق [ع.ص. بوغ-ولان ، بوکلان ، بوغزلانان .]

منه [فاد. صاحب معناسنه برادات نسبت اولوب کاتک آخیره کلهوک صفت

تشکیل ایدر : خرد - : عقلی . درد - : دردی . سود - : فائده لی * دردمندی : درد مندلك .]

مندب [ع.ص. آغلامه ، براولونک اوستنه فریاد و فغان ایتمه . * باب المندب :

بحر احرک جنوبنده کی بوغاز .]

مندر [ع.ص. اوستنه او طورق ایچون ایچنده اوت ، اوت ، یاموق ، یوک بولونان شاته :

اوت مندر ، یوک مندر .]

مندرج [ع.ص. غلج ، دوج اولونان ، بر شیتک ایچنده بولونان ، یازیلی .]

ج. مندرجات : کتاب و غزته کج شیتلرک ایچنده کی یازیلر ، مواد . عربجه ده وفات

ایدن معناسنه در .]

مندرس [ع.ص. ایزی و امری قالمایان ، سیملیان ، بوزولوب نحو اولان .]

مندرك [ع.ص. ویا مندرک . آچیق جهتده دالغه تیران بولونان صنعی لیان .]

مندفع [ع.ص. طرد و تبعید ایدیلن ، اوزاقلاشان ، صاورلان .]

مندرج [ع.ص. کیرن ، نفوذ ایدن ، برشیتک ایچنه کیره رک اوراده طوران .]

مندوب [ع.ص. ایشلنمسی شرعاً جائز اولان فعل ، مستحب .]

مندوبور [ع.ص. اوغورسز ، مسکین ، تنبل ، آخیرسز ، اویوشوق ، هییمیتی .]

مندیل [ع.ص. آل و بورن سيلمکه مخصوص بزن : کتن مندیل .]

مندیر [ع.ص. برینه برشیتک دقت ایتسی تهلکه لرخی کوسستن . * ابوالمذر : غ. خروس .]

مندور [ع.ص. نذر اولونمش : مقدس بریره ویا شیئه وقف و تخصیص

ایدلمش ؛ وعد اولونمش .]

منزجر [ع.ص. دفع و تبعید ایدیلن ، تویخ و تکدیر ایدیلن .]

منزل [ع.ص. سیاحتده ایدیلوب قالیشان ، قوناق . مسکن ، إقامتگاه .]

یولجی بیکیرلرینک بولوندیغی یر ، خان . طوب ، تفنک مریدسنک کیده بیلدیکی مسافه .]

* منزلخانه : تاتار ویا یولجی بیکیرلرینک بولوندیغی خان .]

منزله [ع.ص. درجه ، مرتبه ، منصب ، پایه ، رتبه .]

منزوع [ع.ص. نزع اولونمش ، قوپاراش ، برندن قالدیرلش .]

منزول [ع.ص. نزول إصابات ایتش ، ایخه ایتش ، کوتوروم ، مفلوج .]

منزوی [ع.ص. انزوا ایدن ، بر طرفه چکیلن ، کیسه ایله کورو شمه یین .]

منزه [ع.ص. تنزیه ایدلمش ، (قضا بر شیتدن) اوزاقلاشدیرلش ؛ قضا .]

یحدن بری : جناب حق مکندن منزه در .]

مندجل [ع.ص. سیمجه قید اولونان ، محکمه سیمجه کچن .]

مندسک [ع.ص. قیاداش ، طیقاشلش ، قیالی ، طیقالی .]

مَنْشَقَّ [ع.ص. یارمش، آیرلمش، یاریلان، آیریلان، چاتلایان.

مَنْشَوْر [ع.ص. آجیلوب یانیش، سیرلمش. وزارت و مشیریت فرمانی.

هندسه ده بربرینه موازی ایکی قاعده سندن ماعدا اوچ ویا ده زایده سطحه محدود اولان شکلکه یان سسطحاری قاعده لرک موازی ضلع لرینی بربرلرینه ربط ایدرلر.

مَنْشِی [ع.ص. بریشیتی قلمه آلماسنی بیلن، محرر، کاتب. غ. یارادان، وجوده کتیرن.

مَنْصِب [ع.ص. بوئوک رتبه، مأموریت، شان، مرتبه، درجه؛ مقام، مسند. بر نهرک دکیزه دوکولدیکی بر، آغیز، منصب. ج. مناصب.

مَنْصَب [ع.ص. دوکولن، آقن؛ سقاریه قره دکیزه منصب اولور.

مَنْصَرَح [ع.ص. آجیق، ظاهر، واضح، جلی، آشکار، صریح، شفاف.

مَنْصَرَف [ع.ص. تئوین وکسره آلان. غ. کیدن، اوزاقلاشان.

مَنْصِف [ع.ص. انصاف ایدن، عدل وحقانیتله ایش کورن، انصافی. * منصقانه: منصف اولانه یا.

قیشه جق صورتده.

مَنْصَوْب [ع.ص. (بر مأموریت) تعیین اولونمش. اوززنده فتحه بولونان (حرف).

مَنْصَوْر [ع.ص. یاردیم کورمش، معاونته مظهر اولمش، مظفر.

مَنْصَوّص [ع.ص. نص ایله ثابت، مبین، موضع، مکشوف.

مَنْصَه [ع.ص. کلین اوطه سی.

مَنْصَه [ع.ص. یکی کلین کرسیسی، قولتوغی، تختی: منصه پیرای ناز.

مَنْصَج [ع.ص. یومشادان ولایت ویرن، علاج، مسهل.

مَنْسَلَب [ع.ص. انسلاب ایدن، زورله آلتان؛ غصب ایدیلن، چالنان. — اوق: بوزولق، قاجق: راحت منسلب اولدی.

مَنْسَلَخ [ع.ص. صویونان. (کوندوز کبیجه نک) یرینه کچن، خلف، اولان. مرور ایدن، کچن (آی). غ. (دریستی) دکیشدیرن (بیلان).

مَنْسَلَخ [ع.ص. ویا سلخ. ایک صوکی.

مَنْسَلِک [ع.ص. بر یول و مسالکه داخل اولان، کیرن، نفوذ ایدن.

مَنْسَوْب [ع.ص. بر شیئه اعلقی و عائدنی آقربالنی اولان. اسم

— تورکجه ده (لی، لو)، عربجه ده مشدد (ی) ایله ایدمکن تشکیل ایدیلن صفت؛

صولو، مانی کبی. * منسوبات: منسوب، عائد و متعلق اولان شیئر. * منسوبیت:

عائد و متعلق اولمه، نسبت، تعلق. ج. منسوبین: برینه تابع اولانلر، برینک آدماری.

مَنْسَوْج [ع.ص. طوقونمش، نسج او- لونمش. * منسوجات: طو- قونمش شیئر.

مَنْسَوْخ [ع.ص. نسخ اولونمش، حکمی قالمامش، سیلنمش، یوق ایدلمش.

مَنْسِی [ع.ص.ص. اونودلش، اونودلش منسی شی. * منسیات: اونودلش شیئر.

مَنْش [ع.ص. ص. خوی، طبیعت. بد- کو توخویلو. خر- آشک طبیعتی.

مَنْشَأ [ع.ص. (بر شی) ویا انسانک ظهور ایتدیکی، چیقدیگی، باشلادیکی بر.

مَنْشَات [ع.ص. ج. فن انشایه متعلق یازیلر، مکتوبلر و سائر.

مَنْشَار [ع.ص. دستره، ییچی. * منشاری: دستره شکننده، دیش دیش.

مَنْشَرَح [ع.ص. مسرور، فرحلی، شادان، آسوده، راحت.

مَنْشَعِب [ع.ص. دال بوداق سالان، آیریلان، شعبه لره آیریلان.

ع.ص. ضم و علاوه اولوان، صو-
منضم [کره دن قاتیلان، برلشدیریلن.

منظار س. ب : مناظر.

منطبع ع.ص. باصیلان، تغالانان.

منطبق ع.ص. انطباق ایدن، اویان،
مطابق اولان.

منطق ع.ص. انطفا ایدن، سون
[آتش، آلو].

منطق ع.ص. درست محاکماتی، دوغرو
[دوشونگی، ایبات و استدلال
ایتمی اوکره دن علم؛ بو علمدن باحث
کتاب؛ دوغرو ویا پاکیش دوشونمه نك
بر طرز مخصوصی. سوز، قول، لفظ،
نطق. * منطقی : منطقه منسوب، قواعد
منطقه موافق، دوغرو، درست، معقول،
* منطقون : علم منطق علماسی.

منطقه ع.ص. صیجاقنق و صوؤقلق
[اعتبارله کره ارضك تقسیم
ایدلدیکی اقسامدن هربری : منطقه حاره؛
منطقه معتدله. جهت، طرف، حوالی،
قطعه، معین و محدود یر. غ. قوشاق،
کر. * منطق البروج : اون ایکی برجك
بولوندیغی دائره. چ. مناطق.

منطقی ع.ص. صالیویریلن، قویویریلن،
[اذن ویریلن، برافیلان؛ کیدن.

منطوق ع.ص. سوزلنمش، بیان او-
[لومش، مشروح. س. برکله نك
معنای حقیقیسی، مفهوم، مدلول، فحواء.
ع.ص. بوکولن، دوشیریلن،
منطوی [طوبیلانان، صاریلان، دورولن.

منظار ع.ص. آینه و مرآت. چ. مناظیر.

منظر ع.ص. انسانك نظری، دقتی
[جلب ایدن شی، کورونیش،
صورت، هیئت. زی، قیافت؛ سیما،
چهره. اوزاقلره باقیلان یر، یوکسك محل؛
جهانغا، بر بناتك چانیسندگی یوکسك
اوطاه. * کریمه المنظر : کورونیشی بك

چیرکین، صورتسز. خوش = کورونیشی
کوزل، کوزل یوزلو. چ. مناظر.

منظر ع.ص. [انسان بدنك ایچنه باقعه
[مخصوص آلت.

منظره ع.ص. اوزافدن کورونن شینلرك
[عرض ایتدیگی هیئت عومیه،
شکل، کوز اوکندگی اوزاق آشیما،
ساحه، میدان، کورونیش : چاملیجه
تپهرنده کی منظره. آشیانك نظره چاویان
شکلی، صورتی، کورونیشی : اوتوهوبیلك
یاندن منظره سی. غ. کشیش و اوزاق
یرلری کورمه که مساعد محل، یوکسك یر.
غ. جهانغا. چ. مناظر.

منظور ع.ص. باقلمش، نظر اولونمش،
[کورولمش : آفاق منظوره.
= بیورلق : کورلک. = کز اولدیعی ؟
کوردیگزیم ؟

منظوم ع.ص. نظم اولونمش، نظامنه
[قونمش، تنظیم ایدلمش. وزنی،
قافیه لی.

منظومه ع.ص. منظوم اولان سوز.
[بر کل تشکیل ایتك اوزوه
بر آرایه طوبیلانان جزءلرك هیئت مجمو-
ع.ص. : الکتريک منظومه سی. * منظوم-
مه شمسیه : کونشله اطرافنده دون
سیارات. چ. منظومات.

منع ع.ص. یاساق ایتمه، براتمامه، برخی
[بر شیندن کری طوردیرمه،
ایستنه ن بر شیئه مساعده ایتمه، عدم
مساعده، رد. قالدیرمه : بر طرف ایتمه :
منع مسکرات، منع مضامه.

منعت ع.ص. قوت، قدرت، اقتدار.
[حصانت. نونك سکونی ده جائز.

منعَدِل ع.ص. دوغرو یولدن صایان،
[میل و إبحراف ایدن.

منعَدِم ع.ص. یوق اولان، اورتدن
[قالقان، آرتق بولونمایان.

منعزل ع.ص. بر طرفه چکیلن، بر
[طرفه آتیلان، ایشندن ویا
مأموریتندن چیقاریلان.

منطق [ع.ص. إلتفاف ایدن ، اکیلان ، برشۍ ایچون (پاره) صرف ایدن .
منطق [ع.ص. آیولمش ، قوش . بوزول .
منطق [ع.ص. غیر = : آیرلار .
منفور [ع.ص. کندیسندن نفرت ایدیلن ،
ایکریلن ، ایکریج ، مکرره ،
مردار . * یالانچیلیق مئورمدر : یالا .
نچیلیدن ایکریلیم .
منفهم [ع.ص. آکلاشیلان .
منفی [ع.ص. نفی اولومش ، مملکتندن
سورولمش ، سورکون . منیت مقابلی .
* منفی : نفی صورتله ، سورولمرك .
منفی [ع.ص. ویا منفی . تطهیر اولومش ،
تمیزلمش ، صاف ، لکسز .
منقاد [ع.ص. إلتقاد و إطاعت ایدن ، رام
اولان ، مطیع .
منقاد [ع.ص. قوش غاغاسی . ج . مناقید .
منقار [ع.ص. قوش غاغاسی . * منقاری :
قوش غاغاسی شکلنده . ج . مناقیر .
منقصر [ع.ص. طوللاشمش ، بوزولمش ،
صیقیشمش . صیقینتیلی ، مکدر .
إقباضه اوغرامش ، پکلیکی اولان .
منقب [ع.ص. (بریاره یی) دلکه مخصوص
آلت ، بیستوری .
منقبه [ع.ص. مزیت ، فضیلت ، سحیه ،
خصیلت . ج . مناقب .
منقبه [ع.ص. صویولمش ، تمیزلمش .
منقب [ع.ص. مکمل صورتده تألیف و ترکیب
ایدلمش (شعر ، إفاده) . تکرار کوزدن
یکریلمش ، إهتمامله تصحیح ایدلمش (کتاب) .
غله آوالدلمش : منقب معاش .
منقبرض [ع.ص. بیتوب توکنمش ، محو
اولمش ، کوی قورومش ،
ایچارندن کیمسه قلامش (عائله ، خاندن) .
منقسم [ع.ص. إقسام ایدن ، آریلان ،
بولون ، تقسیم اولونان .
منقش [ع.ص. نقشی ، رسمی ، سوسلو .

منعطف [ع.ص. إلتفاف ایدن ، اکیلان ،
برطرفه میل ایدن ، دون .
منعقد [ع.ص. دوکومله بن . تر . قرار .
لاشد بریلارق إضا آلتنه
آلان : ایکی دولت آراستده منعقد معا .
هده ؛ منعقد نکاح . طولانان ، قورولان :
منعقد مجلس ، قومیسون .
منعکس [ع.ص. رسته دون . چارپوب
کری دون ، دونوب باشقه
إستقامته کیدن ، عکس ایدن : ضیای منعکس .
منعم [ع.ص. إتمام ایدن ، آیلک ایدن ،
خیرخواه ، محسن ، سخی ، کریم ،
* منعمانه : منعمه مذهبوب ، منعمه
یاقیشه جق صورتده .
منفا [ع.ص. ویا منفی . برینک سورولدیکی
ونقی اولدیغی ی ، محل نفی .
منفطح [ع.ص. آچیلان (چچک ، ذهن) .
منفذ [ع.ص. کیره جک محل ، نچره ، روزنه ،
دلیک ، آچیلان ، اغز . ج . منافذ .
منفرج [ع.ص. آریلان ، آچیلان . *
زاویه منفرجه : ۹۰ درجه دن
بویوک زاویه .
منفرد [ع.ص. تک ، یالکز ، تنها ؛
آری ، کندی باشنه ، مجرد ؛
منزوی ، معتزل ، متوحده . * منفردا :
تک باشنه ، یالکز باشنه ، کندی کندی نه ،
یالکزجه ؛ برز برز ، آری آری .
منفس [ع.ص. دلیک ، فرجه ، منفذ ،
هوا کیره جک بر ، تفنک آتیلاراق
نفس آلاقی یز . ج . منافس .
منفسخ [ع.ص. آریلان ، داغیلان .
بوزولان ، هیچ حکمنه
قوان ، مفسوخ .
منفصل [ع.ص. إلتصال ایدن ، آریلان .
مأموریتندن چکیلن .
منفعت [ع.ص. کار ، فائده ، استفاده ،
کسب ، نفع . ج . منافع .
منفعل [ع.ص. إفعال ایدن ، برشیئدن
متأثر اولان ، کوجنه ن ، کوسن ،
داریلان ، کوجنمش ، کوسمش ، دارلمش .

مَنْقُضِي [ع.ص. تمام اولان ، بیتن ، توکهن ، نهایت بولان : مدت منقضیه .

مَنْقُط [ع.ص. نقطه‌لی ، نقطه‌لامش .

مَنْقُطِع [ع.ص. کسیلن ، قویان . آرقه‌سی بیتن . قوریان (منبع ، قوبو و سائره) . غیر = : آردی آراسی کسيلمین ، دواملی .

مَنْقِع [ع.ص. بعضی علاج‌لی خاشلامق ایچون قوللایلان قاب . جم. منافع .

مَنْقَلِب [ع.ص. انقلاب ایدن ، دوین . دهروریلن . یاشقه شکله کیرن .

مَنْقَلَه [ع.ص. نصف دأثره شکنده درجه‌لی هندسه آلتی .

مَنْقُوش [ع.ص. نقش اولونمش ، رسم ایله مزین ، ایشلنمش .

مَنْقُوط [ع.ص. نقطه‌لی ، نقطه‌لامش .

مَنْقُوع [ع.ص. خاشلامش . س. صوده خاشلانان هرشی .

مَنْقُول [ع.ص. نقل اولونمش ، بر محلدن دیکر بر محله کوتورولمش . بر کتابدن عیناً یازلمش . اغزند اغزه نقل و حکایه ایدیلرک نکش . منقولات : نقل و حکایه‌یه مستند اولان شیئرلر .

مَنْقُی [ع.ص. تمیزلین ، تصفییه و تطهیر ایدن ، لکسه‌سی کیدرن .

مَنْکَر [ع.ص. انکار ایدن ، اقرار ایتمین ؛ دینسز ، ایمانسز .

مَنْکَر [ع.ص. انکار اولونمش ، تصویب ایدیلمه‌ش . جناب حقاك خوشلا .

نمادینی ، عقلاک تقبیح و شرعک تحریم ایتدیک شیء ، ناهشروع ، معروف مقابلی : نهی عن المنکر : منکرندن نهی . قیرمالکرتدن بری (بومعاده زبانزدی کافک کسریله‌در) ، ب : نکیر . غیر = : انکار ایدیلر من ، مسلم . * منکرات : ایشلنمسی شرعاً جاز اولمایان شیئرلر .

مَنْکَر [ع.ص. تعریف ، تعیین و تحدید ایدیلمه‌ش اولان ، غیر معین .

مَنْکَسِر [ع.ص. قیریلان . سحر . قیرغین ، داوغین ، کوجنمش .

مَنْکَسِف [ع.ص. قیرک ارض ایله شمس آراسنه کیرمه‌سیله کوروتمز اولان (کونش) . ب : منخسف .

مَنْکَشِف [ع.ص. آچیقه ، میدانه چیقانه ، کورون . آچیلان .

مَنْکَشَه [س. مور یاپراقلی کوزل قوقولو کوچوک ظریف بهار چیچکی .

مَنْکَنَه [س. صیقیشدیراجق ویا تضییق ایدیه‌جک آلت .

مَنْکُوب [ع.ص. فلا کته اوغرامش ، طالعنه قربان اولمش ، طالعسز ، دوشکون ؛ اعتباردن ، کوزدن دوشمش . * منکویت : دوشکونلاک .

مَنْکُوحَه [ع.ص. نکاح‌لی قادین ، زوجه ، رفیقه ، حلیله .

مَنْکُوس [ع.ص. باش آشای چورلش . تکرار خسته‌لغه طوتولمش (خسته) ، منتکس ده دئیر .

مَنْکُوش [ع.ص. کوبه .

مَنْلَا [س. قاضی ؛ خواجه ، مدرسه طلبه . س. ب : ملا .

مَنْ [ع.ص. جم. منتلر ، احسانلر ، نعمتلر . ب : منت .

مَنْمَد [س. مانندن غلط . اش : منندی دنیایه کلمه‌ش . ب : مانند .

مَنْوَال [ع.ص. طرز ، وجه ، صورت ، شکل ، طریق ، یول ، منهاج ، اسلوب ، نظام : بو منوال اوزره حرکت .

مَنْوَر [ع.ص. تنویر ایدلمش ، یارلاندلمش ، روشن ، مشعشع : الکتریکله منور برالون ؛ قاب منور . سحر . علم و معرفتی ، تجربه‌سی چوق ، تربیه و تحصیل کوروش ، معلوماتی ، آچیق فکری .

مَنْوَر [ع.ص. تنویر ایدن ، نورلاندیران ، روشن ایدن : منور اذهان .

مَنْوُط [ع.ص. آسامش ، ایلشیدرلمش . تابع : بواش آمرکرزه منوط‌در .

عرب **منوم** [ع.ص. تنوم ایدن ، منیم ، اویودان
اویقو ورن ، مخدر .

منوی [ع.ص. اصلی : منوی . مقصد ،
مرام ، مراد ، مقصود ، غرض ،
قصد ، غزم ، نیت هدف . ب : غایہ .
ج : مناوی .

منوی [ع.ص. منیہ منسوب و متعلق :
حوینات منویہ .

منویش [ع.ص. ترمنق آغاجی تخمی . بعض
قشاش ، معدن و سارہ دہ کی
دالغہ . * منویشلی : دالغہ لی .

منہ [ع.ص. من حرف جریلہ (ہ) ضمہ بردن
مرکبدر . اوندن دیکدر . مؤ .
منہا ب : عنہا . ج : منہم : اولردن . یوقا .
ریدہ کچن بر تارنیک یرنده قوللانلیبر :
۳۱ کانون اول ۱۹۳۶ یرینہ : منہ قورلر .

منہاج [ع.ص. ایشلک یول ، جادہ . مذہب ،
مسلك ، طرز حرکت . ج . منہایج .

منہبط [ع.ص. آشغایہ این ، چوکن .

منہج [ع.ص. منہاج ایلہ عینی معنادہ در .
ب : منہاج . ج . منہایج .

منہدم [ع.ص. انہدام ایدن ، ییقیلان :
بنای املی منہدم اولدی .

منہزم [ع.ص. انہزام ایدن ، بوزولان ،
قاچیریلان ، فرارہ ، رجعتہ
مجبور ایدیلر . منہزم اوردو . * منہزما :
بوزولارق ؛ داغیلارق .

منہمک [ع.ص. برشیٹک اوستنہ دوشن ،
متصل اوکاچالیشان : بزم چوجق
دانسہ منہمکدر ، سزکدہ قوتبولہ .

منہوب [ع.ص. نہب و غارت ایدلمش ،
زورلہ صوبولمش ، یغما ایدلمش .

منہی [ع.ص. منع و نہی اولومش ، ممنوع ،
حرام . * منہیات : منع و نہی
ایدلمش شیئر .

منی [ع.ص. بٹک ، خودبینک ، آنایت .

منی [ع.ص. نطفہ ، آرکک انسان ویا
حیوانک تخمی .

منیب [ع.ص. — إلی الله : نادم اولہرق
اللہہ دونن .

منیر [ع.ص. یارلاق ، شمعہ دار ، مضی ،
ساطع ، لامع ، بارق ، نیر .

منیہ [ع.ص. قدر ، قیمت ، نصیب ، مقدر .
قضا ، تقدیر . غ . اولوم ، أجل ،
موت ، وفات ، ممات . ج . منایا .

منیہ [ع.ص. ایستک ، آرزو ، آرزو اولونان
شئی .

منیسع [ع.ص. یاناشیلاماز ، یانہ وارویلاماز .
[بني تقويه و مدافعه ایدلمش (موقع) ،
قوی ، دایانقلی ، صابر .

منیف [ع.ص. عالی ، رفیع ، یوکسک ،
یلند : قانون منیف . غ . اطرا .
قد کی نقطہ لرہ حاکم اولان (داغ) .

موی [ع.ص. ویا موی . قیل ، شعر ، صاچ
تلی . سرمو : قیل باشی ، پک آزشی .

موات [ع.ص. جانسز شئی . ایشلمہ مش
و صاحبسز اراضی .

مواثیق [ع.ص. ج . میثاقلر ، عہدلر ،
پیمانلر . ب : میثاق .

مواج [ع.ص. چوق دالغہ لی : بحر مواج ،
نور مواج .

مواجب [ع.ص. ج . معاش ، تخصیصات ،
علوفہ . غ . پہلوانلرک کورش
میدانلری ؛ صحنہ .

مواجهہ [ع.ص. یوزلشمہ ، یوز یوزہ
کلمہ . قارشی ، حضور . *

مواجهہ : یوز یوزہ کلہرک . * بالماواجهہ :
قارشی قارشیہ کلہرک ، یوزلشدیردک ،
یوزلشہرک .

مواخات [ع.ص. ویا مواخات . قاردشلاک ،
اخوت ، إخاء . دوستلق ،

مودت ، و داد ، صداقت .

مواخذہ [ع.ص. مواخذہ ایدن ، آزارلایان ،
تسکدیر و تفتیح ایدن .

مواخذہ [ع.ص. آزارلامہ ، برخی صوچنہ
مقابل عتاب ایچہ ، معاتبہ ،

توبیخ ، تہذیر .

موادّ ع.س.ج. ماده لر. ب : ماده .

موارد ع.س.ج. مورد لر. ب : مورد .

موارده [ع.م. كله . بر بردن خبر لری
اولمقسزین، انحال ده ایتمکسزین
ایکی شاعرك عینی بیقی سولیش اولماری . ج.
مواردات : بر عملک تدن کلن اشخاص و اشیا .
[ع.س.ج. میرائلر ، وراثتله
مواریث]اله یکن املاک و اموال .

موازاة [ع.س. خطلرك و سطحلرك تام
قارشى قارشى به اولماری .

موازن [ع.ص. وزنجیه مساوی ، معادل ،
نظیر ، موازنه لی .

موازنه [ع.س. ویا موازنت . ایکی شیئک
وزنجیه مساوی و الماسی ، مساوی
اولان شیئک حالى ، مساوات ، موازات ،
معادلت ، محاذات ، دنک کله ، اویغونلق .
بر بری ایفنا ایدن قوتلرك تأثیرى آلتنده
بولتان بر جسمك حال سکونی . = لی :
اویغون ، دنک .

موازی [ع.ص. هر نقطه ده بر برلرینه
اولان مسافه بی داغما محافظه
ایدن (خط ویا سطح) .

موازن [ع.س.ج. میزائلر ، ترازیلر .
ب : میزان .

مواسات [ع.م. باقیه ، تسلی ایتمه . برینه
مالنک بر قسمتی ویرمه .
مأموریندن وفات ایدنلرك ایتم و آراملنه
معاش باغلاننه .

مواسیم ع.س.ج. موسملر . ب : موسم .

مواستمه [ع.م. بریله کوزللك خصوصنده
یاریشه چیقمه .

مواشی [ع.س.ج. قویون ، صیفیر ، دوه
کسی حیوانات . قدغ ماشیه .

مواصلت [ع.م. ویا مواصله . اولاشمه ،
اورود ایتمه ، واصل اولمه ،
قاوروشمه ، بتیشمه . اصل عربجه سی . برشیئى
بلا انقطاع یا پیه ، برشیئده ثبات ایتمه .

مواضع [ع.س.ج. موضعلر ، محالر ،
یرلر : مواضع مستحکمه .

مواضعه [ع.م. بورجلی دکل ایکن بر
مقصدتختنده کندنی بورجلی
کوسترمک ، بر مالی صاعماشکلن صاعمش
کورونلک کبی ساخته معامله . = سندی :
بویله بر مقصدله یالادن تنظیم ایدیلن سند .
* مواضعه : مواضعه طریقله ، صورتیله .

مواطن [ع.س.ج. موطنلر ، إقامتگاهلر ،
مسکنلر . ب : موطن .

مواظب [ع.ص. ایشنه دوامله چالیشان ،
داغما ایشیله اوغراشان ،
ثبات و دوام ایدن ، ثابت ، مصر ، مستمر .

مواظبت [ع.م. برشیئک اوستنه دوشمه ،
إهتمام ایله علی الدوام چا-
لیشمه ، اوغراشمه ، مداومت ، ملازمت ،
متابرت ، إصرار ، ثبات ، جد ، إستمرار ،
جهد و إجتهد ، إمعان .

مواعد ع.س.ج. موعدلر . ب : موعد .

مواعظ ع.س.ج. موعظلر . ب : موعظه .

مواعید [ع.س.ج. موعودلر ، وعد او-
نمش شئلر . ب : موعود ، میعاد .

موافق [ع.ص. اویغون ، مناسب ، صواب ،
مساعد ، لائق ، جدير ، شایان .

مواقت [ع.س. اویغونلق ، مطابقت ،
مناسبت ، وفاق . إتیقاد ،

إمتثال . اوزلاشمه . = ایتمک : مساعده
ایتمک ، راخی اولق .

مواقع [ع.س.ج. موئلر ، موضعلر ،
محالر . ب : موقع .

مواقف [ع.س.ج. موقفلر ، طوروله حق
یرلر . ب : موقف .

مواقیت [ع.س.ج. موئتلر و میقاتلر .
ب : موقت ، میقات .

مواکب ع.س.ج. موکبلر . ب : موکب .

موالات [ع.م. برینک دوستی ، یار دیمجیسی
اوله . دوستلق ، محبت .

مَوْتَان [ع. ص. ج. قیلدن اورولمش شیئار ساتان
روپان ، موتاب .

مَوْتَلَف [ع. ص. بریلہ مناسبات دوستانہ
بولولان ، الفت ایدن .

مَوْتَمَن [ع. ص. امنیتلی ، کنديسنه امنیت
اولولان بیان ، معتمد .

مَوْتَوَر [ع. ص. بنزین ، الکتریک وسائر
ایله جالیشارق هر هانکی بر
شیئی حرکت ایتدیرن ماکینه : اوتوموبیلک
موتوری . — بوت : بر موتورله حرکت
ایدن بویوجک صندال .

مَوْتَوَسِيقَلَهْت [ع. ص. پتول ، اسپرتو
ویا الکتریکله ایشلهین
یسیقلهت .

مَوْتَا [ع. ص. ایلک بهارده کوكسی قیزاران
برنوع قارا قوش ، بقره قوشی .
[ع. ص. کوچوک مرابع ویا بیضی
شکلده آقورلی دانته لاجسی .

مَوْتَر [ع. ص. تأثیر ایدن ، بر اثر براقان ،
ایشلهین : مؤثر بردوا . طوقو
ناقلی ، یاقچی ، شدلی : مؤثر برصوتوق ،
إنسانک قابنه ، روحنه ایشلهین : مؤثر
برسوز . بالخاصه حزن ، صرحت کبی حسینی
تحریرک ایدن : مؤثر برسس ، مؤثر بر
حرثیه . عامل ، فاعل ، صانع : اثردن
مؤثره إنتقال .

مَوْتِيق [ع. ص. ویا میثاق . سوزلشمه ،
عهد ویمان ، آندلاشمه . ج.
مواتیق ، مواتیق .

مَوْتَوِيق [ع. ص. ایتانیلیز ، اعتماد و امنیت
ایدیلیر ، آمین ؛ صاعلام ،
دوغرو ، صحیح : مَوْتَوِيق بر خیر . *
مَوْتَوِيقاً : اعتماد و امنیت ایدیله ییله جک بر
طرزده ، مَوْتَوِيق اوله رق . * مَوْتَوِيقیت :
دوغرولوق ، صاعلاملق ، صحت .

مَوِج [ع. ص. دالغه ، هوا وودالغه سی .
— زن : دالغه لی . ج. امواج .

مَوْحِب [ع. ص. ایجاب ایدن ، سبب اولان ؛
موجب شکایت . سبب ، علت .

مَوَالِد [ع. ص. ج. مولدلر ، دوغولان زمان
لومکانلر . ب : مولد .

مَوَالِفَت [ع. ص. الفت ، دوستلق ،
محبت ، لایالیک ، مودت ،
وداد ؛ مؤانست ، إئتلاق .

مَوَالِی [ع. ص. ج. مولالر . ب : مولا .

مَوَالِید [ع. ص. ج. مولودلر ، میلادلر .
— ثلثه : معدنیات ، نباتات
و حیواناتدن عبارت أجسام طبیعیه و بو
جسملردن بحث ایدن علم .

مَوَانِسَت [ع. ص. بریلہ صمیمی مناسبت
پیدا ایتمه ، الفت ، انسیت ،
محبت ، وداد ، مودت ، مؤالفت . وحشتی
کیتجه ، آلیشمه .

مَوَانِیع [ع. ص. ج. مانعلر . ب : مانع .

مَوَاهِب [ع. ص. ج. موهبلر . ب : مرهیه .

مَوَائِد [ع. ص. ج. مأددر . ب : مأده .

مَوْبِد [ع. ص. مجوسیلرک بویوک عالمی ،
پیشواسی . حکیم ، فیلسوف .
ب نك فتیحده جائزدر . ج. موبدان .

مَوْبِد [ع. ص. صوکی اولمایان ، صوکسز ،
أبدی ، دائم ، خالد ، مخلد . بر
إنسانک عمرینک صوکنه قدر سورده جک اولان :
مَوْبِد قلعهبند ، مَوْبِد کورک . * مَوْبِدآ :
مَوْبِد اوله رق ، إلی الابد ، أبدآ ، مخلدآ ،
علی الدوام ، دائماً .

مَوْت [ع. ص. اوغور ، هجنت ، سعادت ،
سعد . * مَوْتلو : اوغورلو ،
بختیار ، مسعود . * نه مَوْتلو سزه ! :
سزک ایچون نه سعادت ؛ سز نه بختیار سکول
[ع. ص. اولوم ، وفات ، حرک .
مَوْت — أبیض : طبعی اولوم . —

أمر : قیلجله اولوم . — أسود : بوغو .
لارق اولوم . * مَوْتی : اولومه منسوب .
[ع. ص. ج. ویا موتی . اولور . تورکجه
مَوْتا] ده مفرد کبی قوللانیلیز . ب : میت .

مَوْحِدٌ [ع.ص. تَكْ بِرَاللهِ اَيْنَان ، اهل
توحيد. ج. موحدين .

مَوْحِشٌ [ع.ص.غ. توحيش ايدن ، آليقلا-
شديران . اوركودن .

مَوْحِشٌ [ع.ص.غ. خالى ، تها ، غير
مزروع ومسكون قالان . ما بوس
ومكدر ايدن ، كالل ويرن ، جان صيقان .
تر . قورقونج .

مَوْخانات [ع.ص. قورقاق ، جبين ؛ رذيل ،
قحبه ، قالاتان ؛ مخنث .

مَوْخَرٌ [ع.ص. تأخير ايدلمش ، كرى به
برائلمش ، كچكمش ، صوكره . *

مَوْخَرٌ : صوكره دن ، صوكره زما ندره ، يا اينده .

مَوْدا [ع.ص. ويا مؤدى . معنى ، مفهوم ،
مال ، فحوا ، منطوق .

مَوْدَبٌ [ع.ص. تأديب ايدن ، تربيه
ايدن ، آدب اوكره تن .

مَوْدَبٌ [ع.ص. علم وادب اوكرمش ،
تربيه لى ، آديب .

مَوْدَتٌ [ع.ص. سوكى ، محبت ، حب ،
ود ، علاقه .

مَوْدُوعٌ [ع.ص. توديع اولومش ، احواله ،
امانت ايدلمش : وظائف مودوعه .

مَوْدُولاسيون [ع.ص. سسك مختلف
پرده لر اوزر نده لى

تبدل و تغيرى : به دوهن بلبلك ترناتنك
بوتون مودولاسيونى نوطيه المشدور .

مَوْده [ع.ص. ويا مودا . ذوق و هوسه
تابع كچيلى بر عادت : شيمدى

بييقلى تراش ايتك مودادر . يكي طرز ،
يكي بچم . * آلامود : زمانك ذوقنه كوره ،

مودايه اويفون : آلامود . بر صاج .

مَوْدهل [ع.ص. اورنك ، نمونه ، مشق .
بويوك مقياصده پاييله جق بر

شيتك كؤچوك قطعه ده برعنى . حرركات و
مضراتى نمونه عدايدلمك لائق اولان كيمسه .

مَوْدى [ع.ص. موجب ، سبب ، باعث :
مؤدى نزاغ .

مَوْذِنٌ [ع.ص. آذان او قويان .

مَوْجَبٌ [ع.ص. تأكيدى ، تصديقى ،
تحقيقى ، ايجابى . تر.س. ايجاب

ايدن شىء ، نتيجه ، مقتضا . * موجبته :
شو يازيلان شيتلره كوره حركت ايديكز

معناسته اولان بر اشارتدركه بويوكل طرفدن
رسمى بر كاندك مندرجاتى تصويبا اوستنه
يازيلىر : بزم كاغد موجبته كيتدى ،
موجبندن چيقدى .

مَوْجِدٌ [ع.ص. ايجاد و اختراع ايدن ،
يكي برشى چيقاران .

مَوْجِرٌ [ع.ص. كرايه ويرن ، كراييان ،
ايجار ايدن .

مَوْجِرٌ [ع.ص. قيصه ، مختصر ، مجمل ،
جامع : وجيز : موجز بر افاده .

مَوْجِعٌ [ع.ص. آجيدان ، وجع و ألم
ويرن ، ألم ، وجيع ، مؤلم ، محزن .

مَوْجِلٌ [ع.ص. مستقيمه ادا اولومش
اوزره مهلتلى . پشين اولمايان .

مهر = : آيرىلق وقوعنده زوجه به وىرلك
اوزره نكاحده قراولاشد بريلىن مبلغ .

مقابلى : معجل .

مَوْجُودٌ [ع.ص. وار اولان . بولونان ؛
حاضر اولان . س. بر جماعتى

تشكيل ايدن افرادك مقدارى : مكشيك
موجودى يدى بوزدر . * ج. موجودات :

بوتون وار اولان شيتلر . * مفخر مو-
جودات : پيغمبر من .

مَوْجُورٌ [ع.ص. يانمش دمير جروفى ، دمير
بوقى . معدن كومورينك ياند-

قدن صوكره قالان سوپروتيسى . هر
شيتك بوجورى .

مَوْجَهٌ [ع.ص. هر كسك توجه ايتديكى ،
حرمت و اعتباره لايق كورديكى ،

مقبول و معتبر .

مَوْچو [ع.ص. كوچوك كچيلى چوچق ؛
ميخانه جى چراغى .

مَوْحِدٌ [ع.ص. بره ايتدريش ، توحيد
ايدلمش : ديون موحده . يكانه ،

تك و آشسز قلنمش ؛ بر وتك نظريه
باقلمش . بر نقطه قونمش (حرف) .

يکيشهر فنار ، لاریسا . * موروی : مو- رهلی ، یونانستان اهالیسندن .

مورینه [ی.س. یونی بر بوچوق متره - مورینه بالیغی شمال دکنزلرنده وبالخاصه ایزلندا ایله ترنوو آراسینده بولنور. مایسندن اعتباراً صید ایدیلیر. اتی تازه ویا طوزلو بیئیر. قره جکردن بالیق یاغی دیدیکمز شیء چیقاریلیر. سنهده ۹۵۰ میلیون یوهورطه یوهورطالار .

موز [ع.س. صیجاق مملکتلرده یتیشسن اوزونجه چکر دکسز یشیل ویا صاری قابوقلی یومشاق بر میوه .

موزائیک [ی.س. مختلف رنگده کوچوک پارچهلرندن ترکیب ایدن و هیئت عمومی- سی بر نوع رسمدن عبارت اولان اثر .

موزب [ع.س. اکلنمک اچون اذیت ایدنه- رک طاقیلان . * موزبلك : موزب اولانك حالی ، عزیزلك .

موزع [ع.س. توزیع ایدن، داغیدان ؛ پوسته مکتوبلرینی صاحبلرینه توزیع وتسليم ایدن؛ سواقده غزته ساتان .

موزون [ع.س. ترازیده طارنلش، دنك، اویدورلمش ، وزلی : عربجه اسم تصغیر وزنی ثلاثیلرده فعلدر. بیچیمی، کوزه، دوزکون : قامت موزون - بن شاعرم او قامت موزونی طوغوسنی ، سوغم دیسه. مده بلکه یالان سویلرم سکا . - ندیم .

موزه [ع.س. چیرمه .

موزه [ی.س. آثار عتیقه، علمیه وصناعاتیه نك حفظ ونشمیر ایدلدیگی محل .

موزیکه [ی.س. نفسله چالیشیر تنك آلتارله غرناطه، داوول وسائر دن مرکب چالنی طاقی: عسکر موزیکه سی بو طاقله چالینان هوا .

موزیک [س. بر یاشنده اركك ویا دیشی داننا .

مؤدی [ع.س. مضر ، ضرر ویرن ، اذیت ایدن ، ایجیدن .

مؤر [ع.س. قارنجه ، نعل . * مورانه : عاجزانه ، ناچیزانه . - جه : قارنجه جق .

مور [ع.س. منكشه رنگینده .س. منكشه رنگی . * مورارمق : مور رنگه کیرمك ، جلد بره لئمك . مته. مورارمق . - لق : مور رنگی ، مور رنگینده اوله . * مورمتراق ، - مسی : مور رنگینه چالان .

موراتوریوم [ی.س. بر یورجلویه ویا باقیه تادیانی تأخیر ویا تعلیق حقنی ویرن امر ویا قانون .

موراس [ی.س. بر غزته صیغه سنك صوك صیقیمندن اول چیقما- ریلان پروواسی .

مورث [ع.س. ایراث ایدن ، (برفئالق ، بر زجت) ویرن ، بویله بر شیئه سبب اولان . میراث بر اقان .

مورخ [ع.س. تاریخ یازان .

مورخ [ع.س. تاریخی : اکانونانی ۱۹۲۷ تاریخیه مورخ بر مکتوب .

مورد [ع.س. واصل اولدیگی ، واردیگی ، مقابلی مخرج . چه. موارد .

موردوم [ع.س. سیاهه باقار مور رنگده کوچوک بر اريك : - اریکی .

مورفین [ی.س. آفیوندن إستحصال ایدیلن چوق قوتلی بر زهرکه أواجی تسکین اچون تحت الجلد شیرینفه ایدیلیر . * مورفینومان : مورفین قوللائیق عتیادنده اولان .

موروث [ع.س. میراث قالمش : مال موروث . موروث . اویندن یکمیش : مرض موروث .

مورود [ع.س. کلمش ، ورود ایتمش ، واصل اولمش . * مورودات : کلمش اولان شینلر .

موره [س. یونان ، یونان شبه جزیره- سنك جنوب قسمی . - یکیشهره :

مؤثره فاسه غم ، بلا ، مصیبت .

مؤثیق ی . س . روس کویلوسی .

مؤستره [ی . س . اوزك ، نمونه . بر دكان

چامكاننده تشهر ایدیلن اشیاء .

مؤسس [ع . س . تأسیس ایدن ، تمل آتآن ،

بانى ، قوران ، وجوده کتیرن .

مؤسس [ع . س . تأسیس اولونمش ، قو .

مؤسس [رولش ، وجوده کتیرلش .

مؤسسسه [ع . س . تأسیس اولونمش ، قو .

رولش بنا ، دائره ، هرها .

لکی بر مقصدک نامینی ایچون چالیشان بر

شرکت ویا جماعتک بولوندیغی بنا ویا او

ایشک هیئت عمومیه سی . ج . مؤسسات .

مؤسس [ع . س . توسیع ایدن ، کنیشله .

مؤسس [تن . مؤ . موسعه .

مؤسس [ع . س . کدر ویرن ، عوون ،

مؤسس [حزن آور : احوال مؤسسه .

مؤسقوف [ی . س . روسیه آهایسندن ،

مؤسقوف [روسیه لی . * مؤسقوفچه :

روسجه ، روسلرک طرز ویا لساننده .

مؤسقه . س . ب : نسخه .

مؤسلین [ی . س . سیردک طوقونمش یو .

مؤسلین [مشاق ، خفیف وشفای قاش .

— دولن : دوز ویا رنگلی چیچکلی ایجه

یوکلوسی . — دو سووا : تول جنسندن

ایجه ایپکلیسی .

مؤسم [ع . س . سنه نك تقریباً یکدیگرینه

مساوی اولان دوت قسمندن

بهری یاز موسمی . هوانک بعض حاللریشک

حکمران اولدیغی زمان : یاغور موسمی .

چفت سورولن ویا حصص ایدیلن الخ .

زمان : تنم موسمی ، کیراز موسمی . بر

شیشک یا پلانی معناد اولان وقت : آو مو-

سمی ، حج موسمی . * موسملک : ایلک

وصوک بهارلره مخصوص : موسملک بر

قوستوم ایسترم . * ناعوسم : موسمیز ،

وقتیز ، صره سز ، مناسیتیز . چه مواسم .

مؤسوس [ع . س . وسوسه لی ، وهم وقو .

مؤسوس [ر تنویه طوتولش ، مراقلی .

مؤسوم [ع . س . قیزغین دمیرله اشارت

اورولش ، کی ایدلش ، داغلا-

نش ، تحالی ، نشانی ، علامتی ، اشارتی .

مؤسوی [ع . س . یهودی ، حضرت

موسی نك دین وشریعتنه تابع .

مؤسیقار [ق . س . روز کار آسدیجه غاغلا-

سندن تورلو تورلو سسس

چیقدیغی تصور ایدیلن موهوم برقوش .

بر صریه دیزلش دودوکلردن عبارت چالغی

مؤسیقی [ع . س . سسلری قولاعه خوش

کله جک صورتده ترتیب ایتمک

صناعتی . بوصناعتک نظریه سی . ص . موسیقی

صناعتنه منسوب و متعلق .

مؤسمیق [س . س . آفندی ، بک مقامنده

مؤسمیق [فرنلکره ویریلن عنواندر .

مؤش [ق . س . فاره ، صیچان . ی . س .

مؤش [نهرلرده یولجی طاشیدان کوچوک

واپور : کشف خدمتی کورن و آمیرالک

أمرلرینی کوتورن دونانمایه منسوب کوچوک

جکی ، قونتر تورپیور .

مؤشاباق [ص . قفس و آغ شککنده ،

مؤشاباق [قفلی .

مؤشامبه . س . ب : شمع .

مؤشته [س . یومروق . دیکچی و سار

مؤشته [ص . افک قوللاندقلمعدنی طوب .

مؤش [ع . س . مزین ، تزین اولونمش ،

مؤش [سوسلشمش . شرح ایدلش

(متن) . * موشچه : چفته قافیه لی

(شعر) ؛ ج . موشحات .

مؤشر [س . مراقبوزلرله چیقریقجیلرک

مؤشر [قوللاندیغی آکری دستره .

مؤشکاف [ق . س . مدق ، قبلی یازارجه .

مؤشکاف [سنه ایجه دن ایجه بدقیقات

ایجرا ایدن . * موشکافانه : مدققانه .

مؤشموله [س . معروف میوه ، دونکل ،

مؤشموله [بش بییق . ج . بوروشوق

شیدن کنایه اولور : موشموله صورتی .

مَوْصَافَه [ع.ص. قییمه ایله پیشن سبزه ،
پراصه ویا یا بلجیان .

مَوْصَانْدِرَا [ع.ص. ایچنه یتاق وسائره قو-
نان بویوک دولاب، یوک .

مَوْصِل [ع.ص. بر شیشک دیگر بر شیشه
ایله باغلاندی یی .

مَوْصِل [ع.ص. ایصال ایدن ، محله
ایریشدیرن ، اولاشدیران .

مَوْصَلُق [ع.ص. صوئک ایستندلیکی زمان
آقیدماسنه یارایان آلت .

مَوْصُوف [ع.ص. متصف ، برصفتی حائز
اولان . بر صفتله توصیف
ایدیلن (اسم) .

مَوْصُول [ع.ص. وصل اولونمش، ملحق،
برلشمش، قاروشمش، منضم .

مَوْصِی [ع.ص. وصیت ایدن .

مَوْصِی [ع.ص. به : براقلمش، وصیتله
توصیه ایدلمش . — له : کندیسنه
برشی وصیت اولونان کیسه . — ایله :
وصیتله بیلدیریلن وکیل .

مَوْضَح [ع.ص. ایضاح و تصریح ایدلمش،
آیی آلاشیلیر برحاله کتیرلمش،
پک آچیق اوله رق إفاده ویان ایدلمش ،
مبین ، مجلی ، مصرح . * موضحة : آیی
آلاشیلیر بر صورتده ، پک آچیق اوله رق .

مَوْضِع [ع.ص. محل ، مکان ، بر، جای .
حریده عسکرک إشغال ایتدیکی
بر، موقع . * موضعی : یالکز بربره عاقد
و مخصوص اولان ، عموئ اولمیان ، محلی ،
مکانی . ج. مواضع .

مَوْضُوع [ع.ص. وضع اولونمش، قونمش،
ایرلشدیرلمش، نهاده : صندوقه
موضوع اشیا . ترتیب و تنظیم ایدلمش ،
تقرر و تأسیس ایتمش ، مرسوم ، مستنون :
قوانین موضوعه . دوزمه ، اویدورمه ،
ساخنه ، شبهه لی : حدیث موضوع . ذهق
إشغال ایدن شی : تبعاتنک موضوعی
مهندسلسکدر . بر فعلک ، بر حرکتک املق

ایتدیکی شی ، مقصود : مکمله موضوعی .
برعلمک ، برکتابک ، برنطقک الخ. اساسی
تشکیل ایدن شی ، خصوص ، ماده . منطقده
محمول ، مسند ایله . — بحث : بحث ایدیلن ،
بحثه اساس اولان ماده . — بحث اولق :
حقنسنده کوروشولمک : او مسئله موضوع
بحث اولمادی . ج. مواضع ، موضوعات .
* موضوعات : بر قایک ایچنده بولونان
شیئر : بر شیشک اساسی تشکیل ایدن ، واد
و خصوصات ، بانی : موضوعات العلوم .

مَوْطِن [ع.ص. اوطورولان بر ، مسکن ،
ماوی ، مقر ، مستقر ، منزل ،
اقامتگاه ، بیت ، دار . — نلساک دوغدیق
بر ، مسقط رأس ، وطن ، منشأ ، مولد .
ج. موطن .

مَوْطَف [ع.ص. توظیف ایدلمش، کندیسنه
بروظیفه ویرلمش ، بر خدمتله
مکلف ، وظیفه دار . معاشلی .

مَوْعِد [ع.ص. بر وعدک ایفا ایدلدیکی
زمان ویا مکان . — تلاق :
بولوشولق ایچون تعیین اولونان محل ، ب :
رانده وو . ج. مواعد .

مَوْعِظَه [ع.ص. ایلکده سوق و تشویق
ایچون دینی نصیحت ، اوکوت ،
پند ، اوشاد ، وعظ . ج. مواعظ .

مَوْعُود [ع.ص. وعد اولونمش ، سوز
ویرلمش ، وعده لی ، معین : اجل
موعود . س. وعد اولونمش شی . ج. مواعید .

مَوْقِع [ع.ص. من طرف الله یاردیم
کورمش ، حرامنه نائل اولمش ،
موافق بر نتیجه آله ایتمش ، ایشی راست
کیتمش . * موفقیات : توفیقات ربانییه
مظهریت ، نائلیت ، ایشی آرزویه کوره
بیتیرمه : ج. موفقیات .

مَوْفُور [ع.ص. چوغالمش ، بوللاشمش ،
آرتمش ، چوق ، کثیر ، بول .

مَوْقِیت [ع.ص. قرارلشدیریلان ، تعیین
و تثبیت اولونان زمان ویا مکان .
ج. مواقیت .

مَوْقَتٌ [ع.ص. يالكز بر وقته ، معين
و ثابت بر زمانه مخصوص ، دائمی
دکل ، سورکسر ؛ باشقه بر حاله و یا زمانه
انتظاراً یا بیلان و یا وقوع بولان : موقت
بر مسکن . * موقتاً : موقت اوله رق ،
اکرتی ، یک آز بر زمان ایچون ، شیمدیک .
مَوْقَتٌ [ع.ص.س. وقتلری بالخاصه نماز
قتخانه : بواشله مشغول آدمک او طه سی که
اکثریا بویوک جامعلرک یاننده در و ایچنده
برایی ساعت وارد .

مَوْقَرٌ [ع.ص. محترم ، مبجل ، مکرم ،
معزز . غ. ذکی ؛ مجرب .
مَوْقِظٌ [ع.ص. او یاندران ، ایفاظ ایدن ؛
اغفلدن قورتاران .

مَوْقِعٌ [ع.ص. محل ، موضع ، مکان ، بر .
و اپور و تره نلرده درجه سنه
کوره آیلشوب کوزله شن بر : برنجی
موقع ، اوچنجی موقع . برشیئک یا بلدیی ،
اولاشدیغی و یا دوشدیگی بر : حرب موقعی .
مقام ، مأمریت : او موقعده کوزم یوق .
ج. مواقع .

مَوْقِعٌ [ع.ص. طغرا ایله مزین . غ. بیلنمش
(قلیج) .

مَوْقِفٌ [ع.ص. توقف ایدیلن ، طورو-
لان ، ایاقده طورولان بر ،
طوراق . بکلمه علی ، ایستاسیون . ج. مواقف .
[ع.ص. وقتی معین . معین وقتلرده
مَوْقُوتٌ چیقان : رسائل موقوفه .

مَوْقُوفٌ [ع.ص. وقف ایدیلش : اراضی
موقوفه . طوتولش ، یاقا-
لانش ، حبس اولوغش : ضابطه ده اوچ
کون موقوف قالدی . آلیقولغش ، صافلانغش :
موقوف پاره . دیگر برشیئله باغلی ، منوط ،
متوقف ، و ایسته . س. توقیف ایدیلش
آدم . ج. موقوفین . * موقوفات : وقف
ایدیلش املاک و اموال ؛ آلیقولغش شیئلر ،
پارلر . * موقوفیت : حبسلسک ، وقف
اوله ، منوط اوله .

مَوْكِبٌ [ع.ص. برینک یاننده کیدن آدملر ،
[أنباع ، خدم وحشم ، آلائی ،
کروه ، جماعت . بویله بر آلایک آغیر آغیر
کیدیشی . ج. مواکب .

مَوْكِدٌ [ع.ص. صاغلاملاشد برلش ، تأکید
[ارلومش ، قوت و برلش ، مؤید ،
عکم ، مضبوط ؛ بردها تکرار امر
و اخطار ایدیلش .

مَوْكِدٌ [ع.ص. تأکید ایدن ، صاغلاملا-
شد بران ؛ بردها تکرار ، امر
و اخطار ایدن .

مَوْكَلٌ [ع.ص. برایشه ، بردهوایه باقنه
وکیل تعیین اولوغش .

مَوْكَلٌ [ع.ص. برایشی ، بردهوایی
ایچون برینگی وکیل تعیین ایدن .

مَوْكُولٌ [ع.ص. بروکیله تودیع اولونان
(ایش) : امور موکوله .

مَوْلَا [ع.ص. ویا مولی . آفندی ، صاحب ،
[مالک . جناب حق : مولی کورلم
نیلر ، نیلرسه کوزل آلیر . -نا : آفندیغی
بویوک عالملره ویا شیخلره و بالخاصه صاحب
مثنوی جلال الدین رومی یه ویریلن عنواندره
حضرت مولانا ؛ قلندران ، درویشان خطاب
تعبیری ده اولور : کل باقالم مولانا ! ج.
مولی . * مولی پایه سی : بررتیه علمیه .
[ع.ص. طوغه زمان ویا مکانی ؛
مَوْلِدٌ [ع.ص. طوغه ، ولادت ، تولد . ج. مولد .

مَوْلِدٌ [ع.ص. طوغش ، عرب بابا و بابانجی
[آنادن دنیا یه کیش . صوکره دن
ایستعماله باشلانمش ، یکی (کله ویا تعبیر) .

مَوْلِدٌ [ع.ص. تولید ایدن ، طوغورتان ،
[آیه ، قابل . حاصل ایدن . *
مولدالمخوضه : هوانک قابل تنفس قسمی
و بشده برینگی تشکیل ایدن جسم بسیط ،
اوکسیژن . - مولدالمخوضه رنکسز ،
رایحه سز ، طاتسز برغازدر ؛ کشاف ۱۰۵۳
در ؛ ناقص ۲۱۸ درجه ده مایع حالت کچر ؛
اجسام بسیطه دن برچوگیله و بالخاصه صو
اولق ایچون مولدالماء ایله برلشیر ؛ تنفس

واحترافده مهم برعاملدر؛ صنایعه برچوق
یرلرده و طبابتده مستعملدر. * مولدالماء :
مولدالمحوضه ایله برلشهرک صوالان برجسم
بسیطدر. — سریع الاشتعالدر؛ هواده
طونوق برشعله ایله یانار؛ هواندن اون دوت
دفعه خفیف اولدنی ایچون بالونلری شیشیر-
مکده قوللانلیلر؛ فقط ایچنده بولوندیغی
قابلدن پک چاقی دیشاری چیقار؛ صویک
طقوزده برنی تشکیل ایدر؛ طقوزده
سکزی مولدالمحوضه در.

مولدات [ع.ص. جم. طوغان شیئر،
انسانلر و حیوانلر.]

مولده [ع.ص. طوغورتان، آبه قادین،
قابل.]

مؤلف [ع.ص. تألیف ایدن، یازان،
محرر، مصنف. جم. مؤلفین.]

مؤلف [ع.ص. تألیف، تصنیف، جمع
وتخیر اولونمش.]

مؤلفات [ع.ص. جم. یازمش، تألیف او-
لومش شیئر، کتابلر، اثرلر.]

مؤلم [ع.ص. ألم ووجع ویرن؛ حزن
آور، حزین، محزن.]

مولود [ع.ص. طوغش، تولد ایتیش.
چوجوق. جم. هوالید.]

مولوز [ع.ص. طوبراق وکیچ قیرنیلرله
قاریشمش طاش وسائر.]

مولوی [ع.ص. جلال الدین رومی نك
طریقت علیله ریشه منسوب. *]

مولویت : بویوک قاضی پایه و وظیفه سی.
* مولویخانه : وقتیهله طریقت مولویه
منسوب اولانلارک تکیه سی ایدی.

موله [ی.ص. یول یورودکدن صوکره بریرده
دیکنمه، استراحت. — طاشی :
ماللرک یوللرده برآز دیکنمک ایچون یو-
کلرینی قویقلری طاش. ک. قویورمه،
کوشتمه : خلایق موله.]

موله کول [ی.ص. ماده یی تشکیل ایدن
جزء فردلردن بری؛ هر
هانکی برماده نك، عینیت کیمیویه سی غائب]

ایتمکسزین ینه او ماده ایچینده منفرد بر
موجودیته مالک اولاییلن اڭ کوچوک جزئی،
جزء دقیق، ذره، هباء.

مولی [ع.ص. شرع شریف جانبدن بر
ایش تحقیقنه مأمور.]

مؤم [ع.ص. بال موی، شعع. تر.ص.
بال موی، اچ یاغی و سائرهن دن]

یابلش ایچی قتیلی تنویر الی. — کبی :
دوس دوغرو؛ دوزلش، اوصالغش. ص.

موجی : چوقدن راضی؛ آلی غروشه مومدر.
* موجی : موم بایان وصاتان. * موملاق :

موم سورمک، موم یاییشیرمق، موم باقیرمق.
مؤمالکته [ع.ص. ویا موی ایله. — اشارت
وايما اولونان، ذکر یکن،

مذکور. اصحاب رتبه ایله اوقوبوب یازمه
ییللر حقنده مستعملدر. مرقوم کلمه سنک
فوقنده، مشارالیهک دوننده در. مؤ. مومالیه!

جم. مومالیهم؛ تثنیه سی : مومالیهما.
مؤمن [ع.ص. ایمان ایدن، قلباً تصدیق
ولساناً اقرار ایدن.]

مؤمیا [ع.ص. بعضی علاجلرله چورومیه جک
بر حاله کتیریلن جنازه : توتا-
نقانه نك مومیاسی. جم. پک ضعیف، جیلین
وصاری یکنلی انسان.]

مؤمیان قاص. بلی قیل کبی ایجه (کوزل).
[ی.ص. لابینیچ سیستمنده بوتون
مونات موجوداتی تشکیل ایدن غیرقابل
تقسیم، فعال و بسیط برماده.]

مونارشی [ی.ص. برحکمدار ویا تک بر
رئیس طرفندن اداره او-
لونان دولت.]

مونتاز [ی.ص. بر شیعک بوتون اقسامی
براشدیره نك ایشلهیه جک برحاله
قویعه، قورمه.]

مونتور [ی.ص. برلشدیرن، ترتیب ایدن،
قوران.]

مؤنت [ع.ص. دیشی، آرککک ضدی.
[ی.ص.ص. دنیانک ذوق وصفاسنه
موندهن [مربوط، دنیایی سون، او]

زرنده دنیا غرووی حس اولونان، دنیوی،
دنیایوی، دهری، عالی.

مونس [ع.ص. الفت وانسیت ایدن،
انیس، لطیف، حلیم، کوزل
خویلو، قانی صیجاق، طائی، آیشیق،
انساندن قاجاز.

مونسه نیوز [ای.ص. پرساره، پایاساره
ویریلن عنواندر. بعض مزبلی اشخاصه

مونشر [ای.ص. عزیزم معناسنه فرانسزجه
برکله در.

مونوبلان [ی.ص. بر سطحی طیاره.

مونوپول [ای.ص. بر شخصک، بر شرکتک
و قیبرز صاعق ایچون حاز اولدیغی امتیاز،
انحصار.

مونوتون [ای.ص. همان دائما عینی تونده
و یا آهنگده اولان، یکتنسق،
دکشمه ین.

مونوتیپ [ای.ص. مطبعه حروفاتی آیری
آیری دوکهرک یازی ترتیب
ایدن ماکینه.

مونوغرام [ای.ص. بر اسمک بالی باشلی
حرفلرندن ترتیب ایدلش شکل.
ای.ص. بر تک جامدن عبارت
مونوکل [کوزلک.

مونولوغ [ای.ص. برینک طوپلو بربرده
سسولدیگی کولونج کوچوک
بر پارچه.

مونیرمه [ای.ص. بوتون موجودات رتک
عنصر و یا جوهرک نظاهرات
و یا اشکالندن عبارتدر دیه نلرک مذهبی.

مؤواره [ای.ص. کزی کبی خارهل و
هنویشل قاش.

مؤول [ع.ص. تأویل اولونمش، ظاهری
معناسندن باشقه بر معنا ایله
تفسیر ایدلش: مؤول برافاده.

مؤول [ع.ص. تأویل و تفسیر ایدن،
باشقه بر معنا ویرن.

مؤونت [ع.ص. ویا میمک ضمی همزه تک
سکونیه: مؤنت و یا میمک ضمیله:
مونت. بینه جک شیئر، اسباب عیش.

مؤهبه [ع.ص. ویری، إحسان، عطیه:
موهبة سبحانیه. چه. مواهب.

مؤهوب [ع.ص. ویرلش، باغشلاش،
إحسان اونش: مال موهوب.
مؤهوم [ع.ص. وهم اولونمش، اصلی
یوکلن ذهنده قورولمش. مخیل،
متخیل، متصور، مظنون. * موهومات:
وهم وخیال قییلندن اولان شیئر.

مؤی [ف.ص. قیل، صاج. ب: مو.

مؤیتاب [ف.ص. ویا مؤیتاف. ب: مؤتاف.
مؤید [ع.ص. تأیید ایدلش، متاتف
ویرلش، صاعلاملاشدیرلش،
مشدد، مؤکد. یادیم کورمش، معاوت
ایدلش، قوتلندیرلش.

مؤید [ع.ص. تأید، تأکید و تقویه ایدن،
صاعلاملاشدیران، مؤکد، مثبت،
محکم. یادیم ایدن، قوتلندیرن.

مؤیلؤ [ع.ص. طوپک ایکی طرفنده بولونان
قونداق اوستنده حرکتده خدمت ایدر،
طوپقولی. — یتاغی: طوپقولینک قونداق
اوستنده کی چوقور و بوورلاق یتاغی.

مؤیه [ف.ص. سوزشله آغلایان. — کر:

مؤینه [ف.ص. ویا مؤین. قیلدن یا بلش.
س. کورک. — دوز: کورکچی.
مؤه [ف.ص. ماه، آی. بوشکلی اکثریا
نظمده قوللایلیر.

مؤه [ف.ص. اولو، بویوک، ایری. که
و: — کوچوک بویوک.

مؤهبت [ع.ص. حرمتله قاریشق قورقو،
حشمت، إحشاش، هیبت، إحترام.

مؤهبل [ع.ص. چه. مهبلر. ب: مهبل.

مؤهابة [ع.ص. بر بری علیبنده هجوم
بازمه.

مُهاجر [ع.ه. هجرت ایدن ، يرلشمك اوزره بر مملكستن ديكريشه كوچ ایدن . پغمبرزله برانكده مسكندن مدينه قاجان . ج. مهاجرين .

مُهاجَرَت [ع.ه. يرلشمك اوزره بر ايتمه ، مملكستن اوزاقلاشمه .

مُهاجَجه [ع.ه. هجوم ايتمه ، اوزريشه . آتله ، صالدرمه .

مِهَاد [ع.ه. دوشك ، يتاق ، بساط ، فراش . ج. امهده .

مُهادنه [ع.ه. باريشمه ، صالح ، متاركه .

مَهار [ع.ه. دوه بورونه كچيريلن حلقه شكلنده آغاچ .

مَهارَت [ع.ه. (برعاده ، برصناعتده) اوستهلق ، بحريكيلىك ، حذاقت . * مهارتلى : اوسته ، بحريكيلى ، ماهر ، حاذق ؛ اوستهلقلى ، هنرلى ، معرفتلى .

مَهارى [ع.ه. ج. مهريلر ، هجين دزه . لرى . ب. مهرى .

مَهاك [ع.ه. ج. مهلكلر . ب. مهلكه .

مَها [ع.ه. ج. مهم اولان خصوصات ، اهميتلى شئلر : مهم دولت .

مُهاياة [ع.ه. ويا مهايات . بر شئى اويوشمه ، برشى ايچون يريله آكلاشمه .

مُهاوَدَت [ع.ه. ميل طبيعى ، سببسز محبت ، سه نياق .

مَهْط [ع.ه. اينيلن ير . ج. مهابط .

مَهْبِل [ع.ه. رحم بولى كه اركيك آلى اورايه كيير . ج. مهابل .

مَهْبُوت [ع.ه. قورقودن سينمش . مدد هاش بر شاشقنلغه اوغرامش .

مَهْپاره [ع.ه. ويا ماهپاره . آي پارچهسى ، كوزلره ويريلن اسم ، كك كوزل .

مَهْتاب [ع.ه. ويا ماهتاب . آي آيدينلغى . * مهتابيه : مهتابده اطورمغه

خصوص قريه .

مه تافيزيك [ي.ه. (علوم طبيعه دن صوكره كان معنايزدر) .

علم مابعد لطبيعه ، علم ماوراءالطبيعه ، علم نظرى ، الهيات ومعقولات علمى . فهم وادراكى زور اولان شئ ، مجرد ، مجردات : بوايرده چوق مه تافيزيك واردور . هر هانكى بر علمك تملكى تشكيل ايدن اساسات ابتدائيه و نظريه ، عومى و مجرد نظريه .

مَهْمَدى [ع.ه. ايتدا ايدن ، حق يولنه كيرن ، مسلمان اولان .

مَهْتَر [ع.ه. يك اولو ، دها بويوك ، اعظم ، اكبر .

مَهْتَر [ع.ه. اسكيدن باب على چاوشى ويا قواصى ؛ نشان ويا رتبه آلانلرك اولرينه مژده كيرن . وقتيله وزر قپوسنده نوبت چالان چالغى طاقى . سخا : وزير قپوسندهكى چالغينك محل مخصوصى ؛ بو چالغى طاقى ؛ حبسخانه عومى بناسى .

مُهْتَلِك [ع.ه. طفلى ، ياوازيت .

مَهْجُور [ع.ه. منابقي كسلمش ، ترك اولونمش ، متروك ، وطن

مهجور . تو . محروم : مهجور التقات . غيرمستعمل : لفظ مهجور . * مهجوريت : متروكيت ؛ محروميت ، آيريلق .

مَهْجِه [ع.ه. مناره تپه سنده ويا سنجاق دكئيكى اوجندهكى آي .

مَهْد [ع.ه. بشيك ، كهواره . ج. مهود .

مه دوق [ي.ه. بونامدهكى شهرده چيقان مشهور شراب ،

مَهْدُوم [ع.ه. يقلمش ، هدم اولونمش : بشاي مهديم .

مَهْدى [ع.ه. دوغروبول طوتان ، هدايته اظهار اولان . س. قيامته ياقين چاقاجنى سويلنن آدم .

مه دييوم [ي.ه. ايتيرتله كوره اولو . لرله ديريلر آراسنده واسطه

خايره اولان انسان .

مَهْدَب [ع.ه. عفيف ، قصورسز . آي تربيه كورمش ، آي يتيشمش .

مَهْلَك [ع.ص. هلاك ایدن ، تهلكتلى ، مخاطره لى ، قورقونج ، مخوف : مهلك برخسته لق. عر بجه ده معناى باشقه در .
مَهْلَكَة [ع.ص. مخاطره لى ، تهلكتلى بره . لام حركه لك اوچيله ده اوقونا . بيلير . ج. مهلك .

مَهْلُودِى [ى.ص. قولاغنه خوش كان لطيف بر سلسله اصوات ، حسن الاصوات ، لحن ، نغم ، نغمه .
مَهْلِيسَا [ب. ملبسا .

مَهْلِيْنِيْت [ى.ص. كميا كر توپون طر . قندن كشف اولونمش چوق قوتلى بر ماده انقلاقيه .

مَهْم [ع.ص. اهميتلى ، ذهنى اشغال ایدن ، نتيجه اعتباريله بويوك ، عظيم ؛ آغير ، غائبه لى ؛ تهلكتلى : مهم بر مسأله . نفوذ و اعتبار صاحبه : مهم بر آدم .

مَهْمَا [ع.د. ممكن : ممكن اولداني ممكن قدر ، ممكن مرتبه .

مَهْمَات [ع.ص.ج. لوازمات حربه ، ارزاق و جبخانه كچه شيلر . فده .

مَهْمَان [ع.ص. مسافر ، ضيف . پروره

پرورانه : مهمانپروره ياقيشان طرزه

پرورى : مهمانپرورك ، مسافرلره

كرام و حسن قبول . دار : مسافر قبول ایدن ؛ بر مسافر معيتمه ويريلن

مأمور . دارى : مهماندارلق . سرى : مسافر خانه . مهمانلق : مسافرلك .

نواز : مسافره رعايت و كرام ایدن . نوازي : مهمانوازلق .

مَهْمَل [ع.ص. براغلمش ، ترك اولونمش متروك ، باقلامش ، اعتنا او .

لونامش : مهمل بر بنا . نقطه مز (حرف) . غير مستعمل ؛ معناى مز ، صاچمه : لفظ

مهمل . ج. مهملات ، بر معنياه دلالت ايتمين كلهلر .

مَهْمَل [ع.ص. اِهال ایدن ، باقايان ، اعتنا ايتمين ، اهميت ويرمهين .

مَهْر [ع.ص. نكاح عقدنده تقرر ایدن نكاح بدلى ، كاين . معجل : آغراق ناميله قادينه پشين ويريلن شى . مؤجل : طلاقده ويا وفاتده قادينه ويريلن معين بارا . زبازدى مهك كسييله در .

مَهْر [ع.ص. كولش ، آفتاب ، شمس ، خورشيد . سوكى ، محبت .

مَهْر [ع.ص. اوزرته يازى قازيلش طاش ويا معدن كه ايجانده امضا يرينه

كاغدله وسايره باصيلير ، خام . هانك سكوتى ده جائزدر . بند : مهرلشمش ،

مهرله قايامش . دار : بويوك بردآره ده اوراق رسمى مهرله مهرلين مأمور .

ملك : مهر باصق ؛ مه مهرلشمك .

مَهْر [ى.ص. سانسقريت لساننده مَهْر اجه [ملك اعظم معناستنه بر كله

اولوب بوكون بوتون هتد پرسسارينه ويريلن عنواندر .

مَهْرَبَان [ع.ص. دوست ، سون ، محب ، شفقتلى ، مرحمتلى . * مهربانى : دوستلق ، شفقت ، مرحمت .

مَهْرَو [ع.ص. ويا ماهرو . يوزى آي كچه پارلاق و كوزل ، آي يوزلو .

مَهْر [ع.ص. طوپ ، يووارلاق شى ، جام بونجوق ؛ كاغده ، دريه

جلا ويرمكه قوللايىلان بلور طوپ ويا دكيز بوجكى قوغى . لى : جلالتمش ، جلالى .

مَهْر [ع.ص. جزيرة العرب جنوبنده واقع مهره قطعه سندن چيقان

هين دهرينه ويريلن صفتدر .

مَهْرَوَل [ع.ص. لاغر ، ضعيف .

مَهَل [ع.ص. ويا مهلت . بر شينك اجراسى ايچون بخش ايديلن فضله مدت ،

زمان : بكا ده اوج آي مهل ويردى . هانك سكوتى ده جائزدر .

مَهَلْت [ع.ص. يوقاريكى كله ايله عيى معناده در . ب : مهل .

مَهْلَقَا [ع.ص. آي چهره لى ، يوزى آي كسي كوزل ، جاذبه دار .

مِثات [ع. ص. ج. یوزلر، مثله. ب : مئه.

مِیادین [ع. ص. ج. میدانلر، آچیق محللر. ب : میدان.

مِیاسنا [ی. ص. یوزولمقده اولان حیوان و نباتی ماده لر دن چیقان زهرلی بخار، یوزوق هوا، عفونت.

مِیال [ع. ص. خیال کله سیله برلکده قو. لالایلیز : خیال میال.

مِیال [ع. ص. میل ایدن، پک مائل، پک ایستکلی : میال بقا.

مِیامین [ع. ص. ج. میمنتلر، یمنلر، برکتلر. ب : میمنت.

مِیامین [ع. ص. ج. میمون، مسعود و بختیار اولانلر. ب : میمون.

مِیان [ف. ص. وسط، اورته، بین، آرا. بل، بکرگاه. = بسته : بلی باغ، مش، حاضر، مهیا. مو = : بلی قیل کبی ایجه، ایجه بللی. شرقیلرک اوچونجی مصرای . * میابجی : توسط ایدن، آرایه کیرن، ایکی کیشینک آراسنی بولان. زبانزدی میمک فتحیله در.

مِیان [ع. ص. بویان دلین نبات که کوکی طبایع بده مستعملدر. = بالی : غصاره سی.

مِیانه [ف. ص. اورته، وسط، بین، آرا. = مزده : آرا مزده. حلوا یا عقیچون قاورولان اون و سائرته نک شربت و یریلرک زمانی، قوامی. زبانزدی میمک فتحیله در.

مِیاه [ع. ص. ج. صولر. ب : ماء.

مِیت [ی. ص. خلقت و کائنات الخ. خقنده بر قومسک معتقداتی إحتوا ایدن تاریخی برقصه، حکایه، ماصال.

مِیتولوژی [ی. ص. آسکی زمان إله و قهر مانلرک ماصالسی تاریخی.

مِیت [ع. ص. اولو، اولمش (آدم). جنازه. = ج. ص. اولو کبی پک ضعیفلامش

آدم. ج. میتون. بولکله میمک فتجی و یانک سکونیه ده اوفونور و اووقت جمعی : آموات و موتی (موتا) کلیر. فتح = : ب : فتح.

مِهموز [ع. ص. همزه لی، عربجه صرفده اولان (فعل). تر. ص. ب : ماهموز.

مِهمزه [ع. ص. همزه مک مؤنثی. ذهنی مشغول ایدن شیء؛ اهمیتلی و اغرایش. ج. مهمات : لزومی اولان شیئرلر. ب : مهم، مهمات.

مِهندس [ع. ص. یول، کوپرو، دمیر ای. ی. تول، مبنای، إسجکام کبی آثار صناعیه نک پلانلرینی یازوب انشاسنه نظارت ایدن ویا الکتریک، معدن، ماکینه و سارهر ایشلرینی ایی ییلن ذات. * مهندس خانه : مهندس یتیشدیرن مکتب، طوبیجی مکتبی.

مِهنک [ع. ص. آنتون ویا کوموشک عیارینی آ کلامغه مخصوص طاش : مهنک طاشی. ج. بر شمسک قدر و قیمتی و اخلاقی آ کلامغه یارایان شیء ریا واسطه : باقالم، بوانک ایچون برهنسکدر. ب : محک.

مِهوُش [ف. ص. آی کبی کوزل، محبوبه.

مِهیّا [ع. ص. حاضر لاش، حاضر، آماده، حرکتنه دهیا.

مِهیّب [ع. ص. قورقونج، هبتلی، غوف، هائل؛ مستوجب الاحترام، جلیل.

مِهیّج [ع. ص. ذهنه، قابیه، روحه هیجان ویرن : مهیج خبرلر.

مِهین [ع. ص. إهانت ایدن، تحقیر، تذلیل و إستحفاف ایدن.

مِهیّ [ع. ص. تهیّه ایدن، حاضر لایان، ترتیب و تنظیم ایدن.

مِی [ع. ص. آداب، استفهام. آدواتن باشقه بوتون کلرک نهایتنه کلیر : صومی، کوزلی، آلدیمی، اومی، واری، یوقی، چوقی، اوپله یی، یارنجی؛ بعضاً مکرر بر صفتک آراسنه کیردرک مبالغه بیان ایدر : کوزلی کوزل، تاره می تازه : چوق کوزل، چوق تازه؛ نه قدر تازه ایسترسه ک او قدر.

مِی [ف. ص. شراب، خمر، باده. = ناب : می خالص، قاقبیسز شراب. = آشام = خوار : شراب ایچن.

میدیه [ی. س. اوفاق بر دکن حیوانی که
آتی لذتیدر .

میر [ف. س. رئیس ، باش ، بك . = کلام :
میر [کوزل سوز سوله بن . = آخر :

وقتیله مصطفی عامره مدبری ، باش آخورچی .
= آلی : آلی قوماندان . = لوا : لوا

قوماندانی اولان پاشا . = میران : ملکیده دن
پاشا رتبه سی حائز ذات * میری : خزینه

دولته ویا حکومته عائد ؛ خزینه دولت .
[ف. س. اولن برکیمسه دن قالان

میراث [پاره وملك . = یدی : کند .
یسنه بر میراث قالش اولان ، میراثه قونان ،

بح . بك مسرف کیسه .
[ف. س. عجم القابندندر . براسمك

میرزا [صوکنه کلیرسه شهزاده لکه واولنه
کلیرسه اصحاب رتبه دن اولدیغنه دلالت یدر .

میراب [ف. س. اولوق ، صویولی ،
دامالاق . ه . ج . میازیب .

میزان [ه . س. ترازى ، مقیاس . عقل ،
ادراك . اون ایکی برجدن بری .

حسابده نتیجه نك وغرو اولوب اولمادینی
آکلامق ایچون یاییلان معامله . = الحاره :

حرارتی اولچن آلت ، ترمومتره . = الهوا :
بارومتره .

میزبان [ف. س. مسافری یدربوب ایچیرن ،
خانه صاحبی .

میز [ه . آندن ایش کلز ، سوز
[سویلیسی بیلمز ، مسکین .

میس [آ. س. انکلتزه ده هنوز اولمه مش
[قبزله ویریلن اسم .

میسر [آ. س. ویا میستره س . انکلتزه ده
[اولی قادیلره ویریلن اسم .

میسر [ه . س. قار ، اوپون .
[ه . س. قولابلقه حصوله کلش ،

میسر [قولای ، آسان ، صوکی خیری ، موفق .
[ه . س. (اوردونك) صول جنل

میسره [حی . صول طرف . ج . میاسر .
[ی . س. کیدوب برشیئی یاقق

میسینون [ایچون برمه خصه ویریلن صلا .
میترا یوز [ی . س. پک آز زمانده برچوق

میترا یوز [مری آتان اوتوماتیک سلاح .
[ه . عد . ایکی یوز .

میتین [آ. س. سیاسی ویا اجتماعی نرمسته
[مناسبتیله خلقك بریره طوولا .

میتینغ [مناسبتیله خلقك بریره طوولا .
[ف. س. ویا موثق . سوزلشمه ،

میشاق [عهد و پیمان ، آندلاشمه : میثاق
[ج . میاثق ، میاثیق .

میخ [ف. س. چوی ، اکسر . خط = :
[آثوریرله ایرانیرك اسکی یازیسی .

* میخلاق : چوی چاقق ، چویله طو .
[تدرمق ، چویله ملك ؛ کوکله مه دیکیشله

چوقور چوقور دیکمك .
[ف. س. ایچنده راقی وشراب کبی

میخانه [شیکلر ایچیلن یر .
[ه . ع . ب . مقناطیس .

میخلادیز [ه . س. کیش ، دوز و آچیق یر ،
[آچیقلى ، ساحه : بایزید میدانی ،

تلم میدانی . وقت ، زمان : دشمنك
[طویلانمسه میدان ویرمیکز ؛ بایرامه دها

میدانغ وار . وقتیله بکته تاشی تکیه لرند
[بویوک اوطله ، صوفه . * میدانه آتق ،

میدانه چیقارمق : کبزی ایکن آشکارا ،
[کوسترمك : بوتون حقیقی میدانه آتدی

ویا چیقاردی . * میدانه آتلق : ظاهر
[و آشکار برحاله قونق ، کوسترملك ؛ جرآتله

اورته به چیقمق . = اوقومق : غوغایه
[چاغیرمق ؛ استغفای . اهمیت ویرمه مک .

* میدانه چیقارمق : کشف اتمك ، بولوب
[اورته به قومق . * میدانه چیقمق : ظهور

اتمك ، کورونمك ، اورته به چیقمق ، کبزی
[ایکن آشکار اولمق . = حرب : حربك وقوع

بولدیغی میدان . * میدانه : آچیق ،
[آشکار ، ظاهر ؛ اورته ده . * میدانه

قومق ، میدانه کتیرمك ؛ چیقارمق ،
[وجود ویرمك ، حاصل ا . ؛ نشر اتمك .

= ویرمك . فرصت ویرمك ، سبب اولمق . *
[میدانلق : کنیشك ، آچیقلى ، دوزلك .

حیت . برایش کورمک ایچون برره کوند ریلن
ذواتک هیئت عومیه سی . * میسیونر :
دخی بر خدمت ایقاسسته مأمور پایاس ویا
پروپاگانداچی .

میش فا.س. قویون ، غنم ، کوسفند .
میشه [س. معروف سرت وداپانیقلی آغاچ .
مچ. = اودونی : یوتولامش ،
قبا آدم ، آبی . = لک : میشه اورمانی .
میعاد [ع.س. بروعدک ایفا ایدیلجکی
زمان ویا مکان . عسکرلره ویا
بعض طلبه ومأمورینه ویریلن آشپادن هر
برینک قوللایلاجقی مدت معینه . قیامت ،
عشر . ج. هواعید .

میغه ع.س. قره کونلک .
میغ [فا.س. بولوت ، سحاب ، کشیف
دومان ، سیس . = ناک : سیلی .
میغره ن ی.س. یاریم باش آغزایی .
میقا [ی.س. بالیق پولنه بکزه ن یاراق
حالنده یارلاق طاش .
میقات [ع.س. تعیین وتخصیص اولونمش
وقت ، حجاجک احرامه کیر .
دکری محل .

میقادو [ی.س. آجیلبارک ژاپونیا ایمپرا .
طوینه ویردکری لقب .
میقروب [ی.س. طوپراقده ، صوده ،
وجودنده خلاصه هریرده بولونان و کوزله
کوروله مین جانی کوچوک مخلوقات ، حشرات .
میقرو سقوب [ی.س. آشیایی بوبوتن
درکه چیبلاق کوزله کوروله مین تفصیلات
اونکله واضحاً کورولور .

میقروفون [ی.س. خفیف سسلرک شدتی
میقرو فون [آر تیرمه یارایان آلت .
میقرو قوز مو [ی.س. عالم صغیر ،
کاشانک خلاصه سی .
میگده فا.س. میخانه .

میکسار [فا.س.ص. عشرت آرقداشی .
ای ایچن .

میگون [فا.س. شراب کچی قیرمزی ، بنه ،
شراب رنگنده : لب میگون .

میل [ع.س. اینجه واوزون آلت ، ایکنه ،
ایره ، اوق . سیوری چلیک قلم .
چرخک هرکز دورانی . رکز اولونمش ستون
ویا دیکیلی طاش ، سیوری طاش ، نشان ،
منار ؛ یولک بهر ۲۵۰۰ آرشون مسافه سنه
دیکیلن سیوری طاش ویا آغاچ ویا ایکی
إشارت آراسنده کی مسافه . هر مملکته کوره
دکیشن مسافه اولجیسی ، إنکلیز میلی
۱۷۶۰ یاردا ویا ۱۶۰۹ متره در . = بحرئ :
بر درجه ک آلتشده بری یعنی ۶۰۸۰ قدم
ویا ۲۰۳۶،۷ یاردا ویا خود ۱۸۵۲ متره .
کوزه سورمه چکمکه مخصوص آلت . یارا
یوقلامغه مخصوص آلت ، سود . کوزینه
میل چکمک : کور اجمک . ج. آمبال .
میل [ع.س. اکلک . سوکل آقاسی ، رغبت ،
محبت ، إلتذاب ؛ عشق ، إبتلا .
ایکی طرفدن برینی إلتزام .

میلاد [ع.س. دوغمه زمانی ، زمان ولادت .
حضرت عیسانک زمان ولادت .
* عیدالمیلاد : عیسی نک ولادت هناسیتله
یورطو ، نوبل . * میلادی : میلاده منسوب
ویا عائد . ج. موالید .

میلان [ع.س. میل ایتمه ، اکلک . سومه ،
إلتذاب . إلتزام .

میلیار [ی.س. عدد بیک میلیون . *
میلادور : بر قاج میلیاری
اولان زنکین .

میلیگرام ی.س. غرامک بیکده بری .

میلیم ی.س. برشینک بیکده بری .

میلیم تره ی.س. متره نک بیکده بری .

میلیون [ی.س. عدد بیک کره بیک . *
میلیون [میلیونر : بر قاج میلیون
اولان زنکین .

برچيچك كه مختلف رنگري اولور. — كار: چينيلر ، معدنلر اوزرينه مينه اوران ، مينه جي . — لئك: اوزرينه مينه ياپد رتمق. — لي: اوزنده جام كي پارلاق برطغه سي اولان ويا اوزري رنگلي ويا رنگسز جام كي برچلا ايله ايشلنمش .

[ي. س. پك انجه ايشلنمش مينياتور] كوچوك قطعه ده لطيف اثر صنعت .

[ي. س. اك كوچوك-وك درجه ، مينيموم] اك كوچوك مقدار، اصغري. [ص. پك كوچوك ، اوافق: مينى مينى] مينى مينى كويك .

مينيك [ص. پك كوچوك وسوعلى . مينيون] ي. س. كوزل ، نازك ، ظريف ، كوچوك ، سوعلى .

[ف. ص. يمش ، فاكهه . * ميوه ميوه] تر : نازه يمش . * ميوه خشك (غله ميوه خوش) : قورو يمش . — دار : ميوه لي ، يمش ورن . — لك : يمش قويغنه مخصوص قاب .

ميه [ع. ع. يوز ، ۱۰۰ . ب : مائه . مينيوپ] ي. س. س. اوزاغى كوره مينه ين (كيمسه) ، قصير البصر .

ن

[س. الفبا نك يكرى سكزنجي حرف ن] اولوب ايجده حسابنده ۵۰ عددينه اشارتدر . ده فعله إلتحاق ايدرك مطاوعت و مجهول معنا سنى ورر: سويلنمك؛ چالينق. [ح. عو. آل سكا ، باق ، ايشته ، آها: نا] نا برقوش دها !

[ف. د. أدات سلب اولوب صفتلرک باشنه نا] كلهرک معنارلخى نئي ايدر . سز، دكل، اولمايان . — استوار : صاغلالم اولمايان ، چوروك ، متانتسز . — اميد : اميدسز ، مايوس . — اهل : اهل اولمايان، اهليتسز .

[ع. س. م حرفنك اسمى . * قومق: ميم] ميملك : مج. (فسالق حقنده) اونوماق ايچون نشان قومق ، بلله هلك ، كين طومق: تبريكه كيتمديكى ايچون اونده ميميليز ، اركاده ميم قوديلر: م. ميملك . * ميملى : فنا حركتى قودولوب بللنمش ، كيفه كوره حركت ايتمديكى ايچون كوزدن دوشمش .

[ع. س. ويا ميمنه . اوغور ، ميمنت] اين ، سعد ، بختيسارلق ، برکت ، سعادت . * ميمنتسز: اوغورسز ، مشوم . * ميمنتلى : اوغورلو ، برکتلى ، مبارک ، مسعود . ج. ميامن .

[ع. س. ويا ميمنت . اوردونك ميمنه] صاغ چناجى . مقابلى: ميسره . [ع. س. اوغورلو ، برکتلى ، ميمون] بختيار ، مسعود ، مبارک . ب : مايون .

[ي. ص. برايشى ، برنطق حركت ميميك] ويا ايله افاده ايدن . [ص. مسكين ، اويوشوق ، مينيميتى] حزم ، تنبل .

ميناء [س. ليمان ، مرسان ، بندر ، ج. موانى . مينا] [ع. س. جام كره ، بونجوق ، ماوى ميناء] رنگده طاش . ماوى ، ماومسى . يшил ، يшил رنگ . سما ، لاجورد قيه . — قام : لاجورد رنگنده : قيه مينافام .

[س. ويا مينچيك . كدى كي مينچيق] اوافاق حيوان يومروغى . باندشتان : يئى آووجله صيغمه . — لامق : ياغ ، خور كي ياپشقان بر شيئى مكررا آووجلايوب قاراشد يرمق ، يوغورمق . ب : وييق ، جيويق .

[ف. س. جنت ، بهشت ، عالم علوى . ميمنو] زمرد ، زبرجد . صاج .

[س. چينيلر ومعدنلر اوزرينه اريتمه مينه] صورتيه سورولش اولان جام كي جلا . ديشلرک اوزنده كي پارلاق طبقه . ساعتك رقم يازيلي لوحه سي . ظريف كوچوك

محزون ، غمگین . — شایسته : یاقیشماز ،
غیر لائق . — شسته : ییقانماش .
— شکفته : آچلماش . — شکیب :
صبرسنز . — شناس : طانچایان : حق نا
شناس . — شنیده : ایشیدلمهش . —
صواب : دوغرو اولمایان ، یا کلیش ،
حقسنز . — فرجام : عاقبتی خیری اولمایان .
— قابل : قابل اولمایان ؛ امکانسنز ، محال ؛
قبول ایتمهین . — کام : مرادینه ناقل اولان .
مایان ، محروم . — کای : محرومیت . —
گاه : مناسب وقتنده اولمایان ، آنسزین .
— کس : صویسنز ، آلقاق ، فرومایه ،
إنسانیتسنز ؛ (نه کس) خسیس ، چری .
— کواو : هضمی بطی . — کهای ، — کهای :
آنسزین ، بردنبره کلن ؛ بلای نا کهای .
— لائق : لائق اولمایان . — مبارک : مبارک
دکل ، میمنتسنز ، اوغورسنز . — منصوره :
تصور اولوناماز ، خاطره خیاله کلز . —
متناهی : نهایتسنز ، صوکسنز ؛ اوجی بوچاغی
اولمایان : قضای نامتناهی . — محدود :
حدودی اولمایان ؛ پک کنیش ، یایانسز .
— محرم : محرم اولمایان ، إختلاطی حرام
اولان . — مرد : مرد اولمایان ، قورقاق ،
آلقاق ، قیجه ، ناموسسنز . — مردانه :
ناحرده یاقیشه حق صورتده ، آلقاقه نه .
— مردی : نامردلک ، إنسانیتسنزک ؛ قور-
قانلق ، آلقاقلق . — مرضی : رضایه مفایر ،
غیر مقبول . — مرغوب : رغبت اولونمایان ،
بکنلمهین . — مزاج : کیفسنز ، راحتسنز .
— مسعود : مسعود و مبارک اولمایان ،
منجوس . — مسموع : ایشیدلمهش ؛
دیکلنمهک شیان دکل . — مطبوع : طبع
اولونماش ؛ طبعه غیر موافق ، خوشلا-
نلماز . — معدود : صایلمماز ، تعداد
ایدلر ، چوق . — معروف : بیلنمهین ،
طانتایان ، شهرتی اولمایان ، مجهول . —
معقول : عقله مخالف . — معلوم : بیلنمهین ،
مجهول . — مقبول : بکنلمهین ، قبول
ایدلمهین . — ملائم : ملائم اولمایان ،
مناسبسنز ، درشت ، اویغونسز ، سرت

— بجا : یرنده دکل ، یولسنز ، مناسبسنز .
— بدید : کوروغوز ، غیر صرئی ، بلیرسز .
— بکار : ایشه یاراماز ، عاقل ، تدبیر ،
خایلاز ؛ سرسری . — بود : معدوم ،
یوق ، بولونماز . — بینا : کور . — پاک :
پس . — پایدار : شبانسز ، قرارسنز ،
قانی . — پخته : خام ؛ تجربهسنز ، طوی ،
عجی . — پسند ، — پسندیده : بکنلمهین ،
غیر مقبول . — پیدا : بالیسنز ، کیزی ،
نهان . — راش ، — تراشیده : یونتولماش ،
قابا ، تریهسنز . — تمام : بیتمهش ،
نقصان . — توان : قوتسنز ، زبون ، ضعیف .
— جسدان : غیر لائق ، یاقیشهایان ، یاراشهایان .
— جنس : جنسی بوزوق ، صویسنز .
— چار : چارهسنز ، مجبور ، مضطر ،
ذواللی ، یچاره . چار . — چار : ایستر ایستمز ،
همه حال . — چیز : برشی اولمایان ، هیچ
حکمنده اولان . — چیرانه : عاجزانه ،
حقیرانه . — حق : حقسنز ، حقه مفایر .
— خدا : الله ایسمایان ، ملحد ؛ کبی
سوارسی ، قاپتان . — خشنود : خشنود
اولمایان . — خلف : سفیه ، خیرسنز (اولاد) .
— خواه : ایستمهیرک ، زوراکی . خواه
— خواه : ایستر ایستمز ، طوعاً و کرهآ .
— خوش : خوشه کیمهین ، فنا ، کره .
— خوشکوار : هضمی زور ؛ لذتسنز .
— دان . جاعل ، برشی بیلمز ، قبا ،
تریهسنز ، نوربان . — دانی : ناداللق ؛
جهالت ، قبالق ، نورباللق . — درست :
دوغرو اولمایان ، یا کلیش ، اگری . — دیده :
کوروولهش ، أمثالسنز . — راست : دوغرو
اولمایان ، اگری . — رسیده : ایریشمهش ،
کال بولماش ؛ هنوز بالغ اولماش . — رفته :
کچلمهش . — روا : غیر لائق ، یاقیشماز .
— ساز : دوزنسز ، اویغونسز ، عکسی ،
مخالف . — سازکار : موافقت ایتمز ،
اوغماز ، ضد . — سزا : یاقیشماز ، غیر
لائق . — سفته : دلینمهش . — سنجیده :
طاولتماش ؛ آبی دوشونولهش ؛ هنوز
بالغ اولماش . — شاد : شاد اولمایان ،

چتين . — مناسب ، — موافق : مناسب و موافق اوليان ، مناسبتر ، اويغونسز .
 — هوزن : وولسز ، آهنگسز ، بوزوق .
 — مهربان : محبتسز ، شفقتسز ، وفاسز .
 — همتا : مساوی اوليان ، آش دكل . —
 هموار : دوزگون اوليان ، آكری ؛ اويغونسز ، غير موافق .
 — ياب : بولونماز ، معدوم ؛ نادر .
 [ع.ص. آزی دیشی ، كوپك دیشی .
 ناب] ج. آنياب ، نيوب .
 [ف.ص. صاف ، خالص ، تمیز ،
 ناب] براق : لعل ناب ، شراب ناب .
 [ع.ص. نباتات كبی یردن چيقوب
 نابت] بويوين ، بيتق .
 [ی.ص. ياراديليش ، بنیه ، مزاج ،
 ناتورا] طبيعت : ناتوراسی صاعلام .
 ناتوراليزمه [ی.ص. كاشانك قوانین
 واولر واسطه سیله اداره اولوندیغی
 ایدلرك مذهبی ، طبیعه مذهبی . *
 ناتورالیزست : ناتورالیزمه طرفداری ، علوم
 طبیعه ایله مشغول اولان .
 ناتورهل [ی.ص. طبیعی ، عقل و عاده
 اويغون اولان . موسیقیده
 هیچ بر ایشارتله تعدیل ایدلمهش
 سس .
 ناجاق .ص. بويوك بالطه .
 [ع.ص. قورتولمش ، تهلكهچی آتلا
 ناجی] تمش ، خلاص بولمش ، سالم .
 [ع.ص. جانب ، یان ، كنار ، جوار ،
 ناحیه] بقعه ، بلد . اقسام ملكیه دن قضاك
 منقسم اولدیغی بارچه لر دن هربری . ج. نواحی .
 ناخن .ف.ص. طناق ، ظفر .
 [ع.ص. آز بولنور . آز مستعمل
 نادر] (سوز) . * نادرات : آز
 بولونان شیئر .
 [ع.ص. نادرک مؤثیدر . آز بولونان
 نادره] شیء . — دان : عالم ، ظریف ،
 غریب سوزلر بیلن . * نادره : زمان :
 زمانده بر آشی ده اولمایان ذات . —

سنج : غریب سوزلر و ظریف نكته لر
 قوللانان . — كو : نادر سوزلر سويله ين .
 [ع.ص. پشیمان ، ندامت كمتین .
 نادم] * نادما : پشیمان اولارق .
 [ع.ص. ندا ایدن ، چاغیران ، با .
 نادى] غیران . غ. ندوه ، مجلس ، انجمن .
 [ع.ص. آتش ، جهنم . آتش كبی یاقان
 نار] شیء : نار عشق . * برينك نارینه
 یانغی : یوزندن فلاسته اوغراق ، ضرر
 كورمك . * ناری : آتشمه منسوب ، آتشدن .
 [ف.ص. ایچنده قرمزى و اوفاق دانه
 نار] لری بولنان هر روف میوه .
 [ع.ص. ویا ناركول . هندستان
 نارچیل] جویزی .
 [ف.ص. نار ، آریك كبی میوه لر دن
 ناردنك] چیقاریلان آكشی پكمز .
 ناردين .ف.ص. سنبل رومی ذیلن چیچك .
 [ی.ص. آفیون و سائره كبی
 نارقوتيك] اويقو كستین (علاج) .
 [ف.ص. تنباكو ایچمكهده قوللا .
 ناركله] تیلان معروف مازوچلی آلت .
 [ع.ص. ویا نارك . ف.ص. تورونج
 نارنج] ذیلن میوه . * نارنجی : تورونج
 رنگنده ، بولكه اصلا عربجه دكلدر .
 نارون .ف.ص. قارا آغاج .
 [ع.ص. ایجه پایلی ، چایق ایچینیر ،
 نارین] نازك ، ظریف ، ضعیف : نارین
 بر قیز ، نارین بر ماصه .
 [ف.ص. كندینه ده زیاده قیمت ویر .
 ناز] دیرمك ایچون یاییلان اوفاق نك
 حرکت ویا آلتان طور و وضعیت جلوه ،
 عشووه ، شیوه : چوق ناز عاشق اوصاندر .
 محتاج دككش ، ایستزمش كبی داوارانه ،
 بكنمكهده آغیر طورمه ، ایستغنا : آلاچق
 اما ناز ایدیور . تیتیزلك ، خویشزلق ،
 شمار یقلق . — لامق : ناز و جلوه ایتك ؛
 ایستزمش كبی داوارانق ، خویشزلاق ،
 ایستغنا ایتك ، مشكلات چیقارمق . — لی :

جلوه‌ی ، عشوہی ، شیوہ‌کار ؛ شیماریق ،
خویسز ؛ نازی چوجق .

[فادہ ایچہ ، دقیق ، نارین .
نازك] ظریف ، کوزل ، خوش ، لطیف ،
پک‌تربیلہ ، نزاکتی : نازك آدم . * نازکانه :
نزاکت و ظرافتہ ؛ تربیلہ بر صورتہ .

نازل ع.صہ نزول ایدن ، ایتن .
نازنین [فادہ نازی ، جلوه‌ی ، شیوہ‌کار .
نازك اندامی ، لطیف یارادیلشلی ،
وضع و طورندہ ایچہ و باشقہ بر لطافت
بولونان ؛ لطیف ، کوزل : او نازنین
وجسود و اوقات بالا - ندیم . (مقام
استخفاقدہ) مہرود ، تبیل ، مسکین :
او نازنین دہ کلہ مر اولدی . طریق = :
بکتاشی طریق .

[ع.صہ چہ . انسانلر ، آدملر ، خلق .
ناس] * بین الناس : انسانلر آراستندہ .
ناسیخ [ع.صہ سین ؛ یوق ایدن . (قا-
نون) بوزان ، قسغ و ابطال
ایدن . (بر کتابک) صورتی چکن ،
قوپتہ ایدن . (بر شیعی) باشقہ بر قالبہ دوکن .
ناسرہ فادہ قالب آقچہ .

[ع.صہ انسانلق ، انسانیت .
ناسوت] * ناسوتی : انسانی ، دنیوی ،
جسمانی . عالم - : انسانلق عالمی ، عالم
ظاہری . مقابلی : عالم لاهوت .

[ع.صہ مقعدہ حاصل اولان بر
ناسور] خستہلق ، فیستول . ب : ناصیر .

ناسی ع.صہ نسیان ایدن ، اوتودان .
ناشر [ع.صہ نشر ایدن ، داغیدان .
ناشرن ، آچان . کتاب و سائرہ
باصدیروب داغیدان . غہ (اولوی) دیریلتن .
[ع.صہ نشأت ایدن ، ایلری کن .
ناشی] ر.حہ دولای ، سبیلہ .

[ع.صہ دیکن ، نصب ایدن ،
ناصب] یرینی بر مقامہ کچیرن .
[ع.صہ نصیحت ایدن ، اوکوت
ناصح] ویرن ، صائب‌الرأی .

ع.صہ یارديم ایدن ، معین .
ناصِر

[ع.صہ نہ طرزہ ، نہ واسطہ
ناصل] ایله ، نہ صورتلہ ، نہ وجہلہ ،
نہ کبی ، نیچہ ، نہ درلو : پارہ سز ناصل
یاشایایلیر . بچون ، نہدن : بکا ناصل
مراجعت ایشدی ، آکلایامادم .

[ع.صہ ویا ناسور . بر یرہ چوق
ناصیر] سورتوغه‌دن آلدہ و سائر یرلردہ
سرتلشن دری قسمی . - لانتق : ناصیر
پیدا ایتمک .

[ع.صہ آلن ، جبہ ، جبین .
ناصیه] عربچہ‌دہ اصل معناسی پرچم ،
کاکل . * ناصیه حال : یوزک کوسنریشی .
جہ نواصی .

[ع.صہ ویا ناطور . باغ بکجیسی ؛
ناطر] محافظ . جہ نواطیر . تر.صہ .
حمام خدمتجیسی .

[ع.صہ سویلہین ، لانیردی ایدن .
ناطق] عقلی ، ذکایہ مالک . تو . إفادہ
ایدن ، بیلدیرن . غیر - : لاقیردی ایتمک
خاصہ سنہ مالک اولمایان .

[ع.صہ دوشونوب سویلک خاصہ سی ؛
ناطقہ] کوزل سوز سویلک ایتداز
و استعدادی - پرداز ، - پیرا : فصاحت
و بلاغتله سوز سویلہین . - لی : دوز -
کون و آبی سوز سویلہین .

[ع.صہ نظارت ایدن ، باقان ؛
ناظر] اداره ایلهین . متوجہ ، نظارتی
اولان : باغچہ ناطر . سہ بویوک برایشک
باشندہ بالعموم مأمورینہ نظارت و ریاست
ایدن ذات ؛ وقتیلہ وکلای دولتدن ہربری :
معارف ناظری . جہ نظار .

[ع.صہ نظامہ قویان ، ترتیب ایدن .
ناظم] بر شیئی موزون و محققا اولہرق
إفادہ وییان ایدن ، شاعر : ہر شاعر ناظم
ایسہدہ ہر ناظم شاعر دکلدن .

[ع.صہ بومشاق ، کچیکسزہ : حیوانات
ناعم] ناعہ . تازہ و کورپہ (نبات) .

ناعوره [ع. ص. ویا ناعور. صو دولابی ، صو چرخى . چ. نواعير .

ناف [ف. ص. كوك . اورته ، وسط . - شپ : كيجه ياريلى .

ناقتالين [ي. ص. معدن كومورى قطرانندن] استحصا ايدىلن بر ماده كه قاش ، درى وسارهي كوه و حشرانك تعرضدن قورتارىر .

نافذ [ع. ص. نفوذ ايدن ، دلوب كچن . تأثير ايدن ، نفوذى ، تأثيرلى . - الكلم : سوزى كچن .

نافر [ع. ص. قاچان ، اوركن . نافع [ع. ص. منفعتلى ، فائدهلى ، كارلى ؛ برشيته يارار ، مفيد ، خيرلى .

نافعه [ع. ص. يول و كوپرى كي ع. م. ك منفعتنه حاد ايشاره باقان دائره .

نافله [ع. ص. واجب و لازم دكل ايكن اجرا اولونان فعل و عمل ، فرائضدن ماعدا قلنان نماز . تر. ص. بيهوده ، فائده سز ، بوش ، نتيجه سز : نافله اذيت . تر. ص. بيهوده يره ، بوشته : نافله سويليورسك ، ديكله ين يوق ! چ. نوافل .

نافه [ف. ص. كيكك آلت تناسلى ايله كويكي آراسنده بولنان مسك طوراسى ؛ پوستلى كورك ياپيلان حيوانلرك قازنلرينه تصادف ايدن درى قسمى : نافه كورك . كوزل بر قيزك ويا قادينك صاچلىرى .

نافى [ع. ص. نقي ايدن ، قوغان ، تبعيد ايدن ، سورن . رد و انكار ايدن .

ناقصر [ع. ص. نقصان ، نا تمام ، اكسيك ، قصورلى . س. حسابه طرح ايشا . رتى . عرجه ده لامى يعنى اوچنچى حرف اصليسى (وى) اولان فعل .

ناقل [ع. ص. نقل ايدن ، كوتورن . روايت ايدن ، رندن ايشيدىلكن اوتيه كينه سويله ين ، حكايه ايدن . حرارت و الكتريتي نقل ايتمه آلوريشلى اولان هر جسم : معدنلر الكتريتي ناقليدرلر . * ناغليت : حرارت و الكتريتي نقله آلوريشلى اولمه .

ناقوس [ع. ص. كاپساجا كي ؛ چاك شكندنه قياق . چ. نواقيس .

ناقه [ع. ص. ديشى دوه .

ناك [ف. ص. تور كچه (لى ، لو) معنارينه] كن برادندره غضبناك : غضبلى .

نال [ف. ص. قاهيش قلمك ايچنده كي ايجه] نال . ب : نعل .

نالان [ف. ص. ايكله ين ، قرياد و فغان ايدن : نالان و كربان .

نالش [ف. ص. ايكلى ، ايكلمه ، فغان : نالش ناي ، نالش عندليب .

ناله [ف. ص. ايكلى ، ايكلمه ، آئين ، فغان . زن ، - سنج : ايكله ين . - زنان ، - كنان : ايكلرك .

نام [ف. ص. اسم ، آد . شان و شهرت . آدرس ؛ بيم نامه كن مکتوبلر .

- آور ، نامدار : مشهور . * نامدارى : شهرت . * ناملى : آدى چيقيش ، مشهور .

نامزد [ف. ص. ازواج وعدنده بولونان ، نشاني : اوقيزك نامزدى واردر ، باشقه سته ويرمزر .] انتخابه تابع بر خدمت ، وظيفه وساره طلبنده بولونان ، ويا بويله بريره انتخاب ايدنك اوزره اهل اوله رق كوستريلن ؛ مبعوث نامزدى .

نامور [ف. ص. آدى ، مشهور ، شهرت ، نصيت و شهرت اولان .

ناموس [ع. ص. انسانك كندى فضل و مرضى و حسن اخلاقيله عند الناس قازانديغى شرف و شان و اعتبار ، عز ، عزت ، فخر ، مجد ؛ صيت ، عرض . دوغرولق ، استقامت . (قادينده) عفت و عصمت . * ناموسكار : ناموسلى ، شرفلى ، دوغرو ، عفيف . * ناموسكارانه : ناموسكار اولانه يا قيشير صورتده . - پرور : ناموسلو . - پرورى : ناموسپرورلك . - اكبر : جبرائيل . چ. نوايس .

نامه [ف. ص. مکتوب ، رساله . برچوق] اسملرك نهايته كهرلك كاغد و ورقه همناسى إفاده ايدن : امرنامه ، نظامنامه ،

بیاننامه . — بر : مکتوب کوتورن .
رس : مکتوب . اولاشدیران .

نامی [ع.ص. بویون ، نشو و نما بولان ،
لیردن بیتن .

نامیه [ع.ص. نشو و نما بولق ، بویومک
خاصه سی : قوه نامیه .

نان [ف.ا.س. آتک ، آتمک . — عزیز :
لسان رسیده آنکک اسمی . — ونعمتیه
پرورده اولق : آتمک کنی ییک و ایلک کنی
کورمک . — یاره : آتمک پارچه سی . —
پاره یه محتاج او . : یک فقیر دوشمک . *
نافکور : (زبازدی : نامکور) کوردیکی
ایلیکه شکر ایتنه یین ، ایلیکی اونودان ،
لنکار ایدن ، کافر نعمت . * ناکورلک :
کفران نعمت .

نازوق [ی.س. ویا ویقتوریا . تولینسد
جنسندن اینجه یاموق قاش .

نانه [ع.ص. کوزل قوقولو معروف نیناس .
ع.ص. نمنع . ع.ص. باق شونک بیدیکی
نانه یه : ایتدیکی خلطه (یک فزابرهناسیتسز
لک ایدن حقنه سویونیر) . — مثلا :
صوفته قیافتلی کندینی بکنن بجریکسز ،
عزیز : آدم ، براق شو نانه مثلا یی . —
چوی : یک اینجه وضعیف شی .

ناودان [ف.ا.س. اولوق ، صو یولی ،
میزاب : ناودان قلم و عرفان .
ناورد [ف.ا.س. جنک ، محاربه ، مقاتله .
— کاه : جنک میدانی .

ناولک [ف.ا.س. اوق ، قیر ، سهم : ناولک
مؤکان . — قلبی : کولکدن چکیلن
آه . — انداز : اوق آتان .

ناولون [ع.ص. واپور کراسی . سفینه نک
ایحارینه بدل آنان اجرت .
ناهب [ع.ص. نهیب و غارت ایدن ،
یفما ایدن ، چالچی .

ناهد [ع.ص. ویا ناهده . زهره ، تورونج
ممه لی قیز . ناهید ایله عجبی معنا .
ده در . ب : ناهید .

ناهق [ع.ص. آشک کبی آکیران ، آشک
سسی : حیوان ناهق .

ناهید [ف.ا.س. ویا ناهیده . زهره بیلدیزی .
ممه لری قپارمش کنج بیز .

سوسلوانچیه . [سکندر کبیرک آتیه سنک ای حی .
ف.ا.س. ویا نی (ت : نه ی) . قامش :

نای [قامشدن یایسلان معروف چالنی .
* نازن ویا نیزن نای دنیلن آلتی چلقده

ماهر اولان کیمسه .
ناه [ع.ص. وکیل ، قائم مقام . قاضی ،
نایب : حاکم النزع . توبت توبت کن
(صیتمه) . — چه . نواب .

نابه [ع.ص. نایب کله سنک مؤنثی . غ .
نابه [یومی (صیتمه) ؛ س . مصدیت ،
فلاکت ، بلیه . — وائب ، نایبات .

ناره [ع.ص. آتش ، آلو ، یالین : ناره
حرب ، ناره عشق . — نواثر .
[ع.ص. ایسیدی شیئی آلدی ایدن :
نایل : نهایت حرامنه نائل اولدی . *

نازلیت : ایستیدی شیئی آله کچیرمه .
نایم [ع.ص. اویقوده اولان ، اویویان ،
خوابیده : طفل نایم .

نبا [ع.ص. خبر ، پیام ؛ حراذث . — انباء .

نبات [ع.ص. یره کولکریله مربوط اولوق
پاشایان ذیئله ویریلن عمومی اسم ،
اوت . — شکری : بلور کبی پارلاق شکر .

* نیاتی : نیاته منسوب و متعلق . — نیاتان .
نباہت [ع.ص. صیت ، شهرت ، اشتهار .
بویوکلک ، عظمت ، علو ، کبریا ،
کرم ، مجد .

نبت [ع.ص. بستمه ، نشو و نما بوله ؛ اوت ،
کیاه ، نبات .

نبد [ع.ص. بر شینک پارچه سی . — بر :
بر پارچه ، بر آز ، بر مقدار .

نبرد [ف.ا.س. دوکوش ، جنک ، حرب .
— آزما : چوق حرب کوروش .

نبض [ع.ص. دامارک آتیه سی . تو بیلک
داماری . * نبضه باقی : بیلکده کی

داماری طوتارق دقیقه ده قاچ دفعه آتدیغی
آکلامق . * بحر . نبضه کوره شربت :

مزاجه کوره حرکت . * نبضان : دامار
آتیه . * نبضی : نبضه منسوب .

النسب . بويوكلك ، عظمت ، علو ، نهايت ،
مجد وكرم : روح بويوكلكي ، شرف نفس ،
عزت نفس . * نجابتلي : صوبي و خوږي تميز ،
[نجابت] . نورتوله ، خلاص ، سلامت ،
[نجار] . دولكر ، طوغراماچي ،
[مراغوز] .

نجاست . ع . س . پيسلك ، مردارلق .
نجاشي [سخ] حبش حكمدارلرينه ويريلن
[عنواندر] .
نجائب [ع . س . ج] نجيب و اصيل اولان
[شيئر] . = قرآن : قرآنك
سوره اخلاص و آية الكرسى كي پارچه لري .

نجبا . ع . س . ج . نجيبار . ب : نجيب .
نجد [سخ] جزيره العربك اورته سنده
يوكسك معدور بر قطعه .
نجدت [ع . س . روح و قلب قوق ، قهر ،
مائلق ، يكيترك ، حماست ،
شهامت ، بسالت ، جرأت ، جسارت ، شجاعت ،
[ع . ص . كيرلي ، پيس ، مردار ،
نجس] . ناپاك .

نجف [سخ] حضرت علي نك تربه سنك
بولونديغي شهر . بو شهرده
چيقان بلور كي بر طاش : نجف طاشي .
[ع . س . ذريت ، سلاله ، اولاد و
نجل] . انسال . چوجوق . ج . انجال .
نجم [ع . س . ييلديز ، كوكب ، شهاب .
ج . انجم ، نجوم . * نجمي :
ييلديزه منسوب .

نجوم [ع . س . ج . نجمار ، ييلديزلر . علم
[ييلديزلرك احوالندن بحث
ايدن علم ، ييلديزلرك حركانندن كويا احكام
چيقاران باطل علم . * نجوموي : علم
نجومه منسوب .

نجيب [ع . ص . س . صوبي تميز ، اصيل ،
حسيب ، جليل ، كريم ، نبيل ،
نبيله ، شريف ، عالي ، رفيع الشان .
ج . نجباء ، انجباب .

نېمان [ع . م . (مو) فيشقىرمه ، چيقمه ،
كورونمه ، ظهور ايجه .

نېموت [ع . س . پغمبرك ، نبيك : حضرت
محمد اعلان نبوت ابتد .

نېموي [ع . م . پغمبره منسوب و متعلق :
حديث نبوي ، سير نبويه .

نې [ع . س . پغمبر ، رسول . = رسول
مطلقا صاحب كتاب اولانه دينير ؛
نې كتابسزده اولاييلير .

نېر [ف . س . ويا نبيره . اوغلك اوغلي ،
طورون ، حفيد ، حفيد .

نېيل [ع . ص . اوصاف عاليه ايلاه متصف .
فاضل ، كريم ، ماجد . مؤ . نبيله .

نېيه [ع . ص . صوبي تميز ، اصيل ، نجيب
معروف ، مشهور ، زهدار .

نتايج [ع . س . (حيوان) ياورولامه ،
طوغورمه .

نتايج [ع . س . ج . نتيجهلر . ب : نتيجه .

نتف [ع . س . قيل يوله .

نته كيم [د . ويا نته كه . ناصل كه ، اولديغي
كسي معناريله تشبيه افاده ايدره
كيسه آ كلاماش ، نته كيم سزده آ كلاماشسكن .

نتيجه [ع . س . بر ايشدن ، بر واقعه دن
بر اصلدن بر علميه حسابيه دن
چيقان شي . خلاصه ، زبده ، الحاصل ،
خلاصه كلام : نتيجه يز او ايشي يايامادق .
صوك ، عاقبت : بوايشك نتيجه سي بر باددر .
قياسك ايكي قضيه سندن چيقان خلاصه .
= بخش : نتيجه ويرن . = پذير : نتيجه .
لن . = سز : نتيجه سي اولمايان ، صوكي
كله بن . = لئك : بر نتيجه بولمق ، صوكنه
ايرمك ، باشه چيقمق .

نثار [ع . م . صاچه ، سرپمه . داغيتمه :
[بدايع نثار ، پرتو نثار .

نثر [ع . س . صاچه ، سرپمه ، داغيتمه .
نثر [موزون و مقفي اولمايان يازي . *

نثراً : موزون و مقفي اولاق .
[ع . س . اصلاً ، نسلاً و نسباً
نجابت] . تميز قائل اولمه ، اصلت ، شرف

نُحات [ع. س. ج. نحسیون ، علم نحو
علمی .]

نُحاس [ع. س. باقیر . * نحاسی : باقیره
منسوب و یا باقیردن منسوب .]

نُحافَت [ع. س. ضعیفک ، لاغراق ، قورولق ،
آریقلق ؛ انچه لك ، نارینلك .]

نُحت [ع. س. (آغاجی ، طاشی) کسمه ،
یچمه ، یونجه ، اویمه ، ایشلمه .]

نُحر [ع. س. بوغازلا ، کسمه .]

نُحریر [ع. س. و یا نحر ، ماهر ، حاذق ، تجربه لی ،
صنعتکار ، داهی . ج. نحریر .]

نُحس [ع. س. اوغورسوز ، مششوم . س.
طالعسزلك ، مصیبت ، فلاکت .]

نُخل [ع. س. آری ، زنبور .]

نُخله [ع. س. دین شعبه سی ، مذهب . غ.
جهاز ، دوکون هدیه سی . ج. نخل .]

نُخو [ع. س. کله لرك توپیندن و چله لرك
تشکیلندن بحث ایدن علم . بو علمه

عائد کتاب . * نخوی : نخوه منسوب .]

نُخوست [ع. س. اوغورسوزلق ، شامت ،
ایندسزلك . * نخوستلی : مششوم .]

نُخول [ع. س. ضعیفک ، آریقلق ،
نحافت ، هزول .]

نُخیف [ع. س. ضعیف ، لاغر ، نارین .]

نُخاع [ع. س. مردار ایلیک . دماغ . —
شویکه ده دیرلر . نونك اوچ

حرکه سی ده جائزدر . ج. نخع .]

نُخبه [ع. س. سچلمش اولان شیء ، مختار ،
اك اینی شیء ، خلاصه ، زیده ،

غ. منتخبه . * نخبة آمال : املا لرك اك
ایسی ، کزیده سی .]

نُخچیر [ع. س. آو ، شکار ؛ آو حیوانی .]

نُخست [ع. س. برنجی ، ایلک . — زاده ؛
ایلک طوغان .]

نُخستین [ع. س. ایلک ، برنجی ، اولکی ؛
شمسك أشمه نخستینی .]

نُخل [ع. س. خرما آغاجی . وقتیه موم
و یا کوموشدن یا یلارلق کلین اوکنده

کوتورولن آغاج دالی شکنده کی سوسه بو
کله دن غلط اوله رق نقل دیردی . * نخلبند :

نقل دینلن بو شیئی یاپان ، موجبی . *
نخلستان : خرما لقی .]

نُخله [ع. س. برتک خرما آغاجی .]

نُخوت [ع. س. غرور ، عظمت ، کبر ،
تکبر ، تفخر ، تجبر ، تصلف .]

نُخود [ع. س. حبوباتدن معروف کوچوک
او یوورالاق دانه . آز قاورولمشنه

ایلی دی . * نخودی : نخود رنگنده اولان .
[ع. س. چاغرمه ، سسله نمه ، باغرمه

نُدا [بر اجتماعه دعوت ایتمه . صدا ،
چاغیرانك سسی . حرف : — : چاغیرمغه

مخصوص حرف .
[ع. س. ايك و کونشك اطرافنده

نُداَت [بعضاً کورولن پارلاق دائره ،
هاله . کونشك طلوع و غروبنده بولوتلرك

قیریزی ریکی .]

نُدامَت [ع. س. پشیمانلق ، پشیمان اولمه ؛
نداهت او ، ندهات کتیرمه .]

— کار : پشیمان اولان .
[ع. س. یاره یری ، یاره نشانی .]

نُدبه [ج. آنداب .]

نُدبه [ع. س. اولونك محاسنی ذکر ایدهرک
آغلاشمه ، مرثیه .]

نُدرَت [ع. س. نادر اولمه ، چوق آز
بولونمه ، فوق العاده قلت .]

نُدماء [ع. س. ج. ندیملر . ب : ندیم .]

نُذوه [ع. س. جماعت ، جمعیت ، مجمع ،
معشر ، مجلس ، محفل .]

نُذیم [ع. س. برله برلکده ییوب ایچین ،
آرقداش ، همبزم ، همدم ، برخی

کوزل و لطیف سوزلره اکلندیرمسنی ییلن .
ج. ندماء .]

نُذر [ع. س. مبارک برهمنامه ایدیلن وعده
آداق . تیز و برنه بر قربان نذرم

وار . ج. نذور .]

نذور [ع. س. ج. نذر لر. ب : نذر .

نذیر [ع. س. کناه و قباح شدن و از کچیر مک
ایچون مجازات ایله قورقودارق
فصیحت ایدن ، بشیر مقابلی . پیغمبر ،
نجی ، مرسل .

نذر فاصه [ع. س. ارکک : شیر تر : ارکک آرسلان .
نرجس [ع. س. فارسی . نرکس کله سندن
معرب . ب : نرکس .

نرخ [ع. س. ات و آتمک کبی شیئرله
بلدیله نیک تعین ایتدیکی فیئات .
نزد [ع. س. طاوله اویونی . = باز ؛
طاوله اویانیان .

نزدبان [ع. س. (ت : مر دیوهن) . اینوب
چیقمغه یارایان برصره باصاماق .

نرگس [ع. س. زوین کبی آلتی صاری ویا
بیاض یاپراقلی کوبکی یشیل
کوچوک بر چیچک . مج . کورل کوزی ؛
نرکس نیم خواب ، نرکس محجور .

نرم [ع. س. یومشاق ، هلام ، لطیف .
نرم [= دل : یورکی دایا امان ، مرحمتی .
= ساز : حلیم ، حمول ، یاواش طبیعتی .
= : آهسته آهسته . * نرمی : یومشاقلیق .
* نرمین : یومشاق همناسنه قوللانیورسه ق
ده عجمجهده بویله بر کله یوقدر .

نرم [ظ. س. محل . مکان صورق ایچون
نرم [قوللانیلیر : یونره نیک توتونی هانکی
ملکیتک ؟ زورک نره کدن : هانکی یوندن ؟
نره لره کیدیکز باقالم : هانکی حلالره ،
یرلره ، ملکیتلره ؟ بونک نره سنه باقسه ک :
هانکی نقطه سته . = ده : آرزو و تحسر
إفاده ایدر وهانکی یرده ، هانی ؟ معنارینه
کلیر : نرهده او آسکی زمانلر ! آلدیه لئرک
نرهده ؟ نرهده نیم چور ایلرم . اوزاقلوده
إفاده ایدر : نرهده او ، نرهده بن : آراخزده
چوق فرق وار ، بجه قابلی اوکا یتیشمک .
= لی : هانکی یرلی ، هانکی ملکیتی :
فضولی نره لی ایدی ؟

نریان [ع. س. مشهور و ستمک جدی اولان
سامک باباسنک نامی . پهلوان ،
شجیع ، بهادر .

نزار [ع. س. ضعیف ، آریق ، لاغر ، زبون :
جسم نزار .

نزاع [ع. س. غوغا یتمه ، مجادله ، جدال ،
خصومت ، منازعه ، محاصره .

نزاگت [ع. س. (عربجه دن اویلدورمه در) .
تریبلی و نازک طرز حرکت ویا
تکلم ، معامله ده ایجه لک ، نازک لک ،
لطافت ، ظرافت ، ادب و تریب . اکرام .
اهمیت : بومسئله نیک نزاگتی واردر .

نزهت [ع. س. روح تمیزلکی ، عفت ،
یاک لک ، تمیز لک . زهد ، تزهد .
نزد [ع. س. فاصه یان ، عند ، قرب : نزد کزده
پارا واری ؟ ملکیتکده : توتولر من
آمریقایلر نزدیده معتبردر . زمانده : قدما
نزدیده خلق آدیسانک قیمتی یوقدی .
نظرنده : اونک نزدیده بز هیچیز .

نزدیک [ع. س. فاصه غ. یاقین ، قریب .

نزع [ع. س. چکوب قویارمه ، (برندن)
چیقارمه ، قالدیرمه ، قویارمه ،
رفع ایتمه . جان چکشمه : حالت نزع .

نزف [ع. س. (قان) چوق مقدارده آقارق
ضعیف دوشورمه ، چوق قانامه .
* نزی : نزفه منسوب .

نزه [ع. س. بورتک افاسنه سبب اولان
خستلیق . بدناک هر هانکی بر برندن
کن آفتی : نزه مهانه ، نزه صدریه .
* نزی : نزله به منسوب . ج. (زنک فتحیله)
نزلات . نوازل : قضا ، بلا ، مصیبت
معنانه اولان و لسانخزده قوللانیان
نازله نیک چمیدر .

نزل [ع. س. ایجه ؛ یولچلیق ائناستده
برنده قوناقلامه . فلج ، ایجه ،
طامله . = إصابت ایتمک : فلج کلک ، بدناک
برقسی حرکتدن محروم قالق .

نزّهت [ع. س. اکلنمه ، نزه ، ایندساط ،
سرور ، طرب ، فرح ، کیف ،

بر آرایه طولیلا تاسندن حاصل اولان جسمك
صلب قسملىرى : نسج لىقى ؛ نباتاتى تشكيل
ايدن مختلف قسملىرى ؛ معدنلرده جزء فردلرك
مرتب بولوندىقلىرى طرز . چه . آنساج .

نسخ [ع.س. سيلمه . بو زوب ابطال ايتمه ،
نسخ [الفا ، حكمه سز . افه . بر كى تاپك
عينى چيقارمه . غن . لرده كى يازى نوعى .

* نسخى : بويازىك اسى .

نسخ [ع.س. چه . نسخله . ب : نسخه .

نسخين [ع.س. نسخله . ب : نسخه .

نسخه [ع.س. ال ايله بولمش كتاب وسائره .

نسخه [مشتراك بر نمونه كوره ترتيب
ايدلش اولان شيلرك هر برى : قرآنك بر
نسخه سى ؛ غنه نك بر نسخه سى بش غروشدن .

(ت : موسقا) : بر مرض ويا ضرر دفعى

ايچون قاتلانهرق بدنك بر طرفه طاسقيلان

دعا ، طلسم و امثالى : بويى كنده كى موسقاى

چيقار ؛ نسخله رك قاتلاندينى شكلده بولونان

شى كه كاتر يا اوچ كوشه لى ولور . چه . نسخ .

نسخه [ع.س. آق بابا . قارتال . = الطائره

نسخه [قارتال جمله كوكيبه سى . = الواقع :

شيلياق جمله كوكيبه سنك بويى لى .

نسخه [فا . س . يمانى كل . بر آط . اسمى كه

نسخه [ع.س. غنبر اولاده بولومشدر .

نسخه [ع.س. ص . موصل طرفلر لده

نسخه [بولونان بر خرسين مذهبه

تابع اولانلره ويريلن اسم .

نسخه [ع.س. هر شى يرلى يرنده بولونمه ،

نسخه [ترتيب ، تنظيم ، نظام ، انتظام ؛

مختلف پارچه لرى منتظم صورنده ترتيب

ايتمه ، حسن ترتيب ، لطايق ، تناسب ،

هتداهام . * نسقاس : ترتيب و تنظيم ايدن :

نسقاس كائنات . * نسقا : صره سيله ،

منتظا . سينك فتحيده چاژدر .

نسخه [ع.س. صوى ، دول ، ذريت ، سلاله ،

نسخه [آل ، نجل ، اولاد . چه . آنسال .

نسخه [ع.س. مامون . تك اياقى هوهم

نسخه [بر مخلوق .

حظ ، صفاء . * نزهتگاه : اكلتجه محلى .
نزيه [ع.س. روحاً تميز ، پاك ، عفيف ،
نزيه [طاهر ، قصور دن برى ، زاهد .
لطيف ، فرح ، هوداد (محل) .

نژاد [فا . س . صوى ، نسل ، حسب ، طيقت ،

نژاد [اصل . عا . = صويى بويوك .

زبانزدى نوڭ فتحيه در .

نساء [ع.س. چه . قاديانلر ، نسوه ، نسوان :

نساء [طائفة نسا . مفردى بوقدر .

نساج [ع.س. نسج ايدن ، طوقويان ،

نساج [چولها .

نساجت [ع.س. طوقوييلىق ، طوقويو .

نساجت [جينك صنعتى .

نسب [ع.س. صوى ، اقرباللى ، نژاد ،

نسب [بالخاصه بر جهندن اولان اقرباللى .

* نسب : نسب جهتيه . * نسبي : صويه منسوب .

نسبت [ع.س. ويا نسبه . علاقه ، مناه .

نسبت [نسبت ، ايكي شى ويا ايكي شخص

آراسنده كى تعلق : اثرله مؤثر آراسنده كى

نسبت ، آراسنده كى نسبت . قسملرك آراء

لرنده و هيئت ع مبلر لرنده كى اويغوللق

ايكي عدد ويا شكل آراسنده كى مناسبت :

نسبت عددية ، نسبت هندسية . منسوبيت ،

قرايت : عا ئله مئه نسبى واردر . تره . س .

عنادينه ، رغما : اوكانسبت ياقند اوله جق

دوكونكز . * نسبة ، بالذمه : نسبتله

قياس اولوندىقه : قيشه نسبة ياز دها

سيجاندز . * نسبتى : معند ، عكسى ،

(برينه ، بر شيشه) رغما حركت ايدن :

چوق نسبتى چوجوندر . چه . نسب .

نسب [ع.س. بر نسبت ، بر علاقه ايله مربوط

نسبى [ومتعلق : بابا ايله اوغل نسبي

كللردر . مقايسه ايله تقدير اولونان :

هر كسك نسبي بر قيمتى واردر . مطلق

مقابلى : دنياهه هر شى نسبيدر .

نسب [فا . س . ويا نتر . نركس . كوپك

نسترن [كلى . بياض هندكلى .

نسج [ع.س. طوومه . ايچ ايچ كچن ويا

نسج [پان يانه بولونان عناصر تشرحيه نك

نسنه [سه شیء؛ هیچ برشی. متروکدر. بعضاً آلائی، شن برافاده کبر: بن او یون دبه اول نسنه دیرمکه.

نسوان [سه. چ. ویا (نونک فتحی ویا نسوان کسریله) نسوه. قادیلر. نساکله سی کی بونکده هفردی یوقدر.

نسئی [سه. اونوتمه، فراموش. انسانک نسئی. اونوتدیغی شیء یا خود اونودماسی لازم کن شیء. * نسیاً منسیا: بوتون بوتون اونوتمه. چ. انساء.

نسیان [سه. اونوتمه.

نسیب [سه. عینی صویه منسوب، صوی بللی، صویلی، اصل.

نسیجه [سه. طوقوش، نسج اولونمش تاش، تربقو.

نسینس [سه. ویا (نسیسه. چ. نسائس) ذات، کته و ماهیت، صوک نفس.

نسیکه [سه. الله ویریلن قربان، ذیجه، تقدمه. چ. نساک.

نسیم [سه. خفیف و لطیف روزکار، هوانک خفیف حرکتی، صبا.

* نسیمی: نسیمه منسوب. * هوای نسیمی: تنفسه یارایان هوا.

نشا [سه. نشاسته دیلن اون.

نشأت [سه. پیدا و حاصل اوله، وجوده کله، حقیقه: ایلری کله، منبعث اوله: یومناسیتیزلک نره دن نشأت ایدیور؛ سزهانکی مکیتدن نشأت ایتدیکز.

نشادر [سه. ویا نیشادیر. آمونیاق طوزی دیلن ماده. = روحی: آمونیاق دیلن کسکین قوقولو بر صو ویا غاز. * نشادری: نیشادری منسوب.

نشاسته [سه. (ت: نیشسته). هان هر نباتده و بالخاصه پاناس، قصولیه کی حیوانده بولونان طاقسز، قوقوسز بیاض بر ماده که نباتی غدالرک بللی باشلی جوهری تشکیل ایدر.

نشاط [سه. سونج، کیف، نشئه، فرح، سرور، انشراح، پشاشت.

نشان [سه. علامت، اثر. بر شیشک ویا بر واقعه نك بیلنمسنه مدار اولان اثر. یاره اثری. قورشون و سائره ایلله اورولماسی مطلوب هدف. بر آرککک آله جنی قیزه نکاح اوله دن اول کوندردیکی یوزوک و سائره کی هدیه. احباب لیاقتیه ویریلن و کوسه طاقیلان علامت، مدالیه. = آلق: کوزی، کزی و هدفی بر خط اوزرنده بولوندرمق. = آتمق: نشان آله رق تفنکی آتشله مک، قورشونی هدفه آتمق. * نشانچی: هدفه اورمقده ماهر.

— کاه: تفنکک اوستنده نشان آلمغه مخصوص آلت؛ هدف یری. * نشانلامق: نشان آلق، نشان قومق، اشارت ا.!

إزدواجه نامزد ایتک: قیزی نشالادیلر؛ م.ل. نشالامق. * نشالی: بر نشالی اولان؛ ازدواجه نامزد؛ بو قیزک نشا- نلیسی نره ددر؟

نشان [سه. قالان، طوران، برلشن، نشان خاطر: = خاطرده قالان. عدالت =: نشانی عدالت اولان؛ فرمان عدا- لت نشان.

نشاندی [سه. دیگلمش، نصب اولتمش، طور دیرلش.

نشانه [سه. اثر، علامت، آماره: نشانه هودت و صمیمیت.

نشر [سه. (فا. نیشتردن). جراح ییغخی.

نشر [سه. داغیتمه. اطرافه یایمه. نشر [سه. إشاعه ایته، دیورمه. (بر اولوی) دیرلتمه. غزیه و سائره به برمقاله و سائره یاصدیرمه؛ بر شیشی طبع ایدوب خلقه داغیتمه، إعلان ایته: بر بیاننامه نشر ایتشلر.

نشریات [سه. چ. نشر و إشاعه او- لوان شیشلر. غزیه و سائره نك یازدیغی شیشلر. یاصدیریلان اثرلر.

نشسته [سه. ب: نشاسته.

نَشَف [ع.س. صوی چکوب ایچمه، بلع ایته: قانله تری نشف ایدر. [ع.س. دوغروسونون وشیئک ضمیمه: نشو - نشو و در. یکیدن پیدا اولوب حیاته کله، بویومه: نشو و نما. [ع.س. نشر ایدن، داغیدن. **نَشَوُر** [معالی: - معالی صاچان. [ع.س. حیات، دیرله. یوم النشور: **نَشَوُر** یکیدن دیریه چکمز کون. [ع.س. شرابک و بردیکی سرسملاک، **نَشَوِه** سرخوشلق. - بخش: نشو و یرن. - دار، - مند: نشوولی، کیفلی. **نَشِیْب** [فاز و - یوقوش اینیش. [ع.س. غلبه اتی بریده، برعبلسته **نَشِیْمِدِه** [آزبره اوقونان شعر، ج. نشاند. [ع.س. اوتوراجق یر، صره، **نَشِیْمَن** [اسکله. وطن. - کاه: او. توراجق یر. [ع.س. اوتوران، اوتورمش اولان. **نَشِیْن** [کوشه: - بر کوشه ده اوتوران. [ع.س. یکیدن پیدا اولوب وجود **نَشْئِه** [بوله: نشئه آخری، نشئه ثانیه: او بر حیات، یکیدن دیرله. کیف، سونج، سرود، فرح، نشاط، خفیف سرخوشلق: بر نیم نشئه صای بو جهانک بهارینی - ندیم. - لئمک: کیفلئمک، فرحلائق؛ خفیفجه سرخوش اولق. مه. نشئه لنديرمک. [ع.س. متن. آیت. عباره، لفظ، **نَص** [کله. تک برمعناسی اولان کله. معناسنده صراحت تامه و کامله بولونان و دلیل مقامنده ایراد اولونان آیت قرآنیه: حقنده نص قاطع وارد. ج. نصوص. [ع.س. اصل، مبدا، مصدر، **نَصَاب** [منبع. مطلوب درجه، قوام. برمالک، ذکاتی و برمالک ایچون، بالغ اولماسی اقتضا ایدن مقداری، ویرکی به تابع اولان شی. **نَصَار** [ع.س. ج. ناصرلر، یار دیمجیلر.

نَصَارا [ع.س. ج. ویا نصاری. نصرانیلر، عیسوی مذهبنده اولانلر. **نَصَائِح** [ع.س. ج. نصیحتلر. ب: نصیحت. [ع.س. دیکمه، یره صوغه، بایراق **نَصْب** [چکمه. اهتم ایله توجیه و تطبیق ایته: نصب نگاه. برما مورتیه، برهماه کچیرمه: یوز باشلیقه نصی. عربجه ده بر لاسی معلوم اولان قاعدهیه توفیقاً مفعول به یاپیه. [ع.س. اوکوت، نصیحت، پند. **نَصَح** [نونک فتیحی ده چارزدرد. [ع.س. یاردم، معاونت، عون، **نَصْر** [مظاهرت. فوز و ظفر، غلبه. نصرت ایله عینی معناده در. * نصری: یار دیمه، ظفره منسوب. [ع.س. ج. نصیرلر، یار دیم ایدنلر، **نَصْرَاء** [معاونلر. ب: نصیر. [ع.س. حضرت عیسی نک دیننه **نَصْرَانِی** [تابع، عیسوی، خرستیان. * نصرانیت: خرستیانلقه ج. نصارا. [ع.س. یار دیم، عون، معاونت، **نَصْرَت** [مظاهرت. فوز و ظفر، غلبه. [ع.س. یاری، یارم، نیم، بو **نَصْف** [چوق. ن اوچ حرکتی ده آلیر. [ع.س. هرکسه خفتی و بردیرن **نَصْفَت** [فضیلت، عدل، عدالت، **نِصاف**. زبازردی نونک کسری و صادق سکونله در. [ع.س. یاری یاری به بولوشمه: **نِصْفِیَّت** [نصفیت اوزره تقسیم. [ع.س. نای دینلر چالغینک بر **نِصْفِیَّه** [نوعی، دها کوچوکی. [ع.س. خمرات و اوق دمیری؛ **نَصْل** (قلبیج و بیحاق) دمیری. ج. نصال، نصول. **نَصِل** [ع.س. صمیمی، خالص، حقیق، **نَصْوَح** [مخلص، صادق، غرضندن خالی (ناصح).]

نَصَوَس [ع. س. ج. نَصَار، آيتلر، متلر،
معنار. ب : نص .

نَصُول [ع. س. ج. نَصَاللر . ب : نصل .

نَصِيب [ع. س. بای ، حصه ، سهم ،
نصيب . اقسام . يانفودن اصابت شي .
قسمت ، قدر ، طالع : شانس . بی :
نصيبسنز ، طالعسنز . یا : يانقو .

نَصِيحَت [ع. س. برنی آييلكه سوق اچچون
سويله بن-وز، يالماشي . وافي
اولان برشي خنده راي، فکري، اوکوت ،
پند . ويرنه : آييلكه سوق اچچون عقل
اوکرتك . = پندير : نصيحت قبول
ايدن . جمه نصابخ .

نَصِير [ع. س. يارديم ايدن ، ظهير، معين
معاون ، حامی ، مدفع ،
ناصر . ج. نصراء ، انصار . ب : انصار .
نَصِيرِي [ع. س. آنطاكيه طرفلارنده
بولونان و خصوصي بر مذهبي
اولان چاعت افرادندن بری .

نَصْرَت [ع. س. ويا نصارت . کوزللك ،
روفتي ، طراوت . خوش
حال ومنظر .

نِطاق [ع. س. کمر، قوشاق . بلدن باغلا
نان چفته آتلكك ؛ قوطه .

نَطْرُون [ع. س. کهرچله ، نيزترات دو
بارود . فريککي قاربونات دو سوده ده بو
اسمي ورييورلر .

نَطَس [ع. س. وياخود ناداس ، تارلايی سو-
نطس اروپ آتککه حاضرلامه .

نَطْع [ع. س. اولومه محکوم اولالري
اوزنده اعدام آتککه ويا اوبون
اوينامفه ، يکک يککه يارايان مشين ويا
سختياندن يايغي .

نَطْفَه [ع. س. منی . غ. آز مقدارده صافي
صو ، داملا . صوکتله سي .

نَطْق [ع. س. سوز ، کلام ، لاثيردي .
خطبه ، اِقتناع مقصديله بر جمعيت
خطاباً سويلان سوز : نطق سويله مک .

نَطْوَق [ع. س. قولايقله ، فصاحت و بلاغته
سوز سويله بن ، چککلي .

نَظَار [ع. س. ج. ناظرلر . ب : ناظر .

نَظَارَت [ع. س. باقاه ، کوزمه : بو
ايشجبلره کيم نظارت ايديور،
بولويلان يردن کورون اچيقلق ، منظره ،
بوؤوک کوزل نظارتي وار . وقتيله دولته
باشليجه دائره لرندن بری ، شيمدي وکالت :
ماليه نظارتي . کله تک اصلي نونک کسريله دو .

نَظَّارَه [ع. س. ج. سيرچيلر ، تماشا کران .

نَظَافَت [ع. س. تيزلك .

نِظَام [ع. س. صره ، ترتيب ، نسق ،
دوزن ، اويغونلق ، آهنگ : ايشلري
نظامنه قومق : دوزلتمک . اصول ، قاعده ،
قانون : يکي بر نظام چيقدی . منتظم عسکره
نظام جديد . برشيئي حسن حالده طوتان :
نظام العالم ، نظام الملک . * نظاماً : نظام
وقانونه توفيقاً . * نظامسنز : ترتيبسنز ،
نوزوق ، اصولسنز . * نظامي : ترتيبلي ،
قانونه واصله موافق . * نظامنامه : وضع
ايديلن اصول و نظامي محتوي ونه صورته
حرکت ايديله چککي مبین رساله ، هر هاککي
بر جمعيي اداره اچچون وضع ايدلمش اصول
و قواعد رساله سي . * نظامي : نظام ،
اصول وقانونه متعلق : عساکر نظاميه :
عسکرک سلاح آلتنده بولونان صنف . *
نظاميه : منتظم عسکر ؛ بوعسکره باقان دائره .

نِظَام [ع. س. ج. نظام ورن ، ترتيب
نظام اوتنظيم ايدن ، يولنه قويان .

نَظَّار [ع. س. ج. نظيره لر . ب : نظيره .

نَظَر [ع. س. باقاه ، باقيش : دالين نظرلر .
نظر [کوز ، نگاه : نور نظر . دقت :
آورويايلرک نظري شرقه متوجهدر . فکر ،
نيت ، ظن : اوکا نه نظره باقبورسکز ؟
تأمل ، ملاحظه : بونده نظردن دور
طوتماک . توجه ، التفات ، خيرخواهليق :
اوزخردن نظرکيز آکسيمک اولماسين .

یان ، نزد ، عنده اونك نظرنده پن هیچم .
 [اعتباره آماق : اهمیت ویرمك، دوشونمك :
 هیچ بو جهتی نظر إعتباره آلمادیکمز .
 کوزده بولونان ، وهوم مضر برقوت که نزهیه
 إصابت ایتسه برباد ایدر ، إصابت عین :
 نظر دیمك : بوقوته معروض قالمق . —
 آنداز : باقان ، نظر ایدن . — ایتك ،
 — آتمق : باقمق ، حسن . — توجه ، میل ،
 محبت . — ربا : نظری چکن ، گوزی آلان .
 صرف . — شویله طورسون . صرف —
 ایتك : واژ چمك . — کاه : باقیلان بر .
 * نظراً : کوره ، باقیلیرسه ، نسبتاً ،
 قیاس ایدیلیرسه . * نظری : نظره منسوب ؛
 اصول وقاعدیه متعلق ، یالکمز ذهنی وعقلی
 اولوب فعلی وعلی اولمایان : معلومات نظریه .
 * نظریه چم نظریات : عملی دکل ، صرف
 ذهنی وعقلی معلومات . بر قاعدیه ربط
 ایدیلن فکیرلر : سیاسی نظریه لر ؛ برطاقم
 حادثاتی تمامیه ایضاح ایدن معلومات وقواعدك
 هیئت عمومیه سی : حرارت نظریه سی . چم ،
 انظار .

[ع.س. ترتیب ، نسق ، نظام .
 نظم] موزون سوز ، نثر مقابلی . * نظام :
 موزون اولورق .

[ع.س.ص. مثل ، مانند ، مشابه ،
 نظیر] آش . بی . — : أمثالسز ، أشسز .
 [ع.س. برشیته بکزه دیمك اوزره
 نظیره] پاییلان شی : پاردم یوق ویره .
 میورم ، سن نه یه ورمیورسك ، بکا
 نظیره می یایمی ایستیورسك ؟ بر شاعرك
 شعرینه بکزه دیمك اوزره ترتیب اولونان شعر .
 نظیف ع.ص. تمیز ، پاک .

[ع.س. اویوقلامه ، کیوشكلك ،
 نغاس] اویومه آرزوسی ، اویقویه میل .
 [ع.س.چم . نعلر . ب : نعل .

[ع.س.غ. دوه قوشی . چول . چم .
 نعمام : برچوق ییلدیزلرک اسمی .
 [ع.س. پیغمبر آفندیمرک مدح و شئافی
 نعت] متضمن قصیده . غ . بالخاصه مدح

و شایا ایدرك توصیف ایتمه . بر اسمی توصیف
 ایدن صفت ، وصف . — خوان : نعت
 شریف اوقویان . چم . نعت .
 [ع.س. باغیرمه ، چاغیرمه ، کو .
 نعره] رولتو . — آتمق : یوکسك سسله
 تریه سزجه اوزون اوزون باغیرمق .
 [ع.س. ایچنده اولو بولونان تابوت .
 نعش] اولو ، جنازه . بنات : دب
 اکبر و اصغر برجلری ، ابن : — : بوبرجلرك
 هر بر ییلدیزی .

[ع.س. (ت : نال) . حیواناتك
 نعل] آیاقلرینه اورولان دمیر . دوت
 — : طولو دیزکین ، آلا ییلدیکنه . *
 نعلری دیمك : اولك . * هم نعلنه هم
 میخنه اورمق : له وعلیده سولك ، بعضاً
 ارقشامق ، بعضاً خاشلامق . — دوکن :
 طاشلقلی یول . * نعلبر (ت : نالبر) :
 نعل ، چپوی کبی دمیر آلات و ادوات صاتان .
 * نعلبند (ت : نالباند) : حیوانلرک آیاقلرینه
 نعل چاقان . * نعلجه (ت : نالچا) : آیاق
 قابلیرشك آلتیه اورولان دمیر . * نعلالاق
 (نالالاق) : نعل اورمق ، مته . نعلالاق .
 * نعلی : نعل شکلنده اولان . * نعلین
 (نالین) : تخته دن یوکسك طاسالی آیاق
 قانی که اکثر یا حماده کییلیر . * نعلینچی :
 نالین یایان . * نعلینچی کسری : هپ کندی
 منفعتنه چالیشان . * نعلینچی کسری کبی
 یوتتمق : هپ کندی منفعتنی دوشونمك .
 [ع.د. اوت . یالکمز شو تعبیرده قوللا .
 نعم] نیلیر : لا و نعم بر شی سویلدی :
 نه اوت دیدی نه خایر .

[ع.س.چم . نعمت لر . ب : نعمت .
 نعم] [ع.د. نه آبی ، نه کوزل] — التصادف :
 نعم] نه آبی تصادف . — الوسيله : نه
 کوزل وسیله . — المطلوب : تام ایستدیکمز .
 حسبنا الله نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر :
 الله بزه یتر اونه کوزل وکیل ، نه آبی
 مولا و نه آبی ظهیردر .
 [ع. نعمت ابله عینی
 نعماء ، نعمی] معناده در ب : نعمت .

نُعمان [ع.س. قان. عرب حکمدار لرینک
لثني. * شقائق النعمان : کرید
لاله سی : نین مختلف رنگده پارلاق برچیچک :
فر. س. آنه مون .

نُعمت [ع.س. ویا نعمة . ایسک ، لطف ،
نعمت ، احسان ، فضل ، منت ، موهبه :
نعمت کلفته کورده در. رفاه و ثروت . ییه جک
ایچه جکه متعلق شیئر و بالخاصه اچک .
ولی : برینه ایسک ایدن ، اچکنکی
ویرن ، کچیندیرن . — غیر مترقبه : هیچ
بکلنمه یین برآییک . چ. نعم .

نُعمع ع.س. ب : نانه .

نُعموت ع.س. چ. نعمتلر . ب : نعمت .
نُعوذُ بالله [ع. الله صیغیندق معناسنه
ترکیب عربیدر .
نُعم [ع.س. نعمت و رفاه ایچنده حیات ،
نعم [آسوده و ساکن برحیات . دنیانک
مال و مثالی . جنت . * دارالنعم : جنت .
— الله : اللهک لطف و کریمی . — البال :
هستریخ ، مطمئن .

نُعم [ع.س. خفیف سس . خفیف سسله
نعم [او قومه . لطیف شرقی . غینک فتحیده
جاژدر . چ. انعام .

نُعمه [ع.س. قولاغه خوش کلن لطیف
سلسله اصوات ، ازکی ، حسن
الاصوات ، لحن ، نعم ، مه لودی . — پرواز ،
— زن ، — ساز : کوزل سسله او قویان ،
خوآننده ، سازنده . عینک فتحیده جاژدر .
چ. (غینکده فتحیده) نعمات .

نُفاس [ع.س. طوغورمه ؛ لخصه لقی .
نُفاس [نفسی : لخصه لقله مناسبداره
حمای نفسی .

نُفاسَت [ع.س. قیمتدار . نفیس و مقبول
اولان شیئک حالی .

نُفاق [ع.س. دیننده ریاکارلیق ، ایکی
یوزلیک . یالان ، ریا . کچیمسزلک ،
بوزغوللق ، بوزوشمه : آرارینه نفاق
کیردی : آزاری آچلدی .

نُفاس [ع.س. چ. نفیس ، قیمتدار و مرغوب
اولان شیئر . ب : نفیس .

نُفت [ع.س. ترمه متق روحی ، پتروله مشابه
غایت ایجه معدنی . ریاغ اولوب
بوایلره قاریشدیریلیر : نفت یاغی . * نفتی :
نفت یاغی رنگکننده ، قویو شیئل .

نُفج [ع.س. اوفورمه ، آسمه . کندی
قوقوسنی نشر ایتمه .

نُفحه [ع.س. آسینق ، هوانک تیملدا ییشی ،
ریح . اطرافه یاییلان لطیف
قوقو . چ. (فنکده فتحیده) نفحات . *
نفحات الانس : ارباب تصوفه عالم لاهوتدن
کلن امرار آنکیز رایحه .

نُفخ [ع.س. آغیزله برشیئک اوزونیه اوقلمه مه ،
اوقلمه یه وک شیشیرمه . (چالغی)
اوقلمه یه درک چالمه : نفخ صور .

نُفحه [ع.س. آغیزدن چیقان یل ، نفس ،
صولوق . چ. (فنکده فتحیده)
نفحات .

نُقر [ع.س. برتک انسان ، شخص ، کس ،
کیمسه ، فرد . سلاح آنداز عسکر .
چ. نفرات ، غ. انفار .

نُقرت [ع.س. اورکوب قاجه . فنا و کریمه
کوروب چکیمه ، تیکسینمه ،
ایکره نه : بویله ایشلردن کیم نفرت ایغو ؛
بو یانا تسدن ده آرتق بکا نفرت کلدی .

نُقریت [ع.س. بو برکلیک ایتماندن
عبارت خسته لقی ، ایتهاب کلیه .

نُقرین [ع.س. لعنت ، بد دعا .

نُقریه [ع.س. اوزونده اوچر دوردر دانه
بولونان چارش اوزوی صالغیمی .

نُفس [ع.س. انسان ، ذات ، شخص ، فرد ،
نفس [نفر . کندی : هر کس نفسی می

دوشونه جک ؟ غ. روح ، جوهر حیات ،
جان . — الاصر : برشیئک کینه و ماهیتی ،
حقیقتی . — آنقره : ملحقاتی داخل اولماق
اوزره ساده آنقره شهری . نفس الشئ :
اوشیئک کندیسی . ایتسانده شهوته ، ییوب
ایچمه اولان میل : نفسنه حاکم اولقی .

نَفْذ [ع.م.م. ایچمه کچمه ، برطرفدن بر
ناقد اولمه ، تأییدی کورولمه ، سوزی کچمه ،
دیکنلمه . لی : سوزی کچن ، دیکلنن ،
خااری صاییلان .

نَفْز [ع.م.م. ایکرتمه ، کره ، کراحت ،
ایشمئزاز .

نَفْس [ع.م.م. ج. نفسلو . ب : نفس .

نَفْی [ع.م.م. اوزاقلاشدیرمه ، طرد و تبعید
ایتمه ، قوغمه ، سورکونه کوندیرمه ،
سورمه ، ایجلا . (صرفده) سلب ، انکار :
تورکچده مه ، ما أدات نفیدر : کله ، یازما .
— ملک : جمیع اموال و اشیام فلانکدر ،
یم . علاقم یوقدر دیه إقرار ایدرک مالی
باشقه سنه بیلدیرمه .

نَفْیر [ع.م.م. هجوم حرب إشارتی ، یور .
— عام : علی المجله اهلیدن طو .
ولان غیر منتظم عسکر . يوم : حاجیلرک
مئادن مکبیه حرکت ایتدکری کون . فاء .
س . قریاد ، ناله .

نَفْیس [ع.م.م. چوق قیمتدار ، چوق
کوزل ، عزیز ، لطیف ، مرغوب ،
مقبول ، مکمل . چوق بهالی . * صنایع
نقیسه : موسیقی ، رسم ، هیکتراشلق ،
معماری ، شعر ، طلافت ، قوره غرافی
(دانش فیکو لر بی ترتیب) کی موضوعلری
صرف کوزللیکی تشهیر ایتدکدن عبارت
اولان صنایع . ج . نقاش .

نَقَاب [ع.م.م. یوز اورتیسی ، پچه .

نَقَات [ع.م.م. نقییک ، کالت . ب : نقیب .

نَقَاد [ع.م.م. برشیدی ایچمه تدقیق و تفحص
ایدن ، صنایع و ادبی اثرلری تدقیق
ایدرک برحکم ویرن .

نَقَارَه [ع.م.م. داوول ، کوس ، آسکی
— موسیقی التارندن بری . قافی
شده سزده اوقونور .

نَقَّاش [ع.م.م. بویا ایله دیوار و سائریه
— چیچکلر و رسملر نقش ایدن .

— اماره : إنسانی ذوق ولذت حسیه به سوق
ایدن نفس و شهرت . — لومه : فنانلقدن
صوکره دیولان وجدان عذابی . —
مطمئننه : ایلیکی کوتولکدن آیدارق إنسانه
وظیفه سی بیلدیرن قوت . — ناطقه : روح
إنسانی . * بالنفس ، بنفسه : بالذات ،
کندیسی . — الامرده : حد ذاتنده . —
متکلم : فعالدرده برنجی شخص . * نفسی
یکمک : شهوتنه ، إحتراضاتنه غلبه چالقی .
* نفسی : ذاته ، شخصه منسوب . ج .
نفوس ، أنفس .

نَفْس [ع.م.م. صولوق ، آغیزدن چیقان یل ،
نفسخه . برصولوق آلوب ویره جک
قدر وقت ، لحظه ، آن : بن بو ایشی بر
نفسده یارم . اوقویوب اوقلمه . —
آلدیرمق : دیکلدیرمک ، صولوق آلدیرمق ؛
واحت براتقیق ؛ آرائق ویرمک ، وقت
براتقیق : بزه هیچ نفس آلدیرمورکه . .
بوینه چالیشدیربور . — آلمق : هواپی
أولا جکرلره چکوب صوکره ینه دیشاری
براتقیق ، صولومق ؛ دیکلنمک ، راحت ایتمک :
شوراده برآز نفس آلام . — ایتمک : او-
قویوب اوقلمه مک . — توکتمک : سوبلیه
سوبلیه یورولتی ، چوق سوبلیک . صوک : —
جان چیقارکن دیشاری ویریلن نفس : صوک
نفسه قدر صادق قالمق . — طارالقی : نفس
آلوب ویرمه ده کی صقنتی ، عذاب . * نفسی
طوتولتی : صولوق آلاماق ، طیقانق .
ج . أنفس .

نَفْسَان [ع.م.م. نفس اماره یه ، شهوت
نفسان . منسوب . کین و غرضه متعلق .
* نفسانیت : دشمنلیق ، کین و غرض .

نَفْط [ع.م.م. ب : نفت .

نَفْع [ع.م.م. منفعت ، فائده ، سود ، خیر .
— قازانچ ، مکسب : نفع خزینه .

نَفَقَه [ع.م.م. صرف ایدیلن هرشی (مال ،
پاره) ، مصرف . تر . — کچنمک
ایچون لازم اولان شی ؛ بوشاعش برقادینه
و یا یشیملره تخصیص اولونان پاره . ج . نفقات .

نقاط ع. س. ج. نقطه لر. ب : نقطه .
نقاھت ع. س. خسته لقدن یکی قورتولان
 برکسمه نك حالی : حال نقاھت .
نقاٰص ع. س. ج. نقیصه لر. ب : نقیصه .

نقاٰص ع. س. ج. نقیضه لر. ب : نقیضه .
نقب ع. م. دله ، دیوارده کی ده لیک ،
 کدیك ، تونل . زن : دلیك آچان .
نقباء ع. س. ج. نقیبلر . ب : نقیب .

نقد ع. س. آچه ، سکه ، باره ، درهم ،
 پشین . * نقدی : پاره یه متعلق . * فاس .
 حاضر پاره : قیمتدار مال . ج. نقود .

نقد ع. س. ج. نقطه لر. ب : نقطه .
نقطه ع. س. بعض حرفلرک اوستنده
 ویا آلتنده بولونان کوچوک اشارت :
 (۱) . جمله لرك صوكنه قونان عینی اشارت .
 ج. جیمك قازنده برنقطه : بك جاهل .
 نقطه كجی شی ، بنك . تر . مسئله ،

خصوص ، جهت ، ماده : بونقطه یه چوق
 دقت ایدیکز . حال ، وضعیت : عینی نقطه ده
 بولونمق . درجه ، مرتبه : شرف و شانك
 اك یوكسك نقطه سینه چیقمق . * نقطه
 غلیان ، نقطه ایجماد : برجسمك قایماغه
 ویا طوكمغه باشلادینی درجه حرارت . *
 نقطه ایستناد : برمانیوه لانك دایاندینی نقطه ؛
 ج. یاردم و حمایه ایدن شی ، برینك
 كوكندیكیمسه ویا بر . موقع ، محل ،
 یر : چوجوقلر اونقطه ده طوبلانسینلر . *

نقطه نظر : بر یره ویا برشینه باقمق ایچون
 آلمان وضعیت ویا طورولان محل ؛ ج. بر
 شینه باقیمق ، تلقی ایدیش ، باقمده کی عارز .
 * نقطه هندسیه : بر وضعیتی اولان فقط
 حجبی بولونمایان نقطه . برنوبتی ، کوزه .
 دیجی : اورایه برنقطه دیکیز . کوزده
 پیدا اولان لکه ، مسافر : کوزینه نقطه
 دوشمش . جهت ، سمت : نقاط آریبه :
 شرق ، غرب ، شمال ، جنوب . — لامق :

نقطه قرمق ، اشارت ایتمك . ج. نقط و نقاط .
نقل ع. م. بر یردن دیکر یره کوتورمه ،
 [طاشیمه . کوچ ، طاشینده . یازی
 رسم و سائره نك صورتی چیقارمه ، عینی

نقاط ع. س. ج. نقطه لر. ب : نقطه .
نقاھت ع. س. خسته لقدن یکی قورتولان
 برکسمه نك حالی : حال نقاھت .
نقاٰص ع. س. ج. نقیصه لر. ب : نقیصه .

نقاٰص ع. س. ج. نقیضه لر. ب : نقیضه .
نقب ع. م. دله ، دیوارده کی ده لیک ،
 کدیك ، تونل . زن : دلیك آچان .
نقباء ع. س. ج. نقیبلر . ب : نقیب .

نقد ع. س. آچه ، سکه ، باره ، درهم ،
 پشین . * نقدی : پاره یه متعلق . * فاس .
 حاضر پاره : قیمتدار مال . ج. نقود .
نقد ع. س. ج. نقطه لر. ب : نقطه .

نقش ع. م. (طاشی ، آغاجی الخ) . اویمه ،
 نقر [هیکل تراشلق . غ. دقتله همایته
 و تدقیق ایتمه . غ. دلیك داماغه ، باش
 یارمفك اورته یارمغه چارماسدن چیقان . س .
نقرات ع. س. ج. بر شرقینك مختلف
 ایدن پارچه .

نقرس ع. س. آلرک ویا قارلرک مفصللرنده
 احس اولونان وجع ، فرغوت .
نقره ع. س. آویزش آلتون و کوموش
 چوقوری ، آکسه ؛ کوز چوقوری ؛ برده
 کوچوک چوقور . ج. نقر (نونك کسرله) .

نقش ع. س. رسم ، صورت ، دیوار
 لو طوانلره بویا ایله یاییلان رسم ،
 چیچك و سائره . اپيك ویا صیرمه ایله
 ایتمله . برقطعه دن عبارت شرقی . —
 برآب : هیچ حکمنده اولان شی ، دوامسز
 و بیاتسز شی . — جبین : آن یازیقی ،
 سرنوشت . ج. نقوش .

نقشبند ع. س. نقش و رسم یاییان ،
 نقشبندی . * نقشبندی :
 بهاء الدین نقشبند حضرتلرک طریقتنه داخل
 و منسوب اولان .

بر برشته ضد ایکی شیء . * نقیضه : ضد
و مخالف شیء ، چه ، نقائص .

نقیع [ع.س.] ایچنده میوه قاینادیلان صو
وسائره . حیوانات نقیعه :
میقروسقوب ایله کوروله بیلن حیوانلر .

نقیه [ع.ص.] خسته لقدن یکی قالقان ،
هنوز ضعیف اولان .

نکات [ع.س.ج.] نکته لر ، فهم و إدراکی
عقل و ظرفته منوط اولان نازک
سوزلر . ب : نکته .

نکاح [ع.س.] اولمهدن اول زوجین ایله
حکومت آراسنده جریان ایدن
رسمی معامله ، قازی ایله قوجه بی صورت
رسمیه ده برلشدیرمه معامله سی .

نگار [ف.ا.س.] رسم ، صورت ، نقش ،
تصویر . کوزل محبوبه ، معشوقه .

ص. رسم اولومش ، مصور . — خانه ، —

ستان : ایچنده رسم ، تصویر و هیکل بولونان
محل . بخانه . کوزلری چوق اولان محل .

* نیکارش : رسم و تصویر یایعه . *

نکاوته : رسم و تصویر یایان ، مصور .

* نیکارین : سویلن کوزل ؛ منقش .

نگاشته [ف.ا.ص.] یازلش ، تحریر ایدلش ؛
رسم و تصویر اولومش .

نکال [ع.س.] سائرلرینه عبرت اوله جق
صورتده یاپیلان جزا و عقوبت .

ننگاه [ف.ا.س.] یاننگه . باقیش ، باقیه ،
نظر . — بان (نکهبان) ؛ بکچی ،

محافظ ، کوزه دن . — دار (نکهدار) :

حفظ و صیانت ایدن ، حامی .

نکب [ع.م.] (زمان ، طالع) برخی
مصیبت و فلاکته اوغرا تمه .

نکبت [ع.س.] مصیبت ، فلاکت ، بلیه
آفت ، داهی ، غائله ، ویل .

— زده : فلاکته اوغرا تمه .

نکته [ع.س.] (سوزک) ایجه نازک
و لطیف معناسی ، آتیق دقت

نظر و ایمان فیکر ایله آکلاشیلا بیلن شیء ؛

معناسی ایجه و ظریف اولان سوز . — دان ،

— شناس : سوزک نکته سی آکلایان ،

چکمه . آغاجی بر بردن چیقاروب دیگر
یره دیکمه . آغزدن آغزه کلن فقط عقل

ایرهمه یی شیء . حکایه ، روایت : بزه اوزون
بر وقعه نقل ایتدی . بر لساندن دیگر

لسانه ترجمه ایدهرک کچیرمه . — خانه ،

— مأموریت : اوی ، مأموریتی دیکشدیرمه .

* **نقلّا** : حکایه طریقله ، عقلّا اولمایان ،

نقل و روایت ایله ، ایشیدهرک . * **نقلی** :

عقلی اولمایان ، نقل و حکایه طریقله بیلین ؛

طاشیمغه متعلق ؛ وسائط نقلیه . * **نقلیات** :

نقل و روایت ایله معلوم اولان شیئلر . بر بردن

بریره طاشیمه ایشاری : نقلیات عسکریه ،

نقلیات هوایه . * **نقلیه** : طاشیمه ایشی ؛

برشیئی طاشیمتمق ایچون ویریلن اجرت ؛

اشیا طاشیمه ایشاریلله اوغراشان دائره ،

کچی وسائره .

نقله [ع.س.ج.] ناقلر . ب : ناقل .

نقمت [ع.س.] انتقام ، مقابله بالمثل ؛
جزا ، عقوبت .

نقود [ع.س.ج.] نقدلر . ب : نقد .

نقوش [ع.س.ج.] نقشلر . ب : نقش .

نقّ [ع.ص.] تمیز ، پاک ، خالص ، لکهنه .

نقی [مؤ.] نقیه : سوز ، کلام .

نقیب [ع.س.] برقیبله رئیس ، بویوک ،

نقیب [سیدی . — الاشراف و قتیله

شرافانک ایشارلرینه باقیعه دولتجه مأمور ایدیلن

ذات . وقتیله بر تکیه ده شیخه وکالت

ایدن درویش . چه نقباء .

نقیر [ع.س.] یرده ، طاشده کی چقور .

نقیص [اصل ، منشأ ، منبع . * کریم

النقیص : نجیب بر اصلدن اولان . — وقطمیر :

بوتون تفصیلات و تفرعاتیله ، هپ ، جمله .

نقیصه [ع.س.] آسکیملک ، عیب ، قصور ،

نقیصه [قباحت ، شائبه . چه نقائص .

ع.ص.] ضد ، مخالف ، معارض ،

نقیض [مضاد . * مسمی بالنقیض :

اسمی حال و شاننه اویمایان . * **نقیضان** :

* نعلتمك : آز ايصلاتقى . * نعلناك : آز ايصلاق ، وطوبقى .

[ع.م. (مال الخ) بويومه ، چوغالمة ، نعل [آرتمه . غ. (صولر) يوكسيلمه ؛ (حيويات فيناتى) چيغمه ، بينمه ، آرتمه ، يوكسيلمه . فائض . - دار : آرطان ، بويوين .

[ف.ص. كوسترن . * رهنا : يول نما [كوسترن . قبله . - : قبله يي كوسترن آلت . رو . - : يوز كوسترن ، ظهورايدن .

[ف.ص. مسلمانلار يكرى دوت ساعده نماز [يش دفعه ايتدكارى عبادت ، صلات . يي . - : نماز قيلمانيان . - كاه : نماز قيلمغه مخصوص كنش محل كه قبه سى سجاد .

[ع.ص. برينه ضرر و يرمك مقصديله تمام [سوز كنيروب كوتورن ، طعن و جنتان ايدن ، مقترى .

[ف.ص. كورونن ، عيان ، آشكار . نمايان [اولقى : كورونمك .

[ف.ص. كوستريش . يالاندن كو - نمايش [ستريش . * نمايشكاره : كوستريشلى . * نمايشكارانه : كوستريشلى برصورتده .

[ع.س.ج. نعيمه لر . ب : نعيمه . ب.چمه [س. ويا نيمسه . آوستريا ، آلمانيا .

[لى : آوستريالى ، آلمانىالى . نيمچه [ف.ص. كچه ، كبه . - پاره : كچه نمد [پارچه سى .

[ع.س. قابلان ، پلنك . ج. غر ، غر [بوكله نك سكر توولو جى (وار) غور ، غمار .

[ص. (بابل حكمدارلرندن اولديغى غرود [روايت ايديلن برآدمك اسمنه (اضافله) ظالم ، مرحمتسز ، غدار ، يوزى كولز ، صورتسز .

[ع.س. طرز ، اصول : صورت . غ. نمط [اكر اورتيسى . خوب ، فرقه ، طاشقه .

[ف.ص. طوز ، ملج . - حرام : نمك [نانكور . - دان : طوزلق .

[ع.س. قاي نيمه ، مور . ميمك ضمى ده نعل [جائزدر . ج. نعل .

عارف ، ظريف و فطين اولان . - برداز ، - كو : - سوزى نكته لى و ظريف معنالى اولان ، نكته صرف ايدن ، سويله ين . - لى : نكته سى اولان ، اينجه و ظريف برمه نامى بولونان . ج. نكات .

نگران ف.ص. باقان ، ناظر .

[ع.س. غير معين اسم ، معرفه نكره [هقابلى . ص. اينجه فكريلى ، شن ، تحف شينلر سويله ين ، برآز كولديرن نكره بر آدم . - كو : تحف ، اينجه و كولونج شينلر سويله ين . زبانزدى كافك سكويله در . ج. نكرات .

[ع.م. خسته لى كرى دونعه ، نكس [كرى تپه ، اوستلمه : خسته لى نكس ايتدى .

[ص. خميس ، جبرى . ب : نكس [ناكس .

[ع.م. واز كچمه ، جايمه . دونعه ، نكول [كرى چكلمه ، امتناع ايتمه .

[ف.ص. آلت اوست اولمش ، نگون [معكوس ، ترسنه دونمش ؛ عكسى ، ترس : - بخت : بختسز ، طالعسز . - ساز : باش آشاغى .

[ف.ص. ذم و قدح ، لوم ، نگوهش [تقييج ، چكيشد يرمه .

[ف.ص. باقيش . * نكهه يانى : بگجيك . نكهه [نكهه يان ، نكهدار : ب : نكهه .

[ع.س. اغز ، نفس قوقوسى ، نكهت [ريح القم . تره . على الاطلاق قوقو . زبانزدى نونك ضميله در .

[ع.س. قبر . لىكلرندن برى . آر - نكير [قداشى : منكر .

نگين ف.ص. يوزوك ، خاتم ، مهر .

[ف.ص. ايصلاتقى ، وطوبت ، آز نك [ياشلق . - قايقى : پاك آز ياشلق پيدا ايتك . بولوتدن - قايقى : اوراق برشيدن ، برهيجدن ايتقى ، خويلاقتى ، متاثر اولقى . * نمدار : نعل ، وطوبسى ، آز ياش .

رومی مارتك طئوزی . — روزیه : بعض
 اجزاجیلرك نوروز كونی مشتریلرینه هدیه
 ابتدكلی بر نوع معجون . — زاد : یکی
 دوغش ویا یکی دوغان چوجوق : طفل
 نوزاد . — زمین : یکی طرز واصلده : نو
 زمین برشمر . — شاخ : یکی دال : یکی
 بیتن کیمیک بوشوی . — شکفته : یکی
 آچلمش . — عروس : یکی کلین . — نهال :
 تازه فدان : یتیشمش کوزل قیز . — هوس :
 یکی هوسلی : ایلک هوس ایدن : هرکون
 یکی بر هوسه قایلان ، مایمون یشتمالی ،
 کل کچ طبیعتی ، نباتتسز .

نوا [ف.ا.س. ویا نوا. آواز، آهنگ ، مقام،
 نغمه : نوای عندلیب . موسیقیده
 بر مقام مخصوص . لوازمات ، قوت ، رزق ،
 زاد و ذخیره . نصیب ، بهره . بی :
 نصیبسز ، محروم ، فقیر . * نوائی : نوايه
 منسوب ، تورک شاعرلرندن علیشیرک مخلصی .

نواب [ع.س.ج. نائبلر ، قاضیلر : ب. نائب.
 [ع.س.س. ویا نواة . چکردک . ج.
 نوات (نونک و اووک فتحیه) نوبات .
 [ع.س.ج. ناحیهلر ، جانیلر : ب.
 نواحی [ناحیه .

نواخته [ف.ا.س. تلطیف و تطیب ایدلمش
 [اوقشامش .

نوادیر [ع.س.ج. نادرلر ، آز بولونان
 شیلر . ب. نادره .

نواده [ف.ا.س. تورون ، خفید .

نواز [ف.ا.س. اوقشایان ، تلطیف و تطیب
 ایدن : دلنواز . * دلنوازی :
 دلنوازلق . زبانزدی نونک ضمیله در .

نوازش [ف.ا.س. اوقشامه ، تلطیف و
 تطیب . * نوازشکار : اوقشا-
 یان تلطیف ایدن . * نوازشکارانه :
 اوقشایارق ، تلطیف و تطیب ایدرک .
 زبانزدی نونک ضمیله در .

نوازل [ع.س.ج. بلا ، مصیبت معناسنه
 اولان نازله نك جی . تورکجه ده
 نزله ، زکام معناسنه قوللا تلقدده در . ب. نزله .

نوش . بویومه ، نشو ، چوغالنه ، آرمه ،
 [از دیاد ، تکار . ب. نشو .

نواص [ف.ا.س. کوسترن ، ایزنه ایدن . کرم
 — : کرم کوسترن .

نواص [ف.ا.س. کوسترن : ظفر . — ، مکارم
 — : ظفر ، مکارم کوسترن .

نمونه [ف.ا.س. اورنك ، مثال ، هوستره ،
 مودهل : نمونه هکیتی ، نمونه
 تارلامی . بر کلک اصل ، جنس و نوعی
 کوسترن اوافق برجزی : قاش نمونه سی ،
 آربه نمونه سی .

نمیکه [ع.س. مکتوب . نامه .

نمیکه [ع.س. برینه ضرر ویرمک ایچون
 سوبله ن دوغرو اما مناسبتسز
 سوز ، غیبت ، سوزله طعن ، سعایت . —
 کار : تمام . ج. تمام .

ننك [ف.ا.س. عار ، حیا ، شرم : پرده
 ننگ .

ننك [س. چوجقلری اویتورکن مقامله
 سوبله ن منظوم ویا اویدورمه
 لاقیدیلر ، بولاقیدیلرک آخیرینه هلاوه ایدیلن
 بر قاج کله : او یوسون یاوروم نئی .

ننه [س. بویوک آننه : یاشلیجه قادین :
 خانم ننه . سوت — : سوت آناسی .
 بعضاً تلطیف و تطیب ایچون قوللانیلر :
 آه ننه !

نور [ف.ا.س. یکی ، جدید . — ایجاد : یکی
 ایجاد ایدلمش . — آینه : یکی کلمش .

— یاره ، — یاره : ترفنده میوه . — بر
 (بهر) : ترفنده میوه ، چیچک ؛ مهلری
 هنوز بلیرمهک یاشلایان قیز . — بهار : ایلک
 بهار . — پیدا : یکی پیدا اولان ، یکی
 بلیرن . — جوان : دلیقانی ، کنج ، تازه .
 — جوانی : دلیقانیلیق ، کسجلیک . — خیز :
 یکی یتیشمش ، تازه : نهال نوخیز ، کل
 نوخیز . — رس : یکی یتیش ، یکی بیتن .
 — رسته : یکی یتیش ، یکی حاصل اولمش .
 — رسیده : یکی یتیشمش ، ج. نورسیدکان .
 — روز : یکی کرن ؛ آسکی تقویعلره کوره

نَواصی [ع.س.ج. ناصیه لر ، آلتار ، جینلر . ب : جبین .

نَوافل [ع.س.ج. نافله لر ، فضله عبادت لر . ب : نافله .

نَواقص [ع.س.ج. پاکلیش اولار ق نقصان کله سنک چمی کبی قوللا لفقده دره ؛ کال نواقص : ا کسیمکیرینی ، نقصانلرینی تماملامه .

نَواقیس [ع.س.ج. ناقوسلر ، چاکلر ، چنقرقلر . ب : ناقوس .

نَوال [ع.س. ویا نال . هدیه ، عطیه ، هبه ، موهبه ، لطف ، إحسان ، منت ، نعمت . دریا : — لطف و إحسانی دریا کبی اولان .

نَواله [ع.س. (?) یینه جک ، ایچیله جک شینلر : نواله منری تدارک ایدرک .

نَوامیس [ع.س.ج. ناموس . ب : ناموس .

نَواهی [ع.س.ج. حرام و ممنوع اولان شیئر معناسنه قوللا یورسه قدّه بو کله عریجه ده وجدان معناسنه اولان (ناهیه) نک جمعیدر : ماله ناهیه : اونک وجدانی یوقدر .

نَواب [ع.س.ج. نائبه لر . ب : نائبه .

نَواِر [ع.س.ج. آتشلر . ب : نائرة .

نَوبَت [ع.س. صره : شیمدی نوبت نیم دور . بر دیکرندن صوکره وقوع بولاجق شیئرک زمانی : سوز سویلک نوبتی سزده . کره ، دفعه : بر نوبت اوده کلدی . صره ایله کورولن خدمت : نوبته چیقماق ، نوبته کیرهک ، نوبت یکلمک . صیتمه طومادی ، صیتمه : خسته به دون بر نوبت ده کلدی . وقت جالیمان هوز یقه : آقشام نوبتی . فرصت : نوبت کوزه تمک : فرصت یکلمک . * نوبته بینمک : نوبته وقوع بولماق ، صره به صوقولماق . * نوبتی صاموق : صره سنی کچیرهک . * نوبته : صره ایله ،

بالمناویه . * نوبتی : نوبت بکله ین ، صره ایله یاپیلان بر ایشی کورمکده اولان .

نَوبران [ع. قبا ، تربیه سز طورلی ، نوبتی ، نوبران نمرود ، متعظم ، عنود ، درشت طبیعتی .

نَوتَر [ع.س. سند ، مقاله نامه و سائره کبی شینلره بر شکل رسمیت و یرمک ایچون اولری تنظیم ، تصدیق و یا حفظ ایدن ذات ، کاتب عدل .

نَوح [ع.س. سوز سویلک سزین إفاده ایدیلن آلم شکایت ، ایلمه ، آئین : فریاد و فغان ، آغلامه .

نَوحه [ع.س. برینک اولومنه آغلامه ، باغیرمه . — کر : اولو اوزرینه فریاد ایدرک آغلایان .

نَور [ع.س. اشیایی آیدینلانتان شیء ، ایشیق ، آیدینلق ، ضیا ، ضوء . — آفشان : — فشان ، — پاش : نور صاجان . —

چشم ، — دیده ، — عین : کوز نوری قدر سویلن ، چوق سوکلی . — طوبی ، — طاملاسی : پک سویلی کوزل و بیاض چوق . — علی : — آعلانک آعلاسی ، ده ائی یا ! کوز — ی دویمک : باقارق یاپیلان بر ایشدن دولایی چوق صیقینی چکمش اولماق . * ذی النورین : پیغمبر مکر ایکی قیزی آلدینی ایچون حضرت عثمان و بریلن لقب . ج. انوار ، نیران .

نَور [ع. تنویر ایلسین ، آیدینلاستین . نور * نور الله قلوبهم : الله اولرک قلبلرینی آیدینلاستین .

نَوراسته نی [ع.س. عصبی قوتک ضعیفلا نوراسته نی : مسی ؛ سیکیر خسته نی . * نوراسته نیک : بو علمته مبتلا اولان .

نَورالثری [ع.س. بر ویا بر قاق سیکیرده احس اولونان شدتی آغری که اکثریا یوزده ویا باشده اولور .

نَورانی [ع.س. نورلی ، منور ، ضیادار ، نورانی بر یوز .

نَورَد [ع.س. کوزن ، دولاشان ، طی ایدن . نورد صحرا : — قیزده دولاشان .

نورس [ا.س. چوغغه باقان ، دادی ،
مهریه . خسته باقیچی .]

نورمال [ا.س. علی العساده ، طبیعی
او منتظم اولان .]

نورویات [ا.س. سیکیرلریدن راحتسن
اولان .]

نوروز [ا.س. جمله عصبیه خسته لقلرینه
اوریلان ایسم . پدسیقو = رو -
حاً و عقلاً راحتسن اولان .]

نوره [س. اوسقی طوبراقله اورتولو صالاق .]

نوش [ف.ص. ایچن ، یاده = : یاده ایچن .]

لب نوش [س. ایچکی ، عشرت : عیش
و نوش . ب : عیش .]

نوشته [ف.ص. یازیلی ، مکتوب . سر = :
آل ن یازیلی .]

نوشته [ف.ص. یازلمش ، مکتوب ، محرر .]

نوشین [ف.ص. طاقلی . لذت ، لطیف :
خواب نوشین .]

نوطه [ا.س. ویا نوط . برشیئی صورکهدن خاطر لاق ایچون بریره قو -

نان [شارت ، یازیلان بر قاق کله ویاملاحظات . تادیه ایدیله جک بر حسابک

تفصیلات . برینک طور و حرکتی خاطر -

لامغه یارایان قیصه یازی ویا [شارت . قیصهورسمی مکتوب ، مخطره ، سیاسی مکتوب .

بر صدایی و مدت دوامی کوسترین مو -

زینقه [شارتی . بو [شارتلرله یازنش هوا .]

نوع [ا.س. چشید ، دورلو : بو نوعنوع [مالکوز وارمیدور ؟ صنف . شکل ،

لون . جنس : نوع یشر . بنی = : همجنس . * نوعاً : نوعی ، جنس اعتباریله

* نوعاً ما (نوعاً) : بر باقیمه کوره ،

شویله بویله ، آشاغی یوقاری : بو نوعاً

بکا حقارتدر . * نوعی : نوعه منسوب .

چ. انواع .

نوغای [س. روسیه نک شمال شرق
جهتلرنده مسکون تورک قومی .]

نوک [ف.ص. سیوری اوج ، بورن : نوک
قلم . نوک ضعی ده جائز .]

نوم [ا.س. اویقو ، خواب . * نوی :
اویقویه منسوب و متعلق .]

نومرو [ا.س. ویا نومار ، نومرو . عدد ،
رقم . لی : نومروسی اولان .]

نومید [ف.ص. امیدسن ، مایوس . *
نومیدانه : امیدسن جه سنه ،

مایوسانه . * نومیدی : امیدسنلک ،

مایوسیت .]

نون [ا.س. (ن) حرفنلک ایسمی . مرکبحقه سی : ح. علم و معرفت : القلم

والنون . بویوک بالیق ، * ذوالنون :

یونس پیغمبر .]

نوه [لب ، قلب ؛ اصل ، مبدأ ، مصدر ،
منبع ؛ حرکت ، وسط معنایزله

قوللانیورسه قده عربجه و عجمجهده بویله

بریکله یوقدر . بلکه چکرکدک مناسنه اولان

عربجه نواة کلمه سندن غلطدر .]

نوید [ف.ص. مزده ، بشارت ، خیرلی خبر .]

نویس [ف.ص. یازان ، کاتب . * وقعهنویس : رسمی مورخ .]

نه [ا.س. نه شیء : نه دیدیکیز ، نه دوشو -نیورسکیز . ضمائر اضافیه ایله برلکده

هانکی شیء : نه ، نهک ، نه سی ، نه من ،

نه کیز ، ناری : نه کیز وار ، نه سی -

کورمش . هانکی : نه حالده در . هر هانکی

شیء ، هر نه : نه کوردیسه آلدی ،

نه ایسترسه یسین . حیرتله قاریشیق چوقلق

إفاده ایدر : نه بیاض ! نه قار ، نه قار !

سادجه حیرت بیان ایدر : نه لطیف !

او = ، بو = ! : بردنره آ کلاشیلایمان

برشیئه قارشلی حیرت و تعجب إفاده ایدر .

او = ، در = ، وار ؟ : نه اولیور ، بر

شیئی اولدی ؟ = اوستیکه کرک ، =

اوستیکه لازم : سن قاریشمه . = ، =

ایچون (نیچون) ، = دن = ، به : هانکی

سبیدن دولایی ، هانکی سبیه مبنی : سن

نه قاریشیورسک ، دون نیچون کلدیکیز ،

نەدن یازم یورسکسز ، نەبە طور یورسکسز ؟
 — نایسە : ناصل اولدیسە اولدی ، ایضاحاتە
 لزوم یوق ، اهیچی یوق : نە ایسە هایدی
 بونی دە کورمەلم ، نە ایسە نتیجە نە اولدی ،
 نە ایسە سنیئە اوکا یاز . — جە : هانکی
 لسانلە : نەجە قونوشیور . — جی : هانکی
 صنعت صـاجی ، هانکی مناسبتی حائز :
 بو آدم نە جیدو ، سن اوفا بریقە دە نە جیسک ؟
 — چارە : چارە سز : نە چارە بوکادە قاتلا
 نعالی . — حاجت : نە لزوم وار : بویلە
 کلفتارە نە حاجت . — دیمک : یعنی ، معناسی
 نەدر ، ناصل اولور ، هیچ اوایلە شیشمی
 اولور . — قدر : نە مقدار ؛ نە چوق :
 نە قدر قویون کلدی ؛ نە قدر اوشیورسکسز .
 — قدر ... ایسە دە : اولقلە برابر ،
 اولدیی حالده : هر نە قدر کندی فقیر ایسە دە
 کوکلی غنیدر . — کزە کرک ، — کزە
 لازم : سز قاریشما یکنز . — لر : نە قدر
 شیئلر ، پک چوق شیئلر : بزە دها نەر
 آ کلاتدی ، نەر ! — وار : یوق : نە خبر .
 — ادە ایکی شقندن هر برینی إنکار ایدن
 نه [أداتدر : نه یازارم نه او قوروم : یازمام
 و او قومام دیکدر . — او : بن : هیچ برعز .
 — [فاعد . طقوز : جامع نە قبیة کون .
 نه — فک : طقوز فک .

نهاد [فاع . خلقت ، طبیعت ، خوی ،
 اصل ، بنیاد . درویش :
 درویش طبیعتی .

نهاد [فاع . قومش . قدم : — آباق
 وضع ایتمش ، آباق باصمش .

نهار [ع . س . کوندوز . * نهارآ : کو-
 ندوزین . * نهاری : کوندوزه
 منسوب ؛ یالکنز کوندوزلی مکتبده
 بولنان ؛ طلہ بی یالکنز کوندوزلی تدریس
 ایدوب کیچە اولرینه صالیورن مکتب ؛
 لیلی مقابل .

نہال [فاع . فدان . * نہالستان :
 فدانلق ، فدان یتیشدیریلن محل .
 * نہالی ویا نہالہ : صوفرادہ نمک قابلینک
 آلتہ قونان شیء .

نہان [فاع . کیزی ، صاقلی ، مستور ،
 خفی : راز نہان .

نہاوت [ع . س . قولای آکلادیش ، بصیرت
 ذکا ، حذائق ، کیاست .

نہاوند [ع . س . موسیقیدہ بر مقام .

نہایت [ع . س . ویا نہایہ . صوک ، آخر ،
 غایہ ، انجام ، منہا ؛ اوج ،
 صوک حد . ختام ، خاتمہ . * نہایتہ ایرمک ،
 — بولق : بیتکم ، صوکنہ وارمق .

* الی نہایہ : صوکنہ ، صوک حدینہ
 قدر . * الہایہ : حاصل کلام ، خلاصہ .

* الی غیر الہایہ : هیچ صوکنہ وارماق
 اوزہ ، بردوزی : بو خطر الی غیر الہایہ .

تمدید ایدلسہ . بی ، — بلا : نہایتسز ،
 حدسز ، بلاحد ، پایانسز . — الامر :

عاقبت . — الہایہ : اک صوکندہ ، صوک
 درجہ دە . * نہایتسز : صوکی اولمایان ،

بی پایان ، توکنمز : سزہ نہایتسز برعمر .

نہب [ع . س . یاغما ، چاپول ، غصب .

نہ بولوز [ی . س . یکدی کردن تقریق قابل
 یولی بر نہ بولوزدر .

نہج [ع . س . یول ، طریق ، نہاج .

نہر [ع . س . آقار صو ، بویوک درہ ،
 ایرماق . * نہرآ : نہر طریقہ .

نہ غایتیف [ی . ص . ہنی . (فو توغرافیادہ)
 سیاه وقارا یرلرنی دە بیاض کوسترن جام

وسائره .

نہفت [فاع . کیزی . س . موسیقیدہ بر
 مقام مخصوص . نونک کسری جائز .

نہفتہ [فاع . کیزی ، خفی ، صاقلی .
 نونک کسری دە جائزدر .

نہ قروپول [ی . س . بویوک شهرلرہ مخصوص
 نہ قروپول [واسع مزارلق .

نہمہ [ی . س . طویق بیلہ بن آرزو ، شوق
 [واشتا . احتیاج .

نهنك فاهه. تسماح.

نهي. ع. م. منع ويساق ايتمه.

نهي. ع. م. ج. (غ. نهيه نك جعي). بصيرت، حكمت، رأی و تدبير، رزانت. * اولوالهي: ارباب عقول.

نهيقي. ع. م. اشك آكيرومسي.

ني. فاهه. ويا ناي. قامش، ساز. قامشدن. ني. ياپيلان معروف دودوك. * نيستان: سازلق، قامشلق.

ني، ني. ع. م. ج. يك، بيشمه هس. ني. (ات وسايره). نقصان (ايش). نيابت. ع. م. وكيملك، قاضي وكالتي؛ نائبك، قاضيلق.

نيات. ع. م. ج. نيتلر. ب: نيت.

نياز. فاهه. يالوارمه، رجا. دعا. نياز. احتياج، حاجت. - كار، - منده: يالواران، محتاج. - كارانه، - مندانه: يالواراق، رجا و نياز ايدرك؛ احتياجله. بي: - مستغني، محتاج اولميان.

نيام. فاهه. قين، قليچ قيني، غلاي، قليف.

نيام. ع. م. ج. ناغله. ب: ناغم.

نيت. ع. م. قصد، عزم، مرام، مراد، صدد، غرض، مقصد، مقصود، منوي. ياپلامسي لازم كن ايش. برسياحك هدف: نيتم مصره كيتمكدر. ج. نيات. نيجه. د. نه قدر، بر چوق: دهانيجه. سته لر. مكرده قوللايلير: دهانيجه رته لر. ناصل: حالكو نيجه در. (بوكله يك آز قوللايلير، عادتاً متروكدر).

نيچون. ع. م. ويا نيچين. نه دن دولاي، نه سبدن، نه دن؛ نه مقصده، نه به؟

ني. ع. م. يارلاق، ضيادار، ششمه دار، منير، مضى، ساطع، لامع، بارق: كواكب نيره. - اعظم: كوش. * نيرين: آيله كوش.

نيران. ع. م. ج. نارلر، آتشلر. ب: نار. قد. جهنم. * نيراني: ناري، آاشدن، قيزغين.

نيرنج. ع. م. سحر، طلسم، افسون. نيرنك. فاهه. يوقاريكي كله آيله عيني معنادهو: سحر، طلسم.

نيروق. فاهه. زور، قوت، قدرت. - منده: قوتلي، زورلو.

نيرين. ع. م. شمس، شمس و قر، آي. و كوش. ب: نير.

نيزار. فاهه. قامشلق، سازلق.

نيزن. فاهه. ويا نايزن. ني دنيان. قامش دودوكي مهارتله چالان.

نيزه. فاهه. قارغي، ضرارق، حربي. - نيزه دار: ضرارتي، حربيي.

نيسان. ع. م. سنه نك مارتدن صوكره كلن دوردجي آي.

نيستي. فاهه. يوقلي، عدم. مقابلي: هسقي: وارلق.

نيش. فاهه. آي و عقرب كبي حيوانلرك ايكنه سي: ديكن. اوج.

نيشتر. فاهه. برنوع جراح، بچاخي.

نيشكر. فاهه. شكر قامشي.

نيقوتين. ع. م. توتوندن چيقان چوق. قوتلي بر زهر.

نيك. فاهه. آي، خوش، مرغوب. مقبول. - اختر، - بخت.

طالعي، بختيار. - آنديش: دائما آييلك دوشون. - خصلت، - خو: آي خويلو.

- خواه: خير خواه. - فال: طالعي. - فرجام: عاقبت آي. - منظر: منظره سي.

كوزل. - نهاد: جبهتي آي. * نيكي: آييلك.

نيكفور. ع. م. بر نوع سياه انجير.

نيكل. ع. م. كوموش كبي بياض و كوزل. سرت بر معدن.

نيگو. فاهه. آي، كوزل، مقبول، خوش. - كار: آييلك ايدن.

ا. ع. حد. ألم وإضطراب بیان ایدر : واه ،
وا [ایواه : وا أسفا ، واحسرتا : دوغشز
اولك اوزره وا حيفا !

وابسته [فا.ص. باغلی ، مقید ، منوط ،
متوقف : رایگزه وابسته .

واپسین [فا.ص. اك صوكره ، اك كرى به
القان : نفس واپسین .

واپور [ی.ص. صواوستنده بخارله ایشله یین
یكى . بخار .

وات [ی.ص. قدرت الکتریکیه واحد
قیاسیسی .

واتمان [ی.ص. برالکتریکی اوتوموبیل ،
تراموای ویا لوقوهویتی سوق
وإدارة ایدن ما کینست .

واثق [ع.ص. وثوق وإعتقادیدن ، متوكل ،
مطمئن ، مستامن .

واجب [ع.ص. ضروری ، لازم ، مقتضی ،
منتهی ، لابد ، لازم ، فرضی .
شرعاً ایقاسی لازم . * واجب الوجود :
جناب حق .

واجبه [ع.ص. قطعی الزوم اولان شیء .
إفرض ، حق ، مقتضا . یوقاریکی
کله نك مؤثیدر . ج. واجبات .

واحد [ع.ع.د. بر ، نك ، منفرد . *
واحداً : نك اوله رق ، منفرداً .

واحه [ع.ص. ویا واح . چول اورته سنده
ییم یشیل محل . ج. واحات .

وادی [ع.ص. ایکی داغ آراسنده کی یر ؛
نهر یتاغی . یول ، طریق . مج .
یول ، زمین ، طرز ، بووادیده برشی یازا .
مازمیسکیز ؟ براستادی (فیلولوف ، آدیپ ،
صنعتکار) تعقیب وتقلید ایدنلرک طوطقاری
یول ، تلمیذلرک هیئت عمومیسی ، مکتب .
نقی وادیسی .

وار [ص. یوق مقابلی ، موجود ، بولونان ،
اکاش . موجود اولان شیء ، ثروت ،
مال وملک . * وارخی یوغنی صرف ایتک :
نهسی وارسه ویرمک . = لق : وار اوله ،
موجودیت ، وجود ، کون ؛ مال ، ثروت ،
سامان ؛ غل ، واریت . * دها واری :

نیل [سخ. آفیهسانک ائک بویوک نهری
اولوب ۶۰۰۰ کیلومتره طولنده
در . مصر قطعه سنده آقارق اوراسی
اؤوا و احیا ایدر ، نیل مبارک .

نیل [ع.ص. چبوت . چبوت إستحصال
ایدیلن نبات . = کون : مائی ، لاجورد .
نیلوفر [فا.ص. صاری و بیاض چیچک
آچان بر نبت . سخ. بروسه
اووه سنده آقان برچای .

نیم [فا.ص. یاریم ، نصف ؛ یاری . = روز ؛
نصف النهار . = بخته ؛ یاری پدشمش .
= مرده ؛ یاری اولمش . = مست ؛ یاری
سرخوش .

نیمه [فا.ص. نیم ، یاریم ، نصف .
سخ. آتوریلرک برشهری که شیمدی
نینوا [موصول جوارنده خرابه لری کورونور
[ی.ص. موجود بوتون مؤسسائی
نیپیلیزمه [یرلرینه هیچ بر شیء اقامه
ایتمکسزین ییقیق ایستین بر نوع روس
آنارشیتسکی . * نیپیلیست : نیپیلیزمه
طرفداوی اولان .

و

و [س. ألفسانک یکریمی دو قوزنجی حرفی
اولوب ائجد حسابنده آلتی رقمه
دلالت ایدر . هم صامت هم صائدر .
صائت اولدینی زمان دوت دورلو تلفظی
واردر . بو کتایده هر بری آیری آیری
اشارتله کوسترلشددر .
وا [ع.حر. هم ، ایله ، دخی ، ده ؛ انسان
و حیوان ؛ انسانله حیوان ؛ کیدیکز
و ایسترسه کز کله یکز ؛ کیدیکز ده
ایسترسه کز کله یکز . * ولو : ایسترسه
حق ، بیله ؛ کیمسه یه ویرم ولو بابام
اولسه . اذات قسم دخی اولور ؛ والله ؛
الله حقیچون ؛ والتین والزیتون ؛ انجیر
و زیتون حقیچون . فا.حر. هم ، ایله ،
خی : روز و شب ؛ کوندوزله کیچه .

* وارشمق : کورووشمک ، بربرینه کیدوب کلک . — کوروش : الفت .

وارمق [ق] بریره یتیشمک ، واصل او .
دیرسکز ؟ درک ا ، انتقال ا . آ کلامق :
او بوایشک حقیقته وارمشر . چیقمق ،
دایاقق ، اولاشمق ، منجر و نتهی اولق :
صوکره ایش نرهیه واریر . بولق ، طوقق
بالغ اولق : مصر فزیش بیگ لیرایه واردی .
آتکننه — : آتکنه مک ، آتکنندن طوتوب
اوپنک ویا اوپرکی یاقق . آره — : قوجهیه
کیتمک ، اولنک ، آشاغییه — : طرح ا .
آغزی — : سولنک ، جسارت ایتک . * آل
وارمامق : قیامامق ، یایامامق ، مقتدر
اولامامق ، کوکل ایسته مه مک . اوسته — :
باصمق ، بردن یاقالامق : بڑا پچریده او-
طوررکن اوستمه واریدلر . اوستنه — :
جوم ایتک ، زورلامق ، مضطر ، چاره سز
براقق : معاندک اوستنه وارمه یکیت
ایندرسک . اویقریه — : یاقق ، اویومق .
آنی — : پک آغلا ایتک ، عنادینه ، وغانا
حرکت ایتک : قیز سکا بونی ییه دیدک
— آنی واردمده یدیم . ذوقنه — : طادخی
آلق ، خوشلاقق . قوقنه — : آ کلامازکن
آ کلامغه باشلامق . قنایه — : نتیجه سی
وخم اولق . قوجهیه — : اولنک . یاننه
— : نزدینه کیتمک . * وارسین دیسین :
طوققنه ، براق سولسین ، ایستدیکنی
دیسین . * واره واره : کیت کیده ،
کیتدیکه ، تدریجاً . * وار نه خالک واره
کور : هایدی ، ایستدیکنی یاپ . هته ب :
واردیرمق . م . وارلق .

واروش [س] برشهر ویا قصبه نك قلعه سی
خارجنده بولونان محله سی .
وارون [ق] صه ویا وارونه ، ترس ، معکوس :
[د] طرزنده ، ییچمنده ، اصولنده ،
واری [ک] . آلمان — : آلمان ییچمنده .
صره — : صره صره ، صره طرزنده .
طلومبه چی — : طلومبه چی کپی .

دها قالدیعی ، بولونوروی : حجه دهه فضله
برشی ایستورمه سک .

وار [ق] صاهب ، مالک ، خداوند :
[ا] امید وار : امید صاهب ، امیدلی .
آدات تشبیه در : آواره وار : آواره کچی .
کره ، دفعه : یکوار : بردقه . لیاقت ،
مناسبت : شاهوار : شاهه لائقه .

واراگله [س] کربان و صندالارک کیدوب کلکسنه
یاردیم ایدن ایپله برطور نودن عبارت ترتیبات .
[ع] صه ، برینک میرانشه قوعش
وارث [ا] اولان ، میراث یین .

وارد [ع] صه ورود ایدن ، کلن : أوراق
[ا] وارده . — خاطر : خاطره کلن .
آنی إلهام . مؤ . واده . حجه . واردات .

وارد [ای] حجه . دستور ، صاویل ، دقت
[ایت] یولدن چکیل ، یول ویر .

واردات [ع] صه . ایراد ، کلیر : پاره ،
[ا] املاک وسائرده کلن قائف ،
کرا وسائر . خزینه دولته ویرکی وسائرده
سنوی کیرن پاره . حجه . خاطره کلن شیئر ،
آنی إلهامات : باشلا دقه بن سوزه باشلار
هجومه واردات ، شویله کیم طاقت کمتیرمز
آنی تقریر زبانه نفی .

وارداقوستا [یتا] سک . ساحل مدافع
[س] سنه مخصوص کچی .
تجهیزاتی منتظم نارین یاییل یلکن کجیسی .
حجه . ایری بویلی شیشمان وکوزلجه قادین .
[یتا] سک . کچیلده نوبت ویا نوبت
واردیا [ا] بوسته لرندن هیری . — طوبی :
کچیلده عسکرک یات و قاتی بورولرنده
آلماسی معتاد اولان طوب .

واردیرمق [ق] یتیشدیرمک ، ایصال
[ایتک] ، اولاشدیرمق .

وارستگی [ق] صه . قور تولسه ، خلاص
[بوله] ، وارسته لک .

وارسته [ق] صه . قور تولمش ، آزاده ، خلاص
[بولش] : هر شیئدن وارسته .

وارش [س] واره ، کیتمه ، اولاشمه .
[سرعت] انتقال ، آکلایش ،
فطانت . * وارشی : آکلایشلی ، ذکی .

واريت [س. توركيه واركله سندن عربيه
قاعده سنه كوره اويدوراش
سقط بركله . وارلق ، ثروت ، سامان ،
مال . * واريتلي : ذلكين .

واريل [اى.س. كوچوك فوجي . ص. بر
واريل طولوسى : برواريل چيوى .
[س. آغر طاشجي طوقاغى دمير
واريوس] ويا باقيردن آغير چكيچ .

واز [د. - چمك : جايق ؛ براقق ، ترك
و فراغت ايتك ، كف يد ايتك .

وازو [اى.س. چينيدن يالاش قيمتدار
ماقسي وكوپ كي شيتلر .

وازه لين [اى.س. خام بترولدن چيقاريلان
برنوع معدني ياغ .

واژگون [فامص. ويا واژ كونه . مقلوب ،
مقوس ؛ معكوس ، منحوس .

واسطه [اى.س. باريشديرهق ، اوزلاشدير-
مق اچون آرايه كيرن ، ميانجي ،

مصلح ، وسط ، متوسطه : اولرك باريشناسنه
كيم واسطه اولدى ؟ بر غايده اولاشمغه

خدمت ايدن هرشي ؛ واسطه مخاره :
پوسته ، تلغراف تلفون كي شيتلر . واسطه

نقليله : آت ، آرايه ، واپور كي شيتلر .
واسطه تنويريه : موم ، غاز ، الكتريق الخ .

برشي ؛ ياقق قدرتي ، قوت ، نفوذ ، توسط ،
آوايه كيرمه : بو ايش سزك واسطه كزله

ييتيهك . - سيله : يارديميله ، معرفتيله ،
دلالتيله ، قوتيله الخ . * بالواسطه : واسطه

ايله ، آرايه . بريني قوبارق ، دوغروندن دو-
غرويه اولسا يارق . بلا- : واسطه سز ؛

دوغروندن دوغرويه . ج. وسايط .
[اى.س. كئيش ، فسيح ، متسع ،

واسع [اى.س. عريض ، وسيع . *
الواسع : الله .

واساق [س. پوستي كورك ياپييلان بر
حيوان . ص. بو پوستدن يالاش .

واصف [اى.س. وصف ايدن ، برينك
صفتلريني ذكر و بيان ايدن .

واصل [اى.س. اولاشان ، وصول بولان ،
ايريشن ، يتيشن . وصل ايدن ،
برشيئي ديكرينه برلشديرن .

واضح [اى.س. آچيق ، بلي ، آشكار ،
ظاهر ، جلي ، مبين ، صريح .

واضيع [اى.س. وضع ايدن ، قويان ؛
واضع قانون .

واعظ [اى.س. وعظ ايدن ، نصيحت
ويرن . ج. واعظين .

واغون [اى.س. دمير يول آرابه سي .
- لي : ايچنده ياشاق بولونان

واغون ، انگليزجه سي : سيلپينغ قار .
- ره ستوران : يولچيلرك ايچنده يك

يدكلري واغون . * واغونت ؛ كوچوكي .
[اى.س. ويا واقفيس . خرسن-

واقف [اى.س. نلرجه ياپيلان مراسمه خطيه
اصليه سي سيار ، غطاس ، صبغه ، عمارت .

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
واقفيز اولجه صويه دالدرمقدن عبارتدي .

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
كلوب خبر كتيرن .

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
مقدارجه چوق ، بول ،

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
كشير ، بسيار . عروضة برون .

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
تمهداتي ياقا ايدن . مبدول ،

واقف [اى.س. ويا واقفيس . خرسن-
بول . تمام ، مكمل .

واقع [اى.س. وقوع بولان ، ظهور ايدن ،
كلن ، دوشن ، وصول بولان ،

واقع [اى.س. وقوع بولان ، ظهور ايدن ،
ميدان آلان . - اولان مراجعت ، شكايه :

ايديلن مراجعت ، شكايه . * بعضاً
واقعدر : بعضاً اولور . بكا - اولدى :

باشمه كلدي . - اولان حال : جريان ايدن
حال . * في الواقع : حقيقه ، بالفعل ،

واقعا . * واقعا : حقيقه ، كرچكدن ،
صحيحاً ، دوغرودر : واقعا اوليله ديدى ،

ديدى آماصوركه كنديسيده ندامت ايتدى .
[اى.س. دنياده هر وقوعه كلن ،

واقعه [اى.س. حادث اولان شيء ، حادثه ، ماجرا
(اكثر يتله شايان تأسف) . غم مصيبت ؛

مصادمه ، حرب . غم ، رؤيا ، دوش . جمعي
وقعه كله سنك جمعي اولان واقعدر . لسانمزده

بو كله نك هان هان جمعي مستعملدر :
واقيع مؤسسه .

واقف [اى.س. آياقده طوران ؛ توقف
ايدن ، طوران . برشي وقف

ايدن . آگاه ، خبردار ، خبير ، آشنا .

واقوم [ی. هواسی آلمش محل ویا قاب،
توندن سوده ایستیمک
تکافیه حاصل اولان بوشلق .

واقی ع. وقایه ایدن ، صاقلایان .

واگته [ی. ویا واکته . دباغلمش
وایاغلمش کوچوک دانادریمی .

والا [ف. یوکسک ، یوجه ، عالی ،
رفیع ، بلند : شان والا .

وَالَا [ع. اولمادینی حالد ، اولمازسه .
— فلا : بویه اولمازسه اولماز .

وَالْحَاصِل [ع. حاصل کلام ، خلاصه ،
نتیجه ، حاصلی : والحاصل
اوندن ده بوخبر کورمدک .

والد [ع. بابا ، پدر . مؤ. والده : آنا .
* والدن ، والدین : آنا ایله بابا .

والس [ی. ایکی کیشینک کندی اوز-
لرئنده دونه رک اونادقلری دانس ؛
بودانسی ارینامق ایچون چالینان هوا .

والسلام [ع. مکتوبک صوکنه یازیلان
سلام ؛ ایشته بوقدر ، آرتق
یتر ، چرق اولدی ، دیه جک برشی قلادی :
همیز آیز والسلام .

والف [ان. صو ، غاز ویا ایستیم کبی
شیئلرک کچمنه مساعده ویا
مخالفت ایدن قیاقی دلیک .

وَالله [ع. عین تعبیردر . الله حقیچون
دیمکدر . والله العظیم ده دئیر .

واله [ع. ویا واهان . حیران ، متحیر ،
مبهوت معناسیله قوللانیورسنقه ده
اصل معناسی مضطرب ، مکدردر .

والی [ع. برولائی اداره ایدن بویوک
مأمور . ج. ولایه .

والیر [ی. آله طاشینان مشیندن
کوچوک چانطه ، باوول .

وام [ف. دین ، بورج . — خواه : آلا-
جقلی . * وای : بورجلو .

وامانده فاه. کری قالمش .

وامپیر [ی. باطل بر اعتقاده کوره
انسانلرک قاتنی آلمک ایچون
کیجه مراردن چیقان اولو .

وامیق ع. محب ، عاشق ، سودالی .

وانتیریلوق [ی. سس قارندن کلپور-
لمش کبی سوز سویله بن .

وانتوز [ی. دری اوستنه پایشیدر ییلان
حجرات قابی ، شیشه سی .

وانتیلاتور [ی. بریری هوالندیرمق
ایچون قوللانیلان آلت .

واندلیرمه [ی. آب شیئلری ییقمق ،
تخریب ایتک ایستین
حالت ذهنیه .

وانیلیا [ی. بونامده کی نباتک کوزل
قوقولو میوه سی .

واو [س. (و) حرفک ایسی . * واوی :
واو حرفنه منسوب .

واویلا [ع. حقد ، حزن و تحسر إفاده ایدن
ندادر . یازیق ، حیف . تر . یانیره ،
قرباد ، چیغاق ؛ اوایلای باصق ، قوپارمق .

واه [ع. فاحد . وای ! یازیق ! آیواه ! تر .
کدره ، تأسف بیان ایدر : واه آناجم !
واه یاوروم ! — : یازیقلا اولسون .

واهب ع. ویرن ، إعطا ایدن .

واهم [ع. وهم ایدن ، قوران ، تخیل
تصویر ایدن . * واهمه : تخیل
تصور ایتمه خاصه سی ، قوه و همیه .

واهین [ع. لاضر ، ضعیف ، زبون ،
آویق .

واهی [ع. بوش ، بیوده ، فائده سز ،
اهمیت سز . * واهیات : بوش
شیئلر . اصل عربجه سی : ضعیف ، مشوش .

وای [ف. حقد کدر . تعجب و مسرت بیان
ایدر : وای چانته ! وای بکم !

وایه [ف. بهره ، نصیب ؛ مراد ،
مطلب . — دار ، — مند : نصیبی ،
بهره مند . بی — بی نصیب ، محروم .

وباء [ع. اوکنه کچلمزسه پک چوق
تلفاتی موجب اولان ساری بر
خستلن ، طاعون ، یوروجق . * وبائی :
وبایه منسوب .

وَجَاه [ع.م.م. بریلہ یوز یوزہ کلہ، قارشى
قارشىہ بولونمہ. * وجاہا :
یوز یوزہ کلہ رک، یوزنہ قارشى، مواجہہ.
* وجاہى : یوز یوزہ، قارشى قارشىہ
وقوع بولان.

وَجَاهَت [ع.س. نفوذ، اعتبار، قرہ دی.
ناہوس، حیثیت، مکالت.

وَجَائِب [ع.س.ج. وجیبہ لر. ب. وجیبہ.

وَجْد [ع.س. عشقیدن ویا حزنیدن متولد
هیجان. فرح، سرور، إنشراح؛
حالت ذوق و شوق. بی خودی؛ عشق
إلهی ایلہ کمنیدنن کچمہ، استغراق؛ شیخ
افندی وجدہ کلدی. — آور: وجد کمتیرن.
— آنزا: وجد آر تیران.

وَجْدَان [ع.س. حواس باطنہ ایلہ دیوہ.
لان شی. — انسانہ پایدی
آیلدی ویا کوتولای فرق ایتدیرن حس
درونی، دوغو، ضمیر، سریرہ، شعور،
آدب، حسن اخلاق، حسن سیرت؛
خلوص، عدل، إنصاف. * وجدانا :
وجدانجہ، صدق و خلوص و عفت و نزاهت
قواعدینہ کورہ، إنصاف ایلہ، اخلاق
نقطہ نظریدن: بویچارہ سو قاعہ
آتیورسکرن، وجدانا معذب اولیورمیسکرن؟

* وجدانسز: آدینس، أخلاقسز،
إنصافسز، ناموسسز، دوغوسز: وجدان
نسز بر حریف * وجدانی: یک حساس
بر وجدانہ مالک اولان، بوتون وظیفہ لر
بویوک بردقت و اہتمام ایلہ یابان، منصف،
ناموسلو: وجدانی برہامور، وجدانی بر
حاکم. * وجدانی: وجدانہ منسوب.

وَجَع [ع.س. مادی الم، اضطراب، آغری،
صیزی، آجی. ج. أوجع.

وَجْنَه [ع.س. ینافلرک چیقنقیسی، الماجق.
واو اوج حرکتیہ آلیر.

وَجُوب [ع.س. ضرورت، اضطراب،
اقتضاء، لزوم؛ ضروری،
لازم و مقتضی اولان شیئک حالی.

وَجُود [ع.س. وار اولان شیئک حالی،
اکنون، واراق، هستی. بدن،
جسد، جسم. — بولق: وجودہ کلک؛

[ع.س. ویا و بال. برینہ ایراث
وَبَالَ [ایدیلن ضرر. وخامت. تر.
کنہاء، مسئولیت اخرویہ، عاقبت و خیمہ.
* وبالی بویجہ: برکنہای وارسہ بن قبول
ایدرم. * وبالی: آخرتجہ عذاب و مسئولیتی
اولان: سن اولیہ وبالی ایشہ کیرمہ.
[ع.س. آشاغی طبقہ یہ منسوب
وَبَش [انسان، أسافل، سفلة الناس.
ج. أوباش. تورکجہ ده جمعی مستعملدر.

وَنَد [ع.س. براوجی سیوری اودون،
قازیق. عرضده مصرعک اوج
حرفی جزئی کہ یا اورتہده کی ویا نہایتده کی
حرفی ساکن اولور. آکسہ کیمکی. ج. أوتاد.
وَنَر [ع.س. یانک ویا جالغیشک کیریشی.
قالین سیکبر، عضله ناک اوجی.
برقوسسک ایکی اوجنہ وصل اولونان خط
مستقیم. ج. أوتار.

وَنَر [ع.س. یانکرن، تک، منفرد، چفت
اولمایان (عدد).

وَنِيرَه [ع.س. یول، کچی یولی، صورت،
وَجْه؛ اسلوب، منہاج، منوال.
مہل، مہلت. ج. وناثر.

وِثاق [ع.س. باغ، ایپ، رابطہ، علاقہ.
واوک فتیحیہ جائزدر.

وِثاق [ع.س.ج. وثیقہ لر. ب. وثیقہ.

وِثَق [ع.م.م. (أوثقك مؤثقي). یک
صاغلام، یک محکم. عروہ
وِثَق: صاغلام قلب (ویا قیمتدار شی)
معناسنہ اولان دین اسلامدن کنایہ اولور.

وِثَن [ع.س. (طاشدن ویا آخشا بدن الخ)
بت، صنم. * عبیدہ آوٹان:
بت پرستلر. * وِثَق: بتلرہ طایان. ج. آوٹان.

وِثُوق [ع.م.م. برینہ ویا برویشیہ اینانمہ،
إعتقاد اچمہ.

وِثِيقَه [ع.س. اعتماد اولونابیلہ چک برشی.
وِثِيقَه (تو. برینک ویا برشینک) هویتی
حقیقتی الخ. اثباتہ مدار اولان ورقہ:
وِثِيقَه کزی کورہ لم. یازی ایلہ اولان
تعهد. سند. حجت. معاهدہ نامہ. بیعت،
یاساپورت. ج. وِثاق.

حاصل و پیدا اولق ، یا یلق . * وجوده کنیز .
مک : حاصل ایتمک ، یا یق . — ویرمک :
میدانه چیقارمق ؟ وجودی اولمایان برشیئه
وجود فرض ایتمک ، بر شیء ظن ایتمک ،
اهمیت ویرمک . — سز : وجودی اولمایان ،
چایمسبز ؛ ضعیف ، آریق . — لی : وجودی
اولان ، جمعی ، چلیجلی ، شیشا بجه .

وَجْوه [ع.ص.ج. و جهلر . متنفذان ،
و جهلر] معتبران ، اعیان . ب : وجه .
وَجْه [ع.ص. یوز ، چهره ، سیما ، صورت ،
بر شیئک کورولن طرفی ، یوزی .
شکل ، صورت ، طرز ، اسلوب : وجه آخرله .
سبب ، علت ، جهت ، موجب ، مناسبت :
وجه تسمیه سی آ کلامادق . بر — محرو ،
بر — مشروح : یازلدینی ، شرح ایدلدیکی
اوزده . بر — پشین : پشین اولارق ، اول
أمرده . * بووجهله : بوصورتله ، بویلهجه ،
بوشکلده . * نهوجهله : نه طرزده ، ناصل ،
نصورتله . * هیچ بروجهله : هیچ بر
صورتله ، قطعاً . * منجهله : برجهتدن ،
برجهتجه . ج . وجوه : ایلری کلنلر ،
اعیان ، متنفذان . * من کل الوجوه ، بالو-
جوه : هرجهتله ، هرصورتله ، هر نقطه
نظردن . * وجهاً : برصورتله ، برجهتدن .
* وجهاً من الوجوه : هیچ بروجهله ، هیچ
برصورتله . * وجهی : وجهه منسوب .

وَجْه [ع.ص. یوز . جهت : وجهه غز-
و جهله] ایتمک نزه سی ؟ شکل ، صورت ،
وضع ، بولوتیش ؛ خط حرکت ، یول ،
منهاج ، اسلوب ، نظام ، منوال : کوسترین
وجهه داخلنده حرکت . سمت ، جانب ،
بقعه ، دیار .

وَجْیه [ع.ص. اجراسی اقتضا ایدن شیء ،
بورج ، وظیفه مناسیله قوللا-
نیرورسده أصل عربجه سی اجرت ، اجاره ،
کرا دیمکدر . * وجیهه ذمت : وجدان
بورجی . ج . وجائب .

وَجِیز [ع.ص. مختصر ، موجز ، قیصه ،
بجمل ، خلاصه ، ملخص ، جامع .
ع.ص. معتبر ، اعتباره لائق .
وَجِیه [ع.ص. شریف ، جالب نظر ، ممتاز .

وَحَام [ع.ص. آش ایرمه .

وَحْدَانِیَّت [ع.ص. بر ، تک ، یالکیز
جناب حقک برلکی .

وَحْدَت [ع.ص. برلک ، یالکیزلق ، خلوت ،
عزلت ، اعتزال ، انفراد .

وَحْش [ع.ص. چول ، غیر ضرورع (بر) .
س . یابانی حیوان . ج . وحوش .

وَحْشَت [ع.ص. یابانلیک ، وحشیلیک ،
یالکیزلق ، جمعیت فقعدانی .
حزن ، ملال . قورقو ، دهشت .

وَحْشِی [ع.ص. یابانی ، آلیشقی اولمایان ،
کورده ، غیر موئس : وحشی
کدی . چولرده و اورمانلرده یاشایان ،
مفترس : وحشی حیوانلر . مدنی اولمایان ،
اورمانلرده مسکنسز ، قانونسز یاشایان :
وحشی اقوام . مدنی بر جمعیت حالنده یاشا-
مایان : آمریقا وحشیلری . جمعیتدن ،
الفت و صحتدن قاچان : وحشینک بری .
یالکیز یاشامنی سون ، عزلتکون ، مرد
مکریز . حیوان کبی ، ظالم ، غدار : چوق
وحشی برحریف . قورقونج ، ظالمانه حسیات
إفاده ایدن : وحشی برنظر . غیر ضرورع ،
چول ، ایشلنمهش : وحشی یرلر . *
آز مستعمل : وحشی کله . * وحشیانه :
وحشیجه ، یابانجه . * وحشیت : یابانلیک ،
اورککلک ، وحشیلک .

وَحْل [ع.ص. ایجه و یارلاق چامور .
ح تک سکونیده جائزدر .

وَحْش [ع.ص. ج . وحشار . ب : وحش .

وَحْی [ع.ص. جناب حق طرفندن بر خبر
و یا حقائقک بیلدیرلمسی . بو
صورتله بیلدیریلن شیء . * آمین الوحی :
جبرائیل . — منزل : قرآن .

وَحِید [ع.ص. یالکیز ، تک ، منفرد ،
أمثالسز ، یکانه ، فرید .
ع.ص. [برملک ، بریمکک]]

وَحَامَت [ع.ص. مضر اولماسی ، غ . وبال ،

تکرار اولونان شیء : ادعیه خیریه کز ورد
زبانمدر . دیلنه = ایتک : برشیعی ایکیده
برده سولیک . چه . اوراد .

وَرَزِش [ع.ا.س. چالیشمه ، سعی ؛ سعی
ایدیش . = کار : چالیشقان .

وَرَطَه [ع.ا.س. تهلکه ، مهلکه ، لجه ،
کرداب ، اوچوروم . چوقور .
مشکلات ، تهلکه کی وضعیت . باتاقلی .
قویو : ورطه به دوشمک ، ورطه اتلاقیق .

وَرَع [ع.ا.س. مخافة الله ، الھدن قورقه .
منوع وشبهه لی اولان شیئرلردن
احتراز ، چکنمه ، تقوی ، زهد .

وَرَق [ع.ا.س. یابراق ، (کتاب و آغاج
الخ) یابراخی . بر طبقه کاغذ .
دوکولش غایت ایجه معدن یابراخی ،
صفحه سی : آلتون ورق . * ورقپاره :
کاغذ پارچه سی ، قیمتیز تذکره . *

ورقچی : معدن یابراقلریله برایش یابان
صنعتکار . * ورقلامق : معدن یابراقلریله
یالديزلامق . * ورقلی : یالديزلی . * ورقی :
یابراغه منسوب . چه . اوراق : کاغذلر ،
مکتوبلر ، تذکرلر ، تحریرات ؛ غمترلر
(اوراق حوادث) .

وَرَقَه [ع.ا.س. بریابراق . مکتوب ، پوصله ،
تذکره . غرته به درج ایدلمک
اوزده کوندربان یازیلی کاغذ .

وَرَك [ع.ا.س. قالجه کیمکی . واک کسریده
چاژ . چه . اواراک .

وَرَم [ع.ا.س. شیش . بدنگ بعض جهتلرنده
وبالخاصه آق جگرلرده حاصل
اولان بر مرض مهلک ، سئل الرثه . ص .
سئل الرثه به طومولش اولان .

وَرُود [ع.ا.س. کله ، وصول : ورود ایدن
خبرلر ، مکتوبلر .

وَرَى [ع.ا.س. ویا ووا . بنی آدم ، بشر ،
اناس ، انسانلر . * خیرلوری :
پیغمبرمضر .

وَرِيد [ع.ا.س. ویا جبل الورید : بونک ایکی
قالین دامازندن بری . چه . آورده .
* وریدی : بوداماره منسوب .

وبالت : اویرلرک وخامت هواسی . خطر ،
تهلکه ، هول : بوايشده بروخامت اولماسین .
[ع.ا.س. صحتہ ، عافیتہ مضر : هواسی
وخم بریر . تهلکه کی ، خطرناک ،
نتیجه سی فنا : وخیم برمسالہ .

وَدَّ وَدَاد [ع.ا.س. بوايکی کلهده واولرک
حرکات ثلثه سی چاژدر .
سوی ، محبت ، علاقه ، مودت .

وَدَاع [ع.ا.س. آیرله ، مفارقت . * الوداع :
الله ایصارلادق . = ا . =
الاشمق : آیریلیرکن نازکانه بر ، ایکی سوز
سولیک ، الله ایصارلادق دیمک . * وداعه
کیمک : آیرلادن اول بریخی زیارت ایتک . =
نامه : آیریلجق برآدمک برینه یازدیغی کاغذ .

وَدَائِع [ع.ا.س. چه . ودیعلر ، امانتلر .
[ع.ا.س. یک سوکیلی ویک شفققلی .
وَدُودِیا : = الله .

وَدِيعه [ع.ا.س. برینه امانیت اولونان شیء ،
امانت . چه . ودائع .

وَر [ع.ا.س. صاحب معناسنه برآدات اولوب
إسملرک آخرینه علاوه اولنور .
سخن : = شاعر ، ادیب : دانش = :
عالم . هنر : = هنری .

وَرَاء [ع.ا.س. برشیئک ارقه طرفی ، کری .
قیچ ، دبر . ما : = برشیئک
کریسنده ، اوتہ سنده بولونان شیء : علم
ماوراء الطبیعه .

وَرَاتِيقه [ع.ا.س. برجنس چیچک .

وَرَانَتْ [ع.ا.س. براولونک مالنه وارث اولمه .
دوغروسوی واک کسریله در .

وَرَنَه [ع.ا.س. چه . وارنلر . ب : وارث .

وَرْد [ع.ا.س. کل ، آغاج چیچکی . *
وردی : کله منسوب . چه . ورود
ایسده طور (آت) معناسنده کلن عینی
کله نک جمعی : اوراد قوللایلیبر .

وَرْد [ع.ا.س. قرآن کریمدن صبیق صبیق
اوقونان پارچه ویا هان هر کون
اوقونان دعا وسائرہ . = زبان : هر وقت

وُرَید [ع.ص. كوچوك دامار .

وُرَيقه [ع.ص. كوچوك ياپراق .

وَزَارَت [ع.ص. وزىرلىك ، وقتيله ملكيه رتبه لرنيك اَك بويوكى .

وَزَان [ف.ص. آسن ، هبوب ايدن : وزان اولان روزكار .

وَزَر [ع.ص. يوك ، آغراق ، بار . جنائيت ، خطا ، كناه .

وَزَرَاء [ع.ص. چ. وزىرلر . ب : وزىر .

وَزَن [ع.م. طارتمه . س. ثقلت ، آغراق : رصندوغك وزنى نه قدردر ؟ =

ايتك : طارتمى . عروضده اولچو : پوشورك نه وزنى وار نه ده موزونى . عربجه صرفده قالب ، شكل : فاعلك جمع مكسر وزنى فعله در . چ. اوزان .

وَزَنه [ع.م. ترازى . = چى : ازى ياپان وصاتان . = دار : پاره آلوب ويرن مأمور ، صندوق آميى .

وَزِير [ع.ص. حكمدارك وكيلى اوله رق امور دولتى اداوه مأمور ذات ؛ وقتيله ملكيه رتبه لرنيك اَك بويوكنى حائز ذات . * وزيرانه : وزيره ياقيشاجق صورتده . * وزىرى : وزيره منسوب . چ. وزراء .

وَسَادَه [ع.ص. ويا وساد . ياصديق . ويا ويا حركه لرك اوچنى ده آليز . چ. وسائد .

وَسَاطَت [ع.ص. آرايه كيirme ، واسطه اولمه ، توسط ، مداخلة ، شفاعت .

وَسَائِط [ع.ص. چ. واسطه لر . ب : واسطه .

وَسَائِل [ع.ص. چ. وسيله لر . ب : وسيله .

وَسَخ [ع.ص. كيير ، ياص ، مردارلىق ، يىسلك ، چرك . چ. اوساخ .

وَسَط [ع.ص. سينك سككونى ده جائز . بر شينك اورتىسى ، مركزى . *

وسطى : اورتده بولنان ، ايكي سى اورتىسى ؛ تو . بربرى اوستنه ، تخمىنى ، تقريبنى .

وُسْطَى [ع.ص. اوسطك هوشى . اورتده .

وُسْطَى [ع.ص. برشى ياپايلىمك فوت و ايتدا .

وُسْطَى [ع.ص. كوج ، طاقت ، قدرت ، قابليت : وسعك يتديكى قدر چاليش . ثروت ، رفاه ، يسار ، وسع حال . ويا حركه لرك اوچنى ده آليز .

وُسْطَى [ع.ص. بولاق ، كنيشلك ، كنيش و سعت] اولان شينك حالى ، فسحت ،

لاتساع . * وسعتلى : كنيش ، بول .

وُسْم [ع.ص. ويا (سينك كسرييله : سمه (چ. سمات) . فيزغين دميرله او .

رولان كفا ، اثر ، اشارت ، نشان ، اماره ، علامت . چ. وسوم . ب : سمات .

وُسْمه [ع.ص. نيل ديتلن نياك ياپراقلى ويا بويامغه يارايان نبات .

وُسْوَاس [ع.ص. شيطانك تلقين ايتديكى تسويل ، وسوسه . * الوسواس : شيطان .

وُسْوَسه [ع.ص. تردد ، شبهه ، آنديشه ، ايچ اوزونتوسى ، قوروتى .

وُسْطِط [ع.ص. آرايه كييرن ، توسط ايدن ، متوسط ، مه ديوم .

وُسْطِيع [ع.ص. كنيش ، بول ، واسع ، متسع : آفاق وسيعه .

وُسْطِيله [ع.ص. واسطه ، طريق ، مناسبت ، جهانه ، سبب . = جو : جهانه آرايان .

* نعم الوسيله : نه كوزل جهانه . چ. وسائل .

وُسْطِيم [ع.ص. يوزى كوزل .

وُسْش [ف.اد. اذات تشبيه اولوب لىسملرك آخريته علاوه اولنور . ماه = :

آى كجي ؛ دوياء : دريا كجي .

وُسْش [ع.ص. بدن اوزورنه برايكنه ايله قارا برتوزدن يايلان وسم ، شكل ويا يازلان يازى ، دوكمه ، غ . نيا نياك ايلك سوركونى . لىسم تصغيرى : وشم ، ب : رشم .

وُسْش [ف.ص. ويا تر . ويشنه . طبقي كرازه بگزر مايخوشجه بر ييش . *

وشناب : وشنه شربتى ويا شروبنى .

وَصَافٍ [ع.ص. وصف ایدن ، اوصافی ذکر و بیانده ماهر .

وِصال [ع.م. سودیکنه قاروشمه ، بره لشمه ، وصلت ، مقابلی : فراق .

وَصَايَا [ع.س.ج. وصیتلر . ب : وصیت .

وَصَايَت [ع.س. وصیلک ؛ امر ، حکم ، توصیه ، شفاعت .

وَصَف [ع.س. تعریف ، تعیین وتوصیف ایدن سوز ، نعت ، صفت .

برشئک شویله ویا بویله اولدغنی بیلدیرن حالت ، کیفیت ، خاصه ، خاصیت . برینک اسمی ، حالی و صورتی بیان ایتمه . مدح ایتمه ، اوکمه . * وصفی : وصفه منسوب . ج. اوصاف .

وَصَل [ع.م. اولاشدیرمه ، برلشدیرمه . سودیکنه قاروشمه ، وصلت .

وُصَلَّتْ [ع.م. برلشمه ، اتحاد ، اجتماع ، ایکی دوستک برلشمه سی .

وُصُول [ع.م. مواصلت ، وارمه ، یتیشمه . = بولوق : اولاشمق .

وَصِی [ع.ص. وصیت ایدن ، بر شیئی امر ویا حکم ایدن . بروصیتک اجراسنه مأمور اولان . یتیم چوجوقلره باقوب کندیلرینی اداره وحمایه ایدن : وصیه . احتیاجی قالمادی .

وَصِیَّت [ع.س. برآدمک بعدالموت اجراسنی آرزو ایتدیکی شیئلری اولمهدن اول بیلدیرمه سی ، سپارش . = نامه : بر وصیتک یازلدیغنی کاغذ . ج. وصایا : نصایح ، إخطارات ، تنبیها .

وَضَع [ع.م. قومه : قانون ، اصول ، نظام ، ویرکی وضع ایتمک . طوروش ، وضعت ، بیجم ، حال ، قیافت ، طور وحرکت : اونک وضعه ندده هیچ بر شیء آکلاشمیور . = اساس : تمک آکمه . * حمل : دوغورمه . = ید : تحت تصرفه آلمه ، مداخله ایتمه ، قاریشمه . * وضعا : وضعیتجه ؛ معنای لغویسی اعتباریله . * وضعی : وضعه منسوب . ج. اوضاع .

وَضِع [ع.ف. وضع اولوندی دیمکدر ویا لکز شو تعبیرده مستعمللر :

ماوضعله : تعیین وتخصیص ایدلدیکی شیء . **وَضَعِیَّت** [ع.س. طوروش ، طور و حال ، وضعتی قیافت ، بیجم : بو چوجغک وضعتی بکشمیورم .

وُضُوء [ع.س. آبدست .

وُضُوح [ع.س. پک بللی و آشکار اولان شیئک حالی ، علامتی ، آچیقلق ، بارلاقلق ، صراحت : إفادهده وضوح ،

وَضِیع [ع.ص. آشانی ، باپاغنی ، خسیس ، دنی ، ذلیل ، حقیر .

وَطَن [ع.س. انسانک دوغوب بو یودیکی اوسودیکی مملکت : تورکیه بزم

وطنمزدور . = پرور : وطنی سون و اوکا ایلیک ایتمک چالیشان . * وطنداش : بر مملکت خلقدن اولان ، همشهری . * وطنداشلق : همشهریک . * وطنی : وطنه عائد ومنسوب : وظیفه وطنیه . ج. اوطان .

وَطَواط [ع.س. یاراسه ؛ داع قیر . لانغیجی . ضعیف وقورقاق .

وَطْی [ع.م. آیاق آلتنه آلوب چیکنمه ؛ اوزرنده یورومه . جماع .

وِظَائِف [ع.س.ج. وظیفه لر . ب : وظیفه .

وَضِیفَه [ع.س. انسانک یاغنه مجبور اولدغنی شیء ، عهدهنه تودیع اولونان ایش ، مأموریت . اجرت ، معاش ، علوفه ، تعیین ، معینات . = دار : ایش کوچ صاحبی ، بریده برایشله مشغول ، معاشلی . = شناس : وظیفه سنی طائیر ، بیلیر . = ایتمک : اهمیت ویرمک ، ایش ایدینک . * نه وظیفه ک : سکا نه ، سن نه قار . یشپورسک ، نه که لازم . ج. وظائف .

وُعَاء [ع.س. قاب ، عفظه . ج. اوعیه .

وَعْد [ع.س. سوز ویرمه ، یاعنی ویا ویرمکی اعهد ایتمه ، اوزرنه آلمه ، بو طرزده ویریلن تحریری ویا شفاهی

۴. س. بولق، کثرت، چوقلق. **وَقُور** [وَقُرْتُ ایلہ عینی معناده در.

۴. ص. وفادار، دوستلغده، محبتده. **وَقِي** [صادق؛ تعهداته صادق.

۴. ص. رفیق، آرقداش، یولداش، **وَفِیق** [دوست، محب.

۴. ص. تربیه سزک، عارسزلق، **وَقَاحَت** [حیاسزلق، اوتانمازلق.

۴. ص. یاقیلجق اودون، محروقات. **وَقَاد** [ع. ص. جانی، آتشی، فعال (إنسان).

۴. ص. سز، سریع الادراک. **وَقَاد** [ذکی، سریع الادراک.

۴. ص. جدی و وقور اولانک حالی، **وَقَار** [آغیر باشلیق، جدیت، هیبت،

حشمت، مکانت، رزانت، وضع رزین. **وَقَار** [ع. ص. صبر. = سز؛ حیثیتسز،

وقارینی محافظه ایتمه. = لی؛ جدی، **وَقَار** [آغیر باشلی.

۴. ص. جه وقیعه لر. ب. وقیعه. **وَقَائِع** [ع. ص. قورومه، حفظ، صیانت،

۴. ص. حایه، حراست. **وَقَائِع** [حایه، حراست.

۴. ص. چاغ، آن، زمان، ساعت. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

بر شیء یاهجق مناسب زمان، موسم؛ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

حج وقتی، خرمن وقتی. مناسب زمان، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

صره؛ وقتی کلنجه سویلرم. بوش وقتی، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

آل دکه؛ وقتی اولورسه یازاجق. فرصت؛ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وقت بولورسم سزهده اوغراوم. ثروت، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

رفاه، یسار، إقتدار؛ شیمدی اوایلہ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

شیئار آلمغه وقتی یوق. کچیدنش، معیشت، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وقت و حالی یرنده در. = زمان زمان، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

دور دور، فاصله ایلہ؛ وقت وقت توبت **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

کلور. * وقتنده؛ زماننده، آنند، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

مناسب زمانده، موسممنده؛ هر آغاج **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وقتنده دیکیلیر. * وقتیلہ؛ آسکی زمانده، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

کچمش زمانده، سابقا، اولجه؛ وقتیلہ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

جامع لر جماعتیلہ طولارمش؛ زماننده، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

ایرکن؛ وقتیلہ یاتوب، وقتیلہ قالمالی. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

= حضر؛ صلح زمانی. = سفر؛ حرب **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

روز؛ وعد ایدیلن شیء. = ایتمک؛ بر **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

شیء یا پاجغی ویاورمه جکی اولدن بیلدیرمهک. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. زمان و مکانه نسبتہ حد، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

اوده مک ایچون اولدن تعیین ایدیلن وقت. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

بو سزک وعدہ سی دها کلدی. مهلت؛ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

بکا دها اوچ آی وعدہ ویریکیز. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. ایلمکه سوق ایچون سویله بن **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَعُظ [سوز، نصیحت، پند، اوکوت. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. قورقوتمه، تهدید، ترغیب؛ **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَعِيد [بیگ وعد و وعید ایلہ. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. کورولتولو پاتیردیلی حرکت، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَعَا [غوغا، کورولتو. حرب. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. سوزده طورمه، بر وعدی **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَاء [ایفا ایتمه، بورجی اوده مه؛ تعهد **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

ایتدیکی شیئی تماماً إجرا ایتمه. دوستلغده **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَعْبَتده دوام، ثبات و صداقت؛ سزنده **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَادَن اُتر یوق. اوزون سورومه، تمام **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

اوله؛ عمری وفا ایتمدی. = دار، = **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

شعار؛ دوستلغده و محبتنده صادق، وفالی. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

بی = وفاسز؛ صداقتسز، سوزنده **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَعْبَتده دورمایان. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. اولوم، موت، إنتقال **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَات [إلى رحمة الله. = ایتمک؛ اولمک. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. اویغولتی، موافقت، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَاق [مطابقت، مناسبت، ملائمت. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

إتحاد، ایتلاف، إتفاق، عهد و شرط، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

میشاق، الفت، صحبت، معاشرت، علاقه. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. بر یرہ کلن جماعت؛ بری **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَد [طرفندن کوندربلن مأمور؛ هیئت **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

مرخصه، معمره. ج. وفود. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. س. بولق، چوقلق، بسیاری، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَقَرَتْ [کثرت، چوق مقدار. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. م. تام وقتنده کله، (ایش) **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَق [آرزویه کوره بیتمه، مناسب و موافق **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

دوشمه. اویغولتی، مناسبت، موافقت، **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفَاق [بر = کوره، موافق اوله رق. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

بر = دلخواه؛ آرزویه کوره. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

۴. م. کله، ورود، وصول. وفد **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

وَفُود [کله سنهده باقیکیز. **وَقْتُ** [حین؛ وقتی کلنجه کورورسک.

زمانی . بر = : بر مدت : بر وقت بن ده
 اولیه ظن ایشدم؛ یکمیش زمانده ، اولیه :
 بتم ده بر وقت آتم ، آرایم وادی .
 هیچ بر = : أصلا ، قطعاً ، أبدی . * بر
 وقتلر : آسکیدن ، یکمیش زمانده : بر
 وقتلر ایکی یوز غروشله اولداره ایدیلیرمش .
 بو = : کچ وقت : بو وقت نره دن کلیر-
 سک ؟ = شریفلر خیر اولسون : اوکله
 ایله ایکندی آراسنده سویله بن آسکی بر
 سلام تعبیری . * وقتاً من الاوقات :
 کونلرده بر کون . * وقتاکه : نه زمان
 که ، اولدیغی وقت (عادتاً متر و کسدر) .
 * وقتسنز : مناسبسنز ، او یغونسز وقت ،
 کچ وقت ؛ موسمسنز . * وقتلی وقتسنز :
 ایستدیکی زمان ، وقتنده اولسون ویا او-
 لماسین . ج . اوقات .
 [ع . س . حیثیت ، وقار معناسنه قو-
 وقع] للانیلیورسده عربجهده یوقدر .
 [ع . س . حادثه ، ماجرا ، وقوعه
 وقعه] کلن شیء ، واقعه معنارینه قو-
 للانیلیورسده عربجهسی بر ضربه ، بر
 سقوط ، مصادمه معنارینه در .
 [ع . س . عربجهده کله نك بیتدیکی
 وقف] یرده کله نك آخرینی سکون ایله
 اوقومه . بر جزء شعرک نهایت حرفنده
 سکون . بر مال و سائرینه بر امر
 خیره تخصیص ایلوب ویرمه ، بو صورتله
 تخصیص ایدیلن مال و ملک . بوتون
 بوتون تخصیص ایتمه ، ویرمه : حیاتی
 موسیقیه وقف ایشدیر . غ . توقف ایتمه ،
 آیاقدنه طورمه . = نامه ، وقفیه ؛ بر امر
 خیره تخصیص ایدیلن مال و سائرته نك
 صورت اداره سی و استعمالی حقنده صاحی
 طرفندن یا زیلوب جالب شرعیدن مصدق
 رساله و ورقه ، وقفیه . * وقفه : ایستنا-
 سیون ، طوراق یری ؛ مناسبک چدن
 بری . * وقتی : وقفه منسوب و متعلق .
 ج . اوقاف : وقف ایدیلش املاک و اراضی .
 * اوقاف دائره سی : بوکبی املاک و اراضی
 ایشار یله مشغول دائره .

و قواق [ع . س . مرکب حقسه سی یا سیلان
 بر نوع آغاج ، غصه . قورقاق .
 [ع . س . قد . یا قیلان اودون و کومور
 وقود] کبی شیتلر ، محروقات .
 [ع . س . یاغ ، طوتوشمه ، آتش
 وقود] آله ، آلونه .
 [ع . س . وقارلی ، آغیر باشلی ،
 وقور] تمکینلی ، جدی . * وقورانه :
 جدیتله ، آغیر باشلیقله .
 [ع . س . حصول بولمه ، ظهور ایتمه .
 وقوع] = بولقی ، وقوعه کله : اولقی :
 دون بر قضا وقوع بولدی ؛ بر مصادمه
 ده وقوع بولش . = بولان تکلیف ،
 دعوت : ایدیلن تکلیف ، دعوت . = حال :
 بر حالک اولیشی ؛ بر ماجرانک ، بر حادثه نك
 صورت ظهور و جریانی : ایشته وقوع
 حال بوندن عبارتدر . * کثیر الوقوع :
 صیق صیق وقوع بولان . * نادر الوقوع ؛
 نك آز ، سیرک حادث اولان . * عديم-
 الوقوع : هان هیچ وقوعه کله یین .
 ج . وقوعات ؛ ظهور ایدن ، حادث اولان
 حالر ، وقوعه کلن شیتلر ، قتل ، جرح ،
 سرعت و سائرته کبی شیتلر : وقوعات
 مکرره احمایندن فلان .
 [ع . س . خبر آله ، مطلع اولمه ،
 وقوف] آ کلامه ، پیامه . * وقوف
 یوقدر : خبرم یوقدر ، بیلمم ، آ کلامام ،
 چاقام . کسب = اتمک : آ کلامق ، خبردار
 اولقی ، معلومات آلق . * وقوفسز :
 معلوماتسنز ، خبری اولمایان ، بی وقوف .
 [ع . س . مصادمه ، حرب ، جنک .
 وقیعه] غیبت ، سعایت ، چکیشدیرمه ،
 طعن . ج . وقائع . ب . واقعه .
 [ع . س . وکیل اولمه ، وکیلک .
 وکالت] بر کیمسه ایشنی باشقه سنه
 تفویض ایله اول ایشده آنی کندنی یرینه
 اقامه ایله . دوائر اساسیه دولتدن هریری :
 باش وکالت ، داخلیه وکالتی ، معارف وکالتی
 (آسکیدن بو کله یرینه نظارت قوللانیلیر
 دی) . = دوریه : بر دیکرینی وکیل

تعيين ايتنڪه ماڏون اولان وڪيلڪ وڪالتى .
 * دعوى وڪالتى : آووڦاتلق . — مطلقه :
 هيچ بر قيد و شرطه تابع اولمايان
 وڪالت . * وڪالتنامه : برينڪ وڪيل اولديغى
 كوسترن رسى ومصدق كاغد . وڪالۃ :
 وڪيل اولهه رق ، وڪالت صورتيله .

وُكَلَاء ع.س.ج. وڪيللر . ب : وڪيل .

وَكِيل [ع.س. باشقه سنك ايشى كورن،
 باشقه سنك پرينه سوز سويله ين
 وبا حركت ايدن . بر مأمورك ايشلارنى
 موقتاً كورن . دوائر دولتدن هر برينك
 باشنده اولان ذات : معارف وڪيل . باش
 — : وڪلانك بائى ، رئيسى ، باش وڪالت
 مقامى إغفال ايدن ذات . — خرج : بر
 أوك ، بر دائره نك مصرفى كورن ، أوزان
 و.ا.ث. سنى تداوك وإحضار ايدن (كيمسه) .
 — مسخر : محكمه يه إحضار اولونامايان
 مدعى عليه حاكم طرفندن تعيين اولونان
 وڪيل (بو اصول يكي تورك قانونيله
 لغو ايدلشد) . — مطلق : قيد و شرطه
 تابع اولمايان وڪيل . — مقيد : بر قيد ايله
 باغلى اولان وڪيل . ج. وڪلاء .

وَلَاء [ع.س. آزاد اولمش كوله نك أهوالى
 اوزرينه حق وراثت . غ. ياقينلىق ،
 مجاورت . دوستلق . أقرباقى ، يارديم .

وِلَاء ع.س. بربرينك أردى صره كله ،
 دوام ، ديمومت .

وِلَاة [ع.س.ج. واليلر ، ولايت اداره سته
 مأمور اولانلر .

وِلَاد [ع.س. دوغورمه ، وضع حمل ايتمه ،
 دنيايه كتيومه .

وِلَادَت [ع.س. دوغورمه ، وضع حمل
 ايتمه . دوغمه ، دنيايه كله .

يوم — : برينك دوغديغى كون . زبازدى
 واوك فتحيله در .

وِلَايَت [ع.س. بروالينك صفت رسميه ،
 وظيفه ومأمورتي ، واليلك .
 بروالينك اداره مى آلتنده بولونان مملكت .
 واوك فتحى دخی جائز سده توركجه ده

آيرلشدر . واو مفتوح اوقوندنى زمان :
 أولياء اللهدن اولان ذاتك حالى ، وليلك
 معنالى آكلاشيلير : مرتبه ولايته واصل
 اولقى : * شاه ولايت : (بكتاشيلرك
 لسانده) حضرت على . ج. ولايات .

وَلَد [ع.س. چوجق ، ابن ، اوغل . —
 زنا : پيچ ، غير مشروع جماعدن
 دوغان چوجق . — معنوى : أولادغه قبول
 ايديلن يانانچى چوجق . ج. أولاد . بوكله نك
 جعى لسانزده مفرد كى قوللايلير .

وَلَنَسَه [ع.س. يوكدن ياييلان اوزون توبلى
 نك قالين برطوقومه .

وَلَو [ع.س. اولسه ده ، حق ، بيله : ولو
 ديعشم بوندن نه چيقار : ديش
 اولسه ده . — سلم : تسليم وتصديق اولو .
 نسه ده ، اويله بيله اولسه .

وَلَوَع [ع.س. شدتلى عشق ، آتشلى
 إحتراس .

وَلَوَلَه [ع.س. فرياد وفشان ، ايكلمه .
 آيواه ديه بر اولويه آغلان قا .
 دينلرك كورولتوسى . تر. شاته ، كورولتوه
 ياتيردى : ديشايرده برولوله قويدى .

وَلَه [ع.س. شاشقنلىق ، حيرت معناسنه
 قوللايليور سده عريجه ده : حزن ،
 حزنك ويردىكى اضطراب : قورقو معناسنه در .

وَلَهَان [ع.س. حزن وغدن شاشقين بر
 حاله كان ، واله . مؤ. ولهى .

وَلَى [ع.س. بربرى آردنجه ظهور ايتمه
 ووقوع بوله ، نك ياقيندن تعقيب
 ايتمه : وقوعات بربرينى ولى ايدنيور .

وَلَى [ع.س. صاحب ، أفندى : ولى نعمت ،
 ولى الامر : نعمت ، امر صاحبي .

برينى حمايه وصيانت ايدن ، حامى ، طرفداره
 بو چوجونلرك ولىسى كيمدر ؟ دوست ،
 عاشق ، برينك سوكيليسى : حقه پك ياقين
 اولان ذات ، حقيق سوكيليسى . — الله :
 حبيب الله . بوكله نك ياسى عربى تركيبلر ده
 شده لى اوقونور ، سائر يرلرده شده سز .
 ج. أولياء . * أولياى امور : ايش باشنده
 بولونان ذوات . مؤ. وليه .

وهرتیش [ی.س. باشد و نهمه سی ، موازنه ی غائب ایتک حسی .

وهرست [ی.س. ۱۰۶۷ متره طولنده بر روس اولچوسی .

وهرموت [ی.س. اینچه آجی برطاق مواد قاریشد بر یلان بیاض شراب .

وهرنی [ی.س. هوا و رطوبتک تأثیردن محافظه ایتک ویا پارلاق ایچون بعض شیئرله سورولن جلا .

وهزنییه [ی.س. بوپوک برصحتله اولچمکه یارایان هندسه آلتی .

وه ستمبول [ی.س. بر بنابه کبرهک ایچون مدخل تشکیل ایدن دیگر اوطه لرده کچمکه یارایان عمل ، دهلیز .

وه ستمیر [ی.س. بعض بنالرده محافظه ایچون پالتو ، باستون ، شاپقه وسائره بر اقیلان عمل .

وه لودروم [ی.س. سپه قابالی سپور سا .

وه لور [ی.س. قطیفه . = شیقفون : یومشاق قطیفه . = دولن : یوکل قطیفه .

وه لوسیمپند [ی.س. بر بردن دیگر بریره کیتمک ایچون آیاقله تحریک ایدیلن تکرارکلی بر آلت .

وهله [ع.س. قورقو . خوف . * وهله ایلک اولاده : اول آمزده ، ایلک اول ، ایلک آندن اعتبارآ . * وهله : اولا ، بردن بره : سویلدی کیزی وهله آکلا یاماشدم .

وههم [ع.س. اصل و اساسی اولمایان برشی : حقیقده کی قورونتو ، تصور ذهنی ، تدقیق ایتمدن هان قبول ایدیلن اساسینز فکر ، زعم باطل ، ظن ، تخیل ؛ حدس ، تخمین . شبهه ، شک و تردید . قورقو ، خوف . * وهمنک : وهلی ، قورونتولی . * وهمی : خیالی ، باطل ، موهوم . * وهمیات : وهیه لر ، خیالی شیئر ، خیالات ، خرافات . چه اوهام .

وهن [ع.س. ضعف ، قوتسزلک ، حالسز .

وهن [لک ، انحطاط قوا .

ولید [ع.س. آرکک چوجوق ، اوغل . ص. دوغمش ، هولود .

ولیک [ع.س. ویا ولیکن . لکن ، آما ، فقط . ایکسی ده قوللائاز .

ولیمه [ع.س. ضیافت معناسنه ایسه ده اولنمه ، دوکون برینه قوللائیز : ولیه جعیق .

ووتقا [ی.س. چاوداردن استحصال ایدیلن سرت بر روس ایچکیسی .

وودویل [ی.س. بئنارله قاریشیق کوچوک تیاترو پیسه سی .

وولت [ی.س. الکتریک قوه محرکه سی (واحد قیاسیسی که براوم مقاومتنه قارشی بر آیرلک جریان نقل ایدر .) اوم : تخمیناً بیک قدم طولنده پوصک اوندی بری نغنده بر بارتلک مقاومتنه معادل الکتریک مقاومتی واحد قیاسیسی .)

وولتآمتره [ی.س. بر الکتریک جریاننی اولچمکه ویا صوتی تحلیل ایتمکه مخصوص آلت .

وولطه [ع.س. ک. برخلاطی بریره بردقعه دولاشد بر مق ویا بابالره صارمق . زنجیرک دمیره ویا ایکی زنجیرک بر برینه دولاشماسی . ب : اولطه .

وولقان [ی.س. تپه سنده کی دلیکدن آتش صاچان داغ ، ینار داغ .

وونوودا [ی.س. شرقده بر نوع والی . یوغوسلاویاده اوردو قوماندای .

وهّاب [ع.س. ویرن ، إحسان و إعطا ایدن . جناب حق . * وهابی : نجد و حجاز قطعه لرنده بولونان و عبدالوهاب اسمنده بری طرفندن وضع ایدیلن بر مذهبه منسوب ویا تابع .

وهّاج [ع.س. پک آلوی و شدتلی (آتش) : سراج وهاج .

وهّام [ع.س. وهمه طوولمش ، قورونتولو ، اولور اولماز شیندن خویلانان .

وهّ [ع.س. ویرمه ، بخش ایتمه . * وهب [وهی : خالق ، طبیعی ، غریزی .

وه تو [ی.س. مخالفت ، رد ، بر حکمدار ویا ریدسک برقراری بوزمق حق .

ویتامین [ی. س. کیموی برصورتده هنوز تعریف ایدله‌مش اولان بعض موادکه آغدیله ایلله بدنه داخل اولونجه اولنلرک تمثیلی تسهیل ایدر .

ویتین [ی. س. دکانلرک اوکنده بولونان جامکان . جاملی دولاب .

ویحیق [ه. س. = : یایدشقان ، لزو . جتلی : آلاری ویحیق ویحیق یاغ ایچنده . ب. : مینجیق .

ویدا [ی. س. بورغولو چپوی . = لاقق : ویدا اورمق . = لی : ویدا ایلله طوندورلش .

ویدالا [س. دانه دریسندن یاپیلان بر نوع سختیان .

ویران [ف. ص. ییقیق ، خراب ، معمور اولمایان . عزون ، مکدر .

ویرانه [ف. ص. بناسی یاقق ویا ییقلمله بوش ویا خراب قالمش بر ، خرابه . = لک : ویران یرلری چوق اولان محل ، خرابه زار .

ویرتواوز [ی. س. موسیقی یه بویوک بر استعداد وقابلیتی اولان .

ویرگی [س. (ت : وهرکی) . ویریش ، مصارفاتی قارشیلتی اولق اوزده وطنداشلرک هربردن طلب ایدیلن یاره ، رزم : املاک ویرکیسی . * ویرکیلی : احسانی بول ، جورمد . ف. ویا ویرلداق . جان صیقا .

ویرلامق [جق طرزده سویلنوب طورمق ، ویر ویر ایتک .

ویرلاتی [س. جان صیقاچق طرزده سویلنمه : اولنلرکده ویرلیتسی هیچ بیتمز .

ویرمک [ف. (ت : وهرمک) . هیچ بر اجرت ویا قارشیلتی مقابلنده اولمایارق برشمک حتی عسکری باشقه سنه دور ونقل ایتک ، إعطا و احسان ایتک . حاصل ایتک : بو آغاج سنه ده نه قدر میوه ویرر ؟ باغشلماق ، حمل و اسناد ایتک : بوحرکتی بدلاقمه ویرنیورم . اوده‌مک : بورجکزی ویردیگریمی ؟ یائیشدیرمق :

بو سوزی أصله تکزه ویره‌م . نشر ا. ، چیتارمق : کوکورت یاقیلنجه فنا بر قوقو ویرر . قاعده سنه کوره دیگر فسللرک نهایتنه کلنجه قعل تعجیل تشکیله یارار : یازیورمک ، یازیورمک کچی که چارچاقو یازمق ویا یق دیکندر . آتش : = طوقو . شدرمق . آتش : = یاقق ، یاقوب عو ایتک . آد : = بر آد طابق ، قوعق ، آدنی بیلدیرمک . آرا : = کسمک ، بر دوزی یه باقمقدن واز کچمک . آرقه : = دایامق . آرقه آوقه یه : = بر برینه دایامق ، آل : = آلنی اوزاتمق ؛ یتیشمک ، کافی کلک . بوی : = اوزامق اوزاتمق ؛ ب. : بوی . خبر : = بیلدیرمک ، بری حقنده اخباراتده بولونمق . شان : = شجرت قازاتمق . * ویر ایتک : متصل اورمق : ویر ایدیور داووله ، خریفه ویر ایتدیلر صویایی . مت . ویردیرمک . م . ویرمک .

ویرو [ص. ح. ت : وهره . کوشه ، دن کوشه یه ، چاپراز ، آرقیری .

ویره [س. ت : وهره . تسلیم : ویره یایرغی ایتاح . آردی آرامی کسلیمکسزین ، ویره [بردوزی یه ، بلافاصله . ک. ماکینه یی تحریک ایت ، چور مقامنده قوماندادور .

ویره‌جک [س. ت : وهره‌جک) . بورج (دین . آلاق مقابلی .

ویره‌سی [س. بدلی صوکره ویرمک اوزره یاپیلان آلیش ویریش .

ویریش [س. (ت : وهریش) . ویره ، باغشلامه . صائیش ، یایلامه ، چیقیشمه . = دیرمک : سوکک ، چیتیشمق .

ویریم [س. (ت : وهریم) . محصول ، ویردیی شئی ، نمره . * ویریمی : محصولدار . ویز [ه. هواده سرعته قطع مسافه ایدن برجسمک سستی تقلید ایدن : قورشون قولانمک دبندن ویزیه کچدی . = کچمک : قولاق اصنامق ، اهمیت ویرمه‌مک : سوه یلدمه‌ده ویز کچدی . = کلک : هیچ تأثیر

ايمه مك ، اهميتى اولماق : اونك تهديدلىرى
بكا ويزا كلىر .
ويزا [ى. س.] تدقيق ايدلىدى ، دوغرو
اولدلىنى آكلاشلىدى [معناسنى] فاده
ايدن رسمى بر قيد : پاسپورتك ويزاسى .
ويزاوى [ى. س.] بالوده ، ماصده برينك
قارشيسنده بولونان . ايكي
كيشيك كوچوك قنابه .

ويزيته [ى. س.] برينى كورمكه كيمسه ،
زيارت . طبىبك خسته يي زيارتى
ويا زيارت اجرتى .
وزير [ى. س.] مكرر قوللانيلير . پاك قوللا -
يى . بلغله ، سمرغله ؛ مسك كى ،
هاى هاى : يرقوزى يي ييه بيليرى ؟ - وزير
وزير . اونيه برى يه قوشارق ، اهميتله :
پوليسلر وزير وزير اون آرايورلدى .
ويس قونسول [ى. س.] قونسولسه يادىم
ايدن ويانوئسولوس وكيلى .
ويسكى [ى. س.] انكلكتوده اعمال ايدىلن
برنوع ايچكى .
ويشنه [ى. س.] كرازه بگزى معروف مايخوش
ميوه . - چوروكى : موره چالان
قويو قرىنى زىك ويا بوزىكده اولان .
ويغله [ى. س.] داليانلرده بر ديركك او -
سئنده كى ترصد محلى .
ويق [ى. س.] بوغازى صيقيلان بر انسان
ويا حيوانك چيقاردىنى سسى
تصوير و تقليد ايدىر . - ديديرمه مك :
هيچ سسى چيقارماق . - ديمه مك :
تحمل و عناد ايمك . * ويqlامق : يوك
آلتنده ايqlامق .
ويقونت [ى. س.] قونتك دوننده برأصد
ويقونت [لت عنوانى . * ويقونتس :
ويقونتك قارىسى .
ويل [ى. س.] يازىق ، حيف ، دريغ ،
واى باشنه كلن : ويل اويديختكه .
ويللا [ى. س.] ظريف كوشك ، صيفيه .
وينچ [ى. س.] بيلرده اغر يوك قالديرمغه
مخصوص بخارى ماكينه .

ويا [ى. س.] دوغرى اورته آللاق كى يي
وييا [ى. س.] كندى استقامتده حركته براقه .
ويسولونسىل [ى. س.] كان كى دوت تللى
بويوك بر چالغى . بو چالغى چالان .

ه [ى. س.] هه ويا هه او قونور . ألفبائك
ه [اوتوزنجى حرف اولوب ايجد حسابنده
(۵) عددينه دلالت ايدىر .
ه [ى. س.] مفرد مذكر ضمير متصل اولوب
[جى : هم ، تشبيهسى : ها ، مؤشئ :
هادر . او ، اوكا ، اونك معنالىنه كلىر .
له الحمد ، موما اليهم ، مشار اليهم ، مختلف فيها .
ه [ى. س.] إخطار ، تنبيه ، تهديد : صافين
ها [ى. س.] قيرمايساك ها ! صوكره قاريشام
ها ! حيرت و تعجبيله برابر سؤل : اولدى
ها ! ايواه ، چوجوقلرده ييم قالدى . تشويق
و تعجيل : ها قوشاك باقلم ؛ ها كورديم
سى ؛ حق بر كوكل و بردى بكا ، هاديعدن
خيران اولور . - امره . إشارت : ده
چوققى اوزاق ؟ - ها شوراده . صوكره دن
خاطره كلن برشى عئقنده قوللانيلير : ها !
اوت ، بالويى آكلايوردم ؛ ها باق ! بوده
باشقه برهستله . إكرام ، تطيب و تلطيف
ايچون ده مستعملدر : ها بوده جاباسى . -
بره : متاديا ، بر دوزى يه ، على الدوام :
هابره اوغراشيبوردى . (خواه) دن غلط
اوله رق ايكي سده بر ، كرك ، ايستر معنا
سيله مكرر قوللانيلير : ها او ، ها بو ؛
ها تحبرى اولش ها شفاهى .
ه [ى. س.] هبوط ايدن ، آشاغى
هايط [دوشن . چوكن . اينن .
ه [ى. س.] حضرت آدمك اوغللردن
ه [ى. س.] برينك لاسى .
ه [ى. س.] سسى ايشيدىلن فقط كندى
ه [ى. س.] كوردوله ين كيمسه . بو
مناسبتله عالم غيبدن خبرورن ملك معناسه
قوللانلشدر : هاتقدن برندا .

ه [ى. س.] كرازه بگزى معروف مايخوش
ويشنه [ى. س.] ميوه . - چوروكى : موره چالان
قويو قرىنى زىك ويا بوزىكده اولان .
ويغله [ى. س.] داليانلرده بر ديركك او -
سئنده كى ترصد محلى .
ويق [ى. س.] بوغازى صيقيلان بر انسان
ويا حيوانك چيقاردىنى سسى
تصوير و تقليد ايدىر . - ديديرمه مك :
هيچ سسى چيقارماق . - ديمه مك :
تحمل و عناد ايمك . * ويqlامق : يوك
آلتنده ايqlامق .

ويقونت [ى. س.] قونتك دوننده برأصد
ويقونت [لت عنوانى . * ويقونتس :
ويقونتك قارىسى .

ويل [ى. س.] يازىق ، حيف ، دريغ ،
واى باشنه كلن : ويل اويديختكه .

ويللا [ى. س.] ظريف كوشك ، صيفيه .

وينچ [ى. س.] بيلرده اغر يوك قالديرمغه
مخصوص بخارى ماكينه .

هامد [ا. ص. همد ایدن، ييقان. تخريب ایدن.]

هادی [ا. ص. باشده کیدن، دوغرويل کوستن، قلاغوز، رهبر.]

هارا کیری [ا. ص. آسکی ژاپونلرک عاذاشدن وقارخی يارهقدن عبارت برنوع ایتخار.]

هارب [ا. ص. قاچان، فرار ایدن.]

هارپا [ا. ص. ایکی آلایله چالنان ومختلف اوزونلنده تللری بولونان مثلث شکلنده برچالغی.]

هارپن [ا. ص. (ع. حرون دن غلط.) ایلرلیله جکی یرده طوران ویا کیری کیدن (حیوان). یورغون، آرغین.* هارینلامق: یورولق.]

هاضم [ا. ص. هضم ایتدیرن، هضمه یارديم ایدن.* قوه هاضمه ویا هاضمه: هضم ایتدیرن قوت.]

هال [ا. ص. ایچنده سبزه، میوه وسائر صاتیلان اوستی اورتولو بویوک یر.]

هالک [ا. ص. هلاک اولان، مسکنت ایچنده اوان، غائب وتلف اولان.]

هاله [ا. ص. بعضاً آیویا کونشک اٹرافنده کوروان پارلاق دائره، ندأت.]

هاماق [ا. ص. اوجلری بریره ایلیدیر. یلرک صالنجاق شکلده صوقولان وایچنده یاتیلان بزدن ویا آغ کبی شیشدن یابلیش برنوع یاتاق.]

هامپا [ا. ص. (فنامعنده) آرقداش، یولداش، یارداق، قفادار.]

هامش [ا. ص. برصقیقه نك كنارلرنده کی بیاض یر. بوراده کی یازی، درکنار، حاشیه. هکیتوبک آلتنه علاوه ایدیلن یازی.]

هاموت [ا. ص. حیوانلرک بویونلرینه کچیر. یلن قوشوم حلقه سی.]

هامون [ا. ص. دوز اووه، کئیش قیر، صحرا، دشت.]

هامه [ا. ص. حیوانات زاحفه دن یری، زحافه، بوجک، جم، هوام، حشرات.]

هامه [ا. ص. باش تپسی، باش.]

هانغار [ا. ص. محصولات ویا زراعت آلاتی قویغه مخصوص اوستی اورتولو، یانلری آچیق بویوک یر. قابل سوق بالون و طیاره لرک محافظه سنه مخصوص یر.]

هانگی [ا. د. ویا قنغی، خانغی، ایکی ویا دهها زیاده شیشلر ایچندن برینی تعیین ایچون سؤالدر: بوقاشلاردن هانگیسی ترجیح ایدرسکیز؟ هانگی قلم: هانگی کاغذ؟ هانگی آدم: بوآدملردن کیم؟

هانی [ا. ص. ویا قانی، قانی، خانغی، نره ده؟: هانی بنم آلدیوئلرم؛ تحسیر افاده ایدر: هانی او کونلر! خاطر کزده می، خاطر لامایم سکیز معنای نره ده کلیر: هانی برکون تیارویه کیتمشدک... اساساً، ذاتاً: هانی چوق برشی ده دکل... یا!:]

تشیوق وایقاز ایچون قوللانیلیر: هانی یا، بوز کبی لیمونا طاهده وار، هانی یا بنم ایچون ده ایسته یه جکدک؟

هاوان [ا. ص. ب: هاون.]

هاوانا [ا. ص. هاوانانک جیغاره ویا توتونی، فرنک جیغاره سنک برنوعی.]

هاوت [ا. ص. دوه سمیری.]

هاوُج [ا. ص. قرمزلی صاریلی سبزه دزمعدود معروف اوزونجه برکوک.]

هاوُرا [ا. ص. یهودیلرک عبادتخانه سی، مجه، چوق کورولتولو یر.]

هاوُروُز [ا. ص. اوتوراق، صو دوکیمه مخصوص قاب.]

هاوُلامق [ا. ص. کوپک باغرمق.]

هاوُن [ا. ص. (زبانزدی: هاوان) ایچنده برشی دوکیمه ویا آزمکه مخصوص قاب. برنوع قیصه طوپ. توتون قییمغه مخصوص آلت.]

هاوُهاوُ [ا. ص. چوقق لساننده کوپک، کوپک هاوُلامه سی.]

هاویه [ا. ص. جهنمک دیی.]

هـاء [ح.ه. اصابت ، تمام ، ايشته : هاء ،
بنم ايستديكمده بوايدى .

د. تأسف بيان ايدر : هاى الله
هاى [ج.ه. وىرسين ؛ هاى سنى
دوغوران آنا طاش دوغورايدي ! تحقير
إفاده ايدر : هاى سرسم هاى ! = :
تصديق إفاده ايدر ، أوت ، شههسز ، پك
أعلا ، ألبته : سزده بزمله كزمكه كلير -
ميسكر ؟ - هاى هاى ! ؛ قاپتاك آلسته
قومانداسنه قارشى حاضرز مقاممنده جواب
ده اولور . - وهوى : كورولتو ، پاتيردى .

هـاء ع.ه. قورقاق .

هـاء ادمق [ق.ه. سورمك ، سوق ايتك :
آراياني كيم هايدايور .

هـاء دوت [س.ه. خرسز ، شقى . ب :
حيدود .

هـاء دى [ح.ه. وياهادى . امر ، تشويق
و تعجيل بيان ايدر : هايدى بورو -
يك باقالم ؛ بومعناده هايديك ده دبهر : هايديك
آرقداشلى ، قالكك كيديلم . موافقت ، قبول
إفاده ايدر : هايدى اوفى آلالم ، بونى نه
ياپالم ؟ هايدى بو سفرده سزى ديكليه لم .
* ها ديسكه : چابوق اولسه كا . * ها
ديكى : برآز چابوق اولك . = : هيچ
شههسز ، بولبول ، قراح قراح ، ويزير
ويزير : بوكوچوك اوبوقدر آشياني آليرمى ؟
- هايدى هايدى . إستخفاف ، تسكدير ،
تحقير إفاده ايدر : هادى سن ده چكل اورادن .
* هادى هادى ! : يالان سويليوب طورمه ،
اويدورمه .

هـاء يطة [س.ه. شقى ، آت خرسزى ، إزبانيدى ،
هايدوت ، حيدود .

هـاء يقير مق [ق.ه. باغرمق ، سس چيقارمق .
مت. هايقيرتق .

هـاء يل [ع.ه. قورقونج ، مخوف ، مهيب ،
مدهش . مؤ. هائله .

هـاء يلاز [ع.ه. تنبل ، خيرسز ، ايشسز .
لق : تنبللك ، غلا . خيلاز .

هـاء يله [ع.ه. اكشريا فلا كيتله نتيجه لن
حزين ، مؤثر ويا قورقونج بر

ماجرادن باحث منظوم ويا منشور فاجمه .
قتل كى مشعوم و عائقى فبيج بر حادته :
قائى بر هائله .

هـاء ع.ه. شاشقين ، چيلغين . ج. هـ
هـاء [ك.ه. ضى ي نك تشديديله هيام .
س.ه. حيوانلرك باشى بوش طولا -
هايمانه [شدقارى چابرتق .

هـاء هـ [س.ه. هواده دونوب طولاشان توز .
هـاء [توز ذراتى . - اولقى ، - يه كيتمك :
محو و تلف اولقى ، هيجه منجر اولقى :
بوتون زحمتز ، پاره لرمن هيا اولدى . *
هـاء منشورا : بوتون بوتون محو و تلف
اولان برشى . حقدنه سويلنير برتعبيرد ؛
حقيق معناسى : داغلمش توز .

هـاء هموب [ع.ه. (روزكار) اسمه .

هـاء هبوط [ع.ه. ايجه ، دوشمه . - آدم ؛
آدمك كوكدن يره ايجهسى .

هـاء هـ [ع.ه. باغيشلامه ، بخشش ، عطيه ،
موهيه ، هديه . ج. هيات .

هـاء د. بوتون ، جمله ، جميع ، كافه :
هـاء [هـ.ه. ايشلر بيتدى ؟ * هومز ،
هيكز : جملهز ، جمله كز : هيكز كيديكز .
* هپسى ، جملهسى : هپسى بومى ؟ هروقت ،
دائما : هپ سنى سويليه جكسك ؟ خسته -
كز ناصل ؟ - هپ اوليه . هر شى ،
بوتون ايشلر : هپ بيتدى ، بر بومى
قالدى ؟ * هپسندن زياده ، هپسندن چوق :
ترجيحا : عيشلر ايچنده هپسندن زياده
چيلكى سوهرم .

هـاء هت [ع.ه. (برده ، ألبسه و سائره يى)
يترتمه . - عرض ، عفتى ، نا -

موسى برباد ايتمه ، عرضه طوقونه .

هـاء هـ [س.ه. هپ بردن تلفظ ايديلن بر
ويا بر قاچ جها وارد . بومعناده زبانزدى
هـاء فتحيله در و بعضاً (هـ : هـه :
ده تلفظ اولئور . هـو . * حروف هـ :
ألفبا حرفلى . - لامق ، هـملك : كاه .
يى هـا هـا اوقومق . ب : هـو .

هَجَر [ع.م. ویا هجران. بریله علاقه یی
کسمه، قطع مناسبت ایتمه. بر
شیئی ترك ایتمه، رواقه. آیریلیق، آیر-
له، قراق، إفتراق.

هَجَرَان [ع.م. ویا هجر. یوقاریکی کله ایله
ایغنی معناده در. تر. درد، ألم،
آجی: او سوزی ایچمه هجران ایلدی.

هَجَرَت [ع.م. باشقه بر محله رلشمک
اوزره مملکتی ترك ایتمه.
پنجمبر آفندیگ مکه دن هدیه یی نشر یقلری
که میلادک ۶۲۲ نجی سنه سنه مصادق در
و عرب تاربخک مبدایدر. * هجری:
هجرت منسوب و متعلق.

هَجَنَت [ع.م. قصور، عیب، شائبه،
نقیصه. سقم کلام.

هَجْو [ع.م. ویا هجاء. بریله اکلنمه،
آلای ایتمه، برینی کولونج برحاله
قومه. زبازدی هک کسر یله در. *
هجوی: هجو منسوب. ب: هجویه.

هَجُود [ع.م. اویومه، کوندوز اویومه.
کیجه اویاییق طورمه.

هَجُوع [ع.م. خفیف بر اویقو ایله او-
یومه؛ اویومه، کیجه اویومه.

هَجُوم [ع.م. صالدرمه، قوشارق اوستنه
یورومه، سلاحله اوستنه دوشمه؛
حمله، صولت. هج. سرت و درشت
سوزلرله (برشته) چامه.

هَجْمُونِیَا [ع.م. بر دولتک دیکریله
مناسبتده کی تفوق و رجحانیت.

هَجْوِیَه [ع.م. منظوم (ویا منشور) اویله
یازیدرکه ایچنده حجر زمانک
کولونج شیئری، فنانقلری ویا اشخاصیله
آجی آجی استهزا ایدر: اشرفک هجویه لری.

هَجین [ع.م. چوق قوشان بر جنس
نارین دوه.

هَدَا [ع.م. ویا هدی. هدایت، دوغرو
یول، سلامت یولی، طریق مستقیم.
[ع.م. دکریز طوماسی، باش
هدام دونه سی، بولاتی.

هَدَايَا [ع.م. هدیله، پیشکشلر.

هَدَايَت [ع.م. هدا کله سیله عینی معنا.
ده در. دوغرو یول، حق
یولی. = ابریشمک: کولکنه حق یولنه
کیتمک آرزوسی دوغق.

هَدَر [ع.م. (مال و مساعی) یوق یره،
یهوده یره کیتمه. بلا عقاب،
بلا قصاص (قان) درکه: فلان شقینک
قانی هدر در: اولدرن جزا کورنر.
یهوده یره صرف و تلف ایتمه. غاصه
قیمتسز، دکرسز (آدم). دالک سکونی
ده جازدر.

هَدَف [ع.م. نشان آلمان نقطه، تخته
وساغر. مراد، مرام، مطلوب،
مقصد، قصد، غرض، چ. اهداف.

هَدَم [ع.م. ییقمه، تخریب ایتمه.

هَدْمُود [ع.م. سرچه قوشی نوعندون
باشنده توبدن تپه لکی بولونان
قره طاروق بویوکلکنده بر قوش، ابو-
الربیع. دم چکن هر قوش. دمکش
(کوکرچین). چ. هداهد.

هَدْمِی [ع.م. طریق سلامت. ب: هدا.

هَدْمِیَه [ع.م. آرمغان، پیشکش، برکذار
عطیه، موهبه، بخشش.
قرآن کریم بدلی. * هدیه: هدیه صورتیله،
هدیه اولارق. = لک: هدیه ایدلمک
لائق. چ. هدایا.

هَدَا [ع.م. بو، شو. مع: بونکله
برابر. إلی یومنا: بوکونه قدر.

هَدَنَیَان [ع.م. معناسز، صاچه سوز،
فکر، هرزه، یاهه. بر صیتمه
ویا خسته لنگ سبب اولدیغی صایقلامه.
= ایتمک: صاچه صاپان سولمک: آتوب طومق.

هَدَر [ع.م. (بر مقدارک) تکر تکر
هَدَر نظر إعتباره آلتق اوزره هَدَسی،
جمله سی: هر انسان فانیدر. = یار:
هر دفعه. = بر: ایچلرندن یالکیز بری.

هزارن [س. مختلف رنگی بر جنس
چمچك . ب : حیزوان .

هزال [ع. س. ضعیفك، آریقلق . نقصان
غدادن ویا خسته لقدن برعضوك
ویا بدتك خراب ولفك اولماسی .

هزام [س. موسیقیده بر مقام مخصوص :
هزام فصلی .

هزبر [ع. س. آرسلان . ج. هزابر .

هزج [ع. س. عروضده آتی کره مفاعیلن
دن عبارت بحر .

هزل [ع. س. آكلنجه ، شاقا ، لطیفه ،
مزاح . هزلیات : هزله عائد شیئر .

هزول [ع. س. ضعیفك ، آریقلق ، لا-
غراق ، نحافت ، تحول .

هزیمت [ع. س. بوزغونلق ، مغلوبیت ،
انہزام ، عسكرك فراری .

هستی [ف. س. وارلق ، موجودیت ، وجود .
نا- : یوقلق ، عدم .

هش [ع. س. یوشماق ، كورك ، قولایجه
توز حالنه قونایلیر .

هشاست [ع. س. خوی كوزلاکی ، یوشا-
قلق ، حلم ، بشاشت ، لطافت .

هشت [ف. ا. عد. سكر . * هشتا : سكرسان .
* هشتم ، هشتمین : سكرنجی .

هشیار [ف. ا. ب : هوشیار .

هضم [ع. س. معدهده کی طعمای وجودی
یسلیهك حاله كسیترمك اوزده

أریقه ، سیندیرمه . نفسی ضبط ادب و صبر
وتحمل ایته . * هضمی : هضمه منسوب .

هفت [ف. ا. عد. یدی . * هفتاد : یتش .
* هفتم ، هفتمین : یدنجی .

هفته [ف. ا. س. (ت : هافتا) . یدی كونلك
مدت : سندهه آلی ایکی هفته

وارد . = لق : هر هفته وقوع بولان ،
هفته اعتبارله وبریلن پاره .

هفوه [ع. س. یاكلیش ، خطا . كناه .
قایه ، موازنه ی غائب ایته ،

سورچه . ج. (فانك فتحیله) هفوات .

= چه باد آباد : هر نه اولورسه اولسون .
= دم : هرآن ، دائما . = كاه : هر وقت .
= كس ، = كیم : هر انسان ، هر فرد .
= وقت ، = زمان : دائما .

هراس [ف. ا. س. قورقو ، خوف : هراس
جان . * هراسان : قورقاق .

هرام [ع. س. ج. هرملر ، اهرام .

هرایینه [ف. ا. ح. آیته ، بهمه حال ، ضرر-
ری ، ناچار .

هراب [ع. س. فرار ، قاچه ، سیوشمه ؛
بر یری تركه مجبور اولمه .

هرج [ع. س. قاریشیق ، كورولتولو
وقاریشیق حرکت . = ورج :

قارمه قاریشیق ، آلت اوست ، دارمه
داغین : بوتون پلانلرم هرج و مرج

اولدی . بویوك قاریشیق : بوتون شهر
هرج و مرج ایچنده .

هرجانی [ف. ا. س. قرارسز ، ثباتسز ،
متلون ، وفاسز . * هرچایلك :

قرارسزلق ، وفاسزلق ، تلون . = منكشه :
بر چمچك .

هرزه [ف. ا. س. بوش لاقیردی ، هذیان ،
صاچه ، عبث ویهوده سوز . =

كو : صاچه لاقیردیله سویله یین . = وکیل :
وظیفه سی اولمادیقی حالده هر دورلو ایشه

مداخله ایدن .
هرك [ع. س. فدان ، فصولیه وساره یی
باغلامق ایچون یره دیکیلن دكنك .

یاصیجه قویروقلی برنوع قویون .

هرگله [ع. س. ب : خرکله .

هرم [ع. س. يك ایلرله هیش اختیارلق وقو-
تسزك ، اختیارلقك صوك چاغی .

هرم [ع. س. مصرده طاشدن یا بلش بویوك
بناردن بری . ج. اهرام .

هرمز [ف. ا. س. آسکی ایرانیلرك خیر الهی
عد ایتدكلی قوت ، (هرمز)

صورتنده ده سویلنیر . مشتری ییلدیزی .
[ف. ا. س. بیک . صد- : یوز بیک .

هزار [ف. ا. س. ببل ، هندلیب .

هکبه [ع.س. اشیا قومق ایچون حیوانک اوستنه آتیان چفته طوربه .

هکتار [ع.س. اون بیک متره مربعی .

هکذا [ع.ح. بویله ، بونک کبی ، بویله-جه ، ینه اویله ، عینی صورتله .

هکیم [ع.س. طبیب ، دوقتور ، خسته یه باقان : قولاق ، دیش هکیمی .

هلاک [ع.س. محو ، خراب ، تلف ، بریاد ؛ ایضاً جلال . اولوم . — اولق : محو و تلف اولق ، اولمک . — ایتمک : بیتیرمک ، اولدرمک .

هلال [ع.س. بیک آی . آیک ایلمک و صوک کونلرنده قمر . آیک بوکونلرده کی شکلی . بوشکلده اولان هرشی . معترضه . تر .س. دیش وقولاق قاریشدرمغه مخصوص آلت . * هلالی : بیک آی شکلنده اولان . * هلالیه : قیرلانغیچ اوت دنیان نبات .

هلام [ع.س. پاچه صوی نوعدن اولان شی . ب : ژه لاین .

هلاهل [ع.ص. ظریف ، لطیف (شعر) . بول وراق (صو) .

هلمه [ع.س. بلکه عریجه یاپیشقان معناسنه اولان هلم کله سنندن) . بعض موادک قایناماسندن حاصل اولان یاپیشقان وقویو صو . — لیمک : (یلمک صوی) قویولاشمق . ب : هلمه .

هله [ع.ح. باخصوص ، خصوصیه ، بالخاصه : هله بونی هیچ سوویه مدم . هیچ اولمازسه ، باری : هله برکورهلم . نهایت ، عاقبت ، چوق شکر : هله سزه صره کلدی ؛ هله بزیده آرایاییلدی . برکه : هله شو ایشیده بیتیرسم . تهدید و اخافه : هله کسین ، هله اوصول طورمه . — باق : یایعه ، صاقین ، طور . — : صیقلما ، صاقلامه ، سوویه جانم : هله هله ده نلر دیدی بقالم .

هلیله [ع.س. طیده مستعمل بر نباتات : قارا ، صاری هلیله .

هلیمه [ع.س. بعض حیویاتک قایناماسندن حاصل اولان قویو و یاپیشقان صو . ب : هلمه .

هلیوستا [ی.س. شعاعات شمسی عکس ایتدیرمکه مخصوص آلت .

هلیوم [ی.س. هواده یلمک آز مقدارده بولونان بر جسم بسیط .

هم [د. برلکده ، برابر : هم اونی هم هم]خی چاغیر یور . یافده قوت ویرمک ایچون ایکینچی هم دن صوکره (ده) علاوه اولنور : هم او یومور ، هم ده خی او یومور . بونکله برابر ، ذاتاً ، اساساً : هم بن سزه برشی سوویه می ؟ هم نلرومی وار .

هم [ف.د. عربی و فارسی اسملرک باشنه هم]کله رک مشارکت و رفاقت بیان ایدن صفتلر تشکیل ایدر . — بزم : مجلس آرقداشی . — پا : آرقداش ، یولداش . — یایه : رتبه جه بر . — جنس : برجنسدن اولان . — جوار : بر جوارده اولان ، قومشو . — جوارى : قومشوق . — حال : برحالی . — حدود : حدودلری بر . — خانه : او آرقداشی . — خوی : برخویلو . — درد : عینی درده طوتولش . — دست : برلکده چالیشان ، شریک . — دل : دیکر یله کوکلی براولان . — دم : بک محرم دوست ، آرقداش . — دیکر : هرایکینک دیکری . — راز : سرداش . — راه : یولداش . — رای : عینی رایده . — رتبه : عینی رتبه ده . — رنک : بر رنکده . — رو (ت : رو) : برلکده کیدن . — زانو : دیز دیزه اطوران . — زبان : عینی دیل ایله قونوشان . — ساز : او یغون ، موافق . — سال : عینی یاشیده اولان ، یاشیت . — سایه : قومشو ؟ قاپولداشی . — سبق : درس آرقداشی . — سفره : صوفرا آرقداشی . — ویا زوج . — سفره : صوفرا آرقداشی . — سن : یاشیت . — شهرى : برملککلی . — شیره : قیز قاردهش . — صحبت : برابر صحبت ایدن . — عصر : برعصرده ، یاشایان ، معاصر . — عنان : آرقداش ، همراه . —

هَموار [ف.ا.ص. دوز ، مستوی ، مساوی ، چرخیده اولان : دشت هوار .

هَمواره [ف.ا. ظر. دائما ، بلا انقطاع ، هر زمان ، علی الدوام .

هَموم [ع.س.ج. هملر . ب : هم .

هَمِه [ف.ا.د. هپ : بوتون ، جمله .

هَمیان [ف.ا.س. کیسه : چانطه . طغارجق . قوشاق ، کمر .

هَمیجک [ش.ص. شهره یکی کلش قباوشا . شقین کویلو ، روستائی .

هَمیشه [ف.ا.ظ. دائما ، هر زمان .

هَند [س.خ. چینک جنوبنده بویوک برملکت ، بویوک برایماغک اسمی * هندی :

هنده منسوب ، هندلی ؛ س. آمریقادن کله آنی لذت معروف اهلی قوش ، هند طاوخی .

— یاغی : خزوع دنیان برناتک دانه لرندن چیقاریلان بریاغ که مسهلدر .

هَندام [ع.ی.س. حسن ترتیب ، تطابق ، انتظام ، نسق ، سیمتری .

هَندِباء [ع.س. معروف مایخوشجه بریش الملک که صلاطه وسبزه مقامنده قوللائیلیر .

هَندِستان [س.خ. آسیاده چینک جنوبنده بر شبه جزیره در . هواسی

صیجاقدر . بومملکتده پرچ ، حبوبات بهارات ، پاموق ، توتون ، چای وبرچوق

قیمتلی آغاج یتیشیر . مختلف معدنلری وارددر . هان هپسی اینکله تزه عائددر . یالکز بو

قطعه ده فرانسه یله پوداکیزک کوچوک بر حصه سی وارددر . اینکله بزرک هندستانده آله

کچیردکاری برلر ۷۶۴۰۰۰ کیلومتره مر بونده اولوب ۳۱۵۶۰۰۰ نفوسی جامعددر .

هَندسه [ع.س. خط ، سطح ، حجمدن بحث ایدن علم ، علم مساحه .

— خانه : هندسه یله اشتهال ایدیلن یر ، مهندسله مخصوص داره . * هندسی :

هندسیه منسوب و متعلق .

هَندک [ع.س. ب : خندق .

قدم : آیاقداش ، رفیق . — کیش : دین یولداشی . — مذهب : بر مذهبدن . —

مشرپ : بر خویده . — معنا : عینی معناده . — نام : اسملری بر ، آداش . — نشین :

براکده و طوران ، جلیس . — نفس : آرقداش . [ع.س. آندیشه ، غائله ، زحمت . کدر ،

هَم [حزن ، غم . ج. هموم .

هَما [ف.ا.س. ویا های . اولله موهموم بر قوش که کولکسی کیمک باشنه دو .

شرسه اوکیسه نائل رفاه و اقبال اولور . — پرواز : یوکسکلرده اوچان .

هَمال [ف.ا.س. شریک ، نظیر ، قرین . بی — : آش ونظیری اولمیان .

هَما [ع.س. مرد ، عالی همت ، صاحب مروت . قهرمان .

هَمان [ف.ا.د. درعقب ، درحال ، وآنده ، چابوچاق : او کیرنجه هان آیاهه

قالقدیلر . برآزاول ، هنوز : اوکلدیکنده بن هان او یاغشدم . بردوزیه ، علی الدوام :

دورمایوب هان سویلر . شیمدی : هان تزه ایه ایه کلیر . یالکز ، آنجیق : هپسی

قاجدیلر هان بن قالد . — دم : اوساعت ، درحال ، آنیده . بعضاً (همن) کبی ده اوتونور .

هَمایون [ف.ا.ص. قوتلی ، مسعود ، مبارک . اسکیدن پادشاهه منسوب معنا .

سنده قوللائیلردی . س. موسیقیده بر مقام . [ع.س. عزم ، نیت ، مقصد . انسانی

هَمت [مشغول ایدن شیء . ترسعی وغیرت ؛ لطف و کرم ؛ حسن نظر . توجه روحانی .

— اجتماع : حصولنه چالیشمق . * همتکزله : لطف و معاونتکزله . ج. همم ، جج . همتات .

هَمتا [ف.ا.ص. یکیز ، مشابه ، آش ، مساوی . بی : — : آشمنز .

هَمج [ع.س. کوچوک سینکدر . شاشقینلر . مدنی اولمایانلر .

هَمزه [ع.س. ألفک آلتنه و اوستنه ، اوایلله یانک اوستنه قونان

إشارات : () . **هَم** [ع.س. ج. همتلر : ب : همت .

هوا آلمنه مخصوص ایچی بوش دیرک .
 — یه کیشک : بیهوده پره ، بوشنه صرف
 اولونق ، هیچ بر نمره ویرمه مک :
 بزم امکر ، پاره لر هوایه کیندی . آچیق
 — بولوتسز ؟ قیر هوا می . بجه — خوش :
 بجه هپسی بر ، ناصل اولورسه اولسون ،
 هر کس بر — چالور : هر قفادن بر سس
 چیقور . — دار : آبی هوا آلان : هوادر
 بر او . — لائق : هوا آلمق ؟ اوچق ،
 هوایه قالمق . مت . — لاندیرمق . * هوای :
 هوایه منسوب ؛ هوا رنگینده آچیق ماوی .
 ج . آهویه . — هوا تخمیناً آلمش کیلومتره
 نختنده در . بونک أرض اوزونده بولونان
 هر جسمه بر تضییق وارد . بر سانتیمتره
 مریخی اوزرینه وسطی تضییق ۱۰۳۳ گرامدر .
 بو حسایه کوره اورته پاییلی بر انسان
 اوزرینه وقوع بولان تضییق اون یدی
 پیس کیلو گرامدر . یوقارییه دعوو
 چیققدجه هوا هر ۲۱۵ مترده بر درجه
 قدر صوغور . هواده برچوق غازلر موجود
 اولوب باشلیجه لری مولدالمحوضه ایله آزوتدر .
 بولردن باشقه کوزه کورونم میقروبلرده
 واردرکه جگرلرمنه نفوذ ایدرکه مدش
 خسته لقلر تولید ایدرلر . هوا حیوانات
 ایله نباتاتک حیانتیه آلمدر . احتراقه و
 تنفسه خدمت ایدر . صدانک واسطه
 نقلیه سیدر . قوه محرکه کبی ده قوللایلیز .
 هوا [ع.ه.ه. ویا هوی . آرزو ، کلوب
 کپیچی آبی هوس . اشتها ، شهوت ،
 میل نفس . احتراض ، عشق ، شغف ،
 آتشی محبت . — پرست : هوا وهوسنه
 تابع . — دار : عاشق ، کوکل ویرمش .
 * هوای : کل کچ طبیعتی ؛ نفس وشهوتنه
 مغلوب ؛ بوش ، بیهوده : هوای سوز .
 ج. اهواء .

هوام

[ع.ه.ه. ج. هاملر . ب : هامه .
 مه . بردن صیجرامفی تصویر و تقلید
 هوپ ایدر . — لاق : هوپ دیه صیجرام
 مق : شو دیواردن آشای هوپلایکز ؛
 چارمق : یورکم هوپلادی ؛ مت . هوپلایق .

[ع.ه.ه. بودا ویا براهما دیننده بو .
 هندو [لوان هندی .

[ع.ه.ه. بیلمه ، معرفت . اوسته لاق ،
 هنر] صنعت ، علم و فن . بی . : هنرسز ،
 معرفتسز ، جاهل . — هند ، — ور : معر-
 قت و مهارت صاحبی ، اوسته .

[ع.ه.ه. ویا هنکامه . وقت ، زمان ،
 هنگام [موسم : هنکام بهار . آشا :
 صره : او هنکامده . بی . : ناهنکام ،
 وقتسز ، مناسبتسز و قتده . جمعیت ، مجلس :
 هنکامه ذوق و سرور .

[ع.ه.ه. معرکه ، میدان جنگ ؛
 هنگامه [غوغا ، کورولتو .

[ع.ه.ه. ج. هندی نك جعی . هندلیلر ،
 هندوستان اهالیسندن اولانلر .

[ع.ه.ه. یکی ، هان : سیاحتدن
 هنوز [هنوز کیش . حالا ، دهان آلان :
 هنوز کلمه مش .

[ع.ه.ه. معده ده قولای هضم اولان ،
 هنی [صحت نافع (غذا) .

[ع.ه.ه. او . ضمیر غائب مذکر و مفردة
 هو [کما — حقه : حقیقه ؛ طبق طبیقینه .

[ع.ه.ه. یوقاریکی ضمیرک عینیدر ،
 هو [تلفظی باشقه در . جناب حق : لا
 إله إلا هو : الله دن باشقه إله یوقدر .
 تر . حد . ای ، بکا باقی ، باشقه ک آ : هو ،
 قومشو ، نه یایورسکسز ؟

[ع.ه.ه. (ت : هاوا) . کره أرضی
 هوا [دار آ مادار إحاطه ایدن و بوتون
 مخلوقاتک تنفسنه یارایان غاز : انسان
 هوا سز یرده یاشایامز . هوای نسیمینک
 حالی : بوکون هوا کوزلدن ، صیجافدر ،
 صوئوقدر ، قازلیدر ، سیسلیدر ، اورانک
 هوای ناصلدر . هوسیقیده پارچه :
 کوزل بر هوا چالکوده دیکلیه لم . دوکمه
 حروفات اوستنده کی یازیلرک یوقاریده ،
 اورته ده و آشاییده اولدیفنه کوره درجه .

[ع.ه.ه. — آلمق : تنفس ایتک ؛ کزخک ،
 ایچنه هوا کیروب چیقمق . — دن ، باد هوا ،
 پارمسز ، بلش . — دیرکی : تحت البحرلرده

أصلا وقطعا ، أبدأ : دوشوند یکنکری
هیچ بر زمان یا باماز کز . — بهاسنه :
اولو بهاسنه ، پک آز یاره ایله . * هیچه
صایق : اهمیت و برمه مک ، استخفاف ایتمک .
* هیچه منجر اولق : بر نتیجه چیقماق .
[ف. حجاب حاجزک تقلصندن
همچقیر مق] نفسی بردن . وغازک ایچر-
یسنه دوغرو چکه رک آرا صره (هیق)
دیمک ، هیچقیر یق ایله آغلامق .

[س. هیچقیر برکن چیقان
همچقیر یق] سس ، حجاب حاجزک ،
هوانک نفس بوروسنه جھومندن متولد بر
سسله مترافق آنی تقلصی ، قوا .
[ف. اودون . — یاره : اودون
هیزم] پارچه سی .

[حد. هو. نظر دقتی جلب وایقاظ
هیش] ایچون قوللایلیر : هیش ، بکاپاق !
[ع. قی ایله مترافق افسال ،
هینیه] قوله را ، قوله رن .

[ع. توبجندن ، طاش ویا ساهره دن
هیکل] یاپلش مجسم انسان و ساهره :
مصطفی کمال پاشانک هیکلی . یاقیشقلی ،
کوزل : هیکل کبی دلیق قانلی . صوئوق
و حسسز : هیکل کبی بر آدم . بو اوج
معنا نورنجیه مخصوصدو . اصل عربجه سی :
ایری یاری ، یوکسک (بنا) ؛ معبد . —
تراش : هیکل یاپان . ج. هیا کل .

هیمما ع. صوئوق چول .

[ص. اوغلی : این الوقت ، حیلہ کار ،
هین] شیطان ، قورناز ، جین فکری ،
ولد زنا . — اوغلی — ده دیولر . (عربجه
حین کله سئدن) .

[ع. ویا هیولی . بوتون اشیانک
هیولا] ماده استدائیه سی . ج. خیال
کبی اولان بک ضعیف شخص ویا شی .
ی نک تشددیدی ده جانزدو . ج. (لامک
فتحیلہ) هیولیات . * هیولی ، هیولائی :
هیولایه منسوب (هیولائی دیمه ملی) .

[ع. (هو) ضمیر عربیسنک مؤشیدر .
هی] اومعنا سنه دن : کاهی حقها : حقیله .

[ع. ویا هیئت . کورونیش ،
هیئات] شکل ، صورت ، منظره ؛ بو
بنائی هیئت اسمیه سبیله محافظه ایخلی . بر
قاچ کیشیدن مرکب زمره : تحقیقه بر هیئت
کیتدی . زی ، قیافت ؛ سیما . علم . —
أجرام سماویه به عائد بوتون حادثاتدن و أرضک
اولرله اولان مناسباتدن باحث علم . هانک
کمریده جائزدر . ج. هیات ، هیئات .

[ی. برکله ویا سسه
هییه رو غلیف] دلالت ایدن جانلی ویا
جانسز بر شیئک رسمی ، اسکی مصریلر طر-
قندن قوللانیلش اولان اسکی بر یازی . ج.
اوقونماز یازی .

هیا کل ع. ج. هیکلر . ب : هیکل .
[د.ک. دمیر ویا صندالی ویا
هیاموله] آغیر بر یوک قالدیرکن بر آغز
دن سوبله ن سوز ، هیامولا بیصاده دئیر .
ایام اوله یل آسه دن غلط اولدیغی سویلرله .
[ع. حرمتله قاریشیق قورقو
هیئت] حسی ورن حال ، حشمت ،
احترام ، مهابت : آرسلانک هییتی . *
هیتلی : قورقو ایله قاریشیق حرمت تلقین ایدن .
[ع. قلبده وذهنده حصوله
هیجان] کن شدتلی حرکت ، هرج
و مرج ، اضطراب بال ، قوران احتراض ،
ذوق ویا کدردن متولد هر هانکی جوشقون
بر حس : هیجانه کلک ، قاپلق .

[ف. یوق ، معدوم ، لاشی .
هیچ] درمه چاتمه ، پک کوچوک ؛
هیچدن بر او . س. پک آ ز شی ؛ برهیچدن
متاثر اولق ، کوچنمک . ح. أصلا بمعنا سبیله
نفی و انکاری تأکید ایچون قوللایلیر ؛
هیچ کورمدم ، هیچ اوپوماز ؛ تصادفاً ،
قضارا : اوذانی هیچ کوردیککز واری ؟
— اولمازسه ، — دکلسه : باری ؛ هیچ
اولمازسه بش لیرا و بریکز . — اهمیت یوق ؛
تعامیله اهمیتسز . — بر زمان ، — بر وقت :

هيئات [ع.حد. نه قدر اوزاق: كندى
بر آدمى صانيور، هيئات!
تصير افاده ايدر: كنجلك كيتدى ائدن هيئات!
هيئت ع.س. ويا هيئات. ب: هيئات!

ي

ي [س. الفباك اوتوز برنجى و صوكنجى
حرفيدر. ايجد حسابنده ۱۰ عددى
كوستر.

يا [د. موافقت و تصديق بيان ايدر: اوده
يا سزكله كيدرمى؟ — كيدوبا؟ بوى آلايم
بارى — آلا يا. بعضاً عيى معنده تا كيد
ايچون مكرده قوللايلىر. شايد، اكر:
يا ياره ي وىرمرسه، يا دوپلورسه. يى
آما، ائى آما، فقط: يا يز نه ديسلم.
تشويق، تعجيل و تشجيع مقامنده برصائندن
صوكره (آ) برينه قوللايلىر: چاغيرسه يا.
ياخود معناسنه كلير، مكرده قوللايلىر:
يا بودوه يى كوتلى يا بودياردن كيتلى: يا
او، يان. حيرت، تعجب و مؤاخذه افاده
ايدر، اويله ها معناسنه كلير: يا! دمك
بى اونو تدىكز. * ع.حد. اى كى حرف
ندادر: يا الله.
[ع.س. (ى) حرفنك اسميدر. تور كچه ده
ياء (يه) ديه اوقونور.

يا [ف.ص. بولان، نائل اولان معناسيله
ياب [تركيبلر بولنور: نشئه — نشئه
بولان: كامياب: آرزوسنه نائل اولان:
قهر ناياب: ديجى بولونمايان.
[س. چقچيليرك قوللاندىلر اوج
يابا [چتاللى كورهك.

يابان [س. ويا بيان. قير، طشره، بزيه،
خارج. اهلى و تربيه لى اولمايان،
وحشى، داغى، دشى، برى، بيكانه،
غريب: يابان آدمى، يابان ايچيرى، يابان
آصمه سى. * يانئراق: طوراق اوتى نوعى
* يابانجى: اجنبي، غريب، بيكانه،
خارجى، باشقه ملتدن، بزدن دكل، بر

عائليه، بر جماعته، عيى لسانه منسوب
اولمايان: يابانجى دكلر. بيايمىن، طانچيان
واقف اولمايان: بوكى ايشلره، صناعته،
بو علمه يابانجيدر: هائوس و آشنا اولمايان:
بو اسم بكا مك يابانجى كليور. * يابانلق:
مسافرلكه كيده جك يى و تميز آتواب. *
يابانى: تيمار و تربيه كورمه مش: يابانى
كيراز، وحشى، اوركك، آليشاهش:
يابانى كدى: قبا و تربيه سز: يابانى آدم.
* يابانليك: وحشليك. * غول يابانى:
قورقونچ و چيركىن آدم. * يابانك كوپكى:
محقر آدم. * يابانه آتقى: اهميت و بر.
مه مراك ايتك، اعتبار ايتمه مك، طوتماق.
* يابانه سويلك: خلط و هذيان ايتك.
* سوزم يابانه: حاشا حضور كوزدن،
سوزم اوكا.

[ع.ص. قورو، راطب اولمايان.
يابلس [اورانك هوا سى يابسدر. ب: راطب.
[م. يالكىز صفتك اولسه كلكوك
ياب [تاكيد ايچون برلكده قوللايلىر:
ياب يالكىز. يابا يالكىز ده دير.

ياباغى س. ب: يياغى.

يابلاق س. پوهو قوشى نك بر نوعى.

ياپراق [س. هوا ده كى حامض قاربونى آلا.
[رق نباتاتك تنفس و تغديسسه
ياردىم ايدن و اكثيريا يانلره دوغرو اچيلان
پارچه پارچه دوز و ايجه عضولردن هر يى:
چنار ياپراغى، آصمه ياپراغى. بوكا بكه زين
هر شى. بر كىتاب ويا دفتر ك ائى حقيقه.
سنى حاوى اولان برنك پارچه سى. معدن
طاش و تخمه كى شيشلر ك كنش، ايجه
ودوز اولان پارچه سى: مرص ياپراغى،
تخته ياپراغى. — طولمى سى: آصمه و سائره
ياپراغندن باييلان طولم. — لائقى: ياپراق
پيدا ايتك: آغاجلر ياپراقلا ندى.

ياپراغان س. چيچك ياپراغى.

ياغى [ف. ايتك، قيلمق، ايشلمك،
وجوده، حصوله كى تيرمك، اعمال

تطبيق ايتك . جوانى . — : درحال موافق
برجواب و یرمك . طوقات . — : طوقات آتق ،
طوقانله اورمق . * يابيشدیرمه : يابيشد-
یرلش شیء ، آسکیدن كلیئرلك یورلرینه
يابيشدیردقلری الماس زینت ، سوس مه ،
يابيشدیرتمق .

ياپيشقان [ص. طوقوندينى يره ياپيشوب
قالتان، لزوجتلى. مج. چكيلوب
كيتمز، معجز : ياپيشقانك یرى — اوتى :
ايكى نوع نبات . * دكيز ياپيشقانى :
مختلف بوجكلر .

ياپيشمق [ف. طوقوندينى شيئه ايليشوب
قالتق . تاسا . ، طوقونق .
اويغق ، تطابق ايتك ، چوق ابي كلك : بو
اليسه صيرتمه يابيشدى . تمجيز ايتك، ماسط
اولق . آسكته . — : مدداومق ، يالوارمق .
ايشه — ، آيحه صارمق ، بولاشمق ، كير-
يشمك ، وضع يد ، مياشرت ايتك ، آل
سورمك . يوركه . — : پك خوشه كيتمك :
يديكم يك يوركه يابيشدى . ك . خلاطى
قوتله طوتوب چكمك .

ياپيشيق [ص. ياپيشمش ، ييتيشيك ،
متصل : قولاقلى ياپيشيق .

ياپيق . حيوان بلله مەسى .

يات [ص. اسلحه تحفظيه ، پوست . —
وراغ : اسلحه ومهمات حربه .
مضر ، مخالف ، منجوس ، اغيار ،
دشمن ، خلافيك ، معارض .

ياتاغان [ص. ويا يتاغان . ياريم متره قدو
اوزولنلنده بو يوك يياق .

ياتاق [ص. ويا يتاق . اوزرنده ياتالاجق
دوشك، فراش . برشيك كئرتله
بولوندينى یر، مكان، محل ، يوا . آوسلان
ياتاغى ، آو ياتاغى : خرسز ياتاغى . خر-
سزلىرى حمايه ايدن آدم . برنهر كچيديكى ،
آقدينى یر . دور ايدن برميلك ويا شافتك
استناد ايتديكى پرنجند ويا بلسنك آغاچندن
يوا . * دول ياتاغى : رحم . * كى
ياتاغى : ليان . * ياتاقلى : كره وده :

ايتك ، ابداع ، تصليح ، احدث ايتك : بو
هيكلى كيم يايدي . هر هانكى برايشله مشغول
اولق ، هر هانكى بر فصل وحر كنده بولونق :
اوراده نه يايورسكز ، سز بكانه يايه يلاير-
سكز . انشا ، بنا ، تأسيسا . ، قورمق .
دوزلك . حاضر لاق : ياتاغى ياپكز . تجارت
ايچون ادهار ايتك : يوك ، باقير يايور .
بجرمك ، اويدورمق ، موفق اولق : بو
ايشى اوياپار . او — : مج . برعائله نك رفاهنه
خدمت ايتك ، اوجاق ادهار ايتك . ايش
— : برايش كورمك ، امور ايتك (مقام
استخفافده) بوزمق ، برباد ايتك : آماده
ايش يايورسكزها ؟ يايديكزده برايشى
مياكه . دوزن — : حيله ايتك . دوه — :
يوتق . قاو — : طاولده ايكي پولى اوست
اوسته قومق ؛ مقصدى تامين ايچون اولدن
بعض سوزلر سويلك ، برطاق مدمات ايراد
ايتك . كول — : خاطلى خوش ايتك ،
لطيب ايتك . كيف — : كيف چاتق ،
پك خوش بر وضعيته بولونق ؛ عشرت
ايتك ، ايچمك . كيفى — : ممنون ايتك .
يك — : حاضر لاوب پيشيرمك . يواسنى
— : حقتدن كلك ، حدنى ييلديرمك ،
دوكك ، سيندیرمك . * يايه : يايغ ايشى ؛
ص . دوزمه ، ساخته ، يالاندن . يايه صداقت ،
ظرافت ؛ غيرطبيعى ، صنئى : يايه چيچك .
مه ، ياپيديرمق . م . ياپلى . ل . مط . يايغ .
ياخاق [ص. بولاسمه برقره ده ييتيشن
اورتولان تويلى كيه .

ياپليش [ص. يانلقده اولان بنا . ياپيليش ،
ياپى [قورولوش . بذك تشكىلى ، بنيه .
* نارين ياپلى : بنيه سى ضعيف .
ياپيجى [ص. ياپان . بنا ياپان اوسته ،
دولكر ، بانى ، معمار .

ياپيشدیرمق [ف. ياپيشقان برشى و-
اسطه سيله آيحه طوتدیرمق ،
تثبيت ايتك : ديواره اعلان ، ظرفه پول
يابيشدیرمق . ياپيشقان بر شيشله بربرينه
آكله مك : قيريق پارچه لرى ياپيشدیرمق .

قادبوله ؛ ياتاق قوتان محل ؛ شوقدر ياتاق
آلان ير ؛ بش ياتاقلى اوله ؛ خرسز حا-
ميليكي . * ياتاقلى ؛ ايچنده ياتاغى اولان ؛
ياتاقلى واغون .

ياتاق [ص. ويا ياتلاق . دائما ياتاقده
ياتان ، عليل ، اسير فراش .
ياتسو [ص. ويا ياتسى ؛ ياتمه وقتى . غروب
صوركه قيلنان نماز . — ين ؛ ياتسو وقتى .
ياتسى [ص. ياصى ، ياتيق ، مستوى ،
دوز . ب ؛ ياتسو .

ياتقى [ص. ياتوب باصلمقدن پيدا اولان
ياتقى ، قيرمه ، قيريم .
ياتقين [ص. چوق ياتمش ، چوروك ؛ ياتقين
مال . برطرفه مائل .

ياتقى [ف. يره اوزاتقى ؛ ياتاغه كيرمك ،
بريانه ميل ، ديك شى دوز او .
يره دوز او ؛ كلك ، سىرلك ؛ ياغوردن ؛ كينلر
ياتدى . مطوعات . ، راضى اولق ؛ سوزمه
ياتدى . خسته دوشمك ، خسته لانارق ياتاقده
قالق ؛ اون كون ياتدم . كجى دميرخى آتوب
ديكلمك . كيجه قالق ، بيتوت . ، قونغ ،
اويومق . عيسده قالق ؛ بزمكيار ايكي سته
ياتديلر . اوستنه — ؛ غصب . ، قبوللاقمق .
اياق آلتنده — ؛ ذليل و محقر اولق .
سريلوب — ؛ دوشوب ياتقى ، بايق . صلحه — ؛
اويوشمق . يوله — ؛ سوزديكلمك ، اطاعت
و انقياد . ، تدبير حيوان يورولوب راحت
يورومك . عقل — ، ذهن — ؛ عقل يرمك ،
قانع اولق . * ياتوب قالقمق ؛ اقامت ،
بيتوت ايتك . * حاجى ياتماز ؛ ناصل
دوشسه هب ديك طوران اويونچاق .

ياتى [ص. ياتمه ، كيجه قاله ؛ كيجه ياتيسنه
ياتى [كيتمك .
ياتيرمق [ف. ياتمه سوق و اجبار ايتك ،
اويومق ، ديك برشيى يره
اوزاتقى ، بريانه ايتك . تسليم ، ويرمك ؛
ياره لرى ياتقيه ياتيرمق .

ياتيشمق [ف. سكوت بولق ؛ دكيز ،
ياتيشمق [صاحبي ، عصيان ياتيشدى .

هت . ياتيشد يرمق ؛ تسكين ايتك ، تسويه
ايتك ، ايماله و ارضا ايتك .

[ص. ياتيرلمش ، اكش ، ده وريك ؛
ياتيق [ياتيق ياقه .

يا جوج [ص. قيامت كونلرنده چيقا .
ججى مهوى قيصه بويلى رقوم .
[ف. حر . ترديد بيسان ايندر . يا ؛
ياخود [ايسترسه كن كيدى كن ياخود براز
دها بلكه يكن . و ايله ده قوللايلير ، و ياخود ديزر .
[ف. اس . خاطر ؛ يادكده مى ار كونلر .
ياد [آ كجه ، خاطره كتيپره ، لاقيردينى
ايتمه ؛ خير ايله ياد ايت . — داشت ؛
خاطره ، بركداز .

[ص. طائوقدن چيقان برچتال كنجى
يادس [قيرارق ايكي كيشى آراسنده طوب
تولان بحث كه برشى آ ليركن بونى خاطرندن
چيقارمىش اولان غائب ايدره — طوتوشمق ؛
بويله بر بحثه كيريشمك .

يادگار [ف. اس . بركداز ، خاطره كتيپره
يادگار [ياراين شى ، تيفه . بجه . مضر
و مناسبتسز آدم ؛ براق شو يادكارى .

[ف. يابانجى نظريه ياتقى .
يادرغامق [(چوجوق) طاميد يفتدن
قورقارق آغلامق . يرخى — ؛ ياتاغى دكيشد
يكندن اويوياماق .

[ص. اوچوروم ، ورطه . — دن آتقى ؛
يار [پرنده دن آتلاقمق ، بلايه دوشورمك ،
قضايه اوغرامق . — دن اوچتى ؛ آلدانوب
بلايه اوغرامق . آغيز صويى ، لعاب .

[ف. اس . دوست ، محب ؛ يارواغيار .
يار [سوكيلى ، محبوبه ، معشوقه . يار-
ديمچى ، معين . — غار ؛ حضرت ابو بكر .
* يارانه ؛ دوستانه . * يارى ؛ دوستلى ،
محبت ؛ امداد ، معاونت . بجه . ياران .

[ف. اس . قدرت ، قوت ، كوج ، طاقت ،
يارا [بحال ؛ ياراي ايمتداد .

[ف. يوقدن وار ايتك ، خلق
ياراتمق [ايلك ؛ دنيائي الله ياراتدى .

[ص. يوقدن وارايدن ، خالق .
يارادان [جناب حق .

يارادلق [ف. يوقدن وار اينلك . خلق اولونق .

ياراديليش [س. ياراتمه طرزي ، خلقت . فطرت ، جبلت ، طبيعت : يازاديليشي بوزوق . بنيه ، مزاج .

يارار [ص. فائدهلى ، مفيد ، نافع ، ايشه جسور . — لق : فائدهلى ومفيد اوله . ايشه يارامه . قابليت ، اعليت ، استعداد . يكتيك ، جسارت .

ياراسه [س. ويا يراسه . صيچانه بکزه ين وضايه تحمل ايده مين کيجه قوشى ، خفاش ، شبيره .

ياراشمق [ف. اويغق ، ياقيشمق ، ابي کلک : کوزه له مرشى ياراشير ، ياراشمش قارت اشکه قاشاغى . مته . ياراشد برمق . ياراشيق [س. ياقيشمه ، اويغه ، مناسبت ، اويغونلق . — لى : اويغون ، مناسب ، آنسب . — سز : اويغونسز ، مناسبسز .

ياراق [س. ويا يراغ . آلت ، سلاح . — عونه ، لوازم . * يات ويراغ : اسلحه ومهمات . آلات رجليت . طال . — چکلمش قليج . محجه ابدال ، سرسم ، ملاحظه سز .

ياراماز [ص. اوصول دورماز . خيرسز ، فائده سز . کوتو ، مضر . زوربا . ف. ايشه کلک . اويغون وموافق يارامق [کلک ، نافع وفائدهلى اولمق .

يارانمق [ف. برينک ايشنه ومنفعته موافق صورته حرکت ايتک ؛ خوش کورونمکه ، کوزه کيرمکه چاليشمق .

يارب ع. اى اللهم . ياربى ده دئير .

يارپوز س. ککيک کي برنوع قوقولوات .

يارداق [س. ويا يارداخ . معاون ، ياماق : حقه باز يارداغى . قفادار .

يارده [ي. — تخميناً دو قسان برساتيتمره (۰،۹۱۴) طولنده برانکيزارچلوسى .

يارديم [س. معاونت ، امداد ، مظاهرت ، عون . * آل يارديمي : اھکيجه

يارديم ، معاونت ، امداد . * آل يارديميله : آل ايله يوقلايارق . * ديل يارديمي : وصيه .

* يارديمجي : يارديم ايدن ، معاون ، مدد رس . [ف. ائکي . ولوکه آيبرمق ، اورته دن يارمق [بولمک . پارالايارق آيبرمق . يارچه

يارچه ايتمک : اودون يارمق . اورته سندن کچمک : صوبى ، غلبه لنى يارمق . چاتلامق . آچق . ياش . — درشت معامله ا . ؛ بجر . يکسزلک ا . * قفا سنى کوزيخى يارارق : ايشى بر باديدرك . قيلي قوق : — انجه دن انجه يه تدقيق ايتمک . مته . ياردمرق . م . يارلمق .

[س. ويا يارا . برصلاح ويا برصدمه ياره [ايله جانلى برخلوق اوزرنده حاصل اولان جريجه : بيجاق ياره سى ، قورشون ياره سى . بندنه ايشله مکده اولان چييان : قرئکى ياره سى . اشياده کسيک ، قوپوق ويا بره لى يره : بالطه ياره سى ، مقاص ياره سى .

محج . شرف و حيثيت قيران شى ، آجى ، معنوى اوزوتو ، حزن ، غم : کوکل ياره سى ؛ آل ياره سى اولکور ديل ياره سى اولکاز . — لامق : ياره آچق ، جرح ا . — لانق : ياره پيدا ا . مجروح اولمق . — لى : مجروح ، بدننک بر طرفنده ياره سى اولان ؛ محزون ، مکدر : يوه کى ياره لى .

[س. نصف ، نيم ، اورتالامه ؛ يارى [يارى کيجه : کيجه نك اورته سى . — يارى به : نصيفت اوزره . — بوچوق : يک آز ، جزئى . * ياريلامق : اورته سنه وارمق ، قولايلاق .

[س. يادان ، کسه رک بارچه لايان : ياريچى [اودون ياريچى . محصولى صاحيله يارى يارى ياريلاشمق اوزره چاليشان ايشيجى . [س. يارمق طرزي . — مسابقه ، يارپش [بربري کچمکه چاليشمه . * آت ياريشى : قوشو . * چکه ياريشى : کوزه لک .

* سيديك ياريشى : (مقام استخفافده) مسابقه ، بئلك دهوامى .

[س. يارپش ير ، چاتلاغک بويوکى . ياربلىق [ص. ياربلىش : قاصصنى ياربلىق .

قارنى : — اورته سى ياربيلارق قيمسه ايله

پيشيريلن باطلجان؛ تو. (غزته ده) باشغيله برابر جفت ستون يازى.

ياريم [ص. نصف، برك ياريىسى : ياريم ساعت، ياريم ايش. ص. اكسيك؛ هليل، سقط : ياريم آدم. = يابوج : سج. سورتوك. = يامالاق : مجله، اكسيك كديك، ناتمام اوله رق. * يارغلامق : نصفى يايغ، ياريىسى بيتيرمك، قولايلاق. نظر. بوكوتدن صوركه كله چك كون، يارين [فردا. * ياريندهسى : ايرتسى. * يارينكى : يارينه مخصوص. يارين اوله جق. بوكون. = صاللامه، تاخير، كيت كل. [ص. سنه نك اك صيچاق موسمى. ياز [ايك : = بهار. = لاق : يازه چيحقق؛ يازى بربرده كچيرمك. = لق : يازه مخصوص. = لى قيشلى : ياز قيش. * يازين : ياز وقتى، ياز مه سمنده.

يازى [ف. قلم وسائره ايله كاغد وسائره يازمق] اوزرينه حرفلر ويا اشارتلر (بالخاصه لكملر، جملهلر) رسم ايتمك، چيزمك؛ معلوم اولان كلمه لرله فكره بر شكل و يرمك. تاليف و ترتيب ايتك : بر اثر يازمق. مكتوبله بيلدirmek : بابا كزه ياز كز. قيد ايتك : اسمكزى دفتره يازديلر. اشعار، تحرير، ايزار ايتك : يايغ، دوشه مك، آچق، سرمك. صيغه [التزاميلرك مفرد غاچي نهايتنه كيتيريله رك فعل تقرى تشكييل اولنور : دوشه يازمق : دوشمه ياشلامق؛ دوشه يازدى : آ ز قالدى دوشيوردى. * يازوب چيزمك : حساب كتاب ايتك. هت. يازديرمق. م. يازلمق. مش. يازيشمق.

يازما [ص. يازمق ايشى. ص. آل ايله يازمه] يازمق : يازمه قران؛ آل ايله نقش اولونمش : يازمه يى، يازمه يوز. غان. = جى : بو طرزده يعنى و يورغان يوزى يايان. = چيلق : يازمجي صنعتى. [ص. ويا يازو. يازمق اولان شى؛ يازى [خط، رسم، كتابت : توركجه، قرنكجه يازى. كتابه : قابونك اوستنده كى

يازى. كتاب، مقاله ويا ادبى بر اثر. * آلن يازىسى : مقدر، قدر. * آل يازىسى : آل ايله يازمق يازى، مطبوع دكل، خط دست. قره. = بخت سياه، قره طالع. * يازيى : يازان، كاتب. * يازيتانه : يازى اوطلهسى، تجار، آووقات كچي ذواتك ايش اوطلهسى، دائرهسى؛ يازى ماصهسى. * يازيلى : يازمق، او. ستنده يازىسى اولان، مقيد؛ مقدر.

يازىق [ص. ضرر، تلف، زيان، خساره] ياغلره يازيق اولدى. آجيناچق، عيب-لاناچق شى؛ اوتانه جق حال. حد. آيواه، حيف، كناه، عيب. * يازيقدر : آجينيير، آغلانير؛ عبيدر، كناهدر، ظلمدر؛ قيمييه يازيقدر، يازيقدر بوچوجقه؛ = : آيواه آيواه! = سكا : سنك ايچون نه قدر عيب ! بكاده. = بكاده كناهدر، آجينيير. * يازيقدر اولسون : واه واه، آيواهر اولسون؛ اوتانسينلر.

ياس [ص. ماتم. = طومق : ماتم ايتك : ياسى. * ياسلى : ماتملى.

ياس [ص. اميدسزلك، مايوسيت، كيتور. = كيتيرمك : مايوس او. ياسا [ص. ويا ياساغ، ياساق. نظام، ياساغ جنكيز : تانار دولتنك نظامات اساسيهسى، سياست قانوننامهسى. * ياساغ تيمور : توركلرك اداره ملكيه دستورى. نظامنامه : تورك اوچاقلرى ياساسى. غ. = مق : دوزمك، يايغ، اداره يي تنظيم ايتك.

ياساق [ص. يوقاريكى كله ايله برذر. شيمدى معناجه فرقليدز. ممنوعيت، نهى. ص. ممنوع : توتون ايچمك ياساقدز. = صاون : موقت، عمرسز شيلر. ايتك : منع ايتك. = اولمق : منع ايدلمك. * ياساقچى : برينك ياننه ياناشمق منع ايدن، محافظ، قواص. [ص. ويا ياسمين، ياسم. ص. ياسمن [ماشيق جنستن كوزل قوقولو

چيچك ارچان ايجه اوزون آغاج . بو
آغاجك چيچكي .

ياش [ص. ايضلاق ، رطوبتي ، صولو .
يشيل ، تازه ، كورپه . س. ايضلاق .
قلق ، نم ؛ كدر ، سرور ، حيرت كچي
معتوى و شدتلي بر حس ويا مادي برسب
ايله كوزدن ديشاري آقان صو، دمع، آشك ،
سروشك . * كوز ياشي دوكمك : آغلامق .
تولدن اعتبارا كچن زمان ، سن ، سال .
* ياشلي : اختيار ، مسن . * ياشلاق :
ايضلاق ، رطوبت .

ياشا [ص. ويا شا . امر حاضر اولوب (اولمه ،
معر اول) معناليه دعا و معني
مقامنده قوللايلير .

ياشارمق [ص. ياش پيدا ايتك ، ايضلاق .
اشق ، تازه لئتك ، ياشيله
طولق : كوزلري ياشارمق .

ياشامق [ص. صاغ اولمق ، حياتده بولونمق ،
يچينمك . عجز ، ذوق و صفقا
ايچنده حيات سورمك . مته . ياشاتمق .
ياشمق [ص. ويا ياشاق . قاديئرلك قراجه
لرني ساردقاري بيض اورتو ؛ علي الاطلاق
اورتو ، پرده . — لاشق ، ياشمق طوتونق .

ياشيت [ص. س. بر ياشده اولان .

ياصدامق [ص. دايامق . ل. ياصداتمق ؛
دايامق .

ياصدانعاچ [ص. داياناجق شي ، متكا .

ياصديعاچ [ص. اوززنده خور آچيلان
تخته ، خور تخته سي .

ياصديق [ص. ياموق ، يوك ، اوت و
سائردهن يايلوب دايانغفه
واوزرنه باش قروب اوبومقه مخصوص
شي ، بالين ، وساده . قيدده يتيشديرمك
ايچون حاضر لاش طوبراق . تراش ايدلبوب
ييفك اوجلري آلتنده براقيلان صقال .

ياصمق [ص. دوزلتمك ، تسويه ايتك ؛
كيوشتمك .

ياصمق [ص. سرچك ، عدس .

ياصي [ص. دوز وياصق اولان ، مستوي .
* ياصيلاشمق ، ياصيلاشمق ؛ ياصي
بر شكل آلق . ياصيلاشمق ؛ ياصي بر حاله
قووق . * ياصيلاق : ياصي بر حال آلق ،
ياصيلوب آچلمق .

ياط [ص. ويا يات . برنوع تنزه واپوري
لكه يلكنلي ويا بخارليس اولور .

ياغ [ص. چيچك ، حبوبات و ميوه لرك
بعضرندن چيقاريلان لزوجتلي مايغ :
زيتون ياغي . سورتى دوكمكك چيقاريلان
ماده كه يكلرده قوللايلير . آتك اوستنده
بولان بياض ماده . يردن چيقاريلان يايعي
مايلغر . * ايچ ياغي : ياغ صافلري صاران
ياغ . * چرويش ياغي : آريندش ايچ
ياغي . * زاج ياغي : يك ياقيجي برمايع ،
آسيد سولفريك ، ويتريول . * طون ياغي :
يك پيس ايچ ياغي . آك ككنه — سورمك :
ايشي تسويل . موفقيته خدمت ايتك .

— بال : نفيس ، اعلا ، مرغوب . * ياغيله
باليله : لذتيله يويله . * كندى ياغيله
قاوردولق : كيسه يه محتاج اولدان كچينمك .
— خانه : ياغ چيقاريلان بر ؛ قالين ديرك .
* ياغلامق : ياغ سورمك . * ياغايوب
باللامق : تلله يوب پوللامق ، چوق مدح
ايتك . — ياغلامق : ياغ سورونمك ؛ كير-
لنك . * ياغلاوى ؛ بويوك ياغ تاواسي .
* ياغلق : بويوك منديل . * ياغلي :
سمين ، سمير ، شيشمان ؛ ياغلامش ، ياغله
ياغليش ، ياغي چوق ؛ زككين ، پارالي ؛
ياغلي مشتري ؛ كيرلي ، ملوث . * ياغلي
قويروق : چوق پارالي ، كارلي .

ياغرا [ص. آتك اوموزلرينك ياشي ، جداو ،
جداغو . جداو ياره سي .

ياغز [ص. توي سياه اولان (آت) .
قره — : قويو اسمر (آدم) .

ياغقمق [ص. هودن يره دوشمك ؛ قار ،
ياغور ياغق . چوق كلك ؛ هر
طرفدن ياره ياغق . مته . ياغديرمق ؛ ياغسنه

سبب اولق : آتوب یاغارکی دوشورمک ، دویمک ، سریمک : قورشون ، کله یاغدیرمق .
یاغمور [صو ، باران . - لاق : (هوا) یاغوره چورمک ، یاغور یاغعه جق کبی کورونمک . - لق : یاغوردن ایصلاعامق ایچون کییلن قاپوط .
یاغته [فاه . - بولومش : بولمش ، نائل اولمش . - س . - ت : یاغتا) بریره آسیلان ویا یاغیشدیریلان اوستی یازیلی کاغد یارچیه سی .
یاقارمق [ف . - یالوارمق ، رجا ونیاز ایتک .
یاقاموز [ی . - س . ک . قارا کلق کیجه لرده قاریشدیرقلری زمان صو ایچنده کی فوسفورک هوا ایله تماسه کله رک یاغاسندن حاصل اولان ضیا .
یاقلاشمق [ف . - یاناشمق ، یاقین کلک .
یاقلق [ف . - آتیشه ویرمک ، طوتوشدیرمق ؛ آتش آلدیرمق ، إشعال ، إحراق ایتک : آتش یاقق ، موی یاقق . چوق حرارت نشر ایدرک متائم ایتک : کونش یاقق . آجیتمق : بور دلی یاقق . یا .
یاقدیرمق ، - سورمک : آلنه قینه یاقق .
یاقتیرمق ، - زبانه صو قق . عشقیله طوتوشدیرمق . باشی ناره : - بلایه صو قق ، فلاکنه دوشورمک . باشه حصیر : -
یاظهار یا س ایتک . جان : - آجیتمق ، حزن ویرمک ، ضرره صو قق . جکر : -
حزن ویرمک . صابی : - عاشق اولق .
یاقدیرمق . م . یاقلقمق .

یاق [س . - ایتراپاق یومشاق ایچون ایکی بز آراسنده بدنک بریرینه قونان قویوجه لایه : پهلوان ، نخود یاقیسی ؛ بر کاغده صیوانمش خردل توزی که قیزدیرمق ایچون بدنک بعض یرلرینه قونور : خردل یاقیسی .

یاقچی [ص . - یاقان ، طوتوشدیران . محرق ، آجیدان . حزن .

یاقیشدیرمق [ف . - یاقیشه جق بر حاله اوینون کتیرمک . لائق و مناسب کورمک .

یاقیشمق [ف . - یاراشمق ، مناسب ، او یغون ، و موافق اولق .

یاقیشیق [س . - مناسب ، او یغونلق ، ییچیم ، کوزلک .

آلق : او یغق ، موافق دوشمک . * یاقیشیقسیز : او یغاز ، مناسبسیز ، یاراشایان ، ییچیمسیز ، چیرکین . * یاقیشیقلی : مناسبتلی ، او یغون : کوزل .

یاقین [ص . - اوزاق اولمایان ، قریب . چوق بکزه یین . * یاقینده : آزوقنده ؛ قریباً ، چوق کچمدهن ، آز وقت اول . * یاقینلرده : بو کولرده ، شو بر قاچ

سبب اولق : آتوب یاغارکی دوشورمک ، دویمک ، سریمک : قورشون ، کله یاغدیرمق .

یاغمور [صو ، باران . - لاق : (هوا) یاغوره چورمک ، یاغور یاغعه جق کبی کورونمک . - لق : یاغوردن ایصلاعامق ایچون کییلن قاپوط .

یاغته [فاه . - بولومش : بولمش ، نائل اولمش . - س . - ت : یاغتا) بریره آسیلان ویا یاغیشدیریلان اوستی یازیلی کاغد یارچیه سی .

یاقارمق [ف . - یالوارمق ، رجا ونیاز ایتک .
یاقاموز [ی . - س . ک . قارا کلق کیجه لرده قاریشدیرقلری زمان صو ایچنده کی فوسفورک هوا ایله تماسه کله رک یاغاسندن حاصل اولان ضیا .

یاقلاشمق [ف . - یاناشمق ، یاقین کلک .

یاقلق [ف . - آتیشه ویرمک ، طوتوشدیرمق ؛ آتش آلدیرمق ، إشعال ، إحراق ایتک : آتش یاقق ، موی یاقق . چوق حرارت نشر ایدرک متائم ایتک : کونش یاقق . آجیتمق : بور دلی یاقق . یا .
یاقدیرمق ، - سورمک : آلنه قینه یاقق .
یاقتیرمق ، - زبانه صو قق . عشقیله طوتوشدیرمق . باشی ناره : - بلایه صو قق ، فلاکنه دوشورمک . باشه حصیر : -
یاظهار یا س ایتک . جان : - آجیتمق ، حزن ویرمک ، ضرره صو قق . جکر : -
حزن ویرمک . صابی : - عاشق اولق .
یاقدیرمق . م . یاقلقمق .

یاقوت [ع . - قرصی یه مائل صاری و نسکده قیمتدار برطاش . - خام : کوزل دواغی ، لب دلبر . - رمانی : نارودانه سنه بکزه یی ، یاقوت ناروان . - روان ، -
مذاب : آشک خونین ، شراب . - زود : صاریسی . - سر بسته : دهان دلبر ، لب خاموش . - کبود : کورک یاقوت .

كرچك اولمايان ، اصلسز : يالان خبر .
* يالاندن : كرچك و صعيح اولمايلاق ،
اصلسز و اساسسز اولهرق ، يالان يره :
يالاندن (يالانجقدن) خسته لاندی ، يالاندن

آغلایور ؛ صورت سطحیده ، اوستون
كوری : يالاندن تمیزلیدی ؛ درمه چاته :

يالاندن بر كوشك . = ياكليش : حقيقته
مغاير شيتارله قاريشيق اولهرق . * يالانجي :

يالان سويلهين ؛ قالب ، ساخته ، تقليد ؛
يالانجي انجي ؛ زيتون ياغلي ؛ يالانجي طوبه .

الف. دليله دوداقلرينك اطرافني
يالانلق [يالامق ؛ برآز ؛ استفاده ايتك .

يالاولاج [س. ويا يولاولاج . بر خبر
اولان ، پيغمبر ، رسول .

يالپه [س. كچينك ايكي طرفه صاللانامي .
ياصغه صوله دونورك كيمته .

يالناق [س. مداهن ، متبصيص ، دالقاوق .
* يالتاقلانق ؛ دالقاوقلق ا .

* يالتاقلق ؛ دالقاوقلق ، تبصيص .
يالچين [س. دوزلنئش ؛ يالچين قايا .

يالدیز [س. بر شيتك اوستنه سورولن
آلتون ويا كومهوش صوني ويا

يادشدير يالان ايجه ورق و تقليدي . سوس ،
كوستريش ؛ معلومات يالديزدن عبات .

جی : يالديزلايان ، قيمتي دكل يالكنز
كوستريشي اولان ايشلر يابان . = لامق :

يالدیز سورمك ، تذهيب ايتك ؛ يالاندن
سوسله مك ، اوستون كوري ايش يامق ؛

كوز بويامق . = لي : اوزرنده يالديزي
اولان ، مذهب .

س. تك ، تنها ، منفرد ؛ كيمسه
يالكنز [ليوق يالكنز قالدوم ؛ ساده ،

يكانه ؛ يالكنز سز كلكنز . ح. فقط ،
آنچق ، محضا ، مجرد ؛ يالكنز شو واروك .

= باشنه : كندى كندينه ، بر كنديسي ،
تك باشنه ؛ بو ايشي يالكنز باشنه كوره .

= جه : تنهاجه ، بر باشنه . = لقي : تنها-
لقي ، غزلت ، وحدت ؛ آرداشسزلق ؛
معينسزلك ، بيكسلك .

كون ايچنده ؛ اوزاق اولمايان محللرده ،
بورالرده . * ياقينلاشمق ؛ تقرب ايتك ،
ياقلاشمق ؛ مت . ياقينلاشديرمق . * ياقينلىق ؛
قريبيت ؛ صيقي قرابت .

ياكشاق [ص. آغزي يايوان طائسز و
صوتوق كوهزه .

ياكلماج [س. انساني شاشيرتاجق سوز ،
ييلمجه ، تكلرله ، شاشيرتمه .

ياكلماق [ص. شاشيرمق ، خطا ، سهو
و غفلت ايتك ، يان كيتمه .

ياكلش [س. خطا ، سهو . ص. دوغرو
اولمايان ، غلط ؛ ياكلش فكري .

ح. خطاي ، سهو ايله . * ياكلشلق ؛ خطا .
يال [ف. س. بوين ، كردان ، بوينك كوكي ؛

تپه لك ، ايبليك ؛ اوموزدن ديرسكه
قدر قول . = وبال ويا = بال ؛ سرغوج

وقناد ، كردن وقول ؛ تناسب اعضا ،
قد و قامت ، بوي پوص ؛ حدهدن كچمش

نزاكت يال وبال اولمش سكا - نديم .
يالاب [س. = يارل يارل ؛ صولر

يالاب يالاب آقار .
يالاييق [س. يارلامه ، يارلني ؛ شعله نك
اوينامه سي . ص. يارلاق ، كوزل .

يالاييمق [ص. يارلامق .

يالاق [س. حيوانلرك صو ايچديكي آغاج
ويا طاشدن ثابت قاب .

يالامق [ص. ديل ايله سيلمك ، برشي
اوزرندن ديلني كچيرمك ؛ او-

جكي يالا . تماس ايدرك كچمك ؛ قورشونلر
تپهني يالا يوردى . * ج. بال طوتان يارماق

يالار ؛ منتفع اولور . توكورديكيني ؛
سوزني كرى آلمق ، نقض عهد ، لكول

ايتك . آوجنى = محروم قالمق . مت . يا-
لامق ؛ ح. باشقه - سيده مستفيد ايتك .

يالامه [س. يالامق فعلی . برنوع چيپان ،
آشيشنه . بوي ايله برنوع

خريطه ياره اصولي .
يالان [س. حقيقته مغاير اولان سوز ،
كذب ، دروغ . ص. ساخته .

يالوارمق [۱. لُحاح و تذلل ايله رجا
و نياز ايتمك. * يالواره
يالواره ، يالواره ياقاره : بيسك تذلل و
رجا ايله ، منته .

ياللى [۲. دكبز ويا نهر كمنارى ، قيجي .
ساحلدهكى او ويا صيفيه .

ياليم [۳. قليج و سائر نك اغزي . *
ياليمى آلچاق : صويمز .

يالين [۴. ويا يالليك . دوز ، ساده . —
يالاق : چيلاق آياق . — قات : بر
قات . * يالينجا : چرچيلاق . * اورنار
آلو ، شعله ، چاقين ، بارقه ، شمشك .
* يالينلامق : يارلدامق ، تشعشع ايتمك .
* يالينغاج ، ويا يالينكچ : قواق كهي قاروغى
چالايوب صويولان آغاج ؛ برنوع يالين
چيتلنكي .

يام [۵. يا ايله باشلايان صفترك باشنده
يام [۶. اكيد و مبالغه بيان ايدر؛ يام ياي .

ياماج [۷. باير ، صرت .

ياماق [۸. ياردىمچى ، يارداق ، معاون ؛
آشچى ياماغى .

يامان [۹. شديد ، ياوز ، قيباق ، قورناز ؛
يامان آدم . كوتو ، فنا : حالى
يامان . مهيب ، قورقونج : يامان باقىش .
[۱۰. سوروچى ، هنزلى . اكر
ياغجى [۱۱. اورتوسى . سوروچى ياغورلىقى .

يامرى [۱۲. اكرى بوكرى ، چيقينتيمى
چوق : يامرى يومرى بر باغچه .

يامه [۱۳. ويا ياما . ييرتيق ويا دليك بريرى
قاپامغه يارايان پارچه . يوزدهكى لكه .

يامجى : بر شيئى يامه ايله تعمير ايدن .
— مق : يامه ايله تعمير ايتمك ؛ نج . فنا
بر شيئى برينه مال ايتمك ، چاقق ، يامه لا .
مقده دير ، مه . ياماق . — لاق : اكلى ،
يامه لى . * ياريم يامالاق : نقصان ،
قصورلو ، اوستون كوردى . ياريم يامالاق
بر ايش .

ياميام [۱۴. آدم آتى يين .

يان [۱۵. كنار ، طرف ، جناح . قت
(قيت) ، عند ، نزد ، قرب ،

جوار . سمت ، طرف ، جهت . بدنك بر
طرفى . — باقى : خصومت وعداوتله نظر

ايتمك . — چيزمك : سيويشمك ، ياپامق .
— يانه : بيتيشيك ، متصل . — كسيچى :

هر كسك چيندن حس ايتديرمه دن اوته
برى آشيران . — كلك : راحت ا . ، كيفنه

باقى . — — : اكرى اكرى : يان يان
كيتمك ، باقى . * بر ياندن بر يانه : بر

طرفدن او بر طرفه . — يانه : بر لكده ،
بيتيشيك . * ياني باشنده : يك ياقيننده .

ياناشلماز [۱۶. ياننه وولماز ، چتين ،
صارب ، منيع .

ياناشمق [۱۷. ياننه وارمق ، ياقين كلك ،
ياقلاشمق . رضا كوسترركي

اولق . بيتيشمك و وامپه ايتمك . مه .
ياناشدirmek . م . ياناشلق .

ياناشمه [۱۸. ياناشمق ايشى . موقت معاون ،
چراق ، مفتسب : تمام ياناشمه سى .

ياناشمق [۱۹. بيتيشيك ، متصل .

ياناق [۲۰. يوزك هرايكى طرفندن بهرى ،
رخ ، رخسار ، عذار ، خد ،

عارض .
يانپيرى [۲۱. ويا يانپورى . اكرى ،

چاربيق ؛ حاجز ، حقير .
يانديرمق [۲۲. ياقق ، طوتوشدirmek :

هوى يانديرمق .

يانديق [۲۳. بياضجه ديكن . قره — :
دوه ديكنينك بووى .

يانع [۲۴. اولمش ، كماله ايرمش ،
پيشمش (ميوه) .

يانعابوج [۲۵. اكرى بوكرى ، چاربيق ،
يئنجى كهي (آدم) .

يانعين [۲۶. برنناك ، برادومانك ويا هر
هانكى بر شيئك طوتوشماسى ،

حريق . مه . يانمش ، محترق ؛ برينك عشقيه
يانان ، عاشق .

يانقى [۲۷. ويا يانقوه عكس صدا ، صدانك
بر يره چارپوب كرى كله سى .

یاور [فا. یار دیم ایدن، معین، مددکار، یار دیمچی. س. قوماندان معیتده بولونان ضابط، یاور حرب.]

یاورۇ [س. ویا یاورى، انسان ویا حیوانك قوزوم، قوزوجم کبی سور واقشار کنده قوللانیلیر: آه، نهل اولدی سکا یاوروجم. — اغزی: تورونجی به چالان پنبه. — لامق: طوغورمتی، یاورو یاغی.]

یاوری [فا. یار دیم، اغانه، امداد، یار دیمچیلیق: یاورى طالع. ص. سمرت، شدید، خشین، یاراماز؛ یاوز، یامان، قبیاق.]

یاوشاق [س. هفوز سرکه دن چیقان بیت، کهله.]

یاوشان [س. دیکنسی، باتار شیئر: یاوشان اوقی، یاوشان آغاجی.]

یاوق [س. نشان، ناسزدك، نشانلامه: قیزك یاوغی واردر. * یاوقلامق: نشانلامق. * یاوقلانمق: نشانلانمق. * یاوقلی: نشالی، نامزد.]

یاوه [فا. بوش و عبث سوز، هذیان، هرزه. — کو: ساچه صایان سو- یله یین، هذیان ایدن.]

یاھو [س. یاقسهك آ، بکا باق، آی آدم! آی آدم! به آدم، به قاردش: یاھو سکا شوراده طور دیدك؛ یاھو نره لرده سك؟ آی الله معنا سنده. کلیر.]

یای [س. وقتیلہ اوق آتقمده قوللانیلان آلت. آسنه یچی شی، تضییقدن ویا بوکولدکن صوکره تکرار آسکی حالی آلمغه صاواشان شی: آرابه نك یایلری. * یایی: بر یایی اولان: یایی قولتوق.]

یایا، یایان [س. آیاقلریله یوروین، یایا، یایان: پیاده؛ نصیبسن، محروم، معلوماتسن: هندسه ده یك یایاندر. ح. یورویهك، ماشا؛ یایان کیده جکله. — قالمق: عجزه دوشمك، عاجز قالمق.]

یا یغره [س. یوکسك سسله یاغرمه، کوروتو، ولوله؛ اواق واهمیتسن]

یا نلَمَق . ف. تأسف ایدلمك .

یاغق [ف. طوتوشمق، آلو آلمق . یانارق حرارت نشر ایتمك ویا كول اولمق . آتشده لزوهندن فضله پدشوب کومور کبی اولمق . (یمك) آتشده دیب طومتق ؛ عشق وغرام ایله مضطرب اولمق . درد چكلمك . ضرر ایتمك . آجیمق ، تأسف ایتمك . آسماق . — إرادة آلدن کیتلمك . اویون . — بوزولمق ، غائب اولمق . باشده آتش . — بویوك برصیفنقى ایچنده اولمق . برینك آلدن . — قیاد او ، غدیرنه اوغرامق . بر شینه . — دلکیر او . — تأسف ایتمك . جان . — عبرت آلاچق صورتده ضرر کورمك . درد یی . — تظلم ایتمك . برینك نارینه . — یوزدن ضرره اوغرامق . * یاغوب یا قیلاروق: كال تأثرله . * یانه یانه : آجی آجی ، یاس و کدرله : یانه یانه ، یانه یا قیلا آ کلامتی .

یانو . س. لعنت ، بد دعا . تظلم .

یانه [ح. دن . — جهتیه ، کنجیه ، دائره متعلق : بندن یانه حلال اولسون .

یانیق [س. یاغش شی، یانه دن حاصل اولان اثر. ص. یاغش، طوتوشمش. عاشق . جیلیز ، صیسقه ، صریض . — قوقوسی : ایس .

یاواش [ص. ویا یواش . آغر ، آهسته : یاواش یوروییش . یومشاق ،

حلیم: یاواش آدم . سرت اولمایان، خفیف: یاواش وتون . ح. خفیف سسله ، سسسز:

یاواش قونوشکنز . آغر آغر : یاواش کیدیکز . — آغر آغر ؛ آزار آزار،

کیت کیده ، تدریجاً . * یاواشجه ، یاواشجهجق: اصوللهجق ، کال دقتله . *

یاواشلامق : آغزلاشمق ، سکون بولمق، آهسته کیتمکه یا شلامق . * یاواشلق :

آغزلق ؛ حلم ، مسکینلک .

یاواشه [س. سرکش آنلرک دوداغنه طاقیلان قیصاج .

یاوان [ص. یاغسز ، طاسنسز ، لذتسنز : یاوان چوربا .

ایید : متصرفی، مالک . * علمده یدطولاسی
وارد : پک عاقدن . — یید ، عن — :
آلدن آله ، دوغوردن . چ . آیدی ، چیچ . آیادی .
یکدک [س . حیوانی چکمک ایچون قوللا .
ساحلدن
کیمی چکمکده قوللایلان ایپ . برلکده
إحتیاط اولدوق فضله کوتورولن شی* ،
بالخاصه آت . لزومنده استعمال ایلمک
اوزره بولوندریلان شی* : اوتومویلیک یدک
پارچه لری . — صو : آب جاری قاتمه سی .
* یاغ یدکی : بویوک یاغ طولوی . *
یدکلی : یدکی اولان ، فضله لی ، إحتیاطلی .
* بدجلی : برلکده کوتورون ، ایپله سا .
حلدن قاییق چکن .

یدمک [ف . ایندن ویا آلدن طوتوب
چکمک ، کوتورمک .

یدکی [ع . آلتیدن صوکره کلن عدد ، ۷ .
* یدجی : آلتینجیدن صوکره کلن ،
یدی دوجه سنده اولان . * یدیش : هر
دفعه سنده یدی ، هرینه یدی . * یدیلک :
یدی اوکه ، غروش وسائره قیچئنده . *
یدیلی : یدیدن مرکب ، یدی بنشکی وسائره سی
اولان . یدی بنشکی إسقامیل کاغدی .

یدیرمک [ف . إطعام ایتمک ، آغزینیه جک
لویرمک . بر شیئی آزار آزار
دیگر برشی* ایچنه قاریشدیرارق یوق ایتمک :
یاغی اوته یدیرمک : فضله پارچه یی دیکیشه
یدیرمک . پاره — : اوغورینه پاره صرف
ا . . . نقسینه — : هضم وتحمل ایتدیرمک ،
یاغیشدیرمق ، قبول ایتدیرمک .

یر [س . أرض ، زمین ، یروزی ، کوک
یر [ع . قالی . کونشک آغرافنده دوئن
سیاره . محل ، موضع ، مکان ، آراکاه ،
جای : اونک بوراده یری یوقدر . مقعب ،
پوست ، چاه ، مأموریت : دهارینه کله مش .
اجرتله طوتولان موقع ، محل : اوراسی .
یرمدر . قره ، طوبراق : یردن بیتمک .
أراضی ، عرصه : اونک یری بویوکدر .
اثر ، لکه ، بره ، نشان : چپیان یری ،
دیکیش یری . کنیشلک وسعت ، آچیقلق :

پاره یتیشدیریکز . قاووشدیرمق : الله او .
لالدرکزه یتیشدیرسین . یاپوب حاضر لامتق :
یاوینه قدر یتیشدیره ییلیرمیسکز ؟ وجوده
کتریمک ، اوده تمک . تربیه ایدوب میدانه
چیقارمق : ضابط ، فدان یتیشدیرمک .
وقتنده ایریشدیرمک : بزى واپوره یتیشد-
یردی . طوبوق چالمق ، توکه سیمک ؛ آرد
آیاغیله اوک آیاغی یارالامق . سوز — :
مقابله ایتمک ، جواب بولمق . لاقیردی — :
برنک . — یلیدیکی اوته کینه خبر ویرمک ،
تفاق صایق .

یتیشمش [ص . بویومش ، کاله ایرمش ،
بالغ . اولفون .

یتیشمک [ف . اولاشمق ، ایرمک : قولم
یتیشمیور . اولمق ، کاله
ککک : اوزوملر یتیشدی . کافی ککک ، یتک :
بوندری بکا یتیشیر . بویومک : آرقه دن
برقیزی دها یتیشیور . حاضر وهیا اولمق ،
یتیمک : بونلر آقشاهه یتیشمز . یاپه یلمک ،
وقت بولمق : بوقدر ایشه ناصل یتیشیم .
حاصل اولمق ، وجوده ککک : اورالده
ذخیره یتیشییر . صوکره دن قائلن : سز
کیدک ، بن سزه یتیشیرم . وقتنده واصل
اولمق : تره نه یتیشدی . واموق ، درک
ایتمک : جمهوریت دورینه یتیشنلر . چیقمق ،
نشأت ایتمک : حرییه دن ضابط یتیشیر .
ع . ب : یتیشدیرمک .

یتیشمه [ص . یتیشمک فعلی . حاصل اوله .
یتیشمش ، نشأت ایتمش .

یتیم [ع . ص . بابامی اولمش (چوجوق) .
تر . هم بابامی هم آتانه سی اولمش
چوجوق ، اوکسوز . تک ، قرید ، أمثالسنز ،
نادر : دریتیم . چ . آیتام .

یج [ف . بوز ، طومش صو ، جد .
— بسته : بوز طومش .

یخشی [ص . آبی ، کوزل . * یخشیلک ،
ایلیک ، کوزلاک .

یخنی [س . صوغان وسائره ایله یدیشمش
آت یی : نخودلی یخنی .

ید [ع . آل ، دست . قوت ، قدرت .
یاردیم ، معاونت . * ذوالید ، ذی

بر پیدا ایتك : بریر بولوب اوتورمق ،
برطوتق : دائمی صورته اوتورمق ، توطن
ایتك : اشیای برلی برینه قویارق تنظیم
ایتك : برماوریته کچیرمك : برینه کیرمك ،
صیم صیق اوتورمق ویا اویغق . — لی :
یابانچی دکل ، اویرك اهاالیسندن : برلیلر
یابانچیلر آیرلسین . کندی مملکتندن
چیقان : برلی قاش : متحرک دکل ، ثابت ،
قلداماز : برلی دولاب . * برلی یرنده ،
برلی برینه : هرشی ، هرکس کندی یرنده ،
منتظم ، ترتیبلی .

یراسه [ا.س. ویا یاراسه : کیجه قوشی ،
شپیره ، خفاش .

یراعه [ا.س. قامش قلم . — جنبان :
قلم اویناتان .

یربوع [ا.س. کیریمی بر حیوان ، چول
صیچانی . ج. یرایع .

یرحمك الله [ا.الله سکا رحمت ایلسین
معناسه دعادر .

یرقان [ا.س. صاریلق دزینل علت .
حیوانه بالخاصه بغدادیه عارض
اولان صاك علی که ایچی قارا برتوز حالنه
قور . رنگ فتیحه چاژدر .

یرلیغ [ا.س. ویا یارلیغ . اراده ، فرمان ،
لیورلدی ، منشور . یرلیغ یرلیغ .

یرمك [ا.ف. اصلی : یرمك . بکنمه مك ،
نفرت ایتك ، طعامدن یرمك ،
تیکسینمك ، ذم وقدح ایتك . یادیرماق .
آش : کیه قادین یمکری بکنمیوب
مناسبتر شیدلر ایسته مك .

یرنك [ا.ف. ایبرنك ، چکنمك ، اکراره ،
ایستکراه ایتك ، نفرت ایتك .

یرزدان [ا.س. خالق ، الله . (زردشتیلرده)
خیر الاهی . * یرزدانی : الاهی .

یرزیدی [ا.س. موصول طرفلرنده بولونان
بر مذهبه مذسوب .

یسا [ا.س. ب : یاسا .

یسار [ا.س. زنکینك ، ثروت . راحت ،
رفاه . موصول طرف ، موصول ال .

اوطه سندده اوتوراجق یر بوق . * آرقه یره
کلك : ج. یرکلك ، مغلوب اولمق . — آلمق :
ایستملاك ، تسخیر ایتك . — آلماسی : پاتانسه
بکوز اكله صالح برکوک . * یره اورمق :
قالدیروب یره چالمق : مغلوب ایتك : دولا .
ندیرمق . — ایتك : اثر و نشان برحق . —
ایدنك : بریر تدارك ایتك ویا صائین
آلمق . * یرنی ایصیتمق : بر یرده طور .
مق ، ثبات و دوام ایتك . * یره باتمق :
یرك دیننه کچمك ، اورته دن غائب اولمق .
* یره باقار : سینسی ، ریا کار . * بر
یره کلك : طولیلاقمق . * یرنی بولمق :
ایفا و اجرا اولونمق . — بلیدی : برنات .
— جامی : برنوع فونده . * یرده : آش .
غیبه ، طوبراق ، دوشمه ویا خالی اوستنده .
* یرنده : موقع مخصوصده ویا مناسبده ،
اویغون ، مناسب ، لائق : بوتکدیرکوز
یرنده در . راحت . — خفیف خدمت ،
آذیتسز ایش . * یرنی سومك : (نات)
کلیشمك ، کوروز بوبومك . — صیچانی :
کوستبک . — طوتمق : چوق محل ایشغال
ایتك : ایشه یارامق ، برشی یرنه کچمك .
* یرنی طوتمق : یرنه کچمك . — ده
قالق : یاغال اولمق . قره . — هزار . *
یرك قولاغی وار : انسان سیرنی کندنه
بیله سوبله مه ملی ، دیولور . * یرنه
قومق : یرنه کچیرمك ، عد و اعتبار ایتك .
* یره کچمك : چوق اوتامق . * بر یره
کچمك : برماوریته تعیین ایدلک . * یرنه
کلك : آسکی حالتی بولمق ، بوزولمشکن
دوزلمك . * یری وار : بجای ، لائق ، موافق ،
مناسب . * باشمك اوستنده یری وار :
بجه پک محترمدر . — یورت : مسکن ،
مکان : املاک . * یری یوردی بلیرسز :
سرسری . — اشدیرمك : یرنه قومق ،
ترتیب و تنظیم ایتك : اِسکان ایتدیرمك ،
بریر دیروب اقامت ایتدیرمك ، برماوریته
تعیین ایتدیرمك : برسوزی پک مناسب بر
زماننده سوبلک ، سوزنه دها مناسب بر
سوزله مقابله ایتك . — لشمك : کواکشمك ،

* يَقِينًا : هیچ شبهه ایتمه زک ، کمال
اطمینان ایله . * يَقِينِي : يقينه منسوب .
* يَقِينِيَّات : محقق اولارق بیلدین شیئر .
ب : یاقین .

[ص. مَرَجَج ، دَهَا أَيْ : اولمک
يَكُ] سوروتمکدن یکدر .

يَكُ [س. أَلْبَسَهُ قَوْلِي ، أَسْتَيْن . یکری
صیغاتی : جهد ایتک .

يَكُ [ف.أ.ع.د. بر ، واحد ؛ ت.ك. * یکدن ؛
بردن بره ، بردن . * يَكَايَكُ :
بر بره . * يَكْبَارُهُ : برارچه دن عبارت
پارچه سز ، بیتوی . * يَكْتَا : یالکن ،
بی نظیر . - جهت : موافق ، متحد ،
طرفدار . - چشم : ت.ك. کوز . - دل :
قلبلری بر ، آرزولری بر ، متفق . *
يَكْدِيكِرُ : بر بری ، بر برینه . - زنك :
بر زنكده ، دوز زنكلی ، ساده . - روزه :
بر کونك ، پك قانی . - زبان : برلسانله
قونوشان ؛ سوزلری بر ، متفق الکلم .
- ساله : برسنه لك ، بر یاشنده . - قلم :
بر قلمده ، بردن .

يَكَانُ [ف.أ.ع.د. مکرر قوللانلیر . یکان
یکان : بر بره ، آیری آیری .

يَكَاَنُ [ف.أ.ص. ت.ك. بر ، منفرد ، یکتا ،
اشسز ، بی نظیر ، بی مثل .

يَكْرِمِي [ع.د. ایکی کره اون ، ۲۰ . *
یکرمیجی : یکرمی درجه سنده اولان . *
یکرمیشر : هر دفعه سنده ، هر برینه یکرمی .

* يَكْرِمِيْلَك : یکرمی یازه ، اوقه وسائر
قیمتنده اولان ؛ یکرمی یارهلق سکه . *

يَكْرِمِيْلِي : یکرمی پارچه دن مرکب .

يَكْسَانُ [ف.أ.ص. دوز ، مستوی ، هموار ؛
بر ، مساوی ، هپ بر ،

عینی ؛ او یغون ، مماثل ، مشابه ، ایضا .
ح. دائما ، بر دوزیه . * يَكْسَانِي :
إطراد ، مساوات ، برلك .

يَكْسِرُ [ف.أ.ص. باشند باشه ، هپ ، بر برده ؛
برابر ؛ بر رئیسه تابع ، بر

يَسْتَهْلِكُ مَكُ [ف.أ. يَسْتَهْلِكُ مَكُ . مَرْدَار ،
برباد ، کیرلتمک .

* [ع.ص. یسار ایله عینی معناده در ؛
یسر تورکیده آیرلشدور . قولایلی ،

راحت ، سهولت . * یسری (یسرا) :
صول طرف ، صول آل . سبک ضعیفه

جایزدر . ضدی : عسر .
[ع.ص. قولای ، اهورن ، آسان .

يَسِيرُ [آز ، قایل ، جزئی .
یسا ف. ب : یاشا ، یاشاق .

يَسِيرُ [ع.ص. لکلی ویا چیز کیلی یشیل
یشب [زنکده قیمتی برطاش .

يَسِيرُ مَكُ [ف.أ. یشیل زنك پیدا ایتک ،
(نباتات) سورمک ، چیملمنمک .

يَسِيرُ [ص. آغاج یاپراقلری رنگی ، سبز ،
و یاپراقلره اورتولور ، چایر ؛ سبزه .

یونجه ، تازه اوت . یشیل زنك . *
یشیلنمک : یشیلنك پیدا ایتک ؛ تازه لیمک ؛

کوزله باقرق ذوق آلق ، صولاتی .
[د. ایشاح و تفسیر ایچون قوللا -

یعنی نیلیر . معنای شودرکه ، شو
دیگدرکه : خوشلاتیورم یعنی سویورم .

يَغْمَا [ف.أ.ص. زور ایله مال غصب ایتمه ،
اغارت ، چاپول : یغما ایتک .

- کر : یغماچی ، چاپولچی . - یوق :
فضله برشی ؛ ایستینه عامیانه جواب .

يَقْظَانُ [ع.ص. اویانیق ، بیدار ، کوزی
یقظان [آچیق ، دقتلی .

يَقْظَه [ع.ص. اویانیق ، بیداری ،
اویومایان آدمک حالی .

يَقِينُ [ع.ص. هر تورلو شبهه دن عاری
یقین اولارق بیلمه ؛ بر شیتی آمین

صورتده بیلمه ؛ قناعت مطلقه ، اطمینان
تام . * علم یقین : دلیل عقلیدن حاصل

اولان علم . * عین یقین : مشاهده ایله
حاصل اولان علم . * حق یقین : عبدک

صفاقی حقیق صفتنده قانی اولوب کندی
اونسکه علماً و شهوداً و حالاً بقا بولمقدور .

کيل [آسمان حال حرکتده بولونان هوا ، روز کار ، باد ، ريخ . آغری ، صیزي . انسانك اچينده حاصل اولان غاز . - اوفورمك : روز کار آسمك . - ذکرمنی : روز کارله حرکت ایدن ذکرمن . - قوغان بویا یلقوان : یل آردنجه کیدن ؛ برنوع مارقی ؛ فریلاق ، بودو آغزیه قونانقنار ؛ صاچاق کننارته یی منع اچون قونان پرواز ؛ ساعتك ایکی ایکنه سندن بویوکی . * یاشده قوواق یلاری آسمك : یوگسك خیالاته دالمق . * یله ویرمك : صاورمق . * برنده یلر آسمك : هیچ اثر قالماق ، بتون بتون محو اولمق . - یهرك : روز کار کبی حیزلی کیدرك . * یللتكم : باغراقلرده کی غازك آشاغیدن چیقماسته مساهده ایتك ، اوصور - مق . * یلله مك : اوقله مك ، کوروكله مك ، ییلازه لك . * یللی : روز کارلی ، صیزي . فاصسه ، چولوان ، بهادر ، یكیت . کيل [شجیم . چه یلان .

کیلان ۔ ب : الان ۔

[illegible]

بِاسْمِكَ

يَلِدَا [ف.ا.ص. شب - : سَمْنَهُ نَكَ أَكْ أَوْزُون كِيَجَه سِي .

پارل پاول پارلایان، شیمشک،
پلدرق، بارقه، شبچرق طاشی، شعرای
عمانی پیلدیزی.

کلیدی ۴۰۰ [س. وقتیلہ قادینلرک کیمیدکاری
اوزون خفیف مانتو .

پیلدیز : ب : پیلدیز

باشه باغلی . ح. بودن ، یکدن ، بودن
بره ، پازاداق ، بغته .

يَكْلِمَكَ [فه مغلوب اولمق ، اويونده
غائب ايتمك .

يَكْمُكْ] ف. غلبه ، تفوق ايتك ، اوست
لكم . باشه چيقمق ، هوق
اولق . م. يكلكم : مغلوب او . ، غائب .

یگن [سہ قارڈش چوجو غی ، برادر ویا
ہمشیرہ زادہ .

يَكْنَى [ص. خفيف. * يَكْنِيكَ : خفيفك ؛
اوستونلك ، غلبه ، ظفر .

یکون [سہ حاصل جمع . جملہ ، تکمیل ،
 بوتون ، طوپ :

یکه [فا. ص. ح. ت. ک. ، یالکز. - تاز : دشمنه یالکز صالذیران بهادو .

یگی [ص. اولدن موجود اولمایان ؛ صو -
کبره دن یاپیلان ، چیقاریلان، ایجاد

ایدیلن ؛ اولجه معلوم اولمایان ؛ اخیراً موقع
 فعله قونان ، باشلایان ؛ اولجه هیچ قوللا.

نلامش، آشینامش؛ تازه؛ آلیشلامش.
یعنی جنسدن اولان برشیعی تمقیب ایدن:

یکی آی ، یکی محصول . عجمی ، تجربه دهنده ،
طوی : یکی اوشاق . ح. اخیراً ، ص. وک

زمانده : اوکتابی یکی کوردم . = باشند :
تکرار باشند . * یکیجه : آزویا اولدجه

یکی . * یکیدن : تکرار ، بردھا . یکیدن
- : کیته کجه دھا یکی . * یکیلک : یکی

اولان شينك حالى ، عجميلك . * يكييله مك :
يكي برحاله قومق ؛ تنكرار ، بردها ياقق ؛

هتہ یکیلتماک .
یک ییتیشمش کنبج، دلیقانی .

بابا - : دہاڑیادہ کلیشمش آدم . غریب

— : مسکین ، کیمسه سز ؛ زبانزدی :
قریبیت . * یکیتلک : شجاعت ، قهرمانلق ،

بِسَالَت، دِلاورلک، یوز آقلغی. * یکی تانمک:
حیرات، حَسارت کلمک.

یکجیجری [۷۳۰ تا ریخته تاسیس
۱۲۴۱ ده ایغا اولونان بر

صنف عسكر . مج . زووبا .

يىور . إسرائا : بارەنى مالى يەك .
 كىفەنە و ذوقنە صرفا : باراسى وار اما
 عىز . ايصىرمى ، امك : كردانى پىرەلر
 ىمش . بر شىك تائىرى كىندىنە حسا :
 طوقات يەك ، قار طوبى يەك . ايشىمەك :
 تىكىدىر يەك . مەروض قالمى : ياغمور ،
 قىرطنە يەك . باشى : - : اولومە سىب
 اولقى . باشىك اتى : تىكرار تىكرار
 سويلەرك اىزعاچ ايتەك . حرام : - : حرام
 بر شىشى تەفرنە كچىرمەك . طابوق ياغى
 - : ايقى وىق ايدوب آغزىندەكى سوزى
 قاچىرمى . كىندىنى : - : اوزۇلوب طورمى ،
 قەرايتەك . * سە يەن شى ، يىنەك اچقون
 حاضرلاش شى . طعام : آقشامە تەمەك
 وار ؟ - يەك : قارنى طورمى ؟ - وىرمەك
 ضياقت چەكەم . * يەكەك : يەكە مخصوص
 م . يەك .

۴ . [ع . س . اوغور ، برەك ، مەمەنت ،
 يىن] طوبى ، حظ ، سعادت ، نعمت ،
 فلاح ، نىجت ، نصيب . * يىنى (يىنا) :
 صاغ طرف ، صاغ آل .
 [س . س . جزيرة العربك جنوب غربى
 يىن] جەھەندە برەملىكت . * يىنى ، يىنا :
 يىنە مەنسوب و متعلق .
 [س . س . برنوع اياق قابى . باشە باغلا .
 يىنى] نان اىچە بز .

۵ . يىورطە س . ب : يومورطە .

۶ . [س . ويا ىمش . نىئاتاندە چىچەكدن
 يىلەش] سوكرە حاصل اولان شى كە
 تىخى اىتوا ايدىر ، مەسود ، فاكەھ . *
 يىلەشك : يىمش قونمغە مخصوص قاب .

۷ . [ع . س . صاغ طرف ، صاغ آل . آندە
 يىمىن] قىسم . * يىمىنى : يىمىن ايتىش .

۸ . [ع . س . يىنۇغلر ، صو باشلىرى ،
 يىنايسىع] اياز مەلر ، يىكارلر ؛ ايرماقلر .

۹ . [ع . س . شىو تركىيدە مستعملدر ؛
 يىلەنى] كىيىمىنى : لائىق و جەھلە .

۱۰ . [ع . س . يىكار ، قايناق ، مەنەبەق ؛
 يىنۇق] صويى بول ايرماق . جە . يىنايسىع

۱۱ . [س . قنادك بويوك تويلارى . كومەك
 يىلەك] اوستنە كىيەن قولىز قىيىسە لباس .
 بر يىلاق دودە ياوروسى .

۱۲ . [س . روزكارك تائىر يە كىملىرى
 يىلەكن] سوروكلىوب كوتورمەك بارايان
 كىندىر بزدن مختلف شەكل و ابعادە واسطە
 سوقىە . - : اوچورمى : يىلەكن روزكاردن
 پارالانقى . - : ياقى : آچقى . * يىلەكنلىرى
 صويە ايندىرمەك : اىدا دن واز كچەك ،
 يومەشامى . - : كورەك : عىجەلە حرەك :
 يىل يىەرك يىلەكن كسورەك . * يىلەكنىلى :
 يىلەكنەلە حرەك ايدىن كى .

۱۳ . [س . قنالىغە مىال ، هوا و هوسنە
 يىللوز] تابەق آچىق مەشرىلى قادين .

۱۴ . يىلەو س . بر نوع آقوشى .

۱۵ . [س . حيوانك اكسەسەندەكى صاچلر .
 يىلە] - : يىلەسى اولان .

۱۶ . [س . اينەك مەلرەك سالالانان طور .
 يىلەم] باسى ، مەش . حرەك ، سەرەت .
 [د . دى ايلە باشلايان بعضى صفتلر
 يىم] باشىندە مەنالىغە و تاكىد مەناسى افاە
 ايدىر : يىم يىشەل .

۱۷ . [س . يىەك شى . حيوانلر كىيە جىكلرى
 يىم] شى . قالبە دىكەنە قونان باروت .
 - : كسدىرمەك : حيوان يىمى يەك . * يەك :
 يىم اولمغە ائىرىشلى ؛ حيوانە يىدىرمەك
 اوزرە يەك قىوندىنى مەل . * يەلمە :
 آوى جەلپ اچقون دوكوان ويا اولمغە يە
 طاقىلان يىم ؛ طوبى باروتى آتشلەمەك اچقون
 ياننە سەربان باروت ؛ جە . برىخى آلداتقى
 اچقون كوستىرەلن ساختە مەنەقت .

۱۸ . [س . دىكەز ، بىر ، دريا . جە . يىوم .
 يىمى] - : يىن قىلەسەنە مەنسوب . دود

۱۹ . [س . يىمە مخصوص اولوب بىندە
 ظهور ايدىن اىچە اوزون برقوروت .

۲۰ . [ف . ويا يەك . چىكەنە يوب يوتقى :
 يىمك] امك يەك . كچىرمەك ، آشىندىر .

۲۱ . [س . اومىق : پاس دىمىرىر . صرف
 و تلفا . : بزم صوباپك چوق اودون

رۈتۈك . * صەن آلتىدىن سو يۈرۈتۈك :
كېزىلىرىنىڭ ، م . يۈرۈدۈك ، م . يۈرۈتۈك .
يۈرۈ : س . ويا يۈرۈ . دېك باير .

[عدە اون كره اون ، ۱۰۰ . — بائى :
يۈز] بولوك قىسمايدانى . * يۈزۈ : ھەر
بىر يۈز ، ھەر دېقە سىندە يۈز . — لك :
يۈز اوڭە ، غەرش و سائرە قىمەتدە اولان .
* يۈزىچى : يۈز دىجە سىندە اولان .

[سە چەرە ، وجە . برىشەك دوز كۈن
يۈز] طرفى . سطح . ترس ھەقايلى . جەت ،
طرف ، سىپ . خىمالىق ، جرات . — آق :
ئاموس ، عرض ، خىت . * يۈزە اورمق :
قىياحتى يۈزىنە سۈيلىۋەك مىجۈب ايتەك .
— اوستى براقى : بىئىرەمەك ، نقصان
ونائام ترك ايتەك . ايچ — : برىشەك ايچ
طرفى ؛ كېزىلى جەتى ، باغى ، حقيقى . *
يۈزىنە باقاماق : برىقياحتىدىن دولايى اوتا .
نقى . * يۈزىنە باقماس : پەك چىرگىن .
— بولىق : تۈجە و ئىلتىقاتى سۈە استعمال
ايدىرك آزمق ، تېرىيە سىزلىك قالقمق . *
يۈزى پەك : اولور اولماز شىئىدىن اوتانماز .
— چۈيرەك : ئىلتىقاتى كىسمەك ، ترك ا . ،
صوغومق . * يۈزىدىن دوشن بىك پارچە
اولور : صورتىنىڭ بىرى . — سىز : اوتا .
نماز ، عارسىز ، خىياسىز . — سۈرۈك :
زىيارت ا . — سۈيى : آبرۈ ، ناموس ،
خىيىت . — سۈيى دۈكۈك : يالوارمق ،
خىيىتى قىرمق . صىجاق — : جاذبە . *
يۈزى صىجاق : جاذبەلى . — طوتق :
اوتانماق ، صىقلىماق ، يۈزە قارشى
سۈيلىۋەك ؛ باشقە برى حال پىدا ايتەك
باشلامق : ايتەك يۈز طوتقى . — طوتماق .
يۈزە قارشى سۈيلىۋەك ، اوتانماق . —
قىرەسى : ناموسسىزلىق . * يۈزى قۈيى
(قۈيىن) : يۈزى يە قۇيىارق ، يۈزى
اوستى . — يۈزە كىلىك : قارشى قارشىيە
قونوشمق ، باقىشمق . — كۈرۈمى : كلىنە
ويىلىن ھەدە . — كۈز اولق : مەملىكەت
حرەت يىرىنە عادى برىلا بىلىك باشلامق .

اسپال اولق . — طىمان : قىيىق ، مۇلم .
— قالىنى : باغىنىلىق كىلىك ، خالىسىز قالىق .
— قىرەسى : مەملىت . — قوچمق : شەتلى
صانچىيە ، وجە اوغرامق . — ويرەك :
تەشۋىق ، تەشۋىق ايتەك . * يۈرۈك باغى
ايتەك : چوق اوزۇلمەك . — ياغ باغلامق :
قورحلامق ، سۈيۈك . * يۈرۈك يوققە :
مىرەتلى ، رەتلى . * يۈرۈكسىز : قووقاق ،
اودەك . * يۈرۈكلىرىمەك : تەشۋىق ا . *
يۈرۈكلىمەك : جىساوتە كىلىك ، جرات پىدا
ايتەك . * يۈرۈكلى : جىسارتلى ، شىجىق ،
مەرد . * قانى يۈرۈكلى : مىرەتسىز ، آجىماز ،
غەدار ، ظالم . * طاش يۈرۈكلى : خىسەز ،
مىرەتسىز ، ظالم .

يۈرۈك [اۋە يۈرۈكلىق ويرەك ، بىتاب
يۈرۈك] براقىق ، زىچت و يۈرۈكلىق
چەككە مىجۈر ايتەك . آغىز ، چەك — :
بەھدە سۈز سۈيلىك . جەل و ئىساد ايتەك ،
صاعق ، عد ايتەك : كىلىشى تەبە يۈرۈيۈر .
سىكۇ ؟ ئىيە ، خىرە — ، قال خىر عد
ايتەك . بىكىمەك : ھەكس كىلىدى عقللى
يۈرۈر . ل . يۈرۈكلىق .

[صە ئىي وچا بوق يۈرۈن : يۈرۈك
يۈرۈك] آت . مەجرەك ، كۈچە ، بىدى .
آناطولىنىڭ خىمە نشىن توركىللىرى ، غىر
مىسكون كۈچە خلىق .

يۈرۈم [سە يۈرۈمە ، تەقال ، قال خىرەد
يۈرۈم] ايتە .

[اۋە برىيىنى مەتەقب آياقلىرىنىڭ
يۈرۈمەك] برىيىنى دىكىشە يۈرۈك تەبىدىل
ھوقق ايتەك ، حرەت ا . . ياپان كىتەك .
يول آلىق ، ايلرلىكەمەك . چوقق مىشە قادىر
اولق . سىرەتەك كىتەك . ايتەك : آغا .
جەلە سو يۈرۈمەك . آقېن ، صولت ، جەم
ايتەك . شەم ، عتاب ايتەك . بىقلىمە يۈز
طوتقى : دىوار يۈرۈمەك . آخرتە ، ھەقە
— : اولەك . آلەپ — : خەتلىكە يەتە
كىتەك . اوزىنە — : تەورەلە خافە و تەبىدىل
ايتەك . يول — : قەط مىسافە ايتەك . *
يۈرۈيۈرۈمەك : چەكلىۋەك كىتەك . ھە . يۈ .

يوغرمق [ف. ويا يوغورمق . اوقى
وساغرمق صو ايله قارىشدىرا-
رق خور ياقى . مە، يوغرمق . م . يوغرمق .
يوغورت [س. مايە قارىشدىريلاق قو-
يولاشدىرىلش سود .

يوغوسلاويا [ى. س. ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸
صربستان ، قرە طاغ ، بوسنىە ھەرسك ،
دالماسيا و مجارستانك بوقسىمىدىن تەشكىل تاپتى
بردولت اولوب ۲۴۵۳۰۰ كىلومەترە مەيدى
أراضىيە ، ۱۱ ۷۲۲۰۰۰ نفوسە مالكدە
مەركىزى بلقراد در .

يوغون [ص. قويو ، قالىن ، كىشىف .
توبىەسىز ، يونولماش : يوغون آدم .
يۇف [س. بوش ، نافلە ، يېھودە ؛ عو-
يازىق (تزدىل) : يوف سكا ! = بوروسى
چلىق : تزدىل ايتىك . * يوفە كىتىمك :
ھىچ ، ھلاك اولىق . * يوفنە : بوشنە .
يۇققە [ص. ايچە ، رقيق ، خفيف ، ضعيف ،
يوغون ضدى . مرقى : = خفيف
آلپسەلى . = آدم : ضعيف ، فقير . كوكلى
= : مەرتلى ، رقتى . آردى : = صوكرە-
سى يوق . س . آچلمش خور ياراغى .

يوق [ص. وار مقابلى ، موجود اولمايان ،
مفقود . س . فقدان ، اولمايش ،
ھىچ . ح . خاير ، دكل ، اولماز . = ا . :
عو ايتىك . وار : = ھەرشى ؛ آئىق . *
وارى يوغى : نەسى وارسە ھىسى ، چەلە
ماملەكى . = اولقى : عو وتلف اولىق .
يوزم : = اوتائىم ، جرأت ايده ھم . =
يرە : يېھودە ، نافلە ؛ بلاسىب . = دىعك :
رد و انكار ايتىك . * يوغنە كىتىمك : ھىچ
بەاسنە ، پاك اوچوز كىتىمك . نەوار نە :
نەخبر ؟ * يوقلىق : وارلىق مقابلى ، فقدان ،
عدم ؛ احتياج ، ضرورت .

يوقارى [ص. يوكسىك ، بالا ، مرتفع ،
اوستە ، يوكسكە بولان
يوقارى قات . س . يوكسىك طرف ، محل ،

* كوك يوزى : سە . * نە يوزلە : نەجسارتلە ،
اوتانمادىن . = ويرمەك : عارمەزە ، شىمارتىق .
* يوزە كولمك : ساختە لىتفاتدە بولونقى
آوتىق . * ير يوزى : أوشك سطحى .
* يوزى يوق : قىباحتىدىن دولايى عىجوب .
= لىشمەك : يوز يوزە كلك ، ھواجە
اولقى ؛ مە . يوزلشدىرمەك . = لەمەك :
يوزە اورمق ، يوزىنە قارشى ايتىپام وعتاب
ايتىك ؛ يوز كىچىرمەك .

يوز [ص. يالدىن قات ، سادە ؛ قبا ، عادى ،
تربىيە كورمەش ، عىجى ، صالە .
يوز [ف . س . يارس دىلىن وقايلانە بىكرەين
حيوان .

يوزگىچ [ص. يوزمەك ، بيان ، يوزن ؛
صويك اوزرنە دورايلىن .

يوزمەك [ف. حيوانك دريسى صويق .
صويك اوزرنە باتقىسىز
طورارق حركەت ايتىك . آلداتارق مالى
پارەسىلىق . مە . يوزدىرمەك . م . يوزمەك .
يوزفوك [س. يارمغە طساقيلان حلقە ،
خاتمە : آلتىن يوزوك .

يۇس [مە . ويا يوس . (يو) ايله باشلا-
يان صفتلەك اولنە كلەرك تآكىد
ومبالغە بيان ايدىر : يوس يوزارلاق .
يۇسقىچ [س . برنوع كوچوك قومرو .
ماندارينە ، يوسفاقدى .
صو اوزرنە اوچان كوچوك برىكەك .

يوسمە [ص. عشوئى ، آدالى ، ظریف ،
اوشاق قادىن .

يوسون [س . آغاچلارك و طاشلارك اوزرنە
يىتىن . يىشىل وصيق چىم ؛ طور-
غون صولر اوزرنە حاصل اولان يىشىل
اوت . * يوسونلاقتى : يوسون باغلامق .
* يوسونلى : يوسون باغلامش ، طومش .
[ى . س . زەد و تقوى و تأملات ايله
روح بشرىك روح آزلى كائناتە

برلشدىكى تصور و ادعا ايدىن ھندىلەر
مخصوص برمەذەب . * يوكى : بو مەذەبە
منسوب اولان .

آلمق، تهمدا ايتك؛ بوك اورولق. *
يوكلى: يوكى اولان؛ كبه، حامل؛ بورجولۇ؛
چوق پارلى؛ ميوهدار؛ آغر سرخوش.
يوك [س. قويونك صرتندن چيقان تويلر،
يوك صوف. ص. يوكدن يالمش. *
يوكلى: يوكدن معمول.

يوكسك [ص. يوجه، مرتفع، بلند؛
عالى، بهالى، غالى. س. يوجه
حل. س. باغياراق چيقاريلان سس.
* يوكسكلك: يوجهلك، رفعت. *
يوكسكلك: يوكسك ياقى، يوقارى قالدیر.
مق: رتبه سنى آتيرمق، ترفيع ايتك؛
مدح وئاسنده بولونقى. * يوكسكلك:
يوكسك اولمق، يوكسكلك پيدا؛ يوقاريلر
دوغرو چيقمق، هوالاتق؛ ترفيع ايتك؛
(سس) زياده چيقمق، ديكلكشمك.

يوكسوك [س. ديكلكش ديكركن يارمق
اوجنه طاقيلان شى. *
يوكى [ى. س. وجد وئاستغراق اينله واصل
يوكى [مرتبه كال اولان هندلى.

يول [س. برمحلدن ديكركن محله كيدە بيلمەك
ايچون دوزلشمىر، طريق، راه؛
كچه جك ويورونه جك حل. مسلك، مشواره؛
كنديسنه مخصوص بويلى وار. صره،
مناسبت، فرصت؛ بر يولى بولورسم
سويلرم. عادت، رسم، آداب، آرکان،
اسلوب؛ هرشيئك بويلى واردر. كيديش،
طور و حرکت؛ طودينى يولى كيمسه
بكنميور. طرز، مذهب، وادى؛ شو
يولده برشى بازوميسكز؛ واسطه، چاره؛
زنكبن اولمانك يولى. اوغور؛ يولكز
چاتم فدا. يورويش، سرعت؛ واپورك
يولى. صوبك آقاجنى ير، قتال. قشاك
اوستنده كى چيزكى، خط. — آرامق؛
تديبر دوشونمك. — اورمق؛ كابو كنجلىرى
صويق. — اوستى، — اوغراغى؛ صا.
نقسنين يولك اوزرى. * يوليونه پاره سز.
* يوله چيقمق؛ حرکت. * يوله چيقارمق؛
سلامتله مك، تشييع ايتك. * يولدن
چيقمق؛ صاپيتمق، آيتق، ضالته دوشمەك.

جهت: اوك يوقارىسى. ظم. بوكسكه،
بوكسكده، اوسته، اوستده؛ يوقارى
قوى، يوقارى چيى. آشاغى: — تقريباً.
— آشاغى؛ اوتەبرى. * يوقاريدن آشاغى؛
سراپا، سرتاپا. * باشى يوقاريدە؛ عاصى.
* بونى يوقاريدە؛ مغرور، متكبر؛ مالنه
چوق فيثات ايستين.

يوقسول [ص. س. ويا يوخسول. فقير،
يوقسول محتاج. * يوقسوللۇ؛ فقير.
لك، ضرورت.

يوقسه [د. ويا يوخسه، يوغيسه (يوق
ايسه). عكسى تقديرده، ولاء،
يوق اكر؛ كله جكنى بيلميوردم، يوقسه
بكله مزيمدم. ياخود، يا؛ سزى كليرسكز،
يوقسه اوى؟

يوقلامق [ف. آرامق، تفتيش و معاينه
ايتك. اولوب اولماديغنه
باقى. خاطرىنى صورمق. موجود اولوب
اولماديغنى تحقيق ايتك. آغر آرامق،
استاندل ايتك. مته يوقلاتق.

يوقوش [س. يابر، يوقارى دوغرو ديك
اولان ير.

يوك [س. برانسان ويا حيوانك، برنجى
ويا آرابه نك طاشيدىغى شى، آغر.
لق، آغر شى، بار، حل، حمله. يوز
بيك غروش ياره. ياتاق وسارنه قونان يرى
دولاب. زحمتلى، صيقتىلى ايش. مسئليت،
آغر وظيفه. — آلامق، يوى اوزوندن
آتمق؛ مسئوليتدن اجتناب؛ زحمتدن احتراز
ايتك. * يوكك آلتندن قالقماق؛
عهده سندن كله مەك، باشه چيقاراماق.
— اولمق؛ زحمت و برەك، آغرلق اولمق.
* يوكنى طومش؛ زنكبنله مش. * يو.
كلەك، يوكلكمك؛ يوكى حيوانك صرتنه
ويا آرابه سنك ايچنه قومق؛ برينه آغر بر
ايش حواله؛ — اسناد ايتك. * يوكلك؛
اوطه ده ثابت آغر اشيا دولانى. * يوكلكمك؛
صرتنه آلمق؛ برينه آغرلق و برەك، بار
اولمق، چوق زحمت ايتك، آزمەك، متصل
زورلامق؛ برشيئه قوتله داياتق؛ اوزرينه

يولونىڭ : چكىلۇپ قوپارلىق ؛ ياش وتلاش
إظهار ايتىك ، يېرتىنۇپ آغلامق .

يولۇق ص. تويلىرى يولونىش .

يوم [ع.س. كۈن ، روز ، كۈندۈز ،
نېھار . * الېوم : بۈكۈن ؛ ھنوز ،
حالا . * يوماً من الايام : كۈنلۈك بۈكۈن ،
كۈنۈك بۈرۈنە . * يوماً فيوماً : كۈندۈن
كۈنە . * في يومنا هذا : كۈنۈزدە ، بۈگۈنكى
كۈندە . كل = : ھەركۈن . * يۈمى : كۈنە
مەنسۇپ ؛ ھەركۈن چىقان ويا وتۇع بولان ،
كۈندە ، ھەركۈن . * يۈمىيا : ھەركۈن .
* يۈمىيە : بۈگۈنۈك ايشە مەقابىل وپىرىلن
اجرت ، كۈندەك ؛ ھەركۈنكى واردات
ومصارفك قىد ايدىلدىكى دقتىر . ج. ايام .

يۈم [ع.س. اوغورلو ، مېمىتلى .
يۈمراق [ع.س. يۈورالاق بىرشكلە سارمىش
ايرىلىك وسائىرە ؛ يۈورالاق
بىرشكلە سوقۇلۇش بىز .

يۈمىراق [ع.س. يۈورالاق شىئ ، تۈمىسك .
لق : اوركى يۈورالاق شىئ .

يۈمىراق [ع.س. ويا غەل . يۈمورجاق .
طاعون علقى ؛ بۈغلىتىك
علامتى اولان شىش . چۈچۈقلە قارشى
شتم وىكىدىر تەبىرى : ھاي يۈمورجاق ھاي !

يۈمىراق [ع.س. الك يۈمۈلش وضعيت .
لقبلى آل . = لامق : يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

يۈمىراق [ع.س. قاتى وسرت اولمايان ،
تضييقه مقاومت ايدەمەين ،
دايانامايان ، نرم : يۈمىشاق بال مۈمى ،
يۈمىشاق شلشە . قولاي ايشلەنەيلىن : يۈمىشاق
دەپىر . طوقۇلدىغى زمان آلە سرت كەين ؟
يۈمىشاق كەورك . ھايىم . سىسىمىز . پك سرت
وصوئوق اولمايان : يۈمىشاق ھوا . * يو .

— دوشمك : تصادفاً كچمك . * يۈلە دو-
شمك : يۈلە چىقمق . * يۈلۈ شاشىرمق :
نە طرفە كىدە جىكىنى ، نە ياپاچىغى يىلە مەمك .

— شاشماق : صاغە صولە صامماق . * طوب
يۈلە كىتەك : ھەدر او . * يۈلە قومق :
تنظيم او . * يۈلەندى قومق : حرىكتە مانع او .

— كىمك : كىمك سىرەتتى آزادلىق . * يۈلە
كلك : اصلاح حال ايتىك ، دۈزلىك ، نەپائت
موافقت ايتىك ، راضى اولمق . — كۈرۈمك :
يۈلۈچىلىق اقتصا ايتىك . * كۈزلىرى يۈلە
قالمق : اوزون مدت انتظارده بولۇنمق .

— يۈلە كىرەك : دۈزلىك . * يۈلەندە : او-
يغۇن ، دۈز كۈن ، مەنتظم : ايشلار بولۇندە .
— وپىرەك : اذن وپىرەك ؛ قوغقى ؛ كىيە
اولانچە سىرەتتى وپىرەك ، يۈلە تصادف
ايدىلن كىيە ضرر وپىرەك جەك صىورتدە
حرىكت او . * يۈلە ياتاق : موافقت ايتىك ،
رضا كۈستەرمك . — : صرە صرە چىز-
كىلىرى اولان ، چىز كىلى . * يۈلە :
اصوللە ، آدابە رەئائىلە ، مەنسۇب صورتلە .

— يۈلۈچى : يۈلە چىقان ، يۈلە كىدن ،
سىياح ، يۈلە چىقمق اوزرە بولۇنغان ؛ اولۇمە
محكوم . * يۈلداش : يۈل آرقداشى ،
وفىق ، ھەپا . * قاپو يۈلداشى : برآودە
خدمت ايدىلەك ھەربى . * يۈلداشلىق :
رفاقت ، آرقداشلىق . * يۈلەسز : يۈلەندە
اولمايان ، اصولسز ، نظامسز ؛ مەنسۇبتىسز ،
ناھەوار . * يۈلەسزاق : اصولسزلىك ، آد-
بەسزلىك . * يۈلەلاق : يۈلە چىقمارمق ؛
كۈندەرمك . * يۈلەلاق : يۈلە چىقمق ،
يۈل آلمق ؛ كۈندەرمك ؛ سىرەت كىسبائە ؛
يۈلۈك خىلىسىنى قطع ايتىش اولمق . *
يۈلۈ : اصولدە ، نظامدە ؛ چىز كىلى ؛
سىرەتلى ، طرۇزدە ، مەقامدە ؛ تەككىر يۈلۈ .

— حيوانلارك باشە طاقيلان ايپ ،
يۈلار [چىلبىر ، زمام .

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

— يۈلاف [جە . حيوان يىمى اولان مەرووف
چىكرب قوپارمق . طولاندىرمق ،
صوئوقى . مە . يۈلدىرمق . *

يۇمىق [۱]. صيقوب قېلىق. كوز: —
يۇمىق كورمەزلىككە، ماساھە
يىتمەك. اغزى آچوب كوزى: —
كلى سويلەك، يىمماشا شىمەك. * يۇمىق:
كەندى كەندىنە بىلا يىختىار قېلىق.

يۇمۇرطە [۱]. ويا يۇمۇرطە، مختلف جنس
ايىدن وھىيى جىنىدىن بىر حيوانك تىخىنى حاوى
اولان عضوى جىسم: طاووق، يۇمۇرطەسى،
بالىق، يۇمۇرطەسى، بالخاصە طاووق، يۇمۇرطە.
سى. رافادان: — سارلىسى صولو قالىق
شرطىلە قاوغى ايچىندە آيزىشىم يۇمۇرطە.
توپ: — ايچى طاقىلە آلدە طوتولا يىلە جىك
درجەدە يىشىم يۇمۇرطە. * يۇمۇرطەلاھى:
يۇمۇرطە ياقىق؛ جى. يالان اويدورمىق،
أصلنىز برشى سويلەك؛ جواھر: —
مناسبىتىز سوزلر سويلەك؛ مە.
يۇمۇرطەلاھى. * يۇمۇق [۱]. تومبول.

يۇنان [۱]. روم ايلىنىك جىنىتىدە بولو.
يۇنان نان شىبە جىزىرەكە آتەلەرلە بىر
۵۸۴ ۱۷۲ كيلو مەترە مەرىيى اراضى يە و
۵۹۰۰۰ ۶ نفوسە مال كىدر. * يۇنانچە:
يۇنان طرز واصلانندە ويا لسانندە. * يۇنا:
نستان: غل. يۇنان مەلىكى. * يۇنانلى:
يۇنان اھالىسىندىن اولان. * يۇنانى:
يۇنانە مەنسوب و مەعلق.

يۇنتىق [۱]. ب: يۇنتىق.

يۇنچە [۱]. حيوانە بىرلىن يىشىل براوتكە
يىلدىكە تىكرار بويور.

يۇنچە [۱]. يۇنولان شىئاردن چىقان اوراق
اوراق پارچەلر: آغاج، دىمىر يۇنچەسى.

يۇنلەمىش [۱]. ويا يۇنلەمىش. ايشلەنمە.
مەش. خام؛ تىرىيە كورمەمەش.

يۇنقى [۱]. غل. يۇنتىق. تراش او، رندە،
كسىر، چاقى، طاشچى قلىى
و طراقلە آلتى، كسوب قىروب دوزلىك.
* يۇنچە: يۇنقى ايشى؛ مە. يۇنولارق
دوزلىتمەش: يۇنچە طاش. م. يۇنلەق
ويا يۇنولقى.

يۇوارلاق [۱]. طوپ شىكلەندە، مدور.
آرقە سەندە بولان صندوق، مەردانە. *
يۇوارلاقلىق: يۇوارلاق اولان شىئەك حالى.

يۇوارلامىق [۱]. ئىكەملىك، دۇندىرەرك
يۇرۇشكە، دەوشىرەمەك.

حەرىلە يۇنتىق. آلتى، اصل و اساسى
اوبايان برشى سويلەك. ل. يۇوارلامىق:
تىكرلىك؛ دوشوب ھەلاك اولمىق؛ تۇز،
طوبراق ايچىندە مەلۇث اولمىق؛ يىرلە يۇوار-
لامىق: تىزل، تىببىس يىتمەك. مە. يۇوارلامىق.

يۇرە [۱]. ويا يۇرە. يۇرە-
يۇرە اوزۇنىشە اوطۇرمىق وياورلۇرىنى
يۇرەك ايچىون قوشلەرە خىشراكت ويا بالىقلار
يادىقلرى يىر، لائە، آتسىيە. كوچۇك
مەسكەن. برشىئەك آيچە يىرلەشە، چىون
آچىلمەش دىلىك وچۇقۇر. برزىوانەك كىچىكى
دىلىك، على الاطلاق دىلىك، چۇقۇر. — سىنى
ياقتى: آيچە دۇمەك، حەققىن كەك، تىرىيەسى
يىرمەك. — لامىق: يۇرە ياقىق.

يۇھا [۱]. تىزىل و تىقچىر ايچىون قوللىنىلەر.
يۇھى [۱]. يىك شىلىنىغ و بىر يۇچۇق پەنس

يەن [۱]. قىمەتتە ژاپون پارەسى، آلتون
پارە مەلە تىخىمەن اوڭ اوج غروش.

يەھۇد [۱]. يى. يەھۇدى، يى. اسرائيل، يەھۇدىلر.
* يەھۇدىيە: يەھۇدى طرز، لسان و عادتتە؛

يەھۇدىلر لسانى. * يەھۇدىلەك: يەھۇدىيە
مخصوص طرز و حال؛ يەھۇدى دىنى، مەھسۇب.

يىرتماچ [۱]. يىرى: ئىشتارى يىرتماچى.

يىرتىق [۱]. بىز كاغەدكى شىئەلر چىكوب
يىرتىق، يىرتىق ويا پارچە پارچە يىتمەك،

شىق يىتمەك، بولمەك. طرانتەلە چىزىمەك:
كەدى چۇجىك يۇرتى يىرتىق. طوپراغى

يارىق. مەجبۇرىيەت كىدىرمەك، آچىق. آتى
—: دىزىكىنە آلىشىدىرەق. مە. يىرتىدىرەق.

م. يىرتلىق. * يىرتىق: دىلەنوب باغىرىق؛
تالاش يىتمەك، چوق جەھد يىتمەك، پارچەلا.

تختی : * ییرتیجی ، پنجهسی ، طرناغی ایله
پارچه پارچه ایدن ، مفترس : ییرتیجی
قوشك عری آز اولور .

[س] كره أرضك شمسك اطرافنده
ییل برکزه دومعی ایچون لازم اولان
مدت که اون ابکی ایدن عبارتدر ، سنه ،
عام ، سال . * ییلاغی : اوزردن برویا
بر قاج سنه کچیرتمک ، آسکیتیمک . *
ییلاغی : ییلازجه طوروق ، آسکیمک ؛
چوق زمان بکاتمک ، کچیمک . * ییلاق :
بر سنه لك ، بر یاشنده ؛ شو قدر سنه لك ، شو
قدر یاشنده . * ییلاقچی ، ییلاقلی : سنه لك
معاشه مقابل خدمت ایدن .

[س] معروف زهرلی حیوان ، مار ،
ییلان [افعی ، حیه . — قای : حازرنی ،
دونه دونه یوکسه لن ویا اوزایان ؛ ییلاقوی
برمر دیون . — کبی : پک صوغوق انسان .
* ییلاجی : دینک إلتهاندن عبارت هیقیر-
ویلی بر خسته لی ، آریزیهل . ییلاجیل :
ییلانله کچین بر قوش .

[س] صاعقه ، ابکی بولوت آراء-
ییلدیریم [س]نده ویا بر بولوت ایله أرض
آراسنده حاصل اولان ضیا (شیمشك)
ویا قلامه (كوك كورله مسی) ایله قاریشیق
هوانی الكتریق بوشانماسی .

[س] سباده پارایان جسم ، كوكب ،
ییلدیز [نجم ، اختر . ییلدیز شكلنده ویا
پارلتیسنده اولان شی . ییلدیز شكلنده
آلماس ایكنه . ك. شال ووزکاری . *
چویان ییلدیزی ، آقشام ییلدیزی ، صباح
ییلدیزی : زهره نامنده کی سیاره . * قطب
ییلدیزی : تام شالده بولونان ثابت بر ییلدیز ،
دمیر قازیق . * قویروقلی ییلدیز : یارلاق
قویروغی اولان وكونشك اطرافنده اوزون
بر قطع ناقص رسم ایدن ییلدیز ، نجم
کیسودار : هاله ی ایسنده کی قویروقلی
ییلدیز ، هرتمش بش سنه ده بریامتزدن کچر .
آی — : تورك باراغی تشکیل ایدن ابکی
علامت . — اوق : آناسون تخمی . —
چیچکی : دالیسا دبلن رنكارنك معروف

[ص] ییرتیلمش ، یارلش ، شق
ییرتیق [ایدلمش ، آسکیوب پاره لاش .
عارسز ، اوتانماز . آلفته ، عصمتسز .
[ج] هاییدی چكك ! قالدیرك !
ییسا [کچیریلکده بر خلاطی چكك
دیمکدر : — کوره ک : کوره کی قالدیروب
ایچریه یه آتی .

[ف] طوبلامق ، کومه ایتمک ،
ییقماق [بریکدیرمک . مته ییقدیرمق .
م. ییقلمق : طوبلاغی ، بریکمک ؛ چو-
کوب ییقین کبی اولق . * ییغلی : بریره
طوبلاغش ؛ کومه اولمش ، بریکمش .
* ییقندی : طوبلانوب بریکدیرلش شیئرک
کومه سی ؛ غلبه لی ، إزدحام .

[س] کومه ، طوب ، بریکمش
ییقین [شیئرک مجموعی : بر ییقین کاغد .
انسان غلبه لی ، إزدحام ؛ بر ییقین خلق .
[ف] صوابله تمیزلک ، مه ییقماق :
ییقماق [صوابله تمیزلک ؛ مط . کنندی
کنندی ییقماق .

[ف] پارچه پارچه آشاغی ایندیر-
ییقماق [مک ، یره اورمق ، هدم ،
تخریب ایتمک ، بوزمق . ویران ایتمک . بر
طرفه ایتمک : شابقه سی صاغه ییقمش .
أو — : مح . خاندان خراب ایتمک ، اوجاق
سوندرمک ، عالله محوا ، باتیرمق . برینک
اوزرینه — : یوکاتمک : حمل و إسناد ایتمک .
کوکل — : خاطر قیرمق . مته ییقدیرمق ؛
مته . م. ییقدیرلیق . م. ییقلمق : خراب
ومنهدم اولق ، ویران اولق ، بوزولق ؛
یره دوشمک ، دورلک ؛ پریشان حال او .
دفع اولوب کیتیمک . * ییقل قارشیمدن :
دفع اول کیت . * ییقچی : خراب برأوی
صاقین آلوب پارچه پارچه ییقان وضوکره
بولنری صاتان . * ییققیق : ییقلمش ، خراب
اولمش . * ییقیم : خرابی ، زوال ؛ بویوک
ضرر ، زیان ؛ بوهرکت اصنافه ییقیمدر .

يىلىق [ص. سىر يىتوب آغزى بر طرفه
قاجش ، يالاش ، چارپىق .
يىلىم [ص. يادىشقانلىق ، لزوجت . *
آغز يىلىمى : قوبو توكروك .

يىك ف. ب : يىك .

يىنىدى [ص. يىھجك شى ، آزىق ، قوت ،
رزق ، چرز .

يىنىك [ص. دىش يارهسى : فاره يىنىكى ،
* يىت يىنىكى : قصور ، عيب .
يىو [ص. اوپوق . طوپ وتفنك ناملولرى
ايچىندەكى حازونى اوپوق .

يىھجك [ص. يىھكە يارار . س. يىھجك
شى ، آزىق ، ماكولات .

چىچك . * يىلدىزى بارىشيق : مسعود ،
بختيار . = بارىشيق : مزاجلىرى اويعق ،
اويوشمق . * يىلدىزى دوشكون : طالەسىز ،
بدبخت . = دوغقى : طالە يوز كوسترمەك ،
اقبال توجە ايتمەك .

يىلغىن [ص. يىلەش ، كوزى قورقش ،
فا حالده اورمىش .

يىلمق [ف. فنا حالده قورقق ، اورمىك ،
كوزى قورقق . مە. يىلدىرمق .
يىلدىشمق [ف. كىوشە يەرك كىولوب
سىرىتمەك . يوزبولوب كىولمەك .

يىللىشىق [ص. س. كىولوب سىرىتەن ،
يىللىشىق : يادىشقان ، سىرىتەن . پىس ،
بولاشىق ، مەجىز ، جىويىق .

